

Ref.

31

890

.58

1856

t.28

08666

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
Boston Library Consortium Member Libraries

~~230.24~~
~~5113~~

R. P. FRANCISCI

S U A R E Z

E SOCIETATE JESU

OPERA OMNIA

TOMUS VIGESIMUS OCTAVUS

INDICES

II

NO 117 112

1880

PARIS. — IMPRIMERIE V^o P. LAROUSSE ET Cie,
19, RUE DU MONT-PARNASSE, 19.

R. P. FRANCISCI
SUAREZ

E SOCIETATE JESU

OPERA OMNIA

INDICES

Delineati cura et studio D. abbatis **CAROLI BERTON**, cathedralis Ecclesiæ Ambianensis vicarii

QUORUM VOLUMEN PRIMUM CONTINET

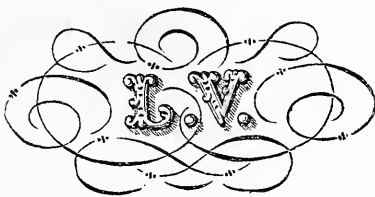
IN PRIMA PARTE : 1° RATIONEM EMENDATIONUM QUARUM OPE VETERES
EDITIONES INNUMERIS MENDIS EXPURGATÆ SUNT;

2° ANNOTATIONES IN TEXTUM, VARIASQUE LECTIONES HABITAS AUT PROPOSITAS

IN SECUNDA PARTE : 1° INDICEM OPERUM OMNIUM PROUT IN XXVIII VOLUMINIBUS DISPENSANTUR
2° INDICEM LOCORUM SCRIPTURÆ SACRÆ

VOLUMEN SECUNDUM AUTEM

IN ORDINE ALPHABETICO INDICEM RERUM GENERALEM

PARISIIS

APUD LUDOVICUM VIVÈS, BIBLIOPOLAM EDITOREM

VIA VULGO DICTA DELAMBRE, 13

MDCCCLXXVIII

UNIVERSITY OF TORONTO

THE UNIVERSITY OF TORONTO

LIBRARY

1943

THE UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
128 St. George Street, Toronto, Ontario, Canada

THE UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
128 St. George Street, Toronto, Ontario, Canada

THE UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
128 St. George Street, Toronto, Ontario, Canada

INDEX RERUM

QUÆ IN XXVI VOLUMINIBUS CONTINENTUR.

Post textum, Nota prior romana tomum designat, posterior arabica paginam tomi, altera vero arabica paragraphum.
Non repetitur indicatio tomi, nisi quando ab uno ad alium Index transit.

A

AARON.

- Ab Aarone quomodo sacerdotium incepisse dicatur, cum ante illum sacerdotes aliqui fuerint. XVIII, 433, 6.
Aaronis sacerdotium non æque Christi repræsentat, ac repræsentat sacerdotium Melchisedech. 460, 17.
Aaron vitulum an adoraverit. XXIV, 17, 12.

ABBAS, ABBATISSA.

- Abbatessæ cur per electionem monialium creentur, et non potius ab Episcopis constituantur. 93, 2.
In Abbatissam eligi non potest nisi monialis ejusdem monasterii. In casu vero necessitatis potest eligi ex alio monasterio ejusdem ordinis. 122, 7-8.
Quæ causa sit sufficiens ut Abbatissa eligi possit ex alio monasterio ejusdem ordinis. ib.
In Abbatissam ut aliqua monialis eligatur, debet habere ætatis annos saltem 40, et religionis 8, post expressam in ea professionem. ib.
Hæc vero conditio substantialis non est; et quando observari debeat. ib.
Si ea servari nequeat, quantæ ætatis et antiquitatis in religione debeat esse monialis eligenda; vel an assumi debeat ex alio monasterio ejusdem ordinis, vel certe postulanda sit dispensatio a Summo Pontifice. 123, 10.
Quenam e duabus concurrentibus, quarum altera habet tantum annos ætatis acquisitos, altera vero tantum annos antiquitatis, sit potius eligenda in Abbatissam. ib.
In Abbatissas an eligi possint illegitimæ. 124, 12 et seq.
An possint eligi corruptæ, ut vidnæ, etc. 126, 16.
Abbatissarum electricæ debent esse professæ tacite vel expresse. ib., 18.
Utrum conversæ possint eligere, et quæ ætas ad hujusmodi suffragium ferendum requiratur. ib.
Abbatissis secluso privilegio aliquo non competit potestas ad ferendas censuras. 147, 10.
An saltem eis competat minor aliqua potestas ad
- Abbatessæ cur per electionem monialium creentur, et non potius ab Episcopis constituantur. 93, 2.
In Abbatissam eligi non potest nisi monialis ejusdem monasterii. In casu vero necessitatis potest eligi ex alio monasterio ejusdem ordinis. 122, 7-8.
Quæ causa sit sufficiens ut Abbatissa eligi possit ex alio monasterio ejusdem ordinis. ib.
In Abbatissam ut aliqua monialis eligatur, debet habere ætatis annos saltem 40, et religionis 8, post expressam in ea professionem. ib.
Hæc vero conditio substantialis non est; et quando observari debeat. ib.
Si ea servari nequeat, quantæ ætatis et antiquitatis in religione debeat esse monialis eligenda; vel an assumi debeat ex alio monasterio ejusdem ordinis, vel certe postulanda sit dispensatio a Summo Pontifice. 123, 10.
Quenam e duabus concurrentibus, quarum altera habet tantum annos ætatis acquisitos, altera vero tantum annos antiquitatis, sit potius eligenda in Abbatissam. ib.
In Abbatissas an eligi possint illegitimæ. 124, 12 et seq.
An possint eligi corruptæ, ut vidnæ, etc. 126, 16.
Abbatissarum electricæ debent esse professæ tacite vel expresse. ib., 18.
Utrum conversæ possint eligere, et quæ ætas ad hujusmodi suffragium ferendum requiratur. ib.
Abbatissis secluso privilegio aliquo non competit potestas ad ferendas censuras. 147, 10.
An saltem eis competat minor aliqua potestas ad

imponendas alias pœnas, quæ spirituales non sunt, ad spirituales tamen accedunt. 148, 11.
 Abbatissæ utrum saltem ex privilegio habeant aut habere possint potestatem spiritualem, tum ad pœnas spirituales imponendas, tum ad conferenda beneficia. ib.
 An habeant saltem aliquod dominium quodammodo spirituale, non solum in moniales, sed etiam in alias personas, ut in clericos, qui interdum eis subjiuntur. Et quodnam hujusmodi dominium esse possit. 149, 13.
 Abbatissæ, licet per se non possint, poterunt tamen per suos officiales (quos habere possunt) excommunicare, etc. Hanc tamen potestatem non ipsæ, sed Summus Pontifex talibus officialibus conferet. ib., 15.
 Abbatissa an, et qua ratione obligare possit subditas suas in conscientia. 496, 7 et seq.
 Abbatissa, vide OBEDIENTIA SOLEMNIS. XV.
 ABEL.
 Abel nunquam peccasse scripsit Pelagius. VII, 333, 2.
 Abel non constat an sacerdos fuerit, necne. XIII, 649, 5.
 Probabile est obtulisse agnum Deo ex fide mortis Christi. XXI, 605, 5.
 ABJURARE.
 Abjurare quid sit. XIV, 469, 4.
 Abjurare beneficium est jurare de eo non repetendo. 615, 4.
 ABLUTIO.
 Vide MISSÆ CÆREMONIÆ, XXI, et BAPTISMI MATERIA. XX.
 ABNEGATIO.
 Vide OBEDIENTIA SOLEMNIS. XV.
 ABRAHAM.
 Abrahamo in tribus Angelis Trinitas apparuit. II, 769, 10 et seq.
 An cognoverit esse Angelos. 558, 19.
 Abrahamæ præceptum non fuit lex. V, 25, 9.
 Abrahamo quomodo præcepit Deus filium interficere. 149, 20.
 Non cognovit evidenter, sed per solam fidem, Deum esse qui sacrificandum filium præcepit. XII, 72, 11.
 Abraham quas ob causas decimas solverit Melchisedech. XIII, 114, 5.
 Non tentavit Deum dicendo: *Unde hoc sciam?* 445, 10.
 Utrum simoniacus fuerit cum Ephron, vide SIMONIA IN LEGE NATURÆ. XIII.
 Abraham meruit, saltem de congruo, ut ex eo Christus descenderet. XVII, 419, 11.

Abraham cur servi manum poni jusserit sub fe more. XIX, 166, 1
 In lumbis Abrahamæ contentus Christus non semina ratione, sed corpulenta substantia. 158, 1-2
 In lumbis Abrahamæ Christus non decimatus. il
 In lumbis Abrahamæ qui decimati. il
 De Abrahamæ sinu, vide SINUS ABRAHÆ. XIX.
 Cur magis ei, quam alii ex Patribus Christi, promissio facta sit, et circumcisio tradita. XY 558,
 Vide CIRCUMCISIONIS INSTITUTIO. XX.

ABROGATIO.

Abrogatio legis quid significet. V, 81,
 Abrogatio supponit veram legem. VI, 118,
 Abrogatio, ut justa sit, quid requirat. 119,
 Abrogatio legis, quam mutationem expectata 120,
 Abrogatio legis a supremo principe facta sine causa legitima, valida esse potest, licet injus fiat. 121, 1
 Abrogandi potestas in quo residet. 121,
 Abrogatio legis inferioris a superiore fieri potest et non e contra. 121, 2. — 122,
 Abrogatio legis duplex. 128,
 Abrogatio quando restringenda. 128,
 Abrogatio quam promulgationem requirat. 13
 Abrogationis effectus unde colligendi. 133, 1
 Abrogatio legis per consuetudinem. 200,
 Abrogatio per consuetudinem, quam extensione admittat. 215, 2
 Vide CONSUETUDO. V, VI.

ABSOLUTIO.

Absolutio a peccatis spectat ad jurisdictionem fore sacramentalis. V, 377, 1
 Absolutio data privilegiato an valeat. VI, 329, 1
 Absolvi potest quis a peccato reservato dubio XIV, 938, 11
 Absolutio ab excommunicatione, licet cæremoniæ sacra et aliquam sanctificationem conferens cur non sacramentum. XX, 15, 1
 Sacerdos non absolvit auctoritate Pontificis, se Christi. XXII, 357, 3
 Plures absolutiones validæ, licet non licitæ, possunt cadere supra eandem confessionem, erique unum tantum sacramentum. 393, 1
 Potest absolutio indirecte tollere peccatum reservatum. 636, 8
 Etiam in confessione explicatum. 660, 3-4
 Absolutio sacramentalis dari non potest absente 465, 11
 Sacerdos sacramentaliter absolvens applicat merita et satisfactiones Christi. 412, 11-12
 Vide SACRAMENTUM PœNITENTIÆ, § Forma. XXII.

ABSOLUTIO A RESERVATIS.

- Episcopus, si occulte labatur in crimen Papæ reservatum, potest absolvi a confessore a se electo. XXII, 633, 15.
- Superior audiens confessionem integram, in qua sunt reservata, tenetur de omnibus absolvere, nec poterit absolutionem dimidiare. 654, 3.
- Absque necessitate non potest superior sola reservata audire, et ab eis sacramentaliter absolvere. 655, 6.
- Si autem faciat, sacramentum est validum. ib.
- Licetque illi ex gravi causa. ib.
- Et in illo casu etiam licet subdelegato. 656, 8.
- Extra casum necessitatis non potest inferior sacerdos absolvere etiam cum onere comparandi. 658, 3 et seq.
- Non solum directe, sed nec indirecte. ib.
- Si autem pœnitens bona fide procedat, sacramentum est validum. 659, 6.
- In casu necessitatis, extra articulum mortis, non potest inferior sacerdos absolvere directe a reservatis. 660, 2.
- Potest tamen indirecte, etiamsi habeant annexam excommunicationem. ib.
- Obligatio tamen manet illa iterum confitendi. ib.
- Semel a reservatis directe absolutus potest postea a quolibet sacerdote ab illis absolvi. 664, 1.
- Qui autem superiori se præsenterit, et ab illo extra sacramentum pœnitentiam accepit, potest solum a quolibet proprio absolvi. 664, 2.
- Concessa facultate ad absolvendum a censura reservata, intelligitur dari omnino ad absolvendum a culpa. 649, 11.
- Quibus autem verbis censeatur illa dari. ib.
- Superior in multis casibus tenetur facultatem dare subdito petenti, ut absolvatur a reservatis. 640, 4.
- Non tamen semper. 640, 5.
- Debetque potius facilem quam difficilem se præbere in hac facultate concedenda. 641, 9.
- Quibus autem verbis censeatur illam dare. 627, 3.
- Nimia verecundia et difficultas pœnitentis est sufficiens causa ut superior hanc det facultatem. 642, 10.
- Superior vero non tenetur dare facultatem generalem ad quemcunque confessorem, quem pœnitens vult. 642, 11.
- Quoties hæc facultas cadit in peccata jam commissa, non habet locum onus comparandi coram superiori. 643, 1.
- Pro peccatis committendis potest cum illo onere dari; licet illis peccatis non sit censura annexa. 644, 5 et seq.
- Superior potest hanc facultatem dare sub onere acceptandi talem pœnitentiam. 643, 3.

- Non debet tamen imponi per modum præcepti. 644, 4.
- Multo minus, ut ab illa pendeat valor sacramenti. ib.
- Facultas hæc nunquam datur per consuetudinem. 629, 1.
- Peregrini cui et quomodo possint peccata reservata confiteri, et ab eis absolvi. 628, 4 et seq.

ABSOLUTIO A CENSURA.

- Non potest indirecte tolli censura, sed tantum directe. XXII, 637, 10.
- Per generalem absolutionem non tollitur culpa cum censura Papæ reservata. 669, 19.
- Per eadem verba, *Ego te absolvo*, potest mortui vicinus simul absolvi a censura, et a peccatis. XXIII, 281, 7.
- Absolvens a quibusdam casibus reservatis, prætextu facultatum generalium concessarum a Sixto IV, excommunicationem reservatam incurrit. 608, 28.
- Per absolutionem proprie, et perfecte tollitur censura. 190, 2.
- Etiam lata sub conditione *Donec satisfeceris*. 193, 10 et seq.
- Censura non tollitur per mortem subjecti illa ligati. 190, 3.
- Post mortem potest quis a censura absolvi. 151, 41. — 191, 4.
- Quid autem operetur mortui absolutio a censura. ib.
- Quid vero necesse sit ut quis post mortem absolvi possit, et a quo. 191, 7.
- Si absolutio sub conditione datur, illa non impleta eadem incurritur censura. 243, 22.
- Absolutus a censura in articulo mortis per simplicem sacerdotem non indiget alia absolutione. 191, 5.
- Non tollitur censura per solam emendationem, aut satisfactionem peccatoris. 192, 8.
- Nec per lapsum temporis. 192, 9.
- Nec per mortem ferentis. 194, 14.
- Sed solum per absolutionem. 190, 3 et seq.
- Qui excommunicatus ab uno Episcopo in alium Episcopatum domicilium transtulit, a quo illorum debeat absolvi. 201, 26.
- Absolutio a censura potest dari non præcedente accusatione, secus absolutio a culpa. 222, 18.
- Ordinarius iudex potest absolvere a censura non explicata a reo in particulari: at delegatus non potest sine notitia causæ, excepta oblivione pœnitentis. 222, 20.
- Facultas absolute data ad absolvendum a censuris intelligitur pro utroque foro, ib., nisi ex circumstantiis limitetur. 223, 21.
- Absolutio tantum in foro interno, quid sit. 223, 23.

- Et quid operetur. 223, 24.
 Quid vero necesse sit ut quis publice se possit gerere ut absolutus, quando censura fuit publica. 224, 25 et seq.
 Absolutio a censura quando et quomodo possit extra vel tantum intra sacramentum confessionis dari. 226, 36-37.
 Qui potestatem habet ad absolvendum a censura, satisfacta parte, debet non absolvere, donec conditio impleatur quantum possit. 228, 39. Alias absolutio est nulla 228, 42. Si autem in rescripto conditio hæc non apponatur, absolutio, licet injusta, est valida. 229, 43. Nisi talis sit culpa, quæ non requirat satisfactionem partis: nam tunc etiam per hanc facultatem absolute dari potest. 230, 46.
 Qui extorquet per vim, aut metum cadentem in constantem virum absolutionem a censura, excommunicationem ipso facto incurrit. 632, 11.
 Qui dum in alieno Episcopatu versatur et ab illius Episcopo excommunicatus est, an possit a proprio absolvi. 201, 27.
 Qui religionem ingreditur, an possit absolvi a Superiore religionis a censura lata per suum Episcopum. 202, 28.
 An vero aliquæ religiones peculiaria privilegia circa hoc habeant. 202, 30.
 Judex, ad quem appellatum est, potest a censura absolvere; quomodo. 202, 32.
 Judex, a quo appellatum est, potest a censura a se lata absolvere. 202, 33.
 Excommunicatus ad petitionem alicujus non potest ad petitionem partis a quolibet sacerdote absolvi. 203, 34.
 Censura ab homine lata per particularem sententiam jure ordinario ab eodem est auferenda. 196, 2.
 Nisi in articulo mortis. 197, 11.
 Vel nisi ex commissione ipsius judicis. ib.
 Vel superioris. 197, 12.
 Qui potestatem delegabilem habet, non solum per se, sed etiam per alium potest a censura a se lata absolvere. 196, 8.
 Censura a jure ab auctore juris, a successore, et Superiore tolli potest. 203, 1.
 Imo et ab inferiori, si reservata non sit. 203, 2.
 Cur autem cum munere Episcopali potestas hæc conjuncta sit. 213, 7.
 Peregrini et vagabundi absolvi possunt ab ordinario loci, in quo versantur, a censuris jure communi impositis. 204, 5 et seq.
 Religiosus non exemptus potest absolvi a censura juris communis ab Episcopo loci, in quo habet domicilium, exemptus vero non potest. 205, 9.
 Qui potest absolvere a censura juris potest absol- vere a censura per statutum Episcopi aut Concilii provincialis lata. 208, 20 et seq.
 ABSOLUTIO A CENSURIS RESERVATIS.
 Cui conceditur facultas absolvendi a peccatis Papæ reservatis, conceditur etiam absolvendum a censuris reservatis eidem. XXIII, 214. 10-11.
 Non vero est idem in casibus Episcopi. 214, 12.
 Per concessionem indulgentiæ plenariæ non datur facultas ut quis absolvatur a censura reservata, 218, 7, etiamsi per modum Jubilæi concedatur. 219, 9.
 A censura per canonem reservata solus auctor canonis, vel ejus superior, vel ab eis delegatus potest absolvere. 217, 1.
 Pro articulo mortis omnibus sacerdotibus concessa est jure communi hæc potestas. 217, 2.
 Varii modi proponuntur, quibus potestas absolvendi a reservatis delegatur. 218, 4.
 Concessa facultate ad absolvendum a censuris, non conceduntur reservatæ. 219, 10.
 Nec sub reservatis Papæ comprehenduntur casus Cœnæ. 220, 11.
 Neque sub his inclusa censetur hæresis, nisi exprimatur. 220, 12.
 Concessis tamen casibus Papæ, censentur concedi Episcopales. 220, 13.
 Absolutio a reservatis simpliciter data omnes comprehendit etiam oblitæ, ita ut alia necessaria non sit. 221, 16.
 Qui bona fide absolvitur a censura reservata virtute Jubilæi, etiamsi postea Jubilæum non lucretur, vere manet absolutus. 225, 31. Nec postea reincidit in similem censuram. 225, 32 et seq.
 ABSOLUTIONIS A CENSURA DIVISIONES.
 Absolutio a censura duplex, a jure, et ab homine. XXIII, 238, 2.
 Absoluta vel conditionata. 238, 3.
 Absolutio sub conditione de præsentibus, aut præterito, ex causa dari potest. 238, 4.
 Absque illa est peccaminosa. ib.
 Data vero sub conditione de futuro non habet effectum statim. 239, 5.
 Sed conditione implæta. 239, 6-7.
 Frequenter tamen est illicita, licet interdum honestari possit. 240, 11.
 Absolutio duplex, simplex et ad cautelam. 240, 12.
 Hæc posterior interdum datur ex causa etiam sine præcedente dubitatione censuræ. 241, 13.
 Interdum ob dubitationem de valore censuræ. 241, 14.
 Solus ille, qui potest a censura certa absolvere, potest a censura dubia ad cautelam. 241, 14.

Absolutio alia ad reincidentiam, alia simpliciter. 241, 16.
 Absolutio ad reincidentiam, vel est ad certum tempus, sen effectum. 242, 17.
 Vel sub conditione. 243, 22.
 Quomodo illa impleta redeat censura. 243, 21.
 Ad hanc absolutionem necessaria est potestas jurisdictionis. 243, 23.
 Eadem scilicet, quæ ad absolvendum simpliciter. 244, 24.
 Quid vero sit de reservatis a jure quoad hanc partem. 244, 23.
 Absolutio data per Bullam a censura ab homine sub cautione de satisfaciendo parti, intelligitur dari ad reincidentiam. 244, 24.
 Tunc autem si in absolutione dicatur, *Cum primum possis*, non incurritur in eandem censuram, nisi per culpam non satisfaciendi. 244, 26.
 Secus si detur sub conditione satisfaciendi intra certum terminum. 244, 27.
 Absolvens a censuris debet esse clericus, saltem prima tonsura initiatus. 230, 2.
 Etiam in articulo mortis. 231, 3 et seq.
 Imo tunc solus sacerdos potest ex vi necessitatis, nisi alias inferior clericus jurisdictionem habeat. 232, 10 et seq.
 Debet absolvere a censura ex libera voluntate cum proportionata scientia causæ. 233, 13.
 Unde intercedente fraude, aut alio defectu substantiali, absolutio est nulla. ib.
 Item intercedente vi, aut metu cadente in constantem virum. 234, 14-15
 Etiam si vis, aut metus, a non subdito Ecclesiæ inferatur. 234, 16.
 Absolvendus a censura debet esse persona distincta ab absolvente. 235, 2.
 Et subdita quoad jurisdictionem fori contentiosi. 235, 1.
 Mortuus quomodo possit absolvi. 235, 3.
 Absolutio potest absenti impendi, imo ignorantibus, et invito, si voluntatem delicti mutet. 235, 4 et seq.
 Vel delictum sit omnino transiens. 236, 7.
 Non vero si habeat tractum successivum, nisi ab eo auferatur censura, qui potest tale jus suspendere. 236, 8.
 An vero id licite fieri possit. 237, 9.

ABSOLUTIONIS A CENSURA FORMA.

Nulla certa forma verborum est necessaria ad hanc absolutionem, sed solum verbum, quo effectus sufficienter significetur. XXIII, 245, 2.
 Non oportet tamen exprimere causam, ob quam censura fuit contracta. 246, 6.
 Qui pluribus censuris ligatus est, interdum ab

omnibus simul, nonnunquam ab una tantum absolvitur, et quando. 246, 7 et seq.
 Inferior Prælati non potest absolvere per nutus, aut alia signa, sed per sola verba, aut scripturam, 248, 12-13. Pontifex vero potest. 248, 14.
 Absolutionem a censura debet præcedere petitio ejus. 249, 2.

ABSOLUTIO A CENSURA CANONIS.

A censura canonis potest absolvere Papa, aut ejus Legatus a latere, aut Legatus missus in propria provincia. XXIII, 565, 60.
 Non autem Episcopus, nisi in casibus a jure concessis pro personis impeditis, de quibus late. 565, 60 et seq.
 Sic vero absoluti ab Episcopo, si impedimentum temporale sit, illo cessante tenentur comparere coram Pontifice. 573, 84 et seq.
 Quidam potentes, et delicati, licet non teneantur adire, sed consulere Sedem Apostolicam, non possunt antea ab Episcopo absolvi, nisi necessitate urgente. 572, 79-80.
 Religiosi quomodo absolvi debeant. 569, 71 et seq.
 Servus, qui clericum percussit, non tenetur invito rationabiliter domino Romam pro absolutione remitti; nisi delictum sit enorme et scandalosum. 573, 85.

ABSOLUTIO AB EXCOMMUNICATIONE.

Excommunicatio interdum perpetua dicitur. Nihilominus tamen semper auferri potest. XXIII, 479, 2.
 Non ipso facto per resipiscentiam excommunicati. 479, 3 et seq.
 Sed per solam absolutionem, de ordinario jure loquendo. 481, 7-8.
 At de absoluta Pontificis potestate aliis modis auferri potest. 482, 9.
 Quibus inferiores Prælati uti non debent, factum vero tenet. 482, 10.
 Per annum insordescens in excommunicatione non gaudet generali absolutione, quæ in rescriptis Pontificiis præmitti solet. 453, 10.
 Ab excommunicatione ab homine potest absolvere qui illam tulit. 483, 3.
 Et Superior. 483, 4.
 Qui potest illam reservare, et tunc qui illam tulit absolvere non potest. ib.
 Inferior autem non potest excommunicationem a superiore latam auferre, nisi ex ejus commissione. 483, 5.
 Ab excommunicatione juris non reservata potest absolvere proprius sacerdos, aut qui ex commissione munus confessoris sustinet. 482, 2.
 Quæ sit materia proxima hujus absolutionis, quæ remota. 484, 7.
 Forma substantialis hujus absolutionis, quæ. 484, 8.

- Quæ ad absolvendum a pluribus excommunicationibus sint necessaria. 485, 9.
 Quæ ad unam ex pluribus. ib.
 Quæ solemnitates accidentales servandæ sint in hac absoluteione, 485, 10 et seq. Et sub qua obligatione. 486, 13.
 Qui ab excommunicatione Papali absolutus est ab inferiori sub conditione comparendi coram Pontifice, si cum primum potest conditionem non impleat, in eadem excommunicationem reservatam incidit. 585, 9.
 Quod idem est de excommunicatione reservata cuicumque inferiori. ib.
 Idem si Papa absolvit sub aliqua conditione, et illa non impletur. 586, 10.
 Hoc tamen non extenditur ad inferiores. 586, 11.
 Solus, qui potest a peccatis mortalibus absolvere, potest absolvere ab excommunicatione minori a jure. 216, 16. -- 673, 2.
 Et habens beneficium curatum, etiamsi sacerdos non sit. 675, 4.
 Lata vero ab homine solum potest tolli ab eo qui illam tulit, aut a superiore, aut ab illius delegato. 674, 1.
 Quæ autem forma in hac absoluteione sit servanda. 676, 5.
 De absoluteione ab hæresi et excommunicatione, vide HÆRESIS, et EXCOMMUNICATIO. XII.

ABSOLUTIO IN STATU RELIGIOSO.

- Absolutio duplex tantum est, a peccatis, scilicet, et a censuris, vel pœnis ecclesiasticis, XVI, 187, 1.
 Absolvendi potestatem ordinariam et immediatam habent omnes Prælati regulares, tam infimi quam medii et supremi, in suos subditos religiosos. ib., 2.
 Possunt dicti Prælati, imo pro casibus non reservatis tenentur sub gravi obligatione delegare alteri, cui religiosi libere confiteantur. 188, 4-5.
 An teneantur assignare in qualibet domo duos vel tres confessarios pro casibus non reservatis, ita ut singuli confessarii possint omnes religiosos ejus domus absolvere. 189, 6-7.
 Absolvendi potestas, prædictis confessariis commissa, censenda est tantum delegata, et non ordinaria. ib., 8 et seq.
 An Superior possit dictam potestatem absolvendi pluribus delegare, et qua moderatione id debeat facere. 190, 10.
 Absolvere verbum aliquando in jure idem valet ac dispensare. 223, 16.
 Absolutio in quo differat a dispensatione. 1002, 48.
 Absolvere missos ad triremes, sicut in articulo mortis, possunt religiosi Societatis ex privilegio

- vivæ vocis oraculo, accedente tamen licentia suorum Superiorum. 991, 19.
 Absolvere Apostatas a religione nemo potest nisi eorum Superiores; si tamen detur necessitas, et ad eos non possint recurrere, absolvi possunt a quolibet confessore, cum onere tamen comparandi. 672, 21.
 Cætera, vide CONFESSIO et CONFESSOR. XVI.
 Privilegia ad absolvendum, vide PRIVILEGIUM. XVI.
 Absolutio in articulo mortis, vide ARTICULUS MORTIS. XVI.
 Absolutio a censuris, vide CENSURA et EXCOMMUNICATIO. XVI.
 Absolutio a casibus reservatis, vide CASUS RESERVATI, et BULLA CŒNÆ. XVI.
 Absolvere peregrinos religiosos quis possit, vide PEREGRINUS. XVI.
 Novitios etiam quis, vide NOVITIUS. XVI.

ABSOLUTUM

- Absolutum a conditionato quatenus differat. XIV, 640, 12.

ABSTINENTIA.

- Abstinencia qua potius ratione sit medium ad conservandam castitatem. XVI, 710, 5.
 Quid et quotuplex. XIX, 424, 4.
 Quomodo pertineat ad rationem vel perfectionem virtutis. ib.

ABSTRACTIO, ABSTRAHERE, ABSTRACTUM.

- In abstracto vere de Deo prædicantur attributa positiva, et absoluta. I, 41, 3.
 Quæ productionem significant in Deo possunt dici de concretis, non de abstractis. 43, 9.
 Secus vero de actibus essentialibus. ib.
 Aliqua prædicata abstracte sumpta sunt perfectione simpliciter, quæ in concreto imperfectionem involvunt. 65, 7.
 Visio Dei in hac vita possibilis est quin animam a sensuum operatione abstrahat. 180, 9-10.
 Vide CONCRETUM. I.
 Abstractivos universalium conceptus, an forment Angeli. II, 143, 7.
 Abstractio intellectus quid sit, et quomodo fiat. III, 728, 19-20.
 Per abstractionem intellectus, an vero per conceptum comparativum reddantur res universales. 728, 21 et seq.
 Abstractiva cognitio in sensu interno reperitur. 657, 6 et seq.
 In externo, saltem divinitus, dari potest. 657, 5.
 Abstractio a sensibus non tollit continuo libertatem. XIV, 211, 9.
 Abstractio a sensibus externis potest esse naturalis. 190, 5-6.

Abstractio a sensibus omnimoda non datur in contemplatione naturaliter. 194, 3 et seq.
 Alstrahere a materia sensibili, intelligibili, vel secundum esse, quid. XXV, 7, 16. — 17, 14.
 Abstractiones a materia, quas respiciunt Physica, Mathematica, et Metaphysica, in quo differant, et convenient. 16, 13.
 Abstractio seu præcisio intellectus non requirit distinctionem eorum inter quæ fit. 75, 16.
 Abstractionis varii modi. ib.
 Abstracta Metaphysica substantiarum et accidentium quoad prædicationem unius de alio æquiparantur. 245, 3.
 Abstracta Metaphysica generum, specierum, et differentiarum non possunt inter se prædicari, nisi abstractum superius, et quasi genericum, de abstracto inferiori et quasi specifico in aliquo sensu. 245, 4 et seq.
 Abstracta genericæ naturæ cur possint ut genus concipi respectu aliarum naturarum in abstracto, differentiæ vero abstractæ non item. ib.

ABULENSIS.

Abulensis locus emendatus. XIV, 1054, 4. — 1058, 14.

ACCEPTATIO.

Acceptatio subditorum non est de ratione legis. V, 51, 7.

ACCESSUS.

Accessus ad menstruatam in lege veteri mortale : in nova veniale. VI, 486, 28.
 Accessus ad Deum per orationem quis sit. XIV, 124, 4.

ACCIDENS, ACCIDENTIA.

Accidens abstrahit ab absoluto et respectivo. I, 709, 6.
 Per accidentium species substantiæ cognoscuntur in hac vita. 184, 12.
 Accidentium ideæ dantur in Deo. 242, 14-12.
 Potest natura inferior per accidentia superaddita participare id quod est proprium naturæ superioris. 77, 15.
 Accidentia quæ ab extrinseco veniunt non commensurantur imperfectioni subjecti. ib.
 Accidentis an substantia prius a nostro intellectu concipiatur. III, 732, 5-6.
 Accidentium cognitio qualiter ad cognitionem substantiæ inserviat. ib., 7.
 Accidentia assumi non possunt ad unionem hypostaticam. XVII, 516, 1 et seq.
 Accidens separatum, quamvis per se sit, non subsistit, neque assumi potest. 516, 3.
 Accidentales formas media humanitate assumpsit Verbum in sua hypostasi. 537, 1.
 Non tamen immediate secundum hypostasim. 537, 2.

Accidentia habent propriam existentiam accidentalem. 537, 3.
 Accidentia assumpta sunt per substantiam tantquam per medium. 570, 1.
 Accidens neque est medium quod, neque medium quo, ad assumptionem naturæ. 571, 6.
 Accidens non est dispositio ad unionem. ib.
 Accidens separatum non est capax majoris intentionis, quam inhærens. 627, 6.
 Accidentia humanitatis Christi habent quamdam infinitatem; et an omnia sint ita infinita, ac ipsius virtutes. 631, 17.
 Accidentia alicujus subjecti non possunt comprehendere, nisi ab eo a quo subjectum comprehenditur. XVIII, 18, 16.
 Accidentia Eucharistiæ. Vide EUCHARISTIA, versiculo Species sacramentales. XXI.
 Accidens non est capax unionis hypostaticæ. XXI, 53, 6.
 Dum inhæret subjecto, non potest privari omni suo effectu formali. 71, 19.
 Habet distinctam existentiam a substantia. 130, 8.
 Non esse de ejus essentia actualem inhæSIONEM, sola ratione fit satis probabile. 272, 4.
 Esse sine subjecto non est contra, sed supra ejus naturam. ib.
 Ex vi suæ entitatis intrinsece individuatur, in ordine ad agens extrinsece tantum, in fieri vero a subjecto cum talibus circumstantiis. 272, 5.
 Vide FORMA ACCIDENTALIS. XX.
 Accidens non est adæquata passio substantiæ, XXV, 10, 24.
 Accidentia omnia, quæ subjecto inhærent, de ejus potentia educuntur. 192, 12.
 Accidentia aliqua solo numero diversa inesse posse simul eidem subjecto, negari non potest. 193, 14-15.
 Sed nec de omnibus indifferenter affirmari. 193, 14.
 Qua ergo distinctione utendum. 193, 16 et seq.
 De potentia autem absoluta de omnibus id statuitur. 196, 21.
 Accidentia solo numero diversa posse esse successive in eodem subjecto, imo semper ita contingere, ut certum statuitur, ejusque ratio late perpenditur. 197, 1 et seq.
 Accidens non semper requirit potentiam receptivam ejusdem prædicamenti, imo raro accidere, inductione ostenditur. 467, 9.
 Accidentia eadem numero manere in genito et corrupto. 477, 20.
 Et quæ sint hæc. 484, 38.
 Accidens quatuor tantum modis desinere potest. ib.
 Accidentia compositi ab ejus forma substantiali in genere causæ formalis mediate pendent, efficientis non ita. 485, 39-40.
 Accidens esse subjectum ultimum respectu alio-

- rum accidentium, supernaturaliter non reputat. 493, 1.
- Accidens aliquod ratione alterius in substantia recipitur. 494, 2.
- Accidentia omnia aliis accidentibus inhærere non possunt, bene tamen aliqua. 495, 6.
- Accidentia spiritualia aliis accidentibus vere inhærere. 495, 7.
- Accidens bene potest esse materialis causa alterius. 496, 8.
- Accidens materialiter causans aliud sæpe ipsum solum ad illius esse immediate concurrit; aliquando etiam subjectum, vel aliud accidens juxta existentiam causati. 496, 9 et seq.
- Accidentium inseparabilitas ab aliquibus subjectis a forma substantiali provenit. 502, 13.
- Accidentia non proprie fieri, sed ad efficientiam accidentaliter compositi quasi confieri dicenda. 517, 6.
- Accidentium multiplex divisio. 567, 3.
- Accidens in subjecto receptum, formaliter, non effective expellit contrarium. 574, 17.
- Accidentia naturalia, quando supernaturali modo fiunt, de potentia subjecti educuntur. 578, 13.
- Accidens, quodcumque sit, si per propriam actionem fiat modo naturali, de potentia subjecti educi necesse est. 578, 14.
- Accidens duobus modis comproduci dicitur, et quinam sint. 579, 15.
- Accidens nequaquam principalis causa substantiæ. 599, 2.
- Accidentia an effective causent substantiam, late tractatur. 599, 4 et seq.
- Accidentia ita substantiam causant, ut proxime et per se educationem formæ substantialis instrumentaliter attingant. 603, 15.
- Accidentium proportio ad hanc actionem, quæ sit. 605, 20.
- Accidentia an effective attingant generationem hominis. 605, 21.
- Accidentia in productione substantiæ instrumenta sunt conjuncta formæ substantiali quoad causalitatem. 606, 22.
- Et quomodo illam exercere possint, quando a forma separata sunt. 608, 27.
- Et tunc formæ concursus a superiori causa suppletur, et quæ illa sit. 608, 28. — 611, 35.
- Accidens, quod per resultantiam fit, et a substantia et ab accidente immediate emanare potest, si cum eorum aliquo connectatur. 615, 3.
- Accidentia quæ ab essentia substantiæ emanant, quænam sint. 618, 11.
- Accidentia quæ sic semel emanant continuo postea per modum conservationis emanare, probabilis. 618, 12.
- Accidens ab accidente naturaliter emanare potest. 624, 2.
- Accidens, ut principium principale quo, attingit productionem alterius accidentis. 630, 2.
- Accidens, cum sine subjecto est, per novam conservatur efficientiam. 809, 30.
- Accidentia in rerum natura esse, unde indagetur. XXVI, 313, 4.
- Accidens physicum a substantia differt ex natura rei; accidens autem logicum sola ratione; et quid utrumque accidens sit. 319, 23.
- Accidens non est ens per denominationem extrinsecam a substantia. 323, 14.
- Accidens ad substantiam in re ipsa dicit attributionis analogiam, unde entis nomen sine intellectus negotiatione utrique convenit. 323, 16.
- Accidens sine ullo addito dici potest ens. 324, 18.
- Accidens absolute nullum est completum ens, licet, per ordinem ad incompletius, unum dicatur esse in suo genere completum. 329, 34.
- Accidens considerari potest, vel prout in se est entitas quædam, vel prout alicui aliquid accidere dicitur. Nam, licet omne quod in se est accidens alicui accidat, non tamen omne quod alicui accidit est vere et proprie accidens. 492, 5.
- Accidens dividitur in prædicamentale et physicum, et hoc unum objectivum conceptum habet. ib.
- Accidens, ut comprehendit omnia prædicamentalia, non habet de sua ratione essentiali proprie inhærere actu vel aptitudine. 494, 7-8.
- Accidens quod habet ex se propriam entitatem realiter a substantia distinctam de extrinseca sua essentia habet aptitudinalem inhærentiam in substantia. 495, 9.
- Accidens quod est tantum modus essentialiter includit non tantum aptitudinem, sed etiam actualem inhærentiam. 495, 10.
- Non est de ratione accidentis ut sic esse immediatam affectionem substantiæ, sed abstrahit a mediata, vel immediata. 495, 11.
- Accidens posterius duratione est quam substantia, ut abstrahit a creata et increata, non tamen loquendo de creata. 499, 2 et seq.
- Accidens est posterius cognitione quam substantia, et quatenus ab illa dependet, et quatenus est imperfectius. 502, 5 et seq.
- Accidens quoad nos prius cognoscitur quam substantia, non in abstracto sumptum, sed in concreto. 503, 9.
- Accidens, licet, sit res prima cognita, non tamen cognoscitur ut accidens, sed sub ratione hujus sensibilis entis. 504, 12.

ACCIDENTIS DIVISIONES.

Accidens immediate dividi potest in novem prædicamenta. XXVI, 505, 2.

Quamvis divisiones aliæ per pauciora membra immediatiores dari possint. 506, 8.
 Accidens aliud completum, aliud incompletum. 507, 10.
 Accidens in concreto formaliter sumptum, et in abstracto non variat rationem accidentis incompleti. 507, 10-11.
 Accidens completum dicitur, quod in ratione formæ accidentalis est integra ac totalis forma. 508, 13.

Accidens potest esse completum physice et metaphysice, et singula membra late explicantur. 508, 13-14.

Accidentis prædicta divisio accommodari potest ad singula prædicamenta. 509, 15.

Accidens in communi, cur non sit dividendum immediate in incompletum et completum. ib.

Accidens non dividitur in singulare et universale, in primum et secundum, et quare. 509, 16.

Accidentis divisio in modum et rem non est prior, licet sit immediatior quam in novem genera, 510, 17.

Bene tamen sub eodem genere prædicamentali potest fieri talis divisio. ib.

Accidens cur non prius dividatur in respectivum et absolutum, in spirituale, et materiale, permanens et successivum, proprium vel commune. 510, 18 et seq.

ACCIDENTIS INHÆRENTIA.

Accidens non est actu inhærens ex vi solius existentiae. XXVI, 374, 24.

Accidentis inhærentia tantum distinguitur ab illo ut modus rei ab ipsa re, 377, 33 et XXV, 256, 18.

Accidens non potest se ipsum effective unire subiecto. XXVI, 404, 12.

Accidens a subjecto separatum posset operari ad modum suppositi sine novo miraculo, 417, 16.

ACCIDIA.

Accidia quid. XII, 673, 1.
 Est peccatum contra charitatem. ib.

Est tristitia de hono Dei extrinseco, ut a nobis præstando. 673, 2.

Accidia specialis potest etiam versari circa proximum. 674, 3.

Est peccatum ex suo genere mortale, post odium Dei, maximum. 674, 4.

Accidia circa statum perfectionis, an sit mortale. ib.

Accidia inter septem capitalia vitia merito numeratur. 674, 5.

ACCRETIO.

Accretio et decretio continuæ esse nequeunt, nisi unio formæ ad materiam sit divisibilis, II, 488, 6 et seq.

ACCUSATIO.

Accusatio inimicorum an spectet ad orationem. XIV, 74, 4 et seq.

Accusatio ad quem finem dirigatur. XVI, 1133, 45.

Accusatio licite potest, imo aliquando debet fieri in religione, nec requirit præviam admonitionem secretam. ib.

Quomodo hujusmodi accusatio intendenda et prosequenda sit. ib.

ACEPHALI.

Acephali hæretici in Christo unam naturam permixtione conflata posuerunt; et unde sic dicti sint. XVII, 302, 1.

ACETUM.

Dabatur damnatis apud Judæos in supplicio, XIX, 387, 8.

De aceto Christo ad bibendum in passione exhibitio, vide CHRISTI PASSIO. XIX.

ACQUISITIO BONORUM.

Acquisitio bonorum monasterio de se bona est, et ad Prælatum potestas acquirendi monasterio spectat. XVI, 241, 1 et seq.

Alii religiosi de licentia Prælati acquirere possunt monasterio, non tamen sine illa, nec sibi etiam cum illa. 243, 5.

Acquirere alteri monasterio vel aliud monasterium suæ religioni, an et quomodo possint Prælati regulares. 244, 6.

Cætera, vide BONA. XVI.

ACTIO.

Actiones sunt suppositorum. I, 686, 3.

Actio gubernationis divinæ in creaturis est transiens. 311, 6.

Actiones Dei ad extra cur sint indivisæ. 637, 5.

Actionem verba adjectiva significantia reddunt sensum formalem in Deo. 686, 3.

Actio duplex gratiæ circa nostra opera versatur. 467, 10.

Quænam actio ordine naturæ nostram cooperationem antecedit. ib.

Actio sine termino dari non potest, etiam de potentia Dei absoluta. 84, 8-9.

In actione duo referuntur. 229, 20.

Actiones omnes quæ non involvunt repugnantiam possunt fieri ab omnipotentia Dei. 229, 21.

Actio dicitur naturalis prout distinguitur a supernaturali, vel prout distinguitur a libera. 111, 1.

Actiones ejusdem speciei possunt aliquando oriri a principiis specie diversis. 118, 7.

Actiones ejusdem speciei oriri non possunt a principiis specie diversis, si illa operentur quatenus sunt diversa. ib.

In actionibus instrumentorum melius potest inveniri distinctio actionis quoad substantiam, et

- quoad modum; in visione beata nequaquam. 127, 14.
- Actiones ad extra in divinis indivisæ sunt. 637, 5.
- Actio visionis beatæ immediate tendit in verbum creatum ut a se productum, ad Deum, ut ad objectum. 85, 10.
- Actio visionis beatæ non unit mentem perfecte Deo. ib.
- Vide PROCESSIO. I.
- Actio vitalis an necessario immanens, III, 495, 13.
- Actiones immanentes in duplici differentia quarum quælibet vitalis esse potest. ib.
- Actioni vitali non repugnat fieri per qualitates elementares. 496, 14.
- Actio vitalis et non vitalis circa eundem terminum an sint ejusdem speciei. ib, 16.
- Actio vitalis elici nequit a potentia separata. 574, 8.
- Actio immanens a transeunte in quo differat. 636, 23-24.
- Actio omnis est productiva termini. 631, 4.
- Actiones liberæ imperatæque a voluntate fiunt, et sunt propter finem. IV, 16, 2.
- Quæ habent objectum, dici etiam possunt fieri propter ipsum, tanquam propter finem, ut contemplatio: quæ vero non habent, ut cytharizatio, productio ipsa dici potest propter terminum, tanquam propter finem, terminus vero non est propter finem. ib.
- Actio proprie etiam dicitur quæ est necessaria. 20, 6.
- Actio voluntatis necessaria cum advertentia dici potest actio hominis, non tamen proprie humana. ib.
- Actio humana si intelligatur illa, quæ moralis est, tunc sola libera est humana, si vero per humanam intelligatur procedens ab homine cum deliberatione, tunc etiam necessaria est humana. 21, 7.
- Actio ut actio non est violenta agentis. 185, 3-4.
- Actio qua ignis elevatus frigefaceret, non esset ei violenta. 186, 4.
- An gratia adjuvans sit actio vel principium actionis, et quæ sit ejus necessitas. VIII, 63, 1 et seq.
- Actio duplici modo potest ratione distingui. X, 430, 4.
- Omnis actio causæ secundæ immediate pendet a prima. XI, 18, 1 et seq.
- Immediatione virtutis et suppositi. 19, 4.
- Estque eadem actio qua influit utraque causa in effectum. 20, 5.
- Opposita opinio est improbabilis. ib.
- A volitione Dei, quæ improprie dicitur actio, manat actio causæ secundæ, sed non per aliam actionem. 21, 7.
- Actio, ut est a Deo, prius natura esse dicitur, non prioritatem causæ, sed nobilitatis, 21, 8.
- Actio transiens creaturæ et Dei, eadem. 79, 8.
- Actio gratiarum quæ. XIV, 123, 10 — 219, 8, 9.
- Vide GRATIARUM ACTIO. XIV.
- Actiones intellectus in contemplatione ad majorem perfectionem faciunt. XIV, 181, 19 et seq.
- Actio vitalis et immanens, cur necessario petat esse a potentia cujus est actus. XVII, 659, 6.
- Actio agentis num variari possit, non variata passione patientis. XIX, 757, 3 et seq.
- Actio quæ desiit redire potest divina virtute. 763, 9.
- Actio educens formam de potentia materiæ, essentialiter petit actualem unionem cum subiecto. XX, 144, 15.
- Actioni cur per aliam actionem fieri repugnet. XXI, 57, 14 et seq.
- Non potest esse sine termino intrinseco qui per illam fiat. 144, 6.
- Ut detur nova actio circa terminum, non est necesse aliquid in ipso produci, sed sufficit ut novam dependentiam habere incipiat in esse, quod præhabeat. 112, 8.
- Non potest dici potens influere, sed influens. 156, 9.
- Non variatur, variato modo existendi effectus, nisi talis modus intrinsecus sit actioni. ib.
- Non distinguitur essentialiter ex diversitate instrumentorum, quibus fit. ib.
- Actiones non sunt diversæ numero ex temporis diversitate. XXV, 198, 3.
- Actiones eandem quam termini distinctionem sortiuntur. 267, 16.
- Actio eadem nequaquam fieri possunt res omnino distinctæ. 267, 18.
- Actionis duplex terminus, quo et qui. 516, 4.
- Actionum substantialium quatuor genera explicantur. 517, 5.
- Actiones causarum per se, cur supposito formæ per accidens tribuantur. 583, 3.
- Actio immanens habet ut terminum qualitatem, quæ potest esse principium agendi. 625, 5.
- Nec potest carere intrinseco termino. ib.
- Actionum immanentium idem posse esse principium quo recipiens et efficiens ostenditur. 645, 46.
- Actionis reflexæ ratio et principia, variæque de hoc experientiæ declarantur. 678, 33 et seq.
- Actio proprie non est ipse effectus per eam productus, licet quodammodo effectus agentis possit nominari. 682, 8.
- Actio per aliam actionem non fit. ib.
- Actio transiens non perficit potentiam a qua fluit. 775, 21.
- Actio non est vere ac proprie principium agendi. XXV, 625, 5, et XXVI, 684, 13.
- Actio unum est ex generibus entis. XXVI, 867, 2.
- Actio non consistit in relatione extrinsecus adveniente. 869, 6 et seq.

Actionem respectum aliquem ad agens includere ostenditur, 870, 9-10; sed non prædicamentalem. 871, 13.

Actio in re est dependentia qua effectus pendet ab agente. 872, 15.

Actio respectum dicit transcendentalem ad agens, per quam præcise agens non refertur ad aliud. 872, 17-18.

Actio est ultimus actus potentiae aliud ab ipsa dimanans. 873, 20.

Actio sine termino, nec transiens, nec immanens esse potest. 878, 16.

Actio transiens et immanens in quo differant. 879, 21

Actiones instantaneæ sunt in prædicamento actionis. 880, 22.

Actio omnis, an sit motus semperque inferat passionem, et in quibus. 880, 23-24. — 893, 3.

Actionum unitas vel diversitas specifica ex terminis secundum suum esse reale desumitur. 883, 7.

Actio ex sola diversitate agentis nunquam est diversa specie, si ad eundem terminum tendat, et varia exempla examinantur. 884, 10 et seq.

Actiones non sunt diversæ specie ex sola diversitate in modo agendi, maxime naturali. 886, 18 et seq.

Actio, licet quoad specificationem principalis pendeat a termino quam ab agente, individualiter tamen, et secundum aliam rationem, æque essentialiter respicit utrumque. 887, 22.

Actio eodem respectu agens et terminum respicit. 888, 23.

Actio realis datur, quæ nullum habet inhæSIONIS subjectum. 891, 11.

Actioni esse in subjecto, non nisi ex ratione formalis termini convenit. 891, 13.

Actio omnis quæ est in subjecto in eodem est in quo terminus ejus. 892, 14.

Actio ut actio reduplicative non habet subjectum inhæSIONIS, sed denominationis tantum. 892, 15.

Actio, in quantum talis, non denominat subjectum inhæSIONIS. 892, 17.

Actio non est proprie agentis perfectio. 893, 18.

Actionis definitio et ejus causæ. 893, 1-2.

Actio qualiter magis et minus suscipiat. 894, 4.

Actionis divisio in substantialem et accidentalem traditur, et analogam esse concluditur. 895, 2 et seq.

Actionis prædicamentum per actionem, ut quid commune est ad accidentales, constituitur. 895, 5.

Actionis substantialis variæ subdivisiones traduntur, easque omnes univocas esse concluditur, 896, 7-8.

Actio accidentalis in transeuntem et immanentem dividitur. 896, 9.

Actiones aliquæ vitales et connaturales, late vocantur immanentes. 896, 10.

Actio omnis transiens, si proprie talis sit, formaliter habet quod ab agente exeat, recipiatque in passo. 900, 9.

Actio et passio non distinguuntur realiter. 898, 3.

Nec ex natura rei. sed sola ratione ratiocinata. 899, 8 et seq.

ACTIO ET ACTUS ANGELORUM.

Actiones vitæ qualiter exercent Angeli in corporibus assumptis. II, 552, 1 et seq.

Actiones intellectus et voluntatis exercent Angeli independenter a corporibus assumptis. 553, 3.

Quomodo nutritionem et augmentationem. 556, 13.

Quomodo etiam comestionem. 556, 14 et seq.

Actionem creativam nunquam exercuisse Angelos, de fide est. 515, 1.

Actionem eductivam formæ substantialis nequeunt Angeli exercere. 516, 4 et seq.

Nec Angelo, nec ulli creabili connaturalis est talis actio. 518, 9.

Imo nec eductio materialis formæ accidentalis. 519, 1-2. — 544, 4.

Quod etiam verum est, esto sint qualitates intentionales. 520, 5 et seq.

De actione impulsiva quid dicendum, vide IMPULSUS, et MOTUS. II.

Actio realis in alium, quomodo non competat Angelis, sed intentionalis tantum. 257, 2.

Actio supernaturalis an terminari queat ad effectum naturalem. 305, 12.

Actio mala, ex eo quod non sit ad finem ultimum referibilis, non ideo est pejor. 396, 10.

Primus actus gratiæ non fuit in Angelo ab habitu elicitus. 605, 2. — 607, 1.

Actus intelligendi in Angelis ab eorum substantia distinguitur. 78, 3.

Idque realiter. 80, 9.

Etiam quando se cognoscunt. 80, 10.

Distinguitur etiam ab ipsa eorum intelligendi potentia. 81, 11.

Et ab existentia. 81, 12.

Cætera, vide INTELLECTUS. II.

Actus amoris et cognitionis Angelorum sanctorum, an duraverint in tota mora, quam mali peccando consumpserunt. 621, 13.— 641, 3.

Actus voluntatis creatæ, vide VOLUNTAS, II.

Actus subordinati, quando ad eandem potentiam spectent, quando non. 527, 5.

Actus omnis suspensio bona esse non potest, 374, 4-5.

Actus omnis quoad speciem necessarius naturalis dicitur, non tamen omnis qui dicitur naturalis est illo modo necessarius. 377, 9.

Actus primo primi non dantur in Angelis. 380, 16.
 Actus omnes voluntatis possunt esse liberi, in intellectu autem saltem primus, et solus oportet ut sit necessarius. 380, 17.
 Actus conditionatus, vide *CONDITIO*. II.
 Actus internos, an et quomodo Angeli sibi invicem manifestent, vide *LOCUTIO*. II.
 Actus interni, an et cur suapte natura occulti, vide *COGITATIO* II.

ACTIVA VITA.

Vide *VITA ACTIVA*. XVI.

ACTOR.

Actor potest petere ut exigatur iuramentum ab eo quem timet pejeraturum. XIV. 710, 14 et seq.
 Excommunicatus potest esse actor in iudicio in causa excommunicationis, intendens probare sententiam fuisse nullam. XXIII, 433, 1.
 Extra causam autem excommunicationis neque in iudicio ecclesiastico, neque in seculari potest esse actor. 433, 2.
 Neque suum actorem reconvenire. 433, 3.
 Per se vel procuratorem. 434, 4.
 Non tamen negatur ei beneficium defensionis. 433, 3.
 Unde ipse excommunicatus, etiamsi occultus sit, tenetur abstinere. 434, 5.
 Et reus potest excommunicationis exceptionem opponere. ib.
 Quanta vero sit vis hujus exceptionis. 434, 6.
 Si vero exceptio non obijciatur, acta ab excommunicato valida sunt. 435, 7.
 Communicatio actoris excommunicati, quale peccatum sit. 435, 9.
 Ut accusator in causa sanguinis irregularitatem vitet, duæ requiruntur conditiones. XXIII *bis*, 488, 2.
 Quæ sufficiunt etsi ex interiori affectu non procedant. 488, 3-4.
 Quæ etiam in laicis sufficiunt, et necessariae sunt. Neque aliæ conditiones sunt necessariae. 489, 5-6.
 Imo non solum in propria causa, sed aliquando in aliena (servatis debitis circumstantiis) potest accusare. 490, 7.

ACTUS, ACTUS NATURALIS, ACTUS BONUS ET MALUS, ACTUS INTERNUS, ETC.

Actus voluntatis potest dici naturalis. I, 682, 13.
 Actus secundus essentialiter supponit primum. 682, 1.
 Actus imperii a cæteris necessario distinctus non est. 298, 4 et seq.
 Actus liber elicited a voluntate se ipso voluntarius. 680, 8.
 Actus aliarum facultatum a voluntate se ipsis non possunt esse voluntarii. ib.

Actus morales boni, licet ordinis naturalis, si conducunt ad æternæ vitæ consecutionem, sunt effectus prædestinationis. 471, 3 et seq.
 Actum liberum, ut sic, prædestinationis effectum esse non repugnat. 465, 6.
 Actus bonus moralis naturæ viribus factus neque proxima dispositio ad auxiliantem gratiam, neque remota ad sanctificantem esse potest. 363, 22.
 Non est necessaria dispositio ad primam gratiam obtinendam. 360, 15.
 Actus naturalis sive intellectus, sive voluntatis nunquam est sufficiens dispositio proxima ad gratiam justificantem. 358, 11.
 Actus bonus moralis per solas vires liberi arbitrii factus non est sufficiens, et prima dispositio ad illum effectum prædestinationis, qui est impii justificatio. 362, 21.
 Et magis physice, quam moraliter disponit. 366, 32.
 Actus qui vel physice disponunt ad gratiam, etsi sine gratia ordinis supernaturalis propria fieri possint, non tamen sine concursibus aliquo modo gratuitis. ib.
 Idem actus etiamsi a voluntate sit non potest simul esse liber, et ab intrinseco necessarius. 680, 11.
 In actu primo quomodo intellectus constituatur per objectum sibi unitum. 88, 10.
 Ad quos actus non pendeat intellectus a voluntate. 112, 7-8.
 Actus quo Angelus seipsum cognoscit, est necessarius. 112, 7.
 In actu proprie est repræsentatio intentionalis, ab eoque fit in genere causæ formalis. 88, 12.— 99, 1.
 Actus vitalis extrinseca ratione postulat ut procedat a principio intrinseco, et vitali. 79, 5-7.
 Actus liberos Angeli non possunt videre. 140, 3-4.
 Actu uno potest Angelus cognoscere plura per unam universam speciem. 145, 3.
 In actu visionis corporalis non dicimur videre unum in alio, sed immediate, et directe utrumque. ib.
 Actus nequaquam repræsentat secundum unam sui partem hoc objectum, et aliud secundum aliam. ib.
 Actu eodem plura objecta tribus modis cognosci possunt. 145, 3 et seq.
 Actus qui habeat evidentiam scientiæ, et certitudinem fidei impossibilis est. 5, 22.
 Actum esse primum dupliciter intelligi potest. III, 483, 38-39.
 Anima est actus primus. ib.
 Actus quomodo per objecta specificentur. 578, 15.
 Actus speciei distincti ab eadem potentia elici possunt. ib. 17.

- Actum cognoscendi ab specie vel potentia qui non distinguant. 623, 1.
- Ab utraque, re ipsa, differre verior et communior sententia. ib. 2 et seq.
- Plures actus ejusdem speciei quomodo possint simul in eadem potentia consistere. 639, 8.
- Actus suos vel etiam voluntatis quomodo intellectus in hac vita cognoscat. 734, 3.
- Actus appetitus cur dicantur passiones. 764, 1.
- Actus elicitivi voluntatis circa media sunt propter finem, quamvis non sint directum objectum electionis. IV, 16, 3.
- Actus voluntatis ut dicatur propter finem, non oportet ut sit liber. 18, 2.
- Actus voluntatis possunt esse necessarij aut ex imperfectione, aut ex perfectione. 18, 1.
- Actus necessarius non denominatur liber ex eo quod oriatur ex libero, ut amor patriæ ex amore viæ. 20, 8.
- Actus qui a voluntate hominis non ordinatur, ut nutritio, prima intellectio, etc., non sunt propter finem ab homine intentum. 22, 4.
- Actus vitales contrarii nequeunt esse simul etiam remissi. 197, 8.
- Actus moralis substantia pendet ex quatuor causis, esto ut physicus est non sic pendeat, 235, 5.
- Actus imperatus et imperium constituunt moraliter unum actum. 273, 1.
- Actus liber quoad rationem utilis, vel convenientis, et indeliberatus quoad rationem honesti, vel turpis, an sit moralis. 279, 9.
- Actus humani bonitas objectiva, quomodo ex objecto et circumstantiis sumatur. 298, 3.
- Actus moraliter bonos nullos dari in homine, error. 305, 1 et seq.
- Actus voluntatis non dicuntur tantum boni a bonitate objecti, sed a sua quam habent formaliter. 308, 2 et seq.
- Actum esse bonum vel convenientem naturæ humanæ, quid importet. 314, 16.
- Actus ut dicatur bonus, nulla malitia ei adjungi debet. 315, 21.
- Actus ut sit bonus simpliciter non requirit quatuor bonitates. 316, 3 et seq.
- Actum voluntatis bonum sequuntur aliquot proprietates quæ illum non reddunt meliorem, sed ab ipsa ejus bonitate manant. 317, 6.
- Actui voluntatis duplex bonitas tantum competit, una intrinseca, altera extrinseca, quando ab alio actu bono imperatur. 317, 7 et seq.
- Actus imperans bonum actum non habet ab eo specialem bonitatem præter ipsam formalem. 318, 9.
- Actus interni bonitas ex objecto est specifica, licet dicatur interdum generica, et ea quæ est ex circumstantiis specifica. 320, 2.
- Actus internus voluntatis sumit bonitatem ex objecto formali per se intento, quod in actibus malis non reperitur. 320, 7 et seq.
- Actus qui tendit ad honestum in communi, ad quam virtutem spectet. 322, 14 et seq.
- Actus voluntatis et intellectus indivisibiliter attingunt objectum materiale et formale. 325, 7.
- Itaque in unoquoque actu non sunt duæ partes quasi integrantes. 325, 8.
- Nec quasi materia et forma. 325, 9 et seq.
- Nec quasi accidens et subjectum. 328, 17.
- Actus unus non potest tendere ad unum objectum materiale sub pluribus bonitatibus primariis, quarum unaquæque det suam realem specificationem : et ob eandem rationem non potest idem actus esse fidei et scientiæ : nec idem habitus pertinere ad duas species virtutis, nec idem actus esse simul naturalis et supernaturalis. 329, 1 et seq.
- Si tamen intellectus concipiat bonitates per modum unius ut potest in quibusdam, tunc voluntas in illas tendet unico actu. 333, 13.
- Actuum honorum unitas specifica, vel numerica, quomodo ex objectis sumatur. 333, 1 et seq.
- Actus potest esse bonus ex objecto absque ulla bonitate ex circumstantiis objectivis. 335, 3.
- Actus dandi, verbi gratia, viginti aureos non necessario æquivalet actibus viginti. 344, 15.
- Actus voluntatis bonus ex objecto non potest habere alias bonitates ex circumstantiis supervenientes priori. 342, 18-19.
- Sed tales circumstantiæ causant distinctos actus et bonitates. ib.
- Actus ut quatuor an sit tam bonus, ac quatuor actus ut unum. 346, 13-14.
- Actus non est melior ex objecto ex eo quod fiat cum majori libertate, erit tamen laudabilior. 348, 17.
- Actus liber esse potest quin libertas ipsa per se intendatur, nisi per virtualement reflexionem, ib., 19-20.
- Actus liber an pro aliqua mora continetur necessario. 350, 23 et seq.
- Actus continuusne, an multi discreti, cæteris paribus, sint majoris meriti. 352, 32.
- Actus bonus ex objecto est simpliciter bonus, licet non referatur in finem ultimum, dummodo non referatur in malum. 354, 5 et seq.
- Actus tendens in objectum quidem honestum, sed non ob honestatem sed utilitatem alterius finis, sumit tantum speciem ex fine. 361, 3.
- Quod si bonitas objecti per se ametur et referatur in alium finem, tunc actus habet speciem ex objecto essentialem, ex fine vero accidentalem. 363, 9 et seq.

- Actus bonus ex objecto relatus in finem extrinsecum solum denominatur bonus accidentaliter a fine illo, vel ab actu eum imperante. 365, 1 et seq.
- Actus a quo sumitur denominatio prædicta, quis sit. 367, 8-9.
- Actus aliqui mali sunt ex objecto, ante omnem prohibitionem. 373, 6 et seq.
- Nullus tamen actus est malus, quin sit contra rationem. 374, 9.
- Actus omnis voluntatis malus est quia prohibitus, quis sensus. 375, 12.
- Actus intrinsece malus, quid importet. 375, 13.
- Actus internus voluntatis malus dicitur a sua malitia formali, et non tantum a malitia actus externi. 376, 2.
- Actus mali differentia non est malitia, ut falso putavit Cajetanus. 379, 2-3.
- Actus mali specificatio non ex præceptis violatis. 394, 1.
- Neque etiam ex actu positivo ad quem sequitur. 394, 3.
- Sed quoad positivum, quatenus actus est, sumitur specificatio ex bonitate objectiva, quam respicit, verbi gratia, delectabilitate, quoad malitiam vero ex objectiva disconvenientia ad naturam rationalem. 395, 6 et seq.
- Actus bonus ex objecto dicitur bonus ex fine per denominationem ab alio actu quo objectum refertur in bonum finem, malus vero actus per se ipsum etiam habet malitiam intrinsecam a tali fine. 399, 4.
- Quæ harum malitiarum sit essentialis. ib.
- Actus voluntatis non potest simul esse simpliciter bonus et malus, aliquid vero potest. 401, 1 et seq.
- Actus dici probabiliter potest bonus ex objecto, et malus ex aliqua circumstantia objectiva, probabilis tamen est non esse bonum, quia hæc vel illa honestas continetur sub honestate in communi, quæ omnem malitiam excludit. 404, 7.
- Probabilius etiam est actum bonum ex objecto posse conservare honestatem cum malitia ex circumstantia actus. 405, 10 et seq.
- Actus bonus non potest, saltem moraliter loquendo, imperari a malo fine, ut actus fidei a vana gloria, possunt tamen esse simul concomitanter. 408, 17.
- Actus bonus ex objecto non potest fieri malus ex eo quod non referatur ad ulteriorem finem; quod si præcipiatur referri, tum omissio talis præcepti erit mala, non vero actus. 409, 19.
- Actus mere internus, et ut elicited, non potest de bono fieri malus. 412, 3.
- Potest tamen fieri de non bono malus, et de malo non malus. 413, 7.
- At vero si sumatur ut imperatus, fieri potest de bono malus, et e contra. 413, 8.
- Actus divisio in bonum et malum est essentialis, non tamen adæquata. 414, 1 et seq.
- Erit tamen accidentaliter loquendo de bonitate et malitia advenientibus actui quasi imperato. 415, 5.
- Actus qui boni non sunt esse indifferentes, quomodo verificari possit. 415, 1 et seq.
- Actus indifferentes, vide INDIFFERENS. IV.
- Actus supernaturalis nullus est malus ex objecto. 417, 1.
- Immo neque indifferens. 418, 4.
- Actus ad sublevandam naturam ut animale sunt otiosi. 423, 9.
- Actus exterior, id est, non elicited a voluntate, solus est malus vel bonus per denominationem ab elicited. 425, 5.
- Bonitas et malitia est tantum inhæsiæ in actu interno. 426, 8.
- Actus exterior peccaminosus confitendus, esto non habeat aliam malitiam quam interior. 426, 9.
- Actus exterioris divisio in bonum et malum, qualis. 428, 13.
- Potestque idem esse bonus et malus successive. ib.
- Actus exterior per se non auget bonitatem interioris. 428, 2.
- Est tamen sæpe necessarius ad bonitatem interioris. 429, 3.
- Per accidens tamen auget exterior malitiam interioris, et quomodo. 429, 4.
- Actus exterior conferre potest ad præmium et pœnam accidentalia, et ad meritum ex opere operato. 429, 5.
- Actus voluntatis, vide COGNITIO VARIA. IV.
- Actus liberi, vide LIBERÆ DETERMINATIONES. IV.
- Actus beatifici, vide AMOR ET VISIO. IV.
- Actus appetitus sensitivi, vide PASSIO. IV.
- Actus iudicis aliquando nomine juris appellatur. V, 5-8.
- Actus ad legem ferendam necessarii. Vide LEX. V.
- Actus præceptus per legem, quomodo habeat honestatem positivam. 39, 5.
- Actus dupliciter consideratur, ut malus et ut permissibilis. 39, 6.
- Qui actus divini reguntur a lege. Vide LEX ÆTERNA. V.
- Actus moralis aliunde habet, ut sit moraliter malus, vel ut sit theologice peccatum. 110, 18.
- Actus moralis tres conditiones requirit, ut sit bonus. 122, 3.
- Actus præcepti cognitio, quomodo necessaria, ut per illum impleatur præceptum. 124, 9.
- Et vide PRÆCEPTUM. V.

- Actus nullus est jure naturæ, quoties eodem jure prohibetur, ob defectum potestatis, vel ob materiæ incapacitatem. 131, 4.
- Actus prohibitus ob materiæ turpitudinem, quando¹ irritus jure naturæ. 131, 5.
- Actus humanus duplex: exterior et interior. 222, 4.
- Actus occultus per se, et per accidens. 223, 6.
- Actus occultus, quomodo sit materia legis mere humanæ. ib.
- Actus internus duobus modis cadit sub præceptum indirecte. 378, 1.
- Actus interni per accidens quomodo præcipiantur. 380, 6.
- Actus internus non necessarius ad esse physicum vel morale actus exterioris, quomodo cadat sub lege ecclesiastica. 383, 14.
- Quos actus punire possit Ecclesia. 384, 18.
- Actus externus cum dependentia ab interiori, quomodo subjectus potestati Ecclesiæ. 384, 20.
- Actus quando declarandus sit nullus. 545, 6.
- Actus contra legem, licet sit nullus, malus est et pœna dignus, et juste potest a giudice puniri. 558, 3.
- Actus licet nullus aliquando inducit pœnam legis, non tamen semper. 558, 4.
- Qui actus sunt secundum legem naturalem, qui contra eam. VI, 145, 3.
- Actus publicus dicitur dupliciter: jure et facto. 176, 5.
- Actus publici notorietate facti possunt consuetudinem inducere. 176, 4.
- Actus judicialis non requiritur ad consuetudinem. 177, 2.
- Actus inducentes consuetudinem debent esse voluntarii. 181, 1.
- Actus ignorantia et errore facti non inducunt consuetudinem. 181, 2.
- Actus interni dupliciter præcipiuntur in lege nova. 560, 18-19.
- Actus voluntatis proxime per respectum ad illam, non vero ad objectum indifferens liber denominatur. VII, 24, 15 et seq.
- Actus de se aptus libere fieri necessarius esse potest, vel per mutationem factam in intellectu, vel voluntate. 31, 21 et seq.
- Actus gratiæ excitantis necessarii sunt, non liberi. 34, 3.
- Actus hominis nec liber, nec vitalis est respectu voluntatis divinæ, sed tantum per respectum ad propriam voluntatem. 39, 17.
- Actus non potest prævideri absolute futurus, nisi potentia ad illum simpliciter supponatur. 48, 6.
- In actibus voluntatiæ et intellectus divini non invenitur prioritas et posterioritas rationis, nisi sumatur ex objectis. 100, 11.
- De actibus bonis habet Deus absolutum affectum complacentiæ subsequentem. 104, 19.
- Actus voluntatis creatæ non cognoscitur illative ex vi concursus divini, sed in se. 110, 7.
- Actus bonus latius patet quam actus præceptus. 403, 4.
- Actus indifferentes in individuo non dantur. 418, 46. — 459, 10.
- Actus voluntatis dupliciter honestatem alicujus virtutis sortiri potest, et quomodo. 612, 11.
- Actus meritorii a non meritorio triplex differentia. 610, 2.
- Actuum distinctio specifica desumitur a motivis seu objectis formalibus. 635, 22.
- Non distinguuntur primario penes rationem (sub qua) diversam. 636, 25.
- Actus specie diversi possunt ferri in idem motivum specie, si a potentiis specie distinctis eliciantur. 636, 26.
- Actus bonus et malus creatæ voluntatis diversimode se habent ad Deum, ut ad causam, 475, 1.
- Actus ex objecto bonus, præsertim supernaturalis, malus fieri nequit, etiam ex fine extrinseco. 596, 13.
- Actus naturalis moraliter bonus est meritorius præmii ordinis naturalis. 467, 22.
- Est interdum effectus prædestinationis. 467, 23.
- Actus efficax circa observantiam totius legis, etiam naturalis, dari nequit per solas vires naturales, etiam ad breve tempus in statu naturæ lapsæ. 554, 7.
- An actus aliquis virtutis naturalis præter amorem Dei super omnia exerceri queat sine gratia in statu naturæ lapsæ. 572, 1 et seq.
- Actus immanens in subjecto tantum cui inhæret, immediate habitum producit. IX, 321, 9.
- Actus immanens duplicem rationem formalem includit, unam qualitatis ad objectum, actionis alteram ad terminum. 26, 4.
- Actus vitalis sine potentiæ influxu dari nequit. 28, 11.
- Actus elicitus a voluntate per se intrinsece sunt voluntarii. 30, 14.
- Actus habitum non producit nisi circa idem objectum in quod ipse tendit. 86, 10.
- Actus idem non potest esse simul formaliter bonus et malus. X, 22, 6.
- Ex quacumque circumstantia prava totus vitiat. ib.
- Ut actus interior sit honestus, non satis est velle bonum, nisi etiam intendatur quia bonum honestum. ib.
- Actus qui est finis intentio potest alium imperare ejusdem vel diversæ virtutis, ut medium. 69, 15.
- Actus virtutis non potest esse medium ad pravum finem. 69, 16.

- Quid sit actus internus, quid idem externus. 28, 1.
 Internus potest dupliciter eligi ut medium ad finem alterius actus. 70, 18.
 Actuum bonorum vel malorum multiplicatio non denominat studiosiorem vel vitiosiore, nisi intendantur habitus. 463, 15.
 Actus honestus ex sua entitate vendicat quod sit meritorius, non autem quod sit æqualis intentionis cum habitu a quo fit. 472, 20 et seq.
 Actus bonus est meritorius secundum totam suam intensionem, esto in hac excedat habitum. 473, 22.
 Actus meritorius, vide MERITORIUM et MERITUM. X.
 Actus liberi et aliæ res permanentes possunt incipere per ultimum sui esse in ordine ad nostrum tempus. 130, 10-11.
 Possunt item desinere per ultimum sui esse. 131, 12.
 Actus boni moraliter non sunt meritorii nisi ex ordinatione Dei. XI, 145, 14.
 Nullus actus indifferens est in individuo. 153, 12.
 Quod si esset, Deus dici posset illius auctor. ib.
 Quibus modis actus malus esse possit. 93, 2.
 Actus omnes, tam intellectus quam voluntatis, unicum habent respectum ad objectum formale et materiale. XII, 167, 6.
 Actus interni quomodo cadere possint sub Ecclesiæ præceptum. 375, 14.
 Actus fidei, vide FIDEI ACTUS. XII.
 Actus spei, vide SPES. XII.
 Actus charitatis, vide CHARITATIS ACTUS. XII.
 Acta contra votum per se non obligant ad recompensationem. XIV, 988, 7.
 Acta contra votum simplex prius factum tenent. 987, 3 — 988, 6.
 Per actus plures leves quando censeatur perfici unus gravis. 1033, 11.
 Actus quatenus sint materia voti. Vide VOTI MATERIA. XIV.
 Actuum ut bonorum triplex ordo. 858, 1.
 Actus indifferens quomodo fiat honestus. 849, 7.
 Actus intellectus et voluntatis requiruntur ad votum, in prælud. 753.
 Actus ut sit meritorius, quid requiratur. 85, 2.
 Actus bonus duplex. 90, 1.
 Actus virtutis, quando pertineat ad propriam virtutem. 106, 10.
 Actus virtutum omnium in oratione mentali exercentur. 116, 1. — 119, 9.
 Actus a meditatione profecti, qui. 121, 7 et seq.
 In actu orandi tria perpenduntur. 125, 6.
 Actus virtutis, qualis. 140, 7.
 Actus religionis, quis dicatur. 141, 8.
 Actus devotionis potest esse sine iustitia. ib.
 Actus intelligendi potest esse perfectus, quin sit liber. 200, 6.
 Actus interni, quomodo cadant sub præceptum. XV, 30, 12-13.
 Possunt esse materia voti, ac proinde obedientiæ; ordinarie per modum regulæ, vel consilii præcipiuntur. ib.
 Vide OBEDIENTIA SOLEMNIS. XV.
 Actus interior cum prodit in exteriorem est magis meritorius, et unde hoc illi proveniat. XVI, 466, 23-24.
 Actus vitales contrarii non possunt simul esse in eadem potentia, etiam in duplici loco posita. XXI, 106, 8.
 Actus sensuum interiorum, et appetitus sensitivi, non possunt naturaliter fieri, nisi a potentia materiali extensa. 241, 4.
 Actus quos Christus habet in Eucharistia. Vide CHRISTUS IN EUCHARISTIA, simili vers.
 Ad actus honestatem, præter bonum objectum, circumstantiæ bonæ et proportionatæ necessariae. XXII, 49, 4.
 Idem actus bonus, et satisfactorius, et meritorius esse potest. 776, 6.
 Imo hæc semper aliquo modo sunt conjuncta. 777, 7.
 Duplex proprietas operum justorum. 1042, 7.
 Actus conditionatus duplex, scilicet ex parte subiecti et ex parte objecti. 44, 3.
 Posterior esse potest efficax quoad aliqua, et respectu eorum habet vim absoluti. 44, 5.
 Nullus actus exterior ita est intrinsece honestus ut non possit male fieri. 112, 5.
 Potest tamen ex se habere unde honeste fieri possit. ib.
 Externus actus explicandus est in confessione. 471, 2.
 Actus externus tripliciter fieri potest sine interno. XXIII bis, 336, 15.
 Actus occultus duplex, et per se, et per accidens. XXIII, 88, 15.
 Varia genera actuum imperfectorum traduntur. 92, 3.
 Actus ordinis a suspenso facti, excepta absolute sacramento, sunt validi. XXIII bis, 16, 2.
 Actus jurisdictionis a suspenso denunciato facti sunt invalidi. ib.
 Secus, si denunciatus non sit. ib.
 Actus nomen multipliciter sumi potest. XXV, 416, 8.
 Actum omnem esse alicujus operationis principium, de solo actu completo sive informante, sive subsistente, intelligendum. 418, 15.
 Actum et potentiam esse in eodem genere, qualiter verum, late et dilucide tractatur. 468, 12 et seq.
 Actus est qui distinguit, quo sensu verum. 441, 9.

In actu et potentia virtuali idem simul esse non posse, qua ratione verum. 635, 19. — 647, 51.
 Actus vitales sine immediato concursu animæ non fiunt a potentiis, a quibus quodammodo instrumentaliter attinguntur. 628, 2.
 Actus vitalis, unde sumat speciem. XXVI, 883, 15.
 Actus vitalis in Deo non dicit denominationem extrinsecam. 417, 6.
 Actus liber in Deo non est denominatio extrinseca. ib.
 Actus liber Dei ut terminatus ad objectum nihil rei addit entitati necessaria. 119, 13-14.
 Actus liberi non possunt ab Angelis cognosci. 460, 5.
 Actus purus est ens necessario actu existens, absque ulla potentia objectiva vel receptiva. 72, 2.
 Actus purus idem est, quod simplicissimus. ib.
 Actus immanens est qualitas, licet per propriam actionem fiat. 626, 13.
 Actus immanens pertinet ad primam speciem qualitatis. 626, 15.
 Est ultima perfectio potentiæ. ib.
 Qualiter ab ea pendeat. 876, 10-11.
 Qualiter vero in conservari; vide *CONSERVATIO*. XXV.

ACTUS COLLATUS AD POTENTIAM.

Actus tam potentiæ activæ quam passivæ correspondet, licet diverso modo. XXVI, 653, 2 et seq.
 Actus qui respicit potentiam passivam duplicem rationem formalem habet passionis et formæ. 653, 4.
 Actus qui respicit potentiam activam est actio, proprie et formaliter loquendo. 654, 7.

ACTUS COLLATUS AD HABITUM.

Actus efficitur ab habitu. XXVI, 674, 6 et seq.
 Actus, per se loquendo, non est intensior ratione habitus. 676, 2-3.
 Actus intensus, ut sic, non potest per se effici ab habitu remisso. 676, 3.
 Facilitas aut delectatio qua fit actus non est aliquid reale in illo, sed sola denominatio extrinseca. 678, 9.
 Actus concurrat effective ad habitum. 682, 6 et seq.
 Non in quantum est actio seu via, sed in quantum est qualitas aut terminus. 684, 13.
 Actus est perfectior habitu acquisito. 686, 20.
 Actus quilibet, ut generet habitum, debet producere aliquid permanens in potentia, quod non est distinctum essentialiter ab ipso habitu, 687, 6. — 688, 12.
 Actus non generat habitum secundum totam suam latitudinem intensivam. 692, 12-13.

Actus nullam sumit speciem ex respectu ad habitum. 716, 71.
 Per actus contrarios corrumpitur aut diminuitur habitus, non formaliter, sed effective. 722, 21-22.
 Actus semper est in re et specie distinctus a potentia, cui proportionaliter respondet. 654, 10-11.
 Licet hæc distinctio non semper sit æqualis. 655, 12.
 Actus melior est quam potentia, ut dicitur de potentia ad existendum. 656, 2.
 Quo res minus est composita ex actu et potentia, eo est perfectior. ib.
 Actus prior est cognitione quam potentia. 656, 3.
 Esse in actu, de facto posterius est in qualibet re creata quam esse in potentia; non est tamen hoc necessarium simpliciter. 657, 7.
 Activa potentia simpliciter est prior natura suo actu, et potest esse prior duratione, licet necessarium hoc non sit. 659, 14.
 Actus potentiæ passivæ illa est posterior, et nullatenus potest esse prior. 660, 18.
 Est tamen talis potentia minus perfecta suo actu. 660, 19.
 Meliusque se habet sub actu quam sine illo. 661, 21.
 Actus omni carere, an melius sit quam parvum habere. 661, 22.
 Actus potentiæ passivæ prior est definitione et cognitione, quam illa, non solum quoad nos, sed etiam secundum se. 662, 25.

ACTUS SUPERNATURALIS.

Actus supernaturales, non solum quantum ad influxum divinæ gratiæ, sed etiam quantum ad liberi arbitrii cooperationem, sunt prædestinationis effectus. I, 466, 7.
 Actus fidei omnes sunt æqualiter perfecti. 174, 6.
 Actum quemlibet supernaturalem a prædestinato elicited, dum vita fruatur, verisimile est prædestinationis effectum esse. 465, 5.
 Actus omnis supernaturalis medio quo prædestinatus gratiam aliquam habitualement consequitur, est prædestinationis effectus. 467, 12.
 Actus contritionis prius ratione præfinitur, quam medium ad illum. 290, 12.
 In uno actu conversionis ad Deum Angelorum perseverantia consistit. 274, 2.
 Actus imperfectus fidei sine gratia esse potest. 337, 7.
 Actus quos prædestinatus efficit bifariam sumuntur. 335, 1.
 Actus omnes meritorii de condigno augmenti gratiæ sunt effectus prædestinationis. 467, 13.
 Ad actum hominis duplex gratia concurrat. 467, 10.
 Actus Theologicarum virtutum quoad substantiam sunt supernaturales. 72, 11.

- Actus producti ab habitibus infusis connaturaliter ab illis fiunt. 102, 3.
- Ad actum supernaturalem recipiendum intellectus habet sufficientem capacitatem. 109, 27.
- Actus fidei et charitatis sæpe fiunt sine habitu, sed ex particulari auxilio. 111, 6.
- Actus visionis beatæ est necessarius quoad speciem et quoad exercitium. 112, 5-6.
- Respectu actus intelligendi, fides et visio non sunt accidentarii modi, sed differentiæ essentialis. 72, 11.
- Actus visionis beatæ quo videntur libera decreta Dei est numero distinctus ab eo quo videtur essentia sine illis. 143, 12.
- Actus quo videntur decreta est majoris perfectionis quam ille quo videtur essentia sine illis. *ib.*
- Et eo posito necessario videntur consilia, et decreta divina. *ib.*
- Actus divinæ voluntatis videndus est cum objecto ad quod terminatur, et illa denominatio quæ inde resultat, et totum hoc in se ad hoc ut decreta divina cognoscantur. 143, 14.
- Actus liberi cum a Beatis videntur, non videtur respectus rationis, sed omnia in quibus ille respectus fundatur. 143, 15-16.
- Actus visionis creatus quo videantur Deus, et creaturæ, æque primo, et per concomitantiam impossibilis est. 157, 40.
- Actus visionis beatæ est indivisibilis. 158, 44.
- Actus bonos, maxime supernaturales, potest Deus prædefinire, antequam absolute præsciat esse futuros. VII, 77, 17.
- Actus ex objecto bonus, præsertim supernaturalis, malus fieri nequit, etiam ex fine extrinseco. 596, 13.
- Quid sit actum quoad substantiam esse supernaturalem : Quid esse supernaturalem tantum quoad modum. 598, 2.
- Quid item sit actum esse naturalem quoad substantiam, et quoad modum tantum supernaturalem. 599, 4.
- Actus habitum supernaturalem requirens, ut potentia eliciatur, supernaturalis est in entitate. 605, 17.
- Ad actus supernaturales concurret per se et physice auxilium divinæ gratiæ. 616, 7.
- Non repugnat actum vitalem esse quoad substantiam supernaturalem. 617, 1.
- Actus supernaturalitas quoad substantiam non tollit quominus possit esse liber. 618, 5.
- Actus supernaturales voluntatis, quidam theologi, alii morales; et quæ utrorumque ratio. 640, 1.
- Actus supernaturalis nunquam elici potest ex motivo naturali. E contra, objectum naturale naturalem et supernaturalem actum terminare potest. 637, 29-30.
- Actus virtutum moralium in sua substantia supernaturales exerceri posse ab homine, ad eosque supernaturale gratiæ auxilium esse necessarium, vera docet sententia. 665, 5.
- Actus externi non sunt supernaturales in entitate, sed tantum causaliter, seu moraliter, tales dici possunt. 710, 1.
- Idem numero actus simul infusus per se, et acquisitus esse nequit, imo nec successive. 616, 8.
- Actus per se infusi virtutum moralium possunt exerceri a peccatore. 669, 17.
- Ad actus supernaturales necessarium non esse auxilium prævium per modum concursus, sed simultaneum sufficere. VIII, 250, 1 et seq.
- Utrum auxilium efficax sit ad singulos actus pietatis necessarium, vel solum ad aliquos, vel aliquam eorum multitudinem. 391, 1 et seq.
- Utrum auxilium efficax, in omni statu et in omnibus personis, sit ad salutem et ad omnes pietatis actus necessarium. 393, 1 et seq.
- Actus cuiusque virtutis infusæ non procedunt solum ab Spiritu Sancto et habitu infuso, sed etiam a potentia. IX, 25, 2 — 30, 14.
- Actus virtutis Theologicæ nullos habitus efficiunt. 54, 20.
- Si tamen habitus producerent, duplex ordo Theologicalium virtutum admittendus; unus potentiam, alter facilitatem tantum conferens. *ib.*
- Actus virtutum moralium per se infusarum meritorii sunt ex intrinseca dignitate sua. 57, 8.
- Acquisitarum vero ex extrinseca ordinatione. *ib.*
- Actus per se infusus est supernaturalis. 325, 8.
- Aetus per se infusus æque supernaturalis est ac habitus a quo producitur. *ib.*
- Actus per se infusus, ut connaturaliter fiat, postulat habitum per se infusum. 326, 10.
- Actus per se infusi non disponunt ad habitus physice, sed moraliter. 327, 15.
- Actus per se infusi habitus per se infusos intendere non possunt physice. 328, 17.
- Actus voluntatis procedens ex dono Spiritus Sancti essentialiter distinguitur ab eo qui a virtute infusa efficeretur. 62, 2.
- Actus naturales circa materiam virtutum infusarum fieri possunt. 88, 21.
- Tales actus habitus naturales producant. 88, 22.
- Actus supernaturalis quoad substantiam necessario est studiosus seu bonus. IX, 21, 4.
- Actus supernaturales quoad substantiam negantes, habitus per se infusos solum propter auctoritatem Scripturæ admittunt. 22, 8.
- Actus supernaturales connaturaliter fieri nequeunt sine habitibus per se infusis. 23, 9-10.
- Actus supernaturales habent naturalem habitudinem ad subjecta naturalia. 38, 13.
- Subjecta vero ad illos non nisi obedientialem. *ib.*

Nullus actus etiam ex gratiæ auxilio elicitus, per seipsum, sine speciali Dei misericordia, potest peccatum expellere. 190, 9 et seq.

Actus supernaturales non solum secundum rationem genericam, sed etiam specificam, fiunt a potentiis. 38, 14.

Actus cujusque virtutis Theologicæ sunt supernaturales in entitate. 47, 6.

Omnis actus immanens supernaturalis potest habere principium intrinsecum naturale per modum habitus. 62, 2.

Actus et habitus supernaturales mutuo sunt sibi fines. 311, 9.

Actuum supernaturalium productio creatio non est. 316, 12.

Actuum supernaturalium causæ materiales sunt potentiæ in quibus fiunt. 317, 13.

Actus supernaturales causæ effectivæ gratiæ sanctificantis non sunt. 321, 9 — 323, 2.

Actus supernaturales habitus supernaturales efficiere nequeunt. 83, 3.

Actus supernaturales naturales habitus non producant. 84, 4 et seq.

Actus facilitas non est aliquis modus distinctus ab ipso actu. 84, 5-6.

Unde hæc facilitas proveniat. 84, 6.

Nullus actus supernaturalis, nec illorum collectio est per se forma sufficiens natura sua ad reddendum hominem absolute justum. 150, 18.

Actus supernaturalis hominis nec partialis causa justificationis est. 153, 31.

Actus supernaturalis potest dari minor attritione. 293, 7.

Actus supernaturalis non causatur ab habitu qui propter illum infunditur. 377, 28.

Ad actum supernaturalem potest homo elevari per auxilium gratiæ sine ullo habitu. 381, 6.

Actus supernaturalis non potest prodire intensior suo habitu, nisi aliunde adsit auxilium majus quam debeat habitui. 467, 11.

Primus actus supernaturalis fidei, spei, charitatis, et a quo principio proximo procedat. X, 328, 1.

Deus, ut supernaturalis causa et prima, physice et realiter efficit actus nostros supernaturales. ib.

Unde proveniat quod noster intellectus et voluntas possint per vires naturales elicere aliquos actus imperfectos circa objecta supernaturalia materialiter sumpta. 364, 2.

Actus prædestinatorum qui ad vitam æternam conducunt, nullo modo dici possunt præter intentionem Dei. 375, 3.

Duplex reductio de potentiâ in actum, una agentis, altera potentiæ passivæ. 432, 2.

Omnes actus liberi boni dici possunt esse ex intentione Dei. 463, 1.

An sint, et quid sint actus supernaturales. XI, 153, 1.

Illos elicimus libere, nec aliter sufficerent ad meritum. 156, 2.

Qui actus vocentur supernaturales secundum substantiam, qui vero secundum modum. 156, 3.

Aliqui sunt secundum substantiam supernaturales. ib.

Voluntatem esse causam principalem, licet partialem, actuum supernaturalium, quidam existimant. 240, 18.

Falso tamen. 240, 19.

Triplex est ordo supernaturalium actuum. 253, 8.

Voluntas humana etiam in actibus supernaturalibus seipsam determinat. 289, 4.

Sed Deo tribuendus est principaliter talis actus. 289, 5.

Et ejus initium. ib.

Omnis actus charitatis meritorius augmenti ejusdem charitatis. Ex quo ibi colligitur pulchra ponderatio meritorum B. Virginis. XIX, 291, 4.

Augmentum gratiæ quod per actus quis meretur, statim confertur. 291, 5.

Actus ex voto perfectior quam sine illo. 415, 5 et seq.

Actus Christi, vide CHRISTI ACTUS. XIX.

ACTUS DEI AD INTRA.

In actu prædestinationis duplex est necessitas. I, 239, 2.

Actus primus divinæ voluntatis circa prædestinatos fuit dilectio. 268, 32.

Unico actu voluntatis Deus diligit, et eligit prædestinatos. 282, 7.

Actuum diversitas circa idem objectum in Deo ex diversis motivis intelligi potest, vel ex tendentia in tale objectum. 291, 4-6.

Actuum duplex ordo considerari potest in voluntate divina. 312, 8.

Qui actus prædestinationi, qui gubernationi inservant. ib.

Actus liber Dei duplicem habet considerationem. 429, 1.

Actus intelligendi est proxima ratio per quam Pater communicat Filio essentiam. 539, 2.

Idem de actu amandi intellige. ib.

Actus immanens in Deo non est nisi intellectus vel voluntatis. 501, 5.

Actui libero Dei non necessario convenit mutatio physica in objecto, sed objectiva sufficit. 296, 14.

Verbum et actus intelligendi in facto esse non est unum prius alio, nec causa alterius. 534, 11.

Per actum intelligendi, ut talis est, procedit Verbum divinum. 553, 8.

Actus notionales in Deo necessarii sunt. 678, 1.

Idem actus est velle spirare, et spirare. 681, 10.

Actus spirandi, et generandi non sunt liberi. ib., 11.

- Ad actus notionales in divinis personis est potentia. 682, 1.
- Actus notionales propriissime prædicantur de singularibus personis. 686, 2.
- Actus notionales non prædicantur de proprietatibus in abstracto significatis. ib., 3.
- Actus notionales recte prædicantur de Deo significato per nomina essentialia in concreto sumpta. 687, 4.
- Actus notionales proprie, et in rigore non prædicantur de Deo, ut significato in abstracto per terminum essentialem. 688, 10.
- Cum actus notionalis vere prædicatur de Deo sub aliquo nomine non potest de eodem vere negari. 689, 14.
- Actus liberos non supponentes peccatum Deus absolute vult, si vero supponant non nisi post peccati scientiam. 290, 11.
- Actus intelligendi et amandi in Deo est omnino idem secundum rem. 760, 13.
- Actus voluntatis, et intellectus divini tres habet proprietates incommunicabiles creato. 142, 10.
- In actu voluntatis divinæ unite continentur omnes rationes formales plurium actuum voluntatis humanæ, seclusis imperfectionibus. 217, 1.
- Actus creandi quatenus in Deo est ab æterno est res absoluta. 132, 24.
- Vide NOTIO, PROCESSIO, PRODUCTIO, DEUS. I.
- ACTUS, ACTUS DEI, ACTIONES CHRISTI, ACTUS CHRISTI, AGENS.
- Actus Christi non componitur ex actu voluntatis humanæ et divinæ, nec physice, nec moraliter. XVII, 64, 6-7.
- Asserentes ex tali compositione sumi valorem in actibus, redarguuntur. 64, 7 et seq.
- Actus uterque, scilicet voluntatis divinæ et humanæ, per se habet suam propriam libertatem. 64, 7.
- Quamvis daretur unio moralis inter tales actus, impertinens esset ad valorem infinitum illorum. 63, 9.
- Actiones, quomodo dicantur esse suppositorum. 67, 14.
- Et singularium. 93, 12.
- Actus humani Christi non habent immediatam unionem ad Verbum. 68, 16.
- Actiones vel passiones Christi externæ a voluntate illius imperatæ non habent infinitum meritum, nisi per denominationem extrinsecam ab actibus voluntatis. 69, 19.
- Habebant tamen in se ac formaliter infinitum valorem in ratione satisfactionis. ib.
- Actuum Christi dignitas infiuita sumenda est ex uniõne personali quam habent cum Christo. 70, 22.
- Actus valorem physicum habet a principio agendi, morale vero ab ipsa persona operante immediate. 72, 24.
- Actio Christi, quamvis physice finita sit, est moraliter infinita. 76, 33.
- Actus valor ad satisfactionem et meritum, est quid distinctum a reali ipsius bonitate. 76, 37.
- Actus tendere potest ad objectum infinitum per habitudinem realiter finitam. 77, 38.
- Actiones Christi, et ejus satisfactionem, ea ratione qua infinitatem habebant, esse sub dominio Dei, negantes improbantur. 123, 15 et seq.
- Actus procedens a gratia, cur possit habere valorem meriti ad consequendum gratiam et gloriam et non ad satisfaciendum Deo pro injuria illi facta. 136, 31.
- Actus peccatoris, quantumvis bonus et supernaturalis, non est per se sufficiens ad expellendam culpam. 136, 31.
- Actus, ut est præcise a libero arbitrio, non potest esse ultima dispositio ad remissionem peccati. 137, 33.
- In actu nostro nihil est quod fiat a nobis. 138, 36.
- Per actus nos perfectius inhærere Deo quam per habitus, quomodo sit intelligendum. 161, 42.
- Actum eundem esse satisfactorium et meritorium simul, non repugnat. 173, 14.
- Actus hominis justus nullus est, qui de potentia absoluta esse non possit cum veniali culpa habituali. 184, 8.
- Actus amoris non habet formalem oppositionem cum actu peccati venialis. ib.
- In actibus divinæ voluntatis, quamvis æternis, quomodo sit aliquid prius et posterius. 197, 1.
- In re ipsa nullus est ordo prioris et posterioris, sed in virtute et secundum rationem. ib.
- Unde hic ordo sumendus. 199, 6.
- Actuum divinæ voluntatis duplex consideratio. 210, 31.
- Inter actus creatos et divinos differentia, ob quam unus et idem actus divinus potest terminari ad unum vel plura objecta, non vero creatus. 213, 38.
- Actionem aliquam unire duo extrema tribus modis intelligi potest. 328, 1.
- Actus liberi et mysteria gratiæ a nullo homine vel Angelo naturaliter cognosci possunt. XVIII, 42, 1.
- Actus liberos existentes Christus cognovit per scientiam infusam. 42, 3.
- Actus liberi præsentis, quomodo occultari vel revelari possint. 43, 4.
- Actio necessario supponit in causa vim agendi. 110, 10.
- Actus secundus essentialiter supponit primum. ib.
- Actio, ut actio, dicit transcendentalem habitudinem ad causam agentem. ib.

Actionis terminus necessario debet præhaberi aliquo modo in principio, tam principali, quam instrumentali. 125, 43.
 Actus supernaturales quoad substantiam dantur. 128, 53.
 Actus supernaturales, etiam secundum quod supernaturales, procedunt a nostris potentiis. ib.
 Actus per quid formaliter constituatur in ratione vitalis et liberi. 144, 92.
 Actio qua gratia fit medio instrumento distincta est ab actione quæ est a Deo absque ullo instrumento. 149, 104.
 Actio, quæ per instrumentum a Deo miraculose fit, diversa est ab ea quam solus Deus facit, non tantum numero, sed etiam specie. 149, 103.
 Actionem specificari a principio, in quo sensu sit verum. ib.
 Actiones et passiones Christi omnes fuerunt nobis salutares, et propter nostrum bonum aliquo modo factæ. 157, 9.
 Non est tamen verisimile omnes illas per se ac proprie effective concurrere ad productionem gratiæ quæ in nobis fit. ib.
 Actio Christi, vel passio, quæ præterit, non potest esse instrumentum actionis supernaturalis. ib.
 Actus delectationis seu voluptatis sensibilis in Christo fuit. 203, 4.
 Actus Christi ut viatoris, quomodo fuerint liberi. 295, 7.
 Actus omnes Christi Deus in particulari prædefinit absolute voluntate. 296, 9.
 Actus suos cum Christus videbat a Deo prædefinitos, non ideo videbat se teneri ad illos ex præcepto faciendos. ib.
 Actus non præcepti, licet sint a Deo prædefiniti, non ideo sunt sub obligatione. 296, 10.
 Actus efficaces voluntatis in Christo fuerunt perfectissimi. 303, 1.
 Actus inefficaces in Christo fuisse demonstratur. ib.
 Actus inefficaces in Christi voluntate fuerunt, ut natura est. 303, 3.
 Quod quid sit varie explicatur. ib.
 Actus contrarii non possunt esse simul in eodem, si vere contrarii sint. 307, 8.
 Actus efficaces voluntatis Christi semper fuerunt conformes voluntati divinæ. 309, 2.
 Actum efficacem non conformem divinæ voluntati, qualiter Christus habere potuerit. 309, 3.
 Actu inefficaci voluntas Christi interdum voluit quod absolute et simpliciter Deus nolebat; semper tamen huiusmodi actus erat conformis divinæ voluntati. 310, 4.
 Inter actus voluntatis Christi, quomodo nulla fuerit repugnantia. 310, 5.
 Actus creatus liber nullus est immutabilis. 327, 7.
 Actus idem numero extendi non potest ad plura

objecta per compositionem, et unionem realium partium distinctarum. 327, 9.
 Actus creatus non potest idem ex necessitate terminari ad Deum, libere vero ad proximos. ib.
 Actus Christi, prout erant ab illius humana voluntate, non cadebant sub meritum ejusdem Christi. 344, 16.
 Actus hi, quantum ad valorem infinitum quem habebant ex conjunctione ad Verbum, non cadebant proxime sub merito Christi. 344, 17.
 In actu interiori solo reperiri potest malitia adorationi contraria, et qualiter. 353, 32.
 Vide OPERA, MERITUM, VOLUNTAS. XVII, XVIII.

ADAM.

Adam quoad corpus, non ex nihilo, sed de limo terræ formatus fuit. III, 170, 2.
 Adæ corpus a solo Deo productum fuit. 171, 4.
 Successivene, an in instanti. 173, 7 et seq.
 Ad corpus Adæ formandum Angelos etiam concurrisset, qui putent. 171, 4.
 Refutantur si de organisatione loquantur, 172, 6, et 173, 14.
 Imo etsi loquantur de aggregatione limi. 173, 14-15.
 Adæ corpus creatum cum omni perfectione essentiali, ad animam rationalem requisita. 176, 16.
 Cur non ex cœlesti, aut nobiliori materia. ib.
 Adami corpus an monstrosus fuerit antequam ab eo costa auferretur: an vero postea mancum. 178, 7 et seq.
 Adæ productionem præcessisse ad Evæ formationem contra Cajetanum demonstratur. 176, 1, et 181, 13.
 Vide etiam EVA, et COSTA. III.
 Adæ soporem non metaphoricum, sed proprium fuisse stabilitur contra Cajetanum. 181, 16.
 Qualis fuerit. 182, 17-18.
 Adamum et Evam cæcos fuisse ante peccatum stultissimus error reprobat. 185, 2.
 Cur post peccatum dicantur eorum oculi aperti, ib.
 Adam et Eva integri sunt conditi quoad internos sensus et externos, atque in perfectæ ætatis membris et organis. 185, 3-4.
 Adam cum conditus est, quam ætatem repræsentabat, et cujus fuerit staturæ. 186, 5 et seq.
 Quæ illius habitudo corporis, et an in ea fuerit Christo par. 187, 8-9.
 Adæ corpus an passibile et mortale. 187, 10.
 Adamus creatus fuit post bruta. 188, 1-2.
 Cur ultimo creatus cum fuerit cæteris nobilior, rationes variæ ex Patribus. 188, 3 et seq.
 Cur eodem die cum brutis conditus. 189, 6.
 Adamum duas habuisse uxores, quarum Evam, simul cum illo creatam ejusque lateri copulatam, Judæi fabulantur. 190, 8-9.

- Adam prius tempore creatus est, quam Eva. *ib.* 10.
 Qua hora diei sextæ productus. 192, 15 et 368, 1.
 Adam extra, Eva intra Paradisum condita. 193, 1 et seq.
 Adam quo in loco conditus. 194, 4.
 Quo modo in Paradisum translatus. *ib.*, 5.
 Et quoto post creationem tempore. 368, 2.
 Adam cur extra Paradisum conditus. 195, 7.
 Adamo datum præceptum de non comedendo ex ligno ante formatam Evam. 196, 11-12.
 Spiraculum in faciem Adami non fuit divina substantia, aut ejus portio. 211, 2 et seq.
 Fuit anima rationalis, quam tunc primo Deus creavit et infudit. 212, 6.
 Adæ anima quam perfecta in naturalibus. 215, 13.
 Adami scientia, vide *SCIENTIA*. An decipi potuerit, vide *DECEPTIO*. III.
 Adamum innocentem fuisse creatum, de fide est. 244, 2.
 Adam in primo instanti non peccavit, nec peccare potuit de lege ordinaria. 244, 3-4.
 Adam in primo instanti habuit omnes virtutes bonosque habitus morales per accidens infusos. 244, 5-6.
 Vide *VIRTUS*. III.
 Adam quamdiu non peccaret mortaliter, nullos sentiret motus appetitus contra rationem. 248, 4 et seq.
 Quo Dei dono id fieret, vide *APPETITUS*. III.
 Adam venialiter peccando in statu innocentiae, an et quomodo amitteret justitiam originalem. 258, 9 et seq.
 Non potuit prius peccare venialiter, quam mortaliter. 261, 17 et 262, 21.
 Adamum æque mortalem fuisse ante et post peccatum, error Pelagii. 265, 1 et seq.
 Eum ante peccatum non fuisse moriturum, de fide est. *ib.*
 Fuit tamen ex vi suæ compositionis mortalis etiam ante peccatum, sed dono Dei aliquo modo immortalis. 267, 8.
 Adami innocentis corpus fuisse impassibile per inditam qualitatem, qui putent. *ib.*, 10.
 Qui per inditam animæ. 268, 11.
 Utrique refelluntur. 268, 12 et seq.
 Adami dominium, vide *DOMINIUM*. III.
 Adamum ante lapsum habuisse gratiam, de fide est. 283, 2 et seq.
 Qui putent non habuisse in primo instanti. 283, 5 et seq.
 Probabilius oppositum. 286, 9 et seq.
 Adam ante lapsum non vidit Deum clare. 290, 1 et seq.
 Adami cognitio supernaturalium, vide *COGNITIO*.
 Adam in primo instanti propriis actibus sanctificatus. 295, 3 et seq.
- Per illos se disposuit ad justitiam habitualement. 297, 8.
 Eamque meruit de congruo, et gloriam correspondentem de condigno. *ib.*
 Probabile est crevisse in justitia ante lapsum. 299, 13.
 Adamus conditus in justitia originali, et quid sit. 299, 1 et seq.
 Adami pactum, vide *PRÆCEPTUM*. III.
 Adami peccatum, vide *PECCATUM*, et Adami pœna in verbo *PœNA*. III.
 Adam et Eva quanto tempore fuerint in Paradiso vide *PARADISUS*. III.
 Adam veniam obtinuit primæ transgressionis. 374, 7 et seq.
 Intra Paradisum imperfecte saltem pœnitere cœpit, ac paulo post justificatus est. 375, 9.
 Adamum et Evam finaliter damnatos esse, error Tatiani. *ib.*, 10.
 Redemptum fuisse per Christum quoad sufficientiam, de fide concluditur contra Tatianum. 377, 14.
 Efficaciter fuisse salvatum Scriptura non convincitur. *ib.*, 15.
 Est tamen ut minimum erroneum. *ib.*, 16.
 An eadem certitudine dicendum sit de Eva. 378, 20.
 Adam non peccante qualis futurus esset hominum status, vide *INNOCENTIÆ STATUS*. III.
 An in statu innocentiae futurus fuisset Rex posterorum dum esset in via. 416, 14.
 Adam creatus fuit in naturæ integritate, quæ a singulari Dei dono profecta. IV, 624, 2.
 Errores contrarii. 624, 1.
 Refelluntur. 624, 3 et seq.
 Vide *ORIGINALE PECCATUM*, *PœNA PECCATI*, *MARIÆ VIRGO*. IV.
 Adæ inobedientia quomodo fuit gravis. V, 272, 5.
 Adæ præceptum, vide *PRÆCEPTUM*, *POTESTAS*. V.
 Adam et Eva in statu naturæ integræ a Deo conditi sunt. VII, 187, 4.
 Adam et ejus posteros ob lapsum illius omnibus privilegiis justitiæ originalis fuisse privatos, de fide est. 199, 4.
 Peccatum originis non Adam, sed posteros ejus fide privavit. 200, 5.
 Adam non contraxisse pœnam mortis propter peccatum, neque alios defectus homini connaturales sensit Pelagius. 224, 3.
 Adam, vide *HOMO*. VII.
 Adamus fuit in gratia creatus, vel saltem ante lapsum illam habuit. IX, 285, 5.
 Adamus non solum sibi, sed etiam posteris adultis et parvulis justitiam, non tantum imputativam et quæ per solos actus haberi potest, sed permanenter in hærentem perdidit. 19, 18.
 Adamus an peccando amisit fidem. 670, 26.

- Adamus ad infusionem gratiæ per aliquem actum se disposuisse probabilius est. 324, 3.
- Adamus ita ex sola Dei lege et pacto caput posteritatis est constitutus, ut ratione illius omnes in illo peccaverint. X, 114, 13.
- Hoc pactum habuit efficaciam ex sola voluntate Dei, neque ut filii contraherent originale, opus erat Adamus illius pacti habere notitiam. ib.
- Adæ restituta est tota gratia, non tamen integritas justitiæ originalis. XI, 512, 59.
- In Adamo incepit Ecclesia produci. XII, 254, 3.
- Adamus nunquam fidem amisit. ib.
- Adami raptus expenditur. XIV, 201, 10.
- Adæ peccatum cur pluribus communicetur quam gratia Christi. XVII, 88, 67.
- Adamo peccante, quomodo fieri potuit ut omnes homines in eo peccaverint. 128, 6.
- Adæ peccatum infinitum est ratione extensionis et multiplicationis. 131, 12-13.
- Adæ mysterium incarnationis revelatum est ante lapsum, sed non ipsius causa. 191, 10-11.
- Adam fuit primus vates qui de Christo prophetavit. ib.
- Adam ante peccatum per fidem incarnationis gratiam obtinuit. 192, 12.
- Adam quomodo mysterium crucis agnovit. 193, 15.
- Adam non fuit præsciis sui casus. ib.
- Adam non cognovit in particulari omnia quæ Patres ex ipsius verbis colligunt. ib.
- Adæ electio ad gloriam antecessit in Deo permissionem peccati ejus. 224, 17.
- Imo et voluntatem dandi gratiam et justitiam in qua creatus est. ib.
- Adæ peccatum fuit occasio passibilitatis et mortalitatis in carne Christi. 233, 6.
- Adam licet non peccasset, an Deus carnem assumeret. 255, 8.
- Adam si non esset peccaturus, in justitia originali crearetur, et essent generationes hominum. ib.
- Adam non peccante, ejus posterii non erant habituri carnem passibilem. 258, 11.
- Adæ posterii peccare potuissent in statu innocentiae. 265, 6.
- Adæ ipsam singularem naturam cur Verbum assumere non debuerit. 524, 6.
- Adam cur non dicendus sit homo cœlestis ratione suæ productionis. 528, 9.
- Adæ infusæ fuerunt omnes virtutes ab instanti creationis. 602, 4.
- Inter Adæ peccatum et Christi gratiam quanta sit differentia. 644, 1.
- Adam etiam in statu innocentiae fuit membrum Christi, atque adeo Christus illius caput. 648, 5.
- Adæ intellectus inter humanos perfectissimus, excepto intellectu Christi. 657, 3.
- Adam in statu innocentiae multarum rerum scientiam habuit, quas pro eo statu experiri non potuit. XVIII, 82, 10.
- Adamo infusæ sunt species ad scientiam, et non ad experientiam. 83, 11.
- Adam meruit sibi et suis posteris odium et inimitiam. 323, 11.
- Adæ in statu innocentiae ex meritis Christi prævisis data est gratia et justitia. 354, 11.
- Adam filius adoptivus Dei in statu innocentiae. 476, 5.
- Quid requiratur ut quis in Adam peccasse dicatur. XIX, 28, 2.
- Adamo non peccante, posterii in peccato concipi non possent. 32, 1.
- Fictitium particulam carnis a peccato immunem in Adamo fuisse. 154, 1.
- Quomodo intelligenda lex, quod, Adamo peccante, posterii essent originale contracturi. 32, 1.
- Homo prius intelligitur filius Adæ, quam filius gratiæ. 33, 7.
- Qui peccaverint in Adamo. 156, 2.
- Adamus quo die creatus. 222, 5.
- Armachanus omnem rerum proprietatem Adamo abstulit. 420, 15.
- Adamus sepultus in monte ubi Christus crucifixus. 574, 7.
- Et mons ille cur dictus Calvariae. 575, 10.
- Collatio peccati Adami cum peccato crucifigentium Christum. 604, 5.
- Adam etiam si non peccasset, probabile est homines in illo statu peccaturos. XX, 57, 2.
- Non est cur negetur, ante peccatum obtulisse sacrificium. ib.
- Adæ matrimonium non fuit sacramentum. 61, 7.
- Significavit tamen desponsationem Verbi cum natura humana. ib.
- Prius cognovisse incarnationem, postea proportionem matrimonii cum ipsa. ib.
- Generatio hominum in Adamo, et regeneratio in Christo, quo differant. 496, 3.
- Adæ filii non haberent scientias naturales per accidens infusas. 59, 4.
- Vide STATUS INNOCENTIAE. XX.
- Obtulit sacrificium post peccatum, licet de eo non sit mentio in Scriptura. XXI, 624, 3.

ADJECTIVUM.

- Adjectivum nomen ut pluraliter prædicetur, sat est quod plura sint supposita. I, 613, 13.
- Adjective sumpta attributa divina recte prædicantur de divinis personis. ib.
- Verbum adjectivum significans actionem facit sensum formalem in Deo. 686, 3.
- Adjectivum nomen significat formam per modum adjacentis alteri. 613, 13.

ADJURARE, et ADJURATIO.

- Adjurare quid significet. XIV, 735, 1.
 Adjurandi actus ex suo genere honestus. 736, 3.
 Adjurari potest Deus ab homine. 739, 3.
 Adjurari potest Deus et per se, et per sanctos,
 etc. 743, 2.
 Adjurari Deus per quæ non possit. 744, 4.
 Adjurari possunt Angeli, et homines. 740, 4.
 Et per quæ. 744, 5-6.
 Adjurari quatenus possint dæmones. 740, 6 et seq.
 Adjurandi sunt dæmones tantum per Deum.
 745, 7.
 Adjurari an possint creaturæ irrationales ut sic.
 742, 12.
 Adjurare dæmonem non imperando, quod peccatum.
 747, 11.
 Adjurare dæmonem etiam imperando, quando
 non liceat. ib.
 Adjuratio ut sit justa, quid requiratur. 736, 3.
 Adjuratio est specialis actus religionis. 737, 7.
 Adjuratio comparatur cum oratione et juramento.
 737, 7. — 738, 8.
 Adjuratio non est actus religionis relative ad personam
 adjuratam. 737, 5.
 Adjuratio Dei, quinam actus sit. 737, 5 et seq. —
 739, 3.
 Adjuratio Dei, quando sit peccaminosa. 746, 6
 et seq.
 Adjuratio hominis, quinam actus sit. 740, 4.
 Adjuratio respectu personæ per quam adjuratur,
 est actus religionis. 737, 5.
 Adjuratio inter quas personas fiat. 739, 1.
 Adjuratio an sit de præcepto. 745, 1 et seq.
 Adjuratio modus, an habeat præceptum. 746, 6.
 Adjuratio an imponat obligationem personæ ad-
 juratæ. 748, 14 et seq.
 Adjuratio contempta potest esse grave peccatum.
 749, 17.
 Adjuratio respectu creaturarum defectus. 747,
 11-12.

ADMINISTRATIO BONORUM RELIGIONIS.

- Vide BONA TEMPORALIA. XVI.
 ADMINISTRATOR, vide DOMINIUM. XV.

ADMIRATIO.

- Admiratio et gaudium qua ratione causent risum.
 III, 767, 13.
 Admiratio spectat ad voluntatem. XIII, 79, 7.
 Admiratio divinæ excellentiæ proprie spectat ad
 adorationem. ib.
 Admiratio vere et proprie fuit in Christo. XVIII,
 213, 2.
 Admiratio aliquid in cognitione requirit, et aliquid
 in appetitu ponit. 213, 3.
 Admirationis varii sunt modi, quot et qui. ib.

- Admiratio in Deo locum non habet. ib.
 Admirationis qui modi fuerint in Christo. ib.
 Admiratio quomodo in appetitu sensitivo locum
 habere possit. 214, 4.

ADMONITOR.

- Admonitor Præpositi generalis Societatis quod
 habeat munus, et quomodo illud obire debeat.
 XVI, 1065, 9.
 Quomodo, et a quibus sit eligendus. 1073, 4.

ADOPTIO, ADOPTIO DIVINA, ADOPTIVI FILII.

- Adoptionis natura et conditiones. XVIII, 470, 1 et s.
 Adoptionis nomen ab humanis ad divina per uni-
 vocam convenientiam translatum. ib.
 Adoptare alios in filios, qualiter Deo conveniat.
 471, 4.
 Adoptio Dei nihil aliud quam creaturæ rationalis
 justificatio est. 471, 5.
 Et quomodo in eo adoptionis conditiones ser-
 ventur. 471, 4.
 Et qualiter adoptionis terminum non transcen-
 dat. ib.
 Inter humanam et divinam adoptionem quæ no-
 tandæ differentiæ. 471, 6.
 Adoptio humana per solam extrinsecam accep-
 tionem fit, secus divina, per quam filius inhæ-
 rentem accipit justitiam. ib.
 Adoptionem humanam sola relatio rationis con-
 sequitur, divinam vero realis et vera. ib.
 Adoptioni accidentale est, quod persona, quæ
 adoptatur, processerit in suo esse reali ab
 adoptante. 472, 7.
 Ad adoptionem non requiritur adoptantem posse
 habere filium naturalem, quem adoptati imi-
 tentur. 472, 8 et seq.
 Adoptare filios cur non possit Angelus. 472, 10.
 Ad adoptionem nec necessaria est convenientia
 in natura specifica, nec in personis æqualitas :
 nec ordo ad paternam successionem in hære-
 ditate. 472, 11.
 Adoptionis creatura irrationalis est incapax. 475, 2.
 Adoptionem divinam sola illa creata persona
 participat, quæ per gratiam justificata est.
 475, 4.
 Adoptio filiorum Dei, quomodo per Christum
 data. 476, 7.
 Adoptio circa personam, non circa naturam ven-
 satur. 518, 3.
 Nos, cum adoptamur, non ad gratiam, sed ad
 æternam hæreditatem adoptari dicimur. ib.
 Adoptio non est unio Verbi cum humanitate.
 519, 4.
 Et quomodo in hoc ab infusione accidentalis gra-
 tiæ differat. 520, 6.
 Adoptio omnis divina est gratia ex gratuita be-
 nevolentia proveniens, non e converso. ib.

Adoptio non habet locum in homine respectu naturalis beatitudinis. 522, 10.
Vide FILIUS et FILIATIO. XVIII.

ADORATIO.

Potest esse et intellectus, et voluntatis actus. XIII, 78, 4.
Genuflexio ex intentione habet quod sit adoratio patriæ vel dulciæ. 79, 5.
Adoratio in intellectu, vel per modum cognitionis, vel per modum locutionis datur. 78, 4 et seq. Qualis sit adoratio per modum locutionis. 79, 6.
Qui actus voluntatis spectent ad adorationem. 79, 7.
Qualem adorationem Seraphim apud Isaiam exhibuerint. ib.
Quibus corporis actibus Deum adorare debemus. 80, 8.
Naturæ spiritualis et corporeæ actibus Deum adorare debemus. 80, 9.
In lege naturæ, scripta, et in lege gratiæ hoc est usitatum. ib.
Spiritus separati per corpora sumpta possunt adorationem similem nostræ Deo exhibere. 80, 10.
Hoc illis Deus potest præcipere. ib.
Animæ purgatorii possunt Deum adorare. 81, 11.
Adoratio Dei tam spiritualis, quam corporalis, est de præcepto naturali. 81, 12.
Quotuplex sit. ib.
Quare adoratio pure externa ficta sit. ib.
Adoratio pure spiritualis non est in hac vita præcepta hominibus. 81, 12. — 83, 2.
Mixta est homini præcepta, etiam ex lege naturæ. 81, 13.
Utile est exercere animum in adoratione pure spirituali. ib.
Præceptum adorandi Deum in primo præcepto Decalogi indicatur. 82, 14.
Non fuit opus expressius tradi in Scriptura. 83, 17.
Quo cultu interno teneatur homo Deum adorare ex vi legis naturalis. 83, 2.
Per adorationem mixtam potest homo satisfacere naturali præcepto. 84, 4.
In adoratione mentali nulla determinatio quoque exercitium præcepta est. 84, 5.
Ex lege naturali non est determinatus externus cultus adorationis. 84, 6.
Datur tamen præceptum, et quale illud sit. ib.
Externæ adorationes sunt indifferentes ad Deum, et homines. 85, 7.
Numerantur varia signa externæ adorationis. 85, 8-9.
Adoratio externa privata per actum internum determinanda est. 86, 10.
Adoratio privata, quæ. ib.
Quid in eo observandum quando fit occulte. ib.
Quid observandum quando fit publice. 86, 11.

Adoratio publica, qualis sit. 86, 13.
Requirit externum signum. ib.
Duo modi adorationis publicæ sunt in usu, sacrificium et oratio publica. 87, 14.
Adorationis nomen ad quid significandum impositum. XVIII, 634, 20.
Adoratio qualiter ab honore differat. 541, 1.
Adoratio est actus honorandi alterum, se illi ut superiori submittendo. 542, 5.
Adorationis actus quomodo ad iustitiam pertineat. ib.
Adoratio ad Deum terminata actus est religionis, quæ vero ad homines, aliarum virtutum. ib.
Adoratio est formaliter actus voluntatis, supponens actum intellectus, bonam, scilicet, existimationem alterius. 542, 6.
De ratione adorationis non est quod res adorata percipere possit honorem qui ei tribuitur. 611, 24
In adoratione duplex actus distinguendus, unus internus a voluntate elicitus; alter externus et imperatus, cui magis adorationis nomen convenit. 543, 7.
Adorationis actus a voluntate elicitus objectum quod, est cultus; objectum vero cui, persona quæ adoratur. 543, 8.
Totius autem actus adorationis objectum est ipsa persona, seu res adorabilis. ib.
Adorationis actus, qualiter ab actu humilitatis differat. 543, 9.
Adorationem Dei veram et propriissimam in actu mere interno et spirituali reperiri posse, ex Scriptura ostenditur. 545, 6 et seq.
Ratione probatur. 549, 15.
Adorandi ratio non in quovis adorationis actu directe attingitur. 587, 23.
Adorationis affectus, qui est actus a voluntate elicitus, versari potest circa actus fidei, et spei, aliarumque virtutum, ut in materia circa quam. 549, 15.
Adoratio et oratio, licet penes rationes formales differant, interdum possunt in eadem actione convenire. 550, 17.
Adorationis actus tam intellectus, quam voluntatis, varii numerantur. 551, 19.
Adoratio exterior semper supponit affectum adorandi, non vero interiorem adorationem. 553, 23.
Adoratio exterior qualiter interioris reverentiæ signum. ib.
Adorationis materia, circa quam esse potest omnis actus virtutis, tam internus, quam externus, si in eo fuerit proportio ad significandam animi submissionem. 554, 27.
Hanc autem proportionem non habent omnes actus virtutum respectu adorationis strictæ sumptæ, bene tamen cultus Dei in communi. 554, 29 et seq.

- Adorari directe aliquid, quid sit. 587, 23.
 Adorationis nomen in rigore tribui potest cultui hominibus exhibito. 566, 9.
 Adoratio vera alicujus necessario referenda est ad ipsum propria intentione. 611, 23.
 Nec sufficit solus actus externus. 609, 20 et seq.
 Adoratio exterior sola inter homines reperitur. 556, 2.
 Adoratio alia interior, alia exterior, et quid utraque. ib.
 Quælibet ex his vera adoratio in sua specie, et una quandoque perfectior est alia. 557, 3.
 Adoratio in latrîam, duliam et hyperduliam dividitur. 557, 4.
 Adoratio univoce dicitur de latrîa et dulia. 559, 7.
 Sæpe tamen nomen unius ex his speciebus analogice tribuitur alteri. ib.
 Adorandi ratio et res adorata eadem res esse potest. 573, 2.
 Adoratio alia absoluta, quæ soli rei intellectuali propter se datur; alia respectiva, qua adorantur res inferiores propter alterius rei dignitatem et excellentiam cui conjunguntur. 559, 8.
 Adoratio propria respectiva nominibus sacris debetur. 646, 7.
 Adoratio eadem potest simul esse absoluta et respectiva, respectu diversorum objectorum materialium. 625, 19.
 Adoratio rerum sacrarum non proprie terminatur ad Deum, ut objectum quod, per se primo adoratum. 635, 22.
 Adoratio Deo debita singularis est, et nulli creaturæ communicabilis. 560, 2.
 Adoratio, qua Deus adoratur, ejusdem speciei atomæ est in ratione latrîæ in omnibus actibus, quantumvis diversæ sint rationis. 561, 3-4.
 Adorationis actus non sunt gratiarum actio pro beneficiis, et satisfactio quæ Deo pro peccatis offertur. 561, 6.
 Adorationis actus exterior soli Deo debitus, quinam. 562, 10 et seq.
 Alia intrinseca, alia extrinseca. XIX, 325, 2 et seq.
 Adoratio hyperdulix quid, et quotuplex. 328, 4.
 Adorationis, honoris et venerationis vocabula, quid significant. XXIV, 151, 3. — 156, 3. — 176, 10.
 Adorationis species, latrîa, dulia, et hyperdulia explicantur. 151, 4.
- ADORATIO CHRISTI.
- Adoratione latrîæ, qua tota Trinitas adoratur, adorandus est hic homo Christus in humana ac divina natura subsistens. XVIII, 572, 1.
 Adoratur Christus una eademque adoratione qua Deus. 573, 2; 1º loco.
 Quæ simul etiam adoratur ejus humanitas. 574, 4.
- Licet non æque principaliter ad illam pertineat, ac ad ipsam personam. 575, 5.
 Adoratio hæc, quamvis in materiali objecto differat ab adoratione Verbi secundum se, essentialiter autem eadem est cum illa. 576, 6.
 Christus ut homo præcise, propter dignitatem quam habet ejus humanitas ex vi unionis, non adoratur perfecta latrîa. 576, 7.
 Adorari potest Christus propter eximiam sanctitatem creatam animæ suæ, adoratione hyperdulix. 577, 9.
 Adoratio, quæ debetur Christo qua redemptor, est ejusdem speciei cum ea quæ humanitati ratione unionis tribuitur. 577, 12.
 Cum adoratur Christus hyperdulia illa, coadoratur divinitas. 577, 13.
 Quomodo una tantum adoratione Christus adoretur. 578, 14.
 Cur in Christo non intelligamus unicam tantum excellentiam ex utraque natura resultantem, cui unica eademque adoratio ex parte naturæ debeatur. 578, 15.
- ADORATIO HUMANITATIS CHRISTI.
- Adorari potest humanitas Christi, ut a Verbo præcisa per intellectum. XVIII, 579, 4.
 Quinimo sic conceptæ studiosius defertur honos, quam prætermittitur. 561, 10.
 Adoratio hæc inferior est summa latrîa. 582, 11.
 Adoratio hæc propter sola dona creata ex specie sua est dulia, et in Christi humanitate propter maximam perfectionem hyperdulia dicitur. 582, 13.
 Propter dignitatem vero unionis, erit latrîa inferior, vel hyperdulia omnino diversa. 583, 14.
 Adoratio, qua humanitas præcisa a Verbo colitur, dici potest redundare in honorem Verbi, quin sit perfecta latrîa. 587, 24.
 Adorari potest Christi humanitas a Verbo præcisa, non tamen orari. 588, 25 et seq.
 Adoratur Christi humanitas cum Verbo, aut coadoratur Verbo, propositio nec damnata, nec falsa. 590, 32-33.
 Hæc vero, *Verbum et humanitas sunt duo objecta adorabilia*, est simpliciter falsa. 591, 35-36.
 Adorationes duas esse, quarum una ad Verbum, alia ad humanitatem, ut præcisam, terminetur, non est absolute admittendum, sed cum addito, unam completam, et aliam incompletam. 591, 36.
 Hæc propositio, *Humanitas adoratur propter Verbum*, verissima. 592, 38.
 Aliqua sanctorum Patrum de hac re testimonia exponuntur. 592, 39.
 Adoranda esset humanitas hyperdulia, etiamsi relinqueretur a Verbo. 594, 45.

ADORATIO CHRISTI IN EUCHARISTIA.

- Christus adorandus est in Eucharistia sicut si in propria specie videretur. XXI, 443, 2.
 Non nititur sensibus, sed fide, nec, ut licite fiat, necesse est esse de illa speciale præceptum. ib.
 Actus quo quis adorat hostiam, quam prudenter existimat esse consecratam, licet de facto non sit, est actus patriæ. 448, 6.
 Vide CULTUS, et EUCHARISTIÆ DIGNITAS ET CULTUS. XXI.
 De adoratione B. Virginis, vide MARIE ADORATIO. XIX.

ADORATIO SANCTORUM.

- Adorandos esse Sanctos, qui hæretici negaverint. XVIII, 564, 1.
 Adorandi et colendi sancti Angeli et homines. 564, 2.
 Adoratione interna et externa, dulciæ tamen. 566, 1.
 Adoratio hæc absoluta est, et in creata, et supernaturali eorum excellentia proxime fundatur. 567, 3.
 Adoratione respectiva possunt etiam adorari, et quomodo. 568, 5.
 Adoratio hæc cum Sanctis exhibetur, cur in Deum referri dicatur. 567, 4.
 Adoratio hæc Sanctis exhibita non est civilis, sed religiosa, cultuique divino valde conjuncta. 568, 2.
 Adorantur Sancti ex eadem virtute qua homines justi viatores, perfectiori tamen modo. 569, 6.
 Adoratio Dei et Sanctorum, qualiter ab eorumdem amore differat, exponitur. 571, 10-11.
 Adoratione eadem qua Sanctus adoratur, propter sanctitatem animæ inhærentem, coadoratur et corpus. 575, 5.

ADORATIO IMAGINUM.

Vide IMAGO. V.

ADULATIO.

Adulatio quam perniciosa. XVI.

ADULTERA.

Maritus nolens parcere adulteræ ad mortem damnatæ, nisi religionem ingrediatur, non facit illi violentiam. XV, 334, 1.

ADULTERIUM.

Adulterium an perjurio sit gravius. XIV, 682, 12.

ADULTUS.

Adultis omnibus Deus providit media aliquo modo sufficientia ad salutem. I, 491, 2 et seq.
 In adultis peccatum originale interdum est partialis reprobationis causa, et quomodo. 514, 7 — 524, 3.
 Adulti omnes habent pro aliquo tempore hujus

vitæ auxilium sufficiens ad justificationem, ita ut per eos stet, si ad gloriam non perveniant. 493, 9.

In adultis reprobationis causa est peccatum ad finem usque perseverans. 514, 8.

In adultis quæ peccata sint reprobationis causa. ib.

Quid Augustinus senserit de sufficienti auxilio, an omnibus adultis detur. VIII, 355, 1 et seq.

Adultis gratia permanens confertur qua justificantur. IX, 15, 7 — 147, 8-9.

Adulti cum sola attritione baptizati justificantur per habitualis gratiæ infusionem. 147, 9.

Adulti originale peccatum tantum habentes ab illo per gratiam habitualement liberantur, supposita sufficienti voluntatis dispositione, quæ pœnitentiæ actus non sit. 239, 4 — 265, 1.

Adultus in amentiam lapsus per baptismum vel pœnitentiam justificari potest, si ante amentiam contritionem concepit sacramentaque postulavit. 241, 7.

Adulti possent ab originali liberari de potentia Dei absoluta, sine ullo ipsorum actu, vel in sacramento, vel extra illud, gratia tantum a Deo infusa. 265, 2.

Adultos peccatum habentes per aliquem actum liberum ad justificationem disponi oportere, de fide est. 335, 6 et seq.

Adultis habitus Deus non infundit, nisi per proprias dispositiones præparentur ad illos. 379, 32.

Adultus extra sacramentum justificatus bene potest gloriam consequi sine merito illius de condigno. 381, 7.

Ut justificaretur ab originali, non indigeret pœnitentiâ, sed solo Dei amore. XX, 471, 2-3.

ADVERSARII.

Ad quas angustias ex adversariorum doctrina redigatur nostra libertas. X, 392, 4.

Adversariorum doctrina rejicitur, et videtur contraria definitioni Concilii Tridentini. 396, 2.

Adversariorum inconstans doctrina. 398, 3.

Quibus difficultatum labyrinthis se implicant adversarii. 392, 2.

ADVOCATUS.

Excommunicatus non potest licite in judicio patrocinari. XXIII, 445, 1.

Nec ejus scriptum debet in judicio admitti, factum tamen tenet. 446, 2.

Ipse vero tantum venialiter peccat. ib.

An vero possit dignum stipendium accipere. 446, 3.

ÆDIFICATIO.

Ædificatio ad jus gentium pertinet. V, 164, 5.

ÆMULATIO.

Non est intrinsece mala.

XII, 674, 1.

Æmulatio in bonis spiritualibus potest esse bona. *ib.*

ÆQUALITAS.

Joviniani error ac Lutheranorum de æqualitate visionis beatæ. I, 119, 1.

Impetrationem justitiæ Christi in nobis esse æqualem, in nobis vero nullam esse justitiam neque meritum Lutherani docent. *ib.*

Non est necesse omnes homines esse æquales in visione beata. 119, 3.

Imo necesse est esse inæquales. 120, 7.

Infantes baptizati, et ante usum rationis demortui æquales sunt in gratia, et visione. *ib.*

Item omnes martyres innocentes. *ib.*

Æquales esse multos angelos in visione probabilius est quam oppositum. *ib.*

Si æquale sit lumen, quantumvis detur inæqualitas in potentiis, æquales erunt visiones. 124, 4 et seq.

ÆQUINOCTIUM.

Duplex Æquinoctium : aliud naturale, aliud ecclesiasticum. XIII, 275, 27.

Gregorius XIII Æquinoctii et Kalendarii errorem correxit. *ib.*

Vel in Æquinoctio vernali, vel post illud, mundus fuit conditus. 271, 17.

ÆQUITAS.

Æquitas duplex : naturalis, legalis. V, 119, 6 et seq.

ÆER.

Aeris elementum perfectum, ac simul cum cœlis creatum fuit. III, 38, 3 et seq.

Et a Moyse nomine cœli, Genes. 1, comprehensum est. *ib.*

Speciatim. 41, 14.

Qua ratione purgandus ac innovandus post diem iudicii. XIX, 1112, 11.

ÆSTIMATIO.

Æstimatio respectu Dei in orante. XIV, 24, 5.

ÆTAS.

Ætatis triplex distinctio. XV, 289, 2.

Ætas pubertatis in ordine ad professionem est decimus sextus ætatis annus tam in viris quam in feminis ; in ordine ad matrimonium, votum religionis et alia, in feminis est duodecimus, in viris decimus quartus, completus. 272, 2.

Vide PROFESSIO, FILIUS, PARENS, PATER, TUTOR. XV.

Ætates mundi sex, et quantum quæque illarum duraverit. XVII, 271, 1 et seq.

Ætas post Christum cur novissima hora dicatur. 279, 7.

De ætate Christi, vide CHRISTI ÆTAS. XIX.

Ætas legitima ad ordines suscipiendos, quæ. XXIII bis, 94, 22.

mundi septem.

XXIV, 542, 6.

ÆTERNITAS, ET ÆTERNUM.

Æternum libero non contradicit. I, 242, 11.

Æternitas cur non multiplicetur in divinis. 611, 6.

Æternitas fere nihil addit immutabilitati. 55, 1.

Et quomodo ab ea distinguatur. 56, 2.

Æternitas est duratio perseverans, et immutabilis. *ib.*

Æternum esse Deum de fide est, et Scripturæ testimoniis comprobatur. *ib.*

Per æternitatem Dei durant quæ intra Deum sunt etiam actus liberi. 56, 3-4.

In æternitate quomodo omnia simul esse dicantur. 57, 7.

Æternitas quomodo incommunicabilis creaturæ. 58, 8.

In æternitate non est præteritum, neque futurum, sed solum per denominationem extrinsecam rerum existentium. 205, 13.

Vide INÆQUALITAS. I.

Æternum esse dupliciter contingit. II, 4, 1.

Æternos non esse Angelos ab intrinseco, de fide est, atque etiam evidens. 4, 2.

Ab æterno quæ res esse, vel non esse, potuerint, vide MUNDUS. III.

ÆTERNITAS beatitudinis, vide BEATITUDINIS ÆTERNITAS, IV.

Æternitas quid sit. XI, 322, 7.

Soli Deo convenit. 322, 8.

Res creatæ non habent præsentiam realem seu coexistentiam cum Deo. 323, 9.

Etiam in æternitate. 324, 12.

Res quæ existunt toti coexistunt æternitati, licet non adæquate, coexistentiaque est successiva. 323, 10. — 325, 16.

Licet non sit successio in æternitate. 325, 17.

Explicatur mens D. Thomæ dum loquitur de præsentia rerum in æternitate. 326, 19.

Quæ sint rationis signa, quæ in æternitate distinguimus. 327, 20.

Æternitas sine existentia, nec mente concipi, nec fingi potest. XVII, 431, 2.

Æternitas Dei una est, sicut et existentia absoluta. 432, 4.

Æternitates tres relativæ in Deo dici non debent, sicut tres durationes ; et cur. 438, 10.

Æternitatis nomen varie accipitur. XXVI, 923, 3.

Æternitatem dari, esseque increatam durationem Dei. 923, 2.

Æternitatis differentia a cæteris durationibus inquiritur ; quæ vero a D. Thoma assignatur, libenter admittitur, et dilucide declaratur. *ib.*, 4 et seq.

Æternitatis descriptio a Boetio tradita. 924, 6.

Æternitas quo sensu dici possit, quod sola sit permanens duratio. 925, 9.
 Æternitas essentialiter exigit quod sit duratio totius esse, totiusque perfectionis et operationis rei æternæ. 925, 10.
 Res æterna, quantum ad ipsam spectat, differentias præteriti et futuri non admittit, licet propter imperfectionem nostram aliquando ita de ca loquamur. 925, 11-12.

ÆVUM.

Ævum esse supponitur, et ejus vocis significatio aperitur. XXVI, 930, 1-2.
 Ævum duratio permanens et absque ulla intrinseca varietate. 934, 15-16.
 Ævum in ratione mensuræ extrinsecæ vel intrinsecæ nequaquam consistit. 941, 4.
 In æviternis non potest aliquod ævum ut extrinseca mensura cæterorum signari. 941, 5.
 Ævum essentialiter est duratio permanens natura sua immutabilis seu necessaria. 943, 9.
 Ævum juxta numerum æviternorum numero etiam multiplicatur. 943, 11.

AFFECTIO PIA.

Habitus piæ affectionis manet in voluntate peccatoris. XIII, 12, 2.
 Quo pacto pia affectio tendat in Deum. 11, 5.
 Habitus piæ affectionis est virtus moralis. 46, 7.
 Habitus fidei, et habitus piæ affectionis possunt dici una virtus Theologica. ib.
 Pia affectio voluntatis est perfectior religione. 69, 2.

AFFECTUS.

Affectus appetitus sensitivi quinam sint, et qualiter suo modo cernantur in Angelis. II, 369, 6-7.
 Affectus voluntatis, vide VOLUNTAS. II.
 Affectus orandi distinguitur ab oratione. XIV, 23, 3-4.
 Affectus orandi habet pro objecto Dei cultum. 24, 5.
 Affectus orandi ex quo motivo. 23, 4.
 Ex affectu unius virtutis nascitur usus alterius. 25, 9.
 Affectus quid sit. 139, 2.
 Affectus varii in actibus voluntatis. 148, 12.
 Affectuum quinam magis spectent ad devotionem. 148, 13.
 Affectus petendi necessarius ad orationem. 222, 3.
 Affectus simplex, conditionatus, non sufficit ad votum. 766, 10.
 Affectus fidei, vide VOLUNTAS CREDENDI. XII.

AFFINITAS.

Quibus modis contracta inter homines et Deum per mysterium incarnationis. XIX, 5, 9.

AFFLICTIO CORPORIS.

De afflictionibus corporis quibus Christus usus, vide CHRISTI VIVENDI RATIO. XIX.
 Qua ratione pertineat ad perfectionem virtutis. XIX, 424, 4.
 Afflictionibus corporis pietas præferenda. ib.

AGABARUS.

Epistola Christi ad Agabarum incerta. XIX, 456, 4.

AGENS.

Agens et patiens requirere propinquitatem, vide DISTANTIA. II.
 Non perficitur quando operatur ex eo præcise quod agit et operatur. XI, 28, 10.
 Agens creatum non agit nisi prius motus, quia semper agit virtute accepta ab alio. 28, 11.
 Agens, completum jam in suo genere, nullo complemento indigere potest. 29, 13.
 Est autem completum in suo genere ex se ante omnem fluentem qualitatem, vel quid simile. 30, 14.
 Agens ex accidenti tantum habet quod non moveat nisi motum. 52, 11.
 Quando vis agentis potest proxime attingere effectum, non requiritur impressio alicujus impetus. XXI, 59, 19.
 Vide CAUSA. XXI.
 Agens corporeum in omni sua actione subjectum quantum prærequirit. XXV, 479, 23.
 Agens intense ad unam operationem attendens, cur in aliis remittatur. 502, 15.
 Agens et patiens non necessario distinguuntur supposito. 632, 6.
 Agens et patiens in omni motu physico, alterationis, augmentationis, vel locali, necessario distinguuntur. 632, 7-8 — 642, 37.
 In rebus vero spiritualibus solum quoad rationes agendi, et recipiendi. 643, 41.
 Verum in actionibus immanentibus, nec ipsa quidem principia ut quod necessario distincta. 645, 45 et seq.
 Agens a passo variis modis distare potest. 654, 13.
 Agens non agit in distans, si medium vacuum sit. 655, 14.
 Agens quod in medium plenum agere non potest nec in distans passum agit. 656, 16.
 Agens qua virtute agit in distans debet etiam in medium agere. 656, 17.
 Agens interdum agit in totum aliquod passum immediate per suam propriam virtutem. 657, 19.
 Agens per propinquam partem medii non necessario agit in remotam tanquam per instrumentum. 658, 21.
 Agens semper actu juvat influxu proprio partes medii sibi proximas, cum in remotiores agunt. 659, 23.

Agens non intensius agit in distans quam in propinquum, variisque experiētiis, quæ oppositum suadere videntur, satisfiit. 661, 27 et seq.

Agens per lineam rectam efficacius operatur, et cur. 663, 32.

Agens creatum, quodcumque sit, determinatam habet sphaeram suæ activitatis, et unde. 668, 47.

Agentium multitudo, seu densitas materiæ, ad intensionem actionum non confert. 674, 21.

Vide etiam de hoc FORMA. XXV.

Agentia duo similia in forma, et inæqualia in gradu, ad productionem effectus valde se juvant. 677, 29.

Agere immediatione suppositi aut virtutis, quid. 806, 17.

Agere immediatione suppositi consortium alterius causæ coefficientis non excludit. 806, 20.

AGERE.

Agere propter finem quadrupliciter contingit, vide RELATIO OPERIS. IV.

Agens, ut sic, non patitur violentiam non agendo, et cur. IV, 186, 6.

Agere et pati simul potest voluntas suum actum. 248, 3.

AGILITAS.

De dote agilitatis, vide DOTES. XIX.

AGNUS DEI.

Vide SIMONIA. XIII.

AGNUS PASCHALIS.

Assabatur in figuram crucis affixus duobus lignis, recto et transverso. XIX, 523, 5.

Quo tempore immolabatur ac edebatur. 651, 14 et seq.

Immolatus a Christo ante passionem ritu Judaico. 655, 1.

Quid significatum illa cæremonia, ut agnus paschalis adduceretur in domos die decima, et servaretur ad decimam quartam. ib., 3.

Christus Dominus agnum cœnavit decima quarta luna ad vesperam. 657, 8.

Sacrificium agni, sacrificii Christi cruenti, et incruenti figura. 659, 15.

Agnum paschalem Judæi eadem nocte qua Christus cœnaverunt. 661, 4.

Ejus oblationem, probabile est fuisse sacramentum simul et sacrificium. XX, 8, 3 et XXI, 644, 15.

Non solum cruenti sacrificii Christi, sed incruenti Eucharistiæ figura fuit. XX, 762, 5.

Per ejus oblationem ad aliquam sanctificationem obtinendam disponebantur homines. 8, 3.

Decima quarta luna, vergente jam sole ad occasum immolabatur, post occasum vero, oriente jam decima quinta comedebatur. 739, 5.

— 744, 17-18.

Dies immolationis agni simpliciter dicebatur azy-mus. 739, 6.

Immolatio agni naturalis et typici intra eumdem naturalem diem peracta est. 746, 21.

ALA.

Alæ orationis duæ. XIV, 118, 8.

ALBA.

Vide MISSA. XXI.

ALEXANDER.

Alexander Magnus in templo Hierosolymitano hostias immolavit, non vera pietate, sed falsa vanitate. XVII, 20, 2.

ALIENATIO.

Alienare bona sua valide et licite, an possit hæreticus ante sententiam declaratoriam, vide BONA. XII.

Alienatio honorum religionis quando et a quo fieri possit. XV, 644, 1 et seq.

Vide DOMINIUM. XV.

Alienatio bonorum immobilium religionis, an et a quibus Prælati fieri possit juxta jus antiquum. XVI, 248, 18.

Alienare jure communi posteriori possunt Prælati regulares bona etiam immobilia et mobilia pretiosa religionis, cum certis tamen conditionibus. 249, 1 et seq.

Quænam sint ea bona. 254, 16 et seq.

Quæ deinde sint conditiones requisitæ ad eorum alienationem. 250, 3 et seq.

Qua certitudine constare debeant dictæ conditiones. 251, 7-8.

Alienationem sine dictis conditionibus esse irritam. 256, 20.

Alienarene possit Prælati bona immobilia monasterii, accedente solo consensu Capituli aut conventus; an requiratur etiam consensus aliqujus Prælati superioris. 252, 10 et seq.

Quomodo præstari debeat hujusmodi superioris Prælati consensus. ib.

Alienare bona conventuum qua ratione possint aut non possint Prælati regulares juxta sua statuta et privilegia. 257, 1-2.

Alienare omnia mobilia collegiorum et domorum suæ religionis potest Præpositus generalis Societatis per sua statuta. Et quid possit circa immobilia simul cum Societate, seu Congregatione generali. 257, 3.

Vide etiam BONA. XVI.

Alienantes bona ecclesiastica alienari prohibita, quas pœnas incurrant. 256, 21.

Commissarii, ac delegati in causa alienationis rerum ecclesiasticarum, Episcopis inferiores, qui alienationi hujusmodi in detrimentum Ecclesiæ per gratiam, timorem, aut sordes con-

senserint, excommunicationem ipso facto incurrun-
t, non tamen reservatam. Is vero, qui
talem alienationem per dolum fraudem, aut
scientiam procurat, aut qui decretum talis
alienationis per sordes, aut impressiones, ex-
torquet, excommunicationem Papæ reservatam
incurrit. XXIII, 614, 3 et seq.

ALIMENTUM.

Quibus alimentis homines in statu innocentiae
vescerentur, vide CIBUS, et CARNES. III.

Alimentum quotupliciter dicatur. III, 586, 2.

Primum alimentum quid, et quomodo in cibum
et potum partiatur. 587, 3-4.

Alimentum non effective, sed materialiter alit.
ib., 5.

Alimentum ultimum est sanguis in venis decoctus.
588, 6.

Qui alimentum medium. ib.

Alimentum quomodo objectum potentiae vege-
tativæ. ib., 7.

A conversione alimenti in substantiam suam, an
possint aliquando viventia cessare. 592, 3 et seq.

ALIQUID.

Aliquid juxta varias nominis etymologias, vel
entis, vel unius, est synonymum. XXV, 108, 5.

ALTARE.

Vide MISSA UBI CELEBRANDA. XXI.

ALTERATIO.

Alterationem et corruptionem in rebus inanimatis,
quibus indiciis constet diversas esse. XXV, 501,
12.

Alteratio, quæ est indifferens, semper est ab
extrinseco agente. 635, 18.

AMABILE.

Amabile bonum, unicuique autem proprium, quid
significet. VII, 537, 16.

Amabilia ad alterum procedunt ex amabilibus ad
se, quomodo intelligendum. ib.

AMBITIO.

Ambitio dignitatum omnibus, et maxime religiosis
perniciosa. XVI, 877, 4.

Ambientes dignitatem, vide DIGNITAS, et PROFESSI
SOCIETATIS. XVI.

AMBROSIVS.

D. Ambrosius ante exortam hæresim Pelagii ca-
tholicam de Gratia sententiam tenuit. VII, 312, 5.

AMEN.

Amen, explicatus. XIV, 254, 40-41.

AMENS.

Amentes operantur interdum propter finem, licet
non admodum proprie. IV, 21, 12.

Amentes an eligant. 265, 5.

Aments an sit aliquis in una materia, et non in
alia. 265, 6.

Amentes, dormientes, etsi haberent eosdem actus
quos in sanitate et vigilia, non essent morales,
revera non habent eosdem nisi materialiter.

413, 6.

AMENTIA, vide CABENTIA USUS RATIONIS. XV.

AMICITIA.

Amicitia quid requirat. VII, 536, 15.

Amicitia propria non potuit esse inter Deum et
hominem in puris naturalibus. ib.

Amicitia duo includit, amare et amari. IX, 76, 2.

Amicitia non nisi inter æquales datur. ib.

Non tamen semper requirit absolutam æqualitatem.
103, 32.

Ad amicitiam excellentiæ quid sufficiat. ib.

In quo differat amicitia a benevolentia et concu-
piscencia. XI, 404, 16.

Amor amicitiae nec excludit respectum ad hones-
tatem virtutis, neque ad Deum. 405, 18.

Amici an inimici dilectio magis meritoria. XII,
649, 6.

Pro amico mori an liceat, vide CHARITATIS ORDO.

Amicitia quotuplex. 651, 3.

Divina ab humana in quo differat. 635, 4.

Amicitia inter justos et Deum vera intercedit.
651, 2 et seq.

Amicitia hominis ad Deum est ipsa charitas. 652, 5.

Amicitia acquisita hominis ad Deum ut auctorem
naturæ, nec de facto datur, nec in statu puræ
naturæ daretur. 657, 4.

Amicitia humana est virtus specialis inter cæteras
morales acquisitas. 658, 2.

Non tamen distincta ab ea per quam honeste
amatur proximus amore naturali. 659, 5.

Probabile est non dari aliam amicitiam per se
infusam inter homines præter charitatem. XIII,
58, 15 et seq.

Ex natura rei sunt homines capaces naturalis
amicitiæ inter se. 58, 15.

Amici inæquales, quando se diligunt, obliviscun-
tur quodammodo inæqualitatis. 60, 21.

Amor amicitiae, vide AMOR. XIII.

Amicitiae particulares religiosis Societatis vitari
præcipiuntur, et sunt religiosæ charitati con-
trariæ. XVI, 953, 14 et seq.

Quænam sint hujusmodi amicitiae reprehensibiles,
et unde dignosci possint. 954, 18.

AMICTUS.

Vide MISSA. XXI.

AMOR.

Amoris vox non solum significat actionem, quæ

- intervenit in amando, sed maxime terminum, qui nos formaliter constituit amantes. I, 775, 5.
 Amor vere, et sine metaphora Deo attribuitur. 217, 2.
- De variis significationibus amoris. 775, 5.
- Amor dividitur in amorem benevolentiae, et concupiscentiae. 217, 3.
- Amor significat actum notionalem per quem producitur tertia persona. 775, 6.
- An amor notionalis distinguitur a persona Spiritus sancti. ib.
- Amor notionalis ratione distinguitur ab essentiali. ib.
- An amor, ut est productivus, ut quo, distinguatur ab amore essentiali. ib.
- Amor, quo producitur Spiritus sanctus, non est per modum desiderii, sed complacentiae. 777, 6.
- Spiritus sanctus non procedit ex amore creaturarum in seipsum. 778, 7.
- Spiritus sanctus secundum peculiarem notionem suam amor appellatur. 775, 5.
- Pater et Filius non producunt Spiritum sanctum per amorem liberum. 779, 10.
- Vide SPIRITUS SANCTUS I.
- Amor amicitiae respectu sui, quomodo ab amore concupiscentiae differat in Angelo. II, 850, 12 et seq.
- Talis amor non est ex se malus, nec potuit esse primum Angelorum peccatum. 850, 14.
- Quantumvis intensus sit, non ideo potest esse speciale peccatum nisi extrinsece juxta speciem malitiae, cujus est occasio. 851, 15-16.
- Amans se, et bona sua, quadupliciter potest excedere. 852, 20.
- Amor concupiscentiae aliquando extenditur non solum ad rem non possessam, sed etiam ad possessam. 852, 21.
- Amor amicitiae et concupiscentiae simul erunt, atque unius tantum malitiae, si quis se et excellentiam sibi non debitam appetat. 853, 22.
- Talis fuit actus appetendi in malis Angelis. 853, 23.
- Amor sui quo pacto in Angelis dici possit super omnia. 863, 22.
- Amare sibi nemo potest bonum simpliciter apprehensum, sed potius cognitum ut sibi bonum. 873, 9.
- Amori simplici an sufficiat simplex apprehensio, vide VOLUNTAS. Caetera vide DILECTIO. II.
- Amor solus absque visione non satiat, imo ex illo nasci potest desiderium. IV, 79, 30.
- Amor est de essentia beatitudinis, licet sit idem cum amore vitae, quia neutra beatitudo sine hac conjunctione cum Deo potest constare, qua forte de causa D. Thomas non numeravit hunc actum, sed visionem, ut particulare quid. 80, 33.
- Amor licet resultet ex visione non desinit pertinere ad essentiam beatitudinis. 81, 35.
- Amor concupiscentiae proprie beatitudinis objectivae, vel formalis, non pertinet ad essentiam beatitudinis. 81, 36.
- Amor concupiscentiae est necessarius ad falsam beatitudinem, non sic de vero ultimo fine. 82, 38.
- Amore amicitiae amat homo suam beatitudinem objectivam et ipsam formalem, saltem virtute, amat etiam seipsum non sibi, sed Deo. 82, 39.
- Amor in patria non ordinatur ad visionem, sed per seipsum est amabilis. 83, 48.
- Amor et visio fere sunt incomparabiles; videtur tamen creasse Deum hominem magis ut se videret quam amaret. 86, 51.
- Amor praefereendus esset visioni, si unum tantum esset eligendum. 86, 53 et seq.
- Amor licet excedat in quibusdam visionem, in aliis magis exceditur, si tamen in amore includamus gratiam, tunc est perfectio. 87, 56.
- Amor et visio non habent contrarium positivum quia sunt actus necessarii, et ideo odium et error opponuntur solum actibus liberis vitae. 88, 58.
- Amor beati est affectivus et obedientialis. 109, 20.
- Amore concupiscentiae amat beatus suam beatitudinem necessario. 111, 6.
- Amor non distinguitur a voluntate sumpta pro actu. 242, 5.
- Amoris necessarii honestas est physica, non moralis. 279, 11.
- Amor beatificus, vide VOLUNTAS POSITA DEI VISIONE. IV.
- Amor est actus vitae, et ubi resideat. 459, 1.
- Amoris causae in appetitu sensitivo, quanam sint. 459, 3-4.
- Amoris effectus formalis, quis. 460, 5.
- Amoris effectus secundarii, qui. 460, 6-7.
- Amorisne, an cognitioni, majoris sit unio. 461, 8.
- Amorem benevolentiae et concupiscentiae distingui verius. 462, 3-4.
- Amicitia suo etiam modo in brutis. 462, 3.
- Amor in patria necessarius est, non tamen liber. VII, 2, 5.
- Amor Dei in perfectum et imperfectum dividitur. Utrumque membrum explicatur. 526, 2.
- Amor Dei ut auctoris naturae naturaliter haberi potest etiam in statu naturae lapsae. 530, 14 et seq.
- Amor aliquis benevolentiae erga Deum potest esse naturalis. 533, 6.
- In statu naturae integræ dari potuit perfectus sine speciali auxilio. 535, 11.
- Et aliquando in statu naturae lapsae saltem imperfectus. 535, 11-12.
- Amor propter beneficia futura est concupiscentiae; at propter beneficia praeterita est benevolentiae. 535, 10.
- Amor naturalis benevolentiae erga Deum non in-

- cludit observantiam omnium præceptorum. 533, 12.
- Potest aliquando esse cum peccato mortali actuali. 542, 12.
- Amor Dei naturalis et supernaturalis, an possint esse ejusdem speciei. 537, 17-18.
- Amor Dei benevolentiae erga Deum non requiritur ut sit amor Dei super omnia. 538, 19.
- Amor Dei super omnia potest esse naturalis, etiam quoad substantiam. Quinam sit. 540, 6 et seq.
- Quis sit amor Dei affectivus et obedientialis. 542, 12.
- Amor Dei naturalis super omnia potuit dari in angelo sine gratiae auxilio, et in homine in natura integra. 543, 16.
- Utrum ab angelo, etiam reprobo, eliciatur necessario, inquiritur. ib.
- Amor concupiscentiae quomodo possit esse super omnia. 545, 20 et seq.
- Amor naturalis Dei super omnia non est proxima dispositio ad gratiam sanctificantem. 546, 25.
- Amor efficax naturalis Dei super omnia dari nequit in homine lapso, sine auxilio gratiae, latisime. 547, 1 et seq.
- Amor Dei super omnia multis modis potest esse imperfectus. 553, 3-4.
- Quis sit amor Dei super omnia in affectu, vel in effectu. 554, 7.
- Amor efficax et observationis totius legis naturalis, quidnam sit. 557, 16.
- Amor Dei ut auctoris naturae super omnia dari nequit etiam ad breve tempus in statu naturae lapsae, sine gratiae auxilio. 557, 17.
- Sive sit amor benevolentiae, sive etiam concupiscentiae. 560, 26.
- An dari nequeat in primo rationis instanti. 559, 22.
- Ad naturalem amorem Dei super omnia non requiritur gratia habitualis, etiam in homine lapso. 560, 1 et seq.
- Neque etiam fides, aut auxilium ordinis supernaturalis. 567, 22.
- Amor naturalis proximi moraliter honestus, an dari queat sine gratia. 575, 12.
- Amor benevolentiae alicujus personae semper habet conjunctum amorem concupiscentiae boni quod illi amatur. 650, 18.
- Amor concupiscentiae etiam in naturalem et supernaturalem dividitur. 651, 20.
- Amor Dei dupliciter esse potest super omnia, accidentaliter, scilicet, et essentialiter. 656, 9.
- Utriusque natura explicatur. ib.
- Deus etiam ut Trius, et Unus, et ut auctor gratiae amore naturali acquisito diligi potest. 661, 1,
- infusus, et ejusdem ordinis cum actibus cujusque alterius virtutis theologiae. VII, 646, 6 et seq.
- Amor concupiscentiae beatitudinis aeternae ab homine in statu gratiae elicitus est meritorius ejusdem beatitudinis. 649, 14.
- Amor concupiscentiae supernaturalis ab habitu spei theologiae elicitur. 652, 24.
- Idem habitus ad amorem concupiscentiae, et spem supernaturaliter inclinatur. ib.
- Amore amicitiae seu charitatis super omnia Deus ut auctor gratiae amari nequit ab homine, sine supernaturali gratiae auxilio. 653, 2.
- Sola diversitas cognitionum non distinguit specie amorem Dei super omnia supernaturalem, a naturali, sed diversitas objectiva. 656, 11 et seq.
- Qualis sit hæc diversitas, explicatur. 658, 16 et seq.
- Videns Deum, et ex hypothesi non habens auxilium ad diligendum illum amore supernaturali charitatis, amore naturali tantum super omnia illum amaret, et ex motivo naturali. 660, 23.
- Quilibet amor Dei, ut objecti beatifici, et propter bonitatem illius, ut sic conceptam, est in substantia supernaturalis, et affectus charitatis per se infusæ. 662, 4.
- Ad hujusmodi amorem etiam imperfectum supernaturale gratiae auxilium est necessarium. 663, 7.
- Differentia inter amorem charitatis super omnia, et quemcumque alium ejusdem ordinis non super omnia assignatur. 663, 8.
- Amor Dei super omnia supernaturalis includit observantiam omnium præceptorum naturalium et supernaturalium. 543, 14.
- Amor in Deo est actus immanens. IX, 6, 13.
- Est prior secundum durationem effectione alicujus boni in objecto amato. ib.
- Est aeternus, effectio autem temporalis. ib.
- Amor in Deo et bonum conferendum creaturæ sunt simul secundum coexistentiam aeternitatis. ib.
- Amor Dei efficax, sive conditionatus, in re amata bonum non ponit; ponendum, si conditio impleatur. ib.
- Amor Dei gratuitus includit habitudinem ad donum supernaturale dandum pro tali tempore. 7, 15.
- Amor Dei gratuitus a pure naturali, in quo distinguitur. ib.
- Per amorem naturalem confert Deus esse naturale, per gratuitum esse gratiae. 7, 16.
- Respectu subjecti dicitur amor benevolentiae; respectu gratiae, concupiscentiae. ib.
- Est prior natura si in se consideretur gratia conferenda: non ita, si cum habitudine ad personam tali tempore dilectam intelligatur. 7, 17.
- Non potest intelligi Dei dilectio sine habitudine

. AMOR SUPERNATURALIS.

Amor concupiscentiae Dei, ut est objectum nostrae beatitudinis supernaturalis, est actus per se

- ad aliquod donum aliquando conferendum, nec sine proposito dandi illud. 7, 18 — 76, 2.
- Amor viæ, etiam supernaturalis, actus liber est. 29, 13.
- Non est liber per ordinem ad principium passivum. ib.
- Liber tamen est per ordinem ad voluntatem, non ad habitum charitatis. ib.
- Potest Deus acceptare hominem ad suum amorem sine gratia inhærente de potentia absoluta, non tamen de ordinaria. 7, 18.
- Esset tamen hic amor diversus ab eo quo de facto diligit justos. ib.
- Diceretur tunc Deus non positive amans, sed deponens odium. ib.
- Potest Deus de potentia absoluta non amare amantem se. 117, 4.
- Amor in beatis, licet non sit liber, est tamen voluntarius. 30, 14.
- Amor sive naturalis, sive supernaturalis, est essentialiter voluntarius. 30, 14 — 43, 9.
- Talis non foret, nisi fieret a voluntate. 30, 14.
- Ab alio amore non imperatur, sed seipso spontanee fit. ib.
- Actus amoris excellentior est prophetica cognitione. 35, 7.
- Amor amicum constituit, non filium. 73, 10.
- Amor Dei ut finis supernaturalis, si sit acquisitus, non potest esse super omnia simpliciter. 47, 6.
- Actus amoris vel contritionis non expellit formaliter peccatum. 150, 18.
- Sed sunt dispositiones ad formam justificantem. 150, 19 — 155, 31.
- Si formaliter justificarent, superflua foret gratia habitualis. 150, 19 et seq.
- Actus amoris et contritionis præcedunt necessario gratiæ habitualis infusionem. 153, 26.
- Subsequuntur gratiam excitantem. ib.
- Actus amoris Dei super omnia excluditur per peccatum veniale. 154, 27-28.
- Amor Dei super omnia in statu puræ naturæ dari posset. 279, 15.
- Ad eliciendum hunc amorem sufficeret auxilium in ordine naturali proportionatum. ib.
- Actus amoris liber de se non est permanens. 154, 29.
- Beatificus vero perpetuus est. ib.
- Actus primus amoris et pœnitentiæ non causatur effective ab habitibus harum virtutum. 378, 31.
- Qualis actus amoris Dei sit medium necessarium ad salutem. 443, 13.
- Formalis amor Dei est distinctus realiter ab odio peccati. ib.
- Licet amor Dei sit prior odio peccati, non repugnat dari prius odium peccati. 444, 14.
- Amor in benefactorem duplex esse potest. 360, 11.
- Amor concupiscentiæ, seu mercenarius, est duplex. X, 74, 6.
- Mercenarius frequentius usurpatur pro amore vitioso. ib.

AMOR.

- Minor amor odium appellatur in Scriptura. XI, 125, 7.
- Amare non est solum efficere amorem, sed informari etiam amore. 89, 8.
- Amor Dei supernaturalis et naturalis non negandus. XII, 637, 4.
- Amabilis alio potest tripliciter quidpiam esse : objective, appetiatiue, intensive. 641, 1 et seq.
- Amor appetiatiuus quomodo dignoscatur. 642, 5.
- Esse amabile primario confertur a gratia, a charitate secundario. 645, 2.
- Amor Dei et proximi an procedant ab eodem habitu charitatis. 639, 4 et seq.
- An sint actus ejusdem speciei, vel esse possint, vide CHARITAS, et PROXIMUS, XII.
- Per actus amoris Dei auctoris naturæ acquiritur habitus naturalis. 657, 1.
- An sit ille habitus virtutis, et quam perfectæ. 657, 2.
- Illo eodem habitu qui respectu Dei una virtus est, potest amari proximus propter Deum. 657, 3.
- Per actus naturales amoris honesti erga proximum, acquiritur habitus ejusdam virtutis naturalis. 657, 5.
- Est distinctus ab habitu amoris Dei, ut auctor est naturæ. ib.
- Amore naturali amantur omnes homines per eundem habitum naturalem. 658, 4.
- Amor Dei super omnia, in quo consistat. 643, 10 et seq. — 655, 1 et seq.
- Vide CHARITAS, XII.
- Amari potest Deus ut summum bonum in commodum ipsius amantis, amore honesto et supernaturali, qui non sit charitatis. 604, 4.
- Hoc amore non referimus Deum ad nos ut ad finem, neque est proprie loquendo usus Dei. 605, 7.
- Amor benevolentiæ erga seipsum potest esse supernaturalis, quamvis naturalem supponat. 605, 8.
- Vide SPES, XII.
- Amore concupiscentiæ res irrationales possumus amare, non vero amicitia. XIII, 57, 12.
- Deus amat nos amore amicitia. 57, 13.
- Amor amicitia, quid sit. 58, 14.
- Amor amicitia fundatur in aliqua unitate. 60, 22.
- Amor divinus, finis et principium. XIV, 168, 10.
- Amor noster in Deum, quomodo se habeat respectu cognitionis. 182, 20 et seq.
- Amor Dei sine prævia cognitione non potest esse nec experimento haberi. 183, 23.

- Amor quatenus possit habere principatum in mystica Theologia. 186, 36.
 Amor Dei et proximi, vide CHARITAS et PERFECTIO. XV.
 Amor virtute conciliatur. XVI, 933, 4.
 Amor Dei perficitur cum ad amandum et benefaciendum proximo ostenditur. 463, 22.
 Amor ex se est unitivus. XVII, 43, 3.
 Amor est causa amoris. 43, 4.
 Atque etiam similitudo. ib.
 Amor divinus efficax non tam supponit quam constituit objectum dilectionis, per donum illud quod amando confert. 577, 9.
 Amor sensibilis in Christo fuit, et in beatis etiam reperitur. XVIII, 203, 2.
 Amor Dei efficax includit formalem vel virtutalem voluntatem placendi Deo in omnibus, et faciendi quidquid ad retinendam amicitiam divinam fuerit necessarium. 292, 1.
 Amor in Christo duplex, alter consequens scientiam beatam, alter infusam. 293, 7.
 Amor Dei, quem Christi anima habuit, consequens scientiam infusam, fuit liber. ib.
 Vide CHARITAS, DILECTIO, ELECTIO. XVIII.
 Amor beatificus, fructioque, etiamsi sint actus necessarii, sunt a Deo in genere causæ finalis. XXV, 836, 17.
 Vide CAUSA. XXV.
 Amor Dei non est liber quantum ad esse suum, sed in respectu ad secundarium objectum. XXVI, 129, 41.
 Secus est in amore creaturæ, quia in esse suo imperfectus est. ib.

AMPHIBOLOGIA.

- Amphibologia an uti possint scholares in ferendo suffragio interrogati, etc. V, 437, 11-12.
 Amphibologia quotuplex. XIV, 694, 1.
 Amphibologia an faciat in juramento assertorio perjurium. 694, 2 et seq.
 Amphibologia inter jurandum non est intrinsece mala. 694, 2.
 Amphibologia verbalis in juramento, quando non sit peccatum. 695, 3.
 Amphibologia mentali uti licere jurando, probatur variis exemplis. 697, 2 et seq.
 Amphibologia mentali quando uti liceat. 697, 4 et seq.
 Amphibologia sine causa rationabili uti in jurando, quod peccatum. 701, 5-6.
 Amphibologia sine causa rationabili, an sit mendacium. 700, 1 et seq.
 Amphibologiæ ignarus, cum illa est opus, satis est si juret in sensu qui potest esse verus. 697, 4.

ANACHORETA.

- Anachoretæ verum statum religionis habuerunt, et habere possunt. XV, 128, 4.

- Non tamen habent secundum præsentem Ecclesiæ consuetudinem. 203, 27.
 Anachoretæ antiqui, ut Paulus et alii, an fuerint veri religiosi. XVI, 434, 3.

ANALOGIA ET ANALOGUM.

- Analogati primi distinctus conceptus non est, nec confusus quidem, conceptus aliorum analogatorum. XXV, 66, 7.
 Analoga unitatem conceptus habentia, quæ sint. XXV, 69, 14, et XXVI, 17, 14.
 In analogis proportionalitatis, et proportionis, voces ex primæva impositione solum significant primum analogatum, postea vero ad alia per metaphoram et habitudinem significanda translata sunt. XXV, 78, 24.
 Analogia proportionalitatis non per quamcumque proportionalitatem constituitur. XXVI, 16, 10.
 Analogia attributionis duplex, et in quo convenient differantque ad invicem. 17, 14 — 323, 14.
 Analogia attributionis invenitur in membris intrinsece formam participantibus. 19, 17.
 Analogia non causatur ex sola inæqualitate perfectionis inter dividenda membra, sed ex inæqualitate ordinis ex ratione superiori proveniente. 20, 20.
 Analogia entis ad substantiam et accidens. Vide ENS. XXVI.
 Analoga vox secundum proportionalitatem duplici impositione dicit sua significata. 323, 13.
 Analogum nomen absolute prolatum stare pro primario significato, de quo analogiæ genere intelligendum. 324, 19.

ANATHEMA.

- Anathema nomen est æquivocum. XXIII, 234, 4.
 Jam vero relatam ad personas sumitur pro quadam majori excommunicatione. 233, 6.
 Neque ab illa essentialiter differt. ib.
 Licet interdum ponatur propter accidentalem solemnitatem, vel ad exaggerandum delictum. 235, 7.

ANGELUS.

ANGELI AD SUPERNATURALIA COMPARATI.

- Angeli salvi et prædestinati sunt per Christum. I, 316, 11.
 Angelorum nomina scripta sunt in libro vitæ. ib.
 Angelorum fuerintne plures prædestinati, quam reprobi. 324, 1.
 Angeli an ex omnibus ordinibus sint prædestinati. 240, 7.
 Angeli omnes ante prævisa merita efficaci voluntate a Deo sunt electi. 276, 6.
 Angelis vocatio congrua fuit necessaria. 277, 9.
 Angelorum perseverantia consistit in uno actu conversionis in Deum. 274, 2.

- Angeli nec credere nec operari quidquam potuerunt absque Dei adiutorio. 276, 7.
- Angelos esse omnes in visione inæquales, est incertum; verosimilius est multos adultos esse æquales. 120, 7.
- Angelos excedit Christus Dominus in visione, et ut beatitudo est, et ut visio est. 119, 13.
- Angelis et hominibus æque supernaturalis est gratia et gloria. 276, 6.
- De angelorum et hominum electione eadem est ratio. ib.
- Angelorum et hominum discrimen quoad perseverantiam. 274, 2.
- Antè angelorum peccatum prævisum hominum electio facta est, et per se primo ex primaria intentione et prædestinatione. 284, 5.
- Visio beata hominum et angelorum est ejusdem speciei. 117, 4.
- In angelis et hominibus ejusdem speciei est gratia et charitas infusa. ib.
- Angelis innotuit Trinitatis mysterium per revelationem cum primum beati effecti sunt. 570, 2.
- Angeli cum in ministerium hominum mittuntur, non intermittunt visionem Dei, sed potius vident in Verbo quæ annuntiant. 168, 10.
- Angeli superiores illuminant inferiores de iis quæ in Verbo vident. ib.
- ANGELI AD NATURALIA COMPARATI.**
- Angeli habent omnes modum essendi ejusdem rationis. I, 76, 12.
- In angelis datur compositio. ib.
- Angeli, etsi inæquales sint in perfectione naturæ et gratiæ, in modo tamen operandi sunt æquales. 275, 5.
- Angeli substantia se intelligentis, ejus intellectum determinat, et constituit in actu primo. 89, 15.
- Angelus magis est ad imaginem Dei, quam species ipsius Dei. 99, 22.
- Actus quo angelus seipsum cognoscit est necessarius. 112, 7.
- Angelus uno actu potest cognoscere multa per universalem speciem. 145, 3.
- Angeli per simplices actus judicant de quacumque veritate, sive in se simplex sit, sive complexa. 115, 8.
- Angeli possunt reflectere super suos actus quin componant. 115, 9.
- Angelica intellectio naturalis ejusdem objecti, præstat intellectioni humanæ ejusdem, licet multo magis sit necessaria. 118, 8.
- Angeli non loquuntur per signa significantia ad placitum, sed suos conceptus manifestando. 182, 4.
- Angelus naturali virtute directe, et in se ipso per medium incognitum Trinitatis mysterium cognoscere non valet. 569, 14.
- Angeli per demonstrationem evidentem personarum pluralitatem cognoscere non possunt. 566, 5. — 508, 13.
- Angeli mysterium Trinitatis absque revelatione divina nec demonstrare, nec ut possibile cogitare valent. 567, 10.
- Angelus eodem lumine quo rem singularem cognoscit possibilem etiam videt existentem. 168, 13.
- Angeli non semper cognoscunt etiam opera externa, quæ possunt, id tamen non ex defectu potentiæ, sed attentionis. 173, 14.
- Ad statum Angeli custodis non spectat videre omnia, quæ eventura sunt, vel quæ Deus disposuit circa hominem sibi commissum. 173, 16.
- Angeli simplici intuitu conclusiones in principiis, et proprietates in essentiis vident. 145, 5 — 152, 25.
- Angelus intuendo suam essentiam cognoscit Deum, ut causam sui esse. 151, 24.
- Vide BEATITUDO, VISIO. I.
- ANGELORUM NOMEN, NATURA, EXISTENTIA.**
- Angelorum nomen et natura apud philosophos. II. Procem., 12, 1.
- Nomen, Angelus, quibus accommodetur in Scriptura et Patribus. ib., 2-3 — 54, 8.
- Angelos existere absolute, de fide est. 1, 1 et seq.
- Non ita certum prout a theologis, pleraque de eis traduntur. ib.
- Esse Angelos in gradu intellectuali, de fide est. 1, 2.
- Sunt in eo gradu hominibus superiores. 2, 3.
- Contrarium est erroneum. ib.
- Ab hoc errore Patres eximuntur. 3, 9-10.
- Angelica substantia nullam Deus potest condere perfectiorem. 372, 8.
- Completam esse et subsistentem, probatur. 16, 1.
- Angelorum simplicitas vel compositio variis modis cogitari potest. 17, 2.
- Angelica natura an corporea. Vide CORPUS. II.
- Angelos animas dici, aut habere, non legitur in Scriptura. 23, 8.
- Angeli semel existentibus debetur perpetua conservatio, seu incorruptibilitas. 39, 7.
- Qui oppositum contendunt. 40, 1.
- Angelus an sit annihilabilis ex se, vel tantum ab extrinseca Dei potentia. 38, 6.
- Angeli an entia necessaria dicendi. 42, 8 et seq.
- ANGELORUM MULTITUDO SPECIFICA, ET NUMERICA.**
- Angelos esse multiplicabiles, certissimum est. II, 43, 1.
- Esse de facto valde multos bonos et malos. 43, 2-3.
- Cur tam multos Deus condiderit. 44, 4.
- Quo superiores sunt in quolibet ordine, eo in majori sunt numero. 683, 25-26.

- Angelos non excedere numerum hominum, qui putent. 43, 3.
 Esse totidem, volunt alii. 47, 12.
 Excedere tamen multo verius. 43, 8.
 Quantum vero excedant, ignotum est. 46, 9-10.
 Probabile est excedere numerum specierum corporalium. 47, 13 et seq.
 Si plures Angeli solo numero differant, probabile est excedere numerum corporum, saltem eorum, quæ per se a natura intenduntur. 48, 16.
 Angelos specificè multiplicabiles esse probatur. 50, 4.
 Imò ita esse de facto multiplicatos verius est. 50, 5-6.
 Hæc multiplicatio cernitur saltem in ipsis Hierarchiis, imò et in novem choris. 60, 3 et seq.
 Angelos non esse multiplicabiles solo numero, etiam de potentia absoluta, qui velint. 68, 2.
 Oppositum verius. 68, 3-4.
 Non esse multiplicabiles, saltem de potentia ordinaria, qui dicant. 69, 5.
 Oppositum certum videtur. 70, 8 et seq.
 Nec in hac re interest inter potentiam ordinariam et absolutam. ib.
 Quinam, et quibus conjecturis negent Angelos creatos solo numero differre, esto non repugnet ita creari. 73, 13-14.
 Contrarium verisimilius. 73, 15.
 Angelorum multiplicatio non limitatur ex fine aliquo extrinseco, sicuti cœlorum, vel aliarum rerum nostri gratia creatarum. 74, 19.
 Angelorum creatio, vide *CREATIO*. II.
 Angelorum duratio, vide *ÆTERNUM*. II.
 Angelorum potentia, vide *INTELLECTUS*, *VOLUNTAS*, *POTENTIA MOTIVA*. II.
- ANGELORUM DIVISIO IN BONOS ET MALOS.
- Distribuanturne sufficienter Angeli in bonos et malos. II, 792, 8 et seq.
 Qualis divisio Angelorum sit in cœlestes et terrestres. 795, 16-17.
 Qualis item in dæmones, et Deos medios. 795, 18.
 Natura angelica ex vi suæ originis non est mala. 800, 16.
 Sed a libero arbitrio habent Angeli ut possint peccare. 802, 1.
 In Angelo an detur inclinatio naturalis ad delectabile rationi contrarium. 799, 12 et seq.
 Vide etiam *INCLINATIO*. II.
 Ex omnibus Angelorum ordinibus, alii boni permanserunt, alii mali effecti sunt. 915, 2.
 Angeli mali, vide *DÆMONES*. II.
 Bonorum numerus multo major, quam malorum. 917, 7 et seq.
 An sicut datur princeps malorum Angelorum, ita detur bonorum. 914, 12.
- DE ANGELIS TOTO FERE IN INDICE TOMI II AGITUR, QUARE QUÆ HIC DESUNT, PROPRIIS IN LOCIS REPERIES.
- ANGELUS.
- Angelorum mentionem nullam fieri a Moyse, qui dicant. III, 34, 2.
 Solos Angelos comprehendi illis verbis, IN PRINCIPIO CREAVIT DEUS CÆLUM, qui velint. 35, 6.
 Utrique impugnantur, et ostenditur nomine cœli implicite comprehendi Angelos. 36, 6 et seq.
 Angeli an concurrerint ad formandum corpus Adæ, vide *ADAM*. III.
 Angeli ad imaginem Dei conditi. 221, 18-19.
 Vide etiam *COGNITIO MATUTINA*, etc. III.
 Angelorum cognitio non ita accommode nos ad cognitionem Dei perducit, ac propriæ animæ cognitio. 463, 2.
 Angelus cur nequeat informare corpus. 560, 17.
 Cur sibi similem non generet. 595, 8.
 De Angelis quantam in hac vita notitiam habere possit intellectus humanus. 736, 4 et seq.
 De Angelis cur minus, quam de Deo naturaliter cognoscamus. ib.
 Angelos an, et quomodo cognoscat anima separata. 791, 2 et seq.
 Angelis an species infundant animæ separatæ, vel Deus ipse immediate.
 Angelorum ordines videntur distingui per comparisonem ad viam, ubi amor perfectior est scientia. IV, 85, 47.
 Vide *PRÆCEPTUM ANGELIS DATUM*. VI.
 Angeli nomen non recte accommodatur Verbo ut Deus est. VI, 424, 5.
 Angelorum ministeria in legis veteris traditione, quæ. 424, 7 et seq.
 Angeli non habuerunt originalem justitiam. VII, 197, 4.
 Eorum peccatum non originale, sed personale fuit. 199, 2.
 Angeli naturali dilectione an diligant Deum plus quam se. 556, 14.
 An Deum super omnia naturali amore possint diligere sine gratiæ auxilio. 543, 16.
 Angeli, tam boni quam mali, viribus naturæ habere possunt evidentiam in attestante mysteriorum fidei. 620, 4 — 624, 15.
 Angelus in primo suæ creationis instanti an peccare posset. 439, 9.
 Angelicus intellectus a solo Deo immediate moveri potest extrinsece. ib.
 Angelis sanctis gratiæ donum permanens collatum fuit, in via inchoatum, in patria modo perfectum. IX, 19, 18.
 Quid de malis Angelis dicendum. ib.
 Angelos se disposuisse per suos actus ad primam gratiam sanctificantem probabilius est. 334, 3 et X, 86, 13.

- Angeli in via, quamvis brevissima, egerunt auxiliis ad perseverandum. Et cur. 621, 8.
- Angelorum perseverantia qua indigebat gratia. 620, 5 et seq.
- Angelus in pura natura gratus esset Deo, non tamen amicus. 93, 2.
- Angelorum via post instans creationis altero tantum momento duravit. X, 94, 14.
- Neque justitia, neque religio ad Angelos ordinatur. XIII, 9, 3.
- Vere Deum adorant. 78, 2.
- Qualem adorationem apud Isaiam Deo exhibuerint. 79, 7.
- Angeli in assumptis corporibus corpoream adorationem Deo possunt exhibere. 80, 10.
- Hanc illis Deus potest præcipere. ib.
- Ex duobus festis Angelorum, incertum est quod sit antiquius. 286, 6.
- Quod celebratur in mense septembri servatur sub præcepto, non ita quod in maio. ib.
- Multi philosophi credebant substantias separatas non fuisse ab alio factas. 483, 7.
- Quas vires Angelus habeat naturales, vide DÆMON.
- Angeli ex solis astris non possunt cognoscere effectus casuales. 534, 28.
- Angelus custos minimus, cur possit totius infèrni potentia resistere. 574, 2.
- Quid Angeli possint circa corpora, vide DÆMON.
- Inferiores Angeli non sunt subordinati dæmonibus naturæ superioris. 474, 2.
- Angeli orant. XIV, 45, 2.
- Angelorum oratio qualis. 17, 12-13.
- Angeli noscunt orationes nostras. 41, 19.
- Angeli et Beati quomodo offerant orationes nostras. 47, 8.
- Angeli quatenus possint orare pro se. 48, 11.
- Angeli an possint jurare. 495, 13 et seq.
- Vide etiam JURAMENTUM ANGELORUM; vide JURAMENTI CAUSA EFFICIENS. XIV.
- Angeli an possint dæmones cogere virtute naturali. 745, 7.
- Angeli an possint vovere, 891, 7-8. Vide VOTI CAUSA EFFICIENS. XIV.
- Angelorum naturam Deus non reparavit, sicut humanam, quia illa tota non corrui, et propter alias rationes. XVII, 50, 3.
- Angeli sancti fuerunt electi ante permissionem alicujus peccati, et permissio peccati malorum fuit effectus electionis honorum. 223, 16.
- Angeli peccaverunt, eo quod noluerunt se Christo submittere, et humiliter ferre naturam humanam illis fuisse prælatam. 245, 18.
- Angelo si uniretur humanitas, cur hoc sine ipsius mutatione non fieret, sicut in Verbo. 368, 23.
- Angeli in corporibus apparentes ei non fuerunt uniti hypostatice. 493, 8.
- Angelica natura cur a Verbo assumpta non fuerit, ib.
- Angelorum peccatum, an ex natura sua irreparabile. 496, 4.
- Angelica natura est simpliciter assumptibilis, humana vero pluribus rationibus. 496, 5.
- Angelica natura non est abstracta a singularibus, sed individua ac singularis. 501, 2.
- Angelicam naturam a Verbo non esse assumptibilem, qui dixerint, et cur. 511, 2.
- Eam tamen assumi potuisse dicendum est. 511, 4.
- In Angelis et in rebus spiritualibus, suppositum a natura distinguitur. ib.
- Angelorum caput Christus est, et in eos influit gratiam. 642, comment.
- Angeli obediunt Christo, et sunt ministri ejus. 648, 7.
- Angeli sancti parum post creationem suam acceperunt gloriam, in secundo, vel in tertio instanti. 672, 5.
- Angelorum caput ab ipsa conceptione Christus, quem ipsi jussi sunt statim adorare. ib.
- Angeli habent scientiam sibi connaturalem, 672, 1.
- Angeli diem judicii ignorant. XVIII, 6, 10.
- Angelus superior naturaliter non comprehenditur ab inferiori. 17, 14.
- Angeli semper sunt in aliquo actu secundo. 58, 5.
- In Angelis non requiruntur habitus ad scientias. 69, 2.
- Angelorum illuminatio fit per spiritualem locutionem, per quam superior inferiorem docet. 87, 2.
- Angeli evidenter cognoverunt miracula Christi vera esse. 93, 1.
- Angelus, si assumeret hypostatice naturam humanam, et per eam peccaret, non ideo propria ejus voluntati culpa adscriberetur, quod secus in Deo contingit; et cur. 191, 9.
- Angelorum gratiæ et gloriæ causa meritoria Christus est. 380, 4.
- Angeli dono Dei per gratiam et fidem Christi salvati fuerunt. ib.
- Angeli et homines conveniunt in uno genere gratiæ, et sunt membra unius corporis Ecclesiæ, cujus Christus est caput. 382, 6.
- Angelorum gratiæ causa finalis, exemplaris et meritoria, Christus est. ib.
- Angeli in via habuerunt fidem Christi Domini. ib.
- Angeli de his mysteriis habent scientiam matutinam, de quibus habuerunt cognitionem vespertinam. ib.
- Angelis cur ante adventum Christi janua cœlestis patuit, non autem hominibus. 385, 13.
- Pro Angelis Christus, proprie loquendo, non est mortuus. 386, 3.

- Neque pro eis satisfecit. ib.
- Neque est eorum redemptor. 386, 4.
- Angeli sancti sunt filii adoptivi Dei. 384, 10.
- Angelos posse vere et proprie Deum adorare ex variis Scripturæ locis ostenditur. 546, 7 et seq.
- Cur B. Virgini mysterium iucarnationis ab Angelo nunciatum. XIX, 132, 1.
- Angelorum ordines officiis distingui. 137, 2.
- Visio Angeli secundum substantiam viatori communicari potest. 139, 3.
- Angeli supremi perfectior gratia quam ullius creaturæ Christo ac B. Virgine exceptis. Ubi pulchra collatio inter gratiam supremi Angeli, et gratiam B. Virginis. 291, 3.
- Angeli cognoscere possunt virtute sua alicujus miraculi veritatem. 487, 1 et seq.
- Cognoverunt a principio incarnationis mysterium. 491, 7.
- Eisque statim ac creati sunt, propositus est Christus tanquam princeps ac caput. ib., 8.
- Angeli sancti habent gloriam per Christum. 505, 2.
- Angeli mali lapsi sunt quia se Christo noluerunt subijcere. 491, 8.
- Angelus Christo oranti in horto apparuit. 545, 8.
- Circa Angelos sanctos quid operata Christi anima. 733, 1.
- Angeli quid operati circa Christi resurrectionem, 780, 8.
- Angelorum apparitiones juxta sepulchrum. Ubi conciliantur Evangelistæ. 890, 8.
- Angeli quem locum teneant in cælo. 960, 1.
- Omnes Angeli Christum judicem comitaturi. 1085, 3.
- Et in assumptis corporibus lucidissimis. ib.
- Angeli num futuri judices cum Christo. 1086 bis., 6.
- In judicio comparebunt. 1095, 1-2.
- Judicandi sunt. 1096, 3.
- Angelis natura perfectioribus datum est perfectius auxilium quo se disponerent ad gratiam, quæ ex vi illius perfectior data est. XX, 508, 2.
- Modus quo indivisibiliter est in loco, accidentaliter est in Angelo, non tamen est relatio prædicamentalis. XXI, 46, 4.
- Non movetur ex vi motus corporis assumpti. 56, 13.
- Fortasse, cum movet cælum, nullum illi impetum imprimit. ib.
- Quamvis non sit quantitative in loco, non potest locum mutare, sine intrinseca sui mutatione. 61, 9.
- Ejus præsentia in loco in ordine ad subjectum per se et intrinsece est indivisibilis, licet divisibilis esse possit in ordine ad spatium. 66, 4.
- Quomodo hæc præsentia dici possit localis. 70, 12.
- Cur non possit constitui divisibiliter in loco, sicut substantia materialis indivisibiliter. 74, 24.
- Pro quantitate suæ perfectionis majorem vel minorem locum sibi determinat. 84, 3.
- Non potest in duobus locis discretis naturaliter existere. 85, 4.
- Si sit in loco inadæquato, alium acquirere potest sine desertione prioris. 113, 13.
- Non solum totus toti spatio locali singulisque ejus partibus, sed cunctis indivisibilibus est præsens. 224, 2.
- Si Angelum Deus converteret in animam, magis esset illa transubstantiatio, quam formalis aut materialis conversio. 181, 4.
- Dæmon in Eucharistia non videns substantiam panis non potest certo inferre carentiam ejus. 249, 6-7.
- Angeli si naturalem aliquam scientiam terminarent, illa simul esset practica et speculativa. XXV, 38, 5.
- Angeli naturam individuum esse, modo sit multiplicabilis in inferioribus, modo non, ut certum statuitur. 147, 7.
- Angelicam naturam esse in plura individua multiplicabilem late ostenditur. 155, 22 et seq.
- Angeli natura, si non esset multiplicabilis, nec species prædicabiles esse possent. 157, 29-30.
- Angeli genere et differentia constant. 249, 5.
- Angeli substantiam producere non possunt, bene tamen seipsos loco movere. 598, 17 — 643, 41.
- Angeli motus localis, licet in ipso recipiatur, actio transiens quodammodo dicitur. 643, 41.
- Angeli virtus loco motiva est ab ejus voluntate et substantia realiter distincta. 644, 42.
- Angelus ut corpus immediate moveat, imo, et alium spiritum, intimam cum eis propinquitatem requirit. 666, 41 — 667, 44.
- Angelus quo pacto per intellectum et voluntatem dicatur movere. 666, 43.
- Angelus cum se cognoscit, habet principium quo suæ cognitionis, a principio recipiente distinctum. 646, 48.
- Angeli qualiter mutuo colloquantur. 667, 45.
- Angelos non posse sui speciem imprimere, ex eorum perfectione potius quam imperfectione provenit. 326, 9.
- Angelos cæterasque intelligentias causam efficientem sui habere, quomodo demonstratur. XXVI, 44, 31 et seq.
- Angelorum numerus major est quam cælorum motus. 435, 24.
- Angelorum quidditas distincte cognosci non potest naturaliter. 436, 2.
- Sed solum in confuso et imperfecte, nimirum esse entia realia per se existentia, immaterialia et incorporea. 438, 8-9.
- Non posse dari intelligentiam corpoream, ostenditur. 442, 10.
- Angelos esse intellectuales demonstratur. 445, 17.
- Angeli sunt finitæ et limitatæ perfectionis. 447, 23.

- Angeli non solum non sunt infiniti simpliciter, sed nec in aliquo genere, loquendo de infinito formaliter. 447, 26.
 Possunt tamen dici infiniti virtualiter, licet improprie, ratione altioris gradus et operationis. 448, 28.
 Angeli admittunt metaphysicam compositionem ex genere et differentia. 450, 34-35.
 Angeli inter se differunt essentialiter. 453, 43.
 Angeli non sunt immensi, sed occupant determinatum spatium, sicque non convenit illis esse ubique. 454, 46.
 Angeli nulli corpori aut loco sunt ita affixi, ut non possint per motum ab illis discedere. 455, 48 et seq.
 Angeli non sunt, nec possunt esse æterni æternitate proprie dicta, licet incorruptibiles sint, et entia necessaria. 456, 51-52.
 In Angeli conservatione et duratione non est ulla successio. 935, 18.
 Angelica instantia, quæ operationum Angeli duratio sunt, quid sint. 947, 8.
 Angeli sunt comprehensibiles non solum a Deo, sed a creaturis, licet non ab omnibus. 458, 57.

ANGELI COGNITIO.

- Angeli possunt se et alia cognoscere. XXVI, 459, 4. Et creatorem per effectus. ib.
 Angeli non possunt naturaliter cognoscere actus liberos, tam aliorum, quam hominum. 460, 5.
 Omnia inferiora cognoscere possunt. 460, 6.
 Angeli nec supernaturales effectus ut tales sunt, nec possibiles, etiam naturales, cognoscunt: nec contingentia, ut talia sunt, certo scire possunt, bene tamen conjectura. 460, 7 et seq.
 In Angelis distinguuntur non solum actus quibus alia, sed etiam quibus se ipsos cognoscunt. 461, 10-11.
 Angelum probabile est habere aliquem actum, a quo cessare non possit naturaliter. 463, 14.
 In Angelis actuum mutatio non tam a potentia passiva, quam a libertate provenit. ib.
 Angelicæ cognitionis et humanæ discrimen. 464, 21-22.
 Angelicæ cognitionis principium principale est Angeli substantia, proximum intellectus, realiter ab ejus substantia distinctus. 463, 16.
 Angelus ad sui cognitionem non indiget specie impressa neque ad cognitionem Dei, sed solum aliarum rerum. 464, 18-19.
 Angeli species sunt illi a Deo inditæ. 464, 20.
 Angelus non habet habitum congenitum, aut acquisitum, circa veritates evidenter cognitæ; secus circa ea quæ probabiliter et per conjecturam cognoscit. 465, 23 — 724, 8.

ANGELI VOLUNTAS.

- Angeli habent voluntatem a substantia realiter distinctam. XXVI, 466, 1.
 Angeli voluntas habet actus et habitus re distinctos. 467, 5.
 Angeli voluntas est potentia libera. 467, 5.
 Non solum circa objecta honesta, sed etiam circa ea, quæ mala sunt, et circa Dei dilectionem. 467, 7-8.
 Angeli voluntas distincta est a potentia motiva. 474, 22.

ANGELI OPERATIO TRANSIENS.

- Angeli nec creando, nec educendo de potentia materiæ, efficere possunt aliquam substantiam, aut alterationem corporum. XXVI, 468, 2 et seq.
 Angelus, licet sit perfectior aliis rebus, eas eminenter non continet. 470, 7.
 Angelus operatur effectum superantem humanam facultatem, interdum vere, interdum apparenter. 474, 19.
 Angeli non sunt causæ principales eorum effectuum quos cæli in his inferioribus producant, 472, 14.
 Angeli possunt movere corpora locali motu, non tamen alio motionis genere. 472, 15 et seq.
 Angeli per motum localem homines alloquuntur, et ipsorum curam gerunt. 474, 20.
 Angeli nullum imprimunt impulsus corporibus, cum illa localiter movent. 475, 24.
 Angeli naturali sua vi possent totum universi ordinem transvertere, et immutare, non tamen ut subditur legibus divinæ voluntatis. 476, 26-27.
 Angelus superior potest movere inferiorem, etiam ipso renuente, inferior vero superiorem, si ipse velit. 476, 28-29.
 Angeli solum sunt naturaliter capaces qualitatum primæ et secundæ speciei, scilicet actuum, habituum et potentiarum. 625, 11-12.

ANGELI LOCUS.

- Angelus habet præsentiam realem, divisibilem per designationem in ordine ad spatium. XXVI, 581, 12.

ANGELI MOTUS.

- Angelus potest successive moveri. XXVI, 581, 11.

ANGELUS GABRIEL.

- Ex infima hierarchia, caput secundi ordinis Archangelorum. XIX, 137, 1-2.
 Inferior Michaele. ib.
 Supremus inter nuncios. ib.
 Gabrielis nomen, quid significet. 138, 3.
 Idem Gabriel et Virgini apparuit, et Danieli, et Zachariæ. ib.
 In specie humana apparuit B. Virgini. 138, 2.

In sua substantia visus est ab eadem Virgine.
139, 3.

ANGLI.

Angli Christi fidem primum acceperunt a Joseph
ab Arimathia. XXIV, 5, 1.
Deinde ab Eleutherio, Romano Pontifice. 5, 2.
Postremo a Gregorio Magno. 5, 3.
Angli fidem puram et integram conservarunt
usque ad annum post Christum natam 1534. 5-4.
Anglorum regum veterum pietas atque subjectio
erga Romanam Ecclesiam. 306, 13 et seq.
Anglorum schisma, et falsa existimatio de Ro-
mano Pontifice. 102, 2 — 107, 4-5.
Quæ refutatur. 108, 6 et seq.
Anglorum prolapsio in hæresim. 106, 1 et seq.
Anglorum hæresis quasi differentia essentialis
posita est in eo quod suum regem plusquam
regem constituit, delato supremo jure Ponti-
ficali. 65, 14 — 76, 9 — 231, 3-4.
Anglorum secta hæresis fere Calviniana est. 67, 19.
Anglorum hæresis, cur non dicatur Henriciana,
cum auctorem Henricum habuerit. ib.
Anglorum hæresis vix tertiam partem Britanniae
occupat. 76, 10.
Anglorum hæresis Apostolica fides dici non potest
multis de causis. 87, 6.
Angli si quid Apostolicum retinent, id ab Ecclesia
Romana acceperunt. 87, 7.
Angli cognomen Catholicorum perdidit. 65,
13-14.
Anglorum hæresis impugnatur martyrum testi-
moniiis. 96, 8 — 101, 9.
Angli veram hierarchiam ecclesiasticam non ha-
bent, sed solum politicam gubernationem.
73, 10.
Anglorum hæresi conveniunt duodecim notæ,
quibus hæretica disciplina internoscitur. 109,
10 et seq.
Anglicanæ sectæ caput primum est illud, de
adulterino Ecclesiæ capite. 107, 4.
Anglicana secta male coarctat Ecclesiæ auctori-
tatem ad quinque post Christum sæcula. 119, 9.
Anglicanam vexationem Catholicorum persecu-
tionem ecclesiasticam esse monstratur. 717, 8
et seq.
Angli pro fide et obedientia Romana morientes
sunt veri Martyres. 722, 2 et seq.
Angli Henrici Garneti martyrium. 724, 6.
Angli mortem potius subire, quam juramentum
Jacobœum præstare vel sacris hæreticorum in-
teresse tenentur. 698, 8 et seq. — 706, 12 et seq.
Vide JURAMENTUM, MARTYRIUM, PERSECUTIO. XXIV.

ANIMA, ANIMA RATIONALIS.

Anima magis est ad imaginem Dei quam species
ipsius Dei. I, 99, 22.

Anima non est terminus formalis generationis
secundum se, sed quatenus unita materiæ.
685, 4.

Animarum substantias esse Dei naturam, impium
est, insanum, et contra fidem. 15, 1 et seq.
Anima rationali nihil præstantius, quo pacto
verum sit. II, 4, 10.
Esse incorpoream, de fide est. 19, 7.
Nullo modo dicenda est constare materia. 32, 2.
Anima rationalis, sicut non dicitur congenerari,
quando generatur homo, ita nec commori,
quando moritur. 40, 2.
Animæ humanæ species aliæ non sunt possibiles.
51, 8.
Imo nec possibiles plures species formarum in-
tellectricium ab humana distinctarum. ib.
Animæ duplex definitio ex Aristotele expenditur,
III, 467, 1.
Anima est forma substantialis, et actus primus
materiæ. 468, 4.
Non accidens, aut accidentium harmonia. 469, 6
— 470, 10.
Anima essentialiter est vera et substantialis forma.
469, 8-9.
An forma informans vel tantum assistens. 470,
12-13.
Anima tantum assistens, an forma dici possit.
471, 14.
Anima cujus corporis forma sit. 471, 1.
Ab anima an proveniat organisatio materiæ. Vide
ORGANISATIO. III.
Animarum aliæ indivisibiles, aliæ sectiles. 476, 16.
Animæ divisibiles habent partes heterogeneas pro
varietate organorum. 477, 19 et seq.
Anima quo sensu dicatur actus corporis organici.
479, 25.
De ratione animæ an sit, esse semper in aliquo
actu secundo, nec ne. 482, 34 et seq.
Anima perfectius ab operatione cessat, quam re-
liquæ formæ non viventes. 484, 40-41.
Anima an recte definiatur principium primum
nutriendi, sentiendi, intelligendi, et loco mo-
vendi. 484, 1 et seq.
Posterior hæc animæ definitio quomodo differat
a priori. 486, 7.
An et quomodo una per alteram demonstretur.
488, 13.
De ratione animæ est quod sit forma corporis,
principium actionum vitalium. 493, 4.
Animæ ratio in vegetantem, sensitivam, et ratio-
nalem recte quadrat. 492, 1 et seq.
Anima vegetans, sensitiva, et rationalis, quomodo
inter se separabiles sint. 499, 1 et seq.
Quomodo inter se ordinantur. ib.
Animæ partitio sitne in tria dicta membra, ut re,
an sola ratione distincta. 505, 13-14.

- Animarum tres tantum sunt gradus, nec plures, nec pauciores. 506, 1 et seq.
 Animarum non quilibet gradus est æque universalis. 507, 7.
 Cum plures sint potentia, cur non item animæ. 508, 8-9.
 Animarum divisio Platonica qualis in concupiscibilem, irascibilem, et rationalem. 510, 15.
 Animæ divisio in vegetativam et sensitivam univoca est. 510, 1 et seq.
 An etiam in rationem duplex opinio extrema. ib.
 Vera resolutio affirmans. 512, 7 et seq.
 Animæ divisio prædicta an sit generis in species, vel qualis sit. 515, 16 et seq.
 Anima divisibilis et extensa tota totam informat materiam, et pars partem. 567, 2.
 Anima indivisibilis, omnis et sola, est tota in tota materia, et tota in qualibet ejus parte. 570, 9.
 Vide *VIVENS*, III.
 Anima indivisibilis an moveatur ad motum solius brachii, vel pedis. 570, 10.
 Animarum successio in utero, qualis. 596, 4 et seq.
 Animæ rationalis cognitio accommodatius quam Angelorum ad Dei nos cognitionem perducit. 463, 2.
 De anima differenter tractat Philosophus ac Theologus. 464, 4.
 Anima rationalis quid significet, in præludio. 467.
 Dari animam rationalem, fundamentum est totius Theologiæ, ac vitæ christianæ. ib.
 Anima rationalis et est actus corporis, et principium vitalium operationum. 468, 4.
 Anima rationalis separari nequit a sentiente et vegetante. 500, 4.
 Illæ tamen a rationali separantur. 499, 1-2.
 Animam rationalem esse veram corporis formam, fide constat. 514, 4.
 Univoce convenit cum reliquis in ratione animæ. 512, 7 et seq.
 Anima rationalis non est corporea constans physice materia capaci quantitatis. 517, 2.
 Nec materia per quantitatem extensam. ib., 3.
 Animam hominis immortalem esse, sed tamen corpoream, qui dixerint. ib., 4.
 Animam hominis spiritualem esse, juxta principia fidei constat. 518, 8 et seq.
 Item secundum rectam rationem. 520, 13 et seq.
 Animam hominis non extinguere cum corpore, fide constat. 529, 1 et seq.
 Imo perpetuo esse duraturam. 530, 4 et seq.
 Animam rationalem de se, et ab intrinseco incorruptibilem esse, fide constat. 532, 9 et seq.
 Animæ immortalitatem plures antiqui Philosophi agnoverunt. 533, 13 et seq.
 Animæ immortalitas ratione naturali demonstratur. 534, 16 et seq.
 Anima separata, etiamsi foret ex aliqua materia composita, esset nihilominus incorruptibilis. 537, 26 et seq.
 Animæ immortalitatem rationes morales ut demonstrent. 538, 29 et seq.
 Circa animæ immortalitatem non errasse Aristotelem, late probatur. 544, 6 et seq.
 Animam, si habeat operationem propriam, separabilem esse, quo sensu verum, et Aristotelicum. 546, 11 et seq.
 Animam rationalem non esse veram corporis formam, qui docuerint. 552, 1.
 Animam rationalem esse veram corporis formam, de fide esse late ostenditur. 553, 4 et seq.
 Demonstratur ratione naturali. 553, 8 et seq.
 Imo hoc ipsum demonstrarat Aristoteles. 559, 16.
 Anima rationalis est entitativa indivisibilis. 562, 1.
 Est tota in toto, et tota in quavis parte corporis. 570, 9.
 Anima rationalis an moveatur, moto vel solo brachio, vel pede. 570, 10.
 Animam ex natura sua esse similem rebus per eam cognitis, vetus quorundam opinio rejicitur. 715, 1.
 Animas rerum speciebus consignatas fuisse ante corporum informationem, error Platonis rejicitur. 716, 2.
 Anima quomodo se in hac vita cognoscat. 735, 4.
 Anima etiam in corpore partialiter subsistit. 783, 2.
 Anima primi hominis non fuit substantia divina, vide *ADAM*. III.
 Statim ac creata est unita fuit corpori. ib.
 Quam fuerit perfecta, vide *ADAM*.
 Animæ omnes præter rationalem de materiaeductæ. 160, 4.
 Animæ rationalis creatio cur non dicatur supernaturalis. VII, 608, 4.
 Anima rationalis nullam habet potentiam naturalem passivam ad recipiendos habitus gratiæ, sive alios per se infusos. IX, 36, 10.
 Nec item activam etiam partialem ad actus supernaturales efficiendos. ib.
 Anima concurret effective cum potentiis ad actus vitales. 80, 14.
 Elevatur a gratia sanctificante in se recepta ut in supernaturales influat. ib.
 Anima rationalis de se est acceptabilis ad beatitudinem naturalem. 112, 10.
 Anima Christi fuit sanctificata intrinsece per unionem ad Verbum. 111, 8.
 Et prius per illam quam per gratiam accidentalem. 112, 11.
 Anima rationalis distinctis actionibus creatur et unitur. 314, 6.
 Cur altera actione producat anima rationalis,

altera uniatür materiæ, formæ autem accidentales non item. XX, 139, 6.

Animæ potentiæ solum sunt capaces qualitatum, per quas ad actum secundum reducuntur, vel ad melius operandum disponuntur. 208, 11.

Anima non potest informare duo corpora discreta, quamvis simul sumpta non habeant majorem quantitatem, quam unum continuum. XXI, 85, 4.

Non potest movere corpus suum, nisi per membra organica, nec per imperium voluntatis transferre de uno loco in alium. 235, 5.

Anima cum dicitur actus corporis physici, de quo corpore intelligendum. XXV, 540, 14.

Animæ concursus ad actus vitales. Vide ACTUS.

Animæ rationalis consideratio, etiam ut separata, ad Physicum spectat. 19, 20.

Anima rationalis eadem numero manens potest diversas materias actuare. 182, 6.

Anima rationalis una numero non ex se petit ut saltem in principio in talem materiam introducatur. 183, 7.

In anima rationali esse vegetativum, sensitivum, et rationale non sunt gradus distincti ex natura rei. 241, 17.

Anima rationalis vera forma substantialis est corporis humani. 499, 6.

Animam rationalem per creationem attingi necessario. 509, 10 — 752, 26.

Anima rationalis aliter cognoscit separata, quam conjuncta. XXVI, 438, 7.

Anima rationalis corpori conjuncta supernaturaliter elevari potest ad Dei visionem. 143, 5.

Anima rationalis conjuncta corpori nihil potest, nisi in ordine ad materialia, cognoscere, et cur. 146, 17.

ANIMA SENSITIVA.

Anima sensitiva et est actus corporis, et principium actionum vitalium. III, 493, 5-6.

Anima sensitiva separabilis est a rationali. 499, 2.

Non tamen e contra. 500, 4.

Animam sensitivam in brutis non dari, quorundam error. ib., 3.

Animæ sensitivæ tantum, aliæ specie, aliæ solo numero differunt. 503, 5.

Anima sensitiva cur dicatur operari per qualitates non materiales. 507, 5.

Animam omnem sensitivam indivisibilem et inextensam quidam ponunt. 563, 3.

Animæ imperfectorum viventium sectiles omnes sunt. ib. et 4-5.

Imo etiam perfectorum quidam probabiliter. 564, 6.

Quidam oppositum. ib., 7.

Statuitur conclusio pro secunda opinione. 565, 9 et seq.

ANIMA VEGETATIVA.

Formam vegetativam præcise spectatam non esse animam, qui teneant. III, 493, 7.

Pars affirmans statuitur. 495, 11 et seq.

Anima vegetans potest dari sine sentiente. 499, 1.

Non tamen e contra. 501, 6.

Animarum vegetantium aliæ specie, aliæ solo differunt numero. 502, 2.

Ejusdem animæ gradus non differunt inter se realiter. ib. 3.

Anima vegetans in communi per quas differentias contrahatur ad eam, quæ est in equo, verbi gratia, et eam, quæ in oliva. 503, 7.

Anima eadem constituit brutum in esse vegetabilis et viventis. 504, 10.

Imo et hominem. 503, 12.

Anima vegetativa cur dicatur operari per qualitates materiales: non item sensitiva. 507, 4-5.

Animæ vegetabiles tantum sunt divisibiles et extensæ. 563, 2.

Actiones animæ vegetantis, quomodo impediuntur superioris partis attentione. XIX, 441, 3.

Nunquam illas omnino impedit. 442, 4.

Si nimia sit, famem sentire non sinit. ib., 5.

ANIMA SEPARATA.

Animas sanctas non est certum extra cælum incedere. I, 173, 14.

Animæ sanctæ non habuerunt in sinu Abrahæ inditas species rerum quas in patria habuerunt. ib.

Animæ sanctæ cognoscunt facta mortalium per species inditas, non verò præcise ex præsentia ipsorum. ib.

Animæ informatio, quoad substantialem unionem, ejusdem rationis est in corpore mortali et immortali. 179, 7.

Anima non separatur a corpore ex vi visionis divinæ. 179, 6-7.

Animæ beatæ non omnes assumuntur ad choros Angelorum. II, 67, 19.

Anima separata minus potest circa materiam operari, quam conjuncta. 3, 8.

Animarum pœna in inferno, an, et quomodo post resurrectionem corporum augebitur. 1040, 22.

Anima separata non patitur ab igne calore, aut dolore sensibilem, esto ignis ipse sensibilis in se sit. 1043, 29.

Ejus dolor nunc secundum voluntatem in inferno est diversæ rationis ab illo, quem conjuncta patitur ab igne. 1043, 33 et seq.

Animæ damnatæ, etiam nunc, tristantur de futura æterna corporum combustione. 1043, 36.

Est tamen hæc tristitia diversæ rationis ab illa, quam tunc habebunt ex actuali corporum combustione. 1043, 37.

- Imo etiam nunc in ipso inferno patiuntur ab igne specialem dolorem præter tristitiam illam, quam habent ex futura combustionem corporum. 1043, 38.
- Animæ separatæ an assumant corpora. 550, 2.
- Anima separata, etiamsi admittatur ex aliquali materia constare, esset adhuc incorruptibilis. III, 537, 26 et seq.
- Animæ separatæ et conjunctæ eadem est existentia. 782, 1.
- Et eadem subsistentia. ib. et 2.
- Anima, per separationem, solum essendi modum immutat, non substantiam. 783, 3.
- Animæ separatio est mutatio a modo positivo unionis in privationem illius. 783, 4.
- Anima separata non magis persona, quam conjuncta. 783, 5.
- Anima reunita eundem quem ante modum essendi sortitur. ib., 6.
- Anima separata nullam potest naturaliter circa corpora actionem elicere. 784, 3.
- Supernaturaliter potest. ib.
- Animæ separatæ sunt in loco, etsi non eo modo quo res corporales. 784, 4.
- Anima separata non est in loco per actionem vel passionem, nec per applicationem virtutis ad agendum vel patiendum. ib., 5.
- Sed per præsentiam tantum suæ substantiæ motu locali acquisibilem et amissibilem. 785, 6.
- Anima separata localiter movetur dum præsentiam mutat. ib., 7.
- Non necessario ab alio defertur, sed sese ipsa movet. 785, 8-9.
- Anima separata an moveatur transeundo ab extremo ad extremum sine medio: in instanti, an in tempore. ib., 9, remissive.
- In anima separata tres tantum remanent facultates: intellectus, voluntas et potentia sui motiva. 786, 1.
- In anima separata remanent ex natura sua, omnes species et habitus intellectus et voluntatis quos in hac vita acquisivit. ib., 2-3.
- De facto tamen non omnes permanent. ib.
- In anima separata non manent species aut habitus qui erant in portione inferiori. ib., 3.
- Anima separata potest intelligere et amare. 786, 4-5.
- Anima separata, ex natura sua, est receptiva specierum intelligibilium de novo. 787, 1.
- Non eas ab objectis medio intellectu agente. ib., 2.
- Sed immediate a Deo auctore naturæ. 787, 3 et seq.
- Anima separata sese ipsam quidditative et intuitive cognoscit. 788, 1.
- An per suam ipsius substantiam, vel per species superadditas. 789, 2 et seq.
- Anima separata per suam ipsius naturam, vel etiam per cognitionem aliarum creaturarum, Deum naturaliter cognoscit. 790, 1.
- Anima separata cognoscit Angelos et alias animas, tum per suam substantiam, tum per species superadditas. 791, 2.
- Anima separata recipiatne species a Deo, vel ab ipsis objectis intelligibilibus. 792, 4-5.
- Anima separata alias animas, sicut et seipsam, comprehendit. 793, 6.
- Angelos cognoscit quidditative et intuitive. ib., 7-8.
- An etiam comprehensive. ib.
- Anima separata possitne cum alia vel cum Angelis colloqui, et cogitationes, ac operationes liberas cognoscere. ib., 9.
- Anima separata cognoscit per species acquisitas omnia singularia quæ in hac vita cognovit. 794, 2.
- Nec ex natura rei alia cognosceret, quamvis de facto alia cognoscat ex dispensatione Dei species infundentis. ib., 3.
- Anima separata ex se non cognoscit particulare actiones et effectus materiales hujus universi. ib., 4.
- De facto tamen multa ei revelantur supernaturali virtute, vel aliter. ib.
- Anima Beati ex natura sua habet omnem scientiam, quam hic acquisivit. 795, 5.
- Imo scientiam omnium rerum naturalium per proprias species infusas. ib.
- Anima separata species infusas an recipiat immediate a Deo, vel mediis Angelis. ib., 6.
- Animæ separatæ, species aliæ per se, aliæ per accidens infunduntur. 796, 7.
- Per species infusas distinctam elicit rerum naturalium cognitionem. ib., 8.
- Anima separata absolute loquendo perfectius intelligit, quam conjuncta. 797, 2.
- Et per species infusas melius, quam per acquisitas. ib., 3.
- Item separata melius per acquisitas, quam per easdem conjuncta, et per infusas melius, quam conjuncta per acquisitas. ib.
- Animæ status unionis naturalis est. 798, 2.
- Nec per unionem ad corpus imperfectior redditur in substantia: quin potius suam quodammodo magis explicat perfectionem. 798, 3.
- Anima in corpore extensive perficitur in ordine ad operationes, non intensive. ib., 4.
- Animam in corpore non operari ita perfecte ac separata naturalis ejus imperfectio est, non aliquid contra naturam. ib.
- Animæ uterque status, unionis et separationis, est naturalis. 799, 5.
- Absolute status unionis est magis naturalis. ib., 6.
- Anima separata appetitu innato appetit corpus. 800, 2.

- An etiam elicitio. ib., 3-4.
- Animæ post mortem certæ sunt sui status, contrarium est error in fide. IV, 133, 1.
- Animas esse in sinu Abrahæ, quis sensus. 134, 2-3.
- Non deportantur ad paradysum terrestrem. 134, 3.
- Sed a cœlum plene purgatæ. 134, 4.
- Et post Christi mortem vident non solum humanitatem ejus, sed etiam divinam essentiam. 135, 6.
- Plene purgatæ statim recipiunt essentialia præmium. ib., 7.
- Animæ separatæ beatitudo. 147, 3.
- Anima separata in corpore assumpto potest Deum adorare adoratione externa. XIII, 80, 10.
- Quomodo anima purgatorii potest Deum adorare, ib., 11.
- Effectus magiæ non possunt tribui animis mortuorum. 560, 7.
- Non versantur inter nos. ib.
- Probabile est animas separatas sua virtute nihil posse circa corpora. ib.
- Mortuorum animas non vere evocat Dæmon ad corpora. 578, 14.
- An Samuelis anima vere apparuerit. 579, 15.
- Animæ Purgatorii an sint orandæ. XIV, 44, 25-26.
- Animæ Purgatorii fortasse noscunt orationes nostras. 44, 26 — 50, 17.
- Animæ Sanctorum Patrum ante adventum Christi orabant pro vivis. 45, 3 — 50, 17.
- Animæ beatæ orant pro nobis. 45, 3.
- Vide ANGELI et BEATI. XIV.
- Animæ Purgatorii orant pro se, et possunt impetrare. 49, 12 et seq.
- Animæ Purgatorii non satisfaciunt orando. 49, 13.
- Animæ Purgatorii an orent pro Viatoribus. 50, 16.
- Anima videns Deum non impeditur naturaliter a reliquis functionibus humanis. 193, 10.
- Anima separata potest sursum ascendere propria virtute. XIX, 318, 11.
- Animæ attentio, quantumvis intensa, non omnino potest impedire actiones vegetativæ partis. 441, 3.
- Anima et spiritus num differant. 633, 1.
- Nulla anima beatitudinem assecuta ante Christi mortem. 698, 2.
- De iis quæ pertinent ad animas sanctorum patrum ante Christi adventum, vide SINUS ABRAHÆ. XIX.
- Animarum separatarum status quadruplex, et quadruplex locus illis deputatus. 704, 7.
- Anima separata necessario alicubi præsens, etiam cum non operatur. 731, 11.
- Anima discedens cum originali et veniali, quo in loco sit. 705, 8.
- Anima separata, quibus modis pati possit. 724, 8.
- Anima beata perfectum dominium habet suorum actuum, etiam eorum quos corpore exercet. 843, 14.
- Anima separata habet potentiam motivam a voluntate distinctam, ad se, non alia movendam. XXVI, 475, 23.
- An possint animæ separatæ ministrare sacramenta. Vide SACRAMENTA NOVÆ LEGIS, verb. MINISTER. XX.
- Vide etiam FORMA SUBSTANTIALIS. XX, XXI.
- Animæ purgatorii, vide PURGATORIUM. XXII.

ANIMA, ANIMA CHRISTI.

- Anima Christi Domini videt in Verbo omnia quæ Deus ex scientia visionis. I, 166, 3 — 168, 10.
- Animam Christi probabile est per scientiam infusam cognoscere evidenter futura contingentia in se ipsis. 168, 11.
- Anima Christi videt in Verbo uno actu, et non successive res infinitas. 168, 10.
- Anima Christi et Beatæ Virginis cognoscunt omnes species rerum quæ continentur in virtute causarum quæ factæ sunt. 172, 11.
- Anima Christi videt omnia decreta et consilia voluntatis divinæ scientia visionis, idque ex speciali privilegio. 140, 3.
- Animæ Christi visio repræsentat omnia, quæ Deus facere decrevit; nihilominus si ab æterno habuisset alia decreta, per hanc visionem non posset repræsentari. 144, 17.
- In anima Christi scientia per se infusa est scientia creaturarum in proprio genere, quæ data est Christo ratione unionis hypostaticæ, et visionis. 144, 2.
- Anima Christi, si separaretur a Verbo, posset conservare omnes habitus infusos quos habet illi unita. XVII, 589, 13.
- Animas justas non posse satis pati in futura vita pro reatu pœnæ temporalis, si Deus vellet toto rigore justitiæ uti, sed posse illas perpetuo beatitudine privare, falsum est. 183, 14.
- Anima Christi magis a Deo diligitur quam omnes prædestinati. 245, 18.
- Anima fit per distinctam et separabilem actionem ab ea qua fit ejus subsistentia. 336, 21.
- Anima Christi distincta actione creatur, et Verbo unitur. 337, 22.
- Animæ Christi effectio est vera creatio ejusdem rationis essentialis et specificæ cum ea qua producit quælibet alia anima. ib.
- Anima Christi prius natura extitit quam assumpta fuerit a Verbo. 339, 26.
- Anima Christi quomodo pendeat a Verbo. ib.
- Anima rationalis prius natura existit quam subsistat. ib.
- Anima Christi prius natura subsistit quam accidentaliter perficiatur. 392, 6.
- Anima Christi non meruit suam assumptionem, seu unionem. 403, 8.
- Animam rationalem Christum habuisse, qui hæretici negaverint. 524, 1-2.

- Animam rationalem ejusdem speciei cum cæteris
Christus assumpsit. 523, 4.
- Anima quomodo sit Verbo Dei propinquior quam
caro. 540, 4.
- Anima est ratio et finis propter quem corpus est
assumptum. 539, 2.
- Anima est medium congruitatis ad assumendum
corpus. ib., 3.
- Anima rationalis, ut confert gradum sentiendi,
vocatur anima, ut gradum rationalem, spiritus
et intellectus. 542, 1.
- Animas omnes a principio creatas esse, Origenis
est error, qui redarguitur. 548, 1.
- Anima Christi non prius tempore creata fuit quam
corpori unita, contra Origenem. 549, 2.
- Anima Christi non prius tempore fuit unita cor-
pori quam Verbo, vel e converso. ib., 3.
- Anima unita est Verbo prius natura quam corpori
ordine executionis. 553, 4.
- Anima humana in corpore subsistit. 555, 9.
- Et qua ratione possit simul subsistere, et infor-
mare corpus. 556, 10.
- Anima ordine intentionis prius natura assumpta
est quam caro. 559, 2.
- Anima variis modis existimari potest fuisse me-
dium ad assumendam carnem. 560, 2.
- Non tamen fuit vinculum uniens ipsam ad Verbum.
ib., 3.
- Neque ita fuit medium ut ad illam sit unio imme-
diate terminata, ad corpus autem mediate. 561, 4.
- Animam assumptam fuisse medio spiritu, quo-
modo sit intelligendum. 561, 6.
- Anima secundum se est ratio assumendi materiam,
non ordo ipsius materię ad animam. 562, 7.
- Animam assumptam esse medio corpore, quo-
modo sit intelligendum. 563, 8.
- Anima et caro inter se prius natura assumptę,
at vero ut unitę inter se, media humanitate
assumptę fuerunt. 564, 5.
- Anima Christi per essentiam non est divina, et
indiget gratia ut talis fiat. 574, 3.
- Anima Christi habuit donum gratię habitualis.
581, 3.
- Quod de fide certum esse probatur. 582, 5.
- Et ab instanti suę creationis. 585, 2.
- Anima Christi Verbo unita ut viatrix indiget gra-
tia excitante ad supernaturales actus; accom-
modata tamen statui in quo est constituta.
591, 3.
- Anima Verbo unita etiam indiget speciali auxilio
excitante et adjuvante ad servanda præcepta,
et vitandum omne malum. 591, 4.
- Anima Christi nihil eorum nescivit quę in aliqua
temporis differentia existentiam habitura sunt.
663, 8.
- Anima Christi, etiam eo tempore quo fuit con-
juncta corpori mortali, habuit scientiam beatam.
670, 2.
- Et a primo instante suę creationis. 671, 3.
- Et contrarium erroneum, et hæresi proximum
ostenditur. 672, 6.
- Anima Christi cognoscit cogitationes, etiam eas
quarum iudex futura non est. XVIII, 8, 3.
- Anima Christi, quomodo infinita individua sub-
stantialia per modum simplicis intelligentię
videre possit. 8, 4.
- Anima Christi divinam essentiam comprehendere
non potest. 21, 5 et seq.
- Animam Christi videre omnia quę Deo possibilis
sunt, qui dixerint. 22, 1.
- Eam alii omnia in habitu scire quę sunt in Deo
opinantur, non vero in actu secundo. 22, 2.
- Anima Christi non videt actu in Verbo omnia quę
absolute in potentia Dei continentur. 24, 10.
- Anima Christi, neque in actu primo, seu habitu,
videt omnia possibilis in Deo. 31, 28.
- Anima Christi videt in Verbo aliqua ex possibilibus
quę nunquam erunt. 32, 31.
- Anima Christi videt simul et in actu secundo
omnia quę Deus videt scientia visionis. 34, 2.
- Animę Christi data est visio non ex meritis, sed
quanta per merita convenienter comparari
possit. 34, 4.
- Anima Christi, licet comprehendat objecta creata
quę per scientiam visionis videntur, non tamen
comprehendit scientiam visionis Dei, neque ejus
potentiam. 35, 5.
- Anima Christi videt in Verbo infinita, sed non
infinita categorematicę. 37, 11.
- Anima Christi potuit semper a principio creationis
suę esse in actuali usu scientię infusę. 57, 2.
- Anima Christi, licet informaret corpus, erat tamen
beata, et ideo ita dominabatur corpori, ut in
spiritualibus suis actibus ab illo non impediretur.
ib.
- Animam Christi semper fuisse in aliquo actu se-
cundo scientię infusę, verisimile est. 58, 5.
- Non tamen semper in uno et eodem actu per-
mansit. 58, 8.
- Anima Christi non poterat elevari ad eliciendos
simul plures actus scientię infusę modo connat-
urali; secus de potentia Dei absoluta. 59, 9.
- Anima Christi simul cognoscere potuit plura uno
actu scientię infusę. 59, 10.
- Anima Christi, quomodo potuerit applicare hanc
scientiam potius ad hunc actum quam ad
illum. 59, 11.
- Anima Christi nunquam usa est scientia infusa
discurrendo aut componendo. 61, 6.
- Anima, per conjunctionem ad corpus gloriosum,
non impeditur quominus perfecte noscat omnia
quę novit separata. 77, 2.

- Anima Christi in statu viæ potuit intueri omnes substantias separatas, prout in se ipsis sunt, eo naturali modo, quo ab anima separata cognosci possunt. 77, 3.
- Anima Christi in corpore corruptibili potuit habere cognitionem intellectivam naturalem sine conversione ad phantasmata. 77, 4.
- Anima Christi a principio suæ conceptionis habuit perfectos et per accidens infusos habitus scientiarum et virtutum intellectualium, cum speciebus ad earum usum necessariis. 79, 2.
- Anima Christi quomodo rationales creaturas illuminet. 87, 2.
- Anima Christi habuit virtutem ad omnes mutationes miraculosas, excepta annihilatione. 88, 3.
- Anima Christi, qua ratione actus suos supernaturales operetur. 101, 4.
- Anima Christi non potest efficere gratiam, ut principale agens in alios. 102, 5.
- Anima Christi nec mortificata peccato, nec damnatione punita fuit. 186, 2.
- Anima Christi non fuit sanctificata per dispositionem quæ seipsam ad gratiam præparaverit. 343, 12.
- Anima Christi statim post mortem fuit impassibilis. 348, 4.
- Anima Christi in triduo mortis non fuit in statu viatricis. 348, 5.
- Anima separata non est in statu satisfaciendi, sed satisfaciendi. ib.
- Anima purgata non indiget nova applicatione meritorum Christi ad ingrediendum beatitudinem. 365, 10.
- In anima separata est vera et propria adoratio. 548, 12.
- Vide INTELLECTUS, VOLUNTAS, SCIENTIA. XVIII.
- De anima Christi, vide CHRISTI ANIMA. XIX.
- CHRISTUS, et CHRISTUS IN EUCHARISTIA. XXI.

ANIMARUM CURA.

- Animarum cura, seu regimen, ars est artium. XVI, 629, 2.
- Quantam prudentiam requirat. 893, 6.

ANIMAL.

- Animalia bruta, non in semine tantum, sed in seipsis producta sunt in quinta et sexta die creationis. III, 160, 2.
- Non facta ex nihilo, sed ex præjacente materia. ib. 3.
- Ad animalium creationem terra et aqua materialiter solum concurrerunt. ib.
- Animalium prima creatio quo facta dicatur modo, auctoris naturæ proprio. ib. 4.
- Animalia quintæ et sextæ diei producta sunt in statu perfecto quoad individua et species. 161, 5.

- Quot animalia in qualibet specie, et in qua perfectione Deus produxerit. ib.
- Animalia omnia cum vi generativa similia a Deo sunt producta. 161, 6.
- Eorum tres sunt ordines generici inæqualis perfectionis natatilium, volatilium, terrestrium. ib. 7.
- Quisque ordo non successive, sed simul fuit productus a Deo. ib.
- Imo natatilia et volatilia simul fuisse producta, credibilis est. 162, 8.
- Et sub unoquoque genere multæ species. ib. 9.
- Animalia imperfecta an etiam a Deo in quinta et sexta die fuerint producta. 163, 10-11.
- Bruta quæ per adulterinam generationem nascuntur, ut leopardus, mulus, etc., an fuerint etiam tunc a Deo immediate producta. 163, 12.
- Volatilia an ex aquis sint producta. 164, 13 et seq.
- Animalia nulla ex igne producta, et cur. 165, 18.
- Animalia ad Adamum adducta sunt non in individuo omnia, sed in specie. 192, 16.
- An prius adducta, quam Eva crearetur. ib. 17.
- Eis proprie, non metaphorice, Adamus imposuisse nomina dicendum est, idque sexto die ante Evæ productionem. 193, 18.
- Animalia introducta sunt in Paradisum ut eis Adam nomina imponeret. 196, 10.
- In statu innocentiae in Paradiso etiam vagarentur. ib.
- Animalia an, et quomodo homini ut domino subderentur, vide DOMINIUM. III.
- Animalia bruta an carnibus vescerentur Adamo non peccante. 409, 19 et seq.
- Animal omne tactu pollet. 699, 6.
- Et probabiliter gustu. ib.
- Oppositum tamen probabilis. ib. 7.
- Omnia fere animalia perfecta quinque sensibus donantur. ib. 8.
- Ex imperfectis quædam quinque sensus obtinent, aliæ non item. ib. 9.
- Vide etiam VIVENS, et GENERATIO. III.
- Animalia bruta omnia sensum habere, aliquam memoriam, quamdamque veluti prudentiam naturalem, et aptitudinalem disciplinæ, nonnihilque experientiæ, ex Aristotele docetur, et quibus singula horum conveniant, et qualiter, declaratur. XXV, 58, 16 et seq.
- Animalium localis motus a musculis, ut a primo instrumento incipit. 640, 32.
- Animalium, quæ ex putrefactione fiunt, generatio, quodne principium habeat, vide ACCIDENS. XXV.

ANNA.

- Mater B. Virginis sterilis usque ad senectutem. XIX, 13, 3-4.
- Non habuit aliam filiam præter B. Virginem, semelque tantum nupsit. 94, 13.

ANNA BOLENA.

- Annæ Bolenæ incestis nuptiis catholicæ fidei
Anglia ruinam edidit. XXIV, 6, 5.
Annæ Bolenæ nuptias nefarias quidam calvinianus
impudenter decantat. 8, 4.

ANNAS ET CAIPHAS.

- De eorum pontificatu. XIX, 463, 12.

ANNEXIO ET ANNEXUM SPIRITUALIBUS.

- Annexio in spiritualibus consistit in aliquo vinculo
causalitatis. XIII, 737, 1.
Annexorum tria genera, antecedenter scilicet,
consequenter, et concomitanter. 758, 2.
Quæ sint annexa antecedenter. 758, 3.
Functiones sacerdotii non sunt annexa antece-
denter. ib.
Non solum inter materiale et spirituale, sed etiam
inter spiritualia datur connexio causalis. 758, 4.
Materialia solum sunt proprie spiritualibus an-
nexa. ib.
Ex his annexis non sunt spirituales functiones
ecclesiæ. 759, 5.
Vasa sacra sunt spiritualia, et annexa spiri-
tualibus. 759, 6.
Beneficium ratione præbendæ est annexum spiri-
tualibus. ib.
Annexa concomitanter vere dantur, et quæ sint.
759, 7.
Vendi non possunt ullo modo. 760, 8.
Annexum antecedenter per se spectatum vendi
potest. ib.
Annexum consequenter vendi non potest. ib.

ANNIHILATIO.

- Angelus an sit annihilabilis, vide ANGELUS, II.
Annihilatio non est alicui rei violenta. IV, 187, 9.
Ut substantia annihilari dicatur, non obstat rema-
nere accidentia. XXI, 171, 1.
In annihilatione non tantum rei desitio, sed modus
desitionis attendendus. 172, 3.
Manere in potentia obedienciali activa, non tollit
annihilationem. 172, 4.
Nulla actio ad esse positivum ordinata potest esse
annihilatio. 173, 5.
Annihilatio non potest esse per actionem positi-
vam, sed tantum per suspensionem influxus
conservantis. 173, 6.
Quomodo in hoc differat a corruptione. 174, 8.
Quamvis desitio unius rei ad positionem alterius
ordinetur, potest esse annihilatio. 173, 5.
Si separata forma a materia, nova forma non
introduceretur, et ideo materia desineret, illa
esset vera annihilatio talis compositi. 175, 9.
An panis Eucharistiæ annihiletur, vide TRANSUB-
STANTIATIO. XXI.
Annihilatio nequit esse ex subjecto, XXV, 686, 7.
Vide creatio. XXV.

ANNUS.

- Quo anni tempore creatus mundus. III, 146, 17.
Annus lunaris observabatur a Judæis in Paschate.
XIII, 271, 16.

ANNUS BISSEXTILIS.

- Cur quarto quoque anno unus bissextilis fit. XIII,
273, 27.
Dies bissextilis in pœnalibus non computatur.
XXIII bis, 61, 7-8.

ANNUS, ANNUS INCARNATIONIS.

- Anni solares et lunares, quomodo differant. XVII,
13, 3.
Annus solaris naturalis est, lunaris vero artifi-
cialis. ib.
Annis solaribus Hebræi utebantur. 14, 4.
Anni qui in Scriptura computantur solares sunt. ib.
Annum Græci et Romani solarem faciunt, quem
illi ab Ægyptiis, hi ab Hebræis acceperunt. ib.
Anni regum historiæ sacræ omnes integri, et quid
in hac difficultate respondendum sit. 274, 12.
Annus inchoatus tamquam imperfectus in Scrip-
tura omittitur. ib.
Quo anno ab orbe condito Christus fuerit incar-
natus. 271, 1 et seq.
Variæ circa hoc sententiæ. ib.
Fuit, a creatione mundi, quatermillesimo plus mi-
nusve. 277, 22.
Annus incarnationis juxta computationem Græ-
corum fuit olympiade centesima nonagesima
quarta. ib.
Annus incarnationis fuit anno quadragesimo primo
Augusti Cæsaris, juxta computationem Roma-
norum. ib.

ANTICHRISTUS.

- Antichristus dæmon futurus non est; nec Deus,
etiamsi posset, id faceret ad tam parvum finem.
XVII, 493, 8.
Antichristus, propter malitiæ perfectionem, om-
nium malorum caput dicitur. 654, 1.
Quid significetur hoc nomine. 1025, 1.
Verus homo futurus. 1026, 4.
Insignis Christi hostis. 1027, 7.
Non venisse. 1029, 2.
Quandiu regnatus. 1029, 3.
Ubi, et ex quibus parentibus nasciturus. 1031, 5.
De ejus moribus. 1033, 3.
Qua ratione possidendus a dæmone. 1032, 2.
Maleficis artibus utetur. 1033, 3.
Num deserendus a custode Angelo. 1033, 4.
Simulate incipiet dum Judæis suadet Messiam se
esse. 1034, 5.
Cur Deus permittet hujusmodi hominem a dæmo-
ne agi. 1034, 6.
De ejus doctrina. 1035, 2.

- Suadebit Christum Dominum non esse verum
Messiam. XIX, 1035, 2.
- Legem Mosaicam restituet cum circumcissione. *ib.*
- Confinget se Messiam esse. *ib.*, 3.
- Deum se faciet, et alium Deum non esse suadebit.
ib., 4.
- Quid de idolis sentiet. 1036, 6.
- Cujus religionis sectator. *ib.*
- Atheos tandem futurus. *ib.*
- Quid docebit circa moralia. *ib.*, 7.
- Quibus artibus suasurus. 1037, 9.
- Iusignis monarcha. 1038, 1.
- Ad regnum fraudulenter ascendet. *ib.*, 2.
- Babylone regnare incipiet. *ib.*, 3.
- Præcipuam sedem Hierosolymis collocabit. 1040, 5.
- Acerbius persequetur Ecclesiam quam alius unquam temporali et spiritali persecutione.
1041, 1 et seq.
- Multos coget a Christo recedere. 1043, 4.
- Ecclesiam non extinguet. *ib.*, 4-5.
- Ipsæ cum ministris extinguetur virtute Christi.
1044, 6.
- Antichristi nominis etymologia. XXIV, 532, 1.
- Antichristi nomen per antonomasiam significat unum quemdam Christi adversarium capitalissimum. 533, 2-3.
- Antichristi nomen ex Apocalypsi, quod continet numerum. 636, 29.
- Antichristi cognomina *abominatio*, 533, 2 — 547, 4.
Discessio, 581, 14.
- Homo peccati et filius perditionis*, 533, 2 — 614, 2.
Caput malorum, 650, 9.
- Antichristum hæretici quidam quasi pro Christum seu vice Christum interpretantur, tam inerudite quam malitiose. 533, 2.
- Antichristus describitur a Daniele Propheta octo proprietatibus. 654, 21 et seq.
- Antichristus describitur a D. Paulo, in secunda Epistola ad Thessalonicenses. 535, 2 et seq.
- Antichristus proprius homo unicus erit, non vero dæmon, neque una series hominum succedentium in uno munere vel uno solio. *ib.*
- Antichristi patria erit Judæa. 611, 5.
- Antichristus parentibus nascetur infamibus. 575, 12 — 654, 21 — 657, 31.
- Antichristus erit homo vaferimus. 654, 23.
- Antichristus omni scelere coopertus erit. 615, 2 — 655, 25.
- Antichristus in suis vitæ actionibus erit organum dæmonis quasi conjunctum, non hypostatice. 650, 9.
- Antichristum nondum venisse constat ex multis locis Sacræ Scripturæ. 576, 14 et seq.
- Antichristum jam olim venisse, rediturum sub tempus mundi extremum, error fuit quorundam, etiam catholicorum. 578, 2.
- Antichristus veniet prope tempus judicii extremi. 635, 24.
- Antichristus callide et violenter auxilio diaboli regna cuncta usurpabit. 576, 15 — 623, 17.
- Antichristus in urbe Hierosolymorum domicilium sui imperii constituet. 610, 2.
- Antichristus sedem Romæ non figet. 605, 1.
- Antichristus imperium Romanum excindet. 576, 14 — 581, 13.
- Antichristus Romam omnino evertet. 558, 9 — 560, 14 — 609, 15.
- Antichristus, occupata tyrannide omnium rerum, et terrenarum et spiritalium, inducet novam religionem in orbem terræ. 655, 24.
- Antichristus ipse clam adorabit diabolum. 656, 29.
- Antichristus sibi per vim extorquebit adorationem patriæ. 618, 10 — 654, 23.
- Antichristus mentita prodigia multa dabit. 619, 13 — 655, 26.
- Antichristum infernæ furie agitabunt in christianos, quorum tanta erit vexatio quantam vix capiat mens humana; vires humanæ certe non capient. 547, 4 — 583, 20.
- Antichristianæ vexationis coagitator horribilis erit diabolus. 583, 21.
- Antichristiana vexatio nunquam intermittet. 547, 5.
- Antichristianæ vexationi furenti præcipue resistent Enoch et Elias, mira severitate vitæ ac sanctitate. Vide ELIAS. XXIV.
- Antichristiana vexatio, licet maxima sit, fidem Catholicæ Ecclesiæ non omnino perdet. 17, 13 — 382, 17.
- Antichristiana vexatio tres solos et semis annos durabit. 548, 7 et seq.
- Antichristianæ vexationis exitus erit paulo ante diem judicii extremi. 547, 4.
- Dies videlicet quinque et quadraginta. 550, 14.
- Sed referuntur contrarii errores. 550, 15 et seq.
- Antichristianam vexationem nondum extitisse convincitur. 572, 1.
- Antichristi monarchia quantum tempus futura sit, ignoratur. 574, 8.
- Antichristi monarchia non transgredietur spatium vitæ unius hominis. 574, 9.
- Antichristi monarchia ad alium hominem non transmittet. 576, 13.
- Antichristus ad aspectum Christi accedentis prostratus occumbet, sub terramque ad inferos præceps agetur. 548, 6 — 657, 30.
- Antichristi asseclæ una profligabuntur. 551, 16.
- Antichristus per translationem dicitur quicumque insectator Christianitatis seu Ecclesiæ Romanæ. 534, 5.
- Antichristus figuratus Antiochus fuit. 656, 27-28.
- Antichristus figuratus Nero Claudius fuit. 579, 6.
- Antichristus proprius non fuit Mahometus, quam

suspicionem quidam habuerunt; nec ullus alius.

537, 9 — 579, 7 et seq.

Antichristi solium per allegoriam vel accommodationem ineptissime hæretici Romanæ Sedi attribuant; aptissime vero vel ipsis hæreticis, vel Anglicano throno, postquam a fide defecti, accommodabitur. 605, 1 et seq.

Antichristi fabula, quam hæretici in Pontificem transferunt ex Daniele, cujus dicta rex Jacobus silentio præterit, redarguitur. 648, 1 et seq.

ANTIPERISTASIS.

Quatuor modi eam explicandi referuntur, et duobus impugnatis probantur alii duo. XXV, 672, 15.

ANTIPHONA.

Antiphona quid sit. XIV, 276, 18. — 323, 1.

Antiphonæ finito Psalmo, in privata plurium recitatione, an ab omnibus dici debeant. 392, 5.

ANTITYPA.

In rigore sermonis id significat, quod loco figurarum, umbrarumque succedit; nonnunquam tamen pro typo, seu figura, usurpatur a Patribus. XXI, 28, 34.

APES.

Apes memoria et auditu pollere, probabilius. III, 710, 4.

Habere auditum, probabilius. XXV, 59, 20.

APOLLINARIS.

Apollinaris error divinitatem conversam fuisse in humanitatem. XVII, 303, 2.

APOSTASIA, APOSTATA.

Apostasia quid. XII, 420, 1.

In triplex membrum partitur. 420, 2.

Ad apostasiam contra fidem, requiritur recessus a fide jam suscepta. 420, 3 et seq.

Etiā a totali fide Christi, communior sententia. ib.

Apostasia proprie reperitur etiā in hæretico deficiente, quamvis non sit ejusdem integritatis ex parte materiæ cum judaismo aut paganismo. 421, 5-6.

Apostatæ per antonomasiam sunt, quia fide Christi usquequaque recedunt. 421, 6.

Apostasia non est species infidelitatis, sed circumstantia aggravans quamcumque speciem. 422, 8.

Apostasiæ circumstantia semper in confessione aperienda est. 423, 10.

Apostasia in fidei baptizato est circumstantia mutans speciem etiā physice, non item in catechumeno. ib.

Apostatarum pœnæ, vide PÆNA HÆRETICORUM. XII.

Apostasia a religione committitur fugiendo a re-

ligione animo non redeundi, sive id fiat habitu retento, sive dimisso. XVI, 281, 11 et seq.

Quantum sit peccatum. 281, 11.

An differat specie a fuga, quæ solum fit ad tempus. 282, 15.

Licet non differat specie, est tamen circumstantia necessario aperienda in confessione, in omni opinione. 283, 16.

Apostata a religione, retento tamen habitu, jure communi excommunicationem non incurrit. ib. 17.

Potest tamen eam incurrere jure particulari religionis. ib.

Apostata a religione est quodammodo irregularis ad Ordines sacros, etiā Episcopatum, accipiendos. 287, 28-30.

Suscipiens vero illos Ordines in tali statu pœnam suspensionis a suscepto Ordine incurrit. 283, 18.

Apostata sit, necne, qui a religione fugit retento habitu, et cum animo aliquando redeundi. 278, 2.

Item sit apostata, qui fugit dimisso habitu, sed cum animo redeundi. 284, 19 et seq.

Quæ mora facta in sæculo a religioso fugitivo sufficiat ut ille censeatur apostata et pœnas apostatarum incurrat. 286, 25.

Apostata etiā est ille qui relinquit habitum suæ religionis ut in sæculo permanenter vivat, quamvis simul habeat animum ingrediendi in aliam religionem. 285, 24.

Quid si statim ubi dimittit habitum sine licentia sui Superioris aliam religionem valide ingrediat. ib. et 372, 15.

Quid si invalide aut illicite ob defectum necessariæ alicujus conditionis. 374, 21.

Quæ conditiones necessariæ sint ad validum aut licitum transitum in aliam religionem. Vide RELIGIOSUS AD ALIAM RELIGIONEM TRANSIENS. XVI.

Apostasia consummatissima committitur relinquendo et religionem et habitum, animo non redeundi. 286, 26.

Apostasia censetur consummari, ubi primum religiosus animo non redeundi septa monasterii egreditur. ib. 27.

Antequam consummetur, non incurruntur pœnæ apostatis impositæ. ib.

Apostata a religione esse non potest, qui non est verus religiosus. 289, 1.

Secus si sit vere religiosus, quamvis vota solemnia non sit professus, sed tantum simplicia. ib. 3.

Apostata non est qui sine peccato a religione recedit, quamvis alioquin ad talem recessum peccaminose, seclusa tamen fraude, vi, etc., causam dederit, aut ex malo fine in illum consenserit. 290, 7.

Ab apostasia autem securus non est, qui ex instituto male vixit, ut dimitteretur a religione. ib.

Apostatæ a religione Societatis, præter pœnas juris, incurrunt excommunicationem reservatam Generali ejusdem Societatis; idque quanvis habitum non dimittant, vel etiam si ad aliam religionem transeant. 291, 8.

Non sunt vero censendi apostatæ hujusmodi religiosi, si retento habitu ad breve tempus in sæculo vivant, animo redeundi. ib.

Ubi vero censuram apostasiæ incurrerint, ab ea non possunt, etiam per bullam Cruciatæ, absolvi, nisi a suis Superioribus. ib. 9.

Apostatæ quas deinde obligationes religionis retineant. 1158, 9.

Apostatæ quas pœnas incurrant jure communi. 287, 28 et seq.

Quas jure novo seu speciali. 292, 11 et seq.

An eas incurrant ipso facto ante sententiam, vel post illam. 293, 16.

An pœnæ jure communi apostatæ impositæ ab omnibus religiosis, an solum a monachis incurrantur. 287, 29.

Apostatæ et fugitivi a religione possunt puniri a suis Superioribus juxta suas regulas, vel ad arbitrium prudentis. 293, 16.

Apostatæ a quibus et quomodo possint absolvi, vide ABSOLUTIO. XVI.

Apostata non est religiosus qui extra claustrum habitat cum licentia, etiam invalida, Superioris. 333, 13.

Apostata an peccet contra votum paupertatis bona in seculo acquirendo. 295, 21.

Apostatarum bona sine turpi negotiatione acquisita, an, et quomodo pertineant ad religionem, et quomodo illis uti possint apostatæ ante reditum ad monasterium. ib.

Apostatarum bona contra justitiam acquisita proprio domino restituenda sunt. 295, 20.

An si sit incertus dominus, possint ab ipsis apostatis erogari pauperibus inconsulto Superiore, aut saltem possit Prælati eis modum præscribere in dictis bonis distribuendis. ib.

Apostatarum bona turpiter, non tamen contra justitiam acquisita, an, et quando pertineant ad Cameram Apostolicam, non vero ad monasterium. 296, 22.

Apostasiæ cooperari dando consilium, auxilium, etc., peccatum est mortale. 299, 1.

Recipere vero apostatam vel occultare in domo aliquando excusatur a peccato cooperationis; et quando. ib. 2.

Apostasiæ cooperans excommunicationem Pontifici reservatam ipso facto incurrit. Excipiuntur tamen receptatores apostatarum, respectu quorum hæc censura declarationem admittit, et quam. 307, 26.

Apostasiæ cooperari quis censeatur, eo quod illam non impedit. 299, 3.

Apostasiæ cooperans inducendo religiosum ut religionem deserat, an aliquam restitutionem religioni debeat. 300, 4 et seq.

Qui per vim aut fraudem religiosum adduxit a religione, an, et quid teneatur restituere ipsi religioso. 302, 10 et seq.

Et quid ipsi religioni. 303, 13.

Qui per vim ad apostasiam concurrit, avertendo religiosum a sua religione, non tenetur, imo nec potest propria auctoritate per similem vim illum reducere. 301, 8.

An possit auctoritate ipsius religionis. ib.

Cooperans religioso volenti apostatare, nihil restituere tenetur. 307, 26.

Religiosus ordinis mendicantis, qui ad aliam religionem, excepta Carthusiensi, transit, excommunicationem Papæ reservatam incurrit. XXIII, 604, 16.

Quam incurrunt religiosi Societatis, qui post biennium probationis simplicia vota in ea emiserunt. ib.

Eandem incurrunt religiosi Monachi et Canonici regulares S. Augustini, qui hos recipiunt absque licentia specialis Sedis Apostolicæ, aut Prælati quando eis id concessum est. 604, 17-18.

Quod etiam in religiosis mendicantibus ejectis a suis religionibus locum habet. 605, 20.

Religiosi apostatæ, qui in apostasia perseverantes ordinem sacrum recipiunt, ab illo ordine ipso jure suspenduntur. XXIII bis, 152, 1.

Secus si minores ordines recipiant. 152, 2.

Idem est de illo, qui indebite, et invalide ad aliam religionem transivit. 153, 4.

APOSTATA A FIDE, vide HÆRETICUS. XXIII.

APOSTOLATUS, ET APOSTOLICA SEDES.

Apostolatus est donum gratuitum et gratia gratis data. VII. 172, 66.

Apostolicæ Sedis judicium sine generali Concilio ad damnandas hæreses supremam habet auctoritatem. 275, 6.

Apostolica fides quæ nominetur. Vide FIDES. XXIV.

APOSTOLICE LITTERÆ.

Episcopi, et Prælati, qui ab Apostolica Sede confirmationem recipiunt, ab administratione suarum Ecclesiarum suspenduntur, si absque authenticis litteris ejusdem Sedis dignitates recipiant; et Capitula, aut Conventus ilios recipientes, a beneficiis suspenduntur. XXIII bis, 152, 23.

APOSTOLUS, APOSTOLICUS.

Quo pacto Apostoli sunt primi, et novissimi. I, 123, 19.

Apostolis post mortem Christi nunquam fuisse prohibitum Evangelium gentibus prædicare. VI, 573, 20.

- Apostolis non fuisse præceptum Judæis prius quam gentibus prædicare. ib.
- Apostolos nunquam ignorasse legem gratiæ esse universalem. 573, 22.
- Apostoli habuerunt potestatem spiritualem in totum orbem. XII, 280, 1.
- Apostoli quinam vere ac proprie fuerint. 281, 2.
- Omnes potestatem jurisdictionis immediate a Christo acceperunt. 281, 3.
- Apostolis non ita prorsus succedunt Episcopi, ut Papa Petro. 282, 4.
- Apostoli cæteri an a Petro aut potius a Christo immediate fuerint in Episcopos consecrati. 282, 5 et seq.
- Quando et quo in loco fuerint a Christo ordinati. 284, 9.
- Cæteris Apostolis in jurisdictione in universum orbem Petrus superior. 284, 12 et seq.
- Solus habuit potestatem ordinariam sibi et successoribus. ib.
- Apostoli cæteri quomodo in jurisdictione pares. 284, 11.
- Apostoli qui supervixerunt Petro, fuerintne subditi Romano Pontifici qui Petro successit. 291, 28.
- Apostoli an fidem amiserint in triduo Passionis. 237, 6 et seq.
- Apostolos fidem præ omnibus explicatam habuisse, quam certum. 36, 18.
- Apostolicam esse Ecclesiam Christi ipsa fides docet. 272, 6.
- Unde dicatur apostolica. ib.
- Festa observarunt Apostoli, et aliqua instituerunt. XIII, 249, 2.
- Apostolorum festa antiquissima. 287, 9.
- Festa Apostolorum principalia sub præcepto celebrantur, non ita accessoria. ib.
- Festa singulorum Apostolorum, vide sub particularibus nominibus.
- Apostoli fuerunt vere religiosi, et vota emiserunt. XV, 233, 9.
- Apostolis non fuit data a Christo certa regula; sed ab illo præsentem, et postea Spiritu sancto per orbem dispersi regebantur. 233, 10.
- Apostolatus, ut vera, perfecta et specialis religio, habuit pro fine particulari vitam mixtam. ib.
- Apostoli post vocationem non fuerunt incapaces domini; probabile est habuisse dominium aliquarum rerum stabilium. 591, 24.
- Probabilius tamen est nullum habuisse. 592, 25.
- Item probabilius nullum dominium rerum mobilium habuisse. 592, 26.
- Apostoli eleemosynis fidelium sponte oblati, et aliquando emendicatis vixerunt. 598, 8-9.
- Speciali et firma obedientia Christum sequentes illi adhærebant. 868, 13-14.
- Perfectissimam obedientiam profitebantur, 912, 9.
- Post vocationem ad Apostolatam voto castitatem perpetuam coluerunt. 691, 20.
- Nullus Apostolorum, qui ante acceptam uxorem vocatus est, eam postea duxit. 771, 8.
- Apostoli fuere primi clerici regulares. XVI, 470, 3 — 585, 6.
- Apostolorum nomen quo fundamento et occasione religiosi Societatis Jesu in Lusitania, et in India orientali fuerit accommodatum. 537, 7.
- Apostoli munus supremum in Ecclesia in ordine gratiæ. XIX, 124, 9.
- Apostoli non receperunt sacramentum confirmationis quoad signum visibile, sed tantum quoad effectum in die Pentecostes. 288, 4.
- Officio et munere Joanne superiores, licet forte non sanctitate. 343, 6-7.
- In Apostolis fomes peccati ablatum non est. 331, 2.
- Post acceptum Spiritum Sanctum nonnunquam venialiter peccaverunt. ib., 3.
- Baptizati baptismo Joannis. 379, 4.
- Collegium Apostolicum, cui Christus præfuit, aliquarum rerum dominium habuit. 417, 9.
- Quale fuit hoc dominium. ib.
- Apostoli paupertatis votum emiserunt. 419, 14.
- Nonnunquam mendicatio vixere. 420, 17.
- Calceis usi, vel sandaliis; et cur ita. 428, 10-11.
- Evidenter cognoverunt Christum Messiam esse, evidentia fidem non excludente. 495, 6.
- Num peccaverint deserentes Christum in horto. 546, 5.
- Ante Jesu Christi mortem fuerunt baptizati. XX, 328, 4.
- In nocte cœnæ sacerdotes instituti. 627, 5.
- Episcopi creati, cum illis dictum est, Joan. 20: *Accipite Spiritum Sanctum.* ib.
- An in nomine Christi baptisaverint, et an eadem forma, qua modo, usi fuerint in sacramento Confirmationis. Vide BAPTISMUS, et CONFIRMATIO, verbo FORMA. XX.
- Apostoli receperunt immediate a Christo potestatem jurisdictionis jure quasi delegationis. XXII, 356, 31.
- Petrus autem ordinario jure. ib.
- Apostoli fidem non instituerunt, sed promulgarunt. XXIV, 86, 2.
- Apostoli omnes æquales erant in privilegio non errandi in materia fidei. 270, 9.
- Apostolorum dignitatis privilegia. 270, 9.
- Apostolos subjectos fuisse magistratibus ethnicis quidam etiam Catholici affirmant, sed plures verius negant. 401, 2 et seq.
- Apostolis ut succedant Episcopi. 270, 9 — 403, 6.

APPARTITIO.

Appartitio divina, a pure angelica quomodo discernatur. II, 766, 3 et seq.

Apparuit sæpe Deus in forma visibili, seclusa incarnatione. 765, 2.
 Apparitiones Dei plurimæ in veteri Testamento recensentur. 766, 3.
 Apparuitne tantum secunda persona olim, vel etiam aliæ. 768, 3.
 Apparuit sæpe Deus absolute, vel etiam ut Trinus et unus. 769, 10 et seq.
 Apparere possit, citra Incarnationem, una persona, aliis non apparentibus. 771, 16 et seq.
 In Dei apparitionibus nullius Angeli proprium ministerium intervenisse, qui dicant. 774, 25-26.
 Aliquæ tamen non ab ipso Deo immediate sunt factæ, sed ministrantibus Angelis. 775, 29.
 Imo et omnes in veteri Testamento ita sunt factæ. ib. et seq.
 In his Dei apparitionibus qualenum sit Angelorum ministerium. 779, 41.
 An tum Deus dicatur assumere corpus, an potius solus Angelus. 779, 42.
 Cur Deus dicatur apparere in corpore quod non assumit. 780, 45.
 Apparitio in carne assumpta immediate a Verbo absque proximo ministerio angelico facta est. 781, 1.
 Apparere potest Deus post Incarnationem, vel ut Deus tantum, vel ut Deus et homo est. 781, 2.
 Apparuerintne sensibilibus post Filii Incarnationem aliæ divinæ personæ. 781, 3 et seq.
 Quid de apparitionibus primæ personæ ex privatis historiis. 783, 7.
 Non semper apparet Deus in forma humana. 783, 8.
 Omnes Dei apparitiones in novo Testamento per Angelos sunt factæ. 784, 12 et seq.
 Apparitiones Christi, quæ, et quot. 785, 15.
 In utero matris nulli nisi per fidem apparuit. ib.
 Talis apparitio an mediis Angelis facta sit. 785, 16.
 In apparitionibus Christi ad pastores, magos, et discipulos in transfiguratione, quid exhibuerint Angeli. 786, 17.
 Omnes apparitiones Christi resuscitati ante ascensionem immediate fuerunt ab ipso factæ. 786, 18.
 Post ascensionem quædam personales sunt, quædam impersonales. 786, 19.
 Apparitio facta Paulo in via, Act. 9, in persona propria, ac sine interventu Angeli facta est. ib.
 An item aliqua alia. 787, 20.
 Apparitiones Christi impersonales, ministerio angelico fiunt. Item et imaginariæ. 787, 21.
 Nec non et apparitiones visibiles in Eucharistia. 787, 22.
 Apparitiones sanctorum cum Christo regnantium regulariter fiunt per Angelos. 787, 23.
 Apparitio B. Virginis adhuc mortalis facta in persona propria D. Jacobo in Hispania pie ac prudenter creditur. ib.

Cujus ordinis sint Angeli, qui in apparitionibus impersonalibus ministrant. 788, 24 et seq.
 Apparitiones caute discernendæ. 788, 26.
 De apparitione Christi post resurrectionem, vide CHRISTI APPARITIONES. XIX.
 Apparitiones Angelorum juxta sepulchrum Christi. XIX, 890, 18.
 Et conciliantur Evangelistæ. 892, 22.
 Christi apparitiones in Eucharistia, vide CHRISTUS IN EUCHARISTIA, simili versiculo. XXI.

APPELLATIO.

Appellare an possint religiosi a sententiis et præceptis suorum Prælatorum. XVI, 154, 1 et seq.
 Appellationis effectus quis sit. 156, 6.
 Appellatio a sententia an habeat locum in Societate. 1131, 34.
 Censura sub conditione suspenditur per appellationem. XXIII, 49, 1.
 Legitimam. 50, 2.
 Et intra legitimum tempus factam. 50, 3.
 Non tamen absolute lata. 51, 5.
 Aut conditionata, impleta conditione. 51, 6.
 Secus sententia declaratoria. ib.
 Per appellationem a censura sub conditione, et censura, et præceptum suspenditur. 49, 1.
 Per appellationem non impediuntur censuræ effectus. 186, 2.
 Per appellationem antecedentem sententiam suspenditur cessatio a divinis, non per subsequentem. XXIII bis, 308, 3.
 Sensusio post interpositam appellationem lata, est nulla. 57, 3.
 Appellatio vero interposita post suspensionem non impedit ejus effectum. ib.
 Appellatio a censura lata ab ordinario iudice non impedit denunciationem. XXIII, 80, 1.
 Etiamsi censura in ignorantem lata sit. 80, 2.
 Nisi ignorantia possit a censura excusare. ib.
 Appellatio a delegato impedit denunciationem ejus. 80, 1.
 Item si sit a sententia declaratoria criminis. 80, 3.
 Appellatio a sententia, ut excommunicatus denunciatur, non suspendit illam. 81, 4.
 Congregationes, quæ a Papa ad generale Concilium appellant, suspenduntur. XXIII bis, 266, 14.

APPETITUS.

Appetitus vitalis, et innatus in Deo sunt. I, 214, 2-3.
 Appetitum hominis essentia divina sine relationibus divinis satiare potest. 133, 1.
 Appetitus innatus ad beatitudinem non datur in nobis. 70, 4.
 Ex appetitu innato beatitudinis, quoad speciem necessario, probabiliter colligitur possibilitas visionis beatæ, non vero evidenter. 66, 10 et seq.

- Appetitus ad visionem beatam ne ad minimum quidem gradum illius in nobis est completus, sed ad summum inchoatus. 123, 9.
- Appetitum naturalem ad beatitudinem non habemus, nec ut visio est, nec ut intellectio. 126, 10-11.
- Ex appetitu elicitu naturali, non infertur possibilitas objecti. 66, 10.
- Appetitus elicitus naturalis potest esse de re impossibili. ib.
- Appetitus naturalis boni supernaturalis non potest esse efficax. 66, 11.
- Appetitus ad beatitudinem est necessarius quoad speciem. 66, 10.
- Appetitu elicitu naturali, et efficaci, non possumus unionem hypostaticam desiderare, sed per simplicem solum complacentiam. 66, 10-11.
- Ex appetitu proximo sciendi colligitur virosos beatos in Verbo objecta naturalia creata. 171, 8.
- Appetitus sciendi determinatur ad cognoscendas res in particulari. 172, 12.
- Ex appetitu naturali, et ordinato, colligitur videre beatos in Verbo ex actibus liberis, et contingentibus effectibus, quæ ad cuiusque pertinent statum. 173, 15.
- Appetitus beatorum non potest satiari nisi infinito bono quatenus tale est, atque adeo quidditativa Dei cognitione. 132, 17.
- Vide AFFECTUS. II.
- Appetitus sensitivus in statu innocentiae perfecte subderetur rationi. III, 248, 1 et seq.
- Quo dono id formaliter fieret, variæ sententiæ referuntur, ac refelluntur. 250, 11 et seq.
- Fieret partim per internos habitus et actus: partim per externam Dei protectionem. 252, 18-19.
- Neque in singulis potentiis unus sufficeret habitus. 253, 20-21.
- Ad hanc appetitus subjectionem sufficerent virtutes naturales, an requirentur infusæ per se. 254, 24.
- An etiam præter hoc necessarius esset habitus alius. ib., 25.
- An tale donum naturale esset, an supernaturale. 255, 26.
- Appetitus passiones, vide PASSIONES. III.
- Appetitus naturalis et elicitivus in quo differant. 733, 1.
- Præter appetitum naturalem est in quavis re cognoscente specialis potentia vitaliter appetitiva. 734, 2.
- Appetitus elicitivus, alius est materialis et sensitivus: alius immaterialis et rationalis. ib., 3.
- Utrumque in homine reperiri fide constat. ib.
- Et reipsa differre fidei magis consonat. ib.
- Appetitus rationalis in Deo qualiter admittendus. 755, 4.
- Appetitus objectum adæquatum est bonum, vel aliqua boni ratio. 733, 1 et seq.
- Appetere non esse simpliciter an aliquis sibi possit. 736, 5.
- An impossibile. 737, 6.
- Appetibile bonum an necessario esse debeat ipsius appetitus. 737, 7.
- Appetitus absque efficientia appetibilis cognitivum suum elicit actum. 738, 3 et seq.
- Appetitus nunquam fertur in incognitum. 760, 8.
- Cognitio non effective concurrat, sed ut causa applicans vel conditio omnino necessaria. ib.
- Unus actus appetitus in alium effective influit. ib.
- Per actum appetendi produci terminum modaliter distinctum, contra nonnullos convincitur. 760, 9.
- Appetitum sensitivum dividi in irascibilem, et concupiscibilem, tanquam in duas potentias realiter distinctas, quorundam opinio. 761, 2.
- Opposita probabilior. ib. 3.
- Utriusque appetitus quodnam sit objectum. 762, 4 et seq.
- Appetitus sensitivus in corde residet. 763, 8-9.
- Actus appetitus cur dicantur passiones. 764, 1.
- Actus appetitus sensitivi quot sint, et quomodo colligantur, ac diversificentur. Vide verbo PASSIO.
- Appetitus sensitivus movetur a voluntate, media ratione. 769, 2.
- Subditur politice, non despotice. ib.
- Appetitum sensitivum libertate donari ad peccatum saltem veniale, error Cajetani impugnatur. 770, 4-5.
- Appetitus an obediat rationi circa objecta supernaturalia versanti. ib. 7.
- Appetitum sensitivum immediate elicere motum progressivum, qui velint. 778, 4.
- Oppositum probabilior. 779, 5.
- Appetitui sensitivo qualiter subjaceat motiva potentia quoad progressum? 780, 13 et seq.
- Appetitus sensitivus non movetur ex se propter finem, proprie, et cur. IV, 23, 7.
- Appetitus sensitivus non est subjectum virtutum. 494, 7-8.
- Appetitus sensitivus an inclinet ad malum. 507, 13.
- Appetitus motum omnem esse peccatum mortale, error. 560, sect. 4, per totam.
- In appetitu sensitivo posse dari peccatum veniale, error Cajetani. 562, 1.
- Concupiscentia appetitus sæpe est peccatum veniale ex defectu voluntatis. 564, 2.
- Sæpius nullum est peccatum. ib.
- Appetitus innatus beatitudinis, vide BEATITUDO NATURALIS IN PARTICULARI. IV.
- Appetitus innatus datur in nobis ad beatitudinem in communi. 150, 5.

Appetitus innatus non potest esse ad videndum Deum sub ratione causæ primæ, quin sit etiam sub aliis rationibus, verbi gratia, trini, etc. 152, 6.

Appetitum innatum ad supernaturalem beatitudinem tam certum est non dari, ac non dari potentiam naturalem. 153, 10.

Appetitus naturalis, si daretur ad beatitudinem supernaturalem, nulla esset beatitudo naturalis. *ib.*

Appetitus elicitus naturaliter est ad beatitudinem naturalem tam in communi, quam in particulari, necessarius quoad specificationem, ac sublati extrinsecis impedimentis laboris, etc. 154, 1 et seq.

Appetitus elicitus naturalis non potest esse efficax ad beatitudinem supernaturalem, et cur. 155, 6.

Inefficax tamen seu conditionatus potest esse etiam in infideli. 155, 7.

Talis vero appetitus non oritur ex innato naturali. *ib.*

Appetitus non potest ferri in incognitum. 243, 1 et seq.

Appetitus non movetur a voluntate, nisi media cognitione sensitiva. 272, 1.

Et quo pacto obediat voluntati. 272, 2.

Appetitus delectatio, vide DELECTATIO. IV.

Appetitus, vide INCOGNITUM. IV.

Appetitus inclinatio mere naturalis, quo sensu lex sit appellandus. V, 2, 4.

Appetitus sensitivus quibus modis frænari possit. VII, 189, 11.

Quo pacto in appetitu consurgant motus proportionati affectui voluntatis. XIII, 29, 9.

Aliquando applicatur appetitus ad res divinas directe a voluntate. *ib.*

Appetitus sensitivi motus qualiter ad cultum religionis spectent. 29, 9-10.

Qualis religionis habitus detur in appetitu. 38, 11.

Appetitus mediorum accipit limitationem ex fine. XIV, 81, 9.

Appetitus, et sensus, quatenus distinguantur. 186, 1.

Appetitus superior naturaliter movet inferiorem. 197, 1.

Appetitus sensitivus non impeditur a contemplatione. 197, 2.

Appetitus sensitivus, quomodo per extasim elevatur. 197, 3.

Appetitus sensitivus, quomodo in oratione cooperetur voluntati. 198, 4.

Appetitus honoris, famæ et dignitatum virtualiter amputantur per tria vota religiosa, paupertatis, castitatis et obedientiæ. XV, 124, 15.

In appetitu sensitivo regulariter sequitur dolor ex pœnitentiæ actu. XXII, 40, 2 et seq.

Sæpe tamen impeditur ob corporis dispositionem. 44, 5.

Appetitus innatus, elicitivus et elicivus, in quo consistant. XXV, 33, 3.

Appetitus multis modis dici potest naturalis, qui sigillatim declarantur. 54, 4.

Appetitu innato et elicito scientiam ab homine amari, late ostenditur. 54, 7 et seq.

Appetitus ad scientiam magis ad speculativas quam ad practicas terminatur. 63, 32.

Appetitus innatus non est in homine ad claram Dei visionem ut sic, elicivus vero aliqualis. XXVI, 154, 38.

APPETITUS, APPETITUS CHRISTI.

Appetitus duo in homine, quorum si inferior peccaverit, superiori tribuitur, si potuit impedire. XVIII, 190, 8.

Appetitus sensitivus verus in Christo fuit. 198, 1.

Ejusque veri et proprii actus in Christo fuerunt. 198, 2.

Non vero absque consensu rationis et voluntatis, quem nunquam prævenire potuerunt. 199, 3.

Appetitus hujus actus, an fuerint in Christo perfecti ex positivo consensu, et motione voluntatis; an vero interdum fuerint prævisi et permissi. 199, 4.

Appetitus sensitivus Christi et refugiebat, et appetebat mortem. 202, 6.

Appetitus sensitivus Christi fuit aliquo modo conformis divinæ voluntati circa objecta repugnantia ex motione portiois superioris. 299, 3.

Vide CONCUSPISCENTIA, SENSUALITAS, FOMES, VOLUNTAS. XVIII.

APPREHENSIO.

Apprehensio et iudicium in potentiis, cognoscitibus quomodo differant? III, 637, 1 et seq.

Apprehensio simplex in omnibus sensibus, et potentiis cognoscitivis reperitur. 638, 6.

Apprehensio simplex aliqualem participat rationem iudicii. XXV, 291, 6.

Apprehensiones compositæ sine iudicio, ut, Astra sunt paria, regulariter fiunt per conceptus potius vocum quam rerum. 292, 8.

Vide AMOR II.

APPROBATIO.

Approbatio Ecclesiæ necessario et absolute requiritur ad verum statum religionis. XV, 193, 1.

Approbatio duplex significatio, una ad intellectum, alia ad voluntatem pertinet. 195, 11-12.

Ad religionem in communitate institutam necessaria est Ecclesiæ approbatio iudiciaria. 195, 13.

Hæc approbationis necessitas non solum in iure canonico, sed etiam in naturali fundatur. 196, 14.

Semper fuit necessaria approbatio vel Papæ, vel
Episcopi, pro religionis instituendæ diversitate.
196, 16.
Etiam est necessaria approbatio practica, per
quam detur potestas acceptandi. 197, 18.
Sine Ecclesiæ approbatione prohibetur et irritatur
eujuscumque veræ religionis institutio. 200, 8-9.
Non requiritur approbatio expresse et quasi for-
maliter sub ratione veræ religionis, ut sit et
dicatur vera religio, etiam quando votis tan-
tum simplicibus approbatur. 202, 18 et seq.
Requiritur vero, quando talis vivendi modus non
includit tria vota integra et de se perpetua.
204, 21.
Non solum est necessaria approbatio ad veram
religionem, sed etiam ad quemcumque modum
vivendi honestum, observantem ordinem, ritum
et cæremonias aliquas religiosas sine tribus
votis. 204, 22.
Quid nomine religionis et ordinis approbandi in-
telligatur. 205, 25.
Quid item prohibeatur in cap. 1, de Religiosis
domibus, in 6. ib.
Non intelligitur modus vivendi honestus et sin-
gularis in vita privata. 205, 26.
Vide POTESTAS XV.

AQUA.

Aquæ elementum in propria forma et loco, et a
terra distinctum; creatum est in eodem instanti
cum cælo et terra. III, 47, 16.
Non replevisse spatium totum inter terram ac
cælum empyreum, contra aliquos concluditur.
48, 18.
Aguas super firmamentum creatas non esse ange-
los, ostenditur. 110, 2-3.
Neque corpus aliquod cœleste, nempe crystalli-
num. 111, 4 et seq.
Neque item aquas elementares, quæ sint super
octavam sphaeram. 113, 9 et 117, 19.
Sed elementares aquas nubium, ac similium im-
pressionum, quæ supra cælum aereum, id est,
in superiori ejus regione fiunt. ib., 20 et seq.
Vide etiam FIRMAMENTUM. III.
Aquæ super firmamentum positæ secundo die,
quomodo illuc elevatæ. 126, 10 et seq.
In aquis nulla transmutatio substantialis facta est
tertio die, dum in unum locum congregarentur.
128, 3 et seq.
Aquarum congregatio quomodo facta sit, discuti-
tatur. 129, 5 et seq.
Vera resolutio. 133, 15 et seq.
Aqua tertio die congregata, addensata etiam est.
134, 19.
Et salsedine imbuta. 135, 20-21.
Aquarum confluentia ad concava terræ, fuit ab

ipsa earum gravitate, vel ab appetitu replendi
vacuum, addito forte peculiari Dei adjutorio.
137, 25.
Aquæ etiam dulces in peculiarem locum ita con-
fluere, ut neque humor aqueus intra terram
reliquus sit. 138, 29.
Aquæ omnes quo sensu dicantur in unum locum
congregatæ, cum tamen non unum, sed plura
sint maria. 139, 30.
Aquæ omnes continue currentes, et cum Oceano,
et inter se alicubi continuantur. ib.
Aquæ guttulæ cur in sphaeram conglobentur. 131.
10-11.
Christus cum baptizatus fuit, quid aquis contu-
lerit. XIX, 383, 2.
Aqua et sanguis ex latere Christi. 687, 4.
Quid significarunt. ib.
Num permista fluxerint. 688, 5.
Qua ratione purganda aqua, et innovanda post
diem judicii. 1112, 11.
Aqua lustralis, licet cæremonia sacra et aliquam
sanctificationem conferens, cur non sit sacra-
mentum. XX, 15, 9.
Aqua rosacea simpliciter non est aqua. 42, 4.
Vide BAPTISMUS, verb. Materia. XX.
Ejus consecratio per extrinsecam benedictionem
instituta ab Ecclesia, juxta cujus voluntatem
potuit ad partes miscendas extendi. XXI, 306, 4.
Aqua, cum se ad pristinam frigiditatem reduci-
tur, media forma substantiali præstat. XXV,
500, 8.
Aqua frigida soli in æstate aliquantulum objec-
ta, cur frigidior fiat. 674, 20.
Aqua in prima mundi constitutione, quando creata.
448, 27.

ARABIA.

Triplex. XIX, 239, 5.
Arabia Felix auri et aromatum ferax. 240, 7.

ARBITER, ARBITRIUM.

Arbiter judex damnatum cogere non potest. XXIV,
385, 7.
ARBITRIUM ANGELORUM AN SIT VERTIBILE, vide vo-
LUNTAS. II.
De concordia liberi arbitrii cum necessitate suf-
ficientis auxilii prævenientis. VIII, 376, 1 et seq.
An loca Scripturæ quæ dependentiam liberi ar-
bitrii a voluntate et omnipotentia divina tes-
tantur, physicam prædeterminationem osten-
dant. 537, 1 et seq.
Vide LIBERUM ARBITRIUM. X.

ARBOR.

Arborem Adamo vetitam veram fuisse, de fide
est. III, 314, 2.
Non fuit ficulnea. 315, 4.

Nec seges, aut vitis. ib., 5.
 Credibile fuisse alterius speciei perfectioris, a vulgo notis arboribus. ib.
 Cur dicatur arbor scientiæ boni et mali. 316, 6.
 Non fuit vetita, quia nociva. 316, 7.
 Arbor vitæ, vide VEGETALIA, LIGNUM VITÆ. III.
 Sese inclinavit adorans Jesum Ægyptum ingredientem. XIX, 272, 7.

ARCHANGELUS.

Archangeli nomen dupliciter sumitur, appropriate accommodatur secundo ordini seu choro Angelorum ab infimo, et huic præcellit, non imperio, sed dignitate. II, 53, 10.
 Archangeli nomen aliquando sumitur pro speciali ordine, aliquando extenditur ad alios, præcipue ad principatus. 693, 28.
 Archangelis an hujusmodi custodia interdum committatur. 759, 10.
 Vide etiam CHORUS. II.

ARCHIEPISCOPUS.

Archiepiscopus quam potestatem legislativam habeat. V, 349, 3.
 Archiepiscopus non aliter dispensat in lege Concilii provincialis, quam Episcopus. VI, 71, 5.
 Archiepiscopus quomodo ligatur legibus Concilii provincialis. 72, 7.

ARGENTEUS.

Quanti aestimetur communiter. XIX, 544, 15-16.
 Argentei quibus Christus venditus, quanti valoris, ib. et 17.

ARGUMENTUM.

Quando argumentum negativum habet vim. I, 794, 3.
 Argumenta ex naturali insufficientia liberi arbitrii ad opera gratiæ. X. 464, 1 et seq.
 De argumento sumpto ex errore Pelagii et ex libris S. Augustini de Gratia Christi, et de Gratia et libero arbitrio. 514, 2 et seq.
 De argumento sumpto ex errore Semipelagianorum, et ex libris Augustini de Prædestinatione Sanctorum, et de Dono perseverantiæ, cum Epistolis Prosperi et Hilarii. 524, 2 et seq.
 De argumento sumpto ex Dono perseverantiæ, et de Correptione et gratia. 526, 1 et seq.
 Argumentum a contrario quando non valet. XIV, 782, 7.

ARIANA HÆRESIS.

Ariana hæresis quomodo dicatur orbem fere omnium occupasse terrarum. XXIV. 78, 2.—82, 16.

ARISTOTELES.

Aristotelem errasse circa animæ immortalitatem, plures docuerunt. III, 542, 1 et seq.

Communior sententia non errasse, late probatur. 544, 6 et seq.
 Aristoteles agens de circumstantiis, late exponitur. IV, 237, 14.

ARMA.

Arma an liceat vendere injuste bellantibus. XII, 729, 5.

ARMACHANUS.

Sine fundamento imponit Christo et Adamo necessitatem servandi paupertatem. XIX, 420, 15.

ARREPTITIUS.

Arreptitii, qui a dæmone vexantur, sunt irregulares. XXIII bis. 563, 7.

ARS.

Ars intellectus divini gubernationis directiva, est ipsa gubernatio activa ratione connotati ab ea differens. I, 312, 7.
 Creatura prout in Deo est, est ipsa vita, et Ars Dei. 148, 12.
 Impossibile est artem cognosci quin simul artificiatum cognoscatur. 149, 14.
 Gubernatio divina potest dici etiam ars divini Intellectus quæ dirigit actionem gubernativam. 312, 7.

Vide IDEA. I.

Ars et prudentia quomodo differant. IV, 483, 3 et seq.
 Ars factibilium in Christo fuit. XVII, 673, 2.
 Ars effectiva imaginum honesta est. XVIII, 597, 5.
 Artis concursus ad effectum, idem est cum concursu causæ exemplaris. Vide CAUSA EXEMPLARIS. XXV.

ARTEFACTA.

Vide SIMONIA, in materia ejus. XIII.

ARTICULUS FIDEI.

Articulus fidei quid addat supra propositionem de fide. XII, 30, 10.
 Articulorum fidei numerus, quis. ib.
 Articuli fidei an omnes, et quomodo sint in lege gratiæ ex præcepto explicite credendi. 374, 5 et seq.

ARTICULUS MORTIS.

In articulo mortis quilibet sacerdos potest quemlibet a quolibet peccato et censura, etiam hæresis, absolvere. XII, 549, 22.
 Articulus mortis, et periculum morale ejus quoad hoc idem sunt. 549, 23.
 In articulo mortis ut possit quis ab hæresi absolvi per quemlibet sacerdotem, debet esse necessitas, non solum ex parte pœnitentis, sed etiam ex parte confessoris. 549, 24.
 Absolutio ab hæresi in articulo mortis relinquit

obligationem comparandi personaliter coram Pontifice, si confessus periculum evadat. 549, 23.
 Si per se comparere nequeat, non tenetur per alium adire. *ib.*
 Facultas absolvendi in articulo mortis an extendatur ad eos qui censentur perpetuo impediri, ne per se possint ante Papam comparere. 550, 26.
 In articulo mortis tenetur quis actum charitatis Dei elicere, si conscientiam habeat peccati mortalis. Idque etiamsi sit copia confessoris. 667, 3.
 In articulo mortis non potest Sacerdos ordinarius absolvere a reservatis moribundum, si adsit Superior, vel alius qui habeat potestatem absolvendi a reservatis. XVI, 211, 14.
 In articulo mortis potest quilibet confessor ordinarius religionis absolvere religiosum mendicantem ab omnibus casibus et censuris, et concedere ei indulgentiam plenariam. 209, 8 et seq. Vide MENDICANTES. XVI.
 In articulo mortis potest absolvere a censuris quilibet clericus, etiam non ordinatus in sacris. 995, 32.

ASCENSIONIS FESTUM.

Ascensionis festum ab Apostolis manavit. XIII, 276, 1.
 Generale est in tota Ecclesia. *ib.*

ASIA.

In eam profecta B. Virgo, post Christi mortem, Ephesi habitavit. 285, 6.

ASSASINUS.

Mandans aliquem occidi per assassinos, etiamsi mors non sequatur, excommunicationem ipso facto incurrit. XXIII, 643, 47.
 Qui sint assassini. *ib.*

ASSENSUS.

Inter assensum et iudicium nulla est differentia. VII, 678, 13.
 Vide FIDEI ACTUS et CONCLUSIO. XII.

ASSERTIO.

Dei promissio quomodo ad puram assertionem comparetur. XI, 417, 13 et seq.
 Quam obligationem inducat assertio humana. 419, 18.
 Curque ei addatur promissio. *ib.*
 Nihilominus potest sub mortali obligare. 421, 22.
 Quando homo asserit se aliquid facturum, non obligatur ad id faciendum, nisi iuramentum intercedat vel promissio. 419, 18.
 Simplex assertio humana, quomodo comparetur ad promissionem. 418, 16.
 Quantum differat a simplici assertionem Dei. 419, 17.
 Assertio de futuro quatenus obliget. XIV, 502, 1 et seq.

Assertio de futuro an semper involvat promissionem. 502, 3.
 Assertio de futuro et promissio quatenus differant. 503, 5.
 Assertio de futuro jurata quid importet. 503, 6 et seq.
 Assertio de futuro jurata, an transeat in promissionem. 503, 7 et seq.
 Vide JURAMENTUM. XIV.

ASSISTENTIA.

Assistentia Spiritus Sancti respectu Summi Pontificis et Concilii legitimi generalis est gratia gratis data. VII, 172, 65.

ASSISTENTES ANGELI.

Assistendi, seu *adstandi* verbum trifariam sumitur. II, 678, 10-11.
 Assistentes ita sunt quidam Angeli ut ex officio non sint ministrantes. Alii e contra ex officio ministrant, non assistunt, 678, 8 et seq.
 Assistentium Angelorum tres sunt ordines, Seraphim, Cherubim, Throni. 682, 23-24.
 Assistentes plures numero sunt, quam ministrantes. 683, 26.
 Ex dispensatione aliquando supremos Angelos mitti ad nos, probabile est. 699, 47.
 Assistentium quomodo sit proprium alios illuminare. 700, 1 et seq.
 In assistentes et ministrantes adæquate Angeli dividuntur. 682, 23-24.
 Vide etiam MINISTRANTES ANGELI. II.

ASSISTENTES SOCIETATIS.

Assistentes Præposito generali Societatis quot sint, quod munus, et quod suffragium habeant. XVI, 1059, 6.
 A quibus possint aut debeant eligi. 1073, 4.
 Omnes Societatis religiosi tenentur manifestare Generali quoscumque sciverint assistentium munus procurare. 903, 16.

ASSUMPTIO CORPORUM.

Assumptio corporis ab Angelo non consistit in unione substantiali. II, 548, 2.
 Nec in hypostatica. 548, 2 et seq.
 Nec in alia formali unione, etiam accidentali, sed in præsentia substantiæ assumptis ad corpus assumptum, cum respectu ad usum ejus, qualis sit hic respectus. *ib.*
 Assumpta corpora non habent dotes gloriæ. 672, 15.
 Assumantur corpora ab anima separata, aut Deo. 550, 2-3.
 Assumpseritne Deus citra Incarnationem corpus visibile. 779, 42.
 Assumptum corpus non necessario formatur ab assumente. 551, 5.

- Nisi quando requiritur major virtus. 532, 8.
 Assumunt Angeli corpora non raro. 536, 3.
 Qui putent id fieri ab Angelis, componendo tantum varias species intra nostram imaginativam. 537, 4-5.
 Fieri sæpe exterius, ac vere certum est. 537, 6 ct seq.
 Idque virtute etiam naturali Angelorum. 539, 10-12.
 Assumere possunt Angeli corpora videnda uni et non alteri. 540, 13.
 Quomodo id fiat. 540, 14.
 Raro assumunt Angeli corpora verorum animalium. 540, 1.
 Vera animalia imperfecta possunt Angeli efficere, applicando activa passivis, ut ea assumant. 541, 2.
 Non item perfecta, unde necessario erunt phantastica. 541, 3.
 Assumenda corpora ex qua materia formentur ab Angelis, opiniones variæ. 541, 4.
 Formati tamen a bonis ex aere, a malis ex cœno, aut alia sordida materia, verisimilius. 542, 5 et seq.
 Humana corpora ab Angelis assumpta vera organa, dispositionesque humanas habere sentit Tertullianus. 543, 1-2.
 Contrarium vero probatur. 544, 3-4.
 Dæmones communiter non assumunt corpora undique similia humanis. 544, 5.
 Assumpta corpora quo pacto conflent Angeli partim solida, partim mollia, etc. 545, 8.
 Quo item pacto illa appareant tangibilia. 546, 9-10.
 Et quomodo tangibilia non esse discerni possit. 547, 12.
 In assumpto corpore non necessario est Angelus definitive. 779, 42.
 Per assumpta corpora possint Angeli plura efficere, quam sine illis. 559, 1.
 Quomodo per illa loquantur. 559, 24.

ASSUMPTIO, ASSUMERE, ASSUMPTIBILIS.

- Assumptibilis duobus modis aliqua natura dicitur, et quibus. XVII, 496, 1.
 Quod assumitur, supponitur assumptioni. 498, 3.
 Assumi non possunt partes metaphysice, et cur. 514, 1.
 Assumptibilis est materia prima sine forma, et natura integra et completa. ib., 2.
 Assumptibilis est forma substantialis separata a materia. 515, 4.
 Assumi num potest pars integralis sine aliis partibus. 515, 6.
 Assumi non potest forma accidentalis ad unionem hypostaticam. 516, 3.
 Assumpta potest dici utraque pars prius ordine executionis quam alia in suo genere; simpliciter tamen assumptio corporis videtur antecedere. 559, 3.

- Assumpta est prius substantia quam adveniat ei aliquod accidens. 570, 3.
 Etiam si tale duratione præcesserit in materia. 571, 5.
 Assumere Deum naturam quæ in proprio supposito fuerit peccato subjecta, non est impossibile. XVIII, 194, 18.
 Tunc tamen non esset verum dicere, Deum aliquando peccasse. ib.

ASTRA, ASTROLOGIA.

- Astra non significant ea quorum non sunt causa. III, 157, 5-6.
 Neque omnia futura significant, cum non omnia causent. ib., 7.
 Quo sensu dicantur facta esse in signa. 158, 8.
 Aliqua prædictio futurorum ex astris licita est. XIII, 523, 1.
 Astrologiæ divisio in naturalem et judicariam. 524, 2.
 Quod munus habeat. ib.
 In Astronomia facile datur error. 524, 3 — 525, 6.
 Non est malum conjectare ex astris effectus naturales. 525, 5.
 Quomodo peccat, qui pro certo effectus ex astris prædicat, quod non est peccatum divinationis. 525, 7.
 Non est malum conjectare ex astris nascentis pueri inclinationem, non tamen certo. 526, 8.
 Divinatio ex astris quomodo sit illicita, vide DIVINATIO EX ASTRIS. XIII.
 Hæresis est dicere, astra esse causas futurorum contingentium liberorum. 529, 17.
 Si astra determinarent ad unum nostram voluntatem, eam necessitarent. 530, 19.
 Imagines astronomicas defendit Cajetanus, impugnatur tamen. 569, 17-18.
 D. Thomas eas damnat. 570, 21.

ATHENIENSES.

- Decimo die post nativitatem pueris nomen imponebant. XIX, 255, 1.

ATTENTIO.

- Attentio in actu visionis est effectio ipsius visionis. I, 159, 5.
 Attentio actualis requiritur ut intellectus aliquid actu cognoscat. II, 664, 27.
 Attentio intellectus est ejus peculiaris efficientia circa actum per quem tendit in objectum. ib., et 665, 29.
 Attentio in divino intellectu, qualis sit. 665, 29.
 Attentio triplex. XIV, 224, 2.
 Attentio spiritualis, quæ. ib.
 Attentio omnino requiritur ad orationem mentalem. 86, 6 — 135, 16.
 Attentio non est propria orationi. 86, 6.

- Attentio est de substantia orationis vocalis. 224, 3.
 Attentio omnis si desit, non datur oratio vocalis.
 223, 5.
 Attentio requiritur in omni oratione voluntaria.
 224, 3.
 Attentio ad minimum debet esse virtualis. 225, 6.
 Attentio qualis sufficiat ut oratio sit valida atque
 impetret. 226, 8 — 231, 7.
 Attentio quæ est sufficiens ad satisfactionem et
 meritum. 231, 8.
 Attentio nimia ad Deum, an impediatur orationem
 vocalem. 227, 14.
 In loco impediante attentionem, quando orandum
 sit. 240, 11.
 Attentio in choro, quæ requiratur. 338, 1 et seq.
 Attentio non cadit sub mortali in mercenarios
 cantores. 342, 13.
 Attentio in recitantibus privatim, quatenus sit
 necessaria. 397, 1 et seq.
 Attentio est necessaria ut obligationi recitandi
 satis fiat. 402, 13.
 Attentio nulla qui recitat horas canonicas, pec-
 cat mortaliter. 404, 19.
 Attentio virtualis quando desinat. 402, 13.
 Attentio, et intentio quomodo distinguantur. 222, 2.
 Attentionis defectus, quando venialis. 404, 19 et s.
 Attentio quæ sufficiat scrupulosis. 405, 22.
 Attentio an sit sufficiens agendo alia. 406, 24.
 Attentio an possit per excessum esse peccaminosa.
 406, 25-26.
 Attentio quæ sufficiat ad recitandum. 406, 27.
 Attentio cum deficit, est iterum ex obligatione re-
 citandum. 407, 29-30.
 Attentionis defectus tunc peccatum importat, cum
 est intentio iterum non recitandi. 407, 30.
 Vide CHORUS. XIV.
 Vide ANIMA in fine. XIX.
- ATTESTATIO.
- Attestatio simplex in juramento, quid sit. XIV,
 460, 3.
- ATTRIBUTA DIVINA COMPARATA CUM ESSENTIA
AC SECUM IPSIS.
- Attributionum Dei duplex acceptio. I, 610, 1.
 Eorum variæ divisiones. ib. et seq.
 Attributiona divina sunt una simplicissima perfectio.
 132, 17.
 Attributiona omnia æque sunt de essentia divina.
 130, 9.
 Eademque est de essentia attributionum. 36, 3.
 Attributiona divina sunt perfectio simplicissima, licet
 per ordinem ad creaturas contineant infinitos
 gradus perfectionis qui in creaturis excogitari
 possunt. 30, 15.
- In simplicissimo attributo non est totum, nec pars,
 nec gradus, aut modus distinctus. 132, 17.
 Attributiona licet in se non distinguantur, habent
 tamen virtualement distinctionem. 38, 2 et seq.—
 130, 13.
 Attributiona Dei propria absoluta, et positiva, prædi-
 cantur de Deo essentialiter. 33, 2.
 Attributiona affirmativa quot modis sint. 30, 16.
 Quot attributiona negativa ex Scripturis colligantur.
 27, 4.
 Attributiona respectiva alia ab æterno, alia ex tem-
 pore Deo conveniunt. 30, 14.
 Ad attributiona non conveniunt proprie relationes
 ad intra. 29, 12.
 Attributiona invicem se essentialiter includunt. 38, 1.
 Attributiona ratione inter se distinguuntur. 38, 2.
 Attributionum mutua inclusio non repugnat dis-
 tinctioni rationis. 40, 8.
 Attributiona Dei absoluta sunt intellectus et voluntas,
 et solum dicunt relationem secundum dici.
 610, 1.
 Attributionum absolutum Dei est scientia. ib.
 Attributiona positiva non multiplicantur realiter in
 Deo. 611, 5.
 Attributiona omnia sunt de essentia singularum per-
 sonarum, earumque relationum, non autem e
 converso. 603, 3.
 Attributionum unum uni, et alterum cur alteri per-
 sonæ accomodetur. 611, 5 et seq.
 Quot modis comparentur attributiona divina. 41, 1.
 Nomina quibus attributiona significantur nec res-
 pectu nostri, nec beatorum synonyma sunt.
 41, 10.
 Attributiona in concreto proprie affirmantur de Deo,
 et inter se. 41, 2.
 Attributiona positiva et absoluta vere in abstracto
 de Deo prædicantur. 42, 6.
 Attributiona divina essentialia, et positiva de se invi-
 cem vere affirmantur. 42, 7-8.
 Attributiona positiva non prædicantur substantive in
 plurali de divinis personis. 612, 8.
 Bene tamen adjective. 613, 12.
 Attributionum privativum cur substantive sumptum
 in singulari tantum prædicetur. 613, 1.
 In attributionibus divinis distinctio rationalis per ordi-
 nem ad quid frequentius sumatur. 627, 16.
 Attributiona divina ipseque Deus in concreto recte
 prædicantur de abstractis. 42, 6.
 Omnia attributiona Dei sunt de essentia divinæ essen-
 tiæ. XXVI, 90, 4. et seq.
 Attributionum quodlibet Dei est de essentia alterius,
 et de essentia cujuslibet attributi est essentia
 divina. 92, 10.
 Attributiona divina, quatenus dicunt aliquid positi-
 vum, non distinguuntur in re ipsa inter sese,
 neque a Dei essentia. 89, 2.

ATTRIBUTA DIVINA PER ORDINEM AD INTELLECTUM
CREATUM.

- Beatos non posse videre Deum secundum omnia attributa, qui opinati sunt. I, 128, 2.
- Attributa omnia videri posse, sed non ita necessario ut essentia sine illis videri nequeat, qui existimarunt. 129, 6.
- Attributa omnia posse Beatos videre, sed non posse omnem modum uniuscujusque, qui existimarunt. 128, 4.
- Supposita visione per quam videatur essentia, et attributa per alium actum, posse videri unum attributum sine alio, qui defendunt. 129, 7.
- Attributa divina non oportet ut videantur a beatis per modum plurium, sed ut sunt simplex perfectio. 130, 10.
- Attributa divina ita videntur distincte a Beatis, ut non sit, nec esse possit distinctis visionibus inadæquate attingentibus ipsa. ib.
- Attributa licet a Beatis distincte cognoscantur non videntur tamen ut distincta in re. ib.
- Attributa ita a Beato videri possunt, ut cognoscantur ratione distinguibilia ab inferiore intellectu. ib., 11.
- Non est tamen necesse. ib.
- Attributa non est necesse ut videantur a Beato cum omni habitudine ad creaturas. 130, 11 — 131, 14.
- Attributa divina non esse plura quam quæ a nobis cognoscuntur, probabilius est. ib.
- Attributorum qui cognoverit existentiam, et quod sint, cognoscat necesse est quidditatem, et quid sint. 132, 17.
- Attributum quodvis non potest videri sine alio nec per verbum inadæquatum. 133, 20-21.
- Attributa necessario videbit qui videt essentiam, non vero visa essentia, divinæ voluntatis decreta necessario videbuntur. 140, 3-4.
- Attributum unum, ad hoc ut prius alio intelligatur quid sufficiat. 255.
- Attributa adeo necesse est videre qui videt essentiam ut posita visione nec de potentia absoluta aliud fieri possit. 129, 8-9.
- Vide SINGULA DEI ATTRIBUTA I.
- Excellentia divina, quatenus coalescit ex omnibus attributis, est ratio ob quam religio colit Deum. XIII, 14, 4.
- Ratio primi principii non est distinctum attributum ab aliis. ib.
- Ex pluribus attributis coalescit ratio primi principii. ib.

ATTRIBUTA DIVINA PRÆDICANDA DE CHRISTO.

- Attributa personalia Patris et Spiritus Sancti non prædicantur de Christo. XVIII, 223, 3.

- Attributa divina dicuntur de Christo, sed non cum reduplicatione ut homo. 225, 4.
- Attributa quædam Christo conveniunt ratione utriusque naturæ. ib.
- Attributa creaturarum conveniunt Christo, quando non includunt suppositum creatum, et ex nihilo productum. 245, 5.
- Attributa divinitatis, sive in concreto, sive in abstracto, non possunt de humanitate prædicari. 220, 2.
- Attributa Dei simpliciter prædicantur de Christo et de homine substantiali prædicatione vera et propria. 223, 2.
- Attributa divinitatis et ipsa divinitas non possunt prædicari de Christo denominative. 224, 1.
- Attributa divinitatis, qua ratione humanitati Christi interdum communicari possint. 224, 5.
- Attributa humanitatis, neque in concreto, neque in abstracto, de divinitate prædicari possunt. 224, 4.

ATTRITIO.

- Attritio vel contritio naturalis, an dari queat sine gratia. VII, 574, 6 et seq.
- Actum attritionis vel contritionis in sacramento pœnitentiæ efficere ut instrumentum gratiam sanctificantem, probabile est. IX, 323, 1.
- Attritio, vide MERITUM DE CONDIGNO, ET DE CONGRUO. IX.
- Attritus vel contritus, Baptismum recipiens, vel cogitatione distractus, vel dormiens, vel in amentiam lapsus, effectum sacramenti consequitur. 15, 8-9.
- Attritio nullum amorem requirit etiam imperfectum. XVII, 144, 10.
- Attritio, quæ de se non est sufficiens dispositio ad justificationem, in sacramento propter Christi meritum acceptatur ut sufficiens. XVIII, 357, 7.
- Attritio, quæ est dispositio ad primam gratiam in sacramento, non est meritoria novi augmenti eodem instanti conferendi. XX, 120, 5.
- Sola attritio etiam cum voto sacramenti non sufficit impetrare remissionem peccati. 123, 3.
- Attritio cognita sufficit in sacramento pœnitentiæ. 299, 5.
- Quæ sufficit ad effectum baptismi, sufficit ad effectum pœnitentiæ. 507, 17.
- Non sat est haberi voto. 507, 18.
- Vide SACRAMENTA NOVE LEGIS, verb. Dispositiones, Effectus, et BAPTISMUS, eisdem versiculis, SACRAMENTA IN COMMUNI, verb. Minister, EUCHARISTIA, verbo Minister et subjectum, XX, CHRISTUS IN EUCHARISTIA, verbo Christi cognoscibilitas, XXI.
- Attritio non fit contritio. XXII, 107, 1.
- Licet possit attritus fieri contritus. ib.

Idque tribus modis. 111, 15.
 Attritio potest contritionis honestatem participare
 per relationem extrinsecam. 110, 13.
 Debet esse actus supernaturalis. 99, 4.
 Includitque propositum non peccandi. 100, 5.
 Ex vi præcepti annuæ confessionis non tenetur
 qui confiteri non potest ad habendam attri-
 tionem. 330, 14.
 Licet timeat oblivionem peccatorum. 331, 15.
 Dolor de peccato ex humano motivo, turpi aut
 honesto, non est attritio. 99, 2.
 Attritio etiam, ut pars sacramenti, esse debet ex
 motivo supernaturali. 431, 10.
 Attritio subsequens confessionem non est pars sacra-
 menti. 442, 20.
 Neque attritio de peccatis ex justa causa in con-
 fessione omissis. 444, 23.
 Est tamen per se necessaria ad sacramenti valo-
 rem. ib.
 Si ex ignorantia culpabili desit attritio peccati
 etiam in confessione obliti, confessio est nulla.
 444, 25.
 Si tamen ignorantia sit inculpabilis, confessio
 est valida, sed informis. 444, 25-26.
 Attritio, ut est dispositio ad venialis remissionem,
 vide VENIALE PECCATUM, § Remissio. XXII.
 Attritionis descriptio ex Tridentino. 99, 1 et seq.
 Sufficiens dividitur in eam quæ est ex timore
 gehennæ, et eam quæ est ob fœditatem pec-
 cati. 102, 1.
 Attritio ex timore gehennæ, a qua virtute proce-
 dat. 106, 10.
 Attritio ob fœditatem peccati esse potest superna-
 turalis, et ex auxilio gratiæ. 106, 11.
 Attritio differt essentialiter a contritione. 100, 6.
 Non in conditionibus, sed in motivo. 101, 9.
 Attritio non includit dilectionem Dei super omnia,
 sicut contritio. 101, 10.
 Attritio non semper detestatur peccatum supra
 omne detestabile, sicut contritio. ib.
 Attritio non semper ex motivo universali, sicut
 contritio. 102, 11.
 Unde non semper est sufficiens dispositio absolute
 ad gratiam cum sacramento, sed respective.
 102, 12.
 Attritio non semper procedit ex voluntate des-
 truendi culpam, sicut contritio. 102, 13.

AUCTOR.

Auctor operis imperfecti in Matth. cum Semipe-
 lagianis non sentit. VII, 244, 17.
 Quantum distet sententia auctoris a sententia
 Gallorum et Semipelagianorum. X, 332, 2.
 Auctoris observantia et pia lenitas, et bona vo-
 luntas erga regem Jacobum, cujus librum re-
 fellit, nitet in toto opere; quædam loca hic no-

tantur. XXIV, 102, 1 — 116, 13 — 117, 2 — 124,
 13 — 180, 1 — 199, 12 — 532, proœm.
 Auctoris modestia in respondendo probris et ma-
 ledictis Jacobi regis contra Pontificem Roma-
 num ejusque defensores, præcipue socios Jesui-
 tas. 600, 7 — 603, 14 — 644, 14.
 Auctor adhortatur Jacobum regem ad veram Ro-
 manam religionem. 124, 13.
 Auctor adhortatur Jacobum regem ad standum
 in fide, quam christianis principibus dedit de
 mutanda sententia si convinceretur. 199, 12.
 Auctor adhortatur Jacobum regem ad cognos-
 cendum sanctum principatum Romani Ponti-
 ficis. 351, 13.
 Qua de re cupit cum rege clam colloqui. ib.
 Auctor adhortatur Jacobum regem ad deponen-
 dum quod habet odium contra immunitatem
 ecclesiasticam. 529, 47.
 Auctor exponit quid in hoc opere curaverit, et
 deinde quid a rege Jacobo exoptet. 733, 13 et seq.

AUCTORITAS.

Ab auctoritate duplex argumentandi modus de-
 sumitur. I, 386, 1 — 388, 1.

AUDACIA.

Audacia et timor non sunt proprie in Deo I, 219, 8.
 Audaciam dari in nobis ostenditur. IV, 469, 2.
 Ejus objectum, quidditas et causæ. 469, 3.

AUDACIA CHRISTI.

Audacia appetitus quomodo in Christo fuerit.
 XVIII, 204, 6.
 Audacia perfectissime in Christo fuit. 302, 6.

AUDITIO ANGELORUM.

Ut audiat Angelus novam in se speciem recipit a
 loquente. II, 269, 37 et seq.
 Auditio hæc intuitiva est locutionis alterius. ib.
 Objecti vero abstractiva. 270, 39-40.
 Ab audiente Angelo speciem ad audiendum prin-
 cipaliter produci absurde docuit Richardus. 276,
 58 et seq.
 Audiens Angelus necessario sentit productam in
 se de novo speciem. 277, 61.
 Potest tamen suspendere cognitionem de ipso ob-
 jecto. 277, 62.
 Audiens Angelus potest certo judicare, quis se-
 cum loquatur. 273, 49.
 Unde ut colligat. 273, 50.
 Vide etiam LOCUTIO. II.

AUDITORATUS.

Auditoratus rotæ, vide SIMONIA. XIII.
 Auditoratus et clericatus cameræ conveniunt cum
 beneficiis in jure spirituali et temporali. XIII,
 769, 28.

AUDITUS, AURIS.

- Auditus organum est quidpiam aereum, non purus aer. III, 685, 4.
 Nec nervus a cerebero ad aures descendens. *ib.*, 3.
 Aurium anfractus ad quid a natura instituti. *ib.*, 2.
 Auditus organum quomodo, juxta Aristotelem, immobile. *ib.*, 4.
 Auditus in quibusdam animantibus medio in corpore residet. 686, 5.
 Auditum pollere apes, probabilius. 710, 4.
 Vide plura verbo SENSUS EXTERIOR, et verbo SONUS.
 Ad auditum fidei an et quomodo compelli possint infideles non apostatæ, subditi aut non subditi, vide INFIDELIS. XII.
 Quomodo futurus in corpore glorioso. XIX, 835, 12.

AUGERE et AUGMENTUM.

- Per omne augmentum gratiæ justificationis fit mentio invisibilis. I, 786.
 Vide BEATITUDO. II.
 Augeri gratiam qui negaverint. IX, 453, 2 et seq. Et refutantur. 454, 5 et seq.
 Augetur gratia ex opere operato, etiam in utentibus ratione. 456, 10.
 Augetur gratia ex opere operantis, quamvis actus supernaturales non producant habitus. 457, 11 et seq.
 Augeri gratiam et habitus virtutum per actus bonos, late ostenditur. 459, 4 et seq.
 Non formaliter, quasi ipsi actus multiplicati sit ipsa major sanctitas. 460, 8 et seq.
 Sed effective moraliter, idque variis modis. 462, 12.
 Augmentum gratiæ in substantia animæ non fit per opera naturalis ordinis. 464, 1.
 Augmentum gratiæ semper contingit justis adultis de condigno. 464, 2.
 Non fit juxta proportionem physicam operum. 473, 23 et seq.
 Augeri gratiam per actus remissos, late ostenditur. 469, 15 et seq.
 Augmentum gratiæ vel charitatis in instanti glorificationis non potest tunc contingere ex dispositione recipientis. 467, 10 et seq.
 Augeri gratiam non est eandem jam habitans novo titulo mereri. 470, 16.
 Augmentum gratiæ dandum tandem aliquando probatur. 473, 23 et seq.
 Id vero datur statim ac ponitur meritum. 474, 25 et seq.
 Etiam si meritum sit alterius virtutis a charitate. 479, 37.
 Augmentum gratiæ, vide GRATIA. IX.

AUGUSTINUS.

- Augustinus non censet omnia infidelium opera esse peccata. VII, 395, 7 et seq.

- Augustini liber de Gestis in Concilio Palæstino contra Pelagium denuo inventus, ab auctore in hoc tomo insertus, et magna ex parte explicatus, illius esse opus genuinum, approbatur. 323.
 Quanta sit D. Augustini auctoritas in doctrina et dogmatis divinæ gratiæ. 317, 13.
 Varia ejusdem Augustini encomia. 315, 14.
 Illius doctrina de Gratia an sit de fide. 317, 16.
 Augustini sententia de gratia operante et cooperante examinatur. VIII, 95, 1 et seq.
 Utrum Augustinus physicæ prædeterminationi aliquando faveat. 609, 1 et seq.
 Expenditur sententia Augustini in quæst. 1 ad Simplicianum. X, 547.
 Quo sensu dicat Augustinus aliquas voluntates non esse a Deo. XI, 63, 11.
 Quid Augustinus sentiat de reprobatione positiva. 124, 4.
 Circa permissionem peccati exponitur. *ib.*
 Augustinus non sentit unquam determinari nos ad actus malos. 104, 24-25.
 Quo sensu Augustinus dicat, solum Deum præstare ut voluerimus. 175, 7.
 Defenditur liber de Ecclesiasticis dogmatibus. 189, 7.
 Duplex vocatio gratiæ ex Augustino, communis, scilicet, et propria seu congrua. 202, 12.
 Quæ sit efficax seu congrua ex eodem. *ib.*
 Augustini mens de gratia efficaci. 238, 15.
 Doctrinæ nomine interdum intelligit Augustinus internam vocationem. 239, 17.
 Mens Augustini de electione ad gloriam. 259, 3 et s.
 Per electionem ad gratiam intelligit Augustinus electionem ad gloriam. 261, 1 et seq.
 Quo sensu possit intelligi illud Augustini: *Si non es prædestinatus, fac ut prædestineris.* 340, 20.
 Quo sensu Augustinus dicat Adæ datum esse auxilium ut perseverare posset, et non ut perseveraret, quod tamen datur electis. 379, 23.
 Augustinus post Baptismum et ante reditum in Africam religiosæ vitæ modum inivit, non tamen proprie religiosus fuit. XVI, 528, 1 et seq. — 534, 18.
 Post reditum vero in Africam, etiam ante presbyteratum, vere fuit religiosus, et monachorum institutor. 531, 10 et seq.
 Regulam religiosam scripsit, et quam. 533, 14.
 An regulam scripserit pro Canonicis regularibus, an pro eremitis. 534, 15.
 Vide etiam CANONICI REGULARES, et EREMITÆ. XVI.

AUGUSTUS CÆSAR.

- Quomodo imperare cœpit, et quandiu imperavit. XIX, 394, 8-9.
 Quo tempore monarcha fuit. *ib.*
 Quot annis Christus vixit Augusto imperante. *ib.*

AUREOLÆ.

- Aureolæ dantur tres in patria. IV, 132, 1-2.
 Quid sint. 132, 3-4.

AUSTERITAS.

- De austeritate vitæ Christi, vide CHRISTI VIVENDI RATIO. XIX.
 Quid et qua ratione conferat ad perfectionem virtutis. XIX, 424, 4.
 Ex vitæ austeritate perfectio vitæ et religionis haudquaquam sumenda. ib.
 Pietas et opera misericordiæ vitæ austeritati præferenda. ib.

AUXILIUM.

- Auxilium speciale Dei necessarium est ad perseverandum in gratia. I, 462, 6 — 492, 6.
 Auxilium ad perseverandum in gratia vocatur donum perseverantiæ quod ex parte Dei paratum est omni facienti quod in se est cum illo. ib.
 Auxilium majus et majus beneficium inter se maxime differunt. 522, 8.
 Auxilia prævenientia et excitantia prædestinatis collata, sunt prædestinationis effectus. 469, 5.
 Lumen gloriæ vel aliquod speciale auxilium necessarium est ad visionem beatam. 111, 5.
 Actus fidei et charitatis sæpe fiunt sine habitu, sed ex speciali auxilio. 111, 6.
 Speciale Dei auxilium necessarium est ad perseverantiam in gratia. 462, 6.
 Auxilio speciali non egent Angeli ad servandam totam legem naturæ. II, 392, 16-17.
 Cum æquali auxilio præveniente quidam Angeli steterunt, quidam ceciderunt. 629, 15-16.
 Id auxilium majus fuit in ratione beneficii in illis qui steterunt. 629, 17.
 Speciale auxilium adjuvans et concomitans receperunt sancti Angeli in secundo instanti, non vero mali, quamvis fuerit oblatum. 629, 18.
 Imo si secunda mora successionem habuit, verisimile est, post primam deliberationem datum fuisse sanctis Angelis speciale auxilium præveniens majus, etiam in ratione auxilii, quo confirmarentur. 630, 19 et seq.
 Auxilia physice sufficientia, in via, non negavit Deus Angelis lapsis. 963, 17 et seq.
 Negavit tamen excitantia et prævenientia uberiora. 963, 23.
 Et consequenter negavit moraliter sufficientia. 963, 25.
 Auxilium efficax physice prædeterminans non est admittendum. VII, 43, 28.
 Auxilium efficax per vocationem congruam datum libertatem non aufert, nec ad suppositionem antecedentem pertinet. ib.
 Auxilium gratiæ concurrit per se et physice ad actus supernaturales, ad naturales tantum moraliter. 616, 7.
 Ad credendum omnia et singula media necessaria ad salutem, est necessarium aliquod auxilium gratiæ. 715, 1.
 Ad amorem Dei super omnia naturalem non requiritur auxilium ordinis supernaturalis. 542, 11.
 Speciale gratiæ auxilium ad theologiam discendam requiritur. 151, 8.
 Quid sit, et quotuplex internum gratiæ auxilium. VIII, 4, 1 et seq.
 Utrum auxilium excitans sit primum in ordine gratiæ sanctificantis adultorum. 9, 1 et seq.
 Divisio auxilii moraliter vel physice adjuvantis exponitur. 65, 1 et seq.
 Ad actus supernaturales necessarium non esse auxilium prævium per modum concursus, sed simultaneum sufficere. 250, 1 et seq.
 An recte auxilium gratiæ in sufficiens et efficax dividatur. 256, 1 et seq.
 Utrum auxilium sufficiens non solum homini sit necessarium ut possit operari, sed etiam ut operetur aliquo modo tribuat. 263, 1 et seq.
 Utrum auxilium sufficiens sit verum auxilium gratiæ internæ distinctum a lege, revelatione et doctrina. 272, 1 et seq.
 Utrum auxilium sufficiens internum in sola gratia excitante consistat et cum illa convertatur, seu idem omnino sit. 277, 1 et seq.
 An auxilium aliquod vere sufficiens sit ex se inefficax, vel unde id habeat quando tale esse contingit. 284, 1 et seq.
 Utrum auxilium sufficiens detur interdum prædestinatis vel reprobis. 293, 1 et seq.
 Utrum auxilium sufficiens detur omnibus hominibus adultis, quantumvis reprobi sint. 297, 1 et seq.
 An et quomodo fidelibus semel justificatis, qui tandem non salvantur, detur auxilium sufficiens ad salutem æternam. 302, 1 et seq.
 Quid Augustinus senserit de sufficienti auxilio, an omnibus adultis detur. 355, 1 et seq.
 Utrum auxilia sufficientia omnibus hominibus æqualiter conferantur ex parte Dei, vel unde eorum varietas seu inæqualitas oriatur. 369, 1 et seq.
 De concordia liberi arbitrii cum necessitate sufficientis auxilii prævenientis. 376, 1 et seq.
 Quotuplex sit auxilium efficax. 386, 1 et seq.
 Utrum auxilium efficax sit ad singulos actus pietatis necessarium, vel solum ad aliquos, vel aliquam eorum multitudinem. 391, 1 et seq.
 Utrum auxilium efficax in omni statu et in omnibus personis sit ad salutem et ad omnes pietatis actus necessarium. 393, 1 et seq.
 Utrum auxilium sit excitans, seu in aliqua excita-

- tione positum, præsertim juxta mentem Augustini. 404, 1 et seq.
- An efficax auxilium consistat in motione, vel in effectione de se et natura sua prædeterminante physice voluntatem humanam ad unum actum, et exercitium ejus. 409, 1 et seq.
- Utrum auxilium efficax, necessarium ad pie operandum, sit positum in aliqua excitatione per se, et ex vi suæ naturæ, ac præcise entitatis prædeterminantis physice voluntatem ad consensusum. 416, 1 et seq.
- Proponitur opinio affirmans efficaciam auxilii prævii consistere in physica prædeterminatione voluntatis per modum actus primi, ac proinde talem prædeterminationem ad omnes et singulos actus pietatis esse necessariam. 429, 1 et seq.
- Directe ostenditur auxilium efficax necessarium ad singula supernaturalia opera, non posse consistere in motione vel qualitate prædeterminante physice in actu primo voluntatem ad consensusum. 433, 1 et seq.
- Utrum possibile sit auxilium efficax physice prædeterminans voluntatem in actu primo, salvo libero usu ejusdem voluntatis in eodem actu secundo, ac subinde an libertas quoad exercitium in actu voluntatis simul possit cum auxilio, physice et in actu primo prædeterminante voluntatem, concordari. 457, 1 et seq.
- In humana voluntate non posse simul esse auxilium ex se ac physice illam prædeterminans cum potestate resistendi eidem auxilio. 462, 1 et seq.
- Auxilium, si ex se sit efficax ac physice prædeterminans, non posse a libero usu pendere, sed necessitatem antecedentem inducere. 465, 1 et s.
- Vis superioris discursus alio modo manifestatur, et argumentis satisfit. 469, 1 et seq.
- Utrum auxilium efficax prædeterminans physice voluntatem influendo immediate in actum ejus liberum, possibile sit. 487, 1 et seq.
- Quid addat auxilium efficax auxilio præveniienti sufficienti, seu vocatio efficax generali ac sufficienti vocationi, et an per congruitatem vocationis hoc sufficienter explicetur. 497, 1 et seq.
- Duabus objectionibus contra superiorem doctrinam satisfit. 500, 1 et seq.
- Satisfit alteri objectioni, et a variis incommodis doctrina data vindicatur. 504, 1 et seq.
- Concluditur vera concordia libertatis auxilii cum efficaci auxilio, ejusque necessitate in gratiæ operibus. 510, 1 et seq.
- Aliis objectionibus contra superiorem concordiam ab incommodis desumptis satisfit. 516, 1 et seq.
- Doctrina data de auxilio efficaci, et concordia ejus cum libero arbitrio, verbis Christi, Matth. 11, comprobatur. 526, 1 et seq.
- Quid post Augustinum Patres Latini de auxilio efficaci senserint. 633, 1 et seq.
- Quid D. Thomas de hac controversia seu de auxilio gratiæ efficaci senserit. 622, 1 et seq.
- Auxilii supernaturalis carentia per peccatum incursum, pœna est, non culpa. IX, 213, 29.
- Auxilia sufficientia ad conservandam gratiam dantur omnibus justis de lege ordinaria; non tamen omnia sunt debita eorum gratiæ. 578, 2 et seq.
- Sed debita meritis Christi ad hoc applicatis. 581, 10.
- Deus auxilia sine termino intensa, ut homines sine termino in gratia proficiant, non præparavit. 499, 13.
- Auxilium ad perseverandum tam in bono morali quam supernaturali, multo majus est quam ad unum vel alterum opus. 577, 16.
- Auxilium speciale dupliciter sumitur. 573, 6.
- Sumitur etiam tripliciter. 514, 11.
- Auxilium speciale quodnam requiratur ad conservandam diu gratiam. 573, 8.
- Auxilium speciale proprie non requiritur ad singula opera supernaturalia justorum. 573, 12.
- Auxilia quoque comprehendunt Patres nomine gratiæ justificantis. 578, 3.
- Auxilium sufficiens dari, quam certum. X, 304, 1.
- Datur aliquod auxilium tantum sufficiens. 304, 3.
- An tale auxilium sistat in ratione sufficientis, et ad effectum non perveniat ex defectu ulterioris auxilii quod in potestate hominis non sit, vel ex incongruitate aliqua a Deo intenta et captata, vel tantum ex hominis defectu et libertatis abusu. ib.
- Supponitur dari auxilium efficax. 304, 1.
- Per efficaciam auxilii quid significetur. 305, 1.
- In quo sensu possit dici auxilium efficax proprium esse prædestinatorum; sufficiens reproborum. 306, 3.
- Etiam in reprobis dantur multa auxilia efficacia ad eos effectus propter quos proxime dantur. 307, 1.
- Auxilium efficax quodnam sit. 308, 2.
- Auxilium sufficiens, quid. ib.
- Si auxilium sufficiens est vere sufficiens, cur nunquam consequitur effectum actus secundi. ib. 4.
- Cur tale auxilium non dicatur potius inefficax quam sufficiens. 309, 2.
- Auxilium sufficiens ex se, unde habeat quod sit inefficax. ib.
- Divisio auxilii gratiæ in excitans et adjuvans. ib. 3.
- Vide GRATIA. X.
- An efficax auxilium sit solum concomitans vel etiam præveniens. ib.
- An auxilium præveniens sit efficax et differat a sufficiente in additione auxilii præveniientis completis efficaciam. ib.

- An Deus per auxilium faciat ut velimus. 310, 2.
 Diversitas opinionum quoad auxilium concomitans. ib. 3.
 Opinionum diversitas ex parte auxilii prævenientis. 311, 2.
 Auxilium præveniens manens in ratione prævenientis potest esse et dici efficax. ib.
 Efficacia auxilii prævenientis, quatenus tale est, unde proveniat. 312, 1.
 Tria auxilia ad actum conversionis a quibusdam requisita. 313, 3.
 Secundum genus auxilii rejicitur. 316, 2.
 Per alia duo sufficienter salvantur omnia quæ de efficientia gratiæ fides docet. ib.
 De modo sufficientiæ et efficientiæ primi auxilii magna differentia. ib.
 Quidam Doctores, ponentes secundum auxilium, interdum insinuant non esse necessarium tertium. 316, 3.
 Investigatur mens auctorum secundi auxilii. 316, 4.
 Tale genus auxilii non legitur in Scripturis, neque in Conciliis, neque in Patribus. 318, 2-3.
 Cur illud genus auxilii auctor non admittat. 319, 2.
 Primum auxilium unde cætera incipiunt, prima gratia appellatur. 353, 1.
 Primum auxilium etsi non sit efficax sine nobis libere cooperantibus, tamen non est efficax ex merito nostro. 354, 1.
 Quæ sit differentia in auxiliis comitantibus. 369, 5.
 Auxilium concomitans, etiam primum, est aliquo modo debitum ex vi primi auxilii excitantis. 363, 4.
 Auxilia prævenientia et concomitantia ut distinguuntur. 369, 4.
 Auxilium efficax proprium est ordinis gratiæ, et peculiariter requisitum ad actus liberos supernaturalis ordinis. 404, 1.
 Auxilium per modum principii distinguitur in illud quod datur per modum habitus, vel per modum actualis motionis. 418, 4.
 Distinctio auxilii in auxilium per modum concursus et per modum principii. ib. 3.
 Auxilium prædeterminans reipsa distinguendum a concursu Dei. 419, 1.
 Non posse dari auxilium physice prædeterminans quod a solo Deo fiat. 430, 2.
 Quid intelligatur nomine auxilii Dei moventis. XI, 22, 3.
 Quid sit auxilium Dei per modum concursus. 163, 3.
 Si concursus Dei inter auxilia numeretur, nunquam æquale est auxilium ejus qui convertitur, et ejus qui non convertitur. 276, 3.
 Potest fieri ut cum æquali auxilio ex parte principii unus convertatur, et non alius. 277, 4.
 Qui majus habet auxilium potest non converti, et qui minus, intensius operari. 279, 8.
 Qui convertitur, majorem gratiam moraliter in ratione beneficii recipit. 280, 10 — 387, 48.
 An aliam physice et in ratione auxilii. ib.
 Quid addat auxilium efficax supra sufficiens, et in quo consistat ejus efficacia. 288, 3.
 Quid sit, juxta eos qui contendunt consistere in physica motione voluntatis, et quid de illo doceant. 377, 3 et seq.
 Non est juxta eos in hominis potestate recipere aut non recipere auxilium efficax. 377, 10.
 Auxilium supernaturale necessarium est ut oratio rite fiat. XIV, 27, 2.
 Auxilium sufficiens absolute est petendum. 80, 7.
 Auxilium sufficiens, quia non sit efficax, homo est in causa. ib.
 Auxilium Dei potest esse necessarium, ut hoc numero opus fiat, cum alioqui in specie fieri possit. 84, 18.
 Auxilium ad orandum, quatenus cadat vel non cadat sub impetrationem. 98, 5.
 Auxilium extraordinarium moraliter est sæpe necessarium. 113, 17.
 Auxilia orationem juvantia. 138, 24.
 Auxilium omne gratiæ excitantis et adjuvantis usque ad justificationem datur nobis ex meritis Christi. XVIII, 356, 4 et seq.
 Auxilia gratiæ omnia, quæ hominibus justificatis conferuntur, sunt ex meritis Christi. 361, 2.
 Auxilia gratiæ extraordinaria et uberiora, quæ interdum homini justo conferuntur, ex meritis Christi dantur. ib.
 Efficax multis negatur. XXII, 137, 2.
 Sufficiens omnibus paratum est. 137, 3 — 142, 20.
 Neminique negatur in pœnam peccatorum certa lege statutam. 137, 3.
 Aliquando Deus propter peccatum interficit, licet auxilio sufficiente non privet. 140, 12.
 Cur in hac vita aliqui in gratia confirmantur, nemo autem deseratur. ib.
 AVARITIA.
 Judam movit ut venderet Christum. XIX, 540, 10.
 AVES.
 Aves in prima molitione ex qua materia productæ. III, 164, 13 et seq.
 Vide ANIMALIA. III.
 AZYMUS, AZYMORUM FESTUM.
 Cur introductum. XIX, 653, 20.
 Distinctum a festo Phase paschæ. 647, 2 et seq.; et de eorum præcepto et differentiis, late.
 Azyma etiam extra Hierosolymam celebrantur, et quo tempore. 650, 11.
 Azymus panis vere et simpliciter panis. XX, 811, 8.
 Azymorum dies septem, a vespera, qua agnus

comedebatur, quæ erat ultima decimæ quartæ lunæ, a qua prohibebatur fermenti usus, usque ad ultimam vigesimæ primæ computabantur. 739, 5.
 Azymorum observantia magis in privatione fermenti quam in usu azymi consistebat. 740, 7.
 Solum hi septem dies erant azymi, nec ullus unquam alius institutus. 741, 10.
 Primus dies azymorum supponit in veteri testamento pro decima quinta luna. ib.
 Cum autem in testamento novo decima quarta luna dicitur dies azymorum, de ejus ultima ves-

pera intelligendum. ib., 12.
 Primus tantum et ultimus dies festivi erant in solemnitate azymorum. 742, 13.
 Decima quinta luna non solum primus solemnitate azymorum, sed primus azymorum dies simpliciter dicebatur. 743, 15.
 Sola ultima vespera decimæ quartæ lunæ sacra erat. 745, 19.
 Inter vesperam, qua agnus immolabatur, et festivum diem azymorum, nullum feriatum tempus mediabat. 746, 20.

B

BABYLON.

Babylonicæ captivitates tres fuerunt. XVII, 274, 13.
 Babylonicæ captivitatis septuaginta anni, unde inchoentur. ib., 14 et seq.
 Quando finiantur. ib.
 Babylonis reges captivitatis tempore, quot fuerunt. 276, 20.
 Babylon mystice. XXIV, 556, 2.
 Vide ROMA. XXIV.

BAIUS.

Baii error asserentis gravem tentationem necessitare voluntatem ad peccandum. VII, 496, 21-22.
 Baii errores latissime referuntur. 283, 1.
 An omnes illius propositiones sint damnatæ. 289, 9
 Contra eundem Bulla Pii V et Gregor. XIII, 283, 2.
 Censura utriusque, et quas propositiones comprehendat. 289, 9 et seq.
 Baius non est inter hæreticos recensendus. 271, 11.
 Baius negavit ad meritum de condigno vitæ æternæ necessariam esse gratiam habituales in operante. X, 81, 1.

BALAAH.

An Balaam vocatus fuit ut ariolus, non ut propheta. XIII, 645, 9.
 Balaam, vide SIMONIA. XIII.

BALSAMUM.

Tempore Plinii in sola Judæa reperiebatur, et in parva quantitate. XX, 634, 4.
 Postea magna ejus copia in Palæstina. 638, 16.
 Balsami plantam Salomoni obtulit Regina Saba. ib.
 Nunquam defecit in Ecclesia ad conficiendum chrisma. ib.
 Ex India allatum univoce balsamum cum Syriaco. ib.
 Vide verbum SACRAMENTUM CONFIRMATIONIS, § Materia. XX.

BAPTISMUS.

NOMEN BAPTISMI.

Exteriorem corporis ablutionem sub præscripta forma verborum significat. XX, 323, 2.

INSTITUTIO BAPTISMI.

An institutum sacramentum in Christi baptisate. XIX, 383, 2.
 Primo et per se ad remittendum originale peccatum, et primam gratiam dandam institutus. XX, 105, 2 — 192, 7.
 Secundario ad consignandum nos caractere Christi. 192, 7.
 Immediate a Christo institutus. 327, 2.
 Et ante Christi passionem, tam quoad materiam, quam formam, et intrinsecam efficaciam. 328, 4-5.
 Non tamen antequam Christus baptizaretur a Joanne, institutus, sed eo die, quo Christus baptizatus est, vera materia, et forma indicata, et opportuno tempore institutio tradita fuit. 331, 1 et seq.
 Significat Christi passionem, et resurrectionem, ut præteritam, non ut futuram. 330, 5.
 Baptismus convenienti tempore fuit institutus post Christi mortem. XXII, 20, 13.

ESSENTIA ET INDIVIDUATIO BAPTISMI.

In quo a cæteris sacramentis distinguatur. XX, 111, 5.
 Sacramentum regenerationis, seu ad spiritualem fidelium regenerationem institutum, definitur. 325, 5.
 Statim ac perficitur forma supra sufficientem ablutionem, licet non supra totam, quæ a ministro fit, perficitur sacramentum. 342, 14.
 Est unus unitate specifica et atoma. 367, 2-3.

Multiplicatur numerice pro diversitate subjecto-
rum, in quibus recipitur. 369, 1.
Iterari non potest in eodem subjecto. 369, 4.
Iterantis baptismum culpa et pœna, infra, vers.
Minister et vers. Subjectum.
Si sit probabile dubium, an fuerit datus, debet
sub conditione iterari. 372, 8 — 608, 1-2.
Hoc dubium et facti et juris esse posse, et quid
utrumque faciat probabile. 372, 9.
Si omnibus cæremoniis servatis, substantialis error
intercedat, substantialia iteranda, non cære-
moniæ. 614, 17.

MATERIA BAPTISMI.

Materia remota est aqua. Et congruentiæ hujus
materiæ ad significandum effectum baptismi.
XX. 336, 4 et seq.
Debet esse aqua simplex et usualis, quæ in quavis
quantitate sufficit, dummodo ad abluionem sit
satis. 337, 9 — 342, 13.
Aqua congelata, vel quælibet alia ex herbis vel
aliis rebus distillata, similiter et nix, insufficiens
materia. 337, 9 — 339, 2.
Ablutio est materia proxima. 339, 1.
Ut habet modum passionis. 339, 3 et seq.
Ablutio est contactus corporis liquidi cum corpore
abluendo, per successivam partium effusionem,
facilemque earum divisionem per corpus. 340,
4-5.
Vera ablutio sine emundatione a sordibus, quæ
est ejus effectus, inveniri potest. 340, 5-6.
Non infert in corpore abluti passionem aliquam
ex propria sui ratione, sed illum tantum suc-
cessivum contactum. 340, 6.
Solum addit supra aquam modum successivæ
applicationis. 341, 8.
Hæc ablutio in aliqua principali parte corporis
debet fieri, ut in capite, pectore, humero, vel
scapulis. 341, 9.
In pede fieri poterit in periculo mortis, eo autem
evaso, debet conditionate iterari baptismus. 341, 11.
Non requiritur minor ablutio in extrema neces-
sitate quam extra illam. 341, 12.
Ablutio, sive per aspersionem sive per immersio-
nem, unam vel trinam, sufficit ad sacramentum.
344, 3.

FORMA BAPTISMI.

*Ego te baptizo in nomine Patris, et Filii, et Spiritus
Sancti*, sufficiens et necessaria forma. XX. 350, 2-3.
*Baptizetur servus Christi, in nomine Patris, et
Filii et Spiritus Sancti*, sufficiens et Græcis le-
gitima. 350, 4.
Necesse est in hac forma exprimi actum bap-
tizandi, ut exercitum, per verbum *Baptizo*, vel
alia synonyma. 351, 1-2.

Similiter et personam, cui applicatur, proprio vel
demonstrativo nomine singulari vel plurali.
353, 6.
Expressa invocatio trium personarum distinctarum
necessaria. 355, 4-5.
Et quatenus sunt unum in natura, ut significatur
per particulam, *In nomine*. 357, 8.
Non tamen est de ejus essentia, ut exprimat per-
sonam ministri, etiam in Ecclesia Latina, licet
conformius sit Christi institutioni illam expri-
mere. 352, 4-5.
Baptismus in nomine Dei vel Christi datus nullus
est. 356, 6-7.
Nunquam Apostoli baptizaverunt *in nomine Christi*,
etiam speciali dispensatione. 358, 11.
*Ego te baptizo in nomine Patris, et in nomine Filii,
et in nomine Spiritus Sancti*, sufficiens forma.
357, 10.
Omnia forma, in qua expressa invocatio Trinitatis
mutatur in implicitam vel confusam, insufficiens
est. 362, 3.
*Ego te baptizo in nomine Genitoris, Geniti, et pro-
cedentis ab utroque*, probabilis forma, probabi-
lius tamen oppositum, unde baptismus sub ea
datus sub conditione iterandus. 363, 4.

MINISTER BAPTISMI.

Baptismus an, ubi, et qua ratione religiosi ex
vi suorum privilegiorum, ministrare possint.
XVI, 1010, 3.
Baptismus infidelibus adultis, aut parvulis infi-
delium, an possint ministrare religiosi virtute
suorum privilegiorum. 1011, 7-8.
Potestas baptizandi absoluta est, non jurisdictionis
et ab eo tempore data, quo sacramentum insti-
tutum. XX, 384, 7-8.
Minister ex officio hujus sacramenti Episcopus
seu presbyter, qui quidem non pendet ab Epis-
copo in potestate baptizandi, sed in jurisdictione
tantum. 386, 2 et seq.
Diaconus vero non, nisi ex delegatione Episcopi
vel presbyteri. 387, 5 et seq.
Subdiaconus et alii inferioris Ordinis, non nisi ex
delegatione Pontificis. 387, 10.
Diaconus, necessitate occurrente, potest solemniter
ministrare in absentia sacerdotis. ib.
Privata ministratio sacramenti facilius potest
committi diacono quam subdiacono. 388, 11.
Solis pastoribus animarum, et unicuique suas pro-
prias oves baptizare licet, extra casum neces-
sitate. 600, 2.
Cum populus vel regnum de novo convertitur,
debet baptizari a ministro designato ad id mu-
nus a Christi Vicario. ib.
Aliter faciens, licet peccet graviter, nullam ob id
incurrit ecclesiasticam censuram. 601, 3.

In necessitate quilibet homo, cujusvis status seu conditionis, dummodo loqui et lavare possit, et habere intentionem baptizandi, potest ministrare baptismum. 383, 4 et seq. — 602, 5.

Et etiam si necessitas non sit extrema, dummodo maximæ sit utilitatis. 384, 7.

In necessitate, sacerdos diacono, is subdiacono, hic inferioribus clericis, hi omnibus laicis, et in universum viri fœminis, in hoc ministerio præferendi. 602, 5.

Cæteris vero paribus sanctorum præferendus. 603, 10.

Simplex sacerdos, etiam in necessitate baptizans invito paroco, qui ministrare potest et vult, graviter peccat. 602, 6.

Similiter laicus baptizans in necessitate in præsentia sacerdotis volentis baptizare. 602, 7.

Etiamsi sacerdos det facultatem. Secus, si baptizare nolit. 603, 8.

Ministri, inferiores sacerdote, non peccant graviter, pervertendo ordinem inter se in administratione hujus sacramenti. 603, 9.

In ministerio baptismi solemnem præferre peccatorem justo cæteris paribus, mortale est, nisi in jurisdictione sint inæquales. 603, 10.

Infidem aut hæreticum fidei antepone, fere semper est mortale. 604, 11.

Qui ex officio non est minister, graviter peccat, solemniter ministrando, et si inferior sacerdote sit manet irregularis. 604, 12 — 605, 15.

In qua irregularitate solus Pontifex potest dispensare, quoad suscipiendos novos Ordines, Episcopus vero ad ministrandum in susceptis. 606, 16.

Baptismus a laico extra necessitatem datus tenet. 297, 3.

Nec ideo laicus irregularis. 604, 13.

Aliquid in hoc sacramento omittens ex substantialibus graviter peccat. 606, 2.

Similiter ministrando solemniter in peccato mortali. 607, 3.

Secus si private. 308, 6.

Ab Ecclesia interdictus vel excommunicatus, sine gravi necessitate baptizans, graviter peccat. 607, 3.

Quod si clericus sit, solemniterque baptizat, irregularis erit, secus si private. ib.

Tenetur minister non dare baptismum, nisi convenienter disposito, talemque dispositionem examinare, et quæ hæc sit. 319, 2 — 607, 3.

Pastores Ecclesiæ ex officio, omnes autem ex charitate, in necessitatis articulo baptizare tenentur. 600, 1.

Nec excusantur ob periculum propriæ mortis, si infans sit in extrema necessitate. 599, 5.

Etiamsi aliquis intendat baptizare trina mersione, si in prima vel secunda perficiat verba formæ, perficiet tunc sacramentum. 342, 16.

Quod si usque ad tertiam non dicat verba formæ, parvulusque antea decedat, vel habeat periculum decedendi, graviter peccat. 343, 17.

Non quælibet acceleratio mortis per applicationem baptismi reddit ministrum irregularem. ib.

Nemo potest seipsum baptizare. 353, 6.

Plures homines, si omnia requisita adhibeant, possunt simul baptizare ut integri ministri; non vero ut partiales. 389, 3 et seq. — 393, 11 et seq.

Tenetur minister omnes ritus Ecclesiæ servare in solemnem baptismo, per se loquendo, et quo graviorem omiserit, gravius peccabit. 607, 1 et seq.

Qui rebaptizat sub conditione, quando non est moraliter dubius de baptismo priori, graviter peccat. 608, 1.

Similiter et parentes, qui offerunt puerum, ut rebaptizetur. 608, 2.

Rebaptizans nullam incurrit ecclesiasticam censuram. 609, 4.

Incurrit tamen ipso facto irregularitatem, si vere, id est, cum intentione, et sine conditione tacita vel expressa, rebaptizet. 610, 7 et seq. — 611, 10 et seq.

Si hæc irregularitas sit publica, Pontifex solus potest in ea dispensare, si occulta Episcopus. 610, 9.

Sola ignorantia facti vel juris, quæ excusat rebaptizantem a peccato mortali, excusat ab hac irregularitate. 612, 13.

Qui probabiliter dubitans de baptismo, rebaptizat sine apposita conditione, non est irregularis. 613, 16.

Secus, qui ex metu rebaptizat, dummodo veram habeat intentionem. ib.

Propter solam cæremoniarum iterationem non contrahitur irregularitas. 614, 17.

Ministrans presbytero solemniter rebaptizanti irregularis. ib.

In necessitate extrema proximi, potest et debet excommunicatus vitandus baptismum ei ministrare. XXIII, 294, 5.

Et in eo casu etiam ab hæretico peti potest. 295, 16.

Quod si adsit laicus non ligatus, excommunicatus non potest licite sacramentum conferre. 294, 13.

Baptizatus rite ab hæretico infans qualicumque, seu catechumenus, membrum veræ Ecclesiæ efficitur. XXIV, 117, 2.

NECESSITAS BAPTISMŪ.

Baptismus in re vel in voto necessarius est ad peccati remissionem et gratiæ assecutionem. IX, 17, 12.

Necessitate mediæ, et præcepti, omnibus est baptismus necessarius, etiam his qui per contri-

- tionem sunt justificati. XX, 92, 3 — 469, 6 et seq. — 589, 2.
- Et magis quam pœnitentia. 384, 7.
- Aliter ad remissionem originalis, aliter ad infusionem baptismalis characteris necessarius. 192, 7.
- Saltem in voto implicito est medium necessarium ad remissionem peccatorum, et ad gratiam et gloriam consequendam. 469, 6 et seq. — 471, 2.
- Realis ejus susceptio regulariter necessaria ad beatitudinem consequendam. 473, 4.
- Et infantibus simpliciter necessaria de lege ordinaria. 480, 3-4.
- Et oppositum de aliquo asserere sine expressa revelatione temerarium. 482, 5.
- Nequit suppleri per sacramentum legis naturæ, ut poterat circumcisio, et cur. 484, 8.
- Hæc necessitas, et respectu adultorum, et parvulorum, non cœpit usque ad sufficientem promulgationem Evangelii, post resurrectionem Christi factam. 487, 3.
- Non est simpliciter necessarius baptismus, ut aliquis divinis obligetur præceptis. XXI, 529, 2.

EFFECTUS BAPTISMI.

- Baptismus gratiam confert permanentem. IX, 4, 7 et seq.
- Baptismus virtute sacramenti gratiam actualem non causat, sed habitualement, ut Christi instrumentum. 15, 7.
- Ponenti obicem gratiæ confertur in baptismo habitus fidei et spei. 444, 13.
- Baptismus non extinguit vota antea facta. XV, 823, 17.
- Parvulis confert baptismus primam gratiam, quam per nullum aliud sacramentum habere possunt. XX, 106, 5.
- Originalem culpam, omneque peccatum ante baptismum commissum remittit. 487, 3.
- Et omnem pœnam proprie dictam. 488, 7.
- Confert gratiam, et dona infusa, tam adultis, quam pueris. 461, 2 et seq.
- Et sacramentalem gratiam, quæ consistit in specialibus auxiliis ad exercendum ea ad quæ baptismus obligat. 463, 8.
- Imprimitque characterem, qui magis accedit ad rationem potentiæ passivæ. 190, 4-5 — 660, 2.
- Duobus simul baptizantibus, character producitur a Deo unica tantum actione, ab utroque vero sacramento, ut a partiali instrumento. 390, 5.
- Per baptismum illuminari, fecundari, et Christo incorporari dicimur, et cur. 465, comm.
- Quomodo baptismi proprium sit januam cœli aperire. 467, comm.
- Quamvis ante Christi mortem hunc effectum non habuerit, intrinseca sua efficacia non caruit. 330, 5.

- Omnes infantes æqualem gratiam baptismalem recipiunt. 508, 1 et seq.
- Quæ licet minima inter baptismales, tamen eam excedit quæ dabatur per sacramentum legis naturæ, vel per circumcisionem, et minimam quæ confertur per pœnitentiam. 509, 5 et seq.
- Potest conferre fidem et spem, sine gratia habituali. 511, 12.
- Pro qualitate dispositionis augetur, minuitur, aut omnino impeditur effectus ejus. 509, 6 et seq.
- Effectus per accidens baptismi, qui et quomodo in habentibus æqualem dispositionem possint esse diversi. 490, 2.
- Redit effectus ejus recedente fictione, simul vel per partes, prout fictio fuerit ablata. 513, 1 et s.
- Tunc tolluntur per accidens omnia mortalia post baptismum commissa, venialia vero juxta dispositionem, per quam tollitur fictio. 516, 7 et seq.
- Redit in minima intensione, quam potest habere. 518, 10 et seq.
- Dici etiam potest dari juxta qualitatem actus, quo fictio removetur. 520, 18.
- Ut fictio tollatur, attritio sufficit, dummodo sumptio sacramenti non fuerit mortale peccatum, tunc enim necessaria est contritio, vel attritio cum sacramento pœnitentiæ. 522, 2 et seq.
- Cum tollitur fictio per sacramentum pœnitentiæ, utrumque sacramentum per modum unius agentis integri concurret ad dandam gratiam. 531, 21.
- Quæ major est, quam si ab uno tantum daretur. 529, 18.
- Cur per baptismum fomes peccati et reliquæ hujus vitæ pœnalitates non auferantur. 453, 1 et seq.
- Per baptismum quomodo auferatur irregularitas. XXIII bis, 370, 2.

DISPOSITIO AD BAPTISMUM.

- Nec fides, nec ulla alia dispositio, aut confessio interna vel externa etiam non sacramentalis, requiritur ad baptismi valorem. XX, 411, 2.
- Necessarius est tamen in adultis voluntarius consensus, saltem præcedens, non retractatus. 409, 4-5.
- Et quamvis sit involuntarius secundum quid, sufficit. 410, 6-7.
- Qua dispositione effectus baptismi recipitur, baptismus etiam sancte suscipitur. 412, 4.
- Sola voluntas suscipiendi baptismum sufficienter disponit ad characterem. 495, 1.
- Ad gratiam vero habitualement fides requiritur. 495, 2.
- Imo pœnitentia et detestatio prioris vitæ in accedente cum mortali. 497, 4.

Licet in habente tantum originale, voluntas servandi legem Christi, quæ alia est a voluntate suscipiendi baptismum, sufficiat. 498, 5-6.
Non requiritur in peccatore contritio, sed cognita attritio sufficit, vera quidem, non existimata. 502, 5.

Quæ attritio debet esse supernaturalis voluntas et efficax, detestationem prioris vitæ et propositum emendæ, ex aliqua ratione supernaturali continens. 503, 6.

Probabile est in articulo mortis teneri baptizandum præmittere contritionem. 506, 16.

Ita quis potest accedere dispositus, ut nec gratiam consequatur, nec accedendo peccet, propter ignorantiam. 507, 18.

Cur cum affectu peccati susceptus sit validus, non autem confessio. XXII, 438, 8.

SUBJECTUM BAPTISMI.

Baptizari an possint infidelium filii invitis parentibus. XII, 453, 11 — 456, 15.

Baptismus non requiritur ad hæresim fori interni. 487, 4.

Nec si detur, necesse est ut sit validus. 488, 7.

Baptismus validus, per se loquendo, requiritur ad hæresim fori externi. 488, 8.

Per accidens potest non requiri. 488, 9.

Baptismus non potest juste ferri filio infidelis sine consensu parentis. XV, 292, 10.

Baptismus B. Virgini et præcipuis Apostolis probabiliter a Christo Domino collatus fuit. 232, 8.

Baptismus B. Virgo a filio recepit. XIX, 288, 2.

Parvulis ante usum rationis sola Christi intentio sufficit, ut capaces sint baptismi. XX, 423, 7 et seq.

Infantes Christianorum ante usum rationis baptizare, non tantum licitum, sed in casu necessitatis, jure divino, et extra illum, jure ecclesiastico præceptum est. 425, 2 et seq.

Pro quo tempore obliget hoc præceptum. 427, 7.

Infantes infidelium, qui directe subduntur ecclesiæ, sine parentum consensu, possunt licite baptizari. 428, 1.

Alias secus, nisi in extremo mortis periculo, vel si omnino amisit pater patriam potestatem. 429, 3 — 431, 7-8.

Sufficit tamen cujusvis parentis consensus, etiam altero renuente, sive uterque infidelis, sive alter tantum. 432, 9.

Filii servorum infidelium juste capti, et a parentibus separati, licite baptizantur, omnino inconsultis parentibus. 436, 6 et seq. — 439, 1 et s.

Non tamen tenentur domini, vel eos separare, vel sic separatos baptizare. 444, 1 et seq.

Si tamen dominus de facto ante separationem baptizet, probabile est, non peccare contra justitiam, licet oppositum securius, et in praxi servandum. 442, 5 — 443, 7.

Filii Judæorum, qui inter Christianos versantur, non reputantur filii servorum, etiam quoad præsentem materiam. 443, 9.

Sed hi tantum qui ex patribus justo bello captis, vel a vero domino pretio emptis nati sunt. ib.

Nulla auctoritate potest impediri adultus a baptismi susceptione, et tam ipse quam Ecclesia habet jus ad se defendendum a tali impedimento. 590, 3.

Baptizandus, vel offerens parvulum ut recipiat baptismum ab eo qui non habet jus dandi, extra casum necessitatis graviter peccat, etiam si infidelis sit. 606, 16.

Et sumendo extra necessitatem ab indigno ministro. 607, 3.

Et permittendo rebaptizari, etiam ob periculum mortis violentæ. 608, 2.

Rebaptizatus, qui ob ignorantiam non excusatur a mortali, irregularis fit, si veram habuit intentionem, alias secus. 611, 10 — 615, 19-20.

Si tamen postea sciat, quantumvis consentiat, irregularitatem non incurrit. 616, 21.

Solus Papa in hac irregularitate dispensare potest. 610, 9.

Qui habuit voluntatem baptismi, quam nec retraxit, si amens fiat, non debet sine urgente necessitate baptizari, nisi amentia perpetuo durata præsumatur. 409, 5.

Quam primum quis potest peccare mortaliter, potest sine parentum consensu baptizari. 432, 10.

Cum dubitatur an sit rationis capax, et baptizari renuit, non sufficit parentum consensus. 433, 11.

Puer ægrotans debet per aspersionem, modica quantitate aquæ calore temperatæ, in qua parte minus noceat, baptizari. 598, 3.

Qui in loco, ubi peregrinatur, et est incognitus, baptizatur, est irregularis. XXIII bis, 385, 9.

Baptizatus in articulo mortis, vel alia necessitate compulsus, irregularis est, donec Episcopus dispenset, et aliud judicet. 384, 5 et seq.

Quæ irregularitas non extenditur ad susceptionem baptismi cum culpabili dilatione. 385, 7.

Ille, de cujus baptismo dubitatur, non debet ordinari: hoc tamen impedimentum non est propria irregularitas. 386, 10.

Baptizati in adulta ætate ab hæreticis fiunt irregulares. 386, 11.

Ratione delicti, et ideo nec qui bona fide accedunt, nec infantes illam incurrunt. 387, 14.

Per iteratum baptismum incurritur irregularitas. 383, 1.

PRÆCEPTUM DE BAPTISMO.

- Baptismus non obligasse ante Christi mortem. VI, 568, 6.
- Præceptum de baptismo suscipiendo a Christo latum, non a Joanne. XIX, 340, 4.
- Est de jure divino. XX, 589, 2.
- Quando impositum. 590, 3.
- Omnes homines obligat, imo Beatam Virginem Apostolosque comprehendit. ib.
- Non obligat parvulos, nec parentes ad eos baptizandos, nisi instante necessitate. 591, 4.
- Tenantur tamen fideles ex Ecclesiæ consuetudine et præcepto filios in infantia baptizare. ib.
- Non obligavit divinum præceptum universum mundum, donec sufficienter Evangelium promulgatum. 591, 5.
- Cum primum quis commode potest, tenetur non multum differre baptismum, seque disponere ut recte suscipiat. 593, 3.
- Nulli adulto potest Ecclesia præcipere ut intra tale tempus baptizetur, licet possit declarare pro quo tempore præceptum obliget. 596, 5.
- Nunquam fuit præceptum determinans tempus baptismi infidelibus adultis. 596, 6.
- Licet Ecclesia illud possit determinare Christianorum filiis. 597, 7.
- Propter gravem causam differri potest, propter nullam tamen omitti, etiam si immineat periculum violentæ mortis. 597, 1 et seq.

RITUS ET CÆREMONIÆ BAPTISMI.

- Præter baptizantem et baptizandum adhibendus est patrinus, vel fidejussor, qui illum de fonte suscipiat. XX, 396, 1.
- Tenetur susceptor baptizatum instruere in rebus fidei si indigeat. 398, 1.
- Abbas, vel Monachus non possunt hoc munus obire. 397, 2.
- Neque hæreticus, neque olim publicipœnitentes. ib.
- Unus tantum et una admitti possunt. 399, 4.
- Solum inter patrinum et baptizatum, patremque et matrem ejus oritur impedimentum matrimonium irritans. Et quomodo. 399, 5.
- Maritus et uxor non debent simul hoc munus obire. ib.
- Inter patrinum et matrinam nulla spiritualis cognatio contrahitur. ib.
- Pater qui urgente necessitate filium suscipit, vel etiam sine illa, nullum impedimentum contrahit cum uxore debiti petitionem impediens, licet peccet si absque necessitate faciat. 400, 6 et seq.
- Qui in privato baptismo materialiter tantum tenet baptizatum hanc cognitionem non contrahit, secus si animo hanc cæremoniam exercendi. 401, 9.

- Hæc cæremonia in privato baptismo non est necessaria. ib.
- Excommunicatus sacerdos conferens solemnes cæremonias baptismi, etiam sine sacramenti substantia, fit irregularis. XXIII, 309, 20.

VOTUM BAPTISMI.

- In baptismo fit professio legis divinæ, non tamen votum. XIV, 894, 8.
- Non potest proprie esse nisi in adultis. XX, 480, 3.
- Non est specialis promissio. 589, 2.
- Cur necessarium. ib.

DIGNITAS BAPTISMI.

- Baptismus quomodo superat remedia antiqua. VI, 461, 7.
- In tribus excedit circumcisionem, quia januam cæli aperit, copiosorem gratiam, et omnium culparum ac pœnarum remissionem largitur. XX, 172, 9.

NOMINA QUIBUS IN SCRIPTURA ET PATRIBUS VOCATUR.

- Lavacrum regenerationis et sigillum. XX, 11, 2.
- Signaculum quo consignantur, qui sunt de populo Dei. 11, 2 — 325, 6.
- Dicitur regeneratio hominis, et cur. 325, 6.
- Spiritualis circumcisio. 84, 13.
- Custodia dicitur a D. Thoma, et D. Damasceno. 325, 6.
- Dicitur, gratia, illuminatio, perfectio, lavacrum, tessera militum Christi, amictus splendens, quo consignatur super nos lumen vultus Domini, sigillum fidei, unctio, principium et janua sacramentorum, ex variis Patrum testimoniis. ib.
- Mare, in quo nostra obruuntur peccata. 457, 5.

BAPTISMUS SANGUINIS.

- Non est sacramentum, imo a sacramento baptismi plusquam specie differt. XX, 274, 6 — 368, 5.
- Martyrium ejus, qui baptizari non potuit, proprie dicitur baptismus sanguinis. 368, 5.
- Non potest reperiri in jam baptizatis, bene tamen in infantibus, et perpetuo amentibus, quibus sufficit absque baptismo aquæ. 368, 6 — 534, 1 et seq.
- Obtinet in adultis vim baptismi aquæ. 540, 9-10.
- Causare potest remissionem peccati originalis et mortalis, et primam gratiam. 542, 12.
- Imo semper quasi ex opere operato aliquam gratiam gratum facientem confert. 548, 16.
- Non, quia instat baptismus sanguinis, debet baptismus aquæ voluntarie omitti. 537, 1.
- Quo differat a baptismo aquæ in dispositione requisita. 548, 15.
- Vide verbum MARTYRIUM, XX.

BAPTISMUS FLAMINIS.

Nihil aliud est, quam interior contritio cum proposito baptismi aquæ, sed neque analogice convenit cum sacramento baptismi. XX, 368, 6.

BAPTISMUS JOANNIS.

Ad legem gratiæ non pertinet, nec in præcepto fuit. XIX, 340, 4.

A Deo institutus quantum ad ritum. 364 commentar. — 376, 2-3.

Et cur. 375, 3.

Proxima causa ejus, Joannes. 377, 1.

Cur dictus baptismus pœnitentiæ. 366, 2 — 373, 4.

Cur dictus baptismus Joannis. 376, 2.

Qua ratione dabatur in remissionem peccatorum. 375, 4.

Confessio accedentium ad Joannis baptismum, qualis. 367, 3.

Baptismus Joannis neque infantibus dabatur neque gentilibus. 368 commentar.

Quo tempore duravit. 369, 1-2.

Joannes et Christus simul tempore baptizabant. ib.

Materia remota baptismi Joannis aqua naturalis. 371, 2.

Materia proxima seu essentia illius baptismi in usu consistebat. ib.

Non dabatur sub forma nostri baptismi. 372, 5.

Et verisimilius est sub nulla baptizasse. ib. 6.

Tota substantia illius baptismi in exteriori ablutione posita. 373, 8.

Non contulit gratiam. 374, 2.

Differentiæ inter baptismum Christi et Joannis. ib.

Solus Joannes per se ipsum baptizavit, nec fieri aliter potuit. 378, 5.

Baptismus Joannis cum ipsius vita extinctus. ib. 7.

Sacramentum novæ legis non fuit, nec veteris, nec proprie ullius, sed præludium ad sacramentum baptismi. 379, 3.

Baptizati a Joanne tenebantur baptizari Christi baptismo postquam institutus ac præceptus est. ib. 4.

Baptismo Joannis nonnulli ex Apostolis baptizati. ib.

Necessarius non fuit neque ut medium, neque ut præceptum. 385, 5.

Duravit per annum, et paulo amplius. 391, 1.

Quando Christus baptizatus baptismo Joannis. 392, 3.

Reliqua de baptismatione Christi, vide CHRISTI BAPTIZATIO. XIX.

S. BARNABAS.

S. Barnabæ festum jure communi non observatur. XIII, 287, 10.

BASILICA.

Vide MISSA UBI CELEBRANDA. XXI.

S. BASILIUS.

Basili testimonium extra rem inducitur circa prædeterminationem physicam ab adversariis. 576, 1.

Merito tribuit Deo liberationem nostram a statu peccati, et præparationem ad omne bonum. ib.

Quod præparatio voluntatis non consistat in prædeterminatione physica, satis indicavit Basilius. ib.

S. BASILIUS, ET EJUS RELIGIO.

A sancto Basilio regulas et præclara instituta religionis edita fuisse. XVI, 501, 6.

Hujus instituti et religionis antiquitas. ib.

Finis hujus instituti, ac media ad illud consequendum. 501, 7.

BEATITUDO.

Est corona, et merces. I, 120, 5.

Beatitudo objectiva est Deus, beatitudo formalis visio. 117, 6.

Beatitudo formalis quomodo operatio appellatur. 85, 10.

Ad beatitudinem supernaturalem non datur in nobis appetitus innatus. 70, 8.

In beatitudine essentiali datur inæqualitas, ipsa vero inæqualitas non est essentialis. 118, 12.

Denarius diurnus Matthæi 20, est beatitudo, quæ pro ratione meritorum confertur operariis. 122, 12 et seq.

In beatitudine servatur ratio justitiæ distributiæ in conferenda gloria. 120, 5.

Hominem esse capacem supernaturalis beatitudinis demonstrari naturaliter non potest. 66, 12.

Ad beatitudinem non sunt assumpti homines occasione peccati angelorum, sed ex primaria Dei intentione. 120, 7 — 284, 5 et seq.

Ad beatitudinem quid per se ordinetur. 244, 8.

Vide BEATI VISIO, APPETITUS I.

Beatitudo in Deo est, non est tamen ejus finis proprie. IV, 39 præcœm.

Beatitudinis significatum duplex. 39, 1.

Beatitudo proprie est per quam immediate attingitur ultimus finis, cætera sunt accidentia. 40, 3-4.

Beatitudo completur e formali et objectiva. 40, 5.

Beatitudinis veræ est homo capax juxta principia fidei. 41, 3.

Imo ex principiis naturæ ostendi potest esse capacem alicujus beatitudinis. 42, 4.

Beatitudo alia naturalis, alia supernaturalis, et quomodo id probetur. 43, 2.

Beatitudo naturalis hominis elevati ad supernaturalem non potest dici simpliciter beatitudo. 44, 4.

Beatitudo objectiva hominis non potest esse aliqua creatura. 48, 7-8.

- Beatitudo non potest consistere in bonis externis seu fortunæ. 46, 2-3.
- Nec essentialis objectiva potest consistere in bonis animæ, nec in ipsis Angelis. 47, 5-6.
- Beatitudinis veræ, sive naturalis, sive supernaturalis objectum, solus Deus est. 49, 3 et seq.
- Beatitudinis, objectum est Deus realiter, et non objective tantum existens. 50, 7.
- Beatitudo objectiva est Deus secundum sua attributa omnia, vide DEUS SECUNDUM SUA, etc. IV.
- Beatitudo objectiva hujus vitæ, etiam supernaturalis, non est Trinitas, vide TRINITAS. IV.
- Beatitudo nostra non potest consistere in aliquo illapsu in essentiam animæ per gratiam. 61, 18.
- Beatitudo non consistit in perfectione aliqua, quæ immediate afficiat essentiam animæ. 62, 20.
- Beatitudo formalis non est ipsa increata visio. 63, 1.
- Est aliquid creatum, et non substantia, sed accidens, nec oportet ut sit perfectior simpliciter ipso homine. 62, 2-3.
- Beatitudo formalis est qualitas, qua Deus fit formaliter præsens intellectui, non vero relatio præsentia. 63, 4.
- Beatitudo formalis non est actio transiens, vel passio quæ fiat mere ab extrinseco. 63, 5.
- Beatitudo formalis est actus secundus, et non habitus vel potentia. 64, 7-8.
- Beatitudo est ultimus actus, non generatione, sed quia nobilissima potentia non procedit ulterius. 65, 9.
- Beatitudo formalis est actus productus ab ipso beato, productio vero talis actus est quid præ-requisitum. 66, 12.
- Beatitudo formalis ponenda est solum in iis actibus quibus immediate attingitur ultimus finis. 68, 5.
- Unde in sola anima est talis beatitudo. ib. 6.
- Imo in attingentibus Deum abstractivè. ib. 9.
- Beatitudo formalis ex eo quod sit assecutio ultimi finis non sequitur constitui in una, et pluribus operationibus, vel quod sit operatio omnium perfectissima, etc. 69, 10-11.
- Beatitudinem formalem esse visionem, late probatur ex Patribus. 73, 7.
- Et ratione. 73, 8 et seq.
- Beatitudo componitur ex actu intellectus et voluntatis. 77, 24 et seq.
- Præcipue ex actu intellectus in quo, tanquam in radice, tota perfectio beatitudinis consistit. 79, 29.
- Beatitudinem hujus vitæ aliqui hæretici posuerunt in visione Dei. Alii nullam esse in hac vita. 89, 1.
- Alii posuerunt illam in jure ad futuram beatitudinem. 89, 2.
- Beatitudo supernaturalis hujus vitæ sunt actus supernaturales intellectus et voluntatis. 90, 3.
- Intellectus inquam, id est, fidei qua Deus immedie attingitur, non in dono sapientiæ qui est claritas circa credibilitatem. 90, 5.
- Non includit alium actum intellectus præter fidem. 93, 13.
- Quomodo includat actum alium, nempe spei præter charitatem. 93, 14.
- Quomodo aliæ virtutes pertineant ad talem beatitudinem. 94, 15.
- Beatitudo essentialis est radix complementi desideriorum beati suo tempore; sic anima beata desiderat gloriam corporis, et ideo non affligitur. 126, 6-7.
- Beatitudo accidentalis, cur ita dicitur. 129, 2-3.
- Quid sit. ib. 4.
- Beatitudo essentialis animæ non cessabit propter conjunctionem ad corpus. 137, 3.
- Nec augebitur. ib. 4.
- Erit tamen major extensive. 138, 6.
- Beatitudinem non futuram perpetuam, error Origenis. 138, 1.
- Contrarium est de fide. ib. 2.
- In habitibus semper erit perpetuitas, et in actibus essentialibus, et in gaudio, in aliis vero erit varietas. ib. 4.
- Beatitudinis æternitas est etiam præmium justitiæ nostrorum meritorum. 139, 6.
- Quomodo hæc æternitas respondeat ipsis meritis. ib. 7.
- Beatitudo est simpliciter incorruptibilis cum per solam suspensionem divini influxus possit desinere. 140, 3 et seq.
- Beatitudo naturalis in contemplatione et amore Dei consistit. 145, 2 et seq.
- Contemplatio est potior considerando hominem physice, amor autem considerando ipsum moraliter. 145, 6.
- Cognitio vero practica requiritur ut conditio necessaria ad amorem. 146, 7.
- Idemque dicendum de aliis virtutibus, et scientiis, et bonis aliis fortunæ, etc. 146, 8.
- Beatitudinis naturalis actus potest homo elicere naturaliter. 147, 5.
- Imo et naturaliter uti mediis proportionatis tali fini. 147, 6.
- Beatitudinem aliquam potest homo in hac vita consequi, et multo perfectiorem in anima separata. 148, 8.
- Beatitudinem naturalem quamvis homo non assequatur omnino, aut ut plurimum, non ob id non esset naturalis. 149, 10.
- Beatitudinem naturalem in particulari appetit homo appetitu innato. Et hic appetitus tam est voluntas, quam intellectus, quia iste inclinatur in verum sub ratione boni, et voluntas quodcumque in bonum ut liquet, et in verum ut bonum intellectui, ac toti supposito. 149, 1 et seq.

Beatitudo etiam in communi appetitu innato appetitur. 150, 5.
 Beatitudo, vide *COMPREHENSIO IN BEATITUDINE*. IV.
 Beatitudo simpliciter non est visio Dei quæ cito transeat. V, 49, 17.
 Beatitudinem supernaturalem, an cognoverit Pe- lagius. VII, 228, 1-2.
 Naturalem cognovit. 229, 3.
 Beatitudo æterna, propter quam homo creatus est, non est naturalis finis illius. 181, 8-9.
 Beatitudo naturalis hæreditatis nomen non mere- tur. IX, 108, 7-8-9.
 Beatitudo supernaturalis est causa finalis gratiæ, sive nostræ justificationis. 310, 7.
 Est item finis maxime proprius et quasi intrinse- cus gratiæ. ib.
 Potest etiam dici finis immediatus gratiæ. ib.
 Beatitudo est finis communis, et in suo genere ultimus habituum qui sub gratia comprehen- duntur. ib.
 Item omnium donorum supernaturalium. ib.
 Essentialis et vera beatitudo non consistit in eo, quod videat beatus se laudari a Deo. XI, 480, 59.
 Gloria, seu bona existimatio quam de homine Deus habet, non potest esse hominis beatitudo formalis. 479, 56 et seq.
 Aut objectiva. ib.
 Beatitudo, quanto comparabilis pecunia. XIII, 638, 2 et seq.
 Beatitudo æterna ut finis, alia dona gratiæ ut media, sunt optanda. XIV, 80, 8.
 Beatitudo hujus vitæ est imperfecta; non requi- rit actualem operationem, sed bonam personæ dispositionem. XV, 23, 9.
 Beatitudo major vel minor secundum gradus cha- ritalis mensuratur, non secundum perfectionem. 24, 12.
 Ad beatitudinis objectum per se non pertinent creaturæ. ib. 13.
 Non datur beatitudo, nisi prius peccatum veniale remittatur. 48, 27.
 Beatæ Feminæ, vide *STATUS, CASTITAS SIMPLEX*. XV.
 Beatitudo dicitur dari ut merces et corona jus- titiæ. XVII, 110, 54.
 Beatitudo naturalis creaturæ in clara Dei visione non potest consistere. XXVI, 154, 37.
 Et in quo actu sita sit. 154, 39.
 Vide *AMOR BEATIFICUS*. XXVI.
 De beatitudine B. Virginis, vide *MARIE BEATITUDO*. XIX.
 Christi corpus objectum beatitudinis corporis. XIX, 834, 9.
 Beatitudo sanctorum, qualis futura post diem ju- dicii. 1118, 2 et seq.
 De beatitudine corporis, vide *CORPUS GLORIOSUM*. XIX.

BEATITUDO IN ANGELIS.

Beatitudinem naturalem in Angelo esse inamissi- bilem, qui dicant. II, 413, 2.
 Refutantur. 414, 3-4.
 Imo esse impossibilem ob suam amissibilitatem, alii volunt, qui impugnantur. 414, 5 et seq.
 Inamissibilitas tamen ex providentia divina An- gelo consentanea naturaliter non deesset. 415, 8.
 Beatitudo naturalis destruitur peccando contra finem etiam supernaturalem. 414, 4.
 Beatitudo supernaturalis est finis simpliciter ul- timus Angelorum. 566, 2.
 Alia essentialis, alia accidentalis. 655, 1.
 Angeli in primo instanti non fuerunt perfecte beati. 570, 5.
 Probatur late. 571, 8 et seq.
 Habuerunt tamen beatitudinem inchoatam seu viæ. 571, 7.
 Beatitudinem supernaturalem Angeli non rece- perunt in instanti, quo illius meritum consum- marunt. 634, 6 et seq.
 Sed immediate post ipsam consummationem. 638, 2.
 Id vero contingit in tertio instanti post suam crea- tionem. 641, 5 et seq.
 Beatitudinem collatam fuisse Angelis intuitu sub- sequentis meriti, qui dixerint. 643, 4.
 Contrarium statuitur et probatur. 644, 5 et seq.
 Beatitudo Angelorum quanta. 647, 16.
 Beatitudo essentialis Angelorum nec augetur per merita exhibita post illam adeptam. 648, 18 — 656, 3.
 Imo nec sine illis locum habet augmentum in tali beatitudine. 656, 3.
 Id augmentum triplex cogitari potest. 655, 1.
 Beatitudinem essentialem paulatim crescere in Angelis extensive, qui sentiunt. 656, 2.
 Contrarium statuitur. 656, 3 et seq.
 Prædictum incrementum extensivum, quo pacto extrinsece fiat, explicant nonnulli. 658, 7-8.
 Impugnatur late. 659, 10 et seq.
 Beatitudo accidentalis in quo consistat. 673, 1.
 Ejus triplex acceptio. 673, 2 et seq.
 Beatitudo accidentalis quomodo dicenda sit in Angelis augeri. 674, 6 et seq.
 Beatitudinem accidentalem augeri ex novo merito, qui velint. 675, 7.
 Refelluntur. ib.
 Beatitudo secum non compatitur peccatum. 669, 4.
 Beatitudinis appetitio, an, et quomodo fuerit Lu- ciferi, vel aliorum Angelorum peccatum, vide verbo *PECCATUM*. II.
 Beatitudo in Angelis est inæqualis juxta merito- rum et naturalis perfectionis inæqualitatem. 648, 19 et seq.

Beatitudo, vide VISIO BEATA. II.

BEATITUDINES VIÆ.

Beatitudines significant actus quibus homines beatos fieri Christus docuit Matth. 5. VII, 695, 1. Quare hi actus dicantur beatitudines. ib.
 Hi actus non solum sunt honesti, sed ita heroici et excellentes, ut absque speciali gratia fieri nequeant. ib.
 Beatitudines actuales non distinguuntur ab actibus virtutum et donorum, sed sub illis comprehenduntur. ib.
 Sunt supernaturales in sua substantia. 695, 2.
 Sintne plures quam octo, expenditur. 700, 21.
 Vide Beatitudines in particulari suis locis.

BEATUS.

Beati etiam de potentia absoluta videre Deum non possunt nisi per Verbum productum. I, 85, 9.
 Beatorum intellectio circa Deum est similitudo representativa. 84, 8.
 Beati non erunt æquales in beatitudine essentiali. 119, 3 et seq.
 Corpora beatorum habebunt gloriam inæqualem. ib.
 Beatos resurgere in ordine suo, ut martyr in ordine martyrum, et sic de cæteris, Paulus docet. ib.
 In beatis lumen gloriæ, et dona supernaturalia, ut plurimum sunt inæqualia. 128, 1.
 Beati possunt videre Deum secundum omnia sua attributa, sed non secundum modum uniuscujusque. 128, 2-4.
 Beati visa essentia necessario vident attributa. 129, 8.
 Non tamen ea vident distinctis visionibus inadæquate attingentibus ipsa. 130, 10.
 Beatus non est necesse ut videat illam eminentissimam essentiæ unitatem sub illa dominatione virtualis distinctionis. 130, 13.
 Beatum videre distincte omnipotentiam cum habitudine ad creaturas possibles, non est de fide. 131, 14.
 Beatos videre eadem visione beata objecta secundaria, non est de fide. ib.
 Beati non possunt satiari nisi infinito bono quali. 132, 17.
 Beati vident infinitum non infinite. 132, 18.
 Immensitatem non immense. 132, 19.
 Beatos videre Deum Trinum, et Unum, est de fide. 135, 10.
 Beati visa essentia necessario personas intuentur. 137, 19.
 In beato licet visiones beatæ distinguantur, nequaquam per unam videbit personas, et per aliam essentiam sine illis. 138, 23.

Beatus non potest videre unam personam non visis aliis. 139, 25.
 Beati non omnes omnia Dei decreta in Deo vident, sed singuli pro ratione sui status. 141, 6.
 Beati in Verbo vident mirabiles rationes providentiæ, præsertim circa hominum, ac sui ipsorum salutem. ib.
 Beati cognoscunt per visionem beatam voluntatem Dei ut regulam suarum actionum. ib.
 Beati non vident decretum voluntatis divinæ in objecto viso, neque ex objecti mutatione motivumprehendunt. 141, 7.
 Beati num videant decretum voluntatis divinæ modo quodam inexplicabili. 142, 11.
 Beati vident decreta divina actu distincto ab eo, quo videtur essentia sine decretis, et ille est majoris perfectionis, quam iste, illoque posito nec de potentia absoluta cognitio decretorum potest impediri. 143, 12.
 Beati non vident respectum rationis actus ad objectum, cum actus ipsos Dei liberos intuentur, sed ea omnia, in quibus talis respectus fundatur. 143, 15.
 Beati dantur extra visionem beatam multæ revelationes, et illuminationes ratione status. 144, 2.
 Beati vident in Verbo non solum creaturas possibles, sed existentes, et futuras in aliqua temporis differentia, et quomodo beati vident in Verbo mysteria fidei. 168, 10.
 Beati ad hoc ut videant creaturas existentes in Deo, non est necessarium ut videant futuritionem effectus immediate in voluntate divina tanquam in eo operante seu potente operari. 168, 12.
 Beatus non ex eo quod videat in Verbo rei essentiam necessario videbit existentiam si illam habitura est. 169, 14.
 Beati non vident omnia futura contingentia earum rerum, quas possibles cognoscunt. ib.
 Beati non vident ultimam circuitiorem solis futuram, atque adeo nec diem judicii. ib.
 Beatos videre in patria quæ crediderunt in via. 165, 2 et seq.
 Beatos mysterium Incarnationis probabilius est non posse videre exacte, et prout in se est, nisi in Verbo. 170, 3.
 Beati viso Deo necessario vident mysteria quæ ad divinitatem spectant. 171, 5.
 Beati vident in Verbo totam universi machinam, ordinem, et compositionem, atque species rerum ex quibus constant. 171, 8.
 Beatos non videre aliorum cogitationes in Verbo probabile est, multo probabilius est non videre inferiores beatos cogitationes superiorum. 173, 16.
 Beati maxime fundatores religionum vident in Verbo suarum quisque progressum, et augmentum. 174, 17.

- Beati in Verbo ex factis, et cogitationibus mortalium quidquid necessarium est ad operandum ibi prudentissime, et jucundissime, vident 173, 16.
- Beati nec in Verbo vident quidquid anima Christi agere disponit, etiam per voluntatem creatam. ib.
- Beati vident in Verbo ea omnia de quibus non solum in via, sed maxime in patria censentur habere specialem curam. 174, 17.
- Beati vident orationes in Verbo quæ ab Ecclesia ad eos funduntur. 174, 18.
- Quare in lege gratiæ orationes fundimus ad beatos, in veteri vero minime. ib.
- Beatus non ex eo quod plura objecta videat in Verbo, illico melius videbit essentiam quam alius qui sanctior cum sit pauciora cognoscit. 174, 19.
- Beatum unum ex sola perfectione beatitudinis probabile est videre omnia illa, quæ alius ex speciali ratione sui status. ib.
- Beatus licet infimum, seu nullum habeat meritum ex dispositione divina, habebit visionem cum perfectione necessaria ad videndum mysteria fidei, et res naturales. 174, 20.
- Beatus defectu meritorum, si nulla ex suppositione objecta secundaria in Verbo videat, videbit nihilominus per accidentalem gloriam. ib.
- Beati non possunt per eandem visionem beatam modo videre res has, modo illas. 159, 4-5.
- In beatis si varietur attentio ad res alias, variatur visio necessario. ib.
- Beati vident creaturas in essentia ut in causa, non vero in idea ut sic. 160, 7.
- Non est necesse ut beatus, qui videt Deum, videat in eo omnes creaturas possibiles, neque individua omnia, neque omnes rationes specificas. 160, 10.
- Beatos non posse cognoscere res omnes, possibiles, nec de potentia absoluta, probabilius est. 162, 12.
- Probabile est beatos visa essentia divina necessario videre quidquid est possibile vel creabile saltem sub communissimo conceptu creabilis vel possibilis. 162, 14.
- Beati non formant, ut sic, varia judicia de variis Dei attributis. IV, 52, 5.
- Beatas animas ornari aliis qualitatibus præter gratiam et charitatem, et virtutes infusas, impugnari satis non potest; non est tamen a theologis assertum, et est superfluum. 59, 11-12.
- Beatus est Deus non existendo, sed se videndo. 61, 18.
- Beati conservabunt scientias suas naturales, etiam quoad species quæ non pendent essentialiter ex phantasmatibus, unde habent memoriam præteritorum. 98, 2 et seq.
- Opiniones vero non manebunt, sed memoria eorum. ib., 4.
- Beatis qui non acquisiverunt scientias, aut imperfecte acquisiverunt, infundentur perfecte ratione sui intellectus. ib., 5.
- Beati habent negationem multarum scientiarum, non privationem. 99, 1.
- Non habent errores. ib., 3-4.
- Beati quomodo judicent probabilia. 100, 5-6.
- Beato præcipi non potest ut cesset ab amore Dei, et licet possit, tamen illa cessatio erit ex amore virtualiter. 109, 18.
- Beatus etiamsi videret aliquod maximum incommodum sibi imminere si non cesset a visione, nihilominus non cessabit. ib., 19.
- Beatus concupiscit necessario suam beatitudinem, estque ea concupiscentia supernaturalis. 111, 6-7.
- Beati sunt impeccabiles. 116, 2 et seq.
- Non ob Dei providentiam extrinsecam, sed ex vi beatitudinis. 117, 5 et seq.
- Et ideo etiamsi videret omnes circumstantias in quibus posset peccare, quod tamen certum non est, non ob id peccaret. ib., 6-7.
- Et licet cessaret ab amore, ipsa visio redderet impeccabilem. 121, 19.
- Beati quomodo liberi sint ad bene moraliter operandum. ib., 20.
- Non possunt simul peccare et videre Deum. ib., 21.
- Possunt tamen habere maculam habitualement, si Deus velit. 122, 23 et seq.
- Beati retinent virtutes quoad habitus, et quoad aliquos actus, et dona Spiritus sancti, vide VIRTUTES HABITUALES, etc. IV.
- Beati non desiderant majorem visionem. 126, 4.
- Desiderant tamen alia bona præter formalem beatitudinem. ib., 5.
- Beatus, si desiderat salutem amici, qui non salvatur, est per modum simplicis affectus. ib., 8.
- Non tristatur. 127, 9.
- Beatus non denominatur Paulus, si essentiam divinam in raptu vidit, quia ab ea cessavit. 143, 4.
- Et cognitio hujus perpetuitatis est conditio ad perfectam beatitudinem. 144, 6.
- Beatus, vide VIDENS DEUM, et item VOLUNTAS VIDENTIS. IV.
- Potest Deus de potentia absoluta Angelum beatitudinis capacem efficere, et statuere illam nunquam dare. IX, 117, 5.
- Si Beatus de potentia absoluta gratia habituali seu forma sanctificante spoliaretur, vel ad beatitudinem sine illa assumeretur, proprie justus non diceretur. 111, 7 et seq.
- Unus beatus inferior in gloria essentiali alium sibi superiorem potest excedere in dono seu merito gloriæ accidentalis. X, 195, 13.
- In beatis non manet intellectualis habitus fidei

- per lumen gloriæ, sed per solam suspensionem influxus debitam ratione status. XII, 218, 4-5.
- Beati de facto nullos exercent fidei actus. 199, 7.
- Nec possunt de potentia ordinaria. 88, 20.
- Beati de potentia absoluta possunt habere actus fidei divinæ, etiam de his quæ in Verbo vident. 88, 22-23 — 199, 7.
- In beatis manet timor filialis, etiam quoad actum. 615, 18.
- Beati quos timoris actus eliciant. ib., 19-20.
- In beatis manere potuit, quamvis non maneat, timor etiam servilis, sed honestus. ib., 20.
- In beatis manet spes quoad habitum. 623, 5.
- Beati quos spei actus elicere possint. ib., 5 et seq.
- In Beatis manet pœnitentia quoad substantiam habitus. 624, 7.
- Beati magis amant ex charitate sanctiores in patria, quam minus sanctos, qui tamen in via sibi fuerant conjunctiores. 719, 22-23.
- Beatus quisque sese ipsum plus amat quam cæteros, uno excepto Christo Domino. 720, 2.
- Religio in beatorum voluntatibus reperitur. XIII, 37, 6.
- Beati pro nobis orant. XIV, 45, 3.
- Beati cum orant pro nobis, an præcognoscant eventum. 46, 4 et seq.
- Beati quomodo offerant orationes nostras. 47, 8.
- Beati an orent pro se. 48, 9.
- Beati non orant pro iis quæ ad suam essentialem beatitudinem spectant. 48, 10.
- Beati non orant pro conservatione gloriæ essentialis. ib.
- Beati orant pro accidentali gloria. 48, 11.
- Beati possunt orare et impetrare, non vero mereri. 85, 3.
- Beati vident in Deo omnia quæ formaliter sunt in ipso. XVIII, 12, 4.
- Beatus videns Deum potest videre in eo creaturas quæ in eo continentur eminenter; non effective solum, sed formaliter. 22, 3.
- Beati in Deo, visa una creatura, non necessario vident omnes. 23, 5.
- Beatus in Deo videt creaturas non solum secundum illud esse quod in Deo habent, sed secundum esse proprium. 24, 7-8.
- Beatus videt in Verbo omnia quæ ad statum suum pertinent. 34, 3.
- Beatitudinis perfectio est commensuranda unicujusque meritis. 34, 4.
- Beatus in patria amat Deum necessario, non tamen quoad omnem modum possibilem ipsi charitati. 296, 10.
- In beatis qui sunt omnino extra viam possunt esse actus inefficaces procedentes a voluntate, ut natura est. 304, 6.
- Beatitudo non manet sine fruitione. 307, 7.
- Beatus non necessario de omnibus gaudet quæ in Deo videt. 308, 11.
- Beati semper habent voluntatem conformem divinæ voluntati. 309, 2.
- Beatorum animæ, licet careant gloria corporis, sunt extra statum viæ et meriti. 321, 7.
- Vide FELICITAS, VISIO. XVIII.
- Inferior beatus nonnulla in Verbo videre potest, quæ non videt alius perfectior. XIX, 319, 3.
- Quibus modis unus beatus alium excedat. ib. et 4.
- Quid videant in Verbo beati. ib.
- Multitudo beatorum videt in Verbo multitudinem rerum existentium in aliqua differentia temporis. 320, 5.
- Nullus homo beatus fuit ante Christi mortem. 698, 2 et seq.
- Beatus habet perfectum dominium suorum actuum etiam eorum quos in corpore exercet. 843, 14.
- Beatorum corpora æqualia corpori Christi futura non sunt. 934, 4.
- Quem locum beati teneant in cœlo. 960, 1-2.
- Externo cultu Deum laudabunt. XX, 56, 3.
- An sint sacramentorum capaces. Vide SACRAMENTUM NOVÆ LEGIS, versic. Subjectum. XX.
- Beati orant pro animabus purgatorii. XXII, 959, 7.
- Non tamen impetrant illis gratuitam remissionem pœnæ. 959, 8.
- Quid vero illis impetrent. 960, 9.
- Unus beatus potest ab alio impetrare ut suas satisfactiones alicui animæ applicet. 960, 10.
- Idemque possunt a Christo impetrare. ib.
- Non tamen ipse facit nisi ex speciali dispensatione. ib.
- Beatus nullus hominum fuit ante Christi adventum. XXIV, 591, 6.
- Beatum nullum fuisse, nec fore etiam in fine mundi priusquam moriatur, ut probabilius defenditur. 590, 3.

BEGUINÆ.

Beguinarum statum assumentes, aut in eo perseverantes, ac eis in hoc faventes, excommunicationem ipso facto incurrunt. XXIII, 648, 10.

BELLARMINUS.

Bellarminus Cardinalis a calumnia liberatur. XXIV, 213, 3 — 592, 9 — 603, 14.

BELLUM.

Bellum ad jus gentium spectare. V, 164, 4.

Bellum absolute multiplex, in præludio. XII, 737.

Bellum esse intrinsece malum, et peculiariter Christianis prohibitum, quorundam error. 737, 1.

Refellitur. 737, 2-3.

Bellum defensivum non solum est licitum, sed interdum etiam præceptum. 738, 4.

Bellum aggressivum potest esse honestum et necessarium. 738, 5.
 Bellum defensivum et aggressivum, quid, et in quo differant. 738, 6.
 Bellum ut honeste fiat, quæ conditiones servandæ. 739, 7.
 Bellum jure naturæ legitime potest indicî a principe, vel republica quæ superiorem non habet in temporalibus. 739, 1.
 Secus dicendum de principe, vel republica imperfecta. 739, 2.
 Quid si antiquissima consuetudine aliud servetur, aut rex supremus sit negligens in vindicanda injuria. ib.
 Ad bellum indicendum sufficit interdum voluntas supremi principis interpretativa. 740, 3.
 Quid si capiantur inimici in territoriis alicujus reipublicæ imperfectæ. ib.
 Ad bellum indicendum quis censendus supremus princeps, et quæ respublica perfecta. 740, 4.
 Bellum sine legitima auctoritate indicens peccat etiam contra justitiam, quamvis adsit justa causa. 741, 6.
 Tenetur ad restituendum cum expensis, quidquid ultra res suas recuperat, et pœnas injuste bellantium incurrit. ib.
 Rex christianus bellum indicens in causa justa, sed tamen contra Pontificis prohibitionem, an peccet contra justitiam, vel solum contra obedientiam. 741, 7.
 Bellum defensivum nulla lege clericis interdicitur; nec bellum aggressivum jure naturali. 741, 1.
 Bellum aggressivum licite indicare possunt, si qui sunt Episcopi temporaliter supremi; nec irregularitatem incurrunt, positis aliis belli conditionibus. 741, 2.
 Bellum per se exequi clericis solo ecclesiastico jure prohibetur. 742, 3.
 In quo potest Papa dispensare. 742, 4.
 Præceptum non bellandi obligat sub mortali clericos in sacris constitutos. 742, 5.
 Quid de existentibus in minoribus. ib.
 Clerici bellantes non peccant præcise contra justitiam, sed contra religionem vel obedientiam. ib.
 In bello injusto in quo aliquis occiditur aut mutilatur, omnes milites irregularitatem incurrunt sive sacerdotes sint, sive non. 742, 6.
 Quid si bellum sit justum. ib.
 Pontifex dispensans cum clerico ad bellum, an dispense in irregularitate. ib.
 Clerici in bello exhortantes ad prælium, aut consiliantes ut quis ad bellum eat, an irregulares sint. 743, 7.
 In bellantium clericorum irregularitate solus Pontifex dispensare potest, nisi res sit occulta. ib.
 Bellum aggressivum nequit esse justum, nisi subsit

gravis injuria, quæ alia ratione vindicari aut reparari non potest. 743, 1 et seq.
 Bello justo triplex injuria causam dat. 744, 2 et seq.
 Belli justa causa esse potest, ut injuriam inferens juste puniatur ob solam vindictam, si recuset absque bello satisfacere. 744, 5 et seq.
 Bellum aggrediens sine justa causa, non solum contra charitatem, sed etiam contra justitiam peccat. 745, 8.
 Bellum an aliquando illicitum sine injustitia, et obligatione restituendi. 745, 8-9.
 Bellum etiam justum ut licite ineatur, quanta prærequiratur victoriæ spes. 746, 10.
 Bellum infidelibus nequit indicî ob solum infidelitatis titulum. 746, 1.
 Nec ob solam vindictam peccatorum quæ in Deum committuntur, etiamsi sint contra naturam. 746, 1 et seq.
 Nec titulo dominii, quasi Papa vel imperator sit dominus totius orbis. 747, 4.
 Quid si infideles sint adeo barbari et inepti, ut sese convenienter regere non possint. 747, 5.
 Belli justî nullus est titulus ita proprius Christianorum, ut suo modo non conveniat principibus infidelibus. 748, 6 et seq.
 Bellum, vide INFIDELIS ET PRÆDICATIO. XII.
 Ad ineundum bellum tenetur princeps causam prius diligenter examinare. 748, 1.
 Quid quando altera pars est probabilior, aut quando æqualiter dubitatur utrinque, et altera pars possidet. 748, 2-3.
 Quid si neutra possideat. 749, 4.
 In dubio de justitia belli, an teneatur princeps judicium prudenti viro committere. 749, 5-6.
 Ad bellum si vocentur duces, aut alii regni principes, ad quantum teneantur justæ causæ certitudinem. 750, 7.
 Quid de communi milite subdito. 750, 8-9.
 Quid de stipendiario non subdito. 750, 10 et seq.
 Ante bellum inchoatum tenetur princeps proponere justam belli causam, et a republica contraria condignam petere restitutionem. 752, 3.
 Si offeratur restitutio, tenetur acceptare, et a bello desistere. ib.
 Quid si offeratur post bellum inchoatum. 752, 4-5.
 Post bellum inchoatum, toto tempore ante partam victoriam, quæ damna possint hostibus inferri. 753, 6.
 Quæ post partam victoriam. 753, 7.
 Bona aliena immobilia inter bona hostium re-perta, an possint occupari. 754, 8.
 Quid de bonis mobilibus attentio jure naturæ. ib.
 Quid stando in jure positivo. 754, 9.
 Belli damnis qui censeantur obnoxii ex parte hostili. ib., 10 et seq.

Vide INNOCENTES. XII.

In bellis Christianorum, victi a victoribus non captivantur in mancipia, nisi sint apostatae.

755, 5.

In bello quam habeant immunitatem bona, loca et personæ ecclesiasticæ.

ib., 14.

In bello post partam victoriam, quæ damna possunt victis hostibus inferri.

757, 20.

Bellum potest aliquando esse contra charitatem, quamvis non sit contra justitiam.

ib., 21.

Quid si fiat voluntarie ex utraque parte, tamen sine justa causa.

758, 22.

In bello, an liceat uti insidiis, vel pactam fidem violare.

ib., 23.

Bellare an liceat in die festo.

ib., 24.

In bello an possit princeps christianus in auxilium convocare principes infideles, aut illis in bello justo auxiliari.

ib., 25.

Bellum reipublicæ contra principem, vide SEDITIO.

Bellum privatum, vide DUELLUM. XII.

Si segetes comburantur in bello justo, an teneatur ad solvendas decimas, qui combussit.

XIII, 230, 17.

Bellandi actio, an possit in festo fieri.

359, 10-11.

Deferentes, aut transmittentes ad infideles arma illa, quibus ad impugnandos catholicos utuntur, aut eorum materiam, incurrunt excommunicationem Bullæ Cœnæ.

XXIII, 522, 52.

Non vero deferentes alias res prohibitas.

ib.

Licet in aliis iuribus excommunicentur.

ib.

Comprehenditur tamen pecunia.

523, 55.

Quid de victualibus aut vestimentis.

ib., 57.

Certiores faciens inimicos christianæ reipublicæ de ejus statu, in ejus perniciem, incurrit excommunicationem Bullæ Cœnæ.

524, 58.

Dans eisdem infidelibus consilium, auxilium aut favorem.

ib.

Non tamen dans revelanti consilium, auxilium, etc.

ib., 59.

Incurrit item nuncius vel deferens litteras.

ib.

Christiani coacti remigantes in triremibus Turcarum in actuali incursu contra Christianos, peccant mortaliter.

ib., 61.

Regulariter tamen excusantur ab excommunicatione Bullæ Cœnæ contra dantes auxilium infidelibus.

525, 62-63.

Vide verbo PIRATA. XXIII.

Bellum justum utrinque esse potest ex ignorantia.

XXIV, 416, 8.

Bello justo adducitur devictus populus in servitutem.

212, 20.

Bello non fit via consentanea ad veritatem apertendam.

ib.

BENEDICTIO.

Benedictionis duplex genus.

XV, 483, 11.

Benedictiones aliquæ ita sunt propriæ Episcopo-

rum, ut nec per Pontificem committi possunt simplici sacerdoti, et quænam illæ sint.

XVI, 271, 1.

Benedicere sacras vestes et corporalia possunt Abbates regulares, et quo jure hanc potestatem habeant.

ib., 2.

Benedictiones, quæ unctionem chrismatis requirunt, an possint a dictis Abbatibus conferri.

274, 8.

An dicta potestas benedicendi possit consuetudine præscribi.

ib.

Ad quas res benedicendas extendatur dicta potestas.

ib., 9 et seq.

Quibus Prælati hæc potestas concedatur.

ib., 9-10-11.

Benedictiones nuptiales conferre sub gravi censura religiosis interdicitur.

1016, 20.

An religiosi Societatis propter sua privilegia in aliquo casu aut loco eas conferre possint.

ib. et 1017, 21.

Abbates benedicti, vide ABBAS. XVI.

In modum crucis a Christo introducta.

XIX, 974, 5.

BENEDICTIO MENSÆ.

Benedictio mensæ an sit de obligatione, etiam ecclesiasticis.

XIV, 237, 16.

S. BENEDICTUS ET BENEDICTINORUM ORDO.

S. Benedicti religio quando et quomodo cœperit.

XVI, 504, 4.

Quod institutum seu professio ejus.

ib., 5.

Alia monasteria, quæ ante Benedictum non paucæ erant in Occidente, ejus regulam sunt amplexata.

ib., 6-7.

Obligationes quæ religiosis Benedictinis jure communi imponuntur, quomodo intelligantur, et an comprehendant etiam alios religiosos.

507, 11-12.

Benedictinæ familiæ viri insignes, et cur varie numerentur.

506, 10.

Benedictino ab ordine an manarit Cluniacensis.

508, 1.

An Cisterciensis et alii.

509, 3.

BENEFACITOR, BENEFICENTIA.

Benefactor an beneficiatus sit magis ex charitate diligendus.

XII, 716, 9.

Benefactor insignis, an aliquando preferendus patri.

717, 15.

Beneficentia est actus exterior a charitate elicitus.

647, 7.

An dari possit circa Deum.

ib.

BENEFICIATUS, BENEFICIUM.

Beneficiatus quando peccat contra legem Ecclesiæ, sine intentione recitandi, licet non manifestata.

V, 382, 12.

Privatio beneficii ante omnem sententiam imponi potest.	429, 8.	Si non daretur jus positivum, possent pecuniam petere.	ib.
Beneficiatus non recitans pro rata restituere tenetur.	444, 9.	Ex jure divino prohibitum est privatis personis vendere beneficium.	772, 38.
Beneficium parochiale recipiens, quomodo obligatur ad ordines.	448, 10.	An beneficiatus, stando in jure divino, possit locare fructus, separando illos a titulo beneficii.	773, 39.
Beneficiorum suorum bona alienantes privantur suis beneficiis ipso facto.	449, 14.	Simonia est in privata persona petere quid ab eo cui beneficium confert.	ib., 41.
Uniones perpetuæ beneficiorum difficiles.	XIII, 180, 3.	Probabile est non esse hoc intrinsece malum; probabilius tamen oppositum.	774, 42.
Beneficium quid significet.	760, 1.	Præstimonia sunt beneficia ecclesiastica, materia simoniæ.	775, 4.
In eo datur jus ministrandi, et præbendæ.	ib.	Episcopus non potest facere divisionem in beneficiis.	829, 16.
Descriptio illius.	761, 2.	Indignus peccat sibi petendo beneficium.	866, 6.
Beneficia distinguuntur per titulos.	ib.	Peccat etiam qui petit pro altero indigno.	ib.
Titulus beneficii semper est spiritualis.	761, 3.	Non est necessaria paupertas, ut dignus possit petere beneficium simplex.	ib.
Beneficium semper est annexum gradui clericali.	ib.	Si quis moraliter se reputat dignum, non peccat petendo beneficium curatum.	ib., 7.
Est materia simoniæ contra jus divinum.	761, 4.	Non est necesse ut se præferat positive aliis, sed sat est quod non habeat principia, ut alium judicet digniorem.	ib.
Si dentur redditus ecclesiæ sine titulo, hoc non erit beneficium.	ib.	Petere beneficium pro indigno, sacrilegum est, sed non simoniacum.	ib., 8.
Quod spirituale est in beneficio, est de jure divino quoad substantiam.	762, 5.	Beneficii possessor redimere potest injustam expulsionem.	921, 30-31.
Nec Pontifici licet vendere beneficium secundum jus spirituale.	ib.	Quando liceat transactio in materia beneficiorum, vide TRANSACTIO. XIII.	
Quod est temporale in beneficio non potest vendi nunc sine simonia.	ib., 6.	Simoniaca actio ordinata ad beneficium, quomodo irritetur, vide SIMONIACA ACTIO QUÆ VALIDA. XIII.	
Sententia asserens, hanc simoniam esse contra jus divinum.	ib., 7 et seq.	An recipiens beneficium privetur beneficiis obtentis, vide PENA. XIII.	
Opposita sententia proponitur.	764, 12 et seq.	Beneficium ecclesiasticum, an detur ob recitationem.	XIV, 429, 8.
An jus spirituale possit separari in venditione, et non in traditione.	765, 15.	Beneficium ecclesiasticum importat obligationem recitandi.	353, 1.
Tertia opinio distinguens inter beneficium simplex, et curatum.	767, 20-21.	Beneficia multiplicata non important plures recitationes in die.	337, 6-7.
Impugnatur.	768, 22.	Beneficia manualia, quæ dicantur.	378, 16.
Quando præbenda est annexa officio mere temporali, potest dari laico.	767, 21.	Beneficii titulus sine possessione, quando obliget vel non obliget ad recitandum.	361, 7 et seq.
In beneficio simplici, et curato, datur jus spirituale.	768, 22.	Beneficii possessio pacifica cum titulo, vel cum morali ope fructuum, obligat ad recitandum.	363, 1.
Papa potest separare præbendam ab officio, et sic eam vendere, vel dare laico.	ib., 23.	Beneficium accipiens cum onere solvendi alteri fructus omnes, tenetur recitare.	363, 2-3.
Potest vendere beneficium quod hactenus fuit spirituale officium, extinguendo spirituale officium.	ib.	Beneficii pacifica possessio sine fructibus primi aut secundi anni obligat ad recitandum.	364, 6.
Potest dare beneficium cum onere solvendi sibi, vel aliis partem fructuum.	ib., 24.	Beneficiorum primi fructus non possunt cedere Episcopis.	365, 8.
Hoc non est pretium accipere.	ib.	Beneficiorum primi fructus, quibus possint applicari.	366, 10-11.
Probabile est posse Papam æstimare valorem pensionis, et eum simul accipere.	ib., 25 et seq.	Beneficii fructu omni injuste privatus, an teneatur recitare.	368, 16 et seq.
Hoc non est vendere beneficium.	770, 30.		
Nunquam hoc fecerunt Pontifices.	ib., 31.		
Quomodo Pontifex media separatione possit exigere pecuniam dando beneficium.	ib., 32.		
Conciliantur opiniones de venditione beneficii.	ib.		
Prælati inferiores non possunt sine simonia vendere, aut ullo titulo pro beneficio pecuniam petere.	771, 35.		

Beneficii fructus primos applicandi operi pio consuetudo nec reprobata est, nec deobligat a recitando. 366, 11.

Beneficii possessor, licet fructus non percipiat sponte vel culpa sua, tenetur ad recitandum. 367, 13.

Beneficium, sine ulla fructuum spe, videtur non obligare ad recitandum. 369, 18.

Beneficii tenuitas non deobligat regulariter a recitando. 372, 9.

Beneficii tenuitas an aliquando deobliget a recitatione. 373, 11.

Beneficii fructus soli, quando dantur clerico per modum stipendii, propter actionem temporalem, non obligant ad recitandum. 374, 2.

Beneficiatus ad duo munera impossibilia obligatus, quomodo se debeat habere. 317, 19.

Beneficiatus, qui distributiones accipit ob assistentiam, nisi adsit non potest accipere. 318, 20.

Beneficiatus, qui per primos sex menses non recitat, an et quid teneatur restituere. 429, 7 et seq.

Beneficiatus non recitans post primos sex menses, qua proportione debeat restituere. 432.

Beneficiatus recitans in peccato mortali, an teneatur restituere. 435, 15.

Beneficiatus ex oblivione non recitans, utrum teneatur restituere. 435, 16.

BENEFICII COLLATIO.

Ex quo pensetur ratio majoris beneficii moraliter. XI, 280.

Probabile est nullam justitiam violari si conferatur beneficium digno, relicto digniori, sed oppositum communius. 553, 40.

Beneficium, cæteris paribus, quo indigniori datur, eo est majus. XXII, 259, 11.

Quid nomine parochialis beneficii intelligatur. 592, 21.

Beneficii collatio facta indigno est valida. 1122, 15.

Irritabilis tamen, excepta electione Summi Pontificis. 1122, 16.

Beneficii collatio, præsentatio aut nominatio facta excommunicato est nulla. XXIII, 345, 2—348, 11.

Et idem est de provisione et postulatione. ib.

Et de resignatione in ejus favorem. 349, 12.

Et de impetratione ab ipso obtenta. ib., 13.

Etiamsi excommunicatio denunciata non sit. 354, 28.

Imo etiamsi excommunicatio ab utroque ignoretur. 355, 32.

Beneficii collatio motu proprio facta excommunicato a Pontifice ignorante excommunicationem, est nulla. 349, 14.

Secus si illius scientiam habeat. ib.

Beneficii collatio facta excommunicato, si declaratur irrita, tenet in utroque foro. 123, 29.

Beneficium conferens excommunicato, et ipse recipiens, quam pœnam incurrant. 357, 36.

Quis possit dispensare in defectu collationis beneficii excommunicato factæ. 357, 36 et seq.

Beneficii collatio ab excommunicato facta illicita est. 373.

Etiam non denunciato. ib.

Nisi conferat ad petitionem provisi. ib.

Est item invalida, si excommunicatus vitandus conferat. 373, 2-3.

Unde sic intrusus tenetur beneficium relinquere. 373, 2.

Quæ omnia procedunt in institutione. 383, 32.

Et in confirmatione beneficii. ib.

Qua beneficii collatione privatus sit excommunicatus. 374, 5 et seq.

Qui conferunt aut recipiunt beneficia eorum, qui ad Romanam curiam profecti sunt, ab officio suspenduntur. 125, 16.

Et interdicuntur. 265, 8.

Episcopus a beneficio suspensus non est prohibitus beneficia conferre. XXIII bis, 42, 30.

BENEFICII ACCEPTATIO.

Cui fit collatio beneficii vacaturi, si dum vacat est excommunicatus, licet acceptet, non acquirit illud, sed requiritur nova collatio post absolutionem. XXIII, 351, 20.

Conferens beneficium excommunicato, et ipse acceptans, peccant graviter. 352, 22.

Etiamsi excommunicatus vitandus non sit. 354, 28.

Nisi ob ignorantiam excusentur. 352, 22.

Elector tamen non incurrit pœnas juris eligendo non vitandum. 354, 29.

Non potest Episcopus dispensare in collatione beneficii collati excommunicato ab inferiori, nisi de ejus consensu. 358, 39.

Excommunicatus beneficium acceptans ante excommunicationem sibi collatum, non peccat. 352, 24.

Et est valida acceptatio. 350, 16.

Post tamen irritari, dum excommunicatus non absolvitur. 350, 18.

BENEFICIORUM PERMUTATIO.

Ex sola conventionione partium facta, licet sit iniqua, non est simonia contra jus divinum. XIII, 808, 4.

Est simonia contra jus ecclesiasticum. 809, 6.

Licet nulla pecunia interveniat. 809, 7-8.

In permutatione beneficii auctoritate privata non distinguitur illicitum, quia prohibitum et simoniacum. 810, 11.

Commutatio beneficii privata auctoritate merito est prohibita. ib.

Quando permutatio fit auctoritate Episcopi, non dispensat in lege pontificali. 811, 13.
 Permutatio cum pactione, auctoritate privata occulte facta, est simonia. ib.
 Commutationes facere in provisione beneficiorum est simonia. 811, 14.
 Simonia est ita pacisci, Tu elige hunc, et ego tibi eligam illum. ib.
 Simonia est permutare beneficium pro jure inchoato ad aliud. 812, 16.
 Cedere præsentationi, ut alius sibi conferat expectationem, quam habet a Pontifice, est simoniacum. 812, 17 et seq.
 Potest fieri auctoritate prælati. 813, 19.
 Permutatio beneficiorum, et eorum quæ illis sunt annexa, est prohibita. 811, 15.
 Extra materiam beneficiorum non est in jure prohibitum commutare spiritualia. 813, 20.
 Simonia est, si quis in permutatione solvat omnes sumptus Bullarum, nisi id Pontifici aperiat. 830, 19.
 Omnia beneficia proprie possunt inter se permutari. 824, 1.
 Quid requiratur, ut, qui habet plura beneficia ex dispensatione, possit permutare cum habente unum. ib.
 Quando inæqualitas beneficii est in spirituali, non licet illam supplere per temporale. 825, 3.
 Quot modis sint beneficia inæqualia. 824, 2.
 Beneficium dignius et tenuius, quomodo possit commutari propinquiori minus digno sine simonia. 825, 3.
 Quando sunt inæqualia in fructibus, non licet compensatio per pecuniam. ib., 4-5.
 Permutatio beneficiorum est materia odiosa, non favorabilis. 823, 8.

BENEFICIORUM PERMUTATIO CUM PENSIONE.

Permutatio cum pensione non potest fieri auctoritate privata. XIII, 820, 1.
 Pensio in titulum beneficii erecta potest permutari cum beneficio in manibus Episcopi. ib., 2.
 Pro alia spirituali pensione solum Papæ auctoritate potest permutari beneficium. 821, 3.
 Hoc etiam probabilius est, licet quis habeat licentiam Pontificis ad transferendam pensionem. ib.
 Pensio non extinguitur, quando illi quis renuntiat, sub conditione ut in alium transferatur. 822, 6.
 Pensio translata in alteram personam est eadem numero. ib.
 Cur non extendantur jura de permutatione beneficiorum ad eam quæ fit cum pensione. ib., 7.
 Nec pensionum permutatio, nec collatio potest fieri ex auctoritate Episcopi. ib.
 Pensio mere temporalis non potest mutari cum

beneficio sine simonia contra jus divinum. 823, 9.
 Non potest fieri a Pontifice per modum permutationis, quamvis ab eo possit idem effectus aliter. ib.
 Assignantur duo modi, quod idem effectus fiat. ib., 10.
 Permutare beneficium ex prælati auctoritate, imposita pensione ex proprio arbitrio, est simonia. 829, 15.
 Si pensio imponatur ex consensu prælati inferioris Pontifice, similiter. ib., 16.
 Permutatio beneficiorum cum pensione potest fieri auctoritate Pontificis. ib., 17.
 Si beneficium unum sit dignius, videtur simonia si in illo pensio ponatur a Pontifice in commutatione. 830, 18.
 Hoc non est intrinsece malum, nec per se damnum. ib.
 An legatus Papæ possit imponere pensiones. 838, 21.

BENEFICII COMMUTANDIS QUÆ AUCTORITAS PRÆLATI NECESSARIA.

Auctoritas superioris requiritur ut permutatio licite fiat. XIII, 814, 2.
 Per eam non solum fit personarum translatio, sed etiam beneficiorum commutatio. ib., 3-4.
 Licet partibus tractare permutationem inter se cum ordine ad consensum prælati. 815, 5.
 Non solum tractare, sed etiam mutuo se obligare possunt. 816, 6-7.
 Possunt se obligare ad perseverandum in conventionem, si prælati consenserit. ib., 7.
 Item ad non revocandam conventionem, donec prælatus consensum neget. ib., 8.
 Episcopus potest dare hanc licentiam, si non adjungatur onus ex altera parte. 817, 9.
 Qui prælati comprehendantur hic sub nomine Episcopi. ib., 10.
 Quando actus pertinet ad jurisdictionem, si nominetur Episcopus, pertinet ad omnes habentes talem jurisdictionem. ib., 11.
 Non ita quando jurisdictio committitur Episcopo ex delegatione Pontificis. ib.
 An ad permutanda beneficia sufficiat auctoritas inferioris prælati, ad quem collatio beneficii spectat. 818, 12 et seq.
 Permutatio beneficiorum, licet differat a translatione personarum, ordinarie non fit sine illa. ib., 14.
 Translatio personarum spectat ad Episcopum. ib.
 Nulla potest fieri permutatio sine superioris auctoritate. 819, 15-16.
 Nullus item potest se privare titulo beneficii sui sine consensu prælati. ib., 16.
 Quid dicendum de præbendæ commutatione, et de fructibus, et de possessione annexa. 820, 17.

Non potest Pontificis auctoritate permutari com-
menda, vel officium temporale cum beneficio. 824, 11.
Quomodo idem effectus præstari possit a Ponti-
fice. ib.
Permutare sine auctoritate beneficium pingue
cum tenui data pecunia, quæ simonia sit. 827, 9.
Factum hoc in manu prælati inferioris Pontifice
est simonia. ib., 10-11.
Quomodo a Pontifice hoc possit fieri mutando
materiam. 828, 12.

BENEFICIORUM RENUNTIATIO.

Quid sit. XIII, 831, 1.
Ut sit valida, debet fieri in manibus prælati. ib.
Quatuor modis potest fieri. ib.
Si fiat sub conditione ut detur Petro beneficium,
non est simonia contra jus divinum. ib., 2.
Communis opinio fert, esse simoniam contra jus
positivum. ib., 3.
Sub conditione rigorosa, quæ inducat obligatio-
nem prælato, non potest fieri nisi in manibus
Pontificis. 833, 6.
Si fiat in manu Episcopi interveniente tali pacto,
simoniaca est. ib., 7.
Probabile est non dato pacto dari simoniam, op-
positum tamen probabilius. ib., 8.
Non erit simoniacus prælatus acceptans renuntia-
tionem, et dans personæ assignatæ libera vo-
luntate. 834, 9-10.
Non potest tamen id licite facere sine licentia
Pontificis. ib., 11.
Renuntiatio illa ex vi prohibitionis Ecclesiæ est
nulla. ib.
Non potest Episcopus acceptare resignationem
tanquam absolutam, rejecta conditione, nec
valide dare beneficium alteri. 835, 12.
Nec Pontifex potest acceptare renuntiationem
quæ sit in gratiam tertii, nisi donando ei bene-
ficium. ib., 13.
Idem dicendum de legato Papæ. ib.
Quando possit renuntiatio sub conditione facta
ab Episcopo valide acceptari. ib., 15.
Quomodo renuntians possit peccare in hoc casu. ib.
Potest renuntians facta libera renuntiatione, ro-
gare prælatum ut huic det beneficium. 836, 16.
Ex jure novo Pii V, quæ renuntiationes prohi-
beantur. ib., 18.
Prohibet dare beneficium consanguineis renun-
tiantium. ib.
Intentio interior renuntiantis non prohibetur a
Pio V. ib.
Renuntiationes reciprocæ non possunt fieri coram
ordinariis titulo permutationis. 837, 19.
Cum fingitur permutatio, ut renuntiatio accepte-
tur ab Episcopo, actio est nulla. ib., 20.

Renuntiatio in favorem tertii, si addatur pensio,
non potest fieri nisi in manibus Pontificis. 838, 21.
Simonia est contra jus divinum, renuntiatio facta
cum pensione in manibus Episcopi. ib., 22.
Qui fecit expensas pro beneficio litigioso non po-
test renuntiare in manibus Episcopi sine simo-
nia, sub conditione ut sibi solvantur expensæ.
839, 24.
Neque sub titulo solvendi expensas potest hoc
fieri a Pontifice; poterit tamen si ea occasione
alius indigeret. ib., 26.
Beneficii resignatio in favorem tertie personæ
facta ab excommunicato est nulla. XXIII, 384, 35.
Excommunicatus in excommunicatione per annum
persistens est beneficiis privandus. 454, 7.
Non tenetur tamen iudex ad hanc pœnam exe-
quendam usque ad insordescentiam per trien-
nium. 455, 9.

BENEFICII FRUCTUS.

Usurpantes jurisdictionem, aut fructus ad personas
ecclesiasticas ratione beneficiorum pertinentes,
excommunicantur in Bulla Cœnæ. XXIII, 538, 96.
Excommunicatus non facit suos fructus proprii
beneficii. 338, 2 et seq.
Unde privatus est jure administrandi bona tem-
poralia ejus. 360, 6.
De quo autem excommunicato hoc intelligendum
sit. 364, 19.
Excommunicatus tenetur se privare fructibus be-
neficii. 360, 7-8.
Etiam si excommunicatio sit a jure. ib., 9.
Neque denunciatus sit. 361, 10.
Etiam si tam occulta sit excommunicatio, ut ab
ipso ignoretur. ib.
Licet restitutione possit per accidens excusari.
ib., 11.
Qui fructus beneficii per excommunicationem
amittantur. 365, 21.
Cui applicandi. ib., 22.
Per excommunicationem injustam ablati, a quo
restituendi. ib., 23.
Suspensus ab officio non privatur beneficiis.
XXIII bis, 19, 2.
Nec fructibus eorum, sed distributionibus quoti-
dianis. 20, 4.
Sive a jure, sive ab homine feratur. ib.
Impeditur tamen ne aliud beneficium de novo
accipiat. 21, 7.
Illa vero collatio non est ipso jure irrita, sed
irritanda. 22, 8.

INHABILITAS AD BENEFICIA ECCLESIASTICA.

Beneficiis ecclesiasticis privantur hæretici, non di-
vino jure, sed ecclesiastico. XII, 554, 16.

Ad dimittendum beneficium non tenetur hæreticus ante latam sententiam. 535, 19.
 Et secreto respiscens potest tuto illud retinere absque nova collatione. ib.
 Beneficii jus infirmatur, ac veluti confiscatur in hæretico, ante sententiam latam. 536, 20.
 Novi beneficii collatio facta hæretico, etiam per accidens occulto, ipso jure nulla est. ib.
 Beneficiis ante obtentis non privatur suspectus etiam vehementer de hæresi. 593, 5.
 Per suspicionem autem facti vehementem fit inhabilis ad nova recipienda. ib., 6.
 Beneficiis quomodo priventur filii hæreticorum aut fautorum, vide FILII HÆRETICORUM. XII.
 Excommunicatus non privatur beneficiis ecclesiasticis jam obtentis. XXIII, 344, 1.
 Potest tamen illis privari ob nimiam contumaciam. ib.
 Fit vero inhabilis ad beneficium de novo obtinendum. 345, 2.
 Neque illud potest retinere etiam post obtentam absolutionem. ib.
 Etiam si bona fide illud acceperit. 345, 3.
 In hoc tamen casu potest justum stipendium accipere ratione muneris, neque tenetur restituere fructus bona fide consumptos. ib.
 Nomine beneficii, quo excommunicatus privatus est ne de novo valide accipiat, veniunt omnia beneficia ecclesiastica. ib. 4.
 Episcopatus. 346, 5.
 Dignitas seu officium Ecclesiasticum ad tempus. ib. 6.
 Excepto summo Pontificatu. ib.
 Excommunicatus solum existimatione, et non in re, non est beneficii incapax. 356, 34.
 Privatus uno beneficio non est incapax alterius. XXIII bis, 319, 15-16.
 Irregularitas non privat ipso jure beneficiis jam obtentis. 39, 23-24.
 Etiam ob delictum nimis grave contracta. 320, 17.
 Nisi in lege talis pœna addatur. ib.
 Irregularis non potest de novo accipere beneficia absque dispensatione. 327, 34.
 Estque collatio hæc irrita ipso facto. ib., 35 et s.
 Irregularitas partialis, et ad tempus, aut ad certum actum, quomodo beneficii acquisitionem impediatur. 328, 38.
 Beneficium Ecclesiasticum, vide NOVITIUS, OBEDIENTIA SOLEMNIS, CASTITAS CLERICALIS, et CLERICUS. XV.

BENEFICIUM REGULARE.

Beneficium regulare in quo differat a sæculari. XVI, 416, 2.
 Beneficium regulare, non tamen religioni pleno

jure subjectum, non potest a solo Prælato religionis conferri religioso, sed simul et præcipue ab Episcopo facienda est talis collatio. 423, 22.
 Non tamen opus est speciali dispensatione ad hujusmodi collationem religioso faciendam. 424, 26.
 Utrum ad alia beneficia sit necessaria dispensatio, et a quo concedi possit, si necessaria sit. ib.
 Beneficium seculare etiam curatum haberi non potest a religioso qui, relicta propria religione, ad aliam diversi Ordinis transiit. 394, 12.
 Beneficiatus regularis habens beneficium regulare suæ religioni pleno jure subjectum, an teneatur ad omnem religiosam observantiam, sicut cæteri simplices religiosi. 417, 6.
 Cuinam acquirat, suæ Ecclesiæ, an religioni, an utrique. ib., 8 et seq.
 Quomodo expendere possit aut debeat bona quæ Ecclesiæ acquirat. 419, 10.
 An rediens ad monasterium possit secum ad illud deferre peculium, et omnia bona mobilia, quæ Ecclesiæ acquisierat. ib., 11.
 Retinere et administrare non potest bona quæ monasterio acquirat. 424, 17.
 An, et quam obligationem habeat obediendi Prælati suis, tum in aliis, tum in administratione suæ Ecclesiæ. ib., 18 et seq.
 Utrum possit revocari ad monasterium pro arbitrio sui Superioris, sine aliqua speciali causa. 422, 20 et seq.
 Non potest dictus beneficiarius sine socio suæ religionis habitare. 421, 18.
 Beneficiarius regularis habens beneficium regulare, non tamen suæ religioni pleno jure subjectum, an ad aliquam observantiam regulæ, votorum, et subordinationis ad Prælatos regulares obligetur. 424, 24.
 Omnia acquirat suæ Ecclesiæ. ib. 25.
 Non potest talis beneficiatus arbitrio Prælati sui regularis revocari ad monasterium, et a beneficio amoveri. 423, 23.
 Beneficiarius regularis habens beneficium seculare, ab omni observantia regulæ et subordinatione respectu Prælatorum suæ religionis est exemptus, nec tenetur secum habere socium suæ religionis. 425, 28.
 Statim vero incipit esse sub speciali obedientia Episcopi. ib.

BENEFICIUM DEI.

Beneficii petiti dilatio non debet retardare ab oratione. XIV, 98, 4.
 Beneficiorum divinatorum narratio, quo sensu oratio dicatur. 221, 14.
 Beneficium gratiæ est petendum, etiam si promissum sit. 82, 13.

S. BERNARDUS.

S. Bernardus sentit libertatem destrui, et induci necessitatem si aliquid voluntatem præmoveat cui ipsa non possit resistere. X, 589, 1.
Ad libertatem requirit ut ipsa voluntas prævio arbitrio sese volvat, et quid sit sese volvere. ib.

S. BERNARDUS ET EJUS RELIGIO.

D. Bernardi religio quæ; ejus regula, origo, perfectio. XVI, 509, 3 et seq.
D. Bernardus neque institutor, neque supremus Prælati totius Cisterciensis Ordinis fuit. ib.

BETHLEHEM.

Bethlehem Judæ idem quod Ephrata. XIX, 217, 3.
Alia Bethlehem in tribu Zabulon. ib.
Domum panis significat. ib.
Parvum oppidum fuit numero civium, sed magnum dignitate propter Christum in ea natum.
Ubi conciliantur Michæas et Matthæus. 218, 5-6.

BIGAMIA.

Bigamia triplex. XXIII bis, 522, 1.
Secundæ nuptiæ sunt licitæ. ib.
Multiplex matrimonium, nisi sit consummatum, non inducit irregularitatem. 523, 4.
Bigamia propria, quæ. 522, 1.
Solum ob multiplex matrimonium contrahitur. 523, 4.
Inducit irregularitatem. ib.
Bigamia interpretativa, quæ. 524, 1.
Inducit irregularitatem. 526, 6.
Hanc contrahit qui, vivente prima uxore, scienter contrahit et consummat secundas nuptias. ib.
Etiam sine culpa. 527, 7.
Etiam si utrumque matrimonium bona fide per ignorantiam contrahatur. ib., 8.
Et per duplex matrimonium, quorum unum ex quocumque capite sit nullum, etiam mortua uxore. ib., 9.
Et per duplex matrimonium nullum. 528, 11.
Ob unicum matrimonium cum vidua, quæ consummavit matrimonium, incurritur bigamia interpretativa. 529, 1.
Et irregularitas. ib.
Etiam si matrimonium præcedens fuerit nullum ex impedimento irritante. 530, 3 et seq.
Et ob matrimonium cum corrupta ab alio. ib., 6.
Et ob accessum ad uxorem adulteram. 533, 14.
Etiam si maleficium uxoris ignoret. ib., 15.
Imo etiam si per vim absque culpa uxor oppressa sit. ib., 16.
Quamvis præcepto superioris vir cogatur ad reddendum debitum. 534, 17.

Cur autem major castitas requiratur ex parte uxoris, quam ex parte viri. 531, 8-9.
Bigamia similitudinaria inducit irregularitatem. 534, 1.
Quæ contrahitur et ob matrimonium post solemne votum religionis, aut substantialia vota simplicia ejus. ib., 2.
Et post solemne votum castitatis, quod in ordinatione sacra fit. ib., 3 et seq.
Bigamiæ irregularitas non est ex divino jure. 535, 1.
Ubi Pauli locus 1 ad Timoth. 3, exponitur. ib.
Quæ irregularitas ex bigamia sit ab Apostolis tradita. 536, 2.
Bigamiæ irregularitas est totalis. ib., 3.
Cui ex Ecclesiæ institutione adjuncta est privato privilegii clericalis. ib., 4.
Et canonis in clericis in minoribus. 537, 7.
Secus in sacris. ib., 6.
Quæ pœna solum in bigamia vera et interpretativa locum habet, non in similitudinaria. ib., 7.
Bigamiæ irregularitas est dispensabilis. 538, 1.
Non tamen ab Episcopo etiam ad minores. ib., 4.
An possit ab eo in similitudinaria dispensari in aliquo casu. 539, 7.
Irregularitas hæc, per solam dispensationem, et nullo alio modo aufertur. 540, 10.

BIRRUS.

Birrus est quoddam vestimenti genus proprium olim clericorum. XVI, 583, 4.

BLASPHEMIA.

Blasphemia sacrilegium est contra religionem. XI, 533, 15.
Ad irreligiositatem spectat. XIII, 441, 8.
Quid sit definitio ejus. 452, 1.
Dividitur in internam et externam. ib., 2.
Affectus blasphemiam distinguitur a blasphemia interna. ib.
Blasphemia datur solum in verbis, non in aliis signis externis. 453, 4.
In scriptis etiam reperitur. ib.
Signum blasphemum in facto non datur; si daretur, reduceretur ad blasphemiam. ib., 5.
Uti Eucharistia ut pane communi non est blasphemiam, sed sacrilegium. ib.
Varii modi blasphemiam. ib., 8.
Blasphemia est dubitare de aliquo quod pertinet ad perfectionem divinam. ib.
Nominare ignominiose aliqua quæ Deo conveniunt, secundum partes obsceniores humanitatis, blasphemiam est. 461, 11.
Falsitas non est de speciali ratione blasphemiam. 455, 9.
Blasphemia, vel contra Deum, vel contra Sanctos. 456, 1.

An blasphemia in Sanctos sit distincta a blasphemia in Deum. ib., 2 et seq.
 Blasphemia dividitur in hæreticalem et simplicem. 457, 7.
 Vulgares blasphemie expenduntur. 458, 8—461, 11.
 Blasphemia mortale peccatum est. 458, 1.
 Ad illam necesse est quod verba serio proferantur. ib.
 Ex levitate materiae nunquam est venialis, potest tamen esse ex indeliberatione. ib., 2.
 Est maximum peccatum inter omnia religioni opposita. 459, 3.
 Nec est infidelitas, nec illam supponit. ib., 5-6.
 Distinguitur ab odio Dei. 461, 9.
 Distinguitur a desperatione. ib.
 Ab irreligioso juramento distinguitur, sæpe tamen sunt conjuncta. ib., 10-11.
 Ad eam non est necessaria formalis indignatio in Deum. ib., 11.
 Nominare in juramento corpus et sanguinem Christi non est blasphemia. ib.
 Blasphemat, qui veritatem humanam divinæ æquat. 462, 12.
 Jurare per falsos Deos est blasphemia. 463, 13.
 Item per creaturam, ut creatura est. ib.
 An sit gravius peccatum jurare verum per falsos Deos, quam jurare falsum per verum Deum. ib., 13 et seq.
 Quando in eodem actu datur perjurium et blasphemia, semper sunt malitiæ distinctæ. 464, 16.
 Blasphemus est, qui promittit peccatum facere in Dei honorem. ib., 17.
 Et qui ad laudandum Deum turpi utitur verbo. ib.
 Aliquando potest esse blasphemia abuti verbis Scripture. ib.
 An blasphemie omnes sint ejusdem speciei. ib., 18.
 Blasphemia contra Sanctos alteram malitiam habet in Deum, alteram in Sanctos. 465, 19.
 Malitia blasphemie quomodo explicanda in confessione. ib.
 Nulla est blasphemia irremissibilis. ib., 1.
 Non incurritur censura ipso facto propter blasphemiam. ib., 2.
 Quæ pænæ in judicio humano pro blasphemiam imponuntur. ib., 3.
 Ad blasphemiam sufficiunt verba sine intentione operis. XIV, 1018, 7.
 Blasphemia exterior etiam sine intentione est mortale peccatum. 720, 3.
 Blasphemia nunquam est venialis ex levitate materiae. 1019, 12.
 Num majus peccatum sit, quam peccatum crucifigentium Christum. XIX, 603, 4.

BLASPHEMIA IN SPIRITUM SANCTUM.

Quid sit. XXII, 135, 17.

Cur irremissibilis dicatur. 135, 17-18.

BONA, SEU FACULTATES TEMPORALES.

Bonorum alienationes ab hæretico factæ ante sententiam judicis non sunt invalidæ. XII, 566, 2-3.
 Imo neque illicitæ, si absque fraude fiant. 567, 4.
 Bonorum alienatio facta ab hæretico potest a fisco post sententiam latam retractari et annullari, quocumque tempore facta sit post crimen commissum. 568, 5.
 Idque etiamsi bona fide emptor, verbi gratia, contrahat. ib., 6.
 An etiam quando alienatio facta est proxime ante tempus delicti, et ut præsumitur dolo malo ad evitandam pœnam. ib.
 Quid si bonorum possessor jam ad præscriptionem pervenerit. ib., 7.
 Bona illa an auferenda, nihil omnino dando, vel relinquendo possessori. ib., 8-9.
 An recuperentur a fisco cum quolibet augmento in eis facto. 569, 10.
 Bonorum fructus an recuperentur a fisco, si exstant. ib. 11.
 Quid de fructibus consumptis bona vel mala fide. 570, 12-13.
 Bona omnia hæretici sive mobilia, sive immobilia, confiscantur. ib., 1.
 Requiritur tamen ut tempore delicti, vel saltem ante sententiam judicis, proprium in ea jus habuerit. 571, 2.
 Bona omnia quæ transferri possunt ad extraneos, cadunt sub fiscum. ib., 3.
 Non sic quæ ad hæredes extraneos non transferuntur. 572, 4.
 Quid si transferri possint in sola vita hæretici. ib.
 Bona hæretici aliqua, licet in pœnam auferantur, non tamen proprie confiscantur, et quæ illa sint. ib., 6.
 Bona hæretici non sunt confiscanda in damnum alicujus tertii, saltem per se. 573, 7.
 Quid si tertius sit uxor. ib., 8.
 Quid si filius aut pater. ib., 9.
 Bona castrensia filii non confiscantur propter hæresim paternam, sed propter suam propriam. ib.
 Quid de bonis adventitiis, seu profectitiis. ib.
 Bona hæretico sub conditione donata, an confiscanda sint. 574, 10.
 Quid de bonis illi in testamento relictis, quæ post crimen commissum deferuntur. ib., 11.
 Quid de bonis emphiteuticis aut feudalibus. ib.
 Bona primogenituræ aut majoratus an confiscanda ob hæresim ultimi possessoris. ib., 12.
 Bona regia an et qualiter propter hæresim confiscari dicantur. 575, 2 et seq.

- Bonorum dominium aut usus, an et quando propter hæresim transeat ad fiscum, vide DOMINIUM et CONFISCATIO. XII.
- Bona superflua quænam censenda sint stante gravi vel communi proximi necessitate. 683, 9.
- Ex quibus bonis sit facienda eleemosyna. 679, 1 et seq.
- Bona ecclesiastica quam habeant in bello immunitatem. 755, 14.
- Bonorum temporalium monasterii administratio primario competit ipsi communitati, et mediante ipsa Prælato, in quem ipsa transferre potest hanc suam potestatem. XVI, 242, 1 et seq.
- Hæc potestas non est potestas jurisdictionis, sed reducitur ad dominativam. ib., 2.
- De facto in Prælatum fuit translata initio religionum. ib. 3.
- Et a jure communi approbata. ib. 4.
- Bonorum monasterii acquisitio, vide ACQUISITIO. XVI.
- Bonorum monasterii alienatio, vide ALIENATIO et DONATIO. XVI.
- Bonorum monasterii conservatio qua ratione, et sub qua obligatione ad Prælatum et officiales illius, et ad alios etiam subditos pertineat. 244, 7.
- Quos pecuniæ monasterii sumptus, in quibus rebus, et sub qua obligatione Prælati regularium facere possint et debeant. 245, 9.
- Qua æquitate sibi et aliis teneatur Prælatum subvenire de bonis monasterii. ib., 10.
- Bona mobilia monasterii expendere et consumere quatenus possit aut debeat Prælatum regularis. 247, 16-17.
- Bona immobilia monasterii quomodo administrari debeant a Prælato. 248, 18-19.
- Bona monasteriorum semper fuerunt ecclesiastica, ac proinde dispositioni sacrorum canonum subjecta. ib., 20.
- Bona immobilia collegiorum Societatis alienari, mutari ac dissolvi non possunt a solo Generali, sed ulterius requiritur consensus ipsius Societatis. 258, 4.
- Quomodo hujusmodi consensus Societatis haberi possit sufficienter; an per se sufficiat sine consensu Generalis. ib.
- Qua ex causa fieri possit dicta alienatio. 259, 7-8.
- An a Generali simul cum Societate possint superabundantia bona immobilia unius collegii applicari alteri. ib., 9.
- Explicantur Indulta et privilegia Apostolica confirmantia et ampliamenta statuta Societatis quoad potestatem alienandi, mutandi, contrahendi super bona mobilia et immobilia ipsius Societatis. 260, 11 et seq.
- Bonorum mobilium Societatis alienatio, vide ALIENATIO. XVI.
- Bona religiosorum beneficiariorum, vide BENEFICIARIUS. XVI.
- Bona ab Apostatis extra religionem acquisita, vide APOSTATA. XVI.
- Bona Episcopi regularis, vide EPISCOPI. XVI.
- Bona religiosi transeuntis ad aliam religionem, vide RELIGIOSUS AD ALIAM RELIGIONEM TRANSIENS. XVI.
- Bona religiosi expulsi, vide RELIGIOSUS EXPULSUS.
- Bona a Clerico regulari, etiam in claustris degenti, per turpem negotiationem, vel contra canones acquisita, an pertineant ad religionem, vel ad cameram Apostolicam. 298, 30.
- Bona sua distribuere promittunt omnes, qui in Societate recipiuntur, et hanc promissionem faciunt antequam per vota Societati incorporentur. 720, 17.
- Quomodo hæc promissio intelligenda, et quos effectus habeat. 721, 18.
- Hujusmodi bona, quibus, quando, et an absolute distribuenda sint, sine conditione, si perseveraverit, etc. ib. 19.
- Bona sua pauperibus potius quam consanguineis distribuere, quibus maxime rationibus religiosis expedit. 722 1 et seq.
- Bona scholasticorum Societatis ab ipsis scholasticis sunt in pauperes distribuenda. ib.
- An et qua ratione in consanguineos etiam ea possint distribuere. 724, 4.
- Quo Superioris consensu et consilio. ib. 4-5.
- An possint etiam Societati ea applicare, et ad id quoque induci. ib. 6-7.
- Ante omnia ex his bonis debita solvenda sunt. ib. 6.
- An bona sua, saltem in usus pios, distribuere licite possint religiosi non professi Societatis absque directione et consensu Superiorum. 726, 3.
- An valide saltem ea distribuere valeant absque tali consensu Superioris. 729, 11-12.
- Bona sua in usus profanos ut possint distribuere religiosi non professi Societatis, ultra consensum Superioris, adhibere tenentur consilium duorum aut trium patrum, quos Superior approbaverit. 727, 4.
- At vero in usus pios pro sua devotione ea distribuere possunt, cum consensu tamen Superioris. 726, 3 — 729, 10.
- Utrum divisi a Societate, qui vota tantum simplicia in ea emisissent, possint deferre secum bona quæ ipsi Societati donaverant. 389, 21.
- Bona ecclesiastica, an sint immediate sub Christi dominio, non per metaphoram, sed in sensu proprio. XXIV, 443, 8.
- Bona ecclesiastica, an ex vi solius consecrationis ab humano dominio eximantur, disputatur. 445, 5-6.

Bona Ecclesiastica. Vide IMMUNITAS ECCLESIASTICA.
XXIV.
Bonorum mobilium et immobilium explicatio.
XXIV, 442, 1.
Vide ECCLESIE BONA. XXIV.

S. BONAVENTURA.

S. Bonaventura ab adversariis affertur in favorem
physicæ prædeterminationis. X, 615, 1.
Si attente legatur, docet auctoris sententiam. ib.
Quomodo ejus veritatem declaret. 616, 1.

BONIFACIUS.

Bonifacius, Romanus Pontifex, Augustini opera
Pelagianis restitit. VII, 275, 6.
Bonifacium III, Romanum Pontificem, penitus
odit Jacobus, rex Angliæ, eo quod sustentavit
suæ sedis primatum. Sed Bonifacium auctor
defendit. XXIV, 546, 15 — 615, 3 — 624, 14 —
637, 32.

BONITAS DIVINA.

Deus est bonus altiori modo, et majori excellentia
quam res ulla creata bona vocari possit. I, 22, 1.
Hic autem modus in eo consistit quod ipse solus
sit bonus per essentiam. ib., 3.
Et cum sit suum esse essentialiter habet perfec-
tionem suæ entitatis. ib., 4.
Deus ideo est bonus quia habet totum id, quod re
ipsa necessarium est ad verum esse per essen-
tiam, nec potest illa perfectione privari. ib., 2.
Bonitas Dei essentialiter habet quod sit actualis,
et realis, et hoc habet ex vi suæ essentiæ, et
non aliunde. ib., 4.
Bonitatem Deus habet, et perfectionem quæ in
adeptione finis esse potest, quamvis ipse ad
finem non ordinetur. 23, 8.
Bonitas, et perfectio subsistendi, quæ in suppo-
sito considerari potest, Deo etiam per essen-
tiam convenit. 24, 10.
Bonitas quæ resultat ex integritate partium inte-
gralium negative et eminenter datur in Deo,
non vero positive, nisi per rationem, et quo-
modo. 23, 9.
Deus est summum bonum creaturarum, licet non
omnium eodem modo, ex eo quod est conve-
niens ipsis. 24, 13-14.
Quæ bonitas in Deo transcendentalis sit. 26, 18.
Deus est bonum creaturis conveniens per modum
objecti, amici, et efficientis causæ, secundum
quos modos homo unitur Deo, tanquam supremo
bono suo. 25, 15.
Omnia vult Deus propter suam bonitatem tan-
quam propter ultimum finem. 217, 3.
Deus est summe bonus bonitate etiam morali ex
eo quod habeat intrinsecam, et naturalem rec-

titudinem regulativam omnis bonitatis in ope-
rando. 25, 16.
Bonitas moralis quo pacto consideretur in Deo in
actu primo, et secundo. ib.
Bonitas moralis non est unum attributum Dei ;
sed comprehendit varia, et quæ illa sint. 26, 18.
Bonus præcipue nominatur Deus, quatenus ex
plenitudine perfectionis se communicat iis qui-
bus esse præstat, quo modo bonitas nihil addit
essentiæ secundum rem, sed solum secundum
connotationem. ib.

BONITAS CREATA.

Res bonæ dicuntur quæ sunt in suo esse perfectæ.
I, 22, 2.
Bonitas posterior est quam Veritas. 20, 1.
Bonitas creaturæ non est æterna neque simpli-
citer ex vi suæ essentiæ. 22, 5.
Res existentes sunt bonæ, quia participant divi-
nam bonitatem. ib.
In creaturis datur bonitas consurgens ex compo-
sitione integrali, et pulchritudine illam conse-
quente. 23, 9.
In substantiis creatis datur bonitas, et perfectio
resultans ex compositione naturæ, et suppositi.
24, 10.
Bonum dicitur quod alicui est conveniens, ac
proinde ei appetibile. 24, 12.
Bona naturalia reducuntur ad quinque classes.
471, 4.
Creatura respectu Dei est bona secundum quid,
non simpliciter. 24, 11.
Res intellectuales habent bonitatem moralem,
quia opera bona moralia exercent. 25, 16.
Bonitas moralis quando est excellens in homini-
bus solet sanctitas appellari. 25, 17.
Bona quæ requirunt mala culpæ non sunt ex se
absolute amabilia, imo secundum quid censen-
tur bona. 477, 13.
Bona quæ necessario præsupponunt peccata Deus
non vult voluntate antecedente, sed supposita
necessitate hominis. ib.
Bonum non necessario supponens peccatum, etsi
ex illius occasione possit provenire, intentione
efficaci a Deo præfiniri potest ante absolutam
peccati præscientiam. 478, 4.
Bonum supernaturale prædestinatio maxime pro-
pria pro termino habet. 247, 8.
Bonitas est finis ratio causandi. IV, 6, 1.
Bonitas actus requirit voluntarium directum, ad
malitiam sufficit indirectum. 233, 32.—292, 18.
Bonitas objectiva talis est et dicitur respectu ac-
tuum quos terminat, licet ipsa formalis sit com-
parata ad ipsam rem quæ dicitur bona. 290, 9-10.
Bonitas objectiva nec est relatio, nec denominatio
eam fundans. 292, 2-3.

- Nec conformitas ad legem, vel quasi legem. 293, 4-5.
- Nec est bonitas transcendens. 294, 8-9.
- Bonitas tamen obedientiæ consistit in conformitate ad legem seu præceptum. 293, 7.
- Quid sit bonitas objectiva. 294, 10 et seq.
- Bonitas objectiva interdum fundatur in perfectione et proprietatibus phycisis, interdum in moralibus, ut restituere alienum fundatur in dominio. 295, 14-15.
- Bonitas objectiva privationis, qualis. 297, 19.
- Bonitas objectiva actus humani unde sumatur. 298, 3.
- Bonitas et malitia objectiva invenitur tum in rebus aliis, tum in actibus humanis. 290, 6.
- Bonitas ex objecto et circumstantiis, an sit divisibilis. 301, 15.
- An sit heterogenea, vel homogœnea. 302, 17 et seq.
- Bonitas formalis actuum voluntatis non est collectio circumstantiarum necessariorum ad tales actus. 310, 1-2.
- Nec est conformitas ad legem, vel quasi legem. 310, 3.
- Nec conformitas ad rationem. 312, 9.
- Nec est proprietas realis ipsius actus. 312, 11 et seq.
- Est ipsum esse virtutis, quod loquendo de actu elicitō voluntatis est ejus specifica natura, in imperato est denominatio ab elicitō. 313, 14 et seq.
- Bonitas formalis actuum voluntatis, est etiam objectiva, quia potest amari. 314, 17.
- Bonitas actus interni sumpta ex objecto, est ejus differentia physica. 328, 18.
- Bonitas addita ex circumstantia non distinguitur in re a bonitate ex objecto; facit tamen unum individuum in ea specie bonitatis, quod variabitur si aliqua circumstantia objectiva accedat vel recedat. 339, 9.
- Bonitas infinita non potest dari in actibus, esto crescat objectum infinities, ut si vellem dare infinitas divitias. 340, 12 et seq.
- Bonitas actus non crescit quod fiat majori libertate, crescit tamen meritum, et laus. Et actus qui fit cum majori gratia, licet sit magis bonus, non tamen fit magis laudabilis ut sic. 348, 18-19.
- Bonitas in actu ex fine extrinseco, nihil est quam denominatio ab actu bono imperante actum. 366, 2 et seq.
- Bonitas ex objecto, an conjungi possit cum malitia ex circumstantiis objectivis. 404, 7 et seq.
- Item an malitia ex circumstantiis ipsius actus. 405, 10 et seq.
- Bonitas divina, vide DIVINA BONITAS. IV.
- Non sic bona particularia, etiam ipse Deus, et cur. II, 378, 10.
- Bonum commune aliis omnibus præferendum. V, 314, 20.
- Bonum commune reipublicæ duplex. 31, 7.
- Bonum honestum propter se amabile. 127, 5.
- Bonum apparens amari potest ab hominibus, a Deo non nisi verum. IX, 5, 11.
- Vide ACTUS. IX.
- Bona opera moralia non sunt dispositiones ad supernaturalia auxilia. XI, 161, 2.
- Quæ bona extrinseca intellectuali personæ sint utilia. XIII, 16, 4.
- Virtus principaliter intendit bonum, licet versetur circa destructionem mali. 63, 3.
- Bona fortunæ, et corporis, vide SIMONIA. XIII.
- Bono quolibet in hac vita possumus male uti aliquo modo, saltem objective. XIV, 65, 9.
- Bona aliquot petere possumus, quæ simpliciter non judicentur necessaria. 84, 17.
- Bonum melius in voto, quod sit. 864, 4.
- Bonum honestum de se non potest non conducere ad salutem. 90, 8.
- Bonitas et honestas, conditio prima ut oratio impetret. 88, 4.
- Bona spiritualia maxime et absolute petenda. 76, 2.
- Bona spiritualia duplicia. 77, 5.
- Bona spiritualia supererogationis possumus petere sub conditione. ib.
- In bonis spiritualibus, aliquid ut finis et aliquid ut medium optandum. 80, 8.
- Bona spiritualia, quatenus sine termino petenda. 81, 9-10.
- Bonorum genus duplex. 63, 3.
- Bona temporalia quæ et quatenus petenda. 64, 4 et seq.
- Bonorum temporalium quomodo petitio periculosa. 68, 15.
- Bona temporalia, an ad gratiam reducantur. 69, 5 — 70, 7.
- Bonorum temporalium petitio, qualis sit. 70, 7.
- Bonorum naturalium quæ sit petitio. 71, 9.
- Bonorum naturalium petitio miraculum non comprehendit. 70, 8.
- Bona temporalia per Christum quomodo petenda. 71, 10-11.
- Bonorum temporalium petitio debet includere conditionem, si expedit. 222, 4.
- Quomodo ad boni rationem pertineat seipsum communicare. XVII, 34, 5.
- Bonum se communicare in omni genere causarum dicitur. 34, 6.
- Bonum qua ratione sui diffusivum esse dicatur. ib.
- Bonum maxime amabile nobis etiam ratione concupiscentiæ est Deus. 598, 5.

BONUM.

Bonum in communi impossibile est odio haberi.

Bonitas moralis in actibus voluntatis, quid. XVIII, 636, 23.
 Deus non permittit malum nisi ob majus bonum. XIX, 45, 33.
 Bonum commune præferendum particulari. 459, 2.
 Bonum seu bonitas in relatione rationis non consistit, neque in reali prædicamentali. XXV, 329, 3 et seq.
 Bonitas nihil absolutum dicit in re distinctum ab entitate. 330, 6 et seq.
 Bonitas absolute non consistit in perfectione reali entis. 331, 7 et seq.
 Bonum super ens solum addit rationem convenientiæ in relatione nequaquam posita. 332, 12.
 Bonum, perfectum et ens, in qua acceptione sunt synonyma; in qua vero ratione distincta. 333, 15 et seq.

Bonum et appetibile diversa sunt, illudque causa istius formaliter sumpti. 334, 19.
 Bonum semper in ente fundatur, neque latius quam illud patere potest. 347, 3.
 Bonum dici non potest de sola carentia mali. *ib.*
 Bonum et ens convertuntur. 348, 5.
 Bonum non solum ut dicit intrinsecam perfectionem rei, sed etiam ut conveniens alteri, cum ente ut ejus attributum convertitur. *ib.*, 6.
 Bonum transcendens per bonitatem honestam naturalem præcipue constituitur. 349, 10.
 Bonum omne proprium modum, speciem et ordinem habere, quo sensu verum. 354, 27.
 Bonum simpliciter una acceptione cum ente convertitur, non vero in alio. *ib.*

BONI DIVISIONES.

Boni divisiones in verum et apparens bonum, et in bonum in se et alteri, explicantur. XXV, 335, 1-2.
 Boni in honestum, utile et delectabile divisio traditur, et ex horum terminorum explicatione ejus sufficientia colligitur. 336, 3 et seq.
 Boni prædicta divisio analogica, sed non eadem analogia respectu omnium. 343, 28-29.
 Boni in naturale et morale divisio traditur, et utriusque ratio exponitur. 344, 30.
 Similiter et divisio in honorabile et laudabile. 345, 33.
 Bonum transcendens et bonum de genere qualitatis, quod. *ib.*, 34.
 Bonum in bonum simpliciter et secundum quid distinguitur, variique hujus divisionis sensus explicantur. *ib.*, 34 et seq.

BONUM HONESTUM.

Bonum honestum, ut sic, non delectat. IV, 253, 1.
 Bonum minus potest eligere voluntas omisso majori. 263, 9.

Bonum honestum et delectabile ex se habent appetibilitatem, ac adeo vim causandi finaliter. 7, 1.
 Bonum aut amatur propter se, aut propter aliud, neque hinc abstrahitur aliquid univocum. 12, 8.
 Bona creata ad tria capita revocantur, nimirum bona externa, corporis, animæ. 46, 1.
 Bona corporis, vel animæ, vide BEATITUDO NON POTEST, etc. VI.
 Bonum aliud est in se ipso, aliud respectu alterius. 294, 10.
 Bonum honestum dicitur conveniens naturæ rationali, non propter utilitatem, sed propter proportionem cum illa. 295, 13.

Bonum et malum, vide DIVISIO. IV.
 Bonum honestum simpliciter dividitur, et in ordine ad actiones humanas et morales, et ad naturam, et quid utrumque. XXV, 338, 11.
 Bonum honestum per convenientiam ad rectam rationem declaratur, et quomodo. 339, 12.
 Bonum honestum hoc modo sumptum in actum, habitum et objectum dividitur. *ib.*, 13.
 Bonum honestum naturale animæ potentias, sanitatem, et similia comprehendit. *ib.*, 15.
 Bonum honestum naturale, et bonum utile in omnibus entibus reperitur: delectabile vero in iis solum qui cognitione pollent. 343, 27.

BONUM DELECTABILE.

Bonum delectabile pro delectatione, objecto, vel utroque simul sumptum, per se bonum dicitur, et non tantum extrinseca denominatione. XXV, 340, 16.
 Bonum delectabile non distinguitur ab honesto, nisi ut delectationem includit, quæ est propria ratio movens ad appetitionem ejus. *ib.*, 18.
 Bonum delectationem causans bonitatem aliam habet præter delectationem, in qua hæc fundatur, ex illaque bonitate et delectatione unum consurgit bonum delectabile. 341, 20.

BONUM UTILE.

In bono utili, ut tale est formaliter, solum est quasi materialiter utilitas ipsa, formalis vero convenientia et appetibilitas est sola bonitas finis. XXV, 342, 24 et seq.
 Bonum utile, ut utile, non movet voluntatem ad appetitionem sui, sed res illa ad quam utile dicitur. 343, 25.

BONUS.

Vide ACTUS. VII.

BREVE.

Breve primum Romani Pontificis Pauli V ad Catholicos Angliæ pro repudiando juramento regis

Jacobi, et pro animandis Catholicis ad relinquendam communicationem cum hæreticis in rebus sacris. XXIV, 662, 7.

Breve secundum ejusdem Pauli V ad eosdem Catholicos. 663, 8.

Brevis secundi mittendi quæ ratio fuerit. ib.

Brevis utriusque epitome, et vindictio a calumnia. 694, 1 et seq. — 730, 1 et seq.

Breve utrumque dissimile est a Brevi Pii V, Romani Pontificis, contra Elisabetham, gravem Ecclesiæ persecutricem. 720, 16 et seq.

Breve prædictum Pii V severe quidem, sed juste mulctabat Elisabetham. ib., 18.

BREVIARIUM.

Breviarii defectus, an et quomodo excuset a recitatione. XIV, 415, 8 et seq.

BRUTUM.

Bruta pollere ratione quorundam error refellitur. III, 499, 2.

Ne vi sentiendi pollere aliorum extremus error. 500, 3.

Bruta non judicant componendo, et dividendo. 639, 7.

Bruta per eandem animam constituuntur in esse vegetabilis, et viventis. 504, 10.

Vide ANIMAL et VIVENS. III.

Bruta an eligant. IV, 265, 4.

Brutum ad quodnam e duobus objectis æqualiter propositis moveretur. XXV, 691, 9.

Bruta qualiter agant propter finem, et huc conducentia. 889, 14-15.

Vide CAUSA, ANIMAL. XXV.

BUCCELLA PANIS.

Qualis fuerit, et quando Judæ data, vide JUDAS. XX.

BULLA CŒNÆ.

Bullæ Cœnæ præcepta et censuræ olim ab homine, nunc autem a jure. V, 48, 15.

Virtute Bullæ specialis aut jubilæi, an absolvi quis posset a peccato hæresis par accidens occulto. XII, 548, 20-21.

In Bulla Cœnæ Domini, qui hæreticorum libri, et quomodo, aut sub qua censura prohibeantur, vide LIBER. XII.

A casibus occultis Bullæ Cœnæ, etiam hæresis, non possunt absolvere Episcopi, propter revo-

cationem factam in eadem Bulla Cœnæ. XVI, 217, 10.

Prælati religionum mendicantium per sua privilegia absolvere possunt suos subditos religiosos ab omnibus casibus Bullæ Cœnæ, etiam a relapsu in hæresim. 218, 2.

Facultas ad absolvendum a casibus Bullæ Cœnæ quando censenda sit revocari per ipsam bullam Cœnæ. 220, 6 et seq.

Facultas generalis ad absolvendum ab omnibus casibus reservatis Papæ, cur non comprehendat casus Bullæ Cœnæ. ib., 8.

Ab omnibus casibus Bullæ Cœnæ absolvere possunt religiosi Societatis de licentia sui Generalis in terris infidelium, et partibus remotissimis, a quibus facile adiri non potest Sedes Apostolica. 990, 16.

An etiam sub hac generali concessione comprehendatur casus hæresis. ib.

Qua ratione possint religiosi Societatis absolvere raptores bonorum naufragantium; et extra Hispaniam, legentes libros prohibitos. 991, 18.

Vide CASUS RESERVATI, et CENSURA. XVI.

Extra mortis articulum nullus potest absolvere ab excommunicationibus Bullæ, præter Pontificem, vel delegatum ejus. XXIII, 542, 1.

Quomodo autem danda sit in mortis articulo. ib., 2.

Sacerdos absolvens a censuris Bullæ Cœnæ incurrit excommunicationem ipso jure, et nihil facit. 544, 6.

Si id faciat ex præsumptione. ib.

Excommunicatio vero hæc reservata non est. ib.

BULLA CRUCIATÆ.

Bulla Cruciatæ quomodo dat Hispanis licentiam vescendi lacticiniis. VI, 335, 4.

Bulla Cruciatæ uti non possunt religiosi ad effectum eligendi confessorum; quemadmodum nec aliis bullis, ut Trinitatis, etc., ad eundem effectum, sine licentia suorum Superiorum. XVI, 191, 2 et seq.

Possunt tamen uti prædictis bullis de licentia suorum superiorum. ib., et 193, 9.

Bulla Cruciatæ uti possunt novitii ad effectum eligendi confessorum, etiam sine licentia Superiorum religionis. 194, 10.

Ex vi clausulæ, qua per Bullam Cruciatæ datur facultas eligendi confessorum, non intelligitur concessa ad accipiendam Eucharistiam a quolibet sacerdote. XXI, 582, 8.

C

CÆCITAS.

Cæcitas mentis, vide INTELLECTUS. II.
Cæcitas an excuset a recitando. XIV, 417, 44-45.

CÆREMONIÆ.

Cæremoniæ missæ de jure humano. V, 344, 14.
Cæremoniæ legis veteris, vide LEX VETUS. V.
Cæremoniæ veteris legis, an possint ab Ecclesia
servari, et quæ. VI, 505, 14.
Cæremoniæ legis naturæ, quando et quomodo
nunc mortiferæ. ib., 13.
Cæremoniæ legis veteris non fuerunt a principio
Evangelii mortiferæ, post aliquod vero tempus
fuerunt. 517, 18.
Cæremonias legales viventibus Apostolis declaratas
esse perniciosas et mortiferas. 524, 2.
Cæremoniæ legales quo jure factæ sunt mortiferæ.
523, 7.
Omnem cultum Dei externum certo ritu factum
cæremonia significat. XX, 283, 1.
Non omnes cæremoniæ antiquæ legis sacramenta
fuere. 10, 5.
Cur tot cæremonias Deus in veteri lege instituerit.
74, 3.

Nulla cæremonia est de substantia sacramenti
pœnitentiæ. XXII, 399, 1 — 406, 18 et seq.
Nec de præcepto Ecclesiæ, quod sub mortali obli-
get. 399, 2.
Cæremoniæ ecclesiasticæ quomodo sint a jure
divino. XXIV, 400, 26.
Cæremoniæ Baptismi, Confirmationis et Missæ,
vide BAPTISMUS, CONFIRMATIO, MISSA. XX-XXI.

CÆSARES.

Cæsarum Galli ac Juliani fratrum pietas erga
Sanctos, studiaque longe diversa. XVIII, 568, 4.

CÆSARIUS ARELATENSIS.

Cæsarius Arelatensis librum de Gratia et libero
arbitrio scripsit. Ejus doctrina et sanctitas
laudatur. VII, 320, 24.
Quo tempore floruerit, est controversia. ib.

CAJANI.

Hæretici Judam bene egisse Christum vendendo
affirmabant. XIX, 539, 8.

CAIN.

Quæ fuit ejus oblatio, quare Deo displicuit. XIII,
90, 1.

CALCEUS.

Christus et Apostoli calceis usi. XIX, 427, 9.

CALIX.

In calice cur plus vini quam aquæ fundatur. XVII,
59, 13.

In Scriptura quandoque vas continens vinum,
quandoque potum in ipso contentum significat.
XX, 779, 2.

Calix consecratus, vide CONSECRATIO. XV.

CALOR.

Caloris divisio in cœlestem, elementarem, et vi-
talem apud quosdam. III, 600, 9.

Calor omnis ejusdem speciei. ib., 8-10.

Non solus calor, sed aliæ etiam primæ qualitates
ad nutritionem concurrunt. 604, 11-12.

Calor autem principaliter. ib., 13.

Calor naturalis, et vitalis influens, et innatus,
quid. 607, 6.

CALVINUS ET KEMNICIUS.

Calvini et Kemnicii error libertatem negantium
post peccatum Adæ. VII, 268, 4-5.

CALVINUS HÆRETICUS.

Calvini error, carnem Christi prius fuisse con-
ceptam, quam assumptam. XVII, 549, 1.

Calvinus Christo peccatum imposuit. XVIII, 185, 1.

Calvinus hæreticus damnatus, quod libertatem
arbitrii oppositam necessitati negaverit. 281, 5.

Calvinus negat Christum sibi aliquid meruisse.
339, 6.

CAMERA.

Camera Apostolica succedit in bonis religiosi
ejecti e religione in perpetuum. XV, 171, 13.

CAMPANA.

Campanæ prope sunt necessariæ. XXIV, 196, 2 —
197, 3.

Campanæ sunt in usu abhinc annis circiter mille
et trecentis, nimirum in pacata Ecclesia. 197, 3-4.

Campanis benedicendis pie sancteque faciunt Ca-
tholici. ib., 5.

CANERE, et CANTUS.

Canendi munus ecclesiasticas personas decet. XIV,
305, 2-3.

Canendi ecclesiasticum munus quatenus ad omnes
spectare possit. 306, 4 et seq.

Canendi munus non convenit omnibus ecclesiasticis. 309, 9.
 Canens alternatim debite satisfacit. 324, 2.
 Cantus alternatus, qualis. 323, 1.
 Cantus organicus defenditur. 303, 2-3 — 337, 17.
 Cantus ecclesiasticus probatur. 304, 9 et seq.
 Cantus profanus in ecclesia quod peccatum. 337, 16.

CANON.

Trullani quantæ auctoritatis sint. XIX, 214, 3.

CANONICUS LIBER.

Canonicus liber, aut scriptor, vide SCRIPTURA. XII.

CANONICUS.

Canonici qui distributiones accipiunt ob assistentiam, si non adsint, non possunt accipere. XIV, 318, 20.

CANONICI REGULARES.

Canonici regulares sunt Apostolorum successores, exstant adhuc plurima illorum monasteria, Conimbricæ est celebre sanctæ Crucis. XV, 239, 8.
 Canonici regulares unde dicti. XVI, 2, 1.
 Canonis regularibus olim non licebat transire ad religiones monachales, et cur ita. 348, 2 et seq.
 An monachi, saltem laici, transire possint ad Canonicos regulares. 350, 9 et seq.
 Canonici regulares in quo differant a clericis regularibus. 482, 7 et seq.
 Canonici regulares unde ortum habuerint, et quæ sint proprietates illius status. ib., 6.
 Regula Augustini scripta non fuit pro Canonicis regularibus, sed pro eremitis tantum. 534, 15 et s.
 Postea vero canonicis regularibus ab eodem Augustino fuit accommodata. 535, 19.
 Canonicorum regularium statum non inchoatum, sed reformatum fuisse ab Augustino probabile. 470, 3 — 584, 7.
 Eosque esse a tempore Apostolorum in Ecclesia aliqui senserunt. ib.
 Canonicorum regularium quot sint genera. 484, 12.
 Canonici nomine quid veniat. 482, 6 et seq.

CANONIZATIO.

In canonizatione Sanctorum errare non potest Pontifex. XII, 163, 8.

CANTICUM MAGNIFICAT.

A Virgine prolatum spiritu prophetico, iisdem verbis quibus a Virgine prolatum refertur a Luca. XIX, 309, 1-2.
 Canonica Scriptura est, et ut relatus a Luca, et ut a Virgine prolatus. ib.

CAPELLA, CAPELLANIA.

Capellarum institutio quatenus servanda. XIV, 313, 6.

Capellania duplex. 377, 11.
 Capellania quæ obliget ad recitandum. ib.
 Capellanus, vide SIMONIA. XIII.

CAPILLI.

Capilli an vivant et nutriantur. III, 606, 5.
 Capillos nutrire an liceat monialibus. XVI, 495, 4-5.

CAPITULUM.

Capitulum nihil statuere potest, vivente Episcopo, de his quæ ad alios spectant. V, 354, 11.
 Capitulum quid possit statuere circa seipsum et capitulares suos. ib.
 Statutum sine jurisdictione ab aliqua congregatione factum non obligat ex vi legis, sed cujusdam pacti. ib., 12.
 Capitulum sede vacante potest leges episcopales ferre, et obligant donec revocentur. 355, 14.
 Capituli consultatio secundum regulam vel jus canonicum requisita, si omittatur, facit actum irritum, nisi id exprimat. XV, 343, 7-8.
 Capitulum qualem habeat potestatem circa novitios recipiendos. 347, 18.
 Solum capitulum, sive congregatio generalis religiosorum infra Papam habet potestatem condendi statuta religionis. XVI, 134, 4-5.
 Et an ad hoc indigeat consensu Generalis, vel Præsidentis. 136, 8.
 Capitulum universale religiosorum est supra ipsum Generalem. ib.
 Capitulum vero Ecclesiæ cathedralis non est supra Episcopum nec Concilium generale supra Papam. ib.
 Capitulum generale religiosorum sede vacante ante electionem Generalis, an possit leges condere. ib., 9.
 Capitulum generale religiosorum tantum potest, quantum ei universa religio per suas Constitutiones concedit. 137, 10.
 Capitulum generale religiosorum pro tota religione, et provinciale pro tota provincia, an, et quos casus post decretum Clementis VIII reservare possit. 205, 15.
 Capitulum Ecclesiæ Cathedralis sede vacante potest diocesanæ leges condere. 136, 9.
 Gratia concessa communitati, cujus omnia membra excommunicationi subjacent, est nulla. XXIII, 303.
 Secus si aliqua persona ejus excommunicata non sit. ib.

CAPITULUM OFFICII DIVINI.

Capitulum in officio divino. XIV, 276, 19.

CAPTIVITAS.

Captivitas et servitus jure gentium introductæ. V, 164, 6.

CAPTIVUS.

Captivis inter Turcas non licet remigare contra Christianos. XII, 730, 7.

CAPUT, CAPUT CHRISTUS.

Caput Ecclesiæ Christus. XVII, 638, 1-2.
 Caput nostrum quomodo sit Christus quantum ad corpus. 639, 1-2.
 Caput beatorum et viatorum omnium, sed non damnatorum, Christus est. 644, 2.
 Caput infidelium qua ratione Christus sit. ib.
 Caput damnatorum qua ratione Christus non sit. ib., 3.
 Capitis influenza quomodo Christo sit propria. 646, 2.
 Capita Ecclesiæ quomodo alii nuncupari possint. ib.
 Capitis potestas in corpus mysticum quam multa contineat. 647, 2 et seq.
 Capitis dignitas non est distincta a dignitate redemptoris et sanctificatoris. 651, 1.

CARDINALIS.

Cardinalis potestas legislativa, quæ. V, 330, 4.
 Collegium Cardinalium, sede vacante, quas leges ferre queat. 352, 5.
 Ad Cardinales de jure ordinario pertinet ferre suffragia in Concilio generali. XII, 327, 17.
 E numero Cardinalium an necessario sit Papa eligendus. 312, 19.
 Non a Cardinalibus, sed a generali Episcoporum Concilio ferenda esset sententia declaratoria criminis in Papam, si forte fieret hæreticus. 317, 7.
 In Cardinalem hæreticum an inquirere, aut procedere possint Inquisitores. 530, 25.
 Cardinalis religiosus quas obligationes suæ religionis retineat. XVI, 415, 4.
 Cardinalem hostiliter insequens, incidit in excommunicationem Papæ reservatam, et mandans, consulens, receptans aut defendens. XXIII, 586, 12 et seq.
 Cardinalis qui, Sede Apostolica vacante, in Pontificem per simoniam eligi procurat, excommunicationem Papæ reservatam incurrit. 614, 2.
 Cardinalem hostiliter insequentes interdicto ligantur. XXIII bis, 268, 18.
 Vide IMMUNITAS ECCLESIASTICA. XXIII.

CARENTIA.

Carentia actus mali non sufficit ad bonitatem. IV, 338, 6 — 341, 17.
 Carentia donorum et auxiliorum specialium est privatio et vulnus in statu naturæ lapsæ, non ita in puris naturalibus. VII, 358, 7.

CARENTIA USUS RATIONIS.

Carentia usus rationis, si est temporalis, non

reddit simpliciter inhabilem personam ad religionis ingressum, in ordine ad novitatum et professionem, sed pro tempore quo durat. XV, 302, 3.

Legitime receptus, si durante novitiatu incidat in amentiam, et in ea duret pro aliquo notabili tempore, prior receptio manet irrita. ib.
 Carentia usus rationis perpetua reddit absolute personam inhabilem ad religionis ingressum. 303, 4.

CARMELITARUM ORDO.

Carmelitarum regula a D. Basilio traxit originem. XVI, 5, 6.
 Carmelitarum ordo ab Elia manavit. 547, 1 et seq.

CARO.

Carnium usum non futurum in statu innocentie communis resolutio expenditur. III, 405, 4 et seq.
 Carnes non comederunt primi parentes in Paradiso. 407, 11.
 Nec illis egerent, licet diutissime in innocentia durarent. ib., 12.
 Imo non fuisse honestum esum carniū probabile, supposito tali statu. ib., 13-14.
 Carnibus in statu innocentie nullus homo vesceretur. 408, 15.
 An bruta vescerentur. 409, 19 et seq.
 Carnibus vesci licuit a lapsu, usque ad diluvium, imo justi etiam aliqui iis vescebantur; non tamen ordinarie. 411, 27 et seq.
 Caro Scripturæ more totum hominem significat. XVII, 3, 5.
 Carnis nomen et sanguinis corruptionem indicat in usu Ecclesiæ et Patrum. 258, 10.

CARO CHRISTI.

Caro Christi quomodo per unionem hypostaticam fuerit sanctificata. XVII, 579, 12.
 De carne Christi, vide CHRISTI CARO. XIX.
 Caro Christi in Eucharistia, vide CHRISTUS IN EUCHARISTIA, § Caro. XX-XXI.

CAROLUS MAGNUS.

Carolus Magnus in Concilio Francofordiensi erroris Iconomachorum suppressit insaniam. XVIII, 614, 31.
 Carolo magno libri contra imagines falso impositi sunt, et multo magis eorum præfatio. 616, 34.

CARTHUSIENSIVM ORDO.

Carthusiensium origo et institutum. XVI, 512, 1-2.
 Qui talis instituti auctor. ib., 3.
 Quæ et qualis ejus approbatio ab Ecclesia. 514, 9.
 Eorum observantia. 512, 3

- An liceat illis in omni casu abstinere a carnibus. ib., 4-5.
- Comparatur hæc religio in perfectione cum aliis. 514, 7-8.
- Carthusiensium clausura quanta. 513, 6.
- Transitus a quavis religione ad Carthusiam licitus est, et ob quam maxime rationem. ib.
- An liceat etiam a Carthusia ad aliam religionem transire. 514, 7-8 — 344, 15.
- Carthusianorum regula a nulla antecedenti traxit originem. 5, 6.
- CASSIANUS.
- Cassianum Semipelagianum fuisse ostenditur. VII, 242, 7.
- CASTELLANUS.
- Castellanus non potest vesci extis animalium sabbatho, dum per Lusitaniam transit. XIII, 312, 27.
- CASTITAS SIMPLEX.
- Perpetuam castitatem servare, non est malum, sed licitum. XV, 683, 3 et seq.
- Item non solum licitum, sed et melius est. 686, 41.
- Castitas seu virginitas in lege evangelica non præcipitur, sed consulitur. ib.
- Castitas facit homines Angelorum imitatores. 688, 14.
- Bonum et optimum est virginitatem seu perpetuam castitatem per votum Deo consecrare. 689, 16.
- Referuntur varia exempla voventium perpetuam castitatem. 690, 19-20.
- Castitas, tam perpetua quam temporalis, sed aliquantulum diuturna, non potest perfecte servari sine speciali Dei auxilio. 692, 24.
- Vide VOTUM CASTITATIS. XV.
- Votum perpetuum castitatis obligat semper et pro semper. 692, 1.
- Materia castitatis duplex, necessaria, scilicet, et voluntaria; ad utramque obligat votum castitatis. 693, 2-3.
- Habens votum castitatis, si illud violet, sive per externum actum, sive per internum consensum tantum, contra temperantiam et contra religionem peccat, et circumstantia voti necessario in confessione est aperienda. 693, 2.
- Votum castitatis simplex obligat ad non contrahendum matrimonium animo consummandi. 694, 5-6.
- In uno tantum casu, licet voventi castitatem contrahere propria auctoritate matrimonium, quando, scilicet, naturale præceptum ad id obligaret. 694, 7.
- Habens votum simplex castitatis licite potest contrahere matrimonium cum intentione non consummandi, et commutatione voti castitatis in votum religionis. 697, 2 et seq. — 699, 7 et seq.
- Si contrahens impediatur religionem ingredi vel profiteri, manet liber a voto, et potest licite matrimonium consummare. 699, 9-10.
- Si alter conjux voveat castitatem cum pacto nunquam petendi debitum, ex vi voti, secluso periculo incontinentiæ, non tenetur ingredi religionem. 700, 11.
- Si talis ante matrimonium esset omnino certus quod alter nunquam peteret debitum, licite contrahere posset, etiam sine voto aut proposito ingrediendi religionem. ib.
- An persona, quæ post votum virginitatis amisit virginitatem frangendo votum, teneatur postea non nubere. 701, 15.
- Votum simplex castitatis non irritat matrimonium subsequens, sed reddit illicitum. 703, 4 et seq.
- Votum castitatis simplex et solemne, in antiquo usu Ecclesiæ fuit ante tempora Innocentii II. 707, 13.
- Votum castitatis simplex non extinguitur per matrimonium. 711, 1 et seq.
- Obligat ad castitatem conjugalem et ad non nubendum mortuo conjugate. 713, 14.
- Votum castitatis antea factum non impedit, reddendo debitum, licite consummare matrimonium; nec tenetur talis ingredi religionem ad servandum votum. 712, 4.
- Obligat vero ad non consummandum matrimonium petendo debitum. 715, 13.
- Episcopus potest concedere dispensationem ad consummationem matrimonii, in hoc casu. 713, 7.
- Votum castitatis simplex factum post matrimonium non obligat ad ingrediendam religionem. 714, 10.
- In aliquo casu ex intentione voventis obligare potest. 714, 11.
- Habens hoc votum non potest licite reddere debitum ante tempus a jure concessum elapsam ad deliberandum de ingressu religionis. 715, 15.
- Ad quid obliget votum non nubendi. 716, 17 et seq.
- Ad quid obliget votum castitatis imperfectum, seu temporale et partiale. 715, 15-16.
- Votum castitatis simplex, nude ac solitarie sumptum, non dissolvit matrimonium ratum. 718, 1.
- Opinio asserentium votum castitatis simplex simul sum traditione religiosa dissolvere matrimonium ratum. 719, 2 et seq.
- Votum castitatis nec natura sua, nec divino jure dissolvit matrimonium ratum. 721, 9.
- Nullus contractus, vel traditio pia et religiosa conjuncta voto castitatis, dat illi vim, aut cum illo simul sumpto dissolvit natura sua matrimonium ratum, seclusa lege positiva Ecclesiæ. 721, 10-11.
- Per legem ecclesiasticam jure communi contentam nullum votum castitatis dissolvit matrimonium ratum, quod etiam non inhabilitet personam ad matrimonium contrahendum. 723, 14.

- Ex jure divino positivo nullum votum simplex castitatis dissolvit matrimonium ratum. 724, 18.
- Votum castitatis ante baptismum factum impedit matrimonium, et ejus usum etiam post baptismum. 825, 17-18.
- Votum simplex castitatis ante sponsalia factum illa impedit et irritat, per se loquendo. 734, 2-3.
- Post sponsalia de futuro factum, non illa dissolvit ex parte voventis. *ib.*, 4 et seq.
- Etiam si sponsalia sint jurata. 738, 14.
- Tale votum est validum, et obligat voventem ad non contrahendum matrimonium quantum in ipso est, et ad acceptandam solutionem sponsalium, si alter consentire voluerit; si vero matrimonium ad petitionem alterius contrahatur, obligat ad non petendum debitum, et ad castitatem conjugalem durante matrimonio, et si conjux moriatur, ad integram castitatem; non obligat tamen ad ingressum religionis. 737, 12.
- Probabile adhuc est per tale votum dissolvi sponsalia etiam jurata. 738, 13-14.
- Si tamen copula intercessit, vel alii actus similes, nullo modo sponsalia dissolvuntur. *ib.*
- Quid faciendum quando votum castitatis præcessit sponsalia, vel illa fecte promittuntur ad copulam feminae extorquendam. 739, 15.
- Votum castitatis ab uxore factum ante matrimonium ratum, vel post ratum et non consummatum, non potest a marito irritari. 740, 1.
- In hoc casu tenetur uxor reddere debitum petenti. *ib.*
- Votum castitatis ab uxore factum, post matrimonium consummatum, obligat ad servandam castitatem conjugalem durante matrimonio, et mortuo marito ad castitatem integre servandam; neque quoad hanc potest a marito irritari. *ib.*, 3.
- Item obligat ad non petendum debitum, neque quoad hoc potest a marito irritari. 741, 4 et seq.
- Quomodo intelligatur hæc obligatio non petendi debitum. 742, 9.
- Votum castitatis a marito factum non obligat ad non reddendum debitum. 743, 1.
- Obligat vero ad castitatem conjugalem, et vidualem mortua uxore, neque quoad hanc potest irritari. *ib.*
- Item obligat ad non petendum debitum, neque quoad hoc irritari potest. *ib.*, 2-3.
- Votum non accedendi ad uxorem ullo modo, donec ipsa expresse petat, quamvis videatur in periculo constituta, et tacite petere, non obligat. 744, 3.
- Votum castitatis factum ab utroque conjuge ex mutuo consensu, est licitum et validum. *ib.*, 4.
- In hoc casu, non potest licite talis consensus revocari, et reddi debitum. *ib.*, 5-6.
- Revocato consensu, adhuc peccant reddendo debitum, et tenentur iterum consensum et pactum reiterare. 743, 7-8.
- Si alter eorum pœnitens talem revocationem retrahere velit, alter vero nolit, non peccat directe contra votum suum reddendo debitum. *ib.*, 8.
- Neque ex vi voti alterius petentis tenetur non reddere, imo potest et debet. 746, 10.
- Quando alter conjugum de licentia consortis votum castitatis emisit, qui dedit licentiam, nec tenetur, nec potest licite reddere debitum petenti. *ib.*, 1.
- Peccat graviter revocando talem licentiam ad vovendum datam. *ib.*
- Ante votum emissum valide revocari potest licentia data ad vovendum, et petenti debitum reddi debet. 746, 2-3.
- Post votum vero factum non potest valide revocari, neque licite reddi potest debitum. 747, 4-5.
- Licentia hæc ad non reddendum debitum dupliciter concedi potest. 749, 10-11.
- Post votum factum, non tenetur conjux acceptare revocationem licentiæ, nec licite potest; si tamen revocatio acceptetur, valida est acceptatio, et deinde tenetur reddere debitum petenti, neque in eo peccat; non tamen potest licite petere. *ib.*, 12.
- Jure et potestate ordinaria solus Papa potest dispensare in voto simplici castitatis. 751, 1.
- In casu tamen urgentis necessitatis, quando est periculum in mora, et difficilis accessus ad Pontificem, potest Episcopus commutare vel dispensare cum sibi subdito. *ib.*, 1 et seq.
- Limitatur hoc, primo: quando, in casu urgentis necessitatis et difficilis recursus ad Pontificem, subveniri potest subdito sine absoluta dispensatione in voto, non potest Episcopus illam dare. Secundo, si in eo casu sit necessaria aliqualis dispensatio vel moderatio in usu talis voti pro aliquo tempore, vel pro aliqua parte ejus, potest ab Episcopo concedi. 755, 13-14.
- Quomodo possit Episcopus dispensare cum habente votum castitatis ad petendum debitum. 756, 16-17.
- Episcopus ex vi suæ potestatis absolute potest dispensare in voto non petendi debitum. 757, 18.
- Tale votum non est reservatum. *ib.*
- Votum castitatis perpetuæ absolutum, ab utroque conjuge, vel ab uno tantum ex mutuo consensu, vel sine illo factum, est reservatum, nec potest Episcopus in illo dispensare. 757, 19.
- Potest tamen dispensare ad petendum vel reddendum debitum cum uno vel cum utroque, si urgeat gravis necessitas. *ib.*, 21-22.
- In nullo casu urgentis necessitatis potest Episcopus absolute et totaliter in voto castitatis dispensare. 759, 26.

Votum castitatis temporale non est reservatum, et ab Episcopo dispensari potest. *ib.*, 1.

Votum castitatis factum, ut tantum obliget post certum tempus, verbi gratia, si uxor voveat castitatem servare post mortem mariti, vel filius post mortem parentis, est reservatum. 760, 2.

Votum non contrahendi matrimonium non est reservatum, et ab Episcopo dispensari potest. *ib.*, 3 et seq.

Item votum castitatis conjugalis. *ib.*

Habens votum non contrahendi matrimonium, si contrahat, peccat contra votum, non vero in usu matrimonii etiam petendo debitum. 761, 5.

Votum suscipiendi ordinem sacrum nec est castitatis, neque reservatum. 762, 8.

Votum voti castitatem non est reservatum; ab Episcopo dispensari potest. *ib.*, 9.

Votum assumendi statum seu vivendi modum includentem cœlibatum, si non sit formale votum de ipso cœlibatu, et de custodia castitatis in illo, non est reservatum. *ib.*, 10.

Votum assumendi statum tertii ordinis D. Francisci, vel D. Dominici; item profitendi vitam feminarum, quas vocant Beatas, non est reservatum. *ib.*

Non omne votum in materia castitatis etiam ex objecto suo perpetuum reservatur. *ib.*, 11.

Votum castitatis cum conditione factum, ut sibi liceat matrimonium contrahere cum aliqua, quæ secum velit caste et sine copula vivere, non est reservatum, imo cum illo licite potest contrahere, et reddere debitum. 763, 12 et seq.

An votum conditionatum, etiam post impletam conditionem, sit reservatum. 764, 15.

Vide CASTITAS CLERICALIS, seu Ordini sacro annexa.

Castitatis obligatio est conjuncta cum ordinibus sacris, a subdiaconatu usque ad episcopatum numeratis. *ib.*, 2.

Nullus ordo sacer ante matrimonium susceptus reddit ex solo jure divino personam inhabilem ad matrimonium contrahendum. 766, 7.

Nullus est jus divinum prohibens ne ordinati in sacris matrimonium contrahant. *ib.*, 8.

Item ne usum uxoris ante ordinationem ductæ habeant. 767, 11.

Quod ordinati in sacris obligentur ab Ecclesia ad perpetuam castitatem, vel abstinendum a matrimonio, si antea illud non contraxerant, vel ab usu ejus, si contraxerant, non est contra jus divinum, sed maxime consentaneum. 768, 12-13.

Sacerdotes legis veteris aliqualem castitatem observabant. *ib.*, 14.

Vide CLERICUS, et VOTUM CASTITATIS. XV.

A tempore Apostolorum observatum fuit in Ecclesia, ut Episcopus, et presbyter jam ordinatus,

matrimonium contrahere non permetteretur. 771, 2.

Ostenditur in ipsis Apostolis. *ib.*, et seq.

Incertum est quando hæc observantia castitatis sub rigorosa obligatione inceperit. 775, 11.

Episcopi et sacerdotes qui post matrimonium consecrantur, tenentur a propriis uxoribus continere; hoc præceptum ob contrariam consuetudinem in Ecclesia Græca non obligat; non constat esse proprie Apostolicum, quamvis ex Apostolica traditione manasse certum sit. 776, 13 et seq.

Episcopi et presbyteri Ecclesiæ Orientalis non abstinebant ab uxoribus ante ordinationem habitis. 779, 2-3.

Aliqui censent prioribus sexcentis annis perfectam castitatem servasse. *ib.*, 4.

Probabile est nunquam fuisse obligatos ad continentiam servandam abstinendo ab uxoribus, nisi illam in sua ordinatione promisissent. 781, 8.

Hæc continentia in illis prioribus seculis etiam in Orientali Ecclesia regulariter servata fuit. *ib.*, 9.

Hæc obligatio non solebat ibi imponi ordinandis ex necessitate legis, vel saltem ex causa rationabili in illa dispensabatur ab Episcopis. 782, 10.

Diaconi obligantur vel non contrahere matrimonium post ordinationem, vel non uti prius contracto; et utraque obligatio est antiquissima. *ib.*, 1 et seq.

Diaconi olim, saltem in Orientali Ecclesia, si nolent promittere continentiam a futuro matrimonio contrahendo, poterant ordinari ab Episcopo dispensante ex causa gravi. 783, 5.

Continentia subdiaconorum etiam est antiquissima, non vero æqualiter cum diaconis et sacerdotibus. 785, 10 et seq.

Intentio Ecclesiæ est, ut qui sacrum ordinem voluntarie suscipit, votum castitatis emittat, et ad hoc sic ordinatum obligat. 788, 4-5.

Hoc votum licet explicite non fiat ab ordinato, implicite fit eo ipso quod non excluditur, sed bona fide suscipitur ordo sacer animo parendi Ecclesiæ in eo statu suscipiendo. 789, 6.

Suscipiens ordinem sacrum cum expressa voluntate seu intentione non promittendi, quamvis graver peccet, non facit votum castitatis, quamvis ordinatus maneat. 790, 7.

Hoc peccatum est sacrilegii. 790, 8.

Talis manet adhuc obligatus votum emittere. *ib.*

In hoc casu sic ordinatus matrimonium valide contrahere non potest. 790, 10.

Ordinatus in sacris, qui ex malitia votum castitatis emittere noluit, tenetur ad non contrahendum matrimonium. 791, 12.

Item speciali obligatione ab Ecclesia imposita tenetur castitatem servare. 792, 13.

Talis si peccet, probabiliter solum committit pec-

- catum contra temperantiam, tenetur tamen declarare circumstantiam fictionis. 792, 44.
- Probabiliter etiam committit peccatum sacrilegii, et qualis. 793, 15-16.
- Talis circumstantia in confessione aperienda est. 793, 16.
- Qui ante usum rationis ordinatur in sacris, postquam pervenit ad usum rationis, non obligatur ad castitatem servandam; sed illi danda est optio, et si velit habere usum ordinis, tunc tenetur ad castitatem; si vero eligat perpetuo illo carere, potest contrahere matrimonium. 793, 17-18.
- Qui habens usum rationis, ante ætatem legitimam, vel ante annos pubertatis ordinatur in sacris, manet obligatus ad castitatem servandam. 794, 21-22.
- Qui in sacris ordinatur invitus per absolutam coactionem externam, ipso interius repugnante ac nolente, jam ordinatio est invalida, et non tenetur ad castitatem. 795, 23.
- Si vero ordinationi consentiat, expresse tamen velit castitatem non servare, neque ad hoc se obligare, nec vovet castitatem, neque peccat non vovendo, neque ad castitatem servandam cum inhabilitate ad matrimonium ex Ecclesiæ statuto manet obligatus. 796, 26.
- Idem dicendum si tali metu gravi coactus nihil de castitate cogitet, aut velit vel nolit expresse, sed solum velit ordinem suscipere. 797, 30.
- Postea vero danda est optio, an velit ordinem exercere, et castitatem servare, vel illius usu perpetuo carere. ib.
- Qui gravi metu coactus non solum vult ordinari, sed etiam ad castitatem se obligare, putans ad utrumque teneri, non manet obligatus, et votum est nullum; si vero sciens se in eo casu non teneri ad vovendum castitatem, nihilominus eam vult, manet ad eam obligatus, et simul ad non contrahendum matrimonium. 798, 31-32.
- Si metus et violentia directe inferatur, non solum ad ordinationem, sed simul cum expresse voto castitatis, talis si votum faciat, non manet inhabilis ad matrimonium; votum tamen est validum. 798, 33.
- Qui ordinatur invitus, sed consentiens ordinationi, si postea utatur ordine suscepto, manet obligatus ad castitatem. 799, 23.
- Gravi metu ordinatus, ut possit postea nubere, debet prius talem metum probare coram ecclesiastico iudice, et ejus iudicio stare; si vero non possit probare, debet stare iudicio prudentis viri, seu confessoris. 799, 36.
- An qui ante ordinationem protestatur publice se nolle ad castitatem obligari, et tamen ordinatur, maneat obligatus. 800, 37.
- An qui ex metu cadente in constantem virum in religione professionem emisit et postea titulo religionis ordinatur in sacris, teneatur ad castitatem vel utroque titulo, vel saltem altero. 800, 38.
- Votum castitatis ordini sacro annexum reddit personam inhabilem ad matrimonium contrahendum, illud irritando. 800, 2.
- Quando incipit hæc solemnitas in tali voto. 801, 3.
- Clericus in sacris, tentans matrimonium contrahere, grave sacrilegium committit, et ab Ecclesia graviter punitur. 804, 11.
- Incurrit ipso jure majorem excommunicationem, ib.
- Item privationem beneficiorum, non tamen ipso facto, sed per sententiam iudicis. 804, 12.
- Item privationem pensionum. 807, 22.
- Ulterius contrahit irregularitatem. 808, 23.
- Hoc votum obligat ad perpetuam et integram castitatem in omnibus actibus, etiam jure naturæ prohibitis. 808, 24.
- Conjugatus licite ex consensu uxoris ordinatus in sacris, eodem prorsus modo, et cum eisdem effectibus obligatur voto castitatis, ac si ante matrimonium ordinatus fuisset; non potest contrahere matrimonium, neque petere aut reddere debitum. 812, 10.
- An liceat hujusmodi clerico cohabitare cum uxore, et uti ejus ministerio, secluso toro. 813, 11.
- Quale peccatum committat, et quam pœnam incurrat, si uxorem cognoscat. 813, 12.
- Illicite, et sine uxoris consensu in sacris ordinatus, ad castitatem integre servandam obligatur, præterquam ad non reddendum debitum petenti uxori. 813, 13.
- Item ipso jure manet irregularis. ib.
- Si vir ordinetur in sacris, sciente uxore et non contradicente, neque ad castitatem servandam, neque ad illam vovendam tenetur uxor, et maritus tenetur illi petenti reddere debitum. 814, 14-15.
- Idem dicendum, quamvis expresse consentiat, si id non faciat profitendo, seu vovendo castitatem. 815, 17.
- Votum castitatis solemne sacro ordini annexum Papa dispensare potest, primo antecederet permittendo alicui, ut in sacris ordinetur, non vovendo castitatem, nec contrahendo impedimentum ad matrimonium. 816, 3-4.
- Dispensatio secundo potest consequenter, dando licentiam ut qui in sacris ordinatus votum fecit, et inhabilitatem contraxit, matrimonio ligari vel uti possit. 816, 4-5.
- Dispensatio hoc secundo modo data potest esse valida quoad matrimonium contrahendum, et invalida quoad obligationem voti. 816, 5.
- Clericus in sacris, sine causa dispensatus, valide

contrahit matrimonium, non tamen potest licite petere debitum, reddere vero potest. 817, 6.
 Hæc dispensatio dari potest ordinato in sacris non solum ad usum conjugis, sed etiam ut simul cum illo habeat usum ordinis sacri. 817, 9.
 Ad dispensandum in hoc voto non requiritur causa publica. 818, 12.

CASTITAS RELIGIOSA ET SOLEMNIS.

Ad solemnitatem voti castitatis religiosæ requiritur, ut sit absolutum, et tam ex intentione ventis quam acceptantis omnino perpetuum; item ut reddat personam inhabilem ad matrimonium, et dirimat contrahendum, et contractum nondum consummatum. XV, 819, 1.
 Hoc votum solemne factum in religione approbata dirimit matrimonium subsequens. 820, 4.
 A tempore Innocentii II fuit hoc inviolabiliter observatum in Ecclesia. 820, 5.
 Ante Innocentii tempora non potest satis probari incepisse habere hunc effectum. 820, 6.
 Probabile est hoc impedimentum ab Innocentio II introductum esse. 821, 8.
 Probabilius antea incepisse. 822, 9.
 Solemnitas hæc castitatis, quoad dirimendum matrimonium subsequens, videtur a tempore Apostolorum pro tota Ecclesia universaliter incepisse. 824, 13 et seq.
 Hæc solemnitas tam quoad omnia Ecclesiæ loca quam quoad omnes personas universalis fuit. 828, 22 et seq.
 Votum solemne castitatis validum non dissolvit matrimonium consummatum. 831, 1-2.
 Post matrimonium consummatum non potest unus conjux juste facere hoc votum invito alio, et quamvis faciat, nec dissolvitur matrimonium, nec alter privatur jure petendi debitum. Item tale votum est invalidum. 832, 3.
 Unus conjux ex consensu alterius, et servatis juris conditionibus, tale votum valide emittere potest. 832, 4.
 Tale votum quamvis validum non dirimit vinculum matrimonii consummati. 833, 5.
 Neque Ecclesia potest facere ut dirimat. ib.
 Votum solemne castitatis religiosæ dirimit matrimonium ratum non consummatum, etiam invito altero conjuge. 835, 2 et seq.
 Non illud dirimit ex natura rei. 836, 5 et seq.
 Neque jure divino positivo a Christo Domino specialiter lato. 840, 14 et seq.
 Sed ex Ecclesiæ statuto. 842, 20.
 Quando incepit hoc votum dirimere matrimonium ratum. 843, 1.
 Cur Ecclesia hunc effectum tribuit voto solemniter castitatis religiosæ, et non voto sacri ordinis vel episcopatus. 848, 7.

Potuit vero tribuere. 849, 9.
 Intra quod tempus post matrimonium ratum teneatur quis reddere debitum, vel ingredi religionem, et profiteri. 850, 1 et seq.
 Per professionem voti solemniter castitatis religiosæ, dissolvitur matrimonium ratum, quantumvis illud copula præcedat. 850, 4.
 Item quamvis talis copula habeatur per vim. 851, 5.
 Item quamvis habeatur post sponsalia de futuro, et postea contrahatur matrimonium. 851, 6-7.
 Quando matrimonium consummatur per copulam vi illatam, non dissolvitur tunc per professionem voti solemniter castitatis religiosæ. 851, 8-9.
 Post talem copulam consummatur matrimonium, neque conjux potest ingredi religionem et valide profiteri, sine alterius consensu. 852, 10.
 Copula debita, et nondum exhibita, non impedit quominus quis post matrimonium ratum valide et licite ingredi possit religionem, et facere hujusmodi votum. 853, 12.
 Maritus non consummans matrimonium, sed tradens uxorem alteri ad adulterandum, illa invita, valide potest ingredi religionem, et profiteri, et per talem professionem dirimitur matrimonium. 854, 4.
 Si vero uxor tradita est in adulterium volens, licite potest profiteri, non ita si vi aut metu coacta est; et maritus illi, alia via præterquam matrimonium consummando, et permanendo in illo, injuriam resarcire non possit. 854, 15.
 Quando uterque sponsus professus est religionem, vel saltem altero proficiente, alius simplex votum castitatis emittit, dissolvitur matrimonium. 854, 16.
 Ut votum solemne castitatis in religione factum dissolvat matrimonium ratum, requiritur ut religio a Papa sit approbata. 855, 18.
 Item, ut professio sit integra et perfecta, id est, non relaxata quoad ipsa vota. 856, 19.
 Professio militum Sancti Joannis dirimit matrimonium ratum; non ita votum eremitarum. ib.
 Votum castitatis, solemnizatum per professionem religiosam, per legitimam dispensationem ipsius professionis dispensari potest. ib., 1.
 Necessaria consecutione aufertur votum castitatis religiosæ ablato vinculo professionis, quando simpliciter fit dispensatio, nullo imposito onere, neque acceptato ab eo qui dispensatur. ib., 2.
 Moraliter loquendo, non potest saltem licite dispensari in professione vel solemnitate hujus voti, quin in voto ipso dispensetur. ib., 3.
 Si talis dispensatio concedatur absque sufficienti causa, erit quidem illicita, et invalida quoad intrinsecam obligationem voti, tamen quoad inhabilitatem ad matrimonium erit valida. 857, 6.
 Papa dispensare potest cum religioso in voto cas-

tatis, quoad usum ejus, non auferendo omnino votum castitatis, nec statum religiosum, nec vinculum professionis, ita ut religiosus professus manens religiosus, licite et valide contrahat et consummet matrimonium. 858, 8.

Tribus modis fieri potest hæc dispensatio : primo, dispensando in solo usu matrimonii. 861, 13.

Secundo, dispensando simul in vinculo et usu, id est, ut matrimonium de novo contrahi et consummari possit. ib.

Tertio, dispensando solum ut matrimonium licite et valide contrahatur sine licencia consummandi ; hic tamen modus dispensandi nunquam fit, nec fieri expedit. ib., 14.

Castitas conjugalitatis sufficitne ad statum religionis. XVI, 442, 1 et seq.

Quomodo sit materia consilii. ib.

Castitatis votum militare Ordinum, præter Maltesem, non est solemne, nec dirimit præcedens matrimonium ratum, aut futurum impedit. 450, 28.

In quibusdam vero participat solemnitatem. ib., 29.

Simplex castitatis votum quod in Societate emititur, quantum extendatur, et utrum in eo, durante statu religionis, saltem a Pontifice dispensari possit. 699, 1 et seq.

Hujusmodi votum a principio Societatis impedi-
bat quidem, non tamen irritabat matrimonium
subsequens. 700, 3.

De factò tamen jam illud irritat, personamque
inhabile reddit ad contrahendum, ex decreto
Gregorii XIII. 701, 8.

Idque maxime fuit expediens. 702, 9.

An scholastici Societatis, qui jam votum castitatis
emiserant ante decretum Gregorii, per illud de-
cretum subsequens redderentur, aut reddi pos-
sent inhabiles ad matrimonium. 703, 11.

Ad castitatis votum perfectissime servandum qui-
bus mediis utatur Societas. 709, 1 et seq.

Castitatis perfectio a Societate intenta omnium
est maxima. ib.

Ad castitatem servandam media accommodatissi-
ma, quæ. ib.

Peccatum contra castitatem opere consummatum
non censetur tantum copula, sed etiam pollutio.
204, 12.

Ubi reservatur quodlibet peccatum externum in
hac materia, etiamsi non sit consummatum (quæ
reservatio datur in Societate), requiritur et suf-
ficit ad reservationem incurrendam, ut detur
opus externum, quod ex se sit mortale ; ut sunt,
verbi gratia, tactus impudici, etc. ; si vero actio
ipsa externa de se sit levis, quamvis actus in-
ternus sit mortale peccatum, non erit reserva-
tum. ib.

De castitate Christi, vide CHRISTI CASTITAS. XIX.

De castitate B. Virginis, vide MARIE CASTITAS. XIX.

Pulchritudo B. Virginis castitatis incentivum.
XIX. 15, 4.

CASUUM RESERVATIO.

Casuum reservatio, quid. XXII, 613, 1.

Tripliciter possunt peccata Episcopis reservari.
621, 5.

Est in Ecclesia potestas reservandi peccata super-
rioribus. 614, 2.

Non solum quoad censuras, sed etiam quoad cul-
pas. 616, 2.

Et de facto ita fit. ib.

Possunt reservari peccata, quæ nec habent censa-
ram annexam. ib., 2-3.

Pontifex tamen jure ordinario id non facit. 617, 4.

Aliquando vero id facit. 616, 3.

Inferiores autem frequentius. ib.

Peccatum veniale an et quomodo possit reservari.
619, 1 et seq.

Idem de mortalibus confessis. 620, 2.

Mortalia mere interna possunt reservari. ib., 3.

Non tamen id facit ordinarie Ecclesia. ib.

Nec est consulendum. ib.

Nullum mortale externum est quod reservari non
possit. 621, 4.

Non tamen omnia recte. ib.

Ablatio jurisdictionis circa omnia mortalia non est
reservatio. ib.

Nullum peccatum jure communi est Episcopis re-
servatum. ib., 6.

Ubi varii casus expenduntur. ib. et seq.

Inter religiosos quanta et a quo fieri possit reser-
vatio. 623, 11.

Superior non potest licite peccatum absque causa
reservare. 624, 1.

Factum tamen tenebit etiam respectu habentium
ordinariam jurisdictionem. 625, 4.

Respectu delegati potest valide peccatum absque
causa reservari. 624, 1.

Quibus potestas reservandi conveniat. 614, 4.

Habens jurisdictionem ordinariam in foro pœni-
tentiae potest reservare peccata respectu om-
nium inferiorum. ib., 5.

Non solum sibi, sed etiam aliis. 615, 8.

Episcopi habent hanc potestatem a Summo Pon-
tifice. ib., 6.

Pro articulo mortis nullus Prælatum Papa inferior
potest casum reservare. 653, 32.

Etiamsi pœnitens reservatum superiori confiteatur,
si ipse nec absolvat, nec causam alteri commit-
tat, reservatio non aufertur. 666, 7.

Quando superior audita confessione de reservatis
invalide absolvit, reservatio aufertur. ib. 8-9.

- Secus si defectus fuit circa confessionem de reservatione. 667, 10.
- Qui superiori, vel ejus delegato, confitetur ut a reservatis absolvatur, idque obtinet, liber manet etiam quoad oblita. 668, 15 et seq.
- Idem in confessione, quæ fit virtute Jubilæi. 670, 20.
- Dummodo confessio sit valida. ib., 22.
- Licet informis. ib.
- Et licet indulgentiæ effectum non obtineat. 671, 23-24.
- Et peccatum habeat excommunicationem annexam. 668, 16.
- Per generalem absolutionem non tollitur culpa cum censura Papæ reservata. 669, 19.
- Seniel bona fide absolutus a reservatis virtute Jubilæi, etiamsi postea Jubilæum non lucretur, manet vere a reservatis absolutus. 665, 4-5.
- Peccat tamen si voluntarie opera ad Jubilæum necessaria omittat. ib., 5.
- Non est tamen reservatum. ib.
- Si plures reservationes ejusdem peccati fiant ab eodem superiore sine censura, auferuntur per unam facultatem absolvendi a tali peccato. 672, 25.
- Si autem fiant a duobus Prælati subordinatis, facultas inferioris non sufficit ad auferendam reservationem superioris. ib., 26.
- Superioris vero ad utramque. ib.
- Si culpæ sint annexæ plures excommunicationes reservatæ, ablata una excommunicatione non auferitur culpæ reservatio. 673, 27.
- Potest quis absolvi sub onere comparendi, debet tamen prius illi explicari. 648, 8-9.
- Quod si pœnitens nolit acceptare, non est absolvendus. 652, 29.
- Religiosus absolutus a reservato sub onere comparendi ratione statuti, licet constitutio sub peccato non obliget, tenetur sub mortali comparere. 652, 28.
- Qui sic absolvitur, non obligatur iterum ad confessionem sacramentalem coram superiore faciendam. 653, 30.
- Nec potest dari facultas sub ea conditione. ib., 31.
- Pro articulo mortis, seclusa censura, probabile est non posse peccatum reservari sub onere comparendi. ib., 32.
- De factoque male faceret Prælati, qui id tentaret. ib.
- Qui in mortis articulo a reservatis absolvitur non tenetur postea coram superiori comparere. 635, 6.
- Nisi habeat censuram annexam. ib., 6.
- Minister de reservatis, vide CONFESSOR, ABSOLUTIO A RESERVATIS. XXII.
- CASUS RESERVATI IN RELIGIONIBUS.
- Casus reservandi potestatem ordinariam habent
- Prælati religionum erga suos subditos religiosos. XVI, 202, 1.
- Hanc vero potestatem limitavit Clemens VIII, ita ut undecim tantum casus possint reservari. ib., 2.
- Assignantur et explicantur prædicti undecim casus. 202, 2.
- Peccata venialia reservari proprie non possunt. ib., 3.
- Peccata mortalia mere interna, etiamsi reservari possunt, ex usu tamen Ecclesiæ non reservantur. ib.
- Congregatio, seu Capitulum generale religionis pro tota religione, et provinciale pro tota provincia, non prohibetur a Clemente VIII, plures casus, quam prædictos undecim reservare, sed solum Prælati religionis ea prohibitione inhihentur. 203, 15.
- Non poterit tamen Congregatio, seu Capitulum provinciale casus alios reservare, si forte per sua statuta ad similes actus potestatem non habeat, ut contingit in Societate. ib.
- Utrum Prælati, licet prohibeantur a Clemente VIII plures casus reservare, possint nihilominus censuras reservare. 206, 17.
- A casibus reservatis religiosos jure ordinario absolvere nemo potest extra suam religionem, nisi solus Summus Pontifex. ib., 1.
- A casibus reservatis absolvi non possunt religiosi ab habentibus jurisdictionem delegatam a Papa per generalia privilegia ad absolvendum omnes fideles. ib.
- A casibus reservatis absolvi non possunt religiosi a confessoribus suæ religionis, nisi de licentia sui Superioris ad hoc specialiter concessa, vel aliter ex regula, aut ex usu tali muneris confessoris annexa. 208, 6.
- Possunt Prælati religionis, quibus subditorum peccata reservantur, eos a reservatis absolvere, vel eam jurisdictionem alteri committere. 212, 16 et seq.
- Fieri tamen potest ut alicui Prælato religionis committatur a Superiore potestas tantum delegata ad absolvendum de aliquo certo peccato reservato, et tunc hanc potestatem alteri subdelegare non potest. ib., 17.
- A quibus casibus et censuris reservatis Pontifici Prælati regulares possint suos subditos religiosos absolvere, vide CENSURA. XVI.
- Petita facultate a Superiore ad absolvendum de aliquo reservato, et ab eo injuste negata, non potest ordinarius confessor de illo absolvere pœnitentem. 213, 20 et seq.
- Quid in eo casu facere possit pœnitens, si urgeat necessitas communicandi ad vitandam infamiam vel scandalum. ib., 22-23.
- An casus reservati Summo Pontifici, a quibus Præ-

lati religionum possunt per sua privilegia subditos absolvere, reservari possunt a Prælati superioribus, ita ut inferiores Prælati ab eis non possint absolvere. 228, 14 et seq.

Quando Prælati assignat confessarium pro suis subditis, aut ei concedit facultatem absolvendi a reservatis, non ei delegat eo ipso facultatem absolvendi a reservatis Summo Pontifici. 229, 18.

Et quando censendus sit eam facultatem concedere. ib.

A quoniam possit absolvi Prælati supremi religionis de casibus Summi Pontifici reservatis. 232, 7-8.

An Episcopus saltem in aliquo casu possit absolvere religiosos a casibus reservatis Summo Pontifici. 230, 1 et seq.

Ab omnibus casibus Papæ reservatis, quoties non patet aditus ad Summum Pontificem, vel commissarium ejus, nisi cum magna difficultate et mora, potest absolvere quilibet confessor cum onere comparandi coram Pontifice, vel habente jurisdictionem ab illo circa tales casus respectu talis personæ. 231, 5.

Semel in vita possunt religiosi minores, et omnes alii, qui cum illis communicant in privilegiis, absolvi a confessario suæ religionis de omnibus peccatis et censuris reservatis. 208, 7.

Idem privilegium eisdem conceditur pro articulo mortis; et quid operetur cum in articulo mortis nulla sit reservatio. 209, 8.

Debet vero confessor esse approbatus vel expositus a Prælato religionis ad audiendas confessiones suorum subditorum. ib., 7-8.

Vide MENDICANTES. XVI.

Religiosi, præcis privilegiis, absolvere non possunt a casibus Episcopo reservatis, quemadmodum nec parochi. 987, 10 et seq.

Quantum vero possint religiosi, præsertim Societatis, per sua privilegia circa casus, etiam Pontifici reservatos, vide PŒNITENTIÆ SACRAMENTUM.

Usus reservandi aliquot casus, qui in Societate datur, esse instituto Societatis et rationi consentaneum. 944, 1 et seq.

Nimiam non esse talem reservationem. 942, 5.

Qui casus in particulari reserventur in Societate. ib.

In Societate sola generalis Congregatio habet potestatem reservandi peccata. 941, 4.

Casus reservandi usus quam varius in diversis religionibus fuerit. 942, 6.

Superior in rigore potest cogere ut subditus incidens in reservatum sibi confiteatur. 943, 8.

Non tamen id semper expedit; et quomodo in hoc se gerere debeat Superior, quando facultas per confessarium ordinarium postulatur. ib., 9.

Quid si per aliam sacerdotem. 944, 11.

Quod etiam sit munus confessarii cui facultas

ad absolvendum in eo casu conceditur. ib., 10.

Privilegia regularibus Prælati concessa ad absolvendum a casibus Pontificiis suos religiosos, vide PRIVILEGIUM ET PRÆLATUS. XVI.

Peregrini religiosi a quibus, et quo modo absolvi possint a reservatis, vide PEREGRINI. XVI.

Novitii a quo possint absolvi de reservatis, vide NOVITI. XVI.

Cætera pro casibus reservatis, vide CENSURA. XVI.

CASUS, ET CASUALIS EFFECTUS.

Casus non est aliqua specialis causa, sed quælibet secunda efficiens, præter cujus intentionem suo effectui per se, alius accidentaliter jungitur. XXV, 743, 5.

Casualis effectus dicitur, qui raro et præter intentionem efficientis evenit. 742, 2-3.

Casualis effectus non datur respectu Dei, sed in ordine ad solas causas secundas. ib., 4.

Casualium effectuum semper reducendum fore in causam per se, quo sensu verum. 744, 7.

Casualis effectus non ex solo efficientium causarum concursu, sed ab efficiente cum materiali sæpe eveniunt, licet esse casuales ex efficiente, non ex materiali causa sumant. ib., 8.

CATECHUMENUS.

Catechumeno perfecte contrito, in voto baptismi, antequam illum recipiat, gratia permanens confertur. IX, 17, 12.

Catechumeno credenti ante baptismum, licet non sit vere pœnitens, infunditur habitus fidei. 444, 14.

Catechumeni fideles an sint vera membra Ecclesiæ. XII, 250, 17 et seq.

Catechumenus ante baptismum potest esse hæreticus. 417, 9.

Apostasia in catechumeno non est circumstantia mutans speciem. 423, 10.

Catechumenus hæreticus non subditur pœnis ecclesiasticis. 488, 8-9.

Qui catechumeni teneantur ad decimas. XIII, 144, 3.

Nullum cum Ecclesia pactum ineunt, de suscipiendo baptismi, ob cujus transgressionem puniri possint. XX, 596, 6.

Bene possunt ante realem susceptionem baptismi justificari per contritionem et baptismi votum. 472, 3.

Quomodo ipsi et infideles possint Ecclesiæ subdi. 597, 9.

Ut indigni Eucharistiam prospicere, ante consecrationem exire a Missa jubebantur. XXI, 642, 2 — 854, 5 — 938, 2.

Dabatur illis panis benedictus in Missa, in significationem corporis Christi. 544, 1.

Non est capax fructus sacrificii Missæ, aut suffragiorum communium Ecclesiæ. XXII, 966, 9.

CATHOLICA.

- Catholicam propriissime esse Ecclesiam Christi, de fide est. XII, 271, 5.
 Catholica quot de causis dicatur Ecclesia. ib.
 Catholica fides et theologica quid sint, et in quo differant. 90, 3-4.
 Catholici ab hæreticis justa discordia dissident. XXIV, 6. 1.
 Catholici a solis hæreticis Homousianorum vel Papistarum, vel aliis cognominibus perhibentur. 68, 1-2.
 Quæ tamen cognomina veram et veterem doctrinam indicant. 68, 3.
 Catholicum cognomentum solius est veræ fidei, et Christianæ Ecclesiæ. 61, 1.
 Catholicum cognomentum invidiosum est nonnullis hæreticis. ib., 3.
 Catholicum cognomentum est cœtaneum Apostolorum. ib.
 Catholicum cognomentum veram Ecclesiam a falsis distrahit. 62, 4.
 Catholicum cognomentum quadrat in unam Christi Ecclesiam. 63, 7.
 Catholicorum cognomentum debetur soli Romanæ Ecclesiæ, ut recognoscenti universalem Christi Vicarium. 64, 9.
 Catholicum cognomentum minime convenit Anglorum hæresi. 65, 13 et seq.
 Catholicum cognomentum nulla meretur falsa religio, quamvis dilatetur per orbem terræ. 83, 19.

CAUSA.

- Nulla causa a suo effectu necessitatur, ut in ipsum influat. II, 405, 9.
 Causæ exemplaris causalitas est ipsa actio agentis, prout est quædam imitabilitas, etc. IV, 3, 8.
 Causalitatem finis non exerceri circa ipsum, sed circa media non recte dicitur. 4, 1-2.
 Causas finales duas totales dari magis interdum repugnat, quam duas efficientes. 29, 8.
 Causa duplex totalis efficientis quando dari potest respectu ejusdem effectus. 30, 9.
 Causa aliqua quomodo denominari potest moralis. 286, 1-2.
 Causalitas finis, vide FINALIS CAUSA. IV.
 Causas Deus ab operatione impedire nequit, positus ad agendum requisitis, per solam suam voluntatem extrinsecam. VII, 30, 18.
 Causæ liberæ ut influxum suum suspendant, Dei concursus non est necessarius. ib., 19.
 Causalis hæc: Ideo res futuræ sunt quia Deus præscit futuras, falsa est de scientia visionis. 126, 26.
 Illative tamen vera est. 123, 23 — 128, 33.

- Causa superior dependere etiam dicitur ab inferiore. IX, 601, 11.
 Quamvis illa sit prima. ib., 11-12.
 Causa dispositiva est distincta a formali, respectu ejusdem effectus. 150, 19.
 Causa formalis subjecto applicata necessario illi suum effectum communicat. ib.
 Si una causa formalis aliam secum in eodem subjecto compatiatur, nec illius introductionem impediatur, ejus effectum formalem et positivum impedire nequit. 151, 20.
 Discrimen quoad hoc inter causam efficientem et formalem. ib.
 Causa dispositiva requirit realem existentiam. 377, 29-30.
 Plures causæ non possunt concurrere ad eundem effectum sine aliquo ordine inter se. X, 335, 3.
 Comparatione causæ primæ nullus effectus fortuitus. 376, 2.
 Causa secunda quomodo recipiat a prima actualem operationem. 451, 1.
 Causa secunda dupliciter subordinatur primæ, scilicet ut recipiens et ut actus agens. 453, 1.
 Motio causæ primæ ut modificetur, a causa secunda. 453, 2.
 Causalitas dispositiva reduci potest ad meritum de congruo. XIV, 86, 5.
 Causa juramenti. Vide JURAMENTI CAUSA; vide etiam VOTI CAUSA. XIV.
 Causa motiva quomodo ab impulsiva differat. XVII, 239, 5.
 Ac quod genus causæ revocetur terminatio humanitatis a Verbo. 368, 22.
 Causa etiam instrumentalis non potest in actum secundum prodire, nisi prius in actu primo constituatur. XVIII, 113, 17.
 Causa non constituitur in actu primo ad agendum per solam denominationem extrinsecam. 116, 20.
 Duplex modus constituendi causam in actu primo, et qui sint; et differentia illorum. ib., 21.
 Causa quomodo possit constitui in actu primo per virtutem sibi extrinsecam. 117, 24.
 Causa inferior perficitur in ratione causæ ex conjunctione et subordinatione ad superiorem, absque superaddita entitate, quando in ea supponitur aliqua virtus qua possit esse causa. 118, 26.
 Secus, quando nulla supponitur, vel ex tali conjunctione illi non tribuitur intrinsece. 119, 29.
 Causa simpliciter et moralis, quid requirat. XIX, 595, 1.
 Causæ consideratio, qua ratione ad metaphysicum pertineat. XXV, 372, præcœm.
 Causæ variæ definitiones impugnantur. Vera præscribitur. 384, 1 et seq.
 Causæ ratio inter divinas personas, cur non intercedat. 385, 6.

Causæ unicus conceptus objectivus datur omnibus
causis communis. 387, 14.
Causa analogice dicitur de quatuor generibus, de
finali autem et efficienti seorsim univoce. 932,
9 et seq.

Vide PRINCIPIMUM. XXV.

Causæ determinatio ad hunc effectum numero
magis quam ad illum in divinam voluntatem
revolvenda. 199, 7.
Causalitas causæ est influxus quo unaquæque in
suo genere attingit effectum, distinguiturque a
relatione causæ ad effectum, et est prior utro-
que. 387, 13.

CAUSARUM DIVISIO.

Causarum genera quatuor esse, experimento pro-
batur. XXV, 388, 2.
Dictis vero philosophorum. 389, 6.
Causarum inter se mutua in ratione causæ dis-
tinctio. 390, 9.
Causarum prædicta quatuor genera aliquando
eidem rei in ordine ad diversos effectus conve-
niunt, non tamen semper. 391, 10-11.
Quæ causæ respectu ejusdem effectus coincidere
possint, quæ non, accurate perpenditur. 392,
12 et seq.
Causæ divisio adæquata in prædicta quatuor ge-
nera. 393, 16.
Non vero immediata, et quæ immediatior. 394, 19.
Non est tamen in species atomas. ib., 20.
Causa per se a conditione sine qua non, quibus
indiciis dignoscenda. 584, 5.
Causa uniuscujuscumque generis, cur quælibet
totalis dicatur, cum nulla sine consortio alterius
possit effectum attingere. 927, 6.
Causa ut totalis dicatur, quid requirat. 932, 10.
Causa a qua effectus pendet per se, et a qua es-
sentialiter, in quo differant. 936, 6.

CAUSÆ INVICEM ET AD EFFECTUS COMPARATÆ.

Utrum causa prima et secunda, ut partiales causæ
ad eundem effectum concurrant. VIII, 120, 1
et seq.
Utrum concursus prævius constituat causam se-
cundam in actu primo, vel compleat virtutem
ejus ad agendum. 143, 1 et seq.
Utrum concursus prævius sit separabilis a simul-
taneo, seu ab actione causæ secundæ, et e con-
verso. 157, 1 et seq.
Influxum prævium primæ causæ in secundam non
esse per se necessarium ad actiones proprias
naturalium agentium. 166, 1 et seq.
Causæ plures ejusdem generis, specie tamen di-
versæ, ad eundem effectum nequeunt concurre-
re in materialibus, secus in efficientibus et
finalibus. XXV, 928, 9.

Causæ plures et totales ejusdem ordinis eundem
effectum simul possunt supernaturaliter produ-
cere. 931, 9 et seq.
Naturaliter vero non ita. 934, 17 et seq.
Nunquam tamen unica actione attingent. 933,
13-14.

Causis pluribus ad eundem effectum concurren-
tibus, unaquæque totum effectum et totaliter
produceret, idque vel simul, vel una post aliam,
alterius etiam actione durante. 932, 11.
Causis inter se comparatis, infimum gradum tenet
materia, secundum forma. 950, 3.
Efficiens vero et finalis, si comparentur in ratione
causandi, mutuo se excedunt. 951, 7.
Causas esse sibi invicem causas, duplicem sensum
habet, et uterque exponitur. 953, 3.
Causæ materialis et formalis sunt sibi invicem
causæ, et quando. ib., 4.
Efficiens vero et finalis, Quo et Cujus, multo præ-
cipuus aliquando id habent, non vero semper.
954, 7 et seq.
Causalitatem mutuam habet causa efficiens cum
sola finali. 957, 19.
Hæc vero cum materiali, cum formali vere non
item. 956, 15-16.
Causæ ejusdem generis non possunt exercere mu-
tuam causalitatem nisi forte per accidens. 959,
24 et seq.

CAUSA FORMALIS ET MATERIALIS.

Quæ non habent intrinsicam repugnantiam, non
se expellunt formaliter, etiam per potentiam
obedientialem. XXI, 169, 6.
Harum causarum causalitas, in intrinseca compo-
sitione ex subjecto et forma consistens, nequit
suppleri, secus quæ in extrinseco influxu. 272, 2.

CAUSA MATERIALIS.

Causa materialis non habet concursum circa for-
mam, nisi quando sibi unitur. XX, 143, 13.
Causa materialis in tota sua latitudine latius patet
quam materia sensibilis. XXV, 49, 42.
Causæ materialis tractatio, qua ratione ad meta-
physicum pertineat. 395 præcæm.
Causa materialis vera causa ostenditur. 388, 3.
Causa materialis, quas species habeat. 395, 1.
Causa materialis analogice de materiali causa sub-
stantiæ et accidentium dicitur. 464, 9.
Causæ materialis quatuor effectus, compositum,
forma, unio, generatio; licet hæc proprius via
dicatur. 422, 6.
Ex quibus prior in executione, est forma, in inten-
tione compositum, quod et adæquatus terminus.
423, 8.
Causalitates materiæ in hos effectus, aliæ ex na-

tura rei, aliæ ratione tantum inter se distinctæ.
 ib., 7 — 433, 16.
 Causa materialis principium formæ dici potest.
 424, 9.
 Causæ materialis proxima ratio causandi, propria
 ejus essentia. 425, 3 et seq.
 Quæ ab ejus potentia nequaquam distinguitur. ib.
 Causa materialis ut causa intrinseca requirit exist-
 entiam. 426, 7.
 Ut conditionem vero, indistantiam a forma, quæ
 ab unione cum ipsa distinguitur. 427, 9.
 Quantitatis vero sigillationem, aliamve conditio-
 nem non exigit. ib., 10.
 Causalitas materialis, respectu formæ et effectus
 in fieri, est ipsamet generatio ut a subjecto pen-
 dens, illique per seipsam conjuncta. 429, 5.
 Diverso tamen modo respectu formæ et compo-
 siti. 431, 8.
 Causalitas permanens materiæ in formam mate-
 rialem, unio ad ipsam. 432, 10.
 Ipsius vero unionis nihil præter ipsam. 431, 9.
 Idemque est respectu compositi. 433, 15.
 Causa materialis permanens processum in infini-
 tum non admittit, imo nec transiens. 556, 66.
 Causa materialis non potest esse posterior tem-
 pore suo effectu, nec prior omni collective, bene
 tamen quocumque signato. 921, 5-6.
 Causa materialis, quot modis natura prior utro-
 que suo effectu. ib., 7.
 Causa materialis substantiæ una et eadem plures
 contrarios effectus potest successive causare;
 accidentium vero aliquando simul. 945, 5-6.
 Causa materialis etiam in corporibus incorrupti-
 bilibus invenitur. 453, 1 et seq.
 Causa hæc materialis et circa compositum et
 circa formam suam intrinsecam exercet causa-
 litatem. 423, 7.
 Materialis causa in substantiis incorporeis nec
 datur, nec possibilis est. 459, 14.
 Quæ spectant ad essentiam causæ materialis in
 genere entis, Vide late MATERIA. XXV.

CAUSA MATERIALIS ACCIDENTIUM.

Causam materialem omnium accidentium dari
 etiamsi supernaturalia sint. XXV, 461, 2-3.
 Causa materialis intrinsece componens non datur
 respectu accidentium in abstracto, sed tantum
 in concreto. 462, 4 et seq.
 Datur tamen ex qua educantur, et a qua susten-
 tentur. 464, 8.
 Causalitas ejus per proportionem ad causalitatem
 substantialis exponitur. ib.
 Causantur accidentia a sua materiali causa sine
 aliqua re, aut modo rei ab ipsa distincto et su-
 peraddito. 465, 4.
 Causa materialis accidentium sunt tam substan-

tia simplices, quam formæ substantiales subsis-
 tentes, imo et partes integrales. 471, 2 et seq.

CAUSA FORMALIS.

Causa formalis vera esse causa ostenditur. XXV,
 388, 3.
 Causa formalis per seipsam est principium et ra-
 dicale et proximum causandi. 518, 2.
 Causa formalis existentiam, ut principium potius
 causandi, quam ut conditionem requirit. 319, 3.
 Causa formalis intimam propinquitatem cum ma-
 teria, connaturalesque dispositiones, ut condi-
 tiones ad causandum exigit. ib., 4.
 Causalitas causæ formalis ab ipsa est separabilis,
 et ex natura rei distincta. 520, 6.
 Quæ in unione formæ ad materiam consistit.
 ib., 7.
 Causa formalis materiam actuando, et compo-
 situm constituendo, unicum tantum præstat effec-
 tum, duplici tamen habitudine explicatum.
 522, 3.
 Causalitatem, quam forma habet in solam mate-
 riam, Deus supplere potest. 534, 7.
 Causæ formalis processus in infinitum ostenditur
 incapax. 535, 65.
 Causæ formales sunt omnia accidentia a substan-
 tia realiter distantia. 567, 4.
 His exceptis quæ extrinsecus adjacent vel deno-
 minant, licet analogice formæ dicantur. 574, 24.
 Causa formalis semper simul tempore cum suo
 effectu, illo tamen et sua causalitate quodam-
 modo prior natura ut a quo, non in quo. 921,
 8 et seq.
 Causa formalis eadem non potest simul, vel suc-
 cessive, effectus contrarios causare. 945, 2.

CAUSA FORMALIS ACCIDENTIUM.

Causa formalis accidentaliter se
 habet ac substantialis in principio et conditioni-
 bus causandi, nec non in causalitate et effectu.
 XXV, 567, 5.
 Causæ hujus effectus est totum compositum ex
 ipsa de subjecto resultans. 569, 10.
 Subjectum vero immediatum non ita. 571, 16.
 Unum accidens nequit formaliter causare alterum
 distinctum. 572, 18.
 Causa formalis accidentaliter et substantialiter, quo
 differant et conveniant. ib., 19.
 Causæ formales accidentales, cur possint in eodem
 subjecto multiplicari, substantiales vero non
 ita. ib.
 Causæ formalis accidentaliter ratio, licet accidenti-
 talibus modis conveniant, non tamen ita perfecte
 ut accidentalibus formis realiter distinctis. 573,
 21 et seq.

CAUSA EFFICIENS.

Quod non est, etsi immediate antea fuerit, si virtutem aliquam non reliquit, nequit effective causare. XX, 129, 13.

In ordine ad diversa posse esse mutuam efficientiam inter aliqua duo, probabile est, licet probabilius sit oppositum. XXI, 59 — 58, 18.

Causa efficiens vera esse causa ostenditur. XXV, 388, 3.

Causæ efficientis definitio Aristotelis traditur, et exponitur qualiter soli et omni efficienti conveniat. 580, 1.

Causa efficiens per se est a qua directe pendet effectus secundum proprium esse quod habet. 383, 2.

Causa efficiens in quantum hujusmodi non postulat ex necessitate a recipiente distingui, sed id ex talis efficientis conditione procedere, longo discursu ostenditur. 632, 4 et seq.

Causa efficiens nobilior est aliquando suo effectu, nunquam tamen ignobilior. 917, 5-6.

Causa efficiens quoad suam entitatem tempore potest præcedere effectum, non tamen semper est necessarium. 923, 14-15.

Causa efficiens in actu, et effectus in actu, semper sunt tempore simul, natura vero prior est causa effectui, actione vero non ita. 924, 16.

Causa efficiens conservativa aliquid esse potest respectu sui ipsius de potentia absoluta. 932, 12.

Causa efficiens propria potest plures effectus successive causare, vel diversos numero si univoca fuerit, vel specie si æquivoca. 947, 10.

Causa efficiens non potest simul efficere plures effectus suæ virtuti adæquatos, secus vero inadæquatos. ib., 13.

Causæ efficientis causalitas in actione consistit. 681, 5 et seq.

Nec potest esse modus intrinsecus in illa manens. 682, 9.

Causæ efficientis actio circa aliud ex quadruplici capite potest impediri. 671, 11.

Causa efficiens quo pacto ut conditionem ad agendum existentiam requirat. 631, 2.

Causa efficiens non agit nisi in passum dissimile in forma in principio actionis, ea dissimilitudine, quæ inter privationem habitumque intercedit. 670, 7.

In causis efficientibus per se ordinatis non potest dari processus in infinitum. XXVI, 28, 25.

Imo neque in causis per accidens subordinatis. 31, 34.

CAUSA EFFICIENS PRINCIPALIS, ET INSTRUMENTALIS.

Causalitas potentiæ instrumentalis actioni vitali et liberæ non repugnat. IX, 33, 8.

Si res a novo agente incipiat conservari, durante actione priori, qua simul ab alio agente conservetur, non repugnat esse instrumentum alterius actionis conservatiæ. XXI, 162, 18.

Causæ principalis ratio variis modis ab aliquibus declaratur, et impugnantur omnes. XXV, 385, 7 et seq.

Causa efficiens principalis est quæ per virtutem saltem æque nobilem cum effectu in eum influit. 591, 18.

Causa efficiens principalis prima et secunda. ib., 20.

Causa instrumentalis sub efficienti, non sub materiali causa collocanda. 393, 16.

Causæ instrumentalis rationem, ut a principali distinguitur, in influxu per virtutem inferioris perfectionis ab effectu consistere concluditur. 591, 19.

Causa instrumentalis formam ab agente intentam propria actione attingit. 587, 11.

Causa instrumentalis ad actionem principalis agentis triplici modo concurrere potest. 588, 12.

Causæ instrumentales in arte factis figuram ipsam non attingunt. 590, 17.

Causa instrumentalis, quam motionem a principali requirat. 589, 14.

Causa instrumentalis, seu instrumentum conjunctum et separatum secundum esse et secundum causalitatem, quid, qualiterque connexa. 592, 22.

Causa instrumentalis sine actione principalis agentis effectum nobiliorem se nequit producere. 606, 22.

CAUSA PRIMA ET SECUNDA.

Omnis causa secunda requirit, ad operandum, aliquam applicationem, quæ multiplex est. XI, 26, 5 et seq.

Cur causæ secundæ dicantur instrumenta primæ, cum revera sint causæ principales in suo genere. 31, 18.

Non indiget ex vi subordinatis prævia determinatione primæ, ut operetur. 32, 1.

Causæ secundæ ex solo consortio aliarum determinantur aliquando. 33, 2.

Nulla causa est determinata ad unum solum individuum. 34, 7.

Quibus modis prima causa secundam moveat juxta D. Thomam. 49, 4 et seq.

Causa secunda agit in virtute primæ, eo solum quod agit per suam virtutem ab illa participatam. 51, 9.

Causa secunda ideo primæ dicitur subordinata, quia sine illa operari non potest. 52, 12.

Non quia indigeat prædeterminatione physica. ib.

Cur non casu cum prima jungatur. ib.

Prima causa duobus modis secundis utitur. ib., 13.

Aliud est actionem causæ secundæ esse sub dominio Dei, et esse ex illo. ib.
 Qua ratione prima causa secundas applicet ad agendum. 53, 14.
 Causa secunda improprie dicitur esse prior in genere causæ materialis, quam prima. 79, 7.
 Neutra prius alia influit prioritate causalitatis, etiam si prima prius influat alia prioritate. ib.
 Causa prima, supposito suo decreto, necessario concurrat cum secunda. ib., 8.
 Deus immediate influit in ea omnia quæ fiunt. ib.
 Per causas secundas operatur Deus quoad commode potest fieri. XIV, 102, 5.

CAUSA EFFICIENS PRIMA.

Causam primam immediate et per se ad omnem actionem creaturæ concurrere, ita certum ut oppositum sit error in fide. XXV, 803, 6.
 Causa prima cum agentibus creatis immediatione suppositi et virtutis concurrat, et quid utrumque sit. 805, 16 et seq.
 Causa prima cum materiali et formali causa ad proprias earum causalitates efficienter causando concurrat, non vero ut prima causa materialis aut formalls. 807, 24 et seq.
 Causa prima non solum ad effectus particularium causarum defectu occurrentes ut particularis causa concurrat, sed etiam ad alios, et qui illi. 614, 40.
 Causa prima cum secundis concurrentibus plus suppositive facit, quam si sola effectum attingeret, formaliter vero non item. 596, 10.
 Causa prima se sola producere potest effectum quemlibet causæ secundæ, sed non eodem concursu, quo cum illa concurrens. 788, 10 — 831, 9.
 Causa prima, cum supplet concursum materialis vel formalis causæ, id per meram efficientiam præstat. 809, 30.
 Causa prima cum secundis necessariis, quo sensu per modum naturæ dicatur occurrere, illisque quo pacto uniatur, ne casu videatur concurrere. 829, 3 et seq.
 Causæ primæ maxima perfectio est ut ab ea creaturæ omnes in sui conservatione pendeant. 789, 14.
 Causa prima ad immanentes actiones nostras concurrens, cur ab eis non denominetur. 585, 7.
 Causa prima an habeat actionem aliquam ita propriam, ut eam non possit secundæ communicare. 769, 11.
 Causæ primæ concursus non est virtus indita secundæ tanquam principium aut conditio per se agendi. 815, 19 et seq.
 Nec ut complens virtutem secundæ, nec ut instrumentaria virtus Dei. 818, 31.
 Causæ primæ concursus ad extra essentialiter est

aliquid per modum actionis, et cujusdam fieri immediate manantis a Deo. 814, 15.
 Causæ primæ actio concurrentis cum causa secunda non distinguitur ab actione secundæ. 826, 2.
 Neque est causa illius. 827, 16 et seq.
 Habentque idem subjectum. 828, 12.
 Causæ primæ internus concursus prior natura concursu causæ secundæ; externus vero non ita, nisi dignitate. ib., 9-10.
 Causæ primæ, qui concursus ad posse causæ secundæ, qui ad agere requiratur. 830, 7.
 Causæ primæ concursus pro secundarum varietate diversus. ib., 8.
 Causa prima paratum habet liberis concursum indifferentem, tum ad speciem, tum ad exercitium actus. 838, 38.
 Causa prima cum secundis liberis, quo pacto concurrat, earum libertate indemni servata, variis aliorum sententiis impugnatil dilucide traditur. 709, 13 et seq. — 831, 10 et seq.
 Causa prima ita præbet concursum cum quo voluntas se determinat, ut tamen nullus actus sine absoluta Dei voluntate fiat. 836, 29 et seq.
 Causa prima, licet non semper absolute præfinit actionem creaturæ, nunquam tamen concurrere cum illa quasi in aliquid incertum tendit. 836, 31.

Causæ primæ libertas in agendo. Vide DEUS. XXV.
 Causa prima ex necessitate naturæ agente, quænam libertas esset in secundis. Vide infra, CAUSA SECUNDA LIBERA. XXV.

CAUSA SECUNDA.

Causas secundas vere efficere effectus sibi connaturales, experientia, ratione, principiisque fidei, etiam de corporalibus causis, demonstratur. XXV, 594, 5 et seq.
 Causæ secundæ non possunt efficere substantiam secundum se, sed supposita materia educendo formam substantialem, quod proprium est materialium causarum. 597, 15.
 Causæ secundæ principium principale quo, in substantiæ productione, forma substantialis ejus, minus autem principale accidentia. 599, 2 et seq.
 In productione vero accidentium ab ea resultantium, sua propria substantia. 615, 3.
 Alia vero, quæ sic non resultant, per aliquod accidens realiter distinctum causari, inductione ostenditur in agentibus corporeis et spiritualibus. 619, 15.
 Causa secunda; unde determinetur ad hunc numero effectum magis quam ad alium producendum. 691, 10.
 Causa prima et secunda, cum ad eundem effec-

- tum concurrunt, in suis ordinibus totales sunt, possunt vero aliquo modo partiales dici, partialitate causæ absolute dictæ : effectus vero non ita. 807, 21-22.
- Tunc autem qualiter non fortuito jungi dicantur. 807, 23.
- Causæ secundæ, an et qualiter applicentur vel moveantur a prima ad agendum. 816, 23.
- Causa secunda non potest dici excitari a prima ad agendum per aliquid, quod in illa producat. 817, 28.
- Causa secunda qualiter ad individuum effectum a prima determinetur. 818, 31.
- Causæ secundæ ad primam subordinatio physicam determinationem non requirit, imo nec in ea consistere potest. 821, 42.
- Causam secundam non agere nisi ut motam a prima, de physica præmotione intellectum, omnino falsum, secus de concomitante. 822, 47.
- Causam secundam applicari a prima ad agendum, non de prævia, sed de formali seu actuali applicatione, verum. 823, 49-50.
- Causam secundam agere in virtute primæ, quidnam sit, exponitur. 824, 51.
- Causæ secundæ, cur dicantur instrumenta primæ. 824, 54.
- Causæ secundæ actio per seipsam a Deo pendet. 827, 56 et seq.
- Causa secunda in suo genere completa nunquam per se essentialiter pendet in agendo ab aliquo agente creato habente per se modum causæ universalis, secus incompleta. 840, 10 et seq.
- Causæ aliquæ creatæ, quæ universales dici solent, qualiter id habeant, et a causa prima universali hac in re differant. 842, 18.
- Causæ inferiores, qualiter superioribus subordinentur. 842, 19.

CAUSA SECUNDA LIBERA.

- Causæ secundæ liberæ nequaquam esse possunt, si prima causa libera non esset. XXV, 701, 5.
- Causa libera nullum libertatis exercitium habere posset, Deo, cum illa, ex necessitate naturæ concurrente. 703, 12.
- Causæ liberæ ita libere concurrerent, ac modo, etsi Deus eundem quem nunc concursum ex necessitate naturæ exhiberet. 704, 15.
- Causæ liberæ definitio, scilicet quæ, positus omnibus requisitis, potest agere et non agere, declaratur. 707, 5 et seq. — 948, 14.
- Causa libera ad actum suum, qualiter seipsam determinet. 837, 34.
- Causa libera etiam post oblatum concursum ex parte Dei potest non operari. 837, 36.
- Causa efficiens libera potest in contrarios effectus

- vel successive, vel simul et disjunctim in eodem, vel simul atque conjunctim in diversis. 948, 14.
- Causa libera solum est ea cujus actus intrinsece est voluntarius. 717, 19.
- Causæ liberæ determinatio non solum non requirit iudicium practicum, eam omnino determinans, sed nec illud admittit. 721, 7.
- Neque etiam semper requirit iudicium dictans hoc esse faciendum consequenter ad priorem affectum. 724, 3 et seq.
- Causa libera, ut male operetur, errorem intellectus non requirit, moraliter tamen semper intercedit aliquis defectus intellectus. 725, 10.
- Causæ liberæ modus operandi sitne perfectior modo operandi causæ necessariæ. 732, 21.
- Causam liberam in instanti in quo operatur propriissime libertatem exercere, dilucide explicatur. 733, 3 et seq.
- Vide infra verbo LIBERTAS, et LIBERTA POTENTIA. XXV.

CAUSA NECESSARIA NATURALIS.

- Causas necessario agentes, si omnia requisita ad agendum adsint, dari ostenditur. XXV, 688, 1.
- Causæ necessariæ, quænam exigant requisita ad agendum. 688, 2.
- Causas necessarias indifferentiam ad plures effectus non habere, ex particularium exemplorum discussione colligitur. 689, 5.
- Causæ necessariæ sunt omnia agentia quæ sine usu rationis operantur. 692, 12.
- Causæ necessariæ per nullam naturalem virtutem possunt ab actione impediri, si omnia requisita ponantur. 692, 14.
- Causæ necessariæ, cur magis hunc numero effectum quam illum efficiant. 691, 11.
- Causæ necessariæ, dum hoc agunt, etiam in sensu diviso nil aliud facere possunt. 830, 6.

CAUSA UNIVOCA ET ÆQUIVOCA.

- Causæ in univocam et æquivocam divisio proprie de causa principali proxima traditur. XXV, 591, 21.
- Causa univoca supponit in passo formalem dissimilitudinem, æquivoca vero quasi eminentialem. 670, 7 — 670, 9-10.
- Causa univoca non habet pro adæquato objecto totam speciem suam. 939, 15.
- Causæ univocæ virtus activa variis modis assignatur, veriorque approbatur. 939, 15.
- Causa univoca potest eandem qualitatem intendere quam alia causa suæ speciei effecit. 944, 23.
- Causis duabus univocis totalibus et virtute æqualibus eidem passo simul applicatis, quid fieret 942, 28.

Causa æquivoca efficere potest eundem numero effectum quem univoca inferior. 938, 14.

CAUSA FINALIS.

Causa finalis vera causa ostenditur : imo et realis.

XXV, 388, 3 — 845, 10-11.

Causa finalis in moralibus, præstantior omnibus. 390, 8.

Finis appetitio est propria actio viventis, nullatenus generanti tribuenda. 647, 30-31.

Causa finalis non refertur relatione reali ad effectum, bene tamen e contra. 846, 13.

Causa finalis seu finis est adæquatam objectum voluntatis formale, materiale non ita. 873, 17.

Causa finalis et efficiens ex suo genere pure perfectæ. 927, 7.

Causæ finalis rationem res indifferens, in quantum talis, induere non potest. 865, 7.

Causa finalis rationem habere potest minus bonum circa voluntatem, ratione libertatis ejus, malum autem nequaquam. 866, 10.

Causa finalis esse potest res per solam apparentem bonitatem. 867, 12.

Causalitatem finalem solum habere potest bonum honestum et delectabile, utile vero nequaquam.

868, 16 et seq. — 869, 5.

Causare finaliter medium nequaquam potest, maxime primum, alia namque in ratione terminandi cum fine conveniunt. 871, 11 et seq.

Finalizare possunt negationes et privationes in virtute positivi boni, relationes vero rationis aut prædicamentales nequaquam ; possunt tamen transcendentales. 874, 19-20.

Causa finalis non semper nobilior suo effectu, nisi sit ultimus finis. 919, 9 et seq.

Causa finalis non necessario prius existit quam effectus, est tamen suo modo prior natura illo. 920, 3-4.

CAUSÆ FINALIS DIVISIONES.

Finis Cujus et Cui, quid, qualiterque in utroque ratio finis salvetur, in eodemque conjungi possunt. XXV, 847, 2 et seq.

Et quomodo in genere entis vel causæ comparentur. 848, 6 et seq.

Finis Cujus in operationem et rem factam divisio, utriusque exempla. 849, 9.

Finis actionis dicitur terminus per illam productus, finis vero rei factæ, omnis usus ad quem ipsa ordinatur. 849, 10-11.

Finis formalis operatio ipsa dicitur, objectivus vero per operationem attingitur. 850, 12.

Finis aliquando fit per operationem agentis, aliquando supponitur esse, et per eam obtinetur. 850, 13.

Finis divisio in proximum, remotum et ultimum traditur, ejusque necessitas et sufficientia ostenditur. 850, 14-15.

CAUSÆ FINALIS RATIO, ET CONDITIONES CAUSANDI.

Causæ finali proxima et adæquata ratio causandi est bonitas ejus, XXV, 864, 2.

Et quæ hæc sit. 866, 8.

Causa finalis ut causet, præcognitionem sui exigit. 873, 2.

Imo perfectum judicium de convenientia rei, illudque practicum. 877, 10-11.

Causa finalis per cognitionem applicata effective non influit. 878, 14.

Causa finalis ut actum aliquem causare dicatur, quid requirat. 853, 9 et seq.

Causa finalis secundum esse reale causat ; est autem conditio ad causandum quod apprehendatur. 878, 1 et seq.

Finalizandi ratio ex diversitate apprehensionis variari potest. 881, 11.

CAUSÆ FINALIS CAUSALITAS.

Causalitas finis, cur metaphorica dicatur. XXV, 847, 14.

In fine esse id cujus gratia est mere extrinseca denominatio, in qua ejus causalitatem ostenditur non posse consistere. 859, 3.

Causalitatem finis in metaphorica motione antecedente omnem voluntatis actum non posse consistere, ostenditur. 859, 4-5.

Causalitatem finis aliquid ab ipso distinctum importare necesse est. 862, 10.

Et in re existere ut finis actu causet, et non tantum objective. 862, 11.

Causalitas finis est ipsemet actus voluntatis, qui sicut, ut a voluntate, est causalitas efficiens, ita, ut a fine, est motio metaphorica ejus. 861, 8-9.

Eadem causalitate finis movet ad actionem imperatam et imperantem per modum unius. 863, 16.

CAUSÆ FINALIS QUI EFFECTUS ET IN QUIBUS.

Causæ finalis effectus est executio mediorum, imo et eorum electio. XXV, 833, 6.

Et actus omnes, qui circa finem versantur, sive ejus consecutionem antecedant. ib., 8.

Sive sequantur. 855, 14.

Causat finis actiones omnes ex imperio voluntatis manantes, et effectus earum, naturales vero actiones non ita. 856, 18-19.

Causam finalem seipsam causare non inconvenit, semper tamen ejus effectus, etiam ultimus, ab adæquata causa finali distinguitur. 857, 22.

Finalis causæ effectus dici potest actio imperata

- per modum actionis, et causalitas ejusdem respectu rei per imperatam actionem productæ. 864, 17.
- Finis omnes et singulos voluntatis actus causat. 873, 18.
- Fines plures extrinseci totales dari possunt respectu ejusdem actionis; secus si sint intrinseci, vel ultimi. 944, 33.
- Causa finalis eadem potest plures effectus simul causare, imo et contrarios successive. 946, 7.
- Causa finalis non datur circa actus immanentis, determinationesque liberas Dei; secus respectu externarum actionum. 882, 2 et seq. — 884, 8 et seq.
- Finalis causa in actionibus naturalium agentium invenitur, non ut ab ipsis manant, sed ut superioris agentis directioni substant, et quam hoc sit necessarium. 887, 5 et seq.
- Finis est prima radix diversarum dispositionum in naturalibus rebus. 887, 7.
- Finis rationem bruta formaliter non norunt; aliqualem autem ejus causalitatem participant. 889, 14-15.
- CAUSA FINALIS, SEU FINIS ULTIMUS.**
- Finem aliquem ultimum tam positive quam negative in omni serie actionum constituere, ostenditur necessarium. XXV, 890, 2 et seq.
- Finem ultimum simpliciter dari respectu omnium rerum, et finium particularium coordinationumque eorum, huncque esse Deum ipsum, ut evidens ratione naturali demonstratur. 892, 9 et seq.
- Finis ultimus objectivus creaturarum est Deus. 894, 16.
- Finis Cui omnium suarum actionum dicendus est Deus ipse, Cujus autem respectu creaturarum. 894, 17.
- Deus, ut ultimus finis, omnes creaturæ actiones causat saltem prout ab ipso sunt efficienter, quod in peccaminosis qualiter verum. 896, 8. — 897, 13.
- Finis ultimus a creaturis non semper in propriis actionibus intenditur, potest tamen aliquando. 898, 14.
- Finis ultimi intentio propria et elicita non antecedit intentiones particularium finium necessario. 898, 16.
- Exemplarem causam non esse rem objective cognitam, de divinis exemplaribus seu ideis ostenditur. 902, 10 et seq.
- De creatis vero idipsum demonstratur. 904, 17 et seq.
- Exemplar humanum non est rei in individuo faciendæ. 905, 21.
- Causa exemplaris non potest esse causa sui ipsius, sicut finalis. ib., 22.
- Exemplar esse formalem conceptum mentis, tam ex determinatione et directione actionis, quam ex ratione principii, cognitionis, mensuræque rei factæ, quæ sunt propria ejus munera, ostenditur. 906, 26 et seq.
- Exemplar ex sua propria et intrinseca ratione non petit actu et directe cognosci ut objectum quod, petit tamen aliqualem cognitionem quæ, quo perfectior fuerit, perfectius ipsum causabit. 908, 31 et seq.
- Exemplar formare et cognoscere duos actus dicit in nobis re distinctos, in Deo vero ratione solum. 908, 34-35.
- Exemplaris reflexa cognitio, necessaria est artificiali aliquando, non tamen toto tempore quo actio durat. 909, 38-39.
- Causa exemplaris et finalis, quoad cognitionis necessitatem, in quo conveniant et differant. 910, 40.
- Exemplaris ad exemplatum similitudo formalis est, non naturalis. 910, 41.
- Exemplaria divina subire possunt rationem exemplarium respectu alterius intellectus a quo videantur, si cum iis detur et vis operandi. 910, 43.
- Causam exemplarem veram causam esse. 910, 1.
- Et a finali distingui, licet aliquando jungantur. 911, 3.
- Exemplar actionum et effectuum Dei ad extra solus ipse Deus. 912, 6.
- Causam exemplarem ad genus causæ formalis reduci non posse, inductione in Deo et creaturis ostenditur. 913, 8 et seq.
- Quo sensu dicitur forma ad quam. 915, 16.
- Causa exemplaris ad efficientem reducitur. 914, 12.
- Ab ea tamen qui distinguatur. 916, 17.
- Causæ exemplaris genus in solis intellectualibus agentibus invenitur, et perfectissime in Deo respectu omnium effectuum, in agentibus vero creatis solum respectu artificialium. 916, 18.

CAUSA EXEMPLARIS, ET EXEMPLAR.

- Exemplaris significatio, variæ acceptiones, propria descriptio. XXV, 899, 1 et seq.
- Exemplar semper est in intellectu. 900, 3.
- Causæ exempla res naturalium in sola divina mente reperiuntur. 900, 4.

CAUSA PRÆDESTINATIONIS.

- Causa bifariam Deo accommodatur a Patribus. I, 577, 8.
- Causæ duplex acceptio. 321, 3.

- Causæ nomine quid Græci significare voluerint in Deo. 577, 8.
- Causæ nomen in Deo latini non admittunt. *ib.*
- Causa finalis præcipua prædestinationis est Deus. 322, 2.
- Causa finalis prædestinationis certo datur, ea tamen non est in nobis. 324, 8.
- Dari causam ex parte reprobis, ob quam Deus noluerit illi impertiri gratiam congruam, seu media in sua præscientia infallibili ad salutem, necessarium non est. 511, 8.
- Deus effective potest supplere omnem efficientiam ex parte objecti. 90, 19.
- Causam physicam habet effectus quilibet prædestinationis. 322, 1.
- Causa prædestinationis respectu effectuum physica est. *ib.*
- Causa efficiens prædestinationis præcipua Deus censeri debet. *ib.*, 2.
- Causa effectuum prædestinationis nulla alia necessaria est per se, et intrinsece præter Deum, et ipsum prædestinatum. *ib.*, 3.
- Causa physica effectuum prædestinationis est Deus. 324, 1.
- Extra causas physicas ex natura rei requisitas ad prædestinationis effectus Deus aliam, si velit, potest adhibere. 322, 3.
- Causa prædestinationis ex quadruplici capite indagari potest. *ib.*, 4.
- Causa moralis ad efficientem reducitur. Hæc existens supponitur aliquo modo. 325, 2.
- Causa effectuum prædestinationis quo pacto sit homo. 323, 4.
- Causa moralis quadruplex esse potest. 325, 2.
- Quid requiratur ad causæ moralis constitutionem. *ib.*, 3.
- Causa prædestinationis quoad aliquos effectus quomodo possit esse homo adultus. 326, 5.
- Item quoad multos effectus ex parte nostra est efficiens. 323, 6.
- Remota causa et moralis inæqualitatis visionis beatæ est diversitas meritorum, remotior est gratia, et vocatio Dei: remotissima est prima divina prædestinatio. 124, 1 et seq.
- Item causa proxima physica est lumen gloriæ, et intellectus elevatus. *ib.*, 4.
- Causa exemplaris ad efficientem reducitur. 214, 19.
- Objectum est causa proxima actus per se, vel per speciem. 90, 19.
- Causa formalis non materialis est consubstantiabilitas personarum. 685, 6.
- Esse quod dat forma non est distinctum ab ipsa. 87, 7.
- Impossibile est posita causa formali impediri ejus formalem effectum. 137, 20.
- Unicuique causæ proxime in effectum aliquid correspondere quomodo intelligendum sit. 106, 16.
- Dupliciter dicitur causa immediata, scilicet immediate virtutis, et suppositi. 761, 1.

CELEBRARE.

- Celebrare sine vestibus sacris, an liceat. V, 297, 15.
- Prohibitum ne celebret, si infamia gravis sequatur, non obligatur obedire. 431, 12.

CENSURA.

- Censuræ latæ cum particulis ipso jure, ipso facto, etc., significant sententiam latam. V, 445, 1.
- Censura, quid significet. XXIII, 1, 2.
- Est spiritualis pœna. 2, 3.
- Ejus descriptio. 2, 5.
- Tria tantum membra complectitur: 9, 1.
- Eorum sufficientia.. 11, 7.
- Medicinalis pœna cur dicatur. 3, 8.
- Censura imposita propter peccatum, quod non nisi in morte consummatur, quando incurritur. 153, 16.
- Censura lata propter culpam in re non existentem, probatam tamen in iudicio, est invalida quoad privationem communium suffragiorum. 118, 13.
- Neque obligat ad abstinendum secreta ab aliis spiritualibus functionibus. *ib.*, 14.
- Neque in re privat jurisdictione spirituali. 121, 5.
- Aut inhabilitat ad beneficium ecclesiasticum, etc. 122, 27.
- Etiamsi ex gravi negligentia aut contemptu absolutio omittatur. 123, 28.
- Tenetur tamen abstinere in publico ratione scandalis. 119, 17.
- Et tunc ille in publico censuram transgrediens, non incurrit vere et in re pœnas juris. 120, 19.
- Et idem est de nocumentis temporalibus. 121, 25.
- Censuræ sententia ex defectu causæ et probationis est nulla. 123, 31.
- Sive in ipsa sententia causa injusta exprimitur. 124, 34 et seq.
- Sive taceatur. *ib.*
- Estque talis sententia non solum contra jus litigatoris, sed etiam contra jus constitutionis. 125, 37.
- Sententia censuræ sub conditione impertinenti indebite fertur. 53, 1.
- Tamen de præsentis aut de præterito lata, per se, est valida. *ib.*, 3.
- Lata autem sub conditione de futuro contingenti est nulla. *ib.*, 5.
- Censuræ sententia quot modis possit esse nulla. 125, 38.
- Censura contra justitiam commutativam lata, est nulla. 115, 4-5.
- Non si sit contra legalem. 114, 2.

Varia discrimina inter censuram omnino nullam, et nullam solum in foro interiori.	119, 17-18.
Censura lata per sententiam habentem defectum substantialem ordinis juris est nulla.	114, 2.
Non vero si defectus sit accidentalis, licet injustus.	ib., 3.
Est de jure humano.	13, 3.
Etiam excommunicatio.	ib., 5.
Nulli peccato est jure divino censura imposita.	14, 6.
Etiam hæresis.	ib., 7.
Metu extorta, est nulla.	ib.
Censura ab homine, et a jure ferri potest.	32, 2.
Et in quo differant.	43, 9.
Censuram a jure, quis ferre possit.	33, 3.
Plus requiritur ad legem cum censura ferendam, quam sine illa.	ib., 4.
Quoties in censura ponuntur particulæ, ipso jure, ipso facto, vel latæ sententiæ, significant censuram a jure ferri.	40, 1.
Etsi virtute in forma contineantur.	41, 2.
Et idem est de forma, Censuram noveris incursum.	ib., 3.
Et de forma, Anathema sit.	ib., 4.
Unde autem hæ particulæ tantam vim habeant.	43, 8.
Particulæ vero, ex tunc, mox, etc., non sufficiunt per se.	41, 5.
Censura a jure de se est perpetua.	33, 5.
Censuræ obligatio est de jure humano, licet remote a jure divino, aut naturali, originem trahat.	15, 9.

CENSURÆ FORMA.

Censuræ forma debet continere sufficientem manifestationem externam voluntatis internæ ferentis.	XXIII, 3, 1.
Vel per verba determinata, quæ repugnantiam non involvant.	ib., 3.
Vel per similem scripturam.	36, 5.
Vel per nutus judicis voluntatem sufficienter significantes.	ib., 4.
Verba sub pœna talis censuræ non continent censuram ipso jure latam, sed ferendam.	41, 6.
Nisi ex aliis verbis forma ad hunc sensum trahatur.	42, 7.
Forma, Ego excommunico, vel absolvo, an sit valida.	36, 5.
Verba censuræ debent esse definita quoad censuræ speciem.	37, 7.
Etiam infimam.	ib., 8.
Si vero sint æquivoca, ex intentione judicis poterunt determinari.	ib., 7.
Particula, vel, in forma censuræ potest ex intentione judicis ad sensum copulativum applicari.	38, 10.
Censura absque monitione lata est nulla.	67, 3.
	116, 7.

Censura ex judicis intentione sub disjunctione lata obligat reum ad alterutram partem quam ipse elegerit.	38, 11.
Potest tamen illa disjunctiva ad varias personas cum distributione accommoda applicari.	39, 13.
Qualiter autem, et contra quam censuram delinquat reus neutram partem censuræ sub conditione latæ observans.	ib., 14.
Censura in determinatam personam ferri debet.	39, 15.
Sub forma de præsentī, et practice significante.	40, 16.
An per verbum, excommunicetur, etc., censura lata valida sit.	ib., 17.
Censura debet ex scripto proferri.	69, 2.
Quæ scriptura debet esse authentica.	ib., 3.
Non est autem necesse ut judex per seipsum illam legat.	ib., 4.
In qua scriptura debet censuræ causa simul contineri.	70, 5.
Ut censura pro præterito delicto in incertam personam feratur, sufficit delictum esse publicum, etiamsi de persona non constet.	ib., 6.
Quando autem in ordine ad futurum fertur, non requiritur ut censuræ causa sit nota.	ib.
Judex intra mensem requisitus debet reo tradere censuræ exemplum.	ib., 7.
Censura ferri potest sub conditione ad ejus causam pertinente.	43, 2.
Non est contra jus naturale, aut divinum, censuram ab homine sub conditione delicti in futurum committendi ferri.	ib., 4.
Imo neque contra pontificium.	44, 5.
Ut tamen liget, debet durare, et non esse impedita jurisdictio ferentis, tempore quo impletur conditio.	46, 13-14.

CENSURÆ CAUSA OBJECTIVA.

Censuræ incurri possunt ob defectum alicujus actus interioris, non tamen sine exteriori.	V, 382, 13.
Culpa, pro qua est imponenda censura, debet esse illi proportionata.	XXIII, 98, 1.
Censura gravis solum propter culpam mortalem ferri potest : ad leviolem autem sufficit venialis.	ib., 2.
Non est tamen pro quolibet peccato mortali gravior censura ferenda.	99, 3.
Si tamen feratur, timenda est, ut valida.	113, 13.
Propter quodcumque peccatum grave exterius etiam in sua specie non consummatum potest censura ferri.	92, 2.
Censura lata sub verbis prohibentibus effectum ultimum delicti non incurritur, donec effectus omnino sit consummatum.	93, 4.
Ex qua regula varii casus desiniuntur.	ib., 5.
Censura legis prohibentis effectum aliquem non	

incurritur per actionem insufficientem ad illum, etiamsi aliunde per accidens sequatur. 94, 6.
 Etiamsi possit incurri irregularitas. ib., 8.
 Debet tamen certo constare de insufficientia causæ ad effectum. ib.
 Ad incurrendam censuram sufficit delictum voluntarium indirecte, nisi verba canonis plus requirant. ib., 9.
 Opus factum animo ficto absque intentione non est sufficiens materia censuræ legis prohibentis simpliciter talem actum. 96, 15.
 Secus erit, si interna intentio non desit, licet exterius quis subterfugere possit ex tali animo fuisse operatum. 97, 17.
 Qui exterius facit actum sub censura præceptum absque intentione necessaria ad substantiam actus, non incurrit censuram: secus si defectus non sit contra substantiam. 97, 18-19.
 Quid sit censuram pro præterita culpa, quid pro futura ferri. 101, 3.
 Propter peccata præterita, quæ moralem continentiam non habent, non potest censura inferri. 103, 10.
 Censura in ratione censuræ non potest valide ferri absolute pro peccato commisso, nisi præcedat contumacia contra Ecclesiæ præceptum. 102, 6.
 Censura, ut privat bonis spiritualibus, nunquam fertur in puram vindictam. 107, 27.
 Secus ut privat bonis temporalibus. 108, 30.
 Deficiente causa, censura est injusta. 109, 1.
 Censura lata per legem, quæ actu non obligat, est nulla. ib., 2.
 Materia ex se levis relata ad commune bonum per legem intentum potest esse gravis et censuræ proportionata. 112, 12.
 Censuræ sententia lata ex causa, quæ non probatur in iudicio, est nulla. 115, 4.
 Propter peccatum quod simul ac consummatur transit, censura lata, non ferenda debet imponi. 103, 10.
 Censura solum propter culpam ferri potest. 82, 1.
 Quæ culpa a ferente censuram debet agnosci. 83, 4.
 Non potest ferri propter peccatum mere internum. ib., 1.
 Etiam a jure. 88, 15.
 Potest tamen propter peccatum exterius attentatum. 83, 2.
 In actum externum ex se bonum etiam imperatum a prava intentione non potest cadere censura. 89, 19.
 Potest tamen in externum ex se malum solum ut procedentem ex tali intentione prava. ib., 21.
 Multa jura, quæ censuram propter actum internum imponunt, exponi debent de actu interno, prout informat externum. 86, 10 et seq.

Conditio augens culpam potest esse causa rationabilis limitandi censuram. 53, 2.
 Materia ex se levis relata ad commune bonum per legem intentum, potest esse gravis, et censuræ proportionata. 112, 12.

CENSURÆ SUBJECTUM.

Censura ab homine in absentem et ignorantem ferri potest. XXIII, 144, 1 et seq.
 Censuræ subjectum est solus homo viator in hac vita degens. 148, 1.
 Adultus, et ratione utens. 153, 17.
 Baptizatus. 153, 23.
 Unde infidelis tantum indirecte potest excommunicari. 156, 24.
 Habens superiorem in terris. ib., 26.
 Unde Papa censura ligari nequit. ib., 27.
 Reliqui omnes possunt. 157, 28.
 Tam a jure, quam ab homine. ib., 30.
 Etiam quæcumque congregatio. ib., 29.
 Non tamen omnes sunt omnium censurarum capaces. ib.
 Homo mortuus non potest directe censura ligari. 149, 3.
 Unde anima separata non est censuræ capax. ib.
 Neque corpus exanime. ib.
 Res insensibiles, ac dæmones, quo sensu anathematizentur. 148, 2.
 Qui moritur ante contractam censuram sub conditione impositam post mortem non potest illa ligari. 152, 12.
 Censura a jure ferri solet in impuberes doli capaces, non tamen ab homine. 154, 19.
 Si autem hæc feratur, non est nulla. ib.
 Censura a jure potest ligari quis tempore amentię etiam incurabilis. ib., 20-21.
 Homo autem non debet in amentem perpetuum censuram ferre. 155, 22.
 Potest tamen in amentem ad tempus. ib.
 Non potest quis in seipsum censuram ferre. 157, 31.
 Potest tamen occasione censuræ a se latæ aliam incurere. 27, 5.
 Censura, ut liget, debet ad personam certam dirigi: nam vage lata nulla est. 157, 1 et seq.
 Quis titulus subjectionis sufficiat ad censuram ab homine contrahendam. 165, 1 et seq.
 Existens in alieno territorio potest censura ab homine ligari. ib., 1.
 Non incurrit quis censuram per statutum latam, si ante transgressionem domicilium mutet. 48, 3.
 Imo neque per sententiam generalem latam, si respiciat futurum delictum sine ullo ordine ad præteritum. ib., 4.
 Secus si respiciat factum tempore prioris domicilii commissum. ib., 5.

Si reus, cum censura fertur, jam resipuit, an illa ligetur. 146, 7.
 Duplex potest ferri censura in communitatem. 137, 29.

CENSURÆ CAUSA EFFICIENS.

Causa immediata et per se censuræ est homo. XXIII, 16, 4.
 Judex ferens censuram contra formam cap. 1 de Sententia excom., ipso jure suspenditur. 74, 8.
 Sententia autem non est ipso jure nulla. ib.
 Publicus excommunicatus aut suspensus non potest censuram ferre. 26, 2.
 Aut alio modo impeditus a jurisdictionis usu. ib.
 Qui, falso titulo occulto, tamen potestatem habet, censuras validas fert. ib., 3.
 Non potest quis potestatem hanc in seipsum exercere. 27, 5.
 Nec propria causa. ib., 7.
 Nisi per modum defensionis. ib., 8.
 Collegium hanc habens potestatem potest censuram in aliquam ejus personam ferre. ib., 6.
 In iudice, ad censuræ valorem, requiritur actualis usus rationis. 21, 4.
 Et voluntas illam ferendi. 28, 10.
 Libera. ib., 9.
 Non debet iudex censuram ex pravo affectu ferre. 31, 4.
 Aut tempore, vel loco prohibito, aut cum ipse est ab usu jurisdictionis impeditus, licet non sit quoad actuum valorem. ib., 2.
 Debet justitiam legalem in censura ferenda servare. ib., 3.
 Nec non distributivam. 32, 4.

CENSURÆ SUSPENSIO.

Censura suspenditur per recursum ad superiorem iudicem. XXIII, 51, 7.
 Vel per consensum ejus, in cujus favorem solum censura est lata. ib., 8.
 Tunc vero elapso termino censura incurritur. 41, 52.

Cætera, vide in verb. APPELLATIO.

CENSURÆ ABLATIO.

Censura tollitur jure ordinario per potestatem ecclesiasticam. XXIII, 3, 7.
 Cætera, vide ABSOLUTIO A CENSURA.

CENSURÆ DENUNCIATIO.

Censuram debet sequi denunciatio. XXIII, 71, 4.
 Magis tamen necessaria est in excommunicatione quam in reliquis. 72, 2.
 Denunciatio censuræ a jure contractæ non debet fieri absque partis citatione et juridica probatione. 62, 15.

Comparente autem parte, et crimen recognoscere, non debet iudex ad declarationem procedere. ib., 16-17.

In criminibus autem notoriis non est citatio ad denunciationem necessaria. 63, 18.

Censuram ab homine contra certam personam latam debet sequi denunciatio. 72, 4.

Ad quam vero denunciationem Episcopus teneatur. ib., 5.

Denunciationem censuræ a jure debet præcedere sententia declaratoria criminis, etiam publici. 73, 6.

Censuram ab homine aut per statutum Episcopi debet denunciare illam ferens. ib., 7.

Judex potest aliquando censuram denunciare, etiamsi ad id non teneatur. 74, 9.

Judex, qui injustam sententiam tulit, non debet ad denunciationem progredi. ib., 4.

Quæ monitio debeat præcedere, vide MONITIO.

Quanta moderatione debeat uti iudex potestate ferendi censuras. 99, 4.

Et quem ordinem servare debeat. ib., 5.

CENSURÆ FINIS.

Censuræ finis duplex. XXIII, 174, 4.
 Intrinsecus censuræ finis, quis. 175, 2.
 Finis intrinsecus censuræ, quis. 174, 4.
 Nunquam est temporalis præcipue intentus. ib.

CENSURÆ EFFECTUS.

Censura privat primario usu spiritualium bonorum. XXIII, 3, 6.
 Privatio aliquorum bonorum spiritualium est effectus communis omnibus censuris. 175, 4.
 Quæ autem illa sint. ib.
 Effectus hic duplex, mediatu et immediatus. ib. 3.
 Effectus hic non est de se perpetuus. 176, 5.
 Esto non habeat tempus definitum suæ durationis. ib.
 Censura ignorata causat effectus quos ipsa per se exequitur, et ex notitia non pendent. 147, 12.
 Mortui in puram vindictam possunt suffragiis privari, non autem vivi. 154, 10.
 Effectus remoti censuræ per pravam voluntatem peccatoris possunt impediri. 176, 2.
 Non sine culpa. ib.
 Nisi ob impotentiam. 177, 3.
 Effectus immediate a censura manantes non possunt licite impediri manente censura. ib., 5.
 Effectus quoad obligationem operandi, vel non operandi, non possunt impediri remota ignorantia. 178, 7.
 Culpa violandi censuram, aut pœna inde forte resultans, inter effectus censuræ computari non debet. 178, 9.

Quamdiu quis invincibiliter ignorat censuram in se latam, excusatur ab ejus transgressione, etiamsi probabiliter timeat censuram esse in se latam. 146, 9.

Nisi ipse consulto se occultet, ne censuræ notitia ad se perveniat. ib., 10.

An vero censuræ fama sufficiat, ut quis illam servare teneatur. 147, 11.

Propter gravem metum interdum fieri potest actus per censuram prohibitus. 181, 7.

Et propter vitandum grave damnum. 183, 13.

Vel aliorum scandalum. 184, 14.

Quale autem debeat illud scandalum esse. 183, 19.

Propter communem populi utilitatem non licet actionem per censuram prohibitam exercere. 186, 20.

Nisi gravis necessitas proximorum intercedat. 186, 21.

Quæcumque causa, quæ excusat a culpa mortali, excusat etiam a censura. 133, 23.

Qui solam censuram ignorat, etiamsi simplicem Ecclesiæ prohibitionem non ignoret, excusatur a censura. 138, 19 — 142, 9.

Ignorantia vincibilis, si non excusat a mortali, ob quod formaliter lata est censura, non excusat censuram. 141, 8 et seq.

Metus potest excusare a censura lata propter actum per se malum, etiamsi non excuset culpam contra jus naturæ. 96, 14.

Pro reliquis, vide verbo IGNORANTIA. XXIII.

Potest dispensari ut quis aliquos actus per censuram prohibitos licite exerceat, censura manente. 187, 4.

Nullus inferior Papa potest illam dare. 188, 5.

Non potest Episcopus dispensare cum excommunicato ut collatio beneficii illi facta teneat. ib., 9.

Plures censuræ diversarum rationum possunt in eandem personam ferri. 158, 5.

Etiam propter idem delictum. 159, 8.

Imo plures ejusdem rationis propter diversas causas. 158, 6.

Non vero propter eandem ab eodem iudice per eandem sententiam. 159, 8.

Secus a diversis. 161, 14.

Multiplex denunciatio non sufficit ad multiplicationem censuræ. 160, 9.

Quoties contra legem ferentem censuram novum peccatum committitur, nova incurritur censura. 161, 1.

Violans legem uno actu habente plures circumstantias sub censura prohibitas, si mutant speciem actus, multiplex incurritur censura. 163, 13.

Si non mutant, unica. ib.

Censura quomodo auferatur, vide ABSOLUTIO A CENSURA. XXIII.

Clericus, qui exercendo ordinem censuram violat, fit irregularis. XXXIII bis, 403, 1.

Censuras ipso jure latas non incurrit, qui, fidem animo retinens, hæresim exterius profitetur. XX, 612, 11.

An possint hæretici ministrare, vel recipere sacramenta. Vide SACRAMENTUM, SACRAMENTA NOVÆ LEGIS, et SINGULA QUÆQUE SACRAMENTA, § Minister, et subjectum. XX. XXI.

Censura ecclesiastica ferri potest ex parte superioris Prælati, non vero in illius virtute vel Summi Pontificis. XXIV, 266, 16.

CENSURA IN RELIGIONIBUS.

An, et quas censuras Prælati religionis imponere possint suis subditis. XVI, 143, 4, et seq.

Vide etiam PRÆLATUS REGULARIS. XVI.

Censuras reservare possunt Prælati regulares, non obstante decreto Clementis VIII, prohibente reservationem plurium casuum, quam eorum undecim quos reservare Prælati religionum permittit. 206, 17.

A censuris a jure, imo et ab homine per sententiam generalem, non reservatis, absolvere potest ordinarius monasterii confessor, eo ipso quod habet jurisdictionem ad absolvendum de peccatis mortalibus. 214, 1.

Ab omnibus censuris non reservatis, tam a jure quam ab homine per sententiam generalem absolvere jure ordinario possunt Prælati religionum suos subditos religiosos. ib., 1 et seq.

Possunt etiam eosdem absolvere a censura specialiter ab homine, nisi lata sit a Superiore suo, vel ab Episcopo, in casibus in quibus excommunicare potest religiosos exemptos. ib., 3-4.

An per sua privilegia aliquid amplius possint circa censuram specialem ab homine, etiam erga novitos. 240, 5 et seq.

Quæ satisfactio præmittenda sit ante hujusmodi absolutionem. 241, 7.

A censuris in religione reservatis potest absolvere Prælati ad quem reservatio facta est, et a fortiori Prælati superior. 216, 6.

Licentia data generaliter a Prælato ad absolvendum a censuris non extenditur ad reservatas. ib., 7.

A censuris Papæ in jure reservatis, a quibus Episcopi jure ordinario suos subditos possunt absolvere, possunt etiam absolvere Prælati religiosi suos subditos. ib., 8.

Non possunt tamen ab iis absolvere a quibus Episcopi ex commissione speciali, et tanquam legati Sedis Apostolicæ, possunt. ib., 9.

Poterunt tamen ex propriis privilegiis, quæ consulenda sunt. ib.

Possent vero Prælati regulares absolvere ab omnibus casibus occultis bullæ Cœnæ, etiam hæresis, concessis a Tridentino Episcopis, nisi hæc con-

cessio per eandem bullam revocata esset.

217, 10 et seq.

Per privilegia religionum præsertim Mendicantium, possunt Prælati regulares absolvere suos subditos ab omnibus censuris a jure vel ab homine latis, etiam bullæ Cœnæ, excepto tantum casu simoniæ, in susceptione vel collatione Ordinis admittæ. *ib.*, 12.

Quibus Prælati religionis sit commissa prædicta potestas absolvendi, infimisme, an solum supremis vel etiam mediis. 224, 1 et seq.

Per privilegia religionum non tollitur proprie reservatio censurarum et casuum Pontificiorum, quamvis Prælati religionis ab eis possint suos subditos absolvere. 229, 16-17.

A censura extra confessionem absolvere an possint qui habent privilegium ut, auditis confessionibus pœnitentium, eos a censuris et casibus reservatis absolvant. 238, 12 — 993, 24.

Utrum per tale privilegium possit eos absolvere, non tantum in foro conscientiæ, sed etiam in externo. 993, 30 et seq.

Absolvere a censura in foro conscientiæ, quid sit. *ib.*

Et an absolutio a censura extra confessionem possit esse tantum in foro conscientiæ. *ib.*

Et quid operetur absolutio censuræ pro foro externo, supra absolutionem pro foro conscientiæ. 996, 34.

Facultas generalis absolvendi a censuris, utrum intelligenda sit pro foro tantum conscientiæ, an etiam pro externo. *ib.*, 33 et seq.

In articulo mortis, quilibet clericus potest absolvere a censuris, quamvis non sit ordinatus in sacris. 995, 32.

Quid possint religiosi, præsertim Societatis, circa absolutionem a censuris, etiam Summo Pontifici reservatis, vide PœNITENTIE SACRAMENTUM. XVI.

CEPHAS.

Cephas a Paulo reprehensus, ad Galat. 2, Petrus Apostolus fuit. VI, 506, 4.

CEREBRUM.

Cerebrum est fons et prima sentiendi radix. III. 639, 4 et seq.

Cerebrum in sensus externos influere, qui negent. *ib.*, 5.

Cerebrum in sensus influit non immittendo intentionalem qualitatem. *ib.*, 6.

Sed mediis spiritibus animalibus fovendo organa sensuum. *ib.*, 7.

Cerebri influxus in sensus quomodo per somnum impediatur. 660, 10.

In cerebro residet sensus internus, et qua ejus parte. 711, 5 et seq.

CERTITUDO, CERTUM.

Certum et infallibile connotant habitudinem ad scientiam. I, 523, 2.

Certum non est semper simpliciter inevitabile, comparatione suæ causæ proximæ. *ib.*

Vide SCIENTIA. I.

Certitudo duplex, quæ est in actu intellectus: una essentialis, seu objectiva; altera accidentalis, seu ex parte subjecti. VII, 622, 10.

Certitudo. Vide FIDES DIVINA ET ACQUISITA.

Certitudo fidei acquisitæ, quamvis perfectissima, inferior est certitudine fidei infusæ. 623, 11.

Certam facere vocationem quomodo verum sit. IX, 537, 29.

Certitudo quid et ubi sit, ejusque fundamentum. 524, 2.

Certitudo propria non solum excludit suspensionem actus, sed etiam formidinem, saltem actualem. *ib.*

Certitudinem cum evidentia de nostra justitia nec ipsi hæretici ponunt. *ib.*, 3.

Certitudo solum ex parte subjecti cum inevidentia, temeraria est; ex parte vero rei est vera et prudens. *ib.*

Certitudo obscura prudens triplex: divina, theologica, moralis. 523, 4.

Certitudinis fidei et theologicæ comparatio. 539, 1.

Certitudinem de gratia necessariam esse ac sufficere putant hæretici. 523, 5.

Impugnantur. 529, 13 et seq.

Certitudo de justificatione adeptæ, aliter ab hæreticis, aliter a quibusdam Catholicis ponitur. 526, 6 et seq.

Certitudini fidei de propria gratia posse subesse falsum fatetur Catherinus. 526, 8 — 539, 2.

Certitudini infallibili scire non possumus nostram justificationem citra revelationem. 529, 13 et seq.

Certitudinis moralis gradus varii. 546, 2.

Certitudo moralis, imo et probabile judicium de impletionem præceptorum, sufficit ad pacem animi, et ad accedendum ad sacramenta. 537, 30.

Certitudo ex dono sapientiæ orta minor est certitudine fidei divinæ. *ib.*, 31.

Certitudine theologica, nempe ex una propositione de fide, et altera evidente, scire nos posse nostram justificationem, qui putent. 539, 2 et seq.

Oppositum tamen probatur. 540, 6 et seq.

Nec certitudo gratiæ adeptæ per sacramentum, imo nec valoris sacramenti, dari potest citra revelationem. 541, 9-10.

Multoque minus certitudo augmenti gratiæ. 543, 14.

Certitudo gratiæ non sumitur ex nescientia peccati mortalis. 542, 12.

Nec ex longa præservatione a mortali. 543, 13.

Certitudinem moralem habere justus aliquis potest de sua gratia. 547, 3.

- Probabile vero iudicium omnes possunt habere ;
imo tenentur cum ad sacramenta vivorum ac-
cedunt. ib.
- Illi certitudini an possit subesse falsum. 549, 9.
- An saltem omnem formidinem excludat. 550, 10.
- An tanta esse valeat quanta hujus propositionis :
Roma est. An quanta harum propositionum :
Ego sum baptizatus rite, vel : Ordinatus, vel :
Illa hostia est consecrata. ib., 11 et seq.
- An tanta quæ possit jurari. 551, 14.
- Certitudinis de gratia adepta et de perseverantia
futura, ac de prædestinatione propria compa-
ratio. 552, 15.
- Certitudo quod fidem habeas, quanta esse possit,
vide FIDES. XI.
- Certitudo de habitu fidei major aliquando quam
de actu ; aliquando e contra. 560, 16.
- Certitudo quod habeas spem, vide SPES. IX.
- Fidei actus est simpliciter certus. XII, 180, 6-7.
- Certitudinem fidei minorem esse quam scientiæ,
perperam docuit Durandus. 181, 9 et seq.
- Certitudo secundum se, et quoad nos, quomodo
in fide sane intelligenda. 182, 12.
- Certitudo fidei per se non pendet ex primis prin-
cipiis naturaliter notis. ib., 13.
- CESSATIO A DIVINIS.
- Quid cessatio significet. XXIII bis, 286, 1.
- Cessatio non est censura distincta ab aliis tribus.
287, 4.
- Non est interdictum. 290, 13.
- Imo non est species censuræ, sed simplex prohi-
bitio. 291, 14.
- Quæ non est pœna. ib.
- Nec fortius ligat eos, qui causam ei dederunt. ib.
- Cessatio, alia generalis, alia partialis. 287, 5.
- Celebrans in loco cessatione a divinis affecto non
fit irregularis. 288, 8.
- Divina officia prohibentur fieri publice tempore
cessationis a divinis. 292, 2.
- Imo si dicantur, laici prohibentur illa audire. ib.
- Nec moderationes, vel privilegia interdicti in illa
locum habent. 293, 7.
- An vero possit officium divinum a duobus clericis
simul privatim recitari. 295, 14.
- Quid cessatio prohibeat circa sacramenta, vide
SACRAMENTUM. Quid circa sepulturam Ecclesias-
ticam, vide SEPULTURA. XXIII, XXIII bis.
- Cessationis causa efficiens, quæ. 303, 2.
- Cessatio partialis potest ferri non solum a Papa,
sed etiam ab Episcopo, licet ordinarie non de-
ceat. ib.
- Cessationis materialis causa, quæ. 303, 1.
- Quæ finalis. 304, 4.
- Quæ forma sit in cessatione servanda. 304, 5.
- Decem conditiones in ea ferenda servandæ. 304,
6 et seq.
- Quis, et quomodo possit illam tollere. 308, 1-2.
- Per voluntatem ferentis non potest suspendi, etiam
in parte. 309, 4.
- Si pars, quæ cessationem posuit, intra mensem
non recurrit ad Sedem Apostolicam, ipso facto
aufertur cessatio. 307, 14.
- Religiosi violantes cessationem excommunicantur.
302, 36.
- Quam pœnam incurrat qui absque justa causa
cessationem tulit. 307, 15.
- Quam qui illi causam dedit. 308, 16.
- CHARACTER.
- Character Baptismi ad gratiam sanctificantem
reducitur. VII, 171, 64.
- Idem dicendum de caractere Confirmationis. ib.
- Character vero Ordinis potius est gratia gratis
data. ib.
- Character est qualitas per se infusa, non tamen
operativa. IX, 22, 7 — 71, 5 — 105, 38.
- Character potest inter dona justitiæ et gratiæ
computari ; sine illo tamen potest dari perfecta
justitia. 22, 7.
- Character non est dispositio ad gratiam habitua-
lem. 332, 8.
- Sine caractere baptismali, homo non est capax
ad cætera sacramenta. XX, 191, 6.
- Non solum denominationem signi importat, sed
absolutum tali denominationi substans. 184, 1
— 195, 3-4.
- Non est relatio realis vel rationis, neque extrin-
seca denominatio. 194, 2.
- Sed quid reale, ab anima ejusque potentiis, ut res
a re, distinctum. 195, 4.
- Est supernaturalis qualitas a Deo infusa, et in ul-
tima specie qualitatis. 196, 1.
- Ad primam speciem pertinens. 203, 14.
- Non est enim potentia physica passiva vel activa.
Ostenditur de baptismali ; de sacerdotali ; de
episcopali. 197, 4 et seq.
- Quodammodo dici potest moralis potestas. 202, 12.
- Nec instrumentaliter, nec dispositive potest con-
currere ad causandam gratiam. 137, 3.
- Characterem sacerdotis non habere influxum phy-
sicum in consecrationem. XXI, 373, 1.
- In nullo genere causæ consequitur fidem. 192, 7.
- Quicumque ejus effectus suppleri potest a Deo.
191, 6.
- Non potest conferri per sacramentum in voto.
122, 2.
- In omnibus hominibus recipi potest, imo et de
Angelis est probabile. 204, 1.
- Nequit esse in corpore, sed in ipsa essentia animæ,
non in intellectu aut voluntate. 204, 2 et seq.

Est physice et moraliter incorruptibilis. 212, 4.
 Necessario efficitur per sacramentum, etsi sit voluntas non suscipiendi sacramentum, sed sacramentum tantum. ib.
 Indelebilis est in vita, et ita esse post mortem, probabile. 241, 2.
 Vide SACRAMENTUM, SACRAMENTA NOVÆ LEGIS, BAPTISMUS, CONFIRMATIO, in § Effectus. XX, XXI.
 Character Ordinis. XXIV, 388, 5.

CHARITAS.

Attribuitur hoc nomen Charitas Spiritui sancto. I, 773, 5.
 Nec habitus Charitatis, nec lumen gloriæ minus perfectæ infunduntur, ex eo quod aliquis habeat perfectiorem naturam quam alius. 125, 7.
 Charitas est simpliciter perfectior fide. IV, 92, 9.
 Charitas apud Augustinum multipliciter accipitur. VII, 380, 2 et seq.
 Charitas eadem est in via et in patria. 612, 41.
 Utrobique eadem illius honestas intrinseca. ib.
 Ex hypothesi quod videnti Deum negaretur concursus ad amandum per charitatem infusam, actum amoris non eliceret ex tali motivo supernaturali. 639, 34.
 Amaret tamen charitate naturali ex naturali motivo. ib.
 Vide AMOR, præsertim supernaturalis. VII.
 Charitas ex natura sua non constituit hæredem neque filium, sed solum formaliter amantem. IX, 107, 5.
 Charitas est participatio divinæ naturæ, ut volitiva est. 70, 2-3.
 Charitas non est præstantissima forma supernaturalium. 109, 9.
 Charitatis habitus non est sufficiens forma justificationis, et consequenter nec principalis. 81, 16.
 Charitas habitualis non est forma perfecte et integre justificans. 161, 10-11.
 Charitatem cum gratia complere justificantem formam est probabile. 162, 12.
 Sola Charitas, etiam supposita fide et spe, homines sufficienter non disponit ad finem supernaturalem. 161, 10.
 Charitas non potest elicere actus aliarum virtutum. ib.
 Ut carum actus imperet, non opus est ut illos contineat eminenter. ib.
 Charitatis actus non habet vim effectivam efficiendi habitum, sive dispositionem supernaturalem. 232, 6.
 Charitatis habitus gratiam consequitur. 236, 8.
 Est posterior peccati remissione. ib.
 Non est formaliter liber, sed dominative. 29, 13.
 Charitas non est prima forma cui cæteræ virtutes debeantur. 72, 7.

In patria minus principalis est lumine gloriæ. ib.
 Formaliter peccatum non expellit. 73, 9 — 236, 8.
 Dispositive tamen illud tollit. 77, 4 et seq.
 Charitati gloria non respondet, ut hæreditas. 73, 10.
 Sine gratia non est perfecta iustitia. 78, 7—81, 16.
 Charitas est participatio divini amoris. 78, 8.
 Si charitatis habitus sine gratia infunderetur, opera ab illa procedentia non essent meritoria de condigno, eo modo quo nunc sunt. 82, 18.
 Si hic ordo mutaretur, sufficerent ad aliquod meritum de condigno. ib.
 Charitas. Vide CONTRITIO. IX.
 Habitus charitatis tanquam proprietas a gratia nascitur. 163, 14.
 Charitas super omnia dicitur inchoata et incipientium respective ad charitatem proficientium et perfectorum. 410, 4.
 Charitas non continetur in alia virtute tanquam in efficiente æquivoco, moraliter vero continetur. 415, 18.
 Non est ad impetrandam necessaria, illius habitus de potentia absoluta potest in homine mortaliter peccante conservari. 248, 14 et seq.
 Charitas quo sensu dicatur prior virtutibus moralibus. 430, 18.
 Charitas a gratia distinguitur. Vide GRATIA. IX.
 Charitas etiam distincta realiter a gratia per quodvis mortale amittitur. 646, 9.
 Quam dispositionem petat. Vide DISPOSITIO NECESSARIA. IX.
 Charitatis distinctio in esse qualitatis vel charitatis. Vide GRATIÆ DISTINCTIO. IX.
 Habitus charitatis meritorie sive dispositive augeatur per ipsius actus. 88, 20.
 Ab eodem habitu charitatis possunt elici actus, quorum unus alio sit perfectior. X, 68, 13.
 Communicatio Dei et suorum bonorum quatenus spectet ad charitatem. XI, 525, 30.
 Lumen gloriæ datur etiam juxta proportionem charitatis. 509, 50.
 Meritum essentialis gloriæ principaliter est a charitate. 510, 53.
 Tamen formale meritum non est in solis illius actibus. 510, 54.
 Actus alterius virtutis potest esse magis meritorius quam actus charitatis. 510, 53.
 Charitas actualis non est necessaria ad orationem. XIV, 93, 1.
 Charitas efficacius attingit particularem personam, quando circa solam versatur, quam charitas communitatis singulos de illa attingat. 101, 7.
 Charitas immediate versari potest circa materiam religionis. 146, 7.
 Charitas formaliter respicit bonitatem. 147, 8.
 Charitas purificat cor. XV, 16, 12.
 Dirigit alias virtutes in Deum, et quare. 17, 15.

In illa consistit beatitudo, et contemplatio hujus vitæ. 19, 24.
 Assignantur variæ perfectiones charitatis. 21, 3.
 Quid sit intensio et extensio charitatis. 26, 18.
 Caritas non habet mensuram quoad exercitium et fervorem, habere tamen potest quoad obligationem et determinationem. 46, 18.
 Non habet illos tres status, seu gradus, incipientis, proficientis, et perfectæ, neque ex intensione. 62, 4-5.
 Neque ex extensione. 63, 6-7.
 Sed ex modo operandi magis vel minus perfecto quoad facilitatem et delectabilitatem. ib., 8.
 Vide PERFECTIO, CONSILIUM et PRÆCEPTUM. XV.

CHARITATIS OBJECTUM.

Charitatis objectum materiale primum et præcipuum est Deus. XII, 635, 4.
 Minus præcipuum proximus. ib., 2.
 Vide PROXIMUS. XII.
 Ad charitatis objectum quomodo spectent bona supernaturalia. 636, 7.
 Quomodo aliæ res naturales et inanimatæ. ib., 8.
 Charitatis objectum materiale, quod et quotuplex. ib., 9.
 Charitatis objectum formale Deus sub ratione summi boni supernaturalis, ac per se amabilis. 637, 1 et seq.
 Charitatis objectum formale adæquatum est sola Dei bonitas increata, et quomodo. 640, 8.
 Vide PROXIMUS.
 Inter objecta charitatis an aliquis ordo, vide CHARITATIS ORDO.
 Charitatis et spei est Deus objectum, quod. XIII, 42, 4.
 Eadem charitatis virtute Deum et proximum diligimus. 57, 11.
 Deum et proximum diligit caritas amore amicitiae. ib., 12.
 Quomodo a religione distinguatur. 41, 6.
 Inter homines non dari aliam amicitiam per se infusam præter charitatem, probabile est. 58, 15.
 Amicitiam per se infusam non distingui a charitate, valde probabile est. ib.
 Discrimen inter charitatem et religionem, prout circa Deum et proximum versatur. 60, 20.
 Detestatio peccati propter Deum potest esse actus charitatis. 79, 3.
 Ad amandum Deum tenetur homo ex jure divino. 83, 2.
 Charitatis actus obedientiam necessariam ad salutem continet. 84, 3.

CHARITATIS ACTUS.

Actus charitatis sæpe fiunt sine habitu, sed ex speciali Dei auxilio. I, 111, 6.

Habitus charitatis in Angelis et hominibus est ejusdem speciei. 117, 4.
 Amare Deum propter seipsum est actus a charitate elicited. XII, 643, 1.
 Actus charitatis erga Deum non est necessario amor Dei super omnia. ib., 2.
 A charitate etiam elicited desiderium boni divini. 646, 3.
 Nec non gaudium de bonis Dei propter ipsum. ib. 4.
 Imo et odium, fuga et tristitia circa malum divino bono contrarium. ib., 5.
 Caritas hos actus exercet proportionaliter circa seipsum et circa proximum. ib., 6.
 Præter dictos nullum alium interiorem actum habet caritas. ib.
 Habet tamen exteriorem actum beneficentiæ. 647, 7.
 Actus quo diligitur proximus immediate propter bonitatem creatam in eo inhærentem, specie distinguitur ab actu amoris Dei. 648, 4.
 An etiam quo diligitur proximus propter bonitatem incretam. ib., 5-6.
 Omnis actus charitatis adeo est bonus et honestus, ut nec ex indebita circumstantia possit vitiari. ib., 1.
 Est ex natura sua supernaturalis. ib., 2.
 Inter charitatis actus quis sit ordo perfectionis. ib., 3 et seq.
 Charitatis actus an possit esse intensior in viatore aliquo, quam in alio comprehensore. 655, 4.
 Idem numero actus elicited in via an possit in patria continuari. 652, 1 et seq.
 Dilectionis Dei actus non imperatur in festo. XIII, 321, 12.
 Omnis charitatis actus meritorius augmenti ejusdem charitatis. XIX, 291, 4.
 Ex quo sumitur pulchra ponderatio meritorum B. Virginis. ib.
 De charitate B. Virginis, vide MARIE CHARITAS. XIX.
 Charitatis actus intrinsece est formatus ex ultimo fine, non sic tamen ex parte suppositi. XXII, 98, 14.

CHARITATIS HABITUS.

Charitatem esse qualitatem et habitum creatum contra Magistrum statuitur. XII, 650, 1.
 Est virtus supernaturalis voluntati infusa. ib., 2.
 An aliquis habitus charitatis suo modo in appetitu sensitivo reperiat. ib.
 Caritas est virtus omnium quæ in hac vita infunduntur perfectissima. ib., 3.
 Idque etiam in esse entis seu naturæ. 651, 4.
 Est lumine gloriæ inferior. ib.
 Caritas non solum est semper in statu virtutis, sed forma etiam virtutum. ib., 5.
 Charitatis habitus est propria virtus amicitiae hominis ad Deum. 652, 5.

Idem habitus charitatis et specie et numero, qui habetur in via, conservatur in patria. ib., 1.
 An idem de actu dicendum. ib., 1 et seq.
 Charitas viæ et patriæ habent gradus intensiōnis ejusdem omnino rationis inter se. 654, 3.
 Charitatis habitus potest esse intensior in aliquo viatore quam in alio comprehensore. 655, 4.
 Charitas patriæ an excedat in intensiōne summam quam quis habuit in via. ib., 5.
 Charitas patriæ excedit in statu quamcumque charitatem viæ, atque adeo est simpliciter perfectior. 656, 6-7.
 Charitas est simpliciter perfectior quam misericordia. 663, 4.
 Quo sensu D. Thomas misericordiam præferat charitati. ib., 5.
 Charitas quomodo pellat, minuatur, vel perficiat timorem. 614, 15 et seq.

CHARITATIS PRÆCEPTUM.

Charitatis præceptum omnibus imponitur. XII, 664, 4.
 Non continetur proprie inter præcepta Decalogi. ib.
 Charitatis præceptum, ut spectat ad Deum finem naturalem, naturale est; ut ad Deum finem gratiæ, simpliciter supernaturale. 666, 2-3.
 Est tamen connaturale ipsi gratiæ. ib.
 In præcepto charitatis, quid importet particula super omnia. 665, 4.
 Modus charitatis an cadat sub præceptum. 666, 5.
 An habitus charitatis. ib., 6.
 Ex præcepto charitatis an exterior aliqua obligatio oriatur. ib., 7.
 Præceptum charitatis obligat pro semper ne Deus odio habeatur. ib., 4.
 Quando obliget ad actum amoris Dei, variæ opinioniones. ib., 1-2.
 Vera resolutio. 667, 3-4.
 Præceptum de diligendo proximo dari, de fide est. 668, 4.
 Naturale est, vel supernaturale, prout in actum naturalem vel supernaturalem cadit. ib., 2-3.
 Quando obliget. ib., 4.
 Ex præcepto charitatis tenemur non odisse peccatores, etiam inimicos. 669, 1.
 Imo etiam illos positive diligere. ib., 3.
 Præceptum diligendi inimicos non solum est positivum et divinum, sed etiam naturale. ib., 4.
 In lege veteri servandum erat. 670, 5.
 Præceptum diligendi inimicos, quando et quomodo obliget. ib., 6 et seq.
 In charitatis præcepto, quis ordo servandus, vide CHARITATIS ORDO. XII.
 Non obligat semper et pro semper ad non peccandum mortaliter. XXII, 301, 19.

Quod sit tempus pro quo præceptum charitatis obligat. 332, 20.
 Quis articulus necessitatis. ib.

CHARITATIS ORDO.

Inter objecta charitatis amabilia est aliquis ordo. XII, 642, 6.
 Isque etiam inter ipsa objecta secundaria. ib., 7.
 Charitas post Deum maxime inclinatur ad ipsum diligentem. ib., 8.
 Inter cæteros ad illum magis qui secundum rectam rationem est amabilis. ib., 9.
 Charitas non necessario fertur magis intense in unum objectum, quam in alio, nisi forte quando ipsa intensio ad appetitionem revocari potest. 643, 10 et seq.
 Charitatis ordo consistit in majori appetitione objectorum. 644, 13.
 Hic ordo quoad secundaria objecta est consentaneus naturali voluntatis inclinationi. ib., 1.
 Quoad inclinationem ad amandum Deum, est quidem supra naturam voluntatis, non tamen illi repugnans. ib., 3.
 Ex charitatis præcepto tenetur quis se magis in spiritualibus diligere, et sibi in his magis subvenire. 707, 2-3.
 Hunc ordinem Paulus non invertit dicens: *Optabam anathema esse*, etc. ib., 4-5.
 Nec Moyses dicens: *Dele me de libro*, etc. 708, 6.
 Nemo potest, nedum tenetur subvenire aliis cum proprio spirituali detrimento, quod culpam includat. 709, 7.
 Nec etiam cum morali periculo ejus. ib., 8.
 Nec cum detrimento quod, licet culpam non includat, impedit tamen augmentum charitatis et meriti. ib., 9.
 Quid de cessando ab ingressu religionis, ut aliis subveniatur. ib.
 Quid si necessitas proximi non sit tanta, ut quis ex præcepto obligetur ad subveniendum, licet tamen permittere illud detrimentum propter alterius bonum. ib., 10.
 Detrimentum spirituale mere extrinsecum, qualis dilatio beatitudinis, potest eligi ad salutem aliorum. 710, 14.
 Tenetur quisque ad diligendum magis proximum in spiritualibus, quam seipsum in corporalibus. ib., 1.
 Tenetur quisque subvenire extremæ necessitati spirituali proximi, etiam cum evidenti periculo mortis propriæ. ib., 2.
 Quæcenseatur extrema necessitas spiritualis. ib., 3.
 Extra casum extremæ necessitatis non obligat charitas ad subveniendum privato proximo cum periculo propriæ vitæ. 711, 4.

Ad subveniendum bono communi, probabile est sufficere necessitatem gravem. ib.

Charitas obligat etiam cum damno aliquo temporali ad sublevandam gravem necessitatem spirituales proximi. ib., 5.

Extra casum talis necessitatis non est gravis obligatio. ib.

Communi bono in extrema necessitate tenetur quisque potius in temporalibus, quam sibi subvenire. 712, 1.

Non autem in necessitate gravi. ib.

In quacumque corporali necessitate æquali potest quisque sibi potius quam alteri privato subvenire. ib., 2.

Quid si necessitas sit inæqualis. ib.

In necessitate etiam extrema vitæ non tenetur etiam quis ex charitate sibi potius quam amico proximo subvenire. ib.

Imo nec potius sibi quam proximo non amico. ib., 4 et seq.

Secus si intercedat obligatio justitiæ aut pietatis, ad conservandam propriam vitam. ib.

Non licet cooperari positive ad propriam mortem ob quemvis alium liberandum. 713, 7.

Varii conjunctionis gradus spectantes ad ordinem charitatis. 714, 1.

Charitatis præceptum obligat graviter ad servandum ordinem in dilectione proximorum. ib., 2-3.

Cæteris paribus, præferendi sunt conjuncti alienis. 715, 4.

Ex conjunctis magis conjuncti. ib., 5.

Pater an filio dilectione præferendus. ib., 6-7.

An matri. 716, 8.

An benefactor beneficiato. ib., 9.

Conjuncti in certo aliquo conjunctionis gradu, præferendi sunt non junctis in eodem genere, quoad res ad illud genus conjunctionis pertinentes. ib., 10.

Quoad alia bona illi simpliciter præferendi, quorum conjunctio est major. ib.

Conjunctio consanguinitatis an et quomodo quoad dilectionem sit præferenda conjunctioni spirituali. 716, 11-12.

Si spiritualis conjunctio sit valde perfecta, non erit saltem mortale illam præferre carnali. 717, 13.

Pater absolute loquendo præferendus omnibus aliis personis privatis. ib., 15.

Non tenetur quis defendere innocentem occidendo patrem. ib.

Potest aliquando filius præferri patri, existenti in simili necessitate extrema. ib.

An occidendo alium quempiam. ib.

An etiam egregius amicus aut benefactor. ib.

Pater conjugi præferendus. 718, 16.

Inter patrem et matrem, inter uxorem et filios,

inter parentem et conjugem, ordo diligendi sine mortali invertitur. ib., 17.

Inter non conjunctos per se loquendo præferendi sunt meliores et justii peccatoribus. ib., 18.

Conjunctiores nobis præferendi sunt sanctioribus alienis, tam in necessitatibus corporalibus quam in spiritualibus. ib., 19 et seq.

Major sanctitas quomodo sit regula qua constituitur ordo charitatis in via, aut patria. 719, 22-23.

Beati præter seipos magis amant alios beatiores; at Christum Dominum magis quam seipos. 720, 23.

CHARITAS, vide GRATIA. III.

CHARITAS IN RELIGIONE.

Charitas fraterna et concordia inter fratres maxime procuranda in religione. XVI, 948, 3-4.

Quibus mediis utraque foveatur et promoveatur in Societate. 949, 1 et seq. — 955, 1 et seq.

Charitas in Deum qua ratione in Societate promoveatur. 947, 1-2.

Vide PROXIMUS. XVI.

CHARITAS, CHARITAS CHRISTI.

Charitatis actus tantam bonitatem in se habet, quantum malitiam actus peccati, loquendo de bonitate et malitia intrinseca actui. XVII, 136, 31.

Secus de valore ad satisfaciendum. ib.

Charitatem infusam esse animæ Christi, de fide est. 582, 5.

Charitas est donum permanens per modum habitus. 583, 6.

Charitas Christi et aliæ virtutes ejus morales habent in suo genere infinitatem. 631, 16.

Charitas actualis Christi, alia viatoris, alia comprehensoris; illa meruit, non hæc. XVIII, 325, 4.

Illa fuit libera, non hæc. ib.

Differuntque specie vel numero tantum. 326, 5.

Charitatis proximi actus in Christo potuit esse meritorius. ib., 6.

Vide AMOR, DILECTIO. XVIII.

Quæ charitatis motiva in Eucharistia, vide EUCHARISTIA INSTITUTIO. XX.

CHERUBIM.

Cherubim positus ante paradysum, Genes 3, ex quo ordine fuerit. II, 686, 9 et seq.

Cherubini sub specie animantium effecti, ad representandum proxime supernos spiritus. 688, 15.

Cherubini, apud Ezechielem, fuerunt ex octavo ordine. 689, 18-19.

Cherubini non mittuntur, sed Deo assistunt. 690, 20.

Ministrare tamen dicuntur per inferiores Angelos. ib., 21.

Cherubim, vide etiam CHORUS. II.

Chiliastarum hæresis. XXIV, 549, 12.

CHILUS.

- Chilus est objectum nutritionis in ventriculo. III.
388, 8.
Chilus propriam habet formam, non tamen viven-
tem. 589, 1.

CHILAMYS.

- Quid sit. XIX, 559, 6.
Qualis fuerit illa qua Christus per ludibrium in-
dutus fuit. ib.

CHOREPISCOPI.

- Chorepiscopi qui dicantur. XXIII, 301, 7.
Fuerunt in duplici differentia. ib.

CHORUS.

- Chorus ecclesiasticus probatur. XIV, 267, 5 et seq.
Chori obligatio quibus incumbat. 311, 1 et seq.
Chori obligatio quatenus insit religiosis sub mor-
tali. 316, 15.
Chori obligatio facilius excusatur in religioso,
quam in beneficiato seculari. ib., 16-17.
Chori obligatio beneficiatos obligat sub mortali.
317, 17.
Chori obligatio est definita ad certa templa. 318, 21.
In choro omnes psalmi et versiculi dici debent,
etiamsi organum sonet. 305, 7.
In choris, juxta quam formam recitandum offi-
cium. 319, 3.
In choro, assignatum pro tunc officium est reci-
tandum. 320, 6.
In choro, quominus recitetur assignatum offi-
cium, quatenus Prælati possint dispensare. ib.
In choro, servandus ordo horarum. 321, 7.
In choro, cum omittitur aliquid, est in posterum
reservandum. 322, 10.
In choro, qui versus ad se pertinentes omittit, non
repetiturus, peccat. 324, 3.
In choro, an peccetur, vel satisfiat, submis-
sè recitando. ib., 4 et seq.
In choro, submis-
sè recitans satisfiat officio divi-
no, non vero chori obligationi. 326, 8.
In choro, submis-
sè recitans non consequitur dis-
tributiones, saltem in totum. 327, 10.
In choro, dum alii canunt, non tenetur altera pars
submis-
sè eadem recitare. 330, 18.
In choro, qui partem aliorum submis-
sè recitat,
non peccat et satisfiat. ib.
In choro, dum alii cantant, quæ attentio sit ha-
benda. 334, 20.
Chori integri per diem defectio, ubi est obligatio,
est mortale peccatum, et cujus sit præcipue.
332, 1.
In choro, obligatio horæ unius prætermis-
sio vel
etiam partis sufficientis est gravis; ibi chori de-
fectus, an possit dispensari. ib., 2.

- Choro obligatus, cujus partis omissione peccet
mortaliter. ib., 4 et seq.
In choro, verborum mutilatio, quod peccatum.
333, 10-11.
In choro, non potest convenienter repeti quod est
male cantatum. ib., 11.
In choro, celeritas canendi raro erit mortalis.
336, 12.
In choro, quatenus sit abrogata obligatio recitandi
alias preces præter officium divinum. ib., 13.
In choro addere aliquid officio divino, quæ sit
culpa. ib., 15-16.
Chori obligationi satisfiat qui inservit. 341, 9.
In choro, an sufficiat assistentia sine attentione.
338, 1 et seq.
In choro quæ sit habenda corporis compositio.
342, 14.
Choro quæ tempora sint impendenda. 343, 1 et s.
Chorum et cantum ordinarium cur Societas non
habeat. XVI, 574, 13 — 598, 3 et seq.
Chori et cantus ecclesiastici ordinarius usus minis-
terio prædicationis præponendus non est. 599, 6.
Neque ex ejus defectu præcisè Societas judicari
potest minus perfecta quam aliæ habentes cho-
rum. 600, 7 et seq.
Chori et cantus ecclesiastici usus non tam ordina-
tur ad propriam perfectionem et contemplatio-
nem canentium, quam ad devotionem audien-
tium. ib., 8.
CHORUS ANGELICUS.
Chorus in Angelis quid; et quomodo se habeat ad
Hierarchiam. II, 52, 1.
Novem esse choros, sive ordines constituentes tres
Hierarchias, quomocumque tandem dispo-
nantur, de fide est. ib., 2 et seq.
Chori constituuntur ex Angelis distinctis, non vero
solum ex distinctis officiis ejusdem Angeli. 54, 7.
Chorus infimus, qui ad nostram custodiam depu-
tatus est, Angeli vocabulum commune omnibus
choris sibi appropriat. ib., 8.
De cæteris choris sursum versus, tam quoad ra-
tionem nominis, quam muneris, ac rationem
eos distinguendi. 55, 9 et seq.
Pro diversitate Hierarchiæ imo et chori, diversi-
ficantur specificè Angeli. 60, 3.
Inæqualitas tamen individualis diversitatem in
choris, aut Hierarchiis non arguit. 61, 5.
Chori ejusdem Hierarchiæ differunt genere minus
communi, tres vero Hierarchiæ communi. 62, 8.
Unde uterque modus differendi colligatur. 63, 10.
Genus illud minus commune subdividitur in triplex
aliud genus, quorum quodlibet multas species
infimas complectitur. 65, 14.
Distinctio in choris et Hierarchiis, an fiat spectata
natura, vel etiam gratia. ib., 15.

An talis distinctio incepta in via, vel solum termino Angelorum. 66, 16.
 An duratura sit post diem Iudicii. ib., 17.
 Quo pacto inveniatur etiam in dæmonibus. ib., 18.
 Vide DÆMONES. II.
 Ad choros Angelorum non omnes animæ sanctæ assumuntur. 67, 19.
 Ex omnibus Angelorum choris aliqui de facto peccarunt. 915, 2 et seq.
 Chori Angelorum quo superiores, eo pluribus constant Angelis. 45, 8 — 683, 25-26.

CHRISMA.

Tria miracula virtute sancti chrismatis facta. XX, 624, 11.
 In nocte cœnæ a Christo confectum. 627, 4.
 Quamlibet unctionem significat, specialiter tamen jam supponit pro materia qua unguimur in sacramento confirmationis, quæ ex oleo balsamoque debet esse confecta. 635, 6 et seq.
 Cum a Sanctis oleum appellatur, totum a minore parte significatur. 638, 15.
 Gratis ab Episcopis dandum. ib., 16.
 Facultas conficiendi Chrisma, quo in vertice ungitur baptizatus, potest ab Ecclesia presbytero committi. 644, 12.
 Chrisma conficere ad potestatem Ordinis pertinet. 644, 11.
 In solis et omnibus, quantumvis hæreticis et schismaticis, Episcopis hæc potestas residet ex jure divino, quamvis probabile sit posse Pontificem eam delegare simplici sacerdoti. 645, 14.
 Vide SIMONIA. XIII.

CHRISTIANI.

Mali Christiani lege evangelica obligantur. V, 70, 5.
 Christiani legibus civilibus subduntur. 189, 5.
 Christiani gravius peccant quam gentiles, cæteris paribus, et cur hoc. VI, 559, 15.
 Christianum se negans, per se loquendo, fidem negat. XII, 383, 9.
 Aliquando autem nec contra fidem, nec contra aliam virtutem peccat, saltem mortaliter. 384, 10.
 Christiani, nisi sint apostatæ, nequeunt in bellis Christianorum in mancipia captivari. 755, 13.
 Christianus non peccat recipiendo juramentum ab idololatra, nec fere postulans. XIV, 705, 5-6.
 Christiani per se tenentur scire promissionem esse orationi factam. 91, 3.
 Christiani primæ Ecclesiæ falso suspecti fuerunt quibusdam principibus de negatione politici principatus. XXIV, 203, 2.
 Christiani subjecti sunt potestati legitimæ magistratum, etiam ethnicorum. 218, 4.

Christiani vetantur creare principem infidelem. 219, 6.
 Christianos non liberat character baptismi a jurisdictione principum secularium. 218, 5.
 Christianorum libertas, quæ sit. 223, 18.
 Christianis non interdicitur lege aliqua ut habeant politicos principatus. 220, 10.
 Christiani in sua gubernatione etiam politica multum pendunt a Romano Pontifice. 680, 17.
 Vide PONTIFEX ROMANUS. XXIV.
 Christianorum subjectio civilis dirigenda est a potestate ecclesiastica. 687, 7.

CHRISTUS.

Christus ante prævisum peccatum prædestinatus fuit. I, 283, 11.
 Cur Christus ut hic non sit factus filius Dei, cum sit prædestinatus filius Dei, ut est hic homo. 645, 4.
 Christus in eodem signo rationis ad multa prædestinatum esse, probabile est. 265, 20.
 Christus in eodem signo prædestinatus est, ut homo Deus, et ut gloriosus in corpore, et in anima. ib., 18.
 In Christo Domino est veritas essentialis hominis, non tamen personæ humanæ. 602, 4.
 Christus Dominus cur sit verus homo. 575, 5.
 Quæ de Christo Domino in Scriptura prædicantur, aliquam imperfectionem respectu Patris includentia, quomodo exponi debeant. 582, 7.
 Christus Dominus omnia dona gratiæ, quæ prædestinationis effectus sunt, nobis meruit. 427, 2.
 Duplex Christi Domini, et puri hominis, circa causam prædestinationis hominum, discrimen. 428, 6-7.
 Ut Christus Dominus dicatur meruisse nobis prædestinationem, quid requiratur. 447, 19-20.
 Ipse item est causa meritoria electionis, et prædestinationis hominum. 452, 38.
 Christus Dominus in parabola vineæ intentionem præcipue habuit commendandi peculiarem gratiam suæ vocationis. 123, 20.
 Christus viator intuitive vidit divinam essentiam. 178, 2.
 Ante ipsius adventum nemo vidit. 181, 15.
 Christus Dominus excedit Angelos in visione beata, et ut visio est, et ut beatitudo est. 119, 13.
 Vide PRÆDESTINATIO, ANIMA CHRISTI. I.
 Christus a sanctis Angelis singulariter dilectus, et adoratus in secundo suæ viæ instanti. II, 622, 15 — 628, 13.
 Et ad id tenebantur. 891, 32.
 Christus salvator, et glorificator Angelorum, non redemptor fuit. 640, 9.
 In Christo status merendi, et visio simul dabantur. 646, 13.

- Christus Dominus etiam ante diem **Judicii** crescere non potest in gloria accidentali, licet secundum scientiam infusam variare queat actualem considerationem. 676; 9.
- Christus, qua homo, dicitur minister et missus. 698, 43.
- Christo nascenti, resurgenti et ascendenti, supremi etiam Angeli astiterunt. 699, 47.
- Christus in persona propria post ascensionem ad terras descendisse, probabile. 698, 45.
- Christus non habuit proprium custodem Angelum, sed multos quibus administris uti poterat. 754, 21.
- An noverit futura contingentia in seipsis. 156, 41.
- Christus beatus non est per illapsam divinæ personæ in humanitatem. IV, 61, 18.
- Christus Dominus non solum fuit redemptor, sed etiam verus et proprius legislator. VI, 530, 3.
- Christus nullum præceptum morale addidit positivum in lege nova, nisi in materia prius præcepta. 553, 5.
- Christus aliqua præcepta cæremonialia tradidit; data autem sunt perfecto modo libertati et perfectioni hujus legis accommodata. 539, 16.
- Christus redemptor omnium hominum universalis. 566, 2.
- Christus Dominus præscivit certo et infallibiliter quid Tyrri et Sidonii essent facturi, si illis fides ut Judæis proponeretur. VII, 51, 1 et seq.
- Christus Dominus est quædam gratia externa. 441, 15.
- Christus Dominus habuit prophetiam habituales. 137, 25.
- Christus Dominus obtinuit integræ naturæ statum. 187, 4.
- Non tamen omnia privilegia status innocentie. 193, 8.
- Christus Dominus non solum meruit nobis gratiam sanctificantem, sed etiam gratis datas. 361, 13 et seq.
- Multa nobis meruit præter illa propter quæ mortuus est. 363, 22.
- Per mortem meruit exaltationem sui nominis, et alia propter quæ mortuus non est. ib.
- Utum nobis meruerit dona naturæ, an solius gratiæ. 449, 4 — 456, 7.
- Christum Dominum solum pro his qui salvantur mortuum fuisse, damnatum est Concilio Valentino. 308, 4.
- Christi merita. Vide **MERITUM**. IX, X.
- Christi merita non applicantur hominibus per extrinsecam denominationem aut imputationem, sed per gratiam inherentes. IX, 14, 6.
- Christi meritum tam adultis quam parvulis per baptismum applicatur. 15, 7.
- Christus Dominus multis modis est causa, ut Deo grati simus. 104, 34.
- Justificationis nostræ efficiens, finalis, exemplaris et meritoria causa est. ib.
- Non est dicendus intrinseca causa. ib.
- Non diceretur frustra mortuus, licet ejus merita et gratia homines intrinsece non sanctificarent. 121, 8.
- Christus fuit necessaria causa meritoria nostræ justificationis. 140, 27.
- Christus ob remissionem peccatorum principaliter mortuus est, principalius tamen venit ut homines filios Dei faceret. 179, 21.
- Illius opera, ut satisfactoria, principalius ad remissionem peccatorum fuere ordinata; ut meritoria vero, ad vitam gratiæ et gloriam consequendam offerebantur. ib.
- Christi merita pluries et diversimode nobis applicantur. 181, 26.
- Christus gratior est Deo propter unionem hypostaticam, quam propter gratiam creatam. 263, 33.
- Supposita hac unione, nec de potentia absoluta potuit gratus non esse Deo. ib.
- Illius impeccabilitas a gratia unionis orta fuit. 264, 34.
- Christus per primum actum beatitudinem mereatur, si beatus ante illum non esset. 207, 14.
- Christus adhuc in patria pro nobis Patrem orat. X, 237, 9.
- Non potest dici habuisse præmium infinitum propter solum meritum infinitum, imo nec majus, nisi aucta re data illi in præmium. XI, 481, 61.
- Satisfactio Christi, fundata in promissione et pacto, æqualis fuit ex propria et vera justitia. 546, 50.
- Fuitque ex rigore justitiæ. 547, 51.
- Quomodo stet cum eo pacto meruisse pro Patribus veteris testamenti. ib.
- Christi voluntas, etiamsi ex vi unionis determinata fuit ad non peccandum, erat tamen simpliciter libera ad operandum, etiam quoad substantiam actus. 56, 21.
- Religio in Christo locum habet. XIII, 37, 6.
- An eadem virtute Christus et ejus Vicarius colatur. 55, 7.
- Christi festa, vide **FESTIVITATES** sub particularibus titulis. XIII.
- Christus semper orabat. XIV, 6, 7.
- Christo non fit injuria cum Sancti orantur. 39, 41.
- Christus adhuc vere pro nobis orat. 40, 14-15.
- Christus dupliciter mediator. 39, 10.
- Christus an et quomodo possit orari, ut pro nobis oret. 41, 18.
- Christus non orat pro conservatione unionis suæ humanitatis ad Verbum. 48, 10.
- Christus nobis meruit bona honesta, etsi naturalis ordinis videantur. 72, 12.

- Christus mentali orationi vacabat. 416, 2.
- Christus naturaliter operabatur per sensus, licet esset comprehensor. 193, 10.
- Christus nova præcepta moralia non attulit. 448, 13.
- Christi vota et juramenta. 494, 9-10—890, 4 et seq. Vide VOTI CAUSA EFFICIENS. XIV.
- Christus habuit perfectissimam paupertatem, non tamen fuit incapax domini. XV, 391, 23.
- Eleemosynis non solum sponte oblati, sed emendicando petitis vixit. 598, 8.
- Habuit dominium rerum mobilium in communi. 605, 24.
- Non ita possessionem aut dominium rerum stabilium. 606, 28.
- Christus votum virginitatis emisit; est exemplar omnis castitatis voto consecratæ. 690, 19.
- Christus Dominus cur communem vivendi rationem in terris habuerit, et qua ratione id intelligendum. XVI, 605, 7 et seq.
- Christus omnis gratiæ et meriti fons, secundum quod est Deus felicitatis nostræ pars præcipua. XVII, 2, 2.
- De eo qui est nostræ speciei individuum cur scientia instituat. 3, 4.
- Cur *Sanctus sanctorum* dicatur, et nemo alius præter ipsum. 11, 1.
- Per ejus adventum antiquæ prophetiæ impletæ, et novæ cessarunt. ib.
- Cur *Desideratus cunctis gentibus*, etiamsi ab eis non esset cognitus, a Propheta dictus sit. 20, 1.
- Christus, quando venit in templum, implevit illud gloria, juxta Aggæi prophetiam. 21, 4.
- In ejus adventu quot et quanta prodigia evenerint, ob quæ *cælum et terra mota*, ab eodem dicuntur. ib., 6.
- Christo nascente tres soles apparuerunt. 22, 7.
- Christum verum Messiam jam venisse, variis testimoniis et signis comprobatur. 23, 1 et seq.
- De Christo multa metaphorice dicta, ad litteram intelligentes, Judæi errarunt. 24, 4.
- Sicut etiam errant duplicem ejus adventum non distinguentes. 25, 5.
- Christum verum hominem esse ostenditur. 26, 1.
- Christum verum Deum qui et quot hæretici negaverint. ib., 1.
- Christum verum Deum esse variis locis Scriptura probatur. 27, 1.
- Christum innocentem pro nocentibus mori opus fuit summæ misericordiæ, et non justitiæ nostræ. 54, 7.
- Christum redemptorem corporum, non animarum infideles credentes redarguunt. 55, 3.
- Christus non solum pro hominibus post ipsum futuris, sed etiam pro præcedentibus, mortuus est. 56 4.
- Christus sufficienter tam pro originali peccato quam pro universis hominum peccatis satisfecit. 57, 7 et seq.
- Ea ratione nos redemisse et emisse dicitur. ib.
- Christus non solum pro peccatis quoad culpam, sed etiam pro pœnis eisdem debitis sufficienter satisfecit. 57, 9.
- Christus liberavit nos a potestate dæmonis, et quare. ib.
- Christus januam regni cœlestis antea clausam propterea aperuisse dicitur. ib.
- Et mortem superasse, non ut eam non subiremus, sed ut in ea non permaneremus. ib.
- Christus nobis multo plus profuit quam Adam nocuit. 58, 11.
- Christus, absolute loquendo, ut Deus homo satisfecit. ib.
- Christus non solum Deo, sed etiam hominibus et peccatoribus se subdidit. 61, 17.
- Christus plura operatur secundum intensionem et perfectionem in hominibus, quam peccatum Adæ, licet non secundum extensionem. 88, 67.
- Cur, existente Christi redemptione tam copiosa et infinita, tam pauci homines salventur. ib. et seq.
- Christus non communicat membro suo virtutem ad satisfaciendum modo sibi proprio, sed alio illi proportionato. 183, 5.
- Christum exhibuisse sufficiens remedium ad deletionem omnium peccatorum, est intelligendum de hominibus et non de Angelis. 193, 3.
- Christus non minus principaliter venit propter Adam quam propter alios. 196, 7.
- Christus pro pœna damni quas pœnas sustinuerit. ib., 8.
- Christus qua ratione dicatur esse causa finalis nostræ gratiæ et justitiæ. 220, 12.
- Christus Deus homo factus est, ut esset caput et finis divinatorum operum. 221, 13.
- Christus unigenitus ut Deus, et primogenitus ut homo. 222, 13.
- Christus ut homo est finis propter quem et in cujus honorem Deus omnia creavit. ib.
- In Christi gloriam cedit quidquid hominibus colatum est gratiæ et gloriæ. 225, 19.
- Christi immortalitas est exemplar nostræ immortalitatis, sed nostra mortalitas est exemplum mortalitatis Christi. 235, 6.
- Christus de facto incarnatus est propter redimendos homines, non tantum ab originali, sed etiam ab aliis actualibus. 255, 8.
- Christus qualis fuisset durante innocentie statu. 258, 11.
- Christus venit principaliter ad tollendum peccatum, tam originale quam actuale, sed principaliter ad tollendum originale. 263, 1 et seq.

- Christus non venisset passibilis ad redimendos homines in statu naturæ integræ peccantes. 263, 6-7.
- Christus singulos homines ita dilexit, ut pro eis singulis mori paratus fuerit. 266, 8.
- Christus venit peccatores omnes salvos facere quoad sufficientiam, non quoad efficaciam. 268, 3.
- Christum hominem existere ante omnes creaturas cur necesse non fuerit. 268, 4.
- Christus natus est vigesima quinta Decembris, anno quadragesimo secundo imperii Augusti Cæsaris. 277, 22-23.
- Inter Christi compositionem ex Verbo et natura humana, et nostram ex corpore et anima, quid intersit. 284, 5.
- Christum non habuisse animam rationalem hæresis semper fuit. 296 comment.
- Christus nullo modo instrumentum divinitatis dici potest, sed ejus humanitas, et cur. 300, 8.
- Circa utramque Christi naturam errores varii. 302, 1 et seq.
- In Christo post incarnationem duæ permanserunt naturæ integræ et inconfusæ. 304, 5 et seq.
- In Christo una est tantum persona in duabus naturis subsistens. 309, 4.
- Christus vere et proprie dicitur Deus et homo. *ib.*
- Est una hypostasis, seu suppositum unum. 311, 8.
- Christus est persona composita. 312, 1 et seq.
- Hæc compositio proxime intercedit inter subsistentiam Verbi et humanitatem. 313, 7.
- Et consequenter est compositio ex duabus naturis. 314, 9.
- Christus plus includit quam Verbum. 317, 17.
- Christus quomodo distinguitur a Verbo. *ib.*
- In Christo non esse aliud et aliud, esse tamen aliud et aliud, quomodo intelligendum. 319, 21.
- Christum esse personam compositam rectius dicitur quam Verbum compositum. 320, 23.
- Christus quomodo dicatur quid creatum. *ib.*, 1.
- Christo nihil deest ut sit perfectus homo, quamquam ejus humanitas propria subsistentia careat. 362, 5.
- Christi Dei et hominis major est unitas quam numeralis. 372, 7.
- In Christo est unitas naturæ humanæ, non personæ creatæ. 373, 10.
- Christus, ut includit totum id quod est, non est minor Patre, secus ut constituitur per humanitatem. 376, 1.
- Christo homini qua ratione gratia unionis sit connaturalis. 386, 6.
- Christus exaltationem suæ humanitatis non meruit, sed gloriam et honorem quem post passionem assecutus est. 403, 8-9.
- Christus non est meriti capax, nisi ut Deus homo. 406, 1.
- Christus non potuit mereri prædestinationem incarnationis. *ib.*, 2.
- Christus de potentia absoluta mereri potuit suam incarnationem. 406, 4-5.
- Non tamen de facto meruit. 408, 10.
- Christus non meruit ea quæ suam incarnationem antecesserunt, nisi talia fuerint, quæ ad homines sanctificandos pertinuerint. 409, 13.
- Christum non meruisse continuationem incarnationis, neque ut partes, quæ per nutritionem ei accedebant, a Verbo sustentarentur, probabile est. 410, 18 et seq.
- Tamen contrarium, ut probabilius asseritur. *ib.*
- Christus fundamentum omnis meriti et bonæ operationis. 418, 10.
- Christus habens naturam divinam et humanam, cur sit unum. 449, 4.
- Christus constituitur sua humanitate homo, divinitate vero Deus, relatione vero et subsistentia, persona. 459, 7.
- Christus ut subsistens est persona relativa, ut vero est individuum naturæ humanæ, est quid absolutum. 470, 13.
- Christus ratione humanitatis est univoce homo nobiscum, non ratione personæ. *ib.*
- Christus est unus homo specie cum aliis hominibus. 488, 13.
- Christus quamvis habeat duas naturas substantiales, simpliciter est una substantia. 489, 3.
- Christus assumpsit corpus et animam inter se unita ad componendam humanitatem. 528, 2.
- Christus ex tribus naturis, carne, anima, et divinitate, compositus dici potest. *ib.*, 4.
- Inter Christi et nostram originem diversitas est, quia caro nostra prius concipitur quam animitur, non autem Christi. 546, 4.
- Christus ab initio suæ conceptionis gratus Deo, sanctus et innocens. 573, 1.
- Christus ut homo formaliter ex vi suæ gratiæ unionis fuit absolute et simpliciter sanctus, et Deo gratus. 576, 5.
- Christus eo oleo spirituali fuit formaliter sanctificatus quo fuit unctus, et a quo nomen Christi accepit. *ib.*, 7.
- Christus, ut homo, non indiguit gratia creata ut esset gratus Deo, et sanctus simpliciter. 575, 2-3.
- Christus est subjectum convenientissimum gratiæ habitualis, non vero proportionatum, et illi connaturale. 590, 14.
- Christus in omni statu ab intrinseco est impeccabilis. 592, 5.
- Christo necessarium fuit et debitum speciale auxilium ad non peccandum, et negari ei non potuit. *ib.*
- Christus licet non habuerit habitum fidei, habuit

- tamen habitum quo voluntas bene disponitur ad obediendum fidei. 595, 3.
- In Christo non fuit potentia peccandi, quamvis in eo fuerit liberum arbitrium. 600, 4.
- Christus a principio habuit omnem perfectionem unioni debitam, cujus carentia redemptioni necessaria non erat. 602, 4.
- Christus in instanti conceptionis tam perfectus in sanctitate et scientia fuit, ut nunc est. *ib.*, 5-6.
- In Christo fuit cognitio intuitiva supernaturalium mysteriorum fidei, et abstractiva. 605, 3.
- Christus vere et proprie fuit Propheta. 612, 2.
- Christus finis omnium Prophetarum. *ib.*, 3.
- Christus plenus gratia fuit ut fons, Maria ut aqueductus, cæteri ut rivuli. 636, 12.
- Christus quomodo sit caput nostrum, quantum ad corpus. 639, 1-2.
- Christus proprie est caput Ecclesiæ, aliarum vero rerum dominus. 649, 10.
- Christus membrum corporis Ecclesiæ dici non potest. 650, 11.
- Christus, simpliciter loquendo, ignorantiam non habuit, sed plenitudinem scientiæ. 663, 8.
- Christum decuit similem esse hominibus in natura passibili, sed non in culpa vel defectibus qui culpæ sunt conjuncti. *ib.*, 9.
- Christi sensus nunquam falli potuerunt. *ib.*, 10 et seq.
- Christus quomodo opinionem nullam habuit. 664, 12 et seq.
- Christus de potentia absoluta falli errare non potuit. *ib.*, 15-16.
- Christus habuit omnem scientiam quæ secundum potentiam ordinariam a Deo communicatur alicui intellectui creato. XVIII, 33, 32-33.
- Christus non per sua merita, sed altiori titulo beatitudinem habuit. 34, 4.
- Christus habuit perfectam prudentiam commensuratam potestati excellentiæ, et supremo dominio quod habuit ut homo. 41, 7.
- Christus scientia infusa, quam possint ab Angelo vel homine naturaliter cognosci. *ib.*, 8.
- Christus potissimum de cogitationibus liberis iudicaturus est. 42, 3.
- Christus *brachium Domini* dicitur, quia per eum est miracula operatus. 97, 2.
- Christo Deo aliter tribuuntur passiones humanitatis, quam Christo homini divinitatis actiones. 99, 3.
- Christus est fons gratiæ in genere causæ meritoriae, non efficientis physice. 102, 3.
- Christus per quamecunque actionem et passionem suam eo tempore quo illa existebat, potuit, vel gratiam, vel alios effectus supernaturales efficere. 156, 6.
- Christus cur animæ defectus non assumpserit, sicut corporis. 167 comment.
- Christus reliquit mundum, etiam si in Eucharistia manserit. 178, 2.
- Christus vere nobis est absens et præsens. *ib.*
- Christus ubique est homo*; quomodo hæc propositio sit falsa, vel vera. 180, 6.
- Christus vere fuit localiter motus. *ib.*, 9.
- Christus non potuit mentiri, quia est ipsa veritas. 188, 4.
- Christus accepit status innocentiae et gloriæ perfectionem, excepto corpore impassibili. 199, 3.
- Christus, seu hic homo, est deitas*; propositio hæc admitti potest. 222, 6.
- De Christo partes ejus integrales prædicari non possunt. *ib.*, 7.
- Christus est humanitas et divinitas simul sumptæ*; qualis sit propositio. *ib.*, 8.
- Christus non dicitur, *homo deifer*, sed *Deus carnifer*. 224, 4.
- Sen potius dicendus, *ferens humanitatem*. *ib.*
- Christus non potest dici *homo deificatus*. *ib.*
- De Christo contraria, *ut corporeus et incorporeus, mortalis et immortalis*, dici possunt. 225, 3.
- De Christo quædam dicuntur, quæ de Verbo dici non possunt, et qualia sint. 227, 7.
- Christus et Jesus tam per se et essentialiter est homo, ac Petrus. 229, 4.
- Christus qua ratione dici possit humana persona vel non. 231, 7.
- Christus cur *homo Dominicus* dici non possit. 233, 1.
- Christus factus est homo*, vera est propositio ratione suppositi. 238, 1 et seq.
- Christus non incepit esse*, in rigore vera est propositio. 248, 1 et seq.
- Christus incepit esse Deus*, falsa est propositio. 249, 7.
- Christus, secundum quod homo, est creatura*, quomodo sit vera vel falsa propositio. 250, 1.
- Christus simpliciter non est creatura. 251, 2.
- Christus, secundum quod homo, est Deus*, magis est neganda quam affirmanda. *ib.*, 3.
- Christus, *in quantum homo, est persona humana*, propositio est vera. 253, 1-2.
- Christus est unus, etiamsi prædicatum *unus* masculine sumatur. 256, 2.
- Christus est unum simpliciter, quamvis prædicatum *unum* neutro genere sumatur. 257, 3.
- Christus non potest dici alius et alius. 258, 7-8.
- In Christo, licet sit aliud et aliud, propositio tamen *Christus est aliud et aliud*, neganda est. *ib.*
- Christus est totus homo, et totus Deus*, propositiones veræ sunt, *Totus Christus est homo*, et *Totus Christus est Deus*, non item. *ib.*
- Inter Christum et confirmatos in gratia, quæ sit differentia in ordine ad impeccabilitatem. 291, 23.

Christus voluit efficaciter quidquid Deus voluit ipsum velle, et prout Deus voluit. 309, 2.

Christum habuisse actum contrariam voluntati divinæ impossibile, supposita ejus scientia. *ib.*

Christus in ipsa morte obtinuit plenum jus et perfectum ad omnia præmia quæ secundum legem ordinariam mereri poterat. 332, 7.

Christus magis vult et amat gloriam suam, quam nostram. 339, 6.

Christus non est intelligendus in cognitione procedere ab imperfecto ad perfectum. 340, 7.

Christus non solum ut caput in membra conjuncta influxum habet, sed etiam in separata. 358, 8.

Christus sanctificator Angelorum, justificator et glorificator recte dicitur, non autem redemptor. 386, 4.

De Christo, multa cum hoc addito, *in quantum homo*, prædicantur, quæ simpliciter de ipso dici non possunt. 429, 8.

Christus non potius natura est homo vel hic homo, quam filius Dei. 489, 16.

Christus, ut homo, si esset persona extranea respectu æternæ hæreditatis, posset ad illam adoptari, quantumvis ejus natura esset unita Verbo. 491, 21.

Christus, ut homo, est filius Dei, filiatione consequente gratiam unionis, quæ non est tantum ad primam Trinitatis personam, sed ad omnes, ut sunt unus Deus. 492, 24.

In modo tamen loquendi, non potest simpliciter dici filius suus, seu Verbi, nec Spiritus Sancti, nec Trinitatis. *ib.*

Christus *tolo fere indice Tomi XVII continetur, quare quæ hic non habentur, in propriis ipsorum locis quærenda sunt.*

Nunquam purus homo. XIX, 5, 8.

Non est contentus in lumbis Abrabæ, seminali ratione, sed corpulenta substantia. 158, 1.

Cur dictus Nazareus. 277, 1.

Mediator Dei et hominum proprie ac perfecte. 334, 4.

A dæmonibus cognitus filius Dei. 489, 5.

Propositus Angelis tanquam princeps illorum ac caput. 491, 8.

Qua ratione occasio fuit Angelorum ruinæ. *ib.*

Qua ratione a Judæis cognitus. 495, 5-6.

Christus Mariam plus diligit quam Ecclesiam. 294, 10.

Christi anima non habuit proprium actum penitentiae. XXII, 30, 41.

Christus ut homo an fuerit rex temporalis. XXIV, 229, 15.

Christus an dicendus ens creatum vel increatum. XXVI, 12, 14.

Christi humanitas durationem habet creatam, non tamen sine creata existentia. 913, 3.

CHRISTI PRÆDESTINATIO.

Prædestinatus ante prævisionem peccati non solum ut homo sed etiam ut filius Virginis. XIX, 41, 4.

CHRISTI CONCEPTIO.

Spiritus Sancti virtute facta. XIX, 79, 3.

Quo sensu humana dici possit. 82, 9.

Tota Trinitas illam operata, sed Spiritui Sancto specialiter tribuitur. 160, 1.

Qua ratione Christus de Spiritu Sancto conceptus dicatur. 161, 4.

Licet non sit Spiritus Sancti filius dicendus. 164, 1.

Christus ex B. Virginis substantia conceptus. 166, 1.

Id est ex purissimis sanguinibus ejus. 167, 2.

In ejus utero. 168, 5.

Sine carnis voluptate. *ib.*, 6.

In Christi conceptione omnia concurrunt necessaria ad maternam generationem. *ib.*, 5.

Num Christi conceptio præcise ex sanguine facta sit sine ullo semine. *ib.*, 7.

Num facta ex sanguine menstruo. 169, 9.

Materia fœtus in conceptione Christi immediate transit ex forma sanguinis ad animam rationalem. 182, 4 et seq.

In Christi conceptione Spiritus Sanctus abhibuit totam vim activam quam solet virile semen. 170, 2.

Num Beata Virgo ad Christi conceptionem effective concurrerit. 172, 10.

Christus per potentiam divinam opera viri concipi posset. 173, 2.

Christi conceptio quoad intrinseca primarie facta. 182, 4.

Non vero quoad extrinseca et antecedentia, qualia sunt congregatio sanguinis, etc. 181, 2.

Hæc ipsa instanti fieri non repugnaret. *ib.*

In primo instanti conceptionis potuit Christus sensibili phantasmate uti. 189, Comment.

Christi conceptio quo sensu miraculosa, et quo sensu naturalis. 201, 4.

Quando Christus conceptus, B. Virgo eadem domo cum Joseph habitabat. 118, 5.

Quarto mense a desponsatione Mariæ Christus conceptus. 120, 1.

In utero Virginis novem mensibus integris fuit, et quomodo. 220, 1.

CHRISTI ADVENTUS.

Duplex, et in quo convenient et in quo differant, ubi multa ex Scriptura et Patribus. XIX, 1013, 2 et seq.

De signis secundi adventus, vide JUDICIUM FINALE. XIX.

CHRISTI NATIVITAS.

Sicut flos ex arbore, ita Christus natus ex Virgine. XIX, 3, 3.

Christus de utero matris exivit sine ulla virginei corporis dilatatione, immutatione, injuria. 87, 13-14.

Nativitas Christi ex Virgine majus miraculum quam resurrectio, ex Ambrosio. ib., 13.

Christi nativitate Virginis integritas aucta est. ib.

Quomodo Christi corpus de utero Virginis exiit. ib.

Christi nativitas longe alterius rationis a nativitate ceterorum. 194, 4-5.

Christi nativitas suppositum denominat, non afficit. ib.

Christus natus ex Virgine verissime dicitur. 195, 1.

Christus proprie dici potest bis natus. ib., 2.

Christi nativitas sine ulla sorde perfecta. 215, 4.

Cur Christus in Bethlehem natus. 217, 4.

Cur in diversorio, quodque illud fuerit. 218, 7-8.

Quale fuerit diversorium. ib.

Cur in præsepio. 219, 9-10.

Inter boven et asinum. ib.

Cujus materiæ fuit præsepium; hodie Romæ servatur. 220, 11.

Angelorum manibus Christus susceptus ex utero egrediens. 219, 9.

Quo anno accidit Christi nativitas; quo mense; quo die; qua hora. 220, 1 et seq.

Consuetudinem celebrandi noctem nativitatis Christi Thelesphorus primus induxit. 222, 7.

Christi nativitas convenienter non est manifestata omnibus. 224, 1 et seq. — 235, 6.

Sed aliquibus ut mundus disponeretur, et quibus. 235, 6.

Prodigia in Christi nativitate. 234, 2.

Stella a Magis visa non fuit fatum nativitatis Christi. 247, 1.

CHRISTI GENEALOGIA.

Christus ex familia David, non quia filius adoptivus Josephi, sed quia verus filius filiæ David. XIX,

16, 3.

Genealogiam Christi cur recte Matthæus deduxerit per lineam Joseph. ib., 4.

Genealogia quam Lucas cap. 3 narrat potius ad Christum et Virginem pertinet quam ad Joseph, et late exponitur. 18, 8 et seq.

Genealogia Matthæi cap. 1 naturalis respectu Joseph, legalis respectu Christi, e contrario vero genealogia Lucæ. ib.

CHRISTI FILIATIO.

Christus naturalis filius Virginis. XIX, 179, 2.

Bis filius. 195, 2.

Filius B. Virginis denominatur per relationem creatam veram ac realem ejusdem rationis cum filiationibus aliorum hominum. 203, 7.

Non vero per relationem increatam. 202, 4.

Christus non duo filii, sed unus filius quamvis du-

plici relatione referatur ad patrem et matrem. 205, 13.

Num alii filii plus habeant a matribus, quam Christus a Virgine. ib., 15.

Relatio filiationis ad B. Virginem num ita completa sit in Christo sicut in aliis filiis. ib.

Discrimen ex parte subjecti inter relationem æternam et temporalem Christi. 206, 16.

In Christo non est relatio filiationis adoptivæ ad Deum. ib., 17.

Relatio filiationis ad Virginem adhuc perseverat in Christo. 208, 3.

Christus non dicendus filius totius Trinitatis. 164, 1.

Neque Spiritus Sancti adhuc ratione humanæ conceptionis. ib.

CHRISTI CORPUS SEU CARO.

Substantiam carnis quam Christus sumpsit ex Virgine a Verbo nunquam dimissa. XIX, 7, 2.

Caro Christi in similitudinem carnis peccati. 29, 3.

Christi caro neque in se, neque in parentibus peccato obnoxia. 154, 1 — 156, 1.

Christi caro nubes levis, de qua Isaias. 272, 7.

Christi corpus ante mortem gloriosum non fuit; ubi verba Damasceni subobscura exponuntur. 307, 1 et seq.

Nec dotem claritatis habuit. ib.

Perfectum augmentum habuit in hac vita. 827, 3-4.

Pulcherrimum fuit. 828, 6.

Objectum beatitudinis corporis. 834, 9.

CHRISTI HUMANITAS.

Quo tempore Verbo unita. XIX, 5, 8.

Quo sensu a Verbo dimissa in Christi morte. 633, 1 et seq.

Esse desiit in morte Christi. ib.

CHRISTI GRATIA.

Physice infinita non fuit. XIX, 295, 11.

Quantæ fuerit perfectionis. ib.

Christus in Ecclesia gratiæ fons est, B. Virgo aquæductus gratiæ, sancti vero rivuli, ex Bernardo. 295, 12.

CHRISTI SANCTITAS, VEL SANCTIFICATIO.

Quo sensu Christus ex non sancto sanctus effectus. XIX, 187, Commentar.

Nec prius tempore nec prius natura fuit homo quam sanctus. ib.

Ejus humanitas prius natura non tempore. ib.

CHRISTI IMPECCABILITAS.

Christus ut significat Deum hominem, quacumque ratione concipiatur, originale peccatum contrahere non potest. XIX, 81, 8.

In Adam non peccavit. 156, 1.

CHRISTI DIGNITAS.

Christus Angelis propositus tanquam princeps ac caput. XIX, 491, 8.
 Multa quæ ad Christi dignitatem spectant, vide infra verbo ASCENSIO, et seq. XIX.

CHRISTI MANIFESTATIO.

Tres fuerunt pastores quibus Christi nativitas per Angelos manifestata est. XIX, 235, 6.
 Quo in loco. ib.
 Simoni et Annæ in Templo manifestatus. ib.
 Magis manifestatus. ib., 7.
 Quidam Magos quibus Christus manifestatus quamplures fuisse existimant. 236, 1.
 Et maleficos fuisse, non reges. ib.
 Sed fuerunt tantum tres. ib., 2.
 Et sapientes astrologi, non malefici. 237, 3.
 Illorum nomina et munera. ib., 3-4.
 Verisimile reges fuisse. ib., 4.
 Cur Magi potius quam reges ab Evangelista dicuntur. ib.
 Ex Arabia Felice venerunt. 239, 5.
 Cur obtulerunt illa munera. 240, 7.
 Invenerunt Christum in Bethlehem. 241, 1.
 Adorarunt in eodem loco in quo natus. ib., 2.
 Quot diebus Bethlehem pervenerunt. 242, 5.
 Qua die contigit adoratio Magorum. ib., 3.
 Quando illis apparuit stella. 243, 7.
 De stella quæ Magis apparuit, vide STELLA. XIX.
 Cur reges ab stella ducti nihilominus rogarunt de puero. 246, 10.
 Stella a Magis visa Jesu nati fatum non fuit. 247, 1.
 Vaticinio Balaam permoti ad sequendam stellam. ib., 2.
 Fidem habebant de adventu Messisæ ex majorum traditione juxta Chrysologum. ib.
 Præter externum signum stellæ interno lumine illustrati. 248, 3.
 Magistri Judæorum a Christo facti. ib.
 Insignis Magorum fides et religio. ib.
 Cur eo ordine Christus manifestatus, ut prius Judæis, deinde gentibus, iterum Judæis. 235, 7.

CHRISTI CIRCUMCISIO.

In circumcissione exemplum obedientiæ a Christo exhibitum. XIX. 250, 1.
 Non fuit Christus subjectus præcepto circumcissionis per se et ex vi præcepti. 252, 1.
 Sanctum et honestum Christum circumcidi. 253, 5-6.
 Christi circumcisio non est facta sine speciali revelatione B. Virginis et Josepho facta. ib., 6.
 Maxime decuit Christum circumcidi, et quibus de causis. 254, 9.
 Lapsus Nicephori asserentis Christum in domo Joseph circumcisum. 255, 10.
 In eodem diversorio circumcisus in quo natus. ib.

Præputium Christi a Virgine servatum. ib., 11.

NOMEN JESUS.

Propriissime et aptissime convenit Christo; non ita aliis, quibus in Scriptura sacra impositum est. XIX, 257, 5-6-7.
 Et in quo consistat hæc proprietas, et num hoc nomen adhuc materialiter aliter alteri fuerit impositum. ib.
 Hoc nomen ipso die circumcissionis impositum divina auctoritate. 256, 3.
 Ad B. Virginem præcipue pertinuit Christo nomen imponere, Joseph tamen exclusus non est. ib., 4.
 Christus in sacra Scriptura plus quam triginta nominibus appellatur. 257, 6.
 Hoc tamen cætera omnia in se continet. 259, 8.
 Cur Christus Jesus appellatus. 258, 7-8.
 Et non Emmanuel, ut prædixerat Isaias. 259, 8.

NOMEN CHRISTUS.

Nomen Christus commune regibus et sacerdotibus, sed Christo per antonomasiam convenit. XIX. 257, 6.
 Nomen dignitatis. ib.
 Justi et sancti Christi etiam dicuntur, id est, gratia uncti. ib.
 Significat hoc nomen in sacra Scriptura, Messiam promissum et regem, et sacerdotem futurum. ib.

CHRISTI PRÆSENTATIO.

Convenientissimum fuit Christum in templo præsentari ac offerri. XIX, 263, 3.
 Quibus de causis. ib.
 Christus non tenebatur hoc præcepto; et qua ratione illi applicanda verba legis de masculo aperiente vulvam. 264, 5-6.
 Parentes Christi sacrificium pauperum obtulere in præsentatione, et cur ita. 266, 10.
 Singularis Origenis sententia circa B. Virginis oblationem. 267, 12.
 Alia, vide MARIE PURIFICATIO. XIX.

CHRISTI FUGA IN ÆGYPTUM ET REDITUS.

Quo tempore fugit. XIX, 269, 1.
 Cur Christus fugere voluit. 270, 2.
 Ad Christi ingressum in Ægyptum idola corruiſe incertum. 272, 7.
 Arbor sese flexit ut ingredientem adoraret. ib.
 Latuit Christus in Heliopoli civitate secundum Anselmum. 275, 6.
 Quantum commoratus apud Ægyptios. ib., 7-8.
 Quo anno ætatis rediit Christus. ib.
 Cur rediit ad Nazareth. 276, 9-10.
 Cum Christus rediit, Archelaus rex erat in Judæa, Herodes tetrarcha in Galilæa. ib., 11-12,

CHRISTI VITA ANTE BAPTISMUM.

- Habitavit in Nazareth cum parentibus. XIX, 277, 1.
 Pauperem vitam duxit, non tamen mendicavit, saltem ante prædicationem. ib., 3.
 Communem vitam in exterioribus egit. ib.
 Duodecimo ætatis anno mansit Hierosolymis cum doctoribus disputans. 278, 5.
 Et cur ita. ib.
 Parentibus obediens fuit juvansque in domesticis. ib., 6.
 Fabrillem artem exercuit, etiam solus post mortem Joseph. ib.
 Ætate, sapientia, et gratia profecit. 279, 7.
 Miracula non fecit ante illud in Cana Galilææ quod primum fuit. ib., 8.

CHRISTI BAPTIZATIO.

- Christi baptizatio conveniens, et cur. XIX, 383, 2.
 Christus suo baptizate nobis profecit. 384, 3.
 Non oportuit suo baptizate baptizari. 385, 8.
 Neque alio legali aut veteris legis. ib., 9.
 Christi baptizatio num acciderit eodem die, quo nuptiæ in Cana Galilææ, et Magorum adoratio, quo mense et die. 389, 4.
 Inter Christi baptizatem, et nuptias in Cana annus intercessit. 390, 5.
 Et quid hoc tempore Christus egit. ib.
 Christus anno decimo quinto imperii Tiberii Cæsaris baptizatus. 394, 1.
 Anno trigesimo ætatis suæ inchoato, et cur ea ætate. 393, 7.
 Post tres, vel quatuor menses, ex quo Joannes baptizare cœpit. 395, 10.
 Cur cœli aperti cum Christus baptizatus. 397, 1.
 Vide CÆLI. XIX.
 Cur Spiritus Sanctus super Christum baptizatum descendit. 400, 1.
 Aliter tunc descendit in Christum quam in Apostolos ac alios. ib.
 Qua ratione Christus dicatur Spiritu Sancto unctus in baptizate. ib.
 Cur in Christi baptizate Spiritus Sanctus in specie columbæ apparuit. 400, 2.
 Vide COLUMBA. XIX.
 Cur vox Patris audita. 402, Comment.
 Vide vox. XIX.
 Tria hæc signa ab omnibus qui aderant percepta. 405, 1 et seq. — 406, 2 et seq.
 In Christi baptizate expressa Trinitatis representatio. 408, 8.
 Baptizatus quo Christus baptizatus non fuit baptizatus gratiæ. ib., 9.

CHRISTI CONVERSATIO SEU VIVENDI RATIO.

- Christum inter reliquos homines communem vitam agere conveniens fuit. XIX, 413, 1 et seq.

- Et ante baptismum, et cum docere cœpit, et prædicare. ib.
 Contemplationi nonnunquam vacabat ab externis cessans. 414, 3.
 Activam et contemplativam conjunxit. ib.
 Non semper exercuit actus ex objecto perfectissimos. ib.
 Austerum vitæ genus secutus non est. 422, 1-2.
 Neque illi necessarium fuit. 424, 4.
 Comparatio modi vivendi Christi cum modo Joannis Baptistæ. 426, 6.
 Christi vivendi ratio moderatissima, magis tamen austera quam blanda. 427, 7.
 Christi victus. 422, 2.
 Vestitus. ib.
 Tunica Christi inconsutilis. ib.
 A Virgine contexta. 582, 4.
 Nonnunquam eximie austeritatis exempla Christus exhibuit. 424, 4.
 Quibus corporis afflictionibus usus. 426, 5.
 Calceis usus. 427, 9.
 Nonnunquam etiam sandaliis. 428, 12.

CHRISTI RELIGIO.

- Religiosum vitæ statum qui per tria vota constituitur Christus professus non est. XIX, 422, 19.
 Vitam instituit habentem excellentius quidquid perfectionis est in vita religiosa. ib.
 Capax voti fuit. 415, 4.
 Neque indecens fuisset eum aliquid vovere. ib.
 Incertum autem est an quidquam voverit. 416, 5.

CHRISTI PAUPERTAS.

- Christus paupertatem servavit et coluit. XIX, 416, 6.
 Quem modum paupertatis servavit ante baptismum circa usum rerum mobilium et immobilium. 417, 7.
 Quem post baptismum. ib., 8.
 Explicantur loca duorum Pontificum, quæ videntur contraria circa Christi paupertatem. 419, 14.
 Votum paupertatis num Christus emisit. ib.
 Libere Christus paupertatem exercuit, contra Armachanum. 420, 15.
 Num Christus aliquando mendicaverit. ib., 16 et seq.

CHRISTI DOMINIUM.

- Christus ratione naturæ et voluntatis humanæ proprii domini capax. XIX, 415, 4.
 Christi paupertas non exclusit excellens et divinum dominium in omnes creaturas. 417, 7.
 Quarum rerum dominium habuerit ante baptismum et post baptismum. ib., 8-9.
 Aliquarum rerum dominium habuit in communi et simul cum discipulis, aliquando in particulari, interdum nihil proprium habuit, sed omni dominio caruit saltem quoad actum, licet non quoad professionem. 418, 10 et seq.

CHRISTI CASTITAS.

- Christus perpetuam virginitatem servavit. XIX.
415, 2.
Non constat virginitatem Deo vovisse. ib., 3.

CHRISTI OBEDIENTIA.

- Christus qua ratione obedientiæ præbuit exemplum. XIX, 250, 1.
Obedientiæ votum non emisit. 415, 2.
Parentibus, Principibus, et Republicam gubernantibus juxta communem legem obediit. ib.
Christus prima ac præcipua exempla vitæ suæ in virtute obedientiæ constituit. 424, 4.

CHRISTI ORATIO.

- Christus oravit in deserto. XIX, 439, 5.
Et in horto. 542, 1.
Et ea oratio quantæ efficaciam. 591, 8.

CHRISTI SECESSUS IN DESERTUM.

- Christus ab Spiritu Sancto in desertum ducitur. XIX, 438, 1.
Non motu corporali externo et violento, sed interno instinctu, et spiritali motione. ib., 2.
Cur secessit in desertum; ubi multa ex Patribus. 439, 4.

CHRISTI JEJUNIUM.

- Christus quadraginta diebus jejunavit in deserto. XIX, 441, 1.
Et cur. ib.
Nullum omnino cibum potumve sumpsit. ib., 2.
Jejunium Christi naturali virtute fieri non potuit. 442, 4.
Supernaturali virtute miraculorum effectrice jejunus permansit. ib.
Non esuriit Christus donec jejunii dies expleti. ib., 5.
Quare esurire voluit. ib.
Mysterio non caruit quod tot diebus famem non senserit, postea esurierit. ib.

CHRISTI TENTATIO.

- Christus cur tentari se permisit. XIX, 431, 1.
Cur dæmon tentare ausus Christum Dominum. 432, 2.
Cur dæmon Christum aggressus verum Deum non noverat. ib., 3.
Dæmoniorum princeps Christum tentavit. 433, 5.
Per delectationem seu concupiscentiam tentari Christus non potuit. ib., 7.
Christi tentatio expleto jejunio accidit. 443, 2.
Num quadragesimo die, vel post quadragesimum acciderit. ib. et seq.
Tentationes continuæ acciderunt sine dierum interpolatione. 444, 6.

- Num aliis tentationibus tentatus sit Christus præter eas quas Evangelistæ narrant. ib., 7.
Christus in deserto tentatus. 446, 9-10.
Non omnes tentationes in deserto acciderunt. ib., 11.
Secunda tentatio in pinnaculo templi accidit. ib.
Tertia in monte excelso. ib.
Quomodo Christus ductus in pinnaculum, et in montem. ib., 12.
Post ultimam tentationem Christus in desertum reducitur. 447, 13.
Quæ fuerit materia tentationum Christi. ib., 1.
Quæ malitia in illis latuerit. ib.
Sapientia Christi et virtus in resistendo. 448, 2.
Exemplum præbet Christus, quomodo tentationes vincendæ. ib., 3.
Quo ordine Christus tentatus. ib., 4.
Qua specie seu figura dæmon accessit. 449, 5.
Per externum sermonem tantum tentare potuit. ib.

CHRISTI DOCTRINA ET PRÆDICATIO.

- Christus discipulos congregare cœpit. XIX, 450, 1.
Cur Christus Judæis potius quam gentibus prædicavit. ib.
Christus non solum Judæorum doctor, sed etiam gentium. ib.
Cur fidei doctrinam ante mortem gentibus prædicari noluit. 451, 2.
Quomodo Christus dicatur semper publice docuisse. 453, 1 et seq.
Cur Christus doctrinam suam scriptis non crederit. 455, 1.
Fueritne Christi epistola ad Abagarum. 456, 4.
Christus omnium doctor a Patre missus. 457, 1.
Potestas docendi per se Christo convenit ratione unionis hypostaticæ. 458, 2.
Angelos etiam illuminare potest. ib.
Facultas docendi major in Christo quam in ulla creatura. ib. 3.
Singulare in Christo quod ita doceat, ut nunquam didicerit. ib.
Excellentia doctrinæ Christi. ib.
Prudentissime egit Christus constanter docendo et corripiendo Judæos etiam cum illorum offensione. 460, 3.
Tempus prædicationis Christi quantum. 461, 1 et seq.
Christi prædicatio seclusis etiam miraculis ad fidem obligaret. 481, 4.

CHRISTI MIRACULA.

- Christus convenientissime miracula fecit. XIX, 467, 1.
Miraculosæ conversiones a Christo factæ. 478, 2.
Miraculosa Christi præsentis occultatio. ib., 3.
Miracula quæ circa se ipsum operatus est Christus excellentissima. 480, Comment.

Primum Christi miraculum in Cana Galilææ. 279, 8.
 Christi miracula, aptissima media ad ejus doctrinam suadendam. 481, 3.
 Simpliciter necessaria non fuerunt, ut ejus doctrina prudenter credi posset. ib., 4.
 Sed quodam modo ad illam confirmandam, et sufficienter proponendam. 482, 6.
 Tenerenturne Judæi in Christum credere si miracula non fecisset. 483, 9.
 Miracula Christi per se sola sufficientia non erant ad cognoscendum ipsum esse Messiam. 484, 3.
 Conjuncta prophetiis evidenter id ostendebant. ib., 4.
 Similiter conjuncta testimonio ipsius Christi convincere poterant morali evidentiā in testificante. 485, 6.
 Christi miraculis convicti sunt dæmones ad credendum illum esse Messiam. 487, 1.
 Impediti enim non sunt. 488, 3.
 Veritas miraculorum Christi evidenter a dæmone cognita. ib.
 De cognitione Christi, quam dæmones habuerunt, vide *DÆMON*. XIX.
 De cognitione Christi, quam habuerunt Judæi ratione miraculorum, vide *JUDÆUS*. XIX.
 Miraculum fuit Christum morti proximum voce magna clamasse. 632, 9.
 De miraculis quæ in Christi morte acciderunt, vide *PRODIGIUM*. XIX.

CHRISTI TRANSFIGURATIO.

Christi transfiguratio, quid sit. XIX, 500, 4.
 Claritas Christi in transfiguratione, qualis. 502, 1.
 Miraculosa fuit. ib., 2.
 Non tamen dos corporis gloriosi. ib., 3.
 Unde manaverit. 503, 5.
 Claritas vestium. ib., 6.
 Cur transfiguratus coram aliis. 505, 1.
 Cur ex iis alii Christum præcesserunt, alii sequebantur. ib.
 Cur fuerint Moyses et Elias potius quam alii. ib., 3.
 Cur coram Petro, Joanne et Jacobo. ib., 4.
 Christi facies vere sensibiliter splenduit. 507, 1.
 Sententia Damasceni de fulgore faciei Christi explicatur. ib.
 Sententia Nazianzeni de claritate corporis Christi explicatur. ib.
 Christum transfigurari non aliud fuit, quam corpus ejus eximie gloriæ claritate sibi ipsi inhærente, de novo affici. 509, 4.
 Illa claritas altioris ordinis, quam claritas solis. ib., 5.
 Corporeis oculis visa ab Apostolis quamvis confortatis. ib. 6.
 Tantum fuit in extima superficie corporis Christi. 510, 8.

Totum corpus ex claritate perfusum. ib., 9.
 Vestes Christi quomodo splenduerint. ib.
 Elias vere in propria persona apparuit. 511, 2.
 Unde adductus. ib.
 Moysis anima proprio corpori conjuncta affuit. ib., 3.
 Corpora Moysis et Eliæ splendida etiam apparuerunt. 513, 9.
 Quomodo fuerint a Petro cogniti. ib., 10.
 Quo tempore transfiguratio accidit. 514, 1.
 Quo loco. ib., 2.
 Cur in monte Thabor. ib.
 Quo ordine. ib., 3.
 Cur Christus jussit discipulos tacere. ib.

CHRISTI CŒNA.

Cœna Domini ante passionem quo die accidit. 657, 8 et seq.
 De aliis cœnis apud Simonem, etc., vide *CŒNA*, quid egit statim post cœnam. XIX.

CHRISTI TESTAMENTUM.

Christi testamentum, quid sit. XIX, 589, 1.
 Christus testamentum condidit ante mortem. Non vetus seu temporale, sed novum, et æternum. ib., 2.
 Sententia asserens Christum in cruce testamentum condidisse. ib., 3.
 Ut caput et pontifex Ecclesiæ nullum testamentum condidit pendens in cruce. 591, 7.
 Sed in cœna quoad id quod in eo præcipuum est, quamvis aliqua quæ pertinent ad ejus integritatem aliis temporibus instituerit. 594, 15.
 Ut privatus homo proprie testamentum non condidit. ib., 16.

CHRISTI PASSIO COMMUNIS.

Christi anima quomodo dicatur passa secundum omnes suas potentias tam inferiores quam superiores. XIX, 528, 3.
 Christus Dominus veras passiones sustinuit, et non tantum secundum speciem. 530, 2.
 Christus suscepit eas passiones corporis, quas naturali modo ab hominibus pati poterat. 531, 4.
 Circa Christi passionem nihil leviter fingendum. ib., 6.
 A Deo immediate nihil passus est Christus, neque a dæmone. ib., 4.
 Christi passio quo sensu dicatur a Deo præordinata. 572, 1.
 Christi passio num fuerit proprie et in rigore sacrificium. 608, 1.

CHRISTI DOLORES.

Christus dolorum genera tot cur perferre voluit. XIX, 531, 6.
 Christi dolores quo sensu dicantur per se sufficientes ad condignam satisfactionem pro peccatis. 531, 3.

Insignis hæreticorum blasphemia circa Christi dolores et penam damni. 530, 1.
 Dolores Christi maximi ac vehementes. 532, 1.
 Vehementiores ac intensiores quam secundum potentiam ordinariam in homine esse possent. ib., 3.

Ubi pulchre comparantur dolores Christi cum doloribus martyrum. 535, 8.
 Dolor Christi minor quam dolor inferni, aut purgatorii. 537, 13.

CHRISTI TRISTITIA.

Non fuit tam vehemens in Christo de malis quæ passus est, quam in damnatis. XIX, 533, 4.
 Nec objective, nec intensive. ib.
 Quod non tollit quo minus Christus condigne satisfecerit pro pœnis, quas homines erant subituri. 534, 5.

Christi tristitia omnem aliam, quæ de rebus humanis esse potest, superavit. Ubi causæ tantæ tristitiæ recte ponderantur. 534, 6.

Ab his quæ consolari poterant mentem avocabat. ib., 7.

Num Christi tristitia secundum se sufficeret ad illum extinguendum. 631, 7.

CHRISTI VENDITIO.

Christus a Juda venditus. XIX, 538, 1.
 Quo die. ib., 2.
 Cur vendi permissus. 539, 6.
 Cur Judæi pecuniis emerint. ib., 7.
 Cur Judas vendiderit. ib. et seq.
 Quo pretio venditus. 541, 12 et seq.
 Quanti valoris argentei quibus venditus. ib., 15-16.

CHRISTI SUDOR SANGUINEUS.

Christus verum sanguinem emisit sudans in horto. XIX, 543, 3.

Verba Luæ Christi sudorem narrantis canonica. ib.
 Quid eo sudore significatum. ib.
 Absque miraculo accidit ex vi afflictionis internæ. 544, 4.

Et explicatur Hilarius : illa sanguinis emissio ex fortitudine et audacia magis quam ex timore provenit aut tristitia. 545, 7.

CHRISTI CONFORTATIO.

Christus ab Angelo confortatus. XIX, 545, 8.
 In forma sensibili et humana Angelus Christo apparuit. ib.

Non est Christus ab Angelo doctus aut illuminatus. ib.

Incertum quis fuerit ille Angelus. ib.

CHRISTUS OSCULO TRADITUS.

Judas osculo Christum tradidit. XIX, 545, 1.
 Cur Christum osculatus. 546, 2.

Osculum Judæ prima injuria Christo illata in passione. ib.

In eo actu et Christi patientia et Judæ ingratitude satis ostensa. ib.

De aliis quæ ad Judam pertinent, vide verbo JUDAS. XIX.

CHRISTI COMPREHENSIO.

Milites retro cadunt ad Christi verbum. XIX, 547, 7.

Cur potius retro quam in faciem. ib.

Christus a discipulis deseritur. 546, 3.

An peccaverint. ib., 5.

Quis fuerit ille adolescens qui fugit relicta sindone. ib., 4.

Christus comprehenditur. 547, 6.

Qua hora noctis. 547, 1.

Petrus servi auriculam abscindit. 547, 8.

Christus abscissam restituit. ib.

Num Petrus eo facto peccaverit. ib. et 10.

CHRISTI ACCUSATIONES ANTE PRÆSIDES.

Christus ad Annam primo ducitur ; et cur. XIX, 549, 1.

Ad Caipham ducitur. ib., 2.

De alapa et aliis injuriis. ib.

Cur Christus in faciem percussus pro se respondit. 550, 3.

Ad Pilatum ducitur. ib.

Et ad Herodem. ib.

CHRISTUS NEGATUS A PETRO.

Christus ubi et quoties a Petro negatus. XIX, 550, 1-2.

Conciliantur Joannes et Matthæus circa locum negationis. 551, 3.

Conciliantur Evangelistæ circa historiam negationum. ib., 4-5.

Petri negationes quomodo ante galli cantum fuisse dicantur. 553, 6.

Petrus in Christi negatione graviter peccavit. ib., 8.

Quanquam frustra a nonnullis excusetur. ib.

Fidem non amisit, sed solum charitatem. 554, 9.

Cur labi permissus. ib., 10.

Petrum facti sui vehementer pœnituit veniamque consecutus. 555, 11.

Aspectus Christi intuentis Petrum, qualis. ib.

CHRISTI FLAGELLATIO.

Christus flagellatus ante mortis sententiam. XIX, 556, 2.

A Pilato quidem ut Judæis satisfaceret, ipse vero flagellari voluit ut satisfaceret Patri. ib., 3.

Læsus gravissime. 557.

Alligatus columnæ. ib.

Quæ hodie Romæ servari dicitur. ib.

A Romanis militibus. ib.

Flagellum quale fuerit. ib.

Numerus plagarum. 558, 5.

CHRISTI CORONA SPINEA.

Christus spinis coronatus non tamen jussu Pilati,
etc. XIX, 558, 2.
Corona qualis fuerit. ib.
Numerus spinarum. ib.
Quomodo capiti imposita. ib., 3.

CHRISTI FLAGELLATI CONTUMELIA.

Christus post flagella gravissimis contumeliis af-
fectus. 558, 4.
In locum publicum adductus in majorem contu-
meliam. ib.
Quoties nudatus. 559, 5.
Nudus omnino permansit. ib.
Chlamyde induitur, et arundo manibus imponi-
tur, qualis fuerit illa vestis. ib., 6.
Quid ea veste, corona, arundine significatum. 560, 7.

CHRISTUS INJUSTE DAMNATUS.

Christus Pilati sententia damnatus ad crucis sup-
plicium. 560, 1.
Quid Judæos moverit ut id peterent. ib., 2.
Pilati peccatum in Christi damnatione levius pec-
cato Judæorum. 561, 3.
Quam potestatem Pilatus habuerit circa Christi
personam. ib., 4.
Pilati sententia quibus capitibus iniqua. 562, 5.
De aliis quæ ad Pilatum pertinent vide PILATUS. XIX.

CRUCIS BAJULATIO.

Christus bajulat crucem; ubi conciliantur Evange-
listæ, et multa adducuntur ex Patribus in com-
mendationem crucis et cruciferi. XIX, 562, 1.
Cur Christo imposita crux. ib.
Quomodo Christus a Simone Cyreneo in bajula-
tione crucis adjutus. 563, 2.
Crucis magnitudo, et partes ac figura. ib.
Beata Virgo Christo occurrit crucem gestanti;
quamvis ex mulieribus illis non fuerit quæ Chri-
stum flebant. 564, 4.
Nec facta est semimortua. ib.

CHRISTI CRUCIFIXIO.

Christus in cruce positus et supplicio affectus. XIX,
565, 2.
Clavis affixus; et cur ita. 566, 4-3.
Cur voluit in cruce pati; ubi de acerbitate et
ignominia mortis in cruce. 520, 1-2.
Qua hora crucifixus. 672, 4.
Num in terra vel in aere crucifixus. 566, 6.
Quot clavis affixus. 567, 7.
Christus omnino nudus in cruce fuit. 568, 2.
Cum spinea corona. ib., 3.
De peccato crucifigentium Christum, vide PECCA-
TUM MORTALE. XIX.

CIRCUMSTANTIÆ CRUCIFIXIONIS CHRISTI.

Christus convenienti loco passus, seu crucifixus.
XIX, 572, 1.
Scilicet Hierosolymis. ib., 2.
Extra portam civitatis. 573, 5.
In monte Calvarie. ib., 6.
In quo Adam sepultus dicitur. 574, 7.
Mons Calvarie, in quo Christus crucifixus, idem
fuit cum illo, in quo Abraham filium sacrificari
voluit. 575, 10.
Cur ille mons Calvarie appellatus. ib.
Christus cum latronibus crucifixus, et cur. 576, 1.
Conciliantur Evangelistæ circa latronum impro-
peria. ib., 2.
De aliis quæ ad latrones pertinent, vide LATRO.
XIX.
Milites Christi vestimenta dividunt et sortiuntur.
581, 1.
Quid eos moverit; quomodo facta est divisio.
ib., 2.
Quæ et quales fuerint illæ vestes. ib.
Quomodo facta sortitio. 582, 3.
Quid mysterii in hac divisione et sortitione. ib., 4.

TITULUS CRUCIS CHRISTI.

Quando affixus. XIX, 582, 1.
Cur cruci Christi affixus, non latronum. ib., 2.
Quid continebat. 583, 3.
Cur Pilatus hujusmodi titulum scribi jusserit. ib., 4.
Quo sensu jusserit scribi regem Judæorum; et an
Christus rex fuerit habitus a Pilato. 584, 5.
Titulus crucis ter scriptus, tribus scilicet linguis,
et cur. ib., 6.

CHRISTI POTUS EX ACETO.

Christo in loco Calvarie bis potus exhibitus. XIX,
585, 2.
Semel ante crucifixionem. ib., 3.
Num bis ante crucifixionem; ubi conciliantur
Evangelistæ de vino et aceto. ib., 4.
Quare fuerit vinum myrrhatum quod Christo ex-
hibitum est. ib.
Cur Christus bibere noluit. 586, 5.
Christo jam crucifixo spongia aceto plena offertur.
587, 6.
Et quomodo spongia hyssopo imposita; ubi con-
ciliantur Evangelistæ de hyssopo et calamo. ib.
Quoties acetum Christo datum in cruce pendenti,
post quæ verba; ubi conciliantur Evangelistæ.
ib., 7.
Sitis Christi in cruce pendenti unde orta. ib.
Acetum Christo in cruce cur datum. ib., 8.
Quando datum Christo in escam fel. 588, 9.

CHRISTI VERBA SEPTEM IN CRUCE.

Primum: Pater, dimitte illis, etc. XIX, 591, 8.

Quæ Christi virtutes hoc verbo ostendantur. ib.
 Christus in eo pontificem se ac mediatorem ostendit. ib.
 Quomodo hæc Christi oratio exaudita. ib.
 Secundum : Hodie tecum eris, etc. 392, 9.
 Hoc verbo pontificia dignitas et excellentiæ potestas significata. ib.
 Tertium : Mulier, ecce, etc. ib., 10.
 Pietas in matrem hoc verbo ostensa. ib.
 Christus hoc verbo ad Virginem ut ad parentem locutus. ib.
 Ex quo affectu hoc verbum ortum. ib.
 Cur matrem Joanni potius quam alteri commendet. ib.
 Relatio matris et filii in Virgine et Joanne ex hoc verbo secuta non est. ib.
 Sed singularis mutui amoris affectus illis impressus. ib.
 Quartum : Deus, Deus meus, etc. 593, 11.
 Hæc verba divinitatis ab humanitate separationem non significant, sed totius consolationis carentiam, ubi quorundam Patrum subobscura verba explicantur. 634, 5.
 Quintum : Sitio, etc. 593, 11.
 Hæc sitis unde orta. ib.
 Sextum : Consummatum est. ib., 12.
 Indicat completas de passione prophetias. ib.
 Septimum : Pater, in manus, etc. ib., 13.
 Affectum erga Patrem ostendit. ib.
 Et certitudinem ac securitatem, quod ejus spiritus esset sub tutela et protectione Dei. ib.
 His septem verbis testamentum novum nullatenus conditum. 594, 14.

CHRISTI MORS.

Christus vere mortuus. XIX, 630, 2.
 Christi mors in se miraculosa non fuit, sed naturalis, quamvis miraculum supponens. ib., 4.
 Nihilominus fuit violenta. 632, 11.
 Christus voluntate sua naturalis mortis tempus non antevertit. 630, 4.
 Sed tunc secuta est mors, cum naturales dispositiones defuere. ib.
 Cur Christus prius inclinavit caput, quam emisisset spiritum. ib., 5.
 Miraculum quod Christus morti proximus voce magna clamaverit. 632, 9.
 Mors Christi voluntaria. ib., 12.
 Et quomodo illam Christus vitare posset. 595, 2.
 In Christi morte animæ et corporis separatio facta. 633, 1.
 Humanitas Christi esse desiit. ib., 2.
 Unio humanitatis ad Verbum destructa. ib.
 Non tamen unio Verbi ad corpus et animam, et explicantur subobscura verba quorundam Patrum. ib., 4.

In morte Christi nova forma cadaveris inducta in ejus materiam. 636, 5.
 Hæc forma num hypostatice Verbo unita. 637, 7.
 Corpus Christi mortuum idem cum vivo quomodo fuerit. 635, 2-3-4.
 De prodigiis in Christi morte, vide verbo prodigium. XIX.
 Christi mors quo anno ætatis ejus accidit. 645, 7.
 Quo mense. 669, 2.
 Quo die. ib., 1.
 Qua hora. 672, 4.
 Christi mors quomodo operata nostram salutem. 629, Comment.

CHRISTI SANGUIS.

Christi sanguis effusus in passione mansit unitus Verbo. XIX, 824, 6.
 Christi sanguis cum aliis humoribus reassumptus in resurrectione. 822, 1-2.
 Num fuerit corruptus cum effusus est. 825, 7.
 Maneatne adhuc aliqua gutta sanguinis Christi in terris. 826, 9.

VULNUS LATERIS CHRISTI.

Christi latus lancea perforatum post mortem. XIX, 685, 2.
 Cur Eva de costa Adæ dormientis educta figura Ecclesiæ de latere Christi dormientis in cruce formata. 686, 3.
 Quodnam Christi latus vulneratum. ib.
 Ex Christi latere verus sanguis aquaque manavit. Et quid in hoc significatum. 687, 4.
 Aqua et sanguis permixtane fluerint, an separata. 688, 5.

CAUSÆ PASSIONIS CHRISTI.

Christus quo sensu dici possit causa suæ passionis. XIX, 595, 1.
 Causa efficiens passionis, quæ. 605, 8.
 Pater æternus quo sensu dicatur Filium tradidisse. 598, 1.

EFFECTUS PASSIONIS CHRISTI.

Christus passione sua homines a peccato liberavit. XIX, 614, art. 1.
 Et e potestate diaboli. 615, art. 2.
 Et a pœna peccati. 616, art. 3.
 Quomodo passione sua Christus januam regni aperuerit. 618, art. 5 — 619, 1-2.

CHRISTI ANIMA SEPARATA.

Unio Verbi ad Christi animam non est destructa per mortem. XIX, 633, 4.
 Neque in corpore neque extra corpus inferni cruciatus passa. 723, 4.
 Neque purgatorii. ib., 5.
 Insignis Calvinii et Brentii hæresis refellitur. 722, 1.

Impassibilis fuit ab instanti separatione a corpore. 724, 8.
 In triduo aliquibus perfectionibus accidentalis gloria caruit, sed proprie nullam poenam sustinuit. 726, 11.
 Quo sensu dicatur Christus fuisse in triduo. 627, 2.

CHRISTI DESCENSUS IN INFERNUM.

Christi anima in infernum descendit. XIX, 727, 1 et seq.
 Estque articulus fidei. ib. — 732, 12-13.
 Conveniens hoc fuisse. 707, 2.
 Secundum substantiam ac realem ipsius praesentiam. 729, 7.
 Cur ita descendit. 731, 10.
 Quo sensu dicatur totus Christus descendisse. 712, 1.
 Christi anima quid operata circa Angelos sanctos. 733, 1.
 Circa sanctos Patres. ib., 2.
 Et animas damnatorum. 734, 5 et seq.
 Circa illas quæ in solo originali discesserunt. ib.
 Circa animas in purgatorio existentes. 738, 11.
 Ad quæ inferorum loca descenderit Christi anima. 740, 1-2.
 Ad sinum Abrahæ. ib., 1.
 Non vero ad locum damnatorum. 741, 3.
 Et quo sensu dicatur in hunc locum descendisse. 742, 4.
 Nec ad locum puerorum. 741, 3.
 Nec ad purgatorium. ib.
 Christi anima quo genere motus localis descendit. 734, 4.
 Quantum in inferis commorata. 742, 6.
 Quid causaverit circa ejusdem Christi resurrectionem. 779, 6.
 Num simul educta fuerit de inferno Christi anima, et corpus de sepulcro. 714, 2.

CHRISTI CORPUS EMORTUUM.

Unio Verbi ad Christi corpus per mortem destructa non est. XIX, 633, 4.
 Quomodo fuit idem numero Christi corpus viventis et mortui. 628, Comment.
 Corpus Christi de cruce deponitur, et quomodo. 689, 1.
 Josephi et Nicodemi manibus. 690, 3.
 Qua hora. ib., 4.
 Unguentis conditur et ad sepulturam præparatur. ib., 6.
 Cur aromatibus corpus conditum. 691, 8.
 Num aliquid in Christi resurrectione causaverit. 693, 2 et seq.

CHRISTI SEPULCHRUM.

Valde conveniens Christi corpus sepulturæ tradit. XIX, 693, 1 et seq.

Modus sepeliendi Christum conveniens. 695, 4.
 Qua hora corpus Christi sepultum. 696, 1.
 Corpus Christi non est in sepulcro resolutum in cineres. 683, 1-2.
 Quod divina virtute accidit. 684, 3-4.
 Quot horis in sepulchro fuit. 696, 1 — 795, 1 et seq.
 Num simul corpus de sepulchro, et anima de inferno educta fuerint. 714, 2.
 Num vere dicatur Deus jacuisse in sepulchro. 680, 4.
 Christi sepulchrum quo sensu nostram salutem operatur. ib., 3.
 Sepulchri descriptio. 891, 21.
 Ubi Evangelistæ conciliantur circa Angelorum apparitiones. 892, 22.

CHRISTI ÆTAS.

De ætate Christi variæ sententiæ sanctorum Patrum. XIX, 643, 1 et seq.
 Vixit annis triginta tribus, et tribus mensibus. 645, 7.
 Quo anno ætatis Christi accidit miraculum nuptiarum. ib.
 Christus Dominus Augusto adhuc imperante 14 annos integros vixit, et octo menses. 394, 8.
 Tiberio vero imperante ante baptismum, annos totidem et menses quinque. 395, 10.

CHRISTI REDEMPTIO.

Christus universalis omnium redemptor. XIX, 28, 11.
 Qui proprie redimuntur. 30, 4.
 Et quid redimere. 612, 1.
 Duplex modus redemptionis, erigendo et prave-niendo. 43, 28.
 Quomodo proprium sit Christi redemptoris nomen. 257, 6 — 612, 2.
 De redemptione beatæ Virginis, vide MARIA. XIX.

CHRISTI JUSTITIA.

Vera ratio justitiæ intercedere potuit inter Christum et Deum. XIX, 415, 4.

CHRISTI SATISFACTIO.

Vera ratio satisfactionis inter Christum et Deum esse potuit. XIX, 415, 4.

CHRISTI MERITUM.

Quid Christus nobis meruerit passione sua. XIX, 605, quæst. 48 — 614, quæst. 49.
 Quomodo hominibus meruerit divinam amicitiam. 618, Comment.

CHRISTI INTERCESSIO.

Quidquid impetratur a Deo per Christum impetratur. XIX, 334, 4.

CHRISTI RESURRECTIO.

Necessaria fuit.	XIX, 770, 1-2.
Christus vere et proprie a mortuis resurrexit.	773, 2.
Ubi multa ex S. Scriptura.	ib., 3 et seq.
Surrexit in vero corpore humano.	777, 11.
Eodem numero quod reliquit in cruce.	ib., 12.
Resurrectionis Christi causæ.	778, 1.
Finalis.	ib., 2.
Meritoria.	779, 4.
Efficiens.	ib., 5.
Instrumentalis.	ib., 6.
Ministerialis.	780, 8.
Quid Angeli operati circa Christi resurrectionem.	781, 9.
Christi resurrectio die Dominica accidit.	783, 3.
Quomodo intelligendum Christum die 3 et post 3 dies resurrexisse.	786, 6.
Quomodo intercesserint 50 dies inter diem resurrectionis Christi, et festum Pentecostes.	ib., 7.
Resurrectio Christi qua hora accidit; ubi explicantur varia loca Evangelistarum.	789, 1 et seq.
Quot horæ fluxerint a morte Christi ad ejus resurrectionem.	795, 1.
Christus qua ratione fuerit primus omnium resurgentium.	800, 3.
Probabilius nonnullos surrexisse cum Christo ad vitam immortalem.	802, 6.
Christi corpus integrum ac perfectum surrexit.	816, 1.
Etiam cum præputio.	817, 2 et seq.
Cum veris cicatricibus.	818, 2.
Cur hujusmodi manserint cicatrices.	821, 8.
Cum quatuor humoribus.	822, 1.
Cum toto sanguine in passione fuso.	823, 4.
Cum magnitudine et pulchritudine sibi connaturali.	828, 5.
Cum omnibus organis partis vegetativæ ipsiusque facultatibus.	829, 2.
Quamvis actiones non exercuerit.	830, 5.
Nisi cum comedit.	ib., 6-7.
Cum organis et potentiis sensitivis.	831, 2.
Cum motu locali.	832, 5.
Et facultate loquendi.	ib., 6.
Cum actibus omnium sensuum.	834, 9 et seq.
Cum variis perfectionibus supernaturalibus.	838, 3.
Cum quatuor dotibus, et quomodo ad has aliæ perfectiones ruducantur.	842, 10 et seq.
De his quatuor dotibus corporis Christi gloriosi post resurrectionem, vide verbo <i>NOTES</i> .	XIX.
Christi resurrectio manifesta omnibus esse non debuit.	870, Commentar.
Custodes resurgentem Christum nusquam viderunt.	ib.
Cur resurrectio facta absentibus discipulis, secus ascensio.	871, 1-2.

Christus ubi commoratus post resurrectionem cum nullibi apparebat.	874, 2.
Quam vim habuerint argumenta quibus Christus ostendit resurrectionem suam.	906, 2.
Angelorum apparitiones juxta sepulchrum post resurrectionem quo ordine extiterunt.	890, 18 et s.
Ubi conciliantur Evangelistæ, circa has apparitiones.	ib.
Christi resurrectio exemplar resurrectionis justorum.	933, 2.
In quo consistat hujusmodi exemplaris causalitas.	934, 3 et seq.
Est etiam exemplar resurrectionis decedentium in originali.	935, 7.
Non vero damnatorum.	936, 11.
Christi resurrectio exemplar nostræ resurrectionis, etiam quoad terminum a quo.	938, 1 et seq.

CHRISTI APPARITIONES.

Christus B. Virginæ primo apparuit.	XIX, 876, 2-3.
Mariæ Magdalenæ apparuit antequam aliis mulieribus, discipulis, et quo ordine.	884, 2 et seq.
Quæ et quot fuerint mulieres quibus Christus apparuit, ubi multa de Maria Magdalena. Et conciliantur Evangelistæ circa historiam.	877, 1 et seq.
Aliis mulieribus simul cum ipsa Magdalena eadem die iterum Christus apparuit.	886, 9.
Christus in die resurrectionis quinquies apparuit.	893, 1.
Tertia apparitio Petro facta.	ib., 2.
Cur mulieribus prius apparuit quam Apostolis.	ib.
Quarta apparitio duobus discipulis euntibus in Emauntem.	895, 3.
Qui fuerint illi.	ib., 5.
Quinta discipulis congregatis.	896, 6.
Et de hac eadem intelligendos esse Joannem et Lucam.	ib., late.
In hac quinta apparitione Spiritum Sanctum discipulis datum cum potestate remittendi peccata.	ib., 7.
Conciliantur Lucas et Joannes circa numerum ibidem congregatorum.	ib.
Historia resurrectionis et apparitionum recto ordine textitur.	898, 11.
Sexta apparitio post octo dies ubi Thomas, etc.	ib., 2.
Septima ad mare Tiberiadis.	899, 4.
In qua visibilis Ecclesiæ Monarchia constituta.	900, 5.
Octava in monte Galilææ.	ib., 6-7.
Cur facta in Galilæa.	ib.
Nona recumbentibus undecim discipulis.	902, 8.
Decima in die Ascensionis.	ib.
Aliæ apparitiones præter eas quæ ab Evangelistis narrantur.	902, 9.

De apparitionibus Christi post Ascensionem. 983, 2.
 Num ita apparuit in terris ut interdum non manserit in cœlo. 983, 4.

CHRISTI ASCENSIO.

Cur facta coram discipulis, non vero resurrectio. XIX, 871, 2.
 Conveniens fuit. 934, 4.
 Quomodo Christus intelligatur ascendisse vel descendisse, ut homo est et ut Deus est. 937, 2.
 Christus Dominus vere ascendit in cœlum post resurrectionem. 968, 3.
 Motu successivo. 970, 5.
 Ascendit supra superficiem convexam supremi cœli. 971, 7-8.
 Causæ et effectus ascensionis. 954, 1 et seq. — 972, 4.
 Ex quo loco Christus ascendit. 972, 2.
 Quo die et hora. 973, 4.
 Christus benedixit discipulis ante ascensum, et qualis fuerit illa benedictio. 974, 5.
 De nube quæ Christum ascendentem suscepit. ib., 6.
 Comitatus Christi ascendentis. 975, 8.
 Num aliqui ascenderint cum Christo in corpore et anima. ib.

CHRISTI LOCUS IN CŒLO, ET SESSIO AD DEXTERAM.

Quem locum Christus teneat in cœlo. XIX, 960, 4 — 976, 4.
 Quomodo dicatur ad dexteram Dei sedere. 976, 2.
 Sedere ad dexteram Dei proprie est Christi. 980, 11.
 Sanctis proportione tantum convenit. 981, 12.
 Cur honor dexteræ Christo tribuitur. ib., 13.

CHRISTI REGNUM.

Christus in æternum regnaturus. XIX, 1118, 3 et seq.
 Regni Christi amplitudo. ib.

CHRISTI POTESTAS JUDICIARIA.

Christo per appropriationem convenit. XIX, 987, 4.
 Num filio conveniat secundum divinitatem an secundum humanitatem. 992, 4.
 Cur Christo data judiciaria potest. 993, Commentar.
 Christi potestas judiciaria ad res omnes se extendit. 994, 4.
 Christo Domino, quatenus homini, specialis potestas data ad iudicium ferendum in his quæ ad præmium vel pœnam spectant. 998, 3.
 Hæc potestas, licet secundaria, vera tamen ac propria. ib., 4.
 Quo titulo convenit Christo. 1001, 10.
 Quando illi data. ib., 11.

Num ex meritis. 1002, 12.
 Objectum hujus potestatis. ib., 2.
 Actus ejus. 1003, 3.
 Ad hanc potestatem pertinet non solum iudicium ultimum, sed judicia divina meritorum viventium. ib., 4.
 Judicia etiam particularia morientium. 1007, 13.
 Ex quo tempore cœpit Christus exercere hanc potestatem. 1008, 17.
 De iis, quæ ad Christi finale iudicium pertinent, vide verbo JUDICIUM FINALE. XIX.

CHRISTI SECUNDUS ADVENTUS AD JUDICANDUM.

Vide JUDICIUM FINALE. XIX.

CHRISTUS.

Solus Christus mereri potuit primam gratiam dandam, sine opere ejus cui datur. XX, 169, 2.
 Christi merita in omni tempore et lege ejusdem valoris. 169, 3.
 Non dicitur in Scriptura baptizare, quia propriis manibus baptizasset, sed quia ejus nomine discipuli baptizabant. 328, 4.
 Baptizavit Beatam Virginem manibus suis. ib.
 In Christi baptismo, descensu columbæ, cœli apertione, nostri baptismi effectus significatur. 331, 2-3.
 Aquam, quæ miraculose de ejus latere manavit, veram ac naturalem fuisse, de fide est. 827, 4.
 Christi passio diverso modo per sacrificium quam per sacramentum significatur. 40, 6.
 Quomodo humanitas et passio Christi, ut instrumenta conjuncta, gratiam causent per sacramenta ut instrumenta separata. 158, 22.
 Totum sanguinem in passione pro nobis effudit. XXI, 196, 3.
 Plus sanguinis habet modo, quam cum erat passibilis. ib.
 Ad formationem corporis Christi potuit concurrere secunda causa propria virtute. 47, 2.
 Ad unionem vero hypostaticam solum ut instrumentum Dei. ib.
 Vere apparuisse aliquando post ascensionem, probabileque est proprium locum in cœlo non deseruisse. 94, 8.
 Sacrificium cruentum Christi, licet in passione inchoatum, essentialiter mortem requisivit. 675, 8.
 Licet in æternum sacerdos sit, ut visibiliter nunc offerat, sacerdotibus ut vicariis utitur. 633, 18.
 A præsentia locali, vel sacramentali, essentialiter non pendet. 78, 4 — 651, 7.
 Nec est magis essentialis illi actio, qua in cœlo conservatur, quam illa qua in Eucharistia constituitur. 166, 10.
 Vide CŒNÆ NOX. XXI.

CHRISTUS IN EUCHARISTIA.

PRÆSENTIA CHRISTI IN EUCHARISTIA.

Præsentiam corporis et sanguinis Christi in hoc sacramento fidei dogma esse, ex traditione Ecclesiæ et Conciliis ostenditur. XXI, 5, 3 et seq.

Ex promissionibus Eucharistiæ in Scriptura contentis. 6, 2 et seq.

Ex verbis formæ consecrationis. 13, 2 et seq.

Ex sanctis Patribus, quorum varia testimonia explicantur. 21, 1 et seq.

Ex miraculis in fidem hujus præsentiae factis. 29, 1 et seq.

Ex antiqua praxi Ecclesiæ, et summa veneratione qua semper hoc sacramentum tractatum est. 31, 1 et seq.

Licet non possit ratione naturali ostendi, imo neque ab Angelo ut possibilis cognosci, potest tamen maxima ejus convenientia ratione naturali ostendi, estque evidenter credibilis. 34, 1 et seq.

Incipit, finita consecratione, ante omnem usum. 40, 4.

Permanet absque usu. 41, 5.

Durat, quamdiu sub illis speciebus substantia panis vel vini duraret. 42, 6.

Aliquid reale est. 43, 1.

Intrinsecum, præter substantiam corporis Christi; ab ipsa, accidentibusque omnibus, quæ habet in cælo, distincta tanquam modus rei a re. ib., 2-3.

Non est modus substantialis. 46, 4-5.

Nec relatio prædicamentalis. 47, 6.

Nec actio Christi circa species, nec passio aliqua. 48, 7-8.

Nec conversio panis in Christum, sed hæc via est ad præsentiam. ib., 8.

Sed est modus accidentalis realis, qui ad prædicamentum Ubi reducitur. 49, 9.

Ex hac præsentia et habitudine ad species consurgit esse sacramentale Christi. 50, 11.

Pendet essentialiter ab existentia naturali corporis Christi, non vero a præsentia naturali. 77, 1 et seq.

Est tamen probabile pendere ab illa in genere causæ efficientis et exemplaris quodammodo. 81, 9.

Licet amitteret omnem præsentiam naturalem, probabile est non amissurum sacramentalem; de facto tamen oppositum est probabilius. 83, 12-13.

Sine novo miraculo præsentiae sacramentales multiplicantur, licet oppositum probabile. 84, 3-4.

Non est definitive in loco ex vi hujus præsentiae, licet sit in spatio finito, neque etiam est circumscriptive. 86, 6.

Præsentiae sacramentales numero multiplicantur, in diversis spatiis. 89, 3.

Præsentia naturalis et sacramentalis non possunt simul convenire Christo naturaliter. 86, 5—89, 4.

Potuit habere præsentiam sacramentalem et per actionem substantialem, vel accidentalem, immutata manente substantia panis. 110, 3—111, 5.

Relatio præsentiae, quam Christi corpus habet, non fundatur in conversione, sed in modo existendi per conversionem acquisito. 115, 19.

Præsentia sacramentalis non addit modum supra præsentiam naturalem, sed supra existentiam, quæ a naturali præsentia omnino diversa est. 79, 5.

Sacramentalis compossibilis est cum alio corpore quanto, secus naturalis. 66, 2.

Per naturalem in ordine ad locum extenditur corpus, secus per sacramentalem. ib., 3.

Naturalis ex parte subjecti et spatii divisibilis, sacramentalis ex parte subjecti tantum. 67, 5.

Differunt essentialiter et specificè. ib., 7.

Extensio quantitatis in ordine ad locum est præsentia naturalis Christi. ib.

Præsentia sacramentalis est quædam participatio præsentiae substantiarum spiritualium, ab illa tamen diversa. 69, 9.

Supernaturalis est, nec ulli corpori aut quantitati connaturalis esse potest. ib., 11.

Nullo modo continetur sub objecto sensibili. 245, 7.

Non est proprie præsentia localis, ut hæc supponit pro ubi physico, quodammodo tamen localis dici potest. 70, 12.

DIVINITAS, VERBUM, ET UNIO HYPOSTATICA IN EUCHARISTIA.

Natura divina speciali modo est in hoc sacramento, licet per concomitantiam tantum, eamque mediatam nostro modo intelligendi. XXI, 214, 9.

Verbum divinum et unio hypostatica speciali modo in hoc sacramento. 209, 1.

Utrumque est per concomitantiam, licet potuerint esse ex vi aliquorum verborum. 211, 4-5.

Qua actione ibi constituantur. 213, 7.

Per communicationem idiomatum, Verbum consecrari dici potest, et panis in Verbum converti, sicut et in Christum. 213, 8.

FORMA SUBSTANTIALIS ET ANIMA CHRISTI IN EUCHARISTIA.

Est in hoc sacramento ex vi verborum, non in quantum anima, sed ut constituit corpus organicum humanum. XXI, 201, 6-7.

Quæcumque sit hæc forma, per efficientiam verborum constituitur in hoc sacramento, secundum suam rationem specificam. 203, 10.

A Christi corpore posset anima extra sacramentum separari, in sacramento manens. 82, 11 et seq.

Esset tamen novum miraculum. ib.

CORPUS ET SANGUIS CHRISTI IN EUCHARISTIA.

Christi corpus cum speciebus sacramentalibus componit Eucharistiæ sacramentum, ad quas, vel ut materia, vel ut forma, potest comparari.

XX, 769, 2 et seq.

Quamvis in se sit quantum, impeditur ne connaturali et extenso modo existat, seu indivisibiliter.

XXI, 73, 22-23.

Prout sacramentaliter existit, non pendet a seipso ut existente in cælo.

80, 6.

Posset Deus, destructis speciebus, illud immutatum relinquere.

254, 4.

Sub speciebus panis continetur ex vi verborum, ut dicit hanc individuum materiam, cum omnibus organicis partibus ad integritatem corporis humani pertinentibus.

195, 2.

Semper est idem numero et specie, quantum est ex parte materiæ, quantitatis, et suppositi; licet in omni rigore physico alius dici possit ratione formæ, si habeat diversam.

205, 12.

Licet admittatur ex vi verborum constitui subsistens, non tamen subsistentia creata aut in-creata.

212, 6.

Probabile tamen est ex vi verborum non constitui subsistens.

213, 7.

Per solam actionem, qua Christi corpus conservatur in cælo, an possit conservari præsens in Eucharistia.

159, 13.

Sanguis Christi, vel spiritus vitales, non sunt partes corporis ejus prout est in Eucharistia ex vi verborum.

197, 5.

Ex vi verborum continetur sub speciebus vini, non solum sanguis in passione effusus, sed totus quem habebat in nocte cœnæ, et qui nunc est in corpore glorioso.

196, 3.

An autem per modum unius continui, necne, utrumque est probabile.

197, 4.

Forma sanguinis solum ponitur ex vi verborum sub speciebus vini, ut dat esse sanguinis.

205, 14.

Corpus sub speciebus vini, et sanguis sub speciebus panis, tantum per concomitantiam.

197, 5-6.

CARO CHRISTI IN EUCHARISTIA.

Habet præcipuam efficientiam instrumentalem circa Eucharistiæ effectum.

XX, 771, 8.

Aliter concurrit in hoc sacramento, quam in aliis.

772, 10.

Ex vi verborum est sub speciebus panis.

XXI, 196, 2.

SUBSTANTIA ET PARTES CHRISTI IN EUCHARISTIA.

Tota Christi substantia, cum omnibus et singulis partibus, etiam ad ornatum pertinentibus, sub hoc sacramento.

XXI, 190, 2.

Partes corporis Christi in Eucharistia, quamvis non distent loco, distant quantitate.

66, 3.

Christi præputium probabilius est poni in sacramento ex vi verborum.

195, 2.

ACCIDENTIA CHRISTI IN EUCHARISTIA.

Christus in Eucharistia propriam retinet quantitatem, ejusque effectum formalem primarium.

XXI, 71. 19 — 192, 2.

Habetque veram figuram organicam, non localem vel situalem.

75, 25.

Et omnes modos quantitatis, et omnes qualitates, quæ media quantitate illi uniuntur.

194, 4.

Hæc tantum sunt per concomitantiam, licet aliter quam alia accidentia magis extrinseca.

207, 3-4.

Nequeunt emittere species, ut videantur.

232, 1.

Habet etiam Christus omnia accidentia spiritualia.

207, 4.

MODUS EXISTENDI CHRISTI SUB SPECIEBUS.

Pluribus distinctis speciebus per modum unius consecratis, totus Christus sub singulis manet.

XXI, 216, 3.

Et sub singulis partibus hostiæ post consecrationem divisæ, in quibus panis conservaretur.

217, 4.

Sub singulis etiam hostiæ partibus continuis, quantumvis minimis.

219, 2.

Imo et sub singulis indivisibilibus.

224, 2.

Semel est in actu sub tota quantitate specierum, in potentia autem infinities in singulis partibus.

223, 10.

UNIO CHRISTI CUM SPECIEBUS EUCHARISTIÆ.

Inter Christum et species, nulla est formalis unio physica.

XXI, 52, 5 et seq.

Probabile est dari unionem per efficientiam mutua unius ad alterum.

56, 11 et seq.

Ad efficientiam Christi circa species, quæ prior natura est quam efficientia specierum in corpus Christi, non prærequiritur præsentia Christi ad species.

58, 18.

Non sufficit hæc effectiva unio, ut se tenet ex parte Christi, ut Christus moveri dicatur, motis speciebus.

56, 13.

MUTATIONES CHRISTI SUB SPECIEBUS EUCHARISTIÆ.

Cum per accidens mutatur, proprium recipit motum, non tantum denominationem extrinsecam.

XXI, 230, 2.

Potest de potentia absoluta moveri localiter a Deo, non tam a propria anima, virtute naturali, nec per accidens, secus si agat ut instrumentum Verbi.

235, 4 et seq.

A nullo agente naturali potest per se primo moveri aut pati.

239, 3.

Nec inter ejus partes heterogeneas dari potest mutua actio virtute naturali, nec augeri, nutriri, minui, corrumpi, aut interfici potest.

ib.

Per accidens vero moveri potest ab eo qui sacramentales species movet. 237, 10.
 Potest de potentia absoluta in aliquas partes dividi, et quo modo. 66, 4-5.
 Ex eo quod in loco naturali alteretur, non patitur mutationem ubi est sacramentaliter. 102, 3.
 Si in uno loco naturaliter mutaretur, mutaretur etiam sacramentaliter, non virtute agentis naturalis, sed Dei. 107, 9.

ACTIONES CHRISTI SUB SPECIEBUS EUCHARISTIÆ.

Probabile est non posse habere actionem transeuntem. XXI, 239, 4.
 Nec naturaliter exercere actus sensuum externorum, vel internorum, etiam circa seipsum, bene tamen supernaturaliter. 240, 2-3.
 Quæ per conversionem ad phantasmata intelligit, nequit intelligere, nisi per conversionem quam habeat in cœlo, secus, quæ per species infusas. 242, 5.

DESITIO CHRISTI SUB SPECIEBUS EUCHARISTIÆ.

Non desinit sub speciebus per intrinsicam et mutationem sui. XXI, 256, 6.
 Per hanc mutationem (quæ privativa est) nihil acquirit, sed solum amittit præsentiam sacramentalem. 255, 5.
 Si non esset alibi, quam in sacramento, cum species desinerent, consentaneum est rationi Christum aliud ubi, juxta proprium arbitrium, acquisiturum. 257, 7.
 Christo deserente species, semper succedit alia substantia, in qua subjectentur, quæ nunquam est panis, vel vinum. 257, 2-3.
 Quæ substantiarum successio non est transsubstantiatio, sed plurium mutationum ex divina voluntate aggregatio. 259, 1 et seq.
 Non recedit statim ac species deglutuntur. ib., 4.

CHRISTUS IN EUCHARISTIA QUOMODO COGNOSCI POSSIT.

Modus quo Christus existit, nec oculo corporeo videri, nec interno sensu cognosci potest. XXI. 243, 5.
 Nec ipsum corpus, præcise hoc modo, etiam de potentia absoluta. 245, 6.
 Christi oculus in sacramento seipsum videt per concomitantiam. 246, 8.
 Nulla cognitio supernaturalis abstractiva, nisi evidens in testificante, potest haberi de hoc mysterio. 248, 3-4.
 Nec Angelus, neque ulla creatura videre potest naturali virtute hunc præsentiam modum, nec Christum sub illo. 250, 9 et seq.
 Est tamen probabile Angelum et animam separa-

tam videre posse Christi animam in Eucharistia, non viso corpore, nec unione ad corpus. 251, 11.
 Nullus Angelus per speciem infusam, quam habet corporis Christi Domini, cognoscit quod in Eucharistia sit; amissa tamen naturali, et præsentia sacramentali conservata, cognosceret Angelus Christum existere, non ubi existat. 252, 12 et seq.

PRÆDICATA, QUÆ DICUNTUR DE CHRISTO IN EUCHARISTIA.

Omnia prædicata quæ Christo secundum se conveniunt, de illo dicuntur, prout in Eucharistia. XXI, 60, 2.
 Non vero, quæ modum existendi localiter significant, sed quæ indicant modum sacramentalem. ib., 3.
 Item, quæ præsentiam realem, et unionem, vel præsentiam cum speciebus important. 61, 4.
 Speciebus circulariter motis, probabile est Christum non mutari. ib., 9.
 Nec dicitur corrumpi, aut in aliam substantiam converti, corruptis aut conversis speciebus. ib.
 Adverbia localia, et nomina propinquitatem vel distantiam significantia, de Christo dicuntur. 62, 10-11.
 Christus a seipso non distat, secus præsentiam inter se. ib., 11.
 Mutationes, quæ circa species fiunt, si aliquo modo transeant ad Christum, illi proprie tribuuntur. 64, 9.
 Alioqui vel nullo modo, sed solum metaphoricè. 63, 13.
 Ut frangi, videri, tangi, misceri. ib., 14 et seq.
Hoc album est corpus Christi, si pronomen designet subjectum albedinis, est falsa, si contentum sub albedine, vera est. 64, 18.
 Corpus Christi, prout sic, vere dicitur sensibile et tangibile, quoad proprietates corporis, non quoad modum existendi. ib.
 Propositiones significantes successionem terminorum, vel transitum unius in alium, vere dicuntur de Christo, ratione transsubstantiationis. 179, 1.

APPARITIONES CHRISTI IN EUCHARISTIA.

Negari non potest plures hujusmodi apparitiones propter varios fines esse factas. XXI, 263, 1.
 In apparitionibus factis ad confirmandam fidem præsentiam, quæ jam præterit, Christus non manet sub speciebus. ib., 2.
 Interdum apparitio fit, per solam potentiam immutationem, absque falsitate. Et tunc non amittit Christus præsentiam suam. 264, 4.
 Interdum vero apparitio est per realem immutationem specierum, quæ, si tanta sit ut ad cor-

rumpendum panem sufficeret, amittitur Christi præsentia. 267, 2 et seq.
 Quod apparet non est vere caro aut sanguis, sed figura, et color ipsis speciebus inhærens. 266, 3.
 Et species sic affectæ sæpe diuturno tempore conservantur, forte miraculose. 268, 4.
 Quousque appareant corruptionis signa, ut veræ species Christum continentes venerandæ, postea ut vestigium tantum Christi. ib.
 Hæ species, quamdiu apparitiones durant, conservandæ, si vero ad priorem redeant formam, consumi poterunt. 269, 2.
 Si mutatio accidit in Missa post consecrationem utriusque speciei, non tenetur sacerdos in aliis iterum consecrare, potest tamen, et recte faciet, si consecret. ib., 3.
 Adoratio harum rerum non sistit in re quæ apparet, sed per illam transit ad Christi corpus. 266, 4.

IN TRIDUO CHRISTUS SUB EUCHARISTIA.

Ejus corpus capax fuit præsentiae sacramentalis, quod si de facto tunc consecraretur, sub speciebus constitueretur mortuum. XXI. 83, 12—201, 7.
 Totus sanguis, tam qui effusus in passione, quam alius, si in corpore remansisset, poneretur in triduo ex vi verborum sub speciebus vini. 196, 3.
 Quod si nil sanguinis in corpore remansisset, nec Christi corpus sub speciebus vini, nec sanguis sub speciebus panis, etiam per concomitantiam poneretur. 198, 6.

CULTUS CHRISTI IN EUCHARISTIA.

Non minus in Eucharistia venerandus, quam si in propria videretur specie. XXI, 443, 2.

CIBUS.

Cibus infantium in statu innocentiae fuisset lac maternum. III, 403, 2.
 Adulorum cibus semina, et fructus arborum. ib., 3.
 Nec pane, nec alio cibo arte confecto, imo neque ovis aut lacte animalium uterentur. 408, 16.
 An etiam carnibus, vide CARO. III.
 De cibo et potu quo Christus utebatur, vide CHRISTI VIVENDI RATIO. XIX.
 Cibos parare Judæi prohibiti certis temporibus. XIX, 663, 8.

CIRCUMCISIO.

Circumcisio quam vim habuit. VI, 461, 3.
 Nec circumcisio, nec remedium legis naturalis, contulit gratiam ex opere operato. 461, 6.
 Circumcisio assumpta sine spiritu saltem legis veteris, an liceat. 503, 9.
 Circumcisio quando amisit vim suam. 547, 4.

Circumcisio sicut et remedium legis naturæ per baptismum exclusa. ib.
 Circumcisionis festum perantiquum. XIII, 260, 8.
 Est Christo et Virgini dicatum. ib.
 In illo celebrabantur olim duæ missæ. ib.
 De circumcissione Christi, vide CHRISTI CIRCUMCISIO. XIX.
 Non licet uti circumcissione neque in exemplum Christi. XIX, 250, 2.
 Judæi imponebant pueris suis nomina in circumcissione. 252, 2.
 Christus non fuit subjectus præcepto circumcissionis. ib., 1.
 Cur circumcisio Abrahæ præcepta. ib., 3.
 Quid significabat. ib. et 253, 7.
 Circumcisio post Christum mortuum multo tempore licita. 253, 7.
 Circumcisio ex vi institutionis suæ non conferebat gratiam, sed tantum erat signum ad cujus præsentiam dabatur a Deo. 367, 4.
 Num fuerit sacramentum veteris legis. 380, 7.
 Cur vocetur carnalis. XX, 84, 13.
 Est figura baptismi. ib., 12.
 Latius. 556, Com.

CIRCUMC. INSTITUTIO.

Cur instituta, et an propter peccatum originale tollendum. XX, 78, 2 et seq.
 Et quomodo in hoc a baptismo differat. 84, 15.
 Data plus 400 anni ante Moysen, et cur. 539, 3.
 Convenienter pro solis masculis instituta. 560, 5.

CIRCUMC. ESSENTIA ET EFFECTUS.

Verum sacramentum antiquæ legis, primo et per se gratiam futuram, consequenter vero præsentem, quæ in eo dabatur, significans. XX, 87, 18.
 Etiamsi ante legem veterem sit instituta, ejus fuit sacramentum. ib.
 Non iteranda, etiamsi absque debita intentione fieret. 165, 15-16.
 Non erat causa physica gratiæ, quæ in ipsa dabatur. 168, 1.
 Nec proprie eam dabat ex opere operato, licet daretur parvulis, quibus peccatum originale remittebatur. 164, 11 — 172, 8 et seq.
 Adulti non consequebantur majorem gratiam in circumcissione, quam per contritionem, quæ illis erat necessaria. 166, 18.
 Idem erat in sacramento legis naturæ. ib.
 Circumcisio, ut verum sacramentum in remedium originalis, potuit esse in usu omnium gentium, licet non se obligarent Judaicæ legi. 574, 7.

CIRCUMC. RITUS.

Cur in ea corporis parte fieret. XX, 566, 1.

Non ex præcepto debebat fieri cultro lapideo. 568, 2-3.
 Nec templum, nec alium locum habebat designatum, ut in eo fieret. 571, 7.
 Danda erat octavo die, et antea data non fuisset sacramentum. 84, 12 — 569, 4.
 Poterat tamen ex justa causa ultra octavum diem differri. 570, 5.
 Ut in deserto. ib.
 Cur octava dies ad circumcisionem designata. 571, 6.
 Ritus imponendi nomen in circumcisione. 571, 7.
 Significatio sacramentalis circumcisionis, nempe ablatio originalis peccati, optime cum ejus ritu quadrat. 84, 13.

CIRCUMC. MINISTER.

Nullus specialiter designatur in lege, sed poterat esse quandoque vir, quandoque femina, imo probabile est adultum potuisse circumcidere se ipsum. XX, 571, 7.
 Infidelis poterat esse minister circumcisionis. ib.

CIRCUMC. PRÆCEPTUM.

Fuisse necessariam ex præcepto adultis, infantibus vero necessitate medii, probabilius est. XX, 87, 17.
 Cur hoc præceptum non fuerit scriptum a principio. 558, 2.
 Nec pro omnibus gentibus, sed certo populo datum. 560, 4.
 Hoc præceptum obligavit Abraham ad circumcidendum Ismael. 561, 6.
 An vero teneretur, Ismaele renuente, incertum. 564, 12.
 Et ad circumcidendos omnes infantes, sive servos, sive liberos, qui sub ejus potestate erant. ib.
 Non vero adultos famulos, vel mercenarios, vel servos, sine proprio eorum consensu, nec infantes servos sub cura parentum existentes. ib.
 Gentiles, qui ritu Judaico circumcidebantur, quomodo tenerentur circumcidere filios. 561, 6.

CIRCUMC. DURATIO.

An post Christi mortem utilis aliquando fuerit, et quamdiu. XX, 84, 15 — 488, 4.

CIRCUMINSESSIO.

Circuminsessionis ratio est in essentia unitate. I, 650, 6.

CIRCUMSCRIPTIO.

Deus ita est in rebus, ut ab illis non circumscribatur. I, 52, 8.

CIRCUMSTANTIA.

Circumstantiæ natiuitatis, vel conceptionis ad effectus prædestinationis pertinent. I, 473, 10.
 Circumstantia ignorata, vide IGNORATA CONDITIO. IV.
 Circumstantiæ aliquæ sunt accidentia actuum physice sumptorum, quæ sunt de essentia eorum ut morales sunt. IV, 235, 6.
 Idque tam respectu actus interioris, quam exterioris. 236, 11-12.
 Circumstantiæ addentes novam speciem etiam sunt accidentia actus, etc. 237, 13.
 Circumstantiæ quot et quæ sint. 238, 1 et seq.
 Circumstantiæ quo pacto efficiant actum mutando, vel non mutando essentiam illius quoad honestatem hanc vel illam, aut majorem vel minorem. 240, 1 et seq.
 Circumstantiæ necessariæ, vel accidentariæ objecto, quomodo dent actui bonitatem objectivam. 299, 6 et seq.
 Quomodo una circumstantia se habeat ad alteram. 300, 10.
 Circumstantia quomodo cognoscatur addere novam speciem, vel aggravare tantum. 304, 21.
 Circumstantiæ minuentes an dentur. 304, 22.
 Circumstantiæ proprie possunt abesse ab objecto alias bono, et ita poterit actus esse simpliciter bonus absque tali circumstantia. 335, 3.
 Circumstantia ut addat bonitatem actui debet esse in se directe considerata etiam formaliter ut honesta est. 338, 3.
 Imo debet esse directe volita. 338, 4 et seq.
 Circumstantia quis non auget bonitatem actus nisi transeat in objectum. 344, 6.
 Auget tamen valorem et dignitatem ipsius actus ad quod non est opus esse volitam, nec cognitam. 344, 7-8.
 Circumstantia intensionis nunquam vitiat actum bonum ex objecto. 346, 11.
 Circumstantia quando, vide QUANDO. IV.
 Circumstantiam mutantem speciem oportere esse volitam directe, quidam falso dixere. 396, 2-3.
 Alii debere directe intendi ipsum materiale circumstantiæ, sed non recte. 397, 4.
 Satis est intendi indirecte circumstantias speciales, quid vero de generalibus dicendum, et quot modis dicuntur generales. 398, 7.
 Circumstantia moralis actus duplex. XXII, 471, 1.
 Circumstantia voti. Vide VOTI CIRCUMSTANTIÆ. XIV.
 Circumstantia juramenti. Vide JURAMENTI CIRCUMSTANTIÆ. XIV.
 Circumstantiæ peccatorum, vide NOVITIUS, OBEDIENTIA SOLEMNIS, CASTITAS SIMPLEX ET CLERICALIS, PECCATUM ET DELECTATIO. XV. PECCATUM. XXII.

CISTERCIENSIS.

Cisterciensibus quæ privilegia concessa circa decimas. XIII, 162, 5.

CISTERCIENSIS ORDO.

Cisterciensis ordinis origo, regula, etc. XVI, 509, 2-3.

CIVITAS.

Civitas appellatur maxima, major aut minima in jure. V, 206, 16.

CLAUSTRUM, ET CLAUSURA.

Clausuram servare tenentur religiosi, non solum ex regula, sed ex rigoroso præcepto obligante juxta materiæ capacitatem. XVI, 34, 1 et seq.

Explicatur quæ sit materia gravis in clausura sufficiens ad peccandum mortaliter contra illius præceptum. 37, 6 et seq.

Clausuræ violatio potest esse venialis ex levitate materiæ. 38, 9-10.

Quin etiam potest ab omni culpa excusari, si fiat ex justa causa. 39, 11.

Egredi claustrum sine licentia Prælati, saltem petita, animo transeundi ad aliam religionem strictiorem, an sit licitum. 340, 4 et seq.

Contra quas virtutes peccet violator clausuræ. 37, 8.

Ad licitum exitum claustrum qualis licentia sufficiat. 39, 12.

Hujusmodi licentia non est per modum dispensationis in jure communi, quæ ut sit valida requirit justam causam. ib.

Ut vero sit licita, ex qua causa concedi debeat. ib., — 331, 7 et seq.

Quid de licentia ad vivendum extra claustrum, vide infra. XVI.

Prælati ut licite claustrum egredi possit, nulla eget licentia ex vi juris communis. 40, 14.

Quæ vero licentia requiratur juxta particularia jura religionum, id ex regulis singularum pensandum est. ib., 15.

Furtive nocte e claustrum egredi, non solum ille censetur qui, inscio aut invito Prælati egreditur, sed etiam qui eo inique consentiente egreditur; et reservationem incurrit, ubi furtiva egressio nocturna reservatur. 203, 5.

Imo et ipse Prælati sic inique egrediens eandem incurrit reservationem. ib.

Claustra religiosorum ingredi, unde et quantum feminis prohibeatur. 42, 4 et seq.

Cum illis permittitur ingredi in ecclesiam, an nomine *ecclesiæ* intelligatur etiam sacristia. 41, 2.

Claustra religiosorum ingrediendi licentia, quam olim aliquæ graves feminæ habebant, omnino est revocata, paucis tantummodo exceptis; quales sunt, reginæ, filiæ earum, et monasteriorum

fundatrices, pro quibus nihil derogatum est.

42, 5 et seq.

Insuper feminis prædictis, pro quibus ea facultas derogata est, sub excommunicatione latæ sententiæ prohibetur ne prætextu facultatis religiosorum claustra ingrediantur. ib.

Aliæ vero feminæ, quæ talem facultatem nunquam habuerunt, vel, si habuerunt, non ingrediebantur prætextu illius, prædicta prohibitione non comprehenduntur. ib.

At per alia posteriora decreta, sub eadem pœna cautum est ne cum prætextu aut sine illo monasteria virorum ingrediantur. ib.

Claustra fratrum Minorum ingredi possunt feminæ causa alicujus divini officii; quæ facultas ad omnia alia religiosorum claustra extendi potest. 44, 9.

Religiosi feminas in claustra admittentes, præter alias pœnas per sententiam ferendas, incurrunnt ipso facto excommunicationem reservatam Summo Pontifici, et suspensionem non reservatam. ib., 10.

Clausura monialium, tam quoad ipsas moniales, quam quoad alias personas ne earum monasteria ingrediantur. Vide *MONIALIS*. XVI.

Vivere extra claustrum an liceat religioso de licentia Superioris, et qui Superior hanc licentiam dare possit. 330, 1 et seq.

Peccat mortaliter Prælati dans licentiam religioso ad vivendum extra claustrum sine causa rationabili. 331, 7.

Quæ censeatur causa rationabilis. 334, 17.

An ea licentia sine causa rationabili sit valida, 332, 10 et seq.

Et an relinquat subditum tutum in conscientia. 333, 12.

Quid si talis licentia concedatur a Summo Pontifice. 334, 15-16.

Au religiosus teneatur vel possit obedire Prælati sine justa causa habitationem extra claustrum præcipienti. 333, 12.

Licentia habitandi perpetuo extra claustrum concedi non potest religiosi irrevocabili a Prælati. 334, 18.

Religiosus extra claustrum habitans de licentia Superiorum, quomodo paupertatis votum servare possit et debeat. ib., 19-20.

CLAVIS.

Clavium usus an liceat religioso. Vide *PAUPERAS* solemnis. XV.

CLAVIS REGNI CŒLORUM.

Potestas ad remittenda peccata recte per metaphoram clavis significatur. XXII, 358, 2.

Multiplex significatio clavis regni cœlorum juxta varias regni cœlorum significaciones. *ib.*, 3.
 Cur potestas hæc clavis cœlorum, et non inferni dicatur. *ib.*
 Potestatis clavium definitio. *ib.*
 Clavis scientiæ et potentiæ. 359, 4.
 Ad potestatem a Christo datam ad gubernandam Ecclesiam accommodatur. *ib.*, 5.
 Et ad potestatem remittendi peccata. *ib.*, 6.
 Tam potestati ordinis, quam jurisdictionis. 360, 7.
 Distinctio clavis scientiæ et potentiæ non est realis, sed rationis. 359, 6.
 Qui sint harum clavium actus, et in quibus existant. 360, 8.
 Claves, prout hunc sunt in Ecclesia, sunt propriæ legis gratiæ. 361, 10.

CLAVIUM POTESTAS IN REMITTENDIS PECCATIS.

Christus reliquit Ecclesiæ potestatem ad remittenda peccata post baptismum commissa. XXII. 337, 4.
 Data est Apostolis, Joan. 20, et Matth. 16. Petro promissa. *ib.*
 Quando aliis sacerdotibus conferatur. 346, 3.
 Non est potestas prædicandi Evangelium. 337, 5.
 Sed judiciaria. 340, 10.
 Potestas hæc est indelebilis, in solisque sacerdotibus invenitur. 346, 2.
 Plura continentur sub potestate remittendi peccata, quam retinendi. 496, 3.
 Potestas hæc duplex, ordinis et jurisdictionis. 346, 1.
 Hæ potestates re ipsa distinguuntur. 336, 29.
 Potestas ordinis duplex, et quæ ad peccata remittenda. 346, 1.
 Pœnitentiæ sacramentum differt ab aliis in necessitate jurisdictionis. 347, 4.
 Potestas jurisdictionis non datur per ipsam ordinationem. 351, 17.
 Nec a Deo media electione pœnitentis habentis ad hoc facultatem jure divino. 333, 21.
 Nec per voluntariam subjectionem pœnitentis. 349, 10-11.
 Potestas quæ in ordinatione sacerdotibus circa peccata confertur non recte dicitur jurisdictionis inchoatæ. 334, 25.
 Datur ab homine. 356, 29.
 Excepto Summo Pontifice, cui immediate a Christo confertur. *ib.*
 Actio hujus potestatis, positiva et negativa, quæ circa culpam primario exercentur. 345, 15.
 Tamen circa pœnam temporalem suo modo locum habent. *ib.*, 16.
 Per ipsum absolvendi actum fiunt. *ib.*
 Et per satisfactionis impositionem diversa ratione. *ib.*

Effectus hujus potestatis est remittere peccatum quoad culpam, et consequenter quoad pœnam æternam, nec non temporalem juxta dispositionem pœnitentis. 341, 5.

CLAVIS AD LIGANDUM.

Dupliciter exercetur retinendo peccata, vel negative, vel positive. XXII, 370, 18.
 Non solum mortalia, sed etiam venialia, licet diverso modo, retineri possunt. *ib.*, 19.
 Et cur. 371, 22.
 Non solum peccata confessa, sed etiam oblita sine ordine ad voluntatem pœnitentis. 373, 25.
 Actus hujus potestatis per modum judicii exercendus ex Christi institutione. *ib.*, 26.

CLEMENTINA.

Clementinæ unde dictæ. V, 413, 4.

CLERICATUS.

Quo pacto Clericatus Camerae, et auditoriatus prelio dari possint. XIII, 737, 6.

CLERICUS.

Ad quantam fidei notitiam teneatur. XII, 380 5.
 Clericus ad beneficium promotus, quam incurrat pœnam fidei professionem omittens. 398, 2.
 Clerici an possint indicere et exequi bellum, vide BELLUM. XII.
 Clerici per modum præscriptionis acquirunt jus oblationum. XIII, 99, 20.
 Ille cui oblationis donatio fit proxime, necesse est ut sit clericus, vel persona cultui divino dicata. 106, 2.
 Consuetudine potest introduci, ut in aliquo festo clerici dent aliquid laicis. 107, 5.
 An teneantur clerici ad decimas, vide DECIMAS.
 Clerici simplices non habent jus ad decimas. 203, 6.
 Clericus obligatur ad officium divinum, non debito justitiæ, sed religionis. *ib.*
 An peccata carnis in clericis sint sacrilegia, vide SACRILEGIUM CONTRA PERSONAS. XIII.
 Clerici quando simoniam committant, vide SIMONIE CAUSA EFFICIENS. XIII.
 Clericum esse deputatum alicui ecclesiæ, quid sit. XIV, 315, 11.
 Clerici in sacris tenentur recitare horas canonicas. 348, 2.
 Et quo jure. *ib.*, 3 et seq.
 Clerici in minoribus non tenentur ad horas sacras. 350, 10 et seq.
 Nisi forte ob beneficium. 351, 14.
 Clerici in minoribus non tenentur ad orationem certam. *ib.*, 14-15.
 Clerici ad quod officium privatim teneantur. 381, 2 et seq.

- Clericus nulli ecclesiæ addictus tenetur conformari diœcesi. 382, 4.
- Clericus beneficiatus in una diœcesi, et residens in altera, cui conformari teneatur. *ib.*, 5-6.
- Clericus habens beneficia in diversis diœcesibus, cui teneatur conformari, privatim recitando. 383, 8.
- Clerici quatenus per jus novum teneantur recitare juxta formam a Pio V seu Clemente VIII datam. 384, 9.
- Clerici an possint privatim recitare, juxta formam Pii V, in diœcesibus qui eam non acceperunt. *ib.*, 10.
- Clerici diœceseos in qua non est recepta forma Pii V, an teneantur dicere ad Romanam formam. *ib.*
- Clericus quo pacto oret pro Ecclesia. 404, 18.
- Clericus potest obligari ad votum castitatis emitendum. 767, 15.
- Clericus an possit vovere peregrinationem. 903, 9-10.
- Clericus in ordinatione non vovet, sed solum promittit obedientiam Prælati in materia necessaria. XV, 174, 3.
- Clericorum ordo ab Apostolis incepit; est antiquior quam monachorum. 239, 9.
- Clerici olim habitabant in urbibus, et in domibus Episcoporum. 244, 9.
- Clericus in sacris, licet votum castitatis emitte nequeat, est tamen inhabilis ad matrimonium ex lege ecclesiastica. 462, 10.
- Clericus in minoribus contrahens matrimonium, an ipso facto privetur beneficiis. 805, 15 et seq.
- An privetur etiam pensionibus. 807, 21.
- Clericus in sacris quando dicatur et censeatur concubiniarius. 808, 24.
- Debet vitare contubernia, et familiaritatem feminarum. *ib.*, 23.
- Quam pœnam incurrat propter transgressionem vel scandalum in hac parte. 809, 26.
- Ut quis licite ordinetur clericus in sacris post matrimonium vivente uxore, requiritur primo, ut irregularitas bigamiæ ex tali matrimonio non sit contracta; secundo, ut ex consensu uxoris, si matrimonium sit consummatum, ordo suscipiatur. 809, 1.
- Tertio, ut ipsa uxor castitatem profiteatur, ingrediendo religionem. 811, 5 et seq.
- Excipiuntur duo casus, in quibus sine consensu uxoris clericus in sacris ordinari potest. 809, 2-3.
- Vide CASTITAS CLERICALIS. XV.
- Clericus secularis potest eligi in Episcopum ad Ecclesiam regularem, quæ cathedralis sit. XVI. 82, 12.
- Clericorum regularium status proprie religiosorum incepit in Apostolis, fuitque a Christo institutus, et nunquam interruptus fuisse videtur in Ecclesia. 470, 3 et seq.
- Ejus antiquitas comparatione status monachalis. *ib.* et 583, 6.
- Et quis eorum sit perfectior. 474, 17.
- In quo differant. 471, 6.
- Clericorum regularium proprie religiosorum alii canonici, alii simplices presbyteri. 481, 5.
- Quomodo hi ab illis discriminentur. 482, 6.
- Rursus clericorum simplicium religio in quot membra dividi possit. 484, 14.
- Clericorum regularium, improprie tamen religiosorum, congregationes aliquæ assignantur. 481, 3 et seq.
- Clericorum religio est illa quæ per se ordinatur ad perficiendos sacerdotes, ut sacerdotes sunt. 591, 8.
- Clerici seculares, scilicet, Presbyteri, Archidiaconi, Decani, Plebani, Præpositi, Cantores, et alios Personatus habentes scientiis secularibus vacantes, excommunicantur, nisi intra duos menses desistant. XXIII, 628, 19.
- Non incurrunt autem magistri eorum, nisi forte ratione communicationis in crimine. 628, 20.
- Clericus publicus peccator, aut scandalosus, non est ipso jure suspensus. XXIII bis, 127, 1.
- Clerici qui non utuntur forma vestitus in jure statuta, per sex menses, aut per annum, pro delicti qualitate, a beneficio suspenduntur. 120, 1.

CLERICUS QUOAD PRIVILEGIUM CANONIS.

- Privilegio canonis gaudent omnes clerici, etiam prima tonsura initiati, etiam conjugati semel tantum, et cum virgine. XXIII, 546, 6.
- Clericus incorrigibilis quando hoc privilegium amittat. 546, 8.
- Gaudent hoc privilegio omnes personæ religiosæ, etiam conversi qui professionem non emittunt, et novitii. 550, 19.
- Item personæ tertii ordinis SS. Francisci, et Dominici, si congregatim vivant, et habitum religionis portent. 550, 20.
- An comprehendantur eremitæ. 551, 21.

CLERICI PERCUSSIO.

- Clericum percussus incurrit excommunicationem Papæ reservatam. XXIII, 545, 4 et seq.
- Manuum injectio, ob quam censura canonis incurritur, quæ dicatur. 551, 23 et seq.
- Non sufficit injuria gravis sine manuum injectione. 553, 26.
- Injiciens manus violentas in clericum in sui defensionem non incurrit censuram canonis. 555, 33.
- Ut se defendat ab alio tertio. 557, 38.
- Vel ut a clerico defendat innocentem. 557, 39.
- Vel in defensionem ipsius clerici. *ib.*
- Neque incurrit percussus clericum actualiter cum

propria uxore, matre, filia, aut sorore inventum turpiter peccantem. 553, 34.
 Judex capiens clericum noctu cum suspicione inventum, ut cum suo superiori praesentet, non incidit in canonem. 557, 39.
 Neque si capiat in crimine inventum. ib.
 Neque ejiciens ab Apostolica sede eum qui sine legitima electione eam occupabat. ib.
 Neque si alio justo titulo id faciat. 558, 40.
 Praelatus non debet per seipsum clericum verberare, sed per alium clericum. 559, 45.
 Pater, herus, praceptor, et hi similes, possunt clericum leviter verberare, ratione disciplinae. 561, 49.
 Percutiens clericum per jocos non incidit in canonem. 562, 50.
 Neque percutiens clericum invincibiliter talem ignoratum. 562, 51.
 Neque qui putans percutere clericum, laicum percutit. 563, 53.
 Qui intendens percutere unum clericum, alterum percutit, ex ignorantia culpabili, incidit in censuram canonis, secus si ex inculpabili. 563, 54.
 Qui mandat, aut ratam habet clerici percussione, incidit in censuram canonis. 564, 55.
 Et qui, cum possit, percussioni non obviat. ib., 56.
 Non autem clericus, qui suae percussioni consentit. ib., 57.
 Percutiens vero clericum consentientem, si actio sit contumeliosa statui clericali, in hunc canonem incidit, secus si non sit. 565, 58.
 Clericus tamen se irato animo percutiens incurrit. 565, 59.
 Clericorum majoris et minoris Ordinis discrimina. XXIV, 481, 6.
 Clericorum et animi et corpora subjecta sunt Romano Pontifici. 396, 14.
 Clericorum exemptio. Vide IMMUNITAS PERSONARUM ECCLESIASTICARUM. XXIV.
 Clericorum bona. Vide IMMUNITAS PERSONARUM ECCLESIASTICORUM IN SUIS BONIS. XXIV.

CLERUS.

Interdicto populo non intelligitur clerus interdictus. XXIII bis, 163, 14-15.
 Interdictum generale cleri, quas personas comprehendat. 164, 17.

CLUNIACENSIS ORDO.

Cluniacensis Ordinis origo, regula, institutor. XVI, 508, 1-2.

COACTIO, COGERE COGENS.

Cogi potest voluntas ad recipiendam quamcumque

qualitatem, ad quam ipsa activa non concurrat. IV, 193, 2.
 Idem dicendum de privatione qualitatis quam maxime vult habere voluntas. 196, 3.
 Si tamen Deus faciat ut voluntas libere, vel necessario habeat actum contrarium priori, nulla est coactio in relinquendo priorem. 196, 4.
 Coactum proprie non dicitur, nisi quod est contra appetitum elicited efficacem, et ita coincidit cum involuntario. 183, 8.
 Vide VOLUNTAS POTEST PATI COACTIONEM, etc. IV.
 Cogi voluntas non potest in actibus elicited. 196, 6.
 Potest tamen in actibus imperatis elicited ab aliis potentiis, a Deo quidem quoad omnes potentias, a creatura, quoad aliquas, et quanam sint istae. 198, 1 et seq.
 Coactio in aliis potentiis a voluntate, non datur respectu eorum. 199, 7.
 Coactio ad judaizandum tripliciter sumi potest. VI, 530, 1.
 Cogere gentes judaizare per coactionem non fuisse licitum. ib.
 Cogi non poterant gentes ad legalia etiam ante Concilium Hierosolymitanum, Actor. 5. 532, 4.
 Nunquam Gentiles ad fidem conversos fuisse coactos ad legalia servanda. 533, 7.
 Cogere gentes lato modo, quando liceat. 536, 15.
 Coactio duplex est, absoluta una, secundum quid altera. VII, 3-6.
 Coactio ad fidem audiendam vel suscipiendam, vide INFIDELIS. XII.
 Vide EXCOMMUNICATIO, CASTITAS CLERICALIS et PROFESSIO. XV.

COADJUTOR.

Coadjutores, an saltem teneantur ad officium Virginis. XIV, 381, 23.
 Coadjutores canonicorum ut sic non tenentur recitare divinum officium. 379, 19.
 Coadjutor canonici, an sit vere canonicus. 380, 21.
 Coadjutor Episcopi potest esse vere Episcopus. ib.
 Coadjutor pro principali, an teneatur recitare. 380, 22.

COADJUTORES SOCIETATIS.

Coadjutores spirituales Societatis quinam sint, quis eorum gradus in Societate, et ad quid in ea admittantur. XVI, 910, 1 et seq.
 Convenienter hos coadjutores in Societate admitti. 912, 2 et seq.
 Eorundem coadjutorum jam formatorum vota quibus Societati incorporantur, simplicia sunt. 915, 1.
 Quid illis votis desit quominus solemnia sint. ib., 2.
 Ea non dirimere praecedens matrimonium ratum. 918, 10.

Vide **VOTUM. XVI.**

An dicti coadjutores spirituales convenienter ad
solemnem professionem non admittantur. 916,
4 et seq.

Id quo hic gradus spiritualium coadjutorum, eo-
rumque vota differant a gradu et votis schola-
rium. 918, 10 et seq.

In quo gradu et votis tria tantum vota profes-
sorum. 919, 13-14.

Coadjutores spirituales formati incapaces sunt do-
minii et hæreditatis. 918, 10.

Coadjutores spirituales formati debent esse sacer-
dotes. 919, 13.

Coadjutores spirituales dimitti possunt a Socie-
tate. 917, 6.

Eorum tamen dimissio graviores requirit causas
quam scholarium : et quænam illæ esse possint.
918, 11.

Coadjutores temporales Societatis quem gradum
in ea habeant, et ad quid admittantur. 920, 1
et seq.

Cur ita appellantur, et an convenienter. ib.

Horum coadjutorum jam formatorum vota, habita
proportione, non differunt a votis coadjutorum
spiritualium formatorum. 922, 8.

Quæ necessitas et convenientia fuerit hujus gradus
coadjutorum temporalium in Societate. 921, 2
et seq.

Quo numero recipiendi sint. 922, 6.

Quæ dotes et conditiones in eis requirantur. ib., 7.

Quam sit perfectus hic gradus, et quomodo ad
alios gradus Societatis comparetur. ib., 8.

Coadjutores temporales ad professionem solemnem
nunquam admittuntur, et cur. ib.

Quam sit aptus hic gradus ad perfectionem acqui-
rendam. ib., 9.

Coadjutorum formatorum incorporatio in Societate
per vota simplicia in quo differat ab incorpora-
tione scholasticorum. 678, 8 — 922, 8.

Coadjutores formati expulsi a Societate an aliquas
retineant obligationes. 1156, 1.

COELESTINUS.

Cœlestini, Romani Pontificis, labor et auctoritas
pro doctrina Catholica de Gratia tuenda. VII,
275, 7.

Ejus Epistolæ ad Galliæ Episcopos quanta aucto-
ritas. 276, 8 et seq.

Assertiones ipsius Epistolæ. 277, 12.

COELESTIUS.

Cœlestii errores recensentur in lib. Augustini.
VII, 336, cap. X.

COELUM.

Cœlestium corporum quædam specie differunt,
quædam non. II, 74, 19.

Non sunt instrumenta moventium ad effectus
sublunares. 518, 10.

Horum operationes, quo pacto sint, vel non sint
defectibiles. 391, 14.

Cœlo toti an parti adsit motor angelus. 534, 12.

An cum illo etiam versetur, vel immotus moveat.
535, 13.

Cœlum, vide etiam **CUSTODIA. II.**

Cœlum ab æterno moveri non posse, demonstratur.
III, 13, 15.

In primo mundi instanti creati sunt omnes cœli a
primo mobili usque ad lunam inclusive. 19, 5.

Cœlorum incorruptibilitas multipliciter suadetur.
ib., 6.

Nomine cœli illis verbis, **IN PRINCIPIO CREAVIT DEUS
COELUM**, non potest significari materia informis,
ex qua sint postea cœli producti. 21, 9.

Præter cœlos mobiles dari aliud immobile et
præstantius, id est, **Empyreum**, contra Cajeta-
tanum, omnino certum. 22, 2 et seq.

Eugubini sententia de cœli empyrei æternitate
discutitur, et impugnatur. 23, 6 et seq.

Empyreum non est ab æterno ab intrinseco, neque
per æternam productionem a Deo. ib.

Neque factum ante illud principium, de quo
Gen. 1. 25, 11.

Neque post alios cœlos et terram. ib., 12-13.

Cœlum empyreum a Moyse comprehensum est
illis verbis, **CREAVIT DEUS COELUM**. 26, 15-16.

Cœlum empyreum materia et forma constat. 27, 1.

De ejus materia variæ opiniones. ib. et 2.

Vera resolutio. 28, 3.

Cœli empyrei forma non est anima. ib., 4.

Quomodo dicatur immobile. 29, 5.

Solidum est. ib., 6-7.

Cœlum empyreum influere in hæc inferiora, pro-
babilius. 31, 9 et seq.

Quæ, et qualis sit influentia. 33, 17.

Nomine **COELI** Moyses comprehendit creationem
Angelorum. 34, 1 et seq.

Cœli an moveri cœperint initio suæ creationis.
52, 9-10.

Cœli initio suæ creationis connaturali ordine col-
locati. 57, 9-10.

Idque id figura sphaerica. 58, 13.

Quod etiam de empyreo verum est. 59, 16.

Cœli in primo instanti quas nacti sint connatu-
rales proprietates. 60, 17-18.

Cœlum octavum, et planetarum orbes propriis
motibus ab occasu in ortum die quarta cœpe-
runt moveri. 153, 16.

Cur cœli aperti cum Christus baptizabatur. XIX,
397, 1 et seq.

Cœlum non est divisum descendente Spiritu
Sancto super Christum baptizatum. 402, 1.

Quo sensu aperti dicantur cœli. 403, 2.

Aperti visi sunt non solum a Christo, sed ab aliis præsentibus. ib., 4.
 Cælum ex sua particulari natura non magis postulat motum, quam quietem. 1117, 7.
 Non est corrumpendum per innovationem in die judicii. 1104, 1 et seq.
 Cælum Empyreum idem omnino mansurum post diem judicii. 1106, 4.
 Neque accidentaliter immutandum esse. 1107, 5.
 Alia cœlestia corpora accidentaliter innovanda. ib., 6.
 Quomodo. ib.
 Sed igne alteranda non sunt. 1108, 7.
 Cœli velocius concitandi ad mundi purgationem. 1115, 3.
 Quieturi post diem judicii. 1117, 7.
 Cælum ex materia et forma componitur. XXV, 437, 8.
 Cælum cujus mutationis sit capax, et quæ illi repugnet. 576, 8.
 Cælum ab alio extrinseco motore moveri, quæ ratione colligatur ab Aristotele. 644, 36.
 Unumquodque suum habere motorem probabiliter ostenditur. XXVI, 433, 21.
 Cælum per creationem productum. XXV, 749, 15.
 Cælum in actionibus suis ab intelligentia movente essentialiter non pendet. 839, 4.
 Nec est instrumentum ejus. XXVI, 472, 14.
 Cælum unum non pendet ab alio per se in actione sua. XXV, 839, 5.
 Cœlorum influxus, quibus ex his inferioribus necessarius, et cur. 844, 13.
 Cœlestes orbes omnes sunt incorruptibiles. 443, 13 — 447, 25.
 Cœli, si haberent materiam elementarem, et generabiles essent et corruptibiles. 444, 14.
 Cælum et terram ejusdem materiæ esse, nequaquam colligi ex iis quæ de ordine creationis Moses, Genes. 1 narrat, late demonstratur. 447, 25 et seq.
 Cœlestes orbes omnes simul cum empyreo ex nihilo creati. 448, 26.
 Cœli non sunt procreati ex aqua, quæ inter empyreum cælum et terram præferit. 448, 27 et seq.
 Vel ex aliquo aqueo vapore. 449, 32 et seq.
 Cælum unica et indivisibili actione creatum, forma vero ejus concreata tantum. 454, 5.
 Cælum, an animatum, et qua animatione aliqui crediderint. XXVI, 39, 15.
 Non esse animatum ostenditur. 430, 15.
 Cælum non esse ens a se, sed factum, ab eodemque principio quo cætera sublunaria, demonstratur. 39, 15 et seq.
 Cœli materia, Vide infra verb. MATERIA.
 A cœlis an res omnes in sui conservatione pendean. Vide CONSERVATIO. XXVI.

Quomodo ex cœli motu colligatur dari substantias spirituales. 432, 19 et seq.
 Cœli motus maxime accommodatus ad mensurandum durationem aliorum motuum. 960, 9.
 Cœli motus notior est in se et quoad nos. 962, 3.
 Cœlestes motus motu et duratione primi mobilis mensurantur. ib., 5.
 Cælum empyreum, qualiter sit in loco. 978, 21.

COEMETERIUM.

In cœmeterio placitum facere est sacrilegium. XII, 395, 5.
 An intra cœmeterium sit admittenda particularium suppellex. 403, 1.
 Vide SIMONIA. XIII.

COENA.

Cœnæ Christi apud Simonem leprosum, et Martham quo die acciderint. Et an diversæ fuerint. XIX, 538, 4.
 De cœna Domini ante passionem, vide PASSIO. XIX, 667, 18.
 Cœna pura apud Judæos, quæ. 667, 18.

COENÆ NOX ET MYSTERIA IN EA GESTA.

Tres fuerunt a Christo factæ cœnæ in illa nocte, et quæ. XX, 731, 1.
 Finita cœna legali, et nondum inchoata usuali, et ante Eucharistiæ institutionem, lotio pedum facta. ib., 2 et seq.
 In vino aqua misto calicem consecravit. 825, 10.
 Et tunc sacrificium obtulit. ib.
 Gratiarum actio et benedictio, quibus Christus usus est in cœna mystica, et inter se, et a consecratione distinctæ fuere. XXI, 312, 1 et seq.
 Nec fuit hæc communis benedictio mensæ. 315, 10.
 Probabile est ante panis consecrationem præcessisse fractionem; ante divisionem vero calicis, consecrationem præcessisse certum. 217, 4 — 315, 13-14.
 Consecravit Christus simul proferendo verba, *Hoc est corpus meum*. 313, 3.
 Quomodo per illa verba, *Comedite ex eo omnes*, non invitaverit Judam ad peccatum indignæ sumptionis. 487, 4.
 Probabilis est Christum seipsum communicasse, et sacramentaliter et spiritualiter manducasse. 568, 1 — 635, 6-7.
 Quando ipse in Emmaus fregit panem, probabilis est non consecrasset, obumbravit tamen illo facto communionem sub una specie. 554, 6.
 Vide CHRISTUS, EUCHARISTIÆ INSTITUTIO, AZYMA. XXI.

COENOBITICA VITA.

Cœnobitica vita cur sic dicatur, et quam sit in Ecclesia ad perfectionem conveniens. XVI, 432, 2.
 Perfectione sit, an solitaria. 436, 14 et seq.

COEXISTENTIA.

Coexistentia nihil aliud est quam simultanea existentia duorum. XI, 323, 9.

COGITATIO.

In cogitatione causæ, si sit perfecta, oritur cogitatio effectus. I, 737, 11.
 In cogitatione, productionem actus cogitandi, et informationem intellectus, duo esse. 728, 7.
 Cogitationes congruas ad non peccandum contra legem naturæ, quomodo habeant Angeli absque speciali Dei beneficio. II, 393, 17-18.
 Cogitationum cordis vocabulum, tam intellectus quam voluntatis actus significat. 232, 7.
 Cogitationes cordis occultari ac manifestari, formaliter per solam cogitantis voluntatem, improbat. 249, 19 et seq.
 Cogitationes ad intellectum spectantes suapte natura occultæ sunt, et cur. 233, 9.
 Notas esse Angelis prout ad intellectum spectant, licet non prout a voluntate aliquo modo pendere possunt, qui dicant. 230, 2.
 Etiam utroque modo occultas esse, vera sententia. 231, 3 et seq.
 Nec ullæ sunt excipiendæ. 234, 11-12.
 Cogitationes cordis, prout actus voluntatis significant, possunt Angeli conjecturaliter dignoscere. 241, 2.
 Non evidenter, et in seipsis cognosci fides docet. ib., 3 et seq.
 Non etiam evidenter ex causis et effectibus cognoscuntur. 217, 12.
 Voluntatis actus præsentis, licet non futuros, evidenter ab Angelis cognosci erronee sentit Durandus. 243, 1.
 Videri eos existere, non tamen quales sint, falso docet Argentina. 244, 2.
 Videri quid, et quales sint, non tamen quam intensi, inconstanter et temere ait Hervæus. ib., 3-4.
 Videri omnes actus etiam liberos, solamque intensionem, qua fiunt, occultari, temere etiam dixit Henricus. 215, 5 et seq.
 Omnes voluntatis humanæ actus, tam liberi quam necessarii, sunt in hac vita Angelis de se occulti. 217, 11 — 218, 13.
 An idem dicendum de voluntate Angeli et animæ separatæ in sua natura spectata. 218, 13.
 Cur prædicti voluntatis actus sint Angelis suapte natura occulti. ib., 1 et seq.
 Variæ ea de re opiniones referuntur, ac refelluntur. 220, 4 et seq.
 Vera ratio est Angelos talium actuum species creatas non habere. 226, 17 — 227, 1 et seq.
 Voluntatis actus nec ut possibiles Angelus per propriam speciem cognoscit. 218, 7.

Cogitationes internas futuras aliorum vident Angeli in Verbo, prout ad suum statum spectant. 654, 12.
 Cogitationem cognoscens, ejus etiam objectum intelligit. 271, 43.
 Vide INTELLECTUS ET VOLUNTAS. II.
 Cogitatio congrua quid addat cogitationi sufficienti. VII, 367, 13.
 Cogitatio congrua quænam sit. 426, 3.
 Sitne majus beneficium quam sufficiens seu incongrua. 430, 7 et seq.
 Cogitatio congrua non semper excedit incongruam quoad entitatem physicam. 431, 12.
 Cogitatio sufficiens est necessaria ad omnem actum voluntatis necessitate antecedente: congrua vero necessitate consequente. 434, 20.
 Cogitatio congrua infert actum infallibiliter. 433, 21.
 Cogitatio sufficiens vel congrua ad actum bonum moraliter non est gratiæ donum. 437, 3.
 Etiam in homine lapsa, ut sic. 447, 8.
 Cogitationem primam supernaturalem nulla antecedit gratia supernaturalis, neque illius meritum. 454, 12.
 Cogitatio potest esse congrua ex solo bono libertatis usu. 529, 12.
 Utrum gratia sit necessaria ad omnem cogitationem moralem honestam. 364, 5 et seq.
 Privatio cogitationis congruæ ad operandum honeste naturaliter, de facto non est pœna originalis peccati. 215, 7-8.
 Cogitationem malam speculativam, id est, non suadentem, evitare possumus absque auxilio speciali. Esse tamen non suadentem ex speciali Dei protectione provenit. IX, 589, 9.
 A sancta cogitatione et inspiratione salutis initium. X, 331, 4.
 In sola seminatione sanctæ cogitationis operatur Deus sine cooperatione liberi arbitrii, ex Bernardo. 333, 4.
 Cogitatio quid sit. XIV, 156, 4.
 Cogitatio turpis inter orandum, quod peccatum. 227, 13.
 Cogitatio sancta a Deo principium est omnis boni desiderii ac voluntatis. 119, 10 — 158, 44.
 COGITATIVA, vide SENSUS INTERNUS. III.

COGNITIO, COGNOSCERE.

Cognitionem extranei intus existens quo pacto prohibeat. III, 623, 29 et seq.
 Cognitionis actualis a potentia et specie recepta realiter differt. 623, 1 et seq.
 Omnis cognoscitiva actio est productiva unius tantum termini modaliter distincti. 631, 4 et seq.
 Omnis actio cognoscendi est productiva verbi, vel alterius termini proportionati, vide VERBUM. III.

Cognitio apprehensiva et iudicativa, vide APPREHENSIO et JUDICIUM. III.

Cognitio experimentalis, proprie loquendo, immediate fit a sensibus externis. Quomodo sit etiam in intellectu. 640, 10.

Cognitio abstractiva in sensibus internis reperitur. 637, 6.

Non in externis. 636, 3.

Potest tamen in externis divinitus dari. 637, 5.

Cognitione quid prius, substantiane, an accidens universale an singulare. Vide INTELLECTUS. III.

Cognitio animæ separatæ, vide ANIMA SEPARATA.

Cognitio rei, quando sola appetitur, est finis, seu objectum voluntatis, quando vero res cognita appetitur, tunc cognitio est tantum conditio. IV, 6, 3.

Cognitio varia ex parte objecti variat actum voluntatis, veluti si apprehendatur malum ut bonum, aut et contra. Si autem sit varia ex parte sui ipsius, ut clara, vel obscura, non causatur actus voluntatis diversæ speciei. 7, 4.

Cognitio necessario præit appetitionem. 243, 1 et seq.

Cognitio movens voluntatem ad appetendum bonum, debet esse iudicativa et practica. 247, 5-6.

Cognitio duplex est, alia practica, alia speculativa. VII, 356, 1.

Cognitio mysteriorum supernaturalium quæ revelantur necessaria est ad salutem. 386, 3.

Cognoscere aliquod verum est aliquando difficilius quam operari aliquod bonum. 424, 9.

Quomodo effectus contingens a nobis cognosci possit. Vide EFFECTUS. VII.

Ad veritates naturales cognoscendas quæ gratia requiratur. Vide GRATIA. VII.

Quomodo cognitio intellectus ad actus voluntatis concurrat. Vide VOLUNTAS. VII.

Cognitio actuum supernaturalium in hac vita imperfecta est et naturalis. IX, 87, 18.

Actualis existentia objecti non est necessario requisita ad hoc ut cognoscatur. XI, 328, 3.

Cognitio intuitiva et abstractiva, quomodo possit esse idem actus respectu diversarum rerum. XVIII, 60, 5.

Cognosci eadem res potest altiori et inferiori modo, sub diversis luminibus. 40, 4.

Cognitio quidditativa Dei non potest esse nisi intuitiva. 51, 5.

Cognoscere Deum futura peccata in determinatione suæ divinæ voluntatis, improbable, et a divina bonitate alienum est. 44, 8.

Cognoscit Deus non tantum futura, sed quæ nunquam erunt. ib.

Cognoscere creaturas per propriam cognoscentis essentiam, Dei proprium est. 56, 4.

Quando cognoscitur Deus per effectum, duo con-

ceptus formantur, unus Dei, alter effectus. ib. Vide SCIENTIA. XVIII.

Ad cognoscendum totum, non sufficit cognoscere partes, nisi adsit species quæ harum inter se unionem repræsentet. XXI, 251, 10.

Cognitio humana in rebus obscuris facilius assequitur quid ipsæ non sint. XXIV, 610, 1.

Cognitio actualis, quomodo sit formalis repræsentatio objecti. XXV, 280, 12.

Cognitio quidditativa et quidditatis, in quo differant. XXVI, 166, 5.

Cognitio duplex, definitiva et demonstrativa. 502, 7.

Cognitio illa quæ est de re perfectiori ex suo genere perfectior est. ib.

COGNITIO INCREATA DE DEO, ET CREATURIS.

Cognitio divina intuitiva est duplex. I, 250, 6.

Cognoscit Deus prædicata omnia divina, ut sunt unum in re, non vero ut distincta. 176, 6.

Cognitio divina de veritate Dei supponit ipsam veritatem. 21, 7.

Cognitio divina est eminentissimæ reflectiva sui ipsius cum summa tamen simplicitate. 115, 9.

Cognitio divina tres habet conditiones incommunicabiles creaturis. 142, 10.

Cognitio divina non sumit specificationem ab objecto, et differt a nostra plusquam genere. 118, 10.

Deus cognoscit sine compositione prædicatum in subjecto effectum in causa, conclusionem in principiis, et eorum uniones inter se. 114, 7.

Cum Deus cognoscit actus liberos non videtur respectus rationis illorum ad objecta, sed ea omnia in quibus illi fundantur. 143, 14.

Quomodo Deus distinctionem rationis et entia rationis cognoscat, explicatur. 40, 7.

Non potest cognoscere Deus creaturas in se ut in causa, quin cognoscat illas in sua scientia. 153, 27.

Et per scientiam constituitur illarum causa. ib.

COGNITIO CREATA SUPERNATURALIS DE DEO.

Supernaturalis beatorum cognitio est intuitiva, et quidditativa. I, 114, 4.

Quidditativa cognitio non potest non esse intuitiva. ib.

Qui Deum actu existentem non cognoscit proprium illius conceptum non habet, sed rei fictæ. 3, 8.

Deus cognoscitur a beatis secundum omnia sua attributa, non vero secundum modum uniuscujusque. 128, 4.

Attributa cognoscuntur a beatis distincte, non vero ut distincta in re. 130, 11.

Visa essentia ita necessario attributa cognoscuntur, ut nec de potentia absoluta latere queant. 129, 8.

- Cognitio unius personæ divinæ non potest non esse aliarum. 135, 10.
 Cognitio essentiæ et personarum eo ipso non est decretorum. 140, 3.
 Cognitione numero distincta videtur essentia cum decretis, et sine illis. 143, 12.
 Cognitio qua videntur decreta Dei est majoris perfectionis quam ea, qua videtur essentia sine illis numerice, tamen non specificè. ib.

COGNITIO CREATA, ET SUPERNATURALIS RERUM

CREATARUM IN DEO.

- Creaturæ in Deo non cognoscuntur per similitudinem cum illo, sed secundum esse quod ab eo possunt participare. I, 153, 26.
 Cognitionis actus creaturarum in Verbo indivisibilis est ex parte ipsius. 158, 44.
 Non est necesse in Deo viso cognoscere aliquam creaturarum in particulari secundum specificam vel genericam ejus naturam. 162, 13.
 Divinæ ideæ possunt esse media cognoscendi creaturas, quia illas eminenter continent. 155, 33.
 Ex libera voluntate Dei provenit, ut hæc potius quam illæ creaturæ in Deo cognoscantur. 163, 17.
 Ex entitate etiam physica visionis provenit, ut cognoscantur hæc creaturæ potius quam illæ. 163, 19.
 Cognoscere non possunt beati, vel etiam in Verbo, omnia possibilis, nec de potentia absoluta. 162, 9.
 Species etiam rerum vilissimarum cognoscuntur in Verbo. 172, 10.
 Species item rerum supernaturalium a fortiori cognoscuntur. ib.
 Cognoscuntur in Verbo possibile rerum species, quæ continentur in virtute earum rerum, quæ sunt. 172, 11.
 Cognosci in Verbo a beatis species possibile, quæ solum ejus potentia continentur, probabiliter negatur. ib.
 Beati cognoscent in Verbo ea individua singularum specierum, quæ sufficient ad cognoscendam naturam specificam, et varietatem aliquam proprietatum, quæ haberi possunt. 173, 13.
 Beati cognoscent in Verbo ea item individua, quæ ad prudentiam, et providentiam statui cujusque convenientem necessaria sunt. 173, 15.
 Quomodo facta et cogitationes mortalium in Verbo videantur, explicatur. 173, 14 et seq.
 Cognoscuntur in Verbo mysteria fidei, quæ in via creduntur. 170, 2.
 Cognoscuntur in Verbo ea, quorum beati in via, et adhuc in patria habent specialem curam. 174, 17.
 Tota universalis machina, compositio, et ordo, ac omnes rerum species ex quibus constat cognoscuntur in Verbo a beatis. 171, 8.

- Cognitio matutina est de creaturis secundum esse earum proprium, et formale. 147, 11.
 Per cognitionem matutinam cognoscuntur creaturæ in Deo tanquam in arte, per quam factæ sunt. 148, 13.
 Cognitio matutina creaturarum est per visionem beatam, et ad illas terminatur secundum proprias earum rationes. 149, 14 et seq.

COGNITIO CREATA EXTRA VERBUM.

- Primum de Deo cognoscimus esse. I, 6, 2.
 Deus cognoscitur vel per negationes, vel per ordinem ad creaturas, vel per convenientiam addita negatione. 9, 3.
 Cognitio vespertina est creaturarum, et inferioris ordinis a beata. 149, 14.
 Cognoscuntur a beatis per species inditas angelicis persimiles res multæ in proprio genere. 173, 14.
 Cognitio rerum singularium pertinet ad intellectus perfectionem, maxime si sint incorruptibiles. 172, 12.
 Cognitio singularium corruptibilium non est necessaria ad speculationem: multum vero confert ad perfectionem prudentiæ. ib.
 Quidditativa cognitio quid sit. 114, 4.
 Cognitio intuitiva quæ sit. ib.
 Triplex potest dari similitudo per quam fit cognitio. 92, 1.
 Facilior est cognitio effectus per causam, quam cognitio causæ per effectum. 151, 21.
 Cognitio, quæ ad individua descendit, est magis expressa et distincta. 160, 7.
 Cognitio effectus in causa non provenit semper ex nova re cognita in illa, sed ex perfectiori modo concipiendi perfectionem ejus. 161, 11.
 Causa distinctius cognoscitur conjuncta effectibus cum repræsentatione clara modorum, quibus ab illa manere possunt. ib.
 Major intensio cognitionis fit per majorem conatum potentiæ. 164, 20.
 Quid sit rem totam totaliter cognoscere, explicatur. 177, 13.
 Cognoscendi modus est proportionatus modo essendi. 75, 7-8.
 Cognitio intuitiva in Deo potest esse prior duratione, quam existentia rei cognitæ. 734, 8.
 Res absoluta potest esse medium ad cognoscendum aliam distinctam. 152, 23.
 Relativum non potest esse medium cognoscendi suum terminum. ib.
 Medium cognoscendi non est relativum, ut relativum. 152, 24.
 Vide DEUS, CREATURA, BEATI, VISIO. I.

COGNITIO ANGELI.

- Angelus semper est in aliquo actu cognoscendi.
II, 338, 3 et seq.
- Omnis cognitio Angeli est productiva verbi. 113, 22,
Et ab ipsius substantia, et intellectu distincta.
78, 3.
- Cognitio matutina et vespertina in Angelis quid
sit. 366, 1.
- Cognitio matutina Angelorum juxta Augustinum
quæ. III, 66, 7 et seq.
- Quæ item vespertina. 67, 11 et seq.
- Utraque juxta Augustinum in objecto convenit, et
in solo actu, et medio cognoscendi differt. 69,
15-16.
- Non potest in Deo distingui vespertina a matutina.
70, 17.
- Imo neque in visione beata. ib. et seq.
- Utra fuerit in eis prior juxta Augustinum. 71 et s.

COGNITIO DE HIS QUÆ INTRA IPSUM SUNT.

- Cognoscit se Angelus intuitive, non per speciem.
II, 107, 7-8.
- Sed per suamet substantiam immediate. 107, 9.
- Cognoscere se abstractivè Angelus non potest.
110, 17.
- Imo ne quidquid existens quidditative intelligit. ib.
- Si se abstractivè cognosceret, non nisi per suam
substantiam id præstaret. 111, 18.
- Cognoscit etiam suas potentias et proprietates per
eamdem substantiam cognitam. 112, 19.
- Et similiter accidentia contingentia, quæ in se
habet. ib., 20.
- Quamquam de iis, quæ extra intellectum sunt,
oppositum sit probabile. ib.
- Cognitio sui in Angelo est comprehensiva. 105, 4.

COGNITIO DE HIS QUÆ EXTRA IPSUM SUNT, AC
PRIMUM DE DEO.

- Angelus ea quæ extra ipsum sunt, præter Deum,
non nisi per species cognoscit. II, 114, 3 et seq.
- Cognoscit Angelus per suam substantiam natura-
liter Deum. 196, 2.
- Idque tanquam per medium cognitum. 197, 3 et s.
- Cognitio Angeli de Deo per effectus duplex: res-
pectiva, seu cum habitudine ad creaturas, et
absoluta, seu a tali habitudine libera. 200, 2.
- Cognitione respectiva eadem Angelus se, ac Deum
cognoscit; cognitione vero absoluta non item.
201, 3-4.
- Angelus, cognoscendo se, necessario cognoscit
Deum cognitione respectiva, non absoluta.
202, 5.
- Cognitio respectiva de Deo necessario conjuncta
est cum cognitione sui in Angelis. 202, 6 —
348, 3.

- Cognitionem de Deo absolutam nequit Angelus
primo inchoare, nisi vel se, vel alium effectum
actu consideret. 203, 9-10.
- Inchoatam tamen potest continuare, ac etiam pos-
tea repetere, absque ullius effectus considera-
tione. 204, 11-12.
- Cognoscere potest Angelus Deum etiam per spe-
cies aliarum rerum. 205, 1.
- Cognitio respectiva de Deo expressior est, quoad
an est, quam absoluta. ib., 2.
- Æque Angelus per speciem alterius Angeli, ac per
suam substantiam cognoscit Deum. 206, 4.
- Quid de cognitione per res alias. 207, 9 et seq.
- Ex parte cognoscentis perfectior est cognitio de
Deo in Angelo superiore, quam inferiore, æqua-
lis tamen ex parte rei cognitæ. 209, 15.
- Cognitio Angeli quidditative de Deo non potest
non esse intuitiva. 194, 4.

COGNITIO DE MATERIALIBUS.

- Cognoscit Angelus res materiales, etiam in indi-
viduo. II, 88, 14 — 124, 1.
- Idque in seipsis directe. 125, 3.
- Per speciem tamen. ib., 4.
- A Deo concreatam, atque ad multa universalem.
131, 21-22.
- Cognoscantur Angeli prædicata communia, per
præcisos conceptus, seu non cognoscendo sin-
gularia. 143, 7 et seq.

COGNITIO DE SUPERNATURALIBUS.

- Entitates supernaturales non possunt Angeli na-
turaliter cognoscere quidditative. Nec quando
existunt videre intuitive. II, 282, 4 et seq.
- Nec etiam modos in sua qualicumque entitate su-
pernaturalibus. 286, 13 et seq.
- Imo nec potest Angelus prædicta objecta cogno-
scere ut possibilia, etiam per media extrinseca.
289, 23.
- An saltem postquam existunt possint vel con-
jecturaliter ab Angelo cognosci. 297, 44 et seq.
- Naturales effectus, quamvis supernaturaliter pro-
ducti, naturaliter ab Angelo cognoscuntur, et
quidditative, et intuitive. 302, 2.
- Imo et ipsa productio, si sit tantum extrinsece
supernaturalis. 303, 5 et seq.
- Non autem si intrinsece talis sit. ib.
- An vero possibilis sit talis actio in se supernatu-
ralis, per quam entitas naturalis producatur.
306, 13.
- Naturales effectus quousque ab Angelis sint natu-
raliter cognoscibiles, antequam supernaturaliter
fortasse fiant. 308, 19 et seq.
- Cognitionem infusam supernaturalium mysterio-
rum fidei, Angeli habuerunt in via. 584, 3.

Hæc cognitio imprimis fuit de Deo, ut uno. 590, 2-3.
Fuit deinde de Deo, ut trino, ac distinctior quam
in nobis sit. 591, 4-5.

Item de Incarnatione, quoad substantiam. 592, 6
et seq.

Non tamen quoad circumstantias saltem omnes.
596, 19.

Cognitio de possibilibus, vide POSSIBILE.

Cognitio de futuris, vide FUTURA.

Cognitio de præteritis, vide PRÆTERITA.

COGNOSCENDI VARIÏ MODI IN ANGELO.

Cognitio rei præsentis intuitiva, quomodo ab An-
gelis habeatur per species a principio inditas.
II, 132, 23.

Cognitio intuitiva rei non existentis, an divinitus
dari possit. 156, 11.

Idem actus potest esse cognitio intuitiva unius rei,
et abstractiva alterius. 200, 2.

Cognitio intuitiva in Angelis, an requirat certam
objecti propinquitatem. 259, 9 et seq.

Cognitio intuitiva semper est immediata, et per
se evidens. 326, 14.

Non item semper abstractiva. 327, 16.

Cognoscit quidditative quidquid per proprias spe-
cies cognoscit. 311, 6.

Cognitio experimentalis semper est acquisita.
169, 13.

Cognitio discursiva, vide DISCURSUS. II.

Angelum semper esse in actu secundo cognoscendi
omnia, respectu quorum est in actu primo, qui
doceant. 332, 2.

Imo necessario Angelum esse in tali actu secundo
alii addunt. 333, 3 et seq.

Utrique refelluntur. 335, 7 et seq.

Nullus Angelus potest omnem omnino actum co-
gnoscendi suspendere. 339, 5 et seq.

Nec a sui ipsius actuali cognitione feriari. 340, 8.

Nec item a cognitione specierum, quas in se habet,
ac adeo nec a confusa saltem cognitione objec-
torum. 344, 21 et seq.

Hæc cognitio in Angelo, quomodo sit fundamen-
tum inchoandi libere cognitionès alias. ib.

An, et quomodo Angelus aliquid extra se neces-
sario cognoscat. 348, 5 et seq.

Cognoscit Angelus plura simul ut plura diversis
actibus, uno necessario, et altero libero. 350,
2 et seq.

Potest idem perfecte cognoscere unico actu, quæ-
cumque per unam speciem repræsentantur.
351, 9 et seq.

Angelus, habens actum omnino adæquatum uni
speciei universali, non potest aliam simul co-
gnoscere. 352, 13.

Utendo vero speciebus inadæquate potest simul
plura, ut plura, cognoscere. 353, 14 et seq.

Non tamen plura sine termino. 358, 30.

An etiam possit Angelus per unicam speciem plu-
res actus ad plura objecta, ut plura, terminatos
simul elicere, problema. 359, 31-32.

Angelum non cognoscere simul plura, nisi per
modum unius, quid apud D. Thomam. 355, 20
et seq.

COGNITIO ADAMI.

Cognitio aliqua supernaturalium mysteriorum in-
fusa fuit Adamo ante peccatum. III, 291, 3.

Fuisse de mysteriis Trinitatis absolutis, ac etiam
relativis. ib. 4, 5.

Item de Verbo incarnato. 292, 7 et seq.

Quæ de hoc mysterio noverit. 293, 10.

Qualis fuerit hæc cognitio. ib. 11, 12.

Vera resolutio. 294, 14.

COLLECTA.

Collecta in officio divino, quæ, et unde dicta.
XIV, 277, 20.

COLLEGIA SOCIETATIS.

Collegia Societatis mutari aut dissolvi qua potes-
tate possint. XVI, 258, 5.

Qua ex causa. 259, 7.

Vide ALIENATIO, XVI.

Collegia Societatis et domos probationis conve-
nienter habere annuos redditus quibus susten-
tentur. 756, 1 et seq.

Quibus modis dicta collegia acquirere possint.
759, 9 et seq.

Horum reddituum et bonorum administratio est
pœnes Societatem professam per se, vel per
Generalem suum. 758, 7.

Collegia Societatis non succedunt ipso jure in bona
religiosorum in ea profitentium; et cur ita fuerit
statutum. 759, 9.

An admittere possint eleemosynas et donationes
cum obligatione Missarum, etc. ib. 10.

Vide BONA, XVI.

COLOR.

Colorum alii veri, alii apparentes. III, 666, 7.

Colores etiam veros in nubibus et iride reperiri,
probabilius. ib.

Colores veri ab apparentibus quomodo discernan-
tur. 667, 8.

Colores etiam veros a luce qui non distinguantur.
664, 1.

Colores veri sunt qualitates permanentes in cor-
pore colorato resultantes ex primarum quali-
tatum permixtione. ib. 2 et seq.

Colorum generatio qualiter fiat. 665, 3.

Coloris definitio ex Aristotele explicatur, et ger-
mana traditur. ib. 4.

Colorum duo extremi, albedo et nigredo, et quam
utraque temperiem sequatur. 666, 5.

Quid de coloribus mediis. ib. 6.
 Vide visus. III.
 Color et lux nullam repugnantiam inter se dicunt,
 XIX, 846, 5.

COLUMBA.

In columbæ proprietatibus inveniuntur multa, quæ
 Christi Domini puritatem, innocentiam, et man-
 suetudinem significant. I, 816, 9.
 Cur in specie columbæ Spiritus Sanctus apparuerit
 in Christi baptisate. XIX, 400, 2.
 Columba pacis præco ex Tertulliano. ib.
 Columba quæ super Christum descendit exte-
 rioribus oculis visa. 404, 1.
 Non tamen unita hypostatice Spiritui Sancto. ib. 2.
 Non fuit verum animal, sed apparens, 403, 4.
 Post Christum baptizatum apparuit. 406, 3.
 Christi capiti insedit ex Optato Milevitano. 407, 3.

COLUMNNA.

De columna ad quam Christus ligatus flagellis
 cæsus. XIX, 557, 4.
 Romæ servatur. ib.
 COMESTIO, vide ACTIO. II. 44.

COMMEMORATIO.

Pro vivis et pro defunctis in Missa. Vide MISSA,
 versiculo CÆREMONIÆ. XXI.

COMMENDA ET COMMENDARIUS.

Quid sit. XIII, 783, 1.
 Commendæ aliæ perpetuæ, aliæ temporales. 784, 2.
 Aliæ spirituales, aliæ militares. ib.
 Spirituales omnes sunt materia simoniæ contra
 jus divinum. 784, 3.
 Simonia est vendere commendam datam, ut quis
 fruatur bonis serviendo per aliam. 784, 4.
 Commendæ militares non sunt materia simoniæ.
 783, 6.
 Professio religionis non est titulus commendæ,
 sed conditio sine qua non. ib., 7.
 Precum obligatio in commendatario ex professione
 oritur. ib.
 Non omnes commendæ habent jus præsentandi. ib.
 Licet illud habeant, non venditur vendita com-
 menda. ib.
 Commenda in præmium laboris militiæ. 786, 8.
 Non est simonia etiam contra jus humanum ven-
 dere commendam, est tamen injustum. 786, 9.
 Vendere eam virtualiter, non est injustum. 786, 10.
 Quomodo possit vendi ex licentia Pontificis. ib.
 Non est simonia procurare commendæ obtentio-
 nem per pecuniam. ib.
 Commenda excommunicato collata est nulla.
 XXIII, 349, 15.

COMMUNATIO.

Comminatio jurata quantum obliget. XIV, 505, 13.

COMMISSIO.

Vide OMISSIO. IV.

COMMUNICATIO.

Communicatio primis parentibus facta in paradiso,
 cur. V, 74, 10.
 Communicatio fidelium cum infidelibus triplex.
 XII, 456, 1.
 An omnis sit prohibita, vel prohiberi possit, vide
 INFIDELIS. XII.
 Complices hæreticorum, an eorum pœnis affician-
 tur et quinam isti sint. 586, 1 et seq.
 Complices an denunciandi, vide DENUNTIATIO.
 Diminutus in confessione complicitis hæretici, an
 pœna mortis afficiendus. 582, 6.

COMMUNICATIO, COMMUNICATIO IDIOMATUM.

Communicationis modus quis omnibus præstet.
 XVII, 34, 6.
 Communicatio in divinis personis invenitur. ib.
 Communicatio maxima Dei creaturis fit per in-
 carnationem. 35, 7 et seq.
 Communicatio hæc Dei infinitam potentiam os-
 tendit. 35, 9-10.
 Communicatio hæc Deo imperfectionem non at-
 tulit. 36, 13.
 Communicat se ita Verbum humanæ naturæ, ut
 vere et substantialiter illi copuletur. 35, 8.
 Communicationis modus multiplex. 442, 8.
 Incommunicabilitas quid sit. ib.
 Modi ejus. ib.
 Communicatio idiomatum qualis futura esset, si
 tres personæ divinæ assumerent unam naturam
 humanam. 477, 5-6-7.
 Communicatio idiomatum esset inter naturas as-
 sumptas, si eas persona assumeret. ib.
 Communicatio idiomatum non est inter supposita
 ejusdem naturæ. XVIII, 194, 18.
 Communicatio idiomatum proprie est ejusdem sup-
 positi existentis in pluribus naturis. ib.
 Communicatio idiomatum est proprietatum seu
 attributorum inter Deum et hominem mutua
 prædicatio. 217, proem.
 In communicatione idiomatum hæretici et scho-
 lastici quidam turpiter errarunt. ib., 1.
 Refelluntur. ib.
 Communicatio idiomatum vera et propria conse-
 cuta est ex mysterio incarnationis inter Deum
 et hominem. 218, 2.
 In quo consistat. ib., 3-4-5.
 Communicatio hæc indicat potius veram et realem

- unionem, in qua mysterium hoc positum est. 220, 10.
 Communicatio idiomatum non sumitur a proprietatibus divinitatis. 239, 3.
 Per communicationem idiomatum dici non potest Verbum mutari ratione unionis. ib.
 An vero ratione aliarum mutationum, quæ fiunt in humanitate post unionem. 180, 9-10.
 Per communicationem idiomatum Deum peccare posse absurdissime dicitur, quod est contra Durandum. 190, 7.
 Vide ATTRIBUTA. XVIII.
 Non est inter partes et abstracta. XXI, 16, 9.

COMMUNICATIO CUM EXCOMMUNICATO.

- Communicatio cum excommunicato triplex : in crimine, in divinis, et in humanis. XXIII, 391, 7.
 Prima prohibita, quia mala. ib.
 Duæ posteriores malæ, quia prohibitæ. 392, 8.
 Quæ duæ duplici inter se discrimine differunt. 392, 9.
 Ad communicationem cum excommunicato triplex requiritur conditio. 453, 1.
 Duplex effectus communicationis cum excommunicato. 456, 2.
 Dubius de alterius excommunicatione, aut denunciatione, non tenetur illum vitare. 396, 4.
 Nisi ex dubio circa denunciationem oriatur dubium de valore actus. 397, 6.
 Neque tenetur quis extra confessionem vitare excommunicatum in confessione cognitum. ib.
 Tenetur tamen excommunicatus dubius de sua excommunicatione abstinere. 396, 5.
 Quæ notitia absolutionis sufficiat, ut quis excommunicatum denunciatum vitare non teneatur. 397, 7.
 Propter utilitatem propriam licet cuiquam cum excommunicato communicare. 398, 9.
 Imo propter ipsius excommunicati utilitatem. 398, 10.
 Quinimo ipse excommunicatus ob suam utilitatem potest cum aliis communicare. 399, 11.
 Clericus communicans cum excommunicato a Papa in eandem excommunicationem reservatam incidit. 583, 22.
 Non tenetur quis vitare ligatum occulte minori excommunicatione. 670, 27.
 Tenetur tamen vitare denunciatum. 671, 28-29.
 Non incurrit vero propter hoc aliquam censuram. ib.
- impositas pro ministrantibus sacramenta excommunicato. 280, 3 et seq.
 Sacerdos potest sacramentum excommunicato denunciato licite ministrare; quoties ille licite petit. 280, 4.
 Nisi excusatio proveniat ex ignorantia, quia tunc debet a ministro admoneri de sua obligatione. 281, 5.
 Quid autem si excusatio ex necessitate proveniat. ib., 6.
 Ministrans sacramentum excommunicato incurrit excommunicationem minorem, et interdictum ab ingressu ecclesiæ. 282, 8.
 Si autem excommunicatus fautor sit hæreticorum, ministrans privandus est suo officio. Quod si sit excommunicatus a Papa, incurrit excommunicationem, eidem reservatam. 282, 8-9.
 Sacerdos ministrans sacramenta excommunicato non vitando non peccat contra prohibitionem Ecclesiæ. 283, 10.
 Neque incurrit pœnas. ib.
 Sæpe tamen peccabit contra divinum jus, a qua culpa poterit excusari ob alias causas. ib.
 Licitum est privatim pro excommunicato orare, et propriam satisfactionem pro illo offerre. 276, 3.
 Licitum est sacerdoti, ut persona privata est, secreta orare in Missa pro excommunicato. 276, 4.
 Vel cum nomine totius Ecclesiæ orat, intentione privata eandem petitionem pro excommunicato fundere, aut meritum, vel satisfactionem sibi inde resultantem illi applicare. 277, 5.
 Quomodo peccet, et quam pœnam incurrat communicans in divinis cum excommunicato. 458, 9.
 Non est prohibitum sacramenta ab excommunicatis non vitandis recipere. 313, 3.
 Imo nec petere. ib., 4.
 Non licet audire eandem Missam, aut alia divina, cum excommunicato vitando. 324, 14 — 334, 27.
 Excommunicatus etiam non vitandus privatus est communione externa divinarum officiorum. 324, 1.
 Quid autem nomine divinarum officiorum comprehendatur. 325, 2.
 Excommunicatus vitandus prohibitus est concionari. 325, 3.
 Non tamen propterea fit irregularis. ib., 4.
 Excommunicatus vero non vitandus licite potest concionari, si in utilitatem, aut ad petitionem aliorum faciat. ib.
 Neutri tamen prohibetur concioni interesse. ib., 3.
 Celebrans coram excommunicato vitando peccat mortaliter. 322, 8.
 Propter hoc vero peccatum incurritur minor excommunicatio. ib., 9.
 Et interdictum. ib.

IN DIVINIS.

- Peccat graviter ministrans sacramenta excommunicato nominatim denunciato. XXIII, 280, 2.
 Nisi ob ignorantiam, aut vim, seu metum gravem excusetur : et in hoc casu non incurret pœnas

Non irregularitas, etsi sit excommunicatus a Papa. ib.
 Sacerdos potius debet Missam omittere quam coram excommunicato vitando celebrare. ib., 10.
 Quid vero facere debeat si hujusmodi excommunicatus superveniat, Missa jam inchoata. ib., 11.
 Et quid si in Missa sacerdos suæ excommunicationis recordetur. 323, 12.
 Sepeliens in loco sacro corpus excommunicati vitandi peccat graviter. 344, 8.
 Incurritque excommunicationem majorem. ib.
 Non tamen etiam minorem. 343, 13.
 Quis autem dicatur corpus sepulturæ tradere. 344, 10.
 Sepeliens vero excommunicatum propter hæresim, quam pœnam incurrat. 343, 13.
 Clerici non debent accipere eleemosynas pro excommunicatis tumulandis. 344, 13.
 Si tamen accipiant, non fiunt propter hoc irregulares. ib., 16.
 Suffragia Ecclesiæ excommunicatis applicare non licet sub mortali. 260, 2.
 Nec pro illis publice orare. 264, 4.
 Nisi in feria sexta Parasceves. ib., 5.
 Et cur in illo die tantum. ib.
 Suscipiens sacramentum ab excommunicato vitando peccat. 311, 26.
 Mortaliter ex genere. 312, 28.
 Excusatio tamen intervenire potest, et quomodo. 311, 27.
 Non habet pœnam ipso jure, præter excommunicationem minorem, excepta ordinis susceptione. 312, 29 — 313, 31.

IN CRIMINE.

Communicatio in crimine cum excommunicato speciali præcepto Ecclesiæ prohibetur. XXIII, 436, 3.
 Sub pœna ejusdem excommunicationis a jure, vel ab homine cum proportione. ib., 4.
 Ad quam contrahendam requiritur, ut communicatio sit cum jam excommunicato cognito, et denunciato. ib., 5.
 Et in eodem crimine, ob quod damnatus est. 457, 6.
 Quæ excommunicatio toties incurritur, quoties communicatur. 438, 8.
 Nec potest auferri, nisi ab eo qui excommunicationem ejus cum quo participat auferre potest. ib.
 Communicans cum aliquo in crimine, quod excommunicationem Papæ reservatam habet annexam, eandem excommunicationem reservatam contrahit. 583, 22.

IN HUMANIS.

Communicatio in civilibus cum excommunicato duplex, communis, et forensis. 392, 9.

Communicatio in vulgaribus cum excommunicato, quomodo prohibita sit, et sub qua pœna. 438, 10.
 Lectio publica, et auditio præsertim sacra, interdicta est excommunicato. 326, 5.
 Non censetur communicare cum excommunicato qui cum eo eandem lectionem in scholis audit, aut magister legens coram excommunicato. ib.
 Ob communicationem cum excommunicato imposita est a jure excommunicatio minor. 393, 17.
 Quando possit major imponi. 394, 16.
 Quando et quomodo possit excusari. 393, 1 et seq.

COMMUNICATIO SANCTORUM.

Excommunicatus contritus, et non absolutus, gaudet Sanctorum communione. XXIII, 272, 3-6.

COMMUNIO.

Communio Paschalis quoad usque licite differatur. XIV, 1037, 8.
 Variæ hujus vocis significationes. XX, 732, 4.
 Communio laica et clericalis quid sint, et in quo distinguantur. 733, 5.
 Communio peregrina, quid. ib.
 Vide EUCHARISTIE USUS ET SUMPTIO, ET MISSA.
 § Essentia. XX. XXI.

COMMUNITAS.

Communitas hominum æconomica, aut politica an in statu innocentiae, fuissent, vide INNOCENTIE STATUS. III.
 Communitas legis capax, qualis. V. 28, 18.
 Communitas humanitus congregata, quæ. ib., 19.
 Communitas perfecta et imperfecta. ib.
 Communitas perfecta est subjectum legis. ib., 21.
 Communitates ecclesiasticæ inferiores, quas leges ferre queant. 357, 18 et seq.
 Communitates religiosæ, an propria statuta et leges condere queant. 358, 21.
 Communitas perfecta inducit consuetudinem. VI, 171, 6.
 Communitatis vota, ut perpetuo valeant, debent esse approbata a Prælato. XIV, 961, 11.
 Communitatis vota possunt a prælato revocari. ib.
 Communitas, an possit obligare ad votum, et similia. 960, 5 et seq.
 Communitas, quatenus possit juramentum præstare. 629, 8 et seq.
 Pro communitate, quando teneamur orare. 114, 19.

COMMUNITAS RELIGIOSA.

Vide RELIGIO. XVI.

COMMUTATIO.

Commutatio, quid, et compensatio. V, 82, 9.

COMMUTATIO VOTI.

- Commutatio voti in minus vel æquale bonum nunquam fit ipso jure. XV, 458, 1.
 In melius vero bonum fit ipso jure solum per ingressum religionis. ib., 2.
 Commutatio voti in melius fieri potest ab ipsomet vovente. ib.
 Commutatio votorum in rem meliorem, quando et quomodo fiat sine dispensatione. 102, 19.
 Vide VOTUM RELIGIONIS, PROFESSIO, SOCIETAS JESU, et DEBITUM. XV.

COMPENSATIO.

- Compensatio æquivalens, quando sufficiat ad debiti solutionem. XIV, 430, 11-12.
 Compensatio in quo differat ab æquivalente solutione in juramento. 646, 1.
 Compensatio in juramento. Vide JURAMENTI COMPENSATIO, XIV.

COMPLETORIUM.

- Completorium in officio divino, quid. XIV, 291, 9.

COMPLEX.

- Revelare in confessione grave peccatum proximi in particulari absque rationabili causa est peccatum mortale. XXII, 712, 2.
 Secus si fiat ex legitima causa. ib., 3.
 Licet pœnitenti ob solam confessionis integritatem peccatum complicis in confessione explicare. 715, 5 — 717, 10.
 Et tenetur. 718, 11.
 Etiam in confessione voluntaria. ib., 12.
 Non licet omittere confessionem necessariam ad celandum peccatum complicis. 719, 13.
 Imo neque oportet nimium differre non necessariam. ib.
 Non tenetur pœnitens occultum peccatum alterius manifestare, qui non fuit complex. ib., 14.
 An liceat confessori de licentia pœnitentis uti notitia confessionis ad corrigendum complicem, vel impediendum ejus delictum in bonum aliorum. 724, 1 et seq.
 Vel aliam honestam causam. 732, 23.
 Absque scandalo. 728, 12.
 Quæ requirantur ut pœnitenti industria confessoris uti liceat ad complicem corrigendum. 730, 17.
 Quæ ut teneatur. ib., 18.
 Quando liceat, vel teneatur confessor complicem corrigere. 731, 20.
 Potest hac via procedi ad denunciationem paternam. ib., 22.
 Non tamen ad judicialem. ib.
 Eodem sigillo tenetur sacerdos ad secretum circa complicem ac circa pœnitentem. 720, 2.

- Etiam si per ignorantiam absque necessitate complex reveletur. 721, 3.
 Dummodo dicatur ut pars confessionis pœnitentis. ib., 4.
 Non licet confessori scientia complicis uti ad aliquem usum quo ejus persona prodi possit absque licentia pœnitentis, et causa justa. ib., 3.
 Etiam loquendo cum ipso complice. ib.
 Licet tamen illa uti, si nulla complicis proditio timeatur, et usus per se sit honestus. 722, 6.
 Nisi specialiter prohibeatur. ib.
 Unde non potest illa notitia uti ad exteriorem gubernationem. ib.
 Confessor potest uti scientia complicis in bonum pœnitentis, de ejus licentia. 722, 7.
 Absque licentia complicis. ib., 8.

COMPLEXIO.

- Complexio bona, aut naturæ dispositio, quæ specialiter a Deo provideretur, et si naturalis, prædestinationis tamen effectus est non solum per modum subjecti, sed etiam tanquam medium. I, 473, 9.
 Complexio bona, indolesve apta quatenus ex providentia speciali dependet, potest prædestinationis effectus dici. ib., 10.

COMPOSITIO.

- Compositio est distinctorum unio. I, 626, 10.
 Compositio ex esse et essentia creatoris convenit. 13, 3.
 Compositio ex natura et supposito in omnibus substantiis creatis est. ib., 4.
 Compositio ex materia et forma Deo repugnat. 14, 5.
 Compositio ex partibus integralibus Deo repugnat. ib.
 Compositio ex genere et differentia creaturis convenit, Deo repugnat. 15, 9.
 Compositio in Angelis datur. 76, 12.
 Vide DISTINCTIO. I.

COMPOSITIO ET DIVISIO IN MENTE.

- Angelus per unam speciem cognoscens non componit. II, 316, 2.
 Angelum nunquam cognoscere componendo, qui dicant. 317, 5.
 In iis, quæ evidenter cognoscit, non eget compositione. ib., 6 et seq.
 In aliis probabile est egere. 320, 17.

COMPOSITIO IN REBUS.

- Compositos esse Angelos variis modis excogitari potest. II, 17, 2.
 Quarum compositionum sint capaces. 32, 4 et seq.

Compositio excluditur ab Angelis, etiam ex materia experte quantitatis, seu spirituali, si talis aliqua possibilis fingatur. *ib.*, 2 et seq.
Cætera vide *CORPUS*. II.

COMPOSITIO.

Compositionis et transactionis discrimen. XIII, 926, 1.
Variis, modis potest fieri compositio de spirituali. 927, 3.
In compositione super beneficia, in qua alter cedit juri suo, non committitur simonia. *ib.*
An sit, qualis, et ex quibus rebus, in sacramentis, vide SACRAMENTUM, et SACRAMENTA NOVE LEGIS, in § *Essentia, Materia et Forma*. XX.
Compositio ex genere et differentia, compositio rationis. XXV, 243, 21.
Compositio ex materia et forma, qualiter cum incorruptibilitate esse possit. 436, 7.
Compositio metaphysica duplex, ex natura et subsistentia, ex genere item et differentia; et quæ inter utramque diversitas. 557, 1.
Compositio semper exigit aliquid quod se habeat ut materia, et aliquid quod se habeat ut forma. *ib.*
Compositum substantiale perfectius esse sua forma ostenditur, sententiaque Aristotelis de hoc late tractatur. 523, 6 et seq.
Compositio qualiter repugnet Deo. Vide *DEI SIMPLICITAS*. XXV.
Compositio ex esse et essentia est compositio per se. XXVI, 299, 4.
Compositio omnis vera est compositio cum his, vel hujus ad hoc, et ex his, et secundum varias habitudines alterutro ex his nominibus appellatur. *ib.*, 5.
Compositio ex esse et essentia ab his qui hæc in re distinguunt, qualis asserti debeat. 300, 6.
Compositio ex esse et essentia, rationis tantum est, et ideo analogice cum vera compositione convenit. *ib.*, 7.
Compositionis ex esse et essentia fundamentum in omnibus creaturis reperitur, secus in Deo. 301, 10 — 306, 25 et seq.
Varii modi compositionis rationis. 302, 12.
Compositio rationis an requirat utrumque extremum existens. *ib.*, 13.
Aliqua compositio realis invenitur in omnibus creaturis completis, secus in partibus earum. 306, 26-27.
Omne ens creatum, quantumvis simplex, dicit ordinem ad compositionem. 307, 29.
Compositio metaphysica non necessario supponit physicam. 449, 33.

COMPOSITIO, COMPOSITIO CHRISTI.

Compositio nulla est inter actus humanæ et divinæ voluntatis Christi. XVII, 64, 7.
Compositio quoduplex sit substantialis. Est quadruplex. 342, 4 et seq.
Compositio non necessario requirit partes. 293, 6.
Quæ sit compositio in unione hypostatica. 294, 7.
Et ex quibus. *ib.*
Latius. 312, 1 et seq.
Compositio hæc non solum est unius cum alio, sed etiam unius ex multis. 313, 12.
Compositio in re nulla potest esse unius cum alio, quin sit etiam compositio unius ex his. *ib.*
Asserentes in hac compositione Verbi et humanitatis non intrinsece includi humanam naturam, sed solum extrinsece, valde errarunt. 316, 13.
Compositum resultans ex hac compositione est persona, non alia a persona Verbi, a quo distinguitur aliquo modo. 318, 18.
Compositum resultans ex unione humanitatis ad Verbum, licet temporale sit et factum, non tamen persona temporalis aut facta dici potest. 319, 21.
In compositione hoc totum compositum non est perfectius intensive suo componente. *ib.*, 22.
Quid sit de ratione compositi ut sic. *ib.*
Compositum ex Verbo et humanitate est quid creatum. 321, 3.
Compositio ex partibus integralibus, qualis. *ib.*, 4.

COMPOSITUM.

Composita physica non nisi per creationem fiunt in prima et totali productione. III, 5, 12.
Composita omnia, etiam mixta, in eodem instanti fuisse initio condita, qui velint. 53, 1 et seq.
Refelluntur. 55, 6 et seq.
In quovis composito physico una tantum forma est, per quam realiter et physice in esse talis compositi constituitur. 502, 4.

COMPREHENSIO ET INCOMPREHENSIO.

Ad comprehensionem plus requiritur quam ad quidditativam cognitionem. I, 114, 7.
Comprehensio quibus modis fiat. 58, 1.
Deum esse incomprehensibilem a creatura, de fide est. 59, 2.
Idque etiam de potentia absoluta. 60, 6.
Deus non potest comprehendi nisi per virtutem infinitam. 177, 13-14.
Incomprehensio quid in Deo neget. 59, 2.
Deus perfectissimo modo creaturas comprehendit, non solum essentias et virtutes cognoscendo, sed etiam causalitates ac determinationes earum omnes. 168, 11.
Vide *COGNITIO*. I.

Quænam requirat comprehensio in objecto cognoscendo. II, 310, 2 et seq.
 Comprehendit seipsum quilibet Angelus. 112, 21.
 Non comprehendit vero, imo nec quidditative novit, quorum non habet propriam speciem, vel eminentiorem. 310, 4 et seq.
 Comprehendit etiam Angelus sibi inferiores, cæteraque entia naturalia seipso minus perfecta. 311, 7.
 Omnes Angelos se invicem comprehendere, alii aiunt, alii negant. 313, 11-12.
 Quid statuendum. 314, 13 et seq.
 Comprehensiva cognitio, an sit tantum apprehensiva. 315, 1.
 Vide ANIMA SEPARATA. III.
 Comprehensio in beatitudine non est perpetuitas. IV, 101, 2.
 Nec est relatio. 102, 3-4.
 Sed operatio. ib., 5.
 Comprehensio quo pacto spectet ad voluntatem. 103, 9.
 Comprehensio duo significat, et quæ illa sint. XVIII, 2, 1.
 Et latius. 12, 2-3.
 Aliæ acceptiones referuntur et confutantur. 12, 4.
 Ad comprehensionis strictam rationem non requiritur summa claritas et summa intensiva perfectio in cognitione. 13, 5 et seq.
 Comprehensio intellectualis necessario requirit cognitionem claram, evidentem et certam cum debita proportione ad objectum. 14, 8.
 Tantam claritatem requirit, quanta sufficiat ad cognoscendam veritatem objecti prout in se est. ib.
 Tantamque perfectionem intensivam, quanta necesse sit ad exacte cognoscendas et penetrandas in objecto cognito omnes habitudines et connexiones quas ex natura sua habet et habere potest. 15, 9.
 Ad comprehensionem alicujus creaturæ non requiritur quod cognoscatur talis creatura secundum suam obedientialem potentiam. ib., 10.
 Comprehensio est cognitio sufficiens ad cognoscendum quidquid formaliter et eminenter est in objecto. ib., 11.
 Comprehensio non requirit ut sit tanta perfectio in cognitione in esse entis, quanta in re cognitâ. 16, 13.
 Neque ut sit absolute et simpliciter perfectissima cognitio quæ de tali objecto esse potest. ib.
 Ad comprehendendum Deum intensive nulla cognitio potest esse sufficiens, nisi ea quæ est connaturalis et adæquata ipsi Deo in perfectione intensiva. 17, 14.
 Comprehenditur tunc aliquid, quando ita videtur ut nihil eorum, quæ in ipso sunt, videntem lateat. 24, 10.

Comprehensio omnium quæ in Deo sunt eminenter, etiam sine infinita intensione et claritate, impossibilis est. 25, 13.
 Comprehendi non posset Deus a Christo, etiam si ille per scientiam infusam omnes effectus posibles cognosceret. 35, 6.
 Comprehendi non potest Deus per dona gratiæ. 20, 3.
 Comprehensionis nomen quid proprie significet, quid translative. XXVI, 159, 1.
 Comprehensibilis vel incomprehensibilis Deus, quomodo. Vide DEUS. XXVI.

COMPUNCTIO.

Compunctio, quid sit. XIV, 167, 7.

CONATUS.

Conatus voluntatis cum auxilio, vel habitu supernaturali, sitne etiam supernaturalis. II, 615, 15-16.

CONCEPTIO.

De conceptione Christi, vide CHRISTI CONCEPTIO. XIX.

De conceptione B. Virginis, vide MARIE CONCEPTIO. ib.

Num majus miraculum sit Virginem sine viro concipere, quam sterilem ex sterili. XIX, 13, 4.

Non repugnat sanctificari aliquem in instanti conceptionis. 32, 2.

Num Deus facere posset ut Adamo non peccante aliquis ejus filius in peccato conciperetur. 33, 5.

Semen quomodo concurrat ad conceptionem fœtus. 168, 7.

Menstrua quomodo concurrerint. 169, 9.

Quæ actiones in conceptione fœtus interveniant. ib., 10.

Conceptio et nativitas in quo differant. 192, Commentar.

CONCEPTUS.

Unius conceptus objectivi in alio duplex est inclusio. I, 634, 9.

Quidquid est de essentia conceptus objectivi in formali includitur, et e contra. 36, 1 et seq.

De conceptu formali divinarum relationum est essentia divina. ib.

Vide VERBUM. I.

Conceptus formalis et objectivus, in quo consistant. XXV, 64, 1.

Conceptus formalis, universaliter et distincte omnia repræsentans, alienus est ab intellectu humano. 72, 10.

Conceptus objectivus præcisus secundum rationem, non requirit præcisionem rerum secundum se,

sed præcisè sufficit denominatio a conceptu formalis repræsentante. 73, 16-17.

Concipiendi modus qualiter sequatur modum essendi. XXVI, 145, 15.

Conceptus universalior alio non solum dicit præcisionem ab illo, sed etiam aptitudinem essendi sine illo. 478, 3.

Conceptus magis præcisus quot modis dicatur. 480, 10.

CONCILIUM.

Concilium Telense non fuit Italicum, sed Africanum. Et quis in illo præfuerit, et quo tempore celebratum. I, 120, 6.

Concilium generale tribus modis consideratur. V, 351, 1.

Concilium per leges obligare nequit sine confirmatione Papæ. 351, 2.

Concilium sine Papa aut ejus legatis, an sit legitimum. 352, 3.

Concilium sede vacante quam potestatem habeat. ib., 4.

Concilia minora ferre possunt leges proportionatas jurisdictioni suæ. 353, 8.

Concilia minora obligant suis legibus ante confirmationem Papæ. 354, 10.

Concilium Arausicanum secundum quo tempore celebratum. VII, 279, 16 et seq.

Et contra quos errores. 279, 16—307, 1.

Fuit provinciale, sed infallibilem facit fidem, et cur. 307, 1.

Concilium Diospolititanum contra Pelagium, et ejus acta. 293, 1 et seq.

Orosius an ibi interfuerit. ib., 2.

Cur Pelagius in eo absolutus. 295, 6—300, 9.

De Conciliis Africanis et Ephesino contra Pelagium. Ubi de eorum auctoritate et decretis, et quo tempore celebrata fuerint. 300, 1 et seq.

Primum Concilium Milevitanum quo tempore celebratum. 301, 4.

Duplex fuit Concilium Milevitanum : diversitas utriusque ostenditur : neutrum fuit generale. 302, 5 et seq.

Quæ et qualia decreta in utroque fuerint facta circa materiam de gratia. 303, 9 et seq.

Primum Concilium Carthaginense ante Diospolititanum fuit celebratum contra doctrinam Cælestii. 300, 1.

In secundo Concilio Carthaginensi Cælestius est anathematizatus. 301, 2.

Quo tempore utrumque celebratum ; et cur. ib., 3.

Concilium Ephesinum quo tempore coactum. 306, 16.

In eo Pelagii doctrina est damnata. ib., 17.

Concilium Valentinum quo tempore et contra quos errores in Gallia fuerit congregatum. 307, 2.

Concilium Moguntinum paulo ante Valentinum celebratum, et qua occasione. 308, 3.

Moguntinum item ultimum quo tempore, et contra quos. 310, 8.

Fuit paulo post Tridentinum. ib., 10.

Concilium Senonense Pelagium ejusque reliquias et Lutherum damnat. 308, 5.

Quo tempore coactum. ib.

Provinciale fuit. ib.

Quanta auctoritas illius. 309, 7.

Tridentini doctrina laudatur ; illius decreta et canones de Gratia continent omnem doctrinam antecedentium Conciliorum, optimo ordine et dispositione. 310, 10.

Omnium hæreticorum contra gratiam damnat errores. ib.

Ex capite quinto et canone quarto, sessione sexta Concilii Tridentini, veritas illa colligitur, vocationem illam quam homo recipere potest, si velit, quamque interdum recipit, talem esse ut possit illi resistere si velit ; ergo talis vocatio, licet efficax sit, non prædeterminat physicam voluntatem. VIII, 553, 1 et seq.

Ex aliis locis ejusdem Concilii Tridentini eadem veritas confirmatur, et aliis objectionibus occurrunt. 565, 1 et seq.

Expenduntur canones quartus Concilii Milevitani et Arausicani, et an Deus expectet hominis voluntatem exponitur. 570, 1 et seq.

Expenduntur Canones quintus et vigesimus quintus Concilii Arausicani, et an initium bonæ operationis sit vel non sit a libero arbitrio, declaratur. 578, 1 et seq.

Quid alia Concilia vel Pontifices Summi de gratia efficaci senserint. 581, 1 et seq.

Concilium Arausicanum loquitur de voluntate hominis ante vocationem Dei. X, 338, 5.

Concilium Arausicanum loquitur de Deo ut expectante simpliciter ad totum negotium salutis. 339, 1.

Concilio Arausicani intentio fuit reliquias Pelagianorum extinguere. 338, 5.

Cum omnibus præviis requisitis ad operandum, adhuc in sensu composito voluntas libera manet ad operandum, ex Concilio Tridentino. XI, 43, 5.

Concilia cogendi ratio a Christo manavit. XII, 322, 1.

Concilia congregandi varia necessitas. 322, 2.

Concilia generalia hactenus habita recensentur. 323, 3.

Concilia danda esse, ex multitudine pastorum Ecclesiæ confici. 157, 1.

Concilio nomen unde dictum. ib.

Concilio nomen unde dictum. 157, 2.

Concilia particularia, tam diocesana, quam provincialia aut nationalia errare possunt in fide. 158, 3.

- Habent tamen magnam auctoritatem, et quantam. ib.
- Concilii generalis legitimi quot et quæ sint conditiones. 158, 4.
- Ad Concilium generale non omnia Ecclesiæ membra convocanda. 324, 6.
- Ad Concilium generale nullus laicus necessario convocandus ut suffragium ferat. 324, 7 et seq.
- Ad Concilia generalia soli Episcopi per se et necessario convocandi, ut in illis sint iudices. 325, 12.
- Potest Pontifex dignitatem ferendi suffragia in Concilio aliis præter Episcopos communicare. 327, 16.
- Probabilius est id nunc ad Cardinales de jure ordinario pertinere. 327, 17.
- Necnon et ad Generales religionum ex consuetudine, et concessione Pontificis. 327, 18.
- Quid de Abbatibus, Episcopis annularibus et laicis. ib.
- Ad Concilium generale per se necessarium est ut convocatio generalis sit, quoad fieri potest, omnium Episcoporum. 328, 2-3.
- Non tamen ut omnes, imo nec major eorum pars de facto conveniat. 328, 4.
- Ad Concilium generale requiritur præsentia Papæ, vel per se, vel per suos legatos. 328, 5.
- Qualis et quota Episcoporum pars necessario debeat convenire. 329, 6-7.
- Concilia quædam generalia secundum quid, quæ fuerint, et quam habeant auctoritatem. 329, 8.
- Potestas cogendi Concilium generale in uno aliquo principe Ecclesiæ debet residere. 330, 2.
- Non in imperatore aut aliquo principe sæculari. 330, 2-3.
- Sed in Romano Pontifice. 330, 4 et seq.
- In Concilio generali, solus Romanus Pontifex, aut per se, aut per suos legatos debet præsidere. 331, 9.
- Definitiones et leges a Concilio generali factæ, debent a Summo Pontifice confirmari. 332, 11.
- Concilium generale, cui præest Pontifex, est infallibilis regula fidei. 159, 6-7.
- Item et quod confirmat, quamvis non præfuerit nisi per legatos. 160, 9.
- Concilium generale, sequendo instructionem quam habet a Papa per legatos de rebus in particulari definiendis, errare non potest. 160, 10.
- Et statim ex tunc illa definitio est de fide, nulla spectata confirmatione. ib.
- Quid quando Pontifex solum adest in Concilio per legatos sine instructione particulari, et Concilium cum legatis aliquid definit. 160, 11.
- Concilium generale definiens, vel contra instructionem Pontificis, etiam consentientibus legatis, vel illis dissentientibus, etsi instructionem non habuerint, errare potest. ib.
- Concilium generale potest decernere festa universalialia. XIII, 252, 3.
- Concilii Tridentini locus expenditur, sess. 6, c. 7, ubi sic inquit : *Hanc dispositionem justificatio ipsa consequitur, etc.*; et probatur contra aliquos loqui de perfecta dispositione. XVII, 143, 9.
- Concilii Trident. canon. 3, sess. 6, exponitur, qui sic habet : *Si quis dixerit, sine præveniente Spiritus Sancti inspiratione, atque adeo sine ejus adjutorio hominem credere, sperare et diligere, aut penitere posse sicut oportet, ut ei justificationis gratia conferatur, anathema sit*, ubi Concilium loquitur de dilectione perfecta, quam prærequirit ut dispositionem ad justificationem. 144, 10.
- Concilii Tridentini, sess. 5, can. 1, locus expenditur, ubi definit, *Adam, transgrediendo mandatum Dei, justitiam et sanctitatem, in qua constitutus fuerat, amisisse*. Ex quo habetur justitiam et sanctitatem esse omnino idem. 147, 18.
- Concilii Tridentini, sess. 6, cap. 7, locus exponitur, qui habet, sanctificationem et justificationem includere remissionem peccati. Ex quo colligitur, contritionem, quæ disponit ad justificationem, disponere etiam ad remissionem peccati. 149, 20.
- Ejusdem Concilii, sess. 14, cap. 4, ad eandem rem alius locus adducitur, ubi, agens de contritione, dicit fuisse omni tempore necessariam ad impetrandam veniam peccatorum, et præparare hominem ad eorundem remissionem. Docet ergo contritionem non esse tantum dispositionem ad habitualement gratiam et justitiam, sed etiam ad remissionem peccati. 149, 21.
- Idem locus latius exponitur ad probandum remissionem peccati esse opus gratiæ distinctum a contritione. 151, 24 et seq.
- Concilii Tridentini, sess. 6, can. 11, locus diligenter exponitur, ubi docetur remissionem peccati et justificationem non esse idem. 160, 40.
- Concilii Tridentini, sess. 6, cap. 8, expenditur locus, ubi docetur remissionem peccati esse donum omnino gratis datum a Deo et non ex operibus. 168, 7.
- Concilii Nicæni II locus difficilis declaratur super adoratione imaginum. XVIII, 640, 33.
- Concilium Francofordiense legitimum esse defenditur. 506, 17.
- Et auctoritatem habuisse ad stabiliendam certam fidem. 506, 18.
- Concilio Francofordiensi prout in tertio tomo Conciliorum habetur, licet non possit infallibilis auctoritas tribui, esset tamen valde temerarium ab illo dissentire, et apocryphum reputare. 507, 19.

Concilium Francofordiense a variis calumniis acriter vindicatur. 508, 21 et seq.
 Concilii Francofordiensis sensus definitionis de filiatione Christi aperitur. 510, 26.
 Ejusdem mens de Christi servitute perpenditur. 417, 39 et seq.
 Concilium Francofordiense definivit veritatem fidei de imaginum adoratione, et Nicænæ Synodo consensit. 614, 31.
 Nec contra hoc posse sumi firmum argumentum ex historiis, ostenditur. 617, 38.
 Concilii Elibertini canon exponitur erga reliquiarum venerationem. 636, 40.
 Concilii Senonensis testimonium adducitur circa adorationem imaginum. 640, 3½.
 Concilii Moguntini difficilis locus de eodem argumento elucidatur. ib.
 Concilii Tridentini locus exponitur de modo adorationis imaginum. 639, 32.
 Quatuor prima concilia generalia cur congregata. XIX, 2, 6.
 Quæ concilia de Virgine agant. 3, 2.
 Decreta concilii Trullani quam auctoritatem habeant. 214, 3.
 Concilium Judæorum contra Christum quo die coactum. 538, 1.
 Concilium generale, sine auctoritate Pontificis et congregantis et confirmantis, nil potest statuere universam Ecclesiam obligans. XX, 288, 3.
 Auctoritas negativa Conciliorum, quando faciat argumentum probabile. 723, 9.
 Excommunicationem ipso facto incurrit persona Prælati inferior quæ commentarios, aut interpretationes, in decreta Concilii Tridentini edit sine Pontificis auctoritate. XXIII, 661, 12.
 Concilii generalis potestas. XXIV, 294, 8.

CONCIO, CONCIONATOR.

An infideles teneantur ad decimas pro sustentatione suorum concionatorum. XIII, 146, 10.
 Non obligantur fideles in festo ad concionem. 318, 5-6.
 Pastores Ecclesiæ tenentur ex officio ad prædicandum per se, vel per alios. 319, 7.
 Non relinquenda est missa propter concionem in festo. 320, 10.
 Concionator non est superstitiosus utens falsis miraculis et testimoniis ad fidem confirmandam. 476, 12.

Concio, vide SIMONIA. XIII.

Quædam concionatoribus servanda. XIX, 459, 2.

CONCLUSIO.

Conclusionem ex principiis fidei per evidentem illationem deductam graves theologi de fide putant. IX, 16, 10.

Conclusio Theologica ex una præmissa de fide, et alia naturaliter evidente, non est de fide. XII, 97, 7 — 174, 10 — 177, 7.
 Nec etiam supernaturalis in entitate. 98, 8.
 Conclusio Theologica est diversæ rationis in Catholico ac in hæretico. 98, 9.
 Imo in hæretico non est scientia. ib.
 Conclusio Theologica quæ prius virtute tantum continebatur in rebus revelatis, postquam ab Ecclesia definitur, est formaliter et immediate de fide. 99, 11 — 178, 9.
 Conclusio ex medio scientifico, et alio de fide, vide FIDEI ACTUS. XII.
 Confessio fidei, vide FIDEI EXTERNA CONFESSIO. XII.

CONCOMITANTIA.

Quæ adæquate unione uniuntur necessario sese comitantur. XXI, 187, 4.
 Quæ realiter sunt unita non possunt non se comitari, nisi priventur unione. ib.
 Quid sit aliquid per concomitantiam poni in sacramento, quid ex vi verborum. 195, 1.
 Localis continentia per se sola non sufficit ad concomitantiam. 198, 6.
 Quæ concomitanter ponuntur sub aliqua ex speciebus sacramentalibus, per quam actionem constituentur. 206, 15.

CONCORDIA.

Concluditur vera concordia libertatis auxilii cum efficaci auxilio ejusque necessitate in gratiæ operibus. VIII, 510, 1 et seq.
 Aliis objectionibus contra superiorem concordiam ab incommodis desumptis satisfit. 516, 1 et seq.

CONCRETUM.

Ad concretum et abstractum in divinis concipiendum sufficit distinctio rationis cum virtuali fundamento in re. I, 682, 3.
 De concretis possunt dici quæ productiones significant in Deo, non vero de abstractis. 43, 9.
 In concreto proprie affirmantur attributa divina tam de Deo quam inter se. 41, 2.
 In concreto Deus et ejus attributa recte prædicantur de abstractis. 42, 6.
 Vide ABSTRACTUM. I.
 Concreta de formali tantum dicunt formam. XXVI, 508, 12.

CONCUBINARIUS.

Vide CLERICUS. XV.

Clericus concubiniarius, quantumvis manifestus, non est ipso jure suspensus. XXIII, 128, 4 et seq.
 Sed juxta formam Concilii Tridentini est a suo Prælato puniendus. 130, 10.

Si vero talis clericus nominatim de tali crimine sit declaratus, nullus potest ejus Missam audire. 132, 16.
 Episcopus concubinarium, qui a Concilio provinciali admonitus non emendatur, suspenditur ipso jure ab officio et beneficio. 152, 24.

CONCUBITUS.

Concubitus vagus quare sit illicitus. XV, 683, 8 et seq.

CONCUPISCENTIA.

Concupiscentia antecedens, et consequens, quid. IV, 203, 1.
 Concupiscentia consequens non auget voluntarium. 206, 6.
 Concupiscentia antecedens minuit liberum. 207, 7.
 Excitat autem faciendo ut objectum appareat pulchrius vel suavius, et occultando quidquid mali in eo est. 207, 8.
 Concupiscentia consequens, esto minueret liberum, non excusaret aliqua ex parte peccatum moraliter, quia talis concupiscentia jam oritur ex priori libertate. 207, 9.
 Concupiscentia antecedens auget voluntarium, licet aliquo modo minuat liberum, quod est intrinseca perfectio voluntarii. 207, 10.
 Concupiscentia auget cognitionem eorum quæ ipsa vult, et minuit eorum quæ non vult, prior cognitio inservit ad augendum voluntarium, posterior occultatio ad minuendum liberum, quod in amplitudine cognitionis radicem habet. 208, 13.
 Concupiscentia intrinsece auget voluntarium, quatenus proponit voluntati objectum, sicut qui consulit non movet extrinsece, quasi vim inferendo, sed proponendo rationes, etc. 208, 14.
 Concupiscentia non causat involuntarium sicut metus, quia objectum illius est bonum, istius malum. 211, 4-5.
 Concupiscentiæ passio. 462, 3.
 Concupiscentiæ divisio. 463, 6.
 An sit in species ea divisio. 463, 7.
 Concupiscentiæ amor. Vide AMOR. VII.
 Concupiscentiæ motus non omnes sunt peccata. Vide FOMES. IX.
 Concupiscentiæ repugnantiam non sentire proprium fuit Christi, sed communicatum B. Virgini. XVIII, 199, 3.
 Concupiscentiæ sanctæ seu honestæ actus in Christo fuit. 203, 1 et seq.
 Beatæ Virginis aspectu sedabatur. XIX, 13, 4.

CONCURSUS.

Concursus Dei concomitans cum humana voluntate libertatem non tollit. VII, 16, 16.

Ab æternitate illum Deus habet præparatum, quasi sub conditione, si creata voluntas operari voluerit. ib.

Concursus generalem Dei ad humanas actiones, an negaverit Pelagius. 233, 1 et seq.

Utrum concursus Dei, ut primæ causæ, ad supernaturales actus auxilium supernaturale sit. VIII, 109.

An Deus, etiam in ordine gratiæ, per concursus simultaneum influat in effectum et actionem causæ secundæ immediate immediatione, virtutis et suppositi. 126.

Utrum, præter simultaneum concursus gratiæ, qui est in actum voluntatis, vel intellectus, sit necessarius alius prævius in potentia receptus, et a motibus excitantis distinctus, referaturque prima sententia cum suis fundamentis. 128.

Quid sit concursus prævius, et quod munus ejus ob quod necessarium esse creditur. 133.

Quomodo prævius concursus a potentia in qua recipitur, et ab ejus actione distinguatur. 137.

An prævius concursus sit qualitas, vel in quo prædicamento sit. 140.

Utrum concursus prævius constituat causam secundam in actu primo, vel compleat virtutem ejus ad agendum. 143.

Utrum concursus prævius sit separabilis a simultaneo, seu ab actione causæ secundæ, et e converso. 157.

Proponitur sententia quæ docet generalem concursus Dei esse influxum in effectum, et imbitum in actione causæ secundæ: influxum autem in causam per et ex vi generalis concursus necessarium non esse. 161.

Quid Patres et Philosophi de necessitate prævii concursus quoad causas naturales senserint. 169.

Quid de concursu prævio in causis secundis naturalibus D. Thomas senserit. 174.

Quid Aristoteles vel antiqui Philosophi de necessitate concursus prævii in causis secundis naturaliter agentibus senserint. 182.

Solvendo rationes assertioni nostræ contrarias, eadem veritas amplius confirmatur. 185.

Ex vi generalis concursus non esse necessariam præviam motionem in voluntate, moraliter determinantem illam ut liberos actus eliciat. 193.

Prævium concursus physice prædeterminantem non esse voluntati liberæ necessarium ut aliquid determinate velit. 199.

Doctrina superioris capitis auctoritate Scripturæ et Patrum confirmatur. 203.

Auctoritate D. Thomæ et aliorum posteriorum Theologorum eadem doctrina confirmatur. 208.

Ex concursu Dei ad actus qui sunt peccata, pecu-

liari ratione superior doctrina comprobatur. 218.
 Deducendo ad varia incommoda eadem doctrina comprobatur. 221.
 Sententia superioris capitis ex Scriptura et Conciliis colligitur. 231.
 Ex Patribus eadem doctrina confirmatur. 236.
 Quid de concursu prævio ac prædeterminante ad actum peccati divus Thomas senserit. 240.
 Utrum concursus Dei simultaneus ex se prædeterminet voluntatem ad concursum. 474.
 Utrum concursus simultaneus, ut est a voluntate Dei, semper ac necessario habeat vim prædeterminandi physice voluntatem. 482.
 Concursus ex parte Dei ad peccati expulsionem necessarius, qualis sit. IX, 186, 14.
 Concursus habitus infusi et potentiæ in actus supernaturales in se simplex est, virtute vero multiplex. 42, 6.
 Respectu habitus est connaturalis simpliciter; respectu potentiæ, non ita; aliquo tamen modo, etiam respectu illius connaturalis dici potest. *ib.*
 Concursus Dei, quo influit in effectum, nec prævius est, nec distinctus ab actione qua fit. XI, 20, 6.
 Quo sensu causa prima dicatur concurrere immediatius quam secunda. 21, 8.
 Cur agens creatum requirat concursum primæ causæ. 28, 41.
 Cur concursum Dei motionem vocet D Thomas. 49, 4.
 Deus non concurrat confuse ad actus in particulari, etiam si offerat concursum indifferenter, nec cæco modo. 77, 3-4.
 Deus offert voluntati concursum ad alios etiam actus sufficientem, quamvis illos non operetur. *ib.*, 3.
 Concursus Dei ad malos actus alius est a prædeterminatione. 150, 6.
 Concursus Dei proprie dici potest auxilium. 162, 4.
 Concursus ad actus supernaturales auxilium supernaturale est. 163, 3.
 Concursus Dei quomodo non sit indifferens. 164, 5-6.
 Concursus non est diversus ab actione causæ secundæ, nec in ea ponit aliquid, sed in effectu. *ib.*, 7.
 Deus qua voluntate confert suum concursum ad actus malos. 114, 11.
 Cur generalis vocetur voluntas Dei, qua offert concursum ad actus malos. 114, 17.
 Cur vero dicatur indifferens. *ib.*, 17-18.
 Concursus Dei non potest voluntatem determinare sine illa. 209, 2.
 Quid sit auxilium Dei per modum concursus. *ib.*

Deus, ex voluntate quam quasi sub conditione habet circa honos actus ut fiant, ad illos concursum præbet. 214, 12.
 Nullus libere operari potest, quin habeat paratum sibi concursum Dei. 71, 9.
 Quid sit necessarium ut actu operemur. 57, 3 et s.
 Voluntati, qua præbet Deus suum concursum, voluntas humana potest resistere. 90, 10.
 Concursus Dei generalem incertum est an negaret Pelagius. XIV, 69, 4.
 CONCURSUS DIVINUS. Vide CAUSA EFFICIENS PRIMA. XXIV.

CONDENSATIO.

Probabilius est per condensationem non amitti quantitatem. XXI, 73, 22.

CONDITIO, CONDITIONATUM.

Conditionato actu potest voluntas ferri in impossibile. II, 875, 14 et seq.
 Etiam quando ponitur conditio ex parte actus, datur in voluntate affectus de præsentī, circa objectum impossibile. *ib.*, 15.
 Item quando apponitur ex parte objecti, dari potest talis affectus. 876, 17.
 Idque non solum in impossibilibus per accidens, sed etiam in simpliciter impossibilibus. *ib.*, 18-19.
 Conditionate locutionis duplex sensus. 875, 15.
 Conditionatæ appetere quasdam Dei proprietates simpliciter nobis impossibiles, possumus absque peccato. 876, 19 — 881, 3.

CONDITIO.

Conditiones necessariæ ut oratio impetret. XIV, 87, 3.
 Conditio in voto conditionato, unde apponatur. 830, 8.
 Conditiones circa materiam voti. 851, 2 et seq.
 Conditio possidentis quando sit melior. 936, 7 et seq.
 Conditiones generales votorum. 994, 1.
 Conditio in voto quot modis detur. 993, 4.
 Earum triplex genus. 996, 8.
 Vide VOTUM. XIV.
 Quæ, et qualis conditio apposita intentioni ministri destruat sacramentum. Vide SACRAMENTUM, et SACRAMENTA NOVÆ LEGIS, XX; EUCHARISTIA, XXI; BAPTISMUS in § Minister. XX.

CONFESSIO, CONFESSOR.

Accedentium ad Joannis baptismum, qualis. XIX, 367, 3.
 Confessionis sacramentum quomodo verbis et rebus, ut materia et forma constet. XX, 32, 4.
 Ex illis verbis Joan. 20: Quorum remisistis pec-

- cata, etc., colligitur materia et forma hujus sacramenti. 38, 2.
- Ad formam confessionis requiruntur verba in rigore et proprietate. 45, 14.
- Omnibus adultis, qui post baptismum mortaliter peccavere, necessaria est confessio necessitate præcepti et medii. 92, 3.
- Per se primo instituta ad dandam primam gratiam. 111, 5.
- Sed non simpliciter primam. 106, 4.
- Præter hanc autem, credibile est dare specialia auxilia ad detestanda peccata. ib.
- Ministrare hoc sacramentum in mortali, ex quacumque necessitate, mortale est. 308, 6.
- Tenetur minister diligenter examinare dispositionem accedentis ad sacramentum. 319, 2.
- Peccata ante baptismum commissa non possunt esse materia hujus sacramenti. 523, 4.
- Confessio non sacramentalis nunquam est homini necessaria, aut præcepta. 524, 5.
- Omnia peccata venialia remittit non ponenti obicem quamtunvis minister aliud intendat. 795, 3.
- Sigillum confessionis, non solum respectu aliorum, sed etiam ipsius pœnitentis obligat, et quomodo. XXI, 490, 3.
- Denegare aliquid extra confessionem ex scientia in confessione comparata secluso periculo, non est contra rationem sigilli. 491, 5.
- An hoc sacramentum esset in statu innocentiae. Vide STATUS INNOCENTIE. XX.
- Confessio duplex, laudis, et peccatorum. XXII, 454, 1.
- Confessionis peccatorum descriptio. 455, 3.
- Nectarius nihil abstulit ad sacramentalis confessionis usum, vel illius obligationem pertinens, sed munus Presbyteri Pœnitentiarii. 375, 30 et seq.
- Confessionis condiciones numerantur, et explicantur. 455, 2.
- Confessio est actus exterior virtutis pœnitentiæ. 457, 6.
- Modus secretæ confessionis, sanctus, sufficiensque ad sacramentum. 457, 2.
- Neque alius potest lege humana imponi. 458, 6.
- Nec a confessore postulari. 459, 7.
- A pœnitente vero potest interdum publice fieri, 459, 8.
- Debet fieri signo sensibili. 460, 1.
- Estque vox humana signum aptissimum. ib., 1.
- Non vero de necessitate sacramenti. ib., 2.
- Nec præcepti, non licet tamen alio signo uti, nisi ex rationabili causa, ob Ecclesiæ consuetudinem. 461, 6.
- Potest aliquando nutibus, imo solo scripto fieri. 462, 7.
- Et per interpretem. ib., 1.
- Et quomodo. ib., 2.
- Potest fieri valide sacerdoti absenti in præcisa necessitate. 463, 5.
- Quid de absolutione, vide verb. ABSOLUTIO. XXII.
- In confessione resecanda sunt omnia quæ non sunt ejus materia, nec ad ejus finem conferunt. 505, 1.
- Confessio sine vera attritione facta, licet existimata, non est valida. 440, 14.
- Licet ignorantia sit invincibilis, excusatque a novo peccato, non tamen ab obligatione iterum confitendi. 441, 15 et seq.
- Confessio per se et immediate non efficit gratiam in sacramento pœnitentiæ. 389, 14.
- Confessio bona fide facta simplici sacerdoti de mortalibus et venialibus est valida etiamsi sacerdos ille jurisdictionem non habeat in peccata mortalia. 659, 8 — 663, 9-10-11.
- Manet tamen obligatio iterum confitendi mortalia. 663, 9.
- Qui extra necessitatem de solis venialibus confitetur debet aliquod in particulari dicere. 512, 10.
- In confessione venialium necessaria est formalis attritio, licet ad eorum remissionem extra hoc sacramentum non esset necessaria. 453, 2.
- Non est de substantia confessionis de venialibus, attritio de omnibus confessis. 453, 7.
- Nec de præcepto sub mortali. ib.
- Confessio nulla est quoties ex culpa mortali omititur aliquid per se necessarium ad valorem sacramenti. 496, 4 — 498, 3.
- Quinque capita nullitatis confessionis attinguntur. 496, 4.
- Ignorantia confessoris, an et quomodo reddat confessionem nullam. ib., 5.
- Quot modis dicatur informis. 447, 1.
- Potest aliquando dari confessio valida, et informis. 449, 7.
- Etiam de solis venialibus. 454, 8.
- Varia Patrum loca, quibus necessitas confessionis impugnari videtur, exponuntur. 377, 39 et seq.

CONFESSIO EPISTOLARIS.

- Quid et quotuplex. X, 669.
- Quid et quotuplex sit confessio epistolaris. X, 669.
- Quod confessio sumpta pro integro pœnitentiæ sacramento epistolaris esse non possit, certa sententia. 671.
- Pœnitentiæ sacramentum, ne ex parte quidem expressionis peccatorum, posse esse epistolare, qui censuerint. 675.
- Expressionem sacramentalem peccatorum in summa necessitate posse esse epistolarem, Suaris sententia variis Doctoribus probata. 678.
- Concilia et Pontifices pro sententia proposita. 681.
- Rituale Romanum pro eadem sententia. 687.

Ratio congrua in ejusdem sententiæ confirmatio-
nem. 691.
Ad argumenta in contrarium posita capite tertio.
693.
Sigillatim ad argumentum ex decreto Clementis
VIII contra confessionem per littera vel inter-
nuncium. 696.
De aliis modis subministrandi partem materialem
sacramenti pœnitentiæ per internuncium aut
litteras. 706.

CONFESSIONIS INTEGRITAS.

Mendacium in confessione, si sit in materia par-
tiali et non necessaria, veniale est, secus si sit
in materia necessaria vel totali. XIII, 475, 10.
In confessione non semper sufficit specificam rati-
onem actus confiteri. XIV, 1022, 9.
Confessio interna, qualis. 17, 11.
Integritas est de necessitate sacramenti ex vi ins-
titutionis. XXII, 466, 2 et seq.
Consistit in confessione omnium peccatorum mor-
taliū, quæ sunt in conscientia pœnitentis post
baptismum, vel præcedentem validam confes-
sionem commissa, et in ordine ad eamdem ab-
solutionem. 466, 4 et seq.
Quid sit esse in conscientia pœnitentis. 466, 1.
Confessionis integritas potest suppleri per ignoran-
tiam invincibilem, non tamen dolor. 441, 17.
Duplex est integritas: formalis, et materialis;
prior sola est simpliciter necessaria, posterior
quando moraliter potest. 466, Proœm.
Confessio est integra formaliter quoties nihil
omittitur cum mortali culpa. 518, 3.
Quoties omissio est mortale peccatum etiam ex
ignorantia culpabili nulla est integritas. ib.
Ex defectu integritatis non datur confessio valida
et informis. ib.
Publica peccata etiam sunt in confessione dicenda.
468, 11.
Non est contra confessionis integritatem, aut per
se peccatum mortale, uni ordinarie confiteri,
cum autem aliquid grave occurrit, alium con-
fessorem adire. 469, 12-13.
Est necessarium ad integritatem species peccato-
rum distincte aperire. 470, 4.
Etiam si parum inter se differant. ib., 5.
Circumstantiæ mutantes speciem sunt de necessi-
tate confessionis. ib., 6.
Etiam si minuant. 475, 15.
Et transferentes actum a veniali in mortale. 471, 7.
Non tamen impertinentes. ib., 1.
Quoties aliquid necessarium ex legitima causa omit-
titur, in alia confessione est aperiendum. ib.
Quando necesse sit modum ignorantiae, vel mali-
tiæ, in confessione aperire. 480, 12 et seq.

Consuetudo peccandi quando possit esse de neces-
sitate confessionis. 481, 15.
In duobus casibus necesse est declarare in confes-
sione instrumentum, quo ad peccandum uti-
mur. ib., 16.
Qui cum alio peccavit, si illum induxit, tenetur id
confiteri, secus si non inducat. 480, 16 et seq.
Nimia duratio actus peccaminosi est confitenda.
483, 21.
Circumstantia diei festi non est confitenda. ib., 22.
Si eodem tempore duæ obligationes diversarum
rationum omittantur, est confitenda illa circum-
stantia, secus si sint ejusdem rationis. ib., 23.
Circumstantia loci sacri non est de necessitate con-
fessionis, nisi peccatum cadat in gravem loci
irreverentiam. 482, 20.
Numerus peccatorum est de integritate confessio-
nis. 484, 2.
Quando de illo pœnitenti constat. 494, 38.
Si autem facta morali diligentia non occurrit nu-
merus certus aliquis, qui a certo parum distare
creditur dicendus est. 494, 39.
Vel si nullus probabilis occurrit, sufficit consuetu-
dinem peccandi declarare. 493, 40.
Qui dicit se velle confessionem generalem facere,
etiā si aliquid grave jam confessum omittat,
non peccat mortaliter. 500, 7.
Ecclesia non potest præcipere confessiones venia-
lium, ad integritatem sacramenti. 501, 2-3.
Non solum omnium, sed nec aliquorum. 502, 4.
Potest quis, et interdum debet, confiteri ta-
cendo aliquod peccatum ex justa causa, qualis
est periculum gravis nocimenti. 513, 1-2.
Articulus mortis. 514, 4.
Præceptum annuæ confessionis. 514, 5.
Necessitas recipiendi Eucharistiam aut faciendi
sacrum. 514, 6.
Infamia propria, aut scandalum vitandum. 515, 7.
Non est necesse peccatum omissum confiteri cum
primum causa cessat. 515, 9.
Sed tempore quo alias obligat præceptum con-
fessionis. ib.
Quid si in confessione quis cognoscat suam culpa-
bilem negligentiam in examinanda conscientia.
519, 7.
Mutilatio confessionis inculpabilis, nec valorem,
nec effectum sacramenti impedit. 451, 12.
Circumstantiæ notabiliter aggravantes necessario
sunt confitendæ. 472, 5 et seq.
Non tamen minuētes intra eamdem speciem pec-
cati, stante morali gravamine. 476, 16.
Venialia non sunt de necessitate confessionis. 501, 1.
In tribus casibus potest in articulo mortis integri-
tas materialis confessionis omitti. 509, 1.
Qui sic confitetur debet, quoad fieri possit, mate-
riam certam et necessariam dare. 510, 2.

Sufficiunt signa contritionis in ordine ad confessionem, quando certior materia dari non potest. 510, 3 et seq.
 Vehementia affectus ad finem pravum mortaliter, quando declaranda in confessione. 480, 11.
 Intensio actus an et quomodo declaranda. 480, 13.
 Potest quis sequi iudicium probabile ad omittendum peccatum aliquod in confessione; non tamen sine illo omittere. 504, 5-6.
 Peccatum de quo dubium negativum est, eodem modo est confitendum. 503, 1.

CONFESSIONIS ITERATIO.

Potest iterari confessio. XXII, 393, 5.
 Non tantum semel, sed sæpius, et in omni tempore. 393, 6.
 Tam de peccatis in confessione omissis, quam rite confessis. 394, 7-8.
 Quoties confessio invalida fuit, necesse est ad integritatem sequentis confessionis illa peccata iterum confiteri. 495, 1.
 Secus si fuit valida, licet informis. 495, 2.
 Confessio potest iterari uno verbo, quando idem est confessor, qui sufficienter recordatur. 497, 6.
 Quando confessio fuit sufficiens, et solum deficit forma rite prolata, sufficit petere in illo foro absolutionem ab eodem. 497, 8.
 Quid autem sacerdos tunc facere debeat, ut recte suo munere fungatur. ib.
 Excommunicatus, qui bona fide prius a peccatis quam a censura absolvitur, non tenetur iterum illa peccata confiteri. 498, 1.
 Secus si mala fide. ib.
 Qui peccatum ex justa causa in confessione omittit, per se loquendo, debet illud solum in alia confessione subjicere. 498, 3.
 Idem est si bona fide confessus est peccatum, et confessor non audivit. 499, 4.
 Si autem ejus gravitatem non percepit, debet illam declarare expresse. 584, 18.
 Qui oblitus est pœnitentiæ impositæ, etiamsi in dilatione illius adimplendæ mortaliter peccaverit, non tenetur iterum confiteri. 499, 5.
 Non potest imponi ab Ecclesia præceptum per se de iteranda confessione. 500, 8.
 Ex suppositione tamen includente voluntarium consensum pœnitentis, potest quis obligari ad illam iterandam. 501, 10.
 Sæpe excusatur pœnitens ab iteratione confessionis invalidæ ob oblivionem invincibilem præteriti defectus. 519, 6.
 Qui in mortis articulo simplici confitetur sacerdoti non tenetur illa peccata iterum proprio confiteri. 551, 8.
 Qui confitetur habenti dubium proprium circa

jurisdictionem tenetur illa peccata iterum confiteri. 554, 2.
 Qui confitetur habenti jurisdictionem delegatam, non tenetur illa peccata iterum proprio sacerdoti confiteri. 543, 5-6.
 Quando teneatur pœnitens confessionem iterare ob ignorantiam confessoris. 583, 14.

CONFESSIONIS PRÆCEPTUM DIVINUM.

Est de jure divino in lege gratiæ confessionis præceptum latum a Christo. XXII, 733, 4 et seq.
 Quod non potest Ecclesia tollere. 737, 15.
 Non tenetur quis anticipare confessionem, etiamsi timeat periculum oblivionis peccatorum. 739, 5-6.
 Præceptum hoc, ut obliget, requiritur in subjecto peccatum. 739, 1.
 Et ideo infantes, innocentes, et non baptizati sunt incapaces hujus præcepti. 739, 1-2.
 Obligat omnes qui post baptismum mortaliter peccaverunt. 740, 4.
 Et solos. 740, 5.
 Qui habet dubiam conscientiam de mortali, quomodo obligetur hoc præcepto. ib.
 Non obligat, per se, statim ac peccatum mortale committitur. 740, 2.
 Obligat in articulo mortis, si non sit impletum. 741, 3.
 Et juxta Ecclesiæ determinationem. 742, 9.
 Quid si Ecclesia nihil determinaret. ib.
 Obligatur homo ad confessionem quando est medium necessarium ad superandum tentationem. 743, 10.
 Et quando sumenda est Eucharistia. 744, 12.
 Utraque vero obligatio est per accidens ad proprium confessionis præceptum. ib.
 Hæc tamen non est ante receptionem aliorum sacramentorum. 744, 13.
 Hoc præceptum non impletur per confessionem quolibet modo nullam. 745, 1.
 Impletur vero per confessionem validam, et informem. 745, 2 et seq.
 Potest impleri etiam peccando venialiter in confessione. 745, 2.

CONFESSIONIS ECCLESIASTICUM PRÆCEPTUM.

Præceptum hoc, per se, non obligat pro determinata parte anni. 751, 2 et seq.
 Nec Episcopus per synodalia præcepta potest aliam determinationem adhibere. 752, 4.
 Potest Ecclesia, per se, statuere tempus confessionis. 746, 1.
 Etiamsi a Christo non fuisset præcepta confessio. 738, 18.
 Unde ex Ecclesiæ præcepto tenentur fideles confessionem semel in anno facere. 747, 3-4.

Qui prævidet fore ut elapsa occasione non possit in toto illo anno confiteri, tenetur confessionem anticipare. 758, 2.

Omnes baptizati, qui mortaliter peccaverunt, ab hoc præcepto obligantur. 749, 1.

Etiamsi solum peccatum mere internum habeant. 749, 2.

Papa obligatur hoc præcepto. 750, 5.

Non obligatur hoc præcepto qui sola venialia, aut mortalia confessa, habet. 750, 8.

Debet tamen suum parochum de hoc certiore facere. 751, 9.

Præceptum hoc non impletur nisi per veram suspensionem sacramenti pœnitentiæ. 762, 3.

Unde qui de facto non absolvitur, non implet illud. 762, 4.

Impletur per sacramentum validum et informe. 763, 6.

Qui ante Quadragesimam confessus est non tenetur in illa iterum confiteri ex vi hujus præcepti. 754, 10.

Qui novam habet conscientiam mortalis, debet iterum confiteri in Quadragesima. ib., 9.

Non tamen si peccatum juste fuit omissum in priori confessione. 757, 7.

Qui uno anno non implevit hoc præceptum tenetur confiteri statim in sequenti. 755, 2.

Etiamsi sine culpa omisit, tenetur in illo anno iterum confiteri. 756, 4.

Ad excusandum ab hoc præcepto sufficit extraordinaria difficultas moralis judicio prudentis. 760, 1.

Non obligat hoc præceptum ad confitendum per interpretem. ib., 2.

An in mortis articulo. 761, 5.

Non excusatur quis a præcepto confessionis ex eo quod solum per scriptum in præsentia sacerdotis confiteri possit. ib., 6-7.

Potest Pontifex tollere et dispensare in hoc præcepto ex legitima causa. 747, 4.

Moraliter tamen nunquam erit sufficiens causa abrogandi. 748, 5.

Licet possit esse ad coarctandum, vel extendendum tempus. ib., 5-6.

Si autem abrogatio absque causa fiat, valida erit. ib., 7.

Quomodo computetur annus. 752, 3 et seq.

De Quadragesima ad Quadragesimam. 753, 8.

Hujus præcepti transgressio non habet pœnam ipso jure impositam. 764, 2.

Habet tamen imponendam juxta c. *Omnibus utriusque sexus*, ibi, quam incurrit omnis qui, vel integre non confitetur, vel non ita integre ut absolvi possit. ib., 2 et seq.

Qui non valide absolvitur ex defectu mere interno censuram, si feratur, non excusat. ib., 4.

Pueri, qui non habent tam perfectum usum rationis ut ad communionem obligentur, pœnas non incurrunt. 763, 5.

Vide PRÆCEPTUM. V.

CONFESSOR.

Facultas eligendi confessorem consuetudine non comparatur, ex ea tamen legitima probatur. XIII, 195, 5.

Licentia a parochio per pecuniam subito concessa ad eligendum confessorem non est irrita. XIV, 984, 50.

Solus sacerdos est minister hujus sacramenti. XXII, 520, 2.

Ita ut ob, nullam necessitatem, vel dispensationem, alius non sacerdos esse possit. 522, 8.

Non ut auctor principalis, sed ut minister Christi absolvit. 403, 10.

Sententia tamen ejus definitiva est. ib.

Confessor duo præcipere potest pœnitenti. 447, 34.

Non potest licite absolvere pœnitentem quem scit non habere universalem attritionem de omnibus peccatis etiam oblitis. 450, 11.

Præter ordinem sacerdotii requirit jurisdictionem. 523, 6.

Quæ non est omnibus simplicibus sacerdotibus data circa mortalia, sed pendet ex concessione Ecclesiæ. 526, 7.

Est ordinaria, vel delegata. 526, 8.

In casu necessitatis extra articulum mortis, an possit simplex sacerdos absolvere indirecte a mortalibus. 663, 10.

Non est in præcepto in necessitate confiteri non sacerdoti. 523, 12.

Sacerdos decipiens pœnitentem dicendo se habere jurisdictionem, cum non habeat, an valide absolvat. 536, 9.

In ministro de venialibus etiam requiritur jurisdictionis, quæ omnibus simplicibus sacerdotibus toleratis communicata est. 526, 8.

Quæ jurisdictionis non est a pœnitente, nec jure divino. 552, 4 et seq.

Seb ab Ecclesia delegata. 553, 9.

Et item est de mortalibus confessis. 552, 6.

Cum Episcopali munere intrinsece est conjuncta ordinaria jurisdictionis in foro sacramenti. 529, 9.

Nihilominus illam habet Episcopus per Summum Pontificem et ab illo dependentem. 529, 10.

Et consequenter absolute de jure humano. 530, 11.

Quidquid potest Pontifex in universa Ecclesia, in foro pœnitentiæ, potest Episcopus in sua diœcesi nisi prohibeatur. 534, 13.

Archiepiscopus autem in Episcopatibus suffraganeorum solum dum visitat, jure tamen ordinario. ib.

- Sacerdos proprius hujus sacramenti tribus modis dici potest. 532, 1.
- Parochus est proprius sacerdos omnium qui intra terminos suæ parochiæ habent domicilium, seu quasi domicilium. 533, 3 et seq.
- Et vagabundorum dum in sua parochia commorantur. 334, 6.
- Et iter agentium, transeuntium per suas parochias. 534, 7.
- Nisi ad hoc peregrinentur ut illi confiteantur. 835, 8.
- Plura habens domicilia in diversis parochiis, potest cuicumque parochio illarum confiteri, ut proprio sacerdoti. 533, 4.
- Proprius sacerdos parochorum est Episcopus. 535, 9.
- Vel aliquis Episcopalem jurisdictionem participans. ib.
- Episcoporum vero solus Papa. ib.
- Sicut et Cardinalium. 535, 10.
- Ipsique sunt sacerdotes proprii suæ familiæ. 536, 11.
- Papa vel summus Pœnitentiarius est proprius familiæ Papæ. ib.
- Aliqui in dignitate constituti solum Episcopum habent ut proprium sacerdotem. 536, 12.
- Religiosorum proprius sacerdos est immediatus eorum superior. ib.
- Ut sancte ministret, non solum dum absolvit, sed etiam dum confessionem audit, debet non habere conscientiam peccati mortalis. 576, 2-3.
- Quæ bonitas requiratur in sacerdote ut ad hoc ministerium licite eligi valeat. 578, 6.
- Ut tamen valeat electio et jurisdictio detur per se nulla est necessaria. 577, 4.
- Necessarium vero est ut per censuram, vel superiorem, non sit suspensus. 577, 5.
- Quæ scientia requiratur ut quis sit idoneus minister pœnitentiæ. 579, 1 et seq.
- Peccat graviter sacerdos qui huic ministerio, absque scientia proportionata, se ingerit. 580, 6.
- Nisi in casu extremæ necessitatis. ib.
- Neque excusatur qui ex obedientia superioris id facit. 581, 7.
- Ignorantia sacerdotis quando sit, vel non sit, contra valorem sacramenti. 581, 10-11.
- Quæ prudentia confessori necessaria. 580, 5.
- Triplici ex capite potest oriri obligatio ministrandi hoc sacramentum. 673, 1.
- Ex charitate, obedientia, et officio, vide verb. PAROCHUS XXII.
- Confessor non potest absolvere nisi dispositum. 675, 1.
- Quidque debeat facere ut ejus dispositionem cognoscat, vel si ex confessione resultet obligatio restituendi, vel auferendi occasionem peccandi. 675, 2 et seq.
- An teneatur confessor docere pœnitentem qui ex invincibili ignorantia errat, vel quomodo se cum illo gerat. 680, 2 et seq.
- Si confessor sciat pœnitentem esse rite dispositum, tenetur sub gravi culpa illum absolvere. 681, 2.
- Potest tamen justa ex causa absolutionem differre. ib.
- Tenetur confessor absolvere pœnitentem juxta ejus probabilem opinionem, licet confessoris opinio alia sit. 682, 3-4.
- Etiamsi ex illa detrimentum tertii sequatur. 682, 3.
- Sacerdos, qui absolutionem invalidam dedit, tenetur, si commode potest, pœnitentem monere de defectu. 683, 5-6.
- Quando absolutio fuit valida, licet inique data, confessor ad nihil tenetur. 685, 8.
- Nisi vergat in damnum tertii. ib.
- An confessor teneatur interrogare pœnitentem, vide INTERROGATIONES CONFESSORIS. XXII.
- Nulla pœna communi jure est imposita sacerdoti indebite ministranti sacramentum. 685, 1.
- Laicus, aut clericus fide hoc sacramentum ministrans, fit irregularis. 685, 2 et seq.

CONFESSORIS APPROBATIO.

- Approbatio Episcopi jure anti quo non erat necessaria ut sacerdos idoneus posset eligi, vel jurisdictionem delegatam a parochio accipere. XXII, 584, 1.
- Secus post Concilium Trident. 586, 1.
- Estque de necessitate sacramenti. 590, 14.
- Nunc, ut minister pro secularibus sit idoneus, debet vel esse ab Episcopo approbatus, vel beneficium parochiale habere. 586, 2.
- Sacerdos auditorus confessiones regularium, non indiget approbatione. 587, 4.
- Regularis per facultatem eligendi confessorem potest eligere non approbatus ex vi Concilii.
- Secus si in facultate aliud exprimat, ut in bulla *Cruciatæ*. ib., 5.
- Omnes sacerdotes, etiam Episcopi, debent eligere sacerdotem approbatum. 588, 8.
- Et omnis facultas secularibus data a quocunque ita intelligenda. ib., 10.
- Approbatio est distincta a delegatione jurisdictionis. 592, 22.
- Unde possunt separari. ib.
- Judicium ad approbationem requisitum, quod sit. 595, 7.
- Quid ante Tridentinum esset statutum de religiosorum approbatione per jus antiquum. 596, 11.
- Religiosus eligendus per diploma Pontificium debet esse approbatus ab Episcopo loci in quo habet domicilium. 608, 11.
- Etiamsi extra diocesim peregrinetur. ib., 12.
- Si vero per privilegia religionis, non potest extra diocesim eligi. ib., 13.

- Papa delegans alicui jurisdictionem ad audiendas confessiones in suo Romano Episcopatu censetur illum approbare. 588, 9.
- Et idem est de Episcopis respectu suorum Episcopatum. ib., 10.
- Parochi tantum possunt delegare suam jurisdictionem aliis parochis, aut sacerdotibus ab Episcopo approbatis. 589, 12.
- Etiam non suo. 610, 18.
- Potest approbationem dare solus Episcopus saltem electus, et confirmatus, et ejus vicarius. 593, 1.
- Et Capitulum sede vacante. ib., 2.
- Abbat̄ exempti habentes Episcopalem jurisdictionem. ib., 3.
- Non autem Provinciales, aut Generales religionum respectu secularium. 594, 4.
- Dans hanc approbationem debet esse Episcopus confessoris. 599, 6 et seq.
- Non autem loci materialis in quo fit confessio. 598, 3-4.
- Aut pœnitentis. 599, 5.
- Quomodo Episcopus possit approbare sacerdotem extraneum pro suis subditis. 601, 12-13.
- Religiosi exempti fiunt subjecti Episcopis quoad approbationem ratione domicilii. 602, 14.
- Episcopus potest subdito licentiam dare ut confiteatur sacerdoti approbato ab alio Episcopo. 609, 15.
- Potest etiam illam limitare ad approbatos a se. ib.
- Non tamen per illam approbat sacerdotem electum. ib., 16.
- Potest tamen hoc subdito committere. ib.
- Quid in hoc possit parochus. 610, 18.
- Per facultatem concessam a Pontifice eligendi confessorem approbatum ab Episcopo, potest eligi sacerdos alterius diœcesis, ibi approbatus. 606, 7.
- Sacerdos domicilium mutans in aliam diœcesim debet ibi approbari, ut censeatur idoneus qui per bullam eligatur. 607, 8.
- Non est necessaria in scriptis. 595, 9.
- Neque de ejus substantia ut gratis detur. ib., 10.
- Habens parochiale beneficium censetur approbatus non solum pro suo Episcopatu, sed pro tota Ecclesia. 590, 15 et seq.
- Non sufficit tamen beneficium habuisse. 592, 20.
- Sacerdos ab Episcopo simpliciter approbatus est capax jurisdictionis in sacramentali foro in tota Ecclesia. 604, 3-4.
- Nisi limitetur ex intentione concedentis jurisdictionem. 605, 5.
- Aut approbationem. ib.
- Religiosi, etiam Mendicantes, hac indigent approbatione obtenta. 596, 11 et seq.
- Non expirat per mortem concedentis. 570, 9-10.
- Sed durat quandiu non revocatur. 611, 2.
- Quæ potest ex justa causa revocari. 612, 3.
- Non sufficit approbatio petita, et non obtenta, sive juste, sive injuste negetur. 594, 5-6.
- Potest Episcopus Mendicantes sine examine a se approbatos examinare. 612, 5.
- Episcopus potest absque speciali causa iterum examinare a suo antecessore approbatos, et indignos reprobare. ib., 4.
- Imo idem Episcopus potest a se approbatos examinare. ib., 5-6.
- Non tamen absque causa reprobare, etiam valide. 613, 7.
- Religiosi Mendicantes non possunt absolvere a peccatis Episcopo reservatis. 633, 16.
- Non possunt tamen Episcopi respectu horum reservare casus non reservatos respectu parochorum. ib.
- In nullo casu etiam articuli mortis potest inferior absolvere a reservatis, si superior adiri potest sine gravi periculo. 634, 1.
- In casu necessitatis potest absolutio a reservatis Papæ ab inferiori dari cum onere comparendi. 636, 8.
- Quæ regula non habet locum in reservatis ab aliis inferioribus Prælat̄is. 638, 11-12.
- In mortis articulo quilibet sacerdos habet directam jurisdictionem in reservata, ab Ecclesia. 634, 2.
- Unde nullus est necessarius ordo inter sacerdotes habentes jurisdictionem in mortalia peccata. 635, 4.
- Qui casus reservavit, et ejus superior in hoc foro, est minister ordinarius quoad reservata. 627, 1.
- Delegatus, qui ab habentibus facultatem. ib., 2.
- Episcopi possunt per Tridentinum absolvere suos subditos a peccatis Papæ reservatis, si sint occulta. 629, 2.
- Et nullibi publica. ib.
- Facultate uti possunt in omnes et solos subditos. ib., 3.
- Quinam Episcopi ibi intelligantur. 630, 4.
- Prælati habentes jurisdictionem Episcopalem non gaudent hac facultate. ib., 5-6.
- Neque Prælati religionum. 631, 7.
- Comprehenditur Archiepiscopus respectu diœcesis suffraganei dum actu visitat. ib., 8.
- Episcopus non potest absolvere a peccatis in bulla *Cænæ* reservatis etiam occultis per decretum Conc. Trid. 631, 10 et seq.
- Delegatus non potest reservationem peccati tollere, nisi ab illo sacramentaliter absolvendo. 664, 3.
- Parochus excommunicatus non potest alteri sacerdoti dare facultatem ad audiendas confessiones. XXIII, 303, 15.
- Episcopus excommunicatus non potest sacerdotem exponere ad audiendas confessiones. ib.

Pœnitentiæ sacramentum ministrans excommunicatus fit irregularis, si intentionem conficiendi sacramentum habeat. 307, 12-13-15.
Secussihabeat intentionem fingendi sacramentum. 308, 14.

CONFESSIO IN RELIGIONIBUS.

Confessorem eligere non possunt religiosi per bullam *Cruciata*, nec per alias. XVI, 191, 2 et seq.
Confiteri de peccatis venialibus et de mortalibus jam confessis valide possunt religiosi cuilibet sacerdoti, licet in hoc faciant contra regulam. 190, 1.

Confiteri vero de mortalibus jure ordinario, et secluso privilegio, non possunt nisi confessariis a suis Superioribus deputatis. ib.

Religiosi peregrini quibus sacerdotibus possint ac debeant confiteri. Vide PEREGRINUS. XVI.

Novitii quibus possint confiteri, vide NOVITI. XVI.

Confessores privilegiati habentes jurisdictionem a Summo Pontifice, an possint audire confessionem religiosi, absque licentia prælatorum illius. 194, 12 et seq.

Jurisdiclio in foro pœnitentiæ a Summo Pontifice religiosis concessa ad audiendas confessiones omnium fidelium, an, et a quibus religiosis limitari possit. ib.

Confitendi frequentia quanta in Societate. 938, 1 et seq.

Confessionum generalium usus, qui in Societate præcipitur, conveniens sit necne. ib., 2 et seq.
Ad confessiones iterandas utrum et qua ratione obligari quis possit. ib., 4.

Regula Societatis, qua præcipitur ut qui confitetur alteri quam ordinario suo confessori, debeat postea eidem suo confessori eadem peccata confiteri, non inducit proprium onus comparandi, sed tantum simplicem directionem regulæ. 939, 5 et seq.

Utrum hæc regula sit conveniens. ib.
Hanc regulam non solum intelligi de mortalibus, sed etiam de venialibus. 940, 10.

Confessarii a Superioribus regularibus in quolibet conventu deputandi, vide ABSOLUTIO. XVI.

Confiteri Superiori in variis religionibus usitatum fuisse, idque per se malum non esse. 946, 16 et seq.

Quid circa hoc observetur in Societate. ib., 18.
Superior in rigore potest cogere ut subditus incidens in reservatum sibi confiteatur. 943, 8.

Vide CASUS RESERVATI. XVI.

An in aliquo casu liceat Superiori uti notitia confessionis ad dirigendum subditum. 944, 12-13.
Quid in hoc Societas observet. 943, 14.

Qua ratione debeat Superior non utendo notitia confessionis, peccatis nihilominus subditorum

occurrere, cum morale periculum eorum per solam notitiam confessionis agnoverit. ib., 15.
Confessarii Societatis quibus privilegiis fruuntur ad audiendas confessiones fidelium, eosque a casibus et censuris reservatis absolvendos, vide PœNITENTIE SACRAMENTUM. XVI.

CONFESSIO FIDEI.

Ad confessionem fidei quæ requiratur. VII, 711, 3.
Vide PRÆCEPTUM. VII.

CONFIRMATIONIS SACRAMENTUM.

ESSENTIA.

Est speciale sacramentum, a reliquis distinctum. XX, 620, 1 et seq.

Tres definitiones ejus. 632 præcem.

Est sacramentum vivorum. 664, 8.

Confirmatio actus Ordinis est, non jurisdictionis. 687, 5.

Cur non fuerit aliqua ejus figura in lege veteri. 89, 4.

Non potest iterari in eodem subjecto. 661, 3.

INSTITUTIO.

A Christo immediate institutum nocte cœnæ quoad aliqua, et perfecte post resurrectionem, in illis verbis, *Accipite Spiritum Sanctum*, Joan. 20. XX, 627, 4-5.

Ad danda specialiora auxilia gratiæ ad fidem profitendam institutum, et ad consignandum nos militari caractere Christi. 192, 7.

MATERIA.

Materia remota et omnino necessaria, est chrisma, ex oleo et balsamo confectum. XX, 635, 6-7.

Ex Christi institutione. 635, 8.

Qui solo oleo ungeretur iterum confirmandus, saltem sub conditione. 637, 13.

Balsamum ex India delatum, quamvis forte differret specie a Syriaco, sufficiens materia. 639, 17.

Non singulæ partes olei debent esse cum balsamo substantialiter mixtæ. ib.

Chrisma, si omnino amisit balsami fragrantiam, maxime dubia materia. 639, 19.

Ex jure divino requiritur materia præconsecrata ab Episcopo, licet ritus consecrationis ab Ecclesia determinetur. 640, 2 et seq.

Nec refert, quod Episcopus hæreticus vel schismaticus sit. 645, 14.

Unctio chrismatism est materia proxima hujus sacramenti. ib., 1.

De cujus necessitate est fieri in figuram crucis. ib.

In ea quantitate quæ satis sit ad imprimendum crucis signum. 643, 2.

Et in fronte confirmati. 647, 2.

Pollice Episcopi, quod est de necessitate præcepti, et probabile est esse essentielle. ib., 3.
 Et debet fieri pollice dextro, sed, licet alio fiat, sufficiet. ib.
 Probabile est Apostolos non usos fuisse hac materia, oppositum tamen probabilius. 648, 2 et seq.

FORMA.

Signo te signo crucis, et confirmo te chrismate salutis in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti forma hujus sacramenti. XX, 653, 1 et seq.
 Singula verba, et expressa invocatio Trinitatis, sunt de essentia formæ. 654, 5.
 Non debet fieri verbis deprecativis, sed indicativis aut imperativis. 655, 7.
 Apostoli hac forma utebantur, quoad substantialem sensum. ib., 8.

EFFECTUS.

Imprimit characterem realiter et specificè a baptismali distinctum, magisque accedentem ad rationem potentiæ activæ, quam passivæ. XX, 190, 4-5 — 660, 2.
 Datur hic character ut militare signum, quo consignamur ad pugnandum pro Christi fide. 191, 6.
 Satis probabile est majorem gratiam conferre quam baptismum. 665, 7-8.
 Propriam sacramentalem gratiam confert, et in quo hæc consistat. 666, 9.
 Quando eam conferat. ib., 10.
 Per se primo non dat primam gratiam, sed auget et roborat. 664, 3.
 Potest hic effectus obice impediri, sed redit recedente fictione. 666, 10.

DISPOSITIO.

Ex natura rei prærequiritur prima gratia. XX, 664, 4.
 Et in his, qui non amiserunt baptismalem, hæc sola est sufficiens dispositio. ib.
 Gratia effectus per mortale peccatum impeditur, non vero character. ib.
 In mortali existens indiget contritione, non confessione nisi ex consilio. 665, 5.
 Non tamen sufficit attritio cognita, nisi adjungatur confessio. 664, 4-5.
 Attritio, existimata contritio ex ignorantia invincibili, sufficiens dispositio. ib., 6.
 Sine attritione vera, non sufficit existimatio sola, quantumvis invincibilis. ib.

SUBJECTUM.

Omnis baptizatus, sine ulla ætatum, sexuum, aut statuum distinctione, est capax hujus sacramenti. XX, 668, 1-2.

Expedit tamen non dari ante usum rationis, regulariter usque ad septennium. 669, 2-3.
 Qui aliquando ratione usi sunt, nisi probetur in statu peccati in amentiam incidisse, confirmandi sunt. 670, 4.
 Perpetuo amentes confirmandi. ib., 5.
 Qui sunt in articulo mortis confirmandi sunt, licet eis non sit simpliciter necessarium. 671, 6.

MINISTER CONFIRMATIONIS.

Quilibet Episcopus, sive hæreticus, sive excommunicatus, sufficiens minister; quod si alienas oves confirmet, factum tenet, licet ipse peccet. XX, 675, 1. — 687, 4-5.
 Solus Episcopus ordinarius minister, imo necessarius necessitate præcepti et sacramenti. 676, 3-4.
 Potest Summus Pontifex (non autem alius inferior) ad hoc delegare simplicem sacerdotem. 680, 4 et seq.
 Nec cessat hæc concessio morte Pontificis, nec causa cessante, si absolute concessa sit; potest tamen revocari. 685, 16.
 Papa electus, nondum consecratus Episcopus, potest hanc facultatem concedere, imo et secum ipse, si sacerdos sit, dispensare. 684, 13.

PRECEPTUM.

Nullum est obligans per se ad suscipiendam confirmationem. XX, 92, 3. — 695, 3 et seq.
 Tenentur Episcopi, sub mortali, rite celebrare hoc sacramentum aliquoties opportunis temporibus in sua diœcesi. 699, 1.
 Graviter peccat Episcopus chrismate veteri utendo sine gravi necessitate. ib., 3.
 Episcopus qui bis dat hoc sacramentum, graviter peccat, non tamen manet irregularis; similiter et qui recipit. 695, 2.

CÆREMONIA.

Balsami benedictio convenienter fit per figuram crucis. XX, 691, 1.
 Et ibi consequenter de aliis cæremoniis, quæ in conficiendo chrismate servantur. 691, 1 et seq.
 Chrismatis salutatio, adoratio quædam respectiva. 692, 4.
 Ubi deest Episcopus, chrisma aliunde deportandum. 693, 6.
 Non est aliquod tempus designandum ad ministrandum hoc sacramentum. ib., 1.
 Imo nec locus, licet quoad fieri possit in Ecclesia sit ministrandum. ib., 2.
 Vestibus sacris indutus debet Episcopus ministrare. ib., 3.
 Ex sola decencia, tenentur confirmans et confirmatus jejuni accedere. 694, 4.

Ligatio frontis confirmati vitta linea non præmittenda. ib., 5.
 Confirmatus cur cædatur alapa. ib., 6.
 Omissio hujus cæremonia non est mortale. ib.
 Potest interdum excommunicatus vitandus sacramentum confirmationis licite ministrare. XXIII, 298, 25.
 Iterans sacramentum confirmationis, vel Ordinis, non fit irregularis. XXIII bis, 348, 16.

CONFIRMATIO B. MARLE, APOSTOLORUM.

Confirmationis sacramentum Beata Virgo suscepit quantum ad effectum in die Pentecostes. XIX, 288, 4.
 Idem de Apostolis. ib.

CONFIRMATIO IN GRATIA.

Confirmatio in gratia, ultra commune perseverantiæ donum, aliquid aliud addit. I, 484, 12.
 Confirmatio in gratia. Vide NECESSITAS NON PEC-CANDI. IX.
 Confirmatio in gratia minus patet quam perseverantiæ donum. IX, 597, 9 — 609, 5.
 Requirit usum libertatis; ideo infantes et amentes non sunt confirmati. 607, 1.
 Confirmatio in gratia et perseverantia non consistunt in solo dono habituali. 608, 2. — 616, 25.
 Nec in solo actuali interno. ib.
 Sed requiritur externa protectio. ib.
 Confirmationem tollere libertatem, in eoque distinguuntur. 609, 5.
 Impugnantur, si libertatem negent ad bene agendum; admitti possunt si solum negent ad peccandum. 610, 8 et seq. — 614, 18.
 Omnibus tamen confirmatis id concedere non placet. 611, 12.
 Confirmationis et perseverantiæ discrimen aliud. 615, 20.
 Aliud item, quod non admittitur. 615, 22 et seq.
 Confirmationis revelatio quando facta Paulo. 615, 23.
 Confirmatio et perseverantia reipsa forte non distinguuntur. 617, 27-28.
 Distingui videntur per auxilia abundantiora vel ordinaria, utraque tamen congrua. 618, 29.
 CONFIRMATIO BENEFICII, vide BENEFICII COLLATIO, AN VALIDA SIT.

CONFISCATIO.

Confiscatio ipso facto imponitur. V, 429, 9.
 Confiscatio, quando expectat iudicis sententiam. ib.
 Confiscatio impedit dilapidationem honorum confiscatorum. ib.

CONFISCATIO ET FISCUS.

Confiscatio et fiscus, quid, et quotuplex. XII, 556, 1.

Confiscatio omnium bonorum in utroque jure imponitur in pœnam ob delictum hæresis. ib., 2.
 Confiscatio lata ex ipso jure, et incurritur ante omnem sententiam, etiam criminis declaratoriam. 557, 4 et seq.
 Confiscatio incurritur ob hæresim etiam per accidens occultam. 558, 7.
 Et in illo momento quo externa hæresis manifestatio consummatur. ib., 8.
 Confiscatio facta pro eo momento quo delictum committitur, an in eodem finiatur, vel bona etiam futura confiscentur. 559, 9 et seq.
 Confiscatio bonorum ad minimum durat quamdiu hæresis saltem animo non retractatur. 560, 14.
 Confiscatio bonorum ante hæresim acquisite per pœnitentiam de hæresi non aufertur. ib.
 Quid, si quis post primam hæresim respiscat, et postea reincidat. ib.
 Probabilius est confiscationem durare usque ad tempus latæ sententiæ, et bona omnia eousque acquisita esse publicanda, saltem in foro Ecclesiæ. ib., 15.
 Quid de foro conscientia. ib.
 Cui fisco cedant hæretici bona, Ecclesiæ, an regis. 561, 16.
 Fiscus nequit bona hæretico auferre ante sententiam latam. ib., 1.
 Nec hæreticus tenetur ea fisco tradere. 562, 3 et seq.
 Bonorum confiscatorum dominium utile est penes hæreticum, antequam sit declaratus, dominium directum penes fiscum. 563, 6.
 Ante iudicii executionem non tenetur reus bona etiam fisco adjudicata ei offerre, sed tantum executioni non obstare. ib., 7.
 Potestque de illis, quod necessarium fuerit ad vitæ status sustentationem, licite consumere aut expendere. 566, 1.
 An etiam illa sub contractu aut gratuito alienare. 564, 1 et seq.
 Vide BONA. XII.
 Fiscus an recuperet cum augmento et fructibus bona ab hæretico alienata ante sententiam, vide BONA. XII.
 Confiscatio bonorum ob hæresim an ad supremos principes extendatur, vide PRINCEPS. XII.

CONFORMITAS.

Conformitas cum divina voluntate, vide VOLUNTAS. IV.
 Conformitas duplex ad rationem in actibus virtutum reperiri potest, una ad rationem naturalem secundum se, altera ad rationem elevatam per gratiam. VII, 667, 10.

CONFRATERNITAS.

Vide SIMONIA. XIII.

CONFRATERNITAS.

Confraternitatum leges ad recitandum quantum obligent. XIV, 236, 13.

CONGREGATIO.

Vide CAPITULUM. XVI.

Congregatio religionis ut sit legitima ad electionem sui Generalis, quas requirat condiciones. XVI, 106, 1 et seq.

Congregationes Societatis, tam generales quam provinciales, et Procuratorum, quam potestatem habeant, et ad quem præcipue finem cogantur. 1058, 3-4.

Specialiter de potestate Congregationis generalis. 1072, 1 et seq.

Congregatio generalis Societatis, quid possit circa dimissionem professorum, aut licentiam eis concedendam ad transitum in alias religiones. 1134, 11.

Congregatio generalis an possit limitare Præpositi generalis facultates ipsi Præposito a Summo Pontifice concessas, quales sunt potestas ad dimittendos professos, etc. ib., 12.

Congregatio provincialis Societatis propriæ jurisdictionis potestatem non habet. 941, 4—1059, 3. Neque potest casus reservare pro sua provincia. 941, 4.

CONJUX, CONJUGES.

Conjux post votum castitatis non potest petere debitum. XIV, 860, 10.

Conjuges quæ particularia habent dominia. 1038, 11.

Vide INGRESSUS RELIGIONIS, CASTITAS SIMPLEX, PROFESSIO. XV.

Vide MATRIMONIUM. XVI.

Quando conjuges propter adulterium alterius separantur, licet adulter non possit alium obligare ut sibi cohabitent, potest tamen ab illo obligari ab cohabitandum. XVI, 317, 9.

Dissoluto matrimonio rato per professionem alterius conjugis revocantur donationes absolutæ inter eos factæ; non tamen si dictum matrimonium per dispensationem dissolvatur. 389, 20.

Conjux, qui post matrimonium ratum ingressus est religionem, an teneatur redire ad alterum conjugem, nisi statim post annum professionem emittat. 622, 23.

Et si ingrediatur Societatem, an debeat dispensari in biennio novitiatus, ut statim expleto uno anno novitiatus professionem emittat. 708, 13.

Si conjugatus post consummatum matrimonium, ex solo consensu uxoris, sine aliis juris circumstantiis, ingrediatur religionem (excepta religione Societatis), validam professionem emittet; poterit tamen quoad usum talis professionis

impediri, et ab uxore ad cohabitandum revocari, si illa velit. 622, 22.

Conjugatus ingrediens Societatem post matrimonium consummatum, et in ea proficens, professionem invalide facit, voto tamen castitatis manet ligatus. 623, 24.

Unus conjugum debet exhibere alteri excommunicato omne genus communicationis, quod vinculum matrimonii primario, aut secundario postulat. XXIII, 399, 1 et seq.

Unde possunt etiam reddere, et petere debitum. 404, 15.

Etiamsi uterque excommunicatus sit. ib.

Dummodo per communicationem non obdurescant. ib.

Nec communicent in crimine. ib., 16.

Nec essent excommunicati vitandi tempore conjugii. ib.

An vero maritus possit in judicio uxorem repetere absque objectione excommunicationis. 403, 12.

CONNUBIUM.

Connubia inter alienigenas prohibita jure gentium. V, 164, 6.

CONSANGUINEUS.

Vide SIMONIE PRETIUM. XIII.

CONSANGUINITAS.

Joseph et Maria quo gradu fuerint consanguinei. XIX, 18, 8.

CONSCIENTIA.

Conscientia, quid. III, 752, 9.

Conscientia frequentius significat aliquid pertinens ad intellectum. IV, 437, 3.

Et frequentius actum quam habitum. 438, 4.

Est actuale et practicum judicium intellectus discernentis de rebus agendis inter bonum et malum, etc. ib., 5 et seq.

Conscientia ad quem habitum spectet. 439, 8.

Conscientia quotuplex. ib., 1.

Vera vel falsa. ib., 2.

Conscientiæ veritas practica qualis esse debeat. ib., 2 et seq.

Conscientia dupliciter dici potest vera, vel falsa. 440, 5.

Practice vera quomodo possit esse falsa speculative, vel contra. ib.

Conscientia certa, dubia, et probabilis, quid. 441, 6-7.

Quid scrupulosa, et quotuplex. 442, 8.

Conscientia quænam requiratur ad honeste agendum. 442, 2 et seq.

Quæ ad male operandum. 443, 5.

Conscientia de se inducit obligationem. 443, 1.

Requiritur tamen ut judicet rem non solum bo-

nam esse, sed etiam necessariam ad honestatem. 444, 2.

Conscientia erronea, etiam invincibilis, absolute obligat. 445, 6.

Actus illi conformis est bonus. 445, 8.

Obligatio tunc oritur ex vi præcepti illius virtutis ad quam pertinet talis actus subsequutus. 445, 9.

Conscientiam erroneam vincibilem, qualiter tenemur deponere, vel juxta illam agere. 445, 10.

Contra conscientiam præsentem agere est intrinsece malum. 446, 14.

Non vero contra præteritam, et jam mutatam. 446, 13.

Conscientiam deponere, quid sit. 446, 16.

Cum conscientia dubia quomodo possit quis libere operari. 447, 2.

Conscientia opinativa, seu probabili, quo modo sit utendum. 449, 8.

Conscientia scrupulosa, vide SCRUPULUS. IV.

Conscientia dubia, vide DUBIUM. IV.

Conscientia opinativa, vide OPINIO. IV.

Conscientia erronea in juramento. XIV, 487, 16.

Habere conscientiam peccati mortalis, est recognoscere hominem, nondum sibi peccatum dimissum. XX, 502, 5.

Accedere ad Eucharistiam cum conscientia peccati mortalis sine præmissa confessione, quando et quomodo liceat. Vide EUCHARISTIA, § Dispositiones. XXI.

Ex conscientia erronea potest quis etiam inculpabiliter constitui in necessitate committendi peccatum levius, ad majus vitandum. XXII, 67, 4.

Qui conscientiam mortalis habet, debet moralem diligentiam facere ut omnia confiteatur. 508, 2.

Non tenetur quis extraordinariam diligentiam facere, aut peccata scribere, etiamsi timeat quod memoria excident. 508, 4.

Discussio conscientiae potest compleri industria confessoris. 509, 5.

Varia dubii genera distinguuntur. XXIII bis, 349, 2.

Quoties in re est dubium, an sit lata irregularitas, judicandum est non esse, tam in interno foro, quam in externo. 349, 4.

Quid quando sunt variae opiniones de sensu juris. 350, 6.

Quid vero si dubium sit de existentia talis juris. 351, 7.

Cum dubia ignorantia de jure irregularitatis nemo potest prudenter operari, donec sufficienter dubium expellat. 351, 8.

Dubium, seu ignorantia solius irregularitatis non impedit quin illa contrahatur. 351, 9.

Imo nec ignorantia præcepti ecclesiastici, si alias est contra legem divinam, aut naturalem. 352, 10.

CONSCIENTIÆ RATIO.

Conscientiæ ratio quæ in Societate postulatur, quid sit. XVI, 1082, 2.

Quid circa illam in Societate statutum sit. *ib.*, 3.

Ad quod secretum obligetur Superior in iis quæ in ratione conscientiae illi manifestantur. 1085, 7 et seq.

Superior obligare non potest ut ratio conscientiae sibi in confessione reddatur, potest tamen ut extra confessionem. 1086, 10.

De quibus reddenda sit conscientiae ratio. 1085, 8.

Ad quem finem hujusmodi ratio conscientiae ordinetur. 1083, 4 — 1085, 9 — 1088, 14-15.

Quando, in quibus, et quomodo potest Superior uti notitia rerum sibi in ratione conscientiae manifestatarum. 1086, 11 et seq.

Conscientiam Superiori aperire, etiam extra confessionem, sanctis olim Patribus receptissimum fuit. 1083, 4.

Est signum non mediocris progressus in virtutibus faciendi, si integre aperiatur. 1088, 15.

Est etiam unum e potissimis mediis quibus ad perfectionem castitatis Societas juvatur. 709, 3-4.

CONSECRATIO.

Consecratio aut benedictio humana non potest per se reddere personam inhabilem ad matrimonium. XV, 140, 6.

Consecratio rerum vel personarum duplex, et quam vim habeat. 484, 15-16-17.

Aliquando auferri potest, aliquando non. 485, 18.

Ex dispensatione licet uti calice, seu alio vase consecrato ad communem et profanum usum necessarium, sed non malum. 860, 11.

CONSECRATIO EUCHARISTIÆ.

Licet fiat a sacerdote hæretico, vel degradato, vel quacumque ratione prohibito, valida est. XX, 688, 5.

Ut supponit pro transubstantiativa actione, non est sacramentum, nec pars ejus, sed via tantum ad illud. 766, 3 et seq.

Prolatio verborum consecrationis non est actio conversiva panis in corpus Christi. XXI, 151, 5.

Consecratio sufficiens actio ut possit in ea solum sacrificium consistere. 666, 4.

In consecratione cujuslibet speciei seorsum, potuisset essentia sacrificii consistere. 674, 4.

Vide EUCHARISTIA, § Forma et § Efficacia. XXI.

CONSECRATIO VIRGINUM.

Consecrari solæ virgines sanctimoniales solebant. XVI, 490, 6.

An etiam in aliquo casu non virgines. *ib.*, 7.

Consecratio virginum sanctimonialium a solo Episcopo consecrato peragenda. 492, 12.

Vide VELUM. XVI.

CONSECUTIO.

Consecutio rei postulatae est finis extrinsecus virtutis religionis. XIV, 25, 9.

CONSENSUS.

Consensus est proprie actus voluntatis, et qualis. IV, 257, 1-2.

Non distinguitur ab electione, si proprie sumatur. 258, 5.

Consensus, vide VOLUNTAS. IV.

Consensus legitimus qualis censeatur. XV, 517, 20.

CONSERVATIO.

Ad gratiae conservationem gratia opus est, et qualis. VII, 717, 10.

Præceptum conservandi justitiam originalem. Vide PRÆCEPTUM. VII.

Conservatio gratiae a solo pendet physice. IX, 571, 1.

Vide GRATIA. IX.

Conservatio rei et ejus productio, quandoque eadem quandoque diversa actio est. XX, 158, 21.

Conservari potest aliqua res nova actione absque cessatione prioris qua conservabatur. XXI, 411, 5.

Unaquæque res, ut conservetur sine suo naturali modo, indiget majori influxu causae agentis. ib., 159, 13.

Vide DEUS. XXI.

Conservatio rei primaque ejus productio, si utraque ab eodem agente sit, sola ratione distinguuntur. XXV, 791, 3.

Conservatio et prima productio ex diversitate distingui nequeunt. 791, 4.

Conservatio quo sensu dicatur continuatio primae actionis. ib.

Conservatio toto tempore post primum instans unica tantum actio est. 792, 5.

Conservatio et prima productio rei interdum ex varietate efficientium et materialium causarum distinguuntur, distinctione materiali non formali. 793, 8-9.

Conservatio et creatio ejusdem rei nequeunt naturaliter distingui. ib., 10.

Cum conservatur res, quo sensu dici possit esse in continuo fieri. 794, 12.

Conservatione divina omnes res indigere ut in esse permaneant, demonstratur. 786, 4.

Conservari unam rem ab alia, quibus modis contingat. 794, 2.

Conservatio proprie dicitur de illa quæ est per efficientiam, extendi tamen potest ad alias causas, maxime ad materialem et formalem. ib., 3.

Conservatio substantiæ a nulla causa creata pendere potest. 795, 4.

Conservatio est actio ita efficax ut posset per ipsam res primo poni si non præexisteret. 799, 20.

In conservari non omnia accidentia pendent a suis causis etiam æquivocis, pendent tamen aliqua, quæque ipsa sint. 796, 9-10.

In conservatione aliquorum accidentium cur Deus suppleat concursum causæ proximæ, ipsa deficiente, in aliis vero non ita. 798, 18 et seq.

Conservatio rei creatæ propriam habet modalem durationem distinctam a duratione termini. XXVI, 933, 11.

CONSERVATOR.

Pars quæ procurat ut conservator se intromittat in aliis quam manifestis injuriis, donec parti læsæ satisfaciatur, excommunicationem incurrit. XXIII, 632, 10.

Conservator, nisi sit Episcopus, qui in aliis quam manifestis injuriis se scienter intromittit, ab officio ipso jure suspenditur. XXIII bis, 126, 18.

CONSIDERATIO.

Consideratio quid sit. XIV, 156, 5.

CONSILIIUM.

Consilium quot modis accipiatur. IV, 264, 2.

Consilium non esse veram legem. V, 58, 10.

Consilium late sumptum latius patet quam consilium perfectionis. VI, 443, 30.

Consilium nunquam est circa finem, sed de mediis. XI, 403, 15.

Vide SIMONIA. XIII.

Est hæreticum negare distinctionem inter consilia evangelica et præcepta. XV, 32, 6.

Consilium et præceptum de bono opere esse debent. 34, 1 et seq.

Consilium de opere indifferenti dari nequit. ib.

De ratione consilii est ut sit de opere non præcepto. 36, 6.

Potest dari opus honestum inferioris ordinis, nec præcepti, nec consilii, quale est actus matrimonii. ib.

De ratione consilii est ut sit melius quam oppositum, et sibi impossibile. 36, 7.

An opus consilii debeat esse melius quam opus præcepti in eadem materia. ib., 8-9.

Consilii opus præcipi non potest. 56, 2.

Consilium distinguitur in generale et particulare. 38, 2.

Consilia evangelica generalia ex parte materiæ sunt tantum tria, paupertas, castitas et obedientia. ib.

Votum non pertinet ad consilia ex parte materiæ, sed ex parte modi. 38, 3.

Consilia particularia sunt plura, et in omni materia virtutis locum habent. 39, 4.
 Consilia non solum in operanda virtute, sed etiam in cavendo malo, scilicet quoad media ut caveantur, versari possunt. ib., 5.
 Consiliorum evangelicorum multiplex divisio, in essentialia et quasi accidentalia, in affirmativa et negativa. 40, 7.
 Consilia non excluduntur per præceptum charitatis. 42, 6.
 Frequentes et ferventes actus charitatis exercere pertinet ad consilium. 44, 14.
 Similiter actus imperati. 45, 15.
 Consilium, qua tale est, nullam obligationem vel sub veniali inducit. 47, 24-25.
 Indicat dictamen divini intellectus approbantis id quod consulit. ib., 25.
 Etiam indicat voluntatem Dei, sed inefficacem. 48, 26.
 Consilia nec per modum finis continentur in præceptis. 53, 15.
 Duobus modis sunt instrumenta majoris perfectionis acquirendæ. 56, 16.
 Consiliorum observantia, sed non omnium, requiritur ut medium ad perfectionem status religiosi. 114, 4-5.
 Sine aliquibus consiliis non potest consistere religio. 115, 6.
 Nullum consilium statui religioso generaliter sumpto repugnat. 116, 9.
 Consilia Dei rejicere ex errore intellectus prave de illis sentientis, aut ex pravo affectu in res divinas, quia, scilicet, consilia Dei sunt, est peccatum mortale, alias nec veniale. XVI, 24, 21-22.
 Consilium aliorum ab omnibus, maxime iis qui curam animarum gerunt, audiendum est. 893, 5-6.
 Consilia Christi non obligant necessario. XXIV, 222, 17.

CONSILII DONUM.

Consilii donum dari in hominibus justis ostenditur. VII, 689, 7.
 Donum consilii actuale quo pacto ab actu prudentiæ infusæ distinguatur. ib., 6 — 691, 11.
 Hoc donum consilii in materia omnium virtutum moralium exerceri potest. XXVI, 690, 9.

CONSOLATIO.

Consolatio spiritualis, qualis. XIV, 144, 18-19.

CONSTANTINUS.

Constantinus imperator orandi formam milites docuit. XIV, 255, 2.
 Constantini Magni erga Sanctorum reliquias pietas, qualis. XVIII, 657, 4.

Constantinus statim ac fidem accepit Romanorum vexillum in Crucem Christi mutavit. 661, 2.
 Romæ a Sylvestro baptizatus et divinitus a lepra mundatus. XX, 491, 2.

CONSTITUTIO.

Constitutionem personarum fieri per unius cujusque proprietatem positivam tanquam per formam. I, 694, 2-3.
 Constitutio si est ens rationis constitutum idem erit. 694, 4 et seq.
 Constitutio constat ex essentia, et relatione. 696, 10-11.
 Constitutio Sixti V contra illegitimos, criminosos, et reddendis rationibus obnoxios aliquam religionem ingredi volentes, declaratur. XV, 327, 15.
 Non comprehendit moniales. 330, 21.
 Declaratur alia constitutio circa formam, et modum servandum in recipiendis ad habitum et professionem religionis. 345, 11.
 Utraque moderatur per Bullam Clementis VIII; prima. 330, 21.
 Secunda. 440, 1.
 Constitutio religionis et regula quomodo differant. XVI, 2, 1 et seq.
 Constitutiones integras et regulam totam nulla religio propria auctoritate mutare potest. 4, 5.
 Constitutiones cujusque religionis, quæ approbatæ sunt a Summo Pontifice, prævalent juri communi in ipsa religione; secus si non sint approbatæ. 128, 21.
 Constitutiones condendi potestatem non solum habet Societas, sed etiam ut eo ipso quod eas condiderit, confirmatæ a Sede Apostolica censeantur. Et quid hoc privilegium importet. 580, 11.
 Constitutiones Societatis a S. Ignatio editæ, quando cœperint habere vigorem et auctoritatem ad obligandum. 1141, 4.

Quid nomine Constitutionum Societatis comprehendatur. ib., 5.
 Constitutionum Societatis materia et dispositio. ib., 6.
 Earum summarium quid maxime contineat. 1142, 8 et seq.

CONSUBSTANTIALITAS.

Consubstantialitas personarum non est materialis causa, sed formalis. I, 683, 6.

CONSUETUDO.

Consuetudo quomodo augeat, vel minuat voluntarium. IV, 209, 16.
 Consuetudo a majori parte communitatis introducitur. V, 398, 9, et VI, 173, 12.

- Consuetudo nullum tempus determinatum requirit ut inducatur. V, 398, 9.
 Consuetudo definita ab Isidoro et aliis. VI, 433, 1.
 Consuetudo juris et facti. 437, 5.
 Consuetudinis et præscriptionis differentia. 438, 10.
 Consuetudo verissime dicitur jus non scriptum. 439, 2.
 Consuetudo quomodo legem supponat. 440, 5.
 Consuetudo varie dividitur. 441, 2 et seq.
 Consuetudo privata, de quibus intelligenda. 444, 8.
 Quæ consuetudo legem inducit. ib., 10.
 Consuetudo secundum jus, præter jus, contra jus. 445, 1.
 Consuetudo contra legem naturæ nullum effectum habet. ib., 2 et seq.
 Consuetudo contra jus gentium in aliquibus prævalere potest. 446, 5 et seq.
 Consuetudo et traditio in rigore differunt. 447, 10.
 Quæ consuetudo ecclesiastica sit præter jus divinum. 448, 12.
 Consuetudo contra jus divinum nullum effectum habet. 449, 13.
 Consuetudo canonica et civilis. 450, 1.
 Consuetudo circa jus divinum potest esse interpretis ejus. 449, 13.
 Consuetudo secundum legem humanam est facti, non juris. ib., 14.
 Consuetudo dividitur in morem stricte sumptum, stylum, ritum et forum. 451, 3 et seq.
 Consuetudo positiva et negativa. 454, 14.
 Consuetudo bona vel mala. ib., 1.
 Consuetudo mala in facto esse potest, in jure nunquam. 455, 2.
 Consuetudo bona duplex. ib., 3.
 Consuetudo rationalis et irrationalis; et unde dignoscenda. 456, 5 — 460, 17.
 Consuetudo ut sit irrationalis quid requirat. 459, 14 et seq.
 Consuetudo mala esse potest, licet materia ex se mala non sit. 458, 11.
 Consuetudo præscripta, et non præscripta. 464, 1 et seq.
 Consuetudo præscripta definitum tempus requirit. 466, 7-8.
 Consuetudo præscripta requirit saltem tempus decem annorum. ib., 9.
 Consuetudo absolute quid significet. 469, 17-18.
 Consuetudinis causæ explicantur. 470, 1.
 Consuetudinis duplex causa efficiens. ib., 2.
 Consuetudo privata dupliciter excusat a lege communi. 474, 5.
 Consuetudinis causa efficiens explicatur. 484, 1 et seq.
 Consuetudo requirit principis consensum. 486, 6-7.
 Consuetudo quando requirit consensum personalem principis. 487, 11.
 Consuetudo quam voluntatem requirit, et quid signum ejus. 189, 6 et seq.
 Consuetudo quantum temporis requirit ut inducatur. 190, 1.
 Consuetudo præscripta de se sufficiens ad introducendam consuetudinem. ib., 2.
 Modus et animus, quibus consuetudo introducitur, viro prudenti relinquuntur. 194, 13.
 Consuetudo se ipsa promulgatur, cum usum publicum requirat. ib., 1.
 Consuetudo juris a qua communitate introduci possit. 174, 6.
 Consuetudo a majori parte communitatis observari debet. 173, 12.
 Consuetudo quam actuum frequentiam requirat. 175, 3.
 Consuetudo requirit observantiam publicam. Vide ACTUS. VI. 176, 5.
 Consuetudo non inducitur per actus vi vel metu factos. 183, 10.
 Consuetudinis effectus 188, 1 et seq.
 Consuetudinis effectus unde colligendi. 194, 2.
 Consuetudo potest legem pœnalem inducere. ib., 3.
 Consuetudinis vis circa contractus validitatem explicatur. 195, 4.
 Consuetudo quomodo legi æquiparatur. 196, 6.
 Consuetudo quas personas obliget. ib., 9.
 Consuetudo laicorum non obligat clericos. 197, 12.
 Consuetudo mixta obligat tam clericos, quam laicos. ib.
 Consuetudinis extensio ab uno casu ad alium similem. 198, 15.
 Consuetudo quomodo legem interpretatur. ib., 1 et seq.
 Consuetudinis efficacia in legibus interpretandis. 199, 5.
 Consuetudo seipsam interpretari potest. 200, 6.
 Consuetudo legem humanam, tam civilem quam canonicam, abrogat. ib., 2.
 Consuetudo quadraginta annorum an prævaleat contra legem ecclesiasticam. 203, 12.
 Consuetudo contra leges civiles quando prævaleat. 202, 11.
 Consuetudo aliquando legem abrogat ignorante principe. 204, 14.
 Consuetudo non præscripta quam vim habeat. ib., 16.
 Consuetudo incipiens per actus malos, quia prohibitos, potest legi derogare. 207, 24.
 Consuetudo irrationalis quam vim habeat. 209, 7.
 Consuetudo irrationalis in conniventia pœnæ, rationem habere potest, quoad hanc partem legi derogare. ib.
 Consuetudo irrationalis quoad utramque partem, quam excusationem potest afferre. 210, 8.
 Consuetudinis revocatio quid operatur. 212, 18.

- Consuetudinis prohibitio quem effectum habet. 213, 19.
 Consuetudo contra jus quid operatur. 216, 29.
 Consuetudinis mutatio quibus modis contingit. ib., 1.
 Consuetudo per legem interdum abrogata. 160, 2.
 Consuetudinis pura abrogatio, et non est illius reprobatio. 161, 3.
 Consuetudo quando intelligatur reprobata. 162, 7.
 Consuetudo dupliciter reprobatur. 163, 9.
 Consuetudo universalis abrogatur per legem universalem. 218, 7.
 Consuetudo per quæ verba abrogatur. 221, 17.
 Consuetudo immemorabilis quando abrogatur. ib., 18.
 Consuetudo an inducat privilegium, sine principis expressa concessione. 251, 4.
 Consuetudo quam antiqua debet esse ut privilegium inducat. 255, 16.
 Quam obligationem inducat consuetudo oblationum, vide OBLATIO. XIII.
 Quid possit consuetudo circa decimas, vide DECIMAS. XIII.
 In quo differant consuetudo et præscriptio. XIII, 133, 3.
 In præscriptione requiritur bona fides, non ita in consuetudine. 134, 8.
 Quando præsumatur bona fides in consuetudine, et quando mala. ib., 8, 9.
 Facultas eligendi confessorem consuetudine non comparatur. 195, 5.
 Quo pacto consuetudo Ecclesiæ possit inducere festa universalialia. 252, 3.
 Consuetudo laicorum et clericorum non introducit diem festum. 300, 5.
 An consuetudo queat honestare exactionem temporalium pro spiritualibus. 903, 1.
 Laudabili consuetudine ministrantes spiritualia, ex officio, possunt jus acquirere ad oblationes extraordinarias. 904, 2.
 Discrimen inter statutum et consuetudinem. ib., 3.
 Quæ consuetudo honesta et pia iudicanda sit in exactione temporalis pro spirituali. 906, 8.
 Si aliqua est juri contraria, non potest esse honesta. 906, 8.
 Consuetudo incaute jurandi an statuatur hominem in statu peccati. XIV, 687, 6 et seq.
 Consuetudo jurandi duplex. 686, 2.
 Vide JURANDI CONSUETUDO. XIV.
 Consuetudo præscripta, dummodo non sit per se illicita, derogat legi humanæ. XV, 907, 16.
 Contra vota religiosa nulla consuetudo præscribit. 909, 21.
 Consuetudo per se non dat jurisdictionem. 753, 9.
 Consuetudo in religione Societatis nunquam intelligitur inducere gravem obligationem, nisi fundetur in expresse præcepto obedientiæ. XVI, 929, 3.
- CONSULTOR.
- Consultores Prælatorum Societatis quot sint, et quod suffragium habeant in consultatione. XVI, 1059, 6.
 Consultatio an et quam necessaria sit, ut Prælati religionis præcepta possint imponere aut leges condere, vide LEX. XVI.
- CONTACTUS.
- Non invenitur proprie nisi inter res extensas in ordine ad locum. XXI, 64, 15.
 Quomodo Christus possit contingi in Eucharistia. Vide CHRISTUS IN EUCHARISTIA, § Quæ de ipso prædicata dicantur. XXI.
- CONTACTUS CHRISTI.
- Qualis sufficit ut reddat rem adorabilem. XVIII, 660, 4.
 Contactus Christi per se est sufficiens causa adorationis, sed non semper expedit ea uti. ib.
- CONTEMPLATIO.
- Contemplatio, quid. II, 204, 11.
 Reperitur in Angelis. ib.
 Contemplationis definitio ex D. Bernardo. XIV, 123, 12.
 Contemplatio, quid sit, et an sit actus intellectus, an voluntatis. 153, 1 et seq.
 Contemplatio finis humanæ vitæ. 157, 6.
 Contemplatio circa res creata triplex. 157, 7.
 Contemplatio christiana, quatenus a communi differat. ib., 8.
 Contemplatio juncta est cum actu voluntatis. 158, 9.
 Contemplatio quare amanda. ib., 10.
 Contemplatio Dei causa amoris. 159, 11.
 Contemplatio quid addat orationi. ib., 13.
 Contemplationis proprius actus. 160, 1-2.
 Contemplatio quem discursum supponat. 160, 3.
 Contemplationi cooperantur tria Spiritus Sancti dona. 162, 9.
 Contemplationis mora quanta. 163, 10-12.
 Contemplatio quatenus propria perfectorum. 168, 9.
 Contemplatio an possit esse sine actu intellectus et voluntatis. 170, 5 et seq.
 Contemplatio an possit esse cum solo actu voluntatis. 176.
 Contemplatio in quo consistat. 186, 36.
 Contemplatio naturaliter esse nequit sine cooperatione sensuum, potest tamen divinitus. 187, 3-4.
 Contemplatio quæ non incipit a sensibus non potest principium habere ab homine. 188, 6.
 Contemplatio omnino abstracta a sensibus non est procuranda. ib.

Contemplatio cum abstractione sensuum externorum potest esse sine miraculo. ib., 7.
 Contemplatio infusa in quo conveniat cum visione beata. 195, 5.
 Contemplatio non impedit omnem corporis motionem. 198, 5.
 Nec vegetationem. ib., 6-7.
 Contemplatio duplex. 200, 4.
 Contemplatio non impedit usum rationis perfectum. 201, 10 et seq.
 Contemplationis actus potest esse independens a voluntate. 200, 6.
 Contemplationis infusæ duo modi. ib., 6-7.
 Contemplatio quatenus sit, an non sit libera. 206, 23 et seq. — 209, 1 et seq.
 Contemplatio nobilior cum sit actione, ad eam nihilominus ordinatur, et qua ratione. XVI, 458, 20.

CONTEMPLATIVA VITA.

Vide VITA ACTIVA et CONTEMPLATIVA. XVI.

CONTEMPTUS.

Contemptus an sit superbia, inobedientia aut iniustitia. V, 285, 13.
 Vide PECCATUM. V.
 Contemptus in intellectu, voluntate et opere externo reperitur. 286, 15.
 Contemptus ad personas vel res potest referri. ib., 16.
 Contemptus personæ ad iniustitiam spectat. ib.
 Contemptus materialis et formalis, et quis uterque sit. ib., 17.
 Contemptus duplex, simpliciter et secundum quid. Alia distinctio. 287, 19.
 Contemptus an sit semper peccatum mortale. 288, 22.

Vide LEGIS CIVILIS TRANSGRESSIO. V.

Contemptus Prælati in re præcepta quando sit peccatum mortale. Vide OBEDIENTIA SOLEMNIS. XV.
 Contemptus regulæ religiosæ quando sit peccatum mortale. XVI, 24, 19 et seq.
 Contemptus consiliorum an, et quando sit peccatum mortale. Vide CONSILIUM. XVI.
 Censura nulla fit valida ratione contemptus. XXIII, 120, 22.

CONTENTIO.

Contentio quæ ex discordia oritur mala est pro qualitate discordiæ. XII, 732, 5.
 Contentio in iudiciis quousque sit vel non sit mala. ib.
 Quid de contentione in verbis. 732, 6.
 Quid de contentione non spectante ad fidem et mores. 732, 7.
 Contentio, propriique iudicii tenacitas in defen-

dendis opinionibus, quando sit reprehensibilis, et vitanda. XVI, 951, 8-9.
 Nimis contentiosus incurabilis est. ib.

CONTINENTIA.

Continentia vel castitas perpetua, moraliter tantum honesta, darine possit sine gratiæ auxilio. VII, 576, 15 et seq.
 Vide VIRGINITAS, et CASTITAS. XV.
 Quomodo fuerit in Beata Virgine. XIX, 58, 2.
 Continentia eminentialis effectuum in causa, in quo consistat. XXVI, 63, 10.
 Deus qualiter contineat perfectiones creaturarum in se. Vide verbo DEUS, § Dei perfectio. XXVI.

CONTINGENS ET CONTINGENTIA.

Vide FUTURUM CONTINGENS. VII.
 Quæ dicatur contingentia improprie, quæ districte et proprie. XI, 294, 1.
 Quæ sit, et unde proveniat contingentia. ib., 1.
 Effectus contingentia provenire potest a Deo, vel a voluntate creata. 295, 4.
 Effectus etiam prout sunt a Deo, absolute dici possent contingentes. ib.
 Propositiones de futuro contingenti habent determinatam veritatem. 297, 6.
 Quæ sit illa veritas quam habent proportionales de futuro contingenti. 329, 8.
 Licet hæc futura non cognoscantur in causa, tamen non cognoscuntur sine causa, vel ejus influxu. 330, 12.
 Effectus improprie contingens respectu alicujus causæ, cognosci non potest ex vi causæ proximæ. 294, 2.
 Quid requiratur ut certo cognoscantur effectus contingentes futuri a causa libera. 295, 6.
 Quid sit præsentia objectiva horum contingentium. 329, 9.
 Contingentes veritates quomodo cadant sub fidem divinam. XII, 21, 4.
 Contingentium futurorum veritas, quo sensu determinata. XXV, 737, 11.
 Contingentiæ radix quoniam ex agente sumenda. 738, 13.
 Contingentiæ effectus. Vide EFFECTUS CONTINGENS. XXV.
 Contingentia futura quomodo Deus cognoscat. XXVI, 179, 31.

CONTINUITAS.

Continuitas motus, vide MOTUS. II.

CONTINUUM.

Continui partes, etiam actu unitæ, actu realiter distinguuntur. XXV, 258, 22.

Continuum perfecte planum, qualiter in omnem suam partem non divideretur, etiam ab alio perfecte plano æqualiter concussum. 690, 7.
 Continuo infinitas relationes concedere eodem modo quo infinitas partes, non est inconveniens. XXVI.

CONTRACTUS.

Contractus per dolum aut metum gravem, an sit nullus. V, 1131, 3.
 Contrahentium obligatio, unde colligenda. 434, 8.
 Contractus ab hæretico factus ante sententiam latam quousque valeat, vide verbo *BONA HÆRETICI*. XII.
 Contractus minorum quatenus sint validi. XIV. 614, 14 — 616, 7.
 Contractus quilibet potest fieri per procuratorem. 627, 4.

Vide *JURAMENTUM*. XIV.

Contractus humanus duobus modis ab intrinseco dissolvi potest. XV, 467, 1.
 Contractus a religioso factus sine licentia Prælati valet quatenus est utilis monasterio, a Prælato tamen irritari potest. 628, 36.
 Non licet contractum cum excommunicato denunciato inire. XXIII, 422, 7.
 Contractus tamen erit validus. ib., 8.
 Nisi fiat in virtute alicujus rescripti ab excommunicato impetrati ad supplendum substantialem defectum. 423, 9.
 Vel fiat a persona excommunicata, ut publicum munus gerente. ib., 11.
 Contractus ab excommunicato factus, licet sit firmus, est nihilominus suspensus, quoad eos usus qui communicationem includunt. 424, 14.

CONTRADICTORIA.

Contradictoria non admittere medium, et eorum maxima repugnantia; duo sunt in illis diversa, et in duobus diversis principiis fundantur. XXV, 112, 25.

Vide *CONTRARIA*, *CONTRARIETAS*. XXV.

Contrariorum definitio. XXVI, 741, 2.
 Contraria esse sub eodem genere, quomodo verum. ib., 3-4.
 Contraria quomodo habeant maximam distantiam. 743, 9.
 Medium resultans ex participatione extremorum quomodo eis opponatur. ib., 11.
 Unum uni tantum contrarium esse quomodo intelligendum. 744, 12.
 Contraria ut se mutuo expellant, quas conditiones requirant. ib. 13.
 Contraria non effective, sed formaliter, ab eodem subjecto se expellunt, per se loquendo. 745, 17.

Contraria in quibus differant ab aliis oppositis. ib., 18.
 Contrarietas non est adæquata passio qualitatis, ut sic. 747, 5.
 Contrarietas duplex inter mutationum terminos. 748, 6.
 Oppositio contraria quomodo in solis qualitatibus inveniatur. ib., 7.
 Cur inter substantiales formas hæc oppositio non intercedat. ib., 8.
 Contraria possunt esse simul in gradibus remissionis in eodem subjecto. 749, 3 et seq.
 Et quomodo tunc denominent. 750, 9.
 Contraria in gradibus intensis possunt esse simul in eodem subjecto de potentia absoluta. 752, 15.

CONTRITIO.

Contritio naturalis an dari queat sine gratiæ auxilio. VII, 574, 6.
 Contritio peccatum formaliter non expellit. IX. 18, 15 — 244, 9.
 Licet illud formaliter expelleret, adhuc gratia habitualiter sanctificans necessaria foret. 18, 15.
 Contritio omni tempore fuit dispositio necessaria ad justitiam. 19, 17 et seq.
 Per illam solam fit perfecta in Deum conversio. 194, 10.
 Eique soli salus animæ infallibiliter promittitur. ib., 12.
 Contritioni et dilectioni super omnia non solum gratia habitualis, sed etiam peccatorum remissio promittitur. 194, 18 et seq.
 Contritio etiam perfectissima remissionem peccatorum impetrat, non confert formaliter. 196, 26.
 Per contritionem vel dilectionem homo non justificatur, nec filius Dei constituitur. 197, 28 — 201, 12 — 228, 74.
 Nec de facto, nec de possibili contritio vel dilectio Dei peccatum tollere potest. 199, 32.
 Contritio vel dilectio est causa ex suo genere sufficiens remissionis peccati, non vero formalis. 200, 37.
 Per contritionem dispositive et meritorie sanctificantur homines. 201, 40.
 Contritio est sanctitas inchoata et partialis. ib., 42.
 Contritio non est æqualis satisfactio pro mortali peccato. ib.
 Contritio non habet tantam vim ad hominem ordinandum quantam peccatum ad deordinandum. ib.
 Contritio potest prior gratia habituali, vel per gratiam jam formata considerari. 204, 5.
 Utrovis tamen modo semper est dicenda dispositio ad gratiam habitualem. ib.

- Contritio, vel dilectio, gratia habituali formata, condigna de facto pro peccato satisfactio non est. 203, 6 et seq.
- Contritio non est formata per gratiam habitualement, donec per illam peccatum remissum sit. 203, 8.
- Contritio per se loquendo non est satisfactio pro pœna temporalis. 206, 10.
- Implicat contritionem esse satisfactionem pro culpa, et non esse remissivam illius. 208, 13 et s.
- Contritio procedens ab auxilio, ut est prior natura gratia sanctificante, non est satisfactio pro peccato ad æqualitatem. 211, 23 et seq.
- Si esset condigna satisfactio pro peccato, remissio peccati non foret gratuita. 212, 26.
- Talis esse non desinit quia a Deo debitum carendi auxiliis supernaturalibus per peccatum gratis remittitur. 213, 30 et seq.
- Contritio semper justificationem præcedit in ratione dispositionis. 216, 37.
- A gratia habituali effective non causatur. ib.
- Contritio deficit ab æqualitate justitiæ, et quia multis titulis debita et quia injuriæ impar est. 217, 40-41.
- Seclusa injuriæ in Deum deformitate, contritio habet tantum bonitatis quantum peccatum malitiæ habuit. 228, 70.
- Ante legem gratiæ solum habebat justificatio infallibilem connexionem cum contritione. 414, 8.
- Per contritionem eodem modo peccata mortalia remittuntur, sive gravissima, sive minora sint. 229, 72.
- Per contritionem de facto non fit remissio omnis pœnæ temporalis. ib.
- Contritioni naturaliter et immediate non est debita peccatorum remissio. ib., 73-74.
- Contritio est satisfactio congrua pro peccato. ib. 73.
- Est satisfactio sufficiens ad peccati remissionem, supposita Dei institutione. ib.
- Contritio sive dilectio Dei super omnia, nec de potentia absoluta, cohærere possunt cum actuali peccato mortali. 242, 3 et seq.
- Homini contritionem vel dilectionem Dei habenti de lege ordinaria remittit Deus peccatum. 243, 7.
- De potentia absoluta potest illud non remittere. ib., 8.
- Contritio sive dilectio Dei possunt esse simul de potentia absoluta cum habituali peccato. ib.
- Contritioni remissio peccati sine gratiæ infusione de potentia absoluta posset a Deo concedi. 281, 19 et seq.
- Contritio non habet physicam sive formalem oppositionem cum peccato habituali veniali. 293, 4.
- Contritio est dispositio ultima ad gratiam cum voto sacramenti. 337, 11 — 349, 5 et seq.
- Contritio Magdalenæ et culpam et pœnam abstulit. 353, 1 et seq.
- Contritio sive dilectio effective a gratia non causatur. 366, 1 et seq.
- Contritio et dilectio non possunt esse dispositiones ultimæ ad receptionem gratiæ, et ad infusionem illius. 371, 14-15.
- Contritio ultimo ad gratiam disponens non potest elici a libero arbitrio, quin a gratia excitante simul eliciatur. 372, 18.
- Si a libero arbitrio tantum eliceretur, non esset apta dispositio ad gratiam. ib.
- Contritio non potest esse prior et posterior habitu in diverso genere causæ. 374, 22 — 379, 1 et s.
- Non potest esse vera dispositio ad gratiam, nisi realiter existat. 377, 29-30.
- Prima est meritoria gloriæ de condigno. 382, 8.
- Non est plene formata, donec intelligatur remissum peccatum. 448, 10.
- Ex natura sua satis non est ad tollendum omnino reatum pœnæ ex culpa ortum. XI, 544, 44.
- Contritio etiam valde perfecta non restituit semper familiaritatem et favorem Dei priorem. XIV, 82, 12.
- Contritio est ultima dispositio ad gratiam et justitiam. XVII, 138, 1.
- Contritione posita in homine statim ab illo expellitur peccatum. ib.
- Contritionem ita expellere peccatum, sicut lux expellit tenebras, est quorundam opinio. 142, 7.
- Contritio perfecta est ultima dispositio ad remissionem peccati. 143, 9.
- Contritionis formalis effectus non est remissio peccati. 157, 33.
- Contritio nullo modo est satisfactio ad æqualitatem pro peccato. 171, 10.
- Contritio, ut est dispositio ad primam gratiam, et remissionem peccati, procedit ab homine nondum grato, nec libero a peccato secundum ordinem naturæ. 174, 16.
- Contritio est satisfactio imperfecta pro peccato. 176, 3.
- Contritio vel dilectio Dei est opus maxime proportionatum ad satisfaciendum ex justitia et ad æqualitatem pro peccatis venialibus. 179, 3 et s.
- Contritio qua ratione sit dispositio moralis ad gratiam. 397, 15.
- Juxta contritionis mensuram infunditur gratia, et fit peccati remissio. ib.
- Contritionis actus pars est materiæ sacramenti pœnitentiæ. XX, 32, 4.
- Non semper necessaria ut sacramenta effectum sortiantur. 107, 6.
- Semper est homini possibilis cum divina gratia. XXI, 460, 4.
- Ad quæ sacramenta sit dispositio. Vide verbum SACRAMENTUM et SACRAMENTA NOVÆ LEGIS, et in

- quolibet sacramento particulari. § Dispositio. XX-XXI.
- Amor solus non est propria contritio. XXII, 71, 3.
- Contritio formaliter est actus pœnitentiæ. ib.
- Quis actus pœnitentiæ sit. ib., 4.
- Voluntas destruendi peccatum, aut resarciendi divinam injuriam, non est contritio. 72, 3.
- Neque de ejus substantia. ib.
- Neque est necessaria ut extrinsece illam imperet. ib.
- Odiûm peccati proprie non est contritio. 72, 6.
- Dolor de peccato proprie sumptus non est contritio, licet illam comitetur. 72, 7.
- Contritio debet esse ex amore Dei super omnia. 73, 2.
- Detestatur peccatum supra omne detestabile. 74, 3.
- In contritione saltem debet includi votum formalis amoris Dei super omnia. 77, 16.
- Formalis autem amor non est de illius essentia. 78, 18.
- Contritionis essentia de unico actu consistit. 81, 7.
- Contritio, quæ sufficit ad implendum præceptum, sufficit ad justificationem. 83, 10.
- Quæ sufficit ad remissionem cujusvis mortalis sufficit ad remissionem omnium. 86, 11.
- Licet appetiative sit major de graviore peccato. 86, 12.
- Quælibet est de omnibus. ib.
- Per se non potest esse nimia. 86, 13.
- Potest tamen per accidens. ib.
- Ex vi præcepti annuæ confessionis, non tenetur qui confiteri non potest ad habendam contritionem. 330, 13.
- Licet timeat oblivionem peccatorum. 331, 15.
- Non requiruntur singulæ contritiones de singulis peccatis ad justificationem. 90, 2.
- Ad veram contritionem non est necessaria distincta peccatorum recogitatio. 91, 9.
- Neque votum ejus, licet in aliquibus casibus possit esse necessaria. 92, 11.
- Per contritionem veram non potest quis detestari unum peccatum sine aliis, si de pluribus cogitat. 94, 18.
- Contritio non solum debet esse de malitia actus sed de ipso actu intrinsece malo. 94, 19.
- Contritio semper est formata. 95, 1.
- Non per se et essentialiter, sed per gratiam habitualem. 95, 2.
- Licet ab ea non procedat active. 97, 8 et seq.
- Sed propter infallibilem concomitantiam cum illa. 98, 11.
- Etideo prius natura informis, quam formata. 98, 12.
- In utroque autem signo est vera contritio. 98, 13.
- Contritio quomodo cum merito condigni præmii valere possit ad condignam satisfactionem. 192, 22.
- Contritio est valde proportionata ad satisfaciendum Deo, non tamen per se necessaria absque ordinatione divina. 303, 7.
- Licet naturale sit præceptum satisfactionis quod esse debeat per contritionem, pendet ex divina ordinatione. 304, 9.
- Quid significet contritio. 70, 1.
- Unde sumatur metaphora. ib.
- Ad contritionem nulla certa duratio necessaria. 87, 4.
- Ad veram contritionem non est necessaria absolute summa intensio. 82, 1.
- Nec comparative ad dolorem de quolibet alio malo, vel ad amorem de quolibet creato bono. 83, 3-4.
- Imo nec certa intensio necessaria est, sed sufficit substantia actus. 859, 9-10.
- Homo in peccato existens, et a Deo excitatus, potest directe nolle pro tunc conteri. 319, 17.
- Etiam sine veniali peccato. ib., 18.
- Qui vult non conteri non vult virtute permanere in peccato, sed permittit. 320, 20.
- Contritio secundum totam suam essentiam est pars sacramenti pœnitentiæ. 391, 5-6.
- Si cum absolute sacramentali concurrat, habet efficaciam sacramentalem ex opere operato. 390, 15.

CONTUMACIA.

- Contumacia formalis contra præceptum ecclesiasticum non est necessaria ad incurrendam excommunicationem. XXIII, 474, 30.
- Excommunicatus in excommunicatione per annum persistens quam pœnam incurrat. 454, 6.
- Contumacia legis præcipientis sub excommunicatione aliquid fieri intra certum tempus, ipso elapso consummatur. 504, 13.
- Quæ obligatio elapso termino per se non extinguitur. 504, 14.

CONVENIENS.

- Conveniens naturæ quotuplex. IV, 290, 5.
- Conveniens naturæ rationali non est idem ac conveniens rationi recte. 293, 12.
- Convenientia boni honesti ad naturam rationalem quid importet. 296, 16.
- Conveniens late sumptum idem est quod bonum. XVII, 33, 1.
- Conveniens Deo idem est quod bonitati ejus consentaneum. 33, 4.
- Quomodo non fuerit conveniens Deum fieri leonem. 33, 1.
- Conveniens nihil potest esse Deo propter ipsius commoditatem. 33, 4.
- Conveniens duobus modis sumitur, et quibus. ib.

CONVENIENTIA.

Convenire aliqua secundum rationem, realiter vero differre, per eandem simplicem formalitatem non repugnat. XXV, 87, 16.

CONVERSE.

Vide MONIALIS. XVI.

CONVERSIO.

Conversionis ad actum tria auxilia quibusdam ab auctoribus requiruntur. X, 315, 3.

Primum auxilium vocationis. ib.

Secundum auxilium efficac. 315, 4.

Tertium auxilium, actualis concursus cum voluntate ad consensum. 316, 1.

Conversio ad nos ex parte Dei, quid sit. 338, 1.

Conversio nostra usus aliquis libertatis est. ib.

Dei influxus immediate datus ad primam conversionem reipsa est gratia cooperans. 344, 4.

Conversio ad Deum supponitur ad orationem. XIV, 110, 9.

Converti ad Deum an teneamur in primo instanti. 109, 8-9.

Transitum unius rei in aliam significat. XXI, 143, 1.

Requirat duas res positivas, ut terminus a quo, et ad quem. ib.

Unde necesse est ut unus terminus desinat, alter aliquo modo incipiat. 144, 5.

Conversiones naturales et supernaturales in modo differunt. 143, 3.

Omnis conversio requirit, ut minimum, unam realem actionem, et duas quasi mutationes partiales. 145, 7.

Si conversio substantialis sit, oportet ut terminus a quo et ad quem substantialiter mutantur. 148, 14.

Necessaria etiam est connexio inter utriusque termini mutationes, ita ut una quodammodo sequatur ex alia. 149, 15.

Qui ordo non semper fundatur in formali repugnantia terminorum, sed etiam in intentione, vel in limitata vi agentis. 176, 3-4.

Hi termini tertium aliquod requirunt, circa quod versentur. 149, 16.

Quale hoc sit, in formali, vel in sacramentali conversione. ib.

Dummodo substantia desinat, etsi per actionem accidentalem, substantialis conversio perfici potest. ib.

Conversio formalis vel materialis nec inter res simplices esse potest, neque inter simplicem et compositam. 180, 3.

Formalis conversio non est nisi inter formas inter se pugnantem et habentes commune subjectum saltem per potentiam obedientialem. 181, 5.

Qualibet res existens sub accidentibus realiter distinctis, et ab illis dependens, potest converti in aliam, quæ sub eisdem accidentibus constituitur. 182, 9.

Res quæ omnino, etiam quoad accidentia, destruitur non potest dici in aliam converti. 183, 13.

Omnis creatura potest in aliam converti aliquo modo. 184, 18.

Deus vero nec potest converti in creaturam, nec e converso. 184, 19.

Conversio, licet relationem fundare possit, non tamen est relatio. 145, 8.

Vide TRANSUBSTANTIATIO XXI.

CONVERSUS.

Conversi, qui propriam professionem non emiserunt in sua religione, transire possunt ad aliam etiam laxiorem. XVI, 348, 1.

Vide DONATUS. XVI.

COOPERATIO.

Cooperationem nostram vult Deus. XIV, 102, 5.

COPULA.

Copula præcedens non consummat matrimonium ratum subsequens. XV, 850, 4.

Vide VOTUM CASTITATIS. XV.

COR.

Cordis vocabulum voluntatem et intellectum significat in Scriptura. II, 232, 7.

Cor hepate posterius in animali fabricatur, et informatur. III, 596, 3 — 597, 5.

Cor cum primum fabricatur, anima tantum sensitiva informatur. ib., 5-6.

Non in corde, sed in cerebro est principium sentiendi, et gignuntur spiritus animales. 658, 1 et s.

Cordis munditia prodest ad orationem. XIV, 94, 11.

Cordis motus a naturali causa intrinseca est. XXV, 640, 33.

Cordis motus vitalis esse probatur. 641, 35.

Cordis motus an generanti tribuendus, vel ipsimet animali. ib.

CORNELIUS.

Cornelius primus ex Gentilibus baptizatus. VI, 532, 4.

An fuerit in gratia quando ei Angelus apparuit. VII, 376, 9.

Fuit justus etiam ante fidem explicitam Christi, ei a Divo Petro revelatam. XII, 351, 4 — 359, 23.

CORONA.

Corona Virginis inculcatur. XIV, 257, 10 et seq.

CORPUS, CORPOREUM.

Corpus qui impie Deo attribuerunt. I, 10, 6.

- Corpus quantum si esset infinitum reliqua corpora
tolleret. 48, 8.
- Corpora beatorum habebunt inaequalem gloriam.
120, 4.
- Quando corpora in signis missionum assumpta
sunt ex corporibus simplicibus, aut illis proxi-
mis, quæ in aeris regione versantur, sunt vera
corpora. 818, 16.
- Corpus gloriosum insufflare sine miraculo potest.
818, 13.
- Corporeos esse Angelos secundum totam suam
entitatem, qui erraverint. II, 17, 3.
- Idem dixisse videntur aliqui Patres, cum discrimi-
nate tamen. 17, 4.
- Et pie explicantur. 19, 9-10.
- Esse Angelos omnino incorporeos probatur. 18,
5 et seq.
- Incorporeum non est proprietas Dei omnino in-
communicabilis. 18, 6 — 27, 23.
- Corporea natura omnino simplex est impossibilis.
19, 8.
- Corporeos esse Angelos, saltem ex parte, instar
hominum, qui velint. 20, 1 et seq.
- Ejus rei argumenta. 21, 4-5.
- Contrarium verum, tam de bonis, quam de malis
Angelis. Et qua certitudine tenendum, late os-
tenditur. 22, 6 et seq.
- Rursum speciatim de certitudine. 23, 10.
- Corporei dicuntur aliquando Angeli, comparatione
Dei. 24, 13 — 26, 16 — 30, 29.
- Corpus non posse deservire Angelis ad plerasque
operationes sibi competentes, si ponerentur
constare substantialiter ex illo. 27, 24 et seq.
- Corporum assumptio, vide ASSUMPTIO. II.
- Corpus organicum potentia vitam habens, quid.
III, 471, 1 et seq.
- Vide ORGANICÆ PARTES. III.
- Corporeum aliquid dupliciter dicitur. 517, 2.
- Corpora viventium successive fabricantur, et quo
ordine. 595, 1 et seq.
- Corporis membra quomodo obediant voluntati,
vide MOTIVA POTENTIA. IV.
- Duo corpora in eodem loco penetrare se possunt
divina virtute. XIX, 863, 2-3.
- Num secluso privilegio omnia corpora ante resur-
rectionem in cineres resolvenda. 938, 2.
- Duo corpora quanta nequeunt naturaliter pene-
trari. XXI, 66, 2.
- Unum corpus, unica præsentia, unum locum oc-
cupat naturaliter. 84, 2.
- Idem corpus simul esse potest in duplici loco
distante, per diversas præsentias sacramentales
vel quantitativas. 88, 3.
- Corpora, cum penetrantur, non amittunt propriam
quantitatem nec localem extensionem. 92, 7.
- Corpus per omnia mundi loca replicatum non
esset ubique. Neque, si esset præsens omnibus
spatiis creatis, in infinitum, propterea immen-
sum esset. 95, 10.
- Deus potest pluries idem corpus constituere in
eodem spatio. 96, 14.
- Et ponere corpus quantum sub indivisibili. 225, 4.
- Corpus existens in duobus locis singulis est æquale,
et utriusque simul quoad præsentiam. 97, 16.
- Debetque necessario habere varietatem in acci-
dentibus importantibus habitudinem ad locum.
99, 1.
- Et potest habere in aliis. ib., 2 et seq.
- Licet hoc non sit connaturale. 101, 8.
- Si in uno loco alteretur, non necessario alteratur
in alio, virtute agentis naturalis. 102, 3.
- Quod de aliis mutationibus declaratur. 103, 4 et s.
- In omnibus autem his mutationibus Deus supple-
ret effectum causæ secundæ, ut fierent in alio
loco. 107, 9.
- Corpus mortuum suam etiam partium integritate
exigit. 195, 2.
- Idem corpus non potest seipsum contingere.
235, 7.
- Forma corporis humani organici abstrahit ab
anima et a forma cadaveris. 202, 8.
- Duplicem habet organizationem secundum dupli-
cem statum, perfectionis, scilicet, et corruptionis.
ib.
- Vivum et mortuum in ratione humani corporis
univoce conveniunt. 205, 13.
- Duplex illi organizatio debetur, substantialis nempe
et accidentalis, quæ tantum est proprietas ejus.
208, 5.
- Vide CHRISTI CORPUS IN EUCHARISTIA. XXI.
- Ex qualibet notabili deformitate corporis aut mem-
brorum ejus, etiam sine mutilatione, aut ægritu-
dine, incurritur irregularitas. XXIII bis, 570, 14.
- Ubi casus de carente virtute videndi in altero oculo
deciditur. 568, 14.
- CORPUS ADÆ, vide ADAM. III.

CORPUS CHRISTI, CORPUS HUMANUM.

- Corpus Christi in triduo mansit sine anima, ei
tamen hypostatice Verbum fuit unitum. XVII,
511, 6.
- Corpori Christi in illo triduo unitum est Verbum
ratione materiæ, non ratione formæ. 514, 10.
- Corpus Christi non fuit confectum ex materia,
seu substantia cælesti. 519, Comment.
- Corpus Christi fuisse phantasticum, qui hæretici
dixerint. 526, 1.
- Corpus verum Verbum divinum assumpsisse et
humanum, ac ejusdem materiæ cum nostro,
probat. ib., 3-4.
- Corpora esse mala ex natura sua Manichæorum
error fuit. 527, 5.

Corpus integrum et omnibus suis partibus constans Verbum assumpsit. 329, 4.
 Cujus omnes partes secundum hypostasim immediate Verbum assumpsit. ib., 2.
 Corporis quædam partes informantur anima rationali, et quædam non. ib.
 Corpus Christi eodem tempore fuit formatum et animatum.* 343, 4.
 Corpus Christi non fuit prius tempore unitum Verbo quam anima. ib., 2 et seq.
 Nec prius Verbo quam animæ. ib.
 Corpus Christi cur sine anima mansit unitum Verbo in triduo, et non in conceptione. 337, 3-4.
 Corpus seu caro Christi assumpta est mediante anima, id est ratione animæ et in ordine ad animum. 361, 6.
 Corpus humanum sanctificari dicitur, quando redditur aptum ad opera sanctitatis. 379, 12.
 Corpus Christi per externos actus habiliter reddi potuit ad externos labores perferendos. 602, 6.
 Corpori Christi gloria fuit debita a principio conceptionis, sed dilata est propter salutem nostram. 672, 8.
 Corpus duo loca replere potest, et duo corpora in uno loco esse possunt. XVIII, 103, 7.
 Corporis defectus quos Christus assumpsit, qui. 170, 1 et seq.
 Corpus passibile, licet humanum, Christum assumpsisse hæretici quidam negaverunt. 171, 1.
 Alii corpus grave. ib.
 Corpus passibile Christum assumere expediens fuit. 172, 2.
 Corpori Christi claritas communicata est in transfiguratione quæ est dos corporis gloriosi, sicut, dum ambularet super aquas, agilitas. 173, 3.
 Corporis defectus, qui sunt veluti naturales proprietates corporis passibilis, Verbum assumpsit. 172, 3.
 Corpus humanum perfectum et bene dispositum, juxta conditionem suam, Verbum assumpsit. 173, 2.
 Corpus Christi habuit optimum temperamentum. ib.
 Et perfectam corporis pulchritudinem, quam in corpore humano et virili esse decebat. ib., 3.
 Corpus Christi futurum est veluti objectum beatitudinis corporis nostri. 174, 4.
 Corpori humano non repugnat usque ad mortem absque ægritudine pervenire. 175, 8.
 Corpus Christi naturæ legibus non paruisse, sententia hæretica, in quo sensu. 176, 3.
 Corpus Christi esse ubique, est hæresis nostri temporis. 177, 4.
 Corpus Christi fuit et est loco circumscriptum. 178, 2.
 Corpus Christi solum est in cælo, et in Eucharistia. 179, 3.

CORPUS GLORIOSUM.

De dotibus corporis gloriosi, vide NOTES. XIX.
 Corpora gloriosa non sunt omnia æqualia futura corpori Christi. XIX, 934, 4.
 Corpus gloriosum quomodo se occultet et manifestet. 809, 3.
 Unde sit palpabile. 814, 4.
 Non agit necessitate naturæ. ib.
 In corpore glorioso quomodo locutio futura. 833, 8.
 Quomodo visio. 834, 9.
 Quomodo auditio. 833, 12.
 Quomodo odoratus. 836, 14.
 Quomodo gustus et tactus. ib., 13.
 In corpore glorioso quem effectum habeant naturales qualitates. 832, 3.
 Quomodo hujusmodi qualitates naturales corporis gloriosi percipiuntur per tactum. ib., 6.
 Corpus gloriosum dividi non potest. 836, 13.

CORPUS DAMNATI.

Quale futurum. XIX, 936, 8 et seq.
 In aliquibus perfectionibus naturalibus simile erit corpori Christi. ib.
 Quomodo simul futurum sit passibile et incorruptum. 937, 12.
 De his quæ pertinent ad corpus Christi, vide CHRISTUS. XIX.
 De his quæ pertinent ad corpus B. Virginis, vide MARIA. XIX.

CORRECTIO FRATERNA.

Correctionis fraternæ obligatio quando cessat. VI, 44, 15.
 Correctio proximi alia judicialis, alia charitativa. XII, 691, Præl.
 Correctio et correptio in quo differant. 692, 1.
 Correctionem fraternam otiosam esse, antiquus error. ib.
 Correctionem fraternam esse actum misericordiæ et charitatis honestum, fide constat. 692, 2.
 Item esse præceptam, tam divino jure quam naturali. 693, 3.
 Correctionis fraternæ præceptum ex suo genere obligat sub mortali. 693, 4.
 Omne peccatum mortale proximi est de se materia gravis et sufficiens ut obliget hoc præceptum. 693, 1.
 Nisi jam detur emenda sine periculo reincidentia. ib.
 Refelluntur errores contrarii. 694, 2 et seq.
 Correctionis fraternæ materia potest esse peccatum veniale, sed non quæ graviter obliget. 694, 5.
 Quid circa hoc de superioribus religionum. 694, 6.

- Quid si ex veniali peccato proximi oriatur morale periculum incidendi in mortale. 694, 5.
- Quid si opus fratris sit mortale, quod tamen ob ignorantiam invincibilem excusetur. 694, 6.
- Correptionis præceptum ut obliget, an et quæ delicti notitia prærequiratur. 695, 1.
- An spes fructus et emendæ. ib., 2.
- Correctio non ideo omittenda, quod emendandus tristitiam inde concipiat, vel etiam iram cum aliquali culpa. 696, 3.
- Ad correctionem sufficit, si spes emendæ sit probabilis, secus si dubia sit. ib.
- Nec requiritur ut statim sequatur fructus. ib., 4.
- A corripiendo quomodo quis ob timorem excusetur. 696, 3.
- Quid si correptio sit de peccato publico propter commune bonum, licet non speretur fructus in uno peccante. 697, 6.
- Correctionis præceptum ut obliget, præter spem fructus, requiritur ut proximus mea indigeat correptione. 697, 7.
- Correctionis præceptum quando et cum quibus circumstantiis obliget. ib., 8.
- Correctio an possit differri, cum certo crederetur fore ut corripendus constantius postea resurgeret quam nunc faceret, si statim corriperetur. ib., 9.
- An teneatur quis ad corripendum proximum cum periculo et damno proprio. ib.
- Correptionis præceptum obligat personas omnes ad corripendum idoneas, quamvis alias ex officio non obligentur. 698, 3.
- Magis tamen obligat Prælatos quam alios, et proportionaliter magis patrem erga filios, dominum erga servos. 698, 4.
- Prælati non corripiens, cum tenetur, uno an duplici peccato peccet. 698, 5.
- Correctionis præcepto obligantur etiam peccatores. 699, 6.
- An teneantur prius pœnitere quam corripere. ib.
- Tenebiturne ad pœnitendum qui ratione proprii peccati ineptus est ad corripendum extreme indigentem. 699, 7.
- Correctionis præceptum obligat ad corripendos subditos, æquales imo et superiores. 700, 1-2.
- Correctionis ordo assignatus, Matth. 18, simpliciter cadit sub præceptum per se loquendo. 701, 2.
- Aliquando tamen non obligat. ib.
- Delictum proximi publicum sine prævia monitione corripitur potest. 701, 3.
- Quid si delictum duobus tantum ac denuntianti notum sit. 702, 4.
- Delictum etiam occultum vergens in damnum boni communis potest immediate denuntiari, nisi sit firma spes consultum iri bono communi per secretam admonitionem. 702, 5.
- Quid quoad hoc inter peccata contraria bono communi, et alia intersit. 702, 6.
- Quid si delictum occultum sit in damnum alterius personæ privatae. 703, 7.
- Quando peccatum omnino occultum in nullius tertii nocumentum vergit, denuntiationem præcedere debet secreta monitio, si adsit spes emendæ. 703, 8.
- Quid si Episcopi vel inquisitores præcipiant hæc peccata sibi denuntiari. 704, 10.
- Correctionis fraternæ ordo quousque in religionibus servandus. 704, 11 et seq.
- Quid si Prælati interroget. ib.
- Primus correctionis actus si non speretur utilis, non statim tentanda est denuntiatio, sed prius adhibendi testes, si tamen sit spes. 705, 13.
- Si unus tantum novit delictum, an adhibendi plures testes. 705, 14.
- An adhiberi possit Prælati ut testis, qua privata persona. 705, 15.
- Denuntiatio potest fieri immediate Prælati quoties in prioribus actibus nulla est spes fructus. 706, 16.
- Etsi seperetur aliqualis emenda fratris per priores actus, tamen per Prælati admonitionem speretur cum multo majori fructu, potest quis in religionibus immediate denuntiare. 706, 17.
- An etiam inter laicos. ib.
- Quomodo se gerere debeat Prælati cui fit immediata delatio. 706, 18.
- Explicatur locus Matth. 18 : *Si peccaverit in te frater tuus, etc.*; et utrum Christus ibi speciale præceptum correctionis imposuerit. XVI, 1091, 7.
- Dari præceptum naturale correctionis fraternæ indubitatum est apud Theologos. 1093, 10.
- Ejus materia est non solum peccatum corripiendi injuriosum, sed quocumque aliud ex cujus correctione fructus speratur. ib., 11.
- Utrum verba illa Matth. 18 : *Adhibe unum vel duos testes*, contineant præceptum, vel tantum consilium. 1095, 15.
- Et utrum Christus Dominus, dicto loco Matth., egerit tantum de peccato publico, an etiam de occulto. 1096, 16.
- Quis correctionis ordo servandus sit in peccato publico, seu probabili. ib., 17.
- Correctio qua lenitate et charitate temperanda. 950, 5-6.
- Vide REPREHENSIO. XVI.
- Correctionis fraternæ obligatio non solum extenditur ad subveniendum proximo, jam lapso, sed etiam in morali labendi periculo constituto, ne labatur. 1099, 3.
- Quæ forma publicæ correctionis in religionibus servanda sit. 1116, 1.

Correctionis judicialis strepitus in religionibus
servari necesse non est, et quare. ib.

Correctionis judicialis forma certa, adhuc in So-
cietate speciali jure statuta non est. 1135, 1
et seq.

Cætera pro correctione, vide DENUNCIATIO. XVI.

Correctio fraterna quando adhibenda, vel non
adhibenda. Ubi aliqua ex Patribus. XIX, 459, 2.

Non tenemur corripere proximum de peccato jam
curato et emendato. XXII, 323, 29.

Sed de præterito non emendato, etiamsi non im-
mineat periculum novi lapsus. ib.

Non tamen statim, sed tempore necessitatis.
324, 30.

Et quod illud sit. 325, 33.

Correctio, quæ ordinatur ad continuationem ac-
tualis peccati impediendam, obligat pro quolibet
opportuno tempore. ib.

Nec non respectu sui. ib.

Licet non ex eadem virtute. ib.

Correctio propter solum remedium peccati com-
missi obligat quando est necessitas vitandi pec-
catum impenitentia, aut mortem æternam.
325, 34.

Non tenemur proximum corripere, quando ipse
non tenetur correptionem acceptare. ib.

CORRUPTIBILE.

Axioma illud, Corruptibile et incorruptibile diffe-
runt genere, exponitur. XXVI, 451, 37.

Nulla substantia simplex potest esse corruptibilis
proprie. 456, 52.

Corruptibilium rerum esse non semper in fluxu
consistit. 946, 4.

CORRUPTIO.

Vide MORS. IV.

CORRUPTIO ET DESITIO REI.

Corruptio, aut desitio rei, nunquam per actionem
positivam directe fit. XXV, 684, 3.

Directe intenta per carentiam efficientia fit. 685, 5.

Corruptio, aut desitio rei, necessario includit mu-
tationem, actionem vero non ita. ib., 6.

Corruptio ex positivo esse producta secuta neces-
sario fit per actionem a subjecto pendentem.
686, 7.

Corruptio secuta ex positiva actione duas partiales
mutationes, positivam unam, privativam alteram
includit, et unam simplicem actionem. ib., 8.

Corruptio hæc fit per eadem principia, easdemque
conditiones exigentia, per quæ vera et propria
efficientia. 687, 9.

Corruptio ab alteratione in rebus inanimatis qua-
liter distincta. Vide ALTERATIO. XXV.

COSTA.

Costa unde formata Eva, fueritne superflua in
Adamo. III, 178, 7.

Pro costa quid, et unde suppletum sit. 180, 12.

An costa extracta fuerit vestita carne. 183, 22.

CREATIO.

Per primam creationem rerum non dicuntur per-
sonæ mitti, quamvis incipiant esse in rebus.
I, 802, 3.

Per creationem, conservationem, et gubernationem
rerum corporalium et sensibilibum inceptit Deus
esse in illis. ib.

Vide ACTIO. I.

Creationem Angelorum non fuisse ab æterno de-
monstrari nequit. II, 5, 4.

Certum tamen in theologia. 5, 4 et seq.

Cur de facto ab æterno non fuerit. 6, 7.

Creatos fuisse Angelos aliquos post mundum cor-
poreum, qui dixerint. 7, 1.

Creatos ante fuisse, qui putent. ib., 2.

Oppositum late ostenditur. 8, 6 et seq.

Id quod etiam potuit ab Ecclesia definiri. 11, 13.

Non est tamen adhuc definitum. ib., 14.

Licet temerarium sit id negare. ib., 15.

Creata fuisse omnia simul, quomodo accipiendum.
9, 9.

Creatio Angelorum an tradatur a Moysè, vel alibi
in Scriptura. 10, 11.

Creatio Angelorum omnium fuit simul. 12, 17.

Est proprie creatio. 23, 9.

De loco creationis Angelorum opiniones variæ.
15, 1.

Certum habetur fuisse locum realem, atque
eundem. ib., 2.

Non videtur fuisse cælum empyreum. 16, 6.

Sed sydereum, vel quod subjacet empyreo. ib., 7.

CREATIO MUNDI, etc., vide MUNDUS. III.

Creatio animæ rationalis, cur non dicatur super-
naturalis. VII, 608, 4.

Gratia non fit per creationem. 133, 4.

Creatura intellectualis nulla unquam in puris na-
turalibus condita fuit, nec de lege ordinaria
condi potest. 183, 13.

De ratione creationis est ut esse absolute conferat.
IX, 316, 10.

Creatio sive concreatio dupliciter sumi potest.
317, 14.

Creatio rationem eductionis non excludit. 318, 15.

Creatura per amorem Dei recipit bonitatem. 5, 11.

Nulla creatura potest remittere peccatum. 320, 7.

CREATIO, CONCREATIO.

Creatio quid significet. XXV, 745, 1.

Creatio demonstratur possibilis. 747, 9 et seq.
 Imo et de facto exercita. 749, 15 et seq.
 Creationis quid antiqui philosophi, ipseque Aristoteles, noverint. 731, 23-24.
 Creationem attingere ens in quantum ens, quo sensu verum. 753, 20.
 Creare ita esse proprium Dei ut nullæ creaturæ communicatum sit aut communicabile, variæque rationes ad id demonstrandum perpenduntur. 754, 1 et seq.
 Creare cur repugnet materiali substantiæ, quantumvis perfectæ. 757, 13.
 Cur vero spirituali. ib., 18.
 Creationis connaturale instrumentum omnino repugnat. 766, 1.
 Supernaturale autem per elevationem media obedientiali potentia, non ita. 768, 6 et seq.
 Creatio rei corruptibilis duas totales actiones includit, alteram ad materiam terminatam, alteram ad formam. 512, 2 — 514, 6.
 Quarum secunda creatio formæ nequaquam dici debet. 514, 7.
 Creatio nullum concursum materialis causæ, etiam per obedientialem potentiam concurrentis, admittit. 577, 10-11.
 Creatio a motu, licet mutationem non includat. 776, 24.
 Creatio a motu præcisa cur non tantum sit relatio. ib.
 Creatio activa substantiæ non actio accidentalis, nec de prædicamento actionis, sed ad prædicamentum substantiæ reducitur. 777, 26 et seq.
 Creatio passiva substantiæ ad prædicamentum substantiæ reducitur, neque est in termino per inhæSIONEM, sed per identificationem, utpote substantialis modus ejus. ib., 28.
 Creationis terminus nequaquam potest esse ejus subjectum, nec ad eam ut via ad ipsum in aliquo priori supponi. 776, 25.
 Creationem ex nihilo esse, quo pacto intelligendum. 782, 11.
 Creationi ab intrinseco repugnat quod sit æterna, 780, 6.
 Creatio in tempore exercita mutationem in Deo creante aut volente creare, cur non inferat. 781, 10.
 Creatio a conservatione, etiam in rebus quæ ab æterno essent, distingueretur, et qualiter. 784, 20.
 Creativam potentiam aliquorum saltem particularium entium creaturæ repugnare, an demonstraretur. 759, 23 et seq.
 Creativa potentia, vel congenita, vel superaddita, nequaquam admittenda. 765, 45-46.
 Creare esse proprium Dei. XXVI, 101, 21-22.

CREATURA.

Dupliciter creaturæ considerantur in Deo, formaliter scilicet, et eminenter. I, 144, 1.
 Nulla est creatura quæ successionem aliquam non habeat. 58, 8.
 Creatura, prout in Deo est, est ipsa vita, et ars Dei. 148, 12.
 Creaturæ possibiles secundum suas essentias sunt distinctæ a Deo. 160, 10.
 Essentia divina creaturas tam possibiles, quam existentes, naturaliter repræsentat, in actu primo. ib.
 Creaturis generari, creari, convenit ratione naturæ, et non personalitatis. 615, 8.
 Creatura in Deo existens tripliciter concipi potest. 778, 7.
 Creaturas a Deo cognosci dupliciter intelligi potest. 199, 13.
 Creaturarum scientia duplex in Deo dari non potest. 200, 14 et seq.
 Creaturæ tam necessario repræsentantur in Verbo quam in scientia Dei. 738, 16.
 Creaturæ possibiles tanta necessitate repræsentantur, quanta Verbum producit. 739, 18.
 Ex creaturarum ut possibilium cognitione Verbum divinum simpliciter procedit. 740, 21.
 Ex creaturarum existentium amore Spiritus sanctus non procedit. 778, 8.
 Creatura irrationalis non est capax donationis. 783, 3.
 Creatura irrationalis gratitudinem, seu recompensationem non reddit proprie. ib.
 Vide VERBUM, SCIENTIA. I.
 Creaturæ secundum suum esse formale non pertinent ad objectum beatitudinis, idæ tamen earum et continentia eminentialis, ac divina potentia maxime. IV, 55, 15.
 Creatura a se non habet, sed a Deo recipit jus quod habet. XI, 519, 16.
 Creatura jus habens in aliam aliquo modo superior est illa. 538, 29.
 Jus unius creaturæ in aliam præcisum esse potest a jure illius. ib.
 Creatura, prout est in Deo, non tam dici potest Deo alligata, quam ipse Deus. XIII, 5, 7.
 Creatura rationalis per naturale debitum ad colendum solum Deum ligata est. ib.
 Creaturæ omnes per incarnationem quoddam beneficium acceperunt. XVII, 44, 10.
 Creatio animæ Christi, et unio ejus ad Verbum, distinctæ sunt actiones. 337, 22.
 Creatura non potest concurrere ad mysterium incarnationis tanquam causa principalis. 387, 2.
 Creatura nulla potest sua virtute ordinem rerum immutare. ib., 3.

- Creatura potuit assumi ut instrumentum ad efficiendam incarnationem. 388, 4-5.
 Creaturam ullam præter Virginem de facto ad hoc mysterium concurrisse per modum instrumenti, dicere erroneum est. 389, 8.
 Creatura a Deo differt quod non sit suum esse, sicut ille. 432, 3.
 Creaturæ a Deo manant prout unus est. 433, 5.
 Creaturam irrationalem Deo uniri hypostatice non repugnat, non est tamen congruum. 511, 6 et seq.
 Non tamen est semper indecens. 513, 9.
 Inter creaturam et Deum, quale medium repertiatur. 539, 3.
 Creatio ex naturali sua efficacia habet ut terminetur ad rem subsistentem nisi præveniatur. 555, 7.
 Creaturam esse infinitam tam in essentia quam in quantitate vel intensione, repugnat. 627, 6.
 Creaturam ita esse capacem gratiæ usque ad certum gradum, ut de potentia absoluta majorem non possit recipere, falsum. 634, 8.
 Creaturarum omnium caput Christus dici potest. 649, 9.
 Creatura virtute naturali potest comprehendere naturalem perfectionem et potestatem alterius, non autem capacitatem obedientialem. XVIII, 15, 10.
 Potest tamen id virtute supernaturali. ib.
 Creaturæ videntur in Deo, quia Deus cognitus est ratio cognoscendi illas. 23, 4.
 Creaturæ communicari potest modus videndi futura per supremam scientiam creatam, non per inferiorem. 45, 10.
 Creare se ipsum nullus omnino potest. 86, 2.
 In creaturis potentia obedientialis activa et passiva reperitur. 105, 7-8.
 Creatura non dicitur vere elevari ad esse cum creatur. 120, 31.
 Ad creaturæ debitam subordinationem et subjectionem, ad Deum spectat ut in se habeat fundamentum per quod possit obedire Deo ad effectus supernaturales. 125, 47.
 Creatura, præcise considerata secundum eam entitatem quam habet per suam creationem, est subjecta suo creatori, absque eo quod ab illa intelligatur dimanare aliqua virtus vel modus a quo habeat talem subjectionem. 132, 65.
 Creatura agens per potentiam obedientialem agit ut instrumentum, et non ut causa principalis. 142, 88.
 Creaturam esse posse instrumentum creationis, late disputatur. 161, 11.
 Et concluditur. 164, 18.
 Creaturæ, quales nos sumus, qualiter a Christo differant. 246, 5-6.
 Creatura esse potest objectiva ratio alicujus decreti liberi voluntatis divinæ. 365, 3.
 A Deo etiam violentiam pati potest. XIX, 475, 2.
 Ubi explicatur Augustinus. ib.
 Emanatio a Deo per modum creationis non præcedit ordine naturæ in omni forma ante actionem causæ secundæ, nec in omnibus formis creatis includitur dependentia a Deo per modum creationis. XX, 444, 16-17.
 Creatio, pro signo quo præintelligitur termino, non est in aliquo tanquam subjecto. XXI, 166, 10.
 Probabilius est creationem substantiæ non esse de prædicamento actionis, sed substantialem modum ad substantiæ prædicamentum redactum. ib., 11.
 Creatio passiva in ipsa creatura existit. ib., 10.
 Creatura potest assumi ut instrumentum creationis. 364, 4.
 Creaturæ dependentia a Deo aliquid reale est in ea intrinsece existens. XXV, 771, 11.
 Ab ipsaque creatura distinctum in re. 772, 12.
 Non ut relatio, nec ut entitas realis, sed ut modus ejus. 773, 15-16.
 Creaturæ dependentia a Deo non est mutatio, sed ut ad creaturam comparatur, verum ejus fieri, creatioque passiva; respectu vero Dei est formaliter actio transiens ejus, veraque creatio activa. 774, 17 et seq.
 Creaturæ dependentia a Deo non est de essentia ejus, sed via ad essentiam. 773, 14 — 778, 32.
 Creatura cum creatur, quo sensu mutari dicitur. 774, 18.
 Creatura alia dependentia pendet a Deo, si ab eo solo creatur, alia si in ejus creatione instrumento utatur. 772, 13.
 Creatura permanens ex libera Dei voluntate potest esse æterna, sive corruptibilis, sive incorruptibilis. 782, 11 et seq — 783, 15-16.
 Creaturæ æternæ conservatio non esset successiva, nec ex hoc infinitam aliquam perfectionem adquiret. 782, 13-14.
 Creatura corruptibilis æterna necessario duraret per infinitum tempus imaginarium, suæ naturæ relicta. 783, 16.
 Creaturæ quo sensu dici possint esse convenientes Deo. 349, 8.
 Creaturæ relatio ad Deum quæ, et qualis. Vide RELATIO. XXV.
 Nullam creaturam Dei virtutem adæquare posse, demonstratur. XXVI, 15, 8.

CREDENDA, CREDENTES, CREDERE.

- Credenda ex necessitate medii, vide FIDEI NECESSITAS. XII.
 Credenda ex necessitate præcepti, vide FIDEI PRÆCEPTUM. ib.
 Vox credentes quid importet. XII, 586, 1-3.

- Credere in Deum vel in Ecclesiam, quem sensum habeat. 31, 12-13.
 Credere Deo, credere Deum, credere in Deum, an contineant diversos fidei actus. 171, 2.
 Credere in Deum sitne revera actus intellectus, an potius voluntatis. ib., 3.
 Credere in Deum an possit peccator. ib., 4.
 Credere, vide FIDEI ACTUS. XII.
 Credendi voluntas, vide VOLUNTAS CREDENDI. XII.

CREDIBILITAS.

- Credibile objectum aliquod dupliciter dici potest. XII, 48, 7 — 118, 8.
 Deturbe primum credibile a quo cætera dependeant. 23, 3.
 Credibilia evidenter sunt christianæ fidei mysteria. 119, 1.
 Hujus credibilitatis fundamenta latissime explicantur. 120, 2 et seq.
 Evidenter credibilior est fides christiana aliis sectis. Imo hæ præ illa sunt incredibiles. 125, 1.
 Probatur quoad paganismum. 126, 2-3.
 Quoad judaismum. 127, 4 et seq.
 Quoad hæresim, late. 128, 7 et seq.
 Credibilitatis hujus evidentia non est mere humana, sed superior et perfectior. 132, 2.
 Credibilitatis evidentia non impedit actum fidei liberum in doctis et sapientibus. 133, 6.
 Sine evidentia credibilitatis nullus perfectum fidei christianæ assensum præbet. 134, 8.
 Evidentia credibilitatis non æque postulanda a sapientibus ac idiotis. In his per internam Dei vocationem nonnunquam completur. ib., 8-9.
 Judicium evidens de credibilitate non est elicitive a lumine fidei, sed velut dispositive ex parte subjecti. 136, 2 et seq.
 Judicium credibilitatis antecedens voluntatem credendi, naturale est in sua substantia. 196, 12.
 Ad illud tamen debet accedere supernaturalis illustratio interna, ad excitandam voluntatem credendi christiane. 196, 13-14.

CREDITOR.

- Creditor quatenus possit relaxare juramentum. XIV, 602, 8.
 Creditor potest habere cum excommunicato omnem communicationem necessariam ad debitum ante excommunicationem contractum exigendum. XXIII, 420, 2.
 Imo excommunicatus creditor potest extra iudicium a debitore non excommunicato debitum petere. ib., 3.
 Et tunc debitor potest et debet solvere debitum excommunicato. 421, 4.

CRIMEN, ET CRIMINOSUS.

- Criminosi quales dicantur et reputentur inhabiles ad religionem. XV, 327, 15.
 Non censentur tales propter crimina occulta. 328, 16.
 Sed propter crimen publicum, de quo iudicium publicum per accusationem vel inquisitionem inchoatam sit in particulari et juste, et quod de tali inchoatione in actis publicis constet. 328, 17.
 Tale crimen debet esse publicum non solum notorietate facti, sed etiam juris aliquo modo. ib., 18.
 Criminosus hic comprehensus, si absolvatur, innocens iudicetur, vel damnatus pœnam implevit, religionem ingredi potest. 329, 19.
 Crimen tripliciter religionis ingressum aliquo modo impedire potest. 328, 16.
 Criminis occulti et publici varii gradus. XVI, 904, 19-20.
 Crimen notorium dupliciter dicitur, vel notorietate juris, vel notorietate facti. Et quando utraque notorietas detur. 1122, 9-10.

CRIMEN OCCULTUM.

- Crimen occultum dupliciter dicitur. XXIII, 442, 3.
 Cætera, vide verbo PECCATUM.

CRUX, CRUX CHRISTI, CRUCIS FESTUM.

- Festum inventionis sanctæ Crucis. XIII, 278, 5.
 Crux quo pacto inventa. ib.
 Causæ celebrandi festam Crucis. 279, 8.
 Ad discernendum festum Crucis, satis fuit certitudo humana de ejus inventione. 280, 9.
 Inventio Crucis non fuit a tempore Eusebii. 281, 11.
 Hoc festum verisimile est incœpisse a tempore Sylvestri. 281, 12.
 Festum Exaltationis Crucis non præcipitur observari. ib.
 Cruci, aliisque passionis Christi insignibus, adoratio debita. XVIII, 659, 1.
 In crucis laudem multa. ib.
 Cruci Christi debita adoratio, qualis. 660, 6.
 Crucis usus, quem Catholica Ecclesia semper tenuit, honestus et religiosus. 661, 2.
 Crucis erectio signum expulsæ idololatriæ. ib.
 Inter crucem et reliqua passionis Christi instrumenta quoad cultum differentia. 662, 4.
 In crucis cultu Armenorum superstitio. ib., 5.
 Signi crucis usus quædam fidei professio. ib., 1.
 Virtutem habet contra dæmones non in sola devotione et merito operantis, sed in divina ordinatione, propter Christi merita, fundatam. ib., 2.
 Signi crucis usus valet etiam ad impetrandum aliquid a Deo. 663, 3.
 Crucis signum quam laudabiliter Christi fideles ad suas actiones præmittant. ib., 4.

Crucis signum habet omnes utilitates quas imagines, et de ejus adoratione eo modo quo de adoratione imaginum, sacrorumque nominum sentiendum est. ib., 3.

Cultus et veneratio idem fere quod honor significant, et eodem se habent ad adorationem. 541, 2.

Vide Latria, Dulia, Adoratio, Religio. XVIII.

Abjectissimum et acerbissimum supplicii genus. XIX, 520, 1.

Longitudo, latitudo et profunditas crucis Christi. 522, 4.

Figura crucis in veteri testamento. 523, 3.

Agnus Paschalis in figuram crucis assabatur, duobus lignis affixus, recto et transverso. ib.

Crux insigne et quasi sceptrum regale imperii Christi. 562, 1.

Ubi multa præclare ex Patribus in commendationem crucis et cruciferi. ib.

Crucis magnitudo et partes. 563, 3.

Crux apparitura in cælo in secundo Christi adventu. 1082, 1.

Qualis futura. 1083, 3.

Quando apparitura. 1084, 4.

Quandiu duratura. ib.

Quomodo apparitura. ib., 5.

Crux ipsa Christi a Catholicis inter venerandas ejusdem reliquias habetur, quia instrumentum fuit peculiare suæ redemptionis, neque vero in cruce cogitant vim aliam, seu beneficium a Christo datum. XXIV, 187, 4 et seq.

CULPA.

Non solum culpæ sed etiam aliquæ pænæ non intenduntur a Deo, sed tantum permittuntur. X, 377, 1.

Culpa quæ petatur dimitti in Oratione Dominica. XIV, 249, 24-23.

Culpa omni et pœna potest aliquis in hac vita carere ad aliquod tempus. 250, 29.

Non importat culpam, obnoxium esse peccato originali. XIX, 34, 10.

CULTER.

Culter quo fiebat circumcisio. Vide Circumcisio, § Ritus. XXI.

CULTUS DEI.

Qui Deum colunt aliquo modo inter se ligantur. XIII, 3, 6.

Creatura rationalis per naturale debitum ad cultum Dei ligatur. 5, 8.

Cultus Dei esset exhibendus etiam sine præmio. 15, 6.

Ablata Dei providentia, aufertur cultus Dei. ib.

In cultu Dei non distinguuntur actus quo significatur æstimatio Dei, et ipsa æstimatio. 17, 7.

Non solum cultus debitus Deo, sed etiam indebitus redditur per religionem. 20, 1.

Quales actus interni possint dici cultus, et quales non. 27, 2.

Existimatio divinæ excellentiæ quomodo contineat cultum Dei. 24, 3.

Deum colimus, vel exhibendo illi aliquid, vel nobis assumendo aliquid divinum. 28, 6.

Quotuplex cultus assignetur. 42, 10.

Cultum Dei, qui philosophi abjecerint. 77, 1.

Varii errores circa cultum Deo debitum. ib.

Cultus Dei per sacrificium est hominum naturæ conformis. 89, 6.

Cultus dupliciter potest dici voluntarius. XIV, 753, 9.

Cultus Deo exhibitus per orationem non distinguitur ab ipsa. 24, 5.

Cultus Dei objectum est affectus orandi. ib.

Cultus Dei est medium ad rem obtinendam. 23, 10 et seq.

Cultus divini præceptum naturale non obligat ad actum determinatum. 107, 1.

Cultus divinus est ratio orationis. 106, 8 et seq.

Ratio cultus externi Dei latius patet ratione sacramenti, ab eaque longe differt. XX, 53, Proœm.

Cultus Dei externus, sive a Deo institutus, sive ab Ecclesia, vel a privata persona prudenter introductus, licitus est. 283, 2 et seq.

Cultus Christi in Eucharistia. Vide CHRISTUS IN EUCHARISTIA. § Christi cultus, XXI. Vide etiam verbum ADORATIO, XX, et verbum EUCHARISTIA, § Species sacramentales. XXI.

CURIALES.

Curiales qui dicantur. XXIII bis, 498, 1.

Curiales et ministri justitiæ in causis criminalibus sunt irregulares. ib., 2.

Quamdiu in officio versantur. ib.

Non postea, nisi ad causam sanguinis sint cooperati. ib.

Quod etiam in advocato procedit. 499, 3.

Advocatus, qui suscipit patrocinium rei juste accusati, etiamsi ille occidatur, non fit irregularis. 500, 6.

Advocatus autem actoris injuste accusantis, si ipse accusator occidatur, fit irregularis. ib.

Non autem advocatus rei. 500, 7.

Nisi defendendo reum simul agat contra accusatorem. ib., 8.

CUSTODIA, CUSTODES ANGELI.

Ad custodiam hominum Angelos deputari, de fide est. II, 747, 6 et seq.

Ad singulos singuli deputantur. 748, 8 — 752, 8.

- Unus Angelus plures simul homines non custodit. 749, 10.
- An post obitum unius alterum custodiat. 750, 11.
- Custodia angelica prædestinatis ac reprobis communis est. ib., 12.
- Justis etiam, ac peccatoribus baptizatis, et non baptizatis. 751, 14.
- Imo et Antichristo. 754, 21.
- Custos Angelus non dimittit alumnum, quantumvis peccatorem, dum vivit. 752, 15-16.
- Custos infantis in utero materno alius a custode matris. 753, 18.
- Custodiæ angelicæ beneficium etiam in lege Moysi et naturæ datum. ib., 19.
- Et ante lapsum Adami. ib., 20.
- Angelum custodem habuit beata Virgo, non Filius. 754, 21.
- Custodes Angeli peculiare dantur pro communitatibus, Regnis, Regibus, Ecclesiis, Prælatibus, et similibus. 754, 22 et seq.
- Imo personæ publicæ duos habent. 755, 24.
- Singuli Angeli singulis rerum speciebus præsent. ib., 25.
- Non tamen singulis individuis, præter homines. 756, 28.
- Custodia solis Angelis sanctis commissa est. 757, 1-2.
- Custodes Angeli non sunt ex supremis quatuor ordinibus. ib., 3-4.
- Custodia Angelica, vel particularis est, vel universalis. 758, 5.
- Custodia particularis singulorum hominum Angelis infimi ordinis committitur. ib., 6.
- An hi Angeli in ordine supremi sint. 759, 7.
- Angeli inæqualis naturæ et gloriæ possunt custodire homines æquales in gloria futuros. ib., 8.
- Custodiæ ministeria quomodo inter Angelos distributa. 757, 1 et seq.
- Varia recensentur. 760, 1 et seq.
- Ad Principatus quæ custodia pertineat. 759, 10.
- Quæ ad Virtutes et Potestates. 760, 11-12.
- Custodia cœlorum cui ordini demandetur. ib., 12.
- Qua custodia indigeant orbis cœlestes. 763, 10.
- Cujus custodiæ capacia sint corruptibilia. 764, 11.
- Denturne speciales Angeli custodes pœnarum præpositi. Vide verbo PœNA. II.
- Custodia Angelorum propria per mortem alumni cessat. 763, 9.
- Angeli tamen animas justas forte purgandas, ad locum purgatorii, et inde suo tempore ad cœlum perducunt. ib.
- Custodes Angeli an doleant de lapsu, vel damnatione alumni. 764, 12.
- Inter custodes Angelos, an et quæ possit esse dissensio et pugna. 765, 13.
- Custodia civitatis per vigiliis distributa, quo jure fit. V, 151, 26.
- CUSTODIA ANGELORUM. Vide ANGELUS. XXVI.

CYPRIANUS.

- Cyprianus, ante exortam hæresim Pelagii, catholicam de Gratia sententiam docuit. VII, 312, 4.
- Cyprianus nunquam fuit hæreticus. XXIV, 98, 13.

D

DÆMONES.

- Dæmones esse quidam olim negabant. II, 790, 1.
- Dari tamen de fide est. 791, 3.
- Dæmonis nomen aliquando bonis Angelis tribuatur. ib., 6.
- Pro malis tantum accipiendum, et usurpandum. ib.
- Dæmones noverunt Philosophi ab effectu. 792, 7.
- Eorum de dæmonibus varii errores. 792, 8 et seq.
- Dæmones natura sua malos dixerunt Manichæi, et alii. 796, 1.
- Id hæreticum esse ostenditur. 797, 3 et seq.
- Dæmon nec malus est quoad naturam. 798, 7.
- Nec quoad operandi necessitatem simpliciter. 798, 9.
- An inclinationem naturalem ad malum habeat. 799, 12 et seq.
- Quomodo dicatur habere passiones. 24, 12.
- Dæmones non sunt creati in statu gloriæ. 570, 5 et seq.
- Nunquam Deum clare viderunt. 571, 6.
- Dæmones in via habuerunt gratiam. 576, 6.
- Eamque in primo instanti creationis. 579, 4 et seq.
- In dæmonibus naturalia integra quo pacto manserint. 414, 4.
- Beatitudinem naturalem non retinent. ib.
- Dæmon ex suo arbitrio habuit ut posset peccare. 802, 1.
- Dæmonis peccatum, vide PECCATUM. II.
- Dæmones peccati veniam per pœnitentiam tandem obtenturos, qui erraverint. 983, 1.
- Dæmones in perpetuum damnati sunt, et in peccato obstinati. 683, 3 et seq.
- Dæmoni inesse potestatem bene operandi moraliter, qui sentiant. 988, 1.

- Dæmon libere agendo semper peccat. 989, 4.
 Imo ab actuali peccato non cessat. ib.
 Vide etiam OBSTINATIO. II.
- Dæmon semper cogitat de objecto aliquo tristitiam doloremque excitante. 1004, 6 et seq.
 Semper de facto habet actum aliquem voluntatis afflictivum. 1005, 8 et seq.
- Dæmones ne minimam habere posse delectationem, qui doceant. 1049, 2 et seq.
 Habere aliquam quasi accidentalem, verior sententia. 1050, 4 et seq.
- Non tamen post extremum iudicium. 1053, 16.
 Vide etiam, DAMNATUS, IGNIS, PÆNA. II.
- Dæmones initio e cœlo dejecti ad ignem inferni omnes sunt detrusi. 1062, 27 et seq.
- Pœnamque ignis irremissibilem ac non intermissam patiuntur. 1063, 33 et seq.
- An dæmones semper in inferno resideant, vel etiam apud nos vagentur. 1065, 2.
- Dæmones semel a nobis victi, non relegantur perpetuo in infernum. 1065, 3 — 1098, 32.
- An saltem ad tempus victi recedant. 1098, 33-34.
- Dæmonum multi, etiam post Christi redemptionem, in hoc aere vagantur. 1066, 7 et seq.
- Non tamen Lucifer. 1067, 40
- Dæmones intra infernum nulla exercent ministeria. 1067, 1.
- In dæmonibus an Hierarchiæ dentur. 66, 18 — 1088, 1.
- Quæ ordinum nomina in dæmones quadrent. 1088, 2 et seq.
- Inter dæmones est subordinatio potestatis quorundam in alios. 1089, 4-5.
- Unde proveniat hæc potestas. 1090, 6 et seq.
- Non est naturalis Angelis. 1092, 14.
- Nec inter Angelos in pura natura foret citra speciale Dei institutionem, vel communem eorum consensum. ib.
- Hæc potestas non est omnino tyrannica. 1092, 15-16.
- Sed fundata in ipsa Angelorum natura. 1093, 17.
- Consummatur tamen, partim ex communi consensu eorumdem. 1093, 18.
- Partim ex divina providentia. 1094, 19-20.
- Sub Lucifero sunt intermedii Principes amplioris vel restrictioris potestatis. 1094, 21-22.
- Dæmones singuli a quonam suis ministeriis deputentur. 1095, 23 et seq.
- Quomodo in pœnis infligendis ministrent, vide PÆNA. II.
- Dæmones an sint designati ad tentandum, pro diversitate vitiorum. 1096, 26 et seq.
- An pro diversitate personarum. 1097, 29.
- An singuli ad singulos homines tentandos deputentur. ib., 30 et seq.
- Dæmones ad certos homines impugnandos non designati, quomodo ad tentandum concurrant. 1099, 35.
- Vide alia verbo TENTATIO. II.
- Dæmones dolere, quod Deum aliquando amaverint, probabile est. 411, 26.
- Dæmones pravos habitus per actus comparant. 417, 5.
- Dæmonum accessus ad fœminas unde nati sint Gigantes, quidam fabulabantur. 21, 4 — 30, 30 et seq.
- Dæmones in corporibus assumptis, nunc incubi, nunc succubi fiunt, ut applicent activa passivis, pro generando homine. 355, 10 et seq.
- Dæmon habet peculiarem vim ad cognoscendos malos actus. XI, 45, 7.
- In dæmone aut homine damnato non datur fides supernaturalis, etiam informis. XII, 200, 9.
- Datur tamen fides coacta. ib., 10.
- Dæmones an et quomodo capaces prophetiæ. 242, 3.
- In dæmone nulla est spes, aut supernaturalis, aut acquisita. 623, 3.
- Non potest sensibiles species per se efficere. XIII, 504, 4.
- Quomodo illas sensibus objiciat. ib.
- Non cognoscit futura contingentia libera, nec cogitationes internas, nec mysteria supernaturalia. 505, 6.
- Futura quæ pendent a solis causis naturalibus cognoscit. ib.
- Cognoscit suam voluntatem et potest prædicere. 505, 7.
- Ex indiciis cognoscit probabiliter cogitationes hominis. ib.
- Non omnes effectus præteritos cognoscit. 507, 8.
- Dæmon semper intendit decipere et nocere. 510, 20.
- Qui credit responsum dæmonis infallibile implicitamidolatriam ethæresim committit. 511, 23.
- In consultatione dæmonis, quæ sint malitiæ. 510, 20 et seq.
- Qui petit a dæmone cognitionem rerum per se occultarum, recognoscit in illo divinam excellentiam. 506, 40 et seq.
- Error negantium dari dæmones. 559, 5.
- Potest dari pactum inter dæmones et homines. ib., 6.
- In dæmone mansit post peccatum eadem virtus naturalis quæ antea erat. 574, 2.
- Dæmones naturæ superioris non habent subordinatos Angelos inferiores. ib.
- Dæmones possunt multa facere circa corpora. 574, 3-4.
- Cur dæmon non possit invertere ordinem universi. ib., 4.
- Non potest movere corpus cujusvis magnitudinis. ib.

- Plures majus corpus movere posse quam unum solum, probabile est. *ib.*
- Applicando activa passivis inducunt formas et qualitates in corpora. 575, 5.
- Formationes rerum, quæ per agentia naturalia fieri non possunt, apparenter tantum dæmones faciunt. *ib.*
- Non potest hominem suscitare. *ib.* — 578, 13.
- Nec generare. 575, 5.
- Quo pacto generari possit homo ope dæmonis. *ib.*
- Non possunt generari a dæmone animalia perfecta. *ib.*, 6.
- Transmutatio hominis in belluam apparenter solum fit a dæmone. *ib.*, 5 — 578, 14.
- Verse efficit animalia imperfecta. 576, 7.
- Non possunt striges a dæmone per januam clausam intromitti. *ib.*, 8.
- Dæmon non potest subito infundere scientiam. 578, 12.
- Quo pacto liberet corpus a læsionibus vulnerum. *ib.*, 13.
- Mortuorum animas non vere evocat ad corpora. *ib.*
- Quo pacto possit cognosci dæmon, quando se in Angelum lucis transfiguratur. 581, 20.
- Dæmones non orant. XIV, 49, 12.
- Dæmon quomodo possit ecstasim causare. 208, 29.
- Dæmones quatenus possint adjurari, vide ADJURARE. XIV.
- Dæmon non potuit naturali virtute incarnationem cognoscere. XVII, 42, 5.
- Dæmon in peccatorem potestatem habet, quia ipsum punire et in infernum deducere potest. 57, 9.
- Dæmon mundi imperio per idololatriam potiebatur quod ei per Christum ablatum est. *ib.*
- Dæmon malorum hominum est caput. 653, 2.
- Dæmonem imitantur quidam ex suggestione, quidam propria sponte. *ib.*
- Incarnationis sacramentum omnino ignorat. XIX, 110, 2.
- Imo ut illi celaretur nupsit beata Virgo. *ib.*
- In ea ignorantia perseverabat cum Christum in deserto tentavit. 432, 2 et seq.
- Antequam caderet, sciebat Christum venturum. 491, 7.
- Scriptura sacra Dæmoni non satis nota. 432, 4.
- Princeps Dæmoniorum Christum tentavit, et cur. *ib.*, 2 — 433, 5.
- Aliquando de divinitate Christi dubius fuit, sed antejus mortem naturalem Dei Filium agnovit. 490, 6.
- Multo tamen evidentius post resurrectionem. 491, 8.
- Lapsus est, quia Christum ut caput ac principem venerari noluit. *ib.*
- Cur Christum agnoscens ejus mortem procuravit. 402, 11 et seq.
- Per seipsum torquere Christum permissus non est. 531, 4.
- Potestas ad expellendos dæmones. Vide SACRAMENTALIA. XX.
- Dæmones quomodo possint esse ministri Dei ad torquendas animas. XXII, 919, 10.
- Vide ANGELUS. XXV. XXVI.

DAMNATUS.

- Damnatos esse quam multos Angelos, fide constat. II, 958, 1.
- An tales sint quicumque peccarunt. 958, 2.
- Concluditur late pars affirmans. 959, 5 et seq.
- Damnatos fuisse Angelos in eodem indivisibili instanti in quo peccarunt, qui existiment. 966, 1-2.
- Eorum damnationem reservari in diem Judicii, qui dicant. *ib.*, 3.
- Angeli non fuerunt damnati ultima pœna, in quo instanti peccarunt. 967, 4 et seq.
- Sed immediate post secundum instans. 968, 8 et seq.
- Damnati semper cogitant de objectis dolorem tristitiamque excitantibus. 1004, 5 et seq.
- Actus quoque voluntatis semper exercent, quibus maxime affliguntur. 1005, 8 et seq.
- Damnati omnes privantur donis omnibus gratuitis, licet naturalia integra retineant. 589, 19.
- Damnati ex vi status habent necessario actus mere pœnales. 1006, 12.
- Imo et actus non mere pœnales, defectu tamen aliquo contra rationem vitiatos. 1007, 15 et seq.
- Damnati peccando novas pœnas damni aut sensus jam non merentur. 1010, 26.
- Damnati homines novis pœnis post resurrectionem afficiendi. 1018, 29 — 1021, 39.
- Damnatus homo majoris demeriti et damnationis quam Lucifer esse potest, licet Luciferi peccatum sit omnium maximum. 931, 1.
- Vide etiam DÆMON, IGNIS, OBSTINATIO, PœNA. II.
- Damnatus ad mortem ut fame pereat, non obligatur ad non comedendum. V, 431, 12.
- Damnati nihil boni operantur. VII, 427, 11.
- Damnatum se fore cuiquam an possit a Deo revelari. XII, 628, 6.
- Voluntas damnati est religionis incapax. XIII, 37, 7.
- Damnati possunt petere, non orare. XIV, 49, 12.
- Damnati nullum ex meritis Christi fructum recipiunt. XVII, 641, 3.
- Damnatum viator in intensione et multitudine malitiæ superare potest. 654, 1.

DANIEL.

Vide SIMONIA IN LEGE VETERI. XIII.

Danielem Joannes imitatus est in Apocalypsi.
XXIV, 348, 8.
Daniele nullus propheta clarius vaticinatus est de
Antichristo. 648, 1 et seq.

DATUM ET ACCEPTUM.

Datum et acceptum intervenit in retributione rei
promissæ. XI, 534, 49.

DAVID.

Davidi, an Deus, an vero populus regnum imme-
diate dederit. XXIV, 218, 40.
David nominatur Angelus Dei in Sacra Scriptura.
325, 11.
David nominatur lucerna Israel in Sacra Scriptura.
326, 15.

DEBITUM.

Debitum contrahendi originale, in quo differat a
peccato. IV, 618, 27.
An id contraxerit B. Virgo, vide MARIA. IV.
Debitum si absolute remittatur non potest jam
pro illo fieri solutio ex justitia. IX, 210, 20.
Si per integram solutionem tollatur, nulla re-
missio tunc fit. 212, 26.
Debitum carendi supernaturalibus auxiliis per
peccatum contractum pœna est, non culpa.
213, 29.
Illud gratis peccatoribus remittit Deus de facto,
dando sufficientia auxilia, culpa non remissa. ib.
Debitum etiam voluntarie contractum potest re-
mitteri sine voluntate debitoris a persona offensa.
ib.
Debitum habendi gratiam non est homini na-
turale, sed ex lege Dei. 282, 24.
Quando debitum esse possit sine imperfectione.
XI, 579, 6.
Quale sit debitum legale et quale morale. XII,
21, 4.
Debitum religionis, cur dicatur legale. 22, 6.
Est quodammodo infinitum. ib., 7.
Ipsa solutione crescit. ib.
Non tam in exercitio, quam in specificatione, actus
intelligitur. 22, 8.
Debitum respectu Dei duplex est, aliud gratitu-
dinis, et aliud obedientiæ seu necessitatis. XV,
46, 21.
Debitum pietatis erga parentes est majus et per-
fectius quam debitum ordinarium justitiæ.
314, 9.
Debitum conjugale. Vide VOTUM RELIGIONIS. CAS-
TITAS SIMPLEX, CASTITAS CLERICALIS, et CASTITAS
SOLEMNIS. XV.
Debitor ingrediens religionem tenetur prius sol-
vere debita incerta, si habet unde solvat; potest
vero donare religioni vel pauperibus. 322, 1.
Si habeat debita ex voto, satisfecit commutando
illa cum ingressu religionis. ib.

Ingredi potest statim religionem, qui est simpli-
citer impotens ad solvendum debita certa; te-
nctur tamen aliquantulum expectare, si habeat
spem proximam solvendi. 322, 22.
In casu vero quod possit solvere, sed per longum
tempus, prima opinio docet non posse tunc
ingredi religionem. 323, 3-4.
Secunda idem tenet, si debitum sit personale,
non ita si sit reale, dummodo cedat bonis suis
in favorem creditoris. 324, 5 et seq.
Tertia docet absolute posse ingredi. 325, 10-11.
Præfertur prima sententia ut vera, cum debito
tamen moderamine. 326, 12-13.
Quid in hac materia disponat constitutio Sixti V,
et quomodo per aliam Clementis VIII limitetur.
327, 14 et seq.

Vide PROFESSIO. XV.

Debita in seculo contracta an impedire possint
ingressum in Societatem, quemadmodum in
quamlibet aliam religionem. XVI, 683, 16.
Ea posse ac debere solvi a religioso Societatis non
professo habente aliquot bona. ib.
Debitor Deus esse potest non simpliciter, sed ex
suppositione promissionis, vel alicujus pacti.
XVII, 410, 54.
Debitum ut sic importat ordinem exigentiæ vel
necessitatis. 412, 59.
Debtores in solidum ejusdem rei cui plures esse
possint, non autem domini. 422, 12-13.
Debita solvens uno titulo justitiæ etiam alio titulo
debita solvere potest. 426, 23.
Debita justitiæ si multiplicentur, augetur res ipsa
quæ debetur. ib.
Debito connaturalitatis adjungi potest debitum
justitiæ. 442, 25.

DECALOGUS.

Decalogus non continet omnia præcepta moralia
formaliter. XIV, 105, 6.

DECEPTIO SEU FALSITAS.

Vide FALSITAS. II.
Decipi non potuit homo in statu innocentiae ante
peccatum, in veritatibus naturalibus, etiam sibi
non evidentibus. III, 239, 1 et seq.
Quo Dei dono protegeretur ab erroribus. 240, 7.
Quomodo non prius decepta Eva, quam pecca-
trix. 244, 10.
Quomodo non deceptus Adam. 242, 11.
Et latius. 347, 1 et seq.
Deceptio voluntaria et mortalis potuit absolute esse
in primis parentibus prius quam peccatum aliud.
243, 15.
Moraliter autem loquendo, non item. ib., 16.
Decepta non fuit virgo Maria putando filium esse
in comitatu, remissive. 242, 11.

- Deceptio, undecumque proveniat, causat involuntarium. VI, 273, 16.
- Deceptio in religionis ingressu aliquando est gravis, aliquando levis. XV, 336, 6.
- Qui decipit alium, consulendo ut ingrediatur religionem, quem judicat vel scit ineptum, peccat graviter, excusatur tamen si bona fide procedat. 337, 7.
- Qui decipit avertendo ab ingressu religionis peccat graviter. ib., 8.
- Non ita, si solum avertit precibus aut promissionibus, dummodo non sint importunæ, et sine causa contra certam Spiritus Sancti vocationem. ib., 9.
- Qui decipit tenetur restituere tollendo vel infamiam detractionis, vel ipsam deceptionem, vel vim, si forte illata est volenti religionem ingredi. 338, 10.
- Vide IGNORANTIA, et PROFESSIO. XV.
- DECIMÆ.
- Decimarum distributio humano jure inducta. V, 143, 24.
- Decimæ solvendæ erant a Judæis tempore quo lex vetus mortua et non mortifera fuit. VI, 530, 16.
- Ante decimarum computationem solvebatur aliquid pro primitiis. XIII, 114, 12.
- Præceptum decimarum est in Ecclesia, et ad religionem spectat. 113, 1.
- Sustentatio ministrorum Ecclesiæ fuit primum fundamentum illarum. ib., 2.
- Quæ decimæ dicantur reales. 114, 4.
- Præceptum decimarum non est de puro jure naturali. ib., 5.
- Ante legem scriptam non dabatur. ib.
- Duas ob causas gentiles aliquando solvebant decimas. ib.
- In lege veteri datum est divinum præceptum decimarum, et quale illud fuerit. 115, 6.
- Decimarum solutio non potest dici ceræmonia. 116, 9.
- Quid decimæ in lege veteri significarent. 113, 7.
- Quid modo. 116, 9.
- Dari præceptum decimarum Christianis, de fide est. 117, 10.
- Determinatio decimarum quoad quotam de jure ecclesiastico. 118, 3.
- Præceptum decimarum Ecclesiæ non est idem quod legis veteris. 119, 5.
- Illud enim non obligat in lege gratiæ. ib., 6.
- Præceptum decimarum in lege veteri de prædiis, non de personalibus decimis fuit. 115, 6.
- Explicantur jura quæ dicunt decimas esse de jure divino. 120, 7.
- Possunt dici de jure divino, non actu, sed potestate. ib., 8.
- Determinatio earum quoad quotam pertinet ad potestatem Ecclesiæ spiritualem, non ad temporalem. ib.
- Causæ decimales sunt ecclesiasticæ. ib.
- Determinationis quoad quotam potestas competit soli Pontifici immediate. ib., 9.
- Quando possit Episcopus facere determinationem decimarum in sua diocesi. ib.
- Convenienter facta fuit in lege gratiæ decimarum determinatio. 121, 1, 3.
- Hæreticorum errores in hac materia. ib., 2.
- Probatur ex Patribus convenientem esse determinationem hanc. ib., 3-4.
- Congruentia ratione explicatur. 122, 5.
- Quotam decimalem non esse rigorosam, ex iis ad quæ fuit instituta, probatur. ib., 6.
- Antiqua distributio decimarum in quatuor partes. ib.
- Bene posset Ecclesia decimas instituere, ut subveniret pauperibus. 123, 7.
- Sacerdotibus, licet alias divitibus, solvendæ sunt decimæ. ib., 8.
- Qui dixerint sacerdotes divites esse solum decimarum dispensatores. 124, 11.
- Decimæ in dominium Ecclesiæ et sacerdotum transferuntur absolute. ib., 13.
- Quæ personæ ex decimis sustententur. 125, 14.
- Decimæ datæ clericis habent respectum subventionis pauperum. ib., 15.
- Decimarum partes possent a Pontifice variis rebus applicari. ib., 16.
- An obligatio solvendi decimas possit auferri, aut minui per consuetudinem. 126, 1 et seq.
- Unde possit introduci talis consuetudo. 129, 9.
- Cur detur contra decimas præscriptio, et non contra tributa regia. ib.
- Quo sensu verum sit non tolli decimas per consuetudinem. ib., 10.
- Ecclesia potest ponere decimam de novo etiam contra consuetudinem. 130, 11.
- Hoc ad solum Pontificem spectat. ib.
- Non se potest privare Pontifex potestate condendi decimas. ib.
- Explicatur locus D. Thomæ circa non solventes decimas. ib., 12.
- Quando sint in statu peccati mortalis qui non solvunt decimas. ib.
- Circumstantiæ decimarum possunt variari per consuetudinem. 131.
- Potest aliqua persona per consuetudinem liberari a decimis sine injustitia. ib.
- Laicus non potest acquirere jus ut decimæ sibi solvantur. ib.
- Quantum tempus sufficiat ad præscriptionem in decimis. 132, 1.

- An Pontifex possit capere decimas relinquendo ecclesiasticis sufficiens stipendium. 135, 2.
- An Pontifex possit liberare a decimis aliquos. 138, 11.
- Opinio canonistarum in hac materia refellitur. 136, 5-6.
- Quo pacto Pontifex posset decimas tollere valide. 137, 9.
- Quomodo non posset Pontifex legem decimarum abrogare. 138; 10.
- Dispensatio in decimis requirit justam causam. ib., 12.
- Data sine justa causa adhuc est valida. 139, 1-2.
- Exemptio a decimis potest facile concedi ecclesiasticis. ib., 13.
- Quomodo laicis concedi possit. ib., 14.
- Pontifex potest applicare partem decimarum ecclesiasticis vel laicis. 140, 3.
- Facta ecclesiasticis sine causa valida est, non ita facta laicis. ib., 4-5.
- Hæc applicatio injusta et nulla omnino est, si minister sustentatione privatur. 141, 7.
- Prælati inferiores non possunt jus decimarum mutare. 143, 11.
- Quæ personæ obligentur ad decimas. ib., 1.
- Infideles non obligantur. 144, 2.
- Hæretici obligantur. ib., 3.
- Qui catechumeni teneantur ad decimas. ib.
- Judæi ad quas decimas obligentur. 143, 5-6.
- Ecclesia dupliciter acquirit jus reale decimarum. ib., 7.
- Gentiles ubicumque degant, decimas ecclesiæ deferre, quidam falso dicunt. ib., 8.
- Quid dicendum quando habitant regiones quæ aliquando fuerunt Christianorum. ib.
- An teneantur ad decimas pro sustentatione suorum prædicatorum. 146, 10 et seq.
- Qui pauperes teneantur ad decimas. 148, 15 et s.
- Probabile est excusari a decimis qui est in gravi necessitate. ib., 18.
- Qui ex necessitate decimas non solvit, extra illam positus tenetur ad restitutionem. ib.
- An clerici teneantur ad decimas. 149, 1 et seq.
- An Papa obligetur ad decimas. 152, 8.
- An clerici debeant decimas de redditibus ecclesiasticis. 151, 5.
- Episcopi debito reali, non personali, tenentur ad decimas. 153, 11.
- Parochus similiter. 155, 16.
- Non debet decimas ex prædiis ecclesiasticis. ib.
- Episcopus non potest parochos sibi subjectos ad decimas obligare. 156, 19.
- Clerici simplices tenentur ad decimas reali et personali debito. 157, 21.
- Quid dicendum de clericis inservientibus alicui ecclesiæ. ib., 22.
- Religiosi ex vi juris communis tenentur ad decimas. 158, 25.
- Aliqui ex jure obligati ad decimas possunt ab eis liberari. 160, 1.
- Tres modi eximendi a decimis. 161, 2.
- Privilegium non solvendi decimas odiosum est. 162, 6.
- An ex bonis emphyteuticis debeat monasterium decimas. 167, 11.
- Coloni religiosorum non eximuntur per privilegia monasterii. ib., 13.
- Quatuor modi amittendi privilegium non solvendi decimas. 170, 1.
- Primum est, si cedat in læsionem enormem alterius. ib.
- An in hoc casu ipso jure amittatur privilegium. ib., 1-2.
- Secundus modus est usus privilegio contrarius. ib., 3.
- Tertius modus est conventio partium. 171, 5.
- Quartus modus amittendi privilegium circa decimas est alienatio prædiorum. ib., 6.
- Ex privilegio possunt decimæ solvi extra parochiam. 179, 1.
- Hæc dispensatio difficilior est ad ecclesias alterius territorii. ib., 2.
- An decimæ solvendæ ecclesiæ baptismali vel parochiali. 182, 3.
- Jus petendi decimas spirituale est. 183, 1.
- Decimæ ut tales non debentur laicis per se. ib., 3.
- Hoc neque per præscriptionem, neque per humanam concessionem, potest mutari. 186, 4.
- Laici possunt licite percipere fructus decimarum. ib., 6.
- Quibus modis hanc facultatem possint accipere. 187, 7.
- Regula discernendi an laici juste accipiant fructus decimarum. ib., 8.
- Clericus ad breve tempus potest laico decimas locare, non ad longum. ib., 9.
- Laici pro stipendio possunt decimas accipere. 188, 10.
- Decimæ possunt dari per liberales donationes. ib., 11.
- Episcopi propria auctoritate possunt laicis decimas ad tempus dare. 189, 1.
- Olim etiam in perpetuum feudum dabant. ib., 2.
- A quo tempore sint irritæ tales concessiones. ib., 3.
- An laici qui decimas in feudum habent possint illas transferre. 191, 7.
- Quando extinguitur linea, quid faciendum. ib., 8.
- Ante mortem ultimi possessoris potest fieri hæc translatio de consensu Episcopi. ib.
- Post illius mortem posse etiam fieri, est probabilius. 192, 9.

- An laicus possit feudi decimas cuicumque Ecclesiae dare. ib., 10.
- Quando requiratur ad hoc Episcopi consensus. ib.
- An laici possint præscribere decimarum perceptionem. 194, 1-2.
- Quo pacto ad hoc conducat consuetudo. 192, 2.
- Decimæ cujusque diocesis ad illius clerum spectant. 196, 4-5.
- Decimæ cujusque parochiæ ad illius clerum pertinent. 197, 7.
- Decimæ quam antiquæ. 196, 5.
- Decimas mediante parochia deberi Episcopo, qui dicant. 198, 10.
- Pontifex posset accipere partem decimarum in parochiis. 199, 11.
- Quibus ministris Ecclesiæ debeantur decimæ. ib., 12.
- An ad Ecclesiæ fabricam etiam spectent. 201, 18.
- Primo, debentur Episcopo. ib., 1.
- Post Episcopos, debentur parochis. 202, 2.
- Quibus aliis debeantur. ib., 3.
- Debitum decimarum non solum ad religionem, sed etiam ad justitiam spectat. ib., 4.
- Clericis etiam divitibus et malis solvendæ decimæ. 203, 5.
- Cisterciensibus, Templariis et Hospitalariis, quæ privilegia fuerint concessa circa decimas. 162, 5.
- Clerici simplices non habent jus ad decimas. 203, 6.
- Religiosi non habent jus decimarum. 204, 7-8.
- Religiosi avertentes alios a decimis excommunicantur. ib., 8.
- Decimæ possunt conferri religionis variis modis, etiamsi laici sint. ib., 9.
- Ecclesiastici possunt præscribere jus decimarum. 205, 1 et seq.
- Jus retinendi decimas potest præscribi et a religionis et a laicis. 206, 6.
- Religiosi possunt præscribere decimas Ecclesiæ suscipiendo illius onera. ib., 7.
- Quo pacto e præscriptione præsumi possit privilegium circa decimas. ib., 8.
- Non potest quis præscribere jus decimarum sine parochia. 206, 8-9.
- Non tantum ex justitia debentur decimæ. 224, 1 et seq.
- An decimæ sint sub dominio Ecclesiæ, quandiu non sunt separatæ. 225, 4 et seq.
- Numerantur varii effectus domini quod Ecclesia habet in decimas, antequam illas percipiat. 227, 9.
- Qua actione petendæ sint decimæ in judicio. ib.
- Ecclesia potest petere decimam a quocumque possidente fructus non decimatos. 228, 10.
- Decimæ solvendæ sine mora, etiam non petitæ. 232, 1.
- Ut mora sit culpabilis, non est necessaria parochi monitio. 233, 2.
- Non tenentur fideles deferre decimas parochis suis sumptibus. 233, 7.
- Ecclesia semper habet jus petendi decimas, quando non remittit, vel alius non bona fide præscribit. ib., 1.
- Parochus non potest sua auctoritate accipere decimas per vim. 236, 2.
- Qui eas non solvit non est excommunicatus ipso facto. ib.
- Potest tamen excommunicari. ib., 3.
- Quomodo prælati teneantur cogere non solventes decimas. ib., 4.
- Possunt facere cum illis compositionem. ib., 6.
- An decima pars agri empti pecunia obnoxia decimis sit Ecclesiæ. 238, 12.
- Qui negotiatur cum pecunia non decimata non debet lucrum Ecclesiæ. 240, 14.
- Causæ decimarum pertinent ad forum ecclesiasticum. ib., 16.

DECIMÆ DE QUIBUS REBUS SOLVENDÆ.

- Ex quibus lucris solvendæ sint decimæ, vide DECIMÆ PERSONALES. XIII.
- De apum examinibus non solvitur decima. XIII, 217, 4.
- Ex venatione quæ decimæ solvendæ. 218, 7.
- Ex partu ancillæ non debentur decimæ. ib.
- De herba pasta a propriis ovibus debentur. 219, 8.
- Qualiter solvendæ decimæ, ex duobus lucris quæ sunt in pecore. ib., 9.
- An minutæ decimæ solvendæ sint. ib., 10.
- Semen non decimatur bis, licet non auferatur ante decimationem. 221, 6-7.

DECIMÆ MIXTÆ.

- Decimæ mixtæ impugnantur. XIII, 114, 4.
- Cui solvendæ decimæ mixtæ, quando dominus habet domicilium in una parochia, et pecus pasceatur in alia. 174, 7.
- Quot anni requirantur ad prescribendum in decimis mixtis. 179, 11.
- Animalium decimæ, quando solvendæ. 234, 6.

DECIMÆ PERSONALES.

- In lege veteri non solvebantur. XIII, 120, 7.
- Cur in lege nova imperentur. 126, 17.
- Judæi non obligantur ad decimas personales. 145, 5.
- An clerici teneantur ad decimas personales. 150, 3 et seq.
- Qui in communi vivunt a decimis personalibus eximuntur. 161, 3.
- Decimæ personales parochiæ propriæ ex jure communi debentur. 172, 1.
- Sunt solvendæ in parochia in qua quis habet domicilium, licet extra illam negotietur. ib., 2.
- Quid faciendum, si duo habeat domicilia. ib.
- Decimæ personales fere sunt sublata. ib.

Decimæ personales ad ecclesiam parochialem spectant. 182, 3.
 Decimæ personales solvendæ ex omnibus lucris, stando in jure communi. 207, 2.
 Consuetudine fere sublatae sunt. 208, 4.
 Ex iis quæ per donationem acquiruntur non debentur. 209, 7 et seq.
 Ex eleemosynis item. 210, 9.
 Quando res donatur cum fructibus, de his solvendæ decimæ. ib., 10.
 De lucris omnibus per actionem comparatis solvendæ sunt decimæ. 211, 4.
 Ex stipendio cathedræ debentur decimæ. ib.
 Item ex præda in militia capta. ib., 3.
 Quid dicendum de rebus immobilibus bello captis. ib., 4.
 Ex ludo licito debentur. 212, 5.
 De rebus injuste acquisitis non debentur decimæ. ib., 7.
 Ex pretio homicidii, adulterii, debentur. ib., 7-8.
 Idem dicendum de omnibus acquisitis turpiter, at non injuste. 213, 9.
 Meretrix non tenetur dare pauperibus decimam turpis lucri ab ecclesia non acceptam. ib.
 Quando possit decima turpis lucri accipi ab ecclesia. 214, 10.
 An publicus peccator post conversionem teneatur dare decimam omnium priorum lucrorum. ib.
 In decimis personalibus deducendæ sunt expensæ. ib., 2.
 Decimæ personales singulis annis solvendæ. 233, 3.

DECIMÆ PRÆDIALES.

Decimæ prædiales in ecclesia sunt ad imitationem legis antiquæ, personales vero additæ sunt. XIII, 120, 7.
 Cur Judæi obligentur ad decimas prædiales. 145, 6.
 An clerici teneantur ad decimas prædiales. 150, 3 et seq.
 An prædia unius ecclesiæ debeant decimas alteri. 159, 27.
 Probabile est eximi religiosos ab aliquibus decimis prædialibus. 161, 3 et seq.
 Privilegium non solvendi decimas prædiales liberat a debito reali. 163, 4.
 An extendatur etiam ad novalia. 164, 4.
 Hæc privilegia, ad quæ prædia extendantur. 165, 7.
 Si agri sint conducti, tenentur religiosi ad decimas. 166, 8.
 An ex bonis emphiteuticis debeat monasterium decimas. 167, 11.
 Coloni religiosorum eximuntur ne a decimis. ib., 13.
 Quando religio vendit prædium ut aliud emat, emptum liberum est a decimis. 171, 6.
 Cui prædiales decimæ solvendæ, cum quis habet prædia in una parochia, et habitat in alia. 173, 3.

Probabilius est requiri quadraginta annos ad præscriptionem in decimis prædialibus. 177, 7.
 An præscriptio hæc extendatur ad novalia antea non possessa. 178, 9.
 Decimæ prædiales ad ecclesiam parochialem spectant, etiamsi baptismalis sit cathedralis. 183, 4—184, 8.
 Decimæ novalium eidem parochiali solvendæ. ib., 8.
 Prædiales decimæ ad episcopalem mensam spectant, cum prædia non sunt intra territorium alicujus parochiæ. 185, 9.
 In decimis prædialibus non deducendæ expensæ. 220, 1 et seq.
 Decimæ prædiales solvendæ ex fructibus omnium rerum. 216, 1 et seq.
 Neque pensiones, neque tributa ante decimationem deducenda sunt. 223, 10.
 Quando ager colitur per colonos, vel per mercenarium, a quo decima solvi debeat. ib., 13.
 Qui pro pecunia transfert agrum in colonum non tenetur ad decimas. 224, 14.
 Decimas prædiales potest ecclesia ab eo petere, qui segetes combussit. 230, 16.
 Quid dicendum, si segetes comburantur in bello justo. ib., 17.
 Ecclesia quomodo habeat actionem contra dominum fundi, si ejus causa pereant fructus. 231, 18.
 Quid ecclesia sit factura ne fraudetur decimis, quando dominus non vult seminare agrum. ib., 20-21.

Decimæ prædiales solvendæ simul ac fructus colliguntur. 234, 5.
 Fructus non condendi sunt in horrea indecimati sine consensu clericorum. 235, 8.
 An decimæ præteritæ, non solutæ, possint peti ab alio, qui modo agrum emit. 237, 8.
 Quomodo clerici possint decimas prædiales recuperare, quando eis non solvuntur, vide DECIMÆ, XIII.

DECRETALES.

Decretalium Epistolarum auctoritas. XXIV, 283, 1.

DECRETUM.

Decretum efficax salvandi, quomodo necessario jungatur voluntati creandi. I, 242, 11.
 Decretum prædestinationis quomodo explicatur a quibusdam. 254, 5 et seq.
 Decretum dandi gloriam plura objecta subordinata sub se continet. 261, 4.
 Decretum Dei ut terminatum ad gloriam absolutum est. ib., 5.
 Decretum Dei ad gloriam consequendam non est intrinsece necessarium. 273, 48.
 Est tamen valde conveniens, et necessarium ad dispositionem regni cœlestis. ib., 49.

Decretum liberum circa prædestinatos duplex ponitur ab aliquibus. 296, 14.
 Decretum efficiendi aliquos æterno supplicio quo sensu prædestinatio sit. 248, 14.
 Decretum absolutum prædestinationem dicere. 246, 6 — 260, 4.
 Decretum Dei circa gloriam prædestinatis tribuendam quomodo vocetur in Scriptura. 260, 1.
 Vide ACTUS, BEATUS. I.
 Decretum Dei efficax omnino requiritur ut voluntas creata necessitetur. VII, 27, 11.
 Per hoc solum decretum divinam omnipotentiam Deus ad operandum applicat. ib.
 Quomodo prædictum decretum creatam voluntatem necessitet, et quid in illa operetur. ib., 11-12.
 Decretum efficax, duplex in Deo, alterum intentionis, executionis alterum. 28, 13.
 Prius ad necessitandam voluntatem creatam non sufficit; posterius satis est. ib.
 Decretum Dei conditionatum, quibus modis dici queat. 97, 2-3.
 Deus ante decretum liberum prius ratione intelligitur a nobis indeterminatus. ib., 3.
 Ex decreto libero Dei non semper resultat physica mutatio in re volita. ib., 4.
 Deus potest cognoscere sua decreta, ut sub conditione futura. 98, 5.
 Effectus a solo Deo pendentes, vel etiam a causis necessariis in hoc decreto cognosci possunt. ib., 6.
 Quid dicendum de effectibus liberis. 99, 7.
 Deum non habere decreta conditionata circa omnia possibilia, probatur. 100, 9 et seq.
 Circa res absolute futuras non sunt admittenda in Deo decreta conditionata. 102, 14.
 Decretum generale et conditionale de concurrendo cum voluntate explicatur. 103, 16 et seq.
 Præter illud non est necessarium aliud decretum particulare absolutum. ib., 17-18.
 Respectu actuum malorum dari nequeunt decreta absoluta et prædefinitiva; imo neque respectu honorum si efficaciter sint prædeterminativa. 111, 8.
 Conferuntur decreta Pontificum et Conciliorum, quæ utraque sententia de vera intelligentia auxilii efficacis in suum favorem affert. X, 493, 32.
 Decretum, quo statuit Deus omnes peccaturos in Adam si ipse peccaret, quomodo intelligendum. XIX, 32, 1.
 Decretum Sixti V de non disputando de B. Virginis Conceptione quomodo intelligendum. 48, 7.
 Decreta Concilii Trullani quam auctoritatem habeant. 214, 3.

DEFECTUS.

Defectus eos Christus tantum assumpsit, qui ad fi-

nem incarnationis utiles esse poterant. XVIII, 174, 6.
 Qui fuerint. ib.
 Defectus hi, respectu naturæ humanæ elevatæ ad unionem, sunt privationes. 171, Procem.
 Defectus naturales Christus necessitate quadam patiebatur, et quomodo. 176, 3.
 Nihilominus voluntarii fuerunt Christo, etiam secundum voluntatem humanam. ib., 4.
 Defectus animæ, qui sint, et quomodo in Christo locum habere potuerint. 185, Procem. et seq.

DEFENSIO.

Quæ defensio dicatur moderata. XXIII bis, 473, -7.
 Et varia indicia ad id dignoscendum. ib., et seq.
 An vero injuria proxime antecedens reddat inculpata tutelam præcipue. 474, 10 et seq.
 Vide CLERICI PERCUSSIO. XXIII.

DEFENSOR.

Defensor hæretici quis censendus, et quas pœnas incurrat. XII, 588, 5 et seq.

DEFINITIO.

Definitio animæ, vide ANIMA IN COMMUNI. III.
 Definitionem et ejus partes non tam significare rem et partes ejus, quam eis commensurari dicendum. XXV, 243, 22.
 Definitionis partibus qualiter definiti partes respondeant. 537, 5.

DEGRADATIO.

Degradatio quid significet. XXIII bis, 83, 1.
 Ejus descriptio. 86, 9.
 De jure ordinario a nemine tolli potest. Summus tamen Pontifex de absoluta potestate poterit, raro tamen facit. ib., 10.
 Degradatio realis in quibus conveniat cum depositione absoluta. 83, 2.
 In quibus cum respectiva. ib., 3.
 Utraque reddit hominem infamem, licet ex degradatione major infamia creetur. 84, 5.
 Degradatio differt a depositione in solemnitate. 85, 6.
 Et in effectu; nam privat privilegio clericali. ib., 7.
 Canonis et fori. 86, 8.
 Vide DEPOSITIO. XXIII bis.

DEITAS.

Una numero deitas est in persona Filii, et Spiritus sancti. I, 619, 2.
 Deitas per adjunctas relationes non fit perfectior. 609, 7.
 Deitas ex vi modi significandi non supponit personis. 645, 7.
 Quomodo Pater sit principium Deitatis. 717, 3.
 Vide DEUS. I.

DELECTABILE.

Vide BONUM HONESTUM. IV.

DELECTATIO.

Vide DÆMON. II.

Delectatio seu fruitio non est proprie propter finem. IV, 19, 4.

Delectatio simpliciter pertinet ad beatitudinem essentialem, quia intrinsece est illi conjuncta. 128, 5-6.

Delectatio est actus appetitus sensitivi ab amore et desiderio distinctus. 463, 1.

Delectationis causæ. 464, 2.

Objectum. ib., 3.

Effectus formalis. ib., 4.

Delectatio appetitus sæpe est peccatum mortale. 564, 1.

Delectatio de sola cogitatione non est per se mala, licet opus cogitatum sit turpe. 565, 2-3.

Delectatio orta ex opere cogitato quod de se est peccatum mortale, etiam ipsa de se est mortalis. 565, 4 et seq.

Delectatio quando censenda sit esse de cogitatione aut de re cogitata. 566, 8.

Delectatio de debito solvendo conjugi absenti licita est. ib., 9.

An item de debito jam soluto conjugi mortuo. 567, 13.

Delectationes conditionatæ an licitæ. ib., 10-11 — 567, 13.

Quid de delectatione de actu quando futurus est licitus. 567, 12.

Quid de actu præterito licito. 567, 13.

Quid de delectatione de actu præterito ex sola ignorantia non malo. 568, 14-15.

Delectationi appetitus quando censetur voluntas consentire. 569, 18-19.

Delectationem pravam appetitus quando teneatur voluntas repellere, et qua ratione, aut mere negative se habere. 569, 20-21.

Delectatio, vide DOLOR, GAUDIUM, FRUITIO. IV.

Delectatio spiritualis duplex. XIV, 149, 1.

Delectationes quare Deus det et auferat. 150, 2.

Delectatio devotionis unde oriatur. 154, 11 et seq.

Delectatio spiritualis sensibilis unde et quanti facienda. 198, 4.

Delectatio contemplationis magna. 158, 10.

Delectatio morosa quando sit peccaminosa. XV, 613, 3.

Delectatio interna morosa et voluntaria de actu turpi, etiam absque desiderio, imo et cum proposito non committendi talem actum exterioriorem, est sacrilega in habente votum castitatis. 693, 2.

Delectatio morosa circa personam voto castitatis

ligatam est circumstantia sacrilegii aperienda in confessione. ib.

Delectabile bonum. Vide BONITAS, BONUM. XXV.

Delectatio in idem bonum conveniens tendit in quod amor et desiderium. XXV, 344, 22.

DELEGATUS.

Quanto tempore duret in iudice delegato potestas absolvendi a censuris. XXIII, 196, 6.

DELIBERATIO.

Ad deliberationem non egent Angeli tempore. II, 603, 8.

Deliberatio ad votum, qualis. XIV, 783, 4.

Vide VOTUM. XIV.

Deliberatio quatenus differat a proposito. 784, 1.

Deliberatio an tempore præcedere debeat votum. 787, 14.

Deliberatio unde agnosci possit esse sufficiens. 786, 11 et seq.

Deliberatio ad votum quanta requiratur, formalisne, an virtualis. 788, 1 et seq.

Vide VOTI REQUISITA. XIV.

DELICTUM.

Delictum ibi censetur committi in ordine ad censuram, ubi exterius consummatur. XXIII, 168, 9.

Non est tamen necessarium, ut ibi habeat effectum. 169, 10.

Ecclesia potest punire delicta per accidens omnino occulta. XXIII bis, 113, 67.

DELINQUENTES.

Vide ECCLESIE IMMUNITAS ERGA DELINQUENTES. XIII.

DEMERITUM.

Ad demeritum satis est omissio vel privatio actus præcepti. X, 15, 11.

Conditio personæ operantis illud auget. 88, 17.

Vide MERITUM. X.

DEMONSTRATIO.

Posse naturali discursu demonstrari Deum esse consonat fidei. I, 3, 13.

Non omnis demonstratio est æque nota, quod ex intellectus dispositione provenit. 5, 20.

Demonstrationis certitudo minor est certitudine fidei. 5, 22.

Demonstrari potest a priori et a posteriori immensitas Dei. 49, 2.

Demonstrationis duplex genus. XXV, 113, 6.

DENOMINATIO.

Denominatio mutua inter objectum et terminum quomodo intercedat. I, 243, 3.

Denominatio prædestinationis ad esse vel fieri impropria est. 243, 5.

Determinatio ab habitu scientiæ non est representativa : hæc enim est in specie. 104, 10.
 Denominationes extrinsecæ non educuntur de potentia subjecti, quod sic denominant. XXV, 574, 2.
 Quando contraria simul insunt eidem subjecto, denominatio simpliciter provenit a forma prædominante. XXVI, 750, 9.
 Licet quoad nos interdum sumatur a forma minus intensa secundum se. ib.
 Denominatio extrinseca non omnis est ens ratio- nis. 1020, 10.
 Imo nec quæ ab actu intellectus sumitur. 1020, 11.

DENSITAS.

Ejusdem speciei in omnibus corporibus. XIX, 813, 3.

DENTES.

Dentes vivunt et nutriuntur. III, 606, 5.

DENUNTIATIO.

Denuntiatio alia evangelica, alia judicialis. XII, 520, 2 — 700, 1.
 Denuntiatio ab accusatione in quo differat. 521, 3.
 Denuntiatio judicialis, quæ. ib.
 Denuntiatio judicialis de hæresi licita est et rigoro- se obligatoria, quando hæresis est publica. 522, 4-5.
 Imo etiamsi solus denuntians eam noverit. 523, 7 et seq.
 Denuntiationi hæresis non præponenda secreta admonitio. 524, 11-12 — 702, 5-6.
 Emendatum de hæresi non esse denuntiandum, probabile, stanto in jure naturæ. 523, 13.
 Ex jure tamen positivo de facto est denuntiandum. ib.
 Hæretici, aut eorum complices, per confessionem cogniti, nullatenus denuntiandi. 527, 16.
 Extra hunc casum nullum aliud secretum est excipiendum, quantumvis juramento firmatum. ib., 17.
 Denuntiare se non tenetur hæreticus, nisi juridice interrogatus. 528, 18.
 Imo nec suæ hæresis complices. ib., 19.
 Hæreticos quoscumque alios etiam conjunctissimos tenetur quisque iudicibus denuntiare. ib., 20.
 Denuntiare patrem hæreticum vel filium tenetur. 529, 21.
 Ipse tamen indemnis fit a pœnis in filios hæreticorum redundantibus. ib., 22.
 An aliqui ob exceptionem juris eximantur, ut non possint apud inquisitores denuntiare, quamvis in hæresim cadant. ib., 23.
 Quid de principibus laicis. ib., 24.
 Quid de Episcopis et Patriarchis. 530, 23.
 Quid de officialibus Pontificis. ib., 26.
 Quid tandem de religiosis. ib., 27.

Non denuntians de hæresi quam novit, quas pœnas incurrat. 531, 28.
 Denuntiatio aliorum delictorum ab hæresi an, et quando fieri possit sine prævia admonitione delinquentis, vide CORRECTIO FRATERNA. XII.
 Denuntiatio quid et quotuplex sit. XVI, 1098, 1 et seq.
 Monitio secreta ante denuntiationem paternam est materia gravis, sufficiens ad obligationem sub mortali, nisi legitima causa ab ea præmittenda excuset. 1095, 14.
 Utrum Christus Dominus, Matth. 18, speciale præceptum imposuerit, tam de substantia quam de ordine correctionis et denuntiationis. ib. et seq.
 Explicatur totus locus Matth. : *Si peccaverit in te*, etc. 1091, 7.
 Utrum regula Societatis secretam monitionem ad denuntiationem Superiori, ut patri, faciendam non prærequirens justa sit. 1090, 2 et seq.
 Dictam regulam neque præcepto naturali, neque doctrinæ Evangelicæ repugnare. 1096, 18 et s.
 Hanc denuntiationem ex vi regulæ Societatis extendi ad omnes defectus, quantumvis graves et occultos, quos quis extra confessionem accepit. ib.
 Non solum crimen in confessione cognitum, sed etiam illud quod quis secreto, et consilii salutaris petendi gratia revelavit, Superiori Societatis denuntiare non potest. 1098, 23.
 In Societate, Superiore non cogente, non datur regulariter obligatio denuntiandi aliorum defectus prætermittenda secreta, potest tamen licite, servatis debitis circumstantiis, prætermitti. ib., 21.
 Denuntiandum est Superiori non tantum crimen jam commissum, sed etiam quod in proximo periculo est ut committatur. 1099, 3.
 Neque tunc regulariter monitionem secretam præmittere opus est. ib.
 Qui fructus per denuntiationem paternam seu Evangelicam intendatur aut intendi possit. 1100, 4 — 1101, 9.
 Utrum secreta monitio præmittenda sit tantum in peccato quod solum nocet peccanti, an etiam quando peccatum vergit in damnum tertii vel communitatis. Et quid in hoc observandum sit. 1100, 4 et seq.
 Facilius omittenda est monitio, quando peccatum vergit in damnum alterius vel communitatis, quam cum solum in damnum peccantis vel corripientis. ib., 7.
 Denuntiatio paterna quæ fit in Societate absque prævia monitione, ad quid proxime ordinetur. 1112, 4.
 Quibus circumstantiis vestiri debeat hujusmodi denuntiatio in Societate, ut licita et honesta

sit, et quomodo in hoc peccari possit mortaliter aut venialiter. 1110, 17.

Denuntiatio Evangelica et judicialis in quo differant. 1101, 9.

Quid per judicialem denuntiationem intendatur. *ib.*

Denuntiatio judicialis in quo differat ab accusatione. 1102, 10.

Ante denuntiationem judicialem per se loquendo prævia monitio non postulatur; secus ante Evangelicam. 1103, 13.

Denuntiatio Evangelica fieri potest de peccato omnino occulto, non ita tamen judicialis regulariter. *ib.*, 14.

Ut ad denuntiationem de crimine aliquo faciendam aliquis obligetur, quam certam notitiam criminis habere debeat. 901, 11-12.

Denuntiare Superiori regulari, imo et publicare in Capitulis religionis defectus leves religiosorum, nulla prævia monitione facta, licitum est. 1104, 2 et seq.

Quinam sint ejusmodi defectus leves. *ib.*

In religionibus monitionem secretam omitti posse, etiam in gravibus defectibus, procedendo statim ad denuntiationem Prælato, ut patri, faciendam. 1103, 5 et seq.

Item de facto ita observatum esse, et gravium Doctorum auctoritate munitum. *ib.*

Hujusmodi monitionem sæpius omitti posse in Societate quam in aliis religionibus, etiam seclusa renuntiatione juris famæ. 1109, 13.

Aliquando expedire in religione fratrem secreto admonere non tantum de crimine ab ipso patrat, sed etiam de denuntiatione illius Prælato faciendam, sicque admonitum, imo et jam emendatum illum ad Prælatum deferre. 1114, 11-12.

Quid possit aut debeat Prælatus agere cum subdito, cujus crimen per denuntiationem paternam agnovit. 1115, 13 et seq.

Denuntiatio judicialis ut fiat, necessarium non est ut præcedat infamia. 1131, 35.

Utrum denuntiationem judicialem propter bonum delinquentis faciendam præcedere debeat monitio fraterna. *ib.*, 36.

Utrum vero si frater monitus secreto tunc corrigatur, liceat nihilominus ad denuntiationem procedere. *ib.*, 37.

Ut forte subditus nondum diffamatus judicialiter denuntiaretur Prælato ad finem tantum majoris emendæ, et punitio necessaria non est ad bonum commune, Prælatus ea denuntiatione uti non potest ut judiciali, sed ut Evangelica; et quid præterea facere possit, subdito fatente aut negante crimen, de quo denuntiatur. *ib.*, 36 et s.

Utrum quando denuntiatio judicialis principalis fit propter bonum commune, seu ad evitandum

damnum tertii, necessaria sit prævia monitio. 1134, 42.

Et quomodo in eo casu procedere debeat Prælatus. *ib.*

Denuntiatio quando et quomodo transire possit ad accusationem. *ib.*

A denuntiatione paterna quando et quomodo fieri possit transitus ad judicialem. *ib.*, 43-44.

Et quando denuntians paterne obligari a Superiori queat aut nequeat ad denuntiandum judicialiter. *ib.*

Denuntiatio quam professi religiosi Societatis ex vi voti facere tenentur de procurantibus dignitatem, vide PROFESSUS. XVI.

DEPENDENTIA.

Dependentia quid significet. X, 333, 2.

Dependentia duplex modus. XVII, 335, 17.

Differentia inter hos duos modos. 336, 20.

Dependentia humanitatis a Verbo, quid sit, et an distinguatur ab unione hypostatica. 337, 25.

DEPOSITIO.

In quo conveniat cum suspensione. XXIII bis, 75, 1 et seq.

Deposito ab Ordine licet privet usu Ordinis, nihilominus actus validi sunt, nisi jurisdictionem includant. 77, 7.

Deposito a beneficio privat beneficio, in quo differt a suspensione a beneficio. 76, 4.

Deposito a beneficio reddit inhabilem ad illud proportionaliter. *ib.*, 5.

Unde non est dispensabilis, nisi per solum Papam. 77, 6.

Deposito et suspensio a jurisdictione differunt, quod illa privat ipsa jurisdictione, hæc tantum usu. 78, 11.

Nec depositio nec suspensio privant privilegio clericali canonis, vel fori, neque onere clericali. 77, 8-9.

Deposito significat privationem perpetuam, et irremissibilem, suspensio vero minime. 78, 10.

Nisi ut positive perpetua feratur. *ib.*, 11.

Deposito perpetua, in quo differat a respectiva, quæ ad degradationem ordinatur. 79, 12.

Deposito aut suspensio perpetua, jure lata, non privat ipso facto beneficiis. *ib.*, 13-14.

Privat tamen lata ab homine. 80, 15.

Depositionis respectivæ descriptio. 86, 9.

Deposito respectiva requirit certam solemnitatem, quam non requirit absoluta. 81, 18.

Absoluta jure, respectiva solum ab homine, ferri potest. 82, 21.

Episcopus irregularis depositionem verbalem licite exercere potest. 322, 24.

Non actualem degradationem. 323, 25.

DEPOSITUM.

- Depositum non reddere aliquando non repugnat
juri naturæ. V, 134, 8.
Depositum non reddere in casu necessitatis, non
est ex dispensatione. 151, 26.

DESCRIPTIO.

- Descriptio quidditatis divinæ quomodo utcumque
compleatur. I, 12, 15.
Deus per comparisonem ad alia sine negatione
describi nequit. ib., 16.
Descriptio Cyrini, de qua Lucas cap. 2 quo anno
accidit. XIX, 221, 2.
In quo lapsus est Josephus Historiographus. ib.

DESERTUM.

- De secessu Christi in desertum, vide CHRISTI SE-
CESSUS IN DESERTUM. XIX.

DESIDERIUM.

- Desiderium beatorum an sit completum, vide
BEATI NON DESIDERANT. IV.
Desiderium et voluntas pro actu, an distinguantur.
IV, 243, 6 et seq.
Desiderium simplex, seu complacentia, an cadat
sub lege. V, 224, 10.
Desiderium non semper est actus re ipsa a spe
distinctus. XII, 606, 10 et seq.
Desiderium beatitudinis perfectum ortum ex
amore concupiscentiæ Dei ad virtutem spei
pertinet. 607, 13.
Desiderii et nomen et ratio latius patet quam spei.
606, 12.
Desiderium de eo quod non possis facere, non est
continuo illicitum. XIV, 81, 9-10.
Desiderium obtinendi requiritur ad orationem.
14, 9.
Desiderium rei indifferentis propter se ipsam est
turpe. 88, 5.
Desiderium religionis per se et regulariter est a
Spiritu Sancto, ac proinde sine consultatione
suscipiendum; ad illius tamen executionem regu-
lariter consultatio necessaria est. XV, 331, 4.

DESITIO.

- Desitio accidentium. Vide ACCIDENS. XXV.
Desitio. Vide CORRUPTIO. XXV.

DESPERATIO.

- In Deo non habet locum. I, 219, 8.
Desperatio quid sit. IV, 468, 7.
Vide SPIRITUS. IX.
Desperatio est actus voluntatis directe spei con-
trarius. XII, 626, 1.

- Desperatio sine hæresi dari potest. 626, 2.
Est per se mala, et præcepto spei prohibita. 627, 3.
Est peccatum ex suo genere mortale. ib., 4.
Gravius cæteris contra virtutes morales, minus
grave quam odium Dei. ib.
Desperatio an gravius peccatum quam infidelitas.
409, 3 — 627, 5.
Desperare an quis licite possit revelata sibi sua
reprobatione. 629, 8.
Ex suo genere majus peccatum quam peccatum
crucifigentium Christum. XIX, 603, 3.

DETENTIO.

- Detentio rei quæ movetur fieri potest absque
impulsa detinentis. II, 533, 8.

DETERMINATIO.

- Duplex determinatio personalitatis explicatur.
I, 710, 10.
Determinatio voluntatis divinæ fit sine additione
aliqua reali, et sine mutatione. 54, 4.
Quomodo species impressa determinat potentiam.
89, 13.
Determinatio circa effectum tres sententiæ
afferuntur. X, 315, 3.
Vide PRÆDETERMINATIO. X.
Determinatio libera ex parte liberi arbitrii, quid
sit. 335, 1.
Determinatio nihil refert ad auxilia gratiæ expli-
canda. 400, 1.
Duobus modis intelligi potest determinatio pen-
dere ex prævio usu liberi arbitrii. 383, 1.
Nulla dispositio negativa temporis præcedentis
potest esse talis, ad quam infallibiliter sequatur
determinatio ad credendum vel pœnitendum.
390, 3.
An determinatio sit aliquid in re ipsa distinctum
a concursu. 419, 1.
Varietas opinionum de principio determinante
causam secundam. 459, 1.
Distinctio inter illa duo, determinationem scilicet
et concursum, probatur. 420, 4.
Expeditur comparatio inter auxilium, determina-
tionem seu concursum in ratione prioris, vel
posterioris, aut simultatis. 431, 2.
Explicatur comparatio in causalitate inter deter-
minationem et concursum seu influxum, sive
liberi arbitrii. ib., 1.
Explicatur comparatio inter determinationem et
concursum in ratione actus primi. 430, 5.
Determinatio ut fiat ex parte voluntatis. 460, 1.
Determinatio physica quid. XI, 42, 1.
Augustinus non sentit unquam determinari
ad actus malos. 418, 24.

DETESTATIO.

- Detestatio peccati et dilectio Dei super omnia necessaria sunt per se ad justificationem extra sacramentum. IX, 412, 9.
 Efficax detestatio peccati; ex charitate super omnia orta, aliquando sine formali actu amoris potest sufficere ad justificationem obtinendam. 413, 14.
 Est effectus dilectionis Dei super omnia. 415, 17.
 Sub detestatione peccati comprehendi potest propositum non peccandi in futurum. 447, 7.

DEUS.

- Deum esse de fide est. I, 1, 3.
 Deum esse testimonio ipsius Dei dicentis fides credit. 2, 5.
 Deum esse ens simpliciter, et omnimodo necessarium, naturalis et sacra Theologia docent; idem fides docet. 2, 6.
 Deum non esse formam demonstratur. 1 et seq.
 Creaturis intellectualibus peculiari modo Deus est bonum conveniens. 25, 14.
 Deus vere et proprie est sanctus. 25, 17.
 Deus potest infinitis conceptibus et modis inadæquatis concipi. 30, 15.
 Deus continetur sub objecto adæquato intellectus. 69, 20.
 Deus potest supplere omnem efficientiam ex parte objecti in potentiis cognoscentibus effective. 90, 19.
 Ratio objectiva in qua convenient Deus et creatura excogitari non potest. 157, 40.
 Deus omnes quos creare decrevit, seu Angelos, seu homines salvare voluit. 486, 2.
 Deus voluit in utroque statu salvare homines. 487, 9.
 Deus habet in se proprium ac formalem actum voluntatis quo vult omnium hominum salutem. 488, 3.
 Deus non solum media, seu effectus gratiæ circa tales homines futuros, sed etiam æternam beatitudinem, licet eam non consequantur, dare eis vult. 489, 5.
 Deus fidem et charitatem potuisset dare hominibus absque voluntate producendi illos in vitam æternam. ib., 6.
 Dei voluntas de salute hominum libera, non necessaria est. ib., 7.
 Deus, per dona naturæ tripliciter est in rebus. 802, 2.
 Deus est objectum in visione beatifica. 64, 2.
 Deus cognoscit ex æternitate creaturas futuras. 740, 1.
 Deus tripliciter concipi potest cognoscere creaturas possibles. 736, 8 et seq.

- In Deo non distinguuntur quo est, et quod est. 693, 6.
 Dei voluntas circa salutem hominum est per modum prosecutionis, quantum ex se est inducens operationem. 490, 10.
 Dei voluntas de salute omnium est actus aliqua ex parte efficiens, non tamen absolutus. ib., 11.
 An sit hæc voluntas beneplaciti necne. ib.
 Dei voluntatem de salute non electorum æqualem esse incertum est, utrumque tamen facile defendi potest. 491, 12-13.
 Deus nunquam decernit aliquos homines non vocare etiam tempore opportuno. 493, 11.
 Deus bifariam prænoscit aliquid esse futurum. 250, 6 — 253, 14.
 Dei voluntas æqualem erga prædestinatum et reprobam benevolentiam habet. 256, 10.
 Deus ab æterno scit medium futurum efficax, vel inefficax per scientiam visionis. 257, 16.
 Deus cur medium inefficax, antequam efficax præbeat. 258, 17.
 Ex parte Dei necessaria est scientia conditionata. 259, 20.
 Deus hominem prædestinat, non quia merita habet, sed ut habeat. ib.
 Deus æque primo causam, et effectum scit. Prius tamen quam effectus, causæ cognitionem habet. 261, 6 et seq.
 Deus infallibiliter esse facit quod vult etiamsi libere fiat. 266, 24.
 Hominem gratis eligit ad gloriam, sed illam ei non gratis largitur. 267, 27.
 Deus eligit aliquos ante absolutam futurorum præscientiam. 271, 42.
 Absque Dei adiutorio Angeli nec credere, nec operari quidquam potuerunt. 276, 7.
 Deus ex se, et per se duntaxat elegit, quos voluit. 286, 13.
 Deus præparat hominibus media ab eis libere exercenda. 289, 10.
 Deus decreto suo efficaci unam rem ad intrinsicum finem ordinare potest absque aliqua illius et finis mutatione reali. 293, 2.
 Deus hominem cum eadem natura, etiamsi illum ad finem supernaturalem non dirigeret, creare posset. ib., 3.
 Deus potest aliquid libere velle præcipue in moralibus absque rei volitæ physica mutatione. 295, 8.
 Deus potest dare gratiam sine ullo conferendi gloriam proposito. 489, 6.
 Deus extra causas physicas ex natura rei requisitas ad prædestinationis effectus circa illos (si placuerit) alia uti potest. 322, 3.
 Deus est causa propria et physica prædestinationis effectuum. 324, 1.
 Quomodo sci queat causa moralis. ib.

- Deus neminem judicat ex meritis solum condicione futuris. 331, 7.
- Dei circa infantes diversa providentia. 333, 10 et s.
- Deus plures per suam voluntatem efficacem rationes habuit, ut aliquos, ante ipsorum prævisa merita, prædestinatorum numero conjungeret. 454, 2.
- Ex parte Dei aliquæ causæ reddi possunt, quare nec omnes Angelos, nec etiam omnes homines efficaciter ad salutem præordinaret. *ib.*, 4.
- Deus propriissime facit nostram cooperationem cum fit per gratiam prævenientem, facitque ut cooperemur inducendo prius, et post juvando. 467, 11.
- Deus omnibus infantibus ex parte sua voluit salutem æternam præbere. 496, 4.
- Ut Deus dicatur infantium salutem velle, sat est institui baptismum voluisse, qui illis applicatus prodesset, et ordinasse causas, in quibus virtus sufficiens ad hunc effectum esset. 499, 16.
- In Deo non est actus immanens nisi intellectus, vel voluntatis. 501, 5.
- Deus non habuit absolutum decretum excludendi a beatitudine aliquam intellectualem creaturam, ante prævisum Angelicum humanumve peccatum. 504, 6.
- Deus non statim ab Adæ peccato, et propter illud solum, in illoque rationis signo ejecit a regno per absolutum voluntatis decretum aliquem eorum qui damnantur. 505, 11.
- In Deo est ira. 219, 8.
- Dei voluntatis de non præeligendo reprobo efficaciter ad gloriam nulla datur ratio. 511, 5.
- Deus neminem eligit, quia ita facere teneatur, vel quia naturalis creaturæ capacitas id postulat. *ib.*, 6.
- Dei duplex consideratur voluntas. 220, 13 — 526, 5.
- Deus omnibus, et singulis Angelis, et hominibus dilectis ea media gratiæ contulit, quæ prænovit, si eis darentur, infallibiliter effectum habitura. 527, 7.
- Deus, in ipso rerum universali exordio et gubernatione, modum elegit convenientissimum ad finem intentum de salute prædestinatorum consequenda. *ib.*, 8.
- Deus non solum eos Angelos, vel homines, quos efficaciter dilexit, ad gloriam procreare decrevit, sed plures alios, qui eam non consequuntur. *ib.*, 9.
- Deus in quodam signo rationis, quod in reprobis considerari potest, voluit illis providere media aliquo modo sufficientia quibus, si per eos non steterit, gloriam adipiscantur. 528, 12.
- Deus in utroque statu voluit dare media sufficientia. *ib.*
- Deus in signo rationis ad executionis ordinem spectante prævidit singulorum prædestinatorum vocationes, cooperationes, dispositiones, ac tandem in eis perseverantiam usque ad finem, atque tunc voluit unicuique reddere secundum opera sua; reproborumque peccata, et obdurationem usque ad mortem etiam prævidit. 529, 14.
- In Deo vere ac proprie secundum propriissimum suum significatum persona est. 534, 8.
- In Deo plura supposita sunt plures hypostases. 537, 8.
- Deus, ut sic, quare vere ac realiter personam producere non possit. 545, 4.
- In Deo una tantum est persona improducta. *ib.*, 5.
- Deus essentialiter est ipsum intelligere in actu secundo. 554, 9.
- In Deo non sunt duo intelligendi amandique actus ratione distincti. 557, 5.
- In Deo unus tantum amor essentialis est, per quem Pater et Filius producant Spiritum sanctum, quatenus illum amorem habent absque voluntatis emanatione. 559, 12.
- Deus non potest evidenter et clare cognosci, prout est in se, nisi per intuitivam visionem. 569, 16.
- Deum potius ignorari a nobis in hac vita quam cognosci, etiamsi theologi simus, quomodo verum sit. 571, 6.
- Quam de Deo cognitionem habemus in hac vita cur Patres ignorantiam appellent. *ib.*
- Deitas per adjunctas relationes non fit perfectior. 609, 7.
- Deus est Pater, qualis prædicatio sit. 631, 2.
- Deus est Trinitas, vera est propositio, et per se secundo modo. *ib.*, 3.
- Dei nomine in plurali uti non proprius Hebræorum est usus; quid significet ubi in plurali invenitur. 643, 5.
- Deus in quo sensu singularis sit. 644, 5.
- Deus non restrictus aliunde, ex se supponit immediate pro hoc subsistente in divinitate, tribus personis realiter communi. 645, 6.
- Simul etiam si Deus non restringatur pro personis supponit. *ib.*, 7.
- Deitas ex vi modi significandi non supponit pro personis. *ib.*
- Si Deus restringatur aliquo addito supponet pro hoc Deo, Persona, vel personis juxta rationem additi. 646, 8.
- Deus sine addito ratione solum prædicati restringitur ad unam personam, et non ad alteram. *ib.*
- Deus pro quo supponat, cum Trinitas de illo prædicatur. 646, 9.
- Deo soli honorem esse et gloriam quomodo verum sit. *ib.*
- Deus ratione suæ subsistentiæ habet pro quo supponat. 687, 5.

- Deus generat, pro quo supponat. 687, 6.
 Hic Deus non distinguitur realiter ab illa persona. ib.
- Deus genuit Verbum, quomodo significat. 688, 9.
 Deus genuit Deum, est vera propositio, etc. Deus genuit alium Deum. Quo sensu falsa sit. ib.
- Deum non esse unitum carni hæreticum est. 689, 16.
 In Deo esse veras proprietates personales. 691, 3.
 Vide ATTRIBUTUM in communi, et singula quæque per sua loca. I.
- In Deo intelligendi actus, ab ipsius substantia cur non distinguatur. II, 79, 7.
- Dei proprium est futura libera in seipsis cognoscere. 153, 8 — 162, 16.
- Similiter et præterita. 166, 5 et seq.
- Dei propria et quidditativa species connaturalis nulli intellectui vel creabili est possibilis. 194, 4 et seq.
- Deus concurrere ad peccatum non diceretur, quamvis creatura rationalis in primo sui esse peccaret. 401, 14 et seq.
- Deus, si per impossibile vellet objectum intrinsece malum, an et quomodo diceretur peccare. 1000, 10-11.
- Deus est causa veluti privativa obstinationis dæmonum, auxilia denegando. 986, 10 et seq.
- A Deo quomodo sit dæmonum impugnatio ac principatus inter ipsos. 1094, 19-20.
- Dei apparitiones, vide verbo APPARITIO. II.
- Deus quo pacto naturaliter ab Angelo cognoscatur, vide COGNITIO ANGELI DE DEO. II.
- Dei æqualitatem, aut similitudinem, an quomodo potuerit Angelus appetere, vide PECCATUM. II.
- Deus diligere potest a nobis amore concupiscentiæ. 381, 1.
- Vide etiam DILECTIO. II.
- Deum aliquo modo cognoscere naturali lumine intellectus noster potest. III, 735, 1.
- Non per propriam speciem, sed tantum per effectus. 735, 2.
- Deus quoad an est potest evidenter cognosci per creaturas, item quoad quid est, confuse tamen et imperfecte. ib., 3-4.
- De Deo plura naturaliter novimus, quam de aliis substantiis separatis. 736, 6.
- Varii modi cognoscendi Deum ex Dionysio. 738, 9.
- Deum quomodo cognoscat anima separata. 790, 1 et seq.
- Species impressa Dei est possibilis. 636, 22.
- Deus et nihil aliud est objectum beatitudinis. IV, 49, 3-4.
- Sive ea sit hujus vel alterius vitæ naturalis, sive supernaturalis. 50, 5.
- Deus realiter existens est objectiva beatitudo. 50, 7.
- Deus secundum sua attributa et non sine illis, est objectum beatitudinis, quia attributa sunt per-
- fectiones simpliciter simplices ac adeo in Deo formaliter inclusæ. 51, 3.
- Deus quo modo est objectum beatitudinis hujus vitæ tam naturalis, quam supernaturalis. 52, 6.
- Deum attingi ab intellectu sub ratione veri, et a voluntate sub ratione boni nihil addit ipsi Deo, sed sumitur ex modo operandi nostrarum potentiarum. ib.
- Deus summe amabilis nobis, et in se est objectum beatitudinis, atque adeo satians nostrum amorem concupiscentiæ et amicitiae. 56, 17.
- Deus potest esse immediatum objectum gaudii qui per se est optimus, et pulcherrimus, non tamen tristitiæ, sed mediate causando contristans. 115, 9.
- Deus non potest facere ut beatus manens beatus peccet, et cur. 121, 21.
- Deus dicitur inferre violentiam cum aliquid operatur contra appetitum naturæ. 188, 3 et seq.
- Non sic cum operatur aliquid supernaturale, sive tunc non privet forma aliqua naturali, ut cum infundit gratiam vel scientiam, sive privet, ut in unione hypostatica et in Eucharistica. 189, 6.
- At vero respectu totius universi nulla violentia fieri potest a Deo. 190, 8.
- Deus non infert violentiam voluntati quosvis habitus illi infundendo. 190, 2.
- Deus non potest infundere voluntati nisi actum vel habitum, attentata ejus capacitate naturali. 191, 4.
- Deus infert violentiam voluntati privando illam actu, vel habitu quem habet naturaliter. 191, 5 et seq.
- Deus an possit necessitare voluntatem. 192, 10 et seq.
- Verus modus necessitandi. 194, 16 et seq.
- Deus beatus est, vide BEATUS EST DEUS. IV.
- In Deo non datur causalitas finis, licet proprie actiones ejus ad extra sint propter finem. 4, 10.
- Deum esse auctorem peccati, antiquus error. 572, 1.
- Deum non posse peccare est de fide. 573, 4.
- Deus neminem cogit, aut directe movet ad peccandum. 573, 5.
- Omnia peccata juste permittit. 573, 7.
- Deus effective concurrat ad totum actum peccati quatenus ens et actio realis est. 574, 8.
- Non tamen auctor aut causa peccati est. 574, 9.
- Explicantur loca Scripturæ quæ videntur Deum facere auctorem peccati. 575, 11 et seq.
- Solvuntur etiam argumenta quæ id videntur probare. 577, 18.
- Deus qualiter dicatur obcæcare, et indurare. 575, 13.
- Deus dici nequit causa indurationis. 576, 15.
- Deus cur sit causa pænæ, et non culpæ. 577, 19.
- Dei concursus ad actum peccati varie explicatur ab auctoribus. 577, 20.

- Vera resolutio. 579, 23.
- Deus an aut quomodo sit causa potestatis peccandi. 579, 26 et seq.
- Deus an possit non prohibere ea quæ sunt contra rationem naturalem. V, 110, 20.
- An Deus possit alicui concedere ut licite possit nullum unquam motum bonum circa ipsum exercere. 150, 23.
- Deum esse naturaliter cognoscimus. VII, 588, 7.
- Deus non prædefinit actiones malas, neque quoad materiale earum. 73, 5.
- Deus non aliter rem postquam est quam antea cognoscit. 93, 19.
- Deum expectare voluntatem hominis ut se præparet viribus suis ad fidem vel gratiam, falso putarunt Semipelagiani. 254, 10-11.
- Quam gratiam liberi arbitrii recto usui a Deo tribui censuerint. ib., 12 et seq.
- Deum non operari ut velimus, nisi quantum in se est, communis fuit Pelagii et Semipelagianorum doctrina. 260, 26.
- Deum nolle omnes homines salvos fieri voluntate, scilicet efficaci, vero asseruit Augustinus. 308, 3.
- De omni tamen voluntate hæretica propositio est. ib.
- An Deus, etiam in ordine gratiæ, per concursum simultaneum influat in effectum et actionem causæ secundæ immediate, immediatione virtutis et suppositi. VIII, 126.
- Proponitur sententia quæ docet generalem concursum Dei esse influxum in effectum, et imbitum in actione causæ secundæ; influxum autem in causam per se et ex vi generalis concursus necessarium non esse. 161.
- An soli Deo tribuantur in Scriptura opera pietatis, propter physicam prædeterminationem. 544.
- An Deus faciat ut velimus et faciamus per physicam prædeterminationem, aut efficientiam. 547.
- Deus clare visus, et ut finis supernaturalis est, non clauditur sub naturali objecto intellectus vel voluntatis creatæ. IX, 38, 13.
- Deus dupliciter amat, velut est in se summum bonum, vel prout est bonum nobis. 50, 12.
- Priori modo, charitatis, posteriori, objectum est spei. ib.
- Deus habet supremum dominium in homines, tam jurisdictionis quam proprietatis. 222, 54 et seq.
- Deus in internis bonis lædi non potest; in externis, fama scilicet et honore, lædi non repugnat. 224, 59.
- Si ab eo bona externa per injuriam auferantur, intrinsece non mutatur. ib.
- Deus, ut justitiæ fons, ut creator, ut glorificator, non semper diligitur amore concupiscentiæ. 409, 2.
- Deus, ut finis ultimus supernaturalis et beatitudinis objectum, etiam amatur charitate infusa. ib., 3.
- Deus dupliciter omnia propter se agere dicitur. 308, 3.
- Deus utpote summe bonus appetit se communicare. ib.
- Deus respectu suarum actionum est finis objectivus cujus gratia. 311, 11.
- Deus non potest rationem finis exercere nisi in ordine ad aliquam actionem ad extra. ib.
- Non operatur propter se ut perfectionem acquirat, sed ut illam communicet. ib.
- Intendit gloriam suam ut finem quo. 312, 12.
- Deus non efficit in nobis sine nobis determinationem nostræ voluntatis ad consensum. X, 318, 2.
- Pulsare ad ostium solius Dei est, aperire autem et hominis et Dei. ib.
- Deus, ut supernaturalis causa et prima, physice et realiter efficit actus nostros supernaturales. 327, 2.
- Deus, postquam sua gratia excitavit hominem, expectat usum libertatis illius, ut eum a peccato purget. 338, 1.
- Deus non expectat voluntatem hominis ut vocet. 339, 3.
- Deus neminem deserit, nisi prius deseratur ab ipso. 359, 4.
- Deus non expectat bonum usum aut conatum liberi arbitrii ut hominem vocet. 361, 3.
- Duobus modis intelligitur Deus aliquid præfinire. 376, 3.
- Deus, cum justificaverit impium, illum non deserit, si non ab illo deseratur. 381, 3.
- Deus nihil agit ex necessitate materiæ, nec quoad qualitatem, nec quoad modum efficiendi. 453, 2.
- Deus omnia potest quæ contradictionem non implicant, quamvis modum investigare non possumus. 530, 1.
- Deus qua ratione sit liber; ipse solus primum liberum. XI, 38, 8.
- Deus ex se nullum prædestinat ad malum culpæ aut pœnæ. 124, 5.
- Implicat quod Deus velit determinare physice voluntatem ut libere operetur. 64, 7.
- Sed non implicat efficaciter facere ut libere operetur voluntas. ib.
- Quomodo moveat Deus voluntatem creatam. 93, 3.
- Deus sua voluntate non determinat nostram, etiam in actibus supernaturalibus. 210, 4 et seq.
- Sola voluntas libera Dei est ratio ob quam ex rebus æqualiter vel inæqualiter bonis unam eligat præ alia. 407, 22.
- Ea, quæ ad convenientem creaturarum gubernationem pertinent, illis negare potest Deus sine aliqua violatione debiti, vel ulla imperfectione. 427, 39.

Eadem negare posset Christo, non tamen regimen requisitum ad hoc ut peccare non posset. 428, 40.
 Non operaretur Deus libere, si determinaretur necessario ab intellectu et consilio. 396, 7.

DEI ATTRIBUTA.

Qua ratione distinguamus attributa Dei. XI, 524, 20.

Et quid in eis proprium, quid omnibus commune concipiamus. 521, 21.

Quando virtutes, quæ in nobis sunt, in Deo proprie sint. 523, 23.

Quomodo cognoscendum sit an virtus aliqua formaliter sit in Deo. 539, 32.

DEI AMOR.

Deus non se amat ut finem per amorem quo se amat necessario. XI, 403, 13.

Intellectuales creaturas solum amat Deus amore amicitiae. 405, 18.

Irrationales creaturas amat Deus amore concupiscentiae. 406, 19.

DEI BONITAS.

Decentia divinæ bonitatis magnam habet latitudinem. XI, 577, 2.

Sub ea comprehenduntur omnia attributa Dei. 564, 1.

DEI CONCURSUS.

Licet prædefinitione non tollatur libertas, per voluntatem absolutam concurrendi tolleretur. XI, 312, 3.

DEI CONSILIUM.

Ex qua voluntate oriatur consilium justitiæ et gratiæ quæ in Deo reperiuntur. XI, 432, 53.

Consilium justitiæ aliud est vindicativæ, aliud præmiativæ justitiæ. 433, 57.

Consilium est in Deo ablata ignorantiae imperfectione quam connotat. 394, 5.

DEI DEBITUM.

Debitum solum ex fidelitate et justitia locum habet in Deo. XI, 413, 3.

Debitum quod esse solet inter æquales in Deo esse non potest. 414, 4.

Deus ex natura sua debitor esse non potest absque aliqua suppositione. ib., 5.

Deus debitor est homini, nec in hoc nomine imperfectionis aliquid donatur. 423, 33-34.

Debitum justitiæ in Deum potest cadere. 427, 37 et seq.

Debitum in Deo ex ejus tantum promissione aut pacto oriri potest. ib., 37.

Debitum justitiæ in Deo quam promissionem supponat. 434, 51.

Expleta conditione condignitatis sub qua Deus aliquid promisit, debitor manet ex justitia. 428, 42.

Promissio sub conditione non condigna, etiam impleta conditione, non inducit in Deo obligationem justitiæ. 429, 44.

DEI DECRETUM LIBERUM.

Decretum Dei non est prima ratio cognoscendi futura contingentia. XI, 313, 4 et seq.

Respectus rationis non est de interna ratione decreti liberi Dei. ib., 5.

Et absque ejus cognitione potest cognosci a Deo. ib.

Decretum quo Deus vult futurum actum non est concomitans ipsum actum. 313, 10.

Res futura est propter decretum, non vero decretum est quia res est futura. 313, 5.

Cur dicatur ex libero decreto Dei solum addi respectum rationis. ib.

Quod si efficax sit, absolute libertatem tollit, etiamsi dicatur supponere scientiam conditionalam. 316, 12.

Decretum Dei ad concurrendum cum creatura non potest esse absolutum. 318, 13-14.

Repugnaret enim libertati. ib.

Non repugnant decreta conditionata. 367, 9-10.

Decreta libera in Deo nihil reale superaddunt. 370, 2.

Deus non cognoscit sua decreta fingendo respectum aliquem rationis. 374, 9.

DEI DOMINIUM.

Deus non amittit dominia rerum dum illas tribuit suis creaturis. XI, 519, 16.

DEI FIDELITAS.

Debitum fidelitatis nec derogat libertati Dei. XI, 425, 32.

Nec ejus dominio. ib.

Cum Deus operatur ex fidelitatis debito, operatur etiam secundum consilium voluntatis suæ. ib.

Per promissionem suam manet Deus debitor ex fidelitate. 423, 27.

Quod Deus tribuit ex fidelitate, non necessario tribuit ex justitia. 522, 23.

DEI IRA.

In Deo est, ablata imperfectione quam solet connotare. XI, 569, 2.

DEI JURAMENTUM.

Juramentum Dei nec est religionis actus, nec fir-

mitatem addit supra promissionem. XI, 423, 28-29.
 Simplex assertio juramento æquivalet. 418, 15-16.
 Interdum tamen expresse jurat, et non sine causa. ib., 15.

DEI JUSTITIA.

Deus servat justitiam distributivam in reddendis præmiis. XI, 538, 22 et seq.
 Commutativamque eminenter. 561, 32.
 Quo sensu dicatur formalem justitiam esse in Deo. 521, 22.
 In Deo est peculiare attributum justitiæ. 522, 23.
 Et diversum a fidelitate. ib.
 Justitia secundum suam formalem rationem in Deo reperitur. 519, 14.
 Quid de justitia Dei Theologi sentiant. 561, 33.
 Commutatio requisita ad justitiam potest esse inter Deum et hominem. 533, 16.
 Nec obstat quod res ei non sit utilis futura. 534, 17.
 In Deo esse veram justitiam. 517, 7 et seq.
 Justitia quam servat in retributione meritorum commutativa est. 537, 27.
 Eminenterque est commutativa et distributiva. 561, 31-32.
 Cur tamen distributiva vocetur ab auctoribus. ib., 33.
 Differt tamen a creata justitia commutativa. 538, 29.
 Quo sensu hanc justitiam Deo negent aliqui Theologi. 539, 31.
 Sitne in Deo justitia distributiva. 549, 1 et seq.
 Justitia distributiva proprie a Deo servatur in retributione præmiorum. 558, 22 et seq.
 Justitia distributiva, etiam prout respicit jus alterius in Deo reperitur. 560, 27.
 Quid sit justitia providentialis, seu generalis, quæ Deo tribuitur. 565, 5.
 Non est hæc virtus aliena a mente Scholasticorum. ib.
 In Deo non est propria justitia legalis. 566, 8.
 Justitia vindicativa est voluntas quam Deus habet vindictæ. 569, 1.

DEI LIBERALITAS.

In Deo est vera liberalitas. XI, 523, 26-27.
 Et in quo differat ad ejus misericordia. 524, 28.
 Quo fundamento aliqui negent in Deo attributum hoc. 523, 26.
 Ex eo quod liberalitas Dei respiciat ampliorem materiam, non desinit esse vera liberalitas. 524, 28.
 Ad hanc virtutem simul et charitatem pertinet in Deo retributio suorum honorum. 525, 30.

DEI LIBERTAS.

Deo convenit libertas a peccato et a miseria. XI, 409, 1.

Indifferentia passiva in Deo non est, activa vero sine errore negari non potest. 309, 3-4.
 In quibus actionibus Deus liber sit quoad specificationem. 412, 8.

DEI MAGNIFICENTIA.

Quid sit. XI, 525, 31.
 Dei magnificentia non distinguitur a liberalitate Dei. ib.
 Vere tamen in ipso est. ib.

DEI MISERICORDIA.

In quo a liberalitate differat et cum ea conveniat. XI, 524, 28.
 Ab ea provenit actus quo tribuit aliqua præmia sine prævia promissione aut pacto. 563, 37.

DEI OMNIPOTENTIA.

Omnipotentia Dei attributum est ratione distinctum a voluntate. XI, 69, 4.

DEI OPERATIO.

Deus per intellectum operatur. XI, 398, 2.
 Potentia et operatio in Deo a consilio differunt. 399, 4.
 Deus voluntarie operatur quæcumque operatur ad extra. ib., 5.

DEI PRÆVISIO.

Futurum contingens non revelatur a Deo ut prævisum in causa. 303, 10 et seq.

DEI POTENTIA.

Potentia Dei ratione differt a scientia et voluntate. XI, 399, 4.

DEI PROMISSIO.

Deum aliquid promittere non repugnat, et per promissionem factam manet jam debitor. XI, 414, 6.
 Simplex assertio Dei promissio est eminentissime. 423, 27.
 In quo differat comminatio a promissione. 426, 35.
 Liberaliter Deus adimplet ea quæ promisit absolute. 430, 46.

DEI RELIGIO.

In Deo respectu sui ipsius nulla est religio. XI, 413, 3.

DEI SCIENTIA.

Quomodo scientia secundum specialem rationem scientiæ in Deo sit. XI, 527, 34.
 Quid velint Patres quando docent res esse futuras quia præsciuntur a Deo. 67, 17.
 Deus non accipit cognitionem a rebus. ib.
 Deus ex se habet scientiam rerum futurarum. ib.

- Æque certa est respectu honorum et malorum operum, voluntas tamen aliter se habet in his quam in illis. 230, 17.
- Quid requiratur ut objectum aliquod cadat sub scientiam Dei. 296, 1.
- De fide est Deum cognoscere futura contingentia. ib., 4.
- Modus cognoscendi futura conditionata quam difficilis. 300, 1.
- Deo non convenit conjecturalis cognitio. 302, 3.
- Contingentia futura non possunt cognosci in proxima causa. 303, 10.
- Quatenus dicatur Deus per ideas cognoscere futura contingentia. 306, 2 et seq.
- Scientia visionis non est causa rerum. 310, 7.
- Non quia res sunt, eas cognoscit Deus. 311, 9.
- Decretum concurrendi cum voluntate non sufficit ad cognitionem actus futuri. 314, 9.
- Permissio futuri actus mali non satis est ut in ipsa sola certo cognoscatur. 319, 15.
- Futura contingentia non cognosci a Deo ob realem præsentiam rerum in æternitate. 322, 4 et seq.
- Deum in efficacia suæ scientiæ non cognoscere futura contingentia. 310, 7 et seq.
- Res creatæ objective solum sunt Deo præsentis. 325, 18.
- Scientia futurorum in Deo eadem est ac præsentium. 327, 20.
- Per simplicem intuitionem veritatis cognoscit Deus futura contingentia. 327, 1 et seq.
- Quæ requirantur ad cognitionem hanc ex parte objecti et principii. 328, 4.
- Æternitas et coexistentia rerum cur requiratur ad hanc scientiam. 329, 10.
- Et exponitur D. Thomas. 330, 11.
- Scientia Dei cum contingentia effectuum non pugnat. 332, 3.
- Quæ scientia necessaria sit absolute, et quæ ex suppositione. 333, 6.
- Quæ vero in ratione causæ. ib., 7.
- Scientia Dei semel determinata a voluntate ita necessario agit ac si a natura determinaretur. ib.
- Conditionalis illa: Si Deus scivit Petrum peccatum, peccabit vera est. 334, 8.
- Et quomodo necessaria. ib., 9 et seq.
- Quomodo sit verum, Petrum posse non peccare, etiamsi Deus sciat esse peccatum; vel, Petrum posse facere ut Deus sciat non esse peccatum. 340, 20.
- Quo sensu necessarium sit omne scitum a Deo. 341, 21.
- Quam certum sit esse in Deo scientiam conditionatam futurorum contingentium. 344, 2 et seq.
- Probatur ex Patribus. 348, 2 et seq.
- Scientia conditionata non inepte dicitur scientia media. 353, 4.
- Comprehenditur tamen ab Scholasticis sub scientia visionis. ib., 5.
- Divisio scientiæ in scientiam visionis et simplicis intelligentiæ adæquata est. ib., 6.
- Et quid utraque significet. ib.
- Quomodo futura conditionata cognoscantur. 364, 1 et seq.
- Hæc futura non cognoscuntur in decreto libero Dei. 368, 8 et seq.
- Si sola comprehensio non satis est ad cognoscendum quid sit factura voluntas, nec sufficiet supercomprehensio. 366, 6.
- Futura conditionata in seipsis cognoscuntur a Deo. 369, 15.
- Deus cognoscit sua decreta etiam ut futura. 372, 5 et seq.
- In alio priori signo quam sunt. 374, 9.
- Eo ordine fertur scientia in objecta, quo ipsa sunt cognoscibilia. ib., 10.
- Scientia conditionata non impedit libertatem quoad exercitium aut specificationem. ib., 11.

DEI VOLUNTAS.

- Quidquid Deus operatur, voluntate sua operatur. XI, 69, 4.
- Quomodo divina voluntas influat cum nostra ad actus liberos. ib., 5.
- Cur generalis vocetur voluntas Dei, qua offert concursum ad actus malos. 114, 17.
- Effectus aliquis est a Deo sine ejus absoluta voluntate beneplaciti. ib., 18.
- Quomodo differat voluntas concurrendi a voluntate determinandi. 115, 19.
- Sua bonitas Deo est formalis ratio volendi, bonitas vero creaturæ quasi materialis. 406, 20-21.
- Dei indifferentia in volendo in quo consistat. 408, 24.
- Deus seipsum necessario, quæ vero extra se sunt libere vult. ib.
- Aliqualis necessitas quoad specificationem venit in divina voluntate. 410, 5.
- Et unde oriatur. 411, 7.
- Non potest Deus nolle bonum qua bonum, sicut nec complacere in malo qua malum est. 410, 5.
- Duplex actus voluntatis in Deo est circa actus liberos hominis. 312, 3.
- Quid sit operari Deum secundum consilium voluntatis suæ. 398, 9.
- Deus velle non potest quæ ex se mala sunt et turpia. 394, 5.
- Vera voluntas est et propria, sed non efficax, ea qua vult Deus omnes homines salvos fieri. 400, 9.
- Quando castigat Deus, complacet voluntate simplici in contrario bono. 402, 11.
- An concedi possit in Deo involuntarium secundum quid. 402, 12.

- Voluntas puniendi, quam Deus habet, ex analogia ad nostras, involuntaria dicitur. 403, 13.
- Omnia Deus vult ut media, quæ extra se vult. ib., 15
- Quando sit verum rem esse futuram, quia Deus eam vult. 401, 2.
- DEUS.
- In Deo triplex veritas: in essendo, in cognoscendo, in dicendo. XII, 52, 1.
- Deus an possit vel de potentia mentiri, vide MENDACIUM. XII.
- Deus magis bonum cuique, quam quisque sibi. 645, 4.
- Deus ut donum proprium quomodo possit a quopiam odio haberi. 627, 3.
- Deus an et quomodo sit objectum fidei, vide FIDEI OBJECTUM. XII.
- Vide RELIGIONIS OBJECTUM. XIII.
- Qui Deum colunt inter se manent ligati. XIII, 5, 6.
- Ad Deum colendum creatura rationalis ligata est per naturale debitum. 5, 7.
- Quarum virtutum sit objectum, *quod*. 12, 1 et seq.
- Religium non potest in Deo dari. 36, 3-4.
- Voluntas quam Deus habet ut sibi detur cultus, non spectat ad religionem. ib., 4.
- Dei bonitas et excellentia quomodo communicatur creatis personis. 60, 20.
- D. Thomæ locus, in hac materia difficilis, explicatur. ib., 21.
- Placare Deum ne nobis iratus sit, ex quo affectu procedat. 64, 6.
- Duplex jus in Deo datur. 65, 10.
- Deus non est finis particularis justitiæ legalis. 72, 11.
- Stultum est existimare nullum esse verum Deum. 77, 1.
- Laus Dei sola mente potest fieri. 79, 6.
- Quibus corporis actibus possimus Deum adorare. 80, 8.
- Genuflexio ad Deum utroque genu fit. 85, 8.
- Soli Deo vero directe est offerenda oblatio. 105, 1.
- Mundum a Deo animari quidam dicebant. 484, 5.
- Plato unum summum Deum et alios minores colebat. ib., 6.
- Futurorum contingentium cognitio propria est Dei. 501, 9.
- Solus Deus cognoscit hominum cogitationes et affectus. 505, 8.
- Deus multa facit interventu orationis. XIV, 24, 10.
- Deus petit cooperationem nostram. 22, 12.
- Dei gloriam decet quod eum oremus. ib., 13.
- Deus volens dare vult nihilominus orari. 42, 21.
- Deus dupliciter aliquid vult. 58, 5.
- Deus aliquando condescendit iratus. 95, 4.
- Deus cur differat beneficia oratus. 97, 1.
- Deus absque oratione beneficia confert. 103, 6.
- Deus cognitus dupliciter potest necessitare voluntatem. 211, 7.
- Deus an possit jurare. 491, 1 et seq.
- Deo quid censeatur placere. 637, 1.
- Deus quo sensu in juramento promissorio dicatur fidejussor. 717, 10.
- Deus quatenus possit adjurari. Vide ADJURARE. XIV.
- Propter Deum petere aliquod malum, quod sit peccatum. 748, 12.
- Deo quatenus possit aliquid dari. 755, 10.
- Deus potest acceptare votum. 924, 2.
- Dei acceptatio est necessaria in votis. ib., 3.
- Deo velle displicere formaliter, etiam in minimis, videtur mortale peccatum. 1019, 15.
- Vide ADJURARE. XIV.
- Deus plus homini concedit quam ipse petat. XVII, 11, 1.
- Deus se communicat modo perfectissimo ad intra. 35, 7.
- Deus beatis sese communicat modo minus perfecto quam in unione hypostatica. ib., 8.
- Deus et humana natura proportionem habent, ut ex eis una persona constituitur. 36, 15.
- In Deo non est potentia obedientialis, sed quidquid in eo est, est naturale. ib.
- Deus in omnibus suis operibus est liber, etiam in opere redemptionis. 49, 1.
- Deus duobus modis redimere hominem potuit, ex misericordia, et ex justitia. 51, 1-2.
- Deus nec mutari nec mendax esse potest. ib., 2.
- Potuisset salva utraque perfectione hominem gratis a culpa liberare. ib.
- Dei offensi placandi diversa ratio esse debet, a ratione qua homo offensus placatur. ib.
- Deus in rebus finitis, quacumque facta, potest facere meliorem, excepto opere redemptionis. 54, 6.
- Deus in rebus omnibus non facit quod convenientissimum est absolute. 55, 8.
- Facit tamen omnia convenientissime ad finem intentum. ib.
- Deus cur noster redemptor esse debuerit, etiam si purus homo ex Dei acceptatione nos redimere potuisset. 56, 6.
- Deo nullus pro beneficiis acceptis æquivalens reddere potest, sed persona increata Christus, et pro beneficiis acceptis condignas gratias, et pro hominum offensis satisfactionem condignam offerere potuit. 62, 18.
- Deus potest præmiare totum quod Christus potuit mereri. 86, 63.
- Deus de potentia absoluta potuit non acceptare satisfactionem Christi. 102, 33.
- Deus, posita promissione et pacto, debuit ex justitiæ obligatione acceptare Christi satisfactionem. 109, 52.

- Deus obligatur ex justitia ad solvendum præmium meritis justorum. 110, 54.
- Quomodo possit esse debitor ex promissione. 111, 55.
- Deus proprie et vere exercet actum judicii, cum bonis præmium tribuit pro meritis. 113, 61.
- Deus solvit debita ex justitia distributiva. *ib.*, 62.
- Deus, ut Deus, non est principium valoris satisfactionis Christi, sed Deus quatenus alienam naturam sustentat. 122, 11.
- Deos plures intelligere, qua maxime ratione sit impossibile. *ib.*, 12.
- Deus posset de potentia absoluta conservare habitus physicos gratiæ et charitatis in homine peccante mortaliter. 164, 48.
- Imo et peccatori denuo infundere prædictos habitus. *ib.*
- Deum non denegare gratiam facienti quod in se est quomodo sit intelligendum. 170, 9.
- Quæ ex Dei voluntate proveniunt super omne debitum creaturæ sola revelatione innotescunt. 187, 2.
- Deus an prius voluerit res esse in esse naturæ, quam in esse gratiæ et gloriæ. 198, 2 et seq.
- Deus sæpe ordinat res in extrinsecos fines. 203, 13.
- Nihilque in eis necessario imprimit. 205, 19.
- Deus denominatur ordinans aut volens aliquid extra se, non ob extrinsecam mutationem quæ in objecto fiat, sed ab intrinseca notione quæ in Deo est. 206, 22.
- Quomodo hæc denominatio intelligi possit in Deo absque reali additione intrinseca, unum est ex divinis mysteriis, quod humana ratione declarari nequit. *ib.*
- Deus eodem actu secundum rem vult finem ut exequendum per illa determinata media, per quæ in re ipsa illum exequitur. 209, 30 et seq.
- Deus rem ut futuram non potest cognoscere, nisi prius videat suam voluntatem eam ordinantem aut permittentem. 215, 43.
- Deus in primo signo, et in prima voluntate qua voluit unionem hypostaticam, voluit illam determinare in tali persona et in tali natura. 226, 21.
- Deus non prius circa universales rationes versatur, et deinde circa particulares. *ib.*, 22.
- Deus non prius secundum rationem ordinavit ad gloriam homines in communi, et postea hos in particulari. 227, 24.
- Deus non prius voluit Christum venire passibilem et mortalem, quam voluerit permittere peccatum. 235, 6.
- Deus, quia prævidit peccatum futurum, ideo voluit carnem Christi esse passibilem. *ib.*
- Non vero, quia Deus voluit carnem Christi esse passibilem, ideo peccatum permisit. 236, 7.
- Deus cur et quomodo personam suam naturæ humanæ communicare decreverit. 254, 7.
- In Deum nihil potest converti per omnimodam mutationem seu transsubstantiationem. 283, 4.
- Deitas non potest esse forma corporis, neque spiritus. 285, 7.
- Deus est ens simplicissimum, pluresque in se habet unitas perfectiones, quæ in nobis divisæ sunt. 288, 7.
- Dei nomen supponit pro essentia, nisi ex adjuncto determinetur ut supponat pro persona. 444, 3.
- Deus, ut prædicatur de tribus personis, est quid subsistens commune illis. *ib.*
- In Deo nihil est absolutum et essenziale, quod per summam identitatem non sit communicabile tribus personis. 444, 12.
- Deus ex vi suæ absolutæ existentiae habet subsistere. *ib.*, 14.
- In Deo quidquid essenziale est, est idem numero in tribus personis. 446, 18.
- Deitas ex vi suæ absolutæ subsistentiæ non est persona. *ib.*, 20.
- Et cur. 446, 20 — 456, 7.
- Hic Deus ex vi solius individui conceptus non requirit subsistentiam communem absolutam. 455, 2.
- Hic Deus sicut existens, ita et subsistens intelligitur abstractis per intellectum subsistentiis relativis. *ib.*, 4.
- In hoc Deo possunt præintelligi actus essentielles, non notionales. 457, 10.
- Deus est speciali modo, ubi specialiter operatur. 465, 17.
- Deus per subsistentiam absolutam potest assumere naturam creatam. 483, 5.
- Si hic Deus naturam humanam assumpsisset, quomodo hic homo esset persona. 484, 10.
- Deus intra se habet omnem perfectionem sibi connaturalem, et infinitam vim communicandi se creaturis. 488, 2.
- Deus quot et quanta possit facere supra naturæ ordinem. 491, 4.
- Deus non assumpsit hominem. 499, 2.
- Deum esse incomprehensibilem creata cognitione, de fide certum est. XVIII, 18, 1.
- Deus qua ratione dicatur invisibilis. 20, 3.
- Deus, videndo seipsum, videt omnia quæ in ipso sunt, et potest participationem illius scientiæ creaturæ communicare. 22, 3.
- Deus et creaturæ quomodo eodem actu videntur. 23, 4.
- Deus continet creaturas eminenter tanquam perfecta causa earum. *ib.*
- Deus eo perfectius videtur, quo plures effectus in eo videntur, cæteris paribus. 24, 6.
- Deus quomodo loquatur. 46, 13.

- Deus, cum loquitur, quomodo possit ostendere evidenter se esse qui loquitur, non manifestando clare se ipsum. ib.
- Deus solus est causa principalis gratiæ. 401, 3.
- Dei substantialis virtus, seu quæ in Deo existit, non conjungitur per se ipsam formaliter et intrinsece instrumento suo in ordine ad operationem. 118, 26.
- Dei imperium, etsi efficacissimum sit, supponit tamen vel confert creaturæ potentiam præstandi id quod imperatur. 121, 33.
- In Deo secundum se nihil est supernaturale, bene tamen per comparisonem ad creaturas. 134, 69.
- Deus, ut auctor naturalis, præparat res ut sint apta instrumenta, ut supernaturalis vero utitur illis. 142, 88.
- Deus non potest operari nisi ubi est. 153, 1.
- Hoc autem habet ex sua immensitate et infinita perfectione. ib., 4.
- Deus ita est ubique, ut substantia ejus infinite diffusa sit. 179, 4.
- Deus sine legis obligatione natura sua ad bonum determinatur, nec potest ab eo quod bonum est deviare. 191, 10.
- Deitas est homo*, non dicitur proprie, et cur. 221, 5.
- Neque e converso. 222, 6.
- Deitas generat*, falsa est propositio. 221, 4.
- Deitas est incarnata*, vera est propositio. ib.
- Deus et deitas, licet idem sint, in ratione significandi et supponendi distinguuntur. 221, 5.
- Deus est homo*, propositio est verissima, sed in ea exponenda multi errarunt. 229, 1 et seq.
- In qua propositione nomen *Deus* supponit pro persona Verbi. 229, 2.
- An sit in materia naturali vel contingente. 231, 8.
- Deus* supponit pro determinato supposito juxta exigentiam prædicati. 229, 2.
- Deus factus est homo*, vera est propositio, eo quod natura humana vere incepit esse in supposito divino. 239, 1-2.
- Deus factus est hic homo*, tam propria est locutio, quam vera. 239, 4.
- In qua propositione, *hic homo* non designat suppositum, sed humanam naturam subsistentem. ib.
- Deus non voluit ut Christus nos redimeret, quia Christus id prius humana voluntate voluerit, sed potius e contra. 283, 6.
- Deus potest absoluta et efficaci voluntate sua prædefinire actum liberum in particulari. 285, 10.
- Deum prædefinivisse actus omnes supernaturales, præsertim electorum hominum, in particulari, verisimile est. 288, 15.
- Deus magis amat gloriam animæ Christi, quam omnium hominum et Angelorum. 339, 6.
- Dei major liberalitas est dare nobis Christi merita et satisfactionem, et propterea nobis pœnam remittere, quam eandem pœnam nobis gratis condonare. 364, 8.
- Dei omne beneficium, quod non sit ipsemet Christus, omnisque benevolentia circa homines, fundatur in Christi meritis. 374, 20.
- Deus per Christum voluit dare electis omnia media certa et efficacia quibus salventur, et cæteris auxilia quibus salvari possint. 376, 27.
- Ad Deum multa in indice* T. XVII et XVIII *pertinent, ut* PATER, VERBUM, SPIRITUS, SANCTA TRINITAS.
- Per incarnationis mysterium cum hominibus affectionem contraxit. XIX, 5, 9.
- Non permittit malum nisi ob bonum. 45, 33.
- Creaturæ a Deo possunt violentiam pati. 475, 2.
- Ubi explicatur Augustinus. ib.
- Num Deus possit concurrere ad miraculum in confirmationem falsitatis. 485, 6.
- Sua naturali immensitate est præsens rebus omnibus et spatiis imaginariis. XXI, 85, 4.
- Potest eundem effectum per duas totales actiones, numeroque diversas, simul producere. 113, 11.
- Potest rem quam creavit annihilare, et postea alia distincta actione reproducere eandem. ib.
- Quam voluntatem habeat Deus circa negationes, quæ in tempore sunt. XXII, 141, 19.
- Dei nomine, quid ab hominibus concipiatur. XXVI, 35, 4.
- Deum esse, ratione naturali evidenter demonstratur. ib.
- Deum esse, ex fabrica et constitutione hujus universi, colligatione, et subordinatione partium ejus demonstratur. 36, 7.
- Dei cognitio notior est per effectus, quam intelligentiarum. 437, 4.
- Deum esse a priori demonstrari potest, demonstrato a posteriori esse ens necessarium. 47, 2.
- Quod demonstrabile est, non quidem per medium physicum. 22, 2 et seq.
- Bene tamen per metaphysicum, quodque illud sit. 27, 20 et seq.
- Deum esse, ex Aristotelis sententia probatur. 54, 22-23.
- Et ex causalitate efficienti, quam habet primum ens respectu omnium aliorum. 55, 24.
- Deum esse, per se notum est in se, non quoad nos. 58, 33 et seq.
- Deum esse, aliquali cognitione ab omnibus percipitur, et quæ sit hæc. 59, 36-37.
- Deus quo sensu sit causa sui esse. 3, 7.
- Deus nec est, nec potest intelligi esse in potentia ad esse. 74, 2.
- Deus solus est substantia completa sine compositione. 332, 8.
- Hic Deus, ut abstrahit a tribus personis, est substantia completa in ratione substantiæ. ib.

Estque prima substantia, non secunda. 344, 7 —
348, 4.
In Deo non est unum suppositum commune tri-
bus personis, licet in eo sit una subsistentia ab-
soluta. Sumpta voce subsistentia pro re subsis-
tente, non pro supposito. 348, 4-5 — 75, 3-4.
Deus nullius scientiæ naturalis potest esse adæ-
quatum objectum, et cur. XXV, 4, 9.
Convenire tamen potest cum creaturis in una ra-
tione objecti scibilis. 6, 13.
Deus quo sensu sibi ipsi conveniens, qualiter etiam
creaturis. 348, 7-8.
Deum esse undequaque perfectum naturali lumine
evidenter cognoscitur. XXVI, 60, 1.

DEI PERFECTIO.

Deus nulla perfectione privative potest carere.
XXVI, 61, 2-3.
Deum, ea ratione qua prima causa est, omnem
perfectionem possibilem in se continere. 61, 4
et seq.
Deus ratione suæ perfectionis non debet forma-
liter, sed eminenter, continere perfectiones crea-
turarum. 62, 8 — 63, 10.
Deus formaliter in se continet omnes perfectiones
simplices. 63, 9.
Deum esse æternum, evidens naturali ratione. 64, 1.

DEI INFINITAS ET IMMENSITAS.

In Deo infinitas negatio est, non privatio. XXVI,
7, 19.
Dei infinitatem ex motu colligi non posse, ut ab
Aristotele intenditur, ejus discursum late per-
pendendo demonstratur. 68, 13-14.
Deum esse infinitum quomodo ex creatione pro-
betur. 69, 15.
Idem ostenditur a priori, ex eo quod Deus est.
70, 18.
Deum esse immensum, ratione naturali ostenditur.
95, 3.
Deum esse immensum, demonstratur a priori ex
influxu, et actione universali, non actuali, sed
possibili. 95, 3 et seq.
Et late defenditur illa ratio. 96, 11 et seq.
Dei immensitas, ut est attributum peculiare, di-
citur habitudinem ad Ubi seu præsentiam Dei in
omnibus. 95, 2.
Ad Dei immensitatem non pertinet esse in loco
infinito cum habitudine reali ad rem quam
contingit. 106, 36.
Deus ubi semel est perpetuo necessario manet.
102, 24.
Deus per creationem necessario est per substan-
tiam et virtutem suam in rebus omnibus. 101,
22.
Deus non diffundit actionem creativam vel conser-

vativam, sed intime est in unaquaque re con-
servando illam. 102, 23.
Deus est extra mundum, aut in spatiis imaginariis
solum per realem præsentiam suam, sine ac-
tualis habitudine reali ad aliquam rem extra
ipsum. 106, 36-37.
Deus non esset immensus, si concluderetur in hoc
mundo. 104, 29.
Deus ubicumque est habet totam suam præsen-
tiam. 112, 52.
Deus non est capax Ubi prædicamentalis. 982, 1.
Deus nec definitive nec circumscriptive est in loco.
1003, 7.

DEI SIMPLICITAS, UNITAS ET IMMUTABILITAS.

Dei simplicitas ostenditur. XXVI, 72, 2.
Simplicitas an attributum positivum sit, an nega-
tivum. 73, 3.
Deo repugnat compositio ex natura et supposito.
75, 3.
Sicut et ex materia et forma, quinimo et ex par-
tibus integralibus. 76, 8.
Et ex esse et essentia. 74, 2.
Deus compositionem ex genere et differentia non
admittit. 83, 28.
Non tamen ei propter solam simplicitatem repu-
gnat. XXV, 243, 24.
In Deo non potest concipi differentia proprie
dicta. XXVI, 84, 32.
Deum esse immutabilem demonstratur ex ejus
simplicitate, et ex necessitate essendi. 113, 2
et seq.
Ratio, qua Aristoteles probat primum motorem
immobilem, expenditur. 114, 5.
Deum esse tantum unum, licet per effectus non
demonstretur, bene tamen ex eo quod est ens
necessarium. 138, 5 et seq.
Dii plures neque æquales, neque inæquales in
essentia perfectione esse possent. 139, 11.
Dei veritas cum demonstratur, qualiter persona-
rum Trinitatis pluralitati non præjudicet. 140, 12.
Deum esse unum omnes fere eruditi philosophi
agnoverunt. 141, 14.

DEI COGNOSCIBILITAS ET INEFFABILITAS.

Deus cum invisibilis dicitur, licet respectu oculi
corporei, et intuitivæ cognitionis intellectus
creati, et animæ separatæ id habeat, omnem
cognitionem sui etiam evidentem non excludit.
XXVI, 142, 3 et seq.
Deum naturaliter esse invisibilem ab intellectu
creato, efficaciter probatur. 145, 13.
Deus per nullum suum effectum, etiam superna-
turalem, potest naturaliter cognosci prout in
se est. 143, 5.

Dei invisibilitas ex ejus purissima actualitate discursu D. Thomæ colligitur. 145, 13-14.
 Deus per speciem naturalem, ipsum distincte abstractivè tamen repræsentantem, videri non potest. 147, 21-22.
 Dei species impressa an detur, et an sit possibilis. Vide SPECIES. XXVI.
 Deum supernaturali virtute visibilem esse non demonstratur, sed fide tenetur. 158, 51.
 Deus est incomprehensibilis ab intellectu creato quantumvis supernaturaliter elevato. 159, 3.
 Dei quidditatem naturaliter possumus cognoscere, non tamen quidditative. 159, 4 — 440, 3-4.
 Dei verum conceptum formamus, licet non distinctum. 162, 11.
 Deus naturaliter est ineffabilis Angelis et hominibus, imo et supernaturaliter. 163, 3.
 Deus etiam a seipso ineffabilis creato sermone. 163, 4.
 Dei nomina cum ad ipsum significandum imponantur, prout a nobis concipiuntur, ipsum etiam confuse significant. 164, 7.
 Voci Deus, unus simplex in mente respondet conceptus. 165, 10.

DEI VITA.

Deum esse substantiam viventem demonstratur. XXVI, 166, 3.
 Deus qualiter participat rationem vitæ, seclusis quibuslibet imperfectionibus. 167, 7.
 Deum esse vivens intellectuale per essentiam, et a priori, et a posteriori monstratur. 167, 9.
 Deus cum vivens analogice nobiscum dicitur, qualiter prædicatum illud sumendum sit. 169, 14.
 Deus vitam agit intellectualem sibi sufficientem felicissimamque, quod est ejus proprium. 169, 14.

DEI SCIENTIA.

Deum habere scientiam, evidens est ratione naturali. XXVI, 171, 3.
 In Deo non est scientia in actu primo proprio, sed semper in actu secundo ultimo et simplicissimo, respectu cujuslibet objecti in particulari. 171, 4.
 Deus omnia cognoscit, non quia iis, ut beatificetur, indiget, sed quia ad suam naturalem perfectionem id sequitur. 171, 6.
 In Deo non est, proprie loquendo, potentia intellectiva. 172, 9.
 In Deo potentia proxima ad generandum, etiam secundum rationem concepta, differt ab intellectu, et quomodo. ib.
 Dei scientia nec est habitus facilitans, neque intelligibilis species. 172, 10-11.
 Deus an habeat scientiam per modum actus primi,

saltem secundum nostrum modum concipiendi. 173, 12-13.
 Scientiam Dei esse de ejus essentia ostenditur. 173, 14.
 Dei scientiam perfectissimam esse essentialiter, intensive et extensive, ratione naturali constat. 174, 16.
 Dei scientia, nec secundum rationem, nec in re, minuitur aut variatur propter contingentium propositionum falsitatem aut veritatem. 175, 18.
 Scientia qualiter sumat perfectam extensionem ex parte objecti. 175, 19.
 Scientia Dei eminentissimo modo simul est directa et reflexa. 176, 21.
 Deus scientia sua creaturas omnes possibles cognoscit, non solum, ut in seipso eminenter contentas, sed formaliter; et in seipsis. 177, 25.
 Non tamen ab eis scientiam suam desumit, sed eas ut secundarium objectum respicit. ib.
 Dei scientiam sic ad creaturas terminari, qualiter nullam imperfectionem importet. 177, 26.
 Divina scientia ponatur, aut supponatur, aliquid in creaturis possibilibus, ut sint ab ipso cognoscibiles. 178, 27.
 Deus scientia sua, futura omnia, etiam contingentia, cognoscit ex æternitate, quin ideo illis necessitatem aliquam imponat. 178, 28 et seq.
 Dei scientia, etsi una et simplicissima, universalissima tamen. 180, 34-53.
 Scientia Dei omnes perfectiones intellectualium virtutum continet, alias formaliter, alias eminenter. 181, 37.
 Scientia Quia, non est in Deo, est tamen scientia propter Quid; respectu vero sui, proprius dicitur scientiam Quid habere. 181, 39.
 Deus prius secundum rationem cognoscit quod est in actu, quam quod est in potentia. 656, 3-4.
 De scientia Dei recte sensisse Aristotelem asseritur, quæque fuerit Averrois et Platonis sententia in hac parte aperitur. 182, 41 et seq.—183, 44.
 In divino intellectu nequit esse judicium formaliter liberum, vel ex se, vel ex applicatione voluntatis. 200, 49.

DEI VOLUNTAS ET LIBERTAS.

Deus habet appetitum naturalem innatum, non per modum desiderii, sed quietis in propria perfectione. XXVI, 184, 4.
 Qui ad intrinseca bona terminatur, imo et ad extrinseca. 185, 5 et seq.
 In Deo non esse voluntatem per modum actus primi, sed ultimi et puri, inductione in actibus necessariis, liberis et notionalibus ostenditur. 186, 8 et seq.
 Dei voluntas, etsi de ejus essentia sit, sicut et scientia, aliqualè tamen discrimen in hoc invenit nostra ratio. 187, 13.

Dei voluntas circa seipsum, ut circa perfectissimum objectum, versatur. 188, 13 et seq.

Deus voluntate sua necessario se amat, quod in eo maximam perfectionem dicit. ib.

Divina voluntas circa res alias extra se versatur, eas non solum ut in ipso continentur attingens, sed ut in seipsis sunt. 189, 18-19.

Divinam voluntatem liberam esse ad volendum quodlibet objectum extra se, et quoad exercitium, et quoad specificationem ostenditur. 190, 23.

Divina libertas, qualis. 193, 34.

Divinæ voluntati convenit necessitas immutabilitatis, quæ perfectioni suæ libertatis nequaquam obstat. 192, 32.

Dei libertas in actu ipso secundo voluntatis consistit. 193, 34.

Deus liber est non solum ad quamcumque creaturam in particulari volendam, sed et ad omnem earum collectionem. ib., 33.

Deus vere et proprie, et sine metaphora, vult et amat quæ libere vult et amat. 127, 35.

Deum velle se communicare creaturis, dicatne in ipso aliquam perfectionem. 194, 36.

Deus cur non diligit necessario omne objectum, sicut necessario quodlibet cognoscit. ib., 37.

Deus non habet amorem necessarium etiam simplicis complacentiæ erga creaturas possibles. 195, 38 et seq.

Nec hunc esse possibilem, nisi ordinando illas ad esse. 197, 42.

Deus effectus quos vult libere, an dicendus sit contingenter velle. ib., 43.

Deus eodem actu indivisibili absque aliquo reali augmento vel diminutione vult ea quæ vult sive necessario, sive libere. 127, 37.

Denominatio libera in Deo est realis a forma necessaria quoad esse, libera tamen quoad terminari. 130, 43.

In Deo, libera determinatio non est nova, concipitur tamen a nobis ad fundandum respectum rationis. 131, 48.

Deus non constituitur volens creaturas per respectum rationis, sed est quid consequens talem volitionem. ib., 47.

Deum posse velle et non velle non dicit potentiam activam vel passivam, sed solam indifferentiam ejusdem actus ut ad hoc objectum potius quam ad aliud terminetur. 129, 42.

Divina voluntas non determinatur ab intellectu ad creata objecta volenda determinatione efficaci. 198, 46.

Dei voluntas, ut in actu secundo omnes perfectiones possibles in ratione volendi includit, alias formaliter, alias eminenter. 203, 57-58.

Deum et rationales creaturas mutuo se diligere,

naturali lumine certum. An autem hic amor sit amicitia, non ita. ib., 60.

Divinæ voluntatis actus omnem perfectionem actus volendi creati, qualiter contineat. 206, 70.

De divina voluntate quid Aristoteles senserit, examinatur. 201, 52 et seq.

Deus formaliter habet in se liberalitatem, magnificentiam, misericordiam, veritatem, et fidelitatem. 204, 61 et seq.

Aliæ vero virtutes, quæ imperfectionem dicunt, solum illi quasi per metaphoram tribuuntur. 205, 67.

In Deo hujusmodi virtutes non sunt cogitandæ per modum actus primi, sed secundi, quantum est ex parte rei conceptæ. ib., 68.

Deus qualiter omnes has perfectiones in una sua, eaque simplicissima, perfectione uniat. 206, 69.

DEI POTENTIA ET ACTIO.

Deus in nulla opinione dici potest per voluntatem ut per actionem ad extra operari. XXV, 773, 23.

Deus in omni actione ad extra per actionem formaliter transeuntem agit, etiam cum ad nostras immanentes concurrat. 778, 29.

In Deo quidquid per modum actus ab æterno intelligitur rationem actionis, ut dicit viam, habere non potest, sed principii tantum. 781, 9.

Dei productiva potentia vel univoce dicitur de potentia generandi, spirandi et creandi, vel si analogice, per prius de ista, quam de illis. 384, 23.

Deus veram potentiam habet activam ad effectus ad extra producendos. XXVI, 207, 2.

Dei potentia activa infinita est, veraque omnipotentia. 207, 3-4.

Divinæ omnipotentia objectum qualiter sit omne possibile, optime explicatur. 208, 10 et seq.

Dei omnipotentia omne possibile divisim, non vero collective, potest in re simul ponere. 211, 16.

Deus infinita sua potentia non potest infinitum in essentia producere. ib., 18.

Deus nullam speciem substantialem potest creare aut cognoscere, quin aliam possit cognoscere creabilem, usque in infinitum; forte tamen posset accidentalem. 242, 19-20.

Deus supremum gradum rerum et videre et creare potest in aliquo genere vel specie ipsum participante. 213, 21.

Deum posse in omnem effectum possibilem, lumine naturali cognosci; qui tamen sint hi effectus in particulari, non de omnibus percipi. 214, 25-26.

Deum posse attingere effectus supernaturales quoad substantiam vel modum, naturali lumine non cognoscitur. 215, 31 et seq.

Bene tamen se solo posse omnes, quos per secundas causas operatur per meram efficientiam,

- etsi individuo in eo statu sint, in quo a secundis
causis nequeunt attingi. 217, 34.
Dei absoluta et ordinaria potentia, quæ dicantur.
ib., 36.
Divina potentia, licet in re sit omnino idem cum
intellectu et voluntate Dei, ratione tamen ab
utroque distinguitur. 218, 37-38 et seq.
Dei potentia executiva est suamet essentia, ut in
se continet omnes perfectiones creatas emi-
nenter. 222, 47.
In Deo, omnino idem est radicale et proximum
principium operationis ad extra. ib.
Divinam potentiam executivam per prius respicit
actio ad extra, quam intellectum aut volun-
tatem: ex his vero quidnam immediatius. 222,
48-49.
Divina potentia in aliquo actu imperii practico non
solum non consistit, sed nec hic actus est in se
possibilis. 219, 40-41.
Divina potentia, etsi una et simplicissima sit, potest
tamen a nobis in ordine ad varias actiones per
inadæquatos conceptus distingui. 223, 51.
Dei potentia exacte cognosci non potest, nisi co-
gnita ejus actione saltem in esse possibili. XXVI,
659, 13.

DEI ESSENTIA.

- Divina essentia singularis est et individua. XXV,
147, 6.
In ea tamen individuatio nihil addit nec ratione
distinctum ab ipsa deitate. 153, 21.
Divina essentia nullatenus est dicenda separabilis
a paternitate, quaque ratione communicabilis
sit multis inter se distinctis. 262, 3.
Divina essentia non potest præscindi ab attributis.
XXVI, 94, 16.
Divina essentia est de essentia personarum. 73,
4 et seq.

DEVOTIO, DEVOVEO.

- Devotio quid sit. XIV, 139, 1 et seq.
Devotio duplex. 141, 8.
Devotio actualis. ib.
Devotio in actu primo. ib.
Devotio proprie pertinet ad voluntatem. 139, 2.
Devotio non consistit in promptitudine ab habitu.
141, 9.
Devotionis nomen æquivocum. 139, 3-4—144, 19.
Devotio ad quam virtutem spectet. 140, 6.
Devotio potest esse actus religionis. 143, 1.
Devotio ad Sanctos est actus dulciæ. 38, 8-9.
Devotio potest dici voluntas credendi. 146, 4.
Devotio dicit respectum subjectionis. 147, 8.
Devotio pro quibus improprie sumitur. ib., 10.
Devotionis causæ et effectus. 150, 1 et seq.

- Devotionis liberum actum præcedentis et se-
quentis, causa est Spiritus Sanctus. 150, 3.
Devotionem quæ excitent. 138, 24.
Devotio juvatur duplici diligentia. 150, 4-5.
Devotionis delectatio unde oriatur. 153, 10.
Devotio operativa est. 154, 12.
Devoevo verbum quid significet. 146, 3.
Vide ACTUS. XIV.

DEXTERA.

- Quo sensu Christus dicatur ad dexteram Dei se-
dere, vide CHRISTI LOCUS IN CÆLO. XIX.

DIABOLUS.

- Vide DÆMON. XIX.

DIACONUS.

- Vide SIMONIA. XIII.
Vide CLERICUS, et CASTITAS CLERICALIS. XV.
An peccet, officium suum in mortali exercendo.
Vide SACRAMENTUM in communi, § Minister. Vide
etiam SACRAMENTUM NOVE LEGIS, EUCHARISTIA,
BAPTISMUS, in § Minister. XX. XXI.

DIALECTICA.

- Dialectica an scientia practica, vel speculativa. III,
749, 14.

DICERE.

- Dicere dicit originem activam, seu actum intelli-
gendi notionalem. I, 775, 6.
Dicere et intelligere an distinguantur, et quo-
modo in creaturis. 554, 10.
Dicere et intelligere an sint inter se connexa, ita
ut unum prius alio sit. ib., 11.
Vide INTELLIGERE. I.

DIES.

- Sex dies creationis mundi quales intellexerit Au-
gustinus. III, 76, 32.
Opposita sententia communior et verior probatur
late. ib., 33 et seq.
Diei naturales creationis mundi sex fuisse sicut in
Genesi numerantur, late contra Cajetanum et
Canum. 81, 1 et seq.
Diei primæ opus, productio lucis fuit. 90, 1.
Vide etiam LUX. III.
Primum diem et mane et vesperam habuisse os-
tenditur. 106, 4.
Diei secundæ cur non addita benedictio. 127, 21.
Die septimo nihil a Deo productum. 166, 2.
Ejus diei requies, quo pacto intelligenda. ib., 5-6.
Ejusdem benedictio et sanctificatio qualis. 167, 8
et seq.
Diei acceptiones. XIV, 280, 2 et seq.
Quomodo 40 dies intercesserint inter Dominicam
resurrectionis Christi et festum Pentecostes.
XIX, 786, 7.

- Qua ratione intelligendum sit, quod Christus extiterit in corde terræ tribus diebus ac tribus noctibus. 795, 3.
 Dies dominicus cur solemnus in Ecclesia. 785, 4.
 Dies lustrici apud Romanos cum nomina pueris imponebantur. 255, 1.
 Dies cæremoniales Hebræorum a vespera usque ad vesperam incipiunt, et in quolibet duæ vesperæ numerantur. XX, 744, 17.
 Dies festi peculiare quibus modis possint institui. XXI, 940, 2.
 Dies azymorum. Vide AZYMA, et AZYMORUM DIES. XX.

DIES JUDICII.

- Diem Judicii in generali vident Angeli in Verbo. II, 654, 13.
 An etiam in particulari. 654, 14 et seq.
 In die Judicii generalis, supremi quoque Angeli descendunt cum Christo. 699, 47.
 Vide CHORUS. II.
 Post diem Judicii vicissitudinem pœnarum accidentalium patientur damnati homines. 1018, 29 — 1021, 39.
 Post diem Judicii habebunt Angeli augmentum gloriæ accidentalis. 674, 6 — 676, 9.

DIFFERENTIA.

- Differentia non semper dicit distinctionem in forma essentiali, sed aliquando in personali eam dicere potest. I, 616, 2-3.
 Differt una persona ab alia: cautius est hanc vitare locutionem nisi aliquid addas. ib., 3.
 Differentia inter nomen imaginis et filii. 747, 6.
 Differentia inter voluntatem et scientiam Dei ponitur. 779, 10.
 Differentiæ ultimæ et non ultimæ Scotica expositio rejicitur. XXV, 93, 5.
 Nulla differentia potest sumi a tota forma. ib.
 Differentia quatumvis ultima potest esse diversa ab alia, etsi cum illa in ratione entis conveniat. 98, 18.
 Differentia una ultima in unaquaque re necessario ponenda. 563, 21.
 Differentiæ intermediæ finito numero necessario clauduntur. 565, 24.
 Differentias omnes, quæ ad unius rei constitutionem concurrunt, esse inter se subordinatas, probabilius. ib., 26.
 Differentia, quatenus forma metaphysica dicitur, non habet causalitatem realem. 562, 15.
 Differentiæ distinctio a genere et specie. Vide PRÆDICATA ESSENTIALIA. XXV.
 Differentiæ abstractæ qualiter prædicentur inter se. Vide ABSTRACTIO. XXV.

- Differentia concipitur et prædicatur per modum formæ alteri adjacentis. XXVI, 336, 22.
 Differentia substantialis reductive tantum ponitur in prædicamento. 424, 14.

DIGNITAS.

- Dignitatem non ambiendi directe vel indirecte votum simplex emittunt professi Societatis. XVI, 876, 1.
 Sub qua forma. ib.
 Id esse maxime conveniens. 877, 3 et seq.
 In rarissimo casu cessare posse materiam hujus voti, eo quod majus bonum sit prælationem procurare. 879, 7-8.
 Quæ actiones ex vi hujus voti sint prohibitæ. ib., 9 et seq.
 Dignitas nomine, quid veniat in dicto voto. 884, 13.
 Quam pœnam incurrat hujus voti violator. 882, 16.
 Votum non ambiendi dignitates extra Societatem, quod professi Societatis emittunt, an obliget etiam illos qui jam dignitatem aliquam extra Societatem obtinent, et extra jus obedientiam vivunt. 895, 12.
 Votum non acceptandi dignitatem extra Societatem, quod professi Societatis emittunt, quam materiam habeat, etc., vide EPISCOPATUS. XVI.
 Ex vi hujus voti, an teneatur professus Societatis non acceptare etiam summum pontificatum absque præcepto ad id obligante. 895, 11 et seq.
 Dignitatem extra Societatem, præter summum pontificatum, acceptare non potest ullus religiosus Societatis etiam non professus, sine licentia sui Generalis, quam nec ipse dare potest, nisi Sedis Apostolicæ præcepto compulsus. 897, 17-18.
 Quod si dignitas offeratur ipsi Generali, nec ille eam acceptare potest absque licentia Societatis, quam ipsa etiam dare non potest, nisi præcepto Summi Pontificis adstricta. ib., 18.
 Dictos religiosos, etiam non professos, graviter obligari ad non acceptandam dignitatem absque legitima licentia. 898, 19.
 Et si acceptent, nullam esse talem acceptationem. ib., 20.
 Erit autem valida, si Generalis, etiam non coactus a Summo Pontifice, licentiam det. Et utrum etiam tunc sit licita. ib.
 Per pœnitentiam sæpe restituitur homo ad pristinam dignitatem ecclesiasticam. XXII, 272, 7.
 Non autem semper. ib., 8.
 Dignitas Episcopalis, vide EPISCOPUS. XXII.
 Recipiens de manu laici ecclesiasticam dignitatem et illam conferens, interdicuntur. XXIII bis, 265, 9.

DII GENTIUM.

Quomodo gentiles se habeant circa suos Deos, vide GENTILES. XIII.

Ignorantia invincibilis circa multitudinem deorum, vel nunquam datur, vel rarissime. 492, 4-2.

Dii, qui nominentur in Scriptura. XXIV, 616, 6.

DILECTIO.

Dilectio fuit actus primus divinæ voluntatis circa prædestinatos. I, 268, 32.

Dilectio Dei bifariam sumi potest. 281, 5.

Dilectio prædestinati sitne major, quam ea qua reprobis in gratia constitutus diligitur. ib., 2.

Non est in Patre duplex dilectio, una absoluta et alia relativa. 773, 6.

In Patre et Filio dicuntur correlativa simul dilectione. 776, 3.

Dilectio quotupliciter dicatur esse ex toto corde. II, 373, 3.

Dilectio sui honesta non impedit dilectionem erga Deum, vel alium Angelum. 373, 3 — 379, 14-15.

Dilectio sui per benevolentiam, et concupiscentiam, an et quomodo detur in Angelis et in Deo. 376, 4 et seq.

Diligi potest Deus ab Angelo, viribus naturæ amore concupiscentiæ. 381, 1.

Imo et amore amicitiae super omnia specie distincto a charitate supernaturali. 381, 2 — 414, 5.

Dilectio quotupliciter dicatur naturalis. 377, 7.

An omnibus illis modis detur in Angelo respectu Dei. 377, 7 — 381, 2 et seq.

Dilectione etiam naturalis ordinis magis inclinatur Angelus ad Deum, quam ad se diligendum. 382, 3.

Et tamen constantius se quam Deum diligit, et cur. 383, 6 — 384, 9.

Diligi Deum naturaliter, saltem amore concupiscentiæ, etiam quoad exercitium, qui putent. 383, 7.

Refelluntur. ib., 8 et seq.

Diligit Angelus alios præ aliis dilectione naturali. 386, 7 et seq.

Dilectio Dei super omnia, etiam ut auctoris naturæ, non stat cum mortali. 391, 13.

Diligatne Angelus seipsum necessario; alii aiunt. 373, 1.

Alii negant. ib., 2-3.

Vera sententia. 376, 6 et seq.

Vide alia verbo AMOR. II.

Dilectio Dei, vide LEX NATURALIS. V.

Vide AMOR, CHARITAS, CONTRITIO et DETESTATIO. IX.

Dilectio Dei de facto in peccatore cum convertitur nullam causat dispositionem physicam permanentem distinctam ab habitu quem Deus infundit. IX, 231, 3 et seq.

Dilectio Dei super omnia est dispositio ultima ad gratiam. 348 — 355.

Formalis dilectio Dei super omnia nonnunquam per accidens tantum sufficit ad justificationem cum virtuali tantum detestatione peccati. 412, 10.

Denominatio ab actu dilectionis præterito non est satis ut homo justus dicatur. 154, 28.

Dilectio Dei super omnia necessaria est ad obtinendam remissionem peccati extra sacramentum. XVII, 144, 10.

Dilectio Dei absolute dicta charitatis dilectionem significat. ib.

Dilectionis actus non concurrat ad remissionem peccati ut causa formalis seu ut dispositio. 157, 35.

Dilectionis actus perfecte convertit animam ad Deum conversione actuali, et sic formaliter expellit peccatum habituale. 162, 45.

Non vero conversione habituali opposita peccato habituali. ib.

Vide CHARITAS, CONTRITIO, AMOR. XVII.

DILIGENTIA.

Diligentia ad devotionem duplex. XIV, 150, 4-5.

DIMISSIO, ET DIMISSI E RELIGIONE.

Conveniens esse religioni Societatis habere potestatem dimittendi. XVI, 634, 1 et seq.

Dimitti posse religiosos non professos e Societate, si minus idonei sint, nullam habet injustitiam, neque est contra charitatem. ib., 4-5.

Neque est inconveniens quod multi e Societate dimitti possint. 656, 7 et seq.

Quæ causæ sufficiant ad dimittendum e Societate. 692, 11.

Quam justificata et certa debeat esse causa dimissionis scholastici approbati. 1138, 9 et seq.

Propter parentum indigentiam dimittere potest Societas non professos. 682, 13.

An ad id teneatur. ib., 14-15.

Dimissio coadjutorum formatorum e Societate graviores requirit causas quam scholasticorum.

Et quænam illæ esse possint. 918, 11.

An, et cur Societas scholasticos dimittat votis solutos. 656, 6.

Cætera pro solutione votorum in dimissione religiosi non professi e Societate, vide votum. XVI.

Utrum Societas ejusve Prælati possint pro sua libertate, et absque justa causa, valide dimittere non professos. 691, 7.

Laudabile regulariter non est suæ dimissioni consentire, etiam quando Societas consensum religiosi expectat ad eum dimittendum. 695, 15.

Licite tamen talis religiosus consentire potest. ib.

Dimissio tam professorum quam non professorum e Societate, an fieri possit absque judiciali pro-

cessu in probandis delictis vel causis ob quas dimissio fieri possit. 1136, 3 et seq.
 Dimissio religiosi professi e Societate, vide PROFESSUS. XVI.
 Dimissio religiosorum professorum universim e suis religionibus, vide RELIGIOSUS. XVI.

DIMISSORIÆ LITTERÆ.

Vide NOVITIUS, et SOCIETAS JESU. XV.

D. DIONYSIUS.

Divi Dionysii Areopagitæ libros, qui impie et impèrite negent ab eo editos. II, 13, 5, Prælud.

DIRECTA SUBJECTIO.

Directa subjectio et gubernatio quæ sit. XXIV. 224, 2 — 347, 1-2.

DISCIPULUS.

Discipulus Christi dupliciter quis dicitur. XV, 544, 4.

DISCORDIA.

Discordia irrationabilis interdum contrariatur charitati, interdum alteri virtuti. XII, 731, 2-3.
 Discordia ex suo genere est peccatum mortale, aliquando a mortali excusatur. 732, 4.
 Contentio quæ ex discordia oritur mala est pro qualitate discordiæ. ib., 5.

Vide CONTENTIO. XII.

Discordia in religionibus quam perniciosa. XVI, 948, 4.

Discordia in opinionibus et rerum gerendarum iudicio, qua ratione vitanda sit, ne charitati officiat. 951, 8.

Vide OPINIO. XVI.

DISCRETIO.

Discretio spirituum in quo consistat. VII, 161, 36.
 Discretionis spirituum quænam sit propria materia. 163, 41.

Discretionis spirituum iudicium an sit evidens, certum et infallibile. ib., 42 et seq.

Discretio spirituum erga alios securius quam erga seipsum versatur. 164, 44.

Discretionis spirituum gratia non est habitualis. 165, 46.

Regulariter solum tribuitur viris spiritualibus. ib.
 In Christo fuit, et quæ illa fuerit. XVII, 614, 7.

Quid sit et quomodo fuerit in B. Virgine. XIX, 310, 4.

Discretio spirituum humilitati debita. ib.

Quomodo fuerit in Joanne Baptista. 359, 5.

DISCURSUS.

Discursus ita est hominis naturalis, ut alius modus cognoscendi sit illi supra naturam. I, 75, 7 et seq.

Discurrere posse Angelos, etiam circa evidenter cognita, qui volint. II, 324, 1.

Esse omnino incapaces discursus, qui affirmant. 322, 3.

Probabilius Angelos non discurrere circa evidenter cognita. 323, 9 et seq.

Circa supernaturalia vero, et circa cognita invidenter, formaliter discurrere. 328, 18 et seq.

Hujus discursus quales sint præmissæ, et qualis conclusio. 329, 22 et seq.

Discursus etiam virtualis a divina scientia, et a beata visione excluditur. 324, 5.

Discursus causalitatis an tempus requirat. 324, 7-8.

Discursus successione in Angelis reperitur. ib., 6.

In quo differat a discursu causalitatis. ib.

Discursus potest antecedere ad fidem remote, et ut causa per accidens. XII, 174, 1 et seq.

Non autem ut causa per se, et proxima. 176, 5 et seq.

Vide CONCLUSIO. XII.

Discursus an sit prævius semper contemplationi. XIV, 161, 5 et seq.

DISPENSATIO.

An Pontifex possit dispensare in residentia Episcopi. V, 142, 21.

Dispensare in præceptis Decalogi nec Deus potest, potest tamen eorum materiam mutare. 148, 16 et seq.

Dispensare in voto an sit dispensare in jure naturæ. 151, 27.

Dispensare potest superior cum certa persona, relicta lege in sua vi circa alias. VI, 46, 2.

Dispensatio quid proprie significet. 47, 5.

Dispensatio est proprie actus jurisdictionis. 48, 6.

Dispensationis definitio. ib., 7.

Dispensatio ab absolute distinctione distinguitur. 49, 9.

Dispensatio a simplici licentia differt. ib., 11.

Dispensationis materia quænam sit. 55, 3.

Dispensatio non versatur necessario circa personam. 56, 8.

Dispensatio tacita et expressa. 58, 1.

Dispensatio expressa nulla determinata verba requirit. ib., 2.

Dispensatio ad suum valorem non requirit scripturam. 59, 4.

Dispensatio per quem sit impetranda. ib., 5-6.

Dispensatio potest a Prælo motu proprio concedi. 60, 8.

Dispensatio regulariter conceditur ad petitionem alicujus. 61, 10.

Dispensatio tacita in quibus admittenda. ib., 11.

Dispensatio tacita quibus modis colligenda. 62, 17.

Dispensandi potestas ordinaria et delegata. 66, 1.

Dispensandi potestas ordinaria apud quem restat. ib., 2.

- Dispensandi potestas includit commutandi potestatem, vide POTESTAS. V.
- Dispensandi facultas, media supplicatione obtenta, est odiosa. 78, 5.
- Dispensatio concessa ad petitionem supplicantis, quomodo datur. 79, 6.
- Dispensandi facultas pro persona certa, vel pro personis certis, est stricti juris. ib., 7.
- Dispensandi facultas generalis in aliqua lege, sine expressione personarum, est favorabilis. 81, 11.
- Dispensationis causa finalis. 82, 1.
- Dispensare sine causa an sit licitum. ib., 3.
- Dispensare sine causa quodnam peccatum in supremo principe. 84, 9.
- Dispensationis licitæ qualis causa esse debet. 86, 14.
- Dispensatio juris publici et privati quando dicitur. 87, 17.
- Dispensatio respicit bonum commune. ib., 18.
- Dispensatio voluntaria et necessaria, quando. ib.
- Dispensatio quæ tacite concedi potest, aliquando dicitur ex justitia. 88, 20.
- Dispensatio debita ex præcepto, ex officio, ex misericordia. ib., 21-22.
- Dispensatio ex causa extrinseca et intrinseca. 89, 24.
- Dispensatio justa semper requirit aliquam causam. 90, 26.
- Dispensans inferior in lege superioris sine causa, non valide dispensat. ib., 1.
- Dispensatio in lege sua est valida sine causa. 91, 6.
- Dispensationis vis ab auctore legis pendet. 92, 6.
- Dispensatio quam legislator sibi concedit sine justa causa, nulla est. 96, 17.
- Quomodo superior in lege inferioris dispensare potest sine causa. ib., 20.
- Dispensatio quot modis irrita; tribus. 98, 4.—103, 1.
- Dispensatio ex taciturnitate veri vel narratione falsi invalida fit. 103, 7.
- Dispensans in lege superioris quem scit dispensationem negasse, an valide dispensat. 107, 6.
- An taciturnitas prioris dispensationis obtentæ reddat posteriorem invalidam. ib., 1.
- Dispensatio super irregularitate, quando valet. 112, 15.
- Dispensatio in uno vinculo tacitis aliis, an sit valida. 114, 1 et seq.
- In habente simul votum castitatis et religionis, quomodo valeat circa unum dispensatio, tacito alio. 116, 7.
- Dispensatio in matrimonio ante notitiam ejus, an operetur. 332, 26.
- Dispensatio in præceptis Ecclesiæ, quando valeat ubique. 339, 15.
- Dispensatio data pro tempore finito, quando possit revocari. 410, 16.
- Dispensatio in votis, juramentis, et matrimonio rato, an relaxet aliquod jus divinum. 586, 20.
- Dispensatio in consecrando pane sine calice, an admittenda. 587, 22.
- Dispensationis effectus, quis. 51, 1.
- Dispensationis præcipuus effectus est vinculum tollere in conscientia. ib., 2.
- Dispensatio formaliter non potest obligare ad actum contrarium legi in qua fit dispensatio. ib., 3.
- Dispensatio plena seu totalis, semiplena seu partialis. 52, 6.
- Dispensatio an habeat effectum ante notitiam dispensati. 53, 8.
- Dispensationis effectus per se et per accidens. ib., 9.
- Dispensatio an stricte intelligenda sit. ib., 10.
- An Pontifex possit dispensare in jure divino positivo. XIII, 136, 4.
- Dispensatio in decimis requirit justam causam, data tamen sine illa adhuc est valida. 138, 12-13.
- De dispensatione ad laborandum in festo, vide FESTI DIEI LABOREM QUE EXCUSANT. XIII.
- Prælati dispensatio sine causa valida est in lege propria, secus in lege superioris. 376, 3.
- Non omnis causa sufficiens ad dispensationem sufficit ad tollendam per se obligationem. ib.
- Non est necessarium ut prælatus semper, quando dispensat, cognoscat causam. 378, 13.
- Potest prælatus, quando dispensat ad laborandum in festo, obligationem eleemosynæ imponere, id tamen non est opus. 378, 10.
- Dispensatio Dei, an possit cadere in præceptum naturale. 637, 10.
- Dispensatio, vide SIMONIA. XIII.
- Dispensatio circa simoniam, vide SIMONIÆ DISPENSATIO. XIII.
- Dispensatio, et absolutio, in quo distinguantur. 1012, 3.
- Dispensare potest Papa cum beneficiato circa recitandi obligationem. XIV, 425, 37 et seq.
- Dispensare an possint alii Prælati præter Papam circa recitationem. 426, 41.
- Dispensatio juramenti quomodo differat a relaxatione. 652, 2.
- Vide JURAMENTUM. XIV.
- Dispensatio non solum requiritur ad omittendum votum, sed etiam ad differendum. 1035, 2.
- Vide VOTI DISPENSATIO. XIV.
- Dispensatio in jure humano sine causa data, valida est. XV, 105, 7.
- Dispensari potest cum persona religiosa super voto religionis arctioris. 465, 18.
- Non autem in professione cum subdito. 468, 3 et seq.
- Excepto Pontifice, qui dispensare potest in professione. 474, 5 et seq.
- Dispensare etiam potest in solemnitate voti, non ita in ipso voto. 481, 6.
- Major causa requiritur ad dispensandum in pro-

- fessione religiosa, quam in votis simplicibus inde sumptis. 481, 7.
- Dispensari quomodo a Pontifice possit in matrimonio rato. 486, 21.
- Dispensari non possunt vota scholarium Societatis. 488, 26.
- Dispensare poterant Episcopi ante reservationem votorum. 489, 2.
- Potestas dispensandi in votis quo jure competat Episcopis. 489, 3.
- An sicut urgente gravi necessitate potest Episcopus dispensare in votis Pontifici reservatis, possit etiam in professione. 489, 4.
- Dispensari non potest ab Episcopo in matrimonio rato. 490, 5.
- Causa sufficiens ut Papa dispense concedendo professis transire ad laxiorem religionem, quæ. 506, 11.
- Ad dispensationem validam et licitam in voto castitatis causa justa requiritur. 696, 10—816, 5.
- Dispensare potest Episcopus quoad licentiam consummandi et quoad votum castitatis. 713, 7.
- In voto simplici castitatis solus Papa jure ordinario dispense. 731, 1.
- Communi opinione conceditur Episcopis potestas quasi ordinaria ad dispensandum, et commutandum votum castitatis, urgente necessitate. *ib.*
- Dispensare non potest Episcopus in voto castitatis, quando in casu urgentis necessitatis subvenire alio modo potest. 755, 13.
- In eo tamen casu aliqualem dispensationem concedere potest in usu voti. *ib.*
- Potestas religiosis concessa, ad dispensandum in votis, non extenditur ad dispensandum cum conjugate ad petendum debitum, nisi exprimitur. 756, 13.
- In casu necessitatis, Episcopus dispensare potest cum habente votum, ad petendum debitum tantum, et ad nihil aliud. 756, 16.
- Episcopus, quamvis detur causa, dispensare non potest cum conjugato in toto voto castitatis, sed tantum ad petendum debitum. 756, 17.
- Idem dicendum de habentibus privilegium ad dispensandum in petendo debito. *ib.*
- Dispensare Episcopus potest circa votum non petendi debitum. 757, 18.
- Nisi in casu gravis necessitatis, ubi ad petendum et reddendum debitum dispensare potest. 757, 21.
- Eodem modo dispensare potest cum uno tantum conjugate. 758, 22.
- In nullo casu dispensare totaliter potest in voto castitatis. 759, 26.
- Diaconi olim ex dispensatione ordinabantur, quamvis nollent abstinere a futuro matrimonio. 783, 5.
- Dispensari potest ab Ecclesia votum sacri ordinis. 816, 3.
- Valida simul et injusta potest esse hæc dispensatio. 816, 4.
- Clericus in sacris sine causa dispensatus valide init matrimonium, nequit tamen licite petere debitum. 817, 6.
- Hanc dispensationem etiam validam esse quoad voti obligationem nonnulli opinantur. 817, 7.
- Dispensari utrum possit ad usum conjugii pariter et ordinis sacri. 817, 9.
- Papa dispensare potest in voto solemnem castitatis, dispensando in ipso statu, et professione religiosa. 836, 1 et seq.
- Per dispensationem obligatio voti obedientie tollitur. 887, 17.
- An et quomodo dispensare superior valeat. 887, 18.
- Ut Episcopus dispense et sibi reserve, an semper requiratur causa legitima. 887, 19.
- Vide EPISCOPUS, PROFESSIO, VOTUM RELIGIONIS, PAUPERIAS simplex et solemnem, CASTITAS simplex et solemnem, CASTITAS clericalis, MATRIMONIUM, et SOCIETAS JESU. XV.
- Dispensatio in quo differat ab absolutione. XVI, 1002, 48.
- In quo item differat a licentia Superioris. 176, 43.
- Utrum aliquando licentia involvat aliquam rationem dispensationis. 177, 46.
- Dispensatio non requirit distinctionem inter dispensatum, et dispensantem. 184, 4.
- Dispensandi potestatem ordinariam habent omnes Prælati religionum exemptarum erga suos subditos religiosos. 160, 1.
- An possint dispensare cum suis subditis in omnibus casibus in quibus Episcopi possunt cum suis subditis, et quanta sit hujusmodi potestas. 161 2 et seq.
- An ratione suorum privilegiorum habeant majorem potestatem dispensandi cum suis subditis, quam Episcopi cum suis. 163, 9.
- Dispensationis materia ad quatuor capita reducit, et an in omnibus possint Prælati regulares cum suis subditis dispensare. 164, 10 et seq.
- Utrum possint dicti Prælati dispensare cum suis subditis in omnibus votis, an aliqua sint excipienda. 164, 10.
- Utrum specialiter dispensare possint in votis peculiaribus suæ religionis, seu status, præter tria substantialia. 170, 27 et seq.
- Dispensatio in voto sine justa causa semper est invalida, etiamsi concedatur a Summo Pontifice. 347, 21.
- Vide VOTUM. XVI.
- Dispensarene possint Prælati regulares in suorum subditorum irregularitatibus; et quænam illæ sint. 165, 11.
- An possint religiosi exempti dispensari ab Episcopis in irregularitatibus reservatis, in quibus spe-

- ciali jure, et seclusis religiosorum privilegiis, soli Episcopi possunt dispensare. ib., 12.
- Et an ad hujusmodi dispensationem sit necessaria licentia Prælati regularis, vel saltem ne ab eo prohibeatur. ib., 13.
- An possit religiosus dispensari in irregularitatibus aut in aliis materiis ab Episcopo, si ejus Prælati regularis similem habeat potestatem in suis privilegiis. 166, 14.
- Utrum, et in quibus præceptis ecclesiasticis possint Prælati regulares dispensare cum suis subditis. 167, 18 et seq.
- An possint in omnibus et solis præceptis ecclesiasticis dispensare in quibus Episcopi jure communi dispensare possunt. 168, 20.
- An etiam in iis in quibus ex solo jure speciali Episcopi dispensare possunt. ib., 21 et seq.
- An seclusis privilegiis possint dispensare in interstitiis Ordinum cum suis subditis. ib.
- Dispensare in regula an possint Superiores regulares cum suis subditis. 170, 25.
- In regulis substantialibus suæ religionis, qua tales sunt, dispensare non possunt dicti prælati. 175, 41.
- Possunt tamen dispensare in eisdem pro aliquibus casibus aut personis in particulari. ib.
- Dispensatio in regulis religionis concessa a Prælati sine justa causa, valida non est. ib., 42.
- Et sic dispensatus non excusabitur a culpa et pœna annexa, nisi bona fides eum excuset. 176, 43.
- Quomodo, et a quo sit puniendus. ib., 44.
- Erit tamen valida dispensatio, sive in regula, sive in qualibet ordinatione, etiam sine justa causa, si concedatur ab ipso conditore, aut a potente eam condere vel abrogare. 175, 42.
- Dispensare in lege potest sæpe qui non potest eam tollere; in voto autem secus contingit; et unde hæc differentia proveniat. 173, 36.
- Superiores regulares tantum dispensare possunt, quantum ex jure communi, privilegio, aut regula eis concessum est. 177, 1.
- Dispensandi potestas duplex esse potest in Prælati religionis; altera dominativa, altera jurisdictionis. Et undenam utraque proveniat. 179, 7 et seq.
- Prælatæ et prælati non exempti solam habent dominativam, quæ resultat ex voto obedientiæ subditorum. ib., 7 — 181, 11.
- An dicenda sit proprie potestas dispensativa, et quantum extendatur. 180, 8.
- Prælati vero exempti utramque potestatem habent dispensandi. ib., 9.
- Utrum Abbates antiqui non exempti aliquam jurisdictionem habuerint ad dispensandum. 181, 11.
- Quibus religionis Prælati concessa sit jurisdictionalis dispensandi potestas. ib., 12 et seq.
- Quanta sit in singulis hujusmodi potestas ex vi juris communis. 182, 14.
- Quanta ex vi juris specialis. ib., 15 et seq.
- Cum quibus personis Prælati religionum dispensare possint. 183, 1 et seq.
- An possint dispensare cum seipsis in omnibus in quibus possunt cum subditis. 184, 3 et seq.
- An et in quibus materiis possint Prælati regulares dispensare cum novitiis, seclusis privilegiis. 186, 8-9.
- An possint etiam dispensare cum familiaribus et famulis, seclusis privilegiis. ib., 10.
- Dispensatio quoties ab inferiori datur in jure superioris, est de substantia ejus ut fiat ex justa causa. XXII, 1118, 4-5.
- Cur dispensatio in humano jure absque causa sit valida, non in divino. 1120, 11.
- Dispensare in divino jure, et agere contra illud, non sunt idem. 1122, 14.
- Potest interdum Prælati secum dispensare. 1066, 20.

DISPOSITIO.

- Dispositiones variantur variatis effectibus prædestinationis. I, 355, 3 et seq.
- Dispositio bifariam accipitur. ib.
- Dispositio remota ad gratiam, si talis sit ut quoquomodo ad justificantis gratiæ consecutionem cooperetur, prædestinationis effectus est. 468, 14.
- Dispositio naturæ, bonave complexio speciali Dei cura provisiva, etsi naturalis sit, prædestinationis est effectus, non solum per modum subjecti, sed etiam quoad medium. 473, 10.
- Dispositio proxima ad gratiam sanctificantem nullus actus naturæ viribus factus poterit esse. VII, 546, 25 — 561, 2 et seq.
- Ad primam gratiam auxiliantem non potest homo se disponere. 717, 8.
- Nec ad primam gratiam sanctificantem dispositione supernaturali. ib.
- Dispositio ad gratiam, vide GRATIA. IX.
- Dispositio duplex est, una præparans ad formam, altera consequens. IX, 382, 9.
- Dispositio physica ad formam in omni recipiente necessaria est. 331, 7.
- Quæ necessaria est ad formæ introductionem, saltem in aliquo gradu necessaria est ad ejus conservationem. ib.
- Inter ultimam dispositionem et infusionem gratiæ nulla temporis mora intercedit. 442, 5.
- Quæ dispositio necessaria sit ad conservationem justitiæ. 659, 20.
- Dispositio ad unionem hypostaticam cum qua illa habeat naturalem connexionem, dari non potest. XVII, 390, 1.
- Neque est aliqua dispositio ita necessaria, ut ad unionem necessario supponatur. 391, 2.

Dispositio ut ornamentum humanitatis vel animæ
Verbo unienæ a quibusdam Theologis statui-
tur. ib., 4.

Sed revera nulla est, neque in corpore, neque in
tota humanitate. 392, 5 et seq.

Dispositiones cur ad unionem necessariæ non fue-
rint. 394, 11.

Dispositionis physicæ essentia in quo consistat, et
in quo a dispositione morali differat. 395, 13.

Dispositio moralis quæ sit. 397, 14-15.

Dispositio ut vera sit, necesse est ut ex se præ-
supponi possit secundum existentiam ad id ad
quò disponit. ib., 15.

Dispositio supernaturalis et libera, ad effectum
supernaturalem, meretur illum saltem de con-
gruo. 418, 9.

Dispositio ad gratiam in Christo non fuit præpa-
rans, sed consequens et ornans. XVIII, 343, 12.

Dispositiones manent in instanti generationis, si
autem corrumpuntur, non possunt effective con-
currere ad generationem. XX, 130, 14.

Dispositio moralis non petit esse in eodem imme-
diato subjecto in quo est forma. 205, 6.

Quæ dispositiones ad sacramentum in genere, et
ad quodlibet in particulari. Vide in genere, et
in singulis, § Dispositio. XX, XXI.

Dispositio vera proprius ad formalem causam re-
ducenda quam ad materialem. XXV, 393, 16.

Dispositiones ad formam nequaquam ab ea effec-
tive procedere possunt. 480, 28.

Dispositio, quæ immediate ante præcessit, non po-
test instrumentaliter attingere educationem for-
mæ. 481, 31.

Dispositiones requiruntur in materia non solum ad
expellendam formam, et contrarias dispositio-
nes, sed ad determinandam illam ad hanc for-
mam. 482, 32-33.

Dispositiones ad formam non possunt in instanti
generationis ab ea per naturalem resultantiam
emanare, licet postea probabile sit hoc efficien-
tiæ modo conservari. 618, 11-12.

Dispositio secundum Aristotelem est ordo haben-
tis partes; quod exponitur. XXVI, 611, 5 et seq.

Dispositio, quæ est species qualitatis, non dicit
solam positionem partium in loco, sed affectio-
nem corporis, vel animi ordinantis illas secun-
dum formam aut virtutem. 612, 8.

Dispositio passiva non est idem quod potentia
passiva. XXVI, 639, 6.

Vide ACCIDENS. XXV.

DISPUTATIO.

Disputatio de fide alia materialis, formalis altera,
et quid utraque. XII, 493, 1.

Disputatio materialis de se licita est, et quid ad
hoc requiratur. ib., 2.

Disputatio ex dubio orta intrinsece mala est. ib.
Disputare cum hæreticis pro fide tuenda lauda-
bile. 494, 5 et seq.

Ut liceat multæ circumstantiæ observandæ. 495,
8 et seq.

Disputatio hæc cum hæreticis aliquando obliga-
toria sæpe etiam prohibita. 499, 16.

Disputare contra hæreticos laicis interdictum,
496, 9.

An etiam laicis religiosis. ib., 10.

Quid de laico alioquin docto. 497, 11.

DISSUETUDO.

Ut dissuetudo sit, quid requiratur. VI, 202, 8.

DISTANTIA.

Distantia vel propinquitas necessario datur, inter
duo, licet sola existant. II, 434, 6.

Distantiam non dari in spiritualibus, nisi ratione
corporalium, qui contendant. 454, 1-2.

Competere tamen per se ipsis spiritualibus extre-
mis concluditur. 455, 3 et seq.

Distantiæ, vel propinquitatis proprium fundamen-
tum quodnam sit. ib., 6.

Ut reales relationes sint, non requirunt interval-
lum reale, sed extrema. ib.

Distant res diversæ non semper reali intervallo;
secus diversæ partes ejusdem rei. 456, 8-9.

Distantia et propinquitas non fundantur solum in
extremitatibus rerum, quæ distantes vel propin-
quæ denominantur, sed in totis ipsis rebus,
unde inter spiritualia extrema fundari possunt.
457, 10-11.

Distantiæ et propinquitatis denominationes non
sunt pure extrinsecæ, etiam in spiritibus. 485, 5.

Distantia localis an definita requiratur ad locu-
tionem inter Angelos. 261, 14-14.

Duplex, alia localis, alia quantitativa, quidque
utraque sit. XXI, 76, 27.

Non attenditur proprie secundum entitatem, sed
secundum locum. 95, 11.

Distantia agentis a passo, et an possit agi in dis-
tans. Vide AGENS. XXV.

DISTINCTIO.

Distinctionem significantia sunt in triplici diffe-
rentia. I, 616, 1.

Distinctionem in forma essentiali differentia non
semper dicit, sed aliquando in personali dicere
potest. 616, 3.

Distinctio rationis in divinis excellentiam divinæ
simplicitatis indicat. 627, 14.

In quo consistat actualiter, et fundamentaliter. ib.
Quid sit hæc actualis distinctio. ib., 15.

- Distinctio rationis in attributis per habitudinem, aut proportionem ad effectus, aut proprietates actualem distinctionem habentes in creaturis. *ib.*, 16.
- Distinctio rationis, quæ in divinis est, non fit a Deo, quamvis cognoscat esse factibilem ab intellectu. *ib.*, 17.
- Distinctio actualis inter spirationem et paternitatem ratione completur, atque inter eandem etiam spirationem et filiationem. 661, 6.
- Distinctio præsupponitur inter personas, cum in alia esse dicitur. 630, 6.
- Distinctio, ut sic, non dicit formaliter perfectionem, supponit tamen illam. 590, 5.
- Hoc modo intra Deum reperitur. *ib.*
- Distinctio in divinis personis quo pacto dici possit summa. *ib.*
- Distinctio per solam rationem non repugnat simpliciter divinæ. 15, 8.
- Distinctio actualis in re, aut est modalis, aut realis. 32, 4 et seq.
- Deus nec entia rationis, nec distinctionem fingit. 40, 6.
- Eam distinctionem quomodo cognoscat. *ib.*, 7.
- Distinctio rationis etiam in creaturis datur. *ib.*, 9.
- Quæ sufficiant ad distinctionem rationis. *ib.*
- Distinctionem rationis in rebus, an et quomodo efficere possint Angeli. II, 143, 9.
- Distinctio specifica et numerica, vide ANGELORUM MULTITUDO. II.
- Distinctio specifica actuum unde desumenda. VII, 635, 23.
- In voluntatis actibus, quomodo ab objecto formali desumatur. 636, 27.
- Vide ACUS. VII.
- Præter res inter quas versatur, solum addit negationem. XXI, 72, 20.
- Distinctionem realem dari, dividique in positivam et negativam, et quid utraque sit. XXV, 250, 1-2.
- Ad distinctionem realem nihil referre prædicamentalem relationem quæ ex ipsa consequitur. 250, 3.
- Distinctionem rationis dari, ut certum statuitur. 251, 4.
- Ejusque divisio in distinctionem rationis, ratiocinantis, et ratiocinatæ exponitur. *ib.*, 4-5.
- Distinctio rationis non requirit entia rationis ut extrema, nec ab illis denominatur; potest tamen circa illa versari. *ib.*, 6.
- Distinctio rationis, alia intrinseca, alia extrinseca. 252, 7.
- ib.*, 8.
- Distinctionis rationis quænam origo. *ib.*, 8.
- Distinctio media inter realem rei a re, et rationis, necessario admittenda, quæ formalis ex natura rei, et melius modalis appellatur. 255, 16.
- Distinctio omnis, vel modalis, vel realis, vel rationis est. 257, 24.
- Distinctio essentialis propriissime sumpta includitur in reali; cum illa tamen non convertitur. 258, 22.
- Distinctio realis intervenit inter res inter se unitas, vel alicui tertio, sive entia completa, sive incompleta sint, partes heterogeneæ vel homogeneæ. *ib.*, 22-23.
- Distinctio potentialis, quam partes homogeneæ habent, quatenus sint separabiles, et distinguibiles ut completa entia, realis distinctio est. *ib.*, 23.
- Distinctio includentis ab incluso realis et modalis esse potest, imo et rationis. 259, 24.
- Distingui plusquam ratione ratiocinata necesse est, quæ a parte rei separari possunt, et aliquod sine alio manere. 261, 2.
- Distinctione tantum modalis quænam distinguantur. 263, 6.
- Distinctionis realis extremorum evidens signum est mutua eorum separatio, vel quoad unionem, vel quoad existentiam, non tamen est adæquatam. 264, 9.
- Distinctio rerum per distinctiones existentiarum non colligitur. 266, 13-14.
- Nec ex diversitate actionum. *ib.*, 15-16.
- Distingui realiter ea quorum alterum se habet ut producens, alterum ut productum, quo sensu verum. 268, 19.
- Distinctio realis qualiter investiganda in iis quæ nondum fuerunt divinitus separata. 269, 21.
- Distincta realiter mutuo separari possunt, si in esse servantur. *ib.*, 22.
- Imo destrui unum potest alio manente, nisi inter ea essentialis habitudo aut dependentia versetur. 270, 24.
- Distinctionem ex natura rei non recte ex conceptuum nostrorum diversitate inferri, in Deo et in creaturis ostenditur. 85, 11.
- Distinctionis rationis ratiocinantis, et ratiocinata, quæ signa. 271, 28.
- Distingui, differre, et esse diversum, quid sint et qualiter inter se comparentur. 273, 6.

DISTRACTIO.

- Distractio in oratione mentali an sit peccatum. XIV, 136, 18.
- Distractio ut sit involuntaria, quid requiratur. *ib.*, 19.
- Distractio voluntaria in oratione vocali, quod peccatum. 227, 13.
- Distractio voluntaria in choro, quando peccatum. 340, 8 et seq.
- Distractio voluntaria in recitantibus ex obligatione, quando, et quod peccatum. 404, 19 et seq.
- Distractio voluntaria in causa, quod peccatum. 405, 23.

Distractio quando videatur esse cum proposito non recitandi iterum. 407, 30-31.
 Distractio voluntaria inducit obligationem restituendi. ib., 32.

DISTRIBUTIO.

Distributiones an debeant dari non canentibus in choro. XIV, 326, 40.
 Distributiones amittit qui fingit causas ut absit a choro. 334, 9.
 Distributiones non videtur amittere qui recitat voluntarie distractus. 341, 12.
 Distributiones ad recitandi obligationem sufficient. 365, 8.
 Distributiones quatenus amittit qui non recitat. 434, 11.

DISTRIBUTIO, SEU DISTRIBUTIVÆ JUSTITIÆ ÆQUITAS.

Distributio honorum monasterii, qua æquitate facienda a Prælato in victu, vestitu. XVI, 245, 40.
 Distributivæ justitiæ æquitas in muneribus religionis distribuendis sub gravi obligatione a Superioribus religionis servanda est. 954, 18.

DIVERSITAS.

Diversitatis vox in divinis quare vitetur. I, 616, 4.
 Vide DISTINCTIO. I.

DIVERSORIUM.

Diversorium in quo natus Christus, quale. XIX, 219, 8.

DIVINATIO.

Quid sit. XIII, 499, 2.
 Est peccaminosa et prohibita. 500, 3 — 502, 11.
 Ejus malitia consistit in inquirenda occulta cognitione interventu dæmonis. 500, 5.
 Cognitio per divinationem a dæmone petitur. 502, 10.
 Varii modi petendi a dæmone cognitionem, et discendi ab illo. 503, 1.
 Per Pythones solent homines consulere dæmonem. ib., 2.
 Cæremoniæ, quibus dæmon futura pronunciat, sunt ab eo traditæ. 504, 3.
 Varia divinandi genera explicantur. ib.
 Quo pacto dæmones varias species divinationis conducentes sensibus objiciant. 504, 4.
 Alia divinandi genera explicantur. ib., 5.
 Postulare a dæmone scientiam rerum per se occultarum est gravissima inter divinationes. 506, 40.
 Qui hoc petit, recognoscit in dæmone divinam excellentiam. ib.
 Quamcumque societatem cum dæmone inire, est grave peccatum. 510, 19.

In consultatione dæmonis quæ sint malitiæ. ib., 20.
 Quando in divinatione committatur idololatria. ib., 22.
 Ad divinationem sufficit implicitum pactum. 511, 1.
 Quando detur pactum implicitum in divinatione. 512, 2.

Quale debeat esse medium inquisitionis, ne illa sit divinativa. ib.
 Cognitio occultorum a Deo indita non dicitur divinatio, sed prophetia. 499, 2.
 Species divinationis quomodo distinguantur. 513, 5.
 Si quis utatur signo divinationis otiose, non cum animo adhibendi fidem, peccat venialiter. 515, 11.
 Solus dæmon est auctor impositionis signi divinatorii. 516, 15.
 Doctrinam hanc in libris scriptam qui addiscunt, docentur a dæmone. ib.
 Qui utitur signis divinatoriis expresse intendendo non habere pactum cum dæmone, habet illud implicite. 517, 17.
 Qui crediderit hæc signa esse a Deo, excusatur ex ignorantia. 517, 18.
 Artes divinandi positivæ probantur esse a dæmone. 517, 19.
 Divinatio per pactum expressum non differt specie ab ea quæ fit per implicitum. 519, 1.
 Observationes vanæ rerum occurrentium reducuntur ad divinationem. 519, 5.
 Sunt peccata mortalia, licet aliquando ex ignorantia possint esse venialia. 519, 6.
 Divinationes sunt intrinsece malæ. 520, 8.
 Eliezer servus Abrahæ non commisit peccatum divinationis. 520, 9.
 Neque Jonathas, neque David. 521, 10-11.
 Chiromantia, alia bona, alia vana est. 522, 14.
 Prædicere futura, quæ pendent a libertate, est peccatum in Scriptura maxime prohibitum. 528, 13.
 In jure prohibetur, et a Patribus reprehenditur. 528, 13 et seq.

DIVINATIO EX ASTRIS.

Error asserentium hanc artem fuisse licitam usque ad tempus quo Christus fuit a Magis adoratus. XIII, 528, 16.
 Cognoscere eventus liberos per astra, ut signa, est superstitiosum. 531, 21.
 Cur non possit quis uti arte divinandi per astra a dæmone docta, possit tamen uti philosophia ab eodem tradita. 531, 22.
 Error asserentium astra esse signa a Deo imposita. 532, 23.
 Ex astris non potest prædici voluntas divina. 533, 26.
 Præterita etiam, vel præsentia, non cognoscuntur ex astris. 533, 27.

Effectus casuales non liberos ex astris prædicere, est superstitione divinativa. 334, 28.
 Non solum non possunt prædici ut certi, sed nec ut probabiliter eventuri ex solis astris. 334, 29.
 Qui ita prædicit jure ecclesiastico damnatur, et gravem culpam divinationis committit. 333, 30.

DIVINITAS, DIVINUM.

Divinitas trium personarum realiter distinctarum non repugnat unitati Dei. I, 589, 5.
 De Divinitatis essentia est esse communicabilem tribus personis. 633, 3.
 In divinis est una res vere absoluta, et vere relativa sine distinctione inter se. 628, 19.
 Divina bonitas non est attributum particulare, et quid sit. IV, 52, 4.
 Divinitas non potest immediate perficere essentiam animæ. 62, 21.
 Nata dicenda non est. XIX, 194, 6.
 Non est separata a Christi corpore et anima in ejus morte. 633, 4.

DIVISIO.

Divisionis vox in divinis quomodo admitti possit. I, 616, 4.
 Divisio actus in bonum et malum, et indifferentem, est essentialis et adæquata. IV, 417, 6.
 Divisio actus exterioris in bonum et malum, et subjecti in accidentia. 428, 13.
 Divisio dupliciter dicitur immediata. XXVI, 506, 7.
 Divisiones entis, accidentis et similes, vide in propriis locis.

DIVITES, DIVITIE.

Divites baptizatos, nisi omnibus renuntiaverint, salvari non posse, commentus est Cælestius, in libr. August., cap. 20. VII, 346.
 Divites quando et quomodo tenentur ad eleemosynam, vide ELEMOSYNA. XII.
 Divitiarum amor et possessio, quæ mala secum afferant. XV, 549, 7.
 Divitiarum bonus usus est difficilis. ib., 8.
 Divitiarum nomine quid comprehendatur. 339, 9.

DIVORTIUM.

Vide CONJUGES. XVI.

DOCENDI USUS, ET DOCTRINA.

Docendi actus an et qua ratione spectet etiam ad vitam contemplativam. XVI, 437, 16.
 Usus docendi Societatis non solum majores litteras, sed etiam prima linguarum rudimenta, quam laudabile. 572, 11.
 Doctrinæ novitas plerumque vitanda, antiquitas amplectenda et illustranda. 814, 8.
 Docere pueros christianam doctrinam possunt no-

viti Societatis, quamvis primam tonsuram non habeant, neque id prædicatio censetur. 980, 31.
 Cætera pro doctrina christiana pueros edocenda, vide PUERORUM INSTITUTIO. XVI.
 Vide etiam STUDIA. XVI.

DOCTORATUS.

Gradus Doctoratus excommunicato datus validus et ratus est. XXIII, 431, 4.
 Princeps temporalis excommunicatus non privatur dominio in subditos. 445, 3.

DOCTORES.

Doctorum consensus magnam habet auctoritatem. VI, 3, 6.

DOCTRINA.

Alta est et remota a sensibus doctrina qua Pater interior docet. X, 404, 3.
 Doctrina supernaturalis, quæ. XIII, 722, 1.

DOGMATISTA.

Dogmatistæ hæretici an recipiendi, etsi vere convertantur. XII, 383, 9 et seq.
 Dogmatista non est, qui unum, vel alterum pervertit. 584, 11.
 Dogmatista præse sumptus, quis dicatur. ib.
 Dogmatistis, si vere eos pœniteat, non deneganda absolutio et eucharistia ante mortem. 584, 12.

DOLOR.

Dolor formaliter est actus appetitus. II, 1024, 10.
 Esse actum potentiae cognoscentis falso dixit Ægidius. 1024, 8.
 Impugnatur. 1025, 9-10.
 Doloriferam qualitatem in spiritibus imprimit ignis inferni. 1047, 44 et seq.
 Dolent dæmones, quod Deum aliquando amaverint. 411, 26.
 Dolor ubi resideat. III, 765, 5 et seq.
 Quodnam illius objectum. 766, 8 et seq.
 Dolor appetitus cur non pendeat ab imperio voluntatis, itemque delectatio. IV, 272, 4.
 Dolere de præcepto an liceat. XIV, 1043, 6.
 Dolor sensibilis formaliter consistit in quodam actu appetitus, quo veluti contristatur, et fugit corporis læsionem. XVIII, 205, 1.
 Dolorem fuisse in Christo de fide est. ib.
 De doloribus Christi, vide CHRISTI DOLOR. XIX.
 Unde causetur. XIX, 214, 2.
 In potentia animæ recipitur, cujus actus vitalis est. 528, 1.
 Magnitudo doloris unde causetur. 536, 9.
 Unde sumat diversitatem specificam. ib., 10.
 Dolor et satisfactio, ut sunt partes sacramenti pœnitentiæ, in quo differant. XXII, 435, 9.

- Dolor peccatorum ad confessionem necessarius debet esse universalis de omnibus peccatis confessis. 443, 22.
- Dolor de peccatis potest tempore antecedere confessionem. 445, 28.
- Non tamen est necesse, sed potest subsequi. 446, 29.
- Debet tamen formali, vel virtuali intentione, ad confessionem referri. 445, 28.
- Non requiritur minor dolor de peccatis ad valorem sacramenti pœnitentiæ quam ad effectum. 450, 41.

DOLUS.

- Dolus et error in quo differant. XIV, 546, 2.
- Dolus an invalidet juramentum. 547, 5.
- Vide JURAMENTUM. XIV.
- Dolus proprie sumptus quid importet. 793, 4.
- Vide IGNORANTIA ET DECEPTIO. XV.

DOMINATIO.

- Dominari non est Prælatorum nec ullius pastoris ecclesiastici. XXIV, 24, 41.

DOMINATIONES.

- Dominationum ordo ex assistentibus Angelis non constat. II, 682, 23-24.
- Dominationes solum, ex ministrantibus, non mittuntur, sed ministrant duntaxat ordinando. *ib.*
- Dominationum ordo, quo pacto inter custodientes numerari possit. 758, 4.
- Vide etiam CHORUS. II.

DOMINICA DIES.

- Potestate humana mutari potest spatium horarum in die Dominica. XIII, 246, 9.
- Ubi approbatur septimi diei requies in novo Testamento. 249, 16.
- Cur Dies Dominica ita appelletur. 253, 1.
- Ejus observationem antiquissimam esse, probatur ex Scriptura et Patribus. *ib.*, 1-2.
- Dominica die jejuniū fuit prohibitum. *ib.*, 3.
- Observatio illius non est de jure divino. 254, 4-3.
- Quo pacto dici possit immutabile præceptum servandi diem Dominicam. *ib.*, 6.
- Diei Dominicæ excellentiæ, et cur potius quam alia celebretur. 255, 8 et seq.
- Episcopi non nisi die Dominica consecrantur. 256, 11.
- Die Dominica in Dei ac Trinitatis cultum dicata. 257, 13.
- Resurrectionis festum semper Dominica die celebrandum. 266, 3.
- Vide DIES. XIX.

D. DOMINICUS.

- Vide PRÆDICATORUM ORDO. XVI.

DOMINIUM.

- Dominii capacitas naturaliter competit homini ex eo quod sit ad Dei imaginem. III, 279, 6-7.
- Illud habet homo in bruta ex vi creationis, nec amisit ob peccatum. *ib.* 8-9.
- Altiori tamen modo illud habuit in statu innocentie. 280, 10 et seq.
- Dominium hoc, in statu innocentie, extenderetur ad omnia omnino bruta, contra Theodoretum ostenditur. 281, 13.
- Et ad alia inferiora brutis. *ib.*, 14.
- An ad Angelos. 282, 15.
- Vel saltem ad alios. *ib.*, 16-17.
- Dominium hominis in bruta quantum ad usum, aliquomodo majus post quam ante peccatum Adæ. 283, 18.
- Fuisset tamen ante peccatum regulariter nobiliss. *ib.*
- Quomodo ad nullum obedirent animantia homini in statu innocentie. 281, 12.
- Dominii in bruta, et res alias inferiores discrimen. *ib.*, 14.
- Dominium viri in uxorem an in statu innocentie, et cur post peccatum dictum sit Evæ, ET IPSE DOMINABITUR TUI. 282, 17.
- Dominium proprietatis hominis in hominem non fuisset in statu innocentie. 415, 10.
- Bene tamen dominium directivum, imo et jurisdictionis. 416, 11-12.
- Dominium œconomicum a politico in quo differant. *ib.*, 13.
- Dominium jurisdictionis an habuisset Adam viator, si homines ita multiplicarentur ut civitatem conflarent. *ib.*, 14.
- Dominium herile non fuisset in statu innocentie. 417, 15-16.
- Dominia privata, seu divisiones bonorum an fuissent in statu innocentie. *ib.*, 17-18.
- Discrimen inter dominium principis in subditos, et veri domini in servos constituitur. IX, 223, 56.
- Dominium bonorum amitti per hæresim ipso facto, qui velint. XII, 563, 1.
- Qui negent amitti usque ad declarationem criminis. 564, 2.
- Dominium directum transit ad fiscum, cum primum consummatur hæresis externa. 565, 6.
- Dominium utile, non nisi per judicis executionem post declaratam sententiam. *ib.*, 7.
- Vide CONFISCATIO, ET BONA. XII.
- Dominium in alium non transfertur, nisi ab eo acceptetur. XV, 129, 6.
- Incapacitas domini bonorum temporalium in professis solemniter non provenit ex sola traditione sui, sed adjuncta Ecclesiæ ordinatione. 150, 18.
- Inhabilitas acquirendi dominium duobus modis contrahi potest. 171, 11.

Novi domini imperfecti non est Deus capax. 392, 17.
 Dominium transferri potest per puras donationes sine promissione, voto aut juramento. 153, 2.
 Dominium in homine duplex, et quale. 559, 10.
 Domini definitio et explicatio. 562, 4.
 Dominus ab administratore in quo distinguitur. 563, 5.
 Dominiorum varii gradus. ib.
 Domini capax aut incapax tribus modis homo intelligi potest. 567, 18-19.
 Sine possessione aliquando dominium acquiri potest. 570, 26.
 Potest dari res quæ non sit sub dominio alicujus. 574, 37.
 Per puram promissionem rei non amittitur ejus dominium. 704, 8.
 Dominium proprii corporis et aliarum rerum, quomodo possit quis a se alienare. 706, 12.
 Vide PAUPER TAS SIMPLEX, et SOLEMNIS. SERVUS, RELIGIOSUS. CHRISTUS, et APOSTOLUS. XV.

DOMINIUM DEI, DOMINIUM CHRISTI, ETC.

Dominium Dei non minuitur per hoc quod creatura acquirat jus ad rem quam Deus exhibere tenetur. XVII, 146, 69.
 Dominium absolutum Deus habuit omnium actionum Christi, tam secundum esse physicum quam morale. 123, 15 et seq.
 Dominium rerum omnium Christus ut homo habuit, sed dependenter. ib.
 Christus ut homo per voluntatem creatam fuit dominus omnium suorum meritorum et actionum tam secundum esse physicum quam morale. 124, 17.
 Dominium temporale et humanum, licet Christus aliquarum rerum habuerit, non tamen simile habuit in totum orbem. XVIII, 467, 5.
 Dominium altioris ordinis per se et directe in res omnes et earum actiones Christus habuit. 468, 7.
 Non tantum post resurrectionem, sed et in vita mortali. ib., 8.
 Dominium hoc, cum sit excellentioris ordinis, non excludit privata dominia. 469, 9.
 De dominio Christi, vide CHRISTI DOMINIUM. XIX.
 An Christus Dominus sub dominio Joseph aliquo modo fuerit. XIX, 123, 5.
 Dominium quid. 417, 9.
 Quale dominium habuerint Apostoli. ib.
 In rebus usu consumptibilibus quomodo distinguatur usus a dominio. 418, 12.
 Beatus habet perfectum dominium suorum actuum, etiam eorum quos per corpus exercet. 809, 3.
 Dominium humanum, quo jure fuerit introductum. XXIV, 210, 14.

DOMINUS.

Suo arbitrio potest separare filium servum a patre servo. XX, 436, 6.
 Imo, ex intentione baptizandi filium a patre separatum, patrem vendere potest. 437, 10.

DOMUS PROFESSÆ SOCIETATIS.

Domus professæ Societatis habere non possunt jura aut annuos redditus, etiam sacristiæ tantum aut fabricæ applicatos : neque ulla alia bona immobilia, præter illa quæ ad habitationem et convenientem aliquam recreationem necessaria sunt. XVI, 744, 1.
 Quam late pateat hujusmodi incapacitas habendi. 745, 2 et seq.
 Quid nomine reddituum et possessionum, quæ a domibus professis haberi non possunt, intelligatur. 748, 10-11.
 Quæ præterea sint bona immobilia ad habitationem vel recreationem pertinentia, quæ habere permittuntur. 749, 12.
 Domus professæ Societatis non solum habere nequeunt jus civile ad annuos redditus et prædicta bona stabilia, sed nec etiam jus naturale. 746, 5 et seq.
 An si quis alteri leget vel donet aliquid cum onere dandi singulis annis pensionem alicui domui professæ Societatis, vel ejus fabricæ, talis domus eam accipere possit. Et quid veniat nomine fabricæ. 747, 7 et seq.
 Domibus professis Societatis non solum prohibetur dominium bonorum immobilium, sed etiam ususfructus. 750, 13.
 Hoc vero non tollit quominus in aliqua aliena possessione habere possint usum facti ; habere autem non possunt jus utendi. ib.
 Domibus professis Societatis applicari non possunt aliqui redditus collegiorum aut domorum probationis. 260, 10.
 Hoc tamen non tollit posse collegia, in aliqua domorum professorum necessitate, illis per aliquam eleemosynam subvenire. 260, 10 — 753, 13.
 Possessio domui professæ Societatis legata sub conditione, ut perpetuo suo dominio vel usufructu Societatis professæ conservetur, acceptari non potest sub ea conditione. 750, 14.
 An vero tale legatum sit validum, et illa conditio habeatur pro non adjecta, ac proinde acceptari possit a Societate convenienter ad suum institutum. ib., 14-15.
 An alia legata sine simili conditione relicta acceptari possint a domibus professis. 751, 16.
 In domibus professis Societatis earumve ecclesiis, admitti non potest obligatio ad aliqua ministeria spiritualia obeunda. 759, 10.
 Domorum professorum Societatis paupertas in

- quo excedatur, et excedat paupertatem Minorum. 746, 4.
 An dicta paupertas professorum domorum Societatis conveniens sit. 751, 1 et seq.
 Domus professæ Societatis cur sint paucae numero. 754, 11.
 Domus professæ Societatis sunt tanquam castra unde professi ad gloriosam conversionis animarum expeditionem prodeunt. ib., 12.

DOMUS B. VIRGINIS.

- De domo beatæ Virginis, vide *MARIE DOMUS*, ubi et domus Lauretana est ea, in qua Virgo nuntium accepit. XIX.

DONATIO.

- Donatio datio irredibilis dicitur. I, 783, 3.
 Donatio proprie fit in creaturam rationalem. ib.
 Donatio reperitur proprie in Deo. ib.
 Creatura irrationalis non est proprie donationis capax. ib.
 Ad donationem propriam tria requiruntur. ib.
 Donatio ejusdem rei post primam validam donationem et traditionem nulla est jure naturæ. V, 131, 4.
 Donatio non potest fieri Deo immediate, et quare. XV, 148, 12.
 Impotentia ad donandum valide rem prius donatam non provenit ex eo quod prior donatio irrevocabilis sit, sed ex eo quod nemo potest donare quod non est suum. 131, 21.
 Vide *NOVIUS*, et *TRADITIO*. XV.
 Donationes de bonis monasterii solo titulo liberalitatis facere non possunt Prælati illius. XVI, 246, 11.
 Alias vero gratias, titulo misericordiæ vel gratitudinis, vel ad conciliandam aliorum gratiam in bonum monasterii, vel ad ædificationem proximorum facere potest Prælati de bonis religionis. ib., 12 et seq.
 Donationes turpes de bonis monasterii faciendæ quantum Prælati peccet. ib., 11.
 Donatio absoluta facta inter sponso de præsentem revocatur dissoluto matrimonio rato per professionem alterius; non tamen si per dispensationem illud matrimonium dissolvatur. 389, 20.

DONATUS.

- Donati seu dicati religioni an absolvi possint per privilegia religionis a casibus pontificiis, quemadmodum alii religiosi. Et quinam veniant nomine Donati. XVI, 237, 10.
 Vide *CONVERSI*. XVI.

DONUM.

- Donum, proprie, et sine metaphora Deo convenit. I, 783, 4.

- Donum tribus modis de Deo dici potest. ib., 5.
 Donum est commune omnibus personis. ib.
 Donum quomodo notionale sit Filio, et Spiritui sancto. ib.
 Donum quatenus notionale non convenit Patri. ib.
 Donum quomodo Spiritui sancto conveniat tantum. 784, 6.
 Donum an conveniat Spiritui sancto ratione suæ proprietatis, vel ratione essentiæ. ib., 7.
 Per donum linguarum quid Deus intendat. 817, 10.
 Prima radix supernaturalium donorum est visio beata in genere finis. 73, 1.
 In Doni nomine tria includuntur. 783, 3.
 Vide *SPIRITUS SANCTUS*. I.
 Dona extraordinaria non petenda. XIV, 81, 10.
 Dona Dei proportionata muneribus ad quæ homines assumuntur. XIX, 9, 7.

DONUM SPIRITUS SANCTI, DONUM LINGUARUM.

- Dona spiritus sancti quæ maneant in beatis. IV, 94, 2.
 Donum naturale supernaturali modo non datur, nisi propter spirituale bonum recipientis, vel aliorum. VII, 143, 3.
 Donum linguarum explicatur. 165, 47 et seq.
 Ejus ratio consistit in facultate divinitus data ad loquendum variis linguis antea ignoratis. 167, 52.
 An sit habituale. 168, 54.
 Non fuit commune fidelibus in primitiva Ecclesia. 169, 57.
 Donum scientiarum confertur propter commune Ecclesiæ bonum. 361, 17.
 Donum Spiritus Sancti cur ipsius spiritus nomen sortiatur. 670, 2.
 Septem Spiritus Sancti dona, etsi in Christo præcipue et copiosius descenderint, aliis etiam justis communicantur. 670, 3 et seq.
 Ad illorum actus speciale gratiæ auxilium est necessarium. 671, 6.
 Spiritus Sancti dona in actu ab actibus sive theologalium sive moralium virtutum per se infusarum distinguuntur. 672, 9 — 688, 4-5.
 A fortiori distinguuntur ab actibus virtutum acquisitarum. 688, 4.
 Donum Spiritus Sancti late sumptum comprehendit omnes actus honestos, et habitus; presse certos actus, et habitus a Spiritu Sancto specialiter infusos. 694, 23.
 Cur non dentur Spiritus Sancti dona in materia virtutum theologalium. ib., 23.
 Dona Spiritus Sancti distincta ab aliis virtutibus infusis, possibilis. IX, 62, 2.
 De facto justis cum gratia conceduntur. 64, 5.
 Specie a virtutibus distinguuntur. 62, 2.
 Habent inter se connexionem saltem ratione gratiæ, in qua radicanter. 66, 9.

Illorum actus alii extraordinarii, alii ordinarii sunt. 64, 4.
 Per priores, licet non adæquati sint, tanquam per notiores, hæc dona explicantur. 65, 6.
 Reddunt hominem facilem motioni Spiritus Sancti. ib.
 Conferunt posse simpliciter. ib.
 Et jam in beatis permanebunt. 65, 7.
 Necessaria non sunt simpliciter ad salutem. ib.
 Nisi ratione gratiæ cum qua connectuntur. 66, 9.
 Vel etiam ratione actuum ad quos ordinantur, necessaria dici possunt. ib.
 Utilia valde censenda. ib.
 In Christo Domino semper fuerunt. 65, 7.
 An sint septem habitus inter se distincti, incertum. 66, 10.
 Probabilius esse distinctos. ib.
 Donum consilii simplex habitus est circa totam materiam moralem. ib.
 Hæc dona animam formaliter gratam non faciunt. 67, 1 et seq.
 Amittuntur amissa gratia. 647, 11.
 Dona Spiritus Sancti generaliter sunt omnia dona gratiæ, sed specialiter sunt habitus quibus homo bene disponitur ad operandum ex peculiari et extraordinaria motione Spiritus Sancti. XVII, 604, Praelud.
 Dona hæc sunt septem, quatuor pertinent ad intellectum, tria ad voluntatem, et quæ illa. ib.
 Dona Spiritus Sancti in Christo simpliciter fuerunt. 605, 2.
 Dona scientiæ et intellectus sunt a scientia beata et infusa distincta. ib.
 Dona concomitantur gratiam, et manent in patria. ib.
 Donum consilii in Christo quomodo fuerit. 605, 3.
 Donum sapientiæ et intellectus nullam imperfectionem in Christo includunt. ib.
 Dona pertinentia ad voluntatem in Christo fuerunt perfectissima. 606, 3.
 Donum movet hominem ad operandum præter ordinarias regulas rationis, tam naturales quam supernaturales. ib.
 Donum pietatis versatur circa materiam religionis et cultus, qui perfectissimus manet in beatis. 607, 4.
 Donum timoris fuit in Christo, et est in beatis, et contrarium est hæresis Abailardi. ib., 5.
 Quid sit donum linguarum et quomodo fuerit in B. Virgine. XIX, 311, 4.
 In Joanne Baptista non fuit. 360, 6.
 Donum linguarum, vide GRATIA GRATIS DATA. XII.
 Donum timoris, vide TIMOR. XII.
 Dona Spiritus Sancti in quo differant a sermone scientiæ et sapientiæ, vide GRATIA GRATIS DATA. XII.

DOS.

Dotes gloriæ non manant physice a visione beata. I, 179, 7.
 Dotes corporis gloriosi in Angelis corpora assummentibus, an reperiantur. II, 672, 15.
 Dotes sive dona gloriæ animarum in Angelis, an et quatenus inveniantur. 670, 6 et seq.
 Dotes Angelis proprie sumptæ falso attribuuntur. 27, 20.
 Dotes animæ quomodo accipiantur. IV, 127, 1.
 An dicantur de anima Christi et de Angelis. ib., 2.
 Sintne illæ dotes actus, an habitus. 128, 3-4.
 Quot, et quid sint. ib., 5-6.
 Vide SIMONIA. XIII.
 Dote si cedat filia cum juramento, an peccet. XIV, 538, 7.
 Dos monialium. Vide SIMONIA. XV.
 Dos corporis gloriosi quid sit. XIX, 502, 3.
 Num sit inhærens qualitas. ib.
 Quot sint dotes gloriosi corporis, et quid præsent. 839, 3.
 Dos impassibilitatis in quo consistat. 850, 1.
 Num sit æqualis in omnibus beatis. 857, 16.
 Dos claritatis in quo consistat. 802, 1-3 — 844, 1.
 Diversæ speciei est a claritate solis et ignis. 848, 9.
 Ordinis supernaturalis est. ib.
 Claritas omnium beatorum corporum ejusdem speciei. 849, 10.
 Quomodo dicatur derivari ex claritatibus animæ. 503, 5.
 In omnibus partibus corporis beati futura. 845, 3.
 Nihilominus corpus ipsum transparens futurum. 846, 6.
 Claritas gloriosi corporis ad objectum potentiæ visivæ adhuc corruptibilis pertinet. 849, 12-13.
 A quo fit. ib.
 Dos agilitatis in quo consistat. 857, 1.
 Ad quos motus deserviat, late. ib., 2 et seq.
 Unde proveniat. 858, 4.
 A quo producat. 859, 7.
 Causat etiam in instanti mutationem localem ab uno extremo in alterum sine medio. 861, 11.
 Dos subtilitatis in quo consistat. 863, 1.
 Possibilem esse late probatur eisdem locis: beato convenit ratione beatitudinis. ib., 1 et seq. — 867, 11.
 Num beati se invicem penetrent per dotem subtilitatis. 868, 18.
 Num partem sui corporis cum potestate penetrare possint. ib.

DROMEDARI.

In Arabia nascuntur. XIX, 242, 5.
 Velocissimi sunt. ib.
 Magi dromedariis usi cum ad Christum adorandum venerunt. ib.

DUBIETAS et DUBIUM.

- Dubium in quo proprie constat. IV, 447, 1.
 Cum dubia conscientia quomodo possit quis licite operari. 447, 2.
 Quid si fit utrinque dubium tam in agendo, quam in omittendo. ib., 3.
 Quomodo non obstante dubio extrinseco possit formari conscientia certa. 448, 5.
 Dubium juris multplex. ib., 7.
 In dubiis, quomodo sit melior conditio possidentis. 449, 8.
 Et quomodo tutior pars sequenda. 450, 9.
 In dubio de honestate legis præsumendam esse honestatem. V, 44, 11.
 In dubio an lex sit latæ vel ferendæ sententiæ, de ferenda intelligi debet. 433, 3.
 In dubio non probabili ad superiorem recurrendum est. VI, 38, 10.
 In dubio urgente quo superior consuli non potest, quid faciendum. 38, 11-12.
 In dubio potius dicendum consuetudinem esse devotionis quam obligationis. 194, 13.
 Dubitatio de rebus fidei nunquam est sine aliquo errore positivo. XII, 484, 15 — 408, 9.
 Omnis dubitatio deliberata et pertinax in materia fidei est hæresis. 483, 10 et seq.
 Dubitans miles de justitia belli, ad quid teneatur, late. 750, 8 et seq.
 In dubio potest quis aliquando obedire præcipienti. XV, 878, 8-9.
 Quando et cui teneatur quis habens votum obedientiæ in dubio obedire. 877, 5 et seq.
 Dubius an juraverit debita intentione, quomodo dubium expedit. XIV, 634, 3-4.
 Vide JURAMENTUM. XIV.
 Dubium quatenus obliget. 634, 1 et seq.
 In dubio melior est conditio possidentis, explicatur. 937, 9.
 In dubio, quatenus pars tutior eligenda. 938, 14.
 Cum dubio speculativo quando liceat operari. ib., 14-15.
 Vide OBEDIENTIA SIMPLEX, et PROFESSIO XV.
 Dubium duplex, proprium et improprium. XXII, 553, 4.
 Cum dubio proprio circa jurisdictionem quomodo aliquando liceat ministrare sacramentum pœnitentiæ. 553, 4.
 Cum dubio improprio circa jurisdictionem licet sacramentum pœnitentiæ ministrare. 555, 7.
 In dubio facti solum incurritur irregularitas in casibus in jure expressis. XXIII bis, 358, 8.

DUELLUM.

- Duellum quid. XII, 759, 4.
 Duellum ad ostendendas vires, ad comparandum

nomen, ad eruendam veritatem semper illicitum. ib.

- Duellum omne privatum intrinsece malum, late. 760, 2 et seq.
 Ad duellum provocatus nequit acceptare, etsi ideo censeatur ignavus. ib., 3.
 Poterit tamen resistere usque ad invadentis inter-necionem. ib.
 Duellum nequit acceptari etiamsi injuste condem-nandus ad mortem provocetur ab accusatore. 761, 5-6.
 Idque etiam de principis licentia. ib., 7.
 Duellum princeps permittere interdum potest : nunquam consulere, aut potestatem dare, ut licite fiat. ib.
 Duellum initum auctoritate publica, possitne con-ditionibus justii belli honestari. 762, 8.
 In duellum totum bellum resolvere aliquando licet. ib., 9.
 Duellum quando inter milites utriusque factionis liceat. ib.
 Duelli pœnæ quæ, remissive. 763, 10.
 Clericus in duello pugnans in jure antiquo per suspensionem ab homine puniendus mandatur. XXIII bis, 143, 48.
 Per novum vero Concilii Tridentini excommuni-catus est ipso jure. ib.

DULCEDO.

- Dulcedines spirituales communes bonis et malis. XIV, 77, 5.
 Dulcedo spiritualis. Vide DELECTATIO. XIV.

DULIA.

- Duliæ cultus non fundatur immediate in excel-lentia increata. XIII, 54, 5.
 Cultus duliæ non formaliter, sed virtualiter excel-lentiam divinam respicit. 55, 6.
 Dulia respicit distinctionem inter honorantem et honoratum. 60, 22.
 Actus externi ex intentione habent quod sint ado-ratio latriæ vel duliæ. 79, 5.
 Dulia est cultus qui creaturis excellentibus dari potest. XVIII, 557, 4.
 Duliæ habitus ab habitu religionis seu latriæ specie differt. 559, 7.
 Dulia, prout Deo ut supremo domino accommo-datur, vere est latria. 562, 8.
 Vide ADORATIO, LATRIA. XVIII.

DURATIO.

- Duratio in divinis cur multiplicetur. I, 614, 6.
 Duratio et ordinatio in statu culpæ quatenus ipsius culpæ malum includunt, reprobationis, nec Dei effectus esse possunt. 515, 3.
 Vide TEMPUS. III.

- Duraciones relativæ tres sunt in Deo. XVII, 438, 8 et seq.
- Duratio licet perfectio sit, non semper major duratio majoris perfectionis indicium. XXVI, 68, 12.
- Duratio (quæ permanentiam in esse significat) aliquid reale est, et solum existentibus rebus conveniens. 912, 1.
- Duratio non est denominatio extrinseca, sed intrinseca a duratione, qua res unaquæque intrinsece durat. 914, 5.
- Duratio sola ratione distinguitur ab existentia rei durantis. ib., 5 et seq.
- Duratio non distinguitur ab existentia per connotationem successionis in se. 916, 2-3.
- Durationem in ratione mensuræ activæ aut passivæ non sistere, nec in eo ab existentia differre. 918, 8-9.
- Licet mensurabilitas passiva proprietas declarans durationis rationem. 921, 17.
- Durare non dicitur res in primo instanti sui esse. 919, 10 — 920, 14.
- Non tamen repugnat rem, quæ fit, pro unico tantum instanti durare. XXV, 734, 8.
- Duratio proprie sumpta dicit de formali positivam permanentiam in existendo, quæ ratione tantum et connotatione aliqua extrinseca ab existentia differt. XXVI, 919, 10.
- Durationis et existentia et utriusque cum prima productione, et rei conservatione, elegans collatio. 919, 11 et seq.
- Duratio rei permanentis incipit per ultimum non esse. 920, 14.
- Duratio et Ubi comparantur, et quare hoc a subiecto distinguatur, non vero illa, exponitur. 921, 18.
- Duratio aliqua, etiam creata, potest omni successione carere. 933, 14.
- Duratio non potest variationem seu successionem admittere, existentia rei durantis invariata. ib., 33.
- Duratio quælibet creata capax est successionis privativæ, quæ in transitu de non esse ad esse, vel e contra, consistit. 937, 26.
- Duraciones permanentes et indivisibiles, cum tales sint, quo sensu una major vel minor alia dicitur. ib., 27 et seq.
- Durationem creatam indivisibilem simul habere futurum et præteritum, intelligendum est privative, non positive. 938, 31.
- Duratio permanens, etsi simul data, cur non necessario duratura. ib., 32.
- Duratio permanens de se apta est usque in infinitum servari, et sic habet infinitatem quandam quasi secundum quid. ib.
- Duraciones in eadem re variari repugnat, etiamsi ipsa annihilata iterum reproducatur. 939, 34.
- Durationem propriam et intrinsecam sibi vendicant res permanentes. 945, 2.
- Diversæ rationis ab ævo. 946, 5.
- Duratio hæc rationem mensuræ extrinsecæ sortiri nequit. 947, 6.
- Duratio hæc multiplicatur in singulis rebus durantibus juxta earum diversitatem et multiplicationem, potestque et substantialis esse, et accidentalis, semper tamen materialis. ib., 7.
- Duratio permanens non potest esse mensura durationis successivæ. 959, 5.
- Duratio, licet metaphysice et realiter non sit verum accidens, habet tamen sufficiens fundamentum ad modum prædicationis accidentalis. 969, 14.
- Duraciones divisibiles et indivisibiles, substantiales et accidentales univoce conveniunt. 972, 24.
- Vide QUANDO, TEMPUS, MOTUS, ÆTERNITAS, ÆVUM. XXVI.

DUX.

Duces vocati ad quam teneantur de justitia belli certitudinem, vide BELLUM. XII.

E

EBRIUS.

- Ebrii ignorantia. IV, 218, 4 — 222, 23.
- An possit ministrare aut recipere sacramentum. Vide SACRAMENTUM novæ legis, § Minister. XX.

ECCLESIA.

- Ecclesiam in terra esse sine macula et ruga scripsit Pelagius. VII, 335, cap. IX.
- Ecclesiæ Etymon et significatio. XII, 244, 1.
- Ecclesiam Dei veram in mundo esse omnino certum. 245, 2.
- Quid hæc Ecclesia sit. ib., 3.
- Ecclesiæ membra non sunt personæ extra viam positæ. ib., 4.
- Ecclesiæ membra sunt omnes ac soli homines viatores fidem habentes. 246, 5.
- Circa membra Ecclesiæ constituenda errores varii hæreticorum refelluntur, late. ib., 6 et seq.

- Item opiniones contrariæ Catholicorum, latissime. 248, 13 et seq.
- Ecclesia produci cœpit in Adamo, et producta Eva, Ecclesia proprie extitit. 254, 3.
- Ecclesia in solis primis parentibus extitit, etiam post lapsum, et ante generationem Caini et Abelis. ib., 3-4.
- Ecclesia, prout nunc est, fuit a Christo Domino instituta. 255, 6.
- Nova Ecclesia quo tempore post natum Christum inceperit. ib.
- Ecclesia a suo initio usque ad adventum Christi interrupta duravit. 255, 1 et seq.
- Ecclesia, ut a Christo instituta, nunquam defecit, nec in æternum deficiet. 256, 4 et seq.
- Ecclesia Christi et nunc est, et semper fuit in mundo unica. 259, 1.
- Ecclesiæ ante adventum Christi nunquam plures simul. 259, 3.
- Ecclesia Christi semper eadem numero est. 260, 5.
- In Ecclesia Christi ordo hierarchicus et membrorum distinctio. 261, 3.
- Ecclesiæ varii gradus et potestates in ordine sacerdotum. 261, 5.
- Varii gradus extra ordinem sacerdotum. 262, 6.
- Universalis Ecclesiæ regimen ad unam supremam potestatem pertinet. 263, 2 et seq.
- Ecclesiæ suprema potestas monarchica est in uno homine residens. 264, 7 et seq.
- Contrarii hæreticorum errores refelluntur, latissime. 265, 9 et seq.
- Vide PAPA. XII.
- Ecclesiam esse sanctam de fide est. 270, 1.
- Ecclesia unde dicatur sancta. 270, 2.
- In Ecclesia an oporteat semper esse justos. 271, 4.
- Ecclesiam esse Catholicam et Apostolicam ipsa fides docet. 271, 5-6.
- Ecclesia Christi vera est simpliciter visibilis per externa signa. 273, 3 et seq.
- Semper visibilis perseverat. 274, 5.
- Contraria hæreticorum fundamenta solvuntur. 274, 6-7.
- Quænam hominum congregatio sit vera Christi Ecclesia, evidenter credibile est. 276, 3.
- Ecclesiam hanc numero, quæ sub Romanis Pontificibus perseverat, esse veram Christi Ecclesiam, et evidenter credibile est, et positus aliquibus fidei principiis, evidenter verum, late. 276, 4 et seq.
- Imo et ipsa fide credendum. 279, 13 et seq.
- Hanc numero Ecclesiam esse veram Christi Ecclesiam, quando revelatum. 279, 14.
- Ecclesiam totam posse in fide deficere, qui hæretici somniarint. 154, 2.
- Ecclesia universalis seu Romana non potest a fide per hæresim deficere. 155, 4.
- Imo nec per ignorantiam invincibilem. 155, 5-6.
- Ecclesia tota nec speculative potest errare, etiam in his quæ tantum ut pia et proabilia credit. 156, 8.
- Ecclesia tota simul sumpta est infallibilis fidei regula in credendo, non autem, ut sic, sufficiens regula in docendo. 157, 9.
- Ecclesiæ divisio in visibilem et invisibilem ab hæreticis ficta, refellitur. 156, 7 — 272.
- Ecclesiæ Dei tria præcipua tempora. 31, 1.
- In Ecclesia semper fuit fides explicita. 33, 4.
- Communiter tamen ante legem gratiæ fuit in solis Ecclesiæ primoribus. 34, 5.
- In Ecclesia Christi, divinarum rerum sapientia non semper eo major, quo illa Christo vicinior. 36, 14.
- Ecclesiæ regula quomodo spectet ad objectum formale fidei. 93, 8.
- In Ecclesiæ auctoritatem resolvi fidem, quo sensu admittendum. 94, 10.
- Ecclesiæ quæ et quanta potestas ad prædicandum ubique Evangelium, vide PRÆDICATIO FIDEI. XII.
- Ecclesia an et quomodo possit compellere ad fidem audiendam et recipiendam, vide INFIDELIS. XII.
- Ecclesiæ potestas ad puniendos hæreticos, etiam pœnis temporalibus, vide PœNA HÆRETICORUM. XII.
- Oblationes ecclesiis factæ sunt licitæ. XIII, 91, 2.
- An debeantur ex præcepto. 94.
- Determinatio decimarum pertinet ad potestatem spiritualem Ecclesiæ non ad temporalem. 120, 8.
- Ecclesia potest ponere decimam de novo, etiam contra consuetudinem. 130, 11.
- Dupliciter acquirit jus reale in decimis. 145, 7.
- Quæ sit ecclesia baptismalis. 182, 1.
- Cui ecclesiæ solvendæ sint decimæ, parochialine, an baptismali. ib., 3.
- An decimæ ad ecclesiæ fabricam spectent. 201, 18.
- Ecclesia non habet decimam partem in possessionibus. 230, 15.
- Ecclesia imposuit præceptum festorum. 249, 2 et s.
- Potest decernere festivitates universales. 252, 2.
- Hæreticum est dicere non esse peccatum agere contra Ecclesiæ præceptum. 268, 8.
- Cultus illicitos positive non potest Ecclesia approbare. 281, 2.
- Ecclesiæ duplex potestas. XIV, 899, 13.
- Ecclesia potest inhabilitare ad vota. Vide VOTI CAUSA EFFICIENS. XIV.
- Ecclesia potest irritare vota simplicia. Vide VOTUM. XIV.
- Ecclesia primitiva tempore Apostolorum erat quasi una religio, in qua omnes fideles statum religionis profitebantur. XV, 236, 3 et seq.
- Quomodo hoc intelligatur. 237, 4.
- Vide STATUS. XV.
- Ecclesiæ suæ semper Deus providit peculiare de-

- fensores, quoties insectatores aliqui eam impug-
nare instituerunt. XVI, 576, 4-5.
- Ecclesiam Catholicam veram et divinam fidem
continere, quibus argumentis fiat evidenter cre-
dibile. 579, 9.
- Ecclesia particularis dupliciter potest dici et esse
collegiata. 483, 11.
- Ecclesia, cujus caput Christus esse dicitur, quæ-
nam sit. XVII, 649, 10.
- Ecclesia ex Angelis et hominibus, veluti una spi-
ritualis respublica constituitur. ib.
- Non accipit a Christo potestatem excellentiæ su-
pra sacramenta, sed ministerialem tantum. XX,
51, 3.
- Specialem potestatem habet in dæmones. 292, 10.
- Non potest dispensare in his quæ sunt de jure
divino. 789, 14.
- Licite potest privare aliquem viatico in articulo
mortis. XXI, 533, 1.
- De potestate Ecclesiæ circa varias res. Vide BAP-
TISMUS, § Præceptum. CATECHUMENUS. XX.
- Ecclesia ut templum. Vide MISSA, § Ubi celebranda.
XXI.
- Ecclesia universalis fidem nunquam deperdidit.
XXIV, 16, 11-12.
- Neque deperdet tempore Antichristi. 17, 13 —
582, 17.
- Ecclesiæ fidem hæretici perditam mentiuntur.
13, 1 et seq.
- Ecclesiæ unitas. 14, 4-5.
- Ecclesiæ firmitas. ib., 6.
- Ecclesiæ perpetuitas. ib., 7.
- Ecclesiæ persecutiones, hoc est vexationes præci-
pue, quot fuerint. 543, 7.
- Ultima et gravissima fuit Juliani Apostatæ. 544, 10.
- Ecclesia errare non potest in fidei decretis. 18, 2.
et seq.
- Ecclesiæ est dirimere fidei controversias. 53, 1.
- Ecclesiæ est Scripturam Sacram certo interpretari.
54, 2.
- Ecclesia semper fuit eritque visibilis, tractabilis
quidem per suum corpus et membra peculiaris,
et aspectabilis per multa signa verasque notas
sue intimæ rationis. 32, 5 et seq — 38, 6 et seq.
- Ecclesiam sic Antichristus percellet, ut ejus aspec-
tum fugitura dicatur. 549, 9-11.
- Ecclesia non potest distrahi a vera fide. 16, 10.
- Ecclesiæ frequentius adversæ res temporales acci-
dunt quam secundæ. 646, 20-21.
- Ecclesia illas prosperitates a Deo habuit, quæ opus
erant ut conservaretur. 647, 22.
- Ecclesiam in solam quadrat cognomen Catholicæ.
63, 6 et seq.
- Multo excelsius quam humana cognomina in suas
familias. ib., 8.
- Ecclesiam Spiritus Sanctus nunquam deseret.
15, 8-9 — 18, 3.
- Ecclesia nullas de novo fidei doctrinas ab ætate
Apostolorum, sed veteres multo explicatius tra-
didit. 94, 10.
- Ecclesia eisdem moribus cum semper regi non
potuerit, omnem accessionem et mutationem
facit accommodate ad instituta et mores Apos-
tolorum. 93, 8-9 — 138, 8.
- Ecclesia est unum corpus mysticum perfectissime
institutum. 244, 3.
- Ecclesiam unam esse oportet. ib., 4.
- Ecclesia debuit gubernari monarchice. 260, 23.
- Ecclesia non habet unum supremum principem
temporalem. 226, 6.
- Ecclesiæ militantis perfectio essentialis consistit in
vera et viva fide operante per charitatem. 222, 17.
- Ecclesia militans et triumphans duæ sunt quasi
partes unius coronæ, sive monarchiæ. 269, 7.
- Ecclesiæ Catholicæ, quæ sint notæ verissimæ.
646, 20.
- Ecclesiæ Catholicæ laudes ex D. Augustino. 20, 7.
- Ecclesiæ ministerio Deus homines docet. 35, 14.
- Ecclesiæ immunitas. Vide IMMUNITAS ECCLESIASTICA.
XXIV.
- Ecclesiæ observatio prudens in usu suæ immuni-
tatis. 416, 7.
- Ecclesiæ singularis triplex consideratio. 438, 2.
- Ecclesia Romana una est, et eadem atque Catho-
lica. 20, 1 et seq — 64, 9 et seq.
- Ecclesia Romana, ut universalis, certissimam
habet fidei constantiam atque doctrinam.
20, 1 et seq — 25, 1 et seq.
- Ecclesia Romana, ut universalis, habet sedem Pe-
tri Apostoli, pro ejus fide Christus rogavit ne
unquam deficiat. 22, 6 et seq.
- Ecclesia Romana, quantumcumque perturbabitur
ab Antichristo, non labefactabitur. 643, 9.
- Ecclesia Romana ex ipso ore adversariorum Ca-
tholica cognominatur. 65, 12 — 69, 4.
- Ecclesia Romana quatenus est peculiaris quædam
Diocesis non ita certam habet firmitatem fidei
atque doctrinæ, sed pie creditam. 21, 5.
- Ecclesiastica bona. Vide BONA. XXIV.
- Ecclesiasticæ personæ. Vide IMMUNITAS PROPRIA
PERSONARUM ECCLESIASTICARUM. XXIV.
- Ecclesiastica potestas. Vide POTESTAS. XXIV.

ECCLESIAE BONA.

Episcopi, et Prælati Ecclesiarum, qui bona immo-
bilia Ecclesiarum sibi commissarum laicis sub-
jiciunt sine consensu Capituli, aut Sedis Apos-
tolicæ, præterquam modo et in casibus a jure
expressis, ab officio, et administratione rerum
temporalium talis Ecclesiæ absolute suspendun-
tur. XXIII bis, 147, 9.

Occupator, aut dilapidans bona Ecclesiae Cathedralis, regularis, aut Collegiatae, Sede vacante, et indebite usurpantes emolumenta jurisdictionis, sigilli, donec restituant, ab officiis et beneficiis suspenduntur. 420, 3.
 Episcopi usurpantes bona Ecclesiarum, aut beneficiorum vacantium, ab ingressu ecclesiae interdicuntur. 264, 4.
 Vide IMMUNITAS ECCLESIASTICA. XXIII bis.
 Religiosi Praesidentes alicujus Conventus, qui ejus bona ad vitam aut diuturnum tempus concedunt sine sufficienti necessitate et licentia, ab officio suspenduntur. 435, 8.

ECCLESIA, UT EST LOCUS SACER.

An sit speciale praecipuum colendi Deum in ecclesia. XIII, 382, 4.
 Praecipuum colendi loca sacra est negativum. 383, 7.
 Jus prohibet christianos laicos in ecclesia sepeliri, consuetudine tamen id est introductum. 412, 7.
 Omnis actus exterior continens irreverentiam in templo vitandus. 384, 9.
 Quaecumque actio directe facta in contumeliam templi est peccatum mortale. ib.
 Infans et catechumenus, ante baptismum, non sunt in ecclesia sepeliendi. 390, 14.
 Actus indifferens non est contra ecclesiae sanctitatem. 391, 1.
 Utrum omne peccatum in ecclesia factum sit sacrilegium. 393, 6.
 Placitum in ecclesia facere est sacrilegium. 393, 5.
 In caemeterio item. ib.
 Qui placitum in ecclesia facit non manet ipso jure excommunicatus. ib., 6.
 Placita ecclesiastica possunt in ecclesia fieri. 396, 10.
 Mortaliter peccat qui placitum in ecclesia facit. 397, 12.
 Placitum in ecclesia factum irritatur. ib., 13.
 In domibus ecclesiae non potest fieri. 395, 6.
 In eis factum non irritatur. 397, 13.
 An actus jurisdictionis voluntariae prohibeantur in ecclesia, et facti irritentur. ib.
 Doctoralis gradus potest in ecclesia conferri. 398, 15.
 Concilium saeculare non potest ibi fieri. 398, 16.
 Ecclesia non potest converti ad usus belli, extra necessitatem. ib., 17.
 Mercatus in templo fieri prohibetur. ib., 18.
 Contractus mercium in templo facti non irritantur. ib.
 Furtum in ecclesia prohibetur jure ecclesiastico. 400, 1.
 Quae in ecclesia facta sint sacrilegia, vide SACRILEGIUM. XIII.
 Intra ecclesiam non admittenda particularium suppellex. 403, 1.

An id de caemeterio intelligendum. ib.
 Seditio prohibetur in ecclesia sub mortali. 404, 4.
 Qui ludi in ecclesia prohibeantur. ib.
 Quae concilia saecularia in ecclesia facere non sit mortale. ib., 5.
 Non omnia colloquia in ea prohibentur, sed aliquomodo mala. ib., 6.
 Convivia prohibentur. ib., 7.
 Aliqua de se non mala naturae jure in templo fieri prohibentur. 405, 1.
 Quae sint contra ecclesiae immunitatem, vide ECCLESIAE IMMUNITAS. XIII.

ECCLESIAE POLLUTIO.

Quinque actus ecclesiam polluunt. XIII, 385, 2.
 Quod homicidium ecclesiam polluat. ib.
 Sanguinis effusio ecclesiam polluit. 385, 3.
 Humani seminis effusio ecclesiam polluit. ib.
 Sepelire excommunicatum in ecclesia similiter. ib.
 Paganum in ecclesia sepelire. ib.
 Quando crematur ecclesia, non proprie polluitur. 385, 4.
 Quando crematur ecclesia, consecrationem amittit, non benedictionem. ib.
 Corpus pagani et excommunicati extrahendum ab ecclesia, et postea purganda. 386, 5.
 Grave peccatum est agere aliquid in ecclesia, ex quo polluatur. ib.
 Actus ex eo solum quod polluat ecclesiam, an sit peccatum mortale. 387, 8.
 An actus polluentes ecclesiam sint sacrilegi, quia prohibiti. 388, 10.
 Ecclesia potest tollere prohibitionem ne excommunicatus sepeliatur in ecclesia. ib.
 Ex sepultura excommunicati vitandi non polluitur ecclesia ex natura rei. 388, 11.
 Non polluitur ecclesia per sepulturam hominis personaliter interdicti. 389, 12-13.
 Interdicti hominis corpus in ecclesia sepulturem exhumandum. 389, 13.
 Ecclesia non polluitur ex sepultura peccatoris publici, qui impoenitens moritur. 390, 15.
 Hic tamen non potest in ea sepeliri. ib.
 Ecclesia non polluitur per actus qui fiunt super tectum vel in turri. 417, 7.
 Ecclesia non interdicitur, eo quod polluta sit per sanguinis, aut seminis effusionem. XXIII bis, 270, 28.
 Nec quia simplex prohibitio in ea celebrandi fiat, de qua varii casus recensentur. ib.

ECCLESIAE IMMUNITAS.

Immunitas ecclesiae duplex. XIII, 410, 1.
 Ecclesiam confringere est contra immunitatem. 411, 3.
 Item violare ecclesiae confinia. ib.

Hæc immunitas respectu ecclesiæ est de jure divino naturali ; extensio ad confinia non ita. *ib.*
 Alia quæ ad hanc immunitatem pertinent. *ib.*, 4.
 Ecclesia diruta non potest ad profanos usus converti. 412, 5.
 Ex lapidibus profanæ domus potest fieri ecclesia. *ib.*
 Ex profanis vestibis possunt fieri sacra. *ib.*
 Impunitas ecclesiæ quoad officium loci. *ib.*, 6.
 Excommunicati majori excommunicatione non possunt in ecclesia sepeliri. *ib.*
 Excommunicatus minori potest. *ib.*
 Usurarii in ecclesia non sepeliuntur. *ib.*, 7.

ECCLESIAE IMMUNITAS ERGA DELINQUENTES.

Delinquentes non possunt extrahi ab ecclesia. XIII, 413, 9.
 Hoc non est de jure divino naturali, nec positivo. *ib.*
 A templo Judæorum probabile est posse delinquentes abstrahi. *ib.*, 10.
 Quo tempore cœperit hæc immunitas ecclesiæ. 414, 12.
 Ecclesia ab Episcopo consecrata, aut benedicta, ea gaudet. 415, 1.
 Etiam antequam celebrentur in ea divina mysteria. 416, 4.
 Ecclesia non consecrata, nec benedicta, ea gaudet, si in ea celebrentur divina mysteria. 415, 2.
 Ecclesia interdicta, vel polluta, ea gaudet. 417, 6.
 Tota ecclesiæ fabrica, habitatio et cœmeterium, gaudet hac immunitate. 417, 7.
 Ecclesiæ portæ clausæ qui adhæret non potest inde adstrahi. 418, 8.
 Neque qui est super tectum. *ib.*
 Ab hospitali non potest abstrahi delinquens. *ib.*, 9.
 An Episcopi domus habeat hanc immunitatem. *ib.*
 Oratoria privata non illam habent. *ib.*, 10.
 Delinquens, si apprehendat sacerdotem ferentem corpus Christi, non potest inde abstrahi. *ib.*
 Omnes christiani baptizati gaudent hac immunitate. 419, 1.
 Servus dominum timens si ad ecclesiam fugiat, quid faciendum. *ib.*, 2.
 Fidelis excommunicatus hoc gaudet ecclesiæ privilegio. *ib.*, 3.
 Interdictus etiam. *ib.*
 A monasterio toto non possunt abstrahi delinquentes. 420, 6.
 Clerici possunt abstrahi a templo per judicem ecclesiasticum, non per sæcularem. 42, 6.
 Laici possunt abstrahi pro criminibus de quibus corripuntur ab ecclesiasticis iudicibus. 421, 8.
 Infidelis fugiens ad ecclesiam, si petat baptismum, non abstrahendus. 422, 11,

Hæreticus gaudet hoc privilegio in aliis criminibus, non in hæresi. *ib.*, 13.
 In causis civilibus an ii gaudeant hac immunitate. 423, 3.
 Propter nullum crimen extrahendus est reus ab ecclesia, nisi in casibus a jure exceptis. *ib.*, 4.
 Qui fures non gaudeant hoc privilegio. *ib.*
 Delinquentes graviter in ecclesia possunt abstrahi ab ea. 424, 6.
 Item, qui existens in ecclesia ferit alium existentem extra illam. *ib.*, 7.
 Similiter, qui existens in ecclesia mandat vulnerari alium extra illam. *ib.*
 Qui existens extra ecclesiam ferit permanentem in ecclesia non gaudet immunitate. *ib.*
 An ecclesia defendat latronem cum furto ad eam fugientem. 425, 8.
 Qui delinquit prope ecclesiam spe fugiendi ad illam non abstrahendus. *ib.*, 9.
 Occidens per insidias potest abstrahi a templo. 426, 11.
 Qui per industriam occidit, non abstrahendus. *ib.*, 12.
 Vulnerans ex insidiis gaudet privilegio templi. 427, 14.
 Utrum assassini possint abstrahi ab ecclesia. *ib.*, 15.
 Mandans insidiosè interficere, si effectus sequatur, potest auferri a templo. *ib.*, 16.
 Qui hoc facit per assassinos, probabile est non gaudere privilegio, etiam effectu non secuto. *ib.*
 Raptores virginum an possint abstrahi. 427, 17.
 Fugiens ex carcere non potest separari ab ecclesia. 428, 18-19.
 Qui vincitur ducitur per ecclesiam, an possit ab ea separari. *ib.*
 An gaudeat ecclesiæ privilegio qui sub juramento redeundi exit a carcere. 428, 20.
 Non potest in ecclesia ligari, vel ullam pati violentiam, delinquens. 429, 2.
 Non potest spoliari in ecclesia bonis juste delatis. *ib.*, 3.
 Fugiens ad ecclesiam cum armis prohibitis potest illis spoliari. *ib.*
 An ecclesia obsideri possit, quando delinquens ad eam fugit. 429, 4.
 Quando solum vestis pars est extra terminos ecclesiæ non potest delinquens per eam apprehendi. *ib.*
 Dum est in ecclesia, nec ad mortem, nec ad corporalem pœnam potest damnari. 430, 5.
 Quibus penis possit mulctari. *ib.*, 6.
 Ad servitutem triremis et exilium non potest damnari. *ib.*
 In casibus a jure exceptis, potest iudex sine licentia prælati extrahere delinquentem ab ecclesia. 430, 1.

- Judex per blanditias extrahens ab ecclesia reum non peccat. 431, 2.
 Contra ecclesiae immunitatem si reum adducat, sacrilegium committit. ib., 4.
 Quo pacto possit ecclesia resistere judici conanti abstrahere reum. ib., 5.
 Tenetur judex restituere ecclesiae. ib., 6.
 Quam poenam incurrat hoc sacrilegium. 432, 7.
 Judex extrahendo reum non solum peccat contra ecclesiam, sed etiam contra reum. ib., 8 et seq.
 Hoc peccatum est contra justitiam commutativam. 433, 10.
 Comprehensio delinquentis, injuste in ecclesia facta, est irrita. 434, 12.
 Quando teneantur judices reo restituere damnum secutum ex comprehensione. 435, 15.
 Judex licite comprehendit extractum ab ecclesia ab alio particulari per fallaciam. ib., 17.

ECCLESIASTICUS.

- Ecclesiastici ad quam fidei notitiam teneantur ex praeepto. XII, 380, 5.
 Haec obligatio an sit in omnibus aequalis. 380, 6-7.
 Ecclesiastici quomodo ad eleemosynam teneantur. 691, 3.
 Ecclesiastici, aut eorum bona, vel etiam ecclesiastica loca, quam habeant in bello immunitatem. 755, 14.
 Ecclesiastici an possint bellare, vide BELLUM. XII.
 Ecclesiasticus ad beneficium promotus, quam incurrat poenam fidei professionem omittens. 398, 2.

ECHO.

- Echo est soni reflexio. III, 680, 4.
 Haec reflexio quomodo fiat. ib.
 Cur postrema tantum verba referat. ib.

ECSTASIS.

- Ecstasis quid sit. XIV, 189, 1.
 Ecstasis triplex. ib.
 Ecstasis quatenus naturaliter sequi possit contemplationem. 190, 4-5.
 Ecstasis ex speculatione sequi potest. ib.
 Ecstasis omnimoda naturaliter non datur. 194, 3 et seq.

Vide ABSTRACTIO. XIV.

- Ecstasis an possit naturaliter esse de naturali objecto. 208, 29-30.
 Ecstasis non tollit libertatem actus amoris. 210, 5.
 Vide APPETITUS. XIV.

EDITIO VULGATA.

- Editio Vulgata infallibilem habet auctoritatem, ut sit regula fidei. XII, 145, 10.
 Vide SCRIPTURA. XII.

EDMUNDUS CAMPIANUS.

Edmundi Campiani e Societate Jesu Martyrium. XXIV, 723, 3.

EDUARDUS.

Eduardus VI, rex Angliae, Zwinglianus fuit haereticus. 6, 6 — 109, 6.
 Eduardi VI persecutio ecclesiastica. 718, 11.

EDUCATIO.

Educatio accommodata ad virtutem praedestinationis effectus est. I, 473, 10.
 Educatio puellarum in monasteriis monialium, an ex sola Praelati facultate licita sit, et cum quibus conditionibus. XVI, 68, 21.

EDUCTIO.

Educere formas de potentiam aeternae, vide ACTIO. II.
 Eductio accidentium de potentia subjecti in quo consistat, et an omni accidenti conveniat, et similia. Vide ACCIDENS. XXV.
 Eductio formae de potentia materiae. Vide FORMA; educaturne unum accidens de potentia alterius, et similia, vide ACCIDENS. XXV.

EFFECTUS.

Effectus ut futurus sit, quid sufficiat. I, 259, 21.
 Effectibus praedestinationis variatis, variantur dispositiones. 355, 3.
 Unus effectus praedestinationis quomodo dicatur causa alterius secundum omnia causarum genera, juxta rerum per causalitatem collateralium exigentiam. 457, 2.
 Effectus praedestinationis est etiam effectus Dei. 458, 2.
 Effectus praedestinationis ad supernaturalem providentiam pertinet. ib., 3.
 Effectus praedestinationis non est necessario mortis, passionis, aut redemptionis Christi effectus. 459, 5.
 Effectus praedestinationis secundum se sumptae non includit gratiam per Christum datam. ib., 6.
 De facto tamen omnis tam Angelorum, quam hominum effectus meritorum Christi effectus est. ib.
 Non omnis effectus gratiae, seu providentiae supernaturalis est effectus praedestinationis. ib., 7.
 Effectus gloriae est primus in intentione, postremus vero in executione. 460, 1.
 Effectus praedestinationis sunt gloria essentialis, et bona omnia, quae ad illam in beatitudine consequuntur. ib., 2.
 Effectus praedestinationis est gratia finalis, ut finalis est. 461, 5.

- Effectus relationis formalis est referre ad alterum. 705, 5.
- Effectus formalis alterius qualitatis distinctæ una qualitas non posset esse. 87, 7.
- Impossibile est impedire effectum formalem posita causa formali. 137, 20.
- Vide PRÆDESTINATIO. I.
- Effectus qui per accidens sequitur ex omissione voluntaria non est voluntarius nisi adsit præceptum non omittendi. IV, 179, 10.
- Effectus quibus modis dicatur moralis. 286, 3 et seq.
- Effectus formalis neque impeditur neque variatur eadem forma subjectum informante. VII, 196, 2.
- Effectus mere naturalis contingens potest cognosci positis requisitis et sublatis impedimentis. 91, 16.
- Secus de effectibus libere contingentibus. 92, 17.
- Effectus a solo Deo pendens, vel etiam a causis necessariis, in divino decreto cognosci potest. 98, 6.
- Effectus supernaturalis est extra spheram causæ naturalis naturaliter operantis. IX, 38, 13.
- Effectus per se pendet ab instrumento, quando ab illo fit. 44, 14.
- Idem effectus potest a Deo fieri cum instrumento, et sine illo. ib.
- Effectus moralis gratiæ est triplex : satisfactio scilicet, impetratio et meritum. X, 3, 2.
- Dupliciter aliquis effectus potest esse infallibiliter a causa proxima. 412, 4.
- Effectus causæ formalis non potest variari etiam de potentia absoluta, ipsa invariata manente. XVII, 395, 13.
- Effectus autem in genere efficientis variari potest. ib.
- Per effectus Deus tanto perfectius cognoscitur, quanto perfectiores sunt, et perfectius cognoscuntur. XVIII, 50, 2.
- Effectus causæ secundæ prius natura creari a solo Deo, deinde fieri a creatura, absurdum. 163, 17.
- Effectus per aliquam formam constitutus concipi non potest, quin in illo talis forma includatur. 261, 4.
- Idem effectus a duabus causis totalibus simul potest produci supernaturaliter, et duplici actione totali conservari. XXI, 111, 6.
- Effectus sacramentorum in communi, et cujuslibet in particulari. Vide in genere, et in singulis. XX, XXI.
- Effectus Missæ. Vide MISSA, § Effectus. XXI.
- Effectum in causa contineri, an sit in ipso aliquid reale. XXV, 219, 9.
- Effectum universaliorem in causam etiam universaliorem reducendum, quos sensus habeat, et quis eorum verus. 760, 25.
- Qui effectus dicantur pendere a causa in fieri, qui vero in fieri et esse. 787, 7-8.
- Possitne effectus paulatim amitti per solam absentiam causæ. 800, 23-24.
- Effectus non potest excedere in perfectione omnes suas causas simul sumptas ; imo nec intrinsecas ut actu causantes, bene tamen quamlibet earum ratione alterius, efficientes autem omnes nequaquam ; imo nec ullam, quæ se habeat ut principalis causa illius, etsi partialis sit. 917, 5.
- Effectus dari non potest, qui ab unica tantum causa pendeat. 926, 3.
- Effectus qui materialem causam habet omnes alias exigit necessario. 927, 5.
- Effectus a duplici totali causa simul productus ab utraque simul, et a qualibet causa seorsum, pendet. 933, 13.
- Effectum unum numero unam tantum determinatam causam a qua fiat non exigere, ostenditur. 940, 22.
- Effectus unus numero a pluribus causis univocis disjunctim causari potest naturaliter, de facto autem qualiter loquendum. 942, 26.
- Effectus contingentia ab intrinseca virtute necessariæ causæ pendens, per ordinem ad illam sumi nequit, nisi quatenus ob suam imperfectionem impediri potest ne agat. 735, 3.
- Effectus contingens intrinsece et extrinsece dicitur. ib., 4.
- Effectus contingens in tota serie causarum naturalium, seclusis liberis, reperiri non potest. 736, 5.
- Effectus contingens redditur si, in tota causarum ejus serie, aliqua libera intercedat, quovis modo concurrens. 736, 8.
- Effectus contingentes non liberi qua differant a mere naturalibus. 737, 9.
- Vide CAUSA EFFICIENS. XXV.
- Effectus perfectio similitudinem ad causam requirit. 915, 13.
- Effectus per accidens, quid. 126, 2.
- Effectus fortuiti non omnes sunt quorum secretam causam ignoramus. 744, 10.
- Effectus non adæquans virtutem causæ, in eo gradu quo ab illa procedit, non convenit cum illa univoce. XXVI, 15, 7.

EFFICACIA.

- Efficacia gratiæ bifariam sumitur. I, 484, 8.
- Quænam pendeat a libero arbitrio. ib.
- Quæ autem illi agendi præbeat virtutem. ib., 9.

ELECTIO, UT EST ACTUS VOLUNTATIS.

- Vide VOLUNTAS. II.
- Electio est actus voluntatis, licet ab intellectu dirigatur. IV, 256, 1 et seq.
- Electio est inter plura ; verum si unum eligatur,

esto non sit præ aliis, est etiam proprie electio.
 ib., 2.
 Si tamen non eligatur unum propter aliud, esto
 sit inter multa, non est electio proprie. 257, 5.
 Electionis objectum, quod. 256, 3.
 Et debet esse de re aliquo modo a nobis opera-
 bili. 257, 6.
 Electio ab intentione formaliter distinguitur, inter-
 dum realiter. 260, 7.
 Electiones nostras esse liberas, est de fide. 262, 3.
 Electio mediæ unicus est necessaria, supposita effi-
 caci intentione finis. ib., 4-5.
 Esto intentio ipsa sit libera. 263, 6.
 Electio potest esse de minori bono, omisso ma-
 jori. ib., 9-10.
 Electio an detur in sensu, in brutis, et amentibus.
 263, 4.

Electio pura sumit suam bonitatem primariam,
 et specificationem ex fine, et non ex objecto
 materiali, vel aliunde. 357, 5.
 Id quod verum est, licet objectum materiale sit
 alias honestum. 359, 11.
 Electio mala ex objecto non fit bona ex bono
 fine. 409, 20 et seq.
 Nec est parte objecti talis malitia minuitur ex
 bono fine, licet ex parte affectus minuatur quia
 minuitur liberum. 411, 26.
 Electio mediæ necessarii, si intentio finis libera sit,
 libertatem non tollit. VII, 33, 2.

ELECTIO DIVINA.

Electio Dei duplex distinguitur. I, 282, 7.
 Electio cunctorum simul fuit, et in eodem signo
 rationis. 283, 4.
 In hominibus prævisum peccatum Angelorum an-
 ecessit. 284, 5.
 Electio ad gloriam ex justitia non solum fuit ex
 Christi meritis, sed etiam, quæ gratuita est
 respectu electi, quatenus ipsius electi benevo-
 lentia et dilectio est. 446, 16.
 Electionem prædestinatorum verisimile non est
 factam esse ex meritis Christi prævisis, illos in
 particulari diligendo, separandoque a corrup-
 tionis massa. 447, 21.
 Quænam electio stare possit cum libertate. 279, 5.
 Hæc electio non repugnat divinæ gratiæ, nec
 justitiæ. 280, 6.
 Electio ad gloriam est primus actus voluntatis di-
 vinæ circa prædestinatum. 443, 6.
 Vide PRÆDESTINATIO. I.
 De concordia gratiæ efficacis cum gratuita et ef-
 ficaci electione ac prædestinatione salvandorum
 omnium, et cum divina providentia ac præde-
 finitione actuum liberorum humanæ voluntatis.
 VIII, 664.

Electio absque gratia efficaci salvari non potest.
 X, 303, 3.
 Electio distinguitur in electionem ad gloriam vel
 ad gratiam. 366, 2.
 Electiones ut possunt multiplicari. ib.
 Electio est voluntatis actus. ib.
 Profundum mysterium divinæ electionis in quo
 consistat. XI, 389, 57.
 Deus nullum eligit propterea quod videat consen-
 surum esse gratiæ. 390, 64.
 Neque electio neque prædestinatio est propter
 merita prævisa. 363, 7.
 Electio interdum necessario oritur ex intentione.
 15, 5.
 In omni actu libero invenitur aliqualis electio.
 88, 6.
 Electionem ad gloriam non esse ante prævisa
 merita, qui dicant, et quo fundamento. 241, 3
 et seq. 244, 8.
 Probabilis est ista opinio. 244, 8.
 Probabilius longe est electionem ad gloriam esse
 factam ante prævisa merita. ib., 8 et seq.
 Electio hæc libertati non repugnat. ib., 9.
 Et juxta Augustini mentem. 243, 11-12.
 Et sacram Scripturam. 248, 17 et seq.
 Estque formalis et absoluta electio gloriæ. 246, 13.
 Explicantur Patres, qui significant electionem ad
 gloriam esse factam post prævisa merita. 258.
 2 et seq.
 Electio intentionalis et executiva ratione differunt
 in Deo, sicut differunt et ipsa in artifice. 263, 4.
 Deus non elegit nos ad gloriam ut essemus sancti
 in hac vita. 266, 9.
 Quam aperte constituat Augustinus electionem
 ante prævisa merita. ib., 10.
 Sine ullo fundamento trahitur in oppositam sen-
 tentiam S. Thomas. ib., 11.
 Semper intentio finis prior est electione mediorum,
 sive physica sint, sive moralia. 269, 14.
 Ex electione efficaci non sequitur in tempore dari
 gloriam sine intuitu meritorum. 273, 24 et seq.
 Quod sit objectum voluntatis efficacis dantis glo-
 riam ante prævisa merita. 274, 25-26.
 Et solvuntur objectiones contra illam voluntatem.
 275, 27-28.
 Est actus efficax ex se gratuitus, licet tendat in
 rem ex justitia dandam. ib.
 Non posset Deus hominem eligere si prævideret
 nunquam esse sibi cooperaturum. 364, 9.
 Electio ad gloriam præcedit merita in intentione,
 sed subsequitur in executione. XVII, 202, 9 et seq.
 Electio ad gloriam prior ratione est in Deo ipsa
 prædestinatione seu ratione mediorum. 227, 24.
 Electionem Dei incretam et æternam non posse
 cadere sub meritum, in quo sensu habeat verum.
 402, 5.

Electionem suam B. Virgo ut esset mater Dei, et Joannes Baptista ut esset præcursor, et majores Christi ut tales essent, non meruerunt. 417, 8.
 Elegit Deus ad gloriam, vel gratiam, aut fidem, hos potius quam illos ex sola sua voluntate, et nihilominus concessit omnibus per Christum necessaria media quibus gratiam consequerentur. XVIII, 337, 6.
 Electio horum præ illis non ex meritis Christi est, sed ex libertate divinæ voluntatis. 372, 14.
 Electio circa præterita, quæ jam non sunt, in hominis potestatem non cadit. ib.
 Electio in quo a prædestinatione distinguitur. ib.
 Vide PRÆDESTINATIO. XVIII.

ELECTIO AD BENEFICIUM, PRÆLATURAM, ETC.

Electio per sortes ad beneficium ecclesiasticum, vide SORTES. XIII.

Sæcularis electio non prohibetur fieri per sortes. XIII, 541, 13.

Electio Matthiæ qualis fuerit. 543, 20 et seq.

In Pontificis electione simonia non est redimere vexationem, cum indignus, vel evidenter minus dignus, eligitur. 922, 35.

Pecuniam dare, ut eligatur dignus in communi, non est illicitum. 923, 36.

An ecclesia habeat jus ut eligatur dignissimus e pluribus. 924, 40.

Non licet moraliter loquendo redimere hanc vexationem per pecuniam, inducendo electores ut hanc personam determinate eligant, quod illa sola sit digna. ib., 41.

An dicta de pontificatus electione ad inferiores electiones accommodentur. 925, 42.

Quæ electio sit invalida, vide SIMONIACA ACTIO, QUÆ VALIDA. XIII.

Vide NOVITIUS, PROFESSIO, OBEDIENTIA SOLEMNIS. XV.

Prælati supremus in qualibet religione per legitimam electionem est creandus. XVI, 95, 2.

Quomodo hujusmodi dignitas Prælati supremi religionis per electionem incipere poterit. 96, 3 et seq.

Ut electio Prælati regularis sit valida, aliquæ conditiones jure divino et naturali concurrere debent in persona eligenda, et quænam illæ sunt. 96, 5.

Aliæ etiam conditiones requiruntur ex jure positivo, et quænam sint. 97, 6.

Quæ ætas requiratur in persona eligenda in Generalem religionis. 97, 7.

Quæ antiquitas in religione. 100, 16.

Quæ professio, an scilicet sufficiat tacita, an requiratur expressa, et in eadem religione. 98, 8 et seq.

An casu quo in una religione non reperitur persona idonea ad generalatum, assumi possit religiosus alterius religionis. 99, 11.

An Prælati infra generalem assumi possit ex diversa provincia vel monasterio. 120, 3.

An et qua ratione debeat esse ejusdem habitus cum iis quibus præesse debet. 121, 5-6.

Si quis, vacante generali prælatura, e seculari fiat religiosus et profiteatur ut in Prælatum eligatur, talis personæ electio irritanda est. 102, 19.

Non irritabitur tamen si persona aliunde sit digna et bene instructa. ib.

Quod si tempore vacaturæ non sit professus, sit tamen tempore electionis, bene poterit eligi. 108, 6.

Persona eligenda in Prælatum religionis, non opus est ut sit sacerdos, sed satis est si post electionem debito tempore ordinetur. 102, 20-21.

Regulariter quidem loquendo aliquem sacrum ordinem habere debet; necessariam tamen non est ut habeat, nisi tantum primam tonsuram. 103, 22-23.

Ut electio alicujus personæ in Prælatum sit valida, opus est ut talis persona non sit totaliter irregularis. 104, 24.

Quid si persona sit partialiter irregularis. 105, 26-27.

Quantum impediatur dicta electio per defectum natalium personæ eligendæ, quoad ortum illegitimum. 105, 28 — 124, 12.

Item quomodo impediatur per defectum originis ex radice infecta hæresi aut infamia. 105, 28.

Electores alicujus Prælati religionis, ut legitimi sint, quatuor præcipue habere debent conditiones; prima, ut sint religiosi ejusdem religionis. 106, 1.

Et si eligendus sit provincialis, aut superior localis, ut electores sint ejusdem provinciæ, aut conventus, nisi jure speciali aut consuetudine in hac parte juri communi derogatum sit. 126, 17.

Secunda, ut sint professi tacite vel expresse in eadem religione. 106, 2 — 126, 18.

Tertia, ut sint clerici, et in sacris constituti. 107, 3-4.

Utrum ordinatus in sacris ante legitimam ætatem sit inhabilis ad electionem. 108, 7.

Hæc tertia conditio omnino requiritur ad valorem electionis. 109, 8.

Qua ætate esse debeant electores. 126, 18.

Quarta denique conditio est, ut elector non sit excommunicatus vitandus, aut aliqua pœna ecclesiastica a facultate eligendi impeditus. 109, 9 — 127, 20.

Inhabilitas vero unius vel alterius electoris non vitiat totam electionem, si alii non consenserunt; secus si inhabilem, cujus defectum supplere non poterant, voluntarie admiserunt. 109, 9.

Electio Prælati religionis, ut legitima sit, tres con-

ditiones antecedentes requirit. Prima, ut convocentur antecedente romnes qui habent jus eligendi, si commode hoc fieri possit. 110, 2.

Hæc vero commoditas magis spectanda est ex parte ipsius religionis quam electorum, et quomodo facienda sit convocatio. Sufficiet tamen, et requiritur omnino ad valorem electionis, ut saltem duæ partes electorum convocentur. 110, 3.

Ipsi vero suffragatores non tenentur convenire; unde si, vocatis omnibus, major illorum pars voluntarie desit, electio valide fiet. 110, 2.

Si autem aliquis electorum absens contemnatur, et non vocetur, injuste id fiet, at electio erit valida; poterit tamen irritari ad petitionem illius, nisi ille jure suo cedat, aut consensum adhibeat. 112, 6.

Si vero elector præsens sit, et invitus non admittatur ad suffragia, electio ipso facto est irrita. 115, 14.

Secunda conditio, ut electio sit legitima, est ut electio peragatur præsentibus inter se electoribus in forma congregationis, sive universitatis. Estque hæc conditio substantialis. 111, 5.

Si aliquis electorum vocatus se excusat, allegans se esse juste impeditum, debet probare impedimentum, et tunc poterit vices suas committere alicui ex aliis electoribus. 112, 6.

Tertia denique conditio est, ut assumantur tres de Congregatione, qui cunctorum vota exquirant. 112, 7.

Utrum assumendi sint per vota, aut alio modo. *ib.*

An sit de substantia electionis, ut hi tres commissarii sint de Congregatione electorum. 112, 8.

Et ut tres tantum, non plures, neque pauciores. *ib.*

Solemnitas electionem Prælati regularis concomitans triplex includit præceptum. Primum, ut ab illis tribus commissariis suffragia secreta et sigillatim exquirantur, et in scriptis redigantur; et quomodo hoc præceptum sit intelligendum. 113, 9-10.

An sit de essentia electionis ut suffragia in scriptis redigantur. 115, 13.

An etiam ut ferantur sigillatim, et omnia, nullo excepto, suscipiantur. 115, 14.

Secundum præceptum concomitans formam electionis est ut, postquam omnia suffragia suscepta fuerint, mox in communi publicentur. Quomodo id intelligendum, et an pertineat ad essentiam. 115, 15.

Publicatio suffragiorum ante consummatam electionem eam irritam reddit, etiam si unum tantum publicetur. 114, 11-12.

An tam dicti commissarii quam suffragatores teneantur sub præcepto nunquam, etiam post electionem, suffragia revelare. 114, 12.

Tertium præceptum est, ut, habita collatione suf-

fragiorum, is eligatur in quem omnes, vel major et sanior pars Capituli consentit. Quomodo id intelligendum, qualis sit illa collatio, et a quibus facienda. 116, 16.

An habenda sit ratio non tantum numeri suffragiorum, sed etiam qualitatum. 117, 19 et seq.

Major pars suffragiorum non sufficit, nisi etiam sit sanior, et qua ratione sanior sit præsumenda. 117, 22-23.

Si major pars eligat indignum, electio alterius partis minoris erit valida. *ib.*

Quænam sit electio post collationem facienda, an sit de substantia ut statim post collationem fiat, et quomodo sit facienda. 118, 24.

Post electionem consummatam requiritur confirmatio illius. Ad quem spectet hæc confirmatio, qua necessitate requiratur, et an semper debeat esse specialis. 119, 25.

Electionis Prælatorum forma jure communi præscripta servanda est a religiosis, nisi aliter disponatur per eorum constitutiones a Summo Pontifice approbatas. 128, 21.

Potestas eligendi Prælatos, tam regulares quam seculares, a Summo Pontifice manat. 119, 1.

In electione monialium, quæ forma servanda sit. 128, 21.

Pro electione Abbatissæ, vide *ABBATISSA*. XVI.

Electio Superiorum Societatis infra Generalem per solum definitivum Generalis judicium paucissimis incommodis expositam, et simpliciter convenientissimam esse. 1066, 3 et seq.

Quot habeat commoda hujusmodi electio. *ib.*

Electio Superiorum religionis infra Generalem ad plura suffragia communitatis, quot habeat pericula et incommoda. 1067, 6-7.

Item electio eorundem Superiorum per suffragia aliquorum tantum definitivum non ita expediens est, ut æquiparanda sit electioni per solum Generalis judicium; multaque habet incommoda, præsertim in Societate. 1068, 8.

Electores Præpositi Generalis Societatis sub excommunicatione latæ sententiæ manifestare jubentur quoscumque sciverint affectasse, vel tunc affectare munus Generalis, illud directe vel indirecte procurando. Et quomodo hoc præceptum sit intelligendum. 903, 15-16.

Excommunicatus, qui ad beneficium eligitur, quid facere debeat. *XXIII*, 356, 32.

Electior, qui eligendi excommunicationem occulte novit, ad quid teneatur. 334, 29.

Electio ad beneficium ab excommunicato facta est irrita. *ib.*, 6.

Electio requirens ad suum valorem certum suffragantium numerum, si unus sit excommunicatus, est nulla. 375, 9.

- Secus si nullus certus numerus, sed omnium suffragiorum consensus requiratur. ib., 10
- Quid autem tunc dicendum sit, si unus dissentiat. ib.
- Electio autem, quæ requirit majorem partem suffragiorum, valida erit, si excessus suffragiorum excedat numerum excommunicatorum. 376, 11.
- Quid vero si excessus tantus non sit. ib., 12.
- Quomodo autem tunc computandus sit suffragiorum numerus. ib.
- Electio est irrita, si electores aliquem excommunicatum vitandum voluntarie ad coeligendum admittant. 376, 13.
- Quid si sit non vitandus. 378, 18.
- Electio ad summum Pontificatum ab excommunicato etiam vitando facta est valida. 379, 19.
- Imo etiamsi electus excommunicatus sit. ib., 20.
- Ligatus minori excommunicatione non potest eligi ad gradus, dignitates, et beneficia ecclesiastica. 667, 13-14.
- Etiamsi beneficium ad sacramenta recipienda non ordinetur. 670, 24-25.
- Non est tamen electio ipso jure irrita. 668, 19 et seq.
- Quando veniat irritanda. ib.
- Quando puniantur electores, et in quo. 671, 30-31.
- Et quantum peccent. ib.
- Qui accersiti intersunt electioni monialium, si aliquid faciant unde oriri possit discordia inter moniales super ipsa electione, excommunicationem ipso facto incurrunt. 631, 8.
- Compromissarius (modo non sit Episcopus), qui eligit indignum ad Episcopatum, vel superiorem dignitatem, ipso jure per triennium suspenditur a beneficiis, quæ in tali Ecclesia obtinet. 121, 6.
- Item electionem impugnans, et in probatione deficiens. 123, 12.
- Compromittentes vero, si talem electionem ratam habeant ex dolo et malitia, privantur potestate iterum eligendi. 122, 9.
- Vide EPISCOPUS ET PONTIFICIS ELECTIO. XXIII.
- Clerici inferiores Episcopis, qui ad Episcopatum eligunt minorem tringinta annis, illegitimum, aut vita aut moribus non commendabilem, pro ea vice jure eligendi, et per triennium a beneficiis, quæ in tali Ecclesia habent, jure ipso suspenduntur. 123, 10.
- Eandem incurrunt, qui ad præbendas inferiores habentes curam animarum annexam, eligunt eum qui non attingit vigesimum quintum annum, vel scientia et moribus non commendatum. ib.
- Qui aliquid objicit in personam electi, aut præsentati ad dignitatem canonicam, personatum, aut Episcopatum, et in probatione deficit, si culpa intercedat, a beneficiis quæ in illa Ecclesia obtinet, per triennium, ipso jure suspenditur. ib., 12.
- Qui per abusum secularis potestatis ad ecclesiasticam præbendam eligitur, et tali electioni consentit, fit inhabilis, ut ad illam, et ad aliam dignitatem ecclesiasticam possit eligi. 124, 13.
- Electores vero sic eligentes ipso facto pro illa vice jure eligendi privantur, et ab officiis et beneficiis per triennium suspendi mandantur. ib., 14.
- Irregularis potest eligere. 324, 27.

ELECTUS.

Electus ad cathedram per suffragantem inhabilem, quomodo tutus potest esse in conscientia. V, 453, 5.

ELEMOSYNA.

- Eleemosyna facta diviti putato pauperi, an sit involuntaria. IV, 222, 22.
- Eleemosyna data ab ebrio, quomodo tollat obligationem. 124, 9.
- Eleemosyna quid sit, et quid significet. XII, 676, Præl.
- Eleemosynæ dare tenemur ex præcepto tum naturali, tum divino, obligante sub mortali. ib., 1.
- Solam eleemosynam ad salutem requiri et sufficere, hæreticorum error. ib., 2.
- Eleemosynæ præceptum obligat solo tempore necessitatis proximi. 677, 3-4.
- Eleemosynæ omissio cur potius præcepto misericordiæ quam charitatis adversetur. ib., 3.
- Eleemosynæ præceptum extenditur ad omnem proximum, etiam alienum et peccatorem. ib., 5.
- Non tenentur personæ privatæ quærere quibus faciant eleemosynas, sed solum occasiones succurrendi non subterfugere. 678, 6.
- Ad eleemosynam quæ necessitatis certitudo obliget. ib., 7.
- An teneamur succurrere etiam voluntariæ alterius indigentia. ib.
- Ad eleemosynam omnino tenemur in omni et sola extrema proximi necessitate. ib., 8.
- Eleemosyna obligat etiam unumquemque, erga se. ib., 9.
- Ad eleemosynas si cuiquam pecuniæ committantur, potest ex illis suæ etiam necessitati subvenire. ib.
- Quid si imponatur in confessione, ut quis eleemosynam eroget. ib.
- Eleemosyna facienda est ex bonis propriis, quorum quis est dominus, vel absolutus administrator. 679, 1.
- Eleemosynam quæ personæ facere possint. ib., 2.
- Quid de servis. ib.
- Quid de religiosis, ac filiis familias. ib., 3-4.
- Quid de uxore. 680, 5.

Eleemosyna ex bonis illicite acquisitis, et obnoxiiis restitutioni, an et quando fieri possit. *ib.*, 6 et s.

In extrema proximi necessitate, licet subvenire ex bonis alienis, etiam ea furando, si non suppetant propria. 681, 7.

An teneantur postea restituere, si possit. *ib.*

Eleemosyna facta ex bonis restitutioni obnoxiiis, an possit retineri. *ib.*, 9-10.

Eleemosynam nullus tenetur facere ex bonis sibi necessariis, cæteris paribus. 682, 11.

Eleemosyna quibus sit facienda. *ib.*, 12.

Ad faciendam eleemosynam ex bonis superfluis tenentur divites præcepto misericordiæ. 683, 4.

Idque sub mortali non solum in extrema, sed etiam in gravi necessitate proximi. *ib.*, 5-6.

Habens simpliciter superfluum tenetur sub mortali facere absolute eleemosynam, etiam in communibus necessitatibus. 684, 7-8.

Nec contrarium est admodum securum aut probabile. 685, 9.

Quænam ceaseantur superflua, stante gravi aut communi aliorum necessitate. *ib.*

Habens simpliciter superflua, cum proposito faciendi eleemosynam, quamvis ea sæpe omittat, et nonnulla etiam in vanos usus expendat, non peccat mortaliter, nisi graves necessitates prætermittat. *ib.*, 10.

Tenetur quilibet ad eleemosynam, ex bonis etiam necessariis ad statum, in gravi necessitate boni communis. 686, 2.

Item in necessitate extrema proximi. *ib.*, 3-4.

Quid si extrema necessitas sit voluntaria. *ib.*

Item tenetur in necessitate non extrema, sed gravissima, si absque magno incommodo potest. *ib.*, 5.

Quid in hoc sentiat D. Thomas. 687, 6.

Simpliciter asserere eleemosynæ præceptum nunquam obligare ad donandum, neque pium est, neque practice probabile. 688, 2.

Ei qui tantum secundum quid indiget, satis subvenitur, mutuando, vel commodando eleemosynam, aut etiam vendendo. *ib.*, 3.

Sufficit commodare, quando subvenitur per usum rei quæ usu non consumitur. *ib.*, 4.

In extrema necessitate, per res ipso usu consumptibiles fieri debet per absolutam donationem. *ib.*, 5.

Idque non solum si eleemosyna fiat ex simpliciter, superfluis, sed etiam ex aliis. 689, 6.

Quid si eleemosyna fiat ex omnino superfluis et extra casum necessitatis. *ib.*, 7-8.

Quid si ex necessariis aliquo modo ad statum. 690, 9.

Qui omisit dare eleemosynam in necessitate etiam extrema, ea transacta non tenentur reddere quantitatem quam omisit. *ib.*, 1-2.

Imo nec ad restituendum detrimentum quod forte inde subsecutum est indigenti. *ib.*, 2.

Quid de habentibus bona ecclesiastica. 691, 3.

Eleemosynæ præceptum non solum ad externa bona eroganda, sed etiam ad actiones humanas misericordiæ obligat. *ib.*, 4.

Eleemosynam propter Deum fecte petere, quod peccatum. XIV, 747, 8.

Eleemosyna solum de congruo meritoria, si ex auxilio gratiæ fiat ante gratiam sanctificantem. 96, 6.

Eleemosyna potest fieri a religioso. XV, 116, 9.

Eleemosynis possunt licite sustentari religiosi. 601, 15.

Non ita seculares pauperes, qui laborare valent, et tamen otiose vivere volunt. 602, 17.

Uxor licite potest dare eleemosynam moderatam, et suo statui conformem, si maritus ei neget licentiam. 623, 20.

Eleemosynas facere, quantum possit et debeat Prælati regularis de bonis monastei. XVI, 246, 12-13.

ELEMENTA.

Elementa omnia in sua naturali dispositione et in suis locis fuerunt initio collocata. III, 58, 11-12.

Idque in rotunda figura. 59, 14.

Quas alias proprietates tunc obtinuerint. 60, 17-18.

Vide TERRA, AER. III.

Qua ratione purganda post finale iudicium. XIX, 1113, 11 et seq.

De situ elementorum post diem iudicii. 1117, 10.

De elementis in particulari, vide sub propriis verbis. XIX.

Elementa non possunt esse primæ materiales causæ mistorum. XXV, 404, 7.

Nec aliquod ex illis. 403, 6.

Elementa nullas qualitates virtualiter primas continent. 301, 11.

Elementa in prima sua productione non fuisse proprie creata, sed eorum formas ex materiæ potentia eductas, post dilucidam disputationem resolvitur. 514, 6-7.

Elementi descriptio, et quibus proprie conveniat explicatur. 532, 54.

Elementi nomen proprie materiæ convenit, nunquam formæ. *ib.*, 55.

Elementum non essentialiter exigit quod mistum in ipsum resolvatur. *ib.*, 56.

Elementa non constant unum ex alio, nec unum in aliud resolvitur. 533, 58.

Elementorum formæ qualiter in misto maneant. Vide FORMA. XXV.

ELIAS, ELISEUS, ENOCH.

Elias et Enoch non mereri actu neque modo esse in statu merendi, probabilius est. IX, 92, 9-10.

Cur noluit Elisæus pretium Naaman. XIII, 643, 5
et seq.

Elias et Elisæus coluerunt paupertatem, sed eam
non voverunt. XV, 225, 4 — 227, 8.

Elisæus coluit, non tamen vovit obedientiam. *ib.*, 9.

Fuerunt auctores religiosi status, juxta multorum
sententiam. 224, 1.

Elias vitam activam et contemplativam exercuit,
sedemque in monte Carmelo fixam habuisse
probabile. XVI, 548, 2 et seq.

Successorem tam in sede quam in ratione vivendi
habuit Elisæum. 331, 13-14.

Ædiculam sive oratorium fertur in Carmelo ædi-
ficasse. 330, 9.

Vide CARMELITARUM ORDO. XVI.

De Eliæ apparitione in transfiguratione, vide ver-
bo CHRISTI TRANSFIGURATIO. XIX.

Corpore et animo vivus perseverat. XIX, 311, 2.

Elias et Henoch adhuc vivunt. 1043, 2 et seq.

Gloriam corporis vel animæ adepti non sunt.
1046, 5.

In statu merendi non sunt. *ib.*, 6.

Confirmati sunt in gratia. 1047, 7.

Inordinatos motus non habent. *ib.*, 8.

Consolationibus ac illustrationibus maximis gau-
dent. *ib.*, 9.

Christum cognoscunt. *ib.*

Corporalibus cibis non indigent. 1048, 11.

Quo in loco sint. *ib.*, 12.

Simul degunt inter se conversantes. 1049, 13.

Secundi Christi adventus præcursores futuri.
1050, 2 et seq.

Cur duo futuri præcursores. 1052, 7.

Per breve tempus hoc officio fungentur. *ib.*, 8.

Martyrium subituri. *ib.*

Elias et Enoch nondum mortui sunt; unamque vi-
vunt vitam mortalem, neque beatam usque ad
tempus postremum. XXIV, 590, 2 et seq.

Elias et Enoch ubi tam longam ætatem degant,
scire velle ad nos non pertinet; sed est verisi-
milis conjectura vivere in paradiso terrestri.
597, 9-10.

Elias et Enoch, Antichristo potente rerum ac re-
ligionum, ad sustentandam Christianitatem af-
flictam et prope jacentem revenient. 589, 1 et
seq — 594, 1 et seq.

Elias et Enoch, annos circiter tres et dimidium
evangelizabunt, Judæis quidem Elias, et Enoch
aliis gentibus. 549, 11 — 604, 19.

Elias et Enoch occiduntur jussu Antichristi (Hiero-
solymsis, ut verisimile est), ubi tres dies et semis
insepulti jacebunt. Deinde resurgent vocati e
cælo, quo statim conscendent, attonitis cunctis
et suspicientibus; deinde urbs conquassabitur
terræ motu horribili, antichristianosque pluri-
mos opprimet. 588, 18 — 611, 3.

ELIPANDUS.

Elipandi error de Christi servitute qui fuerit.
XVIII, 421, 49.

Elipandus non tantum in voce adoptionis, sed in
re ipsa, incarnationisque mysterio erravit.
503, 10.

Elipandus, licet non disertis verbis Nestorii erro-
rem fuerit professus, in eo tamen fuit. 506, 16.

ELISABETHA.

Elisabetha, Angliæ regina, hæretica fuit Calvinia-
na. XXIV, 6, 8 — 109, 9.

Elisabetha se cognominavit *supremam gubernatri-
cem in spiritualibus*, non ut pater Henricus,
caput Ecclesiæ, vel quia feminam id cognominis
puduit, vel, quod nonnulli sunt suspicati, vole-
bat insuper jus usurpare supremum in tradendis
sacris, initiisque Christianis. 661, 4.

Elisabethicum juramentum fidelitatis. Vide JURA-
MENTUM. XXIV.

Elisabethæ reginæ persectio ecclesiastica. 717, 8
et seq.

Elisabetham Pius V juste per litteras mulctavit.
720, 18.

EMANATIO.

Ad emanationem realem unius personæ ab alia
intelligendus est influxus producentis in pro-
ductum, qui appellatur actio. I, 677, 8.

Vide PROCESSIO. I.

Emanatio naturalis, qua proprietates ab essentia
emanant, vera efficientia est. XXV, 616.

Emanationis naturalis duplex modus, et inter eos
discrimen. 617, 7.

Emanatio naturalis non proprie invenitur nisi
intra ea quæ in re distinguuntur. 618, 10.

Emanatio naturalis aliquid est in re distinctum,
et a forma resultante, et ab illa a qua resultat,
et ab ipsa etiam informatione. 619, 13.

Emanatio naturalis ab actione necessaria, qua
differat, et cur generanti tribuatur. *ib.*, 14.

Emanatio naturalis simpliciter exigit efficientem
causam distinctam a passo, licet aliquando
principium proximum emanationis a recipiente
non distinguatur. 633, 9-10.

Emanatio naturalis ut causæ per se tribuitur ge-
neranti. *ib.*, 10.

Emanatio a substantia quibus accidentibus con-
veniat, et a quibus causis. Vide ACCIDENS. XXV.

EMPHITEUSIS.

Emphiteusis an confiscetur ob crimen hæresis.
XII, 574, 11.

EMPTIO, ET VENDITIO.

Emptio et venditio mobilium bonorum prohibetur

religiosis, sed tantum ea quæ fit per modum negotiationis. XVI, 247, 16.

EMPYREUM.

Vide CÆLUM. III.

ENS REALE, ENTITAS, ENS RATIONIS.

Ens et res, quoad significationem, synonyma sunt, idemque illis correspondet mentis conceptus. I, 599, 4.

Ens formaliter non ipsum esse, sed quancumque significat entitatem. 600, 5.

Entia tria realia vere sunt personæ divinæ. 599, 4.

Deum esse ens simpliciter et necessarium, naturalis et sacra Theologia demonstrat. 1, 2.

Omne ens creatum Deus cognoscit, tanquam existens in aliqua temporis differentia. 202, 1.

Entitas formæ potest fieri per generationem, et per creationem. 788, 12.

Entia rationis Deus fingere non potest. 40, 6.

Entia rationis licet Deus non fingat, cognoscit tamen prout a nobis excogitari possunt. 40, 7 — 203, 5 et seq.

Vide DEUS, COGNITIO. I.

Ens in tota sua latitudine est adæquatum humani intellectus objectum. III, 713, 3.

An ens etiam rationis. ib., 4.

Entia rationis per quas species cognoscantur. 622, 28.

De intrinseca ratione entis creati est dependentia. XIX, 102, 28.

Hæc vox ens, conceptum objectivum entis, et inferiora in quibus reperitur, mediate significat. XXV, 78, 24.

Ens interdum ut participium verbi sui, interdum ut nomen sumitur; et quid utroque modo significet. 88, 3.

Ens secundum hanc duplicem acceptionem non significat duas rationes aliquem communem conceptum dividentes, sed eundem conceptum entis magis vel minus abstractum. 90, 8-9.

Ens ut nomen non significat idem quod ens in potentia. 91, 11.

Significat tamen omnino idem quod res, solumque in etymologia differunt. 92, 15.

Quidquid simpliciter tribuitur rebus, quamvis in eis nullam entitatem ponat, dici solet ens. 105, 7.

ENTIS CONCEPTUS.

Ens, unum conceptum formalem a reliquis præcisum, unum re et ratione formali, sortitur. XXV, 68, 9.

Qui non tamen nominis, sed rei significatæ dicendus. XXV, 69, 13.

Conceptus formalis entis respectu ipsius distinctus,

respectu autem entium in particulari confusus. 67, 8.

Ens unum habet conceptum objectivum adæquatum, qui omnia entia per modum unius, nullum tamen in particulari significat. 72, 8.

In entis objectivo conceptu substantia et accidens copulative, disjunctive, aut simpliciter nequaquam includi ostenditur. ib., 9.

Nec prima genera rerum. 73, 12.

Nec aliquod ex illis determinate et reliqua confuse. 74, 13.

Entis objectivus conceptus unus, et secundum rationem præcisus ab omnibus inferioribus, etiam ut comparatur ad illa et ut in se existens. 73, 15 et seq.

Conceptus objectivus entis non est ex natura rei distinctus ab inferioribus in quibus existit. 83, 7 et seq.

Entia omnia realia aliquam intrinsecam convenientiam habere necesse est. 74, 14.

ENTIS RATIO.

Ratio entis, participaliter sumendo ens, in eo quod sit actu existens consistit; si vero ut nomen, in eo quod sit habens essentiam realem, abstrahendo ab existentia abstractione præcisiva. XXV, 89, 4-5.

Hæc ratio essentialis est omnibus inferioribus; quæ vero per participium importatur, soli Deo. 91, 13.

Entis ratio in omni ente et differentia, vel modo ejus includitur. 93, 5 et seq.

Entis ratio, quæ est in substantia, non est eadem, secundum rem, quæ in accidenti. 86, 17.

Ens omne alicui esse conveniens, inductione ostenditur. 348, 6.

ENTIS PASSIONES.

Ens non potest habere veras et reales passiones ex natura rei ab ipso distinctas. XXV, 103, 8-9.

Habet tamen aliquas proprietates, quæ non sunt per rationem confictæ, sed reipsa de illo prædicantur. 106, 10.

Entis proprietates de formali addunt vel negationem, vel denominationem extrinsecam, per quam realis et positiva perfectio entis importatur. 106, 11.

Entis proprietates, qualiter inter se distinguantur. 107, 13.

Entis proprietates tres tantum, unum, scilicet, verum et bonum. 108, 3.

Cur autem variæ negationes, quæ fingi possent, identitas item et diversitas, inter has proprietates non numerentur. 111, 14.

Entis proprietates qualiter in perfectione comparabiles. 109, 9.

Ens non dicitur essentialiter de suis proprietatibus. 106, 12.
 Entis passiones in demonstratione ostensiva per ipsam rationem entis, vel primam ejus passionem, demonstrantur; in demonstratione vero per deductionem ad impossibile, primum principium est: *Impossibile est idem simul esse et non esse.* 113, 6 et seq.
 Ens omne, qualiter sit idem, vel diversum ab alio. 273, 6.

ENTIS DIVISIONES VARIE.

Ens per se et per accidens in ratione entis ex unitate per se aut per accidens sumitur. XXV, 126, 3.
 In quo eorum ratio posita. 127, 6 — 129, 13.
 Entis divisio in unum et multa intellecta de multitudine actuali, analoga, sicut et multitudine in potentia intellecta; aliud tamen utriusque divisum. 133, 1 et seq.
 Entis divisio in infinitum et finitum exponitur et probatur. XXVI, 1 et seq.
 Ens per prius dividitur in infinitum et finitum, quam in absolutum et respectivum. XXV, 139, 8.
 Finitum et infinitum non contrahunt ens in quantum bonum, ut bonum dicit passionem. 140, 11.
 Entis finiti et infiniti rationes per analogiam ad quantitatem explicantur. XXVI, 6, 18.
 Entis divisiones in infinitum et finitum, et in unum et multa, æque universales sunt; illa tamen prior ista, tam in distantia membrorum quam in formali contractione divisi. XXV, 139, 7-8.
 Entis divisio in ens a se et ab alio in se sufficiens et proxime præcedenti æquipollens ostenditur. XXVI, 2, 6.
 De divisione entis in necessarium et contingens, terminis in sua proprietate explicatis idem iudicium fertur. 3, 8.
 Entis divisiones in ens per essentialitatem et participationem, in increatum et creatum, præcedentibus æquipollere, ex earum explicatione colligitur. 4, 13-14.
 Entis divisio in purum actum et potentiale, terminis vel in ordine ad esse existentiam actualis, vel potentiam alicujus passivæ intellectis, æque universalis, eademque cum præcedentibus ostenditur. 5, 15.
 Ens optime dividitur in substantiam et accidens. 313, 4 et seq.
 Ens cum dividitur in absolutum et respectivum, respectivi nomine prædicamentale intelligendum est. 328, 33.
 Divisio entis in increatum et creatum, cur prior quam in substantiam et accidens. 314, 8.
 Divisio entis in substantiam et accidens, cur prius tradenda quam in absolutum et respectivum,

et quam in actum et potentiam, rursus quam in incompletum et completum. 315, 10 et seq.

ENS INCREATUM, NECESSARIUM ET A SE.

Ens aliquod increatum in rerum natura esse, ratione naturali demonstratur. XXVI, 22, 1.
 Non tamen ex motu cæli, neque ex anima rationali, aliove physico medio. 23, 7 et seq.
 Secus per medium metaphysicum. 27, 20 et seq.
 Entia necessaria non repugnat multiplicari ex compositione, quam habent, rationum in quibus convenirent et differrent 50, 8.
 Entia necessaria si semel multiplicarentur, usque ad infinitum numerum necessario procederent. 52, 15.
 Ens increatum et summe perfectum causam esse cæterorum, unde inferatur. 55, 24.
 Ens a se solam negationem addi enti, licet positivum esse videatur. 3, 7.
 Ens necessarium, quod sit et quotuplex. 457, 53 et seq.

ENS CREATUM.

Ens creatum essentialiter includit dependentiam ab increato. XXVI, 308, 2.
 Estque quantum ad suum esse sub Dei dominio. 308, 3.
 Ens creatum in omni sua efficientia et causalitate pendet a Deo. 309, 5.
 Entis creati ab increato subordinatio sitne illi essentialis, an ejus proprietas. 309, 6.
 Ens creatum subordinatur Deo in agendo et patiando quicquid ipse voluerit. 310, 7.
 Ens creatum ut sic nullam aliam causam requirit, nisi Deum, nec sibi speciale genus causalitatis determinat. 311, 11.
 Entia omnia creata quo sensu dicantur esse ejusdem ordinis. 345, 23.

ENTIS ANALOGIA ET DESCENSUS AD INFERIORA.

Entis contractio ad sua inferiora non per modum compositionis intelligenda, sed expressionis conceptionis alicujus entis contenti sub ente. XXV, 100, 7.
 Ens quare in definitionibus non ponatur. XXVI, 322, 9.
 Ens licet univocum esset, non esset necessario genus. ib., 10.
 Ens de substantia et accidenti, non æquivoce sed analogice dicitur. 320, 3 et seq.
 Non analogia proportionalitatis, sed attributionis. 322, 12.
 Et quali. 323, 14.
 Ens respectu eorum quæ in eodem genere sunt, univocum est. Imo et respectu aliquorum summo genere differentium. 325, 15.

Ens ad substantiam completam et incompletam analogum. 326, 26.
 Ens analogice dicitur de substantiis incompletis, et accidentibus, de illisque per prius. 327, 28-29.
 Entis divisio in absolutum et respectivum analogica est sicut in incompletum et completum. 328, 33.

ENS PER SE, ET PER ACCIDENS.

Ens per se et per accidens in ratione effectus, quid. XXV, 126, 2.
 Ens per se et per accidens in ratione entis ex unitate per se aut per accidens sumitur. 126, 3.
 Et in quo utriusque ratio. 127, 6 — 129, 13.
 Ens per accidens ut tale est non constituitur in prædicamento. XXVI, 508.
 Ens per accidens, quot modis dicatur. XXV, 130, 14.
 Ex duobus entibus in actu non fit unum ens per se, quo pacto intelligendum. XXVI, 227 — XXV, 126, 5.

ENS RATIONIS.

Ens rationis ad nullam scientiam per se et directe pertinet. XXV, 4, 7.
 Quomodo tamen ejus tractatio propria metaphysicæ. XXVI, 1015, 2.
 Entia aliqua rationis dari oportet. 1016, 4.
 Entis rationis essentia, hujus vocis multiplici significatione explicata, ostenditur. 1016, 5 et seq.
 Entia fingendi variæ causæ. 1017, 8.
 Ens rationis non mere æquivoce nomen entis participat. 1017, 9.
 Enti rationis et reali nullus conceptus communis. 1018, 10.
 Entis rationis in hoc ab accidente differentia. ib.
 Ens rationis, præter efficientem, causam aliam non habet. 1018, 1.
 Habet tamen hanc, estque intellectus. ib., 3-4.
 Ens rationis resultat per actum intellectus concipientis ac si esset, quod in re non est. 1022, 13.
 Qui actus, late reflexivus, proprius tamen comparativus dicendus est. 1022, 16.
 Entia rationis fingere soli intellectui convenit, licet imaginatio humana nonnihil de hoc participet. 1023.
 Entia rationis Deus non format, cognoscit tamen ea perfectissime. 1023, 23.
 De Angelo et beatis idem dicendum. 1026, 25.
 Entis rationis divisio in privationem, negationem et relationem traditur, et dividendium membrorum distinctio ostenditur. 1026, 1 et seq.
 Esseque univocam, generisque in species statuitur. 1028, 9.
 Entis rationis prædicta divisio ut sufficiens et adæquata admittitur. 1029, 2 et seq.
 Ens rationis cur in solo prædicamento relationis fingatur. ib., 3.

Et per singula prædicamenta discurrendo demonstratur. 1030, 7 et seq.
 Entis rationis prædicta divisio aliter declaratur sufficiens, et omnia entia rationis, quæ fingi possint in aliis prædicamentis, continens. 1031, 10.
 Ens fictum de formali negationem importat. XXV, 140, 13.
 Entia rationis ab invicem distingui posse, et qua distinctione. 232, 7.

ENUNCIATIO.

Enunciatio an possit esse partim vocalis, partim mentalis. XIV, 697, 4 et seq.

EPHESINUM CONCILIIUM.

Pro tuenda B. Virginis dignitate congregatum. XIX, 2, 6.

EPHESUM.

Ibi B. Virgo post Filii mortem simul cum Joanne Baptista aliquandiu habitavit. XIX, 285, 6.

EPHRATAM.

Ephratam idem quod Bethleem. XIX, 217, 3.
 Fructiferam significat. ib.

EPHREM.

S. Ephrem ante Pelagium scribens multa de divina gratia docuit, quæ definitionibus Ecclesiæ postea editis mire consentiunt. VII, 314, 9.

EPHRON.

Vide SIMONIA. XIII.

EPIIKIA.

Epiikia circa legem naturalem an locum habeat. Proprie non habere. V, 153, 7.
 Epiikia differt ab interpretatione. 154, 4.
 Epiikia circa leges irritantes quam vim habeat. 519, 2.
 Epiikia circa formas sacramentorum non admittitur. ib.
 Epiikia quæ. VI, 29, 9.
 Epiikia tam in præceptis affirmativis quam negativis locum habet. 29, 7.
 Epiikia interdum habet locum etiamsi posset lex juste servari. 32, 9.
 Epiikiæ proprium munus ostenditur. 33, 10.
 Epiikia non solum iniquum sed valde difficile corrigit. ib., 11.
 Epiikia tripliciter uti liceat. ib.
 Epiikiæ duplex modus. 33, 4.
 Epiikia utendum quando non potest conveniri superior. 36, 6.

- Episkia non semper est actus jurisdictionis, sed prudentiæ et doctrinæ. 46, 1.
- Episkia an sit admittenda in voto, quando constat de termino præfixo. XIV, 1037, 9.
- Episkia in quo casu liceat. XV, 438, 30.
- EPIPHANIA.**
- Epiphaniæ festum ab Apostolis institutum. XIII, 261, 9.
- EPIPHANIUS.**
- Epiphanius a calumnia erroris circa imaginum usum vindicatur. XVIII, 600, 14.
- EPISCOPUS, EPISCOPATUS.**
- Episcopus habet potestatem législativam in sua diœcesi, et quo jure. V, 339, 2.
- Episcopus, vide DISPENSATIO.V.
- Episcopus electus et confirmatus, non consecratus, quid possit efficere. 342, 9.
- Episcopalis jurisdictio potest committi non Episcopo. 343, 10.
- Episcopi potestatem legislativam a quo accipiant. 346, 20.
- Episcopi Apostolorum successores, et quomodo. 347, 21.
- Episcopos ab Apostolis creatos habuisse successores media auctoritate Petri. 348, 25.
- Episcopus quas leges condere possit sine voluntate Papæ. 348, 1.
- Episcopus quid possit sine consilio vel consensu Capituli. ib., 2.
- Episcoporum Epistolæ vel sententiæ quando et quomodo habeant vim legum. 391, 13.
- Vide EPISTOLA. V.
- Episcopus intra sex menses a confirmatione non consecratus, privatur Episcopatu per Concilium Tridentinum. 449, 13, 1 et seq.
- Episcopi in quibus secum possint dispensare. VI, 57, 11-12.
- Episcopi habent jurisdictionem immediate a summo Pontifice. 67, 6.
- Episcopus quando potest dispensare in lege superioris. 68, 8.
- Episcopus in aliquibus casibus non tenetur ad recursum superioris. 69, 10.
- Episcopi an dispensent in legibus Concilii provincialis, et quomodo. 71, 4.
- Episcopus est non inferior respectu legum synodaliu. 72, 8.
- Episcopi potestas in legibus canonicis. 73, 9.
- Episcopus in suis legibus et constitutionibus dispensat. ib., 10.
- Episcopus dispensare potest in lege superioris per modum compensationis. 73, 4.
- Episcopi et alii inferiores legislatores possunt in legibus suis dispensare per modum commutationis. 74, 2.
- Episcoporum omnium collectio absque Summo Pontifice, an possit in fide errare. XII, 137, 10.
- Episcoporum vera successio inter hæreticos de facto non datur. 278, 10.
- Episcopi non ita prorsus succedunt cæteris Apostolis, ut Papa Petro. 282, 4.
- In Episcopis major scientia mysteriorum fidei et morum sub præcepto requiritur. 380, 7.
- Soli Episcopi ad Concilia generalia sunt per se vocandi, ut in iis sint iudices. 325, 12.
- Episcopi omnes ad Concilium generale an vocandi. 328, 2 et seq.
- Quid de Episcopis annularihus. 327, 18.
- Episcopis data est in Concilio Tridentino potestas ad absolvendum in foro conscientiæ ab hæresi occulta, ejusque censura. 542, 4.
- Episcopi ex vi Tridentini non astringuntur, ut tollant censuram hæresis in solo sacramentali foro. 542, 5.
- Sed tantum ut absolutio non valeat pro foro externo. 543, 6.
- Episcopi non possunt aliis committere hanc potestatem absolvendi ab hæresi. 544, 8.
- Potestatem hanc Episcopis in Tridentino concessam, per Bullam Cœnæ revocari, alii aiunt, alii negant. 544, 10 et seq.
- Vera resolutio. 545, 13.
- Episcopus hæreticus debito ritu ordinans verum efficit sacerdotem. 552, 9.
- Sic autem ordinatus usum ordinis non recipit; sed manet suspensus. 552, 10.
- Episcopus tenetur subvenire ovibus, non solum in extrema, sed etiam in gravi necessitate constitutis, etiam cum periculo propriæ vitæ. 711, 4.
- Et cum damno aliquo temporalium bonorum, subvenire necessitatibus ordinariis spiritualibus. ib., 5.
- Episcopi an possint bellum indicere aut exequi, vide BELLUM. XII.
- In Episcopum hæreticum an inquirere aut procedere possint Inquisitores. 530, 25.
- Quid facere debeat, quando parochiani non possunt parochum sustentare. XIII, 96, 9.
- Quando possit facere determinationem decimarum in sua diœcesi. 120, 9.
- Non potest jus decimarum mutare. 143, 11.
- Cura pauperum specialiter prælatis commissa est. 123, 7.
- Episcopus non potest obligare ad decimas parochos sibi subjectos. 156, 19.
- Tenetur ad decimas debito reali, non personali. 153, 11.

- An Episcopus possit laicis decimas dare, vide DE-
CIMÆ. XIII.
- Episcopi diœcesis ad clerum cujuscumque paro-
chiæ aliquo modo pertinent. 497, 8.
- Decimæ primo debentur Episcopo. 201, 1.
- Bona prælati sunt obligata ecclesiæ pro mala ad-
ministratiōe. 239, 41.
- Quomodo Episcopi teneantur cogere non solven-
tes decimas. 236, 3.
- Episcopus non nisi dominica die consecratur.
236, 41.
- Potest instituere festum in sua diœcesi sine auc-
toritate Pontificis. 293, 4.
- Non potest canonizare Sanctum. ib., 5.
- Quid olim in hoc possent. ib.
- Quid supponendum, ut ab Episcopo queat festum
Dei præcipi. 296, 6.
- An a domo Episcopi possint abstrahi delinquen-
tes. 418, 9.
- Quæ Episcopi licentia sit necessaria ad permu-
tanda beneficia, vide BENEFICIIS COMMUTANDIS,
QUÆ AUCTORITAS NECESSARIA. XIII.
- Prælati inferiores Pontifici non possunt dispen-
sare bona ecclesiæ, nisi justa concessione cano-
num. 829, 47.
- An cathedraticum Episcopi persolvendum. 900, 3.
- Episcopis visitantibus procuraciones a jure con-
cessæ persolvendæ. ib.
- Quomodo inferiores prælati, et eorum officiales
simoniam committant, vide SIMONIE CAUSA EFFI-
CIENS. XIII.
- Episcopus vovens ingredi religionem, an teneatur.
XIV, 914, 22.
- Episcopus an possit vovere renunciationem epis-
copatus. 902, 8.
- Episcopus an licite et valide voveat peregrina-
tionem. 901, 4.
- Episcopus non videtur posse dare ordines mino-
res cum obligatione aliquid perpetuo recitandi.
352, 15.
- Episcopi quatenus debeant assistere sacris. 315,
12 et seq.
- Episcopi per se non tenentur ad chorum, nisi forte
solemnibus diebus. ib., 13 et seq.
- Episcopi quorum religiosorum vota possint irri-
tare. 1078, 18.
- Ad episcopatum suscipiendum quomodo possit
Papa obligare, cum sit opus consilii. XV, 57, 3.
- Episcopus non potest mutare statum propria auc-
toritate. 60, 14.
- Episcopus est in statu perfectionis exercendæ.
69, 7.
- Ad episcopatum supponitur perfectio in Episcopo,
70, 8.
- Non tenetur habere talem perfectionem in execu-
tione, sed in voluntate efficaci. ib., 9.
- Episcopatus est status perfectionis exercendæ.
72, 5 et seq.
- Ad illum constituendum non requiruntur vota de
observatione alicujus consilii. 74, 11.
- Vide STATUS, PERFECTIO, et PAROCHUS. XV.
- Episcopatus vinculum non est indissolubile jure
divino naturali et positivo, sed tantum eccle-
siastico. 79, 13 — 105, 7-8.
- Episcopus renuntiatio non est contra jus divi-
num. 77, 6.
- Facta ex licentia Papæ absque causa sufficienti
tenet. 78, 8.
- Sine episcopatu potest ordinari Episcopus, neque
est contra jus divinum; ita ordinavit D. Petrus
Linum et Cletum. ib., 9.
- Episcopatus translatio non est prohibita jure di-
vino. ib., 11.
- In multis provinciis solet fieri. 79, 12.
- Episcopus electus et confirmatus valide, sed non
licite, potest contrahere matrimonium. ib., 14.
- Ex vi pacti inter Episcopum et suam Ecclesiam,
non potest illam deserere. 80, 18.
- Episcopatus est ex institutione divina immediata;
determinatio vero quoad modum regiminis et
jurisdictionis, et alias condiciones, est ex jure
ecclesiastico. 81, 21.
- Episcopatum deserere reservatur Papæ. ib.
- Episcopatus indissolubilitas non oritur ex voto.
82, 24-25.
- Episcopi consecrationi nullum votum est annexum.
83, 26.
- Episcopi habent perfectiori modo curam pastora-
lem quam parochi. 89, 21.
- Ad Episcopum principaliter pertinet munus do-
cendi et prædicandi. 93, 3.
- Et exemplo illuminare. ib., 4.
- Episcopatum appetere non est de melioribus bo-
nis, nec per se cadit sub consilium. 93, 8.
- Episcopatus propter adjuncta pericula non est
materia voti. ib., 11.
- Votum acceptandi episcopatum aliquando est lici-
tum. ib., 12.
- Votum non acceptandi episcopatum per se vali-
dum est, si fiat debito modo. 96, 13.
- Item est optimum. 103, 22.
- Episcopus, ut ingrediatur religionem, tenetur
prius episcopatum renunciare. 101, 15.
- Si non renunciât, non potest amplius dignitatem
recuperare. ib., 14.
- Ad hanc renunciationem requiritur licentia Papæ,
103, 1-2.
- Talem licentiam tenetur Papa dare, quando ante
episcopatum datur votum religionis, et nulla
intercedit causa specialis dispensandi. 106, 9.
- Episcopus petens talem licentiam tenetur mani-
festare votum, si non obtineat licentiam. 107, 13.

- Non ita quando votum est factum post episcopatum. *ib.*, 11.
- Si negetur licentia, tenetur Episcopus illam repetere quoties occurrit nova causa justificans. *ib.*, 12.
- Licentia concessa Episcopo non habenti votum religionis, ut ex devotione ingrediatur religionem, licet et tenet. 405, 7.
- Episcopi dignitas impedit, sed non invalidat religionis ingressum. 306, 14.
- Vide PAUPERITAS SOLEMNIS, VOTUM RELIGIONIS, PROFESSIO. XV.
- Episcopus potest in sua diœcesi quidquid illi non prohibetur. 209, 8.
- Potestas dispensandi in votis non est Episcopis concessa ex jurè divino, sed ex Ecclesiæ concessione, quæ ab Apostolorum tempore inceptit. 489, 3.
- Quo tempore inceptit reservatio votorum facta Episcopis. *ib.*
- Episcopus potest, urgente gravi necessitate, dispensare in voto simplici castitatis, et similibus reservatis. 490, 5.
- Non ita in matrimonio rato. *ib.*
- Vide POTESTAS, PROFESSIO. XV.
- Episcopus est verus Prælati religiosi non exempti. 930, 15-16.
- Potest illius vota irritare. *ib.*, 17.
- Vide OBEDIENTIA SOLEMNIS, CASTITAS SIMPLEX, CASTITAS CLERICALIS, et MATRIMONIUM. XV
- Episcoporum potestas ordinaria, ad quænam extendatur. XVI, 161, 3 et seq.
- Eam non esse de jure divino. 226, 10.
- Episcopo subjecta sunt omnia loca sacra sui territorii, nisi probentur exempta. 486, 5.
- Episcopi utrum in aliquo casu possint absolvere religiosos exemptos. 230, 1 et seq.
- Episcopus religiosus manet astrictus votis castitatis, paupertatis et obedientiæ, et quos effectus in eo habeant. 397, 3 et seq.
- Episcopus regularis violans votum castitatis gravius peccat quam quilibet alius sacerdos regularis, non tamen ita gravius, ut sit circumstantia necessario aperienda in confessione. 398, 5.
- Votum paupertatis quoad vinculum non pugnat cum statu Episcopali, imo potius illum perficit. *ib.*, 6.
- Episcopus religiosus non solum manet astrictus voto paupertatis quoad vinculum, sed etiam quoad aliquem usum regulæ suæ accommodatum. 399, 9.
- Episcopus religiosus quæ bona possit possidere et acquirere. 400, 12.
- Episcopus religiosus habet jus succedendi in bonis paternis, et quando de facto in illis succedat. 401, 14.
- Episcopus religiosus acquirit suæ Ecclesiæ. 402, 16.
- Episcopus tantum titularis cui acquirat. 408, 3.
- Episcopus religiosus retinere non potest peculium, nec cætera quæ in religione acquisivit, sed omnia religioni sunt relinquenda. 404, 22.
- Episcopus regularis transiens ad alium Episcopatum, an deferre possit bona quæ in priori Episcopatu acquisivit. *ib.*, 23 et seq.
- Episcopus regularis minorem facultatem habet extendendi bona quæ in Episcopatu acquirit, quam Episcopus secularis; sæpiusque et gravius illo peccat in multis casibus, et quinam illi sint. 406, 29-30.
- Facultas extendendi bona Episcopo regulari, sine causa et illicite a Summo Pontifice concessa, nulla est; secus si sit concessa Episcopo seculari. *ib.*, 30.
- Episcopus regularis per nullam consuetudinem acquirere potest jus testandi de bonis quæ possidet; secus dicendum de Episcopo sæculari. *ib.*
- Quomodo in Episcopo regulari maneat vinculum voti paupertatis cum libero usu rerum. 407, 31.
- Episcopus regularis retinet vinculum voti obedientiæ, at soli Summo Pontifici obedire tenetur ex vi illius. 407, 1 et seq.
- An teneatur ad aliquam observantiam regulæ, seu statuti seu religionis. 409, 6.
- In Episcopo regulari, præter vota substantialia religionis, manent etiam alia specialia suæ religionis, quæ statui Episcopali non repugnant. Et quem effectum obligationis in eo habeant. 410, 7.
- Episcopus regularis tenetur ad habitum suæ religionis gestandum. *ib.*, 9.
- Utrum sub excommunicatione ut alii religiosi, et sine rocheto. 411, 10 et seq.
- Episcopus regularis non tenetur ad jejunia et penitentias regulæ suæ religionis. *ib.*, 13 et seq.
- Episcopus regularis an gaudeat privilegiis et indulgentiis suæ religionis. 414, 1 et seq.
- Episcoporum est proprium aliorum profectum procurare. Et qua virtute ad hoc munus pollere debeant. 564, 8.
- Episcopi status cur sit perfectionis acquisitæ et non acquirendæ, ut religiosi. 595, 5.
- Utrum peccent mortaliter Episcopi non intendentes perfectionem charitatis per opera consiliorum. 27, 29.
- Episcopus qua ratione ministerium suum optime obibit. 893, 6.
- Episcopus ad gradum scholasticorum Societatis per vota simplicia admitti non potest sine Pontificis licentia. 681, 11.
- Episcopatum procurare, an sit licitum. 876, 2.
- Episcopatum habere possunt religiosi absque speciali dispensatione. 425, 27.

Episcopatum non acceptare, per se loquendo, licitum et laudabile est. 883, 8 et seq.

Utrum validum et conveniens sit votum quod professi Societatis emittunt de non acceptando Episcopatu, nisi accedente Superioris præcepto ad id obligante. 883, 1 et seq.

Non solum autem qui obligatur ad acceptandum Episcopatum, quando Superior expresse jubet, sed etiam quando charitas id postulat. 887, 15.

Utrum liceat aliquando non expectare rigorosum Superioris præceptum, sed sufficiat simplex tantum illius ordinatio. 888, 16 et seq.

Episcopus Societatis, quam obligationem habeat audiendi consilia Præpositi generalis Societatis. Vide PROFESSUS. XVI.

Privati Episcopi possunt nonnullos ritus et caeremonias pro sua diœcesi instituere. XX, 288, 3.

In aliena diœcesi absque licentia proprii Episcopi ordinans peccat. 297, 4.

Existens in mortali non peccat mortaliter, corrigendo subditum. 305, 11.

Dignitas Episcopi distincta est a dignitate presbyteri. 676, 6.

Vide SACRAMENTALIA, SACRAMENTUM CONFIRMATIONIS, § Materia et Minister, et MISSA, § Ubi celebranda. XXI.

Episcopi non succedunt Apostolis, quatenus Apostoli, sed quatenus primi Episcopi fuere. XXII, 530, 12.

Ad quid circa sacramentorum administrationem teneatur Episcopus tempore pestis. 874, 11.

Episcopi dignitas est de jure divino. 528, 4.

A Christo instituta saltem in communi quoad jurisdictionem. ib., 6.

Potest concedere facultatem confitendi alieno sine licentia proprii parochi, imo ita est intelligenda, quando absolute datur. 529, 8-9.

Episcopus quid possit circa indulgentias, vide verbo INDULGENTIA, § Potestas concedendi indulgentias, versic. Quis illam habeat jure ordinario. Quis nomine Episcopi intelligatur in facultate concedendi indulgentias. 1150, 18.

Episcopus proprius quis dicatur in ordine ad censuras juris communis auferendas. XXIII, 204, 5.

Et qui sub hac appellatione veniant. 206, 10 et s.

Episcopum posse in suo Episcopatu quidquid Papa in Ecclesia, nisi prohibeatur, exponitur de his tantum quæ ad ordinariam animarum gubernationem spectant. 213, 5.

Ubi est populus diversarum linguarum, si Episcopus unius partis se intromittit ad docendam vel regendam partem alterius linguæ ad se non pertinentem, sine alterius consensu, ipso jure excommunicatur. 622, 3.

Episcopi non recipiunt immediate a Christo jurisdictionem. 7, 13.

Vide IMMUNITAS ECCLESIASTICA. XXIII.

Episcopus excommunicatus per viam benedicens, an fiat irregularis. 332, 21.

Vide SUSPENSIONIS SUBJECTUM. XXIII.

Episcopus potest suspendere subditum a beneficio, quod in alia diœcesi habet. XXIII bis, 37, 18.

Et ab officio, ne in aliquo loco illud exerceat. ib., 19.

Pœna ordinati per saltum non extenditur ad suspensionem Episcopatus per saltum. 107, 52.

Terra domini, qui personam Episcopi afficit injuria, et locus ubi ipse detinetur, quandiu condigne non satisfecerit, interdicitur. 268, 20.

Et ipse dominus interdicto deambulatorio ligatur. ib.

Item civitas, quæ in suum Episcopum idem commiserit, interdicitur. 269, 21.

Episcopus quid possit in dispensatione irregularitatis, vide IRREGULARITAS. CAUSA EFFICIENS. XXIII.

Quis veniat nomine Episcopi in hac facultate. 376, 7.

Non fit quis irregularis etiam ad Episcopatum, eo quod filios habeat. 549, 3.

Debet tamen circumstantia hæc declarari, ne gratia sit subreptitia. ib.

Si in Episcopi consecratione sacerdotalis ordo prætermisus sit, consecratio est nulla. 107, 32.

Non tamen si inferior, licet ullum conferre non possit. ib.

Episcopi electio, vide ELECTIO. XXIII.

Episcopi qui, appellatione interposita in electione Episcopi, se intromittunt ad confirmandum et consecrandum electum, ab Episcoporum confirmatione et consecratione proportionaliter suspenduntur per annum. 146, 8.

Episcopi ut succedant Apostolis. XXIV, 264, 12 — 268, 2 et seq.

Episcopi non recipiant a Christo immediate jurisdictionem. 400, 26.

Episcopi jure divino liberi sunt ab omni potestate civili. 403, 6.

Episcopi qualem immunitatem dare potuissent personis ecclesiasticis sibi subjectis. 409, 13.

Episcopus laico nullius ordinis ecclesiastici dare non potest jurisdictionem supra personam ecclesiasticam. 503, 7.

Episcopi an dominium habeant episcopalium facultatum. 425, 15.

EPISTOLÆ.

Epistolæ Pontificum leges canonicas inducunt. V, 388, 3-4.

Epistolæ Pontificum ordinarie potius sunt declarativæ quam constitutivæ juris. 389, 6.

Epistolæ scriptæ non ad consultationem respon-

- dendam sed ad gubernationem, quando habeant vim legum. 389, 7.
- Quibus circumstantiis cognoscendæ. ib.
- Epistola Augustini ad Pelagium, et ejus expositio. VII, 344.
- Epistolæ Cœlestini ad Galliæ Episcopos quanta auctoritas. 276, 8 et seq.
- Ejusdem Epistolæ assertiones. 277, 12.
- Epistolas Superiorum ad inferiores, aut inferiorum ad Superiores malitiose impedire, retardare, aut aperire, qua ratione in religionibus sit peccatum reservatum, aut reservari permittatur a Clemente VIII. XVI, 203, 13.
- Communicatio per Epistolas maxime fovet charitatem inter religiosos. Et quid in hoc Societas observet. 961, 21.
- Epistola B. Virginis ad Ignatium incertæ auctoritatis. XIX, 309, 2.
- Epistola Christi ad Abagarum incerta. 436, 4.
- EREMITA, ET EREMITICA VITA.
- Eremitica vita proprie vix hodie in Ecclesia invenitur. XVI, 433, 9.
- Neque eremitæ, si qui hodie extant, veri sunt religiosi. ib., 10.
- An saltem personæ ecclesiasticæ, et gaudeant privilegio fori. ib., 11.
- Posse ab illis condi testamentum. ib., 10.
- Cum vita solitaria seu eremitica presse sumpta compatibilis est status religionis quoad substantiam. ib., 8.
- Utrum antiqui sancti anachoretæ, ut Paulus, Antonius, etc., vere fuerint religiosi. 436, 12.
- Eremitarum in Africa institutor, an fuerit D. Augustinus. 534, 17 et seq.
- An pro hujusmodi eremitis regulam scripserit, vel pro Canonicis regularibus. 534, 16-17.
- Horum eremitarum in Africa progressus. 533, 20.
- Eremitæ, qui Divi Augustini appellantur, formam ordinis mendicantis, qualis nunc est, ab Innocentio IV et Alexandro IV acceperunt. 536, 1.
- Ordo ille eremitarum, quem Augustinus instituit, an duraverit usque ad Innocentium IV. 537, 2-3.
- An Eremitæ quos Innocentius IV in ordinem redegit fuerint ex illis Augustinianis. 538, 4.
- An eremitæ Augustiniani, cum novam formam ordinis acceperunt, fuerint ita immutati, ut potius nova religio fuerit instituta, quam antiqua instaurata. 544, 15 et seq.
- An dicta religio Augustini fuerit olim ab Ecclesia approbata. 546, 30 et seq.
- Cur post Alexandrum IV denuo fuerit approbata. 547, 34.
- Eremitæ Augustiniani an fuerint, quotquot monachi post Augustinum usque ad Benedictum extiterunt. 539, 10 et seq.
- Eremitæ Augustiniani non fuerunt a Guilielmo reformati. 538, 3-6.
- Quomodo potuerint nihilominus a Guilielmo vocari Guilielmitæ. 539, 8.
- Nec item hos eremitas a Joanne Bono fuisse institutos. 539, 9.
- Inter eremitas in monachos an aliqua fuerint discrimina, et quæ. 540, 11.
- An omnes eremitæ Africani regulam Augustini professi fuerint. 540, 12.
- ERRARE, ERROR.
- Errare a quod Augustinum, quid. XII, 463, 11.
- Quid error proprie dictus. ib.
- Error positivus contra fidem possitne esse invincibilis in homine fideli, vide PECCATUM. XII.
- Erronea propositio quid sit, et quomodo ab hæresi differat, vide PROPOSITIO. XII.
- Vide IGNORANTIA. II. DECEPTIO. III.
- Error an prærequiratur in intellectu ut voluntas peccet, vide VOLUNTAS, vide etiam VISIONI NON CONTRARIATUR. IV.
- Errores Judæorum de gratia Christi. VII, 220, 2 et seq.
- Errores Pelagii. Vide GRATIA. VII.
- Errores Baii. Vide BAIUS. VII.
- Errores hæreticorum circa bona opera moralia. 374, 2 et seq.
- Per peccatum originale nullus error in intellectum transfunditur, sed solum ignorantia. 210, 14.
- Status innocentia vel naturæ integræ ex gratuito privilegio esset expers erroris. 360, 14.
- Error. Vide VOLUNTAS. VII.
- Errores circa orationem. XIV, 18, 2.
- Error an invalidet juramentum. 530, 19.
- Vide DOLUS. XIV.
- Error duplex circa contractum. 548, 6.
- Error quatenus invalidat promissionem. 549, 9.
- Vide IGNORANTIA. XV.
- ESAU.
- Quæ peccata commisit. XIII, 651, 13.
- Profanus dicitur non propter spiritualis venditionem, sed propter contemtionem. 652, 14.
- Primogenituram ejus sacerdotio annexam esse summo, certum est. 649, 6.
- Utrum simoniacus. 649, 5 et seq.
- Vide SIMONIA. XIII.
- ESSE, ESSENTIA, ESSENTIALIA.
- Divinum esse substantiale est, et completum essentialiter, quod de fide est. I, 9, 4.
- Essentia divina ex vi suæ rationis essentialis postulat terminari per relationes. 137, 18.
- Essentia divina si cognoscatur secundum omnia

- prædicata essentialia, necessario videbuntur personæ non solum in communi, sed etiam in particulari. ib.
- Essentia divina de essentia attributorum. 36, 3 et seq.
- Essentia divina est de conceptu essentiali divinarum personarum. 36, 1 — 632, 4.
- Includitur etiam essentia divina in relationibus. 36, 6.
- De essentia divinitatis est esse communicabilem tribus personis. 635, 4.
- Cum essentia divina communicabilis dicitur, nihil aliud quam ejus fecunditas explicatur, et infinitas ipsius divinitatis illi essentialis. ib.
- Essentialia contracta in aliqua persona non sunt priora notionalibus ejusdem. 680, 4.
- Essentia divina non est communicabilis per unum modum, nisi uni personæ. 684, 8.
- Essentiam esse principium principale utriusque productionis, intellectum generationis, voluntatem spirationis proximum. 684, 10.
- Essentiam ut communicatam personæ esse terminum formalem, relationem autem ut conditionem necessariam deposcere. 685, 2.
- Essentia non determinatur per relationem tanquam materia per formam. 685, 6.
- Essentia divina ratione suæ infinitatis communicabilis est realiter multis suppositis. 607, 17.
- Essentia divina cur a nobis diversis rationibus concipiatur. 627, 14.
- Essentia divina dicitur radix relationum personarum. 702, 13.
- Essentia divina quomodo sit forma intellectus beati. XVII, 285, 7.
- Ens quomodo in creatum et in increatum dividatur. 322, 6.
- Essentia et existentia in rebus creatis in re non distinguuntur. 361, 3.
- Esse unum existentiae absolutum, et essentialia, et commune tribus personis esse in Deo, est certum. 431, 1-2.
- Esse est quodammodo Deo proprium, nihil-quemagis est illi contrarium quam non esse. 431, 2.
- Esse seu existere in Deo est perfectio simpliciter. 432, 4.
- Essentia Dei, licet præscindi possit a relationibus, non tamen ab existentia. 433, 5.
- Essentia divina et relatio sunt una entitas, sed ratione distinguuntur. 435, 5.
- Esse unum simpliciter est in Deo, triplex autem non nisi relativum. 436, 5 bis.
- Esse essentialia est de intrinseco conceptu relationum divinarum. ib.
- Essentias tres esse in Deo, est quorundam sententia; sed hic modus loquendi ut omnino falsus et erroneus vitandus est. 437, 6.
- Essentias tres, etiam relativas, esse in Deo negandum est. ib.
- Essentia rei, quid. ib.
- Essentia est radix totius substantiæ relativæ, sed non formalis ratio. 449, 5.
- Essentia in æterna generatione quomodo sit principium generandi. 469, 11.
- Esse subsistentiæ non est propter operari, sed esse naturæ. 512, 8.
- Essentia divina supplet vicem speciei, non quia vere informat, sed solum quia intime adest intellectui, et cum eo concurrat ad visionem sui. 660, 8.
- Essentia creata intrinsece constituitur in esse entitatis actualis, non per habitudinem ad existentiam, sed intrinsece per existentiam. XVIII, 261, 4.
- Essentia non comparatur ad existentiam per modum subjecti, neque per modum principii effectivi. 262, 5.
- Natura creata in essentia sua conservari non potest simulque privari sua existentia. 260, 1 et seq.
- Essentia creaturæ, ut abstrahit ab actuali existentia, solum significat rem possibilem, quæ ut sic nihil actu est. 268, 23.
- Esse in Christo tantum est unum, perfectum, substantiale, et completum. 270, 3.
- Esse Christi non est unum per omnimodam simplicitatem, sed per admirabilem compositionem et substantialem unionem. 270, 4.
- Probabile est clare essentiam divinam visam a Moyse et Paulo in hac vita. XIX, 304, 3.
- Quamvis probabilius sit non visam. 305, 4.
- Sed a B. Virgine clare visam in hac vita. 140, 6 — 304, 2.
- Essentiæ realis ratio in quo consistat. XXV, 89, 7.
- Esse essentiæ solum differt ab essentia in modo concipiendi. XXVI, 224, 2.
- Essentia creaturæ, ut sic, non dicit quod sit aliquid extra causas. ib.
- Prius quam a Deo creetur, nullum habet in se verum esse reale. 229, 1.
- Sine esse existentiae, essentia est nihil. ib.
- Esse objectivum, seu in esse cognito creaturarum, quale asseruerit Scotus. ib.
- Creaturæ qualiter dici soleant habere ante sui creationem verum esse essentiæ et reale. 229, 2.
- Essentias ab æterno non creavit Deus. 230, 3.
- Essentia creaturæ, ut terminet divinam cognitionem, quod esse requiratur. 231, 7.
- Essentia possibilis et facta, an sit eadem numero. ib., 9.

- Essentia in actu quid addat essentiae in potentia. 234, 5.
- Essentiae creatae non existentes, sicut in potentia tantum entia sunt, ita et bona. XXV, 354, 25.
- Essentia actualis pendet a propriis causis et terminis ut existere possit. XXVI, 238, 2.
- Essentia realis et actualis subsistentiam vel inherrentiam a se distinctam postulat ut sit, non tantquam rationem qua existat. ib., 4.
- Essentiae creaturarum actuales ad Deum, ut ad causam efficientem, finalem et exemplarem, ordinem dicunt. 247, 17.
- Essentiae sumptae ut possibiles, non respiciunt Deum ut causam actualem, bene ut virtualem causam exemplarem, efficientem et finalem. ib.
- Essentiae vox in rebus creatis significat rem solum ut ad certum genus et speciem pertinentem. 250, 24.
- Essentiae creatae non aequae possunt privari existentia, sed ab extrinseco tantum aliquae, aliae etiam ab intrinseco. 294, 37.
- Esse idem in re cum essentia, et esse de essentia non convertuntur. 90, 4.
- Essentia creata potest esse limitata, etiamsi non comparetur ad esse ut potentia receptiva. 70, 19.
- De comparatione et distinctione essentiae creatae ab existentia. Vide verbo EXISTENTIA. XXVI.
- ESSENI.**
- Esseni, de quibus Philo, non sunt Judaei, sed christiani religiosi, juxta aliquos. XV, 228, 12.
- Vocabantur Essei, vel Jessei, a Jesu nomine. ib.
- Fuerunt Esseni Judaei ante Christi adventum. ib., 13.
- Non fuerunt vere religiosi, nec habuerunt veram et sacram fidem. 229, 14.
- Non fuerunt proprie religiosi professi. 382, 3.
- Esseni dicuntur religiosi illi, qui tempore D. Marci floruerunt. XVI, 603, 5.
- Inter Judaeos castitatem servabant. XIX, 101, 7 — 107, 2.
- EUCCHARISTIA.**
- Modus existendi Christi in Eucharistia quidditative cognosci naturaliter non potest ab Angelis. II, 287, 16 et seq.
- Imo nec modus quantitatis existendi extra subjectum, si forte positivum quidpiam est. 288, 20.
- Neuter modus potest esse connaturalis rei quam modificat. ib., 19-20.
- Possibilitas Eucharistiae naturali lumine demonstrari non potest, quoad tria. 289, 23.
- Imo nec per conjecturas id mysterium factum esse, cognosci potest, si nihil ex revelatione supponatur. 298, 47 et seq.
- Ipsa quoque transubstantiatio, ut talis est, naturaliter cognosci nequit. 305, 11 et seq.
- Eucharistiae mysterium vident in Verbo animae beatae, contra Scotum. 652, 8.
- Angeli quoque a principio suae beatitudinis ita vident. ib., 9.
- Quod existentia Christi in diversis simul hostiis supernaturalis sit, non ostendit existentiam Angelis in locis dissitis posse esse naturalem Angelo. 466, 13-14.
- Christo in Eucharistia assistunt Angeli, illumque adorant. 681, 20.
- Eucharistia an futura in statu innocentiae. III, 408, 17.
- A sola Eucharistia arcebantur antiquitus haeretici, idque etiam in mortis articulo, quamvis resipiscerent. XII, 542, 3.
- De Eucharistia quid ex vi praeccepti fidei cognoscendum. 374, 12.
- Abstinere a frequentia Eucharistiae potest esse actus religionis. XIII, 40, 5.
- Sacrificium Eucharistiae est de jure divino. 90, 9.
- Ejus praecceptum datum est Ecclesiae. ib., 10.
- Quomodo per sacerdotes et per alios fideles offeratur. ib.
- Utrum omnes audientes sacrum communicarent olim. 91, 3.
- A sacerdote Eucharistiam deferente non potest abstrahi delinquens. 418, 10.
- An liceat sumere Eucharistiam ad purgationem criminis. 451, 10.
- Uti Eucharistia ut pane communi non est blasphemia, sed sacrilegium. 453, 5.
- Eucharistiae sacramento debetur suprema adoratio patriae. 614, 1.
- Contra eam committitur gravius peccatum, quam sacrilegium, concomitanter tamen datur sacrilegium. ib., 2.
- Propter crimen injiciendi manus in Eucharistiam non incurritur excommunicatio. ib.
- Eucharistiae festum quando institutum. 277, 3.
- Vide SIMONIA. XIII.
- Eucharistia petitur nomine panis in Oratione Dominica. XIV, 247, 18.
- Eucharistiae sacrae frequens usus maxime confert ad castitatem conservandam. XVI, 712, 10.
- Qua frequentia in Societate a non sacerdotibus suscipiatur. 936, 11.
- Qua olim ab antiquis religiosis, quaeque maxime religiosis convenit. ib., 12-13.
- Eucharistiam ministrare nemo potest, nisi ad id habeat jurisdictionem ordinariam, vel delegatam. 1004, 1.
- Eucharistiam ministrare, an, quando, et qua ratione possint religiosi Societatis ex privilegio. ib., 2.
- Eucharistiam ministrare tempore paschali pere-

- grinis, aut iter agentibus, an liceat religiosi Societatis. 1006, 8 et seq.
- Eucharistiam ministrare extra suas ecclesias, an possint religiosi Societatis. 1007, 41-42.
- Eucharistiam quibuscumque fidelibus ministrare in articulo mortis non possunt religiosi absque parochorum facultate, et quomodo hoc sit intelligendum. ib., 11 et seq.
- Eucharistia vere continet corpus Christi. XVII, 305, 8.
- Eucharistia, quando corrumpitur, quomodo accidentia transeant in aliam materiam. 364, 10.
- In Eucharistia Christus datur secundum realem præsentiam, et non secundum unionem personalem, sed accidentalem. 379, 7.
- In Eucharistia unio hypostatica iterum fit per verba consecrationis. 390, 11.
- Eucharistiæ mysterium, in quo unio hypostatica iterum atque iterum renovatur, Christus meruit. 412, 27.
- In Eucharistia an speciali modo Pater et Spiritus Sanctus contineantur. 464, 12.
- In Eucharistia, licet idem corpus constituatur sub diversis speciebus, non tamen idem est modus existendi. 487, 10.
- In Eucharistia Verbum æque divinum est per concomitantiam sub speciebus panis et vini. 533, 11.
- Eucharistiæ mysterium per scientiam infusam a Christo cognosci potuit et comprehendere. XVIII, 48, 7.
- Eucharistiæ mysterium per ubiuitatem destruitur. 179, 5.

NOMEN EUCHARISTIÆ.

- Eucharistiæ nomen sacramentum novæ legis sub speciebus panis et vini significat. XX, 704, 1.
- Propria ejus significatio et etymologia. 734, 9.
- Propria pro corpore Christi sub speciebus, interdum pro illis tantum, vel corpore tantum, supponit. 775, 7-8.

INSTITUTIO.

- Quam expediens in spiritualem cibum animarum. XX, 705, 3.
- Non per se ad remissionem originalis vel mortalis, nec ad primam gratiam dandam institutum. 713, 2 — XXI, 394, 4.
- Non oportuit ante incarnationem institui, bene tamen ante passionem et ejus ingressum. XX, 758, 1 et seq.
- In nocte cœnæ, inchoato ultimo anno vitæ Christi, qui fuit 34, primo mense, Martii 14 luna, ad ultimam vesperam, 1 vel 2 hora noctis, institutum. 736 Præhud. — 737, 1 et seq. — 758, 7.
- Et post lotionem pedum finita cœna legali, necdum incepta usuali, præsentè Juda, et antequam illi daretur buccella panis, simul utraque

- specie, institutum. 753, 7-8 — 754, 2 et seq. — 756, 1 et seq.
- Quam convenienter sub reali Christi præsentia institutum, ex collatione cum incarnatione ostenditur. XXI, 35, 6.
- Et ex convenientia ad varia attributa divina ostendenda, nostrasque virtutes confirmandas. 36, 7 et seq.

DIGNITAS ET CULTUS.

- Omnia sacramenta excellit in dignitate. XX, 280, 1-2 — 706, 2.
- Semper illi exhibita adoratio. XXI, 32, 8.
- Variæ Ecclesiæ consuetudines et sanctiones de tali cultu. 33, 10.
- Totum ut ex Christo et speciebus constat unico patriæ actu adorandum. 444, 3.
- Quo Christus adoretur et coadorentur species. 446, 2.
- Externo cultu venerandum, et quali. 444, 4.
- Sine conditione adorandum, nisi sit vehemens suspicio hostiam non esse consecratam. 447, 4-5.
- Quam laudabilis consuetudo aliquoties cum pompa deferre Eucharistiam. 445, 5.
- Eucharistiam non irreverenter tractare omnes tenentur præcepto negativo, positivo vero aliquem honorem exhibere, et quando obliget. 445, 6-7.
- Hulus præcepti affirmativi transgressio, secluso contemptu, non est mortale, imo interdum posset nulla esse culpa. 445, 7.
- Et in peccato mortali tangere Eucharistiam, non est per se mortale. 456, 4.

ESSENTIA ET PARTES INTEGRANTES.

- Verum sacramentum unumque unitate specifica ultima, et a reliquis distinctum. XX, 706, 1 — 707, 3.
- Quam recte congruant species panis et vini, earumque distinctio ad significationem sacramentalem Eucharistiæ. 707, 3 — 779, 3.
- Et quam analogiam habeat ad corporalem cibum. 702, 1.
- Totalis significatio Eucharistiæ distincta a significationibus partium, licet ex illis composita. 710, 9.
- Unitas numerica Eucharistiæ ex physica unionem specierum, non obstante diversitate formarum consecrationis, sumenda. 710, 1 et seq.
- Nec solum corpus et sanguis Christi, nec verba consecrationis sunt integre hoc sacramentum, sicut nec species consecratæ, quamvis ejus essentiam intrent, sed compositum ex his et Christi corpore. 763, 3 et seq. — 765, 2 — 769, 2.
- Sumptio Eucharistiæ, nec est Eucharistia, nec pars ejus. 773, 4.

- Tres definitiones Eucharistiæ. 774, 6.
 Quid in hoc sacramento, res tantum, sacramentum, res et sacramentum simul. 775, 8.
 Est signum plenum, rem quam significat in se continens. XXI, 25, 27 et seq.
 Perficitur per veram conversionem, seu transubstantiationem panis et vini in corpus et sanguinem Christi, nec aliter fieri potest, supposita Christi institutione. 141, 2-3 — 177, 5.
- MATERIA EUCHARISTIÆ.**
- Non est quoad maximum terminata. XX, 778, 1, Com.
 Panis et vinum materia simpliciter necessaria ad conficiendum corpus et sanguinem Christi. 779, 2.
 Una prius alia consecratur, licet nullus ordo concomitantia, aut præcedentia, inter earum consecrationes sit de essentia, licet sit de præcepto juris divini quo, una cum alia, et panis prius consecrari jubetur. 780, 3 et seq.—783, 5 et seq.
 Unde de illo præcepto constet. 790, 15.
 Non solum ob physicam impotentiam, sed etiam ob moralem, post unius speciei consecrationem subortam, potest omitti alterius speciei consecratio. 787, 6.
 Probabile est Papam propter communem causam posse dispensare, probabilius tamen oppositum, et propter particularem certum, sicut nec interpretando declarare aliquando licere. 788, 9 et seq.
 Necessaria est sensibilis præsentia materiæ respectu ministri. 791, 2.
 Practice et moraliter. 794, 9.
 Et aliquo modo esse coram illo. 792, 5.
 Non est necesse ut tangi possit. 793, 7.
 Debet materia in particulari definiri ex intentione consecrantis, quam nec in Deum nec in alium potest remittere. 794, 23.
 Massa nondum cocta, aut frumentum coctum, aut panis ex leguminibus factus, non sunt sufficiens materia hujus sacramenti. 803, 2 — 808, 4.
 Solus panis triticeus sufficit. 804, 4.
 Non vero ex alio grano, seu frumento. 805, 5.
 De siligine, et alicastro. 805, 6.
 De spelta, et aliis. 806, 7 et seq.
 Tam azymus quam fermentatus sufficit ubique, et quamvis azymi convenientior usus, unusquisque tenetur in hoc suæ Ecclesiæ consuetudinem servare. 811, 7 et seq.
 Vide GRÆCUS ET GRÆCA ECCLESIA. XX.
 Hic panis tantum ex farina triticea et aqua naturali coagmentandus et solo igne coquendus. 808, 2 et seq.
 Potest in illius confectione misceri nonnihil salis. 808, 2.
 Alterius vero rei farinæ aut liquoris mistio illicita est; si tamen sit in parva quantitate, non irritat materiam. 807, 10 — 808, 2.
 Panis male coctus, et digito quasi in massam reductus, sufficiens materia, sed indecens, 809, 6.
 Sufficit etiam panis coctus, licet præ duritia nequeat comedi. 821, 14.
 Vinum vitis necessaria materia. 818, 1.
 Agresta, sapa, vinum coctum, vel quomodolibet ita permistum ut propriam amittat speciem, non est materia. 818, 3 et seq.
 Nec acetum; secus vinum acescens, licet graviter peccet in eo conficiens. 820, 9.
 Idem est de musto. 819, 6.
 Vinum consecratum, si congeletur, retinet consecrationem. 821, 12.
 Congelatum, si liquefiat, sufficiens materia consecrationis, imo et licita, quamvis consultius in ea non consecrare. 821, 13.
 Si sacerdos putans se habere unam hostiam consecret, et postea inveniat duas, ambæ manebunt consecratæ. 795, 4.
 Imo si plures attulerit intentione consecrandi, quorum postea in actuali consecratione fuit oblitus. ib.
 Sacerdos consecrans dimidiam partem hostiæ, si illam designat, vere consecrat, licet graviter peccet. ib., 5.
 Secus si per partes proportionales velit conficere. 796, 6.
 Panis non potest consecrari, nisi in parte sensibus perceptibili. ib., 3-4.
 Materia quæ ex vi formæ consecrari potest non habet terminum magnitudinis. 798, 4.
 Solum quæ potest fieri simul moraliter præsens potest unica consecratione consecrari. 799, 5.
 Partes materiæ consecratæ continuari possunt non consecratis. 797, 5.
 Vinum consecratum, si misceatur non consecrato, tamdiu permanebit consecratum quamdiu potuisset conservari non consecratum. ib., 6.
 Mistio aquæ in vino solum necessitate præcepti Ecclesiastici necessaria est. 822, 3 et seq.
 Hoc præceptum a tempore Apostolorum manavit, licet Alexander I prior scriptum tradiderit. 824, 9.
 Sine dispensatione in nulla necessitate potest omitti. ib., 8.
 Dispensatio vero moraliter vix potest accidere, licet simpliciter non sit impossibilis. ib.
 Aqua miscenda naturalis, et in minore quantitate quam vinum. 826, 2.
 Qui vero misceret parvam quantitatem aquæ non naturalis simul cum naturali, licet sacramentum conficeret, peccaret graviter. ib.
 Sacrificii tempore, et ante calicis consecrationem, miscenda. ib., 5.

In Missæ initio vel post Evangelium ex consuetudine propriæ Ecclesiæ. ib.
 Quod si tunc ob negligentiam omittatur, statim adhibenda, dummodo non sit facta consecratio. ib.
 Aqua quæ miscetur, an in Christi sanguinem convertatur, et quomodo. 827, 1 et seq.
 Licet aqua non transeat in vinum, dicitur vinum mistum ratione qualitatum aquæ. 832, 12.
 Quoties formæ Eucharistiæ supponitur materia falsa etiam partialis, mortaliter peccat. XXII, 507, 8.

FORMA EUCHARISTIÆ.

Verba consecrationis sunt forma hujus sacramenti, et quomodo. XX, 765, 1.
 Si ponantur esse forma Eucharistiæ ut sacrificium, probabile est non esse, nisi extrinsecam formam ejus, ut sacramentum est. 766, 4 — 768, 7.
 Determinata verba, quibus Christus consecravit, sunt forma hujus sacramenti. XXI, 318, 5.
 Non alia verba, aut orationes, seu precesiones Mis-
 sæ. 349, 7-8.
 Cur non deprecativa. 321, 9.
 Melius in facto esse, quam in fieri, significatur. 337, Comment.
 Solum hæc verba, *Hoc est corpus meum*, sunt de necessitate formæ, licet alia sint ex præcepto necessaria. Idem est de particula, *enim*. 339, 5 et seq.
 Verba formæ dicuntur a sacerdote formaliter et significative. 323, 5.
 Et in persona Christi. 310, 2.
 Hæc formalis significatio simpliciter necessaria ad consecrationem, secus recitatio. 324, 6.
 Qui ex errore ea materialiter proferre intenderet, adhuc consecraret ex intentione virtuali faciendi quæ Christus fecit. ib.
 Prædicta propositio, cum operativa sit, non potuit ante instans, quo terminata est, habere veritatem, habuit tamen pro illo. 328, 6.
 Non causa quia vera, sed ut vera sit, unde prius natura significat quam efficiat, licet non prius natura sit vera. 334, 9.
 Verba formæ virtute sua et physice efficiunt conversionem et consecrationem et corpus Christi in hoc sacramento. 363, 2 et seq.
 Per illam actionem realem qua accidentia per se constituunt, expellunt effective substantiam panis. 365, 2 et seq.
 Eorum efficientia limitata ad ea tantum, quæ Christus habet in propria specie. Et ad modum ex institutione definitum. 204, 11 — 364, 5.
 Hæc virtus effectiva formaliter est in verbis, radicaliter residet in ministro. 374, 2.
 Ut sint efficacia, debent proferri a sacerdote con-

secrato et rite ordinato, et non ab alio, etiam in quavis necessitate. 367, 3 et seq.
 Non vero requiritur quod sanctus sit aut fidelis, sed quod debitam intentionem habeat. 369, 6-7.
 Aliud est constitui in sacramento ex vi verborum; aliud per efficientiam verborum. 203, 10.
 Quid pronomen, *Hoc*, in forma designet, tractatur late. 332, 1 et seq.
 Mutatio pronominis *Hoc* in *illud*, vel in adverbium *Hic*, substantialis; secus, si in *Istud*, vel in *Hic* pronomen, quod etiam de *Ecce* probabile est. 342, 3-4.
 Quam commode verbum *Est* positum sit. 343, 5.
 Mutare verbum *Est* in quodlibet aliud verbum, grave peccatum, imo probabile est formam substantialiter mutari. ib., 7.
 Et ibi de aliis dictionibus ejusdem formæ, et mutationibus earum. ib., 8 et seq.
 Cur Christus Dominus posuerit in forma *ly Corpus*, non generalius nomen. 344, 9.
 Verba formæ virtualiter, et quasi in actu exercito, significant conversionem. 343, 6.
 Sola hæc verba, *Hic est calix sanguinis mei*, sunt de essentia, alia vero solum ex præcepto necessaria. 348, 4 et seq. — 354, 15-16.
 Sequentia verba, *Qui pro vobis*, etc., non sunt de substantia sacramenti. 349, 5 — 354, 16.
 De pronomine, *Hic* et *Mei*, idem judicium, quod de *Hoc* et *Meum*, in forma corporis. 353, 1.
 Hæc omnia verba Christus protulit in consecratione calicis. 356, 2.
 Quam convenienter ab Ecclesia posita. 357, 3 et s.
 Cur magis hac forma quam Marci et Matthæi usa sit. 355, 2.
 Mutationes horum verborum, licet accidentales sint, non fiunt sine gravi peccato. 356, 3.
 Cum dictio *Calix* sumatur pro contento, *ly contentum* non supponit pro vino, sed pro sanguine. 355, 2.
Accipite et manducate, hoc est enim corpus meum.
 Late exponuntur omnia hæc verba, et quid singula significant expenditur. 342, 2 et seq.
 Et specialiter pronomen *Hoc*. 332, 1 et seq.
Hic est enim calix sanguinis mei. Exponitur. 353, 2.
Novi et æterni testamenti. 357, 4.
Mysterium fidei. ib., 5.
Qui pro vobis et pro multis effundetur. ib., 6.

NECESSITAS EUCHARISTIÆ.

Solum ad melius esse fuit necessarium. XX, 714, 1 et seq.
 Nec in re, nec in voto, proprie est medium necessarium adultis, vel parvulis ad primam gratiam, perseverantiam, vel beatitudinem obtinendam. 718, 7-8 — 721, 4 et seq.
 Licet sit valde efficax et utile adultis. 726, 16.

Mens D. Thomæ de necessitate Eucharistiæ in voto explicatur. 729, 22.
 Quo baptismo perfectius, eo magis ad rationem finis accedit, et recedit a ratione medii necessarii. 727, 17.

MINISTER EUCHARISTIÆ.

Ex jure divino sacerdos. XXI, 576, 4.
 Qui, secundum Ecclesiæ praxim soli diacono committere potest dispensationem talis sacramenti in casu necessitatis. 577, 7 et seq.
 In casu gravis necessitatis diaconus potest ministrare, si sacerdos absit, vel si præsens nolit dare facultatem, imo et laicus. 578, 9-10.
 Hæc potestas ministrandi, jurisdictionem ordinariam vel delegatam exigit. 579, 2.
 Alias graviter peccant, qui sine jurisdictione illud dispensant, et religiosi excommunicationem incurrun, et quando. 580, 3-4.
 Potestas administrandi sacramentum pœnitentiæ non infert facultatem ministrandi Eucharistiam, nec e contra. 582, 7-8.
 Deficiente paroco, quilibet sacerdos in mortis articulo potest ministrare, in aliis necessitatibus non nisi delegatus. 585, 13.
 Hoc modo possunt religiosi habentes privilegium dispensare hoc sacramentum, quolibet anni die, excepta communionem Paschali. 581, 5 — 583, 9 et seq.
 Dantem et sumentem, etiam extra sacrificium, non est necesse distingui, imo in mortis articulo potest sibi laicus sumere. 587, 3.
 Non magis concurrit ad gratiam Eucharistiæ sacerdos dispensans, quam si laicus dispensaret. XX, 216, 4.
 Si duo ministri dividant inter se verba formæ, neuter consecrabit, secus si materiam dividant. XXI, 370, 2.
 Utroque super eandem materiam, et cum debita intentione proferente, qui primo absolverit, consecrabit; si simul, uterque per duas actiones totales. 370, 3-4.
 Tenetur minister jure naturali, et divino positivo, non dare existentibus in peccato, cum sine inconvenienti potest denegare. Quin multo minus licet invitare. 486, 1 et seq.
 Cum se indigne communicat, duplex est malitia in confessione exprimens. 488, 5.
 Tenetur sacerdos publicos peccatores ad communionem non admittere publice, nisi præcesserit publica pœnitentia; ut vero admittat occulte, sufficit occulta. 488, 1 et seq.
 Imo denegare occulto, occulte petenti, secus si publice: tunc enim peccabit graviter, denegando. 489, 1 et seq. — 492, 1 et seq.

Quis sit judicandus publicus, vel occultus peccator. 497, et seq.
 Nunquam licet hostiam non consecratam pro consecrata dare. 496, 10.
 Qui non ministrat ex officio potest et debet denegare occulto peccatori, si petat, antequam altari sit publice expositus. 497, 11.
 Nulla nisi violenta suspicio sufficit ad denegandam Eucharistiam peccatori. 500, 4.
 Nunquam licet dare in purgationem suspicionis criminis. 499, 2.
 Uti autem illo ut juramento, licet nullo jure positivo sit prohibitum, nullatenus consulendum. ib., 3.
 Quoties oves convenienter petunt, tenetur pastor per se loquendo eis ministrare. 586, 1.
 Ut recte munus suum obeat, ad quid teneatur. 588, 1 et seq.
 Graviter peccat qui in loco non sacro vel privato, sine facultate superioris, vel tempore interdicto, aut sine vestibibus sacris, ministrat. 588, 2.
 Peccat graviter sacerdos in peccato mortali dispensans Eucharistiam, etiam in casu extremæ necessitatis, et privatim: secus laicus, qui ob talem necessitatem daret. 589, 3-4.
 In extrema necessitate proximi licet excommunicato vitando Eucharistiam ministrare, et ipsi recipere, aut petere. XXIII, 295, 17 et seq.
 Sacerdos, vel diaconus excommunicatus, Eucharistiam dispensans fit irregularis. 309, 21.
 Non tamen inferior clericus, aut laicus. 310, 22.
 Eucharistia potest ministrari per modum viatici tempore generalis interdicti. XXIII bis, 179, 21.
 Et cum solemnitate deferri. 181, 27.
 Debet tamen, si commode fieri potest, non ministrari in Ecclesia specialiter interdicta. 179, 21.
 Non debet dari ei qui causam interdicto dedit, aut specialiter interdicto, nisi satisfactione præmissa. 180, 22-23.
 Viaticum potest ministrare tempore interdicti generalis quilibet sacerdos, cui hoc competat, qui illi causam non dedit. 180, 24.
 Parochus specialiter interdictus non potest per se Eucharistiam ministrare, potest vero aliis committere. 181, 26.
 Quantum debeat esse mortis periculum, ut tempore interdicti viaticum ministrari possit. 182, 29.
 Extra articulum mortis non potest in loco interdicto, aut a persona interdicta Eucharistia recipi. 182, 31.
 Exceptis privilegiis, de quibus. 183, 33 et seq.

EFFECTUS ET EFFICACIA EUCHARISTIÆ.

Nec in re, nec in voto, causat physice vel moraliter effectus aliorum sacramentorum. XX, 716, 4-5.

Perfectio unionis factæ per baptismum cum Christo effectus hujus sacramenti. 713, 2.
 Primo per se confert augmentum gratiæ, et aliquando primam. XXI, 393, 2 — 396, 10.
 Non semper remittit omnia venialia. 388, 2.
 Effectus aliorum sacramentorum veluti eminenter habet in suo. XX, 718, 6.
 Confertur in Eucharistiæ sumptione totus simul, nisi successive dispositio augeatur. XXI, 409, 6.
 Quomodo incipiat. 410, 7 et seq.
 Idem effectus datur, sive sumatur tota hostia simul, sive successive, isque in prima sumptione, nisi postea dispositio augeatur, vel incipiat. 413, 3 et seq.
 Sumptio cujuscumque speciei confert gratiam habitualem et sacramentalem. 416, 3.
 Et omnino æqualem, cæteris paribus. 417, 4.
 Nec per utramque simul plus quam per unam tantum. 419, 9 et seq.
 Et si subjectum sit dispositum, in sumptione prima datur effectus. 423, 13.
 Non augetur, quamdiu Christus est intra sumentem, nisi dispositio augeatur. 424, 3-4.
 Non redit, recedente fictione, si jam Christus discessit. 427, 2.
 Excitat in sumente devotionem. 428, 2.
 Confert auxilium ad peccata vitanda, et ad superandas tentationes. 429, 3.
 Remittit ex opere operato venialia, non pœnas temporales. 430, 1-2 — 431, 3.
 Solum in sumentibus habet effectum ex opere operato, et per modum sacramenti, nam, ut sacrificium est, pro vivis et defunctis oblatum prodest. 431, 4.
 Non efficit qualitates supernaturales in corpore, licet carnis concupiscentiam mitiget, fomitemque peccati. 432, 3 et seq.
 Resurrectio et gloria corporis quodammodo effectus sunt hujus sacramenti. 434, 1 et seq.
 Nullam unionem realem efficit inter Christi et sumentis corpus. 440, 4.

DISPOSITIO AD EFFECTUM.

Aliud est accedere cum conscientia peccati, aliud cum affectu. XXI, 386, 1.
 Necessaria est supernaturalis attritio, putata contritio per se loquendo. 398, 3-4.
 Potest quis ita accedere ut nec peccet, nec gratiam consequatur. 400, 7.
 Attritio cognita non sufficit, nisi per accidens, ratione ignorantiae, quæ peccatum indignæ sumptionis excuset. 402, 9.
 Ad augmentum gratiæ quilibet gradus gratiæ sufficienter disponit. ib., 1.
 Neque est actualis dispositio simpliciter necessaria. 404, 8 et seq.

Etiã ex præcepto. 405, 9.
 Peccatum veniale concomitans sumptionem non impedit effectum sacramenti, imo neque quod ipsa sumptio veniale sit. 403, 6-7.
 Accedere cum conscientia mortalis peccati est mortale. 439, 3.
 Et grave sacrilegium. 462, 2.
 Et quo cum gravioribus peccatis acceditur, eo gravius est delictum, per se loquendo. 463, 9.
 Secus cum conscientia cujusvis venialis. 461, 6.
 Erit tamen veniale, si illud peccatum sit circumstantia communionis, vel, si cum conscientia plurium venialium, et sine aliquo eorum dolore accedatur. 462, 8.
 Habens conscientiam mortalis, quantumvis sibi contritus videatur, imo etsi sibi reveletur, tenetur confessionem præmittere. 463, 1 et seq — 467, 6.
 Hoc præceptum semper fuit in Ecclesia, essetque plusquam temerarium, asserere a Tridentino denuo impositum. 466, 3 et seq — 470, 10.
 Hoc præceptum, licet ex sola institutione utriusque sacramenti non probetur de jure naturæ, est tamen divinum positivum, a Christo latum. 467, 6 — 469, 9.
 Urgente necessitate, et deficiente copia confessoris, potest quis excusari ab illo. 471, 1.
 Quando copia confessoris deesse judicanda. 471, 2 et seq.
 Qui ante inchoatam Missam recordatur mortalis debet se vestibus exuere, et, si jam inchoavit, sacerdotem ad altare vocare, si absque scandalo et infamia fieri possit. 474, 12.
 Et qui alicujus mortalis peccati in confessione fuerit oblitus, sub eadem conditione. 475, 13.
 Parochi, diebus quibus tenentur celebrare, excusantur deficiente confessore, secus alii clerici, etsi ob id multi non sint sacrum audituri. 476, 15-16.
 Qui nequit confiteri tenetur conteri ex præcepto divino et naturali. 477, 2 et seq.
 Qui sciens et videns indigne communicat non tenetur hoc titulo, cum primum possit, confiteri. 481, 2.
 Soli vero sacerdotes ad hoc tenentur ex præcepto Concilii Tridentini, quando ex justa causa confessionem non præmiserunt. 482, 2.
 Communicans paulo post commissum mortale, dummodo præmiserit confessionem, non peccat mortaliter, nisi ex aliquo accidente. 483, 2-3.
 Nulla dispositio corporalis ex jure positivo requiritur. 506, 2.
 Eo tamen modo accedendum, qui devotionem et reverentiam præ se ferat. ib., 3.
 Cum probabili timore vomitus accedere, grave peccatum. 507, 1.

- Licet nulla corporalis macula per se impediatur, aliquando vero ex quadam congruitate, vel sub veniali impedit. *ib.*, 2-3.
- Pollutio involuntaria per se non impedit, quando que autem per accidens. 509, 4.
- Idem de conjugali copula. *ib.*, 5.
- Nullum est divinum præceptum de jejuniis servando ante sumptionem Eucharistiæ. 510, 1.
- Servari tamen solitum a tempore Apostolorum, et jure optimo ab Ecclesia præceptum. *ib.*, 3.
- Ex vi ejus tenemur servare naturale jejunium. 512, 2.
- Quicumque cibus, etiam per modum medicinæ, impedit. *ib.*, 3.
- Transgressio hujus præcepti in quavis minima quantitate, mortale. *ib.*, 4.
- Quando censeatur aliquid per modum cibi vel potus sumptum. 513, 5 et seq.
- Hoc jejunium servandum a media nocte ante diem in quo fit communio. *ib.*, 8.
- Non est præceptum nihil sumendi post communionem, vel non communicandi ob indigestionem. 514, 9-10.
- In solo mortis articulo non obligat. 515, 2.
- Potest ex rationabili causa idem ægrotus aliquoties sumere non jejunus. *ib.*, 3.
- Quando liceat sacerdoti non jejuno sumere aut conficere Eucharistiam. 516, 5 et seq.
- Quæ, quales, et quantæ reliquiæ consumi possint a non jejunis. 519, 4-5.

SUBJECTUM EUCHARISTIÆ.

- Cur in primitiva Ecclesia, reliquiæ sacramenti Eucharistiæ infantibus darentur. XXI, 32, 9.
- Solus homo potest sacramentaliter Eucharistiam manducare. 376, 1 et seq.
- Solum sacramentaliter accipi potest a peccatore, a justis vero baptizatis etiam spiritualiter : a non baptizatis neutro modo. 377, 2 et seq.
- Infantes baptizati, et perpetuo amentes, ex se non sunt omnino incapaces hujus sacramenti, licet eis dandum non sit. 378, 3 — 379, 3-4 — 524, Comment.
- Non est illicitum dare amentibus qui prius ratione usi sunt, imo, secluso irreverentiæ periculo, eis est dandum in articulo mortis. 531, 5.
- Energumenis, ratione utentibus, non denegandum. 532, 7.
- Non peccat per se loquendo suscipiens ab indigno ministro. 590, 5.
- Etiam præciso ab Ecclesia, in casu extremæ necessitatis. *ib.*

USUS ET SUMPTIO EUCHARISTIÆ.

- Non est speciale sacramentum, vel sacra cæremonia per se ad significandum imposita, sed con-

- ditio tantum ut sacramentum operetur. XX, 773, 4 et seq.
- Quo differat ab usu aliorum sacramentorum. 774, 6.
- Integra sumptio fit sub una tantum specie. 785, 9.
- Sumptiones plurium partium ejusdem hostiæ, licet physice distinctæ, unam tantum sumptionem componunt. 740, 2.
- Spiritualis sumptio hujus sacramenti fit per desiderium, vel votum ejus, in seipso formaliter ex viva fide ortum. XXI, 374, 2.
- Spiritualis sumptio Christi per Eucharistiam diversa ab ea quæ fit per fidem et charitatem. *ib.*
- Sumptio, vel sacramentalis tantum, vel spiritualis, vel sacramentalis et spiritualis simul. 376, 4.
- Perfectius applicatur hoc sacramentum, quam reliqua. *ib.*, 5.
- In rigore potest sumptio antecedere sacrificium essentialiter perfectum. 686, 2.
- Vide EUCHARISTIA. VII, XVI.

FREQUENTIA.

- Nulla frequentia in Eucharistiæ usu jure divino prohibita. XXI, 540, 2.
- Magis in frequentiam quam in raritatem inclinandum, et quæ in hoc regula. 541, 6.
- Non potest quis intra eandem diem bis extra sacrificium communicare. 540, 3-4.
- Hæc diei computatio quomodo facienda. 541, 5.

PRÆCEPTUM EUCHARISTIÆ.

- Nullum est obligans ad communicandum propter primam gratiam. XX, 719, 7-8.
- De jure divino est ut non conficiatur Eucharistia, nisi offerendo sacrificium incruentum Christi. 783, 5.
- Præceptum sumendi hoc sacramentum nunquam obligat hominem qui non possit se disponere. XXI, 460, 4.
- Præceptum communicandi a Christo Domino latum. 524, 2 et seq.
- Obligat omnes homines adultos. 529, 1 et seq.
- Non vero infantes aut amentes perpetuos. 530, 4.
- Obligat in articulo mortis, sive ante communicaverit homo, sive non. 533, 2.
- Extra periculum mortis, obligat aliquoties in vita. 533, 4.
- Non obligat pro determinato tempore, sed ne nimium differatur. 536, 6.
- Nunquam oritur ex observantia aliorum præceptorum hæc obligatio. *ib.*, 7.
- Soli fideles baptizati adulti tenentur ecclesiastico præcepto communicandi. 542, 1-2.
- Nec ante decimum annum obligantur, nec excusantur post decimum quartum, regulariter loquendo. 543, 4.

In articulo mortis debet dari cuicumque rationis et peccati capaci. Ib., 5.
 Semel in anno temporeque Paschatis sumendum hoc sacramentum de manu parochi, vel alterius, cum ejus facultate. 544, 1 et seq.
 Qui in Paschate non communicavit tenetur, quam primum possit, implere præceptum. 546, 6.
 Non obligat ad anticipandam communionem. 548, 7.
 Indigne communicans præcepto satisfacit. 550, 2.
 Qua pœna transgressores hujus præcepti puniendi. 551, 3.
 Divino jure communio sub utraque specie laicis non prohibita. 552, 1.
 Neque sub alterutra seorsim. 553, 4.
 Non est præceptum divinum obligans laicos ad communicandum sub utraque specie, nec sub altera definite. 558, 3 et seq. — 562, 9.
 Potuit Ecclesia laicis prohibere calicis usum, meritoque id fecit. 564, 2-3.
 Potest in hoc dispensari, et quando. 565, 5.
 Nec aliter licet, nisi intuitu reverentiæ hujus sacramenti. 566, 6.
 Tenentur fideles implere præceptum de communicando, etiam tempore interdicti. XXIII bis, 184, 37.
 Vide PRÆCEPTUM. VII.

SPECIES SACRAMENTALES EUCHARISTIÆ.

Ut instrumentum influunt in effectum sacramenti. XX, 172, 9.
 Non existunt aut subsistunt existentia aut subsistentia Verbi. XXI, 53, 6.
 Modus quo per se existunt non potest esse unio cum corpore Christi. Ib., 7.
 Nullo intrinseco modo accidentali uniuntur corpori Christi. 54, 8.
 Sed effective solum. 56, 12-13.
 Nullam corpori Christi imprimunt qualitatem. 59, 19.
 Prædicata propria corporis Christi, vel substantiæ panis, valde metaphorice de speciebus dicuntur. 63, 19-20.
 Secus denominationes, quæ mutuas Christi et specierum actiones consequuntur. Ib., 24.
 Ita dici possunt extrinsecus locus corporis Christi, sicut dicitur locus Angeli corpus, cui applicat operationem. 70, 12.
 Repugnat subsistere subsistentia panis preexistentis. 128, 4.
 Nullam habent subjectum. 274, 1.
 Certum est aliqua accidentia panis et vini manere eadem numero in Eucharistia, secundum essentiam et existentiam. 275, 1.
 Manent omnia quæ per se possunt sensibus objici. 276, 2.
 Et quæ sunt realiter distincta a substantia, non

vero modi ex natura rei tantum distincti. 277, 3 — 278, 6.
 Quantitas, cum separatur, privatur modo positivo et reali unionis ad subjectum. 280, 6.
 Probabile est recipere modum positivum quo per se existat, non vero entitatem distinctam. 281, 9-10.
 Conservatur per novam actionem. 283, 14.
 Quæ actio est modus accidentalis quantitatis, illam ut terminum tantum respiciens. Ib.
 Cæteræ qualitates post consecrationem inhærent quantitati. 285, 2.
 Eadem inhærentia, qua ante. Ib., 5.
 Unde non mutantur, nisi quæ pendebant effective a forma panis. 286, 7.
 De potentia absoluta posset Deus has qualitates sine proximo subjecto conservare. 286, 8.
 Omnem intentionalem actionem et naturalem, quam antea, efficere possunt. 297, 1-2.
 In qua virtute attingant productionem formæ substantialis. 298, 4.
 Cum qualitates remissæ in vino reducunt se ad pristinum statum, Deus supplet efficientiam substantialis formæ. 299, 5.
 Loco moveri, ab agente naturali alterari, augeri, et diminui possunt. Ib., 1.
 Quantitas Eucharistiæ, nec per se, nec per accidens, ad corruptionem specierum corrumpitur. Ib., 2-3.
 Necessaria est materia prima ut nova generatio fiat. 301, 3.
 Unde prius natura supponitur. 302, 6.
 Et fit a Deo immediate, licet probabile sit Christi humanitatem concurrere ut instrumentum. 303, 8-9.
 Quæ aliæ actiones ibi intercedant, et quomodo. 304, 10.
 Per mitionem specierum vini cum alio liquore non desinit ibi esse sanguis Christi, donec species corrumpantur. 306, 3.
 Si mitione prædominantur species sacramentales, alter liquor in vinum, non in sanguinem Christi, convertetur. Ib., 4.
 Si misceantur vino non consecrato, semper manet sub eis sanguis. 307, 5.
 Hoc vinum separandum, et ad sacros usus servandum. Ib., 6.
 Utraque simul species perfectius significat ex parte modi, non vero ex parte rei significatæ. 422, 14.
 Licet cum Christo cõadorentur, possunt etiam adorari adoratione respectiva, et secundaria latria. 446, 2.
 FIGURÆ EUCHARISTIÆ.
 Oblatio Melchisedech, panis propositionis, panis primitiarum, et subcinericius Eliæ, imo et

quinque panes, quibus Christus satiavit hominum multitudinem, figuræ Eucharistiæ, quoad sacramentum tantum. XX, 761, 2.
 Illius vero, quod est res tantum, manna, lignum vitæ, mel quo operti oculi Jonathæ. 761, 3.
 Aliæ figuræ sanguinis Christi. ib., 4.
 Vide AGNUS PASCHALIS. XX.

NOMINA QUIBUS VOCATUR IN SCRIPTURA SANCTA.

Vocatur panis vitæ, et cur hoc et similia nomina habeat. XX, 731, 3.
 An dicenda cœna Dominica. ib.
 Cur vocetur communio. 732, 4 et seq.
 Metalepsis. 733, 6.
 Viaticum. 734, 8.
 Eucharistia. ib., 9.
 Varia nomina illi propter suum effectum a Sanctis data. 733, 6.
 Dicitur potest testamentum, et quo sensu. XXI, 641, 16.

ERRORES CIRCA EUCHARISTIAM.

Hæretici omnino negantes hoc sacramentum. XX, 703, 2.
 Qui illud simpliciter et absolute necessarium dicant. 720, 1.
 Varii errores circa materiam hujus sacramenti. 778, 1.
 Alii circa Christi præsentiam. XXI, 4, 1 et seq.
 Qui asserant manere simul in Eucharistia substantiam panis cum corpore Christi. 113, 1-2.
 Eucharistiæ sacrificium. Vide MISSA. XXI.

EUCHARISTIA.

Eucharistia vere ac realiter continet Christi corpus et sanguinem sub panis et vini speciebus. XXIV, 127, 2 et seq.
 Eucharistiæ sub consecratis speciebus panis et vini substantia non remanet. 133, 1 et seq.
 Eucharistiæ sub utraque specie totus est Christus, totumque fructum sacramenti impertitur. 141, 7.
 Eucharistiæ veritas transsubstantiationis confirmatur. 133, 1 et seq.
 Eucharistiæ usus sub utraque specie, quamvis frequens et communis fidelibus fuerit in prima Ecclesia. 144, 14.
 Attamen etiam est consuetudo coætanea Ecclesiæ sumendi solam panis speciem. 140, 3 et seq. — 144, 14.
 Quæ consuetudo est admodum rationalis. 146, 20.
 Eucharistiam sumere sub una tantum specie, probabile est prohiberi jure divino sacerdotes sacrificantes. 139, 2.
 Eucharistiam veteres Christiani sæpe domum portabant. 140, 5.
 Rem circiter quingentos annos retinuerunt. ib.
 Eucharistia præberi potest ægroto non deglutienti

immersa in aquam, vel vinum minime consecratum. 145, 18.
 Eucharistia adoranda ut Deus. 136, 1.
 Eucharistiam erigendi, ut suspiciatur a multitudine, mos est antiquissimus; ipsam in pompa et publicis supplicationibus circumgestandi non ita pristinus, nec recentissimus. Sed mos uterque est imprimis laudabilis et fructuosus. 138, 5 et seq.

EUNUCHUS.

Eunuchus a Philippo baptizatus, an judæus fuerit. VI, 532, 5 — 572, 17.

EVA.

Evam simul cum Adamo, non autem ex ejus costa productam docuit Cajetanus. III, 176, 1.
 Catholica assertio contraria stabilitur. 177, 3 et seq.
 Eva producta est ex costa Adæ suppleta materia ex vicina terra, vel aere, non ipsa costa per rarefactionem, aut situlem repetitionem multiplicata. 180, 12.
 In formatione corporis Evæ an Angeli ministrarint. 184, 24.
 Evam simul cum Adamo productam et ipsius lateri copulatam fabulantur Judæi. 190, 9.
 Eva post Adamum creata. ib., 10.
 Eodem tamen sexto die. 191, 12 et seq.
 Et intra Paradisum. 195, 6-7.
 Et cur? ib., 8.
 Eva quantam habuerit scientiam ante peccatum, vide SCIENTIA. III.
 Eva non prius decepta, quam peccatrix. 241, 10.
 Eva interius peccando ante esum ligni totam justitiam amisit. 258, 6.
 Cur statim post peccatum non erubuerit. ib., 6-7.
 Evæ tentatio, vide TENTATIO et SERPENS. III.
 Evæ quodnam fuerit initium peccandi: et quis progressus in multiplicandis peccatis, vide verbo PECCATUM. III.
 Eva an delicti veniam et æternam sit consecuta salutem, vide ADAM. III.
 Evæ pœna, vide PœNA. III.
 Eva, statim ac peccavit, amisit justitiam originalem et naturæ integritatem. VII, 201, 11.
 Eva et Adam in statu naturæ integræ conditi sunt. 187, 4.
 De costa Adæ dormientis educta Ecclesiam figurat de latere Christi formatam. XIX, 686, 3.

EVANGELIUM.

Qualis futura Evangelii promulgatio ante diem judicii, vide JUDICIUM. XIX.
 Evangelii nomen omnem catholicam doctrinam comprehendit. XXIV, 7, 2.

EVIDENTIA.

Evidentia. Vide FIDES. VII.

Evidentia in attestante mysteriorum fidei viribus naturæ in Angelis etiam malis dari potest. VII, 620, 4 — 624, 15.

Homines in hac vita non posse habere evidentiam in attestante mysteriorum fidei, sine gratiæ auxilio, est probabilius. 624, 4.

Evidentia. Vide PROPHECIA. VII.

Evidentia naturalis primæ veritatis nec requiritur, nec sufficit ad objectum formale fidei. XII, 63, 4 et seq.

Dari potest evidentia, tam supernaturalis quam naturalis, quod Deus sit revelans, quin ipse clare videatur. 68, 2 et seq.

Evidentia divini testimonii non est per se necessaria ad fidem divinam. 70, 5.

Evidentia supernaturalis divini testimonii non est per se necessaria in toto corpore Ecclesiæ, nec in illis quibus fit immediata a Deo revelatio. 71, 7-8.

Evidentiam testificantis Dei, an aliqui de facto habuerint. 72, 10 et seq.

Evidens cognitio revelantis Dei non potest per se formaliter fundare assensum fidei. 76, 19.

Evidentia Dei revelantis an saltem concomitanter stare possit cum assensu fidei. 78, 26.

Evidentia supernaturalis Dei revelantis nequit esse sine evidentia rei revelatæ. 77, 23.

Evidentia rei testificatæ an et quomodo stare possit cum fide, vide FIDEI ACTUS. XII.

Evidentia credibilitatis fidei, vide CREDIBILITAS. XII.

EXACTIO.

Vide SIMONIA CONVENTIONALIS. XIII.

EXAMEN.

Examen conscientiæ in culcatur. XIV, 132, 8.

Examen conscientiæ semel aut sæpius quotidie facere sancti olim Patres consuevere ac docuere. XVI, 1037, 5.

Illud bis in die facere tenentur ex regula Societatis religiosi. 927, 4.

Examen et probatio eorum qui admittendi sunt in religionem, vide PROBATIO. XIV.

EXAMINATOR.

Vide SIMONIA. XIII.

EXCELSA.

Excelsa quæ dicantur in Scriptura. XXIV, 328, 3.

EXCEPTIO, EXEMPTUS.

Exceptio a lege per privilegium non est epiikia. V, 155, 7.

In loco exempto non obligant leges territorii. 302, 9.

EXCITATIO.

Quomodo supernaturalis excitatio ex naturalibus actibus Ecclesiæ, seu eorum per quos vocantur, pendere possit. VIII, 31.

Utrum auxilium sit excitans, seu in aliqua excitatione positum, præsertim juxta mentem Augustini. 404.

Utrum auxilium efficax necessarium ad pie operandum, sit positum in aliqua excitatione per se, et ex vi suæ naturæ, ac præcise entitatis prædeterminantis physice voluntatem ad consensum. 416.

Quæ causæ excitatione indigeant ut operari possint. XI, 31, 18.

Hac excitatione non indiget ulla causa, ex eo solum quod primæ subordinata est. ib.

EXCOMMUNICATIO.

Excommunicatio lata per generalem sententiam et per statutum, quomodo differant. V, 48, 14.

Excommunicatio minor non est sufficiens signum obligationis gravis. 404, 4.

Excommunicatio jure lata indicat obligationem gravem. ib.

Excommunicatio per hominem ferenda, quando inducat gravem obligationem. 404, 5.

Excommunicatio sæpe imponitur ipso facto, et incurritur. 428, 5.

Excommunicatus occultus quando possit communicare licite. 431, 12.

Excommunicatus existens in ecclesia inchoante divino officio tenetur egredi. 432, 14.

Excommunicatus, si ei detur beneficium, tenetur non acceptare. ib.

Excommunicati an sint membra Ecclesiæ. XII, 248, 13 et seq.

Excommunicationem non incurrit hæretici jure divino. 532, 4-5.

Sed ecclesiastico, idque ipso facto. 533, 6-7.

Excommunicationem hanc non incurrit hæreticus mentalis et per se occultus. 535, 4-5.

Excommunicationi incurrendæ sufficit hæresis externa, quamvis per accidens occultissima. 536, 6 et seq.

Excommunicatus hæreticus, nondum tamen denunciatus, non est necessario vitandus. 539, 2.

Nec est per se loquendo prohibitum ab eo sacramenta sumere. ib., 5.

Excommunicatus hæreticus, ut sit vitandus sufficit sententia declaratoria criminis, quamvis forte non declaretur censura. 540, 6 et seq.

Hæresis per se non reservatur, sed media excommunicatione annexa. 541, 2.

Excommunicatio lata in hæreticos in Bulla Cœnæ, quomodo reservata. 542, 3.

An et quomodo absolvi possit ab Episcopis, Inquisitoribus, vide EPISCOPUS, INQUISITOR. XII.

Quomodo in articulo mortis, aut virtute jubilæi, vide ARTICULUS MORTIS, JUBILÆUM. ib.

Excommunicatio lata in fautores hæreticorum, vide FAUTOR HÆRETICORUM. ib.

Explicita vel implicita fides, vide FIDES EXPLICITA. ib.

Excommunicatio major impedit licitum religionis ingressum. XV, 308, 18.

Excommunicantur cogentes per viam aut metu feminas ad ingressum religionis in ordine ad habitum suscipiendum, vel susceptionem habitus, vel professionem. 334, 2.

Aliquando propter hæc contrahitur unica, aliquando triplex excommunicatio. 335, 3.

Hæc excommunicatio ligat quascumque personas. 336, 5.

Contrahitur per solam coactionem directam, vel indirectam. ib.

Excommunicantur impediendo injuste feminas ne professionem, aut votum simplex castitatis aut religionis, emittant. 338, 11 et seq.

Hæc excommunicatio incurritur impediendo per deceptionem, non vero per preces aut promissiones. 339, 14.

Excommunicantur non tamen ipso facto parentes, propinqui aut tutores, qui tempore novitiatus de bonis novitii vel novitiæ aliquid, etiam sub ratione mutui, tribuunt monasterio, excepto victu et vestitu. 340, 16.

Excommunicatio et suspensio ferenda imponitur prælato, qui recipit servum in monachum sine licentia domini; item excommunicatur qui suadet servum contemnere dominum causa religionis. 417, 2.

Inter censuras ecclesiasticas sola excommunicatio, et hæc denunciata vel lata contra notorium clericum percussorem, impedit professionem licite facere, non vero valide. 442, 9.

Vide PROFESSIO, CASTITAS CLERICALIS, et PATER. XV.

Prælati religionum per sua privilegia absolvere possunt suos subditos, etiam novitios, ab excommunicatione speciali ab homine. XVI, 240, 5 et seq.

Vide CENSURAS et PRÆLATUS. XVI.

Ubi tamen duo sunt sacerdotes religiosi, alter Prælati, et alter subditus, et ambo sunt excommunicati occulti, potest Prælati excommunicatus absolvere subditum et deinde a subdito ipso absolvi. 233, 9-10.

Si vero ambo sint publici excommunicati, tunc Prælati potest et debet eligere confessorem extra religionem, a quo absolvatur, et deinde absolvere subditum. ib., 11-12.

Et si nullus detur sacerdos extra religionem,

solum in articulo mortis se possunt ad invicem absolvere. ib., 12.

Qui pluribus titulis est excommunicatus, si petat absolutionem uno solo titulo explicato, a sola excommunicatione illo titulo contracta absolvetur. XXII, 467, 7.

Quoties excommunicatus ante absolutionem a censura potest licite recipere Eucharistiam, potest etiam sacramentum pœnitentiæ. 661, 6.

Parochus excommunicatus non potest alteri licentiam dare ut extremam unctionem ministret. 870, 5.

Excommunicatus non potest ministrare sacramentum extremæ unctionis, etiamsi ob necessitatem infirmi. ib., 6.

Suspensus autem maxime. ib.

Excommunicatus est incapax indulgentiæ. 1068, 3.

Excommunicationis definitio. XXIII, 250, 1.

Et quomodo minori excommunicationi conveniat. 251, 4.

Excommunicatio interdum privationem Eucharistiæ significat. 663, 6.

Excommunicationis divisio in majorem, et minorem, quæ specie differunt. 259, 7.

EXCOMMUNICATIO MAJOR.

Excommunicatio major una secundum speciem. XXIII, 254, 3.

Excommunicatio simpliciter dicta sumitur pro majori. 37, 8. — 258, 3.

Qui clericum jubet interfici, et ante executionem mandati moritur, non incidit in canonem *Si quis suadente*. 93, 4.

Qui clam rem accipit, animo recuperandi rem suam, non ligatur excommunicatione lata contra raptorem talis rei. 492, 1.

Qui ob impotentiam non solvit debitum intra tempus præscriptum sub excommunicatione non ligatur illa. 495, 7.

Si ille, qui damnum leve intulit, non tenetur sub mortali saltem post excommunicationem latam ad restitutionem, non ligatur censura. 493, 3.

Non est per se malum excommunicationem ferre ordinando illam aliquo modo ad finem temporalem. 487, 2.

Unde juste et valide potest judex ecclesiasticus pro his causis excommunicationem ferre. ib.

EXCOMMUNICATIONIS CONTRACTIO.

Excommunicatio solum ob proprium peccatum contrahi potest. 82, 2.

Major ob mortale. 100, 6 — 464, 2 et seq.

Minor ob veniale. ib.

Cum inobedientia Ecclesiæ. ib.

Unde lata pro veniali est ipso jure nulla. 465, 6.

Et qui a culpa mortali excusatur, etiam ab excommunicatione majori est excusatus. 466, 7.
 Non quodlibet peccatum mortale est sufficiens ut sub excommunicatione prohibeatur. 475, 31.
 Pro quocumque tamen de facto lata est valida. 475, 32.
 Alia requiruntur ad valorem sententiæ, alia ad rectitudinem. 489, 6.
 Proxima excommunicationis causa est contumacia contra obedientiam ecclesiastici præcepti. 489, 7.
 Solum ob mortale ferri potest lex imponens excommunicationem ferendam. 470, 20.
 Quando excommunicatio nec supponit gravem culpam nec illam inducere valet, simpliciter et in tali casu non ligat. 463, 6.
 Excommunicatio supponit necessario peccatum mortale, antequam contrahatur. 487, 3-4.
 Non est tamen semper necesse, ut ante sententiam latam sit commissum. 488, 4.

EXCOMMUNICATIONIS FORMA.

In excommunicationis forma tria considerari possunt. XXIII, 473, 1.
 Quæ forma requiratur in excommunicatione a jure. 473, 2.
 Quid sit de substantia formæ excommunicationis ab homine. 476, 3.
 Quæ vero accidentalis forma servanda sit. 478, 10.
 Particulares formæ expenduntur. 476, 4 et seq.

EXCOMMUNICATIONIS MATERIA ET CAUSA EFFICIENS.

Prohibitio Ecclesiæ sub excommunicatione ipso facto incurrenda non obligat ad mortale, si materia sit levis. XXIII, 494, 4.
 Excommunicationis causa efficiens, duplex. 439, 1.
 Quæ potestas in illa requiratur. ib.
 Episcopus potestatem habet ordinariam excommunicandi, et non tantum delegatam. 461, 7-8.
 Non tamen a divino jure, licet ejus censura ubique liget. 461, 3.
 Parochus excommunicare non potest. 459, 3.

EXCOMMUNICATIONIS SUBJECTUM.

Excommunicatio pro causa temporali ferri potest confuse in personam incertam. XXIII, 491, 12.
 Non vero regulariter in personam certam, nisi causa rationabili interveniente. 491, 13.
 Fuctum tamen tenet. ib.
 Per excommunicationem generatim latam ligantur Episcopi. 463, 4.
 Excommunicationis subjectum est homo viator, vivens in hac vita mortali, adultus, baptizatus, habens in terris superiorem. 462, 1.
 Excommunicatio ferri non potest in communitatem. 462, 2.

Non solum ut communitas est, sed neque confuse in omnes personas ejus. ib.

EXCOMMUNICATIONIS EFFECTUS.

Duodecim excommunicationis incommoda recensentur. XXIII, 431, 1.
 Effectus excommunicationis ut redundat in alios; vide COMMUNICATIO CUM EXCOMMUNICATO. XXIII.
 Excommunicatus privatus est communibus Ecclesiæ suffragiis. 260, 2.
 Et quomodo. 261, 3.
 Excommunicatus potest licite uti rebus sacris, quatenus privatæ devotioni inserviunt. 336, 3.
 Privatur tamen eis, quatenus ad specialem fructum ex Ecclesiæ applicatione percipiendum ordinantur. 337, 6.
 Unde uti non potest illis, quæ non habent alium usum nisi ad indulgentiam aut Ecclesiæ intercessionem sibi applicandam. 337, 8.
 Excommunicatus sacramentum recipiens peccat mortaliter. 278, 1-2.
 Quantumvis occultus. 278, 3.
 Potest tamen a culpa excusari, vel ob invincibilem ignorantiam, vel ob urgentem necessitatem. 279, 4.
 Nulla tamen pœna ecclesiastica propter hoc delictum incurritur. 279, 5.
 Nisi propter ordinis administrationem, quæ suspensionem includit. ib.
 Quod ministerium prohibitum sit excommunicato in divinis officiis. 325, 2 et seq.
 Per excommunicationem directe prohibetur quis ne Missæ, aut aliis divinis officiis, interesse possit. 319, 2 — 334, 27.
 Sub mortali. 319, 2.
 Sed illi nulla pœna est imposita in jure. ib.
 Neque irregularitas, nisi ipse excommunicatus sit sacerdos, et faciat Missam coram se celebrari. 321, 7.
 Nec satis est ut excommunicatus faciat coram alio excommunicato celebrari, ad hanc irregularitatem incurrendam. 321, 5.
 Excommunicatus si inducatur a sacerdote, cui est necessarium celebrare, ut sibi ministret, licite potest. 319, 2.
 Excommunicatio licet templum ingredi, et ibi privatim orare. 336, 4-5.
 Corpus ejus, qui excommunicatus mortuus est, non potest ecclesiasticæ sepulturæ tradi. 338, 2.
 Etiam si signa contritionis dederit, nisi prius absolvatur: si autem sepultum sit, debet exhumari, et procul ab ecclesia ejici, et locus debet reconciliari. 339, 3-4.
 Dum autem corpus hujusmodi sepultum est, non potest alius fidelis ibi sepeliri, aut divina officia in ecclesia celebrari. ib.

Quid autem si corpus excommunicati ab aliis discerni non possit. ib.
 Corpus excommunicati quam longe a loco sacro debeat sepeliri. 340, 7.
 Excommunicati vitandi corpus privatur omni honore ecclesiastico, qui in tumulatione fieri solet. 343, 14.
 Excommunicatio qua communicatione privet. 253, 7.
 Excommunicatio privat omni civili communicatione fidelium. 385, 1.
 Etiam excommunicatorum. 389, 12.
 Non tamen infidelium. ib., 11.
 Quæ prohibitio respectu excommunicati ad omnes extenditur, respectu vero aliorum fidelium tantum ad vitandos. 388, 10.
 Quæ autem actiones in hac civili communicatione comprehendantur. 386, 2.
 Quæ prohibitio est sub peccato tantum veniali. 390, 4.
 Etiam ex parte excommunicati. ib.
 Potest autem peccatum hoc triplici ex capite fieri mortale. 392, 10.
 Censuræ effectus quoad beneficia, vide verb. BENEFICIUM. Quoad præsentationem, postulationem ad beneficium, etc., vide in propriis verbis.
 Jurisdictio spiritualis interdicta est excommunicato. 367, 1.
 Peccat graviter illam exercens. ib., 3.
 Etiam si non vitandus sit. ib.
 Reliqua vide JURISDICTIONIS SPIRITUALIS. XXIII.

EXCOMMUNICATIONIS VIOLATIO, ET EJUS PŒNA.

Clericus excommunicatus sacramenta ministrans, aut ministerium sui ordinis solemniter exercens, fit irregularis. XXIII, 303, 1 — 306, 11.
 Etiam si ministerium sit minoris ordinis. ib.
 Si autem laicorum more id faciat, nullam pœnam incurrit. 327, 7.
 Laicus tamen excommunicatus fecte ministrando non incurrit hanc irregularitatem. 310, 22.
 Nec ille qui facit ut ligatus censura coram se celebret. 304, 4.
 Nec ille qui habet excusationem sufficientem ad peccatum mortale vitandum. ib.
 Qui cum dubio excommunicationis celebrat, peccat. 305, 7.
 Quando vero fiat irregularis. ib.
 Quando idem excusetur a culpa gravi celebrans cum dubio speculativo excommunicationis. 306, 9.
 Excommunicatus consecrans per errorem in pane hordeaceo, aut Episcopus ordinans feminam, an incurrant irregularitatem. 308, 16.
 Episcopus aut Abbas excommunicati exercentes proprios actus suæ consecrationis, fiunt irregulares. 331, 20.

Et idem est de presbytero ex concessione Papæ exercente actus, qui jure ordinario ad Episcopalem jurisdictionem pertinent. ib.
 Secus si ab his exercentur actus puræ jurisdictionis. ib.
 Divina ministeria exercens in ecclesia interdicta fit irregularis. 333, 24.
 Excommunicatus vero ubicumque divina exerceat, irregularis manet. 334, 5.
 Clericus excommunicatus in choro cantans cum aliis non fit irregularis, nisi officium hebdomadarii exerceat. 329, 12.

EXCOMMUNICATI VITATIO.

Excommunicatus ab uno Episcopo ubique est vitandus. XXIII, 189, 11.
 Non tenemur vitare nisi publice denunciatus. 265, 8.
 Quanta autem debeat esse notitia denuntiationis, 266, 9.
 Ipse vero tenetur ab actionibus sibi prohibitis abstinere. ib.
 Manifestus clericus percussor est absque declaratione vitandus. ib., 11.
 Quis ille sit. ib.
 Qui percussorem clericum viderunt, quomodo tenentur percutientem vitare. 267, 12.
 Ministri Ecclesiæ tenentur in publicis suffragiis excommunicatos etiam non denunciatos vitare. 268, 16 et seq.
 An acta ab eo, qui beneficium excommunicatus obtinuit, valeant. 356, 33.
 Excommunicationes Bullæ Cœnæ potius sunt a jure, quam ab homine. 505, 1.
 Cessant ipso facto statim ac alia Bulla publicatur. ib., 2.
 Incurrunt ipso facto. ib.
 Non multiplicantur propter multiplicationem Bullarum. ib., 3.
 Excommunicatio a delegato Papæ lata, si intra annum non auferatur, manet Papæ reservata. 577, 1.
 Nulla est excommunicatio jure lata reservata Episcopo, quæ nunc vim habeat. 618, 1.
 Vide verbo ABSOLUTIO AB EXCOMMUNICATIONE. XXIII.

EXCOMMUNICATIO MINOR.

Excommunicati minor, prout est in usu Ecclesiæ, una est secundum speciem. XXIII, 662, 3 et seq.
 Quomodo a peccato mortali differat. 257, 11.
 Potest ferri ab homine, monitione præmissa. 674, 7 et seq.
 Requirit jurisdictionem fori contentiosi. ib.
 Potest ferri ob contumaciam. ib., 9.
 Privat tantum usu, et participatione sacramentorum. 663, 1.

Sub mortali.	664, 2.
Propter hanc vero culpam non incurritur irregularitas.	ib., 3.
Neque alia pœna ipso jure imposita.	ib.
Non peccat sacramenta ministrando.	663, 3 et seq.
Nisi annexam habeat receptionem.	ib., 8 et seq.
Ob quam causam excommunicatio hæc incurritur.	672, 2.
Potest et a jure, et ab homine ferri.	ib., 4.
Excommunicatio hæc ab homine a quo auferri possit.	674, 4.
A quo lata a jure.	673, 2.
Quæ forma in ea servanda.	676, 5.

EXCOMMUNICATUS.

Excommunicationis censura usitata tempore Apostolorum.	XXIV, 316, 6.
Excommunicatos a D. Paulo vexatos simul fuisse a diabolo dicunt aliqui Patres.	318, 13.
Excommunicationes late a Romano Pontifice adversus reges et imperatores.	316, 7.
Excommunicati reges non sunt eo ipso regnis privati.	690, 16.
Excommunicatis regibus interdicta est regni administratio.	689, 14.
Excommunicatus sumendo Eucharistiam unico tantum peccato peccat; aggravatur tamen ex illa circumstantia, quam tenetur in confessione exponere.	XXI, 461, 5.
Vide EUCCHARISTIA, BAPTISMUS, CONFIRMATIO, SACRAMENTUM IN COMMUNI, SACRAMENTA NOVE LEGIS. § Minister. XX, XXI.	

EXECRATIO.

Execratio in juramento quid sit.	XIV, 460, 4.
----------------------------------	--------------

EXECUTOR.

Executor quando possit denunciare censuram nullam, et quando non.	XXIII, 77, 9.
Quando solum injustam propter ordinem non servatum.	78, 13.
Quid de giudice.	79, 13.

EXEMPLAR.

Exemplaris causalitas, vide CAUSA EXEMPLARIS. IV.	
---	--

EXEMPTIO, ET EXEMPTUS.

Exemptio tam a spirituali quam a temporali jurisdictione Episcoporum, quo jure competat religiosis professis.	XV, 453, 3.
---	-------------

EXERCITIA SPIRITUALIA.

Quid nomine exercitiorum spiritualium intelligatur.	XVI, 1017, 1.
Exercitiorum spiritualium liber a S. Ignatio editus,	

auctoritate Apostolica examinatus et approbatus, maxime commendatur.	1018, 2.
Hujus libri doctrina vera est et magna ex parte ad fidem pertinens.	ib., 4.
Varie illius propositiones obscuræ explicantur et approbantur.	1019, 5 et seq.
Varii item termini et propositiones ejusdem libri circa internas illuminationes et inspirationes defenduntur et explicantur.	1028, 30.
Methodum et dispositionem illius optimam esse, doctrinamque ejusdem ad finem intentum profectus animarum maxime accommodatam.	1035, 2.
Satis per eam omnibus vitæ spiritualis statibus provisum esse.	1039, 9.
Exercitiorum spiritualium usus, qualis in Societate servetur, illumque fini et instituto hujus religionis maxime esse convenientem.	1042, 8.
Exercitiis mentalibus, quibus et quanto tempore religiosi Societatis ex vi regulæ vacare debeant.	926, 1 et seq.

Vide ORATIO. XVI.

Exercitia spiritualia Societatis hominibus secularibus, etiam perditissimis, tradere, non solum irreprehensibile, sed maxime laudabile et conveniens esse.	1043, 10 et seq.
Ea vero sumere, non tantum religiosis, sed etiam secularibus maxime utile.	1044, 13.

EXILIUM.

Exilii pœna, an, et qua ratione Prælati religionis punire possint suos subditos.	XVI, 132, 8-9.
--	----------------

EXISTENTIA IN COMMUNI.

Existentia quid sit.	I, 597, 8.
Existentia ut sic abstrahit ab absoluta, et respectiva.	598, 14.

EXISTENTIA DEI IN SE.

Existentia divina non distinguitur ab ejus essentia.	I, 6, 3.
Existentia Dei proprie ac formaliter est de ejus essentia.	6, 5 et seq.
Deus ex se habet existentiam in actu exercito, in qua, ut sic, consistit ejus essentia.	8, 2.
Modus essendi Dei in causa est, ne ipse a creaturis naturaliter possit perfecte cognosci.	75, 7 et seq.

EXISTENTIA DEI IN REBUS.

Deus per existentiam in rebus nihil perfectionis acquirit.	I, 50, 4.
Deus tripliciter in rebus existit; quomodo per essentiam Deus sit in rebus, per potentiam.	ib.
Deus libere existit in rebus.	51, 5.
Existere Deum in creaturis pendet ex actione ipsius ad extra.	ib., 6.

Actualis existentia Dei in rebus, a posteriori ex actione, a priori ex immensitate colligitur. *ib.*, 7.
 Deus ita est in rebus, ut ab illis non circumscribatur. 32, 8.
 Substantialis existentia Dei indivisibilis est in se, et prout correspondet spatio, et creaturis in quibus est. 33, 9.
 Realis existentia Dei in rebus ex Scriptura sacra colligitur. *ib.*, 11.
 Esse ubique quomodo sit proprium Dei, et communicabile. *ib.*, 12.
 Deus in cœlo, et nullibi, quomodo dicatur esse. *ib.*, 11.
 Vide DEUS. I.

EXISTENTIA CREATA.

De aliquo existente in pluribus locis si in uno scribat etiamsi in alio id non faciat, vere dicitur quod scribat. I, 689, 16.
 Materia prima habet suam propriam existentiam. 212, 13.
 Existentia sine Ubi intrinseco dari nequit, II, 434, 4.
 Existentia Angeli in loco cujusmodi sit, varia auctorum placita. Vide verbo LOCUS. II.
 Non potest res existere quin Deo coexistat. XI, 323, 10.
 Existentia non potest proprie pendere a subsistentia, sed potius e converso. XVII, 334, 13 et seq.
 Existentia actualis potest conservari sine subsistentia, ut in incarnatione factum est. 361, 4.
 Existentia est conditio magis necessaria ad agendum, quam subsistentia. 403, 14.
 Existere per se, seu perseitas existendi in rebus creatis, non convenit naturæ formaliter per seipsam, seu per existentiam suam, sed per aliquid reale distinctum. 443, 10.
 Modus existendi per se perfectio simpliciter simplex est in Deo. 443, 13.
 Existentia absoluta in Deo vere est subsistentia. 447, 21.
 Existere aliquam entitatem per existentiam vel entitatem realiter a se distinctam impossibile est. 482, 4.
 Existentia est illud esse quo res habet ut sit aliquid in actu, seu actualis entitas distincta ab ente in potentia. XVIII, 261, 3.
 Existentia et esse quomodo differant. *ib.*, 1.
 Existentia humanitatis Christi est incompleta. 266, 2.
 Existentia ablata nihil manet in re quod assumi possit. 268, 2.
 Vide ESSENTIA, ESSE. XVIII.
 Existentia est quid reale, rei existenti intrinsecum. XXVI, 224, 2.
 Existentia est actus constituens essentiam in ratione actualis entis a sua causa actualiter distincti. 233, 2.

Existentia constituit unum cum essentia per identitatem secundum rem. 233, 3.
 Cur non constituat speciale prædicamentum, sicut et duratio. *ib.*
 Existentia constituit essentiam in actualitate entis. 233, 4.
 Existentia non est proprie causa formalis. 237, 1 — 267, 3.
 Existentia creata, et a causa efficiente pendet, et ab aliis causis ac terminis pendere potest. 238, 2.
 Existentia substantialis naturæ distinctum quid est a subsistentia. *ib.*, 3.
 Existentiæ, quæ sit res ab essentia distincta, nulla necessitas ad ullum munus causæ obeundum. 242, 4.
 Existentia non est modus in re distinctus ab essentia. 244, 9.
 Existentia vere existit, nec tamen per rem vel modum distinctum. 243, 12.
 Existentia et essentia absolute sumptæ distinguuntur, ut ens in actu et in potentia. 246, 13.
 Existentia ab essentia actuali sola ratione cum fundamento in re distinguitur. *ib.*
 Existentia est de essentia solius Dei, cæterorum vero entium extra essentiam, licet in re nulla sit distinctio inter eorum essentias et existentias. 246, 14.
 Existentia creaturæ habet connexum respectum ad Deum ut causam. 247, 17.
 Existentiæ vox existentiam exercitam in rigore significat. 249, 21.
 Existentia significat rem ut extra causas. *ib.*
 In quo fundetur distinctio rationis existentie ab essentia. 230, 23.
 Existentia est de essentia creaturæ ut extra causas, non quod a seipsa illam habeat, sed quod illa ab extrinseco recepta, essentialiter constituatur extra causas. *ib.*
 Existentia in re loquendo, est id quo forma et materia causant. 269, 12.
 At non concipitur nisi ut conditio et modus constituens essentiam in statu sufficiente ad causandum. *ib.*, 14.
 Subjectum existens ut sic recipit substantialem formam et accidentia. 270, 13.
 Existentia, realiter loquendo, est ratio agendi, licet nostro modo solum concipiatur ut conditio. 270, 16 et seq.
 Existentia creata cujuslibet causæ munus obire potest. 271, 20.
 Naturæ communes non habent in individuis peculiaribus existentias, sed existunt existentis individuorum; nec per rationem distincta existentia illis potest attribui. 272, 2 et seq.
 Naturæ a supposito distinctæ distincta respondet

- existentia. Est tamen incompleta existentia. 273, 5 et seq.
 Existentia completa supposito in natura subsistenti respondet. ib., 7.
 Existentia composita compositæ naturæ: simplex vero unicuique ejus parti simplici tribuenda. 274, 8.
 Materia prima habet suam propriam existentiam, forma etiam suam. ib.
 Existentia materiæ primæ ab existentia formæ dependet. 274, 10.
 Existentia hominis non est existentia solius animæ rationalis, sed alia, ex ista, et existentia materiæ composita, et quid D. Thomas in hoc senserit. 275, 12-13.
 Explicatur modus quo forma est formalis causa omnis existentiae a sua distinctæ. 256, 11.
 Materia est causa omnis existentiae materialis a sua distinctæ. 257, 13.
 Cur formæ specialiter tribuatur esse causam existentiae. ib.
 Existentiæ, si ab essentia distingueretur, essentia esset causa materialis et finalis. 257, 14.
 Causæ secundæ vere efficiunt existentiam suorum effectuum. 259, 6.
 Nec potest semper soli Deo tribui. 263, 16-17.
 Omnis actio est formalissime communicatio alicujus esse existentiae. ib., 15.
 Unica et eadem actione fit res existens, et existentia ejus. 264, 18.
 Existentiæ rerum corruptibilium a creatoris fiunt ut a causis principalibus. ib., 19.
 Eo modo fit a creatura existentia, quo essentia quam actuat. ib., 20.
 In efficienda existentia, sicut et essentia actuali, aliquid proprium sibi Deus ascribit. 263, 21.
 Existentia apprehensa, non ut exercita, finis munus obire potest. 267, 4.
 Existentia exercita necessaria est ad causalitatem materialem, et simul duratione, et prius natura. 268, 8.
 Existentia, universaliter loquendo, non est accidens, sed omnia genera æque transcendit ac ens. 250, 1 et seq.
 Existentia est actus ultimus essentiae, sive accidentalis sive substantialis, ad idem prædicamentum pertinens reductive. 251, 3.
 Existentia absolute sumpta in re non est incompletum ens, licet metaphysice et præcisive loquendo sic appelletur, eo modo quo differentiae. 252, 6.
 Existere vere dicitur accidentaliter et contingenter de essentia possibili, seu præcisive sumpta; at de essentia actuali solum in figura prædicationis. ib., 7.
 Quæstio de creatura an est, sitne distincta a quæstione quid est. Et unde colligi possit. 253, 8.
 Cujusvis existentiae creatæ efficiens et finis Deus est. ib., 1.
 Existentia, universaliter loquendo, nequit habere materialem causam. 254, 3-4.
 Eam causam materialem habere potest existentia, quam essentia, quam actuat, postularit. 254, 5.
 Existentia omnis vel est formæ, vel ab illa in genere causæ formalis. 255, 6-7.
 Existentia non est effectus primarius formæ. ib., 8.
 Existentia hominis non est omnino immaterialis. 276, 14 — 381, 8.
 Partes an existant per esse totius. 276, 13.
 Ex duobus entibus in actu existentiae non fieri unum per se, qualiter intelligendum. 277, 18.
 Existentiam propriam licet habeat materia, et quævis forma, cur nulla materia, et non omnis forma possit existere separata. ib., 19.
 Existentia una partialis potest ad aliam comparari ut potentia receptiva ad actum. 278, 21.
 Existentia quomodo sit ultima actualitas. ib., 22.
 Forma accidentalis proprium habet esse existentiae quod tribuit informative supposito. 279, 25.
 Existentia accidentis non est inhærentia ejus. 280, 29.
 Modis respondent propriæ existentiae proportionatæ. 281, 30.
 Relatio suam habet existentiam; eamque respectivam. 282, 33-34.
 Unius rei quomodo dicatur esse una existentia. ib., 35.
 Existentia nequit manere in rerum natura, non conservata essentia. 283, 2.
 Existentia et essentia non possunt de potentia absoluta conservari disjunctæ. 285, 7.
 Existentia aliena non potest aliqua res existere. 286, 9.
 Existentia cur non possit a natura separari, cum possit subsistentia. 287, 14.
 Existentia actualis simul pereunte actuali essentia deficere potest. 293, 34.
 Existentia non æque possunt creatæ essentiae variari. 294, 37.
 Enunciationes in quibus existentia prædicari videtur, ut, Homo est, seu existit, an sint æternæ veritatis. ib., 38.
 Compositio ex essentia et esse est compositio per se. 299, 4.
 Et quæ compositio sit de ratione entis creati, vide COMPOSITIO. XXVI.
 Existentia formæ substantialis et accidentalis est recepta, et per materiam potest limitari. 302, 14.
 Existentia materiæ per formam limitari potest, et existentia totius limitata est, quia coalescit ex limitatis existentis. ib.
 Esse cujuslibet creaturæ receptum est ab aliquo, licet non in aliquo. 303, 17.

- Esse cujuslibet creaturæ intrinsicè in seipso limitari, a Deo autem extrinsecè, concedi potest. ib., 18.
- Existentiæ speciei diversæ diversis specie essentiis respondent. 304, 19.
- Existentiæ, an essentiæ perfectior. 305, 21 et seq.
- Existentiæ naturæ substantialis non terminatur complete, nisi afficiatur modo existendi per se. 374, 23-24.
- Existentiæ substantialis est obediencialiter indifferens ad modum essendi per se, et in alio. 375, 26-27.
- Existentiæ intime est in toto, et in singulis ejus partibus. 276, 15.

EXORCISMUS.

- Exorcismi ecclesiastici sunt actus religionis. XIV, 737, 6.
- In exorcismis quæ servanda. 741, 7 et seq.

EXPERIENTIA.

- Experientia actuum nostrorum fidei quid valeat de illis ostendere. IX, 557, 10.
- Experientia ostendere potest aliquid generale, non ostenso speciali. 557, 11.
- Evidentiæ. Vide FIDES. IX.
- Experientia ex pluribus singularibus expertis, et inter se collatis, generatur. XXV, 59, 23.
- Experientia proprie sumpta solius hominis. ib.
- Per experientiam optime generatur scientia Quia. 60, 24.
- Scientiæ autem a priori nullatenus est causa, sed occasio, aut conditio necessaria. 61, 26.
- In habitu judicativo, non in pura apprehensione consistit. 59, 23.
- Experientia non est necessaria ad scientiam vel artem ex parte principiorum quæ universalissima sunt : secus, ad alia magis limitata, si inventionem eorum scientia sit acquirenda; si tamen disciplina, non ita. 62, 28-29.
- Experientia ad scientiam principiorum particularium scientiarum, quomodolibet hæc habeatur, necessaria est. 62, 30.

EXPOSITUS.

- Expositus an sit irregularis. XXIII bis, 550, 1 et s.

EXPULSI A RELIGIONE.

- Vide DIMISSIO, et RELIGIOSUS EXPULSUS. XVI.

EXTENSIO.

- Extensio aliqua non repugnat accidenti spirituali. II, 490, 13.
- Inter eam et quantitativam latum discrimen. 491, 17-18.

EXTREMA UNCTIO.

- Extremam unctionem ministrare in casu necessitatis omnibus fidelibus, speciali ratione possunt religiosi Societatis. Extra talem vero casum non possunt sub pœna excommunicationis. XVI, 1012, 9.
- Suis autem religiosis et familiaribus hoc sacramentum ministrare libere possunt. 1013, 10.
- Quinam censendi sint familiares ad hunc effectum. 1013, 11 et seq.
- An omnes sacerdotes simplices Societatis ad hoc ministerium sint idonei, an aliqua specialis conditio seu approbatio ultra sacerdotium requiratur. 1015, 17.
- Num iis tantum conferenda qui aliquando peccaverunt. XIX, 289, 7.
- Num a B. Virgine accepta. 288, 5-6.
- Cur nulla ejus figura in lege veteri. XX, 89, 4.
- Licet utilis, non tamen necessaria necessitate mediæ, aut præcepti. 92, 3.
- Non datur sine voluntate suscipientis, saltem virtuali, vel habituali. 269, 4.
- Ad Eucharistiam ordinatur, et quomodo. 280, 1.
- Licet a sacerdote degradato vel hæretico ministratur, verum est sacramentum. 687, 5.
- Donec omnes partiales formæ et materiæ absolvantur, nullum effectum confert, etiam partialem. 781, 4.
- Effectus extremæ unctionis quis sit. 111, 4.
- Sanitas corporis non est infallibilis effectus hujus sacramenti, nisi id magis expediat infirmo. 725, 14.
- Habet effectum recedente fictione. 532, 3.
- Oleum benedictum non est sacramentum extremæ unctionis. XXII, 817, 1.
- Sed in ipsa unctione consistit. 818, 2.
- Est verum sacramentum novæ legis. 807, 2 et seq.
- Immediate a Christo Domino institutum. 814, 2.
- Non ante noctem Cœnæ, nec Marci cap. 6 unctionem fuisse hoc sacramentum. 812, 4.
- Quod sit sacramentum tantum, res tantum, et utrumque simul in extrema unctione. 848, 7.
- Unctio, qua utebantur Apostoli ad infirmos sanandos, non erat sacramentum, licet fuerit ejus adumbratio. 808, 4.
- Extremæ unctionis definitio physica traditur. 824, 1.
- Definitio metaphysica. ib.
- Alia mixta ex utraque. ib.
- Aliqua verborum forma est de essentiæ extremæ unctionis. 820, 1.
- Illa maxime qua utitur Ecclesia Romana, licet non omnes ejus partes sint de essentiæ. 820, 2.
- Per formas et unctiones quinque sensuum sufficienter significatur curatio omnium peccatorum. 842, 13.

- Formam deprecativam esse sufficientem in sacramento extremæ unctionis, est dogma fidei. 821, 6.
 Est etiam necessaria, unde solum verbum indicativum sine formali deprecatione non sufficit, et cur. 821, 7.
 Forma quomodo verificetur in eo qui aliquo sensu perpetuo caruit. 842, 13.
 Forma hæc : Ungo te oleo sancto, ut Deus tibi remittat, etc., est sufficiens. 821, 8.
 Non est de necessitate sacramenti, vel præcepti, ut exprimentur quinque sensus. 824, 17.
 Invocatio Trinitatis non est de necessitate sacramenti aut præcepti in extrema unctione. 824, 18.
 Illa autem particula, Et suam piissimam misericordiam, de præcepto reputatur. 823, 14.
 Materia proxima hujus sacramenti est unctio. 818, 2.
 Materia remota est oleum olivarum. 813, 1.
 Ab Episcopo benedictum ex necessitate præcepti. 813, 2.
 Et sacramenti. 814, 3 et seq.
 Quem ritum Christus instituit, nec Ecclesia immutare potuit. 815, 7.
 Non potest inferiori sacerdoti olei benedictio committi. 816, 8.
 Modus benedictionis olei non est a Christo præscriptus. 816, 9.
 Quæ olei mixtio, aut mutatio illicita sit, vel contra substantiam sacramenti. 817, 12.
 Sacramentum hoc est unum specie. 825, 2.
 Ex quinque unctionibus et partialibus formis fit unum tantum numero sacramentum in uno subjecto. 825, 3.
 Extremæ unctionis sacramento non imprimi characterem. 826, 4.
 Est iterabile. 826, 5.
 Non tamen durante ejusdem morbi necessitate ; potest tamen si in eodem morbo necessitas iteretur. 826, 6.
 Sacramentum hoc delet venialia peccata. 827, 1 et seq.
 Non tamen primario ad illa delenda est institutum. 828, 3 et seq.
 Primarius ejus effectus non est tollere reliquias peccatorum. 830, 8 et seq.
 Vel pœnas temporales. 830, 9.
 Vel pravos habitus. ib.
 Per se primo est institutum propter confortandum animum ægroti contra difficultates occurrentes in mortis articulo. 831, 11.
 Sacramentalis gratia extremæ unctionis consistit præcipue in collatione auxilii accommodati ad ejus finem. 832, 12-13.
 Per se etiam est institutum ad proxime disponendam ægroti animam ad introitum gloriæ. 832, 14.
 Consequenter ad peccata delenda, non solum venialia, sed etiam mortalia, non tantum quoad pœnam, sed præcipue quoad culpam. 833, 15-16.
 Per hoc sacramentum remittitur reatus pœnæ temporalis. 833, 17.
 Sacramentum hoc est institutum contra peccatorum reliquias, non illas auferendo, sed robur contra illas dando per gratiæ auxilia. 834, 18.
 Sacramentum hoc potest facere ex attrito contritum. ib., 19.
 Non tamen satis est attritio cognita absque confessione. ib.
 Peccata venialia in hoc sacramento non remittuntur per excitationem devotionis, sed per efficaciam ipsius sacramenti. 835, 21.
 Extrema unctio informis habet effectum recedente fictione. 836, 23.
 Quoad gratiam habitualement, quocumque tempore. 835, 24.
 Quoad sacramentalem autem, solum intra eandem infirmitatem. 836, 24-25.
 Quomodo tollenda fictio. ib., 26.
 Effectus datur in ultima unctione earum quæ ad essentiam sacramenti pertinet ex Christi institutione, et non antea. 841, 12.
 Tunc ultima particula materiæ, vel formæ, agit virtute præcedentium. ib.
 Unde si infirmus antea moriatur, nihil consequitur, quidquid minister intendat. 842, 1 et seq.
 Per hoc sacramentum quomodo conferatur corporis sanitas. 843, 1 et seq.
 Sacramentum hoc confert ut labores morbi levius ferantur. 847, 6.
 Quomodo autem hoc fiat, et an effectus hic impediri possit. ib.
 Ut detur hoc sacramentum peccatori, sufficientia signa contritionis. 850, 6.
 Nullus attritionis actus est necessarius ad essentiam hujus sacramenti. 849, 5-6.
 Status gratiæ, per se loquendo, est necessaria dispositio ad hoc sacramentum. 834, 19.
 Ad effectum hujus sacramenti est necessaria et sufficit attritio cum bona fide. ib.
 Solus baptizatus est capax hujus sacramenti. 848, 2.
 Infantes, aut perpetuo amentes, non sunt ejus capaces. 849, 3.
 B. Virgo sacramentum extremæ unctionis recepit. 854, 11.
 Quis censeatur dispositus ut hoc sacramentum petere aut ejus susceptioni consentire possit. 850, 6.
 Qui nunquam actualiter peccavit est capax hujus sacramenti. 853, 8.
 Ei qui amisit usum rationis cum sola attritione cognita, potest licite hoc sacramentum dari. 850, 8 et seq.

- Solus viator in hac vita degens est unctionis capax. 848, 1.
- Solus infirmus est hujus sacramenti capax. 851, 2.
- Nec debet dari, nisi in infirmitate gravi, estque de necessitate sacramenti. 852, 4-5.
- Non est expectandum in administrando hoc sacramentum ut infirmus non possit naturaliter vivere. 853, 6.
- Non in omni occasione mortis, sed in illa sola, quæ ex corporis infirmitate provenit, est hoc sacramentum applicandum. ib.
- Qui non potest in mortis articulo aliud sacramentum recipere, tenetur recipere extremam unctionem, saltem ex charitate propria. 865, 7.
- Si sacramentum hoc sine indecentia ministrari non potest, omitti potius debet. 851, 9.
- Non est de necessitate ulla ut unctio fiat in modum crucis. 818, 3.
- Sed illa unctio sufficit quæ veram rationem unctionis attingat. 848, 5.
- Uctiones singulæ quinque sensuum suntne de necessitate, et sufficiunt. 849, 6 — 842, 13.
- Ordo in unctionibus non est de necessitate sacramenti, licet non sine peccato mutaretur. 849, 9.
- In casu necessitatis, ut valde et licite sacramentum hoc ministretur, probabile est sufficere super unctiones quinque sensuum proferre unam totalem formam. 844, 7.
- Debet dari omnibus, dum ratione uti possunt. 849, 5.
- Peccat qui ægroto confert existenti in malo statu. 850, 8.
- Potestas ministrandi hoc sacramentum data est, Joan. 20, et non antea. 857, 3.
- Solum sacerdos est minister hujus sacramenti. 837, 2.
- Nec sufficit diaconus. 838, 5.
- Etiam ex quacunque causa. ib.
- Simplex sacerdos est sufficiens minister quoad substantiam sacramenti. ib., 4.
- Et unus. 859, 1.
- Nec potest valide fieri a duobus, quorum unus ungat, alter formam proferat. 860, 3.
- Sacramentum hoc potest valide a pluribus ministris, vel simul, vel successive conferri, quorum unus unum sensum cum prolatione formæ ungat, alius alium, etc., imo in necessitate etiam licite. 861, 5 et seq.
- Religiosus ungens secularem invito parochio excommunicationem incurrit. 869, 4.
- Secus si ille absit, aut illud ministrare nolit. ib.
- Ministrans hoc sacramentum debet esse in statu gratiæ, et non præcisus. ib., 5.
- Vaticum per se non est dispositio necessaria ad extremam unctionem. 865, 8.
- Sed congrua. ib.
- Unde non est grave peccatum hunc ordinem invertere. ib.
- Qui habet conscientiam peccati mortalis non tenetur per se præmittere confessionem ante hoc sacramentum, sed sufficit conteri. 867, 9.
- In omissione hujus sacramenti potest peccari mortaliter ratione scandali. 864, 5.
- Et contemptus. ib., 6.
- Nullum est præceptum de suscipiendo hoc sacramentum. 863, 21.
- Potest ab excommunicato vitando interdum ministrari. XXIII, 297, 23.
- Non potest tempore interdicti ministrari. XXIII bis, 185, 38.
- Etiam in festivitatibus privilegiatis. 221, 28.

F

FABRICA.

Fabrica beneficiorum quid comprehendat. XIV, 436, 19.

FACERE.

Tractare incipit axioma : *Facienti quod in se est Deus non denegat gratiam.* VIII, 319, 1 et seq.

Tribus modis potest intelligi hoc axioma. 321, 7.

Primus modus, ex D. Thoma. ib.

Secundus, ex Alensi. 321, 8.

Tertius, ex Gersono et Driedone. ib., 9.

Axiomatis sensus de quo intelligi debet. 322, 10.

Quis censetur facere quod in se est. 342, 40.

Quomodo sit intelligendum Deum dare gratiam

facienti quod in se est, per auxilium inferioris gratiæ. 347, 16.

Tractatur altera sententia præcedenti contraria, negans datam esse a Deo legem dandi auxilium gratiæ facienti quod in se est per vires naturæ, ad servandam legem naturalem. 322.

Tractatur tertia opinio, quæ partim a præcedentibus recedit, partim cum utraque convenit. 325.

Propositæ difficultati satisfit, et axioma propositum in vero et catholico sensu explicatur. 328.

Difficultati capite decimo secundo propositæ satisfit. 343.

Objectionibus in capite decimo tertio propositis satisfit. 351.

- Facienti quod in se est Deum non denegare gratiam, quo pacto intelligendum. XII, 427, 14.
 Facientem quod in se est per vires naturæ, Deus absque alio miraculo supernaturaliter illuminat. 343, 15.
 An statim vel post aliquam temporis moram. 344, 16.

FACILITAS.

- Facilitas quæ visitur in potentia quando elicit actum, quid sit. VII, 614, 3.

FACULTAS ELIGENDI CONFESOREM.

- Jure divino et humano dari potest. XXII, 557, 4.
 Licet videatur haberi consuetudine, non tamen datur per illam, sed data cognoscitur. 566, 3 et seq.
 An et quomodo sufficiat ad eligendum confessorem. 572, 15.
 Parochus non præsumitur dare hanc facultatem, etiamsi a parochia discedat. 573, 18.
 Aut moriatur. ib.
 Aut nolit confessionem audire. 574, 19.
 Aut pœnitens habeat justam causam non confitendi illi. ib.
 Peccat tamen parochus in illis casibus facultatem negans. 873, 22.
 Et tunc debet pœnitens ad superiorem recurrere. ib.
 Aut confiteri peccata, quæ potest sine periculo. ib.
 Non sufficit facultas petita, et non obtenta, ut quis valide confessorem eligat. 574, 20.
 Data a superiore, inferiore renuente, est valida, non e contrario. 557, 3.
 Ab excommunicato, aut suspensio, data est nulla. 558, 4.
 Concedens illam debet habere easdem conditiones quas delegans jurisdictionem sacerdoti. 557, 4.
 Papa, Episcopus et parochus possunt illam dare. ib., 2.
 Solus Papa illam habet jure divino. 559, 4.
 Et tunc confessor habet jurisdictionem ab ipso Papa. ib., 2.
 Episcopus habet illam jure ecclesiastico. ib., 4.
 Quid autem per Episcopum intelligatur. 560, 3.
 Quid de superioribus Episcoporum. ib., 6.
 Inferiores Prælati exempti habent illam. 559, 4.
 Etiamsi jurisdictionem in hoc foro non habeant. 561, 8.
 Nisi a suo superiore, aut religionis statutis designatum habeant confessorem. 560, 10.
 Parochi subjecti non gaudent hoc privilegio. ib., 7.
 Nec ullus alius. 562, 12.
 Facultas hæc non excedit potestatem concedentis. 568, 3.
 Simpliciter concessa non se extendit ad peccata reservata concedenti. ib., 4.

- Imo data a Papa non comprehendit peccata Episcopis reservata. ib.
 Non extenditur ultra absolutionem a peccatis et quæ cum illa sunt connexa. 569, 6.
 Non finitur uno actu. 562, 11 — 569, 7.
 Si detur solum ad semel faciendam confessionem tunc actus debet esse consummatus. ib.
 Simpliciter concessa, aut cum addito usque ad beneplacitum sedis, non cessat per mortem concedentis, secus si cum addito usque ad beneplacitum nostrum. 570, 8-9.
 A quo tunc detur jurisdictio. 571, 10.
 Facultas eligendi confessorem quoad reservata, vide ABSOLUTIO A RESERVATIS, § Facultas obtinendi absolutionem a reservatis.

FALSARIUS.

- Falsarius litterarum Apostolicarum excommunicatur in Bulla Cœnæ. XXIII, 520, 45.
 Exponitur. ib., 46 et seq.
 Utens falsis litteris Apostolicis non incurrit excommunicationem. 521, 49.
 Neque impetrans litteras Apostolicas falsa narratione. ib., 51.

FALSITAS.

- Falli, etiam in cognitione conjecturali, non possunt Angeli sancti, mali sæpius falluntur. II, 331, 26 — 366, 4.
 Falli possent Angeli in statu puræ naturæ. 366, 4.
 Falli nequeunt Angeli sine prævio peccato. 812, 11.
 Falsitas in sensu an reperiatur circa sensibile proprium vel commune. Vide SENSUS DECEPTIO, III, MENDACIUM. XII.
 Falsitas an sit de ratione perjurii. Vide PERJURIUM. XIV.
 Num Deus possit specialiter concurrere ad miraculum in confirmationem falsitatis. XIX, 485, 6.
 Falsitas in simplici apprehensione non reperitur. XXV, 289, 19 — 314, 8.
 Falsitatem in rebus extra intellectum non reperiri discursu ex intellectu divino, creatoque petito, tam in speculativa quam practica cognitione ostenditur. 313, 6 et seq.
 Falsitas in rebus naturalibus per ordinem ad humanam proximum reperiri nequit, imo neque in artificialibus proprie. Neque etiam in moralibus ipsis. 315, 9-10.
 Falsitatis vox quot et quæ significet, et sub qua analogia. 316, 13.
 Falsitas in simplicibus conceptibus metaphoricè tantum reperitur. 317, 14.
 Falsitas proprie in compositione et divisione intellectus est. 318, 17.
 Falsitas quo sensu dicatur esse in intellectu, tanquam in cognoscente. ib.

- Falsitas strictè sumpta, quid : quid etiam improprie dicta. 319, 19.
 Falsitas et falsum analogice de falsitate compositionis, et simplicium conceptuum dicitur. *ib.*, 21.
 Falsitas veritati contrarie opponitur. 320, 22.
 Falsitatis quæ origo in rebus simplicibusque conceptibus. 321, 1 et seq.
 Falsitas proprie in sola iudicativa compositione invenitur ; in conceptione enim præscindente a iudicio tantum est materialis, et in signo. 322, 4.
 Falsitatis origo in iis quæ per disciplinam acquiruntur, dicentis auctoritas ; in iis vero quæ inventionem, res ipsæ, et voluntas iudicantis. *ib.*, 5.

FAMA.

- Quatenus homo dominus sit suæ famæ. XI, 557, 21.
 Famæ an renuntiare quis possit. XV, 557, 3.
 In Societate fit renunciatio juris famæ, quod obstare posset ne omnes defectus et crimina Superiori, ut patri, manifestarentur per quemvis, qui ea extra confessionem agnoverit, prætermissa monitione secreta. 1096, 18.
 Hæc autem renunciatio juris famæ non fit in ordine ad denunciationem iudicalem, sed tantum ad evangelicam et paternam. 1120, 3.

FAMES.

- Fames quid, et quomodo in animali excitetur. III, 587, 4.
 Aliquando non sentitur ex nimia attentione animæ. XIX, 442, 5.

FAMILIARES, ET FAMULI.

- Familiarum nomine quid veniat in iure. XVI, 1014, 14-15.
 Familiaribus Societatis possunt religiosi ejusdem Societatis sacramenta ministrare, quæ, et qua ratione. 1013, 10 et seq.
 An omnes sacerdotes Societatis hæc sacramenta libere ministrare possint, an aliqua conditio vel approbatio Episcopi requiratur. 1015, 17-18.
 Vide *SERVUS*. XII.
 Servientes quomodo possint cum hero excommunicato communicare. XXIII, 408, 9-10.
 Quod late ad omnes subjectionis species applicatur. 409, 12 et seq.

FAR.

- Variæ ejus acceptiones apud auctores. XX, 806, 8.
 An sit materia Eucharistiæ, vide *EUCCHARISTIA*, § *Materia*. XX.

FARINA.

- Farinæ eandem diversitatem specificam retinent, quam habent res ex quibus fiunt. XX, 807, 11.

FAS.

- Fas a lege quomodo distinguitur. Vide *LEX*. VI.

FASCINATIO.

- Fascinatio quid et quotuplex, quasque causas materiales habeat. XXV, 660, 26.

FATUM.

- Fato tribuebant quidam infideles necessitatem inevitabilem. IV, 162, 2.
 Hæreticum est generationes hominum fatali necessitate provenire. XIX, 247, 1.
 Stella a Magis visa non fuit fatum pueri Jesu, sed potius ille fatum stellæ. *ib.*
 Fatum quo sensu ab aliquibus philosophis et hæreticis assertum. XXV, 738, 1 et seq.
 Fatum, sic sumptum, rationi et fidei demonstratur obstare. 739, 4 et seq.
 Fatum quo sensu posset quoad rem admitti. 740, 9.
 Fatum non est aliqua specialis causa, sed omnium collectio, reducitur autem ad efficientem, et cur. *ib.*, 10.
 Fati nomine quo sensu uti liceat. 741, 12.

FAUSTUS.

- Faustus, Rhegiensis Episcopus, Semipelagianismi fautor et doctor habitus. VII, 246, 21-23.
 Faustus Rhegiensis quam fuerit suspectus de Semipelagianorum hæresi, etiamsi eum ab hac nota aliqui defendant. XI, 218, 21.

FAUTOR HÆRETICORUM.

- Fautores hæreticorum qui sint. XII, 588, 6.
 In fautore hæreticorum quæ favendi intentio requiratur. *ib.*, 7 et seq.
 Fautores pœnis hæreticorum punit Ecclesia, non tamen omnes, nec eodem modo. 590, 10.
 Fautor hæretici, si ipse sit simul hæreticus, duplicem incurrit excommunicationem. *ib.*, 11.
 Fautor hæretici sibi cogniti, non tamen denunciati, excommunicatur. *ib.*
 Potest absolvi virtute clausulæ generalis concedentis casus Bullæ Cœnæ. *ib.*
 Favens hæretico, etiam ut hæreticus est, ex negligentia aut ignorantia, etiam graviter culpabili, censuram non incurrit. *ib.*, 12.
 Fautor hæretici non veri, sed præsumpti præsumptione juris, an excommunicatus. 591, 13.
 Quid si ejus favor nihil operetur. *ib.*, 14.
 Fautores hæreticorum an alias pœnas præter excommunicationem incurrant, et quas. *ib.*, 15.
 Fautorum Filii, vide *FILIUS*. XII.

FAVORES.

Favores et præmia ad quem legis effectum reducuntur. V, 68, 13.

FEL.

Quando Christo datum in escam juxta vaticinium David. XIX, 588, 9.

FELICITAS.

Felicitas futuræ vitæ. IV, 138, 1.

Vide BEATITUDO. IV.

Vide HOMO. V.

Felicitas nostra in actu aliquo consistit. XIV, 118, 6.

Felicitas hominis quomodo incarnationis beneficio complenda fuit. XVII, 44, 8-9.

Felicitas seu gloria æterna in sui radice gratis datur. 169, 8.

Vide BEATITUDO, VISIO. XVII.

FELIX.

Felicitas hæresis fuit, Christum esse filium Dei adoptivum. XVIII, 420, 48.

Felix, licet non disertis verbis Nestorii errorem fuerit professus, illum tamen in re habuit. 506, 16.

FEMINA.

Feminas in statu innocentie non futuras, hæresis Almerici confutatur. III, 391, 7 et seq.

Feminae productio non est monstrosa, aut per accidens in specie humana. 392, 9.

Feminae productio esset intenta ab ipso generante in statu innocentie. ib., 10.

Feminas aut mares procrearent quoties ipsi generantes intenderent. ib. et 11.

Feminae in statu innocentie an totidem quot mares. 393, 14 et seq.

Auctoris judicium. 395, 22.

Vide POLYGAMIA. III.

Vide SCANDALUM. XII.

Feminas qua moderazione et circumspectione Societas tractet. XVI, 1049, 15 et seq.

Feminas alloquendi egregia forma ab Augustino, ut referunt, tradita. 1051, 18.

Feminae ingredientes claustra religiosorum, vide CLAUSTRUM et CLAUSURA. XVI.

Num active concurrat ad generationem prolis. XIX, 172, 10.

Feminae Judææ remedio ad salutem non carnebant, circumcisionis loco. XX, 67, 5.

An possint Missæ ministrare. Vide MISSA, § Missæ ministrans. XXI.

FEMUR.

Sub femore cur posita manus servi Abraham. XIX, 166, 1.

FERIE.

Tria genera feriarum jure conceduntur. XIII, 263, 15.

Feriae passionis qualiter observandæ, vide PASSIO. XIII.

FERRUM.

Ferrum candens qualiter ignem generet. XXV, 677, 31.

FESTI DIES.

Observatio dierum festorum habet aliquid ex jure naturali, aliquid ex positivo. XIII, 243, 1.

Præceptum festorum partim morale, partim ceremoniale est. 244, 4.

Quid morale, et quid ceremoniale haberet tertium præceptum, 245, 7-8.

Potestate humana mutari potest spatium viginti quatuor horarum in die festo assignatum. 246, 9.

Conveniens est festorum observatio in lege nova. 249, 2.

Christus festos dies non instituit. ib.

Apostolifesta observarunt, et aliqua instituerunt. ib.

Ecclesia imposuit præceptum festorum. 250, 3.

Potest decernere dies festos universales. 252, 2.

Hæc potestas est in solo Papa. ib., 3.

Quo pacto consuetudo Ecclesie possit indicare festum universale. ib.

Concilium generale hoc etiam potest. ib.

Festi dies dicati Virgini, vide MARIA. XIII.

Festi dies dicati Christo, vide ejus festivitates sub titulis particularibus. ib.

Festa Sanctorum, vide SANCTI. ib.

Festa Angelorum, vide ANGELUS. ib.

Festa Apostolorum, vide APOSTOLUS. ib.

Festa sancti Lucae et sancti Marci jura communi non observantur. 287, 10.

Festum sancti Bartholomæi diverso die Romae colitur. 290, 18.

Qui sanctorum dies sint festi, et observandi, vide SANCTORUM FESTA. XIII.

Dies ex præcepto servandi sunt. 292, 1.

In magnitudine temporis quæ festa sint æqualia. ib., 2.

Aliqua inæqualitas intensiva in eis reperitur. 293, 3.

In solemnitate, et in difficultate relaxandi observationem, inæqualia sunt. ib., 4.

Aliquod festum potest observari in uno loco, et non in alio. 294, 2.

Episcopi possunt instituere festa in suis diocesis sine auctoritate Pontificis. 295, 4.

Festa particulari præcepto imperata aliquando observantur per meridiem. 298, 11.

Principes laici non possunt instituere dies festos. 299, 2.

- Sola consuetudo laicorum et clericorum non introducit diem festum. 300, 5.
- Peregrini dum sunt extra parochiam vel episcopatum non tenentur ad festum illius. 302, 2.
- Peregrini obligantur ad festa et leges loci in quo inveniuntur. 303, 1.
- Quæ solum in transitu alicubi sunt, probabile est non teneri ad festa et leges, contrarium tamen certius. 309, 17.
- Vagi homines, qui nullibi habent domicilium, tenentur ad festa loci ubi inveniuntur. ib., 49.
- Quo pacto obligetur peregrinus ad festa generalia, quando consuetudine non servantur in ejus patria, vel in loco ubi est. 312, 27.
- Neque ad communionem, neque ad orationem tenetur quis ex præcepto colendi festum. 317, 2.
- In die festo non obligantur fideles ad oblationes. 320, 11.
- Ex præcepto non est elicienda in festo dilectio Dei. ib.
- Neque pœnitentiæ actus. 321, 14.
- Quam antiquum præceptum cessandi ab opere servili in festo. 323, 2.
- An in die festo specialiter prohibeatur peccatum mortale. 326, 1.
- Probabile est peccatum in festo factum habere peculiarem malitiam. 330, 14.
- Festi præceptum violare est mortale. 371, 1.
- Ex limitata materia potest esse veniale. ib., 2.
- Quantum tempus laboris satis ad mortale. ib.
- Dies festus a media nocte usque ad mediam noctem servandus. 372, 4.
- Si transfertur festum quoad officium in alium diem, non transferuntur aliæ obligationes. ib.
- An violatio festi diei sit sacrilegium, vidi SACRILEGIUM CONTRA LOCA, etc. XIII.
- FESTO DIE QUÆ LICEANT VEL NON LICEANT.
- Probabile est peccatum in festo habere peculiarem malitiam venialem. XIII, 331, 16.
- Probabile est copulam conjugalem non esse omnino licitam in festo. 330, 14.
- Potest pro mercede fieri opus non servile in festo. 333, 10.
- Si occurrat necessitas faciendi opus servile in festo, potest fieri pro mercede. 334, 9.
- Non potest accipi pretium, quando datur dispensatio laborandi sine pretio in festo. ib., 7.
- Scribere pro mercede, nec servile, nec in festo prohibitum est. 337, 16.
- Comedere, et alia opera naturalia, non sunt prohibita in festo. 340, 2.
- Opera quibus cibi parantur, licet servilia, non prohibentur in festo. ib., 3.
- Opera curandi proximum similiter. 341, 5.
- Opera cultui divino intrinseca, etsi gravia, licent in festo. 342, 9.
- An opera mundandi templa, et similia, sint servilia et in festo prohibita. ib., 10-11.
- Quid de aliis operibus mechanicis dicendum. 342, 12.
- Quo pacto opera servilia ex misericordia facia liceant in festo. 343, 14.
- Qui dicunt non licere studium in festo, impugnantur. 344, 2-3.
- Liberalia opera non prohibentur in festo. ib., 3.
- Quamcumque scientiam docere licet in festo. 345, 6.
- Opus scribendi non est prohibitum in festo, neque ex mercede factum. 348, 1.
- Neque transcribendi opus, licet ex mercede fiat. 351, 3.
- Pingere, est opus servile, et prohibetur in festo. 352, 7 — 353 1.
- Imprimere similiter. 353, 8.
- Quomodo excusentur, qui recreationis gratia in festo depingunt brevi tempore. 354, 5.
- Iter agere non est servile, nec per se prohibitum in festo. 355, 2.
- Quo pacto sit prohibitum iter incipere cum bestia onusta. ib.
- Cantare et saltare non sunt in festo prohibita. 356, 4.
- Quæ venatio et piscatio prohibeantur in festo, et quæ liceant ex consuetudine. 358, 5.
- Bellandi actio est servilis, et de se in festo prohibita. 359, 7.
- Ex necessitate fit licita. ib., 10.
- Exercitationes militares in die festo licent. 360, 11.
- Quæ opera liberalia jure prohibeantur in festo. 360, 1.
- Nundinæ non licent. 361, 2.
- Consuetudine quo pacto liceant. ib., 4.
- Placitum non licet. 362, 6.
- Quæ actiones judiciales prohibebantur in festo. 363, 9.
- Actiones judiciales in festo factæ, sunt irritæ. 364, 3.
- Contractus in mercatu facti in die festo non sunt irriti. ib.
- An citatio licita et valida fiat. 365, 6.
- Juramentum juridicum non potest exigi in festo. ib.
- Nec testes examinari, sive causa sit temporalis, sive spiritualis. ib.
- Sententia excommunicationis et absolutio non prohibetur in festo. 366, 9.
- Executio sententiæ prohibetur et irritatur in festo. 367, 12.
- Appellatio potest fieri, licet non possit prosequi. 368, 13.
- Advocatio licet informari die festo. ib., 16.
- An judicium arbitri sit in die festo prohibitum. ib.
- Quæ juramenta sint in festo prohibita. 309, 17.

Quæ necessitas satisfit, ut causa judicialis in festo tractetur. 369, 19.
 Cur hæretici in festo publice judicentur. ib.
 Ob pietatem licet in festo judicialem causam tractare. 370, 21.
 Halecia possunt in festis minoribus piscari. 376, 5.
 Omnes item pisces, in quibus datur eadem ratio. 377, 6.

Qui piscantur in festo hos pisces ex ipso jure disponente, tenentur ad aliquam eleemosynam. ib., 7.

FESTI DIEI LABOREM QUÆ EXCUSANT.

Propria necessitas excusat laborem in festo. XIII, 373, 2.
 Pauperes excusantur in festo laborantes ad suam sustentationem. 374, 3.
 Famulus item, qui cogitur præcepto domini. ib.
 Necessitas reipublicæ excusat laborem in festo. 374, 5.
 Necessitas proximi item. 375, 6.
 Pietas vel in Deum, vel in proximum. ib., 7.
 Discrimen inter dispensationem et excusationem a labore in festo. ib., 4.
 Dispensatio ad laborandum in festo potest dare et Papa, et Episcopus. ib., 2.
 In absentia Episcopi quomodo possint etiam parochi. ib.
 An voluntas præsumpta prælati satisfit ut quis laboret in festo. 376, 4.
 Consuetudo dispensationem ad laborandum in festo inducit. 378, 12.
 Ad hanc consuetudinem necessarius est consensus prælati. 378, 12.
 Ex consuetudine licent in festo multa alioquin prohibita. 379, 14.
 Non licet ex vi juris personæ particulari operari in festo, ne amittat lucrum notabile. 377, 8.

FESTI DIES VARIÏ.

Quæ festa Ecclesia celebrat in honorem B. Virginis. XIX, 324, 4.
 Quæ in honorem Dei Optimi Maximi. ib.
 De quo festo loquitur Joannes cum inquit : Erat dies festus Judæorum. 462, 7.
 Festum Phase, seu Pacha distinctum a festo azy-morum. 647, 3 et seq.
 Et de horum festorum præcepto et differentiis. ib.
 De aliis quæ ad hæc festa pertinent, vide PASCHA, AZYMA. XIX.
 Duos dies festos continenter celebrare non erat incommodum apud Judæos. 663, 8.

FEUDUM.

Episcopus poterat olim in perpetuum feudum dare decimas laicis. XIII, 189, 2.
 Quomodo tale feudum possit transferri, vide DECIMÆ. XIII.

FICTIO.

Quid sit, et quotuplex possit esse in baptismo. XX, 492, 1.
 Tantum habet locum in adultis. 493, 2.
 Vide BAPTISMUS, et cætera sacramenta, § Effectus. XX, XXI.

FIDELIS.

Fidelis an possit ignorare invincibiles mysteria fidei. XII, 402, 9-10.
 An etiam errare positive, contra fidem non peccando. 404, 4 et seq.
 Fidelium peccata quomodo graviora peccatis infidelium. 411, 8.
 Fidelis an liceat uti vestibus infidelium, vide VESTIS.
 Vide CHRISTIANUS. XII.

FIDELITAS.

Fidelitatis acceptiones diversæ. XI, 422, 24.
 Fidelitas virtus est moralis a justitia propria distincta. 422, 23.
 Fidelitas eadem virtus est cum veritate, solumque inadæquate differunt. 423, 26.
 Fidelitas ex genere suo solum obligat sub veniale. XV, 892, 4.

FIDES.

Veritati directe cognitæ de divino esse fides nihil addit. I, 1, 2.
 Addit tamen novam certitudinem, et peculiarem modum cognoscendi. 3, 13.
 Fides per eundem assensum credit Deum esse, et ipsum dicere se esse. 2, 5.
 Deum esse ens simpliciter necessarium fides docet. 1, 2.
 Certitudo demonstrationis minor est certitudine fidei. 5, 22.
 Fidei mysteria, quæ ad divinitatem pertinent, necessario videntur, viso Deo. 171, 5.
 Actus fidei sæpe fit sine habitu ex speciali auxilio. 411, 6.
 Fides non est accidentarius modus actus intelligendi, sed differentia essentialis. 72, 11.
 Fidem infusam habuerunt Angeli in via. II, 585, 6 et seq.
 Eamque in primo instanti creationis. 587, 11 et seq.
 Oppositæ sententiæ refelluntur. 588, 16 et seq.
 Fidem hanc in malis Angelis mansisse, qui putent; refelluntur. 589, 15.
 Fidei actum eliciere Angeli omnes in primo creationis instanti. 602, 5.
 Quorum mysteriorum fidem habuerint Angeli, vide COGNITIO DE SUPERNATURALIBUS. II.
 Fidei habitu privati sunt dæmones, cum primum damnati sunt. 980, 6.

- Fides informis an et quomodo in dæmone sit admittenda. 981, 8.
- Pœccatum contra fidem, vide INFIDELITAS. II.
- Fidem an perdidit Eva, vide PECCATUM. III.
- An etiam Adam. ib.
- An, et qualem mysteriorum fidem divinam habuerit Adam, vide COGNITIO. ib.
- Fidem Christi explicitam an habuerit Adam in primo creationis instanti. 297, 9-10.
- Fides qua attingitur Deus immediate, et non sapientia qua attingitur clare credibilitas, est pars beatitudinis supernaturalis hujus vitæ. IV, 90, 4-5.
- Fides non manet in beatis. 94, 1.
- Fides an requiratur ad potestatem legis canonicæ ferendæ, et quomodo. V, 360, 7.
- Vide POTESTAS.
- Fideles baptizati, sive in voto, sive in re, quomodo legibus tenentur. 70, 6.
- Fidei cognitio duo requirit. VII, 588, 8.
- Fides non est simpliciter necessaria ad opera moraliter bona. 387, 6.
- Fidem non esse donum gratiæ adjuvantis ad credendum Pelagiani et Semipelagiani asserunt. 227, 11 — 241, 5 — 590, 1.
- Diverso tamen modo utriusque errant. 590, 1.
- Fides duos includit actus, intellectus unum, alterum voluntatis. ib.
- Secundum se est donum gratiæ gratum facientis. 447, 15.
- Ad credendum, sicut oportet, fide divina per actum intellectus, necessarium simpliciter est ex parte ipsius speciale gratiæ auxilium. 591, 3 et seq.
- Et hoc ad quemcumque actum fidei divinæ. 592, 7.
- Et in quocumque naturæ statu. ib., 8.
- Fidei initium, quid et quotuplex. ib., 1.
- Fidei infusæ actus quo intellectus credit revelatis, non est supernaturalis tantum in fieri. 606, 1 et s.
- Neque ex denominatione, vel modo tali actui extrinseco. 609, 1 et seq.
- Neque ex modo intrinseco, accidentario tamen, seu inhærenti. 614, 1 et seq.
- Sed est supernaturalis in sua substantia et essentia. 592, 8 — 603, 1 et seq.
- Fidei actus infusus aut alius ejusdem speciei per vires naturæ fieri nequit. ib.
- Potest tamen viribus naturæ dari fides aliqua acquisita. 620, 3 et seq.
- Quæ et qualis sit hæc fides. 621, 7 et seq.
- Fidei Christianæ proprietates excellentiores sunt quam cujusque humanæ. 622, 8.
- Quædam fidei proprietas est firmitas; et quid sit. 625, 17.
- Major est in divina quam in humana fide. ib.
- Fides quam Apostolus inter gratias gratis datas numerat, in quæ consistat. 452, 9 et seq.
- Fidem inchoatam acquiri per naturalem voluntatem credendi senserunt Semipelagiani. 256, 15 — 628, 26.
- Fides naturalis seu acquisita mysteriorum fidei duplex esse potest, una ex terminis obscura; et altera evidens in attestante. 622, 10.
- Fides humana obscura et voluntaria non potest esse certa ex parte objecti, sed ut plurimum ex parte subjecti. ib.
- Fides acquisita habens evidentiam attestantis potest esse certa certitudine objectiva seu essentiali. 623, 11.
- Hæc autem certitudo etiam fidei acquisitæ in hominibus dari nequit, sine gratiæ auxilio. ib.
- Fides acquisita, quantumvis perfecta, semper inferior est in certitudine fidei infusæ. ib.
- Fides infusa non patitur secum dubitationem liberam, seu deliberatam de eodem objecto. 623, 12.
- Nec item fides acquisita cum evidentiâ in attestante. ib.
- Aliter fides acquisita obscura et inevidens. ib.
- Fides acquisita mysteriorum fidei infallibilis est ratione materiæ, seu ex materiali objecto. 623, 13.
- Libera tamen et obscura fallibilis est formaliter, seu ex objecto formali. 624, 14.
- Fides acquisita hæretici etiam falsa est ejusdem speciei cum fide acquisita Catholici, quæ materialiter tantum est vera. ib.
- Objectum fidei humanæ etiam res supernaturales ingrediuntur, et quomodo. 627, 25.
- Fidem acquisitam naturalem nunquam posse attingere Deum eodem motivo quo infusa attingit, longe verior est sententia. 631, 8.
- Fides impetrat et meretur donum gratiæ divinæ. 592, 8.
- Discrimen inter motivum fidei infusæ et acquisitæ hæretici vel dæmonis. 638, 31-32.
- Ex hypothesi quod, facta propositione objecti et motivi fidei, Deus negaret intellectui concursum supernaturalem, non eliceret tunc actum fidei infusæ. 639, 34.
- Eliceret tamen actum fidei acquisitæ ex alio motivo humano, quod divinum communiter comitatur. ib.
- Fidei confessio. Vide CONFESSIO. VII.
- Fidem puero, statim ac recte deliberat, Deus infallibiliter inspirat. VIII, 331, 8.
- Ante fidem homo non meretur ullo modo vocationem ad fidem. 333, 15.
- Modus operandi ex fide propter obtinendam fidem, quis. 340, 37.
- Potest aliquid dupliciter esse de fide, vel in se, vel quoad sufficientem promulgationem. IX, 13, 3.
- Fides manere potest sine charitate, et hæc sine fide in patria. 50, 12 et seq.

- Fides ut sit virtus intellectualis, satis est quod in verum inclinet, quamvis illud solum in testimonium primæ veritatis ostendat. 52, 15.
- Ad illam duo habitus requiruntur; unus in intellectu, alter in voluntate. 53, 17.
- Deperditur solum per peccatum sibi specialiter contrarium. 67, 1 — 234, 2.
- Fides a gratia realiter distinguitur. 67, 1.
- Non tamen est proprietas illam subsequens. 82, 20.
- Nec ab illa physice producitur. ib., 24.
- Fides actualis est dispositio ad justitiam. 160, 7.
- Probabile est habituales esse partem justitiæ formaliter sanctificantis. ib.
- Non esse tamen solam et integram formam justificantem, de fide est. ib.
- Fides acquisita circa mysteria supernaturalia non est virtus. 47, 6.
- Fides simpliciter dicta est illa quæ donum Dei dicitur. 214, 31.
- Primus actus fidei est dispositio ad infusionem habitualis luminis fidei et gratiæ. 379, 32 — 389, 1 et seq.
- Fidei nomine frequentius in Scriptura intellectus assensus significatur. 389, 2.
- Fides est fundamentum fiduciæ. 394, 4-5-6.
- Fidei actus, qui est assensus intellectus, est dispositio ad gratiam. 390, 3.
- Triplitem fidem astruunt hæretici, miraculorum, historiarum et promissionum. 392, 2.
- Reprobatur hujusmodi assertio et divisio. 393, 3 et seq.
- Fides justificans et catholica idem habent obiectum. 394, 5.
- Omnes fidei veritates credere explicite non est necessarium ad salutem. 395, 9.
- Fides expressa mysteriorum Symboli, et reliquorum implicita, satis est fidelibus ad salutem. ib.
- Trinitatis fides actualis non est necessaria ad peccatum detestandum. 396, 10.
- Quæ sit proprie fides justificans, quæ necessaria est ad peccatorum detestationem. ib.
- Præter fidem necessarius est aliquis voluntatis motus, quo peccator ad salutem se disponat. 398, 4 et seq.
- Fides cum speciali fiducia potest esse sufficiens ad impetrandum miraculum. 418, 5.
- Fidei cur specialiter tribuatur efficacia impetrandi. ib.
- Fidem sine operibus non justificare probatur late. 417, 1 et seq.
- Fidei nomine intelligunt sæpe Patres totam fidei doctrinam. 422, 16.
- Fidei infusæ habitus actum naturalem non potest elicere. 86, 11.
- Fidem inamissibilem astruendo, Calvinus erravit. 628, 3 — 670, 1 et seq.
- Non solum in morte, sed etiam in vita amitti potest. 674, 3.
- Illam amitti amissa gratia hæretici errant. 660, 1 et seq.
- Impugnatur. 661, 5 et seq.
- Cum fide numeratur pia affectio. 664, 11.
- Probabile tamen est amitti non amissa fide. ib.
- Fides dupliciter dicitur vera. 662, 8.
- Illius habitus non influit in habitum charitatis. 664, 12.
- Non nisi per infidelitatem amittitur. 665, 13-14.
- Ad gratiam comparatur simpliciter ut fundamentum, secundum quid vero, ut a qua accipit influxum, sicut et reliqui habitus infusi. 669, 25.
- Cur non amittantur fides et spes, sicut et cætera dona infusa per quodcumque mortale. ib.
- Fidem nemo amittit invitus. 673, 6.
- In ea perseverare non contingit absque auxilio, quod non est infallibile dari. ib.
- Fidei duplex opponitur infidelitas, et quo pacto utraque excludat idem. 675, 3.
- Ad infidelitatem non sufficit error etiam culpabilis absque pertinacia, et cur. ib., 4.
- Fidei corruptio quomodo fiat ab infidelitate, vide INFIDELITAS. X.
- Fidei augmentum, vide HABITUS FIDEI. ib.
- Fides et spes augeri valent non aucta gratia, imo et primo infundi. 487, 10.
- Augentur in peccatore de congruo. 488, 11.
- Nec in intensione aut remissione servant proportionem inter se, vel cum gratia, aut aliis donis infusis. ib., 13.
- An in homine justo per aliarum virtutum actus intendantur. 489, 14-15.
- Fidei actualis variæ recensentur proprietates: veritas, scilicet, infallibilitas, obscuritas, supernaturalitas, etc. 555, 7.
- Fidei in nobis existentis revelatio non magis datur quam charitatis. 556, 8 — 558, 13.
- Evidentia divina fide habita non stat absque obiecti evidentia. 556, 9.
- Neque experientia quod exerceamus actum fidei ostendit esse divinam. 557, 10.
- Fidei actus in hæretico et fideli discerni nequeunt naturaliter. ib., 11.
- Fidei divinæ actum nos habere nec certitudine theologica scire possumus. 558, 12.
- Morali tamen certitudine scire possumus, ac majori intra eandem speciem, quam qua justus aliquis credit citra revelationem se esse in gratia. 559, 14.
- Fidei indicia plura et clariora dantur in nobis quam gratiæ. ib.
- Quodnam sit optimum. ib., 15.
- Fidei acquisitæ et infusæ obiectum æque ostendi potest. ib.

- Fidei actus interdum nobis constare magis potest quam habitus; interdum e contra. 360, 16.
- Habitus fidei vel spei infundi potest, quin infidelitatis vel desperationis habituale peccatum remittatur. 234, 3.
- Potest Deus illum conservare de potentia absoluta in hæretico, vel desperante. 230, 18.
- Fidem an habeat, vel an sit christianus, quo pacto dubitare quis posset. 361, 18 et seq.
- Actus fidei liber dicitur, in quantum voluntatis imperio subordinatur. 29, 13.
- Fidei habitus. Vide HABITUS. IX.
- Fides ad meritum de condigno requiritur. X, 57, 46 — 62, 28.
- Primus actus supernaturalis fidei, spei, charitatis, et a quo principio supernaturali procedant. 328, 1.
- Fidei initium est credulitatis effectus. 331, 3.
- Per habitum fidei credimus quam certæ sint divinæ promissiones. XI, 424, 31.
- Fidei varia significata. XII, 8, 1.
- Fides significat interdum perfectionem voluntatis, interdum intellectus. 8, 2.
- Fidei ad voluntatem relatæ varia significata. 9, 3-4.
- An et quomodo importet fiduciam. 10, 5 et seq.
- Fidei, prout refertur ad intellectum, varia etiam significata. 11, 9-10.
- Præcipuum et cognitio obscura fundata in testimonio dicentis. 12, 11.
- Fidei in divinam et humanam partitio. ib.
- Fidei partitio in historicam, promissionum, et miraculorum, qualis. 20, 2-3 — 172, 5.
- Fides catholica et theologica, quid sint, et in quo differant. 90, 3-4.
- Fidei divisio in mediatam et immediatam refellitur. 173, 9-10 — 176, 5 et seq.
- Fides miraculorum, vide MIRACULUM. XII.
- Fides gratiam gratis data, in quo consistat. 222, 1 et seq.
- Vide GRATIA GRATIS DATA. XII.
- Fides divina prærequirit humanam, non ut principium in quo per se nitatur, sed ut conditionem ordinarie necessariam. 106, 13.
- Fides divina ab humana in quo differat. 17, 8 — 117, 8.
- Fidei vera definitio proponitur et explicatur. 166, 5 et seq.
- An recte definiatur sperandarum substantiarum. 168.
- Fides divina an stare possit cum evidentia, vide EVIDENTIA ET FIDEI ACTUS. XII.
- Fidei an possit subesse falsum, vide MENDACIUM. XII.
- Fidei propositio, vide PROPOSITIO FIDEI. XII.
- Fides formata et informis, quid sint, et in quo differant. 212, 5-6.
- An etiam informis sit fundamentum justitiæ, et simpliciter virtus. 213, 7.
- Fides explicita quid sit, et quotuplex. 32, 2—344, 1.
- Explicita fides semper fuit in Ecclesia. 33, 4.
- Idque eo magis explicita, quo status Ecclesiæ fuit Christo vicinior. 36, 12.
- Quid de hominibus intra eundem statum. ib.
- Quid de primoribus Ecclesiæ in unoquoque statu. ib., 13.
- Fides explicatior in primoribus Ecclesiæ semper necessaria. 369, 7.
- Quarum rerum fides explicita fuerit necessaria ante et post adventum Christi, vide FIDEI NECESSITAS. XII.

FIDEI DIVINÆ OBJECTUM MATERIALE.

- In objecto fidei tria distinguenda. XII, 14, Præl.
- Objectum fidei a subjecto in quo differat. ib.
- Deum esse fidei christianæ objectum, de fide est. 14, 1.
- Esse subjectum attributionis, fere etiam de fide est. ib., 2.
- Fidei objectum principale est Deus sub absoluta ratione Deitatis et essentiæ suæ, non sub ratione salvatoris, aut glorificatoris. 15, 5.
- Inter objecta fidei Deus maxime necessario et inseparabiliter numeratur. 17, 8.
- Inter objecta fidei alia etiam præter Deum enumeranda. ib., 1.
- Objectum adæquatam et directum fidei est quodlibet ens revelabile a Deo obscure. 18, 2 et seq.
- Deus dici potest objectum adæquatam fidei, partim in recto, partim in obliquo. 19, 5.
- Possibile est revelari objectum, quod actu non referatur ad objectum fidei et auctoritatem supernaturalem. ib., 7.
- Objectum immediatum fidei est aliquid complexum sub una ratione credibilitatis. 20, 1 et seq.
- Inter objecta fidei, alia sunt necessaria, alia contingentia. 21, 4.
- Alia naturalia, alia supra naturam. 21, 5 — 429, 1.
- Objecta fidei in esse rei, quem habeant ordinem prioritatis. 21, 2-3.
- Objecta aliqua sunt aliis priora, etiam in esse credibilis, et quænam sint illæ. 23, 5 et seq.
- Ex objectis prioribus in esse credibilis, nullum est alio prius in esse credibilis, quamvis sit in esse rei. 26, 14.
- Objecta fidei quoad substantiam nunquam creverunt aut decreverunt. 32, 3.
- Objecta fidei explicitæ sunt credita a primoribus tantum Ecclesiæ ante legem gratiæ. 33, 4-5.
- Objecta fidei creverunt successu temporis quoad explicitam fidem. 34, 6.
- Hujus incrementi duæ regulæ expenduntur. ib. 7 et s.
- Vide PROPOSITIO DE FIDE. XII.

FIDEI OBJECTUM FORMALE.

- Objectum formale fidei, aliud in esse rei, aliud in esse cognoscibilis. XII, 38, Præl.
- Objectum formale in esse cognoscibilis, in quod fides resolvitur, esse humanam rationem, qui hæretici velint. ib., 4.
- Refelluntur late. 39, 3 et seq.
- Objectum et fundamentum fidei Christianæ est Deus ipse, quem fide credimus. 40, 6 et seq.
- Deus, ut revelans, est objectum formale fidei. 41, 7.
- Deus, ut revelans, est completum fidei objectum. 47, 5 et seq.
- Nec lumen fidei aut actuale auxilium Dei est, vel partialiter fidei objectum. 49, 10.
- Objectum formale credendi in hæretico, non idem quod in Catholico. 51, 15.
- Deus sub ratione primæ veritatis in cognoscendo simul et dicendo, est adæquate formale objectum fidei. 54, 7.
- Non autem sub ratione dominii. 53, 3.
- Aut sub absoluta ratione Deitatis. ib., 4 — 54, 8.
- In objecto formali fidei an possit vel de potentia absoluta reperiri falsitas, vide MENDACIUM. XII.
- Ad objectum formale fidei, nec requiritur, nec sufficit naturalis evidentia primæ veritatis: sed requiritur fides ejusdem veritatis. 63, 4 et seq.
- De intrinseca ratione objecti formalis est invidentia divinæ revelationis. 67, 3-4.
- De ratione formali objecti fidei non est, ut aliunde non sit naturali lumine evidenter cognitum. 81, 7 et seq.
- Quid de evidenti cognitione supernaturali. 87, 19.
- Quid de visione beata vel sensitiva. 88, 20 et seq.
- Vide etiam FIDEI ACTUS. XII.
- Ad objectum formale fidei, an sufficiat revelatio divina privato homini facta, vide REVELATIO. ib.
- Ad objectum formale fidei, an sufficiat revelatio virtualis et mediata, aut revelatio divina aut credita per fidem humanam, aut falsa, sed existimata ut vera, vide REVELATIO. ib.
- Propositio continens objectum formale fidei non resolvitur in aliud principium a se distinctum, sed se ipsa creditur. 103, 12.
- Ecclesiæ propositio seu regula non spectat ad objectum formale fidei, et ad quid conducat. 93, 8.

FIDEI SUBJECUM.

- Subjectum capax fidei actualis et habitualis, est tam homo, quam Angelus, etiam primus. XII, 198, 2.
- Omnes viatores sunt per se capaces fidei. ib., 3.
- Etiam animæ in purgatorio existentes. 198, 4.
- Beati in patria possunt de potentia absoluta ha-

- bere actum fidei divinæ, tam de non visis quam de his quæ etiam in Verbo vident. 199, 7.
- De facto, nullum exercent actum fidei. ib.
- In damnatis non potest de lege ordinaria dari actus aliquis fidei supernaturalis. 200, 9.
- Datur tamen de facto actus fidei coactæ. ib., 10.
- Vide verbo FIDES. XII.
- Et verbo FIDEI ACTUS. ib.
- Et verbo FIDEI HABITUS. ib.

FIDEI ACTUS, SEU ASSENSUS.

- Actus fidei infusæ ab intellectu elicitur, non a voluntate. XII, 165, 2 et seq.
- Actus fidei veræ definitio proponitur, et explicatur. 166, 5 et seq.
- Actus fidei an recte definiatur sperandarum substantia rerum, etc. 168.
- Actus fidei divisio in internum et externum, qualis. 170, 1.
- Qualis in actum credendi Deo, Deum, et in Deum. 171, 2 et seq.
- Qualis in universalem et particularem. 172, 6.
- In explicitam et implicitam. 173, 8.
- In mediatam et immediatam. ib., 9-10.
- Fidei actum mediatum ab habitu fidei elicium nullum dari ostenditur, contra Banhes. 174, 10.
- Omnes fidei actus esse ejusdem speciei quoad substantiam. 174, 11.
- Assensus, quo quis evidenter judicat Deum esse qui revelat, non est actus fidei. 75, 18.
- Actus fidei non potest per se formaliter fundari in evidenti cognitione divinæ revelationis. 76, 19 et seq.
- An saltem possint concomitanter se habere. 78, 26.
- Fidei actus cum habitu scientiæ stare potest, et e contra. 80, 4-5.
- Necnon et habitus fidei cum habitu scientiæ. 81, 6.
- Fidei actus stare potest cum actu naturaliter evidente et scientifico de eodem objecto, late. 81, 7 et seq.
- Quando medium demonstrativum et auctoritas divina simul concurrunt, non producitur solus actus scientiæ. 82, 8.
- Nec actus qui simul habeat formaliter evidentiam scientiæ, et fidei certitudinem. 83, 10 et seq.
- Nec denique unus actus qui fidem et scientiam eminenter contineat, late. 84, 13 et seq.
- Sed duo actus distincti: unus fidei, alter scientiæ. 86, 16.
- Actus fidei cum habitu supernaturaliter evidente et abstractivo stare potest, et e contra. 87, 19.
- Imo et actus fidei cum actuali cognitione infusa et abstractiva de potentia Dei absoluta, non de ordinaria. ib.
- Actus fidei cum visione intuitiva Dei de potentia ordinaria stare nequit. 88, 20.

- Potest tamen de potentia absoluta. ib., 22-23.
 Actus fidei cum visione sensitiva ejusdem objecti quomodo repugnat. 89, 24.
 Vide etiam verbo FIDEI OBJECTUM FORMALE. XII.
 Ad actum fidei concurrere potest discursus remote, et ut causa per accidens. 174, 1.
 Necessario dandus est aliquis actus fidei qui non sit ex discursu, sed per modum simplicis assensus. 176, 4.
 Imo omnis actus fidei ita est simplex ut per se non fundetur in discursu. ib., 5-6.
 Fidei actus ab assensu theologico in quo differat. 178, 10.
 Vide etiam CONCLUSIO. XII.
 Assensus fidei est substantialiter supernaturalis. 178, 1.
 Semper verus et infallibilis. 179, 2.
 An saltem possit concurrere ad falsum, per paralogismum male inferendo. ib., 4.
 Actus fidei est formaliter inevidens et obscurus. 180, 5.
 Simpliciter tamen certus, vide CERTITUDO. XII.
 In actu fidei duplex est ratio virtutis, intellectualis et moralis. 183, 1.
 Actus fidei non est elicitive a voluntate. ib.
 Est tamen liber, et quoad specificationem, et quoad exercitium. 184, 5.
 Item voluntarius per denominationem ab actu voluntatis positive moventis intellectum. ib., 6-7.
 Actus fidei est moraliter honestus et laudabilis. 188, 8-9.
 Nec ullo pravo fine aut circumstantia potest vitari; potest tamen comparare alium actum naturalem pravum ex indebito fine. 189, 12-13.
 Actus fidei de se est meritorius. 190, 14.
 Primus fidei actus est meritorius de congruo, etiam quando tempore antecedit gratiam et charitatem. 190, 15.
 Quid de merito de condigno, quando primus actus fit ab homine jam justificato. 191, 16.
 Quid quando elicitor ab homine extra gratiam. 191, 17.
 Fidei actus in quibus personis reperitur, vide FIDEI SUBJECTUM. XII.
 Actus fidei nullos habet effectus physicos per se, et proprie loquendo. 201, 3.
 Quos habeat effectus morales. 202, 5.
 Actualis fidei necessitas, vide FIDEI NECESSITAS et FIDEI PRÆCEPTUM. XII.
- FIDEI HABITUS.**
- Fidei habitum per se infusum dari non solum in parvulis, sed etiam in adultis, ipsa fide constat. XII, 203, 1-2.
 Fidei habitus in intellectu subjectatur. 204, 3.
 Quænam ejus sint causæ, qui effectus. ib.
- Intendi per se potest, non remitti. ib.
 Fidei habitus est una simplex qualitas, a lumine fidei sola ratione distincta. 204, 4 et seq.
 Fidei habitus, ut præcise spectat ad intellectum, est virtus intellectualis. 206, 8-9.
 Et una ex theologis. 207, 10.
 Ad alias virtutes quomodo imperfectione et generatione comparatur. ib.
 Ad habitualementem fidem etiam informem necessarius est specialis habitus voluntatis. 208, 3.
 Vide VOLUNTAS CREDENDI. XII.
 Fidei habitus non deperditur in hac vita nisi per peccatum. 211, 1.
 Non amitti per quodlibet peccatum mortale, etiam fide constat. ib., 3.
 Fidei habitus non solum conservari, sed etiam generari potest sine charitate. 212, 4.
 Fidei habitus per quamlibet hæresim mortalem deperditur. 214, 2 et seq.
 Fidei habitus non expellitur physice per hæresim. 215, 5 et seq.
 Sed moraliter, idque tum demeritorie, tum dispositive. 216, 8.
 Unde proveniat facilitas credendi in hæretico post destructum fidei habitum. 217, 10.
 Fidei habitus in animis in purgatorio perseverat. 218, 1.
 Non in damnatis. ib., 3.
 Habitus intellectualis in Beatis non perseverat; manet tamen pia affectio. ib., 4.
 Habitus fidei in Beatis non expellitur physice per lumen gloriæ, sed per solam suspensionem divini influxus debitam ratione status. ib., 5.
 Fidei habitus in nullo unquam subjecto est perpetuus. 219, 6.
 Fidei habitus non corrumpitur per errores invincibiles contra fidem. 430, 4.
 Habitus piæ affectionis.
 Vide VOLUNTAS CREDENDI. XII.
- XII.
- Fidei credibilitas, vide CREDIBILITAS. XII.
 Fidei regulæ, vide REGULA FIDEI. XII.
 Fidei certitudo, vide CERTITUDO. XII.
 Fidei pia affectio, vide VOLUNTAS CREDENDI. XII.
- FIDEI NECESSITAS.**
- Fides est simpliciter medium necessarium ad salutem. XII, 336, 2.
 Fides sola habitualis infantibus, actualis in adultis necessaria est. 337, 4-5.
 Sine fide posset quis de potentia absoluta salutem consequi. 336, 3.
 Fides ad salutem necessaria, et ex objecto formali supernaturalis. 337, 6 et seq.
 Sine actuali fide in re nullus adultus potest justificari. 340, 5 et seq.
 Nec sufficit illam habere in voto. 342, 10 et seq.

Fides explicita Dei semper fuit medium ad justificationem et gloriam necessarium. 344, 2.
 Imo et divinæ existentia, seu quod Deus existat. 345, 4.
 Quorum attributorum fides explicita fuerit semper necessaria. 346, 7.
 Credere explicitè aliquid supernaturale de Deo fuit semper necessarium. ib., 8.
 Fides explicita Trinitatis non fuit semper necessaria. 347, 10.
 Fuit autem Dei remunerantis et justificantis. ib., 11.
 Item fides Christi mediatoris. 348, 12.
 Hæc fides Christi, an debuit esse explicita, vel sufficiebat implicita, late. ib., 13 et seq.
 An et qualis fides de immortalitate animæ, de peccato originali, ac necessitate gratiæ fuerit necessaria ante adventum Christi. 350, 19.
 Sine fide Christi explicita re ipsa obtenta potest quis etiam in lege nova justificari. 353, 11 et seq.
 Imo nec illa per se loquendo et ex vi institutionis est necessaria ad æternam salutem. 355, 14.
 Fides explicita Christi vel in re, vel in voto suscepta, est medium necessarium in statu legis novæ, ad primam et ultimam salutem consequendam. 357, 18 et seq.
 Fides explicita Trinitatis in lege gratiæ quomodo medium necessarium ad salutem. 360, 25.
 Fidei actum exercendi duplex necessitas. 377, 5.

FIDEI INTERNÆ PRÆCEPTUM.

Existere præceptum de fide internæ exercenda ostenditur. XII, 361, 2.
 Præceptum hoc secundum substantiam est juris divini. ib., 3.
 Necnon connaturale gratiæ et statui viatoris. 362, 5.
 Imo et in ipsa ratione mere naturali saltem remote fundatur. ib., 6 et seq.
 Præceptum fidei internum duplicem habet obligationem negativam, et duplicem positivam. ib.
 Præceptum negativum etiam omnem ab actu fidei excludit formidinem. 363, 7.
 Præceptum positivum quam inducat obligationem. ib., 8.
 Præceptum audiendi et inquirendi de fide, cum supernaturale sit, quomodo in ratione naturali fundetur. ib., et seq.
 Præceptum hoc fidei violans quomodo non dupliciter peccet. 364, 13.
 Præceptum credendi est speciale et per se ad ipsam fidem pertinens. 365, 3 et seq.
 Præceptum hoc speciale fidei etiam ad materiam moralem extenditur. 366, 6.

Præceptum credendi Deum esse, in omni semper statu extitit. 367, 2.
 Quenam alia fuerunt de necessitate præcepti credenda in lege naturæ et scripta, late. 368, 3 et seq.
 Quæ erant ex præcepto credenda in lege naturæ, sunt etiam in lege gratiæ. 370, 1.
 Imo in lege gratiæ magis explicita fides præcipitur quam in aliis. 371, 4.
 Ex præcepto tenentur fideles in lege gratiæ credere explicitè omnia fere in Symbolo Apostolorum contenta. ib., 5.
 Quinam articuli sint et quomodo explicitè credendi, late. 372, 6 et seq.
 Ex præcepto tenemur et scire et credere præcepta Decalogi. 374, 11.
 Necnon et sacramenta baptismi, pœnitentiæ et eucharistiæ. ib., 12.
 Præceptum addiscendi Orationem Dominicam obligat sub veniali tantum. ib.
 Præceptum credendi fide explicita in lege nova, an divinum vel ecclesiasticum. 375, 13.
 Præceptum fidei positivum obligat fideles ad actum fidei eliciendum in principio usus rationis; infideles autem quam primum habent fidem sufficienter propositam. 377, 6.
 An etiam post illud tempus, et quando. ib.
 Præceptum addiscendi obligat ad scienda memoriter ea fidei mysteria quæ sunt in præcepto. 378, 7.
 Quid de memoria verborum Symboli. ib., 8.
 Præceptum addiscendi fidem non obligat immediate ad scientiam habituaalem. ib., 9.
 Præceptum fidei negativum semper et pro omni tempore obligat. 376, 1.
 Ejus obligatio est de se æqualis in omnibus personis. 379, 1.
 Item obligatio credendi positive post sufficientem fidei propositionem. ib.
 Præceptum addiscendi explicitè res fidei non æque omnes obligat. ib., 3.
 Ad quam fidei notitiam teneantur fideles laici. ib., 4.
 Ad quam ecclesiastici. 380, 5.
 Obligatio sciendi mysteria fidei an æqualis in quovis ecclesiastico. ib., 6-7.
 Præceptum fidei internæ quando aut quomodo violetur, vide PECCATUM CONTRA FIDEM. XII.

FIDEI EXTERNÆ PRÆCEPTUM. — FIDEI

EXTERNA CONFESSIO.

Fidem in tormentis negare licitum esse, error Elezeitarum. XII, 381, 1.
 Ob nulla tormenta aut mala pœnæ licitum esse

- fidem negare, assertio catholica late probatur. 381, 2 et seq.
- Fidem negare, quam habeat malitiam. 382, 6.
- Est contra præceptum fidei quoad secundarium ejus actum. 383, 7.
- Potest tamen esse contra alias virtutes a fide. *ib.*
- Præceptum negativum fidei exterioris quibus modis violari possit, vide NEGATIO FIDEI. XII.
- Dari præceptum positivum de confitenda fide est omnino certum. 383, 1.
- Præceptum de confessione materiali fidei pro quo tempore obliget. *ib.*, 3.
- Pro quo obliget præceptum de confessione formali. *ib.*, 4 et seq. — 386, 7.
- Fidem occultare aliquando est prohibitum, aliquando non; nonnunquam etiam est necessarium. 387, 2.
- An quoties de fide interrogamur, teneamur eam palam profiteri. 388, 3 et seq.
- Quid si interrogemur a persona privata vel rege extraneo. *ib.*, 6.
- Quid si a rege proprio, sed tamen privatim. *ib.*
- Ne fidem confiteri compellamur, liceatne fugere persequentes. 389, 9.
- Vide FUGA. XII.
- Fidem occultare per actiones externas falsæ religionis licitum aliquando esse, perperam docuit Adrianus. 391, 3.
- Oppositum communius et omnino verius, late. 392, 4 et seq.
- Quid de Naaman ingrediente cum rege in templum Remnon adoraturum idolam. 393, 8.
- Quid de Jehu simulante sacrificium Baal, ut sacerdotem interficeret. *ib.*, 9.
- Fidem occultare an et quando liceat, utendo vestibus aut rebus infidelium propriis. 393, 7 et seq. Vide VESTIS. XII.
- Contra solam externam fidei confessionem peccans omissive, an et qualem poenam incurrat. 398, 2.
- Quid de negante fidem positive solum exterius sine interna infidelitate. 399, 4-5.
- FIDEI PRÆDICATIO, vide PRÆDICATIO. XII.
- FIDES.**
- Est simul speculativa et practica. XIII, 7, 2.
- Voluntas credendi est virtus. 12, 2.
- Quo pacto tendat in Deum. 13, 5.
- In quibus conveniat vel differat habitus fidei cum religione. 40, 3.
- Habitus fidei et piæ affectionis possunt dici una virtus theologica. 46, 7.
- Ad fidem tenetur homo ex jure divino. 83, 2.
- Assensus fidei est ejusdem speciei, licet res a Deo revelatur per varia signa, verborum scilicet Scripturæ, etc. 318, 3.
- Fidem Catholicam veram esse, quibus argumentis fiat evidenter credibile. XVI, 579, 9.
- Qua ratione se occultare liceat ad prædicandam fidem. 1048, 12-13.
- Fidei nostra mysteria, etsi supra rationem sint, non tamen contra. XVII, 38, 2.
- Fides in Christum explicita ante lapsum homini fuit necessaria. 192, 12.
- Fides, prout est virtus theologica, in Christo non fuit. 593, 1.
- Fides, prout est virtus moralis et fidelitatem significat, in Christo fuit perfectissima. *ib.*
- Ad fidem duo actus concurrunt, intellectus et voluntatis. *ib.*, 2.
- Fidei nostræ certitudo in eo maxime fundatur, quod Christus habuerit infallibilem cognitionem. 662, 5.
- De essentia fidei est, ut nitatur divina auctoritate credita, et non evidenter cognita. XVIII, 45, 12.
- Potest Papa aliquid de fide definire, sine explicita Dei revelatione, etc. et si in Scriptura sacra expressum non sit. XIX, 47, 4.
- Circa B. V. conceptionem nihil adhuc de fide definitum. 48, 5.
- Species rerum fidei non infunduntur cum fide. XX, 59, 4.
- Non solum fides, sed fidei professio, hominibus necessaria ad salutem. 70, 5.
- Fides parentum non est ad parvulorum justificationem necessaria. 103, 7.
- Inculpabiliter existimans se habere fidem excusabitur a peccato infidelitatis, non tamen sine ipsa in re habita justificabitur. 504, 10.
- Fides non potest haberi in voto. *ib.*
- Non pendet a gratia habituali in prima infusione, sicut nec in conservatione. 512, 13.
- Habitus fidei regulariter infunditur catechumeno, ante baptismum. *ib.*, 14.
- Quæ motiva in Eucharistia ad roborandam fidem. Vide EUCHARISTIA, § Institutio. XXI.
- Fides semel amissa non recuperatur, nisi per actum proprium. XXII, 264, 7.
- Qui non elicitur tunc ab habitu fidei. *ib.*
- Neque oportet, ut sit formatus per veram poenitentiam, seu charitatem, ut infundatur fidei habitus. 264, 8.
- Et idem omnino de spe. *ib.*
- Fides modo res creditas, modo credendi virtutem, significat. XXIV, 43, 2.
- Fides Catholica, sive universalis, cognominatur primo ab universitate materiæ. 70, 2.
- Deinde ab universali credendi regula. *ib.*, 4.
- Tertio ab integritate sacrorum, tum munerum, tum personarum. 71, 6-7.
- Ultimo, quia universum mundum complexa sit. 73, 1 — 78, 1 et seq.

- Præsertim a tempore Constantini imperatoris. 80, 41.
- Fides vera et vera Ecclesia individue comites. 16, 10 — 61, 2.
- Fidei regula sunt divinæ litteræ expositæ, traditionesque comprobatae a vera Ecclesia, 47, 14 et seq. — 113, 6.
- Fidem Apostoli non condiderunt sed promulgaverunt. 86, 2.
- Fidei dogmata non nova eduntur, sed explicantur. 92, 6 et seq. — 96, 6.
- Fides Apostolica, quæ dicatur. 86, 2.
- Fidei documenta rationibus non demonstrantur. 698, 2.
- Fidem subvertit, qui partem ejus evertit. 114, 9.
- Fides specialis seu fiducia novatorum, quam vana et hæretica. 56, 8.
- Fidei de causis judicare proprium est ecclesiasticæ potestatis. 53, 1.
- Fidei christianæ externa confessio jubetur præcepto divino positivo, et moraliter quasi conaturali cum ipsa fide. 703, 2 et seq.
- Fidei confessionis præceptum ubi fundetur. 704, 6.
- Fidei confessionis præceptum involvit alterum negativum negandi fidem. ib., 8.
- Fidei quædam occultatio tacita licita est aliquando. 705, 9.
- Fidei occultatio duplex negativa et privativa, quæ de utraque, quid sentiendum. ib., 9-10.
- Fidei confessio quo tempore obliget. ib. 11—713, 31.
- Fidei occultatio interdum est quædam virtualis negatio. ib.
- Fidem posse negari in tormentis, fuit quorundam hæresis. 706, 12.
- FIDUCIA, FIDES.
- Fiducia non ad intellectum sed ad voluntatem per se formaliter spectat. VII, 640, 2.
- Fiducia ne transeat in præsumptionem. XIV, 94, 10.
- Fiducia orantis unde possit oriri. 93, 9.
- Fiducia requiritur ad orationem. 92, 5.
- Quid conducat. ib., 6-7.
- Fiducia et fides majus et minus hæsitacionis quantum habeant. 93, 8.
- Fides in oratione exercetur. 22, 1.
- Fides est conditio ut oratio impetret, et quæ. 90, 2.
- Fides promissionis exigitur ad orationem. 91, 13.
- Fidei defectus non repugnans cum ejus substantia, in quo consistat. 93, 8.
- Fides speculativa et practica. ib.
- FIDES MIRACULORUM.
- Fides miraculorum quæ. XIV, 93, 9.
- Quid sit, et quomodo fuerit in B. Virgine. XIX, 312, 4.
- In Joanne Baptista non fuit. 360, 7.
- FIGURA.
- Figuræ Christi in Eucharistia. Vide CHRISTUS IN EUCHARISTIA, § Accidentia. XXI.
- Figura corporis humani quanti, duplex, organica et situialis, quidque utraque sit. XXI, 75, 25.
- Situialis figura motu locali mutatur, secus organica. ib.
- Figura per se non est principium alicujus actionis. XXV, 626, 8.
- Figura proprie sumpta est modus resultans in corpore ex magnitudinis terminatione. XXVI, 615, 1.
- Sicque inter species qualitatis numeratur. ib.
- Figura et forma, prout inter qualitates numerantur, solum accidentaliter differunt. 628, 2 et seq.
- Figura non potest intendi, et remitti; imitatur enim quantitatem. 768, 10.
- FILIA.
- Vide FILIUS, PARENS, et PATER. XV.
- FILII.
- Filii in statu innocentie quo pacto et in quali perfectione procreantur, vide INNOCENTIE STATUS. III.
- Filii, qui sint quorum respectu Deus Pater dicitur. XIV, 243, 5.
- Filii emancipati sunt sui juris. 1062, 1.
- Filiorum vota. Vide VOTI CAUSÆ, et VOTI IRRITATIO. XIV.
- Filii puberes et impuberes quando sint et dicantur. XV, 272, 2.
- Filius post expletos pubertatis annos non potest cogi a parentibus sine propria voluntate ad religionis ingressum. 293, 1.
- Potest vero ante pubertatem. 294, 3.
- Filius impubes sine propria voluntate non potest a parentibus obligari ad sponsalia. 293, 2 — 293, 5.
- Impubes coactus a parentibus ingredi religionem, etiam ante pubertatem, licite potest habitum relinquere. 296, 8.
- Filius in levi parentis necessitate non tenetur differre vel omittere religionis ingressum. 309, 3.
- Tenetur vero in extrema, dummodo sit omnino necessarius parenti, et moraliter speret posse illi subvenire manendo in seculo. 310, 4.
- Si non sit spes moraliter certa, quod aliquis filius subveniet, licet id possit et debeat, adhuc filius tenetur non ingredi; si vero sit spes quod subveniet, ingredi potest. 310, 5-6.
- Filius, si parentis necessitas id postulet, tenetur laborando procurare illi sustentationem. 311, 8.

- Filius clericus vel religiosus, ut subveniat parenti, tenetur propriis manibus laborare, exercendo actiones non repugnantes neque indecentes suo statui; ad actiones autem repugnantes vel non decentes non tenetur, imo nec debet illas exercere. 434, 17.
- Filius nobilis non tenetur mendicare in tali patris necessitate. ib.
- Vide NECESSITAS, et PROFESSIO. XV.
- Filius in gravi parentis necessitate tenetur non ingredi religionem. 312, 11.
- Quamvis habeat votum religionis. 314, 15.
- Filius habens votum religionis, quoties propria auctoritate potest non ingredi religionem propter parentis necessitatem, ad id tenetur. ib., 17.
- Filius non habens votum religionis, licet non teneatur omittere religionis ingressum propter parentis necessitatem, tamen aliquando melius erit manere in seculo, et subvenire parenti. ib., 19.
- Filius, si ab ipso parente inducatur ad peccatum, excusatur ab obligatione manendi in seculo propter illum. 315, 20.
- Si tentatur ad peccandum, non tenetur relinquere parentem, tenetur vero si inducitur. ib., 21.
- In hoc tamen casu, adhuc tenetur in loco distans subvenire parenti si possit (ac proinde non ingredi religionem), vel quolibet alio modo, etiamsi ingrediatur. 316, 22.
- Filius a parente graviter vel extreme egente provocatus ad peccatum non tenetur illum deserere ratione sui. ib., 23-24.
- Non est ad id obligandus; si vero potest facile illi subvenire per alium, vel alio modo absens, debet obligari, et tenetur relinquere. ib., 25.
- In eo casu, quamvis filius non teneatur, tamen licite potest relinquere. 317, 26.
- Si deserat, et habeat votum religionis, tenetur implere et ingredi. ib., 27.
- Filius, si a parente inducatur directe ad peccatum veniale, tenetur deserere illum; si vero provocetur indirecte, tenetur non deserere, nec ingredi religionem. 318, 28.
- Idem dicendum si impediatur ab operibus perfectionis. ib., 29.
- Filius, si manens in seculo timeat probabiliter grave et morale periculum peccandi mortaliter, quin parens ad id præbeat occasionem, rarissime, et nisi tribus conditionibus concurrentibus, potest licite parentem deserere in extrema vel gravi necessitate positum, et ingredi religionem. 319, 30 et seq.
- Filii Prophetarum non fuerunt vere religiosi, vivebant sub Elisæo, colentes, sed non voventes obedientiam. 227, 10.
- Vivebant sub Elia veluti in quadam congregatione; incertum est an perpetuo in societate Elisæi vel Elisæi habitarent: verisimile est castitatem coluisse, dum ibi manebant. ib., 11.
- Quid requiratur ad denominationem filii. XIX, 5, 11.
- Homo prius est filius Adæ, quam filius gratiæ. 33, 7.
- Filiis non prohibetur communicatio cum patre excommunicato. XXIII, 405, 2.
- Et de quo filio intelligatur. 405, 3 et seq.
- Privilegium hoc extenditur ad nepotes, et alios, non vero ad filios spirituales respectu patrum, aut baptizantium. 407, 8.
- Filius an teneatur credere matri asserenti se esse supposititium. XXIII bis, 553, 8.

FILIIUS, FILII HÆRETICORUM.

Filius an patri in dilectione præferendus, vide CHARITATIS ORDO. XII.

Filius familias qualiter possit facere eleemosynam. XII, 679, 4.

Filii etiam catholici plectuntur pœna confiscationis bonorum patris ob paternam hæresim, et cur. 557, 3 — 573, 7.

Filiorum bona castrensia non confiscantur ob hæresim paternam, sed ob propriam. 573, 9.

Quid de bonis filii adventitiis et profectitiis. ib.

Filii hæreticorum innocentes non incurrunt censuras quas incurrunt patres. 594, 2.

Nec pœnam mortis aut corporales. ib.

Filii hæreticorum non possunt puniri in bonis temporalibus quæ erant propria tempore delicti, aut in iis quæ post hæresim paternam acquisierunt. ib.

Hæreticorum vel fautorum filii et nepotes, in solo secundo gradu per lineam masculinam sunt irregulares. 595, 3.

Item incapaces pensionis aut beneficii ecclesiastici ipso jure. ib., 4.

Quid de beneficiis antea obtentis. ib., 5.

Filii hæreticorum ex quo tempore hanc irregularitatem et incapacitatem incurrant. ib.

Filii hæreticorum vel fautorum, etc., redduntur etiam inhabiles ad omnia officia publica, etiam sæcularia, et quomodo. 596, 6 — 319, 30.

Filiis hæreticorum nulla alia pœna privativa a jure imponitur. 596, 7.

Filii infidelium baptizati ab eorum potestate liberantur. 456, 15.

An possint ad hunc finem baptizari invitis parentibus, remissive. ib.

FILIIUS, et FILIATIO.

Filiatio adoptiva divina relationem realem importat, non item humana. IX, 11, 10.

Si divina fieret per solum favorem, vel accepta-

tionem extrinsecam, relationem tantum rationis inferret. ib.

Filiatio adoptiva et jus ad beatitudinem non satis fundatur in habitu charitatis per se spectato, etiam cum fide et spe conjuncto. 106, 4-5.

Filiatio adoptiva perfecte, et quoad substantiam, completur per gratiam in hac vita; quoad statum vero, sive possessionem hæreditatis, non comparatur. 108, 8.

Filiatio adoptiva humana sola acceptatione extrinseca constare potest. 109, 9.

Filiatio divina formam intrinsecam postulat. 109, 9 — 114, 16.

De absoluta potentia per acceptationem extrinsecam fieri potest. ib.

Posset item fieri de potentia absoluta per actus supernaturales. Non tam perfecte ac fit per gratiam habitualem. 106, 21.

Filius naturalis constituitur per propriam patris naturam. 73, 10.

Adoptivus quoad homines per extrinsecam acceptationem, apud Deum per extrinsecam formam. ib.

FILIUS DEI, VERBUM.

Filius est persona vivens procedens a vivente conjuncto in similitudine naturæ. I, 720, 4 — 783, 3.

Secunda Trinitatis persona est vere Filius. 721, 6.

Verbum et Filius idem sunt quoad personam. ib., 7.

Filiatio, generatio, paternitas, diverso modo inveniuntur in Verbo et Patre, quam in creaturis. 722, 14.

Quare Filii proprietas potuit uniri humanitati Christi Domini non unita paternitate. 139, 23.

Filius Dei et Verbum divinum eadem est persona simulque Christus Dominus. 579, 3.

Filius non instrumentum, sed prima et principalis creationis causa est cum Patre. 583, 12.

Filio attributa præpositio *per* duplicem habet explicatum. ib., 13.

Filius quomodo dicatur discere, et accipere a Patre. ib., 14.

Filius in Scriptura Deus aliquando appellatur addito articulo. 584, 16.

Filio tribuuntur in Scriptura omnia illa attributa, quæ manifestam faciunt ejus divinitatem. 580, 10.

Filii Verbiq; ratio una est. 615, 7.

Filius cur generare nequeat. 638, 8.

Filiatio et Spiratio virtute ac fundamentaliter distinguuntur. 664, 6.

Filiatio Paternitati opponitur relative, Processioni autem tanquam terminus formalis. 698, 9.

Filius ab Spiritu sancto per Filiationem distinguitur. ib.

Filius solum dicit processionem in similitudine naturæ. 722, 13.

A Filio esse processionem Spiritus sancti. 734, 4.

Filius atque Pater sunt unum principium Spiritus sancti, non plura. 770, 2.

Unusque spirator. 771, 3.

Filius et Pater dicuntur duo spirantes. ib.

Respectu Filii et Spiritus sancti, non dicitur Pater duo principia. 772, 7.

Filius, ut est principium Spiritus sancti, et Pater, ut principium Filii, in re non sunt duo principia, sed ratione tantum. ib., 8.

Filium, et Patrem non producere Spiritum sanctum per amorem liberum. 779, 10.

Filius, et Pater diligunt se Spiritu sancto, locutio hæc nec in Scriptura, nec in Patribus invenitur. 780, 5.

Filius, et Pater diligunt se amore, qui est Spiritus sanctus; vel, diligunt Spiritu sancto, in rigore diversæ locutiones sunt. ib.

Filius, et Pater diligunt se Spiritu sancto, formaliter sumpta hæc propositio defendi potest. 781, 6.

An Filius et Pater recte dicantur diligere creaturas Spiritu sancto. 782, 12.

Filiatio non est spiratio. 663, 8.

Filius quomodo vocetur ab Ecclesia solus Dominus, solus Altissimus. 643, 2.

Filius est imago Patris ut Deus est. 746, 4.

In Filio imago non dicit novam proprietatem. 747, 6.

Filius non est imago Spiritus sancti. 748, 8.

Filius quare potius debuerit incarnari, quam Pater et Spiritus sanctus. XVII, 462, 3.

Filius assumpsit humanitatem in eo quod ei proprium est, non in eo quod commune Sanctissimæ Trinitati. 467, 4.

Filii adoptivi Dei, omnes qui præcesserunt Christi adventum, fuerunt. XVIII, 476, 6.

Filii adoptivi sunt omnes justii, etiamsi præsciti sint, secus qui in peccato mortali vel originali sunt, etiamsi sint prædestinati. 477, 8.

Filiatio ad Deum, quibus modis accipi possit. 479, 2.

Filiatio qualiter dicenda sit proprietas personæ, et non naturæ. 486, 7.

Filiatio divina participata duplex: adoptiva et naturalis. 496, 32.

Filius Dei Christus in quantum homo. 480, 3.

Qualiter. 481, 5.

Filiationis hujus fundamentum est ipsa gratia unionis. ib.

Filiatio hæc in Christo tantum est relatio rationis, nec aliquid realem supra unionis gratiam superaddit. ib., 6.

Humanitas Christi nullatenus dici potest filia. ib., 7.

Filius Dei adoptivus Christus in quantum homo dici non potest, sed naturalis. 482, 8-9.

- Non tamen in eo rigore quo ratione æternæ generationis naturalis filius dicitur. ib., 10.
- Filiatio hæc Christi ut hominis nullatenus competit humanitati propriæ et secundum se, sed per se primo competit huic personæ compositæ. 486, 7.
- Si filiatio consequeretur in Christo ad infusionem gratiæ habitualis, non esset adoptiva, sed potius naturalis. 488, 12.
- Nulla filiatio Christo convenit ratione gratiæ habitualis. 482, 9.
- Filiatio naturalis Christi, et ea quam habet ratione æternæ generationis, et filiatio adoptiva, inter se comparantur. 496, 34-35.
- Filiationes Christi, licet tantum in re sint duæ, tamen tres ratione nostra distinguuntur propter naturalis filiationis eminentiam, et qualiter. ib., 34.
- Spiritus Sanctus, si assumeret humanitatem, esset, in quantum homo, filius Dei naturalis. 498, 36.
- Hæc propositio *Christus est filius Dei naturalis*, est simpliciter de fide, sicut hæc : *Christus, in quantum homo, est filius Dei naturalis*, designando suppositum. 512, 31-32.
- Si vero naturam designet, in uno sensu est falsa, in alio autem vera, licet sub opinione. ib., 33.
- Hæc propositio : *Christus est filius adoptivus*, simpliciter est hæretica, et etiamsi addatur, *in quantum homo*, designando suppositum. 513, 38-39.
- Imo etiamsi naturam designet, falsa est, non tamen hæretica. 516, 40.
- De filiatione Christi, vide CHRISTI FILIATIO. XIX.
- Num eadem filiatio maneat in eadem natura cum diversa ratione subsistendi. XIX, 3, 11.
- FINIS.**
- Finis est propter se ipsum. I, 261, 4.
- A fine intento pendent media intentionis ordine, sed in executionis ordine secus accidit. 262, 8.
- Finis intentio voluntatem mediorum antecedit in nobis naturæ, in Deo vero rationis, ordine. 271, 40.
- Finis prædestinationis, sive ultimus, sive remotus, supernaturalis est. 324, 9.
- Finis a morali causa discrimen. 325, 2.
- Finis causalitas supponit cognitionem. 577, 7.
- Perfectio quæ est in adoptione finis Deo essentialis est. 23, 8.
- Pro fine ultimo naturali consequendo nulla propria gratia egent Angeli, maxime tamen pro supernaturali. II, 566, 3 et seq.
- Finis ultimus dupliciter constitui potest in re aliqua. 396, 9.
- Dupliciter quoque dici potest ultimus. ib., 10.
- Dupliciter denique amari potest finis, nec circa illum Angeli possunt errare. 411, 26.
- Ad finem ultimum non esse opus referibile, non reddit illud deterius. 396, 9-10.
- Finis ejusque causalitas maxime cernitur in voluntate humana. IV, 1, 1.
- In finali causa quatuor distinguuntur sicut in efficiente, nimirum res quæ causa, principium quo causat, causalitas et effectus. 1, 2.
- Finalis causæ causalitas non est id propter quod aliquid est, ut voluit Cajetanus. 1, 3-4.
- Neque est motio metaphorica in actu primo, seu ut distinguitur ab omni actu voluntatis. 2, 5-6.
- Finis causalitas non datur actu nisi quando voluntas actu movetur. 3, 7.
- Est ipse actus voluntatis, non prout egreditur a voluntate, sed prout res amata per illum attrahit ipsam voluntatem, neque in tali actu oportet duas rationes, seu modos distinguere. 3, 8.
- Causalitas finis solum visitur proprie in cognoscentibus per intellectum, datur tamen aliquantulum in brutis. 4, 10.
- Finis causalitas, non solum circa media, sed etiam circa ipsum finem exercetur. ib., 2.
- Finis, dando appetibilitatem mediis, causalitatem suam exercet erga ipsa media, atque adeo magis circa ipsum finem cum per se habeat illam appetibilitatem. 5, 3.
- Finalis causalitas proxime exercetur circa actus elicitos voluntatis, remote circa imperatos. ib., 4.
- Finalis causæ effectus sunt omnes actus voluntatis tam circa ipsum finem quam circa media. ib.
- Finis intentio etiam dici potest eligi propter ipsum finem. ib., 5.
- Finis non solum dicitur habitudinem ad media, sed etiam ad omne id quod terminat, atque adeo ad ipsam intentionem, seu amorem sui. ib.
- Finis causat sub ratione boni. 6, 1.
- Finis ratio propria non reperitur in mediis, sed in ea re solum quæ in aliqua serie sola amatur propter se. 9, 5.
- Finis est formale objectum voluntatis creatæ, unde media appetibilia etiam formaliter propter ipsum finem licet materialiter distinguantur a fine. 11, 3-4.
- Est vero finis formale objectum prout abstrahit ab executione seu intentione, unde impossibilia etiam sunt finis, quando per simplicem affectum appetuntur. ib., 4.
- Finis ultimus, et non ultimus, quotuplex. 12, 1.
- Finis ultimus simpliciter, qualiter intendatur. 13, 3.
- Finis unus cujus, alter cui; et quis eorum proprie sit finis. ib., 4 et seq.
- Finis cujus multum differt a medio. 14, 6.

- Finis cui et cuius componunt unum totalem finem. 14, 6.
- Finis cuius interdum est re ipsa perfectior fine cui, interdum non, et cur. ib., 7-8.
- Finis alius est operatio, alius res manens post operationem, in operatione autem visitur actio et terminus, qui proprie est finis. 15, 9.
- Finis non solum est extrinseca ratio volendi media, sed etiam quando est objectum intrinsecum alicujus actus, verbi gratia, volitionis simplicis, vel intentionis, est causa finalis talium actuum. 3, 8.
- Propter finem operantur aliquo modo pueri amantes. 21, 12.
- Finis aliquis ultimus præstitus est homini ab auctore suo. 26, 1.
- Finis ultimus totius naturæ humanæ unus est, videlicet vel naturalis spectato appetitu innato, vel supernaturalis, id est, spectata divina ordinatione. At vero spectato appetitu elicitō, quisque sibi proponit finem pro sua libertate. ib., 3.
- Finis ultimus est aliquid particulare, et non bonum in communi, et cur: 27, 6.
- Fines duo ultimi particulares intendi simul possunt, si non habeant in se repugnantiam, neque in mediis. 28, 3.
- Neque oportet ut voluntas formaliter intendat unire illos, quidquid sit de interpretativa intentione. 29, 5.
- Fines duos ultimos et totales nemo potest copulative appetere, et licet speculative erret quis putando se appetere ut totales, re tamen ipsa utrumque appetit ut partialem. 31, 4-5.
- Fines duos ultimos neque disjunctive potest quis appetere, quia talis appetitio est inefficax, et cur. ib., 6.
- Finis formalis, cum est idem, potest appeti sub disjunctione in hac vel illa re. 32, 7.
- Duo fines ultimi possunt appeti interpretative, non formaliter. 33, 13.
- Finis ultimus simpliciter et finis ultimus negative bene possunt intendi. 35, 4-5.
- Finis ultimus simpliciter, nec formaliter nec materialiter talis, ut est bonum simpliciter, Deus, pecunia, necessario appetitur ante alias appetitiones finium non ultimorum. 36, 3.
- Et si forte præcessit talis appetitio, ea non influit necessario in appetitiones consequentes particularium honorum. ib., 4.
- Finis ultimus formalis, id est, bonum simpliciter et completum semper appetitur interpretative in quacumque particulari appetitione. 37, 2.
- Finis ultimus realis, id est Deus, semper intenditur saltem interpretative, in quibuslibet actibus virtutis. 38, 4.
- Finem et medium aliquando appetit voluntas uno actu, et ut quod. 260, 5.
- Finis, vide CAUSA ET CAUSALITAS. IV.
- Vide PHILOSOPHI, et LEX NATURALIS. V.
- Finis hominis naturalis et supernaturalis. VII, 353, 3.
- Finis dat speciem actui, et bonitatem vel malitiam in moralibus. 386, 5.
- Duplex finis ultimus quoad appetitionem repugnat. Implicat item quod finis, supernaturalis quoad consecutionem, sit naturalis quoad appetitionem. 181, 8.
- Finis divisio in *cujus* et *cui* in formalem et objectivum. IX, 311, 11.
- Finis *qui* non potest in executione a fine *quo* separari. ib.
- Finalis causalitas gratiæ. Vide GRATIA. IX.
- Intentio efficax finis infert necessitatem eligendi medium. X, 330, 1.
- Discrimen inter finem et pretium. XIII, 881, 4.
- Multis modis ex parte operantis aliquid est finis proximus respectu intentionis ejus. 882, 6.
- Omnibus modis finis principalis de se abstrahit a ratione pretii. ib.
- Finis pravus quatenus depravat votum. XIV, 1015, 8.
- Vide VOTUM. XIV.
- Finis mentalis orationis in quo differat a fine vocalis, et qui sit. 134, 12.
- Finis ex se non habet terminum. 80, 8.
- Ad finem inferiorem, rem superiorem referre an liceat. 467, 10-11.
- Vide STATUS. XV.
- Ex fine, ut bonitas et perfectio actionis, ita et status religiosi desumitur. XVI, 560, 1.
- Finis generalis ad quem omnes religiones ordinantur est perfectio charitatis. Et quomodo ad hunc generalem particulares earundem fines ordinantur et comparentur. 428, 3 et seq.
- An et qua ratione possit esse particularis finis intentus alicujus religionis proximorum salutem procurare. 562, 5 et seq.
- Religionum distinctio ex finibus desumenda. 428, 4-5.
- Varii gradus et modi hujus distinctionis. 429, 5.
- Finis formaliter divisus sufficit ad quamlibet religionem diversificandam, quamvis materialiter idem sit. 428, 4 — 585, 9.
- Finis intentio an in Deo supponat scientiam mediocorum, varia Theologorum placita. XVII, 200, 7.
- Omnis intentio finis supponit scientiam mediocorum, saltem ut possibilem seu sufficientem, non vero ut futurorum. 201, 8.
- Finis intentio efficax supponit in Deo scientiam mediocorum efficaciam et futurorum, saltem conditionatam. ib.

Finis non pendet a medio tanquam a ratione propter quam finis intendatur, sed solum pendet ab illo quoad executionem. 202, 10.
 Finis intentio includit in virtute volitionem mediorum. ib., 9.
 Utilitas medii ad finem debet aliquo modo supponi in medio. 204, 14 et seq.
 Finis intentio an ita sit prior ratione in Deo quam electio, ut ab hac non pendeat. 209, 30.
 Finis intentionem ratione esse priorem electione mediorum aliud est quam esse omnino independentem ab illa. 240, 32.
 Finis intentionem esse simul cum electione mediorum, quo sensu sit verum. 241, 33.
 Finis intentio est prior in Deo electione mediorum, in quantum finis est ratio volendi media, et non e converso. 208, 27.
 Vide CAUSA FINALIS. XXV.

FINITUM ET INFINITUM.

Vide DEUS, et ENS, et ENTIS DIVISIONES. XXV.

FIRMAMENTUM.

Firmamentum secundo die factum ad dividendas aquas ab aquis, fuisse cælum æthereum in eo die substantialiter productum, qui dicant. III, 120, 1.
 Quid in ea sententia consequenter dicendum. ib., 2 et seq.
 Firmamentum illud aerem esse, seu aliquam ejus partem, verior sententia. 122, 7-84
 Quæ aeris regio sit proprie firmamentum. 123, 9 et seq.
 Firmamentum non fuit factum quoad substantiam, in secundo die per illa verba, FIAT FIRMAMENTUM: sed tantum aer jam productus firmamenti munus accepit. 125, 17.

FISCUS.

Vide CONFISCATIO. XII.

FLETUS.

Fletus in inferno an futurus. II, 1018, 28-29.
 Vide PASSIO. III.

FOEDERA.

Fœdera pacis ad jus gentium referuntur. V, 164, 6.

FŒTUS.

Fœtus in utero quam habeat animarum successionem. III, 596, 2 et seq.
 Quæ actiones interveniant in generatione fœtus. XIX, 170, 4 et seq.
 Fœtum in instanti organizari non repugnat. 180, 3.

FOMES.

Fomitis difficultas quomodo per habitus infusus minuatur. VII, 423, 7.

Fomitem extinguere et omnia omnino peccata vitare non sunt idem. IX, 501, 2.
 Fomitem extinguere posse viribus naturæ, qui erraverint. 502, 3.
 Qui item Catholici per vires gratiæ sanctificantis id contingere putent. ib., 4 et seq.
 Refutantur. 505, 10 et seq.
 Opera ex gratia facta nec meritorie extinguunt fomitem. 507, 16.
 Nec effective physice. 508, 17.
 Quare non tollatur per merita. 509, 21.
 Fomitis ablationem concessam Beatæ Virgini pluribus extendere temerarium, nisi forte quoad aliquam materiam, et pro aliquo vitæ tempore, ut circa castitatem. 504, 9.
 Fomitem vel ejus actus posse esse citra peccatum, de fide est. 511, 4.
 Nec præceptum datur illo carendi. 569, 16.
 Gratia, licet sanet animam, non tollit fomitem. 574, 11.
 Gratia necessitas propter fomitem parvulos quoque comprehendit. 589, 20.
 Fomes consistit in resistantia sensualis appetitus ad rationem. XVIII, 184, 1.
 Fomes potest in actu primo et secundo considerari, et quid sit. ib.
 Fomes peccati in Christo locum non habuit. 184, 2.
 Neque in actu secundo. 201, 2.
 Neque in actu primo. 202, 7.
 Fomes ut extingueretur in statu innocentia, necessaria fuit aliqua perfectio, vel specialis Dei providentia. 185, 3.
 Fomitem esse qualitatem quamdam morbidam, quidam, sed improbabiler, opinantur. 200, 1.
 Et quid sit. ib.
 Fomitis motus sine peccato esse possunt, sed sunt indecentes et turpes. 201, 3.
 Fomitis motus Christus pati non debuit, etiam ut nobis exemplum tentationum superandarum præberet. ib.
 Fomes etiam quoad actum primum in Christo non fuit, nec esse potuit etiam de potentia absoluta. 202, 7-8.
 Fomes per quid in Christo extinctus sit. ib., 7.
 Fomes peccati quid. XIX, 66, 1.
 Quid sit ligari, quid extinguere. 67, 6.
 Intrinsece sequitur ex originali culpa, carentiaque originalis justitiæ. 351, 2.
 Apostolis ablatus non est. ib.
 Nec Joanni Baptistæ. ib.
 In B. Virgine non fuit. 66, 2.

FONS.

Fons olei dicitur Romæ fluxisse nativitatibus tempore. XIX, 234, 3.

FORMA.

- Unitas formæ sufficit ad unitatem substantivi. 1, 642, 4 --- 770, 2.
- Nec omnis forma quæ a solo Deo fieri potest supernaturalis est. 73, 3.
- Vide CAUSA FORMALIS. I.
- Forma nobilior non semper continet eminenter minus nobilem. II, 317, 6.
- Forma intellectiva specie distincta ab humana possibilis non est. 51, 8.
- Forma educere quousque queant Angeli, vide ACTIONO. II.
- Forma substantialis una numero est in quovis composito physico. III, 502, 3-4.
- Forma hominis specie differt a formis brutorum. 556, 10.
- Vide ANIMA. III.
- Forma extrinsece denominans quomodo debet alteri rei inhærere. IV, 283, 21.

FORMA, FORMALIS CAUSA.

- Forma non actuat nisi subjectum sibi proportionatum. XVII, 285, 9.
- Formalis causæ effectus sine causa formali cur non sit. ib.
- Formæ, quæ in abstracto non prædicantur de se invicem, in concreto non prædicantur nisi propter conjunctionem in eodem supposito. 310, 3.
- Forma substantialis separata a materia uniri potest hypostaticè Verbo. 515, 4.
- Forte particula, cum in Scriptura divina conjungitur cum divinæ scientiæ promissione, non indicat incertitudinem, sed aliquod mysterium. 156, 30.
- Formæ, quæ educuntur de potentia materiæ, non prius sunt a Deo solo quam sint per actionem quæ concurrat cum causa secunda ad earum educationem. XVIII, 163, 17.

FORMA CADAVERIS.

- Introducta in materiam corporis Christi mortui. XIX, 636, 5.
- Verbo divino unita hypostaticè. ib., 6.

FORMA SUBSTANTIALIS ET ACCIDENTALIS.

- Forma accidentalis non prius creatur et posterius unitur. XX, 141, 10.
- Forma pendens a materia eadem actione qua fit unitur. 143, 14.
- Et similiter conservatur. 139, 6.
- Non implicat eandem formam simul creari et educi de potentia materiæ. 143, 14.
- Repugnantia inter formas substantiales formalis est, non effectiva. XXI, 105, 6.

FORMA SUBSTANTIALIS.

- Forma semel facta in hac et ex hac materia, licet non possit naturaliter conservari sine illa, non tamen est ab intrinseco inepta ad naturaliter informandam aliam. XXV, 184, 11.
- Forma aliter generationis principium est, quam rei genitæ. 374, 7.
- Forma prior generatione, et qua prioritate. 375, 9.
- Formas duas ejusdem speciei eandem potentiam simul actuare, naturaliter impossibile. 405, 11.
- Forma corporeitatis præcisa nequaquam ponenda. 406, 13 et seq.
- Forma corporeitatis etiam in solis viventibus, ut ab Scoto asseritur, late impugnatur. 537, 7.
- Forma substantialis communicare non potest gradum genericum ab aliis præcisum. 407, 17.
- Forma quælibet in aliqua ultima specie essentialiter constituta esse debet. ib.
- Formarum pluralitatem in eodem composito ex graduum diversitate inferre, quam absurdum. 536, 4.
- Forma substantialis nequit specificum effectum tribuere, quin prius det illi esse corporeum. 409, 22.
- Formam esse quæ dat speciem rei, qualiter intelligendum. 412, 12.
- In formis materialibus non distinguitur unio ad materiam a dependentia formæ ab illa. 432.
- Formæ substantialis et quantitatis mutua dependentia et prioritas duplici via explicatur. 486, 41.
- Forma materialis, ut suo modo extensa, et quanta sit, non exigit subjici quantitati. 489, 49.
- Forma physica, cur ita nominetur, quaque ratione ad metaphysicam considerationem pertineat. 497 Proœm.
- Formas substantiales esse, et in omnibus naturalibus rebus, materia excepta, requiri, easque intrinsece componere, ostenditur. 498, 5.
- Argumento ex anima rationali desumpto. 499, 6.
- Nec non ex variis indiciis. 500, 8.
- Propriisque ejus causis, maximeque ex finali. 503, 16 et seq.
- Formæ substantiali endelechiæ nomen, quasi per antonomasiam, convenit. 498, 5.
- Formæ substantiales non omnes creantur. 508, 9.
- Formæ, quæ ex materiæ potentia educitur, nihil præest in materia, variique modi contrarium asserendi impugnantur. 506, 5 et seq.
- Formæ substantiales omnes, rationali excepta, ex præjacente subjecto fiunt. 510, 13.
- Formam de potentia materiæ educi, quid sit, variis modis explicatur. ib., 14.
- Formæ cœlestes non educuntur ex potentia materiæ; imo etsi prius tempore materia crearetur, idem judicium esset. 511, 17 — 512, 3.

- Formæ eductio non necessario supponit præexistentiam materiæ aut dispositionum in aliqua duratione reali. 513, 4.
- Formæ eductæ non proprie dicuntur per se fieri, sed confiteri ad effectiorem compositi. 516, 3 et seq.
- Formæ substantialis descriptio traditur et exponitur. 517, 1.
- Forma actus corporis physici dicitur, et quomodo. ib., 2.
- Formam esse actum materiæ, et partem compositi, non dicit in illa duas sed unicam tantum rationem. 522, 3.
- Formæ materiales existere possunt sine materia, solum ex divina virtute; immateriales vero id naturaliter habent. 532, 1 et seq.
- Formæ plures homogeneæ partiales in eodem composito reperiuntur. 536, 1.
- Forma cadaveris quam causam habeat suæ introductionis in materia quæ præfuit viventis. 540, 15.
- Formæ elementorum non manent formaliter in misto, nec secundum diversas partes materiæ, nec in eadem; manent tamen virtualiter, et secundum accidentales proprietates formaliter. 547, 40 et seq.
- Formæ elementorum perfectissime substantiales. 549, 43.
- Formis substantialibus repugnat intensio. ib., 44.
- Formæ misti ab elementorum formis distinctæ. 550, 48.
- Formas plures non subordinatas, licet eandem materiam actuare supernaturaliter non repugnet, implicat tamen naturaliter. 553, 59-60.
- Formarum pluralitatem in eodem composito repugnare, post longam discussionem concluditur. 554, 61 et seq.
- Forma substantialis propriam et principalem habet efficientiam ad educationem similis formæ de potentia materiæ, quæ tamen accidentis efficientiam non excludit, et cur. 606, 22.
- Forma substantialis materialis constituit suppositum potens efficere. ib., 23.
- Formæ multitudo vim agendi auget, licet ad intensiorem effectum non conferat. 676, 27.
- Formæ quæ multitudo ad hoc conferat, quæ vero non. ib., 28.
- De quo etiam vide dicta in verb. AGENS. XXV.
- Formæ divisio in a qua, ex qua, et ad quam traditur et exponitur.
- A forma substantiali quomodo pendeant accidentia compositi, vide ACCIDENS.
- Forma substantialis an effective producat ab accidente, vide ACCIDENS.
- FORMA ACCIDENTALIS.**
- Formæ inhærentes subjecto quanto, qualiter extendantur. XXV, 489, 49.
- Formæ artificiales a naturalibus et supernaturalibus distinctæ non dantur. 575, 3.
- Formæ artificiales de potentia subjecti educuntur. 579, 17-18.
- FORMA METAPHYSICA.**
- Forma metaphysica dicitur tota rei essentia, et cur. XXV, 558, 3.
- Forma methaphysica naturæ nomine appellatur. ib., 4.
- Forma metaphysica nullam causalitatem exercet, neque circa compositum, nec circa substantiam. 559, 7.
- Formæ metaphysicæ nulla materia proprie respondet. 560, 9.
- Forma metaphysica unica tantum est in unico composito. ib., 10.
- Forma metaphysica speciei non includit individualia principia; secus metaphysica forma individui. ib., 11.
- Forma metaphysica secundum rationem (quæ logica appellatur) proprius de differentia, nonnunquam etiam de genere dicitur. 561, 12.
- Formæ metaphysicæ in eodem subjecto multiplicantur. 562, 18.
- Quæ formæ habeant contrarium, vel illo careant. XXVI, 747, 2 et seq.
- Vide CONTRARIETATES. XXVI.
- Quæ formæ intendi non possint, et cur. 766, 1 et seq.
- Vide INTENSIO. XXVI.
- Quando et quomodo forma denominet. 730, 9.
- Vide DENOMINATIO. XXVI.
- Formæ individuatio unde sumenda. Vide PRINCIPIUM INDIVIDUATIONIS. XXVI.
- Formæ substantiales qualiter accidentia compositi causent. Vide ACCIDENS. ib.
- FORMÆ SACRAMENTORUM.**
- Vide SACRAMENTUM, SACRAMENTA NOVÆ LEGIS, et singula sacramenta, § Forma. XX.
- FORMIDO.**
- Formido ex parte intellectus, quæ non impediatur orationem. XIV, 92, 7.
- FORNICATIO.**
- Fornicatio simplex, in ecclesia occulte facta, est sacrilega. XIII, 406, 4.
- FORTITUDO.**
- Fortitudinis donum actuale specie distinguitur ab actu fortitudinis infusæ. VII, 690, 10-11.
- FORTUNA.**
- De fortuna effectuque fortuito eadem ac de casu et casuali effectu ratio. XXV, 744, 9.

Fortuna et casus qui differant. ib.
 Fortunæ effectus divinæ subjacent voluntati. 744, 10.

FORUS, FORUM.

Forus quid significet. V, 237, 2.
 Forum duplex, ecclesiasticum et civile. ib.
 Fori mixti qui dicuntur. 372, 11-13.
 Forum quid. VI, 153, 9.
 Forum et stylus quomodo differunt. 153, 10.
 Forum an comprehendat leges scriptas et non scriptas. ib., 11.
 Forum internum conscientiae et poenitentiae, an coincident. 248, 13.
 Forum poenitentiale et contentiosum, quomodo differunt. 249, 14.
 Causa decimarum ad forum ecclesiasticum pertinet. XIII, 240, 16.
 Spiritualia et spiritualibus annexa pertinent ad forum ecclesiasticum. ib.
 Censurae absolutio in foro conscientiae, quid sit, et in quo differat ab absoluteione in foro externo. Explicanturque hujusmodi fora. XVI, 995, 31 et seq.
 Triplici titulo potest quis fieri subditus alieno Episcopo in foro contentioso. XXIII, 166, 2.

FRACTIO.

Divisionem et discontinuationem partium essentialiter importat. XXI, 63, 14.
 Vide GENÆ NOX, et MISSA, § Essentia, et § Missæ ritus. XXI.

S. FRANCISCUS, MINORUM FUNDATOR.

Vide MINORUM ORDO. XVI.

S. FRANCISCUS XAVERIUS.

S. Franciscus Xaverius ob singularem prædicationis et vitæ suæ rationem, nomen Apostolorum sibi et suæ religioni promeruit in Lusitania et India Orientali. XVI, 357, 7.

FRATER.

Fratrum dissidentium non sunt acceptandæ oblationes. XIII, 103, 9.
 Frater tenetur non ingredi religionem, et subvenire fratribus adhuc sub cura parentis existentibus ratione parentis; non tenetur vero si fratres sumantur per se separati a parente. XV, 321, 3-4.
 Est tamen valde rationabile etiam in hoc casu differre per aliquod tempus religionis ingressum. 321, 4-5.
 Si frater habeat votum religionis, non potest licite ob gravem fratrum necessitatem differre ingressum sine dispensatione. ib., 5.

FRATRES CHRISTI.

Fratres Christi in Evangelio quid. XIX, 91, 5.
 Mariæ Virginis filii non fuerunt. ib.
 Neque Josephi. 92, 9.
 Fratres Christi dicuntur propter consanguinitatem veram, vel existimatam. 93, 11.
 Quatuor modis aliqui dicuntur fratres in sacra Scriptura. ib.
 Fratres Christi dicti quo gradu fuerint ejus consanguinei. 94, 12.

FRIGUS.

Frigore an torqueantur damnati in inferno. II, 1016, 22 et seq.

FRUCTUS.

Fructus beatorum qui et quales. IV, 133, 3.
 De fructibus arborum solvebantur primitiæ. XIII, 111, 11.
 Qui fructus dicantur a juristis naturales, et qui industriales. 114, 4.
 Fructus orationis alius proprius, alius communis. XIV, 84, 1.
 Fructus ecclesiastici sine beneficio an obligent ad recitandum. 374.

FRUCTUS SPIRITUS SANCTI.

Fructus Spiritus Sancti actus et opera virtutum præsertim significant. VII, 701, 25.
 A virtutum et donorum actibus in iisdem materiis non distinguuntur. 702, 26.
 Cur fidem, spem et prudentiam inter fructus Spiritus Sancti Apostolus non numeret, ad Galatas. ib., 28.

FRUITIO.

Fruitio non est proprie propter finem, et cur. IV, 19, 4.
 Fruitio beatorum tam pertinet ad amorem amicitiae quam concupiscentiæ. 112, 2-3.
 Fruitio sequitur amorem necessario, non tamen impedibiliter divinitus. 113, 3.
 Fruitio nis beatificæ objectum est immediate tam visio quam Deus ipse, et late probatur. 114, 7.
 Fruitio non potest de lege ordinaria terminari ad Deum et non ad visionem, et cur. 115, 10.
 Est supernaturalis. ib., 11.
 Elicitur in patria ab habitu spei. ib., 12.
 Fruens necessario habet tres actus, amorem, possessionem et gaudium. 251, 4.
 Fruitio non spectat per se ad ordinem intentionis. 243, 9.
 Fruitio ab amore distinguitur. 251, 6.
 Et sola est gaudium formaliter, licet interdum vocetur consecutio. 252, 7.
 Fruitio a voluntate effective elicitur. ib., 9.

Et est etiam de bonis alterius, ac adeo, non pertinet solum ad concupiscentiam, potest etiam esse de re supposito distincta a fruente. 254, 6.
Fruitio de fine consecuto re ipsa, et de habito in spe, an specie distinguantur. ib., 7 et seq.

FRUMENTUM.

Hæc vox licet per antonomasiam triticum significet, comprehendit tamen generaliter omnia semina, quæ falce metuntur. XX, 803, 1.
Vide EUCHARISTIA, § Materia. XX.

FUGA, FUGERE.

Fugere in persecutione per se loquendo licitum esse, de fide est. XII, 389, 9.
Fugere persequentes ob fidem aliquando non præcipitur, sed tamen licet. 390, 11.
Fuga in tempore persecutionis pastoribus est aliquando prohibita. ib., 12.
Nonnunquam etiam non pastoribus. ib.
In carcere ob fidem detento an liceat inde fugere. 390, 11.

FUGITIVUS RELIGIOSUS.

Vide RELIGIOSUS FUGITIVUS. XVI.

FULGENTIUS.

D. Fulgentii opera recensentur. VII, 321, 25.
Ejus doctrina de gratia contra Semipelagianos magnopere laudatur. ib.
Illius maxima auctoritas post Augustinum et Prosperum. ib.

FUNERALIA.

Quos actus habent spirituales. XIII, 707, 7.

FURIOSUS.

Vide AMENTES. IV.

FURTUM.

In materia furti, duplex quantitas consideranda. XV, 576, 5.
Quæ quantitas in furto sufficiat ad peccatum mortale, referuntur variæ opiniones. 577, 6.
Vide PAUPERITAS SOLEMNIS. XV. SPOLIA. V.
Ubi reservatur peccatum furti de rebus monasterii, non tantum intelligitur furtum de rebus ad usum particularem alicujus religiosi nondum applicatis, sed etiam de jam applicatis. XV, 204, 11.

FUTURUM.

Futurum quomodo extrinsece Deo tribuatur. I. 57. 7.
Vide BEATUS. I.
Futura, quæ ex causis naturalibus inimpedibiliter proveniunt, per easdem possunt ab Angelis præcognosci. II, 143, 4.

Quid de futuris naturaliter, sed tamen impedibiliter. ib., et seq.

Futura, quæ ex causis liberis, divina vel creata, pendent, non posse in ipsis causis ab intellectu creato certo cognosci, de fide est. 148, 12 et s.
Conjecturaliter tamen nonnulla cognosci possunt. 152, 23.

Futura eadem nec directe, et in seipsis, posse Angelos naturaliter scire etiam de fide est. 153, 2-3.
Cur id nequeant. 154, 4 et seq.

Nullam dari rationem a priori quidam putant. ib. 6.
Vera ratio. 155, 8 et seq.

Futura cur non videant Angeli, sicut præsentia, cum utrorumque sint species eadem, variæ opiniones ponuntur, et refutantur. 157, 2 et seq.
Vera statuitur. 161, 13.

An saltem supernaturaliter, extra visionem, possint Angeli futura in seipsis præscire. 156, 11.

Futurorum certa cognitio in seipsis est propria Dei. 155, 8 — 162, 16.

Futura aliqua contingentia vident Angeli in Verbo. 654, 12.

Circa cognitionem futurorum errare non possent Angeli, nisi jam peccatores. 812, 11.

FUTURUM CONTINGENS.

Futurorum præscientia non est ratio vel causa quod res futura sit. VII, 43, 28.

Futura contingentia per scientiam conditionatam Deus infallibiliter cognoscit. 48, 6.

Idque ante ullum suæ voluntatis decretum. ib.
Hanc sententiam Societatis Patres semper docuerunt. 49, 7.

Rem esse in causa, non est esse futuram. 86, 4.
Denominatio futuri non solum desumitur ex efficaci voluntate Dei. 87, 5.

Rem esse futuram formaliter consistit in transitu rei ab esse quod habet in causa, ad illud quod in se habitura est. 88, 7.

Contingentia quid addat futuritioni. 89, 9.
Quæ indifferentia sit de ratione futuri contingentis. ib., 10.

Circa determinatam veritatem futurorum contingentium erravit Aristoteles. 90, 11-12-13.

Veritas futurorum contingentium non desumitur ex determinatione causæ in actu primo constitutæ. 91, 14.

Contingentia effectus futuri in causa necessaria invenitur passive, in libera active, intrinsece. ib., 15.

Futura libera habent determinationem suæ veritatis in causa prout libere determinabitur in actu secundo. 92, 18.

Futura conditionata non sunt vera in vi illationis ex causa, neque in illa cognosci possunt infallibiliter. 93, 20.

- Habent determinatam veritatem. 94, 21.
 Quo sensu illam habeant. 95, 24.
 Futura neque absoluta, neque determinata, pendent ex voluntate Dei prædeterminante. 110, 7.
 Ex eo quod Deus cognoscat conditionata indeterminate vera ante decretum suæ voluntatis, non sequitur illa cognoscere ut necessaria, vel futura ex causa extrinseca prædeterminante voluntatem. 112, 10.
 Effectus mere naturalis contingens potest cognosci in causa positus requisitis, et sublatis impedimentis. 91, 16.
 Secus de effectibus libere contingentibus. 92, 17.
 Actus non potest prævideri absolute futurus, nisi potentia ad illum simpliciter supponatur. 48, 6.
 Causalis hæc : ideo res futuræ sunt, quia Deus præscit futuras, falsa est de scientia visionis. 126, 26.
 Illative tamen vera est. 123, 23 — 128, 33.
 Futura contingentia propriissime ex liberis actibus pendent. XVIII, 42, 1.
 Futura contingentia cognoscere, licet proprium Dei sit, per lumen tamen supernaturale a creatura cognosci possunt. ib., 2.
 Futura contingentia cognoscere, ad consummatum prophetiæ donum et munus doctoris perfecte exercendum, necessarium. 43, 5.
 Futura contingentia quomodo Christus cognoverit per modum intuitivæ cognitionis. 44, 7.
 Futurum omnium cognitio in determinationem divinæ voluntatis revocanda non est. ib., 8.
 Futuram rem esse, nihil reale ponit in re possibili; quod sit repræsentabile per aliquam imaginem objectivam. ib.
 Futura contingentia per scientiam infusam Christi abstractivè cognosci potuerunt. 45, 11.
 Futura contingentia non possunt naturaliter certo cognosci a creaturis. XXVI, 461, 9.
 Quomodo cognoscantur a Deo, vide DEUS. XXVI.

G

GABELLA.

- Gabella quid significet. XXIII, 519, 42.
 Pro reliquis, vide TRIBUTUM. XXIII.

GABRIEL ANGELUS.

- Gabriel sitne ex Angelis assistentibus. II, 694, 30.
 Gabrielem Incarnationis nuntium fuisse supremum, vel ex supremis Seraphinis. 699, 46.
 Probabilius fuisse Archangelum ex secundo ordine ab infimo. ib.
 Gabriel fuit immediate illuminatus a Deo de sua legatione ad Virginem, ignota etiam superioribus Angelis, ex Bernardo. 731, 16.
 Gabriel illuminavit virginem Mariam visibiliter, Zachariam et Danielelem. 738, 5.
 Fuit custos Deiparæ virginis. 759, 10.
 Vide ANGELUS GABRIEL. XIX.

GAUDIUM.

- In voluntate divina est proprie gaudium de bonis creaturarum. I, 218, 4.
 Vide BEATITUDO, CHRISTUS, et DÆMON. II.
 Gaudium non est de essentia beatitudinis, sed ex ea sequitur : non est ultimum quid, et est honesta, quia operatio est honesta, nec per se primo extenditur a beato : attingit Deum ut jam adeptum, et ideo jam non ultimus finis, vocatur tamen interdum beatitudo gaudium ab effectu. IV, 84, 43.

- Gaudium est in potentia appetente. 254, 5.
 Gaudium an sit actus necessarius, an sit volitio. 252, 10.
 Gaudium et fruitio proprie spectant ad delectationem voluntatis. ib., 11.
 Gaudium capi potest de medio, ratio tamen gaudendi est finis ipse. 253, 2 et seq.
 Amor est perfectior gaudio. 255, 4.
 Gaudium, vide FRUITIO. IV.
 Gaudium de Deo duplex : amicitiae, scilicet, et concupiscentiæ. Utriusque ratio explicatur. VII, 648, 12.

GELASIVS.

- Gelasii Romani Pontificis pro tuenda Gratia studium et scripta. VII, 281, 22.

GENEALOGIA.

- De Genealogia Christi, vide CHRISTI GENEALOGIA. XIX.
 De Genealogia B. Virginis, vide MARIE GENEALOGIA. XIX.

GENERALIS RELIGIONIS.

- Generales religionum per electionem sunt creandi, et cur de facto ita creentur. XVI, 92, 2.
 An etiam primi cujusque religionis generales potuerint vere creari per electionem; et an de facto ita creati sint aliqui. 96, 3-4.
 Generalium electio, ut legitima sit, quas conditiones requirat, vide ELECTIO. XVI.

- Generales religionum, quinam sint perpetui, et qui temporales, et horum quam varia duratio in singulis religionibus. 129, 1 et seq.
- Generalis totius religionis, an et quomodo obligetur statutis latis in Capitulo seu Congregatione generali. 139, 18.
- An etiam ligetur legibus a se conditis, si eas possit condere. 140, 19.
- Præpositus generalis Societatis perpetuus est; idque maxime Societati conveniens esse. 1063, 1 et seq.
- Potestatem habet constituendi reliquos superiores Societatis sibi inferiores. 1063, 1.
- Utrum possit hanc potestatem alteri delegare; an per se ipsum saltem provinciales debeat eligere. ib., 2.
- Quanta et qualis sit ejus potestas in suos subditos, et ad quos præcipue actus extendatur. 1074, 6.
- Utrum hæc potestas ei conferatur immediate a Congregatione generali a qua eligitur; an a Summo Pontifice. ib., 7 et seq.
- Utrum Congregatio generalis eam possit restringere. 1075, 8 et seq.
- Præpositus Generalis Societatis potest condere ordinationes communes toti religioni, et quem vigorem et stabilitatem habeant mortuo conditore. 1143, 14.
- Habet potestatem interpretandi Constitutiones Societatis; et quantum valeat ejus interpretatio. ib., 15.
- Præpositus generalis Societatis, quam potestatem habeat ad dimittendos professos, vel eis licentiam concedendam ad transitum ad alias religiones. 1151, 1 et seq.
- Utrum hujusmodi potestas ad dimissionem professorum limitari vel reservari possit a Congregatione generali. 1154 11.
- Quid possit Generalis Societatis in administratione bonorum Societatis, vide ALIENATIO, et BONA. XVI.
- GENERANS, GENERATIO.**
- Generatio Filii est actus mere naturalis nullo modo a voluntate procedens. I, 678, 3.
- Generatio æterna Filii est actus Patris voluntarius. 679, 2.
- Generatio est voluntaria per actum ratione distinctum, spiratio vero seipsa. 680, 8.
- Generans et generatio realiter distinguuntur. 688, 10.
- Generatio duobus modis sumitur. 720, 4.
- Generationis definitio explanatur. ib.
- Generatio vera est processio Verbi Divini. ib., 2.
- Generationes rerum, numero electorum completo, esse desinent. 272, 43.
- Vide PRODUCTIO. I.
- Generatio unius est corruptio alterius, quomodo intelligendum. II, 487, 6.
- Generare an et quomodo queant Angeli. 533, 9 et seq.
- Generationum et corruptionum successionem non potuisse esse ab æterno demonstratur. III, 11, 9 et seq.
- Generationis modus duplex specierum imperfectarum. 12, 13.
- Generatione naturali homines in statu innocentie multiplicarentur. 382, 6.
- Et per singulos actus generandi singuli generarentur. 389, 2.
- Vide FEMINA. III.
- In qua perfectione generandi essent homines in statu innocentie, vide INNOCENTIE STATUS. III.
- A generante quomodo dicantur produci proprietates et potentie. 583, 11.
- Generatio substantialis est peculiariter propria viventium. 593, 1 et seq.
- Solis, non tamen omnibus competit. 594, 4.
- Generationis presse sumptæ germana definitio explicatur. ib., 3.
- Generatio sui similis quomodo naturalissimum opus viventium. ib., 4 et seq.
- Generationi non sunt propensiora viventia, quam nutritioni. ib., 6.
- Generatio non est essentialiter nutritione perfectior. ib.
- Generare cur nequeant substantiæ separatæ. 595, 8.
- Generatio perfectorum viventium, quo modo, et ordine perficiatur. 596, 2 et seq.
- Generare sibi simile non omnia viventia possunt. 609, 1.
- Generandi potentia quæ viventia careant. ib.
- Vide POTENTIA. III.
- Generationem an etiam femina effective attingat. ib., 2-3.
- Quæ per generationem ex semine fiunt, an ejusdem speciei cum his quæ ex putri materia. 610, 5.
- An quæ generantur ex semine possint fieri ex putri materia. ib., 6.
- Hæreticum, hominum generationes fatali necessitate provenire ex astrorum constellatione. XIX, 247, 1.
- Generatio substantialis in materia prima subjecatur. 193, 2.
- Generatio substantialis hominis successive fieri potest divina virtute. 733, 1 et seq.
- Alia, vide verbo CONCEPTIO. XIX.
- Generatio nequit, etiam de potentia absoluta, extra subjectum conservari. XXV, 430, 7.
- Generatio solum dici potest terminus alterationis extrinsecus, propter immediatam consecutionem et concomitantiam. 603, 17.

Generatio et alteratio diversæ sunt. 604, 18.
 Generationes imperfectorum mistorum, et aliarum substantiarum, quæ in absentia proprie substantialis causæ fieri videntur, quam causam habeant. Vide ACCIDENS. XXV.

GENNADIUS.

Gennadius temere dixit Cassianum a sancto Prospero fuisse infamatum. VII, 244, 14.
 An fuerit Semipelagianus, non liquet, Catholicus tamen obiit. 250, 33 et seq.

GENTES.

Gentes aliquando morale bonum operantur, ex sola ordinaria providentia. VII, 416, 41.

GENTILES.

Vide COACTIO. VI.
 Falsa religio apud eos est. XIII, 7, 3.
 Gentiles sacrificia semper habuerunt. 88, 4.
 Aliquando ex voto vel gratiarum actione decimas solvebant. 114, 5.
 Gentiles an teneantur ad decimas, vide verbum DECIMÆ.
 Dies septima religiose observata, etiam apud Gentiles. 244, 3.
 Non est certum non fuisse Evangelium gentibus prædicatum ante revelationem Petro factam. 288, 14.
 Plato et alii unum summum Deum, et alios minores, colebant. 484, 6.
 Quid Gentiles sub Dei nomine intelligerent. 483, 8 et seq.
 Non statuas nudas adorabant, sed ratione alterius rei. 486, 11.
 Quomodo existimare possunt dari plura numina. ib.
 Qui gentiles philosophi commiserint idololatriam solum externam. 494, 7-8.
 Ecclesia non potest statuere pœnam hominibus non baptizatis pro idololatria. 498, 20.

GENUFLEXIO.

Ordinarie fit ad hominem uno, ad Deum vero utroque genu. XIII, 85, 8.
 Utrumque genu Pontifici flectitur. ib.
 Genuflexio oranti commendatur. XIV, 137, 21 et seq.

GENUS.

Genera generalissima dicuntur conceptus simplices, et nihilominus ab eis communis ratio entis abstrahi potest. XXV, 101, 10.
 Generis immediata individua, ut ratione distincta concipiuntur, fundamentum est in rebus, secus ut ex natura rei. 242, 19.
 Generis individuum, sive materiale, sive spirituale,

nequit in re conservari sine propria et specifica differentia. 408, 20.

Genus et differentia essentias dicuntur secundum rationem diversas, non ex natura rei. 243, 23.
 Quod sufficit ut unum sit extra rationem alterius. ib.

Genus, prout est in una specie, esse separabile in re a differentia alterius speciei, nihil obstat ejus identificationi cum propria differentia in unaquaque specie. 244, 25.

Genus quo sensu verum sit a materia sumi. 248, 4.
 Generis et differentia, compositionisque ex eis resultantis, cum materia et forma, earumque compositione, elegans comparatio. 561, 14-15.
 Genus qualiter de tota prædicetur specie. 562, 16.
 Generis major perfectio et nobilitas, undesumenda. 442, 11.

Genus et differentia dicuntur rationes limitatas, quarum una esse debet extra rationem alterius, et ideo in re simpliciter infinita, inveniri non possunt. XXVI, 84, 32.

Generis ab specie et differentia distinctio. Vide PRÆDICATA ESSENTIALIA. XXV.

Generis abstracta, eorumque prædicatio. Vide ABSTRACTIO. XXV.

GIEZI.

Vide SIMONIA. XIII.

GIGANTES.

Vide DEMONES. II.

GLORIA.

In gloria duo distinguuntur. I, 439, 27.
 Gloriæ effectus primus est in intentione, postremus in executione. 460, 1.
 Ad gloriam quid per se ordinatur. 244, 8.
 Gloriantur an gratia prædestinationis sit terminus, 247, 9 et seq.
 Ad gloriam adipiscendam Dei decretum non est intrinsece necessarium. 271, 40.
 Gloriam tribuendi decretum plura objecta determinata sub se continet. 261, 4.
 Gloria essentialis, et bona omnia, quæ ad illam in beatitudine consequuntur, sunt prædestinationis effectus. 460, 2.
 Gloriam in hoc statu consequi naturam humanam convenientius judicavit Deus, quam in statu innocentia eam absque peccato conservare. 241, 8.

Vide BEATITUDO. I. II.

Gloria Deo solum et creaturis rationalibus impenditur. IX, 308, 4.

Gloriæ definitio. 308, 3.

Gloria Dei est causa finalis gratiæ habitualis, sive nostræ justificationis. ib., 2 et seq.

Similiter etiam gloria Christi. 309, 6 — 313, 1 —
311, 11 et seq.

Est etiam causa finalis omnium donorum super-
naturalium. 311, 9.

Gloria est Deo aliquid extrinsecum. 312, 12.

Non est illi utile, licet illum maxime deceat. *ib.*, 13.

Dupliciter consideratur respectu Dei. *ib.*

Gloriam quam Deus intendit ex collatione gratiæ,
est potius bonum hominis quam Dei. *ib.*

Deus de potentia absoluta per suam voluntatem
acceptare potest hominem ad gloriam, quin
illi velit gratiam habitualement conferre. 112, 12
et seq.

Gloria non respondet charitati, vide CHARITAS. IX.

Respondet gratiæ, vide GRATIA. IX.

Acceptatio ad gloriam, vide GRATIA. IX.

Gloria et prima gloria quomodo cadat sub meri-
tum, vide MERITUM. IX.

Quæ sit prima gloria. X, 174, 2.

Cur gloria dicatur merces operum bonorum, non
vero gratia. 176, 9 — 185, 28..

Non solum ad gloriam consequendam sed etiam
ad credendum datur vocatio efficax et congrua.

306, 1.

Gloria datur adultis ex duplici titulo, hæreditatis
et mercedis. XI, 466.

Gloria Patri, et Filio, etc., in fine psalmorum
inculcatur. XIV, 373, 11.

Gloriam corporis nemo mereri potest sine gloria
animæ, nisi hanc prius habeat. XVIII, 348, 3.

Vide GRATIA, VISIO, BEATITUDO, FELICITAS, LUMEN
GLORIÆ. XVIII.

GLORIATIO.

Gloriatio de bonis operibus, etiamsi esset licita,
non tamen semper est expediens. XI, 282, 14.

GOTHESCALCUS.

Gothescalcus hæresis prædestinatorum auctor.
VII, 308, 3.

GRADUS.

Gradus in Societate, quando et sub qua obliga-
tione acceptandus a religiosis non professis.
794, 1 et seq.

Vide PROMISSIO. XVI.

Gradus personarum Societatis, quot sint, et quæ
inter illos distinctio. 923, 1 et seq.

Gradus litterarii, ut doctoratus, etc., vide STUDIA.
XVI.

GRÆCUS ET GRÆCA ECCLESIA.

Græcus ad Latinorum ritus cur non teneatur,
quando inter eos est. XIII, 312, 26.

Græci qui ad obedientiam Ecclesiæ redeunt non
iterum baptizantur. XX, 350, 4.

Non ideo Græci sunt schismatici, quia in fermento
consecrant. 812, 12.

Debent consecrare in fermentato in templis suis. *ib.*

Quando et quomodo liceat sacerdoti Græco pere-
grinanti in Ecclesia latina, et ei, qui domicilium
omnino mutavit, consecrare in fermentato.

812, 13.

Posset in propria Ecclesia consecrare in azymo,
ex gravi necessitate, non vero Latinus in fer-
mentato. 814, 15.

Græci miscent vino aquam in consecratione cali-
cis, secus Armeni. 822, 2.

Fuisse apud Græcos consuetudinem non conse-
crandi in quadragesima nisi Dominicis diebus
et Sabbathis, non satis ex Laodicensi Concilio
colligitur. XXI, 664, 6.

GRANDIMONTENSIS ORDO.

Grandimontensis ordinis fundator quis. 315, 2.

Quando cœperit, et sub qua regula. *ib.*, 3-4.

GRATIA.

Gratia est participatio divinæ naturæ. I, 117, 5.

Gratia dupliciter accipitur. 323, 6.

Gratiæ triplex significatio. 310, 3.

Gratia in tota sua generalitate increata esse
potest. 312, 9.

Non solum unionis, sed etiam justificationis gra-
tia, ut est donum gratuitum, increata esse
potest. *ib.*

Hæc datur dono creato conjuncto. *ib.*

Gratiæ prædestinationisque duplex discrimen.
309, 1.

Gratia habitualis a solo Deo infunditur. 323, 6.

Gratia Dei sic dogmatice appellata non solum de-
bitum justitiæ, sed etiam connaturalitatis ex-
cludit. 346, 34.

An gratia gloriave sit prædestinationis terminus.
247, 9 et seq.

Gratiæ gratis datæ triplex acceptio. 379, 6.

Gratiæ omnes non dantur absque nostra disposi-
tione. 272, 47.

Gratiæ efficacia bifariam sumitur. 484, 8.

Quæ pendeat a libero arbitrio, aut quæ illi agendi
præbeat virtutem. *ib.*, 9.

Confirmatio in gratia ultra commune perseveran-
tiæ donum aliquid aliud addit. *ib.*, 11.

Ad gratiæ perseverantiam necessarium est auxi-
lium speciale Dei. 492, 6.

Gratia finalis, ut finalis est, prædestinationis est
effectus. 461, 5.

Ut gratia prædestinationis effectus annumeretur,
non est necesse ut maneat in patria. 463, 6.

Primum gratiæ auxilium vocatio ut supernaturalis,
qualiscumque sit, non datur homini in tempore

- ex meritis prævisis, etsi supernaturalia futura sint. 422, 18.
- Gratia, vocatiove non datur propter ingenium, sed est dispositio ut homo fiat ad gratiam idoneus. 474, 11.
- Gratia justitiæque amissa posset prædestinationis effectus esse, licet per pœnitentiam non reparetur, dummodo juvaret ad comparandam beatitudinem. 464, 7.
- Gratia est ejusdem speciei in angelis et in hominibus. 117, 3.
- Ad gratiam natura intellectualis solum est in potentia obedientiali. ib.
- In viâ est inæqualitas in gratia essentiali, non vero inæqualitas essentialis. 118, 12.
- Gratia prævia interna indita voluntati ad bona opera moralia non est necessaria. 400, 11.
- Gratia duplex ad actum hominis concurrit. 467, 10.
- Juxta quam verum sit Deum nova actione in nobis, et nobiscum nostram efficere cooperationem. ib.
- Ex supernaturalitate visionis beatæ colligitur necessitas gratiæ. 70, 3.
- Gratia alia entitative supernaturalis, alia extrinsece solum, utpote ad finem supernaturalem ordinata. II, 366, 2.
- Neutra est necessaria Angelis ad finem naturalem consequendum. ib., 3 et seq.
- Supernaturalis tamen gratia ad finem supernaturalem assequendum requiritur. 368, 8 et seq.
- Gratiam non fuisse datam Angelis in primo instanti, dixerunt aliqui. 378, 1-2.
- Probabilius oppositum. 379, 4 et seq.
- Datae sunt etiam virtutes gratiæ comites, donaque Spiritus sancti, saltem quoad habitum. 381, 10 et seq.
- Gratiæ, ac cæterarum virtutum habitus, an dati sint, præeunte in Angelis propria dispositione. Opinio negans. 603, 3.
- Verior affirmans. 606, 4 et seq.
- Primus actus gratiæ non fuit in Angelis ab habitu elicitus. 603, 2 — 607, 1.
- Sed ex actuali auxilio non solum cooperante, sed etiam excitante. 607, 2 et seq.
- Primam gratiam mereri non potuerunt Angeli, nisi de congruo. 610, 12.
- Gratiam inæqualem receperunt Angeli in primo instanti creationis. 611, 1-2.
- Eamque juxta inæqualitatem suarum naturarum. ib., 3.
- Quod est solum probabile. 613, 7 et seq.
- Non est tamen data juxta inæqualitatem bonorum actuum naturalium. 614, 10.
- Gratiam etiam efficacem contulit Deus omnibus Angelis in primo instanti. 616, 17.
- Gratia ad perseverandum est Angelis necessaria. 626, 7.
- Gratiam excitantem et comitantem receperunt Angeli sancti in secundo instanti, non vero mali. 629, 18.
- Gratia viatoris aliquando intensior, quam comprehensoris. 637, 13.
- Gratia habitualis non determinat voluntatem ad bonum. 808, 19.
- Quid de gratia actuali hac in parte. ib.
- Gratiam sanctificantem, seu ejus actus, evidenter in se potest Angelus experiri, non tamen quidditative videre. 301, 37.
- Vide etiam AUXILIUM. II.
- Gratiam sanctificantem Adamo collatam, ante lapsum, fides docet. III, 283, 2 et seq.
- Non fuisse collatam in primo instanti, qui velint. 283, 3.
- Oppositum probatur. 286, 9 et seq.
- Imo et omnes virtutes gratiæ comites tunc recepisse. 290, 1.
- Non tamen gratiam consummatam. 291, 3.
- Nullos actus gratiæ elicuisse Adamum in primo instanti, qui putent. 293, 2.
- Propriis tamen actibus in instanti fuisse justificatum, verius. ib.
- Qui actus ab habitibus non fuerunt elicitum, sed per actualia auxilia. 297, 8.
- An de congruo merere primam gratiam habitualement, et gloriam de condigno. ib.
- Per gratiam Christi quomodo sanctificatus Adam. ib., 9 et seq.
- In gratia crescere potuit Adam toto tempore ante lapsum, ejusque augmentum et gloriam de condigno mereri. 298, 12.
- Imo de facto id sæpe fecisse credibile est. 299, 13.
- In gratia nascerentur omnes in statu innocentiae. 419, 2 et seq.
- Non tamen in gratia confirmati : imo nec confirmarentur post primam tentationem superatam. 427, 1 et seq.
- Prima gratia infantium in statu innocentiae foretne intensior, quam in hoc statu. 433, 3 et seq.
- Quid de prima gratia justificante adultorum. 436, 6.
- Actus charitatis in statu innocentiae neque ex vi status, neque ex parte gratiæ fuisset efficacior ad meritum, quam modo. 437, 10 et seq.
- Vide etiam INNOCENTILE STATUS. III.
- Gratia ex opere operato an uberior in statu innocentiae quam nunc. 442, 29.
- Gratia quomodo inamissibilis in patria. IV, 61, 16.
- Gratia consummata quid. ib.
- Gratia an augeat vel minuat voluntarium. 209, 17.
- Gratia est principium internum operationum ad quas juvat. VII, Procem. 8, 2.
- Gratiæ etymologia. 130, 2-3.
- Gratiæ excitantis motus libertatis sunt expertes. 34, 3.

- Gratia solum significat dona supernaturalia vel quoad substantiam, vel quoad modum, 133, 3 — 134, 7.
- Omnis gratia Dei est gratia Christi. 135, 9-10.
- Gratia increata, quæ dicitur. 137, 2 et seq.
- Omnis creata datur in tempore. 138, 6.
- Increata non omnis communicatur in tempore. ib., 7.
- Gratiæ nomine simpliciter venit temporalis. 139, 9.
- Et gratia gratum faciens. 172, 1.
- Gratiæ divisio in internam et externam. 139, 10-11.
- Gratia gratis data et gratum faciens late exponitur. 142, 1 et seq.
- Gratiæ gratis datæ communes sunt peccatoribus et justis. 143, 8-9.
- Gratia gratum faciens includit omnia dona gratiæ, quæ homini ad propriam sanctificationem conferuntur. 147, 13.
- Gratia gratum faciens, quo sensu sit nobilior gratis datis. 148, 19.
- Gratia sanitatum et operatio virtutum quid, et utrum distinguantur. 154, 13 et seq.
- De numero et quidditate harum gratiarum. 149, 1 et seq.
- Gratiæ gratis datæ plures possunt numerari quam novem, nec omnes inter se necessario differunt. 171, 63-64.
- Gratia non fit per creationem. 172, 2.
- Gratiæ nomine actualem et habitualement sæpe Patres intelligunt. 173, 3 et seq.
- Gratiæ sanctificantis divisio in gratiam viæ et patriæ. 174, 7.
- Gratia patriæ est perfectior gratia viæ in suo esse, non tamen in ratione gratiæ. ib.
- Gratia viæ dividitur in eam quæ est in essentia animæ; et in eam quæ residet in potentiis. 175, 8.
- Gratia actualis sanctificans sunt actus supernaturales, et Dei concursus ad illos requisitus. ib., 9.
- Triplex illius divisio. ib., 10.
- Varia illius nomina explicantur. 176, 11-12.
- Gratia præoperans coincidit cum operante. 177, 13.
- Gratiæ prædeterminantis nomen inusitatum et ambiguum. ib.
- Præparantis et prædefinientis gratiæ vox ambigua et generalis. ib., 14.
- Gratia a iustitia originali distinguitur. 196, 1 et s.
- Nec ex se est physicum et connaturale principium iustitiæ originalis. 197, 4.
- Probabile tamen est esse connaturale principium habituum supernaturalium. ib.
- Iustitia originalis quo sensu gratiam includat. 198, 6.
- Quo sensu dici possit gratia. ib., 7.
- Gratia adjuvans ad bene operandum moraliter non est necessario conjuncta cum statu originalis iustitiæ. 199, 10.
- Gratiæ dona revocantur ad actus, habitus et auxilia. 224, 3.
- Gratiæ nomine solam legem, liberum arbitrium, revelationem et doctrinam intelligit Pelagius. 224, 3 — 227, 10.
- Gratiam adoptionis agnovit in parvulis, non tamen in adultis. 225, 5.
- Gratiæ solum tribuebat vim facilitandi ad observantiam legis divinæ. ib., 6.
- Gratiam quæ dat bene posse operari semper negavit. 230, 7.
- Solum admisit gratiam quæ juvet possibilitatem voluntatis atque operis. 231, 11.
- Gratiam internam non agnovit, neque excitationem. 232, 13 et seq.
- Efficacem omnino negavit. 234, 19.
- Gratiam Dei secundum merita hominum docuerunt Semipelagiani. 251, 1.
- Eorum error explicatur. ib., 1 et seq.
- Quid de gratia præveniente. 254, 10.
- Quid de gratiæ adjutorio quoad sufficientiam et efficaciam. 259, 24 et seq.
- Gratiæ initialis nomine quid intelligat Prosper. 261, 28.
- Gratiæ generalis nomine quid intelligant Semipelagiani: quid item nomine specialis. 262, 31-32.
- Gratiæ nomine tam Pelagius quàm Semipelagiani æquivoce usi. 266, 44.
- Gratiam adjuvantem negavit Calvinus. 270, 9.
- Gratiam quibus in locis Scriptura commendat. 273, 1.
- Gratiam dari ad singulos actus, in libr.-August., cap. 11. 336.
- Gratiarum diversitatem a Paulo expressam negavit Pelagius. ib.
- Gratia quot modis necessaria. 355, 1-2.
- Utrum necessaria sit ad omnes veritates cognoscendas. 356, 1 et seq.
- Gratia specialis etiam in statu naturæ lapsæ, vel in puris naturalibus non est necessaria ad cognoscendas veritates naturales divisive sumptas. 357, 5-6.
- Est tamen necessaria ad cognoscendas omnes veritates naturales collective, præsertim sine admixtione erroris. 359, 9.
- Specialis gratia ad veritates etiam naturales cognoscendas non solum est gratia Dei, sed etiam Christi, de facto: de possibili tamen esse aliter potest. 361, 15.
- Gratia omnis in statu innocentiae daretur propter merita Christi. ib.
- Utrum gratia sit necessaria ad omnem cogitationem moralem honestam. 364, 5 — 366, 10 seq.

- Gratia aliqua est sufficiens ut homo lapsus faciat aliqua opera sine ulla malitia. 370, 4.
- Gratia habitualis vel charitas non requiritur ad omne opus bonum. 378, 16.
- Gratia nulla infusa per modum habitus est necessaria ad honestam operationem. ib.
- Necessitas gratiæ ad opera supernaturalia intrinseca dicitur : ad naturalia extrinseca, et cur. 585, 1.
- Intrinseca tam in Angelis quam in homine, etiam in statu naturæ integræ reperitur. ib.
- Homini in statu naturæ lapsæ utraque gratia necessaria. ib., 2.
- Præsertim ad actus voluntatis et intellectus supernaturales. 586, 3.
- Et quomodo. 616, 6.
- Homo tam in statu naturæ integræ, quam in statu originalis justitiæ, posset esse sine gratia sanctificante. 194, 10.
- Justus non indiget nova gratia habituali, imo nec præexistentis augmento ad non peccandum. 716, 5.
- Nec actuali ad singula peccata vitanda, præter illam quæ ad generalem providentiam spectat. ib., 6.
- Homo lapsus, etiam sanatus per gratiam sanctificantem, indiget speciali gratia ad vitanda omnia peccata longo tempore. ib., 7.
- Ad gratiæ conservationem gratia opus est, et qualis. 717, 10.
- Ad primam gratiam auxiliantem non potest homo se disponere. ib., 8.
- Nec ad primam gratiam sanctificantem, sine dispositione supernaturali. ib.
- Gratiæ necessitas ad actum amoris Dei naturalem. Vide AMOR. VII.
- Gratiæ necessitas ad actus fidei. Vide FIDES et VOLUNTAS. ib.
- Quomodo revelatio gratia dicatur. Vide REVELATIO.
- Gratiæ necessitas ut homo bene moraliter operetur. Vide HOMO et OPERATIO, latissime. ib.
- Gratiæ necessitas ad amandum inimicos. 576, 14.
- Gratiæ necessitas ad martyrium. Vide MARTYRIUM. VII.
- Gratiæ necessitas ad servanda præcepta. Vide PRÆCEPTUM, latissime. VII.
- Gratiæ necessitas ad efficiendum et recipiendum Sacramentum. Vide PRÆCEPTUM. VII.
- Gratiæ necessitas ad remissionem peccati. Vide REMISSIO. VII.
- Gratiæ necessitas ad vincendas tentationes. Vide TENTATIO. VII.
- Quid sit et quotuplex internum gratiæ auxilium. VIII, 4.
- Utrum auxilium excitans sit primum in ordine gratiæ sanctificantis adultorum. 9.
- Utrum gratia excitans sit actus vitalis hominis. 12.
- Aliis fundamentis primæ sententiæ satisficit, et quod sit principium proximum efficiens gratiæ excitantis inquiritur. 16.
- Utrum modus gratiæ excitantis sint indeliberati, ita ut ex necessitate, non libertate fiant. 20.
- Utrum gratia excitans in intellectu sit, et quæ sit necessitas vel munus ejus. 22.
- Utrum gratia excitans in voluntate sit, et quæ sit necessitas vel munus ejus. 25.
- Utrum gratia excitans sit necessaria solum ante fidem et alios habitus infusos, vel etiam post illos. 31.
- Duo incidenter dubia de necessitate excitantis gratiæ, tam in natura lapsa quam integra, expediuntur. 43.
- Utrum motus gratiæ excitantis sint in sua entitate supernaturales. 45.
- Utrum præter excitantem gratiam sit necessaria gratia adjuvans ab illa distincta. 60.
- An gratia adjuvans sit actio, vel principium actionis, et quæ sit ejus necessitas. 63.
- Quibus modis differat actualis influxus gratiæ adjuvantis ab excitante gratia. 69.
- Utrum gratia excitans sit principium physice adjuvans, præsertim ubi habitus infusus deest. 73.
- Utrum in homine libere ac supernaturaliter operante sine habitu, principium adjuvans ad talem actum supernaturalem eliciendum sit aliquid creatum animæ infusum. 77.
- Quid sint gratia operans et cooperans, et quomodo ad excitantem et adjuvantem comparentur. 88.
- Quid sit gratia præveniens, comitans et subsequens, et quomodo ad excitantem et adjuvantem comparentur. 99.
- Quomodo gratia præveniens, comitans et subsequens, ad operantem et cooperantem gratiam comparentur. 103.
- Utrum gratia sufficiens sit tantum actualis, vel etiam habitualem includat. 282.
- An et quomodo fidelibus peccatoribus, semper dum vivunt, gratia sufficiens tribuatur, qua converti et justificari possint. 305.
- Difficultas circa superiorem doctrinam proponitur, ejusque occasione tractare incipit axioma : *Facienti quod in se est Deus non denegat gratiam.* 319.
- Tractatur altera sententia præcedenti contraria, negans datam esse a Deo legem dandi auxilium gratiæ facienti quod in se est per vires naturæ, ad servandam legem naturalem. 322.
- Tractatur tertia opinio, quæ partim a præcedentibus recedit, partim cum utraque convenit. 325.

- Propositæ difficultati satisfit, et axioma propositum in vero et catholico sensu explicatur. 328.
- Difficultati capite decimo secundo præpositæ satisfit. 343.
- Objectionibus in capite decimo tertio propositis satisfit. 351.
- Utrum gratiæ efficacia consistat in necessitate quam infert voluntati, ut non libere, sed necessario consentiat. 398.
- Utrum excitans gratia per seipsam et natura sua determinet, saltem moraliter, voluntatem, ideoque talis efficacia auxilii excitantis ad actus liberos et sanctos voluntatis necessaria sit. 422.
- Quid post Augustinum Patres Latini de gratia efficaci senserint. 614.
- Tractatur quæstio appendix, an præveniens auxilium sufficiens, et efficax, possint esse æqualia in duobus hominibus, quorum unus consentit vocationi, et non alter. 630.
- Gratiæ duplex significatum. IX, 92, 1.
- Gratia habitualiter permanens hominibus infunditur. 3, 4 — 72, 6 et seq.
- Gratiæ communicatio est participatio divinæ naturæ, ut natura est. 8, 19 — 40, 5.
- Non tamen prout intellectiva vel volitiva. 70, 2 — 71, 4 — 78, 8.
- Per illam anima deificatur, eique debentur deificæ operationes. 70, 2 — 73, 9.
- Quomodo gratia naturam divinam participet. 101, 26 et seq.
- Gratia est accidens, non substantia. 8, 1 et seq. — 31½, 4-5.
- Est accidens supernaturale in entitate, reale, non rationis. 8, 12.
- Est perfectio excellentissima et intrinseca animæ. 8, 12 — 70, 2.
- Est in sua entitate spiritualis. 9, 4.
- Gratia habet connaturalem habitudinem ad informandam substantiam spirituales. 8, 1 — 38, 13.
- Recipitur vero a subjecto obedientialiter. 38, 13.
- Est accidens absolutum a respectu transcendentali non liberum. 40, 7 — 38, 13.
- Relationem realem fundare potest. 40, 7.
- Gratia excellentius naturam divinam participat quam substantia spiritualis. 40, 5.
- Elevat naturam ad diligendum et amandum Deum perfectius quam ex se possit. ib.
- Et ad alios actus supernaturales. 80, 14 — 163, 14.
- Gratia homines unit Deo quasi vinculum. 40, 5.
- Gratia ad solum prædicamentum qualitatis pertinet. 40, 6-7 — 42, 11.
- Sub specie habitus collocatur. 42, 11.
- Gratiam habituales esse distinctam ab habitibus fidei, spei et charitatis, non est de fide. Gratiam tamen Dei habere, qui tres illos habitus habet, fides catholica est. 42, 1.
- Opinio negans gratiam omnem permanentem adultis infundi, improbabilis semper fuit, et nullius antiqui theologi. 43, 4.
- Contraria vero sententia semper verissima. ib.
- Gratiam permanentem distinctam ab actibus, quibus justificamur, infundi, aliqui de fide esse negant, etiam post Tridentinum. 43, 5.
- De fide tamen tenendum est. 44, 6.
- Gratia sanctificans in omnibus est ejusdem rationis. 45, 7.
- Prima gratia aut per baptismum, aut per pœnitentiam solum, utrumque vel in re vel in voto susceptum, comparatur. 47, 12.
- Quovis ex his modis comparetur, de fide est esse donum habituales. ib. — 48, 14.
- Gratia permanens non est solum necessaria propter peccati expulsionem; sed ut animum sanctum efficiat præcipue confertur. 48, 15.
- Peccati expulsio effectus est connaturalis, sed accidentarius gratiæ habituales. 48, 14-15.
- Per se immediate peccatum ab anima expellit: a voluntate vero mediante charitate. 81, 17.
- Gratia habituales adhuc esset necessario admitenda, etiamsi dilectio Dei vel contritio formaliter peccatum deleret. 48, 15.
- Propter hos actus confertur tanquam propter dispositiones ultimas. ib.
- Gratiæ augmentum per bona opera meremur; hoc non consistit in extrinseco favore vel acceptatione. 48, 16.
- Quomodo intelligendum sit gratiam augeri in esse qualitatis. 44, 15.
- Gratia sanctificans non nisi per lethale peccatum amittitur. 648, 12.
- Gratiæ habituales descriptio. 20, 1.
- Ejus divisio in gratiam sanctificantem et alium habitum per se infusum. ib., 2.
- Gratia habituales sanctificans cæteris præstantior est, et radix aliorum habituum supernaturalium. ib.
- Gratia quæ fit per sacramentum sine illo fieri potest; et quæ per sacramentum fit, sine illo conservatur. 44, 14.
- Gratiam omnes virtutes morales per se infusæ comitantur. 57, 7.
- Comparisonem illarum est instar formæ substantialis. 70, 2 — 79, 8.
- Non tamen illas physice producit. 82, 20.
- Gratia sanctificans distinguitur a fide et spe. 67, 1.
- A charitate tamen non distingui valde probabile est. ib., 2 et seq.
- Probabilius realiter distingui. 69, 7 et seq.
- Charitate perfectior est. 78, 8.

- Gratia non est principium proximum determinatæ operationis. 70, 2 — 71, 3 — 73, 10.
- Est tamen veluti principium principale, licet remotum, omnium operationum virtutum infusurum. 73, 16 — 80, 14.
- Gratiæ correspondet gloria ut hæreditas. 73, 10 — 78, 8.
- De potentia ordinaria illi commensuratur. 121, 8.
- Gratia non in potentiis, sed in substantia animæ immediate inhæret. 74, 13.
- Ab illa materialiter causatur. 102, 28.
- Ratione gratiæ dicimur a Deo intrinsece amari. 76, 2.
- Ad veram amicitiam inter homines et Deum necessaria est. 76, 2 — 95, 10 et seq.
- Gratia per seipsam facit hominem amabilem Deo. 97, 14 et seq.
- Idque non simpliciter sed ex suppositione. 99, 22.
- Gratia facit hominem Deum per participationem, ejusque filium adoptivum. 76, 2 — 106, 3 et seq.
- Gratia in essentiali ratione perfectior est charitate, lumine gloriæ et visione beata. 78, 8-9.
- Imperfectior tamen est forma substantiali. 79, 12.
- Contrarium etiam probabile judicatur. ib.
- Gratia a charitate naturaliter separari nequit. 84, 17.
- Divinitus non repugnat. 82, 18.
- Sine charitate, condignitatem daret ad meritum. ib.
- Gratia per originale peccatum non maculatur, imo illud aufert. 103, 37.
- Gratia est signum quo justii ab injustis distinguuntur. ib., 38.
- Effectus formalis physicus et inseparabilis gratiæ est facere participem divinæ naturæ. 112, 9.
- Item facere hominem aptitudinaliter acceptum ad gloriam. ib., 10.
- Gratia habitualis est justitia universalis. 163, 14.
- Sed sola simpliciter et essentialiter justificat. 163, 13 et seq.
- Non tamen dicitur habere complementum seu statum justitiæ sine aliis virtutibus. 163, 20.
- Gratia justificans, tam contra peccatum commissum quam contra committendum, juvat. 163, 1.
- Quo instanti gratia infunditur, statim peccatum remittitur. 203, 8.
- Et quomodo. 203, 8 — 239, 2 et seq.
- Gratia et charitas de lege ordinaria in homine actualiter peccante non permanet. 244, 2 et seq. — 260, 24.
- Gratia et peccatum habituale nec physice, nec privative, aut contradictorie opponuntur. 254, 7.
- Possunt de potentia absoluta simul manere. ib., 7 et seq.
- Non tamen hominem sanctum denominabit. 258, 19.
- Quem effectum tunc gratia efficiat. ib., — 261, 25.
- Gratia unionis cum peccato etiam veniali de potentia absoluta esse nequit. 263, 33 et seq.
- Gratia Christo Domino collata finita fuit. 113, 15.
- Gratia unionis jus Christo tribueret ad gloriam, etsi habituali careret. 112, 14.
- Gratia habitualis potest divinitus infundi peccatori peccatum non retractanti. 269, 13 et seq.
- Quælibet gratia sanctificans satis est ad omnia peccata expellenda. 270, 20 et seq.
- Gratiæ privatio de potentia absoluta potest manere sub ratione pœnæ, ablata ratione maculæ habitualis. 282, 20.
- Privatio gratiæ physica sine mutatione aliqua physica ab homine auferri non potest. 283, 1.
- Gratia habitualis de se non est forma venialis peccati expulsiva. 293, 3.
- Sui tantum privationem physice expellit. ib.
- Gratia in baptismo vel in sacramento pœnitentiæ comparata, venialia delet, si obicem non inveniat. ib.
- Gratia habitualis non est forma natura sua impossibilis cum peccato veniali. 298, 13.
- Prima gratia cum sola attritione non potest nisi per sacramentum obtineri. 299, 17.
- Gratia habitualis est qualitas perfectior omnibus gloriæ qualitibus. 302, 4.
- Sub gratia plures habitus comprehenduntur. 310, 7.
- Inter gratias datur finalis causalitas, et aliquando reciproca. 311, 9.
- Gratia est finis cui respectu beatitudinis supernaturalis. ib.
- Gratia in fieri et conservari materialiter a subjecto causatur. 314, 4-5.
- Non creatur. 315, 8 et seq.
- Improprie tamen dici potest concreari. 317, 14.
- Eadem actione qua producit, subjecto unitur. 314, 6.
- Non prius natura existit quam inhæreat. 313, 7.— 370, 12.
- Educitur a potentia obedienciali animæ, in qua immediate fit. 317, 13.
- Gratiam de facto hominibus infundi, non potest ratione solum naturali convinci. 319, 4.
- Gratia non est actus secundus et vitalis. ib.
- Gratia ab agente creato nec de potentia absoluta fieri potest principaliter. 319, 5 et seq.
- De facto tamen ab illo producit instrumentally. 323, 12.
- Gratiæ excitantis motus a potentiis effective procedunt. 326, 12.
- Causa meritoria gratiæ duplex assignatur. 329, 1.
- Dispositio ad gratiam vel est proxima, vel remota, late. 329, 2 — 336, 10 et seq.
- Non potest esse physica, sed tantum moralis. 330, 5 et seq.

- Dispositio quæ est remota extra sacramentum, potest esse proxima cum illo respectu justificationis. 337, 12.
- Dispositio proxima duplex assignatur. 338, 13.
- Assignatur etiam duplex remota. ib., 14.
- Dispositio ad gratiam sanctificantem, tam proxima, quam remota, debet esse supernaturalis in entitate. 339, 2 et seq.
- Etiam in sacramento. 343, 10.
- De dispositione proxima, est doctrina de fide. 342, 8.
- Non tamen de remota. 342, 9.
- Dispositionem ad gratiam liberam esse, de fide est. 344, 3 et seq.
- De fide etiam est a potentiis effective causari. ib.
- Gratiæ excitantes remotissime dicuntur dispositiones ad gratiam. 346, 7.
- A potentiis effective causantur. ib.
- Dispositiones ad gratiam aliæ a solo Deo, aliæ ab homine etiam præstantur. ib.
- Gratia operans dupliciter potest considerari. 347, 10.
- Dispositio ad gratiam, non solum ut actus, sed ut dispositio est, procedit a libero arbitrio. 346, 8 et seq.
- Dispositio remota ad gratiam habituales tantum per accidens est causa illius. 348, 1-2.
- Dispositio ultima ad justificationem, quæ fit extra sacramentum, necessario est admittenda. 349, 5 et seq.
- Hæc sufficit tam ad infusionem primæ gratiæ, quam ad peccatorum remissionem. 352, 12 et seq.
- Est tantum causa moralis justificationis. 354, 15 et seq.
- Eadem dispositio potest esse remota ad gratiam sanctificantem, et proxima ad aliquem habitum gratiæ. 363, 1.
- Dispositio qua peccator ad gratiam disponitur nullo modo ab ipsa gratia effective causari potest. 366 — 379.
- Nec intendi. 373, 19.
- Gratia peccatori infunditur, quia est contritus, vel Deum super omnia diligit. 366, 2.
- Gratia excitans homini datur ut convertatur, non quia convertitur. ib.
- Gratia distribuitur juxta recipientium dispositionem. 367, 5-6.
- Gratia non potest subjectum informare secundum rationem genericam, quin secundum rationem specificam simul informet. 369, 10.
- Dispositio ultima ad gratiam præparans non potest esse a solo libero arbitrio. 372, 17-18.
- Sed ab illo simul cum gratia excitante. 372, 19-20.
- Hæc dispositio non potest per eandem actionem ab habitu gratiæ, etiam de potentia absoluta causari. ib., 21.
- Dispositio ad gratiam præparans non potest esse prior et posterior habitu infuso in diverso genere causæ. 374, 22 et seq.
- Dispositio ultima ad gratiam de congruo illam meretur, certoque a Deo impetrat. 375, 24-25.
- Non vero dispositio remota. ib., 25.
- Dispositio ad gratiam ad illius etiam proprietates disponit. 378, 31.
- Gratia prius homini infunditur quam charitas. ib.
- Dispositiones ad gratiam, tam proximæ quam remotæ, non fiunt in nobis sine infusione Spiritus Sancti. 380, 4-5.
- Dispositio duplex est: una præparans ad formam, altera illam consequens. 382, 9.
- Dispositio antecedens, nec in rebus physicis nec in moralibus, a re ad quam disponit, effective causari potest. ib., 9 et seq.
- Dispositionem ultimam ad gratiam procedere ab habitu infuso ejusdem gratiæ, nullibi docuit D. Thomas. 385, 1 et seq.
- Gradus gratiæ et meriti an arithmetice, an geometricæ sibi respondeant. 482, 46.
- Gratiæ distinctio in esse gratiæ et in esse qualitatis. 480, 38.
- Per idem omnino esse præstat suos effectus formales. 481, 42.
- Per idem etiam intenditur. 480, 41.
- Gratiam inamissibilem esse hæretici asserunt. 628, 1 et seq.
- Ejus amissibilitas probatur. 630, 7 et seq.
- Gratiam esse tantum amissibilem ad tempus, non finaliter, hæretici errant. 636, 1 et seq.
- Contrarium probatur in prædestinatis et in reprobis. 638, 6 et seq.
- Gratiam amissam recuperandam esse per penitentiam, tam incertum quam justum esse perseverantium. 640, 11.
- Gratiæ et charitatis desitio non est proprie annihilatio. Et unde talis desitio proveniat. 635, 23-24.
- Gratiæ justificantis nomine non solum primam gratiam, sed augmentum ejus et auxilia comprehendunt Patres. 578, 3.
- Gratia ab extrinseco tantum corruptibilis est. 563, 1.
- Non conservatur ab homine physice, præterquam materiali influxu. 564, 2.
- Gratiæ conservationem moralem a sola fide pendere errant hæretici. ib. et seq. — 645, 5.
- Impugnantur ostendendo requiri etiam declinare a malo. 565, 6 et seq.
- Ostendendo requiri facere bonum. 566, 8 et seq.
- Gratiæ generationem plura requirere quam conservationem ostenditur. 567, 10.
- Conservatio gratiæ pendet a bonis operibus ut a removente prohibens, id est, peccatum. Infusio tamen gratiæ requirit opera in adultis. ib., 10-11.
- Ad gratiæ conservationem non satis est implere

- præcepta omnia quoad substantiam solum. 568, 12.
 Imo moraliter necessarium est servare consilia, ut gratia diu conservetur. ib.
 Gratiae habituali non debentur auxilia efficacia, quibus diu conservetur. 640, 11.
 Sed tantum auxilia sufficientia. 501, 2 — 578, 2 et seq.
 Gratia amissa, cur sola fides et spes remaneant. 669, 25.
 Gratiam per peccata venialia remitti, qui affirmant. 681, 5-6.
 Oppositum verum ostenditur. ib., 7 et seq.
 Gratia de se inclinatur ad non peccandum, etiam venialiter. 685, 16.
 Non tamen remittitur per propositum peccandi venialiter. ib.
 Gratiae inæqualitas in diversis hominibus arguit intensibilitatem et remissibilitatem in eodem. 453, 1 — 436, 9.
 Gratiae prima infusio fit secundum proportionem physicam dispositionis, non ita intensio sive augmentum. 468, 13.
 Gratiae habere terminum intensionis spectata etiam potentia absoluta, qui affirmant. 490, 1.
 Oppositum probatur. 491, 4 et seq.
 Qui dicant naturaliter saltem habere terminum. 490, 2.
 Impugnantur. 491, 6.
 Qui dicant ex sola subjecti capacitate limitari. 490, 3.
 Impugnantur. 492, 8.
 Nullo ex istis modis habere terminum ostenditur. 491, 4 et seq.
 Gratiae capacitas in omni creatura intellectuali æqualis. 492, 8.
 Gratia unde habeat carere termino intensionis, non essentialiter. ib., 9.
 Unde habeat quod nulli subjecto possit esse conaturalis. ib.
 Gratia viæ an interdum major gratia patriæ. 500, 16.
 Gratiae infusio non semper mundatur a venialibus. ib., 4.
 Gratiae indicia, seu signa, quam sint incerta. 542, 12-13.
 Quæ sint hæc moralia signa gratiæ. 548, 6 et seq.
 Gratia cur dicatur fons aquæ salientis in vitam æternam, et semen gloriæ. X, 10, 14 — 11, 18.
 Cur gratia non dicitur merces bonorum operum, sicut gloria. 112, 7.
 Quæ sit prima gratia expenditur. 139, 1 — 174, 2.
 Quid sit gratia consummata, et quid addat super gratiam viæ. 191, 5.
 Gratiae certitudo, vide CERTITUDO. IX, X.
 Comparatio gratiæ cum charitate, vide CHARITAS. IX, X.
 Status gratiæ ad meritum, vide MERITUM. IX, X.
 Quomodo gratia ejusque augmentum cadat sub meritum, vide MERITUM. IX, X.
 Gratiae divisio in efficacem et sufficientem breviter defenditur. 304, 1 et seq.
 Per efficaciam quid significatur. 305, 1.
 Gratia efficax quæ dicatur. ib., 2.
 Datur gratia præveniens, seu excitans, aut operans efficax. ib., 3.
 Potentia, non obstante tactu excitantis gratiæ, manet indifferens ad consentiendum vel dissentiendum. 313, 4.
 Gratia excitans realiter et physice fit a Deo in hominis voluntate. 328, 4.
 Gratia quæ prius excitat voluntatem, postea juvat illam moraliter. 329, 3.
 Gratia excitans potest habere efficientiam physicam dependentem suo modo ab influxu liberi arbitrii. ib., 5.
 Optime stare potest effeientia physica prævenientis gratiæ sine prædeterminatione physica. 330, 1.
 Gratia concomitans non est pedessequa liberi arbitrii. 334, 1.
 Gratia concomitans est adjutrix voluntatis, et quasi baculum et fulcimentum ejus. ib., 2.
 Gratia præveniens in quo incipit esse, physice illuminat intellectum et inclinatur voluntatem. 336, 3.
 Quid sentiendum de distinctione illa: Gratia præcedit influxum liberi arbitrii in essendo, non in causando. ib., 2.
 Gratia subsequens est quam Deus confert homini bene utenti priori gratia. 344, 1.
 Præter gratiam prævenientem, agnoscit Ecclesia gratiam subsequentem. ib.
 Gratia præveniens intellectum et voluntatem afficit. ib., 3.
 Nulla ratione dici potest quod gratia præveniens duntaxat intellectum illuminet, et a foribus voluntatem salutet. 347, 1.
 Motus excitantis gratiæ, qui in voluntate fiunt, sunt veræ inspirationes Spiritus Sancti. 348, 5.
 Gratia actu non operatur ipsum velle, nisi quando voluntas cooperatur. 349, 2.
 Prima gratia sanctificans cadere potest sub meritum imperfectum. 353, 4.
 Divisio primæ gratiæ in primam auxiliantem et primam sanctificantem. ib., 1.
 Prima gratia auxilians, et prima gratia sanctificans in quo convenient. ib., 2.
 Nomine primæ gratiæ quid intelligant scholastici. ib., 1.
 Subdistinctio gratiæ prævenientis. 363, 3.
 Licet gratia efficax ponatur in prædeterminatione physica, nulla differentiæ ratio inter prædictos actus assignari potest. 402, 1.

- Gratiæ Dei est non solum inspirare bonum propositum, sed etiam offerre opportunitatem exequendi illud. 482, 3.
- Gratia, licet sit qualitas supernaturalis, suam tamen habet essentiam et naturam, et suas con-naturales proprietates physicas. 657, 3.
- Quid gratia adjuvans. XI, 167, 5.
- Gratia adjuvans non est fluens qualitas, quam aliqui fingunt ex parte causæ. 167, 7.
- Ad diu perseverandum in gratia, necessarium est peculiare aliquod auxilium. 168, 8.
- Ad primos actus qui disponunt ad habitus, requiritur etiam specialis gratia. ib., 9.
- Excitans gratia adjuvans etiam est moraliter. 169, 10-11.
- Sed non physice. 170, 12.
- Gratia illa requisita ad primos actus non sunt habitus, et quid sit. 168, 9 et seq.
- Gratia præveniens, quæ et quotuplex, quæ concomitans, quæ subsequens, quæ operans et cooperans : hæ duæ gratiæ non differunt a concomitante et subsequente. 172, 1 et seq.
- Ideo dicitur Deus operari in nobis ut velimus sine nobis, quia operatur initium gratiæ sine libero nostro consensu. 173, 4.
- Cur dicatur Deus operari in nobis bonam voluntatem. 174, 6.
- Gratia operans et cooperans requiritur necessario ad omnes actus supernaturales. 175, 8.
- Qui effectus gratiæ operanti, qui vero cooperanti tribuantur. 176, 9.
- Gratia interdum est moralis causa boni actus, interdum physica. ib., 10.
- Gratia quæ datur ad perseverandum et excitans est et adjuvans. 177, 11.
- Auxilium sufficiens non solum sufficiens est ad posse velle, sed etiam ad velle. 178, 3-4.
- Non est in nostra potestate illud habere aut non habere. 179, 5.
- Efficax auxilium dicitur, non quia tantum efficit, sed quia vires tribuit voluntati. 181, 8.
- Qui Patres pugnent contra physicam prædeterminationem gratiæ excitantis. 189, 7 et seq.
- Auxilium ex se sufficiens ratione alicujus adjuncti potest non esse sufficiens moraliter. 194, 4.
- Facienti quod in se est, cum auxilio quod peccator habet, Deus non denegat auxilium moraliter sufficiens. ib.
- Efficacia motionis Dei non consistit in morali necessitate. ib.
- Diversitas moralis determinationis et auxilii sufficientis. 195, 6.
- Duplex vocatio gratiæ ex Augustino, communis scilicet et propria, seu congrua. 202, 12.
- Quæ sit efficax seu congrua, ex eodem. ib.
- Gratia efficax et operans est, et præveniens. 203, 1.
- Gratia non accipit a libero arbitrio efficaciam seu effectiorem. 221, 2.
- Quomodo efficacia gratiæ pendeat a libero arbitrio, et liberum arbitrium a gratia in operando. ib.
- Quomodo gratiæ efficacia possit constare sine determinatione physica. 225, 11-12.
- Vera et propria acceptio efficaciam scholasticis communis. 218, 22.
- In quo efficacia gratiæ vel vocationis adæquate consistat. 224, 9 et seq.
- Cum vera ratione gratiæ componuntur facile quæ de gratia et libero arbitrio certa sunt. 225, 11.
- Difficultates quæ contra illam pugnant. 226, 13.
- Et solvuntur. 227, 14.
- Nihil necessario includit vocatio efficax ut præveniens, quod non includat etiam sufficiens. ib.
- Gratia efficax necessaria est ad singulos actus efficiendos, sed non ad potestatem faciendi. ib.
- Deus certo scit se posse talem vocationem imperitari, ut homo quantumvis induratus respondeat. 229, 16.
- Non quodlibet opus bonum est ex peculiari auxilio gratiæ non debito. 230, 17.
- Major gratia et vocatio computanda est ex omni eo, quod per se vel per accidens conducit ad efficiendum actum supernaturalem. 287, 11.
- In quo fundent Patres gratiæ necessitatem. 382, 29 et seq.
- Quæ pro gratia contra Pelagianos certa sint de fide. 384, 37 et seq.
- Gratiæ auxilium quo indigemus ad opera supernaturalia, et excitans est et adjuvans. ib., 38.
- Cur primam gratiam dicatur Deus operari in nobis sine nobis. ib.
- Interior motio præter doctrinam extrinsecam necessaria est ad bene operandum. 385, 40.
- Homo non potest esse liber, nisi habeat auxilium sufficiens, ut possit et ut faciat. 379, 20 et seq.
- Gratia, quæ per se infunditur in justificatione, datur secundum dispositionem. 508, 49.
- Non vero quæ per accidens datur, qualis est debita meritis mortificatis. ib.
- Erroneum est dicere per solam non repugnantiam disponi homines ad gratiam recipiendam. 380, 26.

GRATIA EFFICAX.

- Efficacitas gratiæ a solo libero arbitrio impediri potest, non tamen esse potest ab eo solo. XI, 221, 2.
- Circa gratiam efficacem variæ difficultates tractantur. 231.
- Quam distet vera doctrina de efficacia gratiæ a Pelagiano errore. 237, 13.

Gratia efficax non consistit in sola doctrina externa. 239, 17.
 Voluntas potest credere, etiamsi efficaciter non sit praeventa. 288, 2.
 Efficacia gratiae optime intelligitur ex scientia conditionata. 363, 7.
 Auxilium efficax nihil necessario in re addit supra sufficiens, praeter concursum Dei. 386, 46.
 Quid vero addat ex parte Dei. 387, 48.
 In quo consistat congruitas gratiae efficacis. *ib.*, 49.
 Quae gratia dicatur efficax, et quam ob causam. 388, 51.
 Efficacia gratiae cum arbitrii libertate conciliatur. *ib.*, 52 et seq.
 In voluntatis potestate est facere ut ejus vocatio efficax sit re ipsa. *ib.*, 55.

GRATIA SUFFICIENS.

Per auxilium sufficiens dat homini Deus quod satis est ut possit supernaturaliter operari. XI, 288, 1.
 Qui vocati per gratiam renuunt re ipsa possent respondere. *ib.*

GRATIAE AUXILIUM.

Auxilium Dei internum ac gratuitum ad supernaturales actus simpliciter necessarium est. XI, 158, 1.
 Quid auxilii nomine significemus. *ib.*
 Auxilium gratiae requiritur ad totam legem naturalem servandam, sed non ad singulos actus ejus. 158, 3.
 Nulla positiva dispositio praecedere potest primum auxilium supernaturale. 160, 6.
 Auxilium Dei esse potest per modum concursus et per modum principii. 162, 1.
 Praeter concursum causae primae, aliud auxilium requiritur ex parte principii ad supernaturales actus, non item ad naturales. *ib.*, 2.
 Dividitur in actuale et habituale; et quid utrumque significet, explicatur. 165, 1.
 Gratia excitans quid sit. 166, 3.
 Quale sit gratiae auxilium pro actibus qui ab habitibus eliciuntur. 167, 6.
 Quid sit auxilium sufficiens. 177, 1.
 Hominibus dari de fide est. *ib.*, 2.
 Auxilium hoc potens est, ut cum eo homo operetur et faciat. 179, 4.
 Infidelis nondum vocatus aliquo modo habet auxilium sufficiens ut credat. 180, 6.
 Gratia excitans nunquam physice praedeterminat voluntatem. 187, 1 et seq.
 Ex Patribus. 189, 7 et seq.
 Ratione probatur. 192, 8.
 Deus ex misericordia tribuit peccatori auxilia gratiae ut a peccato resurgat. 453, 11.

Cum eadem vocatione fieri potest minor actus in intensione. 484, 7.

GRATIA ILLUMINATIONIS.

Gratia illuminationis an statim conferatur facienti quod in se est. XII, 343, 15-16.

GRATIA GRATIS DATA.

Locus Pauli, 1 Corinth. 12, de gratiis gratis datis exponitur. XII, 222, 1.
 Gratia gratis data sitne habitus, an actus. 226, 11.
 Gratiae gratis datae quorsum necessariae, si plurima earum munera naturae viribus exerceri possunt. *ib.*, 12.
 Fides, gratia gratis data, in quo consistat. 222, 1 et seq.
 Non est idem cum actu fidei catholicae. 224, 5.
 Quomodo differat a donis Spiritus Sancti. *ib.*
 Quomodo ab interpretatione sermonum et dono linguarum. 224, 6.
 Sermo fidei, sapientiae et scientiae, quid sint, et quomodo differant a donis Spiritus Sancti. 223, 4-5.
 Donum linguarum in quo consistat. *ib.*, 7-8.
 Ad illud spectat scribere. *ib.*, 8.
 Non autem elegantia dictionis, aut omnium linguarum notitia. *ib.*
 Interpretatio sermonum bifariam explicatur. 225, 9-10.
 Vide verbo PROPHECIA. XII.

GRATIA.

Ad actum religionis naturalem non requiritur per se gratia. XIII, 24, 6.
 Gratia sanctitas dicitur. 43, 14.
 Gratia reddit personam, cui inest, dignam aliqua excellentia. 55, 6.
 Qui potest vendi et emi de facto, non de jure. 671, 6 et seq.
 Cur in hoc nunquam dabitur materiae levitas. 636, 5.
 Gratiam non cadere sub creatum dominium, probabilius est. 632, 8.
 Vide Simonia. XIII.
 Gratia se se accommodat naturae. XIV, 187, 3.
 Gratiae status, an sit necessarius ad orandum. 30, 9.
 Gratiae denegatio nullo modo est petenda. 83, 14.
 Gratiae bona nulla certa lege statuta peti possunt. 78, 4.
 Gratiae necessitas ex oratione colligitur. 68, 1.
 Gratiae nomine quid potuerit intelligere D. Thomas respectu orationis. 31, 3 et seq.
 Gratiae praecipui effectus efficaciter praedeterminati sunt ante praeviam orationem. 21, 11.

Prima gratia an obtineatur per professionem religiosam, vide PROFESSIO. XV.
 Cum Deus certo alicui ministerio aliquem destinat, gratiam specialem et accommodatam ad tale ministerium confert. XVI, 592, 9.
 Gratia a Pontifice motu proprio concessa, subreptitia censeri non potest. 667, 9.

GRATIA HABITUALIS, GRATIA UNIONIS.

Gratia habitualis et unionis, quomodo differant in influxu actuum ab illis proficiscentium. XVII, 71, 23.
 Gratia, quæ supponitur justitiæ, in tantum dimittit perfectionem ejus, in quantum est quædam virtualis remissio debiti gratis facta. 120, 4.
 Gratiam infinitam persona finita habere non potest. 129, 8.
 Gratia habitualis est causa formalis remissionis peccati. 160, 40.
 Differentia quæ est inter gratiam habitualem et actum contritionis et dilectionis Dei supernaturalis in ordine ad justificationem. ib., 41.
 Gratia habitualis simpliciter est perfectior quocunque actu supernaturali. 164, 42.
 Gratia habitualis est primaria quædam participatio divinæ naturæ. ib.
 Gratia et habitus infusi ordine naturæ in nullo genere causæ antecedunt contritionem, quæ est dispositio ad illos. 163, 47.
 Gratia habitualis de potentia absoluta posset esse in eodem subjecto cum peccato. 164, 48.
 Non vero ex natura rei. ib.
 Gratia prima non solum excitans, sed etiam sanctificans et habitualis, datur gratis. 169, 8.
 Gratia augmentum non gratis, sed ex meritis tribuitur. 169, 8.
 Sine gratia divina nihil homo potest facere quod ad vitam æternam conferat. 178, 1.
 Gratia sanctificans est fundamentum totius justitiæ, meriti, et satisfactionis apud Deum. ib.
 Gratia connaturale est ut per opera sua possit expellere peccata venialia. 183, 14.
 Et consequenter est ei debitum, debito connaturalitatis, ut opera ejus acceptentur in satisfactionem pro culpis venialibus. ib.
 Gratia in ordine rerum est altioris ordinis quam ipsa anima. 378, 4.
 Gratia unionis non est in genere gratiæ habitualis, sed in superiori. 379, 5.
 Gratia dicitur, et ipsa Dei voluntas gratis aliquid dantis, et ipsum gratuitum Dei donum. 381, 1.
 Gratia unionis proprie est unio substantialis, et potest dici de ipsa Verbi persona. 385, 1.
 Gratia unionis non potest dici naturalis homini Christo tanquam proveniens ex propriis humanæ naturæ, ib., 4.
 Neque etiam est naturalis Christo, prout naturale est idem quod debitum; quomodo gratia habitualis illi est naturalis. ib., 5.
 Gratia unionis potest dici naturalis, non absolute, sed respective. 386, 7.
 Gratia habitualis non est dispositio ad unionem hypostaticam necessario requisita. 393, 7.
 Gratia habituali nulla est excellentior qualitas, nec magis ornans animam. ib.
 Gratia habitualis Christi non est gratia adoptionis. ib.
 Gratiam habitualem esse physicam vel moralem dispositionem ad unionem hypostaticam omnino implicat. 395, 13.
 Gratia habitualis ex vi suæ specificæ naturæ non ordinatur ad gratiam unionis, sed ad visionem beatam, qua consecuta, dicitur consummata. ib.
 Gratia habitualis Christi ordinata est a Deo ad unionem hypostaticam, non ut ad finem qui per eam acquiritur, sed ut ad finem qui inservit. 398, 16.
 Gratiam habitualem esse instrumentum physicum ad efficiendam unionem hypostaticam absolute non implicat; secus si simul eidem naturæ utraque gratia conferatur. 399, 18.
 Gratia habitualis, ex natura sua, non requirit gratiam unionis, tamen gratia unionis postulat gratiam habitualem ut proprietatem sibi debitam. 400, 20.
 Gratia prima cur sub merito cadere non dicatur. 408, 11.
 Gratia et liberum arbitrium in merito se jungi non debent. 421, 16.
 Gratia et participatio divinæ naturæ cui respondet participatio divinæ operationis. 512, 8.
 Gratia in Christo, et ipsius naturam perficit, et est principium perficiendi alios. 573, Comment.
 Gratia habitualis in Christo fuit propter tria. 574, 2.
 Gratia est aliquid inherens in anima, quæ in actualem et in habitualem distinguitur. 575, Com.
 Gratia unionis talis est ut nullam admittat secum peccati maculam. 577, 9.
 Gratia unionis præcise non confert omnem justitiæ et sanctitatis perfectionem extensivam. 580, 16.
 Gratia habitualis non fuit necessaria Christo ut esset gratus et Deo sanctus simpliciter. XVIII, 18-19.
 Nec ad merendum. 321, 6.
 Fuit tamen illi necessaria ad consummatam perfectionem extensivam, seu statum sanctitatis. XVII, 580, 20.
 Et ad operandum connaturali modo. XVIII, 320, 5.
 Gratiam esse quid permanens, de fide est. XVII, 583, 6.
 Gratia hæc in Christo et in nobis ejusdem rationis est. 584, 8.

Gratia habitualis data est animæ Christi simul cum gratia unionis, est tamen posterior quam illa ordine naturæ. ib., 1 et seq.

Gratia Christo facta est naturalis ratione unionis. 586, 4.

Gratia habitualis non manat a Verbo aut ab unione, physica dimanatione, aut per veram efficientiam, sed immediate datur a Deo. ib., 5 et seq.

Gratia habitualis terminata est in Christo ad certum gradum, non ex natura rei, sed ex divina providentia. 588, 9.

Gratia secundum habitudinem sibi connaturalem ac physicam non respicit Christum, ut subjectum maxime proportionatum ac connaturale sibi. 589, 12.

Est tamen in illo tanquam in subjecto sibi convenientissimo. ib.

Gratia adjuvans tum necessaria fuit animæ Christi ad supernaturales effectus quam nobis. 590, 2.

Gratiæ gratis datæ sunt actus qui supra naturam sunt, et divina virtute fiunt in confirmationem fidei, et aliorum profectum. 611, Prælud.

Earum divisio. ib.

Gratias omnes gratis datas, quæ aliis hominibus communicantur, Christus habuit. 615, 2 et seq.

Gratiæ gratis datæ fuerunt in Christo permanentes et per modum actus. 616, 7.

Gratiæ plenitudinem Christus habuit. 617, 2.

Estque illi propria, absolute loquendo. 632, 2.

Gratia operans significat motionem et auxilium Dei, quo primo movetur homo ut se disponat ad justificationem. 617, 2.

Gratia unionis quomodo sit infinita. 620, 2 et seq.

Gratiam habitualem in pura creatura dari æqualem seu æque intensam ac fuit in Christo, non implicat. 621, 7.

De potentia tamen ordinaria, ad gradum gratiæ Christi nullus unquam hominum vel Angelorum potuit vel poterit pervenire. ib.

Gratia habitualis in Christo est finita in entitate sua, et intensione quam in subjecto habet. 626, 2 et seq.

Gratia nulla finita de se est plene adæquata dignitati Christi. ib., 4.

Gratia habitualis non tantum ratione modi unionis, sed maxime ratione Verbi uniti confertur humanitati Christi. 627, 5-6.

Gratia Christi ex eo non fuit infinita, quia impossibile est qualitatem creatam esse infinitam. ib., 6.

Nam si possibilis esset, data Christo fuisset. ib.

Gratia Christi secundum quamdam rationem et dignitatem dici postest infinita ex conjunctione ad Verbum. 630, 11.

Gratia hinc habet ut sit proximum principium infiniti meriti. ib.

Gratia Christi intensive non potest augeri sub ea ratione qua infinita est. 631, 16.

Extensive tamen augeri potest. ib.

Gratiæ plenitudo in quo consistat. 633, 3.

Gratia nulli subjecto creato est naturalis. 635, 10.

Gratia quomodo in infinitum augeri possit. ib., 11.

Gratia est forma cui connaturalis est visio beatifica. ib.

Gratia Christi in intensione et mente divina fuit prior omni alia. 638, 2.

Gratia capitis et personalis in Christo eadem. 644, Comm.

Gratiæ influxus in Christo duplex. 651, 1.

Gratia capitis est principium merendi aliis. 615, 2 et seq.

Gratia unionis et gratia habitualis potest dici gratia capitis, sed diversa ratione. ib.

Gratia capitis Christo ita propria est, ut cum eadem perfectione nulli puræ creaturæ communicari possit. 652, 6.

Gratia qua ratione specialiter participatio divinæ naturæ dicatur. XVIII, 47, 3.

Gratiæ omnes et supernaturalia dona, quæ in Ecclesia conferuntur, per Christi humanitatem tanquam per instrumentum conferri, satis pie et probabiliter credi potest. 93, 7.

Gratiæ solus Deus potest esse causa principalis, et quare. 101, 3.

Gratia hominum quomodo sit participatio gratiæ Christi. 102, 6.

Gratia Patrum antiquorum an a Christi humanitate dependere cæperit, dubitatur, et resolvitur negative. 153, 4.

Gratia unionis, sicut per opera non comparatur, ita nec corrumpi potest sicut gratia habitualis. 193, 16.

Ex gratia habituali opera Christi valorem et condignitatem habuerunt ad meritum. 320, 5-6.

Gratiam habituaalem Christus mereri potuisset, si eam aliquo tempore non habuisset. 335, 1.

Gratia est in essentia animæ, et comparatur ad alios habitus infusos, ut forma principalis ad suas potentias. 344, 8.

Gratia sanctificans respectu nostri datur gratis, respectu Christi datur nobis ex justitia. 352, 5.

Gratiæ augmentum et gloriæ, et omnes actus quibus illam meremur, sunt ex meritis Christi. 362, 4.

Gratia, qua Deus vult dona sua esse merita nostra, propter merita Christi nobis confertur. 363, 6.

Gratia habitualis non potest uniri divino supposito, nisi media humanitate. 487, 11.

Gratia unionis communicata Christo alterius rationis est a gratia filiorum adoptivorum. 500, 41.

Vide MERITUM, LIBERUM ARBITRIUM, PRAEDESTINATIO.
 De gratia Christi, vide verbo CHRISTI GRATIA. XIX.
 De gratia B. Virginis, vide verbo MARIE GRATIA. XIX.
 Gratiae dignitas num major sit quam dignitas
 Matris Dei. XIX, 7, 2.
 Homo prius intelligitur filius Adæ, quam filius
 gratiæ. 33, 7.
 Gratia viatoris intensior esse potest, quam com-
 prehensoris. 57, 5.
 Gratia habitualis vitæ intrinsece non mutatur in
 Patria. ib.
 Confirmatio in gratia in omnibus confirmatis est
 ejusdem rationis. 62, 5.
 Aliquibus concessum ut operarentur quantum
 possent per dona gratiæ. 284, 3.
 Augmentum gratiæ quod actibus respondet statim
 conferri. ib.
 Pulchra collatio inter gratiam primi Angeli, et
 B. V. 291, 3.
 Gratiae dona statui ac muneri cujusque accom-
 modantur. 293, 9.
 Fons gratiæ Christus, aquæ ductus B. Virgo, rivuli
 cæteri sancti. 295, 12.
 Gratia necessaria ad obeundum munus nulli un-
 quam negata, sæpe major quam munus postulet
 concessa. 345, 7.
 Sine gratia in hac vita nemo salvatur. 718, 2.
 Infans, qui per martyrium salvatur, quando reci-
 piat gratiam. ib.

GRATIA FIDEI, ET MIRACULORUM.

Vide SERMO FIDEI, ET FIDES MIRACULORUM. XIX.

GRATIA GRATIS DATA.

De gratiis gratis datis, vide sub propriis verbis.
 XIX.
 Non dantur propter propriam perfectionem, sed
 propter utilitatem aliorum. XIX, 359, 5.

GRATIA.

Gratia ex opere operato, et ex opere operantis,
 quæ. XX, 102, 6.
 Inter hos modos causandi gratiam, potest dari
 medium. 175, 13.
 Sacramentales gratiæ quomodo differant a gratia
 virtutum et donorum. 110, 2.
 Quodlibet auxilium gratiæ sacramentalis potest
 dari extra sacramentum. 112, 6.
 Gratia non creatur, aut concreatur, sed ex po-
 tentia obedienciali animæ educitur. 140, 8.
 Nulla qualitas naturalis est dispositio requisita ad
 gratiam. 136, 2.
 Dilectio Dei super omnia supernaturalis, etiam ut
 præcisa a formali dolore, potest sufficienter
 disponere ad gratiam. 543, 3.
 Sæpe solet in sacra Scriptura aquæ nomine signi-

ficari: adducuntur Patres, qui juxta hanc meta-
 phoram optima sacrae Scripturae loca explicant.

337, 7.
 Gratia actualis in actibus nostris liberis consistit.
 XXI, 428, 1.
 Gratia, licet in instanti producatur, potest tamen
 successive augeri. 423, 1 et seq.
 Prima gratia quibus, et per quæ sacramenta con-
 feratur et qualis. Vide SACRAMENTUM NOVE LEGIS,
 § Institutio, et Effectus; et in singulis sacra-
 mentis, § Effectus.
 Quæ dispositio ad recipiendam gratiam per sacra-
 menta. Vide eisdem verbis, § Dispositio. XXI.
 Gratia excitans et adjuvans sunt necessariæ ad
 agendam poenitentiam. XXII, 141, 15.
 Non est idem Deum denegare alicui gratiam, et
 actu non dare. ib.
 Non repugnat justum aliquo tempore vitæ esse
 sine reatu poenæ. 1043, 10.
 Deus potest conservare gratiam in homine pec-
 cante mortaliter. 160, 8.
 Gratia est connaturale ut excludat ordinationem
 ad quamcunque poenam æternam, non repugnat
 tamen de potentia absoluta aliter fieri. 251, 14.
 Non potest quis diu permanere in peccato sine
 novo peccato. 321, 23.
 Gratia operans et cooperans, quid. 177, 4.
 Non est impossibile Deum aliquibus non dare
 excitantem gratiam propter eorum peccata.
 142, 21.
 Verisimilius tamen est oppositum. ib., 22.
 Remissio culpæ et poenæ æternæ est effectus
 gratiæ operantis. 177, 5.
 Et quomodo, et an sit etiam cooperantis. ib.
 Excitatio Dei ad poenitentiam non inducit illius
 obligationem. 318, 13.
 Deus non denegat adjuvantem gratiam homini
 supernaturaliter excitato. 141, 16.
 Non quoties gratia augetur remittitur veniale
 peccatum. 210, 26.
 Simul tamen cum veniale per se remittitur, auge-
 tur gratia. 211, 28.
 Non est inconueniens quod aliquis sit tam certus
 de sua justificatione quam est certus de sua
 attritione. 429, 25.
 Detestatio peccati ex motivo charitatis est suffi-
 ciens dispositio ad gratiam. 77, 14.
 Et includit virtute amorem super omnia. ib.
 Non vero ex quocunque alio motivo. 76, 10.

GRATIARUM ACTIO.

Major debetur ab eo qui credit, quam ab eo qui
 respuit vocationem. XI, 282, 14.
 Gratiarum actio spectat ad orationem. XIV, 123, 11.
 Gratiarum actio mentalis quomodo fiat. 16, 9.

Gratiarum actio ad Deum pro auxilio ad turpe factum non est oratio. 222, 4.

Vide ACTIO. XIV.

GRATITUDO.

Gratitudo Deo non convenit. VII, 131, 6-7.

Gratitudo hominis est gratia Dei. 132, 8.

Gratitudinis virtus proprie et formaliter non reperitur in Deo, nec ex illa obligari potest ad merita compensanda. X, 201, 12 — 243, 9.

Gratitudinis obligatio intrinsece sequitur ex vi beneficii. XIII, 888, 4.

Gratitudo affectum potius quam datum respicit. 889, 7.

Donatio antidotalis gratuita est, licet non sit omnibus modis liberalis. 888, 6.

Donatio gratuita non excludit omnem obligationem, sed debitum iustitiæ. 889, 7.

Gratitudo ad Deum non obligat in rigore præcepti. XV, 46, 21.

GRAVIA.

Gravia, levia, in naturalem locum moventur a generante, ut a principali causa; a propria autem gravitate vel levitate, ut a principio, sine aliquo immediato influxu substantialis formæ. XXV, 636, 22 et seq.

Gravium et levium motus alii cur generanti non tribuantur. 638, 27.

Gravia et levia cum semel projecta cessant a motu, quamne habeant causam corruptionis impetus sibi impressi. 801, 27.

GRAVITAS.

Gravitas obligationis in voto, unde colligatur. XIV, 923, 2.

S. GREGORIUS MAGNUS.

S. Gregorius Magnus solus simoniacam hæresim sumpsit pro simonia. XIII, 624, 2.

S. Gregorius Magnus an fuerit monachus Benedictinus. XVI, 503, 8-9.

GREGORIUS.

Gregorius XIII æquinoctii et kalendarii errorem correxerit. XIII, 275, 27.

GUBERNATIO.

Gubernatio bifariam sumitur. I, 310, 2.

In Deo est actualis hujus universi gubernatio. 231, 1.

Gubernatio activa trifariam considerari potest. 311, 6.

Gubernatio actualis est temporalis. 231, 1.

Quæ gubernatio Dei a prædestinatione distinguitur. 311, 6.

Vide PROVIDENTIA. I.

Gubernatio politica triplex: monarchia, aristocratia, democratia. V, 184, 1.

Gubernationes ex his variæ conficiuntur. ib.

Gubernatio moralis triplex: politica, æconomica, monastica. 213, 8.

Gubernationis nomine Paulus quid intelligat. VII, 172, 66.

Providentia Dei ab ejus gubernatione differt. XI, 82, 6.

S. GUILLIELMUS.

S. Guilielmus an fuerit reformator eremitarum Divi Augustini. XVI, 538, 6.

An verus religiosus. 539, 7.

GUSTUS.

Gustus non sentit saporem organo inhærentem, sed rei sapidæ ac distinctæ. III, 691, 2.

Gustus immutatur ab objecto per species intentionales. 693, 5.

Organum gustus non exterior linguæ pars, sed nervus interior. ib., 1.

Gustus medium quodnam sit. 696, 8.

Ejus definitio. ib., 9.

Gustus a tactu an re ipsa differat. 697, 3.

Gustus quomodo quidam tactus. ib.

Nullum animal gustu carere probabile. 699, 6.

Oppositum tamen probabilius. ib., 7.

Vide etiam SENSUS EXTERNUS. III.

H

HABITUS.

Habitus scientiæ non determinat potentiam repræsentative. 171, 9.

Vide CHARITAS. I.

Habitus acquisitos in Angelis non dari, qui velint. II, 416, 1-2.

Oppositum verum. 417, 3 et seq.

Habitus infusi virtutum dantur ut earum actus conaturaliter a principio intrinseco fiant. I, 102, 4.

Sine habitu fiunt sæpe fidei, et charitatis actus, sed ex speciali Dei auxilio. 111, 6.

Habitus duplici ex capite potest non generari in potentia. ib., 4.
 Habitus pravus ubi generari potest, bonus etiam generari poterit. 418, 6.
 Habitus virtutum, quæ sunt ad alterum, generantur in Angelo. ib., 7-8.
 Quid de habitibus virtutum erga se. 419, 9.
 Habitus scientialem Angelis congenitum, qualem fingat Henricus. 94, 3.
 Refellitur. 103, 26 — 174, 2.
 Habitus naturaliter emanantes ab essentia, vel intellectu Angelorum, fictitii. 360, 2.
 Imo nec ab auctore naturæ tales habitus habent inditos. 361, 3-4.
 Habitus acquisitos circa objecta evidenter cognita Angeli non habent. 362, 8 et seq.
 Secus circa ea quæ probabiliter et per conjecturas cognoscunt. 363, 12 et seq.
 Habitus necessitans voluntatem ad male operandum est impossibilis. 997, 2 et seq.
 Habitus malus non minuit intrinsece potestatem voluntatis. ib., 3, 5 et seq.
 Habitus determinans voluntatem ad malum in communi est impossibilis. 998, 4.
 Ab habitu infuso non fuit elicited primus actus gratiæ in Angelis. 603, 2 — 607, 4.
 Habitus sibi aut voluntati inhærentes quomodo intellectus in hac vita cognoscat. III, 734, 3.
 Habitus practicus, vel speculativus, vide PRAXIS. III.
 Quos habitus secum deferat anima separata. Vide ANIMA SEPARATA. ib.
 Habitus scientiarum hominibus congenitus, dogma Platonicum exploditur. 746, 2.
 Vide SCIENTIA, SPES, VIRTUS. III.
 Habitus quomodo angeat vel minuatur voluntarium. IV, 209, 16.
 Habituum causæ, augmentum, minutio. 477, 2, disp. 2, remissive.
 Habitus vitiosus, vide VITIUM. IV.
 Habitus virtutis, vide VIRTUS. ib.
 Habitus indifferentes an dentur. 503, 5-6.
 Habituum naturalium et supernaturalium differentia. V, 212, 5.
 Habitus supernaturalis receptio in anima remote libera dicitur. VII, 6, 5-6.
 Habitus charitatis in patria necessario ordinatur ad suos actus. 23, 5.
 Ad illos potentiam quasi necessitat. ib.
 Non desineret, quamvis Deus cum voluntate non concurreret. ib.
 Habituibus tam naturalibus quam supernaturalibus voluntas utitur pro sua libertate. 23, 6 et seq.
 Habitus malos Deus non potest infundere. 209, 14.
 Habitus supernaturales originalem justitiam homini conferre non poterant. 196, 2.

Habitus infusi quomodo minuantur fomitibus difficultatem. 423, 7.
 Habitus acquisitus non amittitur per unum actum contrarium. 580, 5.
 Differentia inter habitus infusos et acquisitos assignatur. 613, 3.
 Infusi ad quam qualitatis speciem spectent. 618, 3.
 Habitus supernaturalis, vide ACTUS SUPERNATURALIS. IX.
 Habitus supernaturales de potentia absoluta non sunt necessarii; non ita de ordinaria, nec secundum convenientem providentiam. IX, 8, 20 — 23, 10.
 Complement potentias ad operationem. 24, 12.
 Habitus nomine communiter principium actus intelligitur; si vox latius sumatur, quamcumque qualitatem animam afficientem, quæ actus secundus non sit, significat. 20, 1.
 Habitus per se et per accidens infusi distincti. ib., 2.
 Habitus gratiæ infusæ non est genus respectu virtutis infusæ. ib.
 Habitus per se infusus a nulla causa præter Deum fieri potest. 21, 3.
 Est determinatus quoad speciem ad honestum supernaturalis ordinis. ib.
 Habitus per se infusus requiritur ad substantiam actus, seu ut fiat, qualiter oportet ad salutem. ib., 4.
 Pro eodem ac virtus sumitur. ib.
 Nullus unquam catholicus theologus eum negavit; charitatis tamen habitum infusum negavit Magister. ib., 5.
 Habitus per se infusos operativos dari, catholica sententia est. 22, 7.
 Si potentia habitibus infusis careat, speciali Dei auxilio eget ad actus eliciendos supernaturales. 24, 10.
 Adhuc sine illis actus elicited vitalis diceretur. ib.
 Habitus per se infusi ponuntur ut potestatem et facilitatem ad operandum conferant. ib., 14.
 Habitu in communi sumpto non repugnat potestatem ad operandum posse conferre. ib.
 Habitus infusi ab actibus fieri non possunt. ib.
 Essentialiter supponunt potentias quibus conferunt posse operari. ib., 12.
 Sub prima qualitatis specie collocantur. ib.
 Si habitus infusus solus esset actus causa, non esset vitalis. 23, 3.
 Habitus voluntatis non sunt formaliter liberi, sed denominative. 29, 13.
 Habitus supernaturalis influxus sine influxu potentia non est sufficiens ad eliciendos actus liberos. ib.
 Habitus infusi per se sunt proxima et principalia principia actuum supernaturalium. 32, 1 — 40, 1.

Debetur illis proportionatus concursus ad actus supernaturales. 40, 1.
 Habitus infusus potentiae virtutem non immutat. ib., 3.
 Habitus pie affectionis praecluse spectatus virtus Theologalis non est, sed moralis. 53, 17.
 Omnis habitus honestus generatim loquendo est vera virtus. 62, 1.
 Habitus doni Spiritus Sancti. Vide DONUM. IX.
 Habitus supernaturalis est per se infusus necessario. 83, 3.
 Habitus naturalis acquisitus in materia virtutum infusarum non est per se necessarius ad perfectionem, seu usum ipsarum. 88, 23.
 Illas tamen suo modo juvat. ib., 24.
 Habitus charitatis de potentia absoluta potest cum habituali peccato simul consistere. 233, 3 et seq.
 Vide CHARITAS, et CONTRITIO. IX.
 Quae sit differentia inter habitus viae et patriae. 310, 8.
 Habitus per se infusus nobilior est suo actu. 40, 1 — 326, 10.
 Per unum actum contrarium deperditur. 326, 10.
 Habitus quos homo per actus potest acquirere, ordinarie Deus non infundit. ib.
 Habitus gratiae potest concurrere ad primum actum qui non sit dispositio ad illam. 363, 1.
 Habitus infusi formalis effectus non est facere gratum, sed bene dispositum ad operandum. 117, 4.
 De fide est tres habitus fidei, spei et charitatis, sub his nominibus nobis permanenter infundi. 51, 14-15.
 Habitus fidei et spei intendi possunt in peccatore. 462, 13.
 Habitus etiam supernaturales subordinantur potentis in usu, non quoad efficaciam. 601, 12.
 Habitus supernaturales intendi possunt, non remitti. 685, 16.
 Habitus per se non resistit actui habitus contrarii. 673, 6.
 Deus non nisi habitum bonum et honestum infundere potest. 21, 3.
 De potentia absoluta potest Deus habitus infusos conferre sine gratiae sanctificantis infusione. 117, 4.
 Habitus supernaturales quomodo dicantur physice efficere actus suos, et dari ad operandum supernaturaliter connaturali modo. X, 638, 1.
 In habitu finis proprius, terminus et objectum idem sunt. XIII, 9, 3.
 Habitus non est principium per se efficiens, sed coadjuvans. 29, 1.
 Quomodo habitus unius potentiae facilius ad actionem alterius. 30, 6.
 Habitus corporis inter orandum mentaliter. XIV, 136, 20-21.

Vocaliter. 409, 2.
 Habitus vitii non est peccatum. 683, 1.
 Habitualis operatio an cadat sub votum. 958, 16.
 Habitus per se infusus datus est Christo, elevans intellectum ejus ad actus scientiae infusae. 67, 7.
 Habitus non est necessarius Angelo ad actus scientiae praeter species. 68, 9.
 Habitus non sunt tot quot species intelligibiles. ib., 1.
 Habitus operativus non est productivus alterius, sed activus. 101, 4.
 Inter habitus vitiosos et reatum poenae, quae sit differentia ob quam indecens fuerit Deum assumere naturam illis obnoxiam, et non huic. 193, 20.
 Habitus cur possint inter se univoce convenire quamvis objecta ipsorum vel actuum analogice tantum conveniant. 559, 7.
 Haeresis ex verbis inordinate prolatis incurritur. 230, 5.
 De haereticis, vide in propriis ipsorum nominibus.
 Habitus ex specie sua indifferentes, probabile est dari in voluntate. XX, 184, 2.
 Habitibus intellectus bene et male moraliter uti possumus, non vero physice, et in esse naturae. ib.

Habitus infusi virtutum non repugnant cum acquisitis vitiorum. 179, 1.

HABITUS VITIUM.

Habitus vitiosi non semper tolluntur remisso peccato. XXII, 179, 1.
 Quomodo debiliores maneant. 179, 2.

HABITUS, SPECIES QUALITATIS.

Multiplex vocis habitus significatio. XXVI, 610, 2 et seq.
 Quae earum sit species qualitatis, vel supremum quoddam genus, vel extra omne genus. 611, 4.
 Habitus dari, esseque utiles, etsi non sint simpliciter necessarii, ostenditur. 663, 1 et seq.
 Habitus essentialiter distinguitur a potentia, et quomodo. 617, 8.
 Habitus est dispositio potentiae, adjuvans illam et promptitudinem praebens ad operandum. 611, 4.
 Habitus quo sensu bene vel male disponere dicatur. 620, 16.
 Habitus et dispositio, quando essentialiter, quando vero accidentaliter differant. 629, 12 et seq. — 631, 17.
 Sub propria specie habitus continentur vitia, tum voluntatis, tum intellectus, ut error; vel habitus imperfecti, ut opinio. 631, 18.
 Species intentionales quomodo habitus dicantur. 627, 16.

Habitus non semper habent contrarium, et quando illud habeant. 747, 2.
 Habitus possunt successive augeri et minui. 776, 22.
 Habitus specie differt ab actu. 684, 14.
 Habitus speciem sumit ab actibus. 716, 71.

HABITUS SUBJECTUM.

Habituum subjectum proximum est sola potentia elicitiva actuum immanentium. XXVI, 663, 9.
 Hominis intellectus, voluntas, appetitus sensitivus et phantasia sunt potentiae habituum capaces. 666, 11 et seq.
 In brutis non dantur habitus. 669, 3.
 Nec in potentia loco motiva, aut membris exterioribus. 668, 3-4.

HABITUS FINIS ET EFFECTUS.

Habitus effective concurrunt ad actus. XXVI, 674, 6 et seq.
 Habitus non efficit actus sine concursu potentiae. 679, 2.
 Habitus non confert per se ad majorem intensiorem actus. 676, 2.
 Habitus remissus non potest efficere actum intentum ut sic. ib., 3.
 Habitus concurrat, aut efficit totam intensionem actus non excedentem totam intensionem illius; unde si actus sit intensior, illa major intensio solum est a potentia. 677, 7.
 Habitus concurrat ad substantiam actus. 678, 8.
 Habitus non potest per se efficere nisi actus potentiae quam informat. 679, 2.
 Nec etiam efficit omnes actus illius potentiae. 680, 5.

HABITUS ACQUISITUS ET CAUSA EFFICIENS EJUS.

Habitus ordinis naturalis non est cum natura congenitus. XXVI, 724, 7.
 Sed per actus comparatur, unde dicitur acquisitus. ib.
 Habitus acquisitus minus perfectus est suo actu. 686, 20.
 Hic habitus efficitur per actus ut principium proximum sufficiens. 686, 21.
 Habitus, ut dicit qualitatem difficile mobilem, non generatur nisi ex pluribus actibus. 688, 12.
 Habitus, tam quoad augmentum intensivum quam extensivum, perficitur per actus. 690, 1.
 Non intenditur habitus nisi per actus ejusdem rationis et eodem modo tendentes ad idem objectum. ib., 3.
 Nec etiam intenditur per hujusmodi actus, nisi sint ipso intensiores. 691, 6 et seq.
 Habitui non tribuit actus totam suam intensiorem. 692, 12.

HABITUS DIVISIO.

Habitus dividitur in moralem, qui est ad actus voluntatis; vel intellectivum, qui est ad operationes intellectus. XXVI, 723, 11.
 Habitus intellectualis non est specierum ordinatio. 672, 3-6.
 Dividitur etiam in virtutem, et non virtutem; illa disponit potentiam ad perfectam operationem naturae consentaneam, illa vero quae non inclinatur ad operationem perfectam. 726, 13.

HABITUS INFUSUS.

Habitus infusus dicitur, qui per influxum solius Dei obtinetur. XXVI, 724, 5.
 Habitus quidam infusus per se, et alius per accidens, ille natura sua non est nisi a Deo producibilis; hic vero licet a Deo producat, id non petit ex natura sua. 724, 6.

HABITUS EXTENSIO, SIMPLICITAS, VEL COMPOSITIO.

Augmentum extensivum habitus necessario fit per additionem alicujus entitatis realis, quae efficitur per actus specie distinctos ejusdem potentiae. XXVI, 695, 3 et seq — 715, 70.
 Nulla vera realis compositio extensiva in habitus spiritualibus reperiri potest. 700, 20.
 Simples aliqui habitus necessario asserendi. 701, 23.
 Qui extendi possunt indivisibiliter ad plura objecta partialia, et elicere actus distinctos inter se connexos. 702, 27.
 Habitus simplex, per quemcumque actum generatur, faciliat potentiam in ordine ad omnia objecta sua, unde non est capax augmenti extensivi. 704, 34.
 Habitus simplex non potest respectu unius objecti esse intensus, remissus vero respectu alterius. 705, 37.
 Habitus intellectus evidens et simplex non potest extendi ad diversas veritates; secus vero de habitu invidente. 708, 46.
 In intellectu distinctus habitus est ad principia per se nota, et conclusiones; non vero in voluntate ad finem et media. ib., 47.
 Habitus principiorum ab habitu metaphysicæ et a potentia intellectiva distinguitur, propriisque actibus comparatur. XXV, 30.
 Unus habitus componitur ex pluribus simplicibus non per compositionem per se, aut extensionem, sed per collectionem, aut subordinationem plurium. XXVI, 711, 53.

HABITUS DIMINUTIO, ET CORRUPTIO.

Habitus acquisiti diminuuntur, et corrumpuntur. XXVI, 716, 2.

Habitus non corrumpitur per absentiam causæ conservantis, nec per solam cessationem actus, quamvis illa possit esse occasio diminutionis aut corruptionis. 716, 3 et seq.

Nec etiam habitus corrumpitur per multiplicationem actuum aut habituum, nisi sint repugnantibus. 719, 11.

Quamvis impediatur facilis illius usus, et quasi obruatur. ib., 12.

Habitus existentes in potentiis corporalibus corrumpuntur ad illarum corruptionem. 720, 15.

Ad alterationem phantasie minuuntur et immutantur phantasmata in illa existentia, non autem habitus virtutum et vitiorum in appetitu sensitivo existentes, multoque minus illi, qui in intellectu et voluntate existunt. ib., 16.

Non expelluntur formaliter habitus ab actibus oppositis, sed effective. 722, 24-22.

In genere causæ formalis habitus immediate expellit habitum oppositum in gradu intenso, nam in gradu remisso compossibiles sunt in eodem subjecto. 723, 23.

HABITUS PRACTICUS ET SPECULATIVUS.

Adæquate dividitur habitus in practicum et speculativum. XXVI, 728, 19.

Habitus practicus circa praxim versatur, vel elicendo, vel dirigendo illam. 731, 31.

Habitus practicus non potest in nobis esse de re non operabili a nobis; speculativus vero esse potest de re operabili. 732, 34.

Habitus practicus intellectualis ad veritatis cognitionem ordinatur, licet in eo non sistat. ib.

Habitus practicus et speculativus definiri et distinguari possunt, ut perficiunt intellectum practicum vel speculativum. ib., 38.

Habitus practicus dividitur in activum et factivum. 733, 39.

Et vide verb. PRAXIS. XXVI.

Habitus est practicus, si ex se ordinetur aut inclinet ad opus, licet desit intentio, aut finis operantis. ib., 40.

Habitus practicus realiter et essentialiter differt a pure speculativo. 734, 43.

In eodem habitu ratio practici et speculativi uniri possunt, qui essentialiter differt ab habitu adæquate practico, vel speculativo. 734, 44.

HABITUS PRODUCTIO ET AUGMENTUM.

Vide infra, INTENSIO, et supra in HABITU ACQUISITO ET CAUSA EFFICIENTE ILLIUS.

HABITUS, HABITUS IN CHRISTO.

Habitus intellectuales quid sint in Christo. XVII, 663, 1 et seq.

Habitus scientiæ duo includit, et quæ sunt illa. XVIII, 62, Comment.

Inter habitum et lumen infusum nulla est distinctio in scientia infusa. 64, 1.

Habitus fidei non requirit lumen a se distinctum. ib.

HABITUS PRO VESTE.

Habitus infidelium gestare an liceat, vide VESTIS. XII.

Habitus monialium et monachorum olim fuit specialis. XV, 213, 6.

De habitu clericorum religiosorum non constat, est tamen verisimile fuisse specialem, ut nunc est. ib.

Habitus monachorum et religiosorum fuit et debet esse honestus, simplex, vilis et mundus; non vero nimis vilis, pannosus et horridus. 213, 7.

Habitus monachalis antiquitas et causa. XVI, 28, 1-2.

Habitus suæ religionis proprium non mutare sub mortali religiosi tenentur. 29, 4.

Idque ex jure præsertim positivo; et quodnam sit hoc jus. 30, 6.

Potest tamen hæc mutatio habitus esse venialis ex levitate materiæ; et quæ sit censenda materia levis. 30, 9-10.

Quod peccatum sit partem tantum habitus mutare. 31, 11.

Quando censeatur quis sufficienter habitum dimittere, ad effectum incurrendi censuram dimissioni annexam. 286, 25.

Habitus proprium suæ religionis occultare alium superinduendo, peccatum mortale non est ex objecto. 31, 12.

Habitus religiosum mutare ad tempus ex justa causa licitum est. 32, 13.

Vel etiam ex dispensatione, quam tamen solus Papa directe potest concedere. ib., 15-16.

Habitu se nudare non est prohibitum religiosi jure communi aut naturali, sed tantum ex peculiari regula prohibitum esse potest. 33, 18.

Habitus religiosum dimittens intra septa monasterii non incurrit excommunicationem, donec extra monasterium habitu dimisso existat. 286, 27.

Habitus alicujus religionis, etiam per unum tantum diem, assumpsisse, est impedimentum substantiale ad ingrediendum in Societatem, et quare ita fuerit institutum. 620, 17 et seq.

Habitus peculiarem cur Societas non habeat, nisi solum clericalem, neque id esse reprehensione dignum. 583, 4-5.

Debet tamen habitus Societatis ad usum loci, in quo vivitur, esse accommodatus. 584, 5.

Habitus austerum et asperum cur Societas non habeat. 610, 16.

Habitus decentia et munditia, qualis competat clerico religioso. 610, 16.
 Vide APOSTATA. XVI.
 Habitus ut prædicamentum constituit, propria forma extrinseca est. XXVI, 1012, 3.
 Habitus est ipsa vestis, habitio vero unio vestis et rei vestitæ, et qualis hæc sit. 1012, 4.
 Habitus vox valde æquivoca. 1013, 6.
 Habitus denominatio per se primo hominibus convenit, præterea etiam rebus aliis, quæ hominum industria habitu induuntur. ib., 2.
 Ad habitus prædicamentum expectant denominationes deaurati, dealbati, et similes. ib., 3.
 Habitus quæ et quot species. 1014, 4.
 Habitu peculiare est unam ejus formam alteri posse supponi. 1014, 6.
 Imo et ejus formas secundum organicas partes hominis inter se distingui. ib.

HÆLI.

De filiis ejus, vide SIMONIA. XIII.

HÆRES.

Ad hæredem an transeat voti obligatio. XIV, 966, 1 et seq.
 Hæredi necessario non potest conditio personalis voti apponi. 967, 4.
 Hæredi imponenda est voti realis obligatio. ib., 6.
 Hæres non tenetur ipso facto implere vota personalia defuncti, nec mixta, ut sunt personalia. 969, 14.
 Hæres tenetur ad vota realia vel mixta, quatenus realia. ib., 9-14.
 Hæres an subeat voti realis obligationem, etiam invito testatore. 968, 10.
 Ad hæredem quatenus transeunt vota mixta. 969, 14.
 Hæres non tenetur dare religioni bona ejus qui vovit se et sua, et ante ingressum religionis obiit. ib.
 Hæres an obligetur ad votum contra expressam voluntatem testatoris. 992, 19.
 Vide PAUPERAS SOLEMNIS. XV.
 Hæres tenetur implere satisfactionem realem, quam defunctus in articulo mortis a censura absolutus promisit. XXIII, 191, 6.

HÆRESIS, HÆRESIARCHA, HÆRETICUS.

Hæresis an dari possit in Angelis, vide INFIDELITAS. II.
 Hæresis pure mentalis est per se occulta respectu cujuscumque alterius intellectus creati. II, 234, 12.
 Hæresis solum interior an tollat jurisdictionem ecclesiasticam. V, 360, 7.
 Hæresis exterior occulta, seclusis censuris, quid efficiat. ib., 8.

Hæresis publica an tollat potestatem ecclesiasticam. ib., 9.
 Hæreticus externus sine interno animo non incurrit censuras contra hæreticos. 383, 21.
 Hæresis Pelagianæ initium et progressus. VII, 223, 1 et seq.
 Hæreticorum errores circa bona opera moralia. 386, 2 et seq.
 Hæreticus qui uni articulo discredet, quamvis alium retineat, statim infirmiore suam sentit fidem. IX, 86, 12.
 Hæreticus facilitatem habet ex habitu acquisito et speciebus relictis ab objectis antea creditis. ib.
 Hæreticus censendus qui conclusionem deductam per evidentem consequentiam ex principiis de fide negaret. 16, 10.
 Hæreticus. Vide FIDES. IX.
 Hæresis ethymon, quod. XII, 460, 1.
 Hæresis pro electione tam veræ quam falsæ doctrinæ usurpatur. ib.
 Hæresis ex usu Ecclesiæ pro electione doctrinæ malæ in materia sacra accipitur. 461, 2.
 Nomine hæresis fides catholica significari non potest. ib., 3.
 Hæresis duplex descriptio examinatur. 462, 5.
 Hæresis germana definitio proponitur. 490, 13.
 Hæresis circa solam propositionem in rigore hæreticam versatur. 470, 22 et seq.
 Vide PROPOSITIO DAMNABILIS. XII.
 Ad hæresim requiri voluntarium, communis, et vera sententia. 471, 1.
 Sufficere voluntarium indirectum, qui velint. ib., 3 et seq.
 Qui, neque sufficere directum, nisi juncta diuturna contumacia. 472, 7.
 Media sententia communis et vera. 473, 8 — 477, 22.
 Ad hæresim requiritur in voluntate contumacia, et qualis. 473, 9 et seq.
 In intellectu notitia propositionis Ecclesiæ, et qualis. 474, 12.
 Hæresis cum aliqua ignorantia esse potest, non tamen ex ignorantia. 475, 15.
 Ab hæresi non excusat ignorantia concomitans, esto sit involuntaria. ib., 16.
 Excusat antecedens, quamvis nec usquequaque antecedit. 476, 17.
 Excusat denique affectata, modo non sit concomitans. ib., 18.
 Ab hæresi quo sensu non excusare dicatur ignorantia articulorum fidei. ib., 19.
 Ignorantia excusans ab hæresi an sufficienter tollatur per additionem et instructionem Episcopi, vel Inquisitoris. 477, 20-21.
 Hæresis peccatum etiam in instanti consummatur. 478, 23.

- A peccato ex ignorantia contra fidem specie distinguitur. ib., 24.
- Hæresis est intensive gravior, quam judaismus, aut paganismus. 419, 14.
- Paganismus gravior extensive. ib.
- Hæresis ex parte subjecti nec habitualem fidem infusam, nec actuaalem necessario præsupponit. 416, 5-6 — 417, 9 — 485, 1-2.
- Ad hæresim requiritur ut sit in homine Christiano. 486, 3.
- Non autem ut sit in baptizato. ib., 3-4.
- Hæresis in non baptizato non est ab Ecclesia punibilis. 487, 5-6.
- Ad hæresim in foro interno non requiritur baptismus validus. ib., 7.
- An ad hæresim in foro externo. 488, 8-9.
- Ad hæresim requiritur ut error non sit in tota fidei materia. 489, 10.
- An hæresim in foro Dei sufficit pertinax resistentia, etiam privatæ revelationi divinæ sufficienter proposita. ib., 11.
- An ad hæresim in foro Ecclesiæ. ib., 12.
- Propria hæresis in aliquo erroneo iudicio intellectus consummatur. 480, 2.
- Imo extenditur etiam ad exteriora signa in quibus alio modo consummatur. 481, 4.
- Hæresis alia mentalis, alia externa. ib., 5.
- Pure externa vere hæresis non est. ib., 6.
- Hæresim incurri ex verbis inordinate prolatis, quid apud Hieronymum. ib., 7.
- Deliberatum dubium in fide cum pertinacia hæresis est. 483, 10 et seq.
- Non sic, opinari præcisive de rebus fidei. 408, 8 — 484, 16.
- Hæresis est assentiri propositioni etiam veræ, si putetur ab Ecclesia damnata. 478, 24—485, 17.
- Hæresis deuntiatio, vide DENUNTIATIO. XII.
- Hæresis crimen in solo actu externo non est reservatum Papæ, aut juri communi. 399, 5 — 534, 1.
- Hæresis exterius exprimitur, aut dictis, aut factis. ib., 2.
- Quando censeatur hæresis sufficienter expressa, ut censura ipso facto incurratur. 537, 9 et seq.
- Hæresis culpam soli Deo reservatam esse hæretice docuit Novatianus. 541, 1.
- Hæresis de jure communi per se non reservatur, sed media reservatione annexæ censuræ. ib., 2.
- Hæresis pure mentalis reservatio possibilis est sed parum laudabilis. ib.
- Hæresim occultam an possint Episcopi absolvere, vide EPISCOPUS. XII.
- An Inquisitores in foro sacramentali et quomodo, vide INQUISITOR. ib.
- Ab hæresi occulta per accidens absolvi non posse virtute Bullæ, aut jubilæi. 548, 21.
- Ab hæresi, an et quomodo absolvi quis posset in articulo mortis, vide ARTICULUS MORTIS. XII.
- Hæresis pœna, vide PœNA HÆRETICORUM. ib.
- Hæresis radicaliter opponitur spei. 622, 1-3.
- Hæresiarcha, etsi vere convertatur, an recipiendus vel brachio sæculari tradendus, 583, 9 et seq.
- Hæresiarcha presse quis dicatur. 584, 11.
- Quis dogmatista. ib.
- Hæreticus quis dicendus. 490, 13.
- Hæreticus potest quis esse, quin sit apostata. 485, 1-2.
- Hæreticus esse potest catechumenus non baptizatus. 417, 9 — 487, 4.
- Non potest tamen ab Ecclesia puniri. 487, 5-6.
- Hæreticus an sit, qui assentitur propositioni veræ putans eam ab Ecclesia damnatam. 478, 24 — 485, 17.
- Hæreticus an sit, qui morali periculo hæresis se exponit. ib., 18.
- An qui recte sentiens alios inducit ad hæresim. ib.
- Hæreticus fidem non resolvit in divinum testimonium; atque adeo non habet eandem rationem formalem quam catholicus. 51, 15.
- In hæretico assensus theologicus non est scientificus, aut ejusdem rationis ac in catholico. 98, 9.
- Hæreticus mentalis et per se occultus, quis. 534, 1.
- Quis item publicus per se aut per accidens. ib.
- Vide verbo EXCOMMUNICATIO. XII.
- Hæreticum se fingens in solo actu externo pœnas hæreticorum non incurrit. 399, 4 — 534, 1.
- Hæretici antiquitus a sola Eucharistia arcebantur. 542, 3.
- Hæretici quas pœnas nunc incurrant, vide PœNA HÆRETICORUM, CONFISCATIO, et EXCOMMUNICATIO. XII.
- Cum hæreticis communicare est ipso jure divino prohibitum. 532, 4.
- Hæc prohibitio interdum est a fide, interdum vero a charitate. ib.
- Contra hæreticos scribere laudabile. 497, 13.
- Cum hæreticis de fide disputare, an et quibus liceat. 494, 5 et seq.
- Vide DISPUTATIO. XII.
- Hæreticorum libros an recte prohibeat Ecclesia, et sub qua censura. 499.
- Vide LIBER. XII.
- Hæretici licite coguntur ab Ecclesia ut resipiscant. 512, 9.
- Vide PœNA HÆRETICORUM. XII.
- Hæreticorum fautores, defensores, receptatores, qui sint, et quibus pœnis afficiantur. 586.
- Hæreticorum filii, vide FILII HÆRETICORUM. XII.
- Hæreticorum denunciatio, vide DENUNTIATIO. ib.
- Hæreticus dogmatista, vide DOGMATISTA. ib.
- Hæretici non sunt membra Ecclesiæ. 251, 20 et s.
- In hæretico non remanet habitus fidei supernaturalis. 214, 2 et seq.

- In hæretico unde proveniat facilitas credendi ea quæ antea fide infusa crediderat. 217, 10.
- In hæretico non est spes. 623, 3.
- Hæreticorum sectæ præ fide catholica quam incredibiles. 128, 7.
- Hæretici antiquitatem suorum dogmatum ut falso obtendant. 129, 9.
- Hæreticæ doctrinæ vitia recensentur. 130, 12.
- Hæretica propositio, vide PROPOSITIO DAMNABILIS. XII.
- Obligatur ad decimas. XIII, 144, 3.
- Hæresis simoniaca, quæ. 624, 2.
- Hæreticorum pœnas ipso facto non incurrit, qui ficta intentione adorat idolum. 443, 11.
- Absolutio ab hæresi, utrum comprehendatur sub generali clausula absolvendi ab omnibus casibus Bullæ Cœnæ. XVI, 990, 16.
- Ab hæresi absolvere potest Generalis Societatis, eamque potestatem aliquibus professis committere. ib.
- Quibusnam eam committat, et quæ moderatione ea utendum sit. 991, 17.
- Vide BULLA CŒNÆ. XVI.
- Hæretici negantes B. Virginem vere matrem Dei. XIX, 3, 1.
- Errantes circa stirpem B. Virginis. 13, 1.
- Asserentes errorem esse festum Conceptionis B. V. celebrare. 47, 2.
- Imponentes B. Virgini gravissima crimina. 59, 1.
- Asserentes Christum e Josepho conceptum. 79, 2.
- Errantes circa Deiparæ virginitatem. 83, 1.
- Errantes circa Christi fratres. 90, 2-3.
- Errantes circa propositum virginitatis B. Mariæ. 99, 1.
- Et similiter circa votum. 102, 1.
- Errantes circa veram Christi nativitatem. 212, 1.
- Asserentes B. V. præcipuam causam nostræ salutis. 330, 1.
- Negantes intercessionem B. Virginis, aliorumque sanctorum pro hominibus. 332, 1.
- Negantes B. Virginem orandam. 334, 1.
- Errantes circa baptismum Joannis. 376, 2.
- Errantes circa Christi dolores. 530, 1.
- Errantes circa Judæ facinus. 539, 8.
- Negantes Christum vere crucifixum. 564, 1.
- Vere mortuum. 629, 1.
- Errantes circa animam separatam Criti. 722, 1.
- Errantes circa locum inferni. 727, 1.
- Errantes circa resurrectionem Christi. 772, 1.
- Errantes circa corpora resurgentium. 838, 1-2.
- Errantes circa generalem resurrectionem. 912, 2.
- Errantes circa mille annos regni Christi d. Mille-narii. 943, 1 et seq.
- Errantes circa Christi ascensionem in cœlum. 967, 1.
- Errantes circa judicariam potestatem Christi. 997, 1.
- Errantes circa universale judicium. 1009, 1.
- Errantes circa Antichristum. 1028, 1.
- Errantes circa adventum Eliæ et Henoch. 1050, 1.
- Errantes circa æternum Christi regnum. 1118, 2.
- Quomodo B. Virgo cunctas hæreses interemisisse dicitur. 298, 3.
- Excommunicatus in excommunicatione per annum persistens fit de hæresi suspectus. XXIII, 454, 6.
- Suspectus de hæresi est irregularis. XXIII bis, 413, 8.
- Hæreticorum successores per lineam paternam usque ad secundam generationem sunt irregulares. 414, 1.
- Censura lata in receptatores hæreticorum non comprehendit recipientes illos ut consanguineos, vel amicos, non ut hæreticos. XXIII, 95, 11.
- Hæretici et apostatæ excommunicantur in Bulla Cœnæ, quod late exponitur. 506, 2 et seq.
- Licet quis non baptizatus possit esse vere hæreticus, aut apostata a fide, non tamen incurret censuram. 507, 4.
- Hæreticus fit irregularis. XXIII bis, 407, 2.
- Apostatæ a fide fiunt irregulares. 410, 2.
- Quis autem et cum qua moderatione possit dispensare. 411, 3.
- Hæreticorum fautores et receptatores irregulares fiunt. ib., 5.
- Non vero ministrans sacramenta hæretico jam converso. 412, 6.
- Episcopus qui ex odio, aut amore, malitiose procedit contra aliquem in causa hæresis, vel impedit Inquisitores in executione sui officii, suspenditur. 149, 16.
- Hæreticus proprie, quis dicatur. 407, 1.
- Hæresis et hæretici notio atque distinctio. XXIV, 112, 3 et seq.
- Hæreses singulæ a conditoribus nomen inveniunt. 66, 15 et seq.
- Hæreses oriuntur ab animi perturbationibus. 77, 12 — 84, 20 — 109, 10.
- Hæretici nomine sunt Christiani, quia sunt baptizati, sed revera sunt infideles, quia non habent fidem divinam. 219, 8.
- Hæreticorum vaniloquentia. 620, 17.
- Hæreticorum privatus spiritus confutatur. 53, 1 et s.
- Hæretici tractant Scripturam sacram valde indecore. 110, 12.
- Hæretici Catholicorum falsum cognomen si quando assumunt, timide ac prudenter id faciunt. 69, 4.
- Hæretici novi antiquos exprimunt. 77, 11.
- Hæretici inter se discordant de rebus gravissimis, 76, 8 — 84, 20.
- Hæretici non sunt animati ad fidei propagationem. 84, 22.
- Hæretici, quantumque sint multitudine, non

coagmentantur in unum corpus ecclesiasticum, neque politicum. 73, 7 et seq.
 Hæreticorum omnis generis colluvies fere media pars est mortalium qui Christum agnoscunt. 78, 1.
 Hæreticus esse potest qui nunquam in Ecclesia fuerit. 117, 3.
 Sed pœnis Ecclesiæ non erit obnoxius. ib.
 Hæreticæ disciplinæ duodecim notæ explicantur. 109, 10 et seq.
 Hæreticorum, qui non sunt nominatim excommunicati, quando sit communicatio licita. 713, 30.

HESITATIO.

Hæsitatio quæ prohibeatur in orando. XIV, 92, 7.

HEBDOMADA.

Hebdomadæ nomine in Scriptura quid intelligendum. XVII, 13, 2.
 Hebdomadæ, de quibus Daniel loquitur, componebantur ex annis solaribus non lunaribus. 13, 3 et seq.
 Æquales et continuæ fuerunt. 13, 7.
 Quando initium habuerint. 15, 8 et seq.
 Et quando finem. ib.

HEBRAICA LINGUA.

Hebraica lingua genitivis nominum substantivorum in exaggerando utitur pro adjectivis. XXIV, 615, 2.

HELENA.

Crucem Domini et Clavos invenit. XIX, 366, 4.

HELIOPOLIS.

In ea latuit Christus, cum fugit in Ægyptum. XIX, 275, 6.

HENOCH.

Vide ELIAS. XIX.

HENRICUS.

Henricus librum contra hæreticos edidit ob defensionem fidei Catholicæ et Romanæ. XXIV, 5, 4.
 Henricum Leo X, Romanus Pontifex, cognominavit Catholicæ fidei defensorem, post librum editum pro fide Romana. 65, 12.
 Henricus fidei fuit desertor propter impudicas Annæ Bolenæ nuptias. 6, 3.
 Henricus vere appellari posset homo peccati. 616, 5.
 Henricus principio fuit schismaticus. 104, 6 — 231, 3.
 Henricus deinde fuit hæreticus. 107, 4.
 Henricus omnium regum primus affectavit imperium spirituale, idque tyrannice usurpavit. 232, 4 — 248, 1.
 Henricus confertur cum bestia Apocalypsis 9, habente supra caput nomen blasphemie, hoc est cognomentum capitibus Ecclesiæ. 633, 17.

Henricus moribundus Eduardo filio hæredi fidem catholicam commendavit, excepta una obedientia Romano Pontifici. 6, 5 — 107, 4.
 Henrici VIII persecutio ecclesiastica. 717, 8 et seq.
 Henrici Garneti e Societate Jesu Martyrium. 724, 6.

HEPAR.

Hepar ante omnia membra in animalibus perfectis fabricatur et animatur. III, 396, 3-5.
 Hepar primo informatur anima tantum vegetativa. 597, 6.

HERBA.

Herbæ virentes, arbores, et cætera vegetabilia a Deo tertia die in propria specie, non in semine tantum producta sunt. III, 140, 2 et seq.
 Vide etiam VEGETABILLA. III.

HERMAPHRODITUS.

Hermaphroditus quando sit incapax characteris Ordinis, quando vero irregularis. XXIII bis, 365, 1.

HERMIPOLIS.

In qua accidit miraculum arboris flectentis se ad ingressum Jesu. XIX, 272, 7.
 Habuit templum in quo Christo ingresso idola confracta. ib.

HERODES.

Cur turbatus cum omni Hierosolyma ad Magorum adventum. XIX, 246, 10.
 Quando cœpit machinari interitum Christi. 269, 1.
 Quando regnare cœpit. 275, 7-8.
 Quandiu regnavit. ib.

HIERARCHIA.

Hierarchiæ nomen quibus accommodetur, quid, et quotuplex sit. II, 32, 1.
 Hierarchiæ differunt inter se genere subalterno. 62, 8.
 Hæc differentia generica inter Hierarchias, unde colligatur. 63, 10.
 Hierarchia quo pacto inveniatur etiam in dæmonibus. 1088, 1 et seq.
 Hierarchiæ an post diem Judicii cessabunt. 1091, 10.
 Vide CHORUS. Vide etiam ILLUMINATIO. II.

HIERONYMITARUM ORDO.

Hieronymitarum ordinis origo, regula et perfectio. XVI, 516, 7 et seq.
 Cur hæc religio sancti Hieronymi nuncupetur. 517, 8-9.
 Ejus progressus in Hispania et Lusitania. ib., 10.
 Similis ordo D. Hieronymi in Italia sub diverso Generali; et quis ejus institutor. ib.

Alia denique congregationes in Italia ejusdem nominis, sed non instituti. 518, 12.

HIERONYMUS.

D. Hieronymi encomia. VII, 315, 11-12.
 Accuratissime contra Pelagium scripsit. ib.
 Quanta ejus auctoritas ad confutandas hæreses. ib.

HILARIUS.

An duo extiterint Hilarii tempore S. Augustini. VII, 319, 21.
 Hilarius non putavit in Christo nullum dolorem fuisse. XVIII, 205, 2.
 Explicantur ejus dicta, quibus ille videtur in Christo dolorem negare. ib.
 Non negat in Christo fuisse dolorem, sed naturam doloris, id est, dolori suo merito subjectam. 206, 3.

HISPANIA.

Cur Hispania celebret festum Sancti Jacobi, vide SANCTUS JACOBUS. XIII.
 Hispaniæ regum pietas in Ecclesiam. XXIV, 306, 12.

HOC.

Pro varietate rerum, quibus applicatur, varia significat. XXI, 119, 7.
 Quid significet et pro quo supponat in verbis consecrationis. Vide EUCHARISTIA, § Forma. XXI.

HOMAGIUM.

Homagium, quod juramentum. XIV, 490, 25 et s.

HOMICIDIUM.

Occidentes per assassinos privantur beneficiis ipso facto. V, 450, 15.
 Ex pretio homicidii et adulterii debentur decimæ. XIII, 212, 7.
 Homicidium formaliter non opponitur charitati, sed justitiæ. XIV, 681, 10.
 Homicidium an perjurio gravius sit peccatum. 680, 7.
 Ex homicidio voluntario contrahitur irregularitas. XXIII bis, 425, 1.
 Ad eam est necessaria expressa voluntas occidendi in actu signato, vel exercito. 426, 5.
 Cum effectu subsequente. 428, 2.
 Irregularitatem hanc præcipue incurrit qui suis manibus occidit. 432, 1.
 Etiam non baptizatum. 434, 4.
 Incurrit etiam mandans alium occidi, et late exponitur. ib., 6 et seq.
 Incurrit etiam qui consulit mortem. 436, 10.
 Nisi consilium retractet. 437, 11.
 Consensus purus in homicidium, quod nullo modo

fit nomine consentientis, non inducit irregularitatem. 441, 21.

Neque incurritur per ratihibitionem homicidii jam facti nomine suo. 442, 23.
 Incurrit cooperans ad homicidium. 445, 31.
 Irregularitas hæc quos habeat effectus. 446, 1.
 Irregularitas hæc per solum Summum Pontificem auferri potest. 447, 4.
 Tollitur difficillime. ib., 5.

HOMICIDIUM CASUALE.

Per casuale homicidium contrahitur irregularitas. XXIII bis, 448, 1, 1º loco.
 Facilius in ea dispensatur. 448, 2.
 Multiplex modus est committendi hoc homicidium. ib., 1, 2º loco.
 Qui absque peccato consulit minorem vindictam, sequuta morte, non fit irregularis. 452, 2.
 Cooperatio ad homicidium duplex, proxima et remota. 453, 5.
 Qui parat ligna ad comburendum aliquem post mortem, seclusa acceleratione, non est irregularis. ib., 6.
 Quando plures ex repentina occasione cum aliquo rixantur, et illum occidunt, omnes sunt irregulares. 454, 8-9.
 Per propriam omissionem obviandi homicidio, quando solum est contra charitatem, non fit quis irregularis. 457, 3-4.
 Secus quando intervenit obligatio ex justitia. ib., 5.
 Quando sufficiens diligentia adhibetur in opere licito ad vitandum periculum mortis alterius, illa sequuta, non contrahitur irregularitas. 459, 1.
 Secus si negligentia intercessit, lata, aut levis. 460, 2 et seq.
 Non autem levissima. 461, 5-6.
 Adulter, ob cujus causam adultera a marito occiditur, an sit irregularis. 466, 7.
 Per homicidium omnino casuale ex opere illicito non contrahitur irregularitas, nisi in casibus in jure expressis propter periculum occisionis. 467, 9.
 Qui aliquem non lethaliter vulnerat, et ille non ex vulnere, sed ex sua intemperantia, aut medici imperitia moritur, non fit irregularis. 469, 16 et seq.
 Vociferans adversus latronem, qui ea occasione occiditur, an sit irregularis. 493, 21.
 Cum mandatarius occiditur, mandans incurrit in homicidium casuale. 440, 17.
 Qui alteri consilium dat ut temere se exponat periculo mortis, ea sequuta, fit irregularis. ib., 18.

HOMICIDIUM IN DEFENSIONEM PROPRIAM.

Qui alium occidit in defensionem propriæ personæ, non fit irregularis. XXIII bis, 471, 2-3.

Quando teneatur quis fugere. 472, 4.
 Qualis sit irregularitas, quando propter homicidium in defensionem immoderatam contrahitur. 475, 13.
 Bona temporalia possunt defendi, cum interitu ejus qui violenter vult illa rapere. 476, 4.
 Et per hoc homicidium non incurritur irregularitas. 477, 4 et seq.
 Propter homicidium in defensione proximi innocentis non incurritur irregularitas. 480, 2 et seq.
 Etiam si defensio non sit sub obligatione. 481, 5.
 Modo sit licita. ib.

HOMINIS JUSTA OCCISIO.

Judex ferens sententiam in causa sanguinis fit irregularis, effectu sequuto. XXIII bis, 482, 4.
 Non incurrit temporalis dominus, qui officium judicis secularis alteri committit. 484, 5.
 Vide verbo ACTOR, et verbo TESTIS. XXIII bis.
 Denunciatio in causa sanguinis quomodo fieri possit absque irregularitate. 488, 2.
 Assistens in loco supplicii absque ulla cooperatione non fit irregularis. 501, 10.
 Nec qui speculative docet tali delicto debere poenam mortis. 485, 8.
 Omnes militantes in bello injusto, si in eo fiant homicidia, vel mutilationes, fiunt irregulares, etiam si propriis manibus ea non faciant. 501, 4.
 Non vero si effectus non sequatur. 502, 4 et seq.
 Militans in bello necessario ad defensionem propriae personae, vel patriae, non fit irregularis. 503, 1-2.
 Militans in bello justo, si propriis manibus non mutilat, non fit irregularis, etiam si alii occidant. 504, 4-5.
 Secus si propriis manibus occidat. 505, 6.
 Quid de praebente arma ad tale bellum. ib.
 Clericus non potest militare in bello justo aggressivo. 505, 7.
 Si vero in eo militet, et non mutilet, nec occidat, non fit irregularis. 506, 9.
 Quando possit licite interesse, et exhortari sine culpa, et irregularitate. 505, 8.
 In irregularitate ex homicidio perpetrato in bello justo quis possit dispensare. 507, 12 et seq.

HOMO.

Homines in statu innocentiae eo modo quo Angeli praedestinandi forent, juxta quorundam sententiam. I, 275, 3.
 Hominis perseverantia plures actus requirit. 274, 2.
 In hominibus et Angelis aequae supernaturalis est gloria et gratia. 276, 6.
 De hominum et Angelorum electione eadem est ratio. 277, 10.

In hominibus cur ponatur praelectio et non in Angelis secundum aliquos. 278, 13.
 Inter homines et Angelos quoad perseverantiam discrimen reperitur. ib., 14.
 In hominibus praevium Angelorum peccatum antecessit electio. 284, 5.
 Hominem cum eadem natura, etiam si illum ad finem supernaturalem non dirigeret, Deus creare potuit. 293, 3.
 Homo adultus qui possit esse causa praedestinationis quoad aliquos effectus. 326, 5.
 Homo quomodo sit effectuum praedestinationis causa. 323, 4.
 Homo licet gratiae sit capax, ea illi debita non est. Quamobrem. ib.
 Hominem non posse sic efficaciter nunc Deum amare, sicut in natura integra, ex quo proveniat. 376, 13.
 Homo per gratiam non restituitur ad eam naturam integritatem quae erat in statu innocentiae. 377, 14.
 Homo ante fidem nullam veram gratiam promereri potest, neque fidelis in peccato constitutus. 417, 11.
 Homo ante omnem vocationem licet non operetur, dici nequit resistere, eo quod nihil agat. 420, 12.
 Homo divino adjutus auxilio bonum actum efficiens per illum potest ulteriorem gratiam adipisci. 421, 15.
 Homo purus potest alteri mereri praedestinationem etiam quoad primum gratiae effectum. 428, 4.
 Duobus modis potest alteri mereri donum gratiae. ib., 5.
 Homo nullis suis meritis primam meretur vocationem. 422, 18 — 439, 28.
 Homo purus non potest mereri alteri divinam praedestinationem quoad efficacem praedestinationem ad gloriam, vel gratiam quoad decretum absolutum dandi illam. 441, 2.
 Ad hominis actum duplex gratia concurrit. 467, 10.
 Homines omnes fidei professores pro aliquo tempore ita sufficiens auxilium habent ad justificationem, ut illis tribuatur nolle salutem, si eam non consequantur. 493, 11.
 Homines aliquos non vocare etiam tempore opportuno Deus nunquam decernit. ib.
 Homo licet suis viribus ad divinam vocationem disponi nequeat, illi tamen peccando resistere potest. 495, 19.
 In hominis potestate non est, cum reprobatione negativa, actu componere suam aeternam salutem. 519, 8.
 Homo quomodo possit assentiri Trinitatis mysterio naturali assensu per humanam fidem. 571, 7.

- Homo in quo sit ad imaginem Dei effectus. 372, 10.
- Homo factus est ad imaginem Dei secundum animam, non secundum corpus. 40, 8.
- Hominem se beatificare quomodo verum sit. 84, 42-43.
- Homines non sunt assumpti ad beatitudinem occasione peccati Angelorum, sed ex primaria Dei intentione. 120, 7 — 284, 5.
- Homo fortasse nullus, præter beatam Virginem, supremis Angelis in beatitudine æquiparatur. II, 647, 16.
- Hominis primi lapsum viderunt Angeli in Verbo. 652, 7.
- Homo in primo instanti usus rationis non potest peccare. 952, 61.
- Homines peccantes cur Deus non deseruit sicut Angelos. 963, 23.
- Hominum illuminatio per Angelos, vide ILLUMINATIO. II.
- Inter homines et Angelos locutio, vide LOCUTIO. ib.
- Hominum custodia, vide CUSTODIA. ib.
- Hominum tentatio, vide TENTATIO. ib.
- Homo quomodo ad imaginem Dei factus, vide IMAGO. III.
- Homo primus, vide ADAM. ib.
- Homines in statu innocentiae et immortalitatis multiplicarentur. III. 380, 1-2.
- Homines in statu innocentiae immediate a Deo creandos, non generatione propagandos, qui Patres dixerint. 384, 4.
- Oppositum ostenditur. 382, 6 et seq.
- Homo habet finem ultimum ab auctore suo. IV, 26, 4.
- Et quomodo id probatur. ib., et seq.
- Homo, quando primo operatur, non necessario intendit formali intentione aliquem finem ultimum simpliciter in quem se et omnia sua referat. 27, 4.
- At vero semper, quando operatur, intendit aliquem finem ultimum negative. ib., 5.
- Homo capax est beatitudinis, juxta fidem. 41, 3.
- Imo, juxta principia naturæ, potest probari esse capacem alicujus beatitudinis. 42, 4.
- Hominem in aliquibus individuis fore aliquando beandum, satis congruenter probatur. ib., 6-7.
- Et quam beatitudinem assequi possit naturæ viribus. 43, 8.
- Homo naturaliter elicere potest actus essentialis beatitudinis naturalis. 447, 5.
- Imo et probabile est posse quoque naturaliter assequi talem beatitudinem per media proportionata naturæ. ib., 6.
- Homini sufficit acquirere beatitudinem in statu in quo potest naturaliter existere, scilicet temporalem in toto composito, et perpetuam in anima, quia status resurrectionis non est naturalis. 148, 7.
- Homo potest in hac vita aliquam beatitudinem naturalem consequi, et multo perfectiorem in anima separata. ib. 8.
- Hominem assequi beatitudinem naturalem, vel etiam nullum eam assequi est per accidens ex impedimentis extrinsecis, et ex constitutione sua e corpore et spiritu, habet tamen potentias quibus eliciat actus talis beatitudinis et media etiam naturalia. ib., 9-10.
- Homo secundum duplicem naturam consideratus. V, 10, 12.
- Hominis felicitas duplex, vitæ scilicet presentis et futuræ, et utraque in naturalem et supernaturalem distinguitur. 212, 4.
- Solus homo legum capax quomodo intelligitur. Vide LEGIS SUBJECTUM. V.
- Omnes homines viatores legibus subjiciuntur. 69, 3.
- Humanæ multitudinis duplex consideratio. 481, 4.
- Homo potest a Deo creari in statu puræ naturæ sine peccato; imo sine illo futurus erat, si immediate a Deo crearetur. VII, 180, 4 et seq.
- Homo non potest connaturali modo creari nisi propter aliquam beatitudinem. 180, 6 — 185, 19.
- Non habet naturalem appetitum innatum ad visionem Dei. 183, 21.
- Opinio contraria refertur. 180, 6.
- Homo potuit a Deo condi extra statum naturæ integræ. 187, 5.
- Utrum homo in statu naturæ integræ legem naturalem servare potest. ib., 6 — 189, 13.
- Connaturale ei non est donum speciale integritatis naturæ. 188, 8 — 189, 13.
- Homo in statu puræ naturæ quomodo posset naturalem beatitudinem assequi. 190, 15.
- An homo proxime creatus a Deo in quolibet statu dici possit creatus in originali innocentia. 191, 2.
- Homini primo quid Deus contulerit. 192, 3 et seq.
- In statu puræ naturæ, licet non peccaret, naturaliter moreretur. 193, 7.
- Homo in solo statu naturæ integræ posset prius venialiter peccare quam mortaliter, non ita in statu originalis justitiæ. 192, 4 — 194, 10.
- Tam in statu naturæ integræ, quam in statu originalis justitiæ, posset esse sine gratia sanctificante. 194, 10.
- Homo de facto semper ordinatus fuit ad finem supernaturalem per sufficientia media a Deo præparata. ib., 1-2.
- Neque in statu integræ, neque puræ naturæ, haberet vires ad actus supernaturales eliciendos. 198, 8.
- Homo solum a mortali culpa lapsus denominatur, et in statu naturæ lapsæ constituitur. 199, 1.
- Quo sensu dicatur homo a Patribus imaginem Dei perdidisse per peccatum. 204, 9 et seq.

- In statu naturæ lapsæ non est debilior ab extrinseco, quam esset in statu puræ naturæ. 214, 4.
- In naturalibus fuisse vulneratum, quo sensu verum. 212, 19.
- Unde homini proveniat difficultas bene operandi in statu naturæ lapsæ. 210, 14.
- Homo ex vi peccati originalis non nascitur in termino damnationis, sed in via ad illam. 216, 8, 10.
- Hominem lapsum ante gratiam non esse liberum ad non peccandum, quo sensu verum. 217, 13.
- Homo servus diaboli quibus modis sit factus. 218, 16-17.
- An in statu puræ naturæ minus tentaretur. *ib.*, 17 — 487, 25.
- Hominem lapsum nullum opus absolute bonum posse per gratiam facere asserunt Lutherani. 271, 10.
- Homo existens in peccato mortali potest habere multos actus bonos. 375, 6.
- Hominem in hac vita non posse habere evidentiam in attestante mysteriorum fidei sine gratiæ auxilio est probabilius. 621, 4.
- Homo lapsus potest aliquando bene moraliter operari, sine speciali auxilio gratiæ. 403, 4.
- Non potest naturaliter diu vivere sine peccato mortali contra legem naturalem. 501, 36.
- In natura integra posset diu servare totam legem naturalem sine speciali gratiæ. 504, 6.
- Homo lapsus non potest diu sine gratiæ servare totam legem naturalem absque mortali culpa. 508, 4.
- Oppositum est temerarium. 510, 12.
- Requiraturne gratia habitualis, an sufficiat actualis et supernaturalis quoad modum, ad servandam diu totam legem naturalem sine peccato mortali. 511, 1 et seq.
- Talis gratia de lege ordinaria datur fidelibus tantum iisque justificatis. 515, 15.
- Homo in pura natura non posset sine gravi lapsu servare diu totam legem naturalem absque peculiari Dei auxilio. 522, 4.
- Nec esset ad hoc potentior, quam in statu naturæ lapsæ. 523, 8.
- Homo in puris naturalibus haberet peculiarem aliquam Dei providentiam ad servandam totam legem naturalem si vellet. *ib.*, 9 et seq.
- Homo lapsus tripliciter potest amare Deum super omnia ut finem naturalem. 565, 16 et seq.
- Homo in puris naturalibus non potest per vires naturæ diligere Deum super omnia etiam ut finem naturalem. 569, 2.
- Nec etiam ad breve tempus. *ib.*
- Posset tamen cum aliquo Dei auxilio. 571, 8.
- Possitne homo lapsus, vel in puris naturalibus, naturales virtutes acquirere sine gratiæ auxilio. 579, 1 et seq.
- An in natura integra posset perfecte acquirere virtutes naturales. *ib.*, 2.
- Utrum in statu naturæ lapsæ. *ib.*, 3.
- Homo sine charitate nec amore elicito nec innato diligit Deum ut finem supernaturalem: diligit tamen ut finem naturalem. 583, 13.
- Homo. Vide GRATIA. VII.
- Homo ante fidem non meretur ullo modo vocationem ad fidem. VIII, 333, 15.
- Homini facienti quod in se est Deus non denegat gratiam. 342, 40.
- Sententia Pauli: *Deus vult omnes homines salvos fieri*, ut intelligenda ex Augustino. 357, 6 et seq.
- Homo in puris naturalibus, eo ipso quod rationalis est, filius Dei dici potest. IX, 108, 7.
- Sic sumptus tendit in Deum ultimum finem naturalem per suos actus. *ib.*
- Homo per suam naturam habet connaturale jus ad beatitudinem naturalem; per gratiam ad supernaturalem. *ib.*
- A Deo ad gloriam actualiter acceptus sine gratiæ, gratus illi extrinsece diceretur. 113, 14.
- Homo fit justus per gratiam animæ infusam. 131, 4.
- Non potest justus aut justior fieri formaliter et intrinsece, etiam de potentia absoluta per justitiam Dei, vel Christi imputativam. 142, 33-34.
- Homo ut justus dicatur et sit, non opus est ut actualiter operetur, sed satis est gratiam habitalem habeat. 155, 31.
- Homo per sui mutationem ad Deum convertitur; Deus vero absque ulla hominem conversum de novo diligit. 192, 14.
- Homo non potest satisfacere de rigore justitiæ pro offensa peccati. 217, 40 — 228, 70.
- Potest tamen jam gratus de absoluta justitia mereri, vel pro pœna temporali satisfacere. 217, 40.
- Homo ex se et ex vi suarum potentiarum Deum ut finem supernaturalem nec cognoscere, nec amare potest. 46, 3.
- Homo se disponit per Dei excitantem atque adjuvantem gratiam. X, 329, 3.
- Homo potest dissentire divinæ vocationi, si velit. 351, 1.
- Quando homo dicatur facere quod in se est, et e contra. 360, 4.
- Homo non eligit bonum ad salutem conducens, nisi prius a Deo trahatur. 372, 1.
- Nil habet homo unde gloriari possit. 388, 4.
- Homo seipsum impellit et præcipitat, id est determinat ad peccatum. 415, 5.
- Homo physice a Deo distinctus est, moraliter tamen est quasi unus cum illo. XIII, 49, 10.
- Potest injuriam Deo facere infinitam; recompen-

sare autem ad æqualitatem, nec per suas vires, nec per auxilium gratiæ, potest. 66, 12.
 Externæ adorationes sunt indifferentes ad Deum et homines. 85, 7.
 Genuflexio ad hominem ordinarie fit uno genu. *ib.* 8.
 Manuum elevatio non solum ad Deum, sed ad homines etiam fit. *ib.*
 Homo cum solo naturæ lumine an possit orare. XIV, 51, 1.
 Homo non potest velle quidquid Deus vult. 83, 14.
 Homo in puris naturalibus an teneretur orare. 104, 4.
 Ex hominis lapsu orta maxima necessitas incarnationis. XVII, 47, 4.
 Homo purus, quantumvis sanctus, non potuisset plene et perfecte pro hominis peccato satisfacere. 48, 6.
 Hominis redemptio liberum est Dei opus. 49, 1.
 Hominem redimi servato justitiæ rigore, non fuit necessarium, sed convenientissimum. 51, 2.
 Homo per peccatum quasi venditus est, et sub dæmonis potestate constitutus. 57, 7.
 Homines plures esse salvandos in statu naturæ lapsæ, quam in statu innocentiae, incertum. 89, 68 et seq.
 Qua via possit sustineri declaratur. 90, 73.
 Probabilius, tot fore salvandos in statu naturæ lapsæ quot in statu innocentiae. 91, 74.
 Homo, quantumvis naturaliservitute sit Dei servus, est tamen capax proprii dominii. 115, 65.
 Humanum genus, sicut offendit in uno individuo naturæ suæ, ita satisfecit per aliud. 118, 1.
 Homo purus ex perfecta justitia non potest Deo satisfacere. 129, 5.
 Hominis puri opera non habent valorem sufficientem ad satisfactionem omnino æqualem. 131, 12 et seq.
 Et unde hoc oriatur. *ib.*
 Homo purus minus potest pro se satisfacere quam pro aliis. 138, 1.
 Homo nihil potest operari quod apud Deum condignum valorem ad meritum vel satisfactionem habeat, nisi fuerit vivum membrum Christi. 184, 3.
 Homo satisfacit ut membrum Christi, quando satisfacit per gratiam propter Christum acceptam. 185, 4.
 Homo, si non peccasset, gratiam et immortalitatem per fidem Christi habuisset. 253, 6.
 Quod si homo non peccasset, Deus non fieret homo, quo sensu sit verum. 254, 7.
 Et quo falsum. *ib.*
 Homo quando non potuit mereri incarnationem de condigno. 413, 1.
 Homo cælestis cur Christus dicatur, et homo terrenus Adam. 527, 7-8.

Homo pure viator interdum elevari potest ad intelligendum sine phantasmatis. XVIII, 58, 3.
 Homo, cum non habet gratiam, neque alia supernaturalia dona, quomodo dici potest elevatus ad supernaturalem finem. 120, 31.
 Homo de Christo et nobis univoce dicitur. 229, 4.
 Homo factus est Deus, propositio ista rursus explicatur, et varii illius sensus declarantur. 238, 1 et seq.
 Homo genitus est Deus, vera est propositio, quia hic homo per generationem habet ut sit Deus. 242, 3.
 Homo cœpit esse, demonstrato Christo, dici non potest. 248, 1 et seq.
 Homo quomodo ut imago Dei adorari possit. 645, 4.
 Vide SATISFACTIO, MERITUM. XVII.
 Aliquem purum hominem esse innocentem ad humanæ naturæ dignitatem pertinuit. XIX, 46, 37.
 Idem affectus est in homine ad res corporales in pura atque in lapsa natura. XX, 53, 2.
 Plures homines salvandos quam Angeli ceciderint, probabilius, in quibus et major et minor gloria erit quam fuit in Angelis. 508, 4.

HONESTUM ET HONESTAS.

Honestum, ut sic, non generat delectationem, sed ut est delectabile. IV, 253, 1.
 Honestum non dicitur quod est conveniens rectæ rationi, sed naturæ rationali. 295, 12.
 Honestum in communi a qua virtute appetatur. 322, 14.
 Honestas datur in quibusdam objectis quæ ab actibus honestis non petitur, sed potius actus ab illa dicuntur honesti. 289, 3.
 Honestas in objecto privativo quomodo detur. 297, 19.
 Honestatem formalem actus voluntatis sequuntur aliæ dignitates. 317, 6.
 Honestas actus interni voluntatis est sumpta ex objecto, et est ipsa ejus differentia specifica et physica. 328, 18.
 Honestas, vide BONITAS. IV.

HONOR.

Quatenus sit in hominis potestate. XI, 557, 21.
 Non est bonum intrinsecum ejus qui honoratur. XIII, 15, 7.
 Honor et fama pro eodem reputantur in materia religionis. 17, 5-6.
 In nobis non sunt idem, et ita etiam in Deo considerantur. *ib.*
 Honor duplex, et an illi quis renunciare valeat. XV, 557, 3.

Honorum contemptus, quantum et qua ratione in Societate procuretur. XVI, 96 $\frac{1}{2}$, 7 et seq.
 Honor eo major est quo a majori persona exhibetur. XVII, 60, 14.
 Honor, quid sit, et qualiter se habeat ad adorationem. XVIII, 341, 1.
 Honorari potest Deus solo interiori motu cordis. 343, 6.
 Honor civilis et externus principibus jure naturali debetur. 363, 4.

HORA.

Hora prima diei fuisse videtur orationi destinata apud Judæos. XIV, 282, 6.
 Horæ numerus censetur esse finita ultima hora, a qua denominatur. 282, 7.
 Horæ quomodo computabantur apud Hebræos. XIX, 677, 16.
 Quot horæ fluxere a Christi morte ad Christi resurrectionem. 795, 1.
 Quot horis jacuit in sepulchro Christi corpus. ib., 3.

HORÆ CANONICÆ.

Horæ canonicæ unde dictæ. XIV, 280, 1.
 Horæ canonicæ quot sint numero. 291, 1 et seq.
 Horæ canonicæ olim fuere octo. 292, 2.
 Horæ canonicæ publicæ sunt sub præcepto. 34, 1.
 Horæ canonicæ singulæ quibus horis sint recitandæ in choro. 343, 1 et seq.
 Horarum canonicarum publicarum tempusvariare, quando sit peccatum. 347, 10.
 Horis canonicis variandis quatenus possit Prælati dispensare. ib., 13.
 Horæ canonicæ juxta quem ritum sint privatim recitandæ. 381, 2.
 Horarum canonicarum privata transmutatio an liceat. 387, 3.
 Horæ unius inversio inter alias an liceat. 388, 5.
 Horæ canonicæ pars omissa per oblivionem quomodo supplenda. ib.
 Horæ canonicæ unius ab alia interruptio an sit peccatum. 390, 9.
 Horæ canonicæ ejusdem partium interruptio an liceat, et quando. ib., 10-11.
 Horam canonicam interrumpere ob verba turpia vel indecentia, aliquando erit mortale. 391, 11.
 Horas canonicas omnes omitttere uno die, an sint septem peccata. 396, 17-18.
 Horas canonicas alternatim omitttere, id est, Primam recitando, non Tertiam et Sextam, recitando Nonam, quotuplex peccatum. 397, 20.
 Horas canonicas omittenti quæ pœnitentia imponenda. 409, 5.
 Horæ canonicæ privatim non est certum an dicantur nomine totius Ecclesiæ. 431, 12.

Horarum canonicarum septenarii numeri mysterium. 294, 6.
 Vide SEPTEM HORE CANONICÆ. XIV.
 Horas canonicas non tenentur recitare religiosi Societatis Jesu, antequam in Sacris ordinentur. Neque milites Sancti Joannis. XV, 283, 9.
 Neque novitii. 379, 19.
 Horas canonicas antepoenendi vel postponendi privilegium Societati Jesu concessum, quomodo intelligendum. XVI, 932, 9 et seq.
 Missam ante Horas canonicas dicendi privilegium iisdem religiosis concessum, quid operetur. 934, 4 et seq.
 Excommunicatus non potest Horas canonicas in choro, vel cum socio, recitare. 329, 13 — 330, 1.
 Non tamen liberatur onere eas recitandi privatim. 329, 14.
 Præcepto recitandi Horas canonicas obligat Ecclesia ad attentionem in illis recitandis. 90, 23.
 Unde si censura sit imposita propter ejus omissionem, incurritur si absque attentione profuerantur. 91, 26.
 Suspensus non liberatur obligatione recitandi privatim officium canonicum. XXIII bis, 16, 1.

HORMISDAS.

Hormisdæ Pontificis Romani pro Gratia et Augustino tuendo sollicitudo et auctoritas. VII, 282, 23.

HOSPES, ET HOSPITALITAS.

Hospites religiosi an obligentur legibus particularibus monasterii sui ordinis, si in eo aliquandiu commorentur. XVI, 140, 21 et seq.
 Vide PEREGRINI. XVI.
 Hospitalitas quam exacte in Societate servetur erga proprios religiosos; et quidem an hoc ab antiquis religionum fundatoribus sit maxime commendatum. 957, 8 et seq.

HOSPITALARIJ.

Hospitalariis quæ privilegia concessa circa decimas. XIII, 162, 5.

HOSPITALE.

Hospitalia laica non sunt materia simoniæ. XIII, 787, 11.
 Hospitalia ecclesiastica quæ sint. ib.
 Quæ habent administrationem spiritualem sunt materia simoniæ. ib.
 Quæ solum temporale regimen habent non sunt materia simoniæ contra jus divinum. 787, 12.
 Sunt tamen materia simoniæ contra jus positivum. ib., 13.

HOSTIA.

Vide EUCHARISTIA, § Species sacramentales, et
MISSA, § Missæ ritus. XXI.

HUMANA ACTIO.

Vide ACTIO HUMANA. IV.

HUMANITAS.

Si humanitas secerneretur a Verbo Divino, et in propria persona constitueretur, id per effecti-
nem aut realem dimanationem fieret, per quam
illi naturæ tribueretur proprius subsistendi
modus. I, 626, 11.
Humanitas cur non sit completa existensia personæ
humanæ, sed per Verbi Divini personalem exis-
tentiam compleatur. 597, 9.
Mysteria quæ in individuo existunt, et creduntur,
ut de humanitate Christi, et beata Virgine, ea
in patria videbuntur in particulari et individuo.
471, 7.

HUMANITAS, HUMANITAS CHRISTI.

Humanitas unita tribus personis non esset sanc-
tior neque venerabilior quam sit nunc uni tan-
tum conjuncta. XVII, 85, 61.
Humanitas Christi non prius fuit prævisa ut exis-
tens in esse naturæ quam prædestinata ad
unionem hypostaticam. 498, 3.
Humanitas et ejus subsistentia fiunt per actiones
alio modo in re distinctas et separabiles. 336, 21.
Humanitas Christi distincta actione formatur, et
Verbo copulatur. 337, 22.
Humanitatis Christi conceptio quoad modum fuit
supernaturalis, quoad subsistentiam vero natu-
ræ. ib.
Unio autem ad Verbum omnino supernaturalis. ib.
Humanitas Christi prius natura existit quam assu-
matur a Verbo. 339, 26.
Humanitas Christi si dimitteretur a Verbo, non
desineret esse simpliciter, sed subsisteret in
propria. ib.
Humanitas non advenit Verbo accidentaliter, nec
Verbum humanitati nisi substantialiter. 341, 3.
Humanitas est subjectum et non fundamentum
relationis ad Verbum. 353, 19 et seq.
In humanitate Christi fuit aliqua existensia creata
substantialis, sed incompleta. 361, 3.
Humanitas a Verbo dependet in subsistendo, quo-
modo non pendet a Patre vel Spiritu Sancto.
362, 6.
Humanitas non manet violenter in Verbo, et cur.
365, 13.
Humanitas Christi habet naturalem capacitatem
ad propriam subsistentiam, sed non appetitum.
366, 16.
Humanitas quomodo sit in Verbo. 367, 19.

Humanitati ratione unionis debetur major honor
quam cuilibet personæ creatæ. 377, 3.
Humanitas Christi ex vi suæ productionis non
habet gratiam unionis nisi concomitanter. 386, 6.
Humanitas Christi, vel anima non meruit, nec
mereri potuit electionem suam seu prædestina-
tionem ad unionem hypostaticam. 402, 5.
Humanitas Christi non est capax meriti. ib., 7.
Humanitas Christi seu anima non meruit suam
assumptionem, etiam de potentia absoluta. 403, 8.
Humanitas Christi prius natura quam assumatur
a Verbo, qualiter dici possit per se existens.
443, 10.
Humanitas natura sua non est capax subsistentiæ
communicabilis, bene tamen per potentiam
obedientialem. 484, 11.
Humana natura secundum dignitatem et secun-
dum necessitatem fuit a Verbo maxime assump-
tibilis. 496, 3.
Humanitatem aliunde quam ex stirpe Adæ Ver-
bum potuisset assumere. 510, 1.
Humanitas a Verbo assumpta est unica, individua
et singularis. 523, 2.
Humanitas hæc non de novo creata est, sed ex
stirpe Adæ concessa. 524, 5.
Humanitas Christi non prius tempore existit, quam
sit unita Verbo. 547, 1 et seq.
Humanitas, ut est quædam natura integra et to-
talis, assumptibilis est propria et adæquata
assumptione. 568, 13.
Humanitatem Christi unctam esse divinitate, Scri-
pturæ more idem est ac esse sanctificatam.
576, 5 et seq.
Humanitas non potest assumi in puris naturalibus,
id est nec grata, nec ingrata Deo. 579, 15.
Humana natura non potest a Verbo assumi non
nisi in statu naturæ integræ. 591, 4.
Humores omnes immediate fuisse Verbo unitos,
auctores tradunt, et probabilius est. 536, 1 et s.
Cur excrementa ab Aristotele vocentur. 536, 3.
Humanitas ita Verbo unita est, ut ubicumque sit,
illi unita sit. XVIII, 180, 6 et seq.
Humanitas in duobus locis existens quod in uno
habeat personalitatem propriam, et in alio illa
careat, et existat in Verbo, non implicat. ib.
Secus in eodem loco. ib.
Humanitas Christi ex vi solius unionis ad Verbum
non est facta potentior physice ad operandum,
quam ex natura sua esset. 91, 2.
Humanitas Christi organum fuit divinitatis. 97, 2.
Humanitas Christi non fuit principale principium
ad efficienda miracula, sed solum instrumentale.
100, 2.
Et eodem modo se habet respectu productionis
gratiæ. 101, 3.
Humanitas Christi per solam unionem ad Verbum

- non constituitur in actu primo ad operandum supernaturaliter. 113, 17.
- Humanitas Christi operari potest miraculose, ubi non est localiter præsens. 153, 3.
- Humanitas Christi non potuit efficienter operari antequam existeret, instrumentaliter physice. 154, 1 et seq.
- Humanitati Christi an fuerit communicata potestas creandi, vel an aliquando ea usa fuerit. 164, 18.
- Humanitas Christi ad quod miraculorum genus assumpta fuerit. ib.
- Humanitas Christi neque æterna, neque immensa dici potest. 179, 4.
- Humanitas Christi potuit toto mundo fieri præsens. ib., 5.
- Non est ita de facto. ib.
- Humanitas mutans locum secum fert unionem ad Verbum, et, ita mutata humanitate, nulla fit in Verbo mutatio. 180, 9.
- Humanitas Christi per unionem ad Verbum facta est impeccabilis. 188, 3 et seq.
- Humanitas Christi, ex quo incepit esse Verbo unita, habuit unicam invariata existentiã. 267, 19.
- Humanitatem Christi carere scientia beata et infusa, de absoluta Dei potentia non repugnat. 36, 3.
- Humanitas, considerata ut præcisa a Verbo, et amari et laudari potest. 385, 19.
- Summa excellentia, propter quam est adorabilis humanitas, est gratia unionis. 386, 20.

HUMILITAS.

- Humilitas quatenus necessaria sit ut oratio impetret. XIV, 94, 13.
- Humilitatis supremus gradus in submissione intellectus conspicitur. XVI, 964, 9.
- Varii alii gradus illius. 1025, 22 — 1026, 25.

IDEA.

- Idea est mensura rei, cujus est idea. I, 213, 17.
- Nomen Idea dicit de formali relationem, non secundum esse, sed secundum dici. ib., 16.
- Idea est exemplar, ad cujus imitationem artifex operatur. 210, 2.
- In Deo sunt Ideæ. ib., 3.
- Ideæ Divinæ sunt æternæ immutabiles et invisibiles. ib., 2.
- Ideas divinas esse ipsummet Verbum Divinum, seu formalem conceptum essentialem, quem Deus habet de creaturis. 211, 6.

- Humilitas qua specialis est virtus moralis, in quo consistat. 1026, 24.
- Humilitas quantum et quibus mediis in Societate procuretur. 964, 9-10.
- Humilitas Christi, maxime in ingressu religionis, proponenda et imitanda est. 963, 10.
- Humilitati debetur discretio spirituum. XIX, 310, 4.
- Quæ humilitatis motiva in Eucharistia, vide EUCCHARISTIA, § Institutio. XXI.

HUMORES.

- Quatuor humores corporis ab anima non informantur. III, 590, 6 et seq.

HYMNUS.

- Hymni ecclesiastici probantur. XIV, 274, 12.

HYPOSTASIS.

- Hypostasis vera, verumque suppositum est in Deo. I, 535, 13.
- Hypostases plures pluraque supposita in Deo sunt. 537, 8.
- Hypostasis est apta essentiam et suppositum significare. 538, 11.
- Nunc, ex omnium usu, tantum naturæ suppositum significat. ib.
- Hypostatice potest Deus uniri, alio compositionis modo, nec de potentia absoluta. 17, 8-9-10.
- Hypostasis græcæ, idem quod suppositum latine. XVII, 310, 2.
- Hypostasis vox imposita est ad significandam personam. 440, 2.
- Vide UNIO HYPOSTATICA. XXI.

HYSSOPUS.

- Quid sit. XIX, 587, 6.
- Quomodo spongia hyssopo circumposita ut Christo propinaretur acetum. ib.

I

- Inter has voces, Ideam scilicet, rationem, et exemplar, esse distinctionem. ib., 8.
- Divinas ideas in re non esse plures actu distinctas. 213, 14.
- Plures communi usu dicuntur ideæ divinæ. ib., 15.
- Ideas Divinas ratione distinguere possumus in ordine ad diversa objecta. ib., 14.
- Idea, prout in Deo est, res est absoluta. 151, 22.
- Deus habet ideas rerum omnium, quas per se et proprie facit aut facere potest. 212, 9.
- In Deo omnium singularum substantiarum completarum seu suppositorum sunt ideæ. ib., 2.

In Deo sunt ideæ accidentium. ib., 13.
 In Deo nec generum nec specierum ideæ dantur. ib., 11.
 Ideæ divinæ possunt esse medium cognoscendi creaturas, quia illas eminenter continent. 158, 43.
 Per visionem claram Verbi ideæ creaturarum non possunt distingui nec ratione. 148, 13.
 Impossibile est Ideam et artem cognosci, quin artificiatum cognoscatur. 149, 14.
 Relatio rationis, sub qua a nobis cognoscitur idea divina, non potest esse ratio cognoscendi creaturas. 151, 22.
 Idea quomodo differt ab exemplari. V, 93, 3.
 Ideæ pertinent ad causam exemplarem. XI, 306, 1.
 Idea quæ est in actu intelligendi Dei non se habet ut objectum repræsentationis creaturarum. 306, 4.
 Ideæ denotant rationem causæ. ib., 5.
 Ideæ divinæ videri non possunt, nisi Deus ipse intuitive videatur. XXV, 49, 44.
 Vide CAUSA. XXV.

IDEM, ET IDENTITAS.

Idem et negative et relative potest dici, et quomodo. XXV, 271, 2.
 Identitas rei, in seipsa secundum fundamentum considerata, est identitas simpliciter; secundum relationem vero secundum quid tantum; e contrario autem identitas rerum distinctarum in ratione communi. 272, 3.
 Identitatis tot genera, quot distinctiones. ib., 4.

IDOLOLATRIA.

Hæreticorum error non distinguendum inter idololatriam et superstitionem. XIII, 468, 3.
 Idololatriæ nomen variis rebus accommodatur. 480, 1.
 Idololatra dicitur, qui mortaliter peccat. ib.
 Quomodo actus latriæ concurrat in adoratione idoli. 482, 1-2.
 Idololatria alia vera, alia ficta. 485, 3.
 Omnis idololatria est falsa adoratio ex parte rei adoratæ, non ita ex parte adorantis. 483, 3-4.
 Ad idololatriam veram ex parte colentis requiritur existimatio divinæ excellentiæ in idolo. 484, 5.
 Ad falsam idololatriam non est necessaria existimatio divinitatis in idolo, secus ad veram. 486, 13.
 Idololatria falsa contra religionem est. 487, 14.
 Aliqua sunt signa determinata ad colendum Deum, quæ si idolo præbeantur, committitur idololatria. ib., 15.
 Alia non ita. ib.
 Cultus ab Ecclesia exhibitus Sanctis non involvit idololatriam. ib.

Idololatria sine idolis inceptit ab ignorantia veri Dei. 488, 2.
 Quæ cum idolorum cultu est, ex nimio affectu mortuorum orta fuit. ib., 3.
 Enos non fuit idololatra. 489, 5.
 Neque ab eo inceptit idololatria. 490, 8.
 In prima mundi ætate non fuit idololatria. ib.
 Incertum est quando cœpit. 490, 9.
 Fueritne prior idololatria cum imaginibus, an sine illis. 491, 11 et seq.
 Hoc peccatum est gravissimum. 492, 1.
 Sacrificium offerre creaturæ idololatria est. ib., 3.
 An gravior sit idololatria, quæ supponit mentis infidelitatem, an quæ supponit scientiam veri Dei. 493, 4.
 Primus modus idololatriæ datur cum errore intellectus. 492, 1.
 Secundus non involvit errorem mentis, habet tamen affectum verum colendi. ib., 3.
 Tertius solum habet affectum exhibendi externum signum, et hic levior est. 493, 5.
 Qui philosophi hanc idololatriam commiserint. ib.
 Probatur illam esse intrinsece malam. 494, 6.
 Tragædus fecte Deo offerens in theatro sacrificium non est idololatra. ib.
 Odium Dei et infidelitas sunt graviora peccata quam idololatria. 495, 12.
 Idololatria non includit formaliter odium Dei, neque infidelitatem. 496, 13.
 Non est tam grave peccatum, ut contraria Theologicis virtutibus. 496, 14.
 Excedit peccata opposita virtutibus moralibus. ib.
 Quomodo sit causa omnium vitiorum. ib., 15.
 Qui facit se coli ut Deum, causaliter est idololatra, et qui idololatriam alteri consulit. 497, 16-17.
 Gravespœnæ a Deo infliguntur pro idololatria. ib., 18.
 Quæ pœna statuatur ab Ecclesia homini baptizato pro idololatria. 498, 19.
 Non incurrit censuras latas contra hæreticos qui idololatriam committit sine interna infidelitate. ib., 20.
 Idololatria quando committatur in divinatione. 510, 22.
 Idololatræ cur nihil vere sacrum habere possunt, vide SIMONIA. XIII.
 Idololatriæ nomine, cur falsorum Deorum cultus significetur. XVIII, 557, 4.
 Idolum falsam imaginem significat, quæ vel repræsentat quod non est, vel quale non est. 650, 9.
 Idoli nomen in Scriptura semper in malam partem sumitur. ib.
 Idololatria tunc proprie committitur, cum adoratio soli Deo debita ei qui Deus non est communicatur. 648, 3.
 Erigere Deo imaginem, ut propriam ejus naturam, sicut est, repræsentet, idololatria. ib.

Error idololatriæ unde ortus. 648, 4.
 Varii modi antiquæ idolorum culturæ. ib.
 Idolodulia est aliquid honorare adoratione Sanctis
 debita, tali adoratione indignum. ib., 3.
 Idolorum usus qualiter ab imagine differat. 649, 7.
 Vide IMAGO. XVIII.
 Idololatriæ definitio. XXIV, 181, 6.

IDOLUM.

Quid sit idolum. XIII, 480, 2.
 Imago peccatoris, quæ colitur ut imago Sancti,
 est idolum. 481, 4.
 Omnis res creata quæ tanquam Deus adoranda
 proponitur, similiter. ib., 5.
 Non idola nuda adorabant Gentiles, sed ratione
 alterius rei. 486, 11.
 An Ninus primum fabricaverit idolum. 489, 4.
 Quæ fuerit idololatria cum idolis, et sine illis.
 491, 11.
 Incertum idola Ægypti corruisse ingrediente Jesu.
 XIX, 272, 7.

S. IGNATIUS, SOCIETATIS FUNDATOR.

S. Ignatii fundatoris Societatis humilitas in pro-
 prio nomine occultando. XVI, 558, 11.
 Eodem fere tempore natus est quo Lutherus in-
 sanire in Ecclesiam Dei cœpit. 576, 3 et seq.

IGNIS.

Ignis verus assumi non potest ad usum Missio-
 num Spiritus Sancti signorum sine miraculo.
 I, 818, 16.
 Ignem inferni metaphoricum esse, qui dicant.
 II, 1011, 3 et seq.
 Verum ac proprium esse concluditur, latissime.
 1012, 9 et seq.
 Ignis inferni ejusdem speciei est cum elementari.
 1015, 18-19.
 Non est tamen purum elementum. ib., 19.
 Nec illuminat, sed torquet. 1019, 31-32.
 Ignis inferni non torquet per solam imaginariam
 et falsam apprehensionem. 1022, 2-3.
 Nec per solam actionem intentionalem. 1023, 4
 et seq.
 Sed per realem et physicam efficientiam. 1027,
 17 et seq.
 Ignis quomodo agere realiter possit in purum
 spiritum. 1032, 30.
 Ignis alligat sibi dæmones, etiam effective, atque
 intra se continet. 1036, 9-10.
 Non solum alligando cruciat. 1037, 11 et seq.
 Sed qualitatem realem imprimendo spiritibus
 damnatis. 1041, 24.
 Non tamen imprimit calorem sensibilem. 1042, 26.
 Ignis causare nequit in dæmone dolorem sensi-
 bilem. 1043, 32.

Nec qualem in voluntate patitur anima conjuncta,
 quando corpus crematur. 1044, 33 et seq.
 Ignis in spiritibus producit obedientialiter quali-
 tatem spiritualem doloriferam. 1046, 41.
 Ignis quo pacto torquet dæmones apud nos ver-
 santes. 1063, 32 et seq.
 Vide etiam ANIMA. II.
 Ignis accretio fit per juxtapositionem ad extra.
 III, 497, 17.
 Cur non sit illa actio vitalis sicut in plantis. ib.,
 18-19.
 Ignem ali et nutriri, quo sensu dicatur. 498, 20.
 Vide ANIMAL. III.
 Igne comburendi hæretici. XII, 582, 4.
 Verus et sensibilis futurus in die judicii. XIX,
 1077, 3.
 Ad quem finem. ib., 4.
 Num ante vel post judicium futurus. 1078, 5.
 Ejusdem naturæ erit cum elementari. 1114, 2.
 Ignis elementaris non est purgandus in die judi-
 cii. 1112, 11.
 Ignis conflagrationis post diem judicii qualis fu-
 turus. 1114, 2.
 Ex qua materia fiet. ib.
 Causæ illius. 1115, 3.
 Magnitudo illius. ib., 4.
 Num mixta igne consumenda sint in die judicii, ut
 amplius non sint. ib., 5.
 Ignis supervacuum cum excrementis terræ post
 diem judicii in infernum detrudendus. 1116, 6.
 Ignis circularis in centro terræ existens, quorsum
 tenderet. XXV, 689, 6.

IGNORANTIA.

Ignorantia, vel aliquis alius defectus, an neces-
 sario præcedat in intellectu ut in voluntate detur
 peccatum. II, 809, 1.
 Vide INTELLECTUS. II.
 Omnis peccans est ignorans ex Aristotele, quo-
 modo intelligendum. 816, 4 et seq. — 824, 30
 et seq.
 Ignorantia in dæmonibus multiplex invenitur.
 978, 1.
 Ex ignorantia non peccarunt Angeli. 839, 1.
 Sed ex aliqua inconsideratione. 840, 4 et seq.
 Ignorantiæ quæstiones variæ remittuntur. IV,
 550, 4.
 Peccatum ex ignorantia, quid sit. 551, 5.
 Ignorantia vincibilis an sit per se peccatum vel
 potius ratione negligentiae. 558, 4, 1º loco.
 Ignorantia dicitur causa actus non directe, sed ut
 removens prohibens, quia removet scientiam,
 qua posita non fieret actus nisi in raro casu.
 212, 4.
 Ignorantiæ variæ divisiones explicantur. 213, 7
 et seq.

- Ignorantia potest esse causa voluntarii directe circa aliquod materiale objectum. 218, 6-7.
- Ignorantia potest esse non voluntaria, et concurrere ad actum voluntarium, sicut cognitio necessaria potest concurrere ad actum liberum. 218, 7.
- Ignorata conditio, seu circumstantia causat non voluntarium directum, et in se, respectu talis conditionis, etiam si ignorantia sit affectata. *ib.*, 8-9.
- Ignorantia antecedens causat simpliciter involuntarium non solum si involuntarium sumatur negative, quod est certum, sed etiam contrarie quod est probabile. 219, 10.
- Ignorantia concomitans, si sit omnino involuntaria, causat actum ignoratum omnino involuntarium. *ib.*, 11 et seq.
- Ignorantia concomitans et antecedens non distinguuntur, quando ambæ sunt omnino involuntariæ. 220, 17.
- Hoc vero intelligitur quantum ad actualem effectum, non vero virtutalem, at vero concomitanter ignorans non habet involuntarium aliquod actuale nec virtuale. *ib.*
- Ignorantia simpliciter voluntaria reddit affectum simpliciter voluntarium, sive illa sit consequens, sive comitans. 221, 18-19.
- Ignorantia an augeat vel minuat voluntarium, 222, 24.
- Ignorantiæ multiplex divisio. V, 469, 1.
- Ignorantia excusans factum ne sit peccatum, excusat debitum pœnæ in utroque foro. *ib.*, 3.
- Ignorantia non excusans a culpa gravi ob quam pœna legis lata non est, non excusat simpliciter a pœna, nisi in lege ita sit expressum. 471, 9.
- Ignorantia crassa an diminuat pœnam. *ib.*, 10.
- Ignorantia solius pœnæ regulariter non excusat pœnæ reatum. 472, 11.
- Ignorantia excusans a culpa mortali excusat a pœna gravi legis. 473, 16.
- Ignorantia irritationis aut prohibitionis an impediat effectum irritandi. 514, 4.
- Vide LEX NATURALIS. V.
- Vide VULNUS, STATUS. VII.
- Cur ignorantia antecedens libertatem tollat. XI, 17, 9.
- Ignorantia, etiam positiva, invincibilis, circa Deum potest stare cum fide infusa de eodem. XII, 345, 3.
- Ignorantia articulorum fidei est peccatum grave et ex suo genere mortale, aliquando veniale. 400, 3.
- Ignorantia mysteriorum fidei an per se peccatum, vel potius peccati effectus. 401, 5.
- Ignorantia mysteriorum fidei in quo subjecto sit, et in qua carentia formaliter consistat. *ib.*
- An tandiu quis peccat quandiu culpabiliter ignorat. 402, 6.
- Peccata ignorantiae an tot, quot fidei articuli ignorati. *ib.*, 7.
- Ignorantia fidei quomodo ab infidelitate differat. *ib.*, 8.
- Ignorantia negativa mysteriorum fidei potest esse in homine fideli invincibilis. 403, 9-10.
- An etiam ignorantia pravæ dispositionis, vide PECCATUM. XII.
- Ignorantia præcepti supernaturalis fidei in materia naturali aliquando est invincibilis. 429, 3 et seq.
- Item ignorantia præcepti naturalis in eadem materia. 431, 6 et seq.
- Quorum præceptorum fidei ignorantia invincibilis dari possit, aut non possit in homine infideli. 431, 7.
- Ignorantia an et qualis excuset ab hæresi, vide HÆRESIS. XII.
- Vide SIMONIA. XIII.
- Ignoratio Dei in contemplatione, quid sit. XIV, 169, 2.
- Ignorantionis nomine quæ cognitio a D. Dionysio dicatur. 174, 19-20.
- Ignorantia de Dei promissione orationi, quatenus excusabilis. 91, 3.
- Ignorantia de eo quod votum obliget, facit ut vovens non obligetur. 765, 7.
- An ignorantia annullet votum. 793, 2-3.
- Ignorantia varie distinguitur. 794, 6.
- Ignorantia proprietatum et conditionum substantialium voti, quatenus id irritent. *ib.*, 7.
- Ignorantia non deobligat volentem vovere quomodo alii vovent. *ib.*
- Ignorantiam habens de voto quod fiat Deo, nihil vovet. *ib.*, 8.
- Ignorantia circa materiam voti, quatenus id invalidet. 795, 9-10.
- Ignorantia circa circumstantias, quatenus invalidet votum. 795, 11-12.
- Ignorantia conditionum levium non impedit votum. 796, 14.
- Ignorantia circa finem vel motivum voti, quatenus id impediatur. 796, 14.
- Ignorantia de re substantiali, quæ tamen causat votum, non oportet ut sit invincibilis, ut invalidet votum. 797, 4-5.
- Ignorantia concomitans quæ, et utrum invalidet actum. 798, 6-7.
- Ignorantia positiva an irritet votum: 799, 8 et seq.
- Ignorantia privativa an invalidet votum. *ib.*
- Ignorantia duplex et qualis circa substantialia et accidentalia religionis. XV, 413, 3.
- Ignorantia causat involuntarium, vel saltem non voluntarium. 414, 4.

Differentia inter metum et ignorantiam, sive do-
lum. 413, 8-9.

Ignorantia duplex, vel per errorem et deceptio-
nem, vel per scientiæ privationem. 416, 9.

Vide DECEPTIO, et PROFESSIO. XV.

Pravæ dispositionis, et privativa. XIX, 307, 4.

Ignorantia excusans a culpa ob confessionem in-
debitam excusat ab iteranda confessione.

XXII, 443, 21.

Variæ ignorantiae divisiones traduntur. XXIII, 127,
3 et seq.

Ignorantia invincibilis excusat censuram. 128, 6.

Sive juris. sive facti. 130, 12.

Licet simul concomitans sit. 129, 9-10.

Non solum habitualis, sed etiam actualis incon-
sideratio. 130, 11.

Regula ad discernendum quando ignorantia sit
invincibilis juris sumenda est ex diligentia
adhibita ad jus sciendum. 131, 14 et seq.

Quomodo autem judicandum sit, an diligentia ad-
hibita fuerit sufficiens. 132, 18-19.

Qui ecclesiasticum præceptum invincibiliter igno-
rat, etiamsi contra jus divinum, aut naturale
agat, non incurrit censuram. 133, 20.

Sive præceptum Pontificium sit, sive Episcopale.
ib., 21 — 136, 11.

Ignorantia invincibilis de tota lege ferente censu-
ram, aut impedimentum justum, excusans ab
obligatione ejus, excusat censuram. 141, 9.

Ignorantia vincibilis, affectata omissa, duplici ex
capite provenit. 142, 11.

Omnis vincibilis ignorantia ad mortale sufficiens,
aut est crassa, aut supina. ib., 12.

Ignorantia crassa, aut supina, non excusat cen-
suram legis generalibus verbis rem prohibentis.
140, 4.

Qui ex ignorantia affectata transgreditur legem
censuram ferentem in temere aut ex præsump-
tione operantes, etc., non excusat illam. ib., 3.

ILLAPSUS.

Illapsus unius substantiæ in aliam, quid sit, et
quotuplex. II, 118, 13-14.

Illapsus quid addat supra intimam existentiam
duorum inter se. 439, 3.

Illapsus proprium Angelus in Angelum non vin-
dicat. 118, 15.

Inter spirituales substantias solus Deus illabitur
in alias. ib., 14.

Illapsus Dei in animam per gratiam est specialis,
etc. IV, 58, 8.

ILLEGITIMUS.

An sint illegitimi filii ex copula propriæ uxoris
et mariti in Sacris ordinati. Vide CONSTITUTIO.
XV.

Illegitimi non possunt eligi in Prælatos religionis.

XVI, 103, 28.

An illegitimæ possint eligi in Abbatissas, vide
ABBATISSA. XVI.

Filii illegitimi alii naturales, spurii alii. XXIII bis,
546, 4-2.

Filii ejus qui habet votum solemne castitatis,
quando legitimi, quando spurii sint. 547, 4 et
seq.

Aliqui sunt filii canonice illegitimi, qui naturaliter
legitime procreati sunt. ib., 4.

Filius genitus a parentibus, qui in foro externo
contraxerunt cum impedimento irritante, non
tenetur se gerere ut irregularis, nisi de mala
fide parentum ei constet. 553, 10.

Illegitimorum irregularitas a quo possit auferri.
554, 1 et seq.

Per legitimationem canonicam omnino aufertur
hæc irregularitas. 556, 7 et seq.

Per religionis professionem aufertur hæc irregu-
laritas ad ordines tantum. 558, 12.

Vitæ probitas per se non tollit illam. 560, 18.

ILLITERATUS.

Illiteratus est irregularis. XXIII bis, 563, 8.

ILLUMINATIO.

Illuminatio communis est Angelorum superiorum
ad inferiores. II, 700, 2.

Id præstare per scientiam a Deo immediate ac-
ceptam proprium est Angelorum assistentium. ib.

Illuminationem prædictam negavit Durandus. ib., 3.
Refutatur late. 700, 4 et seq.

Illuminare, purgare, et perficere, apud Dionysium,
est unica actio sub triplici habitudine. 702, 9.

Hæc illuminatio in Angelis est veluti species locu-
tionis. ib., 1.

In pura natura non daretur, quamvis daretur lo-
cutio. 703, 2.

Illuminatio quam differentiam superaddat locu-
tioni. Ea de re varia placita expenduntur latis-
sime. 703, 3 et seq.

Vera resolutio. 707, 16 et seq.

Illuminationis materia debet esse vera, et ignota
illuminatio. ib., 16.

Hæc materiæ sunt præcipue veritates contingenter
futuræ, ex præsentibus solæ cordis cogitationes,
et ex præteritis eæ quas, dum præsentibus essent,
non cognovit Angelus illuminatus. 708, 17.

Ad illuminationem angelicam pertinet etiam, ut
certum iudicium veritatis in illuminato cause-
tur. ib., 18.

Et ut tam veritas quam iudicium supernaturalia
sint, saltem quoad modum. 709, 19 — 721, 8.

Illuminationis descriptio germana ex dictis con-
cluditur. 710, 23.

Per illuminationem nullum effectum causari in illuminato, qui sentiant. 711, 2-3.
 Rejiciuntur. ib., 4 et seq.
 Quid in eo causetur, variæ sententiæ referuntur, ac refelluntur, latissime. 712, 6 et seq.
 Concluditur causari in illuminato speciem illius actus, quem per suam locutionem illuminans manifestat, ac etiam rem cognoscit, de qua illuminat. 717, 24 et seq.
 De quibus possit superior Angelus illuminare inferiorem, 719, 4 et seq.
 Cur Christus Dominus illuminare posset homines per scientiam beatam immediate, non sic vero Angelus superior inferiorem. 721, 7.
 Illuminari nequit Angelus de his quæ formaliter in Verbo videt. 722, 13 et seq.
 Secus de his quæ videt causaliter. 724, 18.
 Ex vi illuminationis cognoscitur in se conceptus illuminantis, res autem ipsa representata attingitur tanquam in attestante. 726, 24.
 Potest tamen illuminatus tunc directe rem attingere per propriam speciem, si forte congenitam habeat. ib., 26.
 Illuminationum omnium prima origo Deus ipse est immediate, vel mediate. 727, 1.
 Illuminantur præterea omnes Angeli etiam a Christo, ut a suo capite. ib.
 Omnes Angeli primæ Hierarchiæ immediate a Deo ordinarie illuminantur. 728, 5.
 Deinde quo Angeli sunt inferiores in specie, Choro, vel Hierarchia, eo mediatus illuminantur. Extraordinarie tamen contingere potest, ut aliquis ex his modis inferior, vel æqualis Angelus, aut solus, aut certe immediatus illuminetur. 731, 15-16.
 Rarissime tamen Deus, ac per miraculum, etiam tunc per Angelum inferiorem illuminabit superiorem. 735, 29-30.
 Illuminari ab Angelis homines viatores, de fide est. 737, 2 et seq.
 Illuminatio hominum aliquando sensibilis est. 738, 5-6.
 Aliquando interna. ib., 7.
 Angelus illuminat hominem invisibiliter non imprimendo per se phantasmata, sed movendo spiritus subjectantes phantasmata, sicque excitando phantasiam, et consequenter intellectum, ad operandum. 739, 10 et seq.
 Illuminatio pertinet ad vocationem. X, 343, 1.

IMAGINATIO.

In imaginatione posse esse conceptus externorum verborum. I, 725, 11.
 Imaginatio est rationalis in homine per participationem. ib.
 Imaginatio quomodo efficiat casum, vel ægritudinem in corpore. III, 712, 9.

Vide SENSUS INTERNUS. III.

Imaginatio medio appetitu sensitivo movet proprium corpus, non quidem illud alterando, sed quodammodo vitaliter afficiendo. XXV, 660, 25.

IMAGO.

Imagem veram et naturalem Patris esse Verbum. I, 743, 2 — 746, 2.
 Imago est Filius ob naturæ unitatem. 744, 5.
 Imago non procedit ex re representata, ut ex objecto præcognito. 745, 9.
 Imago esse nequit Pater æternus neque sui, neque aliarum personarum, aut rerum. 746, 11.
 Imagem sui nequaquam esse Verbum. ib., 3.
 Imagem Patris, ut Deus est, Filium esse. ib., 4.
 Imaginis et similitudinis discrimen. 747, 5.
 Imago in Filio non dicit novam proprietatem. ib., 6.
 Imago duplicem importat respectum. ib.
 Imago Spiritus sancti Filius non est. 748, 8.
 Illud, ad imaginem, non significat exemplar ex parte Dei. 749, 11.
 Imago Patris, aut Filii, Spiritus sanctus non est. 790, 2.
 Imago debet esse ad imitationem prototypi. 791, 7.
 Vide SIMILITUDO, VERBUM INCREATUM. I.
 Imago Dei homini impressa est, quid creatum in ipso. III, 216, 2 et seq.
 Eam in corpore illius fundari, variæ sententiæ, quæ refelluntur. 218, 10 et seq.
 In anima fundari, catholica assertio. 220, 14.
 Non esse in corpore proprie et formaliter, remote tamen, et veluti in signo, admitti potest. ib., 16.
 Ad imaginem Dei Angeli quoque sunt conditi. 221, 18 et seq.
 Imagem Dei in muliere qui negaverint. 222, 21.
 Concluditur tamen in ea reperiri. 223, 22.
 Et in anima separata. ib., 23.
 Imago Dei in homine, seu anima quoad naturam ipsius, etiam ante gratiam reperitur. ib., 24.
 Imagem Dei nulla creatura infra hominem habet. 224, 25.
 Imago Dei in homine et Angelo reperitur ratione substantiarum, potentiarum, et actuum, atque ex his omnibus imago completur. ib., 26 et seq.
 Inter imaginem et similitudinem Dei quid intersit. 225, 29 et seq.
 Imagem Dei naturalem homo non amisit per peccatum. 226, 32.
 Amisit tamen similitudinem per gratiam. ib., 33.
 Homo ad imaginem Dei ut unus est, atque item ut Trinus. ib., 34-35.
 An hæc Trinitatis imago consistat in amore Dei solius, an etiam aliarum rerum, atque in actibus etiam imperfectis. ib., 35.
 Imago Dei in homine non refertur ad aliquam per-

- sonam ex divinis, secundum peculiarem aliquam ejus proprietatem. 228, 36.
- Quo sensu dicatur homo a Patribus imaginem Dei perdidisse per peccatum. VII, 291, 9 et seq.
- Imagines astronomicas defendit Cajetanus. XIII, 569, 17.
- Impugnatur. ib., 18.
- IMAGO, IMAGO DEI, CHRISTI ET ANGELORUM.
- Imaginum Sanctorum usum, qui hæretici detestati. XVIII, 596, 1.
- Variae causæ ob quas imagines depingi possunt. ib., 2.
- Imago in se continet prototypum in esse representativo. 624, 8.
- Imaginum usus licitus et honestus. 596, 3 et seq.
- Et propter varios et honestos fines in Ecclesia introductus. 598, 6.
- Imagines Sanctorum congrua et honesta templo- rum ornamenta. 599, 7-8.
- Non solum licet depingere imagines historiam continentes, sed simplices picturas. ib., 7.
- Dei et Angelorum imagines licite et religiose in usu habentur. 601, 2.
- Non tamen possunt esse nisi metaphoricæ. 602, 5.
- Si semel tamen ad representandum instituantur, sacræ sunt et honorandæ. 645, 2.
- Non possunt ad libitum depingi, sed juxta Ecclesie usum, in forma in qua aliquando apparere. 602, 5.
- Variae contra imaginum adorationem hæreses. 603, 1.
- Imagines Sanctorum adorandas honorificeque tractandas, ex sacra Scriptura probatur. 605, 5 et seq.
- Ex Ecclesie definitione. 606, 9.
- Ex communi usu et traditione. ib., 10.
- Ratione ostenditur. 607, 12-13.
- Miraculum pro adoratione imaginis B. Virginis factum. 607, 11.
- Ut colantur, quali publica impositione et auctoritate indigeant. 645, 2.
- Ex relatione quam habent ad res sanctas quas representant, quodammodo sanctæ dicuntur. 607, 13.
- Imaginum adoratio prout ad illas terminatur, respectiva. ib., 14.
- Non autem abusiva, vel impropria, qualis esset si adorari dicerentur ex eo solum quia ad præsentiam earum prototypa adorantur. 608, 17 et seq.
- Non solum actionibus externis adorandæ, sed et aliqua interior adorationis intentio, sine qua vera adoratio consistere non potest, in eas dirigenda. 609, 20.
- Varia ad hoc VII Synodi loca ponderantur. 610, 21.
- Adoratio ad præsentiam imaginum tripliciter fieri potest. 618, 4.
- Ex præsentia imaginis sumpta occasione, potest prototypum adorari non adorata imagine. ib.
- Et prototypum in imagine, et imago propter prototypum, uno eodemque actu interiori et exteriori possunt adorari. 621, 8.
- Qua adoratione res representata in imagine propter intrinsecam suam excellentiam primario adoratur. 622, 11-12.
- Tota ratio adorationis imaginum est excellentia prototypi. 623, 14.
- Adoratio qua imago simul cum prototypo coadoratur, respectiva est prout ad imaginem terminatur. 622, 10.
- Imagines licet non possint adorari nisi propter exemplar, possunt tamen in se et proprie adorari, non adorato directe et ut quod exemplari. 629, 10 et seq.
- Qui modus adorationis rectus est et honestus. 631, 14.
- Cum hoc modo imago adoratur, eadem, qua res aliæ sacræ inanimes, adoratione colitur. 632, 17.
- Idem habitus ad exemplaris et imaginis propter ipsum adorationem inclinatur. 636, 24.
- An hæc imaginis adoratio ut ab exemplari præcisa dicenda sit latræ. ib., 25.
- Tota hæc adoratio imaginis, quantumvis præcisa, in exemplar refertur, et qua relatione. 637, 26.
- Varia dicta Conciliorum qualiter cum hoc modo adorationis stare possint, ostenditur. 639, 32 et seq.
- Patrum etiam testimonia explicantur. 640, 35.
- Imago ut in actu exercito considerata semper proponit exemplar ut objectum primario adorandum, cum quo ipsa coadoretur; secus si tantum prout res quædam sacra concipiatur. ib., 34.
- Cur ejusdem personæ uni imagini major deferatur quam alteri. 642, 38.
- Qualiter in omni imaginum adoratione idem motus sit in istam, qui in exemplar. ib., 39.
- Adoratio Dei vel Christi pariter circa terram et imaginem exerceri valet; at terra tunc non adoratur, secus imago, et quare. 644, 43.
- Irreverentia facta imagini ex contemptu exemplaris multo major quam facta ex sola irreverentia erga res sacras. ib., 45.
- Dei et Angelorum imagines, quamvis metaphoricæ, eodem duplici modo cultus, quo reliquæ imagines, adorandæ. 645, 1 et seq.
- Usus et adoratio imaginum non est in præcepto naturali, nec divino. 647, 2.
- Consuetudo tamen Ecclesie circa imaginum usum est instar præcepti, et quando obliget. ib., 3.
- Supposito sacrarum imaginum usu, duplex de

earum adoratione ex ipsa rerum natura præceptum oritur, affirmativum unum, negativum aliud. *ib.*, 4.
 Imaginum usus contra idolorum cultum inventus. 648, 2.
 Quantum inter imaginum adorationem et idolorum cultum intersit, et inter imagines et idola. 649, 7.
 Imagines nostræ, neque idola, neque simulacra, neque sculptilia nominandæ. 650, 9-10.
 Imaginis sanctificatio non consistit in unctione vel benedictione aliqua, sed in representatione personæ sacræ. 632, 17.
 Imagini sacrificium offerri non potest, neque ad eam nisi figurato sermone preces fundi. 625, 21.
 Quomodo per imaginem Christi ut hominis humanitas a divinitate non dividatur, ut contendunt hæretici. 589, 30.
 Duas sui ipsius imagines Salvator ipse reliquit, quarum unam, dum viveret, ad Abagarum; ad alium regem Persiæ aliam misit. 596, 3.
 Imaginis Christi crucifixi a Nicodemo depictæ historia a VII Synodo approbata. *ib.*
 Imago seu statua Salvatoris Cæsareæ erecta a muliere a sanguinis fluxu sanata. *ib.*
 Imago Christi sub figura agni, VI Synodo, canone 82, approbatur. 601, 2.
 Imaginis Christi adoratio, qua Christus primario adoratur et coadoratur imago, vera latria est, quamvis idem ipse actus, ut ratione nostra intelligitur terminari ad prototypon, sit perfecta latria, ut vero ad imaginem, imperfecta tantum. 623, 15-16.
 Imago Dei propria et metaphorica. XXIV, 184 1.
 Imago Dei propria fieri non potest. *ib.*, 2.
 Imagines Dei circa metaphoricæ nullum est fidei decretum. *ib.*, 3.
 Imaginum Dei usus pius est. *ib.*
 Imaginum Dei usus licitus est, decorus, et utilis in Christiana Ecclesia. 185, 4 et seq.
 Imaginum Dei usus prohibitus erat in Synagoga, ut cæremonia damnosa Judæis. *ib.*, 4.
 Imaginum hostes, græce Iconomachi, a servo Persa, Xenaja nomine, originem suæ hæresis trahunt. 173, 1.
 Imaginum hostium effrænatio. 174, 4.
 Imaginum hostium sophismata redarguuntur. 180, 1 et seq.
 Imagines ipsas non orant Catholici, sed excitantur earum præsentia ut Deum et Sanctos attentius orient. 174, 5 — 178, 16.
 Imaginibus nulla vera inest sanctitas, sed translaticia et injecta extrinsecus a rebus quas præferunt. 175, 6 et seq.
 Imaginum usum et venerationem ab Apostolis semper Ecclesia retinuit. 159, 2 — 176, 11 et seq.

Imagines fructuosissimæ sunt. 172, 16 et seq.
 Imagines coluntur bifariam, et honorifice tractari debent. 178, 16-17.
 Imagines, si superstitionis occasio essent insipientibus Catholicis, docendi isti forent, illæ non violandæ. 183, 9.
 Imagines inter et idola discrimen. 181, 6.

IMMENSITAS, IMMENSUM.

Deum esse immensum fides docet. I. 48, 3.
 Immensitas una est in tribus Divinis personis. 615, 9.
 Immensitas ab infinitate distinguitur. 48, 1.
 Immensitas negat terminum in præsentialitate substantiali. *ib.*
 Immensitas immensa perfectio est. *ib.*, 2.
 Immensitas Dei, et a priori, et a posteriori demonstrari potest. *ib.*
 Deum ubique esse, de fide est. 48, 3.
 Immensum de divinis dicitur singulariter si substantive accipiatur. 615, 9.
 Immensitas Dei est suæ præsentia modus ex vi cujus est intime præsens rebus omnibus, præsentia tamen est indivisibilis. 132, 19.
 Immensitas Angelis non convenit. II, 36, 6.
 Est quædam præsentia, per quam res sine sui mutatione potest esse præsens omnibus spatiis usque in infinitum. XXI, 95, 10.

IMMOLATIO.

In rigore vocis cruentam oblationem significat, secus ex usu. XXI, 600, 1.

IMMORTALIS.

Immortales an et quomodo fuissent homines in statu innocentia, vide in verbo ADAM. III.
 Immortalitas in statu innocentia fuisset entitativa naturalis, et supernaturalis quoad modum. III, 277, 13-14.
 Immortalitas Adami quoad impassibilitatem corporis, a prudenti illius diligentia, juncta Dei peculiari custodia, pendebat. 268, 12 et seq.
 Nec reddebatur immortalis per qualitatem inherentem. 270, 20.
 Corpus Adæ fuit transmutabile quoad aliquas ejus particulas. 271, 21.
 Adam quomodo dicatur potuisse non mori, et non potuisse mori. *ib.*, 22-23.
 In Adamo quomodo subveniretur perditioni humidi ex actione calidi. *ib.*, 23.
 Quomodo item amissionis calor, ex reactione ab alimento. 272, 24-25.

IMMORTALITAS.

Immortalitas, vide paulo infra INCORRUPTIBILITAS. II.
 IMMORTALITAS ANIMÆ, vide ANIMA RATIONALIS. III.

IMMUNITAS ECCLESIASTICA.

Ecclesiasticæ personæ a qua potestate civili exemptæ. V, 307, 2.

Immunitas ecclesiastica, quid sit. XXIII, 536, 90.

Appellantes ad laicam potestatem in causis ecclesiasticis ad impediendam executionem litterarum Apostolicarum, incident in excommunicationem Bullæ Cœnæ. 530, 75.

Judices seculares ecclesiasticam jurisdictionem usurpantes, quando et quomodo excommunicentur in Bulla Cœnæ. 531, 76.

Præcipientes aliquid contra libertatem ecclesiasticam, excommunicantur. 532, 78 et seq. — 637, 25.

Facientes statuta, quibus libertati ecclesiasticæ derogatur, incidunt in Bullam Cœnæ. 532, 78 et seq.

Quando statutum tale sit. 537, 92.

Impedientes Prælatos ecclesiasticos ne sua jurisdictione utantur, excommunicantur. 538, 95.

Imponentes aut exigentes tributa a personis ecclesiasticis excommunicantur in Bulla Cœnæ. 540, 100.

Et eis auxilium, consilium, aut favorem dantes. ib., 101.

Qui se interponunt in causis capitalibus contra personas ecclesiasticas excommunicantur in Bulla Cœnæ. 541, 103.

Violentas manus injicientes in Episcopos et Superiores incurrunt excommunicationem Cœnæ. 528, 69.

Item mandantes, ratum habentes, auxilium, aut consilium, aut favorem ad ea præstantes. 529, 72.

Qui injuria afficiunt ferentem aut procurantem justam censuram, excommunicantem, et quomodo, late exponitur. 583, 2 et seq.

Qui gravant injuste personas ecclesiasticas, causa electionis, excommunicantur ipso jure. 630, 3.

Et idem est de præsentatione, institutione, confirmatione et postulatione, si ad clericos, ut tales, spectent. ib., 4.

Qui titulo defensionis de novo occupant bona Ecclesiarum excommunicationem ipso jure incurrunt. 631, 6.

Laici qui compellunt Prælatos ecclesiasticos ut res aut jura Ecclesiæ laicis submittant, et qui res jam habitas moniti non dimittunt, excommunicationem ipso facto incurrunt. 634, 16.

Episcopi, et inferiores Prælati, qui procurant ut clerici capiantur a dominis temporalibus, ut beneficia renuncient, vel ut citati ad Apostolicam Sedem, ad ipsam ire non possint, secuto effectu, per triennium a perceptione fructuum suarum Ecclesiarum suspenduntur. XXIII bis, 150, 17.

Inferiores vero clerici suis beneficiis privantur. ib., 18.

Clericus, qui Ecclesiam, cujus curam habet, alienis debitis gravat, ab administratione rerum temporalium et spiritualium suspenditur. 120, 2.

Immunitatis causæ omnes breviter præstinguntur. XXIV, 421, 1.

Immunitatis divisio. 354, 1.

Immunitatis descriptio. ib., 2-3.

Immunitas an distinguatur a libertate. 355, 4 et seq.

Immunitatis differentia ab exemptione. 357, 10.

Immunitatis differentia a privilegio fori. 432, 2.

Immunitatis differentia a privilegio canonis. 358, 14.

Immunitatis excellentiæ multæ. 494, 1.

Immunitatis dubia quæcumque ad judicium pertinent ecclesiasticum. 545, 2.

Immunitas amplianda est, non imminuenda. 546, 4.

Immunitatis proxima causa efficiens Deus est. 398, 19.

Immunitas ut possit esse a jure divino pariter et humano. 400, 24 — 446, 7.

Immunitatem imperatores christiani non constituerunt tantum, sed etiam ductu fidei recognoverunt. 308, 19 et seq.

Immunitatem quantum foverint jura civilia Christianorum. 412, 1 et seq.

Immunitas quomodo videri possit datam olim fuisse a principibus laicis. 440, 17.

Immunitatem nemo dare potest, ita ut immunem faciat ex lege. 367, 16.

Immunitatis perpetuitas tractatur. 494, 1 et seq. — 501, 1 et seq. — 503, 1 et seq.

Immunitati perpetuitatem tribuit jus divinum. 400, 24.

Immunitatis perpetuæ sola disparitas, mutatione necessaria, permessa fuit jure humano Summi Pontificis. 400, 25.

Immunitas non revocabitur ab ipso Deo. 493, 4.

Immunitas revocari non potest a Summo Pontifice. 499, 18.

Immunitas minui non potest ab ulla potestate civili. 497, 10.

Immunitatem renuntiare non potest ulla communitas, nec omnes simul ecclesiastici, neque Concilium generale completum cum Romano Pontifice approbante. 504, 10 et seq.

Immunitatem suam non potest Summus Pontifex renuntiare, aut imperatori, aut ulli quantalibet potestati se subjiciendo. 384, 2.

Immunitatem renuntiandi facultas concedi alicui privato quomodo possit a Summo Pontifice. 503, 8.

Immunitas renuntiare non potest permissu episcopi. 502, 3 et seq.

- Immunitatis renuntiatio firmata etiam jurejurando irrita est. 501, 1.
- Immunitatis partem aliquam renuntiantes puniri debent, quia vetantur sanctis canonibus; jubenturque hoc sui status decorum servare. ib.
- Immunitas nulla consuetudine amitti minime potest. 505, 1 et seq.
- Immunitate gaudent res quæ strictè appellantur sacræ, quia sunt instrumenta cultus divini, vel quia sunt præditæ benedictione peculiari. 439, 6 et seq.
- Immunitates propriæ Ecclesiarum, prout sunt domus destinatæ ad tuendas res et personas ibi existentes, breviter attinguntur. ib., 4.
- Immunitas locorum in quo consistat. 353, 3.
- Immunitatem habent Ecclesiæ, ut de se male meritis et maleficos ad judicium trahant ecclesiasticum. 430, 13.
- Immunitas causarum spiritualium an sit juris divini. 359, 2 et seq.
- Immunitate majori prædita sunt bona ecclesiastica, quam bona propria personarum ecclesiasticarum. 434, 11 — 438, 1 — 450, 13.
- Immunitatem habent facultates ecclesiasticæ ex vi suæ institutionis, ut in religiosis tantum operibus consumantur. 440, 7.
- Immunitatem habent res immobiles vel pretiosæ, ne alienentur, nisi modo præscripto a jure canonico. 441, 10.
- Immunitates omnium honorum Ecclesiæ a quacumque jurisdictione civili tanguntur. 440, 8 et seq.
- Immunitatem a tributis secularibus habent omnia bona ecclesiastica, tam mobilia quam immobilia. 442, 4 et seq. — 456, 1 et seq.
- Immunitatem a tributis habent bona ecclesiastica, quamvis vendantur vel transportentur. 445, 4.
- Immunitatem a tributis habent bona ecclesiastica, quæ antequam ab Ecclesia compararentur, subiecta erant tributis ex vi regalis jurisdictionis. 450, 12-13.
- Immunitate prædicta carent ea bona quæ, antequam fierent ecclesiastica, obnoxia erant privato oneri, vel sæculari tributo ex vi domini pactive præcedentis. 448, 6 et seq.
- Immunitatem utrum participet privilegium privatum datum peculiariter rei vel personæ ecclesiasticæ, quæstio est. 357, 11.
- Immunitates personarum ecclesiasticarum a quo jure proveniant. 387, 1 et seq.
- Immunitas hæc haberi potuit a jure divino et canonico, et civili. 393 et seq.
- Immunitas hæc probabilius data fuit a jure divino. 398, 19.
- Immunitas hæc in rebus causisque temporalibus sancte habetur jam usque a prima Ecclesia. 368, 20.
- Immunitas hæc dari potuit a Romano Pontifice. 407, 5.
- Invitis principibus, etiam ethnicis. 410, 16.
- Immunitas hæc per se non pendet a jure civili. 393, 1.
- Immunitatis hujus et privilegii nobilium similitudo. 368, 19.
- Immunitas quæ dicitur privilegium canonis non explicatur hic, sed in disputat, de Censuris. 358, 14.
- Immunitas privilegii canonis est pure humana. 486, 24.
- Immunes sunt personæ ecclesiasticæ ab omni potestate legum civilium, et quomodo. 432, 1 et seq.
- Immunes item sunt a censu, seu tributo, quod dicitur capitacionis. 461, 2.
- Immunes item sunt a subeundis occupationibus, muneribusve, etiam non sordidis, quæ alii cives jubentur a legibus vel magistratibus. 463, 6 et seq.
- Immunes item sunt ut ne ullo modo priventur emolumentis, commoditatibus, ullisve rebus aut actionibus communibus civium reliquorum. 464, 11.
- Immunitas Christi a tributo Cæsaris, quoniam esset Filius Dei. 375, 7.
- Immunitas Summi Pontificis ex jure divino, tam naturali quam positivo, ostenditur. 370, 1 et seq.
- Immunitas Apostolorum disputatur. 401, 2 et seq.
- Immunitas Episcoporum est de jure divino. 403, 6 et seq.
- Immunitas perfecte ac plane communicatur cum personis omnibus ecclesiasticis cujusque status, et gradus, quæ male de ipso non mereantur, de quibus nominatim disseritur. 481, 3 et seq. 487, 1 et seq. — 491, 1 et seq.
- Immunitate privantur clerici sacri etiam ordinis propter crimina quæ exprimuntur. 486, 21-22.
- Immunitate privantur clerici minoris ordinis qui clericalem statum amittunt, præterita una qualibet trium conditionum quas apponit Concilium Tridentinum, et explicantur. 482, 7.
- Immunitate privantur clerici conjuges, nisi multis conditionibus satisfaciant ut quamdam partem immunitatis retineant, in causis videlicet criminalibus. 487, 2 et seq.
- Immunitas personarum religiosi status absque ordine singulatim tractatur. 490, 2 et seq.
- Immunitate an gaudeant laici ministri Ecclesiæ, vel famuli clericorum, vel Episcoporum familiares. 493, 9-10.
- Immunitatem retinent hæc bona sub potestate clericis constituta, si ille non fieret eorum dominus, sed dispensator. Si vero persona est vere domina, jam ea bona non plus habent immunitatis quam cætera vulgariter acquisita, in quibus etiam censentur mercedes acceptæ ob actiones spirituales. 468, 8 et seq.

- Immunia sunt cuncta bona etiam vulgaria personarum ecclesiasticarum a civilibus legibus. 434, 10 et seq.
- Immunia item sunt a tributis civilibus, sive realibus, sive mistis. Sed excipiuntur ea tributa quæ jus canonicum quibusdam de causis solvere jubet. 470, 4 et seq.
- Excipiuntur etiam bona in quibus præerant tributa imposita ex aliquo pacto privati domini. Minime vero excipiuntur bona onerata tributis regalibus, quæ exigebantur ex vi solius jurisdictionis. 473, 2 et seq.
- Immunitas a tributo quod lusitane dicitur (finitas), et sæpe a singulis exigi solet ad opera vulgo vel necessaria, vel utilissima, quanta sit in personis ecclesiasticis, tractatur. 474, 1 et seq.
- Immunitas in causis ecclesiasticis probatur. 359, 2 et seq.
- Immunitas in causis civilibus probatur ex jure canonico. 421, 1 et seq.
- Immunitas in causis realibus, hoc est fundatis in re mere temporali, quin interveniat ipsa persona ecclesiastica, defenditur. 424, 11.
- Sed excipiuntur primo, causæ feudorum quæ agi debent coram domino feudi. *ib.*, 12.
- Secundo, causæ honorum regalium. 425, 13.
- Tertio, bona civilia data personis, vel rebus ecclesiasticis, ea conditione ut foro civili semper subjiciantur. *ib.*
- Aliæ exceptiones. *ib.*, 14 et seq.
- Immunitas prædicta intelligitur, si personæ ecclesiasticæ reæ citentur. 422, 4.
- Sed ab ista declaratione fieri solent exceptiones. 424, 11 et seq.
- Prima, si bona de quibus litigatur sint Ecclesiæ. 425, 14.
- Secunda refertur, si bona sint ipsius personæ immunis, sed reprobatur. *ib.*, 15.
- Tertia, quando alicubi sit contraria consuetudo, nimirum, ut reus secularis ad iudicium veniat ecclesiasticum. *ib.*, 16.
- Quarta, si actor ecclesiasticus habeat legitimum privilegium reum vocandi ad suum forum. 426, 17.
- Qualia privilegia Summus Pontifex sæpe privatim concedit. 423, 7-8.
- An vero possit generaliter, disputatio est; probaturque posse. 422, 5 et seq. — 423, 8.
- Quinta, si laicus iudex in culpa sit, propter quam iudex ecclesiasticus possit litem ad suum iudicium traducere. 426, 18.
- Immunitatem habet persona ecclesiastica, ut trahi non possit ad sæculare iudicium, seu rea in illo constitui propter ullam quamvis maximam culpam iudicis ecclesiastici. 426, 19 et seq.
- Immunitas in causis criminum, tam ecclesiasticorum quam etiam secularium negari non potest. 427, 1.
- Immunitas in causis criminum probatur ex jure canonico, et civili. *ib.*, et seq.
- Immunitati criminum prædictæ quæ leges repugnare videntur, rejiciuntur vel explicantur. 428, 5 et seq.
- Præsertim dictum Concilii Matisconensis prima specie contrarium. 429, 8.
- Immunitatem hanc habent omnia crimina, præter excepta a Summo Pontifice in regnis quibusdam. *ib.*, 10.
- Immunitatem hanc habent omnes personæ ecclesiasticæ, præter exceptas, vel a lege canonica, vel a justa sententia ecclesiastica, vel a delegatione, quam Summus Pontifex fecerit iudici laico. *ib.*, 9.
- Vel a defensione legitima. 524, 32 et seq.
- Vel a pacto et convento etiam legitimo. 520, 19 et seq.
- Immunitas hæc etiam intelligitur, si persona ecclesiastica rea sit actor, nisi ratione sacrilegii. 430, 12-13.
- Immunitatem hanc participant crimina commissa ante ordinem sacrum susceptum, vel eo tempore quo persona ecclesiastica privata erat immunitate, quam postea recuperaverat. *ib.*, 14 et seq.
- Immunitas violari solet tum legibus, tum actionibus. 512, 2.
- Immunitatis violatio utraque contingere potest, vel directe, hoc est palam et aperte; vel indirecte, hoc est per præstigias et quasi ex insidiis. 513, 5-6.
- Quæ indirecta obscuraque violatio, vera quoque et propria est iudicanda. *ib.*, 7 et seq.
- Immunitatem, quæ leges vel canones videntur corrumpere, rejiciuntur vel explicantur. 426, 19 et seq. — 429, 7 et seq. — 433, 7 et seq. — 464, 12 et seq. — 472, 11.
- Immunitatem minus retinuisse principes aliquos quomodo accipiendum sit. 420, 19 et seq.
- Immunitati resistens princeps catechumenus baptizandus non esset. 411, 18-19.
- Immunitatis violatores quantum scelus suscipiant. 511, 1.
- Immunitatis violatores quibus pœnis teneantur, remissive. *ib.*
- Immunitatem non violant tributa a Summo Pontifice imposita rebus ecclesiasticis. 442, 2.
- Immunitas non præbet impunitatem personis immunibus. 368, 18.
- Immunitati ecclesiasticæ infesti sunt majori ex parte magistratus civiles. 466, 20.
- Immunitatis sine culpa violandæ catholici utuntur sex quæsitis excusationibus minime ferme accipiendis. 515, 1 et seq.

Immunitatis violandæ excusatio prima est ignorantia. Quæ si sit facti interdum admittitur, juris vero minime. *ib.*, 2 et seq.
 Quid vero si res sit dubia. 516, 4.
 Immunitatis violatorum excusatio secunda, necessitas est, quam inter catholicos non posse obvenire ostenditur. *ib.*, 5 et seq.
 Immunitatis violatorum excusatio tertia est consuetudo, nullam vero immunitati contrariam, quantumvis longissimi seculorum intervalli prævalere posse ostenditur. 518, 10 et seq.
 Sed ponderantur varii usus atque abusus plurimum regnorum. *ib.*, 11 et seq.
 Immunitatis violatorum excusatio quarta est concordia, seu pactum. 520, 19.
 Sed oportet ut a Summo Pontifice approbatum legitime sit, et revocari ab eodem potest, quandoque libuerit. 521, 20 et seq.
 Immunitas minui non potest per Episcoporum pacta, nisi Pontifex ea confirmet. *ib.*, 20-21.
 Declarationes adhibentur. *ib.*, 22 et seq.
 Immunitatis violatorum excusatio quinta est privilegium, quod a Summo Pontifice datum nec revocatum fuisse oportet. 523, 27 et seq.
 Num vero sint aliqua privilegia, quæ non revocentur per bullam Cœnæ, quæstio est. *ib.*, 29 et seq.
 Immunitatis violatorum excusatio postrema est justa et legitima sui vel rerum suarum defensio; quæ quidem verum jus germanamque iustitiam continet. 524, 32 et seq.
 Sed homines laici umbra fere et imagine hujus utuntur, ipsam iustitiam vix tenent. 526, 36.

IMMUTABILITAS.

Immutabilitas quid a Deo removeat. I, 54, 1.
 Deum esse immutabilem, de fide est. *ib.*
 Deum esse immutabilem ratione etiam probari potest. *ib.*, 2.
 Quæ de Deo ex tempore dicuntur sine illius mutatione dicuntur. *ib.*, 3.
 Immutabilitas Dei creaturæ communicari non potest. 53, 5.
 Immutabiles quomodo sint Angeli quoad esse. II, 36, 7.
 Quoad actus vero intellectus, et voluntatis. 403, 4 et seq.

IMPATIENTIA.

Vide INVIDIA. II.

IMPECCABILITAS.

Vide PECCABILITAS. II.

Vide BEATI SUNT IMPECCABILES. IV.

Non est improbabile aliquos puros homines ita confirmari in gratia, ut non solum nunquam

peccent, verum neque etiam absolute peccare possint. X, 532, 1 et seq.
 Impeccabilitas Beatæ Virginis. 533, 1 et seq.
 Non solum probabile non est, verum neque tutum est dicere omnes qui salvantur privari in hac vita pro aliquo tempore potestate peccandi. 534, 1 et seq.

IMPEDIMENTUM.

Impedimentum voti duplex. XIV, 1005, 1.
 Impedimentum voti implendi tenetur vovens vitare si potest, alioquin si illud affectet, violat votum. 973, 5.
 Vide MATRIMONIUM. XV.
 Impedimentum irritans professionem, an possit a qualibet religione institui. XVI, 626, 1 et seq.
 Impedimenta substantialia ingressum in Societatem irritantia sunt quinque. Quænam illa sint, quomodo intelligenda, et an convenienter inducta. 613, 1 et seq.
 Hæc impedimenta quæcumque incorporationem in Societatem ipso facto non irritant reddunt. 624, 27 et seq.
 Dato quod ipso facto non irritent, an impeditus peccet mortaliter ea occultando; et an post ingressum obligatur ad se manifestandum, vel ad egrediendum. *ib.*, 27.
 Solus Summus Pontifex potest in his impedimentis dispensare. *ib.*, 28.
 An maneat ligatus aliquo vinculo, qui vota cum aliquo ex dictis impedimentis in Societate emit. 625, 30.
 Quid si ea emisit suum impedimentum ignorans; illud tamen sciente et consentiente Prælato religionis. 626, 31.
 Impedimentum ob defectum originis substantiale non est ad ingressum in Societatem. *ib.*, 1.
 Utrum convenienter fuerit inductum. *ib.*, 2.
 An potuerit a Congregatione generali induci ut substantiale, et irritans ipso facto. 627, 3 et seq.
 Impedimenta accidentalia, quæ reddunt personam minus idoneam ut in Societate admittatur, quæ sint, et quam prudenter inducta. 634, 12.

IMPERARE.

Imperandi spiritus est maxime reprehensibilis et odiosus. XVI, 950, 4.

IMPERATOR.

Imperator quam potestatem habeat. Vide POTESTAS ECCLESIAST. V.
 Imperator quid habeat ex translatione imperii. V, 198, 12.
 Imperator per suas leges obligare potest terras Romano Imperio subjectas. 199, 1.

Imperatorum pietas atque subjectio erga Pontificem Romanum. XXIV, 303, 9 et seq.

Imperator non est supremus totius Ecclesiae princeps, etiam in temporali jurisdictione. 226, 7.

IMPERFECTIO.

Imperfectio non est quid positivum. I, 606, 13.

Imperfectio duplex : negativa et privativa. VI, 466, 2.

IMPERIUM.

Imperii actus a cæteris actibus distinctus necessarius non est ad prædestinationem. I, 298, 4.

Imperium in voluntate locum habet secundum aliquos. 299, 8.

Imperium Divinum efficiendi res ad extra metaphoricum est. 301, 13.

Imperium, quo quis sibi imperat, voluntas divina non agnoscit. 300, 10.

Imperii actus ex parte intellectus non distinguitur ab actu iudicii. II, 826, 3 et seq.

Imperium non potest a voluntate immediate fieri in intellectu, contra Aureolum. 828, 8.

Imperium quid sit, et an ad intellectum vel voluntatem pertineat. IV, 268, 1 et seq.

Imperiturne actus a voluntate eliciti, et actus intellectus. 271, 1 et seq.

Ubi de actibus evidentibus, et non evidentibus speciatim. ib., 4.

Imperium voluntatis in actus appetitus non datur sine intermedia cognitione sensitiva, et quomodo detur tale imperium. 272, 1 et seq.

Imperium et actus imperatus constituunt moraliter unum actum in eodem homine. 273, 1 et s.

Provincias Imperio subjectas in duplici differentia. V, 199, 2.

Imperium in intellectu non distinguitur a iudicio practico. VII, 366, 10.

Imperium an requiratur ad primum actum voluntatis. ib., 11.

Imperium, quod D. Thomas in intellectu constituit, in quo situm. XXV, 726, 13.

IMPETRATIO.

Vide JUSTUS. VI.

Vide MERITUM, ORATIO. X.

Impetratio non recurrit cum merito. XIV, 99, 4.

Impetratio non fundatur solum in Dei libertate. 101, 7.

Impetratio orationis mentalis utilitas est. 118, 8.

Dupliciter potest quis impetrare alteri a Deo remissionem debiti. XXII, 942, 7.

Potest unus fidelis alteri impetrare bonum motum, non solum ad satisfaciendum pro pœna, sed pro culpa etiam mortali. ib.

Non potest quis alteri impetrare a Deo gratuitam

remissionem pœnæ temporalis absque satisfactione. 942, 8-9.

Etiam applicando quoad hunc effectum satisfactionem Christi per privatam orationem. 943, 10.

Quid impetrent Ecclesiae orationes animabus purgatorii. 936, 17.

Impetratio cum solutione pro alio comparatur. 977, 24.

Privata persona an possit sibi, vel alteri, impetrare satisfactiones alicujus sancti in thesauro repositas. 1057, 5.

IMPŒNITENTIA.

Est speciale peccatum. XXII, 296, 3.

Sive sit propositum non pœnitendi tempore debito. ib., 4-5.

Sive voluntaria omissio eodem tempore. 297, 6.

Impœnitentia materialis, et omnino involuntaria, quomodo appelletur ab Augustino peccatum contra Spiritum Sanctum. 298, 10.

Impœnitentia per voluntarium indirectum non est specie diversa a proposito non pœnitendi. 299, 12.

Sæpe esse potest circumstantia alterius peccati. 298, 11.

Et ut durat tempore, quo præceptum penitentiae obligat, non est generalis, sed specialis. 299, 13.

Impœnitentia plurium peccatorum non est multiplex peccatum. ib.

Potest homo mori in peccato sine speciali culpa impœnitentiae. 300, 14.

Aliquando includit triplicem malitiam, non semper. ib., 13.

IMPOSSIBILE.

Circa impossibilia simpliciter dari potest simplex affectus, seu velleitas. II, 873, 14 — 878, 25-26.

Impossibile per accidens terminare potest affectum aliquo modo efficacem, sed tamen conditionatum. 878, 25-26.

Impossibile simpliciter, sive ut medium ad finem, sive ut finis, appeti potest illo simplici affectu. 876, 18-19.

Impossibile esse idem simul esse et non esse, sitne primum principium omnium in demonstratione per deductionem ad impossibile. XXV, 111, 1 et seq.

IMPOTENTIA.

Impotentia moralis ad vitanda omnia peccata citra privilegium est simpliciter impotentia. IX, 517, 17.

Impotentia negationem, vel privationem, secundum varias acceptiones importat. XXVI, 613, 11.

Impotentia secundum aliquam considerationem ad qualitatis prædicamentum spectat. 614, 12-13.

IMPRECATIO.

Imprecationes Scripturæ quo pacto intelligendæ.
75, 6.

IMPRODUCTUM.

Improductas esse personas divinas quomodo eis
conveniat. I, 636, 5.

Vide PATER, PERSONA. I.

IMPUBES.

Vide FILIUS, PARENS, PATER, et TUTOR. XV.

IMPUGNATIO.

Vide DÆMONES, et TENTATIO. II.

IMPULSUS.

Impulsus etiam spiritualis datur, si mobile sit spi-
rituale. II, 524, 6.

Impulsum ab Angelo imprimi ad movendum non
oportet, quando Angelus immediatus est mobili.
532, 5 et seq.

Potest tamen imprimere, si velit. ib.

Ad movendum absque impulsu necessaria est præ-
dicta immediatio, non solum initio, sed etiam
in toto progressu motus. 531, 1 et seq.

An revera Angelus causare possit impulsum ali-
quem. 533, 10.

Absque impulsu potest Angelus lapidem descen-
dentem detinere, si ei propinquus fiat. ib., 8.

Impulsum non imprimunt Angeli, cum corpus
localiter movent. XXVI, 475, 24-25.

Impulsus instrumentum est moventis a mobili se-
parati. ib., 25.

INADVERTENTIA.

Inadvertentia, seu inconsideratio, vide IGNORAN-
TIA. II.

INÆQUALITAS.

Datur inæqualitas in beatitudine essentiali, ipsa
vero inæqualitas non est essentialis, sed inten-
siva, vel individualis. I, 118, 12.

Inæqualitas visionum beatarum, in repræsentando
objecto secundario distinctionem infert, solum
tamen gradualem et individuaalem. ib.

Dabitur inæqualitas in gloria corporum beatorum.
120, 4.

Inæqualitas in visione beata, essentialis non datur
in Angelis et hominibus. Nec item est verum
esse omnes Angelos in visione eo modo quo
esse possunt inæquales. ib., 7.

Inæqualitatis visionum beatarum morales causæ,
quæ. 124, 1.

Quæ etiam physicæ. ib., 4 et seq.

INCARNATIO.

Vide UNO HYPOSTATICA. II.

Vide etiam COGNITIO DE SUPERNATURALIBUS. II.

Incarnationis mysterii tractatio totius Theologiæ
præstantissima, excepto Trinitatis mysterio.

XVII, 1, 1.

Hujus mysterii quanta difficultas. ib.

Incarnatio omnibus gratiæ et creationis operibus
excellentiore. ib.

Incarnationis consideratio triplicem Theologiæ
totius considerationem complectitur. 2, 2.

Incarnationis vox non refugienda, optime enim
hoc mysterium ex ignobiliore parte assumpta
exprimit. 3, 5.

Incarnationis nomen fundamentum habet in sacra
Scriptura. ib.

Incarnatio Deo maxime conveniens ad ejus boni-
tatem ostendendam. 33, 3.

Incarnatio, secundum Augustinum, est supremum
exemplar gratiæ. 34, 5.

Per illam se perfectissime communicavit. ib.

Ut mutatio est, creaturæ convenit, Deo autem ut
communicatio boni infiniti. 36, 15.

Nulla ratione impossibilis probari potest, nec pos-
sibilis demonstrari, licet, supposita fide, variis
exemplis et conjecturis ratione naturali verisi-
milis ostendatur. 38, 2 et seq.

Qualiter hoc mysterium in Dei visione cognos-
catur. 41, 9.

Incarnationem factam esse unum ex potissimis
fundamentis nostræ fidei. ib., 1.

Non tamen potest evidenter probari contra infi-
deles. ib.

An potuerit ex aliquo effectu cognosci. 41, 2.

Quomodo et cognosci et prædici potuerit a non-
nullis gentilibus. ib., 3.

Incarnationis opus et Deo ipsi et humanæ naturæ
maxime conveniens. 42, 1 et seq.

Est quasi complementum et perfectio universi; et
qualiter ex illa ad omnes creaturas redundet
dignitas. 44, 8 et seq.

Rationes, quæ incarnationem convenientem probant,
vim etiam habent in statu naturæ integræ.
47, 3.

Fuit, supposita Dei voluntate, ad hominis salutem
necessaria, non tamen simpliciter ad hominis
reparationem, ex cujus lapsu maxima ejus ne-
cessitas orta. 49, 1.

Patres, qui eam necessariam dicunt, quomodo
intelligendi. 50, 2.

Fuisse medium convenientissimum omnium pos-
sibilem ad redemptionem nostram multis os-
tenditur. 54, 6.

Incarnatio unius divinæ personæ esse præmium
adæquatam uni actui meritorio Christi, inten-
sive, non extensive. 86, 62.

Incarnationis causam esse peccatum non ubique
Scriptura tradit, cur vero illi frequentius attri-
buatur. 188, 4.

- Incarnatio ab Adam cognita fuit et prænunciata. 191, 10.
- Incarnationis causam fuisse peccatum ex Patribus, effectibus et conjecturis ostenditur. 217, 4 et seq.
- Non omnes rationes, ob quas incarnatio facta est in persona Verbi, ortæ sunt ex hominis lapsu. 228, 25.
- Incarnationis voluntas præcessit voluntatem permittendi peccatum simpliciter et in genere causæ finalis. 231, 34.
- Præcessit item voluntatem dandi gratiam Adæ. *ib.*
- Item præscientiam absolutam peccati originalis. 232, 35.
- Posterior tamen fuit quam scientia conditionata illius. *ib.*
- Incarnatio et passio in eo differunt, quod incarnatio per se amabilis sit, passio vero non. 235, 6.
- Incarnationis adæquatum motivum et sufficiens, non fuit unicum tantum, sed plura totalia et per se sufficientia, et quæ fuerint. 241, 7.
- In quo hoc habeat fundamentum. 244, 14.
- Incarnationis mysterium per se amabilius est quam sint Angeli et homines, non solum in esse naturæ, sed etiam in esse gratiæ. 245, 18.
- Sola hominum redemptio sufficiens ratio fuit, ut propter eam solam Deus vellet incarnationem. *ib.*, 19.
- Unde constat incarnationis motiva fuisse de facto plura. *ib.*
- Quare incarnatio dicatur esse facta ob nostram redemptionem. 246, 20.
- Incarnationis solam causam esse remedium peccati, Sancti dicentes explicantur. *ib.*, 21.
- Incarnationis prima causa fuit excellentia ipsius mysterii, et alia bona, quæ ipsum consequuntur absque remedio peccati, secunda redemptio nostra etiam quoad substantiam ipsius mysterii. *ib.*, 22.
- Qualiter hæc inter se cohæreant, optimo exemplo declaratur. 247, 23.
- Quodnam ex his motivis fuerit præcipuum et efficacius, tam respectu divinæ voluntatis, quam nostri, utpote divinam charitatem erga nos magis ostendens et commendans. *ib.*, 24-25.
- Modus loquendi Scripturæ de fine incarnationis explicatur. 248, 26.
- Unica et adæquata ratio incarnationis Christi in carne passibili, nostra redemptio. *ib.*
- Ex Scriptura ostenditur. *ib.*
- Incarnationem fieri necessarium fuit, posito primo decreto voluntatis divinæ in sensu composito. 254, 7.
- Incarnatio quomodo non fuisset, si peccatum non fuit. 255, 8.
- Incarnationem futuram etiamsi homo non peccaret, quomodo verum. 261, 17.
- Præsens decretum de incarnatione, licet præcedat permissionem peccati, habet tamen, supposita scientia conditionata, necessariam connexionem cum illa. *ib.*
- Utrum saltem ex alio decreto incarnatio fieret, cessante peccato. 263, 19.
- Facta est circa quater millesimum mundi annum. 277, 22.
- Licet convenienter tot seculis dilata, non tamen debuit in finem mundi differri. 270, Comm.
- Incarnationis terminus duplex, terminans et resultans. 301, Proëm.
- Est actio realem terminum producens. *ib.*, 1.
- Ejus terminus adæquatus est Deus homo, hoc est, substantialis seu individua quædam substantia. *ib.*, 2.
- Incarnatio est unio vera et realis Verbi et humanæ naturæ, ineffabilisque Christi Dei hominis compositio. 328, Proëm.
- Incarnatio in re aliquo modo includit actionem productivam humanitatis; proprie tamen et in rigore actio unitiva est, non productiva alicujus ex extremis. 329, 2 et seq. — 338, 24 et seq.
- Est substantialis unio per modum compositionis ex natura et supposito, accidentaliter nequaquam, neque ex partibus materialibus, metaphysicis, physicis, aut ex ente et essentia. 340, 2 et seq.
- Incarnationis descriptiva definitio. *ib.*
- In Incarnatione quæ et quot interveniant. 344, 1.
- Incarnatio, ut actio, toti Trinitati communis. *ib.*
- Per incarnationem mutari humanam naturam necesse est. *ib.*, 3.
- Quæ mutatio neque in qualitate, neque in relatione consistit. 345, 4 et seq.
- Terminus formalis, seu quod, incarnationis, est unio hypostatica in humanitate facta. 350, 13.
- Terminus a quo incarnationis est carentia termini ad quam, unionis scilicet in humanitate, ut actio enim non habet terminum a quo positivum. 354, 17.
- Sufficit hanc carentiam antecedere prioritate naturæ, ut sit terminus a quo incarnationis. 352, 18.
- Incarnationis causa efficiens principalis Sanctissima Trinitas, nulla creatura, etiam instrumentaliter, concurrente. 387, 1.
- Licet soli divinæ misericordiæ hoc beneficium tribuatur, qualiter potuerit cadere sub meritum. 403, 8.
- Incarnationem suam Christus non meruit, neque ejus circumstantiam. 408, 10 et seq.
- Nullus hominum eam de condigno meruit, nec potuit a pura creatura sic mereri. 413, 2-3.
- Incarnationis prædestinatio qualiter de potentia absoluta sub puri hominis meritum cadere possit. 416, 17.
- Incarnationem meruerunt antiqui Patres quoad

- executionem, et quoad aliquas circumstantias. 418, 9 et seq.
 Et qualiter hoc meritum ad illam necessarium. 419, 13.
 Incarnationem in persona Patris et Filii factam esse, quidam hæretici somniant. 461, 1.
 Cur potius in secunda persona facta. 462, 3.
 An possit una persona sine alia incarnari, disputatur. ib., 2 et seq.
 Per incarnationem divina natura fuit unita humanitati in persona Verbi. 464, 9.
 Incarnatio qua ratione a Christo per scientiam infusam cognita fuerit. XVIII, 48, 7.
 Vide UNIO, PERSONA, SUBSISTENTIA.
 Per incarnationis mysterium omnes modi affinitatis contracti sunt inter Deum et homines. XIX, 5, 9.
 Dæmon incarnationis mysterium omnino ignoravit. 110, 2 et seq.
 Incarnatio Verbi quarto mense post Virginis desponsationem accidit. 120, 1.
 Cur incarnatio Beatæ Virginis annuntiata. 129, 1.
 Incarnatio Verbi quo annunciationis instanti accidit. 142, 3.
 Incarnationis Christi dies, hora. 143, 1-2.

INCARNATIONIS FESTUM.

- Incarnationis festum est Christo et Virgini dicatum. XIII, 258, 2.
 Bis in Ecclesia celebratur. ib.
 Quo die sub præcepto servandum fuerit propositum, non constat. 259, 4.

INCENDIARIUS.

- In incendiarium excommunicatio semel lata reservatur Pontifici. XXIII, 580, 15 et seq.
 Incendiarius autem dicitur, qui ex certa scientia incendium facit. 582, 20.
 Etiam si unum tantum actum incendii committat. ib., 21.
 Incendiarius vero ecclesiarum ipso jure excommunicatur; quæ excommunicatio denunciata in particulari reservatur Papæ. 584, 16.

INCEPTIO ET DESITIO.

- Vide RES. IX.
 Nulla res incipere potest in tempore indeterminato ante hoc instans. XX, 125, 4.
 Nec si tota fiat simul, ejus inceptio coexistere potest temporis determinato, bene tamen indeterminato. 126, 6.
 Quot sint inceptionis et desitionis modi, ostenditur a priori. 125, 4.

INCESTUS.

- Gradus consanguinitatis, vel affinitatis, an confitendus in peccato incestus. XXII, 479, 7.

INCLINATIO.

- Inclinatio naturalis, etiam elicita, major est erga Deum, quam erga nos ipsos, vide DILECTIO. II.
 Inclinatio naturalis ad delectabile contra rationem, an detur in Angelo. II, 799, 12 et seq.
 Vide etiam verbo DÆMON. II.

INCONSIDERATIO.

- Inconsideratio excludit voluntarium directum. IV, 223, 1.
 Quando est omnino involuntaria dicitur oblivio. 225, 7.
 Inconsiderationem aliquam esse voluntariam probatur. ib., 8.
 Omnino involuntaria, seu oblivio, tollit voluntarium etiam indirectum. 226, 9.
 Inconsideratio proveniens ab extrinseco causat omnino involuntarium. ib., 10.
 Inconsideratio tollit omnino advertentiam, non sic ignorantia. ib., 11.
 Inconsideratio actu voluntaria non reddit actum omnino non voluntarium. 227, 12 et seq.
 Inconsideratio uno e tribus modis potest esse voluntaria. 231, 25.
 Quomodo est indirecte voluntaria. 231, 26 et seq.

INCOGNITUM.

- In incognitum non potest tendere appetitus. IV, 245, 2 et seq.

INCORRIGIBILIS.

- Vide RELIGIOSUS EXPULSUS. XVI.

INCORRUPTIBILE, SEU IMMORTALE.

- Incarruptibilitas duplex. II, 37, 1 — 40, 2 et seq.
 Aliqua earum competit Angelis. 37, 2 et seq.
 Incarruptibilitate sua possunt Angeli a Deo privari. 38, 5.
 Non tamen fieri possunt ab intrinseco corruptibiles. ib., 6.
 Imo incarruptibilitas est Angelis connaturalis. 39, 7 et seq.
 Oppositum senserunt aliqui. 40, 1.
 Eorum rationibus satisfit. 40, 2 et seq.
 Incarruptibilitas Angeli et cœli differunt. 38, 4.

INCORRUPTIBILITAS.

- Incarruptibilitas creaturæ quando est simpliciter talis. IV, 141, 4.
 Corruptibile et incarruptibile non potest idem esse, nec successive, nec simul. XXVI, 451, 37 et seq.

INCREATUM.

Increatum negat omnem essentialem dependentiam. I, 614, 4.

INDICIA.

Quænam indicia adeptæ gratiæ. IX, 433.
 Indicia fidei, vide FIDES. IX.
 Indicia, sive signa gratiæ, vide GRATIA. ib.
 Indicia varia ad cognoscendam intentionem ventis. XIV, 949, 16 et seq.
 Vide INTENTIO. XIV.

INDIFFERENTIA, INDIFFERENS.

Indifferens objectum quid sit. IV, 297, 24.
 Indifferentes esse omnes actus secundum suam essentialiam, quidam dixerunt non recte. 413, 1.
 Omnes non bonos esse indifferentes, quis sensus. ib.
 Indifferens actus in specie datur. 416, 3.
 Imo et in individuo, attendita sola essentia. ib., 4.
 Et secundum suam essentialiam generat habitum indifferentem. 417, 3.
 Indifferens actus in individuo non datur. 421, 3.
 Nisi forte quis non advertat se operari actum indifferentem in specie, vel sibi persuadeat opinionem ponentem actus indifferentes, esse veram, aut probabilem. 423, 2, 10.
 Actus indifferens in individuo non datur. VII, 418, 46 — 439, 10.
 Indifferentia ad libertatem. Vide LIBERTAS, POTENTIA. VII.
 Indifferentia pertinet ad libertatem. X, 439, 1.

INDIRECTUM.

Indirecta subjectio et gubernatio. XXIV, 224, 2 — 347, 1 — 406, 2.

INDISTANTIA.

Indistantia inter Angelum et corpus salvari potest citra unionem intermediam, vide PRESENTIA. II.

INDIVIDUATIONIS PRINCIPIUM.

Individuationis principium substantiarum materialium non posse esse materiam signatam, seu quantitate affectam. XXV, 164, 9.
 Vel aliis dispositionibus præcedentibus. 168, 19.
 Individuorum multiplicationis, et productionis hujus, magis quam illius, etsi materia principium ponatur, adhuc individuationis principium non est, imo et licet per eam individuorum distinctionem cognoscamus. 172, 28 et seq.
 Individuationis principium in his substantiis est forma, non quidem adæquatam, sed partiale principium. 177, 7.
 Individuatio, nec ab existentia, nec a subsistentia,

provenit, licet illa rem existentem ut talem, hæc vero suppositum, individuet. ib., 1 et seq. — 178, 6 et seq.
 Individuationis principium in omni substantia sua propria entitas, intrinsecaque principia, quibus constat. 180, 1.
 Quod in materia ejusque individuato ordine ad formam declaratur. ib., 2.
 Et de forma, proportionem eadem. 182, 5.
 Individuari materiam ab agente, quo sensu verum. 181, 3.
 Individuationis principium in substantiis compositis, materia et forma unitæ, quoque ordine inter se. 186, 13.
 Individuationis principium in substantiis spiritualibus completis. 187, 18.
 Individuantur modi substantiales sua intrinseca entitate, per quam hanc numero materiam et formam respiciunt. 185, 14.
 Individuationis principium in accidentibus, formaliter in ordine ad esse loquendo, propria cujusque entitas, licet quoad productionem, nostramque cognitionem dici possint ex subjecto individuari. 189, 4.

INDIVIDUUM.

Individa ejusdem speciei inæqualis perfectionis dantur. II, 61, 5.
 Individa ejusdem speciei multiplicari in materialibus solum, falsum est. 68, 4.
 Individuorum intra eandem speciem multiplicatio, si non est possibilis de potentia ordinaria, non est etiam de potentia absoluta. 70, 8-9.
 Individuorum ejusdem speciei multiplicationem requiri tantum, propter ipsius speciei conservationem, verum non est universum. 74, 18.
 Sine aliquo prævio determinaret Deus causam secundam ad individuos actus, si ab ipso est determinanda. XI, 33, 4.
 Individuum, formaliter loquendo, non solum addit negationem supra naturam abstracte conceptam, sed supra omnem positivam entitatem rei singularis. XXV, 150, 7.
 Individuum aliquid reale addit supra specificam naturam, quæ prædictam fundat negationem. ib., 8.
 Sola tamen ratione distinctum, ejusdemque prædicamenti. 153, 16.
 Quod et in spiritualibus substantiis finitis verum est. 155, 21.
 In individi constitutione vera contractio intercedit, quin in ipsis differentiis individualibus in infinitum procedatur, ne in conceptibus quidem objectivis. 154, 18 et seq.
 Individuum hominis eodem constituitur in esse hominis et Petri secundum rem, non secundum rationem. 159, 33.

Individuorum multiplicatio cur uni speciei repugnet magis quam alii. 220, 12-13.

Individui ratio ab omnibus individuis abstrahibilis cur non dicenda universalis. 235, 13.

In uno individuo una tantum, eademque simplicissima, individualis differentia reperitur speciem immediate contrahens, et consequenter omnes superiores gradus individuans. 240, 15.

In uno individuo ab eodem physico principio provenit esse hoc animal, et esse hunc hominem. 241, 17.

Individuales differentiae duorum hominum, licet invicem comparatae sint entia ut quaedam, tamen in eis non distinguitur, natura rei, ratio in qua conveniunt a ratione in qua differunt. 152, 14.

Individuatio non est extra essentiam quam individuatur, secundum rem, bene tamen secundum praecisionem rationis. 158, 32.

Individualis differentia non est dicenda essentialis, sed intrinseca, entitativa, et quasi materialis, et cur. 160, 37.

Individua immediata generis. Vide GENUS. XXV.

INDIVISIBLE.

Vide QUANTITAS. XXVI.

INDIVISIBLES.

Indivisible, ut Angelus, vel punctum moveri potest continue ex parte spatii. II, 503, 12.

INDUCERE.

Inducere alium ad jurandum per falsos deos, quod peccatum. XIV, 704, 1-2.

Inducere ad jurandum absolute juraturum per falsos Deos, quatenus liceat. ib., 3.

Inducens infidelem ad jurandum, debet id facere ex causa. 705, 8.

Inducere alium ut juret per falsos deos, si aliter nolit, non per se malum. 706, 9.

Inducere ad jurandum modo indebito, non licet. ib., 1.

Inducere alium ad jurandum sine necessitate, saltem est veniale. 707, 2.

Inducere ad juramentum quod praestari non potest sine peccato, quæ culpa. ib., 4.

Inducens ad jurandum gravius peccat ipso jurante. ib.

Inducitur aliquis ad jurandum inique tribus modis. 708, 7.

Inducere alium ad frangendum votum, quale peccatum. 989, 11.

Inducere in possim ad jurandum putantem rem esse veram, cum sciam esse falsam. 708, 8 et seq.

INDULGENTIÆ.

Indulgentia plenaria conceditur ingredientibus aliquas religiones in ipso ingressu, et iterum in morte. XV, 458, 8.

Vide PROFESSIO et SOCIETAS JESU. XV.

Indulgentia plenaria mendicantibus concessa in articulo mortis, vide MENDICANTES. XVI.

Indulgentiæ non comprehenduntur sub nomine privilegii. VI, 262, 10.

Indulgentias sibi concedit Pontifex. ib.

Indulgentiæ definitio traditur et expenditur. XXII, 996, 1 et seq.

Propria differentia indulgentiæ, quæ. 1000, 13.

Nominis indulgentiæ significatio, et descriptio. 979, 1-2.

Est in Ecclesia potestas remittendi pœnas temporales per indulgentias, quam a Christo accepit. 981, 6 et seq.

Et quomodo ex Evangelio colligatur. ib.

Ex potestate ligandi per censuras non colligitur potestas solvendi per indulgentias. 983, 10.

Potestas hæc Petro et successoribus ejus promissa Matth. 16. 984, 13 et seq.

Data autem Joann. 21. 986, 17.

Potestas hæc non est ordinis. 993, 3.

Nec necessario illum requirit. 994, 6.

Unde sola potestas ordinis non sufficit ad hunc actum. ib., 4.

Discrimen inter remissionem factam per sacramentum pœnitentiæ, et per indulgentias. ib.

Potestas hæc est jurisdictionis spiritualis. 995, 8.

Voluntariæ. 996, 10.

Ideoque non cogentis, sed miserentis. 995, 8.

Quæ in invito locum non habet, ideoque ab eodem circa seipsum exerceri potest. ib., 9.

Potestas hæc stricto jure est interpretanda, unde qui illam habet debet ea moderate uti. 1172, 5-6.

Potestas hæc est delegabilis. 1160, 2.

Quis possit alicui dare licentiam ad lucrandas indulgentias Episcopi alieni. 1162, 7.

Solus Summus Pontifex habet potestatem concedendi indulgentiam a jure divino. 984, 13 — 1137, 1.

Immediate. 984, 13 — 1141, 3.

Pontifex habet potestatem concedendi indulgentiam in tota Ecclesia. 1137, 1.

Concilium generale non potest jure divino concedere indulgentias. ib., 2-3.

Nisi illi præsit Papa. 1138, 4.

Concilium generale jure humano non potest indulgentias concedere. 1140, 8.

Potestas concedendi indulgentias non convenit Episcopis jure divino. 1142, 5.

Nec propterea in eo potestas hæc est delegata. 984, 13.

Episcopus potest jure ordinario indulgentias concedere cum limitatione juris. 1143, 3.
 Circa quantitatem indulgentiæ, et personas. 1144, 5 et seq. — 1146, 9.
 Quæ limitatio est irritans. 1148, 41.
 Solum quoad excessum. ib., 12-13.
 Etiam in foro sacramentali. 1149, 15.
 Episcopus non potest indulgentias extra territorium concedere. 1150, 47.
 Nullus prælatus inferior Episcopo habet potestatem concedendi indulgentias jure ordinario. 1152, 1.
 Etiam si sit exemptus, et habens jurisdictionem Episcopalem. 1153, 4.
 Nec vicarius Episcopi, nec Capitulum sede vacante, nec parochi hanc habent potestatem, nec Prælati religionum. 1154, 5-6 — 1155, 1.
 Consuetudo etiam præscripta non dat jurisdictionem ad concedendas indulgentias. 1153, 2-3.
 Aliquando vero indicat fuisse concessam. ib.
 Potestas hæc a quo possit delegari. 1160, 2.
 Quis hanc potestatem delegatam de facto habeat. 1162, 7.

INDULGENTIÆ EFFECTUS.

A qua pœna liberet indulgentia. XXII, 1000, 13.
 Sola pœna ordinaria remittitur per indulgentias. 1001, 14.
 Non est in Ecclesia potestas ad remissionem culpæ mortalis per indulgentias. 1006, 2.
 Aliquid interdum concomitanter cum indulgentia conceditur, quod ad illam consequendam prosit. ib.
 Potest Ecclesia concedere indulgentiam, quæ remittat extra sacramentum reatum pœnæ temporalis apud Deum. 1011, 2.
 Non solum post pœnitentiam in sacramento injunctam, sed etiam antea. ib., 3.
 Per effectum indulgentiæ potest relaxari pœnitentia sacramentalis juxta indulgentiæ quantitatem. 1012, 5 et seq.
 Etiam si pœnitens directa voluntate pœnitentiam implere omiserit. 1016, 13.
 Non quia Pontifex tollit vinculum a confessore impositum. 1012, 6.
 Sed quia tollitur necessitas satisfactionis, ut talis. 1013, 7.
 Licet non cesset, ut medicina præservans. ib., 8.
 Per indulgentias non relaxatur pœna imposita in foro exteriori. 1015, 11.
 Qui alicui indulgentiam concessit, non est necesse ut pro illo satisfiat. 1016, 13.
 Per indulgentias remittitur pœna peccatis debita etiam in foro Dei. 1017, 4 et seq.
 Cur expediat ut relaxetur pœna in foro Dei, non autem in foro externo imposita. ib., 5.

Indulgentia non habet effectum positivum, sed privativum. 1008, 8.
 Ex vi indulgentiæ non remittitur pœna æterna. ib., 9.
 Neque commutatur in temporalem. ib.
 Indulgentia, per se et immediate, non valet ad remissionem peccati venialis. 1009, 10-11.
 Indulgentia simpliciter concessa valet ad remissionem cujuscumque pœnæ pro quantitate concessionis. 1018, 8.
 Non solum in totalibus. 1019, 9 et seq.
 Sed etiam in partialibus. 1020, 12.
 Indulgentia de injunctis pœnitentiis extenditur ad pœnas peccatorum, pro quibus pœnitentia nondum est injuncta. 1021, 14.
 Indulgentia plenaria de injunctis pœnitentiis, quid comprehendat. 1023, 20.
 Indulgentiæ effectus unicus secundum speciem. 1024, 1.
 Est tamen secundum quantitatem multiplex. 1025, 2.
 Indulgentiæ effectus in eo instanti conceditur, in quo opus requisitum consummatur. 1071, 9.
 Quod autem illud sit. ib., 10.
 Indulgentia concessa morientibus in aliqua religione, in quo instanti habeat effectum. 1072, 11.
 Indulgentia non habet effectum recedente fictione, nec est in Ecclesia potestas ad hoc concedendum. ib., 13 et seq.

INDULGENTIA TOTALIS ET PARTIALIS.

Indulgentia dividitur in totalem et partialem. XXII, 1025, 3.
 Indulgentia plenaria et totalis eadem. ib., 4.
 Indulgentia totalis effectus, quis. ib., 3.
 Indulgentia plena, plenior et plenissima, eundem per se effectum habent. 1026, 5 et seq.
 Cur ultra indulgentiam plenariam aliqui dies, vel quadragenæ indulgentiæ, concedantur. 1027, 9.
 Quibus verbis plenaria indulgentia concedi intelligatur. 1028, 10.
 Indulgentia partialis, quæ. ib., 11.
 Particula de injunctis pœnitentiis magis est ampliativa quam restrictiva. 1021, 14.
 Indulgentia de peccatis, de quibus quis contritus fuerit et confessus, non est partialis. 1029, 3 et seq.
 Venialia non confessa complectitur, et mortalia saltem indirecte per sacramentum pœnitentiæ ablata. 1029, 4 — 1030, 7-8.
 Non tamen remissa tantum per sacramentum in voto. 1030, 6.
 Quomodo anni, vel dies computandi indulgentiis pro certo tempore concessis de pœnitentiis injunctis. 1031, 11 et seq.

Indulgentia certi temporis de pœnitentiis injunctis, quomodo mensuranda. 1033, 15 et seq.
 Cur antiquitas particula de injunctis pœnitentiis consueverit apponi. 1033, 19.
 Effectus hujus indulgentiæ non commensuratur pœnitentiæ, ut habenti effectum ex opere operato. 1036, 20.
 An indulgentia de certa parte peccatorum remittat pœnam illam juxta prudens arbitrium confessoris. ib., 22.

INDULGENTIA LOCALIS, PERSONALIS ET REALIS.

Indulgentia dividitur in personalem, localem et realem. XXII, 1059, 3.
 Quid requiratur ad localem indulgentiam lucranda. 1060, 4.
 An ad lucranda indulgentiam concessam templum visitantibus, necesse sit illud ingredi. 1061, 7.
 An diruto templo extinguatur indulgentia illi concessa. ib., 8.
 Sub generali indulgentia alicui oppido concessa, comprehenduntur clerus et religiosi, etiam sit Episcopalis. 1063, 13.
 Indulgentia generaliter concessa extenditur ad concedentem. 1064, 14.
 Unde non ex voluntate superioris, sed ex propria, illi prodest. 1065, 15 et seq.
 Prælatus potest directe et immediate sibi indulgentiam concedere. ib., 19.

AD INDULGENTIAM DISPOSITIO.

Lucraturus indulgentiam debet esse fidelis. XXII, 1067, 1.
 Excommunicatus est incapax indulgentiarum. 1068, 3.
 Pontifex concedens indulgentiam non censetur hoc ipso personam ad illam habitare. ib.
 Indulgentia non valet existenti in peccato ad remissionem pœnæ illi debitæ. 1068, 4.
 Opus indulgentiæ in mortali factum non impetrat ultra valorem ejus, ex opere operantis. ib.
 Status gratiæ omnino necessarius ad fructum indulgentiæ consequendum. 1069, 6.
 Gratia est necessaria in instanti in quo consummatur indulgentia, et non antea. 1070, 7.
 Confessio per se non est necessaria dispositio ad indulgentiæ effectum. 1075, 1.
 Nisi in forma indulgentiæ postuletur. ib.
 Id enim fieri potest. 1076, 4.
 Tunc tamen non est necessaria confessio de venialibus. ib., 5.
 Sed de mortalibus omnibus ante consecutam indulgentiam commissis, et existentibus in conscientia pœnitentis. ib.

Quando in forma indulgentiæ postulatur communitio, ex vi talis concessionis non requiritur actualis confessio. ib., 6.
 Quando indulgentia conceditur de omnibus peccatis confessis, non est necesse ad integrum effectum ejus omnia venialia confiteri. 1077, 9.
 Licet indulgentia concessa sit sub hac forma, vere pœnitentibus et confessis, non requiritur actualis confessio, sed sufficit vera contritio. 1078, 12-13.
 An status gratiæ requiratur ad alios favores, qui cum indulgentia conceduntur. 1079, 15-16.
 In remissione pœnæ per indulgentias non attenditur personalis dispositio præter habitualement gratiam, sed valor operis satisfactorii facti cum debitis circumstantiis. 1084, 16.
 Tria requiruntur ad indulgentiam. 1081, 3.
 Potest intervenire causa pia absque novo opere ex parte lucrantis; et ideo non est necessarium ut semper postuletur. ib., 3-4.
 Licet interdum possit hoc esse necessarium ad indulgentiæ valorem. ib., 5.
 Opus injunctum non est dispositio necessaria ad indulgentiam ex parte subjecti, sed ex parte causæ finalis. 1082, 6.
 Quoties indulgentia conceditur sub forma certum opus requirente, nemo illam lucratur qui illud non exequitur. ib., 1.
 Qui partem injuncti operis exequitur nihil indulgentiæ lucratur, nisi id ipsum in forma exprimat. 1083, 3.
 Opus injunctum etiam potest esse internum. ib., 4-3.
 Non est necesse ut opus in statu gratiæ fiat. 1084, 6.
 Nisi aliud exprimat; ita est interpretanda indulgentiæ forma. 1085, 9.
 Opus injunctum debet esse honestum ex suo genere. 1086, 1.
 Licet non sit in individuo. ib., 2.
 Quæ intentio requiratur in efficiente opus, ut ad lucranda indulgentiam valeat. 1088, 5.
 Opus indulgentiæ non est necesse ut immediate procedat a gratia, procedit tamen mediate. ib., 6.
 Opus indulgentiæ potest impleri per alios ministerialiter, nisi contrarium in forma exigatur. 1089, 2.
 Non potest opus per alium tanquam per principalem causam fieri. 1087, 3.
 Nisi tenor indulgentiæ expressæ hanc extensionem habeat, et tunc necesse est eum, qui lucraturus est indulgentiam, scire opus pro se fieri. ib., 4.
 Non potest quis alteri indulgentiam donare. 1088, 7.
 Potest tamen ei lucrari, illo etiam inscio, quando in forma exprimitur. ib.

- Omnes facientes opus ad indulgentiam requisitum, statim et æque formaliter fructum assequuntur. 1091, 1 et seq.
- Opus meritorium, aut satisfactorium, ut tale, nihil ad indulgentiæ effectum confert ex parte operantis, sed ex parte piæ causæ. *ib.*, 3-4.
- Quando et quomodo majus opus, vel ex majori devotione factum, ad majorem effectum indulgentiæ conferat. 1092, 4.
- Cum major indulgentia conceditur ei, qui magis donat, unusquisque lucratur pro quantitate doni. 1093, 6.
- Non potest quis per idem opus diversas lucrari indulgentias diversis viis concessas. 1094, 9 et seq.
- Sollicitudo satisfaciendi pro pœna propria non est dispositio necessaria ad fructum indulgentiæ. 1095, 2.

INDULGENTIÆ CAUSA FINALIS.

- Finis indulgentiæ duplex, intrinsecus et extrinsecus. XXII, 1114, Prælund.
- Finis intrinsecus indulgentiæ, quis. *ib.*
- Causa pia est necessaria ad indulgentiam licite concedendam, *ib.*, et cur. 1115, 2.
- Indulgentia debet concedi proportionatæ causæ. 1117, 6.
- An data proportionata causa, concessio indulgentiæ semper recte fiat. *ib.*
- Causa pia est necessaria ad valorem indulgentiæ. 1117, 3.
- Ex Christi institutione. 1118, 5.
- Neque Pontifex habet postestatem aliter concedendi. 1117, 3.
- Licet indulgentia absque causa concessa sit, aliæ facultates cum illa datæ sunt validæ. 1123, 18.
- Causa proportionata quantitati indulgentiæ requiritur ad ejus valorem. 1126, 5-6.
- Inter causam et effectum indulgentiæ triplex potest esse proportio. 1127, 8.
- Indulgentia excedens proportionatam causam valet quantum ad effectum proportionatum. 1127, 9.
- Implens tamen partem operis injuncti nihil lucratur, etiamsi pars illa sit adæquata toti indulgentiæ. *ib.*
- Proportio causæ ad indulgentiam pensanda est prudenti morali existimatione, ex debita habitudine inter medium et finem. 1128, 10.
- Unde non consistit in indivisibili. *ib.*
- Neque est semper sumenda ex re ipsa, sed prout cadit sub prudentem electionem dispensantis. 1128, 11.
- Causa existimata sufficiens ad indulgentiam sufficit, licet non ad alios effectus ex opere operato. 1129, 12-13.
- Eadem causa sufficit ad concedendam indulgentiam pro omnibus, sive in satisfaciendo diligentes sint, sive negligentes. 1097, 8.

- Indulgentia concessa toti Ecclesiæ requirit causam communem immediate pertinentem ad utilitatem totius Ecclesiæ, vel alicujus principalis partis ejus. 1133, 4.
- Indulgentia concessa personis mediante loco, satis est ut habeat causam ad illum pertinentem, *ib.*, 5.
- Non est necesse ut causa indulgentiæ sit spiritualis. *ib.*, 6.
- Nec ut oriatur ex malo imminente, sed sufficit boni augmentum. *ib.*, 7.
- Ad particularem indulgentiam sufficit particularis causa proportionata. 1134, 8.
- Non sufficit tamen in particulari persona, causa evadendi pœnas purgatorii. *ib.*, 9.
- Personalis causa potest sufficere ad universalem indulgentiam. 1135, 10.
- Intercessio alicujus personæ potest conferre ad augendam causam indulgentiæ. *ib.*, 11.
- Sola tamen non sufficit. *ib.*
- Ubi non constitit causam esse sufficientem, indulgentia est efficax judicanda. 1076, 4.
- Potest esse causa, ut pontifex sibi indulgentiam concedat. 1065, 19.

INDULGENTIÆ FORMA.

- Indulgentiæ forma duplex, scilicet continens indulgentiam latam, et ferendam. XXII, 1163, 2.
- Discrimina inter utramque. *ib.*, 3.
- Indulgentia cur odiosa dicatur. 1018, 8.
- Si indulgentia ferenda comparetur, requirit novam formam præter priorem concessionem. 1164, 5.
- Discrimen inter indulgentiam et censuram ferendam. 1163, 2.
- Non est necesse ut, in forma indulgentiæ, quantitas, vel materia remissionis indicetur. 1165, 6.
- Neque ut ille cui conceditur sciat sibi concedi. 1166, 8.
- Confessor etiam nihil sciens de indulto pœnitentis potest illi concedere indulgentiam per sacramentalem absolutionem, si universalem intentionem habeat. *ib.*, 9.
- Non sufficiunt ad hanc delegationem verba communia indulgentiis et absolutioni sacramentali. 1167, 10.
- Sufficit tamen generalis concessio intra latitudinem indulgentiæ. *ib.*, 11.
- Qualis et quanta potestas detur per delegationem indefinite ab Episcopo factam. *ib.*
- Quæ forma requiratur ad indulgentiam latam. 1168, 13.
- In indulgentiæ indulto possunt aliæ gratiæ concedi. 1170, 16.
- Regula pro illis discernendis. *ib.*

In forma indulgentiæ duo distinguenda. 1170, 17.
 Indulgentiæ forma debet esse determinata, ib.
 Concessio indulgentiæ intra latitudinem potestatis
 concedentis latissime interpretanda. 1173, 8.
 Aliqua conditio requiritur ad valorem indulgentiæ,
 quæ non semper in ea explicatur. 1174, 2.
 Concurrentibus causis necessariis, indulgentiæ
 valent quantum sonant. 1176, 5.
 Non est tamen infallibile in particulari indulgen-
 tiam tantum valere quantum sonat. ib., 6.
 Prædicans indiscretas indulgentias, aut illas ex-
 tendens, qualiter peccet. 1173, 7.
 Licet aliqua indulgentia contineat intolerabilem
 errorem, non est publice spernenda. 1177, 8.
 Solus homo viator est indulgentiæ capax. 1038, 1.
 Baptizatus. 1039, 2.
 Ratione utens. ib.
 Habens reatum pœnæ temporalis. ib.
 Indulgentia pro vivis est absolutio a pœna tem-
 porali. 999, 10.

INDULGENTIA PRO DEFUNCTIS.

Indulgentia pro defunctis convenit in communi
 ratione cum indulgentia pro vivis, ideoque una
 definitione possunt definiri. XXII, 999, 11.
 Defuncti sunt capaces fructus indulgentiarum.
 1098, 3 et seq.
 Indulgentiæ prodesse possunt solis animabus
 purgatorii inter defunctos. 1099, 6.
 Oportet ut in indulgentiæ forma expresse decla-
 retur, nam generalis concessio pro omnibus
 fidelibus non comprehendit defunctos. 1100, 7.
 Pontifex non potest concedere indulgentias de-
 functis per modum absolutionis. 1101, 4.
 Sed tantum per modum suffragii. ib.
 Indulgentia per modum suffragii est infallibilis.
 1104, 3.
 Tam ex æqualitate pretii oblati. ib., 4.
 Quam ex divina promissione. ib.
 Vera differentia inter indulgentias per modum
 suffragii et absolutionis. 1103, 7.
 An indulgentia per modum suffragii pro vivis con-
 cedi possit aut concedatur. 1107, 11.
 Indulgentia per modum suffragii non consistit in
 hoc ut per alterius actionem obtineatur. 1108, 12.
 Indulgentia per modum absolutionis non satis ex-
 plicatur per hoc ut immediate alicui conferatur.
 ib.
 Possitne indulgentia pro defunctis concedi absque
 opere viventium. 1109, 13-14.
 Indulgentia per modum suffragii et absolutionis
 differunt in modo causandi suum effectum.
 ib., 15.
 Indulgentia per modum suffragii potest concedi
 non subditis, non sic per absolutionem. ib.
 Utraque tamen est verâ indulgentia. 1110, 16.

Lucrans indulgentiam pro defuncto debet efficere
 opus ea intentione. 1111, 3.
 Non est tamen necesse ut satisfactio ejusdem ope-
 ris pro defuncto offeratur. ib.
 Lucrans sibi indulgentiam potest operis satisfac-
 tionem alteri donare. ib., 4.
 In lucrante indulgentiam defuncto non requiritur
 status gratiæ. ib., 5.
 An in defuncto ad effectum indulgentiæ requiratur
 character baptismalis. 1112, 7-8.
 Ad valorem indulgentiæ non requiritur in defun-
 cto speciale meritum de congruo, quod in hac
 vita præcesserit. 1113, 9.
 Neque notitia, aut acceptatio beneficii sibi im-
 pensi. ib., 10.
 Quando in forma indulgentiæ pro defuncto postu-
 latur missa, an necesse sit illam pro eo offerre.
 1111, 3.

INDULGENTIÆ USUS.

Expediens est Ecclesiæ liberalis indulgentiarum
 concessio. XXII, 1003, 3.
 Indulgentiarum usus legitimus. 987, 1-2.
 Qui ab Apostolis incepit. 988, 3.
 Et inde ab Episcopos derivatus. ib.
 Indulgentiarum usus procedit a potestate a Christo
 data. ib.
 Ex antiquo usu relaxandi pœnitentias publicas, an
 colligatur fuisse tunc usum indulgentiarum.
 990, 7 et seq.
 Indulgentiarum usum esse antiquissimum, variis
 Pontificum testimoniis comprobatur. 992, 12.
 Antiqui Patres cur expressam mentionem indul-
 gentiæ non faciant. ib., 14.
 Operari ex fine lucrandi indulgentias optimum
 est, neque tale opus potest dici imperfectionis.
 1004, 4.
 Etiam in genere satisfactionis. ib., 5.
 Indulgentias lucrari est consentaneum statui reli-
 gioso. ib., 6.
 Melius est subsidium dare ad consequendam in-
 dulgentiam, quam in eleemosynam pauperum.
 ib., 7.
 Licet in individuo oppositum aut utilius, aut ne-
 cessarium esse possit. ib.
 Cæteris paribus, opus majoris charitatis est lucrari
 indulgentiam quam velle in purgatorio pro
 pœna satisfacere. 1005, 8.

INDULGENTIÆ CESSATIO.

Indulgentia ferenda est revocabilis. XXII, 1178, 1.
 Nulla potestas concedendi indulgentias est perpe-
 tua, nisi in Summo Pontifice. ib.
 Indulgentia lata, perfecto opere imposito, est ir-
 revocabilis. ib., 2.
 Indulgentia ad certum tempus concessa non

- durat ultra illud, imo potest intra illud revocari. ib., 3.
- Indulgentia concessa ut perpetua semper durat, est tamen obnoxia revocationi. 1179, 4-5.
- An possit quis sæpe lucrari indulgentiam indefinite concessam visitanti tali die Ecclesiam, si pluries illam visitet. 1180, 7.
- Triplici ex capite potest extingui indulgentia. 1181, 1.
- Indulgentia non cessat per mortem concedentis. ib., 2.
- Etiam ferenda. ib., 3.
- An vero solum in indulgentiis Pontificiis hoc locum habeat. ib., 4.
- Indulgentia potest revocari a concedente, vel successore. 1182, 5.
- Valide et licite etiam absque causa. ib., 5-6.
- Potest tamen per accidens revocatio absque causa esse illicita. ib., 7.
- Ut indulgentia cesset, debet esse revocatio sufficienter promulgata. 1183, 8-9.
- Pontifex potest indulgentiam revocare per actum internum, non tamen facit. ib., 10.
- Indulgentia cessat per destructionem rei, pro qua fuit concessa. 1184, 11.
- Non cessat per adventum similis. ib., 12.
- Neque per renunciationem ejus cui privilegium est concessum. 1185, 13.
- Neque per cessationem causæ. ib., 14.
- Indulgentiæ manant ab infinita copia reposita meritorum Christi, necnon etiam aliqua Sanctorum hominum, quam Christi Vicario dispensare licet, ex sua suprema potestate solvendi. XXIV, 196, 25.
- Indulgentiarum et satisfactionum causa efficiens, materia et finis. 195, 24.
- Indulgentias ab hinc annos quingentos solent Pontifices dare militibus ad bellum contra infideles proficiscentibus. 645, 15 et seq.

INDURATIO.

- Induratio in malo non est a Deo vere et proprie, ut ab auctore. XI, 151, 9.
- Sed ideo Deo tribuitur aliquando, quia denegat gratiam qua emolliretur cor. ib.

INEFFABILITAS.

- Deus vere ineffabilis dicitur. I, 181, 1.
- Deus humana voce ineffabilis nuncupatur. 182, 4.
- Deus non est omnino ineffabilis. 187, 22-23.

INFALLIBILITAS.

- Quid sit infallibilitas actus. VII, 623, 13.
- Infallibilitas actus duplex, materialis, scilicet, et formalis. ib.
- Quæ et qualis sit utraque. ib.
- Infalibile. Vide FIDES.

- Infallibilitas Dei ex duplici capite pensare potest. I, 307, 8.

INFAMIA.

- Infamiam facti contrahunt filii hæreticorum. XII, 594, 1.
- Non infamiam juris. 596, 7.
- Infamia ipsius hæretici, vide PENA HÆRETICORUM. XII.
- Infamia proximi cum juramento, quod peccatum. XIV, 676, 5.
- Infamia proximi jurata, quomodo debeat retraheri. 677, 6.
- Infamia an incurratur per perjurium, vide PERJURIUM. XIV.
- Infamia alia canonica, alia civilis. 731, 10.
- Infamia civilis non inducitur per omne juramentum falsum; canonica maxime. ib., 11.
- Infamia non incurritur propter perjurium occultum. 732, 14.
- Infamia incurritur ex perjurio absque sententia. ib., 15.
- Infamia civilis quando incurratur per perjurium. 733, 16.
- Infamia civilis non incurritur per perjurium privatum extrajudiciale. ib., 17.
- Infamia facit irregularem. ib., 18.
- Infamia delinquentis subit vicem non solum accusatoris, sed etiam testis. XVI, 1123, 11.
- Infamia sufficienter probata efficit semiplenam probationem, præsertim si accedant gravia indicia. ib.
- Cætera, vide INQUISITIO. XVI.
- Infamia quid, et quotuplex. XXIII bis, 503, 1-2.
- Aliqua peccata inducunt infamiam canonicam, quæ non inducunt civilem. 509, 5.
- Infamia legalis, alia juris, alia facti. 510, 6.
- In infamia juris tria distinguenda. 511, 8.
- Per judicis sententiam aufertur jus ad famam. ib., 9.
- Effectus legales infamiæ per judicis sententiam inferuntur. ib., 10.
- Sola hominum notitia aut opinio de aliquo delicto non inducit infamiam legalem, nisi supposita lege inurente illam ipso facto. 512, 11-12.
- Et tunc quando incurratur. 514, 18.
- Actus facti ab infami ante sententiam declarationem, quales sint, et quomodo ab eis abstinere teneatur. ib., 17.
- Infamia canonica inducit irregularitatem. 516, 1.
- Propter quod crimen. 517, 4.
- Irregularitas hæc quomodo tollatur. ib., 5.
- Infamia facti tollitur per baptismum. 519, 11.
- Quid de infamia juris. 520, 12.
- Ex infamia facti, quæ non fundatur in peccato proprio, non sequitur irregularitas, secluso speciali jure. ib., 1.
- Excipiuntur aliqui casus. 521, 2.

INFANS.

In infantibus diversa Dei providentia, I, 333, 10.
 Infantes nondum utero excepti nullos actus liberos habent, neque in illa ætacula. ib., 11.
 Infantibus, ab originalis peccati labe non liberis, reprobationis causa est ipsum originale peccatum, prout naturaliter mortis tempore durat. 513, 6.

Vide CUSTODIA ANGELORUM. II.

Infans qualiter nasceretur in statu innocentiae, vide INNOCENTIE STATUS. III.

Infantes qui in originali decedunt, possunt habere honestas operationes. VII, 215, 7.

Non sunt obstinati in malo. 447, 10.

Infantium libertas. Vide LIBERTAS. VII.

Infantem hunc, verbi gratia, esse vere baptizatum et gratiam habere, quomodo credamus. IX, 538.

Vide PARVULUS. IX.

Infans inter hæreticos, vel infideles enutritus, vide INFIDELIS; vide etiam BAPTISMUS. XII.

Infans in utero materno potest dici membrum Christi. XVII, 648, 4.

Infantibus in gratia decedentibus debetur gloria ex justitia fundata in merito Christi. XVIII, 353, 6.

Infantium efficax vocatio est ipse baptismus. 359, 9.

Infantem baptizari ante mortem specialis gratia ob Christum data. ib.

Infans Christus non habuit impedimentum usus rationis sicut alii parvuli. 79, 2.

Operabatur tamen vere ut infans, quamvis potuisset operari ut vir. 84, 15.

Infantibus in utero morientibus, cur non sicut reliquis provisum, neque derogat providentiæ Dei, his qui baptizari nequeunt, aliud non reliquisset remedium. XX, 67, 5 — 483, 9.

Quomodo non minus provisum fuerit infantibus legis gratiæ quam reliquis. 484, 8.

Infantibus gentilibus, qui a parentibus circumcidebantur, quo modo communicaretur circumcisionis effectus. 571, 7.

Infans in fluvium projectus a ministro, cum debita intentione formam baptismi proferente, baptizatus manebit, quamvis nunquam emergat. 545, 7.

Sanctificatio infantium in utero speciale privilegium. 485, 9.

Infantes per æqualia media justificati, et in eo statu mortui æquales etiam in gloria. 508, 3.

Quilibet infantes sunt capaces martyrii. 535, 3 et seq.

INFERNUM.

In infernum Christum descendere conveniens. XIX, 707, 2.

Quomodo dicatur totus Christus descendisse in infernum. 712, 1.

Num simul fuerit Christi anima educta de inferno et corpus de sepulchro. 714, 2.

Christus secundum animam in infernum descendit. 728, 3.

De his quæ pertinent ad descensum Christi in infernum, vide CHRISTI DESCENSUS IN INFERNUM. XIX.

Num alicui in inferno existenti inde liberari contigerit. 734, 5.

INFERNUS.

Infernum locum subterraneum pœnarum, qui negarint. II, 1054, 1.

De fide constat dari, et late ostenditur. ib., 2 et seq.

In inferno varia sunt receptacula pœnalia. 1035, 3 — 1060, 19.

Eorum unum damnatis deputatum. 1057, 11.

An intra illud semper torqueatur idem damnatus. 1058, 13.

Inferni locus est circum terræ centrum. 1038, 14 — 1059, 17 et seq.

De eo errores varii. 1058, 14 et seq.

Ad infernum dæmones omnes damnati sunt. 1061, 22.

Imo de facto aliqui semper ibi torquentur. ib., 25 et seq.

Vide etiam DÆMONES, FLETUS, IGNIS. II.

INFIDELIS.

Infideles possunt interdum bene operari. VII, 387, 6.

Etiam sine veri Dei cognitione. 388, 9.

Quomodo infidelibus omnibus detur auxilium sufficiens ad fidem et salutem. VIII, 312.

Infidelium peccata quomodo leviora peccatis fidelium. XII, 411, 8.

Infidelium omnem actionem humanam esse peccaminosam, qui velint. 432, 1.

Contrarium omnino certum tam de cognoscentibus aequaliter Deum quam de omnino ignorantibus, late. ib., 2 et seq.

Infideles an aliquando inculpabiliter ignorent mysteria fidei, vide INFIDELITAS. XII.

Infideles quam adhibere debeant diligentiam ad veram fidem consequendam. 426, 10.

Inter infideles a baptismo enutritus, errans invincibiliter contra fidem, habitum non deperdit. 429, 2.

Infidelium vestibus uti an liceat Christiano, ad fidem occultandam, vide VESTIS. XII.

Infideles subditi possunt directe cogi a principibus christianis ad fidei prædicationem audiendam. 441, 3-4.

Idque non semel tantum. 442, 5.

Infideles non subditi nullo modo possunt cogi ut fidem audiant. 443, 6.

Quid si rex, aut principes infideles prædicationem impediunt. 443, 8.
 Infideles non subditos cogere ad fidei receptionem, etiam postquam est sufficienter proposita, intrinsece malum. 443, 5.
 Imo et fideles subditos coactione directa. 446, 7.
 Infideles subditi possunt cogi indirecte ad suscipiendam fidem sufficienter propositam. 447, 8.
 Quibus circumstantiis hæc coactio indirecta fieri debeat. ib., 9-10.
 Infideles non subditi neque indirecte possunt compelli ad fidem per inflictionem gravaminis; bene tamen per privationem commoditatum, aut beneficii gratuiti. ib., 11.
 Infideles non subditi non possunt per se loquendo cogi ad deserendos errores etiam rationi naturali contrarios. 449, 3.
 Possunt autem per accidens. ib., 4.
 Infideles subditi possunt a christiano principe cogi ad unius veri Dei cultum profitendum. 450, 6-7.
 Imo et a rege etiam ethnico si is unius Dei cognitionem habeat. 451, 8.
 Infideles ad unius Dei cultum compellere, potestatis est publicæ non privatæ. ib.
 Infideles subditi compellendi sunt per se loquendo ad deserendos errores contrarios rationi naturali. 451, 9.
 Non autem contrarios fidei. ib., 10.
 Infideles principes non possunt per se directe ab Ecclesia privari jurisdictione in subditos fideles. 453, 3 et seq.
 Possunt tamen indirecte. 454, 6.
 Idque etiam ob solum morale periculum nocu-menti, aut injuriæ inferendæ. ib., 8.
 Hæc potestas deponendi, quomodo resideat in Pontifice, aut rege christiano. ib., 9.
 Infideles domini alias non subditi Ecclesiæ non possunt directe privari dominio in servos christianos. 455, 10.
 Possunt indirecte. ib., 11.
 Idem de potestate patrisfamilias in famulos fideles. ib.
 Infideles filii an possint, invitis parentibus, baptizari, remissive. ib.
 Infideles iudices seu gubernatores qui sub rege christiano vivunt, possunt etiam directe privari potestate in christianos. 455, 12.
 Item et infideles domini potestate herili in christianos servos. 456, 14.
 Ab infidelium servitute quo jure eximantur servi fideles. ib.
 A famulatu infidelium, qui Ecclesiæ, aut christiano principi subduntur, christiani liberantur. ib., 15.
 Item filii baptizati a potestate parentum infidelium. ib.

Cum infidelibus in crimine communicare est ipso jure naturali prohibitum. 457, 2.
 Cum infidelibus omnis species et suspicio, et multo magis ipsa cooperatio ad infidelitatem vitanda est. ib.
 Cum infidelibus communicare in divinis operibus nostræ religionis est aliquando jure divino et naturali prohibitum. ib., 3.
 Aliquando non ita. ib.
 Communicatio civilis cum infidelibus per se non est mala nec jure divino prohibita, nisi quando, vel periculum, vel scandalum inferat. 458, 4.
 Civilem communicationem cum infidelibus potest Ecclesia prohibere. ib., 5.
 Imo de facto prohibuit familiaritatem cum Judæis. ib., 6.

Vide JUDÆUS. XII.

An hæc prohibitio ad omnes infideles extendatur. 459, 10.

Vide BELLUM, et verbo PREDICATIO.. XII.

Infidelis non orat perfecte. XIV, 51, 1.

Infideles non orant sine aliqua credulitate. 71, 9.

Vide IDOLOLATRA, et INDUCERE. XIV.

Vide BAPTISMUS. XX. Et EUCHARISTIA, Subjectum. XXI.

Infideles non sunt subjecti Ecclesiæ. XXIV. 219, 8.

INFIDELITAS.

Per infidelitatem Lucifer non peccavit. II, 908, 37.
 Imo nec positiva infidelitate peccare potuisse, probabilius. ib., 38-39.
 Idque licet non haberet evidentiam in attestante, nisi forte ex magna superbia. 909, 40-41.
 Omittendo tamen potest Angelus contra fidem peccare, etiam posita prædicta evidentia. ib., 42.
 De facto tamen verius est, neque omittendo peccasse Luciferum. 910, 43.
 Infidelitas, vide FIDES. IX.
 Infidelitas dispositive moraliter corrumpit fidem, et non solum demeritorie, et in quo consistat hoc disponendi munus. IX, 678, 12.
 Qui putent corrumpere physice. ib., 11.
 Infidelitatem esse peccatum, de fide est. XII, 405, 1.
 Infidelitas in quo differat ab alio peccato commissionis contra fidem in homine fideli. 406, 2.
 Infidelitas negativa quæ sit, quæ privativa. ib., 4.
 Infidelitatis peccatum et commissionis et omissionis esse potest. 407, 6.
 Infidelitas privativa ad peccatum omissionis per se primo spectat. ib., 7.
 Infidelitas contraria quomodo ad peccatum commissionis spectat. 408, 8-9.
 Omnis propria infidelitas post sufficientem fidei auditum est commissionis. ib., 9.
 Infidelitas privativa specie differt ab infidelitate contraria. ib., 10.

Infidelitatis peccatum est ex gravissimis unum. 409, 2.
 Imo omnium maximum quoad nocumentum. ib.
 Omnium difficillime curatur. ib.
 Infidelitas in ratione peccati est odio Dei minor. ib., 3.
 An gravior desperatione. 409, 3 — 627, 5.
 Infidelitatis peccatum est ex suo genere gravius omnibus peccatis contra virtutes morales. 410, 4.
 Infidelitas quoad falsitatem est subjective in intellectu, quoad malitiam in voluntate. 412, 1.
 Infidelitatis malitia objectiva est in intellectu: moralis in sola voluntate formaliter residet, denominative autem in intellectu. 413, 4 et seq.
 Infidelitas actualis et proprie dicta nunquam est in sola voluntate. 414, 7.
 Est tamen incompleta. ib. — 485, 18.
 Infidelitas habitualis aliquando est in sola voluntate cum actuali, imo et habituali fide in intellectu. 414, 8.
 Infidelitas apposite in judaismum, paganismum, et hæresim partitur. 415, 3.
 Dicta infidelitatis divisio non est rigorosi generis in species essentialiter distinctas. 416, 8-9.
 Est tamen sufficiens et adæquata. 417, 10 et seq.
 Prædictæ infidelitates an omnes simul in eodem homine reperiri possint. 419, 13.
 Quænam ex dictis infidelitatibus sit gravior. ib., 14.
 Infidelitatis species, quamvis in rigore non sint diversæ, sunt tamen aperiendæ in confessione. ib.
 Infidelitatis species an sit apostasia. 420.
 Vide APOSTASIA. XII.
 Infidelitatem negativam inculpabilem habent qui de fide nihil audierunt. 425, 7-8.
 Imo et aliquando ii qui, licet aliquid audierunt, non tamen sufficienter. 426, 9.
 Infidelitas ut culpa careat quanta adhibenda diligentia. ib., 10.
 Infidelitas negativa etiam in mysteriis fidei naturaliter notis aliquando vacat culpa. 429, 3.
 Ob solum infidelitatis titulum an possit bellum indici, vide BELLUM. XII.
 Majus peccatum ex suo genere quam peccatum crucifigentium Christum. XIX, 603, 3.

INFINITAS INFINITUM.

Deus est simpliciter infinitus. I, 45, 1.
 Infinitas non negat in Deo causam sui esse. 46, 2.
 Nec finitum numerum perfectionum. ib., 3.
 Nec terminum perfectionis. ib.
 Infinitas in Deo negat æqualem et superiorem in perfectione distinctæ naturæ. 47, 5.
 Infinitas Dei communicari creaturæ non potest. ib., 7.

Infinitas Dei non tollit finita entia, sicut corpus quantum infinitum finita tolleret. 48, 8.
 Infinitas alia est absoluta, alia relativa. 615, 7.
 Utra istarum sit una in tribus divinis personis. ib.
 Quæ vero multiplex. ib.
 Cur multiplicetur, et non increata. ib., 8.
 Infinitas Dei una est in tribus personis. ib.
 Infinitæ non essent generationes, esto homo ab æterno crearetur. III, 551, 24.
 Infinitam qualitatem intensive produci actu cur repugnet. IX, 493, 10.
 Licet probabilius sit non posse fieri a Deo infinitum, non tamen de fide certum. XXI, 95, 10.
 Infinitum simpliciter in genere entis, nec a Deo produci, nec ab ipso pendere potest. XXVI, 447, 23.
 Imo et secundum aliquem gradum. ib., 25-26.
 Infinitum virtuale datur, licet improprie infinitum nominetur. 448, 28.

INFIRMARIUS.

Infirmarius an fiat irregularis accelerando mortem infirmo. XXIII bis, 508, 3.

INFIRMUS.

Infirmis qua charitate in religione condolendum et subveniendum. XVI, 956, 4-5.
 Quid in hoc præstet Societas. 957, 7.

INFLUXUS.

Influxum prævium primæ causæ in secundam non esse per se necessarium ad actiones proprias naturalium agentium. VIII, 166, 1 et seq.

INFUSIO.

Infusio gratiæ, vide CONSERVATIO, GRATIA. IX.

INGENITUM.

Ingenitum aliquando opponitur creationi, aliquando vero propriæ generationi. I, 544, 2.
 Priori modo personæ omnes, posteriori Spiritus sanctus potest dici ingenitus. ib.
 Ingenitum excludit omnem passivam productionem. ib.
 Hoc modo Patri tantum convenit, si personis attribuat, sin secus, etiam naturæ divinæ. ib.
 Ingenitum esse proprium attributum Patris notionale. 714, 2.
 Ingeniti significationes multæ explicantur. 745, 3.
 Ingenitum privative et negative dicitur. ib., 4.

INGRATITUDO.

Ingratitudo Dei negativa, et non privativa datur, si quis sine justa causa egrediatur, vel non ingrediatur religionem a Deo vocatus. XV, 352, 4.

In quolibet subsequenti peccato major est ingrati-
tudinis circumstantia, quam in præcedenti.
XXII, 256, 1 — 264, 18.
Peccati remissio non est causa adæquata similis
ingrati-tudinis in subsequenti. 258, 9.
Etiam in primo peccato quod quis committit, est
circumstantia ingrati-tudinis. 259, 10.
Ingrati-tudinis circumstantia cur quibusdam pec-
catis specialiter tribuatur. ib., 11 et seq.
Cur hæc circumstantia non det specialem mali-
tiam, nisi sit specialiter intentâ. 256, 3 et seq.

INGRESSUS RELIGIONIS.

Ingressus religionis in quacumque ætate licet, ne-
que ullo jure prohibetur. XV, 289, 2-3.
Impubes potest ingredi religionem parentibus non
contradicientibus. 290, 7.
Ante usum rationis licet ingressus religionis, si
parentes positive consentiant. 292, 40.
Feminae, post Concilium Tridentinum, post duo-
decimum ætatis annum non possunt ingredi
nec profiteri licite sine Episcopi examine. 291, 9.
Femina est inhabilis ad ingrediendam virorum re-
ligionem, et vir ad religionem feminarum. 302, 1.
Femina coacta ingredi monasterium est inde edu-
cenda. 336, 5.
Vide PATER, PARENS, TUTOR, CONSTITUTIO, CASTITAS
SIMPLEX. XV.
Ingressus in religione reformata est valde utilis
pueris ante annos pubertatis. 300, 7.
Ipsis vero religionibus præcipue Mendicantibus
non expedit, regulariter loquendo, talis puero-
rum ingressus et educatio. 304, 8.
Assignantur impedimenta quæ reddunt personam
inhabilem ad ingressum religionis. 302, 2.
Ingressus religionis sine licentia alterius conjugis,
si illi postea consentiat, validus est, neque
oportet iterum incipere novitiatum. 304, 9-10.
Item quando professus transit ad aliam religio-
nem, si postea detur facultas. 306, 13.
Item si Episcopus ingrediens postea a Papa licen-
tiam obtineat. ib., 14.
Item si quis recipiatur cum impedimento prohi-
bente ingressum, et directe irritante professio-
nem, non ita si directe irritet ingressum. 307, 16.
Est illicitus ingressus religionis, si quis scienter
occulet impedimentum grave animi vel corpo-
ris, quod est ineptus ad onera religionis. 308, 19.
Vide FILIUS, PATER, FRATER, CRIMEN, CARENTIA USUS
RATIONIS, DEBITOR, EPISCOPUS, EXCOMMUNICATIO,
etc. XV.
Ingressus religionis necessario natura rei fieri de-
bet cum plena scientia, cognitione ac delibera-
tione in particulari talis status. 330, 2.
Ut exequatur eget consultatione. 331, 4.
Ad consulendum religionis ingressum non est ex-

pectanda motio extraordinaria Spiritus Sancti,
sed satis est aliqualis. 332, 5.
Ut debito modo fiat, debet fieri recta intentione,
et perfecte ac voluntarie. ib., 6.
Est approbandus ingressus propter honestum fi-
nem ex occasione temporali procedens, diligen-
ter tamen examinandus. ib., 7.
Suadere illum est bonum ex suo genere, magna
tamen prudentia utendum. 333, 10.
Ingressus religiosus ad habitum suscipiendum pos-
tulat libertatem ingredientis liberam a tribus
defectibus : a violentia. 334, 1 et seq.
A deceptione. 336, 6 et seq.
A simonia. 340, 15-16.
Vide DECEPTIO, RECEPTIO, POTESTAS, SIMONIA. XV.
Numerantur aliqui effectus ab ingressu religionis
provenientes. 332, 1 et seq.
Per ingressum religionis dissolvuntur sponsalia
solum ex parte manentis in seculo, et potest
contrahere ante professionem alterius. 334, 10.
In casu vero quod alter egrediatur, si manens in
sæculo adhuc sit soluta, probabilis est non
teneri ad contrahendum cum illo. 335, 11.
Probabile etiam est teneri, si a principio non ac-
ceptavit talem remissionem, sed potius expec-
tavit an profiteretur. ib.
Vota, quæ impleri possunt et urgent ante ingres-
sum religionis, debent prius impleri nec com-
mutantur ex vi juris; possunt tamen commutari
ex intentione voventis, si habeat ex tunc ani-
mum ingrediendi religionem, et commutandi
talìa vota in hanc obligationem. 461, 8.
Vota vero quorum impletio non urget ante ingres-
sum religionis, non sunt ex necessitate ante
implenda. ib., 9.
Quomodo commutentur vota per ingressum reli-
gionis, et quæ obligatio maneat post ingressum.
466, 21.
Vide VOTUM RELIGIONIS. XV.
An post sponsalia de futuro copula intercedente,
possit sponsus ingredi religionem, et ad id voto
se obligare cum injuria sponsæ. 738, 15.
Vide CASTITAS SOLEMNIS. XV.
Conjux potest revocare licentiam alteri datam ad
ingressum religionis. 303, 6-7.
Et si uterque religionem ingrediatur, et alter non
perseveret, potest alium revocare. 304, 8.
Vide PROFESSIO. XV.
Impedimentum annullans professionem religionis
non annullat ingressum illicite factum, nisi id
specialiter exprimat. 307, 16.

INHABILITAS.

Vide SUFFRAGIUM. V.
Inhabilitare aliquas personas ad officia, collegia vel
religionem aliquam, an sit licitum. XVI, 626, 1.

INHÆRENTIA.

Inhæreere speciem intelligibilem quo pacto dici possit. I, 87, 6 — 89, 15.
Vide ACCIDENS. XXVI.

INIMICUS.

Inimicorum dilectio moraliter bona an dari possit sine gratiæ auxilio. VII, 376, 14.
Inimici an amici dilectio magis meritoria. XII, 649, 6.
Inimicos non odisse ex præcepto charitatis obligamur. 669, 1.
Imo et illos positive diligere. ib., 3.
Præceptum de diligendo inimico est divinum et naturale. ib., 4.
Atque obligans in lege veteri. 670, 5.
Inimicis desiderare malum qualiter liceat. 669, 2.
Inimicos diligere tenemur per se loquendo eo tempore et modo, quo alios non inimicos. 670, 6.
Inimicum a communibus orationibus, beneficiis, desideriis, auxiliis, aut benevolentiae signis excipere, est peccatum ex genere mortale. ib., 7.
Inimicum simpliciter salutare non tenemur, tenemur autem resalutare. ib., 8.
Inimico injuriam remittere teneor per depositionem interioris odii. ib., 9.
An etiam per externam manifestationem. ib.
An per condonationem omnium satisfactionis. 671, 10.
Pro inimicis possumus orare. XIV, 61, 1.
An, et quando teneamur. ib.
Inimicum an liceat excludere orando. 62, 2.

INITIUM.

Initium salutis quid sit et quotuplex. I, 338, 12.
Initium salutis ex nobis esse docuerunt Semipelagiani. VII, 232, 6 et seq.

INJURIA.

Injuria crescit ex dignitate personæ offensæ. IX, 219, 46.
Et quomodo hoc intelligendum. 226, 64 et seq.
Licet injuria facta Deo intensive infinita non sit, non ideo pura creatura pro illa de condigno satisfacere potest. 228, 70.
Discrimen inter remissionem injuriæ a Deo et hominibus factam. 207, 12.
Injuria non invalidat votum. XIV, 793, 4.
Eo est gravior, quo dignior persona offensa et offendens vilior. XVII, 60, 14.
Ex injuria illata duplex oritur obligatio in injuriante, passiva una, activa alia. 103, 42.
Injuria facta in bonis superioris ordinis non potest bonis ordinis inferioris compensari. 137, 34.

INJUSTITIA.

Injustitia in materia vel in modo legis. V, 43, 20.

De intrinseca ratione injustitiæ non est ut læsus damnum in suis bonis patiat. IX, 224, 59.
Ad injustitiæ peccatum committendum satis est aliquem jure sibi debito privare. ib.
Injustitia semper est venditio rei sacræ ut sic. XIII, 641, 7.

Vide SIMONIA. XIII.

INNASCIBILITAS.

Innascibilitas non est proprietas. I, 692, 2.
Innascibilitas de formali dicit negationem. ib.
Innascibilitas inter notiones. ib.

INNOCENS.

Innocens et nocens in bello, quis. XII, 754, 10.
Damna innocentibus illata in bello si ad restitutionem sufficiant, nequeunt juste ad innocentes extendi. 754, 11.
Secus si non sufficiant. 753, 12.
Innocentes nulla ratione possunt per se occidi. ib., 15 et seq.
Possunt per accidens, si sit necessarium ad victoriam. 756, 17 et seq.
Innocentem nullus tenetur defendere occidendo patrem suum. 717, 15.
An occidendo alium quempiam. ib.

INNOCENTIA.

In innocentia statu homines ad gloriam producendi eo modo quo Angeli prædestinandi forent juxta quorundam sententiam. I, 273, 3.
Si homines in innocentia permansissent, absque speciali dono perseverantia possent perseverare. ib.
In innocentia statu quotquot salvandi essent, efficaciter ad gloriam præelecti fuissent ex divina prædestinatione. 277, 11.
In statu innocentia perseverantiam in gratia homines non haberent absque supernaturali Dei adjutorio. ib.
In statu innocentia posset homo leges naturæ longo temporis intervallo custodire. 376, 11.
Nunc secus accidit. ib.
In statu innocentia an decipi possent homines, vide DECEPTIO. III.
Quas virtutes morales haberent, vide VIRTUS. ib.
An daretur perfecta subjectio appetitus, vide APPETITUS. ib.
In statu innocentia peccatum mortale distinctum ab esu ligni posset committi. III, 236, 2.
Per id peccatum non fore amittendum illum statum, qui velint. ib., 3.
Oppositum probatur. 257, 4 et seq.
In eo statu nullum potuit peccatum veniale ex surreptione inveniri. 261, 17.
Nec item ex perfecta deliberatione. 262, 24.

- Hæc impotentia peccandi venialiter unde proveniret. 263, 24 et seq.
- Qualis tunc fuisset hominum immortalitas, vide IMMORTALITAS. III.
- Quomodo caperet Paradisus homines procreandos in statu innocentiae, vide PARADISUS. ib.
- In statu innocentiae an homo peculiare dominium acciperet ut proprium illius status, vide DOMINIUM. ib.
- In eo statu homines naturaliter multiplicarentur, vide GENERATIO. ib.
- Non omnes matrimonium inirent, sed aliquos virgines futuros probabile. 385, 1 et seq.
- In eo statu non futuras feminas error. 394, 7 et seq.
- Vide alia in verbo FEMINÆ. III.
- In statu innocentiae polygamia simultanea non fuisset. 393, 14 et seq.
- Nec successiva. 394, 18 et seq.
- An iidem tunc fuissent qui nunc usque ad diem iudicii nascentur, variae sententiae. 396, 1 et seq.
- Probabilius futuros eosdem quoad animas, non quoad corpora. 398, 8 et seq.
- Tunc non fuissent pauciores electi, quam nunc, 400, 15.
- Imo iidem quoad animas qui non sunt electi. ib.
- An præter hos alios etiam tunc Deus elegeret, incertum. ib.
- In statu innocentiae proles generaretur perfecta cum omnibus facultatibus, partibus ac membris. 401, 1-2.
- Non omnes tamen fuissent in hac perfectione æquales. ib. 3.
- Imo quilibet pro diversis ætatibus diversam haberent. 402, 4.
- In eo statu infantes generarentur cum parvitate corporis illi ætati accomodata. ib., 5.
- Imo cum imbecillitate virium. ib., 6.
- Et usu rationis carerent. 403, 11.
- In statu innocentiae quibus alimentis homines vitam conservarent, vide verbo CIBUS. III.
- An in eo statu saltem bruta carnibus vescerentur. 409, 19 et seq.
- In statu innocentiae futura esset societas domestica quoad liberorum procreationem. 413, 2.
- Non quoad servorum ministerium. ib., et seq.
- Item futura societas politica, sicut in civitate, vel regno. 414, 6-7.
- Et an una vel plures tales societates. 415, 8.
- In statu innocentiae quodnam foret dominium unius hominis in alium, et in bruta animantia. vide DOMINIUM. III.
- In statu innocentiae vita hominis ut plurimum fuisset contemplativa, et aliqua ex parte activa. 418, 20-21.
- In statu innocentiae homines generandi essent in gratia. 419, 2.
- Imo in naturæ integritate, et in originali justitia. 421, 7 et seq.
- Non tamen cum scientiis vel aliis perfectionibus intellectus, præter habitum fidei. 424, 17 et seq.
- Nec item cum virtutibus infusis per accidens. 426, 23 et seq.
- In statu innocentiae nascituros omnes in gratia confirmatos, atque adeo prædestinatos, qui velint. 427, 1-2.
- Oppositum verius. 428, 3 et seq.
- Imo non omnes acciperent donum confirmationis etiam post victoriam alicujus tentationis. 429, 6 et seq.
- Posterius Adami in statu innocentiae, si peccarent, amissuros gratiam, non justitiam originalem, putat Catherinus. 431, 2.
- Refellitur. ib., 3 et seq.
- Potuisset homines in eo statu peccare, certum, an de facto peccarent, incertum. ib., 4.
- Credibilius tamen aliquos esse peccaturos. 432, 5.
- Sic peccantes non statim fierent reprobi, sed potuisset ad gratiam Dei redire. ib., 7.
- Quibus mediis redirent. 433, 8.
- In statu innocentiae an peccatoribus restituta gratia, etiam justitia originalis restitueretur. ib., 9 et seq.
- In eo statu peccantes an a Paradiso excluderentur. 434, 13.
- Fortne tunc excellentior sanctificatio parvulorum quam modo. 435, 3 et seq.
- Quid de prima adultorum sanctificatione. 436, 6.
- In statu innocentiae actus charitatis non fuisset, ex vi status, majoris meriti quam in natura lapsa. 437, 10 et seq.
- Neque item quod ex majori gratia vel charitate habituali vel actuali procederet. 438, 13 et seq.
- Dictus status fuit aliqua ex parte aptior ad merita multiplicanda, vel majora efficienda, quam status naturæ lapsæ. 439, 17.
- Non tamen simpliciter. ib., 18.
- In statu innocentiae, si duraret vulgaris hominum multitudo, plura, et majora habuisset merita, quam nunc ordinarie in lapsis inveniuntur. 440, 19.
- In statu naturæ lapsæ, collectio justorum sanctorum de facto est, quam foret tota hominum collectio in statu innocentiae. ib., 20-21.
- In statu innocentiae, an fuisset major cumulus meritorum, in omnibus et singulis hominibus, quam nunc sit, vel e contra, aut etiam æqualis. 441, 22 et seq.
- Quid de Christo et Virgine matre Dei in utroque statu. ib., 23.
- Quid de aliis justis varie inter se, et in utroque statu comparatis. ib., 24 et seq.

In statu innocentiae, an gratia ex opere operato foret uberior, quam in natura lapsa. 442, 29.
 In eo statu, hominum via certum haberet terminum, non per mortem, sed per translationem ad gloriam. 443, 1 et seq.
 In eo statu, omnes homines pervenirent ad aetatem adultam, in qua libere operari possent. ib., 4.
 Imo permanent in via usque ad statum consistentiae. 444, 5.
 Quin etiam, nec statim post consistentiam, sed nec post annorum millia, sed intra mediocrem durationem a Deo praefiniendam transferrentur. ib., 6.
 In statu innocentiae, an tempus viae futurum esset aequale in omnibus. 445, 9-10.
 An alii ante alios transferrentur in gloriam. ib., 11.
 In eo statu, non transferrentur prius homines ad statum medium, sed immediate ad gloriam, etiam corporum. 446, 13 et seq.
 Idque non simul, sed successive in tempore a Deo praestituto. 447, 16.
 Innocentiae rectitudo in quo consistat. IX, 280, 17.
 Per nullam justificationem innocentiae rectitudo potest restitui. ib.
 Innocentiae perditae restitutio ad perfectam peccati remissionem necessaria non est. ib.
 Innocentiae status. Vide STATUS INNOCENTIAE. XX.
 Innocentes pro Christo occisi, vere martyres. XX, 535, 3-4.
 Varii innocentiae gradus distinguuntur, et inter se conferuntur. XXII, 259, 13 et seq.
 Non est specialis virtus. ib.
 Innocentia cum poenitentia comparatur. ib., 11.

INNOCENTIUS.

Innocentius I damnavit primo Pelagianam haeresim. VII, 273, 2.
 Ut fidei definitio accipienda est illius doctrina de gratia. 274, 3.

INOBEDIENTIA.

Inobedientiae peccatum quibus modis committatur et quibus virtutibus adversetur. XVI, 769, 3 et seq.
 Vide OBEDIENTIA. XVI.

INQUISITIO.

Inquisitio judicialis in quo differat ab accusatione et denunciatione. XVI, 1116, 2.
 Duplicem esse inquisitionem, generalem et specialem. ib.
 Inquisitio generalis in religionibus non solum licita, sed etiam ex obligatione officii a Praelatis facienda est. 1117, 3.

Quibus modis inquiri possit de delictis, et quando cuilibet eorum licet aut expediat. ib., 4.
 In inquisitionibus generalibus seu visitationibus quando quis interrogatur, etiam sub juramento, ut manifestet eum quem deliquisse novit, non tenetur eum manifestare, si delinquens nulla laborat infamia. 1118, 7.
 Utrum licite possit eum manifestare. ib., 8 et seq.
 An peccet visitator, seu Inquisitor, qui absolute interrogat abstrahendo a delinquente occulto vel non occulto, praesertim quando interrogat subditos indoctos. ib., 7.
 Inquisitio specialis fieri non potest, nisi personae, de qua inquiritur, praecedat infamia. 1120, 1 et seq.
 Excipiuntur et explicantur aliqui casus de crimine vergente in damnum commune, vel admodum gravi et atroci, vel denique publico et notorio. ib., 4 et seq.
 Utrum possit fieri inquisitio in particulari, quando dantur aliqua indicia personae delinquentis, quae tamen nulla laborat infamia. 1123, 11-12.
 Utrum possit iudex specialiter inquirere ad instantiam alicujus, quamvis non detur infamia. 1124, 15.
 Utrum inquisitio criminum, inhabilitatum, etc., quae non fit ad punitionem, sed ad alios fines, ut ad provisionem beneficii, etc., possit fieri in particulari, quin praecedat infamia eorum de quibus inquiritur. 1125, 17.
 Inquisitio particularis, praecedente infamia, non solum potest, sed etiam debet fieri a Praelato, interrogando in particulari de tali persona. ib., 18.
 Et subditus interrogatus regulariter tenetur in conscientia veritatem aperire. ib., 19.
 Quae infamia requiratur ut inquisitio particularis fieri possit. 1126, 20 et seq.
 Quomodo hujusmodi infamia iudici constare debeat. 1128, 26.
 Inquisitionis specialis praxis, quomodo in religione procedere debeat. 1129, 29 et seq.
 Quomodo inquirendi testes. ib.
 Quomodo interrogandus reus. ib., 30.
 Quid si hic fateatur aut neget. ib., 31 et seq.
 Vide RECEPTIO. XV.

INQUISITOR.

Inquisitores secreto audire et absolvere possunt haereticos occultos, sponte delictum confitentes. XII, 546, 16.
 Imo et recepta abjurazione et convenienti imposita poenitentia eos ad confessorem remittere, ut ab eo absolvantur. ib.
 Inquisitores tunc non absolvunt per aliam iurisdic-

tionem ab ea quam habent in foro externo et judiciali. 547, 17.
 Illa absolutio ab Inquisitoribus facta valet etiam pro foro externo et judiciali. ib., 18.
 In dicta confessione saltem cum uno Inquisitore adesse debet notarius, et præmittenda est abjuratio iuridice ante absolutionem. ib.
 Quando hæc confessio non ex animo fit Inquisitori neque absolutio est valida, nec cessat reservatio. 546, 19.
 Si tamen postea ex animo absolvi velit pœnitens, poterit Inquisitor sine notarii præsentia absolutionem secreto iterare. ib.
 Ad Inquisitores libri hæreticorum deferendi sunt, non propria auctoritate comburendi. 506, 22.
 Inquisitores nequeunt dare licentiam ad legendos, vel retinendos hæreticorum libros in Bulla Cœnæ contentos.
 Imo neque ipsi eos legere, aut retinere sine speciali Pontificis facultate. 507, 26-27.
 Inquisitores quousque inquirere, aut procedere possunt contra principem sæcularem hæreticum. 529, 24.
 An contra Episcopum hæreticum. 530, 23.
 An contra officiales Pontificis. ib., 26.
 An contra religiosos. ib., 27.
 Inquisitores, in officio suo delinquentes, an excommunicatione ipso jure mulcentur. XXIII, 588, 1 — 633, 24.
 Domini, Rectores temporales et officiales eorum, qui promotionem officii inquisitionis non adiuvant, excommunicationem ipso facto incurruunt. 642, 44.
 Inquisitores cur non fiant irregulares tradendo reos, etiam clericos, de crimine convictos, brachio seculari. XXIII bis, 486, 10.

INSTITUTIO AD BENEFICIUM.

Vide BENEFICII COLLATIO. XXIII.

INSPIRATIO.

Inspiratio pertinet ad vocationem. X, 343, 1.
 Abjicere inspirationem non est illam non sentire, sed illi non consentire. 441, 2.

INSTANS.

Instantia nostri temporis immediata non dantur, quamvis admittatur posse Angelum mutari de loco ad locum distantem sine medio. II, 496, 6.
 Instantia immediata in Angelis quando dantur, quomodo respondeant nostræ durationi. 506, 12.
 Instantia angelica nostro temporis correspondentia possunt in infinitum breviori correspondere. 545, 10.
 Instantia angelica tot sunt, quot durationes intrinsecæ actuum in Angelis. 621, 14.

Unum instans angelicum potest coexistere non solum nostri temporis instanti, sed etiam temporibus ipsi, ac etiam discreto temporibus Angelorum. ib.
 instantia, sive morulæ Angelorum tres tantum fuere a creatione usque ad terminum viæ; variæ sententiæ refelluntur. 640, 1 et seq.
 Quotæ nostri temporis durationi responderint. 618, 5 — 642, 7-8.
 In primo instanti, quæ dona gratiæ receperint a Deo Angeli. 578, 1 et seq.
 Quos actus liberos et supernaturales exercuerint. 602, 3 et seq.
 Et specialiter de habitu et actu fidei. 587, 1 et seq.
 In primo instanti Angeli meruerunt primam gloriam. 608, 6 et seq.
 Idque de condigno. 610, 11.
 Primam vero gratiam non nisi de congruo. ib., 12.
 In primo instanti, nullus Angelus præscivit suum casum vel perseverantiam. 616, 1.
 Primum instans Angelorum malorum per coexistentiam ad nostrum tempus duravit. 954, 3 et seq.
 Id tempus quantum fuerit. 956, 11 et seq.
 Secundum instans, seu mora viæ sanctorum Angelorum non correspondet instanti solum nostri temporis. 627, 11 et seq.
 Sed tamen brevissimo temporis. 964, 22.
 In eo secundo instanti Angelos sanctos non meruisse, qui putent. 617, 2 et seq.
 Oppositum verum est. 618, 6 et seq.
 Id meritum fuit ad novum augmentum gratiæ, et gloriæ. 621, 13.
 Constititque non uno, sed variis actibus, quos in primo instanti non exercuerant. 622, 15 et seq.
 Prædictum instans dicitur secundum, non solum respectu Angelorum qui ceciderunt, sed etiam respectu propriæ mensuræ ipsorum qui meruerunt. 621, 14.
 In eo ipso secundo instanti, Angeli, nec ex natura rei, nec ex præcepto aliquo, tenebantur sua opera in finem supernaturalem dirigere. 861, 17.
 In malis quoque Angelis initium, via, ac terminus tribus morulis fuere completa. 971, 2.
 Tertia morula in utrisque Angelis, cur vocetur instans, cum sit æterna duratio in posterum. ib., 3.
 Illæ tres morulæ, sive instantia, corresponderunt alicui temporis nostro. ib., 4.
 An in omnibus malis Angelis fuerint prædictæ morulæ æquales, per correspondentiam ad nostrum tempus. ib., 5.
 An etiam fuerint uniuscujusque Angeli morulæ inter se æquales. 972, 6.
 In eadem mora contingit primum malorum Angelorum peccatum. 928, 21.
 Atque per correspondentiam ad unum solum instans nostri temporis. 929, 23.

Hoc instans peccati Angelorum non fuit ipsum creationis eorum. 932, 3 et seq.
 Esse potuisse putant multi. 934, 2 et seq.
 Alii negant. 936, 9.
 Horum rationes accurate expenduntur. *ib.*, 10 et seq.
 Concluditur potuisse absolute. 947, 47.
 Non tamen de ordinaria Dei providentia. 950, 54-55.
 Quid de hac ipsa controversia, si Angeli creati fuissent in pura natura. 401, 17 et seq.
 In secunda morula, an quisque malus Angelus habuerit successionem operationum. 971, 3.
 In primo instanti usus rationis, an detur aliqua obligatio. IV, 539, 1.

INSTRUMENTUM.

Instrumento proprie dicto cum libertate operari non repugnat. IX, 44, 12.
 Instrumentum naturale non indiget præmatione ut operetur, licet artificiale ea indigeat. XI, 31, 18.
 Quomodo differat a causa principali. XVII, 388, 6.
 Instrumentalis virtus in divinis instrumentis non est qualitas superaddita, nec per motum aliquem physicum in actu primo constituuntur. XVIII, 111, 11 — 113, 17.
 Non possunt sine aliqua virtute activa, per solam extrinsecam elevationem physice causare. 115, 49 et seq.
 Nec per solam denominationem extrinsecam aut subordinationem ad Deum, si in eis nulla potentia supponatur, in actu primo constitui possunt. 116, 20 et seq.
 Supernaturalis instrumenti elevatio, quid sit, et quæ includat. 120, 31.
 Instrumenta non elevantur ad agendum secundum quod habent potentiam passivam. *ib.*, 32.
 Instrumentum non agere virtute propria, sed principalis agentis, quo sensu verum. 117, 24-25.
 Auxilium quo elevantur supernaturalia instrumenta non est in ipsis tota ratio agendi. 140, 84.
 Ad instrumenti rationem, nec quod procedat a causa principali, nec quod ab illa recipiat aliquid prævium ad actionem, necessarium est. 141, 86.
 In quo vera instrumenti physici essentia consistat. 142, 87.
 Supernaturalia instrumenta, cum non limitentur ad agendum per contactum, operari possunt ubi non sunt. 153, 4.
 Instrumentum vere et realiter agit, et ideo in eo requiritur actuale esse, neque operari potest non existens. 156, 7.
 Instrumentorum naturæ vel artis tria genera. 159, 3.
 Ad quod ex his generibus instrumenta divina reducantur. 160, 8.

Non est necessaria in illis prævia actio propria et connaturalis ipsis, ut attingant effectum principalis agentis. 161, 9.
 Nec attingunt dispositionem aliquam ex vi cuius principalis effectus resultet. 159, 4.
 In supernaturalibus instrumentis non est simpliciter necessaria prævia actio connaturalis instrumento. XX, 149, 23.
 Propinquitas ad principalem agens sufficit ad rationem instrumenti conjuncti. XXI, 53, 10.
 Vide SACRAMENTUM et SACRAMENTA NOVÆ LEGIS, et singula, § Efficientia, vel effectus. XX.
 Instrumenti acceptiones variæ. XXV, 590, 16.
 Instrumentum creationis an possit dari. Vide CREATIO. XXV.
 Vide etiam CAUSA INSTRUMENTALIS. *ib.*

INSTRUMENTUM MUSICUM.

Instrumenta musica an deceant in Ecclesia. XIV, 304, 4-5.

INSULA.

Insulæ tertio die in mari a Deo factæ. III, 134, 17.

INTELLECTUS, INTELLECTIO, INTELLIGERE.

Intellectus et voluntas sunt absoluta Dei attributa et solum dicunt relationem secundum dici. I. 610, 1.
 Intellectus et voluntas sunt idem realiter in Deo. 760, 13.
 Verbum dicit terminum productum per intellectum. 775, 6.
 Voluntas est perfectio sequens intellectum. 214, 1.
 Creatus intellectus, quantumcumque elevatus, semper erit finitæ virtutis. 61, 8.
 Intellectum creatum non posse Deum naturaliter videre prout in se est, provenit ex imperfectione potentiæ et perfectione Dei. 76, 10.
 Sub intellectus adæquato objecto Deus continetur. 69, 20.
 Intellectus beati effective per suam entitatem concurrat ad visionem beatam. 80, 8.
 Intellectus elevatur ad visionem beatam. 81, 14.
 Intellectus creatus dum intelligit, Verbum producit. 82 et 94.
 Intellectui elevato per lumen gloriæ est connaturalis viso beata. 112, 4.
 Intellectus beatus non potest elevari ad comprehensionem. 151, 19.
 Nec ad cognoscenda omnia possibilea in Deo. *ib.*
 Id tamen non repugnat ex parte objecti. *ib.*
 Quilibet intellectus influit in visionem beatam secundum totam activitatem luminis. 127, 15.
 Major perfectio intellectus materialiter solum se habet et nihil ex eo magis confert ad visionem beatam. 125, 8.

- Intellectus nec ad visionem beatam, nec ad minimum quidem gradum illius, habet virtutem completam, sed ad summum inchoatam. *ib.*, 9.
- Nec item habet innatam virtutem, aut ut visio est, aut ut intellectio. 126, 11.
- Ad intellectus perfectionem maxime confert cognitio rerum singularum maxime incorruptibilium. 172, 12.
- Intellectus ad quos actus non pendeat a voluntate. *ib.*, 7-8.
- Intellectus ex se sufficienter est capax ad recipiendum actum supernaturalem. 109, 27.
- Intelligere ac dicere distinguantur, et quomodo, in creaturis. 552, 2.
- An etiam distinguantur in Deo. 553, 8.
- Intelligere est Patri principium, vel ratio dicendi. 555, 14.
- Intelligere in Patre et in omnibus personis unum tantum est. 558, 10.
- Pater æternus producit Filium per intelligere, commune omnibus personis, quatenus illud a se et non per generationem habet. *ib.*, 11.
- Intelligere in divinis non multiplicatur. 612, 7.
- Intelligere notionale penes quid distinguatur ab intelligere essentiali in Patre. *ib.*, et seq.
- Intelligere essentialia, prout est in Patre, non est distinctum etiam ratione a notionali. 680, 4.
- Intelligere et velle essentialia sunt priora proprietatibus personalibus. 712, 6.
- Intellectio Angelica naturalis ejusdem objecti præstat humanæ, licet multo magis intensæ. 118, 8.
- Intellectio beatorum est similitudo repræsentativa. 84, 8.
- Intellectio est qualitas ab intellectu producta. 84, 7 — 85, 9.
- Intellectio divina et volitio tres condiciones habet incommunicabiles creaturis. 142, 10.
- Vide COGNITIO. I.
- Intelligendi potentia, actus, et substantia inter se realiter distinguuntur in Angelis. II, 77, 1 et seq.
- Hæc potentia in Angelo unica tantum est. 82, 13.
- Intellectus possibilis unde ita vocetur, et quomodo in Angelum quadret. *ib.*, 14.
- Intellectus pure agens in Angelis non datur. 83, 16.
- Nec etiam cui innatas species illuminet. *ib.*, 17.
- Intellectus angelici objectum, vide OBJECTUM. II.
- Intellectus angelicus specie differt ab humano. 88, 15 et seq.
- Intellectus angelici quomodo inter se diversificantur specificè ex objecto formali. 91, 22 et seq.
- Intellectus angelicus nude sumptus non est sufficiens ad intelligenda omnia alia objecta ab ipso. 97, 10-11.
- Nec per solam substantiam, cui inhæret. 98, 12 et seq.
- Nec per ipsamet objecta vice speciei, esto ab eis non distet. 99, 17 et seq.
- Sed per species vice objectorum extra se directe cognoscendorum. 102, 23.
- Ad se vero intuitive recognoscendum utitur Angelus sua substantia immediate. 107, 9 et seq.
- Intellectus humani operatio triplex. 310, 2.
- Quænam illarum in Angelis reperiatur. *ib.*, 3.
- Intellectus humanus immediate a dæmone immutari non potest. 233, 9.
- Intellectus virtutes naturales ab ipso intellectu non distinguuntur in Angelis. 363, 11.
- Intellectum angelicum apprehendere, seu judicare immobiliter, qui velint, vide VOLUNTAS. II.
- De ratione intellectionis est, ut per quamdam assimilationem intra mentem fiat. 95, 7.
- Ad intellectionem supponitur intellectus, prius saltem natura, in actu primo constitutus. 96, 8.
- Ad illam semper objectum modo aliquo concurrat. *ib.*, 9.
- Intelligere nemo valet per actum a se non productum. 251, 26.
- Intellectus cogitationes, vide COGNITIO. II.
- Intelligendi actus angelicus productivus est ad extra speciei in audiente. 255, 38.
- Intellectus, vide ACTUS, COGNITIO, SPECIES. II.
- In intellectu speculativo, an necessario præcedat defectus, ut voluntas peccet. 809, 1 et seq.
- Intellectus an fortius consideret turpe, quam honestum, cum peccat voluntas. 815, 1 et seq.
- In intellectu practico non præcedit necessario habitualis defectus, cum peccat voluntas. 825, 1.
- In intellectu speculativo, quot defectus dari possint. 810, 7.
- Quot in practico. 825, 1.
- In intellectu requiri solum defectum imperii practici de bono honesto, ut voluntas peccet, qui dicant. *ib.*, 2.
- Alii requirunt defectum iudicii practici, qui imgnantur. 829, 10 et seq.
- Alii requirunt errorem practicum positivæ deceptionis. 831, 17-18.
- Oppositum verius. 832, 19.
- In intellectu prærequiritur iudicium in moralibus erroneum, ut voluntas peccet. 837, 32.
- Nec alius defectus prærequiritur. *ib.*, 34.
- In intellectu, an et qualem pœnam contraxerint dæmones tam quoad naturalia, quam quoad supernaturalia. 978, 1 et seq.
- Intellectivum necessario conjungitur cum volitivo, et e contra. 367, Procem.
- Intellectum esse spiritualement quomodo ex cognitione spiritualium colligatur. III, 522, 21-22.
- Quomodo ex cognitione corporalium. 523, 23 et seq.
- Intellectum esse spiritualement ex objecto ejus adæquato convincitur. 526, 33-34.

- Ex intellectu et intelligibili fieri magis unum quam ex materia et forma, falso docuit Cajetanus. 617, 5-6.
- Intellectus an, et quomodo plura, ut plura, simul concipiat. 642, 4 et seq.
- Intellectus humanus potest cognoscere quidquid entitatem habet. 713, 2.
- Intellectus humani adæquatum objectum est ens in tota sua latitudine comparatum. ib., 3.
- An etiam ens rationis. ib., 4.
- Objectum proportionatum humano intellectui, secundum statum naturalem, est res sensibilis. 714, 5.
- An etiam substantia materialis sub accidenti sensibili latens. ib., 6.
- Intellectum humanum et angelicum differre specie in ratione potentiæ, non autem ratione proprietatis, opinio Cajetani impugnatur. ib., 7.
- Intellectus humanus ab angelico specie differt. 715, 8.
- An etiam angelici inter se, remissive. ib.
- Intellectus est simpliciter voluntate præstantior. 774, 11 et seq.
- Intellectusne, an voluntatis, actus sit simpliciter prior. 773, 6.
- Intellectus humanus cognoscit singulare etiam materiale, proprium ac distinctum de eo conceptum efformando. 722, 3.
- Idque per propriam illius speciem. ib., 5-6.
- Et cognitione directa absque reflexione. 724, 7-8.
- Intellectus humanus cognoscit universalia proprio conceptu, abstrahendo illa a singularibus. 725, 11.
- Intellectus primo percipit naturam communem, per speciem rei singularis. ib., 12.
- Quo pacto eam percipiat. 726, 13.
- Ex cognitione rei universalis manetne in intellectu species propria et memorativa naturæ communis. ib., 14.
- Intellectus quid prius concipiat, naturamne communem, an vero singularem. ib., 15-16.
- Solus intellectus naturam universalem concipit. 727, 17-18.
- Intellectus an faciat universalia per actum abstractivum, aut per comparativum. 728, 21.
- Intellectus non percipit primo sensibilia per accidentem, per propriam speciem. 731, 1.
- Intellectus non efformat proprium ac distinctum conceptum de his quæ per se non sunt sensibilia. ib., 2.
- Intellectus quo ordine procedat in prima rerum cognitione. 732, 3.
- Intellectus deveniens per discursum in cognitionem substantiæ, vel alterius similis, ejus in se speciem efformat. ib., 4.
- Intellectus quid primo concipiat substantiamne, an accidentem. 732, 5-6.
- Intellectus humanus neque ipsam animam aut potentias spirituales per se ipsas, aut per proprias species cognoscit. 734, 2.
- Intellectus quomodo cognoscat actus aut habitus sibi vel voluntati inhærentes. ib., 3.
- Quomodo ipsas intelligibiles species. 735, 4.
- Intellectus pro hujus vitæ statu in aliqualem Dei cognitionem pervenire potest. ib., 1.
- Per aliquem effectum, non per propriam speciem. ib., 2.
- Intellectus Deum, quoad an est, per creaturas evidenter cognoscit: quoad quidditatem, confuse et imperfecte. ib., 3-4.
- Intellectus humanus in hac vita, qua certitudine et evidentia cognoscat Angelos. 736, 5 et seq.
- Qua animam rationalem. 738, 10.
- Intellectus etiam in statu animæ conjunctæ operari potest, nullo operante sensu externo. ib., 1.
- Non autem sine conversione ad phantasmata. 739, 3 et seq.
- Intellectus conservat species intelligibiles peracta cognitione. 750, 3.
- Intellectus noster est proprie admodum memoria, et multo perfectior, quam in parte sensitiva reperiatur. ib., 4.
- Intellectus noster quomodo cognoscat futura. 751, 5.
- Intellectus varia nomina explicantur. ib., 6 et seq.
- Est unica tantum potentia diversis nominibus appellata. 752, 7.
- Intellectus animæ separata. Vide ANIMA SEPARATA. III.
- Intellectus non est substantia separata. 741, 4 et seq.
- Nec unus et idem in omnibus hominibus. 743, 8.

INTELLECTUS AGENS ET PATIENS.

- Intellectus agens ad producendas species intelligibiles admittendus. III, 716, 3-4.
- Intellectus agens quomodo illustret phantasmata juxta Cajetanum. ib., 4.
- Refellitur. 717, 5.
- Intellectum agentem simul cum phantasmate effective producere species intelligibiles quorundam sententia examinatur. ib., 6 et seq.
- Intellectus agens nunquam efficit speciem, nisi a phantasmate determinetur. 719, 11.
- Hæc determinatio non effective fit, sed ad modum exemplaris. ib., 12-13.
- Intellectus agens, ut sic, nullam exercet actionem præter productionem speciei diversis nominibus significatam. 720, 14.
- Intellectus agentis tria munera solo nomine differunt. ib., et seq.

Abstractio speciei intelligibilis fit ab intellectu agente: naturæ communis a possibili. 728, 19.
 In intellectu possibili alia est abstractio formalis: alia universalis. ib., 20.
 Quid utraque, et ad quæ inserviat. ib.
 Intellectus agentis et possibilis duplex differentia. 741, 2.
 Intellectum agentem, ac possibilem, esse substantias separatas, qui putarint. ib., 3.
 Refelluntur. ib., 4 et seq.
 Quid in hac re senserit Aristoteles enucleatur. 742, 6-7.
 Intellectus agens est spiritualis potentia tantum activa: possibilis activa simul et passiva. 743, 8.
 Intellectus uterque qua ratione lumen appelletur, ib., 9-10.
 Intellectus possibilis est perfectior, quam agens. 744, 11.
 Intellectus agens an re ipsa a possibili differat. ib.
 An saltem formaliter. 752, 7.
 Intellectus practicus et speculativus nec realiter, nec formaliter differunt. III, 748, 10.
 Vide PRACTICUM, III.
 Intellectus est perfectior voluntate. IV, 73, 8.
 Intellectus immediate sequitur substantiam rationalem, voluntas medio intellectu; et ipsum intelligere primo constituit divinam essentiam, amare vero solum per identitatem ratione infinitatis. ib.
 Intellectu nihil cogitante, nullum datur voluntarium, etiamsi voluntas imperet ut nihil cogitet. 229, 19.
 In intellectu an requiratur error, vel inconsideratio ut detur peccatum. 553, 8-9.
 An peccata sint in intellectu. 557, 1 et seq.
 Intellectus non est formaliter liber. VII, 11, 6-7.
 Intellectus potest moveri sine prævia motione voluntatis, non tamen e contra. 425, 3.
 Intellectus Angelicus a solo Deo immediate moveri potest extrinsece. 439, 9.
 Intellectus divinus est excellentius attributum voluntate. IX, 78, 8.
 Intellectus se suosque actus non melius novit, quam voluntatis. 558, 13.
 Intellectio, ut actio vitalis est, essentialiter pendet ab intellectu. 7, 8.
 Intellectui attribuerunt aliqui religionem. XIII, 6, 1.
 In intellectu potest dari, adoratio, vel per modum cognitionis, vel per modum locutionis. 78, 4.
 Intellectus quibus actibus concurrat ad orationem. XIV, 10, 6-7.
 Intellectus quæ causa sit respectu voluntatis. 177, 7 et seq.
 Intellectus intimior est animæ, quam voluntas. 186, 35-36.

Intellectus conjunctus naturaliter pendet a phantasia. 187, 3.
 Intellectus non concurrat ad visionem beatam per aliquam naturalitatem. 193, 9.
 Intellegendi actus. Vide ACTUS INTELLIGENDI. XIV.
 Intellectus qua ratione juvet voluntatem ad actus studiosos. XVI, 782, 12-13.
 Intellectus quomodo idem sit cum anima, vel diversus. XVII, 543, 4.
 Non concurrat ad visionem beatificam, ni juxta mensuram auxilii et formæ per quam elevatur. 629, 9.
 Intellectum creatum habuisse Christum, de fide est. 656, 1.
 Qui est in naturali perfectione inferior angelico, perfectior omni humano creato, non possibili. 637, 3.
 In intellectu Christi fuit actus creatus intelligendi, tam naturalis, quam supernaturalis. 658, 5.
 Omnis actus intellectus Christi fuit verus, certus et evidens scientiæque, opinionem autem vel humanam fidem ex se fallibilem non habuit. 662, 4 et seq.
 In intellectu Christi error cadere, aut in sermone mendacium, non potuit, etiam de potentia absoluta. 664, 16.
 In intellectu Christi fuerunt habitus naturales et infusi. 665, 12.
 Intellectio quæ fuerit sufficiens ad penetrandum objectum exacte ex parte ejus, erit sufficiens ad ejusdem comprehensionem. XVIII, 35, 5 et seq.
 Intellectus duas res simul cognoscere potest, et quomodo. 23, 4.
 Intellectus et species intelligibiles, quomodo concurrant ad intellectionem. 65, 2.
 Intellectionem, ut est actio vitalis, procedere ab intellectu, et, ut est representatio objecti, procedere ab specie, quo sensu verum. ib.
 Intellectus in ordine ad naturales actus intelligendi de se habet vim activam ex parte potentiæ requisitam, in ordine tamen ad supernaturales nec partialem habet connaturalem. ib., 3.
 Intellectus animæ Christi non habet sufficientem virtutem activam naturalem ad actus scientiæ infusæ requisitam, nec ad illos elevatur per solas species infusas. 66, 5-6.
 Intellectus agens animæ Christi, licet præditæ scientia infusa rerum naturalium, otiosus non fuit. 83, 13.
 Intellectus agens nunquam imprimit speciem representatam solam differentiam, sed totam specificam naturam individui. XXV, 226, 6.
 Intellectus agens producit speciem immediate representantem singularia. ib., 7.
 Intellectus agens imprimit in possibili speciem

proportionatam speciei sensus ei phantasie.

XXVI, 504, 11.

Intellectus agens, utpote per se primo ordinatus ad efficiendum, ad secundam qualitatis speciem pertinet.

618, 10.

Intellectus quilibet suum proprium objectum sibi proportionatum vendicat.

146, 17.

Intellectus nec quoad specificationem suorum actuum, neque quoad exercitium est formaliter liber.

XXV, 715, 13 et seq.

Intellectus circa objecta probabiliter proposita manet indeterminatus non ex indifferentia objecti, sed ex defectu sufficientis applicationis.

716, 13.

Intellectus non aliter imperat sibi, vel suæ voluntati, nisi medio iudicio practico, nec alium actum habet voluntatis impulsivum, nisi hunc.

721, 7 et seq.

Intellectus ad veritatem necessitari potest, ad falsitatem vero nec ab ipso Deo.

323, 7.

Intellectus noster qualiter in naturali rerum cognitione fidei illustratione juvetur.

XXVI, 214, 27.

Intelligere rem aliter quam est dupliciter contingere potest, et positive et negative, et quid utrumque.

XXV, 319, 20.

Intellectio est forma perfecta, et non tantum modus.

324, 2 et seq.

Intellectualis gradus est perfectissimus omnium possibilium inter substantiales.

XXVI, 427, 7.

Intellectualis gradus in homine est tantum inchoatus seu imperfectus.

428, 9.

Intellectualis gradus etiam perfectus distingui potest in varias species.

453, 43.

Intellectus qualiter abstrahat et præcisiue et negative, et quid ad hoc necessarium. Vide ABSTRACTIO. XXV.

INTELLECTUS UT EST DONUM SPIRITUS SANCTI.

Intellectus ut donum actuale non est pura apprehensio, sed aliquod iudicium includit.

VII, 684, 4.

Quænam sit ejus natura, et munus.

682, 5.

Quomodo distinguatur a dono sapientie.

ib., 6.

An præcedat vel sequatur fidem infusam.

ib., 7-8.

Esse hoc donum actum in sua substantia supernaturali, probabilis.

684, 11.

INTELLIGIBILE.

Res quomodo sint actu vel potentia intelligibiles.

III, 720, 16-17.

Intelligibile aliter immutat potentiam, ac sensibile.

721, 17.

Ex intelligibili et intellectu fieri magis unum, quam ex materia et forma, et perperam docuit

Cajetanus.

617, 5-6.

INTENSIO.

Gradus intensionis eum ordinem servant, ut primus supponat secundum, etc.

I, 164, 20.

Major intensio cognitionis fit per majorem contentum potentie.

ib.

Intensio actus boni occasionaliter potest esse mala.

II, 851, 16 — 858, 4.

Intensio non est circumstantia mutans speciem.

858, 4.

Ex sola intensione non evadit amor super omnia.

863, 22.

Intensio an cadat in visionem beatam, vide VISIO. II.

Intensio nunquam per se actum ex objecto bonum reddit malum.

IV, 346, 11, 13.

Intensus actus, verbi gratia, ut quatuor, an æquivalet quatuor actibus ut unum.

346, 13, 16.

Intensio est voluntaria per modum actus cum addat entitatem ipsi actui, non vero per modum objecti.

347, 15-16.

Intensio formæ ut respondeat intensioni dispositionis.

IX, 482, 46.

Intensio gratiæ, vide GRATIA. IX.

Si datur intensio ei meritum correspondet.

473, 22.

Intensio ad meritum non requiritur.

43, 4.

Intensionis nomen, quid significet.

XXVI, 753, Proæm.

Intensio an solum fiat per majorem radicationem in eadem parte subjecti, vel in eodem indivisibili.

753, 3 et seq.

Intensionem fieri per additionem gradus ad gradum, et per majorem radicationem, qualiter cohæreant, veraque de intensione sententia.

764, 35 et seq.

Et quid sit hæc major radicatio in subjecto.

770, 3 et seq.

Intensio non fit per gradus qualitatis intra eandem speciem æque perfectos.

763, 34.

Intensio formæ per veram actionem semper acquiritur.

770, 2-3.

Intensiva latitudo semper educitur de novo de potentia subjecti.

ib., 4.

Potestque et continua et successiva mutatione acquiri.

774, 6.

Etiam in habitibus.

775, 19 et seq.

Intensio et remissio quoad maximum terminantur, quoad minimum vero non.

777, 5 et seq.

INTENSIO QUIBUS CONVENIAT.

Intensio proprietates est qualitatis.

XXVI, 766, 1 et seq.

Intensibiles esse qualitates aliquas, quam certum,

768, 10 ; quæ vero hæc sint.

10 et seq.

Qualitates non intenduntur per hoc quod deperdita minus perfecta alia perfectior intra eandem speciem ei succedat.

755, 7.

Intensibilis qualitas divisibilis est et composita.

762, 30.

Intendi nequaquam convenit quantitati, sive continuæ, sive discretæ. 768, 8-9.

INTENTIO.

Intentio est aliquid positivum per modum actus. II, 243, 7.
 Est duplex. 246, 8.
 Utramque necessario videt, qui actum voluntatis evidenter cognoscit. ib., 8-9.
 Intentio recte dicitur esse propter finem. IV, 17, 4.
 Intentio, si fiat ante usum rationis, necessaria accedente usu repetitur, quia debet dari consultatio, in qua necessario repetitur intentio. 27, 6.
 Intentio et intendere, quid. 242, 2-3.
 Intentio quomodo attingere possit etiam media. 244, 1-2.
 Intentio nunquam est actus necessarius simpliciter. 243, 4.
 Intentio libera potest esse causa electionis necessariæ. 263, 6.
 Intentionis nomine quid intelligatur Matth. 6 et Lucæ 11. 410, 23.
 Intentio mentis necessaria est ad orationem vocalem. XIV, 222, 3.
 Intentio orandi debet esse honesta. 222, 4.
 Intentio bona simpliciter non est de substantia orationis vocalis. 223, 5.
 Intentio implicita et virtualis sufficit ad orationem; quæ sit utraque. ib., 6.
 Intentio circumstantia est vocalis orationis. 237, 1.
 Intentio quæ requiratur in recitatu. 399, 5 et seq.
 Intentio non satisfaciendi præcepto per hoc opus, an efficiat ut teneat iterum ad aliud agendum. ib., 7-8.
 Intentio se non obligandi in juramento, duplex. 723, 11.
 Intentio habitualis, actualis et virtualis, quid sint. XX, 249, 1.
 Actualis et virtualis intentio, ubi et quamdiu manere censeantur. 251, 5-6.
 Intentio ministri qualis debeat esse, vide SACRAMENTUM ET SACRAMENTA NOVÆ legis, § Minister. XX.

INTERDICTIONUM.

Interdictum quando indicat gravem obligationem. V, 403, 7.
 Interdictum quid significet. XXIII bis, 138, 2.
 Variæ interdicti definitiones. ib., 3.
 Germana. ib., 4.
 Interdictum aliud totale, partiale aliud. 771, 37.
 Aliud a jure, aliud ab homine. 772, 38.
 Item aliud fertur per modum censuræ, aliud per modum puræ pœnæ. ib.
 Item aliud locale, aliud personale. 439, 1,

Interdictum deambulatorium reducitur ad locale. ib., 3.
 Interdictum locale, aliud generale, particulare aliud. 160, 4.
 Interdictum omnium templorum est particulare. 161, 10.
 Interdicto templo, interdicuntur loca sacra ei annexa, non e converso. 163, 23 et seq.
 Interdicta terra alicujus domini plures habentis, quæ intelligatur interdicta. 168, 28 et seq.
 Interdictum parochiæ quando sit particulare vel generale. 161, 7.
 Si tota civitas interdicatur, licet una vel altera parochia excipiat, interdictum est generale. ib., 9.
 Interdictum generale loci habet suum effectum in locis particularibus. 163, 21.
 Interdictum personale, aliud generale, speciale aliud, 162, 11.
 Quomodo inter se differant. 164, 18.
 Collegii interdictum generale est. 162, 12.
 Per generale interdictum, interdicuntur singulæ personæ, quæ sunt partes communitatis. 162, 13.
 Interdicto populo, generaliter etiam habitantes in suburbiis interdicuntur. 163, 15.
 Interdictum generale locale semper infert personale particulare, non e converso. 171, 33-36.
 Interdictum particulare ferri potest sine generali ejusdem generis. 169, 31.
 Generale non sine particulari, materialiter non formaliter. ib.

INTERDICTIONUM EFFECTUS.

Interdictum quorum sacramentorum usu privet. XXIII bis, 172, 1.
 Per nullum interdictum prohibetur passiva aut activa administratio baptismi. ib., 2-3.
 Solus autem qui interdicto causam dedit, aut specialiter interdictus non potest illud ministrare. 174, 4.
 Quod eodem modo in confirmatione procedit. 175, 7.
 Chrisma potest confici in ecclesia interdicta in die Cœnæ Domini. ib., 8.
 Pœnitentiæ sacramentum potest tempore interdicti cuicumque ministrari. 177, 13.
 Sola persona specialiter interdicta prohibetur hoc sacramentum ministrare. 179, 19.
 An vero sacramentum ab illa datum sit validum. 179, 20.
 Vide verbo IRREGULARITAS. XXIII bis.
 Ecclesiæ ingressus non est prohibitus interdictis. 207, 37 — 243, 1.
 Missæ sacrificium tempore interdicti semper fieri potuit semel in hebdomada. 198, 2.

- Nunc quotidie cum moderatione juris. 199 3 —
200, 12.
Campanæ quomodo possint eo tempore pulsari.
202, 17.
A divinis officiis debent excludi excommunicati,
et interdicti. 203, 21.
Imo etiam tempore interdicti localis, omnes laici,
quod limitatur. 205, 28 et seq.
Per omne interdictum personale prohibetur cele-
bratio et ministratio, et assistentia in Missa et
divinis officiis. 211, 2.
Quid si interdictus exire nolit, Missa inchoata.
212, 7.

INTERDICTI CAUSA.

- Interdictum potest et a jure et ab homine ferri.
XXIII bis, 253, 1.
Quis possit locale interdictum ferre. ib., 2-3.
Interdicto aliquo loco, si illi adjungatur alius, ut
pars ejus, etiam interdicatur. 257, 10.
Omnis, qui potest excommunicari, potest inter-
dici. 256, 5.
Episcopi non comprehenduntur in generali lege
seu sententia interdicti. ib., 6.
Et particulae personæ, et communitates possunt
interdici. ib.
Interdictum generale personale ligat etiam per-
sonas innocentes. ib.
Quomodo autem juste id fieri possit. 261, 10.
Non ligantur qui rationis usu carent, nec privan-
tur ecclesiastica sepultura. 257, 8.
Non potest quis a seipso interdicti directe, vel in-
directe. 258, 11.
Quando ob communitatis delictum ipsa interdi-
citur, omnes de tali civitate, qui illi causam
dederunt, specialiter interdicuntur. 267, 17.
Vide SUSPENSIONIS CAUSA FINALIS. XXIII bis.

INTERDICTI CAUSA FINALIS.

- Interdictum personale speciale non potest in ali-
quem ferri, nisi ob propriam culpam propor-
tionatam. XXIII bis, 259, 2.
Interdictum generale personale longe graviorem
culpam requirit, non tamen in omnibus qui li-
gantur. ib., 4.
Interdictum generale locale requirit causam gra-
vissimam. 260, 6.
Speciale locale gravem culpam aliquo modo com-
munem requirit. 261, 9.
Locale, aut generale personale, tantum ferri
potest ob contumaciam. ib., 11.

INTERDICTI FORMA.

- Quid sit de substantiali forma interdicti. XXIII
bis, 262, 1.
Interdictum, nisi limitatio in forma exprimatur,
erit absolutum. ib., 2.
Quid sit de forma accidentali interdicti. 263, 3.

INTERDICTI MATERIA.

- In interdicto speciali loci solum conceditur ut
Missa celebretur ad renovandam Eucharistiam.
XXIII bis, 210, 1.
Per interdictum generale loci, quæ divina officia
prohibeantur jure antiquo. 214, 2 et seq.
Quæ jure novo. 217, 15 et seq.
Et quæ in festivitibus privilegiatis permittantur.
220, 25.

INTERDICTUM AB INGRESSU ECCLESIE.

- Interdictum ab ingressu ecclesiæ non est species
suspensionis. XXIII bis, 246, 3.
Sed interdicti genus. ib., 4.
Quis ingressus ecclesiæ per hoc interdictum
prohibeatur. 251, 19.
Nomine ecclesiæ, quid comprehendatur. 247, 6.
Non potest sic interdictus existens extra eccle-
siam audire Missas, etc., quæ in ecclesia
dicuntur. ib., 7.
Judices non servantes formam præscriptam in
censuris ferendis, ab ingressu ecclesiæ per
mensem, et divinis officiis suspenduntur. 263, 2.

INTERDICTI VIOLATIO.

- Interdicti violatio in materia sacramentorum est
peccatum mortale ex genere suo. XXIII bis,
189, 2.
Etiam in matrimonio. 190, 4.
Imo in omni officio divino in personis ecclesias-
ticis. 224, 4.
Clerici violantes interdictum locale in sacramen-
torum ministerio requirente ordinis ministe-
rium irregulares fiunt. 191, 1.
Etiam si non sint denunciati. 194, 10.
Etiam propter solemnitatem accidentalem. 195, 16.
Extenditurque ad Episcopos si locus sit nomina-
tim interdictus. 193, 6.
Non interdictus interdicto nominatim sacramen-
tum ministrans, non est irregularis. 194, 7-8.
Sed interdicatur ab ingressu ecclesiæ. ib., 9.
Non incurrunt illam qui sic ministranti subser-
viant. 196, 19.
Neque qui ignoranter, aut ex privilegio mini-
strant. ib., 20.
Violantes interdictum locale generale, aut ad-
mittentes publice excommunicatos aut inter-
dictos ad sacrificia, sacramenta, et ecclesiasti-
cam sepulturam, ab ingressu ecclesiæ suspen-
duntur. 264, 5.
Non incurrunt tamen propriam suspensionem.
118, 5.
Conferens sacramentum contra interdictum sine
solemnitate requirente Ordinem non fit irre-
gularis. 197, 21.
Nec qui illud recipit, etiam Ordinem. ib., 22-23.

Variae pœnæ contra violantes interdictum. 198, 24.
 Clerici violantes interdictum locale, exercendo actum proprium sui Ordinis, irregulares fiunt. 227, 14.
 Et aliis pœnis afficiuntur. ib., 14 et seq.
 Quod de violante personale interdictum etiam generale procedit. 229, 21.
 Qui facit celebrari divina in loco interdicto, quas pœnas incurrat. 228, 17 — 235, 13.
 Clericus non interdictus celebrans coram interdicto personaliter, qua pœna puniatur. 231, 29.
 Laici violantes interdictum etiam generale denunciatum graviter peccant. 232, 2-3.
 Si servetur ab his, in quorum gratiam positum est. 235, 11.
 Excipitur tamen privilegiatus, et qui ob necessitatem clerico ministrat. ib., 12.
 Nullam tamen pœnam ob hanc puram transgressionem incurrunt. ib., 13.
 Qui titulo dominii temporalis, variis modis faciunt interdictum violari circa Missam, aut divina officia, quomodo excommunicentur, late exponitur. XXIII, 596, 29 et seq.
 Interdictus, aut excommunicatus, qui nominatim admonitus a celebrante, ut exeat ab ecclesia interdicta dum sacrum fit, si ex præsumptione nolit exire, excommunicationem Papæ reservatam incurrit. 598, 35.
 Clerici qui, præter modum in jure concessum, Ordinem in loco interdicto exercent, non incurrunnt propriam suspensionem ab irregularitate distinctam. XXIII bis, 117, 2.

INTERDICTI OBLIGATIO.

Interdictum particulare personale jure latum statim ligat personam in quam fertur, non tamen alios ante denuntiationem. XXIII bis, 271, 2.
 Interdictum generale personale, ut alios obliget, sufficit quod communitas sit nominatim denunciata. 271, 3.
 Ut tamen ipsos de communitate liget, satis est quod sit peccatum publicum. ib., 4.
 Interdictum vero locale non ligat donec denunciatum sit nominatim. 272, 5.
 In quatuor anni festivitibus exemptis omnes admitti possunt ad divina tempore interdicti, late. 207, 38 et seq.
 Quod ad alias festivitates extenditur. 209, 42 et seq.
 Quando incipiat et finiatur tempus harum festivitatum. 218, 18 et seq.
 Per appellationem interpositam non suspenditur interdictum post latam ejus sententiam. 284, 5.
 Potest tamen suspendi ab eo qui illud tulit. ib.
 Et ab Episcopo, si sit a jure. ib., 6.

INTERDICTI RELAXATIO.

Nullum interdictum fertur ut perpetuo duret. XXIII bis, 272, 1.
 Interdictum pro præterito delicto latum, quomodo cesset. 273, 2.
 Latum autem, ut a contumacia recedatur, illa cessante non aufertur donec absolutio accedat. ib., 4-5.
 Interdictum loci non tollitur, vel minuitur, per loci mutationem, sive physicam, sive moralem. 275, 9.
 Solum delictum deambulatorium cum persona mutatur. 277, 14.
 Interdictum generale personale tollitur dissolutione communitate in quam est latum. ib., 15.
 Unde qui desinit esse membrum communitatis desinit ligari interdicto. ib., 16.
 Nisi causam interdicto dedit. 278, 18.
 Qui vero de novo fit pars illius communitatis statim manet ligatus. 277, 16.
 Populus interdictus ob peccatum domini, si desinat esse illius domini, non liberatur interdicto. 278, 19.
 Qui, ligatus personali interdicto particulari, penitens moritur, non liberatur eo ipso ab interdicto. 279, 20-21.
 Sed est post mortem absolvendus. 279, 21.
 Interdicti relaxationis effectus, qui. 280, 1.
 Interdictum potest relaxare qui illud tulit, vel superior. ib., 2.
 Ad particularia applicatur. Et ad interdictum reservatum. ib., 4.
 Non reservatum generale, a quo possit tolli. 281, 5.
 Interdictum vero personale particulare, a quo. 282, 9.
 Quæ sint de substantiali forma hujus relaxationis. ib., 1.
 Quæ de accidentali. ib.
 Absolutio ad cautelam, an et quomodo in interdicto locum habeat. 283, 3.
 Qui eodem die, fictione canonica, plures Ordines sacros recepit, quam pœnam incurrat. 101, 40.
 Quid de suscipiente minores et subdiaconatum. 102, 41.
 Propter alia vero interstitia prætermissa non incurritur suspensio. 103, 43.

INTERNI ACTUS.

Internos actus Ecclesia non potest præcipere. XXIV, 315, 2.

INTERPRETATIO.

Interpretatio, ut authentica dicatur, quæ requiruntur. VI, 2, 3.
 Interpretationem ex usu sumptam, interdum posse esse authenticam. 3, 4.

Interpretatio doctrinalis, quomodo in legibus humanis necessaria. 3, 5.
 Interpretatio doctrinalis a triplici pendet principio. ib., 7.

INTERPRETATIO SERMONUM.

Interpretatio sermonum, quænam gratia. VII, 168, 55 et seq.
 Quomodo differat a dono linguarum. 169, 59.
 Sæpe conceditur prædicatoribus infidelium conversionem procurantibus. ib.
 Septuaginta item interpretibus et vulgato interpreti concessam aliqui credunt. ib.
 Quod donum interpretandi concessum creditur D. Bernardo et aliis Ecclesiæ Doctoribus. 170, 60.
 Quid sit et quomodo fuerit in B. Virgine. XIX, 310, 3.
 Quomodo in Beato Joanne Baptista. 359, 4.

INTERROGATIONES CONFESSORIS.

Non tenetur confessor aliquas interrogationes facere ante confessionem. XXII, 677, 1.
 Nec post illam, si ex circumstantiis intelligat pœnitentem integre confessum fuisse. ib., 3.
 Si autem intelligat non satis explicuisse conscientiam suam, ad id tenetur. ib.
 Cum qua moderatione. 678, 5.
 Si confessori constat pœnitentem aliquid omittere etiam facta morali diligentia, tenetur illum interrogare. ib., 6-7.
 Quid autem faciet confessor si pœnitens neget quod ipse evidenter scit illum commisisse. 679, 9.

INTERSTITIA.

An Prælati regulares dispensare possint in interstitiis ordinum cum suis subditis. XVI, 168, 21 et seq.
 Dispensatio in interstitiis an competat Episcopo ordinanti, vel potius dimissorias concedenti. ib.

INVIDIA.

Invidet etiam nunc homini Lucifer. II, 903, 19.
 Imo in via post superbiam, invidiam propriam commisit. 904, 20.
 Deo invidisse, qui dicant. ib., 21.
 Vera sententia invidisse Christo. ib., 24.
 Hæc invidia, et actu, et malitia distinguitur a superbia. ib.
 Ab invidia non fuit distincta in Angelo peccante impatientia. 906, 28 et seq.
 Nec etiam ira. 907, 31.
 Imo nec odium virtuale Dei, et formale Christi, atque hominum. ib., 32-33.
 Invidia quid. XII, 675, 4.
 Est peccatum ex genere mortale et capitale, charitati contrarium. ib., 5.
 Non unius speciei infimæ. ib.

INVISIBILITAS, INVISIBLE.

Invisibilis Deus quomodo dicatur. I, 61, 1.
 Deum esse invisibilem, de fide est. ib., 1-4.
 Videri Deus non potest oculo corporeo etiam de potentia absoluta. 62, 5.
 Invisibilem esse Deum a creatura elevata hæretici existimant. 64, 1.
 Quomodo oculis corporeis Deum visum Scriptura significet. 63, 7.
 Invisibile aliquando pro incomprehensibili usurpatur. 67, 14.
 Scripturæ loca quæ probare videntur Deum esse invisibilem explicantur. ib.
 Patres qui idem docere videntur, exponuntur. 68, 15 et seq.

INVOLUNTARIUM.

Involutarium aliud est perfectum, id est, in appetitu rationali, aliud imperfectum, id est, in sensitivo. IV, 184, 10.
 Non dividitur tot divisionibus, quot voluntarium. ib., 10 seq.
 Involutarium quibus signis ostendatur. 185, 14.
 Involutarium, vide littera ultima INVOLUNTARIUM SIMPLICITER. IV.
 Involutarium ex inconsideratione quando detur. 228, 17-18.

IRA.

Propria est Deo ira. I, 219, 8.
 Ira quid sit. IV, 472, 1.
 In quo proprie consistat. ib., 2.
 Versatur etiam in non arduis. 473, 6.
 Ejus divisio trimembris. ib., 8.
 Ejus causæ et effectus. ib., 9 et seq.
 An habeat contrarium. 474, 11-12.

IRA, IRA IN CHRISTO.

Ira in Christo esse potuit. XVIII, 215, Comm.
 Ira est effectus tristitiæ, seu passio composita ex tristitia et appetitu vindictæ. ib.

IRRATIONABILIS.

Irrationabilis, vide CONSUETUDO. VI.

IRREGULARITAS.

Irregularitas ob homicidium voluntarium, vel casuale, quæ restrictior. V, 384, 20.
 Irregularitas imposita rebaptizanti, si fecte rebaptizat non incurritur. 385, 21.
 Irregularitas, quando pœnalis est, denotat gravem obligationem. 405, 7.
 Irregularitas cur incurritur ante sententiam judicis. 429, 7.
 Irregularitas incurritur licet lex feratur per verbum de futuro. 438, 21.

Irregularitas talis pœna est, ut nunquam nisi ipso facto incurratur. 443, 1.
 Vide PœNA HÆRETICORUM, et FILII HÆRETICORUM. XII.
 Irregularitas in dubio an teneat. XIV, 939, 16-17.
 Vide CASTITAS CLERICALIS. XV.
 Irregularitatem non possunt Prælati religionis imponere suis subditis. XVI, 146, 7.
 An et quantum possint Prælati regulares dispensare in irregularitatibus cum suis subditis, vide DISPENSATIO. XVI.
 An per privilegia et indulta concedentia potestatem ad absolvendum ab irregularitate et pœnis ecclesiasticis, possit privilegiatus dispensare in irregularitate. 222, 13.
 Irregularis, aut canonicè impeditus, non restituitur per pœnitentiam ad pristinam ecclesiasticam dignitatem. XXII, 273, 8.
 Irregularitatis etymologia et significatio. XXIII bis, 309, 1.
 Ejus definitio late exponitur. 340, 2.
 Incapacitas ad ordines ex divino jure orta, non est irregularitas. 310, 3.
 Nec peccatum mortale. ib.
 Nec indecentia quam jus supponit ad inducendam irregularitatem. 311, 4.
 Nulla irregularitas est censura, et cur. ib., 3.
 Per quid distinguatur a suspensione. 313, 10.
 Primus irregularitatis effectus est impedire Ordinum acceptionem. 314, 1.
 Unde graviter peccat irregularis Ordines vel primam tonsuram recipiendo. 315, 2.
 Propter hanc vero culpam nulla incurritur pœna ipso jure. ib., 3.
 Irregularis peccat in Ordine suscepto ministrando. 316, 4.
 Licet novam pœnam non incurrat ipso facto. ib., 6.
 Irregularitas non impedit actum quantumvis sacrum prout a laico fieri potest, quod late exponitur. 317, 8 et seq.
 Nec fit denuo irregularis celebrans etiam sine vestibus sacris. 348, 16.
 Vide PœNITENTIA, MATRIMONIUM, JURISDICTIO, BENEFICIUM. XXIII bis.

IRREGULARITATIS DIVISIONES.

Irregularitas quædam totalis, quædam partialis. XXIII bis, 340, 23.
 Irregularitas quædam contrahitur propter actum proprium hominis irregularis, alia sine ipsius actu. 333, 4.
 Prior interdum per actum licitum, aliquando per peccatum. ib.
 Non bene dividitur irregularitas in magnam et parvam. 334, 6.
 Irregularitas pœnalis solum imponitur propter actum externum. 333, 5.

Qui debet esse consummatus juxta verba legis restricte intellecta. 333, 12.
 Irregularitas pœnalis nunquam incurritur propter culpam venialem. 337, 16-17.
 Imo non propter omne peccatum mortale. 338, 19-20.
 Voluntas, quæ sufficit ad peccandum mortaliter contra legem imponentem irregularitatem, sufficit ad illam incurrendam, etiamsi peccatum occultum sit. 339, 21.

IRREGULARITATIS CAUSA EFFICIENS.

Qui ex conscientia erronea exercet actum quem putat esse sub irregularitate prohibitum, cum non sit, non fit irregularis. XXIII, 333, 22.
 Irregularitatem potest jus ecclesiasticum introducere. XXIII bis, 341, 1.
 Nullaque est de jure divino. ib. et seq.
 Nec per sententiam judicis fertur, sed declaratur. 344, 8.
 Non imponitur per statuta inferiorum Prælatorum. 346, 11.
 Sed per solum jus Pontificium expressum et scriptum. 347, 14.
 Nulla nova irregularitas de facto invenitur extra corpus juris communis. ib.
 Nemo est capax irregularitatis, qui non sit capax Ordinis. 360, 1.
 Omnis tamen capax Ordinis, si superiorem habeat in terris, est etiam irregularitatis. 362, 5.
 Aliquæ sunt irregularitates propriæ clericorum ratione causæ. 368, 13.
 Lunatici, epileptici sunt irregulares; et qui semel in amentiam incidit, sanitate recuperata, manet irregularis ad Ordines suscipiendos, non tamen ad utendum receptis, licet Episcopi judicium requiratur. 562, 4-5, 7-6.
 Non omnis, qui alium facit irregularem, est irregularis. 406, 9.
 Lex generaliter ferens irregularitatem comprehendit Episcopos. 362, 6.
 Lex imponens pœnam per judicem ferendam non fert irregularitatem. 365, 6.
 Quibus verbis significetur in jure irregularitas, et quibus indicis cognoscatur. 366, 8 et seq.
 Aliquæ formulæ, quibus irregularis in jure significari solet, proponuntur. 368, 14-15.
 Aliæ formulæ excluduntur. 369, 16.

IRREGULARITATIS ABLATIO.

Irregularitas, cessante causa adæquata, per se aufertur. XXIII bis, 370, 1.
 Irregularitas aufertur per abrogationem legis illam ferentis. 373, 7.
 Irregularitas tollitur per electionem ad Summum Pontificatum. 362, 7.

Potestas dispensandi in irregularitate est spiritua-
lis, et a Christo concessa immediate soli Pon-
tifici. 374, 1-2.
Episcopi jure ordinario non possunt dispensare in
irregularitate nisi in casibus concessis. 374, 3.
In eis possunt Episcopi per alium dispensare.
376, 8.
Etiam secum. 377, 9.
Et cum subdito absenti in aliena diœcesi. 377, 10.
Archiepiscopi non possunt dispensare cum subdi-
tis suffraganeorum etiam dum visitant. 379, 12.
Collegium Cardinalium, Sede Apostolica vacante,
potest dispensare in ordine ad electionem Pon-
tificis. ib., 14.
In irregularitate contracta per usum Ordinis cum
excommunicatione, quis dispenset. 311, 25.
Quis habeat potestatem dispensandi delegatam.
380, 15.
Quæ forma sit in hac dispensatione servanda.
ib., 2.
Pontifex per factum potest dispensare. 382, 4.
Et inferiores Prælati. ib., 5.
Irregularitas etiam propter crimen contracta non
potest tolli virtute bullæ Cruciatæ. XXIII, 10, 5.

IRRELIGIOSITAS.

Irreligiositas significat omnia vitia religioni oppo-
sita. XIII, 438, 1.
Habet unitatem genericam. ib., 2.
Irreligiositatis divisio. 440, 5.
Habet oppositionem cum religione per defectum.
441, 7.
Blasphemia ad irreligiositatem spectat. ib., 8.
Infidelitas ad Deum in promissis et ingratitude,
similiter. ib.
Malitia quæ in omni peccato includitur non spec-
tat ad irreligiositatem. 422, 11.

IRRITARE, ET IRRITATIO.

Irritatio aliquando est pure pœnalis, sæpius vero
per se intenta ad honestatem morum Reipu-
blicæ. V, 323, 25.

Irritatio vinculi indissolubilis quando incurratur
ipso facto. 438, 22.
Irritatio actus in proprio conceptu non includit
quod sit pœna. 503, 4.
Irritatio dupliciter fit, per legem, vel per judicis
sententiam. 511, 1.
Irritatio actus dependentis a sententia judicis
multipliciter impediri potest. ib., 2.
Irritatio in pœnam tantum imposita, per ignoran-
tiam, vel aliam causam, quæ a culpa excuset,
impeditur. 513, 3.
Irritatio non cessat, licet is in cujus favorem detur,
cedat juri suo. 517, 13.
Irritatio non pœnalis quomodo inducitur. 532, 4.
Irritatio non pœnalis non requirit sententiam, ut
actus sint nulli. 552, 5.
Irritatio pœnalis an expectet sententiam. ib.
Irritatio potest Prælatum subditorum vota, et pro-
missiones homini factas. XV, 175, 8.
Unde proveniat in Prælato hæc potestas. 176, 11.
Irritatio duplex, directa et indirecta, in votis re-
ligiosorum provenit a potestate dominativa
Prælati, et non a jurisdictione. 218, 6-7.
Potestas irritandi vota religiosorum provenit ex
traditione facta a religioso per professionem,
et non ex voto obedientiæ. 176, 11.
Dominus non potest omnia vota servi irritare ab-
solute, sed solum ex parte materiæ. 417, 3.
Votum, vel aliquid aliud, potest esse irritabile, et
irritari, non tamen dispensabile, et dispensari.
488, 26.
Actus a jure humano dupliciter irritari potest.
525, 5.
Vide VOTUM RELIGIONIS, CASTITAS SIMPLEX, et PA-
RENS. XV.

ISRAEL.

Filii Israel egressi de Ægypto noctu, prope ma-
tutinum tempus diei decimæ quintæ lunæ. XX,
749, 22.
Quomodo profecti de Ramesse, et quomodo in ea
congregati. 749, 23 et seq.

J

JACOBUS.

Quibus ex causis Hispania solemniter celebret
festum S. Jacobi Majoris. XIII, 288, 13 et seq.
Jacobus ante martyrium adiit Hispaniam. ib.
Beata Virgo adhuc vivens apparuit Jacobo in urbe
Cæsar-Augustana. 289, 16.

Jacobi corpus in Hispania est sepultum. ib., 17.
Fuerintne tantum duo Jacobi de quibus mentio in
Evangelio. XIX, 96, 16.

JACOBUS REX ANGLIÆ.

Jacobus natus matre catholica baptizatus est in
Romana Catholica Ecclesia. XXIV, 117, 2.

Jacobum prava in infantia institutio atque doctrina averterunt a vera religione. 116, 1.
 Jacobus se schismaticum esse non diffitetur. 104, 7 — 717, 9.
 Jacobus hæretici notam fugere cupit. 111, 1 et seq. — 116, 1 et seq.
 Jacobus vivam fidei regulam seipsum statuit. 13, 2.
 Jacobus in sola quam suo arbitrato eligit Scriptura fundamentum fidei ponit. 44, 4.
 Jacobus sibi arrogat certam intelligentiam sacræ Scripturæ. 50, 1 et seq.
 Jacobus sacram Scripturam mutilat. 615, 2 — 616, 6.
 Jacobus Ecclesiæ traditiones abhorret. 44, 5.
 In quo non sibi constat. ib., 6.
 Jacobus persecutionis ecclesiasticæ auctor. 717, 10 et seq.
 Jacobi de Romano Pontifice fuitiles querimonias. 696, 9 et seq.
 Jacobi assertio de novitate primatus romani pluribus antiquissimis et oculatis testibus refutatur. 227, 3 et seq.
 Jacobus nolens fabulam de Antichristo impugnat. 628, 25.
 Jacobus non videns Antichristi factorem et asseclam, se ipsum constituit. 654, 20.
 Jacobus redarguitur de asserenda sibi ecclesiastica potestate, quam Petro et successoribus negat. 382, 14.
 Jacobus principatum Ecclesiæ Petro eripit, ut deinde Romano Pontifici detrahat, ac tandem vacuum occupet. 253, 2.
 Jacobus fidei Catholicæ defensor non est, sed oppugnator. 6, 9 — 43, 1 et seq.
 Jacobi libellus multa continet, quæ clare pugnant cum suis scriptis, ut de privato spiritu. 59, 17.
 De catholico cognomento. 63, 12.
 De testimonio veterum Martyrum. 97, 9.
 De sua ipsius Jacobi regis cum Ecclesia Catholica communione. 117, 2.
 De principatu spirituali regum britannicorum. 248, 1 et seq.
 De veneratione Sanctorum Patrum antiquæ Ecclesiæ. 44, 6.
 De Apocalypsis libro sibi reserato. 596, 6-7.
 De Roma et Babylone. 608, 11-12.

JEHU.

Jehu an licite finxerit se sacrificare cum sacerdotibus Baal. XII, 393, 9.

JEJUNIUM.

Jejunium involuntarie an impleat præceptum. V, 124, 9.
 Dominica jejunium fuit prohibitum. XIII, 253, 3 — 656, 10.

Jejunii votum potest mutari in aliam rem, non vero præceptum. XIV, 400, 9.
 Jejunii votum an prohibeat lactinia. 946, 9.
 Jejunii votum quid includat. ib., 9 et seq.
 De jejunio Christi, vide CHRISTI JEJUNIUM. XIX.
 Jejunium instar alarum ad contemplationem. XIX, 441, 1.
 Consuetudo jejunandi feria quarta, quia eo die venditus Christus. 538, 2.
 Judæi aliquot diebus jejunabant, ut se præparent ad esum agni. 652, 16.
 Aliud naturale, aliud ecclesiasticum, et quid utrumque. XXI, 512, 1.
 Vide EUCHARISTIA XXI et CONFIRMATIO XX, § Dispositio.

JEPHTE.

Jephte votum expenditur. XIV, 876, 5 et seq.
 Quidam ejus sacrificium sic intelligunt quod voverit filiæ virginitatem Deo. XIX, 107, 2.
 Verius quod occiderit. ib., 5.

JEREMIAS.

Vere mortuus in Ægypto neque in secundo Christi adventu præcursor futurus. XIX, 1053, 1.

JERUSALEM.

Quomodo dicatur in medio mundi sita. XIX, 573, 4.
 Cur Christus in ea passus. ib., 5.

JESÆI.

Jesæi nuncupati olim Catholici a nomine Jesu, sicut et Christiani a Christo. XVI, 556, 5.

JESUS, JESU NOMEN.

Jesu nomen quo fundamento et proprietate Societati accommodatum. XVI, 556, 5.
 A quo, et quando. 557, 8.
 Jesu nomen significat Salvatorem, ac medicum. 556, 5.
 Jesu homo, propositio est propriissime in materia naturali, et cur. XVIII, 232, 10.
 Humanitatem formaliter significat. 575, 4.
 Jesu nomini specialis adoratio debetur. 646, 7.
 Eaque respectiva. ib., 8.
 Vide NOMEN JESUS. XIX.

JESUITÆ.

Jesuitæ socii odio habentur a rege Jacobo, et aliis hæreticis, ut observantes Romani Pontificis.

JESUATORUM RELIGIO.

Jesuatorum religio, quæ, ejus institutor, regula, etc. XVI, 518, 12 — 556, 6.

JOACHIM.

Pater Beatæ Virginis sacerdos non fuit. XIX, 13, 2.

JOANNES.

Joannis IV, Pontificis Romani, de Gratia doctrina
contra Pelagianum. VII, 282, 23.
Joannes, Constantinopolitanus Patriarcha, Pelagii
sectator, a D. Gregorio detectus et expugnatus.
ib.

JOANNES BAPTISTA.

Ejus nativitas de jure communi observatur. XIII,
286, 7.
Cur nativitas Baptistæ potius quam mors præcepto
servetur. ib.
Joannis Baptistæ in utero contemplatio et meritum.
XIV, 200, 5.
Beatus Joannes Baptista juxta multorum senten-
tiam fuit auctor religiosi status. XV, 224, 1.
Virgo fuit, et votum virginitatis fecit. 690, 19.
Habuit usum rationis in utero matris. XIX, 70, 2.
In cælo non est minor quam Apostoli secundum
Anselmum. 127, 5.
Præcipuæ de Joanne prophetiæ. 337, 1.
Præcursoris voces signa Judæis adventus Messias. ib.
Cur vox appellatur. ib.
Cur Angelus. ib.
Figmenta hæreticorum circa Joannis munus. 339, 1.
Præcipuum Joannis munus testimonium de Christo
perhibere. ib., 3.
Nullo modo ad Joannem pertinuit legem gratiæ
ferre, aut novum testamentum condere. 340, 4.
Præceptum de suscipiendo baptismo in lege gra-
tiæ a Joanne latum non est. ib.
Joannes neque immutavit neque abrogavit legem
veterem. ib., 5.
Sed ad Evangelium transmisit ex Augustino. ib.
Joannes initium legis novæ et finis antiquæ. 343, 8.
Eximiam gratiæ perfectionem consecutus. ib., 2.
Joannis laudes a Christo prædicatæ. ib., 3.
Vita Joannis in Evangelio descripta. 347, 13.
Collatio sanctitatis Joannis cum aliorum sanctitate.
Ubi multa ex Patribus in commendationem
Joannis. 344, 4.
B. V. in sanctitate inferior fuit. 345, 5.
Ex Christi verbis non colligitur Joannem sanctio-
nem esse omnibus sanctis novi testamenti. 346, 8.
Apostolis inferior fuit munere et officio, ex quo
non fit esse inferiorem sanctitate. 345, 6-7.
Vitæ genus sine miraculis fecit admirabilem
Joannem. ib., 7.
Præstantior in sanctitate antiquis Patriarchis et
Prophetis. 346, 8.
Joannis conceptio ab Angelo nuntiata. 347, 13.
Et ab eodem Angelo a quo Christi conceptio. ib.
In secretiori parte Templi facta. ib.
Gravissimis verbis et prædicationibus. ib.
Nomine divinitus imposito quod gratiam signi-
ficat. ib.

Joannes in utero sanctificatus ubi donum prophe-
tiæ, usum liberi arbitrii, perfectam Christi
cognitionem accepit. ib., 14 — 354, 5.
A conceptione usque ad nativitatem plurimum in
gratia et virtutibus crevit. 348, 13.
In eremum secessit ab ipsa infantia. ib., 16.
In deserto Angelicæ vita Joannis. ib.
Ubi multa ex Patribus. ib.
In spelunca cum matre delituit, Herodianæ per-
secutionis tempore. ib.
Mortua Elisabeth Angelus Joannis curam suscepit.
ib.
Perfectissimum statum vitæ activæ et contempla-
tivæ Joannes assecutus. 349, 18 et seq.
Ubi multa ex Patribus. ib.
Victus ejus et vestitus. ib., 19 et seq.
Regnum cælorum primus clare et distincte enun-
ciavit. 350, 21.
In peccato originali conceptus. ib., 1.
Fomiti subjectus, et motibus sensitivi appetitus.
354, 2.
Zona Joannis quid significabat. ib.
Non caruit omni culpa veniali. ib., 3.
Quamvis probabile sit ex plena deliberatione nun-
quam peccasse. ib.
Mortaliter nunquam peccavit. 352, 4.
In gratia confirmatus in prima sanctificatione. ib.
Nihil ignoravit ad perfectionem sanctitatis neces-
sariam. 354, 5.
De facie non novit Christum ante baptismum.
355, 9.
Quo tempore Christum aperte cognovit. ib., 10.
In illo fuerunt omnes virtutes per se infusæ et
Spiritus Sancti dona. 357, 1.
Vere ac proprie Propheta fuit. 358, 2.
Cur a Christo plus quam Propheta dictus. ib.
Apostolus etiam fuit. ib.
Gratiæ gratis datæ Joanni. 359, 4 et seq.
Gratiam miraculorum non habuit. 360, 7.
Privilegia Joannis. ib., 8.
Excellentem gradum essentialis gloriæ consecutus.
361, 1.
Ejus anima cum primum discessit e corpore in
sinum Abrahamæ recepta. ib., 2.
Probabile Joannem a Christo baptizatum. ib., 3.
Num ad novum testamentum pertineat an ad
vetus. ib., 4.
Triplex Joannis aureola. 362, 5-6-7.
Num virginitatem voverit. ib., 6.
Trigesimo secundo ætatis anno occisus. ib., 7.
Sebaste sepultus. 363, 8.
Quo tempore prædicare cœpit. 395, 10.
Collatio inter vivendi rationem Joannis et Christi.
426, 6.
Testimonium Joannis de Christo tale, ut non as-
sentiens peccaret. 480, 1.

JOANNES EVANGELISTA.

Ejus festum jure communi observatur.	XIII, 288, 12.
Est antiquissimum.	ib.
Beatus Joannes Evangelista an fuerit a nuptiis Canæ Galilææ vocatus ad Apostolorum relicta sponsa.	XV, 727, 25.
Vere mortuus.	XIX, 1055, 4.
Cum Christo regnat beatus.	1056, 5.
Nondum resurrexit.	ib.
Licet contrarium sit probabile.	ib.
Non futurus secundi adventus præcursor.	ib., 6.
Martyr habendus.	1057, 7.

JOANNES BONUS.

Joannes Bonus qui fuerit, et an sub regula Augus- tini eremitas instituerit.	XVI, 539, 9.
---	--------------

JOANNES ABBAS.

Deliciis rerum divinarum intentus non recorda- batur an pridem comedisset.	XIX, 442, 5.
---	--------------

JORDANIS.

Quo tempore filii Israel Jordanem transierunt.	XIX, 463, 9.
--	--------------

JOSEPH PATRIARCHA.

Joseph exaltatio præfinita est a Deo, et in exalta- tione mordinata est venditio prævisa.	XI, 122, 2.
Joseph, qui petit auxilium a pincorna Pharaonis.	XII, 652, 16.
In eo non diffisus est Deo secundum Augustinum.	ib.
Nec venialiter peccavit.	ib.
Utrum simoniacus, vide SIMONIA.	XIII.
Quanti venditus a fratribus.	XIX, 541, 12.

JOSEPH SPONSUS VIRGINIS.

Beatus Joseph virgo fuit, et votum castitatis emi- sit.	XV, 690, 19.
Num sit sufficiens ratio ut dicatur Christus filius David, quod fuerit filius adoptivus Joseph.	XIX, 46, 3.
Joseph filius adoptivus Heli patris Virginis.	18, 8-9.
Joseph et Maria quo gradu fuerint consanguinei non constat.	ib., 8.
Nón fuerunt filii Joseph qui in Evangelio fratres Domini dicuntur.	92, 9.
Defunctus ante Christi passionem.	116, 7 — 121, 5.
Quo animo fuerit Joseph, uxorem concepisse ratus.	119, 6.
Qua ætate B. Virginis nupsit.	120, 3-4.
Incertum fueritne faber lignarius an faber ferra- rius.	121, Præambul.
Dignitas Joseph, quanta.	122, 1.
Et confertur cum dignitate Præcursoris et Apo- stoli.	124, 8.
Sponsus Deiparæ fuit.	122, 2.

Per verum matrimonium.	122, 2.
Pater Christi putatus, et appellatus.	ib., 3.
Quæ patris officia erga Christum exercuit.	ib., 4.
Ejus pupillus Christus fuit et adoptivus filius.	ib.
B. Virginis caput fuit, et ipsius Christi quodam- modo.	123, 5.
Sanctitas Joseph, quanta.	125, 1.
Num major fuerit quam Apostolorum.	128, 6.
Quædam Josephi privilegia an certa.	ib., 7.
Dona scientiæ et sapientiæ Joseph.	ib.
Sepulchrum ejus prope sepulchrum B. Virginis.	315, 1.
Probabile anima et corpore cum Christo regnare.	128, 8.

JOSUE.

Nomen mutavit cum missus est a Moysè in terram promissionis, Jesusque appellatus.	XIX, 257, 6.
--	--------------

JUBILÆUM.

Virtute jubilæi posse quempiam absolvi ab hæ- resis crimine occulto per accidens multi proba- biliter affirmant.	XII, 548, 20.
Verior sententia negat.	ib., 21.
Virtute jubilæi potest quis absolvi ab excommu- nicatione lata in fautores hæreticorum.	590, 11.
Vide VOTI DISPENSATIO, et VOTI COMMUTATIO.	XIV.
Jubilæa quando censenda sunt extendi ad reli- giosos quoad effectum eligendi confessorem.	XVI, 193, 7-8.
Jubilæus quid significet.	XXII, 1027, 8.
Et in quo ab indulgentia differat.	ib.

JUDÆ TRIBUS.

Nullum habuit in Judæos dominium ante Davidem.	XVII, 5, 2.
Propter Messiam cæteris est prælata.	6, 4.
Qualiter usque ad Christum regiam potestatem obtinuerit.	7, 8.
Ad illam sacerdotium nunquam pertinuit.	8, 10.
Cur sola dicatur secuta Roboam, et non tribus Benjamin.	10, 17.
Quia Christo frui vel nescivit, vel noluit, sua di- gnitate privata est.	ib., 18.

JUDAISMUS, JUDEUS.

Judæorum proprius error convincitur.	XII, 127, 4-5.
Judæis cur et quibus limitationibus permittatur uti suis ritibus in terris Christianorum.	431, 10-11.
Familiaritatem cum Judæis de facto Ecclesia pro- hibuit.	438, 6.
Speciatim cum ipsis cohabitare, convivari, azyma manducare.	ib., 7.
Necnon illos in infirmitate advocare, in balneis comitari, aut eorum infantes enutrire.	439, 8.

Denique ipsos hæredes, aut legatarios instituere. ib., 9.

Vide etiam INFIDELIS. XII.

Judaismus, vide INFIDELITAS. ib.

Judæorum cur modo sit falsa religio. XIII, 7, 3.

Judæi non obligantur ad decimas personales. 145, 5.

Cur obligentur ad prædiales. ib., 6.

Judæos perdere septimam vitæ partem colendo sabbathum credit Seneca. 246, 10.

Festa Judæorum cessarunt in lege gratiæ quoad cæremonialia. ib.

Quo die Judæi suum pascha celebrarent. 270, 15.

Judæorum capita a transmigracione adhuc circa Babylonem principatum habere fabulosum est. XVII, 5, 1.

Potestas, quam usque ad Herodem habuerant, ab ipso ablata est eis. 9, 15.

Judæis redeundi e Babylone in patriam facultas, quando et quoties data. 16, 9.

Templum aliud expectantes Salomonico gloriosius, insaniunt. 23, 18.

Eorum conatus in alio templo extruendo vanus. ib.

Nullam aliam ob causam exultant, nisi ob Christi cædem. 24, 2.

Qualem expectent Messiam, ut propterea Christum Dominum respuant. ib., 3.

Multa de Messiæ adventu dicta metaphoricè, ad corticem litteræ intelligentes, errant. ib., 4.

Duplicem Christi adventum, quem unum fingunt. 25, 5.

Judæorum aliqui duos jam fingunt Messias. ib.

Qui in Christum crediderunt cognoverunt illum esse Messiam, et verum Deum. XIX, 495, 5-6.

Qua conditione. ib.

Quæ fuerit Judæorum cognitio in Christum non credentium. 496, 7.

Concilium Judæorum contra Christum quando contigit. 538, 1.

Cur Christum pecuniis emerint. 539, 7.

Cur a Pilato petierunt ut Christum crucifigeret. 560, 2.

Apud Judæos acetum, aut vinum, damnatis dabatur in supplicio. 587, 8.

Quibus temporibus Judæi prohibiti parare cibos. 663, 8.

Judæi aliquot diebus jejunabant, ut se præpararent ad Pascha. 652, 16.

Judæorum conversio quando consummanda. 1062, 11.

Zonis laneis usi. 349, 19.

Judæorum regum excellentiæ. XXIV, 323, 5 et seq.

Judæi ut gubernari possint a potestate civili christiana. 219, 8.

JUDAS.

Judas Galilæus, quis, quo tempore vixerit, et quos errores habuerit. V, 188, 1.

JUDAS ISCARIOTES.

De aliquibus quæ pertinent ad venditionem Christi, vide verbo CHRISTI VENDITIO. XIX.

Osculo Christum tradidit, et cur. XIX, 545, 1-2.

Quæ peccata in eo actu commiserit. 546, 2.

Peccatum Judæ num majus fuerit quam crucifigentium Christum. 605, 7.

Christi signa vera esse non credit secundum Hieron. 545, 2.

Vide SIMONIA. XIII.

Præsens fuit lotioni pedum, et institutioni Eucharistiæ, et cum Christus communicavit, licet non quando buccellam panis intinctam dedit. XX, 751, 4 — 754, 3 et seq.

Ordinatus fuit Episcopus et sacerdos, quando reliqui Apostoli. 754, 3.

Non manifestavit Christus (potuisset tamen) omnibus Apostolis, sed Joanni tantum, Judæ peccatum. 755, 8.

JUDEX, JUDICIUM.

Judex, vide ACTUS. V.

Judex tenetur secundum legem judicare et punire reum. V, 466, 2.

Judex quomodo potest pœnas augere vel minuere. 466, 5.

Judices supremi quomodo possint pœnas remittere. 467, 8.

Judex ecclesiasticus tripliciter potest procedere contra hæreticos et alios delinquentes. XII, 520, 1.

Vide DENUNTIATIO. XII.

Quo pacto se debeat habere circa reum fugientem ad ecclesiam, vide ECCLESIE IMMUNITAS ERGA DELINQUENTES. XIII.

Quam pœnam incurrat, et ad quam restitutionem teneatur, si reum extrahat. XIII, 432, 7 et seq. — 435, 15.

Judex sæcularis clericum comprehendens non solum sacrilegus, sed etiam injustus est. 433, 11.

Judicium prærequiritur ad orationem, et quale requiratur. XIV, 11, 8.

Judicium in revelationibus, quale. 201, 8.

Judex laicus quatenus possit cogere ad remittendum juramentum. 660, 16.

Judex exigere potest juramentum a pejeraturo. 711, 16-17.

Vide INQUISITIO. XVI.

Ad actum judicandi quæ requirantur. XIX, 999, 6-7.

Judicium discussionis et condemnatio quid. 1003, 3-4 — 1087 bis, 3.

De Christo jndice, vide CHRISTI POTESTAS JUDICIARIA. XIX.

Judex etiam ecclesiasticus, si existens in mortali sententiam proferat, vel alios actus jurisdictionis exerceat, non peccat mortaliter. XX, 305, 41.

Qui per fraudem facit ut judex ad fœminam accedat, testimonium per seipsum interrogaturus, excommunicationem ipso facto incurrit. XXIII, 633, 43.

Excommunicatus quomodo ab officio judicis secularis removeatur, late. 427, 1 et seq.

Judex ordinarius Episcopo inferior, qui in judicio aliquid facit contra conscientiam et justitiam, ab officio et beneficio per annum suspenditur ipso jure. XXIII bis, 425, 47.

Judex ecclesiasticus sæcularem longe præcellit. XXIV, 427, 24.

JUDICIALIS ACTUS.

Qui actus judiciales in festo sint prohibiti, vide FESTO DIE QUÆ OPERA PROHIBEANTUR. XIII.

JUDICIUM.

In patria visionem beatam non esse judicativam de Deo, sed ad summum de se ipsa, sentit D. Bonaventura. I, 115, 8.

Visio beata non solum est intuitio, sed perfectissimum judicium quod Deus sit perfecte omnipotens. ib.

Judicativa notitia ex se non repugnat cum simplicitate. ib.

Judicant angeli per simplices actus de quacumque veritate, sive in se simplex, sive complexa sit. ib.

Vide VISIO, et COGNITIO. I.

Judicium practicum ab speculativo particulari, et quomodo distinguatur. II, 829, 12-13.

Judicium prudentiale speculative practicum potest esse cum peccato, non vero judicium practice practicum. 830, 46.

Judicii practici duplex est veritas, cognitionis scilicet, et electionis, duplexque error practicus contrarius. 831, 47.

Judicii error aliquis præcurrit semper peccatum voluntatis. 837, 32.

Rectitudine judicii practici moralis, non artis, vel prudentiæ naturalis privati sunt dæmones. 982, 11-12.

Judicativa cognitio, quomodo detur in Angelis, vide COMPOSITIO IN MENTE.

Judicium in cognoscitiva potentia, aliud proprium, aliud improprium. III, 637, 2.

Judicium proprie in quo consistat. ib., 3-4.

An sit una simplex quidditas, necne. 638, 5.

Judicium improprie sumptum in omnibus sensibus reperitur. ib., 6.

Non item compositio, aut divisio. ib.

Judicare componendo, aut dividendo, bruta animantia non possunt. 639, 7.

Imo nec ullus sensus etiam interior in homine. 639, 8-9.

Judicium practicum non necessitat voluntatem. IV, 167, 24.

Judicium probabile potest et debet quis habere de sua gratia. IX, 547, 3.

Judicium connexionis extremorum aliud repræsentat, quam sola illorum apprehensio. XI, 307, 6.

Judicium credibilitatis, vide CREDIBILITAS. XII.

Judicium prævium ad primam voluntatem credendi est naturale in sua substantia. XII, 196, 12.

Ad illud accedere debet supernaturalis illustratio interna. 196, 13.

Non quidem ad formandum illud judicium, sed ad adjuvandum, ut excitet voluntatem credendi christiane. 197, 14.

Judicium practicum actum liberum voluntatis semper subsequitur. XXV, 726, 12.

Judicium intellectus quare et quando requiratur ad operandum libere, omniaque huc spectantia, vide LIBERTAS, et LIBERA POTENTIA, et CAUSA SECUNDA LIBERA. XXV.

JUDICIUM SACRAMENTALE.

Discrimen inter sacramentale judicium et humanum quod judicis arbitrio committitur. XXII, 349, 41.

JUDICIUM FINALE PRIVATUM.

Judicium particulare uniuscujusque fit statim post mortem. XIX, 1004, 6.

Et quo tempore proferatur sententia. 1006, 10 et seq.

Et quo in loco. 1007, 12 — 1008, 15.

Qua ratione ad Christum pertineat. ib., 13.

Num animæ quæ particulari judicio judicantur judicem videant. 1008, 16.

JUDICIUM UNIVERSALE.

JUDICII EXTREMI DIES, vide DIES. II.

Judicii universalis die, quomodo remunerabuntur animæ sanctæ. IV, 136, 10.

Aliquando futurum. XIX, 1010, 2-3.

Quibus de causis. ib., 4.

Quo in loco. 1019, 2.

Quo tempore. 1020, 1 et seq.

Constare non potest de die judicii. 1023, 7.

Num ex speciali privilegio alicui sit notus dies judicii. ib., 8.

Prædicatio Evangelii in toto orbe signum. 1058, 3 et seq.

Non omnes hac prædicatione convertendi. 1061, 8 et seq.

Nec Judæorum conversio consummanda, sed

postea per prædicationem Eliæ et Henoch. 1062, 11.
 Nec simul in omnibus provinciis Evangelium prædicandum. 1063, 12.
 Quo tempore et ordine universalis Evangelii promulgatio futura. ib., 13.
 Eversio imperii Romani signum instantis judicii. 1065, 3.
 Eversio Romanæ urbis num signum sit instantis judicii. 1066, 5.
 Signa judicii in cælo num ante universalem hominum mortem et resurrectionem apparitura. 1069, 3.
 Hujusmodi signa qualia futura. 1071, 7.
 Designis in elementis et hominibus. 1074, 1 et seq.
 Ignis verus in die judicii futurus. 1077, 3.
 Multa de hoc igne, vide verbo IGNIS. XIX.
 In extremo judicio Christus Dominus etiam per humanitatem judex futurus. 1012, 5.
 De cælo ad terram veniet ad judicandum. 1013, 4.
 Qua gloria. 1085, 1.
 In nubibus veniet. ib., 2.
 In virtute multa. ib.
 Cum Angelis omnibus. ib., 3.
 Sedens in throno. 1086, 4.
 Sancti aliqui cum Christo judicabunt. 1087, 1.
 Quinam futuri. 1088, 5.
 Quomodo cum Christo sessuri. 1087, 2.
 Quem actum judicandi exercebunt. 1088, 3-4.
 Num Angeli etiam judices futuri. 1086 bis, 6.
 Qui sunt ad judicium vocandi. 1087 bis, 1.
 Judicium discussionis et damnationis, quid. ib., 3-4.
 Quomodo omnes homines judicandi. ib.
 Quomodo parvuli qui in originali discesserunt. 1089, 1-2.
 Omnium justorum merita in generali judicio promulganda. 1092, 3.
 Peccata similiter tam venialia, quam mortalia. 1093, 5.
 Qua ratione sancti judicandi. 1094, 7.
 Num Christus judicandus. 1095, 9.
 Angeli in judicio comparituri. 1096, 2.
 Et judicandi. ib., 3.
 Judicium finale sensibile futurum quoad mutam præsentiam judicandorum et judicis. 1097, 2.
 Reprobi non videbunt dignitatem judicis, sed gloriam humanitatis. ib.
 Non apparebit Christus crucifixus, sed cum insignibus crucifixionis. ib.
 Opera judicandorum, tam bona quam mala, omnibus manifestanda. 1098, 3.
 Partim mentali partim vocali manifestatione. 1099, 5.
 Unusquisque particulari sententia judicandus. 1100, 2.

Quæ sententiæ partim mentales erunt, partim sensibiles. 1102, 4.
 Deinde generalis ferenda. ib.
 Quoad duraturum judicium, et quomodo absolvendum. ib., 5.
 Finito judicio in cælum Christus cum electis ascendet. ib., 1.
 Venturus ex Oriente, versus Occidentem in cælum rediturus. ib.
 Reprobi descendunt in infernum. 1103, 2.
 Quos hiatu suo terra deglutiet. ib.
 Secus de parvulis qui in originali discesserunt. ib.
 Mundus statim post judicium renovandus. ib., 3.
 De renovatione mundi, vide verbis MUNDUS, CÆLUM, ELEMENTA, IGNIS, AER, AQUA, TERRA, MIXTA. XIX.
 Judicii extrêmi dies conjectari poterit; plane sciri non poterit. XXIV, 563, 15 et seq.
 Judicio extremo tam uniuscujusque quam universali omnium hominum accommodatur Christi parabola de decem virginibus. 568, 22 et seq.
 Judicii extrêmi dies, quam erit horribilis et peritimescenda. 319, 4.

JUDITH.

Judith quomodo non peccaverit peccato scandali erga Holofernem. XII, 726, 6.

JULIANUS APOSTATA.

Imaginem Christi confregit, et christianis quod idola adorarent, objecit. XVIII, 596, 1.
 Signo crucis, ex consuetudine contra suam perfidiam, se signans, dæmones fugavit. 662, 2.

JURAMENTUM.

Juramentum, vide SUFFRAGIUM. V.
 In juramento potest stare intentio jurandi cum intentione non se obligandi. V, 263, 6.
 Juramentum in Deo nullam superaddit auctoritatem simplici ejus dicto. XII, 57, 6.
 Quæ jaramenta blasphemiam contineant, vide verbo BLASPHEMIA. XIII.
 Juramentum de servandis statutis alicujus collegii non obligat ad servanda statuta consuetudine derogata. XV, 908, 18.
 Vide PROFESSIO, et MATRIMONIUM. XV.
 Juramentum, quid sit. XIV, 441, 1 et seq.
 Juramenti partes. 442, 4.
 Juramentum potest esse mentale. ib.
 Juramentum licitum est christianis. 445, 1 et seq.
 Juramentum quo sensu Christus prohibuerit. 449, 15.
 In juramento quo sensu Deus adhibeatur testis. 452, 2.
 Juramentum est actus religionis. 455, 4.
 Juramentum an sit appetibile propter Dei cultum præcise. 458, 13.

Juramentum per attestationem, quod. 460, 3.
 Vide ATTESTATIO. XIV.
 Juramentum per execrationem, quod. 460, 4.
 Juramentum simplex. 480, 4.
 Juramentum solemne. ib.
 Juramenta privata communiter reputantur simplicia. 481, 7.
 Juramentum execratorium. ib., 8.
 In juramentis attendenda est jurantis conscientia. 491, 29.
 Juramentum an esset in statu innocentiae. 496, 19.
 Juramentum supponit usum rationis. 497, 21.
 Juramentine an voti major sit obligatio. 510, 1 et seq.
 Juramentum quod, et quatenus reducatur ad votum. 511, 4 et seq.
 Juramentum de omissione impertinenti est peccatum. 594, 8.
 Juramentum simpliciter potest esse illicitum. 598, 2.
 Juramentum potissimum judicandum juxta naturam actus cui adjungitur. 631, 2.
 Juramentum quantum pendeat ab intentione. ib.
 Juramentum non mutare naturam actus, quomodo intelligendum. 631, 3.
 De juramento an detur præceptum affirmativum, et quod. 673, 1 et seq.
 Juramentum incautum, quando sit mortale. 684, 1 et seq.
 Vide JURARE. XIV.
 Juramentum prolatum sine advertentia formali, et per se sufficiente ad peccatum mortale, quod peccatum. 689, 3.
 Juramentum vanum an includat contemptum Dei. 702, 6.
 Juramentum petere quod præstari nequit sine peccato, quod peccatum. 707, 4.
 Juramentum a pejeraturo an possit exigi. 709, 10 et seq.
 Juramentum a juraturo forte male quatenus privata persona possit petere. 711, 16-17.
 Juramentum quatenus possit peti a bene juraturo. 712, 19-20.
 Juramentum quis licite possit exigere. ib., 20.
 Juramentum exterius, sine intentione jurandi, ex suo genere est mortale. 720, 2.
 Juramentum fictum contra justitiam vel obedientiam est mortale. 721, 5.
 Juramentum fictum in contractu gravi est mortale. ib.
 Juramenti, vel injuste exacti vel voluntarii, fictio, quam peccaminosa. ib., 6.
 Juramentum cum intentione jurandi, et non implendi, semper mortale est. ib., 7.
 Juramenta levia, urbana, minatoria, promissoria inter domesticos, quæ peccata. ib.

Juramentum simulatum, quod peccatum. 722, 10 et seq.
 Juramentum addit voto novæ speciei obligationem. 1041, 18.
 Quid præterea importet. 513, 12.

JURAMENTI CAUSA EFFICIENS.

Ad juramentum, quomodo se habeant intellectus et voluntas, et in qua harum potentiarum sit formaliter. XIV, 442, 4-5.
 Juramentum a Deo factum, an sit verum. 492, 2.
 Juramentum execratorium probabilius est non dari in Deo. 493, 3.
 Juramentum an detur in Deo. Vide DEUS. XIV
 Juramentum an emiserit Christus. 494, 9.
 Juramentum an emittant Angeli, et quod. 493, 13.
 Juramentum probabilius est non exerceri ab Angelis malis inter se. ib., 14-15.
 Juramentum an essent immissuri Angeli in pura natura. ib., 16.
 Juramenti capaces sunt pueri post usum rationis. 497, 21.
 Juramenti an sint capaces qui Deum ignorant. ib., 22.
 Juramenti an sint capaces gentiles. ib.
 Juramenti an sint capaces hæretici et Judæi. 497, 23.
 Juramenti an fuerint capaces qui Deum ex parte solum agnoverunt. 498, 24.
 Juramenti quatenus fideles sint capaces. 498, 25.
 A juramento quatenus quis excludatur. ib., 26.
 Juramentum interdicitur infamibus et perjuris. ib.
 Juramento quatenus presbyteri debeant abstinere. ib.
 Juramentum præstitum a procuratore, an sit verum. 627, 3.
 An obliget, vide JURAMENTI OBLIGATIO. XIV.
 Juramentum per tertiam personam, quatenus non admittatur aliquando in jure humano. 628, 7.
 Juramentum quatenus possit præstari a communitate. ib., 8.

JURAMENTI CAUSA FORMALIS.

Juramentum religiosum per solum verum Deum fit. XIV, 459, 1.
 Juramentum per aliud a Deo ut sic non est juramentum. ib., 2.
 Juramentum per creaturas, quod. 460, 3.
 Juramentum per creaturas quatenus sit scandalosum. 461, 7.
 Juramentum per creaturas irrationales an sit peccatum. 462, 8.
 Juramentum per dæmones aut damnatos est illicitum. ib., 9.
 Juramentum per Angelos et Beatos quoad liceat. ib., 10.

Juramentum per fidem meam aut veritatem non est juramentum. 463, 11.
 Juramentum per execrationem vel attestationem, quod. 460, 3-4.
 Juramentum per Deum et per creaturas, utrum differant specie. 463, 12.
 Juramenti forma, quæ. 476, 1.
 Juramenti forma, quatenus sint verba. *ib.*, 2 et seq.
 Juramenti forma an necessario includat verba. 477, 4.
 Juramentum tribus modis potest fieri ex parte formæ. 479, 1.
 Juramentum potest fieri per alia signa, præter verba. *ib.*, 2.
 Juramenti cæremonia manus ad femur applicitæ, qualis. 480, 4.
 Juramenta fiebant per sacrificia. *ib.*
 Juramentum solemne variis ritibus fit. *ib.*, 5.
 Juramentorum formulæ variæ. 483, 1 et seq.
 Particula Juro, per se sola, an sufficiat ad juramentum. *ib.*, 3.
 Et an sit necessaria. *ib.*, 4.
 Juramentum an sit, Voveo Deum. *ib.*, 2.
 Juramentum, Sicut Deus est veritas, etc., continet blasphemiam. 483, 8.
 Juramentum per fidem, vel in fide, etc. *ib.*, 9.
 Juramentum per conscientiam meam, per cœlum, etc. 489, 23-24.
 Juramentum homagii, quod. 490, 25.
 Juramenti execratorii formulæ variæ. 491, 28.
 Juramentum execratorium an sit dicere : Maledicta sit hæc res, si eam habeo. *ib.*, 29.
 Juramentum per falsos deos an inducat obligationem. 518, 4 et seq.
 Juramentum per falsos deos non obligat post conversionem ad fidem. 519, 7.
 Non est juramentum. 459, 2.
 Juramentum per creaturas, ut sic, an obliget. 520, 1 et seq.
 Juramentum verum per viatores quatenus non detur. 463, 11.
 Juramentum per dæmonem quatenus non obliget. 520, 2.
 Juramentum per cœlites in quantum obliget. 521, 3.

JURAMENTI CAUSA MATERIALIS.

Juramentum in qua potentia formaliter. XIX, 442, 5.
 Juramenti materia extenditur ad negotia humana. 469, 2.
 Juramenti materia debet esse contingens. 475, 1-2.
 Juramenti materia debet involvere actionem hominis. *ib.*, 2.
 Juramentum de aliena actione. 476, 4.

Juramentum factum circa certam materiam non potest ut sic ad alia extendi. 478, 9.
 Juramenti materiæ gravitas vel levitas, unde pendenda. 719, 19.
 Juramentum ex parte materiæ dupliciter posse esse nullum. 723, 1.
 Juramentum de re, ad quam obligari non possum, ex genere suo est mortale. *ib.*, 2.
 Juramentum de re contraria consilio non est per se mortale. 724, 7.
 Juramentum de re non mala, sed impossibili, quod peccatum. 725, 8.
 Juramentum de peccato veniali faciendo, quod peccatum. *ib.*, 1.
 Juramentum promissorium de facto, vel omissione mortali, semper est mortale. 727, 9.
 Juramentum promissorium faciens de peccato mortali, an gravius peccet cum intentione, an sine illa. 728, 14 et seq.
 Juramenti assertorii materia remota an debeat esse honesta, idem de proxima. 453, 6.
 Juramenti assertorii materia proxima et remota, quæ. *ib.*

JURAMENTI FINIS.

Juramenti finis proximus est confirmatio veritatis. XIV, 467, 13.
 Juramentum non attendentis ad divinum cultum, ut sic, non est peccatum. 468, 14.

JURAMENTI COMITES.

Juramentum tres debet habere comites. XIV, 451, 1.
 Hæ sufficiunt. 454, 9.
 Ad juramentum omne requiritur veritas. 452, 2.
 Juramenti promissorii duplex est veritas. *ib.*, 3.
 Juramentum de futuro quam requirat veritatem. *ib.*
 Juramentum quo sensu justitiam requirat. *ib.*, 4.
 Juramentum quatenus exigat iudicium. 453, 7.
 Quid sub hoc iudicio intelligatur. *ib.*
 Juramentum quam exigat intentionem. 443, 8.

JURAMENTUM CONDITIONATUM.

Juramentum conditionatum quatenus ab absoluto differat. XIV, 640, 12.
 Juramenti condiciones variæ. 637, 1.
 Juramentum quas condiciones non possit non habere. *ib.*
 Juramenti generales condiciones : prima, si potuero ; secunda, si licite potuero ; tertia nisi prælatus aliter disposuerit ; quarta, si promissario placuerit ; quinta, si sit idem rei status ; sexta, salvo jure superioris, aliæ item. 637, 2 et seq.

Juramentum absque talibus conditionibus, quid valeat. 639, 9.
 Juramentum has habens conditiones quomodo possit esse absolutum. 639, 10 et seq.

JURAMENTI DIVISIONES.

Juramentum dividitur in assertorium et promissorium. XIV, 470, 1 et seq.
 Qualis sit hæc divisio. 472, 1.
 Juramenti divisio in spirituale, et temporale. 469, 4.
 Juramentum sensibile dividitur in tria membra. 480, 3.
 Juramenti divisio in simplex, ac solemne, accidentaria. 481, 6.
 Juramentum dividitur in invocatorium et execratorium. Et qualia sint membra. 481, 8.
 Juramenti hæc divisio, qualis sit. 482, 10.
 Juramenti promissorii et assertorii discrimen quoad materiæ levitatem. 716, 9.

JURAMENTUM ASSERTORIUM.

Juramentum assertorium, quod. XIV, 470, 1 et seq.
 Juramenti assertorii materia proxima, et remota. 453, 6.
 Juramentum assertorium an exigat honestam materiam. ib.
 Juramentum assertorium an possit esse de futuro. 472, 6.
 Juramenti assertorii obligatio gravior est quam voti. 511, 5.
 Juramentum de assertionem facta in gratiam jurantis, an obliget. 558, 23-24.
 Juramentum assertorium ex defectu solius necessitatis non est mortale in individuo, nisi adsit contemptus Dei. 702, 3.
 Juramentum assertorium ex defectu justitiæ solius, quod peccatum. 703, 7.
 Juramentum assertorium de re turpi an sit mortale. ib., 8.
 Juramentum assertorium de futuro non implere, magis spectat ad omissionem quam ad commissionem. 714, 6.
 Vide JURAMENTI OBLIGATIO. XIV.

JURAMENTUM PROMISSORIUM, ET CONFIRMATORIUM.

Juramentum promissorium, quod. XIV, 470, 1 et seq.
 Juramentum promissorium includit assertorium. ib., 3.
 Non e contra. 472, 6.
 Juramentum promissorium ultra assertionem de præsentem addit promissionem de futuro. 470, 3.
 Juramento promissorio quod confirmatur debet pendere a jurante. 471, 4.
 Juramentum de futuro promissorio æquivalet. ib., 5.

Juramentum promissorium quid addat super assertorium. 501, 1.
 Juramenti promissorii obligatio an includat promissionem de futuro. 502, 3.
 Juramentum promissorium quatenus efficiat promissionem. 503, 4.
 Juramentum promissorium an faciat ex assertionem de futuro promissionem. ib., 6 et seq.
 Juramentum promissorium addit assertionem de futuro specialem obligationem. 504, 11.
 Juramentum promissorium sine proposito est grave peccatum. 505, 12.
 Juramentum promissorium de aliena actione dupliciter se habet. 507, 18.
 Juramentum de futuro non factum homini regulariter fit cum voti admixtione. 509, 7.
 Juramentum promissorium quomodo discernatur a voto. 508, 3.
 Juramentum promissorium additum voto quid importet. 513, 12.
 Juramentum promissorium additum promissioni, an respectu hominis cui fit sit validum. 515, 3.
 Juramentum promissorium explicite per Deum maximam habet vim. 517, 2.
 Juramentum promissorium quam requirat libertatem. 525, 3.
 Juramentum promissorium requirit intentionem jurandi. 524, 2.
 Juramentum promissorium quatenus obliget facere veram promissionem de futuro. 472, 6.
 Juramentum additum promissioni potest esse validum, licet illicita sit. 599, 6.
 Juramentum promissorium cadens immediate in promissionem de futuro irritam per leges, an sit validum. 621, 24.
 Non confirmat promissionem omnino nullam. ib.
 Juramenti promissio duplex. 641, 1.
 Juramentum promissorium quomodo exigendum aut non. 706, 1 et seq.
 Juramentum promissorium, ex eo præcise quod non habeat necessitatem, non est mortale. 713, 1.
 Juramentum promissorium factum cum falsitate semper est mortale. ib., 2.
 Juramentum promissorium, si non impleatur, non est semper novum peccatum. ib., 3.
 Juramentum promissorium dupliciter potest sine culpa non impleri. ib.
 Juramentum promissorium licitum non implere ex genere suo est mortale. 714, 7.
 Juramentum promissorium an possit non impleri sine mortali ob materiæ levitatem. ib., 1 et seq.
 Juramenti promissorii transgressio in materia totali vel partiali, quid referat ad gravitatem. 715, 5 et seq.
 Juramentum de gravitate materiæ cum intentione omittendi partem levem, quod peccatum. 716, 7.

- Juramentum promissorium quatenus differat ab assertorio, quoad materiæ levitatem. 716, 9.
- Juramentum promissorium non implere est contra fidelitatem. ib.
- Juramento promissorio Deus non tam ut testis, quam ut fidejussor adducitur. 717, 10.
- Juramentum promissorium de mortali, quod peccatum. 727, 9.
- Juramentum promissorium de futuro veniali, quod peccatum. 723, 1.
- Implere, quæ culpa. 726, 5 et seq.
- Juramentum promissorium de re non mala impossibili, quod peccatum. 723, 8.
- Juramentum promissorium de re contra consilium non est per se mortale. 724, 7.
- Vide JURAMENTI OBLIGATIO. XIV.
- Juramentum promissorium de aliena actione dupliciter se habet. 507, 18.
- Juramentum firmans contractum per legem prohibitum, quem effectum habet. 604, 1 et seq.
- Et quid si lex respiciat bonum commune, vel privatum. ib., 3 et seq. — 607, 12.
- Juramentum in contractum lege prohibitum, et factum contra ejus juramentum, an confirmet contractum. 622, 1 et seq.
- Juramentum additum promissioni an valide det actionem in judicio. 602, 9.
- JURAMENTI OBLIGATIO.**
- Juramentum fictum per se non inducit obligationem. XIV, 443, 8.
- Juramentum additum comminationi quatenus obliget. 503, 13.
- Juramentum additum assertioni de futuro specialiter obligat. ib.
- Juramenti promissorii obligatio, qualis. 507, 1 et seq.
- Talis obligatio est gravis ex genere suo. ib., 2.
- Differt ab obligatione voti. 508, 3.
- Quatenus separatæ nascantur. ib., 4.
- Juramenti an voti major sit obligatio. 510, 1 et s.
- Juramentum promissorium an obliget ad hominem. 514, 1 et seq.
- Juramenti promissorii obligatio præcipue est respectu Dei. 514, 1.
- Juramentum non conjunctum cum promissione humana non inducit obligationem, præterquam ad Deum. ib., 2.
- Juramentum promissorium propriissime inducit obligationem etiam ad hominem. 513, 3.
- Juramentum promissioni additum, magis an obliget ad illum cui fit. ib., 6.
- Juramentum per Deum implicite in creatura eandem inducit obligationem. 517, 3.
- Juramentum promissorium ut obliget, sat est intentio jurandi. 523, 4.
- In dubio utrum promissorium juramentum teneat, quid faciendum. 530, 18.
- Juramenti promissorii obligatio non impeditur per intentionem non implendi rem juratam. 531, 22.
- Juramentum promissorium simulatum vel dolosum, utrum obliget. 532, 1 et seq.
- Juramentum cum prudentia amphibologica non obligat, si absit injuria. ib., 3.
- Juramentum extortum per injuriam, an obliget. 533, 1 et seq.
- Juramentum, vel per injuriam extortum, si absque peccato et turpitudine jurantis impleri potest, obligat. ib., 3.
- Juramentum factum usurario an obliget. 536, 5.
- Juramentum factum latroni an obliget. ib.
- Juramentum de non petenda re per injuriam extorta obligat. 539, 17.
- Juramentum de non petenda relaxatione juramenti injuriose extorti an obliget. 540, 20.
- Juramentum per metum extortum an obliget, et quando. 541, 1.
- Juramentum ortum ex metu sine injuria illata obligat. ib., 2 et seq.
- Juramentum de redeundo ad carcerem cum periculo, an obliget. 543, 11 et seq.
- Juramentum per metum quare obliget plus quam votum aut matrimonium. ib., 9 et seq.
- Juramenti obligatio impeditur per dolum vel errorem. 547, 5 et seq.
- Juramentum cum reduplicatione, etiamsi decipiat, obligat. ib.
- Juramentum de re bona, si non impediatur majus bonum, obligat de se. 552, 2.
- Juramentum de actu bono qui, si fiat melior, sit impediendus, an obliget. 553, 3.
- Juramentum an obliget ad minus bonum. ib., 4 et seq.
- Juramentum additum voto non obligat, nisi eo obligante. 553, 12.
- Juramentum additum voto mutatur cum voto in melius; an possit mutari in æquale. ib., 13.
- Juramentum additum promissioni factæ Deo, quatenus obliget. ib., 11.
- Juramentum additum promissioni factæ homini quatenus obliget, et an possit commutari. ib., 14-15.
- Juramentum additum assertioni de futuro quantum obliget. 557, 19-20.
- Juramentum additum promissioni internæ obligat. ib., 21.
- Juramentum de sponsalibus an obliget ad non ingrediendam religionem. 561, 8 et seq.
- Juramentum de non acceptando episcopatu quatenus obliget. 563, 13 et seq.
- Juramentum promissorium de actu qui importet peccatum mortale non obligat. 564, 2 et seq.

- Juramentum Israelitarum de non dandis uxoribus filiis Benjamin, an fuerit rectum et obligatorium. 366, 9 et seq.
- Juramentum de opere, quod fieri nequit sine peccato veniali, non obligat. 367, 1 et seq.
- An debeat esse cum intentione perficiendi, an secus. 368, 4.
- Juramentum de re indifferenti an obliget. 370, 1 et s.
- Quid si addatur bonus finis. ib., 3.
- Juramentum de non faciendo opere malo, quatenus obliget. 371, 2.
- Juramentum de non facienda re indifferenti, si sit de omissione impertinente ad virtutem, non obligat. 372, 3.
- Juramentum promissorium quatenus obliget facere veram promissionem de futuro. 373, 6.
- Juramentum de non faciendo opere bono supererogationis non obligat. ib., 7 et seq.
- Juramentum de omissione boni operis spectantis ad commodum proximi, an obliget. 374, 10.
- Juramentum de non mutuando, an obliget. ib., 11.
- Juramentum de non accusanda uxore, an obliget. 375, 15.
- Juramentum de omittendo bono, an servetur absque peccato. 377, 23.
- Juramentum factum contra præceptum divinum non obligat. 378, 2.
- Juramentum factum Gabaonitis, an fuerit obligatorium. 379, 3 et seq.
- Juramentum factum contra prius votum aut juramentum promissorium, utrum obliget. 382, 1 et seq.
- Quid si creditor consentiat. 385, 13 et seq.
- Juramentum de actu per legem in conscientia prohibito non obligat. 387, 2.
- Juramentum contra leges canonicas non est validum. ib., 3.
- Juramentum contra regulas religionis, etiam quæ non obligant, non est validum. ib.
- Juramentum contra leges civiles obligantes in conscientia non obligat. ib., 4.
- Juramentum contra leges civiles interdum est validum. 388, 5.
- Juramentum contra bonos mores, an obliget a peccato. 390, 3.
- Juramenti de non revocando testamento obligatio. 395, 2.
- Juramentum confirmans pactum futuræ successionis, an sit validum. 396, 6.
- Juramentum clerici contra immunitatem ecclesiasticam non obligat. 395, 1.
- Juramentum de non recedendo a promissione sub tali pœna, an obliget. ib., 3.
- Idem in sponsalibus. 396, 5.
- Juramentum confirmans omnium bonorum donationem, an sit validum. 397, 7.
- Juramentum illicitum quando obliget. ib., 1 et s.
- Juramentum additum promissioni prohibite et irritæ, an obliget. 399, 6 et seq.
- Juramenti promissorii duplex obligatio. 600, 2.
- Juramento relaxato, qualis maneat promissio. 602, 8.
- Juramenti obligatio quando transeat ad hæredes. 603, 11.
- Juramentum servandi pactum legis commissariæ, an obliget. 606, 8.
- Juramentum solvendi per ludum acquisita, an obliget. 607, 10.
- Juramentum an confirmet pactum quod leges reprobant in odium creditoris. 608, 2.
- Juramentum firmans contractum in præjudicium tertii non valet. 609, 5.
- Juramentum an confirmet pacta irrita per leges. 611, 5.
- Juramentum quatenus firmet contractum alioquin invalidum. 614, 1 et seq.
- Juramentum confirmatorium, an transeat ad hæredes. 617, 13.
- Juramentum cadens immediate in promissionem de futuro irritam per leges, an sit validum. 620, 21.
- Juramentum non inducit specialem obligationem respectu promissarii. 621, 23.
- Juramentum per se stans sine turpitudine creditoris magis obligat quam promissorium cum turpitudine. 622, 27.
- Juramenti obligatio an sit mere personalis utrinque. 626, 1-2.
- Juramentum præstitum a procuratore, an obliget. Vide JURAMENTI CAUSA EFFICIENS. XIV.
- Juramentum an transeat ad successores utriusque partis. 629, 12.
- Juramentum quoad obligationem strictè est interpretandum. 632, 7.
- Juramenti obligationis restrictiones variæ. 633, 11-12.
- Juramenti obligatio in casu dubio. 634, 1 et seq.
- Juramentum dubium ratione metus, an obliget. 635, 6.
- Juramentum de re in totum illicita, in partem licita, obligat ad partem licitam. 637, 2.
- Juramentum quando et quandiu obliget. 640, 2 et seq.
- Juramenti promissorii obligationi an fiat satis per æquivalens. 643, 3-4.
- Etiam ex consensu promissarii. ib., 5.
- Et auctoritate superioris. 644, 5.
- Juramenti commutati obligatio extenditur ad id in quod commutatur. ib., 6 et seq.
- Juramento quatenus aptetur compensatio. 646, 1 et seq.
- Juramenti obligatio quot modis tollatur. 652, 2 et seq.

- Juramentum promissorium desinit obligare per condonationem etiam tacitam promissarii. 636, 1 et seq.
- Juramenti obligatio potest esse aliquando ex lege naturali. 674, 6.
- JURAMENTI DISPENSATIO, RELAXATIO, SEU ABLATIO.**
- Juramenti dispensatio quomodo differat a relaxatione. XIV, 632, 2.
- Juramentum a quo possit irritari. 633, 3.
- Juramentum quando potest, et a quo, irritari sine speciali causa. ib., 4 et seq.
- Juramentum minorum quatenus possit irritari a tutoribus. 634, 8.
- Juramentum puberum circa confirmationem contractus nequit irritari a tutore. ib., 9.
- Juramentum an possit irritari ex parte ipsius jurantis. 653, 11.
- Juramentum factum Deo principaliter, tertio minus principaliter, an possit remitti tertio. 637, 3.
- Quæ nolitio vel remissio requiratur in tertio ut juramentum irritetur. 638, 8.
- Juramentum an possit remitti mutuo a mutuo sibi jurantibus. 639, 9.
- Juramentum absque sponsalibus de ducenda paupere, an possit ab illa remitti. ib., 12-13.
- Qui coegit ad jurandum, an cogi possit ad remittendum. 660, 13.
- Juramentum meum an possim mihi remittere. 661, 18.
- Juramentum promissorium factum Deo, quando et a quo possit dispensari. ib., 1 et seq.
- Juramenta omnia an possint ab Episcopis dispensari, et an vero aliqua omnino Papæ reservata. 662, 3 et seq.
- In privilegiis relaxandi juramenta, quæ censeantur non comprehendi. 663, 10.
- Juramentum promissorium homini factum, an et quando possit a superiore relaxari. 663, 4.
- Juramentum licitum factum tertio in utilitatem tertii, quando relaxari possit. 663, 6-7.
- Juramentum illicitum respectu creditoris potest relaxari. ib.
- Juramentum regi factum, quomodo relaxetur. 666, 8.
- Juramenti relaxatio, cujus Prælati potestatem requirit. 667, 12.
- Juramentum factum tertio non relaxatur sufficienter ab habente potestatem relaxandi vota jurata. ib., 13.
- Juramentum tertio factum, an possit a sæculari potestate relaxari. ib., 14 et seq.
- Juramentum factum tertio, ex qua causa sufficienter relaxetur. 668, 17.
- Ad juramenti relaxationem, qui metus sufficiat. ib., 18.
- Juramenti relaxatio an habeat locum in perjurio. 669, 20.
- Juramentum annullatur per dolum in substantia rei. 547, 5.
- Juramentum non irritatur per errorem circa causam extrinsecam moventem ad jurandum, vel circa qualitatem accidentariam rei juratæ. 550, 12-13.
- Juramentum quatenus per ignorantiam invalidetur. ib., 14.
- Juramentum quatenus possit relaxari a creditore. 656, 1.
- Juramentum quando admittat repetitionem promissi, quando non. 603, 13.
- Juramentum quatenus admittat petitionem relaxationis. 638, 7.
- Juramenti confirmatorii relaxatio difficilis. 603, 14.
- Juramenti contractum contra leges firmantis relaxatio, qualis. 619, 19 et seq.
- JURARE.**
- Jurans secum se aliquid alicui daturum tenetur. XIV, 505, 13.
- Jurans se rediturum ad carcerem cum periculo, an obligetur. 544, 15 et seq.
- Jurans sponsalia, an possit ingredi religionem. 553, 4.
- Jurans sine causa, ea adveniente, an teneatur. 586, 17.
- Jurans, nec attendens ad divinum cultum ut sic, peccat. 467, 12.
- Jurare presbyteri quatenus non debeant. 498, 26.
- Jurans dupliciter potest se habere ad religionem. 456, 6.
- Jurandi præceptum ad quam virtutem spectet. 674, 7.
- Jurans, putando esse falsum, semper peccat mortaliter. 684, 2.
- Jurandi obligatio potest interdum imponi per humanum præceptum. 674, 3.
- Jurans falsum putando esse verum, quatenus peccet. 684, 2.
- Jurandi incaute consuetudo, an constituat hominem in statu peccati. 685, 1 et seq.
- Jurandi consuetudo non est unum aliquod peccatum. 685, 1.
- Jurandi verum consuetudo non est mortalis. 486, 4.
- Jurandi verum vel falsum indiscriminatum consuetudo, quale peccatum sit. 687, 6.
- Jurans verum, juraturus falsum, si sibi interesset, quomodo peccet. ib., 7.
- Jurandi incaute consuetudo, quod peccatum. 688, 9.
- Jurans incaute æque peccat jurando vere ac falso. 692, 1.
- Jurare consuetus quomodo se debeat habere in confessione. 693, 5.

Jurans se facturum mortale, an gravius peccet cum intentione faciendi, an sine illa. 728, 14 et seq.
 Jurans solvere intra decem dies, si non solvat, ultra perjurium obligatur solvere cum primum potest. 646, 12-13.

JURAMENTUM.

Juramentum falsum in judicio est unum e peccatis quod reservari permittitur a Clemente VIII, requiritur autem ad incurrendam reservationem, ut religiosus juste interrogetur, et ut judicium sit legitimum. XVI, 203, 7.
 Cum aliquis sub juramento interrogatur de his quæ scit, non solum potest jurare se scire ea quæ vidit, sed etiam quæ indubitanter credit, propter auctoritatem humanam.
 Juramentum fidelitatis, quid sit. XXIV, 660, 1-2. Procem.
 Juramentum fidelitatis civilis nihil involvere debet ecclesiasticum. 667, 7.
 Juramentum non est necessarium ad obligandos subjectos ut manifestent prodiones suorum principum, cum naturaliter sint obligati a fidelitate et charitate. 672, 7.
 Juramento firmare et adaugere obligationem fidelitatis honestum est. ib.
 Juramentum fidelitatis fieri debet cum legitime postulatur a superiore. 660, 1.
 Juramentum fidelitatis comprobatum fuit in multis Conciliis. 663, 3-4.
 Juramentum fidelitatis licitum esse nemo catholicus inficiatur. ib., 2.
 Juramenti fidelitatis civilis honestas frustra monstratur a rege Jacobo. ib.
 Juramentum fidelitatis, de quo dubitetur an sit legitimum, doceri debet a Romano Pontifice. 693, 7.
 Juramentum fidelitatis relaxare potest justa de causa Romanus Pontifex. 669, 7.
 Juramentum fidelitatis ex se dissolvitur, cum regno is caret in cujus verba juratum fuerat. 669, 7 — 672, 6.
 Juramentum fidelitatis illicitum est, si deroget quicquam de jure alieno. ib.
 Juramentum fidelitatis civilis illicitum est, si contra christianam religionem vel clare aliquid proponat, vel etiam occultissime involvat. 667, 7.
 Juramentum fidelitatis in regnis pacatis peti non solet singulatim ab omnibus, sed solum a primariis. 660, 2.
 Juramentum fidelitatis antiquo in Hispania de more soli quidam optimates præstant. ib.
 Juramentum primarii ecclesiastici in Anglia catholica facere solebant Romano Pontifici. 660, 3.
 Juramentum fidelitatis præstandæ sibi in rebus

sacris, nulli regum christiani nominis in mentem venerat. 666, 5.
 Juramentum sibi in rebus sacris primus ambire cœpit Henricus VIII, sed ipsum istius petitionis initio puduit. ib.
 Juramentorum quæ post miserandam Angliæ ruinam cœperunt extorqueri, nullum hactenus fuit verum jusjurandum fidelitatis, sed sacramenta quædam perfidiæ, seu usurpationis primatus Romani per primatum Britannicum. 667, 1 et seq.
 Juramentum istud extorquere cœpit Henricus VIII a viris primariis ecclesiasticis. 660, 3.
 Juramentum idem Eduardo VI fieri solitum videtur ex eo quod dicit regina. ib.
 Juramentum jussu ab Elisabetha. ib.
 Juramenti Henriciani et Elisabethici forma aucta est a Jacobo, addito fidelitatis et obedientiæ jurejurando, ut ea specie fidelitatis omnes commoti venenabant, quæ propinantur. 661, 5.
 Juramenti Jacobi forma prima et secunda. ib., 5-6.
 Juramentum suum Jacobus contendit esse mere civile. 667, 8 — 685, 2.
 Juramentum Jacobi in quatuor partes dividitur, in quibus transilire longissime civiles terminos exquisite auctor demonstrat. 667, 1 et seq.
 Juramentum Jacobi est expressus character Britannicæ hæresis. 691, 18.
 A malo spiritu. 730, 4.
 Juramenti Jacobei latens venenum judicio suo Romanus Pontifex docere debuit. 693, 5-6.

JURISDICTIO.

Jurisdictio episcopalis, vide EPISCOPUS. V.
 Jurisdictio in foro interno pertinet ad gratias gratis datas. VII, 172, 65.
 Jurisdictionis potestate non solum ecclesiasticæ in utroque foro, sed etiam civilis et temporalis privantur hæretici. XII, 533, 12.
 Jurisdictione ecclesiastica privatur hæreticus per Ecclesiam solo jure excommunicationis. 534, 15.
 Hæreticus occultus per accidens, privatur jurisdictione quoad se, ipso jure, non autem quoad alios nisi post declarationem. ib.
 Jurisdictio suprema penes quos sit. 740, 4.
 Quibus actibus exercetur. XIII, 731, 1.
 Quibus confertur. ib.
 Quotupliciter potest in jurisdictione ad confessionem peccari. 731, 2 et seq.
 Vide SIMONIA. XIII.
 Quotuplex sit jurisdictio. XIV, 1088, 1.
 Jurisdictio ordinaria potest limitari per reservationem. XV, 214, 23.
 Vide POTESTAS. XV.
 Ex jure divino potest aliquid esse dupliciter 476, 10.

- Jus dupliciter sumi potest. 563, 12.
 Jus proprie dictum, quale sit. 571, 29.
 Jurisdictionis potestas, quotuplex sit. XVI, 133, 1.
 Quænam sit ordinaria, et quæ delegata. 88, 8.
 Jurisdictio quasi Episcopalis, quænam dicatur. 90, 13-14.
 Jurisdictio Episcopalis ordinaria, ad quænam extendatur. 161, 3.
 Quomodo participetur a Prælati religionum habentibus jurisdictionem quasi Episcopalem. *ib.*
 Jurisdictionem ecclesiasticam potest Summus Pontifex de potestate absoluta conferre laico in personas ecclesiasticas. 100, 15.
 Non vero de potestate ordinaria. *ib.*
 Jurisdictio inferioris Prælati, quomodo pendeat et restringi possit a superiore Prælato, vide PRÆLATUS RELIGIONIS. XVI.
 Jurisdictio potest acquiri consuetudine. 151, 3.
 Jurisdictio in foro pœnitentiæ, quam religiosi habent a Summo Pontifice ad audiendas omnium fidelium confessiones, an et a quibus Prælati religionis limitari possit. 200, 13.
 Cætera vide PRÆLATUS. XVI.
 Jurisdictio duplex, ordinaria et delegata, earumque definitiones. XXII, 1143, 2.
 Actus jurisdictionis non semper requirit distinctionem personarum. 1066, 20.
 Sed munerum. *ib.*
 Dupliciter potest inveniri in aliquo immediato judice. 1143, 2.
 Jurisdictio spiritualis duplex. 347, 4.
 Potestas solvendi latius patet quam ligandi, nisi hæc privative sumatur. 1003, 1.
 Jurisdictio ex humano jure potest esse ordinaria. 1143, 2.
 Jurisdictio in foro pœnitentiæ terminatur personis, non localibus terminis. 532, 17.
 Ratione delicti commissi in aliquo loco non acquiritur jurisdictio in sacramentali foro. 532, 18.
 Triplex jurisdictio ordinaria in hoc foro, pontificia, episcopalis, parochialis. 527, 1-2 — 531, 15.
 Jurisdictio Papalis immediate a Christo et suprema. 527, 1.
 Episcopalis a Papa. 529, 10.
 Vide CONFESSOR ORDINARIUS, PAROCHUS. XXII.
 Jurisdictio in foro sacramentali potest delegari, vel directe ministro, vel per facultatem pœnitenti datam eligendi confessorum. 536, Procem.
 Prior modus in tres alios dividitur. 542, 1 et seq.
 Potest recipere magis et minus, solum quoad impositionem condignæ satisfactionis. 650, 23.
 Et quoad curationem peccati in futurum. 651, 25.
 Commissio, quæ datur laicis aut feminis ad providendum de confessore suis familiis, non est delegatio jurisdictionis. 537, 2.
 Habens potestatem ordinariam in sacramentali foro potest illam delegare. *ib.*, 3.
 Et solus ille. 538, 4.
 Unde etiam parochus hoc potest. *ib.*, 5.
 Jurisdictio non potest a suspenso, vel excommunicato delegari. 548, 11.
 Soli sacerdoti potest delegari jurisdictio in foro pœnitentiæ, ut per se illa utatur. 537, 1.
 Nulli confessori delegata est jurisdictio a jure ad audiendas confessiones. 542, 1.
 Neque consuetudine, circa materiam necessariam, 542, 2.
 Sed per hominis concessionem. *ib.*, 3.
 In mortis articulo quilibet sacerdos habet jurisdictionem ad absolvendum a quibusvis peccatis. 549, 1.
 A jure ecclesiastico. 550, 7.
 Delegatam. 551, 8.
 Etiam degradatus, aut hæreticus. 550, 5.
 Nulla certa forma necessaria est ad delegandam jurisdictionem, sed sufficiens voluntatis manifestatio. 540, 13.
 Rati habitio non sufficit ad delegationem jurisdictionis in foro sacramentali. *ib.*, 13-14.
 Consensus de præsentis superioris, sufficienter manifestatus, est necessarius. 542, 17.
 Potest superior ita delegare jurisdictionem, ut satisfactio cum subordinatione ad ipsum imponatur. 650, 24.
 Tribus modis potest delegari jurisdictio ad absolvendum a reservatis. 629, 1.
 Nunquam acquiritur per consuetudinem. *ib.*
 Quibus verbis censeatur hæc jurisdictio delegari. 627, 3.
 Potest hæc jurisdictio revocari a delegante. 546, 1.
 Vel superiore. *ib.*, 3.
 Si fiat ad præfixum tempus, illo finito cessat. *ib.*, 2.
 Pontificis delegatio indefinite facta perpetua est donec revocetur, nisi ex verbis aliud constet. 548, 8.
 Idem cum proportionem de Episcopo. *ib.*, 9.
 Quid vero de parochus. 549, 12.
 Jurisdictio delegata non finitur per delegantis suspensionem, vel excommunicationem. 548, 11.
 Actus jurisdictionis ab excommunicato vitando facti sunt nulli. XXIII, 368, 4.
 Facti vero ab non denunciato validi sunt. 371, 13.
 Aut a denunciato occulto. 369, 8-9.
 Nisi sit actus jurisdictionis sacramentalis. 371, 14.
 Excommunicatus vero ipse non potest licite illos exercere, neque subditi tenentur illius actibus uti. 371, 15.
 Peccat graviter subditus obediens Prælato excommunicato vitando præcipienti. 368, 5.
 Aut utens dispensatione, aut jurisdictione delegata ab ipso. *ib.*

Incurritque pœnas latas in eum, qui sine licentia vel jurisdictione aliquid agit. 369, 6.
 Qui jurisdictionem delegat debet habere potestatem expeditam. 23, 14.
 Quis possit jurisdictionem delegare. ib., 16.
 Cessante jurisdictione in delegante, cessat in delegato, causa integra existente. ib., 15.
 Exceptis inquisitoribus in causa fidei. ib., 16.
 Voluntas dantis et recipientis ad delegationem requiritur. 26, 17.
 Excommunicatus non potest licite eligi ad munera quæ habent jurisdictionem temporalem annexam. 31, 1.
 Et qualis sit talis electio. 431, 2.
 Jurisdictio unius Prælati dupliciter potest esse alteri subordinata in ordine ad ferendas censuras. 197, 12.
 Vide verbo EXCOMMUNICATIONIS EFFECTUS. XXII.
 In mortuum potest ferri sententia declaratoria criminis ob quod in vita contracta fuit censura, et quid operetur. 150, 6.
 Potest Ecclesia privare mortuum suffragiis et sepultura ecclesiastica propter delicta in vita commissa, licet non judicet censuram incurrisse, aut fuisse damnatum. ib., 8.
 Irregularis non amittit jurisdictionem ante irregularitatem illi delegatam. XXIII bis, 324, 28.
 Nec est incapax, ut illa de novo delegetur. 329, 42.
 Jurisdictio ecclesiastica est excellentior quam secularis. XXIV, 302, 1.
 Jurisdictio nulla est in jure nominandi, eligendi vel confirmandi. 343, 8.
 Jurisdictione caret privilegii datio. 434, 9.

JUS.

Juris multiplex etymologia. V, 3, 1.
 Juris duplex significatio. 4, 4.
 Propria nominis jus appellatio. 5, 5.
 Jus a jubendo dictum, quid proprie significet. ib., 6.
 Jus ad legem comparari, ut genus ad speciem. ib., 7.
 Jus ab æquo et bono quomodo distinguitur. 6, 9.
 Jus humanum ita materiam juris naturæ potest mutare, ut ejus obligatio cesset. 139, 12.
 Juris variæ acceptiones. 160, 2.
 Jus utile, honestum seu legale, et legale, quid. ib.
 Jus naturale gentium et civile, quid. ib.
 Jus civile ex vi sua non obligat in Lusitania. 200, 3.
 Jus civile in Hispania an servandum necessario, deficientibus propriis. 201, 5.
 Jus pontificium vel imperiale, an sequendum in terris nec Papæ nec Imperio subditis. ib., 6.
 Jus servitutis quando amittitur. 172, 8.
 Jus impediendo valorem actus impedit etiam obligationem. 307, 14.

Jus Prætorium, Honorarium et Tribunitium, cur ita dicta. 413, 3.
 Juri canonico applicantur hæc omnia. Constitutiones principum, jus prætorium vel honorarium, Senatus-consulta. ib., 4.
 Jus municipale, jus magistratum, jus sacerdotale, jus monachale, etc., quid sint. ib., 5.
 Jus naturale negativum, et positivum. 140, 14.
 Differentia eorum. ib.
 Jus naturæ dominativum posse per homines mutari, non tamen præceptivum. 144, 18.
 Jus naturale per dispensationem, etc., quomodo cessat. 142, 20.
 Impedimenta jure naturæ matrimonium impedientia non posse a Papa per dispensationem tolli. 143, 23.
 Jus et fas quomodo distinguuntur. 7, 11.
 Jus legale ab Aristotele descriptum. 10, 11.
 Jus ad gloriam quod gratia confert, qualiter intelligendum. IX, 641, 13.
 Vide SIMONIA. XIII.
 Jus naturale duplex. XXII, 5, 6.
 Juris vocabulum bifariam accipitur. XXIV, 396, 11.
 Jus divinum quod sit naturale, quod positivum. 372, 6.
 Juris naturalis divisio in negativum et positivum; sive concedens, non vero præcipiens. 209, 9.
 Jus humanum duplex, civile et canonicum. 393, 1.
 Jus canonicum an recte divinum dicatur. ib., 2 et seq.
 Jus canonicum derivatur a jure divino positivo. 236, 17.

JUS GENTIUM.

Jus gentium dari, omnes ut certum supponunt. V, 159, 1.
 Jus gentium in quo sensu tradatur. 160, 2.
 Jus gentium a naturali quomodo distinguatur. 162, 9.
 Jus gentium non sufficienter a naturali distingui, quod illud concessivum tantum sit, hoc vero præceptivum. 163, 3 et seq.
 Jus gentium proprium non comprehendi sub naturali. 166, 1.
 Sed ab illo differt. ib., 2.
 In quo conveniat jus gentium cum naturali. ib., 1.
 Jus gentium simpliciter esse dicendum positivum humanum. 167, 3.
 Jus gentium et civile in quo differunt. ib., 5.
 Juris gentium duplex modus. 168, 8.
 Jus gentium omnibus commune. ib., 9 — 170, 1.
 In jure gentium æquitatem et justitiam servandam esse. 170, 3.
 Jus gentium esse mutabile ex hominum consensu. 171, 6.
 Jus gentium a quo et quomodo mutabile. ib., 7.

Jus gentium de servitute captivorum in bello
justo mutatum est, et inter Christianos non
servatur ex antiqua consuetudine. 172, 8.
Jus gentium, moraliter loquendo, non potest totum
tolli. VI, 146, 7.

JUSTIFICATIO.

Justificatio ex opere operantis duplex. VI, 462, 8.
Justificatio comparatur creationi. VIII, 336, 24.
Verbi justificatio, duplex significatio. IX, 123, 11.
Justificatio interventu alicujus gratiæ creatæ et
inhærentis in nobis fit. 2, 1,
Duplex est. 177, 14.
Altera peccatum supponit, altera non supponit.
ib.
Quacumque ratione contingat, in lege nova fit per
gratiam habitualiter inhærentem. 17, 12.
Idem dicendum de justificatis ante Christi adven-
tum, et justificatione Adami quam ante lapsum
habuit. 19, 18.
Justificatio dividitur in primam et secundam.
127, 15-16.
Justificatio quæ fit per sacramentum pœnitentiæ
de perdita gratia non est secunda, sed prima.
128, 19.
Accidentaliter dici potest secunda. ib.
Secunda justificatio proprie illa est, in qua ex
grato fit quis magis gratus per augmentum
gratiæ. ib.
Hæc in infinitum usque ad mortem potest multi-
plicari. ib.
Prima justificatio aliquando fit ex carentia gratiæ
tanquam ex termino pure negativo. 127, 17.
Justificatio impii peccatorum remissionem, et alicujus
doni positivi infusionem includit. 129, 22
— 178, 17.
Hæc duo include re de fide est. 131, 4 et seq. —
178, 17.
Justificatio formalis non potest esse aliquid extrin-
secum comparatione justificati. 135, 13 et seq.
Justificatio prima, non augmentum ejus, fit juxta
proportionem physicam dispositionis, et cur.
481, 43 et seq.
Justificatos nos esse de facto per sacramentum,
scire non possumus citra revelationem. 342, 10.
Justificationis nostræ sive gratiæ habitualis tres
causas Tridentinum numeravit. 308, 1 et seq.
Per justificationem quæ ex peccato non procedit,
unum beneficium fit homini justificato. 178, 15.
Justificatio expulsionem peccati de lege ordinaria
necessario includit, vel infert. ib., 17.
In peccatoris justificatione, potius animæ interior
renovatio quam peccati expulsio intenditur.
179, 20.
Justificatio gratuita est, etsi ad illam homo per
proprius actus disponatur. 217, 41 — 334, 5.

Ad impii justificationem necessaria est prævia dis-
positio. 335, 6.
Ad justificationem sex actus numerat Tridentinum.
399, 1.
Justificatio impii non est majus opus physicum
augmento gratiæ justo collatæ, est tamen majus
beneficium. 302, 5.
Justificatio ordinarie opus miraculosum non est.
303, 7 et seq.
Asserere justificationem parvulorum non fieri per
habitualement gratiam in baptismo infusam, erro-
neum in fide est. 146, 6-7.
Vide etiam PARVULUS. IX.
Idem de justificatione adultorum sub eadem cen-
sura dicendum. 147, 8-9.
Justificationem ex peccato factam semper privatio
gratiæ tempore antecedit. 127, 17.
Aliter dicendum de facta ex carentia gratiæ tan-
quam ex termino pure negativo. ib.
Quem terminum a quo habuit justificatio Beatis-
simæ Virginis. ib.
Justificatio Christi quomodo per gratiam fuerit
facta. ib.
In quo fuit justificatio Adami similis Christi jus-
tificationi. ib.
Justificatio per baptismum comparata perfectior
quoad aliquos effectus, quam quæ per pœnitentiam.
128, 18.
Justificatus per habitualement gratiam potest esse
debitor pœnæ. Non tamen injuriæ. 207, 11.
Justificatus per attritionem cum sacramento non
potest satisfacere pro iisdem peccatis tempore
subsequente per contritionem. 208, 16.
Hominem nihil boni posse operari priusquam jus-
tificetur, quomodo intelligendum. 426, 26.
Judei non justificabantur ex operibus legis, ut
legis erant. 428, 3.
Poterant tamen illam servantes justificari. ib.
Paulus dicens hominem non justificari ex operi-
bus, exponitur. 427, 1 et seq.
Et Jacobo conciliatur. 431, 12 et seq.
Tota justificatio potest fieri in instanti. 441, 4 —
442, 7.
Justificatio incipit per vocationem. X, 342, 1.
Cur justificatio creationis nomine significetur in
Scriptura. XI, 234, 7.
Homo semper resurgit ad majorem gratiam, quam
habebat ante peccatum. 312, 58.
Fit per propriam et perfectam contritionem,
tanquam per ultimam dispositionem. XVII,
143, 9.
Idem est quod sanctificatio. 147, 18.
Justificatio est translatio ab statu peccati in statum
gratiæ. 148, 19.
Justificatio includit remissionem peccatorum et
infusionem gratiæ habitualis, unde eadem est

- ad remissionem, quæ ad justificationem, dispositio. 149, 20.
 Non tamen est prorsus idem justificatio cum remissione peccati, quia plus justificatio includit quam remissio præcise sumpta. 160, 40.
 In justificatione peccatoris non intercedit vera et propria justitia ex parte Dei, sed semper est opus misericordiæ. 173, 17.
 Ad nostram justificationem fides, pœnitentia et sacramenta, suo quæque modo concurrunt. XX, 103, 8.
 Ad justificationem et ex parte intellectus et voluntatis supernaturalis dispositio requiritur. 303, 6.
 Per actum pœnitentiæ non est homo certus de sua justificatione. XXII, 36, 8.
 Cogitans de uno solo peccato, si illud ex perfecto motivo detestetur, justificabitur, licet alia habeat. 93, 16.
 Licet non possit malum culpæ in nobis sine nobis fieri, Deus tamen potest solus justitiam infundere. 137, 9.
 Formalis amor per se loquendo est necessarium medium ad justificationem. 75, 8.
 Potest tamen sine illo aliquando homo justificari. 76, 9.
 Vide verb. REMISSIO PECCATI. XXII.

JUSTITIA, PROUT EST ATTRIBUTUM DEI.

- Justitiam distributivam servat Deus in beatitudine conferenda. I, 120, 3.
 Justitiam videre beatum cum habitudine ad æquitatem faciendam, non est de fide. 131, 14.
 Justitia ad divinam voluntatem pertinet. 218, 3 — 221, 14.
 In Deo perfectior est misericordia quam justitia. 221, 16.
 Propria justitiæ obligatio ex parte Dei erga hominis potest dari. IX, 224, 60.
 Licet justitia ex parte Dei ad homines non daretur, adhuc admittenda est ex parte hominum in Deum. ib.
 Justitia hominis ad Deum oritur ex natura rei, et nulla præsupposita promissione. ib.
 Deus ex propria et peculiari virtute justitiæ, quæ in promissione fundantur, præmia confert. X, 206, 23.
 Hæc justitia est commutativa. 208, 30.
 Servatur etiam ibi justitia distributiva. ib., 31.
 Retributio meritorum, quæ non fundatur in promissione Dei antecedente, fit ex quadam justitia legali seu providentiali. 204, 21.
 Propria obligatio justitiæ commutativæ supponit aliquam promissionem. 203, 23.
 Gratia augmentum fit ex vero justitiæ merito. 217, 41.
 Homo mereri potest apud Deum ex rigore justitiæ, vide MERITUM. X.

JUSTITIA ORIGINALIS.

- Justitia originalis in quo consistat, variæ opiniones. III, 299, 1 et seq.
 Non est unus peculiaris habitus simpliciter sumpta. 302, 9-10.
 Includit gratiam, ac virtutes illius comites, et virtutes morales acquisibiles. 303, 12 et seq.
 Nec non actualia Dei auxilia, et alia extrinseca beneficia. 305, 19.
 Justitia originalis quasi primaria, et fundamentum reliquorum donorum, fuit gratia sanctificans. 306, 20 et seq.
 In justitia originali non requiri alium habitum naturalem aut supernaturalem, præter gratiam, qui in essentia animæ inhæreret, concluditur. 307, 24-25.
 Non etiam habitum intellectualem distinctum ab iis, qui de facto infunduntur. ib., 26-27.
 Neque habitum voluntatis per accidens infusum præter virtutes naturales. 308, 28 et seq.
 Justitia originalis naturalisne sit, an supernaturalis. 312, 42-43.
 Justitiam originalem consistere in utriusque appetitus habitibus, qui a virtutibus sint distincti, falso dixit Scotus. 309, 33 et seq.
 Justitiæ originalis subjectum quodnam sit. 312, 41.
 Justitiæ originalis cum variis statibus humanæ naturæ consideratio multiplex. 313, 44 et seq.
 Justitiam originalem non fuisse amittendam per peccatum posteriorum Adæ, licet amitteretur gratia, opinatur Catherinus. 431, 2.
 Refellitur. ib., 3 et seq.
 Justitia originalis cum veniali consistere potuisse, qui dicant. 258, 9.
 Non posse integram cum veniali permanere, bene tamen quoad pleraque privilegia talis status. 259, 10 et seq.
 In statu justitiæ originalis, an posset committi prius veniale quam mortale, vide INNOCENTIE STATUS. III.
 Justitia originalis an restituereetur cum gratia posterioris Adæ in statu innocentiae, si post peccatum mortale pœnitentiam agerent. 432, 7 et seq.
 Justitia originalis, vide GRATIA, et HABITUS. VII.
 Præceptum conservandi justitiam originalem, vide PRÆCEPTUM. VII.
 Justitia originalis, quid. XIX, 69, 2.
 Quomodo fuerit in B. V., vide MARIE IMMUNITAS, etc. XIX.

JUSTITIA PROUT EST SANCTITAS.

- Justitiæ propria significatio, quæ. IX, 122, 2.
 Justitia in universalem et particularem secatur. 123, 3.
 Institia universalis est collectio omnium virtutum. ib.

- In habitualem et actuaalem dividitur. 123, 4.
 Justitia universalis actualis consistit in exercitio actuum omnium virtutum. ib.
 Habituaalis in perfectione permanente ad omnium virtutum opera. ib.
 Utraque in acquisitam et infusam dividitur. ib.
 Justitia in humanam et divinam distinguitur. ib., 5.
 Humana consistit in externa observatione alicujus legis. ib.
 Divina semper vera est, humana et vera et ficta esse potest. 124, 6.
 Humana in naturalem, seu moralem et civilem subdistinguitur. Naturalis legi naturali est consentanea; civilis legibus humanis. ib., 7.
 Justitia legalis sub humana comprehenditur. 125, 7-8.
 Justitia divina dicitur interna reatitudo et sanctitas. ib., 9.
 Per hanc homines grati fiunt Deo. ib.
 Per hanc a malis distinguuntur. ib.
 Probabile est justitiam formaliter hominem sanctificantem esse simplicem qualitatem. 159, 2 — 160, 7.
 Hæc est gratia gratum faciens, animæque substantiam informans. 162, 13.
 Justitia simpliciter dicta præter gratiam includit alios habitus virtutum infusos. 163, 20.
 Illa quæ datur in via potest dici inchoata respectu illius quæ datur in patria. 137, 20.
 Inchoata etiam dici potest respectu justitiæ augmentatæ in vita. ib.
 Integra et essentialiter perfecta dicenda absolute justitia. ib.
 Imperfecta quoad gradum et statum dici non repugnat. ib.
 Justitia inhærens pro habitu vel actu sumpta semper facit justum habentem ex natura sua. 139, 24.
 Justitia Dei sive Christi imputativa ad formalem effectum justificationis nihil conducunt. 139, 25-26.
 Christi justitia est efficiens et meritoria causa nostræ justificationis. 140, 27.
 Dicitur etiam potest exemplaris. 141, 30.
 Nec de potentia absoluta formaliter et intrinsece hominem justum denominare potest. 141, 32-33.
 Effectus formalis justitiæ inhærentis nec divinitus potest impediri. 142, 34.
 Omnia peccata de lege ordinaria excludit. ib., 36.
 In nobis inhærens non minuit, sed auget Christi meritum. 144, 39.
- JUSTITIA PROUT VIRTUS.**
- Justitia duplex, carnis et spiritus. VI, 459, 1.
 Justitiæ carnis, quæ. ib.
 Justitia animæ duplex, naturalis et supernaturalis. ib.
 Justitiæ multiplex acceptio et divisio. X, 197, 4.
 Justitia proprie sumpta partitur in commutativam, distributivam et legalem. ib.
 Quid sit justitia legalis. ib.
 Quid significetur hoc nomine justitiæ generalis, quid particularis. 197, 4-5.
 Assignantur rationes distinctivæ inter justitiam commutativam et distributivam. 208, 29.
 Quomodo possit inveniri justitia inter patrem et filium, dominum et servum. 213, 42.
 Utrum possit dari justitia inter Deum et hominem satisfaciendam, vide homo. X.
 Ordinatur justitia ad homines, et non ad Angelos. XIII, 9, 3.
 Multipliciter dividitur. 48, 5.
 Justitia legalis proprissima virtus. ib., 7.
 Justitia quæ inter homines datur, quas conditiones debet habere. 49, 8.
 Justitia formalis habet sub se legalem, distributivam, et commutativam. ib.
 Justitia potentialis, quas habeat partes. ib., 9.
 Partes potentialis justitiæ in aliquo deficient, et in aliquo habent majorem eminentiam. ib.
 Religio ponitur inter partes potentialis justitiæ. 49, 10.
 Falso Durandus dixit pœnitentiam esse justitiam commutativam. 50, 13.
 Justitia excedit a pietate in ratione debiti. 51, 17.
 Justitiam excedit religio ex suo genere. ib.
 Dividitur justitia communissime sumpta. 52, 22.
 Erravit Durandus cum dixit dari identitatem inter justitiam humanam et divinam. 63, 7.
 Ad justitiam humanam non spectat placere personam, ne sibi amplius sit offensa. ib.
 Justitia ad Deum dividitur in religionem et pœnitentiam. ib., 10.
 Inter justitiam et religionem datur discrimen in solutionis inæqualitate. 66, 12.
 Justitiam legalem religionis præfert Cajetanus. 70, 5.
 Quale sit objectum *cur*, et *quod* justitiæ legalis. ib.
 Non comparatur ad religionem ut totum ad partem. ib., 6.
 Non tam proprie imperat virtutibus moralibus et Theologicis, ut religio. 71, 7.
 Ordinatur a religione in suum finem. ib.
 Aliquando religionem ordinat. ib., 8.
 Deus non est finis particularis justitiæ legalis. 72, 11.
 Recipiens pecuniam ut ab injusta vexatione desistat, injustus est. 916, 16.
 Judex vendens justum judicium, et testis verum testimonium, possunt contra justitiam peccare. 998, 27.
 Justitia naturalis et legalis. V, 6, 9.

Compensatio injuriæ potest esse æqualis ex justitia, supposito pacto, qualis non esset eo sublato. XI, 547, 53 et seq.
 Quando ex tacita consensione alicujus in opus sibi utile obligatio justitiæ oriatur. 542, 40.
 Opus alias dignum, non fundatum in pacto, per se nullam obligationem justitiæ inducit. 542, 39.
 Per opus dignum, præcedente pacto, acquiritur jus justitiæ contra promittentem. 431, 53.
 Justitia nullam dicit imperfectionem in suo conceptu. 518, 8.
 Voluntas dandi perfectionem arguit, etiamsi jus in alio supponat. ib., 9.
 Ad rationem justitiæ non requiritur ut qui dat, se privet re ipsa quam dat. ib., 11.
 Ratio debiti ex se nullam includit imperfectionem. ib.
 Proportio geometrica simul servari potest aliquando cum arithmetica. 550, 4.
 Quando debitor non est ad solvendum integre, non servat justitiam distributivam, sed commutativam. 551, 6.
 Justitiæ commutativæ materia reperitur etiam in Angelis inter se et nobiscum. 530, 8.
 Et in nobis erga Deum. ib., 9.

JUSTITIA COMMUTATIVA.

Justitia distributiva an et quando ex commutativa oriatur. XI, 552, 8 et seq.
 Nullam imperfectionem includit formalis ratio justitiæ commutativæ. 527, 2 et seq.
 Formalis et materialis ratio justitiæ commutativæ quomodo sint distinguendæ. 529, 7.
 Justitia commutativa ab aliis differt, in eo quod aliis tribuit jus proprium illorum. 527, 3.
 Materia circa quam justitiæ commutativæ, quæ sit. 536, 22.
 Justitia commutativa et distributiva specie differunt. 554, 14.
 Unde sumenda sit distinctio inter justitiam commutativam et distributivam. 554, 14 et seq.
 Ad rationem justitiæ commutativæ non est necessaria mutua utilitas dantis et accipientis. 536, 24.
 Justitiæ diversæ sunt quando respiciunt diversa jura. 554, 16.
 Justorum jus ad gloriam ad commutativam etiam justitiam pertinet. 561, 31.
 Qua ratione requiratur contrapassum ad justitiam commutativam. 536, 24.

JUSTITIA DISTRIBUTIVA.

Quæ sit formalis ratio justitiæ distributivæ. XI, 433, 59.
 In justitia distributiva nulla invenitur imperfectio per se. 549, 1.
 Formalis ratio justitiæ distributivæ nullam includit

imperfectionem, sed perfectionem dicit simpliciter simplicem. ib.
 Formalis ratio justitiæ distributivæ non consistit adæquate in constituenda æqualitate proportionis geometricæ. 552, 8 et seq.
 Datum et acceptum qua ratione sit materia justitiæ distributivæ. ib.
 Proportio inter multos non potest esse justitiæ distributivæ adæquatam objectum. 533, 11.
 Justitia distributiva circa unam tantum personam versari potest. ib.
 Quam dignitatem respiciat justitia distributiva. ib.
 Justitia etiam distributiva constituit æqualitatem inter rem et personam. 553, 12.
 Ob quam causam necessarium sit servare proportionem geometricam in justitia distributiva. 556, 18.
 Justitia distributiva semper est in ordine ad alterum. 556, 19.
 Justorum jus quod habent ad gloriam, ad justitiam distributivam etiam pertinet. 561, 31.
 Justitia quam Deus servat in his præmiis distributiva est eminenter. ib., 32.
 Mens D. Thomæ de hac justitia Dei. ib., 33.

JUSTITIA HOMINIS AD DEUM.

Aliquando tenetur homo ad reparandum damnum illatum bonis externis Dei. XI, 531, 11.
 Reddere Deo cultum debitum pertinet ad justitiam commutativam divinam. 533, 15.
 Sacrilegium injuria est contra justitiam Deo debitam. ib.
 Quomodo virtus hæc sit pars justitiæ subjectiva aut potentialis. ib.
 Ex opere facto ex misericordia oriri potest debitum justitiæ. 455, 4 et seq.
 Creatura a Deo recipit jus quod ad illum habet. 519, 16.
 Oriturque ex promissione illius. ib.
 Quomodo omnia bona opera esse possint ex justitia hominis ad Deum. 532, 14-15.

JUSTITIA GENERALIS.

Cur justitia generalis dicatur. XI, 527, 1 — 568, 13.

JUSTITIA LEGALIS.

In Deo non est proprie justitia legalis, sed providentialis. XI, 566, 8.
 Cur providentialis vocetur. 567, 9.
 Justitia legalis distincta est ab aliis virtutibus. 566, 6.
 Triplex acceptio hujus virtutis. 565, 5.
 Quod sit jus quod respicit. 566, 6-7.
 Quod sit dominium altum, et in quo differat a particulari. ib.

JUSTITIA VINDICATIVA.

Justitia vindicativa est legalis justitia. XI, 575, 16
et seq.
Justitia vindicativa non est in Deo distinctum at-
tributum. 571, 5 et seq.

JUSTITIA PROUT EST QUARTA BEATITUDO.

Justitiæ fames et sitis ponitur quarta beatitudo a
Christo Domino, Matthæi. 5. VII, 698, 12.
Hæc justitia non est tantum specialis virtus mo-
ralis ad alterum, sed collectio actuum vel affec-
tum omnium virtutum quibus homo appetit
justificari, vel in sanctitate crescere. ib.
Hæc justitia non distinguitur ab actibus donorum
et virtutum circa eandem materiam. 698, 13.

JUSTITIA, JUSTITIA CHRISTI ET DEI.

Proprie est ad alterum. XVII, 91, 1.
Inter patrem et filium non intercedere, quomodo
intelligendum. 93, 7.
Justitia unius personæ ad seipsam secundum di-
versas naturas esse potest. 95, 13.
Id esse potest ubi injuria. 96, 14.
Commutativa inter servum et dominum in hu-
manis triplici ex capite esse nequit; secus inter
Christum et Deum. 96, 17.
Ad justitiæ actum exercendum, quid necessarium.
97, 18.
Ut inter duos intercedat, non est necesse ut uterque
ex motivo formali justitiæ operetur, neque ut
ratio vel obligatio justitiæ sit in utroque reci-
proca, seu ejusdem omnino rationis. 97, 19-20.
Inter Deum et homines perfectissima justitia.
98, 21.
Justitia in Christo non fuit distinctæ speciei a
nostra. 99, 24.
Justitiæ obligatio non cadit in Deum nisi ex sup-
positione alicujus pacti. 102, 33 et seq.
Duplex est in Deo, generalis et specialis, et quid
utraque. 110, 54.
Justitia Dei generalis non est speciale attributum,
sed omnia comprehendit. ib.
Distributiva est formaliter in Deo, commutativa
eminenter tantum. 113, 62.
Distributiva ex propria ratione pactum requirit.
114, 63.
Non nisi ex promissione sub conditione operis
æquivalentis, justitiæ debitum oritur in Deo,
ib., 64.
Justitiam inter servum et dominum intercedere
non repugnat. 115, 65.
Jus creaturæ ad rem nec minuit perfectum Dei
dominium, nec imperfectionem aliquam in eo
ponit. 116, 69.
Justitia non attendit æqualitatem inter personas.

sed inter datum et acceptum. 118, 1.
De justitia Christi, vide CHRISTI JUSTITIA. XIX.

JUSTUM.

Justum duplex, naturale et legale. V, 6, 9.

JUSTUS.

Justi in tempore legis veteris merere potuerunt
ex condigno augmentum justitiæ, et coronam
gloriæ. VI, 465, 15.
Justi in tempore legis veteris quomodo, et quid
impetrare vel satisfacere poterant. 465, 16.
Justus. Vide GRATIA. VII.
Justus de facto nemo fit nisi per habitualementem gra-
tiam. IX, 145, 3 et seq.
Justis de facto cum gratia tam virtutes per se in-
fusæ, quam Spiritus Sancti dona a virtutibus
essentialiter distincta, infunduntur. 64, 5 — 65, 7.
Justos amat Deus distincto amore a naturali,
dando illis gratiam sanctificantem permanen-
tem. 5, 11.
Eosdem amat, etiam dum non operantur actua-
liter. 8, 19.
Justum de potentia absoluta potest Deus gratia
habituali privare. 177, 13.
Justis debentur auxilia, etc., vide GRATIA. IX.
Justos non obligari præceptis, vide LEX. ib.
Justos, quamvis Sanctos, non vitasse omnia ve-
nialia, certum est. 517, 18 et seq.
Et quomodo Patres asserentes potuisse ea omnia
vitare intelligantur. 519, 22.
Quoniam et quale privilegium de hoc habuere
quidam. 520, 23 et seq.
Justus quamdiu stare possit quin cadat. 522, 29.
Justus, dum vivit sui compos, potest gratiam
augere. 495, 4 et seq.
Infra terminum tamen aliquem præfixum, verbi
gratia, infra gratiam Christi, Virginis, Aposto-
lorum, etc., ad quem talem terminum attingen-
dum, nec sufficientia auxilia habet. 496, 8-9.
Nec item de facto crescit ultra terminum sibi
proprie a Deo prædestinatum, licet absolute
posset illum transilire. 497, 10 et seq.
Nullus infra Virginem ita justus, quin aliquoties
non cooperetur in totum divinæ vocationi.
498, 11.
Sæpe etiam cooperatur inadæquate. Contrarium
evenit bonis Angelis. ib.
Justos posse semper crescere dum vivunt, et tamen
non esse æquaturos gratiam Virginis vel Aposto-
lorum, non implicat. 499, 15.
Justus interdum potest esse immunis ab omni
culpa et pœna. 500, 1.
Ob incertitudinem tamen mendax erit, si se im-
munem dixerit. ib.

K

KYRIE ELEISON.

Vide *MISSA*, § *RITUS*, et *CEREMONIA*. XXI.

L

LABOR.

Discrimen inter laborem per se spectatum ex parte operis, et ex parte subjecti. XIII, 744, 7.
 Labor per se et per accidens, qui. ib.
 Per accidens qui non ita, sed tantum casualiter, et ratione circumstantiarum. 748, 13.
 Vide *SIMONIA*. XIII.
 Labor spiritualium exercitiorum. XIV, 163, 10.
 Labor manuum in ordine ad vitam sustentandam, quando cadat sub præceptum. XV, 600, 12.
 Vide *RELIGIOSUS*, *FILIUS*, et *MONACHUS*. XV.

LACRYMÆ.

Vide *FLETUS*. II.

LAICUS.

Laicus an possit eligi in Papam et jurisdictione uti. V, 365, 8.
 Laici nihil contra canones statuere possunt. VI, 123, 8.
 Laici ad quam fidei notitiam teneantur ex præcepto. XII, 379, 4.
 Laicis disputatio contra hæreticos interdicta. 496, 9-10.
 Quid de laico alioquin docto. 497, 11.
 Laicorum cum hæreticis disputantium quanta sit culpa, et qualis censura. ib., 12.
 Res oblata quando possit in laicorum usum converti. XIII, 106, 3.
 Consuetudine potest introduci, ut laici in aliquo festo accipiant aliquod a clericis. 107, 5.
 Laicus non potest acquirere jus ut decimæ sibi solvantur. 132, 17.
 Exemptio a decimis quomodo laicis concedi possit. 139, 14.
 Applicatio decimarum facta laicis sine causa est invalida. 140, 5.
 An laici possint licite decimas percipere, vide *DECIMÆ*. XIII.
 An Episcopus possit laicis decimas dare, vide *DECIMAS*. ib.
 Quo pacto laicus decimas, quas in feudum habet, possit transferre, vide *DECIMAS*. ib.

Laici christiani in ecclesia sepeliri prohibentur, consuetudine tamen hoc licet. 412, 7.
 Laici religionis, quantumvis superiores sint, potestatem ecclesiasticam non habent ad ferendas censuras, etc. XVI, 147, 10.
 Laicis potest Summus Pontifex de potentia absoluta potestatem ecclesiasticam conferre in personis ecclesiasticas, quamvis non de potentia ordinaria. 100, 15.
 Vide *CONVERSUS*, et *DONATUS*. XVI.

LANCEA.

Lancea vulneratur Christi corpus post mortem. XIX, 685, 2.
 In quo latere. 686, 3.

LAPIS.

Lapis quo pacto nutrirri et augeri dicatur. III, 497, 17 et seq.
 Lapis sursum detentus patitur violentiam, quomodo. IV, 186, 6.

LATRIA.

Actus externi ex affectu et intentione habent, quod sint adoratio patriæ vel dulciæ. XIII, 79, 5.
 Latria est adoratio soli Deo debita. 482, 6.
 Quos actus internos et externos includat. ib., 7.
 Quomodo actus patriæ concurrant in adoratione idoli. ib., 1.
 Latriæ cultus non continetur in omni oratione. XV, 37, 6.
 Adoratio soli Deo debita latria dicitur. XVIII, 537, 4.
 Interdum actum, interdum habitum significat. 585, 18.
 Quæ dicatur perfecta latria, quæ vero secundaria. ib.
 Nulla creatura potest esse objectum per se primo adorationis patriæ, tamen secundario per illam coadorari potest. 625, 20.
 Distinctio patriæ soli Deo debitæ in externis actibus potissimum ex interiori intentione pendet. 562, 10.
 Vide *ADORATIO*, *CULTUS*. XVIII.

LATRO.

- Latrones cum Christo crucifixi, et cur. XIX, 576, 1.
 Conciliantur Evangelistæ de latronum improperio.
 ib., 2.
 An ambo blasphemaverint. ib.
 Fuerintne clavis affixi. 577, 3.
 Quid movit latronem, ut se ad Christum conver-
 teret. ib., 4.
 Martyr non fuit neque baptizatus. 578, 7.
 Quid Christus latroni promiserit dicens: Hodie
 mecum eris in paradiso. 579, 8.
 Non vidit Deum primum post Christi mortem.
 ib., 10.
 Num statim ac obiit gloriam adeptus sit. ib.
 Bonus latro, nec aquæ baptismo, nec sanguinis,
 nec flaminis baptizatus. XX, 488, 5.

LAUS.

- Laus Dei mentalis quomodo fiat. XIV, 13, 7.
 Laus qua sibi quis alium laudat, qualis. ib.
 Laus in officio divino. 286, 9.
 Laus Dei duplex. 220, 12.
 Quædam species honoris est. XVIII, 544, 3.
 Laus divina, per quam quis Dei excellentiam et
 suam ad illam submissionem profitetur, genus
 quoddam adorationis est. 547, 10

LECTIO.

- Vide SIMONIA. XIII.
 Lectio præambula ad orationem mentalem. XIV,
 120, 2.
 Lectio necessaria ad orationem mentalem. ib., 3.
 Lectiones sacræ afferuntur. 275, 16 — 278, 24.

LECTIO SPIRITUALIS.

- Lectio spiritualis quam utilis ad meditationem et
 orationem. XVI, 436, 15.
 In lectione spirituali Deus nobiscum loquitur, in
 oratione nos illum alloquimur. ib.
 Lectioni spirituali quanto tempore et quo fine va-
 care debeant religiosi Societatis. 927, 5.

LEGATUM.

- Est sufficiens titulus oblationis debitæ. XIII, 95, 5.
 Legatum religioni relictum sub conditione repu-
 gnante paupertatis voto, non est acceptandum,
 et est ipso jure nullum. XV, 627, 34.
 Vide PAUPERTAS SOLEMNIS. XV.

LEGATUS.

- Legatorum non violandorum religio ad jus gen-
 tium spectat. V, 168, 7.
 Legatus quas leges ferre potest, et ubi. 350, 4.
 Leges a Legato latæ durant finito munere, donec
 revocentur. ib.
 Terræ alicujus domini, qui Legatum Pontificis in

eis ingredi non permittunt, interdicuntur. XXIII
 bis, 269, 23.

LEGISLATOR.

- Legislatoris voluntas dupliciter considerari potest.
 V, 254, 4.
 Legislatores scientia non requiruntur ut consuetudo
 contra legem inducatur. 398, 10.
 Legislatores sententia quando præsumenda. 254, 7.
 Et quotuplex. 277, 1.

LEGITIMATIO.

- Vide SIMONIA. XIII.
 Legitimitas in quo differat a dispensatione in ir-
 regularitate illegitimi. XXIII bis, 556, 7.

LEO.

- Leo Magnus, Pontifex Romanus, Pelagii hæresim
 penitus extinxit. VII, 278, 14 et seq.
 Ejus canones ab Hormisdæ relati. 282, 24.
 Leonis IX de gratia professio et doctrina. ib., 25.

LEX.

- Legis definitio late exponitur. V, 1, 1 et seq.
 Lex est commune præceptum justum ac stabile
 sufficienter promulgatum. 53, 4.
 Lex Artis secundum quid. 2, 5.
 Legis appellatio proprie ad mores pertinet. ib.
 Lex et consilium differunt. 3, 8.
 Legis etymologia varia. ib., 9.
 Legis necessitas duplex, absoluta et respectiva. 7, 1.
 Lex qua talis non fuit necessaria necessitate ab-
 soluta. ib., 2.
 Lex creaturæ rationalis necessaria ratione finis,
 tum simpliciter, tum ad melius esse. ib., 3.
 Lex ad naturam intellectualem pertinet. 13, 2.
 Lex quatenus in legislatore, non in habitu, sed in
 actu posita est. 14, 3.
 Ad legem ferendam necessarii sunt actus intellec-
 tus voluntatis in legislatore, et qui. ib., 6.
 Voluntas obligandi subditos necessaria. 15, 8.
 Quæ locutio ad legem intimandam necessaria.
 16, 13.
 Lex an consistat in actu intellectus. 17, 1 et seq.
 Lex ex impositione prius significat externum im-
 perium, et signum præcipientis. 22, 25.
 Lex per actum malum quomodo servari possit.
 56, 9.
 Legis quadruplex divisio a Platone tradita. 8, 5.
 Legis divisio ex Platone, in Artis et morum le-
 gem. 1, 2.
 Lex divina apud Platonem, quæ. 8, 6.
 Legis divisio in æternam et temporalem, et quæ
 utilitas divinæ legis. ib.
 Legis divisio in naturalem et positivam. 9, 7.
 Lex positiva, quæ. 10, 14.

- Divisio legis positivæ in divinam et humanam. 11, 15.
 Legis divisio in civilem et ecclesiasticam, et quæ sint, earumque necessitas. 13, 21.
 Lex ostendens et præcipiens, item affirmativa et negativa, item pœnalis, prohibens, irritans, etc. ib., 22.
 Lex potest versari circa duplicem materiam boni communis. 32, 8.
 Legis materia ex se debet utilis communi bono. ib., 9.
 Lex in nocumentum alicujus privatæ personæ ob commune bonum ferri potest. 33, 14.
 Lex in triplici subjecto inveniri potest. 14, 4.
 Lex in subdito sola residet in actu mentis. ib., 5.
 Lex pro aliquibus ferri debet. 23, 1.
 Quomodo solum homines sunt legis capaces. ib.
 De ratione legis esse ut pro communitate feratur. 25, 8.
 Lex ordinarie fertur ad communitatem distributive. 27, 17.
 Et quæ illa sit. Vide COMMUNITAS. V.
 Lex data ad obligandum unam partem civitatis et non aliam, an sit vera lex. 29, 24.
 Lex publica auctoritate ferenda. 34, 2.
 An lex a potestate jurisdictionis procedere debeat. 36, 6.
 De ratione legis est ut præcipiat justa. 38, 2.
 Lex injusta non est lex. 252, 11.
 Lex permittens mala, est justa. 39, 6.
 Lex præcipere debet honesta et religioni congrua. ib., 7-8.
 Lex non debet a præceptis legis naturæ deviare. 40, 10.
 Lex sine honestate nulla est. 41, 11.
 Lex juste ferenda, aliter nulla. ib., 12.
 Tres virtutes justitiæ in lege justa cernuntur. ib., 13.
 De ratione legis est ut sit possibilis. 42, 17.
 Lex ob commune bonum ferri debet. 29, 1.
 Legis finis est facere subditos bonos. 54, 3.
 Legis proximus effectus, quis, et quis adæquatus. 56, 1.
 Legis effectus quadruplex, præcipere, prohibere, etc. 59, 2 et seq.
 Omnis lex propria obligationem inducit. 57, 4.
 Lex permissiva quo sensu obligat. ib., 5.
 Lex pœnalis quo sensu obligat. ib., 6.
 In quo sensu obligatio sit effectus adæquatus legis. 58, 12.
 Lex sortitur effectum post debitum tempus, licet ignoretur. VI, 415, 4.
 Lex negativa pro semper obligat, affirmativa non ita. V, 60, 4.
 Permissionem negativam non esse proprium effectum legis. 61, 8.
 Punitio quomodo effectus sit legis. 62, 13.
 Legis duo sunt primarii effectus, duo secundarii, 63, 16.
 Non singulis legibus omnes legis effectus convenire. ib., 2.
 Effectus puniendi quomodo semper conjungitur omni legi. 64, 3.
 Legi sumptæ collectivæ, omnes effectus legis conveniunt. ib., 4.
 Satuere medium in materia virtutis ad quem effectum legis reducit. 67, 7.
 Effectus irritandi, vel inhabilitandi, ad legem prohibentem vel præcipientem reducit. ib., 9.
 Duplex perpetuitas. 44, 1.
 Vide PERPETUITAS. V.
 Quam perpetuitatem divina lex requirat. ib., 2.
 Lex vetus et nova, quomodo perpetua. 45, 3.
 Legem humanam triplicem habere perpetuitatem. 46, 7.
 Legem humanam non esse ita perpetuam ut revocari nequeat. 45, 4.
 Diversam promulgationem requiri in lege naturali et positiva. 50, 4.
 Quæ promulgatio legis sit necessaria. 51, 6.
 An promulgatio sit conditio ex parte legis, an subditorum. ib.
 Et an essentialiter includat scripturam. 52, 8.
 Lex indefinite posita non mutatur ob solam temporis diuturnitatem. 79, 1.
 Legis mutatio dupliciter contingit. 80, 2.
 Legem posse mutari per solam ablationem, vel per additionem alterius quæ illam extinguat. ib., 3.
 Legis mutatio universalis, particularis, simpliciter, secundum quid. ib., 4.
 Mutatio legis particularis per dispensationem significata. 81, 7.
 Dispensatio proprie in lege, quando exercetur. 82, 8.
 De legis mutatione per commutationem vel compensationem. ib., 9.
 Legis interpretatio, quid vult. ib., 10.
 Variatio quæ fit in obligatione ob mutationem materiæ, non est dispensatio. 83, 11.
 De mutatione legis secundum quid, quæ fit per suspensionem. ib., 13.
 Quando suspensio coincidit cum dispensatione, epiikia, etc. ib.
 Legis duplex status. 86, 5.
 Lex et præceptum differunt. 306, 12 et VI, 42, 6.
 Legum humanarum variæ distinctiones, denominationes, et divisiones. 412, 1 et seq.
 Lex odiosa et favorabilis. 415, 1.
 Et unde distinguendæ. 416, 4 et seq.
 Et an aliquando diversæ. 417, 9.
 Lex a populo in aliquibus casibus non acceptatur. 252, 11.

Vide plura de legis mutatione in sequentibus titulis, præcipue vide *MUTATIO LEGIS HUMANÆ*. V.
Lex aliqua probabiliter data fuit a Deo ante legem Moysi, opportuna pro illo tempore. VI, 420, 5.

LEX ÆTERNA.

Lex æterna tantum dicit legem in mente Dei conceptam. V, 50, 2.
Legem æternam dari in Deo. 85, 2.
De ratione legis æternæ non esse promulgationem actu factam. 88, 11.
Actus divini ad intra non regulantur per legem æternam. ib., 2.
An lex æterna sit regula actuum liberorum Dei ad exteriora. 89, 3.
Lex æterna ut regula actionis honestatis liberæ, quomodo Deo tribuenda. ib., 5.
Lex æterna potest dici lex operandi, respectu rerum gubernandarum, non vero ipsius Dei. 90, 9.
Lex æterna quo sensu comprehendat irrationabiles creaturas. 91, 10 et seq.
Lex æterna etiam ut præcipiens, omnes actiones morales aliquo modo complectitur. 92, 15.
Lex æterna non dicit actum in Deo necessarium, sed liberum. 93, 3.
Quo sensu lex æterna Idea dici possit, et quomodo differunt. 93, 3 — 95, 10.
Ubi de distinctione a providentia. 95, 12.
Lex æterna necessario includit actum divinæ voluntatis, et quem. 93, 4 — 94, 6.
Lex non est in actibus divini intellectus, ante decreta libera. 93, 5.
In quo actu intellectus collocanda sit lex æterna, si in illis actibus formaliter consistat. 94, 9.
Lex æterna quos effectus habeat. 95, 13.
Quomodo omnes effectus providentiæ possint legi æternæ attribui. 96, 14.
An lex æterna sit una vel multiplex. ib., 15.
Lex æterna præceptiva sufficienter promulgata vim obligandi habet. 97, 2.
A lege æterna omnis lex aliquo modo descendit, et ab illa habet vim obligandi. ib., 4.
Differentia inter legem æternam, humanam, et divinam. 98, 8.
Lex æterna non est per seipsam nota hominibus viatoribus, sed per alias leges. 99, 9.
Quo sensu omnes habent notitiam legis æternæ. ib.

LEX DIVINA.

Lex divina apud Platonem, quæ. V, 8, 6.
Et ejusdem utilitas. ib.
Lex divina naturalis, et simpliciter, et per ordinem ad gratiam. 10, 12.
Lex positiva, quæ. ib., 14.
Divisio legis positivæ in divinam et humanam. ib.
Legis positivæ a divina et naturali discrimen. ib.

An Pontifex possit dispensare in lege de jure divino positivo. XIII, 137, 7.
Una virtus potest obligare ad actum alterius. XXII, 293, 12.

Aliquis modus virtutis potest cadere sub præceptum. ib., 15.
Ante legem scriptam an fuerint data aliqua præcepta positiva vel determinatio præceptorum naturalium. 304, 9.
Lex divina taxans pœnas peccatorum, non est absoluta, sed conditionata. 90, 1.

LEX NATURALIS.

Lex naturalis. Vide *PRÆCEPTUM*. V.
Quænam sit propria. V, 19, 10.
Lex naturalis varie explicatur. 100, 1.
An lex naturalis consistat in actu vel habitu mentis. 103, 13.
Lex naturalis distinguitur a conscientia. ib., 15.
Lex naturalis non solum est judicativa boni et mali, sed etiam continet præceptum et prohibitionem. 105, 5.
Lex naturalis est vera et propria lex divina, cujus legislator est Deus. 108, 13.
Lex naturalis in quo differt ab aliis legibus. 112, 1.
Lex naturalis amplectitur omnia præcepta, seu principia moralia, quæ evidentem habeant honestatem necessariam ad rectitudinem morum. 113, 4.
An omnes actus virtutum cadant sub lege naturali. 115, 11.
Quibus modis potest aliquid cadere sub lege naturali. 137, 6.
Lex naturalis in ordine ad puram naturam, vel in ordine ad gratiam sumitur. 116, 1.
Lex naturalis in unoquoque homine una, ex pluribus præceptis naturalibus composita. ib., 2.
Lex naturalis una in omnibus hominibus, et ubique. 117, 5.
Et omni tempore, ac statu. 118, 8.
Legis naturalis et positivæ duplex differentia. 157, 12.
Lex naturalis perficit hominem, secundum triplicem inclinationem suam. 117, 4.
Quomodo legis naturalis ignorantia invincibilis esse possit. ib., 7.
Quo sensu lex naturalis obligat ad exercitium omnium virtutum. 115, 12.
Lex naturalis semper obligat in conscientia. 118, 2.
An omnis obligatio moralis sit obligatio in conscientia. 120, 7.
Non omnis obligatio in conscientia est immediatus effectus legis naturæ. ib., 11.
Nulla est obligatio in conscientia, quæ non sit aliquo modo effectus legis naturalis. 121, 12.
Lex naturalis obligat ad modum operandi voluntarie. 123, 4.

- Lex naturalis obligat ut opus ex scientia aliquo modo fiat. 124, 8.
- Lex naturalis obligat ad modum virtutis. 125, 11.
- Lex naturalis collective sumpta obligat hominem in pura natura spectatum, ut se suaque omnia referat in Deum, ut in ultimum finem. 126, 2.
- Omne opus quo impletur aliquod præceptum naturale natura sua tendit in Deum, ut in finem ultimum. ib.
- Lex naturalis, quæ obligat ad diligendum Deum, etiam in ipsum ut ultimum finem referendum. ib., 3.
- Lex naturalis non obligat ad operandum ex charitate infusa. 128, 6.
- Lex naturalis permissionem non admittit proprie loquendo. 130, 1.
- Lex naturalis vim habet aliquos actus irritandi. 131, 3.
- Lex naturalis varie accepta. 9, 8.
- Lex naturalis an mutari possit ab intrinseco, vel extrinseco. 132, 1.
- Lex naturalis mutari non potest per seipsam, nec in universali, nec in particulari. ib., 2.
- Lex naturalis quo sensu dici potest mutari quoad aliqua. 134, 7.
- Lex naturalis de mentibus hominum deleri non potest. 135, 10.
- Lex naturalis in quo sensu indispensabilis per humanam potestatem. 138, 8.
- Lex naturalis, ut per legem positivam constituta, admittit epikiam. 139, 16.
- Legis naturalis transgressio, in quo consistat. 109, 15.
- Legis naturalis transgressio sufficit ad æternam damnationem. 118, 2-3.
- Lex naturalis quomodo mentibus hominum scripta sit. VI, 565, 11.
- Legem sic mittere ad regnum quemadmodum Evangelium asseruit Cœlestius. VII, 333.
- Legem a fide quomodo distinguat Paulus. 221, 4.
- Lex naturalis non potest tota servari sine gratia. 444, 7.
- Vide homo. VII.
- Lex naturalis an et quomodo servari queat. VIII, 326, 3.
- Lex quasi pactum quoddam inter Deum-Hominem et Patrem æternum. 328, 1.
- Lex dandi omnibus hominibus auxilia sufficientia ad salutem haud est absoluta. 329, 3.
- Lex integre et perseveranter servari non potest, nisi gratia infundatur et peccatum remittatur. IX, 380, 5.
- Ad breve tempus et quoad aliquos actus sine gratia sanctificante servari non repugnat. ib.
- Legis novæ uberior gratia auxilians et habitualis. 455, 7.
- Legem justos non obligare, quo sensu verum sit. 570, 17.
- Lex naturalis in rigore non obligat hominem ad adorationem pure mentalem. XIII, 83, 2 et seq.
- In lege naturali fuit usitatum Deum colere utriusque naturæ actibus. 80, 9.
- Per adorationem mixtam potest homo satisfacere naturali præcepto. 81, 13.
- Ex lege naturali non est determinatus externus cultus adorationis. 84, 6.
- Datur tamem præceptum de eo, et quale sit. ib., et seq.
- In lege naturali non erat præceptum decimarum. 114, 5.
- Lex naturalis vel pure, vel fidei lumine illustrata. 648, 2.
- Lex naturalis supponit malum esse quod prohibet. XIV, 676, 2.
- Lex gratiæ non irritavit moralia, sicut cæremonia. 754, 4.
- Lex positiva addita naturali an augeat distinctam obligationem. 862, 14-15.
- Quid hoc nomine intelligatur, quod ejus tempus, etiam respectu aliorum a populo Israel. XX, 65. Proœm.
- Tunc adulti per conversionem ad Deum ex fide possent justificari. 65, 1.
- Erat etiam remedium ad infantium salutem, a Deo institutum. 67, 5-6.
- Quod consistebat in aliquo exteriori ac religioso cultu, et in quo. 68, 3 et seq.
- Erat verum sacramentum, non tamen conferebat gratiam ex merito Ecclesiæ. 72, 1 et seq. — 169, 2.
- Non poterat infantibus absque parentum voluntate applicari. 68, 2 — 430, 5.
- Nullum aliud sacramentum ad hunc finem in hac lege institutum, licet alia improprie sacramenta fuerint, et interdum aliquod speciale pro aliqua familia. 75, 4 — 77, 6-7.
- Cur plura sacrificia quam sacramenta in hoc statu. 76, 5.
- Implicita fides Christi sufficiebat tunc ad salutem. 72, 1.
- Nulla lex, aut determinata cæremonia creditur eo tempore data. ib.
- Nihilominus tenebantur parentes remedium originalis applicare filiis. 70, 5.
- Fuit in hoc statu cultus Dei externus per sacrificia et oblationes. 74, 3.
- Hic status imperfectior statu legis scriptæ. 173, 11.
- Plura, quæ sacramentum hujus legis communia habet cum circumcissione, vide CIRCUMCISIO, § Institutio, Essentia et Effectus.

LEX HUMANA, QUÆ ET CIVILIS DICITUR.

- Legis civilis potestas ex sola rei natura in nullo singulari homine existit, sed in hominum collectione. V, 180, 3.
- Lex indefinite lata, quo se extendat. 224, 8.
- Lex civilis in genere signi indicantis principis voluntatem constituitur. 230, 1.
- Lex civilis formaliter unde sit. ib., 2.
- Ut lex prudenter feratur, quomodo requirit multorum consilium. ib., 3.
- Lex non requirit suffragium multorum. 231, 4.
- Lex civilis non requirit essentialiter scripturam. ib., 6.
- Lex civilis quam formam verborum requirit. 232, 7.
- Legi regulariter adhibenda sunt verba præceptiva. ib.
- Lex quomodo ferenda. ib., 8.
- Lex interdum per sententiam sufficienter lata. 233, 11.
- An vim legis habeat rescriptum sive epistola principis. 237, 22.
- Legis anima, mens legislatoris. 253, 1.
- Legis intrinseca forma voluntas legislatoris. ib., 3.
- Ratio legis non est forma intrinseca, sed mensura extrinseca. 255, 10.
- Lex non postulat acceptationem ad vim obligandi. 249, 4 et seq.
- Lex humana dividitur in eam quæ est juris communis et juris proprii. 173, 2.
- Lex humana, civilis et canonica. ib.
- Lex alia declarativa, alia constitutiva. 223, 1.
- Lex declarativa, quantum est ex se, tam futura quam præterita comprehendit. 226, 2.
- Lex declarativa de se non est regula actionis, sed supponit eam. ib., 3.
- Lex aliquo modo partim constitutiva, partim declarativa. ib., 4.
- Leges aliæ inferiorum communitatum, aliæ amplissimarum. 239, 6.
- Legem civilem solum versari in materia honesta. 246, 3.
- Leges civiles posse præcipere recta in omnibus virtutibus, et opposita vetare. 247, 7.
- Lex humana potest præcipere omnes virtutes, ut sunt ad alterum, vel ad se, vel ad Deum. 248, 9.
- Lex civilis prohibens, an in rebus non subditis Imperio vim habeat. 545, 1.
- Quo sensu liberalitas, magnificentia, etc.; sunt materia legis civilis. 249, 10.
- Leges civiles non posse ferri de omnibus actibus omnium et singularum virtutum. ib., 11.
- Leges civiles non possunt prohibere omnia vitia contra omnes virtutes. ib., 12.
- Qui actus virtutis sit materia legis civilis. ib., 13.
- Lex civilis quo sensu præcipit actus indifferentes. 220, 17.
- Lex humana quo sensu dicitur constituere medium in materia virtutum. 224, 20.
- Lex mere humana non potest præcipere actum pure internum directe, et secundum se. 222, 2.
- Lex pure humana præcipit actum interiorum indirecte. 224, 9.
- Lex dupliciter prohibet et præcipit actum internum. 225, 11.
- Legis effectus triplex. Obligatio in conscientia, pœna, et irritatio actus. 227, 5.
- Lex constitutiva juris, per se, et ex natura sua, de futuris tantum datur. 228, 8.
- Lex quoad effectum pœnæ extendi potest ad actum præteritum. ib., 9.
- Lex de novo irritans raro ad actus jam factos extenditur. 229, 11.
- Legem loquentem de præterito regulariter totum tempus comprehendere. ib., 13.
- Leges civiles, non solum bonos civiliter, sed etiam moraliter efficiunt. 55, 6.
- Leges civiles universaliter lætæ pro toto orbe, et quæ omnes homines obligent, non dantur, si ex natura rei loquamur. 186, 7.
- Leges civiles juris communis, quibus in terris obligent. 200, 3.
- Lex sufficienter promulgata in loco debito, absque limitatione temporis, statim incipit obligare ex natura sua. 243, 5.
- Non tamen in toto territorio. ib., 6.
- Lex incipit obligare pro toto territorio infra tempus moraliter necessarium, ut notitia legis ubique haberi possit juxta prudentis arbitrium. ib.
- Lex dicens ex nunc, quando obliget. 244, 8.
- Quid si dicat ex tunc. ib., 9.
- Lex indefinite lata non obligat simul omnes subditos. 245, 10.
- Lex post lapsum sufficiens tempus a promulgatione omnes obligat. ib., 11.
- Lex non obligat ante tempus sufficiens, licet ab Angelo reveletur. ib., 12.
- Lex quo tempore incipiat obligare, juxta jus civile. 246, 1 et seq.
- Lex imperatoris non obligat ante duos menses, licet notitia ejus habeatur. 247, 5.
- Lex regia quando incipit obligare. 248, 8.
- Leges lætæ ab inferioribus magistratibus, quando obligant. ib., 9.
- An, et quomodo lex obliget ignorantes. ib., 10.
- Lex civilis obligat in conscientia. 258, 5.
- Lex quomodo obligat ad pœnam, non ad culpam. 262, 4.
- Leges omnes veræ humanæ aliquam conscientiæ obligationem inducunt. 264, 9.
- Lex fundata in præsumptione, quomodo obligat in conscientia. 265, 1.

- Legis præsumptio duplex. 267, 5.
 Quæ leges fundatæ in præsumptione obligant in conscientia, quæ non. *ib.*, 6 et seq.
 Legis verba, usus, et interpretatio doctorum, ostendunt quando lex fundatur in præjudicio periculi, vel in præsumptione facti. 268, 10.
 Lex civilis ex genere suo obligat sub mortali. 269, 2.
 Lex non obligat ultra intentionem legislatoris. 279, 7.
 Lex in materia gravi ex intentione legislatoris potest obligare sub veniali tantum. 281, 13.
 Legis obligatio gravis ex materia colligenda. 271, 2.
 Legis finis ad virtutem aliquam ex gravioribus pertinere debet, ut gravis obligatio oriatur. 273, 8.
 Legis obligatio circa medium, ex fine colligenda. 274, 11.
 Legis finis et materia intrinseca cadunt sub lege. *ib.*, 12.
 Lex licet adjiciat poenam, obligat in conscientia. 275, 3.
 Lex humana potest obligare cum periculo vitæ, si necesse sit. 294, 5.
 Lex humana quando obligat cum periculo vitæ. *ib.*, 6.
 Leges humanæ obligant omnes subditos ad quos loquuntur. 299, 4.
 Quas partes communitatis obliget lex humana. *ib.*, 5.
 Ad quos extenditur lex humana. *ib.*, 6.
 Lex humana non obligat extra territorium ferentis, etiam proprios subditos. 303, 2.
 Lex data a communitate obligat omnes de eadem communitate. 316, 1.
 Lex obligat ipsum legislatorem, quando materia communis est, et ejusdem rationis. *ib.*, 4.
 Lex an obliget principem quoad vim coactivam. Vide PRINCEPS. V.
 Lex territorii obligat advenas et hospites quamdiu illic commorantur, eo modo quo obligat incolas. 303, 3.
 Per se, et non tantum ratione scandali. 304, 6.
 Lex ferri potest solos advenas obligans. *ib.*, 7.
 Lex civilis comprehendit peregrinos, etiam quoad vim coactivam. 305, 8.
 Lex dans formam contractibus etiam advenas comprehendit. 306, 13.
 Lex secum affert vim cogendi. 307, 1.
 Lex civilis quando indirecte contra immunitatem ecclesiasticam. 308, 3.
 Leges civiles justæ a clericis servari debent. 309, 6.
 Ob vim directivam, non vero propter coactivam. 313, 15.
 Legis editio non habet solemnitatem requisitam sine promulgatione, nec promulgatio est sine solemnitate. 237, 2.
 Legis promulgatio et divulgatio distincta. 238, 3.
 In legum civilium promulgatione nulla certa solemnitas determinatur. *ib.*, 4.
 Legis promulgatio in quot locis fieri debeat. 239, 6.
 In quibus legibus unica promulgatio sollemnis sufficiat. *ib.*, 7.
 Legis promulgatio in civitatibus provinciarum aut regnorum capitibus, quomodo necessaria ex vi juris imperialis. 211, 13.
 Lex civilis quomodo graviter violetur. 271, 1 et seq.
 Legis transgressio ob contemptum est mortalis in materia minima. 282, 2.
 Legem transgredi ex contemptu rei præceptæ non semper est mortale. 288, 22.
 Legem transgredi ex contemptu Dei legislatoris, semper est mortale. *ib.*, 24.
 Legem transgredi ex contemptu superioris, quatenus Prælati, est mortale. *ib.*
 Legis transgressio ex contemptu legislatoris, quatenus homo, potest esse tantum veniale, ex levitate materiæ. *ib.*
 Lex humana impletur per actum præceptum secundum substantiam illius. 291, 6.
 Lex humana solum imperat ut actus fiat. *ib.*, 7.
 Leges civiles quando observandæ in foro canonico. 373, 14.
 Lex civilis prohibens actum non semper irritat actum contra ipsam factum. 530, 22.
 Lex civilis prohibens actum pure, et quæ clausulam irritantem non adjiciat, an irritet illum. 536, 1.
 Et quando. 538, 7.
 Lex humana non datur de actibus mere internis. XIII, 84, 5.
 Discrimen inter abrogationem legis et præscriptionem. 99, 19.
 Privata persona non eximitur ab obligatione legis, licet diu illam non servet. 134, 6.
 Diuturnus usus communitatis habet vim introducendi et abrogandi legem. *ib.*, 7.
 Quando princeps non potest ferre legem, neque potest pro illa poenam exigere. 301, 7.
 Princeps laicus potest leges condere in sua terra, etiam in ordine ad peregrinos. 307, 12.
 Leges positivæ non extenduntur per similitudinem. 329, 11.
 Lex principes non obligat, cum ex peculiari habitudine ad inferiores, ut tales sunt, pertinet. 936, 4.
 Non est improbabile principem sine causa secum valide non posse dispensare. 937, 8.
 Quid requiratur ut lex in Romana curia abrogetur. 939, 11.
 Lex prohibens, quando actum irritet. 973, 18.

Legis transgressio quoad genus inobedientia est. 636, 9.
 Rem potest mutare moraliter, licet non physice. 637, 11.
 Leges divinæ positivæ aut naturales obligant graviter aut leviter juxta capacitatem materiæ; non ita tamen semper accidit in legibus humanis. XVI, 7, 4.
 Leges et præcepta humana, quas debeant habere conditiones ut obligare possint in conscientia, id est, quam potestatem supponant in Superiore, quam convenientiam in materia, quam intimationem, promulgationem, etc. 137, 11 et seq.
 An necessaria sit aliqua consultatio ad hoc ut Superior præcepta possit imponere, aut leges condere. 135, 6.
 Vide PRÆLATUS, et PRÆCEPTUM. XVI.
 Lex potest ipso facto pœnam positivam inferre per ipsum delinquentem in se exequendam. XXIII, 34, 10.
 Actus interior non potest per Ecclesiam puniri, aut præcipi. 84, 5 et seq.
 Nisi ut unius exteriori. 88, 16.
 Præcepto vel prohibito actu exteriori præcipitur aut prohibetur internus, de ejus substantia. 90, 22.
 Non si sit mere extrinsecus. 91, 27.
 Quis metus sufficiat ad excusandum a transgressione legis humanæ. 96, 13.
 Lex lata a non habente potestatem est nulla. 110, 5.
 Aut de re manifeste iniqua, aut inutili. ib.
 Duobus ex capitibus potest lex justa non obligare. 111, 8.
 Lex justa duplex. ib., 10.
 Obligatio sub pœna excommunicationis imposita per justam legem est sub mortali. 467, 12.
 Per particulare præceptum potest Prælatus subditum extra territorium obligare, non per statutum. XXIII bis, 12, 9.
 Legis humanæ obligatio, unde proveniat. XXIV, 210, 13.
 Legum civilium et Pontificiarum materia. 312, 11.
 Leges civiles ejusdem materiæ cum Pontificiis directe irritari possunt a potestate ecclesiastica. ib.
 Leges civiles de rebus ecclesiasticis ipso jure sunt irritæ. 312, 13.
 Leges civiles nullam vim habent in materia ecclesiastica, neque in bonis, vel ecclesiasticis, vel personarum ecclesiasticarum. 433, 7.
 Leges Justiniani de materia canonica non sunt veræ leges. 361, 10.
 Leges civiles prospicientes communi secularium et clericorum societati non obligant clericos, sed ipsi obligantur ex vi rationis et canonici juris. 435, 13-14.

Legum civilium potestas duplex, directiva et coactiva: a quibus manant omnes effectus legitimi. 432, 3.
 Legis quæ regia vocatur etymologia. 210, 12.

LEX CANONICA.

Leges Romani Pontificis non pendere a conciliis, sed e contra. V, 337, 11.
 Leges ferre posse Romanum Pontificem sine consensu Cardinalium. 338, 14.
 Lex jurisdictionis, et lex diœcesana, quæ. 408, 2.
 Leges canonicæ vocantur canones, decreta, et aliis modis. 414, 8.
 Lex canonica a civili in multis differt ex parte materiæ. 370, 6.
 Lex canonica excellentior et universalior lege civili. 374, 9.
 Legis canonicæ a civili alia differentia. 372, 10.
 Lex canonica circa solam materiam honestam versatur, sicut et civilis. 369, 1.
 Lex canonica præcipit in materia cujuscumque virtutis. ib.
 Lex canonica præcipit actus omnium virtutum, sed non omnes. 369, 2.
 Lex canonica non prohibet omnia vitia et peccata absolute. 370, 3.
 Legis canonicæ primaria materia est materia religionis. ib., 6.
 Lex canonica nullam certam verborum formam requirit. 388, 2.
 Lex canonica non requirit scripturam. ib.
 Lex canonica quam promulgationem requirit. 391, 1 et seq.
 Leges concilii generalis, quomodo promulgantur. 393, 8.
 Leges canonicæ an obligent statim post promulgationem Romæ factam. ib., 9.
 Leges pontificias statim obligare, diffundere autem obligationem successive. 395, 15.
 Lex canonica justa per se infert obligationem ut acceptetur. 396, 4.
 Lex pontificia admittit supplicationem ex causa justa. 397, 6.
 Lex canonica, dum ad Pontificem recurrit, quomodo obliget. ib., 8.
 Legem canonicam per consuetudinem toleratam non acceptatam tandem non obligare. 398, 9.
 Lex quomodo obliget scientes et ignorantem. 399, 14.
 Lex canonica ignorata ab aliquo corpore politico integro obligat cessante ignorantia. ib.
 Lex canonica obligat in conscientia. 400, 2.
 Lex ecclesiastica per se obligat sub culpa mortali, si absolute feratur. ib., 4.
 Legis canonicæ obligatio in conscientia gravis aut levis, unde colligenda. 403, 1.

Lex canonica obligat omnes baptizatos, etiam hæreticos. 406, 2.
 Leges pontificias de se obligare omnes christianos adultos ubicumque degentes. ib., 3.
 Leges Episcoporum intra territorium quomodo obligent. 407, 5.
 Leges conciliorum provincialium quomodo obligent, et quos. ib., 6.
 Leges canonicæ faciunt subditos bonos simpliciter. 53, 8.
 Lex canonica ut derogata censeatur per consuetudinem, quodnam tempus necessarium. 398, 10.
 Lex per consuetudinem non recepta non censeatur simpliciter revocata. ib., 11.
 Lex canonica non potest ferri nisi sub aliquo spiritali titulo. XXIII, 489, 8.

LEX ODIOSA.

Lex odiosa et favorabilis. V, 413, 1.
 Et unde distinguendæ. 416, 6.
 Lex eadem favorabilis et odiosa secundum diversam. 417, 9.
 Et hæc quomodo interpretanda. 418, 12.
 Lex excludens feminas ab hæreditate est odiosa simpliciter. ib.
 In dubio legis, favorabilisne sit an odiosa, in favorem interpretanda. ib., 13.
 Legis odiosæ quatuor sunt species. 419, 13.
 Legem esse odiosam, unde colligendum. VI, 128, 5.
 Et unde extendenda lex non odiosa. 9, 3.

LEX POENALIS.

Lex imponens pœnam spirituales et censuras, etc., ordinariè supponit culpam. V, 419, 2.
 Lex pœnalis pura ex intentione legislatoris colligenda. 423, 8.
 Regula generalis ad legem pure pœnalem dignoscendam. ib., 9.
 Lex pœnalis duplici modo fertur per verba simplicia, vel composita. 432, 2.
 Uterque modus multiplex. ib.
 Lex lata per verba, fiat, subjaceat, incurrat, etc., quando significet sententiam latam. 439, 25.
 Lex per quæ verba intelligatur sententiam latam significare. 440, 26 — 442, 4.
 Lex pœnalis cum particula, ipso facto, etc., significat sententiam latam. 447, 4.
 Lex pure moralis, pure pœnalis et mixta, quæ. 423, 2.
 Legem pœnalem obligare posse in conscientia. 419, 2.
 Legem pœnalem de facto obligationem in conscientia inducere. 421, 6 et seq.
 Lex pœnalis non obligans ad culpam dari potest. 423, 2-3.
 Et aliquæ de facto dantur. 424, 4 et seq.

Lex humana potest obligare in conscientia ad pœnam, tam activam quam passivam, ante omnem sententiam, et quando. 432, 15-16.
 Lex pœnalis utens verbis simplicibus conunantibus pœnam non obligat statim ad talem pœnam in conscientia. 433, 4.
 Lex quæ fertur simpliciter, per verba futuri temporis tantum, non obligat in conscientia ante sententiam. 436, 11.
 Etiam si verbum geminetur. ib., 12.
 Vel per duas leges imponatur. ib., 13.
 Lex præcipiens ad pœnam perjurii, quomodo obligat. 438, 23.
 Lex lata per modum imperandi, quam inducit obligationem, et unde colligenda. 436, 24.
 Lex imponens pœnam exequentiam per actionem ipsius rei, quando obliget. 442, 5.
 Lex pœnalis cum particula *ipso facto*, quam obligationem inducit. 446, 2.
 Lex pœnalis privans re propria, quæ sine executione hominis exerceri nequeat, quem effectum habeat. ib., 3.
 Lex pœnalis cum additione ipso facto, licet non dicat absque alia declaratione, inhabilitat, et infert pœnas quæ sine actione propria exercentur. 454, 2.
 Lex pœnalis post sententiam latam, quomodo obligat. 459, 1 et seq.
 Lex pœnalis quomodo obligat judicem. 406, 2 et seq.

Vide JUDEX. V.

Lex pœnalis potest per consuetudinem abrogari. ib.
 Quando quis in pœnam delicti privatur per legem suis bonis, an teneatur se illis privare. XXIII, 360, 7.
 Judex an teneatur excommunicatum egentem dum in sua contumacia perseverat ex fructibus beneficii sustentare, aut ipse aliquid accipere. 362, 14-15.
 Quid si absolutionem procurat. 363, 16.
 Nemo potest privari rebus vel obsequiis debitis propter delictum ante sententiam, juxta modum legis. 416, 4.
 Secus ob alias causas. 417, 7.

LEX TRIBUTORUM.

Leges tributorum inter odiosas computandæ. V, 474, 1.
 Leges tributorum quando pure pœnales intelligantur. 475, 5.
 Leges tributorum esse veras leges morales obligantes in conscientia. 476, 6 et seq.
 Leges tributorum imponentes pœnas cum tributis esse mixtas. 478, 12.
 Leges justæ simpliciter imponentes tributa obligant in conscientia ante petitionem. 496, 11.

Leges injustæ tributorum, nec ante, nec post petitionem obligant; possunt tamen aliquando ad aliquid obligare. 496, 42.

Vide **TRIBUTUM**.

LEX PURE IRRITANS.

Lex pure irritans unde dignoscenda. V. 509, 42.
 Lex irritans actum indirecte, seu dans formam substantialem contractui, non est pœnalis. 504, 5.
 Leges aliquas irritantes pœnales esse. ib., 7.
 Legem irritantem posse ferri in commune bonum, simul et in pœnam. 506, 40.
 Lex pure irritans non obligat ad præscriptam formam servandam. 508, 7-8.
 Lex dans formam contractui quam obligationem inducit. 507, 4.
 Lex simpliciter irritans actum, si fiat, quomodo obliget. 509, 41.
 Lex non irritans actum ipso facto, sed irritare præcipiens, quomodo obliget. 510, 43.
 Lex irritans ipso facto, si suum habeat effectum, obligat in conscientia. ib., 44.
 Lex constituens formam substantialem in actu servandum irritat factum sine illa. 514, 5.
 Et quando talis censeatur. 519, 2 — 521, 4 et seq.
 Lex irritans in præsumptione fundata, an semper habeat effectum. 521, 4 et seq.
 Leges irritantes posse consuetudine abrogari. 541, 16.
 Leges irritantes an in utroque foro procedant, et unde hoc colligatur. 556, 40.
 Legis forma corrupta, an irritetur actus, et quanta corruptio sufficiat. 553, 8.
 Lex irritans non annullat actum, ante solemnem promulgationem. 554, 4.
 Lex irritans post promulgationem in curia, expectat bimestre. 555, 3.
 Leges irritantes canonicæ, quando habent effectum. ib., 5.
 Lex irritans, differens effectum, ante tempus a lege limitatum non operatur effectum, licet subditi consentiant. 556, 10-14.
 Lex irritans non prius circa volentem quam nolentem operatur. 557, 42.
 Vide **LEX PROHIBENS** per totum. V.

LEX PROHIBENS.

Lex prohibens actum et irritans respectu boni communis aut privatorum, non est pœnalis. V. 512, 7.
 Leges directe prohibentes actum, si ad majorem firmitatem irritant illum, an obligent in conscientia. 508, 9.
 Lex simpliciter prohibens, et irritans actum, an interdum impediatur. 514, 6.
 Lex pure prohibens non semper irritat actum,

contra ipsum factum, nisi aliunde constet mens legislatoris. 530, 22.

Lex prohibens, ut irritet actum, quibus verbis uti debeat. 531, 4.

Lex pure prohibens, quando irritat actus, et quibus circumstantiis. 534, 6.

Lex civilis prohibens. Vide **LEX CIVILIS**. V.

Lex canonica prohibens. Vide **LEX CANONICA**. ib.

Lex prohibens contrariam consuetudinem præteritam, an futuram complectatur. VI, 161, 5.

Lex prohibens futuram consuetudinem non ideo eam reprobatur. ib., 3.

Lex reprobans consuetudinem, quomodo vinci potest ab ea. 214, 24.

Lex exorbitans, quomodo intelligenda. 348, 14.

Lex revocans privilegium, quomodo habeat suum effectum et quando. 410, 4.

Lex favorabilis ad omnem proprietatem verborum extendenda. 9, 5.

Legis extensio aliquando ultra proprietatem verborum intelligenda, imo tam naturalem quam civilem. 10, 7.

Legis extensio quadruplex. 8, 2.

Lex non est regula indivisibilis, sed extensionem habet. 92, 8.

Lex an extendenda solum ob rationis similitudinem ad alium casum. 11, 4.

Lex non inducit vinculum in conscientia, ob similitudinem rationis. 14, 9.

Legis extensio comprehensiva ob rationis identitatem, ad legem etiam pœnalem extendi potest. 19, 2.

Lex an extendatur ab uno casu ad alium ob identitatem rationis. 16, 16.

Legis extensio ad personas, loca, et tempus extenditur. 22, 11.

Legis restrictio quomodo accipienda. 23, 4.

Legis restrictio quando illicita. ib., 2.

Legis restrictio ad aliquod incommodum evitandum fieri debet. 24, 3.

Legis restrictio ex alia regula colligenda. ib., 5.

Lex aliquando restringitur ex subjecta materia. 26, 10.

Lex prohibens non irritat, nisi id expresse declarat. XV, 198, 3.

Vide **CONSUETUDO**, et **PRÆCEPTUM**. XV.

LEGIS HUMANE MUTATIO.

Legis interpretatio triplex, authentica, usualis et doctrinalis. VI, 4, 1.

Legis interpretatio, vide **INTERPRETATIO**. VI.

Legis mutatio ab extrinseco et intrinseco. 27, 4.

Et utrumque dupliciter. ib.

Legis obligationem interdum cessare. 28, 4.

Ut legis obligatio cesset, requiritur ut deficiat ratio aliquo modo contrarie. 30, 3.

Legis obligatio aliquando cessat propter bonum personæ particularis. 34, 13.
 Lex aliqua circumstantia facta iniqua, an requirat recursum ad principem ut ejus obligatio cessare intelligatur. ib., 1.
 Legis obligatio aliquando tollitur sine recurso ad principem per judicium probabile. 33, 3.
 Legis cessatio contraria et negativa. 40, 2.
 Legis vigor extinguitur per mutationem contrariam. ib., 3.
 Ut lex vigorem suum perdat necessaria est evidentia. ib.
 Legem cessare cessante legis ratione generaliter. ib., 5.
 Lex præcipiens actum virtutis non cessat, cessante quocumque fine extrinseco. 42, 9.
 Lex cessat cessante adæquato fine extrinseco et intrinseco. ib., 10.
 Lex præcipiens actum indifferentem, quando cessat. 43, 11.
 Legis cessatio in generali et in particulari, quomodo differt. 45, 16.
 Lex quoad unam partem inutilis, non quoad aliam, an cesset. 46, 18.
 Lex aliquando suspenditur, sed non extinguitur. ib.
 Legem humanam valide et juste abrogari posse. 119, 3.
 Legis mutatio justa erit, quando causa justa fuerit. 120, 9.
 Lex generalis posterior abrogat priorem. 131, 12.
 Lex generalis contra specialem, quam vim habeat, et e contra. ib., 13.
 Lex potest per consuetudinem derogari quoad obligationem sub culpa, relicta obligatione quoad penam. 210, 9.
 Lex posterior contraria revocat consuetudinem. 217, 3.
 Ut lex consuetudinem revocet, quid requiratur. 218, 6.
 Lex particularis Papæ an revocet consuetudinem. 220, 14.
 Lex revocans privilegium an statim habeat suum effectum. 415, 3.

LEX DIVINA POSITIVA VETUS.

Lex divina positiva an data fuit ante Moysen. VI, 420, 3.
 Lex divina. Vide ANGELI. VI.
 Lex divina collective sumpta significat multitudinem plurium legum. 419, 2.
 Legem scriptam in quinque libris Moysis fuisse vere divinam, et Deum ipsum fuisse principalem et proximum ejus auctorem. 423, 3.
 Lex vetus per Moysen data tanquam per proximum promulgatorem, non vero per auctorem. 425, 10.

Legis veteris finis bonus, honestus, spiritualis et supernaturalis fuit. 429, 2.
 Finis ultimus a Deo intentus per illam legem fuit spiritualis felicitas illius populi, vel in hac vita vel in futura. ib., 3.
 Lex vetus in peculiarem Christi honorem data, ad augendam fidem explicitam Christi venturi. 430, 4.
 Finis adæquatus legis veteris instructio fuit populi judaici. 431, 7.
 Singula præcepta legis veteris habuisse proprios fines materiis accommodatos. 432, 9.
 Finis legis duplex: moralis et spiritualis. ib., 10.
 Materia legis veteris non potuit esse nisi honesta, et sancta. 434, 2.
 Lex vetus etiam actus internos pro materia habebat. 437, 11.
 Materia legis veteris comprehendebat omnes actus externos necessarios ad honestatem morum, tam naturalem, quam caeremonialem, seu religiosam, quam etiam politicam, seu civilem. 439, 18.
 Materia legis veteris quatuor complectebatur, ut caeremonialis erat. 442, 25.
 Ut autem judicialis alia quatuor. ib., 26.
 Materia legis veteris generaliter sumpta aliqua comprehendebat, quæ non cadebant sub riguroso præcepto, sed sub consilio. ib., 27.
 Lex vetus præcipit actus pœnitentiæ, et theologialium virtutum. 462, 10.
 Formam illius legis fuisse verbum sensibile ipsius Dei hominibus sufficienter significantem ipsius voluntatem. 444, 2.
 Lex Decalogi prius voce prolata est, postea Dei digito scripta. 445, 4.
 Lex vetus pro solo populo israelitico data. 446, 7.
 Lex vetus data ministerio Angelorum. 423, 4.
 Vide ANGELI. VI.
 Lex vetus in quo loco promulgata fuit. 448, 11.
 Lex vetus data anno a creatione mundi millesimo quingentesimo decimo tertio. ib., 13.
 Lex repudii quo sensu permissa. 428, 13 — 436, 10 — 453, 11.
 Lex de usura quomodo intelligenda. 436, 10 — 453, 12.
 Legis effectus proximus et remotus. 449, 1.
 Lex vetus habuit pro effectu opus præmio dignum et ipsum præmium. 455, 17.
 Lex illa obligat in conscientia. 449, 1.
 Gravitas hujus obligationis unde colligenda. ib.
 Lex illa etiam vi præceptorum moralium obligabat in conscientia. 450, 3.
 Hæc lex ratione præceptorum judicialium quomodo obligabat. 451, 4.
 Lex vetus quomodo obligabat cum periculo vitæ. ib., 6.

- Lex vetus effectus aliquos permittebat. 452, 8.
 Lex vetus habuit effectus pœnales et quos. 454, 14-15.
 Lex vetus quas permissiones habuit. Vide PERMISSIO. VI.
 Lex vetus, quæ præmia promittebat, temporaliæ, an æterna. 455, 18.
 Lex vetus non obligat gentes in Christum non credentes. 472, 4.
 Legis opera de condigno quid meruerint. 457, 22.
 Lex vetus non habuit ex se virtutem justificandi. 460, 2.
 Lex vetus cur dicitur imperfecta. 439, 17.
 Legis veteris Sacramenta non habuerunt vim justificandi, nec in eis præter circumcisionem dabatur gratia extra meritum operantis. 460, 4.
 In quo sensu dicitur lex vetus non justificare. 464, 14.
 Lex illa non dabat vires ad actus disponentes ad justitiam. ib.
 Lex vetus imperfecta fuit propter negationem plurimarum perfectionum quibus caruit. 466, 3.
 Lex vetus magnum pondus imponebat. 467, 5.
 Lex vetus gravissimas pœnas temporales minabatur. ib., 6.
 Lex vetus in suo ordine et gradu perfecta fuit. ib., 7.
 Lex vetus in sua specie propria erat perfecta. 468, 8.
 Lex vetus a solo Deo mutabilis. ib., 2.
 Lex vetus a solo Deo abrogari et dispensari potuit. 469, 3-4.
 Lex a Deo variis modis fieri potuit. 470, 8.
 Lex vetus non est lex ad intra in Deo existens. 471, 10.
 Legem veterem nunquam comprehendisse gentes conversas ad fidem. 472, 5.
 Lex vetus non comprehendit judæos baptizatos. 474, 8.
 Lex vetus quo sensu dici potuit perpetua. 477, 17.
 Legis cessatio quoad præcepta cæremonialia. 478, 1.
 Item quoad judicialia. ib., 2.
 Quid vero quoad moralia. 480, 7.
 Lex vetus cessavit non solum quoad obligationem, sed etiam quoad comminationes et promissiones observantibus eam, etc. 487, 30.
 Lex vetus ante Christi adventum non fuit mortua. 488, 1.
 Lex vetus ante Christi mortem non fuit mortua. 489, 4.
 Sed ejus præcepta omnia durarunt usque ad mortem Christi. 490, 7.
 Lex vetus non fuit mortua quoad obligationem in instanti mortis Christi. 493, 4.
 Sed aliquo tempore postea obligavit. 499, 23.
 Nec abrogata fuit toto tempore usque ad Pentecostem 500, 25.
 Legem solvendi decimas non fuisse cæremonialem, sed judicialem. 530, 18.
 Lex vetus post Christi adventum quando ablata. 472, 2.
 Lex vetus etiam pro judæis qui Evangelium non susceperunt, abrogata est. 476, 16.
 Lex vetus cœpit abrogari in die Pentecostes, non tamen simul pro toto orbe, sed successive, crescente promulgatione legis novæ. 500, 26.
 Legis veteris præcepta moralia et judicialia, quomodo non sint mortifera, licet sint mortua. 501, 4.
 Legis veteris præcepta cæremonialia mortifera esse. 501, 3.
 Legis veteris cæremoniis uti nulla ratione licet. 504, 11.
 Lex vetus an prius mortua fuerit quam mortifera respectu gentium. 524, 1.
 Legem veterem cœpisse abrogari, et mortuam esse quoad obligationem, simul ac lex nova cœpit obligare. 526, 5.
 Legem veterem non simul pro toto mundo, sed successive mortuam fuisse. 527, 7.
 Lex vetus quo tempore pro toto mundo mortua et mortifera. ib., 8.
 Lex vetus non prius fuit mortua quoad institutionem, quam mortifera. ib., 10.
 Lex vetus quando extincta quoad institutionem. 528, 12.
 Lex vetus quo tempore cœperit esse inutilis. 542, 1.
 Lex vetus non amisit vim suam in morte Christi, nec ante Pentecostem. ib., 2.
 Lex vetus quamdiu duravit quoad obligationem, duravit etiam quoad effectus pœnales et irritandi. 543, 3.
 Lex vetus amisit suam efficaciam successive, a die Pentecostes respectu præceptorum cæremonialium. ib., 4.
 Lex vetus quam vim habuerit usque ad diem Pentecostes. 544, 6.
 Lex Moysis usque ad diem Pentecostes retinuit vim sanctificandi legaliter, seu justificandi carnaliter. 545, 9.
 Lex illa quamdiu mortifera non fuit, ad quid utilis erat. ib., 11.
 In lege scripta sæpe fuit latum præceptum de primitiis offerendis. XIII, 111, 10.
 Quæ conditiones in lege scripta fuerint additæ primitiis. ib.
 Lex scripta quoad præcepta judicialia et cæremonialia cessavit. 412, 15.
 In lege hac datum est divinum præceptum de solvendis decimis. 115, 6.
 Solum fuit de decimis prædiabus, non de personalibus. ib.
 Quid decimæ in lege scripta significarent. ib., 7.

- Præceptum decimarum non est idem in lege scripta et in lege nova. 119, 5.
- Cur decimæ personales in lege scripta non solvebantur. 126, 17.
- Cur lex vetus sit mortua, et cur mortifera. 247, 12.
- Festum Pentecostes, prout fuit in lege scripta, erat de jure divino. 277, 2.
- Purgationes aliquæ in lege scripta licebant. 431, 10.
- Lex Judæorum, ut intra eandem tribum matrimonia contraherent, universalis non fuit, et quomodo intelligenda. XIX, 16, 3.
- A lege communi nascendi in peccato B. Virgo excipienda. 23, 1.
- Quomodo intelligenda lex, in Adam peccante omnes peccaturos. 32, 1.
- In lege veteri præceptum non fuit castitatem prohibens. 100, 6.
- Num in illa lege melius, et consultius virginitatem servare. 101, 7.
- In veteri lege multi viri sancti virginitatem servant. ib.
- B. Virgo non fuit in universum libera ab omni veteris legis observatione. 262, 1, 1° loco.
- Lex de solemnitate azymorum, et Phase lata Exod. 12 explicatur. 647, 1 et seq.
- Lex Exod. 13 de sanctificandis primogenitis explicatur. 262, 1, 2° loco.
- Lex Levit. 12 de purificatione fœminarum. ib.
- Lex de purificatione fœminarum abrogata, sicut et aliæ cæremoniæ veteres, et quomodo nunc liceat fœminis pueros suos offerre in templo. 269, 5.
- Joannes Baptista neque immutavit, neque abrogavit veterem legem, neque fuit auctor novæ. 340, 5.
- Lex vetus ante Christum gravis a tempore Joannis cœpit parturire. 342, 7.
- Quomodo lex usque ad Joannem dicitur durasse. ib.
- Non fuit mortifera, donec Evangelium sufficienter promulgatum fuit. XX, 488, 4.
- Vide SACRAMENTUM VETERIS LEGIS, et SACRIFICIA VETERIS LEGIS. XX, XXI.
- LEX NOVA DIVINA.
- In lege gratiæ, quo pacto dicatur potestas diaboli ligata. II, 1066, 7 et seq. — 1072, 13 et seq.
- Lex ordinaria, vide ORDINARIA POTENTIA. II.
- Legis novæ causa finalis, et efficiens. VI, 553, 1.
- Legis novæ varia nomina. 549, Proœm.
- Lex nova est vera et propriissima lex præceptiva. 551, 5.
- Lex fidei quid significet. 552, 8.
- Lex gratiæ cur dicitur infundi cordibus hominum. 562, 3.
- Lex nova cur a principio mundi non data. 566, 1.
- In lege nova nulla esse divina præcepta nisi fide et Sacramentorum, quomodo intelligendum. 561, 20.
- Lex gratiæ imperans seu impellens et adjuvans dicitur. 563, 4.
- Legem novam etiam imperantem esse per se non scriptam exterius, sed mentibus et cordibus impressam. 564, 7.
- Legis novæ et veteris differentia. 565, 9.
- Legis novæ materialis causa partim moralis, partim cæremonialis. 564, 2.
- Lex gratiæ mysteria plura explicite credenda proponit quam lex vetus. 556, 6.
- Legis novæ materia actus tam internos quam externos complectitur. 560, 18.
- Legem novam amplecti non solum propria præcepta, sed etiam spiritum gratiæ, dantem vires et inclinantem ad observandam legem. 562, 3.
- Legem novam latam pro universis viatoribus. 566, 2.
- Forma legis novæ consistit in aliquo signo sufficienter promulgante hominibus talem divinam voluntatem. 561, 1.
- Lex gratiæ ita impressa cordibus, ut det etiam vires. 565, 11.
- Legis promulgatio et divulgatio distinguenda. 574, 25.
- Legis novæ obligatio cœpit a Judæis. 567, 4.
- Lex nova non obligavit in conscientia in morte vel resurrectione Christi. 569, 10.
- Imo nec ante diem Pentecostes. 570, 12.
- Lex nova cœpit obligare in die Pentecostes. ib., 13.
- Lex nova cur postea scripta sit. 564, 7.
- Legem novam non simul obligasse Judæos ubique existentes, sed obligationem ejus fuisse successive diffusam. 571, 15.
- Legem novam non gentiles obligasse ante diem Pentecostes. ib., 16.
- Legem novam non incœpisse obligare Gentiles per se, usque ad revelationem factam Petro, Act. 10. 574, 23.
- Ex tunc vero obligasse non simul totum orbem, sed successive. ib., 24.
- Lex nova justificat, et in hoc superat legem veterem. 575, 1.
- Lex nova quomodo dicatur justificare. ib., 2.
- Lex gratiæ cur dicatur justificare. ib.
- Legem novam abundantius dare gratiam quam antea daretur. 576, 3.
- Lex nova quo sensu per præcepta dici potest justificare. 577, 5.
- Lex nova quos effectus spirituales habeat. ib.
- Legem novam quo sensu perpetuam esse affirmamus. 589, 2.
- In lege nova Deus potest dispensare. 579, 1.
- In lege nova nullus princeps temporalis dispensare potest. 579, 2.

In lege nova divina nec Summus Pontifex dispensare potest. 581, 7.
 Legis novæ præcepta positiva nullam dispensationem aut interpretationem per modum epikiæ admittunt. 583, 11.
 Lex Christi quo sensu indispensabilis ab homine. 584, 14.
 Lex nova quomodo admittat interpretationem doctrinalem. 583, 13.
 Lex nova nullam patitur diminutionem. 589, 6.
 Lex nova nullum augmentum recipit. 590, 8.
 Contra legem novam nulla consuetudo hominum prævalere potest. ib., 7.
 Legis gratiæ variæ excellentiæ. 591, 2 et seq.
 Lex nova, etiam quoad præcepta et documenta, longe perfectior est lege veteri. 594, 10.
 Lex nova in quibus excessit legem veterem. 594, 40 et seq.
 In lege gratiæ est præceptum solvendi primitias. XIII, 112, 14.
 In lege gratiæ conveniens est determinatio decimarum. 121, 13.
 Cur in ea imperentur decimæ, non in lege scripta. 126, 17.
 In lege gratiæ cessarunt festa Judæorum quoad cæremonialia. 247, 11.

LEX, LEGISLATOR.

Legem nemo potest imponere, nisi qui potestatem habet coactivam. XVIII, 393, 1.
 Lex divina duplex, naturalis et positiva, et hæc rursus in generalem et specialem dividitur. 395, 1.
 Lege naturali obligari, est quasi proprietas consequens humanam naturam. 396, 3.
 Legislatores quandoque legibus a se conditis obligantur. ib., 6.
 Lex vetus solum eos obligabat, qui per seminalem rationem ab Abrahamo descendebant, vel se illi sponte subdebant. 397, 8.
 Legislatoris potestas in Christo a regia potestate et sacerdotali non distinguitur. 448, Proëm.
 Lex gratiæ est perfectior lege naturæ et veteri, et eodem modo ejus sacrificium. 453, 7.
 Lex scripta licet legem novam repræsentaverit, non tamen dici potest lex nova esse secundum ritum veteris. 460, 17.

LEVITA.

Levitarum excellentia. XXIV, 399, 21.

LIBER VITÆ.

Liber vitæ præscientiam, seu mentis notitiam denotat. I, 313, 2.
 Liber absolute positus in Scriptura totam Dei præscientiam significat, aliquando vero præscientiam electorum. 315, 9.

Liber vitæ quid ratione particulæ *Vitæ* significet. 316, 10.
 Et quid etiam intelligatur, cum additur *liber vitæ agni*. ib., 11.
 Liber vitæ agni angelos et homines prædestinatos includit. ib.
 Liber prædestinatorum per antonomasiam absolute liber appellatur, aut cum addito vitæ. 317, 14.
 Liber vitæ quomodo distinguatur a libris judiciorum continentibus. ib.
 Quomodo hi omnes unus liber appellari queant, et quare plures dicantur. ib.
 Liber vitæ metaphorice æternam justitiam Dei circa omnes felicitatem supernam adepturos significat. ib., 15.
 Libri vitæ cum prædestinatione collatio. ib., 15-16.
 Liber vitæ est actus Dei internus, æternus atque immanens. ib.
 Liber sic Deo attributus in intellectu residet. 318, 16.
 Liber vitæ prædestinationem indissolubili nexu comitatur. ib.
 Vide PRÆDESTINATIO. I.

LIBERALE OPUS.

Liberalia opera non prohibentur in festo. XIII, 344, 3.
 An detur opus quod nec servile sit, nec liberale, vide SERVILE OPUS. XIII.

LIBERALITAS.

Non sunt pecuniæ solum liberalitatis materia. XI, 524, 27.
 In quo differat liberalitas a misericordia. ib., 28.
 Amplitudo materiæ, quam habet divina liberalitas, non tollit quin proprie liberalitas sit. 525, 29.
 Datur in nobis erga homines, non erga Deum. XIII, 24, 3.
 Non recipit ullam conditionem debiti. ib.
 Liberalitas maxime conveniens ei qui bonus est, et fere soli Deo propria. XVII, 34, 5.
 Liberalitas Dei magis elucet in eo quod hominem ex rigore justitiæ redemit, quam si gratis ipsi condonaret omnia. 54, 2.

LIBERTAS, LIBERUM, LIBERUM ARBITRIUM.

Libertas proprie opponitur necessitati. I, 682, 13.
 Liberum est quod ita est a voluntate, ut possit non esse positus requisitis. 681, 11.
 Libertas aliquando opponitur coactioni. 682, 13.
 Idem actus etiam si sit a voluntate, non potest esse simul liber, et ab intrinseco necessarius. 681, 11.
 De ratione liberi est, quod sit a voluntate aliquo modo active. ib.

- Liberum actum, ut sic, prædestinationis effectum
 esse non repugnat. 465, 6.
 Vide ACTUS VOLUNTAS. I.
- Libertas arbitrii late ostenditur. IV, 463, 41.
 Libertas est intrinseca et naturalis homini. 466, 13.
 Si talis non esset non posset elevari ad libere
 operandum. ib.
- Libertas in actu primo, quæ. 168, 1.
 Libertas in actu secundo in actibus imperatis est
 sola denominatio in actu ipso imperato prove-
 niens ab actu elicitio libero. ib.
- Liberum per quid distinguatur a necessario. 169, 7.
 Liberum includit voluntarium. ib., 9.
 E contra vero voluntarium etiam perfectum non
 includit liberum. 470, 44.
 Libertas non est perfectio simpliciter respectu
 cuiuscumque objecti : nec necessitas semper est
 imperfectio. ib.
- Libertatis gradus videlicet a coactione, a necessi-
 tate spontanea, ab infirmitate, hoc est, a cap-
 tivitate corporis mortalis, et ab obligatione,
 seu præcepto. 171, 13 et seq.
- Libertas in actu nihil reale ponit in ipso, sed
 denominationem a potentia potente non agere
 illum. 172, 18.
 Et quidquid aliud dicitur est superfluum, et insuf-
 ficiens sine hac denominatione. 173, 23.
- Liber actus non fit necessarius ab extrinseco, verbi
 gratia, a Deo sine mutatione dependentiæ, at
 vero ut actus liber fiat ab extrinseco necessa-
 rius, non oportet variari dependentiam ejus,
 sed satis est variari cognitionem. Sic, variata
 fide in visionem, amor viæ fit patriæ. 172, 22.
- Libertas in actu primo est perfectio, in actu
 secundo non addit perfectionem physicam. 173,
 24.
- Liberum et voluntarium non repugnant. ib.
 Liberum et voluntarium indirectum recurrunt.
 193, 42-43.
- Liberum et voluntarium adeo differunt, ut possit
 unum augeri et alterum minui. 206, 5.
- Liberum an minuatur a gratia. 209, 17.
- Libertas actus non necessario intenditur per for-
 malem tendentiam, sed ipse actus se ipso est
 liber. 348, 49-20.
- Libertas, vide ACTUS LIBER. IV.
- Libertas quotuplex sit, et quæ propria. VII, 2-3.
- Libertas a sola coactione carentiam violentiæ
 tantum requirit. 2, 5.
- Libertatem a necessitate in homine dari, de fide
 est. 3, 8.
- Liberæ potentiæ quæ necessitas repugnet. 4, 9.
- Libertas actus tollitur si potentia ab intrinseco,
 vel extrinseco, necessitatem patiat. ib.
- Libertas formalis potentiam activam vindicat.
 4, 1 et seq.
- Libertas creata primario internos actus, et, his
 mediantibus, externas actiones respicit. 6, 7.
- Divina vero primario externas actiones respicit. ib.
- Libertatis distinctio quoad speciem et exercitium :
 et in quo utraque consistat. 6, 7 et seq.
- Libertas proxima completam virtutem activam
 necessario exigit. 7, 10.
- Libertas in actu primo potest esse proxima vel
 remota. 9, 13 et seq.
- Libertas proxima includit omnia requisita tam ex
 parte Dei, quam aliarum causarum. 14, 12.
- Libertatem non destruit actualis Dei concursus
 cum voluntate creata. 16, 16.
- Prædestinatio, seu præsentia actuum bonorum,
 libertatem operantis non evertunt. 33, 2.
- Pueri vel amentes libertatem non habent, etsi
 potentiam de se liberam habeant. 9, 14.
- Libertatem omnino destruit motio antecedens.
 16, 15.
- Libertati aliqua suppositio seu necessitas officit :
 non tamen omnis. 33, 2-3.
- Libertas formalis non consistit in iudicio rationis
 indifferente, talique iudicio stante voluntas ne-
 cessitari a Deo potest. 44, 32.
- Libertatis vires debilitatæ per peccatum originale.
 202, 1.
- Non tamen amissam esse libertatem de fide const-
 tat. ib., 2 et seq.
- Libertas non est donum gratuitum, sed proprietas
 naturæ. 202, 2.
- Libertas radicalis et formalis quomodo læsæ in
 homine in statu naturæ lapsæ. 241, 15.
- Agi seu moveri a Deo non tollit indifferentiam liber-
 tatis, in libr. Augustini, c. 2, in adnotatione. 325.
- Lutheri error circa libertatem. 268, 3.
- Calvinii et Kennicicii error libertatem negantium
 post peccatum Adæ. 267, 4 et seq.
- Libertas. Vide POTESTAS. VII.
- Libertas in actus. Vide ACTUS. ib.
- Vide CONCURSUS. Vide ELECTIO. ib.
- Actus supernaturalis quoad substantiam non tollit
 quominus sit liber. 618, 5.
- Causæ liberæ, ut influxum suspendant, Dei con-
 cursu non indigent. 30, 19.
- Hominem lapsum ante gratiam non esse liberum
 ad non peccandum quo sensu verum sit. 217, 13.
- Intellectus non est formaliter liber. 11, 6 et seq.
- Libertas. Vide POTENTIA. VII.
- Liberum arbitrium hominis ante gratiam non esse
 liberum, quo sensu dicant Patres. 205, 11.
- Liberi arbitrii vires quoad perfectionem, quam in
 statu puræ naturæ haberent, non fuerunt dimi-
 nutæ in natura lapsa ex vi originalis peccati.
 207, 5 et seq.
- Liberi arbitrii bono usui gratiæ meritum trihue-
 rant Semipelagiani. 253, 9.

- Liberum arbitrium qui negaverint. 267, 1 et seq.
 Liberum arbitrium quo sensu dicatur non valere
 ex se nisi ad malum. 469, 1 et seq.
 Semipelagianorum error circa liberum arbitrium.
 251, 1 et seq.
- Libertas arbitrii ad non peccandum conciliatur
 cum necessitate auxilii ad cavendum peccatum,
 ex Bellarmino. VIII, 377, 4.
- Libertas alia omnino remota seu remotissima, alia
 partim remota, partim proxima, alia simpli-
 citer proxima. 380, 13.
- Libertas omnino remota, quæ. ib.
- Libertas remota, quæ. 381, 14.
- Libertas proxima, quæ. ib., 13.
- Utrum possibile sit auxilium efficax physice præ-
 determinans voluntatem in actu primo, salvo
 libero usu ejusdem voluntatis in eodem actu
 secundo, ac subinde an libertas quoad exerci-
 tium in actu voluntatis simul possit cum auxilio
 physice, et in actu primo prædeterminante vo-
 luntatem, concordari. 437, 1 et seq.
- Libertas in agendo, non in recipiendo consistit.
 IX, 29, 13.
- Libera est receptio actus, solum in quantum ex
 actione libera pendet. ib.
- Liberum arbitrium semel resistens peccato per
 gratiam potest semper resistere, non vero re-
 sistens semel per vires naturæ. 512, 5.
- Liberum arbitrium quomodo ad gratiam disponat.
 Vide GRATIA. IX.
- Libertas. Vide NECESSITAS NON PECCANDI. ib.
- Libertas ad meritum. Vide MERITUM. ib.
- Libertas sufficiens ad peccandum mortaliter, est
 sufficiens ad merendum apud Deum. X, 20, 13.
- Libertas ut servetur in actionibus, quid sit neces-
 sarium. 458, 1.
- Aliquid potest esse liberum dupliciter. 406, 5.
- Qua ratione conati sint adversarii defendere for-
 malem libertatem in consensu voluntatis, non
 obstante prævia prædeterminatione physica.
 407, 1.
- Liberum arbitrium nihil supernaturaliter potest
 efficere sine Deo physice efficiente. 327, 2.
- Liberum arbitrium dependet in agendo ab in-
 fluxu physico causæ primæ. ib.
- Liberi arbitrii defectus ex natura sua respectu su-
 pernaturalium actuum. ib.
- Qua ratione possit Deus liberum arbitrium effi-
 caciter perducere ad consensum. 342, 4.
- Quomodo intelligendum, quod bonus usus liberi
 arbitrii sit conditio necessaria ad prædestina-
 tionem. 367, 4.
- Modus operandi liberi arbitrii in actibus superna-
 turalibus est singularis. 405, 2.
- Facultas est voluntatis et rationis. XI, 4, 1.
- Formaliter est in voluntate, radicaliter in intellectu.
 ib.
- Non solum est facultas spontanee agendi, sed
 agendi et non agendi. 5, 2.
- Idque est de fide. ib., 3.
- Libertas tollitur, si ponatur in sola indifferentia
 passiva. 8, 2.
- Hæc veritas definita est in Concilio Tridentino.
 ib., 3.
- Impugnantur qui libertatem constituunt in ratio-
 nis indifferentia. 9, 5.
- Indifferentia rationis radix est libertatis, non for-
 malis libertas. 10, 6.
- Libertas duplicem facultatem includit, volendi
 scilicet, et nolendi. 11, 9.
- Potestas libertatis impediri potest, vel si Deus con-
 cursum suspendat. ib., 10.
- Vel si ignoretur objectum circa quod. ib., 10-11.
- Usus libertatis non potest impediri ex parte ob-
 jecti. ib., 11.
- Potest tamen impediri a Deo. 12, 12.
- Quod discrimen sit inter nostram et divinam vo-
 luntatem in modo libertatis. 13, 14.
- Decretum Dei æternum non repugnat cum sua li-
 bertate in actibus liberis. ib.
- Quæ sit recepta definitio libertatis. 14, 2.
- Conditio prævia requisita ad actum libertatem
 tollit, si indifferentiam destruit. ib., 3.
- Libertas nec impeditur ex parte intellectus aut
 objecti. 15, 3.
- Nec ex parte Dei. 16, 6.
- Suppositio antecedens libertatem tollit, non con-
 sequens, ex Anselmo. ib., 7.
- Quæ sit potentia qua voluntas potest operari vel
 non operari dum est libera. 4, 1.
- Non est libertas quando usus non est in libertate
 proxima voluntatis. 57, 3.
- Ex eo quod voluntas determinetur a Deo, ut hunc
 actum numero eliciat, nulla ei infertur neces-
 sitas. 59, 11.
- Nulla libertas est in voluntate respectu individua-
 tionis actus. ib., 11-12.
- Error est dicere hominem ideo libere operari,
 quia se operari existimat. 60, 14.
- Suppositio antecedens, si determinat voluntatem,
 libertatem tollit, quantumvis sit extrinseca.
 62, 4-5.
- Voluntas, ut se ipsam libere determinet, habere
 debet in potestate proxima quidquid ad actum
 requiritur. 90, 10.
- Voluntas Dei non se habet negative circa ea quæ
 libere non facit. 212, 8.
- Quæ suppositio antecedens libertatem destruat.
 271, 19.
- Etiamsi suppositio antecedens voluntatem non de-

- terminet, infallibilem connexionem habere potest cum effectu. *ib.*
- Variae libertatis acceptiones. 409, 1-2.
- Quid sit libertas quoad exercitium et specificationem. 409, 3.
- Quæ sit libertas a necessitate naturali. 412, 1.
- Cum ea non pugnat necessitas ex suppositione. *ib.*
- Si intellectus iudicium determinaret voluntatem, libertas destrueretur. 304, 13.
- Quæ necessitas libertatem tollat, ex Anselmo. 55, 20.
- Actus spontaneus liber dici posset, sed iste loquendi modus suspectus est hoc tempore. 5, 2.
- Libertatis facultas longe differt ab ejus usu. 6, 4.
- Hunc usum in nobis reperiri Scripturæ testantur et Concilia. *ib.*, 5-6.
- Quid significet liberum arbitrium non esse rem de solo titulo. *ib.*, 6.
- Per inde est hominem nunquam uti libertate ac illam non habere. 7, 7.
- In quo compleatur definitio liberi actus. 13, 14.
- Inter ea, quibus positus, liberum arbitrium potest operari et non operari, non est annumeranda ipsa actio qua operatur. 14, 3.
- Quid requiratur ut actus secundus sit liber. 15, 5.
- Quidquid sequitur ex actu libero liberum dicitur. 16, 7.
- Etiamsi Deus sit liber, si determinet voluntatem, ejus actio non erit libera. *ib.*, 8.
- Libertas non potest exerceri per solam potentiam passivam. XIV, 179, 12.
- Libertas non potest dari in actu voluntatis sine intellectu. *ib.*, 11.
- Libertas iudicii, cum datur in contemplatione, datur et voluntatis. 209, 3.
- Libertas ad juramentum promissorium, quæ requiritur. 525, 3.
- Libertas quatenus requiratur ad votum. 773, 1 et seq.
- Libertas triplex. *ib.*, 1.
- Libertas ab obligatione non est omnino necessaria ad votum. 774, 3.
- Libertas ad votum exigitur, quæ sufficeret ad peccatum mortale. *ib.*, 4.
- Libertas actus secundo primi, an sufficiat ad aliquale votum. 775, 7.
- Libertas a coactione et metu, quatenus requiratur ad valorem voti. 776, 1 et seq.
- Libertas non minuitur per votum. 824, 16.
- Libertatem arbitrium ex hoc potissimum principio Patres colligunt, quod simul capaces præcepti et obedientiæ, præmii et meriti. XVIII, 280, 2.
- In hoc consistit, ut non solum a coactione, sed a necessitate etiam sit immune. 281, 5.
- Quomodo fuerit in Christo, etiam si fuerit impeccabilis. 291, 23.
- Libertas perit ex suppositione qua posita necessario actus sequitur, si suppositio libera non est. 283, 4.
- Ut aliqua suppositio tollat libertatem, necessarium est ut aliquo efficaci et veluti physico modo determinet voluntatem ad talem actum. 286, 11.
- Libertatem non tollit divinæ voluntatis decretum quod humanum antecedit, etiam si illo posito infallibile sit, hanc consensuram vel operaturam. *ib.*, 12.
- Libertatis exercendæ modus ita est intrinsecus voluntati, ut non possit rationabili præcepto impediri. 297, 11.
- Libertas requiritur ad meritum ex intrinseca natura et essentia meriti. 320, 3.
- Non potest actus esse in actu, si prius natura intelligitur factus a Deo, quam a nobis. XX, 140, 8.
- Non amittitur in hac vita ad agendam pœnitentiam propter gravitatem peccatorum. XXII, 137, 1.
- Libertas hominis, quanta sit. XXIV, 209, 9.
- Libertas ecclesiastica. Vide IMMUNITAS ECCLESIASTICA. XXIV.
- Liberum multipliciter dicitur. XXV, 694, 8.
- Liberum arbitrium creatum non consistere in aliquo actu vel habitu, neque in potentia ut his affecta, probatur. 712, 4 et seq.
- Liberum arbitrium non est potentia ab intellectu et voluntate distincta, nec utriusque collectio. 714, 9-10.
- Libertas ab intelligentia oritur. 698, 17.
- Libertas hominis ratione naturali, auctoritate et experientia demonstratur; illique potentiam aliquam liberam inesse. 696, 12 et seq.
- Libertas non potest in sola potentia passiva reperiri, sed activam necessario requirit. 699, 19.
- Libertas ex propria ratione indifferentiam ad diversos actus non includit: sed ad diversa objecta tantum. 700, 21.
- Libertas creata in quo sita. *ib.*
- Libertatem formalem in iudicio non consistere, contra modernos quosdam statuitur. 707, 4.
- Libertas in indifferentia quoad exercitium satis salvatur, licet hæc sine aliqua libertate quoad specificationem non reperitur. 708, 9.
- Libertati nostræ non obstat duplex motio, prævia, scilicet, et concomitans, qua Deus potest movere voluntatem. 709, 13 et seq.
- Libertas in omnibus solisque rationalibus agentibus reperitur. 711, 1.
- Libertatis radicale principium semper est natura spiritualis, proximum vero aliqua spiritualis potentia illius. *ib.*, 2.
- Libertas in sola voluntate formaliter residet, in intellectu vero radicaliter tantum. 714, 11.
- Libera potest esse eadem actio respectu unius causæ, et necessaria respectu alterius. 706, 21.

Liber actus vel elicited vel imperatus esse potest. 711, 3.
 Primum actum liberum voluntatis semper præcedit necessarius ex parte intellectus, ex parte vero voluntatis id non requiritur. 712, 5-6.
 Libertatem actus in libera facultate cum indifferentia objecti seu iudicii constituentes redarguuntur. 702, 9 et seq.
 Libertati actus non obstat quod ad illum necessaria causa concurrat, dummodo aliqua ex proximis libera sit. 705, 20.

LIBERTAS IN ANGELIS.

Libertatem in Angelis dari, de fide est, late ostenditur. II, 370, 2 et seq.
 Libertas non potest non sequi naturam intellectuales. 371, 5 et seq.
 Libertas exercitii competit Angelis. 372, 9.
 Non tollitur ex eo quod Angelus nequeat omnem voluntatis actum suspendere. 374, 5.
 Libertas exercitii competit Angelis, etiam in primo creationis instanti. 398, 6.
 Ea sufficit ad meritum. 633, 9.
 Libertate carere Angelum in se amando, qui dicant. 375, 4.
 Qui negent. ib., 2-3.
 Vera sententia, carere quidem libertate suspendendi omnem actum se amandi, habere vero illam ad suspendendum quemlibet talem actum in particulari. 376, 6 et seq — 380, 16.
 Carere etiam libertate ad peccandum venialiter in statu puræ naturæ, qui sentire videantur. 393, 1.
 Libertas specificationis in Angelis reperitur. 373, 10 — 387, 4.
 Vide etiam VOLUNTAS. II.

LIBIDO.

Per libidinem traducitur originale peccatum. XIX, 51, 3.
 An sit peccatum, vide verbo CONCUPISCENTIA. XIX.

LIBRI, LIBRI HÆRETICORUM.

Liber Canonicus, vide SCRIPTURA. XII.
 Ad libros hæreticorum et prohibendos et comburendos est in Ecclesia potestas. XII, 500, 4.
 Libri hæreticorum, maxime in Bulla Cœnæ, sub speciali censura prohibentur. 501, 8.
 An etiam pars libri. ib., 9.
 Quid, quando liber in plures tomos partiatur. ib.
 Prohibentur liberi hæreticorum manuscripti. ib. 10.
 Quid de brevi Scriptura, ut concione, epistola, etc. ib.
 Liber hæretici non damnati in Bulla Cœnæ prohibetur. 502, 11.
 Non autem infidelis non baptizati. ib.
 Quid de libris Græcorum schismaticorum. ib., 12.

Quid de libris partim auctoris catholici, partim hæretici. ib., 13.
 Quid de libro auctoris quidem catholici in quo tamen hæresis forsitan reperitur. 503, 14.
 In Bulla Cœnæ non omnes hæreticorum libri prohibentur. ib., 15.
 Sed qui vel continent hæresim, vel doctrinam de religione tractant. ib., 15-16.
 Libri hæretici qualis et quanta lectio in Bulla Cœnæ sub censura prohibetur. 504, 18 et seq.
 Librum hæreticum censetur legere qui legentem audit. ib., 19.
 Librum hæreticum etiam nunquam legendum, apud te, vel alium, vel etiam ut illum impugnes retinere, in Bulla Cœnæ prohibetur. 505, 21.
 An parvitas libri retenti, vel mora in retinendo excuset a mortali. ib., 22.
 Librum hæreticum propria auctoritate comburere an sufficiat, aut tradendus sit potius Inquisitoribus ut comburatur. 506, 23.
 Librum hæreticum imprimere eadem Bulla Cœnæ interdicitur, et qui censentur imprimentes. ib., 24.
 Item librum hæreticum seu publice, seu privatim, quovis quæsito colore defendere, 507, 25.
 Quas personas dicta clausula vel censura comprehendat. ib., 26 et seq.
 Ad libros in Bulla Cœnæ comprehensos Papa solus dare potest facultatem. ib., 27.
 Quomodo intelligenda hæc facultas, si cui detur, 508, 28.
 Censura hæc in Bulla Cœnæ lata qualiter soli Pontifici reservetur. ib., 29.
 Libri antiquorum, in quibus fortasse est aliqua hæresis, non prohibentur. ib., 30.
 Libros cito et ante maturam scientiam scribere levis est insania, ex D. Hieronymo. XVI, 802, 4.
 Libri obscœna continentes, quam perniciosi legentibus. 832, 6-7.
 Libri quo delectu legendi sint. ib., 7.
 Liber Exercitiorum spiritualium Societatis, vide EXERCITIA SPIRITUALIA. XVI.
 Auctor, imprimens, vendens, aut apud se retinens libros de rebus sacris, sine nomine auctoris, examinatione et approbatione Ordinarii, excommunicationem ipso facto incurrit. XXIII, 658, 1-2.
 Item divulgantes libros manuscriptos de rebus sacris non examinatos et approbatos. ib., 3.

LICENTIA.

Qualis sit licentia Prælati expressa et tacita. XV, 615, 3.
 Vide PAUPERTAS SOLEMNIS. XV.
 Licentia, in quo differat a dispensatione. XVI, 176, 45.

Licentia necessaria religiosi ad egrediendum e clauetro, vide **CLAUSTRUM**, et **MONIALIS**. XVI.
Ad transeundum ad aliam religionem, vide **RELIGIOSUS** transiens ad aliam religionem. XVI.

LIGNUM VITÆ.

Lignum vitæ in statu innocentiae repararet diminutionem caloris naturalis. III, 272, 25.
Quomodo passiones corruptivas, ac mortem impediret. ib., 26.
Lignum vitæ fuit vera arbor, verumque fructum sensibilem proferens naturaliter. 273, 1.
Ejus quoque ad reparandas vires efficacia naturalis fuit. ib., 2-3.
Dicta efficacia erat ad perpetuo reparandam vitam. 274, 4.
Ad id tamen non semel, sed aliquoties fuisset gustandum. ib., 5 et seq.
Lignum vitæ, etiam frequenter sumptum, non posse conservare corpus omnino immortale, sed ad longum dumtaxat tempus, opinio Scoti et Cajetani. 275, 9-10.
Refellitur. 276, 11-12.
Lignum vitæ quo sensu post lapsum hominis minus efficax quam antea fuisset. ib., 12.
De eo ligno an comederint primi parentes ante peccatum. 371, 9.
Lignum vetitum, vide **ARBOR**. III.

LIMBUS.

De limbo sanctorum Patrum, vide **SINUS ABRAHÆ**. XIX.
Num Christus ad limbum puerorum descenderit. XIX, 710, 2.

LIMUS.

Limus ex quo Adam formatus qualis fuerit. III, 170, 2-3.

LINGUA.

An linguae ignitæ corpore, an spiritu visæ sint. I, 815, 6.
Ante donum linguarum descendit Spiritus sanctus sub signo visibili. 816, 8.
In missione Spiritus sancti sub linguis igneis non fuit prophetica revelatio. ib.
Quid Deus intendit per donum linguarum. 817, 10.
Linguas, quæ apparuerunt in die Pentecostes, quoad substantiam non fuisse carneas, verius creditur. 818, 18.
Deum gubernare linguam hominis, qualiter sit intelligendum. X, 482, 3.
Lingua peregrina orare an expediat. XIV, 230, 3.

LITANIÆ.

Tres dies quibus solemnes Litaniae fiunt non sunt festivi. XIII, 276, 1.

Litaniae. XIV, 262, 23-24.
Litaniae majores et minores. 262, 25.
Litaniae non sunt inventæ a Gregorio. ib., 26.
Vide **ORATIO**. XVI.
Usus a Papa Gregorio tempore cujusdam pestis introductus. XVIII, 565, 2.

LITTERÆ DIMISSORIÆ.

Capitulum quod litteras dimissorias dat intra annum Sede vacante, et qui virtute illarum ordinantur, qua poena afficiantur. XXIII bis, 94, 20.
Qui cum ficto titulo dimissorias litteras a suo Episcopo habuit, in quam poenam incurrat. 100, 36.
Dimissoriae impetratae ad titulum donationis fictae sunt irritae. 99, 35.

LOGICA.

Logicæ proprium munus est sciendi modum tradere, qualiterque hoc præstet. XXV, 35, 29.
Logica, qua ratione aptior cæteris ad docendum. 48, 37.
Logica est ars dirigens operationes intellectus, et de rebus secundum hanc rationem tantum agit. XXVI, 504, 1.
Logica an speculativa et practiva. 737, 54.

LOCUS.

Loco præsens potest esse Angelus, quin extra se aliquid reale causet. II, 422, 2 et seq. — 439, 6.
In loco existendi modus triplex. 424, 8.
De loco Angelorum sententia Durandi temeraria proponitur, et impugnatur. ib., 9 et seq.
Locus intrinsecus et extrinsecus, quid. 427, 1 — 437, 1.
Locum variare potest res una, non durationem, et cur. 436, 10.
Locus ejusdem Angeli, sicut et quantitatis ejusdem, potest esse major, vel minor, diversa tamen ratione. 437, 12.
Interest inter rationem, propter quam, seu formalem et finalem essendi in loco. 445, 10.
Rationalem formalem essendi in loco in Angelis, eorum operationem transeuntem dicunt multi. 421, 1 — 437, 2.
Hæc sententia impugnatur, imprimis, si intelligatur sufficere dictam operationem, esto Angelus distans sit a loco, in quo operatur. 438, 3 et seq.
Deinde impugnatur, si operatio ad præsentiam in loco necessaria dicatur. 439, 6 et seq.
Denique si dicatur necessaria ut Angelus ibi esse affirmetur. 441, 13 — 484, 2.
Alii volunt applicationem virtutis operativæ ad locum, absque operatione actuali, esse Angelum rationem existendi in loco. 442, 1.

- Impugnatur. 442, 2 et seq.
- Rationes aliæ existendi in loco improbabiliter excluduntur. 445, 9 et seq.
- Unionem realem Angeli ad corpus esse illi rationem formalem essendi in eo, tanquam in loco, expressius docuit Vasquez. 447, 1-2.
- Refellitur. 448, 3 et seq.
- Vera ratio formalis existendi in loco est ipsa modalis præsentia substantiæ angelicæ ad corpus aliquod, connotando coexistentiam cum ipso corpore. 452, 1 et seq.
- Nec requiritur ut locus contineat proprie locatum, sed ut terminet ipsam ejus realem præsentiam. 453, 4-5.
- In eodem loco plures Angelos esse posse negant Thomistæ uno fundamento, variis tamen modis explicato, qui refutantur. 458, 1.
- Ex aliis fundamentis idem negant alii. *ib.*, 2.
- Vera sententia negat de loco intrinseco, seu ubi. *ib.* 3.
- Affirmat vero de loco extrinseco. 459, 4 et seq.
- In eodem loco simul possent esse plures Angeli, vel etiam distantes inter se, quamvis nulla corpora, vel spatia realia darentur. *ib.*, 5.
- An Angeli tam boni quam mali de facto sint aliquando simul. 460, 7 et seq.
- In eodem loco plures Angeli, vel in diversis existere simpliciter dicuntur, si idem spatium sit, vel diversum, esto reale sit, vel imaginarium. 461, 10-11.
- Magis vel minus in loco, quousque recte usurpetur. *ib.*, 12 et seq.
- Locum sibi adæquatum, seu maximum certæ magnitudinis quisque Angelus sibi vindicat naturaliter. 462, 1.
- Divinitus tamen potest poni, in quibusvis locis maximis continuis, vel distantibus, quovis modo Angelum esse in loco opinemur. 463, 2.
- Loci partes attiguæ non minus faciunt unum locum formaliter, quam continuæ, cum eandem prorsus distantiam a punctis fixis servant. *ib.*, 3.
- Angelum posse naturaliter in pluribus locis dissitis inadæquatis, qui putent. 464, 9.
- Vera sententia negat. 465, 10 et seq.
- Vide etiam verbo EUCCHARISTIA. II.
- Locus Angeli non est omnino punctalis. 467, 2.
- Locus adæquatus Angeli definitus est certe termino intrinseco, majori, vel minori, pro ejus perfectione substantiali, adeo ut credibilis sit Angelus ita perfectus, ut ejus locus adæquatus sit totus mundus. 468, 3-4.
- Locus Angeli actualis, minor, aut major, intra terminum maximum esse potest, esto id quidam negent. *ib.*, 5 et seq.
- Aptitudo ad locum maximum non est pro libito Angeli, sed juxta ipsius perfectionem substantialem. 469, 8-9.
- Locus Dei, et corporis, cur semper sit maximus qui ei potest competere, non sic locus Angeli. 469, 11.
- In creatione Angeli Deus determinat loci magnitudinem, non Angelus ipse, esto jam tunc sit liber ad alias electiones. 470, 12.
- Locus Angeli terminum parvitatæ nullum habet. *ib.*, 13.
- Locus maximus Angeli necessario est sphericus. Non poterit tamen Angelus in longiori diametro esse, quamvis a reliqua sphæra se colligat. 472, 20.
- Locum punctalem qui negent, et eorum varia fundamenta reprobantur. 472, 21-22.
- Admittendum esse probatur. 473, 23 et seq.
- Angeli sibi invicem præsentés, non sunt sibi invicem locus. 474, 26.
- Puncta vero, aut corpora se penetrantia maxime. *ib.*
- Ab omni loco posse se Angelum absolvere, quomodo asserendum. 474, 28-29.
- Locus creationis Angelorum, vide CREATIO. II.
- Locus Angeli, vide *ubi.* II.
- Localis mutatio, vide MOTUS. II.
- Localis præsentia, vide PRÆSENTIA. II.
- Locus ad orationem, qui deceat. XIV, 133, 9 — 408, 1.
- Locus ut est circumstantia orationis vocalis. 239, 7-8.
- Loci utilitas non impedit orationem. 239, 9 et seq.
- Locus sacer circumstantia est orationis vocalis. 240, 12.
- Locus alius interdum sacro est commodior ad orandum. *ib.*, 13.
- Quo loco annuntiatio Angelica B. Virginis facta. XIX, 144, 2.
- Necesse est res omnes etiam spirituales alicubi esse præsentés et quomodo. 731, 11.
- Etiam cum nihil operantur. *ib.*
- Loca diversa animabus separatis designata pro diverso statu earumdem. 704, 7.
- Animæ descendentes cum originali et veniali quo in loco recipiantur. *ib.*, 8.
- Non repugnat dno corpora esse simul quantitative in eodem loco. 866, 9.
- Aliquid potest esse in loco, vel intrinseca præsentia, vel extrinseca circumscriptione ab alio corpore. XXI, 48, 8-9.
- Immutabilitas loci physici ex præsentia ad spatium, non ex superficie circumdante desumitur. 99, 1.
- Esse definitive in loco, in rigore includit negationem aptitudinis existendi naturaliter in alio loco. 86, 6 — 91, 6.
- Non omnes modi existendi in loco reducuntur ad circumscriptivum et definitivum. 88, 6.
- In locato, præter superficiem ambientem, est

- modus intrinsecus presentiae, qui non corrumpitur, nisi corpore mutato. 49, 9.
 Actu occupare locum distinctum est in locato ab esse quantum. 73, 22.
 An idem corpus possit esse in duplici loco, et his similia, vide CORPUS. XXI.
 Locus exemptus, quis dicatur quoad effectum ferendi censuras pro illo obligantes. XXIII, 167, 6.
 Locus sacer, in quo prohibentur sepeliri excommunicatorum corpora, quis dicatur. 340, 6.
 Loci nomen, extrinsecum proprius locum quam intrinsecum Ubi significat. XXVI, 980, 4.
 Locus in mathematicum et physicum qualiter dividatur. 984, 6.
 Locus extrinsecus ad prædicamentum Ubi nullatenus pertinet, ib. In quo ergo prædicamento ponendus. 982, 10.
 Vide UBI.

LOCUTIO.

- Variae locutiones ad Trinitatis mysterium pertinentes explicantur. I, 751, 8.
 Locutio inter Angelos datur, et qualis. II, 235, 2.
 Hanc locutionem fieri per signa sensibilia, quidam dicunt, qui refelluntur. ib., 3.
 Alii dicunt fieri locutionem per signa spiritualia. 236, 6.
 Variae circa hoc difficultates examinantur. ib., 7 et seq.
 Aliqui volunt dicta signa esse ad placitum. Quod minus probatur. 242, 24.
 Locutionem prædictam fieri potius per cognitionem quasi reflexam rei, de qua est sermo, opinio singularis. 244, 2-3.
 Quæ late impugnatur. ib., 4 et seq.
 Nonnulli fieri autumant per directionem voluntatis ordinantis conceptus mentis ad alium, sed refelluntur. 247, 12 et seq.
 Alii fieri producente eo, qui loquitur, ipsum actum intelligendi in audiente. 251, 24-25.
 Refelluntur. ib., 26.
 Locutio tandem non fit permittente solum eo, qui loquitur, ut alter suos conceptus videat, sed positive excitando ut audiat. 253, 32 et seq.
 Hæc excitatio est productio speciei, vel realis modi, in Angelo audiente recepti. 253, 37 et seq.
 Locutio Angelorum non requirit realem substantiarum propinquitatem. 261, 13-14.
 An tamen sphaera locutionis inter Angelos definita sit: problema. ib., 14.
 Locutio ad illuminationem quomodo comparetur. Vide ILLUMINATIO. II.
 Locutio inter Angelos superiores et inferiores reciproca est. 261, 13-16.
 Locutio Angelorum inter se a locutione ad Deum, in quo differat. 262, 17.
 Locutio Angeli unius potest esse publica ad multos simul, infra certum numerum. 264, 23.
 Imo et secreta, etiam ad unum duntaxat. ib., 25.
 Quomodo loquantur Angeli ad Deum, et Deus ad ipsos. 281, 72.
 In locutione Angelica intervenit actio transiens, ipsa vero formaliter est immanens. 265, 28.
 Interdumque ab intellectu, nonnunquam a voluntate elicitur. 267, 31.
 Locutio in Angelis primo, et per se, fit de actibus eorum internis, consequenter vero de ipsis objectis. 268, 3½ et seq.
 Actus illi per locutionem manifestantur intuitive. 269, 37-38.
 Objecta vero abstractiva tantum. 270, 39-40.
 Locutio manifestans cogitationem non potest non manifestare cogitationis objectum. 271, 43 et seq.
 Loquens Angelus potest seipsum audienti indicare, et quo pacto audiens id intelligat. 273, 49-50.
 Locutionem quantumvis plurium Angelorum potest unus simul recipere. 274, 53.
 Advertere tamen perfecte, non nisi ad certum numerum. ib.
 Impressionem loquentis necessario audiens in se factam sentit. 277, 61.
 Loqui posse homines ad Angelos beatos, de fide est. 278, 65.
 Locutio hæc fit per signa sensibilia, quæ tamen Angelos ipsos effective non excitant ad audiendum. 279, 66.
 Non possunt homines loqui ad Angelos pure mentaliter speciem sui actus illis imprimendo. 279, 68.
 Angeli ad homines loquuntur sensibiliter. 280, 69.
 Imo licet Angelus imprimeret sui actus speciem in intellectum conjunctum, is ea specie uti non posset. ib., 70.
 Locutio Dei et creaturæ, quatenus differant. XIV, 13, 4.
 Locutio spirituum. 12, 1.
 Locutio spirituum duplex. 13, 5.
 Locutio ad Deum et ad creaturas, in quo differant. 17, 12.
 Locutio Dei ad hominem, et hominis ad Deum in oratione, quæ. 174, 21.
 Quomodo futura in corporibus gloriosis. XIX, 833, 7-8.

LUCERNARIUM.

Lucernarium, quid. XIV, 345, 7.

LUCIFER.

Lucifer non fuit ex inferioribus ordinibus. II, 912, 7.
 Sed ex perfectissimo ordine Seraphinorum. 913, 8.
 Luciferum fuisse positive perfectiorem omnibus Angelis, qui velint. ib., 9.
 Verius fuisse tantum negative. ib., 10.

Lucifer an fuerit in primo instanti cæteris Angelis sanctorum. 612, 4 — 613, 9.
 Lucifer in via per superbiam peccavit. 843, 2 et seq.
 Id peccatum fuit primum in Lucifero. 848, 6 et seq.
 Cujusmodi fuerit hæc superbia. 848, 11 — 857, 1 et seq.
 Lucifer induxit cum effectu Angelos alios ad peccandum. 919, 13.
 Luciferum non prius peccasse, quam homines in paradiso tentaret, refutatur. 956, 11.
 Lucifer ex inferno usque ad tempus Antichristi exire non permittitur. 1067, 10.
 Lucifer non potest suo principatu a subditis per vim privari. 1093, 10.
 Luciferi potestas in alios dæmones, vide DÆMONES. II.
 Luciferi peccatum, vide etiam PECCATUM. ib.

LUCTUS.

Luctus est tertia beatitudo juxta illud Matth. 5 : *Beati qui lugent.* 698, 10.
 De quo luctu Christus loquatur. ib.
 Et in quo consistat hæc beatitudo multiplex expositio et sententia, ibid. Verior, quæ illam in exercitio mortificationis seu in certamine pro virtute contra passiones collocat. ib., 11.
 Hæc beatitudo luctus non distinguitur a donis et virtutibus per se infusis. ib.
 Nec item consistit in actu aliquo unius tantum, sed in collectione multarum. ib.

LUDUS.

Ex ludo licito debentur decimæ. XIII, 212, 5.
 Ludi alias ex jure non prohibiti specialiter religiosis non prohibentur. XVI, 72, 2.

LUMEN INCREATUM.

Lumen increatum per seipsum non unitur formaliter intellectui. I, 100, 5.
 Lumen de lumine quomodo intelligendum sit. 689, 12.

LUMEN GLORIÆ.

Lumen gloriæ quid sit. I, 100, 5 et seq.
 Lumen gloriæ est proximum principium visionis beatæ, non tamen integrum. 76, 13.
 Repugnat lumen gloriæ habere totam efficientiam ad visionem beatam ex parte objecti, et non esse speciem, vel supplere illius vicem. 90, 18.
 Lumen gloriæ concurrat ad visionem beatam per modum virtutis activæ, non per modum similitudinis objectivæ. 93, 3.
 Lumen gloriæ ad hoc datur, ut conferat intellectui virtutem activam, et connaturalem, ad efficiendam visionem. 101, 1.
 Lumini gloriæ quid in visione beata correspondeat. 106, 15.

A lumine gloriæ non est tota efficientia, requiritur ex parte potentiæ. 102, 4.
 Lumen gloriæ tribus modis dici potest, quod concurrat ad visionem. 108, 23 et seq.
 Lumen gloriæ non habet rationem potentiæ receptivæ, sed principii effectivi. 109, 27.
 Lumen gloriæ ad visionem beatam non est necessarium potentia absoluta. 111, 5.
 Lumen gloriæ vel aliquod speciale auxilium necessarium est ad visionem beatam. ib.
 Lumen gloriæ in omni intellectu creato est ejusdem speciei. 117, 5.
 Lumen gloriæ datur etiam ut decor animæ promoteretur nostris actibus. 125, 7.
 Lumen gloriæ non infunditur minus perfectum ex eo quod aliquis perfectiorem habeat naturam, quam alius. ib.
 Secundum totam activitatem luminis intellectus quilibet influit in visionem beatam. 127, 15.
 Eodem lumine, quo angelus rem singularem cognoscit possibilem, etiam videt existentem quando existit. 168, 13 et seq.
 Lumen gloriæ necessario ad suos actus ordinatur. VII, 23, 5.
 Ad illos potentiam quasi necessitat. ib.
 Si Deus cum potentia non concurreret, non propterea esse desineret. ib.
 Ratio ponendi lumen gloriæ inculcatur. IX, 332, 8.
 Supernaturale est. 31, 16.
 Illius causa effectiva solus Deus. ib.
 Lumen gloriæ est propter beatitudinem non solum mediate, sed etiam immediate. 310, 8.
 Illius proximus et ultimus finis idem sunt. ib.
 Lumen gloriæ de potentia ordinaria necessarium est ad eliciendam visionem beatam, non de absoluta. 23, 10.
 Charitate perfectius est. 78, 8.
 Effective beatificat. 79, 9.
 Lumen gloriæ non est totale principium visionis. 25, 2.
 Neque proximum aut remotum vitale. 29, 12.
 Lumen gloriæ est in entitate excellentius visione beata. 79, 9.
 Quare lumen gloriæ non possit esse connaturale alicui substantiæ creabili. Vide QUALITAS. IX.
 Lumen gloriæ de potentia absoluta potest communicari personæ non habenti gratiam habituales. 112, 12.
 Post infusionem luminis gloriæ potest Deus de potentia absoluta sui visionem negare. 117, 5.
 Lumen gloriæ gratia habituali imperfectius est in entitate. 78, 8-9.
 Lumen gloriæ cur sit ad visionem beatam necessarium. XVIII, 66, 6.
 Per lumen gloriæ quid Theologi intelligant. ib.

Habet conjunctam essentiam divinam per modum speciei seu objecti actu intelligibilis. 341, 9.
 Lumen gloriæ fit in animabus beatis per Christi humanitatem. 95, 7.
 Lumen scientiæ infusæ est unus tantum habitus, seu simplex qualitas. 69, 3.
 Lumen scientiæ infusæ esse idem cum lumine gloriæ, probabile; oppositum probabilius. 70, 3.
 Lumen quo illuminantur colores, inhæret corpori colorato, quoad extrinsecam superficiem. 123, 38.
 In lumine ita esse virtutem activam ad producendas species, ut colores nullam habeant, error in philosophia. ib.
 Lumen gloriæ non potest esse connaturale alicui substantiæ creatæ aut creabili, nec intellectui ejus. XXVI, 155, 42.
 Lumen gloriæ, et lumen connaturale creaturæ, qua differant. 157, 43-46.
 Lumen gloriæ ad visionem ut instrumentum conjunctum Dei concurrat. ib., 47.

LUMEN FIDEI.

Lumen fidei nunquam in tota Ecclesia defuisse. V, 40, 43.

LUMEN, LUX, LUCIDUM.

Lux manifestando alia se ipsam manifestat. I, 115, 9.
 Lux in primo die creata quid juxta Augustinum. III, 90, 2 et seq.
 Lucem primo die creatam non spiritualem, sed sensibilem esse. 91, 4 et seq.
 De illius lucis subjecto, loco, et tempore creationis, variæ opiniones late referuntur ac refelluntur. 94, 4 et seq.
 Vera resolutio. 100, 15 et seq.
 Lucem primo die creatam quomodo antecesserint tenebræ super faciem abyssi. 105, 26.
 Lux primo die facta ex vi illius imperii, FIAT LUX, immediate post primum instans creationis mundi intrinsece fieri cœpit. 107, 7 et seq.
 Quo in loco, et situ orbis primo cœperit irradiare. 109, 10 et seq.
 Lumen nihil esse aliud præter ipsam coloris manifestationem, antiquata quorundam opinio. 664, 1.
 Esse corpus vel formam substantialem cœli falsa etiam aliorum opinio. ib.
 Lumen est actus accidentaliter ad qualitatem spectans. ib. 2.
 Esse qualitatem intentionalem falsa Scoti opinio: eminenter realem simul, et intentionalem, ficta Cajetani. ib., 3.
 Lumen habet verum esse naturale ac reale. 662, 4.

Est qualitas non per seipsam, sed per sui speciem visibilis. ib., 5.
 Per lumen non videtur sol, tanquam per speciem. ib.
 Lumen cur interdum vocetur qualitas intentionalis. ib.
 Luminis definitio ex Aristotele explicatur. 663, 7.
 Luminis subjectum est corpus transparentes secundum se totum; opacum vero secundum extimam superficiem. ib., 8.
 Lumen omne esse ejusdem speciei, probabilius. ib., 9.
 Lumen, lux, radius, splendor in quo differant. 661, 2.
 Lumen est objectum visus, vel certe illud complet. 667, 1 et seq.
 Lumen non omnino requiritur ex parte medii, ut oculus videat. ib., 2-3.
 Requiritur autem ex parte objecti. 668, 4.
 Ex parte medii consequenter magis, quam per se. ib., 5.
 Ex parte potentiæ non est simpliciter necessarium. ib.
 Lumen et res illuminata est adæquatum visivæ potentiæ objectum. 669, 6.
 Sola lucida in tenebris videntur, et non colorata. ib., 7.
 Lumen intellectuale quid, et quotuplex. 743, 9-10.
 Quomodo est actus perspicui in corpore terminato, etc. XIX, 845, 4 et seq.
 Lux et color nullam repugnantiam inter se dicunt. 846, 5.

LUNA.

Luna cur dicta secundum luminare magnum. III, 158, 9.
 Luna an in plenilunio, vel in alio statu facta. 159, 10.
 Vide etiam ASTRUM et SOL. III.

LUTHERUS ET LUTHERANI.

Lutherus vim legum humanarum extinguere conatur. V, 188, 2.
 Lutherus, Calvinus, et eorum sequaces hæresim prædestinatorum innovarunt; eorum errores et fundamenta. VII, 267, 1 et seq.
 Lutheri et Calvinii errores Leo decimus, Paulus tertius et Pius quartus damnaverunt. 283, 26.
 Lutherani et Pelagiani conveniunt in libertate tollenda. 267, 2.
 Molliores Lutherani de libertate circa bona vel mala opera, quid sentiant. 269, 6.
 Lutheri error circa providentiam divinam. XIV, 19, 5.

M

MACHABÆI.

Fuerunt ex tribu Juda juxta maternam originem,
non autem juxta paternam. XVII, 8, 10.

MACULA PECCATI.

Macula peccati consistit in privatione gratiæ cum
habitudine ad peccatum præteritum. IX, 255, 8.
Non est tamen mere privatio physica gratiæ.
177, 13.
Macula peccati supponit ordinationem hominis ad
finem supernaturalem. 255, 8.
Et includit moralem deordinationem. 177, 13.
A Deo positive, et physice non pendet. 176, 12.
Ut expellatur, pendet a Dei voluntate. ib.
Macula peccati non potest remitti quin injuria per
illam Deo facta auferatur. 206, 10.
Non expellitur per contritionem vel dilectionem
formaliter. 197, 28-29.
Macula peccati per gratiam expellitur, quatenus
gratiæ remissio peccati debita est. 272, 25.
Prout de facto, per peccatum inducta, sine phy-
sica mutatione et habituali gratia auferri nequit.
286, 6 et seq.
Aliter deleri posset, si Deus alium ordinem di-
versum ab isto, qui modo datur, statueret. ib.
Macula peccati ablata, non potest homo dici Deo
offensus. 206, 10.
Sine voluntate peccatoris auferri potest. 272, 24.
Macula mortalis peccati de potentia absoluta dari
potest sine gratiæ privatione. 254, 7 et seq. —
256, 13.
Macula venialis peccati per nullum hominis actum
physice expellitur. 293, 4.

MADIAN ET EPHA.

Quæ regiones sint. XIX, 239, 5.

MAGI.

Vide CHRISTI MANIFESTATIO. XIX.

MAGIA ET MAGUS.

Magia sumitur pro philosophia naturali. XIII, 558, 1.
Magia alia naturalis, alia superstitiosa. 558, 2.
In quo differat magia stricte sumpta a divina-
tione. ib., 3.
Discrimen inter magiam et maleficium. 559, 4.
Quidam magiam et dæmones dari negant. ib., 5.
Hoc contra fidem est. 560, 7 et seq.
Effectus magiæ non possunt tribui animis mor-
tuorum. ib.

Magia est superstitio, et tacita idololatria. 561, 10.
Peccata divinationis et magiæ ejusdem sunt ra-
tionis. ib.
Magia potest habere varias malitias adjunctas
contra alias virtutes. 561, 11.
Graves injustitiæ in ea committuntur, et magi te-
nentur ad restituenda damna. 562, 12.
Applicans medium inutile, ut res fiat, tacite vult
ut illa a dæmone fiat. ib., 13.
Magia ex parte effectus in tres species dividitur.
563, 1-2.
Notoria ars, ad quam speciem pertineat. ib., 4.
D. Thomas sentit hanc artem ad magiam perti-
nere, ejusque mendosus locus corrigitur. 564, 5.
Si quis ex ignorantia notoriam artem a Deo pe-
teret, non committeret magiam, sed tentaret
Deum. 564, 6.
Omnis ars discendi scientiam ope dæmonis spectat
ad primam speciem magiæ. 565, 7.
Quæ res spectent ad secundam speciem magiæ,
quæ dicitur sanitatum. ib., 8.
Nulla opera magiæ sunt vera miracula. 576, 8.
Opera magiæ nec semper vera, nec semper falsa.
577, 11 et seq.
Divitiæ per magiam datæ ordinarie vanæ sunt.
578, 13 — 581, 24.
Quæ per magiam acquiruntur, quando possint re-
tineri. 584, 1-2.
Magis conversis remedium contra desperationem
adhibendum. 585, 4.
Non opus est ut chirographus a mago datus dæ-
moni iterum restituatur. ib.
Cur magi in Ægypto cyniphes facere non potue-
rint. 576, 7.
Mago pœna imposita, vide MAGIÆ PœNA. XIII.
Quo pacto cognosci possint magi suspecti de hæ-
resi. 598, 10.

MAGIA PROUT EFFICIT SANITATEM.

Quæ res spectent ad magiam effectricem sanita-
tum. XIII, 565, 8.
Ars magica est, quando effectus ab ea promissi
sunt supra vires causarum creaturarum. 565, 9.
Effectus servandi corpus a læsionibus est magicus.
ib.
Etsi res et verba sint sacra, si cum impertinen-
tibus signis fiant, committitur magia. 566, 10.
Evangelium aut verba sacra ferre, sperando
certum auxilium, non caret superstitutione. ib.
Quomodo cognoscendum an verba adhibita sint
superstitiosa. 566, 11.

Signa quæ adhibentur præter signum crucis ordinariè continent superstitionem, et frequenter idololatriam. 567, 12.
 Ad magiam spectant effectus subito, vel loco distant, vel facile exerciti. ib., 14.
 Hi effectus non communicantur ab animæ imaginatione, vel affectu operantis. 568, 15.
 Neque cœlestibus influentiis. ib., 16.
 Cajetanus in hac materia defendit imagines astronomicas. 569, 17.
 Impugnatur. ib., 18-19.
 Quid dicendum de his qui curant per verba et panniculi applicationem. 571, 23.
 Quid de saluatoribus. 572, 25.
 Facientes hos effectus per herbas accommodatas, quas subtiliter applicant, non committunt magiam. 571, 24.
 Quomodo aliquando peccent. ib.
 Nisi herbas ostendant saltem magistratibus, non sunt publice admittendi. ib.
 Potest quis uti postea herba a dæmone ostensa. ib.
 Confessores non debent absolvere eos, qui curant per verba et panniculi applicationes. 572, 26.
 Non potest præsumi quod Deus hanc gratiam alicui sancto concessisset. 573, 27.

MAGIA EFFECTRIX MALEFICIORUM.

Maleficium ad magiam spectat. XIII, 573, 28.
 Effectus maleficiorum sunt semper veri. 582, 22.
 Remedia supernaturalia ad tollenda maleficia utilia. 586, 6.
 Licetum est signa destruere, ad quorum præsentiam fiunt maleficia. 587, 9.
 Si hæc signa tollantur ex mala intentione, actio erit mala, sed non superstitiosa. 588, 11.
 Hæc signa non solum licite, sed ex præcepto auferenda. ib., 13.
 Quæ signa positiva licite fiunt, ut dæmon cesset a maleficio. 590, 16.
 Non licet uti magia ad tollendum maleficium. ib., 1.
 Non licet petere a dæmone ut cesset a maleficio. 592, 5.
 Non licet cogere minis maleficium ad tollenda maleficia per alia maleficia. 593, 7.
 Non licet petere a mago licet parato, ut tollat maleficium per aliud. 594, 2.
 Potest petere a malefico ut tollat maleficium, si ille sciat licito et illicito modo tollere, etiamsi illicito uti debeat. 594, 9.

MAGIÆ POENÆ.

Divini, magi et malefici eadem poena afficiuntur. XIII, 595, 1.

Nullam censuram ipso facto incurrunt. 596, 2-3.
 Explicatur caput *SI QUIS ARIOSOS.* ib., 4.
 Quando datur hæresis in mago, ratione illius manet ipso facto excommunicatus. 598, 8.
 Per quamcumque actionem externam suæ artis hanc poenam incurrunt. ib.
 An ad hoc forum pertineat hoc delictum. ib., 11.
 Quæ poenæ per hoc crimen sint imponendæ clerico in judicio ecclesiastico. 599, 12.
 Quæ laico. ib., 13.
 Quæ poena a jure civili imponatur. 600, 14.

MAGISTER.

Ab Ecclesia conductus, vide *SIMONIA.* XIII.

MAGISTRATUS.

Magistratum civilem cum potestate temporali ad regendos homines justum esse, et naturæ humanæ valde consentaneum. V, 176, 2 et seq.
 Magistratus humanus potestatem habet leges ferendi. 177, 6.
 Magistratus civilis an contra jus commune statuere possit. VI, 123, 10.

MAGNES.

Magnes cum ferrum attrahit, qualitatem motivam illi imprimit. XXV, 664, 35.
 Magnes hanc qualitatem non imprimit ferro, nisi prius eam imprimat medio. ib., 36.
 Magnes talem qualitatem imprimit ferro, quæ sit productiva alterius similis in alio. ib., 35.

MAGNIFICENTIA.

Vide *LEGIS CIVILIS MATERIA.* V.

MAHOMETANUM.

Mahometana secta præ fide catholica est omnino incredibilis. XII, 126, 3.
 Mahometus non fuit proprius Antichristus. XXIV, 537, 9 — 579, 7 et seq — 638, 34.
 Mahometanum errorem fortasse tot gentes quot Christianam religionem obtinent. 78, 1.

MAJORATUS.

Majoratus bona an confiscanda ob hæresim ultimi possessoris. XII, 574, 12.

MALEDICERE.

Maledicere sine intentione, quare non sit peccatum mortale. XIV, 724, 4.

MALEDICTIO.

Serpentis maledictio, vide *SERPENS.* III.
 Maledictio terræ, vide *TERRA.* III.

MALEFICIUM.

Discrimen inter magiam et maleficium. XIII, 539, 4.
Vide MAGIA EFFECTRIX MALEFICIORUM. XIII.

MALEFICUS.

A malefico licet petere ut maleficium tollat, si potest licite, licet facturus sit illicite. XIV, 704, 3.

MALITIA, MALUM.

Deus cognoscit mala. I, 204, 9.
Malum pœnæ Deus facit. ib.
Mala culpæ Deus non facit, sed permittit. ib.
Mala pœnæ scit Deus non tantum scientia simplicis intelligentiæ, sed etiam approbationis. ib.
Mala culpæ scit tantum scientia simplicis intelligentiæ. ib.
Nulla mala Deum latent. ib.
Malum in privatione debitæ bonitatis formaliter consistit. ib., 10.
Malum morale in carentia rectitudinis debitæ tali actui libero. ib.
Malum proxime et immediate cognoscitur per cognitionem illius formalis bonitatis, qua privatur. ib., 11.
Deus per suam bonitatem cognoscit malitiam quasi remote, et radicaliter. ib.
Malum pœnæ non est in amico Dei sine ejus voluntate. 218, 6.
In Deo non potest esse tristitia de malo culpæ sui amici. ib., 6-7.
Malum culpæ nequit esse terminus prædestinationis. 243, 2.
Malum pœnæ non est terminus prædestinationis. 246, 3.
Malum culpæ non est effectus prædestinationis. 473, 2.
Mala pœnæ quando cum effectu ad vitam conferunt æternam sunt prædestinationis effectus. 474, 1.
Malum duplex est. 307, 1.
Malum est in creaturis possibilibus non esse. 219, 10.
Malitiæ sat est voluntarium indirectum, non sic bonitati. IV, 233, 32.
Malitia, quid. 297, 20.
Malitia objectiva indirecte tantum communicat formalem actui. 292, 13.
Malitia objectiva actus an sit divisibilis, vel indivisibilis. 301, 13.
Malitia non est immediate in ipsa voluntate, sed in actu ejus, sicut et bonitas in actu est, et in habitu. 377, 7.
Malitia non est aliquid positivum, ut Cajetanus non recte putavit. 379, 2 et seq.
Sed est privatio fundata in positivo. 392, 2 et seq.

Id vero positivum non solum est ex vi specificationis actus, sed etiam ex vi individuationis. 382, 11.

Malitia est mera privatio. 384, 1 et seq.
Non tamen est privatio debita actui peccaminoso, neque debita tali actui in genere sumpto, seu humano. 386, 3 et seq.
Neque item est privatio habitus studiosi. 387, 6.
Nec actus studiosi. 388, 7.
Nec privatio alicujus extrinseci, verbi gratia, finis boni, aut legis, aut rectæ rationis, cum voluntas non privetur his bonis, esto peccet, nisi quia privatur aliqua intrinseca habitudine ad ista. ib., 8.
Nec item malitia est privatio istius habitudinis, cum non sit bonitas aliqua formalis. 389, 9.
Sed est carentia rectitudinis existens in actu peccaminoso, quæ respectu illius est solum negatio, at respectu voluntatis est privatio. 390, 12.
Malitia sumitur, vel per relationem in finem malum, vel per carentiam relationis ad finem bonum. At bonitas solum per relationem in finem bonum si actus ultra objectum refertur in aliquem finem. 399, 2.
Malitia sumitur ex objecto, etiam si actus proximo et solum referatur in finem, si objectum est malum, at bonitas solum ex fine sumitur, etiam si objectum sit bonum, si solum ob finem appetitur. 399, 3.
Vide etiam ACTUS BONUS EX OBJECTO NON DICITUR BONUS, etc. IV.
Malitia quæ dari potest in omnimoda suspensione actus, qualis sit. 400, 1 et seq.
Malum morale non componitur ex actu et privatione tanquam ex genere et differentia. 392, 2.
Sed tanquam ex actu et potentia, seu partibus heterogeneis. ib., 3 et seq.
Actus malus. Vide ACTUS. X.
Actus malus utrum sit meritorius. Vide MERITUM. X.
Mali cogitatio. Vide COGITATIO. X.
Mali omissio. Vide OMISSIO. X.
Paulus sub dictione mali non solum comprehendit commissionem, sed etiam omissionem. X, 389, 1.
Mala temporalia petere non est intrinsece malum. XIV, 72, 1.
Dupliciter peti possunt. ib., 2.
Mala temporalia diverso modo nobis et aliis petere licet. 73, 3.
Qui sit ille modus. ib.
Malum quod intelligatur in Oratione Dominica. 253, 37 et seq.
Vide PECCATUM. XV.
Non permittitur, nisi propter bonum. XIX, 45, 33.
Malum culpæ non potest dici in Christo deificatum. 324, Comment.
Secus de malo pœnæ. ib.

- Qualitas, ut sit disconveniens alicui rei, non est necesse ut ab illa aliam excludat, sed ut illi sit improporcionata. XXII, 915, 22.
- Malum esse, et in privatione boni consistere, probatur. XXV, 355, 1 — 356, 3.
- Malum morale et naturale non in positivo, sed in privatione consistere, Patrum doctrina, rationeque convincitur. 357, 6.
- Malum in se, et alteri malum, quid sint, exponitur; concluditur utrumque privatione constitui, licet non eodem modo. 358, 8.
- Malum in se nullum ens dici potest ratione alicujus positivi, bene tamen malum alteri, non tamen a privatione præscindendo. 358, 10 — 359, 12.
- Malum culpæ et pœnæ utrumque est malum hominis, et licet aliquod positivum includat, non per ipsum, sed per privationem rectitudinis vel debitæ perfectionis constituitur. 360, 17-18.
- Mali divisio in simpliciter et moris reprobat. 357, 7.
- Mala et bona potest esse eadem res secundum diversas rationes. 361, 19.
- Malum et bonum in suis formalibus rationibus privative opponuntur, res vero qua tales dicuntur, contrarie. ib., 21.
- Mulum culpæ et pœnæ, quod rationali creaturæ ut libera est proprius convenit, in quò differant. 362, 3-4.
- Mali culpæ et pœnæ essentia. 363, 5.
- Malum culpæ origo est mali pœna, estque majus illo. ib., 6.
- Mali divisio in turpe, contristans et inutile, ejusque explicatio. ib., 7.
- Malum et ens non convertuntur, sed mutuo se excedunt; cur ergo inter entis proprietates non numeretur. 371, 2-3.
- MALI QUÆ CAUSÆ.
- Malum causam aliquam habere necesse est, imo et eam esse aliquod bonum. XXV, 364, 2-3.
- Malum finalem causam non requirit, potest tamen, ex extrinseca intentione operantis, habere ut finem verum aliquod bonum. ib., 5.
- Malum medicinale intendi directe potest ut medium, non ut finis. ib.
- Malum semper habet pro materiali causa aliquod bonum. 365, 6.
- In quo non est ut aliquid in ipso ponens, sed potius ut removens. 366, 8.
- Malum quodvis non semper quodlibet bonum destruit, imo nec totum quod est in subjecto, nisi et seipsum per accidens destruat. ib., 9.
- Malum non habet causam formalem a seipso distinctam, nisi extrinsecam tantum et remotam. 367, 12.
- Malum semper causatur ab aliquo efficiente, sæpe tamen præter intentionem. 367, 13.
- Sæpe ex perfecta, sæpe ex imperfecta causalitate, non tamen semper. ib., 14.
- Malitia effectuum naturalium ex imperfectione naturalis causæ semper provenit. 368, 17.
- In actione vero libera ex mera libertate causæ. 369, 18.
- Malum in effectu quandoque ex sola carentia influxus consequitur. ib., 19.
- Malum ex perfecta causalitate secutum, mediate et immediate a Deo causatur; quod vero ex defectu vel carentia actionis provenit, in naturalibus remote, in moralibus vero nequaquam est a Deo. 370, 21 et seq.
- Malum culpæ non potest a Deo intendi, secus cætera naturalia. 371, 24.
- MALTENSES MILITES.
- Vide MILITARES ORDINES. XVI.
- MANDATUM, MANDO.
- Mandatum expirat morte mandantis. V, 47, 13.
- Verbum Mando varie explicatur, et vis ejus declaratur. 233, 9.
- MANIFESTATIO.
- Vide LOCUTIO. II.
- MANIPULUS.
- Manipulus primitiarum secundo die azymorum offerebatur. XX, 744, 16.
- Vide MISSA, § Quibus vestibus debeat celebrari. XXI.
- MANNA.
- Manducatio mannæ, licet rei sacræ signum, cur non sacramentum. XX, 16, 11.
- MANSUETUDO.
- Mausuetudo in quo consistat, ut est secunda beatus-tudo. VII, 697, 7-8.
- Quænam sit terræ possessio, quæ promittitur in mansuetudinis præmium. ib., 9.
- MANUALIA.
- Manualia beneficia, vide BENEFICIUM. XIV.
- MANUS.
- Manuum elevatio ad cælum, quid significet. XIII, 83, 8.
- Non solum ad Deum, sed ad homines etiam fit. ib.
- MANUS IMPOSITIO.
- Multiplex in sacra Scriptura. XX, 662, 7.
- Varia significat. XXII, 400, 4.
- MARANATHA.
- Vox hæc exponitur. XXIII, 255, 7.
- MARCELLINUS PAPA.
- Fuitne a Concilio depositus. XXIV, 295, 10-11.
- MARDOCHEUS.
- Adorare Aman cur recusaverit. XVIII, 565, 5.

MARE.

- Mari salsedo unde, et quando indita. Vide TERRA et AQUA. III.
 Maris rubri transitus, licet rei sacræ signum, cur non sacramentum. XX, 16, 41.

MARIA.

- Scientia de Deipara Maria ad Theologum pertinet. XIX, 1, 2.
 Loca S. Scripturæ, quæ ad hanc sententiam conferunt. 2, 3.
 Maria in veteri testamento et promissa, et præfigurata. ib., 4.
 Cur Christus nunquam Mariam commendavit. ib., 5.
 Maria Deipara non ivit ad ungendum corpus Domini. 92, 7.
 Collatio inter Mariam et Evam. 293, 13.
 Maria quomodo dicatur cunctas hæreses interimere. 298, 5.

MARIE ELECTIO, ET PRÆDESTINATIO.

- Maria ab æterno electa ante prævisa merita ad gratiam, gloriam, et dignitatem matris. XIX, 10, 2.
 Imo prius ad dignitatem matris, quam ad tantam gratiam et gloriam. ib., 3.
 Electa in matrem, ante prævisum originale peccatum. 11, 4.
 Ejus electio potius præcessit, quam subsequuta sit alicujus puri hominis prædestinationem. ib.
 Num fuerit prædestinata mater independentem a peccato. 12, 7.

MARIE CONCEPTIO QUA IPSA CONCEPTA.

- B. Maria Virgo singulariter fuit præservata a peccato originali. IV, 614, 8.
 Hæc præservatio quando fuerit. ib., 10.
 B. Virgo incurrit debitum contrahendi peccatum originale. ib., 11.
 B. Virgo fuit redempta per mortem et sanguinem Filii. 615, 14-15.
 Qualiter justificata fuit per remissionem culpæ, quam esset contractura, nisi præveniretur. 616, 17.
 B. Virginis sanctificatio habuit pro termino a quo privationem gratiæ, quæ inesset nisi præveniretur. ib., 19.
 B. Virgo in instantia suæ conceptionis prius natura fuit obnoxia culpæ qua ex privilegio caruit. 617, 22.
 Nisi peccaret in Adamo non fuisset proprie redempta a Christo. ib., 23.
 Egit tali redemptore. ib., 24.
 B. Virginis, et non soli Adamo prius natura inerat debitum peccandi. 618, 25.

- Non obstante tali debito, quomodo fuit in primo instanti sanctificata. ib., 26.
 Et debitum ipsum extinctum omnino fuit per sanctificationem. ib., 27.
 Inter quod et peccatum ipsum est latum discrimen. 619, 28.
 Honorificentius fuit Virgini debitum peccandi, ut sic redempta dicatur a Filio. ib., 29.
 B. Virginis prædestinatio quomodo cum debito peccandi in omni opinione probabiliter cohereat. ib., 30-31.
 Ab effectu passibilitatis et mortis constat B. Virginem incurrisse saltem debitum originale. 620, 32.
 Quam censuram mereantur qui debitum originale B. Virgini negent. 621, 35.
 Mariæ conceptio orationibus impetrata. XIX, 13, 3.
 Parentibus divinitus prænuntiata. 14, 5.
 Maria naturali modo concepta. 13, 1.
 Non sine aliquo miraculo. ib., 3.
 Quo tempore. 14, 1.
 Maria ex vi suæ conceptionis fuit obnoxia originali peccato. 29, 3.
 Et in Adamo peccavit. ib.
 Non est sanctificata ante animationem, neque formaliter in sua anima, neque radicaliter in semine parentum. 31, 2-3.
 In primo instanti conceptionis potuit ab originali peccato præservari. 32, 2.
 Et præservata est et sanctificata in illo instanti. 35, 8.
 Neque id derogat redemptioni Christi. 43, 28.
 Quo gradu hoc certum. 48, 5 et seq.
 Alia inferius, vide verbo MARIE IMMUNITAS A PECCATO. XIX.
 Pius V proprium officium conceptionis Mariæ abstulit. 38, 15.
 Et cur ita. ib.
 Laudabilis consuetudo Parisiensis Academiæ et Valentianæ in commendationem conceptionis Mariæ. 37, 10.
 Mos celebrandi conceptionem Mariæ in Ecclesia Græca ante mille annos. ib., 11.
 In Ecclesia Latina quando celebrari cœpit. ib.
 Revelationes factæ circa conceptionem B. Mariæ. 38, 14.
 Religio instituta in honorem conceptionis B. Mariæ. ib.
 Testimonia Patrum pro immaculata Mariæ conceptione. ib., 16.
 Opposita explicantur. 41, 23.
 Circa conceptionem Mariæ, nihil adhuc de fide definitum. 48, 5.
 Definiri tamen potest ab Ecclesia. 47, 4.

MARIE PARENTES.

- Historia de parentibus Mariæ fide digna. XIX, 13, 1.

Quid velit Augustinus, cum apocrypham vocat. ib., 2.
 Parentes Mariæ nobiles. ib.
 Eorum nomina mysterium continent. ib.
 Mortui sunt post annos undecim, quibus Maria vixit in templo. 114, 3.
 Mariæ parentibus nulla specialis gratia facta, ex qua prolis sanctificatio sequeretur. 31, 3.

MARIE GENEALOGIA.

Maria ex tribu Juda per familiam David. XIX, 15, 2.
 Non solum per lineam maternam, sed etiam per paternam. 17, 7.
 Descendit a David per Nathan. 18, 8.
 Et aliunde per Salomonem. ib.
 Aliqua ex parte duxit originem ex tribu Levi. 21, 21.
 Maria et Joseph quo gradu fuerint consanguinei. 18, 8.

MARIE NOMINA.

Mariæ nomen divinitus acceptum. XIX, 14, 6.
 Quid significet. ib.
 Thronus, Thalamus, Tabernaculum, Templum Dei appellata. 5, 9.
 Nonnunquam Maria Jesu dicta. 91, 5.
 Nubes levis apud Isaiam vocata. 272, 7.
 Cælum Dei a Ruperto dicta. 286, 7.
 Apostolorum magistra. 298, 5.
 Mater viventium cur dicta. 320, 4.

MARIE PRÆSENTATIO.

Maria tertio ætatis suæ anno in templo præsentata. XIX, 143, 1.
 Ibi mansit usque ad nubiles annos. ib., 2.
 Ministerio Angelorum sustentabatur in templo. ib.

MARIE MATRIMONIUM.

Maria verum matrimonium ratum contraxit cum Joseph. XIX, 114, 2.
 Ante incarnationem Verbi. 117, 2.
 Etiam quoad solemnitates accidentales. 118, 3 ets.
 Et quam ob causam. 110, 2 — 114, 2.
 Nupsit Maria paulo post inchoatum decimum quartum ætatis suæ annum. 120, 2.
 Tradita in matrimonium a sacerdotibus templi ex divina inspiratione, ut Joseph custodiret potius quam læderet ejus virginitatem. 121, 4.

MARIE ANNUNTIATIO.

Cur Mariæ facta. XIX, 129, 1.
 Revelatio illa intellectualis fuit et perfectissima. 140, 6.
 Probabile est Mariam postquam consensit, et mysterium incarnationis, et Deum ipsum in se vidisse. ib.

Nuntiantem Angelum non solum in externa specie, sed in sua etiam substantia cognovit. 138, 2-3.
 Qualis fuit Mariæ turbatio in annuntiatione. 140, 1.
 Et unde orta. 141, 2.
 Quo instanti annuntiationis Verbum caro factum, 142, 2.
 Quo anno, mense, die et hora, annuntiatio facta. 143, 1.
 Quo loco. 144, 2.
 In eadem domo cum Josepho cohabitabat Maria annuntiationis tempore. 148, 5.
 De Angelo nuntiante, vide ANGELUS GABRIEL. XIX.

MARIE VISITATIO.

Maria Virgine salutante Elizabeth, Baptista in utero illuminatus est. 785, 16.
 Imo et ipsa Elizabeth. ib.

MARIE CONCEPTIO, QUA CHRISTUM CONCEPIT.

Maria Virgo vere concepit Deum, quia ejus conceptio in eodem instanti fuit ad Verbum terminata, quo humanitas Christi Verbo unita est. XVII, 339, 25.
 Non fuit ita sanctificata per conceptionem, sicut humanitas per unionem. 379, 7.
 An effective attigerit unionem hypostaticam. Pars affirmativa pia et probabilis, non tamen necessaria. 389, 9.
 Mariæ consensus Angelo præstitus fuit medium ad executionem incarnationis. 421, 17.
 Fuit Maria realis ac physica causa Christi Dei hominis. ib.
 Digne fuit disposita ut esset mater Dei. 425, 4.
 Consecuta est hanc dispositionem, partim ex divina gratia, partim per opera sua et merita de condigno. ib., 5.
 Ejusdem prærogativæ, partim divinitus concessæ, partim ab ea comparatæ, quibus eam dignitatem adeptæ est. ib.
 Non meruit de condigno esse mater Dei. 426, 6.
 Et qua certitudine hoc tenendum. 427, 9.
 Potuit de potentia absoluta hoc mereri de condigno, non merendo ipsam incarnationem. 428, 10.
 Maria Virgo non meruit etiam de congruo ut eligeretur in Dei matrem. ib., 2.
 Mariæ operibus defuit promissio et pactum, et connaturalis proportio cum divina maternitate. 427, 8.
 Mariam non eligit Deus in matrem quia virgo futura, sed elegit ut esset virgo, quia matrem decebat. 429, 3.
 Consentiens Angelo plus meruit quam omnes Angeli et homines sancti omnibus suis actibus. ib., 4.
 Supposita Dei ordinatione, ex nulla alia femina potuit Deus ita congruenter carnem assumere. ib.
 Non fuit electa in Dei matrem ex prævisis meri-

tis, sed in executione meruit illam dignitatem per sua opera. 429, 5.
 Vere dicitur et est mater Verbi. XVIII, 269, 25.
 Non est adoranda adoratione latræ, sed hyperdulæ. 652, Comment.
 Cur non dicatur naturalis Dei filia, licet dignitati matris connaturaliter debita fuerit gratia. 500, 40.
 Vide CHRISTI CONCEPTIO. XIX.

MARIE PARTUS.

Utrum B. Virgo Maria iter in Bethleem pedes confecerit, an asinæ insidens. XVI, 1023, 17.
 Vide Christi nativitas. Et de integritate in partu servata, vide MARIE VIRGINITAS. XIX.
 Maria non sensit tædia gravidarum. XIX, 82, 12.
 Quid egerit illis novem mensibus. 212, Præamb.
 Vere ac proprie peperit Christum. 16, 2.
 Et absque dolore. 214, 2.
 Non mere passive se habuit in partu, sed aliquo modo active. 213, 4.
 In Maria secundinæ fuerunt, sicut in aliis fœminis. 214, 1.
 Illas in partu non emisit. ib., 3.
 Quia sine ullis sordibus perfecta res est. 213, 4.
 Quomodo disparuerint. ib. 5.
 Partus Mariæ accidit sine ministerio alterius creaturæ. ib. 4.

MARIE PURIFICATIO.

Maria post Christum natum usque ad purificationem in Bethleem mansit. 262, Præamb.
 Lex imposita fœminis de purificatione quomodo intelligenda. ib., 1.
 A Maria servata. 267, 1.
 Quamvis maculam non habuit propter quam purificationem indigeret. ib., 2.
 Neque lege ipsa comprehenderetur. 268, 3.
 Maria in sua purificatione agnum non obtulit: sed par turturum, aut duos pullos columbarum, et cur ita. 266, 10.
 Lex de redimendis primogenitis in die purificationis explicatur. 262, 1 et seq.
 Maria quinque siclis filium redemit. 266, 10.
 Festum purificationis, etc. 269, 4.
 Origenis lapsus circa sacrificium, quod Maria obtulit in sua purificationem. 267, 12.

MARIE COMPASSIO IN CHRISTI MORTE.

Maria quid passa Filio patiente, etc. XIX, 691, 9.
 Non est passa eam affectionem, etc. 692, 10.
 Nihil indecorum egit, etc. ib.
 Constantia Mariæ in Christi passione. ib., 11.
 Maria Christo occurrit crucem portanti, etc. 564, 4.
 Sed non fuit inter eas mulieres, etc. ib.
 Exterius nullum signum perturbationis edidit: sed modeste constanterque pertulit omnia. ib.

SIGNA AMORIS DEI ERGA MARIAN.

Vide MARIE PRIVILEGIA, MARIE GRATIA, MARIE COGNITIO seu SCIENTIA, MARIE DIGNITAS; denique fere omnia, quæ de Maria Deipara dicuntur, huc pertinet. XIX.
 Deus Mariam plus amat, quam reliquos omnes sanctos. XIX, 294, 10.
 Maria magis Christo dilecta, quam reliqua Ecclesiæ pars. ib.
 Mariam Christus in cruce pendens Joanni commendat, et cur. 592, 10.
 Etiam propter specialem conjunctionem, quam secundum naturam humanam Christus habebat cum Maria, maximam ejus curam gessit. ib.
 Prima apparitio post resurrectionem Mariæ facta. 876, 2.

MARIE MORS.

Libellus de transitu Mariæ inscriptus apocryphus. XIX, 313, 1.
 Libellus alius de transitu Mariæ, etc. ib.
 Maria mortem obiit. ib., 2.
 Non vi corporalis morbi, sed vi amoris, etc. 314, 4.
 Mariæ morte charitatis actus, etc. 316, 3.
 Quo anno ætatis mors Mariæ accidit. 315, 9.
 Si Maria moreretur ante filii mortem, etc. 47, 41.

MARIE SEPULCHRUM.

Mariæ corpus statim post mortem in sepulchro repositum. XIX, 325, 1.
 Mariæ sepulchrum magnis miraculis, etc. ib.
 Situs est inter montes Sion et Oliveti in valle Josaphat, etc. ib.

MARIE RESURRECTIO.

Maria ad gloriosam et immortalem vitam resurrexit. XIX, 316, 4.
 Post triduum. 318, 11.
 Qua certitudine hoc tenendum. ib., 9.

MARIE ASSUMPTIO.

Mariæ post resurrectionem corporis, etc. XIX, 316, 4.
 Eodem die quo resurrexit. 318, 11.
 Insigni Angelorum comitatu. ib.
 Occurrente Christo atque in thronum, etc. ib.
 Cur assumpta dicatur ab Angelis. ib.
 Festum assumptionis Mariæ, etc. 316, 5.

MARIE BEATITUDO.

Mariæ anima in corpore mortali beata non fuit. XIX, 297, 1.
 Immediate post mortem vidit Deum. 316, 2.
 In perfectione beatitudinis et homines et Angelos superat. 319, 1.
 Non solum singulos, sed etiam omnes collective. 321, 7.

Videt in Verbo quidquid omnes illi.	319, 3.
Et quidquid Deus videt, etc.	320, 5.
In illa fuerunt omnes perfectiones, etc.	322, 1.
Prædita est aureola virginum.	ib.
Doctorum.	ib.
Martyrum.	ib., 2-3.
Excellentius, quam alii martyres.	323, 3.
Habuit perfectissimas corporis dotes.	ib.
Singularem etiam splendorem, etc.	ib., 4.
Constituit sub Christo specialem chorum, etc.	ib.

MARIE ÆTAS.

Maria, quo anno nupta.	XIX, 120, 2.
Quo anno Christum concepit.	ib.
Quo anno peperit.	314, 6.
Quo anno vidit orientem Filium.	ib.
Quo anno ipsa mortua.	ib. et seq.

MARIE CORPUS.

Mariæ corpus in sua specie maxime perfectum.	XIX, 14, 2.
Optimæ complexionis, etc.	ib., 3.
Maria corporis afflictionibus usa.	287, 8.
Mariæ corpus quodammodo initium humanæ salutis.	317, 7.

MARIE ANIMA.

Maria perfectissimam animam sortita.	XIX, 13, 5.
Definiri non potest, perfectione fuerit, quam anima Adæ, aut Evæ.	ib.
De perfectione supernaturali animæ Mariæ, vide	
MARIE GRATIA, SANCTITAS, etc. XIX.	

MARIE IMMUNITAS A PECCATO.

Maria excipienda a communi lege.	XIX, 23, 1.
Maria a peccato originali immunis, etc.	35, 8.
Spiritualiter nunquam mortua.	46, 40.
Cum Filium perdidit, etc.	60, 5.
Nec venialiter unquam peccavit.	62, 2.
Mariæ impeccabilitas, etc.	63, 6.
Quo sensu proferebat verba orationis dominicæ :	
Dimitte nobis debita nostra.	ib., 7.
Actum fomitis nusquam habuit.	66, 1 et seq.
A prima sanctificatione in illa fomes extinctus, etc.	68, 9.
Maria quomodo tentari potuit.	310, 4.

MARIE REDEMPTIO.

Maria a Christo redempta.	XIX, 28, 1.
Speciali modo.	43, 28.
Maria primogenita Redemptoris.	ib.
Ejus immunitas a peccato in gloriam Christi.	ib.
Potius venit Christus ad redimendam Mariam, quam alios omnes.	294, 10.

MARIE JUSTITIA ORIGINALIS.

In Maria fuerunt potissimi effectus originalis justitiæ, etc.	XIX, 69, 3-4.
---	---------------

Quo sensu habuerit donum, etc.	69, 5.
--------------------------------	--------

MARIE SANCTITAS ET GRATIA.

Virgo Maria non potuit a dæmone tentari per internam imitationem phantasie.	III, 327, 8.
Habuit peculiarem statum nature lapsæ conjunctum cum statu gratiæ et perfectæ innocentie, etc., non autem justitiæ originalis.	314, 47.
Inter Mariam et dæmonem per serpentem representatum inimicitie maximæ.	365, 10.
Vide etiam DECEPTIO, INNOCENTIE STATUS. III.	
Beata Virgo, a peccato originali præservata, gratiam simul cum natura adeptæ est.	VII, 183, 13.
In statu nature integræ concepta.	187, 4.
Hæc integritas personalis, non originalis fuit.	190, 1.
Licet habuerit integritatem nature, non habuit omnia privilegia status innocentie.	193, 8.
Beatam Virginem peccatum actuale non commisisse Ecclesia tenet.	292, 16.
Beata Virgo specialem dignitatem ex relatione ad filium consecuta est.	IX, 121, 9.
Beatæ Virginis justificatio habuit pro termino a quo peccatum non contractum, sed contrahendum, si non præveniretur.	127, 17.
Beatæ Virginis opera pœnalia de se satisfactoria erant.	207, 14.
Per illa pro se non satisfacit.	ib.
Beata Virgo originale non contraxit.	302, 5.
Beata Virgo. Vide MARIA. IX. VIRTUS. IX.	
Mariæ Virginis gratia a nullo justo æquabitur, etiamsi dum vivit, semper in illa crescat.	IX, 496, 8-9.
Mariæ Virginis confirmatio in gratia, qualis.	612, 13 et seq.
Mariæ Virgo habuit potentiam ad peccandum, licet nunquam peccaverit.	X, 28, 7.
Maria. Vide VIRGO. X, VIRGO MARIA. XII.	
Beata Maria Virgo a primo instanti conceptionis perfectionem a Deo accepit, illi tunc Deus abstulit fomitem, et infudit virtutes; in eo etiam elicit actum charitatis.	XV, 22, 7.
Votum perpetuum virginitalis emisit.	690, 19.
Vide BAPTISMUS. XV.	
Maria tripliciter sanctificata.	XIX, 27. Præamb.
In utero sanctificata.	ib., 1.
Per propriam dispositionem.	72, 1.
Et qualis illa fuerit.	73, 2.
Et quid per illam meruerit de condigno.	ib., 3.
Maria plenitudinem habuit, etc.	54, 1 — 56, 1 et seq.
Maria in gratia crevit ante filii conceptionem.	280, 1.
Quo sensu dicatur gratiam consummatam in conceptione Filii suscepisse.	282, 6.
Per dona gratiæ quantum possibile, etc.	284, 3.

Mariæ gratia ex opere operato interdum collata. 287, 1 et seq.
 Et quibus modis ac temporibus. ib.
 In Filii conceptione excellens, etc. 289, 8.
 Triplex gratiæ plenitudo in Maria, etc. ib.
 Gratia Mariæ in mortis instanti perfectior fuit, etc. 290, 1-2.
 Quod ex ratione meriti deducitur. ib.
 Pulchra collatio inter gratiam Mariæ et Angeli, etc. 291, 3.
 Probabile est Mariæ gratiam intensiorem, quam sit in omnibus sanctis hominibus et Angelis, etc. 292, 8.
 Omnis gratia aliarum creaturarum in Maria perfectissime existit. ib.
 Maria aquæductus gratiæ. 295, 12.

MARIÆ GRATIÆ GRATIS DATÆ.

Maria habuit donum prophetiæ, etc. XIX, 309, 1.
 Et gratiam interpretationis sermonum. 310, 3.
 Discretionem spirituum. ib., 4.
 Et gratiam sermonis, seu fidei. 311, 1.
 Et sermonem scientiæ et sapientiæ. ib., 2.
 Et donum linguarum. ib., 4.
 Et gratiam seu fidem miraculorum. 312, 5.
 Et quibus temporibus miracula patravit. ib.

MARIÆ CHARITAS ERGA DEUM ET PROXIMOS.

Mariæ charitas morte fortior fuit. XIX, 60, 5.
 Mariæ charitas erga homines. etc. ib., 6.
 Non ex ambitione, sed ex charitate, etc. 64, 8.
 Somnus Mariæ frequentibus charitatis actibus interruptus. 287, 8.
 Sola Maria plus diligebat Deum, etc. 294, 10.
 Actus charitatis, quo Maria diligebat Deum, non interruptus per mortem. 316, 3.

MARIÆ FIDES.

Mariæ fides perfectior, quam fides Adæ. XIX, 298, 4.
 Quam fides Abrahamæ, quando non dubitans, sed modum quærens, interrogavit : Quomodo fiet istud? 59, 3.
 Non dubitavit in fide cum dixit : Quomodo fiet istud? etc. ib.
 Mariæ fides in morte Filii. 60, 5.
 Maria propter fidei excellentiam, Mater credentium dicitur. 297, 3.
 A principio suæ sanctificationis habuit explicitam fidem Trinitatis, etc. 298, 4.
 In perfectione fidei superavit omnes doctores, etc. ib., 5.
 Et quare dicatur cunctas hæreses interemisse, etc. ib.
 Quomodo plus meruit illo actu fidei, quo Angelo nuntianti assentita est, etc. 293, 9.

MARIÆ SPES.

Virtutem spei habuit in gradu perfectissimo. XIX, 58, 1.

MARIÆ VIRGINITAS.

Mariæ virginitas in sacra Scriptura significata. XIX, 79, 3.
 Et præfigurata. 80, 5.
 A principio usus rationis habuit absolutum positum virginitatis servandæ. 99, 3.
 Quod etiam in lege veteri melius esse poterat. 101, 7.
 Maria virginitatem suam vovit. 102, 1 et seq.
 Ante Filii conceptionem. 103, 5.
 Ante matrimonium etiam contractum. 105, 8.
 Non tamen voto solemniter. 108, ib.
 Prima fuit quæ votum virginitatis emisit, etc. 106, 1.
 Virginitas et fœcunditas in Maria conjunctæ. 86, 12.
 Maria in Filii conceptione virginitatem non amisit. 82, 10.
 Neque in partu. 83, 3.
 Sed potius Christi nativitate aucta. 87, 13.
 Quo sensu Christus Mariæ vulvam aperuit. 86, 12.
 Post partum etiam, nulla via, amisit virginitatem, etc. 88, 1 et seq.

MARIÆ OBEDIENTIA.

Maria legis observationi subjecta. XIX, 262, 1, 1° loco — 268, 3.
 Quando obediendo meruerit. 293, 9.
 Mariæ obedientia erga Deum. 60, 6.
 Filii mortem maxima constantia pertulit. ib. — 692, 11.

MARIÆ CONTINENTIA ET POENITENTIA.

Quomodo fuerint in Maria hæ virtutes. XIX, 58, 2.

MARIÆ VITA ACTIVA ET CONTEMPLATIVA.

Maria semper habuit Deo fixam mentem. XIX, 286, 7.
 Habuit perfectissimos actus vitæ, etc. 285, 4.
 Et quomodo hos actus per totam vitam exercuerit. ib. et seq.
 Optimam partem vitæ contemplativæ elegit. 300, 4.

MARIÆ USUS SACRAMENTORUM.

Mariæ applicatum illud sacramentum institutum in remedium originalis. XIX, 287, 1.
 Sacramentum baptismi a Filio recepit. 288, 2.
 Sacramentum Eucharistiæ frequenter recepit. ib.
 Et sacramentum confirmationis, etc. ib., 4.
 Num sacramentum extremæ unctionis, etc. ib. 5-6.
 Aucta est ei gratia per baptismum. XX, 166, 18.
 Capax fuit baptismi, licet non potuerit per illum primam gratiam recipere. 264, 2.
 A quo, et quando baptizata, vide CHRISTUS. XX.

MARIE COGNITIO, SAPIENTIA ET SCIENTIA.

Maria in primo instanti conceptionis.	XIX, 70, 2.
Potissimum circa Deum et Christum.	71, 4.
Per actum fidei perfectum, etc.	ib., 5.
Et facultas utendi ratione permanens fuit.	ib., 7.
Sapientia Mariæ ab Spiritu Sancto, etc.	299, 1.
Ab Angelis etiam nonnunquam, etc.	ib.
Num ab hominibus aliquid divinorum mysteriorum didicerit.	ib., 2-3.
In sapientia profecit assidua lectione divinarum Scripturarum, etc.	300, 4.
Experimenta etiam ipsorum effectuum aliqua divi- na mysteria evidentia naturali, seu morali agnovit.	ib., 5.
Qualis fuerit hujusmodi cognitio.	301, 1.
Fidei cognitionem non excludebat.	302, 2.
Habuit scientiam supernaturalem, etc.	ib., 3.
Habuit theologicam scientiam infusam, etc.	303, 5.
Quo tempore hæc scientia illi infusa.	ib., 6.
Quibus incrementis.	ib.
Non habuit scientiam per se infusam, etc.	304, 8.
Nec scientiam naturalium rerum, etc.	306, 2.
Habuit per accidens infusam eam cognitionem rerum naturalium vel moralium, etc.	ib., 3.
Quando illi infusa hujusmodi scientia.	307, 4, 1 ^o loco.
Nunquam habuit errorem, aut ignorantiam præ- væ dispositionis.	ib., 4, 2 ^o loco.
Non omnia semper scivit.	308, 6.
Admiratio quomodo fuit in Maria.	309, 8.

MARIE REVELATIONES.

Probabile, Mariam in hac vita interdum elevatam ad videndam clare divinam essentiam.	XIX, 304, 2.
Extra Verbum habuit in hac vita varias revelationes.	305, 6.
Ea hora qua Filium concepit, etc.	ib.
Post ascensionem Filii frequenter ab illo visitata.	ib.
Qualis cognitio Mariæ in revelationibus commu- nicata.	306, 7.
Falso Cedrenus scribit revelatione cognovisse fu- turam se matrem Dei, etc.	115, 4.

MARIE DIGNITAS.

Concilium Ephesinum pro tuenda Mariæ digni- tate congregatum.	XIX, 2, 6.
Maria singulari modo domina, etc.	44, 29.
Habet speciale jus et dominium in omnes crea- turas. Plura in sequenti paragrapho.	326, 4.

MARIA MATER DEI.

Contra Nestorium late probatur.	XIX, 5, 9.
Vere ac proprie naturalis mater.	200, 3.

Quamvis in aliquo sensu dicatur etiam mater miraculosa.	201, 4.
Cur Christus Mariam aliquando mulierem vocat, nunquam matrem.	4, 5.
Maria dici non posset Mater Dei, nisi Verbum di- vinum in ipso instanti conceptionis humani- tatem terminasset.	6, 12.
Ut sit vera mater non est necesse, etc.	ib., 16.

MARIE RELATIO CUM ANGELIS.

Maria Virgo supra tres Angelorum Hierarchias sedem habet.	II, 67, 19.
Omnes in beatitudine excedit.	647, 16.
Beatissimam Virginem in Verbo viderunt a prin- cipio sancti Angeli.	653, 10.
Imo in via aliquid de illa per fidem Angelos acce- pisse verisimile est.	ib.
Mariæ Virgini, dum assumeretur, supremi etiam Angeli cum Christo occurrerunt.	699, 47.
Maria Virgo habuit Angelum custodem.	754, 21.
Imo duos habuit ex Abulensi.	755, 24.

MARIE APPARITIONES.

Maria Virgo an aliquando in propria persona alicui post assumptionem apparuerit.	II, 787, 23.
In carne mortali apparuisse Apostolo Jacobo in Hispania prudenter ac pie creditur.	ib.
Beata Virgo adhuc vivens apparuit Jacobo in urbe Caesar-Augustana.	XIII, 289, 16.

MARIE CULTUS, ORATIO.

Incarnationis festum est Christo et Virgini dicatum.	XIII, 258, 2.
Circumcisionis festum similiter et Præsentationis.	260, 8 — 261, 10.
Conceptio Virginis potuit ab Ecclesia sub præ- cepto constitui.	281, 2.
Non est huc usque ad præceptum impositum.	282, 3.
Hoc festum initium habuit in Anglia.	ib.
Nativitas Virginis sub præcepto universali obser- vatur.	282, 4.
Quando celebrari cœperit.	ib.
Festum Præsentationis non est præcepti, sed de- votionis.	283, 6.
Visitationis festum quando cœperit.	ib., 7.
Non observatur sub præcepto universali.	ib.
Purificatio numeratur inter quatuor præcipuas Virginis solemnitates.	ib.
Assumptionis festum de jure communi observatur.	283, 8.
Non est de jure divino.	284, 9.
Ab Apostolis manasse probabile est.	ib.
Festum B. Mariæ ad nives.	284, 10.
Expectationis festum proprium est Hispaniæ.	ib.
Descensionis similiter.	ib.

Nulli Sanctorum, excepta Virgine, duo dies sub præcepto servantur. 287, 8.
 Maria Virgo videt omnia quæ Deus in Ecclesia operatur. XIV, 46, 5.
 Maria Virgo in somno et in instanti conceptionis meruit. 200, 5.
 Maria Virgo pro nobis in cælo orare, est de fide. 257, 9.
 Maria Virgo quomodo dare dicatur. 261, 22.
 Maria Virgo in instanti conceptionis vovit. 787, 14.
 Mariam Virginem salutare cum dantur signa, an teneamur. 235, 11.
 Maria Virgo coli debet hyperdulia. XXIV, 151, 4.
 Mariæ Virginis subsidium invocandum mortalibus. 153, 8 et seq.
 Maria Virgo sine sollicitudine aut incommodo semper propitia est hominibus, ac pro eis intercedit. 154, 11.
 Mariæ Virginis imaginum cultus catholicus et decens, præcipue Romæ. 644, 13.

MARIA REGINA ANGLIÆ.

Maria, regina Angliæ, fidem catholicam, instauravit. XXIV, 6, 7.

MARIE.

Maria Cleophe eadem fuit, quæ Maria Jacobi. XIX, 92, 8.
 Historia de tribus Mariis filiabus Annæ fundamentum non habet. 94, 12-13.
 Maria soror Moysis num virgo fuerit. 107, 2-4.
 Maria Magdalena una tantum fuit. 879, 6.
 Soror scilicet Lazari. ib., 7.
 Peccatrix illa. 880, 9.
 A qua Christus septem dæmonia ejecit. 879, 7.
 Quæ domini pedes unxit, cuique Christus primo apparuit. 880, 9-10.

MARITUS.

Maritus quatenus possit imperare uxori. XIV, 1055, 3.
 Maritus quatenus potest uxoris vota irritare. Vide VOTI IRRITATIO. XIV.
 Maritus quatenus possit vovere peregrinationem, invita conjugē. 1058, 13.
 Maritus aliqua potest vovere, quæ non potest uxor. ib.
 Vide VOTUM RELIGIONIS, CASTITAS SIMPLEX, et CONJUGATUS. XIV.

MARTYR, MARTYRIUM.

Martyr in die iudicii resurget in ordine martyrum, et sic alii beati unusquisque in ordine suo. I, 120, 4.
 Omnes martyres innocentes, id est, infantes ante usum rationis, æquales erunt in gratia, et visione. 120, 7.

Martyrium propter legem naturalem, an dari queat, sine gratiæ auxilio. VII, 578, 21.

Actui externo martyrii aliquod præmium quasi ex opere operato respondet, quod internæ voluntati, ac merito operantis non debetur. X, 36, 21.

Idem dicendum de præmio Virginitatis et Doctoris. ib.

Martyrii perseverantia, vide PERSEVERANTIA. X.

Martyres, junctis martyrii ipsorum circumstantiis, quantum fidei christianæ conferant credibilitatem. XII, 122, 6.

Suos etiam martyres ut multæ hæreses obtendant. ib.

Catholicorum martyrum peculiare circumstantiæ expenduntur. ib.

Passio martyris non est effective ab ejus voluntate, est tamen objective voluntaria. XIII, 81, 11.

An martyrium sit actus designatus ad cultum Dei, 87, 1.

Privilegium martyrii ante Christi adventum cœpit. XX, 532, 24.

In quantum actus fortitudinis, non reperitur in infantibus; secus, qua est actualis mors pro Christo. 537, 7.

Requiri in adultis actum honestum et supernaturalem, quo velint pro Christo mori, et veram fidem supernaturalem profiteri. 538, 4-5.

Non est de ejus ratione, procedere ex formali dilectione Dei super omnia. 539, 6 — 549, 18-19.

Confert gratiam martyri in aliquo instanti vitæ, in quo videtur mors naturaliter inevitabilis. 533, 25.

Existens in mortali, data occasione martyrii, tenetur conteri, licet attritio possit ex accidenti sufficere. 545, 8 — 546, 10.

Martyrum sanguine facta est Ecclesia fecundior. XXIV, 95, 4.

Martyrum sanguine est vera fides illuminata. 96, 6.

Martyrium quali morte præstetur. 99, 1 et seq.

Martyr nullus erravit in ullo fidei decreto. 98, 12.

Martyrii laudem nullus hæreticus habere potest. 100, 5 et seq.

Martyr est qui occiditur propter honestum actum religionis, etiam si non esset sub præcepto. 727, 14.

Martyr est cui, religionis catholicæ causa, immatura mors accelerat. 729, 19.

Martyrii palmam magna ex parte consequetur, qui usque ad mortem in tribulationibus et laboribus pro catholica fide constanter perseverat. ib., 20-21.

MASSA.

A pane cocto differre, verisimilius. XX, 808, 4.
 Vide EUCHARISTIA. § Materia. XX.

MASSILIENSES.

- Massilienses auctores fuere erroris Semipelagianorum. VII, 241, 5.
 Massiliensium sententia ab Augustino, Prospero et aliis reprobatur. VIII, 323, 2.

MATER.

- Mater an possit uti medicina qua sciat interficiendam prolem. XII, 756, 18-19.
 Mater, vide CHARITATIS ORDO. XII.
 Mater an possit irritare vota impuberum vivo patre; XIV, 1066, 14.
 Vide VOTORUM IRRITATIO. XIV.
 Mater potest irritare indirecte vota nonnulla filiorum. 1071, 21.
 Mater non potest irritare directe vota filiorum, sed tutor. 1072, 22.
 Vide PARENS, et PATER. XV.
 Matrem jamjam morituram non licet aperire, ne proles sine baptismo moriatur, posset tamen ob id accelerari supplicium, si morti esset damnata. XX, 447, 2-3.

MATERIA.

- Materia prima habet suam propriam entitatem et proprium actum entitativum, et proprium esse. I, 212, 13.
 Proprio et distincto conceptu cognoscitur materia prima. ib.
 Materia prima fit, et conservatur propria quadam actione creativa et conservativa, licet partiali. ib.
 De potentia Dei absoluta potest sola produci. ib.
 In Deo esse propriam ideam materiæ primæ. ib.
 Materia signorum missionis Spiritus sancti fuit aerea. 816, 9.
 Materia prædestinationis quænam sit. 242, 2.
 Materia prima spiritualis impossibilis est. 14, 5.
 Materia incapax molis a quibusdam falso admititur. II, 31, 1.
 A materia tantum provenire numericam distinctionem, falsum est. 68, 4.
 Materiales res, quomodo cognoscat Angelus, vide COGNITIO DE MATERIALIBUS. II.
 Materia informis, quid: variæ sententiæ, quæ refelluntur. III, 42, 1 et seq.
 Materia prima, altera pars substantialis compositi physici, a Deo creata ex nihilo. 44, 8.
 Materia prima non fuit creata in aliqua reali duratione ante cælum et terram. 45, 9.
 Neque post illa. ib.
 Materia prima non fuit creata informis, id est, absque forma substantiali. ib., 10.
 Et sequentibus potuit tamen ita creari. 46, 11.
 Nec fuit creata cum sola forma corporeitatis. ib., 13.

- Materia terræ et aquæ sub propriis formis earum creata. 47, 15-16.
 Materia cœlestis et sublunaris an specie differant, remissive. 27, 1.
 Materiæ gravitas sufficiens ad obligationem gravem unde colligenda. V. 271, 1.
 Materia, nude spectata levis, potest ex circumstantia fieri gravis. 272, 4.
 Materiæ gravitas ad legem civilem. Vide LEGIS CIVILIS OBLIGATIO. V.
 Materiam legis positivæ posse esse in omnibus virtutibus, præsertim principalibus et cardinalibus. 274, 10.
 Materia temporalis et spiritualis, quæ. 370, 6.
 Materia orationis est res postulata. XIV, 22, 14.
 Materia orationis vocalis. 270, 1.
 Materiæ levitas, quando minuat peccatum. 683, 4.
 Materiæ levitas facit peccatum mortale veniale. 1026, 5.
 Materiæ gravitas vel levitas, unde petenda. 1028, 10 et seq.
 Materia prima assumi potest sine forma, atque adeo sine natura integra atque completa. XVII, 514, 2.
 Habet suum actum entitativum, et sine forma conservari potest. ib.
 Materia est propter formam, et si aliquo modo sistit, solum est ut objectum formæ. 540, 4.
 Prius natura habet esse a causa prima, quam informetur forma. 557, 3.
 Prius natura est subsistens, quam uniatur formæ. ib., 4.
 Materia Christi in triduo fuit unita Verbo. ib.
 Per ordinem ad determinatam formam, determinatam accipit quantitatem, et quomodo. XX, 773, 2.
 Licet naturaliter informari duabus formis non possit, bene tamen supernaturaliter. XXI, 105, 6.
 Materia prima, et per negationem prioris, et per respectum ad secundam, talis dicitur; et quæ hæc. XXV, 396, 3.
 Materiam primam necessario ponendam ex necessitate primi subjecti, rerum continuata vicissitudine, specialibusque mutationibus, et ex necessaria resolutione ad unum primum subjectum late ostenditur. ib., 4 et seq.
 Materiam primam omnium sublunarium esse unam variis antiquorum philosophorum deliramentis impugnatis, ostenditur. 401, 8.
 Materia non est aliquod ex elementis. 403, 6 et s.
 Nec corpus aut substantia completa simplex, aut quoquo modo composita. 404, 9.
 Materia prima generabilium stabilem atomamque speciem sibi vendicat. 407, 18.
 Quam sive unita formæ, sive separata semper retinet. 535, 10.

- Materia non habet a se actualem entitatem sine causa efficiente. 413, 15.
- Non tamen potuit nisi per creationem produci. ib., 16.
- Sicque productam fuisse. 750, 20.
- Nec potest nisi per annihilationem, ut pote incorruptibili, desinere. 414, 17.
- Materia prima cum omni proprietate dici potest habere actum entitativum. 415, 6-7.
- Materia, etsi pura potentia, metaphysicum actum non excludit; imo et ipsa quodammodo entitativus actus dici potest. 416, 9-10.
- Materia solum est pura potentia respectu actus informantis proprie et simpliciter dicti. 417, 11.
- Materiam esse puram potentiam, et esse in pura potentia, diversa sunt, sicut et materiam esse actum, vel esse in actu. ib., 12.
- Materia metaphysice composita ex actu et potentia non physice. 418, 14.
- Materia ut pura potentia, qualiter æquiparetur actui puro. 419, 19.
- Materia non est potentia ad omnem latitudinem substantiæ, sed solum ad formam, et ad esse compositi. 420, 20.
- Materiæ divisio in ex qua, in qua, et circa quam, exponitur. 395, 1.
- Materia transiens et immanens, quæ. 396, 2.
- Materia non est prima radis distinctionis individuorum. 163, 5.
- Materia quo sensu incommunicabilis. ib., 6.
- Materia in instanti generationis non posse intelligi sigillatam per aliquem modum substantialem, et accidentalem ad hanc vel illam quantitatem, vel ad has dispositiones prius natura quam recipient formam, supposito quod accidentia in toto composito recipientur. 170, 22 — 427, 11.
- Materia non sigillatur ex aliquo, quod agens in ipsam agat, vel ex vi præcedentium dispositionum, nisi ut plurimum negative et extrinsece. 171, 26-27.
- Materia eadem numero quæ fuit in corrupto manet in genito. 175, 3.
- Materia respectu generationis et rei genitæ principium est per verum influxum, diversum tamen. 374, 7.
- Materia secundum se directa cognitione est cognoscibilis a Deo et Angelis; semper tamen cum ordine ad formam. 420, 1-2.
- Materiæ primæ idea in Deo necessario ponenda. ib., 1.
- Materiæ cognitio in nobis, licet per proportionem ad artificialium materiam inquiratur, pertinet tamen ad proprium conceptum ejus. 421, 3.
- Materia suam perfectionem et bonitatem habet; quo autem sensu dicatur non bona simpliciter. 353, 24.
- Materia sitne omnium entium imperfectissima. 442, 11.
- Materia omnium generabilium una est specie, et intra eam numericam habet diversitatem, estque una positive. 441, 10.
- Materiæ naturæ non repugnat in diversas specie materias multiplicari. ib.
- Materia invisibilis, ex qua Deus dicitur, Sapient. 11, mundum creasse, quæ sit. 449, 30.
- Materia hæc an ita infima, ut nequeat ulla inferior esse. 453, 6.
- Materia prima quomodo sit principium substantialis mutationis, declaratur. 457, 8.
- Materia et quantitas mutuo se in quocumque composito inferunt. 459, 15.
- A materia etiam proveniunt proprietates substantiæ materialis. XXVI, 485, 11.
- MATERIA AD FORMAM ET QUANTITATEM COMPARATA.**
- Materia prima propriam habet entitatem ab entitate formæ distinctam. XXV, 409, 2.
- Quam a se habet, et non a forma, non tamen sine transcendentali ordine ad illam. 411, 9 et seq.
- Materia prima propriam habet existentiam, non sibi communicatam a forma, habet tamen dependentem ab illa. 412, 13 — 527, 9.
- Vide etiam verbo EXISTENTIA. XXV.
- Materia non potest naturaliter existere sine forma. 527, 9.
- Secus de potentia absoluta. 533, 3.
- Materia ut sine forma servetur, quid ex parte Dei de novo præstandum. 534, 7.
- Materiam solum pendere a forma, ut a conditione necessaria, non ut a vera causa a priori, ut probabilius resolvitur. 530, 17 — 426, 8.
- Materia dependentia a forma non tollit quin immediate suscipiat accidentia. 474, 10 et seq.
- Materiam non esse modum formæ, nec e contra, etiamsi de potentia absoluta non essent invicem separabiles, ostenditur. 410, 4.
- Quælibet materia est capax cujuslibet individue formæ, etiam ejus quæ aliam materiam numero diversam informat. 184, 11.
- Materiam simul posse esse causam materialem formæ substantialis et quantitatis ostenditur. 475, 14.
- Materia prius ordine intentionis respicit formam quam quantitatem; executionis vero non ita. ib.
- Materia prius unitur quantitati quam substantiali formæ. 476, 18.
- Materiam esse immediatum susceptivum accidentium materialium, non vero totum compositum, ex professo traditur. 474, 10 et seq.
- Materiæ inhærere posse quantitatem, et aliquando ei soli inesse. 483, 36.

Materia semper est immediatum subjectum quantitatis, licet in substantiis omnino materialibus oppositum sit probabile. 487, 44 et seq.
 Materiam media quantitate formam substantialem recipere, quo sensu verum. 493, 59.
 Materia prima naturalis potentia est ad animam rationalem. XXVI, 650, 18.

MATERIA CŒLI IN SE ET AD NOSTRAM COMPARATA.

Materiam cœli specie differre a nostra, probabilius. XXV, 443, 13.
 Materię cœlestium orbium inter se specie diversę. 446, 20 et seq.
 Materia cœli cur respiciat formam inseparabilem, corruptibilis vero non ita. 447, 24.
 Materia cœli longe perfectior nostra. 432, 5.

MATHEMATICÆ DISCIPLINÆ.

Mathematicę et metaphysicę in certitudine comparatio. XXV, 43, 22 et seq.
 Mathematicę res perfectionem habent. 352, 19.
 Mathematicę quam abstractionem a materia respiciant. Vide ABSTRACTIO. XXV.

MATHEMATICUS.

Mathematicorum conjectura circa puerorum natiuitatem debilis est. XIII, 527, 11.
 Sixtus V non prohibuit omnino illorum iudicium circa puerorum inclinationem. 527, 12.

MATRICIDA.

A matricida non est accipienda oblatio. XIII, 103, 9.

MATRIMONIUM.

Matrimonium an præstaret virginitati in statu innocentię, vide VIRGINITAS. III.
 In eo statu fuisset etiam consummatum. III, 382, 6 et seq.
 Per consummationem amitteretur virginitas in statu innocentię. 385, 1 et seq.
 Matrimonium secundum contractum vivente priori conjuge, esse nullum, jure naturę. V, 131, 3.
 Vide IUS. V.
 Matrimonium inter fratres vel inter patrem et filiam nullum esse jure naturę. ib.
 Et nihilominus valet ob necessitatem propagationis. 158, 14-15.
 Matrimonium metu gravi contractum esse nullum. 515, 9.
 Matrimonia prohibita in lege veteri nunc valere quando legi naturę non repugnent. VI, 544, 5.
 Matrimonia nunc non dissolvuntur per repudium. 545, 8.
 Matrimonium unde habeat indissolubilitatem. 586, 20.
 Matrimonium peccaminosum. Vide ACCESSUS. VI.

Matrimonium contrahere est opus bonum, non tamen præceptum, nec in consilio. X, 27, 5.
 Illius notanda differentia a reliquis sacramentis. XIII, 680, 6.
 Vide SIMONIA. XIII.

Matrimonium per procuratorem est nullum, si ante fuit procuratio revocata. XIV, 628, 6.
 Matrimonium metu factum, quo jure irritetur. 783, 9.
 Matrimonium quatenus requirat signa externa. 808, 11.
 Matrimonium per se non est materia voti. 869, 2.
 Matrimonium quando potest esse materia voti. 871, 8.

Vide VOTI MATERIA. XIV.

Matrimonium dubium, pro quo habendum. 939, 16.
 Matrimonium post votum, ad quid valeat. 988, 6.
 Qui ducit uxorem habentem votum castitatis, quamvis eam induxerit ad nubendum, non peccat postea utendo matrimonio. 990, 12.
 Inhabilitas ad matrimonium non oritur per se, nec ex voto castitatis, nec ex aliqua consecratione aut benedictione humana. XV, 140, 7.
 Neque ex traditione religiosa. 156, 3.
 Oritur vero ex jure ecclesiastico. 160, 5 et seq.
 Inhabilitas ad matrimonium, ut possit induci, supponit auctoritatem publicam et supernaturalem. 158, 9.
 Non est inhabilis ad matrimonium qui vere se tradit religioni, non tamen habet animum vendendi, nec se obligandi ad castitatem. 159, 2.
 Impedimentum sequentis matrimonii est habitus religionis assumptus, etiam sine professione. 353, 7-8.

Item professio nulla, quando ex illa manet votum simplex castitatis. 531, 20.

Vide VOTUM RELIGIONIS, VOTUM CASTITATIS, PROFESSIO, CASTITAS SIMPLEX, CLERICALIS, ET SOLEMNIS, item CONSECRATIO, CLERICUS, SERVUS, ORDO, RELIGIOSUS, SOCIETAS JESU. XV.

Matrimonium consummatum sine consensu alterius conjugis inhabilitat ad ingressum religionis invalidando illum. 303, 5.

Matrimonium contrahens post baptismum cum voto castitatis antea facto nullam incurrit penam. 826, 18.

Matrimonium sub conditione, etiam per verba de præsentibus, impleta conditione, non incipit esse matrimonium, donec replicetur. 452, 18.

Qui ita contraxit, impleta conditione, tenetur præbere consensum, et ad id cogi potest. 433, 20.

Matrimonium semel nullum nunquam incipit esse validum etiam ablato impedimento propter solum temporis fluxum. 510, 3.

Ut matrimonium nullum ratificetur, non est necessarium ut uterque consensus eodem tempore

- exprimatur, sed satis est eundem consensum præsumptive concurrere. 517, 19.
- Conjugi etiam juranti se invalide contraxisse matrimonium, ex quocumque defectu occulto, non creditur in iudicio, nisi aliunde interveniat sufficiens probatio. 533, 5.
- Si quis ex metu cadente in constantem virum contrahat matrimonium, et postea in foro externo metum probare non possit, potest in conscientia de facto se separare et fugere, nisi aliunde ad aliud obligetur. 535, 9.
- In matrimonio rato, in nullo casu, etiam gravissimæ necessitatis, potest Episcopus dispensare. 490, 5.
- Matrimonium ratum nunquam dissolvitur ex natura rei, sed solum per superioris potestatem. 490, 6.
- In matrimonio rato potest Papa dispensare. 475, 6 — 486, 21.
- De facto dispensavit Gregorius XIII. 475, 6.
- Matrimonium ratum et consummatum non potest dissolvi per dispensationem, etiam a Papa. 487, 23.
- Nullum præceptum positivum datur obligans omnes et singulos homines pro aliquo tempore ad matrimonium contrahendum. 683, 4.
- Dabatur vero naturale, obligans solum primos homines ad humanam propagationem, tam pro statu innocentie quam naturæ lapsæ, pro tempore illo necessitatis. 684, 6.
- Post illud vero tempus necessitatis, nullum hominem in particulari obligabat. 685, 7.
- In lege veteri nullum præceptum matrimonii contrahendi fuit, neque in lege gratiæ est. *ib.*
- Matrimonium contrahentium varii fines. 697, 4.
- Matrimonium factum contra promissionem, vel sponsalia etiam jurata, est validum. 704, 8.
- Extra matrimonium nemo potest sola privata voluntate ita alteri corpus suum tradere, ut se reddat inhabilem ad matrimonium. 705, 9.
- Matrimonium servi invito domino est validum. *ib.*, 10.
- Matrimonium per procuratorem contractum, post revocatam facultatem, non est validum; neque hæc facultas contrahendi potest dari irrevocabiliter. 706, 11.
- Femina conversa ad fidem, post matrimonium consummatum, licite potest alium maritum fidelem assumere, si cum infideli manere non possit sine injuria Creatoris. 728, 27.
- Matrimonium consummatum, qua ratione sit impedimentum ad ingressum Societatis. XVI, 622, 22 — 684, 10.
- Matrimonium ratum non dissolvitur per vota simplicia Societatis. 622, 22 — 704, 1 et seq.
- An dirimatur per eadem subsequens matrimonium, vide CASTITAS. XVI.
- Valide tamen fient talia vota post matrimonium ratum, etiam repugnante sponsa; quæ tamen poterit petere suum jus, et sponsus obligabitur ad cohabitandum. 623, 24.
- Sic rediens ad sponsam, quas obligationes deferat, nisi illa vota irriterentur. *ib.*
- Cum quibus conditionibus post matrimonium ratum admitti possit aliquis in Societatem. *ib.*
- Ut quis in Societate admittatur post matrimonium ratum, statim finitio novitiatu emittere debet professionem. 708, 12.
- An in eo casu transigendum sit integrum biennium novitiatus Societatis, an unus tantum annus. *ib.*, 13.
- Quid si vota simplicia ejusdem Societatis antecedens matrimonium ratum irritarent, expectandumne esset integrum novitiatus biennium antequam emitterentur, an unus tantum annus. 622, 23.
- Matrimonii sacramentum ministrare non possunt religiosi Societatis absque parochi facultate. 1016, 19.
- Utrum in aliquo saltem loco vel casu possint virtute suorum privilegiorum. *ib.*, 20-21.
- Pro matrimonio, vide CONJUS, et ORDO. XVI.
- Fuisset sacramentum in statu innocentie. XVII, 253, 6.
- Quæ sit in hoc sacramento materia et forma. XX, 32, 4.
- Solum habet determinatam formam in genere, quæ scilicet ad humanum contractum sufficiat. 29, 3.
- Per decretum Tridentini clandestina irritans, quomodo non fuerit mutata materia, nec forma hujus sacramenti. 51, 4.
- In lege veteri non erat sacramentum. 89, 4.
- Nulli in particulari necessarium, sed Ecclesiæ. 92, 3 — 282, 2 — 310, 3.
- An ex intentione contrahentium possit matrimonium contrahi, quin fiat sacramentum. 248, 13.
- Error personæ in matrimonio substantialis est. 254, 11.
- Matrimonii minister, contrahentes ipsi; parochus vero solum assistit, ut testis simpliciter necessarius. 296, 3-4.
- Contrahentes in mortali, in quantum ministri sunt, non peccant mortaliter, secus in quantum recipiunt cum obice. 307, 5.
- Non etiam peccat sacerdos qui in statu peccati assistit contractui, benedicitque contrahentes. *ib.*
- Habet effectum, recedente fictione, etsi fictio tollatur soluto jam matrimonio. 532, 4.
- An esset in statu innocentie, vide verbum STATUS INNOCENTIE. XX.

Matrimonium Adæ et Evæ, vide ADAM. XX.

Cur ad matrimonii formam vox humana non requiratur, sicut in aliis sacramentis. XXII, 401, 3.

Qui matrimonium excommunicatus contraxit non est prohibitus sub aliqua pœna ab illius usu. XXIII, 283, 3.

Non potest tamen benedictionem Ecclesiæ ante absolutionem recipere. ib., 4.

Nec cum conjugè copulari. ib.

Per excommunicationem non impeditur cõhabitatione aut redditio debiti inter conjuges. 283, 3.

Potest in aliquo casu sacerdos excommunicatus vitandus matrimonio adesse. 298, 24.

Parochus excommunicatus assistens matrimonio non fit irregularis. 308, 17-18.

Nisi conjuges solemniter benedicat. 309, 19.

Contrahens matrimonium cum consanguinea aut affine intra gradus prohibitos, aut cum moniali, excommunicationem ipso jure incurrit. 648, 11 et seq.

Sacerdos solemniter benedicens nuptias sacrilegas, non excommunicatur ipso jure. 652, 23.

Qui cogit aliquem ne matrimonium contrahat excommunicationem ipso facto incurrit. 639, 6.

Sacerdos, qui sponso alterius parochiæ sine parochi licentia matrimonio conjungit, aut benedicit, ab officio sacerdotali ipso jure suspenditur. XXIII bis, 126, 19.

Sponsalia de futuro nulli prohibentur tempore interdicti. 187, 46.

Benedictiones nuptiales non possunt tempore interdicti celebrari. ib., 47.

Nisi sponsi habeant privilegium ut possint divinis interesse. ib., 48.

Matrimonium non potest celebrari in loco, vel a personis interdictis. 188, 50 et seq.

Contractum tamen validum est. ib., 49.

Matrimonium ut inducit irregularitatem, vide verb. BIGAMIA. XXIII bis.

Ob vilem conditionem uxoris etiam virginis fit quis irregularis. 329, 1.

Potest parochus irregularis matrimonio assistere. 323, 26.

Nunquam in Ecclesia fuit permisso matrimonium repudiata ab alio. 532, 12.

Matrimonium conjugis infidelis quando possit dissolvi. XXIV, 220, 9.

MATTHIAS.

Sors qua electus fuit non habuit imperfectionem. XIII, 543, 21.

Probabile est datum fuisse aliquod signum divinum in hac electione. 544, 23.

Matthias an immediate a Deo habuerit Apostolatam. XXIV, 241, 15.

MATUTINUM.

Matutinum tempus orationi aptum. XIV, 132, 7.

Matutinum in officio divino. 284, 1 et seq.

Matutinum a Laudibus licet sejungere, generatim loquendo. 293, 9 et seq.

Matutinum a Laudibus quando separatur, quæ advertenda. 296, 12.

Matutinum et vespertinum officium, quid sit. 314, 2.

Matutinum potest dici in die præcedenti. 412, 11.

Et qua hora. ib., 12.

Matutini recitatio an debeat præcedere Missam: Vide MISSA, § MINISTER. XXI.

MAXENTIUS.

Quis fuerit, et quid scripserit. VII, 321, 26.

MAXIMUM.

Maximi et minimi termini qualitatum explicantur. XXVI, 776, 1-2.

MEDIATOR.

Inter Deum, id est, sanctissimam Trinitatem et homines Christus est mediator. XVIII, 664, 1 et seq.

Et solus ipse perfectus mediator. 665, 4.

Mediatoris nomen muneris est, non substantiæ. 664, 2.

Usurpatur interdum ad significandum substantiale medium inter duas extreme distantes naturas. ib.

Angeli beati qualiter dici possint mediatores inter nos et Deum. ib.

Mediatoris munus, ad quid se extendat. 665, 3.

Mediatoris munus idem in Christo cum munere redemptoris. ib., 5.

Quædam hujus muneris participatio, tam in Angelis quam in sanctis hominibus reperitur. ib., 6.

Imo et in sacerdotibus. 666, 7.

Absolute concedi potest, tam Verbum quam Deum, esse mediatorem Dei et hominum. 667, 3.

Secus reduplicando, in quantum Deus aut Verbum. ib., 6.

Deus homo mediator ut quod, ut quo vero ipsa humanitas. ib., 4.

Nec humanitas Christi, neque ejus divinitas, mediatrices dici possunt. ib., 5.

Concedi debet Christum, in quantum Deum hominem, esse mediatorem. 668, 8.

MEDICUS.

Medici judicium ad non recitandum quando sufficiat. XIV, 419, 19 et seq.

Medicus tenetur admonere ægrotum ut confiteatur. XXII, 741, 4.

In infirmitate gravi. ib.

Quid si infirmus confiteri nolit. 741, 5.

MEDITATIO.

- Meditatio, quid sit. XIV, 120, 4.
 Meditatio ex se non spectat ad orationem. ib.
 Meditatio qui spectet ad orationem. ib.
 Meditatio debet esse practica. 121, 3.
 Meditatio orationis, quo tendat. ib., 6.
 Meditationis duo præcipui effectus. ib., 7.
 Meditatio quid conferat obsecrationi. 122, 8.
 Meditatio et oratio quando conjungantur. ib.
 Vide ORATIO. XVI.

MEDIUM.

- Deus ab æterno scit medium futurum efficax, vel inefficax, per scientiam visionis. I, 257, 16.
 Cur Deus medium inefficax antequam efficax præbeat. 258, 17.
 Media intentionis ordine pendent a fine intento. 261, 4.
 Sed in executionis ordine secus accidit. ib.
 Finis intentio voluntatem mediorum antecedit. ib.
 Mediorum electio ad gloriam procedit ex absoluta intentione. ib.
 Medium divinæ providentiæ ad asportandos homines in cælum duplex est. 287, 1.
 Media communia sunt priora et primo definita. ib.
 Media particularia bifariam sumuntur. 287, 3.
 Media ad salutem ordinem inter se servant. 288, 7.
 Medium quot modis reddatur inefficax. 308, 9.
 Vide COGNITIO. I.
 Medium ut sic, an participet rationem finis. IV, 2, 4.
 Medium si non causet finaliter quando ipsum eligitur, minus causat quando alia eliguntur propter ipsum. ib., 3.
 Medium ex fine habet quod ametur, sicut imago ex exemplari colitur, et proximus ex Deo amatur. ib.
 Media interjacentia inter primum medium, et ultimum finem, dici possunt participare rationem finis, id est, termini propter quem aliquid fit. 9, 6.
 Medium est terminus electionis, quia est ejus objectum, finis vero proprie non dicitur. 9, 6-7.
 Medii utilitas est intrinsece in eo, quatenus effective confert ad assequendum finem: ut ut amatur propter finem non habet bonitatem nisi extrinsecam a fine. 10, 7.
 Medium electum præ alio æquali, imo et minus utile, solum movet finaliter voluntatem ad talem electionem, etc. ib., 8.
 Media formaliter appetuntur propter bonitatem finis, unde solum per se pertinent ad materiale objectum voluntatis. 11, 3.
 Medium non est objectum per accidens voluntatis, sed per se attingitur proprio actu voluntatis. ib.

- Medium unum externum potest ordinari ad diversos fines ultimos negative, et disparate se habentes. 29, 6.
 Internum vero necessario est duplex, et cur. 29, 7-8.
 Medium ut medium bene potest appeti non cogitando de fine formaliter. 259, 3-4.
 Medium et finem aliquando appetit voluntas ut quod, unico tantum actu. 260, 8.
 Medium si amatur propter se et propter finem, ut potio dulcis, an ibi sint unus vel duo actus. 261, 12.
 Ad exequenda omnia et singula media necessaria ad salutem est necessarium aliquod auxilium gratiæ. VII, 715, 1.
 Media interna ad salutem necessaria in quo differant ab externis. XII, 342.
 Media necessaria ad salutem, vide FIDEI NECESSITAS. XII.
 Medii necessitas, vide NECESSITAS MEDII. XII.
 Medium scientificum et medium de fide, an unum actum aliquando eliciant, vide FIDEI ACTUS. XII.
 Media necessaria ad salutem sunt nobis divino jure præcepta. XIV, 104, 2.
 Media nox accipitur pro tempore a media nocte ad auroram. 343, 2.
 Medium primum et ultimum inter media ad eundem finem subordinata necesse est dari; et quæ hæc sint et quoad intentionem, et quoad executionem. XXV, 851, 16.
 Inter hæc media, quænam rationem finis proximi et remoti participant. ib.

MELCHISEDECH.

- De persona Melchisedech varia hæreticorum placita. XVIII, 454, 2.
 Fuit verus et purus homo. ib., 3.
 Nimirum fuit Sem primogenitus Noe. 455, 3.
 Cur a Paulo vocetur sine patre et sine matre. ib., 6.
 Ipsius sacerdotium, quale. ib., 7.
 Panem et vinum obtulit in sacrificium, quo facta Eucharistiæ sacramentum obumbravit. 456, 8-9.
 Melchisedech in multis figura Christi. 458, 12.
 Non dedit decimas Abrahæ, sed Abraham ipsi. 459, 13.
 Fuit non solum sacerdos, sed et supremus sacerdos. ib., 14.
 Ejus sacerdotium non tam fuit per Christum ablatum, quam ad perfectiorem statum elevatum. 460, 17.
 Oblatio Melchisedech in pane et vino sacrificii et sacramenti rationem habuit. XX, 77, 7.
 Obtulit panem triticeum. 804, 4.
 Tam panis quam vinum essentia illius sacrificii. XXI, 676, 8.

MEMBRA.

Membra corporis quomodo obedient voluntati.
IV, 273, 40-41.

MEMORIA.

Memoria et intellectus quomodo distinguantur.
I, 40, 9.

Vide PRÆTERITA. II.

Memoria sensitiva pollut bruti. III, 710, 2 et seq.

An apes et formicæ. ib., 4.

Memoria perfectior in intellectiva parte quam in sensitiva reperitur. 750, 4.

Memoria Dei frequens, quam juvet. XIV, 131, 5.

Memoria quid supra sensus addat. XXV, 58, 16.

An et in quibus animalibus reperiat, vide ANIMAL.

MENDACIUM.

Mendacium esse intrinsece malum. V, 157, 42.

Mendacium aliud materiale, aliud formale. XII,
55, 1.

Mendacem sæpe fuisse Deum, error Priscillianistarum.
ib., 2.

Mentiri posse Deum de potentia absoluta, qui Catholicus dixerint. 56, 3.

Mentiri non posse Deum vel de potentia absoluta, fide constat. 57, 6 et seq.

Deum non solum affirmando, sed nec promittendo mentiri posse, fides docet. 60, 40-41.

Mendacium est intrinsece malum, nec ullo bono fine dishonestari potest. 58, 8.

Mendacium est triplex. XIV, 682, 1.

Mentiri Deo, ex genere suo est mortale. 923, 11.

Mentiri in confessione extra materiam ejus non est mortale. XX, 506, 3.

Imo nec in materia non adæquata nec necessaria. 506, 4.

Secus in materia totali. ib., 6, 7.

Vel in partiali necessaria. ib.

Si interrogetur quis in confessione de materia non necessaria, potest sine mendacio factum negare. 504, 5.

MENDICANS.

Ut religio sit mendicans, quid requiratur. XVI,
475, 2 et seq.

Quot sint modi religionis mendicantis. 478, 13 et seq.

Mendicantes et eorum novitii habent privilegium, ut semel in vita absolvantur ab aliquo confessore suæ religionis de omnibus casibus et censuris reservatis, imo et ut dispensentur in qualibet irregularitate, excepto homicidio et mutilatione voluntaria. 208, 7.

Debet tamen talis confessor esse ex approbatis Superiore ad audiendas religionis monasterii confessiones. ib.

Mendicantibus conceditur ut in articulo mortis qui-

libet legitimus confessor eos absolvere possit ab omnibus casibus et censuris, ac si esset Summus Pontifex. 209, 8 et seq.

Idem confessor auctoritate Pontificia eis potest concedere indulgentiam plenariam. ib.

Hæc probabilis concedi possunt eidem religioso, quoties in periculo moriendi constituitur. 210, 12.

Hoc privilegium, tam quoad absolutionem quam quoad indulgentiam, extenditur ad novitios mendicantium. 209, 9.

Semel ita absolutus in periculo mortis, si evadat, potest, iterum recurrente alio periculo mortis, eodem modo absolvi. 210, 13.

Quid hoc privilegium quoad absolutionem operetur, cum in articulo mortis nulla sit reservatio. 211, 14-15.

Mendicare, an, qua ratione, et quando debeant religiosi et novitii Societatis. 738, 15.

MENDICARE.

Mendicare an teneatur extreme egenus. XIV, 403, 7.

MENSURA.

Mensura quædam activa, passiva alia: illa est apta mensurare, hæc vero mensurari ab alio. XXVI, 539, 4.

Mensura debet esse certa, parva et homogœna. 542, 14.

Mensura sui ipsius nihil esse potest. 584, 5.

Mensura in actu ultra aptitudinem solum addit usum mentis applicantis unam quantitatem alteri ut per eam cognoscatur; unde nullius rei essentia in hujusmodi ratione mensura consistere potest. 539, 6.

Mensuram et mensuratum debere esse ejusdem generis, quo sensu verum. 939, 5-6.

MENTALIS ORATIO.

Vide ORATIO MENTALIS. XIV.

MERCATOR.

A mercatore exacturo usuras licet petere mutuum. XIV, 704, 3.

MERCES.

Mercedis temporalis intuitu an liceat exercere opera virtutis, vide OPUS. XII.

MERCES ET MERCENARIUM OPUS.

Quid sit opus mercenarium. XII, 332, 1.

Lucrum et merces in quo differant. 333, 5.

Utrum opus ex mercede fiat servile. ib., 6.

MERETRIX.

Meretricibus domum locare an liceat, vide SCANDALUM. XII.

A publica meretrice non est accipienda oblatio. XIII, 403, 8.

Non tenetur dare pauperibus decimam ab Ecclesia non acceptatam. 213, 9.

MERITUM.

Deus neminem iudicat ex meritis solum condicione futuris. I, 331, 7.
 Meritum duplex est. 343, 23.
 Quale meritum gratiam excludat, quale vero non. 349, 41.
 Quod meritum primæ gratiæ ex solis viribus liberi arbitrii rationem gratiæ destruit. 344, 28.
 Meritum impetratorium primæ gratiæ repugnat. 349, 40.
 Meriti de congruo fundati in sola natura et fundati in motione gratiæ discrimen constituitur. 354, 54.
 Habere unum majora merita quam alium tempore breviori provenit ex gratia Dei. 123, 17.
 Ad meritam tam in Angelis, quam in hominibus eadem requiruntur conditiones. II, 609, 10.
 Meritum et præmium quando possint esse simul. 637, 14.
 Meriti principium potest cadere sub meritum de potentia Dei absoluta. 644, 5.
 Vide BEATITUDO, INSTANS. II.
 Meritum non solum accidentale, sed etiam essentialia, respondet actibus aliarum virtutum a charitate, ratione suæ specialis bonitatis. IV, 130, 6.
 Merito eidem respondet præmium essentialia, et accidentale sicut eidem peccato pœna damni et sensus. 131, 11.
 Meritum, vide PRÆMIUM. IV.
 Vide JUSTUS. V.
 Actus meritorii a non meritorio triplex differentia. VII, 610, 2.
 Actus naturalis moraliter bonus est meritorius præmii ordinis naturalis. 467, 22.
 Mereri non possumus de congruo primam gratiam internam vel fidem per bonum opus morale. 453, 11.
 Meritum humanum necessario præcedere gratiam, an putaverint Semipelagiani. 261, 28.
 Propter meritum humanum gratiam infallibiliter tribui an senserint. 262, 33 et seq.
 Meritum de congruo an de condigno respectu gratiæ agnoverint. 264, 37.
 Cum merito humano quomodo rationem gratiæ conciliarent. 265, 40.
 Pelagii error de merito, vide PELAGIUS. VII.
 Cogitationem primam supernaturalem meritum non præcedit. 454, 12.
 Fides impetrat et meretur donum gratiæ divinæ. 592, 8.
 Meritum Christi, vide CHRISTUS. VII.
 Meritum prævisum sub conditione tantum non est

absolute meritum, nec dignum præmio. IX, 211, 22.
 Meritum late sumptum est veluti proprietas humani vel Angelici operis deliberati. X, 4, 4.
 Meritum ex vi nominis indifferenter respicit bonum vel malum opus; ex usu tamen theologorum pro merito tantum boni usurpatur. ib.
 Meriti definitio varie inculcatur. ib.
 Meritum apud Deum duplex, naturale et gratuitum, et quomodo differant. ib., 5-6.
 Gratuitum in de condigno et de congruo subdividitur. ib., 6.
 Homines vere ac proprie mereri in operibus ex gratia factis, de fide est. 10, 6.
 De condigno et secundum aliquam justitiæ æqualitatem apud Deum mereri possunt. 8, 10.
 Merita nostra Christi merita nec minuunt, nec obscurant, imo amplificant. 11, 16.
 Ad proprium meritum apud Deum aliquis actus voluntatis creatæ exigitur. 12, 2.
 Nec satis est voluntarium indirectum. 14, 7.
 In sola carentia seu privatione actus mali meritum non invenitur. ib.
 Differentiæ aliquæ inter meritum et demeritum assignantur. ib.
 De ratione actus meritorii secundum legem ordinariam est, ut sit proprie liber. 15, 1.
 Imo nec de potentia absoluta potest esse meritorius, sine propria libertate. 17, 6.
 Meritum vel demeritum est proprietas actus moralis. 17, 7.
 Ad actum meritorium satis est libertas contradictionis. ib.
 Ad meritum non requiritur potentia ad peccandum. ib.
 Per amorem beatificum Christus non meruit, sed per alium amorem Dei liberum. 18, 8.
 Quam perfecta libertas et advertentia ad meritum, præsertim gratiæ et vitæ æternæ, requiratur. 19, 12.
 Nec actus moraliter malus, nec indifferens, qualis sed tantum bonus meritorius esse potest apud Deum. 20, 1 et seq.
 Actus ex circumstantia malus nequit esse meritorius apud Deum. 22, 7.
 Actus ex hypothesi honestus, ex objecto et ex circumstantia pravus, meritorius apud Deum non foret. 23, 10.
 Actus venialiter malus, quando est concomitanter cum honesto meritorio, non tollit ab eo rationem meriti. 24, 11.
 Actus honestus, si simul sit cum alio moraliter pravo, non est meritorius de condigno. 25, 12.
 Mendacium leve obstetricum Ægypti et Raab, meritum alterius boni operis non impedit. ib.

- Præceptum non tollit ab opere rationem meriti. 26, 2-3.
- Imo, cæteris paribus, opus præceptum est magis meritorium. ib., 4.
- Quo sensu dicant Patres opera consiliorum magis meritoria esse quam præceptorum. ib.
- Omne opus honestum habet aptitudinem ad meritum apud Deum, si habeat alias condiciones. 27, 3.
- Nullus actus alterius potentiae a voluntate est meritorius, nisi ab illa imperetur. 29, 2.
- Actus externus honestus ac liber, simpliciter meritorius est, si adsint cæterae condiciones. ib., 3.
- Non addit tamen ex se aliquorum meritum supra meritum actus interioris. 30, 6.
- Cum hoc tamen stat quod majus sit meritum in voluntate libere exequente bonum opus externum, quam in non exequente. 31, 7.
- Formalis ratio meriti tota est in actu voluntatis, materialis vero in actu exteriori. ib., 9.
- Actui externo martyrii aliquod præmium quasi ex opere operato responderet, quod internæ voluntati ac merito operantis non debetur. 36, 21.
- Idem dicendum de aureola doctoris et virginis. ib.
- Opus meritorium de condigno vitæ æternæ, vel alicujus ad illam conducentis, ab actuali gratia necessario procedit. 38, 2.
- Quivis actus apud Deum meritorius de condigno debet esse modo aliquo supernaturalis. 40, 7.
- Non repugnat dari opus bonum in ratione meriti indifferens, ita ut nec meritorium sit de condigno, nec demeritorium apud Deum. 41, 11.
- Inter meritorios actus primum locum obtinent charitatis. 42, 1.
- Actus meritorius nullam certam postulat durationem nec intensionem. 43, 3-4.
- Justi non solum per actus charitatis, sed etiam aliarum virtutum, possunt beatitudinem de condigno mereri. 44, 9.
- Actus virtutum infusarum elicit ab homine grato, ex sua tantum extrinseca bonitate, absque alia relatione extrinseca charitatis, beatitudinem supernaturalem merentur. 49, 4.
- Inductione id ostenditur in singulis virtutibus infusis. 50, 8 et seq.
- Aliqui actus virtutis infusæ moralis possunt esse magis meritorii quam aliqui charitatis. 52, 11.
- Actus moralium virtutum acquisitarum, exerciti aliquo modo supernaturali a justis, sunt meritorii de condigno vitæ æternæ. 56, 14.
- Ut ita sint meritorii, non satis est quod fiant ab homine grato, sed ulterius debent fieri ex motivo aliquo, vel imperio supernaturali. 57, 15 — 58, 19.
- Opus meritorium de condigno debet esse ex fide. 57, 16.
- Omnis actus ex vera gratia factus in homine justo est meritorius de condigno. 62, 27.
- Fidesne an charitas magis ad meritum requiratur, varie exponitur ac resolvitur. ib., 28.
- Actus voluntatis imperatus habet distinctum meritum ab actu imperante ejusdem potentiae, si supernaturalis sit ex gratia. 63, 7.
- Præstantior etiam in ratione meriti est amor Dei, quam alter actus imperans hunc amorem. 68, 13.
- Cur imperium efficax non contineat totum meritum actus imperati, expenditur. 69, 14.
- An bonitas moralis actus naturalis possit per se conducere ad meritum de condigno, expenditur. 72, 22.
- Operari intuitu mercedis non obstat merito de condigno; imo utile est et honestum. 73, 3.
- Intentio mercedis ab operante elicit ad meritum per se non est necessaria. 75, 9.
- Est tamen sufficiens ut et ipsa intentio et opus ex illa factum sit meritorium. 77, 12.
- Operari ex timore mali culpæ non aufert meritum, imo confert. 78, 2.
- Operari ex timore pænæ seu nocumenti supernaturalis boni honestum ac meritorium est. ib., 3.
- Quid sentiendum sit de opere ob timorem pænæ temporalis exercito. 79, 4 et seq.
- Absque stratu gratiæ non est in homine meritum de condigno vitæ æternæ. 82, 3.
- Nec etiam in Angelis. 85, 10.
- An vero hic status gratiæ etiam de potentia Dei absoluta, respiciendo ad meritum, sit necessarius, varie resolvitur. 87, 15-16.
- Status viæ ad meritum de condigno de lege ordinaria requiritur. 89, 1.
- Quid sit status viæ in ordine ad meritum late discutitur. 89, 2 et seq.
- Beatos, imo et Christum Dominum, in patria nec gloriam accidentalem sibi mereri probabilius est. 90, 3.
- In animabus separatis, præter statum merendi et ultimi præmii, medius alius est asserendus. 93, 15.
- Qui non est in statu merendi vitam æternam, nec sibi, nec aliis, eam, vel aliquid ad eam conducent et de condigno potest mereri. ib., 16.
- Aliter dicendum de Christo, qui non sibi, sed aliis meruit vitam æternam. ib.
- Etiam in beatis ex Dei ordinatione provenire potest ut non mereantur præmium essenziale. 96, 18.
- Ex eadem, deficit tale meritum in Enoch et Elia. ib., 19.
- Status viæ non solum est necessarius ad merendum præmium essenziale, sed etiam accidentale. 97, 20.
- Beatos non mereri de condigno præmia acciden-

- talia, nec eorum animas resurrectionem et gloriam corporum, probabilius est. *ib.*
 Unumquemque sibi mereri posse ostenditur. *ib.*, 1.
 Nullus justus vel Angelus aliis de condigno mereri potest, sed sibi tantum, excepto Christo Domino. 98, 3.
 Duplex differentia assignatur inter laudabilitatem et meritum actus boni. 99, 4.
 Adæquata ratio, cur unus justus de lege ordinaria non potest alteri gloriam mereri, in divinam ordinationem refunditur. 100, 7 et seq.
 Congruentiæ divinæ ordinationis. *ib.*, 7.
 Meritum satisfactionis unius, remissionem pœnæ alterius digne consequi potest. 101, 8.
 De potentia absoluta potuit Deus efficere ut unus justus alteri gratiam, et gloriam, ac remissionem peccati de condigno mereretur. 102, 12.
 Assignantur variis modi quibus unus alteri mereri possit, posita alia Dei lege. *ib.*, 13.
 Ad opus meritorium ex parte Dei concurrunt ordinatio et promissio, quæ distincta sunt. 103, 1.
 Ad meritum de condigno requiritur ex parte operis condignitas, et proportio ex natura sua cum præmio. 103, 6.
 Ultra condignitatem operis requiritur divina ordinatio ad actuale meritum de condigno. *ib.*, 7.
 Requiritur etiam ut præcedat promissio facta tali operi, seu sub conditione talis operis. 111, 5.
 Ad promerendum præmium lege publica promissum, non requiritur privata notitia, et voluntas operandi ex illa, sed tantum quod fiat opus cui promittitur. 114, 13.
 Nostra opera non habere meritum in se, seu constitui formaliter meritoria per meritum Christi Lutherani docent. 116, 2.
 Bona opera ac merita justorum ex unione ad Christum, vel ex voluntate et meritis ejus digniora fiunt. 118, 7 et seq.
 Christus, nostra merita offerens Patri, illa magis perficit et dignificat. 120, 11.
 In quo sensu dici possit Christus nobis mereri. 122, 16.
 Multitudo honorum operum auget meritum, si bonum opus præcedentibus meritis addatur. 124, 2.
 Per additionem cujusque operis meritorii de condigno, augetur meritum intensive. *ib.*, 4.
 Meritum plurium actuum in ordine ad præmium potest æquivalere, sed etiam superare meritum unius in intensione plures superantis. *ib.*, 5.
 Omnibus gradibus intensiois meriti respondet præmium, esto aliquod jam præmium præexistat in operante. IX, 473, 22.
 Item, esto actus in intensione excedat habitum. *ib.*
 Augetur etiam meritum ejusdem actus ex augmento conditionum, quæ ad meritum de condigno concurrunt. X, 123, 6.
 Difficultas operis ex objecto meritum auget. 126, 8.
 Opus quo magis voluntarium et liberum, eo magis meritorium est. *ib.*
 Quæcumque duratio et perseverantia actus boni auget meritum. 127, 2.
 Actus diu perseverans æquivaleret in merito pluribus actus. *ib.*
 In primo instanti productionis cujusque actus meritorii respondet meritum, ac præmium definitum et certum. 134, 17.
 Non ita tamen in instantibus, quibus actus conservatur. *ib.*
 Operi meritorio a sanctiori persona exercito, cæteris paribus, majus debetur præmium quam illi quod a minus sancta exercetur. 135, 2.
 Quo persona satisfaciens est sanctior, eo satisfactio magis est meritoria. 137, 6.
 Actus meritorius elicited a persona habente infinitam gratiam, ex hypothesi, meritum infinitum haberet. 138, 8.
 Valor operis non crescit ex promissione; accrescit tamen illius efficacia ad merendum majus præmium, quam quod ex justitia sine illa deberetur. *ib.*, 1-2.
 Ex meritis Christi factum est ut nostris meritis promissio Dei fieret liberalior. 139, 4.
 Nulla persona creata de lege ordinaria potest de condigno primam gratiam alteri mereri. 140, 2.
 Imo nec sibi per opera ipsam subsequenter, vel antecedenter. *ib.*, 3-4.
 Homo a peccato resurgens nec per amorem Dei super omnia, nec per actum contritionis, primam gratiam de condigno meretur. 142, 9.
 In quo gradu certitudinis hæc veritas astruenda sit. 143, 12.
 Nec item valet de condigno mereri remissionem peccati mortalis, nec quoad culpam, nec quoad pœnam. 150, 29 et seq.
 Et qua certitudine hoc tenendum sit. 143, 12.
 Remissionem venialium potest justus de condigno mereri. 152, 34.
 Ad opus meritorium de condigno non sufficit præmii promissio. 153, 27.
 Justi de condigno merentur suæ gratiæ augmentum. 154, 2.
 Idem augmentum merentur in cæteris donis infusus. 155, 5.
 Regulariter hoc augmentum incipit immediate post primum instans justificationis. 156, 6.
 Interdum tamen in eodem instanti potest incipere, *ib.*, 7.
 Perseverantiam in gratia usque in finem nullus de condigno potest promereri. 157, 2 et seq.

- Martyrii perseverantia non provenit ex merito de condigno. 163, 21.
- An saltem justus promereri queat de condigno auxilia sufficientia ad perseverandum, varie explicatur. 167, 26.
- Quomodo de condigno mereri queat homo conservationem physicam gratiæ. 170, 33.
- Justus non potest mereri de condigno reparationem, seu veram poenitentiam post lapsum. 172, 2.
- Justus non solum de condigno meretur absolute gloriam, sed etiam primam gloriam. 174, 1 et seq.
- Motus contritionis, si eliciatur ex habitu gratiæ, non solum meretur de condigno primam gloriam, sed ipsam primam gratiam. 181, 20.
- Quomodo prima gloria mereatur de condigno in primo instanti justificationis. 182, 21 et seq.
- Ad meritum de condigno non est semper necessaria gratia sanctificans, ut principium effective influens, sed ut forma dignificans. 184, 26.
- Non repugnat dari simul primam gloriam justificato, ut hæreditatem et ut præmium condignum. 185, 28.
- Cûr non potius ultima dispositio ad gratiam condigne mereatur augmentum illius in ipso justificationis instanti, quam primam gloriam. 186, 30.
- Justificatio quæ fit per Sacramentum cum sola attritione, non meretur totam primam gloriam quæ illi primæ gratiæ respondet. 188, 34.
- Illa tamen attritio, ut jam formata, alicujus gradus seu portionis gloriæ meritoria est de condigno. 189, 33.
- Attritio, quæ est in instanti justificationis per Sacramentum, est magis meritoria quam illa quæ tempore præcessit. ib.
- Disponens se per plures actus in instanti justificationis, majorem primam gratiam gratis, et majorem primam gloriam de condigno meretur. ib., 36.
- Justi augmentum gloriæ essentialis de condigno merentur. 190, 3.
- Merentur etiam accidentalem. 192, 7.
- Quoties justus meretur accidentalem gloriam, toties meretur aliquod augmentum essentialis. 193, 9.
- Quomodo accidentalis gloria cadat sub meritum de condigno. 194, 12.
- Aliquis beatus inferior in gloria essentiali potest excedere alium superiorem in merito gloriæ accidentalis. 195, 13.
- Reddere præmium meritis de condigno, est opus divinæ justitiæ. 196, 3.
- Hæc justitia est virtus specialis ab aliis attributis ratione distincta. 197, 4.
- Deus obligari nequit ex gratitudine ad retribuendum præmia meritis. 201, 12.
- Duplex merendi modus exponitur: unus, supposita Dei promissione; alter sine illa. 204, 20.
- Retributio meritorum, quæ non fundatur in promissione Dei antecedente, fit ex quadam justitia legali seu providentiali. ib., 21.
- Deus ex propria et peculiari virtute justitiæ, meritis de condigno quæ in promissione fundantur præmia confert. 206, 25.
- Vide JUSTITIA DEI. X.
- Quomodo intelligendum sit quod Deus bona merita ultra condignum remuneret, mala autem citra condignum puniat. 219 12 et seq.
- Justis in primo instanti glorificationis non conferuntur aliqui gradus gratiæ aut gloriæ, ultra meritum quod in via habuerunt. 215, 4 — 217, 9.
- Ultra meritum de condigno, aliud de congruo admittendum. 223, 5.
- Divisionem meriti in condignum et congruum ostenditur esse sufficientem. 227, 13.
- Quid sit meritum de congruo. ib., 1.
- Quot et quales condiciones requirantur ex parte actus meritorii de congruo supernaturalis præmii. 232, 11.
- Ut actus sit meritorius de congruo debet esse moraliter bonus. 229, 6.
- Actus bonus moralis et naturalis potest esse meritorius de congruo præmii pure temporalis. 230, 8.
- Actus mere naturalis, etiam justus, præmium supernaturale nec de congruo meretur. 231, 10.
- Status gratiæ non est conditio simpliciter necessaria ad meritum de congruo, etiam præmii supernaturalis. 233, 2.
- Beati et animæ Purgatorii, nec sibi, nec aliis, etiam de congruo merentur, licet pro illis orent et impetrent. 234, 5.
- Multiplex discrimen inter meritum et impetrationem assignatur. 236, 8.
- Meritum sine impetratione, et e contra impetratio sine merito dari potest. 237, 9.
- Christus Dominus, etsi adhuc in cœlis pro nobis oret, non tamen meretur sibi aut nobis. ib.
- Inter fideles dari potest communicatio meritorum de congruo, ita ut unus pro alio sic mereatur. 239, 2.
- Quoties opus meritorium factum a justo in bonum alterius, etiam meritorium est de congruo respectu illius. 240, 4.
- Ad merendum sibi de congruo, non est necessarius status gratiæ, aliis vero maxime. ib., 6.
- Nec etiam requiritur in eo cui hoc meritum applicatur. 241, 9.
- Ad merendum aliis de congruo necessaria est aliqua applicatio operis pro illis. ib., 7-8.

- An hæc applicatio ad merendum sibi requiratur, sub distinctione resolvitur. 244, 8.
- Ordinatio divina ad meritum de congruo non est necessaria. 243, 3.
- Promissio præmii non est antecedenter necessaria ad meritum de congruo. 244, 6.
- Non repugnat tamen quod antecedenter detur sub conditione operis. 243, 4.
- In merito de congruo multiplex divisio, et diversitas assignatur. 245, 7.
- Remuneratio meriti de congruo non supponit promissionem, misericordiam vel liberalitatem divinam, sed ad justitiam quamdam legalem seu providentialem spectat. 246, 11.
- Peccator nec de congruo primam gratiam auxiliantem mereri potest. ib., 1.
- Potest tamen tali auxilio adjutus primam gratiam sanctificantem, et remissionem peccati mortalis de congruo mereri. ib., 2.
- Ille tantum actus qui est ultima dispositio ad gratiam sanctificantem, illius infusionem immediate et de congruo meretur. 249, 9 et seq.
- Alii vero actus morales, ex gratia et fide procedentes, eandem remote seu mediate merentur. 251, 13.
- Peccator per unum actum ex gratia factum, etiam remotum ab ultima dispositione ad gratiam, meretur de congruo novum aliquod auxilium ad alium perfectiorem, et gratiæ propinquiorem. 254, 21.
- Peccator non potest mereri de congruo auxilium efficax ad perfectam conversionem. 255, 22.
- Potest tamen illud impetrare. 256, 24.
- Potest etiam de congruo mereri omnia auxilia ad justificationem sufficientia, excepto primo. ib., 23.
- Peccator per primum actum fidei et spei de congruo meretur infusionem suorum habituum. ib.
- An vero temporalia bona ita mereri valeat, sub distinctione resolvitur. ib., 26.
- Opus morale omni ex parte bonum capax est meriti et præmii de congruo in eodem genere naturali. 257, 28.
- Idem opus non potest simul esse meritorium de condigno et de congruo ejusdem præmii. 258, 1.
- Nec idem præmium per diversos actus potest simul de congruo et de congruo mereri. ib.
- Non repugnat justum mereri de congruo suam reparationem post lapsum per opera lapsum antecedentia. 259, 45.
- Oratio justii postulans reparationem post lapsum, meritoria est de condigno augmenti gratiæ et gloriæ. 260, 8.
- Potest etiam justus de congruo perseverantiæ donum obtinere, cum aliqua tamen limitatione. 261, 10.
- An vero hoc meritum perseverantiæ et impetratio illius sit infallibilis, sub distinctione resolvitur. 262, 14.
- Justi merentur de congruo aliquos actus et effectus gratiæ gratis datæ. 263, 18.
- Merentur etiam hoc modo gratiam auxiliantem, non tamen sanctificantem. 264, 19.
- Bona temporalia, ut vitæ æternæ utilia, possunt justii de congruo mereri. ib., 20.
- Non tamen justior plura, sed ea quantitate quæ ad hunc finem magis conducit. ib.
- Non solum ea omnia quæ sibi justus mereri potest de congruo, potest etiam aliis, imo aliquod amplius. ib., 21.
- Principium meriti non cadit sub idem meritum, et meritum debet antecedere præmium, non subsequi. 356, 1.
- Non sequitur meritum ex solis viribus naturæ. ib., 2.
- In quo sensu nullum sit inconveniens admittere meritum primæ gratiæ sanctificantis. ib.
- Hæreticum est dicere posse hominem mereri primam gratiam per vires naturæ. 333, 1.
- Bonis operibus in gratia factis meremur præmium a Deo, etiamsi ab eo sint talia opera. XI, 430, 48-49.
- Actus charitatis potest esse minus meritorius quam actus alterius virtutis. 510, 55.
- Meritum crescit ex continuatione actus meritorii. 503, 37.
- Daturque successive pro eo gratiæ augmentum. ib., 38.
- Nec ex eo sequitur quod sit infinitum. ib., 39.
- Non respondet tantum augmentum gratiæ actui pro quolibet instanti quantum pro primo. 504, 40.
- Non semper meretur tantum præmium unus actus continuatus aliquo determinato tempore, quantum merentur plures in illo facti. ib., 41.
- Si aliquis actus duraret per solum instans, dignum esset essentiali et accidentali præmio. 505, 42.
- Quid sit actum esse meritorium secundum totam suam latitudinem ad æqualitatem. 506, 43.
- Quo sensu verum id sit. ib.
- Non dantur pro meritis tot gradus gloriæ, quot sunt gradus actus meritorii. ib., 44.
- Meritum essentialis gloriæ principaliter est a charitate. 510, 53.
- Meritum formale ejusdem gloriæ non solum reperitur in actibus a charitate elicitis, sed etiam in aliis. ib., 54.
- Quæ conditiones requirantur, ut per bona opera mereatur quis vitam æternam. 449, 9.
- Etiamsi bona opera digna sint præmio, tamen non tribuunt ad illud justitiæ jus absque promissione Dei illis facta. 432, 8.

- Quid requiratur ut homo hic et nunc dignus sit præmio propter bonum opus. *ib.*
- Multitudini actuum respondet etiam intensio gloriæ. 463, 17 et seq.
- Præmii essentialis magnitudo unde sit mensuranda. 475, 47.
- Idem præmium dari potest ex duobus titulis diversi generis. 465, 25-26.
- Non tamen si sint ejusdem rationis. *ib.*, 26.
- Quod sit discrimen inter merita infinita et finita in ordine ad præmium. 466, 27.
- Quid mereantur opera justi diversa a contritione juxta Concilium Tridentinum. 467, 28.
- Actus supernaturales cujuscumque virtutis meritorii sunt gloriæ. 469, 33.
- Qua ratione dentur accidentalia præmia pro bonis operibus. 471, 38.
- De præmio essentiali communiter est sermo in Scriptura, cum de præmio honorum operum loquitur. 472, 41 et seq.
- Qua ratione actus debeant esse a charitate, ut meritorii sint vitæ æternæ. 474, 46.
- Consensio Dei in nostris bonis operibus, sine promissione, non satis est ut ex justitia obligaretur ad præmia, si deesset pactum. 543, 41.
- Deus veram justitiam distributivam exercet in distributione præmiorum. 558, 22 et seq.
- In meritis justorum et præmiis servantur conditiones justitiæ commutativæ. 540, 33.
- Meritum actus quid requirat. XIV, 85, 2.
- Meritum de condigno, quid. 85, 3.
- Meritum orationis quatenus ex radice charitas. *ib.*
- Ad meritum de congruo, probabile est non semper requiri gratiam sanctificantem. *ib.*, 4.
- Merito suo quatenus orans possit confidere. 94, 41.
- Merita propria non debent observari oranti. *ib.*, 42.
- Merita propria discutienda ab orationem. *ib.*, 43.
- Meritorum propriorum recordatio, quatenus bona. *ib.*
- Meritum de justitia non est necessarium ad infallibilem impetrationem. 99, 4.
- Meritum ab impetratione distinguitur. 85, 4.
- Meritum quomodo crescat in opere. 232, 9.
- Vide ACTUS. XIV.
- Meritum præmii essentialis non solum a charitate, sed ab aliis virtutibus provenit. XV, 49, 20.
- Plures significationes hujus vocis. XVII, 429, 3.
- Meritum non distinguitur realiter a quantitate meriti, et quomodo hæc mutuo se habeant. 74, 29.
- Ut sit æquale præmio, non requiritur æqualitas physica inter res quæ sunt meritum et præmium, sed sufficit æqualitas proportionis. 81, 50.
- Christus sufficiens fuit ad merendum de condigno unionem hypostaticam, et determinationem liberam voluntatis divinæ ad aliquem effectum. *ib.*, 51.
- Imo hoc posterius potest cadere sub meritum puræ creaturæ. 82, 52.
- Increatum bonum, quatenus in se est absolute, sub nullius meritum cadere potest: secus quatenus libere communicabile. *ib.*, 53.
- Meritum in quo differat a satisfactione. 117, 74.
- Meritum de congruo quomodo reperitur in contritione. 177, 4.
- Meritum necessario est ante præmium, saltem prioritatem naturæ. 402, 5.
- Interdum vero solum antecedit præscientia. *ib.*
- Meritoria causa participat aliquo modo rationem causæ efficientis saltem moralis. *ib.*, 6.
- Et cum finali, in quo conveniat. 408, 9.
- Meriti principium cadere sub meritum est impossibile, quod late explicatur. 407, 6 et seq.
- Merita futura quomodo esse possint causa præmii ante collati. *ib.*
- Meruit Christus continuationem incarnationis, et partium per nutritionem accedentium assumptionem. 410, 18 et seq.
- Et ut unio hypostatica iterum atque iterum poneretur in Eucharistia. 412, 27.
- Mereri alteri de condigno primam gratiam non potest purus homo. 413, 2.
- Meritum qua ratione ab impetratione differat. 415, 3.
- Meritum de condigno quid requirat. 413, 4.
- Meritum de congruo non est sine gratia Dei et Christi; fundatur enim in illa. 420, 14.
- Meriti de condigno et congruo essentialis et differentis ab invicem. 421, 18.
- Actus meritorius debet esse liber, honestus, proportionatus, et condignus præmio. XVIII, 320, 2 et seq.
- Hæ conditiones ad meritum in operibus Christi qualiter fuerint. *ib.*
- Persona quæ meretur debet esse grata et viatrix. 320, 5 — 321, 7.
- Meriti valor non solum ex honestate actus, sed ex sanctitate personæ operantis pendet. 321, 6.
- Ad meritum de justitia necessario requiritur pactum ex parte Dei sub conditione operis. 322, 8.
- Quæ nihil ei derogat. 323, 44.
- Meritum est actus cui merces ex justitia ex prædicta promissione fundata debetur. 322, 9.
- Estque formaliter in actibus a voluntate elicitis, in imperatis vero solum per extrinsecam denominationem. 325, 4.
- In animabus purgatorii et beatis non reperitur. 332, 6.
- Omne meritum de condigno fundatur in cognitione supernaturali. 341, 8.
- Meritum beatitudinis non esse simul cum ipsa beatitudine, qualiter intelligatur. 342, 10.

Meritum ad genus causæ dispositivæ revocatur. 343, 12.
 Sub meritum id cadit, quod Deus conferre, et non conferre potest. 344, 18.
 Ad merendum aliquid, non est necesse ut homo ex propria intentione ordinet opus ad tale præmium. 346, 21.
 Merita nostra sunt dona Dei et Christi, diversa tamen ratione. 362, 4.
 Meritum unius non potest esse meritum alterius, quamvis uni possit dari præmium ob meritum alterius. ib., 5.
 Meritum non potest in suo genere allicere voluntatem, si solum ut possibile, vel ut futurum, sub conditione præcognoscatur. 375, 23.
 Christus potuit de potentia absoluta non mereri, secus de ordinaria. 324, 13.
 Ad omne meritum de congruo non sufficit fides informis. XX, 69, 4.
 Meritum de congruo quando infallibiliter effectum habeat. ib.
 Solis adultis potest aliquis mereri de congruo, nec ideo amittit suum præmium de condigno. 419, 4.
 Acquisito jure ad primam gloriam, nullus deinceps gloriam meretur, nisi merendo ejus et gratiæ augmentum. 479, 6.
 Meritum Christi, vide CHRISTUS. XX.
 Anima in statu separationis a corpore est extra statum merendi, vel demerendi. XXII, 221, 15.
 Merita vivificari et mortificari, quid. 275, 1.
 Merita vivificantur in ordine ad essentielle præmium integre. ib.

MERITUM ACTUUM REMISSORUM.

Gratia debita actibus remissis aliquando datur. XI, 497, 21.
 Non est cur differatur collatio gratiæ his meritis debitiæ. ib.
 Non minus vivificatur amissa charitas, quam gratia. ib.
 Per actus remissos augeri gratiam. 501, 33.
 Propter actus remissos statim datur augmentum gratiæ. ib.
 Opera bona, etiam remissa, meritoria sunt vitæ æternæ et magis sanctificant, si fiant in gratia. 476, 48.
 Sicut actus mali magis animam maculant. ib.

MERITA MORTIFICATA.

Tota gratia correspondens meritis vivificatis recuperatur in ipsa justificatione. XI, 494, 12.
 Gratiam, qua vivificamur, gratis dari in justificatione non repugnat. 453, 14.

MERITA VIVIFICATA.

Pro meritis vivificatis semper datur aliquod præmium, quod alias non daretur. XI, 477, 49.
 Præmium quod datur propter merita vivificata non proportionatur intensiōni contritionis, qua homo resurgit. 482, 2 et seq.
 Quid sit merita vivificari secundum mensuram charitatis. 487, 14.
 Merita mortificata reviviscunt ad totum essentielle præmium. 488, 17.
 Contritio in justificatione reparat magna merita, et major peccator potest resurgere in majori gratia. 489, 21.
 An meritis vivificatis statim detur amissa gratia. ib., 1.
 Variæ opiniones. 490, 2 et seq.
 Valde errant qui dicunt pro meritis vivificatis non dari augmentum gloriæ. 488, 3 et seq.
 Merita vivificata nullatenus dici possunt partiales causæ præmii alias dandi ex aliis operibus. 470, 33-36.
 Quam justitiam servet Deus cum merita reviviscunt. 454, 12-13.
 In quo fundetur talis justitia. ib.
 Quomodo meritum jam transactum in Deo maneat et in homine. 454, 13.
 Negari non potest hæc reviviscentia sine temeritate. 449, 9.
 Reviviscentia initorum non nascitur a sola misericordia. 450, 2.
 Eam tamen supponit. 453, 9.
 Et consummatur per justitiam. ib.
 Ex sola condignitate gratiæ non satis colligitur meritorum reviviscentia. 450, 3 et seq.
 Quod sit decretum misericordiæ quod intervenit in vivificatione bonorum operum. 453, 9.
 Licet reviviscentia meritorum fiat a justitia et a misericordia, per antonomasiam esse dicitur a misericordia. 456, 17.
 Duplex potest esse reviviscentia meritorum. ib.
 Peccator, jus quod habebat ad gloriam, per penitentiam recuperat a Deo, in quo aliquatenus manebat. 456, 18.
 Merita non reviviscunt ad solum accidentale gaudium. 457, 1-2.

MERITUM CHRISTI.

Meritum Christi, imo et quilibet ejus actus, fuit sufficiens ad quodlibet præmium creatum et increatum, divisive, imo et collective sumptum. XVII, 80, 48 et seq.
 Mereri potuit Christus per diversos actus omnia præmia infinita, collective sumpta. 83, 56.
 Mereri potuit uno actu totum quod pluribus, et actu remisso totum quod intenso. 85, 60.

Nou potuit Christus mereri aliquid impossibile. 86, 63.
 Meritum Christi, ut est in actu, semper refertur ad finitum præmium. 87, 64.
 Plus meruit Christus toto vitæ tempore, quam unico instante. 79, 43.
 Non tamen plus quam Deus possit præmiare. 86, 63.
 Meruit Christus per actum amoris Dei a charitate elicited, et a beatifico distinctum. XVIII, 323, 4.
 Et per actum charitatis proximorum, reliquosque tam virtutum infusarum, quam liberos, suæ voluntatis. 326, 6 et seq. — 329, 14 et seq.
 Mereri potuit præmium supernaturale naturalibus actibus, et quomodo. 329, 16.
 Sola unio hypostatica sufficeret illi ad merendum de condigno. 329, 17.
 Incepit mereri intrinsece a primo instante incarnationis. 330, 3.
 Quod usque ad instans mortis, qui fuit terminus meriti ejus continuavit. 331, 4.
 Potuit mereri suam gratiam et gloriam in instante suæ conceptionis per opus prius natura antecedens, sed de facto non meruit. 336, 4 et seq.
 Nec lumen gloriæ, nec alios habitus infusos. 340, 7.
 Non potuit mereri primum suum actum meritorium, nec necessaria ad illum. 344, 15.
 Nec suos actus ut ab illius humana voluntate procedebant, nec infinitum valorem quem ab unione habebant. *ib.*, 16-17.
 Nec suam impeccabilitatem, aut habitus scientiarum et virtutum moralium acquiratarum, nec naturalia bona, per se loquendo. 346, 22-23.
 Nec titulum supremi domini, qui proprius est Dei, sed quem in humanitate assumpsit, nec dominium radicale quod habuit ab instanti suæ conceptionis. 350, 10.
 Meruit omnes actus supernaturales quos post primum meritorium habuit, quatenus sunt dona Dei. 345, 20.
 Et gloriam, resurrectionem, et dotes sui corporis gloriosi, triumphum ascensionis, et exaltationem sui nominis, testimonia quæ de ejus divinitate sunt in Evangelio, dominium in univsum orbem. 347, 2 et seq.
 Judiciariam etiam potestatem. 350, 10.
 Hominibus omnibus meruit remissionem omnium peccatorum, et gratiam et gloriam quoad sufficientiam, non quoad efficaciam, et prædestinatis prædestinationem. 355, 1 et seq.
 Aliquibus etiam specialia dona, quibus infallibiliter merita applicarentur. 359, 10.
 Omnibus autem adultis dispositiones omnes ad gratiam. 357, 5.
 Et remissionem pænæ temporalis, etiam quæ datur per satisfactiones hominum. 364, 8.

Merita Christi duobus modis nobis applicantur. 358, 9.
 Applicatio eorum per sacramenta ex meritis Christi. *ib.*
 Nullum meritum fuisse Christo, quod non spectaverit ad nostram redemptionem, quo sensu verum. 354, 11.
 Hæc merita solum in præscientia Dei antecesserunt gratiam antiquorum Patrum. *ib.*, 9.
 Christi meritum qualiter influat in nostra, explicatur. 363, 6.
 Christi meritum et nostra satisfactio, quomodo inter se concurrant sine alterius imperfectione vel redundantia. 364, 9.
 Merita Christi, respondentia actibus amoris Dei et proximi, prævisa fuere ante electionem prædestinatorum. 375, 24.
 Angelis gratia et gloria data est propter merita Christi prævisa. 380, 4.
 Meruit Christus Angelis gratiam et gloriam, quibus remissionem culpæ aut pænæ non meruit. 383, 7.

MESSIAS.

Quid, et unde, et cur sic dicatur, et cur a Jacob *Silothi* nominetur. XVII, 6, 4.
 Messiae veri appellatio, qualis sit. 5, Proæm.
 Jam venisse (quod omnibus Christianis compertum est) ex sacra Scriptura demonstratur contra Judæos. 5, 1 et seq.
 Cunctis gentibus desideratus. 20, 1 et seq.
 Qualis promissus, et qualia bona orbi attulerit. 24, 3.
 Messiam temporalem regem adhuc sperant Judæi. *ib.*
 Verum Deum, et hominem futurum, ex sacra Scriptura ostenditur. 25, Proæm. et seq.

METALEPSIS.

Assumptionem et participationem, proprius tamen transmutationem significat. XX, 733, 6.

METALLUM.

Metalla, seu mineralia, an tertia die a Deo immediate creata. III, 146, 18-19.

METAPHYSICÆ NOMEN, OBJECTUM ET ESSENTIA.

Metaphysicæ nomina et etymologia. XXV, 1 Proæm.
 Metaphysicæ objectum non sunt entia per accidens, nec rationis. 5, 6.
 Metaphysicæ adæquatam objectum non est Deus, est tamen principalius. 4, 9.
 Ad metaphysicæ objectum necesse est naturales substantias pertinere. 7, 15.
 Imo et accidentia directe, et non tantum ut substantiæ proprietates. 10, 25.

Metaphysicæ proprium objectum ens reale in quantum tale. 11, 26.
 Et qualiter ut sic proprietates demonstrabiles, principia, et causas per quæ demonstratur, habeat. ib., 28.
 Metaphysica omnia entia in particulari non cognoscit. 14, 7.
 Cognoscit tamen aliqua, et quæ. 16, 13 et seq.
 Metaphysica materiales rationes in particulari non attingit, nisi quatenus ad immaterialium cognitionem necessaria sunt. 21, 26.
 Metaphysica vera ac speculativa scientia est. 37, 2.
 Neque in nobis aliquid habet practicæ. 38, 4.
 Metaphysica una est specie atoma et infima, partiales tamen qualitates seu habitus includit, qui unam scientiam specie componere dicuntur, et qua ratione. 24, 9 et seq.

METAPHYSICÆ QUÆ CAUSÆ, QUIQUE FINIS.

Metaphysica materialem, formalem, efficientem causam, qualiter habeat. XXV, 26, 1.
 Metaphysicæ finis, veritatis contemplatio propter seipsam. 26, 2.
 Metaphysicæ ad alias scientias acquirendas valde utilis. 27, 5.
 Qualiterque circa earum objecta versetur. ib., 8.
 Metaphysica sola suum objectum esse inter omnes scientias demonstrat. 29, 14.
 Metaphysica secundum se prior est ordine doctrinæ omnibus scientiis, respectu vero nostri non ita. ib., 13.
 Metaphysica longe aliter versatur circa prima principia quam habitus principiorum. 31, 19.
 Novam illis certitudinem et evidentiam extensivam tribuit. ib.
 Metaphysica distinctus habitus est ab habitu principiorum, sive hic ab intellectu distinguatur, sive non. ib.
 Metaphysica, qualiter juvet intellectum ad principiorum cognitionem, rationes terminorum ex quibus constat declarando, et certitudinem eorum variis modis demonstrando, et qui sint. 31, 20.
 Metaphysica non solum prima principia, sed et alia particularium scientiarum contemplatur. 34, 27.
 Metaphysicæ non est proprium instrumenta sciendi tradere, licet in hoc valde juvet dialecticam. 35, 30.
 Metaphysica non solum scientia, sed naturalis sapientia est. 38, 6.
 Atque ut talis, qualiter de omnibus agat, qualiter de difficilioribus. 39, 8 et seq.
 Metaphysica, qualiter in certitudine cæteras scientias superet, et in se, quoad nos. 43, 22.
 Metaphysica certior est aliis scientiis, non solum

quoad earum principia, sed etiam quoad conclusiones. 46, 33.
 Metaphysica perfectior est habitu principiorum, ut versatur circa principia aliarum scientiarum, non ut circa principia ipsius metaphysicæ. 45, 30.
 Metaphysica qualiter aptior sit ad docendum cæteris scientiis. 47, 34 et seq.
 Metaphysica suas conclusiones demonstrat per finalem, efficientem et exemplarem causam, et aliquando per materialem. 48, 39 et seq.
 Metaphysica omnium scientiarum princeps, eas in veritatis cognitione dirigens eisque imperans. 50, 44.
 Ad metaphysicam scientiæ omnes, et virtutes naturales ut in finem ordinantur. ib., 45.
 Metaphysica non est scientia subalternans respectu aliarum scientiarum. 52, 51.
 Metaphysica est omnium scientiarum naturalium maxime appetibilis. 63, 34.
 Metaphysica simpliciter est nobilior habitu principiorum utcumque sumpto; non vero certior aut evidentior. 46, 32.
 Metaphysicæ abstractio a materia qualiter ab abstractione aliarum scientiarum differat. Vide ABSTRACTIO. XXV.

METUS.

Metu facta sunt simpliciter voluntaria, et cur. IV, 201, 3.
 Quid si aliquid omittatur metu. 202, 5.
 Metu facta sunt simpliciter voluntaria respectu metus. ib., 6.
 Metu facta contra legem sunt peccata, nisi in aliquo casu cesset lex, quia tunc non ex defectu voluntarii, sed legis, cessat peccatum. ib., 7.
 Metus non dicitur causare involuntarium quod causat noleitatem quam quis habet, verbi gratia, projiciendi merces. 205, 8.
 Metum causare involuntarium, quomodo intelligendum. ib., 9.
 Metus minuit libertatem, sed non impedit irrationem sicut nec per errorem impeditur. V, 516, 10.
 Metus quando causat involuntarium. VI, 184, 11.
 Metus mortis an excuset a recitatione. XIV, 423, 30.
 Metus an irretet juramentum. 541, 2 et seq.
 Metus non tollit intentionem. ib., 3.
 Metus ex quibus causis oriatur. 776, 2.
 Metus ex causis naturalibus ortus non irritat votum. 776, 3.
 Metus proveniens ab actione injuriosa hominis, nisi sit directe ad extorquendum votum, non illud irritat ex natura rei. 777, 8.
 Vide VOTUM. XIV.
 Metus ab homine intentus, et extorqueus votum illud, non irritat ex natura rei. 778, 9 et seq.

Metus cadens in constantem virum, qui sit. 781, 1.
 Metus levis et gravis explicatio et differentia. XV,
 409, 11.
 Metus reverentialis duplex; secundus, non primus
 sufficit ad matrimonium irritandum. 410, 16.
 Vide PROFESSIO, CASTITAS CLERICALIS, et MATRIMONIUM. XV.
 Metus cadens in virum constantem, an irritet vota
 simplicia per quæ Scholastici Societatis religiosi
 constituuntur. XVI, 680, 6.
 Metus, qui excusat a culpa, etiam excusat a cen-
 sura eadem lege lata. XXIII, 93, 12.
 Et qui non excusatur a culpa, nec a censura. ib.
 Propter nullum metum licet actum efficere in
 quem ex censura resultat circumstantia intrin-
 sece mala. 181, 3.
 Ob metum incussum in contemptum religionis,
 aut Ecclesiæ, nunquam licet facere actum per
 censuram prohibitum. ib., 6.

MICHAEL.

Michael cujus ordinis aut Hierarchiæ sit variæ
 opiniones. II, 691, 22 et seq.
 Michael contra Luciferum in cælo pugnans, Sera-
 phinus fuit. 692, 26.
 Michael, quem specialiter Ecclesia colit, non est
 ex ordinibus assistentium. 692, 27 — 693, 29.
 Sed ex Principatibus. 793, 28.
 Michael Angelus superior Gabriele. XIX, 37, 2.

MILES.

Milites subditi et stipendiarii ad quantam teneantur
 certitudinem de justitia belli. XII, 730, 8 et seq.
 Milites nihil possunt ab hospitibus capere, quod
 non sit a rege constitutum. 732, 2.
 Milites nequeunt propria auctoritate quidpiam
 capere ab hostibus, vel ante, vel etiam post
 partam victoriam. 733, 7.
 Milites tenentur ad actum fortitudinis, et ad non
 fugiendum. 732, 2.
 Et parta victoria ad justam prædæ distributionem.
 ib.
 Militia, militare, vide BELLUM. XII.
 Milites Christi vestimenta dividunt, etc. XIX, 381, 1.
 Quid eos moverit. ib.
 Divisio quomodo facta. 381, 2.

MILITARES ORDINES.

Militaris ordo vera religio esse potest. XVI, 439,
 1 et seq.
 Quomodo in eo statu tendatur ad perfectionem.
 441, 8 et seq.
 Militares ordines, qui nunc existunt, an sint veræ
 religiones. 442, 1 et seq.

Clerici, qui has religiones profitentur, non dubium
 quin veri sint religiosi. ib., 1.
 Item milites Maltenses veri sunt religiosi. 443, 3-6.
 Maltenses votum solemne castitatis emittunt, et
 hoc votum matrimonium dirimit. ib., 6.
 Milites alii a Maltensibus verum statum religionis
 habent. 444, 9 et seq.
 Votum emittunt castitatis conjugalis; et quomodo
 hoc votum ad Christi consilia, et verum statum
 religionis, pertinere possit. 446, 16 et seq.
 Hoc votum solemne non est, nec dirimit matri-
 monium. 430, 28-29.
 Hujusmodi milites conjugati religiosum quidem
 habent statum, non tamen usum. 449, 26.
 Sunt autem personæ ecclesiasticæ, et gaudent
 privilegio canonis et fori. ib.
 Eorum religio approbata est a Summo Pontifice,
 nec sine tali approbatione, talis aliqua religio
 institui potest. 430, 27.

MINIMI.

Minimorum regula a nulla antiquiori originem
 traxisse dicitur. XVI, 3, 6.

MINISTER.

Minister sacramentorum solum se habet, ut appli-
 cans instrumentum. I, 800, 4.
 Minister ecclesiasticus orat nomine totius Ecclesiæ.
 XIV, 270, 13.
 Quis et qualis sacramentorum in communi, et cu-
 juslibet in speciali. Vide in singulis sacramentis.
 XX, XXI.
 Et in verbo SACRAMENTA, et SACRAMENTA NOVE LEGIS,
 § Minister. XX.

MINISTERIA SPIRITUALIA.

Utrum pro ministeriis spiritualibus stipendium
 accipere, quacumque ratione id fiat in Socie-
 tate, fit contra votum paupertatis, in aliquando
 tantum contra regulam. XVI, 741, 6 et seq.
 An saltem Generalis dispensare possit in Consti-
 tutione prohibente dictum stipendium accipere.
 744, 13.
 Pro ministeriis spiritualibus stipendia non acci-
 pere, quam sit perfectum et gloriosum. 736,
 11 et seq.
 Vide PAUPERTAS. XVI.

MINISTERIUM.

Ministerium ecclesiasticum distinguitur a statu;
 ordinatur ad bonum commune, status vero ad
 privatam. XV, 9, 3.

MINISTRARE, MINISTRANTES ANGELI.

Ministerium Angelorum internum, vel externum.
 II, 679, 12-13.

Externum quomodo fiat.	679, 13.
Ministrare latius patet, quam mitti.	682, 22.
Qui ministrant ordinando tantum, non mittantur.	ib.
Ministrantes Angeli pauciores sunt quam assistentes; missi autem pauciores quam ministrantes.	683, 26.
Ex ministrantibus, Angeli septem immunes sunt ab ordinario ministerio, ut extraordinaria illi ordini proportionata mittantur.	693, 33.
Vide etiam, ASSISTENTES ANGELI, APPARITIO, CUSTODIA. II.	
Ministeria dæmonum sub divina providentia, an et quomodo cadant.	1068, 2-3.
An et quomodo per varios ordines et principatus sint divisa.	1088, 1 et seq.
Hæc dæmonum ministeria, quomodo inter se sint distributa.	1096, 26 et seq.
Præcipuum eorum ministerium est inducere ad peccatum.	1069, 4.
Vide TENTATIO. II.	

MINORUM ORDO.

Minorum ordinis fundator S. Franciscus, quæ ætate eni instituerit, et quo anno. XVI, 523, 1.	
Hæc religio fuit approbata prius quam Prædicatorum vivæ vocis oraculo; posterius autem per Pontificia diplomata.	523, 2.
Ad quem finem ordinetur.	ib.
Maxime eminet in paupertate, et est propriissime mendicans.	524, 3-4.
Confertur cum ordine Prædicatorum.	ib., 4.
Quam sit austera.	525, 5.
Diversæ ex ea familiæ derivatæ, et quæ hujus diversitatis causa.	ib., 6.
Hæc diversitas unitatem religionis non tollit, sed potius ejus perfectionem arguit.	526, 7.
Quæ difficultates versentur circa hujus religionis paupertatem.	ib., 8.
Pecuniæ ab illis non acceptandæ regula discutitur et explicatur.	ib., 9.
An contractum mutui celebrare possint Minoritæ.	527, 10.
Obligatio ad paupertatem nudæ regulæ, absque ulla declaratione et modificatione a quibusdam eorum acceptata, quomodo temperanda.	ib., 11.
Regulæ Minorum quando censeantur obligare subditum.	14, 7.
Minores religiosi, si ad aliam religionem transeant, et post professionem in illa fugiant ad seculum vel ad aliam laxiorem religionem, eo ipso primæ suæ religioni Minorum subiciuntur, ut possit contra eos tanquam apostatas procedere.	377, 31.
Non ita tamen si se ad æqualem saltem religionem conferant.	ib., 32.

MIRACULUM.

Verus ignis miraculo assumi non potest ad usum missionum Spiritus sancti.	I, 848, 16.
Miraculi ratio expenditur.	II, 560, 2 et seq.
Illud non possunt Angeli virtute propria efficere.	ib. — 562, 9 et seq.
Sed ut instrumenta Dei.	563, 12.
Miracula improprie, seu quoad nos non possunt Angeli naturali virtute edere.	ib., 14.
Miracula hæc impropria, quousque possint dæmones patrare.	ib., 15.
Miracula an possint peccatores patrare.	VII, 146, 11.
Quomodo miracula sint signa sanctitatis.	ib., 12.
Miraculum quid.	XII, 123, 8.
Veri miraculi indicia quatuor.	ib., 9.
An et quæ miracula per malos homines Deus aliquando operetur.	124, 10.
Miracula ab hæreticis conficta.	131, 15.
In omni miraculoso opere debet intercedere credulitas de omnipotentia Dei et veritate promissionum ejus.	220, 3-4.
Et fiducia in voluntate de opere patrando.	ib.
An etiam ut certo quis credat se tale miraculum effecturum.	221, 5.
Fides ad patrandum miraculum requisita est quoad substantiam actus catholicæ fidei, et solum accidentaliter diversa.	ib., 6 et seq.
Fides miraculorum quoad substantiam est in nostra potestate.	222, 8.
Quid sit miraculum.	XIII, 576, 8.
Nulla opera magiæ sunt vera miracula.	ib.
Miraculorum fides, quæ.	XIV, 93, 9.
Miracula cur fiant interdum per peccatores.	95, 4.
Miraculum non fit ad confirmandum mendacium.	95, 4.
Num majus miraculum sterilem concipere quam virginem.	XIX, 13, 4.
Miraculum nativitatis ex Virgine, etc.	87, 13.
Quæ miracula acciderint ingrediente Jesu Ægyptum.	272, 7.
Angelus virtute naturali cognoscit miraculi veritatem.	487, 1.
Num justificatio impii sit miraculum.	478, 2.
Possitne Deus ad miraculum concurrere in confirmationem falsitatis, etc.	485, 6.
Plura de miraculis Christi, vide CHRISTI MIRACULA.	XIX.
Pro quo hæc vox in rigore supponat.	XXI, 29, 1.
Alia ut credantur, alia ut ad credendum juvent: occulta illa, hæc publica et nota.	ib.
Miracula Ecclesiæ Catholicæ defenduntur a calumniis.	XXIV, 634, 20-21.

MIRACULA, MIRACULA CHRISTI.

Christus debuit suam fidem confirmare miraculis,

- et qua ratione incarnationem esse factam ostendant. XVII, 41, 2 et seq.
- Miraculum est opus insolitum et supra vires naturæ. XVIII, 93, 4.
- Miracula Christus per humanitatem operatus. ib.
- Ea ut vera tam Angeli boni quam mali evidenter cognoverunt; potuerunt etiam evidenter homines cognoscere qui viderunt: qui autem non viderunt, quomodo. 93, 4-2.
- Miraculorum virtus in Christo fuit permanenti per modum habitus a primo instanti incarnationis, ut proprietas unionem consequens. 94, 3.
- Quam nunquam deinde amisit, imo etiam post ascensionem habet usum ejus. 93, 6-7.
- Hæc virtus non est qualitas, motus, vel aliquid aliud humanitati superadditum sed potentia obediens activa. 103, 2 et seq.
- Objectum hujus potestatis, quale. 163, 20.
- Ad effectus loco distantes hæc virtus extenditur. 133, 3 et seq.
- Humanitas est effectrix miraculorum, estque eadem operatio ejus ut instrumenti, et Dei ut principalis agentis. 97, 4 — 161, 10.
- Miracula semper Christus operatus est per aliquam actionem humanitatis. 161, 9.
- Non habuit potestatem ad omnia miracula possible. 293, 2.

MISERIA.

- Miseria quid sit. XII, 659, 2.
- Quæ miseria sit objectum formale misericordiæ. 661, 2 et seq.

MISERICORDIA.

- Misericordia proprie et formaliter in Deo est. I, 221, 13.
- Ad rationem formalem misericordiæ pertinet affectus sublevandi miseriam alterius. ib.
- In Deo perfectior est misericordia, quam justitia. ib., 16.
- Misericordia, quinta beatitudo. VII, 699, 14.
- In qua latitudine usurpetur hic misericordia. ib.
- Non distinguitur a virtutibus et donis circa eandem materiam. ib.
- Misericordia quid significet. XII, 659, 4.
- Misericordia circa quas personas versetur. ib., 2.
- An erga nos et nostros sit misericordia. ib., 3.
- Qualis miseria sit materia misericordiæ. 660, 4.
- Subvenire proximo in esse appetibilis, est proxima materia misericordiæ. ib., 5.
- Ad misericordiam quomodo spectet mortuos sepelire. ib.
- Actus misericordiæ interni duo: compassio et voluntas sublevandi. ib., 6.
- Uter prior. ib., 6-7.
- Misericordia etiam in Deo et in Beatis reperitur. 661, 8.

- Misericordia præcipue residet in voluntate. ib., 1.
- Misericordia est virtus specialis a charitate distincta. 662, 4.
- Quoddam ejus objectum formale. ib.
- Misericordiæ charitas simpliciter præcellit. 663, 4.
- An etiam fides et spes. ib., 5.
- Misericordia charitati quo sensu preferat D. Thomas. ib.
- Misericordiæ opera spiritualia quomodo præcipiantur. 691, in prælud.
- Vide ELEMOSYNA, et CORRECTIO FRATERNA. XII.
- Est propria religiosi. XIII, 31, 10.
- Cedit religioni. 72, 12-13.
- Quibus virtutibus præstet. ib.
- Misericordia, vide SIMONIA. XIII.
- Misericordia præferenda exertitationi corporis, et vitæ austeritati. XIX, 424, 4.

MISSA.

- Usus hujus vocis in Latina Ecclesia antiquissimus. XXI, 641, 1.
- Ejus etymologia. 642, 2.
- A Christo instituta, quoad substantiam. 643, 4.
- Missa alia catechumenorum, alia fidelium, et quæ. 642, 2 — 834, 5.
- Alia solemnis, et quæ. 919, 4 — 927, 1.
- Nomina et figura Missæ. 637, 10 — 642, 2.

ESSENTIA ET SIGNIFICATIO.

- Mysterium Eucharistiæ, prout in Ecclesia conficitur, et Missa appellatur, verum sacrificium est, licet sit representatio sacrificii cruenti. XXI, 637, 10 et seq.
- Unicum est et a Christo institutum, neque ab Ecclesia institui potuisset. 644, 2.
- Ejus significatio moralis communis cum cæteris sacrificiis: mystica vero in commemoratione Christi passionis consistit, quæ non proprie fit, nisi per utriusque speciei consecrationem et oblationem. 684, Proëm.
- Objectum cui hujus sacrificii, tota Trinitas. ib.
- Sola consecratio utriusque speciei cum ordine ad summationem est de essentia hujus sacrificii. 666, 4 et seq — 671, 16 — 675, 7-8.
- Hæc consecratio essentialis est, prout continet transubstantiationem panis in Christi corpus, et separationem accidentium a substantia. 677, 12 — 679, 15.
- Quid primario intentum in hoc sacrificio. 678, 14.
- Solum accidentaliter et numerice distinguitur a sacrificio incruento, quod Christus per se obtulit, a cruento vero essentialiter quoad actionem offerendi. 680, 2-3 — 681, 4.
- Essentialiter distinguitur a sacramentis legis veteris. 682, 6.

Si pro re oblata sumatur, rationem sacramenti includit. 688, 6.
 Probabilius est ex nulla intentione ministri ab hoc sacrificio sacramenti rationem posse separari. ib., 7.

RES OBLATA.

Materia oblationis quæ fit in missa est solum panis et vinum aqua mixtum. XIII, 93, 8.
 Christus ut est sub sacramentalibus speciebus, res oblata per hoc sacrificium. XXI, 650, 6.
 Principalius pertinet ad rem oblatam Christus, quam sacramentales species. 652, 10.
 Panis et vinum, ut materia ex qua, pertinent ad rem oblatam. 653, 11.
 Quomodo in hoc differat Missa a veteribus sacrificiis. ib., 12.
 Cur aliquando Patres Christum in Eucharistia immolari concedere renuant. 640, 44.

DIGNITAS.

Maxima est, et unde sumenda. XXI, 683, 1.
 Nec minor, quam in sacrificio cœnæ vel crucis. 685, 2-3.
 Bona omnia et orationes aliorum sacrificiorum in hoc uno reperiuntur. 620, 6 — 685, 2.
 Omnia sacramenta a se realiter distincta superat in dignitate. 685, 1.
 Sibi ipsi ut sacramento omnino æquale in dignitate, et in intentione prius, in executione posteriorius. 686, 3 — 688, 5.

VALOR.

Missæ valor in qua ab ejus effectu distinguatur. XXI, 755, 3.
 Ut est a suo principali offerente, infinitum habet valorem intensive. ib., 4.
 Quatenus a Christo vel a ministro ejus nomine offertur, est infinitus in impetrando, nunquam tamen ad id de facto applicatur. ib.
 Quatenus ab Ecclesia offertur, finitam habet efficaciam. 757, 6.
 Multoque magis prout est a privato offerente. ib., 7.
 Multiplicatio orationum in Missa non impedit eorum valorem ad impetrandum. 763, 8.

EFFECTUS.

Qui illi correspondet ex opere operato statim post consecrationem utriusque speciei datur, non ante. XXI, 670, 15 — 676, 10.
 Non est causa physica sui effectus, quem habet ex opere operato, sed moralis proxima. 740, 3.
 Non est causa omnium effectuum qui ex Christi redemptione proveniunt. 741, 6.
 Nititur crucis sacrificio, non tamen Sanctorum meritis. 743, 10.

Inter sacramentum et sacrificium, ut causæ, sunt variæ differentiæ. 744, 11.
 Differentia inter hoc sacrificium et incruentum Christi circa idem. 745, 15.
 Ex opere operantis Christi effectum habet impetrationis. 746, 3.
 Qualiter per modum impetrationis obtinere possit gratiam, ejus augmentum, et remissionem peccatorum tam mortalium quam venialium. 747, 5 — 722, 6 et seq.
 Impetratio in multis ab opere operato distinguitur. 748, 6 et seq.
 Cur impetratio non semper sit infallibilis. 749, 9.
 Cur efficacia ad dandam, et augendam gratiam ex opere operato, et remittenda peccata, sit in sacramento, et non in sacrificio. 725, 10 — 734, 5.
 Aliquam pœnam temporalem remittit ex opere operato, et etiam per modum impetrationis, sine aliquo actu ejus cui remittitur. 734, 1-2 — 735, 4-5.
 Bonorum temporalium consecutionem impetrat. 737, 2-3.
 Non causat distinctum effectum, ut a Christo primario offertur, et ut a sacerdote. 738, 2.
 Nullum effectum causat ex opere operato in fidelibus, nisi pro eis a sacerdote offeratur. 739, 3.
 Inter impetrationem et satisfactionem, quæ diversitas. ib.
 Sacerdoti etiam ut privato offerenti aliquis fructus respondet ex opere operato. 740, 4 — 744, 6.
 Aliquem etiam participant fideles ad sacrificium concurrentes. 740, 5.
 Differentia inter fructum publico ministerio sacrificii respondentem, et privatis oblationibus. 744, 7 et seq.
 In eo pro quo specialiter offertur, si non ponat obicem, sortitur effectum ex opere operato, non autem in omnibus aliis Ecclesiæ membris. 743, 1 — 746, 4.
 Divisio effectus hujus sacrificii in specialissimum, specialem, et generalissimum, de effectu impetrationis tantum intelligenda. 747, 5.
 Si nulli applicetur effectus intentione formali vel virtuali ministri, nullum effectum sortitur. ib., 6.
 Qualis debeat esse hæc applicatio, et quando facienda. ib., 6-7.
 Hic effectus finitus est intensive. 757, 5.
 Quodammodo tamen in infinitum augeri potest. 759, 4.
 Unde ejus quantitas desumatur. 753, 11.
 Quis fructus respondeat toti Ecclesiæ, singulisque ejus membris ex generali oblatione hujus sacrificii. 701, 3.
 Quis catechumenis, si pro eis offeratur. 702, 6.
 Fructus sacrificii quem sacerdos pro aliis offerre

potest, qualis sit, et quanti valoris et efficacitatis ad impetrandum. 762, 7-8.

PRO QUIBUS POSSIT OFFERRI.

- Quilibet sacerdos, vel alius inferior, offerens potest tam pro se quam pro aliis offerre. XXI, 699, 2 et seq.
- Pro Ecclesia, omnibusque membris illi colligatis offerri debet. 701, 2.
- Pro catechumenis et pro infidelibus non excommunicatis offerri potest. 702, 6-7.
- Secus pro excommunicatis excommunicatione majori, et pro damnatis. 704, 10 — 705, 2.
- Qualiter possit offerri pro beatis. 706, 3 et seq.
- Pro animabus purgatorii perutiliter offertur. 708, 9.
- Effectus ex opere operato nequit offerri, nisi pro baptizatis viatoribus, hoc nomine purgatorii comprehendendo. 730, 3-4.
- Qualem dispositionem requirat in eo pro quo offertur. 732, 8-9.
- Non redit effectus, recedente fictione. 754, 13.

MINISTER.

- Missam dicere ante matutinum, an liceat. XIV, 386, 6.
- Semper principale offerens est Christus, qui actu offert, quamvis per sacerdotem. XXI, 691, 4-5.
- Omnis et solus sacerdos rite ordinatus hoc sacrificium offerre potest, ut proximus minister. 693, 3 et seq.
- Omnes fideles aliquo modo offerre possunt. 696, 4 et seq.
- Sacerdos mereri, satisfacere et impetrare potest ex opere operantis per hoc sacrificium. 716, 3.
- Offerentium hoc sacrificium varius ordo. 738, 1 et seq.
- Applicatio fructus sacrificii a voluntate ministri pendet. 745, 3.
- Non tenetur semper partem fructus ex opere operato offerre pro tota Ecclesia. 746, 4.
- Privati offerentes fructum sibi ex opere operato respondentem aliis applicare non valent. 749, 10.
- Ex duobus ministris, quorum unus unam speciem, alius aliam consecraret, verisimilius est applicationem fructus a posterioris voluntate pendere. 761, 6.
- Qui ab hoc ministerio excludendi ob corporis morbum. 836, 1.
- Dispositiones, quæ ad communicandum necessariae, eadem et ad rite celebrandum, nec ulla alia interior necessaria. ib.
- Nullum est præceptum obligans sub mortali sacerdotem ad recitandum Matutinum ante Missam. 838, 4.
- Tenetur servare integrum Missæ ritum, prout in Missali constituitur, et qualiter in hoc peccet, vel a culpa excusetur. 882, 2 — 892, 3-4.

Dicere Missam alterius diei, vel de alia re, quam in Missali dicatur, in privata Missa licet sacerdoti. 882, 2.

QUIBUS VESTIBUS DEBEAT CELEBRARI.

- Ecclesia convenienter deputavit vestes, quibus sacerdotes uterentur in hoc mysterio. XXI, 841, 2.
- Singularium vestium significationes: Amictus, Albæ, Cinguli, Manipuli. 842, 3.
- Casulæ. 843, 4.
- Alia significationes harum vestium per comparationem ad Christum. ib.
- Dalmaticæ usus antiquissimus in Ecclesia. ib.
- Circa materiam harum vestium nihil jure prescriptum, quid tamen circa eam, et formam servandum. 844, 5-6.
- Quid circa earum benedictionem, ejusque durationem. 845, 6.
- Omnia hæc vestimenta, eaque benedicta, simpliciter necessaria, et quando per eorum omissionem peccetur. 846, 1 et seq.
- Debet sacerdos accedere calceatus. ib., 3.
- Potest, cooperto capite, celebrare ex gravi infirmitate, maxime ex dispensatione Pontificis. ib.

QUO TEMPORE.

- Circumcisionis die olim duæ missæ celebrabantur. XIII, 260, 8.
- Consuetudo celebrandi missam in nocte nativitatis. XIX, 222, 7.
- Nec ante auroram, nec post meridiem dicenda. XXI, 777, 2 et seq. — 780, 8.
- Seclusis specialibus privilegiis Episcoporum, vel religiosorum. 779, 7 — 781, 11.
- Vel si necessitas occurrat, ratione itineris vel alterius rei gravis. 780, 10.
- Vim præcepti obtinuit consuetudo circa hæc. ib., 9.
- Missæ particulares possunt dici quacumque hora ab aurora ad meridiem, solemnis vero a nona usque ad duodecimam. 781, 12.
- Olim tardius Missæ inchoabantur, maxime in diebus jejunii. 777, 3 — 781, 12.
- Non est mortale hora et dimidia ante solis ortum celebrare, imo licite inchoatur dimidia ante crepusculum. 778, 4.
- Communi jure, ecclesiastico quidem, non divino, non licet nisi semel quotidie celebrare. 774, 1.
- Discutiuntur exceptiones et casus varii de hac re. 774, 2 et seq.
- An aliquo die non liceat celebrare, nisi solemnem Missam. 772, 6 et seq.
- Feria quinta in cœna Domini licite potest, secluso scandalo, celebrari. ib., 6.
- An liceat in Sabbatho sancto, et in die Parasceves. 773, 7-8.

UBI.

- Quam convenienter templa ad hoc designata sint. XXI, 786, 2 et seq.
- Quibus nominibus nuncupentur, et illa dicandi consuetudo, et finis. 787, 3 et seq.
- Eorum utilitates. 788, 5 et seq.
- Simpliciter soli Deo eriguntur, quandoque tamen non solum Martyribus, sed aliis etiam Sanctis dicantur. 790, 6.
- Consuetudo consecrandi solemniter templa, a quo tempore cœperit, et quam sit laudibilis et utilis. 792, 2 et seq.
- Non potest, nisi sub mortali, extra Ecclesiam offerri. 795, 1.
- Quæ olim requirebatur consecrata, modo sufficit benedicta, dummodo altare sit consecratum. 795, 2.
- Qui in loco interdicto sacrificat interdictus manet. ib., 1.
- Potest Episcopus facultatem concedere ad sacrificandum in oratorio privato. 796, 3.
- Non potest dare facultatem Episcopus sacerdoti celebrandi ubique in altari portatili. ib.
- In casu necessitatis ubique potest sacerdos celebrare, Episcopus vero extra necessitatem, neuter tamen in mari. 797, 4.
- Aliis etiam idem licet ex privilegiis. 797, 5.
- Ecclesiæ pollutio est prohibitio jure ecclesiastico introducta. 804, 8.
- Quibus modis polluat Ecclesia, et a quo lustRANDA. 798, 1 et seq — 803, 10.
- Quam pœnam incurrat celebrans in Ecclesia violata. 804, 9.
- De altari, et ejus etymologiis. 805, 1.
- Altare est altare fixum, et portatile. 806, 2.
- Necessarium est altare lapideum consecratum, et quale in quantitate, et consecratione. ib., 3 et seq.
- Non opus est altare majus ad plagam Orientalem respicere. 808, 6.
- De ornatu altaris. 809, 2 et seq.
- Præter pallas non benedictas, requiritur corporale linteum benedictum, qualeque esse debeat, et quotuplex. 810, 3-4.
- Requiritur etiam lumen seu lucerna cerea ardens, liber Missalis, et crux aliqua. 811, 5 et seq.

DEFECTUS QUOMODO SUPPLENDI.

- Quicumque defectus substantialis in materia vel forma commissus necessario supplendus. XXI, 896, 1 — 904, 1.
- Secus accidentalis. ib., 2.
- Quid faciendum ei qui, pane jam consecrato, advertit non miscuisse aquam, nec tunc miscere potest. 896, 1.

- Qualiter qui in sola aqua consecravit, debeat supplere hunc defectum. ib., 2.
- Si in forma cujuslibet ex speciebus mutatio substantialis fiat, quovis tempore supplenda, secus si in utriusque speciei forma essentialis mutatio contigerit. 898, 5.
- Quæ verba in hujusmodi casibus repetenda. 899, 6.
- Quid faciendum, si venenum alicui ex speciebus inveniatur admistum. ib., 7.
- Quid in aliis casibus, qui frequenter accidunt. 900, 8 et seq.
- Dum sacrificium ab aliquo inchoatum ab eodem perfici non potest, ab alio complendum, et quomodo. 902, 13 et seq.
- Qui sint defectus accidentales tam in materia quam in forma sacrificii. 904, 3-4.

RITUS MISSÆ.

Vide CÆREMONIE. V.

- Qui in missa vel officio accidentales ritus non servat, superstitionem committit venialem. XIII, 478, 18.
- Bene potuit Ecclesia alia verba addere præter essentialia, et quam convenientia verba addiderit, per singula discurrendo ostenditur. XXI, 851, 2 et seq.
- Confessio. 854, 6.
- Introitus. ib.
- Kyrie eleison. 855, 7.
- Gloria. ib., 8.
- Dominus vobiscum. 856, 9.
- Collecta. ib., 10.
- Flectamus genua. ib.
- Orationes. ib.
- Epistola. 858, 12.
- Graduale. ib., 13.
- Alleluia. ib.
- Evangelium. 859, 14.
- Symbolum. ib., 15.
- Secunda populi salutatio. ib., 16.
- Offertorium. ib.
- Manuum ablutio. 860, 17.
- Secretæ orationes ante præfationem. ib.
- Præfatio. 18.
- Communicanda. 861, 19.
- Aliæ duæ salutationes populi et collecta. ib.
- Ite Missa est. ib.
- Populi benedictio. ib.
- Evangelium ultimum. ib.
- Cur addatur deprecatio illa quæ fit supra munera consecrata. 321, 11 et seq.
- Quam conveniens fuerit non celebrari vulgari sermone. 862, 20.
- Et alia in Missa clara voce, et alia submissa, proferri. 867, 24 et seq.
- Exponuntur difficilia verba quæ ante offertorium dicuntur in Missa defunctorum. 869, 29.

Quæ cæremoniæ specialiter institutæ sint ut hoc mysterium debite peragatur. 887, 2.
 Quæ propter exteriores latriæ actus. *ib.*, 3.
 Quæ propter moralem et etiam mysticam significationem. 888, 5-6.
 Multiplex usus signi crucis in Missa, quid significet. 890, 8.
 Usus musicæ, thuribuli, et apparatus ministeriorum in solemnibus Missis, conveniens. 891, 9.
 Omittere hæc cæremonias, quale peccatum sit. 892, 3.

CANON MISSÆ.

Regulam ad sacrificandum præscriptam proprie significat. XXI, 879, 17.
 A quibus verbis incipiat, et quibus finiatur. 870, 1.
 Non est de substantia sacrificii, sed jure tantum ecclesiastico præceptum. *ib.*, 2.
 De ejus auctore et antiquitate. *ib.*, 2 et seq.
 Per singulas partes et verba difficilia exponitur. 872, 4 et seq.
 Cur in canone mentio Martyrum tantum, et non Confessorum. 87½, 7.

VASA.

Calix et patena requiruntur, et ex qua materia. XXI, 814, 1-2.
 Ab Episcopo consecrata. 816, 3.
 Quando opus sit reconsecrare calicem. *ib.*, 4.
 Qualia vasa consecrata requirantur. 817, 5.

CULTUS QUI DEBETUR LOCIS ET VASIS SACRIS.

Qualis veneratio illis danda ex ipso jure naturali. XXI, 819, 2 et seq.
 Jure positivo multa prohibita circa hujusmodi res, quæ si fiant erunt sacrilegium. 821, 4.
 Qualiter liceat laicis et mulieribus has res tangere. 822, 5-6.

Episcopi et sacerdotes possunt sepeliri induti vestibus sacris. 823, 6.

Non possunt hæc res ad prophanos usus converti. 824, 7.

Vasa argentea confracta, quibus casibus vendi possunt. *ib.*

Simpliciter aliqua adoratione prosequenda, et quali. 824, 9.

Ad quam virtutem hæc adoratio pertineat. 826, 10-11.

Hæc adoratio quodammodo una, quodammodo duplex. *ib.*

Adoratio respectiva separabilis ab absoluta. 828, 11.

MINISTRANS SACERDOTI.

Non est jure divino aliquid cautum de numero illorum, qui astare vel ministrare debent sacrificio; ex jure tamen ecclesiastico, unus saltem minister requiritur. XXI, 918, 3-4 et seq.

Hic non debet esse femina. 922, 7.

An in aliquo raro casu possit sacerdos sine ministro sacrificare. *ib.*

Ad quid teneatur qui ministrat. 923, 1 et seq.

MISSÆ STIPENDIUM, ET PRO QUIBUS EX OBLIGATIONE DICENDA.

Pro Missa hodierna qui eleemosynam accepit, an satisfaciatur dicendo alio die. XIV, 430, 11.

Ex obedientia et voto et justitia potest oriri obligatio offerendi Missam pro aliquo, ex charitate autem raro. XXI, 906, præom. — 906, 1.

Inter beneficia simplicia eæ sola, quæ ex speciali institutione id onus disponunt, ejus obligationem inducunt. 906, 2.

Ratione beneficii curati non tenetur parochus quotidie pro ovibus sacrificium offerre. 907, 3.

Ex stipendio accepto oritur obligatio justitiæ. 908, 4 et seq.

Et an interveniat justum, et quale. *ib.*

Quid sacerdos teneatur offerre ratione hujus obligationis. 909, 7.

Quidquid ab Ecclesia ob hanc causam datur, licitum stipendium est. 910, 1 et seq.

Cum redditus Ecclesiæ relicti non attingunt mediocrem stipendium, Episcopus Ecclesiæ potest illam obligationem ad minorem numerum Missarum redigere. 910, 1.

Non possunt juste recipi stipendia taxatis, nec pro una Missa plus quam unum stipendium accipi, quantumvis pauper sit sacerdos. 910, 2 — 912, 6.

Unde pensanda quantitas justii stipendii, cum non est lege definitum. 911, 5.

Sacerdotes alias divites juste possunt exigere stipendia. 913, 1 et seq.

PRÆCEPTUM CELEBRANDI.

Missam dicere qua frequentia, et decentia, et devotione, debeant sacerdotes Societatis. XVI, 933, 1 et seq.

Missas pro fundatoribus aliisque causis in Societate dici solitas, quando teneantur ejus religiosi dicere sub gravi, et quando ex vi tantum regulæ. 934, 3.

Missam ante divinum officium dicendi privilegium religiosis Societatis concessum, quomodo intelligendum et quid operetur. 934, 4-5.

Privilegium dicendi Missam per horam ante auroram vel post meridiem, Societati concessum, quomodo intelligendum. 935, 6.

Sacerdotes non tantum semel in anno, tempore Paschatis, sed aliquoties tenentur celebrare. XXI, 768, 3 et seq.

Stando in jure divino non est prohibitum quo-

tidie celebrare, posset tamen aliquando Ecclesia id prohibere. 770, 1 et seq.
 Licet in singulis Ecclesiis cathedralibus quotidie offerendum sit sacrificium, nullus tamen sacerdos obligatur ad quotidie sacrificandum, licet id melius sit. 770, 3-4.
 Miracula circa hoc. 771, 5.

PRÆCEPTUM AUDIENDI MISSAM.

Missa, vide CELEBRARE. V.
 Missam audiens coactus an impleat præceptum. V, 124, 9.
 Præceptum audiendi missam, quomodo possit dici de juri divino. XIII, 313, 2.
 An sit in jure. ib., 3.
 An peregrini obligentur ad missam, quando brevi tempore sunt in loco ubi dies est festus. 311, 22.
 Antiquitas audiendi missam in festo. 314, 4.
 Hoc præceptum missæ sub mortali obligat. 315, 5.
 Pro quo tempore obliget præceptum hoc in die festo. ib., 7.
 An qui mane discedit a loco ubi festum agitur, teneatur prius ad missam. 316, 9.
 Non relinquenda missa propter concionem in festo. 320, 10.
 Cum non potest quis missam audire, non tenetur ad alias preces. 322, 16.
 Utrum omnes audientes missam communicarent olim. 91, 3.
 Missæ tempore, an orare teneamur. XIV, 110, 11.
 Missa optimum exemplar orandi. 219, 10.
 Missæ tempore nihil vocaliter recitare tenemur. 236, 13.
 Missam audit qui inservit, licet ad sacristiam eat. 340, 9.
 Missam audire singulis diebus debent ex regula omnes religiosi Societatis, qui sacerdotes non sunt. XVI, 936, 9.
 Tale præceptum est in Ecclesia, et per se loquendo sub mortali obligat. XXI, 926, 4-5.
 In hoc præcepto Pontifex dispensare potest. 927, 6.
 Qualiter obliget ad audiendam totam Missam, et quotæ partis omissio censeatur mortale. ib., 2 et seq.
 Qui omisit unam partem Missæ, quomodo possit hunc defectum supplere. 929, 7 et seq.
 Per quamlibet Missam ubique auditam satisficit huic præcepto. 931, 10 et seq.
 Nunquam tenentur fideles audire nisi unam Missam, debent tamen ei esse moraliter præsententes. 933, 15 — 934, 2.
 Qualis voluntas necessaria, ut impleatur præceptum, quæ etiam attentio, et qualiter ex ejus defectu peccetur. 934, 3 et seq.
 In Missa potest quis alias orationes, et psalmos recitare, et implere præceptum recitandi. 937, 11.

Omnes fideles adultos obligat, et a quo ætatis tempore. 938, 2 et seq.
 Quibus diebus obliget. 939, 1 et seq.
 Transacto die quo Missa erat audienda, non manet obligatio audiendi alio die. 942, 5.
 Habens privilegium audiendi Missam tempore interdicii tenetur uti illo. 944, 3.
 Excommunicatus, etiamsi per ipsum stet non absolvi, non peccat, non audiendo Missam. 943, 2.
 Quæ impedimenta excusent ab observantia hujus præcepti. 944, 4 et seq.
 Qui excusantur non tenentur loco Missæ aliquas orationes fundere. 950, 11.
 Nulla pœna a jure imposita transgressoribus hujus præcepti. 951, 12.

MISSIO.

Missio divinæ personæ est processio cum habitudine temporalis effectus. I, 796, 6.
 Missionem esse temporalem. 796, 8.
 Missio divina tripliciter usurpatur. 802, 1.
 Missio secundo dividitur ex parte effectus. ib., 2.
 Tertia missio est visibilis et invisibilis. ib., 4.
 Secunda missio fuit sub signo nubis. 814, 3.
 Tertia missio fuit visibilis sub tonitru. 815, 4.
 Quarta missio visibilis fuit in die Pentecostes. ib., 5.
 Quinta missio numerari potest inter eas, quæ fiebant in initio Evangelii. 816, 8.
 Ad missionem visibilem non fuit necessarium, ut signum visibile sit res jam præexistens. 817, 11-12.
 Missio Verbi in Eucharistiæ sacramento non est visibilis. 820, 23.
 Missiones antiquiores generaliores et in majori numero sunt missiones invisibiles, quam visibiles. ib., 24.
 Missiones invisibiles non in solis hominibus sed etiam in Angelis factæ sunt. ib.
 Missiones visibiles in solis hominibus sunt factæ. ib.
 Missiones invisibiles, in omni tempore et lege fuerunt. ib.
 Missiones visibiles in adventu Christi Domini inceperunt. ib.
 Missiones invisibiles ex parte personarum, quæ mittuntur, connexionem habent, visibiles autem minime. ib.
 Missiones invisibiles toties multiplicatæ sunt, quoties intellectuales, vel rationales creaturæ sanctificatæ sunt. ib.
 Missiones invisibiles durabunt usque ad finem mundi. ib.
 Missiones invisibiles solum multiplicantur secundum numerum, visibiles plus quam specie. ib.
 Missiones Spiritus sancti inter se specie distinguuntur suo modo. ib.
 Missiones Spiritus sancti ad tres, vel ad quatuor reducuntur. 821, 25.

In prima missione non est datus Spiritus sanctus invisibiliter Christo. ib.

In hac missione non fuit proprie missus Spiritus sanctus ad Christum Dominum. ib.

In hac missione missus fuit Spiritus sanctus vel ad Joannem vel ad multitudinem hominum ibi astantium. ib.

De secunda missione idem est dicendum. ib.

In tertia missus est ad Apostolos. ib.

Missio invisibilis dicitur, quæ interno et spirituali modo fit. 802, 4.

Missio visibilis est, quando ad sensibilem terminum fit. ib.

Has duas missiones esse condistinctas. 803, 6.

Sanctificatio Christi per hypostaticam unionem non constituit duas missiones visibilem et invisibilem ejusdem Verbi. ib., 7.

Missio, quæ facta est ad Beatam Virginem, fuit invisibilis. ib., 6-7.

Missio Spiritus sancti præcipua fuit in die baptismatis Christi in specie columbæ. ib., 9.

Ad visibilem missionem non est necessaria missio invisibilis eo tempore, quo fit visibilis, sed quod tunc fiat vel præcesserit. 804, 11.

Dantur aliquæ missiones visibiles, quæ sine interna sanctificatione non fiunt. 805, 13.

Missionis visibilis et invisibilis divisio non est diminuta. ib., 14.

Missio invisibilis duo dicit, unum positivum et alterum negativum. ib., 15.

Positivum missionis invisibilis est specialis Dei effectus. ib.

De ratione visibilis missionis est, ut aliqua persona procedens novo modo visibili ac sensibili incipiat esse in creatura. 806, 16.

Missio visibilis per se sanctificativa est. ib.

Missio invisibilis multiplex esse potest. 806, 17.

Missio visibilis est substantialiter, seu in essendo. ib.

Missio visibilis est in significando et representando. ib.

Missio Verbi per Incarnationem est ordinata ad essendum. ib.

Missio visibilis representativa quædam est pure representativa, altera non solum representativa, sed etiam effectiva internæ sanctificationis. ib., 18.

Non potest fieri missio Spiritus sancti ad animam hominis sine reali mutatione in ipso homine. 807, 3.

Missio invisibilis propria et perfecta non fit sine gratia sanctificante. 808, 5.

Ad missionem est necessarium proprium donum gratiæ sanctificantis. 809, 7.

In missione invisibili nunquam mittitur una persona sine alia ex his quæ mitti possunt. 813, 19.

Missio invisibilis solum ad rationalem creaturam fit. ib., 20.

Missio visibilis est visibilis realiter. 814, 2.

Prima missio visibilis fuit sub specie columbæ. ib.

In missione diei Pentecostes Apostolis et discipulis datum est magnum justificationis augmentum. 821, 26.

Hunc effectum non fuisse æqualem in omnibus. ib.

Missio distinguitur in activam et passivam. 793, 1.

Missio quæ in activam et passivam distinguitur multas imperfectiones involvit, quæ proinde personis non attribuitur. ib., 2.

MISSIO ANGELI.

Missio Angeli in quo differat a missione personæ divinæ. II, 680, 13.

Missio Angeli necessario involvit aliquam localem mutationem. 680, 17-18 — 693, 34.

Missio angelica, an recte dividatur in visibilem et invisibilem. 680, 16 — 681, 19 et seq.

Missio variis modis est visibilis. 681, 19.

Mitti a Deo dicuntur Angeli, quamvis mediate mittantur. 684, 3.

MISTIO.

Mistio per juxtapositionem, includit divisionem miscibilium in partes, per contactum partium inter se. XXI, 64, 16.

Mistio aquæ et vini in calice, vide EUCHARISTIA, § Materia, et MISSA, § Cæremonia. XXI.

Mistionis definitio elucidatur, XXV, 531, 53.

Mista corpora sæpe habent in se imbibita minoræ corpuscula. 533, 57.

Mistum ab elemento prædominante, quo sensu moveri dicatur. 533, 58.

MIXTA.

Omnia comburenda igne post diem judicii. XIX, 1113, 5.

Futurane sint post diem judicii. ib.

Vide MUNDUS III.

MODALIS ENTITAS.

Modali entitati spirituali non repugnat aliqua extensio, et divisibilitas. II, 490, 13 et seq.

MODESTIA.

Modestia in omnibus sensibus, præcipue in oculis, unum est ex mediis ad castitatem necessariis. XVI, 711, 7.

MODUS.

Modus ut est circumstantia orationis. XIV, 241, 16.

In quo formaliter ratio modi consistat. XVII, 492, 5.

Differentia inter modum rei et rem. 348, 9.

Non potest suppleri per realitatem distinctam,

- nec modificare rem aliam, etiam de potentia Dei absoluta. 369, 26.
 Non potest localiter a re separari. 492, 6.
 Modus spiritualis ex intrinseca ratione dicere potest ordinem ad rem materiale. XVIII, 450, 107.
 Supponit ordine naturæ rem cujus est modus, præsertim si sit extraneus. 262, 9.
 Modus rei non potest esse sine re quam modificat. XXI, 77, 4.
 Modus varie a philosophis sumitur. XXV, 233, 16.
 Modos reales positivos superadditos toti essentiæ necessario admittendos. ib., 17.
 Modi isti non sunt dicendi res seu entitates, nisi late et generalissime sumendo ens. 236, 18.
 Modi ejusdem rei non distinguuntur inter se, nisi tantum modaliter seu ex natura rei : modi vero diversarum rerum tanquam res a re. 239, 26.
 Modos substantiales et accidentales, cur in eadem re multiplicari non implicet. 260, 29.
 Modus et res, quo sensu distinctas habeant essentias. 261, 30.
 Modus substantialis ille est qui ad constitutionem substantiæ pertinet; accidentalis vero qui hanc completam et constitutam supponit. XXVI, 316, 13.
 Modi terminantes respectu rerum quas terminant, quod genus causalitatis exercent. XXV, 387, 12.
 Modi substantiales de potentia materiæ quodammodo educuntur. 315, 10.
 Modi accidentales, non omnes dici proprie possunt formæ, qui tamen ex illis id habeant. 373, 23.
 Modi accidentales, tam naturales quam supernaturales, non possunt, nec de potentia absoluta nisi per eductionem fieri. 379, 16.
 Modi entium sub divisione adæquata entis comprehenduntur. XXVI, 315, 13.
 Non omnes modi revocantur ad prædicamenta entium quorum sunt modi. 316, 14.
 Modus accidentalis, qui ad constitutionem alicujus entis pertinet, ad ipsius genus revocatur; qui vero illud supponit constitutum proprium genus ab illo distinctum postulat. 317, 18.
 Modus rei, qui propriam realitatem non habet, nunquam est principium per se ac proprium agendi. 414, 9.
 Modi per veram ac propriam efficientiam fiunt. 400.

MOLESTUM.

- Molestum quid. IV, 183, 9.

MOLINA.

- Nusquam in libris Molinæ reperitur gratiam præfari ex operibus naturalibus. X, 359, 1.

MONACHALIS RELIGIO ET MONACHUS.

- Monachi olim habitabant extra urbes, et separatim. XV, 244, 9.
 Inter monasteria monachorum et clericorum quæ differentia fuerit. ib.
 Monachi occupabantur in divino officio canendo, vel in operibus manuum; primum exercitium adhuc perseverat, non ita secundum. ib.
 Vide STATUS. XV.
 Monachalis religio in quibus conveniat cum clericali, et in quibus differat. XVI, 471, 5 et seq.
 Utriusque antiquitas quanta. 473, 12 et seq.
 Monachalis religionis divisio in mendicantem et monachalem presse, qualis sit. 473, 2 et seq.
 Quas utrumque membrum divisionis habeat proprietates, et quomodo differant. ib.
 Hanc divisionem non esse adæquatam. 477, 7.
 Nec fieri in membra simpliciter opposita. 478, 10.
 Monachalis religionis presse sumptæ, quot sint modi. 480, 16.
 Monachorum nomine, an et quando veniant exteri omnes religiosi. 472, 10.
 Monachi olim omnes erant laici, eisque præsedebat quidam presbyter. 335, 19.
 Monachatus origo in Oriente. 499, 1 et seq.
 Monachatus quale vitæ genus fuerit ante Basilium. ib., 3.
 Monachatus origo in Occidente posterior quam in Oriente. 502, 1 et seq.
 Monachi nigri intra septa monasterii arma tenentes, absque Abbatis licentia, excommunicationem ipso jure incurrunt. XXIII, 647, 8.
 Monachus S. Benedicti, qui scienter non utitur habitu secundum formam debitam, aut clamorosæ venationi, aut acupationi interest, ipso jure suspenditur. XXIII bis, 156, 10.

MONARCHIA.

- Monarchia, vide GUBERNATIO. V.
 Monarchicum optimum regimen. V, 184, 1.
 Monarchicum debere esse Ecclesiæ regimen late ostenditur. XII, 264, 7 et seq.
 Contraria hæreticorum fundamenta solvuntur latissime. 263, 9 et seq.
 Vide ECCLESIA, et PAPA. XII.
 Romanorum, quando cœpit. XVII, 18-13.
 Græcorum, quot annis duraverit. ib.
 Quot monarchia Persarum. ib.

MONIALIS.

- Vide PAUPERITAS SOLEMNIS, STATUS, OBEDIENTIA SOLEMNIS, INGRESSUS RELIGIONIS, NOVITIUS, CONSTITUTIO, PATER. XV.
 Monialium clausura de se non spectat ad substantiam status religiosi. XVI, 43, 1-2.
 Potest tamen Ecclesia non admittere aliquam fe-

- minam ad professionem religiosam, nisi sub clausura in monasterio vocat. ib., 3.
- Unde provenire possit rigorosa obligatio clausuræ, qua moniales astringuntur. 46, 4 et seq.
- Si obligatio clausuræ in monialibus oriatur ex aliquo voto, quantum extendatur. 48, 10.
- Moniales omnes professæ omnino prohibentur a Concilio Tridentino ne monasterio egrediantur, nisi interveniente legitima causa exeundi ab Episcopo approbata. 49, 13.
- Quæ sit legitima causa exeundi. 51, 2 et seq.
- Varii casus circa hoc expenduntur. ib.
- Aliquando talis est necessitas exeundi, ut Prælati licentia expectanda non sit, et quænam censeatur sufficiens necessitas. 57, 12.
- Hæc clausura monialium maxime præcepta est propter castitatem. 493, 3.
- Moniales utrum aliquando exire possint e claustris petita licentia, et non obtenta. 57, 12.
- Cum monialibus solus Papa proprie dispensare potest in clausura. Et quid Episcopi, sive Ordinarii, et proprii earum Prælati possint in concedenda illis licentia ad egrediendum. 38, 13.
- Utrum hujusmodi licentia ab illis sine legitima causa data valeat, et moniales excuset a culpa et censura. 59, 14.
- Si detur causa legitima exeundi, et Episcopus nolit eam approbare, monialis Episcopo subjecta exire non potest: exempta vero de licentia sui prælati potest. ib., 16.
- Quid si e contrario Episcopus causam approbet, et proprius Prælatus nolit licentiam dare. ib.
- Moniales omnes, in his quæ ad clausuram spectant, Episcopis subjiciuntur. 497, 11.
- Prohibitio Tridentini, ne moniales a monasteriis egrediantur, solas professas comprehendit. 50, 15.
- Quas pœnas incurrant hujusmodi prohibitionem et clausuram violantes. 60, 17.
- Hæc clausura monialium extenditur adeo ut ne ad Ecclesiam quidem, in quam sæculares intrant, egredi possint. 33, 23.
- Monialis novitia, semel monasterio egrediens, an interrumpat vel amittat novitium. 50, 16.
- Moniales conversæ ad quam clausuram teneantur. 31, 17.
- Utrum, quot, et ad quid in monasteriis possint nunc admitti et esse conversæ professæ. ib., 18 et seq.
- Conversæ non professæ admitti non possunt ut intra monasteria degant. 52, 21.
- Extra monasteria tamen eas habere prohibitum non est jure communi aut naturali. ib.
- Monialium clausura, quantum extendatur quoad externas personas, ne in earum monasteria ingredi possint. 60, 1 et seq.
- Pueri ante usum rationis introduci possunt in monasteria monialium. ib., 2.
- Utrum et amentes. 61, 3 et seq.
- Quis sit terminus clausuræ in quem seculares ingredi, et a quo moniales egredi prohibentur. 62, 6 et seq.
- Quis possit dispensare, vel facultatem dare ad ingrediendum monasteria monialium. 63, 10 et seq.
- An valeat licentia Episcopi sine legitima causa concessa. ib.
- Quæ sit legitima causa ad hanc licentiam concedendam. 66, 16 et seq.
- Utrum præter licentiam Prælati requiratur etiam consensus Abbatissæ. 64, 12.
- Cui possit delegari potestas ad concedendam dictam facultatem. 63, 11.
- Licentia ad ingrediendum dicta monasteria debet dari in scriptis, alioqui erit insufficientis ad vitandam culpam et excommunicationem. ib., 13.
- In casibus necessitatis repentinis, quando abest Prælatus, potest Abbatissa uti episcopice in admitendis secularibus intra monasterium. 66, 17.
- Monialium famulæ, an, qua necessitate, et cum quibus conditionibus concedi possint a Prælati, ut sint et habitent intra monasteria. 67, 18 et seq.
- In monasteriis monialium, an educari possint puellæ, aut aliæ graves femine in eis commemorari, ex sola Prælatorum facultate. 68, 21-22.
- Monialium monasteria ne ipsi quidem Prælati possunt ingredi, nisi in casibus necessitatis. 69, 23.
- Monialium monasteria adire visitandi et colloquendi gratia, etsi olim fuerit jure communi prohibitum, hodie tamen ita censendum non est. 70, 26-27.
- Frequentia tamen adeundi jure est prohibita. 71, 27.
- Ad eas vero epistolas mittere prohibitum non est jure communi. ib., 28.
- Moniales furtive alloqui est peccatum mortale, præsertim si fiat per loca inusitata; idque etiam si collocutio neque ex pravo fine habeatur, neque in se mala sit. ib., 27.
- Moniales nulli confessori possunt confiteri, nisi de licentia suorum Prælatorum. 193, 13.
- Moniales ex vi juris communis transire possunt ad religionem strictiorem; indigent tamen licentia ad exeundum de suo monasterio. 348, 1.
- Moniales ab initio, quamvis Episcopis subjectæ, monasteriis nihilominus virorum erant subordinatæ, quorum regulam et vivendi modum imitabantur. 486, 3.
- In eas tamen non cadit distinctio laicarum et clericalium, quemadmodum in alios religiosos. ib., 7.
- Cadere tamen aliquo modo potest mendicantium

et non mendicantium, canonicarum, militarium etc., idque qua ratione. 487, 8.
 Item distinctio per respectum ad Prælatum, Episcopum, vel regularem. ib., 9.
 Monialium religio institui non potest nisi sub aliqua regula a Summo Pontifice approbata. 487, 9-10.
 Monialium antiquitas, quanta. 488 11.
 Moniales a quo recipi possint in monasterium, quo numero, et qua dote. ib., 1,
 Non oportet esse virginem quæ recipitur. 489, 2.
 Quid si sciatur esse corrupta. ib.
 Annus in novitiatu explendus. ib., 3.
 Libertas ingredientium exploranda; dos quando tradenda monasterio, et in cujus manibus professio facienda. ib., 4.
 Monialium paupertas, quæ. 494, 1 et seq.
 Qua ratione habere possint pensiones, eisque uti. ib., 2.
 Monialium castitas ex voto. 495, 3.
 An eis liceat nutrire comam. ib., 4-5.
 Monialium obedientiam ad Prælatum et Prælatam, quæ. ib., 6 et seq.
 Abbatissa potest eas obligare in conscientia virtute voti obedientiæ, servatis debitis conditionibus. 496, 9-10.
 Quam obligationem habeant ad regulam. 497, 11.
 Monialium aliarumve feminarum curam, cur Societas non susceperit. 1049. 13 et seq.
 Cætera pro monialibus, vide ABBATISSA. XVI.
 Impedientes visitatores monialium in munere suo excommunicationem ipso facto incurrunt. XXIII, 648, 9.
 Qui fœminam cogit ad ingrediendum monasterium, præterquam in casibus in jure expressis, excommunicationem ipso facto incurrunt. 659, 8.
 Et dantes consilium, auxilium, favorem, etc. 660, 9.
 Et impedientes ne fœminæ in religione profiteantur. ib., 10.

MONITIO.

Monitio sufficiens debet antecedere censuram ab homine pro peccato præsentis, aut præteriti. XXIII, 54, 2-3.
 Etiam si ferat in sui defensionem. 56, 8.
 Et non a jure. 54, 3.
 Quid de potestate Pontificis. 55, 7.
 Trina monitio debet præcedere censuram. 57, 1.
 Aut una pro tribus. ib., 2.
 Quantum vero temporis inter monitiones debeat mediare. ib., 3.
 Quod potest coarctari ex causa. 58, 4.
 Non omnino omitti ex quacumque causa, et ob quodcumque delictum. ib.
 Monitio potest omitti, quando censura per modum puræ pœnæ fertur, quod in excommunicatione

locum non habet; sed in suspensione, secus quando fertur per modum censuræ. 59, 2-3.
 Merus executor non potest censuram exequi, quam nulla admonitio præcessit. ib., 6.
 Monitio nova est necessaria ut censura absolute ablata iterum imponatur. 63, 22.
 Monitio non est necessaria ad censuram in defunctum latam. 64, 23.
 Monitio ad contumaciam sufficiens necessaria est ad excommunicationis valorem, trina tamen solum ex præcepto. 474, 29.
 Monitio quomodo facienda, et quæ forma in ea servanda, late. 64, 1 et seq.
 Censura sine canonica monitione lata est injusta, non tamen nulla. 67, 1.
 Excepta censura in participantes. 68, 4.
 Excepta item censura lata a delegato, qui sub hac conditione potestatem accepit. ib., 6.
 Qui excommunicationem fert non præmissa sufficienti monitione per mensem suspenditur XXIII bis, 264, 3.
 Quando suspensio ab homine est propria censura, debet præcedere monitio. 56, 2.

MONITIO SECRETA.

Vide CORRECTIO et DENUNCIATIO. XVI.

MONS.

Mons Sinai et Horeb, idem. VI, 448 11.
 Montes aut diluvium exitisse, et ad opus tertiæ diei pertinere ostenditur. III, 133, 16.

MONOMACHIA.

Domini, qui in terris suis monomachiam concedunt, et pugnantes in duello, et consilium, auxilium, etc., ad hoc dantes, et spectatores ex proposito, excommunicationem ipso jure incurrunt. XXIII, 660, 11.

MORBUS.

Morbis an excuset a recitando. XIV, 449, 19.
 Morbis talis ut dubitetur an sit obligatio recitandi, quatenus obliget. 449, 20.
 Morbis corporis, qui infert gravem debilitatem virium aut deformitatem perpetuam incurabilem in usu ordinum, inducit irregularitatem. XXIII bis, 370, 17.

MORBUS, ET MORBUS IN CHRISTO.

Morbis in quo consistat. XVIII, 175, 8.
 Christus morbum non assumpsit, nec in illum incidit: potuisset tamen incidere, si ad summam usque ætatem perveniret. 176, 7-8.

MORBUNDUS.

Morbundi quot pericula et tentationes patiantur. XVI, 1051, 1.
 Morbundi qua cura et modo juvandi sint, camque

- curam esse maxime propriam Societatis, et statui religioso consentaneam. 1032, 2.
 Moribundos inducere ad condenda testamenta munus est confessarii. ib., 3-4
 Non tamen ea illis conficere, conficiendisve assistere. ib.
 Moribundum inducere ut propriæ potius religioni legatum aliquod relinquat quam aliis, licitum simpliciter est religiosi, minime tamen expediens; et in particulari religiosis Societatis hoc per suas Constitutiones prohibetur. 1033, 4 et seq.
 Moribundum in confectione testamenti retrahere a restitutionibus debitis, aut legatis matricibus Ecclesiis relinquendis; eosve inducere ut legata, vel debita, aut male ablata incerta, sibi aut religiosis sui ordinis relinquunt, omnibus religiosi in jure prohibetur. In duobus autem tantum casibus ea prohibitio viget, et quinam illi sint. ib., 6 et seq.

MORS.

- Mors Martyris est effectus prædestinationis ejus. I, 474, 4.
 Mors reprobis aliquando provenit ex Dei speciali ordinatione, regulariter autem ex generalibus causis obrepit, permittente Deo. 517, 11.
 Mortalitas, vide ADAM, aut TALITAS. III.
 Mors animalibus multipliciter contingit. III, 593, 7.
 Mors non est proprie violenta morienti. IV, 187, 9-10.
 Mori an possit quis cum solo originali et veniali peccato, et quid tunc de illo fieret. 541, 10.
 Mortis pœna, an et qualiter plectendi hæretici, vide PœNA HÆRETICORUM. XII.
 Mori pro altero proximo an liceat, vide CHARITATIS ORDO. XII.
 Mortis articulus, vide ARTICULUS MORTIS. XII.
 Mortem Deum non fecisse, qualiter intelligendum. XVII, 234, 5.
 Mortem Adæ et posterorum ejus non prius Deus vidit quam peccatum. 235, 6.
 Mors pœna peccati. ib.
 Christus per mortem suam (quam quoad omnes circumstantias prædefinitam verisimilius est) sibi aliquid meruit, tamen non dicitur pro se mortuus. XVIII, 386, 3.
 Mors in fieri malum est subjecto ad cujus destructionem disponit; secus in facto esse, seu in instanti in quo res destruitur. XXV, 367, 11.

MORTIS ARTICULUS.

- Vide ARTICULUS MORTIS. XVI.
 Quando quis in articulo mortis esse dicatur. XXI, 534, 3.

MORS CHRISTI, MARIE.

- De morte Christi, vide CHRISTI MORS. De morte B. Virginis, vide MARIE MORS. XIX.
 Ignominie et acerbitas mortis in cruce. XIX, 520, 1.
 Mors violenta quid. 632, 11.

MORTIFICATIO.

- Mortificatio sensuum, quantum in Societatis instituto ejus religiosi commendetur. XIX, 966, 14.

MORULÆ ANGELORUM.

- Vide INSTANS. II.

MOS, MORALITAS, ET MORALIS.

- Moris etymologia et descriptio. IV, 277, 1.
 Moralis actus quis sit. 278, 5 et seq.
 An deliberatus quoad rationem utilis naturæ, et indeliberatus quoad rationem honesti vel turpis, sit moralis. 278, 6 et seq.
 Moralitas actus neque est intensio ejus, neque dependentia physica a sua causa. 281 5-6.
 Imo nec est regulabilitas per rationem, sive per modum legis, sive tantummodo proponendo voluntati quod bonum est. ib., 8.
 Moralitas nihil addit actui quam dependentiam a ratione advertente, et voluntate libere operante. 284, 15.
 Et hæc dependentia nihil ponit intrinsece inhærens. ib., 16-17.
 Moralitas est quasi analogum ad actum internum et externum, et eum. ib., 18.
 Moralitas actuum internorum est ejusdem rationis, licet actus distinguantur specie physica. ib.
 Moralitas quomodo dici possit ens rationis, et licet sit extrinseca actui, cum sit intrinseca operanti, potest cedere in laudem vel vituperium. 285, 19-20.
 Moralis causa et effectus, quomodo tales denominantur. 286, 1.
 Morale est vel solum denominative, vel etiam entitative. 287, 5.
 Moralis quomodo destruitur. ib., 6.
 Moralitas in actibus, quid sit. 315, 19 et seq.

MOS.

- Mos quid proprie significet. VI, 135, 1.
 Mos proprie in liberis tantum actibus reperitur. ib., 2.
 Mores alii civiles, alii naturales. XIV, 589, 1.

MOTETUM.

- Motetum intermiscere sacris, an peccatum sit. XIV, 337, 16.

MOTIO ET MOTUS.

- Quid requiratur ut motio ordinis naturalis inter auxilia gratiæ computetur. VII, 177, 16.

Motionem internam prævenientem repugnare libertati putavit Pelagius. 225, 6.
 Motionem efficacem necessitare voluntatem, et semper ad illius actus requiri putavit Lutherus et Calvinus. 267, 1 et seq.
 Motio physica, seu determinatio voluntatis, tollit libertatem. 424, 4.
 Motus voluntatis primo primi libertatis sunt expertes. 34, 3.
 Motus circularis et rectus non distinguitur specie. 636, 27.

Motio. Vide POTENTIA. VII.

Ex vi generalis concursus non esse necessariam præviā motionem in voluntate, moraliter determinantem illam ut liberos actus eliciat. VIII, 193, 1 et seq.

An efficax auxilium consistat in motione, vel in effectione de se et natura sua prædeterminante physice voluntatem humanam ad unum actum et exercitium ejus. 409, 1 et seq.

Motio, auxilium, qualitas aut entitas indita voluntati ex sola efficientia Dei, et ex se prædeterminans illam physice in actu primo, omnino repugnat cum libertate. 457, 1 et seq.

Prima motio et affectio ad bonum. X, 332, 4.

MOTIO DEI.

Quæ sit motio qua D. Thomas dicit Deum movere intellectum et voluntatem. XII, 48, 3-4.

MOTIO PRACTICA.

Motio hæc duplex est. XIV, 7, 9.

MOTIVA POTENTIA.

Motiva potentia, et motu, pollent omnia animalia, etsi non æque perfecte. III, 508, 11 et seq.

Potentia ad motum naturalem specialis est in anima, distincta ab appetitu sensitivo, et residens in corde ac pulmonibus. 778, 2.

Motiva potentia ad motum progressivum passivam tantum esse, non activam, qui dixerint. *ib.*, 4. Refelluntur. 779, 5 et seq.

Motiva hæc potentia ubi subjectetur. 780, 10-11. An sit communis omni animanti. *ib.*, 12.

Motiva potentia quomodo subsit voluntati anti appetitui sensitivo. *ib.*, 13 et seq.

Motiva potentia spiritualis in anima rationali, etiam dum corpus informat. 785, 7 et seq.

Animam in statu separationis comitatur. 786, 1. Motiva potentia obedit voluntati ad nutum. IV, 273, 10.

Motio quoad speciem et exercitium. 248, 4.

MOTIVUM.

Motivi honestas an requiratur ad votum. XIV, 774, 5.

MOTUS.

Quoties motus localis in missionem signis fit, verus et realis est. I, 818, 15.

Movere seipsum, quomodo proprium viventis. III, 514, 14.

Motus localis in animantibus, alius est naturalis, alius animalis. 777, 1.

Ad motum progressivum concurrunt cognitio, appetitus, et externa membra sufficienter disposita. 778, 3.

Membra ad motum non concurrere efficiendo, sed patiendo tantum, qui velint. *ib.*, 4.

Oppositum probabilius. 779, 5 et seq.

Motus nequit ab appetitu sensitivo imperari, renuente voluntate. 780, 13.

Secus si voluntas non repugnet. 781, 14.

Motum imperare potest voluntas immediate absque appetitu: imo illo etiam repugnante. 781, 15.

Motum continuum non potuisse dari ab æterno ostenditur. 11, 9 — 13, 15 et seq.

Motus primi mobilis, atque adeo tempus, an inceperit cum rebus primo creatis. 52, 9-10.

Motus proprius in cœlis planetarum et octavæ sphaeræ die quarto incipit. 153, 16.

Motus proprius, vide PRIVILEGIUM. V.

Utrum motus gratiæ excitantis sint in sua entitate supernaturales. VIII, 45.

Movere nihil est aliud quam motum efficere. XI, 89, 9.

Non repugnat corpus in instanti localiter mutari. XIX, 180, 2 et seq.

Quo genere motus localis descenderit Christus, etc. 734, 4.

Motus localis triplex. 857, 1.

Possibile est corpus per mutationem substantialem transire de extremo ad extremum sine medio. 180, 3.

Motus cœli quando cessaturus, etc. 1117, 7.

In omni motu datur mutatio instantanea, qua acquiritur terminus. XX, 130, 15.

Solum per accidens est causa caloris. *ib.*, 14.

Movens se per se primo, an quiescere valeat ad quietem alterius. XXV, 643, 40.

Motum infinitum duratione, virtutem infinitam in movente non indicare. XXVI, 64, 2.

Motus in infinitum velox, infinitatem in movente non infert, nisi ut plurimum secundum quid. 69, 14.

Motus non fieret in instanti, etsi daretur potentia motiva infinita. 81, 22-23.

Motus a termino modaliter saltem distinguitur. 904, 5.

Motus idem subjectum et sub eadem ratione respicit, quod passio. 902, 7 et seq.

In motus definitione illam particulam, prout in potentia, duobus modis posse intelligi, probatur. 903, 10.

Motus et passionis exacta æquiparatio. 901, 2 et seq.
 Motus, ut actum mobilis significat, ad prædicamentum passionis pertinet; ut vero fluxum ad terminum præcise, ejusdem est prædicamenti cum illo. 905, 16.
 Motus pro reali et accidentali actu mobilis strictè sumptus non minus univocum prædicatum importat, quam passio. ib., 19.
 Motus ea ratione qua a passione distinguitur, cur prædicamentum speciale non constituat. 906, 20.
 Motus solus habet per se primo intrinsecam successionem. 949, 4.
 Motus tardus et velox per idem spatium, sintne æquales, et quam distinctionem sortiantur. 951, 3 et seq.
 Motus idem numero qui præcessit, potest a Deo reproduci. 954, 14.
 Motus velocitatem nullum agens efficit, quin et motus substantiam attingat. 678, 9.
 Alterationes fieri in instanti non repugnat; est enim successiva ex resistantia passi. 83, 26.
 Inter meram mutationem et immutabilitatem, seclusa metaphora, non datur medium. 132, 51.
 Motus contrarii aliquando possunt esse simul, aliquando vero non. 751, 10 et seq.
 Motus duplex extensio, alia a subjecto, alia a termino desumpta. 578, 3.
 Motus continuitas ab ipsius successione distinguitur, et est separabilis. 579, 5 et seq.
 Augmentationem aut aggenerationem in instanti fieri non implicat. 580, 10
 In motu locali, qualiter aliquid adquiratur, vel deperdatur. 979, 25.
 Motus per accidens non tollit quin res mutetur motu in se recepto. 987, 19.
 Non implicat fieri mutationes corporis quoad totum locum in instanti. 83, 27.
 Motus localis corporum habet suam continuationem et successionem a mobili et termino; spirituum vero solum a termino. 581, 11 et seq.
 Motus non solum non fuisse ab æterno, sed nec esse potuisse ostenditur. 23, 9.
 Motus localis perfectior est aliis motibus. 472, 16.
 Motus qui non procedit ex cognitione et appetitione non est vitalis. 430, 15.
 Motus a passione distinctio. Vide PASSIO. XXVI.
 Motus, quam et qualem durationem habeat. Vide TEMPUS. ib.
 Movens et motum quam distinctionem in omni actionum genere habere debeant, quaque verum sit omne quod movetur ab alio moveri. Vide AGENS. ib.

MOTUS IN ANGELIS.

tura angelica, tam active, quam passive. II, 421, 1-2.
 Localem mutationem Angelis competere probatur. 426, 14 et seq.
 Mutari localiter, et mitti non convertuntur. Vide MISSIO. II.
 Mutatio fieri potest de Ubi, seu loco ad locum, non vero de duratione in durationem, et cur. 436, 10.
 Motus localis an Angelo inhæreat, variæ sententiæ, et fundamenta afferuntur. 475, 1 et seq.
 Affirmandum tamen, sive solus, sive cum corpore a se, vel ab alio motore translato, moveatur, et probatur. 477, 7 et seq. — 480, 8.
 Vide etiam. 512, 8-9.
 Per motum localem acquiri terminum intrinsecum mobili, etiam Angelo, probatur. 478, 1 et seq.
 Moveri per accidens tripliciter contingit, talisque motus etiam inhæret rei quæ per accidens moveri dicitur. 481, 1 et seq. — 485, 7-8.
 Imo contra rationem mutationis est, ut extrinsece tantum denominet mobile, etiam Angelum. 483, 8 — 485, 5.
 Per motum localem nihil acquiri in mobili, apud Aristotelem, quis sensus. 483, 1.
 Moveri a Deo corpora per tempora et loca, Angelos vero solum per tempora apud Augustinum, quis sensus. 484, 3.
 Movere et moveri secundum idem non contingit etiam in Angelis. 512, 7.
 Movere et mobile debere esse propinqua, valet etiam in Angelis. 529, 3 et seq.
 Vide etiam IMPULSUS. II.
 Motus positivus, vel negativus, nequit esse continuus, si terminus sit indivisibilis. 488, 6 et seq.
 Motum angelicum nec continuum esse posse, nec unius tantum instantis, sed plurium discretorum, qui dicant. 500, 1 et seq.
 Qui etiam velint, posse solum in instanti mutare locum. ib.
 Probabilior sententia posse etiam in tempore continuo, imo et in discretis instantibus. 501, 6-7.
 Motus angelici continuitas ostenditur, tam in motu pure amissivo loci, quam in pure acquisitivo, atque in partim amissivo, partim acquisitivo. 501, 7.
 Hæc vera esse nequeunt, si Angelus sit in loco per unionem ad corpus omnino indivisibilem. 502, 8.
 Motus continuitas quotupliciter dicatur. 501, 6.
 Dari potest ex parte spatii, licet mobile sit indivisibile. 503, 12.
 Motum angelicum posse esse continuum, procedit etiam apud opinantes illum esse in loco per operationem. 502, 9 et seq.

Mutationum aliarum præterquam intellectus, voluntatis, potentiæque motivæ, incapax est na-

Motu successivo non eget Angelus, ut ad locum etiam divisibilem transeat. 503, 1 et seq.
 Mobile corporeum motu successivo cur egeat. 503, 2 — 506, 11.
 Cur non nisi per medium ad locum distantem moveatur. 499, 16.
 In mutationibus successivis, necessario assignatur terminus a quo extrinsecus, seu ultimum non esse : in instantaneis vero, id non requiritur. 503, 7.
 Mobile dum movetur, aliter se habet nunc, ac prius, quis sensus. 506, 13.
 Mutatio instantanea semper est terminus successivæ, quomodo intelligendum. ib., 14.
 Motus Angeli ad locum divisibilem in instanti, an dici possit transitus, quoad partem talis loci remotiorem. 507, 2-3.
 Mutatio loci in distans, et non per medium minime impugnatur, ex eo quod darentur instantia immediata. 496, 4 et seq.
 Angelum posse se immediate transferre in locum distantem probabile est. 494, 9.
 Oppositum probabilius. 495, 1 et seq.
 Moveri non potest Angelus in instanti ad locum remotum, etiam inadæquatum, transeundo per proximum adæquatum. 508, 4 et seq.
 Moveri potest Angelus per instantia sibi succedentia, in alia atque alia loca sibi cohærentia, nec inde sequitur, nostri temporis instantia esse immediata, vel conflari ex eis tempus. 509, 10 et seq.
 Moveri semper Angelum a loco totali adæquato ad alterum adæquatum, ac adeo inter terminos positivos, quidam volunt. 486, 1.
 Vera sententia posse moveri dicto modo, vel etiam a loco adæquato, ad inadæquatum, et e contra. ib., 2 et seq.
 In prædictis motibus, quomodo spiritualis substantia a corporea differat. 487, 4-5.
 Præter motum localem nihil reale potest Angelus in Angelum agere. 523, 1.
 Hunc etiam motum, ac prævium impulsum, ab Angelo in Angelum posse naturaliter imprimi, qui negent. ib., 2.
 Oppositum probatur. ib., 3.
 Quilibet Angelus movere potest alterum non invitum. 525, 9-10.
 Invitum vero non nisi superior movere potest inferiorem. ib.
 Motus localis qua ratione perfectior cæteris dicitur. 522, 4-5.
 Motus delationis, tractionis, projectionis, circularis, et detentio, quomodo fiant ab Angelo. 530, 1 et seq.
 Motus progressivus proprie dictus, quid requirat. 558, 20.
 Motiva potentia, vide POTENTIA MOTIVA. II.

MOVENS.

Quo discursu deducatur unum movens immobile. XI, 29, 12.

MOYSES.

Moysem Deum non vidisse in hac vita probabilius est. I, 180, 13 et seq.
 Ante Christi adventum nemo Deum clare vidit. 181, 15.
 Moyses non fuit auctor legis veteris, sed promulgator. VI, 425, 10.
 Moyses nullius partis legis in veteri Scriptura contentæ legislator, sed promulgator fuit. 427, 13.
 Moyses iratus tabulas legis confregit. 446, 6.
 Moyses iterum jussu Dei eadem præcepta scripsit. ib.
 Moyses tabulas intra arcam Dei reposuit. ib.
 Moyses reliqua præcepta promulgavit, legendo coram populo. ib.
 Quo sensu Dei et hominum mediator. XVIII, 666, 7.
 Probabile divinam essentiam a Moyse visam, etc. XIX, 304, 3.
 Sed probabilius non visam. 303, 4.
 Vere mortuus est nec reservatur cum Elia. 511, 4.
 Ab Angelo sepultus secundum Epiphanium. ib.
 De apparitione Moysis, vide verbo CHRISTI TRANSFIGURATIO. XIX.
 Non est futurus secundi adventus præcursor. 1054, 2.
 Moysis corpus propter quam rationem Deus occultaverit. XXIV, 183, 10.

MULIER.

Vide SCANDALUM. XII.

MULTITUDO.

Multitudo sine ordine est confusio. X, 334, 3.
 Multitudo hominum, etiam religiosorum, inurbanius et imperfectior plerumque est quam paucitas. XVI, 629, 2.
 Vide RARUM. XVI.

MUNDITIA CORDIS.

Munditia cordis, sexta beatitudo. VII, 699, 15-16.
 In quo consistat illius ratio. ib.
 Hæc cordis munditia a donis et virtutibus elicitur. ib.

MUNDUS.

Mundi creatio, nec momento præcessit Angelorum creationem, nec e contra. II, 7, 1 et seq.
 Mundus hic visibilis a Deo per Angelos gubernatur. 746, 1 et seq.
 Circa hanc gubernationem ut errarint antiqui philosophi. 747, 3 et seq.
 Mundum hunc potest Deus in aliud tale spatium transferre, sicut potuit a principio in alio creare. 433, 8.

Potest etiam aliam creare in quavis certa distantia ab hoc jam creato. 433, 6.
 E mundo egredi nequeunt Angeli de lege ordinaria. 431, 10.
 De mundi creatione et existentia quid senserit Aristoteles et Plato. III, 2, 2.
 Varii errores circa mundi creationem proponuntur. *ib.*, 4 et seq.
 Mundum visibilem a Deo esse per veram creationem, fides docet. 5, 10 et seq.
 Non per occasionem peccati, sed ex primaria voluntate Deus illum creavit. 6, 13 et seq.
 Idque nullo ascito cooperatore, aut instrumento. 7, 18 et seq.
 Quamvis absolute instrumento uti posset. 8, 19.
 Mundus non fuit ab æterno, sed suæ creationis principium habuit. 9, 2.
 Non esse impossibile mundum in tempore incepisse, demonstrari potest. *ib.*, 4 et seq.
 Imo non potuisse esse æternum quoad successionem generationum et corruptionum, vel alias quasvis successivas alterationes discretas, demonstratur. 11, 9 et seq.
 Neque etiam quoad motum localem cælorum, aut tempus continuum, late. 13, 15 et seq.
 Non potest absolute demonstrari omnes res mundi fuisse in tempore, et non ab æterno creatas. 13, 21.
 Hoc tamen esse convenientius efficaciter ostenditur. *ib.*, 22.
 Mundum etiam quoad mixta, ejusque dispositionem, in eodem momento cum cælis et elementis factum esse, qui putent. 34, 4-5.
 Contrarium astruitur. 35, 6 et seq.
 Mundus aliquam formationem in primo instanti, aliam successu temporis acquisivit. 61, 19-20.
 Circa ejus informitatem ut concordent Patres reliqui cum Augustino. 62, 21.
 Mundum cur Deus successive creaverit, cum potuerit unico instanti universum creare. 63, 25.
 Mundus quo anni tempore cæperit. 146, 17.
 Mundus hostis animæ quo sensu dicatur. VII, 217, 14.
 Mundus vel in æquinotio vernali, vel post illud fuit conditus. XIII, 274, 17.
 Mundum a Deo animari quidam credebant, et ita illum ut Deum adorabant. 484, 5.
 Duratio per sex ætates in universum distribui solet. XVII, 274, 1.
 Quid unaquæque duraverit. 274, 2 et seq.
 Mundi purgatio et renovatio post judicium finale. XIX, 1103, 3.
 De renovatione mundi, vide verbo CÆLUM, ELEMENTUM, IGNIS. XIX.
 Excrementa mundi in infernum post diem judicii detrudentur, etc. 1116, 6.

Totius mundi illustratio quando futura, etc. 1117, 9.
 Mundum non fuisse ab æterno, ex essentia creationis qua demonstratur. XXV, 780, 6.
 Mundi procreatorem et gubernatorem non posse nisi unum tantum esse. XXVI, 40, 18 et seq.
 Præter hunc mundum alium esse creabilem, omnino certum; affirmare autem fuisse creatum, temerarium. 47, 37.

MUNITIO.

Munitio ad jus gentium spectat. V, 164, 5.

MUNUS.

Cum Deus speciale alicui munus confert, specialem simul gratiam donat ad illud implendum. XVI, 592, 9.

Vide OFFICIUM. XIX.

MUSTUM.

Non differt essentialiter a vino. XX, 819, 6.
 Vide EUCHARISTIA, § Materia. XIX.

MUTATIO.

Visio beata fit cum reali mutatione creaturæ. I, 109, 28.
 Sine mutatione Dei dicuntur ea quæ de Deo ex tempore dicuntur. 54, 3.
 Sine mutatione aut reali aliqua additione determinatur divina voluntas. *ib.*, 4.
 Mutatio in effectu formali nulla esse potest, quin etiam sit in forma. 169, 17.
 Mutatio in visione beata respectu objecti secundarii nulla potest dari, quin detur respectu primarii. *ib.*

Vide CONSUETUDO ET PONTIFEX. V.

Mutare dominia rerum, ad quem legis effectum spectat. V, 68, 11.

Mutatio duplex. 132, 1.

Vide LEGIS MUTATIO. V.

Quæ et qualis in formis et materiis sacramentorum intercedere possit. Vide SACRAMENTUM, et SACRAMENTA NOVÆ LEGIS, et singula, § Forma, et § Materia. XX, XXI.

MUTILATIO.

Mutilatio proprii corporis, in quo casu licita, et quare. V, 462, 12.

Mutilatio verborum inter recitandum, quod peccatum. XIV, 333, 10.

Irregularitas homicidii cujuscumque extenditur ad mutilationem. XXIII bis, 428, 3.

Unde conditiones requisitæ ad homicidium in mutilatione locum habent. 428, 4.

Quæ vero corporis diminutio ad mutilationem sufficiat. 429, 6.

Qui membrum aridum alteri abscindit non fit

irregularis, secus si sit tantum debilitatum. 431, 11.
 Non sufficit deformatio sine mutilatione. 432, 12.
 Procurans abortum fetus non animati non fit irregularis. ib., 13.
 Qui seipsos mutilant sunt irregulares. 431, 10.
 Mutilatio absque culpa, quæ non impedit usum Ordinis, nec gravem inducit deformitatem, non facit irregularem. 368, 9-10.
 Si vero talis sit, facit irregularem ad Ordines suscipiendos. ib., 11.
 Si superveniat Ordinationem, solum ad illum usum Ordinis facit irregularem qui sine periculo vel scandalo exerceri non potest. 369, 13.

MUTUUM.

Emens mutuum, solvendo usuras, vere acquirit pecuniam mutuatam. XIII, 973, 19.

MYSTERIUM.

Trinitatis mysterium fieri non potest, ut intellectus creatus virtute naturali cognoscat. I, 366, 5-6.
 Trinitatis mysterium nullo modo rationi repugnat naturali. 369, 18.

Trinitatis mysterium nulla creata specie cognosci potest, nisi ea clare et evidenter Deum prout est in se repræsentet. 369, 13.
 Fieri etiam non potest, ut Angelus, vel intellectus creatus, virtute naturali cognoscat Trinitatis mysterium directe et immediate in se ipso per medium incognitum. 369, 14.
 Mysteria, quæ beati obscure crediderunt in via, revelata facie in Deo cognoscent. 170, 2.
 Mysterium incarnationis probabilis est non posse exacte videri nisi in Verbo. 170, 3.
 Mysteria fidei, quæ ad divinitatem pertinent, necessario videntur viso Deo. 171, 3.
 Beati sicut in via æquales non fuerunt in credendis mysteriis fidei, in patria inæqualem eorum habebunt visionem. ib., 6.
 Mysteria, quæ in uno individuo existunt, et creduntur in via ut sic, ea in patria videbuntur in particulari in Verbo. ib., 7.
 Mysteria, quæ in multis individuis existunt, ut Eucharistiæ, et aliæ, ea non videbuntur in Verbo in suis omnibus individuis, sed in aliquibus. ib.
 Vide REVELATIO. I.
 Supernaturalia mysteria quando possint ratione naturali possibilita ostendi. XIX, 768, 3.

N

NAAMAN.

Naaman Syrus, an peccaverit ingrediendo templum cum rege adoraturum idolum. XII, 393, 8 — 726, 5.

NARRATIO.

Narratio operum Dei quatenus sit oratio. XIV, 22, 14.

NATALIS DIES.

Nativitatis festum ab Apostolis institutum. XIII, 260, 6.
 Natalis dies an cadat sub votum jejunandi sextis feriis. XIV, 1011, 5.

NATIVITAS.

De nativitate Christi, vide CHRISTI NATIVITAS. XIX.
 Nativitas duplex in utero, et extra uterum. XIX, 192, Commentar.
 Nativitas et conceptio, in quo differant. ib.
 Nativitas quomodo naturæ tribuenda, etc. 193, 1.
 Tres hominis nativitates a Christo nobilitatæ. 384, 4.

NATURA.

Naturam divinam esse intellectualem quomodo sit verum. I, 12, 14 — 194, 1.

Natura inferior potest per accidentia superaddita participare id quo est proprium superioris. 77, 15.
 Natura humana convenientius in hoc statu felicitatem consequitur æternam. 241, 8.
 Natura divina impartibilis est. 375, 5.
 In originibus natura divina nullum habet concursus causæ materialis. 685, 5.
 Procedere per modum naturæ est procedere necessitate naturæ. 789, 19.
 Productio Spiritus sancti actus naturalis est. 679, 6.
 Communicare naturam, et producere personam, non esse duos actus. 683, 5.
 Naturæ integræ perseverandi potestas. Vide PERSEVERANTIA. IX.
 Nullum naturæ bonum potest primam gratiam auxiliantem promereri ex Patribus. X, 331, 3.
 Naturæ ordo et gratiæ quomodo differant. XVII, 418, 9.
 Natura unde dicatur, et quid sit. 283, 1.
 Naturæ qualiter conveniat per se existere. 443, 10.
 Natura et res naturales, quot modis dicantur. 385, 3 et seq.
 Cum duæ naturæ uniuntur in unica subsistentia

personali, ex eis resultat una persona. 294, 7.
 Natura substantialis, licet naturaliter esse non possit sine subsistentia, non tamen ab illa nisi ut a consequente conditione pendet. 333, 17.
 Natura dicitur constitnere personam constitutione essentiali, non personali. 439, 7.
 Si eadem a tribus divinis personis assumeretur, necessario essent tres uniones. 486, 6.
 Communis natura assumi non potest, sicut nec subsistens, nisi propria personalitate privetur. 502, 3.
 Una natura de alia in abstracto prædicari non potest. XVIII, 220, 4.
 Natura creata potest esse simul in pluribus personis extrinsecis, secus in una propria et alia extranea. XVII, 508, 13.
 Natura divina existit per suum esse absolutum, in quo nihil est quod illam reddat incommunicabilem. 433, 4.
 Cur tribus relationibus terminetur. 454, 17.
 Non est genita, sed per generationem accepta. 460, 2.
 Subtractis per intellectum proprietatibus personalibus, potuit Deus ex vi suæ subsistentiæ naturam creatam assumere; secus si non subsisteret. 471, 3 et seq.
 Natura divina ex sua ratione postulat tria supposita, et qualiter in illis simul sit. 483, 4.
 Nullatenus potest informare intellectum creatum, licet ei possit uniri per modum speciei intelligibilis. 482, 1 et seq.
 Naturam divinam esse incarnatam, qui Patres dixerunt. 460, 3 et seq.
 Naturam humanam Deum assumere convenientissimum. 54, 6.
 Per peccatum facta est apta materia, ut in ea Deus justitiam suam simul cum misericordia patefaceret. 190, 8.
 Inter naturam humanam et divinam Christi, nulla intervenit relatio realis unionis, bene tamen rationis. 333, 23.
 Naturam irrationalem uniri hypostaticè Deo non implicat, secus ipsum videre. 511, 6 et seq.
 Licet non sit in illa, extrinseca congruentia ad hanc unionem, non est tamen in ejus assumptione indecentia. 513, 9.
 A sua suppositalitate ratione tantum distinguitur. XVIII, 265, 14.
 Utriusque naturæ proprietates manserunt in Christo distinctæ. 220, 1 et seq.
 Eadem natura cum diversis suppositis, sive simul, sive successive, unum numero constituit. XIX, 207, 19.
 Natura irrationalis unionis hypostaticæ capax. 404, 2.
 Naturæ nomen, quam etymologiam habeat, quasque significationes. XXV, 559, 5-6.

Natura et essentia in quo differant. 559, 5-6.
 Natura substantialis creata in abstracto significata non est prima substantia, sed ab ea non minus quam a supposito distinguitur. XXVI, 350, 7 et seq.
 Natura creata non potest assumi cum subsistentia propria. 351, 11.
 Natura creata non est per se ac essentialiter subsistens. 359, 20.
 Naturæ humanæ, si a Verbo relinqueretur, aliquid esset addendum ut connaturaliter subsisteret. 358, 19.
 Natura creata potest sine propria subsistentia conservari, non tamen sine ulla. 409, 25 et seq.
 Natura creata, quæcumque sit, a Deo ut a supposito potest sustentari. 362, 10.
 Natura, secundum D. Thomam, non est proximum susceptivum existentie. 369, 9.
 Natura, si existeret sine ulla subsistentia, nec suppositum esset, nec persona. 376, 31.
 Natura substantialis est perfectior quam subsistentia. 379, 40.
 Natura materialis divisibilis est in partes essentielles integrales. 380, 2 et seq.
 Natura, si conservaretur sine ulla subsistentia, posset absque illa operari sine novo miraculo. 417, 15.
 Naturalis et necessaria causa. Vide CAUSA EFFICIENTIS NATURALIS ET NECESSARIA.

NATURALE.

Ad naturalium proportionem, an data sit Angelis gratia. Vide GRATIA. II.
 Naturalia in homine post peccatum manserunt integra, tam ex parte hominis quam ex parte divinæ providentiæ. VII, 214, 4 et seq.
 In naturalibus fuisse hominem vulneratum, quo sensu verum. 212, 19.
 Quomodo peccatum minuat naturalia, vide PECCATUM. VII.

NAZARÆUS.

Nazarei non fuerunt vere religiosi, neque veram fidem habuerunt. XV, 229, 15.

NAZARETH.

Christus majorem vitæ partem duxit in Nazareth, unde Nazareus dictus. XIX, 277, 1.

NAZIANZENUS.

Nazianzenus ante exortam Pelagii hæresim catholicam de Gratia doctrinam docuit. VII, 313, 6-7.

NECESSITAS ET NECESSARIUM.

Quidquid est necessarium necessitate absoluta est prius semper quam quod est contingens. I, 743, 9.

- Libertas proprie opponitur necessitati. 682, 13.
 Idem actus, etiamsi a voluntate sit, non potest esse simul liber et ab intrinseco necessarius. 681, 14.
- Necessarium et immutabile dicunt habitudinem ad causalitatem. 523, 2.
- Necessitas voluntatis, vide VOLUNTAS. II.
- Necessitas quoad exercitium etiam oritur ex ob- jecto in suo genere, et non a sola potentia. IV, 407, 14.
- Necessarium quot modis dicitur. 483, 9.
- Necessitas an possit inferri voluntati a Deo. 493, 42 et seq.
- Necessitas duplex, una ab intrinseco, altera ab extrinseco. VII, 22, 16.
- Priorem non patitur voluntas cum a Deo necessi- tatur, posteriorem maxime. ib.
- Necessitas absoluta, quæ. 22, 17.
- Necessitas, quam voluntas a Deo pati potest, vio- lencia aliquo modo dicitur. 23, 20.
- Necessitas orta a qualitate divinitus impressa, ab illa non formaliter, sed effective tantum prove- nit. 27, 9.
- Necessitatis distinctio in sensu composito et diviso optima, si bene explicetur. 34, 4.
- Necessitas antecedens et consequens, seu conco- mitans. 434, 20.
- Necessitas inducta per actualem usum libertatis libertatem non tollit. 36, 10— 40, 22.
- Necessitas consequens respectu voluntatis divinæ antecedens esse potest respectu creatæ. 39, 16.
- Gravem tentationem necessitare voluntatem ad peccandum, erravit Baius. 496, 21 et seq.
- Ad necessitandam voluntatem quod decretum Dei requiratur. Vide DECRETUM, QUALITAS. VII.
- Necessitas gratiæ. Vide GRATIA. ib.
- Necessitas gratiæ excitantis in intellectu. VIII, 22.
- Necessitas gratiæ excitantis in voluntate. 25.
- Duo incidenter dubia de necessitate excitantis gra- tiæ, tam in natura lapsa quam integra, expe- diuntur. 43.
- Necessitas gratiæ adjvantis. 63.
- Necessitas concursus prævii. 133.
- Necessitas libertati opponitur. 398.
- Quid Patres et philosophi de necessitate prævii concursus quoad causas naturales senserint. 469.
- Quid Aristoteles vel antiqui philosophi de neces- sitate concursus prævii in causis secundis natu- raliter agentibus senserint. 482.
- Necessitas non peccandi potest stare cum libertate bene operandi. IX, 8 et seq.
- Non potest in via provenire ab aliquo habitu, sicut nec necessitas bene operandi. 642, 15.
- Necessitas simpliciter est duplex. X, 433, 2.
- Ad necessitatem repugnantem libertati non est necessaria connaturalitas. 461, 1.
- Quæ sit necessitas consequentis et consequentia, et quando libertatem tollat. XI, 17, 40.
- Necessitas medii et præcepti, in quo differant. XII, 334, 4 et seq.
- Necessitas medii non semper suppletur voto. 333, 5.
- Quæ sint credenda necessitate medii, vide FIDEI NECESSITAS. XII.
- Quæ necessitate præcepti, vide FIDEI PRÆCEPTUM. XII.
- Necessitas extrema vel gravis, quando sit per eleemosynam sublevanda, vide ELEEMOSYNA. XII.
- Necessitas spiritualis in proximo quando censenda sit extrema, ut obligetur quis subvenire, etiam cum evidenti periculo mortis. 740, 3.
- Quid de necessitate gravi, vide CHARITATIS ORDO. XII.
- Qui in extrema necessitate aliena consumit, non tenetur postea restituere. XIII, 148, 17.
- Quo pacto necessitas gravis excuset a decimis, vide DECIME. XIII.
- Necessitas duplex in actibus virtutis. XIV, 401, 1.
- Necessitas medii. ib.
- Necessitas orationis fundatur aliquo modo in ipsa rei natura. 403, 6.
- Necessitas orationis consummatur ex decreto di- vino. ib.
- Necessitas propriæ orationis supponit Deum inci- pientem. 403, 7.
- Necessitas gravis vel extrema, an deobliget a voto, 4010, 4 et seq.
- Necessitas in intellectu non necessitat voluntatem. 244, 8.
- Necessitas triplex explicatur. XV, 309, 2.
- In extrema necessitate consanguinei vel proximi, solum tenetur quis, si potest subvenire, et per breve tempus, differre religionis ingressum. 310, 7 et seq.
- Quænam censeatur gravis necessitas parentis, propter quam filius tenetur non ingredi religio- nem. 313, 13-14.
- Nepos in necessitate extrema avi non tenetur per multum tempus differre religionis ingressum. 314, 8.
- Vide FILIUS, PROFESSIO, OBLIGATIO, et PARENS. XV.
- In sacramentis necessitati medii semper adjungi- tur præcepti necessitas. XX, 748, 7.
- Quando necessitas medii, et quando præcepti. 728, 20.
- Quid necessitas medii et præcepti in sacramentis. Vide SACRAMENTA NOVÆ LEGIS, § Necessitas. XX.
- Necessitas quoad specificationem in actibus, in quo sita. XXV, 54, 5.
- Necessarium multipliciter dicitur. 694, 8.

Necessitas ex suppositione antecedente tollit libertatem, ex consequenti vero non ita. 710, 16.
Necessitatis varii modi occasione divinæ libertatis explicantur. XXVI, 190, 25.

NEGATIO.

Duobus modis negatio, vel privatio, concipi potest. I, 204, 8.
Negatio cognosci potest ad modum simplicis. ib.
Negatio cognosci potest iudicio compositivo. ib.
Negationes Deus non cognoscit ad modum simplicis. ib.
Negationes Deus cognoscit per se, et ex vi suæ cognitionis, non discurrendo, et componendo, sed negando. ib.
Vide NON ENS, SCIENTIA DIVINA. I.
Negatio actus mali præcise non sufficit ad bonitatem, sed requiritur positiva voluntas non faciendi malum. IV, 341, 17.
Negatio et privatio, in quo differant. XXVI, 1028, 8.
Negatio et privatio, prout in rebus, non sunt entia rationis. 1031, 2.
Negatio et privatio secundum se considerata, in quo convenient. 1032, 3 et seq.
In quibus vero non. 1033, 7 et seq.
Negatio potest esse necessaria subjecto, privatio vero secus. 1034, 11.
Negatio cur non potest esse generationis principium, eo saltem modo quo privatio. 1036, 17.
Negationis et privationis, ut entia rationis sunt, quanta diversitas. 1037, 20.

NEGATIO FIDEI.

Negare fidem in tormentis licitum esse, error Elesaitarum. XII, 381, 1.
Negare fidem esse intrinsece malum, ipsa fides docet. ib., 2 et seq.
Negatio fidei habet malitiam mendacii. 382, 6.
Est per se contra virtutem fidei, quoad secundarium ejus actum. 383, 7.
Negatio fidei alia explicita, alia implicita. ib., 8.
Explicita vel verbis fit, vel etiam factis. ib.
Negatio fidei per verba, aliquando fit negative, nonnunquam vero affirmative. 383, 9 et seq.
Negat fidem, qui negat se esse Christianum. ib., 9.
Aliquando non negat. 384, 10.
Negans se esse papistam, aut pontificium inter hæreticos, peccat contra fidem. ib., 11.
Non sic negans se esse clericum vel religiosum, quamvis de facto sit. ib.
Negans fidem in solo actu exteriori, nec hæreticorum, nec apostatarum poenas incurrit. 399, 4.
Imo nullam censuram ipso facto incurrit. 399, 5.
Nec tale crimen est Papæ aut juri communi reservatum. ib.

NEGLIGENTIA.

Negligentia ut sit, etiam indirecte, voluntaria, necessaria est aliqua advertentia. IV, 213, 15.
Negligentia triplex, levissima, levis, lata. XXIII bis, 461, 4.

NEGOTIATIO.

Negotiatio religiosis non prohibita quænam sit. XVI, 1048, 12.

NEMESIS.

Nemesis quid sit, et an honesta. XII, 673, 2-3.

NEOPHYTUS.

Vox Neophytus, quid significet. XXIII bis, 446, 3.
Neophyti sunt irregulares. ib.
Qui illi sint. ib.
Neophytorum filii, qui ante usum rationis baptizantur, non sunt irregulares. 118, 8.

NERO.

Neronem Antichristum fuisse, iterumque venturum, quidam etiam Catholici falso putarunt. XXIV, 578, 3 et seq.

NESTORIUS.

Nestorii error qui fuerit. XVII, 301, 1 — 307, 1.
Nestorii sequaces qui fuerint. 307, 1.
Terminum incarnationis substantiam esse negare debuit. 301, 1.
Ejus error ex professo confutatur. ib., 2 — 309, 4 et seq.
Qualiter in Christo unam tantum voluntatem posuerit. XVIII, 274, 2.

NERVUS OPTICUS.

Nervi optici a cerebro in oculo promanant. III, 673, 8.
In iis visionem fieri, qui putent. ib.
Refelluntur. ib., 9.
Nervi optici cur ante oculos inter se convenient.

NOBILIS, NOBILIOR.

Nobiliora non semper in se eminenter continent minus nobilia. II, 517, 6.
Nec semper unum in se, quæ in inferioribus dividuntur. 528, 10.

NOCTURNI.

Nocturni in officio divino quando dicebantur. XIV, 284, 3 et seq.
Nocturni quatenus possint separari. 296, 10.

NOMEN.

Nominis substantivi unitas quid requirat. I, 594, 5.
Nominis substantivi pluralitas unde dignoscenda sit. 592, 6.

Nomen adjectivum, ut pluraliter prædicetur, sat est quod plura sint supposita. 613, 13.
 Ad multitudinem nominis substantivi personarum multiplicatio requiritur. 619, 2.
 Nomen Pater analogum est. 722, 14.
 Nomina directe imponuntur ad significandas res conceptas. 183, 6.
 Nomina rerum virtute sua in nobis non possunt generare intuitivam rei significatæ cognitionem, sed abstractivam. ib., 7.
 Significatio nominum mensuranda est ex cognitione quam in mente audientium generare possunt. ib., 9.
 Nomen non potest habere perfectiorem cognitionem, quam fuit cognitio imponentis. 184, 13.
 Nomina nova novis rebus imponenda. XVII, 3, 5.
 Nomina abstracta significant in Scriptura perfectionem rei cui attribuuntur. 119, 3.
 De nomine Christi, vide CHRISTI NOMEN. XIX.
 De nomine B. Mariæ, vide MARIE NOMEN. XIX.
 Pueris Judæis imponebatur nomen circumcisionis die octavo. XIX, 233, 4.
 Athenienses decima die pueris nomen, etc. ib.
 Romani pueris nono die, puellis octavo. ib.
 Nomen ab ipso Deo alicui imponi speciale privilegium. 236, 3.
 Nomina in sacra Scriptura aliquibus sunt imposita a Deo, etc. ib.
 Nomen imponere patris, etc. ib.

NOMINA DEI.

Nullum est nomen Dei, quod ipsum quidditative significet. I, 184, 10.
 Nomina, quæ nobis representant imperfecte Deum non significant clare beatis. 183, 15.
 Deus potest habere aliquod nomen proprium. 188, 2.
 Deus potest habere nomen substantiale. ib., 4.
 Nomina relativa ex tempore de Deo prædicantur. 189, 6.
 Nomina significantia relationem ad creaturas significant substantiam Dei. 190, 9-10.
 Nomina significantia substantiam Dei quædam necessario conveniunt, quædam libere. ib., 12.
 Nomina significantia substantiam Dei et necessaria, quædam significant quid Deus sit, quædam qualis. 191, 14.
 Duo præcipua nomina sunt significantia quid Deus sit. ib., 15.
 Primum nomen Dei est *Deus*. ib.
 Plura nomina Deo attribuuntur in Scriptura. ib.
 Licet nomen, *Deus*, quoad vocem sit commune, re tamen singularis est. 192, 18.
 Secundum nomen Dei est: *Qui est*. 193, 22.
 Tertium nomen est: *Jehova*. ib., 24-25.
 Cætera nomina ad dicta referuntur. ib., 26.

Nomina, quæ dissimilitudinem, aut inæqualitatem significant, aut indicare possunt, in divinis cavenda sunt. 616, 4.
 Nomina, quibus attributa divina significantur, nec respectu beatorum, nec nostri synonyma sunt. 41, 10.
 Nomina, quæ de Deo dicuntur, alia negativa, alia positiva sunt. 27, 4-3.
 Vide ADJECTIVUM. J.
 Nomen Dei quod intelligatur in Oratione Dominica. XIV, 242, 3.

NOMINATIO.

Nominatio ad beneficium, vide BENEFICII COLLATIO, et POSTULATIO AD BENEFICIUM. XXIII, XXIII bis.

NON ENS.

Non entia variis modis dicuntur. I, 203, 3.
 Non entia dicuntur omnia illa quæ, licet possibilia sint, nunquam erunt. ib.
 Dicuntur non entia quæ actu non sunt, licet aliquando futura sint. ib., 6.
 Hæc non entia cognoscit Deus ut entia per scientiam visionis. ib.
 Non entia dicuntur, quæ nec sunt nec esse possunt. ib., 7.
 Non ens, ut dicit negationem possibilitatis, non clauditur objecto omnipotentiae. 228, 16.
 Non ens, ut negationem actualis existentiae dicit, est sub objecto omnipotentiae. ib.

NOTARIUS.

Quando committat simoniam, vide SIMONIE CAUSA EFFICIENS. XIII.

NOTIO.

Notiones in Deo sunt. I, 669, 2.
 Inter relationes et notiones discrimen assignatur. 671, 7.
 Notiones omnes positivæ sunt relationes. ib., 3.
 Notiones quatuor sunt juxta numerum relationum. ib.
 His additur alia negativa. ib., 4.
 Notionis negativæ necessitas declaratur. ib.
 Notio negativa non est relatio. 672, 5.
 Una notio negativa sufficit ad Paternam dignitatem declarandam. ib., 7.
 Notiones omnes sunt quinque, nec plures, paucioresve. 673, 9.
 Notio est signum manifestativum personæ. 674, 2.
 Notionales actus in Deo necessarii sunt. 678, 1.
Essentialia sunt priora notionalibus, quomodo intelligatur. 680, 6.
 Notionales actus propriissime prædicantur de singularis personis. 686, 2.
 Notionales actus non prædicantur de proprietatibus in abstracto significatis. ib., 3.

Notionales actus recte prædicantur de Deo significato per nomina essentialia in concreto sumpta. 687, 4.
 Cum actus notionalis vere prædicatur de Deo sub aliquo nomine, non potest de eodem vere negari. 689, 14.

Vide ACTUS DEI AD INTRA. I.

NOTITIA.

Notitia divinæ promissionis, an requiratur ad orationem. XIV, 91, 3.

NOTITIA ABSTRACTIVA.

Vide ABSTRACTIO. III.

NOTORIA ARS.

Notoria ars pertinet ad primam speciem magiæ. XIII, 563, 4.
 Si quis ex ignorantia notoriam artem a Deo peteret, non magiam committeret, sed tentaret Deum. 564, 6.
 Quid D. Thomas de hac arte senserit. 565, 8.

NOTORIUM.

Vide CRIMEN. XVI.

NOVALIA.

An privilegium non solvendi decimas prædiales extendatur ad novalia. XII, 164, 4.
 An præscriptio contra decimas extendatur ad novalia antea non possessa. 178, 9.
 An non aliæ comprehendantur, quando conceduntur uni ecclesiæ decimæ prædiorum alterius. 180, 4.

NOVATUS.

Novati error qui fuerit. XVII, 157, 33.

NOVITAS DOCTRINÆ.

Vide DOCTRINA. XVI.

NOVITIUS, NOVITIATUS.

Novitii non tenentur ex vi præcepti ad servanda statuta religionis. V, 410, 40.
 Novitii non tenentur recitare horas sacras. XIV, 352, 2.
 Novitiorum vota, qualia. 760, 15-16.
 Novitius non habens votum religionis potest egredi sine rationabili causa, et absque ullo peccato. XV, 259, 7.
 Non potest vero expelli sine causa, quin expellentes graviter peccent. ib. — 353, 5.
 De bonis novitii vel novitiæ tempore novitiatus nihil etiam sub ratione mutui potest tribui monasterio, excepto victu et vestitu; de aliis vero bonis potest. 340, 16.
 Novitius per religionis ingressum non obligatur ad

profitendum, quamvis non habeat justam causam ad egrediendum. 352, 2 et seq.

Egrediens non tenetur satisfacere expensas a se factas in religione. 353, 3.

Religio non tenetur novitio egredienti restituere quod donavit in suam sustentationem, nisi quod non consumpsit. ib.

Novitius non potest licite contrahere matrimonium. 354, 8.

Si contrahat, et consummet, tenetur egredi ubi primum commode possit, alioquin tenetur ad restitutionem expensarum religionis; si vero non consummavit, et velit adhuc manere animo profitendi, vel saltem expectandi an a Deo ad id moveatur, potest. ib.

Novitio per ingressum religionis priora vota non extinguuntur, sed suspenduntur. ib., 9.

Novitius gaudet privilegio canonis et fori. 355, 12.
 Vide INGRESSUS RELIGIONIS. XV.

Novitius in conscientia non tenetur ad observantiam regularem, aliquo tamen modo subest disciplinæ religiosæ. 370, 1-2.

Novitius quomodo obligetur et peccet circa castitatem. 371, 3.

Circumstantia novitii in peccato contra castitatem, quando non est aperienda in confessione. ib., 3-4.

Circa paupertatem in bonis religionis quomodo obligetur et peccet. ib., 5.

Circa bona propria, quid possit facere. 372, 6.

Ante factam professionem moriens in monasterio, sive non moriens, potest libere testari prætermisso monasterio, nisi prius sua dona illi donavit aut obtulit. ib., 7.

Nulla religio potest novitium prohibere vel cogere ut testamentum non condat, vel monasterium relinquat hæredem, sive tale testamentum fiat causa mortis, sive ut professio sequatur, sive alio modo. 373, 8.

Si novitius moriatur infecto testamento, religio non illi succedit. ib., 9.

Religio potest retinere bona novitii donata inter vivos, quoad omnia vel copiosa bona, si moriatur, et quoad moderata, si recedat. 374, 10-11.

Quando et quæ donationes inter vivos novitii prohibeantur a Concilio Tridentino. ib., 11.

Novitius potest retinere beneficia ecclesiastica, neque illis est privatus aut privandus sine illius consensu. Item facit fructus suos, si non postulant personalem residentiam et assistentiam. 375, 12.

Renuntiatio beneficii a novitio facta non habet effectum, nisi secuta professione. ib.

Novitius non potest de novo provideri, nec acquirere beneficium seculare licite, tam ex parte

- conferentis quam recipientis ; valida tamen est collatio. 375, 13.
- In favorem tamen religionis indigentis potest superior habens potestatem in hoc licite dispensare. ib.
- Novitio licite et valide potest conferri beneficium regulare simplex ; non ita habens administrationem. 376, 14.
- Novitius nec valide, nec licite potest eligi ad dignitates religionis ; quoad Episcopatum vero et alias inferiores, valide, sed non licite. ib., 15.
- Quando et quomodo possit active eligere. 377, 16.
- Non est excludendus ab electione, si velit adesse ; alii tamen non tenentur vocare. ib.
- Novitius intra annum novitiatus potest ordinari. ib., 17.
- Attento jure communi, facultas et dimissoriæ litte terræ probabiliter dari possunt ab Episcopo in cujus diocesi est monasterium : probabilius a solo Episcopo in cujus diocesi novitius habebat domicilium. ib.
- Hoc facere possunt superiores ex privilegio. ib.
- Novitius, secluso scandalo, non tenetur sub culpa obedire, nec servare regulam ; tenetur tamen per violentiam non resistere religiosæ disciplinæ. 378, 18.
- An, quando et quomodo debeat puniri etiam carceri ante dimissionem. ib.
- Praelatus religionis respectu novitii habet curam proprii parochi et Episcopi ; illi potest sub pœnis et censuris præcipere quæ parochus et Episcopus. ib.
- Novitius non tenetur recitare officium canonicum. 379, 19.
- Novitiatus inchoari potest ante decimum ætatis annum expletum. 289, 5.
- Ex jure divino nullum certum novitiatus tempus ante professionem requiritur. 356, 2.
- Requiritur tamen ex jure positivo Ecclesiæ tempus unius anni. ib., 3.
- Olim annus novitiatus non erat simpliciter necessarius nisi forte in religionibus Mendicantibus. 357, 4.
- Annus novitiatus post Concilium Tridentinum est simpliciter necessarius. ib., 5.
- Non est de substantia novitiatus ut fiat in habitu talis religionis. 358, 2-3.
- Annus novitiatus est computandus a die in quo aliquis ut novitius admittitur. 359, 4.
- Annus novitiatus formaliter incipit a puncto in quo, et ex intentione religionis, et ex consensu novitii, admittitur ad talem religionem, in statu novitorum. ib., 6.
- Annus novitiatus potest post annos pubertatis ante decimum sextum ætatis annum inchoari, et expleri ante decimum sextum, 360, 8.
- Finito novitiatus anno, potest differri professio, si detur causa rationabilis. 360, 8.
- Vide INGRESSUS RELIGIONIS.
- Distinctio inter statum novitiatus seu probationis et actualem probationem. 361, 3.
- Novitiatus substantialiter exigit ut non fuerit facta professio in tali religione. ib., 4.
- Non solum professio reipsa valida, sed etiam existimata tam ex porte religiosi quam religionis, tollit rationem novitiatus. 362, 5.
- Novitiatus includit substantialiter aliquid positivum quod exterius fiat, et moraliter duret, et in quo consistat. ib., 7.
- Nulla actualis probatio est de substantia novitiatus præter voluntariam permanentiam in tali statu, cum sufficienti exteriori significatione illius. 363, 8.
- Non est de substantia novitiatus deferre habitum novitorum, etiam ubi est distinctus ab habitu professorum. ib., 9 et seq.
- Commoratio intra claustrum, si sumatur materialiter, non est de substantia novitiatus. 364, 13.
- Est vero, si sumatur formaliter. 365, 14.
- Novitius, si statim ac ingreditur incidat in lectum ægrotus, et ita duret per annum, censetur verus annus novitiatus, et potest profiteri. 366, 15.
- Annus novitiatus necessario debet esse integer, et computari de momento ad momentum ; neque tamen oportet addere anno unum diem. ib., 1.
- Debet esse annus continuus et non interruptus. ib., 2 et seq.
- Quando et quomodo interrumpatur, ita ut sit necesse illum iterum inchoare. 368, 6.
- Regula universalis est, quoties juxta consuetudinem religionis censetur nova receptio necessaria, annus etiam novitiatus sufficienter interruptus existimatur. 369, 7.
- Annus novitiatus debet esse continuus usque ad professionem, et non sufficit integer semel, verbi gratia, si quis egrediatur anno expleto, et postea iterum redeat, prior annus non sufficit ad profitendum. ib., 8.
- Vide PROFESSIO. XV.
- Novitii an obligentur præceptis Praelatorum religionis. XVI, 139, 17.
- Cum novitiis, an et in quibus dispensare possint Praelati religionis, seclusis privilegiis. 186, 8-9.
- An possint cum eis dispensare in interstitiis ad Ordines, aut ut ordinentur extra tempora per particulare privilegium quod habent ad dispensandum in hoc cum suis religiosis. 186, 9.
- Novitii an ordinari possint a Praelatis regularibus habentibus potestatem ad aliquos ordines suis religiosis conferendos. 266, 12-13.
- Novitii confiteri possunt sacerdoti regulari habenti jurisdictionem a Summo Pontifice, nisi talis sa-

- cerdos eam jurisdictionem a suis Prælatiſ ex-
preſſe limitationem habeat ne ad novitios ex-
tendatur. 200, 12-13.
- Non tamen confiteri poſſunt, juxta probabiliorem
ſententiam, ſacerdoti habenti ſolum jurisdic-
tionem Episcopalem, ſive ordinariam, ſive de-
legatam. 201, 14.
- Novitii a quo poſſint abſolvi de reſervatis. 206, 4.
- Novitii poſſunt abſolvi per Superiores ſuæ reli-
gionis ab omnibus caſibus, cenſuris et pœnis
Pontificiſ ante vel poſt ingreſſum commiſſis.
233, 3.
- An ea abſolutio quoad cenſuras detur ad rein-
cidentiam, ſi religionem poſtea aut non ingre-
diantur, aut non profiteantur. ib., 6.
- Explicantur duo privilegia per quæ novitii a ſuis
Superioribus abſolvi et diſpensari poſſunt. 236,
8-9.
- Novitii mendicantium, qua ratione ſemel in vita,
et iterum in morte abſolvi poſſint ob omnibus
caſibus, et quam tunc indulgentiam conſequi
valeant, vide MENDICANS. XVI.
- Novitius animo ficto religionem ingrediens, id eſt,
cum deliberatione non perſeverandi in ea, pec-
cat mortaliter, teneturque ad reſtituendas ex-
penſas, et damna religionis inde provenientia,
nec pro tunc validum agit novitiatum. 647, 13.
- At probabile eſt, ſi poſtea proſiſtutum mutet, tale
proſiſtutum retrotrahi, validamque evadere
probatorem. ib., 16.
- Novitii ſubjiciuntur Prælatiſ religionis quoad ju-
riſdictionem voluntariam, et non aliter. 1080, 9.
- Novitius in favorabilibus venit etiam nomine reli-
gioſi. 973, 18.
- Novitius preſbyter cum ſola approbatione Ordi-
narij deputari poſteſt a Superioribus religionis
ad confeſſiones audiendas, per eadem privile-
gia per quæ cæteri religioſi profeſſi deputan-
tur. ib.
- Novitius Societatis quomodo poſſit et debeat
teſtamentum condere. 732, 16.
- Essentia novitiatuſ Societatis, quid includat. 647,
13.
- Novitiatuſ Societatis per integrum biennium du-
rans conforme eſt tum antiquorum religioſo-
rum probationibus, tum maxime fini Societatis.
636, 2 et ſeq.
- Ut quis admittatur ad novitiatum Societatis, non
requiritur ſuſceptio habitus, ſed tantum libera
Superioris voluntas illum recipientis. 638, 6.
- Imo totuſ novitiatuſ cum ſolis ſecularibus veſti-
bus tranſigi poſteſt. ib.
- Necceſſarium non eſt integrum biennium novitiatuſ
in Societate ad valorem profeſſionis, ſed
ſufficit unus tantum annuſ moraliter cum pro-
feſſione continuatuſ. 639, 7 et ſeq.
- Per dilationem profeſſionis in Societate non in-
terrumpitur moraliter probatio novitiatuſ. 639, 8.
- Raram debere eſſe diſpenſationem in dicto bien-
nio novitiatuſ, et quiſ poſſit eam concedere.
640, 10.
- Annus integer novitiatuſ, an requiratur ad vali-
dam incorporationem in religione per vota ſim-
plicita, quemadmodum requiritur ad ſolem-
nem profeſſionem. 673, 2 et ſeq.
- Obſervantiæ quibus novitii Societatis juvantur, ut
cum majori libertate et notitia inſtituti de ſtatu
ſuo deliberent. 641, 2 et ſeq.
- Haſ obſervantiaſ non eſſe ſubſtantialeſ, ſed tan-
tum conducentes. ib.
- Experientiæ quibus novitii Societatis probantur.
643, 3 et ſeq.
- Locum aut domum ſeparatam pro novitiatu magis
expedire cum in aliis religionibus, tum
maxime in Societate. 643, 12.
- Vota quæ novitii Societatis ſolent emittere, vide
VOTUM. XVI.
- Novitiorum Societatis bona, vide BONA. ib.
- Pro novitiis Societatis, vide PROBATIO. ib.
- Novitia monialis ſemel egrediens ex ſuo monaſ-
terio, an interrumpat vel amittat novitiatum.
30, 16.

NOX.

NOX CŒNÆ, Vide CŒNÆ NOX. XX.

In nocte Nativitatis ter licet ſacerdoti celebrare.
XXI, 774, 2.Qui ordo tam inter ipſas Miſſas quam in tempore
celebrationis earum, tam in ſolem-
nibus quam in particularibus, ſervandus. 778, 3.In nocte reſurrectionis olim noctu Miſſa dicebatur,
modo vero non licet. 779, 6.

NUBES.

Qualis fuerit quæ Chriſtum ſuſcepit aſcendentem
in cœlum. XIX, 974, 6.Qualis futura in quibus Chriſtus ad iudicandum
veniet. 1083, 2.

NUMERICA DISTINCTIO, NUMERUS ANGELORUM.

Vide ANGELORUM MULTITUDO, etc. II.

NUMERUS.

In prædeſtinatorum numero duo conſiderantur.
I, 323, 6.Ex vi decreti, quo Dominuſ elegit ad gloriam taleſ
perſonaſ, numeruſ prædeſtinatorum eſt futuruſ
in tanta multitudine, et non in minori. ib.Prædeſtinatorum certuſ numeruſ quoad tot electoſ
et non plureſ ſumi debet ex voluntate divina.
523, 7.Numeruſ reproborum propter quid certuſ ſit. ib.,
7-8.

Inter prædestinatorum et reproborum numerum
discrimen explicatur. 524, 8.
Reproborum numero adjunguntur quotquot
lethalis peccati nota inusti moriuntur. *ib.*, 1.
Reproborum hominum numerus major est quam
prædestinatorum absolute de omnibus loquendo.
ib., 2.
Reproborum Christianorum numerus major est
quam prædestinatorum, si in hoc numero apos-
tatae comprehendantur. 525, 6.
Vide QUANTITAS DISCRETA. XXVI.

NUPTIÆ.

Nuptiæ a quibusdam hæreticis damnantur, ab
aliis vero abstinere ab illis damnatur. XV, 682,
1-2.

NUTRIMENTUM.

Vide ALIMENTUM. III.

NUTRITIVA POTENTIA.

Vide POTENTIA. III.

NUTRITIO.

In nutritione quæ et quot interveniant decoctiones.
III, 588, 7.
Nutritionis quodnam objectum. *ib.*, 8.
Nutritio continua an omni viventi necessaria. 592,
3 et seq.
Nutritio in quo essentialiter consistat. 598, 3.
Nutritio mediate elicitor ab anima. *ib.*, 4.
Dispositive fit a temperamento primarum quali-
tatum. 599, 5 et seq.
Nutriuntur membra omnia viventis. 606, 1 et seq.
Nutriuntur in arbore radices, truncus, rami, folia
et fructus. *ib.*, 5.
Nutriuntur in animali, sed diversimode, caro,
ossa, nervi, membranæ, arteriæ, etc., item
dentes, cartilago et unguis. *ib.*

O

OBEDIENTIA.

Obedienciæ virtutis actus in homine fideli sæpe
est in entitate supernaturalis. VII, 666, 7.
Vide RELIGIO. XIII.
Quo pacto Deum attingat. XIII, 9, 5.
Obediencia distinguitur a religione. 61, 3.
Obediencia immediate circa præceptum versatur,
et aliquo etiam modo circa auctorem præcepti.
62, 4.
Quomodo obediencia solvat debitum Deo. *ib.*, 5.
Eadem obediencia Deo et hominibus obtempera-
mus. 63, 7.
Obediencia præceptorum potest imperari a causis
specie distinctis. *ib.*
Cedit obediencia religioni. 73, 15.
Actus obedienciæ necessarius ad salutem in per-
fecta dilectione Dei continetur. 84, 3.
Sub speciali formalitate virtutis moralis non est
simpliciter necessarius ad salutem. *ib.*
Obediencia quatenus differat a religione. XIV,
146, 5.
Obediencia reddit actus magis bonos. 825, 4.
Obediencia duplex : specialis et generalis. XV,
864, 3.
Obediencia quatenus est subjectio propriæ volun-
tatis ad alienam est honesta et opus consilii.
865, 5.
Obediencia simplex est honesta. 871, 23.
Respectu cujus personæ convenientius fiat votum
simplex obedienciæ. 871, 24.
Votum obedienciæ potest fieri per duas pro-

missiones unam Deo, et alteram homini factam.
872, 4.

Et tunc in illius violatione datur duplex malitia
specie distincta. 873, 5.

Utraque mortalis ex genere suo. *ib.*, 6-7.

Obediencia potest fieri per solam promissionem
homini factam. 874, 8.

Obediencia in religione facta includit promissio-
nem Deo et homini simul factam. 875, 13.

Extra religionem vero facta regulariter ex voventis
intentione includit solam promissionem Deo
factam. *ib.*

Imo non potest aliter fieri jure ecclesiastico talem
promissionem homini factam irritante. 876, 14.

Vide VOTUM OBEDIENTIÆ. XV.

Obediencia simplex obligat ad res possibles, ho-
nestas, et non impeditivas melioris boni. *ib.*, 2.

Ex vi voti obedienciæ simplicis non tenetur quis
obedire, si præcipiatur matrimonium contra-
here, aut non ingredi religionem, aut ingredi
laxiorem. *ib.*

An teneatur obedire, quando non in uno, vel alio
opere, sed in universum in toto vivendi modo
præcipiuntur ea opera et vivendi ratio, quæ
voventem potius impediunt quam juyant ad pro-
fectum virtutis. 877, 4.

In dubio an sit honestum quod præcipitur, non
tenetur obedire. 877, 5 et seq.

Licitum tamen et melius est obedire. 878, 8-9.

Quæ difficultas et arduitas operis præcepti ab
obediendo excuset. 879, 10.

- Hoc votum semper habet materiam limitatam quoad varietatem, multitudinem, perfectionem, ac difficultatem operum per respectum ad voventem et ejus statum. ib., 11.
- Sub materia hujus voti regulariter non comprehenduntur pertinentia ad mutationem status, unde non potest quis obligari, verbi gratia, ad ingrediendum religionem. ib., 12.
- Hem neque ad non assumendum inferiorem statum; ut, verbi gratia, ne vidua vel virgo contrahat matrimonium. 880, 13.
- Similiter non comprehenduntur omnia opera virtutis, quamvis non sint directe pugnantia cum statu voventis. 882, 20.
- Hoc votum non est necessario connexum cum voto paupertatis aut castitatis. 880, 13.
- Quælibet persona cujuscumque conditionis hoc votum emittere potest. 881, 16.
- Etiam Papa. ib., 17.
- Item Episcopus, vel alius Prælati. 882, 19.
- Transgressio obedientiæ simplicis ex suo genere mortalis est. ib., 1.
- Quando superior præcipit per voluntatem inefficacem non obligat, et omissio nulla est culpa. 883, 3.
- Quando vero præcipit per voluntatem efficacem sufficienter significatam, non solum de actione, sed etiam de ipsa obligatione, votum obligat. ib., 4.
- Non ita quando præcipit per voluntatem efficacem de sola actione. ib., 6.
- Ut voluntas præcipientis obliget, necessarium est ut illa in particulari vel in generali per se, vel per alium sufficienter declaretur quibuscumque signis, regulariter tamen debent dari verba, vel prolata, vel scripta. 884, 8.
- Ut peccatum inobedientiæ sit mortale, requiritur materia gravis, neque superior in re levi sub mortali obligare potest; si vero materia sit gravis, et simul declaret superior se velle obligare quantum potest, tunc erit peccatum mortale non obedire. 885, 9.
- Superior non censetur velle obligare sub mortali in materia gravi nisi præcipiat in virtute obedientiæ, aut alio modo æquivalenti. 85, 10 et s.
- Intentio superioris obligantis sub mortali colligitur vel ex forma præcipienti, vel ex gravitate pænæ impositæ. ib.
- In materia gravi, quando superior simplici tantum verbo præcipit, transgressio non est mortalis, nec venialis contra votum obedientiæ, potest vero esse contra aliam virtutem. 886, 13.
- Quæ causæ excusent ab obligatione et violatione obedientiæ. ib., 14.
- An periculum gravis damni excuset ab obediendo. ib., 15.
- Præceptum obedientiæ religiosæ cum periculo vitæ regulariter imponi non potest, aliquando ex causa gravi potest. ib., 16.
- Votum obedientiæ simplex non est reservatum; ab Episcopo dispensari potest. 887, 17.
- Requiritur causam legitimam ut valide dispensetur in toto vel in parte. ib., 19.
- Episcopatus an possit auferre obligationem obediendi in particulari impositam, et sibi reservare. ib.
- Superior cui promissa est hæc simplex obedientia, an et quomodo valeat in illa dispensare. 887, 18-19.
- In statu religioso verum obedientiæ votum fit. 889, 4.
- Est quid formaliter distinctum a traditione inclusa in professione. ib., 3.
- Ad perfectam et Evangelicam abnegationem traditio religiosa et promissio obedientiæ requiritur. 890, 6.
- Vide TRADITIO, SOLEMNITAS, et VOTUM OBEDIENTIÆ. XV.
- Transgressio obedientiæ religiosæ habet duas malitias specie diversas, unam contra religionem, aliam contra justitiam. 891, 2.
- In peccato contra votum obedientiæ præter malitiam sacrilegii, est unica tantum injustitiæ, et nulla alia malitia respectu prælati. ib., 3.
- Potest aliquando esse aliqua specie distincta ratione materiæ præceptæ. 892, 4 et seq.
- Inobedientia solum quando formaliter intenditur, causat malitiam specie diversam ab aliis, et ex suo genere mortalem. 893, 7.
- Requiritur tamen ab hoc, ut sit peccatum mortale, absolutus contemptus ipsius Prælati, ut talis est, seu potestatis ejus. ib.
- Materia voti obedientiæ potest esse lex, aut constitutio, aut Prælati præceptum. 894, 1.
- Tota regula continetur sub materia obedientiæ religiosæ. ib., 2 et seq.
- Votum obedientiæ non addit regulæ obligationem sub mortali, nisi in regula exprimat, vel supponitur. 897, 9.
- Si regula obliget sub veniali, votum etiam obligat sub veniali, sed alterius speciei. 898, 12.
- Duobus modis potest regula obligare sub mortali. 897, 10.
- Et duobus sub veniali. 898, 11.
- Si vero regula sub nullo peccato obligat, similiter nec votum. 899, 13.
- Est tamen adhuc aliqua imperfectio intra virtutem religionis et voti, non servare talem regulam. 900, 17.
- Quid dicendum, si quis faciat votum obediendi secundum regulam, aut votum servandi regulam. 899, 14.

- Transgressio præcepti Prælati non volentis ullam obligationem in conscientia imponere, per se, et secluso contemptu, non est peccatum mortale aut veniale. ib., 13.
- Materia proxima obedientiæ est superioris præceptum, dummodo sit validum, remota vero res, vel actus, qui præcipi potest. 901, 4.
- Ut præceptum Prælati sit validum, ita ut votum obliget ad illius observantiam, præter voluntatem requiritur potestas in præcipiente, et materia capax præcepti. ib.
- Solum res honestæ, indifferentes ex objecto, et quæ non apparent malæ, possunt ab homine præcipi, et esse materia obedientiæ; item quæ cadunt directe sub regula, vel reductive, si præcipiantur. Quod vero constat esse contra regulam religionis, non est materia hujus voti. ib., 2.
- Ex voto obedientiæ solum tenetur religiosus obedire Prælato juxta professionem regulæ, id est intra illius limites. 902, 5.
- Religiosus delinquens obligari potest ex præcepto non solum ad passive sustinendam pœnam sibi impositam, sed etiam ad eam active suscipiendam. 903, 7.
- Religiosus tenetur obedire, quoties major aliqua austeritas quam ordinaria regulæ additur; vel ad præcavenda mala, vel ad majorem cautelam religioso statui conferentem. 904, 8 et seq.
- Votum obedientiæ posito præcepto obligat moniales ad clausuram, non vero votum castitatis. ib.
- An et quando teneantur religiosi obedire et observare, si religio edat de novo constitutiones austeriores, quam antea haberet, quamvis in illas non consenserint, neque secundum illas professi prius fuerint. 905, 10.
- Papa an et quomodo possit præcipere et addere tales austeritates. ib., 11.
- An et quando professus in religione, quæ a rigore suæ primitivæ regulæ remisit, possit in virtute obedientiæ cogi ad regulam primitivam observandam facta reformatione, vel antequam fiat. 906, 14-15.
- Obedientia Evangelica, ut sit perfectissima, debet se extendere aliquo modo ad omnia perfecta sine ulla limitatione. 909, 1.
- Ad obedientiam requiritur, ut non sit de re mala, sive intrinsece, sive extrinsece, ex prohibitione, et ut materia ejus non sit contra regulam. 911, 4.
- Perfecta obedientia Evangelica in externos et internos actus cadere potest. ib., 5.
- In hoc excedit votum obedientiæ alia duo, quod interiorem voluntatem Deo offert. ib.
- Perfectissimam obedientiam non profitentur omnes religiones. ib., 6.
- Hæc perfectissima et universalis obedientia non repugnat omni statui religioso in particulari, fuit in Apostolis et in primis religiosis Apostolorum imitatoribus, et de facto datur in Societate Jesu. 912, 9.
- Quæ obligatio diversa oriatur ex voto obedientiæ secundum determinatam regulam, et ex voto obedientiæ in omnibus, quæ regulæ non repugnant. 913, 11.
- Transitus religiosi ad statum secularem est prohibitus a voto obedientiæ. 914, 1.
- A nullo Prælato, neque a Papa potest præcipi in in virtute obedientiæ. ib., 2.
- Transitus ad religionem inferiorem vel æqualem est prohibitus a voto obedientiæ, neque ab ullo Prælato præcipi potest. 915, 3.
- Transitus ad religionem perfectiorem non est materia voti obedientiæ, nec negative, nec affirmative; non potest prohiberi nec præcipi. ib., 4.
- Obligatio petendi licentiam Prælati ad hunc transitum non oritur ex voto obedientiæ, sed ex lege ecclesiastica. ib.
- Potest in religione fieri votum transeundi ad aliam perfectiorem, si superior vel Papa præcipiat; hoc tamen votum non pertinet ad perfectionem status religiosi. ib., 5.
- Acceptatio pontificatus a religioso facta sine consensu Prælati, neque ex lege ecclesiastica, neque ex voto obedientiæ est prohibita aut irrita. 916, 6 et seq.
- Sic electus acceptans pontificatum liber manet a jugo religionis, neque tenetur renuntiare, et redire ad religionem. 917, 9.
- Acceptans pontificatum invito Prælato nullum peccatum committit. ib., 10.
- Electio et acceptatio episcopatus est prohibita ex jure ecclesiastico, si fiat sine consensu Prælati. 918, 11 et seq.
- Potest etiam ex voto prohiberi, ut fit in Societate Jesu. 919, 14.
- Probabilius est electionem et acceptationem episcopatus sine Prælati consensu esse prohibitam ex voto obedientiæ, et solum irritam ex jure ecclesiastico. 920, 15.
- Adhuc tamen si episcopatus immediate a Papa offeratur, licite et valide acceptari potest sine consensu Prælati. ib., 16.
- An et quando possit religiosus acceptare Episcopatum sine consensu Prælati, si ab aliis præter Papam offeratur aliis modis præter electionem. ib., 17.
- Acceptatio Episcopatus in casu gravis necessitatis et extra illum religioso præcipi potest a Summo Pontifice ratione jurisdictionis supremæ. 921, 19.
- Hoc procedit, quamvis jurasset vel vovisset non acceptare episcopatum. 922, 20.

- Hoc præceptum non est proprie materia voti obedientiæ. ib., 21.
- Nec Generalis, nec alius Prælati potest præcipere subdito ut acceptet episcopatum. ib.
- Potest vero præcipere et obligare ut acceptet beneficium curatum. 923, 23.
- Potest etiam illum tali beneficio privare valide sine causa, quamvis malo animo id faciat. ib.
- Probabile tamen est solum ad beneficium regulare, et non ad seculare posse subditum obligare. ib., 24.
- Votum obedientiæ solum homini viatori seu Deo per illum præcipienti obligat. 924, 2.
- Si Deus per se immediate, vel per Angelum, aut alio modo extraordinario præcipiat, non tenetur religiosus ex voto obedire. ib.
- Peccatum contra legem naturalem et divinam positivam non habet specialem malitiam ex circumstantia voti obedientiæ. ib., 3.
- Item neque contra legem Ecclesiæ. ib.
- Votum hoc non obligat ad obediendum cuilibet homini, sed illi tantum cui religiosus voluntarie se tradit. ib.
- Obedientiæ domino vel parenti debita non pertinet ad hoc votum. ib.
- An et quando sit parendum potius uni quam alteri, si contingat multis deberi obedientiam, aliis titulis præter votum. 925, 4-5.
- Votum obedientiæ obligat ad parendum omnibus prælatis religionis, servato ordine et respectu inter illos. 926, 6.
- Votum obligat obedire præcepto superioris prælati, omisso inferioris contrario. ib., 7-8.
- Papa ex vi potestatis jurisdictionis potest præcipere religiosis in quacumque materia. 928, 11.
- Item ut verus prælatus ex vi potestatis dominativæ, et obligare ex voto obedientiæ. 929, 13.
- Episcopus tam ex potestate jurisdictionis, quam dominationis, atque adeo ex voto obedientiæ potest præcipere et obligare religiosos non exemptos etiam in materia ad regularem vitam pertinente. ib., 14 et seq.
- Non exempti Episcopo, ut vero et principali Prælati, promittunt obedientiam. 930, 17.
- Potestas ordinaria præcipiendi in virtute obedientiæ est in prælatis localibus religionum, et ab illis delegatis. 931, 18.
- Alii officiales non habent hanc potestatem jure ordinario. ib., 19.
- Votum obedientiæ obligat moniales ad parendum Abbatissis ut vere prælatis et matribus spiritalibus. 932, 20.
- Hæc potestas præcipiendi est in feminis magis limitata quam in viris. ib.
- Votum obedientiæ a solo summo Pontifice duobus modis dispensari potest. 932, 1 et seq.
- Obedientiæ votum non tantum obligat subditum ad obediendum Superiori actu imperanti, sed etiam ad persistendum in proxima subjectione ut mandari possit. XVI, 37, 8.
- Obedientiæ perfectio quoad executionem quanta esse debeat, et quænam sit in Societate, 767, 3 et seq.
- Obedientia quas excusationes admittat aut rejiciat. 768, 5.
- Qua voluntatis alacritate et integritate obediendum. 775, 19.
- Obedientia formalis tunc datur, quando quis rem præceptam facit quia præcepta est; et materialis, quando rem præceptam ex aliis motivis facit. Et idem cum proportionem de inobedientia judicandum. 769, 3.
- Ad impletionem tamen præcepti non requiritur formalis obedientia, sed satis est materialis, ib.
- Quando sit peccatum generale contra obedientiam, et quando speciale. 769, 3 et seq.
- Qui non vult obedire Prælati ut ostendat se eum nihili facere, peccat mortaliter. 25, 22.
- Obedientiæ actus ut habeat honestatem religionis, id est, observationis voti, necessario præsupponit præceptum Superioris. 774, 7.
- An vero ut habeat honestatem obedientiæ, quantum est specialis virtus, satis sit voluntatem Superioris exequi, quamvis nullum intercedat præceptum; et utrum omnis voluntas Superioris habeat rationem præcepti. ib., 10 et seq.
- In quibus materiis expediat præceptum Superioris expectare, et in quibus prævenire, ad nutum prompte obediendi. 889, 20.
- Obedientia purior et securior est illa, quæ sequitur imperium alterius contra propriam inclinationem, præsertim circa vitam vel honorem. 776, 21.
- Obedientiam faciliat amor, tum in rem præceptam, tum in Superiorem præcipientem. ib., 21-22.
- Obedientia in Superiore Christum agnoscens a Patribus commendatur. 778, 3.
- Explicatur et approbatur ratione. 783, 14 et seq.
- Obedientia cæca auctoritate commendatur. 778, 4 et seq.
- Declaratur ratione in quonam consistat ejus perfectio. 788, 26.
- Obedientiæ perelegans descriptio. 789, 29.
- Utrum in omni dubio an res præcepta sit peccatum, possit subditus Superiori præcipienti obedire. 784, 17 et seq.
- An etiam debeat. 787, 24.
- Obedientiæ gradus ex D. Bonaventura. ib.
- Obedientiæ exempla admiranda et miraculosa. 790, 32.
- Quid per illa intenderit Spiritus Sanctus, et qua

- ratione a Sanctis proponantur ut imitanda. ib., 33.
- Obedientiæ perfectione maxime Societas eminet, et ab aliis distinguitur religionibus. 563, 41 — 570, 7.
- Obedientiæ votum in Societate non obligat in quacumque materia præcepta, licet honesta sit, sed tantum in materia conformi ad finem ejusdem Societatis; et quænam ea censenda sit. 762, 6 et seq.
- An ex vi illius obligari possint etiam non professi ad prædicandum inter infideles Indos, Turcas. 766, 16-17.
- Votum obedientiæ ad Summum Pontificem, quod professi Societatis specialiter emittunt, obligat ad aliquid amplius quam votum obedientiæ, quod in aliis religionibus emittitur. 860, 21.
- Ad quidnam obliget tale votum, et quænam sit materia illius. 853, 4 et seq.
- Hoc votum addit obligationem intensivam supra commune votum obedientiæ, quod in Societate fit. 862, 26 et seq.
- Utrum addat etiam extensivam, quoad novam materiam. 864, 32 et seq.
- Hoc votum est solemne. 866, 38.
- In quo ejus solemnitas consistat. ib., 39.
- Obedientia et religio est ad alterum, sicut et justitia. XVII, 93, 13.
- De obedientia Christi, vide CHRISTI OBEDIENTIA. XIX.
- De obedientia B. Virginis, vide MARIE OBEDIENTIA. XIX.
- Obedientia majus bonum, etc. XIX, 424, 4.
- Præceptum judicis de se justum non obligat cum gravi incommodo. XXIII, 502, 9.
- OBEDIENTIALIS POTENTIA.
- Obedientialis potentia non sufficit ad appetitum naturalem constituendum. IV, 133, 9.
- Vide Potentia obedientialis. XIX.
- OBJECTUM.
- Objecta materialia in se sunt intelligibilia in potentia, et per species fiunt intelligibilia in actu. I, 97, 13.
- Quomodo uniatur objectum potentiæ per speciem. 88, 10.
- Objectum est causa proxima actus per se vel per speciem. ib.
- Prædestinationis objectum quid appellatur. 243, 2.
- Persona creata, vel creabilis tantum est proprium objectum prædestinationis. ib., 4.
- Denominatio mutua inter objectum et terminum, quomodo intercedat. ib., 3.
- Objectum per se non postulat uniri potentiæ, ut forma actuans. 87, 8.
- Objectum quo pacto constituat intellectum in actu primo. 88, 10.
- Repugnat essentialiter divinam uniri potentiæ ad supplendam speciem, et nihil efficere ut objectum. 90, 17.
- Objectum spirituale est extra latitudinem potentialium materialium. 98, 20.
- Objectum primum specificat visionem beatam; non vero secundarium. 118, 11.
- Illud vero non facit formaliter beatum, sed visio. 119, 13.
- Proprium et primum objectum visionis beatæ est essentia divina, relationes consequenter. 92, 24.
- Objectum speciei, vel scientiæ, adæquatum esse tripliciter intelligi. II, 178, 7 et seq.
- Solus ultimus modus approbatur. 179, 11 et seq.
- Objectum adæquatum intellectus Angelici, quodnam sit. 85, 6 et seq.
- Hoc objectum absolute sumptum est genericum, respectu singulorum intellectuum in specie. 94, 21-22.
- Objecti præsentia extrinseca absque specie non sufficit ad cognitionem. 100, 19 et seq.
- Objectum minus proprie dicitur perfectio extrinseca actus. 664, 23.
- Objecta secundaria visionis beatæ, an augeri vel minui possint, aut aliter variari. Vide visio. II.
- Objectum potentiæ adæquatum, quod. III, 667, 1.
- Objecti conjunctionem cum potentia cognoscente, qui negent. 613, 2-3.
- Objectum uniri potentiæ in omni cognitione requiritur. 614, 4 et seq.
- Objectum unitur mediante specie inhærente ipsi potentiæ, non organo. 615, 8.
- Objectum aliquando ipsum unitur sine specie. 618, 8.
- Objectum in speculo videtur, non species. 619, 14-15.
- Objectum intra potentiam sensitivam existens quomodo impediatur cognitionem. 623, 30 et seq.
- Objectum cognoscibile excellens adeo non corrumpit potentiam, ut etiam perficiatur. 624, 34-35.
- Qualiter dicatur etiam corrumpere. ib.
- Objectum sensibile non posse species producere virtute propria, sed prout participat virtutem superiorum agentium, impugnatur. 647, 2 et seq.
- Objectum species elicit sensuum externorum, nullo medio sensu agente. ib., 4.
- Objectum sensibile sensui inhærens non sentitur. 696, 7.
- Contiguum tamen organo, ab omni sensu, excepto visu, percipitur. ib., 5-6-7.
- Objectum non concurrat effective ad actum voluntatis et cur, idque etiam dicatur concurrere ad actus intellectus effective. IV, 17, 5.

Objectum indifferens, quid. 297, 21.
 Objectum *quod* odii in contritione inclusi est peccatum, ut offensa Dei, Deus vero solum est objectum *cui*. IX, 444, 14.
 Objecti conjunctio cum potentia potest esse absque inhærentia. 558, 13.
 Objectum formale cujusque potentia duplex : in esse rei, et in esse cognoscibilis. XII, 38, 3.
 Objectum fidei, vide FIDEI OBJECTUM. XII.
 Objectum spei, vide SPES. XII.
 Objectum charitatis, vide CHARITAS. XII.
 Objecta plura quando se impediunt. XIV, 195, 7-8.
 Non effective sed finaliter tantum movet voluntatem. XXI, 106, 7.
 Objectum scientiæ non debet necessario poni in prædicamento. XXV, 8, 19.
 Objectum scientiæ necessario habere proprietates demonstrabiles, causas etiam et principia per quæ demonstretur. 11, 29.
 Objectum quam exerceat causalitatem, tam respectu potentia quam actus ejus. 393, 17.
 Objecti cognitio non influit effective in actum volitionis. 646, 49.
 Objectum Metaphysicæ. Vide METAPHYSICA. XXV.

OBLATIO.

Oblatio et sacrificium differunt tanquam genus et species. XIII, 87, 1.
 Quid sit propria oblatio. ib., 2.
 Variæ ejus divisiones. ib.
 Oblatio non est de lege naturali. 88, 3.
 Explicatur D. Thomas qui in hoc ponit discrimen inter sacrificium et oblationem. 89, 7.
 Oblatio est actio minus sacra et publica, quam sacrificium. ib., 8.
 Ejus usus magis voluntarius semper fuit, quam sacrificium. ib.
 Est legi naturali consentaneus. 90, 1.
 Quæ oblatio Cain, et quare Deo displicuit. ib.
 Oblationum usus in lege gratiæ licitus et sanctus est. 91, 2.
 Panis et vini oblatio antiquissima in Ecclesia. ib., 2-3.
 Oblationes Deo immediate factæ sunt licitæ. 92, 5.
 Ecclesiis vel piis locis factæ licitæ sunt. ib., 6.
 Quædam sacerdotibus fiunt ad eorum sustentationem. 93, 7.
 Hæ non continent immediatum cultum Dei. ib.
 Materia oblationis, quæ fit in missa, solum est panis et vinum aqua mixtum. ib., 8.
 Oblationes legales, ut tales, cessarunt in lege nova. ib., 9.
 An oblationes ecclesiæ debeantur ex præcepto. 94, 1-2.
 Quo pacto hic sumenda oblatio. ib., 3.
 Quatuor tituli ex quibus potest oriri oblationum obligatio. ib.

Primus est ex conventionione. 95, 4.
 Secundus ex voto, vel legato. ib., 5.
 Tertius, causa sustentandi ministros ecclesiæ. ib., 6.
 Hic non datur, si decimæ sint sufficientes ad sustentationem ministrorum. 96, 7.
 Nec cum parochiani sunt ita pauperes, ut non habeant unde faciant oblationes. ib., 9.
 Quid in hoc casu sit faciendum ad sustentationem ministrorum. ib.
 Quartus titulus oblationum est consuetudo. ib., 10.
 Consuetudinem inducere obligationem oblationum est communis sententia. 97, 12.
 An consuetudo oblationum in principio spontanea vim habeat obligandi, si ex conscientia erronea sub obligatione continetur. 98, 16.
 Consuetudo oblationum potest obligare per modum præscriptionis. 99, 19-20.
 Ad hanc præscriptionem sufficit continuatio decem annorum. 100, 21.
 Ad illam non est opus continuatio oblationum in eadem persona, sed sufficit in diversis. ib.
 An possit negari sacramentum non solventi oblationes. ib., 23.
 Post inductam consuetudinem oblationum non potest populus contra illam aliquid statuere. 101, 24.
 Qui oblationes non solvunt, an incurrant aliquam censuram vel pœnam. ib., 25.
 Quæ circumstantiæ ad oblationes requirantur. ib., 1.
 Qualis debeat esse persona offerens. ib., 2.
 Excommunicati non possunt facere oblationes. ib., 2-3.
 A raptore non est accipienda oblatio. 102, 6.
 Ab usurario non est accipienda oblatio. ib.
 A quibus peccatoribus non est accipienda oblatio. ib., 4-5.
 Oblatio rei injuste possessæ non est accipienda. ib., 6.
 Quando peccatum oblationem maculat, illa non est accipienda. 103, 7.
 Quando vitium est personæ, et non rei oblatae, potest recipi oblatio a peccatore, dummodo non sit scandalum. ib., 8.
 A publica meretrice non est accipienda. ib.
 A fratribus dissidentibus similiter. ib., 9.
 A matricida item. ib.
 Ab illis, qui speciali jure prohibentur offerre, non est acceptanda oblatio. ib.
 Hæc prohibitio intelligenda solum de oblationibus factis ad altare. 104, 10.
 Non solum intelligenda de oblationibus spontaneis sed etiam de necessariis. ib., 11.
 An expectanda condemnatio et declaratio peccatoris, ut oblationes non accipiantur. 105, 13.

Prohibitio vel fit peccatoribus ne offerant, vel ministris ne accipiant. ib., 14.
 Necesse est ut sit verus Deus is cui directe fit oblatio. ib., 1.
 Quando homini fit immediate, adhuc ratio offerendi est Deus. 106, 2.
 Hic homo necesse est ut sit clericus, vel alia persona cultui divino deputata. ib.
 Jus ad oblationes solis ecclesiasticis convenit. ib., 3.
 Res oblata quando possit converti in usum laicorum. ib.
 Tribus modis sunt religiosi oblationum capaces. ib., 4.
 Quas condiciones habere debeat res oblata. 107, 6.
 Qualis res offerenda, quando oblatio est spontanea. ib., 7.
 Offerre cæcum aut mancum in oblatione spontanea non videtur ex se grave peccatum. ib.
 Oblatio Christi, ut ab ipso procedebat, habebat infinitum valorem simpliciter, non ut procedebat a B. Virgine vel sacerdote. XVII, 75, 31.
 Oblatio Christi non fuit infinita simpliciter in ratione pretii ex sola re oblata. ib.
 De oblatione B. Virginis in sua purificatione, vide verbo *MARIE PURIFICATIO*. XIX.
 De oblatione Magorum cum Christum natum adorarunt, vide verbo *CHRISTI MANIFESTATIO*. XIX.
 Propria hujus vocis significatio. XXI, 612, 2.

OBLATUS RELIGIONI.

Cum oblato religioni potest Papa dispensare, liberando illum ab omni obligatione ad talem religionem. XV, 478, 17.
 Vide *PROFESSIO*, et *PARENS*. XV.

OBLIGATIO.

Vide *LEGIS CIVILIS OBLIGATIO* et *EXCOMMUNICATIO*. V.
 Obligatio gravis ex quibus verbis legislatoris colligenda. V, 404, 2-3.
 Obligatus ad non fugiendum e carcere, si timeat grave nocumentum non tenetur illa lege, licet illi pœna non requirat actionem. 431, 12.
 Vide *SIMONIA*, XIII.
 Obligatio an necessario inferatur a voto. XIV, 920, 1 et seq.
 Obligatio dupliciter oritur ex aliqua actione. 804, 13.
 Obligationes ejusdem rationis non multiplicantur circa idem. 861, 13.
 Obligatio ad Deum et ad hominem, quatenus differant. 923, 10.
 Obligationis gravitas unde colligatur. 925, 2.
 Obligati. Vide *VOTI OBLIGATIO*. XIV.
 Obligatio mutua debet dari inter religiosum et ipsam religionem. XV, 130, 9-10.
 Obligatio absolute ex parte religionis ad retinen-

dum religiosum irrevocabiliter non est necessaria. 184, 11 — 188, 24.
 Contrarium non est iniquum. 184, 12.
 Obligatio inter Deum et homines non oritur nisi mediante præcepto et promissione ex parte Dei; ex parte hominis mediante voto seu promissione. 148, 11.
 Obligatio subveniendi et alendi in necessitate est major parentum erga filios non emancipatos, quam filiorum erga parentes. 320, 1-2.
 Vide *PATER*. XV.

OBLIGATIO IN FORMA CAMERÆ APOSTOLICÆ.

Qui sub excommunicatione ipso facto incurrenda obligatur in forma Cameræ Apostolicæ ad solvendam pensionem, si solvendo non sit, in conscientia excusatur ab excommunicatione. XXIII, 495, 7.
 Qualis autem sit obligatio hæc, et quomodo in ea renunciatur favori cap. Odoardus. 497, 12 et seq.

OBLIVIO.

Oblivio est inconsideratio omnino involuntaria. IV, 225, 7.

OBSECRATIO.

Obsecratio mentalis quomodo fiat. XIV, 16, 10.

OBSEQUIUM.

Vide *SIMONIE PRETIUM DICTUM MUNUS AB OBSEQUIO*. XVI.

OBSERVANTIA.

Actiones, quibus cultores Dei se ad talem cultum disponunt, observantiæ dicuntur. XX, 283, 1.

OBSTETRICES.

Obstetrices Exodi 3 non receperunt a Deo præmium propter mendacium, sed ob aliam causam, nec alia solutio ex D. Thoma aut D. Gregorio acceptanda est. IV, 409, 20-22.
 Obstetrix non tenetur ex præcepto scire necessaria ad baptizandum, etiam vernacula lingua. XX, 606, 2.

OBSTINATIO, OBDURATIO.

Non omnis qui peccat obduratur. II, 823, 28.
 Deum indurare, cum non miseretur, apud Augustinum quid significat. 823, 29.
 Obstinati ita sunt dæmones, ut nunquam a peccato commisso possint retrocedere. 983, 3 et seq.
 Hujus obstinationis causa est impœnitentia. 985, 7 et seq.
 Obstinatio dæmonum tanta est, ut nullum actum moraliter bonum faciant, sed semper actu peccent. 989, 4 et seq.
 Obstinationis ad semper peccandum propria causa

non est denegatio divini auxilii gratuiti. 991,
9 et seq.
Non defectus cognitionis congruæ. 993, 8 et seq.
Non denegatio generalis concursus, quamvis et id
probabiliter dici queat. 996, 18.
Non item habitus a Deo infusus, necessitans ad
male operandum. 997, 2 et seq.
Nec odium Dei, ad quod dæmon necessitetur.
999, 7.
Non denique primum peccatum ipsius dæmonis
in via commissum. 1002, 18.
Vera hujus obstinationis causa est misera conditio
status damnatorum, juncta fragilitate voluntatis
creatæ, suis tantum viribus relictæ. 1003, 2 et

seq.

Hæc causa generat tantum moralem impossibili-
tatem bene operandi. 1009, 23-24.
Obstinatio animæ non est a libera electione mala,
quam in instanti separationis animam elicere
nonnulli falso affingunt. 1004, 4.

OBSTINATUS.

Obstinatus vix potest convenienter orare. XIV,
96, 7.
Obstinatus in peccato, quatenus peccet orando.
251, 30.

OCCASIO.

Occasiones tunc operandi a Deo præparatæ, et
ablatio occasionum peccandi inter gratias ex-
ternas recensentur. VII, 141, 15.
Occasiones bene operandi providere, et impedi-
menta auferre Deum ex meritis asserebant Se-
mipelagiani. 257, 18.

OCCASIO PECCANDI.

Moralis peccandi occasio, quæ dicatur. XXII, 676, 4.

OCCULTUM.

Occultum delictum quot modis dicatur. XII, 700, 1.
Occultum peccatum, quid. 703, 8.
An et quando possit denuntiari prælato imme-
diate, vide CORRECTIO FRATERNA. XII.
Occultare fidem, vide FIDEI EXTERNA CONFESSIO. ib.

OCCUPATIO.

Occupatio externa an semper orationem impe-
diat. XIV, 131, 5.

OCULUS.

Oculorum tunicæ quinque, musculi septem. III,
673, 1.
Oculorum figura orbicularis. ib., 2.
Oculi pupilla ipse est humor crystallinus. ib.
Oculorum humores, et tunicæ quam habeant con-
nexionem et compositionem. ib.
Oculorum diversæ denominationes unde oriantur.
ib.

Omnes oculorum partes non erant Aristoteli notæ.
674, 3.
In oculi pupilla residet organum visus. ib., 4.
Oculorum pupilla cur nigra appareat, cum tamen
colorata non sit. ib., 6.
Oculi natura aquæ naturæ est, non ignitæ. 675, 7.
Oculi in tenebris compressi cur videantur scintil-
lare. ib.
Oculis, cum duo sint, cur quodvis objectum ge-
minum non appareat. ib., 10.
Ante oculos, nervi optici cur convenient. ib.
Oculi cavi cur acutius videant. 672, 8.

ODIUM.

Peccatum odio habet Deus. I, 218, 5.
In Deo est odium. ib.
Accidentia odio habentur. ib.
Odium habetur peccator non quatenus homo, sed
quatenus peccator est. ib.
Quidquid Deus facit non odio habet. ib.
Odium Dei non potest a solo Deo in voluntate
produci. II, 999, 7.
Si produceretur, quomodo diceretur tunc Deus
peccare. ib., 9 et seq.
Odium Dei an semper sequatur necessario ex
pœnalibus actibus. 1008, 17 et seq.
Odium est actus appetitus sensitivi amoris contra-
rius. IV, 464, 1.
Sitne fuga, an prosecutio. 465, 2.
Odium quid sit. XII, 674, 1.
Quid odium inimicitæ aut abominationis. ib., 1-2.
Odium Dei est gravius peccatum infidelitate.
409, 3.
Odium Dei est peccatum ex suo genere mortale.
672, 3.
Imo peccatorum omnium maximum. ib.
Deus quomodo possit odio haberi, etiam ut bonum
nostrum est. 627, 3.
Odium Dei, etiam ut contrarium amoris concupis-
centiæ, est gravius peccatum infidelitate. ib., 5.
Odium proximi est peccatum ex genere suo mor-
tale, et distinctum a cæteris. 672, 1.
Est peccatum genere suo maximum eorum quæ
fiunt in proximum. ib.
Odium proximi cur non sit vitium capitale. ib.
Quibus ex vitiis oriatur. ib.
Odium proximi an semper sit ejusdem speciei.
672, 2-3.
Quomodo differat ab injustitia interiori et appetitu
vindictæ. 673, 4.
Odium proximi habet actum exteriorem, frequen-
tius tamen cum injustitia conjunctum. 673, 5.
Odium Dei est omnium peccatorum gravissimum.
XIII, 496, 12.
Omne peccatum mortale includit odium Dei in-
terpretative. ib., 13.

Odium Dei majus peccatum quam peccatum crucifigentium Christum. XIX, 603, 3.
Odium, tristitia, et fuga, quomodo differant. XXII, 29, 8.

ODOR.

Odor non est formaliter fumea exhalatio, sed qualitas secunda, orta ex primarum mixtione, in qua siccum vincit humidum, calorque absolute dominatur. III, 686, 3.
Oorum simplices species, quæ. 687, 7.
Oorum quidam alimentitii, alii non item, sed per se solum delectant. ib.
Odoris medium accommodatum est non solus aer, sed etiam aqua. 688, 4.
Odor neque in aere, nec in aqua inhæsive subjicitur. ib., 2.
Odor non est qualitas activa alterius odoris. ib.
Odor extenditur realiter per medium in exhalatione fumea. ib.
Odorem alere fabulosum. ib.
Odor sine exhalatione per speciem tantum intentionalem aliquando sentitur. ib., 3.
Odor species intentionales diffundit ab initio, etiam dum multiplicat odorem realem. 689, 4.
An aliquando in instanti immutet olfactum. ib.
Odoriferi vaporis exhalatio an simpliciter necessaria ut odor percipiatur. ib., 5-6.
Odores non alimentitios, vel bruta non percipiunt, vel iis saltem non delectantur. 700, 3.

OFFENSA.

Offensæ duplex consideratio explicatur. IX, 206, 10.
Tota ratio culpæ habitualis est in Dei offensa. 294, 22.
Offensam posset Deus condonare sine alia doni collatione. 278, 12.

OFFERTORIUM.

Vide *MISSA*, § *Cæremonia*. XXI.

OFFICIA TEMPORALIA.

Officia temporalia, et eorum actus, stando in jure divino, non sunt materiæ simoniæ. XIII, 796, 4.
Actio distribuendi officia ecclesiastica non est vendibilis. 797, 2.
Officia ecclesiastica vendi non possunt sine simonia propter prohibitionem. ib., 3.
Dispensatoris officium vendi prohibetur. 799, 8.
Ecclesiæ defensor non potest pecunia constitui. 800, 9.
Qui ecclesiæ advocatus non possit pecunia constitui. ib.
Qualis item judex. ib., 10.
Quid sit mansionarius. ib.
Officium sacristæ vendi prohibetur. ib., 11.

Officium primicerii vendere est contra jus canonicum. 801, 12.
Vendere functiones horum officiorum non est simonia. ib., 13.

OFFICIUM DIVINUM.

Officium divinum vel ecclesiasticum unde dictum. XIV, 269, 12.
Officii ejusdem institutio. 297, 14.
Officium ecclesiasticum substantialiter ubique unum est. 270, 13.
Officii divini varietas. 279, 27.
Officium divinum dividitur recte in diurnum et nocturnum. 280, 1 et seq.
Officii nocturni partes et divisiones. 284, 1 et seq.
Officium Romanum si Ecclesia aliqua acceptet postea non potest per se relinquere. 320, 4.
Officium Romanum potest a qualibet Ecclesia acceptari. ib.
Officium Romanum, quatenus debeat acceptari. 319, 3.
Officium canonicum, vide *HORÆ CANONICÆ*. XVI.
Officium divinum in jure multa significat. XXIII bis, 214, 2.
In illo est substantia et cæremonia. ib., 5.
Concio sacra non est officium divinum. ib.
Quæ in interdicto licent. ib., 2 et seq.

OFFICII DIVINI PARTES.

Officii divini partes materiales defenduntur et probantur. XIV, 270, 1 et seq.
Officii divini materia. 270, 1.
Officii partes. 287, 1 et seq.
Officii divini quæ forma servanda ubique. 319, 3.
Officium divinum unde incipiat. 387, 2.
Officii quæ pars sit notabilis. 395, 14.

OFFICII DIVINI CIRCUMSTANTIÆ.

Officium divinum necessario dicendum est voce sensibili. XIV, 298, 2.
Officium privatum potest dici voce submissa. ib., 3.
Officium canonicum pro usu fidelium debet dici alta voce. 300, 7.
Officium divinum non debet dici vulgari lingua. ib., 8.
Officium divinum ubi ex officio recitandum quotidie, vel aliquoties in hebdomada. 314, 3 et seq.
Officium divinum in choro dicendum a religiosis, quatenus. 313, 7.
Officium divinum diei sequentis non est incipiendum ante finem præcedentis. 387, 3.

OFFICII DIVINI OBLIGATIO.

Clericus obligatur ad officium divinum, non debito justitiæ sed religionis. XIII, 203, 6.

- Officium divinum recreationis causa lectum non deobligat. XIV, 222, 3.
- Officio divino extra Missam non tenetur populus sub præcepto assistere. 236, 12.
- Officii divini publici obligatio Prælati præsertim incumbit. 313, 8.
- Officii divini præceptum, quatenus singulos obliget ecclesiasticos. 314, 9 et seq.
- Officii divini obligatio nulla consuetudine potest abrogari. 323, 6.
- Officium divinum non est multiplicandum quotidie ob multiplicationem beneficiorum, licet augeantur tituli. 357, 6-7.
- Officium divinum ratione quarum capellaniarum sit recitandum. 377, 11.
- Ad officium divinum recitandum tenetur qui habet beneficium commendatum. ib., 13-14.
- Ad officium recitandum tenetur qui beneficium alteri commendat. 378, 15.
- Item qui habent officia proprie manualia. ib.
- Secus esse de mero coadjutore, maxime canonicorum. 379, 19 et seq.
- Officium divinum privatim est dicendum juxta Breviarium approbatum in sua diœcesi, vel ordine, etc.; alioqui non satisficit. 281, 2 et seq.
- Officii recitandi obligatio est personalis, nec per alium impletur. 416, 12.
- Officium qui non potest totum dicere, an teneatur ad partem. 420, 22 et seq.
- Officium qui hodie non recitat, non potest implere præceptum alio die id recitando. 422, 28 — 430, 41.
- Officium non recitans post sex menses per aliquos dies ab obtento beneficio, an teneatur restituere pro rata. 431, 13.
- Divina officia ab excommunicato facta, quem valorem habeant. XXIII, 534, 26.
- Vide *HORÆ CANONICÆ*. XXIII.

OFFICII DIVINI RECITATORES.

- Cum duo recitant officium divinum, et alter non tenetur recitare, non tenetur ille audire socium. XIV, 392, 2.
- Officium divinum an recitare teneantur qui solum habent fructus ecclesiasticos, non beneficium. 374, 1 et seq.
- Officium divinum potest recitari privatim a duobus vel pluribus. 392, 3.
- Cum aliquis recitat cum alio, non inde tenetur sub mortali ad attentionem, si aliunde non tenebatur. ib., 2.
- Cum duo recitant, non est omnino necesse ut lectiones alternent inter se, sed potest unus omnes dicere in rigore. ib., 4.
- In privata plurium officii recitatione, quæ ab uno, quæ ab omnibus simul dicenda. ib., 5.

- Officium inter plures quomodo privatim recitandum. ib., 2.
- Recitantibus privatim pluribus, corruptio syllabarum non expedit omnino. ib., 6.

OFFICII DIVINI INTERRUPTIO, INVERSIO ORDINIS.

- Officii divini interruptio. XIV, 321, 8.
- Officii divini interpolatio, quod peccatum sit. 322, 7 et seq.
- Inversio ordinis inter horas, dummodo intra eundem diem recitentur, non est mortale, imo, si ex rationabili causa fiat, non erit veniale. XXI, 838, 2.

OFFICII DIVINI MUTATIO.

- Officii hujus diei mutatio recitando aliud, num sit peccatum mortale. XIV, 385, 12.
- Officii divini hujus diei in aliud mutatio, quando sit levis. ib.
- In hoc aut illo officio divino recitando potest Papa dispensare. 386, 16.
- In officii divini mutatione, quatenus possit Prælati dispensare. ib., 17.
- An qui non potest officium divinum recitare aliud recitare teneatur loco illius. 422, 29.

OFFICII DIVINI OMISSIO.

- Officium divinum an possit omitti ex aliqua causa a toto choro religiosorum. XIV, 313, 7
- Officii canonici omissio pro uno die est mortalis. 394, 12-13.
- Officii hujus diei partem notabilem omittere est mortale. ib., 14 et seq.
- Officium divinum omittenti quæ pœnitentia imponenda. 426, 1.
- Officium omittentibus beneficiatis quæ pœnæ imponantur. 427, 2 et seq.

OFFICIUM VIRGINIS ET DEFUNCTORUM.

- Officii Virginis institutio. XIV, 292, 2.
- Officium Virginis aut defunctorum in choro omittere, quod peccatum sit. 336, 13.
- Officium Virginis, aut pro eo canonicum, tenentur recitare pensionarii, ut clerici, qui non habent beneficium. 374, 5-6.
- Officium Virginis aut defunctorum, quando ex obligatione recitandum. 393, 7 et seq.
- Vide *COADJUTOR*, et *PENSIO*. XIV.

OFFICIUM, SIVE MUNUS.

- Officium aliquod ecclesiasticum assumpturus scire prius debet illius obligationes, ac deliberare an possit illis satisfacere. XVI, 632, 8.
- Officium sive munus, vide *MUNUS*. XVI.

Apostolicum munus supremum in Ecclesia, etc. XIX, 124, 9.
Deus nunquam denegat necessariam gratiam, ad obeundum munus, etc. 345, 7.

OLEUM.

Fons olei dicitur Romæ fluxisse, etc. XIX, 234, 3.

OLFACTUS.

De organo olfactus variæ auctorum sententiæ. III, 690, 1.
Vera resolutio. ib., 2.
Organorum olfactus varietas. ib., 3.
In olfactu quodnam elementum prædominetur. ib.
Olfactus definitio. ib.
Terrestria respirantia non nisi in aere, aquatilia etiam in aquis odorantur. 691, 4.
Olfactus operculum quod, et quam male a Galeno impugnetur. ib.
Olfactu homo cæteris animantibus præcellit. 700, 3.
Olfactus acutus hebetioris ingenii indicium. ib.
Vide etiam SENSUS EXTERNUS. III.

OMISSIO.

Omissio seu carentia actus eliciti a voluntate est voluntaria, etiamsi non detur præceptum faciendi actum positivum, et cur. IV, 178, 7.
Idem sentiendum de omissione actus imperati quæ per se et immediate sequitur ex omissione actus eliciti. ib., 8.
Idem de effectu per se secuto ex vi talium omissionum. ib., 9.
Omissionis peccatum in quo differat a commissione. 542, 1-2.
Omissionis peccatum committi potest per actum positivum. Idque multipliciter. 544, 3.
Consummari potest absque actu externo. ib., 4.
Positivus actus non est de essentia omissionis. ib. 5.
Physice fieri potest sine actu positivo, licet moraliter fere nunquam id accidat. ib., 6.
Actus, qui est causa omissionis, est peccatum. 545, 1.
Actus qui fit tempore omissionis, nisi sit causa ejus, nullam sortitur ex ea malitiam. 546, 5.
Nec satis est illum actum de se esse sufficientem ad causandam omissionem, nisi actu causet. ib., 7.
Quid de sacerdote projiciente breviarium in mare, etc. ib., 6-7.
Omissio quo tempore imputetur ad culpam, variæ sententiæ. 547, 1 et seq.
Auctoris sententia. ib., 4-5.
Omissionis externæ malitia metienda ex malitia actus interni qui præcessit. ib., 6.

Quid si datæ causæ futuræ omissionis interim pœniteat, nec tamen impediri jam possit omissione. 548, 7-8.
Quid si quis voluntarie incidit in morbum unde nec jejunare possit, vel sacrum audire, etc. 548, 9-10.
Omissionis gravitas unde sumenda. ib., 1.
Omissionisne an commissionis peccatum gravius. 549, 6.
Omissio, vide EFFECTUS QUI PER ACCIDENS. IV.
Omissio pura perfecte voluntaria sine actu positivo darine possit. VII, 502, 41.
Omissio mali potest esse necessaria, et boni operatio libera. Vide NECESSITAS. IX.
Omissio a commissione distinguitur potius ex actu voluto, quam ex actu volendi. XII, 403, 1.
Omissionis peccatum, vide PECCATUM. XII.
Omissio actus jurisdictionis spiritualis potest esse. XIII, 752, 9.
Omissio, vide SIMONIA. XIII.
Omissiones bonorum actuum an possint esse materia voti. XIV, 881, 2.
Vide VOTI MATERIA. XIV.
Omissio et commissio quatenus possint esse ejusdem speciei. 1022, 6.
Omissio plurium particularium in divino officio, quando possit esse gravis. 1033, 11.
Omissio alicujus actus quando habeat specialem malitiam. 1053, 7.
OMNIPOTENTIA DEI.
Non est actus omnipotentia productio ad intra. I, 637, 4.
Omnipotentia ad intra formaliter pertinet ad intellectum et voluntatem distributione accommodata. ib., 5.
Omnipotentia est potentia faciendi. ib.
Omnipotentia formaliter non constituit essentiam Dei. 786, 8.
Omnipotentia est unum ex Divinis attributis. 224, 1.
Et vere est potentia, et propria effectrix, et in objecto suo est amplissima. ib.
Hoc attributum est ratione distinctum a scientia et voluntate. 224, 2 — 226, 6.
Omnipotentia Dei est infinita simpliciter loquendo. 225, 3.
Omnipotentia Dei est infinita intensive et extensive. ib., 4.
Omnipotentia ad extra exigit infinitatem simpliciter in genere entis. ib.
Ex velocitate agendi non recte colligitur potentia infinita Dei. 226, 7.
Ex pluralitate effectuum in infinitum non colligitur omnipotentia infinitas. ib., 8.
Infinitas intensiva omnipotentia ex extensiva posteriori probanda est, a priori vero extensiva ex intensiva. 227, 9-10.

Sub objecto omnipotentiae quidquid ratione entis
habet clauditur. *ib.*, 14.

Duplex omnipotentiae et actionis ejus consideratio.
228, 18.

Omnipotentia Dei absoluta et ordinata denomina-
tur. *ib.*

Omnines actiones, quae non involvunt repugnantiam,
fieri possunt ab omnipotentia Dei. 229, 21.

Quod factum est, ab omnipotentia Dei non potest
fieri quod sit infectum in sensu composito. *ib.*,
ib. 22.

Omnipotentia Dei potuit, et plura, et alia dis-
tincta condere. 230, 24.

Omnipotentia Dei non recipit speciem a suo ob-
jecto, nec relationem ab illo habet. 162, 14.

Omnipotentia Dei clare videri non potest, nisi
conjunctione cum objecto possibili. *ib.*

Necessarium est videntes Deum videre ejus omni-
potentiam. *ib.*, 15.

Omnipotentia est attributum divinae essentiae per
modum praedicatorum essentialis. *ib.*

Omnipotentiae Dei nihil detrahitur, licet bona
externa illi ab hominibus denegentur. IX, 224, 59.

Ad omnipotentiam Dei pertinet ut possit uti crea-
tura sua ad omnem effectum non involventem
contradictionem. XVII, 407, 5.

Omnipotentia Dei simpliciter nec fuit communicata,
nec potuit communicari humanitati Christi, et
qualiter Patres de hoc loquentes intelligendi.
XVIII, 91, 2.

Ad omnipotentiam Dei duo requiruntur, et quae
illa. *ib.*

Deus formaliter est activus per omnipotentiam
suam. 114, 18.

OPINIO.

Opinativum iudicium, aut conjecturale an habere
possent homines in statu innocentiae. III, 240,
8-9 — 242, 14.

Opinio quid. IV, 430, 1.

Opinio probabilis uti omnia probabiliori, an et
quatenus liceat. 431, 8 et seq.

Opinio sive conjectura in Deum non cadit. VII, 53, 13

Opinari in rebus fidei actu non exclusive, sed praec-
cisive opinativo, haeresis non est. XII, 408, 8 —
484, 16.

Quando dicenda opinio tutior. XIII, 332 — 3, 5.

Opinionum diversitas, an sit contraria charitati,
illive officiat. XVI, 951, 8.

Quid hac in re in Societate praecipiat, cum in
ejus regula prohibetur ne doctrinae differentes
admittantur. 951, 9 et seq.

Cetera, vide CONTENTIO. XVI.

OPITULATIO.

Opitulationis nomine quid intelligat Paulus. VII,
172, 66.

OPORTET.

Verbum oportet an habeat vim praeccepti. V, 233,
10.

OPPOSITIO.

Oppositio, quid late sumpta comprehendat, quid
proprie. XXVI, 738, 1.

Oppositio inter quae extrema intercedere possit.
ib., 2.

Oppositio solum addit, supra ea quae opponun-
tur, respectum realem, vel rationis. *ib.*, 3.

Hunc ergo quae oppositiones importent. *ib.*

Oppositio inter unum extremum reale, et aliud
rationis, magis est rationis quam realis. 738, 4.

Oppositionis negativae et passivae variae divisio-
nes. 739, 5 et seq.

Oppositio per se primo convenit negativae oppo-
sitioni. 740, 11.

Opposita contradictorie et privative, quomodo
differant a contrariis absolutis. 746, 19-20.

In iis quae positive opponuntur, semper unum
aliquo modo includit negationem alterius.
740, 10.

Oppositio relativa, quae et qualis. 838, 39.

Oppositio contraria. Vide CONTRARIETAS. XXVI.

Oppositio contradictoria. Vide CONTRADICTIONEM. *ib.*

OPTATUS.

Optatus Milevitanus quo sensu dixerit: Velle et
currere nostrum esse. VII, 314, 8.

OPUS, OPERATIO.

Opus creationis in se non respicit praedestina-
tionem. I, 472, 6.

Actio duplex circa nostra opera gratiae versatur.
467, 10.

Opus virtutis acquisitae dupliciter ex gratia esse
dicitur. 444, 1.

Opus morale ex gratia factum, licet ordinis na-
turalis, potest esse causa alicujus effectus praed-
estinationis. *ib.*, 2.

Opus morale, naturae viribus effectum, non po-
test esse praedestinationis causa quoad aliquem
effectum supernaturalem. 443, 4.

Opus supernaturale ex gratia procedens, quate-
nus ex illa procedit, est causa subsequentis
gratiae. 417, 1.

Hoc opus non potest esse causa omnium praedes-
tinationis effectuum. *ib.*

Opus ex gratia procedens trifariam meritorium
esse potest. *ib.*, 2.

Opera supernaturalia electorum, cum effectu ad
aeternae vitae consecutionem conducentia, effec-
tus sunt praedestinationis. 463, 5.

Opera quaedam ita propria sunt Angelorum, ut

- nec Deo soli, nec alteri causæ creatæ tribui possint. II, 3, 8.
- Operatio etiam interna non semper exercetur ab Angelo toto conatu. 406, 10 — 412, 28.
- Quin etiam potest Angelus ab omni prorsus opere externo cessare. 406, 10.
- Ab omni operatione an cessare anima possit. III, 483, 38 et seq.
- Ab operatione cessare excellentiori modo dicitur anima, quam reliquæ formæ non viventes. 484, 40-41.
- Propter suam operationem quomodo unumquodque sit. 491, 23.
- Operationem aliquam esse animæ propriam, dupliciter intelligi potest. 543, 10.
- Ex operatione animæ propria quomodo ejus colligatur immortalitas. 546, 12 et seq.
- Unica operatio propria sufficit ut anima judicetur separabilis. 547, 13-16.
- Operari propter finem quadrupliciter contingit, vide RELATIO OPERIS. IV.
- Operatio moralis undique bona raro sine gratia exercetur. VII, 584, 7.
- Operatio virtutum permanens fuit in Apostolis dependenter a motione Spiritus Sancti. 133, 19.
- Operatio bona moraliter dari potest per solas vires naturæ in homine lapsa. 423, 8.
- Opus bonum morale non requirit auxilium supernaturale quoad substantiam. 402, 2.
- Opus bonum morale duobus modis ordinari potest ad finem supernaturalem. 445, 2.
- Non potest tamen ita ab operante ordinari sine supernaturali gratia. 443, 3.
- Opus bonum morale ut precise fiat ab homine ordinato ad supernaturalem finem non indiget supernaturali gratia. 446, 4.
- Opera moralia omnia ad actus intellectus et voluntatis revocantur. 336, 3.
- Quæ gratia ad bene operandum requiratur. Vide GRATIA, HOMO. VII.
- Operatio infantium. Vide INFANS. ib.
- Operatio infidelium. Vide INFIDELIS. ib.
- In statu naturæ lapsæ nihil homines posse operari quod peccatum non sit, hæreticum dogma. 370, 2 et seq.
- Opera nostra, quæ. VIII, 398, 3.
- Opera ex necessitate facta nec laude nec mercede digna. 402, 13.
- Opera viribus naturæ facta non habent ordinem ad justificationem. IX, 214, 32.
- Opera a peccatore ex auxilio gratiæ elicita non merentur justificationem de condigno. 216, 38.
- Operum Dei tres dantur ordines. 301, 1.
- Opus Dei naturale ex modo productionis perfectius est supernaturali. ib., 2.
- Opus unionis hypostaticæ excellentius est opere justificationis. 302, 3.
- Opus justificationis majus opere glorificationis. ib., 4.
- Opus miraculosum quales et quot condiciones requirat. 303, 7-8.
- Non omnia opera peccatoris peccata sunt. 334, 5.
- Contrarium dixere hæretici. ib.
- Opera cujuscumque virtutis meritoria sunt, si sint ex gratia. 478, 36.
- Operum relatio formalis in finem ultimum non est necessaria ad meritum. 474, 19.
- Opera bona esse fructus fidei, et non requiri ad gratiam, error est. 570, 17.
- Opera bona et meritoria, quæ non sunt præcepta, nec in consilio. X, 27, 5.
- Quid sit opus consilii explicatur. ib.
- Quæ sint opera mortificata, mortuave aut viva. XI, 436, Procem. 2.
- Vide ACTUS. XI.
- Opera omnia infidelium esse peccata, qui velint. XII, 432, 1.
- Oppositum omnino certum. 432, 2 et seq.
- Opus aliquod, ut sit honestum, sufficit quod objectum formale sit honestum, et in finem extrinsecum pravum non referatur. 434, 4 — 433, 10.
- Opera omnia in Deum dirigere, an et quomodo a Paulo præcipiatur. 433, 10.
- Operari propter retributionem, præcipue æternam, per se bonum est et honestum. 616, 1.
- Idque etiamsi retributio non solum sit occasio operandi, sed etiam finis proximus. ib., 2.
- An etiam si opera sint alioquin præcepta. 617, 3.
- Operari hoc modo propter retributionem pertinet ad spem, vel imperantem, vel elicientem. ib., 4.
- Opera bona virtutis exercere propter mercedem temporalem, an et qualiter liceat. ib., 5.
- Opus perfectius potest ad finem minus perfectum ordinari. ib.
- Operari propter mercedem temporalem, quando pertineat ad virtutem spei. ib.
- Opera misericordiæ quomodo cadant sub præceptum. 694, Præl.
- Vide ELEMOSYNA, et CORRECTIO FRATERNA. XII.
- Quæ opera sint omittenda, ne malitia scandalii contrahatur, vide SCANDALUM. XII.
- Operationes subordinatæ non se impediunt. XIV, 180, 17.
- Opus factum ex voto melius est saltem extensive, quam factum sine voto. 820, 3.
- Opus ex voto factum, ut sit melius, requiritur respectus ad votum. 822, 9 et seq.
- Opus ex voto factum plus habet meriti. 823, 10.
- Opus ex voto, cujus facti pœnitet, an sit præstantius. ib., 13.

Opus præceptum non est minus perfectum, eo quod sit ex consilio. ib., 14.
 Opus factum ex juramento, an sit melius. 824, 15.
 Opus pœnale quomodo ad orationem juvet. 94, 11.
 Aliquibus concessum, ut operentur quantum possent per dona gratiæ. XIX, 284, 3.
 Opera pœnalia ad tria præcipue deserviunt. XX, 413, 4.

OPUS SATISFACTORIUM.

Vide SATISFACTIO. XXII.

OPUS, OPERATIO CHRISTI.

Opus sanctioris personæ, cæteris paribus, majoris valoris. XVII, 70, 20.
 Operis dignitas major est a persona operante, quam ab ea ad quam dirigitur. 70, 22.
 Ad opus satisfactorium non est necesse ut alter acceptet, vel acceptare teneatur. 108, 50.
 Quomodo sit intelligendum rem esse propter suam operationem. 162, 44.
 Opera Christi sunt infiniti valoris ad merendum et satisfaciendum. 62, 3.
 Non tamen quia a voluntate divina proficiscuntur. 64, 6 et seq.
 Neque a personalitate, vel ut per se ipsam influente immediate in ipsum actum. 66, 12-13.
 Vel ut relatione a divinitate præcisa. 122, 10.
 Nec quia physice uniantur Verbo divino. 68, 16.
 Neque ab aliqua creata virtute speciali. 98, 23 et seq.
 Sed ex parte personæ præcise, ut operans est, et unionis mediate ad ipsam, nec non materiæ circa quam versabantur. 70, 22 et seq.
 In operibus Christi non est compositio ex actu voluntatis humanæ divinæ. 64, 6 et seq.
 In ratione meriti, satisfactionis et sacrificii, magnum valorem habuerunt ex re oblata, non tamen infinitum, licet ipsa infinita sit. 72, 26-27.
 Inæqualia fuere in propria bonitate intrinseca, æqualia in valore utpote infinita. 79, 45.
 Sufficerent ad solvendum omne debitum, etiamsi infinitis titulis deberetur, et ad merendam incarnationem. 407, 5.
 Opera Christi ordinata sunt ad satisfaciendum pro nobis, sed non sine nobis. 38, 40.
 Opera bona moralia hominis in puris naturalibus, licet habeant proportionem cum naturali beatitudine, sed non propriam rationem meriti. XVIII, 322, 10.
 Opera bona moralia meritoria sunt de condigno supernaturalis gloriæ. 329, 16.
 Operationem unam in Christo reperiri tribus modis intelligi potest. 315, Comment.
 Omnis operatio humanitatis Christi fuit humana. 317, 4.
 Operatio humana una tantum in Christo dupliciter intelligi potest. ib.

Operationes, quæ in nobis sunt naturales, sunt etiam naturales in Christo, licet ejus voluntati subjectæ. ib., 2.
 In Christo cur sint duæ operationes, et unum tantum esse. 270, 3-4.

ORATIO.

Orationis necessitatem ad vincendas tentationes etiam gravissimas negavit Pelagius. VII, 225, 7.
 Orationem quo sensu admiserit Pelagius. 233, 18.
 Orationibus humanis gratiam merere asseruerunt Semipelagiani. 239, 1.
 Oratio pro actibus moraliter tantum bonis valde imperfecta. 477, 7.
 Oratio multum necessaria ad conservandam gratiam. IX, 573, 7.
 Oratio per Christum facta efficacior est. 121, 7.
 Oratio qua petimus vitare omnia peccata, non est frustranea, licet non possimus omnia vitare collective. 323, 31.
 Impetratio presse sumpta est orationis effectus. X, 3, 3.
 Quomodo spectet ad religionem. XIII, 44, 6.
 Oratio interna, ut est materia religionis, primam honestatem a divino cultu habet. 19, 5.
 Oratio publica et sacrificium sunt adorationes publicæ usitatæ inter homines. 87, 14.
 Oratio dominica non est instituta ut in persona tantum Ecclesiæ dicatur, sed ut pro tota Ecclesia fiat. 477, 16.
 Orationis nomen. XIV, 4, 1.
 Triplex ejus acceptio. ib., 2.
 Orationis acceptio pro operatione rejicitur. ib., 3.
 Oratio propriissime sumitur pro petitione. 6, 8.
 Orationis pro petitione definitio expenditur. 7, 9.
 An de ratione orationis sit ut bona petantur. 8, 2.
 Orationis malitia, Dei est injuria. ib., 3.
 Oratio sine attentione ulla non est oratio. 9, 6.
 Oratio utrum sit actus intellectus an voluntatis. ib., 1 et seq.
 Ad orationis finem intrinsecum non est necessaria externa locutio. 12, 12.
 Oratio an foret inutilis, si res necessario evenirent. 19, 4.
 Oratio an posset esse utilis, Deo necessario agente. ib., 5.
 Oratio debite facta est opus bonum. 20, 9.
 Orationis exterioris efficacia est ab interiori. ib.
 Oratio cujus virtutis sit actus elicitus. 22, 1 et seq.
 Oratio ad Deum et ad hominem, quatenus differant. 17, 12.
 Oratio est actus religionis. 23, 3 et seq.
 Quid sufficiat ut oratio sit actus religionis. 26, 13.
 Oratio, si fiat ut oportet, est actus supernaturalis. 28, 3.
 Oratio habet habitudinem ad quatuor res. 31, 4.
 Oratio ad solum Deum. ib., 2.

Oratio unde sit supernaturalis.	32, 7.	Oratio mentalis nullo Ecclesiae præcepto directe præcipitur.	127, 1.
Oratio ad Sanctos non est proprie virtus religionis.	38, 8.	Oratio mentalis quatenus cadat sub obligationem.	ib., 2.
Oratio non impetrans non est inutilis.	46, 6.	Oratio mentalis omnibus consulenda.	130, 9.
Oratio quomodo sit propria rationalis creaturæ.	53, 7.	Oratio mentalis vocali præstat.	129, 8.
Oratio de se est actus meritorius.	85, 2 et seq.	Oratio mentalis medium moraliter necessarium ad vitæ puritatem.	130, 9.
Oratio habet peculiarem vim disponendi, et solandi animam.	86, 5.	Orationis mentalis circumstantiæ.	ib., 1.
Oratio de se est opus satisfactorium.	ib., 7.	Oratio mentalis instar luminis.	134, 14.
Oratio est impetratoria.	87, 1.	Orationis mentalis materia.	ib.
Oratio ut impetret, quas condiciones requirat.	ib., 3 et seq.	Orationis mentalis modus.	135, 15.
Oratio de peccato veniali est peccatum mortale.	88, 4.	Oratio mentalis includit actus intellectus et voluntatis.	123, 1.
Oratio de re indifferente non habet promissionem, estque peccaminosa.	ib., 5.	Oratio mentalis non potest esse absque omni actu intellectus vel voluntatis.	170, 5.
Oratio pie fieri, quæ dicatur.	90, 1.	Oratio mentalis et vocalis.	4, 2 et seq.
Oratio non tendit eo ut propria merita rependantur, sed ut Dei gratia conferatur.	94, 12.	Oratio pure mentalis quando attribuitur voluntati.	13, 2.
Orationis vis in impetrando, in quo fundetur.	95, 3.	Oratio mentalis potest consistere sine advertentia reflexiva.	14, 7.
Oratio an sit medium simpliciter necessarium ad salutem.	101, 2.	Quæ occupatio non impediatur orationem mentalem.	131, 5.
Oratio est simpliciter necessaria ad salutem.	102, 3.	Oratio mentalis, ad quid.	134, 12.
Orationis continuïtas, qualis.	107, 2 et seq.		
Oratio, obsecratio, postulatio, et gratiarum actio, quatenus distinguantur.	124, 4 — 219, 8-9.		
Orationis definitiones juxta tres ejus status.	167, 7.		
Oratio publica et privata, quæ.	216, 1.		
Oratio publica semper vocalis.	218, 6.		
Ad orationem quæ reducantur.	219, 9 et seq.		
Oratio scripta fieri potest.	222, 1.		
Oratio tres habet modos causandi.	230, 1.		
Oratio quatenus per culpam impediatur.	232, 11.		
Oratio communitatis laudatur.	265, 2.		
Oratio publica existentium in peccato mortali impetrat, non ratione orantis, sed Ecclesiae.	338, 18.		
Vide ANGELUS, BONUM et CONDITIO. XIV.			

ORATIONIS MATERIA.

Orationis materia est res quæ postulat. XIV, 22, 14.

Vide BONUM. XIV.

ORATIO MENTALIS.

Oratio mentalis quos actus includat. XIV, 116, 1.

Orationis mentalis finis. ib.

Oratio mentalis commendatur in sacra Scriptura. ib., 2.

Orationis mentalis laudes. 117, 3.

Oratio mentalis aptissima ad meritum. 118, 7.

Orationis mentalis utilitates. 118, 7 et seq.

Oratio mentalis in quibus actibus essentialiter consistat. 123, 1 et seq.

Orationis mentalis species. 124, 3 et seq.

ORATIO VOCALIS.

Oratio vocalis potest esse sine actuali attentione. XIV, 170, 5.

Oratio vocalis quid addat mentali. 171, 8.

Orationem vocalem qui hæretici non admittant. 213, 1-2.

Oratio vocalis ut licita probatur. ib., 3.

Oratio vocalis certam formam non semper exigit. 215, 5 et seq.

Oratio vocalis multiplex. 216, 1 et seq.

Oratio vocalis quomodo sit elevatio mentis in Deum. 219, 9.

Oratio vocalis privata, imitatio publicæ. ib., 8.

Oratio vocalis an sit ex præcepto. 233, 1 et seq.

Oratio vocalis bene cedit mentali. 238, 5.

Orationis vocalis circumstantiæ. 237, 1 et seq.

Oratio vocalis quamdiu debeat durare. 238, 4.

Orationum vocalium multitudo notatur. ib., 5-6.

Orationis locus et tempus. Vide LOCUS, et TEMPUS. XIV.

ORATIO PRO ALIO.

Oratio unius pro alio utilis. 53, 1 et seq.

Oratio pro communitate ex suo genere nobilior. 55, 5.

Orare pro beatis an liceat. ib., 2 et seq.

Orare pro Dei gloria an liceat. 56, 5.

Orare an liceat pro reprobo. 57, 2 et seq.

Oratio pro multis, an singulis æque impetret ac facta pro uno. 100, 5.

Orare pro aliis quando teneamur. 114, 19-20.

ORATIO DOMINICA.

- Oratio Dominica an sit sub præcepto. XIV, 233, 9.
 Orationis Dominicæ explanatio. 242, 1 et seq.
 Oratio Dominica non delet culpam ex opere operato. 250, 28.
 Oratio Dominica quatenus inserviat contra peccata venialia. ib.
 Oratio Dominica an dicatur nomine Ecclesiæ. 254, 40-41.

ORATIONIS PRÆCEPTUM, ETC.

- Oratio est sub præcepto divino. XIV, 104, 2.
 Orationis præceptæ ommissio, quod peccatum sit, et quando nullum sit peccatum. 103, 7.
 Orandum semper quomodo. 107, 2.
 Orare possumus pro aliis. 51, 1.
 Orare licet pro particularibus. ib., 2.
 Orare an liceat pro reprobo. 57, 2.
 Orare non licet absoluto affectu pro æterna salute reprobi cogniti. ib.
 Secus ex affectu simplici. 59, 7.
 Orare non licet contra Dei decretum revelatum. 60, 10.
 Orandum pro omnibus hominibus. ib., 12.
 Inter orandum nullus signate excipiendus. ib., 13.
 Orare non licet pro infante decedente cum baptismo. 78, 4.
 Oranti pro se facta est infallibilis promissio. 99, 1 et seq.
 Orare pro se non videtur conditio omnino necessaria ad orationem, ut impetret. ib., 2.
 Orare pro aliis quando teneamur. 111, 14.
 Orare pro nobis primo obligamur. 113, 17.
 Oratur pro alio duobus modis. 404, 17.
 Orandi affectus quomodo se habeat ad vocem. 217, 3.
 Orare spiritu quid sit in Divo Paulo. 96, 11.
 Orans vocaliter debet se audire. 303, 6.
 Vide AFFECTUS, ANGELUS, et BEATI. XIV.
 Orationi semper vacandum, quomodo intelligatur. XV, 597, 7.
 Orare tantum pro salute proximorum, absque externa actione qua ipsi immediate juventur et moveantur, ad perfectam proximi charitatem non sufficit. XVI, 467, 27.
 Orationis et contemplationis interruptio propter actiones ad bonum spirituale proximi non minuit, sed potius auget propriam perfectionem. 468, 28.
 Oratio est medium efficax ad conservandam castitatem. 709, 2.
 In oratione quanta requiratur reverentia, et unde ea oriri soleat. 1019, 7.
 Oratio mentalis quam frequens esse debeat religiosi Societatis, præsertim professis. 927, 6 et seq.

- Utrum oratio mentalis sit potius opus intellectus an voluntatis. 1019, 5 et seq.
 Est optima dispositio ad illuminationes divinas. 1029, 33.
 Orandi ac meditandi artem, et utilissimam esse, et prudentissime a S. Ignatio, Societatis Jesu fundatore inventam. 1033, 2.
 Orationis et meditationis perfectio, etiam mediocris, non nisi multo usu orandi, exercitioque virtutis comparatur. 1043, 11.
 Ad orationem aliquam vocalem quotidie privatim recitandam non tenentur religiosi Societatis, nisi aliunde ad id obligentur, et quod ordinati sint in sacris. 928, 1.
 Tenentur tamen ad Litanias quotidie in communi publice dicendas, non tamen sub obligatione præcepti, sed tantum simplicis ordinationis. 929, 3.
 Utrum sub hac qualicumque obligatione eas privatim recitare teneantur, quando eas in communi non dicunt. 930, 4.
 Orationales vocales, tam ordinariæ quam extraordinariæ, quæ religiosi Societatis injunguntur, pro defunctis, vel fundatoribus, vel aliis etiam causis, sub qua obligatione recitandæ. ib., 5.
 Quomodo huic obligationi satisfaciendum sit, et quæ circumstantiæ in his orationibus servandæ. 931, 6.
 An si pro certo tempore præscriptæ in eo non dicantur, postea sub eadem obligatione dicendæ sint. ib., 7.
 Oratio, ut est actus religionis, est quædam adoratio. XVIII, 550, 17.
 Est actus inferioris deprecantis auxilium superioris. 430, 1 et seq.
 Generali significatione, omnem actum interiorem, quo anima elevatur in Deum, significat, quidque magis stricte. 436, 1.
 Oratio mentalis dicit aliquid pertinens ad intellectum, et aliquid ad voluntatem. 430, 2.
 Non solum pro bono communi, sed pro particulari fundi potest. 434, 3.
 Qualiter Christum orare possumus ut pro nobis oret in cælo. 440, 1.
 Animæ separatæ Sanctorum ante Christi mortem orare poterant, etc. XIX, 700, 11.
 Orationes ad hujusmodi animas directæ, etc. ib.
 Sanctos directe orare proprium, etc. ib.
 Deus immediate nonnunquam orandus. 336, 4.
 Oratio qua petitur venia de venialibus est sufficiens dispositio ad eorum remissionem. XXII, 216, 19.
 Debet tamen esse actus supernaturalis. ib., 20.
 Quo sensu petat Ecclesia ut animæ defunctorum a pœna æterna liberentur. 961, 12.
 Cur oratio inter suffragia pro mortuis numeratur. ib., 13.

Oratio facta a pravo ministro nomine Ecclesiae
habet vim impetrandi apud Deum. 970, 3.
Non est Christi institutione, sed ex natura rei.
974, 6.
Orationes ab Ecclesia institutæ non habent vim
satisfaciendi ex opere operato. ib., 3.
Quando censeatur quis nomine Ecclesiae orare.
972, 8.

ORATIO, ORATIO CHRISTI.

Habet efficaciam ex Christo non minus quam
meritum, nec sine ejus gratia potest aliquid
impetrare. XVII, 418, 10.
Si Christus esset tantum Deus, orare non posset.
XVIII, 430, 1.
Christus per contemplationem beatam oravit.
431, 3.
Fuit illa necessaria mentalis oratio propter se;
vocalis secus. 433, 2.
Omnis oratio Christi ex absoluta voluntate profecta
exaudita est, non quæ ex velleitate. 433, Comm.
Quæ Christus sciebat non futura, nunquam abso-
lute orando a Deo petiit. 431, 4.
Christus simpliciter non indignit oratione, ut
quæcunque velle fierent; secus ex dispositione
Providentiæ. 437, 3.
Christus non in omni sua oratione sui est oblitus.
349, 8.
In cælo, semper pro nobis interpretative orat,
imo interdum aperta et expressa voluntatis suæ
repræsentatione. 439, 4.
De oratione Christi, vide CHRISTI ORATIO. XIX.

ORATORIUM.

Vide MISSA, § Ubi celebranda. XXI.

ORDINARIA POTENTIA.

Ordinaria potentia, seu lex, quid sit. II, 70, 6-7.

ORDINARE.

Verbum ordinare an habeat vim præcepti. V,
233, 10.

ORDINES ANGELORUM.

Ordines Angelorum distinguuntur per ordinem ad
viam ubi amor excedit scientiam. IV, 83, 47.

ORDINATIONES SOCIETATIS JESU.

Vide GENERALIS ORDO. XVI.

Id est, RELIGIO, vide sub specialibus vocabulis. XVI.

ORDO.

Ad ordinem rationis consultatio mediorum et finis
non est necessaria in Deo. I, 261, 6-7.
Nec etiam in hominibus. 262, 8.
Ordo intentionis et executionis in divina voluntate
secundum rationem distinguuntur. 273, 50.

In divinis personis quomodo sit naturæ ordo.
648, 7.
In divina voluntate duplex distinguitur ordo. 526, 5.
Ordo universi inverti potest ab Angelis, spectata
eorum potentia motrice. II, 522, 6.
Quo ordine illuminationes Angelorum a Deo usque
ad infimos deriventur. 700, 2 et seq.

Vide etiam ILLUMINATIO. II.

Ordo Hierarchicus, vide CHORUS. ib.

Ordinem esse necessarium in concursu plurium
causarum ut intelligatur. X, 333, 3.

Ordo naturæ supponitur ordini gratiæ, non tamen
res omnes utriusque ordinis inter se hunc ordi-
nem servant. XVII, 198, 3.

Ordo gratiæ supponit naturam in executione, non
in intentione. ib.

Ordo prioris et posterioris in intellectu divino et
voluntate, unde sumendus. 199, 6.

Unde inter scientiam visionis, et voluntatem Dei.
214, 41 et seq.

Unde inter res quarum prioritatis in Deo non est
fundamentum. 202, 11 et seq.

Ordo duplex, intentionis et executionis, et qualiter
in divina voluntate distinguantur. 207, 24 et seq.

Ordo prioris et posterioris in scientia visionis.
215, 44.

Ordo unionis hypostaticæ non supponit ordinem
gratiæ, et qualiter ad utrumque se habeat ordo
naturæ. 230, 32.

Ordo naturæ solum est inter causam et effectum.
333, 1.

Ordo charitatis, vide CHARITATIS ORDO. XII.

ORDO HIERARCHICUS.

Ordo Ecclesiae hierarchicus totus a Petro depen-
dens. V, 348, 23.

ORDO SACRAMENTUM.

Ordinis potestatem quoad suam substantiam non
auferri propter hæresim, et fide constat, et rati-
one. XII, 552, 9.

Ordinis usus quousque propter hæresim auferatur.
332, 40.

Quid de conficiendis sacramentalibus. 333, 11.

Ordines quatuor minores, vide SIMONIA. XIII.

Quomodo in recipiendis ordinibus committatur si-
monia, vide SIMONIA. XIII.

Ordo sacer numeratur a subdiaconatu usque ad
episcopatum. XV, 764, 2.

Ordinibus minoribus et primæ tonsuræ potest Ec-
clesia adjungere inhabilitatem ad matrimonium.
483, 13.

Vide CASTITAS SIMPLEX, CLERICALIS, et CLERICUS. XV.

Ordo sacer non dirimit antecedens matrimonium
ratum. XVI, 623, 24.

Ordinatus in sacris post matrimonium ratum, non

consummatum, suspenditur, nisi professionem faciat in aliqua religione approbata, quam conditionem non implet emittendo tantum vota simplicia scholasticorum Societatis. 677, 5.

Aliqui ordines conferri possunt ab aliquibus Prælati regularibus, et quinam sint hi Prælati. 263, 1 et seq.

An hoc privilegium ordinandi communicetur aliis prælati. 270, 27-28.

Quos ordines conferre possint dicti Prælati jure antiquo. 266, 14-15 — 269, 23-24.

Quos ex novo jure speciali. 269, 23 et seq.

Qui ordinari possint a dictis Prælati ex vi juris antiqui; et quo in loco. 264, 5-6.

An saltem de licentia Ordinarii loci ex vi ejusdem juris possint dicti Prælati ordinare extra sua monasteria. 264, 6-7 — 266, 11.

An ex eodem jure possint ordinare subditos alterius Prælati de illius licentia. 265, 7 et seq.

Utrum dicti Prælati regulares valide ordinent ex vi illius juris, si formam ejus excedant, ut ordinando non subditos, aut extra suum monasterium. ib.

Quinam ordinari possint a dictis Prælati ex vi novi juris specialis, præsertim si Prælati ordinans sit mitratus. 268, 19 et seq.

Ordinum interstitia, vide INTERSTITIA. XVI.

Ordinis sacramentum in Ecclesia necessarium. XX, 92, 3.

Effectus hujus sacramenti. 111, 4.

Imprimit characterem. 190, 4.

Primario institutum ad dandam potestatem ordinis, secundario ad danda gratiæ auxilia, quibus hoc præstetur. 192, 7.

Ordine per saltum recepto, factum tenet, et character imprimitur. 198, 6.

Quatuor minores Ordines possunt a simplici sacerdote conferri ex dispensatione Pontificis. Imo et subdiaconatus. 201, 10.

Ordinatio ab Episcopo hæretico facta valida est. 687, 5.

Qui inviti ab hæreticis ordinantur, cur non irregulares. 616, 21.

Vide STATUS INNOCENTIE. XX.

Qui per triennium commoratus est cum aliquo Episcopo ut ei familiaris potest ab eo ordinari. XXIII bis, 92, 15.

Quando rati habitio sufficiat. 93, 17.

Ordo sacer non dirimit matrimonium ratum jam contractum, etiam non consummatum. 107, 53.

Carens usu rationis, si ordinetur, characterem recipit. 561, 2.

Quid de furioso ad tempus. ib., 3.

Ordinatus ab Episcopo prohibito, et ipse ordinans, quomodo puniantur, et a quo possit pœna relaxari. 87, 2 — 111, 60 — 144, 2.

Qua pœna puniatur Ordines suscipiens ante legitimitatem ætatem. 95, 23.

Extra tempora. 97, 30.

Absque titulo. 101, 39.

Per saltum. 103, 44 et seq.

Post matrimonium. 107, 53.

Ligatus censura. 108, 56.

Cum irregularitate. 390, 2.

Absque aliqua cæremonia accidentali. 395, 13.

Furtive. 391, 5.

Eundem bis recipiens. 392, 6.

In peccato mortali. ib., 7.

Non suscepta Confirmatione. 395, 14.

Ob iniquum Ordinis ministerium, an et quæ pœna incurratur. 113, 69 — 396, 2 — 403, 1 et seq.

ORGANA.

Organa requirunt corpus mixtum ex qualitatibus primis. XXVI, 443, 13.

ORGANA ECCLESIASTICA.

Vide instrumenta. XIV.

Organorum usus probatur. XIV, 304, 5.

Potest tamen fieri cum peccato, et quando. 305, 7.

ORGANICUM, ORGANISATIO.

Organicum corpus, quid. III, 473, 6—481, 31-32.

Organisatio, alia accidentalis, substantialis altera. 473, 7.

Organicum corpus in definitione animæ utrum importet. ib., 6.

Prima organisatio materiæ ab accidentibus causatur. 475, 12.

Organisatio qualitatum passibilium prius natura sunt in materia, quam activarum. ib., 14.

Organisatio fit etiam ab anima saltem effective. 476, 15.

An etiam formaliter. 476, 16 et seq.

Organa diversa ejusdem viventis non habent partiales formas substantiales ab anima diversas. ib., 17.

Haben tamen dissimilares animæ partes, si illa sit divisibilis. 477, 19 et seq.

Organicæ partes in homine, et si quæ sunt alia animalia habentia animas indivisibiles, non solum in accidentibus, sed in substantiali etiam organisatione differunt. 478, 23-24.

Organici corporis actus qualiter dicatur anima. 479, 25.

Organicum corpus quomodo potentia vitam habeat. 480, 26 et seq.

Organicum corpus dici etiam potest non ultimo dispositum ad animam, verbi gratia, embrie aut cadaver. 481, 31.

Non potest perfecte intelligi sine quantitate. XXI, 498, 3.

Organisatio, alia substantialis, alia accidentalis, et utriusque expositio. 208, 5.
Vide verbum CORPUS. XXI.

ORIGINALIS.

Originale peccatum, vide PECCATUM. III.
Originalis justitia, vide JUSTITIA ORIGINALIS. III.

ORIGO.

Origo activa et passiva in Deo distinguuntur nostro modo concipiendi. I, 675, 4.
Origo passiva idem omnino est cum relatione personæ productæ. ib.
Origo activa idem est cum relatione producentis. ib., 5.
Origines activæ realiter inter se non distinguuntur. ib., 6.
In originibus natura divina nullum habet concursus causæ materialis. 685, 5.
Origines proprietates non sunt. 693, 5.
Origines non constituunt formaliter personas, nec distinguunt. 703, 6.
Prioritas originis non est prioritas in quo, sed a quo. 734, 9.
Relationes reales intra Deum existentes in origine fundari debent. 548, 14.
Origines idem cum essentia sunt. 674, 1.
Origines idem sunt cum relationibus. ib., 2.

PACIFICI.

Pacificorum septima beatitudo est. VII, 699, 17.
In quo consistat, duplex æque probabilis opinio.
Prima ait consistere in eo quod pacem faciat inter discordes. In hoc sensu hæc beatitudo a charitate elicitur. Secunda asserit consistere in interna pace hominis ad Deum et ad proximum, et ejusdem ad suos appetitus. In hoc sensu hæc beatitudo non est unius virtutis aut doni actus sed multorum.

PACTUM.

Pactum Dei cum Adamo, vide PRÆCEPTUM. III.
Pacta alia et obligationes inter Deum et homines enucleantur. III, 322, 25, 26.
Pactum Dei cum Adamo. Vide ADAMUS. IX.
Pactum requisitum ad æqualitatem justitiæ propriæ et perfectæ, quomodo præcesserit meritum Christi pro Patribus veteris Testamenti. XI, 547, 51.
Ad divinationem sufficit implicitum pactum cum dæmone. XIII, 511, 1.

Origines inter notiones non comprehenduntur proprie loquendo. 669, 3.
Quomodo ex distinctione inter Filium, et Spiritum sanctum origo ostendatur. 761, 15.
Personæ multiplicantur per origines. 703, 6.
Quomodo persona improducta dicatur prius origine velle. 798, 7.

OROSIUS.

Abfuit Concilio Palæstino. VII, 293, 2-3.
Adfuit tamen alii Hierosolymis celebrato. 294, 4.
Orosii auctoritas in doctrina de Gratia contra Pelagianos. 318, 20.

OSCULUM.

Osculum Judæ. XIX, 545, 1.
Cur Jesum Judas osculo tradidit. 546, 2.

OTIOSITAS.

Otiositas castitatis inimica. XVI, 710, 6.

OTIOSUM.

Otiosum verbum esse malum recte colligitur ex Matth. 12. IV, 421, 4.
Quid nomine verbi otiosi intelligatur. 422, 5.
Otiosa sunt etiã reliqua opera, et non sola verba. 422, 6.

P

Pactum implicitum in quo consistat. 515, 11.
In confessione aperiendum an divinatio fuerit ex pacto expresso. 517, 1.
Inter dæmones et homines potest dari pactum. 503, 1.
Pactum per leges irritum dupliciter firmatur juramento. XIV, 614, 1.

PAGANISMUS.

Paganismi duplex veluti species. XII, 126, 2-3.
Utraque præ fide christiana plane incredibilis. ib.
Vide INFIDELITAS. XII.

PAGANUS.

Vide INFIDELIS. XX, XXI.

PANIS.

Panis benedicti usus. XIII, 91, 3.
Panis et vini oblatio antiquissima in Ecclesia.
Materia oblationis quæ fit in missa, non potest esse nisi panis et vinum aqua mixtum. 93, 8.
Panis qui petatur in Oratione Dominica. 247, 18 et seq.

Panis essentia in quo consistat. XX, 804, 4 — 808, 2 et seq. — 811, 8.
 Panis azymus et fermentatus, qui dicantur. 802
 Comment.
 Quid nomine panis communiter intelligatur. 803, 2.
 Solus panis triticeus hominibus accommodatus. 804, 4.
 Ex fructibus vel leguminibus factus, solum est panis secundum quid. 803, 2.
 Panis substantia non manet in Eucharistia, unita hypostatice Verbo divino. XXI, 11, 3.
 Vide AZYMUS, et EUCHARISTIA, XX, § Materia.
 De substantia panis, quæ in Eucharistia desinit, vide TRANSUBSTANTIATIO, XXI.

PAPA.

Papalis dignitatis et officii episcopalis differentia. V, 345, 17.
 Papa hæreticus non deponitur ipso facto, ante Ecclesie declarationem. 361, 10.
 Papa an habeat privilegium ne erret in fide. ib.
 Papa quomodo potest materiam aliquam determinare, ut tantum canonica sit. 372, 12.
 Pontifex non potest pro suo arbitrio regna mutare. 198, 12.
 Pontificis sententia an habeat vim legis, et qualis debeat esse. 389, 8.
 Pontificis Epistolæ. 389, 6.
 Vide EPISTOLÆ. V.
 Pontifex potest obligare Ecclesiam ad acceptandas suas leges. V, 395, 2.
 Papa potest sibi indulgentias concedere, et secum dispensare. VI, 56, 8.
 Vide INDULGENTIÆ. VI.
 Papa et alii principes supremi possunt leges suas commutare et in illis dispensare. 74, 1.
 Vide DISPENSATIO. VI.
 Papa an absolvens defunctum a censura operetur extra suum territorium. 341, 18.
 Papa non potest dispensationem in voto revocare. 408, 10.
 Vide DISPENSATIO. VI.
 Pontifex pro omni loco privilegia concedere potest. 355, 2.
 Pontifex circa tributa imponenda. Vide TRIBUTUM.
 Papam aliquem verum esse quomodo de fide credatur. IX, 538, 33.
 Primus Papa et universalis Ecclesie pastor fuit divus Petrus. XII, 280, 1 et seq.
 Summi Pontificis munus a Petro ad aliquem ejus successorum manavit. 292, 2.
 Pontificatum Petri in Romanis Episcopis propagari latissime ostenditur. ib., 3 et seq.
 Romani Pontificis primatum varia signa peculiariter confirmant. 297, 15 et seq.
 Romanus Pontifex non injuste usurpavit, sed per

legitimam Petri successionem hunc primatum obtinuit. 302, 27 et seq.
 Papalis dignitas non ab hominibus, sed ab ipso Christo immediate instituta est. 161, 1—305, 7.
 Papalis dignitas cum episcopatu Romano conjuncta fuit ex Petri jussu et institutione. ib., 8.
 Papatus conjunctio cum Romana Sede, non pertinet ad primariam hujus Sedis institutionem, nec fuit a Christo ante ascensionem ordinata. 306, 9-10.
 Papatum conjunxit Petrus cum Romana Sede, ex præcepto et voluntate Christi Domini. ib., 10.
 Papatus non potest ab aliis Petri successoribus a Romana Sede seungi, aut aliorum transferri. ib., 10-11.
 Papæ solus Christus immediate confert dignitatem et potestatem. 308, 3.
 Papam eligendi et designandi potestas hominibus concessa. ib., 3-4.
 Modus eligendi Pontificem non fuit a Christo Domino præscriptus, sed ab Ecclesia commissus. 309, 6 et seq.
 Populi Romani aut imperatoris consensus in electione Pontificis, quorsum spectabat. ib., 9.
 Nunc non attenditur hujusmodi consensus. 310, 10.
 Ad Summum Pontificem præcipue spectat præscribere modum eligendi Papam. ib., 11 et seq.
 Neque Concilium in sede vacante potest modum ab eo præscriptum immutare. ib., 13.
 Papa an possit sibi nominare successorem. 311, 14 et seq.
 Si nihil a Pontifice statuatur circa electionem, et sedes vacet, electio Papæ ad omnes Ecclesie Episcopos pertinet. 312, 17-18.
 Papa electus an necessario debeat esse ex numero Cardinalium. ib., 19.
 Pontificem hunc numero esse verum Pontificem, non posse fide teneri, qui sentiant. 313, 2.
 Pontificem hunc numero esse verum pontificem, postquam est ab Ecclesia universaliter receptus, fide divina creditur. 313, 2 et seq. — 164, 12.
 Pontificem hunc numero esse verum Pontificem, quando fuerit revelatum, aut quando obigemur ad id credendum. 314, 6.
 Negans hunc Pontificem ab Ecclesia receptum esse verum Pontificem, an habendus pro hæretico. 315, 9.
 Pontifex potest voluntarie papatus renuntiare. ib., 1.
 Papa in nullo casu, etiam hæresis, privatur sua dignitate et potestate, absque hominum judicio et sententia. 316, 3 et seq.
 Papa si forte fiat hæreticus et incorrigibilis, et legitime talis declaratus, statim desinit esse papa. 317, 6.
 Sententia criminis declaratoria in Papam hære-

- ticum, non a Cardinalibus, sed a generali Episcoporum Concilio ferenda esset. ib., 7.
- Tale Concilium quomodo possit legitime congregari, aut in Papam se superiorem ferre sententiam. 318, 8 et seq.
- Quid si Papa semel hæreticus fuit, postea vero emendatus. ib., 11.
- Quid si Papa innocens probaretur hæreticus. 319, 12.
- Quid si tantum exterius sit hæreticus. ib., 13.
- Credibilis omnino est Deum nunquam permittere ut Papa fiat hæreticus. 318, 11-12.
- Papa, extra casum hæresis, etiamsi iniquissimus sit, nequit sua dignitate privari. 320, 14 et seq.
- Papa si in perpetuam incidat amentiam, ipso jure divino privatur dignitate. 321, 17-18.
- Papa quamvis multis aliis incommodis, præter amentiam, impediatur ne possit Ecclesiam commode gubernare, non potest propterea dignitate privari. ib.
- An saltem teneatur ipse renuntiare. 321, 18.
- Papa dubius, de cujus vera electione constare nequit, potest ab Ecclesia deponi. 322, 19.
- Verus Papa, sed soli Deo notus, si ab Ecclesia deponatur, etiam coram Deo deponitur. ib.
- Papa an possit esse schismaticus. 733, 2.
- Pontifici qui Petro successit, an fuerint subjecti Apostoli tunc viventes. 291, 28.
- Papa definiens ex cathedra, sine Concilio, est regula fidei infallibilis. 162, 4 et seq.
- Papa errare non potest in præceptis, seu rebus moralibus quas tradit et approbat pro universa Ecclesia. 163, 7.
- Nec etiam in canonizatione Sanctorum. ib., 8.
- Nec in approbatione religionum, quoad earum substantiam. 164, 9.
- Papa quam debeat adhibere diligentiam ad definiendum aliquid de fide, non congregato Concilio generali. ib., 11.
- Quid si Papa sine præmissa diligentia definiat. ib.
- In Papa residet supremum jus mittendi prædicatores ad conversionem infidelium. 439, 6.
- Item jus tutandi prædicatores ab hostibus, etiam per bellum. ib., 7.
- Papa potest hoc jus communicare regibus Christianis, et regna infidelium eis distribuere, ut fidei prædicatores illucmittant, eosque tueantur. ib.
- An eadem virtute Christus et ejus vicarius, Summus Pontifex, colatur. XIII, 55, 7.
- Utrumque genu Pontifici flectitur. 85, 8.
- Quid possit Papa circa decimas, vide DECIMÆ. XIII.
- Potestas determinandi quotum decimæ de jure divino competit soli Pontifici immediate. 120, 9.
- Potestas jurisdictionis spiritualis in solo Pontifice est immediate, in aliis communicata. ib.
- Ponere decimam de novo ad solum Pontificem spectat. 130, 11.
- Non se privare potest potestate condendi decimas. ib.
- An Pontifex possit dispensare in jure divino positivo. 137, 7.
- An Papa obligetur ad decimas. 150, 4 — 152, 8 et seq.
- An attento jure divino naturali posset ab Episcopis quotam aliquam suorum reddituum petere. 153, 11.
- Quomodo in electione Pontificis possit redimi vexatio, vide ELECTIO. XIII.
- An Papa possit committere simoniam, vide SIMONIÆ CAUSA EFFICIENS. XIII.
- Pontifex non ita pertinet ad clerum cujuscumque parochiæ, ut Episcopi. 197, 8.
- Solus Papa potest decernere festivitates universales. 252, 3.
- Vide SIMONIA. XIII.
- Papa non potest irritare omnia vota. XIV, 1046, 6.
- Papa, in quæ non habeat potestatem. ib.
- Papa quatenus possit vovere dependenter ab alio. 1047, 8.
- Papa si cogat ad votum non implendum, non potest cogere ad aliud loco illius faciendum. 1049, 11.
- Papa ratione suæ jurisdictionis non potest prohibere subdito opus consilii per se loquendo. 1051, 4.
- Papa potest indirecte irritare aliqua vota fidelium, cujuscumque status. ib., 6.
- Papa an possit religiosorum vota directe irritare. 1078, 18.
- Papa est supremus Prælatum religionum. XV, 201, 13 — 469, 6.
- Vide PAUPERITAS SOLEMNIS, OBEDIENTIA SIMPLEX, OBEDIENTIA SOLEMNIS, CASTITAS SIMPLEX, CASTITAS CLERICALIS, CASTITAS SOLEMNIS, MATRIMONIUM, POTESTAS, APPROBATIO, et VOTUM RELIGIONIS. XV.
- Papa, in iis quæ ad doctrinam pertinent, errare non potest ex Christi institutione, promissione et concessione. XVI, 665, 5-6.
- Papa in approbanda aliqua religione errare non potest. 666, 7.
- Unde dignoscendum sit Papam non ex falsa informatione, neque ut privatum Doctorem, sed ut Pontificem aliquid definire. 667, 9 et seq.
- Vide etiam GRATIA. XVI.
- Potest designare aliquid de fide sine explicata Dei revelatione etiam Scriptura non expressum. XIX, 47, 4.
- Habet supremam potestatem ecclesiasticam, et solus potest instituire aliquid universam Ecclesiam obligans. XX, 288, 3-4.

- In his quæ sunt juris divini ordinarii, quomodo possit Papa dispensare. 683, 12.
 Non potest ritum substantialem sacrificii aut sacramenti mutare. 791, 17.
 Potest concedere facultatem confitendi alieno absque licentia proprii Episcopi, vel parochi. XXII, 539, 8.
 Imo ita est intelligenda quando absolute datur. ib., 9.
 Peccat Pontifex si absque causa cum excommunicato in sacris communicet, non absolvendo illum. XXIII, 281, 6.
 Qui impugnât litteras Apostolicas, dicens, Papam electum ante coronationem non esse vere Pontificem, excommunicationem ipso facto incurrit. 637, 2.
 Mittens nuncium, aut scripturam, vel loquens secrete cum aliquo ex Cardinalibus in conclave ad eligendum Pontificem inclusis, excommunicationem ipso jure incurrit. 629, 4.
 Vide PONTIFEX. XXIV.

PARABOLA.

- In parabolis non oportet singula verba ad aliquid significandum applicare. I, 123, 18.
 In parabola vineæ Matth. 20. Christus intentionem habuit commendandi gratiam peculiarem suæ vocationis, ac legis. ib., 20.
 Parabola Divitis et Lazari fueritne vera historia. II, 1010, 23 — 1016, 21.

PARADISUS.

- Paradisus terrestris, tertia die plantatus. III, 144, 13-14.
 In eo non fuissent tribuli et spinæ, aut aliæ herbæ noxiæ, Adamo non peccante. 145, 14.
 In Paradiso an Adam et Eva creati, vide verbo ADAM et EVA. III.
 Paradisum quem Deus dicitur plantasse, non fuisse locum terrestrem, et quæ de illo scribuntur metaphorice esse intelligenda, qui velint. 198, 2 et seq.
 Contraria veritas catholica late stabilitur. 199, 3 et seq.
 Paradisus fuit locus particularis, in determinata orbis regione situs. 202, 15.
 Quanta illius magnitudo. 203, 19.
 Paradisus non magna terræ portio, quomodo omnes homines in statu innocentiae caperet, late. ib., 20.
 De Paradisi situ opiniones contrariæ. 203, 26 et seq.
 Paradisus non solum cælum lunæ, sed neque secundam aeris regionem attingebat. 206, 30.
 Verisimilius tamen est in loco sublimi fuisse, et

- prope secundam aeris regionem, collibus interdum modice assurgentibus. ib., 31.
 Paradisus in qua mundi plaga fuerit. 208, 34.
 An sub æquinociali. ib., 36.
 Fuit diluvio destructus, sed adhuc extat in suo statu in quo plantatus fuit. 209, 37-38-39.
 Paradisus cur a nullo exploratus. 210, 40.
 Nec regio in qua est, ulli cognita est positive. ib., 41.
 In Paradiso non fuisse primos parentes integrum diem, qui velint. 369, 3 et seq.
 Verius tamen fuisse ibi ultra diem naturalem, late. 370, 7 et seq.
 Totos dies octo ibi commoratos divinat Pererius. 372, 13.
 E Paradiso ejectos fuisse primos parentes altero die post creationem verisimilius. ib.
 Permansisse semper virgines dicendum est. ib.
 Paradiso an excluderentur posterii Adam si peccarent ipsi. 434, 13.
 Paradisus terrestris, ut est verisimile, servatur hactenus, nec excindetur nisi cum ipsa hac rerum natura. XXIV, 597, 11.

PARASCEVE.

- Quid significet. XIX, 666, 17.
 Hac die non offertur verum Eucharistiæ sacrificium. XXI, 664, 6.

PARENTES.

- Parentes et pastores tenentur moraliter docere suos Orationem Dominicam. XIV, 233, 8.
 Parentes quod jus habeant in filios puberes. 1062, 2 et seq.
 Parentes an possint vota filiorum irritare, et quantum. Vide VOTI IRRITATIO. XIV.
 Parentum potestas de irritandis votis filiorum, quamdiu duret. 1065, 12.
 Parentes possunt directe irritare omnia vota filiorum impuberorum, nullo excepto. XV, 272, 3.
 Non possunt parentes irritare votum solemne castitatis annexum sacris Ordinibus, si filius impubes voluntarie ordinetur. 272, 4.
 Item neque votum castitatis simplex vel solemne a filio pubere factum, etiam illis invitis. 276, 14.
 Pater potest vendere filium in servum ob gravem aliquam necessitatem, dum est in sua potestate, non tamen potest in infantia ita donare religioni, ut post annos pubertatis teneatur permanere in monasterio. 403, 12.
 Vide PATER, VOTUM RELIGIONIS, et PAUPERITAS SOLEMNIS. XV.
 Parentum indigentia an et quomodo impediatur ne quis admittatur in Societate, etiam per vota simplicia. XVI, 682, 13.
 Patres docere tenentur filios suos doctrinam christianam. 831, 6.

PAROCHUS.

- Parochus non de jure, sed de consuetudine, dispensat interdum in lege superioris. VI, 69, 10.
- Parochus tenetur etiam cum vitæ periculo ovibus in necessitate gravi spirituali constitutis subvenire. XII, 711, 4.
- Et cum aliquo damno temporali subvenire necessitatibus communibus. ib., 5.
- Quando decimæ non sufficiunt ad sustentationem parochi, quid faciendum. XIII, 96, 7-8.
- An possit negare sacramentum non solventi oblationes. 100, 23.
- Peccatori occulto publice petenti sacramentum debet dare. ib.
- Si nec Pontifex, nec pensionarius alat parochum, an populus ad id teneatur. 142, 8.
- An parochus teneatur ad decimas, vide DECIMÆ. XIII.
- Parochus tenetur ex officio ad concionandum, vel per se, vel per alios. 319, 7.
- Parochus quomodo in absentia Episcopi possit dare licentiam ad laborandum in festo. 375, 2.
- An parochi et Prælati Episcopis inferiores teneantur perpetuo manere in suo munere negat Divus Thomas. XV, 86, 7 et seq.
- Quæ differentia detur inter illos et Episcopos. 89, 20.
- Non sunt instrumenta et officiales Episcoporum, sed ordinarii pastores, et causæ proximæ in suo ordine principales. ib., 21.
- Assignantur tres inferiorum pastorum gradus. 90, 22.
- Parochi sunt veri pastores, licet coadjutores et subordinati Episcopis. ib., 24.
- Parochorum munus esse de jure divino, et consequenter non posse ab Ecclesia auferri, est probabile. 91, 25.
- Parochi sunt in statu perfectionis exercendæ. 92, 29.
- Parochi docere tenentur filios suos spirituales doctrinam christianam. XVI, 851, 6.
- Diebus quibus non obligatur pro ovibus celebrare, tam ab ipsis quam ab extraneis potest Missarum stipendia accipere. XXI, 914, 5.
- Non satisfacit huic obligationi, offerendo Missam pro dantibus stipendium, quando simul etiam pro populo offert. 915, 6.
- An qui multa Missarum stipendia congregat, et inter alios stipendiarios distribuit, possit sibi aliquam partem retinere. 915, 7.
- Vide verbum *MISSA*, § Minister, § Pro quibus possit offerri. XXI.
- Parochialis jurisdictio non est de jure divino. XXII, 531, 16.
- Non potest prohibere suo parochiano ut confiteatur religioso habenti privilegium audiendi confessiones a Papa vel Episcopo. 540, 12.

- Parochus tenetur subditis sacramentum pœnitentiæ ministrare. 674, 3-4.
- Per se vel alium temporibus opportunis. 674, 5.
- Non solum quando illi suscipere tenentur, non tamen semper peccabit mortaliter negando. 674, 4-5.
- Majorem habet obligationem administrandi sacramenta tempore pestis, quam alii sacerdotes. 872, 7.
- Et specialiter circa Eucharistiam ministrandam. 876, 17.
- Quid vero circa extremam unctionem. 877, 20.
- Vide Confessor. XXII.
- Parochus quomodo possit a censura absolvere. XXIII, 213, 7.

PARTES ORGANICÆ.

Vide ORGANICUM. III.

PARS.

- Partes essentielles bene possunt inter se habere ordinem et causalitatem, et tamen pertinere ad essentiam compositi. IV, 81, 35.
- Pars integralis, quando non est unita, completa substantia est. XXVI, 333, 9-10.

PARTUS.

- De partu B. Virginis, vide *MARIE PARTUS*. XIX.
- Dolor in partu respondet voluptati in conceptione. XIX, 214, 2.
- Partus sine secundinis naturaliter esse non potest. 215, 4.

PARVULI.

- Parvuli decedentes in originali, vide *ORIGINALIS PECCATI PŒNA*. IV.
- Parvuli per gratiam inhærentem absque operatione sanctificantur. IX, 146, 6-7 — 333, 1, 2.
- Hæc in baptismo illis infunditur. 14, 6.
- Actuale tamen auxilium aut operatio esse non potest de lege ordinaria. ib.
- Parvuli in originali concipiuntur. 19, 18.
- Quomodo verificentur de parvulis qui salvantur, illæ regulæ: *Non coronabitur, nisi qui legitime certaverit, et: Qui non crediderit, condemnabitur.* 589, 20.
- Molinæ dictum, quod quidam parvuli ita pereant, ut parentes illis subvenire nequeant, effectum esse et pœnam peccati primi parentis, in quo sensu intelligendum. X, 376, 4.

PASCHA.

- Paschatis festum ab Apostolis institutum. XIII, 265, 1.
- Non est de jure divino. ib.
- Quot dies hebdomadæ paschalis observentur, 265, 2.

Paschatis festum semper dominica die celebrandum. 266, 3.
 Hæreticorum est sentire illicitum celebrare Pascha die dominica. 266, 5.
 Joannes Evangelista celebravit Pascha 24 lunæ sine observatione diei dominicæ. 268, 10.
 Post Ecclesiæ decretum hoc jam non potest fieri. 268, 7.
 Pascha die dominica celebrari convenientius est. 269, 11 et seq.
 Oppositum sentire est temerarium. 269, 11.
 In decimâ quarta luna non celebratur Pascha, nec cum Judæis celebretur. 269, 12.
 Cur non celebretur semper certo die mensis. 270, 14.
 Celebrandum Pascha proxima dominica post decimam quartam lunam primi mensis. 270, 15.
 Annus lunaris observabatur a Judæis in Paschate. 271, 16.
 Judæorum Pascha quo die celebrabatur. ib.
 An aliquando sit nostrum Pascha celebrandum in decima quinta luna. 273, 23.
 Intra quot dies possit Pascha celebrari. 274, 24.
 In toto orbe eodem die celebratur. 275, 28.
 Pascha, seu Phase, distinctum festum a festo Azy-morum. XIX, 647, 2.
 Et dehorum festorum præcepto et differentiis. ib. 3.
 Pascha Judæorum solum Hierosolymis celebrari poterat. 649, 10.
 Quo tempore celebrabatur. 650, 12.
 Cur introductum. 653, 20.
 Cur sic appellatum. 654, 21.
 Nomine Paschæ quid intelligatur. XXI, 545, 3.

PASSIO.

Passiones quomodo etiam in Angelis reperiantur. II, 369, 6.
 Passionum in appetitu concupiscibili numerus et collectio. III, 764, 2.
 Quæ versentur circa bonum. ib., 3.
 Quæ circa malum. 765, 4.
 Tristitiæ passio, sive dolor, ubi resideat. ib., 5 et seq.
 Objectum doloris, quod. 766, 8 et seq.
 Passio risus in quo consistat. 767, 11-12.
 Admiratio et gaudium qua ratione causent risum. ib., 13.
 Passio risus libera. ib.
 Quid de passione fletus. 768, 14.
 Passiones irascibilis quot sint, et quomodo colligantur. ib., 15.
 Inter passiones irascibilis et concupiscibilis quid intersit. ib., 16.
 Quis inter eas ordo. 769, 17.
 Passiones cur et quomodo ex complexione pendant. ib., 18.
 Vide PROPRIETATES. III.

Passiones quæ darentur in statu innocentiae. 255, 27 et seq.
 Quæ non darentur. ib.
 Passiones quem locum sortiantur inter actus humanos. IV, 455, Proæm.
 De passionibus cur agat disciplina moralis. ib.
 Passio quid sit. 456, 1.
 Omnis actus appetitus sensitivi est passio animæ. ib., 2.
 Passiones neque in potentia cognoscente, neque in appetitu rationali inveniuntur. ib., 3.
 Ex Passionibus appetitus sequuntur transmutationes sanguinis et humorum. 457, 4.
 Passiones an cadant in sapientem, sive an cum virtute morali consistant. ib., 1 et seq.
 Passionum divisio in irascibiles et concupiscibiles. 458, 1.
 Passio concupiscibilis sex habet actus, passio irascibilis quinque. 459, 4.
 Passionum numerus apud auctores varius. 474, 1 et seq.
 Verior computatio. 475, 6.
 Passionum comparatio, seu ordinatio quadruplex. 476, 7 et seq.
 Passiones omnes appetitus cerni etiam in voluntate contra Cajetanum probatur. ib., 11-12.
 Passio non dicitur voluntaria, nisi per voluntariam actionem facta vel acceptata. IX, 30, 14.
 Anima separata quibus modis pati possit. XIX, 724, 8.
 Actio agentis num variari potest secundum speciem, non variata passione. 758, 5.
 Passionem esse prædicatum aliquod, aliud est ac per modum passionis concipi et prædicari. XXV, 104, 5.

Ad rationem passionis, quæ conditiones requirantur. 103, 1.
 Passionis acceptiones variæ. XXVI, 614, 14.
 Passio quæ est species qualitatis tantum accidentaliter differt a qualitate passibili per brevem aut diuturnam durationem. 628, 7.

PASSIO PRÆDICAMENTUM.

Passionem et actionem sola ratione ratiocinata distingui. XXVI, 899, 8.
 Passio a termino ut modus a re distinguitur. 901, 5.
 Passionis et motus elegans æquiparatio, tam in respectu ad terminum, quam ad subjectum. 901, 4 et seq.
 Passio et motus non distinguuntur reali aut modalis distinctione. 904, 12.
 Quinimo proprie et complete æquiparata nec ratione ratiocinata, sed appellatione tantum. ib., 13.
 Passio sub aliqua præcisione potest ratione distingui a motu. ib., 14.
 Passio ut communis est tam substantiali quam

accidentali passioni, quid analogum, nec ut sic constituet prædicamentum. 905, 18 et seq.
 Passionis nomen actualem inhærentiam importat. 906, 4.
 Passionem ut sic essentialiter dicere actualem unionem ad subjectum, et terminum cuius est passio, inductione ostenditur. 907, 6 et seq.
 Passio in successivam et instantaneam recte et adæquate dividitur. 909, 2.
 Passiones instantaneæ, transiens et permanens, accidentaliter tantum diversæ. 910, 4.
 Passio instantanea potest fieri coexistendo temporis nostro. ib.
 Passio successiva duplex, vel continuata, vel discreta, quæ tamen essentialiter non distinguuntur. ib., 5.
 Sicut nec successiva et instantanea, ex eo præcise, nisi ratione terminorum id habeant. 911, 10.

PASSIO CHRISTI.

Festum Passionis. XIII, 263, 15.
 Judicia cessant per septem dies passionis. ib.
 Probabile est coli hos dies olim operum cessatione. 263, 16.
 Non ita modo. ib.
 An ab officio missæ feriæ quintæ usque ad finem officii feriæ sextæ sit cessandum ob opere servili. ib.
 Feriæ passionis cur solemnnes appellentur. 264, 18.
 Quare illi specialiter tribuatur nostra redemptio. XVII, 51, 2.
 Non omnes species passionum Christus assumpsit. ib.
 Passiones sensibiles fuerunt in Christo, seclusis imperfectionibus, unde melius *propassiones* dicuntur. 203, 2.
 Ad undecim capita revocantur. XVIII, 203, 1.
 Christus qua ratione passiones superasse dicatur. 201, 4.
 De Passione et causis Passionis Christi, vide CHRISTI PASSIO. XIX.

PASTOR.

De pastoribus adorantibus Jesum natum, vide verbo CHRISTI MANIFESTATIO. XIX.

PATER ÆTERNUS.

Nomen Pater analogum est. I, 722, 14.
 Pater est Deus, et idem Deus est Filius, in quo sensu verum sit. 643, 3.
 Deus Pater est Deus Filius, est falsa propositio. ib.
 Pater est idem Deus, qui est Filius, non autem idem, qui Filius. ib.
 Patrem esse, non essentialis, sed personalis denominationis. 633, 8.
 Patrem esse improductum non solum ratione Deitatis, sed proprietatis etiam convenit. 636, 5.

Innascibilitas quomodo sit propria Patris. 672, 8.
 Intelligere essentialiter, prout est in Patre, non est distinctum, etiam ratione, a notionali. 680, 4.
 Pater non vult generationem voluntate quasi desiderii, sed complacentiæ. ib., 5.
 Pater eodem actu produci Filium, quo illum intelligit. ib.
 Pater per id formaliter est potens ad generandum per quod est fœcundus. 683, 7.
 Potentia generandi non est communis simpliciter loquendo, sed Patris propria. 684, 8.
 Pater genuit quod ipse est, quo sensu verum sit. 688, 9.
 Quomodo verum sit non esse proprium Patris producere Spiritum sanctum. 692, 1.
 Ingenitum est proprium attributum Patris notionale. 714, 2.
 Principium generaliter sumptum non est attributum Patris. 717, 4.
 Pater dicitur origo Personarum. 718, 5.
 Pater variis nominibus appellatur. ib.
 Quomodo attribuantur Patri varia nomina. ib., 6.
 Pater æternus nec sui, nec aliarum personarum, nec rerum aliarum potest esse imago. 746, 11.
 Pater non potest dici principium Verbi ratione Paternitatis. 748, 8.
 Patrem producere immediate Spiritum sanctum immediatione virtutis. 762, 3.
 Pater et Filius æque, et per se, producant Spiritum sanctum. 763, 8.
 Quomodo dicatur Pater principaliter producere. ib., 10.
 An sanctus Spiritus sit eodem modo a Filio quo a Patre. 764, 11.
 In Patre et Filio est una, et eadem numero, virtus spirandi. communis utrique realiter. 769, 3.
 Pater æternus non nisi unam personam generare potest. XVII, 488, 2.
 Est unum principium Filii et Spiritus Sancti, quamvis habeat plures relationes. 489, 3.
 Pater in divinis quo sensu a Sanctis principium et finis totius Deitatis nominetur. XXV, 373, 8.

PATER ET MATER.

An præferendus pater in dilectione matri, filio, uxori, aut cuivis insigni benefactori, vide CHARITATIS ORDO. XII.
 Patris nomine in votorum irritatione, qui intelligantur. XIV, 1066, 14.
 Pater solus, dum vivit, habet potestatem irritandi vota filiorum, præsertim impuberum. 1071, 19.
 Pater potest revocare a religione filium impubere intra annum, si non consensit tacite vel expresse illius ingressui. XV, 290, 8.
 Potest licite pater vel mater offerre religioni fi-

lium educandum ante usum rationis, ut postea perseveret. 292, 12.

In hoc casu nec pater potest filium revocare, nec filius egredi ante annos pubertatis sine consensu religionis. ib., 13.

Pater vel mater potest cogere ad ingressum religionis filium ratifine utentem ante annos pubertatis, non expectata vel etiam repugnante illius voluntate. 294, 3.

Hæc potestas manet in altero parente, si alius moriatur. 296, 9.

Pater licite et valide potest offerre filium religioni, repugnante matre. 297, 10.

Non ita mater patre contradicente. ib., 11.

Si vero pater non repugnet, quamvis positive non consentiat, potest mater filium offerre. ib., 12.

Pater non potest absolute, ommissa filii cura, nisi sufficienter ei provideat, illum deserere, aut ingredi regionem. 320, 1.

Intelligitur hæc obligatio erga filium non emancipatum; nam erga emancipatum in necessitate positum eodem modo obligatur quo filius ergo parentes. ib., 2.

Pater vel mater severe custodiens et tractans filiam, ita ut tædio affecta eligat religionem ingredi, non facit illi violentiam, dummodo id non intendat, aut nimium excedat iu paterna severitate. 334, 1.

Pater vel mater sine peccato potest cogere filiam ante annos pubertatis ut ingrediatur monasterium; non vero post pubertatem, quamvis sit tantum ad educationem et clausuram; non tamen incurrit propter hoc excommunicationem. 335, 4.

Item non incurrit excommunicationem, si relinquat hæredem ea conditione ut ingrediatur monasterium. 336, 5.

Vide VOTUM RELIGIONIS. XV.

PATER NOSTER.

Pater in Oratione Dominica spectat ad totam Trinitatem. 242, 3.

Pater noster, an debeat sciri ex obligatione. 234, 8.

PATERNITAS.

Paternitas est Deus, quo sensu sit vera propositio. I, 686, 3.

Paternitas dupliciter sumi potest. 733.

Paternitas generat: est falsa 686, 3.

Paternitas est prima Patris proprietas. 714, 1.

Paternitas immediate consequitur divinam naturam. 713, 7.

Paternitas unde tantam aut majorem perfectionem habeat. 607, 18.

Paternitas, Generatio, Filiatio, diverso modo inveniuntur in Verbo, et æterno Patre, quam in creaturis. 722, 14.

Ingenitum pro fundamento dicit Paternitatem. 716, 9.

Spirationis a Paternitate differentia. 668, 10.

Spiratio activa vere, proprie, ac simpliciter est una res relativa simplex Paternitati et Filiationi identifica. 663, 5.

Paternitas et spiratio non distinguuntur in re ipsa, sed solum fundamentaliter. 661, 6.

PATRES.

Quinam Patres veram doctrinam de Gratia traderint et contrarios errores confutaverint. VII, 314, 1 et seq.

Patres Pelagio antiquiores nec illi favent, nec Augustino adversantur. 312, 4.

Qui Patres pugnent contra physicam prædeterminationem gratiæ excitantis. XI, 189, 7.

PATRES ANTIQUI.

Patribus antiquis propter merita Christi prævisa datum est quidquid gratiæ et meriti habuere. XVII, 421, 17.

Non meruerunt de condigno incarnationem, nec executionem; hanc vero meruere de congruo, circumstantiasque aliquas. 418, 9 et seq.

Imo et merita Christi, et aliquos effectus generales ipsorum, et passionem ejus, et mortem. 423, 25.

Quo sensu redemptionem meruerint. 422, 22.

Non potuerunt mereri incarnationis prædestinationem; potuerunt tamen illam mereri de potentia absoluta simpliciter loquendo. 417, 8.

PATRINUS.

Patrini docere tenentur doctrinam filios suos spirituales. XVI, 851, 5.

PATRONATUS, PATRONUS.

Jus patronatus non confiscatur cum bonis hæretici, sed extinguitur in favorem Ecclesiæ. XII, 572, 6.

Aliud jus patronatus civile, aliud canonicum. XIII, 788, 1.

Cur honorificum, utile et onerosum dicatur. ib.

Patronus habet jus præsentandi personas ad suas ecclesias. ib., 2.

Jus patronatus, quoad honorem, utilitatem et defensionem, non est materia simoniæ. ib., 3.

Simonia est vendere jus patronatus, prout est jus præsentandi. 789, 5.

Hæc simonia est contra jus divinum naturale. 790, 7.

Jus patronatus intrinsece est spirituale, dicitur tamen partim temporale. ib.

Jus præsentandi, quod est in patrono laico, est materia simoniæ. 791, 10.

Præsentatio ad beueficiam est materia simoniæ in patrono. 792, 11.

- Jus patronatus licet vendi non possit, transire potest cum re vendita. ib., 12.
- Propter illud non potest res vendi carius. ib.
- Jus patronatus non potest in alium transferri, nisi modis a jure expressis. 793, 15.
- Primus modus est per jus hæreditarium. ib.
- Non solum ad hæredes necessarios, sed etiam ad voluntarios potest transire. ib.
- Per liberalem donationem transfertur etiam. 793, 16.
- Quando ad hanc donationem requiratur Episcopi licentia. ib.
- Jus patronatus transfertur etiam cum re vendita. ib., 17.
- Dividitur in reale et personale. ib.
- Quando jus patronatus per se donatur, eget consensu Episcopi, secus si transeat cum donatione villæ. ib.
- Simoniaca non est venditio, quod in ea nominetur jus patronatus, si pretium non excedit valorem villæ. 794, 18.
- Si jus patronatus est personale, non transit ex vi venditionis, si vendatur pars bonorum a patrono. ib., 19.
- Neque si vendat omnia bona. 795, 20.
- Cur transeat ad hæredem. ib.
- Ex donatione quomodo possit dari ementi. ib.
- Quid dicendum, quando jus patronatus non ad hæret bonis, sed bona juri. ib., 21.
- Patronus alicujus monasterii non habet jus eligendi ejus prælatum. XVI, 127, 19.
- Electioni tamen factæ præbet assensum. ib.
- PAULUS.
- Paulus bis Hierosolymam ascendit. VI, 531, 2.
- Alias quater. ib.
- Paulus an Petrum reprehenderit post Concilium Hierosolymitanum. 531, 3.
- Paulus non ex compositione ficta, sed vere Petrum reprehendit. 538, 19 et seq.
- Pauli apostoli excellentia, in libr. Augustini. VII, 337, 10.
- Magnus Gratiae præceptor, confessor et prædicator. ib.
- Paulus. Vide PETRUS. VII.
- Paulus neque ante, neque post apostolatam, contraxit matrimonium. XV, 772, 4 et seq.
- Probabile essentiam divinam a Paulo visam in corpore vivente. XIX, 304, 3.
- Probabilius non visam. 305, 4.
- PAUPER, PAUPERTAS.
- Paupertas voluntaria an dari possit sine auxilio gratiæ. VII, 696, 6.
- In quo consistat paupertas prima beatitudo, varie exponitur. 695, 3 et seq.
- Præcipue consistere in voluntaria divitiarum earentia probabilis est. 696, 6.
- Hæc beatitudo a virtutibus per se infusis, vel donis Spiritus Sancti circa eandem materiam non distinguitur. ib., 6.
- Intuitu subventionis pauperum bene posset Ecclesia decimas instituire. XIII, 123, 7.
- Cura pauperum specialiter prælatis commissa est. ib.
- Decimæ datæ clericis habent respectum ad subventionem pauperum. 125, 13.
- Qui pauperes teneantur ad decimas. 148, 15.
- Cur decimæ ad pauperes non pertineant. 200, 14.
- Pauper fictus tenetur restituere eleemosynas. XIV, 1003, 7.
- Pauperibus, potius quam consanguineis, bona eroganda esse. XVI, 722, 2 et seq.
- Paupertas religiosa, modus communis vivendi, mutuum charitatem et unionem conciliat. 953, 2-3.
- Paupertatis optimus usus est ita superflua abjicere, ut necessaria non desint. 738, 15.
- Paupertatem maxime convenientem esse ad expeditam verbi Dei prædicationem. 753, 8-9.
- Dispensari non potest cum religioso ut utatur re aliqua ut propria. 720, 16.
- Solemne paupertatis votum habet duos effectus; alterum naturalem, qui est obligare ad non habendum, vel non utendum re aliqua ut propria; alterum legalem, quod est reddere personam perpetuo inhabilem ad dominium et proprietatem bonorum temporalium. 399, 10.
- Paupertatem perfectam, etiam quoad carentiam domini in communi, profitetur Societas professæ. 569, 5.
- Quanto rigore et perfectione hujusmodi paupertas in ea observetur. 570, 6.
- Cætera pro paupertate Societatis professæ propriæ, vide DOMUS PROFESSÆ Societatis. XVI.
- Qui paupertatis modus in collegiis Societatis servandus sit, tam in administrandis, quam in acquirendis bonis. 758, 7 et seq.
- Paupertatis votum quod scholastici Societatis emittunt non eos statim privat dominio et proprietate suorum bonorum. 713, 2.
- Est tamen sufficientissimum ad omnem perfectionem acquirendam. 718, 12 et seq.
- Ex vi hujus voti tenentur scholastici omne dominium suorum bonorum abdicare, cum primum superiori visum fuerit. 714, 3.
- Neque etiam possunt usum, aut possessionem habere alicujus rei ut propriæ. ib., 4.
- An aliquod dominium de novo acquirere possint absque licentia superioris, vel cum illa. ib., 4 et seq.
- Cum capacitate ad habendum dominium stare

potest paupertas substantialis, et perfectio religionis. 716, 8.

fino et cum ipso actuali dominio et proprietate. 717, 10-11.

Quem paupertatis usum observent religiosi Societatis ex vi regulæ quoad esculenta, munera missilia, vestitum, libros, et communicationem denique dandi, accipiendi, mutuandi, etc. 732, 1 et seq.

Qui usus circa eadem observandus sit ex vi voti. 739, 1 et seq.

Paupertatis usus in rebus omnibus spiritualibus sine stipendio administrandis quantus, et qualis in Societate. 733, 8 et seq.

An accipere hujusmodi stipendium, quacunque ratione accipiatur, sit contra votum paupertatis; an aliquando sit tantum contra regulam. 741, 6 et seq.

Habere aliquid sub clavi, an sit tantum contra regulam, vel sit etiam semper contram votum paupertatis, quoties clavis usus sine facultate habetur. 740, 4-3.

Observantiæ paupertatis maxime prospiciendum est in religione, et quas ob causas. 871, 4 et s.

Paupertatis non relaxandæ votum, quod professi Societatis emittunt, quo fine fuerit ultra professionem adjunctum. 871, 6.

Quæ ejus materia. 872, 7.

Cur soli professi quatuor votorum illad emittant. ib., 8.

Ad quid obligentur professi ex vi hujus voti. 873, 9-10.

Quando possit cessare illius materia. ib., 11.

Quid fieri possit in dubio an melius sit paupertatem relaxare. 874, 12.

An obliget etiam hoc votum ad non acceptandam paupertatis relaxationem a Summo Pontifice præceptam, vel concessam. ib., 13 et seq.

Utrum possit Pontifex hoc votum, aut aliud simile substantiæ religionis annexum, irritare. 873, 14.

Paupertatis votum quomodo servandum religioso Episcopo, Beneficiario, Expulso, Apostate, aut extra Clastrum de licentia superiorum viventi. Vide in verbis EPISCOPUS, BENEFICIARIUS, RELIGIOSUS, EXPULSUS, APOSTATA, CLASTRUM. XVI.

De paupertate Christi, vide verbo CHRISTI PAUPERTAS. XIX.

Loca duorum Pontificum explicantur, quæ videntur contraria circa significandam perfectionem paupertatis. XIX, 417, 8 et seq.

Paupertas ad staturum perfectionis pertinens qualis. 419, 13.

Probabile Apostolos votum paupertatis emisisse. ib., 14.

Paupertas an inducat irregularitatem. XXIII bis, 379, 24.

PAUPERTAS SIMPLEX.

Paupertas actualis non est necessaria ad salutem neque hominibus præcepta. XV, 543, 2.

Votum simplex paupertatis per se honestum est, ac de meliori bono. 547, 2.

Voluntaria paupertas est utilis ad perfectionem, et inter opera consilii computatur. ib., 3 et seq.

In voluntaria paupertate includitur voluntas carenti divitiis, et actualis carentia. 550, 10.

Est optimum et opus consilii vivere paupertatem. 551, 14.

Votum simplex paupertatis per se honestum est, et sub consilio cadere potest. 553, 18-19.

Votum hoc dupliciter fieri potest. ib., 18.

Relinquere bona sua communitati non tollit veram rationem voti paupertatis. ib., 19.

Votum simplex paupertatis extra statum religiosum est optimum, et ad opera consilii pertinet. 554, 1 et seq.

Probabile est de facto plures sanctos eremitas hanc paupertatem personalem coluisse. ib., 2.

Enumerantur commoda et fructus paupertatis. 555, 3.

Quare clericis et Episcopis annexa paupertas sicut et castitas. ib., 5.

Sine Pontificis facultate nullus, qui non sit vere religiosus, titulo paupertatis voluntariæ ad sacros Ordines admitti potest. ib.

Votum simplex paupertatis sine voto obedientiæ consistere potest. 556, 6.

Item sine voto castitatis. 556, 7.

Materia remota voti paupertatis sunt bona quæ divitiarum nomine comprehenduntur. 557, 2.

Excluduntur ab hac materia, vita, membra ac facultates, item virtutes. ib.

Honor et fama. ib., 3.

Item beneficia ecclesiastica et alia munera, dignitates seu tituli honorifici, ut verbi gratia, doctoratus, quoad jura spiritualia et honorifica. 560, 11-12.

Comprehenduntur autem quoad emolumentum temporale illis annexum. ib., 12.

Jus eligendi, præsentandi, confirmandi, instituenti, et omnis jurisdictio, tam ecclesiastica quam secularis; item beneficia cathedræ et similia, tam quoad proprietatem quam possessionem juris et facti, haberi possunt, quin violetur votum paupertatis. 561, 13-14.

Jus suscipiendi alimenta ex hoc vel illo monasterio, quomodo sit vel non sit materia paupertatis. ib., 15.

Jus decimarum vel commendæ per se non est materia paupertatis. ib.

Votum paupertatis duobus modis fieri potest. 562, 1.

- Domina rerum temporalium sunt pars principalis
 materiae proximae paupertatis. 563, 13.
- Non semper est contra votum paupertatis appel-
 lare aliquid *rem meam*. ib.
- Votum paupertatis, si est solemne, necessario ex-
 cludit dominium tam praesens quam futurum ;
 si vero per se spectetur, solum obligat ad re-
 linquendum dominium quod habetur, et nul-
 lum postea acquirendum, si vovens per illud
 dominio se privare intendit. 566, 14.
- Dives vovens paupertatem non est pauper, nec
 caret dominio suarum rerum, donec de illis dis-
 ponat. ib., 15.
- Quando obligetur talis ad divitias relinquendas.
 ib., 16.
- Habens votum simplex paupertatis acquirit verum
 dominium, quamvis rem acquirendo vel acci-
 piendo peccet. 567, 17.
- Licet is qui paupertatem simplicem promittit si-
 mul haberet voluntatem se reddendi incapacem
 omnis domini, mutata voluntate acceptando
 dominium, jam est capax, vereque dominium
 acquirit. ib., 18.
- Sic accipiens aliquam rem, an possit apud se re-
 tinere. 568, 21.
- Non tenetur distribuere in pauperes, vel pios usus,
 sed pro suo arbitratu. ib., 22.
- Ususfructus, usus et propria possessio sunt mate-
 ria proxima paupertatis. 569, 24.
- Quid potest licite facere habens hujusmodi votum,
 si haeres instituitur, vel ab intestato succedat.
 570, 27.
- Usus facti et omnis rei apprehensio, aut tentatio,
 vel pura administratio, quae non fit proprio jure
 et nomine, sed alterius, non ita proprie sunt
 materia voti paupertatis, ut omnino ex vi illius
 excludantur ; aliqua tamen moderatio in his
 potest esse materia paupertatis, juxta voventis
 intentionem. ib., 28.
- Omnimoda carentia vestium non est paupertas
 professae a Christo aut Apostolis. 571, 30.
- Etiam neque pura administratio, neque jus admi-
 nistrandi (quod non habet emolumentum pretio
 aestimabile) per se repugnat paupertati. 572, 31.
- Si votum paupertatis simpliciter fiat, et vovens
 nihil specialiter intendat, excessus in usu et
 peculio facti, non est contra illud. ib., 32-33.
- Apud quem sit dominium rerum quibus utitur vel
 quas requirit habens hujusmodi votum. 573, 34.
- Resolutio est, apud neminem esse. 574, 37.
- Adhuc tamen est peccatum injustitiae tales res illo
 invito auferre. ib., 38.
- Contra hoc votum peccatur habendo vel accipien-
 do dominium alicujus rei (sub dominio possessio
 etiam propria, jus utendi et fruendi proprium
 comprehenditur). 575, 1.
- Hoc peccatum ex suo genere est mortale sacrile-
 gium. ib., 2.
- Ad peccatum mortale requiritur materia gravis.
 576, 5.
- Qualis sit haec ex sententia aliquorum. 577, 6.
- Quantitas gravis censetur illa quae, promissa in
 elemosynam, sufficit ad violationem talis voti,
 et haec videtur esse quantitas quatuor argenteo-
 rum. 578, 10.
- Differentiae inter hanc paupertatem et religiosam.
 ib., 11.
- Habens hoc votum potest illud graviter violare
 per sacrilegium, quin peccet contra justitiam.
 579, 14.
- Quantitas furti, respective tamen ad talem reli-
 gionem, sufficit ut religiosus violet paupertatem.
 ib., 15.
- In persona privata potest dari peccatum mortale
 furti sine peccato mortali contra votum. ib., 16.
- Item in religioso, si furetur tertiae personae, et non
 suae religioni. 580, 18.
- Seclusa proprietate et dominio, vix invenitur alius
 modus violandi votum simplex paupertatis.
 ib., 19.
- Habens tale votum potest donata accipere sine
 alicujus licentia ad usum tantum ; item potest
 aliis donare tanquam dispensator. ib.
- Non peccat per proprietatem, nisi directe intendat
 sibi acquirere dominium. ib., 20.
- An et quomodo peccet per displicentiam voti facti.
 581, 21.
- Hoc votum non est reservatum, ex causa justa po-
 test a Papa vel Episcopo dispensari, vel in toto,
 vel in parte. ib., 22.
- Vide VOTUM PAUPERTATIS. XV.

PAUPERTAS SOLEMNIS.

- Assignantur quatuor modi paupertatis religiosae.
 XV, 584, 7.
- Aliqua paupertas est necessaria ad religiosum sta-
 tum, et fuit servata ab initio Ecclesiae. ib., 8.
- Probabile est aliquando statum religiosum cons-
 tituisse in aliquibus cum paupertate, quae nec
 dominium, nec usum independentem exclude-
 ret, sed tantum usum rerum superfluum. 585, 10.
- Tria impedimenta perfectionis, scilicet sollicitudo
 rerum temporalium, amor divitiarum, et elati-
 onis occasio per paupertatem auferuntur.
 ib., 11.
- Probabilius est semper fuisse in Ecclesia usitatum,
 ut in statu perfectionis paupertas esset per ab-
 dicationem proprietatis, saltem quoad usum.
 587, 14.
- In eremitis quomodo fuerit usus rerum non pro-
 prietarius. 588, 17.
- Item in viris et sacris virginibus, quae olim in pri-

- vatis domibus statum religiosum profitebantur. 389, 19.
- Licet paupertas quoad carentiam domini omnium bonorum fuerit semper usitata in Ecclesia, non tamen videtur observata in omni specie vel tempore status religiosi. 390, 20.
- Dominium bonorum mobilium in statu religioso privato apud Episcopum fuisse, probabile est, probabilius apud ipsam personam privatam. *ib.*
- Idem de dominio rerum stabilium dicendum. 390, 21.
- Religiosi in communitate viventes verisimiliter non habebant dominium rerum stabilium, vel mobilium. 391, 22.
- Probabilis hujusmodi dominium et proprietatem habere vel valide vel etiam licite, ex licentia justa praelati, non repugnabat illi statui. *ib.*
- Paupertas reddens incapacem domini non fuit a principio in Ecclesia, sed postea introducta. 391, 23.
- Probatur de Christo Domino. *ib.*
- Et de Apostolis. 391, 24.
- De monachis solitariis. 393, 27.
- Solemnitas voti paupertatis a tempore Justiniani imperatoris universaliter incepit. 393, 28.
- Juxta aliquos, religiosus professus potest retinere dominium ad breve tempus. 394, 31.
- Vide PAUPER-TATIS VOTUM, et SOLEMNITAS. XV.
- In communitate religiosa duplex paupertas dari potest. Prima, excludens dominium et proprietatem a singulis personis; secunda, excludens etiam ab ipsa communitate. 393, 2.
- Paupertatis in communi tres gradus. *ib.*
- Est de fide, laudabile esse religiosorum institutum, qui paupertatem tam in particulari quam in communi profitentes, quoad carentiam possessionum ac certorum reddituum, non ex solis eleemosynis, sed ex proprio manuum labore aluntur. 397, 6.
- Item quando non ex labore, sed ex solis eleemosynis vel oblatiis vel petitiis vivunt. 398, 8.
- Hoc genus paupertatis professus est Christus Dominus. *ib.*
- Item Apostoli. 398, 8-9.
- Item Apostoli viri et alii Sancti. 399, 10.
- Hoc genus paupertatis et mendicitatis incepit a tempore S. Francisci et S. Dominici. 399, 11.
- Est de fide et evidens laudabile esse institutum, in quo paupertas cum abdicatione omnis proprietatis in particulari, et cum dominio bonorum in communi observatur. 604, 22.
- Christus et collegium Apostolicum habuerunt dominium rerum mobilium in communi. 605, 24.
- Item primitiva Ecclesia, antiquae et novae aliquae religiones. *ib.*
- Religio fratrum Minorum non habet dominium etiam rerum mobilium in communi. 606, 26.
- Nec Christus nec Apostoli habuerunt dominium aut possessionem rerum stabilium in communi. 606, 28.
- Probabile tamen est aliquas Ecclesias viventibus adhuc Apostolis habuisse bona stabilia in communi. 606, 28-29.
- In religiosis, qui statum Apostolicum profitentur, perfectior est paupertas bonorum stabilium, tam in particulari quam in communi, per se loquendo. 610, 4.
- Ratione vero circumstantiarum potest esse magis expediens habere possessiones moderatas in communi. 611, 5.
- Non est perfectius, regulariter loquendo, non solum bona immobilia non possidere, sed neque ex usu consumptibilibus in futurum providere, eas congregando et conservando. 611, 6.
- Non spectat per se ad majorem perfectionem habere haec bona mobilia absque dominio communitatis, etiam pro illo tempore quo possidentur. 611, 7.
- Paupertas in communi quoad immobilia est medium per se ad perfectionem; non ita quoad bona mobilia. *ib.*
- Quomodo hoc intelligatur. 612, 8-9.
- Hoc votum ex genere suo obligat sub mortali ad non habendum dominium vel proprietatem. 613, 2.
- Primus modus peccandi est per directam voluntatem habendi dominium, quando et quomodo. 613, 3.
- Secundus est accipiendo rem moraliter æquivalentem dominio, vel acquisitioni ejus. *ib.*
- Desiderium et delectatio morosa, quando sit peccatum in hac materia. *ib.*
- Accipere aliquid sine licentia praelati ex genere suo est mortale, nisi ex levitate materiae fiat veniale. 614, 1.
- Licentia praelati, quando commode postulari potest, est necessaria, ut res optime et sincere fiat. 615, 3.
- Quando commode postulari non potest, sufficit præsumpta et interpretativa cum intentione manifestandi praelato, et si res non sit consumpta, oportet manifestare, ut licite refineatur. *ib.*
- In rigore præcepti, sufficit tacita vel probabiliter præsumpta superioris voluntas, etiam quando potest expressa licentia postulari, et ob aliquem humanum respectum vel pudorem, aut nonnullam difficultatem adeundi praelatum, omittitur. 615, 4.
- Probatur de licentia tacita, et ponuntur varii casus. 617, 7-8.

- De præsumpta. 618, 9.
- Displicentia superioris quoad substantiam tollit voluntatem præsumptam, non ita quoad modum. 619, 11.
- Licentia injusta ex parte petentis aliquando excusat illa utentem a peccato contra paupertatem, aliquando non. 620, 12 et seq.
- Idem dicendum de licentia injusta ex parte materię. 620, 15.
- Licentia injusta ex parte praelati concedentis excusat a peccato proprietatis recipientem. 621, 16.
- Aliquando vero non excusat ab alio peccato vel scandali, vel superfluitatis. ib., 17.
- Licentia debita, irrationabiliter tamen negata, vel probabiliter præsumpta neganda, non sufficit ad excusandum a peccato proprietatis recipientem. 622, 18-19.
- Excipitur casus extremę necessitatis. 623, 21.
- Quę quantitas sit magna vel parva, ut illam accipere sine licentia sit peccatum grave vel veniale. 624, 24.
- An sit peccatum mortale accipere rem in quantitate sufficienti sine licentia, non ut habeatur aut occulte possideatur, vel extra religionem expendatur; sed solum ut religioni incorporetur, et publicus usus illius habeatur, cum proposito relinquendi illum, si superior jusserit. 625, 25-26.
- Quę quantitas in hoc casu requiratur. 625, 27.
- Item quando res accipitur et applicatur ad usum proprium loco alterius rei similis. Quę ad similem usum ex bonis communibus monasterii danda est. 626, 31.
- An res sic accepta fiat monasterii, et an accipiens debeat eam monasterio tradere, vel ei reddere qui donavit, vel denique possit ea uti de licentia. 627, 33.
- An talis rei acquisitio et donatio possit revocari. 628, 36.
- Usurpatio sine licentia ex bonis monasterii est contra paupertatem et justitiam. 629, 39.
- Est peccatum mortale usurpare sine licentia pecuniam monasterii quantitate sufficienti. ib., 40.
- In aliis vero bonis monasterii usu consumptilibus, quę pertinent ad cibum et potum, si tantum ad proprium usum actualem et transitorium sumatur aliquid, regulariter non est peccatum mortale, nisi damnificatio sit nimia, et in re extraordinaria ac pretiosiori. ib., 41.
- Usurpatio rerum quę usu statim non consumuntur, si non accipiantur ut occultę, et tanquam proprię possideantur, ordinarie non est peccatum mortale. ib.
- Acceptio ab aliquo externo de bonis ejus ad solum usum proprium, an et quale peccatum sit. 630, 42.
- Quando liceat religioso pecuniam mutuo accipere. ib., 44.
- Accipere pecuniam in custodiam non est contra paupertatem. ib., 45.
- Quando liceat accipere pecuniam vel aliud donatum ab altero, ut reddat tertię personę. ib.
- Solum peculium proprietarium repugnat paupertati. 631, 1.
- Primum signum peculii proprietarii est possidere aliquid sine ulla legitima licentia. 631, 2.
- Secundum signum est, si res possessa ita occultetur, ut non possit a superiore inveniri. 632, 4.
- An et quando res a principio accepta cum sola licentia præsumpta, si postea occultetur praelato et ita retineatur, sit sufficiens signum proprietatis. ib., 5.
- An res accepta et possessa cum licentia expressa, si postea occultetur, ne possit et contingat auferri, sufficiat ad vitium proprietatis. 633, 6.
- An habere aliquid clavi obseratum sine licentia, quoad illum modum habendi sit peccatum proprietatis, quamvis res ipsa in se cum licentia habeatur. 634, 7.
- An possit religiosus esse proprietarius, ex eo solum quod habeat aliquid ex licentia irrationabiliter et injuste concessa. 635, 10-11.
- An saltem in hoc casu committat aliud genus peccati contra paupertatem vel aliam virtutem. ib., 12.
- Licentia respectu sui ipsius vel superiorum praelatorum irrevocabiliter concessa religioso, ut aliquid possideat, est invalida. 636, 14.
- Usus bonorum proprietarius per paupertatem prohibetur. 644, 1.
- Usus proprietarius paupertati repugnans est omnis ille qui propria auctoritate fit. ib., 2.
- Ut hic usus non sit proprietarius, sufficit licentia præsumpta, etiam sine proposito postulandi a praelato ut expresse ratam habeat donationem factam. ib.
- Ut usus consumendi vel alienandi bona religionis sit validus, requiritur justa et legitima praelati licentia. 645, 3-4.
- Quando censeatur licentia justa et valida. ib., 14.
- An et quale peccatum sit usus bonorum religionis usurpatus et dispensatus in extraneos sine ulla licentia. 646, 5.
- Circa ipsos religiosos. ib., 6.
- Peccat contra paupertatem sine ulla licentia donans ex sibi concessis ad usum, quando seipsum privat illo commodo, et non gravat religionem in re alia vel usu. 647, 7-8.
- Item non potest res concessas ad unum usum in alium convertere. ib., 8.
- Mutnare bona religionis non licet sine licentia. 646, 5.

Sine debita licentia tam privatis religiosis quam officialibus et procuratoribus quibus committitur cura honorum, non licet illa dispensare. 647, 9.

Prælati non potest pro suo arbitrio bona monasterii expendere. 648, 10.

Idem dicendum de prælati superioribus. ib.

Quæ donationes a Prælati factæ sunt licitæ, et quæ injustæ et invalidæ. 648, 11.

Expendere de bonis alienis sine licentia et invito domino est contra justitiam et paupertatem. 649, 14.

Concedente domino usum facti determinatum, si cedat usus in commodum ipsius religiosi, vel ei proprie donetur, est contra paupertatem sine licentia illum accipere; non ita si usus non cedit in commodum, neque ipse pro se illum acceptet, sed solum ut instrumentum transferendi rem ab uno in alium. 649, 15.

Quoties conceditur usus facti indeterminatus, sed absolute pro arbitrio accipientis, acceptare illum vel applicare sine licentia est contra paupertatem, non ita si solum acceptetur dispensatio facienda in alios nomine alterius, quamvis particularis applicatio et electio esset commissa arbitrio religiosi. 650, 16.

Res donatas et acceptas expendere vel consumere sine licentia est contra justitiam et paupertatem. ib., 17.

Res sic male accepta, si prior acceptio rata habeatur a Prælato, potest de ejus licentia expendi; si non habeatur rata, debet restitui domino. ib., 18.

An et quando possit Prælati dare licentiam religioso ut expendat, vel convertat in proprium usum rem acceptam, si sit in magna quantitate, vel pretiosa. 651, 19.

An sub decreto Concilii Tridentini concedentis omnibus religionibus, excepta Minorum, habere bona immobilia, comprehendatur etiam religio Carmelitarum discalceatorum. 662, 1.

Huic privilegio renuntiavit Societas Jesu professa, et possunt aliæ renuntiare. ib.

Religio, quæ dominium in communi excludit, obligatur ad non habenda aliqua bona immobilia in sustentationem religiosorum tanquam propria. 663, 3.

Bona vero mobilia habere potest et colligere, et conservare etiam pecunias, excepta Minorum religione, quæ pecunias non potest colligere. ib.

In hac pecunia colligenda moderatus modus habendus. ib.

An talis religio possit habere hæc bona mobilia ut propria. 663, 6.

Potest habere domum ad ordinariam habitationem, ethortum domui conjunctum; itam ecclesiam ad divinum cultum. 664, 7.

Habere etiam potest animalia ad usum ambulandi, et ad labores monasterio necessarios. ib., 8.

Societas Jesu professa non potest habere animalia ad usum ambulandi. ib.

Animalia fructifera, ut, verbi gratia, greges ovium et armentorum, an et quomodo liceat habere. 664, 10-11.

Non licet habere aliquod animal ad locandum, accepto pretio pro usu ejus. 665, 12.

Aves domesticas, ut gallinas et columbas, in parvo numero habere licet. ib., 14.

Item ex domestico horto fructus colligere, non tamen vendere. ib.

Talis religio non potest habere jura vel actiones ad aliquid recipiendum per modum annuæ pensionis vel redditus, potest vero ad aliquid recuperandum quod uno actu solvi potest, et statim consumi, vel in utilitatem converti. ib., 15 et seq.

Legatum annuæ pensionis illi relictum est nullum quoad obligationem et jus civile; hæres tamen in conscientia tenetur illud solvere, et religio potest accipere et admoneri hæredem suæ obligationis. 667, 18-19.

Si hæc pensio legata sit ad breve tempus, probabilius est acquirere religionem jus civile ad illam recuperandam. ib., 20.

Legatum annuæ pensionis potest statim vendi, ut convertatur in commodum monasterii, si hæres et principalis legatarius velit, non tamen potest ad id cogi. ib., 21 et seq.

Hæres vel legatarius in hoc casu non tenentur in conscientia reddere æstimationem talis pensionis, neque se obligare volenti illam dare. 669, 24.

Differentia inter legatum annuæ pensionis, et alterius rei immobilis. ib., 25.

Licet habere redditus certos jure civili recipiendos pro expensis ecclesiæ sen sacristiæ. 670, 27-28.

Non tamen licet illos vel partem illorum, si sint superflua, vel nimium crescant, in alios usus monasterii convertere, possunt tamen converti in opera pia. ib., 29.

Pro aliis rebus, ut, verbi gratia, pro libris emendis, non licet habere annuos redditus jure civili exigendos. 671, 30.

Pro hospitibus vero externis recipiendis licet habere tales redditus sola administratione; non ita pro religiosi hospitibus. ib., 31.

Anniversaria perpetua et capellaniæ, an et quomodo liceat habere. ib., 32.

Quid sit habere hæc bona immobilia tanquam propria. 672, 33.

Non licet habere ex voluntate domini rem quoad usum et usumfructum. ib.

An et quomodo traditio alicujus possessionis vel census quoad usum vel usumfructum repugnet huic paupertati in communi. ib., 34.

- Ex vi hujus paupertatis, an et quomodo obligentur subditi ad mendicandum et strictiorem paupertatem. 673, 37.
- Pontifex potest dispensare cum religioso in paupertate, ut sit capax domini, nullam aliam obligationem votorum vel status illi auferendo, quamvis, moraliter loquendo, vix possit id licite fieri. 674, 1 et seq.
- Hæc dispensatio data etiam sine justa causa est valida. 676, 6-7.
- Pontifex non solum potest dispensare cum religioso, ut sit capax domini, sed etiam ut actu habeat dominium et proprietatem aliquam. *ib.*, 8.
- Si Papa solum dispenset in solemnitate voti paupertatis, potest vere fieri dominus rei acceptæ, tamen peccat contra votum accipiendo sine licentia prælati. 677, 9.
- In hoc casu non licet etiam de licentia prælati dominium acceptare. *ib.*, 10.
- Papa, si detur causa, potest dispensare in toto voto paupertatis, non dispensando in castitate vel obedientia. *ib.*, 11.
- Regularis factus Papa manet liber omnino a voto paupertatis quoad usum et dominium. 678, 12.
- Non ita si fiat Episcopus. *ib.*, 14.
- Cum illo tamen potest Papa dispensare, non dispensando in aliis votis. *ib.*
- Pontifex potest dispensare in voto paupertatis, quando occurrit justa causa dispensandi in ipso statu religionis et voto castitatis, verbi gratia, si oportet ut monachus rex fieret. 679, 15.
- Vide DOMINIUM. XV.
- PAX.
- Pax conscientiæ, qualem inducunt hæretici, rejicitur. IX, 674, 8.
- Quæ pax inveniatur in viris perfectis. 509, 19.
- Pax in habitu et in actu, quid. XII, 646, 6.
- Pax simpliciter est in præcepto. 731, 4.
- Vide DISCORDIA et CONTENTIO. XII.
- PECCABILITAS, IMPECCABILITAS.
- Peccabilitas unde creatæ voluntati proveniat II, 390, 9 et seq.
- In pura natura necessario competit voluntati etiam credibili. 392, 16.
- Impeccabilis modo aliquo Angelus in pura natura a quibusdam asseritur. 388, 3-4.
- Alii omnino peccaturum affirmant. *ib.*, 5.
- Verior sententia Angelum in pura natura esse peccabilem. 389, 6 et seq.
- Quamvis vitare tunc posset omne peccatum contra legem naturalem. 392, 16-17.
- Impeccabilem venialiter Angelum in pura natura quidam judicant. 393, 1.
- Id verum est de veniali ex surreptione, esto aliqui id negent. 394, 3 et seq.
- Falsum vero de veniali ex parvitate materiæ. *ib.*, 6 et seq.
- Peccabiles essent Angeli etiam in pura natura in primo quoque suæ creationis instanti. 397, 3 et seq.
- Impeccabilem ab intrinseco puram creaturam extra visionem beatam, in quocumque statu dari posse, qui sentiant. 802, 2-3.
- Contrarium astruitur late. 803, 6.
- Peccabiles reipsa fuisse Angelos fide constat. 802, 1 — 803, 11 et seq.
- Animæ separatæ sanctorum ante Christi mortem peccare non potuerunt. XIX, 699, 8.
- Unde hæc firmitas orta. 700, 9.
- PECCATUM, PECCATI PERMISSIO.
- Bonum necessario non supponens peccatum, etsi ex illius occasione possit provenire, efficaci intentione a Deo præfiniri potest ante talis peccati præscientiam. I, 478, 14.
- Permissio peccati ex quo bonum potest procedere, quod licet non necessario illud supponat, ut procedat, est prædestinationis effectus. *ib.*
- Peccati originalis distinctio. 505, 11.
- Peccatum originale non est adæquata causa reprobationis damnatorum. 513, 4.
- Peccatum inter reprobationis effectus nullo modo numerari potest. 515, 2.
- Peccati duplex permissio constituitur. 516, 7.
- Permissio durandi in peccato originali usque ad mortem est reprobationis effectus. *ib.*
- Reprobatio positiva non a permissione peccati, sed a pœna quæ propter peccatum in alia vita permanet, incipit. 516, 9.
- Permissio peccati specialis et propria hominis reprobi est effectus negativæ reprobationis. 517, 12.
- Peccati permissio duo includit. *ib.*
- Originalis peccati, seu peccati Adam, permissio vere reprobationi alicujus attribui nequit. 518, 15.
- Peccati permissio utilis esse potest ad salutem prædestinati. 476, 5.
- Quid de concursu prævio ac prædeterminante ad actum peccati D. Thomas senserit. VIII, 240.
- Aliqui privantur gratia propter sua peccata ad ostensionem divinæ justitiæ. X, 362, 1.
- Peccata omnia dici possunt præter intentionem Dei esse. 376, 2.
- Peccatum non est intentum a Deo sed pure permissum. 377, 1.
- Deus non imputat homini ea quæ faceret. XI, 77, 3.
- Cur permissionem peccati sequatur infallibilis scientia Dei de futuro peccato. 127, 12.
- Quatenus complaceat Deus in actu peccati jam præviso. 131, 20.

Deus non excitat aut præmouet ad actum peccati, etiam pro materiali. 149, 1 et seq.

Deus non mouet ad actum bonum aut indifferentem, ea intentione ut inde occasionem sumat homo mali operis. ib., 2.

Homo non prædeterminatur ad actus malos, adhuc pro materiali. 150, 3.

Deus non utitur pravis voluntatibus, eas inclinando ad malos actus, et exponitur Augustinus. 150, 7.

Deus non est dicendus auctor unius peccati quod est in pœnam alterius. 151, 8.

Deus non esse causam peccati, de fide est. 92, 1.

Ad realem entitatem peccati physice concurrat Deus. ib.

Deus non prædefinit malos actus antequam præciat esse futuros. 93, 1 et seq.

Deus hominem mouere potest ad actum ex se bonum seu indifferentem, etiamsi sciat malum esse futurum. ib., 4.

Deus non inclinatur suasionibus ad peccatum. 94, 6.

Nec illud vult voluntate efficaci. 111, 11.

Idem est moraliter persuadere peccatum ac inclinare ad actum, qui sine eo fieri non potest. 95, 8.

Deus non prædeterminat physice voluntatem ad actus malos. 96, 9.

Aliquid negativum vel etiam positivum interdum vult Deus peculiari consilio, ex quo scit futurum peccatum. 108, 4-5.

Non tamen illi imputatur culpa. 109, 6.

Potest Deus volutates inclinatæ jam in malum, in hoc potius quam in aliud inclinare. 110, 10.

Deus dici non potest peccati auctor, etiamsi ad materiale illius concurrat. 116, 20.

Secus esset si determinaret voluntatem. ib.

Deus non mouet ad malum, nec casu ad ejus materiale concurrat. ib.

Peccatum futurum non potest certo cognosci in carentia divinæ motionis ad bonum. 305, 15.

Quid in actu peccati a Deo sit effective, quid non. 403, 14 et seq.

Peccatori possent juste denegari auxilia etiam sufficientia. 453, 11.

Peccata nullatenus reviviscunt, quamvis reviviscant merita. 457, 20.

Permissio totius lapsus peccatoris non habet causam ex parte ejus. 128, 13.

Qui sit verum Deum voluisse primam permissionem peccati, ut ostendat justitiam suam. ib.

Ex sola permissione, si conditionata scientia tollatur, non esset infallibile peccatum fore. 131, 18.

Secus tamen si supponatur illa scientia. ib.

Permissio peccati non potest stare cum ejus prædeterminatione, 101, 21.

In quo fundetur infallibilis consecutio peccati ex ejus permissione. 136, 11.

Quæ permitti dicantur. 101, 21.

Permissio cur significetur in Scriptura interdum per verba quæ innuunt Dei effectum. 109, 7-8.

Peccata membrorum Christi non possunt dici Christi quoad commissionem. XVIII, 187, 6.

Peccatum permittere in alio potest esse bonum, secus in seipso. 191, 10.

PECCATUM ANGELORUM.

Ad peccandum sufficit objectum delectabile, esto cognoscatur esse turpe. II, 400, 13.

Ad peccandum an, et quis defectus prærequiratur ex parte intellectus, vide INTELLECTUS. II.

Peccatorum multiplicatio fit, vel per diversos actus, vel per multiplicem malitiam in eodem actu. 897, 1.

Peccatum rarius inchoatur cum perfecta consideratione, quam ea superveniente continuatur. 842, 10.

Peccatum superbiæ cadere potest in Angelis. ib., 1.

Per superbiæ Lucifer in via peccavit. 843, 2.

Imo id fuit ejus primum peccatum. 848, 6 et seq.

Et simul habuit inordinationem amicitia sui, et concupiscentia. 849, 11.

Primum peccatum Angelorum non fuit omissionis. 861, 16.

Peccatum superbiæ in Lucifero fuisse inordinatum amorem suæ beatitudinis naturalis qui velint. 857, 2 et seq.

Varia deformitates, quæ in illo amore excogitari possunt, excluduntur. 858, 4 et seq.

Fuisse potius inordinatum amorem supernaturalis beatitudinis, alii autumant. 864, 1.

Expenduntur quedam deformitates quæ in hac supernaturalis beatitudinis appetitione excogitantur. 865, 4 et seq.

Alii asseruerunt peccatum superbiæ in Lucifero fuisse appetitionem divinæ æqualitatis absolute. 871, 1.

Discutitur an talis appetitio sit possibilis, et quo pacto. 872, 3 et seq.

Prædicti assertores appetitionis divinæ æqualitatis impugnantur. 877, 21 et seq.

Potuisse tamen Angelum ita peccare, quo sensu verum sit. 879, 26.

Peccasse Luciferum non æquiparentia, sed participationis Dei similitudinem inordinate appetendo tandem statuitur. ib., 27.

Peccatum Luciferi non potuisse esse inordinatam appetitionem unionis hypostaticæ etiam supposito decreto de illa futura, multi dicunt. 882, 5 et seq.

Oppositum concluditur. 883, 7 et seq.

De facto id peccatum non patrasse Luciferum, qui doceant. 884, 11 et seq.
 Probabilis est oppositum. 885, 13 et seq.
 Peccarene potuerint Angeli, alia etiam dona gratiæ, præter unionem hypostaticam, aut etiam dona naturæ invidendo. 887, 22.
 Alii tandem contendunt illud Luciferi peccatum fuisse appetitum superioritatis in alios. 892, 2 et seq.
 In eo appetendi actu deformitates aliquæ discutuntur. ib., 5 et seq.
 Deformitas superioritatis negativæ, seu nolle se Deo homini subicere, creditur probabilis in eo actu intervenisse. 896, 19 et seq.
 Peccata alia præter superbiam Lucifer in via commisit. 897, 1 et seq.
 Unum fuit arrogantia. 899, 3.
 Cui honestati fuerit aut non fuerit opposita hæc arrogantia. 900, 10 et seq.
 Secundum fuit ambitio proprie dicta, actuque distincta a superbia. 902, 14.
 An etiam distincta quoad malitiam. ib., 15.
 Tertium fuit inanis gloria, a superbia similiter distincta. ib., 16.
 Patravit etiam Lucifer principaliter invidiæ peccatum. 903, 18-20.
 Quid sentiendum de impatientia, odio, ira, impietate. 905, 25 et seq.
 Quid de blasphemia et mendacio. 908, 36.
 Quid de acidia et pusillanimitate. 909, 42.
 Quid de infidelitate, vide INFIDELITAS. II.
 Peccasse multos alios Angelos præter Luciferum, de fide est. 915, 1.
 Fuisse illos ex omnibus ordinibus probabile videtur. ib., 2 et seq.
 Quota pars de facto inducta est a Lucifero ad peccatum. 916, 6 et seq.
 An et quomodo fuerit inducta, vide LUCIFER. II.
 Primum peccatum aliorum Angelorum a Lucifero fuisse concupiscentiæ carnalis, qui velint. 922, 1.
 An et quomodo hoc possit verificari. ib., 2-3.
 Fuisse tamen primum illud peccatum etiam superbiam. 923, 4.
 Objectum hujusmodi superbiæ videtur fuisse unio hypostatica, non sibi, sed Lucifero communicanda. 926, 13.
 Quando peccarint prædicti Angeli, et an in primo creationis instanti peccare potuerint, vide INSTANS. II.
 Quomodo si peccarent Angeli in primo instanti, eorum peccatum Deo tribueretur. 949, 52.
 Peccare potuit Angelus per primum actum a se elicatum. 953, 64.
 Non potest tamen in gratia creatus peccare in eodem instanti. ib., 65.

Peccare an possit homo in primo instanti usus rationis. 952, 61.
 Quæ et quales fuerit circumstantiæ peccato Angelorum intrinsicæ. 931, 1.
 Quid de intrinsicæ loci circumstantia dicendum. 932, 2.
 De extrinseca temporis, vide INSTANS. II.
 Et an tempus hoc peccati Angelorum præcesserit tentationem hominum. 956, 11 et seq.
 Peccatum Luciferi quomodo omnium gravissimum dicendum sit. 841, 7.
 Peccatum Angelorum an fuerit remissibile. 959, 4 et seq.
 Cur dicatur moraliter irremissibile. 962, 14 et seq. — 965, 25-26.
 Peccatum nullum etiam veniale admiserunt sancti Angeli. 961, 13.
 Eos peccare, negligenter exequendo ministeria sibi commissa, erronee sentit Origenes, et eum secutus Calvinus. 668, 1.
 Peccare possint Angeli contra solum naturale præceptum, vide PRÆCEPTUM. II.
 Peccati hominum et Angelorum comparatio. 931, 1.
 Peccata hominum quo pacto omnia ex actione dæmonum dicantur provenire, vide TENTATIO. II.
 Ad peccatum ex malitia adesse debet scientia, abesse passio. 824, 32.
 Peccatum veniale ex quibus circumstantiis fiat mortale. 395, 7 et seq.

PECCATUM ADE.

Peccare non potuit Adam de lege ordinaria in primo instanti suæ creationis. III, 244, 4.
 Quolibet mortali perderetur status innocentiae, vide INNOCENTIE STATUS. III.
 Veniale tamen non præcederet omne mortale. ib., 3.
 Peccasse Evam antequam tentaretur a serpente refellitur. 333, 1 et seq.
 Peccasse saltem antequam audito serpente responderet, qui dicant. 334, 4.
 Non peccasse antequam responderet, nec in ipsa responsione. 335, 5 et seq.
 Peccavit tamen cum audivit, NEQUAQUAM MORIEMINI, SED ERITIS SICUT DIJ. 336, 9-10.
 Primum Evæ peccatum fuit superbia. 338, 14 et seq.
 Quomodo ante hoc peccatum non præcesserit infidelitas, aut iudicium erroneum. 340, 20 et s.
 Secundum peccatum Evæ fuit infidelitas. 341, 23.
 Probabileque est fuisse hæresim. ib., 24.
 Probabilis non attigisse hæresim. ib., 25.
 Tertium peccatum fuit comestio vetita : quartum scandalum : quintum excusatio, saltem venialis. 342, 26.
 Adamus antequam ab Eva tentaretur, non peccavit. 343, 5.

Primum ejus peccatum fuisse inordinatum affectum erga uxorem putat Scotus. 342, 1.
 Fuisse superbiam communius et verius. 343, 4 —
 345, 12 et seq.
 Peccasse etiam per infidelitatem qui Patres dixerint. 348, 4 et seq.
 Nec fuisse infidelitatem propriam cum pertinacia, et hæresi, imo nec cum ignorantia culpabili verius videtur. 353, 18.
 Secundum peccatum Adæ fuit affectus inordinatus erga Evam. 354, 23.
 Prædictus affectus non fuit per se peccatum. ib.
 Sed quatenus fuit causa omissionis debiti officii, non reprehendendo Evam ob transgressionem. 355, 24.
 Tertium Adami peccatum esus vetitus. ib., 25.
 Quot in eo deformitates distingui soleant. ib.
 Alia Adami peccata tribui solita expenduntur. ib., 26 et seq.
 Peccatum Evæ gravius fuisse peccato Adami, qui dicant. 356, 1.
 Qui oppositum sentiant. 357, 2.
 Comparantur late utriusque parentis peccata in numero et gravitate. ib., 3.
 Vera resolutio fuisse simpliciter gravius Evæ peccatum. 359, 10.
 Peccatum primorum parentum non fuisse simpliciter gravius peccatis posteriorum, sed tantum secundum quid, ex circumstantia nimirum status, opinio D. Thomæ quæ expenditur. 360, 1 et seq.
 Peccata primorum parentum collata cum peccatis Angelorum fuerunt simpliciter minus gravia. 361, 7.
 Quid si conferantur cum peccatis posteriorum. ib.
 Peccasse primos parentes ipso sexto die quo conditi sunt, multorum opinio. 369, 3.
 Oppositum late probatur. 370, 7 et seq.
 Peccasse octavo die a sua creatione divinatur Peregrinus. Veresimilius peccasse altero die a creatione. 372, 13.
 Peccatum Adami non fuisse irremissibile de potentia absoluta. 373, 1.
 Imo nec de ordinaria, de fide constat. ib., 3.
 Idque etiam quoad pœnam alterius vitæ. 374, 5.
 Quid de pœnis hujus vitæ, speciatim de amissione justitiæ originalis. ib.
 Quid de exilio a paradiso. ib., 6.
 Peccatum Adami non fuisse remissum, qui dixerint. ib., 7.
 Oppositum late probatur. ib., et seq.
 Vide ADAM. III.
 De his quæ pertinent ad peccatum Adæ, vide ADAM. XIX.
 Homo in primo instanti creationis peccare non potest. XIX, 190, 1-2.

Quod erat illud peccatum pro quo feminæ offerre-
 bant sacrificium in veteri lege post 40 dies pur-
 gationis. 264, 7-8.
 Carentia actualis peccati infert carentiam origi-
 nalis secundum Aug. 351, 3.

PECCATUM ORIGINALE.

Non dari originale peccatum, error Pelagii. IV, 597, 1.
 Est tamen de fide dari. 598, 3.
 Id probatur ratione theologica, supposita fide. 599, 5 et seq.
 De peccati originalis essentia variæ opiniones. 600, 1 et seq.
 Peccatum originale est quid a parte rei privati-
 vum, vel positivum intrinsece inhærens in ho-
 mine concepto ex Adam. 601, 2.
 Non est forma substantialis, neque ejus privatio. ib., 4.
 Non consistit in concupiscentia, neque in aliquo defectu potentiarum qui veluti naturalis sit. 602, 8.
 Nec positiva qualitas animæ vel potentiis inhærens. 603, 12.
 Peccatum originale vere et proprie consistit in privatione suo modo inhærente, nihilque reale positivum includit. 604, 15 et seq.
 Est habitualis aversio a Deo fine supernaturali, seu privatio gratiæ et charitatis. 605, 18.
 Quo sensu dicatur privatio originalis justitiæ. 606, 19.
 Peccatum originale non includit in sua essentia aversionem a Deo fine ultimo naturæ. ib., 21.
 Privatio in qua consistit peccatum originale est proprie peccatum quatenus est aversio a Deo fine supernaturali. 607, 24.
 Peccatum originale quomodo dici possit esse contra legem naturæ. ib., 27.
 Quomodo voluntarium voluntate capitis. 608, 28.
 An sit univoce peccatum cum reliquis. 609, 32.
 Peccatum originale quando contrahitur a puero, an hic vere et proprie dicatur peccare. ib., 33.
 Peccatum originale an sit gravius veniali. ib., 34.
 Peccatum originale primario residet in essentia animæ. ib., 1.
 Peccatum originale quod in nobis sit, habet pro causa efficiente primum peccatum Adæ. ib.
 Non est causa physica, sed moralis. ib., 2.
 Nullam habet causam physicam efficientem. 610, 3.
 Originale peccatum per quas rimulas ad nos veniat ab Adamo. ib., 4.
 Cur creat Deus animam cum scit peccato originali inficiendam. ib., 5.
 Cur ex parentibus justis generetur filius in originali. 611, 6.
 Quodnam Adæ peccatum fuit causa peccati originalis. ib., 7.

- An peccante sola Eva transfunderetur peccatum originale. ib., 8.
- An peccante altero parente, præter Adamum, transfunderetur in ejus posteros simile peccatum originale. ib., 9.
- Originale peccatum an sit unum tantum in singulis hominibus. 612, 10.
- Omnes homines et soli naturaliter geniti ex Adamo contrahunt peccatum originale. ib., 1.
- Quid si Adam ante primum peccatum generaret filium. ib., 4.
- Omnes filii Adæ non solum debitum, sed etiam ipsum peccatum originale contrahunt, excepta B. Virgine. 614, 8.
- Vide MARIA VIRGO. IV.
- Originalis culpæ primarius effectus est privatio gratiæ et omnium virtutum infusarum. 624, 3.
- Effectus secundarius est vulnus, seu infirmitas naturæ, quæ in naturalibus potentiis animæ relicta est. ib., 4.
- Quid de defectu concupiscentiæ. 625, 5.
- Mors est effectus peccati originalis. 626, 8.
- Error Pelagii contrarius. ib., 9.
- Anima decedens in originali præcipue punitur pœna damni æterna. 627, 1.
- An ei respondeat tristitia. ib., 2.
- An alia pœna sensus. ib., 5.
- Post resurrectionem patientur parvuli in anima eandem pœnam, quam antea patiebantur. 628, 6.
- In corpore patientur solam privationem gloriæ, quæ ad corpus spectat. ib.
- Peccatum originale est mera privatio. Consistit in sola aversione a Deo. VII, 210, 12.
- Per peccatum originale nullus error in intellectum transfunditur, sed sola ignorantia. ib., 14.
- Quid per illud voluntati et appetitui ablatum. ib.
- Peccatum originale nullum actum humanum includit. 212, 17-18.
- Peccatum originale non avertere hominem a Deo, ut est finis naturalis, probabile est. 213, 21.
- Peccatum originale negavit Pelagius. 229, 3.
- Peccatum originale non meruit carentiam naturalis concursus Dei nec immutationem generalis providentiæ, nec obstinationem in peccatis. 447, 8-9.
- Puer decedens cum peccato originali potest amare Deum super omnia ut auctorem naturæ. 562, 7.
- Peccatum originale. Vide HOMO et ADAM. VII.
- Peccatum originale, quo pacto libertatis vires minuerit. Vide LIBERTAS. VII.
- Peccatum originale. Vide PRIVATIO. VII.
- Peccatum originale dicitur inhærere eo modo quo privationes inhærere dicuntur. IX, 9, 3.
- Est privatio gratiæ, et sanctitatis animam affecturæ, si non daretur. ib.
- Distinctio inter privationem gratiæ, quam inducit peccatum originale et actuale. 644, 1.
- Peccatum originale ita in omnes transfunditur, ut unicuique proprium insit. 14, 6.
- Tollitur omnino a pueris per gratiam in Baptismo collatam. ib. — 146, 6.
- Peccatum originale et mortale habent convenientiam in oppositione ad justitiam et gratiam. 165, 1.
- Originalis peccati remissionem ex justitia homo obtinere nequit. 202, 44.
- Pueris in baptismo remittitur sine ulla ipsorum dispositione. 239, 3 — 263, 1.
- Originale non posset non deleri, si Deus gratiam infunderet. 265, 3-4.
- Originale, prout de facto contrahitur ex Adamo, non potest remitti sine infusione gratiæ habitualis. 284, 3.
- Eo modo posset contrahi ut gratia actuali non indigeret, qua remitteretur. ib., 4.
- Originale non tollitur per naturalem rectitudinem. 285, 5.
- Perfekte extinguitur non restituta naturæ integritate. ib.
- Originalis præservatio majus Dei beneficium quam post contractionem illius liberatio. 302, 5.
- Peccatum Adami effective moraliter causat in posteris originalem maculam, quæ formaliter justitiæ originali opponitur. 656, 12.
- Christus maxime venit propter originale tollendum, et propter ipsum solum venisset. XVII, 264, 3.
- Originalis permissio et præscientia posterior fuit electione hominum ad gloriam, et voluntate incarnationis. 223, 16.
- Peccatum originale simpliciter est majus malum quam actuale. 196, 6.
- Semper consequitur ex aliquo actuali. 193, 1 — 264, 2.
- Qualiter inficiat totam naturam, et sit radix omnium actualium. 264, 2.
- Quomodo pœnam sensus mereatur. 196, 8.
- Anima prius natura informat corpus quam illo inficiatur. XVIII, 192, 12.
- In Christo esse non potuit, nec proprie fuit in Adamo. ib.
- Multa, quæ pertinent ad peccatum originale, vide MARIE PRÆDESTINATIO, MARIE CONCEPTIO, MARIE IMMUNITAS, VERBO ADAM. XIX.
- Peccatum originale quid ex Dionysio. XIX, 43, 27.
- Discrimen inter originale et actuale quantum ad remissionem. XI, 24, 6.
- Peccatum originale non inducitur per physicam actionem. 31, 3.
- Per libidinem traducitur. 51, 3.
- Quomodo intelligenda lex quod Adam peccante posterius essent originale contracturi. 32, 1-2.

Quid sit obnoxium esse peccato originali. 33, 8.
 Ut sic non importat culpam. 34, 10.
 Qui in originali decesserunt num fuerunt a Christo liberati ab inferis. 718, 1.
 In originali et veniali decedentes quo in loco sint. 705, 8.
 Quem statum habituri post universalem resurrectionem, qui modo in originali decedunt. 935, 7.
 Resurrectionis eorum Christus exemplar futurus. ib.
 Aliquam Christi cognitionem habituri. ib. — 1091, 3.
 Quam cognitionem suæ culpæ habituri. 1091, 3.

PECCATI SUBJECTUM.

Peccatum in homine ejusque voluntate subjectatur. IV, 553, 4.
 Peccati deformitas inest immediate in actu mediate in voluntate. 553, 3.
 Vide VOLUNTAS INTELLECTUS, RATIO APPETITUS. IV.
 Peccatum an sit in potentiis exterioribus. 570, 4 et seq.

PECCATUM ACTUALE ET HABITUALE.

Peccato actuali transacto, homo vere denominatur peccator. IV, 593, 1-2.
 Peccati habitualis macula in quo consistat, variæ sententiæ refelluntur. ib., 3 et seq.
 De hominè creato in puris naturalibus, in quo ejus peccatum habituale consisteret. 594, 9.
 Opinio ejusdem de homine nunc creato. 595, 14-15.
 Peccati habitualis macula ubi subjectetur, 596, 16.
 Ejus effectus formalis. ib., 17.
 Peccatum veniale an relinquat maculam. ib., 18.
 Peccatum in commissum sive actuale, et in contractum sive originale dividitur. IX, 165, 1.
 Peccatum actuale proxime in voluntate subjectatur; habituale usque ad animam pervadit. 81, 17.
 Illam privat vita, principaliterque in ea manet. ib.
 Peccatum habituale potest esse absolute involuntarium, et tamen non esse condonatum. 241, 7.
 Peccatum habituale non est ordinatio ad pœnam, sed verum malum culpæ. 254, 6.
 Formaliter et per se non includit in suo conceptu privationem gratiæ habitualis. ib., 7.
 Peccatum actuale, nec formaliter nec materialiter consistit in carentia physica habitus charitatis. 249, 15.
 Nec privativam, nec contrariam, nec effectivam repugnantiam habet cum habitu charitatis. ib.
 Gratiam non expellit, nisi Deus concursus, quo illam conservat, suspendat. 255, 9.
 Habituale peccatum non habet moralem repu-

gnantiam per ordinem ad divinam potentiam cum gratia. 264, 36.
 De lege ordinaria non remittitur sine aliquo peccatoris actu. 266, 5.
 Peccatum actuale in mortale et veniale subdividitur. 165, 1.
 Peccatum mortale habituale non expellit gratiam effective, etiam morali modo. 651, 1 — 653, 6.
 Peccatum actuale omissionis vel commissionis nec ratione conversionis ad creaturam, vel aversionis a Deo, producit aliquid physicum incompatible gratiæ. 654, 8.
 Peccatum mortale actuale non expellit formaliter physice habitum gratiæ vel charitatis. ib., 9-10.
 Expellit tamen moraliter active vel dispositive. 655, 11.

Peccatum mortale actuale effective moraliter inducit maculam pugnantem formaliter cum gratia. 656, 12.
 Eadem macula, prout est physica privatio gratiæ, a Deo fit physice, suspendendo, scilicet, physicam gratiæ conservationem. ib.

PECCATUM MORTALE.

Peccatum mortale in quo consistat. IV, 520, 3.
 Quomodo dicitur contrarium charitati. ib.
 Peccati mortalis malitia fere semper habet aliam distinctam deformitatem ab ea quam habet actus ex objecto. 524, 2.
 In quo genere malitiæ sit hæc deformitas. 522, 3.
 Peccati mortalis malitia non est simpliciter infinita. 523, 1-2.
 Non est infinita in quantitate, vel intensione. 524, 3.
 Peccati mortalis et venialis descriptio. IX, 644, 2.
 Peccatum mortale est gravis injuria Dei contra justitiam illi debitam. 219, 46 — 220, 48.
 Habet quamdam infinitatem ex persona offensa. ib.
 Æterna pœna dignum est. 221, 52.
 Hominem specialiter Deo facit debitorem. ib.
 Peccata posse diu vitari, sive a justis, sive a peccatoribus sine speciali auxilio, error est. 510, 1.
 Hæc diuturna vitatio non arguit gratiam justificantem, sed auxiliantem. 543, 13.
 Peccata vitare tenentur homines, non solum ex virtute obedientiæ, sed etiam speciali virtute justitiæ ad Deum. 223, 56.
 Unum peccatum potest esse majus alio, etiam in ratione injuriæ et diviniæ offensæ. 227, 66 — 229, 72.
 Peccatum non continet infinitam malitiam intensive. 227, 66.
 Peccatum mortale potest esse simul de potentia absoluta cum habitu charitatis. 248, 14 et seq.
 Peccatum mortale ex justitia meretur privationem habitus charitatis. 249, 16.
 Peccatum mortale in puris naturalibus commissum

- non haberet gratiæ privationem adjunctam. 256, 14.
 Homo, in quo Deus gratiam cum peccato conser-
 varet, malus et peccator simpliciter diceretur. 258, 19.
 Peccatum non æque repugnat gratiæ habituali,
 ac gratiæ unionis. 264, 34.
 Peccatum cum gratia unionis hypostaticæ nec di-
 vinitus esse potest; cum habituali tamen potest
 divinitus. 263, 33 et seq.
 Peccatum veniale a Deo petere est mortale. XIV,
 88, 4.
 Peccatum mortale ex genere suo, quod dicatur. 385, 14 — 701, 2.
 Peccati habitus non est peccatum. 685, 1.
 Peccatum mortale ex genere suo quatenus distin-
 guatur a veniali in suo. 701, 2.
 Peccatum quomodo multiplicetur. XXIII, 162, 3.
 Peccatum ex se veniale, quomodo possit fieri
 mortale. 469, 17.

PECCATUM VENIALE.

- Peccatum veniale nullum esse, error Joviniani et
 aliorum. IV, 525, 1.
 Peccata aliqua esse proprie venialia fide constat.
 525, 3 et seq.
 Non sunt venialia ob solam extrinsecam condi-
 tionem peccantis, nec quia Deus non imputat.
 526, 6.
 Sed ex sua natura. 527, 8.
 Peccati venialis ratio in quo proprie consistat.
 528, 10.
 Peccati venialis et mortalis aliorum variæ sen-
 tentiæ. 529, 1.
 Auctoris sententia. ib., 2-3.
 Qualis sit divisio peccati in mortale et veniale.
 530, 5.
 Peccatum veniale sitne simpliciter contra legem.
 531, 9 et seq.
 Sitne offensa Dei. 532, 14-15.
 Habetne infinitam malitiam. ib., 16 et seq.
 Peccatum veniale a mortali quibus signis distin-
 guatur. ib., 19.
 Peccati venialis triplex genus. 533, 20-24-22.
 Peccatum veniale non fit mortale per solius actus
 multiplicationem. 534, 2 et seq.
 Omne mortale ex accidenti potest fieri veniale.
 535, 7.
 Veniale ex suo genere quando possit fieri mortale.
 ib., 8.
 An successive idem actus a mortali in veniale
 transire possit, et e contra. 536, 17.
 An in eo objecto in quo dari possit mortale repe-
 riri etiam possit veniale. 537, 2.
 Peccatum mortale an necessario præcedere debeat
 veniale, an e contra, opinio D. Thomæ late dis-
 cutitur. 539, 1 et seq.
 Peccare potest quis pro sua libertate in primo suæ
 rationis instanti mortaliter, vel venialiter. 541, 8.
 Frequentius contingit prius peccare venialiter.
 ib., 9.
 Peccatum veniale potest esse simul cum solo ori-
 ginali. ib., 10.
 Quid si quis tunc moriatur. ib.
 Peccatum veniale aliquando ex opere operantis,
 aliquando ex opere operato per sacramenta re-
 mittitur. IX, 292, 2.
 Aliquando cum mortali simul remittitur, aliquando
 per se solum. ib.
 Nunquam remittitur per se solum, nisi homini
 gratiam habituales habenti. ib.
 Illius remissio non fit formaliter per gratiam
 sanctificantem. 293, 3.
 Per peccata venialia gratiam non amitti fides
 docet. 256, 14 — 293, 3.
 Mortalia remitti possunt, quin venialia remit-
 tantur. 293, 3 — 500, 1.
 Venialium remissio de lege ordinaria non conce-
 ditur sine actu peccatoris. 293, 4.
 Per alios actus a contritione et dilectione obtineri
 potest, si homo nullum mortale habeat. ib.
 Peccatum veniale per nullum actum hominis,
 tanquam per formam physicam expelli potest. ib.
 Venialium remissio ex opere operato solum fit
 per sacramenta, vel per privilegium martyrii.
 294, 5.
 Venialis peccati solus adultus est capax. ib.
 Per sacramentum non remittitur sine gratiæ in-
 fusionem. ib.
 Ut ita remittatur, non satis est ab illo cessare, sed
 requiritur saltem virtualis illius detestatio. ib.
 Ad talem remissionem non est necessaria con-
 tritio, vel dilectio Dei contritionem includens.
 294, 6.
 Nec requiritur ad illam tam efficax propositum
 cavendi illud, ut requiritur ad mortalis remis-
 sionem. ib., 7.
 De facto non datur sine aliqua physica mutatione.
 295, 8 — 296, 12-13.
 Dari tamen potest de potentia absoluta. 296, 11
 — 300, 19-20.
 De potentia absoluta potest Deus venialia remit-
 tere per solius gratiæ infusionem, sine actu
 peccatoris; de facto aliquando per solam gra-
 tiam remittit, vel ex privilegio martyrii, vel ex
 particulari benevolentia. 296, 11 et seq.
 Veniale de facto homini justo per attritionem re-
 mittitur. 294, 6.
 Remissio peccati mortalis non est gratuita res-
 pectu gratiæ habitualis. 298, 15.
 Remissio venialis quando conceditur absque ullo

actu est mere gratuita, vel miraculosa, aut ex privilegio. ib.

Per solam attritionem, si homo sit in peccato mortali, non remittitur. 299, 17.

Remitti a Deo posset sine gratiæ infusione, si homo in statu constitueretur, in quo solum venialiter peccare posset. ib.

Homini existenti in gratia posset remitti de potentia absoluta per attritionem, licet per illam novum augmentum gratiæ non mereretur. 299, 18.

De facto condonatur sine forma natura sua cum illo impossibili. 300, 19.

Peccatis venialibus remitti gratiam, qui dixerint. 681, 5.

Multa venialia mortale non efficiunt, neque gratiam remittunt. ib., 7 et seq.

Venialia singula posse per auxilia gratiæ ordinari vitari, probatur contra hæreticos. 510, 2 — 522, 28.

Et vitari etiam collective per specialia auxilia. 511, 3 — 514, 10.

Omnia omnino vitare posse est proprie privilegium. 515, 12.

Omnia deliberata posse vitare, vel omnia in certa aliqua materia, privilegia quoque sunt proprie, sed minora. ib.

Ad omnia venialia vitanda per auxilia ordinaria datur in nobis simpliciter impotentia. 517, 17.

Privilegium vitandi omnia venialia, quale et quinam sancti habuerint. 520, 23 et seq.

Non est de fide neminem præter Virginem omnia vitasse. 523, 32.

Venialia vitandi impotentia quantum tempus requirat. 522, 29.

Venialia non corrumpere totam gratiam, de fide est. 649, 14 et seq.

Veniale aliquod ultimum esto corrumpere totam gratiam, ob talem circumstantiam non fieret mortale. 683, 11.

Venialia habent aliquam repugnantiam cum actibus infusis. 685, 16.

Disponunt ad mortale remote solum. 684, 14.

Peccatum veniale non est proprie contra Deum, neque ab eo avertit et analogice tantum est offensa cui temporalis tantum poena debetur. XVII, 179, 4.

Reparari potest ab homine justo per intrinsecam gratiam. ib.

Non potest quis propter veniale gratia aut gloria privari, vel in perpetuum puniri per se. 183, 13-14.

Multa venialia non æquivalent uni mortali. 137, 34.

Necessario nonnunquam committendum in mortali corpore. XIX, 351, 3.

In originali et veniali decedentes quo in loco sint. 705, 8.

A B. Virgine nunquam commissum. 62, 2.

A Joanne Baptista nonnunquam. 351, 3.

Et ab Apostolis etiam post acceptum Spiritum Sanctum. ib.

Ex veniali peccato moralis macula proportionata manet. XXII, 200, 4.

Ob quam homo est dignus poena. 1009, 11.

Quæ macula tollitur cum veniale remittitur, et non tantum reatus poenæ. 200, 5.

Potest existens in peccato originali prius venialiter, quam mortaliter peccare. 206, 14-15.

Peccatum veniale cum mortali conjunctum post hanc vitam puniatur æterna poena. 205, 13.

Decedens in veniali cum solo originali quomodo sit puniendus. 206, 14 et seq.

Peccati venialis remissio. Vide REMISSIO PECCATI. XXII.

Venialis confessio, vide CONFESSIO. XXII.

Venialium minister, vide CONFESSOR, § de Venialibus. XXII.

PECCATUM COMMISSIONIS ET OMISSIONIS, ETC.

Quid sint hæc peccata, et in quo differant. IV, 542, 1 et seq.

Vide OMISSIO ET COMMISSIO. IV.

Peccati divisio in peccatum ex malitia, ignorantia et passione, an bona sit. 550, 1-2.

Quid imputet quodvis horum membrorum. ib., 3.

Peccare ex contemptu non est peccare ex certa scientia, etc. V, 283, 4-5.

Peccare ex consuetudine non est peccare ex contemptu. 283, 7.

Peccare ex contemptu quid sit formaliter. 285, 12.

Peccatum grave committi posse contra legem ecclesiasticam, ex defectu aliquo in actu mentis, licet in actione exteriori non appareat defectus. 382, 10.

Peccatum contra fidem internam duplex. XII, 399, 1.

Omittere internum fidei actum, aliquando est grave peccatum. 400, 1.

Hoc peccatum omissionis fidei est speciale, et ex suo genere mortale. 400, 2.

Peccato omissionis fidei nulla poena est imposita. ib.

Cum peccato commissionis contra fidem stare potest fides in homine fideli. 404, 3.

Sine ullo peccato potest interdum fidelis errare positive circa veritates fidei. ib., 4-5.

An circa veritatem sufficienter propositam, aut semel fide divina creditam. 406, 6.

Vide HERESIS, INFIDELITAS, IGNORANTIA, et NEGATIO FIDEI. XII.

Peccari dupliciter potest contra votum. XIV, 1013, Proem.

Peccatum est, et quod sit, vovere temere. 1014, 2.
 Peccatum quodcumque, quatenus orationem impediatur. 232, 11.
 Peccatum unum quomodo ex multis coalescat, Vide ACTUS. XIV.
 Peccatum crucifigentium Christum quam grave secundum se. XIX, 603, 2-3.
 Quot malitias involvat. ib., 3.
 Peccatum contra theologicas virtutes majus quam peccatum crucifigentium Christum. ib.
 Post peccatum contra theologicas virtutes peccatum crucifigentium Christum maximum ex suo genere. ib., 4.
 Comparatur cum blasphemia. ib.
 Ex parte peccantium quam grave fuerit hujusmodi peccatum. 604, 3.
 Num aliquis crucifigentium Christum possit excusari a peccato. ib.
 Collatio peccati crucifigentium Christum cum peccato Judæ tradentis. 605, 7.

PECCATI MALITIA.

Peccans non necessario constituit formaliter finem ultimum in creatura, sed interpretative. IV, 33, 12-13.
 Peccat magis qui vult copulative duo mala quam qui vult disjunctive. 32, 8.
 Peccans etiam aliquo modo intendit Deum ut ultimum finem, licet non tam proprie sicut per actus honestos, et quæ sit hæc differentia. 38, 5.
 Peccare non possunt beati. 116, 2.
 Peccatum actuale quid. 515, 1 et seq.
 Peccato quæ deordinatio sit magis intrinseca. 517, 7-8.
 Peccati gravitas et quantitas, quid sit, et unde sumatur. ib., 1 et seq.
 Peccatum contra virtutem inferiorem, cur aliquando gravius eo quod est contra superiorem. ib., 2.
 Peccatum ex scientia, vel ignorantia culpabili, non variat speciem. 397, 5.
 Peccator non tenetur ex præcepto, statim ac peccat, agere pœnitentiam. VII, 521, 33.
 In peccato potest exercere multos actus bonos. 375, 6.
 Peccatum non minuit bonum mere naturale per se et intrinsece. 200, 6.
 Peccatum actuale quomodo minuatur bonum naturæ. 210, 12 — 213, 21.
 Peccatum puræ omissionis non minuit bonum naturæ. 210, 12.
 Peccati macula vel reatus non minuit physicas vires operandi. ib., 13.
 Peccatum veniale non constituit hominem in statu naturæ lapsæ. 199, 1.
 Peccatorum venia dimidiata quoad culpam nunquam datur. 563, 9.
 Non posse esse sine peccato, nisi qui legis scientiam habuerit, in libr. Augustini, cap. 1, 323.
 Peccatum mortale actuale aliquando potest esse cum amore benevolentiae Dei naturali. 542, 12.
 Homo in statu naturæ integræ posset prius venialiter peccare quam mortaliter. Non ita in statu originalis justitiæ. 194, 10.
 Homo non potest naturaliter diu vivere sine peccato mortali contra legem naturalem. 501, 36.
 Gratiae necessitas ad non peccandum. Vide GRATIA.
 Peccatum contra præceptum supernaturale virtuti etiam naturali opponitur. 708, 19.
 Quid sit esse in peccato. 283, 11 et seq.
 Peccatum duplicem includit malitiam; unam aversionis, conversionis alteram. 291, 21.
 Peccatum actu transacto solum sub ratione culpæ manere censetur, quatenus injuriosum est Deo. ib.
 Si per impossibile Deo non esset injuriosum, transacto actu solum ad pœnam relinqueret obligationem. 291, 21-22.
 Differentia constituitur inter peccatum, ut Dei injuria est, et ut malum naturæ. 292, 23.
 Omne peccatum est contra personam rationalem, aut intellectualem. XIII, 9, 3.
 Pœnitentia non supponit præcessisse peccatum in subjecto in quo est. 64, 4.
 Detestatio peccati potest esse actus charitatis. 79, 3.
 An peccatum sit specialiter prohibitum in festo, vide FESTI DIES. XIII.
 Malitia quæ in omni peccato includitur non spectat ad irreligiositatem. 442, 11.
 Omne peccatum mortale includit odium Dei interpretative. 496, 13.
 Probabile est peccare in die festo esse sacrilegium veniale. 610, 12.
 In voluntate peccatoris manet habitus piæ affectionis. XIII, 12, 2.
 Religionis infusæ habitus non manet. ib.
 Actus religionis infusæ potest in eo dari. 38, 9.
 Idololatra dicitur, qui mortaliter peccat. XIII, 480, 1.
 Peccatum veniale evitare, vel commissum remitti est aliquo modo medium necessarium ad salutem. XV, 48, 27.
 Peccat graviter novas religiones vel ordines sine Ecclesiæ approbatione introducere tentans. 200, 7.
 Peccati malitia non semper multiplicatur ex multiplicatione legum. 894, 8.
 In peccato religiosi contra castitatem datur duplex malitia, una contra temperantiam, et alia contra votum; et nulla datur injustitiæ contra traditionem. 157, 6-7.
 Peccatum gravius committit violans votum solemne

- castitatis, quam simplex, contrahendo matrimonium. 164, 4.
- Peccatum religiosi in foro Ecclesiæ est gravius, et pena dignius. 375, 2.
- Peccatum inobedientiæ habet duas malitias, unam contra Deum, et aliam contra hominem. 176, 12.
- Vide PAUPERTAS SIMPLEX, PAUPERTAS SOLEMNIS, CASTITAS SIMPLEX, CASTITAS CLERICALIS, OBEDIENTIA SIMPLEX, OBEDIENTIA SOLEMNIS, NOVITIUS, FILIUS. XV.
- Peccati gravitas, aut levitas, quando est contra legem divinam aut naturalem, pensanda semper est ex levitate, aut gravitate materiæ. XVI, 3, 4.
- Ex negligentia vitandi peccata venialia raro datur periculum proximum peccandi mortaliter : aliquando tamen datur : et quando. 23, 18.
- Peccati malitia est minor bonitate Dei. XVII, 61, 16.
- Propria ratio peccati ex injuria facta Deo sumitur. 96, 16.
- Per illud offenduntur omnes tres personæ. 121, 8.
- Actus peccati quomodo sub dominium Dei cadat, et in ejus injuriam cedat. 125, 21.
- Non habet infinitatem simpliciter ex persona offensa, sed tantum secundum quid. Unde major malitia est in uno peccato quam in alio. 133, 19 et seq.
- Quæ sit forma præcipua expellens peccatum, et qualiter hæc expulsio a favore extrinseco Dei gratiaque habituali pendeat. 164, 49.
- Peccati macula, aut non distinguitur a culpa habituali, aut est privatio gratiæ, 156, 30.
- Peccatum actuale est majus intensive originali, extensive secus. Mortale gravius originali, sed non veniale. 196, 5-6.
- Peccatum aliquod actuale totam naturam inficit. 264, 2.
- Propter peccata actualia, si originale non præcessisset, ex vi præsentis decreti Christus non assumeret carnem passibilem. 265, 4 et seq.
- Peccatorem, quantum est in se, velle Deum destruere, quomodo intelligendum. 133, 27.
- Injuriam infert Deo, et in extrinsecis bonis eum lædit. 138, 36.
- In omni peccato, quatenus est contra Deum, invenitur propria ratio injuriæ. XXII, 33, 6.
- Præsertim in mortali. 300, 16.
- Ratione naturali cognoscitur Deum peccatis offendi, ut auctor, gubernator, et finis naturæ. 55, 2-3.
- Peccatum est detestabilius pœna. 62, 2.
- Non est eligibile ad vitandam æternam pœnam. 63, 6.
- Quo gravius eo detestabilius. 66, 2.
- Quid peccetur contrarium faciendo per simplicem affectum. 68, 7-8.
- Potest consuli peccatum levius ut vitetur gravius, non tamen fieri. 67, 3.
- Potest tamen permitti. ib., 5.
- Peccatum quodlibet proprium detestabilius quolibet alieno. 69, 10.
- Peccatum alienum an sit detestabilius quolibet malo proprio, quod culpam non includat. 70, 12.
- Peccatum habituale non est sola gratiæ carentia, nude sumpta. 162, 11.
- Transacto actu peccati, homo non denominatur peccator ob peccatum non retractatum, sed ob peccatum non remissum. 168, 14.
- Privatio gratiæ est diversa per ordinem ad diversa peccata. 182, 5.
- Esse in peccato, et esse reum æterna pœna, sunt res moraliter diversæ. 183, 4.
- Quis sit respectus sub quo privatio gratiæ dicitur habituale peccatum. 162, 12.
- Non consistit in imputatione, seu non remissione divina. 170, 22.
- Non conservatur a Deo, et quomodo existat. 171, 23.
- Peccatum publicum, quod dicatur. 629, 2.
- In quolibet peccato mortali est malitia contra charitatem Dei, non tamen distincta ab injuria Dei. 300, 16.
- Nisi, vel directe intendatur, vel peccatum tempore, quo charitas obligat, committatur. ib.
- Neque est specialis malitia contra propriam charitatem, nisi peccatum tempore quo præceptum charitatis propriæ specialiter obligat, committatur. 301, 18.
- Peccatum ad mortem, quod dicatur, et cur pro eo qui illud committit non orandum. 136, 21 et s.
- Quomodo voluntarium indirectum sufficiat ad constituendam propriam speciem peccati in Spiritum Sanctum. 298, 10.
- Impœnitentia, prout numeratur inter species peccati in Spiritum Sanctum, quomodo requirat propositum non pœnitendi. ib., 14.
- Sequens peccatum aggravatur ex remissione præcedentis, non tamen æqualiter prioribus peccatis. 256, 1 et seq.
- Nec addendo malitiam specie distinctam. ib., 3.
- Nec ita notabilem, ut per se sit necessarium eam confiteri. 257, 4.
- Etiam si peccata remissa fuerint gravissima. ib.
- Venialium remissio, quomodo aggravet subsequentia. 258, 8.
- Quando det novam speciem malitiæ, licet non sit specialiter intenta, vel quando hoc necessarium sit. 257, 6-7.
- Circumstantiæ peccatorum septem. 477, 1.
- De circumstantiis communiter in ordine ad confessionem. 471, 1 et seq.
- Et in particulari. 477, 1 et seq.
- De circumstantia stupri specialiter. ib., 4.
- In peccati judicio tria considerantur. 469, 1.

- Peccata interna ejusdem speciei non multiplican-
tur numero in eadem persona simul. 484, 4.
Quibus modis peccata in eadem persona, solo
numero distinguantur. ib., 3 et seq.
De internis. ib., 4 et seq.
De externis. 488, 19 et seq.
Si singuli actus externi in se consummati sunt,
etiamsi unum potest aliud immediate sequatur,
plura efficiunt peccata. 489, 21 et seq.
Etiamsi unum sit medium ad aliud. ib.
Actus impudici, qui post copulam sequuntur, sunt
confitendi, non antecedentes. 491, 27.
Delectari, aut se laudare de peccato præterito
etiam in flagranti delicto, est distinctum nu-
mero peccatum. ib., 28.
Peccatum non restituendi, quibus modis possit
multiplicari. 492, 33.
In uno actu, licet terminetur ad plures personas,
est una tantum malitia, est tamen illa circum-
stantia confitenda. 494, 37.
In lege gratiæ est necessaria peccatorum recor-
datio distincta, solum propter confessionem.
92, 11-12.

Vide STATUS PECCATI. XXII.

- Non quodvis peccatum capitale inducit irregula-
ritatem. XXIII bis, 422, 1.
Nec frequentia illius. 424, 4.

PECCATI PŒNA.

- Pœnæ damnatorum divisio in essentialem et acci-
dentalem, in damni et sensus. II, 972, 1 et seq.
— 974, 7 et seq.
Privatio gratiæ quo pacto dici queat pœna damni.
975, 9.
Pœna damni accidentaliter infligi potest a Deo po-
sitive. ib., 10.
Ad pœnam sensus pertinere tristitiam de amissa
gloria, qui velint. 976, 1.
Qui ad pœnam damni. ib., 2.
Pœna damni sufficienter salvatur in sola privatione
visionis Dei. ib., 5.
Tristitia, et alia mala quæ illam necessario conse-
quuntur, sub pœna damni comprehenduntur.
ib., 4 et seq.
Omnis pœna, quantumvis sensus dicatur, involvit
aliquod damnum. ib.
Pœna sumit denominationem ab eo quod gravius
est, vel certe principaliter a puniente intentum.
977, 6.
Pœna damni in damnatis, an et quomodo sit inæ-
qualis. ib., 7 et seq.
An et qualem pœnam in intellectu dæmones con-
traxerint. 978, 1 et seq.
Pœna, vide FLETUS, FRIGUS, IGNIS, DIES JUDICII. II.
In pœnis alterius vitæ, an et quomodo dæmones
sint divinæ justitiæ ministri. 1084, 1.
Pœnæ hujus vitæ ministerio dæmonum frequen-
ter hominibus infliguntur. ib., 2 et seq.
An hoc fiat, jubente, vel tantum permittente Deo.
1086, 7 et seq.
Pœnis hujus vitæ infligendis, an aliqui sancti
Angeli sint deputati. 761, 5 et seq.
Speciatim. 762, 8.
Quibus hominibus Deus has per Angelos bonos
aliquando infligat. ib., 6-7.
Pœnæ omnes corporales, quæ a causis externis
proveniunt, an a dæmonibus procurentur. 1087,
10-11.
Pœna proprie quid sit. IV, 584, 1.
Obligatio ad pœnam duplex. ib., 3.
Reatus pœnæ, quid. ib.
Pœna medicinalis infligi potest sine culpa. 582, 5.
Non sic pœna satisfactoria. ib., 7.
Pœna simpliciter semper est effectus alicujus
culpæ. ib., 8.
Pœna spiritualis nunquam imponitur absque culpa
puniti. ib., 9.
Pœnas corporis quatenus Deus infligat, late, 583,
10 et seq.
An peccatum possit esse pœna alterius peccati,
auctoris decisio. 583, 5-6.
Unicuique peccato mortali duplex respondet pœna
damni et sensus. ib., 1-2.
Utraque pœna est æterna. 586, 3.
Errores nonnulli hac in re confutantur. ib., 4.
Cur peccato brevi respondeat infinita duratio
pœnæ. 587, 5-6.
Pœna sensus est intensive finita, damni simplici-
ter finita. 588, 7.
Peccatum mortale an sit ex se dignum infinita
pœna. 588, 9-10.
Resolutio auctoris. 589, 11.
Pœna quam nunc patiuntur damnati, an sit maxi-
ma qua peccatum mortale juste potest puniri.
590, 15.
Peccatum mortale an mereatur annihilationem.
ib., 16.
Peccatum veniale an mereatur æternam pœnam.
ib., 1 et seq.
Pœna peccati originalis, vide ORIGINALIS PECCATI
PŒNA. IV.
Peccati pœna pendet ex lege Dei. VII, 245, 6.
Non omnes pœnas quas mortales patiuntur, esse
peccati originalis aut actualis supplicia. 292, 16.
Peccatum. Vide REMISSIO PECCATI. VII.
Peccatum Angelorum. Vide ANGELUS. ib.
Pœna damni respondens peccato in statu puræ na-
turæ solum esset carentia beatitudinis naturalis.
IX, 278, 12.
Pœnæ remissio pro peccato relictæ potest fieri
sine ulla physica mutatione peccatoris. 290, 19.
Deus non utitur justitia commutativa in punitione
peccatorum. XI, 573, 10.

Nec distributiva. 374, 12.
 Punitio hæc est actus providentia justitiæ. 375, 16.
 Non repugnat servare Deum in pœnis infligendis arithmeticam et geometricam proportionem. 375, 17.
 Pœna æterna, etiam damni, simpliciter non est æqualis culpæ mortali. XVII, 437, 32.
 Pœna æterna non remittitur, nisi culpa remittatur. 435, 29.
 Pœna temporalis pro qua justus satisfacit ex operibus remittitur. XVII, 473, 44.
 Pœnæ temporalis reatum manere in natura assumpta a Verbo, quæ ante assumptionem peccasset, implicat, secus æternæ. XVIII, 195, 49.
 Pœnalitates hujus vitæ cur Christus assumere debuit, non alterius. 167. Comment.
 Nec has assumere fuit omnino necessarium. ib.
 Deus potuit pœnam pro peccatis debitam ita taxare, ut vel in purgatorio, vel in hac vita, vel per propria opera, vel per amicos solveretur. XXII, 941, 5.
 Et ita de facto fecit. ib., 6.
 Non obstante quod debitum personale sit. 943, 11.
 Per subsequens peccatum, quando redeat similis pœna, et quando diversa. 251, 16.
 Malum æternæ pœnæ est eligibilis malo culpæ etiam minimo. 62, 2 et seq.
 Deus potest obligare aliquem sub culpa ad eligendam æternam pœnam. 63, 6.
 Non tamen sub ratione pœnæ, nisi jam reatus supponatur. ib.
 Pœna æterna, ut nunc illam patiuntur damnati, nec de potentia absoluta potest infligi cui culpa est remissa. 185, 8.
 Potest tamen quælibet alia etiam æterna. 186, 9.
 Pœna damnatorum habet intrinsecam repugnantiam cum gratia. 251, 14.
 Pœna æterna punitur veniale peccatum conjunctum mortali. 205, 13.
 Post remissam culpam potest manere reatus pœnæ temporalis. 186, 2 et seq.
 Reatus temporalis pœnæ non semper manet æqualis, sed major aut minor pro qualitate contritionis. 188, 7.
 Hic reatus non est ratione solius conversionis ad creaturam, sed maxime ratione aversionis a Deo. 188, 10 et seq.
 Potest tolli per subsequentes actus pœnitentiæ. ib., 9.
 Secunda vero contritio non semper totum hunc reatum tollit, et cur. 192, 21-22.
 Cur temporalis pœna relicta post peccatum remissum per subsequens mortale non remissum fiat æterna. 256, 4.
 Cur debitum pœnæ temporalis per proprium reatum non contrahatur nisi per culpam propriam, secus solutio. 943, 12.

Peccato veniali non correspondet propria pœna damni, nisi cum mortali conjunctum sit. 256, 32.
 In pœna damni est privatio, et positivum. 252, 17.
 Positiva aliquando eadem, aliquando reddit diversa. ib.
 Privativa etiam non semper æqualis, sed juxta proportionem culpæ. ib., 18 et seq.
 Per actum amoris et contritionis, qui in instanti mortis habetur, nihil remittitur pœnæ purgatorii. 222, 18.
 Deus posset remittere pœnam sub conditione. 251, 44.
 Nunc autem absolute remittit. ib., 15.
 Remissio pœnæ æternæ est beneficium gratiæ maxime intrinsecum remissioni culpæ, saltem secundum præsentem justitiam. ib.
 Reatus post absolutionem relictus potest per alia opera satisfactoria præter injuncta in confessione persolvi. 788, 4.
 Cur pœna per modum impetrationis non remittatur animabus purgatorii. 962, 14.
 Sed semper intercedat æquivalens solutio. ib.
 Per relaxationem pœnæ impositæ in foro pœnitentiæ, sive exteriori, non remittitur pœna solvenda in purgatorio. ib.
 Licet ad remissionem pœnæ simul cum culpa requiratur sacerdotalis ordo, non tamen ad remittendam pœnam culpa ablata. ib.
 Deus nunquam remittit animabus purgatorii aliquid pœnæ, nisi oblata condigna satisfactione. 958, 5.

Vide PURGATORII PœNA. XXII.

PECCATI REMISSIO.

Remissio peccatorum pertinet ad gratiam sanctificantem. VII, 173, 4.
 Remissionem peccatorum sub nomine gratiæ agnovit Pelagius. 227, 11.
 Remissionem peccatorum immediate obtineri per naturalem pœnitentiam crediderunt Semipelagiani et expresse Cassianus. 255, 14 — 256, 17.
 Remissio peccati mortalis de se est opus non naturale. 427, 11.
 Ad remissionem peccati obtinendam, requiritur in adulto auxilium gratiæ. 715, 2.
 Ipsa remissio peccatorum est gratia, et per infusionem gratiæ fit. ib., 3.
 Peccati venialis remissio non fit sine aliqua gratia. ib., 4.
 An et quomodo fidelibus peccatoribus semper dum vivunt gratia sufficiens tribuatur, qua converti et justificari possint. VIII, 305.
 Peccatum ex genere suo non consistit in forma positiva. IX, 9, 3.
 Potest remitti a Deo sine gratia inhærente, non tamen sine gratuita dilectione. 5, 12 — 7, 18.

- De potentia absoluta, cum gratia esse potest. 177, 13.
- Peccati remissio duplex est : una interna, altera externa. 173, 1.
- Peccati remissionis multiplex acceptio. ib.
- Peccati remissio quomodo cadat sub meritum. Vide MERITUM. XI.
- Peccati remissio ratione saltem a justificatione distinguitur. ib., 2.
- Est quid re ipsa distinctum a justificationis effectu. 174, 6 et seq.
- Peccati tota ratio non consistit in physica carentia gratiæ et justitiæ. 180, 24.
- Peccati privatio per gratiam justificantem inducta, an causa formalis justificationis dici queat. 174, 5.
- Peccatum prius expellit charitatem quam gratiam sub una consideratione, et posterius sub alia. 659, 20.
- Peccati mortalis remissio est effectus formalis gratiæ inhærentis. 186, 12 et seq.
- Hunc effectum non præstat sine peculiari Dei voluntate concurrente ad peccati remissionem. ib.
- Peccati expulsio concursum moralem ex parte Dei exigit. ib., 14.
- Peccati remissio est opus solius Dei. 198, 29 — 221, 52 — 320, 7.
- A Deo absolute fit, ab hominibus aliquando sub conditione. 207, 12.
- Peccati remissio et pænæ illi debite condonatio distinguitur. 213, 29.
- Peccatum potest integre et gratis remitti, non condonata pœna peccato respondente. ib.
- Adhuc gratis remittitur peccatum, licet pœna illi correspondens per justitiæ opus sit exolvenda. ib.
- Vel totum vel nihil illius remittitur. ib.
- Peccati remissio contritioni non est connaturaliter debita. 229, 73.
- Ad peccati remissionem essentialiter non pertinent habitus fidei et spei, licet requirantur de lege ordinaria. 234, 2-3.
- Peccatum non excluditur per habitus virtutum moralium. 235, 4.
- Tota ratio peccati maneret, etsi virtutes morales a peccatore non auferrentur. ib.
- Peccatum formaliter expellitur per gratiam habitualementem a charitate realiter distinctam. 236, 6.
- Moraliter non physice per actum oppositum expellitur. 331, 7.
- Peccati remissio simul cum infusione gratiæ intelligitur. 236, 8.
- Prior intelligitur charitatis habitu. ib.
- Peccatum perfecte a Deo remitteretur, si gratiam tantum infunderet sine habitu charitatis. 237, 9.
- Non remitteretur integre concessio charitatis habitu, gratia non infusa. ib., 10.
- Peccatum redditur involuntarium per actum illud detestantem, licet solum dispositive concurrat. 240, 6 et seq.
- Peccati remissio est liberale Dei beneficium. 244, 9.
- Absque ullo peccatoris actu potest Deus gratiam infundere, et peccatum condonare. 270, 20 et seq.
- Si Deus peccatum remitteret sine sacramento in re vel voto suscepto, miraculum non foret, sed in divina lege dispensatio. 271, 23.
- Si absque detestatione peccatoris peccatum condonaret, miraculum foret. ib.
- Peccatum ab homine in puris naturalibus commissum posset Deus sine ullo actu vel habitu supernaturali remittere, contentus aliqua dispositione congrua ordinis naturalis. 276, 8 et s.
- Peccatum in puris naturalibus commissum hominem a Deo fine supernaturali non averteret. ib.
- Dignum tamen foret æterna pœna. 278, 12.
- Haberet suam infinitatem ratione personæ offensæ. ib.
- Peccatum per solam formam physicam sine remissione Dei expelli nequit. 279, 14.
- Poterat remitti sine habitu gratiæ. 280, 17.
- Ut peccatum Deus de potentia absoluta remitteret, non esset necessarium ut fieret homini involuntarium, sed satis foret esse non voluntarium per cessationem ab actu peccati. 292, 24.
- Remissionem gradualem in qualitatibus infusis non dari, late ostenditur. 679, 1.
- Remissi actus multiplicati æquare possunt meritum unius intensi, nunquam tamen jactura remisse operantis compensatur. 483, 47-48.
- Remissio peccati, vide GRATIA, CONTRITIO. IX.
- Remissio peccati mortalis, vide PECCATUM MORTALE. IX.
- Remissio peccati venialis, vide PECCATUM VENIALE. IX.
- Potestas remittendi peccata quando data discipulis. X, 896, 6.
- Ad obtinendam remissionem peccati extra sacramentum, necessaria est dilectio Dei super omnia. XVII, 138, 1 et seq.
- Fit per aliquam formam inhærentem, nec de facto confertur, nisi per infusionem gratiæ et justitiæ. ib.
- Possunt tamen de potentia absoluta ab invicem separari. 142, 7.
- Peccator non a se formaliter expellit peccatum per contritionem. 156, 32.
- In peccatoris conversione non est valor æquivalens ad satisfactionem, etiam ex gratia Dei. 159, 38.
- Potest tamen imperfecte satisfacere. 176, 3-4.
- Absolute loquendo gratis datur, etsi peccator imperfecte satisfaciatur. 177, 4.

- Non est a Christo ut operante per voluntatem humanam, sed a solo Deo. XVIII, 102, 3.
- Remissio pœnæ in purgatorio, si per indulgentias vel per vivorum satisfactiones fiat, ex meritis Christi est; secus si per condignam satisfactionem. 365, 10.
- Peccatum mortale et gratia immediate opponuntur natura sua. XX, 114, 6.
- Originale non remittitur sine habituali gratia, nec sine aliis mortalibus, si adsint. 162, 23 — 496, 3.
- Neque originale nec mortale remittuntur sine aliquo sacramento in re, vel in voto. 514, 3.
- Neque unum mortale remittitur sine aliis mortalibus, bene tamen sine venialibus, et unum veniale sine aliis. 496, 3 — 510, 8.
- Veniale de facto non remittitur sine mutatione intrinseca peccatoris, potest tamen remitti. XXI, 733, 3-4.
- Peccatum, quod ex justa causa in confessione taceatur, non remittitur, nisi in voto alterius confessionis in qua aperiendum. XX, 514, 3.
- Potest Deus de absoluta potentia culpam remittere sine actu peccatoris, conferendo ei alia bona. XXII, 156, 4.
- Posset Deus peccatum sine infusione habitualis doni per aliquem actum remittere. 158, 2-3.
- Quæ non esset perfecta peccati remissio, et quomodo. ib.
- Qui actus sufficere possint ex parte hominis ad hanc remissionem. 159, 4.
- Homini in puris naturalibus peccanti posset peccatum remitti sine gratia, vel actu supernaturali. 161, 9.
- Per solam orationem, vel alia bona opera sine pœnitentia vel amore, non potest homo veniam obtinere. 154, 14 et seq.
- Probabile est non implicare contradictionem peccatum remitti sine physica mutatione peccatoris. 164, 3 et seq.
- Remissa mortali culpa, de lege ordinaria remittitur æterna pœna. 184, 1.
- Peccatum non remittitur per non imputationem. 169, 15-16.
- Errores contrarii refelluntur. 168, 17-18.
- Quid autem sit non imputari, et quot modis contingat. ib., 16.
- Secundum legem ordinariam unum peccatum mortale non potest sine alio remitti. 181, 2.
- Potest tamen de potentia absoluta. 192, 3 et seq.
- Etiam per veram contritionem. 183, 9.
- Deum oblivisci peccatorum, quid significet in Scriptura. 248, 6-7.
- Culpæ remissæ nunquam redeunt formaliter et in se per subsequencia peccata. 244, 4 et seq.
- Imo nec ulla pœna. 247, 2 et seq.
- Licet de potentia absoluta potuisset ita remitti, ut per subsequens peccatum rediret. 248, 3.
- Remissio venialis est beneficium gratiæ. 201, 7.
- Imo ad illam necessaria est gratia sanctificans. 203, 4.
- Remissio hæc de potentia ordinaria non obtinetur ex opere operantis sine infusione vel augmento gratiæ. 208, 20 et seq.
- Remissionem venialis, quomodo posset homo consequi in puris naturalibus. 204, 8-9.
- Veniale non tollitur semper cum mortale remittitur. 208, 22.
- Ad remissionem venialis quomodo concurrat gratia sanctificans quando cum mortali remittitur, et an hæc gratis, vel ex justitia fiat. 209, 23 et seq.
- Veniale, ut per se solum remittatur, supponit in persona gratiam. 203, 4.
- Ad venialia tollenda, sufficit contritio, non est tamen necessaria. 212, 5.
- Nec aliquam intensionem requirit, sed proportionem. ib., 7.
- Amor Dei super omnia etiam remissus per se potest venialia remittere absque formali pœnitentia. 213, 8.
- Modo virtualiter ad illa se extendat. ib., 9.
- Per attritionem remittuntur illa venialia quæ ipsa detestatur. ib., 11-12.
- Etiam sine imperio charitatis, et sine sacramento. 214, 12-13.
- Dummodo ipsa supernaturalis sit. ib., 13.
- Non tamen refert, quod sit remissa. 213, 17.
- Propositum absolutum non committendi simile veniale est sufficiens dispositio ad ejus remissionem. 216, 19.
- Nec non actus virtutis illi contrarius, modo sit actus supernaturalis. ib., 19-20.
- Actus non meretur venialis peccati remissionem, nisi in illum finem referatur, aut cum illo effectu habeat proportionem. ib., 20-21.
- Veniale non remittitur ante mortem per gratiam finalem. 218, 3.
- Unde potest remitti post hanc vitam. 219, 6 et seq.
- Non successione temporis, quo anima purgatur. 219, 8-9.
- Sed in instanti mortis. 220, 13.
- Veniale post hanc vitam non remittitur per extrinsecam Dei condonationem. 220, 11.
- Nec propter præcedentia merita a Deo acceptata ad illum finem. ib., 12.
- Sed per ferventem actum amoris et contritionis. ib., 13.
- Illi tamen actus non concurrunt ut meritum de condigno ad illum effectum. 221, 14.
- Nec de congruo. ib., 15.
- Remissio venialis simul cum mortali fit sæpe ex opere operato per sacramenta. 225, 2.

- Veniale per se potest remitti ex opere operato per omnia sacramenta. 226, 4.
 Absque motu voluntatis ad id sufficiente. 227, 7.
 Quomodo hoc locum habeat in sacramento pœnitentiæ. 226, 4.
 Per baptismum et extremam unctionem auferuntur omnia venialia, quibus homo non est actualiter affectus. 229, 11-12.
 Non tamen per alia sacramenta. 230, 13.
 Quæ per confessionem auferuntur. 213, 18.
 Nullum est sacramentale in Ecclesia institutum ad tollendas culpas veniales ex opere operato. 231, 5.
 Non potest Ecclesia signum sensibile instituere, quod ex opere operato venialia tollat. 233, 10.
 Licet potuerit Christus eam potestatem dare. *ib.*, 11.
 Peccati culpam cum Deus remittit, pœnam commertitam non semper totam condonat. XXIV, 490, 8.
 Peccata justorum levia seu venialia divinam gratiam non extinguunt. 191, 10 et seq.

PECCATOR.

- Peccatores fideles sunt vere membra Ecclesiæ. XII, 247, 9 et seq.
 Peccata fidelium quomodo graviora quam infidelium. 414, 8.
 A quibus peccatoribus non est accipienda oblatio, vide OBLATIO. XIII.
 Non est expectanda declaratio peccatoris, ut oblationes ab eo non accipiantur. XIII, 103, 13.
 An publicus peccator teneatur post conversionem solvere decimas omnis prioris lucri. 214, 10.
 Peccatores in via possunt orare. XIV, 51, 2.
 Peccator orans satisfacit obligationi orandi. 52, 5.
 Peccator an specialiter orare teneatur. 53, 6.
 Peccatores quatenus Deus exaudiat, aut non. 95, 1 et seq.
 Peccator maxime eget oratione mentali. 131, 3.
 Peccati status non animadversus non impedit impetrationem orationis. 96, 5.
 Peccator publicus, et occultus, quis dicatur. XXI, 497, 1 et seq.
 Peccatores publici et occulti, quando admittendi ad Eucharistiam, et quomodo peccet eos admittens. Vide EUCHARISTIA, § Minister. XXI.

PECULIUM.

Vide PAUPERTAS SOLEMNIS. XV.

PECUNIA.

- Pecuniæ nomine quæ comprehendantur. XV, 559, 9.
 Pecunia an et quando inter bona mobilia computetur. 632, 21.
 Vide PAUPERTAS SOLEMNIS. XV.

PECUS.

Pecorum decimæ quando solvendæ. XIII, 234, 6.

PELAGIUS, PELAGIANI.

- Pelagiana hæresis quo tempore cœperit, quamdiu quieverit in Ecclesia. VII, 223, 1 et seq.
 Quando iterum pullulaverit. 283, 26.
 Pelagianorum in catholicos furor, et cædes per illos facta, in lib. Augustini, cap. ult. in fine. 348.
 Pelagius non negavit gratiam revelationis mysteriorum fidei esse necessariam. 588, 6.
 Pelagii error asserentis principia merendi esse naturalia. 580, 4.
 Pelagii errores in doctrina de Gratia. Vide GRATIA.
 Qua ratione solvendum sit argumentum Pelagianorum. X, 581, 1.
 Pelagii error declaratur. XI, 158, 2.
 Semipelagianorum error exponitur. 459, 5.
 Pelagii error, qui. XVII, 56, 4.
 Pelagiani gratiæ Dei hostes male de Christo sentiebant. *ib.*, 1.

PENETRATIO.

- Penetrare corpora ratione dotis gloriosæ, falso dicantur Angeli. II, 27, 20.
 Penetratio sola non est illapsus. 459, 5.
 Penetratio dimensionum possibilis late probatur. XIX, 863, 1 et seq.

PENSIO.

- Pensiones ecclesiasticæ qualiter propter hæresim confiscandæ. 572, 6.
 Vide FILII HÆRETICORUM. XII.
 Probabile est posse Pontificem æstimare valorem pensionis, et eum simul accipere. XIII, 768, 23 et seq.
 Episcopus non potest imponere pensionem, nisi in casibus a jure concessis. 772, 36-37.
 An pensio sit res spiritualis. 775, 1 et seq.
 Pensionum quædam conferuntur omnibus, aliæ solis clericis. 776, 3.
 Priores non sunt materia simoniæ. *ib.*, 5.
 Secundum jus novum Pii V, pensiones sunt spirituales et invendibiles. 177, 8.
 Tenentur ad recitandum officium Virginis, qui eas habent. *ib.*
 Pensionarius habens licentiam transferendi pensionem simoniacus erit si pro pretio faciat. 778, 9.
 Qui habet licentiam transferendi totam, potest transferre partem, retento spirituali titulo. *ib.*
 Qui accipit partem, tenetur ad explendam obligationem Pii V. *ib.*
 Ante Pium V, non erat contra jus divinum pensiones redimere. 778, 10.
 Supposito jure Pii V, redimere pensiones est simonia contra jus divinum. 779, 12-13.

- Penio injusta valida redimi non potest, invalida potest. ib., 14.
- Pensiones temporales vendere est simonia, ex stylo curiæ. 779, 13.
- Si pensio redimatur manente pensionario obligato ad pensum spirituale, non fit simonia. 780, 16.
- Hæc non est venditio, sed locatio pensionis. ib.
- Pensionarius potest renunciare pensioni manendo liber ab onere spirituali. ib., 17.
- Pensio clericorum vel datur in stipendium, vel ratione beneficii. 781, 18.
- Stipendiaria nec vendi, nec redimi potest. ib.
- Pensionarius, retento officio, pro quo datur pensio, potest pacisci de illa. ib., 19.
- Episcopus non potest sine simonia dare munus cui est annexa pensio, cogendo ad redemptionem. ib.
- De pensio stipendiaria personali potest prælati pacisci. ib., 20.
- Potest eam imminuere quantum potuerit, si officium non habeat tum taxatum. ib.
- Pensio alia datur in titulum beneficii, alia pro beneficiis. 782, 22.
- Prima beneficii est. ib.
- Pensio pro beneficiis triplex est. ib.
- Opinio asserens posse illa vendi et redimi. ib., 23.
- Opinio asserens neque modo, neque unquam vendi potuisse. 783, 24.
- Consulendus stylus curiæ, an pensiones ex jure antiquo essent vendibiles et irredimibiles. ib., 25.
- Ex novo jure Pi V, non possunt vendi. ib.
- Vel est temporalis, vel spiritualis. 820, 1.
- In titulum beneficii erectum est præstimonium. ib.
- Neque pensionum permutatio, neque collatio potest fieri auctoritate Episcopi. 821, 3-4.
- Pensio translata in aliam personam est eadem numero. 822, 6.
- Beneficiorum permutatio cum pensione qui fieri possit, vide BENEFICIORUM PERMUT. CUM PENS. XIII.
- Pensionem habens ut clericus tenetur recitare Virginis officium. XIV, 373, 5.
- Pensionarius non recitans, cui debet restituere. 437, 21.
- Pensio an nomine beneficii comprehendatur. XV, 638, 5 et seq.
- Pensio non potest in alium transferri sine Papæ auctoritate, extinguatur per professionem, et non transit ad monasterium. ib., 7.
- Vide PAUPERTAS SOLEMNIS. XV.
- Pensionarius regularis non eximitur jugo obedientiæ suæ religionis nisi tantum quoad administrationem pensionis : et suo monasterio acquirit. XVI, 425, 28.
- Pensiones qua ratione haberi et expendi possint a monialibus. 494, 2.
- Excommunicatus quomodo sit inhabilis ad pensionem. XXIII, 348, 10.
- PENTECOSTES.
- Pentecostes cur numeretur inter Christi festum. XIII, 277, 2.
- Prout fuit in lege veteri, erat de jure divino. ib.
- Non ita in lege gratiæ. ib.
- Quomodo quinquaginta dies intercesserint inter Dominicam resurrectionis et diem Pentecostes. XIX, 786, 7.
- Hoc festum post quinquaginta dies, ab illo quo offerbatur primitiarum manipulus, celebrabatur. XX, 744, 16.
- PEREGRINATIO, ET PEREGRINUS.
- Peregrinationes an et quibus maxime religiosis conveniant. XVI, 643, 7.
- Peregrini religiosi an obligentur particularibus legibus ejus provinciæ, vel domus, in qua ad tempus commorantur. 140, 21 et seq.
- An etiam ipse Generalis religionis, vel Provincialis, quando accedit ad aliquam particularem domum sibi subjectam, teneatur se conformare particularibus illius legibus, sicut cæteri peregrini religiosi. 141, 24.
- Peregrini religiosi, sive hospites, qui ad tempus commorantur in aliqua domo suæ religionis, dispensari non possunt a superiore locali talis domus. 183, 1.
- Peregrini religiosi ei tantum sacerdoti possunt et debent confiteri, quem eorum regula et prælati designaverint. 196, 1 et seq.
- Seclusa vero speciali directione regulæ, vel prælatorum, si peregrinentur cum sacerdote ejusdem religionis, ei solum confiteri debent. 196, 2.
- Et si pervenerint ad aliquem conventum sui ordinis, in quo per aliquod tempus sint hospites, confiteri debent prælato monasterii, vel alteri de illius licentia, vel confessori conventuali, qui est quasi ordinarius illius loci. ib.
- Vel certe, si maluerint, poterunt etiam confiteri socio sacerdoti suæ religionis, cum quo peregrinantur. 197, 4.
- Dum vero religiosus peregrinus extra sua monasteria versatur, nec habet socium sacerdotem, potest eligere confessorem secularem, vel regularem. ib., 5 — 198, 8.
- An sacerdos ab eo eligendus in confessorem debeat habere alias jurisdictionem. 198, 6.
- Vel saltem debeat esse approbatus ab Episcopo. ib., 7.
- An facultas, quæ conceditur religiosis peregrinis, ut possint eligere confessorem, sit cum onere iterum confitendi eadem peccata suo confessori ordinario ; præcipue in religionibus in quibus

- est aliqua regula præscribens hujusmodi peccatorum repetitionem apud confessorem ordinarium. 199, 9.
- Peregrini religiosi absolvi possunt et debent a casibus reservatis juxta propria religionum statuta, sub onere comparendi coram Superiore, ubi ad illum redierint. 207, 4.
- Quod si in aliqua religione nihil circa hoc regula aut consuetudine determinatum sit, sed soleat peti facultas, ea necessario petenda est a Superiore, et contingat aliquando, propter naturalem oblivionem, ea non petita discedere, habenda est pro concessa cum onere tamen comparendi: vel etiam potest absolvi directe a non reservatis, et indirecte a reservatis, sed illud probabilius est. 208, 5.
- Peregrini religiosi, quando commorantur in domibus suæ religionis, absolvi possunt de casibus Papæ reservatis a Prælati illarum, sicut cæteri eorum subditi. 234, 2.
- Religiosi Societatis cum peregrinantur, an et qua ratione prædicare et confessiones audire possint in diocesis ubi approbati non sunt. 970, 5 — 987, 9.
- An peregrini dum extra parochiam, oppidum, vel episcopatum versantur teneantur ad festa et leges illius, vide *FESTI DIEI. XIII.*
- Peregrinus debet cessare a servilibus, etiamsi brevi tempore maneat in loco ubi est dies festus. XIII, 310, 21.
- De missa quid dicendum. 311, 22.
- Quæ mora obliget peregrinum ad præceptum negativum, et quæ ad positivum. *ib.*, 24.
- Non potest quis accedere ad sepulchrum Domini sine licentia Papæ. XXIII, 613, 10-9.

PERFECTIO INCREATA.

- Perfectio duplex est. I, 608, 4.
- Perfectio bifariam in aliquo esse potest. 609, 7.
- Omnis perfectio simpliciter est essentialis Deo. 701, 9.
- Et qua talis Deo convenit. 24, 11.
- Perfectione entitativa Deus maxime bonus est. 22, 4.
- Perfectio personæ in Deo essentialis est. 24, 10.
- Perfectio quam includit relatio secundum propriam rationem est relativa. 607, 18.
- Perfectio paternitatis tota est in habitudine ad filium. *ib.*
- Perfectionem non esse simpliciter simplicem ex duplici capite provenit. 608, 4.
- Perfectiones naturales, naturæ necessitate tali ex corpore animaque profluentes, non sunt speciales prædestinationis effectus. 472, 7.
- Vide *BONITAS. I.*

PERFECTIO.

- Perfectio simpliciter, vel non simpliciter, quæ dicitur. II, 35, 3.
- Perfectiones quas, et quo pacto vendicent Angeli. 34, 2 et seq.
- Perfectio angelicæ naturæ quanta, vide *ANGELUS.*
- Perfectio naturalis fueritne Angelis mensura vel causa gratiæ, et aliarum supernaturalium perfectionum. 611, 3 et seq.
- Perfectiora an semper contineant eminenter minus perfecta. 517, 6.
- An semper uniant in se quæ in inferioribus dividuntur. 528, 10.
- Perfectio hujus vitæ qualis intelligatur. IX, 523, 30 et seq.
- Quomodo perfectio in Deo formaliter existens a creatura participetur. 101, 26 et seq.
- Quomodo item quæ in Deo eminenter continentur. *ib.*
- Religio non dicit perfectionem simpliciter simplicem. XIII, 36, 3.
- Perfectio ad quam status perfectionis ordinatur, an sit forma simplex, vel plurium collectio. XV, 13, 2.
- In charitate sola consistit. 14, 5.
- Tribus modis perfectio charitati tribui potest, substantialiter, principaliter et totaliter. *ib.*
- Perfectio totalis absolute sumpta non consistit in sola charitate. 17, 16.
- Aliæ virtutes conferunt ad perfectionem christianam, ut dispositiones, media et instrumenta charitatis. 18, 17.
- Item ut accidentia perfectionis. *ib.*, 18.
- Habens charitatem sine aliqua virtute est imperfectus accidentaliter. *ib.*, 19.
- Perfectio consistit in operatione vel proxima habitudine ad illam, et proinde in charitate. 19, 22.
- Vide *STATUS CHARITATIS, et CONSILIUM. XV.*
- Perfectio charitatis intenta per statum perfectionis non requirit amorem Dei infinitæ perfectionis. 20, 1.
- Item neque immutabilem sine ulla actuali interruptione; aut ita perfectum, ut nullam culpam etiam levissimam admittat. *ib.*, 2.
- Assignantur variæ perfectiones charitatis. 21, 3.
- Quod hæc perfectio non sistat in charitate actuali probatur. *ib.*, 4.
- Quod in habituali tenetur. 22, 5.
- Requiritur antecedens actuum frequentia de lege ordinaria, et similiter continuatio, non tamen in illa consistit formaliter perfectio. 23, 8.
- Non est necessaria ad perfectionem intensio charitatis habitualis, neque etiam sufficit. *ib.*, 10.
- Perfectio consistit in proxima dispositione ad per-

fecte operandum juxta Christi præcepta et consilia. 24, 11.
 Potest quis ex perfecto fieri imperfectus sine peccato mortali, et consequenter sine diminutione charitatis et gratiæ. ib., 12.
 Potest quis simul esse sanctior et imperfectior alio perfectiori, et tamen ad majorem beatitudinem pervenire. ib.
 Ad perfectionem per se pertinet amor proximi. 25, 14.
 Non tamen primario, seu secundario. ib., 15.
 Extensio dilectionis Dei ad implendam illius voluntatem in omnibus pertinet per se primo ad perfectionem charitatis. ib., 16.
 Ut charitas viæ in statu perfecto esse censeatur, et ut homo in statu perfectionis simpliciter esse dicatur, requiruntur aliæ perfectiones, scilicet moderatio passionum, abnegatio rerum temporalium, et similes. 26, 19.
 Potest quis esse perfectus, et tamen non esse in statu perfectionis, et e contra. 27, 1.
 Perfectio non requirit omnimodam observantiam consiliorum omnium. ib., 2.
 Perfectio non acquiritur sine observantia consiliorum. 49, 3.
 Perfectio christiana principalis præceptorum quam consiliorum observantiam postulat, status vero perfectionis e contra. 53, 7 et seq.
 Perfectionem aliquo modo procurare et intendere tenentur religiosi sub mortali. XVI, 20, 10.
 Huic autem obligationi satisfaciunt intendendo et procurando servare vota, et si qua sunt alia præcepta religionis propria obligantia ad mortale. 21, 11.
 Propositum non habere servandi universim ea ad quæ in particulari religiosus non tenetur sub mortali, peccatum mortale non est, quamvis sit periculosum. ib., 12.
 Perfectio propria prius procuranda, quam proximorum. 848, 9.
 Perfectio simpliciter simplex, quænam sit. XVII, 432, 4.
 Est de ratione entis infiniti simpliciter. ib.
 Et communis tribus personis divinis. 433, 2.
 Aliqua perfectio relativa est in una persona Trinitatis, quæ non in alia absoluta secus. 450, 7.
 Nulla perfectio divina, prout in Deo est, potest per seipsam uniri creaturæ, nisi subsistentia. 660, 10.
 Perfectio accidentalis, ad substantiale et intrinsecum complementum dispositio esse non potest. 399, 1.
 Perfectiones in corpore humano duplices sunt, debitiæ aliæ, aliæ indebitæ. XVIII, 171, 2.
 Perfectio vitæ amplectitur vitam activam et contemplativam. XIX, 285, 4.

Status perfectionis qualem paupertatem requirat. 419, 13.
 Perfectio vitæ non est ex austeritate mensuranda. 424, 4.
 Unde mensuranda. ib.

PERFECTUM.

Perfectius non est necessario id cujus contrarium est minus perfectum. IV, 88, 58.

PERFECTUM ET PERFECTIO.

Perfectio simpliciter et secundum quid, in quo consistant. XXV, 346, 36,

PERICULUM.

Periculo se exponere, quando sit peccatum. XIV, 67, 14.
 Pericula cavenda. XXIV, 674, 11.

PERJURIUM, ET PERJURUS.

Perjurii acceptiones. XIV, 676, 3.
 Perjurium sumptum pro incauta juratione, an essentialiter includat falsitatem. 676, 4.
 Perjurium quotuplex sit. 677, 8.
 Perjurium materiale et formale. 678, 10.
 Perjurium quatenus possit esse tam in juramento assertorio quam in promissorio. ib., 11.
 Perjurium assertorium, quantum sit peccatum. 679, 2 et seq.
 Perjurium an sit gravius quam homicidium. 680, 7 et seq.
 Perjurium an adulterio sit gravius. ib., 7.
 Perjurium assertorium semper est mortale ex parte cujusvis materiæ. 683, 2.
 Perjurium jocosum grave peccatum. ib., 5.
 Perjurium ex quocumque veritatis defectu est mortale. 683, 6-7.
 Perjurium cum naturali inadvertentia, an sit mortale ex consuetudine. 689, 3.
 Perjurium æque est in incaute jurante, sive vere, sive falso juret. 692, 1.
 Perjurii reservatio, vel circa id censura, an comprehendat incaute prolatum in consueto. 693, 6.
 Perjurium non liceret, etsi liceret aliquando mendacium. 695, 4.
 Perjurium ex suo genere quomodo sit mortale. 702, 6.
 Perjuris quæ pœnæ ecclesiasticæ imponantur. 729, 1 et seq.
 Perjurium censura nulla punitur ipso jure. ib., 2.
 Per perjurium non incurritur immediate irregularitas. ib.
 Per perjurium non amittuntur ipso facto beneficia parta ante sententiam. 730, 6.
 Per perjurium quæ infamia incurratur. 730, 7 et seq.
 Vide INFAMIA. XIV.

Perjurus non est in testem admittendus. 733, 19.
 Perjurus an deponendus. 734, 22.
 Perjurus an beneficio privandus sit. ib., 23.
 Perjuro quam pœnam statuunt canones. ib., 24.

PERMISSIO.

Vide PECCATUM, REPROBATIO. I.
 Permissio quid significet. V, 82, 9.
 Permissio duplex juris et facti. 60, 7.
 Affirmativa et negativa. ib.
 Permissio simpliciter dicta regulariter solum versatur circa malos actus. 61, 9.
 Permissio propria, quæ. VI, 452, 9.
 Permissio juris et facti, quæ. ib.
 Permissio libelli repudiî an concessiva, an dispensativa. 453, 11.
 Permissio pluralitatis uxorum, qualis. 452, 10.
 Permissio usurarum in lege veteri concessiva. 453, 12.
 Permissio ingrediendi vineam alienam qualis. ib.
 In permissione Dei non potest cognosci peccatum futurum. VII, 73, 7.
 Permissio proprii peccati non potest peti. XIV, 83, 14.
 Deus non permittit malum nisi propter bonum. XIX, 45, 33.
 Tentationes sapientissime a Deo permittuntur. 440, 6.
 Quo sensu dicatur Deus facere quæ permittit. ib.
 Permissio, quam Deus habet respectu eorum quibus prævidit non applicanda media pro omnibus instituta, non pugnat cum voluntate generali omnes homines salvandi. XX, 67, 6.

PERMUTATIO.

Vide BENEFICIORUM PERMUTATIO. XIII.

PERPETUITAS.

Perpetuitas simpliciter et secundum quid. V, 44, 1.
 Perpetuitas positiva et negativa. ib.

PERSECUTIO.

Persecutionis tempore an liceat fugere, vide FUGA. XII.
 Persecutio ecclesiastica est ea vexatio totius vel magnæ partis Ecclesiæ, quam præpotens dominatus molitur, ad evertendam vel minuendam veram religionem. XXIV, 714, 1 et seq.
 Persecutio ecclesiastica non dicitur ea tyranni quæ nihil nocet religioni. 716, 6.
 Persecutionis ecclesiasticæ prima machina est labefactio christiani cultus dirutis templis, imaginibus et sacris locis combustis, vel in profanos usus mutatis. 717, 7.
 Persecutionis ecclesiasticæ secunda machina est legum crudelium latio et executio in catholica opera, sive personas. ib.

Persecutionis ecclesiasticæ tertia machina est infidelis, et prava puerorum omnium educatio atque doctrina. ib.

Persecutionis ecclesiasticæ quarta machina sunt insidiosæ blanditiæ, sive favores ad vitæ commoda. ib.

Persecutio ecclesiastica, vide ANGLI CATHOLICI. XXIV.

PERSEVERANTIA.

Sine speciali perseverantiæ dono nullus æternam consequitur felicitatem. I, 271, 43.
 Perseverantia Angelorum in uno conversionis in Deum actu consistit. 274, 2.
 Perseverantiæ donum est unus ex præcipuis prædestinationis effectibus. 462, 6.
 Perseverantia sublata, nullus felicitatis usura frui potest. ib.
 Perseverantiæ donum ad tolerantiam beatitudinem pertinet. VII, 700, 19.
 Non est specialis virtutis actus, sed mandatorum integra observatio. ib.
 Perseverantia quomodo cadat sub meritum. Vide MERITUM. IX.
 Perseverantiæ donum non potest esse habitus. IX, 590, 1.
 Amitti non potest. ib., 2.
 Est actuale auxilium efficax. ib., 3.
 Imo ordinarie est collectio auxiliorum, tam internorum quam externorum. 591, 4 et seq.
 Et per collectionem auxiliorum externorum tantum dari potest, ut in parvis et amentibus, non tamen e contra. 592, 6.
 Perseverandi donum quid addat super potestatem perseverandi. 593, 7-8.
 Perseverandi donum est actuale et proprium prædestinatorum. 594, 2.
 Includit velle perseverare, et quo pacto hoc intelligatur. ib., 3.
 Perseverantia per proprios actus, etsi includat auxilia prævenientia efficacia, non tamen physice prædeterminantia. 595, 4.
 Perseverantiæ donum semper est speciale beneficium, non tamen semper entitative supernaturale. 596, 7.
 Nec est ita gratuitum, ut excludat meritum de congruo. ib., 8.
 Est privilegium, et quale. 514, 11.
 Latius patet quam confirmatio in gratia. 597, 9 — 618, 29.
 Perseverandi donum consistens in collectione multorum auxiliorum non totum pendet a liberi arbitrii usu, etiam supernaturali. 603, 16 et s.
 Perseverandi in gratia modi, seu acceptiones variae et gradus. 572, 5 — 582, 3 — 591, 4 — 593, 1 et seq.
 Perseverare diu in gratia nequit justus cum auxilio ordinario. 573, 7 et seq.

Perseverantia in gratia aliud auxilium quam in statu innocentie postulat, et majus. 574, 11.
 Perseverandi auxilium sufficiens datur omnibus justis, non tamen ipsum perseverare. 579, 7.
 Hoc auxilium non præparat Deus semper proxime, nec ad omnes tentationes vincendas, sed ad ordinarias. 580, 8-9.
 Perseverantiæ certitudo. Vide CERTITUDO. IX.
 Perseverantia usque ad mortem inclusive requirit speciale auxilium. 582, 4 et seq.
 Imo et diuturna usque ad mortem exclusive. 583, 11.
 Perseverantia majus beneficium est quam sola potestas perseverandi, etiam usque ad mortem inclusive. ib., 12.
 Perseverantia etiam brevissimi temporis usque ad mortem inclusive, est speciale Dei beneficium. 586, 13.
 Et majus quam longa perseverantia usque ad mortem exclusive, quamvis in entitate physica hæc sit major gratia. ib., 14-15.
 Perseverare dicuntur parvuli morientes in gratia et adulti, licet paulo ante fuerint justificati. 588, 17 et seq.
 Perseverandi primum auxilium a nobis est etiam physice, moraliter vero a solo Deo. Actus vero perseverandi a nobis est utroque modo. 599, 7 et seq — 605, 22.
 Perseverantiæ donum quo sensu amissibile vel infamissibile. 606, 24 et seq.
 Perseverantiæ auxilia non solum ob corruptionem naturæ necessaria, sed ob arbitrii vertibilitatem. 624, 7.
 Necessaria item non tantum ob diurnitatem temporis, sed etiam ob multitudinem actuum, quibus perseveratur brevi etiam tempore. ib., 8.
 Perseverandi potestas, quæ auxilia postulabat in Angeli, et quæ in natura hominis integra. 620, 4.
 Quæ item actualis ipsa perseverantia. ib., 5 et s.
 Qua certitudine tenendum auxilia ad perseverandum fuisse illis necessaria. 623, 13.
 Quæ denique auxilia pro natura lapsa. 624, 16.
 Perseverantiæ discrimen inter homines et Angelos, itemque inter naturam lapsam et integram, ab Augustino sæpe traditum exponitur. 625, 18.
 Perseverantia, vide CONFIRMATIO. IX.
 Perseverantia martyrii non provenit ex merito. X, 163, 21.
 Perseverantia fit per continuatam successionem plurium actuum bonorum. 306, 1.
 Circa donum perseverantiæ, desideratur ut sciamus quid et quale sit, et quomodo detur illis quibus datur. 527, 2.
 Singulare donum perseverantiæ, in statu naturæ lapsæ, non reddit hominem in hac vita impec-

cabilem pro aliquo tempore, sed tantum facit non peccantem. 534, 2.
 An sit in libera potestate hominis justii habere donum perseverantiæ. 533, 1.
 Duo ad perseverandum requisita. ib., 2.
 Quid sit perseverantiæ donum, et unde efficax. XI, 202, 13.
 Perseverare est quidem in hominis potestate. 203, 14.
 Quid requiratur magis ad donum perseverantiæ in homine quam in Angelis, ex Augustino. 238, 15-16.
 Et in homine post lapsum, quam ante illum. ib.
 Perseverantia, conditio ad orationem necessaria. XIV, 97, 1.
 Perseverantia in oratione, quamdiu durare debeat. 98, 3.
 Perseverantia in gratia melior quam in petendo. ib., 5.
 Non cadit sub meritum de condigno, bene tamen sub meritum de congruo. XVII, 424, 18.
 Perseverantiæ donum est effectus meritorum Christi. XVIII, 361, 3.
 Potissimus effectus est, et complementum prædestinationis. ib.
 Perseverantiæ donum quid tribuere debeat ei cui datur. XX, 723, 10.
 Nulla humana dispositio antecedens sufficit ad obtinendum ex justitia vel infallibiliter perseverantiæ donum. 725, 13.
 Non oportuit hoc donum esse effectum alicujus sacramenti ex opere operato. 728, 18.
 Auxilium efficax concomitans ad perseverandum potest promitti sub conditione si non ponatur obex; ut vero dicit auxilium antecedens, non ita. 725, 13.
 An sit effectus Eucharistiæ. Vide EUCHARISTIA, § Necessitas. XX.

PERSEVERANTIA ANGELORUM, A.D.E.

Perseverantia Angelis fuit ad salutem necessaria. II, 624, 3.
 Perseverantia duplex distinguitur. ib.
 Perseverantia Angelorum fuit in innocentia perfecta. 625, 4.
 Perseverarunt Angeli omnes, qui in secunda mora bene deliberarunt, Luciferoque restiterunt. ib., 6.
 Ad perseverandum, receperunt Angeli sancti, in secunda mora, auxilium præveniens majus, etiam in ratione auxilii, quam receperint mali. 630, 19 et seq.
 An Adam receperit auxilium proxime sufficiens ad perseverandum. VIII, 361, 19.
 Si Angelus vel Adam caruisset adjutorio quo pos-

set permanere, si vellet, an ei imputaretur ad culpam non permanere. ib., 20.

PERSIA.

Reges apud Persas non eligebantur nisi quia magiam didicissent. XIX, 237, 4.
Orientalis est respectu Bethleem. 238, 2.

PERSONA DIVINA.

Personæ divinæ cur non prædestinentur. I, 242, 2.
Personæ definitio. 533, 2.
Persona significat substantiam eamque singulariter. 533, 1 — 534, 6.
Persona ex parte naturæ in qua subsistit specialem dicit perfectionem. 534, 7.
In Deo plures personæ sunt. 536, 3.
Persona, secundum suum proprium significatum, vere et proprie in Deo est. 534, 8.
Persona naturæ intellectuali positivum terminum addit. 539, 3.
Personæ divinæ aliquo positivo inter se distinguuntur. ib.
Persona verum ens est ac reale. 540, 6.
Persona de tribus divinis personis univoce dicitur. ib., 8.
Persona immediate significat communem conceptum objectivum reale et positivum quoad rem conceptam, et rationis quoad communicantem. ib., 8-9.
Persona divina bifariam multiplex intelligi potest. 544, 1.
Aliaque persona divina necessario est improducta. ib., 2.
Personarum pluralitatem in Deo esse notam, seclusa divina revelatione, per demonstrationem evidentem cognosci, est impossibile. 566, 5.
Persona prima Trinitatis verus est Deus. 573, 6.
In personis omnibus quidquid perfectionis in quolibet earum est. ib., 7.
Persona veri Dei rationem habens potest esse producta vere ac realiter. 576, 2.
Persona secunda Trinitatis verus est Deus. 579, 5.
Personæ divinæ in re ipsa distinctæ sunt inter se. 588, 2.
Personæ divinæ ita in sua personali ratione distinguuntur, ut nullatenus una dici possint, sed plures distinctæ, aut tres. 591, 2.
Personæ divinæ non possunt dici una hypostasis. ib., 3.
Personæ divinæ non possunt esse unum suppositum. ib.
Personæ divinæ non solum in concreto sunt tres personæ realiter distinctæ, verum etiam tres personalitates realiter distinctas habent. ib., 4.
Personæ nomen formaliter significat personalitatem, magisque directe quam naturam. 592, 7.

Personæ divinæ dicuntur et sunt tres. 599, 2.
Personæ divinæ vere sunt tria entia realia. ib., 4.
Personæ divinæ sunt tres unitates transcendentis. 601, 3.
Personæ divinæ dicuntur tres veritates relativæ. 602, 5.
In personis divinis tres sunt subsistentiæ personales. 606, 16.
Quælibet persona continet eminenter omnem perfectionem relativam. 609, 7.
Persona divina ex vi suæ relationis infinitatem habet in tali genere, vel specie. ib., 8.
Personæ divinæ sunt unum increatum. 614, 3.
Persona quælibet alia ab altera dici potest masculine, non vero neutro, nisi aliquid addatur veram efficiens locutionem. 617, 5-6.
De personis optime in competenti numero termini numerales dicuntur. ib., 7.
In persona Patris, Filii et Spiritus sancti est una numero Deitas. 619, 2.
Personæ divinæ sunt unius essentiæ ac naturæ. ib., 3.
Persona divina non constat divina essentiæ et proprietate realiter ab illa distincta. 621, 3.
Persona divina non distinguitur realiter ab essentiæ. ib.
Persona constat ex essentiæ et proprietate. 624, 1.
Personæ divinæ non habent in re actualem distinctionem ab essentiæ, sed tantum fundamentum ut possint hæc duo concipi ut distincta. 625, 5.
Personæ divinæ personalites, seu relationes, non sunt de Divinitatis essentiæ, nec Dei, ut Deus est. 628, 2.
Omnes personæ divinæ eadem numero attributa, quæ Deo ut Divinitati conveniunt, habent. 635, 2.
Tres personæ sunt idem Deus, vel idem neutraliter, non masculine. 643, 1.
Una persona divina similis est alteri. 647, 3.
In divinis personis quomodo sit naturæ ordo. 648, 7.
Unaquæque persona est ipsa essentiæ. 650, 6.
Una persona per se primo et secundum se totam est in alia. ib., 9.
Unaquæque persona est suamet relatio subsistens. 655, 3.
Actus, quo divina persona producitur, bifariam accipi potest. 674, 3.
Persona non agit per suam personalitatem. 683, 4.
Persona producta non distinguitur a principio quo, sed sufficit a quod distinguatur. ib.
Personas divinas vere constitui in esse personali. 694, 2.
Persona supra hypostasim addit dignitatem naturæ rationalis. 703, 3.
Persona dupliciter dicitur distinguere per aliquid,

- lanquam per formam, etc., et tanquam per conditionem, etc. ib., 6.
- Personæ multiplicantur per origines. ib.
- Persona divina in re ipsa et non denominative tantum relativa est. 706, 9.
- Cum persona non concipitur, ut relata ad aliam, non concipitur proprio conceptu. 707, 11.
- Prioritas in personis quid sit. 708, 13.
- Positivum quod dicit persona est reale. ib., 1.
- Persona in recto significat quid constitutum ex natura rationali, et subsistentia incommunicabili. 709, 2.
- Persona formaliter dicit personalitatem. ib., 3.
- Quid persona sit. ib.
- Persona, ut abstrahit a creata et increata, non significat relationem formaliter. ib., 4.
- Persona divina quid significet. 710, 9.
- Personæ mittuntur. 795, 1.
- Persona divina dupliciter denominatur missa. ib., 3.
- Persona improducta mitti non potest. 797, 1.
- Omnes personæ dici possunt venire, non vero mitti omnes. ib.
- Persona Patris in qua significatione dicatur donari, non vero mitti. ib., 2.
- Persona Patris non mittit se. ib., 4.
- Per processionem accipit persona procedens potestatem, et operandi, et auctoritatem se constituendi novo modo alicubi. 798, 5.
- Inter personas divinas non potest una velle aliquid quin id velit quælibet alia. ib., 7.
- Quælibet persona divina est liberrima in operando. ib.
- Omnis persona producens potest mittere. 799, 1.
- Non quælibet persona producens potest mittere quamlibet. 800, 5.
- Pater potest mittere duas personas. ib.
- Filius unam potest. ib.
- Spiritus sanctus nullam personam mittere potest. ib.
- Quando Deus animæ infundit dona gratiæ sanctificantis, ipsæmet personæ divinæ homini dantur, et animam incipiunt inhabitare. 809, 8.
- In Veteri Testamento non legitur personam aliquam missam esse secundum suam proprietatem. 820, 23.
- Personæ divinæ, an, et quomodo apparuerint visibiliter etiam extra mysterium Incarnationis. Vide APPARITIO. II.
- Personæ divinæ non æque pertinent ad objectum essenziale beatitudinis, ac ipsa divinitatis, et cur. IV, 53, 8 et seq.
- Una persona divina non potest aliam colere. XIII, 36, 4.
- Religio in persona increata potest dari, ut in Christo. 37, 6.
- Personæ divinæ ut tales orare non possunt. XIV, 45, 1.
- Persona una divina, utrum orari possit sine attentione ad alias. 34, 13.
- Persona addit ad hypostasim, quod sit in natura rationali. XVII, 310, 7.
- Persona creata constituitur in ratione personæ per id per quod constituitur in ratione per se existentis. 443, 10.
- Quæ incommunicabilitas necessaria ad constitutionem personæ. 449, 5.
- Persona est incommunicabilis aliis personis, non naturis. 459, 6.
- Propriissime competit illi naturam assumere. ib.
- Persona creata, ut persona, non est assumptibilis. 491, 2 et seq.
- Tribus modis dici potest assumi. 498, 1-2.
- Personalitas relativa aliam relativam secum comparatur, non absolutam. 508, 1.
- Personæ dignitas semper confert valorem operi, et qualiter. 67, 13.
- Aliter auget bonitatem intrinsecam actus, aliter valorem. 77, 38.
- Personæ unitas major numerali. 372, 7.
- Divinæ personæ, quamvis in una essentia uniantur, nihil unum componunt. 315, 10.
- Personæ divinæ unitas in se major est unitate trium personarum. 371, 4-5.
- Non multiplicantur nec distinguuntur in esse Dei. 435, 5.
- Personis divinis tripliciter potest aliquid convenire. 436, 5 bis.
- Sunt tres subsistentes, etiam substantive. 448, 3.
- Et tres subsistentiæ. 449, 4.
- Divina personæ, quid significet, quidque in illa sit incommunicabile. ib., 5.
- Inter constitutionem divinæ personæ et creatæ discrimen. 453, 16.
- Tres personæ sunt hic Deus, seu individuum deitatis, una substantia, unum subsistens. 455, 1.
- Necessario ubi una est, est alia. 465, 16.
- In solo relativo distinguuntur. 468, 10.
- In eadem natura communicare possunt, imo et assumere eandem naturam, et propriis substantiis eam terminare, secus in eadem persona. 485, 3 et seq.
- Quod si de facto assumerent unam naturam humanam, essent unus homo; quod si quælibet assumeret distinctam naturam, essent tres homines. 488, 13 — 490, 5.
- Sola persona increata potest alienam naturam terminare, et quare. 491, 2.
- Concilia, quæ docent tres personas esse unam substantiam in Deo, significant esse in Deo absolutam subsistentiam. 447, 21.
- Eadem humanitate a tribus personis assumpta,

- non esset majoris valoris actus ab illis elicitus, quam est modo actus Christi. 83, 61.
- Pater et Spiritus Sanctus sunt in Eucharistia per concomitantiam mediatam. XXI, 214, 10.
- Personæ ratio ab omnibus personis abstrahibilis, ad prædicabile proprii reducenda. XXV, 236, 14.
- Personæ divinæ licet realiter distinctæ, cur una sine alia existere nequeant. 270, 27.
- In personis divinis, qualiter una dici possit prior alia. 376, 10.
- Personæ divinæ productæ, quare a producente non pendeant. 383, 7.
- Persona idem est quod suppositum in natura intellectuali. XXVI, 351, 13.
- Persona dicitur aliquando convertibiliter cum hypostasi. 352, 14-15.
- Personæ divinæ, simpliciter loquendo, non sunt essentialiter diversæ, etiam in quantum personæ. 140, 12.

PERSONÆ ECCLESIASTICÆ.

- Personæ ecclesiasticæ quæ sint. XXIV, 480, 1 et seq. Vide IMMUNITAS. XXIV.

PERSONARUM ACCEPTIO.

- Quo sensu dicatur in Scriptura, Deum non esse acceptorem personarum. XI, 576, 19.

PERTINACIA.

- Pertinacia ad hæresim requisita, qualis esse debeat. XII, 473, 9 et seq.

PETITIO, ET PETO.

- Petitionis nomen pro oratione expenditur. XIV, 6, 8.
- Petitio distincta est a desiderio. 11, 10.
- Petitio quomodo sit actus rationis. 12, 12.
- Petitio mentalis est actus intellectus. *ib.*, 13.
- Petitio a viatore et a Beato utrum ejusdem rationis. 43, 23.
- Petere aliquid determinate a Deo licitum est. 63, 2.
- Petendi a Deo modus multiplex. 64, 5.
- Petere bona temporalia ut finem ultimum non licet. *ib.*, 6.
- In petitione tantæ perfectionis in particulari cavendæ comparationes. 81, 10.
- Petitione conditionata non est per se malum petere perfectionem tantam vel tantam; secus de absoluta. 81, 9-10.
- Petitio est de nondum acceptis. 82, 12.
- Petere non licet quæ scimus nobis data. *ib.*
- Petere licet beneficia gratiæ, quantumvis promissa. *ib.*, 13.
- Petere possumus, etiamsi non judicemus non aliter rem assequi non posse. 83, 16-17.
- Petuntur aliqua ut simpliciter necessaria, alia aliter. *ib.*, 17-18.

- Petitio ad quid proprie dirigatur. 87, 1.
- Petitio rei honestæ non conferentis ad vitam æternam, an impetret ex promissione. 90, 8.

PETRA.

- Petræ scissæ in passione Domini. XIX, 642, 7.

S. PETRUS.

- Petrus non peccavit mortaliter in eo facto pro quo a Paulo fuit reprehensus. VI, 539, 23.
- Peccatum nec veniale Petrum commisisse est probabile. 540, 24.
- Petrum dupliciter ab omni peccato excusari posse. *ib.*, 25.
- Divus Petrus et Paulus quali interprete usi fuerint, cum habuerint donum interpretationis. VII, 170, 61.
- Petru Apostolus fidem internam nunquam perdidit. XII, 258, 8.
- Petrus in jurisdictione in universum orbem fuit cæteris Apostolis superior. 284, 12 et seq.
- Petri variæ prærogativæ recensentur. 288, 22.
- Petrus quomodo dicatur a Paulo reprehensus, ad Galat. 2. 291, 27.
- Divus Petrus usque ad mortem Romæ fixit sedem. 302, 27.
- Petrus, vide PAPA. XII.
- Petri et Pauli festum a die martyrii eorum cœpit. XIII, 287, 11.
- Non est certum non fuisse Evangelium Gentibus prædicatum ante revelationem Petro factam. 288, 14.
- Petri raptus. XIV, 210, 5.
- Non meruit de condigno Ecclesiæ principatum, suscepit tamen convenientem gratiam ad munus pastoris. XVIII, 266, 8.
- Vide CHRISTI COMPREHENSIO, et CHRISTI NEGATIO. XIX.
- Immediate a Christo baptizatus baptizavit duos filios Zebedæi, ipsi vero reliquos Apostolos. XX, 328, 4.
- Petrus habuit a Christo Domino potestatem supremam spiritualem ad gubernandam Ecclesiam militantem. XXIV, 253 et seq.
- Petrus nominabatur Simon, sed Christus ei cognomen addidit. 254, 4.
- Petri excellentiæ. *ib.* et seq.
- Petri varia ex epitheta Sanctis Patribus. 260, 21.
- Petrus ex mera Dei voluntate consecutus est principatum Ecclesiæ. *ib.*, 22.
- Petro data est jurisdictio ordinaria, universalis, et derivanda in suos posteros; secus vero aliis Apostolis. 264, 12.
- Petri primatus durabit ad omne tempus Ecclesiæ. 275, 1 et seq.
- Petrum discipuli sibi præpositum cognoscebant. 376, 9.

- Petro interveniente datum est aliis Apostolis munus Episcopale. 271, 10.
 Petrus a Christi ascensu sex circiter annos domicilium stabile non habuit. 273, 7.
 Petri sedes Antiochena. ib.
 Petrus martyrium obiit Romæ, ubi collocavit suam certam sedem, ac domicilium principatus ecclesiastici. ib., 7 et seq.
 Petri immunitas a tributo Cæsaris explicatur. 376, 8.
 Petri immunitas transmissa ad successores Romanos Pontifices. 377, 11 et seq.

PETRUS DIACONUS.

- Petrus Diaconus opus in incarnatione et Gratia scripsit, ubi Semipelagianos ad finem acriter impugnat. 321, 2-6.
 Episcopus Africanos ad scribendum excitavit. ib.

PHANTASIA, PHANTASMA.

- In Phantasia est imago ipsius rei significatæ per vocem. I, 725, 11.
 Verbum phantasiæ vocatur idolum, seu phantasma expressum. ib.
 Hoc idolum phantasiæ non vocatur in brutis verbum. ib.
 Verbum internum dividitur in verbum phantasiæ et mentale. ib.
 Phantasiæ immutatio per hoc phantasma potius quam per illud, unde proveniat. II, 741, 15.
 An mediis spiritibus vitalibus possint ab Angelis phantasmata ab uno homine in alium transportari. 742, 16 et seq.
 Phantasmata vel species illis respondentes nequeunt ab Angelis per se produci. 739, 8.
 Phantasmata quomodo inserviunt illustrationi Angelorum. 740, 11 et seq.
 Plura phantasmata rerum distinctarum an resideant in eadem parte spiritus vitalis, vel cerebri. 741, 14.
 Plura per modum plurium an cognoscat Angelus, vide COGNITIO, ad finem.
 Phantasiam nonnunquam vocat Aristoteles intellectum passivum, et cur. III, 350, 22 — 742, 7.
 Phantasia nec in homine quidem componit, aut dividit. 639, 8 et seq.
 Cur ab Aristotele appelletur ratio. 641, 10.
 Phantasiæ descriptio et etymon. 704, 4.
 Phantasiæ a sensibus externis triplex differentia ex Aristotele. III. ib., 5.
 Vide SENSUS INTERIOR.
 Phantasma sine specie intelligibili non determinat sufficienter intellectum. 643, 9.
 Phantasma quomodo ab intellectu agente illustratur, opinio Cajetani, rejicitur. 716, 4-5.
 Phantasma ut instrumentum intellectus agentis

- concurrere effective ad productionem speciei intelligibilis, vulgata opinio impugnatur. 717, 6.
 Phantasma solum materialiter, sive exemplariter ad speciem intelligibilem concurrat. 719, 10-12.
 Sine conversione ad phantasmata an possit intellectus conjunctus quidquam operari, diversa auctororum placita. 738, 2.
 Vera resolutio negativa. ib., 3 et seq.
 Conversio ad phantasmata daretur etiam in statu innocentiae. ib., 4.
 Cum recursu ad phantasmata intelligerent homines in statu innocentiae. 230, 7.
 Phantasia non movet voluntatem immediate. IV, 246, 2.
 Phantasia quousque pendeat a voluntate. 272, 1 et seq.
 Phantasia capax est cognitionis intuitivæ, et abstractivæ. XIV, 191, 6.
 In primo instanti conceptionis potest esse operatio sensibilis phantasmatis media operatione tactus. XIX, 189, Comment.
 Phantasiæ notitia ad actum appetitus non concurrat effective, sed tantum ut conditio. XXV, 665, 40.

PHASE.

- Vide PASCHA. XIX.
 Tempus Phase, quoad immolationem agni, incipiebat a vespera ultima decimæ quartæ lunæ, vergente jam sole ad occasum. XX, 741, 10.

PHILIPPUS.

- Philippus imperatorum primus Christi fidem accepit. XXIV, 343, 4.

PHILOSOPHI.

- Philosophi supernaturalem hominum finem non cognovere. V, 10, 11.
 Qui cultum Dei abjecerint. XIII, 77, 1.
 Variæ philosophorum opiniones circa suos deos. 485, 5 et seq.
 Multi credebant substantias separatas non fuisse ab alio factas. 485, 7.
 Triplicem Theologiam distinxerunt, physicam, civilem et fabulosam. 484, 5 et seq.

PHYSICA.

- Physica quam abstractionem a materia respiciat. Vide ABSTRACTIO. XXV.

PIA AFFECTIO.

- Vide VOLUNTAS CREDENDI. XII.

PIETAS.

- Pietatis multiplex significatio. VII, 692, 14.
 Quid significet pietas, quando usurpatur pro Spiritus Sancti dono. ib.

Donum pietatis actuale quomodo distinguatur ab actu religionis per se infusæ. 692, 15-16.
 Donum pietatis versatur non solum circa materiam religionis, sed etiam justitiæ, et circa Sanctorum cultum ac parentum. Imo circa totam materiam virtutum ad alterum. 692, 16-17.
 Piæ affectionis habitus, ad quam virtutem spectet. 693, 17.

Pietas orationis in quo consistat. XIV, 90, 1.
 Vide DEBITUM. XV.

Præferenda exercitationi corporali et austeritati vitæ. XIX, 424, 4.

PIUS QUARTUS.

Pii IV legatio ad Elisabetham bis fuit rejecta. 720, 18.

PILATUS.

Christum morte damnavit iniqua sententia. XIX, 560, 1.
 Num potest excusari a peccato. 561, 3.
 Illius peccatum levius peccato Judæorum. ib.
 Et quale illud fuerit. ib.
 Non habuit potestatem jurisdictionis in Christum. 561, 4.
 Quam habuit potestatem. ib.
 Quid movit Pilatum, ut crucis titulum poni jussit. ib., 5.
 Cognoveritne Christum regem esse. ib.
 Quo sensu in titulo regem jussit scribi. ib.
 Cur miratus Christum tam cito obiisse. 632, 10.
 Pilatus quam potestatem in Christum habuerit. XXIV, 387, 12.

PIRATÆ.

Piratæ excommunicantur in Bulla Cœnæ. XXIII, 511, 18.

PISCATIO.

Prohibetur in festo. XIII, 359, 6.
 Quæ liceat ex consuetudine. ib.

PISCES.

Pisces et aves simul producta a Deo probabilius. III, 162, 8.
 Pisces ex suo genere mole vincunt cætera animalia. ib., 9.
 Forte etiam numero, et varietate specierum. ib.
 Vide etiam ANIMAL. III.

PLACITUM.

Placitum non licet in festo. XIII, 362, 6.
 Qui actus ad placitum pertinentes liceant in festo, vide FESTO DIE QUÆ LICEANT. XIII.
 Placitum quomodo sit prohibitum, et irritum in Ecclesia, vide ECCLESIE QUÆ SINT CONTRARIA. XIII.

PLANTÆ.

Plantis sensum antiqui tribuebant. III, 493, 3.
 Plantis vitam qui negent. ib.
 Plantas vivere, et in Theologia certum, et in Philosophia evidens est. 493, 11 et seq.
 Plantas animam sensitivam non habere ostenditur. 490, 1.
 Vide VEGETABILIA. III.

PLEBISCITA.

Plebiscita cur ita dicta. V, 413, 3.
 Plebiscita applicari non possunt juri canonico. ib., 4.

PŒNA CIVILIS, ECCLESIASTICA.

Pœnæ gravitas in lege civili signum est gravis obligationis. V, 273, 4.
 Omnis pœna pertinet ad vim coactivam. 166, 2.
 Pœna generaliter est omne incommodum naturæ vel afflictio. 424, 5.
 Pœnam in actione et passione consistere posse. 459, 1.
 Pœna duplex, una in actione consistens, altera in passione. 430, 11.
 Pœna legalis et conventionalis. 433, 5 et seq.
 Pœnæ aliæ requirentes ministerium hominis, aliæ ipsa lege inferuntur. 441, 1.
 Pœnarum earumdem alia divisio. ib., 2.
 Pœnarum privatarum triplex ordo. 443, 1.
 Pœnarum remissio per indulgentias per quas potestatem fit. 378, 14.
 Multæ pœnæ ipso facto imponuntur. 429, 7.
 Pœna infamiæ quando incurritur ipso jure. 437, 19.
 Pœnam flagellationis seu exilii potest homo in se sine peccato exercere. 442, 6.
 Quæ pœna imponi potest religiosis transgredientibus regulam quæ non obligat ad culpam, sed ad pœnam tantum. ib.
 Pœnæ pecuniariæ quomodo a reo exequendæ. 443, 7.
 Pœnæ privantes actione humana, ut jejunium, potest ab ipso reo fieri. 445, 12.
 Pœnæ diversæ positæ per varias leges dicentes ipso facto, omnes incurruntur per idem delictum, vel ante, vel post declarationem. 468, 11.
 Pœna famis usque ad mortem quomodo obliget. 445, 13.
 Pœna manendi in carcere quomodo obliget. ib.
 Pœna quæ per solam actionem judicis inferitur non obligat reum. 460, 4.
 Pœna confiscationis omnium bonorum an obliget reum post sententiam criminis declaratoriam, ad illam exequendam. 462, 10.
 Pœnæ remissio in detrimentum tertij cavenda. 468, 10.

- Pœna simoniaci. Vide SIMONIA. V.
 Pœna a testatore adjecta an sit vera pœna. 435, 10.
 Ad incurrendam pœnam lege publica statutam, non requiritur illius notitia in transgressore, sed tantum culpæ. X, 114, 13.
 Pœnæ temporalis hujus vitæ remissio non habet infallibilem impetrationem. XIV, 96, 6.
 Pœnarum nomine, quid intelligatur in privilegiis, in quibus conceditur facultas ad absolvendum a censuris et pœnis. XVI, 999, 41.
 Pœna ecclesiastica, quænam sit. 1001, 46.
 Quas pœnas sive spirituales sive temporales Prælati religionis imponere possint suis subditis religiosis, vide PRÆLATUS. XVI.
 Pœna trireremium an sit conveniens religiosis. 151, 3 et seq.
 An religiosi obligari possint a suis Prælatibus ad aliquas pœnas in se ipsis active exequendas. 153, 10.
 Pœnæ ecclesiasticæ. XXIV, 320, 18.

PŒNA HÆRETICORUM.

- Pœnas hæreticorum non incurrit, qui solo actu externo fidem negat. XII; 399, 4 — 534, 1.
 Pœna nulla imposita est peccato omissionis fidei internæ. 400, 2.
 Pœnas hæreticorum an incurrat, qui assentiens propositioni veræ ex conscientia erronea, eam patat ab Ecclesia damnatam. 485, 17.
 Pœnas hæreticorum ecclesiasticas non incurrit catechumenus hæreticus. 488, 8-9.
 Hæreticos nullis ecclesiasticis pœnis subjici, errores varii. 509, 1 et seq.
 Punire et coercere hæreticos et apostatas, licitum est et sanctum. 511, 6 et seq.
 Ad puniendos et coercendos hæreticos est in Ecclesia potestas. 512, 10 et seq.
 Idque etiam pœnis temporalibus. 513, 13 et seq.
 Potestatem puniendi hæreticos, saltem pœna temporali, esse primario penes sæculares principes, quorundam error. 515, 19.
 Hæc potestas jure divino est in pastoribus Ecclesiæ, præsertim in Pontifice; secundario autem spectat ad principes catholicos, juxta Ecclesiæ determinationem, late. 516, 21 et seq.
 Pœnam excommunicationis an ipso facto incurrant hæretici, et quo jure. 531.
 Vide EXCOMMUNICATIO. XII.
 Per hæresim, etiam per accidens occultam, statim ipso jure incurritur irregularitas. 550, 1.
 Idque tam quoad inhabilitatem assumendi ordines, quam etiam ministrandi in ordine jam suscepto. ib., 1-2.
 Pœnam infamiæ incurrant hæretici, tam jure canonico quam civili. 551, 3.

- Idque etiam ipso facto, ante declaratam sententiam. ib., 4.
 Saltem quoad effectus juris, quamvis substantia infamiæ non statim incurrantur. ib., 5.
 Quid de pœna privationis ordinis, et jurisdictionis, 522, 6.
 Vide ORDO ET JURISDICTIO. XII.
 Quid de privatione beneficiorum. 534, 16.
 Vide BENEFICIUM. XII.
 Quid de bonorum confiscatione. 556, 2.
 Vide CONFISCATIO. XII.
 Pœna temporalis hæreticorum quadruplex, in præludio. 577.
 Pœna mortis non posse affici hæreticos ab Ecclesia, error Donatistarum. ib., 1.
 Contraria assertio Catholica late probatur. 578, 2 et seq.
 Potestas afficiendi hæreticos pœna mortis, quomodo ad utrumque forum spectet. 579, 7.
 Pœna mortis imposita est hæreticis jure positivo. 581, 1.
 Pœna mortis irremissibiliter puniendi sunt hæretici pertinaces. ib., 3.
 Item impœnitentes etiamsi exterius se Catholicos profiteantur, si de hæresi fuerint convicti. 582, 5.
 Item diminuti in confessione criminis, vel complices. ib., 6.
 Necnon relapsi, etiamsi vere pœnitentes se sufficienter ostendant. ib., 7-8.
 Quid de dogmatizantibus et hæresiarchis. 583, 9 et seq.
 Quid de non relapsis et vere pœnitentibus. 585, 13.
 In quibus casibus non afficiatur hæreticus pœna mortis. 585, 14 et seq.
 Quo genere mortis plectantur hæretici. 582, 4.
 Quid de aliis pœnis corporalibus hæreticorum citra mortem. 585, 17.
 Pœnas hæreticorum an incurrant eorum fautores, defensores, receptatores, credentes. 586.
 Vide FAUTORES. XII.
 Pœnas hæreticorum an incurrant de hæresi suspecti, vide SUSPECTUS. ib.

PŒNA PRIMORUM PARENTUM.

- Præcipua pœna, cæterasque includens, fuit privatio justitiæ originalis. III, 365, 12.
 Prima pœna mulieris de multiplicatione ærumnarum in concipiendo, qualis. ib., 13-14.
 Qualis secunda de dolore in partum. 366, 15.
 Qualis tertia de subjectione ad virum. ib., 16.
 Pœna viri triplex, prima terræ maledictio, qualis 367, 17-18.
 Qualis tertia de labore et sudore in conquirendis. 368, 20-21.

PŒNITENS.

- In mortis articulo potest etiam ab hæretico, aut

degradato sacramentum postulare. XXII, 330, 3.
Si vero potest, cavendus est, et dignior eligendus.
549, 4.

POENITENTIA.

Pœnitentia non est medium per se et absolute
necessarium ad beatitudinem, sed ex damni
illati per peccatum suppositione. I, 479, 19.
Pœnitentia peccati commissi, ad amissæ gratiæ
restitutionem, ut causa per accidens se habet
impedimentum removens. 463, 6.
Per pœnitentiam non ex gratia, sed ex meritis,
veniam obtineri docebat Pelagius. VII, 227, 11.
Habitus virtutis pœnitentiæ in homine fidei est
in entitate supernaturalis. 666, 7.
Pœnitentia. Vide PECCATOR. VII.
Pœnitentia tam incerta est quam perseverantia.
Vide GRATIA. IX.
Dispositive tollit peccatum. IX, 77, 4.
Pœnitentia virtus actus inferiorum virtutum potest
imperare. 464, 10.
Pœnitentia finalis sæpe consistit in uno actu con-
tritionis, in puncto mortis. X, 303, 4.
Eodem modo vivificatur charitas ac gratia, si dis-
tinguantur. XI, 498, 24.
Cur dicant Patres difficile restitui hominem ad
pristinum statum gratiæ. 512, 59-60.
Homo semper resurgit ad majorem gratiam, quam
habebat ante peccatum. ib., 58.
Quam difficile sit peccatoribus redire ad pristinum
statum per pœnitentiam. XI, 443, 23.
Quam certum sit reviviscere per pœnitentiam me-
rita mortificata. 446, 1 et seq.
Non est justitia commutativa, ut falso Durandus
dixit. XIII, 50, 11.
Pœnitentia, ut sit in subjecto, non supponit præ-
cesisse in eo peccatum. 64, 4.
Recompensatio pro injuria facta Deo ad pœniten-
tiam spectat. ib., 5.
Pœnitentia æquiparatur justitiæ humanæ in ali-
quibus. 65, 7.
Pœnitentiam non distingui a religione probabile
est, contrarium tamen probabilius. ib., 8 et seq.
Justitia ad Deum dividitur in religionem et pœni-
tentiam. ib., 10.
Debitum pœnitentiæ est restrictius quam religio-
nis. ib.
Pœnitentia an necessario exerceat actum positi-
vum erga Deum in effectu, vel affectu. 66, 11.
Nobilius est quam religio. 73, 17.
In constituenda æqualitate, magis deficit quam
religio. ib.
Ad pœnitentiam ex jure divino tenetur homo, si
mortaliter peccavit. 83, 2.
An necessaria sit ad salutem per modum specialis
actus virtutis moralis. 84, 3.

Pœnitentiæ actus non est in festis imperatus.
321, 14.
Significat retractationem propriæ voluntatis, quæ
in Christo locum non habuit, licet habuerit
Christus habitum pœnitentiæ. XVII, 101, 27.
Qualis habitus sit, et qua ratione pars justitiæ. ib.
Imperfecte tantum satisfacit pro peccato. 176, 3.
Pœnitentiæ etymologia et significatio, XXII, 2, 1.
Dicitur secunda tabula post naufragium. 3, 4.
Et cur non solum respectu baptismi, sed etiam
innocentiæ. ib.
Pœnitentia, non solum vitæ mutationem, sed pec-
cati detestationem, in Scriptura significat. 2, 2.
Pœnitentia christiana in quo consistat. 54, 9.
Divisio in pœnitentiam ante baptismum, et post-
baptismalem, ac venialium, quæ.
Quod ejus divisum.
Et an sufficiens.
Et quæ mens Augustini.
Cadit in actus internos.
Maxime vero in externos.

POENITENTIA VIRTUS

Pœnitentia virtus est antiquior actibus pœni-
tentia.
Et de se diuturnior.
Pœnitentia virtus duplex, scilicet in ordine ad
Generaliter sumpta non habet unam rationem
rationem formalem.
Causat gratiam dispositive ex opere operato, dis-
congruo.
Quomodo sit de jure naturæ.
Est necessaria ad tollendum peccatum.
Detestari peccatum potest homo naturaliter, et
imperfecte, sicut potest bene naturaliter con-
gere.
Detestans unum peccatum sub ratione ad quod
non potest simul in alio committere.
Pœnitentia, ut procedens a charitate, tollit
peccatum supra omne debitum pœnitentiæ.
Quid hoc.
Item, ut procedit a speciali virtute pœnitentiæ.
Non vero quæ ex motivo fugiendi pœnam. ib., 15.
Peccati detestatio, et propositum non peccandi,
quem servent ordinem inter se. 82, 9.
Contritio, confessio, et satisfactio, etiam interio-
res, in pœnitentiæ virtute locum habent. 113, 1.
Pœnitentia cur dicatur justitia secundum quid.
Pœnitentiæ locus semper est in hac vita. 140, 13.
Interior ex jure naturæ habet determinationem,
exterior vero solum ex institutione divina. 18, 7-8.
Qualis in lege naturæ et veteri. 19, 8.

Quid si Deus nihil determinasset. 305, 12.
 Interior requiritur ad offensam Dei tollendam, exterior vero, ut illius signum, et ob satisfactionem pro pœna. 18, 7.
 Debet durare moraliter usque ad finem vitæ. 21, 1.
 Non est necesse durare usque ad finem vitæ, nisi quatenus peccata iterantur, vel præteritorum confessio non satis perfecta aestimatur. 22, 3.
 Actus detestandi peccata, quatenus rationi contraria, non elicitur ab habitibus particularium virtutum, sed ab habitu sibi commensurato, quem etiam generare potest. 37, 3.
 Est actus voluntatis. 40, 2.
 Supponit actum intellectus proportionatum. 41, 4.
 Pœnitentiæ actum regulariter sequitur dolor in appetitu sensitivo. ib.
 Pœnitentia potest elicere omnes actus, quibus voluntas tendit in bonum. 41, 2.

POENITENTIE ACTUS.

Propositum in futurum est actus pœnitentiæ. XXII, 42, 3.
 Gaudium potest pertinere ad charitatem, et ad pœnitentiam. ib., 4.
 Gaudium et dolor quomodo sint in pœnitentia. ib.
 Pœnitentia fugit peccatum omnibus modis, quibus voluntas solet malum fugere. ib., 6.
 Odium, detestatio, et dolor peccati, quomodo inter se distinguantur. 43, 7-8.
 Et quis ordo inter illos actus sit. ib., 9.
 Actus pœnitentiæ non est conditionatus ex parte subiecti, sed ex parte objecti. 44, 3-4.
 Pœnitentia efficax ad avertendam voluntatem ab effectu peccati. ib., 6.
 Peccata detestatio, et propositum destruendi illud, distinguuntur secundum suas formales rationes. 45, 8-9.
 Pœnitentia potest esse unum ab alio oriri. ib., 9.
 Peccata detestatio potest elici a charitate sub proprio motivo, nec non a virtute pœnitentiæ. ib., 1.
 Actus pœnitentiæ est honestus, et sanctus. 48, 2.
 Pœnitentia potest habere plures honestates. 49, 4.
 Est supernaturalis. 50, 1 et seq.
 Pœnitentia suæ entitatis. 53, 8.
 Non ratione intensionis. ib.
 Non ratione durationis. ib.
 Non ratione extensionis. ib.
 Non solum ut elicitur a charitate. 54, 10.
 Sed ut a propria virtute morali pœnitentiæ. ib.
 Peccati detestatio universalis duplex, formalis et virtualis. 57, 2.
 Velle satisfacere pro pœna est actus propriæ pœnitentiæ, licet secundarius. 55, 7.
 Non omnis actus pœnitentiæ universalis est. 57, 3.
 Virtualis peccati detestatio, quæ. 47, 4 et seq.
 Actus pœnitentiæ perfectus, ut est specialis virtus,

est detestatio virtualis omnium mortalium. 38, 7.
 Detestans unum peccatum solum propter peculiaritatem illius gravitatem non detestatur virtualiter alia leviora. 57, 4.
 Pœnitentia perfecta venialium continet virtutem pœnitentiæ mortalium. 61, 46.
 Non sic unum veniale alterius. ib.
 Actus exteriores pœnitentiæ sunt in duplici differentia. 111, 1-2.
 Pœnitentia potest uti actibus externis ad duplex munus suum. ib., 2.
 Pœnitentia quomodo habeat actus externos. 112, 3.
 Et qua ratione honesti dicantur. ib., 4.
 Datur habitus specialis pœnitentiæ. 123, 1.
 Intrinsece studiosus. 125, 6 et seq.
 Supernaturalis. 124, 3.
 Et per se infusus. ib.
 A gratia distinctus. 123, 2.
 In appetitu sensitivo est pœnitentiæ habitus acquisitus. 124, 4.
 Sitne in irascibili, aut concupiscibili. ib.
 Pœnitentia non est virtus theologica. 126, 12.
 Sed moralis. ib.
 Virtutis pœnitentiæ quod medium. 127, 14.
 Pœnitentia est virtus distincta ab omni alia, quæ non respicit aliquo modo Deum. ib., 15.
 Pœnitentia et religio non sunt unus habitus. 129, 4.
 Ratio honesta detestandi peccatum, duplex. 34, 2.
 Proprium motivum pœnitentiæ est divinum jus, et consequenter ejus munus est resarcire divinam injuriam. 34, 4.
 Detestatio peccati ex motivo charitatis est sufficiens dispositio ad gratiam. 75, 7.
 Et includit virtute amorem super omnia. 77, 16.
 Non vero ex quocunque alio motivo. 76, 10 et seq.
 Pœnitentiæ materia, duplex. 3, 5 — 27, 2.
 Pœnitentiæ materia, circa quam, peccatum ut vitandum. ib., 3.
 Etiam veniale. 28, 5.
 Habituale. 30, 11.
 Et adæquate sumpta etiam originale. ib., 12.
 Comprehendit etiam actum externum. 28, 6.
 Non ratione sui, sed interioris. ib., 7.
 Pœnitentia secundum adæquatam rationem suam respicit peccatum simpliciter. 29, 8.
 Strictè vero solum peccatum proprium jam commissum. ib.
 Etiam comprehendit malum pœnæ. 30, 15.
 Ut amplectendum, non ut destruendum. 31, 16.
 Unus pœnitentiæ actus potest esse alterius objectum secundum diversos respectus. ib.
 Actus bonus potest esse materia pœnitentiæ. 32, 1.
 Deus quomodo ad objectum pœnitentiæ pertineat. 33, 3.
 Vide verbo PECCATUM. XXII.
 Pœnitentiæ solus homo capax. 4, 6.

Christi anima non habuit proprium pœnitentiæ actum. 30, 10-11 — 126, 10-11.
 Pœnitentia, ut est iustitia ad Deum, esse potest in omni voluntate creata. 126, 11.
 Non vero ut respicit peccatum commissum. *ib.*, 10.

POENITENTIÆ EFFECTUS.

Vera pœnitentia ex suo genere sufficit ad peccata mortalia tollenda. XXII, 132, 4 et seq.
 Non semel tantum, sed quoties homo peccaverit, 134, 11 et seq.
 Cujusvis gravitatis sint peccata, vel multitudinis. *ib.*, 14 et seq.
 Pœnitentia est causa dispositiva remissionis peccati. *ib.*, 2.
 Non ut formata, sed ut informis. *ib.*, 3.
 Est ab auxilio gratiæ, et libero arbitrio. 144, 5-6.
 Non est autem causa formalis remissionis peccati. 145, 7.
 Etiam ut causa partialis. *ib.*, 10-11.
 Etiam efficiens physica remissionis peccati. 146, 31.
 Quid ut pars sacramenti. *ib.*
 Pœnitentiæ actus non solum ad proprium habitum, sed ad omnes infusos disponit. 263, 4.
 Pœnitentia non habet efficientiam moralem perfectam per modum meriti, vel satisfactionis respectu remissionis peccati. 147, 13-16.
 Culpæ remissæ nunquam redeunt formaliter et in se per subsequencia peccata. 244, 4 et seq.
 Imo nec ulla pœna. 247, 2.
 Virtutes infusæ ac Spiritus Sancti dona per pœnitentiam restituuntur. 263, 3.
 Fides et spes restituuntur per pœnitentiam quoad statum virtutis. 264, 6.
 Per pœnitentiam non restituuntur innocentia aut virginitas amissæ. 270, 2 et seq.
 Nec possunt quoad negationem connectam. 272, 6.
 Cur meritum per pœnitentiam redeat, peccatum autem minime per subsequens peccatum. 273, 2.
 Pœnitentia non vivificat opus mortuum. 278, 1.
 Opera meritoria de congruo vivificantur per pœnitentiam ad præmium accidentale. 279, 3.
 Potest iterari circa idem peccatum, et circa diversa. 393, 6 et seq.
 Non est necessaria ad remissionem originalis peccati, licet Deus exigere potuerit. 30, 13-14.
 Pœnitentia formalis per se est necessaria ad mortalis peccati remissionem. 150, 2 et seq.
 Licet virtualis aliquando sufficiat. 153, 13.
 Per actum amoris virtute illam continentem. *ib.*
 Cum voto pœnitentiæ formalis. *ib.*
 Est necessaria ad tollendam inordinationem aversionis a Deo, et conversionis ad creaturam. 307, 16.

POENITENTIÆ PRÆCEPTUM.

Qui mortaliter peccaverit tenetur sub præcepto conteri. XXII, 290, 1.
 Potestque hæc obligatio triplici ex capite oriri. 292, 8.
 Maxime vero pertinet ad iustitiam erga Deum. *ib.*, 9.
 Ut hoc præceptum impleatur, non est necessarium ut satisfactio a virtute iustitiæ procedat. 293, 10 et seq.
 Per dolorem imperfectum, quo gratia consequi non potest, non impletur pœnitentiæ præceptum. 294, 16 et seq.
 Pœnitentiæ præceptum est divinum. 301, 1.
 Præceptum satisfaciendi Deo pro injuria illata per peccatum naturale est. 302, 4.
 Pœnitentiæ præceptum, ad quod præceptum Decalogi pertineat. 306, 14.
 Præceptum satisfaciendi Deo pro illata injuria est indispensabile, potest tamen Deus mutare materiam, et sic tollere obligationem. 307, 15.
 Propterea non dispensatur in præcepto, sed mutatur materia. *ib.*
 Quoties homo post priorem contritionem peccat tenetur iterum conteri. 307, 1.
 Ex obligatione charitatis poterit pro articulo mortis manere contritionis obligatio. 313, 18.
 Non obligat statim post peccatum commissum. 314, 2 et seq.
 Obligat pro mortis articulo. 326, 1.
 Et ex se non antea, nec ex vi charitatis propriæ. 331, 16-17.
 Interdum ex aliis capitibus oritur obligatio contritionis ex charitate Dei. 332, 19.
 Ex necessitate status gratiæ ad sacram actionem. 328, 6.
 Ob proprium peccatum, vel commune malum vitandum. *ib.*, 7 — 329, 9.
 Tunc non obligat proprium pœnitentiæ præceptum. 328, 6.
 Nec per omissionem specialiter violatur. *ib.*
 Qui per solam dilectionem sine contritione ex inadvertentia justificatur, non tenetur quam primum conteri. 332, 19.
 Solus modus contritionis, qui est de ejus substantia, est in præcepto. 294, 18.

POENITENTIÆ SACRAMENTUM.

Habet originem ex institutione divina. XXII, 5, 5.
 Convenienter fuit institutum in lege nova. 49, 9.
 Christus reliquit in Ecclesia speciale sacramentum pœnitentiæ ad veniam peccatorum, quæ post baptismum committuntur. 362, 4.
 Distinctum a sacramento baptismi. *ib.*, 5-6.
 In quo sit hæc distinctio. 363, 8.

Sacramentum hoc secundum essentialem ritum
fuit immediate a Christo institutum. ib., 9.
Joann. 20, et non antea. 364, 12.
Non solum in forma hujus sacramenti, sed etiam
in materia, est effectus significatio. 389, 12.
Quid sit res tantum, et sacramentum tantum, in
pœnitentia. 395, 1.
Pœnitentiæ sacramentum supponit pro artificiali
composito ex absolute et confessione. 388, 9.
Duplex hujus sacramenti definitio traditur. ib.
Constat essentialiter materia et forma. 390, 3.
Aliquis internus dolor est de essentia sacramenti
pœnitentiæ. 434, 7-8.
Qui saltem sit attritio vera. 437, 5.
Et supernaturalis. ib.
De omnibus mortalibus confessis. 443, 22.
Et includat efficacem voluntatem non peccandi.
437, 6-7.
Pœnitentiæ sacramentum est unum tantum specie.
392, 1.
Et unum numero constans ex omnibus pœnitentiæ
partibus. 393, 3.
Etiam si inter partes distantia temporis intercedat.
ib.

POENITENTIÆ SACRAMENTI FORMA.

Forma sacramenti pœnitentiæ etiam super pec-
cata remissa prolata habet effectum. XXII, 383,
6 et seq.
Quis autem sit hic effectus. 413, 18.
Forma hujus sacramenti sunt verba sacerdotis.
390, 1.
De essentia formæ hujus sacramenti est ut proprio
verbo et voce humana proferatur. 401, 3-4.
Cur certa forma non sit ad retinenda peccata,
sicut ad solvenda. 405, 15.
Essentialis forma, Absolvo te. 407, 22.
Reliqua verba, quæ antecedunt vel sequuntur,
necessaria non sunt. 405, 16 et seq.
Nec de rigoroso præcepto. 406, 18.
Verbum indicativum optimum et necessarium est.
403, 9.
Cur autem Patres vocent interdum hanc formam
supplicationem sacerdotis. 404, 13.
Verba illa etiam materialia, aptissima. 403, 9.
Et retinenda sub præcepto; materialis autem
mutatio retento sensu formali, non est contra
substantiam. 408, 24.
Quando hæc mutatio sit formalis, quando mate-
rialis. ib.
Tam determinata verba requiruntur in hac forma
sicut in eucharistia aut baptismo. 407, 23.
Verus sensus verborum hujus formæ. 412, 13.
Alii falsi sensus rejiciuntur. 409, 3 et seq.
Absolutio sacramenti pœnitentiæ non potest dari
ad personam absentem. 418, 7 et seq.
Est tamen alia opinio probabilis, et sub intellecta

conditio potest applicari ad usum in casu
extremæ necessitatis. 420, 15-16.
Non potest sacerdos alteri committere, ut nomine
suo in præsentia pœnitentis verba absolutionis
proferat. 449, 11.
Ad veritatem hujus formæ significatio actualis
requiritur. 441, 16.
Per absolutionem, non solum completur peccato-
rum remissio prius facta, sed lit. 412, 12.
Remissio peccatorum actualium post baptismum
commissorum est directus effectus hujus formæ.
413, 15.
Gratia autem sanctificans datur etiam, quando
confessio est tantum venialium. 413, 17.
Forma hæc habet omnes effectus, quos contritio.
413, 18.
Per eam non remittitur semper tota pœna tem-
poralis. ib.
Sed juxta dispositionem pœnitentis. 415, 22.
Unde si reatus sit inæqualis potest uni remitti
totus, et non alteri, licet æqualis sit dispositio.
ib., 23.
Non existente obice, gratia remissiva peccati
semper datur; remissio autem culpæ solum
quando non supponitur facta. 414, 20.
Idemque est cum proportionem de remissione pœnæ
consecutive. 415, 21.
Vide verbum ABSOLUTIO SACRAMENTALIS. XXII.

POENITENTIÆ SACRAMENTI MATERIA.

Cur actus pœnitentis quasi materia sacramenti
pœnitentiæ dicantur. XXII, 386, 4.
Materia ex qua est pars essentialis sacramenti
pœnitentiæ. ib., 3.
Tres sunt partes materiæ pœnitentiæ. 390, 3.
Confessio est pars essentialis. ib., 4.
Item contritio. 391, 5.
Ut per confessionem aliquo modo facta sensibilis.
ib., 6.
Satisfactio vera integralis. ib., 7.
Præter quas non est alia. 392, 10.
Materia remota sacramenti pœnitentiæ est actus
exterior, non tamen excludit interiorem. 391, 6.
Est peccatum actuale post baptismum commissum.
383, 2.
Non vero originale. ib., 3.
Nec actuale ante baptismum commissum. ib.
Peccatum mortale est materia necessaria. 383, 4.
Veniale autem sufficiens tantum. ib., 5.
Peccata remissa in alia confessione non sunt ma-
teria necessaria, sunt tamen sufficiens, etiam
per se sola. ib., 6 et seq.
Supra eandem materiam remotam forma sacra-
mentaliter sæpius cadere potest. 384, 7.
Non tamen supra proximam, nisi sint plures
formæ per modum unius. ib.

Peccatum quoad culpam est materia sine qua hoc sacramentum confici nequit. 383, 11.
 Culpa dubia an sit ejus materia. ib., 12.

POENITENTIAE SACRAMENTI EFFECTUS.

Hoc sacramentum causat gratiam ut causa efficiens ex opere operato. XXII, 3, 4.
 Per secundam absolutionem tollitur aliquid poenae temporalis ex priori confessione relictæ, juxta dispositionem poenitentis, et aliquando tota. 488, 10.
 Cur effectus præcipue tribuatur ministro, licet poenitentis actus habeant effectum sacramentalem. 390, 16.
 Sola voluntas recipiendi sacramentum poenitentiae non sufficit ad ejus effectum. 421, 1-2.
 Potest quis nec justificari, nec de novo peccare in receptione hujus sacramenti. 433, 15.
 Sacramentum poenitentiae validum et informe habet effectum recedente fictione. 431, 14.
 Quo modo tollatur. 432, 13.

AD POENITENTIAE SACRAMENTUM DISPOSITIO.

De necessitate sacramenti poenitentiae est voluntas confitendi peccata, et obtinendi eorum absolutionem. XXII, 433, 1.
 Non tamen impeditur per errorem circa personam confessoris. 433, 2-3.
 Nisi poenitens habeat intentionem excludentem omnem aliam. ib., 3.
 Voluntas hæc non est pars sacramenti, sed conditio necessaria. 433, 1.
 Nec impedit quod sit peccaminosa venialiter. 434, 6.
 Secus si mortaliter. ib., 4-5.
 Formalis dolor requiritur ad effectum hujus sacramenti. 421, 1-2.
 Nec sufficit displicentia negativa, satis est autem attritio. ib.
 Dummodo vera sit. 429, 3.
 Et supernaturalis. 431, 8.
 Universalis de omnibus peccatis mortalibus. ib., 11.
 Etiam in confessione oblitis invincibiliter. 432, 12-13.
 Attritio autem existimata non sufficit. 430, 6.
 Sacramentum non facit de attritione contritionem, sed hominem de attrito contritum. 107, 1 et seq.
 Conferendo gratiam sine mutatione interni doloris. 423, 13.
 Attritio cognita est sufficiens dispositio ad hunc effectum. 427, 20.
 Quæ dispositio sufficit in baptismo ad hunc effectum satis est etiam in hoc sacramento. 428, 24.
 Cum voluntate recipiendi sacramentum poenitentiae et redeundi ad divinam amicitiam potest

esse attritio insufficientis ad effectum sacramenti 449, 7 et seq.

Poenitentiae sacramentum ex se non est necessarium ad remissionem venialis, licet sit utile. 501, 1.

Est medium necessarium ad remissionem peccati mortalis post baptismum commissi, late. 365, 3 et seq.

Etiam quoad culpam. 379, 2.

Quomodo ex institutione id colligatur. 365, 3 et s.

Hæc necessitas non est sacramenti in re suscepti, sed, vel in re, vel in voto. 379, 3.

Per contritionem remittuntur peccata non sine hoc sacramento saltem in voto, unde illa manent obnoxia huic iudicio. 369, 16.

Unde peccatum remitti in ordine ad sacramentum poenitentiae est remitti in ordine ad confessionem, tanquam medium per se institutum ad hunc effectum. 381, 7.

Ubi alii diversi modi dicendi rejiciuntur. 380, 4 et seq.

Votum implicitum hujus sacramenti cum contritione, vel amore, sufficit ad peccati remissionem 381, 9.

Potest Ecclesia absolute præcipere usum hujus sacramenti, ita ut qui non habet peccatum mortale teneatur confiteri. 502, 5 et seq.

Non tamen omnia venialia. 503, 3-4.

Vide CONFESSIO, § Præceptum divinum confessionis, et § Præceptum Ecclesiasticum annuæ confessionis. XXII.

POENITENTIAE MINISTER.

Poenitentiae Sacramentum ministrare ex privilegio possunt omnes confessores Societatis quibuscumque Christi fidelibus undecumque ad se venientibus, eosque ab omnibus casibus, censuris, et poenis ecclesiasticis absolvere, exceptis tantum in Bulla Cœnæ contentis. XVI, 984, 1 et seq.

Qua ratione singulae hujus privilegii clausulae intelligendae sint. 987, 8 et seq.

Utrum per dictum privilegium possint confessarii Societatis audire confessiones, etiam regularium ad se venientium. ib., 9.

Hoc privilegio non tantum in ecclesiis Societatis, sed etiam in quolibet alio loco uti possunt prædicti religiosi. ib.

Utrum hoc privilegium dictis sacerdotibus communicetur dependenter a superioribus ejusdem Societatis : et an restringi possit ab eisdem. 984, 2 et seq.

Utrum per illud absolvere possint a casibus Episcopo reservatis. 988, 13 et seq.

Utrum Superiore subditis prohibente ne aliquarum personarum confessiones audiant, non so-

lum licitus usus, sed etiam jurisdictio ad absol-
vendum censeatur ablata. 986, 7.

Pœnitentiæ Sacramentum ubique ministrare pos-
sunt sacerdotes Societatis, cum peregrinantur,
si semel ab aliquo Ordinario sint approbati, et
proprius loci Episcopus absit. 987, 9.

Cætera vide ABSOLUTIO, et CONFESSIO, et CONFESSOR.
XVI, XXII.

Pœnitentiæ sacramentum, quomodo possit dari
aut recipi ab excommunicato. XXIII, 297, 21.—
291, 7 et seq. — 302, 12 et seq.

PŒNITENTIA SOLEMNIS.

Semel tantum fieri permittebatur. XXII, 134, 13.
Ad quid imponeretur, et ob quæ crimina. 990, 7.
Pœnitentia non sacramentalis, publica, et solem-
nis, ob quam incurratur irregularitas. XXIII bis,
388, 3.

PŒNITENTIA IN ANGELIS.

Pœnitentia duplex, et quo pacto illius capaces sint,
aut non sint Angeli. II, 412, 28.

Si pœnitentiam egissent Angeli lapsi, an forent
æternæ salutis capaces. 623, 4.

Eam nunquam Angeli sancti egerunt. ib.
Cur et quomodo Angeli lapsi impotentes fuerint
ad pœnitendum. 962, 14.

Pœnitentiam tandem aliquando habituros dæmo-
nes, et veniam obtenturos, qui delirent. 983, 1.
Refelluntur. ib., 3 et seq.

PŒNITENTIA IN B. VIRGINE.

Pœnitentiæ virtus quomodo fuerit in B. Virgine.
XIX, 58, 2.

PŒNITENTIÆ.

Pœnitentia antiquorum monachorum a variis Pa-
tribus commendatur. XVI, 594, 2.

Pœnitentias ordinarias ex obligatione nullas habet
Societas. 602, 3.

Cur eas non habeat. 603, 5 et seq.

Quas utilitates hæc moderatio pœnitentiarum se-
cum afferat. 608, 13-14.

Nullam arguit imperfectionem in Societate ordi-
nariarum pœnitentiarum defectus. 611, 18-19.

Pœnitentiis tamen corporalibus uti debet Societas:
idque quo consilio, mensura et obligatione.
602, 4.

Pœnitentiæ corporales ad sanctitatem formaliter
non spectant, multum tamen ad illam condu-
cunt. 603, 3 — 614, 18.

Pœnitentiæ corporales, non proprio, sed superio-
ris arbitrio faciendæ. 608, 13.

Pœnitentiæ, seu pœnæ pro delictis impositæ, vide
PŒNA. XVI.

POLLICITATIO.

Pollicitatio re ipsa idem est ac promissio. XI,
421, 21.

POLLUTIO.

Pollutio in somnis, in dubio quale peccatum esse
præsumatur. XIV, 942, 9.

POLLUTIO ECCLESIE.

Per quos actus ecclesia polluatur, vide ECCLESIE
POLLUTIO. XIII.

POLYGAMIA.

Polygamia uxorum simul in statu innocentie non
esset. III, 393, 14 et seq.

Imo nec bigamia successiva, post translationem
alterius conjugis. 394, 18 et seq.

PONTIFEX.

Pontifex habet potestatem ponendi in symbolo
quæ credenda sunt. I, 757, 18.

Pontifex. Vide ASSISTENTIA. VII.

PONTIFEX SUMMUS.

Pontificis Summi decisioni potius standum quam
communi Patrum sententiæ. XVIII, 413, 28.

Pontifex Summus non habet dominium temporale
directum rerum omnium. 469, 9.

Pontificem ut Deus immediate nunc creet atque
creaverit in lege veteri. XXIV, 211, 16 — 216,
11 et 13.

Pontifex unus tantum esse potest. 271, 1 et seq.

Pontifices neque maximi neque minores interd-
cuntur temporali et politico principatu. 230, 19.

Pontifices Judæorum suis etiam regibus antecelle-
bant. 334, 3.

Pontifex Christianus Judæum veterem longissime
superat. 336, 8 — 378, 1.

Pontificem Christi Vicarium visibilem esse oportet,
et habere certam sedem atque successionem.
273, 6.

Pontifex Romanus Pastor est et universalis Eccle-
siæ Catholicæ, et peculiaris Romanæ diocesis.
21, 4 et seq. — 64, 9.

Pontifex Romanus successor est Divi Petri Apos-
toli in stabilitate doctrinæ fidei, morumve ge-
neralium. 23 et seq.

Pontifex Romanus successor est Petri in suo pri-
matu supra totam Ecclesiam. 271, 1 et seq.

Pontifex Romanus solus Petri est successor. 273, 5.

Pontificis Romani sedes non potest ab Ecclesia
mutari aliorum. 275, 12.

Pontifices Romani suum hunc principatum quibus
tenentur. 277, 2 — 293, 3 — 618, 12.

Pontificum Romanorum auctoritas quantum valeat
in asserendo suo principatu. 333, 1 et seq.

- Pontificum Romanorum potentiae documenta antiquissima. 343, 2 et seq.
- Pontifex Romanus non est monarcha temporalis totius Ecclesiae. 228, 12 et seq.
- Pontificum Romanorum temporale regnum comparatum fuit jure humano. 370, 1.
- Pontificum Romanorum majestatem non minuunt excellentiae regalis dominationis. 322, 1 et seq.
- Neque acta regum Judaeorum. 328, 1 et seq.
- Neque dicta Conciliorum, aut patrum. 337, 1 et s.
- Neque acta imperatorum et regum. 343, 1 et seq.
- Pontifex Romanus etsi non possit dispensare jus naturale, potest ejusdem materiam mutare. 350, 10.
- Pontifex Romanus poterat dare personis ecclesiasticis immunitatem, si non habuissent a jure divino. 406, 1 et seq.
- Pontifex Romanus causas ecclesiasticas subjicere laicis non potest, nisi delegata jurisdictione spiritali. 362, 12.
- Pontifex Romanus dispensans humana matrimonii impedimenta non fovet libidines, malasve nuptias. 643, 10 et seq.
- Pontifex Romanus subjectos habet Christianos reges in rebus sacris. 304, 5 et seq.
- Pontificis Romani est universam potentiam regum Christianorum dirigere ad finem spiritualement. 308, 1 et seq.
- Pontifex Romanus justa de causa Christianitatis potest reges punire, regnaque etiam adimere. 315, 2 — 694, 3.
- Pontifices Romani regna ademerunt. 316, 7 — 680, 17.
- Pontificis Romani auctoritas supra imperium Romanum. 305, 8.
- Pontificem Romanum summa pietate atque subjectione persecuti sunt Catholici imperatores. 304, 7 — 545, 14 — 615, 4.
- Pontificis Romani potentia in bella, et militiam Christianam. 313, 16.
- Pontificis Romani potentia in leges, et judicia Christianorum. 312, 13.
- Pontificum Romanorum severitas in coercendis bibidibus regum christianorum. 643, 10 et s.
- Pontificis Romani pedes osculandi consuetudo. 267, 21 — 629, 5.
- Pontifici Romano subjecti sunt infideles principes. 379, 7.
- Licet minus quam Christiani. 688, 10.
- Pontifices Romani non utebantur sua potestate aut immunitate sub imperatoribus ethnicis. 379, 4.
- Pontifex Romanus potest justa de causa Christianos eximere ab obedientia principis ethnici. 321, 22.
- Pontificis Romani maxima immunitas ex jure divino, tam naturali quam positivo, profecta monstratur. 370, 1 et seq.
- Pontifex Romanus suam immunitatem non potest Ecclesiae renuntiare. 384, 2.
- Pontifex Romanus a nemine coerceri legitime potest. 381, 11.
- Quamvis ipsi ita lubeat. 384, 3.
- Pontifex Romanus an se possit subjicere judicio humano. 383, 1 et seq.
- Pontifex Romanus quomodo subjectus sit suo confessori. 386, 11.
- Pontifex Romanus potest statuere arbitrum suarum rerum. 385, 6.
- Itaque aliquando statuerunt Pontifices. 386, 9.
- Pontifex Romanus ut fraterne corrigi possit. 381, 12 et seq.
- Pontificis Romani electio. 275, 13 — 344, 7 — 380, 8.
- Pontificum Romanorum licentiam multa repriment. 387, 17.
- Pontificum Romanorum multi bene functi sunt suo maximo munere. 301, 10 — 615, 3 — 624, 14.
- Pontificum Romanorum integritas atque innocentia, et miracula edita. 619, 14 — 633, 18 et seq.
- Pontifex Romanus privatim haereticus ut privetur summo Pontificatu. 380, 10 et seq. — 385, 5.
- Pontifex Romanus ut fit verisimile, calamitissimo Antichristi tempore privatam quoque fidei servabit constantiam. 643, 9.
- Pontificis Romani depulsio a Summo Pontificatu ut fieri possit. 380, 9.
- Pontifex Romanus renuntiare potest Ecclesiae suum Pontificatum. 381, 11.
- Pontificis Romani despectio seminarium est haeresum. 106, 1 — 202, Proem.
- Pontificis Romani quae a fidei hostibus fit comparatio impudentissima cum Antichristo, refutatur toto libro quinto, summattimque. 658, 33.

POSSESSIO.

- Possessionis definitio et explicatio. XV, 562, 4.
- Actus intromittendi aliquem in possessionem ab excommunicato factus, qualis sit. XXIII, 383, 33.
- Excommunicatus vero non potest etiam valide possessionem beneficii accipere. 384, 34.
- Vide BENEFICII COLLATIO. XXIII.

POSSIBILE.

- Possibilium omnium species connaturales an habeant Angeli. II, 175, 11.
- An saltem supernaturaliter eis infundi possint. ib., 12.
- Possibile dupliciter sumitur. V, 42, 17 et seq.
- Possibilium inter se eadem est in distinctione vel

- identitate proportio, quæ et existentium. XXV, 251, 4 et seq.
- Possibile positive denominationem dicit a potentia productiva. XXVI, 209, 10.
- Possibile negative est quidquid non involvit contradictionem, impossibile vero quidquid illam importat; nec sufficit oppositio alia, aut contrarietas. ib., 11-12.
- Possibile vel impossibile quid sit, naturale lumen intellectus nostri non semper percipit. 210, 13.
- Possibile quo sensu objectum omnipotentiae divinae. Vide DEUS. XXVI.
- Possibile, ut dicit non repugnantiam, fundat potentiam logicam; ut vero positivam denominationem a potentia desumptam, potentiam ipsam. 613, 9.

POSTLIMINIA.

- Postliminia ad jus gentium pertinere. V, 164, 6.

POSTULATIO.

- Postulantes ad Ecclesiam cathedralem, aut inferiorem, personam jure prohibitam, quam poenam incurrant. XXIII bis, 123, 11.

POSTULATIONES.

- Postulationes, orationes, obsecrationes, gratiarum actiones, etc., quatenus distinguantur. XIV, 219, 9-10.

POTENTIA.

- Potentia, alia est activa, altera passiva, et quid utraque. III, 573, 3-3.
- In quo differant. ib.
- Potentia nec omnino absolutum quid est, nec omnino respectivum. 576, 7.
- Potentias animæ ab ea esse omnino indistinctas qui velint. 572, 2.
- Distinctionem formalem qui admittant. ib.
- Qui etiam realem. ib.
- Potentiae animæ accidentales, et propriae viventium distinguuntur ab anima ex natura rei. 573, 4.
- Imo probabilius est distingui etiam realiter. ib., 5.
- Potentiae animæ an possint ab ea saltem divinitus separari. 574, 6-7.
- Potentia animæ separata non posset vitaliter operari. ib., 8.
- Omnis animæ potentia specificatur intrinsece ex coaptatione ad operandum circa suum objectum. 576, 8-9.
- Potentia quomodo per objecta specificatur. ib., 10 et seq.
- Potentiarum aliæ universaliores in objecto, aliæ magis limitatæ. 577, 12.
- Potentia passiva quo universalior, eo est imperfectior. ib.

- Potentiarum distinctio realis unde sumenda. 379, 10.
- Potentia, actus et habitus, etiam circa idem objectum, specie differunt. ib., 20.
- Potentiarum causa finalis, et materialis, quæ. 580. 1-2-3.
- Potentias effective esse ab anima probabilius. 581, 5 — 582, 9.
- Potentiae per novam et distinctam actionem emanant ab ipsa anima. 582, 10.
- Potentiae quo sensu dicantur produci a generante, vel principali agente. 583, 11.
- Potentia una ablata, cur alia naturaliter non resultet. ib., 12.
- Inter potentias animæ aliquis intercedit ordo. 584, 14.
- Inter potentias ejusdem animæ nullus est ordo durationis. ib., 15.
- In ordine generationis, potentiae quæ consequuntur gradum imperfectiorem, sunt aliis natura priores. ib.
- Potentiae sequentes gradum ejusdem animæ imperfectiorem, sunt etiam imperfectiores, quam quæ gradum superiorem consequuntur. ib.
- Potentiae inferiores ejusdem animæ ordinantur ad ministrandum superioribus: superiores vero ad juvandum inferiores. ib.
- Inter potentias ad eundem animæ gradum spectantes est etiam aliquis ordo. ib.
- Potentiam unam ad alia emanare opinio D. Thomæ. 585, 16.
- Potentiae omnes, sive ejusdem sive diversi gradus sint, ab anima immediate profluunt, non ab alia potentia. ib., 17 et seq.
- Inter potentias subordinatas sola intercedit causalitas metaphysica, quæ ad demonstrationem a priori sufficit. 586, 20.
- Potentia tam activa quam passiva, cum sit universale principium suorum actuum, bene potest habere actus ignobiliores alia potentia ignobiliori. IV, 92, 11.
- Potentia nulla etiam partialis datur in natura ad actus supernaturales. 152, 7.
- Potentia ad actus supernaturales nullum habet terminum, et ideo naturalis non est, sed obedientialis. ib.
- Potentia vitalis potest concurrere obedientialiter ad actum vitalem, ac adeo non esse principium principale talis actus. ib.
- Potentia passiva non dicitur naturalis ex principio unde manat, aut eum quo identificatur, sed per ordinem ad actum naturalem. 153, 8.
- Potentia obedientialis non sufficit ad constituendum appetitum naturalem. ib., 9.
- Potentiae aliæ a voluntate non coguntur ad actus suos, etiamsi illos eliciant contra voluntatem hominis, quia sunt ab intrinseco, etc. 199, 7-8.

Potentia motiva, vide MOTIVA POTENTIA. IV.
 Potentia libera quas condiciones requirat. VII,
 40, 1 et seq.
 Potentia pure passiva libera esse nequit. 7, 8.
 Nunquam se in actum potest reducere. ib.
 Necessario patitur, vel absolute, vel ex suppositione, si agens præsens sit. ib.
 Potentia libera indifferentiam postulat ad agendum vel non agendum. 7, 8-9.
 Potentia non libera in actu primo nec divinitus actus liberos potest elicere. 23, 21.
 Potest tamen formaliter libera actus necessarios, tam naturaliter quam divinitus exercere. 23, 21-22.
 Potentia loco motiva non habet vim suspendendi suos actus. 32, 26.
 Non potest exercere suam actionem, nisi per appetitum moveatur. ib.
 Potentiarum motio per sympathiam exigit indicationem illarum in eadem natura. 33, 27.
 Eadem potentia potest esse simul virtus ad plures actus inter se oppositos, licet illos simul habere non possit. 34, 5.
 Eam non amittit cum aliquem illorum actum elicit. 33, 6.
 Potentiæ unde sumant suam distinctionem specificam. 636, 25.
 Potentia de se indifferens quomodo determinari possit. VIII, 412, 9.
 Potentiæ vitales ad actus supernaturales instrumentaliter concurrunt. IX, 34, 6-7.
 Quælibet elevari potest ad efficiendum alterius potentiæ actum per actionem transeuntem, non vero per immanentem. 39, 16.
 Potentiis solum qualitates inhaerent, quæ ad operationes proxime ordinantur. 74, 13.
 Confirmati in gratia, licet mortaliter nunquam peccent, habent tamen potentiam peccandi. X, 28, 7.
 Potentia indifferens non indiget, ratione indifferentiæ, peculiari auxilio ad operandum. 406, 1.
 Per quid compleatur potentia ad primos actus eliciendos. 429, 1 et seq.
 Potentia passiva ut reducatur in actum, indiget quod recipiat illum ab aliquo agente. 432, 2.
 Quæ potentia indifferens non possit producere determinatum effectum. XI, 14.
 Eadem potentia non potest esse in eodem genere indifferens et determinata. ib.
 Potentia ut non dicatur frustra esse quid requirat. XVIII, 83, 13.
 Potentia physica activa, quæ sit. 96, 1.
 Potentia activa non denominat potentem, nisi id cui inest, quæ denominatio intrinseca est. 117, 23.
 Potentiis animæ præcise consideratis, aliqua vis activa inest ad supernaturales actus. 121, 32.

Quæ non est naturalis, sed obedientialis. 129, 53.
 Per illam concurrunt ut supernaturalia instrumenta vitalia, et aliquando libera, sive cum habitu, sive cum auxilio extrinseco. 131, 110.
 Quomodo et per quos actus potentiæ specificentur. ib., 108.
 Potentia naturalis nullatenus specificatur per supernaturales actus. ib.
 Non omnis potentia congenita est causa principalis. XXII, 912, 13.
 Nec illi debetur concursus. ib.
 Potentia duplex, et quæ per se primo ad actum ordinatur, et quæ concomitanter tantum ad aliam absolutam entitatem id sortitur. XXV, 469, 14.
 Potentiam activam creatam a propria substantia realiter condistingui late tractatur, et cum D. Thoma resolvitur. 620, 17-18.
 Potentiæ a substantia realiter distinctæ necessitas ex improportione substantiæ ad omnes suas accidentales actiones eleganti inductione ostenditur. 621, 19 et seq.
 Potentia multipliciter sumi potest. XXVI, 613, 9 — 633, Præamb.
 Potentia realis physica tam substantiam quam accidens comprehendit. 613, 10.

POTENTIA INCREATA.

Potentia divina executrix ab intellectu et voluntate ratione distinguitur. I, 292, 7.
 Potentia in divinis personis ad actus notionales. 682, 1.
 Potentia ad actus notionales distinguitur a potentia creativa, saltem ratione. ib., 2.
 Potentia producendi est sola natura, prout habet in producente relationem propriam. 683, 6.
 Potentia generandi non est communis simpliciter loquendo, sed Patris propria. 684, 8.
 Deus formaliter non constituitur potens ad agendum per scientiam. 133, 27.

POTENTIA NATURALIS.

Potentia naturalis non potest impediri nisi ab extrinseco, vel præternaturaliter. I, 684, 9.
 Potentia materialis sub cuius objecto spiritualia contineantur impossibilis est. 63, 6.
 Potentiæ cognoscitivæ non habent virtutem naturalem ad suos actus solum secundum rationem genericam, sed etiam specificam. 126, 11.

POTENTIA MOTIVA.

Potentia sui directe motiva carere Angelos, qui dicant. II, 511, 2.
 Oppositum ostenditur ex Scriptura, et ratione. 511, 3 — 512, 6.
 Hæc potentia nec est intellectus, nec voluntas. 513, 1-2.

- Potentia motiva est mere activa, minusque convenit cum voluntate, quam voluntas cum intellectu. *ib.*, 2.
- Minorem rationem distinctionis a substantia angelica vendicat, quam intellectus, et voluntas. *ib.*, 4.
- Revera tamen distingui a substantia, probatur. 314, 3.
- Potentia motiva Angeli non habet terminum velocitatis in movendo. *ib.*, 7 et seq.
- Quomodo hæc potentia sit in omnibus Angelis par. 313, 41.
- Potentia hæc motiva etiam est ad movenda corpora. 324, 2 et seq.
- Est connaturalis etiam dæmonibus. *ib.*, 2.
- Resultat a gradu communi ad spiritualia, et corporalia. 328, 8.
- Potestas unius Angeli in alterum naturalis est. Non est jurisdictionis, sed tantum physica, ac proinde ad movendum localiter. 324, 7.
- Imo licet moralis foret, motivam localiter requireret tanquam administram. 323, 8.
- Potentia motiva licet esset ipsa voluntas, motio tamen non esset actus ab ea elicitus, sed imperatus. *ib.*, 10.
- Potentiam motivam ab intellectu et voluntate non distingui, qui velint, eorumque fundamenta. *ib.*, 4 et seq.
- Probabilius alii distinguunt. 326, 4.
- Imo etiam ab actibus immanentibus ipsius intellectus, et voluntatis. 327, 6-7.
- Eadem est potentia, qua Angelus se, et alia movet. 326, 4.
- Potentia motiva Angeli an habeat terminum in movendo, tam ex parte voluntatis, quam resistentiæ mobilis, et spatii. 313, 4 et seq.
- Per potentiam motivam an possint Angeli ordinem universi invertere. 322, 6.
- Potentia ordinaria, vide ORDINARIA POTENTIA. II.
- Solum est respectu creatoris. 100, 2.
- Potentia obediencialis activa, sicut passiva, in omnibus creaturis. 103, 7.
- Licet innata, non constituit simpliciter potentem. 107, 9.
- Potentia obediencialis activa, quæ necessitas. 123, 43.
- Possibilis demonstratur, et tam necessaria quam passiva. *ib.*, 47.
- Dari probatur auctoritate Patrum. 130, 38.
- Quo differat a potentia naturali. *ib.*, 59.
- Tam activa quam passiva aliquo modo est naturalis, non tamen simpliciter. 136, 74.
- Obediencialis passiva, positiva, et realis potentia. 128, 32.
- Potentia obediencialis vox attributa rebus inanimatis aliquid metaphoriæ involvit. 127, 31.
- Nullatenus distinguitur ab ipsa re cui inest, neque est ab illa separabilis. 132, 64.
- Non per se primo ordinatur ad agendum vel recipiendum id ad quod est potentia, neque ad illud dicit ordinem transcendentalem, nec sumit ab eo speciem; eandem enim habet quam res ipsa. 133, 67.
- Estque materialis vel spiritualis, substantialis vel accidentalis, naturalis vel supernaturalis, prout ejus quasi subjectum fuerit. 147, 100 et seq.
- Nec infinite perfecta. 132, 114.
- Qualiter in ea inchoetur supernaturalis ordo, et ipsa suo actui proportionetur. 133, 73.
- Activa non necessario requirit naturalem activitatem in re cujus est potentia. 136, 74-75.
- In ratione potentiæ, neque est supernaturalis nec naturalis, sed obediencialis, et quare. 139, 83.
- Non agit nisi juxta mensuram auxilii vel habitus, quo elevatur. 144, 85.
- Est in ratione instrumenti infinita intensive, et potest intensiorem et intensiorem effectum in infinitum producere. 134, 109.
- Cur in relationibus divinis non reperiatur. 132, 111.
- In unaquaque creatura tantum est una secundum rem, licet possit per nostros conceptus multiplex in ordine ad varios effectus distingui. 149, 103.
- Potentia obediencialis, quam intelliguntur habere res antequam fiant, in sola non repugnantia consistit. 128, 52.
- Verba Augustini subobscura de potentia obedienciali creaturæ explicantur. XIX, 473, 2.

POTENTIA OBEDECIENTIALIS.

- Intellectus est potentia obediencialis respectu visionis beatæ, et ut talis elevata concurrat ad ipsam. I, 81, 44 — 123, 8.
- Nulla datur potentia obediencialis in creaturas ad comprehensionem Dei. 151, 19.
- Obediencialis potentia non datur in creatura ad cognoscenda omnia possibilis. *ib.*
- Obediencialis capacitas tanta est in uno intellectu quanta in alio, neque augetur ex augmento naturalis perfectionis. 127, 13.
- Tanta virtus activæ potentiæ obediencialis est in uno intellectu, quanta in alio. *ib.*
- Duplex est, et quæ illa. XVII, 668, 2.
- Potentia obediencialis, quid. 106, 8.
- Potentia cognoscitiva in communi.
- Potentia cognoscitiva quomodo debeat esse denudata a natura sui objecti. III, 323, 23 et seq. — 623, 29 et seq.
- Potentia cognoscitiva ab actu cognoscendi re ipsa differt. 623, 2 et seq.

- Potentia cognoscens habet propriam et immediatam activitatem circa actum suum. 628, 9 et seq.
 Potentia infirmata specie est principium integrum cognoscendi. 629, 13.
 Potentia cognoscitiva inter activas et passivas recensetur. 641, 1.
 Cur frequentius passiva dicatur, quam activa. *ib.*
 Potentia cognoscens an plura simul per modum plurium attingat. 642, 4 et seq.
 Potentiæ eidem quomodo inhærere simul possint plures species ejusdem naturæ. 643, 8.
 Potentia cognoscens quomodo ab excellenti objecto lædi possit. 624, 34-35.

POTENTIA SENSITIVA.

Vide SENSUS. III.

POTENTIA INTELLECTIVA.

Vide INTELLECTUS. III.

POTENTIA VOLITIVA.

Vide APPETITUS et VOLUNTAS. III.

POTENTIÆ ANIMÆ VEGETANTIS.

- Potentia animæ vegetantis quot. III, 598, 1 — 603, 8.
 Potentia nutritiva quænam sit. 598, 3 et seq.
 Potentia quomodo ab augmentativa differat. 603, 17-18-19.
 An et quomodo a generativa. *ib.*, 1 et seq.
 Potentia nutritiva non est determinata ad aliquod membrum particulare, sed per corpus diffusa. 606, 4.
 Potentia nutritiva principaliter in hepate residet. 607, 7-8.
 Potentia attractiva, retentiva et expulsiva, una est, ab anima et quatuor primis qualitatibus realiter distincta. 602, 14.
 Potentia generativa non omnia viventia pollent. 609, 1.
 Potentia generativa an solis viris insit, vel etiam fœminis. *ib.*, 2-3.
 Potentia generandi quibusnam viventibus competat. *ib.*, 4-5.
 Potentia generandi in qua animantis parte residet. 610, 7-8.
 Vide SEMEN. III.
 POTENTIA MOTIVA, vide MOTIVA POTENTIA. *ib.*

POTENTIA SPECIES QUALITATIS.

- Potentia productiva, quantumvis finita, potest in infinitum attingere successive effectus numero diversos, et cur. XXV, 200, 9.
 Potentiæ animæ duobus modis ad agendum excitantur. 469, 14.
 Potentiæ ejusdem suppositi qualiter ad agendum subordinentur inter se. 843, 21.
 Potentiæ immanentes, cur sibi determinent tales numero actus, ita ut alios attingere nequeant; reliquæ vero potentiæ non ita. 940, 18.
 Potentiæ loco motivæ a substantiis realiter distinctæ. 622, 22.
 Potentiæ loco motivæ animales, quæ. 639, 31.
 Potentiæ vitalis qualis concursus ad suos actus. Vide ACTUS. XXV.
 Potentia, species qualitatis, per quid essentialiter constituatur. XXVI, 617, 7.
 Potentiæ in communi definitio traditur et explicatur. 644, 2.
 Potentia et impotentia ad eandem speciem pertinent. 629, 10-11.
 Potentia alia activa, alia passiva. 634, 6.
 Licet ex his nulla sit pure passiva, ex illis vero pure activæ complures; quæ quidem re et essentia invicem differunt. 637, 1 et seq.
 Potentiæ omni activæ passivam correspondere, qualiter verum habeat, exponitur. 640, 10 et seq.
 Potentiæ activæ et passivæ definitiones ab Aristotele traditæ, explicantur. 643, 20.
 Potentia activa et passiva eadem qualitas esse potest etiam respectu sui ipsius. 642, 15.
 Quæ ut sic adæquate concepta unicam constituit speciem; inadæquate vero duas rationes distinctas. *ib.*, 16.
 Potentiæ rationem ab aliqua qualitate participari, unde dignoscatur. 644, 5-6.
 Potentiæ activæ cur ab actuali operatione cessent aliquando.

POTENTIA NATURALIS, SUPERNATURALIS, OBEDIENTIALIS ET NEUTRA.

- Potentia naturalis multipliciter dicitur. XXVI, 646, 3.
 Potentia activa, transcendentaliter sumpta, non est secundum omnem respectum naturalis; semper tamen aliquem naturalitatis respectum habet. 646, 4 et seq.
 Potentia activa supernaturalis et obediencialis esse potest; violenta nequaquam. 647, 7 et seq.
 Potentia passiva, transcendentaliter sumpta, naturalis, obediencialis et neutra esse potest. 647, 10.
 Potentia passiva qualiter violenta dici possit. 651, 21.
 Potentia prædicamentalis semper est naturalis comparatione actus; subjecti vero non ita. *ib.*, 22.
 Potentia prædicamentalis potentiam obediencialem, quatenus talem, non admittit, sicut nec neutram aut violentam respectu actus. 652, 23-24.
 Potentia ad suum actum comparata. Vide ACTUS. XXVI.
 Potentia neutra an et quomodo admittenda. 648, 11 et seq.
 Potentia neutra dupliciter dicitur. *ib.*, 13.

Potentia passiva, quæ est in rebus ad formas artificiales, neutra dici potest. ib., 14.

POTENTIA LOGICA ET OBJECTIVA.

Potentia logica in sola non repugnantia extremorum consistit. XXVI, 613, 9.

Potentia logica nec naturalis est, nec violenta. 643, 2.

Potentia objectiva, quid apud Scotum. 233, 2.

Potentia objectiva non est determinata species qualitatis. 634, 2.

Nec res aliqua positiva. 233, 3.

Quid ergo vere sit. ib., 4.

POTESTAS.

POTESTAS PUBLICA, vide DOMINIUM. III.

Potestas præceptiva divisa in dominativam et jurisdictionis. V, 35, 4.

Potestatis dominativæ et legislativæ variæ differentiæ. 35, 5.

Potestas ordinaria et delegata. 187, 9.

Potestas coactiva et directiva. 303, 1.

Potestas jurisdictionis ad leges ferendas necessaria. 36, 6.

Potestas hæc non quælibet sufficit. 37, 8.

Potestas aliqua suprema in omni communitate reperitur. ib., 9.

Potestas in communitate perfecta necessaria ad gubernationem. 177, 4.

Potestas humani magistratus, vide MAGISTRATUS. V.

Postestas Adæ in posteris qualis fuit. 180, 3.

Potestas immediate a Deo, vel ut auctore naturæ, vel ut auctore gratiæ. 186, 8.

Quæ potestas delegabilis, et quibus modis. 187, 10.

Quæ potestas indelegabilis et quibus personis. ib., 12.

Potestas legislativa non assequitur suum finem nisi in materia omnium virtutum præcipiendo. 221, 20.

Potestas humana non comprehendit actus mere internos. 375, 5.

Potestas inferioris ad dispensandum in lege superioris an ordinaria sit. VI, 70, 1.

Vide DISPENSATIO. VI.

Potestas dispensandi includit potestatem communitandi. 76, 7.

POTESTAS CIVILIS.

Potestas civilis quando manat a communitate. V, 184, 2.

Potestatis regię varii tituli. 184, 2 et seq.

Potestas regię, formaliter ut talis, est de jure humano. 185, 5.

Potestas civilis absolute considerata est de jure divino. ib., 6.

Potestas ferendi leges humanas quibus modis participetur. 186, 8.

Quæ potestas in imperatoribus et regibus sit ordinaria. 187, 11.

Potestas ferendi leges civiles in lege gratiæ et inter Christianos permanet cum moderatione tali statui accommodata. 189, 3.

Nullum hominem habuisse potestatem universalem ad ferendas leges civiles obligantes universum orbem. 196, 6.

Potestas condendi leges civiles est in omnibus regibus supremis. 202, 2.

Potestatem hanc esse in principe supremo. ib., 4.

Potestas condendi leges civiles in magistratibus, etc. ib., 5.

Potestas hæc est in communitatibus perfectis, quæ sine regibus gubernantur, non vero in subjectis alicui supremo principi. 203, 6.

Potestas hæc in regina domina regni reperitur. ib., 8.

Potestatem civilem nunquam fuisse eandem in tota hominum universitate. 181, 6.

Hanc potestatem ante Christi adventum non fuisse in uno particulari homine respectu totius universitatis. ib.

Potestas hæc resultat post politicam unionem hominum. 183, 6.

Quadruplex actus hujus potestatis. 182, 3.

Potestas hæc mutabilis est. 183, 7.

Potestas hæc non est in civitatibus minoribus. 206, 17.

Potestas condendi leges municipales non est in omnibus propriis civitatibus. 207, 18.

Potestas condendi leges civiles neque fidem, neque aliud donum supernaturale postulat in subjecto in quo existit. 208, 2.

Potestas condendi leges in hominibus injustis permanet. 209, 7.

Potestas civilis an respiciat felicitatem æternam vitæ futuræ. 212, 4.

Potestas civilis in pura natura spectata quam finem intrinsecum habeat. 213, 7.

Potestas civilis non multum curat de actibus internis. ib., 8.

Potestas civilis ut est in principibus christianis fidei conjuncta non extenditur in materia vel actibus suis ad finem supernaturalem. 214, 9.

Asserere licitum esse ratione politici status leges ferre veræ religioni contrarias, hæreticum est. 216, 5.

Potestas civilis, vide POTESTAS ECCLESIASTICA. V.

Potestas obligandi sub mortali in lege civili, non ex speciali Christi concessione, sed ex natura rei consequitur. 269, 3.

Potestas imperatoris quo se extendat in privilegiis concedendis. Vide PRIVILEGIUM. V.

Potestas temporalis quomodo subjecta spirituali. 192, 3.

Potestas suprema quæ sit. XXIV, 224, 1.
 Potestas suprema gubernandæ communitatis ipsimet soli et toti communitati a Deo tribuitur immediate, non peculiari dono, sed consequentia naturali. 207, 5 — 216, 11 et seq.
 Potestatem aliquam quibus modis Deus immediate concedat. 206, 3.
 Potestatis civilis auctoritas et honestas. 203, 3 et s.
 Potestatis civilis necessitas maxima. 204, 5.
 Potestas civilis suprema dividitur in democraticam, aristocraticam et monarchicam. 208, 7.
 Potestatis civilis hæc tria genera sæpe inter se commiscentur. ib.
 Potestatem civilem negavit quidam Galilæus, sectatoresque habuit sui erroris. 203, 1 et seq — 217, 2.
 Potestas legitima magistratuum, tam christianorum quam ethnicorum, Christianos, et justos etiam continet. 217 — 224.
 Potestas mere civilis, vel in uno est homine, vel in uno concilio sociato ad gubernandam cæteram communitatem. 204, 5.
 Potestas civilis a Deo instituta confertur bifariam ab hominibus. 211, 16.
 Potestas regalis multis modis dicitur a Deo dari. 216, 11 et seq.
 Potestas regalis non est immediate a Deo. 208, 7.
 Potestas regalis non ex divina institutione positiva, sed solum ex ratione naturali ducit originem : ab hominibus vero libere atque immediate data est. 210, 13.
 Potestas regalis quanta sit, 212, 18.
 Potestas regalis comparatur diversis modis. ib., 19 — 228, 12.
 Potestatis regalis diversi gradus. 212, 18.
 Potestate regali Christiani non prohibentur. 220, 10.
 Potestas aristocratica non est immediate a Deo. 209, 9.
 Potestas popularis seu democratica naturalior est cæteris. 208, 8.
 Potestas popularis imperfectior est cæteris ad finem politicum. ib.
 Potestas civilis duplex, urbana seu moralis, executiva seu militaris. 311, 10.
 Potestatem civilem deperdi quovis peccato mortali, posseque magistratus ita peccantes corripere a quolibet subdito commentum fuit hæreticorum.
 Potestas civilis subjecta est ecclesiasticæ. 308, 1.

POTESTAS ECCLESIASTICA.

Potestas temporalis in universum orbem an sit in summo Pontifice. V, 193, 4.
 Potestas ferendi leges obligantes totam Ecclesiam,

vel omnes provincias Ecclesiæ subjectas, non est in imperatore. 197, 8.
 Potestas Ecclesiæ in hæreticos et infideles, quæ. 209, 6.
 Esse in Ecclesia potestatem peculiarem ad regendam illam. 327, 3.
 Potestas hæc vere et proprie legislativa est. 328, 6.
 Potestas hæc spiritualis et supernaturalis est. 329, 7.
 Et quomodo. 333, 11.
 Potestas hæc perfecta prout nunc in Ecclesia, quomodo sit propria legis gratiæ. 331, 2 et seq.
 Potestas regalis et sacerdotalis in lege scripta distincta. 332, 7.
 Potestatem legislativam in hebræo populo fuisse. 333, 9.
 Potestas sacerdotalis in lege veteri inferioris ordinis ab ea quæ nunc est in Ecclesia. ib., 10.
 Potestas ut nunc est in Ecclesia in multis superat potestatem legis veteris. ib., 11.
 Potestas hæc data fuit Petro immediate a Christo Domino, et speciali modo. 334, 1.
 Potestas hæc quomodo aliis Apostolis data fuerit, et a quo. 335, 4.
 Potestatis Petri et reliquorum apostolorum diversitas. 336, 9.
 Potestatem legislativam in universam Ecclesiam a Christo immediate summo Pontifici dari, ex vi institutionis ejus. ib., 10.
 Et quomodo. 343, 11.
 Potestatem hanc solis Apostolis immediate a Christo datam. 339, 16.
 Potestas jurisdictionis sine consecratione datur. 343, 11.
 Potestas ferendi leges non est de ratione intrinseca muneris episcopalis. 347, 23.
 Potestas ecclesiastica ferendi leges, quibus delegabilis. 358, 22.
 Potestas hæc non pendet ex moribus hominum, nec ex fide. 359, 3.
 Potestas ecclesiastica legislativa in lege evangelica est præstantior potestate civili, 361, 1.
 Potestas ecclesiastica, etiam ut legislativa, est supernaturalis. ib.
 Potestatis ecclesiasticæ excellentia ex fine desumpta. 362, 2.
 Ex efficiente. 364, 5.
 Ex subjecto. ib., 6.
 Potestas ecclesiastica in feminis esse nequit jure ordinario. ib., 7.
 Potestatis ecclesiasticæ aliæ excellentiæ tanguntur. 365, 8.
 Potestati ecclesiasticæ potestas civilis subordinata et subjecta. 365, 2.
 Potestas canonica et civilis nec necessario conjunctæ, nec necessario separatæ. 368, 3.

Potestas jurisdictionis quatenus possit irritare. XIV, 900, 13.

Potestas irritandi non est semper spiritualis. 1047, 8.

Potestas irritandi potest esse dominativa. ib.

Potestas dominativa an requirat causam ad irritandum votum. 1048, 10.

Potestas ordinaria et delegata quomodo differant. 1088, 1.

Vide VOTI COMMUTATIO, et VOTI DISPENSATIO. XIV.

Potestas approbandi religiones immediate est in Papa jure divino. XV, 207, 1.

Est etiam aliquo modo in Episcopis. ib., 2.

Hæc potestas altiori modo est in Papa, quam sit in Episcopis. 210, 13.

Sex differentia assignantur inter potestatem et approbationem Pontificiam et Episcopalem : prima est, quod approbatio Episcopi potest esse pro sua diœcesi tantum, Pontificis vero potest esse pro tota Ecclesia. ib., et seq.

Approbatio Episcopi fallibilem et mere humanam certitudinem habet ; Pontificis vero divinam et infallibilem. 211, 17.

Hæc potestas est immediate in Pontifice de jure divino, non ita in Episcopis. 214, 24.

Item in Papa est immutabilis per hominem, in Episcopo est cum dependentia a Pontifice, a quo limitari vel auferri potest. ib., et seq.

Pontifex potest approbare religionem solemnizando vota, non ita Episcopus. ib., 23.

Tandem Papa religionem approbare simpliciter potest ; Episcopus secundum quid. 215, 30.

Potestas approbandi religiones Episcopis ablata est a Concilio Lateranensi. 208, 4.

Potestas jurisdictionis in tribus modis requiri potest ad statum religiosum. 216, 1.

Quid significetur nomine potestatis et jurisdictionis dominativæ. ib., et seq.

In statu religioso necessaria est in Prælato potestas gubernativa et suo modo dominativa, distincta et separabilis a jurisdictione. 248, 6.

Est sufficiens hæc sola potestas ad constituendum statum religiosum. 219, 8.

Ad perfectum regimen necessaria est propria potestas jurisdictionis aliquo Prælato religionis saltem extrinseco, qualis est Episcopus. 220, 11.

Et quasi proprietas consequens statum religiosum. ib., 12.

Potestas dominativa oritur ex professione religiosa, et ordinarie conjungitur cum potestate jurisdictionis. 221, 13.

Potestas acceptandi religiosam professionem vice Dei est necessaria ad statum religiosum. 233, 14.

Data est D. Petro, et pertinet ad potestatem ligandi atque solvendi. ib., 14.

Triplex potestas datur in Prælato ad præcipiendum. 901, 1.

Vide IRRITARE. XV.

Potestas recipiendi ad religionem est immediate in sola qualibet religione approbata, et includitur in ipsa approbatione. 341, 2.

Necessario est committenda alicui vel aliquibus in particulari. 342, 3.

Ex jure communi pertinet ad Abbatem in religionibus monasticis, in Mendicantibus vero ad Provinciam ; sed consulendum quid in hac materia determinet quælibet religio. 343, 6.

Sixtus V eam committit Generali, seu Provinciali, et definitivis. 347, 18.

Item Provinciali cum duobus aut tribus localibus ad hoc designatis, vel cum duobus aut tribus Patribus antiquioribus, electis a capitulo provinciali Mendicantium, vel generali monachorum. ib., et seq.

Ad receptionem suffragia definitorum vel electorum non sunt tantum consultiva, sed definitiva ; non requiritur consensus omnium, sed sufficit si plures consentiant cum provinciali. 348, 19.

Vide PROFESSIO. XV.

Potestas jurisdictionis, et potestas dominativa inter se diversæ sunt, et unde utraque prælatis religionis oriatur. XVI, 78, 2 et seq. — 80, 7 — 761, 2.

Unam posse esse sine alia, itemque unam ab alia juvari ; et quomodo. 762, 3.

Cætera, vide JURISDICTIO et PRÆLATUS. XVI.

Remittendi peccata quando data discipulis, XIX, 896, 7.

In Ecclesia est potestas in foro contentioso a Christo immediate concessa omnibus Apostolis. XXIII, 4, 2 et seq.

Et instituendi censuras. 7, 14.

In quo sit. 17, 2.

Cui possit delegari. 21, 1 et seq.

Potestas jurisdictionis duplex. 4, 2.

Potestas Pontificia in quo differat a regia. 12, 2.

Potestas ordinaria duplex. 19, 10.

Gubernator civilis, non defendens Ecclesiam, quomodo puniatur. 620, 1 et seq.

Potestas ecclesiastica nulla fuit in lege naturæ. XXIV, 249, 4.

Potestatis ecclesiasticæ differentia a temporali. 234, 11 et seq. — 349, 6.

Potestas ecclesiastica temporalem multis modis excellit. 302, 1.

Potestas ecclesiastica indirecta vim directivam temporalium rerum includit. 309, 3.

Potestas jurisdictionis interni fori quæ sit. 231, 2.

Potestas ordinis quas vires habeat. 231, 1.

Potestatis ordinis discrimina. 236, 17.

Potestas Ordinis apud hæreticos Angliæ confertur

- a rege vel magistratu, per solam ministri designationem. 216, 12.
 Potestas ecclesiastica jurisdictionis externæ. 231, 2.
 Potestatem ecclesiasticam fori externi negant hæretici, præcipue Angli. 231, 3 et seq.
 Potestas ecclesiastica fori externi probatur. 232, 6 — 238.
 Potestas ligandi coercivam includit. 316, 6.
 Potestas ecclesiastica num pœnam capitis possit inferre. 368, 18.
 Potestas ecclesiastica data a Summo Pontifice ad se coercendum invalida est. 384, 2 et seq

POTESTAS CHRISTI.

- Potestas regendi Ecclesiam creaturis communicata est in suo genere propria et principalis, influendi vero gratiam, instrumentaria tantum. XVII, 646, 2.
 Nulli creaturæ hæc Christi potestas est communicabilis. 462, 3.
 Eam habuit a primo incarnationis instanti. 462, 5.
 Habuit Christus, in quantum summus sacerdos, supernaturalem quamdam excellentiæ potestatem in universam Ecclesiam. XVIII, 461, 1.
 Potestas excellentiæ Christi in quo consistat. ib.
 Potestatem regiam, et legislativam in omnem mundum habuit, verumque spirituale regnum. 461, 2.

POTESTAS VOLUNTATIS.

- Potestas remota voluntatis ad faciendum actum, posita suppositione antecedente, non est sufficiens ut libertas salvetur. VII, 44, 32.

POTESTATES.

Vide CHORUS, V.

PRACTICA MOTIO.

- Practica motio quotuplex. XIV, 7, 9.

PRACTICUM ET SPECULATIVUM.

- Practici et speculativi variæ differentiæ. III, 745, 1-2.
 Practica et speculativa scientia an differant ex fine scientiæ, an ipsius scientis. 746, 3.
 Ad proximum actualem an requiratur actualis intentio operandi. ib., 4 et seq.
 Inter practicos actus alii aliis sunt magis practici. 747, 7.
 Practicus actus, et praxis, quid. ib., 8.
 Praxis an sit aliquando ipsa intellectus operatio. ib., 9.
 Practicus et speculativus intellectus nec realiter, nec formaliter differunt. 748, 10 et seq.
 Practicus habitus a speculativo an essentialiter differat. ib., 12-13.

- Practica scientia an sit Dialectica. 749, 14.
 Idem habitus an simul possit esse practicus et speculativus. ib., 15.

PRACTICUM JUDICIUM.

- Practicum iudicium non necessitat voluntatem. IV, 167, 21.

PRÆCEPTUM.

- Præceptum, vide JEJUNIUM. V.
 Præceptum impositum Adæ in statu innocentiae, quomodo alios comprehendebat. V, 25, 9.
 Præceptum requirit aliquam supremam potestatem in præcipiente. 35, 3.
 Differentia inter præceptum purum et statutum, seu constitutionem. 46, 9.
 Præceptum superioris ad limitatum tempus, per se loquendo, non est lex. 48, 16.
 Præceptum implere et non transgredi diversum. 122, 2.
 Quæ displicentia operis præcepti impediatur ejus adimpletionem. 124, 7.
 Cognitio actus præcepti, ut præceptum est, quomodo requisita. ib., 9.
 Præceptum Abrahæ quomodo intelligendum. 149, 20.
 Præceptum non ducendi plures uxores quomodo intelligendum. 152, 28.
 Præceptum, ut tale, non datur nisi de futuro. 228, 8.
 Præceptum annuæ confessionis quomodo et per quam confessionem violetur. 382, 10.
 Præceptum affirmativum et negativum, et eorum differentia. 121, 1.
 Præceptorum naturalium triplex ordo. 144, 2.
 Præceptum positum sub mortali, in materia levi, obligat sub veniali. 273, 6.
 Præceptum apostolicum abstinendi a sanguine, etc. Act. 15, obligabat sub mortali. 400, 4.
 Præcepta jejunii, missæ, communionis, etc., sine formali contemptu frangi posse. 402, 9 et seq.
 Præcepta hujusmodi transgrediendo qui graviter peccat, licet non habeat consuetudinem peccandi. 403, 12.
 Nulla potestate humana posse proprium præceptum naturale mutari. 138, 8.
 Præcepta naturalia possintne aliqua potestate humana immutari. 139, 11.
 Quæ præcepta immutabilia omnino, etiam a Deo. 151, 26.
 Præceptum recitandi horas canonicas obligat in conscientia, licet pœnam imponat beneficiatis restituendi. 422, 9.
 Præceptum spei, fidei et charitatis in lege veteri extitisse. VI, 439, 17.
 Præcepta legis veteris sexcenta et tredecim fuisse. 442, 26.

- Præcepta credendi plura mysteria in lege nova quam in veteri, quo jure sit inductum. 334, 4.
- Præceptum credendi explicite in lege nova, quo sensu potest dici positivum. 337, 9.
- Præceptum spei in lege nova quomodo intelligendum. ib., 10.
- Præceptum charitatis in lege nova quale. ib., 11.
- Præceptum Christi de charitate ad infideles se extendit. 338, 12.
- Præceptum prædicandi datum pastoribus Ecclesiae, quo jure inductum. 336, 8.
- Præcepta erga proximum septem : erga Deum tria. 441, 24.
- Præcepta Decalogi, vide LEGIS VETERIS FORMA. VI.
- Præceptorum Decalogi et aliorum differentia. 445, 4.
- Præceptorum ordo in tabulis scriptorum. ib., 5.
- Præcepta in tabulis descripta, et cur hoc. ib.
- Præcepta Decalogi quando sufficienter promulgata. 446, 6.
- Præcepta tam caeremonialia quam judicialia habuerunt rationem figuralem ex institutione divina. 433, 13.
- Præceptum aliquod Angelis datum ab initio creationis, et cur hoc. 420, 5.
- Præcepta Dei homini in hoc statu imposita, esse illi impossibilia censet Calvinus. VII, 271, 11.
- Præceptum conservandi justitiam originale non fuit distinctum ab aliis præceptis, etiam in Adamo. 373, 11.
- Præceptum non potest esse de re impossibili. ib.
- Præceptum operandi semper fructuose non invenitur. 397, 12.
- Præcepta omnia legis naturæ, etiam quoad substantiam, servari non possunt naturaliter. 417, 43.
- Potest tamen unum vel aliud præceptum, etiam quoad honestas circumstantias. ib.
- Præceptum amandi Deum super omnia, ut auctorem naturæ, est naturale. 540, 7.
- Ab illo non eximerentur homo et Angelus, etiamsi in pura natura crearentur. 541, 8.
- Præcepta Decalogi continent legem mere naturalem etiam per comparisonem ad puram naturam rationalem. ib.
- Præceptum amandi Deum super omnia, si non daretur, nullum foret peccatum mortale præsertim contra proximum. ib.
- Præceptum dupliciter dici potest supernaturale. 703, 2.
- Dari hominibus præcepta supernaturalia de actibus supernaturalibus quoad substantiam negavit Pelagius. ib.
- Ad implendum quodcumque præceptum supernaturale de interno actu, est necessaria gratia. 704, 7 — 709, 22.
- Non solum ad observantiam cujusque præcepti in tota sua latitudine, sed etiam ad observantiam illius in quolibet actu supernaturali interno, necessaria est gratia. 703, 8.
- Neque solum gratia est necessaria ad omnem actum supernaturalem implentem præceptum, sed ad omnem actum, ut impleat; et hoc tam ad substantiam quam ad modum actus. ib., 10-11.
- Ad vitandam culpam contra præceptum supernaturale affirmativum, vel etiam negativum de re supernaturali, gratia est necessaria. 707, 18.
- Præcepta supernaturalia pure negativa non dantur de actibus internis. ib.
- Peccatum contra præceptum supernaturale virtuti etiam naturali opponitur. 708, 19.
- Dupliciter caveri potest actus contrarius supernaturali præcepto. ib., 19-20.
- Ad observanda præcepta supernaturalia, gratia auxilians seu adjuvans est per se necessaria et sufficiens. 709, 24.
- Non tamen semper sine habituali gratia servantur. ib., 25.
- Præcepta supernaturalia de actibus externis possunt interdum quoad substantiam impleri sine auxilio gratiæ. 710, 2.
- Non vero quoad supernaturalem modum quem habere possunt ex operante. ib.
- Quibus modis possit esse præceptum de actu externo. 710, 2-3.
- Præceptum Adamo in Paradiso impositum non comedendi de ligno vetito erat supernaturale tantum quoad modum. ib., 2.
- Ad illius substantiam non erat necessaria gratia. ib.
- Præcise spectatum non obligabat quoad modum. ib.
- Ad præceptum de exteriori actu, cujus observatio pendet per se ab interiori supernaturali, est necessaria gratia. 711, 4.
- Præceptum absolute administrandi seu efficiendi sacramentum potest sine gratia habituali, imo sine fide impleri. 712, 6.
- Quamvis sæpe non fiat sine aliquo auxilio spectante ad ordinem gratiæ gratis datæ. ib.
- Ad implendum præceptum ministrandi digne sacramentum necessaria est gratia, saltem habitualis. 713, 9.
- Præceptum recipiendi sacramentum potest impleri sæpe sine gratia, et cum peccato. In penitentia tamen sacramento, nunquam. ib., 10.
- Præceptum sumendi Eucharistiam, divinum et ecclesiasticum, sine gratia et cum peccato impleri potest. ib., 12.
- Ad implendum præceptum recipiendi digne sacramentum necessaria est gratia. 714, 13.
- Ad implendum præceptum recipiendi digne sacramenta mortuorum, gratia habitualis non requiritur, sed tantum auxilians. ib.

- Habitualis vero per se requiritur ad sacramenta vivorum. 714, 14.
- Amor naturalis benevolentiae Dei non includit observantiam omnium praeceptorum. 533, 12 et seq.
- Præcepta divina servari non posse in singulis occasionibus cum ordinaria gratia, error est. IX, 568, 13 et seq.
- Secus in omni occasione. ib.
- Præcepta Dei nec supponunt nec causant impossibilitatem in sua materia. 569, 16.
- Præceptum non datur carenti fomite, vel motibus ejus omnibus. ib.
- Præceptum non violare non sufficit semper ad gratiam obtinendam. 543, 13.
- Præceptum datur procurandi gratiam, et conservandi illam. 66, 9.
- Præceptum. Vide MERITUM. IX.
- Operari ex præcepto non tollit libertatem operantis. X, 28, 7.
- Præceptum liber facit qui libens facit. 512, 3.
- Præcepta affirmativa non obligant pro semper, sed pro determinato tempore. 531, 1.
- Præcepti affirmativi transgressio ut sit culpabilis, necessarium est ut omissio actus debiti sit necessaria. ib., 2.
- Præceptum adorandi Deum, in quo Decalogi præcepto continetur. XIII, 82, 14.
- Tertium præceptum quoad determinationem Sabbathi est caeremoniale, quoad substantiam tamen est morale. 82, 16.
- Quale fuerit tertium præceptum Decalogi, vide FESTI DIES. XIII.
- Præcepta positiva, nisi fidei et sacramentorum, non tradidit Christus Dominus. XIV, 102, 4.
- Præceptum de oratione est juris naturalis, ac proinde semper obligavit. 104, 3.
- Præcepta quæ semper obligarunt. ib.
- Præceptum naturale de oratione mentali est præcipue. 103, 5.
- Præceptum naturale de oratione, ad quam virtutem spectet. ib., 6.
- Ad religionem. 106, 8.
- Quando obligat. ib. et seq.
- Præceptum naturale de divino cultu non obligat de se ad actum determinatum. ib., 9.
- Præceptum de oratione pro quo tempore obliget. 107, 1 et seq.
- Præceptum orandi non omnes æque obligat. 111, 12.
- Præceptum ecclesiasticum nullum est de oratione mentali directe. 128, 4.
- Præceptum divinum de oratione mentali pro certo aliquo tempore nullum. 129, 6.
- Præceptum divinum de oratione vocali nullum est. 234, 5.
- Præceptum ecclesiasticum positivum non solet imponi sine certa temporis determinatione. 232, 9.
- Præceptum impletur etiam cum voluntate non satisfaciendi hac vice, si postea mutet. 400, 8.
- Præceptum non pejerandi naturale est. 675, 1-2.
- Præcepta primæ tabulæ quo sensu sint graviora præceptis secundæ. 684, 10.
- Præceptum affirmativum non obligat pro semper. XV, 34, 2.
- Non possunt præcipi omnia bona opera, nec a lege naturali. 33, 3.
- Nec a positiva divina vel humana. ib., 4.
- Præceptum charitatis sumptum ex cap. 22 Matth. explicatur. 41, 5 et seq.
- Quomodo contineat virtute alia præcepta. 42, 7.
- Ex vi præcepti charitatis tenemur habere in affectu et spe perfectissimum amorem patriæ. 44, 12.
- Præceptum in actibus humanis aliquando obligat ad specificationem, aliquando ad exercitium actus. 686, 9.
- Vide OBEDIENTIA SIMPLEX et SOLEMNIS, MATRIMONIUM et CONCILIUM. XV.
- Præcepta humana ut obligent in conscientia, quas condiciones habere debent. XVI, 137, 14 et seq.
- Præcepta a superioribus absolute imposita quantum obligent; graviterne, an leviter. 142, 25.
- Quando censeantur graviter obligare. ib., 26.
- Præceptum quando imponitur sub pœna excommunicationis ferendæ, apud religiosos est signum graviter obligare. ib.
- Quibus ex causis religiosi excusentur ab observatione præceptorum suorum superiorum. 143, 27.
- An præceptum superioris regularis obligare possit etiam cum periculo vitæ. ib., 28-29.
- Et quando censendus sit superior obligare velle non obstante gravi periculo. 144, 31.
- An et quomodo superiores præceptis et ordinationibus a se latis obligentur. 140, 20.
- An omnis voluntas superioris sit præceptum. 772, 11-12.
- Cætera pro præceptis prælatorum regularium, et potestate ad ea imponenda, vide PRELATUS. XVI.
- Vide LEX. XIX.
- Præceptum generale non solum eos qui sunt præsentis promulgationi, sed omnes præcepti capaces comprehendit. XX, 729, 21.
- Præceptum affirmativum semper obligat, non tamen pro semper. 591, 4.
- Intra omne tempus, quo præceptum affirmativum obligat, potest absque ulla causa ejus impletio licite differri. 593, 3.
- Præceptum baptismi, et cujuslibet alterius sacramenti. Vide BAPTISMUS, XX, § Præceptum, et SIMILITER IN SINGULIS SACRAMENTIS. XXI.

Quando determinatio affirmativi præcepti est ad differendam obligationem usque ad certum tempus, illo transacto obligat pro semper.

XXII, 753, 2-3.

PRÆCEPTUM SANCTIFICANDI DIES FESTOS.

Non obligat ad habendam in illis contritionem.

XXII, 339, 10-11.

PRÆCEPTUM CONFESSIONIS.

Vide **CONFESSIO**, § Præceptum divinum confessionis, et præceptum ecclesiasticum annuæ confessionis. XXII.

PRÆCEPTUM ANGELIS IMPOSITUM.

Præceptum affirmativum aliquando obligat pro brevissima mora, imo pro instanti. II, 820, 17.

Præceptum speciale positivum dari potuit Angelis, quod violando peccarent; imo de facto datum fuisse probabile est. 889, 28-29.

Sine ullo tamen præcepto positivo, dari in Angelis peccatum potuit. 890, 30 et seq.

PRÆCEPTUM ADAMO IMPOSITUM.

Præceptum non edendi de ligno scientiæ Adamo impositum ante formatam Evam. III, 197, 12.

Nullum præceptum Adamo in statu innocentiae impositum, error hæreticorum refellitur. 314, 1.

Id præceptum habuit pro materia remota arborem scientiæ, pro proxima comestionem. *ib.*, 2 — 316, 6.

Quænam fuerit Deo ratio imponendi hoc præceptum. 316, 17 et seq.

Præceptum primis parentibus impositum, grave fuisse, et fides, et ratio suadet. 317, 10.

Præceptum hoc an obligationem tantum obedientiæ contineat, vel etiam justitiæ, et temperantiæ. 318, 11-12.

Non potuit venialiter tantum violari ex parvitate materiæ. *ib.*, 13-14.

Id intelligendum de comestione non de aspectu et tactu. *ib.*, 15.

Quid de sola masticatione. *ib.*

Præceptum non manducandi de ligno vetito non solis primis parentibus, sed posteris etiam impositum esset, si status ille durasset. 319, 16-17.

Præceptum illud an incluserit pactum Dei cum Adamo. 320, 18.

An solo ipso præcepto, an ex addito novo pacto posterius Adæ fuerint in ipso capite obligati. *ib.*, 19 et seq.

Novit Adam se accepisse præceptum etiam ut caput totius posteritatis. 323, 29.

Ea tamen notitia non requirebatur, ut præceptum posteros obligaret. *ib.*, 28.

Præceptum illud ut Adamum et posteros obligaret,

non postulabatur consensus Adami ut capitis virtute continentis totam posteritatem. 324, 24.

PRÆCEPTUM, CHRISTO IMPOSITUM PRÆCEPTUM.

Quid significet, quidque de ejus essentia. XVIII, 393, 2.

Nec comminatio, nec coactio de ratione præcepti. 395, 7.

Ejus transgressio vel libera omisso semper prava. 394, 5.

Negativa et affirmativa præcepta, qualiter obligent. 284, 8.

Præceptum quid extrinsecum est, solum ex parte objecti movens. 286, 11.

Efficat actum necessarium ad honestatem morum, et debitam conjunctionem cum ultimo fine. 395, 7.

Non datur de necessariis. *ib.*, 6.

Inter præceptum et prædefinitionem differentia in ordine ad libertatem. 288, 15-16.

Christus fuit capax præcepti, et qualis. 394, 6.

Præceptum Christo impositum, quomodo ipsius libertati non derogat. 286, 11 et seq.

Probabile est non habuisse Christum potentiam physicam transgrediendi præcepta negativa, quod non est ita in affirmativis. 289, 17.

Probabile est habuisse præceptum determinans omnes circumstantias. *ib.*, 15.

Si Christus voluntarie, etiam per puram omissionem, non impleret præceptum, peccaret. 290, 20.

Non habuit Christus præceptum amandi Deum. 294, 6.

Habuit tamen redimendi genus humanum per passionem et mortem suam. 399, 2.

Et quale fuerit. 400, 3.

PRÆCIPIO, PROHIBEO.

Verbum præcipio vel prohibeo quando indicet obligationem sub mortali. V, 275, 5.

PRÆCURSOR.

De præcursore primi adventus Christi, vide verbo **JOANNES BAPTISTA**. XIX.

Præcursores secundi adventus Enoch et Elias. XIX, 1050, 2 et seq.

Cur duo præcursores in secundo Christi adventu. 1052, 7.

Non alius futurus præcursor præter Enoch et Eliam. 1056, 6.

PRÆDEFINITIO.

Prædefiniatne Deus singulos actus morales. VII, 443, 3.

Deus prædefinire potest actus bonos, maxime supernaturales, antequam absolute præsciat esse futuros. 77, 17.

- Prædefinitio actuum honorum libertatem operantis non evertit. 33, 2.
- Deus non prædefinit actiones malas, neque quoad materiale earum. 72, 5.
- Vide DECRETUM. VII.
- Appendix de prædefinitionibus, cum aliarum objectionum responsione. VIII, 67, 4.
- Prædefinitio actuum liberorum absque gratia efficaci salvari non potest. X, 305, 3.
- Auctores qui negant prædefinitiones absolutas liberorum actuum, ut intelligendi. 372, 4.
- Prædefinitio physica quid significet. 373, 1.
- In quo sensu neget auctor physicam prædefinitionem. 373, 2.
- Quid sit prædefinitio, et quod ejus objectum. XI, 139, 5.
- Providentiæ perfectio sine præfinitione potest intelligi. ib., 4.
- Quid de ea opinione censendum sit, quæ negat actus moraliter bonos præfinitiri a Deo. 137, 1.
- Ex prædefinitione actuum honorum non læditur libertas. ib.
- Secus si non daretur scientia conditionata. 138, 3.
- Præfinitio ex se ad nullam perfectionem providentiæ, potentiæ aut scientiæ Dei est necessaria. 140, 6-7.
- Effectus essentialiter pendens a culpa non præfinitur ante prævisionem culpæ. 128, 14.
- Quas bonas actiones prædefiniat Dens. 143, 11.
- Quas non præfinit. ib., 12.
- Aliter se habet Deus circa bonos actus non præfinitos quam circa malos. 144, 13.
- Probabilius est prædefinire Deum aliquos actus bonos moraliter. 143, 11.
- Effectus boni, qui non supponunt essentialiter peccatum, præfinitiri possunt a Deo. 129, 15.
- Quid prædefinitio dicatur minus proprie et rigore. 80, 2.
- Prædefinitio posita scientia conditionali non pugnat cum libertate. 81, 4-5.
- Quomodo sit possibilis. ib.
- Prædefinitio dupliciter potest accipi. 82, 6.
- Prædefinitio liberi actus non infert determinationem voluntatis. ib.
- Deus simul præfinit actum bonum cum medio infallibili. 83, 7.
- Quam differat prædefinitio a physica prædeterminatione. 84, 10.
- Præfinitio quomodo non obstat libertati quoad exercitium. ib., 11.
- Præfinitione supposita, repugnat non fieri actum. 85, 13.
- Sine prædefinitione salvaretur Dei concursus, et subordinatio voluntatis ad ipsum. 86, 14.
- Unde non est necessaria ex parte causæ secundæ, sed aliquando conveniens ex parte Dei. ib., 15.
- Nulla modo dici potest actum malum prædefinitiri a Deo. 116, 1.
- Ut constat ex Scriptura. ib., 2.
- Et Concilii. 117, 3.
- Et Patribus. ib., 4.
- Adhuc pro materiali illorum. 118, 7.
- Varie loquuntur Doctores de prædefinitione actuum supernaturalium. 249, 1.
- Non repugnat libertati præfinitio actuum supernaturalium voluntate absoluta, prius ratione quam præsciatur absolute actus futurus, et eligantur media. 251, 4.
- Immerito quidam asserunt esse de fide prædefinitisse Deum omnes actus supernaturales. 252, 6.
- Præfinitur actus supernaturales ordinati ad bonum totius Ecclesiæ. 253, 9.
- Præfinitur etiam actus et eorum circumstantiæ, quibus prædestinati salutem consequuntur. 254, 11.
- Præfinitur distincte et in particulari tam actus, quam auxilia ad illos necessaria. 255, 13.
- Præfinitur denique (quamvis id non ita certum sit) actus supernaturales eorum qui damnandi sunt. 257, 15 et seq.
- Prædefinitio non est prima radix cognitionis futurorum contingentium. 314, 6.
- Et licet respectu aliquorum esse possit proxima ratio, non vero omnium. 314, 7-8.

PRÆDESTINATIO QUID SIT.

- Nomen *Prædestinatio* unde originem ducat. I, 236, 2-3.
- Ea significat ordinem efficacem alicujus in ultimam finem naturam ejus superantem. 243, 4.
- Prædestinatio an sit in Deo. 237, 4.
- Prædestinatio quomodo sit in Deo. ib.
- Prædestinatio Deo soli convenit. ib., 6.
- Prædestinatio bifariam accipitur. ib., 4.
- Prædestinationis definitio secundum Augustinum. ib., 1 — 240, 6 — 466, 7.
- Prædestinatio est actus immanens in Deo ipsum intrinsece denominans prædestinantem : rem vero circa quam versatur prædestinatam extrinsece. 238, 2.
- Prædestinatio consistit in actibus præscientiæ, et voluntatis liberæ. 429, 1.
- Prædestinatio in se realis est, licet a nobis explicetur medio respectu rationis. 238, 2.
- Prædestinatio est actus æternus, et, ab æterno, secundum se totam Deo convenit. ib., 3.
- Prædestinatio antecessionem ad effectum dicit. ib., 4.
- Ratione cujus abstrahit ab existentia rerum prædestinatarum. ib., 5.
- Prædestinatio qualem antecessionem dicat. 246, 3.
- Prædestinatio quomodo dicatur præparatio. 239, 6.

Prædestinatio simpliciter loquendo libere, et non necessario, Deo convenit. ib, 3.
 Prædestinatio quomodo Deo necessario conveniat. 240, 6-7.
 Prædestinatio absolutum decretum dicit. 246, 6 — 260, 4.
 Prædestinatio actus futuri requirit conditionatam scientiam ejusdem actus. 233, 7.
 Prædestinatio includit voluntatem dandi gloriam. 247, 13.
 Prædestinatio hujus, vel illius, viatoribus ignota est. 240, 5.
 Noscī tamen poterit si eam Deus revelaverit. ib.
 Ad prædestinationem actus futuri necessaria conditionata scientia de eodem. 233, 7.
 Ea antecedit, rationis ordine, prædestinationis decretum. 238, 18.
 Prædestinatio sola quomodo includat totam providentiam divinam et maxime supernaturalem. 329, 15.
 Prædestinatio inchoetarne aut perficiatur ante decretum liberum. 238, 19.
 Prædestinationis ratio et providentiæ divinæ sine decreto dandi gloriam non explicatur apte. 261, 4.
 Prædestinationis et providentiæ duplex consideratio. 306, 2.
 Prædestinatio ratione differt a gubernatione activa prout dicit executricem voluntatem. 312, 8.
 Prædestinationis et gratiæ duplex discrimen. 309, 1.
 Prædestinatio divina sumpsit exordium ab efficaci Dei intentione. 327, 6.
 Prædestinatos unico actu voluntatis Deus diligit, et eligit. 282, 7.
 Et circa illos primus actus divinæ voluntatis fuit dilectio. 268, 32.
 Prædestinatio non intelligitur in intellectu divino ante omne decretum liberum. V, 93, 5.
 Prædestinationis gratia ex sola Dei voluntate præparata quibus detur. VIII, 353, 5.
 Prædestinatio quid. ib.
 Prædestinatio alia perfecta et simpliciter talis, quæ est ad æternam gloriam, alia vero secundum quid. 393, 5.
 Dubium appendix de concordia gratiæ efficaciæ cum gratuita et efficaci electione, ac prædestinatione salvandorum omnium, et cum divina providentia, ac prædefinitione actuum liberorum humanæ voluntatis. 664.
 Prædestinatio absque gratia efficaci salvari non potest. X, 305, 3.
 Prædestinationis certitudo sufficienter stabilitur ex divina electione absoluta, supposita scientia conditionata. 395, 4.
 Prædestinatio simpliciter dicta non tollitur ex eo quod tollatur prædeterminatio physica. 366, 3.

Prædestinatio est omnino gratuita et liberalis ex parte Dei. 367, 1.
 Bonus usus quomodo sit ex prædestinatione divina. ib., 4.
 Prædestinatio simpliciter dicta, in quo differat ab electione ad gloriam. 370, 4.
 Certitudo prædestinationis in quo fundetur. 374, 2.
 Aliter vult Deus auxilia efficacia prædestinatis quam reprobis. XI, 262, 3.
 Nulla est in Deo formalis voluntas mediorum in communi ante prædestinationem et electionem auxiliorum gratiæ in particulari. 266, 11.
 Præter voluntatem simplicem Dei erga omnium gloriam, alia est efficax erga prædestinatos. 267, 12.
 Non minus Deus quam homines potest efficaciter velle aliquid ut præmium aliis, ante prævisionem meriti. 268, 13.
 Ordo inter actus præscientiæ et decretorum, quos Deus habuit circa prædestinatos. 237, 18.
 Supponit scientiam futurorum conditionatam, non absolutam. XVII, 190, 9.
 Quid prædestinatio apud D. Thoman. ib.
 Prædestinatio et glorificatio quomodo pendeant ex meritis. 211, 34.
 Versatur circa res singulares cum circumstantiis earum. 233, 1.
 Prædestinationis ordo ex Paulo ad Hebræos secundo declaratur. 219, 9 et seq.
 Proprie tribuitur supposito. XVIII, 537, 2.
 Dupliciter aliquid prædestinari dicitur. 526, Comm.
 Tria in cujusvis prædestinatione consideranda. ib.
 Inter objectum et terminum prædestinationis mutus est ordo. ib.
 Prædestinationis ordo late explicatur. 368, 9 et s.
 Prædestinatio qualiter sub meritum cadere possit. 365, 3.
 Nemo illam mereri potest, nisi mereatur omnes effectus ejus. 366, 5.
 Christus, in quantum homo, ab æterno prædestinatus, imo et unio cum humana natura. 530, 2-3.

PRÆDESTINATIONIS OBJECTUM.

Prædestinationis proprium objectum est persona creata. I, 243, 4.
 Prædestinatio propria substantiarum est, non accidentium. 244, 6.
 Et quarum illa sit. ib., 7.
 Prædestinatio personam respicit, non naturam. ib., 8.
 Prædestinari dicitur res dupliciter. 243, 3.
 Prædestinatio non cadit in divinas personas. 242, 2.
 Possintne aliquo modo prædestinari. 244, 9.
 Prædestinatus fuit Christus Dominus ante prævisum peccatum. 285, 11.

- Et ante omnem occasionem peccati prævisam. 446, 17.
- Prædestinatus est Christus Dominus in eodem signo rationis, ut homo Deus, et ut gloriosus in corpore et anima. 265, 18.
- Prædestinatum esse ad multa Christum Dominum eodem signo rationis probabile est. ib., 20.
- Prædestinentur Angeli ex omnibus ordinibus. 240, 7.
- Prædestinati sunt et salvi Angeli per Christum Dominum. 316, 11.
- Prædestinatio quomodo necessaria in statu innocentia. 241, 8 — 242, 10.
- Prædestinationis materia est res creata et in tempore futura. 242, 2.
- Prædestinat hominem Deus non quia habet merita, sed ut habeat. 259, 20.
- Prædestinatio labe peccati inquinatos accidentarie respicit. 245, 10.
- Prædestinato duo inesse debent ad vitam æternam consequendam. 480, 7.
- Prædestinatorum numerus et electorum. 523, 6-7.
- Ut prædestinationem nobis meruisse Christus Dominus dicatur, quid requiratur. 447, 19.
- Prædestinatorum electionem verisimile non est factam esse ex meritis Christi prævisis, illos in particulari diligendo, separandoque a massa corruptionis. ib., 21.
- Prædestinationis et electionis hominum Christus Dominus est causa meritoria. 452, 38.
- Prædestinationem divinam homo purus non potest mereri alteri quoad efficacem præordinationem ad gloriam, vel gratiam quoad decretum absolutum dandi illam. 441, 2.
- Prædestinatio principii salutis non est ex merito. 423, 22.
- Prædestinationem homo purus potest alteri mereri etiam quoad primam gratiam. 428, 4.
- Prædestinatio ex parte prædestinati neque quoad primam vocationem, neque quoad æternam felicitatem causam habet. 435, 14.
- In quibus non detur causa prædestinationis ex parte hominis. 439, 27.
- Prædestinationis effectuum quomodo sit homo causa. 323, 4.
- Prædestinationis causa efficiens quoad multos effectus ex parte nostra datur. ib., 6.
- Prædestinationis, reprobationisve, nullam sumi causam ex operibus conditionate futuris contra Semipelagianos ostenditur. 330, 5.
- Ut aliquos prædestinatorum numero Deus adjungeret ante ipsorum prævisa merita, præter suam voluntatem efficacem plures rationes habuit. 454, 2.
- Unus prædestinationis effectus quomodo dicatur causa alterius secundum omnia causarum genera. 457, 2.
- Unus prædestinationis effectus quomodo forma aliorum dicatur. 324, 10.

PRÆDESTINATIONIS TERMINUS.

- Prædestinationis terminus an prædestinetur. I, 243, 3.
- Prædestinationis terminus malum culpæ esse non potest. 245, 2.
- Prædestinatio maxime propria supernaturale bonum pro termino habet. 247, 8.
- Prædestinatio quomodo sit de malo pœnæ. 246, 3.
- Prædestinatio terminum et objectum possibile tantum supponit. 309, 13.

PRÆDESTINATIONIS CAUSÆ.

- Prædestinationis causa quadruplici ex capite indagari debet. I, 322, 4.
- Prædestinationis divinæ propria non datur causa. 429, 1.
- Prædestinationis causa finalis certo datur, ea tamen non est in nobis. 324, 8.
- Prædestinationis finis sive ultimus, sive remotus supernaturalis est. 324, 9.
- Prædestinationis quilibet effectus causam aliquam physicam habere debet. 322, 1.
- Prædestinationis effectuum causa efficiens principalis est Deus. ib., 2.
- Prædestinatio ipsa est causa talium effectuum. ib., 1.
- Prædestinationis effectuum Deus est causa propria et physica. 324, 1.
- Prædestinationis quomodo Deus dici potest causa moralis. 324, 1.
- Prædestinationis causa datur in divina voluntate executrice. 431, 6.

PRÆDESTINATIONIS EFFECTUS.

- Prædestinationis effectus est etiam effectus Dei. I, 458, 2.
- Quælibet vocatio efficax prædestinati est effectus prædestinationis. 469, 4.
- Prædestinationis effectum esse actum liberum, ut sic non repugnat. 465, 6.
- Prædestinationis effectus est permissio peccati ex quo potest bonum procedere quod non necessario supponit peccatum, ut procedat. 475, 4-5.
- Prædestinationis effectus ad supernaturalem providentiam pertinet. 458, 3.
- Prædestinationis effectus, secundum se sumptæ, non includit gratiam per Christum datam. 459, 6.
- De facto omnis effectus prædestinationis tam Angelorum quam hominum, est effectus meritorum Christi. ib.

Prædestinationis unius alterius pœna potest esse effectus. 474, 1.
 Prædestinationis effectus est vocatio inefficax. 469, 5.
 Prædestinationis effectus ita connexi sunt, ut ratione unius alter conferatur. 471, 2.
 Prædestinationis effectus est totum esse prædestinati quoad substantiam naturæ et quoad creationem et generationem. 472, 5.
 Prædestinationis effectus sunt mala pœnæ, quando cum effectu ad vitam conferuntur æternam. 474, 1.
 Prædestinationem creationis opus secundum se non respicit. 472, 6.
 Prædestinationis effectus est mors martyrum. 474, 1.
 Ex prædestinatione quænam necessario et per se, quæ vero per accidens sequantur. 521, 3.
 Prædestinationis effectus est Justificatio. 462, 2.
 Quæ sit necessaria prædestinatis. ib.
 Ex prædestinatione non sequitur vera necessitas habendi conservandive gratiam. 480, 7.
 Prædestinationis effectus est quilibet actus supernaturalis prædestinati. 468, 16.
 Prædestinationis effectus est educatio ad virtutem accommodata. 473, 10.
 Prædestinationis effectus dici potest complexio bona, bonave indoles, estque non solum per modum subjecti, sed etiam quoad medium dispositio naturæ speciali Dei cura provisa. 473, 9.
 Prædestinationem respiciunt proprietates naturales, non ut media, sed ut subjectum vel quid necessario illud consequens. 473, 8.

PRÆDESTINATIO COMPARATA CUM LIBERO ARBITRIO.

Cum prædestinatione libertas perseverat immunis, data præscientia conditionata. I, 379, 3.
 Prædestinationis causa ex parte nostra nullam habet connexionem cum libero arbitrio ad aliquod bonum opus præstandum sine gratia. 414, 7.
 Prædestinatio ita infallibiliter infert gratiam et perseverantiam in ea necessitate consequentiæ usque ad mortem, ut nullo modo libero arbitrio contradicat. 481, 10.
 Prædestinatio non impedit libertatem in singulis actibus etiam ab illa præfinitis. 483, 6.
 Vide LIBER VITÆ. I.

PRÆDESTINATIO COMPARATA CUM REPROBATIONE.

Erga prædestinatum non majorem, quam erga reprobum, Deus benevolentiam habet. I, 256, 10.
 Prædestinatorum discretio a reprobis non est directa Dei intentione, sed ex præscientia, quasi ad futuritionem effectus, consequente. ib.

Prædestinati dilectio sitne major, quam ea qua reprobis in gratia existens diligitur. 281, 2.
 Prædestinatos multos in aliquibus donis gratiæ reprobis excellere potest. 521, 4.
 Prædestinatus semper accipit aliquod donum gratiæ nunquam reprobo communicatum. 522, 5.
 Prædestinatus excedit reprobum auxilio actuali concomitante, cum cætera æqualia sunt. ib., 7.
 Prædestinatus non est necesse ut excedat reprobum auxilio præveniente. ib.
 Prædestinatorum reproborumque numerus certus est. 523, 1.
 Inter prædestinatorum et reproborum numerum discrimen explicatur. 524, 8.
 Prædestinatine fuerint plures Angeli, quam reprobi. 524, 1.
 Prædestinatorum numerus quam reproborum minor est absolute de omnibus hominibus loquendo, etc. 524, 2.
 Prædestinatio quomodo sit decretum afficiendi aliquos æterno supplicio. 246, 3.

PRÆDESTINATIO CHRISTI.

Christus primus prædestinatus, licet cum ipso alii prædestinati fuerint, et quomodo. XVII, 229, 29.
 Ante peccati prævisionem prædestinatus incarnandus, salvator, justificator et glorificator, redemptor autem non nisi in potentia. 237, 11.
 Admisso tamen quod etiam in actu, non fit Verbum, deficiente peccato, non incarnandum. 255, 8.
 In primo signo rationis, quo Christus est prædestinatus, non est completa tota ratio prædestinationis. 259, 14.
 Christus causa exemplaris et finalis prædestinationis aliorum. 224, 18-19.
 Christus, in quantum homo, ab æterno prædestinatus, imo et unio cum humana natura. XVIII, 527, 1-2.
 Christus simpliciter dici potest prædestinatus, quod de filio Dei non dicitur, nisi cum relatione ad aliquem terminum. 530, 5-6.
 Christus, licet non factus, prædestinatus tamen filius Dei naturalis, quomodo; Verbum non item. 531, 1 et seq.
 Primario prædestinatus ad unionem hypostaticam, secundario ad beatitudinem, et alia dona gratiæ. 536, 3.
 De prædestinatione Christi, vide verbo CHRISTI PRÆDESTINATIO. XIX.
 De prædestinatione B. V., vide verbo MARIE PRÆDESTINATIO. XIX.
 Prædestinatio omnium electorum ante prævisum originale peccatum. XIX, 11, 4.
 Prædestinatorum numerus num Angelis notus. 1023, 8.

PRÆDESTINATUS.

- Prædestinatorum numerus majorne in Angelis, an in hominibus. II, 45, 6-7.
- Major in Angelis bonis quam in malis, in hominibus e contra. ib.
- An totidem homines prædestinati, quot fuerunt Angeli reprobat. 43, 7.
- Prædestinatorum numerum per revelationem cognoverunt Angeli sancti. 654, 13.
- Prædestinatos solos habere custodes Angelos, quidam falso senserunt. 750, 12.
- Prædestinati plures, an pauciores: iidem, an diversi forent in statu innocentiae vel naturæ lapsæ, vide INNOCENTIAE STATUS. III.
- Utrum auxilium sufficiens detur interdum prædestinatis vel reprobis. VIII, 293, 1 et seq.
- Prædestinationis certitudo, an haberi queat. Vide CERTITUDO. IX.
- Prædestinati, etiam cum sunt in peccato, a Deo diliguntur. IX, 6, 14.
- Prædestinatis pro eo tempore quo in peccato sunt, nullum supernaturale donum confertur. ib.
- Prædestinatum posse amittere gratiam. Vide GRATIA. IX.
- Prædestinatus cum pervenit ad terminum gratiæ sibi definitum, aut moritur, aut sui impos fit, sicque donum perseverantiæ complete accipit. 499, 14.
- Prædestinatum non posse peccare, error est. 640, 12.
- Prædestinatorum peccata omnia esse venialia, error. 645, 5.
- Prædestinati, nec omnes, nec soli sunt membra Ecclesiæ. XII, 246, 6 et seq.
- Prædestinatorum electio præcesit in Deo permissionem peccati. XVII, 238, 12-13.
- Nullus prædestinatus mereri potuit totam suam prædestinationem. 402, 5.
- Prædestinatis non datur gratia propter merita, sed ut illa habeant. ib., 7.
- Causa salutis prædestinatorum incarnatio, non vero medium. XVIII, 378, 31.

PRÆDICATUM.

- Prædicatum includens imperfectionem repugnantem ei, quod est per se tale, non potest de ipso dici per participationem. XVIII, 486, 9.

PRINCEPS.

- Princeps interdum suis legibus obligatur. XVIII, 396, 6.

PRÆDETERMINATIO.

- Prædeterminatione concessa in voluntate humana, in Angelica concedi oportet. I, 276, 8.
- Vide PRÆDESTINATIO.

- Prædeterminatio physica quid præstet. IV, 577, 20 et seq.
- Prædeterminatio physica cursu dicta. VIII, 414, 16
- Ad efficaciam vocationis an sit necessaria prædeterminatio physica. 415, 19 et seq.
- Ex quo principio nitatur Ledesma inferre necessitatem prædeterminationis. 453.
- Proponitur opinio affirmans efficaciam auxilii prævii consistere in physica prædeterminatione voluntatis per modum actus primi, ac proinde talem prædeterminationem ad omnes et singulos actus pietatis esse necessariam. 429.
- Scripturæ testimonia contra physicam prædeterminationem expenduntur. 535.
- An Scriptura dicat Deum dare nobis velle propter physicam prædeterminationem. 541.
- An Deus faciat ut velimus et faciamus per physicam prædeterminationem aut efficientiam. 547.
- Ex Patribus Augustino antiquioribus physica prædeterminatione refellitur, et vocatio congrua comprobatur. 588.
- Antiquos Patres nihil pro physica prædeterminatione nobis tradidisse. 596.
- Augustinum in vocatione congrua sine physica prædeterminatione efficacem prævenientem gratiam constituisse. 600.
- Utrum Augustinus physicæ prædeterminationi aliquando faveat. 609.
- Duæ gravissimæ difficultates quæ frequenter urgentur contra prædeterminationem physicam. X, 387, 2.
- Talis prædeterminationis modus quem docent auctores adversæ sententiæ est impossibilis cum actuali libertate ejusdem actus, ad quem voluntas prædeterminatur. 393, 2.
- Quidam fundant necessitatem prædeterminationis in sola differentia potentiæ liberæ. 399, 4.
- Ostenditur explicari non posse quid sit prædeterminatio, nec quem locum inter divina auxilia sortiatur. 418, 1.
- Prædeterminationis physicæ defensores, quid sentiant. 419.
- Prædeterminationi cur vox illa physica addatur, et quid significet. 658, 2.
- Quid sit et significet physica prædeterminatio. XI, 42, 1.
- Et libertatem omnino tollit. ib., 2.
- Prædeterminationis necessitas repugnat cum libertate ad non agendum. 39, 1 et seq.
- Si prædeterminatio necessaria est voluntati, nec operabitur sine illa, nec operari poterit. ib.
- Non est in hominis voluntate illam habere vel non habere. ib.
- Per positivam aut negativam dispositionem. 40, 7 — 211, 7.

Si subditur libero arbitrio, non est vera prædeterminatio. 45, 11.
 Nec redditur ratio cur actus sequatur ex ea infallibiliter. ib., 12.
 Si inseparabilis est ab actu naturæ suæ, libertati repugnat. 46, 13.
 Etiam radicali. ib.
 Prædeterminationis physicæ D. Thomas non meminuit. 48, 3.
 Ejus mens declaratur. ib.
 Physica prædeterminatio extrinseca æque pugnat cum libertate, ac intrinseca. 56.
 Etiam quoad exercitium. 61.
 Determinatio ad individuum quantum differat a determinatione quoad specificationem. 60, 12.
 Implicat quod Deus velit determinare physice voluntatem, ut libere operetur. 62, 2.
 Ad quæ objecta se extendat prædeterminatio seu præfinitio. 123, 6.
 Non potest concedi prædeterminatio ad actus bonos, quin concedatur ad malos. 130, 17.
 Affirmari non potest physicam prædeterminationem ad actus moraliter bonos necessariam esse. 132, 3.
 Nec ex parte illorum, nec ex parte Dei. 133, 4.
 Nec ex debito naturæ vel lege providentiæ. 134, 6.
 Prædeterminatio voluntatis humanæ a Deo nobisque procedit. 78, 5.
 Cur hæc determinatio tribuatur causæ secundæ. 79, 6.
 Voluntas non prædeterminatur physice, nec ab extrinseco, nec ab intrinseco inhærente. 89, 7.
 Non est idem determinare et prædeterminare, secundum communem loquendi modum. ib., 9.
 Ad formale peccati Deum non posse prædeterminare. 94, 5.
 Nec ad materiale. 118, 7.
 Si prædeterminaret Deus ad peccatum, illud vellet et ordinaret. 101, 21.
 Ex eo quod Concilium Tridentinum dicat actum malum permissivè tantum esse a Deo, non sequitur exclusisse auxilium generale ad operandum. 102, 22.
 Si physica prædeterminatio necessaria est, nunquam datur auxilium sufficiens non operantibus. 183, 1.
 Prædeterminatio moralis in quo differat a physica. 192, 1.
 Quid sit moralis prædeterminatio. ib.
 Quomodo possibilis est. ib., 2.
 Etiam si non necessaria. ib.
 Adhuc moraliter. 193, 5.
 Non potest esse tanta moralis prædeterminatio, ut ex vi illius sit futurus actus omnino infallibiliter. ib., 7.

Physica prædeterminatio nullum fundamentum habet in Patribus. 204, 3.
 Nec in ulla ratione. 205, 5.
 Potentia physice determinata dissentire non potest. 188, 4.
 Deus sua voluntate non determinat nostram. 188, 5 et seq.
 Etiam in actibus supernaturalibus. 210, 4.
 Determinatio voluntatis est etiam a Deo. 89, 8.
 Hæc determinatio vocari posset prædeterminatio, nisi suspectus esset hic loquendi modus. ib., 9.
 Quæ absurda ex prædeterminatione sequantur. 378, 14 et seq.
 Per physicas prædeterminationes destruitur libertas. 380, 25.
 Contra eam aperte pugnant Patres. 382, 30 et seq.
 Prædeterminatio causæ secundæ a prima non est necessaria in naturalibus nec in liberis causis. XXV, 818, 30 et seq.
 Prædeterminatio physica causam liberam necessitaret, quoad exercitium et quoad specificationem. 819, 35 et seq.
 Prædeterminatione physica semel in voluntate posita, non potest voluntas non operari actum ad quem prædeterminatur. 820, 38 et seq.
 Prædeterminatio physica ad subordinationem causæ secundæ ad primam non est necessaria. 821, 42 et seq.

PRÆDICABILE.

Quinque prædicabilium sufficientia declaratur. XXV, 234, 7.

PRÆDICAMENTA.

Nullum, nisi substantia, quantitas vel qualitas, habet entitatem realiter distinctam a cæteris. XXI, 45, 4.
 Prædicamenta accidentium aliquam convenientiam habent transcendentalem. XXVI, 506, 6.
 In novem prædicamenta dividitur accidens immediate. 506, 8.

PRÆDICATIO FIDEI, PRÆDICATOR.

Prædicatio fidei est gratia externa. VII, 141, 14.
 Jus et potestas ad prædicandum, quid sit. XII, 436, 1.
 Potestas ad prædicandum ubique Evangelium in Ecclesia existit, eaque non simplex tantum et permissiva. 436, 1 et seq.
 Necnon jus tutandi prædicatores, et puniendi eos qui prædicationem impediunt. 438, 4.
 Potestas proxima prædicandi fidem est de jure ordinario, et respective in pastoribus Ecclesiæ, sect. 1, n. 5; per delegationem autem in his solum qui legitime mittuntur. ib., 5.
 Prædicare privatim quicumque fidelis sufficienter eruditus potest, imo nonnunquam tenetur. ib.

- Suprema et absoluta potestas mittendi prædicatores in solo Pontifice residet. 439, 6.
- Item jus tutandi prædicatores per bellum et coactionem. ib., 7.
- Potest Summus Pontifex hoc jus defendendi prædicatores regibus committere, imo et suas cuique provincias destinare ad quas prædicatores mittere procurent. ib.
- Prædicatorum fidei defensionem per armatam manum licere, etiam antequam ab infidelibus injuriam patiantur, quidam volunt. 440, 8.
- Oppositum verius. ib., 9.
- Quomodo se gerere debeant christiani principes cum infidelibus ut prædicationi fidei locum dent. ib., 10.
- Ad prædicationem fidei audiendam, an et quomodo compelli possunt infideles, vide INFIDELIS.
- Prædicandi munus est proprium Episcoporum: aliorum vero non nisi de eorum vel Pontificis licentia. XVI, 969, 1-2.
- Prædicandi ubique locorum privilegium religiosis a superiore ad id munus deputatis concessum. ib., 2.
- An, et quod beneplacitum Episcoporum, et parochorum requiratur ad usum talis privilegii. 970, 3 et seq.
- An dictum privilegium solis religiosis professis Societatis, an etiam novitiis concedatur. 972, 10 et seq.
- Qui superior potestate ordinaria dictos religiosos ad prædicandum deputare, et approbare possit. 976, 21.
- An debeat præcedere examen de vita et moribus, ut valide et licite eos deputet. 977, 22.
- Prædicandi munus potest committi clericis adhuc in sacris non ordinatis. 972, 12.
- Utrum etiam laicis. 973, 13-14.
- Prædicare publice, quid sit; et in quo distinguatur a ministerio docendi catechismum, et doctrinam Christianam. 980, 31 et seq.
- Prædicare, an et qua ratione sit actus jurisdictionis. 973, 14 et seq.
- Prædicandi actio mulieribus jure humano, non divino, est interdicta. ib., 13.
- Prædicandi usum in plateis, et aliis locis profanis, indecentem non esse, sed potius et convenientem, et antiquissimum. 978, 25 et seq.
- Prædicandi actio ut recte et honeste fiat, quas conditiones et circumstantias habere debet. 983, 38.
- Prædicare non licet in aliis ecclesiis eo tempore quo Episcopus in aliqua prædicat, vel coram se prædicare facit. 980, 29-30.
- An hæc prohibitio comprehendat etiam religiosos Societatis habentes privilegium omni tempore et loco prædicandi. ib.
- Prædicandi verbum Dei obligatio quænam sit in Societate. 983, 37.
- Prædicator ut idoneus sit, non tantum scientia, sed etiam virtute eminere debet. 975, 19-20.
- Prædicator doctrinam captui auditorum accommodare debet. 982, 35.
- Prædicator qua prudentia et moderatione vitia debet reprehendere. 983, 36.
- Prædicator prius sibi, deinde aliis debet consulere. 589, 6.
- Prædicatori studendum est non popularem auram captare, sed populum verbo et exemplo edificare. 984, 34.
- Prædicatori qua oratione se occultare liceat ad prædicandam fidem. 1048, 12-13.
- Vide CONCIO, vel CONCIONATOR. XIX.

PRÆDICATORUM ORDO.

- Prædicatorum ordinis fundator S. Dominicus. XVI, 519, 2.
- Hic ordo prius cæteris solemniter fuit approbatus a Sede Apostolica. ib., 3.
- Est perfectissimi instituti. ib., 4 et seq.
- Enumerationem juris canonici est primus mendicantium. ib., 1.
- Trium votorum substantialium in hac religione perfectio, et ad ea custodienda observantiæ. 520, 8 et seq.
- Variatio in paupertate, quam hæc religio subiit, redditus in communi, quos prius reliquerat, admittendo, rationem mendicantis ab ea non sustulit. 521, 10.
- Augustini regulam profitetur, additis propriis constitutionibus. 522, 12.
- Illæ autem per se non obligant ad culpam. ib., 15.
- Imo nec ad pœnam, nisi nunc ex usu aliud sit introductum. 15, 9.
- Viri insignes hujus religionis. 522, 12.
- Duo religiosæ vitæ ordines sub illius regula a D. Dominico institutæ. ib., 13.
- Persecutionibus sæpe infestati Dominicani caput semper altius extulerunt. ib., 14.
- In perfectione cum aliis religionibus comparatio. 523, 15 — 524, 4.

PRÆDICATA ENTIS INCREATI.

- In prædicatis analogis, quæ in Deo concipiuntur, datur processus in infinitum. I, 131, 14.
- Prædicata positiva secundum rem, quam formaliter significant, Deo conveniunt, non secundum modum significanti. 28, 10-11.
- Præter prædicata transcendentia plura Deo conveniunt. 26, 2.
- Prædicata negativa proprie de Deo dicuntur. 28, 8.
- Prædicata Dei affirmativa in absoluta et respectiva dividuntur. 29, 12.

Prædicativa respectiva, quæ necessario Deo conveniunt, inter absoluta numerantur, quæ contingenter proprie relativa dicuntur. *ib.*, 11.
 Prædicata divina ad modum differentiarum quomodo dicamus. 35, 7.
 Prædicata Dei essentialia non significant quod in ipso subjecto non sit. *ib.*
 Item quo discrimine de creaturis et Deo dicantur. 34, 4-5.

PRÆDICATA ENTIS CREATI.

Prædicata transcendentalia dicunt rei entitatem sub aliqua negatione. I, 18, 4.
 Tria tantum prædicata sunt, ad modum passionum entis. *ib.*
 Quæ sint prædicata essentiæ adjuncta in intellectualibus substantiis. 27, 7.
 Non omnia prædicata propria formaliter sunt desumpta a proprietatibus. 693, 5.

PRÆDICATUM.

Prædicatum nullum potest convenire naturæ secundum se, nisi ei per se posterioristice, aut prout in individuis. XXV, 212, 3.
 Quæ prædicata dici possint convenire naturæ secundum se. 213, 6.
 Prædicata essentialia, ut genus, differentia et species, in eodem individuo, neque ut universale a particulari, neque ut unum individuum incompletum ab alio ex natura rei distinguuntur, sed sola ratione cum fundamento in re, late probantur. 238 9 et seq.
 Prædicata essentialia et forma substantialis, quem ordinem illationis inter se servant. 537, 5.
 Prædicata essentialia in eadem re processum in infinitum non admittunt. 563, 19 et seq.
 Prædicata abstracta generum et specierum. Vide ABSTRACTIO. XXV.

PRÆFINITIO.

Vide PRÆDESTINATIO. I.

PRÆLATUS.

Prælati inferiores quas leges condere valeant. V, 348, 1 et seq.
 Prælati Papæ inferiores an per hæresim potestatem amittant. 360, 9.
 Prælati an possint præcipere actus mere internos, ratione voti subditorum. 378, 15.
 Prælati religionum, et Ecclesiastici possunt condere leges suo fini proportionatas. 400, 3.
 Prælati inferiores pro quibus locis privilegia concedunt. Vide PRIVILEGIUM. VI.
 Prælati quomodo dispensent in legibus quas ipsi non tulerint. VI, 58, 12.
 Prælatos solum obligari præcepto correctionis fraternæ et falsum est et improbabile. XII, 698, 3.

Prælati magis obligantur hoc præcepto quam alii non prælati. *ib.*, 4.
 Prælati omittens corrigere subditum, cum ex officio tenetur, an duplex admittat peccatum. *ib.*, 5.
 Prælati aliquando est a subdito corrigendus, et qualiter. 700, 1-2.
 Prælati an possint obligare ut sibi immediate deferantur peccata subditorum, vide CORRECTIO FRATERNA. XII.
 Prælati an possint adhiberi ut testis in correctione fraterna. 705, 15.
 Prælati quomodo se gerere debeat, si ei fiat immediata delatio. 706, 18.
 Prælati, vide EPISCOPUS. XII.
 Prælati quatenus possint dispensare ob morbum ad non recitandum. XIV, 419, 20.
 Prælati vovens actionem subditorum, ad quid teneatur. 964, 8.
 Prælati quo titulo cogat ad voti impletionem, 992, 17.
 Prælati votum irritans ex potestate dominativa, an teneatur id in aliud commutare. 1048, 11-12.
 Prælati non potest cogere subditum, ut dictam commutationem voti acceptet. *ib.*, 11.
 Prælati invito vovente non potest dispensare, cum irritare votum illius potest. 1049, 13.
 Prælati Papa inferiores non possunt directe irritare vota Christianorum. 1050, 3.
 Prælati Papa inferiores possunt irritare indirecte vota aliqua. 1051, 6.
 Prælati religionis, quatenus possint vota subditorum irritare. Vide RELIGIOSUS. XIV.
 Prælati religionis quisnam possint subditorum vota irritare. 1079, 1 et seq.
 Prælati religionis inferior non potest irritare votum subditi a superiori Prælati confirmatum. *ib.*, 2.
 Prælati superior potest irritare votum approbatum ab inferiori. *ib.*, 3.
 Prælati potest irritare votum a se approbatum. 1080, 4.
 Prælati religionis an peccet irritando votum a se approbatum. 1081, 8-9.
 Prælati æqualis succedens potest irritare vota approbata ab æquali. 1082, 10.
 Prælati religionum, ut pastores ordinarii, leges et præcepta subditis possunt imponere. XV, 892, 6.
 Prælati religionis est pater altioris ordinis. 395, 25.
 Vide OBEDIENTIA SIMPLEX, OBEDIENTIA SOLEMNIS, VOTUM RELIGIONIS, PROFESSIO, POTESTAS, et IRRITARE. XV.
 Prælati in religione, quot, et quanam sint. XVI, 84, 1 et seq.
 Quæ eorum potestas ad necessariam gubernationem necessaria. 78, 2 et seq.

Vide POTESTAS. XVI.

Prælati supremi, seu Generalis religionis, quis sit : et an in eadem religione plures Generales esse possint. 86, 3-4.

Prælati medii, seu Provinciales religionis, quinam sint, et an præter Generalem, Provincialem, et superiores locales dentur alii intermedii habentes etiam jurisdictionem. 87, 5 et seq.

Prælati omnes religionis, etiam locales, habent jurisdictionem tam in foro pœnitentiæ, quam in exteriori. 87, 7-8.

Utrum eam habeant ordinariam, vel delegatam. ib.

Prælati religionis habent jurisdictionem ordinariam quasi Episcopalem. 89, 9.

Quænam et quanta sit hujusmodi jurisdictio, quasi Episcopalis. 90, 13-14.

Prælati omnes religionis, tam mediati, quam immediati, jurisdictionem immediatam habent in omnes religiosos sibi subjectos; et quænam sit hujusmodi jurisdictionis immediatio. 91, 15-16.

Prælati majores, quantum excedant inferiores prælatos sibi subordinatos quoad extensionem jurisdictionis. ib., 17-18.

Quæ et quanta sit dependentia in jurisdictione prælatorum inferiorum a superioribus. Et e contra, quanta independentia superiorum ab inferioribus prælatis. 92, 19 et seq.

Prælati superiores variis modis potest restringere jurisdictionem tam ordinariam quam delegatam inferioris prælati. 93, 22.

Hujusmodi vero restrictio ordinariæ jurisdictionis requirit justam causam, ut licite fiat. ib., 23.

Non tamen ut valide. 94, 24.

Quod si aliunde contineat intolerabilem errorem contra bonos mores, nulla erit. ib.

Restrictio sine justa causa facta, quibus virtutibus adversetur. 93, 23.

Restrictio jurisdictionis delegatæ sine ulla causa licite fieri potest a superiore. 94, 24.

Pro restrictione potestatis per privilegium a Summo Pontifice concessæ. Vide PRIVILEGIUM. XVI.

Prælati superiores an possint inferiorem Prælatum officio privare : et qua ratione id licite, aut valide fieri possit. 94, 25 et seq.

Prælati inferiores Generali possunt per electionem creari; non tamen id est ita necessarium in eis sicut in Generali. 119, 1.

Prælatorum, qui per electionem non creantur, provisio, quas condiciones requirat in persona præficienda; a quo, et qua forma facienda. 128, 22.

Prælatorum regularium electio, quas solemnitates, et condiciones tam in persona eligenda, quam in electoribus requirat. Vide ELECTIO. XVI.

Prælati diversæ provinciæ debet se conformare

in habitu, saltem exteriori, cum iis quibus præest. 121, 6.

Nulla prælatio in Ecclesia Dei est perpetua jure divino, ita ut non possit quis invitus ea privari, præter solum Summum Pontificatum. 129, 2.

Prælati religionum an jure communi sint vel possint esse perpetui. ib., 1 et seq.

Quid sentiendum secundum specialia jura. 130, 4.

An convenienter introductum fuerit ne superiores locales essent perpetui. 130, 5-6.

Quando expediat creari potius Prælatos ad tempus quam perpetuos. 131, 7.

Quando potius perpetuos, vel admodum diuturnos. 132, 8.

Præstatne prælationem temporalem esse pro tempore definito, an indefinito. ib., 9.

Prælati irregularis potest obligare subditum in conscientia per legem vel præceptum suum, idque non tantum titulo voti obedientiæ, sed etiam jurisdictionis ecclesiasticæ. 133, 2-3.

Prælati omnes regulares possunt obligare per præceptum, non tamen omnes id possunt per leges aut statuta, condendo illa. 134, 4.

Qua consultatione et consilio imponendum sit præceptum, et an peccet Prælati consultationem omitendo. 135, 6.

An deficiente consultatione, ubi ea ex statutis religionis prærequiritur, præceptum impositum sit nullum. ib., 7.

Cætera pro obligatione per præceptum, vide PRÆCEPTUM. XVI.

Qui prælati religionis possint leges et statuta condere, et per ea obligare. 134, 4-5.

Qua consultatione et consilio prælati possint, aut debeat statuta condere. 136, 8.

Prælati religionis, in qua materia possint obligare subditos per potestatem jurisdictionis, et quantum hujusmodi illorum potestas extendatur. 137, 11.

An illis potuerit conferri major potestas ecclesiastica in suos subditos, quam Episcopi habeant in suos. 138, 13.

Prælati religionis an et quomodo obligentur suis legibus et præceptis. ib.

Prælati religionis potestatem coercivam habent in suos subditos. 144, 1.

Quanta sit hujusmodi potestas in superioribus, ex vi voti obedientiæ subditorum. 145, 2.

Quanta etiam sit et quotuplex ratio jurisdictionis ecclesiasticæ. ib., 3.

An extendatur ad coercendos subditos per censuras. ib., 4.

Per eam non potest imponi interdictum locale. 146, 5.

An imponi possint censuræ, quæ communitatibus

- imponuntur, ut interdictum personale, aut suspensio capituli. ib.
- An et quanta potestas censurandi superioribus loca- libus concessa sit. ib., 6.
- An alias pœnas spirituales, præter censuras, præ- lati religionis imponere possint suis subditis. 147, 7 et seq.
- Prælati religionis an et quando debeat punire et judicare subditos secundum jus commune. ib., 8.
- Prælati religionis quas pœnas temporales im- ponere possint suis subditis. 150, 1 et seq.
- Non potest eos relaxare brachio seculari. ib., 1.
- Nec punire pœna mutilationis, aut publicæ fla- gellationis per plateas. 151, 3.
- Potest tamen pœna triremium. ib.
- An talis pœna triremium sit conveniens. 151, 4-5.
- Potest etiam pœna exilii, intra ipsam religionem, relegando subditum ad aliquam domum suæ religionis. 152, 8.
- Non vero extra religionem, ejiciendo illum a re- ligatione, et simul relegando. 153, 9.
- Quas denique alias corporales pœnas subditis suis imponere, et ad eas in se ipsis active exequen- das obligare possit. 153, 10.
- Denegare non debet suis subditis recursum ad præ- latos superiores, si ad eos recurrere velint, ut pœnæ sibi impositæ ab eis vel tollantur, vel len- niantur. 156, 6.
- Prælatorum religionis potestas ad solvendum in foro pœnitentiæ. Vide ABSOLUTIO, BULLA CENÆ, CASUS RESERVATI, CENSURA et EXCOMMUNICATIO. XVI.
- Prælatorum religionis potestas ad dispensandum in votis, irregularitatibus, præceptis juris com- munitis, et regulis, vide DISPENSATIO et IRREGULA- RITAS. XVI.
- Potestas inferiori prælato concessa eo ipso concedi censetur superiori, nisi aliud exprimatur. 182, 16 — 224, 2.
- Prælatorum nomine, quinam veniant in privilegiis. 224, 1 et seq.
- Prælati supremi religionis, a quo possint absolvi de casibus Summo Pontifici reservatis. 132, 7-8.
- An et qui Prælati regulares possint ordines ali- quos conferre. Vide ordo. XVI.
- Prælati religionum tenentur, per se loquendo, quærere et reducere ad religionem apostatas et fugitivos. Et quomodo huic obligationi satisfac- iant. 294, 17.
- An et quando excusetur prælatus ab hujusmodi obligatione. ib., 18.
- An teneatur revocare fugitivum, quem postea ejec- turus est. ib., 19.
- Qui prælati religionis expellere possint religiosum incorrigibilem. 313, 17.
- Prælati sub mortali tenentur concedere licentiam petenti ad transeundum ad strictiorem religio- nem. 353, 17 — 378, 34.
- Hoc tamen non habet locum in Prælati Societatis Jesu. 378, 34.
- Qui Prælati concedere possint licentiam religiosis, ut transeat ad religionem laxiorem. 359, 1 et s.
- Vide RELIGIOSUS transiens ad aliam religionem.
- Prælati regulares, quomodo gaudeant, et uti va- leant privilegiis sibi vel religioni concessis. Vide PRIVILEGIUM.
- Prælati Societatis Jesu quam potestatem habeant in subditos. 761, 2 et seq.
- Quam sit ampla hæc potestas tam voluntaria, quam involuntaria. 1080, 9-10.
- Quot titulis diversis subditos obligari possint. ib.
- Quanta et qualis potestas specialiter resideat in Præposito Generali Societatis. Vide GENERALIS.
- Quanta in aliis prælati inferioribus. 1078, 1 et s.
- Hæc potestas prælatorum inferiorum est depen- dens, et communicata a Generali. ib., 1.
- Est autem ordinaria in provincialibus, et recto- ribus. ib., 3.
- Sub ea comprehenduntur non tantum professi, sed etiam cæteri religiosi non professi Societatis. 1079, 7 et seq.
- Prælati Societatis jurisdictionem usumque illius habent independentem a suffragiis consultorum vel assistentium. 1059, 6.
- An sit conveniens tantam potestatem pœnes illos esse. 1060, 7 et seq.
- Prælati Societatis possunt concedere facultatem suis religiosis, qui habent tantum vota simpli- cia, ut transeant ad aliam religionem, etiam laxiorem; non tamen eos ad id possunt cogere. 378, 36.
- Prælati Societatis possunt dare licentiam professis suæ religionis ut transeant, etiam ad religiones laxiores, non tamen per modum dispensationis, sed propter tales culpas, ut expediat eos a So- cietate ejicere. 379, 40.
- Non possunt tamen eos absolute cogere ad talem transitum. 380, 42.
- Prælati Societatis omnes sunt æquales in potestate dispensandi in votis suorum subditorum. 173, 37.
- Prælati Societatis, infra Generalem, quanto tem- pore in officio durare possint. 1071, 19 et seq.
- Pro electione, et aliis facultatibus, ac potestate Prælatorum Societatis. Vide ELECTIO et GENE- RALIS. XVI.
- Prælati religionis potest prohibere suo subdito ne confiteatur religioso habenti privilegium audiendi confessiones a Papa, vel Episcopo. XXII, 540, 12.
- Potest præcipere subdito, ut faciat opus ad satis- faciendum pro alio. 1158, 8.

Non tamen immediate applicare alterius satisfactionem. 4159, 40.
Inscio, aut repugnante operante. ib.

PRÆMIUM.

Præmium gloriæ falsum est dari ultra debitum. I, 122, 14.
Novissimi qui una hora fecerunt, ideo æquale præmium recepere, quia æqualia habuerunt merita. ib.
Præmium non necessario est in potentia, in qua est meritum. IV, 89, 63.
Præmium respondet etiam aliis virtutibus a charitate. 130, 6.
Præmium essenziale et accidentale quomodo respondeant merito. 131, 9.
Præmium futurum beatitudinum in altera vita, licet nomine sit multiplex, in re est unum, visio scilicet beata. VII, 701, 23.
Quæ, et qualia sint præmia beatitudinum in hac vita. ib., 24.
Idem præmium dari potest ex duobus titulis diversi generis. XI, 466, 26.
Non tamen si sint ejusdem rationis. ib.
Qua ratione dentur accidentaliter præmia pro bonis operibus. 471, 38-39.
De præmio essentiali communiter est sermo in Scriptura, cum de præmio honorum operum loquitur. 472, 41 et seq.
Cum interdum res minoris valoris habeantur pro magnis præmiis inter homines. 478, 54.

PRÆMONSTRATENSIS ORDO.

Præmonstratensis ordinis origo et regula, etc. XVI, 516, 6.

PRÆMOTIO.

Quo sensu verum sit Deum præmovere. XI, 89, 9.
Præmotio latius patet quam prædeterminatio. ib.

PRÆMOVERE

Præmovere latius patet quam prædeterminare. X, 349, 1.

PRÆORDINATIO.

Præordinatio divina circa effectum futurum, qualis. XIV, 21, 11 et seq.

PRÆPARATIO.

Præparatio duplex est. I, 239, 6.
Præparatio quando æterna est. ib.
Præparatio peccatoris ad justitiam ordinarie fit per vocationem Dei, et actus ipsius hominis cum successione temporis. IX, 441, 3.

PRÆPOSITIO.

Præpositio per adjecta alicui habitudinem cau-

sæ efficientis principalis assolet significare. I, 583, 13.

Præpositio per attributa Filio respectu Patris dupplicem habet explicatum. ib.

Præpositio ab dicit habitudinem principii. 748, 8.

PRÆPUTIUM.

Præputium Christi a B. Virgine servatum. XIX, 253, 11.

Romæ nunc habetur. 817, 5.

Christi corpus cum præputio resurrexit. ib., 4.

Christi præputium, vide Christus in Eucharistia, § Substantia et partes. XXI.

PRÆSCIENTIA.

Præscientia conditionata concessa, libertas cum prædestinatione perseverat immunis. I, 279, 3.

Præscientia futuri peccati bifariam intelligi potest intentione boni ex peccato procedentis præcedere. 476, 9.

Præscientia futurorum contingentium ponit in objecto scientiæ liberam Dei voluntatem; non tamen in Deo decretum aliquod liberum supponit. VII, 49, 6.

Præscientia proprie dicit ordinem ad rem in tempore futuram. 67, 2.

Præscientia Dei sive prophetia ad suppositionem consequentem pertinent. 43, 28.

Præscientia Dei nec ad materiale peccati voluntatem cogit. 115, 9-10.

Præscientia. Vide SCIENTIA. VII.

Præscientia, vide DECRETUM et FUTURUM CONTINGENS. ib.

Præsciens Deus aliquibus futura impedimenta ne remedia ad salutem illis applicarentur, id permittere voluit. XX, 67, 6.

PRÆSCRIPTIO.

Præscriptio cum possessione malæ fidei reprobat per leges canonicas. V, 494, 7.

Præscriptio regulariter petit decennium inter præsentem, et vicennium inter absentes. VI, 399, 21.

An consuetudo oblationum possit obligare per modum præscriptionis. XIII, 99, 19.

Præscriptio non requirit consensum ex parte ejus super quem cadit. ib.

Discrimen inter abrogationem legis et præscriptionem. ib.

Ad præscriptionem in oblationibus qualis continuatio actus requiratur. 100, 21.

Cur datur contra decimas, non ita tamen contra tributa regia. 129, 9.

Quantum tempus sufficiat ad præscriptionem in decimis. 132, 1.

In qua differant consuetudo et præscriptio. 133, 3.

In præscriptione requiritur bona fides, non ita in consuetudine. 134, 8.

Quantum tempus requiratur ad præscribendum in decimis, vide DECIMÆ PRÆDIALES. XIII.

An ecclesiastici vel laici possint præscribere in decimis, vide DECIMÆ. XIII.

Ad præscriptionem quale tempus continuum sufficiat; et quomodo bona vel mala fide interrumpatur. XV, 321, 34 — 322, 33.

Vide SERVUS. XV.

Bona a naufragantibus rapta nulla præscriptione acquiruntur. XXIII, 317, 35.

Præscriptio non potest fieri eorum quæ sunt de ratione intrinseca potestatis supremæ. XXIV, 365, 40.

PRÆSENTATIO, PRÆSENTATIONIS FESTUM.

Christo simul et Virgini celebratur. XIII, 261, 40.

Quando incœpit. ib., 41.

Romæ celebratum ad abolenda Iupercalia. 262, 42.

Vide CHRISTI PRÆSENTATIO, et MARIE PRÆSENTATIO. XIX.

PRÆSENTIA.

Præsentia, seu indistantia, dari potest inter spiritum et corpus, etiam non informando. II, 423, 4 et seq. — 438, 3 et seq.

Hæc præsentia localis non competit Angelis modo quantitativo. 430, 9 et seq.

Præsentia ordinis, quam induxit Durandus pro loco Angelorum, triplex distinguitur. 426, 43.

Præsentia ad locum, in qualibet re creata, modus accidentalis est. XXI, 46, 4.

Præsentia ad locum, genus est ad modum indivisibiliter vel divisibiliter existendi. ib.

Non petit unionem inter res quæ invicem sunt præsentæ. 50, 42 — 54, 4.

Præsentiam tantum ordinis in Eucharistia ponere, hæreticum, et in descensu Christi ad inferos, erroneum. 47, 6.

Præsentia Christi in Eucharistia. Vide CHRISTUS IN EUCHARISTIA, § Christi præsentia. XXI.

Præsentia naturalis et sacramentalis, quid sint, et in quo differant. 65, 1 et seq.

Præsentia quantitatis, substantiæ spiritualis et materialis. Vide QUANTITAS, ANGELUS, SUBSTANTIA.

Præsentia Dei præsidium significat. XXIV, 45, 7.

PRÆSEPIUM.

Vide CHRISTI NATIVITAS. XIX.

PRÆSTIMONIUM.

Præstimonia non sunt quæ dantur laicis. XIII, 774, 2.

Sunt perpetua, et clericorum propria. ib.

Non ex hoc solum quod clericis dentur, sunt materia simoniæ. 775, 3.

Habent titulum spirituales, cui temporale commo- dum est annexum. ib.

Sunt beneficia ecclesiæ, et materia simoniæ. 775, 4.

Præstimonium quid sit, et ad quid obliget.

XIV, 375, 7 et seq.

Præstimonii compos, si non recitet, tenetur restituere. 430, 10,

PRÆSUMPTIO.

Præsumptio virtuti spei opposita in Lucifero viatore non dabatur. II, 900, 10-11.

Imo nec præsumptio opposita magnanimitati. 901, 12.

Dabatur tamen ea, quæ opponitur humilitati, et ab arrogantia non distinguitur. 901, 43.

Vide SPES. IX.

Præsumptio, ex parte intellectus et voluntatis, varia habet significata. XII, 629, 1.

Præsumptio, prout ad voluntatem spectat, in bonam aliquando partem, in malam frequentius accipitur. ib.

Præsumptionis vitium est virtuti spei contrarium. 630, 2.

Præsumptio contra spem quinque modis contingit. ib.

Præsumptio mortale peccatum est ex suo genere gravissimum. 630, 3.

Præsumptio formaliter et expressè vix committitur sine infidelitate. ib.

Præsumptio est etiam contraria charitati et timori filiali, non formaliter, sed ex parte materiæ. ib.

Præsumptio quomodo corrumpat spem; oritur ex superbia et vana gloria. 630, 4.

PRÆTERITUM.

Præteritos effectus naturales possunt Angeli certo cognoscere. II, 164, 1.

Item per speciem alienam effectus, aut vestigii relictæ, præteritam causam conjectare. 165, 3.

Præterita omnia, per innatas species posse Angelos certo cognoscere, qui dicant. 166, 4.

Id falsum, si in præsentia, dum existerent, cognita non fuerint. 166, 5 et seq.

Præterita immediate, et in seipsis cognoscere, est proprium divinitatis, sicut et futura. 166, 5.

Ad præteritorum memoriam in Angelis requiritur aliquid relictum, ex præsentium cognitione. 168, 9 et seq.

Quid illud tandem sit, et a quo producatur. 169, 13-14.

PRAXIS.

Praxis, quid sit. XXVI, 728, 20.

Praxis dicitur etiam actus extra intellectum, licet sit immanens. 728, 23.

Imo et ipse actus intellectus ab alio directus. 729, 24.

Ad praxim non requiritur ut sit conformis rectæ rationi. 729, 27.

Praxis moralis et artificiosa in conformitate consistunt, illa ad rationis, hæc ad artis regulas. ib.
 Praxis ab Aristotele dividitur in actionem et factionem, et quid utraque. 730, 28.

PRECES.

Vide SIMONIÆ PRETIUM DICTUM MUNUS A LINGUA. XIII.

PRECES IMPORTUNIÆ.

Vide PROFESSIO. XV.

PRESBYTER.

Presbyter in jure qui sit. XIV, 349, 8.
 Vide SACERDOS. XIX.

PRESBYTER POENITENTIARIUS.

Quod fuerit ejus munus, quod ab Ecclesia Constantinopolitana Nectarius abstulit. XXII, 377, 37-38.

PRETIUM.

Pretium dicitur per ordinem ad æstimationem operis. XIII, 746, 10.
 Vide SIMONIÆ PRETIUM. XIII.
 De pretio quo Christus venditus, vide CHRISTI VENDITIO. XIX.
 De pretio quo Joseph a fratribus venditus. XIX, 541, 12.

PRIMA.

Prima in officio divino. XIV, 288, 4 et seq.
 Qua hora sit canenda in choro. 344, 4.

PRIMA TONSURA.

Cur non sit sacramentum. XX, 15, 9.

PRIMITIÆ.

Sunt primi fructus frugum terræ. XIII, 108, 1.
 Non optimos fructus, sed tempore primos significat hoc nomen. 108, 2.
 Primitiæ non sunt de jure divino naturali. 108, 3.
 Earum usus antiquissimus. ib.
 Quomodo possint dici de jure naturali. 109, 5.
 An sint de jure naturæ, prout a sacrificio distinguuntur. 110, 7.
 Per unam actionem satisfit obligationi primitiarum et sacrificii. 110, 8.
 Consentaneum est tamen ut, præter sacrificium, primitiæ offerantur. 110, 9.
 In lege veteri sæpius latum fuit præceptum primitiarum. 111, 10.
 Quales circumstantiæ in ea sint additæ primitiis. ib.
 De fructibus arborum etiam primitiæ solvebantur. 111, 11.

Quædam primitiæ offerebantur ante collectionem fructuum, aliæ post illam. ib.
 Ante decimarum computationem solvebantur, 111, 12.
 Earum quantitas non erat certa, qualis tamen esset in usu. ib.
 Quo pacto ex collectis fructibus deducerentur primitiæ. ib.
 Quæ causæ essent primitiarum in lege veteri. 112, 13.
 Cur Aaron et aliis sacerdotibus fuerint applicatæ. ib.
 In lege gratiæ est præceptum solvendi primitias. 112, 14.
 Præceptum hoc non durat in Ecclesia, ex vi præcepti veteris legis. 112, 15.
 Quantitas primitiarum, quæ erat in lege veteri, non durat in Ecclesia. ib.
 Obligatio primitiarum potest consuetudine variari et auferri. 112, 16.

PRIMUM PRINCIPIUM.

Ratio primi principii non est in Deo attributum ab aliis distinctum. XIII, 14, 4.
 Formaliter ex pluribus attributis decrescit. ib.
 Primum principium concipi potest, vel in potentia ad se communicandum, vel in actis. 15, 5.
 Sub utroque modo est religionis fundamentum. 15, 6.

PRINCEPS, PRINCIPATUS.

Princeps imperio subjectus an suis legibus possit derogare imperatoriis. V, 199, 2.
 Quando potest princeps punire subditum extra territorium delinquentem. 301, 5.
 Principem obligari ad suam legem ex efficacia ipsius legis. 318, 8.
 Princeps quomodo lege sua obligetur. 317, 6.
 Hæc principis obligatio quo senou dici potest naturalis, divina vel humana. 319, 13.
 Princeps non tenetur servare leges municipales provinciarum sibi subjectarum, licet in eis moreretur, vel peregrinaretur. 319, 14.
 Princeps non obligatur lege sua quoad vim coactivam. 320, 15 et seq.
 An princeps obligetur civiliter ratione suæ legis. 322, 22.
 Quæ leges irritantes principem comprehendant. ib., 24.
 Principatus humanus neque est congenitus naturæ, neque est contra illam. 179, 12.
 Principes infideles non possunt per se directe ab Ecclesia privari jurisdictione in subditos fideles. XII, 453, 3 et seq.
 Possunt tamen indirecte. 454, 6.
 Etiam ob solum morale periculum nocentia. ib., 8.

- Potestas deponendi hos principes infideles, quomodo in Pontifice, aut regi christiano resideat. *ib.*, 9.
- Princeps infidelis, si impediatur prædicationem fidei, an possit ad id cogi. 443, 8.
- Ad principes sæculares qualiter secundario spectet punire hæreticos pœnis temporalibus. 516, 21 et seq. — 579, 7.
- Principes sæculares quantumvis supremi possunt ob hæresim ab Ecclesia puniri pœna confiscationis bonorum. 575, 2.
- Imo de facto comprehenduntur sub legibus canonicis, hanc pœnam imponentibus. *ib.*, 3.
- Princeps hæreticus eo ipso privatur usu jurisdictionis regiæ, idque ex vi solius excommunicationis annexæ. 577, 6.
- Potest etiam per Ecclesiam privari regno, tam quoad dominium jurisdictionis, quam quoad dominium temporalium bonorum. *ib.*, 7.
- Non quidem ipso jure, sed per sententiam condemnatoriam. *ib.*
- Princeps catholicus quomodo sit loco hæretici substituendus. *ib.*, 8-9.
- Principes christiani subduntur Pontifici etiam in temporalibus quoad potestatem indirectam. 575, 2 — 576, 7 — 740, 5.
- Principes qui et qualiter possint bellum indicere, vide BELLUM. XII.
- Principibus christianis potest Pontifex distribuere infidelium regna ut ad eos tuto mittant Evangelii prædicatores. 439, 7.

PRINCIPATUS.

- Vide CHORUS. II.
- Vide POTESTAS. XXIV.

PRINCIPIUM. — PRINCIPIA IN DIVINIS.

- Principium illud : *Quæcumque sunt eadem uni*, etc. quomodo verum habeat. I, 622, 1 et seq.
- In divinis personis distinguitur principium quo a principio quod, saltem ratione. 682, 3.
- Principium quo quid sit. *ib.*, 7.
- Principium generaliter sumptum non est attributum Patris. 717, 4.
- Pater est principium sine principio, Filius est principium de principio. *ib.*
- Pater est Spiritus sancti principium. 753, 1.
- Pater et Filius sunt unum principium Spiritus sancti. 770, 2.
- An Pater respectu Filii et Spiritus sancti sint duo principia. 772, 7.

PRINCIPIA IN CREATIS.

- A Principiis specie diversis possunt interdum oriri actiones ejusdem speciei. I, 118, 7.
- A Principiis specie diversis non possunt emanare

actiones ejusdem speciei, si illa operentur quatenus sunt diversa. *ib.*

PRINCIPIUM.

- Vocis PRINCIPIMUM multiplex significatio. III, 16, 23.
- Verba illa Gen. 1 *in principio creavit*, etc., de fide probant mundum non ab æterno, sed in tempore, vel cum tempore conditum. 17, 26.
- Utrum gratia excita sit principium physice adjuvans, præsertim ubi habitus infusus deest. VIII, 73.
- Utrum in homine libere ac supernaturaliter operante sine habitu, principium adjuvans ad talem actum supernaturalem eliciendum sit aliquid creatum animæ infusum. 77.
- Solum Spiritum Sanctum immediate adjuvare voluntatem, ut principale principium proxime et physice faciens supernaturalem actum quando sine habitu elicitur. 83.
- Principium conflatum ex potentia et habitu infuso partim est principale, partim instrumentale. IX, 42, 7 — 45, 16.
- Principium. Vide GRATIA. IX.
- Principium vitale duplex est; unum radicale, formale alterum. 26, 4.
- An illud principium quod impotentiam nostræ voluntatis adjuvat, sit aliquid increatum vel creatum. X, 329, 1 et seq.

PRINCIPIUM REI.

- Principium rei late sumptum quid significet. XXV, 374, 4.
- Quid strictius acceptum. *ib.*, 5.
- Principium necessario esse aliquo modo prius principiatio, et in creatis, et in divinis ostenditur. 375, 8.
- Principium et principiatio aliquam habere connexionem et consecutionem unius ab alio necesse est. 377, 11.
- Principii descriptio ex Aristotele et D. Thoma. *ib.*, 11-12.
- Principii duplex generalis divisio exponitur. *ib.*, 12.
- Principium analogice dicitur de omnibus membris sub illo contentis. 378, 13.
- Principii vox ad quid significandum primo imposita. 379, 15.
- Principium de Deo et creaturis analogia attributionis dicitur. 380, 20.
- Principium de Deo ut Dei et ut creaturarum principium analogice dicitur, et ex parte relationis inter principium et principiatum, et ipsarum etiam emanationum. 380, 20-21.
- Ex parte vero ejus quod principium denominatur, etiam formaliter sumptum, univoce. 381, 22.
- Principium generativum et spirativum in Deo univoce dicuntur. *ib.*, 24.

Sicut et de Deo creante et operante ex subjecto. *ib.*
Principium latius patet quam causa. 382, 25.
Principium et principiatum cur a theologis cor-
relativa negentur. 383, 32.

PRINCIPIUM COGNITIONIS.

Principium cognitionis seu complexum, quid.
XXV, 373, 3.
Prima principia non possunt a priori per ullam
causam demonstrari, nisi forte interventu super-
naturalis Metaphysicæ. 32, 21 et seq.
Duo prima principia, seu propositiones imme-
diatæ sunt necessariæ in omni scientia, ad quæ
ultima resolutio fiat. 111, 2-3.
Principium illud, impossibile est idem simul esse
et non esse, quo sensu sit simpliciter primum.
114, 9.
Ejus veritas in entitate rei fundatur. *ib.*

PRIORITAS ET PRIUS.

Prioritas originis non excludit simultatem cog-
nitionis. I, 730, 8.
Prioritas originis non est prioritas in quo, sed a
quo. 734, 9.
Prioritas in divinis personis quid sit. 708, 13.
Quomodo dicatur persona improducta prius velle.
798, 7.
Prioritas naturæ non excludit simultatem in exis-
tendo. IX, 7, 17.
Prioritas ex natura rei quid significet. X, 422, 2.
Prioritas rei vel rationis latius patet quam inde-
pendentia. XVII, 210, 32.
Prioritas naturæ, et ea a qua aliquid non conver-
titur subsistendi consequentia, diversæ. *ib.*
Prius natura potest esse aliquid eo quo secundum
aliam rationem posterius est tempore. XXV,
486, 42.
Prioritatem naturæ an noverit Aristoteles. 925, 21.
Multipliciter potest dici unum prius alio cog-
nitione. XXVI, 501, 4.
Prioritas independentiæ coincidit cum prioritate
definitionis. 502, 5.

PRIVATIO

Privatio an in se directe cognosci possit. II, 299, 50.
Ejus intuitiva cognitio qualis esse possit. *ib.*, 51.
Privatio gratiæ quo pacto dici queat pœna damni,
vide PœNA. II.
Privatio cogitationis congruæ ad operandum ho-
neste naturaliter de facto non est pœna origi-
nalis peccati. VII, 215, 7-8.
Privatio habitus fidei ex peccato infidelitatis se-
cuta non pertinet intrinsece ad habitualement cul-
pam infidelitatis, est tamen pœna talis peccati.
IX, 234, 3.
Privatio rectitudinis naturalis, sive integritatis na-

turæ, est effectus originalis peccati, non pars
ipsius. 285, 5.

Privatio, vide GRATIA ET PECCATUM. IX.

Privatio qualiter rei naturalis principium. XXV,
374, 6.

Privationis variæ divisiones. XXVI, 1033, 8.

Privatio magis et minus qualiter suscipiat. *ib.*, 10.

Inter privationem et habitum non datur medium
respectu proprii subjecti; inter negationem
vero et formam respectu nullius. 1034, 12.

Privatio solis veris entibus convenit, negatio au-
tem etiam fictis. 1035, 15-16.

Privationem ut ens rationis non concipi per mo-
dum formæ qua privat, sed cujusdam qualitatis,
inductione ostenditur. 1037, 20.

Privatio semper concipitur ut inexistens, secus
negatio. 1038, 24.

PRIVATUS SPIRITUS.

Privatus spiritus, quem sibi fere hæretici arrogant,
late refellitur. XXIV, 45, 7 et seq.

PRIVILEGIUM.

Privilegium esse veram legem. V, 33, 12 — 57, 8.
Privilegii nomen æquivoce sumi posse. VI, 305, 3.
Privilegium quid. 225, 1.
Privilegii definitio. 226, 3.
Non omne privilegium esse legem proprie sump-
tam. 225, 2.
Privilegium, vide CONSUETUDO. VI.
Privilegium aliud esse purum beneficium, aliud juri
contrarium. 341, 2.
Privilegium divinum et humanum. 232, 1.
Privilegium humanum reale et personale. *ib.*, 3.
Privilegium adhærens rei aut personæ, et unde
dignoscendum. 233, 4.
Privilegium conventionale et purum. 240, 9.
Privilegium reale per se indifferens, ut sit perso-
nale. 241, 11.
Privilegium perpetuum et temporale. 242, 1.
Privilegii altera divisio. 244, 1.
Privilegium odiosum et favorabile. 246, 5.
Privilegium affirmativum et negativum. 247, 9.
Privilegium aliud pro foro externo, aliud pro in-
terno. 248, 11.
Privilegium scriptum et non scriptum. 250, 1.
Et ejus subdivisio. *ib.*, 2.
Privilegii forma, usque ad beneplacitum meum,
quomodo intelligenda. 242, 1.
Privilegii forma externa et interna. 269, 1.
Privilegii forma maxime includit significationem
verborum. *ib.*, 2.
In privilegio tria maxime consideranda. *ib.*, 4.
Privilegii forma substantialis unde cognoscatur.
275, 3.
Privilegii subjectum quod. 260, 3.

- Privilegium accipiens semper supponitur aliquo modo inferior. 261, 5.
- Privilegium quibus personis conceditur de facto, vel concedi possit. 263, 1.
- Privilegium an idem sibi concedere queat. 262, 8.
- Privilegiorum causa qualis esse debeat. 309, 2.
- Privilegium concedit quicumque legem concedere possit, et hic solus. 256, 1.
- Et dari potest a supremo principe, ut suum effectum habeat, ante notitiam privilegiati. 327, 14.
- Privilegium non requirit necessario scripturam. 228, 2.
- Privilegium a Pontifice concessum ubique valet, si absolute concedatur. 335, 2.
- Privilegium pro certo loco concessum, ibi solum valet. *ib.*, 3.
- Privilegii extra territorium concedentis quis valor. 336, 6.
- Privilegium ubique valet pro dispensato in jure communi, nisi prohibeatur statuto alterius territorii. 338, 12.
- Privilegio in alieno territorio quando quis licite uti possit. *ib.*, 10.
- Privilegii notitia quomodo necessaria privilegiato. 323, 1 et seq.
- Privilegiorum notificatio non spectat ad principem. 322, 8.
- Privilegii ostensio vel alia probatio necessaria, ut contra alium admittatur. *ib.*, 9.
- Privilegium a rescripto quomodo differt. 229, 5.
- Privilegium odiosum in dubio, quando censendum personale. 237, 19.
- Privilegium gratiosum quid. *ib.*, 1.
- Privilegium remunerativum quid. *ib.*
- Privilegium eligendi confessorem in rigore neminem gravat. 387, 15.
- Privilegium remunerativum an sit reale vel personale. 240, 8.
- Privilegium conventionale non semper transit ad hæredes. 241, 12.
- Privilegium esse perpetuum, et esse revocabile, diversum. 242, 1.
- Privilegium perpetuum rei perpetuæ adhærere debet. *ib.*
- Nullum privilegium suo fundamento durabilius est. 243, 3.
- Privilegio negativum non perditur per non usum. 247, 10.
- Privilegia data pro foro pœnitentiæ non sunt limitanda ad iudicium sacramentale. 249, 13.
- Neque extendenda ad forum contentiosum. *ib.*, 16.
- Privilegia an sine expressa principis concessione comparentur. 254, 4.
- Privilegium an sit consuetudine potentius. 254, 14.
- Privilegium duobus modis concedi solet. 270, 5.
- Privilegium dari ad instantiam petentis, aut motu proprio, unde dignoscendum. 270, 6.
- Privilegium motu proprio concessum non retorqueri contra eum cui conceditur, sicut concessum ad petitionem cujusdam. 271, 10.
- Privilegium per surreptionem impetratum ad puram instantiam petentis non valere, secus si motu proprio concedatur. 272, 1.
- Privilegium conceditur absolute vel sub conditione. 274, 1.
- Privilegiorum tres effectus generales. 312, 2.
- Privilegium aliquando datur ad tollendum scrupulum vel dubium. 313, 6.
- Privilegium quando habet effectum ultra jus commune. 314, 7.
- Privilegii effectus per se esse aliquando morale jus, etc. 315, 10.
- Privilegii ut lex est. 317, 4.
- Privilegium contra pariter privilegiatum quem effectum habeat. *ib.*, 2.
- Privilegium per modum præmii, quando habeat effectum. 330, 18.
- Privilegii ad remunerandum opus factum vel faciendum eadem ratio. 331, 22.
- Privilegium dans jus non acquiritur ante acceptationem per se aut per alium, ante notitiam autem acquiritur per alium, non per se. 332, 23.
- Privilegii acceptatio ad alium effectum necessaria, ad alium non. 326, 10.
- Privilegia regulariter non conceduntur ad operandum ante notitiam privilegiarii. 329, 15.
- Privilegii utilitas ante acceptationem quænam sit. 334, 30.
- Privilegio in quo loco quis uti possit. *ib.*, 1.
- Privilegia secundum proprietatem verborum servanda. 314, 3.
- Privilegium injustum quoad usum, quale, et quem effectum habeat. 345, 5.
- Privilegium injustum quoad concessionem quid operetur. *ib.*, 6.
- Privilegii injusta concessio non semper reddit injustum usum ejus. *ib.*
- Privilegii vis magis ex intentione concedentis quam ex verbis petenda. 346, 9.
- Privilegium non in omnibus æquiparatur actuali dispensationi. 360, 19.
- Privilegio usus contrarius quis. 393, 3.
- Privilegium gratuitum duplex. 407, 7.
- Privilegium quomodo inducit obligationem. 317, 1 et seq.
- Privilegiarius in duobus casibus obligatur uti suo privilegio. 349, 7.
- Privilegiorum promulgatio quæ necessaria. 320, 1.
- Privilegium quando ample intelligendum. 264, 5.
- Privilegium sub masculino nomine quando feminas comprehendat. 265, 7.

- Privilegia quomodo ad conjuncta sive correlativa extendantur. ib., 1.
- Privilegium alicui concessum post meridiem recitandi matutinas preces, extenditur ad socium. 268, 8.
- Privilegiorum extensio non fiat in damnum tertii. 316, 14.
- Privilegium motu proprio concessum ampliandum. 343, 8.
- Privilegium ob similitudinem rationis non extendendum. 347, 11.
- Privilegii ampla interpretatio quomodo facienda. 349, 15.
- Privilegium a die concessionis quomodo fructuosum. 332, 23.
- Privilegium ablativum oneris quomodo operetur. ib., 24.
- Privilegium exemptionis quid operetur. 333, 27.
- Privilegii restrictio triplex. 290, 2 et seq.
- Privilegii restrictio quoad communicabilitatem. 292, 8.
- Privilegium limitatur ex parte subjecti, objecti, et mente concedentis. 333, 3-4.
- Privilegium derogans juri communi restringendum. 342, 5.
- Privilegium quando restringendum. 341, 1.
- Privilegium inferens damnum tertiæ personæ quomodo restringendum et intelligendum. 347, 10.
- Privilegii restrictio non debet illud reddere inutile. 344, 2.
- Privilegii mutatio respectu prioris privilegiarii non extenditur ad posteriorem. 289, 17.
- Privilegium multipliciter mutari solet. 350, 1.
- Privilegiorum propria mutatio partialis, vel totalis. 351, 2.
- Privilegiorum aliæ mutationes ex parte materiæ tanguntur. 361, 23.
- Privilegium insertum in corpore juris quando censeatur derogari. 276, 1 et seq.
- Privilegium quando censeatur derogare juri communi. 277, 5.
- Privilegium derogans juri communi duplex. ib., 3.
- Privilegium in corpore juris contentum non derogatur tacite per legem universalem non derogantem privilegiis expresse. 412, 2.
- Privilegium quatuor modis tacite derogari censeatur. ib., 1.
- Privilegium speciale derogat generali. 414, 7.
- Inter privilegia, si sint generalia contraria, prævalet antiquius. 413, 6.
- Privilegium *ad instar* in quo consistit. 280, 2.
- Privilegium *ad instar* quando censeatur augeri. ib., 3.
- Privilegium *ad instar* an potest valere contra illud ad cujus instar concessum est. 282, 8.
- Privilegii *ad instar* quænam forma concedendi. ib. 9.
- Privilegii *ad instar* et per communicationem comparatio. 284, 1.
- Et eorundem differentia. ib., 2-3.
- Privilegium an destruatur, destructo loco cui conceditur. 244, 6.
- Privilegium non cessat cessante causa negative, sed contrarie. 353, 7.
- Privilegium cessare negative quid, et quid contrarie. ib., 6.
- Privilegium cessat cessante causa finali dupliciter. 361, 21.
- Privilegium cessat cessante causa perpetuo. ib., 22.
- Privilegium conditionale quomodo cessat. 351, 5.
- Privilegium rite comparatum non cessat per mortem concedentis. 361, 1.
- Privilegium quando expirat morte concedentis. 354, 8.
- Privilegium, ut remaneat post mortem concedentis, quid requirat. 369, 20.
- Privilegia contra Concilium Tridentinum, quæ revocata censeatur. 299, 18.
- Privilegia revocata ab homine vel a jure communi. 300, 4.
- Privilegium post mortem concedentis a successore revocari potest. 408, 11.
- Privilegiorum revocatio seu abrogatio. 403, 1.
- Privilegium datum non subdito et ab eo acceptatum, irrevocabile. ib., 2.
- Privilegium concessum subdito revocabile. 406, 4.
- Privilegium remunerativum et per contractum onerosum, irrevocabile. 406, 6.
- Privilegium concessum ab inferiori in lege superioris an possit ab inferiori revocari. 409, 15.
- Privilegium concessum ab inferiori potest a superiori revocari. 410, 17.
- Privilegium ex causa legitima revocabile. 407, 9.
- Privilegium gratuitum quomodo revocabile. 408, 10.
- Privilegium quibus modis revocari soleat. 410, 1.
- Privilegii revocatio expressa et tacita, et illa duplex. ib.
- Privilegium ignoratum non impeditur per contrariam voluntatem. 411, 5.
- Privilegia per publicam legem revocata promulgationem sufficientem expectant. 414, 1.
- Quæ promulgatio sufficiat. 415, 2.
- Privilegii revocatio ab homine facta quando sortitur effectum. 416, 6.
- Privilegii revocatio per legem et ab homine facta, diversa est. ib.
- Privilegii revocatio quomodo privilegiario notificari debeat. 417, 7.
- Privilegium ob bonum commune, an possit a privato renunciari. 245, 3.
- Privilegium ob bonum privatum quando renunciari potest. ib., 4.

- Privilegium quod momentanenm est non est renuntiabile. 374, 1.
- Privilegium per se loquendo, renuntiabile est. *ib.*
- Privilegium sit irrenuntiabile ex duplici capitulo. *ib.*, 2.
- Privilegium clericale cur non possit a persona particulari renuntiari. *ib.*
- Privilegii renuntiatio propria et impropria. 375, 3.
- Privilegii renuntiatio tacita et expressa. 376, 5.
- Privilegii proprii renuntiatio quid requirat. *ib.*
- Privilegium, ut renuntietur, petit voluntatem expressam. 380, 18.
- Privilegii renuntiatio multipliciter contingit. 381, 21.
- Privilegium aliquod dici posse dispensationem. 50, 13.
- Privilegium amittitur per aliquem non usum. 382, 2.
- Privilegium non destruitur per usum mere negativum. 383, 4.
- Privilegium per usum privatam quomodo destruitur. *ib.*, 5.
- Privilegium dupliciter amittitur per non usum. *ib.*, 6.
- Privilegia quæ non amittuntur per non usum, qualia. 388, 17.
- Privilegium, ut per non usum amittatur, an decennium requirat. *ib.*, 19-20.
- Privilegiis absolutis nullum tempus jure definitum ut amittantur. 389, 21.
- Privilegium per non usum amitti, de quo foro intelligendum. 391, 26.
- Privilegia quæ non amittuntur in foro conscientie quænam. *ib.*, 28.
- Privilegia quæ per non usum, ex dispositione juris, per decennium amittuntur, quomodo sunt intelligenda. 392, 30.
- Privilegium amittitur per contrarium usum, si cætera adsint. *ib.*, 2.
- Privilegium an per unum actum amittatur. 392, 7.
- Privilegium non amittitur simpliciter per unam contraventionem, sed solum secundum quid. 397, 14.
- Privilegiorum amissio per contrarium usum in privilegiis absolutis non habet locum. 400, 22.
- Privilegii abusus multiplex. 402, 3.
- Privilegium amittitur per abusum. 401, 1.
- Privilegii amissio per abusum quando requirat sententiam judicis. 404, 8.
- Privilegium ratione formæ limitatur ad vilam concedentis. 369, 4.
- Privilegiorum communicatio est quædam forma concedendi. 285, 6.
- Privilegii communicatio cum restrictione, unde extendenda. 289, 4.
- Privilegiorum innovatio quid significet. 304, 1.
- Privilegiorum innovatio in forma communi quid operetur. 305, 2.
- Privilegiorum innovatio quos effectus habeat. 307, 6.
- Privilegium consideratur, ut lex est, vel ut exemplum a lege. 309, 1.
- Privilegiorum confirmatio an sit nova concessio. 293, 1 et seq.
- Privilegiorum confirmatio in forma communi vel ex certa scientia. 294, 3.
- Privilegiorum confirmatio in forma communi explicatur. 295, 7.
- Privilegiorum confirmatio ex certa scientia quam vim habeat. 297, 12.
- Privilegiorum confirmatio, ex certa scientia uni religioni data, an aliis etiam religionibus dari censeatur. 302, 8.
- Privilegia confirmata pro una religione quomodo ad alias religiones extendenda. 287, 11.
- Privilegii interpretandi quænam praxis observanda. 330, 18.
- Privilegii usus illicitus duplex. 356, 9.
- Vide PERSEVERANTIA ET PECCATUM VENIALE. IX.
- Privilegium non solvendi decimas est odiosum. XIII, 162, 6.
- Discrimen inter privilegium reale et personale. 168, 14.
- Privilegia gratiæ singularis non petenda. XIV, 81, 10.
- Vide PROFESSIO. XV.
- Privilegium cur aliquando concedatur in materia alias licita, vel jure communi concessa; et quid circa illam operetur. XVI, 167, 19 — 170, 26.
- Privilegia religionum mendicantium, quam ampla, et ad quas dispensationes et absolutiones extendantur. 163, 9.
- Privilegium et potestas inferiori prælato religionis concessa eo ipso concedi censetur ejus superiori, nisi aliud exprimatur. 182, 16.
- Privilegia ad absolvendum a casibus et censuris reservatis concessa, valent etiam si reservatio post concessionem fiat. 219, 3-4.
- Privilegia religionibus concessa, ut possint suos subditos absolvere a peccatis et censuris omnibus reservatis, non revocantur per bullam Cœnæ. 219, 5.
- Privilegium ad absolvendum de reservatis, an proposit etiam illis qui, spe et fiducia talium privilegiorum, reservata committunt. 221, 10-11.
- Privilegiis quæ prælatis religionum ad subditos absolvendos conceduntur, an uti possint vicarii qui, absentibus propriis prælatis, loco eorum manent. 225, 6 et seq.
- Privilegia, et facultates, quas prælati regulares habent ad absolvendos subditos, eas alii delegare possunt. 226, 8.
- Privilegia Societatis conceduntur Generali, et mediante illo, prælatis inferioribus: et utrum

- hi etiam aliis committere possint vices suas. 227, 13.
- An Prælati superiores restringere possint inferioribus prælati privilegia quæ absolute prælati religionis fuere concessa. 228, 14 et seq.
- An Congregatio generalis Societatis possit limitare Præposito generali facultates ipsi Generali immediate a Summo Pontifice concessas. 1154, 11 et seq.
- Privilegium Societati concessum ad prædicandum ubique, et audiendas omnium fidelium confessiones, eosque ab omnibus casibus et censuris exceptis bullæ Cœnæ absolvendos. Vide PRÆDICATIO, et PÉNITENTIÆ SACRAMENTUM. XVI.
- Privilegia aliquarum religionum quibus conceditur ne eorum religiosi ad alias religiones etiam strictiores transire possint quomodo intelligenda. 367, 1 et seq.
- Vide GRATIA. XVI.
- Privilegium potest absque causa revocari. XXIII, 124, 33.
- Et cum conceditur Collegio, ut sic, non comprehendit familiares. 208, 17-18.
- Privilegii cujusque ratio generica, et specifica. XXIV, 421, 1.
- Privilegium datum semper justa de causa revocari potest. 320, 8.
- Privilegium fori, Vide IMMUNITAS. XXIV.

PROBABILITAS.

- Probabilitas alia extrinseca, alia intrinseca, et unde ducatur utraque. X, 697, 1.

PROBATIO ADMITTENDORUM IN RELIGIONEM.

- Probatio admittendorum in religionem interrogando et examinando eos, quomodo fieri debeat; et quam expediens sit. XVI, 629, 2 et seq.
- Probatorum obligatio, quanta sit ad veritatem interroganti aperiendam. Et an decipientes graviter examinatore in religione admittantur. 631, 5.
- Probatio prima in Societate, quænam sit: quam conveniens et conformis juri, et antiquæ religiosorum consuetudini. 632, 7.
- Tempore primæ probationis, quid præstare debeat novitius Societatis. 632, 8 et seq.
- Tertius probationis annus ante professionem, quo præsertim fine exigatur in Societate. 845, 5.
- Non esse talem probationem omnino necessariam ad valorem professionis, 845, 3.
- Quid circa hujus probationis annum agentes observandum sit. 845, 4.

PROCESSIO.

- Processio immediata unius personæ ab alia necessaria est inter personas. 1, 549, 20.

- Processio divina per naturam dicitur. 551, 7.
- Processio ad intra non est actio. 560, 3.
- Processiones divinæ bifariam distingui possunt. 564, 3.
- Processionum distinctio in activas et passivas. 561, 4.
- Processiones passivæ inter se realiter distinguuntur. ib.
- Inter processiones passivas, unde sumatur distinctio realis. ib.
- Processio in divinis non est ab alio Deo, sed ab alio qui sit idem Deus. 576, 3.
- Processio Spiritus sancti per se respicit Patrem et Filium. 758, 10.
- Quid sit habere aliquid ex vi processionis. 788, 12.
- Quæ processio sit necessaria ad imaginem. 745, 8.
- Processio Spiritus sancti cur non est generatio, vide INTELLECTUS IMMEDIATE. IV.

PROCESSIO LITURGICA.

- Processio habet rationem officii ecclesiastici. 707, 8.
- Vide SIMONIA. XIII.
- Processionibus et similibus, quæ obligatio assistendi. XIV, 236, 14-15.

PROCESSUS JUDICIALIS.

- Vide INQUISITIO. XVI.

PROCURATOR.

- Vide MATRIMONIUM ET PROFESSIO. XV.
- Excommunicatus non potest procuratorem agere. XXIII, 446, 4.
- Nec procurator denuo constitui. 448, 10.

PRODIGIUM.

- De prodigiis in Christi nativitate, vide CHRISTI NATIVITAS. XIX.
- De prodigiis in Christi morte. XIX, 638, 1 et seq.
- Tenebræ factæ super universam terram. ib., 1.
- Illa solis defectio in toto orbe occidit. ib., 2.
- Causa defectionis solis. 639, 5.
- Quæ miracula intervenerint in ea defectione. 640, 6.
- Velum templi scissum in morte Christi. ib., 1.
- Quid eo significatum sit. ib.
- Quod velum scissum. 641, 2.
- Terræ motus in morte Christi. 642, 5.
- Quid significabat. ib.
- Quibus in locis accidit. ib., 6.
- Petræ scissæ in passione Domini non solum Hierosolymis, sed in aliis locis et regionibus. ib., 7.
- Sepulchra patefacta in morte Christi. ib., 8.
- Sed corpora quæ in ipsis jacebant, probabile est non surrexisse usque ad Christi resurrectionem. 643, 9.

Alia prodigia quæ ab Evangelista non narrantur.
ib., 10.

PRODUCTIO.

Productiones divinæ non sunt immediate per essentiam, sed per intellectum et voluntatem.
I, 530, 4.
Productio in divinis talis est, ut per eam idem esse communicetur.
376, 4.
Productio ad intra ex nihilo non est.
578, 9.
Mutationis est expers productio ad intra.
578, 10.
Productio Spiritus sancti naturalis est.
679, 6.
Productio Spiritus sancti est voluntaria intrinsece et per se ipsam.
680, 7.
Ad productionem Spiritus sancti in hac numero personali proprietate, quam nunc habet, necessaria est, ut virtus spirandi prius origine sit in duabus personis.
769, 6.
Conditio requisita ad productionem Spiritus sancti prout in re est, non est in singulis personis, sed in utraque simul.
770, 9.
Productio Spiritus sancti cum sit a voluntate, cur non est propter finem.
IV, 19, 3.

PROFESSIO.

Professio facta repugnante conjuge, eo mortuo non revalet.
XIV, 583, 13.
Professio vera et valida est de substantia status religiosi.
XV, 381, 2.
Sola professio valida, sive expressa, sive tacita, constituit religiosum.
ib.
Divisio professionis in validam et invalidam, expressam et tacitam.
384, 7.
Professio tacita est valida, neque a Concilio Tridentino revocata est.
ib., 8.
Sine professione non fit religiosus, quamvis habitum suscipiat cum proposito vel voto religionis.
383, 11.
De substantia professionis sunt tria vota, paupertatis, castitatis et obedientiæ, sive explicitæ, sive implicite facta.
389, 12.
Modus profitendi religionis Prædicatorum et Carthusianorum.
390, 13.
Professio in qua unum votum voce exprimitur, vel promissio alicujus objecti, in quo alia confuse continentur, est expressa.
ib.
De substantia professionis est traditio religiosi, et acceptatio Prælati.
391, 14.
Traditio, quæ in professione fit, non est pactum, aut donatio mere humana vel sacra, obligans Deo specialiter. Sola sufficit ad substantiam professionis sine promissione, quæ si aliquando additur, solum est ad majorem firmitatem et obligationem pluribus titulis augendam.
391, 15.
Effectus quasi formalis professionis, quatenus traditionem includit, est esse donatum, traditum,

seu translatum in alterius potestatem.
393, 18.
Ad hunc effectum pertinet potestas data Prælati seu religioni, et passiva subjectio se tradentis.
ib.

Hæc subjectio et simul filiatio in ordine ad Deum est strictissima et nobilissima servitus.
393, 19.
In ordine ad Prælatum vel religionem non est proprie servitus mancipii, sed filii spiritualis subjectio.
394, 20.
Hæc subjectio quantum est ex vi servitutis poterat esse in statu innocentia.
393, 24.
Potestas Prælati orta ex professione est economica et paterna, spiritualis et supernaturalis.
ib., 23.
Ex traditione per professionem facta provenit potestas coactiva et punitiva Prælatorum erga religiosum.
ib.
Ex traditione et tribus votis coalescit professio quoad suam substantiam.
396, 26.
Potest inveniri oblati cum tribus votis, qui non sit professus neque vere religiosus.
398, 32.
Ad veram professionem non sufficit traditio cum tribus votis in religione approbata, sed requiritur ut fiat in religione approbata prout approbata est.
ib., 33.
Vide TRADITIO, item IRRITARE vota, etc.
XV.
Causa finalis proxima professionis est ipse status religiosus, et ultima charitatis ac divini cultus perfectio.
ib., 1.
Causa formalis est ipsamet professio.
ib.
Causa efficiens proxima est proprius consensus profitentis.
399, 23.
Professio ex malo fine operantis potest vitari, non tamen invalidari.
398, 1.
Vera ac valida professio non fit sine libero consensu profitentis.
400, 4.
Ad professionem validam ex jure positivo requiritur hic consensus post decimum sextum ætatis annum completum.
ib.
Olim sufficiebat post decimum quartum.
ib.
Ad professionem validam ex jure communi non requiritur major ætas quam sexdecim annorum; aliqui tamen insulani, juxta cap. *Quia in insulis*, ante decimum octavum ætatis annum illicite profitentur. Sed hoc statutum videtur consuetudine revocatum.
401, 7.
Filius ante usum rationis donatus a parentibus religioni post annos pubertatis non tenetur profiteri.
402, 9.
Item non potest fieri religiosus professus per donationem et voluntatem patris.
ib., 10.
Liber consensus ad professionem validam est necessarius, tam ex parte religiosi quam religionis.
404, 14.
Etiam est necessaria potestas in acceptante professionem.
405, 15.

- Quando quis ex metu sive magno sive parvo, vel etiam sine causa, profitetur exterius absque interno consensu, professio est nulla apud Deum. 405, 1.
- Quando quis profitendo verum consensum interius præbet metu tamen extortum, professio est nulla. ib., 3.
- Talis professio est valida ex natura rei. 406, 6.
- Jure tamen ecclesiastico irrita est. 408, 9.
- Ut professio hæc sit irrita, debet metus gravis esse, seu cadens in constantem virum. 409, 11.
- Debet item esse directe immissus ad extorquendum consensum. ib.
- Metus mortis naturalis ex infirmitate, vel violenta ex naufragio, non invalidat professionem. 406, 6.
- Adultera, quam maritus juste vult affici pœna mortis, nec parcat nisi religionem profiteatur, valide profitetur. Item si quis timens violentam mortem sibi imminuentem ab inimico, quam ut fugiat religionem ingreditur. ib.
- Metus levis ex parte causæ et objecti quantumcumque moveat vel perturbet profitentem, si non tollit usum rationis et libertatem sufficientem ad peccandum mortaliter tam in foro exteriori, quam in conscientia, non irritat professionem. 410, 13.
- Si quis, posita causa timoris gravis, non timeret, et vellet adhuc profiteri, non ex timore, sed propter alias causas, professio est valida, neque potest talis tuta conscientia liberari jugo religionis per sententiam. ib., 14.
- Idem dicendum etiamsi ortus sit timor, quando ille non est causa profitendi. ib., 15.
- Metus reverentialis, quatenus includit solam interiorem reverentiam cum quadam verecundia, non irritat professionem. ib., 16.
- Quatenus vero includit aliquam coactionem, irritat. 411, 17.
- Per metum cogentes aliquem profiteri, quas pœnas incurrant. 412, 18.
- Vide EXCOMMUNICATIO, XV.
- Ut professio sit valida, requiritur voluntarius consensus religionis recipientis per eum qui potestatem habet. ib., 19-20.
- In casu quo non consentiat Prælati interius, sed fide exterius, postea id affirmanti non tenetur religiosus credere, nec potest ad hoc ut deserat religionem; in foro exteriori non est admit-tenda hæc causa nullitatis. ib., 20.
- Si Prælati non fide, sed vero consensu professionem acceptavit, ex quocumque metu etiam gravi id fecerit, valida est professio. 413, 21.
- Professio ita facta non est irritanda, sive persona profitens sit digna, sive indigna. ib.
- Ita per metum cogens Prælatum acceptare professionem, si persona est indigna, tenetur resarcire
- damnum, si illud patiat religio vel alendo personam inutilem, vel ultra numerum eorum quos sustentare potest. ib.
- Non omnis ignorantia seu deceptio ex parte profitentis reddit professionem nullam. ib., 3.
- Ignorantia vel deceptio in rebus substantialibus religionis annullat professionem. 414, 4.
- Non ita ignorantia accidentalis. 415, 6.
- Importunæ preces, blanditiæ et similia, si non includant deceptionem in substantialibus, non impediunt valorem professionis. ib., 8.
- Importunæ preces seu blanditiæ adjunctæ timori reverentiali etiam non impediunt. ib.
- Ignorantia sive dolus irritant professionem ex natura rei, metus vero ex jure positivo. 416, 9.
- Ignorantia, quamvis crassa et supina (non vero affectata), irritat professionem, non solum quando contingit per injuriosam deceptionem, sed etiam ex alia quacumque causa naturali seu extrinseca. ib., 10.
- Ignorantia ex parte religionis circa profitentem, eadem proportione, impedit vel non impedit professionis validitatem. 417, 11.
- Libertas a statu servitutis est necessaria ad professionem: servus manens servus non potest profiteri. ib., 2.
- Professio servi est valida, etiam inscio vel invito domino. ib., 3.
- Non obstante professione, potest dominus servum repetere, et sibi et non religioni servire cogere. ib.
- Si tamen intra triennium illum non repetat, si commode potuit, non potest amplius repetere. ib.
- Ut dominus censeatur consentire in hoc, satis est quod sciat et non contradicat. ib.
- Post professionem servi sine consensu domini factam, non potest dominus a religione cogi vendere seu redimere servum, nisi hac ratione et pacto pretii consensus fuerit. 418, 4.
- Si religio, bona fide ignorans conditionem servi, illum recipit, non potest a domino cogi illum redimere, sed tantum reddere; si vero scienter recipit, potest cogi ad reddendum pretium, si dominus velit. ib.
- Vide EXCOMMUNICATIO, XV.
- Libertas a vinculo vel obligatione perpetua matrimonii consummati est necessaria ad professionem. 419, 1.
- Matrimonium ratum et non consummatum non impedit professionem. ib.
- Si alter conjux adulteretur, alius libere potest profiteri; item quoties causa perpetui divortii datur. ib.
- Matrimonio consummato durante, sine licentia conjugis facta professio est nulla ex jure ecclesiastico. 419, 2 et seq.

- Ex hac professione ita nulla adhuc manet votum castitatis: unde vivente conjuge obligatur ad non petendum debitum, et illo mortuo ad iterum non contrahendum. 420, 6.
- Vota tamen paupertatis et obedientiae non manent, sed omnino irritantur. 421, 7.
- Professio facta de licentia et legitima conversione alterius conjugis valida est. ib., 8.
- Vinculum professionis cum tribus votis solemnibus et vinculum matrimonii non sunt formaliter repugnantia. ib.
- Professio facta de licentia alterius conjugis, sine conversione ejus facta, est valida. ib., 9.
- Vide VOTUM SOLEMNE CASTITATIS. XV.
- Si alter conjugum, qui licentiam profitendi dedit, et non fuit conversus, votum religionis aut castitatis perpetuae emittendo socium professum petat, illi est reddendus ad usum matrimonii. ib.
- Conjux dans talem licentiam, sive sciens, sive ignorans obligationem conversionis suae a jure impositam, non potest cogi ad fovendam religionem vel castitatem perpetuam. 422, 13.
- Si tamen fecit votum simplex religionis, et nolit implere, sed repetere suum socium, non est illi reddendus; imo cogi debet ut votum impleat; si vero fecit votum simplex castitatis, ut servet illud cum debita clausura. 423, 14.
- Mortuo conjuge vel converso, qui repetiit, tenetur alter professus redire ad eandem religionem, non ad aliam. 424, 16.
- Libertas ab Episcopali dignitate est necessaria ad professionem. 423, 1.
- Episcopus actualiter habens Ecclesiam curatam, sine licentia Papae non potest profiteri; potest vero solum electus, nisi speciali praecocepto prohibeatur. ib.
- Episcopus confirmatus, et non consecratus, sine licentia Papae non potest profiteri. ib., 2.
- Episcopus consecratus, si jam renuntiavit Episcopatu, potest sine licentia profiteri. 426, 4.
- Episcopus consecratus carens Episcopatu non per renuntiationem, sed vel quia illa Ecclesia a fide defecit, vel quia consecratus fuit solo titulo alienius Ecclesiae, non potest sine licentia profiteri. ib., 3.
- Episcopatus impedimentum non irritat professionem, sed prohibet et impedit usum ejus. ib., 6 et seq.
- Talis professio quamvis valida, est tamen illicita. 428, 11-12.
- Praelati inferiores praeter Episcopum sine licentia Papae valide et licite profiteri possunt, debent tamen illam petere a suis Episcopis, quamvis non obtineant. ib., 13.
- Abbatem exempti et habentes jurisdictionem Episcopalem possunt profiteri, petita prius a Papa licentia, licet non obtenta; etiam videtur satis illam petere ab Episcopo, cui de jure deberent esse subjecti. 429, 14.
- Professio in una religione, tam ex jure naturae quam Ecclesiae, impedit aliam professionem in laxiori vel aequali, non vero in arctiori. 428, 13.
- Libertas ab obligatione speciali subveniendi vel obsequendi parentibus est necessaria ad professionem. 429, 1.
- Professio facta cum hac obligatione est valida, sed sub mortali prohibita; necessitas, quae impedit religionis ingressum, etiam impedit professionem. ib.
- Vide INGRESSUS RELIGIONIS, FILIUS, et NECESSITAS. XV.
- Quando filius professus est cum injuria parentis jam graviter egentis, tenetur petere facultatem ad subveniendum illi, et religio dare; si autem neget, et aliud remedium commodum non sit, potest sine licentia obtenta subvenire parenti, secluso scandalo vel notabili indecentia religiosi status. 432, 10.
- Si religio velit subvenire parenti et non dare licentiam filio, potest. ib., 11.
- Si ex tali exitu religiosi sequatur religioni magnum detrimentum privativum, non tenetur dare licentiam, sed alere parentem; si vero non habeat facultatem sufficientem ad subveniendum, prudentis arbitrio videndum an cum tanto damno teneatur. ib.
- Quomodo debeat peti et dari talis licentia. 433, 12.
- Si licentia a superiore negetur, usque ad Generalem recurrendum, imo ad Papam, si dimittenda est religio, dummodo hic recursus non sit adeo difficilis, vel non sit periculum in mora. ib.
- Quando gravis parentis necessitas orta est post professionem filii, tenetur illi subvenire, non vero potest mutare statum sine licentia Pontificis aut Praelati. 434, 18.
- Quando necessaria est licentia diu vivendi extra monasterium, vel dimittendi habitum, vel etiam intra monasterium, si illud est privandum utilitate magni momenti, et non superflua, non tenetur Praelatus licentiam dare. 435, 20.
- Probabile est in his casibus adhuc teneri dare licentiam. 435, 21.
- Actiones, quae non sunt directe contra regulam aut votum, possunt fieri professo ad subveniendum parenti, vel licentia non petita, si non sit moralis spes obtinendi, vel etiam negata; neque in hoc tenetur obedire, quamvis sub praecocepto prohibeatur. 438, 28-29.
- Si vero actiones sunt directe contra regulam aut votum, ad quas est necessaria Praelati dispensatio, si Praelatus injuste non dispenset, potest illas sine scandalo et occulte exercere. ib., 30-31.
- Non ita si Praelatus juste non dispenset. 439, 31.

- Ad omnia, ad quæ tenetur filius professus respectu parentis, tenetur parens professus respectu filii, imo tenetur succurrere filio graviter egenti post illius professionem. *ib.*, 32.
- De obligatione fratris professi respectu fratrum vel sororum. *ib.*, 33.
- Debita, vel aliæ rationes reddendæ, tunc impediunt professionem, quando religionis ingressum. 440, 1.
- Hoc impedimentum non est irritans. *ib.*
- Vide DEBITOR. XV.
- Debitor a principio licite profitens non tenetur laborare, vel quærere unde solvat, neque egredi, neque ad hoc licentiam petere, neque oblatam acceptare. *ib.*, 2.
- Non tenetur etiam intra monasterium, vel propriis manibus laborare, vel cum licentia subtrahere aliquid ex datis ad proprium usum, aut petere eleemosynam, et similia. *ib.*, 3-4.
- Si vero habeat multa ad suum usum superflua de quibus cum licentia libere disponere potest, probabiliter tenetur ex his solvere, non tamen ex justitia. *ib.*, 4.
- Si religio acceptando talem professum, vel voluntarie se obligavit ad tale debitum, vel simul cum persona accepit bona ejus, tunc ipsa tenetur solvere creditoribus. *ib.*
- Si talis debitor illicite contra justitiam professus est, non tenetur egredi, neque aliquid agere contra decentiam vel substantiam status religiosi. 441, 5 et seq.
- Tenetur vero solvere si commode potest intra religionem manens, et regularem disciplinam observans. 442, 8.
- Professus furtum vel injuriam faciens non tenetur egredi monasterio ut restituat, tenetur tamen restituere quoad commode possit. *ib.*
- An censuræ impediunt professionem. *ib.*, 9.
- Vide EXCOMMUNICATIO. XV.
- Vide POTESTAS. XV.
- Olim professio facta in manibus Episcopi sine consensu religionis valida erat. 443, 3.
- Nunc in religionibus exemptis non habet Episcopus hanc potestatem. *ib.*
- In non exemptis habet ex vi juris communis. *ib.*
- Episcopus, vel quisvis alius de licentia habentis ordinariam potestatem, potest valide admittere professionem. 444, 5.
- Si Episcopus nomine Prælati admittat alicujus professionem sub spe ratihabitionis, professio non est valida. *ib.*, 6.
- Ratihabitione vero secuta, et novo etiam consensu profitentis, valida est. 445, 7.
- Ut professio sit valida, debet professionem admittens habere liberam voluntatem acceptandi et obligandi religionem eo modo quo obligari debet. *ib.*, 8.
- Ut professio perficiatur et ut valeat, requiritur aliqua forma exterior sufficienter exprimens mutuum consensum religiosi et religionis. 446, 1.
- Hæc forma et signum ex parte profitentis debet esse satis expressum, ut est vox humana, vel capitis inclinatio, ex parte vero Prælati ordinarie nulla verba requiruntur, sed solum aliqua demonstratio exterior, qua significet se acceptare professionem. 446, 2.
- Jure communi non requiritur scriptura, ut per illam expressa professio fiat; jure autem speciali aliquarum religionum est necessaria. 446, 3.
- Scriptura sufficit ad professionem validam et expressam, tamen, juxta communem Ecclesiæ consuetudinem, debet publice legi. 447, 4.
- Professio, ut convenienter fiat, debet fieri coram testibus; si non fiat coram testibus, valida est stando in jure communi. 447, 5.
- De necessitate formæ professionis validæ est, ut per eam exprimat obligatio trium votorum cum traditione ad certam et determinatam religionem. 447, 6-7.
- Necessarium est ad valorem professionis, ut forma ejus non includat conditionem repugnantem substantiæ religiosi status. 450, 14.
- Professio facta sub conditione indifferenti, de præsentibus vel de futuro, et in re ipsa subsistente, est valida; si de futuro, non est valida, quousque impleatur conditio. 451, 16.
- Si in eo casu consensus revocatus est ante impletam conditionem, professio est nulla post illam impletam. *ib.*
- Professio sub conditione de futuro impleta conditione non est valida, nisi de novo fiat, et detur novus consensus. 452, 18.
- Qui professus est apposita conditione de futuro, impleta illa, tenetur ad profitendum. 453, 20.
- Hoc probabiliter procedit, quando talis professio fit in manibus habentis potestatem, non vero in manibus non habentis, sub conditione, si superior consenserit, aut ratam habuerit, probabiliter tamen etiam in hoc casu tenetur. 453, 21.
- Professio facta per procuratorem est valida, si consensus non est revocatus ante usum procurationis. 453, 22.
- Stando in jure communi, professio per litteras est valida. 454, 23.
- Quod professio intra religionem vel in ecclesia fiat, non est de substantia illius. 454, 24.
- Professio facta a femina in religione virorum, si religio sit approbata pro viris et feminis, est valida, non ita si sit approbata pro solis viris. 453, 25.
- Qui et quales effectus sequantur ex professione

- valida expressa ratione trium votorum. 455, 1.
 Ratione traditionis. 455, 2.
 Numerantur alii effectus magis extrinseci provenientes ex jure ecclesiastico. 455, 3.
 Ex jure divino attribuitur professioni remissioni totius culpæ et pœnæ, quasi ex opere operato. 456, 4.
 Non æquiparatur professio baptismo vel martyrio, in hoc quod ex opere operato, vel ex speciali privilegio primam gratiam conferat, et facit ex atrito contritum. 456, 5.
 Est temerarium attribuere hoc professioni. ib.
 Probabiliter si quis in statu gratiæ professionem emittat, ex divina liberalitate remittitur illi totus reatus pœnæ temporalis. 457, 6.
 Probabilius est hoc provenire ex perfectione et excellentia talis operis. 457, 7.
 Professio assimilatur, et appellatur secundum baptismam. ib.
 Communis sententia absolute docet per professionem vota omnia præcedentia extinguere. 459, 3.
 Vota præcedentia, quæ cum professione impleri non possunt, per illam commutantur et extinguuntur. 459, 4.
 Etiam extinguitur votum peregrinationis terræ sanctæ, sive causa devotionis, sive subsidii factum. 459, 5.
 Item vota pure realia; si tamen sit adjuncta propria humana promissio, illa non commutatur, sed est implenda, si potest. 460, 6.
 Vota præcedentia, quæ compatiuntur cum ipsa professione, extinguuntur per illam, si proficiens intendat commutare. 461, 10.
 Ad hanc commutationem faciendam non requiritur superioris auctoritas. ib.
 Probabilius et tilius est quod hæc commutatio non fiat ipso facto et jure, si proficiens illam non intendat. 462, 12.
 Contrarium in praxi etiam est probabile. 463, 14.
 Superior potest irritare talia vota post professionem. ib.
 Votum religionis strictioris non commutatur licet propria auctoritate, sed Prælati etiam dispensantis. 463, 15.
 Sic illicite proficiens non tenetur transire ad arctiorem religionem, nam valida est talis commutatio. 464, 16.
 Votum religionis arctioris post professionem factum obligat, neque potest irritari a Prælato. 465, 17-18.
 Sive votum sit ingrediendi tantum, sive perseverandi. 466, 19.
 Per vota simplicia Societatis post biennium facta, non extinguuntur ipso jure et facto vota præcedentia. 466, 20.
 Vide SOCIETAS JESU, VOTUM RELIGIONIS. XV.
 Vinculum professionis ex parte profitentis est omnino indissolubile. 467, 2.
 Item ex parte religionis. 468, 3.
 Professus e religione ejectus tenetur ad illam redire, si a Prælato revocetur; et quamdiu non proficitur in alia religione, tenetur observare vota et alias observantias graviores suæ religionis. 469, 5.
 Item semper manet sub speciali obedientia Papæ, a quo cogi potest ut revertatur ad suam religionem. 469, 6.
 Item sic ejectus et habitu privatus manet Episcopo subjectus. ib.
 Vinculum professionis etiam ex mutuo consensu regionis et religiosi dissolvi non potest. 469, 7.
 Quo jure sit indissolubile hoc vinculum. 470, 8.
 In quo sensu sit indissolubile jure ecclesiastico et naturali. 472, 12.
 Opinio D. Thomæ asserentis, professionem esse omnino indispensabilem etiam a Summo Pontifice. 473, 1 et seq.
 Hæc opinio juxta aliquos non potest defendi sine errore, ad minimum non videtur multum probabilis. 487, 24.
 Defendi potest sine censura, minus tamen probabiliter, et cohærenter, juxta declarationes Pontificum. 487, 25.
 Ponuntur varii modi illam defendendi et intelligendi. ib.
 Summus Pontifex potest dispensare in professione. 474, 5.
 Numerantur variæ personæ professæ, cum quibus dispensatum fuit ut uxores ducerent. 475, 6.
 Pontifex potest dispensare valide, quamvis illicite, sine causa in solemnitate voti, non ita in ipso voto. 481, 6.
 Dispensatus legitime a Pontifice sine causa in voto solemniter potest valide contrahere matrimonium, adhuc tamen manet obligatio resultans intrinsece ex ipso voto. ib.
 Major causa requiritur ad dispensandum in professione, quam in votis simplicibus nude sumptis. 481, 7.
 Prælati religionis non potest dispensare in professione subditi. 472, 12-13.
 Item non potest ita dimittere incorrigibilem, ut ipsum statum religiosi illi auferat. ib., 13.
 Neque Summus Pontifex hoc potest facere et dispensare valide in professione, nisi detur causa justa. ib.
 Potestas ordinaria dispensandi in professione, tam de facto, quam de jure immediate, est in solo Summo Pontifice. 488, 1.
 Hanc potestatem habebant olim Episcopi circa sibi subditos. 489, 2.
 Nunquam licet, etiam in gravissima necessitate,

- Episcopis per epiikeiam dispensare in professione et votis solemnibus. ib., 4.
- Oppositum est probabile. ib.
- Professionis vinculum nunquam cessat ex natura rei propter aliquam urgentem necessitatem, nisi a superiore potestate dissolvatur. 490, 6.
- Vide CASTITAS RELIGIONIS SEU SOLEMNIS. XV.
- Ad professionem faciendam, quomodo possit quis obligari, cum sit opus consilii. 57, 3.
- Ex professione nulla manet irritum votum obedientiæ et paupertatis. 202, 16.
- Castitatis vero aliquando. ib., 17.
- Professio non fit invalida propter votum profittendi, vel aliam mere internam obligationem; fit vero si ab extrinseco detur aliqua necessitas, vel obligatio, ut, verbi gratia, inter novitium et religionem de facienda vel admittenda professione. 306, 12.
- Professio feminarum non est nulla, quamvis omitatur examen Episcopi a Concilio Tridentino præscriptum. 291, 9.
- Professio impedit, si non fiat cum licentia, ingressum alterius religionis, vel laxioris, vel prohibitiæ. 306, 12.
- Professio nulla a principio non fit valida per factam sequentem, quando prior servatur sub existimatione valoris et obligationis illius. 273, 7.
- Per professionem non extinguitur commoditas ususfructus, nec jus ad illam, sed transit ad monasterium. 638, 6.
- Non ita pensio. ib., 7.
- Assignantur modi quibus professio invalida fieri potest. 509, 1.
- Professio ita aliquando est nulla, ut nunquam possit fieri valida, aliquando vero possit. 510, 2.
- Professio facta in religione non approbata nunquam fit valida quoad vinculum professionis; quoad valorem vero votorum, potest esse valida, si dentur requisita. ib.
- Professio facta a perpetuo amente ita est nulla, ut nullo modo ratificari valide possit. Item facta ab Episcopo, vel conjugato post matrimonium consummatum, quatenus durant in statu impotentiae propter defectum licentiæ, vel a Pontifice, vel ab altero conjugate. ib.
- Professio semel invalida (quæ tamen est capax remedii) solo tractu temporis non fit valida ablato defectu, sed opus est ut iteretur consensus. ib., 3.
- Ut professio invalida fiat valida, necessarium est ut de priori defectu et nullitate constet, ei qui talem professionem ratam habet. 511, 4.
- Ad invalidam professionem ratificandam non sufficit interior tantum consensus, sed necesse est ut exterius, per signum, vel tacitum, vel expressum, manifestetur. 511, 5-6.
- Professio expressa nulla potest ratificari per sequentem tacitam. 512, 7.
- Professio invalida, si ante illam expresse emissam antecessit integer probationis annus, potest statim fieri vel expresse, vel tacite; si vero non antecessit, nullo modo potest ratificari, nisi iterum annus probationis integer fiat. ib., 8.
- Ad talem professionem expresse vel tacite iterandam, non requiritur habitum novitiorum suscipere, et modum vivendi illorum observare, sed sufficit perseverare in tali religione sub habitu et obedientia ejus, per annum integrum computandum a tempore quo cognovit nullitatem prioris professionis, et decrevit in religione manere. 513, 9-10.
- In eo casu tenetur abstinere ab actibus professorum, qui vel valide, vel licite, sine vera professione exerceri non possunt. ib., 10.
- Quando professio fuit nulla ex defectu irritante solum consensum religiosi, ut, verbi gratia, si ex malitia fecte professus est, vel ex metu gravi, non est necessaria ex parte religionis scientia talis nullitatis, neque novus consensus, sed sufficit prior moraliter permanens, ut professio iterari possit. 515, 5 et seq.
- In hoc casu non tenetur manifestare religioni talem defectum. 515, 16.
- Quando professio fuit nulla ex defectu irritante consensum ex utraque parte (ut, verbi gratia, defectus anni novitiatus), vel ex parte religionis, necesse est ut utraque pars scientiam habeat defectus, ut possit denuo legitime consentire. 517, 20.
- Defectus anni probationis non solum manifestandus religioni propter ipsam professionem, sed etiam propter probationem, ut ex tempore notitiæ incipiat novitiatus, eo modo quo religioni placuerit. 518, 22 et seq.
- Quando defectus fuit in anno probationis, sufficit complere quod defuit, si professio solum facta sit exterius vel fecte, intellecta ejus nullitate, tam ex parte religiosi quam religionis, dummodo sub eadem obedientia in habitu religionis perseveretur. 519, 25.
- Quando vero talis professio fieret sub errore, quod sit valida, si receptio est nulla directe et per se, necessarium est ut nova receptio valida fiat, et post illam integer annus novitiatus, ac tandem sequatur professio. 520, 28.
- Quando receptio in se fuit valida, professio vero nulla ex defectu anni integræ probationis, ut denuo ratificetur, debet præcedere novus annus probationis. 521, 30.
- Probabile est sufficere in hoc casu tempus, quod defuerat, supplere. ib., 31.
- Probabilius et securius est, ex quocumque defectu

- professio sit nulla, necessario præmittendum integrum probationis annum, ut possit ratificari. 522, 32.
- Si bona fides intercessit, talis religiosus saltem post ratificatam professionem retinet locum antiquitatis, quem acquisivit. *ib.*, 31.
- Ad iterandam professionem nullam sufficit tacita, nisi religio expressam postulaverit. 523, 35.
- Quando professio expressa ita fuit nulla, ut in foro Ecclesiæ de ejus nullitate constet, vel constare possit, qui illam tacite solum confirmavit, non potest eligi in Prælatum, et si eligatur, nulla erit electio, nec poterit tuta conscientia acceptare. *ib.*, 36.
- Quando vero non potest constare probabiliter, est valida electio. 524, 37.
- Quando professio bona fide facta est simpliciter nulla, per se loquendo nullum habet effectum, per accidens autem potest habere aliquem, magis in foro externo quam in interno. 525, 4.
- Professio ita facta, quamdiu existimatur valida, obligat ac si esset valida ratione ignorantia. 526, 6.
- Si hæc ignorantia sit publica, et communi existimatione judicetur professus, omnes actus professorum proprii, etiam validam professionem supponendo ab eo exerciti, sunt validi. *ib.*
- Sic professus potest in foro externo obligari ad permanendum in religione, et obediendum, et ipse tenetur aliquo modo parere huic sententiæ. *ib.*
- In prædicto casu si talis sit dubius de nullitate professionis, tenetur parere sententiæ; imo, quamvis non intercedat sententia, non potest sua auctoritate se eximere a religione, et tenetur ad ratificandam professionem. *ib.*, 7.
- Si vero sit certus coram Deo de nullitate professionis, quam ab initio bona fide fecit, non tenetur ratificare illam, quamvis per sententiam cogatur in religione manere. Item non tenetur ad internam observantiam votorum et regularum, sed tantum ad externam, et neque ad hanc, secluso scandalo: item potest relinquere religionem sine vi, injuria et scandalo; solum obligatur ad parendum exterius illi sententiæ, non resistendo per vim. *ib.*
- In hoc casu consulendum est tali personæ ut priorem professionem ratam habeat. 527, 8.
- Probabile est, si talis dubitationem moveat circa nullitatem professionis, cum nihil probare possit, juste posse a religione obligari ad professionem iterandam, et tunc ipse tenetur ex animo iterare. *ib.*
- Ab idem tenetur, quamvis a religione non obligetur, si in aliquo casu non possit sine scandalo et periculo religionem relinquere. *ib.*, 9.
- Professio nulla ex defectu consensus, propter fictionem profitentis, per se non obligat ad statum religiosum, aut iterandum, aut vota servanda, per accidens vero potest obligare. *ib.*, 10.
- Quando professio est nulla tantum ex jure ecclesiastico, per se habet effectus in jure expressos. 528, 41.
- Professio facta in religione Mendicantium ante expletum annum probationis, ante Concilium Tridentinum obligabat ad ingrediendum aliam religionem, post Concilium est omnino invalida, et nullum habet effectum. *ib.*, 42.
- Idem dicendum de professione tacita, facta per susceptionem habitus professorum intra annum novitiatus. *ib.*
- Professio conjugati sine licentia consortis est nulla, neque obligat ad vota paupertatis et obedientiæ, sed solum ad votum simplex castitatis. 529, 43-44.
- Ex intentione vero profitentis, neque ad hoc obligatur, si non intendit vivere castitatem, nisi ut annexam religioni. *ib.*, 45.
- Professio hoc secundo modo facta, secluso scandalo, non impedit matrimonium, primo vero modo impedit propter simplex votum castitatis. *ib.*
- Si quis suscipiat habitum religionis cum proposito mutandi vitam, ibi non intervenit professio expressa nec tacita. 531, 49.
- Quæ obligatio resultet ex professione cum tribus votis solemnibus facta in manibus non habentis potestatem admittendi et incorporandi religioni. 532, 21.
- Post professionem invalidam simpliciter potest quis licite relinquere habitum et religionem, quin in foro conscientia incurrat apostasiam aut excommunicationem. 532, 1.
- Item relicta religione potest assumere quemcumque statum. *ib.*, 2.
- Professio invalida in foro Ecclesiæ et valida coram Deo est moraliter impossibilis; si tamen contingat quod professio valida coram Deo in foro Ecclesiæ probari non possit vel quod sit valida, vel quod sit facta, tenetur eam servare in conscientia, nullumque dubium circa illam movere. *ib.*, 3.
- In probanda professione nulla, non credendum ipsi religioso etiam juranti, nisi aliunde sufficientes probatio detur. 533, 4-5.
- Ut Ecclesia reputet professionem nullam, non satis est ut probetur invalide factam, sed requiritur ut sufficienter constet exterius factam esse cum tali defectu irritante. 533, 8.
- Qui certus est professionem esse nullam, et in foro externo id probare non potest, habet jus relinquendi religionem propria auctoritate, et

- assumendi alium statum, etiam matrimonii.
ib., 9.
- Tenebitur tamen ex quo fuit in mala fide et in mora, vel ratificandi professionem, vel relinquendi religionem ad restituendam quidquid de bonis religionis consumpsit in proprios usus, habita ratione obsequiorum quæ fecit religioni eo tempore. ib., 10.
- Quando professio nulla probari potest, non debet exire propria auctoritate, sed petendo libertatem suam ab ecclesiastico Prælato. 536, 11.
- Ad hoc tenetur in conscientia, et si contrarium faciat, peccat graviter, et tenetur non uti privilegiis religionis, et amisit jus ad gaudendum, postquam tamen exivit, non tenetur redire. ib., 12.
- Item, non incurrit ipso facto excommunicationem vel pœnam aliam ipso jure impositam apostatis; et quamvis sub excommunicatione jubeatur redire, et ut contumax declaretur, non tenetur in conscientia, nec ligatur censura, nisi quoad exteriorem ejus observantiam. ib.
- Talis propria auctoritate dimittens religionem excusatur a culpa, quando ob eam rem in carcere detinetur, vel aliter impeditur ne jus suum postulet, vel non potest alia via vexationem illam vitare; et si probare potest in foro Ecclesiæ hæc impedimenta, non incurrit pœnas a Concilio Tridentino impositas. 537, 14.
- Item, quamvis temere dimittat habitum, si postea velit reassumere ad hoc ut audiatur, et voluntarie redeat (non vero si invite capiatur), bene potest illi concedi audientia ex quadam æquitate et benignitate. ib., 15.
- Qui volunt causam nullitatis professionis prætere, ante quinquennium elapsam a die professionis illam intentare debent, alioquin non audiuntur. 537, 1.
- Hoc intelligitur tam de professione expressa, quam de tacita. ib.
- Quis sit dies professionis a quo quinquennium computatur. 538, 2.
- Hoc decreto nec statuit, nec potuit statuere Concilium ut, elapso quinquennio, talis persona vel maneret religiosus professus sine proprio consensu. ib., 3-4.
- Vel teneretur in conscientia ad permanendum in religione in perpetuum ejus obsequium, ex vi præscriptionis aut pœnæ. ib. 3.
- In aliquibus casibus admittenda exceptio, ut, non obstante quinquennio elapso, quis audiatur, et assignantur casus. 539, 6.
- Milites S. Joannis comprehenduntur sub hoc decreto, non vero milites aliorum ordinum militarium. 541. 10.
- Quid teneatur facere religiosus, qui post quinquennium non auditur, cum certus sit se non esse religiosum. ib.
- Tacita professio est vera professio. 491, 2.
- Quot modis fiat. ib., 3.
- Primus modus professionis tacitæ secundum jus antiquum erat, quando quis induebat habitum proprium professorum. ib., 4.
- Requirebatur tamen annus pubertatis. ib., 5.
- Non ita annus novitiatus. ib.
- Secundus modus professionis tacitæ erat per usum actuum, qui sunt proprii professorum. 492, 6.
- Ex sententia aliquorum, probabiliter requirebatur ad hanc tacitam professionem, ut fieret in habitu saltem novitiorum cum perseverantia per triduum. ib. 7.
- Solus actus proprius professorum sine voluntaria habitus professorum susceptione non sufficit ad tacitam professionem. ib., 8 et seq.
- Utrumque requiritur, et assumptio habitus professi et exercitium actus ejus. 494, 12.
- Quando solus habitus professorum assumitur, requiritur perseverantia tridui post habitum assumptum, ut professio tacita facta censeatur; quando vero adjungitur exercitium actus, tunc statim censeatur facta. ib.
- Probabilius tamen etiam in hoc casu requiritur perseverantia per triduum. ib.
- Ante hoc triduum non est valida professio tacita, etiam in foro conscientiæ. ib., 13-14.
- Quæ et qualis scientia requiratur ut professio sic facta teneat in utroque foro. 496, 16.
- Quæ conditiones requirantur, tam ex parte religionis quam tacite profitentis. ib.
- Certior modus professionis tacitæ post annum novitiatus expletum, est gestare habitum professorum, et hoc dupliciter potest contingere. ib., 17.
- Quas conditiones necessarias requirat. ib., 17 et seq.
- Alius modus tacite profitendi est per solam susceptionem cujuscumque habitus religiosi, etiam proprii novitiorum, si post publicum votum simplex religionis assumatur. 498, 22.
- Rejicitur tamen. 499, 23.
- Post Concilium Tridentinum non fit professio tacita intra annum novitiatus. 501, 1.
- Expleto anno probationis fieri potest. ib., 2.
- Duobus modis potest fieri: primo, si quis, expleto anno novitiatus, et decimo sexto ætatis, sponte sua habitum proprium et distinctum professorum assumat. ibid., 3.
- Secundo modo fit tacita professio, si quis per integrum annum (qui annus debet inchoari post expletum decimum sextum ætatis) probationis, gestet habitum religionis indistinctum patenter. 502, 4.

- Cum solo habitu proprio et omnino distincto novitiorum, quidquid aliud ei adjungatur etiam post expletum annum novitatus, et decimum sextum ætatis, non sit tacita professio. *ib.*, 5.
- Ut professio tacita sit valida, requiritur positivus consensus formalis vel virtualis profitendi, et non sufficit negativus. 501, 3.
- Professio tacita est vera professio; ad illam requiruntur omnes conditiones quæ ad expressam. 503, 1.
- Habet omnes effectus quos expressa, exceptis in jure declaratis. *ib.*, 2.
- Duæ exceptiones sunt in jure: prima est, quod professio tacita, facta ante expletum annum novitatus, non obligat religioni in qua professus est, sed religioni in genere. *ib.*, 3.
- Ipsa tamen religio obligat ad retinendum sic professum. 504, 3.
- Hæc juris exceptio non habet locum in professione tacita, quæ fit deferendo communem habitum professorum per integrum annum. *ib.*, 6.
- Neque in professione tacita quæ modo fit post Concilium Tridentinum. 505, 7-8.
- Secunda exceptio est, quod tacite professus non potest eligi in Prælatum suæ vel alterius religionis. Potest tamen active eligere. 507, 13.
- Professus an testari possit, vide PAUPERITAS SOLEMNIS. XV.
- Quinquennium a Concilio Tridentino præscriptum ad probandam professionis nullitatem, vide supra hæc ipsa rubrica. 537, 1 et seq.
- Professionis nomine quid veniat in jure. XVI, 673, 1.
- Professio solemnns, quotuplex fiat in Societate; et quid unaquæque specialiter importet. 850, 3.
- An convenienter differatur per longum et indeterminatum tempus. 837, 1 et seq.
- Ad professionem quatuor votorum solemnium in Societate, quæ antiquitas religionis jure ordinario requiratur. 838, 7.
- Quæ etiam ad professionem solemnem trium votorum. 839, 9-10.
- Emitti potest professio quatuor votorum ex dispensatione statim post biennium, imo etiam post solum primum annum novitatus. *ib.*, 11.
- Quæ aliæ conditiones jure ordinario, et seclusa dispensatione, requirantur in persona ad professionem quatuor votorum admittenda. 838, 4 et seq.
- An et quam professionem emittere debeant in Societate qui habent majoratus. *ib.*, 4.
- Professionis quatuor votorum solemnium, quæ fit in Societate, forma substantialis quæ, et quomodo intelligenda. 866, 1 et seq.
- In cujus manibus facienda sit talis professio. Et quis habeat potestatem acceptandi et admittendi ad illam, jure ordinario. 867, 4.
- Quis jure delegato. *ib.*
- Professionem quatuor votorum in Societate, quæ solemnitates accidentales comitentur et consequantur. 868, 7.
- Professi Societatis post solemnem professionem alia quædam vota simplicia emittunt, et an convenienter. 870, 1 et seq.
- Non potest a Generali dispensari cum illis, ne ea emittant. 172, 30 et seq.
- Talia item vota neque dispensari, neque irritari possunt, tam quoad substantiam, quam quoad usum, per superiores Societatis. *ib.*
- Professi Societatis inter alia vota simplicia, quæ post solemnem suam professionem emittunt, unum est, si eligantur in Episcopos, audituros se esse consilia Præpositi generalis Societatis; eaque secuturos, si meliora judicaverint. Et quo pacto hoc votum intelligatur. 891, 1 et seq.
- Quæ utilitates ex hoc voto sequantur. 892, 4.
- In qua materia obliget. 894, 8.
- Si professus promoveatur ad Pontificatum, an teneatur hoc voto. 893, 11.
- Quid si ad Cardinalatum. *ib.*
- Professi Societatis peculiari etiam voto astringuntur ad non procurandam dignitatem intra, vel extra Societatem: quomodo, et quantum hoc votum obliget: et cætera ad illud pertinentia. Vide DIGNITAS. XVI.
- Professi Societatis emittunt inter alia votum manifestandi Societati, vel ejus Generali, subditos illius procurantes dignitatem aliquam. 898, 1.
- Hoc votum intelligitur tam de procurantibus dignitatem intra Societatem, quam extra illam. 899, 2.
- Esse hoc votum utile, et honestum. *ib.*, 3 et seq.
- Non obligantur professi ex vi hujus voti denuntiare nisi tantum alios Societatis professos dignitatem procurantes. 900, 7.
- Non obligantur etiam ad faciendam denunciationem judicalem, aut paternam determinate, sed tantum alteram ex illis, quam licite potuerint, vel maluerint. 901, 9.
- Quæ notitia delicti requiratur ut professus, ex vi hujus voti, teneatur ad dictam denunciationem faciendam. *ib.*, 10 et seq.
- An teneatur, ex vi dicti voti, denuntiare crimen præteritum etiam jam omnino emendatum. 902, 14-15.
- Quando censeatur crimen emendatum. 903, 17.
- An hoc votum obliget, quando delictum occultum est. 904, 18 et seq.
- Quando denunciatio facienda est, an debeat professus præmittere secretam monitionem. 908, 31-32.

An monitione præmissa, adhuc facienda sit denunciatio. *ib.*

Non tenentur professi Societatis, imo nec possunt denunciare ambitionem eorum qui eam sub secreto, et gratia tantum consilii salutaris postulandi, illis manifestarunt. 908, 30.

Professi trium tantum votorum convenienter in Societate admittuntur; et cur quartum votum solemne obedientiæ ad Summum Pontificem non emittant. 912, 2 et seq.

Cur vota horum professorum sint solemnia, et non simplicia sicut aliorum coadjutorum spiritualium. 913, 5-6.

Gradus horum professorum non est per se intentus in Societate, sed propter aliquas speciales causas admissus. *ib.*, 6.

Quod de se specimen præbere debeant, qui ad hanc professionem trium votorum promovendi sunt. 914, 7.

Professi trium votorum in Societate, ad quæ ministeria admittantur, et a quibus excludantur. *ib.*, 8 et seq.

Professi trium votorum Societatis debent esse sacerdotes; et veniunt etiam aliquando nomine Coadjutorum spiritualium. 919, 13.

Dicti professi trium votorum emittere etiam debent quinque simplicia vota, quæ professi quatuor votorum emittunt. 920, 14.

Professis Societatis tempus orandi non limitatur, et qua ratione id eis concedatur. 926, 3.

Professorum Societatis paupertas, vide **DOMUS PROFESSA**. XVI.

Professi Societatis, quibus in casibus habitare possunt in collegiis, aut redditibus eorum juvari vel sustentari. 733, 13.

Professi Societatis, an ex vi solemnis professionis teneantur ad horas canonicas dicendas. 931, 8.

Professi Societatis, an per aliquot saltem dies specialiter ex vi voti obligentur ad doctrinam christianam pueros edocendam. 853, 11.

Professi Societatis juste ab ea expelli possunt. 1149, 1.

Quas ob causas. *ib.*, 2 et seq.

Quam potestatem circa hoc habeat Societas, vel ejus Generalis, vide **CONGREGATIO**, et **GENERALIS**. XVI.

Professum dimittere, ut in sæculo vivat, absque culpa sufficiente ad ejectionem, nullo modo potest Societas; sed si necessaria sit dispensatio, a Summo Pontifice postulanda est. 1154, 8.

Professus Societatis expulsus, vel transiens ad aliam religionem, quas obligationes, cum alias, tum votorum, deferat aut deferre possit. 1156, 2.

Professus Societatis expulsus cum onere ingrediendi aliam religionem, an teneatur ad Socie-

tatem redire, vel ejus Praelatis se præsentare, si in alia religione non perseveraverit. 1156, 4.

Professus Societatis ad alium statum translatus, ut ad Episcopatum, Cardinalatum, etc., quas votorum obligationes retineat. 1158, 7.

Vide supra, et **DIGNITAS**, et **EPISCOPUS**. XVI.

Professus Societatis apostata, quas retineat obligationes. 1158, 9.

Professus Societatis, cui conceditur licentia trans-eundi ad aliam religionem, non tenetur eam acceptare. 380, 42.

An vero, et qua ratione professus Societatis transire aut transmitti possit ad aliam religionem, vide **RELIGIOSUS** ad aliam religionem transiens. XVI.

Professio in Religione, licet cæremonia sacra sit, et aliquam sanctificationem conferat, cur non sacramentum. XX, 13, 9.

Religiosi Mendicantes, qui ante expletum probationis annum aliquem recipiunt ad professionem, quomodo puniantur. XXIII bis, 154, 6.

PROHIBITIO.

Prohibitio, vide **PRÆCIPIO**. V.

Prohibitio quid significet circa legem. V, 81, 3.

Prohibitio superioris dupliciter dici potest irrationalis, et quomodo tunc obliget. XV, 624, 22.

PROJECTIO.

Projectio quomodo fiat ab Angelo, vide **NOTUS**. II.

PROLES.

Vide **FÆTUS**. XIX.

PROMISSIO.

Promissio gratiæ ad quem finem posita. VIII, 354, 8.

Differt Deus gratiam suam in quantum vult pro suo arbitrio. *ib.*, 10.

Promissio Dei ad meritum de condigno est necessaria. X, 110.

Vide **MERITUM**. X.

Promissa non implere Deus de absoluta potentia non potest. XII, 60, 10.

Ut est materia religionis, primam honestatem a divino cultu habet. XIII, 19, 5.

Promittere actus religionis et illos implere, ad religionem pertinet. 42, 11.

Promissio facta Deo majus debitum legale et morale inducit, quam facta homini. 51, 17.

Quo pacto tollatur obligatio promissionis. 127, 4.

Promissio divina est de gratia et gloria. XIV, 31, 3.

Promissio Dei facta orantibus est conditionalis. 87, 3.

Promissio valida inducit assertionem de futuro. 502, 3.

Promissio jurata. 303, 4.
 Promissio quid addat assertioni. *ib.*, 3 et seq.
 Promissio non est adæquata materia juramenti promissorii. 506, 15.
 Promissio gemina et jurata ad hominem facta, utrum æquivalet voto. 513, 12.
 Promissio jurata an cuilibet afferat majorem obligationem. 513, 3-4.
 Promissio facta latroni, verbi gratia, quatenus obliget. 536, 5.
 Promissio interna jurata obligat. 537, 24.
 Promissio dupliciter potest prohiberi. 598, 4-5.
 Promissio juramento firmata dat actionem. 602, 9.
 Promittendi verbum duas indicat voluntates. 768, 1.
 Promissio potest esse mala, et executio bona. 771, 7.
 Promissio simplex religionis quatenus obliget. 777, 7.
 Promissio quisnam actus sit. 800, 1 et seq.
 Promissio debet necessario esse de bono ejus cui fit. 811, 4.
 Promissiones factæ Sanctis quatenus fieri Deo dicantur. 813, 4 et seq.
 Promissio humana obligat. 923, 4.
 Promissio Deo et homini quatenus differant. 923, 10.
 Promissio pura facta absenti non obligat. 924, 3.
 Promissio, quando est opus pietatis, est materia voti. 953, 4.
 Cum promissioni humanæ votum additur, est duplex obligatio. *ib.*
 Promissio contra votum facta non valet. 986, 2.
 Promissio humana pia utrum aliquando prævaleat voto. *ib.*
 Promissio ut genus essentialiter includitur in omnino voto. XV, 147, 8.
 Promissio Deo facta est vere votum: promissio votendi castitatem est vere votum, sed non castitatis. *ib.*
 Promissio et donatio differunt, et in quo. 148, 12.
 Promissio pura non transfert rem in alterum, neque est potens ut reddat personam incapacem dominii. 171, 11.
 Promissio homini facta non est votum, sed soli Deo. 874, 9.
 Vide DOMINIUM, et TRADITIO. XV.
 Promissio ingrediendi Societatem, quam scholastici approbati, simul cum tribus substantialibus votis faciunt, verum est votum. XVI, 792, 2.
 Idque illi statui maxime conveniens. 793, 4.
 Obligat hæc promissio ad acceptandum quemcumque gradum in Societate, quem Præpositus generalis designaverit, non tamen ad eum procurandum. 794, 1 et seq.
 Si scholasticus approbatus admittatur a Generali

ad gradum coadjutorum temporalium, an teneatur acceptare ex vi dictæ promissionis. 796, 7 et seq.
 An qui jam in uno gradu est constitutus obligari possit ex eadem promissione ut transeat ad alium. 797, 11.
 Ut aliquis obligetur ad acceptandum gradum in Societate, non opus est ut hoc illi præcipiatur in virtute obedientiæ, sed tantum ut id ab eo absolute et efficaciter ratione dictæ promissionis exigatur. 798, 13-14.
 Quando quis hanc promissionem implere teneatur. 799, 15.

PROMPTITUDO.

Promptitudo in devotione. XIV, 140, 5.
 Promptitudo duplex. 144, 19.

PROPHETA, PROPHETIA ET PROPHETICUM.

Prophetam nullum, excepto Christo Domino, uti potuisse ad libitum prophetiæ dono, de fide est. VII, 157, 26.
 Propheta quomodo post actualem revelationem recordetur et assentiatur rei revelatæ. 160, 34-35.
 Prophetia quid includat. 145, 10.
 Probabile est esse cognitionem evidentem. *ib.*
 Requirit apprehensionem rei cognoscendæ, et judicium de veritate rei apprehensæ. 156, 22.
 Non est habitus. *ib.*, 23.
 Propheticum lumen esse aliquid permanens, probabile est. 158, 28-29.
 Propheticus assensus evidens et obscurus esse potest. *ib.*, 29.
 Assensus obscurus non differt specie ab assensu fidei; evidens vero differt. *ib.*
 Evidens assensus propheticus si detur, illius lumen non esse permanens, probabilius est. 159, 30.
 Prophetia, quando non est evidens, actus est liber quoad assensum, libereque a propheta manifestatur. IX, 35, 7.
 Prophetia, licet actus supernaturalis sit, non habet habitum a quo eliciatur. 64, 4.
 Veritas, quæ est in prophetiis comminatoriis, non cognoscitur in causis. XI, 346, 7.
 Prophetiæ etymon quodnam sit et quam late pateat. XII, 226, 1.
 Prophetiæ multiplex usus proponitur et explicatur, late. 227, 2 et seq.
 Prophetiæ objectum formale est divina auctoritas testificans. 228, 10.
 Objectum materiale est quicquid sub divinam revelationem cadit. 229, 13 et seq.
 Prophetiæ actus est supernaturalis cognitio in divina revelatione fundata, a qua locutio vel prædictio prophetica oritur. 230, 1.
 Prophetiæ actus est omnino certus et infallibilis. 231, 3.

- Certificat prophetam non solum de revelata, sed de spiritu etiam revelante. 232, 4.
- Non omnis cognitio ab Spiritu Sancto est prophetica, aut de Spiritu Sancto revelante certificat. *ib.*, 5.
- Prophetia alia simpliciter absoluta, alia comminatoria. 233, 8.
- Absoluta a comminatoria quomodo sit discernenda. *ib.*, 9.
- Non est necesse propheticam cognitionem esse evidentem, aut in alia evidente niti. 234, 2.
- Prophetia a fide accidentaliter tantum differt. 233, 3.
- Cur inter gratias gratis datas numeretur. *ib.*, 4.
- Propheticam cognitionem esse evidentem non omnino repugnat. 236, 5.
- Imo credibile est talem aliquando de facto fuisse. *ib.*, 6.
- Prophetia evidens an sit certior quam fides. 237, 10.
- An perfectior in genere entis. *ib.*
- Ad propheticam cognitionem quæ species ex parte objecti requirantur, et quomodo ordinentur. *ib.*, 1.
- In revelatione prophetica, etiam pure spirituali, datur recursus ad phantasmata. 238, 2.
- An etiam novi phantasmatis infusio. *ib.*
- Lumen propheticum ex parte potentiæ ad formandum certum iudicium, quid sit et quotuplex. *ib.*, 3-4.
- Non est in potestate prophetæ omnia occulta cognoscere aut prædicere, quoties voluerit. 239, 6.
- Prophetiæ donum, etiam respectu eorum quæ communiter revelantur, non datur per modum habitus. 240, 8.
- Manet tamen ex prophetica cognitione aliquid per modum habitus, et quid illud sit. 241, 9.
- Prophetiæ causa formalis, finalis et efficiens quænam sit. *ib.*, 1.
- Quæ causa subjectiva. *ib.*, 2.
- Quilibet viator est capax prophetiæ, non obstante quacumque naturali vel morali dispositione prava. *ib.*
- An etiam Beati. *ib.*
- Quid de dæmonibus dicendum. 242, 3.
- Prophetiæ variæ divisiones explicantur. *ib.*
- Prophetæ cur dicti videntes. 72, 10 — 230, 1 — 233, 3.
- Prophetæ non prophetabant ut insani. XIV, 207, 28.
- Ante Christum plurimæ, post ipsum nullæ, omnes enim per ipsum et in ipso impletæ. XVII, 11, 1.
- Sæpe effectus explicat prophetiam. 15, 6.
- Quid sit, et in quo a fide distinguatur. 613, 4.
- Unde ejus perfectio sumenda. *ib.*
- Propheta vere fuit Christus, et plus quam Propheta. 612, 2-3 — 614, 8.
- Habuit prophetiæ donum permanentem. 614, 6.
- Prophetia triplex præscientiæ, prædestinationis, et comminationis. XIX, 130, 5.
- Prophetiæ de B. Virgine, vide MARIA. XIX.
- De B. Joanne Baptista, vide verbo JOANNES BAPTISTA. XIX.
- B. Virgo prophetiæ dono predita. 309, 1.
- Prophetæ apud Judæos sancti dicebantur. 346, 8.
- Celebriores homines veteris testamenti fere omnes prophetæ fuerunt. *ib.*
- Prophetæ calceis utebantur. 427, 9.
- Prophetiæ quantumvis obscuræ, postquam deprehenduntur eventu, manifestæ redduntur. XXIV, 630, 7.
- Prophetiæ, priusquam impleantur, licet quoad circumstantias et ænigmata sint obscuræ, quoad rem proprie prædictam sæpe sunt manifestæ. 395, 4.

PROPINQUITAS.

Propinquitas, vide DISTANTIA et MOTUS. II.

PROPOSITIO.

- Ad veritatem propositionis indefinitæ satis est, quod prædicatum verificetur de quocumque singulari. I, 687, 6.
- Propositio immediata, vel mediata in Angelis quæ dicatur. Vide verbo COGNITIO. II.
- Propositio formidanda in doctrina adversariorum contenta. X, 381.
- Propositio auctori falso tributa, et quid de illa sentiendum. 370.
- Propositio quibus modis sit necessaria. XI, 336, 12-13.
- Propositio de præterito cur absolute sit necessaria. *ib.*
- Propositio de futuro quo sensu sit necessaria, ut res futura non possit non esse futura. *ib.*
- Propositio de præterito contingenti aliter necessaria est quam de præsentis et futuro. *ib.*
- Propositiones de futuro contingenti veræ sunt, et eo ipso sunt scibiles. 356, 3-4.
- Propositiones contingentes conditionales enunciant conjunctionem unius cum alia, non vero necessariam connexionem inter illa. 357, 9.
- Modus significandi harum propositionum non repugnat significatis. *ib.*
- Propositiones istæ hypotheticæ sunt ex vi verborum. 358, 10.
- Merito tamen conditionales dicuntur. *ib.*
- Propositiones istæ non sunt impossibiles. *ib.*, 11.
- Nec suspensæ et indeterminatæ. 359, 13.
- Qualis requiratur existentia in iis quæ enunciant ut vera supponant. *ib.*
- Propositio indefinita universali æquivalet in definitionibus Ecclesiæ et doctrinali propositione. 467, 29.

Instans in quo propositionis sensus consummatur, quomodo intrinsecum propositioni. XXI, 327, 3.
 Propositionum de præsentis veritas pro quo temporis instanti sumenda. 328, 6.
 Stat, ex efficientia alicujus propositionis, ejusdem resultare veritatem. 330, 3-6.
 Prius natura in propositione intelligitur significatio quam veritas. 331, 7-8.
 Veritas practica propositionis potest esse prior veritate speculativa. ib., 40.
 In propositionibus practicis, si subjectum sit pronomen demonstrativum, designare solet prædicatum. 333, 3.
 Propositio eadem, tam vocalis quam mentalis, etiam ultimata, dummodo abstractiva sit, mutari potest de vera in falsam, et e contra, sine sui mutatione. XXV, 280, 10-11.

PROPONENS FIDEM, SEU PROPOSITIO EXTERNA.

Res falsa, quamvis vera existimetur, nunquam potest ita proponi ut ad fidem infusam sufficiat. XII, 110, 9.
 Non requiritur ut Deus immediate immediatione suppositi singulis objecta fidei proponat. 112, 2 et seq.
 Requiritur tamen ut immediatione virtutis intercedat specialiter circa propositionem cooperando. 113, 3 et seq.
 Proponitur aliquando immediate a Deo fides. ib., 5.
 Ad sufficientem fidei propositionem non satis est objectum simpliciter proponi ut a Deo revelatum, sed requiritur ut ex iis quæ proponuntur, prudenter appareat credibile. 116, 3.
 Imo etiam evidenter credibile, atque adeo ut certum et infallibile. 116, 4-5.
 Quin etiam evidenter credibilis quocumque alio objecto, seu doctrina repugnante. 117, 6.
 Non est tandem propositio fidei sufficiens, nisi evidenter ostendat res fidei esse de facto credendas, et cuique opinioni contrariæ præferendas. 118, 7.
 Propositio fidei non eodem modo sapientibus et idiotis facienda. 134, 8 et seq.
 Propositio fidei ut sufficiens sit, nonnunquam per internam vocationem completur. 135, 9.
 Proponens fidem alius proximus, remotus alius, in præludio. 137.
 Proximus non habet auctoritatem infallibilem habitualiter et permanentem. 138, 3.
 Habet autem actualiter quoad certitudinem doctrinæ, quam sufficienter proponit. 139, 4.

PROPOSITIO DE FIDE.

Propositio de fide, an alia mediata, alia immediata sit. XII, 96, 3 et seq. — 463, 10.

An nunc dentur propositiones aliquæ de fide, quæ antea de fide non fuerint. 37, 13.
 Propositionum quæ successu temporis creduntur, duplex genus. ib., 18.
 Eadem propositio potest esse credita fide divina, et simul ratio credendi. 104, 11 et seq.

PROPOSITIO DAMNABILIS.

Propositio damnabilis, quid sit et quotuplex. XII, 462, 1.
 Propositio hæretica est absolute talis, et independenter a pertinacia vel animo proferentis. 463, 3 et seq.
 Est idem in rigore cum hæresi. 464, 3.
 Propositionem hæreticam in varios modos qualiter nonnulli subdistinguant. ib., 6.
 Propositiones omnes hæreticæ sunt formaliter æque falsæ et hæreticæ. ib., 7.
 Propositio erronea in materia fidei quid sit, et quomodo ab hæretica distinguatur. 463, 11 et s.
 Quid item propositio sapiens hæresim. 467, 16-17.
 Quid male sonans. 468, 18.
 Quid piarum aurium offensiva, scandalosa, temeraria. 469, 19-20.
 Propositio modalis censuram inurens sine fundamento, damnabilis est, et eadem censura digna. 470, 21.
 Eadem propositio aliquando pluribus censuris affici potest; aliquando non item. ib.
 Sola propositio proprie hæretica est materia hæresis. 470, 22 — 492, 6.
 Circa propositiones damnabiles etiam non hæreticas errare, per se loquendo, peccaminosum est. 490, 1.
 Hujusmodi peccatum non est simpliciter hæresis. 491, 3.
 Imo nec ad illam revocatur. ib., 4.
 Sed habet malitiam curiositatis, oppositam studiositati. ib., 3.
 Nimia asseveratio in propositione, alias non damnabili, potest esse peccaminosa, an aliquando etiam hæretica. 492, 6.

PROPOSITUM.

Propositum vitandi omnia venialia, quale sit. VII, 538, 21.
 Propositum faciendi aliquid in honorem Dei, an obligationem inducat. XIV, 736, 1-2.
 Non inducit obligationem. 737, 3.
 Propositi nomine interdum promissio significatur in jure. 759, 13.
 Propositum est ad votum necessarium. 764, 2.
 Propositum implendi votum, an sit de voti essentia. 768, 1 et seq.
 Propositum virtuale et formale, quod. 768, 1.

Propositum implendi necessarium est ut illud rite fiat. 769, 5.
Propositum de violando sæpe votum in materia levi, quod peccatum. 1032, 8.

PROPOSITUM NON PECCANDI.

Per se loquendo est necessarium ad remissionem peccati, et quomodo. XXII, 80, 2.
Quod sit necessarium ad mortalis remissionem. 80, 5.
Quod ad venialis. ib.
Interdum potest dari sufficiens dispositio ad gratiam absque formali proposito non peccandi. 81, 6.
Num propositum hoc et peccati detestatio servent aliquem ordinem inter se. 82, 9.
Propositum absolutum non committendi simile veniale est sufficiens dispositio ad ejus remissionem. 216, 19.
Dummodo sit actus supernaturalis. 216, 20.
Propositum non peccandi est de essentia sacramenti pœnitentiæ. 447, 32.
Quod in confessione de mortalibus, per se loquendo, debet esse formale. ib.
At in confessione venialium non est tam necessarium, sicut formalis dolor. ib., 33.

PROPOSITUM SATISFACIENDI.

Non est necessarium ad justificationem distinctum a proposito servandi mandata. XXII, 81, 8.
An vero in hoc contineatur. ib.

PROPOSITUM OBIEDIENDI.

Propositum obediendi confessori in his quæ præcipere potest, est necessarium ad sacramentum pœnitentiæ. XXII, 447, 34.

PROPRIETAS.

Proprietas absoluta Dei nequit esse incommunicabilis pluribus suppositis. I, 547, 12.
Proprietates incommunicabiles possunt habere rationem communem. 342, 14.
Sunt in Deo veræ proprietates personales. 691, 3.
Proprietates recte concipiuntur et explicantur nominibus abstractis. ib., 4.
Non appellatur proprietas omnis relatio. 692, 1.
Proprietas incommunicabilis est. ib.
Proprietas formaliter est forma positiva. ib., 2.
Tres tantum sunt proprietates personales. 693, 3.
Proprietates idem sunt quod personalitates, solaque ratione distinguuntur. ib.
Proprietates distinguuntur a personis eodem modo quo relationes propriæ ab eisdem personis, quarum sunt propriæ. ib., 6.
Proprietas, quæ constituit, distinguit personas. 697, 4.

Constitutio personarum fit per uniuscujusque proprietatem positivam tanquam per formam. 694, 2.
Nullæ sunt in Trinitate proprietates absolutæ. 700, 3.
In Deo omnis proprietas absoluta dicit perfectionem simpliciter simplicem. 701, 9.

PROPRIUM.

Proprium in quadam significatione est quod aliqui semper et ab intrinseco convenit, licet non soli. I, 692, 1.
Proprium dicitur prout distinguitur contra commune. ib.

PROPRIUM ET PROPRIETAS.

Proprium et accidens, ut vera et universalialia constituent, in concreto sumenda. XXV, 234, 8.
Proprietates rei, maxime quæ illi ratione propriæ formæ debentur, ab ejus essentia per naturalem emanationem effective procedunt. 615, 3 et seq.
Proprietates quæ et qualiter a substantia emanent, vide ACCIDENS. Vide etiam EMANATIO. XXV.

PROSECUTIO.

Prosecutio est prior natura quam fuga; potest autem per accidens fuga esse prior. IX, 414, 16.

PROSPER.

Opera sancti Prosperi recensentur. VII, 319, 22.
Ejus auctoritas in libris de Gratia contra Semipelagianos maxima post Augustinum. 320, 23.
Fidelissimus Augustini defensor. ib.
Ejus doctrina et labores pro Ecclesia referuntur et commendantur. ib.

PROVIDENTIA.

Providentia duplex est. I, 231, 2.
Ad Providentiam naturalem pertinet conservatio rerum in esse. ib.
Providentia supponit creationem et addit actionem. ib.
Deus habet providentiam moralem creaturarum omnium rationalium et operationum liberarum. 233, 8.
Providentia et prædestinatio in quo differant. 249, 17.
Providentiæ et prædestinationis duplex consideratio. 306, 2.
Providentia quamobrem non dicatur includere infallibilitatem. 307, 8.
Providentia rerum est, quæ futuræ supponuntur. 308, 12.
Providentia Dei supponit omnium rerum possibilitatem perfectam scientiam. 526, 2.

- Supponit etiam providentia conditionatam præscientiam effectuum futurorum, si cum iis vel aliis circumstantiis ad operandum applicaretur. ib., 3.
- Providentiæ divinæ ac supernaturalis ratio integra, quomodo ex prædestinatione ac reprobatione coalescat. 529, 15.
- Providentia divina quoad aliquos effectus suos expectat determinationem divinam voluntatis humanæ. X, 340, 3.
- Ratio divinæ providentiæ ab adversariis posita, aliena est a divina bonitate et sapientia. 378, 4.
- Altitudo divinæ providentiæ in quo resplendeat. 375, 1.
- Duo ad perfectionem divinæ providentiæ pertinent, et quænam illa sint. 374, 4.
- Non est conveniens illa providentiæ ratio qua dicitur Deus non reliquisse in arbitrio prædestinati initium efficacis actus seu conversionis. 375, 1.
- Providentiæ perfectio sine præfinitione potest intelligi. XI, 139, 4.
- Quid sit providentia. ib., 5.
- Voluntas quam habet adjuncta providentia ex suppositione solum est necessaria, sicut alia decreta libera. 140, 6.
- Certitudo providentiæ circa actus liberos ex præfinitione non pendet. 143, 13.
- Effectus a Deo provisi per causas liberas, evitabiles sunt respectu causæ proximæ, etiamsi infallibiles sint. 143, 16.
- Divina providentia ordinat media in finem etiam sub conditione intentum. 146, 17.
- Non est tamen necessarium ut talis providentia includat infallibilem consecutionem finis, nisi supposita præscientia. 146, 18.
- Providentia in universum spectata vitari non potest. 147, 19.
- Quibus modis liber actus possit cadere sub divinam providentiam. 148, 20.
- Actus mali sub ea etiam comprehenduntur. ib.
- Providentia Dei perfectissima est. ib.
- Providentia constat actibus intellectus et voluntatis, et qui sint illi. 76, 2.
- Providentia Dei ab ejus gubernatione differt. 82, 6.
- Quam sit ad Dei providentiam expediens et necessaria justitia providentialis. 567, 9.
- Quæ opera Dei sint a justitia providentiali. ib., 10.
- Providentia extraordinaria non semper miraculosa. XIV, 70, 8.
- Providentiæ humanæ est connivere in multis in rebus. XXIV, 382, 16.
- Quid de peccatoribus in via. 633, 4.
- Quid de damnatis et reprobis damnandis. ib., 4-5.
- Proximus est objectum minus principale charitatis. 633, 2.
- Etiam quoad corpus. 636, 6.
- Ipsa Dei bonitas increata est sufficiens ratio ut propter eam diligatur immediate proximus amore supernaturali. 638, 1.
- Item justitia supernaturalis ipsiusmet proximi. 639, 3.
- Imo et bonitas naturalis ipsi intrinseca, supernaturaliter tamen regulata. 639, 4.
- Proximi amor quomodo semper tendat etiam in Deum. 643, 12.
- Vide CHARITATIS PRÆCEPTUM. XII.
- Indignitas proximi non est sufficiens ratio ad dolendum de ejus bono. 673, 3.
- Proximo defuncto quem constat esse damnatum, potest peti pœna æterna. XIV, 73, 3.
- Secus si non constet. ib.
- Proximo viatori non licet postulare vindictam æternam. ib.
- Proximorum salutem procurare qua ratione sit proprium Episcoporum. XVI, 561, 4 — 564, 8.
- Quam excellens munus sit hujusmodi procuratio. 561, 4.
- Proximorum salus an et qua ratione possit esse finis alicujus religionis. 562, 5.
- Proximos instruere et regere ars est artium. 629, 2.
- Proximorum salutem quibus mediis Societas procuret. 572, 10 et seq.
- Societatis in proximos beneficentia et charitas. 577, 6.
- Proximis in ratione vivendi se debet ad exemplum Christi accommodare, qui eos velit Christo lucrifacere. 605, 7 et seq.
- Cum proximis familiariter agere, neque a statu perfectionis, neque a Societatis instituto alienum est, sed potius maxime conveniens. 1045 et seq.
- Pro cura proximorum quam Societas habet, vide PUERORUM INSTITUTIO. XVI.

PRUDENTIA.

- Prudentiæ actus nonnunquam in homine fideli supernaturalis est in entitate. VII, 666, 8.
- Quomodo evadat supernaturalis, cum in conjecturis naturalibus fundetur. 668, 15.
- Prudentia infusa non excludit phantasmata, seu species objectorum sensibilium. IX, 58, 9.
- Quomodo religio distinguatur a prudentia. XIII, 47, 1.
- Prudentia non tantum moralis sed intellectualis est virtus. 74, 18.
- Prudentia quatenus spectet ad meditationem. XIV, 121, 7.

PROXIMUS.

- Proximus est omnis rationalis creatura. XII, 633, 3.
- idem sibi ipsi an proximus. ib., 4.

Prudentia quam necessaria sit Prælati et gubernatoribus. XVI, 893, 5-6.
 Auriga est aliarum virtutum, in practica cognitione consistens. XVIII, 79, 3.
 Fuit in anima Christi ab instante suæ creationis. ib.

PSALMUS, PSALMODIA.

Psalmodia probatur. XIV, 272, 9.
 Psalmus, hymnus, et canticum, quatenus differant. 275, 15.

PSALMISTA.

Psalmista quis sit. XIV, 306, 5.

PUBERTAS.

Pubertatis anni. XIV, 1066, 4.

PUBLICUM.

Publicum, vel occultum, quotupliciter dicatur delictum. XII, 700, 1.
 Publicum delictum, vide CORRECTIO FRATERNA. XII.

PUER, PUERI.

Pueri, amentes, etc., operantur aliquo modo propter finem. IV, 21, 11-12.
 Puer, vide USUS RATIONIS. IV — LIBERTAS, VII. — INFANS. XX.

PUERORUM INSTITUTIO.

Puerorum in primis litterarum rudimentis institutio, quam utilis et conveniens Reipublicæ. XVI, 824, 2.
 Pueris magis expedit in litteris institui a magistris religiosis. 825, 3 et seq.
 Utrum etiam ipsis religiosis expediat hoc munus suscipere. 826, 6 et seq.
 Pueros instituere ars est, qua nulla sublimior. 825, 4.
 Puerorum cura et in litteris institutio a multis ex Sanctis antiquis suscepta. 826, 7-8.
 Puerorum in litteris institutionem convenienter a Societate susceptam esse. 824, 1 et seq.
 Quibus mediis eos in moribus ac litteris formet. 830 1 et seq.
 Qui libri pueris prælegendi. 832, 6 et seq.
 Puerorum in Christiana doctrina institutio, ad quas personas specialiter pertineat. 851, 5 et seq.
 Quam utilis sit hæc institutio. 852, 8-9.
 Merito a Societate specialiter susceptam esse. ib., 7.
 An ad eam per aliquot saltem dies professi Societatis ex vi voti obedientiæ specialiter obligentur. 853, 11-12.
 Quam commendatam suis religiosis Societas velit. ib., 13.
 Patres, patrini, et parochi doctrinam Christianam docere tenentur filios suos parvulos, sive naturales, sive spirituales. 851, 6.

PULCHRITUDO.

Ex quibus consurgat. XVIII, 174, 4.
 Cum modestia conjuncta quemcumque maxime ordinat. 174, 5.
 Fuit perfectissimo modo in Christo. 173, 3 et seq.
 De pulchritudine corporis Christi, vide CHRISTI CORPUS. XIX.
 De pulchritudine B. Virginis, vide VIRGINIS CORPUS. XIX.

PULSARE.

Pulsare non est aliud quam vocare. X, 338, 2.

PUPILLA OCULI.

Vide OCLUS. III.

PUPILLUS.

Bona tutoris sunt obligata pupillo pro mala administratione. XIII, 239, 11.
 Pupillus non tenetur vitare tutorem excommunicatum. XXIII, 407, 8.

PURGATIO.

De purgatione mundi post judicium finale, vide MUNDUS. XIX.

PURGATIO CRIMINIS.

Purgationes vulgares quo pacto non liceant, vide TENTATIO DEL. XIII.

PURGATORIUM.

Pœna purgatorii quomodo sequatur culpam ex natura rei. XI, 544, 44.
 Quid Christi anima effecerit circa animas purgatorii, vide CHRISTI DESCENSIO IN INFERNUM. XIX.
 Animæ purgatorii num judicentur statim post mortem. XIX, 1004, 6.
 Purgatorium de fide est dari post hanc vitam. XXII, 880, 3.
 Contra hæreticos. 894, 38 et seq.
 Est locus corporeus. 896, 2.
 Unus ac certus. ib., 3-4.
 Non ubi quis peccavit. ib.
 Sed versus terræ centrum. ib., 3.
 Quem ordinem situs servet ad alia loca inferna. 899, 9 et seq.
 An vero illa loca distinguantur per molem terræ interjectam. 902, 15.
 Sufficientia locorum infernorum ex variis animarum statibus colligitur. ib., 16.
 Quid significet. 880, 3.
 Purgatorius ignis cruciat animas physice ac vere, in illis efficiendo cruciatum. 911, 11.
 Licet non per actionem præviam connaturalem ipsi igni. 912, 12.
 Quid vero efficiat, late. 913, 14 et seq.
 Agit in spiritus rem aliquam, quod est objectum doloris et tristitiæ. ib.

- Positivam. 913, 15.
 Disconvenientem spiritui, eique inhærentem quæ
 est qualitas. 914, 16-17.
 Spiritualis. ib., 18.
 Non supernaturalis, sed præternaturalis. 915, 21.
 Animæ purgatorii patiuntur maximam tristitiam
 ex detentione beatitudinis. 904, 4.
 Omnes etiam sustinent peculiarem pœnam sensus.
 905, 6.
 Carent visione beata. 903, 4.
 Sub ratione pœnæ damni. ib., 2.
 Quæ etiam propter peccatum remissum debetur.
 ib.
 Per qualitatem ab igne impressam redduntur de-
 formes. 916, 23.
 Sola anima potest luere pœnam pro culpa per
 corpus commissa. 920, 3.
 Animæ purgatorii in instanti mortis confirmantur
 in bono. 927, 6.
 Non per internam perfectionem. ib., 8.
 Sed per actionem divinæ gratiæ. ib.
 Animæ purgatorii non possunt crescere in chari-
 tate, vel in jure ad gloriam. 928, 2-3.
 Non quia habeant gratiam per operationem con-
 summatam. 929, 4.
 Sed quoad intensionem. ib., 5.
 Habent charitatem perfectam, essentialiter. ib., 6.
 Non tamen accidentaliter quoad statum, sed quoad
 intensionem. ib.
 Non sunt in statu satisfaciendi, sed satispatiendi.
 ib., 7.
 Non possunt de congruo aliquod mereri pertinens
 ad suam liberationem. 930, 8.
 Pro nobis orant, aliquidque nobis mereri de con-
 gruo aut impetrare possunt. ib., 9.
 Sunt in termino gratiæ, non gloriæ. 931, 10.
 Sunt certæ de sua præsentī justitia, et futura
 æterna salute. 932, 5.
 Non intuitive cognoscendo se, et omnia quæ in se
 habent. ib.
 Quomodo autem id sciant. 933, 6.
 Habent spem de sua futura beatitudine, non ob-
 stante certitudine illam consequendi. 934, 9.
 Non tamen conjunctam cum timore. ib., 10.
 Carent omni culpa mortali. 925, 3.
 Contra varios hæreticos. 924, 1-2.
 Carent item peccato originali. 925, 3.
 Nec non veniali. ib.
 Non autem pœnæ reatu. 926, 4.
 Purgatorii pœna est voluntaria. 904, 4.
- Purgatorii pœna sensus, quid comprehendat sub
 se. 905, 7.
 Tristitia animarum purgatorii ex dilatione beati-
 tudinis est actus supernaturalis. 906, 10.
 Et dolor ex verine conscientiæ. ib.
 Pœnam sensus purgatorii esse a vero igne non
 est de fide. 908, 2.
 Est tamen certum intra latitudinem opinionis theo-
 logicæ. 909, 3.
 Excedit omnes pœnas hujus vitæ. 917, 5.
 An minima pœna purgatorii excedat maximam
 hujus vitæ. 918, 7.
 Pœna sensus non remittitur paulatim. 922, 7.
 Ex ordinaria Dei lege animæ ante finitam pur-
 gationem non exeunt e purgatorio. 923, 10.
 Aliquando tamen in hac lege dispensatur. ib., 11.
 Et tunc pœna non interruptitur. ib.
 Pœna damni excedit omnes pœnas hujus vitæ.
 916, 4.
 Magis tamen ob gradus gloriæ amissos quam ob
 dilationem beatitudinis. 17, 4.
 Pœna damni excedit pœnam sensus. 917, 5.
 Pœna damni animarum purgatorii de dilatione
 beatitudinis in dies remittitur. 922, 7.
 Non autem de gradibus gloriæ amissis. ib.
 Pœna purgatorii est temporalis. 920, 1.
 Nec durabit ultra diem judicii. 920, 2.
 Pœna purgatorii non est æqualis in omnibus ani-
 mabus. ib., 4.
 Etiam seclusis suffragiis Ecclesiæ. 921, 5.
 Possitne assignari terminus durationis pœnæ pur-
 gatorii. 921, 6.
 Pœna purgatorii non infligitur per dæmones tan-
 quam per Dei ministros. 919, 9.
 Purgatorium vincitur ex quibusdam fidei pro-
 positionibus. XXIV, 191, 12.
 Purgatorium asseritur ab antiquissimis Ecclesiæ
 Patribus. 192, 13.
 Purgatorium demonstratur ex nova et veteri di-
 vina Scriptura. 194, 2.
 Purgatorium evanescet a die judicii extremi.
 192, 14.
- PURIFICATIO.
- De his quæ pertinent ad Mariæ purificationem,
 vide MARIE PURIFICATIO. XIX.
- PURITANI.
- Puritanorum Angliæ hæresis. XXIV, 247, 16.

QUALITAS.

Una qualitas non potest esse effectus formalis alterius qualitatis distinctæ. I, 87, 4.

Qualitas corporea in spiritu, nec divinitus produci valet. II, 1043, 29.

Qualitatem spiritualem doloriferam imprimit divinitus ignis in spiritus damnatos. 1046, 41 et seq.

Cujus speciei sit hæc qualitas, et quod ejus immediatum subjectum. 1048, 45.

An formalem repugnantiam habeat cum gratia. ib., 47.

Qualitas spiritualis significans ad placitum cogitationes cordis in Angelis fictitia. 237, 8 et seq.

Quas qualitates producere queant Angeli, vide ACTIO. II.

Qualitas nulla possibilis quæ determinet voluntatem ad agendum præter id quod recta ratio judicat. IV, 193, 14.

Qualitas qua Deus voluntatem necessitet, possibilis est. VII, 25, 3.

Forte spiritualis, permanens, vel transiens pro arbitrio Dei illam efficientis. ib., 4-5.

Nullo modo intrinsecam potentiae vim minueret; vinceret tamen. 26, 7-8.

Qualitas hæc formaliter non effective voluntatem immutaret. 27, 9.

Determinaret intrinsece voluntatem in actu primo. ib.

Et si impossibilis talis qualitas foret, adhuc Deus voluntatem necessitare posset. ib., 10.

Qualitas morbida in homine lapso vana est et impossibilis. 209, 11 — 211, 16.

Qualitas supernaturalis quæ sit causa effectiva principalis gratiæ, nec de potentia absoluta dari potest. IX, 321, 9.

Qualitates insensibiles an terminum vendicent. Vide GRATIA. IX.

Supernaturales qualitates, maxime lumen gloriæ, et gratia, et virtutes Theologicæ, cur non possunt esse connaturales alicui substantiæ. 492, 9.

Qualitas nulla creata esse potest causa principalis miraculorum, imo nec natura sua ad illa efficienda instrumentum. XVIII, 100, 2.

Qualitas corporea non potest efficere naturali vi sua formas spirituales. 113, 15.

Nec spiritualis habet naturalem proportionem aut habitudinem ad corpus. 118, 26.

Qualitates primæ quomodo percipiantur per tactum in corpore glorioso. XIX, 836, 15.

Qualitas naturalis et supernaturalis univoce conveniunt. XX, 195, 1.

Nulla qualitas potest esse effectiva gratiæ, nec ut causa principalis, neque ut naturale instrumentum. 199, 8.

Qualitates spirituales non sunt activæ ad producendas similes. 201, 10.

Qualitates primæ, in ea temperie qua temperamentum constituunt, non indigent ut conserventur, nisi sola remotione extrinseci agentis. XXV, 502, 14.

Qualitates intentionales de potentia subjecti vere educuntur. 575, 5 et seq.

Sicut et spirituales, quæ naturali modo propria actione fiunt. 576, 8.

Qualitates spirituales quo sensu dicantur fieri in subjecto sine transmutatione. ib.

Qualitates supernaturales nec creantur, nec con-creantur, sed ex obedienciali potentia animæ educuntur. 576, 9 et seq.

Soli sed non omni qualitati convenit esse principium proximum efficiendi. 624, 3.

Cui ergo. 627, 10.

Qualitas virtualis cur subjectum suum alterare non possit. 635, 16.

Qualitas per se primo instituta ad ornandam substantiam, qualiterque id præstet. XXVI, 607, 5.

Qualitas cur dicatur consequi formam. ib., 6.

Qualitas in quatuor bimembres species ab Aristotele dividitur. ib., 1.

Explicantur singula membra. 610, 1 et seq.

De quo verb. HABITUS, DISPOSITIO, POTENTIA, FIGURA.

Qualitatis hæc species essentialiter et realiter distinctæ. 616, 5.

Qualitatis prædictæ divisionis sufficientia et ordo exponitur. 621, 1 et seq.

Qualitates primæ essentialiter distinguuntur a potentia: nec sunt nisi concomitanter principia activa. 618, 9.

Qualitates tertiæ et quartæ speciei naturaliter solum in corporibus reperiuntur, supernaturaliter etiam in Angelis, quibus primæ et secundæ ex natura rei conveniunt. 625, 11-12.

An sint in qualitatibus termini magnitudinis et parvitatibus. 776, 1 et seq.

QUANDO.

Quando circumstantia actus non auget in eo bonitatem realem, sed laudem et meritum. IV, 349, 21.

Nec oportet esse volitam objective. 350, 26.

De augmento meriti, vel laudis ejus. 351, 27 et s.
 Constitutum prædicamenti Quando variis modis
 ab aliquibus assignatur, sed impugnantur. XXVI,
 966, 1 et seq.
 Quando per durationem tanquam per formam
 constituitur, cujus subjectum res durans, con-
 cretum autem eadem ipsa sub denominatione
 durantis. 968, 8 et seq.
 Quando, cur speciale prædicamentum constituit,
 omnes motus vero non ita. 969, 16.
 Ad prædicamentum Quando omnes creatæ dura-
 tiones spectant. 971, 22-23.

QUANTITAS.

Diversitas in quantitate non semper facit inæ-
 quale. I, 610, 10.
 Corpus quantum infinitum si esset, finita tolleret.
 48, 8.
 Ejusdem speciei in omnibus corporibus. XIX, 827, 3.
 Extensio in ordine ad locum non est de essentia
 quantitatis. XXI, 67, 7.
 Præsentia naturalis quantitatis, et ejus extensio in
 loco, unica tantum quantitatis passio. ib.
 Habet quantitas suam propriam præsentiam natu-
 ralem distinctam a præsentia substantiæ, et ab
 illa ex Dei potentia separabilem. 69, 10.
 Primario habet reddere substantiam in se exten-
 sam et impenetrabilem. 73, 21.
 Actualis vero impenetratio solum est proprietas
 consequens. ib.
 Quantitas ex divina virtute constitui potest indivi-
 sibiliter in loco. 75, 24.
 Indivisibilia quantitatis aliquid reale actu existens
 sunt. 224, 1.
 Quantitas a substantia separata, et replere locum,
 et alterari potest virtute naturali. 237, 10.
 Est immediatum subjectum qualitatum natu-
 raliū, et cur. 286, 6.
 Quantum comparatur ad localem præsentiam,
 tanquam prius ad posterius. 73, 22.
 Quantitas Christi in Eucharistia. Vide CHRISTUS IN
 EUCHARISTIA. XXI.
 Quantitas panis, quæ remanet in Eucharistia. Vide
 EUCHARISTIA, § Species sacramentales. ib.
 Quantitas non habet in suo effectu formali unam
 partem materiæ entitative distinguere ab alia.
 XXV, 167, 14.
 Quid tamen ei prætest. ib. et XXVI, 543, 2 et seq.
 Quantificatio formarum materialium vel quanti-
 tatum, non est effectus formalis quantitatis.
 XXV, 490, 51.
 Quantitas in spirituali subjecto nequaquam recipi
 potest. 476, 16.
 Quantitas, si toti inesset composito, non simplici
 unione ei necteretur. 487, 44 et seq.
 Quantitas proprietas est consequens materiam.

Nec solum in ea recepta, sed et ab ipsa effec-
 tive dimanans. 492, 58.
 Quantitas etsi non sit activa, qualiter ad actionem
 naturalis agentis conferat. 597, 14.
 Quantitas eadem specie diversas specie materias
 consequitur. 460, 16.
 Ad quantitatem non est per se motus, sed accre-
 tio tantum. 493, 59.
 Quantum quid sit, ubi singulæ partes Aristotelicæ
 descriptionis explicantur. XXVI, 529, 2 et seq.
 Quantum est divisibile naturaliter, et unde id ha-
 beat. 531, 10.
 Quantitas distinguitur realiter a substantia. 534,
 8 et seq.
 Quantitas non habet occupare determinatum spa-
 tium, nisi ut substat tali modo condensationis
 aut rarefactionis. 586, 11.
 Partes quanti secundum suamet entitates par-
 tiales illi formaliter insunt. 530, 7.
 Quantitas non habet contrarium. 600, 2.
 Quantitas non recipit magis et minus. 601, 6.
 Æqualitas vel inæqualitas aptitudinalis, in rigore
 sumpta, est quædam quantitatis proprietas, li-
 cet ei non addat aliquid ex natura rei distinc-
 tum. 602, 10.
 Quantitas qualiter subjectum accidentium natu-
 raliū et supernaturaliter, vide ACCIDENS. XXVI.
 Quantitas cum conservatur in Eucharistia sine
 subjecto, quo indigeat, qualiterque tunc opera-
 retur, vide ACCIDENS. ib.

QUANTITAS CONTINUA.

Quantitas continua in corpus, superficiem, et li-
 neam, ut in species ultimas adæquate dividitur.
 XXVI, 572, 5 et seq.
 Nec locus, motus aut tempus sunt species quanti-
 tatis. 574, 1 et seq.
 Quantitatis continuæ ratio nequit nisi in re per-
 manente inveniri. 587, 12.
 Quantitatis hæ omnes species realiter inter se dis-
 tinguuntur. 561, 35.
 Quantitas indivisibilia habet, tam terminantia,
 quam continuantia. 559, 28 et seq.
 Nullum punctum, aut linea, est terminativum
 tantum; sed sola superficies ultima id habet.
 562, 40.
 Quantitatis indivisibilia sunt in potentia respectu
 realis divisionis, in actu vero respectu existentia
 realis. 560, 33.
 Quantitas continua infinita puncta habet. 563, 43.
 Punctum unitur lineæ media aliqua unione ex
 natura rei ab illo distincta. 564, 46.
 Punctum, lineam aut superficiem non implicat a
 Deo separatim conservari, secus de tota indivi-
 sibilium collectione. ib.
 Indivisibilia quantitativa subjectantur in indivi-

sibilibus substantialibus illis correspondentibus. 565, 59 et seq.
 Punctum non est species quantitatis. 574, 1.
 Quantitatis continuæ proprietas est esse divisibilem in infinitum, non vero esse infinitam actu. 603, 15 et seq.
 Quantitatis discretæ principium, unitas quantitativa. 587, Præamb.
 Quæ ut sic non addit quantitati continuæ, nisi præcisam negationem unionis. ib.
 Quantitas discreta realiter est in rebus, nil tamen super res naturales addens. 589, 9.
 Quantitas discreta an in collectione unitatum consistat, sitque vera species quantitatis. 584, 1 et seq.
 Quantitas discreta multitudo rerum spiritualium non est. 594, 5 et seq.
 Sicut nec oratio. 595, 1 et seq.
 Quantitas discreta dividitur tanquam genus subalternum in sua inferiora. 598, 9 et seq.

Numeri inæquales, specie distinguuntur. ib.
 Quomodo dicatur ultima unitas, forma numeri. 599, 12-13.
 Quantitas discreta est divisibilis in unitates. 603, 13.
 Quantitatis discretæ proprietas est esse parem vel imparem. 604, 18.

QUERIMONIA.

Querimoniam operariorum Matth. 20, ob murmurantium æqualitatem præmii omnibus dati veram occasionem non habuerunt, sed tantum apparentem. I, 122, 16.
 Querimonia operariorum repræsentat admirationem beatorum die iudicii profectam ex ignorantia efficacia Dei gratiæ, ita æquantis novissimos primis. ib.

QUIES.

Quies quando necessario datur in tempore, quando non necessario. II, 506, 11.

R

R A A B.

Raab justam fuisse antequam exploratores excipisset verisimile est. IX, 432, 15-16.

R A C H E L.

Pulchritudo Rachelis figura pulchritudinis B. V., XIX, 13, 4.

R A M E S S E.

Quandoque significat provinciam, quæ eadem erat cum terra Gesse. XX, 750, 24-25.
 Quandoque civitatem in eadem provincia ædificatam in extremis Ægypti finibus. ib.
 Vide verbum ISRAEL, et indicem sacre Scripturæ, Numerorum 33.

R A P H A E L.

Raphael Angelus ad quem ordinem, seu chorum spectet. II, 694, 31 et seq.

R A P T O R.

A raptore non est accipienda oblatio. XIII, 102, 6.
 An virginis raptor possit ab ecclesia auferri. 427, 17.
 Rapientes bona naufragantium excommunicantur. XXIII, 514, 27 et seq.

R A R I T A S E T D E N S I T A S.

Raritas et densitas, an sint qualitates. XXVI, 627, 17.
 In qua specie qualitatis. ib.

A modis rarefactionis et condensationis quantitas habet occupare determinatum spatium. 586, 11.

R A T I H A B I T I O.

Ratihabitio de futuro non confert jurisdictionem. XV, 753, 8.
 Vide PROFESSIO, XV.
 Poena committentis delictum non extenditur ad ratum habentem, nisi sit in jure expressum. XXIII bis, 442, 23.
 Ratihabitionem mandato comparari, quomodo intelligendum. 443, 26.

R A T I O.

Trinitatis mysterium nullo modo repugnat rationi naturali. I, 569, 18.
 Ratio superior et inferior, quid. IV, 558, 2.
 An et qualiter in utraque sit peccatum, late. 558, 3 et seq.
 Rationem naturalem esse fundamentum fidei divinæ, error hæreticorum. XII, 38, 1.
 Refellitur. 39, 3 et seq.
 Rationem rei creditæ requiri ad fidem, quadrupliciter intelligi potest. 39, 2.

R A T I O C I N I A.

Ex obligatione ad ratiocinia incurritur irregularitas. XXIII bis, 576, 14 et seq.

RATIONALE.

- Rationalis creatura media inter Angelum et hominem, impossibilis. II, 807, 17.
 Licet admitteretur, esset libera, et peccabilis. *ib.*
 Rationalis creatura determinata ad unum impossibilis est. 808, 18.

REATUS.

- Reatus pœnæ æternæ non manet culpa remissa. IX, 206, 10.
 Reatus pœnæ temporalis non semper tollitur per contritionem. *ib.*
 Reatus pœnæ temporalis ex justitia solvi potest. 213, 30.
 Reatum pœnæ temporalis non remittit Deus, nisi per condignam satisfactionem. *ib.*

REATUS PŒNÆ TEMPORALIS.

Vide PROFESSIO. XV.

RECHABITES.

- Rechabites traxerunt originem a Nazaræis, non fuerunt tamen vere religiosi. XV, 229, 15.

RECIPERE, ET RECEPTIO IN RELIGIONE.

- Receptio in religione, ut fiat valide, requirit potestatem in recipiente. XV, 341, 2.
 Juxta constitutionem Sixti V, ut valida sit receptio, requiritur ut recipiendus sit major sex decem annis; deinde ut præcedat inquisitio de parentibus solum, non vero de illorum conditione aut qualitatibus. Item de patria, vita ac moribus. 345, 11-12.
 Recipi potest in religione expositus, cujus parentes, vel patria ignoratur, facta prius diligenti inquisitione. *ib.*, 13.
 Inquisitio hic requisita sufficit, quæ ad humanam fidem faciendam satis est; qualis est duorum vel trium testium absque suspitione, juridice et cum juramento interrogatorum a fidei ministro ad hoc munus constituto, per religionem aut Prælatum ejus. 346, 14.
 Non requiritur probatio de bonitate recipiendi per testes, sed solum probatio quod non habeat crimina impedientia. *ib.*
 Requiritur etiam probatio per ministros fideles et prudentes religionis facta, an Spiritus Sancti motu religionem eligat. 347, 16.
 Ante receptionem debet certificari capitulum generale vel provinciale de inquisitione facta. *ib.*, 17.
 Receptio ad habitum regularem, non servata hac forma præscripta, est invalida. 348, 20.
 Sive fiat bona fide, sive scienter et temere. 349, 22.
 Moderata fuit hæc constitutio Sixti V, per aliam Clementis VIII. 349, 22.

- Ad receptionem in religione ex jure naturali requiritur examen prudens et probatio, ut solum idonei et a Deo vocati recipiantur. 350, 23.
 Olim ex jure communi nullus recipiebatur sine licentia Episcopi habentis potestatem in illo monasterio. *ib.*, 24.
 Item requirebatur diuturna probatio solum pro militibus, pro incognitis, et pro ecclesiastico servitio deputatis. *ib.*, 25.
 Recipi possunt peccatores, antequam diu exerceantur in præceptorum Dei observantia, sed non facile quando est inveterata peccandi consuetudo. 351, 26.
 Concurrentibus omnibus necessariis, tam ex parte religionis, quam recipiendi, qui potestatem habet tenetur ex officio et charitate illum recipere, nisi causa rationabilis excuset. 351, 28.
 Idem dicendum de ferentibus suffragia. *ib.*
 In dubio, liberum est recipere vel non recipere. Item si multi æquales petant, et non possint omnes simul recipi, liberum est hos potius quam illos recipere. *ib.*
 Vide INGRESSUS RELIGIONIS, ET POTESTAS. XV.

RECITARE.

- Recitare, vide PRIVILEGIUM, PRÆCEPTUM. V. VI.

RECOMPENSATIO.

- Recompensatio in voto quando non sit in obligatione. XIV, 984, 5.
 Recompensatio potest exigi a votum non servante. 992, 17.

RECORDATIO.

- Recordatio præteritorum, vide PRÆTERITUM. II.

RECREATIO.

- Utrum recreatio, quæ religiosis Societatis conceditur ad loquendum quotidie per unam horam post prandium, et aliam post cenam, utilis sit et conveniens. XVI, 958, 11 et seq. 19-20.
 Qua verborum circumspectione transigenda. 960, 19-20.
 Recreatio aliqua moderata convenit religiosis, præsertim iis quæ mentalibus exercitiis occupantur. 958, 13 et seq.

RECURSUS.

- Recursus ad Prælatos superiores usque ad Summum Pontificem, ut ab eis tollantur aut leniantur pœnæ vel præcepta ab inferioribus Prælatibus imposita, religiosis nunquam denegandus. XVI, 156, 6-7.
 Non licet tamen similis recursus ad Prælatos alios externos. *ib.*, 8.
 Neque eorum intercessionem permittendæ sunt in religione, quamvis eas procurare ex natura rei non sit illicitum. *ib.*

REDDITUS ANNUI.

Redditus annui an aliqua ratione haberi possint a domibus professis Societatis. XVI, 744, 1 et seq. Vide DOMUS PROFESSA. XVI.

Reddituum nomine quid veniat. 748, 10.

REDEMPTOR, REDEMPTIO.

Redemptor Angelorum non fuit Christus II, 640, 9. Et cur. 931, 29.

Redemptionis mysterium, quod in via Angeli non cognoverunt, in Verbo viderunt. 651, 6.

Vide etiam CHRISTUS. II.

Redemptio nostra potest dici externa gratia. VII, 141, 15.

Redemptoris et sanctificatoris nomen, in quo differat. 9. 3. Proœm.

De redemptione qua Christus homines redemit, vide CHRISTI REDEMPTIO. XIX.

De redemptione qua B. Virgo redempta, vide MARIE REDEMPTIO. XIX.

Redemptio Christi abundat et effluit in salvandis hominibus; sed non omnes salvantur. XXIV, 189, 5.

REFLEXUM.

Reflexa notitia non debet esse necessario per compositionem. I, 115, 9.

Reflecti possunt Angeli super suos actus quin componant. ib.

Reflexiva est divina scientia sui ipsius eminentissime, et cum summa simplicitate. ib.

Ad claritatem et certitudinem scientiæ beatæ spectat quod sit reflexiva sui sine compositione. ib.

REFORMATIO.

Reformatio religionis relaxatæ obligat ante professos ad observantiam. XV, 906, 14 et seq.

Vide OBEDIENTIA SOLEMNIS. XV.

REGIMEN.

Regimen monarchicum, quo Societas utitur non admittendo ordinarie suffragia decisiva, sed tantum consultiva, optimum esse. XVI, 685, 5 — 1061, 10 et seq.

Regimen Societatis est monarchicum habens aliquid admistum aristocratici. 1058, 1.

Ad quot subordinatos et ordinarios Superiores reducatur, et quinam illi sint. ib., 2.

Quot modis aristocraticum participet. ib., 3 et seq.

REGNUM.

Regnum cœlorum et vitam æternam falso distinxit Pelagius. VII, 229, 3.

Regnum cœlorum etiam in veteri Testamento promissum, quo sensu dixerit Pelagius, in libr. Augustini, cap. 5 adnotat. 329.

Si rex non solvat stipendium suis ministris, non tenetur regnum illa solvere. XIII, 143, 10.

Regnum fit e tyrannide cum populo est libitum, vel juste præscribitur a successoribus. XXIV, 212, 20.

Regna orbis clarissima majori ex parte contra fas occupata fuere. ib.

Regna orbis præcipua, quæ monarchica dicuntur, figuravit Daniel quatuor bestiis. 648, 2.

Regnum. Vide POTESTAS CIVILIS. XXIV.

REGNUM CŒLORUM.

Regnum cœlorum quid significet. XIV, 762, 24.

REGNUM TEMPORALE CHRISTI.

Christus non fuit rex temporalis Judæorum, nec habuit aliquod jus ad illud. XVIII, 464, 2-3.

Habuit in universum orbem dominium temporale indirectum. 466, 1 et seq.

REGULA.

Regula ad exponendos Patres, dum de Gratia loquuntur, contra Pelagium. VII, 238, 10.

Regula summopere notanda ex Augustino. X, 381, 1.

REGULA FIDEI.

Regula aliqua infallibilis fidei in Ecclesia omnino necessaria est. XII, 140, 2 et seq.

Regulæ fidei in quo differant a locis Theologicis. 141, 5 et seq.

Consensus Patrum et Doctorum, per se loquendo, non est regula fidei. 141, 5 — 146, 13.

Regularum fidei numerus quid sit et quomodo colligatur. 141, 5.

Scriptura an et quomodo sit regula fidei, vide SCRIPTURA. XII.

An etiam traditio, vide TRADITIO. ib.

In Ecclesia esse sensibilem et animatam regulam quæ res fidei infallibiliter proponat, ipsa fides docet. 152, 2.

Probatur etiam ratione. ib., 3 et seq.

Tota Ecclesia simul sumpta est infallibilis in credendo, non autem sufficiens fidei regula in docendo. 157, 9.

Concilium generale an et quomodo sit infallibilis regula fidei, vide CONCILIUM. XII.

An Summus Pontifex, vide PAPA. ib.

REGULA RELIGIOSA.

Regula religiosa, licet ex se non obliget in conscientia, saltem ratione poenæ et regularis disciplinæ obligat in conscientia. XV, 900, 16.

Vide OBEDIENTIA SOLEMNIS. XV.

Regulæ acceptio et significatio multiplex. 2, 1-2.

Regulæ approbatæ quatuor tantum numeraban-

- tur, quænam sint, et quæ religiones sub singulis illarum hodie militent. 3, 2.
- Regula et constitutio, quomodo differant. 4, 3.
- Regulam totam aut constitutiones simul sumptas nulla religio propria auctoritate mutare potest. ib.
- Regula habet rationem veræ legis, ex jurisdictione ab Ecclesia ipsi religioni vel Prælati religiosis regulam condentibus concessa, et non ex mutua religiosorum conventionione. 5, 1.
- Regula religiosa plus obligat quam consilium. 6, 2.
- Quantum est de se obligare potest ad mortale, si materia sit gravis, et voluntas instituentium concurrat. 6, 3.
- Potest item obligare solum ad veniale, licet materia sit gravis, si instituens id solum intendit. 7, 4.
- Quin etiam potest obligare ad solam pœnam, et non ad culpam; qui modus semper involvit aliquam obligationem in conscientia. 8, 5-6.
- Quænam sit hæc obligatio. 10, 13.
- Regula religiosa quatuor modis obligare potest. 8, 8.
- Regula religiosa quando intelligatur obligare sub mortali aut veniali; etiam ad solam pœnam. ib., 11 et seq.
- Regula religiosa nunquam censenda est obligare ad mortale, nisi contineat materiam voti, aut aliquo speciali signo talis obligatio per se significetur. 14, 6.
- Regula, in qua expressa aliqua obligatio non declaratur, obligat sub veniali, nisi ex consuetudine aliud constet. ib., 8.
- Regulis aliquando miscentur consilia, et qua ratione discernenda sint. ib.
- Quid ea consilia regulis admista operentur. 15, 10.
- Regulæ transgressio, per se loquendo, sine ulla culpa esse potest, licet per accidens frequenter incurratur. 16, 12.
- Regulam frangere cum animo illam conculcandi aut profanandi, ex ira, aut odio contra suam religionem vel personas ejus, est peccatum mortale. 25, 22.
- Regulæ subjici nolle, quia eam sibi in particulari minus utilem judicat religiosus, quamvis sit periculosum, ex suo tamen genere peccatum mortale non est. ib.
- Habere propositum non servandi regulam quæ ad mortale non obliget, quando et quodnam peccatum sit. 24, 12 et seq.
- Regula obligans sub mortali supponit votum obedientiæ; an et inducat diversam obligationem ab obligatione voti. 171, 28.
- Regula approbata a Pontifice, statuens aliquid contra jus commune, derogat illud; secus si non sit approbata. 113, 10.
- Regulæ religiosæ major vel minor austeritas, unde metienda sit. 601, 2.
- Regula S. Francisci obligat sub mortali, quando apponitur verbum Præcipio, quod tamen in tribus tantum casibus ponitur. 14, 7.
- Cur solum dicta regula ita obliget. ib.
- Regula Societatis est propria illius, et a nulla antiquiori traxit originem. 5, 6,
- Nec ad mortale, nec ad veniale obligat, sed tantum ad pœnam a Superiore imponendam. 11, 14 — 15, 10.
- Ipsa nullam pœnam taxat, et quare. ib.
- Est tamen regula Societatis simpliciter stricta et rigorosa. 610, 17.
- An distinguatur a Constitutionibus ejusdem religionis. 1140, 2.
- Quindecim capitibus præcipuis tota regula et institutum Societatis continetur, et quænam illa sint. ib., 3.
- Regulæ Societatis, quæ communes appellantur, in quo differant a summario Constitutionum. 1143, 11.
- Earum materia et dispositio. 1144, 12.
- Regulas particularium officiorum proprias Societas convenienter instituit; et quænam sint officia quorum propriæ dantur regulæ. ib., 13.
- Regulæ Præpositi generalis Societatis sunt ipsæ Constitutiones, et totum institutum Societatis. ib.
- Dispensare in regula, vide DISPENSATIO. XVI.

RELAPSUS.

- Relapsi hæretici, etiamsi vere pœnitentes sese ostendant, pœna mortis affiendi. XII, 582, 7.
- An vivi comburendi. ib.
- Relapsus an is sit qui novam hæresim abjurata commisit. 583, 8.
- Relapsis vere pœnitentibus non deneganda sacramenta Pœnitentiæ et Eucharistiæ. 584, 12.
- Ad relapsum non sufficit præcesisse abjuratorem de vehementer suspecto et aliam similem subsequi suspicionem. 594, 7.
- Relapsus non censetur qui post abjuratam hæresim favet alteri damnato, vehementer suspecto. ib.
- An saltem qui post abjuratam hæresim sufficienter probatam, denuo sit vehementer suspectus. ib.

RELATIO.

- Relatio divina, ut communis tribus relationibus personalibus, de formali non dicit aliquod ens rationis. I, 540, 6.
- Relatio non exercet rationem ultimi termini in communi conceptu relationis, sed in tali determinata relationis specie. 542, 14.
- Relationes reales intra Deum existentes in origine fundari debent. 548, 14.
- Relatio divina, secundum conceptum proprium,

- realem perfectionem, aut transcendentalem bonitatem dicit. 606, 15.
- Relationes divinæ sunt subsistentes. *ib.*, 16.
- Relatio realis, intrinsece in supposito existens, dicit perfectionem. 608, 2.
- Relationes divinæ ratione essentialitatis sunt æquales, secundum propria vero nec æquales nec inæquales, sed diversæ. 610, 10-11.
- Relationes, quæ in creaturis solent distingui, et fundari in diversis formis, in divinis personis sunt unitatæ, et in eadem divina substantia suo modo fundantur. 646, 1.
- Relationes reales sunt inter divinas personas. 653, 2.
- Esse ad, unius personæ respectu alterius, intrinsece pertinet ad Trinitatis mysterii unitatem. 654, 6.
- Relationes reales in Deo solum sunt secundum originem. *ib.*, 1.
- Relationes reales divinæ non sunt plures quam quatuor. *ib.*, 2.
- In divinis distinguuntur realiter tres relationes. 655, 3.
- Unaquæquæ persona est suamet relatio subsistens. *ib.*
- Unaquæquæ ex relationibus divinis suam perfectionem in suo genere, et propriam rationem incommunicabiliter subsistendi, habet. *ib.*, 5.
- Relationes non distinguuntur actu in re a personis, neque ex natura rei. 656, 3.
- Spiratio activa est relatio realis Patris et Filii ad Spiritum sanctum, qua illius principium sunt. 658, 5.
- Relationes personales non habent proprium fundamentum, in quo quasi nitantur. 667, 8.
- Relationes personales sunt notiones. 669, 3.
- Relatio non est activa. 683, 4.
- Relationes prædicamentales non sunt proprie entitates, sed modi et formalitates. 698, 7.
- Relationes divinæ non sunt modi, sed sunt res substantiales. *ib.*, 8.
- Relatio creaturæ ad creatorem postulat distinctionem realem a creatore. *ib.*, 9.
- Relationes originis creaturarum non sunt per se intentæ, sed secundario resultant. 701, 12.
- Relationes divinæ non indigent fundamento. 702, 13.
- Relationes personales non supponunt extrema, quæ referant. *ib.*
- Relationes personales non habent aliquid absolutum pro termino, sed se invicem respiciunt. *ib.*
- Relatio divina constituit personam secundum propriam rationem relationis. 706, 9.
- Relationes subsistentes priores sunt originibus. 708, 13.
- Relatio transcendens non mutatur absque mutatione formæ absolutæ : non sic prædicamentalis. II, 633, 23-24.
- Relatio operis in finem quadruplex. IV, 24, 1.
- Relatio habitualis quæ sit. 24, 2-3.
- Relatio virtualis quomodo fiat in actibus externis et in internis. 25, 4.
- Relatio interpretativa, quæ. *ib.*, 5.
- Qualis istarum relatio in finem requiratur ut opus relatum inde habeat bonitatem. 310, 1 et seq.
- Relatio rationis nihil est, nec vere inhæret, nec proprie fit, nec infundi ab Spiritu Sancto dici potest. IX, 9, 2.
- Relationes prædestinati, electi, præsciti, et similes, si sumantur ut extrinsece proveniunt ab increatis actibus Dei, sunt rationis ; si vero supponant aliquam formam absolutam, reales erunt. 41, 10.
- Relationis existentia nihil aliud est quam actualis entitas relationis. XVII, 436, 5.
- Relatio divina, licet unum constituat cum essentia, non tamen per illum essentia existit. 446, 18.
- Dicit perfectionem infinitam in suo genere, non tamen simpliciter. 444, 14.
- Includit subsistentiam relativam. 469, 12.
- Relationes non sunt de conceptu essentiali essentialitatis, bene tamen essentia de conceptu ipsarum. 422, 10.
- Cur terminare possint unionem hypostaticam, non visionem beatificam. 462, 5.
- Relationes accidentales habent inesse divinæ subsistere. 451, 8.
- Relationis humanitatis ad Verbum, quod fundamentum. 353, 19 et seq.
- Relatio unionis alia est a relatione unitatis. 355, 23.
- Relatio similitudinis, vel æqualitatis inter divinas personas, rationis est. *ib.*
- Qui relationes prædicamentales admittit realem ex parte humanitatis ad Verbum admittat necesse est. 356, 24.
- Relatio realis creata habet distinctam existentiam ab existentia subjecti. 435, 5.
- Relatio rationis non potest esse subsistendi ratio. 293, 5.
- Relationes inter Deum et creaturas, quales sint. 326, 4.
- De relatione matris quæ est in B. Virgine, vide MARIE MATER DEI. XIX.
- De revelatione filii quæ est in Christo respectu B. Virginis, vide CHRISTI FILIATIO. XIX.
- Relatio illud subjectum denominat quod denominat fundamentum. XIX, 203, 8.
- Ubi multa de natura relationis. *ib.*, 8 et seq.
- Relatio filiationis filiorum ad parentes, et parentum ad filios, manet, etiamsi illi desinant, si iterum redeant. 208, 1-2.
- Relationes divinæ cur non possint esse supernaturalia instrumenta, neque habere potentiam obe-

dientialem activam respectu alicujus effectus.

XX, 147, 21.

Relationis divisio in æquiparantiæ et disquiparantiæ, qualis. 862, 14.

De qua vide etiam. 839, 2.

Relationes realem perfectionem dicere ex professo tractatur et probatur. XXV, 351, 16 et seq.

Relatio intrinsecus et extrinsecus adveniens, quid secundum Scotum. 868, 2-3.

Relatio creata non potest dici ens imperfectionem includens sine perfectione ulla. ib.

Impugnaturque prædicta divisio. 869, 4 et seq.

Relatio non est actionis effectivum principium. 624, 4.

RELATIO AD FUNDAMENTUM, ET FUNDANDI RATIONEM COMPARATA.

Relationes reales dantur, proprium et speciale prædicamentum constituentes. XXVI, 784, 8 et seq — 785, 15.

Relationis definitio ex Aristotele traditur, exponitur, et relationibus rationis nequaquam convenire ostenditur. 805, 2-3.

Relationis definitio, per quam particulam transcendentales excludat. 806, 5.

Relatio etsi importet in, qualiter totum suum esse sit ad aliud. ib., 6.

Relatio realis sola est quæ constituit prædicamentum Ad aliquid. 794, 3-4.

Relationes prædicamentales a fundamentis non distinguuntur distinctione reali. XXVI, 785, 1 et seq.

In quo quædam Durandi limitationes examinantur et rejiciuntur. 786, 4 et seq.

Nec distinctione media inter hanc et modalem. 788, 4 et seq.

Relationis non datur unicus conceptus communis relationi reali et rationis, et mens D. Thom. de hoc exponitur. 795, 5.

Relationis effectus formalis non est aptitudine, sed actu referre. 807, 9-10.

Relatio bene potest concipi ut actu efficiens, quin intelligatur ut actu referens. 808, 12-13.

Relationis differentia essentialis principaliter ex termino, quodammodo etiam ex fundamento desumitur. 862, 15.

Relatio, si a fundamento in re distinguitur, modalem distinctionem habebit omni relationi communem. ib.

Ex qua suppositione non potest ejus adventu fundamentum non mutari. 790, 16.

Per relationem mutari fundamentum, quas difficultates patiat. ib., 17.

Una relatio non pendet formaliter ab alia. 855, 29.

Relationes prædicamentales esse, ut aliquid a transcendentalibus condistinctum. 804, 19-20.

Relatio non habet finalem causam, nec proprie efficientem. 808, 1.

Relatio reale subjectum requirit. 809, 2.

Relatio una etiam secundum esse ad, in uno tantum subjecto esse potest, nisi proxime in aliquo accidentali sit, remote vero in alio. 809, 3 et seq.

Relationes aliquando utrumque subjectum, aliquando proximum tantum denominant. 810, 6.

Relatio qualiter magis et minus suscipiat. 866, 3-4.

Relatio eodem modo a fundamento distinguitur, ut dicit ad, et ut dicit in. 791, 18 et seq.

Relatio prædicamentalis, licet aliquid reale sit, sola tamen ratione cum fundamento in re a proprio fundamento distinguitur. 789, 12 — 792, 22.

Relatio semper exigit reale fundamentum, quod a proximo subjecto relationis non est necesse distingui. 811, 2 et seq.

Relationes aliquæ immediate fundantur in substantia, ut identitatis specificæ, creaturæ, et similes. 812, 6.

Relationis fundamentum semper in se includit rationem fundandi, nec hæc duo physice, sed metaphysice tantum sunt distincta. 813, 10 et s.

Relationes aliquæ præter fundamentum, ejusque intrinsecam rationem fundandi aliquam actionem, vel passionem, ut conditionem requirunt. 813, 12.

Relatio una fundari potest in alia, referrique per illam ad aliquid sibi accidentarium; ad id quod intrinsece respicit, se ipsa sine nova relatione refertur. 827, 5 et seq.

Unam relationem fundari in alia processum in infinitum non infert. 828, 12.

RELATIONIS DIVISIONES.

Relationis divisionum mutuus ordo exponitur. XXVI, 861, 11 et seq.

Relationis divisio in tria genera juxta triplex fundamentum, unitatis, scilicet, actionis et mensuræ, traditur ex Aristotele. 820, 1 et seq.

Defenditurque ostendendo hæc tria membra realia esse, et inter se distincta. 824, 12 et seq.

Et sufficientiæ ejus rationes expendantur. 825, 15-16.

RELATIO AD TERMINUM, ET AD RATIONEM TERMINANDI COMPARATA.

Relatio semper exigit terminum realem actu existentem, et cur. XXVI, 815, 4 et seq.

Nec de potentia absoluta aliter potest conservari. 818, 13 — XXV, 270.

- Relationis essentiam, qualiter terminus intret. XXVI, 817, 9-10.
- Relatio essentialiter exigit fundamentum et terminum ejus re ipsa distingui. 819, 3.
- Non tamen semper æqualem exigit distinctionem. ib., 4.
- Relationis terminus in communi, cur speciale prædicamentum non constituat. 861, 10.
- In relationis termino, actu terminare est mera denominatio extrinseca; secus esse terminativum. 847, 2.
- In relationibus non mutuis, ratio terminandi necessario est aliquid absolutum. 848, 6 et seq.
- Relationes mutuae ad absolutum terminantur. 851, 14 et seq.
- Quod in unoquoque extremo est ratio fundandi propriam relationem, est ratio terminandi alteram relationem. 852, 18.
- Quod et in relativis non mutuis verum ostenditur. 853, 21.
- Relationis terminus aliquid esse potest, cui relationem fundare repugnet. ib., 22.
- Relationes oppositæ simul natura sunt inter se, et cum termino actu terminante, secus ut in potentia. 854, 24 et seq.
- Relatio, cum dicitur fundamento et termino resultare, qualiter intelligendum. 852, 17.

RELATIO IN UNITATE FUNDATA.

- Relatio similitudinis, in unoquoque extremo, in reali qualitate fundatur, ut una est formaliter, in utroque vero in convenientia ejusdem rationis quam in se habent. XXVI, 826, 2.
- Relatio unitatis in rebus omnium prædicamentorum fundari potest. ib.
- Relationes identitatis, similitudinis et æqualitatis, eidem rei secundum diversas rationes convenire posse. 829, 14.
- Relatio similitudinis et æqualitatis, in numeris non sunt diversæ. ib., 15.
- Relatio similitudinis, non solum in unitate specifica, sed etiam in generica et in analogia unum conceptum importante, fundatur. 829, 16 et seq.
- Relatio unitatis inchoative supponitur in fundamento, completur tamen extrinsece ex coexistentia termini. 834, 21.
- Relatio identitatis rationis est. 820, 6.
- Relatio similitudinis inter duo alba per eandem numero albedinem nequaquam realis. ib.

RELATIO FUNDATA IN ACTIONE ET PASSIONE.

- Relatio ad futurum effectum non est realis. XXVI, 831, 2.
- Relatio patris in præterita actione non fundatur, sed ab ea pendet ut a conditione sine qua non. 832, 5.

- Relatio paternitatis proxime inest substantiæ medio principio proximo principali, in eoque fundatur. ib.
- Relatio filii ad patrem et matrem, unicane, an plures. 863, 24 et seq.
- Relatio agentis ab eo instanti quo generat illi inest, non actioni. 833, 8.
- Relatio agentis, eadem numero, quæ in primo instanti resultavit, toto tempore permanet quo terminus ipse. ib., 9.
- Relatio agentis in potentia, in ordine ad aliquam potentiam passivam, et actu existentem, realis est et secundi generis, quæque inter omnes creatas potentias re distinctas intercedit. ib., 10.
- Relatio unionis ad primum et secundum genus relationis reduci potest. 839, 7-8.

RELATIO FUNDATA IN MENSURA, ET NON MUTUA.

- Circa tertium genus relationum, Aristotelis mens expenditur. XXVI, 835, 1 et seq.
- Relationes fundatas in mensura reales esse, et tertium genus constituere, defenditur. 836, 8.
- Relationum tertii generis, quo sensu mensura sit fundamentum. 837, 9.
- Relationes pertinentes ad actus, habitus et potentias appetendi, tertii generis sunt. 837, 2 et seq.
- Relatio non mutua dupliciter accipitur. 839, 1.
- Relationes aliquas non mutuas dari, et ex propria ratione ita esse tertii generis ostenditur, ut in alio non nisi materialiter inveniantur. 841, 8.
- In relativis non mutuis alterum extremum non refertur realiter ad aliud. 842, 10 et seq.
- Relationes quæ conveniunt Deo, ab æterno in ordine ad creaturas, sive respectum liberum sive necessarium supponant, solum sunt secundum dici, vel rationis. 843, 15.
- Relationes quæ in Deo sunt ex tempore, ut esse Creatorem, Dominum, et similes, rationis sunt. 844, 16 et seq.
- Relatio dextri et sinistri, inter hominem et columnam, sitne realis. 847, 29.

RELATIO TRANSCENDENTALIS ET SECUNDUM DICHI.

- Relationis secundum dici vera ratio inquiritur. XXVI, 796, 7-8.
- Relatio secundum dici a relatione prædicamentali et transcendentali distinguitur. 797, 9.
- Relationes transcendentales a prædicamentilibus et secundum dici distinctas esse, ostenditur. ib., 10-11.
- Relatio transcendentalis in omni ente creato incompleto imbibitur. 798, 13.
- Relatio transcendentalis et prædicamentalis quatuor differentiæ expendantur. 799, 2.
- Relatio transcendentalis nunquam respicit termi-

num, ut pure terminum, et in eo a prædicamentali distinguitur, et quid hoc sit. 801, 9 et seq.

Relatio transcendentalis et per se potest intendi a natura, et esse principium actionis, prædicamentalis vero non ita. 802, 12-13.

Relationes transcendentales ad prædicamentum Ad aliquid, cur non pertineant. 803, 16.

Relationes transcendentales suum terminum qualiter respiciant. 818, 12.

Relationes transcendentales terminari possunt ad terminum non actu existentem. 815, 2 et seq.

RELATIONES DIVINÆ.

Relationes divinæ ab essentia nullo modo in re distinctæ. XXV, 262, 5.

Relationes divinæ ex proprio conceptu perfectionem dicunt. 351, 16.

Relationes divinæ, licet dicant perfectionem sine imperfectione, cur non sint perfectiones simpliciter simplices. XXVI, 91, 9 — 119, 12.

Ubi discrimen quoad hoc ponitur inter absolutas et relativas perfectiones. 119, 12.

Relatio divina infinita est simpliciter, ut essentiam includit. 10, 9.

At, secundum illud quod addit essentiæ, est infinita in suo genere. 11, 11.

Relatio divina ex parte conceptus objectivi necessario includit essentiam divinam. 10, 10.

Tres relationes divinæ, ut includunt essentiam, sunt unum tantum infinitum simpliciter. 11, 11.

Relatio divina, quovis modo concepta, est ens increatum. 12, 13.

Relationes divinæ sunt altioris ordinis, includuntque in se omnem perfectionem cujusvis respectus realis, tam transcendentalis quam prædicamentalis, seclusis imperfectionibus. 805, 21.

Relationes divinæ in essentia eminenter continentur, prius secundum rationem, quam ei formaliter adjungantur. 92, 10.

Relationes divinæ non pertinent ad constitutionem divinæ essentiæ ut sic, sed ad personalem. 92, 12.

Relationes divinæ una ad aliam invicem terminantur. 857, 35.

RELATIO RATIONIS.

Relationis rationis descriptio et conditiones ad eam necessariæ, et ibi consequenter traduntur divisiones, et alia quæ ad relationes rationis spectant. XXVI, 1,039, 1 et seq.

RELATIVUM.

Unum relativum, etiam creatum, ab alio proprie non pendet. XXV, 386, 9.

Relativa qualiter sint simul cognitione declaratur in non mutuis. XXVI, 855, 30-31.

In mutuis vero. 856, 32.

Correlativa esse simul definitione, qualiter verum.

857, 34.

Relativorum omnium unum supremum genus dari probatur. 859, 3.

Unum relativum in communi non potest alteri correlativo in communi correspondere, nisi in relationibus dissimilium rationum. 860, 7-8.

RELAXATIO.

Vide JURAMENTUM. XIV.

Relaxatio religionis tripliciter contingere potest. XV, 907, 16.

Obligatio trium votorum religionis relaxari non potest sola consuetudine. 909, 21.

RELIGIO.

Religio non solum significat cultum Dei, sed etiam officium hominibus exhibitum, teste Augustino. XIII, 3, 1.

Religio quid proprie significet. ib.

Solum Deum et ejus cultum respicit. 4, 2.

Ejus etymologiæ variæ referuntur. ib.

Religio dicitur, quia ligat homines Deo. 5, 6.

Discrimen inter Augustinum et Lactantium de significatione nominis religio. ib., 7.

Hoc nomen specialiter cui statui quadret. ib., 8.

Cur apud Latinos religio sumatur pro anxia cura. 6, 9.

Sumitur pro scrupulo conscientiæ. ib.

In veram et falsam dividitur. 6, 1.

Aliqui eam in intellectu, alii in voluntate consistere dixerunt. ib.

Aliquando religio sapientia dicitur, et vice versa. ib.

Vera vel falsa formaliter dicitur, secundum id quod in intellectu supponit. 7, 2.

Quibus modis falsitas in religione reperitur. ib., 3.

Apud Gentiles, qualiter falsa fuerit. ib.

Qualiter apud Judæos. ib.

Prout spectat ad affectum voluntatis, est formaliter religio. ib., 4.

Illæ vera est quæ in vera fide fundatur, et falsa quæ in errore. ib.

Falsa non est virtus. ib.

Non solum actus internus, sed externus quo Deus colitur, religio dicitur. 8, 5.

Quæ honestas sit in rebus quæ participant nomen religionis. ib., 6.

Hæc vox æquivoca est. ib., 7.

Ecclesia etiam religio dicitur. ib.

Religio ad Angelos non ordinatur, sed ad Deum. 9, 3.

Petitio quomodo spectet ad religionem. 11, 6.

Religio infusa non manet in voluntate peccatoris. 12, 2.

- Refert in Deum totam suam materiam. 13, 6.
 Datur una ratio sub qua religio tendit in Deum. 14, 4.
 Qualiter excellentia divina sit ratio ob quam religio colit Deum. ib.
 Religio Dei honorem et gloriam intendit. 17, 6.
 Religionis usus per se est conveniens propter solam Dei gloriam. 18, 9.
 Non solum reddit Deo cultum debitum, sed etiam non debitum. 20, 1.
 Adæquatam munus religionis est reddere Deo cultum debitum. ib., 2.
 Religio quomodo habeat efficientiam in actum exteriorem. 30, 5.
 Quomodo distinguatur ab spe. 40, 4.
 Quomodo distinguatur a charitate. 41, 6.
 Bene D. Thomas asseruit actus theologiarum virtutum posse a religione imperari. 42, 11.
 Promittere actus et implere, ad religionem pertinet. ib.
 Religio sanctitas dicitur. 43, 13.
 Non est virtus theologica. 43, 3.
 Non attingit Deum immediate, ut objectum quod. ib., 4.
 Est virtus moralis. ib., 6.
 Durandus asseruit partim esse moralem, partim quasi theologiam. ib.
 Religio quod medium respiciat. ib.
 Religio gloriam Deo præbet propter justitiæ æquitatem. 46, 10.
 Quomodo distinguatur a prudentia. 47, 1.
 Sub qua consideratione dici possit justitia. 48, 4.
 Quæ conditiones ei desint, ut sit vera justitia. 49, 10.
 Quomodo distinguatur a fortitudine et temperantia. 47, 2.
 Unde colligatur excellentia religionis inter alias virtutes morales. 54, 4.
 Quomodo versari potest circa rem creatam, tanquam materiam immediatam. ib., 5.
 An eodem modo se habeat erga Deum et Sanctos, quo charitas erga Deum et proximum. 55, 8.
 Discrimen inter religionem et charitatem, prout versantur inter Deum et proximum. 57, 11.
 Religio respicit distinctionem inter honorantem et honoratum. 60, 22.
 Distinguitur ab obedientia. 61, 3.
 Immediatius tendit in Deum quam obedientia. 62, 4.
 Cur eadem obedientia circa Deum et homines versetur, non ita eadem religio. 63, 7.
 Recompensationem pro injuria Deo facta pertinere ad religionem, quidam dicunt. 64, 5.
 Religionem non distingui a pœnitentia probabile est, contrarium tamen probabilius. 65, 9-10.
 Religio ex parte objecti postulat positivos actus divini cultus. 66, 11.
 Inter religionem et justitiam datur discrimen in solutionis inæqualitate. ib., 12.
 Religio ex sententia D. Thomæ virtutes morales longe superat. 70, 3.
 Rejicitur opinio Cajetani justitiam legalem religioni præferentis. ib., 5.
 Religio non solum moralibus, sed etiam theologicis virtutibus potest imperare. 71, 7.
 Ordinatur justitiam legalem in suum finem. ib.
 Quomodo aliquando per justitiam ordinatur. ib., 8.
 Perfectior est quam misericordia. 72, 13.
 Quomodo pœnitentia nobilior sit quam religio. 73, 17.
 Religio antecedit obedientiam. ib., 15.
 Religio præcipue exercetur in oratione. XIV, 124, 2.
 Religio formaliter respicit excellentiam. 147, 8.
 Vide ACTUS. XIV.
 Etsi erga Deum versetur, cur non virtus Theologica. XVIII, 543, 8.
 Semper respicit aliquid creatum, ut proximam materiam. 549, 15 et seq.
 Actus aliarum virtutum a religione, in quantum assumuntur ad exhibendum Deo honorem, induunt rationem adorationis. 554, 27 et seq.
 Eadem est virtus religionis, quæ etiam propter diversos titulos Deum adorat et colit. 561, 3.
 Omnis actus a religione procedens dicitur continere cultum patriæ. 585, 18.
 Non tamen est necesse quod semper dirigatur in rem intellectualem. 611, 24 et seq.
 Non solum impletio, sed et ipsa emissio voti, est actus religionis. 554, 30.
 Quæ motiva in Eucharistia ad extollendam Religionis virtutem. Vide EUCHARISTIA, § Institutio. XXI.
 RELIGIONIS ACTUS.
 Inter actum internum religionis et Deum semper mediat aliqua actio. XIII, 9, 5.
 Religio nullum habet actum quo versetur circa Deum, ut objectum quod. 11, 4.
 Velle petere est actus ab habitu religionis elicited, non ipsa petitio. ib., 5.
 Alii actus religionis sunt primarii, alii secundarii, et quomodo Deus per eos colatur. ib., 8.
 Actus quibus Sanctos colimus, non sunt religio, si in eorum excellentia sistant. 12, 9.
 Actus quo Deus colitur in Sanctis, religionis est. ib.
 Qui actus religionis habeant rationem signi ex impositione. 18, 1.
 Quando debeat esse publicum, et quando privatum sufficiat signum in actu religionis. ib.
 Qui dicantur interiores, et qui exteriores religionis actus. 23, 1.
 Actus religionis naturalis possibilis est. 24, 25.
 Ad eum per se non requiritur gratia. ib., 6.

Voluntas perfecta colendi Deum fideli cultu est supernaturalis.	23, 7.
Ex triplici capite potest considerari hujus actus supernaturalitas.	ib.
Ex solis principiis non est supernaturalis actus religionis.	ib., 9.
Actus religionis naturalis et supernaturalis, ex diverso modo tendendi in objectum distinguuntur.	ib., 10.
Voluntas non perjurandi est actus religionis, et non justitiæ.	26, 12.
Actus religionis distinguuntur etiam ex parte proximi motivi.	27, 14.
Omnes actus exteriores, circa quos versatur voluntas colendi Deum spectant ad religionem.	ib., 1.
Idem actus solitarie sumptus non potest esse affectus colendi Deum, et cultus ipse.	ib., 3.
Poterit, si fiat reflexio in eum per alium actum.	ib.
Quomodo actus interiores religionis inter se distinguuntur.	33, 6.
Impugnatur opinio asserens, quoties externi actus distinguuntur specie, distingui etiam internos.	32, 3-4.
A formali diversitate, quæ in actibus externis datur, distinguuntur specie actus interni circa illos versantes.	34, 8.
Actus religionis distinguuntur inter se non solum per materialia, sed etiam per formalia objecta.	ib., 11.
Actus religionis infusæ potest dari in peccatore.	38, 9.
Abstinere a frequentia communionis potest esse actus a religione elicitus.	40, 3.

RELIGIONIS HABITUS.

Religionis habitus, religio etiam dicitur.	XIII, 8, 5.
Dari hunc habitum ostenditur.	8, 7.
Velle petere est actus elicitus ab habitu religionis, non ipsa petitio.	11, 5.
Habitus religionis certum est dari in nobis.	35, 1.
Vel est acquisitus, vel infusus.	ib.
Essentialiter est virtus.	36, 2.
Proprius est naturæ intellectualis vel rationalis.	ib., 3.
Non potest in Deo dari.	ib.
Non dicit perfectionem simpliciter simplicem.	ib.
Habet pro immediato et proprio subjecto voluntatem.	37, 5.
In Christo locum habuit.	ib., 6.
Potest dari in persona increata.	ib.
In Beatorum voluntatibus reperitur.	ib.
Voluntas damnati est incapax hujus habitus.	ib., 7.
Viator quilibet est capax illius.	ib.

Habitus religionis infusæ non datur in peccatore.	38, 10.
In appetitu qualis habitus religionis datur.	ib., 11.
Quas causas habeat habitus religionis.	ib., 12.
Quos effectus habeat.	39, 13.
Distinguitur saltem specie ab habitu fidei, spei, et charitatis.	ib., 1.
In quibus conveniat vel differat cum habitu fidei.	40, 3.
Religio quomodo habeat efficientiam in actum exteriorem.	30, 5.
Opinio asserens religionem esse unam genericè solum.	67, 2 et seq.
Opinio asserens religionem habitum esse specie unum.	68, 5 et seq.
Utraque probabilis judicatur.	ib., 8-9.
Quando genus esse asseritur, quas species sub se habeat.	ib.
Cedit omnibus virtutibus theologicis.	69, 1.
Imperfectior est quam pia affectio voluntatis.	ib., 2.
Non est unus simplex habitus.	XXII, 129, 3.

RELIGIONIS OBJECTUM.

Deus ad objectum religionis pertinet.	XIII, 8, 2.
Quo sensu Deus sit objectum proximum religionis, et quo remotum.	9, 5.
Deus potest dici objectum proximum religionis, sed indirectum.	ib., 6.
Quomodo Deus non sit objectum <i>quod</i> , sed <i>cui</i> religionis.	10, 7.
Quæ requirantur ut Deus sit adæquatum objectum <i>cui</i> religionis.	ib., 1.
Religio nunquam attingit Deum ut objectum <i>quod</i> , sed ut <i>cui</i> .	11, 4.
Nullum habet actum religio quo versetur circa Deum ut objectum <i>quod</i> .	ib., 5.
Deus est objectum <i>cui</i> adæquatum religionis.	ib., 8.
Neque religio aliud objectum, neque Deus aliam virtutem sed eandem habitudinem respicit.	12, 1 et seq.
Quid sit objectum <i>quod</i> religionis.	16, 1.
Sacra instrumenta quomodo ad objectum religionis spectent.	ib., 3.
Omnes actus humani quibus Deus coli potest continentur intra objectum religionis.	ib., 4.

MATERIA RELIGIONIS.

Vide OBJECTUM. XIII.	
Qui actus cadant sub materiam religionis in ratione signi.	XIII, 13, 1.
Interna Dei æstimatio, et actus quibus significatur, comprehenduntur in materia religionis.	ib.
Tam interni, quam externi actus possunt esse materia religionis.	18, 2.
Quales esse debeant hi actus.	ib.

Quilibet actus honestus est apta materia religionis. 49, 3.
Unde actus externi habeant convenientem significationem, ut sint materia religionis. 20, 6.

RELIGIONIS DEBITUM.

Debitum religionis cur legale dicatur. XIII, 22, 6.
Debitum religionis est rigorosius quam justitiæ. 50, 43.
Qualis impotentia reddendi æquale debitum variet rationem justitiæ. ib., 44.
Religio in ratione debiti magis rigorosa est quam propria justitiæ. 51, 16.
Superat item omnes alias virtutes, quæ sunt ad alterum. 52, 18-19.
Non est faciendum contra religionem ad solvendum alterius virtutis debitum. 52, 20.
Non semper præferendum religionis opus aliis obligationibus. ib.
In religione, quomodo inveniantur duæ conditiones necessariae ad justitiæ. 53, 23.
Religio re et essentia distinguitur a dulia. 54, 4.

RELIGIO SUMPTA PRO STATU RELIGIOSO.

In religionum approbatione an possit Pontifex errare. XII, 464, 9.
Religiosi an et quomodo possint facere elemosynas. 679, 3.
Contra religiosum hæreticum potest immediate procedere Inquisitor. 530, 27.
Peculiariter quadrat nomen religio huic statui. XIII, 8, 7.
Status religiosus non constituit ministros Ecclesiæ. 204, 8.
Religionis ingressus in jure alter ad probationem, ad professionem alter. 716, 4.
Vide SIMONIA. XIII.
Religionis ingressus pro pretio, vide SIMONIE PRETIUM AD RESTITUENDUM. XIII.
Religionis debitum respectu Dei, an sit majus quam justitiæ. XIV, 968, 8.
Qui post votum religionis arctioris intrat laxiorem, non obligatur ad priorem. 988, 6.
Religio est status perfectionis acquirendæ. XV, 67, 1 et seq.
Religionum distinctio unde proveniat. 115, 6.
Religio dupliciter institui potest. 196, 16.
Olim religionum institutio non erat vel generalis pro universa Ecclesia, vel sub uno capite. 197, 17.
Religiones D. Basilii, Augustini, Benedicti, et Pachomii cum multis aliis monasteriis sunt introductæ sola Episcopi approbatione. 209, 9.
Religio clericorum ac sacerdotum Apostolos imitantium fuit prior quam monachorum. 238, 3.
Fuit instaurata a D. Augustino, non vero incepta. 239, 8.

Vide STATUS, PERFECTIO, OBLIGATIO, APPROBATIO, RECEPTIO, CONSILIUM, POTESTAS, INGRESSUS RELIGIONIS, PAUPERIAS SOLEMNIS, REFORMATIO, RELAXATIO, VOTUM RELIGIONIS. XV.

Religio est status ad perfectionem tendens, et ab Ecclesia approbatus. XVI, 553, 2.
Religionis substantia in quo consistat. 428, 3.
Non requirit summam perfectionem votorum, aut aliorum mediorum, sed tantum suo fini proportionatam. 446, 14.
Specialiter quoad votum castitatis, quæ perfectio ad substantiam religionis sufficiat. ib., 15 et seq.
Quæ censeantur esse de substantia, præter tria vota substantialia. 170, 27.
Religionum finis, vide FINIS. XVI.
Religionum distinctio unde desumenda. 428, 3 et seq.
Unde item desumenda unitas. 429, 8 et seq.
Vide FINIS. XVI.
Religio diversa non est ubi non est diversa professio. 121, 4.
Religionum varietas ab hæreticis impugnatur. 427, 1.
Contra eos defenditur. ib., 2 et seq.
Hujus varietatis convenientia auctoritate Ecclesiæ munitur; unde tanquam de fide habenda est. ib., 2.
Ratio dictæ varietatis, quæ. 430, 12.
Religio tripliciter dividi potest in activam, contemplativam, ac mistam. 432, 1 et seq — 587, 1.
Explicatur hæc divisio. ib.
Quomodo religio mista efficiat membrum distinctum. 433, 9 et seq.
Religio mista per se intendit actionem et contemplationem tanquam finem, cum quo stat ut possit unam ad alteram ordinare. 457, 18.
Talis tamen religio magis dicitur activa quam contemplativa. 458, 19.
Religio contemplativa perfectior est religione pure activa. ib., 1.
An etiam religione mista. 459, 2 et seq.
Religio mista est perfectior et commodatior contemplativa. 460, 8 et seq.
Non tamen securior. 468, 29.
Quomodo pars activa non minuatur perfectionem contemplativæ. ib., 30.
Religionum major vel minor perfectio unde discerni debeat. 469, 32.
Religio integra et perfecta constitui potest per vota tantum simplicia. 830, 1.
Imo potest esse perfectior alia religione, quæ per solemnia vota constituatur. 671, 18.
Religionis status per vota simplicia, an dici debeat de jure humano, et status per vota solemnia de jure divino, ita ut in hoc maxime differant hi status. 660, 4-5.
Religio, sive religiosa communitas, an et quo Su-

- periore indigeat ut gubernetur et conservetur. 77, 1.
- An indigeat Superiore habente potestatem jurisdictionis, an solum potestatem dominativam. 78, 2 et seq.
- Religiones quando inceperint esse exemptæ ab Episcopis. 82, 11 — 84, 16.
- Religio, eo ipso quod est exempta, a solo Papa habet jurisdictionem, et non ab Episcopis. 163, 12.
- Religio non potest cedere in perpetuum juri, quod habet ad revocandum religiosos expulsos, quando expedierit. 317, 8.
- An religio teneatur recipere iterum a se expulsos. 318, 13-14.
- Religionem ingredi volentes vero animo profitendi in ea absolvi possunt a Superioribus illius ab omnibus casibus et censuris, etiam Pontificiis, ac si jam essent veri religiosi; reincident tamen in easdem pœnas si mox ingredi noluerint. 235, 5-6.
- Religio habens potestatem condendi sibi statuta potest condere statutum contrarium juri canonico vel etiam naturali, concedenti, ut vocant; seu (quod idem est) contrarium illi negative; non tamen prohibenti, seu illi contrarium positive. 628, 5.
- Religio per specialia sua statuta potest instituere impedimenta substantialia ad professionem, seu ad valorem illius, licet jure communi necessaria non sint. ib., 6.
- Religionis bonum non multitudine et quantitate personarum, sed in qualitate situm est. 629, 2.
- Qui delectus et diligentia adhibenda in admittendis personis ad religionem. ib.
- Sub qua obligatione. 630, 3.
- Religio capax hæreditatis, ad quam religiosus transit, succedit in bonis paternis talis religiosi, si parentes ejus decedant post transitum ad illam, secus si ante illum. 402, 17.
- Qui aliquem avertit a religione, an teneatur ad aliquam restitutionem. 300, 4 et seq.
- Vide APOSTATA. XVI.
- Religionem ingredi volens, si Prælatos ejus graviter decipiat, occultando proprios defectus quorum interrogatur, graviter peccat. Et an valide cum tali deceptione recipiatur. 631, 5.
- Religionem fecte ingrediens, vide NOVITIUS. XVI.
- Religionem aliquam in particulari aliis ingredientiam suadere, an, et qua ratione expediat. 1041, 4-5.
- Religionis Prælati, vide PRÆLATUS. XVI.
- Religio Societatis Jesu, vide SOCIETATIS JESU RELIGIO. XVI.
- Cætera vide in verbis sequentibus. XVI.
- De religione Christi, vide CHRISTI RELIGIO. XIX.
- Religio late dicta, quid. XIX, 415, 1.
- Religiosæ vitæ perfectio ex austeritate mensuranda non est, quanquam hæc ad talem perfectionem naturalem sit. 424, 4.
- Religiosæ vitæ perfectio unde mensuranda. ib.
- Propter Religionis statum, cur necesse non fuerit speciale sacramentum institui. XX, 277, 10.
- Religiosis invititis, vel insciis, non potest superior ipsa sacrificia, vel aliorum operum satisfactiones aliis applicare, licet quandoque id juste præcipere possit. XXI, 745, 3.
- Perfectissimus actus exterior Religionis in sacrificandi cultu consistit. 38, 15.
- Religionis votum. Vide VOTUM. XX.

RELIGIOSUS.

- Religiosis quæ pœna imponi possit, vide PœNA. V.
- Religiosi quando legibus synodalibus obligentur. V, 407, 1 et seq.
- Religiosi exempti an obligentur legibus Episcoporum. 409, 8.
- Religiosi exempti an obligentur, saltem jure naturæ, legibus Episcoporum. ib., 9.
- Religiosi exempti, solum ratione scandali, tenentur legibus Episcoporum. 410, 10.
- Religiosorum regulæ sæpe obligant ad pœnam, non ad culpam. 424, 4.
- Religiosorum regulæ quo sensu obligent in conscientia. ib.
- Religiosi in voto obedientiæ habent virtuale pactum acceptandi pœnitentias. 425, 6.
- Religiosi peregrinantes quomodo subsint legibus illius territorii ubi peregrinantur. 304, 5.
- Solemnis religionis professio unde habeat suum vinculum. 586, 20.
- Religiosorum vota, vide VOTUM. V.
- Religiosi propria est misericordia. XIII, 31, 10.
- Tribus modis sunt religiosi oblationum capaces. 106, 4.
- Quætales, non recipiunt oblationes. ib.
- An religiosi et eorum coloni teneantur ad decimas prædiales, vide DECIMÆ PRÆDIALES. XIII.
- Privilegium non solvendi decimas etiam religiosis concessum odiosum est. 162, 6.
- Qui in communi vivunt, a decimis personalibus eximuntur. 161, 3.
- An religiosi possint accipere vel præscribere jus decimarum, vide DECIMÆ. XIII.
- Simoniam committant, vide SIMONIE CAUSA EFFICIENTIENS. XIII.
- Eorum pœnæ, vide SIMONIE PœNA. XIII.
- An validæ eorum possessiones simoniacæ, vide SIMONIACA ACTIO QUÆ VALIDA. XIII.
- An pœna simoniacæ religionem ingredientibus sit Papæ reservata. 1013, 7.
- Religiosis quam intersit orare mentaliter. XIV, 129, 8.

- Religiosus ex se non tenetur certum tempus orationi mentali impendere. 129, 7.
- Religiosus non tenetur ad omnia media perfectionis. ib.
- Religiosi quomodo obligentur recitare officium sacrum. 352, 1.
- Religiosus non constitutus in sacris an teneatur recitare quod in choro præteriit. ib., 2.
- Religiosi laici non tenentur ad horas sacras. ib.
- Religiosi tenentur ex consuetudine ad horas canonicas. 354, 6.
- Religiosus profitens chorum qualiter peccet, si omittat horas canonicas recitare. ib.
- Religiosus profitens chorum dispensatus a Papa ut in sæculo vivat, an teneatur ad horas recitandas. 355, 8.
- Religiosus fugitivus non ideo solvitur ab obligatione recitandi. ib., 9.
- Idem de damnatis ad triremes. ib.
- Religiosus licite vovet. Vide VOTI CAUSÆ EFFICIENS.
- Religiosus quatenus non habeat velle et nolle. 906, 7.
- Religiosorum operum sex genera. 908, 2.
- Religiosus quatenus non possit cogi acceptare dispensationem voti. ib., 3-4.
- Religiosorum vota possunt irritari a Prælati, saltem ex parte materiæ. 1073, 1.
- Religiosus nec potest facere votum reale, nec personale, independenter a Prælato. ib.
- Religiosi vota quatenus possint a Prælati directe irritari. ib., 2.
- Religiosi vota irrita per Prælatum non redeunt. 1077, 13.
- Religiosus quid debeat facere, ut possit votum solvere. ib., 14.
- Religiosi vota a quo Prælato sint irritanda. 1078, 17.
- An a Papa possint eodem modo irritari. ib., 18.
- Religiosi votum semel approbatum an maneat irritabile. 1079, 2 et seq.
- Vide PRÆLATUS. XIV.
- Religiosus non peccat petendo voti irritationem absque speciali causa. 1078, 16.
- Vide VOTI CAUSA EFFICIENS, et VOTI OBLIGATIO. XIV.
- Religiosus per vota traditur Deo; non est sui juris. XV, 128, 5.
- Verus religiosus dupliciter ab Ecclesia fieri potest habilis ad matrimonium. 162, 11.
- Religiosus e religione in perpetuum ejectus non acquirit sibi dominium, nec potest testari de bonis acquisitis; non tamen illi succedit religio. 171, 13.
- Religiosus mundo mortuus quomodo intelligatur. 172, 17.
- Religiosi ejectio a votis relaxando est antiquissima. 185, 15 et seq.
- Vox religiosus quomodo in jure accipienda sit. 381, 2.
- Religiosus in jure cur potius servo quam filio comparetur. 395, 23.
- Quidquid acquirit monasterio acquirit. 628, 35.
- Etiam repugnante prælato. ib.
- Religiosi laici in labore manuum exerceri debent; cum illis qui in sæculo non laborabant, mitius in hoc agendum. 603, 20.
- Vide PECCATUM, PAUPERTAS, PROFESSIO. XV.
- Religiosi tenentur sub mortali habere propositum progrediendi in via perfectionis. XVI, 20, 10.
- Huic autem obligationi satisfaciunt habendo propositum servandi vota, et si qua sunt alia præcepta sub mortali in religione. 21, 11.
- Ad habendum vero propositum servandi cætera non tenentur sub mortali. ib., 12.
- Quod si regulæ tantum obligent ad pœnam, et religiosus habeat propositum eas non servandi, sed tantum sustinendi pœnam, nec venialiter peccabit ex objecto. 22, 14-15.
- At si propositum habeat nec pœnam omnino sustinendi peccabit mortaliter. ib., 13.
- Si vero regula ad veniale tantum obligat, propositum violandi illam, secluso contemptu et periculo peccandi mortaliter, veniale solum est. 23, 16 et seq.
- Religiosi non magis obligantur præceptis, quam non religiosi. 73, 5.
- Regulariter tamen loquendo, gravius peccant quando cum perfecta deliberatione peccant, levius autem cum ex subreptione. 74, 6.
- Quanta sit ea major gravitas in peccato religiosi. ib., 7.
- Religiosus an teneatur ad opera religionis, saltem ad obediendum Prælato, non solum ex vi regulæ aut voti, sed etiam ex justitia, ratione traditionis et pacti in professione inclusi. ib., 9.
- Religiosus an possit habere curam animarum, ministrando in parochiali Ecclesia; idque an debeat esse de licentia sui Prælati. 425, 27.
- An possit habere beneficium. Vide BENEFICIUM. XVI.
- Religiosi quousque puniri possint a suis Prælati. 150, 1 et seq.
- Vide etiam PRÆLATUS. XVI.
- Religiosis qui casus reserventur, aut reservari permittantur, vide CASUS RESERVATI.
- Religiosi quousque absolvi possint de casibus et censuris a suis Prælati, vide BULLA CENÆ, CASUS RESERVATI, CENSURA, et EXCOMMUNICATIO. XVI.
- Religiosi an uti possint Bulla Cruciatæ ad effectum eligendi confessorem, vide BULLA CRUCIATÆ. XVI.
- Religiosi exempti an possint in aliquo casu absolvi ab Episcopis. 230, 1 et seq.

Religiosi, qui juxta suam regulam non prohibentur confiteri de casibus non reservatis cuicumque habenti alias jurisdictionem in eo foro, possunt de illis confiteri, et absque a quibuscumque religiosis habentibus generalen facultatem a Summo Pontifice ad audiendas omnium confessiones. 200, 12.

Secus omnino diceudum, si juxta suam regulam prohibentur cuicumque confiteri. *ib.*, 13 et seq.

Religiosi quo pauciores, eo astimatioris et observantiores. 629, 2.

Religiosi litteris addiscendis aptiores sunt, et quare. 803, 8.

Religiosi ejusdem ordinis mutua servitute, subjectione et obsequio se prosequi debent in charitate et humilitate. 930, 4.

Ad religiosum injuria affectum non spectat vindictam apud judicem postulare; sed spectat tantum ad religionem. 1108, 12.

Religiosus vivens extra claustrum de licentia sui Superioris, tenetur servare suam regulam pro loci et temporis opportunitate. 331, 6.

Religiosorum clausura, et cætera ad claustrum eorum pertinentia, vide *CLAUSTRUM*, et *CLAUSURA*. XVI.

Religiosi professi Societatis, vide *PROFESSUS*. XVI.

Religiosus fieri potest Episcopus, nec illi per se illicitum est Episcopatum desiderare. 397, 1-2.

Religiosus transiens ad Episcopatum deferre non potest peculium nec cætera quæ in religione acquisivit, sed religioni ea debet relinquere. 404, 22.

Cætera pro religiosis Episcopis, vide *EPISCOPUS*. XVI.

Religiosus peregrinus, vide *PEREGRINUS*. XVI.

Religiosus Beneficiarius, vide *BENEFICIUM*, et *BENEFICIARIUS*. XVI.

Religiosus factus Cardinalis quas obligationes religionis retineat. 415, 4.

Religiosus transiens ad sæculum ex legitima dispensatione in votis non potest secum deferre quæ religioni absolute donaverat. 388, 18.

Succedit tamen in bonis paternis, si pater ejus decedat, postquam ipse ad sæculum transiit. 403, 20.

RELIGIOSUS EXPULSUS AUT EXPELLENDUS A SUA RELIGIONE.

Religiosi professi incorrigibiles juste expelli possunt a religione. XVI, 308, 2.

Quando censendi sint incorrigibiles. 310, 8.

Religiosi professi expulsio ad bonum religionis potius quam ipsius religiosi ordinatur. *ib.*

Ad hanc expulsionem non requiritur actualis contumacia, sed sufficit incorrigibilitas. *ib.*

Quæ causæ requirantur ut expulsio sit justa. *ib.*, 9 et seq.

Religiosi expulsio justa in foro externo nunquam est contra justitiam in interno. 312, 12 et seq.

Et raro admodum erit contra charitatem. 313, 16.

Religiosum professum justa de causa expellere a sua religione potest primo Summus Pontifex, deinde corpus ipsius religionis, nisi hac potestate a Summo Pontifice privetur. 313, 17-18.

Est etiam hæc potestas in Generalibus religionum jure ordinario, non ita tamen in aliis Prælatibus inferioribus, sed potest illis specialiter vel generaliter committi. 314, 19.

An et in quibus religionibus, præter consensum Prælati, requiratur etiam consensus aliquorum adjunctorum, ut dicta expulsio sit valida. *ib.*, 20.

Religiosus professus, quantumvis expellatur, semper manet ligatus votis substantialibus religionis. 315, 1.

Deinde tenetur se emendare, et dignum facere, qui iterum ad suam religionem admittatur. 316, 4.

Tenetur etiam, quantum in se fuerit, in eam iterum recipi, et quandocumque recipiatur in eam ingredi, nisi jam aliam religionem sit ingressus. *ib.*, 5 et seq.

Religio non potest cedere in perpetuum juri quod habet ad revocandum expulsos, quando expedierit. 317, 8.

An teneatur eos recipere. 318, 13-14.

Qui Prælati ejusdem religionis eos possint recipere. 319, 15.

Religiosi expulsi, a quibus Prælatibus iterum admitti possint ad religionem. *ib.*

Religiosi expulsi cum iterum admittuntur, an novam professionem emittere debeant. *ib.*, 16.

An ad eundem gradum antiquitatis et præeminentiæ sint restituendi. *ib.*, 17.

Religiosi expulsi, qui clerici non sunt, an possint puniri propter sua delicta a iudicibus secularibus. 150, 2.

An possint relaxari brachio seculari a suis Prælatibus. *ib.*, 1.

Religiosi expulsi jam non sunt subditi Prælatorum religionis, nec eis tenentur obedire. 153, 9.

An saltem ex aliquo pacto manere possint obligati Prælatibus religionis. *ib.*

Religiosus expulsus a sua religione potest statim suo arbitrio in aliam religionem strictiorem, vel saltem æque strictam, ingredi, non vero laxiorem. 320, 18.

Quando possit etiam in laxiorem. *ib.*, 19.

Religiosus expulsus a sua religione, et in aliam

ingrediens, an debeat novam professionem emit-
tere. 319, 16.
Religiosus expulsus non tenetur absolute aliam
religionem ingredi, licet in suam non recipiatur.
320, 20.
An possit ad id obligari a suis Superioribus. *ib.*
Quid, si ante primum ingressum in religionem
voverat absolute ingredi religionem. 321, 21.
Religiosus expulsus an teneatur specialiter obe-
dire Episcopo ratione voti obedientiæ, vel ratio-
ne status religiosi. 324, 2 et seq.
Cui Episcopo debeat obedire. 323, 7.
An se illi præsentare teneatur. *ib.*, 6.
In quibus illi debeat obedire. 324, 10 et seq.
Religiosus expulsus an teneatur ad regulam suæ
religionis, ad recitandum divinum officium, licet
non sit ordinatus in sacris, habitum gestandum,
penitentias, clausuram, etc., an saltem ad id
possit obligari ab Episcopo. 325, 11-12.
Religiosus expulsus habitum suæ religionis gesta-
re non potest; et an alium certum habitum
gestare teneatur, saltem ex præcepto Episcopi.
326, 14.
Religiosus expulsus potest suo arbitrio mutare do-
micilium ab una diœcesi in aliam, et eligere
Episcopum, cui se subijciat. *ib.*, 16.
Religiosus expulsus cui acquirat, et sub cuius do-
minio sint ejus bona. 328, 19 et seq.
Religiosi professi Societatis, an, a quo, et ex qui-
bus causis expelli possint, et cætera ad specia-
lem eorum expulsionem pertinentia, vide CON-
GREGATIO, GENERALIS, et PROFESSUS. XVI.
Religiosorum non professorum Societatis expul-
sio, seu dimissio, et quidquid ad illam pertinet,
vide DIMISSIO et DIMISSUS. XVI.

RELIGIOSUS FUGITIVUS.

Religiosus fugiens a monasterio per aliquod tem-
pus notabile, etiamsi non fugiat animo apostata-
ndi, et manendi in sæculo, peccat tamen mor-
taliter contra justitiam et religionem. XVI,
278, 2.
Potest tamen talis transfuga excusari a culpa, si
fugiat ex justa causa. Et quæ censeatur causa
justa. 279, 4 et seq.
An religiosus, qui cum manifesta injuria vexatur
ab inferiori Prælato, possit licite in aliquo casu
fugere ad Prælatum superiorem. 159, 14-15 —
279, 4.
An specialiter ad Summum Pontificem se con-
ferre possit. 160, 16 — 280, 6.
Et quid observari debeat ut ad superiorem ali-
quando talis fuga liceat. *ib.*, 7-8.
Religiosus damnatus ad perpetuum carcerem, an
possit licite fugere. 153, 10.

Religiosus damnatus ut fame paulatim pereat, an
licite fugere et comedere possit. 153, 11.
Religiosi fugitivi per aliquod tempus, sine animo
tamen apostatandi, an aliquas certas penas in-
currant. 281, 9-10.
Religiosi fugitivi cum animo non redeundi ad re-
ligionem, etiamsi habitum retineant, sunt vere
apostatæ. *ib.*, 12-13.
Qualenam peccatum committant. 282, 15.
Religiosi fugientes a religione relicto habitu, licet
fugiant cum animo redeundi, incurrunt excom-
municationem; et in confessione circumstantiam
dimissionis habitus aperire tenentur. 284, 19.
Si vero retento habitu fugiant, excommunicatio-
nem non incurrunt jure communi. 292, 11.
Fugitivi a religione quinam censendi sint. 292, 10.
Religiosi fugitivi, qui apostatæ non sunt, in qui-
bus puniri possint ut apostatæ. 293, 16.
Religiosi fugitivi an sint a Prælati religionis quæ-
rendi et reducendi. 294, 17.
Religiosi fugientis a monasterio, inconsulto Præ-
lato, sed cum animo transeundi ad religionem
perfectiorem, an sit peccatum grave. 340, 4.
Cætera pro religioso fugitivo, vide APOSTATA.
XVI.

RELIGIOSUS TRANSIENS AD ALIAM RELIGIONEM.

Religiosis ex natura rei, et secluso jure humano,
licitum est, relicta propria religione, ad stric-
torem aliam propria auctoritate transire. XVI,
336, 1 et seq.
Non ita tamen ad laxiorem vel æqualem. 339, 1
et seq.
Quæ religio censenda sit perfectior, ut ad illam
liceat transire. 342, 8 et seq.
Religiosis esto sit licitum transire ad aliam religio-
nem, an sit expediens et consulendum. 340, 2.
Nec laudandi, nec facile sunt admittendi, qui ad
aliam religionem transire volunt. 620, 17.
Religiosus habens facultatem transeundi ad re-
ligionem laxiorem, eo ipso eam habet ad transe-
undum ad aliam religionem strictiorem illa ad
quam habet facultatem. 337, 4 et seq.
Religiosus transiturus ad aliam religionem, an ex-
pectare debeat consensum Prælati. 341, 5
et seq.
Religiosis non tantum ex natura rei, sed etiam ex
vi juris communis, licitum est transire ad re-
ligionem actiorem, de licentia tamen, saltem
petita, sui Prælati. 348, 1.
Ea vero licentia petita necessaria est sub gravi
præcepto. 353, 17.
Peccabit vero mortaliter Prælatus eam negans.
ib.
An talis licentia sit ita necessaria, ut sine illa tran-
situs sit irritus. 353, 18 et seq.

- Quando autem dubitatur an religio ad quam transeundum est sit arctior necne, non sufficit sola licentia petita, sed requiritur obtenta. 336, 27.
- Quod si Prælatas eam nolit concedere, ad Superiorem utriusque religionis spectabit dubium definire, et quisnam sit hujusmodi Superior. 337, 28.
- A quo, quando et quomodo sit dicta licentia postulanda, ut solum petita sufficiat. 337, 29 et seq.
- Dicta licentia petita, juste tamen a Superiore negata, uti non potest licite religiosus. 338, 32.
- In petitione hujus licentiæ tenetur religiosus exprimere cum puritate et veritate causam quam movetur ad transeundum ad aliam religionem. ib.
- Religiosus transiens ad aliam religionem strictiorem, sine ulla licentia sui Superioris, ex vi juris communis non est apostata. 372, 13.
- An talis sit non transeundo ad strictiorem, vel suppositis Indultis suæ religionis, quibus prohibetur hic transitus sine licentia in re obtenta. ib., 16 et seq.
- Privilegia religionum, quibus conceditur ne religiosi earum, etiam ad strictiorem, aliam transire possint sine facultate obtenta, quomodo intelligenda. 367, 1.
- An et qua ratione talis transitus prohiberi possit a Summo Pontifice. 368, 3 et seq.
- Religiosis qua ratione liceat transitus ad religiones strictiores, attentis privilegiis suarum religionum. ib.
- An religio privilegiata, ne ab ea fiat transitus ad alias sine legitima facultate obtenta, tale privilegium amittat, si nimis relaxetur. 371, 14.
- Prælatas religionis privilegiatæ, ne ab ea fiat transitus ad arctiorem absque facultate obtenta, tenetur facultatem concedere ad hunc transitum religioso eam petenti. 370, 9.
- Religiosus expulsus a sua religione potest statim suo arbitrio ad aliam religionem strictiorem, vel saltem æque strictam transire, non vero ad laxiorem. 320, 18.
- Quando possit etiam ad laxiorem. ib., 19.
- Religiosus expulsus non tenetur ad aliam religionem transire, et an ad id possit a suis Superioribus obligari. ib., 20.
- Quid, si ante ingressum in religionem votum religionis absolute emiserat. 321, 21.
- Religiosus non potest transire ad religionem æqualis perfectionis sine facultate sui Prælati in re ipsa obtenta. 339, 1.
- Quis hanc facultatem dare possit. ib., 2 et seq.
- Hujusmodi licentia a Summo Pontifice absque justa causa concessa illicita est, sed tamen valida. 360, 6 et seq.
- Quid si ab aliis Prælatibus concedatur. 361, 9.
- Religiosis an et ex qua facultate liceat transitus ad religionem laxiorem. 362, 13.
- Dispensatio sine justa causa ad transeundum ad religionem laxiorem, etiam a Summo Pontifice concessa, illicita et invalida est. 363, 14.
- Et professio subsequuta irrita. ib., 15.
- Quis dictam licentiam ex causa concedere possit. 364, 16.
- Quæ sit causa justa hujus licentiæ seu dispensationis. 365, 21.
- Religiosus utrum aliquando teneatur postulare dispensationem ad transeundum ad religionem laxiorem. 347, 22-23.
- Conversi et Conversæ, qui professionem in sua religione non emiserunt, transire licite possunt ad aliam etiam laxiorem. 348, 1.
- Religiosis quibuslibet transire licet ad Carthusiam. 343, 6.
- An liceat etiam ipsis Carthusiensibus transire ad alias religiones. 344, 7-8.
- Religiosus cui assignatur certum tempus intra quod aliam religionem, ad quam vult transire, ingrediatur, quam obligationem habeat redeundi ad propriam religionem, si propositum mutet, aut intra præfixum terminum ingredi non possit. 374, 22 et seq.
- An possit manere in sæculo per totum assignatum tempus, si statim, ubi a propria religione egreditur, ad aliam admittatur. 376, 28 et seq.
- Religiosis Societatis Jesu, qui velint ad Carthusiam transire, conceduntur tres menses, intra quos illam ingrediuntur; si autem ad alias religiones de licentia Superioris sint transituri, certum etiam tempus ab eodem Superiore præfigitur, intra quod ingrediuntur. 374, 22.
- Eisdem vero præcipitur sub excommunicatione ipso facto, ut nisi intra præfixum terminum ingrediuntur, ad propriam religionem redeant: excommunicationem tamen non incurrunt, si, præfixo tempore transacto, brevem aliquam moram fecerint, antequam redeant. ib., 22 et seq.
- An et quantum dicti religiosi peccent manendo in sæculo per totum præfixum tempus, si ante vel post egressum a propria religione mutaverunt propositum ingrediendi aliam, vel certe intellexerunt non esse ad illam admittendos. 373, 23 et seq.
- Præterea si dicti religiosi in ea religione, ad quam transierunt, non perseverent, nec profiteantur, tenentur sub eadem pœna ad propriam religionem redire, quæ etiam eos iterum admittere tenetur. 376, 29-30.
- Si vero in religione ad quam transierunt, professionem fecerint, et ab ea postea ad seculum,

vel ad laxiorem religionem fugiant, eo ipso iterum jurisdictioni Societatis subjacent, ut contra eos tanquam apostatas procedere possit. 377, 31. Non ita tamen si se ad æqualem religionem conferant. *ib.*, 32.

Vide etiam PROFESSUS, et SCHOLASTICI. XVI.

Religiosus professus Societatis an et quibus ex causis de licentia sui Generalis transire possit ad aliam religionem, etiam laxiorem. 1151, 1 et seq.

An possint directe in aliquo casu cogi ad hunc transitum. 1153, 7.

An saltem indirecte. 1153, 7 — 1156, 2.

Vide PRÆLATUS. XVI.

Religiosus Societatis, qui vota tantum simplicia emisit, si votis liberetur sub conditione, ut in aliam religionem transeat, et ille postea nolit eam ingredi, apostata non est; et quomodo cogi aut puniri possit. 378, 37.

Religiosus transiens ad aliam religionem, nulla bona eorum quæ acquisivit in priori religione secum transferre potest, nisi de licentia Superioris primæ religionis. 380, 1 et seq.

Vestem tamen deferre potest sine onere restituendi eam; an etiam manuscripta, vel instrumenta exquisita alicujus artis quam exercebat. 382, 8 et seq.

Religiosus transiens ad aliam religionem, an saltem deferre possit bona quæ ratione sui jure hæreditatis primæ religioni obvenerunt. 384, 1 et seq.

Quid, si non jure hæreditatis obvenerunt, sed mera liberalitate ipsius religiosi ea absolute religioni donantis vel legantis. 386, 10 et seq.

Quid, si religiosus non absolute ea donavit vel legavit, sed tantum sub conditione, nisi postea religionem mutet. 388, 16 et seq.

Quid, si transitus fiat ad religionem ejusdem ordinis, seu instituti. 396, 16.

Religio capax hæreditatis, ad quam aliquis religiosus transit, succedit in bonis paternis talis religiosi, si parentes ejus decedant post transitum ad illam; secus si ante illum. 402, 17.

Quid, si religio non sit capax hæreditatis, aut religiosus transeat ad seculum. 402, 17 et seq.

Religiosus transiens ad aliam religionem eo ipso amittit omnes prærogativas antiquitatis, loci, prælationis, etc., quæ ei competebant ratione professionis in priori religione. 391, 1.

Ratione tamen professionis emissæ in secunda religione, ad quam transit, per se loquendo, est capax omnium prærogatarum, sicut cæteri religiosi ejusdem religionis. *ib.*, 2.

Si vero transitus fuit a religione aliqua mendicanti ad non mendicantem, eo ipso est incapax

multarum prærogatarum, et quænam illæ sint. 392, 3 et seq.

Nullus religiosus licite transferri potest ad aliam religionem diversi Ordinis, sive instituti, nisi ut in claustrum sub obedientia maneat; neque ulla beneficia secularia, etiam curata, habere potest. 393, 8 et seq.

Secus dicendum si ad religionem ejusdem ordinis transeat. 393, 14.

Potest vero religioso translato concedi facultas vivendi extra claustrum, sicut cæteris religiosis. 396, 17.

Potest etiam religiosus translatus esse vicarius Episcopi. 396, 18.

Pro voto transeundi aut non transeundi ad aliam religionem, vide VOTUM. XVI.

Religiosi quando, et quomodo, et quibus possint Eucharistiam ministrare. Vide EUCHARISTIA, § Minister. XXI.

RELIGIOSI EXCOMMUNICATIO, SUSPENSIO.

Religiosus extra claustra vacans litteris secularibus contra jus, per illud excommunicatur. 624, 9.

Quid de magistris. 641, 39.

Fœminæ ingredientiæ monasteria, et religiosi illas admittentes quomodo puniantur. 614, 11.

Qui novam religionem instituit non excommunicatur. *ib.*

Inter religiosos castigatio per quem debeat fieri. 558, 42.

Religiosus dimittens habitum suæ religionis excommunicationem incurrit. 637, 26.

Religiosus, monialis aut clericus in sacris matrimonium contrahens, excommunicatur. 648, 9.

Religiosi mendicantes, qui de novo recipiunt loca ad habitandum, excommunicationem incurrunt. 655, 34.

Religiosi qui in sermonibus suis audientes a solutione decimarum retrahunt in excommunicationem incidunt. XXIII bis, 656, 36.

Per ingressum religionis, quomodo irregularitas auferatur. 371, 3.

Religiosi qui sibi appropriant decimas ad se non pertinentes, suspenduntur, aut excommunicantur. 153, 8.

Prælati religionum qui requisiti non restitunt bona habita ratione excessuum suis religiosis prohibitorum, suspenduntur. 156, 11.

Religiosi confessores in suo munere delinquentes suspenduntur. 156, 12.

RELIGIOSUS S. BENEDICTI

Religiosi Sancti Benedicti tenentur singulis mensibus confiteri. XXII, 759, 7.

RELIQUIÆ.

- Qui falsas reliquias supponit, qualiter peccet. XIII, 478, 17-18.
- Reliquiæ et imagines Sanctorum fiunt materiæ sacrilegii 617, 7.
- Colere reliquias Sanctorum cultu publico, si non-
dum canonizati neque beatificati sunt, est sacri-
legium. 619, 7.
- Eis veneratio debita. XVIII, 634, 2.
- Veneratio Ecclesiæ Romanæ, et aliarum, erga
sanctorum reliquias. ib., 3.
- Varia miracula earum virtute facta. 633, 3.
- Solum adorantur propter moralem dignitatem
quam ex habitudine ad personas quarum fuere
participant. 637, 1.
- Ut conjunctæ personis, et eadem qua ipsæ ado-
ratione coli possunt. ib., 2.
- Imo et seorsum adoratione inferiori, et respectiva.
ib., 3.
- Hic reliquiarum cultus qualiter religiosus. ib., 4.
- Earum venditio simoniaca. ib.
- Ut reliquiæ aliquæ publice ab Ecclesia colantur,
quid necessarium. 638, 3.
- Quid ut private. ib., 6.
- Quomodo absolute et sine conditione adorari pos-
sint. ib., 5.
- Corpus ejusdem Sancti cur in duobus locis esse
aliquando existimetur. ib.
- Sanctorum reliquias, privatim possessas, secum
devotionis gratia portare licitum ac pium. 639, 8.
- Reliquiæ justam habent venerationem. XXIV, 168,
1 et seq.
- Reliquiarum veneratio est religiosissima. 169, 3.
- Reliquiarum veneratio Deo est admodum accepta.
170, 7.
- Reliquiarum veneratio comprobatur miraculis.
ib., 8.
- Reliquiæ malos dæmones fugant. 171, 9.
- Reliquiæ de more antiquo et sancto in locis pu-
blicis exponuntur. ib., 10.
- Reliquias inter censentur multa præter particulas
Sanctorum. 173, 16.

REMINISCENTIA.

- Reminiscencia quid. III, 703, 7.
- Reminiscencia potissime fit ab intellectu, conco-
mitante interno sensu. ib.

REMORA.

- Remora qua virtute navim retardet. XXV, 665, 38.

RENUNTIATIO.

- Vide BENEFICII RENUNTIATIO. XIII.
- Renuntiatio Pontificatus a Papa fieri potest. XV,
78, 10.
- Renuntiatio beneficii, vide NOVITIUS. XV.
- Renuntiatio Episcopatus, vide EPISCOPUS. ib.

REPRÆSENTATIO.

- Representatio intentionalis propria est in actu,
ab ea quæ fit in genere causæ formalis. I, 88, 12.
- Res quæ essentialiter est suum esse, potest repre-
sentari per formam, quæ in ratione entis non
essentialiter existit. 98, 20.
- Vide SPECIES. I.

REPREHENSIO.

- Reprehendere alios solius Superioris est munus,
non aliorum. Cum charitate tamen monere om-
nibus competit, etiam Superioribus. XVI, 930,
3-6.
- Reprehensio lenitate temperanda est. ib., 6.

REPROBATIO.

- Reprobationis causa in adultis, quid sit, I, 514, 8.
- Reprobatio aliquos effectus habet. 515, 1.
- Reprobationis effectus Dei effectus sunt. ib.
- Reprobationis et prædestinationis differentia.
ib., 2.
- Peccatum inter reprobationis effectus nullo modo
numerari potest. ib.
- Reprobationis effectus ad duo capita revocantur.
ib., 4.
- Reprobationis positivæ effectus non a permissione
peccati, sed a pœna, quæ propter peccatum in
alia vita permanet, incipit. 516, 9.
- Reprobationis positivæ nullus, dum vita durat, est
effectus. 517, 10.
- Permissio peccati specialis, et proprii hominis re-
probi, est effectus reprobationis negativæ. ib., 12.
- Permissio peccati quomodo proprie dicatur effec-
tus reprobationis. ib., 13.
- Prædestinationis, reprobationisque, multiplex dis-
crimen. 529, 16.
- Datur reprobatio. 500, 2.
- Reprobare quid sit. ib.
- In reprobatione duo intelligi possunt. ib.
- Reprobatio interna Deo æterna est, et in Deo so-
lum formaliter est. ib., 3.
- Reprobatio in aliquo immanente actu Dei sita est.
501, 3.
- Reprobatio approbationi opponitur. ib.
- Reprobationis duplex distinctio. ib., 1.
- Reprobandi verbum melius intellectui, quam vo-
luntati attribuitur. ib., 2.
- Discrimen reprobationis et prædestinationis 502, 4.
- Reprobatio positiva prædestinationi ut approbatio
est, opponitur. ib.
- Reprobatio est pars providentiæ non proprie sub-
stantiva, sed objectiva. ib., 5.
- Reprobationis negativæ nulla ex parte reprobi
causa datur. 511, 5.
- Peccatum originale non est adæquata causa re-
probationis damnatorum. 513, 4.

In adultis interdum est partialis reprobationis causa. 514, 7.

In infantibus est adæquata causa reprobationis. 513, 6.

Reprobatio positiva non est absque causa, sine qua tamen est negativa. XI, 125, 7.

Est enim sola voluntas Dei illius causa. ib.

Quid Augustinus sentiat de reprobatione positiva. 127, 10.

In primo signo ante prævisa merita non habuit Deus voluntatem excludendi a regno, sed alios actus positivos suæ providentiæ. ib., 11-12.

Non electio cur dicatur reprobatio ab aliquibus. 128, 13.

Permittit Deus delicere homines sufficienter vocatos, non vero ex se intendit pro eo tempore vocare, in quo scit repugnatos suæ vocationi. 228, 15.

Reprobatio nullatenus est ex intentione Dei, quantumvis præsciatur ab eo. 124, 5 et seq.

Cur noluerit Deus dare majora auxilia iis quos sciebat non consensuros. 258, 20.

Quo fine Deus auxilia efficacia neget reprobis. ib.

Cum quis ex defectu intentionis ministri non manet baptizatus, et ideo reprobat, suo peccato mortali aut originali tanquam causæ per se, ministro vero ut causæ per accidens, ejus reprobatio tribuenda. XX, 247, 12.

REPROBUS.

Reprobis in donis gratiæ, quæ per accidens ex prædestinatione sequuntur, multos potest excellere prædestinatos. I, 521, 4.

Reprobatorum numerus, quid requirat, ut certus sit. 523, 7-8.

Inter prædestinatorum et reprobatorum numerum discrimen explicatur. 324, 8.

Ex Angelis inter se fuerint plures prædestinati, quam reprobi. ib., 1.

Reprobatorum hominum major numerus est, quam prædestinatorum absolute de omnibus hominibus loquendo præteritis, et præsentibus, et futuris. ib., 2.

Reprobatorum christianorum major est, quam prædestinatorum, si hic apostatæ includantur. 525, 6.

Si vero tantum catholice morientes christianos intelligimus, secus evenit. ib.

Tota providentia supernaturalis, quam Deus habet circa reprobos, in reprobatione continetur. 529, 13.

Deus non præparavit reprobis specialem providentiam gratiæ, quam prædestinatis confert. 508, 6.

Dari causam ex parte reprobi, ob quam Deus noluerit illi impertiri gratiam congruam, seu me-

dia in præscientia infallibilia ad salutem, necessarium non est. ib., 8.

Reprobi an habeant Angelum custodem. II, 730, 12.

Vide DAMNATI.

Reprobis etiam datur auxilium efficax. VIII, 394, 2.

Effectus propter quem datur auxilium efficax in reprobis etiam invenitur. ib.

Pro reprobo an liceat orare. XIV, 57, 2.

Reprobo revelato an possit peti auxilium efficax. 59, 8.

Reprobis revelatus quid orare debeat. 60, 11.

Reprobos an liceat excludere orando. ib., 12.

REPRODUCTIO.

Reproductio ejusdem effectus, cur naturaliter repugnat causis secundis. XXV, 199, 7.

An tempus et motus reproduci possint. Vide TEMPUS et MOTUS. XXV.

REPUGNANTIA.

Repugnantia physica, moralis, quid sit. IX, 248, 14.

Quæ repugnantia detur inter gratiam et peccatum. Vide PECCATUM. IX.

REQUIES DIEI SEPTIMÆ.

Vide DIES. III.

RES.

Res bifariam denominatur prædestinata. I, 243, 3.

Res ideo præscitur, quia futura est, non e converso. 251, 7.

Res divini quot modis cognoscantur. 564, 1.

Res non multiplicantur simpliciter nisi per realem distinctionem. 664, 3.

Res quæ in missionum signis apparuerunt, non fuerunt ab Spiritu sancto hypostatice assumptæ. 819, 19.

Res illæ, quæ apparent in signis missionum Spiritus sancti, sunt veræ quoad qualitates sensibiles. 818, 14.

Res permanentes possunt desinere per ultimum sui esse; possunt item incipere per ultimum non esse. X, 130, 9 et seq.

Res et ens synonyma, nullatenus tamen unum passio alterius. XXV, 108, 4.

RESCRIPTUM.

Rescriptum seu epistola interpretans dubium, legem constituit sicut sententia. V, 237, 22.

Rescriptum requirit intrinsece scripturam. VI, 230, 7.

Rescriptum justitiæ et rescriptum gratiæ. ib., 8.

Rescripti alia divisio. ib., 9.

Quid per potestatem absolvendi a censuris et pœnis in rescriptis Pontificiis intelligendum. XXIII, 10, 6.

Rescriptum ab excommunicato impetratum, quale sit. 452, 2-3.

RESERVATIO.

Reservatio in jurisdictione non est signum delegationis factæ. XV, 214, 25.

Vide VOTUM RELIGIONIS, et CASTITAS SIMPLEX. XV.

RESERVATIO CASUUM.

Vide CASUS RESERVATI. XVI.

RESISTENTIA.

Quid èt quotuplex. XIX, 853, 11.

Resistentia passi ad actionem non est necessaria, imò illam impedit, si agentis superat activitatem. XXV, 672, 13.

Resistere formaliter non est agere. 680, 39.

Resistentia actualis uno modo in actione consistit, alio vero in sola repugnantia formali. XXVI, 635, 8 et seq.

Ablata resistentia potest actio esse et simul tempore cum potentia, si intrinsece successionem non includat. 660, 15.

RESOLUTIO.

Resolutio et compositio quid, et quomodo se habeant inter se. IV, 263, 3.

Resolutio fidei, vide FIDEI OBJECTUM FORMALE, et ECCLESIA. XII.

RESPECTUS.

Duplex respectus considerari potest in secunda persona, ut Verbum est. I, 727, 5.

Respectus in creaturas unde sit in Verbo. 740, 22.

RESTITUTIO.

Restitutio facta debitori invito quomodo sufficiat. V, 124, 9.

Restitutio ad æqualitatem præstari potest sine ullo respectu ad personam restituentem, non tamen satisfactio. IX, 227, 68.

Maleficus corporaliter punitus tenetur adhuc ad restitutionem, et ejus hæredes, si ille bona reliquit. XIII, 562, 12.

Nulla est obligatio restituendi ex re accepta, si illa bona fide fuerit consumpta. 979, 36.

Turpe lucrum, tam ex parte dantis, quam ex parte recipientis, si debeat restitui, cui sit dandum. 991, 3.

Cum jus naturale obligat ad restitutionem, judicis sententia non est expectanda. 1006, 1.

Pretium beneficii electionis aut præsentationis restituendum est ante omnem sententiam. 1007, 3.

Et cui. 1008, 7.

Restituere an teneatur beneficiatus, qui sex primos menses non recitat. XIV, 426, 4.

Restituere pro rata an teneatur, qui duos aut tres dies post primos sex menses non recitat. 432, 1.

Restituendi obligatio oriri potest ex voluntaria distractione in recitando. 435, 14.

Restituere tenetur fructus qui non recitat, dummodo non sit in primis sex mensibus a beneficio obtento. 431, 13.

Vide BENEFICIATUS. XIV.

Restitutio pro omissione recitandi potest fieri in bonis spiritualibus in primis sex mensibus. XIV, 430, 11.

Non vero post illos. 431, 13.

Et quomodo. 432, 1 et seq.

Restitutio pro defectu recitandi facienda ante judicis sententiam. ib., 2.

Restitutio hæc an sit omnium fructuum, an partitis. ib., 4.

Restitutio an debeat fieri pro minori parte quam sit una hora. 434, 12.

Restitutionis optima regula pro officii omissione. 435, 13.

Restitutio pro defectu recitationis, cui sit facienda. 436, 17-18.

Restitutio fructuum non est necessario facienda pro primis sex mensibus, licet ulterius continetur defectus recitationis. 432, 14.

Restitutio non obligat cum gravi onere et detrimento. XV, 325, 10.

Vide DEBITOR, et PROFESSIO. XV.

Qui alteri damnum intulit tenetur illud resarcire quantum potest ex bonis ejusdem ordinis. XXII, 303, 6.

Discrimen inter restitutionem Deo et homini faciendam. 317, 10.

In aliquo casu potest quis obligari ad statim restituendum Deo famam vel honorem. 317, 11-12.

Potest quis non peccare mortaliter accipiendo, peccare autem non restituendo. XXIII, 493, 3.

RESURRECTIO.

Resurrectio opus miraculosum est. IX, 304, 9.

De resurrectione Christi, vide CHRISTI RESURRECTIO. XIX.

De resurrectione B. V., vide MARIE RESURRECTIO. XIX.

Probabile Joannem Evangelistam resurrexisse in corpore glorioso. XIX, 317, 8.

Probabile eos, qui cum Christo resurrexerunt, anima et corpore gloriosos cum Christo regnare. 801, 5.

Num aliqui sancti ex his, qui in sancta civitate apparuerunt Christo mortuo, surrexerint ante Christi resurrectionem. 643, 9.

Resurrectio quid. 744, 1.

In quo differat a recreatione. ib.

Quibus in rebus locum habeat. ib., 2-3.

Resurrectio ut sit vera, eadem numero anima necesse est ut redeat. 743, 1.
 Num debeat redire eadem numero materia. 746, 2.
 Resurgentne propriis corporibus, qui communem habuere materiam. 748, 6.
 Resurgentne pueri in majori quantitate. 749, 7.
 Num requiratur eadem materia singulorum membrorum. 750, 9.
 Num eadem numero unio materiæ cum forma. 751, 12.
 Num eadem accidentia specie. 752, 1.
 Num eadem numero. 753, 2.
 Num idem sexus. ib., 4.
 Resurrectio num in instanti futura. 755, 1.
 Num specie differat a prima generatione rei. 759, 7.
 Num sit spiritualis mutatio quoad substantiam, vel quoad modum. ib.
 Divina virtute fieri potest reparatio cujuscunque individui. 763, 9.
 Resurrectio naturæ debita non est. 765, 4.
 Naturali tamen ratione possibilis ostendi potest. 768, 2.
 Quomodo ad fidei articulos pertinet. ib., 3.
 Resurrectio generalis futura. 913, 3.
 Omnes justi proprie surrecturi. 921, 3.
 Et omnes damnati propter propria peccata. 924, 3.
 Et infantes qui in originali decesserunt. 925, 4.
 Causæ generalis resurrectionis. 926, 1 et seq.
 Tuba et vox audienda in die resurrectionis. 927, 5.
 Prius resurrectio mortuorum futura quam Christus ad judicandum veniat. 928, 8.
 Christi imperium, et Angelicum ministerium resurrectionem operabitur. 929, 10.
 Quid operatur Angeli in resurrectione. 930, 11.
 Organizationem corporum suscitandorum Christus efficit. 931, 15.
 Et unionem substantialem animæ cum corpore. ib., 16.
 Quo instrumento. 932, 17.
 Malorum etiam resurrectionem Christus causabit. 933, 18.
 Resurrectionis justorum Christus exemplar perfectissimum. ib., 2.
 In quo consistat similitudo ad ipsum Christum. 934, 3.
 Corpora justorum resurgentium non sunt æqualia futura corpori Christi et pulchritudine, et magnitudine. ib., 4.
 In qua ætate justi resurrecturi. ib., 5.
 Resurrectionis infantium decedentium in originali Christus exemplar. 935, 7.
 Non vero proprie resurrectionis damnatorum. 936, 11.
 Christus etiam quoad terminum a quo exemplar nostræ resurrectionis. 938, 1.

Non secluso privilegio omnia corpora ante resurrectionem in cineres resolvendas. ib., 2 et seq.
 Quo in loco futura resurrectio: 944, 1 et seq.
 Justorum resurrectio usque ad diem judicii futura non est. 943, 1.
 Resurrectio omnium eodem momento futura. 948, 1.
 Resurrectio generalis hora matutina futura. 951, 3.
 De his quæ corpori accidunt post resurrectionem, vide CORPUS ET ANIMA. XIX.

REUS.

Reus ad executionem aliquarum pœnarum non tenetur. V, 462, 12.
 Vide SENTENTIA. V.
 Reus, data sententia qua ad mortem damnatur, potest ascendere scalam, extendere collum, etc. 462, 13.
 Reus tenetur pœnam justam exilii et similes per se exercere. 464, 17.
 Reus ad quas pœnas pecuniarias obligari possit. ib., 18.
 Reos morte et suppliciis liberare, veniam apud judicem impetrando, officium est charitatis, et religiosis maxime conveniens. XVI, 1055, 10.
 Qua ratione hoc officium sit obeundum, et an illud in particulari Societas habeat. ib., 11.
 Reus quando interrogari possit, cum proceditur via specialis inquisitionis. 1029, 30.
 Reus ad hoc, ut teneatur judici respondere, debet illi prius legi processus, ut illi constet de legitimo processu, et probatione contra illum facta. ib.
 Excommunicatus potest compelli ad standum in judicio, ut reus. XXIII, 436, 1.
 Reus injuste accusatus, qui contra accusatorem obtinet mutilationem in pœnam talionis, non fit irregularis. XXIII bis, 500, 9.
 REVELATIO.
 Trinitatis mysterium absque revelatione divina non solum non potest demonstrari, sed nec ut possibile excogitari. I, 567, 10 et seq.
 Trinitatis cognitio non solum non est naturalis Angelo, sed etiam non est possibile per divinam revelationem distingui a visione intuitiva. 569, 17.
 Revelatio Trinitatis esse potest, vel obscure, vel evidenter, vel aliter. 570, 2.
 Beati clara revelatione Trinitatis mysterium agnoscunt. ib.
 Trinitatis mysterium innotuit Angelis per revelationem cum primum beati fuere. ib.
 Revelatio Trinitatis non demonstrans eam in se necessariò alicujus nititur testimonio. ib., 3.
 Revelatio duplex est. ib.

- Utraque est possibilis. 370, 3.
- Revelatio Trinitatis confert homini Trinitatis aliquam cognitionem supernaturalem, si revelationi proportionetur. 374, 4.
- Vide MYSTERIUM. I.
- Revelatio facta Petro, Act. 10, contigit anno Christi quadragesimo primo. VI, 532, 4.
- Revelationem nomine gratiæ agnovit Pelagius. VII, 233, 16 — 587, 6.
- Quomodo fiat revelatio. 156, 21 et seq.
- Revelationes mere internæ, maxime ad communem fidem spectantes, raræ post Christi adventum. 233, 16.
- Revelationem, legem ac prædicationem dari propter meritum humanum, et propter demeritum negari, crediderunt Semipelagiani. 239, 24.
- Aliqua esse mysteria quæ absque revelatione cognosci nequeunt, ostenditur. 386, 2.
- Revelatio divina viatori necessaria est ad cognoscendum Deum sicut oportet. 391, 6.
- Quænam revelatio sit necessaria ad hujusmodi cognitionem. 388, 8.
- Revelatio divina generatim gratia dici debet. *ib.*, 9-10.
- Ad cognoscenda objecta etiam naturalia, fide divina, divina revelatio requiritur. 588, 7.
- Hæc revelatio non confertur a Deo ex meritis, sed mere gratis. 389, 12.
- Duplex modus credendi revelata a Deo, unus fidei infusæ, acquisitæ alter. 620, 3 et seq.
- Revelatio propria quid. XII, 48, 7.
- Ab instinctu divino differt. 48, 9.
- Revelationem esse quidpiam Deo revelanti intrinsicum perperam nonnulli docuerunt. 43, 5.
- Deus ut revelans est objectum formale fidei. 42, 3.
- Revelatio privata sufficienter proposita, in quacunque materia versetur, sufficit ad assensum ejusdem speciei et habitus, cum aliis fidei assensibus. 91, 5.
- Non tamen erit ille assensus elicited a fide, prout formaliter catholica. 92, 6.
- Revelationem privatam recipiens, tenetur credere quæ revelantur. *ib.*, 7.
- Non sic alii ordinarie loquendo. *ib.*
- Possunt tamen alii aliquando obligari, si revelatio privata eis sufficienter proponatur. *ib.*
- Revelationes privatæ quomodo probandæ et examinandæ.
- Revelatio virtualis quid, et quomodo differat a confusa. 96, 5.
- Revelatio formalis confuse continens multas veritates, quomodo sufficiat ad objectum formale fidei et ad assentiendum de fide particularibus in ea contentis. 97, 6.
- Revelatio tantum virtualis seu mediata non sufficit ad objectum formale fidei. *ib.*, 7 et seq.
- Nec assensus in illa fundatus cum juvamine aliqujus principii naturaliter evidentis, est perfectior quam theologicus. *ib.*
- Revelasse Deum mysteria fidei ipsa fide divina creditur. 103, 8.
- Imo hæc revelatio in quocumque actu fidei, intrinsece et per se primo creditur. 104, 9.
- Revelatio divina est objectum formale fidei, prout credita, fide solum infusa. *ib.*, 10.
- Revelatio in re falsa, existimata tamen vera, non sufficit ad fidem divinam. 108, 3.
- Revelare cuiquam absolute sui reprobationem Deus non potest. 628, 6.
- Potest tamen de potentia absoluta. *ib.*
- Revelata reprobatione non teneretur quis sperare beatitudinem, imo nec posset. *ib.*, 7-8.
- Potest tamen sperare auxilia necessaria ad aliqua bona opera, et ad vitanda singula peccata. 629, 8.
- Non autem positive et proprie desperare de misericordia Dei. *ib.*
- Revelationes factæ prophetis, quales fuerint, vide PROPHECIA. XII.
- Revelationem de nostro malo non tenemur accipere ut irrevocabilem. XIV, 60, 11.
- Revelatio de proprio damno non impedit orationem. *ib.*
- Revelatione posita absoluta de damnatione, non potest quis contra niti circa ultimam salutem. *ib.*
- Revelatio pure intellectualis, imaginaria et externa quomodo se habeant. XIX, 139, 5.
- De revelatione B. Virginis facta, vide MARIE REVELATIONES. XIX.

REVERENTIA.

Quid sit, et a quo virtute procedat. XIII, 40, 5.

REX.

- Rex duorum regnorum diversorum non potest eisdem legibus obligare utrumque si uni essent utiles, non alteri. V, 33, 14.
- Regis potestas, vide POTESTAS CIVILIS. V.
- Rex aliquando reginæ subditus esse potest. 206, 15.
- Vide PRINCEPS. XII.
- Si rex non solvat stipendium suis ministris, non tenetur regnum illa solvere. XIII, 143, 10.
- Reges accipiunt decimas a Pontifice per liberalem donationem. 188, 11.
- Non possunt instituere dies festos. 299, 2.
- Possunt præcipere subditis feriari a laboribus. *ib.*, 3.
- Non possunt immediate processionem publicam præcipere. *ib.*
- Quando princeps non potest ferre legem, neque potest pro illa pœnam exigere. 301, 7.
- Potest leges condere in sua terra, etiam in ordine ad peregrinos. 307, 12.

De regibus, qui Magi dicuntur, vide CHRISTI MANIFESTATIO. XIX.

Reges apud Persas non eligebantur nisi qui magiam didicissent. XIX, 237, 4.

Regum excellentiæ. XXIV, 323, 5 ad 328.

Regibus jure gentium obedientia debita est. 219, 7.

Regum muneri nulla data est potestas spiritualis. 238, 3 et seq.

Regum potestas subjecta est spirituali. 368, 1 et s.

Reges Christiani potestate civili suprema sunt præditi. 226, 6.

Regum potestas nihil minuitur ex fidei Catholice professione, imo amplificatur. 349, 6.

Regum vitam tenentur subjecti defendere, conjunctiones et crimina læsæ majestatis, optimo quo possint modo, aperiendo. 672, 7.

Regem creare infidelem Christianis non licet. 219, 6.

Rege per sententiam declarato hæretico, liberantur subjecti a sacramento fidelitatis. 683, 2.

Reges tolli a populo possunt quibus de causis. 213, 3.

Regis est libertatem dicendi permittere. 202, Proæm.

Vide POTESTAS CIVILIS, et EXCOMMUNICATIO. XXIV.

RISUS.

Vide PASSIO. III.

RITUS.

Ritus quid significet. VI, 452, 7.

Ritus juris et facti. ib., 8.

Ritus infidelium rationi naturali contrarii, non sunt permittendi. XII, 451, 9.

Quid de ritibus soli fidei contrariis. ib., 10.

Ritus Judaici cur ab Ecclesia et quibus limitationibus permittantur exerceri in terris fidelium. 451, 10-11,

Vide VESTES. XII.

Ritus servandi in uniuscujusque sacramenti administratione. Vide SINGULA SACRAMENTA, § Ritus XX, XXI.

ROFFENSIS.

Roffensis juramentum et pœnitentia. XXIV, 666, 5.

Roffensis martyrium. 732, 11.

ROMA, VEL ROMANI.

Octavo die post nativitatem imponebant nomina puellis suis, pueris vero nono. XIX, 255, 1.

Reos affigebant cruci. 566, 5.

Romanorum imperium fere usque ad diem iudicii duraturum. 1065, 3.

Quomodo tunc extinguendum. ib., 4.

Urbs Romana an delenda ante antichristum. 1066, 5.

Roma non habuit septem formas regiminis a Jacobo inventas. XXIV, 544, 12.

Romæ dicitur inveniri sanguis eorum Martyrum, qui usque ad Joannem Evangelistam a magistratibus Romani imperii occisi sunt. 613, 11.

Roma fortasse iterum sub Antichristo vulgo ethnica erit. 643, 8.

Romæ expugnatio per Alaricum, Gotthorum regem. 534, 8.

Per Gensericum, regem Vandalorum. ib., 10.

Per Odoacrem, regem Ernlorum. ib., 11.

Bina per Totilam, Gotthorum regem. 553, 12.

Romæ eversio, atque excidium ultimum, ante diem iudicii extremi. 538, 9.

Roma an sit evertenda penitus ab Antichristo. 560, 14 — 609, 15 — 638, 1.

Roma ethnica dicitur Babylon in Scriptura. 274, 9 — 537, 8.

Romæ superbia. 646, 19 et seq.

Romana Ecclesia. Vide ECCLESIA ROMANA. XXIV.

Romanus Episcopus. Vide PONTIFEX ROMANUS. XXIV.

ROMANA CURIA.

Impedientes victualia ad Curiam Romanam deferri excommunicantur. XXIII, 526, 64.

Percutientes eos qui in Romana curia causas agunt occasione earumdem causarum, excommunicantur. 530, 74.

Officiales Romanæ Curie, qui in terris Pontificiis munus accipiunt, ipsi et dantes, excommunicationem reservatam incurrunt. 612, 7.

ROMANA ECCLESIA.

Invadentes terras Romanæ Ecclesie excommunicantur. 541, 105.

Vide ECCLESIA ROMANA. XXIV.

ROMANUS PONTIFEX.

Vide PAPA. XII. PONTIFEX ROMANUS. XXIV.

ROSA.

Vide VEGETABILE. III.

ROSARIUM.

Rosarium Virginis. XIV, 257, 10.

Rosarium dicitur psalterium. ib., 11.

Rosarium simpliciter impositum in pœnitentiam, pro tertia parte usurpatur. ib.

Rosarii antiquitas. 258, 12.

Rosarium alternatim recitatum quomodo sufficiat ad implendam pœnitentiam. ib., 14.

Rosarium dictum per partes satis est ad implendam obligationem. 259, 15.

Rosarium qua attentione sit recitandum. ib., 16.

Rosario uno an fiat satis multis obligationibus. ib., 17.

S

SABA.

- Regina Saba unde venerit audire Sapientiam Salomonis. XIX, 239, 3
Saba provincia, ubi sita. 241, 10.

SABBATUM.

- Legem de servando Sabbato die septimo latam qui dixerint. III, 167, 9.
Refelluntur. ib.
Sabbatum quomodo sanctificatum. 168, 10-11.
Præceptum servandi sabbatum non obligabat ante legem Moysis. XIII, 244, 3.
Dies septima etiam a Gentilibus religiose observatur. ib.
An præceptum sabbathi fuerit positivum, vel negativum. ib., 5.
Sabbathi quies, quid significavit. 243, 8.
Sabbatum fuit determinatum a Deo per peculiarem revelationem. ib.
Male Seneca credidit Judæos perdere septimam vitam partem colendo Sabbatum. 246, 10.
Præceptum sabbathi cessavit in lege gratiæ quoad ceremoniale. 247 11.
Sabbathi observatio mortifera modo est. ib., 13.
Sabbathi observantiam excitabit Antichristus. ib., 11.
In lege veteri, an æqualiter prohibebantur opera externa in sabbatho et in aliis festis. 324, 8.

SACERDOS.

- Sacerdotes simplices et parochi ad quantam fidei notitiam teneantur ex præcepto. XII, 380, 6.
Sacerdos potest valide ab Episcopo hæretico ordinari. 332, 9.
Manet tamen suspensus quoad usum ordinis accepti. ib., 10.
Sacerdos hæreticus quomodo valide conferat sacramenta. ib., 9.
Quomodo sacramentalia. 333, 11.
Sacerdos ad beneficium promotus quam incurrat pœnam, si fidei professionem omittat. 398, 2.
Sacerdos an possit indicare aut exequi bellum, vide BELLUM. XII.
In sacerdotem hæreticum procedere possunt Inquisitores. 330, 27.
Vide PAROCHUS. XIII.
Sacrificium Eucharistiæ, qualiter per sacerdotes fiat. XIII, 90, 10.
In sustentationem sacerdotum quædam oblationes fiunt. 93, 7.

- Cur primitiæ sacerdotibus fuerint applicatæ. 112, 13.
Cur sacerdotes novæ legis majori decimarum sumptu indigeant, quam veteris. 123, 8.
Illis solvendæ sunt decimæ, licet alias divitibus. ib. 9.
Sacerdotibus non debentur alimenta ex justitia, eo quod tales sunt, sed quia ex officio ministrant. ib.
Sacerdotes divites esse solum decimarum dispensatores, quidam asserunt. 124, 11.
Sustentatio sacerdotum est de jure naturali, non tamen modus quo illi provideatur. 136, 5.
Castitas sacerdotibus maxime commendabatur, etiam ab ethnicis. 609, 9.
Probabile est peccata carnis in sacerdote esse sacrilegia gravia, etiam præscindendo a voto. ib.
Sacerdos quis dicatur in jure. XIV, 349, 8.
Sacerdos uno sacro poterit satisfacere pro multis parvis elemosynis. 371, 7.
Vide CASTITAS CLERICALIS, et STATUS. XV.
Apud Græcos in Synodo cautum est, ne quis ante trigesimum ætatis annum Sacerdos fieret. XIX. 393, 6.
Alienis ovibus sine licentia ministrans sacramenta peccat. XX, 297, 4.
Sacerdos, cum degradatur, usu Ordinis, non Ordine ipso, perpetuo privatur. 687, 5.
Qualiter se habeat respectu matrimonii et pœnitentiæ. Vide MATRIMONIUM, XX, et CONFESSIO, XX-XXI.
An possit ex dispensatione Papæ aliquos Ordines conferre, et quos. Vide ORDO. XX.
Omnia, quæ ad ipsum pertinent, quatenus minister Missæ est, vide MISSA, § Minister. XXI. Vide CONFIRMATIO, § Minister. XX.
Sacerdos, si extra sacrificium communicet, tenetur uti stola, sed non sub mortali. XXI, 506, 2.
Quantumvis ab Ecclesia præcisus, non amittit ministerium quod in persona Christi exercet. 505, Comment.
Quanta semper reverentia sacerdotes habiti. 33, 10.
Cum plures sacerdotes, quando ordinantur, simul cum Episcopo consecrant, componunt cum illo unum integrum ministerium. 371, 4 et seq.
In naturæ lege primogeniti erant sacerdotes. In lege scripta erant ex tribu Levi et Aaron familia, in lege gratiæ supernaturaliter consecrantur. 616, 8.
Potestas sacrificandi et consecrandi non distinguuntur in sacerdote. 661, 2.

Sacerdos tenetur de sacrificio participare, et probabile est hanc obligationem esse a jure divino. 671, 16.
 Sacerdos, qui munus Gubernatoris mere temporalis exercet, excommunicationem incurrit. XXIII, 628, 21.
 Sacerdotum dignitas et immunitas. XXIV, 403, 9.
 Sacerdotum dignitas in lege naturæ. 248, 2 et seq.
 Sacerdotum cognomina honorifica. 327, 18.
 Sacerdotes dicuntur angeli in S. Scriptura. 326, 12.
 Sacerdotis est libere dicere. 1, 1, Proæm.

SACERDOS, SACERDOTIUM, CHRISTUS SACERDOS.

Dicit essentialem ordinem ad sacrificii oblationem, vel ad actum sibi maxime proprium. XVIII, 448, 1.
 Sacerdotis munus, quod. 460, Proæm.
 Qui sacerdotes, et quale sacerdotium in lege naturæ. 453, 6.
 Christus vere et proprie sacerdos. 448, 1.
 Non ut Deus, sed ut homo, vel ut Deus homo 450, 3-4.
 Seipsum in sacrificium obtulit, et qualiter hæc oblatio ab oblatione martyrii differat. 449, 3.
 Quo pacto sacerdos et victima dicendus. 451, 5.
 Christi sacerdotium diversæ et longe perfectioris rationis quam sacerdotium legis novæ, veteris et naturæ, quæ sacerdotia invicem comparentur. 453, 7.
 Dicit solam potestatem et dignitatem convenientem naturæ ratione unionis, characterem vel aliam qualitatem nullam ponit. 452, 3.
 In suo vero genere importat infinitam quamdam dignitatem. 453, 7.
 Christus sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech, in ratione representati et representantis. 457, 11 et seq.
 Non tamen secundum ordinem Aaron. 452, 4.
 Sacerdotium Summum, vide ESAU. XIII.
 Sacerdotium, vide SIMONIA. ib.
 Sacerdotalis status perfectio. XVI, 594, 4.
 Sacerdotes sunt quasi cor, et stomachus Ecclesiæ, ex Chrysostomo. ib.
 Leviticum imperfectius quam Sacerdotium Melchisedech. XIX, 158, 1.

SACRA.

Sacra dicuntur omnia deputata ad sacramenta vel sacrificia peragenda. XX, 283, 1.

SACRAMENTALIA.

Quæ dicantur. XIII, 690, 1.
 Qua transeuntia, quæ permanentia. ib.
 Sunt cæremoniæ et circumstantiæ religiosæ, adjunctæ sacramentis, vel sacrificio, extra eorum essentiam. XX, 283, 1.
 Mediate tantum respiciunt cultum Dei, hominum-

que sanctificationem, in quo differunt a sacramentis et sacrificio. 284, 3.
 Eorum usus pius, et ad religionem spectans. 286, 4.
 Ex fine vel ritu distinguuntur. 284, 3.
 Ad quatuor utilia. 286, 4.
 Materia et forma eorum et ritus a potestatem habente instituenda. 287, 1.
 Interdum ad imitationem Christi introducta, non tamen ab eo immediate instituta. ib., 2.
 Sed per Apostolos vel eorum successores. 288, 3.
 Quæ ab Apostolis, quæ a Conciliis instituta, qui cognoscendum. ib.
 A quo possint mutari. 289, 4.
 Ministri eorum ab eo designari possunt, a quo et ipsa institui. ib., 5.
 Regulariter, qui potest sacramentum, ad quod ordinantur, conferre, potest ea ministrare. ib.
 Possunt esse valde meritoria, licet non conferre gratiam habitualement, aut auxiliantem ex opere operato. 290, 1 et seq.
 Speciale auxilium gratiæ impetrant, si ad id ex se ordinentur. 291, 7.
 Quomodo interdum remittant venialia. 292, 8.
 Non sunt ad reatum pœnæ remittendum instituta, licet potuerint institui. 291, 9.
 Multa habent efficaciam coercendi et expellendi dæmones. 292, 10.
 Quæ efficacia supernaturalis est, et a sanctitate ministri independens. 293, 11-12.
 Sed moralis tantum. 294, 13.
 Aliqua habent vim conferendi beneficium temporale, et quomodo. 295, 15.
 Ea ministrans in peccato mortali, secluso contemptu, non peccat mortaliter. 304, 10.
 Qualia sint sacramentalia ministrata ab excommunicato. XXIII, 301, 9-10.

SACRAMENTUM.

Sacramenta sunt quædam gratiæ. VII, 141, 15.
 Sacramentum, vide PRÆCEPTUM. VII.
 Sacramentorum valor a nobis certo non scitur. IX, 541, 9.
 Nec item eorum efficacia. 542, 10.
 Sacramenta superflue instituta non sunt, licet Deus de potentia absoluta aliter homines sanctificare possit. 121, 8.
 Sacramenta nulli secundarium effectum dant, nisi cui primarium conferunt. 292, 2.
 In sacramento pœnitentiæ fit gratuita remissio culpæ, non semper totius pœnæ. 213, 30.
 Sacramenta ex se semper gratiam conferunt. 15, 7.
 Sacramenti votum cum contritione. Vide CONTRITIO. Vide ATTRITIO, GRATIA, PECCATUM. IX.
 Sacramenti duplex materia, proxima et remota. XIII, 679, 2.
 Illius emptio intrinsece est mala, contra Sotum. 683, 7.

Cujus opinio singularis et improbabilis. 683, 7.
Sacramenti emptio potest esse contra charitatem. 676, 6.

Vide SIMONIA. XIII.

Qua ratione ex latere Christi profluxerint. XVIII, 334, 10.

Organa sunt per quæ merita Christi nobis applicantur. 358, 9.

Quivis sacramentorum effectus præmium est meritum Christi. 356, 4 et seq.

In lege Evangelica cultus sacramentorum adorationem patriæ continet. 562, 11.

De usu Sacramentorum B. Virginis, vide MARIE USUS SACRAMENTORUM. XIX.

In sacramentis novæ legis verba instituta ad significandos spirituales eorum effectus. XIX, 373, 7.

In sacramentis veteris non erant verba quæ haberent rationem formæ. ib.

Ratio formalis sacramenti, quæ. 381, 9.

A sacro dictum. XX, 2, 3.

Variæ hujus nominis significationes. ib.

Accommodatum jam est ad significandum signa sensibilia specialem gratiam continentia et significantia. ib.

Apud Latinos idem significat, quod apud Græcos mysterium. ib.

A sanctitate denominatur, ut a forma extrinseca, et ut a termino. 5, 2.

Dicit habitudinem signi sanctitatis. ib.

Et quasi causæ formalis, conferentis sanctitatem aliquam, saltem extrinsece. 8, 3.

SACRAMENTORUM DOCTRINA.

Licet difficilis, suavis et utilissima. XX, 1, 2.

Partim speculativa, partim practica. ib.

SACRAMENTI ESSENTIA ET SIGNIFICATIO.

Est signum sacrum ex parte rei significantis et significatæ seu significationis. XX, 8, 2 et seq.

Sacramentum et sacrificium, in quo convenient et differant. 10, 6.

Debet sacramentum esse cæremonia ex parte materiæ instituta ad conferendam aliquam sanctificationem, et perfectam animæ sanctitatem significantam. 14, 7 et seq.

Non significat aut necessario confert gratiam ex opere operantis. ib., 7.

Univoca ratio sacramenti ex univoca sanctitatis significatione sumenda. 14, 7 — 17, 12.

Significare potest perfectam gratiam, et conferre imperfectam. 15, 9 — 16, 11.

Abstrahit a signo demonstrativo, vel promissivo, seu hypognostico. 16, 11.

Quomodo signum practicum. ib.

Conferre et significare sanctitatem, quomodo constituentur essentiam sacramenti. 17, 13.

Cur magis in ratione signi, quam causæ sanctitatis, ejus essentia consistat. 18, 13.

Est signum humanum et sensibile. ib., 2-3.

Est signum ad placitum, et qualiter ex impositione significans. 20, 4-5.

Ejus partes, ad modum partium entis artificiosi unitæ, aliquomodo unum per se constituunt. 22, 1.

Duæ definitiones sacramenti. ib., 3.

MATERIA.

Constare debet sacramentum re sensibili, aliquam analogam similitudinem habente cum re quam significat. XX, 20, 5.

Hæc proportio interdum est in vocum significatione, quæ respectu sacramentalis se habet ut materia. ib., 5 — 33, 5.

Non omne sacramentum constat rebus et verbis, ut materia et forma. 31, 1.

Materiæ hujus determinationem potest Deus homini committere. 38, 2 — 72, 2.

INSTITUTIO SACRAMENTORUM.

A solo Deo, vel ab ejus potestate habente, institui possunt. XX, 13, 10.

Publica et stabili lege eis significatio imponenda. 21, 7.

Etsi nullum esset peccatum expiandum, poterant a Deo institui. 60, 5.

VOTUM SACRAMENTI.

Per sacramentum in voto nequit dari effectus directe pugnans cum reali ejus susceptione. XX, 722, 6.

Sacramentum in voto non causat effectum ex opere operato. 123, 3.

UTILITAS.

Non sunt ex se sacramenta necessaria. XX, 52, 1 et seq.

Sola sacramenta, quæ per se primo conferunt primam gratiam, sunt media necessaria ad salutem ex institutione. 92, 3 — 728, 18.

Utilitates significationis sacramentorum. 59, 4.

EFFICIENTIA SACRAMENTORUM.

Supposita divina promissione, effectus sacramenti est infallibilis obice deficiente. 725, 14.

Seclusa promissione non habet effectum. ib.

MINISTER.

Jocosa intentio ministri non semper destruit sacramentum. XX, 246, 10.

Nec contrariæ ejus voluntates, si sufficientem intentionem non excludant. 248, 13.

De intentione ejus sufficit moralis certitudo. 247, 11.

Ut sacramentum fiat, ministri intentio requiritur, saltem virtualis. 250, 3-4.
 Absoluta, vel conditionata, quæ statim transeat in absolutam. 252, 7.
 Peccat vero minister sine causa adhibens talem conditionem. ib.
 Quod si conditio sit de futuro, nullum reddit sacramentum. 253, 8.
 Si de divina scientia seu prædestinatione, reddit sacramentum incertum. ib., 9.
 Non est contra substantiam sacramenti omnis intentio quæ est contra bonos mores. 344, 5.
 Debet cadere in determinatam personam et materiam sine substantiali errore. 254, 10.
 Qui error substantialis in intentione ministri. ib., 11.
 Membra etiam abscissa assumit Christus, ut ministros sacramentorum. 247, 11 — 256, 6 — 263, 22.
 Ministrare sacramenta pertinet ad pastores Ecclesiæ. 297, 4.
 Potestas ministrandi licite, supponit potestatem conficiendi sacramentum, et addit jus seu jurisdictionem. 295, 1.
 Minister, si de hac potestate ita dubitet, ut non probabilius iudicet se habere illam, non potest nisi ex urgente causa ministrare. 296, 2.
 Solus qui licite potest ministrare, potest ad id obligari. 297, 5.
 Hæc obligatio interdum ex charitate, interdum ex justitia oritur, et quomodo. ib.
 Peccat graviter minister, mutando formam vel materiam, et utendo incerta licet probabiliter, cum potest certam adhibere, et non habendo debitam intentionem. 298, 2-3.
 Imo mutando vel omittendo ritum accidentalem, nisi ex levitate materiæ sit tantum veniale. 300, 6 — 309, 2-3.
 Ignorantia facti sæpe posset illum excusare, non vero juris regulariter. 298, 2.
 Minister ex officio, si non sit in gratia, tenetur sub mortali se præparare ad illam, ut ministret sacramentum. 301, 2.
 Alias erit mortale, eoque gravius, quo minister indignior fuerit, et dignius sacramentum. 302, 4.
 Per solam attritionem cognitam non se præparat, nisi conteratur vel confiteatur; alterum enim sufficit. ib., 5-6.
 Clerici inferiores subdiacono, licet in peccato mortali proprium munus exerceant, non peccant mortaliter, imo nec diaconus aut subdiaconus regulariter. Nec Episcopus sacramentalia exercens. 303, 8 et seq.
 Nec qui non ex officio, sed ob necessitatem private ministrat. 307, 4.
 Solum nominatim excommunicati, et notorius per-

cussor clerici, ut non toleratus, vitandus est in sacramentorum ministerio. 315, 6.
 Dans sacramentum indisposito, et contra speciale sui muneris præceptum, et contra generale non cooperandi alterius delicto, peccat graviter. 319, 2 et seq.
 Quæ diligentia adhibenda a ministro ut de alterius dispositione constet. ib., 2.

USUS SACRAMENTORUM.

Aliquando divino, interdum ecclesiastico jure, præceptus. XX, 310, 3.
 Per accidens potest esse obligatio sacramenti, cuius per se non est præceptum. 310, 4.

NOMINA SACRAMENTORUM EX SCRIPTURA ET PATRIBUS.

Verba visibilia rerum divinarum, signacula, sacra signa, signa mystica. XX, 9, 4.
 Spiritualis medicina contra vulnera peccati. ib.

SACRAMENTA NOVÆ LEGIS.

AN SINT ET QUOT.

Sunt in nova lege vera sacramenta. XX, 91, 2.
 Septem tantum species ultimæ sacramentorum. 274, 6.
 Cur non plura sacramenta, ex proportione vitæ corporalis et spiritualis ostenditur. 273, 7.
 Ordo inter illa ex ipsorum fine. 278, Com.

ESSENTIA ET SIGNIFICATIO.

Essentialiter habent significare gratiam, gloriam, et Christum utriusque auctorem, et sanctitatem, quam conferunt. XX, 12, 3.
 Sex immediate significant gratiam et gloriam, mediate Christum, Eucharistia e converso. ib.
 Sunt signa commemorativa passionis, et prognostica gloriæ. ib.
 In eis prius sanctificatio, quam significatio intenditur. 17, 14.
 In omnibus reperiuntur res tantum, sacramentum tantum, res et sacramentum simul. 19, 3.
 Eorum definitio. 22, 3.
 Sacramentum in his, quæ in usu consistunt, pro toto composito, subjectoque sacramentalis significationis supponit. 34, 3.
 In quibus applicatio et usus sacramenti non distinguuntur. 774, 6.
 Tum existere dicitur sacramentum, cum perfecte significat. 131, 17.

MATERIA ET PARTES COMPONENTES.

Cur sub sensibili materia condita. XX, 1, 1.
 Nec dedecbat perfectionem novæ legis. 92, 3.
 Materia sacramenti aliquando est determinata in specie, aliquando in genere tantum. 39, 3.

- Juxta usum humanum eadem vel diversa censenda. 42, 4.
 Omnia novæ legis sacramenta componuntur ex rebus et verbis, saltem secundum aliquam proportionem. 31, 2.
 Compositio hæc fit media aliqua unione. 36, 4.
 Morali potius quam physica. ib., 5-6.
 Non est necessaria physica concomitantia vel aliquarum partium coexistentia. 36, 5.

FORMA ET SIGNIFICATIO.

- Forma sacramenti magis determinata quam materia. XX, 39, 3.
 Mutatio verborum formæ in alia non destruit sacramentum, dummodo substantialem sensum non mutet. 44, 3.
 Etiam si fiat a ministro volente novum ritum introducere, nisi ponat verbum ambiguum ex intentione sensus falsi. 49, 9-10.
 Verba æquivoca, in sensu formæ prolata et ex intentione et aliis circumstantiis, non mutant formam sacramenti. 43, 8.
 Substractio particulæ, et omnis mutatio quæ sensum non variat, accidentalis est, et ibidem de aliis mutationibus. 44, 12 et seq.
 Communioribus verbis secundum Ecclesiæ usum est forma explicanda. 44, 9.
 Non oportet vulgari lingua proferri. 43, 7.
 Mutatio verborum formæ in scripturam vel nutus in matrimonio solum valet. 43, 14.
 Error in forma non expressus non destruit sacramentum. 47, 6.
 Non est necesse ut forma explicet omnes causas sacramenti. 348, 2.

COMMUNIA MATERIE ET FORMÆ.

- Utraque significat. XX, 34, 3.
 Debent esse determinata juxta Christi institutionem. 26, 1 — 38, 2-3.
 Mutatio substantialis in qualibet destruit sacramentum, secus accidentalis. 41, 2-3.
 Materia et forma eadem ubique, non tamen ritus. 50, 1-2.

INSTITUTIO.

- Quæ a Christo facta, nullo modo ab Ecclesia potest mutari. XX, 31, 3.
 In multis excedit institutionem sacramentorum legis veteris. 224, 9.
 Delegata potestas instituendi sacramenta, licet potuerit communicari, nulli tamen creaturæ communicata, nec communicanda. 225, 3 et s.
 Nec secundum rationem genericam nec specificam, omnia ad dandam primam gratiam instituta, sed vel illam, vel aliquod gratiæ augmentum. 106, 4 — 109, 10.

NECESSITAS.

- Omnia utilia, non tamen omnia necessaria. XX, 282, 2.
 Necessitas mediæ et præcepti respectu sacramentorum, quæ. 281, 2.

EFFICACIA.

- Per utramque partem efficiunt. XX, 31, 3.
 Non additur illis aliqua qualitas, per quam causent. 100, Comm.
 Per quid eleventur. 147, 21.
 Ut instrumenta physica causant gratiam habitua-lem, sacramentalem moraliter tantum. 136, 2 — 135, 14.
 Neque ad hoc indigent prævia actione. 149, 23.
 Quomodo causant. 130, 13.
 Ad effectum, qui interdum datur, recedente fictione, moraliter tantum concurrunt. 157, 20.
 Magis repugnat sine gratia reddere hominem gratum, quam gratiam producere. 138, 4.
 Ut in voto, non causant gratiam ex opere operato. 122, 2.

SUBJECTUM SACRAMENTI.

- Omnes et soli viatores sunt sacramentorum capaces, Angeli tantum de potentia absoluta, irrationalia vero sacramentalium tantum. XX, 264, 2 et seq.
 Status viæ quoad hoc a nativitate inchoatur. 265, 5.
 Tenetur suscipiens adhibere necessaria ex parte sua ad substantiam, et decentem modum recipiendi sacramentum. 314, 2.
 Non semper tenetur accedere in gratia, sed dispositus ut illam suscipiat. 312, 4.
 Graviter peccat petendo a non habente vel irritante potestate. 313, 4.
 Et a prohibito, excommunicato et hæretico, licet rite datur et parato. ib.
 Non vero semper peccat recipiens sacramentum a publico concubinario. 315, 7.
 Vel ab eo, qui cum possit licite dare, daturus non est sine peccato. 316, 10.
 Ex juxta causa interdum hoc licere, et quando, ac quomodo, late tractatur. ib., 11 et seq.
 Sufficiet petenti, quod sibi moraliter non constet de indispositione ministri. 318, 15.

DISPOSITIO.

- Per ordinem ad gratiam habitualement pensanda. XX, 110, 14.
 Quodcumque mortale, actuale vel habituale, non detestatum, saltem per attritionem, impedit effectum sacramenti, secus veniale. 115, 7 et s.
 Ad recipiendam remissionem peccati mortalis, et primam gratiam per sacramentum, requiritur

dispositio per aliquem actum saltem attritionis, quæ in sacramentis vivorum non sufficit, nisi per accidens. ib., 7.
 In habente tantum originale, sufficit voluntaria conversio, qua propriam justificationem et divinam amicitiam amplectatur. ib., 6.
 Ad augmentum gratiæ sufficit status gratiæ. ib., 8.
 Quæ dispositio ad sacramentalem gratiam. 110, 11.
 Et ut crescat sacramenti effectus. 121, 6.
 Dispositionum æqualitas, unde sumenda. 511, 11.
 Nulla qualitas per modum ornatus producitur a sacramentis. 136, 3.
 Ut sacramentum adulto collatum sit validum, requiritur ejus voluntas formalis, virtualis, vel interpretativa. 267, 4.
 Non tamen fides, justitia vel pœnitentia, nisi in sacramento confessionis. 269, 6.

EFFECTUS.

Omnis vera justitia per sacramenta incipit, augetur vel reparatur. XX, 1, 1.
 Omnia causant gratiam habitualement ex opere operato, obice deficiente. 102, 6 — 103, 2 — 113, 2.
 Aliqua conferre possunt primam gratiam, imo omnia aliquando. 107, 6 — 109, 12.
 Virtutes et Spiritus Sancti dona simul cum gratia conferuntur vel augetur. 109, 13.
 Unumquodque suam propriam gratiam sacramentalem efficit. 110, 1.
 Sacramenta vivorum non remittunt mortale nisi in voto pœnitentiæ. 113, 6.
 Effectus sacramenti nec ex Dei voluntate vel prædestinatione, nec ex ministri merito, vel impetratione augetur. 119, 4.
 Quo major dispositio, effectus est major. 120, 5.
 Effectus proprie sacramentalis non datur per votum sacramenti. 123, 3.
 Omnia, quæ imprimunt characterem, habent suum effectum recedente fictione. 531, 1.
 Non omnia characterem imprimunt. 189, 2.
 Quæ imprimunt prius moraliter efficiunt illum quam gratiam. 192, 7.
 Non suppletur a Deo, si irritum fiat sacramentum. 233, 4.

MINISTER.

Ille verus est minister, quem Christus designavit seu instituit. XX, 239, 1.
 Medio sacramento efficit effectum sacramenti, nec habet alium influxum. 215, 2-3.
 Consecratio, bonitas vel fides ministri, nihil confert ad substantiam vel majorem effectum sacramenti. 216, 4 — 228, Com. — 233, 6-7 — 260, 11.
 Soli homines ministri sacramentorum, licet non omnes. 239, 2 — 241, 5.

Neque Angeli de potentia ordinaria, nec anima separata, bene tamen homo, etiam cum corpore glorioso resurgens. 210, 3-4.
 Minister sacramenti non se gerit ut præcise referens alterius voluntatem, sed potestate utens. 244, 7.
 Minister ab Ecclesia prohibitus, si omnia requisita adhibeat, licet ministrando peccet, verum conficit sacramentum. 51, 3.
 Triplex potest haberi intentio circa sacramentum. 233, 2.
 Requiritur intentio faciendi quod Christus et Ecclesia, non externas operationes tantum. ib., 1 — 243, 6.
 Defectus intentionis irritat sacramentum. 238, 2.
 Semper præsumenda, nisi defectus constet exterius. 233, 4.

DIGNITAS.

Cur perfectiora et digniora sacramentis veteris legis. XX, 93, 2.
 Quem ordinem præfectionis servent. 231, 3.

NOMINA EX SCRIPTURA ET PATRIBUS.

Septem columnæ, quas sibi divina sapientia excidit, ut supra eas Ecclesiæ domum ædificaret. XX, 1, 1.
 Septem uberrimi gratiæ fontis, quos Verbum Dei in sua domo perennes esse voluit. ib.

ERRORES VARI.

Error dicentium non requiri determinata verba, sed verbum concionatorum tantum, impugnantur. XX, 39, 5.
 Qui hæretici omnia hæc sacramenta negarint. 91, 1.
 Error dicentium non conferri gratiam nisi excitando fidem, refellitur. 103, 7.
 Error etiam confutatur dicentium non significare sanctificationem, sed divinam tantum benevolentiam aut prædestinationem, vel esse sigillum justitiæ acceptæ per fidem. 11, 2.

SACRAMENTA VETERIS LEGIS.

Alia præter circumcisionem, quæ ad tria capita reducuntur. XX, 88, 2 et seq.
 Non omnes cæremoniæ illius legis fuere sacramenta, sed quæ circa inanimata, sacramentalia tantum. 89, 4.

ESSENTIA.

Eorum definitio. XX, 22, 3.
 Univoce conveniunt cum sacramentis novæ legis. 14, 7.
 Eorumque discrimen. 17, 12.
 Fuere nostrorum figuræ, et significabant gratiam per Christum dandam. 15, 9 — 89, 4.

Non significabant gloriam ut post illum statum consequendam. 17, 12.
 Non habuerunt propriam materiam et formam, determinatum tamen ritum. 39, 4.
 Omnia a Deo immediate instituta. 224, 8.
 Ex præcepto tantum necessaria his, qui ex lege circumcidebantur vel legem profitebantur. 89, 5.
 Nec ut physicae, nec ut morales causæ gratiam conferebant ex opere operato, quia eam non continebant. 173, 12 — 176, 3.
 Merebantur per illa iusti de condigno gratiæ augmentum. 179, 6.
 Non imprimebant characterem. 188, 4.

SACRAMENTUM.

Qua ratione in sacramento partes assignentur. XXII, 280, 1 et seq. — 282, ib.
 Sacramentum per se institutum ad actualis peccati remissionem per se etiam requirit motum contra illud ad dignam receptionem. 829, 7.
 Sacramenta ab excommunicato recepta, qualia sint. XXIII, 284, 1 et seq.
 Excommunicatus sacramentum ministrans, aut sacrificium, peccat mortaliter. 290, 1.
 Excommunicatus non vitandus non est ita separatus ab administratione sacramentorum, sicut vitandus. 313, 3 et seq.
 Propter nullius sacramenti (excepto Baptismo et Ordine) indignam susceptionem incurritur irregularitas. XXIII bis, 388, 1.
 Quæ sacramenta prohibentur ministrari tempore cessationis a divinis. 297, 18 et seq.

SACRIFICIUM.

Sacrificium et oblatio differunt tanquam genus et species. XIII, 87, 1.
 Quid sit sacrificium. ib.
 Licet non sit in rigore de lege naturali, est quasi de jure gentium. 88, 3.
 Frequenter Patriarchæ in lege scripta sacrificium obtulerunt. ib., 4.
 Gentiles etiam sacrificium semper habuerunt. ib.
 Modus colendi Deum per sacrificium est honestus. 88, 3.
 Est conformis hominum naturæ. 89, 6.
 Circumstantiæ necessariæ, ut sacrificium honeste offeratur. ib.
 Est actio magis sacra et publica, quam oblatio. 89, 8.
 Non omnes fideles eodem modo sacrificarunt. ib.
 Sacrificiorum usus non ita voluntarius semper fuit ut oblationum. ib.
 Sacrificium in lege nova est de jure divino a Christo institutum. 90, 9.
 Celebratur in mysterio Eucharistiæ conficiendo. ib.

Præceptum sacrificii hujus datum est Ecclesiæ. 90, 10.
 Quomodo per sacerdotes offeratur, et quomodo per alios fideles. ib.
 Sacrificium an sit offerendum distinctum a primitiis, vide PRIMITIÆ. XIII.
 Sacrificium sub sacramentis comprehenditur. 674, 1.
 Sacrificatur soli Deo. XIV, 819, 18.
 Variæ hujus nominis acceptiones. XVII, 448, 1.
 Quod proprie sacrificium dicatur. ib.
 Solius Dei proprium. 562, 11.
 Christo enim ratione humanitatis non offertur. 573, 3.
 Est essentialiter adoratio. 563, 12.
 Sacrificia, quæ inter se essentialiter distinguuntur, si a religione imperentur, solum materialiter differunt in ratione divini cultus. ib.
 Sacrificium Jephthæ filiam occidentis quale. XIX, 407, 2, 3.
 Num Christi passio fuerit proprie sacrificium. 609, 1.
 Sacrificium agni paschalis a quo offerebatur. 648, 5.
 Figura fuit sacrificii Christi cruenti, et incruenti. 659, 13.
 Aliquæ significationes metaphoricæ hujus nominis. XXI, 602, 2.
 Ejus etymologia. ib.
 Quid proprie sacrificium dicatur. 602, 3-4.
 Proprius de actione sacrificandi, quam de re sacrificata dicitur. 613, 3.

ESSENTIA.

In quo convenient et differant sacrificium et sacramentum. XX, 10, 6.
 Sacrificium sub genere signi ad placitum constituitur. XXI, 602, 3-4.
 Præcipua sacerdotis actio est sacrificium. 602, 2.
 Supremum patriæ cultum continet. 604, 2.
 Moralis significatio de ejus essentia, non mystica, licet probabile sit omnia sacrificia a Deo instituta mysticam habuisse. ib., 2 et seq.
 Duplex sacrificii definitio. 617, 3.
 Internus cultus, sacrificandi propositum, vocalis laus divina, mors martyrum solum analogice dicuntur sacrificia. ib., 4.
 Non est de jure naturæ, licet sit valde accommodatum ad implendum præceptum naturale colendi Deum. 624, 8.
 In unoquoque sacrificio, cultus Dei externus, mystica significatio et satisfactio pro peccato consideranda. 629, 11.
 Ratio sacrificii potior ratione sacramenti, licet non in omnibus inferioribus. 683, 1.
 Diversus ritus in sacrificando, si idem semper motivum adsit, constituit diversa specie sacrificia, quatenus sensibilia signa sunt, non qua actus virtutis. 682, 6.

Non est de essentia sacrificii, quod proximus offerens de illo participet. 667, 5.
Vide SACRAMENTUM, § Essentia. XX.

MATERIA ET FORMA.

Materia sacrificii consistit in oblatione rei permanentis Deo immediate facta. XXI, 612, 2.
Oblatum et rem oblatam comparando, hæc ut materia, illa se habet ut forma. 613, 3.
Per hanc oblationem debet immutari res oblata, et qualiter. 614, 4-5 — 667, 6.
Non est necessarium in omni sacrificio re distingui actiones quibus res consecratur, offertur, et immutatur, seu consumitur, sed sufficit esse ratione distinctas. 615, 6.
Requiritur tamen in quovis sacrificio aliquid, quod ab aliquo alicui pro aliquo offeratur, non tamen oportet hæc omnia esse realiter distincta. *ib.*, 7.
Requiritur etiam altare et legitimus minister. *ib.*, 7-8.

INSTITUTIO.

Ad sacrificia instituenda satis magna causa est gratiarum actio. XX, 57, 2.
Sacrificiorum usus fidelibus et infidelibus communis. XXI, 605, 3.
Semper potuerunt homines sacrificia instituere, licet Deus in aliqua republica hanc potestatem sibi reservaverit. 607, 3-4.
Necessaria est ad hoc publica auctoritas. 610, 2 et seq.

QUOTUPLEX SIT.

Aliud honorarium, aliud in expiationem peccati. 10, 6.
Aliud legis naturæ, aliud scriptæ, aliud gratiæ, et in quo hæc inter se differant. XXI, 619, 2.
Sacrificia, quæ ex animalibus fiebant, hostia et victima; quæ ex terræ fructibus, immolationes; quæ ex liquoribus, libamenta dicebantur. 619, 3.
Aliud holocaustum, aliud hostia pro peccato, aliud hostia pacifica. *ib.*, 4.
Aliud cruentum, aliud incruentum. 620, 5.
Alia in varios quæque fines instituta. *ib.*, 6.
Sacrificium propitiatorium triplex. 630, 13.

EFFECTUS ET MINISTER.

Cur idem sacrificium multis prodesse et pro pluribus offerri possit, non vero sacramentum. XX, 101, 6.
Minister sacrificii sacerdos, qui publica debet auctoritate designari vel consecrari. XXI, 610, 3.

SACRIFICIUM NOVÆ LEGIS.

Cur Deus sibi reservaverit institutionem sacrificii in hac lege. XXI, 608, 4.
Est in hac lege verum sacrificium quod, unicum

cum sit, omnes sacrificiorum rationes perfectissime continet. 620, 6 — 626, 4.

Potuit esse in hoc lege sacrificium cruentum, quod valde excederet cruenta legis veteris. 632, 17.
Cur in hac lege unicum sit sacrificium, cum tot sacramenta. 644, 2.
Vide verbum MISSA. XXI.

SACRIFICIA VETERIS LEGIS.

Multa fuere, quæ tamen non erant sacramenta. XX, 10, 6.
Univoce participant rationem sacrificii cum nostro. 14, 7.
In alicujus rei interitu, potius quam in effectione seu productione, instituta. XXI, 667, 6.

SACRIFICIA LEGIS NATURÆ.

Etiam lege naturæ, fuit sacrificium cruentum et incruentum. XXI, 620, 5.
Vide verbum LEX NATURÆ, XX, et verb. MELCHISEDECH, XXI.

SACRIFICIUM.

Sacrificium oblatum pro excommunicato, an illi prosit. XXIII, 273, 2 et seq.
Quid de offerente. 275, 8.
Quid de sacrificio ab excommunicato oblato nomine Ecclesiæ. 312, 11.

SACRILEGIUM.

Sacrilegium injuria est contra justitiam Deo debitam. XI, 533, 15.
An peccatum omne in ecclesia factum sit sacrilegium. XXIII, 407, 6 et seq.
Quomodo ex prohibitione Ecclesiæ fiant actiones aliquæ sacrilegæ. 394, 1.
Furari rem non sacram de loco sacro est sacrilegium mortale. 401, 7.
Ex solo jure divino non esset mortale. 402, 8.
Quando ex levitate materiæ sit veniale. *ib.*, 9.
Fornicatio simplex in ecclesia occulte facta est sacrilega. 406, 4.
Probabile est, peccata mentalia in templo facta non esse sacrilega. 408, 7.
Actus impudici graviore in ecclesia mortalia sacrilegia sunt. 409, 11.
Aspectu turpia, et similia venialia sunt sacrilegia, si fiant in ecclesia. *ib.*
Quid sit sacrilegium. 601, 1.
Divisio sacrilegii in tres species. 603, 5.
Sacrilegium peccatum mortale est ex suo genere. 618, 1.
Potest esse veniale ex levitate materiæ, vel inadvertentia. *ib.*, 2.
An malitia sacrilegii possit esse sola in actu. 620, 9.
Multiplicatio prohibitionum circa sacrilegia est in confessione aperienda. 606, 7.

Species sacrilegii quo pacto inter se distinguantur. 611, 2.
 In tribus casibus incurritur censura ipso facto pro sacrilegio. 620, 11.
 Poena pecuniaria est imposita pro sacrilegio. ib.
 Sacrilegium, vide SIMONIA. XIII.

SACRILEGIUM CONTRA PERSONAS.

Persona quomodo fiat sacra, ut contra eam committatur sacrilegium. XIII, 604, 1.
 Sacrilegium non est injuria facta christiano, vel homini justo. 604, 3.
 Quot sacrilegiorum genera dentur contra personas sacras. 605, 4.
 Injicere manus violentas in has personas, sacrilegium est ex jure positivo, non ex natura rei. ib.

Exigere tributa a clerico est sacrilegium. 606, 8.
 Violatio voti castitatis similiter. ib., 1.
 Ordinibus minoribus initiati, peccando contra castitatem, vel nullum vel solum veniale sacrilegium committunt. 609, 8.
 Idem dicendum de diaconatu et subdiaconatu, præscindendo a voto. ib.
 An peccata carnis in sacerdote sint sacrilegia, præscindendo a voto. 609, 9.

SACRILEGIUM CONTRA LOCA ET ALIAS RES SACRAS.

Violatio festi non audiendo missam non est sacrilegium. XIII, 610, 1.
 Violationem festi per opus servile probabile est esse sacrilegium. ib., 1-2.
 Peccare in die festo probabile est esse sacrilegium veniale. ib., 2.
 Cur sacrilegium contra tempus non constituat speciem sacrilegii particularem. ib.
 Opinio negans per violationem temporis sacrilegium committi. 614, 3.
 Contra Eucharistiam, cur non committatur sacrilegium. 614, 2.
 An irreverentia facta imaginibus et reliquiis sit sacrilegium. 615, 3.
 Impugnatur opinio asserens percussionem clerici non esse sacrilegium. 616, 5.
 Quæ res in materia sacrilegii numerentur. 617, 8.
 Pervertere Scripturam sacram est sacrilegium. ib., 9.

Abuti Scriptura ad res turpes, grave peccatum est. ib.
 Adorare imaginem Sancti cultu patriæ, an sit sacrilegium per excessum. 619, 7.
 Colere in missa, vel cultu publico, Sanctum nondum canonizatum vel beatificatum, sacrilegium est per excessum. ib.
 Sacrilegium committi potest per excessum et per defectum. ib., 8.

SACRILEGIUM, SACRILEGUS.

Ecclesiæ fractor et raptor ipso jure excommunicationem incurrit. XXIII, 576, 4 et seq.
 Ob crimen sacrilegii nulla incurritur irregularitas. XXIII bis, 420, 5 et seq.

SALMERON.

Salmeron debitum peccati originalis in Virgine agnoscit. IV, 623, 38.

SALOMON.

Salomonis somnus cum petiit sapientiam explicatur. XIV, 214, 10.

SALSEDO.

Salsedo mari quando et unde indita. III, 435, 20-21.

SALUS.

Initium salutis quid sit, et quotuplex. I, 338, 12.
 Vide GLORIA. I.
 Salutis initium unde sumendum sit. X, 331, 2.
 Salutis initium a solo Deo operante in nobis, sine nobis libere operantibus. 332, 3.
 Quam distinctionem de initio salutis meditati sint alii doctores. 333, 1-2.
 Salutis initium nullo modo est a nobis non solum merentibus, verum nec libere cooperantibus, etiamsi determinatio sit a nobis operantibus libere. 334, 1.
 Initium salutis est ex gratia, et non ex libero arbitrio. 338, 1.
 In necessariis ad salutem Deus neminem deserit, nisi prius deseratur ab ipso. 382, 1-2.

SALUTATIO ANGELICA.

Salutatio Angelica non debet sciri sub præcepto. XIV, 235, 10.
 Salutatio Angelica explicatur. 255, 4 et seq.

SALUTATIO DEO GRATIAS.

Salutatio *Deo gratias* est antiquissima in monachis. XV, 245, 10.

SALVE REGINA.

Salve Regina probatur et exponitur. XIV, 260, 19 et seq.

SAMUEL.

Samuelis anima an vere apparuerit. XIII, 579, 15.

SANCTI.

Sanctorum sententiæ etiam quæ in decreto habentur, non habent vim legis. VI, 148, 11.
 Sanctorum dicta quando vim legis habere queant. 147, 9.
 Contra Sanctos etiam datur blasphemia. XIII, 456, 1 et seq.

In blasphemia contra Sanctos, altera malitia est contra Deum, altera contra Sanctos. 463, 19.
 Cultus ab Ecclesia exhibitus Sanctis non involvit idololatriam. 487, 15.
 Sancti possunt coli religionis vel dulciæ actu. 616, 6.
 Adorare imaginem Sancti adoratione patriæ, quod sacrilegium sit. 619, 7.
 Sancti et Angeli sunt orandi. XIV, 36, 3.
 Sancti quo cultu colantur. 37, 6.
 Sancti quomodo orentur, ut faciant. ib., 7.
 Sancti cum orantur, non fit injuria Christo. 39, 11.
 Sancti audiunt orationes nostras, et quomodo. 42, 20.
 Sancti orant pro nobis. 43, 3.
 Sancti duobus modis coli possunt. 816, 9.
 Sanctis an possit fieri votum. Vide VOTUM. XIV.
 Sanctorum veneratio debita est. XXIV, 156, 1 et seq.
 Sanctorum veneratio sacra est, imo et conjunctissima cum divina. 157, 5.
 Sanctorum canonizatio, hoc est, consecratio et conscriptio in Divorum numero, quantæ auctoritatis sit. 159, 10.
 Sancti prospiciunt, et consulunt rebus humanis sine detrimento suæ beatitudinis. 154, 11 — 163, 13.
 Sanctos implorandi mos post Christi discessum est vetustissimus. 157, 5 ad 168.
 Sanctos implorandi consuetudo est Deo gratissima. 163, 11.
 Sanctos implorandi consuetudo necessaria est quodammodo; certe est utilissima. 167, 23 et seq.

SANCTORUM FESTA.

Sanctorum festa quam antiqua. XIII, 284, 1.
 Finis illorum. 285, 2.
 Dupliciter errant hæretici circa Sanctorum festa. ib., 4.
 Nulli Sanctorum, excepta Deipara, duo festa sub præcepto servantur. 287, 8.
 Sanctorum Innocentium festum jure communi celebratur. 290, 19.
 Sancti Laurentii festum juris præcepto servatur. ib.
 Nullus alius dies Martyrum juris præcepto colitur. ib.
 Confessorum festum nullum servatur generali præcepto. ib., 20.
 Sancti Sylvestri festum non observatur ex præcepto. ib.
 Similiter dicendum de festo sancti Martini. 291, 21.
 Sanctorum Doctorum festa non observantur juris præcepto. ib., 22.
 Similiter festum sancti Nicolai. ib.
 Quid de sancti Francisci festo dicendum. ib.
 Nullum festum Sanctarum Mulierum servatur ex præcepto generali. ib., 23.

Festum omnium Sanctorum generali præcepto servatur. 292, 24.
 Cæpit tempore Bonifacii IV. ib.

SANCTIFICATIO, ET SANCTUS.

Sanctioresne essent homines in statu innocentie, quam in natura lapsa, vide INNOCENTIE STATUS. III.
 Sanctificatio Adami, vide GRATIA. III.
 Sanctitas perfecta tria complectitur. IX, 452, 2.
 Sanctitas major nunquam futura quam jam fuit in quibusdam. X, 507, 15.
 Sanctitas hominis est finis prædestinationis ejus, non ratio vel causa. 368, 2.
 Vox sanctitas, quid significet. XIII, 43, 14.
 Gratia et charitas, sanctitas dicitur. ib.
 Sanctificationis nomine, quid intelligendum. XVII, 512, 8.
 Sanctum, justum, et gratum Deo esse, quam vim includat. 576, 4.
 Christi sanctificatio duo dicit. 580, 18.
 De sanctificatione Christi, vide CHRISTI SANCTITAS. XIX.
 De sanctitate B. Virginis, vide MARIE SANCTITAS. XIX.
 In utero matris qui sanctificati. XIX, 27 1.
 Proles quomodo potest intelligi in parentibus sanctificari. 31, 3.
 Non repugnat in primo instanti conceptionis hominem sanctificari. 32, 2.
 Duplex, alia interna et perfecta, alia legalis et imperfecta. XX, 11, 1.

SANDALIUM.

Christus et Apostoli sandaliis usi. XIX, 428, 12.
 Sandalium Petri Romæ servatur. ib.
 Sandalium Andreae in Ovetensi civitate. ib.
 Sandalia Episcoporum specialem habent benedictionem. XXI, 846, 3.
 Olim sacerdotes utebantur sandaliisus. ib.

SANDERUS.

Sanderi merita Ecclesia Universali et Anglicana. XXIV, 732, 11.

SANGUIS.

Sanguinem anima informari, qui dicant. III, 589, 2.
 Qui negent. ib., 3.
 Sanguis Christi Domini fuit hypostaticè unitus Verbo. ib., 4.
 Et in ejus resurrectione assumptus. ib.
 Sanguis in omnibus Beatorum corporibus post resurrectionem futurus. ib.
 Sanguis non solum in alimentum, sed ad perfectam etiam corporis humani organisationem requiritur. 590, 5-9.

Sanguinis duplex munus.	390, 3.
Sanguis ab anima non informatur.	ib. 67-8.
Sanguis ab hepate conficitur.	607, 8-9.
Sanguis an possit ab alio, quam ab hepate generari.	608, 10.
Sanguis alium similem in venis generare potest.	ib.
Pars est corporis humani vivi, non vero mortui.	XXI, 189, 2.
Semper habet diversam formam intra corpus et extra.	203, 14.

SANGUIS, SANGUIS CHRISTI.

Non est pars corporis humani, neque informatur anima.	XVII, 330, 1.
Sanguinis officia in animali.	334, 17.
Futurus est in corporibus resurgentium.	ib., 16.
Sanguinem assumpsit Verbum, et propter quas rationes.	331, 4 et seq.
Totus sanguis qui fuit in Christo, etiam in passione effusus, unicus fuit Verbo.	333, 14.
Una ejus gutta sufficiens pretium nostræ redemptionis, et qualiter.	62, 3.
Habuit infinitum valorem, et unde.	331, 8.
Non necessario in resurrectione assumpsit omnem sanguinem quem habuit in vita.	335, 23.

SANHEDRIM.

Sanhedrim concilium Hebræorum quale, et unde duxit originem.	XVII, 9, 15.
In eo primarii iudices fuere ex tribu Juda.	10, 18.
Extinctum est ab Herode.	ib.

SAPIENTIA.

Verbum quo sensu dicatur sapientia Patris. I.	749, 1.
Sapientia dupliciter accipi potest.	ib.
An Pater sit sapientia genita.	750, 3.
Aliquando religio dicitur sapientia, et vice versa.	XIII, 6, 1.
Sapientia stulta, quæ a Divo Dionysio appelletur.	XIV, 185, 31.
Vide SCIENTIA. XVI.	
Sapientiae variæ acceptiones.	XXV, 39, 7.
Conditiones sapientiae ex Aristotele traduntur et explicantur.	39, 8 et seq.
Sapientia et scientia, qualiter distinguantur.	53, 53.

SAPIENTIÆ DONUM.

Sapientiae donum non est formaliter charitas. VII.	673, 10 et seq.
Nec spes.	674, 12.
Neque est idem cum fide.	ib., 14.
In quo consistat donum sapientiae; in quo differat et conveniat cum fide.	679, 16.
Sapientiae, vide SERMO. VII.	
Sapientiae donum minus certificat quam fides.	IX, 538, 31.

SAPOR.

Sapor est qualitas secunda resultans ex primarum mixtione.	687, 5.
In sapore calor, et humor domiuatur, sed præcipue calor.	ib.
Saporum species diversæ quot, et quo modo ex diversa primarum qualitatum temperie oriuntur.	ib., 6.
Sapores extremi, dulcis et amarus.	ib.

SATISFACERE ET SATISFACTIO.

Aliud est satisfacere actu, aliud esse natura sua aptum satisfacere.	IX, 207, 14.
Satisfactio de condigno pro pœna temporali potest exhiberi, non tamen pro æterna.	217, 40 — 208, 16.
Crescit ex dignitate personæ satisfaciētis.	219, 46.
Quomodo hoc intelligendum.	227, 67.
Satisfactio peccatoris, etsi per contritionem vel dilectionem fiat, infinitatem habere nequit.	217, 40 — 228, 71-72.
Satisfactionis valor non solum ex persona satisfaciēte, sed ex qualitate actionis et aliis conditionibus colligendus.	227, 67.
Satisfacere condigne pro peccatis, finita creatura nequit.	228, 69.
Vide CONTRITIO. IX.	
Homo non potest satisfacere de rigore justitiæ pro offensa peccati.	217, 40 — 228, 70.
Quæ satisfactio sit proprius effectus moralis gratiæ habitualis, in prælud.	X, 3, 2.
Communicatio propriæ satisfactionis requirit, in eo cui applicatur, statum gratiæ.	241, 9.
Vide JUSTUS. VI.	
Satisfactio hominis ad Deum, seclusa divina ordinatione, non potest esse omnino justa et efficax.	XI, 544, 44.
Peccator non satisfacit ad æqualitatem Deo pro injuria ei illata per peccatum.	430, 4.
Peccator per gratiam non satisfacit ad æqualitatem pro pœna debita pro peccato.	431, 5.
Satisfactio Christi, ut fundata in promissione, habuit æqualitatem justitiæ propriæ et perfectæ.	546, 50.
Persona læsa non semper tenetur acceptare satisfactionem æqualem sibi oblatam.	547, 52.
Cur aliquando necessaria sit pro tali pœna talis satisfactio, quæ alias natura sua non sufficiebat.	543, 46.
Satisfactio pro aliis, maxime viatoribus, infallibilis est.	XIV, 99, 2.
Satisfactio et meritum quatenus distinguantur.	232, 9.
In quo formaliter consistat.	XVII, 118, 1.
In quo a restitutione differat.	123, 21.
In quo a merito,	117, 70-71.

- Conditiones ad satisfactionem requisitæ. 118, 1.
 Satisfactionis acceptatio, quid, et ad quid necessaria. 105, 43.
 Acceptatio Dei necessaria est in omni satisfactione ipsi facta. 106, 47.
 Qualiter vero, cum aliis satisficit, requiratur. 105, 103, 44-45.
 Satisfaciendi duplex modus. ib., 44.
 Satisfactio pro peccato fit proprie a Deo, ut Deus. 95, 43.
 Nec inter æquales fieri, neque ab ipso offendente necesse est. 118, 1.
 Qualiter non fundetur in gratia offensi. 120, 4.
 Qualiter fieri ex bonis creditoris, vel ab illo acceptis non deroget rationi justitiæ. 121, 7.
 Qualiter fieri debeat ex bonis alias indebitis. 126, 22.
 Satisfactio puræ creaturæ, unde habeat non posse adæquari, nec ex justitia reddere æquale pro offensa. 129, 8 et seq.
 Ad satisfactionem major valor requiritur quam ad meritum. 137, 32.
 Viribus naturæ non potest homo satisfacere pro veniali, licet ex gratia possit, non tamen ex rigore justitiæ, nec tamen exacte, ut Christus. 178, 1.
 Satisfactionem nostram fundari in meritis Christi, quid sit. 185, 4.
 Et qualiter satisfactio Christi nostra dici possit. ib.
 Non satisfacimus ex rigore justitiæ, licet debeat ex justitia acceptari nostra satisfactio. ib., 5.
 Satisfactio valor, qualiter ex dignitate personæ sumatur. 60, 14.
 Valor satisfactionis Christi infinitus ex infinita persona desumptus. 60, 15 — 64, 5.
 De satisfactione Christi, vide CHRISTI SATISFACTIO. XIX.
 Homo pro homine satisfaciens non dicitur illum redimere. XIX, 612, 2.
 Non est pars essentialis, sed integralis sacramenti pœnitentiæ, valetque sacramentum, licet illa omittatur vel non injungatur. XX, 637, 12.
 Intensio satisfactionis in multitudine satisfactionis consistit. XXI, 762, 7.
 Opera satisfactoria, qualiter imponi possint baptizando. XX, 443, 2.
 Discrimen inter satisfactionem Deo et homini exhibendam. XXII, 72, 5.
 Per quot actus exerceri possit exterior satisfactio. 113, 3.
 Opus bonum in mortali factum adveniente gratia non reviscit ad effectum satisfaciendi. 769, 6.
 Potest tamen effectus ex illo relictus, ac hoc valere, voluntarie acceptatus, et Deo in satisfactionem oblatus. 770, 7.
 Satisfactio est exhibenda per opus liberum. 771, 1.
 Et moraliter bonum. 772, 2.
 Et aliquo modo supernaturale. 772, 3.
 Licet non procedat ex formali voluntate satisfaciendi. ib., 5.
 Potest exhiberi per opus præceptum. 773, 3.
 Quomodo per idem opus duplici debito satisfieri possit. 774, 4.
 Quæ voluntas satisfaciendi, pro se an pro alio, magis satisfactoria sit. 948, 6.
 Opus humanum est satisfactorium quatenus pœnale. 776, 5.
 Quomodo illa pœnalitas pensari debeat. 777, 9.
 Quomodo omnia opera satisfactoria ad jejunium, elemosynam et orationem reducantur. 778, 10.
 Opera pœnalia ex gratia facta habent proportionem ad satisfaciendum, seclusa promissione Dei. 782, 4.
 Ut autem hæc satisfactio sit infallibilis, necessaria est Dei promissio. ib., 5.
 Potest justus habere superabundantes satisfactiones aliis fidelibus non applicatas. 1044, 11.
 Per opus internum, vel per se sumptum, vel simul cum externo exhiberi potest. 774, 2.
 Per externum potest satisfactio augeri. 775, 3.
 Diversa peccata per idem opus compensari possunt. 778, 11.
 Licet in ratione medicinæ diversa opera postulent. ib.
 Pœna extrinsecus illata propter Deum, voluntarie accepta, est satisfactoria. 779, 5 et seq.
 Eo magis quo pœna major, et persona innocentior fuerit. 780, 8.
 Etiamsi ad illum finem pœna illa non sit a Deo immissa. ib., 9.
 An, finito interiori actu, finiatur satisfactio. 777, 7.
 Cum Deus justum propter peccatum punit, non statim liberat illum a tota pœna purgatorii, illi peccato debita. 781, 14.
 Ad propriam satisfactionem requiritur gratia viatoris. 771, 10.
 Nullus actus peccatoris ex natura sua est sufficiens satisfactio pro injuria Deo facta. 302, 5.
 Homo gratia adjutus potest Deo satisfacere de congruo pro injuria ei facta, et ad id tenetur. 303, 6.
 Non potest unus pro culpa alterius satisfacere, sed auxilium, quo se disponat, impetrare. 967, 1.
 Non tenetur homo lege naturali satisfactionem in hac vita pro pœna temporali exhibere. 334, 5.
 Potest tamen ad actus pœnitentiæ obligari, ut sunt media necessaria ad præservandum a culpa. 335, 9.
 Vel ad excitandum actum contritionis. ib.
 Potest quis satisfacere pro pœna uni peccato debita, non satisfaciendo pro alia. 769, 5.
 Decedens in mortali non potest satisfati in alia vita pro pœna ex peccatis remissis relicta. 770, 9.

Existens in peccato non potest satisfacere pro
pœna temporali peccatis debita. 768, 3.
Etiam veniali. 769, 5.
Per nostra opera satisfacimus Deo de condigno
pro pœna purgatorii. 783, 2.
Non pro pœna accidentali et extraordinaria. *ib.*, 3.
Ex opere operantis non est alia via ad consequen-
dam remissionem pœnæ præterquam digna
satisfactio. 785, 6.

SATISFACTIO SACRAMENTALIS.

Satisfactio non concurret per se immediate ad
primam gratiam in sacramento pœnitentiæ.
XXII, 787, 3.
Jure antiquo non licebat confessori pœnitentiam
ab alio injunctam mutare. 565, 22.
Nisi in priori sententia manifestum perspiciat er-
rorem. 566, 24.
Confessor potest imponere aliquam satisfactio-
nem. 786, 1.
Imo et tenetur, per se loquendo. 790, 1.
Non tamen semper, maxime sub præcepto. *ib.*, 2.
Satisfactio virtute clavium imposita est pars sa-
cramenti. 786, 2.
Integralis. 787, 3.
Non essentialis. *ib.*
Satisfactio hæc habet aliquem effectum ex opere
operato. *ib.*, 1.
Quis ille sit. *ib.*, 2.
Non habet hunc effectum antequam in re exhi-
beat. 788, 4.
Quod si impleatur ante absolutionem, non habet
hunc effectum donec sacramentum perficiatur.
789, 5.
Tollit totum reatum, si sit proportionata, et non
alias. *ib.*, 6.
Ante et post absolutionem imponi potest, consul-
tius tamen ante. 791, 5.
Illam debet imponere confessor ex arbitrio pru-
denti. *ib.*, 1.
Quod ex peccatorum gravitate et pœnitentis dis-
positione aliisque circumstantiis sumi debet.
792, 3.
Satisfactio æqualis reatui peccatorum consistit in
indivisibili. 793, 3-4.
In satisfactione debet imponi opus habens omnes
conditiones quæ in opere satisfactionis requi-
runtur. 794, 1.
Potest esse internum, licet externum sit magis
accomodatam. *ib.*, 2.
Non oportet tamen esse orationem, jejunium, et
elemosynam. 795, 4.
Propter publica peccata potest imponi pœnitentia
publica. 794, 3.
Absque sigilli fractione. *ib.*
Potest imponi opus alias præceptum. 795, 5.

Si autem confessor nihil explicet, intelligitur opus
non præceptum imponere. *ib.*
Recitans rosarium, tempore quo ex obligatione
Missam audit, implet pœnitentiam. *ib.*, 6.
Potest confessor pœnitentem obligare ut pœni-
tentiam impositam acceptet. 796, 2.
Quæ obligatio est ex suo genere sub mortali. 797, 4.
Quando tenetur pœnitens pœnam acceptare. *ib.*, 6.
Confessor per se aliquando non potest obligare
pœnitentem ut ante absolutionem satisfactio-
nem impleat. 798, 7.
Nisi per modum medicinæ id judicet necessarium.
ib.
Per satisfactionem in statu peccati mortalis exhi-
bitam impletur hæc obligatio. *ib.*, 1.
Non habet tamen effectum durante illo statu.
799, 3.
Sed recedente fictione. *ib.*, 5.
Implet pœnitentiam in peccato mortali quomodo
peccet. 800, 7.
Pœnitens non potest sine confessoris voluntate
expressa pœnitentiam per alium implere. *ib.*, 1.
Ex illa potest, habebitque effectum. *ib.*, 2-3.
Idem sacerdos potest pœnitentiam a se imposi-
tam mutare. 801, 3.
Et alius æqualis. 802, 5.
Etiam in mitiorem. *ib.*, 6.
Et superior. 803, 8-9.
Non tamen extra sacramentale iudicium, nisi per
indulgentiæ concessionem. *ib.*, 8.
Qui bona fide existimat sufficienter pro peccatis
satisfecisse tenetur pœnitentiam impositam im-
plere, ut medicinam non ut satisfactionem.
804, 11.
Pœnitentia imposita a superiore de reservatis
non potest ab inferiori mutari. *ib.*, 12 et seq.
Obligatio illam implendi tollitur per quameunque
remissionem pœnæ pro illis peccatis debita.
1014, 9.
Ex alio tamen capite nullus fere obligatione im-
plendi illam liberatur. *ib.*
Potestas relaxandi pœnas peccatorum coram Deo,
et pœnitentias injunctas, eadem. *ib.*, 10.
Qui facit quod in se est ad lucrandam indulgen-
tiam, non ex justa causa concessam, non libe-
ratur obligatione implendi pœnitentiam injunc-
tam. 1123, 17.
Excusatur tamen ex bona fide. *ib.*

SAUL.

Saul an reprobus sit. IX, 639, 8.
Sauli an Deus, an vero populus immediate contu-
lerit regiam potestatem. XXIV, 215, 10.

SCANDALUM.

Scandalum evitandum etiam cum detrimento tem-
porali. V, 43, 20.

Scandalum quid significet, in præludio. Scandali divisio in activum et passivum. XII, 720, 1.
 Scandalum esse peccatum fide constat. 721, 2.
 Habet malitiam specialem contra charitatem. ib., 2-3.
 Scandalum est ex genere suo mortale, potest tamen esse veniale. 722, 4.
 Peccatum veniale proximi an possit aliquando esse materia scandali mortalis. ib.
 Scandalum an sit impedire proximum, ne quod perfectioris boni est operetur. ib.
 Scandali specialem malitiam incurrit qui alium inducit ad peccandum, directa intentione ut spiritualiter moriatur. ib., 2.
 Item, qui directe inducit ad peccandum etiam propter utilitatem, vel aliud quid simile. ib., 3-4.
 Imo quamvis indirecte inducat per actionem malam, vel habentem speciem mali. 723, 5 et seq.
 Scandalum an gravius quam homicidium. ib., 4.
 In peccato scandali an detur etiam malitia ejus speciei in qua proximus peccat. 724, 8 et seq.
 Petere a proximo vel consulere opus quod sine peccato præstari nequit, est malum malitia scandali. 725, 1.
 Quid si opus licite fieri possit, moraliter autem sciam non sine peccato fore præstandum. ib.
 Quid de parato vel non parato alias ad peccandum. 725, 2 et seq.
 Scandalum non est consulere parato ad majus, ut minus malum efficiat. 726, 4.
 Opus de se inductivum scandali malitiam ejus contrahit, nisi ex circumstantiis hic et nunc moraliter constet, nullum in proximo damnum consecuturum. ib., 5.
 Item opus de se quidem indifferens, sed factum animo inducendi alterum ad malum. ib., 6.
 Opus de se honestum per accidens potest habere malitiam scandali activi. 727, 8.
 Quid de operibus quæ cadunt sub præcepto. ib., 9.
 Scandalum quomodo utilius nasci permittatur, quam veritas relinquatur. ib.
 Ad vitandum scandalum non tenetur mulier omittere sacrum aut non se ornare. 728, 10.
 An teneatur quis prætermittere bona temporalia, ne scandalum oriatur. ib.
 An potius fame perire quam cibus uti scandalosis. ib.
 Quando sit peccatum scandali vendere, vel dare alteri rem qua male est usurus. 728, 1 et seq.
 Quid si res sit indifferens, et venditor nihil sciat de intentione emptoris. 729, 3.
 Quid si sciat fore ut emptor ea male utatur. ib., 4.
 Scandalum an sit vendere arma injuste bellantibus. ib., 5.

An locare domum meretrici. 729, 5.
 An ministrare hero vel domino cibos velitos in die jejunii. ib.
 Scandalum an sit vendere rem positive prohibitam, etiamsi constet emptorem non male ea usurum. 730, 6.
 Quid de remigantibus contra Christianos, et ædificantibus templum idoli. ib., 7.
 Scandalum quomodo proprium imperfectorum. ib., 8.
 Scandalum dans damnificantem, an teneatur damno. ib.
 A peccatore publico potest aliquando accipi oblatio, si non detur scandalum. XIII, 403, 8.
 Quando vitandum, vel non vitandum. XIX, 459, 2.
 Christus prudentissime fecit docendo veritatem etiam cum Judæorum scandalo. 460, 3.
 Potest licite quis petere actionem ab eo, qui non est licite facturus, non si licite facere non potest. XXIII, 314, 7.

SCEPTRUM.

Sceptrum apud Hebræos regiam potestatem designat. XVII, 7, 7.
 Quomodo manserit in tribu Juda. 7, 6.

SCHISMA, SCHISMATICUS.

Schismatis etymon, et quam conjunctionem scindat. XII, 733, 1.
 Schisma aliquando cum hæresi conjungitur, aliquando non item. ib., 2.
 Schisma per se directe intentum est peccatum specialiter contrarium charitati. 734, 4.
 Schisma vel est in affectu tantum, vel etiam in effectu. ib., 5.
 Ad propriam schismatis malitiam contrahendam, sufficit voluntarium indirectum. 735, 8.
 Hæreticus omnis est schismaticus. ib.
 Schisma an possit esse contra unitatem specialem privatæ congregationis. ib., 9.
 Schismaticus quomodo possit esse Papa. 733, 2.
 Tempore schismatis quid faciendum. 736, 11.
 Schismatis malitia ex suo genere minor est quam hæresis: circumstantiis aliquando major. ib., 10.
 Schismatici sunt ipso facto excommunicati, saltem in Bulla GENE. ib., 1.
 An etiam de jure communi. ib.
 Schismatici puniri possunt omnibus fere hæreticorum pœnis. ib., 2.
 Sola lege ecclesiastica, idque ipso jure, privantur dignitatibus et beneficiis ecclesiasticis. ib., 3.
 Potestate ordinis non privantur. ib.
 Papa pure schismaticus nullam ex dictis pœnis incurrit. ib.
 Schismatici an sint membra Ecclesiæ. 248, 13 et seq.

Schismatici excommunicantur in Bulla Cœnæ.
XXIII, 509, 12.
Qui ratas habent aliquas actiones schismaticorum
excommunicantur. 622, 4.
Qui absque sufficientibus suffragiis Pontificatum
usurpat, vel qui illum recipiunt, non fiunt irre-
gulares. XXIII bis, 406, 10.
Schismaticus, ut ab hæretico distinguitur, non est
irregularis. 412, 7.
Vide HÆRETICUS. XXIII bis.
Schismatis significatio et genera. XXIV, 403, 3.
Schismatis turpitudine. 404, 7.
Schismatis cum hæresi conjunctio. 406, 1.

SCHOLASTICI APPROBATI SOCIETATIS.

Scholastici Societatis, in quo gradu sint in illa, et
ad quid admittantur et ordinentur. XVI, 573, 12.
Scholasticos juvenes bonis litteris in Societate im-
bui, priusquam ad ejus ministeria applicentur,
conveniens et necessarium. 650, 2-3.
Nec minus necessarium ut in ea per vota simplicia
incorporentur. 651, 4-5.
Per hanc incorporationem ipsi Societati obligantur
non vero Societas ipsis. 652, 6-7.
Et his non obstantibus, talis incorporatio licita et
sancta est. 654, 2 et seq.
Et verum statum religionis constituit. 659, 1 et
seq. — 668, 12.
Nec sine errore in fide dici potest dictos scholas-
ticos Societatis non esse vere ac proprie reli-
giosos. 663, 5 et seq.
Nec solum hodie vere et proprie sunt religiosi,
sed etiam ab initio confirmatæ Societatis tales
fuerunt. 664, 1 et seq.
Gaudent privilegio fori, et exemptione religionis.
669, 13 et seq.
Gaudent etiam privilegiis professorum ejusdem
Societatis. ib.
Ipsique Societati per vota simplicia sufficienter
traduntur et subjiciuntur. ib., 14 — 1079, 7-8.
Scholasticorum Societatis incorporatio per vota
simplicia, in quo differat ab incorporatione coad-
juutorum formatorum per vota etiam simplicia
in eadem Societate. 678, 8.
An hæc incorporatio dicenda sit professio, aut
nomine illius venire possit. 679, 1.
An requirat decimum sextum annum ætatis ex-
pletum, et integrum etiam novitiatus annum,
ut valida sit. ib., 2 et seq.
Quas alias requirat condiciones ex parte Scholas-
tici incorporandi. 680, 6 et seq.
Quas etiam ex parte religionis seu Prælati ad
illam Scholasticum admittentis. 683, 1 et seq.
Scholasticis Societatis dicta vota simplicia reli-
gionis ante legitimam ætatem, vel per vim aut
metum emittentibus, quinquennium tantum
conceditur ad reclamandum. 688, 6.

Hoc autem intelligitur, nisi interfuerit ignorantia
aut impotentia petendi suum jus. 688, 6.
Utrum in eis habeat locum tacita professio seu
incorporatio. 686, 1 et seq.
Scholasticorum Societatis ingressus et incorpo-
ratio in Societate, an et quomodo impediuntur
propter parentum indigentiam. 682, 13.
Quomodo item per servitutem. 623, 25 — 681, 8.
Scholasticorum Societatis gradus perfectione ab
ulterioribus, sive professorum, sive coadjutorum
formatorum, perfectione superatur. 793, 5.
Scholastici Societatis an veniant in jure nomine
professorum, regularium et religiosorum. 676,
3 et seq.
Scholastici juniores quo fine per biennium ad
minimum a reliquis separentur. 845, 5.
Scholastici Societatis ad nullam religionem, præter
Carthusiam, libere possunt transire, propter
privilegium Societati concessum. 670, 17.
Sed neque id possent, tali privilegio secluso. 671, 18.
Scholastici Societatis neque ad sæculum libere
possunt redire, neque, si redeant, ab aliquo
Episcopo in votis dispensari, aut etiam per
bullam Cruciatæ absolvi possunt. 672, 21-22.
Scholastici Societatis quomodo de suis bonis dis-
ponere possint. Vide BONA, PAUPERTAS, et TES-
TAMENTUM. XVI.
Scholasticorum Societatis studia, et scientiæ, vide
STUDIA. XVI.
Pro votis simplicibus quibus dicti Scholastici So-
cietatis incorporantur, vide VOTUM. XVI.
Eorundem Scholasticorum dimissio, vide DIMISSIO
et DIMISSUS. XVI.

SCIENTIA.

Scientia de singularibus in Angelis datur, non in
hominibus. II, 142, 6.
Scientia infusa de futuris contingentibus, in seipsis,
an possibilis. 156, 11.
Vide etiam COGNITIO. II.

SCIENTIA PRACTICA, VEL SPECULATIVA.

Vide PRACTICUM. III.
Quid sit effectum cognosci in sua causa. XI, 300, 2.
In decreto, quod Deus habet ad concurrendum
cum creatura, non possunt certo cognosci hæc
futura. 315, 9 et seq.
Quid requiratur ut certa sit aliqua scientia. 328,
4-5.
Scibile dupliciter potest denominari objectum.
XII, 44, 7.
Scientia, videi FIDEI ACTUS. XII.
Cur pecunia pretiosior, et qui. XIII, 669, 33.
Cur eam sapiens emere, non vendere consulit. ib.
Qui potest de facto vendi. ib.
Propter solam aliquam excellentiam licite ven-
ditur. 662, 13.

Hoc si absit, carius illam vendere injustum est. 663, 16.
 Est ab Spiritu Sancto, non ut auctor est gratiæ, sed naturæ. 662, 15.
 Quando contra charitatem est eam gratis non docere, etiam in pura natura. 669, 33.

Vide SIMONIA. XIII.

Scientia infusa quomodo quis utatur. XIV, 200, 6.
 Scientia, seu sapientia vera, cum justitia est conjuncta, illamque supponit. XVI, 803, 8.

Scientia, maxime Sacrarum Scripturarum, ut bene addiscatur, justitia simul ac animi puritas procuranda est. 803, 8 — 816, 12.

Scientiæ ostentatio aliquando honesta et utilis ad salutem proximorum esse potest; et quando. 806, 15.

Vide STUDIA. XVI.

Scientia per se infusa, quid. XIX, 302, 2.

Scientia evidens per se infusa mysteriorum supernaturalium non statui viatoris accommodata. 304, 8.

Scientia per se infusa potest esse de objectis naturalibus. 306, 1.

Non potest dari scientia humana, quæ scibilia omnia in particulari attingat. XXV, 20, 24.

Scientia ob duas rationes alterius directioni et imperio subesse potest. 50, 45.

Scientia quomodo supponat suum objectum esse. 29, 14.

Subalternatio scientiarum. 51, 46 et seq.

Scientia ut ad creatam et incretam superior est, quid importet. XXVI, 170, 2.

Scientiæ ad scibilia non important relationem prædicamentalem, sed transcendentalem tantum. 804, 18.

Unam scientiam simpliciter componunt plures habitus simplices. 711, 53-56.

Scientiæ unitas quomodo sumatur ab objecto. 713, 64 et seq.

SCIENTIA DIVINA.

In Deo esse scientiam lumine naturali cognoscitur. I, 195, 1.

In Deo non est scientia per modum actus primi, sed per se et essentialiter in actu secundo. ib.

Scientia Dei est ipse actus secundus non elicited vere ab actu primo, sed per essentialiter, et per se subsistens. ib.

Scientiæ divinæ, quatenus de Deo est, conveniunt perfectiones omnes cum summa excellentia. 195, 3.

Prædicamentum objectum scientiæ Dei est ipse Deus. ib., 2.

Scientia Dei, ut terminatur ad ipsum, est summe necessaria, et invariabilis. ib., 3.

Scientia Dei est de nobilissimo objecto. ib.

In scientia Dei veritas, claritas et evidentia, a qua non separatur certitudo. 195, 3.

Dei scientia est simplicissima, et compositionis expers. ib., 4.

Hæc scientia non est discursiva. ib.

Scientia Divina non est *quia nec propter quid*. 196, 3.

SCIENTIA DIVINA CREATURARUM.

De creaturis possibilibus Deus scientiam habet, ut possibilibus. I, 196, 1.

Deus habet scientiam de omnibus, quæ fieri possunt secundum proprias rationes, et essentialiter earum. ib.

Deus non accipit hanc scientiam a creaturis. ib., 2.
 Variis modis intelligi potest Deum cognoscere creaturas posibles. ib.

Deus cognoscit creaturas in se. ib., 3.

Deus non constituitur omnipotens per scientiam formaliter loquendo. 198, 10.

Non potest dari in Deo duplex creaturarum scientia. 200, 16.

Deus habet creaturarum scientiam quasi reflexam. 201, 20.

Deus cognoscit distincte, et clare, et in particulari creaturas omnes, et earum actiones, quæ sunt, vel fuerunt, vel erunt aliquo tempore. 202, 1.

Deus non tantum cognoscit res ipsas, sed etiam negationes et privationes earum. 203, 5.

Quomodo Deus cognoscat ens rationis. 203, 5 et s.

Deus non tantum cognoscit veritatem, sed etiam falsitatem. 203, 12.

Scientia Dei terminatur ad mala culpæ, et mala pænæ, hæc approbando, illa permittendo. 204, 9.

Scientia Dei est prorsus invariabilis etiam prout terminatur ad objecta valde mutabilia. 205, 14.

Scientia Dei una est, et simplicissima. 206, 1 et s.

Scientia Divina variis nominibus in ordine ad conceptus nostros inadæquatos appellatur. ib.

Scientia Divina est scientia Dei, et creaturarum. 206, 2.

Scientia Dei est scientia simplicis intelligentiæ, et visionis. ib.

Hæc scientia divina dicitur scientia abstractiva, et intuitiva. ib.

Hæc scientia prout terminatur ad creaturas posibles est simpliciter necessaria. ib.

SCIENTIA DEI PRACTICA ET SPECULATIVA.

Scientia Dei, et est practica, et speculativa. I, 207, 3.

Scientia Dei non potest esse practica, ut est de se ipso. ib., 4.

Scientia Dei, prout versatur circa ea quæ sunt intra Deum, nullo modo est practica. 207, 3.
 Scientia Dei, prout versatur circa creaturas, est practica. ib., 6.
 Duplici modo scientia Dei est practica per modum artis. 208, 9.
 Scientia approbationis potest esse practica. ib., 9 et seq.
 Scientia simplicis intelligentiæ sub una ratione est speculativa, sub alia practica. 209, 12.
 Ad scientiam practicam quid requiratur. ib.
 Scientia divina practica est causa rerum, quatenus est practica. ib., 14.
 Scientia Dei ad rerum electionem bifariam concurrat. ib.

SCIENTIA IDEARUM.

Vide IDEA. I.

SCIENTIA VISIONIS, ET SIMPLICIS INTELLIGENTIE.

Scientia Dei est simplicis intelligentiæ, et visionis. 1, 206, 2.
 Quid sit scientia visionis. ib.
 Verbum procedit ex scientia simplicis intelligentiæ creaturarum possibilium. 729, 2.
 Scientia simplicis intelligentiæ et visionis in Deo ratione distinguuntur. 740, 4.
 Verbum non procedit ex cognitione creaturarum existentium, sed ex scientia visionis, aut libera. 741, 3.
 Scientiæ visionis fundamentum est decretum liberum voluntatis Dei. ib., 4.
 Discrimen inter scientiam visionis, et simplicis intelligentiæ. 742, 6.

SCIENTIA CONDITIONATA.

Scientia conditionata ordine rationis decretum prædestinationis antecedit. 1, 238, 18.
 Quare non sit prædestinatio, neque illam intrinsece contingat. ib., 49.
 Scientia omnem prædestinationis actum præcedens in Deo supponitur. 253, 15.
 Scientia conditionata de omni effectu prædestinando, quomodo necessaria sit in Deo. 254, 4.
 Scientia conditionata cur sine præfinitione requiratur. 256, 9.
 Scientiæ conditionatæ necessitas ad prædestinationem. ib., 12.
 Scientia conditionata de actu futuro necessaria est ad prædestinationem talis actus. 255, 7.
 Quomodo scientia conditionata conducat ad intentionem, et electionem. 263, 11-12.
 Scientia quæ est inter voluntatem finis et mediorum in Deo reperiri potest. ib., 12.
 Scientia causæ scientiam effectus in illa contenti in Deo ratione præcedit. ib., 13.

Sola scientia conditionata non confert certitudinem absolutam de futuro effectu. X, 374, 2.
 Quam sit ad providentiæ effectus necessaria. XI, 76, 2.
 Difficultates circa scientiam conditionatam. 360, 1-2.
 Quid ex parte Dei requiratur ad hanc scientiam, quidque ex parte objectorum. 361, 3.
 An Deus cognoscat determinate propositiones conditionatas, etiamsi disparata sint ea quæ enunciant. 362, 4.
 Scientia hæc ratione antecedit decretum liberum Dei. 363, 6.

SCIENTIA FUTURORUM.

Scientia de rebus futuris an præcedat prædestinationem quoad ejus prædestinationem. I, 250, 6.
 Bifariam Deus prænoscit aliquid esse futurum. ib.
 Scientia futurorum contingentium ad Dei providentiam necessaria. XI, 76, 2.
 Scientia futurorum libertati non repugnat. 36, 21.

SCIENTIA, SCIENTIA DEI, ET CHRISTI.

Scientia increata Dei in Christo, per sympathiam voluntatem Christi creatam excitare nequit. VII, 33, 27.
 Scientia Dei ad suppositionem consequentem pertinet, non ad antecedentem. 43, 28.
 Scientia conditionata sive media futurorum contingentium in Deo asserenda. 48, 6 — 95, 22 et seq.
 Per hanc certo cognoscit Deus quod eventurum est, prius ratione quam aliquid libere decernat. 48, 6.
 Dari scientiam conditionatam in Deo ex Scripturis ostenditur. 51, 2 et seq.
 Adhuc de fide non est dari talem scientiam. 57, 19.
 Ex Augustino et aliis Patribus confirmatur dari scientiam conditionatam in Deo. 58, 1 et seq.
 Ad quid necessaria sit in Deo. 62, 13.
 Supponitur a fidelibus, dum Deum orant. 63, 15.
 Scientia conditionata in quo differat ab absoluta. 69, 7.
 Hæc necessario comprehendit in suo objecto adequato decretum Dei. 69, 7 — 109, 4.
 Per scientiam conditionatam quomodo cognoscatur peccatum. 70, 10.
 Scientiam conditionatam dari ante decretum liberum, nec in illo fundari. 71, 1 et seq.
 Scientiam conditionatam supponit et indicat D. Thomas. 80, 6.
 Ad scientiam simplicis intelligentiæ pertinet. 81, 7.
 Scientia Dei quo sensu libera dicatur. ib., 8.
 Quæ decreta conditionata admittenda sint in Deo respectu futurorum conditionatorum. 105, 20.
 Per scientiam simplicis intelligentiæ prius Deus

- se voluntarie posse creare mundum præcivit, quam libere decerneret illum creare. 48, 6.
- Scientia absoluta terminatur ad effectum secundum actualem ejus existentiam, et supponit in Deo actuale decretum; conditionata non ita. 114, 8.
- Scientia visionis non est causa rerum. 144, 5 et seq.
- Scientia qualem influxum habeat ad extra. 118, 15.
- Scientia simplicis intelligentiæ applicata per voluntatem causat res ad extra. 120, 17-18.
- Scientia approbationis addit supra scientiam voluntatis affectum. 121, 19.
- Scientia visionis speculativa simplicis intelligentiæ practica est. 122, 21 — 127, 31.
- Scire actualiter pertinet ad perfectionem simpliciter; velle tamen actu objectum creatum non pertinet ad perfectionem Dei, sed posse illud velle. 97, 4.
- Vide DECRETUM, FUTURUM CONTINGENS, CAUSA, PRÆSCIENTIA. VII.
- De singularibus ut de Deo et Christo dari potest. XVII, 3, 4.
- Scientia simplicis intelligentiæ et visionis, unde distinguantur. 199, 6.
- Scientia visionis et conditionata, quid sint, et quomodo distinguantur. 190, 9.
- Conditionata fuit in Deo ante omnem operationem voluntatis. 232, 35.
- Non præcognoscitur per ea peccatum, antequam sit permissum. 238, 12.
- Non vocatur simpliciter præscientia futurorum. 190, 9.
- Ad scientiam simplicis intelligentiæ pertinet, et quam necessaria. 200, 7.
- Scientia conditionata meritorum non est ratio eligendi prædestinatos, sed tantum conditio. 202, 10.
- D. Thomas admittit scientiam conditionatam in Christo. 263, 3.
- Omnis scientia futurorum contingentium habet in se ipsa indifferentiam quamdam ex parte objectorum, sine reali variatione sui. 260, 16.
- Scientia infusa dupliciter dici potest; idem quod indita. 668, 1.
- Christi anima per increatam scientiam nihil servit. 658, 3.
- Christus habuit scientiam connaturalem animæ humanæ, et quam. 672, 1.
- Beata et naturalis in Christi anima quæ, et quanta. 670, 1 et seq. — 672, 2-3.
- Habuit item infusam habitualem, ab illis distinctam, ab instanti suæ creationis. 674, 3.
- Scientiæ objectum duplex, materiale et formale. XVIII, 39, Proœm.
- Per inventionem comparata, ab eo quæ per doctrinam, qualiter differat. 78, 1.
- Scientia conditionata fuit in Deo ante omnem actum ad prædestinationem pertinentem. XVIII, 368, 7.
- Potuit eam Deus communicare animæ Christi. 37, 15.
- Merito autem non potuit cadere. 372, 14.
- Scientia tripliciter infunditur. 55, 1.
- Non est discursiva, estque una simplex qualitas. 60, 4.
- Quid quoad habitum addat. 70, 3.
- Varios et multiplices actus habet. 58, 8.
- Habuit Christus scientiam infusam, quin cum acquisita confundatur. 40, 4.
- Et in quo ab ea differat. 82, 10.
- Quæ, ut terminatur ad res naturales, perfectior est angelica. 40, 5.
- Processit a Deo solum ut auctore gratiæ. ib.
- Quo differat a scientia Angelorum in effectibus cognoscendis. 50, 2.
- Qualiter ea uti Christus potuerit cum conversione ad phantasmata. 61, 7.
- Juxta capacitatem obediendam est illi infusa. 63, 5.
- Per eam cognoscit omnes res naturales, quas Angeli per species inditas. 40, 3.
- Singularia, intuendo eorum existentias. 44, 8.
- Cogitationes cordium. 42, 3.
- Futura contingentia. 45, 11.
- Res item præteritas. 46, 15.
- Omnes creatas supernaturales, per proprias species, in proprio genere. 47, 2.
- Deum ipsum quoad unitatem et attributa essentialia. 50, 1.
- Imo et mysterium Trinitatis quantum ad an est, et perfectius quam per fidem cognoscatur. ib., 3.
- Non omnes autem effectus possibles, cognovisse probabilius est. 49, 1 et seq.
- Scientia beata animæ Christi ejusdem speciei, longe tamen perfectior visione aliorum beatorum. 11, 1-2.
- Potuit ei perfectior de potentia absoluta communicari. 50, 4.
- Non impedit actum scientiæ infusæ. 57, 1.
- Scientia acquisita animæ Christi ejusdem rationis cum connaturali animæ humanæ. 76, in Proœm.
- Ea cognovit res omnes materiales et immateriales, substantias et accidentia. 77, 2.
- Scientia tota naturalis animæ Christi a principio creationis indita. 79, 2.
- Scientia experimentalis dupliciter in Christo, non tamen a principio creationis animæ, sed discursu temporis in ea profecit. 82, 9.
- Scientiam visionis habuit Christus respectu suorum actuum quin ejus libertati deroget. 297, 2.

SCIENTIA MARIE.

- De scientiæ B. Virginis, vide MARIE SCIENTIA. XIX.
 Scientia de Christo haberi non potest perfecte sine scientia de B. Virgine. 4, 1.
 Scientia de B. Virgine ad Theologum pertinet. *ib.*, 2.
 Loca Scripturæ quæ ad scientiam de B. Virgine conferunt. *ib.*, 2-3.

SCIENTIA BEATORUM.

- Scientiam per se infusam habent beati in proprio genere, quæ dicitur vespertina. IV, 96, 9.
 Est inæqualis pro ratione meritorum, quoad species tamen rerum credibile est omnes beatos esse æquales. 97, 10.
 Scientia naturalis in beatis, vide BEATI CONSERVAVRUNT. IV.
 Scientia vel cognitio beatorum, vide BEATI HABENT NEGATIONEM. *ib.*
 Scientia beata, vide VISIO NON CONIUNGITUR. *ib.*

SCIENTIA ADAMI.

- Scientiam naturalem a Deo inditam habuit Adamus. III, 228, 2 et seq.
 Hæc scientia fuit ejusdem speciei cum nostra acquisita. Fuit etiam eum dependentia a phantasmatibus. 230, 6-7.
 Species intelligibiles hujus scientiæ in Adamo tales fuerunt, quales acquiretæ per sensus. *ib.*, 7.
 Scientia hæc infusa Adamo ad omnia materialia extendebatur. 231, 8 et seq.
 Non tamen fuit comprehensiva, aut quidditativa, aut æqualiter perfecta de omnibus. 232, 11.
 Imo se non extendebat ad futura libera. *ib.*, 12.
 Quousque ad effectus causales se extenderit. *ib.*
 Quousque ad præterita. *ib.*, 13.
 Quousque ad præsentia materialia in communi, et singularia. 233, 14.
 Quousque ad internas cogitationes. *ib.*, 15.
 Scientia Adæ infusa Deum sub suo objecto comprehendit. *ib.*, 16.
 Non per speciem directe, sed ex visibilibus ipsum cognoscendo. *ib.*
 Scientia Adæ de Deo fuit solum accidentaliter perfectior, quam sit nostra acquisita. 234, 18.
 Quomodo Angelos attingebat. *ib.*, 19-20.
 Hujus scientiæ actus cujus fuerint perfectionis essentialis et accidentalis. 235, 21.
 Fueritne discursiva. 236, 22 et seq.
 Hæc scientia quoad habitum an fuerit simplex qualitas. 237, 26.
 In hac scientia an profecerit Adam plura successive cognoscendo. *ib.*, 27.
 An profecerit quoad intensionem habitus ei infusi. *ib.*, 28.
 Quomodo profecerit in scientia experimentalis. *ib.*, 27.

An major fuerit scientia Adami quam Salomonis. 238, 29-30.
 Vide etiam COGNITIO. III.

SCIENTIA SPIRITUS SANCTI DONUM.

- Scientiæ donum actuale in aliquo mentis judicio consistere certum est. VII, 684, 1.
 Speculativum potius dicendum quam practicum. 684, 2.
 Aliquo tamen modo practicum dici potest. *ib.*
 In quo scientiæ donum consistat, amplius explicatur. 685, 3.
 A fide, sapientia et consilio quomodo distinguitur. *ib.*, 4 et seq.
 Donum scientiarum confertur propter commune Ecclesiæ bonum. 364, 17.
 Scientia, vide SERMO. VII.

SCRIBERE ET SCRIPTA.

- Scribere est opus liberale, et nunquam est in festo prohibitum. XII, 348, 3.
 Transcribere similiter, licet ex mercede fiat. 351, 2.
 In verbis scriptis reperitur blasphemia. 353, 4.

SCRIPTURA.

- Scripturam non esse de essentia legis. V, 231, 6.
 Scriptura requisita in statutis inferiorum. 388, 2.
 Sensus Scripturæ duplex: litteralis et figuralis, et hic triplex: tropologicus seu moralis, allegoricus et anagogicus. VI, 432, 10.
 Scripturæ testimonia contra physicam prædeterminationem expenduntur. VIII, 535.
 An loca Scripturæ quæ dependentiam liberi arbitrii a voluntate et omnipotentia divina testantur, physicam prædeterminationem ostendant. 537.
 An Scriptura dicat Deum dare nobis velle propter physicam prædeterminationem. 541.
 Regula pro explicanda Scriptura. XI, 107, 3.
 Particula *forsan*, in Scriptura, non semper dubitationis est nota. 343, 3.
 Adjectivum interdum ponitur in Scriptura loco substantivi. 398, 9.
 Scripturæ definitio expenditur. XII, 142, 3.
 Etiam quoad verba debet esse de Spiritu Sancto, late. 143, 4-5 — 147, 15.
 Scripturam esse infallibilem regulam, ipsa fides docet. 144, 6 et seq.
 Librorum Canonicorum tres classes, quam habeant auctoritatem. 145, 9.
 Editio Vulgata est infallibilis regula fidei. *ib.*, 10.
 Scriptura Sacra est intellectus difficilis. 146, 11.
 Plures habet sensus sub eadem littera. *ib.*, 12.
 Sensus spiritualis et litteralis quid et quotuplex. *ib.*
 Scriptura eo spiritu interpretanda est, quo facta. *ib.*, 13.

- In Scriptura an aliquid humano spiritu scriptum. 147, 14-15.
- Scriptori Canonico quomodo auxiliatur Spiritus Sanctus. 232, 6.
- An certo sciat se canonicè scribere. *ib.* — 147, 15.
- Abuti verbis Scripturæ potest esse aliquando blasphemia. XIII, 464, 17.
- Scripturæ cum agunt de rebus nostræ fidei, et regulariter, in omni proprietate intelligendæ, dum absurdum non sequitur. XVII, 26, 1.
- Scriptura comprehendit omnem regulam infallibilem fidei. 187, 3.
- Modus loquendi Scripturæ de fine et motivo incarnationis explicatur. Cur raro explicat rationes consilii et voluntatis divinæ. 248, 26.
- Scripturæ sacræ dæmoni non satis notæ. XIX, 432, 4.
- Loca Scripturæ sacræ, quæ ad scientiam de B. Virgine conferunt. 2, 3.
- Regula Chrysostomi pro parabolis interpretandis. XXII, 243, 7 et seq.
- Scriptura divina duos patitur sensus simul primarios, unum historicum seu litteralem, alterum vero spiritualem. XXIV, 602, 11.
- Scriptura divina præsentis verborum modo interdum utitur pro futuro. 579, 6.
- Scriptura divina propositione interdum utitur universali pro indefinita. 613, 11.
- Scripturæ divinæ arithmetica, seu numerandi ratio. 549, 10 et seq. — 561 et seq.
- Scripturam divinam decenter admodum tractant Catholici. 585, 8.
- Hæretici vero quam indecore. 586, 11.
- Scripturæ divinæ interpretatio est difficillima. 50, 1 et seq.
- Scripturæ divinæ interpretatio una est privata, altera authentica. 60, 20.
- Scripturæ divinæ certa interpretatio solum est ab Ecclesia Catholica. 54, 2.
- Scripturæ divinæ interpretatio metaphorica fugienda est, ubi propria potest bene constare. 562, 6 et seq. — 589, 19.

SCRUPULUS, SCRUPULOSUS.

- Scrupulorum variæ causæ. IV, 452, 1.
- Scrupulosus non sibi persuadeat absolute esse malum id quod est facturus. 453, 2.
- Imo deponat scrupulum, et firmet iudicium practicum contrarium. *ib.*, 4.
- Scrupulosum quid maxime torqueat. *ib.*, 5.
- Scrupulosis varia remedia præscribuntur. *ib.*, 5 et seq.
- Scrupulosis quomodo recitandum. XIV, 405, 22.
- Ad scrupulos tollendos documenta. XVI, 1041, 3.

SECRETUM.

- Secretum naturale non servare, non repugnare interdum juri naturæ. V, 134, 8.
- Qui ita rem norunt ut licite manifestare non possint, excommunicatione non ligantur. XXIII, 503, 11.
- Secretum confessionis sacramentalis quatenus suppressum sit. XXIV, 674, 11.

SECTA.

- Secta quid sit, et an eo nomine fides catholica appellari possit. XII, 461, 4.
- Quæcumque secta fides christiana est credibilior. 125, 1 et seq.
- Vide INFIDELITAS, HÆRESIS, PAGANISMUS. XII.

SECULARES.

- Cum secularibus familiaritas, qua ratione, mensura et circumspectione a religiosis admittenda. XVI, 1046, 7.

SECUNDINA.

- Ad quid deserviant. XIX, 244, 1.
- Partus naturaliter sine illis esse non potest. 213, 4.

SEDES.

- Sedium occupatio quomodo spectat ad jus gentium. V, 461, 5.

SEDES APOSTOLICA.

- Accedentes ad Romanam Curiam, aut ab ea recedentes, qui aliquibus injuriis afficiunt excommunicantur. XXIII, 526, 66.
- Et commorantes in Romana Curia. *ib.*, 67.
- Qui hæc eadem contra eos qui Romam petunt causa devotionis, exercent, etc. 527, 68.

SEDITION.

- Seditio quid. XII, 759, 1.
- Inter duas respublicas semper est mala ex parte aggressoris; justa ex parte defensoris. *ib.*
- Seditio reipublicæ contra principem non est intrinsece mala, sed potest conditionibus justis belli honestari. 759, 2.
- Seditio proprie et intrinsece est bellum reipublicæ contra regem non tyrannum. *ib.*, 3.

SEMEN.

- In semine alia est pars crassior, purior altera, et immaterialior. III, 603, 1.
- Seminis pars crassior ab ipsa viventis nutritiva virtute, in quadam corporis parte producitur. 604, 2.
- Pars spiritalior a quo producatur. 605, 8 — 610, 8.
- In semine virtus organisans quid sit, et an differat a nutritiva. 604, 3 et seq.

Semen decidi ab omnibus membris falso docuit Hippocrates. 610, 7.
 Semen in qua corporis parte subiectetur. ib.
 Quali materia et forma constet. 611, 9.
 Seminis pars subtilior vivit. ib.
 Semina, cum vivant, cur diutissime absque nutritione servantur. ib.
 Semen quid efficiat in generatione viventis, et an formæ productionem attingat. ib.
 Semen femineum num necessarium sit ad generationem. XIX, 168, 7 — 170, 5.
 Num effective concurrat, vel tantum passive ad generationem. 171, 6-7.
 Christi conceptionem ex semine factam. 166, 1 et s.
 Semen qualiter fœtus formationem attingat. XXV, 614, 33.
 Esseque actionem circa hoc vitalem, probabile. 629, 3.
 Semen a vivente decisum instrumentum est separatum ipsius, re et causalitate. 640, 32.
 Semen quomodo possit introducere formam viventis. 611, 34-35.

SEMIPELAGIANI.

Semipelagianorum error, ejus occasio, auctores et sectatores. VII, 239, 1 et seq.
 Semipelagiani hominum meritis prævisis tribuebant quod eis revelaretur seu prædicaretur fides. 589, 11.
 Impugnantur. 590, 13.
 Semipelagianorum errores de merito, vide MERITUM et ORATIO. VIII.
 Semipelagianorum error. VIII, 232, 2.

SENATOR.

Senatorem Romanum eligentes excommunicantur. XXIII, 387, 16.

SENATUSCONSULTA.

Senatusconsulta cur ita dicta. V, 413, 3.

SENECA.

Senecæ cujusdam errores a Pelagio hausti. VII, 281, 22.
 Male credidit Judæos perdere septimam vitæ partem colendo Sabbathum. XIII, 246, 10.
 Quam graviter peccavit colendo idola. 494, 8.

SENSIBILE.

Sensibile proprium quid. III, 643, 1.
 Quid sensibile per accidens. 644, 2.
 Quid commune. ib., 3 et seq.
 Sensibile commune non imprimit propriam speciem. ib., 3, 6.
 Sed alias species modificat. 645, 7.
 Sensibilia communia non omnia ab omnibus sensibus, nec eodem modo attinguntur. ib., 8.

Sensibile commune a proprio in quibus differat vel conveniat. 646, 9.
 Circa sensibile proprium et adæquatum sensus falli nequit. 651, 2.
 Nec circa sensibile commune absolute sumptum. ib., 3.
 Circa sensibile, tum proprium, tum commune in particulari sumptum, decipi sensus potest. 652, 4.
 Facilius tamen circa commune, quam circa proprium. ib., 3.
 Circa sensibile commune, vel proprium, positis omnibus requisitis, sublatisque impedimentis, non potest sensus errare. ib.
 Sensibile supra sensum positum sentire posse ostenditur in plerisque sensibus externis. 693, 5.
 Quomodo verum sit non sentiri. 696, 7.
 A sensibili excellenti quomodo sensus lædatur. 624, 34-35.
 Sensibile aliter immutat potentiam, quam intelligibile. 721, 17.

SENSITIVA COGNITIO.

Vide PHANTASIA. IV.

SENSUS.

Quoties de re singulari aliquid simpliciter negatur, sit sensus distributivus. I, 639, 16.
 Sensum formalem reddunt verba significantia actionem. 686, 3.

SENSUS IN COMMUNI.

Sensus agens ad producendas species sensuum externorum non requiritur. III, 647, 4.
 Requiritur tamen ad species sensuum internorum. 650, 14.

Vide SPECIES. III.

Sensus nec externus, nec internus, cognoscit suum actum, aut speciem impressam, proprie tanquam objectum alterius actus. 633, 3.
 Nec actum alterius sensus, per propriam ejus speciem, ac tanquam partem sui adæquati objecti. ib.
 Omnis sensus percipit suum actum imperfecto modo. 634, 5.
 Sensus potest cognoscere præteritum in concreto, non vero formaliter. 637, 8.
 Sensus et intellectus in quo differant circa existentium cognitionem. - ib.
 Sensus conservans rei absentis speciem, rem illam absentem cognoscit. ib., 7.
 Sentiendi radix in cerebro residet, non in corde. 659, 4.
 In omnes sensus cerebrum influit. ib. 5.
 Non immittendo qualitatem intentionalem. ib., 6-7.
 Sed fovendo organa sensuum, per spiritus animales: aut etiam per modum attentionis. ib., 7.

Sensus circa proprium, aut commune sensibile an, aut quomodo errare possit, vide SENSIBILE.
 Sensus ab excellenti sensibili quomodo labefactetur. 624, 34-35.
 Sensus hominis et bruti an differant specie. 745, 8.
 Expenditur verus sensus vulgaræ divisionis sensus compositi et divisi. X, 409, 1.
 In quo sensu admittenda prædicta divisio. *ib.*, 2.
 Sensus quomodo distinguitur ab appetitu. XIV, 186, 1.
 Sensus externus non operatur sine interno. *ib.*, 2.

SENSUS EXTERNUS.

Sensus externi quinque sunt, nec plures, nec pauciores. III, 696, 1 et seq.
 Omnia fere animalia perfecta quinque sensibus donantur. 699, 8.
 Ex imperfectis aliqua quinque sensus habent, alia non item. *ib.*, 9.
 Sensuum externorum perfectissimus est visus, deinde auditus, postea olfactus, quem sequitur gustus, et postremo tactus. 700, 1 et seq.
 Vide OMNIA SUIS LOCIS.
 Sensus an perfectiores in homine quam in bruto. *ib.*, 3.
 Sensuum externorum in homine quis ordo perfectionis, et necessitatis ad disciplinas. 704, 4.
 Nullus sensus exterior potest cognoscere naturaliter nisi ad præsentis objecti causantis speciem. 656, 3.
 Potest tamen divina virtute. 657, 5.
 An tunc ejus cognitio futura erat abstractiva. *ib.*
 Sensus externi unde ab operatione impediuntur. 660, 10.
 Sensuum custodia, maxime oculorum, ad castitatem servandam necessaria. XVI, 741, 7.
 Sensuum mortificatio, vide MORTIFICATIO. XVI.

SENSUS INTERNUS.

Dari sensum internum communem qua ratione probetur. III, 703, 1.
 Qua dicatur communis. *ib.*
 Sensus communis, cum materialis sit, quomodo sensibilia adeo diversa cognoscat. *ib.*, 3.
 Phantasia quid, et quomodo juxta Aristotelem a sensibus externis differat. 704, 4-5.
 Quomodo ab opinione, fide, suasionem, et ratione. *ib.*, 6.
 Phantasia, imaginativa, æstimativa, cogitativa, memoria, et reminiscentia quomodo definiuntur. 705, 7.
 De numero sensuum internorum variæ opiniones. *ib.*, 8.
 Quid de iis sentiendum. 706, 9 et seq.
 Sensus communem a phantasia non distinguere realiter, probabilis. 707, 13.

Nec item æstimativam, et memoriam. 708, 15.
 Sensum internum unum tantum esse realiter, probabilis. *ib.*, 16-17.
 An saltem sit formaliter multiplex. 709, 18.
 Sensus interni quoddam objectum, qui actus. *ib.*, 1-2.
 Sensus interiori nullum brutum caret: non est tamen in omnibus ejusdem perfectionis. 710, 2.
 Sensus internus in cerebro residet. 711, 5.
 In qua ejus parte. *ib.*, 6-7.
 Sensus internus an lædi possit non læso externo. 712, 8.
 Sensus interior cognoscit operationem sensus externi per speciem externi sensibilis modificatam ab operatione sensus externi. 654, 6.
 Sensus interior percipit naturaliter rem absentem. 657, 6.

SENTENTIA.

Sententia justa secundum allegata, et probata, (re tamen vera) falsa, ad quid obliget. V, 460, 3.
 Vide SUFFRAGIUM. V.
 Sententia declaratoria criminis non obligat reum ad executionem pœnæ, nisi lex dicat ipso facto. 461, 7 et seq.
 Vide SIMONIA. V.
 De sententia qua Christus condemnatus, vide CHRISTI SENTENTIA. XIX.
 Sententia valida quibus modis possit esse injusta. XXIII, 126, 40.
 Præceptum latum sub censura per modum sententiæ non ligat nisi subditos ferentis. 174, 8.

SEPARATIO.

Vide ANIMA SEPARATA. III.

SEPTEM HORÆ CANONICÆ.

Septem horarum canonicarum mysteria. XIV, 294, 6.
 Reliqua vide HORÆ CANONICÆ, et OFFICIUM DIVINUM.

SEPULCHRUM.

De sepulchro Christi, vide CHRISTI SEPULCHRUM. XIX.
 De sepulchro B. Virginis, vide MARIE SEPULCHRUM. XIX.
 Sepulchra patefacta in Christi morte. XIX, 642, 8.
 Quo tempore. 643, 9.
 Quibus temporibus prohibiti erant Judæi mortuos sepelire. 663, 8.

SEPULTURA.

Quibus in ecclesia negetur sepultura, vide ECCLESIE IMMUNITAS. VIII.
 Clericus, aut religiosus temere inducens aliquem ad promittendum vel vovendum eligere sepulturam in suis Ecclesiis, incurrunt Papalem excommunicationem. XXIII, 594, 26.

Exenterantes et dilacerantes cadavera, ut ossa in alium locum deferantur sepelienda, excommunicationem Papalem incurrunt. 399, 4.
 Sepultura Ecclesiastica prohibetur per interdictum. XXIII bis, 236, 2 et seq.
 Non per cessationem. 301, 29 et seq.

SERAPHIM.

Seraphini apud Isaiam, cap. 6, fuerintne ex supremo ordine supremæ hierarchiæ. II, 684, 2 et seq.
 Seraphini an aliquando mittantur. ib.
 Vide etiam CHORUS. II.
 Seraphini non solum amore, sed etiam cognitione superant Cherubinos. III, 776, 6.
 Vide ANGELUS. XIII.
 Seraphim cur ab amore denominentur. XIV, 180, 14.

SERMO, SERMO SAPIENTIÆ, ETC.

Sermo significat orationem compositam. I, 724, 7.
 Sermo attribuitur Christo, ut persona composita. ib.
 Quid sit sermo sapientiæ et scientiæ. VII, 149, 2 et seq.
 Sermo fidei, scientiæ et sapientiæ, vide GRATIA GRATIS DATA. XII.
 Sermonum interpretatio. ib.
 Sermo scientiæ et sapientiæ, quæ gratia sit, et quomodo Christo convenerit. XVII, 613, 3.
 Idem de sermonum interpretatione ostenditur. 616, 6.
 Quid sit sermo fidei, et quomodo fuerit in B. Virgine. XIX, 314, 1.
 Quomodo in B. Joanne Baptista. 360, 6.
 Quid sit sermo sapientiæ, et quomodo fuerit in B. Virgine. 314, 2.
 Et quomodo in B. Joanne Baptista. 360, 6.
 Quid sit sermo scientiæ, et quomodo fuerit in B. Virgine. 314, 2.
 Et quomodo in B. Joanne Baptista. 360, 6.

SERPENS.

Serpentis maledictio post peccatum Adæ quomodo in dæmonem directa. III, 184, 23.
 Serpentem hunc fuisse Christum error Ophitarum stultissimus. 323, 2.
 Fuisse dæmonem sine ullo corpore assumpto, qui per solam suggestionem internam deceperit Evam, error Cajetani. ib.
 Serpens ille verus fuit, et sensibili sono ad Evam locutus. 326, 3 et seq.
 Hunc serpentem fuisse verum animal, virtute saltem supernaturali pro eo tempore facultate loquendi et intelligendi prædicitum, aliorum est error. 328, 10-11.

Dæmonem fuisse qui sub specie serpentis visibili Evam tentaverit assertio catholica. 329, 12.
 Serpens ille verus fuit, non apparens tantum. ib., 13 et seq.
 Cujus fuerit speciei ignotum. 330, 17.
 Cur serpentem Eva non horruerit. 331, 18.
 Quomodo illum potuit ad colloquium admittere. ib., 19.
 Serpens cur dictus callidior omnibus animantibus. 327, 9.
 Serpentem ante Dei maledictionem pedes habuisse, et ob peccatum illis fuisse privatum, qui putent. 362, 2.
 Improbantur. ib., 3.
 Serpentis maledictio an ipsi animali, an dæmoni inflicta. ib., 4 et seq.
 Explicatur hæc maledictio. 363, 5.
 Inter serpentem et mulierem inimicitia quales. 364, 8-9-10.
 Nulla serpenti, aut dæmoni, ex maledictione illa nova pena indicta est. 365, 11.

SERPENS ÆNEUS.

Serpentem æneum venerari an aliquando Judæis licuerit. XXIV, 183, 9.

SERVILE OPUS.

Quæ sint opera servilia, et quæ liberalia. XIX, 323, 10 et seq.
 Opus non fit servile ex mercede. 332, 2 et seq.
 Variæ descriptiones operis servilis. 332, 2.
 Quæ opera servilia liceant in festo, vide FESTO DIE QUÆ OPERA PROHIBEANTUR. XIII.
 An dentur opera quæ nec servilia sint, nec liberalia. 343, 1.
 Impugnantur opinio Cajetani affirmativa. ib.
 Opus non servile non fit servile ex corporis labore. 347, 6.

SERVITUS, SERVUS.

Servitus in statu innocentia nulla foret. III, 413, 2 — 413, 10.
 Servus tenetur ex justitia domino parere. IX, 223, 36.
 In quibus rebus servus non possit habere justitiæ jus erga dominum. XI, 580.
 Servus christianus an et quomodo eximi possit ab herili potestate domini infidelis, vide INFIDELIS. XII.
 Servus per hæresim domini non confiscatur, sed manet liber, etiamsi dominus resipiscat, et alia bona ei ex misericordia condonentur. XII, 372, 6.
 Servus an liceat ministrare hero cibos vetitos in die jejunii, vide SCANDALUM. XII.
 Servi an possint facere eleemosynam. 679, 2.
 In servos non possunt Christiani non apostatæ a Christianis captivari. 733, 13.

Servorum vota. XIV, 916, 29 — 918, 6.
 Servorum vota an possint a dominis irritari. 1052, 4.
 Vide VOTI IRRITATIO. XIV.
 Servi quatenus non subdantur dominis. 1053, 2.
 Servus vovens religionem, si nequeat tunc, debet postea id facere sortitus libertatem. ib., 3.
 Servitus corporalis est pœna; potest ab extrinseco et violenter induci sine consensu servi. XV, 57, 4.
 Servitus non irritat ingressum religionis, sed facit illicitum. 307, 15.
 Servitus propria, qualis sit. 394, 22.
 Differentia inter servitutem mancipii et religiosi. ib., 24.
 Servus potest valide contrahere matrimonium invito domino. 437, 8.
 Servus non est omnino incapax domini. 172, 17.
 Qui in servitute injuste detinetur, quamvis dominus sit in bona fide, et in exteriori foro non possit probare libertatem suam, licite potest fugere, et libertatem recuperare. 533, 9.
 Servus nemo fit sola domini præscriptione, quamvis e contrario servus possit præscribere libertatem; in pœnam vero potest quis invitus alteri subijci in servum, vel alio modo sub dominio illius constitui. 339, 5.
 Servi cum pecunia computantur. 359, 9.
 Vide PROFESSIO, MATRIMONIUM. XV.
 Servitus quomodo impediatur ingressum in Societatem. XVI, 623, 23 — 681, 8.
 Servitus alia naturalis, alia per peccatum contracta. XVIII, 418, 43.
 Servitutis relatio in positiva habitudine consistit. 412, 23.
 Relatio servitutis ad Deum, in quo fundetur. 411, 24.
 Negatio communicationis in bonis non est necessaria ad servitutem, nec omnimoda carentia juris ad bona domini; sed qualis. 444, 32.
 Servitus aliquid addit supra obedientiæ subjectionem, et quid. 404, 6.
 Servitus ad homines per adoptivam filiationem excluditur, quæ vero ad Deum, etiam cum naturali filiatione compatitur. 444, 31.
 Denominatio servi maxime a denominatione creaturæ differt. 428, 7.
 Servi communicare possunt cum hero excommunicato. XXIII, 408, 9.
 Servitus inducit irregularitatem, et late ibi exponitur. XXIII bis, 571, 1 et seq.
 Servus initiatus sacris ordinibus, ut liberetur a servitute. XXIV, 410, 15.

CHRISTI SERVITUS.

Christus ut homo est, et appellari proprie potest servus Dei. XVIII, 405, 8 et seq.
 Ostenditur ex Testamento Veteri. 405, 8.

Ex Novo. 406, 9 et seq.
 Ex Patribus. 410, 15 et seq.
 Qua certitudine tenendum. 446, 38.
 Varia loca Sanctorum, specialiter Damasceni, de hoc exponuntur. 422, 32 et seq.
 Christus, in quantum, bene dicitur servus sui ipsius, sine tali addito implicito vel explicito, nec sui, nec Dei, nec Patris, aut Spiritus sancti. 426, 2 et seq.

SEVERINUS ET SEVERUS.

Severinus in Scotia Pelagii hæresim extinctam suscitavit. VII, 282, 25.
 Severus Sulpitius an Semipelagianorum errore sit deceptus, incertum; Catholicum obiisse constat. 250, 33 et seq.

SIGILLUM.

Sigilli et manus falsificatio quæ, et quando sit peccatum reservatum in religione. XVI, 203, 8 et seq.
 Officiales monasterii uti possunt particularibus et distinctis sigillis. 203, 8.

SIGILLUM CONFSSIONIS.

Confessor tenetur servare secretum confessionis. XXII, 686, 1.
 Semper et sine ulla exceptione. 687, 2.
 Etiam si revelatio futura sit utilis pœnitenti. 690, 46-47.
 Aut confessori ad quemcunque honestum finem. ib.
 Sigilli obligatio maxime pertinet ad confessorem, et superiorem a quo petitur licentia absolvendi a reservatis. 698, 3.
 Internuncium. ib., 5.
 Consiliarium. ib., 6.
 Qui furtive confessionem alterius audit. 699, 7.
 Vel etiam sine culpa. ib.
 Imo et ad illum, cui confessor, vel inique, vel de licentia pœnitenti confessionem revelat. 699, 8.
 Superior interrogare licite non potest de persona pro qua facultas ad absolvendum a reservatis petitur. 643, 2.
 Sigillo tenetur superior coram quo comparet pœnitens sub illo onere jam absolutus. 653, 31 — 656, 8.
 Pœnitens non obligatur sigillo ad ea quæ confessor illi committit. 697, 2.
 Sigilli obligatio est veluti intrinseca et connaturalis sacramento pœnitentiæ. 688, 7 et seq.
 Sigillum ex genere suo obligat sub mortali. 689, 12.
 Oritur ex sola ac propria confessione sacramentali. 691, 1.
 Vel ex ea quæ tali intentione fit putato sacerdoti. 692, 3.
 Non ex facto laico ut sic, etiam sacramentali putata. 691, 2.

Oritur ex confessione audita voluntarie a confessore, absque intentione perficiendi sacramentum. 692, 3.

Non oritur ex jure humano positivo, neque ex puro naturali. 688, 8-9.

Oritur ex confessione facta sacerdoti non habenti jurisdictionem. 692, 4.

Utriusque scientia, nisi defectus interveniat, modo confessio fiat in ordine ad sacramentum, eum spe jurisdictionis. ib., 4.

Ut obliget, non est necesse ut confessio cum omnibus conditionibus ad absolutionem requisitis fiat. 694, 8.

Imo neque cum intentione recipiendi absolutionem. ib., 9.

Neque integre. ib.

Sigilli materia gravis est, peccatum etiam veniale. ib., 1.

Imo circumstantiæ et objecta peccatorum. 695, 3.

Etiam futurorum. ib., 3-4.

Omnia quæ dicuntur ad declarandum peccatum sunt materia sigilli. ib., 3.

Peccata publica, ut in confessione cognita, cadunt sub sigillum. 696, 6.

Quomodo autem confessor loqui possit de his peccatis. ib., 7.

Non est contra sigillum ea tantum dicere quæ sunt de generali ratione confessionis. ib., 8-9.

Quæ concomitanter dicuntur, non pertinentia ad accusationem, non cadunt sub sigillum. 697, 10.

Sub sigillo tenetur confessor absoluta confessione non loqui de rebus ejus cum pœnitente absque ejus facultate. 699, 2.

Quomodo id faciet ad supplendum defectum in ea commissum. 700, 3.

Si plures confessionem audierunt, non possunt inter se de rebus ejus loqui. ib.

Si pœnitens extra confessionem dicat quòd in confessione dixerat, ut sic non cadit sub sigillum. ib., 4.

Potest confessor de rebus in confessione auditis, de pœnitentis licentia loqui. ib., 6.

Satis expressa. 703, 14.

Et spontanea. ib.

Discrimen inter revelationem extra confessionem et licentiam pœnitentis. 701, 7.

Sigillum etiam indirecte observandum. 704, 1.

Confessor dicens non absolvisse pœnitentem indirecte violat sigillum. ib.

Etiam interrogatus; quomodo autem tunc debeat respondere, etiam aliis interrogationibus. ib.

Sigillum etiam factis est servandum. 704, 2.

Sigillum indirecte violat parochus publice aliquod sacramentum negans alicui indisposito ex sola notitia confessionis. ib., 3.

Sacerdos in occulto vitans excommunicatum ex

sola scientia confessionis cognitum indirecte violat sigillum. 703, 4.

Non potest quis uti notitia confessionis cum periculo revelationis ejus. 707, 2.

Non potest imponi pœnitentia publica in confessione, nisi ex spontanea acceptatione pœnitentis. ib., 3.

Confessor qui potest auferre occasionem peccati pœnitentis, cum suspitione aliorum, non potest id facere sine voluntate ejus. ib., 4.

Imo nec cum suspitione ejus solius. ib.

Non licet sacerdoti propter damnum vitandum aliquid facere, cum indirecta revelatione pœnitentis. 708, 5 et seq.

Non potest negari suffragium propter notitiam confessionis. 710, 12.

Quam pœnam incurrat sigillum violans. ib., 1.

SIGNIFICATIO.

Significatio rerum, seu nominum, non est naturalis, sed ad placitum. 182, 4.

SIGNUM.

Signum quid sit. 1, 182, 4 et seq.

Forma signorum missionum Spiritus Sancti fuit quoad sensibilia propria color, aut lux, et sonus, etc. 816, 9.

Signa sub quibus fiebant missiones visibiles a Deo peculiariter institui necessarium erat. 818, 13.

Signum semper miraculoso modo fieri necesse non est. ib.

Signa columbæ, vocis, spiritus vehementis, etc., ministerio Angelorum facta esse creduntur. ib.

Res illæ, quæ apparent in signis missionum Spiritus sancti, sunt res veræ quoad sensibiles qualitates. 818, 14.

Si signum missionis est sonus, est verus, et realis sonus. ib.

Si signum est vox, non est necesse ab anima media imaginatione, seu phantasia procedere. ib.

Si signum fuerit res aliqua lucida vel ignita, veram lucem habere necesse est. ib.

Signa quædam rationis ad prædeterminationem et reprobationem explicandam in mente divina distinguuntur. 526, 4.

Per signa sensibilia loqui Angelos, qui dicant. II, 233, 3.

Refelluntur. 236, 5.

Loqui per signa spiritualia instrumentalia, plures aiunt. ib., 6.

Quidam sint hæc signa discutitur. 237, 8-9.

Nec ad placitum, nec naturaliter significare queunt. 238, 11 et seq.

Produci non possunt per actum volendi loqui. 240, 17.

Nec etiam per actus ipsos, quos per talia signa vult Angelus manifestare. *ib.*, 18.
 Prædicta signa, si admitterentur, in ipsa Angeli substantia inhærent. 241, 22.
 Nec a voluntate Angeli in suo esse penderent, sed semper conservarentur. 242, 23.
 Nec rursus per ea sola signa Angeli colloquerentur. *ib.*, 24.
 Talibus signis Angelus non uti, longe probabilius est. 243, 25.
 Vide etiam **LOCUTIO. II.**
 Signa gratiæ, vide **GRATIA. IX.**
 Signa fidei, vide **FIDES. IX.**
 Quando signum habet impositionem a Deo, observatio illius non est superstitiosa. XIII, 514, 7.
 Qui ex iride cognoscit non futurum diluvium, sancte divinat. *ib.*
 Quo pacto cognoscenda divina impositio in signis. 514, 8.
 Origenes credidit signa cœlestia esse a Deo imposita ad significandum. 516, 16.
 De signis maleficiorum, vide **MAGIE EFFECTRIX MALEFICIORUM. XIII.**
 De signis in morte Christi, vide **PRODIGIUM. XIX.**
 De signis ante diem iudicii, vide **JUDICIUM FINALE. XIX.**
 Signum ad placitum non constituitur per relationem realem, nec rationis, sed per extrinsecam denominationem. XX, 21, 6.
 Supponit pro tota adæquata materia imposita ad significandum. 34, 3.
 In eo totalis forma est significatio imposita, reliqua ut materia se habent. *ib.*
 In his signis sæpe contingit dari signum rei, et signum signi. XXI, 640, 14.
 Signi ad placitum ratio non mutatur metaphysice ex eo quod magis vel minus duret, mutatur tamen moraliter. XX, 21, 7.

SILENTIUM.

Silentium in contemplatione, quid significet. XIV, 473, 17.

SILIGO.

Delicias tritici, Hispanè, *Candéal*, significat. XX, 805, 6.

SIMILITUDO.

Similitudo dupliciter dicitur. I, 743, 6.
 Similitudo ex vi suæ significationis non unitatem realem in forma, sed conformitatem requirit. 647, 2.
 Una persona divina similis alteri dicitur. *ib.*, 3.
 Similitudo et æqualitas, quo pacto possint divinis personis attribui. 646, 1.
 Verbum non habet similitudinem cum creaturis consubstantialem. 748, 9.

Triplex potest dari similitudo, per quam fiat cognitio. 92, 1.
 Lumen gloriæ non concurrit ad visionem beatam per modum similitudinis objectivæ, sed virtutis activæ. 93, 3.
 Similitudo objectiva Dei impossibilis est. *ib.*
 Similitudo quæ fundatur in unitate ejusdem formæ impossibilis est in creatura respectu Dei. 97, 14.
 Similitudo Dei in homine. Vide **IMAGO. III.**
 Similitudo alia est realis, et hæc multiplex: alia intentionalis. III, 621, 25.
 Similitudo formalis objecti non est species impressa, sed sola expressa, late. 620, 20 et seq.

SIMON CYRENEUS.

Christi crucem bajulat. XIX, 563, 2.

SIMON LEPROSUS.

Cœna Christi apud Simonem leprosum, de qua Matt. quo die accidit. XIX, 538, 3.
 Num eadem fuerit cum ea in qua Martha ministrabat, de qua Joannes scribit. *ib.*, 4-5.
 Simonem leprosum quidam existimant fuisse patrem Marthæ et Lazari. *ib.*, 5.

SIMON MAGUS.

Ab Apostolis baptizatus, nunquam tamen confirmatus fuit. XX, 662, 7.

SIMONIA IN COMMUNI.

Duplex est, vel contra infusam, vel acquisitam religionem. XIII, 668, 32.
 Hæc duo membra a religione sic differunt, ut privatio ab habitu. *ib.*
 Inter se tantum, quantum hæc religiones inter se. *ib.*
 Quæ auctoritas prælati sit necessaria, ut permittentur beneficia sine simonia, vide **BENEFICIIS COMMUTANDIS QUÆ AUCTORITAS PRÆLATI NECESSARIA. XIII.**
 Permutatio beneficiorum qui fieri possit sine simonia, vide **BENEFICIORUM PERMUTATIO. ib.**
 Quomodo beneficia cum pensione permittentur sine simonia, vide **BENEFICIORUM PERMUTATIO CUM PENSIONE. ib.**
 Quando detur vel non detur simonia in renuntiatione beneficii, vide **BENEFICIORUM RENUNCIATIO. ib.**
 Simonia dividitur in mentalem, conventionalem et realem. 869, 1.
 Alia bimembris divisio proponitur. *ib.*, 2.
 In hac divisione, divisio est simonia externa. 870, 3.
 Qualis simonia sit dare statim rem spirituales, et promittere pretium. 874, 7.
 Simonia, quid. XXIII bis, 135, 23.

SIMONIA CONTRA ACQUISITAM RELIGIONEM.

- Qui possibilis in pura natura vel paganis. XIII, 667, 27 et seq.
 Quando erit eo in statu positive tantum. ib.
 Qualis inter idololatrias. 667, 27.
 Distinguitur specie, ab ea quæ nunc est. 668, 32.

SIMONIE HUIUS MATERIA.

- Sunt religiosa omnia naturalia. XIII, 667, 28-27.
 Ut sacerdotium, sacrificium, et similia sacra. ib.
 Idque intrinsece et indispensabiliter. 668, 31.
 Non bona corporis et fortunæ. 658, 1.
 Consilium etiam in foro conscientiæ. 665, 22.
 Doctrinæ veritas etiam directe vendita. 661, 11.
 Exhortatio moralis publica, seu privata. 665, 23.
 Injustitia sive in politicis, sive in moralibus. 666, 25.
 Intellectualia practica et speculativa. 660, 8.
 Misericordiæ opera, aut similia. 666, 24.
 Spirituale morale. 664, 20.
 Testimonium ferendum. 666, 25.
 Vitii aut virtutis omissio. ib., 26.
 Quæ annexa spiritualibus sint materia simoniæ, vide ANNEXIO ET ANNEXUM SPIRITUALIBUS. XIII.
 Beneficia sunt materia simoniæ, vide BENEFICIUM. ib.
 Quomodo Pontifex possit separare præbendam, et sic eam vendere, vide BENEFICIUM. ib.
 Præstimonia sunt materia simoniæ. 775, 4.
 Quæ pensiones sint materia simoniæ, vide PENSIO. XIII.
 Episcopus simoniam committeret, si quid acciperet, ut unum potius quam alium in vicarium sumeret. 781, 20.
 Simoniacus esset, qui pecuniam tertio daret, ut beneficium sibi ab Episcopo obtineret. ib.
 Non est simoniacus qui a clerico pretium accipit, ut illi potius quam alteri det stipendium pro missis dicendis. 782, 21.
 Tertia decimarum data regi vendi potest sine simonia. 776, 5.
 Jus patronatus non ita. ib.
 Privilegia clericorum vendi non possunt. 777, 6-7.
 Quæ commendæ sint materia simoniæ, et quæ, non, vide COMMENDA. XIII.
 Opus, ex eo quod solum fiat ex voto, non redditur materia simoniæ. 786, 8.
 Coadjutoriæ sunt materia simoniæ. 785, 5.
 Quæ hospitalia sunt materia simoniæ, et quæ non, vide HOSPITALE. XIII.
 Jus patronatus, quomodo sit materia simoniæ, vide PATRONUS ET JUS PATRONATUS. XIII.
 Character baptismalis est materia simoniæ. 791, 40.
 Simonia est præsentare aliquem in casu litigioso, ut suis expensis litiget. 792, 14.
 Non ita si conditio ponatur a patrono in casu litigioso, ut alius a se præsentetur, nisi ad tempus statutum præsentationem prosequatur. ib.

SIMONIA CONTRA RELIGIONEM INFUSAM.

- Quid significet vitium. XIII, 624, 1.
 A Simone cur denominetur. 624, 2.
 Simoniacæ hæresis, et neophytorum, cur dicitur. 626, 5.
 In eam cur Simon ex concepta hæresi cecidit. 325, 4.
 Ejus definitio, sacrilegium. 626, 7.
 Usitata vero, Voluntas studiosa. 627, 9 et seq.
 Nulla amplius desideratur particula. 629, 14.
 Datio sufficit, quod sit quasi pretium. 658, 1.
 Non opus, ut quid ab alio recipiat emens. 714, 18.
 Sufficit quod factum tantum in alio tradat vendens. 673, 10.
 Hi contractus quas sacrilegas significant actiones. 602, 2 et seq.
 Simonia per se fidei non est contraria. 626, 6.
 Verum sacrilegium. 602, 3.
 Peccatum mortale gravissimum. 635, 2.
 Cur et qui super omnia exaggeratur in jure. ib., 3.
 Ex levitate materiæ. 636, 5.
 Ex parte pretii. ib., 6.
 Ex subreptione, vel indeliberatione. 637, 7.
 Erit tamen ex ignorantia vel facti, vel juris. ib.
 Ignorantia juris divini in illa dabitur raro. ib.
 Cum injustitia ad Deum omnibus modis est idem. 640, 2.
 Injustitiam proximi non habet per se. ib., 4-5.
 Nisi quando spirituale æstimatur ut sic. 641, 7.
 Est vel contra jus divinum, vel ecclesiasticum. 629, 1.
 Contra divinum naturale probatur de facto dari. 631, 6.
 Hoc jus fundamentaliter est positivum, formaliter naturale. 639, 14.
 Contra ecclesiasticum etiam vere ac proprie de facto datur. 653, 1-2.
 Quod contra illud sit in radice, sed quod immediate. 655, 5.
 Idque tripliciter. ib., 6.
 Est peccatum mortale ex vi suæ speciei et materiæ. 657, 13.
 Ejusdem speciei cum simonia contra jus naturæ. ib.
 Simonia qui potest aliquis esse incapax. 643, 3.

SIMONIA IN LEGE NOVA.

- Nulla contra jus divinum positivum tantum. XIII, 633, 11.
 Quæ esset simul contra naturale, fuit a Christo Domino explicatum. 633, 12-13.
Gratis accepistis, præceptum continet positivum. 633, 12.
 Illud est etiam naturale. 634, 15.
 Simonia contra jus Ecclesiæ hujus legis est tantum propria. 657, 12.

Simon, legis novæ hæresiarcha primus, simoniam invenit. 624, 2 et seq. — 670, 3.

SIMONIA IN LEGE VETERI.

Contra jus divinum naturale de facto fuit. XIII, 643, 4.

Balaam et Saule, et ejus pnero. 645, 9 — 646, 12.

Jeroboam et uxore ejus. 646, 10 — 646, 12.

Naaman, Daniele et Juda vendente Christum.

643, 5 et seq. — 647, 13 — 670, 2 et seq.

Filiis Heli et Giezi. 643, 5 — 647, 14.

Jasone et Menelao. 646, 11.

SIMONIA IN LEGE NATURÆ.

Qui possibilis. XIII, 648, 3.

Illa si tunc in Ephron esset, esset etiam in Abraham. 648, 4.

Nulla tamen fuit ratio præsumendi illam. ib.

Nec in Esau, tam de jure quam de facto. 649,

5 et seq.

Nec in Joseph. 652, 16.

SIMONIÆ MATERIA ABSOLUTE.

Debet esse pure creata. XIII, 671, 4.

Circa quam possit negotiari exterius. 672, 7.

Duplex, vel spiritualis, vel spirituali annexa. 669, 1.

Per accidens est, quod ex eo præsentatur, ad litigandum obligetur. ib.

Quæ officia temporalia ecclesiæ sint materia simoniæ, vide OFFICIA TEMPORALIA. XIII.

Lex Ecclesiæ potest facere pactum simoniacum, licet alioquin non esset. 655, 5.

Vendere bona Ecclesiæ injuste non est simonia, etiam sacra, si bona non ut sacra vendantur.

803, 18.

Non omnis electio digni, prætermisso digniori, est materia simoniæ.

847, 7.

Spiritualis a quo dicitur quod significat. 628, 11.

In tria membra dividitur. 669, 1.

Fere semper hæc membra conjunguntur in idem. ib.

Spirituali annexa quæ, et quotuplex. 628, 12.

SIMONIÆ MATERIA SPIRITUALE NON EST.

Actus domini ab ecclesiastico, prout est dominus temporalis. XIII, 741, 17.

Actus virtutis quoad servitium corporale. 708, 10.

Agnus Dei, quoad industriam. 701, 16.

Artefacta sacra, quoad artificium. ib.

Auditoratus Rotæ de jure naturæ, quoad temporale. 737, 6.

Chrisma, quoad expensas de jure naturæ. 703, 23.

Confraternitas, quoad eleemosynam. 707, 7.

Dispensatio ad Romanam Curiam. 739, 10 et seq.

Apud inferiores titulo stipendii pro officialibus, si sit consueto. 740, 15.

Titulo commutationis pro eleemosyna. 740, 15.

Dos, ut matrimonium, commutatio est temporalis. 680, 3.

Eucharistiæ redemptio ab infideli. 674, 3.

Exactio pretii a discipulis per magistrum ab Ecclesia conductum. 663, 17.

Fundus emptus ad Ecclesiam, seu sepulchrum. 701, 17.

Funeralia, quoad stipendium in non obligato ad illa. 707, 7.

Gratia unionis. 670, 2 et seq.

Labor spiritualium ab extrinseco non necessarius. 744, 5 et seq.

Lectio aut lectionis vacatio quocumque die licet. 663, 18.

Licentia quoad scientiam aliquam docendam aut addiscendam. 741, 18.

Materiale, cui est annexum spirituale de jure naturæ. 760, 8.

Obligatio ad spiritualia quoad subsidium. 749, 17.

Quoad laborem ab extrinseco non necessarium. ib.

Omissio actus spiritualis debiti ex officio. 754, 13.

Non provenientis a jurisdictione spirituali. 753, 11.

Pravæ illius tantum circumstantiæ, cum ab spirituali provenit. 752, 8.

Actus denunciandi publicum peccatorem. 754, 14.

Oratio privata, quoad eleemosynam, seu stipendium. 707, 9.

Ornamenta reliquiarum Sanctorum. 704, 24.

Primogenitura sacerdotis annexa in lege naturæ. 649, 5.

Processiones, quoad stipendium. 707, 8.

Religionis ingressus, quoad temporalem sustentationem, etiam de jure Ecclesiæ. 717, 6-7.

Sacramentum quoad remotam materiam. 679, 2.

Pretium redimendam vexationem vel tollendam prohibens. 686, 13-14.

Extremam parvuli vel adulti necessitatem. ib.

Nolentem injuste absolvere, etiam extra necessitatem. 733, 7-8.

Securius tamen in gravi tantum necessitate. ib.

Petitum et non datum, juxta intentionem petentis. 687, 15-16.

Sub juramento æquivoce promissum, in re denegatum. 687, 16.

Inflexens odium ministrare nolentis. 688, 17.

In quibus sacramentis hoc procedat. 688, 18-19.

Theologia quoad licentiam ad eam docendam. 726, 14.

Quoad doctrinam ejus etiam in beneficiato ad id obligato. 727, 17.

Quoad magisterium in quacumque persona. 726, 15-16.

Quoad consilium in foro externo. 728, 18.

Quoad consilium doctrinale in interno. ib., 19.

- Quoad catechismum ad memoriam tantum. 730, 24.
- Virtutis exercitium quoad removens prohibens. 708, 2.
- Quoad donum per modum eleemosynæ aut amicitie. 709, 3.
- Quoad spem donantis, ut actus fiat. 709, 4.
- Quoad spem recipientis, ut munus detur. ib.
- Quoad pretium non obligatorium de præsentis vel futuro. 712, 12-13.
- Quoad promissionem libertatis servandæ. 713, 15.
- Vel vitæ mortis reo. 713, 16.
- Quoad sponsonem matrimonii cum infideli. ib.
- SPIRITUALIA MATERIA SIMONIE SUNT.
- Prædicta omnia boni spiritualis intuitu. 736, 18.
- Absolutio, vide SIMONIA supra.
- Actio factiva gratiæ. 673, 11.
- Actus potestatis ordinis ex jure naturæ. 690, 1.
- Actus communicandi jurisdictionem spiritualem. 736, 4.
- Omnes actus jurisdictionis voluntariæ et involuntariæ quoad spirituale et temporale. 738, 8 — 740, 16.
- Actus virtutis, ut est alteri meritorius. 708, 10.
- Actus diaconi et subdiaconi a quocumque factus. 692, 6.
- Actus quatuor minorum ordinum. 693, 7.
- Actus domini temporales ab spirituali. 741, 18-19.
- Licentia studendi seu docendi, a grammatica ad Theologiam. ib.
- Causæ mere civiles inter clericos. ib.
- Legitimitas habilitans ad temporalia. ib.
- Agnus Dei, quoad consecrationem et materiam, ceræ. 701, 16.
- Approbatio examinantis ad ecclesiasticas dignitates. 733, 17.
- Assistentia parochi in matrimonio suorum. 734, 12.
- Auditoratus rotæ, quoad spirituale de jure naturæ. 737, 6.
- Quoad temporale de jure Ecclesiæ. ib.
- Capellania, vide SIMONIA, supra.
- Chrisma quoad expensas de jure Ecclesiæ. 703, 23.
- Quoad oleum in unctione consumptum de jure divino. ib.
- Clericatus Cameræ, vide SIMONIA, supra.
- Confraternitas, quoad pretium. 707, 7.
- Cæmeterium quoad benedictionem de jure naturæ. 702, 18.
- Cæmeterium quoad terram de jure ecclesiæ respectu domini. ib., 21.
- Respectu clericorum de jure naturæ. ib.
- Confessio quoad auditionem ejus. 731, 2.
- Quoad electionem confessarii in habente facultatem. 732, 5.
- Quoad procuracionem electionis in confessore. ib.
- Quoad absolutionem cuicumque et quocumque modo. 731, 2.
- Quoad negationem illius propter pretium ab aliquo acceptum. 732, 3.
- Quoad delegationem a proprio parochi ad non proprium. ib., 5.
- Quoad penitentia levis impositionem. ib., 4.
- Quoad indulgentiarum concessionem. 734, 9.
- Quoad jubilæi favorum penitenti communicationem. ib.
- Dispensationes (extra Papam) in bonum præcipue dispensantis. 740, 14.
- Epistolæ cantatio in choro per laicum. 692, 6.
- Fides eo modo quo vendibilis. 722, 2.
- Funeris spirituales actiones. 707, 7.
- Pretium in non obligato ad ea. 706, 6.
- Stipendium jure naturæ et ecclesiæ in obligato. ib.
- Gratia sanctificans, etiam ut nostro arbitrio subjacet. 632, 9.
- Gratis data ad fidem propagandam, etc. 722, 1 et seq.
- Ad Sanctam Scripturam bene intelligendam. ib.
- Ad non errandum in fide vel moribus. ib.
- Intellectualia per accidens infusa ad salutem animarum. 729, 21.
- Imago quod sit potius sacra, quam profana. 701, 16.
- Quod Virginis sit potius quam Francisci. ib.
- Jurisdictio, vide SIMONIA, supra.
- Jus eligendi ad dignitates ecclesiasticas, conferendi beneficia. 737, 7.
- Labor intrinsecus sacro operi de jure naturæ. 746, 10.
- Ab extrinseco moraliter necessarius. 747, 14.
- Licentiæ vel quasi dispensationes parochi cum subditis. 734, 11.
- Locus honoratior sepulturæ. 703, 22.
- Materiale sipirituali annexum, et concomitans. 760, 8.
- Matrimonium ut sacramentum est. 676, 7-8.
- Missæ administratio per quemlibet. 693, 7.
- Negatio justæ licentiæ eligendi confessorem. 733, 16.
- Negotiatio profana etiam quoad materiale spiritualium. 704, 25.
- Locare vasa sacra, verbi gratia, pro faciendo sacro. ib.
- Permittere facere sacrum in sua parochia. ib.
- Negatio injusta eligendi confessorem. 733, 16.
- Obligatio ad spiritualia quoad pretium. 749, 17.
- Officia divina. 705, 3.
- Omissio a potestate spirituali proveniens. 732, 9-10.
- Non proveniens sub respectu spirituali sumpta. ib.
- In parochi non denunciante publicum peccatorem. 735, 15.
- Aliæ possunt esse de jure Ecclesiæ. 737, 20.
- Oratio privata prout causa gratiæ, vel temporalis utilitatis etiam. 707, 9.

Persona ad prælationem ecclesiasticam. 716, 6.
 Prima tonsura. 694, 8.
 Religiosus status, quoad pretium de jure naturæ. 717, 5.
 Reliquiæ Sanctorum. 704, 24.
 Sacramentalia transeuntia et permanentia. 694, 2.
 Sacramentum quoad actionem factivam ipsius. 679, 3.
 Quoad materiam proximam. ib.
 Quoad pretium datum pro illo ut sic. 687, 15.
 Ex contemptu religionis, quamvis non datur juxta intentionem petentis. ib.
 Ex odio sub juramento, et æquivoce non negatum. ib., 16.
 Theologia quoad concionem publicam et privatam. 729, 22-23.
 Quoad doctrinam Christianam catechizando vel concionando. 730, 24.
 Supellex sacra solum quod melior, mundior, pretiosior, etc. 705, 26.
 Vicaria, capellania, et similia. 736, 5.
 Virtutis exercitium obligans quoad pretium de præsentis, vel futuro. 712, 12-13.
 Quoad promissionem libertatis servo, vel vitæ mortis reo. 713, 15-16.
 Quoad sponsonem matrimonii cum infideli. ib.
 A prædictis de potentia ordinaria malitia inseparabilis. 639, 15.
 Hæc malitia proportionata est, et naturalis ipsi simoniæ. ib.
 De potentia tamen absoluta potest auferri 638, 12.
 Quamvis non sit æqualis decentia. 639, 16.

SIMONIA CONVENTIONALIS.

Quæ sit. XIII, 870, 4.
 Quando traditur solum pretium, et non res, fit simonia conventionalis. 871, 6.
 Simonia non est deducere in pactum stipendium sustentationis pro spirituali functione ex officio non debita. 893, 1.
 Exigens aliud stipendium pro ministerio spirituali debito peccat contra justitiam. 896, 9.
 Et præsumitur simoniacus. ib.
 Stipendium ministrorum Ecclesiæ non est pretium. 897, 10.
 An sit simonia stipendium exigere pro functione spirituali debita ex officio. 899, 1.
 An cathedriticum Episcopi persolvendum, et procurationes. 900, 3.
 Temporale stipendium pro ministerio spirituali petere, cum exactio jure prohibetur, est grave peccatum. 901, 5.
 An consuetudo queat honestare exactionem temporalem pro spiritualibus. 903, 1.

SIMONIA CONFIDENTIALIS.

Quando committatur. XIII, 875, 2.

Qualis sit ejus regressus, et qualis ingressus. 875, 2.
 Prohibentur collationes beneficiorum sub confidentia recipiendi certo tempore. 875, 3.
 Materia simoniæ confidentialis sunt omnia beneficia ecclesiastica. 876, 4.
 Pensiones non sunt materia illius. ib.
 Hæc simonia spectat ad jus positivum. ib.
 Si confidentia extendatur ad commutationem spiritualis pro temporali, erit contra jus divinum. ib.
 Quale sit pretium interveniens in simonia confidentiali. 876, 5.
 Per Bullas Pii V et Pii IV fuerunt prohibiti confidentiæ simoniæ, sed non omnes. ib.
 Ad simoniam confidentialem, satis est quod tibi vel alteri jus reserves recuperandi beneficii. 876, 6.
 Hæc confidentia committitur in renuntiationibus beneficii, quæ sunt cum pacto tacito vel expresso. 877, 9.
 Pro simonia confidentiali, quæ pœnæ incurrantur. 879, 13.
 Pœna privationis beneficii legitime prius obtenti non ita incurritur ipso facto, ut teneatur quis se spoliare. ib.
 Ad pœnas incurrendas non opus est ut utrinque incuratur simonia. 879, 14.
 Cur gravioribus pœnis afficiatur hæc simonia, cum non sit gravissima. ib.
 Mediatores in ea, quo pacto excommunicantur ipso facto. 879, 13.
 Ad hoc debet confidentia utrinque compleri. ib.

SIMONIA FICTA.

Quæ sit. XIII, 873, 1.
 Opinio asserens non esse simoniam. 873, 2.
 Opinio dicens comprehendi sub simonia conventionali. ib., 3.
 Quando fictio datur ex parte dantis rem spiritua-lem, non fit simonia exterior. 874, 4.
 Tunc datur mendacium scandalosum et sacrilegum. ib.
 Ex parte promittentis temporale animo implendi datur simonia mentalis. ib.
 Quando fictio ex utraque parte datur, vera simonia non fit. ib.
 Quando fictio est solum ex parte promittentis pecuniam, non datur simonia, neque incuruntur pœnæ. 874, 5.
 Qui promittit centum aureos pro beneficio, intentione dandi illos ex aurichalco, simoniam committit. 873, 3 — 874, 6.

SIMONIA MENTALIS.

Potest sumi pro desiderio peccandi, etiamsi non detur simonia externa. XIII, 870, 3.
 Simonia mentalis, quæ sit proprie. ib.

- Aliquando ex una, aliquando ex utraque parte datur. *ib.*
- Quale propositum requiratur ad simoniam mentalem. 880, 1.
- Quale debeat esse objectum hujus propositi. *ib.*
- Ad eum non sufficit illa intentio temporale, ut sine eo non fieret spirituale. 880, 1-2.
- An sufficiat quod temporale præcipue intendatur. *ib.*, 2.
- Discrimen inter finem et pretium simoniæ. 881, 4.
- Simonia externa mentalis per quid constituatur. 882, 8.
- Quomodo sine exteriori pacto expresso, vel tacito, detur intentio dandi sub habitudine pretii in simonio mentali. *ib.*
- Ad simoniam mentalem quæ intentio sufficiat. 883, 9.
- Simonia mentalis quomodo fiat externa. *ib.*
- Concionari propter laudem non est simonia mentalis. 884, 12.
- Distinctio inter causam impulsivam et finalem nihil refert in simonia mentali. 885, 13.
- Exponitur D. Thomas explicans mentalem simoniam per intentionem rei temporalis, ut finis principalis. *ib.*, 14-15.
- Simonia mentalis non solum datur in simonia prohibita ex natura rei, sed etiam in prohibita ab Ecclesia. 886, 16.
- Quomodo lex Ecclesiæ possit internum actum reddere malum. *ib.*, 17.
- Habere propositum emendi rem spirituales est simonia pure mentalis. *ib.*
- Si ex intentione imperetur actus externus sine pacto, datur simonia externa mentalis. *ib.*
- An sit simonia mentalis intentio remunerandi spiritali dono antidoralem obligationem ortam ex temporali. *ib.*, 1 et seq.
- Obsequium intuitu remunerationis per spirituale donum ex pura gratitudine non est simonia. 888, 4.
- Simonia non est dare spirituale beneficium animo explendi obligationem, nec postulare remissionem. 892, 13.

SIMONIA REALIS.

- Addit ultra conventionalem rei traditionem. XIII, 871, 5.
- Quando datur traditio pretii et rei spiritualis, tunc fit simonia maxime realis. *ib.*
- An possit committi vera simonia, saltem prohibita, per gratuitam largitionem. 908, 2-3.
- Seclusa Ecclesiæ prohibitione, nequit dari simonia realis sine conventionali. *ib.*, 1.
- Gratuita largitio in ministerio spiritali canonica lege potest prohiberi, ita ut vera simonia. 909, 5.
- Ad veram simoniam non requiritur vera venditio

- rei spiritualis, sed potest sufficere præsumpta cum prohibitione. 910, 6.
- Redemptio vexationis quando excuset a simonia. 686, 43 et seq. — 911, 1 et seq.
- Quando sit simoniacus qui pecuniam recipit, ut a vexando cesset. 913, 14.
- Jure nondum acquisito in beneficio, simonia est pecunia redimere vexationem, ab eo qui daturus est spirituale. 916, 18.
- Non tamen ab eo qui non potest conferre spirituale. 918, 23.
- Si redemptio eo tendat ut subornans non tantum cesset, sed in contrarium officium inducatur, simonia fit. 919, 26.
- Simonia non est per se, et coram Deo, redimere vexationem ab eo qui impedit, non ut elector, sed ut privata persona. 920, 28.
- Jure acquisito, per collationem licet vexationem facti circa possessionem acquirendam redimere, 924, 30-31.
- In Pontificis electione, simonia non est redimere vexationem, quæ fit ut indignus vel evidenter minus dignus eligatur. 922, 35.
- Pecuniam dare ut eligatur dignus, saltem in communi, non est illicitum. 923, 36.
- In actibus non beneficialibus, non semper est prohibita vexationis redemptio. 925, 43.
- An transactio ad terminandam litem habeat locum in spiritalibus absque simonia, vide TRANSACTIO.
- In compositione super beneficia, quando reperitur simonia, vide COMPOSITIO.

SIMONIÆ PRETIUM.

- Ad rationem pretii quid requiratur. 803, 1.
- Ut detur simonia stando in jure divino, pretium debet esse temporale. 804, 4.
- Commutare spirituale pro spiritali non est simonia in jure divino. 805, 5.
- Quod dominium habeamus in rebus spiritalibus. *ib.*, 6.
- Non est simonia dare modo spirituale cum obligatione ut aliud spirituale detur postea. 806, 7.
- Calicem pro beneficio commutare est simonia. *ib.*, 8.
- Rosarium benedictum pretiosum pro benedicto viliori, ob majores indulgentias, commutare est simonia. *ib.*
- Calicem pro calice commutare licet, et pecunia recompensare alicujus excessum in materia. *ib.*
- Sacrum pro sacro licet commutare, quando temporale est annexum antecedenter. *ib.*
- Quando commutatur spirituale pro spiritali in quo est temporale, cur debeat esse temporale, vel in utroque antecedenter, vel in utroque consequenter annexum. *ib.*

Petere a Deo aliquid, offerendo aliqua dona, non est simonia. 807, 9.
 Commutare spiritualia inter se non est specialiter prohibitum extra materiam beneficiorum. 813, 20.
 Pretium simoniæ dividitur in munus a manu, a lingua et obsequio. 845, 1.
 Obsequium et preces, quando pecuniæ æquipollent, pretii rationem habent. ib., 2.
 Qui dat beneficium propter consanguinitatem, non dat propter pretium, nec simoniace. 846, 6.
 Idem dicendum de motivo amicitiae, vel favoris. ib.
 Per prohibitionem Ecclesiæ non fieri potest ut sit simonia dare beneficium consanguineo, licet aliter fiat illicitum. 847, 7.
 Dare beneficium consanguineo alioquin digno non est simonia, nec iniustitia. ib., 8.
 Etiam si illum præferat aliis ea causa. ib.
 Dare quid spirituale propter timorem mali non est simonia contra jus divinum. 848, 9-10.
 Neque contra jus positivum. ib., 13.
 Dare beneficium ad acquirendam vel conservandam amicitiam non est simonia. ib., 12.
 Neque ex motivo sedandæ iræ. ib.
 Dare rem spirituales inimico ne noceat, non est simonia. 849, 14-15.
 Licet intentio verbis exprimatur. ib.
 Simonia est dare beneficium ut alius se obliget ad non nocendum in futurum. 850, 16.
 An sit simonia dare beneficium ad petitionem principis ne offendatur. ib., 17.
 Simonia non est dare beneficium debitori ut tibi solvat debitum. ib., 18.
 Si daretur novum pactum et obligatio solvendi, esset simonia contra jus divinum et humanum, ib.
 Iniquum est dare beneficium filio iudicis ut mitiget pœnam rei plusquam potest. 851, 19.
 Simonia est, si interveniat pactum sub tali conditione. ib.
 An sufficiat sola intentio. ib.
 Pretium promissum in generali sufficit ad simoniam, et quomodo per hoc non constituatur aliud membrum. ib., 19-20.
 Discrimen inter finem et pretium. 881, 4.
 Omnibus modis finis principalis de se abstrahit a ratione pretii, etsi res, quæ intenditur ut finis, sit temporalis. 882, 6.
 Ratio pretii non postulat ut intendatur tanquam bonum propter se amabile. ib., 7.
 Non est de ratione pretii ut aliquid propter ipsum intendatur tanquam propter finem. ib.
 In quo consistat ratio pretii simoniaci. ib.
 Ad rationem hujus pretii per accidens est ratio finis. 883, 10.

Potest aliquid intendi ut pretium, et secundo. ib.
 Licet principaliter intendatur temporale commodum per ministerium spirituale, si non intenditur ut pretium, non datur simonia. ib., 11.
 Sacerdos in mortali faciens sacrum, ne perdat stipendium, etsi præcipue illud intendit, tamen non est simoniacus. ib.
 Simonia pro religionis ingressu non datur, nisi intercedat ratio pretii; unde dos pro congrua sustentatione etiam cum pacto, aut quid simile pro habitu emendo, eleemosyna, aut largitio, secluso pacto, non faciunt simoniam. XV, 340, 15.
 Item nec munuscula aut beneficia facta ex parte recipientium, ut facilius alliciantur ingressuri. ib.

SIMONIACIUM PRETIUM QUALE DONUM
 TEMPORALE SIT.

Quibus modis possit dari temporale donum danti spirituale sine simonia. XIII, 840, 1.
 Si gratis detur, sive ante, sive post datam rem spirituales, non fit simonia. ib., 2.
 Dona antecedenter oblata cavenda propter præsumptionem. ib.
 Donum aliquando datur, non in commutationem, sed in sustentationem et stipendium debitum. ib., 3.
 Potest aliquid dari per modum pretii pro re committente donum spirituale, et non esse pretium spiritualis rei. ib.
 Quomodo donum constituatur in ratione pretii. 841, 4.
 In foro interiori malitia simoniæ pendet ex intentione operantis. ib., 6.
 Intentio vel potest esse formalis, vel virtualis. ib.
 Non sat est ad simoniam, missam applicare pro dante stipendium, quam non applicaret si non daretur. 842, 7.
 Simonia est petere stipendium pro missa alioquin debita. ib.
 In foro externo satis est ad simoniam, quod datio et acceptio sit prohibita intuitu religionis. ib., 8.
 Licet desit intentio, in ecclesiastico foro præsumitur simonia. ib.
 Si donatio non sit contra legem positivam, non sat est pactum ut actio sit simoniaca. ib.
 Si sit causa in tali pacto quæ illud honestet, non est præsumendum simoniacum. ib., 9.
 Quando factum est capax bonæ et malæ intentionis, quomodo sit cognoscendum an sit simoniacum. 843, 10.
 Si detur titulus aliquis probabilius inducens obligationem, non præsumendum dari donum propter rem spirituales. ib.

Quæ conjecturæ adhibendæ, quando donum datur
ut gratuita donatio. *ib.*, 11.
Si detur pactio de qua constet, non potest præsu-
mi gratuita donatio. *ib.*
Item si detur taxatio vel exactio. *ib.*
Quando hæc circumstantiæ desunt, utendum ins-
tructione cap. *Et si.* *ib.*, 12.
Dni quantitas spectanda, et hæc sumenda per
ordinem ad personam. *ib.*
Temporis circumstantia expendenda cum aliis.
844, 14.

SIMONIE PRETIUM DICTUM MUNUS A MANU.

Pecunia est præcipuum inter munera a manu.
XIII, 832, 1.
In quacumque minima quantitate, sat est ad ra-
tionem pretii simoniæ. *ib.*, 2.
Et ad grave peccatum simoniæ, licet ignorantia
excusari possit. *ib.*
Inter munera a manu comprehenditur quævis res
temporalis pretio æstimabilis. *ib.*, 3.
Simonia est, seu res spiritualis dicatur pretium
temporalis, sive e contra. *ib.*
Qui pro re spirituali debitum remittit, simoniacus
est. 833, 4.
Item promittens remissionem futuri debiti. *ib.*
Constituere titulum alieni ex suis bonis ad ordines,
sub promissione quod nihil petet, simonia est.
ib., 3.
Item si quis peteret eligi in canonicum, promittens
se remissurum partem reddituum. *ib.*
Ad munus a manu pertinet mutuatio pecuniæ.
834, 6-7.
Non est simoniacus, qui Episcopo indigenti mu-
tuum dat ut benevolum habeat ad beneficium.
ib., 7.
Nec qui petit mutuum ab eo cum quo beneficium
permutat, ad expediendas Bullas. *ib.*
Si pactum præcedat ad hoc, simonia dabitur. *ib.*
Major injuria fit rei spirituali, cum datur pro vili
quam pro magno pretio. *ib.*
Multæ conventiones licent in usura, quæ non licent
in simonia. *ib.*, 8.
Non licet petere dilationem debiti pro re spiri-
tuali. 835, 9.
Simonia est dare spirituale pro anticipata solu-
tione debiti. *ib.*
An sit simonia dare spirituale pro solutione debiti
in tempore debito ex justitia. *ib.*
Ad munus a manu spectat pensio, quam sibi vel
consanguineo conservat dans beneficium. *ib.*, 10.
Potest Episcopus reservare fructus beneficii va-
cantis antequam illud det, non vero pacisci cum
accipiente de pensione. *ib.*
Promissio pensionis admittendæ pro favore, et

admonitione ad beneficium, est munus a manu.
ib.
Procurare beneficium digno sive indigno per mu-
nus a manu, est simonia. 866, 8.

SIMONIE PRETIUM DICTUM MUNUS AB OBSEQUIO.

Discrimen inter obsequium spirituale et temporale.
XIII, 856, 1.
Obsequium temporale est sufficiens pretium simo-
niæ. *ib.*, 2.
Non ita spirituale. *ib.*, 3.
Multæ commutationes rerum spiritualium inter se
prohibentur jure ecclesiastico. *ib.*
Dare beneficium in solutionem præteriti obsequii
ut pretium ex justitia, simonia est. 857, 5.
Non est simonia moveri ex obsequio præterito ad
dandum beneficium gratis. *ib.*
Dans beneficium vicario, ne solvat salarium de-
bitum ex ministerio spirituali, simoniacus est.
ib.
Ut sine simonia conferatur beneficium obsequenti
famulo, debet accipere temporale præmium pro
obsequio. *ib.*, 6.
Non est opus distinguere de obsequio ad simonia-
cam rationem. *ib.*
Deciditur an detur simonia discurrendo per duo
genera obsequentium prælatis. 858, 7.
Si beneficium detur cum onere obsequii tempo-
ralis non annexi beneficio, simonia est. 858, 8.
Dare beneficium cum onere ut sibi doceatur
scientia, est simonia. *ib.*
Dare beneficium, cum vacat, illi annectendo ali-
quod obsequium Ecclesiæ, licitum est. 859, 9.
Tale onus non est pretium, sed est opus propter
quod datur stipendium cum spirituali minis-
terio. *ib.*
Hæc annexio obsequii temporalis solum habet
locum, ubi rei spiritualis habet annexum tem-
porale. 859, 10.
Imponere pensionem pecuniariam super jus spiri-
tuale nullos habens redditus, est simonia. *ib.*
Episcopus non potest facere annexionem obsequii
temporalis in suam commoditatem. *ib.*
Pontifex potest. *ib.*
An obsequium spirituale jam exhibitum possit
habere rationem pretii simoniæ. 860, 11.
Obligari ad obsequium spirituale pro beneficio
spirituali est simonia contra jus ecclesiasticum,
non contra naturale. *ib.*, 12.
Dare beneficium cum obligatione dicendi missas,
ad quos beneficium non obligat, est simonia.
ib., 13.
Si electores conveniant ut nunc unius amicum,
postea alterius eligant, simoniam committunt. *ib.*
Si obsequium spirituale sit annexum beneficio

spirituali, non est simonia conferre beneficium sub tali onere. 861, 16.

Ad Episcopos, et praelatos habentes jurisdictionem Episcopi, spectat addere beneficiis nova onera spiritualia. 862, 17.

Res temporalis potest Ecclesiae relinqui sub conditione praestandi aliquid spirituale ex justitia. ib., 18.

SIMONIAE PRETIUM DICTUM MUNUS A LINGUA.

Munus a lingua temporale est, et mere humanum. XIII, 863, 1.

Comprehendit preces, supplicationes, laudes humanas, et similia. ib.

Dare beneficium ob preces in sua natura manentes non est simonia; secus si transeant in ratione pretii. 864, 2.

Postulare a praelato ut conferat beneficium alicui sine aliqua promissione, non est simonia. ib., 3.

Et aliis et sibi potest quis petere beneficium sine simonia. 865, 3.

Indignus peccat sibi petendo beneficium. 866, 6.

Petere beneficium pro indigno, sacrilegium est et non simonia. ib., 8.

Cur D. Thomas dicat esse simoniam dare beneficium indigno pro precibus. ib.

Non est simonia petere a potente, ut mihi a Papa impetret beneficium. 867, 9.

Secus si pecunia eum conducam ut preces fundat ad beneficium mihi consequendum. ib.

Qui per collationem beneficiorum intendit obligare alium ad preces fundendas recipit munus a lingua. 867, 12.

Si sub pacto implicito precum recipiatur beneficium, committitur simonia. ib.

Si Episcopus cum petente beneficium ita paciscatur, Fac ut Paulus petat et ego dabo, simonia est. 868, 13.

Quomodo hoc applicandum ad laudes et caetera verborum genera. ib., 14.

Qui dat beneficium nobili, tacite paciscens ut se profiteatur suum consanguineum, simoniam committit. ib.

Quomodo munus a lingua distinguatur ab obsequio. 869, 15.

SIMONIAE PRETIUM AN RESTITUENDUM.

Pretium accipiens pro re spirituali ante ejus traditionem illud tenetur restituere. XIII, 990, 1.

An vendens simoniace ex jure naturali teneatur pretium restituere. 991, 4 et seq.

Simonia injustitiae malitiam potest habere adjunctam. 993, 10.

Simoniacus injuste pretium accipiens ex naturali jure tenetur restituere. ib., 11.

Quando simoniacus sit injustus. ib., 12 et seq.

Vendens beneficia vel officia Ecclesiae, quorum est dispensator, tenetur ex naturali jure pretium restituere. ib., 13.

Electores ad beneficia, si tenentur ex officio, et pro eligendo digno vel digniori pecuniam accipiunt, sunt injusti, et tenentur restituere. 994, 14.

Vendens functiones spirituales, ut tales, pretium acceptum tenetur restituere ex vi naturalis legis. ib., 15.

Non vero si tantum vendat actionem materialiter spectatam pro pretio. ib.

Deus potest homini concedere ut vendat functiones spirituales, vel gratias datas. 995, 18.

Vendentes spiritualia, cur injuste agant, et ad restitutionem obligentur. ib., 19.

Omnes ministri Ecclesiae tenentur gratis ministrare, sed non omnes eodem modo. ib. 20.

Res sacrae permanentes habentes annexam temporalitatem antecederent, si carius vendantur ratione spiritualitatis, excessus restituendus est jure naturae. 996, 21.

An pretium pro reliquiis acceptum sit restituendum. ib.

Pretium datum ad redimendam vexationem est restituendum. ib. 22.

Pretium simoniacum restituendum ex obligatione legis divinae, praecise ei qui dedit est restituendum, non aliis. 997, 23.

Recipiens pro pretio rem spiritualem, stando in jure naturae, illam non tenetur restituere. 998, 28-29.

Quod sit discrimen inter dantem et accipientem simoniace. 999, 31.

Aliquando continget ut pretium totum restituatur ementi, quin ille rem acceptam teneatur restituere. ib.

Cum in venditione simoniaca non violatur justitia commutativa ex natura rei, non datur obligatio restituendi. 1000, 35.

Vendens Ecclesiae officium aut beneficium cui est annexum temporale commodum, si illud habet ut proprium, non tenetur pretium restituere. 1001, 36.

Praelatus beneficium aut officium vendens ex lege naturali ad restitutionem obligatur. ib.

Summus Pontifex beneficium vendens ex natura rei pretium tenetur restituere. ib., 38.

Monasterium simoniace aliquem ad religionem recipiens non tenetur ex natura rei pretium restituere. 1002, 44.

Vendens rem spiritualem, ex qua temporale commodum provenit, stando in jure nihil tenetur restituere. ib., 42.

Ex mentali simonia, si fit sine injustitia, non oritur obligatio restituendi. 1003, 45.

Secus quando includit injustitiam, nam tunc opere

subseculo obligat ad restitutionem. 1004, 46.
 Simonie pretium in religionis ingressu non est
 in conscientia restituendum ante sententiam,
 nisi religiosus ad aliam transeat. 1609, 9.
 Cum pecunia datur ingressuro religionem, causa
 subsecuta, nulla est obligatio restituendi. ib.
 Pretium receptum in aliis materiis simoniæ non
 est restituendum ex vi juris ecclesiastici ante
 sententiam. 1011, 13.

SIMONIE DISPENSATIO.

In simonia lege tantum ecclesiastica prohibita,
 nullus prælatus infra Pontificem potest dispen-
 sare. XIII, 1011, 1.
 Summus Pontifex potest in rigore, moraliter ta-
 men loquendo id nunquam faciet. ib., 2.
 Dispensatio suspensionis ab ordine simoniæ re-
 cepto Pontifici est reservata. 1012, 5.
 De suspensione quam incurrunt simoniæ ordi-
 nantes, idem dicendum quod de ordinatis.
 1013, 7.
 Suspendio capitulo vel conventui imposita est Sedi
 Apostolicæ reservata. ib.
 An pœna religioso simoniæ ingressu imposita
 sit Papæ reservata. ib.
 In duobus tantum casibus simoniæ interdictum
 est positum ipso jure, et cui sit reservatum.
 ib., 8.
 An dispensatio habeat locum in irritatione colla-
 tionis vel obtentionis beneficii. 1014, 9.
 In pœna inhabilitatis ad obtinendum beneficium,
 per simoniam obtentum, quando solus Papa, et
 quando alii prælati dispensare possint. ib., 10.
 Ad alia beneficia qui, et quando possint dispen-
 sare. 1014, 11.
 In restitutione pretii simoniæ accepti, et debiti
 naturali jure, non potest Papa dispensare per
 se loquendo. 1015, 12.
 Secus in restitutione pœnali. ib.
 An in præstanda dispensatione debeat certa forma
 servari. ib., 13.
 Episcopus simoniaco conferens beneficium scienter
 non dispensat, licet alias possit. ib.
 Pontifex conferendo beneficium simoniaco cen-
 setur cum illo dispensare. 1016, 44.
 Pontifex alicui vendens beneficium, et commit-
 tens cum illo simoniam, eo ipso cum eo dis-
 pensat, quoad ea quæ potest. ib., 15.
 An per consuetudinem possit induci dispensatio
 in simonia. ib., 16.

SIMONIE PŒNA.

Simoniacus confidentialis ipso facto privatur be-
 neficio, non expectata sententia declaratoria.
 V, 450, 16.
 Simoniaci examinatores quam pœnam incurrant.
 451, 17.

Simoniaci Cardinales in electione Papæ privantur
 beneficiis ipso facto. ib., 18.
 In jure antiquo nulla pœna fuit ipso jure lata
 contra omnes simoniacos. XIII, 947, 2.
 Quid de jure novo. 948, 4.
 Pro simonia solum in ordine, beneficio, et reli-
 gionis ingressu incurritur ipso jure. ib., 5 et seq.
 Per quam simoniam hæc pœna incurritur ipso
 facto. 950, 10 et seq.
 Simonia conventionalis non punitur pœnis juris in
 ipso facto latis. 951, 12.
 Posset tamen puniri. 952, 15.
 Si ad executionem processit ex parte tantum
 ementis spirituale, pœnis ipso facto incurrendis
 non punitur simonia conventionalis. ib., 16.
 Post acceptionem rei spiritualis, quæcumque pretii
 solutio efficit simoniam realem ipso jure pu-
 niendam. ib., 17.
 An simonia commissa in permutandis beneficiis,
 quæ solum est contra jus Ecclesiæ, subjiciatur
 pœnis in simoniacos latis. 953, 18-19.
 Pœnæ generatim in simoniacos a jure late, sive
 sint ferendæ, sive late sententiæ, comprehen-
 dunt simonias ipso jure prohibitas, nisi con-
 trarium ex lege colligatur. ib., 19.
 Lex puniens simoniam in beneficiis non exten-
 ditur ad puniendam venditionem in pensionibus.
 954, 22.
 Lex puniens simoniam in officiis ecclesiasticis,
 probabile est non comprehendere officia oeco-
 nomi, advocati, etc. ib.
 Lex potest punire simoniam contra jus humanum,
 et non contra jus divinum. 955, 2-3.
 Per simoniam in ordine, in beneficio, et religionis
 ingressu incurritur excommunicatio major Papæ
 reservata, non jure antiquo, sed novo. ib., 2
 et seq.
 Non incurrit excommunicationem qui absque si-
 monia ordines suscepit, licet postea det aliquid
 pro titulo. 956, 5.
 Notarius, vel minister pro litteris dimissoriis, ali-
 quid suscipiens excommunicationem non in-
 currit. Episcopus qui pure ordinem dedit, licet
 postea aliquid accipiat, et peccet, non incurrit
 excommunicationem latam contra simoniam in
 ordine. ib.
 Per simoniam in beneficiis, incurritur excommu-
 nicatio ipso facto. 957, 6.
 An extendatur ad scientes et non revelantes. ib.
 Utrum incurrat per simoniam parvam ex parte
 pretii. ib.
 Monasterium aliquid exigens ab ingressuro simo-
 niam committit et excommunicationem majorem
 incurrit; non ita si sponte oblata accipiat. 957, 7.
 Ingrediens, a monasterio aliquid exigens, simo-
 niacus est, non punitur tamen censura. ib.

Qualis suspensio in religionis ingressu incurritur. 938, 8.
 Suspensio recipientium ordines simoniace culpam requirit ex parte ordinati. ib., 9.
 Quid sit. ib., 10 — 961, 18.
 An conferens ordines simoniace sit suspensus ipso jure. 939, 11.
 Ordinatus simoniace interdicitur ab ecclesiae ingressu. 960, 16.
 Per simoniam in beneficio, an suspensio incurritur. 961, 19.
 Irregularitas non incurritur per crimen simoniæ. ib., 20.
 Ordinatus simoniace non fit irregularis ratione excommunicationis quam incurrit. ib.
 Utrum infamia inter simoniæ pœnas sit numeranda. 962, 21.
 Depositio pœna est simoniacis imponenda, non ipso jure lata. ib., 22.
 Non incurritur censuræ per simoniam inchoatam per pretii solutionem, si spirituale non est collatum. 963, 23.
 Præsentans ad ordinationem simoniacam non est suspensus, nisi ordinatio subsequatur. ib., 24.
 Suspensio de rigore juris incurritur ipso facto in ordinatione, licet tantum præcesserit pecuniæ promissio. 966, 32.
 Excommunicatio non incurritur ex vi juris, si tantum pecuniæ promissio præcedat, etiamsi ordo suscipiatur. 966, 33.
 An cum simonia completur solutione pecuniæ antequam tradatur res spiritualis, censuræ sint retrahendæ usque ad diem commissi criminis per traditionem spiritualis. 967, 34.
 Accipiens beneficium simoniace, licet ignoranter, est inhabilis ad illud idem beneficium. 980, 37.
 Si bona fide per triennium possideat, non potest contra illum admitti actio. 981, 39.
 Si scienter simoniace acquisivit, non fruitur hoc privilegio. ib.
 Per simoniam commissam in beneficii acquisitione non privatur quis beneficiis antea possessis. 987, 2-3.
 Examinatores simoniam in examen committentes privantur antea obtentis. ib., 3.
 Simoniacus in uno beneficio non tenetur fructus restituere ex beneficiis ante legitime obtentis. 989, 8.
 Quando possit iudex punire simoniam privatione fructuum prius perceptorum. ib.
 Acquirens beneficium simoniace ipso facto fit inhabilis ad illud. ib., 9.
 Et ad alia post sententiam declaratoriam, non antea. ib., 10.
 Simonicæ pœna. XXIII, 600, 5 et seq. — XXIII bis, 133, 23 et seq.

SIMONIÆ CAUSA EFFICIENS.

Simoniam contra jus divinum potest a Pontifice committi. XIII, 933, 3.
 Simoniam contra jus positivum facile vitare potest Pontifex. 936, 4.
 Leges ecclesiasticas positivam simoniam prohibentes Pontificem non obligare, est probabile. ib., 5.
 Et si Pontifex simoniam committat, pœnas non incurret. 938, 9.
 In Romana curia potest committi simonia contra jus divinum et ecclesiasticum. ib., 10.
 Quomodo inferiores prelati, et eorum officiales et intercessores apud eos, simoniam committant. 939, 1 et seq.
 Ab omnibus personis simonia potest committi contra jus divinum et humanum. ib., 2.
 An pro sacris ordinibus conferendis possit Episcopus, minister, notarius, archidiaconus, aut alius aliquid accipere. 940, 5.
 An notarius sit simoniacus aliquid contra legem accipiendo. ib., 6.
 Advocato licet patrocinium suum vendere, etsi causa spiritualis sit. 941, 9.
 Testes in causa spirituali, si pecunia corrupti testimonium ferant, simoniam committunt. ib., 10.
 Dans pecuniam testi ad veritatem dicendam, si eam aliter nolit aperire, non committit simoniam. Testis vero simoniacus est et injustus. ib., 11.
 Notarii et similes quando possint esse simoniaci in collationibus beneficiorum. 942, 12.
 Simoniam est contra jus divinum et humanum dare pecuniam amicis prelatorum ad beneficia, vel dispensationem obtinendam. ib., 13.
 Familiaris, ut aditum faciliorem præbeat ostium aperiendo, simoniam non committit pecuniam accipiens. 943, 17.
 An intercessor propter puram informationem pecuniam accipiens sit simoniacus. ib.
 Clerici omnes, qua clerici, possunt simoniam committere. 944, 2.
 Recipiens primam tonsuram per pecuniam est simoniacus. ib.
 An peccet ut clericus, vel ut laicus. ib.
 Religiosi, ut tales, possunt simoniam committere. ib., 3.
 In professione religiosa vel habitus susceptione possunt simoniam committere. ib., 4.
 Infideles etiam possunt simoniam committere. 945, 5 — 946, 8.
 Quibus modis a laicis non infidelibus committitur hoc vitium. 945, 5.
 Capitula seu collegia possunt etiam simoniam committere. 946, 9.
 Cum capitula in simoniam incidunt, non est ut

omnes capitulares coram Deo simoniace peccant. ib., 10.

SIMONIACA ACTIO VEL ACQUISITIO, VEL VALIDA VEL INVALIDA.

Actiones et functiones sacræ validæ sunt, licet simoniace fiant. XIII, 968, 2-3.

Sacramenta simoniace collata valida sunt. 969, 4.

Ecclesiæ vel calicis consecratio simoniace valida est. ib., 5.

Idem dicendum de aliis functionibus ordinum, benedictionibus sacramentalibus, et consecrationibus. ib.

Jurisdictionis ecclesiasticæ actus non sunt invalidi ipso facto ratione simoniæ, exceptis beneficiorum promissionibus. 970, 6.

Professio religionis per simoniam facta valida est. ib., 7.

Religiosus simoniacam emittens professionem non potest permanere in monasterio in quo professus est, nec habet in illo jus ad sustentationem. ib.

Hæc pœna in conscientia non obligat, donec per superiorem legitime imponatur. ib., 7.

Actio jurisdictionis vel administrationis ordinata ad collationem beneficii, vel officii ecclesiastici simoniace exercita, ipso facto est irrita. 974, 10.

Acquisitio rei spiritualis per simoniam ex natura rei valida est, per jus autem ecclesiasticum irritatur in officiis et beneficiis ecclesiæ. ib., 11.

Res sacræ permanentes simoniace acquisitæ non sunt restituendæ vel abdicandæ. ib., 12.

Acquirens jus patronus simoniace non tenetur dimittere. 972, 13.

Acquisitio simoniaca vicariæ concessa sine titulo beneficii, licet simoniaca sit, valida est. ib.

Officii ecclesiastici temporalis acquisitio simoniaca irrita non est. ib., 14.

Erroneum est asserere beneficii acquisitionem per quodlibet peccatum esse nullam ipso facto ex vi juris. ib., 15.

Lex prohibens quando actum irritat. 973, 18.

Electio digni prætermissa digniori valida est. ib., 19.

Simoniacus mentalis non tenetur resignare beneficium sic adeptum. 974, 20.

Pontificis electio valida est etsi simoniace fiat. ib.

Simoniace emens grana benedicta et similia licite potest illa retinere. ib., 21.

Simoniaca beneficii acquisitio jure ecclesiastico nulla est, et verum titulum non confert. ib. 22.

Secus jure naturali et divino. 975, 23.

Licet acquisitionis beneficii irritatio sit de jure ecclesiastico, illa supposita, obligatio relinquendi beneficium cum fructibus est de jure divino. ib., 25.

Simoniaca beneficii acquisitio ratione alicujus tertii quando sit nulla. 975, 25.

Quando sit simonia post beneficii acquisitionem pecuniam solvere amico, quam post aliam acquisitionem scivi mei gratia fuisse donatam. 977, 31.

Hæc simonia non punitur privatione beneficii, neque excommunicatione ipso facto. 978, 32.

Collatio simoniaca facta ignoranti ipso facto est nulla jure positivo. 979, 35.

Fructus omnes tenentur restituere a principio beneficii. ib., 36.

An fructus bona fide consumptos teneatur restituere. ib.

Collatio simoniaca ex parte mediatoris quando invalida. 981, 40.

Electio simoniaca ad spiritualia officia religionum nullitate punitur et excommunicatione. 982, 46-47.

Quid sit intelligendum nomine officii aut beneficii ecclesiastici. 983, 48.

Licentia a paroco per pecuniam subdito concessa ad eligendum confessorem, non est irrita. 984, 50.

Beneficii collatio ratione pretii promissi nondum persoluti valida est. ib., 51-52.

Utrum sit nulla, si pecunia post aliquod tempus ab habente beneficium persolvatur. ib.

Facta pecuniæ solutione obligatur ipso facto ad relinquendum beneficium. 985, 53.

Electio rite facta non est irrita propter confirmationem simoniacam. 988, 7.

Potest tamen per judicem irritari. ib.

Electio simoniaca nullam reddit confirmationem; idem dicendum de confirmatione respectu collationis. ib.

Baptismus traditus simoniace validus est. 1008, 4.

SIMONIE ABSOLUTIO.

An a simonia in ordinum susceptione commissa absolvere possint Praelati regulares suos subditos. XVI, 221, 9.

SIMPLICITAS.

Simplicitas per se non addit rei perfectionem. I, 13, 1 — 27, 4.

Substantiam divinam simplicem esse omnino de fide est. 13, 1.

Simplicitas supra rem, quæ denominatur simplex, tantum addit negationem compositionis. XXVI, 73, 3.

SIMUL.

Simul, quid significet. II, 9, 9.

SIMULATIO.

Simulatio Christi, Luc. 24, quomodo licita fuerit. VI, 515, 14.

- Simulatio Jehu, 4 Reg. 10, peccaminosa fuit. 516, 15.
 Simulatio Josue, Jos. 8. ib.
 Simulatio Elizei Naamam Syro, de adorando Remmon, 4. Reg., 5, quomodo intelligenda. ib.

SINGULARE.

- Singularia cognoscit intellectus per proprium ac distinctum conceptum. III, 722, 3.
 Singularia cognoscit intellectus directe et per propriam eorum speciem. 723, 5 et seq.
 Singularia prius percipit intellectus, quam universalialia. 726, 45-46.
 Vide UNUM. XXV.

SINUS ABRAHÆ.

- B. Virgo si moreretur ante Filii mortem in sinu Abrahæ reciperetur. XIX, 47, 41.
 Animæ separatæ Sanctorum in sinu Abrahæ fidem et spem usque ad Christi mortem retinuerunt. 699, 7.
 Peccare non poterant. ib., 8.
 Unde orta firmitas in honore. 700, 9.
 Mereri non poterant. ib., 10.
 Orare poterant, frequenterque orabant tam pro se, quam pro aliis. ib., 11.
 Orationes tunc fundebantur directe ad hujusmodi animas. ib.
 Carebant omni pœna sensus, imo gaudio afficiebantur. 701, 12.
 Habebant pœnam temporalem damni. ib.
 Cur dictus Abrahæ sinus. 702, 1.
 Ubi fuerit sinus Abrahæ. 703, 2.
 Conveniens Christum ad illum descendere. 707, 2.
 Quid Christi anima operata circa animas sanctorum patrum ibidem existentes. 733, 1 et seq.
 Quo tempore animæ Sanctorum beatæ effectæ. ib., 2.

SITIS.

- Sitis quid? et quomodo in animali excitetur. III, 587, 4.

SITUS.

- Situs per se non competit Angelis, nec item esse supra, vel infra, aut similis alia loci differentia. II, 437, 13.
 Situs variæ acceptiones. XXVI, 1006, 1.
 Situs est modus realis et absolutus, et corporis situati, a quo sic denominatur. 1008, 7-8.
 Situs non distinguitur ex natura rei ab Ubi, distinguitur tamen ratione, et quomodo. 1009, 9 et seq.

SIXTUS ROMANUS.

- Sixtus, Pontifex Romanus, ante Pontificatum et in illo Pelagianorum accerrimus hostis. VII, 278, 13.
 Quinam liberi ei falso ascripti. ib.

SOCIETAS JESU.

- Votum simplex paupertatis in Societate Jesu non est solenne, quia non est perpetuum. XV, 172, 13.
 Societas non habet jus succedendi in bonis sanctorum religiosorum. ib.
 Votum religionis in genere impleri potest in Societate, in quocumque gradu. 233, 19.
 Generalis Societatis potest dare subditis etiam professis licentiam transeundi ad religionem parisiensem, laxioris, aut strictioris disciplinæ. 282, 7.
 Superior Societatis potest dispensare in voto strictioris religionis cum eo qui in Societate recipitur. Si vero ante professionem recedat, reviviscit tale votum. 282, 9.
 Ex speciali privilegio potest superior Societatis dare litteras dimissorias novitiis ut ordinentur. 377, 17.
 Societas est approbata pro solis viris. 455, 23.
 Indulgentia plenaria conceditur religiosis Societatis in ipso ingressu, et iterum in morte. 458, 8.
 Vide PAUPER TAS SOLEMNIS. XVI.
 Vota Scholarium Societatis Jesu post biennium emissa, an et quomodo possint dici indispensablem a Pontifice. 488, 26.
 Vota præcedentia, per vota simplicia post biennium in Societate emissa, ipso jure et facto solum suspenduntur, non vero commutantur aut extinguuntur, unde amisso statu iterum reviviscunt. 466, 20.
 Per ingressum et habitum susceptionem, an et quomodo commutari possint ex intentione votantis; et quæ obligatio maneat post egressum. 466, 21.
 In Societate, ut professio sit valida, debet in scriptis legi. 446, 3.
 Item debet necessario fieri coram testibus. 447, 5.
 Votum castitatis simplex in Societate factum ante constitutionem Gregorii XIII non irritabat matrimonium postea contractum. 705, 10.
 Hoc votum non dirimit præcedens matrimonium ratum. 722, 13.
 In Societate, votum obedientiæ est perfectissimum, et extenditur ad omnia opera perfectionis. 912, 9.
 Electio et acceptatio Episcopatus est prohibita ex voto obedientiæ in Societate. 917, 10.
 Societatem Jesu esse vere ac proprie religionem de fide est. 553, 2.
 In quo hæc religio a cæteris differat. ib., 3.
 Varia illi nomina ab imperitis incommodata. ib., 4 et seq.
 Quod illi nomen proprium, a quo, qua occasione, fundamento et proprietate inditur. 557, 8.
 Hoc ejus nomen a calumniatoribus defenditur. 558, 9 et seq.

Societatis finis intentus, quis. 361, 2 et seq.
 Quo pacto perfectio propria et proximorum sit proprius finis illius. 363, 9 et seq.
 Perfectionem propriam quibus mediis Societas procuret. 368, 3 et seq.
 Quibus proximorum salutem. 372, 10 et seq.
 Quo effectu et fructu. 377, 6 et seq.
 Societas a S. Ignatio fundata. 373, 2.
 Idque indubitato Spiritus Sancti instinctu, qui præcipuus hujus religionis est auctor. 376, 4 et seq.
 Quo pacto id intelligendum. 379, 10.
 Quos in ea effectus Spiritus Sanctus operetur. 378, 7 et seq.
 Convenienter ad necessitates Ecclesiæ fuit fundata hæc religio. 376, 3.
 Quam copiosa gratia credendum est a Deo præveniri. 397, 10.
 Societas persecutionibus non solum infracta, sed aucta et erectior. 379, 8.
 Longe lateque brevi dilatata, et sanguine martyrum fundata et decorata. ib.
 Societas est religio clericorum, non solum ratione habitus clericalis, sed ratione proprii instituti. 382, 1 et seq.
 Estque quoad substantiam antiquissima. 583, 6-7.
 Et una ex perfectissimis Ecclesiæ religionibus. 394, 3.
 Societas est religio mista, participans æqualiter activam et contemplativam. 387, 2 et seq.
 Quomodo in ea actio cum contemplatione coherereat. 392, 10.
 Societas brachium dextrum Sedis Apostolicæ a Clemente VIII appellata. 393, 3.
 Societas cur vitam communem, et ab extraordinariis austeritatibus alienam instituerit. 603, 3 et seq.
 Quantum in hac vitæ ratione Christum et Apostolos imitetur. 603, 7 et seq.
 Quomodo in hoc vitæ genere regulam simpliciter strictam et rigorosam profiteatur. 610, 17.
 Societas bonum non in multitudine et quantitate personarum, sed in qualitate positum est. 629, 2.
 Societas prius fuit vera religio quam in ea esset solemnitas professio; imo priusquam in ea fierent vota auctoritate Pontificia. 96, 4.
 Societatem ingressuri quo delectu et diligentia examinandi et admittendi. 629, 2-3.
 Societatem ingressuri tenentur veritatem aperire ad interrogationes quæ illis fieri solent; sub qua obligatione, et an graviter interrogantem decipientes valide recipiantur. 631, 3 et seq.
 Societatis in suos potestas et jurisdictio, quæ et quanta sit. 1072, 1 et seq.
 Quanta et qualis resideat in Congregationibus ac Prælatibus illius. Vide CONGREGATIO GENERALIS, et PRÆLATUS. XVI.

Societatis institutum nunquam immutari debere quoad substantialia. 1146, 17-18.
 Quibus modis contingere potest religiosum Societatis statum immutari. 1148, Proem.
 Societatis professi, coadjutores, scholastici, domus, collegia, etc. Vide in propriis verbis. XVI.

SOL.

Sol quo in loco, et situ orbis, primo productus. Unde moveri cœpit. III, 109, 10 et seq.
 Solis diurnus motus, cum primo mobili, incipit immediate post primum instans creationis mundi. 107, 7 et seq.
 Sol et reliqua astra non sunt a Deo creata substantialiter die quarto. 147, 1 et seq.
 Neque eodem quarto die ex præjacente materia producta. 148, 4.
 Imo nec quoad accidentalem condensationem, quæ materiam multum transmutat. 149, 6-7.
 Neque item per additas determinatas virtutes ad influendum in sublunaria. 130, 9-10.
 Neque per additionem novæ lucis jam præhabitæ. 131, 12-13.
 Sed solum quoad proprios locales motus quos in quarto die Deus cœlis tribuit. 133, 16-17.
 Sine ulla nova qualitate addita, vel intensione in præhabitis. 134, 18 et seq.
 Sol astrorum maximum. 138, 9.
 Tres soles in Hispania visi nativitatis tempore. XIX, 234, 3.
 Defectio solis in toto orbe in Christi morte. 638, 2.
 Causæ hujusmodi defectionis. ib.

SOLEMNITAS VOTI.

Solemnitas non est de essentia voti solemnitis nisi reduplicative sumpti. XV, 133, 3.
 Solemnitas est duplex, substantialis et accidentalis. ib., 4 et seq.
 Non repugnant inter se, sed possunt in eodem voto conjungi. 136, 11.
 Solemnitas substantialis non consistit in aliqua sacra benedictione aut consecratione. 139, 3.
 Solemnitas voti castitatis religiosæ, juxta aliquos, consistit formaliter in traditione, quam religiosus sui ipsius facit religioni, et quam prælatus acceptat. 143, 2 et seq.
 Ex hac traditione, in illa sententia, oritur solemnitas inhabilitans personam ad matrimonium. ib.
 Solemnitas in voto castitatis non provenit per se ex traditione. 149, 14.
 Solemnitas hæc est ex jure humano; probatur ex jure. 151, 1 et seq.
 Probatur ratione. 153, 1 et seq.
 Ostenditur esse ex jure ecclesiastico. 160, 3 — 473, 7.

- Solemnitas substantialis nihil aliud est quam moralis efficacia voti castitatis ad inhabilitandam perpetuo personam, ne validum matrimonium contrahere possit. 459, 1.
- Cur hæc efficacia potius voto quam traditioni tribuatur. ib., 2.
- Quo sensu dicatur hæc solemnitas voti castitatis a Summis Pontificibus de jure ecclesiastico. 479, 1 et seq.
- Solemnitas in voto paupertatis consistit in eo, quod reddat personam perpetuo incapacem domini et proprietatis. 469, 7-8.
- Hæc solemnitas ex solo jure ecclesiastico provenit. 470, 9-10.
- Non provenit ex traditione. ib.
- Solemnitas in voto obedientiæ consistit in eo, quod vovens se non possit firmiter obligare, neque naturaliter, neque civiliter, sine prælati consensu. 475, 8.
- Hæc solemnitas et efficacia non invenitur in traditione etiam voto firmata, ex solo jure naturæ absque juris canonici adminiculo. 177, 14.
- Hæc solemnitas ab Ecclesia introducta, voto obedientiæ principaliter attributa est, et nunquam soli voto aut soli traditioni. 179, 20.
- Solemnitas hujus voti includit, vel supponit traditionem absolute perpetuam, tam ex parte religionis quam religiosi. 179, 21.
- Solemnitas votorum non est de essentia status religiosi. 482, 4.
- Vide TRADITIO, VOTUM, CASTITAS RELIGIOSA, et VOTUM CASTITATIS. XV.

SOLITARIUS.

Vide EREMITA, et EREMITICA VITA. XVI.

SOLLICITUDO.

Sollicitudo rerum temporalium an et qualis impediatur perfectionem. XV, 585, 41.

SOLUTIO.

Qui ob impotentiam excusatur ab obligatione solvendi ad certum tempus obligatur sub eadem pœna excommunicationis ad solvendum cum primum possit. XXIII, 498, 45.

SOMNIUM.

Quid sit. XIII, 547, 1.

Ex somnio non potest aliquid colligi tanquam ex causa. 548, 2.

Sex causæ somniorum expenduntur. 550, 8.

Somnia, unde naturalia, divina et dæmoniacia dicantur. 549, 5.

Per somnia investigare eorum causas malum non est, vix tamen probabiliter hoc cognoscitur. ib., 6-7.

Ex somnio tanquam ex effectu non potest cognosci alius effectus futurus. 551, 12.

Ex eo neque influentia cœli, neque aliquid aliud ab ea pendens certo cognoscitur. 552, 13.

Hæc inquisitio non est superstitiosa, si ad effectus liberos non extendatur. ib., 14.

Somniorum usus, quæ signa sunt, quomodo detur. 553, 15.

Somnia quæ significant ut imagines, neque naturalia, neque animalia possunt esse. 554, 17.

Et a Deo et a dæmone possunt immitti. 554, 18.

Somnia divina aliquando ethnicis communicata. ib.

Quomodo eis fides est habenda. 555, 19.

Non licet ea ordinarie petere a Deo. ib.

Dæmoniacis somniis fidei dare superstitio est. 555, 20.

Quoties adhibetur fides somniis sine sufficiente ratione ut credatur illa esse a Deo, superstitio committitur. ib.

Indicia ad discernendum utrum somnia sint a Deo. 556, 22.

Judicium de somnio non in somno, sed in vigilia, ferendum. ib., 23.

Somniis temere credere gravis culpa. 557, 25.

Excusatur a gravi culpa, qui aliquid operatur non malum propter somnium, non tamen illi credens omnino. ib.

SOMNUS.

Somnus quomodo fiat et operationes sensuum impediatur. III, 660, 10.

Somni tempus quomodo ad divinas illustrationes recipiendas sit accommodatus. 740, 6.

In somno potest esse divinitus elevatio intellectus et phantasie cum judicio rationis. XIV, 204, 10.

In somno, de lege ordinaria nec est meritum nec demeritum. 202, 13.

Somnium in Scriptura, quid significet. 204, 16.

Somnus ecstasticus et naturalis, quatenus distinguantur. 205, 21.

Somnus naturalis non nisi miraculose compatitur judicium expeditum. 206, 22.

Somnus propheticus naturaliter impedit sensuum opus. ib.

Somnus non impedit usum scientiæ per se infusæ. 209, 1.

SONUS.

In die Pentecostes datus est Spiritus sanctus sub signo ingentis soni. I, 817, 10.

Si signum missionis sit sonus, est verus et realis sonus. 818, 14.

Soni definitio explicatur. III, 676, 1.

Sonus a duris corporibus causatur. ib.

Sonum cur majorem corpora concava, et lævia, causent. ib., 2.

Soni causa effectiva non est ipse corporum motus, sed qualitas illis inhærens. ib., 3.

- Sonus est qualitas successiva. 676, 3-4.
 Incipit immediate post corporum contactum. *ib.*, 4.
 Sonus aliquando fit ex collisione duorum corporum solidorum, aliquando ex divisione unius: nonnunquam ex percussione solius aeris. 677, 3.
 Sonus præcipue in corpore medio, verbi gratia aere, subjectatur. 678, 8.
 Solus non in solo aere, sed in aqua etiam, et igne subjectari, et edi potest. *ib.*, 10 et seq.
 Soni variae divisiones explicantur. 679, 1 et seq.
 Vide *VOX*, et *ECCHO*. III.
 Sonus per aerem, ignem, et aquam diffunditur. 681, 1-2.
 An per alia etiam corpora quantumvis densa. 682, 3.
 Sonus multiplicatur intentionaliter per aerem et aquam. 683, 3.
 Idque simul ac sonus ipse, secundum esse reale, alicubi incipit. *ib.*, 6 et seq.
 Sonus multiplicatur etiam aliquantulum, secundum esse reale. 683, 6.
 Sonus sicut successive fit, ita et successive species emittit, et auditur. 684, 9 et seq.
 An etiam aliquando in instanti. *ib.*, 10.

SOPOR.

Vide *ADAM*. III.

SORS, SORTES.

- De sorte missa super Christi vestimenta, vide *CHRISTI CRUCIFIXIONIS CIRCUMSTANTIA XIX*.
 Quæ sint sortes divisoriae, consultatoriae et divinatoriae. XIII, 536, 2.
 Sortes divisoriae per se malæ non sunt. 536, 3.
 Sortes aliquando approbantur. 537, 4.
 Prohibentur in electionibus ecclesiasticis, et in compromissariis eligendis. *ib.*, 5.
 Sortes non possunt mitti inter duos habentes paria suffragia ad dignitatem Ecclesiae. *ib.*, 6-7.
 Non possunt plures eligi, ut postea inter eos mittantur sortes. 538, 8.
 An electio per sortes facta sit irrita. 539, 9.
 Litigantes de aliquo beneficio, qua auctoritate possunt inter se mittere sortes. 540, 13-14.
 Peccatum in sortibus commissum contra jura non spectat ad divinationem. *ib.*, 13.
 Sæcularis electio non prohibetur fieri per sortes. 541, 13.
 Varia peccata possunt intervenire in sortibus divisoriiis. *ib.*
 Quando liceant hæ sortes. 542, 17.
 Sortium usus ad cognoscendum occultum illicitus est, nisi fiat inspiratione Dei. *ib.*, 18.
 Per expressum mandatum Dei cognovit Josue malefactorem per sortes. *ib.*
 De Saule quid dicendum. 543, 19.

- Sors qua electus fuit Matthias non habuit imperfectionem. *ib.*, 20-21.
 Non solum divisoria, sed etiam consultatoria fuit. 544, 22.
 Probabile est, datum fuisse aliquod signum divinum in hac electione. *ib.*, 23.
 Grave peccatum est uti sortibus consultatoriis temere, non est tamen divinatio. 545, 25.
 Quando licitæ sint. *ib.*, 26.
 Sortes divinatoriæ, vel sunt per expressam societatem cum dæmone, vel per tacitam. 546, 27.
 Jure prohibentur. *ib.*, 26.
 Aliæ ad cognitionem solum, aliæ ad operationem ordinantur. 547, 29.
 Per sortes injuste punitur nocens, etiamsi talis sit. *ib.*

SPATIUM.

- Ad spatium imaginarium egredi non possunt Angeli ex hoc mundo, de lege ordinaria. II, 431, 10.
 In eo spatio existere, seu in nihilo, quem sensum præ se ferat. 457, 12.
 Vide *LOCUS*. II.
 Spatium imaginarium quid sit. XXVI, 975, 12.

SPECIES.

- Nulla species substantia esse potest. I, 99, 22.
 Species una per differentiam per quam constituitur, distinguitur ab alia. 697, 5.
 Species intelligibilis est accidens, cui per se convenit inhærere. 87, 6.
 Eam per accidens inhærere quo pacto dici possit. *ib.* — 89, 15.
 Species intelligibilis, quæ numerata habeat. *ib.*, 5.
 Species intelligibilis ad quid detur. 88, 11 — 97, 14.
 Species non habet similitudinem formalem objecti. 88, 12.
 Species non solum dicitur repræsentare quatenus est principium actualis repræsentationis. *ib.*
 Non opus est ut species intelligibilis sit in entitate immaterialior, quam objectum. 97, 15.
 Objecta materialia in se sunt intelligibilia in potentia, per species sunt intelligibilia in actu. *ib.*
 Per æqualem speciem fieri nequit, ut hæc potentia melius videat, quam alia, si utraque tali specie utatur secundum totam activitatem illius. 127, 15.
 Species impressa non est verbum. 724, 9.
 Species et objectum non sunt ejusdem rationis specificæ in aliquo esse reali, sed in virtute efficiendi. 98, 21.
 Species impressa quomodo determinet potentiam. 89, 13.
 Species naturalis per quam Deus videatur, nulla est. 85, 1.

SPECIES DIVINITUS INFUSÆ.

- Species intelligibilis per quam intellectus creatus possit Deum videre possibilis est. I, 96, 41 — 98, 17.
- Species intelligibilis Dei si daretur, non naturaliter, sed libere a Deo emanaret. 96, 40.
- Species intelligibilis Dei, si detur, non erit comprehensiva ipsius Dei. ib. — 99, 21.
- Minus est ad imaginem Dei species ipsius si esset, quam anima, vel Angelus. ib. 9 — 98, 20.
- Species infusæ sunt accommodatæ virtuti intelligendi et actui ad quem dantur. ib., 12.
- Animis separatis species infundi in beatitudine certum est, non ita certum infusas fuisse beatorum animis in sinu Abrahamæ. 173, 14.
- Species aliqua generis inferioris potest esse perfectior alia generis superioris. IV, 92, 10.
- Species relictæ ab actibus infusis non ipsos immediate repræsentant, sed illorum cognitionem experimentalem. IX, 87, 18.
- Species generis interioris excellit nonnunquam speciem superioris. XII, 411, 8.
- Solum requiritur ut efficiat tanquam instrumentum intellectus. XVII, 660, 8.
- Necessaria est ad cognitionem intuitivam. XVIII, 41, 8.
- Eadem infusa sufficit repræsentare naturam cum omnibus individuis; imo et infinitas species sub uno genere. 42, 9.
- Species infusæ Christo qualiter repræsentaverint sanctissimam Trinitatem. 51, 3.
- Species infusæ Christo, non una, sed plures sunt, et universaliore connaturalibus intellectui humano, imo et angelico. 63, 3.
- Per illas infinita repræsentantur. ib., 4.
- Species quæ scientiæ, et quæ experimento describunt, in quo differant. 83, 11.
- Species, et specifica natura, ex se neque ab individuis præscindit, neque est prior natura illis. XXV, 214, 8.
- Specifica distinctio inæqualitatem in perfectione infert, maxime inter absoluta. XXVI, 52, 16 et seq.
- Species et genera substantiarum completæ substantiæ sunt. 336, 20.
- Nisi concipiuntur per modum partis, tunc enim incompleta sunt metaphysice. 337, 23.

SPECIES INTENTIONALES.

- Species intelligibiles in Angelis, qui negent. 93, II, 2 et seq.
- Dantur revera ab intellectu distinctæ ad cognoscendum alia a se proxime et directe. 93, 6 et s.
- Species intelligibiles non sunt ejusdem naturæ cum objecto. 102, 24.

- Specie non eget Angelus ut se intueatur. 107, 7 et seq.
- Nec item ut suas proprietates. 112, 20.
- An et percipiat accidentia contingentia, quæ in se forte habet. ib.
- Speciem sui Angelus in Angelum non imprimit. 123, 26-27.
- Species ab objectis materialibus accipere naturaliter Angelus non potest. 127, 9 et seq.
- Eas a Deo habet concreatas. 129, 14 et seq.
- Species eorundem objectorum materialium duplicatas non habet Angelus. 130, 19 et seq.
- Nec peculiare singulorum individuorum. 131, 21.
- Sed per unam universalem multa cognoscit individua. 132, 22.
- Species concreatæ Angelis, cur non sint supernaturales. 133, 25.
- Species intelligibiles non manarunt ab essentia vel intellectu Angelorum. 135, 4 et seq.
- Sunt tamen ita connaturales ut sine miraculo negari eis nequeant. 138, 11 et seq.
- An etiam sine violentia. 140, 14-15.
- Species eadem sufficit ad repræsentandam objecti essentiam et existentiam. 141, 2.
- Item et individuum, ac ejus prædicata essentialia. ib., 3.
- Species rerum singularium materialium non sunt negandæ. 142, 6.
- Species universalis præcise repræsentantes, si in Angelis admittantur, sunt acquisitæ. 142, 4.
- Species Angelorum non immutantur, ex eo quod singularia antea cognita abstractivè, denuo intuitive cognoscantur. 157, 3 et seq.
- Species Angelorum multa repræsentant, quæ nunquam erunt. 164, 18-19.
- Species memorativæ in Angelis generantur ex ipsorum cognitione. 169, 13-14.
- Species innatas omnium possibilium naturalis ordinis in habeant Angeli, variæ sententiæ afferuntur. 170, 1 et seq.
- Species innatæ Angelis immediatæ solum sunt de rebus singularibus, aliquando futuris. 174, 40.
- Species omnium possibilium, an saltem divinitus possint Angelo communicari. 175, 12.
- Species universales et particulares in Angelis dari, quomodo intelligendum. 176, 1.
- Species omnes Angelorum particulares esse, ac adeo pro pluralitate objectorum plures, qui dicant. 176, 1-2.
- Unam tamen speciem pro multis objectis sufficere non repugnat. ib., 3.
- Imo de facto tales sunt pleræque Angelorum species. 177, 5.
- Objectum adæquatam earum quodnam sit. 179, 11.
- Non repugnat unam speciem Angeli repræsentare

- naturas sub certo genere syncategorematicè infinitas. 180, 13.
- Non sic de specie representante infinitam multitudinem non terminatam ad aliquod extremum finitum. 181, 15.
- Non omnes Angelorum species sunt universales. ib., 16.
- Quarum rerum particulares habeant. ib.
- Species Angelorum eo sunt universales, quo ipsi sunt nobiliores. 183, 4 et seq.
- Id verum est non solum de nobilioribus in gradu generico, sed etiam specifico. 186, 4 et seq.
- Ad specierum universalitatem quæ pluralitas in objectis sufficiat. 187, 8 et seq.
- Species representans omnia creata et creanda de facto dari potest naturaliter. 189, 11.
- An talis sit supremi Angeli species. 189, 11 — 192, 20.
- Species universales solum habent Angeli comparate ad inferiores Angelos, non vero ad æquales, aut ad superiores. 189, 12 et seq.
- An singulæ species Angeli superioris sint universales singulis speciebus inferioris. 191, 16 et seq.
- Species quidditativa Dei non est connaturalis Angelis, nec initio eis data. 194, 4.
- Species inditas actuum alienæ voluntatis non habent Angeli. 226, 17-18 — 227, 4 et seq.
- Species intelligibilis quomodo dici possit signum objecti. 237, 10.
- Species intelligibiles suorum actuum Angeli aliis imprimunt. 233, 38 — 237, 2.
- Hæ species cur non necessario imprimantur. 238, 4 et seq.
- Species ab Angelo loquente in audiente impressa, ab aliis non videtur. 231, 26.
- Speciem sui actus interni nequit imprimere anima conjuncta in Angelum. 279, 68.
- Nec e contra Angelus in animam conjunctam. 280, 69 et seq. — 743, 22 et seq.
- Imo nec si eam imprimeret, posset anima per illam, actum internum Angeli naturaliter cognoscere. 280, 70.
- Speciebus universalibus uti possunt Angeli inadæquate. 353, 14.
- Species una an inservire possit ad plura ut plura, ac per distinctos actus, cognoscenda. 359, 31-32.
- Species intentionales qui universim negant. III, 613, 2.
- Qui saltem intellectivas. ib.
- Species intentionales admittendas esse, late ostenditur. 613, 7 et seq.
- Speciatim intellectivas. ib., 9.
- Species omnes intentionales sunt entia realia. 616, 1.
- Et accidentalia. ib., et seq.
- Speciei ad potentiam realis et accidentalis est unio. 617, 3 et seq.
- Speciei effectum formalem esse, intelligere, falso docuit Cajetanus. ib., 7.
- Species intelligibilis non requiritur si objectum immediate intellectui uniat. 618, 8.
- Species non sunt ejusdem rationis cum objectis, contra Durandum. ib., 9 et seq.
- Species sensibiles multiplicantur cum objectis. ib., 10.
- Species nec in speculo nec alibi videtur. 619, 14-15.
- Species intentionales in solo intellectu sunt spirituales et indivisibiles. ib., 16.
- In specie extensa, licet exigua, qualiter represententur objecto majora. 620, 17-18.
- Qualibet pars objecti producit sui speciem diversam in quavis parte medii. ib., 18.
- Species intentionales impressæ non formaliter, sed effective tantum, objecta representant. ib., 20 et seq.
- Species quomodo distinguantur in esse qualitatis, et in esse representativi. 622, 26.
- Speciei ad objectum non existens non est ratio realis. ib., 28.
- Per quas species cognoscantur impossibilia, entia rationis et privationes. ib.
- Species impressa concurrat effective, sed partialiter ad cognitionem. 629, 12-13.
- Species impressa divinæ essentiæ est possibilis. 636, 22.
- Duæ species intentionales, ejusdem specificæ rationis, quomodo simul esse possint in eodem subjecto. 643, 8.
- Species sensuum externorum ab objectis nullo mediante sensu agente imprimuntur. 647, 4.
- Species sensatæ, insensatæ, et ex sensatis compositæ, in sensibus internis quæ dicantur. 648, 5.
- Probabile est, species sensatas interioris sensus non fieri ab objecto extrinseco mediante sui specie, sed ab interiori sensu, medio actu cognitionis. 649, 7.
- Vel etiam immediate per efficientiam ipsius potentie. ib., 10.
- Species sensuum internorum, ab externorum speciebus, et ab externis sensationibus specificè differunt. ib., 8.
- Species composita ex sensatis et insensatis an sit una simplex. 650, 14.
- Species insensatæ, si quæ dantur, fiunt a potentia interiore, media cognitione rei sensatæ. ib., 12.
- Probabilius tamen est species insensatas a sensatis non distingui. ib., 13.
- Species externorum sensibilibus qualiter modificatæ perveniant ad sensum internum. 654, 6.

Species sensuum externorum pendent in fieri et conservari a præsenti objecto sensibili. 636, 13.
 Species rei absentis, si detur, poterit per eam res hęc nos cognosci. 637, 7.
 Species rei visibilis non requirunt, per se loquendo, lumen in medio, ut diffundantur ab objecto. 667, 2 et seq.
 Species emitti ab objecto per modum pyramidis, quomodo intelligendum. 672, 10 et seq.
 Species intelligibiles ante informationem corporis, hominum mentibus consignatas, dogma Platonium rejicitur. 716, 2.
 Species intelligibiles ab intellectu agente producantur. ib., 3-4.
 Species intelligibilis a phantasmate qualiter in productione pendeat, late ib., 4 et seq.
 Species intelligibiles rerum singularium admittendas esse, late ostenditur. 723, 5 et seq.
 Species sibi inhærentes quomodo intellectus in hac vita cognoscat. 734, 3-4.
 Species intelligibiles, transacta cognitione in intellectu, perseverant. 750, 2-3.
 Species intelligibiles quomodo acquirat anima separata. 787, 2.
 Species Angelorum, et aliarum animarum, an acquirat anima separata ex objectis, vel ab ipso Deo. 791, 4 et seq.

Vide ANIMA SEPARATA. III.

Species impressa non est formalis representatio objecti, sed effectiva tantum. XXV, 226, 7.
 Species intentionales non habent contrarium. XXVI, 747, 2.
 Species impressa ad primam speciem qualitatis, sub nomine habitus, spectat. 627, 16.
 Species impressa Dei ipsum distincte et abstracte representans non potest dari. 147, 21-22.
 Speciem Dei dari, absolute non implicare ostenditur. 149, 27 et seq.
 Species impressa Dei, nec de facto datur, neque est naturaliter possibilis. 153, 35-36.

SPECIES RERUM FIDEI.

Vide FIDES. XX, XXI.

SPECIES SACRAMENTALES.

Vide EUCHARISTIA, § Species sacramentales. XX. XXI.

SPECULATIO, SPECULATIVUM.

Vide PRACTICUM. III.

Speculatio, quis actus in oratione mentali. XIV, 156, 5.
 Speculatio est operatio in sola contemplatione veritatis sistens. XXVI, 733, 42.

Beatam visionem esse solum speculativam qui, existimarint. I, 143, 11.
 Visionem beatam esse practicam et speculativam verior opinio. ib.
 Speculativam esse simpliciter beatam visionem, ut est de ipso Deo statuitur. 116, 12.
 Vide SCIENTIA DEI PRACTICA. I.

SPECULUM.

Quo pacto Deus dicendus sit speculum voluntarium. I, 142, 9.
 Visio in speculo non terminatur ad imaginem, sed ad rem ipsam. 133, 34.
 Beatos videre essentiam divinam tanquam in speculo quomodo intelligendum sit. ib.

SPELTA.

Variæ ejus acceptiones apud auctores. XX, 806, 7.
 An sit materia Eucharistiæ, vide EUCHARISTIE MATERIA. XX.

SPESES.

In Deo non reperitur proprie spes. I, 219, 8.
 Spei naturalis habitum infusum accepit Adam in primo suæ creationis instanti. III, 291, 3.
 An etiam spei actum tunc elicuerit. 293, 1 et seq.
 Spes pertinet ad beatitudinem hominis ordinati ad alteram vitam. IV, 93, 14.
 Spes non pertinet per se ad ordinem intentionis, licet reducatur interdum. 243, 9.
 Spes est actus appetitivæ, non cognoscitivæ. 467, 1.
 Est de bono absente, et arduo. ib., 2.
 Ab amore et gaudio distinguitur. ib.
 An item a desiderio. ib., 3 et seq.
 Spes in parte sensitiva, quomodo sit de rebus futuris. 468, 6.
 Vide PRÆCEPTUM. VI.
 Spes est donum gratiæ gratum facientis. VII, 143, 13.
 Spem theologicam actualem esse actum voluntatis vera sententia docet. 640, 2.
 Quid de spe senserit Pelagius. ib., 3.
 Spei actus ad salutem necessarius absque supernaturali gratiæ auxilio dari nequit. 641, 3.
 In sua substantia et specie est supernaturalis. 642, 9.
 Illius objectum explicatur. ib., 10.
 Quomodo concurrat, ex parte objecti spei, absentia boni sperati. ib., 11.
 Voluntas spe naturali potest tendere in beatitudinem per actum fidei infusæ vel acquisitæ cognitæ. 643, 14.
 Hęc spes specie distinguitur a supernaturali infusa, unde sumit hanc distinctionem. 644, 15.
 Spes alicujus boni necessario supponit amorem concupiscentiæ ejusdem, in eodem ordine. 646, 6.

- Spei habitus non manet in patria formaliter sub ratione et denominatione spei; sed ut habitus, seu principium amandi et fruendi beatitudinis. 652, 25.
- Amittiturne spes per odium vel nolitionem beatitudinis, in utramque partem discutitur. *ib.*
- Non amittitur per præsumptionem. *ib.*
- Spes supernaturalis et amor concupiscentiæ ab eodem habitu eliciuntur. *ib.*, 24.
- Spes, si in fide divina non innitatur, virtus Theologica esse nequit. IX, 47, 6.
- Spes manere potest sine charitate. 50, 12 — 82, 20.
- Spes per se amittitur per peccatum desperationis. 674, 2.
- Eliam per infidelitatem perit, et quomodo. 673, 7 — 676, 6.
- A gratia realiter distinguitur. 67, 2.
- Non est proprietas gratiam consequens, sed dispositio antecedens. 82, 20.
- Spes quod objectum materiale, quod formale habeat. 400, 4.
- Objectum spei ad salutem necessariæ non est remissio peccatorum jam facta tempore præterito, vel præsentis, sed ut futura. 401, 5-6.
- Actus spei est necessaria dispositio ad impii justificationem. 400, 3.
- Non tamen sufficiens. 401, 6.
- Actus spei circa totam materiam ejus non est necessarius ad justificationem. 400, 4.
- Quæ includere debeat actus spei ad salutem necessarius. *ib.*
- Ad justificationem non est opus ut spes sit absoluta. 402, 10 et seq.
- Actus formalis spei absolute et tanquam medium requiritur ad infidelis adulti justificationem. 403, 13.
- Non est necesse ut formaliter existat, quando actu justificatio perficitur, nec absolute semper exigitur ad justificationem peccatoris fidelis. *ib.*, 4.
- Ordinarie tamen illam præcedit. 446, 2.
- In desperationem incidens, actum spei eliciat opus est ante justificationem. 407, 7.
- Spes amorem concupiscentiæ supponit, ad illamque pertinet. 410, 4 — 666, 16.
- Spem amitti quovis peccato mortali pene hæreticum. 663, 13.
- Spem nos habere non magis certum quam fidem. 560, 17.
- Spes non tam connexa cum gratia quam charitas. 666, 16.
- Stare potest cum actu peccandi, nisi sit desperatio vel infidelitas. *ib.*, 17.
- Spes intendi potest in peccatore. 462, 13.
- Spem sine amore esse non posse, apud Augustinum intelligitur de amore concupiscentiæ. 668, 20.
- Ad sperandum sicut oportet, non satis est naturale iudicium de rebus, quæ sperantur. 673, 7.
- Spei contrarium per defectum, desperatio; per excessum, præsumptio. 674, 1.
- Spes non amittitur quoad habitum per præsumptionem, et cur. *ib.*, 2.
- Spes amitti potest manente fide. 676, 6.
- Spes. Vide FIDES. IX.
- Actus spei non est necessarius ad singula opera meritoria. X, 76, 10.
- Spei multiplex significatio. XII, 398. Prel.
- In virtute spei quatuor distinguenda. 398, 1.
- Spei objectum materiale præcipuum est æterna beatitudo. *ib.*, 2.
- Non solum visionem Dei, sed Deum ipsum attingit, ut primarium objectum. 599, 4 et seq.
- Spes habet etiam pro objecto materiali omnia creata bona et etiam naturalia quæ ad beatitudinem conducunt. 600, 7.
- Spei objectum materiale adæquatum dici potest Deus prout est nostra beatitudo. *ib.*, 8.
- Spes et quoad habitum et quoad actum a fide essentialiter distinguitur. 601, 2.
- Nullo modo potest esse in intellectu. *ib.*, 4.
- Est motus in voluntate ad bonum sub ratione boni. 602, 5.
- Spes quomodo dicatur certa, cum non sit in intellectu. *ib.*, 6.
- Spei objectum formale non est arduitas. 603, 2.
- Nec Deus ut auxilians et principium honorum supernaturalium. *ib.*, 3.
- Sed ut est summum bonum amabile amore concupiscentiæ quasi in commodum amantis, late. 604, 4 et seq.
- Spei actus a desiderio perfecto beatitudinis, vel honorum supernaturalium, aliquando sola ratione distinguitur. 606, 10.
- Actus spei et desiderii qui ex amore concupiscentiæ Dei oriuntur, ad eandem spei virtutem spectant. 607, 13 et seq.
- Sperare bona proximis quomodo possimus per virtutem charitatis. 608, 16-17.
- Quomodo per spem. 609, 19.
- Spei objectum formale quomodo ad varios spei actus applicetur. *ib.*, 20.
- Spes a charitate reipsa distinguitur. *ib.*, 22.
- An et quos actus timoris eliciat, vide TIMOR. XII.
- Operari intuitu mercedis æternæ vel temporalis, an et quomodo sit actus spei honestus, vide OPS. XII.
- Spei habitus in nobis datur. 618, 1.
- Isque per se infusus. *ib.*
- Est proprie virtus. 618, 2.
- Etiam quando est informis. *ib.*, 3.
- Spes est charitate imperfectior. *ib.*, 4.
- Perfectior fide, tam quoad habitum piæ affect-

tionis, quam quoad intellectualem. 619, 5-6.
 Spes est posterior generatione quam fides. 620, 1.
 Quis fidei actus debeat præcedere spem. *ib.*, 2 et s.
 Spes est prior charitate ordine generationis. 621, 6.
 Aliquando solo ordine naturæ præcedit. *ib.*
 A spe infusa quousque attingi queant bona supernaturalia non promissa. 624, 5.
 Spes corrumpitur vel per actus infidelitatis, vel etiam per actum desperationis. 622, 1.
 Non per desperationem de re ad salutem minime necessaria. *ib.*
 Non per omissionem spei moraliter culpabilem. *ib.*
 Imo nec per quodcumque aliud peccatum mortale præter infidelitatem et positivam desperationem. 622, 2.
 In quocumque non est cognitio supernaturalis nec est spes, atque adeo nec in hæreticis, damnatis, aut parvulis cum solo originali. 623, 3.
 Spes manet ubi fides simul et charitas. *ib.*, 4.
 Atque adeo in animabus in purgatorio, et in Patribus, qui in limbo Christum expectarunt. *ib.*
 Spes in patria non manet quoad primarium ejus actum de beatitudine essentiali. *ib.*
 Manet tamen spei habitus quoad substantiam. *ib.*, 5 et seq.
 Quos actus spei eliciant Beati in patria. *ib.*
 Spes nullum habet proprium actum exteriorem, in præludio. 624, 5.
 Præcepto divino affirmativo tenemur sperare in Deo beatitudinem æternam, remissionem peccatorum, et alia etiam necessaria. 625, 1.
 Spei præceptum affirmativum quando obliget ex accidenti. *ib.*, 2.
 Quando per se. *ib.*, 3.
 Quinam actus teneantur sub præcepto spei. *ib.*, 4.
 Quas res sperare teneamur. 626, 5.
 Spei præceptum supernaturale est. 626, 6.
 An etiam aliquo modo naturale. *ib.*
 Spes præcepto etiam negativo obligat ad non eliciendum actum sibi contrarium. 626, 7.
 Spei est Deus objectum quod. XIII, 12, 1.
 Quomodo distinguatur a religione. 40, 4.
 Quomodo immediate Deum attingat. 46, 8.
 Ad spem tenetur homo ex jure divino. 83, 2.
 Spes est requisita ad orationem. XIV, 92, 5.
 Spei objectum, quale. XVII, 597, 4-2.
 Christus non habuit actum spei de animæ beatitudine, secus de gloria corporis, qui actus proprie a virtute spei elicitur. *ib.*, 4.
 Qualiter maneat in beatis. 598, 5.
 Spei appetitus fuit in Christo, sicut desperatio sensibilis. XVIII, 203, 5.
 Esse potest cum certitudine mali futuri. 210, 4.
 Quæ spei motiva in Eucharistia, vide EUCARISTIA, § Institutio. XXI.

SPINÆ TRIBULI.

Spinas terra germinaret, etiam non peccante Adamo. III, 143, 11 — 367, 10.
 Tunc tamen non essent homini pœnales. *ib.*
 Spinarum germinatio cur inter pœnas Adami numeretur. *ib.*

SPIRACULUM.

Vide ADAM. III.

SPIRATIO.

Spiratio activa est relatio realis Patris et Filii ad Spiritum sanctum, qua illius principium sunt. I, 638, 5.
 Spiratio et Paternitas non distinguuntur actualiter in re ipsa, sed fundamentaliter. 664, 6.
 Distinctio actualis inter spirationem et paternitatem ratione completur. *ib.*
 Spiratio et Filiatio virtute ac fundamentaliter distinguuntur. *ib.*
 Spiratio activa vere, proprie, ac simpliciter est una res relativa simplex, Paternitati et Filiationi identificata. 663, 5.
 Paternitas et Spiratio non sunt duæ res. 664, 3.
 Filiatio et Spiratio. 665, 8.
 Spiratio in quibus conveniat eum personalibus relationibus. 666, 2.
 In quibus differat. *ib.*, 4.
 Spiratio cur communicabilitatem repugnantem relationi personali habeat. 667, 5.
 Spiratio non habet propriam subsistentiam. *ib.*, 6.
 Spiratio est in Deo quasi per quamdam resultantiam. *ib.*, 7.
 Spiratio activa fundamentum habet. *ib.*, 8.
 Spirationis a Paternitate differentia. 668, 10.
 Inter spirationem, et processionem discrimen. *ib.*, 11.
 Spiratio activa est notio. 670, 5.
 Relatio Spiritus sancti spiratio vocatur. 774, 3.
 Vocatur generali nomine processio. *ib.*
 Nomine complexo passiva spiratio dicitur. *ib.*
 Pater et Filius dicuntur duo spirantes. 774, 3.
 Spirator immediate ac derminate pro subsistente in virtute spirandi supponit. *ib.*, 6.
 Filius est spirator. 763, 7.
 Hoc nomen Spirator dupliciter accipi potest. 765, 6.
 Pater, et Filius sunt unus Spirator. 771, 3.
 Nomen Spirator substantivum est. *ib.*
 De formali dicit unam formam Spirator. *ib.*
 SPIRANDI VIRTUS.
 In Patre et Filio est una tantum virtus spirandi, eadem numero, et utique realiter communis. I, 767, 3.
 Virtus spirandi de formali dicit absolutum, scilicet voluntatem, vel amorem. 768, 6.

- In virtute spirandi duo includuntur. 769, 4.
- SPIRATIO ACTIVA.
- Spiratio activa non constituit personam. XVII, 449, 4.
- Non est accidens, licet adveniat personis constitutis. ib.
- SPIRITUALE.
- Naturalia quotuplicia in homine intelliguntur. XIII, 659, 4.
- Eorum venditio licita est, nisi sint religiosa. 9.
- Spirituale naturale. Spirituale supernaturale, vide SIMONIA. XIII.
- SPIRITUS.
- Spiritus vocabulum in Scriptura significare substantiam incorpoream, ostenditur. 23, 8.
- Spiritualitatis gradus communicabilis est creaturis. 18, 6 — 27, 23.
- Spiritus capax est presentiae, propinquitatis, et distantiae etiam respectu corporum. 493, 6.
- De spiritualibus philosophandum instar corporali-um quomodo verum sit. 524, 5-6.
- Spirituali modo non repugnat aliqualis extensio et divisibilitas. 490, 13 et seq.
- Spiritus et anima qui differant. XIX, 633, 1.
- Spiritus etiam cum non operatur alicubi praesens est. 731, 41.
- SPIRITUS VITALES.
- Spiritus vitales in corde, animales in cerebro sunt. III, 660, 8.
- Spiritus sunt instar exhalationum ex sanguine prodeuntium. ib.
- Spiritus naturales nulli, praeter vitalem et animalem. ib.
- Spirituum vitalium diffusio ad sensus externos quomodo in somno impediatur. ib., 10.
- SPIRITUS SANCTUS.
- Spiritus sanctus quare vocetur amor. I, 550, 5.
- Spiritus sanctus procedit per actum amandi ut talis est. 556, 13.
- Spiritus sanctus una est ex personis Trinitatis, verusque Dens. 385, 4.
- Spiritui sancto attributa operaque intellectualis substantiae tribuuntur in Scriptura. ib.
- Spiritus sancti vera divinitas ostenditur. ib., 5.
- Spiritui sancto distributio et operatio gratiae tribuitur. 586, 7.
- Quomodo Spiritui sancto Spiritus sancti nomen proprium sit. ib., 3.
- Spiritus sanctus non solum distinguitur ab aliis personis divinis, sed etiam ab omnibus personis creatis. 698, 6.
- Processio Spiritus sancti a Filio est. 733, 1.
- An persona Spiritus sancti esset, quae nunc est, si non procederet a Filio. 759, 40.
- An si Spiritus sanctus non procederet a Filio esset distincta persona ab illo. 758, 3.
- Pater ut est principium Filii, et Filius, ut est principium Spiritus sancti, in re non sunt duo principia, sed ratione tantum. 772, 8.
- Spiritus sanctus*, est nomen proprium tertiae Trinitatis personae. 774, 2.
- Hoc nomen *Spiritus* motionem, seu impulsum significat. ib.
- Solet significare rem subtilissimam. ib.
- Ventus *Spiritus* appellatur. ib.
- Vox *Spiritus* ad res incorporeas significandas translata est. ib.
- Spiritus vocatur quod per dilectionem procedit. ib.
- Spiritus non significat relationem. ib., 3.
- Haec vox Spiritus sanctus ut personalis significat relationem. ib.
- Nomina *Spiritus et sanctus* esse communia Patri et Filio. ib.
- Spiritus sanctus, ut est nomen incomplexum, est proprium tertiae personae. ib.
- Spiritus sanctus immediate suppositi a Filio procedit. 761, 2.
- Pater producit immediate Spiritum sanctum immediate virtutis. 762, 3.
- Spiritus sanctus immediate a Patre et a Filio procedit. ib., 5.
- Pater et Filius aequè et per se producent Spiritum sanctum. 763, 8.
- An Spiritus sanctus sit eodem modo a Filio quo a Patre. 764, 11.
- Non datur quoddam constitutum immediate subsistens constans ex essentia et relatione spirationis activae, quod sit prius origine quam Spiritus sanctus. ib., 3.
- Pater et Filius diligendo Divinitatem suam producent Spiritum sanctum. 776, 2.
- Pater et Filius producent Spiritum sanctum se ipsos diligendo. ib., 3.
- Pater et Filius producent Spiritum sanctum diligendo ipsum. 777, 4.
- Pater et Filius producent Spiritum sanctum diligendo etiam spirationem activam. ib., 5.
- An Pater et filius recte dicantur diligere creaturas Spiritu sancto. 782, 12.
- Spiritus sanctus ex vi suae originis procedit, ut donum. ib., 2.
- Spiritus sanctus non est Filius. 784, 1.
- Spiritus sanctus repraesentat suum principium ob-jective. 793, 13.
- Ut aliquis dicatur dare Spiritum sanctum, debet esse causa gratiae. 800, 3.
- Spiritus sanctus an apparuerit visibiliter in lege veteri. II, 773, 22.

Peculiariter apparuit in forma columbæ cum Christus baptizaretur. 782, 4.

Et in linguis igneis in die Pentecostes. ib., 6.

Spiritus sancti processio. Vide PRODUCTIO. IV.

Solum Spiritum Sanctum immediate adjuvare voluntatem, ut principale principium proxime et physice faciens supernaturalem actum quando sine habitu elicitur. VIII. 83, 1 et seq.

Spiritus Sanctus est charitas per essentiam, vel causaliter. IX, 49, 11.

Spiritus Sanctus, quare non sit dicendus Filius. 107, 5.

Spiritus Sanctus principalis fuit auctor Societatis. XVI, 576, 4 et seq.

Quomodo id intelligendum. 582, 13.

Quos in ea effectus operetur. 578, 7.

Spiritus Sanctus movens, quantum conferat ad meritum. XVII, 136, 30.

Nunquam dicitur minor Patre. 304, 6.

Vide PATER ÆTERNUS. XVII.

Quando datus discipulis cum potestate remittendi peccata. XIX, 896, 7.

Filios Dei constituit, et clamare facit Abba pater. 160, 2.

De aliis quæ ad Spiritum Sanctum pertinent, vide verbo CHRISTI BAPTIZATIO, et CHRISTI CONCEPTIO. XIX.

Spiritus Sanctus non potest dici proprie Christi Vicarius. XXIV, 233, 13.

Spiritus Sanctus ut Christi Domini vices gerat. ib., 14.

Spiritus Sancti assistentia non omnibus Catholicis singulatim promissa. 55, 6.

Spiritus Sancti assistentia quibusdam Catholicis singulariter data. 36, 8.

SPIRITUM DISCRETIO.

Spiritus dignoscere necessarium est iis qui ad perfectionem tendunt. XVI, 1029, 32.

Ad eos dignoscendos regulæ. 1030, 35 et seq.

Non quilibet dictis regulis uti potest, sed tantum viri spirituales et sapientes. 1032, 41.

Spirituum nomine, quid intelligatur. ib.

SPOLIA.

Spolia Ægyptiorum quomodo Judæis concessa. V, 149, 20.

SPONGIA.

De spongia oblata Christo in cruce pendenti, vide CHRISTI POTUS EX ACETO. XIX.

SPONSA.

Sponsæ Dei an sint Angeli sancti. II, 670, 7 et s.

An dicendi sint sponsæ Christi Domini. 671, 11 et seq.

SPONSALIA.

Post sponsalia, an possit quis ingredi religionem. XIV, 559, 2.

Vide INGRESSUS RELIGIONIS, VOTUM RELIGIONIS, CASITAS SIMPLEX, FILIUS. XV.

SPONSUS.

Vide CONJUGES. XVI.

STATUS.

Ea dicuntur pertinere ad statum cujusque beati, quæ necessaria sunt ad exercendas actiones convenienter in tali statu, cum operari debeant prudenter et jucunde. I, 473, 16.

Vide INNOCENTIA. I.

Ad statum cujusque hominis, vel Angeli beati cognoscenda quænam pertinent, et quomodo. II, 666 32 et seq.

Status, vide VIA, GRATIA, BEATITUDO. II.

Status variæ acceptiões. VII, 479, 1.

Status nomen beatitudini præcipue convenit. 179, 2.

Status puræ naturæ quid includat. ib., 3.

In quo consistat illius ratio. 186, 2.

Distinctus est ab statu integræ naturæ. ib., 2-3.

Status innocentie et justitiæ originalis idem est. 191, 1.

Status innocentie quid addat ultra puræ et integræ naturæ statum. 190, 3.

Status innocentie quibus modis accipiatur. 191, 2.

Excellentia hujus status expenditur. 192, 3 et seq.

Status naturæ integræ vel originalis justitiæ ex se non ordinat hominem ultra naturalem finem. 193, 4.

Status integræ naturæ distinctus et separabilis est ab statu gratiæ. ib., 5.

Status gratiæ et naturæ integræ nunquam de facto fuerunt separati. 196, 6.

Status gratiæ secundum legem ordinariam est veluti fundamentum status innocentie. 197, 3 — 201, 9.

Status innocentie addit aliquam perfectionem a gratia distinctam. 197, 3-5.

Status naturæ lapsæ inveniri potest in homine in quolibet statu condito. 199, 2.

Per culpam mortalem contrahitur. ib., 1.

Status naturæ lapsæ non semper includit statum peccati, sed defectum integritatis naturæ ex culpa contractum. ib., 3.

Status naturæ lapsæ comparatur cum reliquis. 200, 6 et seq.

Status naturæ integræ, seclusa innocentia de potentia absoluta, comparabilis est cum statu naturæ lapsæ. 201, 8.

- Secus tamen de potentia ordinaria. 201, 9.
- Status puræ naturæ, excepto peccato, non differt ab statu naturæ lapsæ. 210, 14-15.
- In statu puræ naturæ non diceretur homo vulneratus neque nudatus; secus in statu naturæ lapsæ. 212, 20.
- An plures in statu puræ naturæ mali forent, quam in statu naturæ lapsæ sunt. 218, 14-15.
- Status innocentiae vel naturæ integræ ex gratuito privilegio esset expers erroris. 360, 14.
- Utrum omnes naturales veritates collective attingeret, incertum. Pars negans verisimilior. *ib.*
- Status innocentiae nullam admitteret ignorantiam. 492, 3 — 368, 17.
- In statu naturæ lapsæ nihil homines posse operari quod peccatum non sit, hæreticum dogma. 370, 2.
- Status naturæ lapsæ et puræ naturæ duplex differentia. 322, 4-5.
- Status naturæ integræ habet omnes naturales virtutes per accidens infusas. 379, 1.
- Propterea tunc non acquirerentur. *ib.*
- Status. Vide ADAM. Vide ACTUS NATURALIS. VII.
- In statu puræ naturæ homo non posset bonum incommutabile, qualis est Deus ut finis supernaturalis, consequi. IX, 276, 8-9.
- Statui naturæ integræ auxilia necessaria sunt, vide PERSEVERANTIA, SATISFACTIO. IX.
- Quid sit status viæ seu viatoris late expenditur. X, 89, 2 et seq.
- Vide MERITUM. X.
- Status triplex incipientium, proficientium, et perfectorum. XIV, 163, 2.
- Status hi aliter appellantur. 167, 7.
- Semper aliquo modo conjuncti sunt. 168, 8.
- Status peccati tripliciter accipitur. 686, 3.
- Status in Ecclesia distinguitur ab officio et ministerio. XV, 3, 4.
- Est in triplici differentia. 2, 1.
- Status significatio. *ib.*
- Illius definitio. *ib.*, 2.
- Dicit et requirit perfectionem in suo ordine. *ib.*, 1.
- Status moralis exigit necessario immobilitatem seu immutabilitatem ortam ex causa permanente. 3, 3.
- Causa permanens immobilitatis hujus est multiplex. 3, 10.
- Status immobilitas in servitute humana oritur ex titulo justî dominii in servum; in statu libertatis ex lege naturali. *ib.*
- Ex statu peccati ex proclivitate ad malum, vel difficultate ad bonum. *ib.*, 11.
- In statu gratiæ oritur ab ipsa gratia. *ib.*, 12.
- In statu regulari, a professione, voto, vel pacto; in statu seculari a jure propriæ libertatis; in statu clericali a sacramentali, non iterabili, et a caractere indelebili. 6, 13.
- In statu virginitatis vel viduitatis oritur a propria libertate. *ib.*, 14.
- In Ecclesia, prout est respublica temporalis, sunt varii status libertatis et servitutis humanæ. *ib.*, 15.
- Prout est respublica spiritualis, sunt duo status viæ et termini. 7, 16.
- Status termini dividitur in statum beatitudinis et damnationis. In purgatorio non datur status, sed beatitudinis inchoatio. *ib.*
- Status viæ duplex, innocentiae et naturæ lapsæ. *ib.*, 17.
- Status naturæ lapsæ dividitur in statum legis naturæ, legis veteris et legis gratiæ. *ib.*, 18.
- Status vitæ christianæ habet omnes condiciones necessarias, tam perfectionis quam immobilitatis. *ib.*
- Statuum multiplicitas in Ecclesia tam formaliter quam materialiter accepta. 8, 2.
- Status pertinens ad bonum commune dividitur in clericalem et laicum. 9, 3.
- Pertinens vero ad bonum spirituale singulorum est multiplex religionis. *ib.*, 4.
- Status religionis manavit ex divina institutione. *ib.*, 5.
- Status vitæ christianæ distinguitur in statum vitæ communis et perfectionis. 10, 7-8.
- Quomodo inter se distinguantur. 11, 9.
- Status vitæ communis est omnibus necessarius; non obligat ad perfectionem, neque excludit. 10, 8.
- Divisio ista est sufficiens et adæquata. 11, 11-12.
- Ad statum vitæ communis spectat matrimonium, etiam prout est sacramentum. 12, 13-14.
- Status perfectionis non est difficilior quam status vitæ communis; imo facilius, utilius et securior. 11, 10.
- Status perfectionis a perfectione distinguitur. 27, 3.
- Status perfectionis definitio et explicatio. *ib.*
- Quinque condiciones ad illum requiruntur. 28, 6.
- Status perfectionis per se ac principaliter ordinatur ad contemplationem. 30, 12-13.
- Status perfectionis principaliter consilia quam præcepta respicit. 31, 3.
- Non solum ordinatur ad observantiam præceptorum ob vitanda peccata mortalia, sed etiam venialia. 34, 11.
- Illius essentia in consiliis posita est. 35, 13.
- Status perfectionis requirit obligationem, per aliquem consilii actum induendam. 36, 1.
- Neque ille, neque ejus obligatio inducitur ab extrinseco, sed consensu propriæ voluntatis statum assumptis. *ib.*, 2.
- Actus, quo constituitur, ordinarie est emissio voti;

- sæpius adjungi debet aliqua donatio, traditio vel contractus; aliquando alius contrahendi modus. 33, 5.
- Requiritur ut sit actus externus, licet occultus per accidens. 39, 10.
- Item, ut sit actus obligans ad perpetuo permanendum, et observandum aliquid perfectionis in tali vivendi modo. ib., 11 — 60, 13.
- Status nomen dupliciter usurpatur. 61, 1.
- Status perfectionis dividitur in tres gradus seu status, incipientium, proficientium, et perfectorum; et modo personis, modo charitati, et virtutibus tribuuntur. 61, 2.
- Status incipientium male accommodatur conjugatis. 64, 13.
- Male etiam continentibus. 63, 13.
- Status proficientium male tribuitur religionis, et perfectorum solis Episcopis. ib., 14.
- Prædicta divisio est vel accidentis in subjecta, vel subjecti in accidentia. ib., 16.
- Conveniens est divisio in statum perfectionis acquirendæ et exercendæ. 68, 3 et seq.
- Status religionis est perfectionis acquirendæ. 68, 4.
- Status Episcopi est perfectionis exercendæ. 69, 7.
- Status clericorum non sacerdotum non est status perfectionis. 84, 1.
- Status sacerdotum simplicium est perfectionis saltem inchoative. 83, 2 et seq.
- Status parochorum et Prælatorum Episcopis inferiorum est perfectionis exercendæ. 92, 29.
- Non ita status curatorum. 90, 23.
- Ad status immutabilitatem, sufficit quod ille de se habeat perpetuitatem, et quod quis mutationem facere nequeat nisi ex gravissimis causis, ut patet in Papatu. 88, 17-18.
- Non impedit rationem status, quod possit mutari transeundo ad alium. 86, 9.
- Vide PERFECTIO, et CHARITAS. XV.
- Status Episcopalis est perfectior quocumque religioso statu. 93, 2.
- Tres differentiæ inter statum Episcopalem et religiosum. 93, 9.
- Status religiosus est Episcopali ignobilior, sed utilior. ib., 12.
- Status prælaturæ religiosæ, si sit perpetua, est vere status perfectionis; si vero sit temporalis, est officium. 96, 13.
- An status Episcopalis adeo sit perfectus, ut in eo votum religionis impleatur. 97, 1 et seq.
- Status religiosus est perfectior absolute et eligibilior, quam status prælatorum Episcopis inferiorum et parochorum. 110, 3.
- Secundum se tamen, ex hypothesi, perfectior est status prælatorum et parochorum. 111, 6.
- Status et dignitas sacerdotis postulat majorem sanctitatem quam status religiosi laici, seu conversi. ib., 8.
- Status religionis strictè sumptus tria requirit; non ita late acceptus. 113, 1.
- Status perfectionis acquirendæ et religionis idem sunt. 114, 2.
- Finis intrinsecus et proximus religiosi status est perfectio charitatis patriæ. ib.
- Est etiam finis ultimus illius peculiaris Dei cultus et gloria. 114, 3.
- Finis Apostolatus fuit vita mixta. 233, 10.
- Finis particularis, ad quem status religiosus ordinari potest, est triplex, vita, scilicet, contemplativa, aut activa, aut mixta. ib.
- Finis ingrediendi religionem est vita irreprehensibilis, et apostolicæ imitatio. 332, 6.
- Status religiosus non potest consistere sine tribus votis, singula et omnia simul necessario requirit. 118, 3 — 120, 10.
- Ad illius essentiam hæc tria vota sufficiunt. 120, 11.
- Status religionis incompletus est ille in quo unum vel alterum votum proficitur. 122, 17.
- Feminae, quæ vulgo Beate dicuntur, non sunt in statu religionis absoluto et completo, sed incompleto tantum. ib., 18.
- Item conversi et eremitæ, vulgo Ermitanos. ib.
- Status religionis necessario postulat immobilitatem ortam ex aliqua obligatione, et non ex solo proposito. 123, 1.
- Hæc obligatio principaliter cadit in tria vota. 124, 3.
- Debet esse perpetua. ib., 4.
- De essentia hujus status est ut per vota Deo facta confirmetur. ib., 5.
- Non potest constitui per solam obedientiam. 126, 10.
- Non requiritur ad hunc statum ut fiat votum de aliis consiliis servandis. ib., 12.
- Status religionis dupliciter constitui potest, vel in communitate, vel in vita solitaria. 127, 1.
- Ad statum religiosum, præter tria vota, est necessaria promissio vel traditio facta homini propter Deum. 128, 5.
- Item est necessaria obligatio humana reciproca ex parte religiosi et religionis. 130, 9-10.
- In statu religioso privato est necessaria promissio facta homini. ib., 11.
- Absolute tamen et ex sola rei natura non est necessaria hæc promissio et obligatio. 131, 14.
- Status religiosus, sine votis solemnibus, cum solis simplicibus constitui potest. 132, 4.
- Verus religionis status secundum præsens jus sine approbatione Ecclesiæ subsistere non potest. 191, 1.
- Status religionis in communitate duplex dari potest. 193, 10.
- Verus religionis status in præsentem tempore non

datur nisi in communitate approbata. 201, 11.
 An potestas jurisdictionis sit necessaria ad statum religiosum. 216, 1 et seq.
 Vide APPROBATIO et POTESTAS. XV.
 Status religiosus absolute quoad suam perfectam institutionem incepit in lege gratiæ. 225, 5.
 Multorum opinio est incepisse in lege naturæ, vel saltem in scripta. 224, 1 et seq.
 Status religionis substantialiter a Christo Domino immediate institutus fuit; est de jure divino non præcipiente, sed consulente. 231, 3 et seq.
 Non est tamen a Christo institutus quoad particularem determinationem ejus ad talem vel talem regulam. 232, 6.
 In particulari tamen ab illo fuit institutus quidam religionis perfectæ ac specialis status, ad illum Apostolos congregando. 233, 9.
 Status religiosus non solum doctrina, sed etiam potestate a Christo institutus fuit. 234, 12.
 Status religiosus a Christo institutus, perpetuo ex tunc in Ecclesia duravit. 236, 2.
 Status religiosus ab Apostolis derivatus continuavit in clericis ac sacerdotibus religiosis. 238, 6.
 Fuit prior quam monachorum. ib., 5.
 Status monachorum a tempore Apostolorum incepit. 239, 9.
 Nunquam fuit intermissus in Ecclesia. 240, 11.
 Similiter status monialium. 241, 12.
 Status religiosus quoad substantiam semper fuit ejusdem rationis in Ecclesia. ib., 2.
 Quoad accidentia, cæremonias, et ritus saltem in genere sumptos, multum convenit uterque status primitivæ et præsentis Ecclesiæ. 243, 6.
 Vide MONACHUS, et APOSTOLI. XV.
 Ad statum constituendum quæ stabilitas requiratur. XVI, 662, 10.
 Statum aliis eligendum determinare vel suadere, an et qua ratione expediat. 1041, 4-5.
 Status religionis per vota simplicia constitutus, an dici debeat de jure humano, et status per vota solemnia de jure divino. 660, 4-5.
 Status religionis per vota simplicia potest esse perfectior statu per vota solemnia. 671, 18.

STATUS INNOCENTIÆ.

In statu innocentiae, quæ erat immortalitatis causa. XIX, 853, 14.
 Quæ perfectiones fuerint in B. Virgine ex his quæ ad statum innocentiae pertinebant. 69, 3.
 In eo esset cultus Dei externus, quo homines publice Deum colerent. XX, 56, 4.
 Haberet, si durasset, vera sacrificia. 57, 1-2.
 Per species et signa sensibilia cognoscerentur res fidei. 59, 4.
 Essent in eo statu imagines, scripturæ, signa vocalia, et aliæ figuræ. ib.

Homines contemplationi continuo lere vacarent. 62, 10.
 Si Christus tunc non esset venturus, probabilius quod sacramenta non forent; si autem esset venturus, non essent ante ejus adventum. ib., 9-10.
 Ex qua suppositione probabilius est futurum Eucharistiæ sacramentum. 63, 11.
 Et latius. 759, 4.
 Baptismus, pœnitentia, extrema unctio et confirmatio non potuissent esse, secus matrimonium et Ordo. 63, 11.
 Hominibus, si tunc peccarent, sufficiens remedium esset contritio. ib., 12.
 Illis autem spatium pœnitentiæ concedendum ut Adæ, probabilius est. ib.
 Non fuit de facto in eo statu, quo tempore duravit, aliquod sacramentum. 61, 6.
 An vero futurum fuisset si status duraret, incertum est. 62, 8.
 Vide ADAM. XX.

STATUTUM.

Statutum sine jurisdictione ab aliqua congregatione factum non obligat ex vi legis, sed cujusdam pacti. V, 354, 12-13.
 Statuta quæ videntur contra jus commune quomodo intelligenda. VI, 124, 12.
 Statutum inferioris a superiore confirmatum quam vim habeat. ib., 15.
 A religione habente potestatem condendi statuta condi potest statutum contrarium negative juri canonico, vel etiam naturali; non tamen positive. XVI, 628, 5.
 Vide CONSTITUTIO, et REGULA. XVI.
 Qui extra territorium sui Episcopi transgreditur statutum ejus, non incurrit censuram ejus. XXIII, 167, 4-5.
 Qui ex malitia reddit se impotentem ad solvendum tempore sub excommunicatione præscripto, tunc culpam committit, excommunicationem vero non incurrit nisi post tempus elapsum. 498, 16-17.

STELLA.

Vide ASTRUM. III.
 Quando Magis apparuit. XIX, 244, 1.
 Illa quæ Magis apparuit non fuit aliqua ex cœlestibus. 245, 4.
 Fuit vero illis illustrior et clarior. ib., 6.
 Fuit corporeæ naturæ. 244, 2.
 Ex materia aerea elementari. 243, 4.
 Fuit mixtum corpus. ib., 5.
 Cui erat totus splendor naturalis. ib., 6.
 Lux ejus clarissima non tamen perfectior luce solis. ib., 7.
 Num aliis præter Magos visa sit. ib.
 Magos semper comitata. ib., 8.

Ejus motus naturalis non erat, sed Angelica virtute causatus. 246, 9.
 Quid Patres volunt, cum asserunt veram stellam non fuisse sed invisibilem virtutem. ib.
 Cur Hierosolymis sese occultavit. ib., 10.
 Non fuit fatum Jesus nati. 247, 1.
 Hæreticum, hominum generationes fatali necessitate provenire ex constellatione siderum. ib.

S. STEPHANUS.

Ejus festum antiquissimum. XIII, 290, 49.
 Jure communi celebratur. ib.

STIPENDIUM.

Stipendium dicitur per ordinem ad sustentationem personæ. XIII, 746, 10.
 Stipendium ministrorum Ecclesiæ non est pretium. 897, 10.
 Potest lege taxari, et consuetudine definiri. 898, 12.
 Stipendii acceptio pro ministeriis spiritualibus, vide MINISTERIA SPIRITUALIA, et PAUPERTAS. XVI.

STOLA.

Idem quod orarium significat. XXI, 842, 3.
 Stolæ usus inferioribus diacono non conceditur, illi vero cur sub humero gestare præcipiatur. ib.
 Vide MISSA, § Minister. XXI.

STRIGES.

An vere deferantur in loca distantissima, et intra domos. XIII, 576, 8.
 Aliquando vere deferuntur, aliquando solum per illusionem phantasiæ. 583, 25.
 Explicatur cap. *Episcopus* de hac materia. ib., 26.
 Dari Dianam deam quædam striges credebant. ib., 27.

STUDIA.

Studium litterarum, maxime sacrarum, utile et conveniens est omnibus religionibus, et Societati, aliisque salutem proximi procurantibus necessarium; neque impedit spiritus profectum. XVI, 572, 11.
 Studiis litterarum aptiores sunt religiosi quam seculares. 803, 8.
 Studium litterarum tria impediunt; quænam illa sint, et quomodo illis occurrendum. 756, 8.
 Studium ac peritia litterarum humaniorum, linguarum ac liberalium artium, maxime convenit Evangelicis prædicatoribus, neque statui religioso repugnat. 807, 2 et seq.
 Præcipue vero religiosi Societatis est necessarium. 808, 5 et seq.
 Studia Societatis convenienti modo et ordine instituta esse. 811, 1 et seq.
 Studia litterarum quo fine prosequenda. 812, 4 et seq.
 Quis ordo in eis servandus. 811, 1-2.

Quibus mediis Societas suorum scholasticorum studia promoveat. 815, 11 et seq.
 Studiis litterarum infestissimi quinam fuerint, et quanto cum christianæ reipublicæ detrimento. 817, 1.
 Studia publica et universitates habere, et in eis docere, an Societati et religioso statui conveniat. 819, 3 et seq.
 Quæ disciplina a religiosis ibi tradendæ. ib., 4.
 Convenienter institui potest religio, quæ ad finem docendi in universitatibus ordinetur. 821, 7-8.
 Quin etiam ex antiquis religiosis multi hanc docendi curam susceperunt. 820, 5-6.
 In studiis, seu universitatibus quæ per Societatem non administrantur, ejus religiosi acceptare possunt cathedras, non tamen eas procurare, opponendo se, etc. 822, 9.
 Et in iis etiam (nec dum in suis) gradus doctoratus, et alios possunt accipere, cum certis tamen conditionibus. ib., 10 et seq.
 Universitates admittere potest Generalis Societatis solo suo consensu, eas vero dissolvere non sine consensu Congregationis generalis. 259, 6.

STUDIOSITAS.

Studiositas quid sit, explicatur. XII, 367, 8.
 Studiositas supernaturalis ab habitu piæ affectionis, an distinguatur. 210, 9 — 367, 8.

STUDIUM.

Qui dicunt non licere studium in festo, impugnantur. XIII, 345, 3.

STUPRUM.

Qui virginem deflorat moraliter tenetur circumstantiam illam aperire. XXII, 478, 6.

STYLUS.

Stylus quid significet. VI, 151, 3.
 Stylus juris et facti. ib., 4.
 Styli varii effectus insinuantur. 152, 5.
 Styli leges quæ et quales. ib., 6.
 Stylus Catholicorum in Theologia, quam vocant scholasticam, veritatis est optimus indagator. 2, 4, Proem.

SUBALTERNATIO.

Subalternatio in scientiis in quo consistat, breviter exponitur. XXV, 51, 46 et seq.

SUBDIACONUS.

Vide SIMONIA. XIII.
 Subdiaconus die ordinationis, quas horas recitare teneatur. XIV, 415, 8.
 Vide CLERICUS, et CASTITAS CLERICALIS XV.
 An peccet exercendo suum officium in mortali, vide SACRAMENTUM NOVÆ LEGIS, BAPTISMUS. XX. et EUCHARISTIA. XXI.

SUBDITUS.

- Subditus petens dispensationem sine causa, quomodo peccet. VI, 83, 12.
 Subditus non peccat utendo dispensatione sine causa. 96, 18.
 Subditi an possint votere. XIV, 90½, 1.
 Vide VOTI CAUSA EFFICIENS. XIV.

SUBJECTIO.

- Subjectio in personis duplex. XIV, 90½, 2.

SUBJECTIO, SUBJECTIO CHRISTI.

- Subjectionis nomen quid importet. XVIII, 392, 2.
 Legi Dei aeternae seu naturali Christus fuit subjectus. 393, 2.
 Nulli alii positivae, licet id non repugnaverit. 396, 4.
 Minor Patre non potest dici, nisi in quantum homo, subjectus vero sic. 401, 2.
 Non autem dicitur subjectus sibi vel Verbo, nisi cum addito. ib., 3.

SUBJECTUM.

- Subjectum primum inhæisionis, et subjectum primum prædicationis, qualiter proportionentur. XXV, 464, 7.

SUBMISSIO.

- Submissio optimum principium orationis. XIV, 220, 12.

SUBSISTENTIA.

- Subsistentia quid apud antiquos Ecclesiae Patres, quidque significet apud scholasticos. I, 593, 1.
 Subsistentiae personales tres, ac realiter distinctae dantur in divinis personis. 594, 3.
 Subsistentia non solum ut natura, sed etiam ut persona subsistat, necessarium est. 595, 11.
 Subsistentia personalis Dei alienam terminat naturam. 597, 8.
 Subsistentia magna perfectio est. 606, 16.
 Subsistentia nunc pro ratione subsistendi sumitur. 641, 14.
 Spiratio non habet propriam subsistentiam. 667, 6.
 Subsistentiae nomen quid significet. XVII, 444, 5.
 Est modus per se existendi. 447, 21.
 Subsistentia, suppositivitas et personalitas idem in creaturis. 444, 11.
 Subsistentia absoluta, quid. ib., 12.
 Subsistentia, ut sic, et multo minus Verbi, principium operandi non est, sed terminus naturae. 66, 12.
 Subsistentia Verbi adæquate et convertibiliter est idem cum Verbo. 369, 26.
 Non est prior existentia propriae naturae, nec se habet ut potentia et actus. 333, 12-13.
 Est tamen modus existentiae. 334, 14.
 Non attingitur immediate ab aliquo agente, sed

- ex ipsa natura resultat, per actionem distinctam, et separabilem a productiva naturae. 336, 21.
 Non pertinet ad complementum humanæ naturae, nec hominis ut homo est. 338, 23.
 Subsistentia propria et modus unionis non opponuntur. 365, 14.
 In Deo est una absoluta, quæ formaliter est perfectio simpliciter. 441, 3-4.
 Subsistentia Verbi, cum non sit modus, qualiter vere cum creata natura componat. 369, 26.
 Subsistentia aliquo modo causat accidentales perfectiones, unde in substantiis et accidentibus omnibus supponitur, et in Christi anima prius fuit unio ad illam, quam aliqua accidentalis perfectio. 392, 5-6.
 Estque conditio requisita ad accidentium sustentationem. 570, 3.
 Absoluta incommunicabilis non est in Deo. 444, 12.
 Secus communicabilis, quæ cum tribus relativis quibuscum stare potest, in ipsisque includitur intime, quaternarium numerum non conficit. 450, 7.
 Qui negant in Deo communem subsistentiam, hypostasim intelligunt. 447, 21.
 Cur tres subsistentias potius quam tria esse in Deo asseramus. 450, 7.
 Ulterior terminus qualiter subsistentiae repugnet. 444, 12.
 Subsistentia et ratio qualiter in Deo idem. 483, 7.
 Communicari potest, non communicata persona. 484, 9.
 Subsistentia creata cur per increatam suppleri possit, non creata intellectio per increatam. 660, 9.
 Subsistentia seu personalitas naturae creatæ non est de ejus essentia. XVIII, 265, 16.
 Ab humanitate Christi separari potuit, manente propria existentia. ib.
 Eadem natura cum pluribus subsistentiis simul, vel successive, unum et idem numero constituit. XIX, 207, 19.
 Subsistentia in communi ita potest abstrahi sicut natura. XXVI, 421, 7.
 Subsistentia proprie significat actualem modum per se existendi, seu ultimum terminum naturae substantialis. 345, 18.
 Unde subsistere dicitur modum per se existendi sine dependentia a sustentante. 374, 23-24.
 Subsistentia, si sumatur in vi abstracti, significat rationem subsistendi; si autem in vi concreti, rem ipsam subsistentem. 352, 15.
 Subsistentia est de ratione suppositi in quantum suppositum est, non vero in quantum individuum naturae. 370, 12.
 An subsistentia sit ipsa existentia substantialis. 367, 2 et seq.

- Et concluditur non esse. 371, 15.
 Subsistentia non supponitur in natura ante existentiam, nec constituit subjectum proximum existentiae. 373, 20-21.
 Datur tamen naturæ, ut compleat illam in ratione existendi. 374, 23.
 Subsistentia non potest consistere in sola negatione. 376, 30.
 Subsistentia omnino est impossibilis cum modo essendi in alio. 378, 33.
 Cur non possit conservari separata a natura. 378, 37.
 Subsistentia est imperfectior quam natura. 379, 40.
 Debet tamen esse proportionata. 373, 21.
 Subsistentia quomodo influat in actionem. 412, 4 et seq.
 Et quod ad illam non tantum concomitanter, sed antecederet comparatur. 413, 10 et seq.
 Subsistentia intimior est naturæ quam quælibet alia proprietas. 417, 17.
 Subsistentia est per se necessaria ad causalitatem materiale, non ut ratio recipiendi, sed ut conditio. 418, 18 et seq.

SUBSISTENTIA CREATA.

- Subsistentia creata cum natura vere componit suppositum creatum. XXVI, 359, 20 — 372, 19.
 Subsistentia creata habet suam propriam existentiam ex natura rei distinctam ab existentia naturæ. 371, 15 — 373, 28.
 Subsistentia creata modaliter tantum ab essentia et ab existentia distinguitur, estque modus substantialis ejus. 377, 32 et seq.
 Subsistentia non habet propriam causalitatem circa naturam, sed est purus et ultimus terminus ejus, reduciturque ad causam formalem. ib., 34.
 Subsistentia creata non potest alienam naturam terminare. 378, 36.
 Nec plures naturas. 398, 56.
 Subsistentia creata respectu naturæ est actus intrinsecus, licet non essentialis. 379, 41.
 Secus in Deo, quoad subsistentiam absolutam. 75, 3 et seq.
 Subsistentia creata est incommunicabilis, ideoque suppositivitas. 379, 4 — 397, 53 et seq.
 Quomodo vero id intelligendum, et an aliquo modo communicari possit. 399, 60.
 Subsistentiam creatam reddere incommunicabilem, etiam supernaturaliter, naturam quam terminat, probabile est. 399, 61.
 Subsistentia creata aliquam causam efficientem requirit, et quæ illa sit. ib.
 Subsistentia creata proprie non pendet a natura tanquam a subjecto sustentante, sed tanquam terminus a terminabili. 379, 39-40 — 408, 23.

SUBSISTENTIA MATERIALIS ET SPIRITUALIS.

- Subsistentia rerum spiritualium omnino est indivisibilis. XXVI, 379, 1.
 Subsistentia animæ rationalis comparari potest ad subsistentiam corporis per modum formæ. 412, 1.
 Nec habet impossibilitatem cum unione ad corpus. 388, 30 et seq.
 Subsistentia rerum materialium non est entitas realiter distincta a materia et forma. 380, 2.
 Est tamen divisibilis et composita. 381, 7-8 — 383, 22.
 Subsistentia materialis non potest esse tota in toto, et tota in qualibet parte. 382, 9.
 Subsistentia completa rerum materialium includit partiales modos ipsarum partium, et unionem eorum inter se. 386, 23.
 Subsistentia materiæ partialis est et incompleta. 384, 18.
 Et ex natura rei distinguitur ab unione ad formam. 390, 36.
 Et manet eadem post separationem formæ, imo sine ulla forma potest conservari. ib.
 Non potest tamen intrinsece terminare existentiam formæ. 383, 19 — 394, 48.

SUBSTANTIA.

- Substantia alteri inhærere nequit. IX, 8.
 Substantia supernaturalis in entitate est impossibilis. ib.
 Nulla substantia creata nec per se, nec per naturalia accidentia potest esse causa principalis effectiva gratiæ, vel actuum supernaturalium. 320, 7.
 Substantiam supernaturalem dari, qua ratione repugnet. XVIII, 108, 4.
 Si Deus uniretur hypostatice substantiæ supernaturali, tale suppositum duplici titulo esset Filius Dei naturalis, nullo adoptivus. 488, 12.
 Spiritualis etiam cum non operatur alicubi est præsens. XIX, 731, 11.
 Propriam præsentiam habet, cum qua potest seclusa quantitate manere. XXI, 49, 9 — 67, 7.
 Hæc præsentia divisibilis est in ordine ad spatium ex propria ratione. 67, 5.
 Substantia, seclusa quantitate, sive rediret ad punctum, sive divisibili spatio præsens maneret (quorum utrumque est possibile, neutrum necessarium), non necessaria esset tota in toto, et tota in qualibet parte. 69, 11.
 Implicat partes substantiæ, sublata quantitate, redire ad unam indivisibilem entitatem. 72, 20.
 Habet propriam extensionem substantialem, substantialiaque indivisibilia, quibus hæ partes continuantur. ib., 20-21 — 225, 4.

Sicut per quantitatem habet duplicem extensionem in ordine ad se et ad locum, ita et duplicem æqualitatem. 97, 16.

Separata a quantitate capax est presentie et actionis ex divina virtute. 115, 18.

Cur separatis accidentibus a substantia statim desinat esse. 170, 8.

Substantia ex eodem est ens, ex quo substantia, secundum rem, secus secundum rationem. XXV, 86, 15.

Substantia non includit in sua constitutione negationem, licet per eam explicetur. 99, 2.

Conceptus substantie et modi per se non distinguuntur objective, sed ex modo concipiendi, ut quod vel ut quo. 102, 12.

Substantiam aliquam esse in rerum natura, unde colligatur. XXVI, 313, 4.

Substantia, ut dicit essentiam rei, etiam comprehendit analogice accidentia. 329, Præamb.

Substantia dicitur a substando vel a subsistendo, et prius est impositum nomen a substando, licet ratio subsistendi sit prior. 330, 1 et seq.

Substantie ratio essentialis non potest quidditative cognosci a nobis, neque in communi, nec in materiali substantia. 440, 3 et seq.

Substantia potest esse sine ratione substandi, non tamen sine ratione subsistendi. ib.

Substantia non est prior duratione accidente sibi necessario connexo, secus aliis. 499, 2 et seq.

Semper tamen est prior in dependentia et perfectione. 502, 5-6.

Substantia est posterior cognitione quam accidens quoad nos. ib., 8.

Ad quidditativam cognitionem substantie non requiritur cognitio accidentium. ib., 7.

Substantia, an et quando immediate suscipiat accidentia, vide ACCIDENS. XXVI.

Qualiterque ab accidentibus respiciatur, vide ACCIDENS. ib.

SUBSTANTIA COMPLETA ET INCOMPLETA.

Dari substantiam completam, simplicem, quantitatis capacem, non est evidens implicare. XXV, 437, 8.

Substantiam creatam completam, sine ullo prorsus accidente, conservari non implicat. 519, 5.

Substantia completa intelligitur per modum integre substantie, incompleta vero per modum partis. XXVI, 331, 5.

Et quid utraque. 332, 6 et seq.

Substantia creata, ut sit completa, nec accidentibus nec partibus integralibus indiget. 333, 9.

Substantia completa non est necessario composita, nisi creata sit. 332, 7-8 — 334, 14.

Substantia materialis heterogenea debita magnitudine carens, metaphysice est completa, et physice incompleta. ib., 13.

Substantia metaphysice completa, ut talis denominetur, quid requirat. ib., 13 et seq.

Divisio substantie in completam et incompletam metaphysice est subjecti in accidentia rationis, physice vero in analogata. 337, 24 et seq.

Substantia incompleta capax est accidentium. 327, 30.

Substantia completa perfectior est omni accidente, etiamsi sit supernaturale, licet eam hoc secundum quid excedere possit. 328, 31-32.

SUBSTANTIE IN PRIMAM ET SECUNDAM DIVISIO.

Prima substantia per se primo habet rationem substandi et subsistendi; secunda vero, mediante prima; unde prima substantia prius est substantia quam secunda. XXVI, 341, 10.

Substantia, ut dividitur in primam et secundam, dicit conceptum objectivum realem, univocum, non vero gradum essentialem, licet hoc sit probabile. 342, 11.

Primæ substantie ratio aliquo modo est communis omnibus primis substantiis. ib., 12.

Substantia incompleta nec proprie est prima, nec secunda substantia. 347, 27.

Prima substantia solum dicitur de substantia singulari et per se subsistente. 350, 7.

Prima substantia, et suppositum in creaturis, idem formaliter sunt. ib., 9.

In secundis substantiis abstractum differt ex natura rei a concreto. 420, 3 et seq.

SUBSTANTIA IMMATERIALIS ET INTELLECTUALIS.

Substantie incorporee quævis materie compositio aut causalitas repugnat. XXV, 459, 14.

Substantiam immaterialem esse possibilem, demonstrari potest naturaliter. 457, 8-9.

Imo de facto dari. 458, 10 — XXVI, 426, 5.

Et quo medio. 430, 13 et seq.

Substantia immaterialis, quid sit. 424, 1.

Impossibile est substantiam esse immaterialem, et non esse cognoscentem, et intelligentem. 445, 18.

SUBSTANTIA MATERIALIS ET CORPOREA.

Substantia materialis et corporea, an sint omnino idem re, vel ratione. XXVI, 478, 2 et seq.

Omnis substantia quæ materia et forma constat, materialis est, etiamsi forma spiritualis sit. 477, 1.

Substantia materialis habet unam quidditatem et essentiam, in qua materia essentialiter includitur. 483, 4 — 485, 12.

Substantia materialis distinguitur realiter a singulis partibus componentibus, per inclusionem alterius. 488, 7.

- Et a materia et forma simul sumptis, per unionem earundem partium. ib., 8.
 Non vero a partibus addita unione, nisi ratione tantum. ib., 9.
 Substantia materialis, ut sit eadem numero, non solum requirit eandem numero formam, sed etiam materiam; et ut ab alia differat specie, sufficit diversitas in forma. 486, 16.
 Substantiæ materiales et immateriales univoce conveniunt, similiter cœlestia et terrestria corpora. XXV, 249, 6.
 Substantia corporea, secundum se tota, non est in infimo ordine, nec summe distans a Deo. 597, 14.
 Substantiæ divisio in corpoream et incorpoream prior est divisione substantiæ in viventem et non viventem. 563, 27.
 Substantia corporea, qualiter dicatur esse in loco media quantitate. XXVI, 1001, 6.
 Substantia materialis per potentiam Dei conservari potest sine quantitate. 538, 27.
 De connexionione substantiæ materialis cum quantitate, et quid ab ea habeat. Vide QUANTITAS. XXVI.
 Substantia qualiter accidentia causet. Vide CAUSA MATERIALIS. ib.
 Substantiæ productio, qualiter ab accidente attingatur. Vide ACCIDENS. ib.

SUBSTANTIA SUPERNATURALIS.

- Talis substantia non potest a Deo fieri, neque substantia omnino simplex. XXVI, 306, 25 et seq.

SUBSTANTIA PRÆDICAMENTALIS.

- Substantia quæ est genus generalissimum, distinguitur ex natura rei, a substantiali natura. XXVI, 334, 16.
 Substantia quæ est genus prædicamenti est ens completum, quod per se subsistere potest. 336, 20.
 Substantiæ incompletæ non possunt in recta linea prædicamentali constitui. ib.

SUBSTANTIA INCREATA.

- Substantia abstrahere potest a creata et increata in conceptu communi. I, 709, 6.
 Divina substantia spiritualis est. 9, 5 et seq.
 Et illud esse de fide demonstratur. ib., 7 et seq.
 Substantia completa et singularis datur in divina natura, quæ persona non est. 534, 6.
 Unam personam producere aliam de sua substantia, quomodo intelligendum sit. 685, 6.

SUBSTANTIA CREATA.

- Substantia supernaturalis impossibilis est. I, 77, 14.
 Substantiæ incorruptibiles, quomodo entia necessaria dicantur. 55, 5.

- In substantiis intellectualibus, quæ sint prædicata essentiæ adjuncta. 27, 7.
 Circa substantias versatur prædestinatio, circa accidentia vero minime. 244, 6.

SUBSTARE.

- Substare idem est quod aliis subesse. XXVI, 330, 1.
 Substare accidentibus proprietas realis est. 340, 7.
 Substare secundo intentionaliter sumptum, est subijci in propositione. ib.

SUBSTANTIALIS MODUS.

- Modus, qui ad constitutionem vel complementum substantiæ non concurrir, non potest esse substantialis. XXI, 46, 4.

SUBSTANTIVUM.

- Ad substantivi multiplicationem personarum multiplicatio requiritur. I, 619, 2.
 Ad substantivi nominis unitatem sufficit unitas formæ. 642, 4 — 770, 2.
 Substantiva in Deo non multiplicatur, nisi multiplicata forma. 693, 3.
 Ad pluralitatem substantivi non sufficit pluralitas formæ, nisi multiplicentur supposita. 772, 7.

SUBTILITAS.

- De dote subtilitatis, vide DOTES. XIX.

SUCCESSIO.

- Successio temporum nihil ad electionem conducit. I, 285, 11-12.

SUCCESSIO, ET SUCCESSIVA ENTIA.

- Successio sine reali variatione in esse reperiri non potest. XXVI, 933, 13.
 Successiva entia reproduci possunt secundum positivum quod dicunt, secus secundum negationem in eis inclusam. XXV, 199, 6.

SUCCUBUS.

- Vide DÆMON. II.

SUDOR.

- De sudore Christi in horto, vide CHRISTI SUDOR SANGUINEUS. XIX.

SUFFRAGIA.

- Suffragia mortuorum, vide SIMONIA. XIII.
 Suffragia seu satisfactiones nituntur articulo communionis Sanctorum. XXIV, 195, 24.
 Inter fideles esse communionem honorum operum est fidei dogma. XXII, 936, 1.

Fideles possunt se ad invicem juvare ad satisfaciendum pro pœna temporali. 937, 2 et seq.
 Solvendo pœnam pro alio. 944, 5-6.
 Opus pœnale, ut satisfactorium, potest alteri communicari. 943, 13.
 Qui pro alio satisfacit se privat fructu illius operis, ut satisfactorii. ib., 17.
 Opus satisfactorium æque valet ad remissionem pœnæ pro alio ac pro se oblatum. 943, 6.
 In suffragio duo consideranda. ib., 7.
 Suffragii valor est de condigno etiam pro defunctis oblatum. 963, 4.
 Discrimen inter publica et privata suffragia. 971, 7.
 Opus externum nudum, an alteri possit prodesse ad satisfaciendum. 973, 11.
 Opus subditi sine illius voluntate non potest per superiorem alteri applicari. 978, 26.
 Suffragium oblatum pro incapaci illius reponitur in thesauro Ecclesiæ. ib.
 Virtus ad impetrandam culpæ remissionem nomine Ecclesiæ non est indulgentia, neque actus clavium. 1008, 7.
 Quilibet potest satisfacere pro peccatis alienis jam remissis, non pro remittendis. 941, 5-6.
 Quid sit admittere religiosos alios fideles ad communicationem meritorum et operum suorum. 937, 1 et seq.
 Quis fructus inde fidelibus proveniat. ib.
 Unum suffragium pro pluribus oblatum, non habet in singulis tantum valorem, ac si pro uno solo offerretur. 943, 17 — 963, 8.
 Suffragia offerri possunt pro viventibus. 946, 1.
 Suffragium prodest etiam nihil scienti. 930, 11 — 969, 7.
 Et potenti pro se satisfacere. 930, 12 — 968, 6.
 Suffragia prodesse defunctis est de fide. 931, 3 et seq.
 Non beatis. 954, 10.
 Licet ex nostris operibus aliqua accidentaliter gloria objective illis possit accrescere. ib.
 Damnatis ad nihil prosunt. ib., 11 et seq.
 Neque pueris. 957, 18.
 Limbi. ib.
 Sed solis animabus purgatorii, etiam ad remissionem totius pœnæ. 956, 17.
 Quomodo autem profuerint Patribus in sinu Abrahamæ. 957, 18.
 Suffragia defunctis prosunt secundum totum suum valorem. 963, 8.
 Suffragia in genere omnibus in purgatorio existentibus prodesse possunt. 966, 9.
 Suffragia illi soli prosunt de condigno, cui ex intentione offerentis applicantur. 977, 23.
 Illique soli directe impetrant. ib., 24.
 Suffragium quibus et quomodo indirecte prosit. 978, 25.

Suffragia viventium non possunt valere defunctis de condigno ad aliquam consolationem, vel bonum motum internum recipiendum. 957, 1.
 An vero hoc de congruo illis impetrari possit. ib.
 Suffragium pro alio offerens, debet intendere illi suffragari. 977, 22.
 Suffragium offerens, ut fructuosum sit, debet esse in gratia. 969, 1.
 Et facere opus proportionatum ad satisfaciendum, ut est a tali operante. 973, 10.
 Suffragium oblatum a pravo ministro nomine Ecclesiæ non habet effectum in ratione satisfactionis. 970, 4.
 Suffragium pro existente in peccato non habet effectum in illo, recedente fictione. 968, 4.
 Suffragium non acceptatur pro non habente reatum pœnæ, ut postea illi valeat, si peccet. ib., 5.
 Proprium suffragium satisfactorium requirit in eo pro quo offertur statum gratiæ et culpam remissam, pro cuius reatu tollendo fit suffragium. 967, 1.

SUFFRAGIUM, SUFFRAGII JUS.

Suffragandi inhabilitas quando incurritur. V, 433, 3.
 Suffragandi inhabilitas non expectat sententiam declaratoriam. ib., 6.
 Suffragii inhabilitas activa, quædam obstat valori suffragii, quædam non. 456, 7.
 Suffragii valori non semper obstat inhabilitas juris activa, secus de passiva. ib., 8.
 Suffragium omnino nullum quando. ib.
 Suffragii inhabilitas quando pœnalis et quando substantialis. ib., 9.
 Suffragandi inhabilitates quæ dicuntur facti, incurri ante sententiam declaratoriam, nisi obstet consuetudo, fortasse probabilis. 457, 10.
 Suffragantes scholares, an teneantur veritatem respondere de inhabilitate facti, a superiore sub juramento interrogati. ib., 11.
 Suffragantes post negatam veritatem, an peccent contra justitiam. ib., 12.
 Suffragantes se offerentes ad suffragia tenentur veritatem fateri. 458, 15.
 Suffragantes male quomodo puniendi. 459, 16.
 Suffragantes male an consuetudo excuset. ib.

SUPERBIA.

Superbiæ duplex acceptio ex Scoto discutitur. II, 847, 1 et seq.
 Idem actus potest esse simul propria superbia, et amor sui. 856, 30.
 Superbia, vide LUCIFER, PECCATUM. II.

SUPERFICIES.

Vide QUANTITAS. XXVI.

SUPERIOR.

Superior et subditus sunt correlativa, et ita unus sine alio esse nequit. V, 342, 8.
Vide PRÆLATUS. XVI.

SUPERNATURALE, SUPERNATURALITAS.

Supernaturale quoad substantiam, et quoad modum, in quo differant. II, 282, 2.

Supernaturalia quoad substantiam falso negat Scotus. 284, 9 et seq.

Supernaturalia utriusque generis, an ab Angelis cognosci possint, vide COGNITIO DE SUPERNATURALIBUS. II.

Supernaturalitas, vide ACTUS SUPERNATURALIS, FIDES. VII.

Supernaturales habitus vel actus non moderantur per se proxime passiones. IX, 508, 17.

Vide ACTUS, et HABITUS SUPERNATURALES. IX.

Supernaturalitas actus cur non discernatur ab operante. 357, 11.

SUPERSTITIO.

Quid superstitio significet. XIII, 467, 1.

In triplicem speciem dividitur. 468, 2.

Inter idololatriam et superstitionem male hæretici non distinguunt. ib., 3.

In cultu veri Dei potest dari superstitio per excessum. 469, 4-5.

In signo quo Deus colitur potest dari superstitio. 470, 6.

Zelus indiscretus pro Deo est superstitio. ib.

Judæus filium circumcidens, et Gentilis vitulum offerens Deo, sunt superstitiosi. ib., 7.

Hæreticorum error dicentium omnem cultum, qui a Deo, vel Evangelio non præcipitur, esse superstitiosum. 471, 9.

Ex parte Dei non potest dari excessus in cultu, si ille sit rationi consentaneus. 472, 11.

Quomodo superstitio sit vitium per excessum. 473, 1.

Cultus superstitiosus quam falsitatem contineat. 474, 6.

Superstitio pernicioosa aliam habet falsitatem ex parte rei significatæ, alia ex parte colentis. ib., 7.

Circumcisio facta ex intentione se conformandi Christo in eo vulnere est superstitiosa. 475, 8.

Omnis superstitio quæ in re significata falsitatem habet est pernicioosa. ib., 9.

Superstitio pernicioosa non semper est mortalis. ib., 10.

Quando detur falsitas pernicioosa ex parte colentis. 476, 11.

In quo sit superstitiosus qui sacrificium offert, cum sacerdos non sit, vel cum sit depositus. ib.

Abusus caeremoniarum Ecclesiæ non est superstitio. ib., 12.

Concionator falsis testimoniis et miraculis utens non est superstitiosus. ib.

An superstitio ex parte colentis sit solum in cultu communi, vel etiam in privato. 477, 14.

Superstitio pernicioosa falsa ex parte colentis mortale peccatum est. 478, 18.

Quando possit esse veniale. ib.

Qui in missa vel officio accidentales ritus non conservat, vel adjungit alios, superstitionem committit venialem. ib.

Superstitio superflui cultus in turpem et levem cultum dividitur. 479, 20.

Superstitio turpis cultus semper mortalis. ib., 21.

In superstitione variæ sunt malitiæ in confessione declarandæ. ib., 23.

Superstitio dividitur in divinationem et magiam. 499, 1.

SUPPOSITIO.

Suppositionis definitio quomodo intelligenda sit. I, 688, 8.

Eamdem suppositionem servant termini in affirmativa et negativa propositione. 689, 14.

Quando de termino communi aliquid prædicatur, quod solum convenire potest naturæ, subjectum a prædicato restringitur ad suppositionem pro illa. 687, 7.

Suppositio altera antecedentis, altera consequentis. X, 433.

SUPPOSITUM.

In Deo verum suppositum veraque hypostasis est. I, 535, 13.

In Deo plura supposita sunt, et plures hypostases. 537, 8.

Supposita per modum realem constituuntur. 540 et seq.

Quid significet. XVII, 311, 8.

Quid supra naturam addat. 286, 3.

Suppositi unitas major quam naturæ ex materia et forma compositæ. 374, 2.

Creatum alienam naturam hypostatice nequit sustinere. 491, 2.

Suppositum et persona in Christo idem. 310, 7.

Re unum, sed in duplex per conceptus partibile. 311, 8.

Vide PERSONA. XIX.

Suppositum et subsistens non sunt idem secundum rationem in Deo, secus in creaturis. XXVI, 348, 1.

Suppositum in divinis distinguitur ratione, ex parte rei conceptæ, a prima substantia absoluta. 351, 12.

Nullum suppositum potest terminare alienam naturam per solam negationem. 356, 11.

Suppositum creatum aliquid reale positivum addit naturæ distinctum ab illa, et de complemento illius. 359, 2 et seq.

- Suppositum etiam in Angelis addit aliquid ex natura rei distinctum super naturam. 362, 9 et seq.
 Suppositum distingui a natura, solum per aliquid extrinsecum, impossibile est. 367, 4.
 Suppositum creatum non minus abstrahit ab actuali existentia quam natura. 370, 13.
 Suppositum est incommunicabile pluribus inferioribus. 397, 54.
 Supposito creato naturaliter repugnat, pluribus per unionem realem communicari. ib., 53.
 Unum suppositum non est terminabile ab alio. 398, 58.
 Suppositi denominatio soli substantiæ completæ convenit. 399, 59.
 Actiones et passiones esse suppositorum, quomodo sit intelligendum. 415, 11 et seq.
 Suppositum est id quod accipit accidentia. 418, 18.
 Suppositum non est subjectum generationis substantialis. ib., 19.

SURDITAS.

- Surditas an excuset ab obligatione recitandi. XIV, 448, 18.

SURREPTIO.

- Surreptio etiam gravissima peccata excusat aut minuit. XIV, 1026, 4.

SUSPENSIO.

- Suspensio omnis actus nunquam repræsentari potest ut eligibilis secundum rectam rationem. II, 374, 4-5.

Suspensio, vide LEGIS MUTATIO. V.

- Suspensio major et minor. V, 405, 7.

Suspensio major denotat gravem obligationem. ib.

Vide SIMONLE PÆNA ET EXCOMMUNICATIO. XIII.

Suspensio clericis imposita ob concubinatum vera censura non est, et potest tolli per solam pœnitentiam. XVI, 223, 15.

Suspensio quædam est censura, alia minime. XXIII bis, 5, 4.

In quo vero inter se differant. ib.

Suspensio et totalis, et partialis esse potest. 8, 14.

Suspensio major, quæ. ib.

Quæ minor. 9, 17.

Suspensio et ab officio tantum, et a beneficio tantum, et ab utroque simul esse potest. 5, 6.

Suspensio ab officio non privat ipsomet officio, sed ejus usu. 10, 1.

Et ibi consequenter de aliis ejus effectibus. 10, 3 et seq.

Suspensio partialis ab officio tantum suspendit a parte ecclesiastici officii proportionata verbis. 23, 1.

Suspensio ab Ordine privat omni usu Ordinis. 24, 2.

Non tamen jurisdictionis. 24, 3.

Suspensio a jurisdictione usu jurisdictionis privat,

non Ordinis, nisi jurisdictionem simul requirat. 29, 16.

Suspensus ab officio, si in divinis ministret, fit irregularis. 17, 3 — 19, 30.

Suspensio a beneficio solum privat jure percipiendi fructus ecclesiastici beneficii in futurum. 31, 2.

Ubi consequenter de aliis effectibus. 32, 3 et seq.

Suspensio a beneficio, quem effectum habeat in eo qui nullum habet beneficium. 40, 25-26.

Suspensus a beneficio ob contumaciam non est alendus ex fructibus beneficii, etiamsi indigeat. 44, 5.

Secus si suspensus sit in puram vindictam delicti commisi. ib.

Violans suspensionem a beneficio peccat graviter ex genere suo, teneturque fructus perceptos absque judicis sententia restituere. 33, 7.

Causam censuræ ejusdem rationis esse in hac censura ac in reliquis exponitur. 43, 1.

Episcopus sine Capitulo potest suspendere. 46, 4.

Suspensio in solum clericum ferri potest. 47, 1.

Episcopi non comprehenduntur in generali sententia suspensionem ferente. 49, 6.

Suspensio in communitatem ferri potest. 50, 1.

Et quibus modis. ib.

Quomodo defunctus possit suspendi. 53, 9.

Suspensio ut dicit propriam censuram solum ob propriam culpam ferri potest. 54, 3-4.

Mortalem si sit suspensio gravis, vel venialem si levis. 56, 7.

Suspensus quomodo et in quibus vitandus. 57, 5-6.

Suspensio an et quomodo aliorum privet communicatione. 58, 7.

Suspensio lata pro certo tempore, eo elapso, absque alia absolutione aufertur. 59, 1.

Quomodo computandum tempus, late. 59, 2.

Simpliciter lata propter delictum aut recessum a contumacia tollitur per absolutionem. 69, 5 et s.

Quis possit illam dare. 73, 15.

Quæ nullam certam formam verborum habet; est tamen aliqua necessaria, et quæ sufficiat. 73, 1.

Nullaque solemnitas est instituta pro hac absolutione. 74, 3.

Potest quis ab una suspensione absolvi sine aliis. ib., 4.

Ignorantia suspensionis excusat ministrantem ab irregularitate. 96, 27.

SUSPICIO, SUSPECTUS.

Suspicio quid, et quotuplex. XII, 592, 1.

Suspectus de hæresi, si illam interius non admisit, nullam hæreticorum pœnam in conscientia incurrit. 592, 2.

Secus est, si hæresim interius admittens sit vehe-

menter suspectus, quamvis de illa convinci non possit. ib., 3.
 Suspectus de hæresi et non convictus in externo foro, non punitur ordinaria hæreticorum pœna, potest tamen pro ratione suspicionis proportionata pœna juste puniri. 593, 4 et seq.
 Denuo suspectus de hæresi prius abjurata, an habendus sit pro relapso. 594, 7.
 Suspectus in fide qualiter sit irregularis. 592, 2.
 Quomodo inhabilis ad nova beneficia. 593, 6.

SYLLOGISMUS.

Syllogismus ex una præmissa de fide, et alia evidente, qualis, vide CONCLUSIO. XII.

SYMBOLUM.

Symbolum etymon et usus in Ecclesia. XII, 27, 4.
 Symbolum fidei ab Ecclesia fieri convenientissimum fuit. ib., 3.
 Ab Apostolis quando, quomodo, et ob quas rationes confectum. ib.
 Symbolum Nicænum in aliis Conciliis locupletatum. 28, 5.
 Symbolum Athanasii ab Ecclesia approbatum inter fidei Symbola annumerandum. ib.

In his Symbolis materia fidei sufficienter continetur. 29, 7 et seq.
 Symbolum apte et convenienter ex fidei articulis conflatur. 30, 10.
 In Symbolo Athanasii contentum quomodo sit medium necessarium ad salutem. 358, 22.
 In Symbolo Apostolorum contenta an omnia necessario sint a fidelibus explicite credenda. 371, 5 et seq.
 An item memoriter tenenda. 378, 7-8.
 Symbolum quomodo sciendum. XIV, 234, 7.

SYMPATHIA.

Sympathia potentiarum non pendet ex loco, sed ex identitate animæ, in qua potentiæ radican-
 tur. XXI, 107, 8.

SYNAGOGA.

Synagoga quid, et in quo ab Ecclesia differat. XII, 244, 1.
 Synagoga universa fidem non perdidit Judæis vitulum adorantibus. XXIV, 16, 11-12.

SYNDERESIS.

Synderesis quid. III, 752, 9.

T

TABELLIO.

Excommunicatus non potest uti munere tabellionis. XXIII, 440, 1 et seq.
 Alias graviter peccat. 441, 6.

TACTUS.

Quæ solo tactu pollent non esse simpliciter animalia, quidam, sed falso, dixerunt. III, 506, 2 — 509, 14.
 Tactus non sentit qualitatem sibi inhærentem, sed quæ est in corpore alterante. 692, 2 et seq.
 Tactus immutatur a suo objecto per species intentionales. 693, 5.
 Tactus intensiorem sentit calorem, quam sit is, qui in organo inhæret. 692, 3.
 Tactus non informatur specie, quin simul recipiat qualitatem realem. 693, 6.
 Tactus non recipit speciem a calore inhærente. ib.
 De organo tactus variæ sententiæ. ib., 2.
 Organum tactus est ipsa caro, et cutis. 694, 3.
 Quæ partes censeantur tactu carere. ib.
 Tactus sine medio, vel externo, vel interno potest objectum sentire. 695, 5-6.
 Tactus sensibile inhærens organo non sentit, sed contiguum. 696, 7.

Tactus medium quod. 696, 8.
 Quo medio percipiat duritiem. ib.
 Tactus quomodo definiatur. ib., 9.
 Tactus quomodo differat a gustu. 697, 3.
 Tactus an unus specie. 698, 4 et seq.
 Tactum maxime in vola manus, et in pulpis digitorum vigere. 697, 3.
 Tactu nullum animal caret. 699, 6.
 Aliqua solo tactu donantur. ib., 7.
 Tactus qua ex parte visum excedat. 701, 4 et seq.
 Qua item ex parte superetur. ib.
 Vide etiam verbo SENSUS EXTERNUS. III.
 Num proles possit in instanti quo informatur anima sentire. XIX, 189, Comment.
 Qua ratione futurus in corpore glorioso. 836, 15.
 Qualitates primæ quomodo percipiuntur per tactum in corpore glorioso. ib.
 Tactus, auditus, et visus comparantur quoad utilitatem in acquirendis scientiis. XXV, 55, 11-12.

TALPA.

Talpa an visu polleat. III, 699, 8.

TAURUS.

Taurorum agitatio an possit esse materia voti. XIV, 849, 6-7.

TAXARE.

Taxare rerum pretia, ad quem effectum legis pertineat. V, 67, 6.

TELESPHORUS.

Induxit primum consuetudinem celebrandi sacram Nativitatis noctem. XIX, 222, 7.

TEMASIIUS.

Temasii et Jacobi ad Augustinum epistola, in ejus libr. cap. 16. VII, 343.

TEMERITAS.

Temeritas in vovendo, vide PECCATUM. XIV.

TEMPERANTIA.

Vide RELIGIO. XIII.
Temperantiæ medium, quod. XVI, 603, 6.

Qua ratione hoc medium in victu dignosci possit. 1040, 2.

Quantum juvet ad castitatem. 710, 5.

TEMPLARII.

Templariis religiosis quæ privilegia concessa circa decimas. XIII, 162, 5.

TEMPLUM.

Templa qua necessitate debeant respicere Orientem. XIV, 241, 15.

Posterius, priori in structura ignobilius, ob Christi Domini præsentiam illustrius redditum. XVII, 23, 10.

Illud in priori adventu Christus ingressus, non in posteriori. 21, 6.

Ab Herode secundum templum constructum est. 22, 9.

Templum in Jerusalem sub Cyro inchoatum, et altare erectum. 275, 16.

Consuetudo dicandi templa Sanctis, quam antiqua et laudabilis. XVIII, 568, 4.

In templo Judæorum locus deputatus, in quo virgines Deo dicatæ tutæ morabantur. XIX, 113, 1.

Ibi usque ad annos nubiles manebant. 114, 3.

Historia de templo pacis quod dicitur corruisse in nocte nativitatis Domini, falsa. 234, 2.

Velum templi Salomonis quotuplex, et quodnam fuerit scissum in morte Christi. 644, 2-3.

Vide ECCLESIA, et MISSA § Ubi celebranda. XXI.

TEMPUS, DURATIO.

Duratio aliqua non æterna fuit aliquantulum cum Angelis, cælo et terra, concreata. Eaque fuit principium omnis durationis creatæ. III, 51, 5.

Aliquod initium proprii temporis successivi, discreti tamen, cum substantiis primo creatis, est concreatum. 52, 8.

An, et quomodo initium temporis, etiam continui

et successivi, sit cœvum creationi cæli et terræ. ib., 9-10.

Tempus ad legem aliquam derogandam quantum esse debeat. V, 166, 7 et seq.

Tempus longum saltem decem annorum esse debet. ib., 9 et seq.

Temporis continuatio ad præscriptam consuetudinem necessaria. 168, 14.

Tempus decennii sufficiens ut consuetudo inducatur. 191, 5.

Tempus ad legem abrogandam per consuetudinem ignorante principe quantum esse debeat. 205, 18.

Tempus requisitum ut una consuetudo deroget alteri. 222, 21.

Tempus decennii quando sufficiat. ib.

Tempus quadraginta annorum quando requisitum. ib.

Et pro omnibus his, vide CONSUETUDO. V.

Tempus meditationi aptius. XIV, 132, 7.

Tempus ut circumstantia est ad orationem vocalem. 238, 3.

Tempus ad horas canonicas. 408, 3.

Tempus cujusque horæ ante vel postponere, quod peccatum. 410, 7 et seq.

De tempore quo Christus prædicavit, vide CHRISTI DOCTRINA. XIX.

Quo tempore filii Israel transierunt Jordanem. XIX, 463, 9.

Quo tempore messes colliguntur in Judæa. ib.

Quantum temporis fluxerit a Christi morte ad ejus resurrectionem. 795, 1.

Tempus intrinsecum non potest in eadem re secundum idem esse multiplicari. XXI, 97, 15.

Tempus discretum, quod sit. XXVI, 948, 9.

Tempus continuum dari, ostenditur. 949, 3.

Tempus in solo motu reperitur, et pro diversitate motuum multiplicatur. ib., 4.

Tempus et motus sola ratione distinguuntur. 951, 1.

Tempus continuum in corporeum et spirituale dividitur, et quid utrumque. 950, 7.

Tempus in æquali motu semper est æquale, ubi difficultas de motu tardo et veloci, late tractatur. 951, 3 et seq. — 586, 10-11.

Tempus idem numero reproduci non implicat, si secundum se ac realiter consideretur. 954, 14.

Tempus quo vero sensu per instans existere dicatur. 957, 22.

Temporis partes licet successive fiant, qualiter veram existentiam habeant, verumque ens reale constituent. ib., 24.

Temporis fluxus per præsens et præteritum, qualiter fiat. 958, 26.

TEMPUS UT MENSURA.

Tempus mensuræ passivæ capax est. XXVI, 958, 2.

Tempus non potest esse mensura motus cujus est duratio. ib., 3.
 Nullum tempus ex natura sua est cæterorum mensura, licet aliquod sit magis aptum, ut ex hominum placito ad id sumatur. 960, 8.
 Tempus esse numerum motus secundum prius et posterius, ex Aristotele exponitur. ib., 9.
 Tempus extrinseca mensura cæterorum, unum tantum; intrinseca vero tot quot motus. 961, 11.
 Tempus non est mensura successione discretæ. 963, 8 et seq.
 Tempus non est mensura durationis rei permanentis, nisi quasi per accidens. 964, 11.
 Tempus nostrum æviterna non mensurat. 965, 17.
 Tempus ad prædicamentum quantitatis non pertinet. 585, 8.

TENEBRÆ.

Tenebræ super faciem abyssi, an, aut quo tempore præcesserint primam lucis creationem. III, 103, 22 et seq.
 Universaliter in toto orbe fuere Christo moriente, et quæ fuerit causa. XIX, 638, 1 et seq.
 Quæ miracula intervenerint. ib.

TENTATIO, IMPUGNATIO.

Tentare homines est præcipuum dæmonum ministerium. II, 1069, 4.
 Cur tentent. ib., 6.
 Potestas physica ad tentandum homines est dæmoni connaturalis. 1070, 8-9.
 Moralem vero a Deo non habet nisi permissive. ib., 10-11.
 Hæc dæmonis potestas quomodo dicitur in lege gratiæ ligata. 1066, 7 et seq.
 Et latius. 1071, 12 et seq.
 Speciatim. 1073, 17.
 Licentiam tendandi homines, cur Deus dæmoni tribuerit, rationes variæ. ib., 19 et seq.
 Tentatio alia dicitur probationis, alia seductionis. 1076, 2-3.
 Item alia ex objecto mala, alia bona, vel saltem non malâ. 1077, 4.
 Prioris Deus auctor esse nequit. ib.
 Tentationum omnium modo aliquo causa est dæmon. ib., 5-6.
 Tentationis efficax causa potest esse dæmon, non peccati. 1079, 10.
 Omnem tentationem necessario esse a dæmone disserunt Armeni. 1080, 12.
 Absque tentatione dæmonis hominem peccare non posse, erroneum est et fatuum. ib., 13.
 Ex tentatione dæmonum omnia hominum peccata esse, multi Patres aiunt. ib., 14 et seq.
 Multi negant. 1081, 18 et seq.
 Utrique probabiliter. 1082, 20.

Ex sola tamen dæmonis suggestionem, non omnes tentationes, vel peccata hominum, proveniunt. ib., 22-23.
 In statu naturæ lapsæ, ab alio animæ hoste ordinari juvatur dæmon ad tentandum. 1083, 24-25.
 Non est tamen necessarium, ut dæmon semper inchoet tentationem, nec etiam ut aliunde prius tentatio inchoetur, quam ab ipso homine tentato. ib., 26-27.
 Ad tentandum, dæmones quomodo sint deputati, vide DÆMONES. II.
 A tentationis officio, an repellatur dæmon ab hominibus semel victus. 1065, 3 et seq.—1098, 32.
 An saltem, ad tempus, victus recedat. 1098, 33-34.
 Dæmones, quibus non designantur homines impugnandi, quo pacto ad tentandum concurrant. 1099, 33.
 Tentationem serpentis, quæ Evam ad peccandum induxit per suggestionem tantum internam, erronee putat Cajetanus. III, 325, 2.
 Fuisse externam, et per auditum corporis factam, communis, et vera sententia. 326, 3 et seq.
 Tentari non possent homines a dæmone in statu innocentiae per solam phantasie mutationem. 327, 8.
 Cur tentaverit dæmon vero potius quam ficto animali. 330, 16.
 Vide etiam SERPENS. III.
 Adamus non fuit immediate a serpente tentatus. 343, 6.
 Sed ab Eva. ib., 7.
 Eva dum tentaret Adamum narravit promissiones sibi a serpente factas. 344, 8 et seq.
 Tentationis Adami ordo. 343, 6 et seq.
 Tentationes a nobis avertere Deum in retributionem boni usus arbitrii, credebant Semipelagiani. VII, 257, 18.
 Tentatio non mutat speciem aut motivum actus. 479, 12.
 Tentatio quænam gravis aut levis dicatur. 480, 2.
 Tentatio eadem potest uni esse gravis, alteri levis. ib.
 Tentationum genera tria. ib., 3.
 Tentatio variis modis vinci potest. ib., 4.
 Tentationes omnes vinci posse sine Dei auxilio, error fuit Pelagii. 481, 7.
 Tentatio quælibet levis in particulari secundum se sine peculiari Dei auxilio vinci potest. 483, 13.
 Tentatio quælibet gravis vinci nequit sine speciali Dei auxilio. 492, 8.
 Non requiritur tamen gratia sanctificans. 494, 16.
 Tentatio levis non obligat hominem ex præcepto ad orandum; obligat vero gravis, juxta multorum sententiam. 495, 18.
 Gravem tentationem necessitare voluntatem ad peccandum, erravit Baius. 496, 21.

- Ad vincendam tentationem gravem quænam gratia requiratur. 493, 20.
- Ad vincendam gravem tentationem necessitas gratiæ provenit ex impotentia non physica sed morali liberi arbitrii in statu naturæ lapsæ. 498, 28.
- Tentatio gravis requirit temporis moram. 500, 34.
- Tentatio etiam contra præceptum negativum an vinci possit sine positivo actu voluntatis. 502, 44.
- Vide COGITATIO MALA. IX.
- Tentationes an liceat petere. XIV, 72, 2.
- Tentatione urgente tenemur orare. 111, 13.
- Tentatio quæ intelligatur in Oratione Dominica. 252, 32.
- Tentationes dæmonum gravius oppugnant proficientes in via illuminativa, quam incipientes in purgativa. XVI. 1020, 8-9.
- Tentationes gravissimas patiuntur moribundi. 1051, 1.
- De tentatione Christi in deserto, vide CHRISTI TENTATIO. XIX.
- Tentatio quomodo sit opus diaboli. XIX, 433, 6.
- Quo sensu dicatur Christus venisse ad dissolvendas tentationes. ib.
- Tentatio per delectationem seu concupiscentiam sine peccato esse potest. ib., 7.
- Tentationes Deus sapientissime permittit. 440, 6.
- Quomodo tentationes vincendæ Christi exemplo. 448, 3.

TENTATIO DEI.

- Variis modis tentatur Deus ab hominibus. XIII, 442, 2 et seq.
- Tentatio vel est probationis, vel inductionis. ib., 1.
- Deum tentat, qui ab eo petit auxilium ad malum. ib., 2.
- Et qui petit ad sumendum experimentum. 443, 3.
- Tentare Deum ex formali intentione est per se malum, et peccatum mortale. ib., 4.
- Hoc peccatum est religioni oppositum. 444, 5.
- An in factis detur. 445, 8.
- Quando et quomodo liceat petere a Deo signum et instructionem. ib., 10 et seq.
- Quando Sancti petunt aliquod miraculum, id faciunt ex particulari motione Spiritus Sancti. 446, 13.
- Explorare voluntatem Dei de adventu futuro est tentare Deum. 447, 14.
- Petere a Deo commodam instructionem, etiam miraculosam, non semper est malum. ib.
- Explorare voluntatem Dei de eventu futuro mortale est ex suo genere. 448, 16.
- Tentatio Dei non solum est ex dubitatione divinæ perfectionis, sed etiam amoris erga homines. ib.
- Tentatio Dei interpretativa, quæ sit. ib., 1.
- Tentatio Dei est uti miraculoso experimento ad probationem veritatis. ib.

- An tentatio Dei interpretativa habeat specialem malitiam contra religionem. ib., 2 et seq.
- Ut detur, necesse est ut fiat opus in quo illa consistit, cum respectu ad Deum. 449, 4.
- In quo differat a tentatione formali. 450, 6.
- Purgationes vulgares prohibentur. 451, 8.
- Cur Deus aliquando miraculose illas confirmaverit. ib., 9-10.
- In lege veteri aliqua licebat. ib.
- An liceat sumere Eucharistiam ad purgationem. ib.

TERMINUS.

- Terminus prædestinatorum quis sit. 1, 243, 3.
- Terminus gloriæ unus est, gratiæ autem plures. 248, 16.
- Terminus solet esse objectum primum, quod voluntati proponitur. 272, 43.
- Terminus productus per dicere in æterno Patre est subsistens, et vere Verbum. 555, 13.
- Terminus adæquatus originum est persona producta. 684, 1.
- Essentia ut communicata personæ est terminus formalis, supposita, ut conditione, relatione. 685, 2.
- Terminus formalis in omni actione est natura, vel forma. ib.
- Terminus formalis aliquando potest præexistere productioni. ib., 4.
- Quando terminus formalis nec producit nec com-
producit, supponitur productioni. ib., 5.
- Termini a quo et ad quem incarnationis, vide INCARNATIO. XVII.
- Termini mutationum duplicem contrarietatem habent. XXVI, 748, 6.

TERRA.

- Qua ratione purganda post diem iudicii. XIX, 1113, 12.
- Num diaphana futura post diem iudicii. ib., 13.
- De terræ motu in Christi morte, vide PRODIGIUM. XIX.

TESTAMENTUM VETUS, NOVUM.

- Novi Testamenti excellentia, in libr. Augustini, cap. 5, ad finem. VII, 329.
- Quid sit. XIX, 589, 1.
- Testamentum Dei, quid. ib.
- Testamentum novum et vetus. ib.
- In quo differant. ib.
- Qui sancti ad vetus, vel novum testamentum pertineant. 361, 3.
- De testamento a Christo condito, vide CHRISTI TESTAMENTUM. XIX.

TESTARI, ET TESTAMENTUM.

- Religiosus professus nec valide, nec licite testari potest sine legitima licentia. XV, 653, 1.

- Excipitur casus in quo pater habens filios professionem emisit antequam de bonis disponeret. *ib.*, 2.
- Hæc distributio committitur arbitrio patris, non tamen extra filios et monasterium. 654, 4.
- Hujusmodi parens in Hispania potest præferre aliquem ex filiis in tertia parte suorum bonorum. *ib.*, 5.
- Potest quintam partem relinquere filiis, vel alicui eorum, nec tenetur relinquere monasterio. 655, 6.
- An hæc juris concessio ampliari possit respectu ascendentium, et an possit pater cogi ut illam distributionem ante mortem exequatur. *ib.*, 7.
- Religiosus non potest facere testamentum etiam de licentia cujuscumque prælati infra Papam. *ib.*, 8.
- Papa non potest dare religioso licentiam testandi irrevocabilem, nisi dispensando in ipso voto paupertatis. 657, 13.
- Si testamentum sit factum, et morte confirmatum, licentia non potest revocari. 658, 14.
- Potest vero, si non sit morte confirmatum, et revocari et annullari a Pontifice. *ib.*, 16.
- Potest etiam ita confirmari, ut sit irrevocabile a testatore. *ib.*
- Religiosus, si velit, potest revocare tale testamentum, vel aliud condere. *ib.*, 15.
- Hæc facultas testandi est gratia, neque expirat morte concedentis. 659, 17.
- Requiritur ad dandam hanc facultatem causa legitima. 660, 19.
- Religiosi ordinum militarium licite et valide testari possunt. *ib.*, 22.
- Probabile est, deficientibus filiis legitimis, vel necessariis hæredibus, non posse testari sine facultate Pontificis, sed illis succedere religionem. 661, 23-24.
- Clerici horum ordinum militarium et milites sancti Joannis testari non possunt, facilius tamen eis datur licentia a Pontifice. *ib.*, 25.
- Vide RELIGIOSUS, et NOVITIUS. XV.
- Testamentum validum condere possunt religiosi Societatis solemniter non professi absque licentia Superioris, qui tamen illud irritare poterit, si velit. XVI, 731, 13.
- Nec solum vivente testatore, sed etiam post ejus mortem, potest Superior testamentum ejus sine licentia factum irritare, eique tunc succedetur ab intestato. *ib.*, 14.
- Testamentum condentes sine licentia Superioris, quantum peccent dicti religiosi Societatis. *ib.*, 13 et seq.
- Quid facere possint dicti religiosi in casu necessitatis, absente Superiore a quo facultas testandi postuletur. *ib.*, 13-14.
- An etiam et quantum peccet novitius Societatis condens testamentum post expletum primum annum novitiatus, absque licentia Superioris. 732, 16.
- Testamenta moribundis conficere, eisque conficiendis assistere, regulariter juxta suas regulas non possunt religiosi Societatis. 1052, 3.
- Vide MORIBUNDUS. XVI.
- Testamentum excommunicatus etiam occultus facere non potest. XXIII, 425, 1.
- Factum tamen cum aliis debitis circumstantiis est validum. *ib.*

TESTIS, TESTIMONIUM.

- Testes in regulari judicio publicandi non sunt. XVI, 1129, 30-31.
- An sufficient singulares in eodem judicio ad plenam probationem. 1132, 33.
- Vide INQUISITIO. XVI.
- Excommunicatus non potest licite testimonium ferre. XXIII, 442, 1.
- Licet quis non teneatur ex justitia commutativa ad testimonium ferendum, potest ex charitate obligari, et ad hoc sub excommunicatione compelli. 500, 4.

THEATINI.

- Theatinorum religio quem habeat fundatorem, et quam similitudinem cum Societate. XVI, 555, 4.

THEOLOGIA.

- Theologia an maneat in beatis, et quomodo. IV, 93, 4.
- Theologia an comparetur sine speciali auxilio gratiæ. VII, 151, 8.
- Si Theologiæ habitus quoad substantiam naturalis sit, virtus Theologalis non est. IX, 53, 18.
- Si supernaturalis, multum participat virtutis Theologiæ. *ib.*
- Non tamen auget numerum earum. *ib.*
- Ad fidem et sapientiam Spiritus Sancti donum reduci potest. *ib.*
- Theologiæ objectum formale ab objecto fidei in quo differat. XII, 97, 7 et seq.
- Speciatim. 99, 10.
- Theologicus assensus in hæretico, alius ac in homine catholico. 98, 9.
- Imo in hæretico non est scientia. *ib.*
- Vide CONCLUSIO. XII.
- Theologicus assensus et habitus ab assensu et habitu fidei in quo differant. 178, 10.
- Theologica fides a catholica in quo differat. 90, 3-4.
- Theologiam in physicam, civilem et fabulosam distinxerunt philosophi. XIII, 484, 5.
- Discrimen inter civilem et naturalem Theologiam. 485, 9.

Qualis fuerit Theologia fabulosa.	484, 5.
Theologicus assensus perfectus supernaturalis potest esse.	725, 41.
Hinc hæreticus habere non potest.	ib., 42.
Ad eum non opus est gratiæ speciali auxilio distributive, sed collective.	726, 13.
Vide SIMONIA. XIII.	
Theologia tripliciter Deum considerat, in se, in creaturis, ut finem ultimum.	XVII, 2, 2.
Consideratio de incarnatione ad Theologum quibus modis attineat.	3, 5.
Theologia quomodo vitam et mortem Christi tractet.	3, 4.
Habitus Theologiæ supernaturalis.	XIX, 303, 5.
Evidenter solvit argumenta contra fidei mysteria non negative tantum, sed positive.	XXI, 35, 4.
Ut suprema sapientia de reliquis scientiis iudicat, illasque corrigit.	130, 8.
Cur sit simul scientia practica et speculativa.	XXV, 38, 5.

THESAURUS ECCLESIAE.

In Ecclesia est thesaurus præcipue constans ex Christi meritis et satisfactione.	XXII, 1037, 2.
Infinitus.	1038, 3-4.
Spiritualis et moralis.	1039, 6.
Constat idem meritis Sanctorum.	1041, 6.
Et satisfactionis.	1043, 8.
Thesaurus, ut constans satisfactionibus Sanctorum, deservit ad indulgentias.	1045, 13.
Licet non sit ad illas simpliciter necessarius.	1053, 14.
An vero possint alia via dispensari.	1058, 8.
In veteri Ecclesia non fuit potestas thesaurum dispensandi.	1047, 19-20.
Indulgentiarum efficacia pendet ex thesauro, saltem ut constante Christi meritis et satisfactione.	1049, 4.
Non tantum per indulgentias, sed etiam per sacramenta, remissio fit ex Christi satisfactione.	ib., 5.
Remissio pœnæ temporalis facta sine satisfactione nostra semper fit per applicationem satisfactionis Christi.	1051, 8.
Semper in Ecclesia concessæ sunt indulgentiæ ex thesauro Ecclesiæ.	1052, 11.
Thesaurus non est necessarius ad remissionem externarum pœnarum.	ib.
Neque ad absolutionem a censura.	ib.
Quæ satisfactiones applicentur per indulgentiam quando intentio concedentis determinata non est.	1054, 16-17.
Merita Sanctorum non conferunt ut major concedatur indulgentia quam causa deponat.	1056, 20.
Thesaurus, ut constans Christi meritis, aliis modis quam per indulgentias dispensatur.	ib., 4.
Nulla privata persona, aut fidelium congregatio, potest privatum congregare thesaurum.	ib., 3.

D. THOMAS.

D. Thomæ pro tuenda gratia labor. Ejus encomium.	VII, 322, 28.
Quid D. Thomas de auxilio gratiæ efficaciæ senserit.	VIII, 622.
Quid in controversia de physica prædeterminatione D. Thomas docuerit aut senserit.	591.
Expenduntur testimonia et locutiones D. Thomæ in quibus sentit repugnare libertati, physicam prædeterminationem et efficaciam prævenientis gratiæ consistere in congrua vocatione.	612.
Recte asseruit actus theologiarum virtutum posse a religione imperari.	XIII, 42, 11.
Explicatur locus difficilis D. Thomæ, quomodo divina excellentia et bonitas communicetur creaturis.	60, 21.
Explicatur alius circa non solventes decimas.	130, 12.
Divi Thomæ locus mendosus corrigitur circa notoriam artem.	564, 5.
Sentit hanc artem ad magiam pertinere.	ib.
D. Thomas imagines astronomicas damnat.	570, 24.
D. Thomæ rationes circa simoniam de jure naturæ defenduntur.	630, 2 et seq.
Explicatur late circa venditionem veritatis.	661, 12.
D. Thomas præclarus itineris Theologici dux.	XVII, 4, 1.
Mens D. Thomæ de interiori adoratione perpendicularitur.	XVIII, 553, 24.

THRONUS.

Vide CHORUS. II.

TIBERIUS CÆSAR.

Quando imperare cœpit.	XIX, 394, 9.
Quot annis vixit Christus imperante.	ib.

TIMOR.

Timor non competit Deo.	I, 219, 8.
Timor quid requirat.	ib.
Timoris passio, quid.	IV, 470, 1.
Ad objectum timoris quomodo spectet arduum.	ib., 2.
Timoris divisio.	471, 4.
Timoris causæ et effectus.	ib., 5.
Timoris multiplex acceptio.	VII, 687, 1.
Timor gehennæ, vel amittendi supernaturalem beatitudinem, est actus supernaturalis.	648, 13.
Timor, donum Spiritus Sancti actuale, significat timorem reverentialem divinæ Majestatis.	693, 18 et seq.
Ut sic est donum a cæteris distinctum.	ib.
In beatis manet.	694, 22.
In materia humilitatis ac temperantiæ versatur.	ib.
Timor Dei servilis non est doni Spiritus Sancti actus.	693, 20.
Si quando timor Dei servilis etiam honestus dici-	

tur donum Spiritus Sancti, tunc sumitur in lata significatione doni, vel causaliter. *ib.*, 21.
 Actualis timor filialis et initialis non est donum Spiritus Sancti, neque ab speciali habitu doni timoris elicitur, sed a virtute charitatis. *ib.*
 Timor filialis et initialis solum differunt tanquam perfectum et imperfectum in eadem specie. *ib.*
 Timor pœnæ est actus bonus et honestus. IX, 407, 8.
 Est medium optimum ad peccatum fugiendum. *ib.*, 9.
 Timor pœnæ per se sine sacramento non est sufficiens dispositio ad peccati remissionem. *ib.*, 10.
 Timoris actus ordinarie est dispositio ad justificationem. *ib.*, 11.
 Non est ita necessarius, ut sine illo dari nequeat integra et perfecta justificatio. *ib.*
 Vide MERITUM. IX.
 Timoris divisio in humanum et divinum, qualis. XII, 610, 1.
 Timor mundanus in rigore sumptus semper est malus mortaliter. *ib.*
 Absolute spectatus potest esse peccatum veniale, vel mortale. *ib.*, 2.
 Timor filialis quis sit et in quo differat a servili. *ib.*, 3 et seq.
 Timor servilis qualiter in bonum et malum dividatur. 611, 6 et seq.
 Timor gehennæ honestus. *ib.*
 Timor filialis in initialem et perfectum dividitur; timor initialis unde dictus. 612, 7-8.
 Timor mundanus non est actus spei vel alterius virtutis. *ib.*, 9.
 Nec etiam timor servilis quo timetur pœna super omne malum. *ib.*, 10.
 Timor servilis quo debite timetur pœna æterna, vel aliud quod ad illam inducit, ut est malum naturæ, est actus elicitus a virtute spei. *ib.*, 11.
 Timor servilis honestus a servili inhonesto essentialiter differt. 613, 12.
 Filialis et initialis elicitur a charitate. *ib.*, 13.
 Timoris donum annumeratum inter septem, est habitus qui versatur circa materiam temperantiæ, altiori tamen modo, quam virtus infusa ex speciali instinctu Spiritus Sancti. *ib.*, 14.
 Ejus proprius actus quis sit. *ib.*
 Timor quomodo minuatur, tollatur, perficiatur a charitate. 614, 13 et seq.
 Timor in patria permanet etiam quoad actum. 615, 18.
 Timoris actus in patria quis sit. *ib.* et seq.
 Timor in Deum non cadit. *ib.*, 20.
 Timor reverentialis potest elici a religione. XIII, 40, 5.
 Dupliciter potest quis operari ex timore. XXII, 104, 5.

Operari vel pœnitere ex timore, ut ex occasione excitante, optimum est. 104, 5.
 Item ut ex fine proximo, non excludendo finem ultimum. 103, 7.
 Timor gehennæ est actus bonus. 103, 4.

TIMOR, TIMOR IN CHRISTO.

Timoris donum in Christo et beatis. XVII, 607, 5.
 Timoris varii modi. *ib.*, 6.
 Timor reverentialis et castus, quid et qualiter in Christo. 608, 7-8.
 De ratione timoris, quæ fuga. *ib.*, 8.
 Timoris actus dupliciter haberi potest. XVIII, 210, 3.
 Timuit Christus malum quod est in morte. 211, 7.
 Malum facile, sed non honeste vitabile, potest esse timoris objectum. 212, 8.

TIMOTHEUS.

Timotheus cur circumcisus a Paulo. VI, 519, 22.

TITULUS.

Tituli quibus Deum oramus, unde sumantur. XIV, 122, 9.
 Tituli erga Deum, quare allegentur. 123, 10.
 De titulo super crucem Christi posito, vide sub verbo CHRISTUS, vel TITULUS CRUCIS. XIX.

TOLERANTIA PERSECUTIONUM.

Tolerantia persecutionum propter justitiam, occitava beatitudo est. VII, 700, 18-19.
 In quibus virtutum actibus consistat. *ib.*

TONSURA.

Vide PRIMA TONSURA. XX.

TORTURA.

Tortura etiam habet locum in religiosis, quando reus interrogatus post semiplenam probationem delictum negat. XVI, 1030, 32.

TRANSITUS.

Transitus religiosi ad aliam religionem, vide RELIGIOSUS ad aliam religionem transiens. XVI.

TOTUM.

Sitne totum in Trinitate et pars. I, 564, 8.
 Totum a partibus qualiter distinguatur. XXVI, 486, 2-3.

TRACTIO.

Tractioni divinæ duos effectus proximos tribuit Augustinus. X, 565, 1 et seq.

TRADITIO.

Traditiones ecclesiasticæ quomodo jus non scriptum contineant. VI, 148, 12.
 Quæ traditiones ex Apostolorum præceptis promanarunt. *ib.*, 11.
 Traditio ecclesiastica sine ullo præcepto inchoare potest. *ib.*

TRANSFIGURATIO.

Quam antiqua sit solemnitas festi. XIII, 262, 13.
De transfiguratione Christi, vide CHRISTI TRANSFIGURATIO. XIX.

TRANSITUS.

Transitus Angeli de extremo ad extremum non per medium probabiliter fieri potest naturaliter. II, 496, 7 et seq.
Oppositum probabilius. 499, 17.
Transitus Angeli ultra locum intermedium adæquatum fieri non potest naturaliter in instanti. 508, 4 et seq.
Quo pacto divinitus fieri queat, 509, 9.
Alia vide verbo MOTUS. II.
Transitus ab una religione ad aliam in religiosis professis, quando et a quo dispensatur. XV, 282, 7 et seq.
Vide VOTUM RELIGIONIS, OBEEDIENTIA SOLEMNIS. XV.

TRANSMUTATIO.

Transmutatio naturalis fieri non potest, nisi manente communi subjecto sub utroque termino. XXV, 397, 6.
Transmutationem substantialem dari in rebus. 399, 12.

TRANSUBSTANTIATIO.

Vide EUCHARISTIA. II.
Quam convenienter hoc nomen significet conversionem quæ fit in Eucharistia. XXI, 142, 3.
Includit quidquid est de ratione conversionis, et aliquid superaddit, per quod a cæteris conversionibus differt. 150, 17.
Ut passiva et ut activa considerari potest, et quid utraque sit. 151, 7.
Nullatenus in prædicamentali relatione consistit, sed in dependentia effectus a causa per modum ejusdem fieri. ib.
Substantia panis, quæ transubstantiatur, nullo modo manet in Eucharistia, imo neque in rerum natura, nec secundum materiam, nec secundum formam, sed secundum accidentia tantum. 118, 5 — 123, 14 — 124, 3 — 125, 5-6.
Nec manet subsistentia, suppositalitas, neque existentia panis. 128, 4 — 129, 6 — 131, 9.
Non solum transubstantiatio, sed nec transmutatio fieri potest inter specificas differentias tantum, manente eodem individuo generis, ut subjecto talis transmutationis. 131, 10.
In transubstantiatione vera et realis actio intercedit, qua corpus Christi sub speciebus constituitur, quæ circa Christi corpus versatur. 150, 3.
Terminus transubstantiationis non est præsentia corporis Christi in loco, ubi erat panis, nec aliqua ejus unio cum speciebus. 152, 2 et seq.

Proprius ejus terminus est substantia corporis Christi, quatenus illam jam præexistentem et productam attingit per modum veræ conservationis. 157, 10.
Transubstantiatio non est actio tantum adductiva, etiam ex mente D. Thomæ. ib.
Implicat panem transubstantiari in Christi corpus, nisi in aliqua re vel modo aliter se habeat corpus Christi. 163, 4.
Transubstantiatio vel acquisitio præsentia, quæ illam comitatur, non est propria mutatio. 164, 5-6.
Licet habeat quidquid habet influxus creativus, non tamen fit per modum creationis. 165, 9.
In transubstantiatione panis substantia desinit ex vi actionis positivæ, et qualis sit. 167, 3 — 169, 7.
Substantia panis in transubstantiatione non annihilatur, imo etiam si illi non succederet Christi corpus, non annihilaretur ex vi actionis, qua modo desinit. 172, 3 et seq.
Tota transubstantiatio in uno instanti perficitur, quod est primum esse corporis Christi sub speciebus, et primum non esse substantia panis. 178, 8.
Per illam totus panis in totum Christi corpus convertitur, ita ut materia in materiam, et forma in formam convertatur. 195, 2 — 206, 16.
Non repugnat per transubstantiationem aliqua etiam accidentia desinere. 277, 3.
Actio instrumenti ad transubstantiationem concurrentis, ubi recipiatur. 157, 9 et seq.
Actio est ex omni parte supernaturalis, et mirabilis opus creatione, non vero incarnatione. 178, 10.
Plura concurrunt miracula in hoc opere, et quæ sint. ib., 9.
Egregia comparatio Eucharistiæ et Incarnationis. 36, 6.
An sit miraculum. 178, 11.

TRIBUS.

Tribus Israel ut dicantur duodecim, cum tredecim fuerint. XXIV, 400, 23.

TRIBUTUM.

Tributum a verbo tribuo derivatum. V, 474, 1.
Aliæ derivationes. ib.
Tributum dividitur in reale, personale et mixtum. ib., 2.
Tributorum varia nomina, ut census, angaria, pedagia, guidagia, etc. 475, 3.
Tributa realia solvenda, licet non petantur. ib., 4.
Tributum imponi potest de rebus quæ ad proprium usum venduntur, etc. 488, 2.
Tributa propria et generalia externos etiam comprehendunt. 491, 10.

- Tributorum forma est proportio inter personas servanda et tributum. 487, 1.
- Tributa per se non dependent ab acceptance subditorum. 491, 1.
- Tributa ab habente potestatem imponenda. 478, 1.
- Et quis hanc habeat potestatem. 479, 2.
- Quæ tributa summus pontifex imponere potest, et ubi. ib., 3.
- Tributa imponere de novo non potest qui non sit supremus. 482, 12 et seq.
- Tributorum duplex causa consideranda. 483, 3.
- Tributa in commune bonum ordinantur. ib.
- Tributorum justa quantitas ex causa tributi sumenda. ib., 4.
- Tributa quomodo ad usus ad quos dantur expendenda. ib., 5.
- Tributa pendere a causa in fieri et conservari. 486, 6.
- Tributum ratione consuetudinis quomodo exigendum, cessante causa. ib., 8.
- Non obligantur subditi solvere tributum novum si non constet de potestate imponentis, quamvis non constet illum tali carere potestate. 497, 14.
- Tributarius quando potest se occultare ne solvat tributum. 496, 12.
- Tributa, ut in praxi bene solvantur, quæ sunt observanda. 501, 25.
- Tributum quomodo teneantur solvere advenæ. 491, 10.
- Vide LEX TRIBUTORUM per totum. V.
- Cur detur contra decimas præscriptio, non ita tamen contra tributa regia. XIII, 129, 9.
- Tributa et pensiones non sunt ante decimationem deducenda. 223, 10.
- Exigere tributa a clerico est sacrilegium, non ita tamen furari ejus bona. 606, 8.
- Vasallus cum domino temporali excommunicato et denunciato potest communicare in exhibitione tributorum et servitii quæ domino respondent. XXIII, 414, 12.
- Communitas exigens tributum a personis ecclesiasticis interdicitur. XXIII bis, 267, 13.
- Imponens nova tributa absque legitima facultate incurrit excommunicationem bullæ Cœnæ. 517, 36 et seq.
- Et exigentes. 519, 44.
- Pontifex potest illam dare. 518, 39.
- Exigens a personis ecclesiasticis tributa excommunicationem incurrit. 634, 18 — 635, 21.
- Tributorum genera duo. XXIV, 442, 3.
- TRINITAS.
- Trinitatis mysterium non esse impossibile, positive demonstrari nequit. I, 537, 4.
- Trinitatis cognitio non solum non est Angelo naturalis, sed nec etiam est possibile per divinam relationem distingui a visione intuitiva. 569, 17.
- Trinitatis mysterium nullo modo rationi repugnat naturali. ib., 18.
- Trinitatis revelatio esse potest. 570, 2.
- Beati clare Trinitatis mysterium agnoscunt. ib.
- Trinitatis mysterium Angelis innotuit per revelationem. ib.
- Trinitatis mysterium fide formatus homo rationalibus probare potest habere convenientiam. 572, 9.
- Trinitati inesse quasi partes quantitatis discretæ transcendentalis, quomodo intelligatur. 603, 12.
- In Trinitate utendum est vocibus solam distinctionem quoad supposita significantibus. 616, 1.
- Quomodo cum mysterio Trinitatis cohæreat illud principium, quæ sunt eadem uni tertio, etc. 623, 6-7.
- Trinitas, ut sic, non est de essentia Dei. 628, 2 et seq.
- Vide MYSTERIUM, REVELATIO. I.
- Trinitas divinarum personarum, an oïm apparuerit in forma visibili. II, 769, 10 et seq.
- Vide etiam ABRAHAM, et APPARITIO. II.
- Trinitas personarum non pertinet ad objectum beatitudinis hujus vitæ etiam supernaturalis, et cur. IV, 52, 7.
- Pertinet tamen ad primarium et adæquatum objectum vitæ. 54, 11.
- Trinitas est vera gratia increata. VII, 137, 4.
- Trinitatis explicita fides quomodo necessaria ad salutem, vide FIDEI NECESSITAS. XII.
- Trinitatis articulum quomodo teneantur fideles credere in lege gratiæ. XII, 372, 6.
- Dies Dominica in Trinitatis cultum dicata. XIII, 257, 13.
- Trinitatis mysterium in quo consistat. XVII, 449, 4.
- Nostræ fidei est fundamentum. 430, Præamb.
- Altius mysterium incarnatione. 40, 7.
- Trinitatis personæ sunt idem in natura majori unitate, quam qua hypostatice uniuntur, licet ipsæ non uniantur. 315, 10.
- Trinitatis opera ad extra indivisa. 387, 1.
- Est causa efficiens principalis incarnationis. ib.
- Nomen quæ est, convenit Trinitati ratione unius existentiæ. 431, 2.
- Trinitas non habet propriam efficientiam supra personam Verbi. 388, 5.
- Trinitas non est incarnata. 461, 2.
- Est tamen speciali modo in humanitate. 461, 13.
- Trinitas est infinita simpliciter, et quælibet ejus persona; et unde. 444, 14.
- In Trinitate non multiplicantur concreta, nisi multiplicatis formis. 450, 7.
- Unaquæque persona est Deus, et omnes tres unus tantum Deus. 488, 12.

Non tamen omnes tres unum simpliciter. XVIII, 256, 2.
 Trinitatis mysterium omnibus occultum; incarnationis etiam notum ipsi soli Trinitati. XVII, 2, 3,
 Prædicata quæ conveniunt Deo ab æterno communia sunt toti Trinitati, secus quæ per naturam assumptam. XVIII, 227, 7.
 Expressa fides Trinitatis non est omnibus publice prædicata nisi per Christum et Apostolos. XIX, 372, 5.
 Totius Trinitatis expressa repræsentatio facta, cum Christus baptizatus est. 408, 8.

TRIREMES.

Triremium pœna an sit conveniens pro religiosis. XVI, 151, 4.
 Damnati ad triremes, qua ratione absolvi possint a confessariis Societatis. 991, 19.

TRISTITIA.

In Deo non est tristitia. I, 218, 6.
 In Deo non potest esse tristitia de malo culpæ sui amici. ib., 6-7.
 In Beatis tristitia esse nequit. ib., 7.
 Quoties Scriptura tristitiam Deo tribuit per metaphoram fit. ib.
 Vide anima SEPARATA et PÆNA. II.
 Tristitia in beatis nulla. Et quomodo considerent peccata sua præterita. IV, 127, 9.
 Tristitiæ passio quid sit, et quotuplex. 466, 6 et seq.

TRISTITIA, TRISTITIA IN CHRISTO.

Tristitiæ objectum quod. XVIII, 207, 4.
 In Christo tristitia fuit ratione sui et aliorum in utraque portione voluntatis. ib.
 Tristitia et gaudium simul in Christo fuerunt, et qualiter, miraculose tamen. 307, 8.

TUBA.

Qualis futura in die resurrectionis. XIX. 927, 5.

TUNICA.

Tunica inconsutilis Christi a Virgine contexta. XIX, 582, 4.

TUTOR.

Bona tutoris sunt obligata pupillo pro mala administratione. XIII, 239, 11.
 Tutor quatenus possit irritare vota impuberum. XIV, 1072, 24.

Tutor potest licite et valide offerre religioni impuberem, etiam cogendo illum. XV, 298, 13.
 Similiter potest, quamvis mater, quæ non sit tutrix, repugnet; non ita mater sine tutoris vel consensu, vel non contradictione. ib., 13.
 Excommunicatus etiam non vitandus officium tutoris assumens, et qui excommunicato vitando tale munus confert, peccant, factum tamen tenet. XXIII, 450, 1.

TYPHA.

Materia dubia est sacramenti Eucharistiæ. XX, 806, 9.

TYRANNUS.

Quando liceat servare præcepta tyranni, quando non. V, 210, 9.
 Tyrannus dupliciter potest quis esse. XII, 759, 2.
 Tyrannus an possit a quovis privato, vel a sola republica occidi. ib.
 Contra regem non tyrannum bellare rempublicam est intrinsece malum. ib, 3.
 Tyrannus duplex, unus in titulo, alter in sola administratione. XXIV, 675, 1.
 Tyrannum in titulo cuilibet occidere licet, et quando, ac quomodo. 677, 7 et seq.
 Tyrannus in usu est, qui subditos a vera religione discedere compellit. 675, 1.
 Tyrannum vim actu inferentem, quando occidere liceat, etiamsi sit verus dominus. 676, 5.
 Tyrannus in administratione, statim ac incidit in hæresim, quodammodo suo privatur dominio, quod vel confiscatur, vel transmittit ad successorem Catholicum, sed non ejicitur, nisi lata sententia. 679, 14.
 Tyrannum privare per sententiam potest ipsa Respublica vel Romanus Pontifex. 608, 15.
 Tyrannum in administratione post sententiam in illum legitime datam, qui possit occidere. 678, 12.
 Tyrannus post latam privationis sententiam, vel declarationem ejus criminis, quod a jure multatur privatione, potest exui regno a sententiæ latore, vel ejus ministro, qui tyrannum interficiat, si opus sit, vel si justa sententia hanc pœnam importet. 681, 18.
 Tyrannus dpositus per sententiam, non potest necari a quolibet homine, imo nec vi expelli, nisi jus, vel sententia det generalem quamdam facultatem. Quod si nulli mandetur executio sententiæ, transibit regnum ad successorem, vel ad ipsam rempublicam. ib., 19.

U

UBI, UBIQUE.

- Ubi intrinsecum, seu præsentiam localem Angeli ipsius substantiæ superadditam, qui negent. II, 428, 2-3.
 Verius affirmatur. 429, 4 et seq.
 Hoc ubi, seu modus præsentiae, accidentarius est, atque ex natura rei distinctus a substantia Angeli. 430, 8.
 Non spectat ad prædicamenta alia præterquam Ubi. 430, 9 et seq.
 Estque immediate in ipsa substantia Angeli, sicut ubi quantitativum immediate afficit ipsam quantitatem. 432, 14.
 Ratio habendi Ubi est ipsa res, quæ illo immediate afficitur. ib., 15 — 433, 2.
 Ab intrinseco Ubi nihil potest absolvi, sive existat in hoc mundo corporeo. 433, 3-4.
 Sive solitarie creetur. 434, 5.
 Quid de absoluteione ab omni loco extrinseco. 474, 28-29.
 Ubi cujusque rei manet, esto locus ejus extrinsecus destruat. 435, 7.
 Cur res possit mutari de uno loco, vel ubi ad aliud: non vero de una duratione ad aliam. 436, 10.
 Ubi in Angelis est absque situ aliisque differentiis loci. 437, 13.
 Ubi intrinsecum est terminus motus localis etiam in Angelo. 480, 7.
 Ubi angelicum esse spirituale, et divisibile non repugnat. 487, 1 et seq.
 Ubi que Angelos esse refellitur contra Durandum 423, 12 et seq.
 Ubi modus est realis intrinsece inhærens rei quæ in loco esse dicitur, et ab ea ex natura rei distinctus. XXVI, 976, 14 et seq.
 Formalis effectus ipsius Ubi est hic vel illic constitutare subjectum. ib., 17.
 Ubi non provenit formaliter a superficie ambiente aut extrinseco corpore, nec ab eo resultat aut pendet. 977, 18.
 Hoc Ubi est forma constituens prædicamentum Ubi. 978, 22.
 Ubi intrinsecum, non vero extrinsecus locus, est terminus motus localis. 984, 4.
 Ubi non fundatur necessario in quantitate molis. 984, 9 — 1001, 7.
 Ubi proprium habet quantitas ab Ubi suæ substantiæ realiter distinctum. 1000, 2.
 Ubi in omnibus substantiis, et earum accidentibus, reperitur. 1002, 9.

- Ubi seipso, et non per aliud Ubi, præsens est loco. 1003, 13.
 Ubi divisio in circumscriptivum et definitivum traditur, et utriusque ratio exponitur. ib., 2.
 Esseque divisionem univocam traditur. 1005, 8.
 Ubi substantiæ materialis, ut a quantitate distinctæ, sitne circumscriptivum. 1004, 4-5.
 Ubi quod Christus habet in Eucharistia, definitivumne an circumscriptivum. ib., 6.
 Ubi nec moveri nec intendi potest, omnique contrario caret. 1006, 11-12.

UBIQUETARIUM.

- Ubiquetariorum error, et absurda et falsa fundamenta. XVIII, 177, 1.
 Hujusmodi ubiquitatem repugnare rei creatæ ostenditur. 179, 4.
 Alius error Ubiquetariorum de idiomatum communicatione refellitur. 180, 6 et seq.

UNCTIO, UNCTUS.

- Uctiones quibus Christus unctus dicitur ante passionem non plures fuere. XIX, 880, 9.
 Vide CONFIRMATIO, § Materia. XX.
 Uncti in Scriptura qui nominentur. XXIV, 532, 1.

UNCTIO EXTREMA.

- Vide EXTREMA UNCTIO. XVI.

UNGUES.

- Ungues an vivant et nutriantur. III, 606, 5.

UNIO.

- Uniri Deum in compositione extra hypostaticam repugnat, etiam de potentia absoluta. I, 17, 8-9.
 Unio hypostatica soli Deo ex parte naturæ repugnat. ib., 10.
 Unio Divinæ essentiæ ad visionem beatam cum intellectu beato, qualis. 89, 15.
 Unio realis terminatur ad reale compositum. 88, 10.
 Unio objecti cum potentia solum necessaria est ad efficientiam. 90, 17.
 Informatio animæ quoad substantialem unionem ejusdem rationis est in corpore mortali et immortali. 179, 7.
 Unio etiam datur ex parte corporis, quando ei unitur substantia spiritualis. II, 494, 7.
 Unio Angeli ad corpus, si possibilis est, necessario datur intra mundum ad hoc vel illud corpus. ib.
 Nec potest fieri immediate ad corpus remotum. ib.
 Unionem Angeli ad corpus esse illi rationem essendi in loco, impugnatur. 447, 3 et seq.

Unio hæc, licet admittatur, nequit esse terminus motus localis. 478, 3 et seq.
 Sed potius motum præsupponit, quando unienda distant. 479, 5.
 Unionem hanc indissolubilem esse per motum localem, sicut indissolubilis unio animæ ad corpus, et Christi ad species consecratas, falso asseritur. 481, 3.
 Quod unio spiritualis terminata ad rem corporalem sit divisibilis, late ostenditur. 487, 1 et seq.
 Talis unionis extensio ab extensione quantitatis differt. 491, 17-18.
 Uniones Christi ad diversas species sacramentales diversæ sunt, et tamen omnes in eodem Christi corpore indivisibiliter existunt. 491, 16.
 De unione non pauca habes. 447, 1 et seq.
 Unio inter Deum et animam beatam substantialiter est impossibilis, nisi antecedente aliquo novo effectu qui sit in anima. IV, 57, 4.
 Unio substantiæ animæ ad Deum quæ fit per gratiam in via, ipsa est quæ manet in patria, estque illapsus quidam. 59, 9-10.
 Unio inter animam et Deum crescit crescente gratia. 60, 13.
 Unio fit per visionem et amorem, et quæ sit præstantior. 88, 61.
 Unitas specifica et numerica bonitatum in actibus voluntatis, quomodo sumatur ex objectis. 333, 1 et seq.
 Unio et charitas inter fratres quibus mediis in Societate concilietur et foveatur. XVI, 949, ib.
 Unio animæ rationalis cum corpore successive fieri potest divina virtute. XIX, 755, 1.
 Alia formalis, alia effectiva, et quid utraque sit et per quid inter se distinguantur. XXI, 52, 4 — 58, 16.
 Inter substantiam et accidens non potest esse unio substantialis, neque ex accidentali et substantiali mista. 53, 5-6.
 Cum subjectum et accidens uniuntur, necesse est unum quodammodo esse actum alterius. ib., 6.
 Unio hypostatica non fit in natura, sed in persona. 118, 4.
 Quæ uniuntur prius debent fieri sibi invicem præsentia. 154, 4.
 Unio accidentis ad subjectum modus est accidentalitatis ad prædicamentum talis accidentis pertinet. 284, 8.
 Unionis variæ acceptiones. XXV, 521, 10.
 Unio, quæcumque sit, ex intrinseca ratione habet pendere ab altero extremo. 424, 9 — 431, 9.
 Unio partium compositi substantialis, et a materia et a forma, secundum diversa genera, causatur. 521, 10.
 Unionem compositi materialis esse tamen unam, eamque tenere se ex parte formæ probabilius. 432, 11.

Unio animæ rationalis cum materia diversa est essentialiter ab omni unione formæ materialis. 432, 10.
 Ex potentia tamen materiæ et ipsius animæ educitur. 315, 10.
 An autem ab ipsa anima effective dimanet incertum est, a quo sit effective. 521, 9.

UNIO HYPOSTATICA.

Unio hypostatica non concurrat physice ad visionem beatam, nec dat ad illam capacitatem. I, 178, 2.
 Unio hypostatica non est in se naturaliter cognoscibilis ab intellectu creato. II, 286, 15 — 880, 1.
 Unio Verbi hypostatica per Incarnationem daretur, esto Adam non fuisset peccaturus. 883, 8.
 Unionem hypostaticam appetendo sibi, aut invidendo Christo, an Angelus peccaverit, vide verbo PECCATUM. II.
 Unio hypostatica an gratia dici possit. VII, 136, 11.
 Unio hypostatica nobilior et excellentior est gratia habituali. IX, 264, 34.
 Vide CHRISTUS, ad finem. IX.
 Unionis hypostaticæ repugnantia cum peccato. Vide PECCATUM, et GRATIA. ib.
 Quando facta inter humanitatem et Verbum. XIX, 5, 8.
 Unio hypostatica ad partes prius natura facta, quam unio ipsarum partium inter se. 6, 16.
 Non repugnat creaturam effective attingere unionem hypostaticam ut instrumentum Dei. 173, 3.
 Sanctificatio per gratiam unionis hypostaticæ, quo sensu dici possit ab eadem hypostatica unione derivari. 187 Com.
 Natura irrationalis non est incapax unionis hypostaticæ. 404, 2.
 Ratione unionis hypostaticæ convenit Christo potestas docendi, et alia excellentia munera. 458, 2.
 Unio Verbi ad humanitatem destructa per Christi mortem, et quomodo. 633, 2.
 Conveniens fuit Dei bonitati. XVII, 33, 1 et seq.
 Non debuit communicari multis. 36, 12.
 Ex parte humanitatis finitum quid. 72, 24.
 Uniri in persona est ita personæ alicui uniri, ut novam personam non constituat, distinctam ab ea cui fit unio. 287, 1.
 Cur in persona, et non in natura facta sit. 288, 7.
 Unio secundum subsistentiam demonstratur esse substantialis. 310, 5.
 Unionem factam esse in hypostasi est eam talem esse, ut ex ea resultet una hypostasis Christi duplici natura subsistens. ib., 7 et seq.
 Unionis terminus non fuit natura ex divinitate, et humanitate conflata. 305, 7.
 Resultans ex unione, fuit compositum ex natura creata et persona increata. 320, 1 et seq.

Unio hypostatica est relatio inter has duas natura-
 ras, secundum quod conveniunt in una persona.
 ib.

Unio, assumptio, humanatio, et incarnatio quo-
 modo differant. 323, 1 et seq.

Unio humanitatis ad Verbum non est creatio.
 337, 22.

Est tamen creationis quasi complementum. 333, 7.

Per unionem factus est in humanitate quidam
 substantialis modus, qui necessario desineret
 esse, si ea a Verbo separaretur. 347, 8.

Unio humanitatis ad Verbum est omnino idem
 cum dependentia a Verbo. 333, 23.

Nihil reale ponit in Verbo. 367, 19.

Magis perfecit creatam naturam, quam propria
 subsistentia. 365, 14.

Omni unione major, et perfectissimum opus gratia.
 374, 2 — 377, 2-3.

Ab unione per gratiam, et beatifica, in quo differat.
 377, 3.

Simpliciter dicenda supernaturalis, magis quam
 gratia et visio beata. 379, 3.

Unio omnis creaturæ ad Deum est accidentalis,
 præterquam in Christo. 466, 18.

Hypostatica non est facta ad subsistentiam essen-
 tialem. ib., 3.

Nequit tamen intelligi sine aliqua subsistentia.
 482, 2.

Et primo ac per se ad illam terminatur. 311, 6.

Nulla facta est præterquam in Verbo. 493, 2.

Ex partialibus modis unionis corporis et animæ,
 spirituali hoc, et materiali illo constat. 563, 2.

Ipsa non unitur hypostatice, sed est ratio qua
 aliud unitur. 563, 6.

Non tantum in anima et corpore, sed in ipsa hu-
 manitate compositio facta est. ib., 7.

Solum confert dignitatem personalem, non pul-
 chritudinem quam confert gratia habitualis.
 580, 16.

Non est principium physicum a quo habitualis
 gratia physice dimanet. 586, 5-6.

Elevat et nobilitat quidquid illi conjungitur, juxta
 cujusvis capacitatem. 630, 12.

Nec confundit naturas, nec proprietates earum.
 662, 3.

Unionis vox quid significet. 323, 4.

Quot modis fieri queat. 328, 1 et seq.

Unio realis non potest fieri, nisi ad actualem en-
 titatem, in qua intrinsece includitur existentia.
 333, 12.

Unio substantialis est conjunctio duarum rerum
 substantialium, per quam resultat una substan-
 tia composita. 340, 2.

Unio substantialis cur inter duas personas esse non
 possit. 504, 1.

Ungues, dentes, et capillos assumptos fuisse se-
 cundum hypostasim, probabilis. 536, 3.

Modus unionis hypostaticæ inter omnes res super-
 naturales altioris ordinis. XVIII, 69, 2.

Cum sit ipsa gratia quomodo facta per gratiam.
 ib.

Formaliter et per se ipsam non constituit huma-
 nitatem in actu primo ad aliquid supernaturale,
 etiam per modum instrumenti. 92, 4 — 118, 27.

Ubicumque est, eadem est. 180, 9.

Cur amitti non possit, sicut habitualis. 193, 16.

Nec dici potest adoptio. 320, 6 et seq.

Et quomodo in hoc ab infusione gratiæ acciden-
 talis differat. 522, 9.

Unio naturæ cum supposito substantialis est, cui
 non repugnat existentia creata ipsius naturæ.
 340, 2 et seq.

UNITAS.

Unitas Dei ex quo sumitur. I, 619, 2.

Eadem est maxime in Deo. 18, 2.

Unitatis et multitudinis, seu pluralitatis, non eadem
 servanda est ratio. 593, 9.

Ad unitatem quid sufficiat. ib.

Unitas sumi potest pro concreto substantivo.
 600, 1.

Unitas, quæ in Divinis multiplicatur, nec specifica
 nec numerica est. 604, 5.

Unum de Deo dupliciter prædicatur affirmative,
 et exclusive. 18, 2-3.

Unitas pluralitati præfertur. XVI, 429, 8.

Unitas religionis unde desumenda, vide RELIGIO, et
 FINIS. XVI.

UNITAS ET UNUM.

Unum nihil positivum supra ens addit, re aut
 ratione distinctum, sed negationem per modum
 privationis, divisionis entis in seipso. XXV, 116,
 6 et seq.

Esse divisum ab alio, non est de essentia unius,
 sed illud consequitur. 119, 16.

Unum non importat essentialiter negationem
 multitudinis in rerum natura. ib., 13 — 121,
 22-23.

Unum qualiter dicat perfectionem, sitque unum
 ens magis unum quam aliud. 122, 24-25.

Unum de formali non dicit solam negationem,
 sed ens sub negatione, et eodem modo de uni-
 tate et entitate, abstracte sumptis, loquendum.
 ib., 1 et seq.

Unum potest habere unitatem, et ex propria en-
 titate, et ex alia adjuncta, quæque sint, et qua-
 liter appellandæ. 131, 19.

Unum adæquata passio entis. 132, 3.

Unitas secundum positivum et negativum multi-
 tudinem componit. 133, 1 et seq.

In uno prior est divisio qualibet divisione in eo inclusa. 136, 1 et seq.
Unum de Deo et creatura analogice dicitur. 134, 7.

UNUM PER SE ET PER ACCIDENS.

Unum per se quid sit, inductione ostenditur per singula rerum genera. XXV, 127, 6 et seq.
Unum per accidens, qualiter ex duobus entibus in actu consurgat, ens vero per se ex uno in actu, et alio in potentia. ib., 6.
Ratio unius per accidens in quo posita sit. 129, 13.
Qualiter unum ens magis per accidens sit quam aliud. 130, 14.
Ex accidenti et subjecto, cur resultet unum per accidens. 569, 12 et seq.
Unitates hæ de ente rationis qualiter dicantur. 134, 17.

UNUM ET MULTA.

Unum et multa quomodo distinguantur et opponantur. XXV, 135, 1 et seq.
Unum prius est, secundum se, quam multa, licet quoad nos multitudo sit aliquo modo prior. 136, 1 et seq.
Unum et multa formaliter dividunt unum, ut sic, quam ens. 140, 11.

UNITAS TRANSCENDENTALIS ET NUMERICA.

Unitas transcendentalis et quantitativa, quomodo distinguantur. XXV, 143, 8 et seq.
Unitas transcendentalis et quantitativa in nullo sensu sunt idem convertibiliter. ib., 11.
Unitas transcendentalis, quid in se et qualiter abstrahat ab universali formali et numerali. 145, 14.
Unum numero dicitur quod, secundum eam rationem qua unum est, non est multiplicabile in plura inferiora. ib., 2-3.
Implet dari ens, a parte rei, quod non sit unum numero. ib., 4-5 — 151, 12.

UNITAS FORMALIS ET UNIVERSALIS.

Unitas formalis in rebus necessario admittenda, ab individualique sola ratione distincta. XXV, 203, 8 et seq.
Unitas formalis, prout in re existit, incommunicabilis est. 204, 11.
Unitas formalis non sufficit ad rationem universalis. 209, 10.
Unitatis formalis principium tota rei essentia, et quomodo. 248, 4.
Unitatis universalis ratio in quo formaliter consistat. 209, 11.
Unitas universalis quo sensu ad numeralem revocari possit. 210, 12.
Unitatem præcisionis, quæ naturæ communi extra

individua et ante operationem intellectus conveniat non dari. 211, 1 et seq.

UNIVERSALE.

Universalia cognoscit intellectus proprio conceptu ea abstrahendo a singularibus. III, 725, 11.
Universale non aliter prima vice cognoscit intellectus, quam per speciem representativam rei singularis. ib., 12.
Quomodo id fiat. 726, 13.
Post primo conceptam rem universalem maneatne in intellectu propria ejus species. ib., 14.
Universale posterius cognoscitur, quam singulare. ib., 15.
Universalia juxta Aristotelem cognitione priora. 727, 16.
Universalium cognitio nulli sensui competit. ib., 17-18.
Universalis naturæ abstractio, qualis. 728, 19-20.
An fiat natura universalis per conceptum comparativum, an vero per meram abstractionem. ib., 21 et seq.
Universalia non possunt existere a singularibus separata, et quæ in hoc mens Platonis. XXV, 147, 5 — 206, 2-3.
Sunt vero in rebus ipsis singularibus. ib.
Universalis natura qualiter una numero in ratione universalis. 215, 9-10.
Universali naturæ non competit aptitudo essendi in multis prout a parte rei existit. 216, 2.
Imo nec secundum se ante intellectus operationem. 218, 6.
Sed per intellectum cum fundamento in natura secundum se, et quid hæc aptitudo. 220, 10.
Et quale hoc fundamentum. ib., 12.
Universale fit per intellectum cum fundamento in re. 222, 1.
Non per operationem intellectus agentis. 226, 6-7.
Sed possibilis, et quæ sit hæc. 227, 8 et seq.
Universale ut constituatur, a quo præscindi, aut inter quæ debeat aut sufficiat comparari. 228, 11-12.
Universale, pro re denominata sumptum, eandem quam ipsa realitatem habebit. 229, 2.
Universalitas vero semper est ens rationis. ib., 3.
Universale per solam aptitudinalem relationem ad multa sufficienter completur. ib.
Universale et a corporeo et incorporeo abstrahit sicut a substantia et accidente. 230, 5-6.
Universalia non dicuntur æterna, nisi secundum esse essentia. ib., 7.
Universalis et ipsius universalitatis, quæ causæ. 231, 8.
Universale cur semper per modum totius prædicari dicatur. 234, 8.

Universalis consideratio ad metaphysicam et ad logicam pertinet, et sub qua ratione. 232, 3-4.

UNIVERSALIS DIVISIONES.

Universale in causando et repræsentando, licet ex parte objecti universalialia dicantur, in re tamen individuum quid sunt. XXV, 232, 2.

Universale in essendo vel nullum est, vel ab universali in prædicando non differt. ib.

Universale metaphysicum, physicum et logicum quid. ib., 3-4.

Universalis divisio in quinque prædicabilia examinatur. 233, 5.

Omnia ejus membra esse species ultimas, qualiter stare possit. 234, 10.

Universale, ut ex abstractione consurgit, quinque prædicabilia sub se continet; licet de eis non univoce dici sit probabile. 236, 15.

Universalis unitas. Vide UNUM.

UNIVERSITATES.

Vide STUDIA. XVI.

Universitas quomodo statuta facere possit. V, 355, 13.

UNIVERSUM.

Multa condidit Omnipotentia Dei in universo, quæ meliora facere non potest in illo genere, licet quoad aliqua particularia potuerit perfectius facere. I, 230, 26.

Universi perfectio ex triplici rerum ordine, naturæ, gratiæ, et unionis hypostaticæ constat. XVII, 189, 7.

Qui horum ordinum magis ad universi perfectionem necessarius. ib.

Universi creatio et gubernatio eo tendit, ut numerus prædestinatorum impleatur. 224, 17.

Ad universi perfectionem spectat dari in eo spiritalia substantias. XXVI, 426, 5.

Universi perfectio unde consurgat, qualiterque rerum diversitatem et distinctionem exigat. 427, 7.

USURA.

Usurarius contractus jure naturæ nullus seu irritus quomodo. V, 131, 3.

Ab usurario non est accipienda oblatio. XIII, 102, 6.

Usurarius non tenetur reddere lucrum quod comparavit negociando cum pecunia usuraria. 240, 14.

Non est usura nolle mutuare pecuniam, nisi sibi vendatur triticum. 770, 30.

Dare mutuum de præsentis cum obligatione accipiendi mutuum de futuro est usura. 806, 7.

Emens mutuum solvendo usuras vere acquirit pecuniam mutuam. 973, 19.

Pecunia ex usura accepta, cur sit restituenda. 995, 17-18.

Usurarius dominium non acquirit pecuniæ per usuram acceptæ. 998, 26.

Usura mentalis ad restitutionem obligat in conscientia ex jure naturali. 1003, 46.

Usurarum debitores qui jurarunt, quatenus sint cogendi solvere. XIV, 609, 6.

Foventes usuras, quomodo puniantur. XXIII, 634, 28.

Episcopi et alii foventes usuras, quomodo puniantur. XXIII bis, 148, 13 et seq. — 269, 24.

Sepelientes usurarium. 118, 6.

Et pro illo oblationes accipientes. ib., 8 et seq.

Usurario factum juramentum obligat. XIV, 537, 7.

USUS.

Usus variæ acceptiones. IV, 266, 1.

Usus alius activus, alius passivus, et quarum potentiarum sint. ib., 2-3.

Usus objectum quod. ib., 4.

Uti Deo non possumus, imo nec cælis, nec Angelis, et quare. 267, 5, 1º loco.

Usus quomodo distinguatur, aut non distinguatur ab electione. 267, 1 et seq.

Usus quid proprie significet. VI, 136, 2.

Usus rei aliquid supra rem ipsam addit. XX, 774, 5.

USUS, ET USUSFRUCTUS.

Ususfructus definitio et explicatio. XV, 563, 6.

Quid sit usus quoad jus. ib., 7.

Differentia inter usumfructum et usum ejusdem rei. ib.

Usus rerum quæ usu consumuntur separari potest a dominio respectu ejusdem. 606, 26.

Ususfructus quoad utilitatem potest manere apud professum. 636, 1.

Probabile est jus quidem manere in ipso religioso, quamvis commoditas transeat in monasterium. 637, 4.

Non extinguitur ususfructus per votum solenne paupertatis, sed manet tam commoditas illius, quam jus ad illam in monasterio. 638, 6.

Pensio per solemnem paupertatem extinguitur, et non transit ad monasterium. ib., 7.

Ex vi paupertatis, ante Concilium Tridentinum, licebat religiosis habere bona stabilia, et annuos redditus ex prælati licentia. 639, 3-4.

Post Concilium negant absolute aliqui hoc licere. 640, 5.

Communis sententia affirmat absolute licere. 641, 6.

Quid circa hic prohibeatur, vel de novo præcipiatur a Concilio. 642, 8-9.

Consuetudo monialium et aliæ similes habendi certos redditus, quomodo liceat juxta Concilium. 643, 12.

Vide PAUPERTAS SOLEMNIS, XV.

USUS RATIONIS.

Usus rationis in instanti primo, an teneamur orare. XII, 109, 8-9.

Vide CARENTIA. XV.

UTILE.

Utile dupliciter dicitur. XIV, 825, 3.

UTILITAS.

Vide LEX. V-VI.

Utilitas mentalis orationis. XIV, 118, 7 et seq.

UXOR.

Uxor an et quomodo eleemosynam facere possit

absque viri consensu. XII, 680, 5.

XII, 680, 5.

Uxor quatenus subdita sit marito. XIV, 1053, 2.

Uxor quod habeat dominium. ib.

Vide CONJUGES et MARITUS. XIV.

Uxor an possit vota mariti irritare, Vide VOTI IR-RITATIO.

Uxor non potest cogi ad comitandum maritum ad Hierosolymam. 1059, 14.

Uxor non potest vovere peregrinationem Hierosolymitanam. ib., 15.

Vide CONJUX. XV.

V

VACUUM.

In vacuo dari potest motus, non tamen in instanti. II, 509, 9.

Vacuum extra cœlum nunc creatum nec datur, nec ante mundi creationem in spatio imaginario dabatur. III, 11, 8.

Potest tamen divinitus intra cœli habitum dari. ib.

Vacuum cur omnia corpora abhorreant. XXV, 635, 14-15.

Per vacuum an detur actio. Vide AGENS. XXV.

VALOR OPERIS.

Vide MERITUM. X.

VEGETABILE.

Vegetabilia actu et in propria specie, non tantum in semine, tertio die creata. III, 140, 2 et seq.

Vegetabilia post segregationem aquarum cur producta. 141, 5.

A Deo immediate, tanquam a causa totali, ex terra producta sunt. 142, 7.

Vegetabilium quæ species tertio die productæ. ib., 8.

Quot eorum species, et quibus regionibus. ib.

Vegetabilia nociva et venenosa, non nisi post Adæ peccatum et in ejus pœnam producta esse, qui velint. 143, 9.

Oppositum verius quoad venenosa. ib., 10.

Quoad tribulos et spinas. ib., 11.

Quæ vegetabilia sint hoc die tertio producta in actu, quæ in potentia tantum. ib.

Vegetabilia nociva non fuissent in paradiso, Adamo ibi non peccante. 145, 14.

Vegetabilia quo in statu, augmento, seu dispositione fuerint creata. ib., 15-16.

In pure vegetabilibus dantur animæ quæ specie, aliæ quæ solo differunt numero. 502, 2.

Vide ANIMA, et POTENTIA. III.

VELLE.

Velle, prout est commune creaturis, vere ac proprie dicitur per se ipsum voluntarium. I, 681, 9.

Non est prius velle spirare, quam spirare, neque e contra. ib., 10.

Velle et intelligere essentielle sunt priora proprietatibus personalibus. 712, 6.

Deus ex necessitate vult suam bonitatem. 214, 4.

Deus vult rationales creaturas amore benevolentia. 217, 2-4.

Volendi triplex modus. XIV, 140, 5.

Velle facere, et velle habere voluntatem faciendi, quatenus distinguantur. 143, 15.

Velle absolute, quis dicatur. 776, 3.

VELUM.

Velum sanctimonialium quotuplex. XVI, 490, 5.

Velum consecrationis olim solis virginibus dari poterat. ib., 6.

An in aliquo casu etiam corruptis. ib., 7 et seq.

An corrupta possit illud procurare. 492, 11.

Quo tempore et ætate dandum. 493, 13.

A quo Prælato. 492, 12.

An veli consecratio aliquam spiritualement gratiam conferat. 493, 14.

De velo Templi Salomonis, vide verbo TEMPLUM. XIX.

VENATIO.

Venatio est opus servile. XIII, 338, 3.

An sit in festo prohibita. ib., 5.

Venatio religiosis prohibita peccatum mortale non est, secluso scandalo. XVI, 72, 2.

VENDERE.

Vendere an liceat ea quibus scio alium male esse usurum, vide SCANDALUM. XII.

VENERATIO.

Veneratio et cultus idem fere quod honor significant, et eodem modo se habent ad adorationem.

XVIII, 541, 2.

VERBUM IN COMMUNI.

Verbum dividitur in externum et internum. I, 725, 40.

Verbum internum et externum quid sit. ib.

Verbum est et vocale et scriptum, materialiterque differunt. ib.

Verbum vocale proprie est verbum. ib.

Verbum item scriptum proprie est verbum. ib.

Verbum internum dividitur in verbum phantasie et mentale. ib., 11.

In verbo intellectus potest distingui verbum vocis a verbo rei. ib., 12.

Verbum vocis vocatur conceptus non ultimus. ib.

Verbum rei est proprie verbum mentis. ib.

Verbum dicit respectum ad naturam rationalem. 724, 9.

Verbum dicit habitudinem ad mentem tanquam ad principium, a quo. ib.

Verbum humanum in quibus differat et conveniat cum divino. 723, 13.

Verbum propriissime de re omnino simplici dicitur. 724, 7.

Verbum dicit duplicem respectum realem et rationis ad significatum adæquatum. 727, 4.

Intellectus creatus dum intelligit verbum producit. 82, 1 — 94, 6.

Verbum mentis quid sit. 82, 1.

Videntes Deum verbum creatum producent quo videant. 83, 5 et seq.

Impossibile est de potentia absoluta beatos videre Deum nisi per verbum productum. 85, 9.

Verbum per visionem productum immediate, et perfecte intellectum unit cum objecto. ib., 10.

Verbum ab intellectu productum cur sit necessarium in omni cognitione etiam beata. ib.

Probabile est beatos eodem actu, quo vident Deum, videre Verbum a se productum. 94, 6.

Verbum ab omni actione cognoscitiva producitur, non ex indigentia objecti, sed ex natura cognitionis. 632, 7 et seq.

Verbum distinguitur modaliter ab actione intellectus, non item a termino producto. ib.

Verbum est conceptus formalis rei cognitæ. ib.

Nec non similitudo formalis ipsam repræsentans. 636, 22.

Verbum etiam a beatis formatur. ib.

Verba intelligere non est de substantia orationis. XIV, 231, 3.

Verborum duplex significatio. 231, 6.

Verbum concionatorium non est necessarium sacramentis. 39, 5.

Verba, ex quibus constant sacramenta, quæ sint quando mutantur, et cum qua mutatione destruantur sacramentum. Vide SACRAMENTUM, et SACRAMENTA NOVÆ LEGIS, § Materia, et § Forma. XX.

Verbum mentis (quod ab actu intelligendi non distinguitur) non prius natura est quam insit intellectui. XXV, 290, 2.

VERBUM DIVINUM.

Verbum et actus intelligendi in facto esse, non est unum prius alio, nec causa alterius. I, 554, 11.

Verbum divinum procedit per actum intelligendi, ut talis est. 556, 15.

Filius est verbum. 719, 1.

Processio Verbi Divini est vera generatio. 720, 2.

Verbum dicit respectum ad creaturas. 722, 13.

Secunda Trinitas persona est cum omni proprietate Verbum. 724, 6.

Verbum proprie dicitur de secunda persona. 726, 1.

Verbum personaliter dicitur de secunda persona. 727, 2.

Verbum divinum includit relationem realem ad proferentem. ib., 4.

Verbum duplicem dicit respectum realem, et rationis. ib.

Verbum Divinum non dicit de formali aliquam proprietatem realem secundæ personæ a filiatione distinctam. ib., 5.

Verbum procedit ex cognitione omnium attributorum absolutorum, quæ in Deo sunt formaliter. 728, 1.

Verbum Divinum per se procedit ex cognitione totius Trinitatis, omniumque relativorum simul cum absolutis. 729, 4.

Verbum primario procedit per cognitionem personarum. 733, 4.

Verbum procedit ex cognitione personarum formaliter. ib.

Spiritus sanctus non est principium productionis Verbi. ib., 5.

Verbum respectu Patris procedit ex cognitione intuitiva. 734, 8.

Verbi productio ex visione intuitiva Spiritus sancti. ib., 9.

Verbum ex vi suæ processionis non procedit ad repræsentandum Spiritum sanctum nisi secundario. 748, 8.

Pater non potest dici principium Verbi ratione Paternitatis. ib.

Verbum non esse imaginem creaturarum. ib, 9.

An Pater intelligat verbo. 750, 1.

Verbum generandi solum dicit habitudinem ad terminum productum. 751, 8.

Verbum non est medium cognoscendi creaturas secundum esse increatum quod in illo habent. 149, 16.

- Verbum Divinum procedit ex cognitione comprehensiva Divinitatis. 736, 7.
- Verbum Divinum non procedit ex scientia futurorum conditionatorum. 743, 9.
- Verbum est vera et naturalis imago Patris. *ib.*, 2.
- Verbum procedit prius origine a Patre, quam Spiritus sanctus. 760, 14.
- Quomodo Christus, et Verbum, dicatur moveri localiter. 795, 3.
- Verbum post incarnationem non est missum nisi ratione humanitatis. 820, 23.
- In Eucharistiæ Sacramento quodammodo mittitur. *ib.*
- Personalitas divini Verbi naturæ humanæ unita gratia dici potest. VII, 137, 3.
- Verbum per incarnationem sine suæ potentiæ diminutione vel augmento factum est potens ad redimendum hominem. XVII, 48, 5.
- Per seipsum et secundum totam suam infinitatem est unitum humanitati. 72, 24.
- Verbum in se persona simplex est, Verbum incarnatum composita. 292, 2 et seq.
- Verbum vel divinitas pars Christi dici non potest. 293, 6.
- Verbum cur in antiquis apparitionibus singulariter representatum fuerit. 310, 6.
- Verbi causalitas ad extra, etiam in humanitatem, est tantum effectiva et communis omnibus divinis personis. 334, 14.
- Inter Verbum et naturam humanam est proportio, non naturalis, sed obediens. 368, 24.
- Cur ex his fiat unum per se, non ex substantia et accidente. *ib.*
- Verbum quomodo magis sit in Patre, quam humanitas in Verbo. 373, 12.
- Verbi sola persona ex divinis incarnata est, et naturam humanam assumpsit. 461, 1 et seq.
- Cur inter alias ipsam incarnari convenientius. 462, 3.
- Primo et per se terminat humanitatem per proprietatem relativam. 467, 4.
- Si plures assumeret humanitates, diceretur unus homo, non plures. 487, 11 et seq.
- Verbum si dimitteret humanitatem, et eam Pater assumeret, esset idem homo, licet non eadem persona. 490, 5.
- Licet ex se infinitam sanctificationem conferre posset, tamen unicuique confert juxta modum suum. 579, 12.
- Verbum unitum ut sic non habet ratione unionis specialem influxum physicum in actiones humanitatis. XVIII, 92, 4.
- Verbum factus est Deus*, proposito falsa est, etiam per communicationem idiomatum. 239, 5.
- Verbum per communicationem idiomatum, creatura dici non potest. 247, 13.
- Verbum vere generatum et natum ex Virgine dicitur. 269, 25.
- VIATOR CHRISTUS, FILIUS, INCARNATIO, ASSUMPTIO. XVIII.
- Viator et comprehensor simul Christus fuit. 216, 1-2.
- Num Verbum divinum assumeret corpus gloriosum non existente peccato. XIX, 12, 8.
- Verbum divinum non posset proprie dici filius Virginis, nisi in instanti ipso conceptionis humanitatem terminasset. 6, 12.
- Verbum divinum in triduo ab instanti mortis Christi homo non fuit. 633, 2.
- Quomodo sit in Eucharistia. Vide CHRISTUS in EUCHARISTIA, § Verbum divinum, et Unio hypostatice. XIX.
- Verbum divinum, cum humanitate, qualiter ad Christi constitutionem concurrat, et an aliquam in hoc causalitatem exerceat. XXV, 387, 1.

VERECUNDIA.

Non est virtus simpliciter. XXII, 125, 9.

VERITAS.

- Veritas trifariam sumitur, omnibusque his modis est in Deo, qui est prima veritas. I, 602, 2.
- Quid unaquæque sit. *ib.*
- Veritas in intelligendo quid sit. *ib.*
- Hæc non multiplicatur, sicut et illa, quæ in dicendo est. *ib.*
- Veritas in essendo multiplicatur in Divinis. *ib.*, 3.
- Veritas sine addito Deo attributa pro essentiali Divina veritate sumitur. *ib.*, 5.
- Veritas transcendens, non cum essentia, sed cum entitate recipitur. *ib.*, 4.
- In Christo Domino est veritas essentialis hominis, non tamen personæ humanæ. *ib.*
- Veritatem et falsitatem Deus cognoscit. 205, 12.
- Veritas prior est, quam bonitas. 20, 1.
- Et quot modis dicatur. *ib.*
- Deus habet veritatem essentialem in essendo. *ib.*, 5.
- Independentem ab intellectu creato quæ non consistit in relatione rationis. *ib.*, 6.
- Deus est sua et summa veritas in essendo, et cognoscendo. 21, 10.
- Verum quid addat enti. *ib.*, 8-9.
- Veritas non consistit in denominatione et cognitione divina. *ib.*, 7.
- Veritas essentialis creaturæ ex vi suæ essentiae externa non est. 22, 5.
- Veritas moralis quid in nobis sit, et quod ei attributum respondeat in voluntate Divina. 20, 2.
- Veritas moralis supponit veritatem locutionis, quæ in Deo est. *ib.*, 3.
- Veritas moralis et locutionis supponunt veritatem cognitionis, quæ in Deo est. *ib.*, 4.
- Veritas quomodo in simplici apprehensione angelica reperitur. II, 366, 3.

Vide etiam FALSITAS. II.

Veritas divina quomodo sit ratio cognoscendi omnes veritates extra se. VII, 112, 9.

Veritas creata nulla datur absque voluntate Dei. 111, 8.

Utrum et quomodo gratia necessaria sit ad omnes veritates cognoscendas, latissime. 336, 1 et seq.

Veritas in Deo triplex, in essendo, in cognoscendo, in dicendo. XII, 52, 4.

Sub cuius veritatis ratione Deus sit objectum formale fidei, vide FIDEI OBJECTUM FORMALE. XII.

Veritatem directe vendere, cur est grave peccatum. XIII, 661, 12.

Veritas, vide SIMONIA. XIII.

Veritatis quicumque defectus contra iuramentum assertorium facit mortale perjurium. XIV, 683, 2.

Veritas necessaria ad iuramentum. 452, 2.

Vide JURAMENTUM. XIV.

Vide PROPOSITIO. XXI.

VERITAS ET VERUM.

Veritas priusquam bonitas competit enti. XXV, 274, Præamb.

Veritatis definitio proponitur. ib.

Verum non formaliter, sed fundamentaliter esse objectum iudicii, ex D. Thom. docetur. 277, 8.

Qualiter autem verum objectum sit intellectus. 312, 14.

Veritas in communi conformitatem cognoscentis et cogniti importat. 305, 30.

Veritas et falsitas in eodem iudicio, etiam respectu diversorum, simul reperiri non potest. 320, 22-23.

Veritas de veritate compositionis et rei analogia proportionalitatis dicitur. 311, 12.

VERITATIS DIVISIONES VARÆ.

Veritas triplex, in significando, in cognoscendo, et in essendo. XXV, 274, Præamb.

Veritatis contemplatio duplex, scilicet in actu exercito, et signato. ib.

Veritas complexa in conformitate iudicii posita, et quid hæc conformitas. 276, 3 et seq.

Verum formale et radicale, quid. 281, 14.

Quam perfectionem respectu actus importet utrumque. ib., 15.

Veritas in Deo, quot modis contingat, et an sit perfectio simpliciter. 282, 17.

Veritas in significando eadem proportione in vobis ac in conceptibus reperitur, et in conformitate vocis significantis ad rem significatam consistit. 276, 3.

Veritas non est de essentia alicujus actus cognitionis formalis, sed aliquorum accidens quantum prædicabile, aliorum vero, inseparabilis proprietas. 282, 19.

VERITAS COGNITIONIS.

Varietatem specialiori modo in iudicio inveniri, quam in simplici conceptione mentis aut sensuum, ostenditur. XXV, 283, 8 — 291, 4 et seq. Et quis sit talis modus, ex D. Thomæ mente late expenditur et declaratur. 286, 12 et seq.

Veritas cognitionis et in actu intelligendi, et in singulis ejus principiis invenitur, diversimode tamen. 289, 1-2.

Veritas cognitionis, non prius natura est in intellectu aut verbo, quam ipse actu intelligat. 290, 3.

Veritas cognitionis in simplici et composita apprehensione quodammodo reperitur. 291, 4 et seq.

Veritas cognitionis tam in intellectu speculativo quam practico invenitur. 292, 1 et seq.

Nec minus proprie in divisione quam in compositione. 294, 1 et seq.

Veritas compositionis distincta est a transcendentali, semper tamen eam includit. 309, 7-8.

Veritatem assequendi difficultas oritur ex improprietate intellectus ad objecta, quæ in utroque extremo fundatur, sed non eodem modo. 327, 12-13.

Varietatis compositionis est id ad quod significandum primo est imposita hæc vox. 310, 9.

VERITAS ÆTERNA PROPOSITIONUM.

Veritas et falsitas propositionum, magis et minus qualiter recipiat. XXV, 320, 24.

Veritas æterna propositionum, qualis sit. XXVI, 231, 8.

Veritas æterna est in propositionibus, in quibus essentialia prædicata de re asseruntur. 294, 38 et seq.

In his propositionibus non asseritur existentia subjecti, prædicati aut unionis. 296, 44.

Nulla efficiente causa eget veritas harum propositionum. 297, 45.

Veritas harum propositionum ut realis est, et actu, in solo intellectu divino invenitur. ib., 46.

Radix talis veritatis est unitas vel unio necessaria extremorum in propositionibus affirmativis; in negativis vero est necessaria impossibilitas. ib.

Hæc complexio: *Hoc est, seu existit*, an æternæ veritatis. 298, 47.

VERITAS TRANSCENDENTALIS.

Veritatem transcendentalem dari, et non addere supra ens perfectionem absolutam ratione ratio-cinata distinctam. XXV, 296, 4 et seq.

Veritas transcendentalis propriam relationem rationis aut rei non requirit. 299, 12.

Veritas transcendentalis non consistit in sola negatione, aut extrinseca denominatione. 301, 17 et seq.
 Veritas transcendentalis quid tandem sit. 303, 24 et seq.
 Veritas transcendentalis qualiter omni enti conveniat, ejusque passio dicatur. 307, 36.

VERMIS.

Vermis in damnatis Angelis et hominibus, an et quomodo accipiatur. II, 1020, 34 et seq.

VESPERA.

Quæ tempora vesperæ dicantur. XIX, 633, 19.
 Vespera alia meridiana, alia nocturna, et quid utraque sit. XX, 744, 17.
 Vespera nocturna sequentis festivitatis initium apud Hæbræos. ib.
 Finem diei in Scriptura significat. 745, 19.

VESPERÆ.

Vesperas post prandium tempore quadragesimali in choro dicere est peccatum grave. XIV, 347, 12.

VESTALES.

Vestales virgines post aliquod tempus nuptui dabantur. XIX, 108, 6.

VESTES.

Vestibus an uterentur homines in statu innocentie. III, 404, 1.
 Quibus infidelium vestibus uti liceat Christiano ad occultandam fidem. XII, 394, 1.
 Uti vestibus infidelium ob necessitatem, vel justam aliam causam, non est intrinsece malum. ib., 4.
 Uti vestibus specialiter impositis ad significandos infideles, eosque a fidelibus distinguendos, etiam ob quancumque necessitatem, illicitum esse, qui velint. 393, 6.
 Verior sententia contraria. ib., 7.
 Si tamen rarissime fiat et in magna necessitate. 396, 8.
 Si princeps infidelis legem ferat, ut omnes fideles sibi subjecti peculiare gestent vestes quibus dignoscantur, an liceat cuiquam iis non uti, sed aliis quibus se occultet. ib., 9-10.
 Vestibus per se primo deputatis ad superstitiosum cultum alicujus falsæ sectæ an liceat Christiano uti per materialem simulationem, ut sese occultet. 397, 11 et seq.
 Vide HABITUS. XV.
 De veste communi Christi, vide CHRISTI VIVENDI RATIO. XIX.
 De vestibus Christi in transfiguratione, vide CHRISTI TRANSFIGURATIO. XIX.
 De vestibus quibus Christus indutus in morte pas-

sonis per ludibrium, vide CHRISTI CONTUMELIA. XIX.

De sorte missa super vestes Christi, vide CHRISTUS, VEL CIRCUMSTANTIE CRUCIFIXIONIS. XIX.

VERUM ET FALSUM.

An sint essentialia differentie. IV, 415, 5.

VEXATIONIS REDEMPTIO.

Vide SIMONIA REALIS. XIII.

Vexationem justam redimere non licet. XIII, 914, 10.

Litem futuram, quæ est evidenter injusta, licet per pecuniam removere. ib., 11.

Conditiones necessariae ut redemptio vexationis illatae in jure acquisito sit licita. ib., 12 et seq.

Recipiens pecuniam ut ab injusta vexatione desistat injustus est, et tenetur restituere. 916, 16.

VIA.

Via status, seu tempus, quid sit. I, 624, 1.

Fuit etiam in Angelis. ib.

Idque etiam in secundo instanti, seu morula, post eorum creationem. 618, 6 et seq.

Loca Augustini contra statum merendi Angelorum adducta, explicantur. 573, 13 et seq.

Via status inter Angelos et homines discrimen. 624, 2.

Via hominum in statu innocentie, non morte, ut modo, sed sola Dei voluntate terminaretur. ib.

Via Angelorum fuit brevissima. 638, 2.

Quanta fuerit, vide INSTANS. I.

In via quænam dona gratie receperint Angeli, et quos actus exercuerint, vide AUXILIUM, GRATIA, ET INSTANS. I.

In via quæ peccata mali Angeli commiserint, vide PECCATUM, INVIDIA, PRÆSUMPTIO, SUPERBIA. I.

Via hominum in statu innocentie, vide INNOCENTIE STATUS. III.

Vide STATUS VIE. X.

Via Angelorum post instans creationis solo alio instanti duravit. X, 94, 14.

Via triplex, purgativa, illuminativa et unitiva. XIV, 166, 5 et seq.

Hæ tres viæ conjunctæ sunt. 168, 8.

Via hæ unde distinguantur. ib.

VIATOR.

Viatores pro viatoribus orant. XIV, 43, 23.

In viatore minus requiritur opinio sanctitatis, ut intercessione illius utamur, quam in mortuo. ib., 24.

Gratia viatoris intensior esse potest quam comprehensoris. XIX, 57, 5.

Non repugnat viatorem videre Angelum in sua substantia. 139, 3.

VICARIA.

Vide SIMONIA. XIII.

VICARIUS.

- Cum aliquid Episcopo committitur, intelligitur posse id per vicarium præstare. XXIII, 206, 40.
 Suspenso Capitulo Sede vacante, etiam vicarii ab eo creati iurisdicção suspenditur. ib., 12.
 Vicarius quis dicatur. XXIV, 235, 13.
 Vicarius Christi, vide PONTIFEX. XXIV.

VICTUS.

- De victu communi Christi, vide CHRISTI CONVERSATIO, seu VIVENDI RATIO. XIX.

VIDENS DEUM.

- Vide VISIO. IV.

VIGILIE.

- Vigiliæ nocturnæ ad orandum. XIV, 268, 8.

VINCENTIUS.

- Vincentius Lyrinensis inter Semipelagianos immerito censetur. VII, 245, 18.

VINDICTA.

- Quid requiratur ad honestatem vindictæ. XI, 370, 3-4.
 Ad quam iustitiam pertineat vindictæ actus. ib.
 Vindicta quatenus possit peti a Deo. XIV, 73, 3.

VINUM.

- De vino Christo in cruce exhibitò, vide CHRISTI POTUS EX ACETO. XIX.
 Solum vinura vitis simpliciter vinum, reliqui liquorès secundum quid tantum. XX, 818, 1-2.
 Vinum album et nigrum solum accidentaliter differunt. ib.
 Vinum congelatum non amittit veram vini substantiam. 821, 14.
 Vide EUCHARISTIA, § Materia. XX.

VIOLENTIA, VIOLENTUM.

- Violentum quid. II, 140, 14-15.
 Vide etiam verbo SPECIES. II.
 Violenti definitio exponitur. IV, 182, 5.
 Violentum invenitur etiam in non cognoscentibus, non sic involuntarium. 183, 7.
 Violentia inefficax est quando extorquetur consensus per minas, dolores, etc., et est proprie metus. ib.
 Violentia in lapide sursum detento, quæ. 186, 6.
 Violentia non est ulla forma quoad positivum suum, sed quoad privationem, quam forte affert secum, ut calor est violentus aquæ per adjunctam privationem frigoris. 187, 7.
 Violenta non dicitur actio rei destructæ ut mors animali, proprie. 187, 10.
 Violentiam nulla creatura potest facere voluntati, et cur. 190, 1.
 Violentiam an possit Deus inferre creaturis, vide DEUS DICITUR, etc. IV.

Violentiam non patitur voluntas recipiendo quosvis habitus etiam vitiosos, si a Deo infundi possent. 190, 2-3.

Violentiam patitur voluntas si privetur actu, vel habitu naturali, quem possidet. 191, 7.

Violentum quid sit, et in quo a coacto distinguatur. VII, 2, 4.

Potest a Deo inferri creaturis, et explicatur Augustinus. XIX, 475, 2.

VIRGA.

Virga apud Hebræos regiam potestatem significat, XVII, 7, 7.

VIRGINES.

Vide CONSECRATIO, MONIALIS, et VELUM. XVI.

VIRGINITAS.

- Virginitas cum matrimonio consummato, neque in statu innocentie consistit. III, 385, 3 et seq.
 Virginitatem perpetuam in statu innocentie non potuisse licite servari, qui velint. 387, 9.
 Refelluntur. ib., 10.
 Virginitate matrimonium in statu innocentie præstantius futurum verisimile est. ib., 11.
 Oppositum etiam satis probabile. 388, 12-13.
 Virginitas in statu innocentie servata fuit quoad materiale, per occasionem. 389, 14.
 Non tamen quoad formale. ib.
 Virginitatem plurimi colerent in statu innocentie si diu perseveraret. 388, 12.
 Virginitas matrimonio potior est, in libr. Augustini. VII, 336.
 Virginitas moraliter honesta, an dari queat sine gratie auxilio. 378, 19.
 Virgines olim in suis domibus, in manibus Episcopi profitebantur, et sacrum velum recipiebant, et erant in perfecto religionis statu. XV, 127, 2.
 In virginibus impositio veli erat professio religionis. 383, 5.
 Virginitas non honoratur nisi per votum. 125, 8.
 Vide CHRISTUS, B. MARIA, APOSTOLUS, et CASTITAS. XV.
 Materiale virginitatis ad corpus pertinet, formale ad animam. XIX, 98, Præamb.
 In quo consistat perfectio virginitatis. 99, 1.
 Non est virtus distincta a virtute castitatis. XXII, 272, 6.
 Unde ut virtus per pœnitentiam restituitur. ib.
 Licet quoad materiale carnis integritatem non restituatur. ib.

VIRGO MARIA.

Vide MARIA VIRGO. II, IV.

Virginitas perpetua Deiparæ est ex præcepto explicite credenda. XII, 373, 7.

- Virgo Maria actum charitatis Dei in transitu e-
vita ad patriam non intermisit. 653, 2.
- Virginem salutare, cum datur signum, an teneamur sub aliquo peccato. XIV, 235, 11.
- Num majus miraculum sit manentem virginem sine viro concipere quam sterilem ex viro sterili. XIX, 13, 4.
- Num virgo manens naturaliter concipere possit. 82, 11.
- Virgines vestales post aliquod tempus nuptui dabantur. 108, 6.
- Virgines aliquot apud Judæos Deo dicabantur, ut simul in templo morarentur usque ad annos nubiles. 114, 3.
- De virginitate Christi, vide CHRISTI CASTITAS. XIX.
- De virginitate Virginis, vide MARIE VIRGINITAS. XIX.
- Virgo Deipara. Vide MARIA. XXIV.
- VIRTUS.**
- Virtutes habituales voluntatis omnes sunt in beatis, imo et appetitus post resurrectionem si quæ illæ sunt. IV, 123, 3.
- Et possunt exercere aliquos actus in patria. ib., 4.
- Non omnes tamen. 124, 5.
- Virtutes etiam acquisitæ manent in patria. ib., 7.
- De virtutibus qui auctores tractent. 477, Proœm.
- Variæ significationes virtutis. 478, 1.
- Virtus moralis quomodo definienda. ib., 2.
- Virtutem non esse habitum essentialiter bonum opinatur Scotus, et refellitur. ib., 3.
- Virtutem moralem esse essentialiter bonam, ostenditur. 479, 4.
- Nulla virtus est principium elicivum actus pravi. 480, 7.
- Habitus ex objecto proximo indifferens, possitne induere accidentaliter rationem virtutis. ib., 8.
- Virtutis divisio in rationalem et moralem, qualis. ib., 1.
- Virtus rationalis in genere entis perfectior est virtute morali: non item in genere moris. 481, 2.
- Virtus rationalis an sit simpliciter virtus. ib., 5.
- Virtutis intellectualis prima divisio. 482, 1.
- Secunda, et tertia divisio. 483, 3-4.
- Virtutem moralem unam tantum esse, quorundam placitum, refellitur. 484, 2.
- Virtutum moralium aliæ circa passiones versantur, aliæ circa operationes. 485, 3.
- Virtutis circa operationes, seu ad alterum, subdivisio in varias species. ib., 4.
- Virtutis circa proprias passiones divisio juxta D. Thomam. 486, 5-6.
- Auctoris judicium. ib., 7.
- Virtutes Cardinales quæ et cur id nomen sortitæ. 487, 1.
- Earum gradus in perfectione. ib.
- Virtutum partitio in politicas, purgatorias, et purgati animi. 487, 2.
- Virtutes Theologicæ quæ sint, et quot requirant conditiones. ib., 3.
- Virtutibus Theologicis respondent suo modo aliæ acquisitæ. 488, 4.
- Sunt tamen morales. ib., 5.
- Virtus sæpe est habitus medius inter duo vitia extrema. 489, 1 et seq.
- Virtutes morales per se, et quasi formaliter, ponunt medium in propensione appetitus: effective in actibus ejus: objective in materia et circumstantiis. ib., 3 et seq.
- Inter justitiam et alias virtutes morales circa medium est discrimen. 490, 6.
- Virtutes etiam intellectuales qualiter consistant in medio. 491, 10.
- Virtutes morales per se primo resident in voluntate. 493, 5.
- Unde denominentur morales. 484, 1.
- Virtutis habitus dantur in appetitu, sed non proprie. 494, 9.
- Virtutes non sunt a natura congenitæ. 496, 1, 1º loco.
- Cur aliquæ dicantur naturales. ib.
- Virtutes generantur actibus suis a nobis. ib., 2.
- Virtutum moralium cum charitate connexio non necessaria quoad substantiam. ib., 1, 2º loco.
- Non sic quoad ordinem finis supernaturalis. 497, 2.
- Virtutum moralium connexio cum prudentia, et inter se, latissime. 498, 8 et seq.
- Virtutes per actus suos augentur. 502, 1.
- Virtutis habitus potest etiam esse extensive imperfectus quoad aliquam suæ materiæ partem. ib., 2.
- Virtutes singulæ per proprios, et non per alterius virtutis actus augentur. ib., 5.
- Virtutes per actus contrarios corrumpuntur, et minuuntur. 503, 7.
- Virtutes in voluntate et intellectu residentes non destruuntur corrupto homine. ib., 8.
- Virtutes morales an maneant in damnatis. ib., 9.
- An in beatis. ib., 9-10.
- Virtutes omnes possunt ex charitate diligi. VII, 384, 15.
- Virtutes morales quo pacto non dentur sine charitate. 580, 4.
- Virtutes morales in gradu perfecto acquiri nequeunt sine gratiæ auxilio. 581, 8 — 582, 11.
- Nec etiam omnes simul sine gratia acquiri possunt. 582, 12.
- Virtutes connexæ in eodem subjecto facilius operantur. ib., 9.
- Status naturæ integræ haberet omnes naturales virtutes per accidens infusas. 579, 1.

- Virtutes infusæ ad quam speciem qualitatis spectent. 618, 3.
- Virtutes nobiliores quam theologicæ dari nequeunt. 694, 23.
- Virtutes Theologicales necessario admittendæ. IX, 46, 2-3.
- Habent Deum pro objecto immediato tam *quod*, quam etiam *quo*. ib.
- Illum in se aliquo suo actu attingere debent. Non sufficit attingere ut objectum *cui*. ib.
- Virtutes Theologicales possunt etiam circa res creatas immediate operari. ib.
- Unde Deus solus non est materia adæquata virtutis Theologicæ. ib.
- Est tamen principale objectum ad quod cætera ordinantur. ib.
- Virtus Theologica necessario est per se infusa. 47, 4 et seq.
- Virtutes Theologicæ sunt supernaturales in entitate, actusque supernaturales in entitate efficiunt. ib., 6.
- Non possunt causari ab actibus. ib.
- Conferunt posse operari. ib.
- Virtutes Theologicas nobis infundi ex revelatione sacræ Scripturæ non habetur. 48, 7.
- Tres tantum sunt, fides, spes et charitas. ib., 8.
- Et hæc sufficient. 50, 12.
- Omnes aliquid creatum in nobis sunt. 49, 10.
- Post Tridentinum, de fide est sub his nominibus fidei, spei et charitatis nobis infundi. 51, 14.
- Non esse plures, de fide non est. 52, 16.
- Harum virtutum actus nullos habitus producent. 54, 20.
- Virtus moralis in latiori significato dicitur illa quæ in voluntate residet. ib., 1.
- In hac significatione, charitas et spes morales dici possunt. ib.
- Propria tamen virtus moralis dicitur illa quæ Deum immediate non attingit, sed in materia creata versatur. ib.
- Virtus moralis multiplex; ad tria capita, justitiam scilicet, fortitudinem et temperantiam reducit. ib.
- Virtutes morales per actus mere naturales acquiri possunt. 55, 2.
- Licet a Deo infundantur extraordinario modo, adhuc acquisitæ nuncupantur; ut sic non infunduntur omnibus justis. ib., 2 — 57, 8.
- Ad habitualement gratiam non pertinent. 55, 2.
- Christo Domino, Beatæ Virgini, et Adamo omnes fuerunt infusæ. ib.
- Manent quoad suum esse intrinsicum, etiam destructa charitate. 59, 11.
- Virtutes morales per se infusæ possibiles sunt. 56, 4 — 57, 7.
- De facto quatuor virtutes Cardinales cum omnibus suis partibus ejusdem ordinis cum gratia justis per se infunduntur. 57, 7.
- De fide tamen non est eas infundi cum gratia. 60, 12 et seq.
- Ab acquisitis sive per accidens infusis specie distinguuntur. Circa eandem materiam versari possunt. 56, 4.
- Proprie non contrariantur vitiis oppositis. 58, 9.
- Experimento constare nequit has virtutes infundi vel amitti. ib.
- Omnes hæc virtutes infusæ principaliter in voluntate resident. ib., 10.
- Dicuntur supernaturales ex fine proprio intrinseco supernaturali. 59, 11.
- Omnes virtutes infusæ late loquendo dona Spiritus Sancti sunt. 62, 1.
- Virtutes infusæ a gratia per physicam resultantiam non dimanant. 82, 20.
- Virtutes infusæ non possunt esse principium physicum, nec morale, pravorum actuum. 100, 25.
- Eadem virtus potest varios actus elicere. 413, 13.
- Virtutes infusæ aucta gratia augmentur. 483, 5 et seq.
- Virtutes omnes per se infusæ, præter fidem et spem, quolibet mortali amittuntur. 647, 9-10.
- De potentia absoluta amitti non possunt. ib., 11.
- Omnes amitti, sed remitti non possunt. 679.
- Duplex virtutis præmium. XI, 478, 53.
- Laudatio non est præmium per se debitum virtuti. ib., 54.
- Actus infusarum virtutum supernaturales sunt, etiamsi non sint actu charitatis formaliter aut virtualiter imperati. 475, 47.
- Religio falsa non est virtus. XIII, 7, 4.
- Morales virtutes, aliæ ordinant passiones, aliæ operationes circa alterum perficiunt. 8, 2.
- Aliquæ virtutes sunt in voluntate attingentes Deum, ut objectum Cui. 13, 4.
- Dupliciter spectat Deus ad objectum alicujus virtutis. 12, 1.
- Actus externi sunt materia et objectum virtutum moralium. 16, 2.
- Discrimen inter virtutes quæ ad solum operantem, et quæ ad alterum pertinent. 21, 5.
- Virtutum moralium actus, vel interni, vel externi sunt. 23, 1.
- Virtutes quæ sunt ad alterum in voluntate sunt. 37, 5.
- Omnis virtus habet puram naturam virtutis moralis, vel theologicæ. 43, 6.
- Virtus moralis consistit in medio. ib.
- Habitus piæ affectionis est virtus moralis. 46, 7.
- Virtutes appetitivæ vel sunt ad alterum, vel ad se. 47, 2.
- Virtutes ad alterum diversam habent honestatem a virtutibus ad se. ib.

- In subjecto differre, qui dicant. 47, 2.
 Omnes virtutes ad alterum conveniunt generice. ib., 3.
 Virtus non respicit effectum, sed affectum. 50, 14.
 Virtutes quæ sunt potentiales partes justitiæ, aliæ reddunt debitum proprie sumptum, aliæ late. 51, 16.
 Unde colligatur differentia excellentiæ religionis ab aliis virtutibus. 54, 4.
 Duobus modis potest aliqua virtus esse per se infusa. 58, 15.
 Nulla virtus ita versatur circa destructionem mali, quin principalius intendat bonum. 63, 2-3.
 Distinctionem vel unitatem specificam virtutum difficile est cognoscere. 67, 1.
 Eadem differentia constituit actum in tali esse virtute et in suo esse entitativo. 32, 2.
 Duas potest habere utilitates, corporalem scilicet, et spiritualement. 708, 40.
 Ad eum exercendum mater potest licite filium invitare donis. 712, 13.
 Excessus liberalitatis, si cogat, peccatum est. 709, 4.
 Virtus, vide SIMONIA. XIII.
 Actus virtutum theologicarum possunt a religione imperari. 42, 1.
 Possunt esse signum reverentiæ. ib.
 Religio non est virtus theologica. 45, 3.
 Quid requiratur ut aliqua virtus sit theologica. ib., 4.
 Non in omnibus actibus operatur, quatenus theologica est. 46, 9.
 Potest amare Deum finem vel objectum alicui. 59, 17.
 Theologicis virtutibus peccata contraria sunt graviora quam idololatria. 496, 14.
 Probabile est dari amicitiam, quæ sit virtus per se infusa. ib.
 Theologicas virtutes certum est esse per se infusas, alias non ita. 69, 1.
 Virtutes morales quatenus liceat petere. XIV, 67, 13.
 Virtutes quomodo imperent actus. 142, 10.
 Virtus aliqua dupliciter potest dirigere actum externum. 456, 6.
 Vide ACTUS, AFFECTUS. XIV.
 Virtus amorem conciliat. XVI, 955, 1.
 Virtutes veræ et solidæ, quænam sint. 962, 2.
 Maxime in Societate commendantur, et quare. 963, 3.
 Quibus mediis in Societate procurentur. ib., 4 et seq.
 Virtutum gradus varii numerantur et explicantur. 1026, 25.
 Virtus heroica a communi in quo differat. XVII, 594, 3.
 Virtutes morales duplices sunt, per se infusæ, et acquisitæ. 599, 1.
 Omnes in beatis manent. 601, 2.
 Una aliarum actus imperare potest, etiam Theologicarum. XVIII, 556, 2.
 Virtutes quo modo infundantur per sacramenta, vide SACRAMENTA NOVÆ LEGIS, § Effectus. XX.
 Quælibet virtus, sicut odio habet quodlibet malum sibi contrarium, multo magis diligit contrarium bonum. XXIII, 32, 1.
 Acquisita per peccatum mortale ut sic non amittitur, nisi quatenus est illi contrarium. 263, 2.
 VIRTUS IN ANGELIS.
 Virtutum habitus, an, et qui reperiri possint in Angelo vide HABITUS. II.
 Virtutes pro Angelis, vide CHORUS. ib.
 VIRTUS IN ADAMO.
 Virtutes omnes morales ordinis naturalis, habuit Adamus in primo instanti concreatas. III, 244, 5.
 Etiam eas quæ circa proprias passiones versantur. 245, 7.
 Virtutes has omnes non solum quoad habitus datus esse, sed quoad aliquos etiam earum actus in Adamo dari tunc potuisse ostenditur, speciatim poenitentiam et misericordiam. 246, 10.
 Item eas quæ Deum respiciunt ut objectum cui, qualis est religio. ib., 11.
 Adamus innocens in voluntate habuit virtutem benevolentiam naturalis circa Deum, non solum quoad ejus actum. ib.
 Sed etiam quoad habitum. 247, 12.
 Quid de virtute spei naturalis. ib., 13.
 Virtutes morales per se infusas gratiæ comites habuit Adamus in primo instanti creationis. 290, 1.
 Item spei de futura beatitudine. 291, 3.
 Nec non fidem supernaturalem plurimorum mysteriorum, quæ ei ante peccatum sunt revelata. 294, 14.
 VIRTUS CHRISTI.
 Virtus creata in Christo nulla est, quæ non possit esse in pura creatura. XVII, 99, 25.
 Virtutes quæ nullam imperfectionem continent, simpliciter Christus habuit in gradu heroico. 594, 2.
 Virtutes omnes morales animæ Christi in suæ creationis instanti infusæ sunt, sine imperfectionibus quæ peccatum supponunt. 599, 1.
 Morales ex suo genere acquisitas Christus habere potuit. 601, 2.
 Habuit illas infusas sine ullo imperfectionis genere ab instante conceptionis. ib., 3.

VISIO, VISUS.

- Visus objectum adæquatam est lux et color illuminatus. III, 669, 6.
- Visibile aliud in luce, aliud in tenebris, aliud in utrolibet, quid apud Aristotelem. ib., 7.
- Videntur in tenebris sola lucida, non colorata. ib.
- Visio opaca corpora non pervadit, sed diaphana. ib., 9.
- Visionem fieri extramittendo varia philosophantium placita. 670, 4.
- Visio formatur receptis in oculo speciebus, absque ullius rei emissionem. ib., 2 et seq.
- Videritne sese Antiphron semper sibi in aere objectum. 671, 7.
- Quomodo videatur distantia aut magnitudo rei visæ. 672, 10 et seq.
- Res, quo magis a visu distant, cur eo minores apparent. 673, 13.
- Visio in pupilla oculi fit. 674, 4.
- Non in nervis opticis. 675, 8-9.
- Objectum cur geminum non semper appareat, cum gemina sit in oculis visio. ib., 10.
- Solus visus cur sensibile contiguum non percipiat. 696, 7.
- Visus inter sensus externos perfectissimus. 700, 1.
- Visus in quo a tactu superetur. 701, 5.
- In quo vicissim superet. 702, 6.
- Vide SENSUS EXTERNUS. III.
- De potentia absoluta fieri potest visio objecti non existentis. XXI, 245, 6.
- Visus cur præ cæteris sensibus ametur. XXV, 55, 11.

VISIO INCREATA.

- Visio unius personæ divinæ ita terminatur ad alias personas, ut relationes illarum non concurrant tanquam principium per quod ipsæ videantur, sed sola essentia. I, 91, 23-24.

VISIO BEATA, QUÆ ET QUALIS.

- Visionem beatam esse supernaturalem omni intellectui creato de fide est. I, 70, 5-6.
- Etiam quoad substantiam. 71, 7-9.
- Visio beata et altissima participatio Divinæ scientiæ 151, 20.
- Item visionis qua Deus se videt. 113, 8 — 118, 10.
- Visio beata est evidens, certa et perfecta scientia Dei. 113, 2.
- Visio beata est intuitiva Dei cognitio. 114, 4.
- Eadem est omni cognitione evidentior. 113, 2.
- Ea item certior quam fides. ib., 3.
- Visio beata est similitudo repræsentativa Dei. 84, 8.
- Visio beata est qualitas producta in intellectu. ib.
- Visio beata vitæ dicitur et quare. 79, 5.
- Visio beata quomodo ex parte Dei sit naturalis quoad specificationem, libera quoad exercitium. 92, 25.

- Visio beata est cognitio simplex sine ulla compositione maxime respectu primarii objecti. 114, 7.
- Visio beata compositionem continet, eminenter tamen et respectu secundarii objecti. ib.
- Visio beata est perfectissima intuitio perfectionum divinarum et perfectissimum iudicium quo Deus sit perfectus. 113, 8.
- Visio beata est eminenter reflexiva sui sine compositione tamen. ib., 9.
- Visio beata, ut est de Deo, est simpliciter speculativa, et solum practica ex vi secundarii objecti et quomodo. 116, 12-13.
- Visio beata ratione objecti excedit omnes alias cognitiones, quæ Dei non sunt, et ratione modi differt ab aliis ejusdem Dei, quibus ipse non videtur prout in se est. ib., 1.
- Visio beata est actus cognitionis perfectissimus omnium qui secundum ordinariam legem esse potest. 117, 4-5.
- Eadem est beatitudo formalis. ib., 6.
- Visio beata tam hominum inter se, quam inter Angelos et homines, est ejusdem speciei. 117, 4 — 118, 7-8.
- Visiones beatæ sunt inæquales in repræsentando objecto secundario. 118, 11.
- Non tamen ita ut secundum unam sui partem repræsentent hoc et secundum aliam aliud objectum. 116, 3.

VISIONIS BEATÆ CAUSÆ.

- Visio beata non fit per creationem, sed per veram educationem. I, 73, 3 — 81, 10.
- Lumen gloriæ est proximum principium visionis, non tamen integrum. 76, 13.
- Intellectus beati effective concurrat ad beatam visionem. 80, 8 — 103, 8.
- Intellectus elevatur ad faciendam visionem beatam, ut instrumentum Dei. 81, 14.
- Quilibet intellectus influit in visionem beatam secundum totam activitatem luminis. 127, 15.
- Visio beata non fit per creatam Dei speciem. 92, 25 — 107, 19.
- Quo pacto Divina essentia uniatur cum intellectu beato in ratione objecti. 89, 15.
- Efficientia ex parte Dei ad visionem Dei est ex essentia, ex relationibus personalibus esse non potest. 91, 23-24.
- Lumen gloriæ datur in beatis, ut eorum elevetur intellectus ad visionem beatam. 100, 3 — 102, 3.
- Lumen tribus modis concurrat ad visionem. 108, 25.

VISIONIS BEATÆ OBJECTUM.

- Objectum visionis beatæ primarium est Deus. 85, 10.
- Et consequenter relationes Divinæ. 135, 9 et seq.
- Visio beata, ut alii actus, sumit suam speciem ab objecto, et a modo attingendi illud. 118, 9.

- Objectum secundarium visionis beatæ non potest illam specificare. *ib.*, 41.
- Visionis terminus. Vide VERBUM. I.
- VISIO, VISIO BEATA.
- Visio beata nulli creaturæ potest esse connaturalis. II, 806, 14.
- Nec potest naturaliter cognosci ab Angelo, ut possibilis, nedum ab homine. 292, 29 et seq.
- Visio Dei clara nunquam fuit malis Angelis communicata. 574, 6.
- Imo nec bonis in primo instanti. 570, 5.
- Quod probatur late. 574, 8 et seq.
- Nec etiam in secundo illa fuerunt præventi. 622, 17.
- Eam tamen obtinuerunt immediate post secundum instans. 638, 2. — 670, 6 et seq.
- Visionem ex natura sua pugnare cum statu merendi de condigno, quidam dicunt, sed refelluntur. 645, 9.
- Visio una et eadem non potest esse de creaturis pure concomitanter, cum Deo. 650, 2.
- Videre in Verbo quid significet. *ib.*, 3.
- Quid viderint Angeli in Verbo a principio beatitudinis. 651, 4 et seq.
- Speciatim. 653, 11.
- In visione beata triplex augmentum potest excogitari. 655, 1.
- Augmentum extensivum in visione non est sine extensivo. 656, 3 et seq.
- Visio beatifica respectu objecti primarii, nec denovo augeri, nec remitti potest. 658, 7.
- Visionem beatificam augeri per additionem secundarii objecti, qui doceant. *ib.*, 8-9.
- Refelluntur late. 659, 19 et seq.
- Visio beata semel inhærens intellectui necessario confert totum effectum etiam quoad secundaria objecta. *ib.*
- Visio increata cur ex sola mutatione objectorum ad extra attingat rem futuram, vel præsentem, non sic visio beata intellectas creati. 665, 28-29.
- Videri in Verbo aliquid dici potest, vel formaliter, vel causaliter. 650, 2 — 719, 3.
- Visio beata esto concedatur terminari necessario ad personas, non sequitur has esse partem objecti essentialis ejus. IV, 53, 8 et seq.
- Videns Deum sine personis (esto fieri posset) esset beatus essentialiter, minus tamen quam videns cum personis. 54, 11.
- Visio beata, si non sit tota beatitudo, excludi nequit a tota ratione essentialis beatitudinis. 74, 10 et seq.
- Visio, si non solum beatificat formaliter inhærendo, sed etiam effective, debet utique aliquid efficere quod formaliter beatificet: visio quomodo potest esse libera beato. 167, 19.
- Hoc autem est amor. 79, 31.
- Visio ad amorem comparatur ut actus primus ad secundum, ac adeo ut sic magis spectat ad essentiam beatitudinis, quam visio; uterque tamen est de essentia, et cur. 81, 35.
- Visio perfectior est amore, in via perfectior est amor fide. 84, 46.
- Visio est amabilius amore. 86, 53.
- Visio non conjungitur in beatis cum alia cognitione naturali ut inde eliciat conclusiones. 96, 8.
- Videns Deum potest de potentia absoluta illum non amare, non poterit tamen odisse. 109, 21.
- Visio Dei amatur necessario quoad specificationem per se loquendo. 110, 1-2-3.
- Visio non excluditur a peccato, sicut gratia excludi potest. 120, 18.
- Visio et peccatum nec divinitus simul esse possunt, vide DEUS NON POTEST. IV.
- Visio et habituale peccatum non repugnant divinitus. 122, 23.
- Visio creaturarum in Verbo pertinet ad beatitudinem essentialem, extra Verbum ad accidentalem. 129, 3.
- Visioni non contrariatur proprie error. 141, 4.
- Visio cum solo auxilio absque habituali lumine, an sit corruptibilis. 142, 7.
- Ad visionem Dei non potest inclinari natura sub ratione causæ primæ, quin inclinetur sub omnibus aliis rationibus, etiam Trinit., etc. 152, 5 — 155, 4.
- Ad visionem nulla est potentia naturalis etiam partialis. 155, 7.
- VISIO, vide BEATITUDO, ACTUS BEATIFICUS, AMOR BEATIFICUS, VOLUNTAS. IV.
- Visio ab oculo sine specie divinitus elicita, naturalis in entitate, supernaturalis tantum quoad modum dicenda foret. IX, 38, 12.
- Visio beata respicit ut causam efficientem adæquatam intellectum, et lumen gloriæ, et essentiam divinam vicem speciei supplementem, ac Deum ipsum ut causam universalem. 41, 5.
- Visio beata de se terminum non vendicat. 491, 5.
- Potest Deus homini gratiam conferre, quin illum ad sui visionem acceptet. 112, 12 et seq.
- Potest Deus de potentia absoluta assumere naturam hypostatice, et illi visionem sui negare. 117, 5.
- Cum æquali lumine gloriæ visio Dei erit æqualis quantumvis perfectus sit intellectus. XI, 280, 9.
- Visio potest crescere ut visio, quin crescat ut præmium. 477, 51.
- Ratio præmii non est de interna ratione visionis. 478, 52.
- Visio debet crescere ut sit majus præmium. *ib.*
- Visio specialiter contemplatio dicitur. XIV, 157, 6.
- Visio Dei an privet usu sensuum. 191, 1 et seq.

Vide ANIMA. XIV.

Visio beata in quo excedat unionem hypostaticam.

XVII, 379, 3.

Non potest esse infinita ex parte creaturæ, et cur.

629, 8-9.

Est ratio cognoscendi creaturas, cum in Deo videntur.

XVIII, 23, 4.

Una creatura in Deo visa, non necessario omnes videntur.

ib., 3.

Visio omnium effectuum possibilium non est infinita extensive.

27, 17.

Nec necessario intensive.

29, 22.

Per eandem indivisibilem entitatem tantæ vel tantæ perfectionis, representatur Deus, et hæc vel illæ creaturæ.

28, 19.

Unde proveniat in visione representari plures vel pauciores creaturas.

29, 22.

Non extenditur ad plura objecta per aliquod augmentum, quod in se recipiat.

28, 20.

Visio ereata omnium possibilium in Deo impossibilis.

30, 25.

Ad hoc requiritur infinitam visionem qualiter verum.

31, 27.

Visione finita, videt Christus infinita in Verbo.

33, 7.

Visio beata non est similitudo objectiva, sed ratio cognoscendi, potestque videri non viso Deo.

48, 3.

Quomodo exerceatur in corpore glorioso.

XIX, 834, 9.

Probabile Moysen et Paulum vidisse aliquando divinam essentiam in hac vita existentes.

304, 3.

Probabilius non vidisse.

305, 4.

Quas rerum species aut genera videant Beati in Deo.

319, 3.

Unusquisque Beatus videt in Verbo omnes effectus singulares ad suum statum pertinentes.

320, 4.

Verisimile multitudinem Beatorum videre in Verbo multitudinem rerum existentium in aliqua differentia temporis, exceptis iis quæ ad Christum et ad B. V. spectant.

ib., 5.

Visio beatifica licet in se videatur, non potest per illam Deus ut in se est cognosci.

XXVI, 143, 9.

Visionis beatificæ principalis causa Deus, instrumentalis vero intellectus noster.

157, 46-47.

Visio beatifica, quamvis inferioris ordinis sit, est tamen singularis Dei participatio, eique in ratione actus proportionata.

138, 50.

Visio beatifica ævone an participata æternitate mensuretur.

944, 14-15.

VISITATIO.

Quibus Prælati in Societate ex officio incumbat visitare domos et collegia.

XVI, 1117, 3.

Cætera vide INQUISITIO. XVI.

Episcopi et eorum familiares, qui in visitatione aliquid recipiunt, interdicuntur.

XXIII bis, 263, 7.

Et a beneficio suspenduntur.

ib.

VITA, VITALITAS, VIVENS.

Deus est essentialiter vivens, et esse Dei est vivere substantialiter,

I, 11, 11.

Quomodo Deus vivat intra se operando.

ib. 12.

Vita substantialis Dei quomodo differat a substantiali vita creaturæ.

ib.

Deus essentialiter vivere intellectuali vita, de fide est.

ib., 13.

Vita dicitur beata visio, et quare.

79, 5.

Vita substantialis, quid.

III, 480, 27-28.

Quid vita accidentalis.

ib., 29.

Vitam in potentia quomodo habeat corpus organicum.

481, 30.

Vitam Dei quo pacto viventia quæque participant.

498, 21.

Vita animalis quomodo in calido et humido consistat.

592, 6.

Vide ANIMA. III.

Viventium tres tantum sunt gradus, non solum substantialiter, sed etiam accidentaliter.

509,

12-13.

Viventia sensum tantum tactus habentia, non esse simpliciter animalia, quorumdam opinio refellitur.

ib., 14.

Viventis quomodo proprium sit seipsum movere.

514, 14.

Viventium imperfectorum formæ sectiles sunt.

563, 2-3.

Perfectorum, indivisibiles.

564, 6 et seq.

Viventia imperfecta unam habent formam totalem.

567, 2.

Partialem multiplicem, et diversimodam.

568, 3.

Viventibus perfectis multiplicem animam qui tribuerint.

ib., 4-5.

In viventibus perfectis eadem anima est, et nulla alia forma, quæ informat eas partes continuas, in quibus aliqua est viventis operatio.

ib., 6 et

seq.

Vivens statim a principio vitæ incipit disponere alimentum, non tamen id statim in se substantialiter convertit.

592, 3.

Nec substantialem nutritionem necessario continuat.

ib., 4.

Vivens nequit diu a conversione substantiali alimenti cessare.

ib., 5.

Viventia unde corrumpantur.

ib., 6-7.

Viventium cur alia brevi, alia diuturno tempore degant.

593, 7.

Viventium propria actio an, et quomodo sit generatio. Vide GENERATIO. III.

III.

Vitam æternam esse homini et Angelo connaturalem, ex vi solius naturæ et operationum ab illa procedentium sentit Baius.

VII, 288, 5.

Non repugnat actum vitalem esse, quoad substantiam, supernaturalem.

617, 1.

Vitalitas actualis est actio quæ dependet a principio vitæ. Aptitudinalis est ipsa actus essentia.

IX, 26, 4.

Illa ab actu potest divinitus separari, hæc minime. Iba
Aptitudinalis in proximam et remotam dividi nequit.

ib.

Vitalitas actualis unica est.

27, 5.

Per rationem in proximam et remotam dividi potest.

ib.

Utraque, tam proxima quam remota, in supernaturali actu supernaturalis est.

ib., 5.

Vitalitas supernaturalis fit a potentia naturali elevata.

27, 7 — 32, 19.

Vitam nemo potest vendere, nec jus, quod in illam habet, a se alienare.

XV, 537, 2.

Vita spiritualis cur non indigeat, tanquam medio simpliciter necessario, cibo extrinsecus adveniente, sicut corporalis.

XX, 730, 24.

De viventibus proprie intelligitur principium Aristotelis: Omnium natura constantium datum esse certum terminum magnitudinis et parvitas.

778, 2.

Vivens quo sensu dicatur corpore et anima constitui.

XXV, 540, 14.

Cum vivens moritur, forma cadaveris in materia succedit.

540, 15.

Viventia omnia indigent speciali concursu superioris causæ ad sibi similia generanda, quo instrumentaria activitas seminis ab ipsis decisi juret.

611, 32.

Vita intellectus cum vegetativa et sensitiva, quam connexionem habeat.

XXVI, 163, 13.

VITÆ STATUS.

Quæ sit perfectior, vita solitaria an cœnobitica.

XVI, 436, 14.

Quæ antiquior.

438, 19.

Utra vita sit perfectior activa, an contemplativa, an ex utraque mista.

452, 1 seq.

Utra tutior.

452, 2.

Quomodo hæc membra inter se distinguantur, et quid unumquodque sibi peculiare includat.

451;

Præamb.

Vita mixta a multis Patribus commendatur.

461, 11.

Et simpliciter perfectior cæteris judicatur.

460, 8.

Vide RELIGIO, XVI.

Vita activa ut oritur ex contemplativa est sigillum et consummatio perfectionis.

609, 15.

Vita activa an præcedere debeat contemplativam, an e contra.

846, 6 et seq.

De vita activa et contemplativa B. Virginis, vide verbo MARIE VITA ACTIVA ET CONTEMPLATIVA. XIX.

Effectus vitæ status activam et contemplativam vitam amplectitur.

XIX, 285, 4.

Exercitia vitæ contemplativæ.

300, 4.

Ad vitam contemplativam quæ requirantur.

349, 18,

Vita mixta perfectissima inter omnes vitæ status.

444, 3.

Quando licet vitam solitariam instituere.

413, 2.

VITALIS.

Vitalis an auctor extiterit hæresis Semipelagianorum.

VII, 241, 5.

VITALIS CONCURSUS.

Vitalis concursus bene potest esse obedientialis, et cur.

IV, 152 7.

VITIUM.

Vitia opposita uni virtuti non ob id sunt ejusdem speciei.

IV, 394, 5.

Vitii habitus essentialiter constituitur in specie sua per differentias positivas.

505, 2.

Tendit in objectum sub ratione boni, non tamen honesti.

ib., 3-4.

Vitii habitus est qui inclinatur ad bonum quod contrariatur rationi.

506, 7.

A qua malitia denominetur vitiosus, seu vitium.

507, 12-13.

Habituum vitiosorum divisio.

508, 14 — 509, 1.

Vitii et virtutis contrarietas in quo consistat.

509,

18-19.

Vitiorum habitus primario et per se generantur in voluntate.

510, 3.

Et in appetitu suo modo vitiosi.

ib., 4.

Vitii habitum an possit Deus immediate et per se infundere.

ib., 5 et seq.

Vitia an sint inter se connexa.

511, 9.

Vitium solitarium, atque unicum, an absolute id nomen mereatur.

512, 10.

Vitium omne non est omni virtuti contrarium.

VII, 397, 14.

Vitiosi non dicimur nisi ab habitu, nec vitiosior, qui pluries peccat, si habitum vitii non intendat.

IX, 463, 15.

VOCATIO.

Prima vocatio et initium salutis gratis homini conceditur.

I, 422, 18.

Vocatio bifariam sumitur.

468, 1.

Quinam proprius prædestinationis effectus sit.

469, 3.

Vocatio quælibet prædestinati, quæ ad aliquem effectum est efficax, prædestinationis ejus effectus est.

ib., 4.

Vocatio inefficax in prædestinatis prædestinationis effectus est.

ib., 5.

Vocatio, grativæ, non datur propter ingenium. sed est dispositio ut homo fiat ad gratiam idoneus.

474, 11.

Vocatio est prima gratia.

VII, 176, 12.

Variis nominibus significatur.

ib.

Vocationis nomine quid Faustus Semipelagianus intelligat.

249, 32.

Vocationis congruitatem in quo constituent Patres. 77, 16.
 Quid sit vocatio divina. 597, 17.
 Quomodo supernaturalis vocatio ab actibus eorum qui vocantur pendere possit. VIII, 53.
 Vocatio ab excitante gratia. 405, 3.
 Distinguitur vocatio in sufficientem et efficacem. ib., 4.
 Declaratur vocatio efficax. 406, 5.
 Adhuc declaratur efficacia vocationis. ib., 6.
 Distinguitur vocatio in vocationem electorum et communem. ib.
 Ad efficaciam vocationis an sit necessaria prædeterminatio physica. 415, 19.
 Augustinum in vocatione congrua sine physica prædeterminatione efficacem prævenientem gratiam constituisse. 600.
 Tractatur quæstio appendix, an præveniens, auxilium sufficiens et efficax, possint esse æqualia in duobus hominibus, quorum unus consentit vocationi, et non alter. 650.
 Certam facere vocationem quomodo verum sit. IX, 537, 29.
 Vocatio, vide AUXILIUM. IX.
 Non solum ad gloriam consequendam, sed ad credendum datur vocatio efficax et congrua. X, 306, 1.
 Vocatio eo modo alicui datur quo aptum erat ei qui illam erat secuturus, et homo trahitur ad Christum eo modo quo trahit sua quemque voluptas. 328, 3.
 Sicut ad fidem, spem, etc., potest homo vocari, et sufficienter tantum et efficaciter, et ita etiam ad actum contritionis vel amoris Dei. 400, 5.
 Vocatio bonam voluntatem præcedit. 331, 4.
 Verisimile est nullum esse adultum quamvis infidelem, cui Deus aliquod initium vocationis non tribuat. 337, 2.
 Nulla vocatio est tantum cognitio. 350, 2-3.
 Vocatio includit illustrationem intellectus et suam delectationem seu motionem voluntatis. ib.
 Nulla vocatio cui liberum arbitrium non possit resistere. 350, 1 — 352, 2.
 Vocatio tantum sufficiens et inefficax non consistit tantum in cognitione. 350, 3.
 Vocatio pertinet ad gratiam excitantem et exordium salutis. ib., 3.
 Nemo potest sibi tribuere quod vocatus sit. 355, 2.
 Nullum est opus ex solis viribus naturalibus liberi arbitrii factum, quod congruam vocationem seu auxilium præveniens efficax infallibiliter obtineat. 357, 5.
 Pie creditur Deum infallibili lege aliquando vocare omnes homines adultos. 361, 2.
 Vocatio alia mere externa, alia interna. 362, 3.

In homine non solum externa vocatio, sed etiam prima illustratio interna datur mere gratis. 363, 1.
 Vocatio congrua præcedit ad unumquemque supernaturalem actum. 372, 3.

VOLATILE.

Vide AVES. III.

VOLUNTAS, VOLUNTARIUM.

Voluntarium bifariam accipitur. I, 679, 2.
 Voluntatem hominis spirituales esse quomodo ex ejus libertate colligatur. III, 527, 35.
 Voluntas in irascibilem et concupiscibilem non distinguenda. 774, 1.
 Voluntatis humanæ objectum est bonum in communi. ib., 2-3.
 Voluntatis actus quot sint. 772, 4.
 Voluntatis actus alii circa finem, alii circa media, versantur. ib.
 Alii imperati, alii elicit. ib., 5.
 Voluntas quarum potentiarum actus imperet, vel non imperet. ib.
 Voluntas cur nuncupetur cor. ib.
 Voluntatisne an intellectus actus sit simpliciter prior. 773, 6.
 Voluntas non movet alias potentias physice, sed moraliter influendo. ib., 7.
 Voluntati qualiter subjiciatur motus progressivus. 780, 13 et seq.
 Voluntas an sit libera in omnibus suis actibus, remissive. 773.
 Voluntatem nobiliorem esse intellectu, qui sentiant. 774, 2.
 Qui oppositum. ib.
 Voluntatem intellectus dignitate excellit. ib.
 et seq.
 Vide APPETITUS. III.
 Voluntas humana maxime movetur a fine. IV, 1, 1.
 In voluntate antequam proprio motu moveatur, nihil datur quod sit causalitas finis. 3, 7.
 Voluntatis affectus simplex non est causalitas qua finis antecedenter attrahat voluntatem finaliter. ib.
 Voluntas quando appetit rem cognoscere, ut eam cognoscat, tunc cognitio est finis, seu objectum voluntatis : quando vero appetit rem ipsam, tunc cognitio est conditio. 6, 3.
 Voluntatis objectum adæquatum est hoc disjunctum finis vel media, si tamen nomine finis intelligamus quidquid propter suam bonitatem amatur. 12, 7.
 Voluntas, seu amor simplex, est propter finem. 17, 5 et seq.

- Voluntatis actus dupliciter necessarii, aut ex imperfectione advertentiæ, aut ex perfectione. 18, 1.
- Voluntatis actus quid requirât ut sit propter finem. ib., 2.
- Voluntas, etsi tendat sola in bonum, et linem sub ratione boni et finis, non ob id probatur ejus actum solum esse beatificum. 88, 62.
- Voluntas sufficienter ex parte objecti movetur a Deo clare viso, quia in eo videtur quid sit summum bonum, idque non solum quoad speciem, sed etiam quoad exercitium. 106, 10 et seq.
- Voluntas etiam ab objecto in suo genere movetur necessario quoad exercitium. 107, 14.
- Voluntas, posita Dei visione, necessario amat ipsum, et cum Deus etiam hoc habeat non potest talis necessitas esse imperfectio. ib., 13-14.
- Voluntati nulla offerri potest ratio ut cesset ab amore beatifico, cum sit de summo bono, nec lassatur, nec per alios actus impeditur, etc. 109, 19.
- Voluntas videntis Deum destituta auxilio supernaturali, non tamen naturali, posset Deum visum amare amore naturali. 110, 22.
- Voluntarium per modum actus est actus elicited a voluntate, vel etiam imperatus, quanquam hic imperatus est etiam voluntarius seu volitus objective. 139, 2.
- Voluntarium objective est sola denominatio rei volitæ ab actu voluntatis, ut visum, amatum, etc. 160, 3.
- Et simpliciter voluntarium per modum actus imperati est denominatio ab actu elicito. ib., 4.
- Voluntarium per modum actus elicited est actus elicited a voluntate; nec refert inter talem actum et voluntatem intercedere dependentiam, seu actionem, quominus ipse dicatur immediate et intrinsece volitus per virtualement reflexionem. 160, 5-6.
- Voluntatis actus per modum fugæ, licet sint nolitiones objectorum, sunt tamen volitiones sui ipsorum, et explicari etiam possunt per modum prosecutionis. 161, 7-8.
- Voluntarii definitio explicatur. ib., 9.
- Voluntatem necessario operari, quidam hæretici fato tribuebant. 162, 2.
- Alii divinæ determinationi. ib., 3 et seq.
- Impugnantur. 163, 5-7.
- Alii appetitui sensitivo. 164, 8.
- Alii naturæ ipsius voluntatis. ib., 9-10.
- Voluntas, si natura sua non esset libera, elevari non posset ad libere operandum. 166, 15.
- Voluntas, etsi potest necessitari, non posset tamen elevari ad agendum libere si de se esset determinata, et cur. ib., 16.
- Voluntas potest elevari ad libere agendum super-
- naturaliter, quia est libera ad bonum in communi sub quo est supernaturale. ib., 18.
- Voluntas non necessario sequitur iudicium practicum. 167, 21.
- Voluntarium est perfectio physica, quia consummatur in ipso influxu positivo voluntatis, liberum vero addit actui solum respectum ad potentem non elicere. 173, 24.
- Voluntarium et liberum non repugnant. ib.
- Voluntarium imperfectum est quod procedit ex imperfecta cognitione. 174, 2.
- Voluntarium in se, vel est directum, ut cum voluntas versatur immediate circa objectum: vel est indirectum, ut cum vult omissionem alicujus rei. ib., 3.
- Voluntarium interpretativum, quod. ib., 4.
- Voluntarium in altero requirit actum terminatum ad aliud. ib.
- Voluntarium in alio est quando, volito uno, sequitur aliud præcise priori volito, aliud, inquam, aliquo modo prævisum, et sic vere dicitur velle consequens, qui vult antecedens: si vero non ita sequitur, necessario debet ibi intervenire præceptum ut dicatur volitum in alio. 175, 8 et seq.
- Voluntarium esse potest aliquid in alio, seu causaliter, et involuntarium in se, seu objective. 176, 12.
- Voluntarium dari potest in sola suspensione actus. 177, 2.
- Voluntarium indirecte etiam potest esse immediatum et mediatum, ut carentia actus elicited ad dandam eleemosynam, et carentia actus externi dandi ipsam: effectus vero secutus, v. g., mors pauperis est voluntaria in alio indirecte. 178, 6.
- Voluntarius non est effectus qui per accidens sequitur ex omissione actus, nisi adsit præceptum. 179, 10.
- Voluntarium indirectum, et liberum indirectum recurrunt. ib., 12-13.
- Voluntarium in quibus suppositis reperitur. 180, 2.
- In quibus potentiis. ib., 3.
- In quibus actibus. ib., 4.
- Involuntarium simpliciter non est nisi contra impetum voluntatis de se efficacem ad impediendum. 182, 3.
- De involuntario, vide plura verbo INVOLUNTARIUM.
- Voluntas non est naturaliter capax nisi actuum et habituum. 191, 4.
- Voluntas, vide VIOLENTIA. IV.
- Voluntatem necessitari posse variis modis insufficientibus traditur. 193, 13-14.
- Voluntas non necessitatur, etiamsi dicamus illam

- non posse suspendere actum omnem, sed debere semper elicere aliquem, et cur. *ib.*, 15.
- Voluntas necessitari potest a Deo concurrente cum illa per concursum efficacem determinatam ad unum, ita ut concursus Dei simul natura sit cum concursu voluntatis. 194, 16 et seq.
- Violentia non datur tunc in tali concursu. 195, 20.
- Voluntas cogi non potest in actibus elicitis, potest tamen in habitibus, et eorum privationibus, vide *COGI POTEST VOLUNTAS, ET COGI VOLUNTAS NON POTEST. IV.*
- Voluntas, nec alia potentia vitalis, potest simul habere duos actus contrarios etiam divinitus, etiam in gradibus remissis. 197, 8.
- Acsi haberet in neutro illorum diceretur cogi. *ib.*, 9.
- Voluntas potest pati coactionem in actibus imperatis elicitis ab aliis potentiis, unde nec tunc peccat. 198, 4.
- In aliquibus solum cogi potest a Deo *ib.*, 2 et seq.
- Voluntas non proprie cogitur quoad alias actiones internas hominis, ut quoad nutritionem, vel quoad externas homini, ut quoad mortem amici. 200, 9.
- Voluntarium potest augeri diminuto libero. 206, 3.
- Voluntarium, vide *CONCUPISCENTIA. IV.*
- Voluntatis affectus unus, quomodo possit augeri ex alio. 208, 15.
- Voluntarium an minuatur ex consuetudine habitu et gratia. 209, 16-17.
- Voluntarium ab actu præterito non habet novam malitiam, ut occisio hominis in ebrietate eandem malitiam habet quam ebrietas. 223, 2.
- Voluntaria in involuntaria inconsideratio, vide *INCONSIDERATIO. IV.*
- Voluntarium directum requiritur ad bonitatem actus, ad malitiam satis est indirectum, et cur. 233, 32.
- Voluntarium, vide *INTELLECTUS. IV.*
- Voluntas pro actu, quid sit. 242, 1.
- Voluntas et intentio quo pacto differant. *ib.*, 4.
- Non distinguitur ab amore. *ib.*, 5.
- Voluntas et desiderium, an distinguantur. 243, 6 et seq.
- Voluntas non potest ferri in incognitum. 245, 1 et seq.
- Voluntas non movetur a cognitione sensitiva immediate, sed ab intellectiva. 246, 2.
- Et id per cognitionem judicativam et practicam. 247, 4-5.
- Voluntas a se ipsa tantum movetur effective. 248, 2.
- Nec est inconveniens simul agere et pati. *ib.*, 3.
- Voluntas non movetur per se ab alio, nisi a Deo. 249, 2 et seq.
- Voluntas aliquando fertur in finem et medium ut quod unico actu. 260, 8.
- Voluntas ex pluribus omnino æqualibus potest eligere quodlibet, nec necessario manet suspensa. 263, 8.
- Imo potest eligere minus bonum omisso majori. *ib.*, 9-10.
- Voluntas non movet appetitum nisi media cognitione sensitiva, et quando moveat. 272, 1 et s.
- Voluntatis actus esse potest tantum dupliciter. 317, 7 et seq.
- Voluntas non fit prius natura mala, quam recipiat in se actum malum. 378, 8-9.
- Voluntarium directum, vel indirectum, non mutat malitiam, esto physice mutetur actus. 397, 6.
- Voluntas divina alia antecedens, seu absoluta, alia conditionata, etc. 430, 1.
- Voluntatis divinæ ad humanam habitudo multiplex ponitur. 431, 3.
- Variis modis humana conformis esse potest divinæ. *ib.*, 4-5.
- Voluntas humana quomodo teneatur conformari divinæ disponenti de suis actibus. 431, 1 et seq.
- Voluntas humana ut recte sit, utrum aut quomodo debeat conformari divinæ volenti alia objecta extra actus ipsius voluntatis. 435, 4 et seq.
- In voluntate, an et qualiter sit peccatum. 533, 1 et seq.
- Voluntas est causa effectiva peccati mortalis per se, physica per accidens. *ib.*, 3.
- Quenam sit radix deordinationis peccati in voluntate, late. 554, 4 et seq.
- In voluntate potest esse peccatum cum perfecta scientia et consideratione intellectus. 555, 7.
- Nec requiritur ut præcedat error speculativus. *ib.*, 8.
- Nec inconsideratio speculativa. *ib.*, 9.
- Nec error practicus, qui sit origo peccati. *ib.*, 10.
- Moraliter tamen loquendo, in peccato voluntatis occurrit aliqua inconsideratio practica. 556, 12.
- Quæ tamen non est prima origo peccandi. *ib.*, 13.
- Voluntatem posse peccare est quidam defectus naturalis ipsius conjunctus cum perfectione item naturali. *ib.*, 14.
- Voluntatis consensus non est imperfectus ex quantumvis brevi mora. 568, 16.
- Sed ex imperfecta advertentia. *ib.*, 17.
- Voluntas an teneatur positive resistere voluptati turpi appetitus, vel sufficiat mere negative se habere. 569, 18 et seq.
- Voluntas est capax in via omnis actus patriæ, non sic intellectus, et cur. 125, 10.
- Voluntas beati, vide *BEATO PRÆCIPI ET BEATUS ETIAMSI VIDERET. IV.*
- An verbum *volumus* habeat vim præcepti. V, 233, 10.
- Velle præcipere et velle non obligare repugnant, seclusa ignorantia. 20, 18.

- Voluntas divina, libera ex suppositione unius actus, potest necessitari ad alium. V, 111, 23.
- Voluntas interior privandi se privilegio quam vim habeat. VI, 377, 9.
- Voluntas exterior ad renuntiandum privilegium necessaria. 380, 18.
- Voluntas necessitatem non coactionem pati potest. VII, 2, 5.
- Voluntas qua potentia passiva, non est libera. 5, 4.
- Voluntas est causa completa et proxima suorum actuum. 8, 11.
- Si cognitio intellectus in actus voluntatis influat effective, proxime et complete, libera non dicitur, nisi post cognitionem. ib.
- Voluntas non est proxime et simpliciter libera ad actus supernaturales; fit tamen talis per habitus infusos, vel auxilium supernaturale. 8, 12.
- Voluntas in actu primo cum omnibus ad agendum requisitis libera adhuc est. 9, 15.
- Voluntas Dei ad concurrentium cum creata est conditionata. 16, 16.
- Voluntas etiam naturaliter sæpe necessario operatur. 16, 1.
- A nulla causa creata proposito objecto indifferenter cum pleno rationis usu necessitari potest. ib.
- Voluntas ad actus elicitos absolute cogi non potest a Deo. 17, 4 — 23, 20.
- Potest tamen necessitari quoad speciem et exercitium, etiam stante iudicio de objecto indifferente. 19, 9 et seq.
- Hæc necessitas a Patribus coactio et violentia interdum dicitur. 23, 20.
- Hæc necessitas induci potest a Deo per qualitatem impressam ab actu distinctam. 24, 1 et seq.
- Hæc qualitas permanens vel transiens esse potest. 25, 5.
- Voluntas solum a Deo, vel a seipsa effective mutari potest. 26, 8.
- Voluntas nulla indita qualitate a Deo immediate necessitari valet. 27, 9.
- Non per solam voluntatem ipsius Dei. 29, 14 et s.
- Non per eundem concursum, quo libere operatur. ib., 16.
- Sed per alium alterius rationis. 31, 20.
- Voluntas creata ad suum actum suspendendum non indiget Dei concursu. 30, 19 — 32, 25.
- Voluntas creata necessitari nequit, nisi impediatur potestas ad suspendendum suos actus. 32, 26.
- Potens simul est ad actus oppositos eliciendos, illos tamen simul elicere non valet. 33, 6.
- Voluntas, in eodem instanti quo elicit actum, illo carere nequit. 36, 10.
- Voluntas divina est prima radix effectuum liberorum. 44, 30.
- Non solum voluit ut causæ liberæ actus exercerent, sed etiam ut libere id facerent. ib.
- In quam partem, hic et nunc, positis omnibus, ad agendum requisitis, voluntas sit inclinatura, Deus ab æterno præcivit. 48, 6.
- Voluntatem natura sua non esse determinatam ad malum, de fide est. 73, 8 — 267, 2 et seq.
- Voluntas divina dandi gratiam disposito distincta est a voluntate dandi auxilium. 98, 4.
- Voluntatem hominis esse potentiam pure passivam asserit Lutherus. 268, 3.
- Voluntas regulariter non cadit, nisi præcedente defectu in intellectu practico. 367, 14.
- Voluntas creata non indiget physica prædeterminatione ad actus liberos: 420, 3.
- Voluntas cum generali concursu naturali potest bene moraliter operari. 424, 5.
- Voluntatis motio potest esse per modum habitus vel qualitatis transeuntis. ib., 7.
- Voluntas, positis æqualibus bonis et æqualiter consideratis, potest quodlibet libere eligere. 433, 15.
- Deficere possit voluntas, quin præcedat error in intellectu. 434, 18-19.
- Voluntas non obedit intellectui despotice, sed politice. ib., 19.
- Voluntatem credendi, sicut oportet, nullus habere potest sine supernaturali gratia Dei excitante et adjuvante. 593, 2 et seq.
- Voluntas credendi a qua fides divina procedit prava esse nequit neque ob extrinsecum finem malum haberi potest. 596, 13-14.
- Non solum voluntas credendi, sed initium ejus est specialis gratia Dei. 597, 16.
- Viribus naturæ potest dari aliqua voluntas credendi, et quænam illa sit. 620, 3 — 624, 6.
- Voluntas credendi catholici habet diversam rationem objectivam a voluntate credendi hæretici. 639, 33.
- Voluntatis actus. Vide ACTUS. VII.
- Voluntas. Vide CONCURSUS. VII.
- Voluntarium quid sit. 2, 5.
- Prævium concursum physice prædeterminantem non esse voluntati liberæ necessarium ut aliquid determinate velit. VIII, 199, 1 et seq.
- Utrum gratiæ effioacitas consistat in necessitate quam infert voluntati, ut non libere sed necessario consentiat. 398, 1 et seq.
- Voluntatis humanæ actus quot modis nominetur prædeterminatus a voluntate divina. 409, 2.
- Utrum excitans gratia per seipsam et natura sua determinet saltem moraliter voluntatem, ideoque talis efficacia auxilii excitantis ad actus liberos et sanctos voluntatis necessaria sit. 422, 1 et seq.
- In humana voluntate non posse simul esse auxi-

- lium ex se ac physice illam prædeterminans cum polestate resistendi eidem auxilio. 462, 1 et s.
- Voluntarium quid sit. IX, 30, 14.
- Voluntarium virtuale, quid, et quando dicatur. 271, 21 — 292, 23.
- Voluntarium habituale expelli potest sine voluntate habentis. 271, 21.
- Actus voluntarius ad meritum. Vide MERITUM. IX.
- Voluntas est potentia inchoata et proxima ad actus supernaturales. 41, 6 et seq.
- Habet naturalem virtutem ad resistendum actibus supernaturalibus. 43, 10.
- Non tamen illam habet ut eos eliciat. ib.
- Voluntas credendi est dispositio necessaria ad infusionem habitus fidei. 379, 32.
- Probabile est esse sufficientem dispositionem ut habitus fidei intellectui infundatur. ib.
- Nullum iudicium intellectus, quantumcumque supernaturale sit, infert in hac vita necessitatem. X, 313, 1.
- Motus indeliberatus voluntatis non potest necessitare voluntatem ad efficiendum perfectum consensum. ib., 2.
- Voluntas affecta motu excitantis gratiæ non manet determinata in actu primo ad efficiendum consensum. Voluntas sic mota non necessario manet determinata in actu secundo. ib., 4.
- Determinationem voluntatis ad consensum liberum, licet a solo Deo non fiat, non fieri a solo arbitrio. 314, 1 et seq.
- Voluntas, quantumcumque a Deo præparata, non potest elicere pietatis opus sine actuali auxilio Dei. 316, 1-2.
- Voluntas, quamdiu non componitur cum suo actu, domina est illius. 319, 1.
- An illud principium, quod impotentiam nostræ voluntatis adjuvat, sit aliquid increatum vel creatum. 328, 1.
- Præparatur voluntas a Domino. 331, 3.
- Voluntas ut sit pedissequa gratiæ. 334, 1.
- Voluntas hominis dupliciter potest considerari. 337, 1.
- Voluntas a Deo præparatur per vocationem. 339, 2.
- Tota præparatio, quæ in voluntate fit per motus indeliberatos, eo tendit ut finis suavior et delectabilior appareat. 347, 2.
- Voluntas non determinatur a Deo sine ipsa se determinante. 421, 2.
- In operibus gratiæ voluntates humanæ sunt instrumenta Dei. 456, 1.
- Voluntas divina an rebus volitis necessitatem imponat. 592, 1 et seq.
- Licet eam non possit Deus cogere, ei potest necessitatem inferre. XI, 10, 7.
- Vix potest abstinere ab aliquo quin habeat positivum actum nolendi. 11, 9.
- Voluntatis necessitas quoad specificationem non solum oritur ab objecto, sed etiam ab ipsa voluntate. ib., 11.
- Voluntas potest necessitari a Deo. 12, 12-13.
- Non indiget prædeterminatione physica ad operandum. 33, 8.
- Et latius. ib., 1 et seq.
- Voluntas solum manet indifferens passive, si physica determinatione indiget. 36, 4.
- Longe aliter indifferens est voluntas, quam aliæ causæ. ib., 5.
- Voluntas se ipsam determinat. 37, 7.
- In malis actibus initium est a voluntate, sed non in bonis. 38, 8.
- A nullo extrinseco determinari potest voluntas. ib., 9.
- Voluntas se determinat volendo, et vult se determinando. ib., 10.
- Judicium per se non est efficax ad determinandam voluntatem. 55, 20.
- Voluntas, ex vi subordinationis quam habet ad causam primam, non indiget physica prædeterminatione. 25, 1-2.
- Cum omnibus præviis requisitis ad operandum, adhuc in sensu composito voluntas libera manet ad operandum, ex Concilio Tridentino. 16, 6 — 43, 5.
- Repugnat voluntatem physice determinari et libere operari. 42, 1 et seq.
- Excluduntur omnia quæ dici possent voluntatem determinare. 304, 14.
- Nullus influxus prævius a Deo in voluntate requiritur necessario ad hoc ut operetur. 25, 1 et seq. — 304, 14.
- Quid sit voluntarium perfectum. 400, 6.
- Quomodo differat a libero, vide supra, verbo LIBERTAS. XI.
- Coactio repugnat actibus elicitis a voluntate. 409, 2.
- Voluntarium secundum quid, an ex natura rei satis sit ad valorem contractus. 402, 12.
- Quid requiratur ut aliquid dicatur involuntarium secundum quid. 403, 13.
- Quomodo moveat Deus voluntatem creatam. 93, 3.
- Voluntas seipsam prædeterminat ad actus liberos, non sine Deo. 86, 2.
- Quomodo voluntas dicatur proprie se movere. 88, 6.
- Deus voluntatem determinat, sed non sine illa. 89, 8.
- Voluntas eligit se determinando, et eligendo se determinat. 87, 3.
- Quid de determinatione ista sentiat D. Thomas. 88, 5.
- Intellectui aliqui religionem attribuerunt, alii voluntati. XIII, 6, 1.
- Voluntas, vel directe, vel indirecte ordinat motus appetitus per affectum in Deum. 29, 9.

- Quo pacto per sympathiam insurgant in appetitu motus proportionati affectui voluntatis. 29, 9.
- Qui actus voluntatis spectent ad orationem. 79, 7.
- Admiratio ad voluntatem pertinet. ib.
- Si astra determinarent ad unum nostram voluntatem, eam necessitarent. 530, 19.
- Deus non determinat nostram voluntatem ad unum, influxu ab eo solum procedente. ib.
- Passio Christi, vel martyris, non erat a voluntate effective, erat tamen voluntaria objective. 88, 11.
- Ad voluntarium indirectum, satis est quod potuerit et debuerit res cogitari. 457, 6.
- Voluntarium in communi an sufficiat ad peccandum. XIV, 691, 9-10.
- Voluntarium simpliciter non tollitur per metum, per ignorantiam maxime. 794, 5.
- Voluntarium, quid sit. 179, 12.
- Voluntas conditionata duplex. 58, 5.
- Voluntati divinæ cui teneamur conformari. 80, 7.
- Voluntas de nostra salute est primaria in Deo, respectu voluntatis non dandi auxilium, etc. ib.
- Voluntas quos actus habeat in oratione mentali. 124, 2.
- Voluntas credendi aut sperandi dici potest devotio. 146, 4.
- Voluntas non potest ferri in Deum per amorem elicitem absque cognitione actuali. 176, 4.
- Voluntas solum fertur in rem, prout ab intellectu proponitur. 177, 7.
- Voluntas extra visionem beatam non necessitatur ex vi objecti, etc. 211, 8.
- Voluntas non necessitatur ad necessitatem intellectus. 210, 5 et seq.
- Voluntas Dei, ut fiat, de qua intelligitur in Oratione Dominica. 245, 13.
- Voluntas ex surreptione non sufficit ad valorem voti. 774, 5.
- Voluntatis triplex motus. ib.
- Voluntas semiplena an sufficiat ad aliquod votum. 775, 7.
- Voluntarium indirectum sufficit ad peccatum. XV, 416, 10.
- Voluntas Prælati duplex, efficax et inefficax; et quam vim habeat. 883, 3 et seq.
- Voluntas qua ratione pendeat ab intellectu. XVI, 782, 12-13.
- Voluntas, et libere, et necessario moveri potest; semper tamen agit voluntarie. XXV, 727, 4 et seq.
- Voluntas in hac vita nullum habet actum humanum simpliciter necessarium quoad exercitium. 729, 9.
- Voluntatis primus actus in homine utente ratione non est necessarius. ib., 11 et seq.
- Voluntas necessario quoad specificationem fertur in finem sub ratione universalis boni propositum, secus in particulares fines. 730, 15 et seq.
- Voluntas suam libertatem magis in electione mediorum quam in finis intentione demonstrat. 731, 19.
- Voluntatis electio unius boni præ alio, qualiter fiat. 732, 20.
- Voluntas in incognitum, etiam de potentia absoluta, ferri nequit. 876.
- Voluntatis actus an necessario per aliquod tempus duret. 734, 8.
- Aliquis actus est intrinsece voluntarius, alius per extrinsecam denominationem, et ille solum est volitus per modum actus, hic per modum objecti. 716, 17.
- Voluntarius actus intrinsece non potest nisi ab appetitiva potentia elici. ib., 18.

VOLUNTAS CREDENDI, SEU PIA AFFECTIO.

- Voluntas credendi est donum Dei, quod sine speciali auxilio haberi nequit. XII, 185, 1 et seq.
- Est supernaturalis in sua entitate et specie. 187, 5.
- Voluntas credendi supernaturalis est semper necessaria ad subjiendum intellectum fidei christianæ. ib., 6.
- Est honesta et laudabilis. ib., 8.
- Nec potest unquam esse moraliter prava. 189, 11.
- Potest tamen simul cum illa dari alia naturalis voluntas, quæ sit prava ex indebito fine. ib., 13.
- Voluntas propria credendi, et actus fidei ab illa procedens meritorius est. 190, 14.
- Voluntas credendi quos habeat effectus. 202, 4.
- Voluntatem credendi quale indicium præcedat, naturalis, an supernaturalis. 196, 12 et seq.
- Voluntatis habitus specialis ad fidem etiam informem requiritur. 208, 3.
- Prædictus habitus est essentialiter virtus appetitiva. ib., 4.
- Distinguitur a charitate et re et specie. ib., 5.
- Necnon et a spe ac fide. 209, 6.
- Voluntatis habitus ad credendum non est obedientia. ib., 7.
- Nec studiositas aut religio. ib., 8-9.
- Sed specialis virtus moralis peculiariter dicta pia affectio credendi. 210, 10.
- Est inter morales potissima. ib., 11.
- Voluntatis habitus, cum pertineat ad fidem, non auget numerum theologialium virtutum. ib.

VOLUNTAS DEI.

- Dei voluntas de salute hominum libera, non necessaria est. I, 489, 8.
- Dei voluntas circa salutem hominum est per modum prosecutionis quantum ex se est. 490, 10.
- Dei voluntas de salute omnium est actus aliqua ex parte efficax, non tamen absolutus. ib., 11.

- An sit hæc voluntas beneplaciti, necne. ib.
- Voluntatem Dei de salute non electorum æqualem esse incertum est, utrumque tamen facile defendi potest. 491, 12-13.
- Voluntas Dei æque erga prædestinatos et reprobos benevolentiam habet. 256, 10.
- Voluntas justitiæ posterior est voluntate misericordiæ. 264, 14.
- Voluntas Dei licet gloriam prædestinatis, ut finem ipsorum velit, tamen hoc ipsum vult tanquam medium ad manifestationem suæ bonitatis. 282, 8.
- Unico voluntatis actu Deus diligit et eligit prædestinatos. 283, 4.
- Voluntas Dei absoluta circa particularem actum libertati non contradicit. 289, 9.
- Voluntas intentionis et executionis in Deo ratione distinguitur. 291, 3.
- Quomodo hæc utraque voluntas sit necessaria. 292, 8.
- Voluntas Dei inefficax salvandi illi naturalis non est. 294, 5.
- Voluntas divina non tantum libere et efficaciter vult effectus, sed etiam fines eorum, uniusque ad alium ordinationem. ib., 6.
- Voluntas libertas tollatur oportet, si ponitur imperii actus in intellectu a cæteris distinctus. 298, 6.
- Voluntas divina quo pacto determinatur. 300, 10.
- Voluntas creandi et eligendi prædestinatum, una duntaxat est. 309, 15.
- Voluntatis executricis duplex consideratio. 312, 8.
- Deus plures præter suam voluntatem efficacem rationes habuit, ut aliquos ante prævisa merita prædestinatorum numero conjungeret. 454, 2.
- In ipsa creatione rerum Deum elegit aptissimum modum ad ineffabilem consecutionem finis intenti electorum. 527, 8.
- Voluntatis de non præeligendo reprobo ad gloriam efficaciter nulla datur ratio. 454, 1 et seq. — 512, 11.
- Duplex Dei voluntatis consideratio. 526, 5.
- Voluntas generandi non est prior generatione. 679, 3.
- Voluntas generandi posterior generatione est. ib., 6.
- Quidquid nostra voluntas per duos actus potest, divina per unum simplicissimum præstat. ib., 9.
- Voluntatis actus potest esse naturalis. 682, 13.
- In Deo est perfecta voluntas. 214, 1.
- In Deo non est propria et formalis potentia volendi secundum rem, sed purissimus actus. ib., 2.
- Præmarium objectum hujus voluntatis est ipsa essentia divina. ib., 3.
- Voluntas divina unum actum secundum rem, et ad summum duos ratione distinctos circa ipsum Deum habet. 215, 7.
- Voluntas divina non solum circa Deum, sed etiam circa alia versatur, saltem ut objectum secundarium. ib., 8.
- Voluntas divina versatur circa creaturas secundum esse proprium illarum. ib.
- In voluntate Dei est actus, qui tendit ad creaturas, secundum esse possibile, absolute necessarius. 216, 10.
- Vult Deus non necessitate absoluta, sed libere creaturas. ib., 11.
- In actu voluntatis, qui unus est secundum rem, continentur rationes formales plurium actuum nostræ voluntatis. 217, 1.
- In humana voluntate triplex ordo actuum est. ib.
- In Deo est voluntas signi, et beneplaciti. 221, 1.
- Et quid sit. ib.
- Quinque signa voluntatis in Deo distinguuntur. ib.
- Voluntas beneplaciti veram voluntatem significat. 222, 3.
- In Deo est voluntas antecedens et consequens. ib., 4.
- Divinæ voluntatis actus est efficax et inefficax. 223, 7 et seq.
- Quæ sit voluntas divina antecedens et consequens, ex Damasceno. XI, 125, 6.
- Voluntas, qua vult Deus manifestationem suæ gloriæ, efficax est, et finem consequitur per media, etsi non præfinita sint. 142, 9.
- Decreta Dei ad intra, aliqualis ratio reddi potest ex parte objecti. 407, 23.

VOLUNTAS, CHRISTI, DIVINA.

- Voluntas cessat cessante omni ratione volendi non vero cessante una, si plures movebant. XVII, 187, 2.
- Voluntas libera diligere potest simul id quod magis et minus perfectum est, et medium minus fini conjunctum eligere. 203, 12.
- Voluntas potest ad idem objectum ex pluribus totalibus motivis ferri. 239, 5.
- Differentia inter rationem motivam et impulsivam voluntatis. 251, 2.
- Voluntatis motivum quot modis primum dici potest. 239, 5.
- Voluntas antecedens æquivalet conditionatæ; et ideo non impleta conditione, potest non habere effectum. 258, 12.
- Voluntarium dupliciter dicitur. 176, 2.
- Voluntas dupliciter dicitur libera, vel a coactione, vel a necessitate. XVIII, 279, 1.
- Voluntatem licet Deus cogere non possit, potest tamen duobus modis necessitare, et quibus. 283, 4.
- Potest Deus ita regere aliquam voluntatem, ut semper infallibiliter consentiat, quamvis libere. 286, 12.

Voluntas superioris quando habeat vim legis. 296, 9.
 Voluntatem aliquam esse conformem alteri variis modis accidit sed duobus potissimum, et quibus. 299, 1.
 In voluntate, ut natura est, distingui potest pars superior et inferior. 303, 3.
 Voluntas apud Deum, quo sensu reputet pro facto. XVII, 138, 36.
 Est principium omnium operum Dei in quocumque ordine. 199, 6.
 In voluntate divina illud est prius ratione, quod est finis alterius; et posterius, quod est propter aliud. 202, 11.
 Voluntas, qua Deus vult finem et media, ratione distinguitur. 208, 28.
 In ea unum prius cadit quam aliud, et quomodo. 203, 12.
 Quomodo possint res in divina voluntate habere aliam habitudinem finis et mediorum, quam in natura sua habeant. 203, 13.
 Ad ejus perfectionem pertinet, ut eminentiori modo possit quidquid humana, dummodo imperfectionem non includat. 206, 21.
 Potest libere velle objecta creata sine sui mutatione. ib.
 Non immediate facit mutationes in creaturis, sed solum applicat ad illas potentiam executivam. 206, 22.
 Voluntas intentionis et executionis ratione distinguuntur in Deo. 207, 23.
 Eadem voluntas Dei potest manere circa unum objectum sine aliis, ad quæ modo terminatur. 212, 36.
 Nihil reale addit illi libera determinatio ejusdem, sed solum respectum rationis. ib.
 Quomodo, seclusa omni imperfectione, possit habere motivum primum origine. 240, 6.
 Ita est communis tribus personis, ut sit etiam cujusque propria. XVIII, 192, 11.
 Voluntati divinæ debet conformari humana, non e contra. 372, 14.
 Voluntas Christi in regendo appetitum quomodo se habuerit. 199, 4.
 Voluntas humana creata in Christo fuit. 279, 2.
 Qui in Christo posuerunt voluntatem unam, Monothelitæ fuerunt. 274, 2.
 Licet secundum aliquam rationem tristari potuerit, non tamen gaudio carere. 208, 1.
 Voluntatum contrarietas in Christo non fuit. 300, 3.
 Voluntates Christi quomodo non fuerint contrariæ, et qualiter in efficacitate differant. 310, 4.
 Inter voluntatem Christi humanam, qua vult efficaciter quidquid Deus vult, et Beatorum idem volentium, quæ sit dissimilitudo. 311, 4.
 Quando voluntas Christi etiam humana absolute

et efficaciter aliquid volebat, semper implebatur; desiderium autem et inefficax voluntas, non idem. ib.

VOLUNTAS IN ANGELIS.

Voluntatem dari in Angelis, de fide est. 368, 1.
 Distingui realiter ab eorum essentia, et intellectu, probabilis est. ib., 2.
 Non partiri vero in concupiscibilem, et irascibilem, certum videtur. 369, 5.
 Actus tamen elicere respondententes concupiscibili et irascibili, late ostenditur. ib., 6 et seq.
 Voluntatis objectum formale, non solum est bonum in genere, sed etiam in specie, nimirum honestum, delectabile, utile. 368, 3.
 Voluntas Angelica distinguitur specie ab humana, imo et in variis Angelorum speciebus distinguitur specificè. ib., 4.
 Voluntas Angeli necessario exercet aliquem actum indeterminate. 373, 3-4.
 Non amat tamen necessario creaturas alias. 384, 1 et seq.
 Voluntas bonum, tantum in communi, refutare nequit. 378, 10.
 Semper potest libere operari, non sic intellectus, cujus saltem primus actus debet esse necessarius. 380, 17.
 Voluntatem nihil extra Deum clare visum potest simpliciter necessitare. ib., 16.
 Voluntatem Angeli pura ratione naturali regulatam impeccabilem esse, qui dicant. 388, 3.
 Peccaturam de facto si in pura natura relinquatur, alii putant. ib., 5.
 Verior sententia media. 389, 6 et seq.
 Voluntatem esse peccabilem, unde nascatur, et alia de voluntatis peccabilitate, et impeccabilitate, vide PECCABILITAS, et PECCATUM. II.
 Ut voluntas peccet, an et qui defectus præcedat in intellectu, vide verbo INTELECTUS. ib.
 Voluntatem Angeli adhærere immobiliter in suis electionibus, qui dicant. 403, 1.
 Oppositum late ostenditur, exclusis causis talis immobilitatis, quæ fingi possent. 404, 5 et seq.
 Idem asserendum est de intellectu. 411, 23.
 In voluntate peccabili immobilitas in eligendo, esset imperfectio. 408, 16.
 Voluntas Angeli an comparet habitus, vide HABITUS.
 Voluntas necessitari potest a Deo, etiam extra visionem. 999, 8.
 Non tamen habitum pravum infundendo. 997, 2 et seq.
 Vide etiam OBSTINATIO. II.
 Voluntatis alienæ actus, quomodo sint occulti Angelo, vel ab eo cognoscantur, vide verbo COGNITIO CORDIS. ib.

- Voluntatis divinæ actus ad intra nullam facit in rebus mutationem. 665, 29.
- Voluntatem alicnam nequit Angelus directe immutare. 744, 26-27.
- Potest tamen ex parte objecti. 746, 28.
- Quomodo voluntatem humanam immutare possit mediante appetitu. ib., 29.
- Voluntas Angeli nequit esse determinata quoad specificationem ad malum. 798, 10-11.
- Non est creabilis voluntas de se determinata ad solum honestum. 807, 15-18.
- Voluntas non necessario eligit, quod intensius ab intellectu consideratur. 817, 7 et seq.
- Voluntas non nisi per actum in se receptum determinatur. 825, 1 et seq.
- Ad volitionem præcedere iudicium practicum, hoc EST FACIENDUM, quomodo verum. 834, 26.
- Voluntas Angeli non movetur ex sola simplici apprehensione. 860, 12 — 867, 10 — 874, 11.
- Voluntas aliquo modo ferri potest in impossibile. 873, 14 et seq.
- Voluntas potest se determinare ad primum suum actum. 942, 28 et seq.
- Voluntas Angeli non fuit in primo instanti physice prædeterminata a Deo. 944, 37 et seq.
- An moraliter. 945, 40 et seq.
- Nihil volitum quin præcognitum, quomodo intelligendum. 927, 18.
- Voluntatis conatus, vide CONATUS. II.
- VOTUM.
- Votum solemne, vide RELIGIOSUS. V.
- Votum, vide PRÆLATUS. V.
- Vovendi intentio cum non se obligandi intentione repugnat. V, 21, 18.
- Votum non potest esse sine voluntate se obligandi. 15, 8.
- Voti dispensatio non est potestatis coactivæ seu jurisdictionis voluntariæ. 377, 12.
- Vide DISPENSATIO. V.
- Voti commutatio quam potestatem requirat. 377, 13.
- Voti irritatio potestatem dominativam petit. ib.
- Vota religiosorum juxta regulam quam profitentur intelligenda. ib.
- Religio specialiter illi statui quadrat, qui habet vinculum voti. XIII, 5, 8.
- Votum est sufficiens titulus oblationis debitæ. 95, 5.
- Probabile est violationem voti solam malitiam perfidiæ habere. 608, 5.
- Opus, ex eo quod fiat ex voto, non redditur in-vendibile. 786, 8.
- Votum quatenus ad orationem revocetur. XIV, 220, 13.
- Votum, quid significet. 750, Procem.
- Votum quatenus hæretici negare non potuerint. 754, 3.
- Vota quæ hæretici negaverint. 754, 3.
- Vota sunt legalibus antiquis antiquiora. ib., 4.
- Voti emissio potest esse sub præcepto. 756, 11.
- Vovens etiam coactus absque intentione peccat. 779, 15.
- Vovere interdum significat proponere vel jurare. 794, 8.
- Vovens non amittit dominium. 991, 15.
- Vovere temere, quod peccatum, vide PECCATUM. XIV.
- Vovere, verbi gratia, non ingredi religionem est peccatum. 1019, 15.
- De similibus. ib.
- Vovens se voturum castitatem, ut sic, non tenetur statim ad servandam castitatem. 948, 15.
- Votum formaliter consistit in promissione facta Deo. 800, 1.
- Votum an sit actus voluntatis, an intellectus. 801, 4.
- Votum quatenus dicatur lex particularis. 804, 13.
- Votum dupliciter accipi potest. ib., 14.
- Votum an perficiatur per solam promissionem, an per traditionem. 805, 1.
- Votum est actus elicited a religione. 810, 1.
- Utrum votum possit involvere aliquam habitudinem ex intentione voventis. 809, 12.
- Utrum votum eliciatur a religione infusa. 813, 9.
- Votum an augeat meritum operis. Vide OPUS. XIV.
- In voto duplex est bonitas. 820, 2.
- Votum non minuit libertatem. 824, 16.
- Votum non bene dicitur causa majoris periculi. 826, 8.
- Votum de militia in subsidium belli sacri tractatur. 1151, 12.
- Per votum factum, verbi gratia, Ecclesiæ, illa non acquirit jus. 991, 16.
- Votum non faciendi opera consilii, quod peccatum. 1019, 15.
- Voti negativi multiplex modus. 1039, 13.
- Votum mixtum quod sit. 885, 3.
- Votum non distinguitur specie per virtutes. 886, 6.
- Votum in baptismo nullum simpliciter fit. 894, 6.
- Voti impedimentum potest esse prohibitio superioris. 895, 11.
- Votum jejunii quid includat. 946, 9.
- Votum negativum sequitur naturam præcepti negativi. 947, 10.
- Votum Hierosolyminatæ peregrinationis quantum obliget conjuges, expenditur. 1058, 14.
- VOTI DIVISIONES.
- Votum simplex et solemne. XIV, 805, 1.
- Et quatenus differant. ib., et seq.
- Vide Votum simplex, et Votum solemne. XIV.
- Voti divisiones variæ. 828, 1.
- In commune et singulare. ib., 2.
- In necessarium et voluntarium. ib., 3.

Ex parte personæ cui fit.	828, 4.
Explicantur membra divisi voti in bonum et malum.	829, 6.
In perfectum et in imperfectum.	ib., 7.
In conditionatum et absolutum.	830, 8.
Conditionatum quatenus obliget.	ib.
In pœnale et non pœnale.	832, 15.
In internum et externum.	ib., 17.
In expressum et tacitum.	833, 18.
In occultum et publicum.	ib., 19.
Voti divisiones ex parte materiæ, et membrorum explicatio.	883, 4.
Votum dividitur in reale et personale.	ib.
Voti divisiones per varias virtutes.	886, 7.
Votum dividitur in affirmativum et negativum.	887, 7.
Votum dividitur in perpetuum et temporale.	ib., 8.
Vota affirmativa et negativa, in quo differant.	947, 10.

VOTI REQUISITA.

Votum exigit actus intellectus et voluntatis.	XIV, 801, 4.
Voluntas promittendi est omnino necessaria ad votum.	764, 2.
Voluntas se obligandi est necessaria ad votum.	ib., 3.
Votum ordinarie est liberum quoad promissionem.	773, 2.
Votum potest esse cogente obligatione.	774, 3.
Votum emissum necessitata divinitus voluntate, an obligaret.	775, 8.
Votum factum ob metum, quale.	776, 1-2.
Votum factum ob metum ortum ex causis naturalibus tenet.	ib., 3.
Votum num est invalidum ex natura rei ratione solius metus.	778, 9 et seq.
Votum simplex metu factum de religione ingredienda nullum.	783, 10.
Votum castitatis metu factum tenet.	ib., 11.
Votum quam prærequirat deliberationem.	784, 2.
Voti sufficiens aut insufficiens deliberatio unde queat cognosci.	785, 4.
Vide DELIBERATIO. XIV.	
Votum ab ebrio emissum et ante prævisum, an valeat.	790, 9.
Votum ex consuetudine jurandi subito emissum, an teneat.	791, 12.
Vota prudentiam requirunt.	827, 10.

VOTUM CONDITIONATUM.

Votum conditionatum, quatenus differat ab absoluto de futuro.	XIV, 831, 13.
Votum includens tantum generales conditiones non est conditionatum.	831, 14 — 994, 1.
Vide CONDITIO. XIV.	

Votum conditionatum obligat tantum posita conditione.	994, 2.
Non vero illam utrum non implet.	ib.
Ad votum conditionatum requiritur ut statim fiat.	995, 4.
Votum dum non impletur conditio, ad quid obliget.	ib., 5.
Votum conditionatum, an obliget ad non declinandam conditionem.	996, 6 et seq.
Vel quatenus ad illam obliget.	ib. — 910, 10.
Qui votum pœnale fecit, an teneatur admittere conditionem.	996, 9.
Qui votum fecit sub conditione gratificativa, quomodo se debeat habere circa illam.	997, 10.
Qui vovit religionem si non peccaverit, an teneatur ingredi si ideo peccet ne ingrediatur.	ib., 11.
Votum pure conditionatum non violatur non implendo conditionem.	998, 15.
Votum sub conditione dependente a tertio, ad quid obliget respectu ejus.	999, 16.
Vovens sub conditione pendente a causis naturalibus, ad quid teneatur.	ib., 19.
Vovens religionem si convaluerit, an agat contra votum noxios cibos comedendo.	ib.
Conditiones variæ circa votum.	851, 2.
Votum sub conditione damnante turpem actum est validum.	852, 3.
Votum pro effectu bono, ex actu malo supposito, obligat.	ib., 4.
Votum sub turpi conditione, ut sic an obliget.	857, 22.
Vota aliquot conditionata expenduntur.	851, 2.
Vota conditionalia quo tempore obligent.	972, 2.
Votum quando et quomodo implendum.	994, 1 et seq.
Votum ut sufficienter impleatur, non exigitur quod fiat studiose actus.	958, 17.
Nemo tenetur votum personale per alium implere, si non potest per se.	962, 2.
Vovens per alium oraturum, an vere voveat.	964, 8.
Votum non potest simpliciter impleri per alium.	965, 11.
Qui vovitagere per alium, ad quid teneatur.	964, 8.
Vovens per alium, si ille fallat, ad quid teneatur.	ib.
Vota realia per alium sunt implenda.	ib., 9.
Votum reale aliquando obligat ipsum voventem ut per se faciat.	965, 10-11.
Votum reale an debeat impleri per hæredem.	967, 6.
Votum mixtum an possit et debeat per tertium impleri.	965, 12-13.
Vovens eleemosynam suis manibus dare, si nequeat, debet dare per alium.	ib., 11.
Votum negativum quatenus obliget pro semper.	972, 2.

Votum negativum statim obligat.	972, 2.
Votum affirmativum quando obligare incipiat, et quamdiu.	973, 4 et seq.
Votum quamdiu duret.	976, 14.
Votum ad certum diem, an postea obliget.	ib., 2.
Voto dupliciter assignatur terminus.	980, 4.
Votum quod est onus certi temporis, non tenetur quis prævenire si pro tunc nequeat.	ib., 3.
Vide PRÆVENIRE. XIV.	
Vovens tenetur vitare impedimenta, ut tempore suo votum fiat.	982, 10.
Quando circumstantiæ voti non possunt servari, an servandum sit votum.	945, 4.
Vovens religionem in tali monasterio, ad quid teneatur.	ib., 3.
Vovens virginitatem, an ea amissa teneatur ad continentiam.	ib., 7.
Quando circumstantiæ voti materiam non determinant, quid agendum.	ib., 6.
Voti circumstantia <i>propter quid</i> non cadit sub obligationem voti.	957, 14.
Circumstantia loci, quæ sit intelligenda in voto.	956, 11.
Modus implendi votum, quomodo sub ejus obligationem cadat.	958, 15.
VOTI CAUSA EFFICIENS.	
Votum ab alio factum qui spondet implere, quatenus obliget.	XIV, 959, 2-3.
Votum antecessorum an obliget successores.	960, 5.
Vota communitatum quatenus singulos obligent.	961, 10.
Vota communitatis possunt ab Episcopo revocari.	ib., 11.
Votum solum obligat voventem.	959, 2.
Christus an voverit.	890, ib.
De Christi votis.	ib., 3.
Angeli an possint vovere.	891, 8.
Beati spiritus an sint voti capaces.	892, 10.
Homo solus ordinarie est voti capax.	ib., 12.
Homines ante usum rationis non sunt voti capaces.	ib., 4.
Votum proprie an possit fieri per alium.	ib., 2-3.
Omnis homo viator potest votum emittere.	895, 9.
Vovere prohibitus vere vovet.	ib., 12.
Nulla persona est simpliciter inhabilis jure ecclesiastico ad votum simplex.	900, 2.
Votum peregrinationis longæ in Episcopis, an valeat.	901, 4.
Votum de renuntiando Episcopatu, an teneat.	902, 8.
Votum de peregrinatione in clerico.	903, 10.
Votum cum facultate implendi, adveniente impedimento, ad quid teneatur.	903, 11.
Personæ aliis specialiter subjectæ, an possint vovere, et an licite.	904, 1 et seq.

Vota subditorum valida sunt, quando non tolluntur.	908, 1 et seq.
Votum personale in materia necessaria præceptorum potest a religioso fieri.	ib., 3.
Vota religiosi circa actus regulæ valent.	909, 6.
Vota de meliori bono non prohibito per regulam, quatenus obligent.	ib., 7.
Votum de actu prohibito per regulam, an obliget.	910, 9.
Religiosi obligati votum aperire Prælato, si non aperiant, an valeat votum.	ib., 8.
Vide VOTI OBLIGATIO.	
Religiosus vovens opus per regulam non licitum sine facultate, an teneatur petere facultatem.	910, 10.
Religiosus vovens sine licentia, an teneatur votum aperire superiori.	912, 14.
Religiosus, quatenus prohiberi potest ne voveat.	915, 25.
Vota subditorum non religiosorum.	916, 26.
Vota realia quatenus possent a religiosis fieri.	917, 3.
Vel si fiant, vel ad quid obligent.	918, 4.
Votum reale factum ab eo qui non habet liberum dominium, non est firmum.	917, 1.
Votum patris familias de re familiari, quatenus valeat.	ib., 2.
Filii de quibus possint vovere.	916, 28 — 1062, 1 et seq.
Votum impuberis ratum post pubertatem transit in novum votum.	1069, 12.
Votum impuberis quatenus confirmari censeatur post pubertatem.	ib.
Votum impuberis quatenus sit confirmandum a patre.	ib., 14.

VOTI CAUSA MATERIALIS.

Votum de mentali oratione periculosum.	XIV, 837, 1.
Voti materia proxima vel remota.	ib.
Voti materia proxima est actus humanus.	ib., 2.
Votum de actu absolute necessario est inane.	ib., 3.
Votum de re impossibili est nullum.	ib., 4.
Voti materia remota, quæ comprehendat.	838, 5.
Votum quatenus possit versari circa rem necessariam.	837, 3.
Voti materia omnino impossibilis illud annullat.	838, 1.
Votum de materia partim possibili, partim impossibili, an obliget ad partem.	839, 4.
Voti materia possibilis quoad partem, quas conditiones requirat.	840, 5-6.
Votum de toto, quando non obliget ad partem.	ib., 7.
Voti materia quatenus ex modo annexo reddat validum aut nullum votum.	841, 10.
Votum non peccandi an et quatenus obliget.	843, 1.

Votum nunquam peccandi mortaliter valet. 843, 2.
 Votum nunquam peccandi venialiter deliberate valet. ib., 4.
 Votum absolutum non peccandi venialiter non valet. 844, 5.
 Causæ materialis mutatio an mutet votum. 1003, 1 et seq.
 Voti materia tripliciter mutari potest. ib.
 Materiæ impossibilitas invalidat votum. 1006, 4.
 Materiæ impedimentum, quando pro semper, quando pro tempore, votum impedit. 1006, 5.
 Materiæ impedimentum, quando in totum, quando in partem, annullat votum. ib., 6.
 Materiæ mutatio vel culpabilis, vel inculpabilis, etc., votum an invalidet. 1007, 7.
 Quæ materiæ mutatio sit sufficiens, ut credatur votum non valere. 1008, 13.
 Votum de materia incapaci voti, quod peccatum. 1016, 1.
 Votum de eo quod impleri non potest, quod peccatum. ib., 2.
 Votum de actu moraliter malo, quod peccatum. 1017, 4.
 Votum de actu malo, cum intentione non faciendi, peccatum videtur mortale. 1018, 7.
 Votum de peccato veniali, quod peccatum. ib., 8.
 Actus moraliter malus nequit esse materia voti. 847, 1.
 Votum de re ex fine mala quatenus obliget. 848, 3.
 Actus indifferens an possit esse materia voti. 849, 5.
 Cessante honestate finis in materia indifferente, cessat obligatio voti. 850, 9.
 Actus præcepti possunt esse materia voti. 858, 4.
 Votum castitatis absolute factum comprehendit materiam ex præcepto naturali necessariam. 860, 10.
 Votum esse de meliori bono, quo sensu intelligendum. 863, 2-3.
 Votum castitatis facit ne conjux possit petere. ib.
 Actus impediens meliorem an possit esse voti materia. 864, 6.
 Actus honestus, nec tamen per se spectans ad salutem, an possit esse materia voti. 865, 1.
 Actus omnis virtutis moralis potest esse materia voti. ib., 2.
 Votum an possit esse de operando bono ex metu pœnæ, an valeat. ib., 1.
 Non omnia quæ fieri possunt propter Deum, possunt fieri ex voto. 869, 14.
 Actus contrahendi matrimonium per se non est materia voti. ib., 2.
 Omissiones de actibus indifferentibus ut sic non sunt materia voti. 881, 1.
 Omissio boni operis supererogationis non est materia voti. ib., 2.
 Votum de non vovendo an liceat. 882, 4.

Negatio operis bonis, quod nec ad consilium nec ad præceptum pertinet, quatenus possit esse materia voti. 884, 12.
 Ut aliquid sit materia voti, quid sit satis. ib.
 Materia voti incerta quatenus sufficiat. 944, 1 et seq.

VOTUM CUI FIT.

Vota funduntur Deo secundum catholicam doctrinam. XIV, 754, 4.
 An de voti ratione sit ut fiat solum Deo. 814, 1 et seq.
 Vota Sanctis quomodo fieri dicantur. 816, 7.
 Votum per se obligat soli Deo. 953, 2.
 Votum ex conscientia erronea factum idolo, an obliget. ib., 3.
 Votum an possit fieri alicui personæ Trinitatis. 829, 5.

VOTI CIRCUMSTANTIÆ.

Voti circumstantiæ, quæ. XIV, 953, 1.

VOTI FINIS.

Votum ordinatur ad traditionem. XIV, 759, 1.
 Votum an exigit motivi honestatem. 770, 1 et seq.
 Ad voti valorem, quatenus non requiritur ut promissio ex fine honesto fiat. 771, 5.
 Voti causa finalis, quæ. 1003, 6.
 Cessante fine, an cesset voti obligatio. 1002, 2 et seq.
 Votum propter pravum finem, quod peccatum sit. 1015, 8.
 In voto ob pravum finem duplex est malitia. ib.
 Malitia contra religionem, quæ est in voto ex malo fine, venialis videtur. 1016, 9.
 Voti finis quatenus cadat sub obligationem voti. 956, 12.
 In vovendo duplex finis. 957, 13.
 Voti finis non est materia voti. 948, 15.

VOTI IMPULSIVA CAUSA.

Voti causa impulsiva quid comprehendat. XIV, 1003, 8.
 Causa impulsiva cessante, non cessat votum. 1004, 11.

VOTI OBLIGATIO ET VALOR.

Voti obligatio an major quam juramenti, vide JURAMENTUM. XIV.
 Votum an necessario inducat obligationem. XIV, 920, 2.
 Votum aut promissio exterior, cum animo se non obligandi, non obligat in conscientia. 767, 13.
 Votum fictum non obligat, est tamen peccaminosum. ib.
 Votum cum proposito non servandi factum tenet. 768, 2.
 Votum unde habeat obligandi vim. 771, 6.

Votum quare non obliget cum periculo mortis. 778, 10 — 781, 20.
 Votum ob metum extortum ab homine, an sit validum. 778, 9 et seq.
 Vota aliquot unde habeant quod statim obligent. 807, 11.
 Castitatis et religionis quatenus differant. ib.
 Vovens, verbi gratia, peregrinari ad Divum Jacobum, et ibi eleemosynam facere, si non possit primum exequi tenetur ad secundum. 963, 13.
 Vovens, verbi gratia, cum duobus militare, si per se nequeat, tenetur illos mittere. ib.
 Voti obligatio an transeat ad hæredes ipso jure. 966, 1.
 Vide HÆRES. XIV.
 Vovens se et sua tradere religioni, si excusatur quoad se, non tenetur tradere sua. 969, 14.
 Votum non invalidat acta contra illud. 987, 3.
 Nec cogit irritare. 988, 6.
 Vovens, verbi gratia, ex præsentī pecunia dimidium, illo absumpto ad aliud tenetur. 989, 8.
 Votum quatenus obliget circa rem in specie, et in individuo. ib.
 Vovens rem in individuo, si illam vendat, tenetur ad pretium dandum. 989, 9.
 Votum de servando alio voto an plus obliget. 1041, 18.
 Votum qui non implet, an teneatur ad recompensationem. Vide RECOMPENSATIO. XIV.
 Votum factum non impedit quominus res contra id data sit donatarīi. 989, 10.
 Votum an obliget cum extrema vel gravi necessitate. 1010, 1.
 Vovens jejunare singulis sextis feriis, an obligetur Natali die. 1011, 3 et seq.
 Voti obligationem aliam quam religionis, sibi homo nequit imponere. 1024, 13.
 Votum de non ludendo, verbi gratia, cum Petro, an obliget. 850, 9.
 Votum factum contra prius votum, vel juramentum, vel promissionem, est nullum. ib., 10.
 Votum ad obtinendum auxilium ad turpen actum est nullum. 853, 7.
 Votum ad conservandam vitam in bello injusto, an valeat. 853, 16.
 Votum in gratiarum actionem pro re turpi transacta, quatenus teneat. 856, 19.
 Adhibentur duæ limitationes. 857, 20.
 Votum additum præcepto magis obligat. 859, 9.
 Votum, verbi gratia, de honesta recreatione et similibus, an obliget. 863, 1-2.
 Votum circa sponsalia quam obligationem inducat. 932, 14.
 Votum non ingrediendi religionem quoad subveniatur parentibus egentibus, obligat. 871, 8.

Votum de ducenda paupere quatenus obliget. 874, 17.
 Votum de imperfecto, sed pio vitæ statu, quomodo obliget. 875, 23.
 Votum de re includente bonum et malum obligat ad partem bonam. ib., 1 et seq.
 Votum, verbi gratia, peregrinandi nude, an obliget. 876, 3.
 Votum de non ingrediendo religionem, an obliget. 881, 3.
 Votum post votum de non vovendo, an obliget. 882, 4.
 Votum de non petenda dispensatione, an valeat. ib., 6.
 Votum de non petenda commutatione, an valeat. ib.
 Votum de non suscipiendis ordinibus, an valeat. ib., 7.
 Votum de non suscipiendo episcopatu, an teneat. 883, 10.
 Votum de non nubendo et similia valent. 884, 12.
 Votum peregrinationis longæ in Episcopis, an valeat. 901, 4.
 Votum de renunciando episcopatu, an teneat. 902, 8.
 Votum de peregrinatione in clerico. 903, 9-10.
 Vovens cum facultate implendi, adveniente impedimento, ad quid teneatur. ib., 11.
 Votum religiosi de actu simpliciter prohibito per regulam non valet. 913, 19.
 Votum jejunandi die dominico, et similia, obligat. 914, 21.
 Votum religiosi de transeundo ad æqualem religionem, aut etiam minus perfectam, si detur facultas, non obligat. 914, 22.
 Votum religiosi de arctiori religione, an valeat. 915, 23.
 Votum uxoris quatenus obliget. 916, 26.
 Voti obligatio antecedens vel consequens, in Procem. 920.
 Voti obligatio est de fide. 920, 2.
 Voti obligatio, ad quam virtutem spectet. 921, 3.
 In voto intervenit pactum cum Deo. 925, 4.
 Voti obligatio ex genere suo gravis est. ib., 1.
 Voti an præcepti sit major obligatio. 926, 3 et seq.
 Votum magis obligat quam promissio humana. 986, 2.
 Votum de materia gravi an possit leviter tantum obligare. 928, 2 et seq.
 Votum de re gravi obligans leviter, an sit possibile. 930, 7.
 Vovens religionem vel sponsalia, leviter se tantum volendo obligare, mortaliter peccat. 932, 14.
 Votum ad nullam culpam obligans, an dabile sit. ib., 15.
 Votum affirmativum quatenus obliget. 948, 14.

- Votum ingrediendi religionem an obliget ad castitatem. ib., 15.
 Vovens castitatem et religionem ad quid teneatur. 954, 6.
 Vovens castitatem, de qua intelligendus. ib.
 • **Votum ratione materiæ potest obligare ad alium a Deo.** 933, 4.
 Vovens religionem an debeat perseverare in ea. 955, 7.
Votum castitatis aut non nubendi obligat interdum in viduitate. 1060, 17.
Votum an cesset cessante causa. 1001, 1 et seq.
Votum quomodo cesset ratione materiæ. 1005, 1 et seq.
Votum an obliget ad omnes circumstantias. 944, 2 et seq.

VOTI IMPLETIO.

- Voti impletio est actus imperatus a religione.** XIV, 813, 10.
Utrum ad voti impletionem necesse sit ut ea imperetur a religione. ib., 12.
 Vovens, verbi gratia, jejunare singulis hebdomadis unum diem, si id omisit per annum, ad quid teneatur. 979, 10.
Voti observatio vel est materialis, vel formalis, et quæ utraque. 814, 13 — 1005, 2.
Voti dilatio an semper sit mortalis, cum materia est gravis. 1037, 7-8.
Voti implendi terminus, qualis sit. ib., 8-9.
Voti terminus præfixus cum non est dubius, an sit locus epikeiæ. ib., 9.
Voti terminus non determinatus quatenus possit differri. ib.
Voti dilatio contra obligationem an continue sit peccaminosa. 1038, 11.
 Vovens audire missam die festo satisfacit unam audiendo. 948, 14.
 Vovens recitare rosarium an satisfaciat recitando tertiam partem. 954, 5.
Votum implet qui facit quæ promisit, voti immemor. 814, 13.
 • **Vide VOTI CIRCUMSTANTIA, VOTI OBLIGATIO, et VOTI DISPENSATIO circa finem.** XIV.

VOTI DUBIETAS.

- In dubio de causa voti, quid agendum.** XIV, 1004, 9.
Votum de quo dubitatur an factum sit, utrum obligat. 935, 1 et seq.
Non obligat. 936, 7.
Cum dubitatur an esset ætas sufficiens ad votum, quid tenendum. 940, 1.
Dubietas de intentione in voto facta, quomodo solvenda. ib., 2-3.
Dubius an fecte voverit, tenetur. ib., 4.

VOTI FICTIO.

- Voti fictio debet credi in foro interiori, non in exteriori.** XIV, 767, 14.
 Vide VOTI OBLIGATIO.
 Vovere fecte in substantia voti, quod peccatum. 1014, 4-5.
Voti fictio quam relinquat obligationem. 1015, 6.
 Vovere fecte quoad executionem est mortale. ib., 7.

VOTUM SOLEMNE.

- Votum solemne castitatis est in professione.** XIV, 759, 12.
Votum solemne requirit acceptationem ex parte religionis. ib.
 VOTUM SIMPLEX.
Vota simplicia non distinguuntur ex solis materiis in ratione puræ promissionis, et conjunctæ eum traditione. XIV, 807, 9.
Votum simplex non consistit in traditione, etiam ex intentione operantis. 810, 16.
Vota simplicia Societatis, qualia. 898, 6.

VOTI VIOLATIO.

- Inducens ad operandum contra votum peccat.** XIV, 989, 11.
Voti violatio intrinsece est peccaminosa. 1020, 1.
Voti violatio quam malitiam habeat. ib., 2.
Voti violatio interdum potest esse peccatum commissionis, interdum omissionis. 1022, 6.
Voti violatio ejusdem speciei est etiam in materiis distinctis. ib., 9.
Est tamen in confessione aperienda materia. ib.
Violatio voti de re alias præcepta duplicem habet malitiam. 1023, 10.
Violatio voti alias non præcepti unam malitiam continet. ib., 10-11.
Violatio voti additi humanæ promissioni duplicem habet malitiam. ib., 11.

- Voti violatio ex suo genere mortalis est. 1025, 1.
 Voti violatio est contra primam tabulam. *ib.*, 2.
 Voti violatio, quam grave sit peccatum. *ib.*, 3.
 Voti violatio potest esse venialis ex surreptione. 1026, 4.
 Interdum excusatur. *ib.*
 Voti violatio potest esse venialis ex levitate materiæ. *ib.*, 5.
 Et quando. *ib.*
 Voti violationes crebræ in materia levi, an et quando efficiant mortale. 1030, 1 et seq.
 Voti violandi sæpe in materia levi propositum, quod sit peccatum. 1032, 8.
 Voti violatio omnis, etiam in materia levi, quando sit mortale, si procedat a proposito generali non implendi. 1035, 15-16.
 Voti violatio quibus modis fiat. *ib.*, 1.
 Votum gravius violatur per totalem omissionem. 1036, 4.
 Voti violatio per commissionem non fit ob solam temporis dilationem. 1038, 12.
 Votum, verbi gratia, de non egrediendo e domo, an magis violetur quo diutius quis abest. 1039, 14.
 Votum virginitatis an aliquando solo primo actu terminetur. 1038, 12.
 Voti violatio an gravior fiat ex voti crebra emissionem. 1040, 16.
 Voti contra castitatem, verbi gratia, violatio in sacerdote et religioso, an importet malitias necessario confitendas. 1040, 17.
 Violatio voti quod alio voto est firmatum, quam malitiam importet. *ib.*, 18.
 Voti fractio an deobliget ab ulterius servando. 1042, 3.

VOTI PŒNITENTIA.

- Voti pœnitentia, quæ sit. XIV, 1041, 1.
 Voti pœnitentia duplex. *ib.*, 2.
 Voti pœnitentia quando sit peccatum mortale. 1042, 3.
 Voti pœnitentia quando non sit peccaminosa. *ib.*, 4.
 Voti pœnitentia inefficax non reddit ejus impletionem peccaminosam. 1043, 6.
 Voti pœnitentia inefficax quando sit peccaminosa per accidens. *ib.*, 7.
 Voti pœnitentia sitne bonus an malus actus. *ib.*, 8.

VOTI IRRITATIO.

- Vota facta ex gravi metu an sint irrita jure ecclesiastico. XIV, 781, 1.
 Vota simplicia metu facta irritabilia ab Ecclesia. 782, 4.
 Vide VOTI OBLIGATIO. XIV.
 Vota simplicia metu facta non irritavit Ecclesia. 782, 5.

- Votum an irritetur per ignorantiam. Vide IGNORANTIA. XIV.
 Votum negativum cessat, cessante materia. 973, 3.
 Votum firmum aut infirmum, quod dicatur. 1043, 1-2.
 Votum irritabile, quod dicatur. 1046, 3.
 Voti irritatio, quæ et quotuplex. *ib.*
 Votum directe irritatum nunquam reviviscit. *ib.*, 5.
 Voti irritatio non est semper actus potestatis superioris. 1058, 13.
 In quocumque fideli, excepto Papa, possunt dari vota irritabilia ex parte materiæ, non vero ex parte obligationis. 1046, 6.
 Vota directe irritabilia sunt in solis religiosis et impuberibus. 1047, 7.
 Voti irritandi potestas non est necessario spiritualis. *ib.*, 8.
 Voti irritatio quo sensu dicatur non exigere causam, sicut dispensatio. 1048, 9.
 Votum ut irritetur a potentia dominativa, an requirat causam. *ib.*, 10
 Irritare votum ex potentia dominativa, an sit peccatum. *ib.*
 Votum mixtum ex personali et reali potest quoad alterum irritari. *ib.*, 11.
 Voti irritatio et dispensatio, quomodo se habeant inter se. 1049, 13.
 Voti irritationes a quibus personis possint fieri. *ib.*, 1.
 Votum irritatur interdum a persona privata, quia conditionatum. *ib.*
 Vota christianorum a nullo Prælato nec principe, ut sic, possunt irritari. 1050, 3.
 Vota a quibus possint indirecte irritari. 1051, 6.
 Vota subditorum antequam subditi essent, an sint a superiore irritabilia. 1052, 9.
 Vota servorum, an possint irritari e dominis. Vide SERVUS.
 Vota debitorum an possint a creditoribus irritari. 1054, 6.
 Vota servientium quovis modo, an sint irritabilia ab his quibus operari debent. 1053, 3.
 Vota quatenus possint a conjugibus inter se irritari. 1054, 1 et seq.
 Ecclesia potest personas aliquas inhabilitare ad vota solemnna. 897, 3.
 Vota ex defectu ætatis irrita. *ib.*
 Vota solemnna irrita quoad solemnitatem non obligant simpliciter. 898, 5.
 Ecclesia potest inhabilitare personam ad vota simplicia, etiam interna. *ib.*, 8.
 Hæc Ecclesiæ potestas, in quibus sit Prælatis. 899, 12.
 Votum conjugum approbatum an maneat irritabile ab alterutro. 1060, 19.
 Vota filiorum puberum quatenus possint a patribus irritari. 1062, 1 et seq.

Et votum Hierosolymitanum filii, an possit parens irritare. 1065, 11.
 Vota filiorum impuberum possunt a parentibus irritari. 1066, 1 et seq.
 Vide PATER. XIV.
 Vota filiorum, de quibus dubitatur an ad pubertatem pervenerint, possunt a patribus irritari. 1066, 4.
 Votum impuberum quatenus possit irritari post pubertatem a parentibus. 1068, 8 et seq.
 Votum filii impuberis confirmatum a patre, quatenus maneat irritabile. 1070, 15-16.
 Votum impuberis retractatum a patre amplius non reviviscit. ib., 17.
 Vota filiorum impuberum, a quibus majoribus sint irritanda. 1071, 19 et seq.
 Vide MATER, TUTOR. XIV.
 Vota servuli impuberis quando possint a dominis irritari. 1072, 23.
 Vota parvuli orbi an ab aliquo possint irritari. ib.
 Vota puellæ impuberis, an possint postea ab sponso irritari. 1073, 26.
 Vota religiosorum an possint directe irritari. 1074, 3.
 Vide RELIGIOSUS. XIV.
 Vota Novitiorum, vide NOVITIUS. XIV.
 Vota Monialium, vide MONIALIS. XIV.

VOTI COMMUTATIO.

Voti commutatio requirit causam. XIV, 1036, 6.
 Votum factum pro uno die, an possit a vovente in alium transferri. ib.
 In quo differant voti commutatio et dispensatio. 1098, 3 et seq.
 Quotuplex sit voti commutatio. 1128, 1.
 Quibus modis fieri queat commutatio in minus. 1126, 15.
 Ad commutationem voti in æquale necessaria est auctoritas Prælati. 1133, 3-4.
 Mutatio voti in æquale fieri nequit sine justa causa. 1134, 5.
 Idem dicendum de commutatione in minus. 1123, 5.
 Quibus modis fiat commutatio in melius. 1130, 5 et seq.
 Commutatio voti in melius propria auctoritate fieri valet. 1129, 4.
 Dummodo non cadat in promissionem factam tertio. 1131, 11.
 Sine causa licita est, cum fit evidenter in melius. ib., 9.
 Commutatio voti concedi nequit nisi ab habente saltem potestatem delegatam. 1135, 6.
 Cum conceditur confessoribus, solum est ad commutationem in æquale, quæ fiat ex causa. 1135, 7.
 Et quæ sufficiat. 1136, 10.

Quale sit peccatum votum in æquale propria auctoritate commutare. 1137, 13.
 Votum personale per redemptionem tolli potest seu commutari; idem dicendum de reali et mixto. 1137, 15 et seq.
 Qui modus observandus in votorum commutatione. 1138, 19.
 Quomodo fiat commutatio voti conditionati. 1139, 21.
 In commutatione voti mixti, quomodo sit compensatio expensarum facienda. ib., 20.
 Nulla sit commutatio in votis ipso jure. 1140, 22.
 Mutanti propria auctoritate votum in melius non licet ad prius redire. ib., 1.
 Commutatio in æquale omitti potest, si fiat reditus ad prius votum. 1141, 3.
 Commutatio licita, vel quæ talis creditur, extinguit omnino obligationem prioris voti. ib., 5.
 Secus si sit evidenter illicita. 1142, 6.
 Obligatio voti minus perfecti in melius commutata non reviviscit ob impotentiam implendi melius, licet culpabiliter quis impotens fiat. 1143, 9.
 Obligatio prioris voti in minus vel æquale commutata non redit, etsi commutatio non impleatur. ib., 10.
 An qui renuntiavit voti commutationem, possit iterum illa uti. 1144, 13.
 Actio in quam fit commutatio non subit omnes conditiones prioris voti. ib., 14 et seq.
 Potest confessor, per potestatem delegatam, et voti obligationem, et pœnam per fractionem illius incursum commutare. 1146, 19.
 Idem a fortiiori dicendum de habente potestatem ordinariam. ib.
 Voti commutatio non extinguit obligationem relictam ex transgressione prioris voti, nisi de hoc etiam commutatio petatur. 1147, 21.
 De potestate commutandi, vide VOTI DISPENSATIO. XIV.

VOTI DISPENSATIO.

Voti dispensatio non solum requiritur ad omitendum, sed etiam ad differendum. XIV, 1035, 2.
 Voti dispensatio definitur. 1082, 1.
 Quatenus versetur circa ejus materiam. 1083, 4.
 Voti dispensatio et interpretatio quatenus differant. 1082, 2.
 Voti dispensatio non potest fieri invito vovente. 1049, 13.
 Vide votum. XIV.
 Voti dispensatio quomodo ad irrationem comparetur. 1049, 13.
 Datur in Ecclesia potestas ad dispensandum in votis. 1083, 5 et seq.
 Ex quo loco Evangelii colligatur. 1084, 8.
 De necessitate hujus potestatis. ib.

- Quomodo exerceri possit hæc potestas circa vota Deo emissa. 1083, 11 et seq.
- An sit de jure naturæ hæc potestas, vel fuerit in republica Hebræorum. 1088, 19.
- Solum in personis ecclesiasticis reperitur hæc potestas. ib., 4.
- Esse in Pontifice immediate, de jure divino, et in gradu supremo, de fide est. 1089, 2.
- Hæc potestas est in Episcopis, non immediate de jure divino, sed per Summum Pontificem. 1090, 7.
- Episcopi habent ordinariam potestatem ad dispensandum, et commutandum omnia vota non reservata. 1089, 3 et seq.
- Hanc non habent Archiepiscopi in toto Archiepiscopatu, etiam tempore visitationis. 1091, 8 et seq.
- Summus tamen pœnitentiarius et legatus Papæ illa potitur. ib., 10.
- Quid vero de Cardinalibus. ib.
- Parochus non habet potestatem ordinariam ad dispensandum, vel commutandum votum. 1092, 11-12.
- Nec habetur sine jurisdictione Episcopali. ib., 13.
- Regula ad dignoscendum in quibus præter Episcopos sit hæc potestas. 1093, 14.
- Superiores monachorum Episcopis subjecti nequeunt in votis dispensare. ib., 15.
- Neque Abbatissæ. ib., 16.
- Prælati regulares exempti hanc potestatem habent. ib., 15 et seq.
- Votum transeundi ad arctiorem religionem dispensari potest a Prælato. 1094, 17.
- Votum confirmatum a superiori potest ab inferiori dispensari. ib., 19.
- Summus Pontifex voti est capax ac dispensationis. ib., 2.
- Quomodo secum possit dispensare Pontifex. ib.
- Nec Episcopus neque alius infra Papam potest secum dispensare. 1095, 3 et seq.
- An possit supremus Prælatu religionis in propriis votis dispensare. ib., 5.
- Principes a quibus possint in suis votis dispensari. ib., 6.
- Subditus Prælati exempti nequit ab Episcopo loci in votis dispensari. 1096, 7.
- A quo Prælato novitiorum vota dispensari queant, vel suspendi. ib., 8 et seq.
- Quomodo dispensari queant vota peregrinantium extra diœcesim. ib., 10.
- Delegabilis est tam potestas ad commutandum, quam ad dispensandum in votis. 1097, 1.
- Utraque concedi nequit, nisi ab habente ordinariam potestatem. ib.
- Hæc potestas necesse est ut sit specialiter delegata. 1097, 2.
- Potestas delegata ad dispensandum extenditur ad commutandum. 1099, 7 et seq.
- Non tamen vice versa. 1098, 3 et seq.
- Suspendus ab usu commutandi vota suspenditur etiam ab usu dispensandi. 1101, 16.
- Facultas delegata ad dispensandum et commutandum extenditur ad omnia vota non reservata. 1102, 1.
- Item ad omnia emissa, vel ante promulgationem talis concessionis. ib., 2.
- Vel intra tempus talis concessionis. 1103, 4 et seq.
- Vota emissa, etiam spe dispensationis ex privilegio, dispensari et commutari possunt, nisi talis exceptio apponatur. 1104, 7.
- Differentia inter facultatem impetratam ad unum tantum, vel ad omnia vota dispensanda. 1112, 26.
- Quæ juramentâ pro votis reputentur in ordine ad dispensationem. 1107, 11.
- Potestatem delegatam ad dispensandum in votis extendi ad pia juramenta, quæ per se stant de eadem materia, probabile est. 1106, 6 et seq.
- Licet simul et immediate concurrant. 1110, 19.
- Per ingressum religionis non solum vota, sed etiam hæc juramenta censentur extingui. 1107, 12.
- Ad quæ juramenta non extendatur hæc potestas. 1108, 13 et seq.
- Vota jurata, in quæ directe cadit juramentum, per hanc facultatem commutari et dispensari possunt. 1108, 14.
- Vota emissa in commodum tertii dispensari possunt, nisi adjungatur promissio facta tertio. 1113, 11.
- Votum confirmans promissionem facta tertio, sine illius consensu nequit dispensari. 1115, 7.
- Quomodo possit votum tolli manente promissione humana. ib., 8.
- Votum seu promissio facti Sanctis per hanc potestatem dispensari valet. 1116, 10.
- Potestas delegata ad dispensandum absolute non extenditur ad vota quæ habent adjunctam promissionem. ib., 11.
- Dispensandi potestas directe concessa delegato ample interpretanda est. 1117, 2.
- Dispensandi facultas directe concessa indigenti dispensatione strictè interpretanda est. Secus si pro tota communitate indultum concedatur. ib., 2 et seq.
- Assignantur qualitates requisitæ in personis electis ad dispensandum in votis. 1118, 4.
- Quo tempore dispensari possit votum ab habente potestatem delegatam. ib.
- Quæ forma præscribi debeat in dispensatione voti, ut valide conferatur. ib., 5.
- Dispensari possunt vota per jubilæum, antequam requisita ad illud impleantur, dummodo adsit intentio implendi illa. ib., 6.
- Et rata manent, licet postea requisita ad jubilæi

- consecutionem non impleantur. 1119, 7 et seq.
 Graviter tamen peccat voluntarie omittens. 1120, 41.
 Cautela in confessarios commutantes, et dispensantes in votis per jubilæum. ib., 10.
 Dispensatio dari nequit sine cognitione voti et causæ dispensationis. 1121, 14.
 Facultas concessa per jubilæum non extenditur ad vota oblita. ib., 13 et seq.
 Finito jubilæi tempore, expirat potestas ad dispensandum in votis. ib., 15.
 Nisi dispensans causa inchoata ex justa causa dispensationem distulerit. ib.
 Voti dispensatio non potest his concedi per idem jubilæum. 1122, 16-17.
 Voti dispensatio sine causa injusta et invalida est. ib., 2.
 Etiam quæ fit a Summo Pontifice. 1123, 3.
 Discrimen inter legem Pontificiam et votum in ordine ad dispensationem. ib., 4.
 Assignantur causæ ad votorum dispensationem. 1124, 7 et seq.
 Gravius votum graviori causa eget ad sui dispensationem. 1126, 14.
 Quando dari queat dispensatio in voto sine adjuncto onere. 1127, 18.
 Quando non liceat dispensare, sed tantum commutare votum. ib., 19.
 Voti dispensatione uti licet, dum dispensatio evidenter non constat de causæ insufficientia. 1128, 20.
 Quando teneatur Prælati non solum commutare, sed etiam dispensare in voto. ib., 21.
 Ad valorem dispensationis necessaria est voluntas Prælati. 1173, 2.
 Dispensatio per irreptionem vel deceptionem obtentata est nulla. 1174, 3.
 Occultatio substantiæ voti vel causæ legitimæ irritat dispensationem. ib., 4 et seq.
 Si proponantur ad dispensationem duæ causæ, una vera, altera falsa, quarum quælibet sit sufficiens, est valida dispensatio. 1176, 10.
 Occultare circumstantiam quæ impediret voluntatem dispensantis irritat dispensationem, secus tamen si solum retardaret. 1177, 11.
 Dispensatio per metum gravem extorta, per se loquendo valida est, si detur voluntas in dispensante. 1179, 17.
 Dispensatio ut sit valida, necesse est ut aliquibus signis externis fiat. ib., 19.

VOTI RESERVATIO.

- Vota non sunt Episcopis reservata, sed soli Papæ. XIV, 1148, 1.
 Quæ vota sint Summo Pontifici reservata. ib., 2.

- Quomodo et quando inducta sit hæc reservatio. 1149, 4.
 Non omnia vota perpetua sunt reservata. ib., 6 et seq.
 Votum clericatus in sacris non est reservatum. 1150, 7.
 Nec item votum de vivenda castitate. ib., 9.
 Votum servitutis propter Deum, vel alicujus status similis de se perpetui non est reservatum. ib., 8.
 Votum obedientiæ et paupertatis extra religionem non sunt reservata. ib., 9.
 Votum de applicandis bonis terræ sanctæ non est reservatum. 1152, 14.
 Neque item votum de visenda domo Lauretana. ib., 16.
 Votum reservari nequit ex intentione votentis. 1153, 17.
 Vota reservata, et quoad dispensationem et quoad commutationem reservata sunt. ib., 18.
 In votis reservatis, non est licita commutatio sine Pontificis auctoritate, licet fiat in melius. ib., 19.
 Nisi in statum religiosum commutentur. ib., 20.
 Vota conditionata, qua talia, non sunt reservata. 1155, 3.
 Votum conditionatum de materia reservata, posita conditione, manet reservatum. 1157, 10 et seq.
 Vota pœnalia de materia reservata non sunt reservata. 1161, 5 et seq.
 Secus si talis pœna sit medicinalis, vel in gratiarum actionem adhibita. 1163, 13.
 Votum factum sub disjunctione de materia reservata et non reservata non est reservatum. 1164, 1.
 Secus si materia in quam cadit disjunctio sit utraque reservata. ib., 2.
 Votum clericatus in sacris, vel castitatis sub disjunctione, non est reservatum. ib.
 Potestas ad dispensandum et commutandum hæc vota potest delegari. 1165, 1.
 Sub generali concessione ad dispensandum et commutandum non censentur concessa vota reservata. ib., 2 et seq.
 Secus quando omnia conceduntur, exceptione solum facta in religione et castitate. 1166, 7.
 Exceptione vero facta solum in voto Hierosolymitano, conceduntur Romanum et Compostellanum, non tamen castitatis et religionis. ib., 7.
 Quid si unum ex his alio tacito concedatur. 1167, 8.
 Quid item si uno excepto reliqua concedantur. ib., 9.
 Parens filii, maritus uxoris, vota reservata potest irritare, non dispensare nec commutare. 1168, 3.
 Votum castitatis servi nequit dominus irritare, nec item religionis, licet istius executionem impedire queat. ib.
 Quid dicendum de voto Hierosolymitano. ib.

Votum de cuius valore dubitatur non est reservatum. 1169, 6.
 In gravi periculo transgressionis voti, cum impotentia recurrendi ad Pontificem, potest in illo Episcopus dispensare, vel commutare. 1169, 8-9.
 Quod intellige in votis negativis; nam in aliis sola dilatio executionis ab illo conferri potest. 1170, 10.
 Neque est necessarius recursus ad Nuntium. 1172, 15.
 Vota reservata nequeunt commutari in casu extraordinario a Prælato inferiori Episcopo loci. 1172, 18.

VOTUM.

Votum paupertatis, castitatis et obedientiæ religiosæ, virtualiter continet omnia alia consilia perfectioni conducentia. XV, 122, 16.
 Votum et promissio humana de re pia distinguuntur, et separari possunt inter se. 123, 7.
 Per vota religiosa transfert religiosus dominium sui in Deum speciali modo se tradendo. 128, 5.
 Votum solemne et simplex distinguuntur. 132, 1.
 Conveniunt in communi et essentiali ratione voti. ib., 2.
 Votum solemne differt a simplici, addens aliquid quod simplex non includit. 133, 3.
 Vide SOLEMNITAS, OBEDIENTIA, PAUPERTAS, CASTITAS. XV.
 Votum, ut sit solemne, debet esse externum et visibile, et non solum mentale. 133, 5.
 Debet etiam esse aliquo modo publicum. ib.
 Ut votum sit solemne substantialiter, requiritur ut unus promittat, et alius acceptet nomine Ecclesiæ seu Dei, ad hoc habens potestatem legitimam. 134, 7.
 Potest dari votum accidentaliter, et non substantialiter solemne. 134, 8.
 Aliquæ extrinsecæ conditiones requiruntur ut votum sit validum et solemne, et tamen sunt distinctæ a voto et ejus solemnitate. 136, 13.
 Votum substantialiter solemne dicitur solemne simpliciter; accidentaliter vero, secundum quid. 137, 4-5.
 Est moraliter necessarium ut vota, quibus status religionis constituitur, sint solemnia, saltem accidentaliter. ib., 16.
 Absolute tamen et simpliciter non est hoc necessarium. 138, 17.
 Vota substantialiter solemnia sunt convenientissima, non tamen simpliciter necessaria ad statum religiosum. ib., 18.
 Tria vota oblata facta etiam in religione approbata, sed non prout approbata est, non sunt solemnia, neque reddunt inhabilem ad matrimonium, neque incapacem prorsus ad dominium. 398, 32.

Votum potest fieri ex solemnibus, et ex simplicibus solemnibus, per extrinsecam mutationem independentem a voluntate voventis. 163, 1-2.
 Notandum in hac materia circa vota Societatis Jesu. 163, 2.
 Votum solemne et simplex non differunt specie. 165, 6.
 Vota de rebus perpetuis non fiebant ante legem gratiæ, quia superabant perfectionem illius status. 226, 7.
 Votum simplex a Deo immediate acceptatur, solemne vero mediante homine potestatem habente. 235, 14.
 Tria vota religionis solemnizantur simul, neque potest unum sine alio solemnizari secundum jus ordinarium. 180, 22.
 Præter tria vota religiosa non dantur alia solemnia substantialiter. ib.
 Vide PROMISSIO. XV.

VOTUM CASTITATIS.

Votum castitatis non est annexum sacris ordinibus ex se, sed ex institutione Ecclesiæ. XV, 72, 4.
 Solum votum castitatis ordinibus sacris et religiosæ professioni annexum est solemne, et nullum aliud impedit matrimonium postea contrahendum. 135, 9.
 Votum solemne castitatis habet duos effectus morales, scilicet dirimere præcedens matrimonium ratum, et non consummatum; et simul impedire atque annullare postea contractum. 138, 1.
 Votum castitatis solum per se non inhabilitat ad matrimonium. 140, 6-7.
 Votum potest esse solemne, et tamen non irritare matrimonium, ex sententia Vasquez. 141, 8-9.
 Refutatur hæc opinio. 142, 11 et seq.
 In hoc differt votum solemne castitatis a simplici, quod solemne irritat matrimonium, non vero simplex. ib., 11.
 Votum substantialiter solemne dicitur illud quod inhabilitat ad matrimonium. ib., 12.
 Votum castitatis duplex vel triplex distinguit Medina, et similiter promissionem ab ipso voto. 146, 7.
 Reprobatur opinio. 147, 8.
 Potest dari votum simplex castitatis, quod sit pura promissio, et nullam habeat adjunctam traditionem. ib., 9.
 Votum solemne castitatis semper habet aliquam traditionem adjunctam, quæ non ipsi Deo immediate, sed per ministros suos fit. 149, 13.
 Potest dari votum castitatis cum traditione, et non esse solemne. ib., 14.
 Ostenditur in voto emisso post biennium in Societate Jesu. ib., 15.

- Vota simplicia Societatis quare non sunt solemnita. 154, 10.
 Votum castitatis religiosæ, si professio sit nulla, manet simplex, et non dirimit matrimonium. 161, 8.
 Votum solemnne castitatis sacri ordinis et religionis qualiter conveniant et differant. 166, 10.
 Votum solemnne castitatis adæquate dividitur in votum ordinis et religionis, et nullum aliud de facto datur. 167, 13.
 Votum castitatis religiosæ non dirimit matrimonium ex jure naturali neque divino positivo, sed tantum ecclesiastico. 188, 25 et seq.
 Votum castitatis ante legem gratiæ non fiebat nisi ex speciali Dei revelatione. 226, 7.
 Per votum castitatis non donatur castitas ipsa, sed promittitur ejus observatio. 147, 9.
 Castitas non consistit quasi in habitu vel in re aliqua permanenti, sed in carentia actuum libidinis voluntaria. ib.
 Vide SOLEMNITAS, PECCATUM, CASTITAS, APOSTOLUS, CHRISTUS, et SOCIETAS JESU. XV.

VOTUM PAUPERTATIS.

- Votum paupertatis potest esse simplex. XV, 167, 1.
 Per se et ex sua natura non privat dominio bonorum. 168, 2.
 Potest esse solemnne. ib., 3.
 Non solemnizatur nisi in solo statu religioso per professionem rigorosam. ib., 4.
 Non est annexum ordinibus sacris. ib., 3.
 In quo conveniant et differant votum simplex et solemnne paupertatis. 169, 5-6.
 Votum paupertatis non fiebat tempore legis veteris. 227, 8.
 Vide SOLEMNITAS, PAUPERTAS SIMPLEX, PAUPERTAS SOLEMNIS, TRADITIO, APOSTOLUS, CHRISTUS. XV.

VOTUM OBEDIENTIÆ.

- Votum obedientiæ potest esse duplex. XV, 173, 1.
 Votum religiosæ obedientiæ est obediendi homini. ib.
 Votum obedientiæ non est annexum ordinibus sacris. ib., 2.
 Votum obedientiæ solemnne invenitur solum in professione religiosa. 174, 3.
 Votum obedientiæ non superflue additur traditioni religiosæ. 176, 12.
 Vide SOLEMNITAS, OBEDIENTIA SIMPLEX, OBEDIENTIA SOLEMNIS, PECCATUM, TRADITIO, APOSTOLUS. XV.
 Materia voti obedientiæ non solum sunt res cadentes sub præceptum, sed etiam sub consilium. 123, 2.
 Vide SOCIETAS JESU. XV.

VOTUM RELIGIONIS.

- Votum religionis emittit, per se loquendo, est optimum. XV, 247, 2.

- Ut valide fiat, sufficit ætas capax peccati mortalis. ib., 3.
 Ut congrue fiat, requiritur matura ætas, et liberatio major quam ad alia vota. Non est pueris consulendum, neque est firmum ante annos pubertatis factum, nam irritari potest a parentibus. ib.
 Votum sub hac forma emissum. *Si futurus sim religiosus, ero in tali religione*, est validum, et obligat solum in specie; non tamen est proprie votum religionis, nec reservatum. 248, 4.
 Votum religionis, si vovens intentione ac promissione sua designavit tempus, pro illo obligat; si vero promisit absolute, obligat ad statim, per se ac moraliter loquendo. ib., 3.
 Quibus modis cessare vel auferri possit. ib., 6.
 Non cessat per negligentiam aut voluntariam dilationem voventis. ib.
 Ad differendam illius executionem, sufficit non solum impedimentum positivum, sed negativum, et causa rationabilis, ut tenera ætas, defectus scientiæ, et similia. 249, 7.
 Votum religionis obligat ad procurandum ingressum, et non ad aliud ante ingressum. ib., 1.
 Non obligat ad castitatem, nec ad alia vota et onera religionis. ib., 2.
 Obligat vero ad cavenda impedimenta religiosi status, verbi gratia, matrimonium. ib.
 Vovens tenetur ingredi religionem, si admittatur. 250, 3.
 Quando censeatur fecisse quod in ipso est sufficienter, ut propter repulsam liber maneat a voto. 250, 4 et seq.
 Vovens religionem vel monasterium in individuo, ibi solum tenetur petere, et ingredi, et non alibi, etiamsi invitetur. ib.
 Vovens non tenetur sæpius petere, neque post repulsam si invitetur ingredi, nisi aliud constet de intentione et promissione facta. Item non tenetur petendo manifestare votum. 251, 7.
 Vovens religionem in specie tenetur in multis locis ingressum procurare. ib., 8.
 Tenetur discurrere per omnia monasteria talis religionis, quando contrarium non constat, aut præsumitur de illius intentione; ordinarie autem, præcipue in feminis, præsumendum. 252, 9.
 Non requiritur ut discurrat per omnia monasteria, formaliter, sed vel formaliter, vel virtualiter. ib., 10.
 Aliquando sufficiet adire tria vel quatuor monasteria, aliquando plura, aliquando duo, vel etiam unum. ib., 11.
 An teneatur petere et ingredi arcuata monasteria ejusdem religionis, quando in laxioribus non recipitur; regulandum ex intentione voventis. 253, 12.

- Votum religionis in genere non impletur ingrediendo aliquam ex militaribus. ib., 14.
- Impletur vero ingrediendo ordinem clericorum ordinum militarium. ib.
- Non ita si fiat ex militibus sancti Joannis; si tamen ingrediatur, non est damnandus. 234, 15.
- Si vovens, post factam diligentiam sufficientem, in nulla religione recipiatur, non tenetur ad tria vota emittenda in manibus Episcopi. ib., 16-17.
- Manet omnino liber a voto. 235, 20.
- Votum religionis impleri potest in Societate Jesu, in quocumque gradu; unde si in nulla religione admittatur, sed solum in Societate, in gradu tamen non professorum, tenetur ingredi in alio gradu. ib., 19.
- Vovens religionem, ut recipiatur, tenetur remove impedimentum leve, quod est in sua potestate; non ita grave, verbi gratia, grammaticam addiscere respectu hominis grandioris ætatis, excepto si hoc prævidit, et adhuc se voto obligavit; si vero nolit ediscere, tenetur fieri religiosus laicus, si ita recipiatur. ib., 21.
- Vovens absolute religionem, tenetur ingredi ad gradum sacerdotum, vel laicorum, dummodo aliud non intenderit. 236, 22-23.
- Vovens religionem in gradu laicorum, si non recipiatur nisi prius addiscat aliquod officium, si est facile, tenetur addiscere, non ita si est difficile, vel facile, sed non necessarium ut religioni sit idoneus, excepto si hoc prævidit. 256, 24.
- Votum ingrediendi vel etiam perseverandi, ad quid et quomodo obliget. 237, 1 et seq.
- Vovens absolute religionem non tenetur ad profitendum, si intra annum novitiatus ex causa sufficienti judicat sibi non expedire illum statum. 261, 12.
- Si vero judicet convenientem, tenetur; et si exeat, tenetur iterum ingredi et profiteri. 237, 2.
- Potest dari votum ingrediendi solum, et non profitendi. ib.
- Hoc votum non est proprie religionis. 238, 3.
- Votum religionis, absolute loquendo, obligat ad profitendum. ib.
- Assignantur causæ sufficientes ad prudenter judicandum non expedire in religione profiteri, ut vovens sine voti violatione possit exire. ib., 5.
- An qui ex causa rationabili intra annum probationis egreditur liber omnino maneat a voto. 260, 10.
- Vovens religionem in genere, vel in specie, si ex causa sufficienti egrediatur, vel si ejiciatur, dummodo nec directe nec indirecte id procuraverit, manet omnino a voto liber. 261, 11.
- An votum expresse et directe profitendi obliget ad perseverandum. ib., 1 et seq.
- Votum profitendi seu perseverandi nec prohibetur, neque irritatur a Concilio Tridentino. 263, 6.
- Non est improbable quod indirecte ex mutatione materiæ sit invalidum. 264, 7.
- Votum profitendi non impedit valorem professionis. ib.
- Votum perseverandi, nisi aliud intendat vovens, solum obligat ad non egrediendum sine justa causa. 264, 8.
- Si vero voluit absolute et expressa intentione se obligare ad perseverandum, ad id obligatur. 265, 10.
- Assignantur casus in quibus adhuc non obligat tale votum. ib., 12.
- Habens tale votum, si voluntarie sine justa causa egrediatur, tenetur redire ad profitendum; non ita si cum causa legitima. 266, 13.
- Si causa legitima egrediendi non est perpetua, illa cessante tenetur iterum ingredi. ib., 14.
- Oppositum tamen probabiliter in praxi sequi potest. 267, 15.
- Si involuntarie ejiciatur propter causam perpetuam et adæquatam, extinguitur votum; si propter temporalem, illa cessante tenetur redire. ib., 16.
- Votum religionis post matrimonium consummatum obligat ad ingressum, vel mortuo, vel consentiente conjuge. ib., 2.
- Votum ingrediendi religionem etiam sine consensu conjugis, si vovens liber perpetuo sit a reddendo debito, obligat statim. 268, 3.
- Votum hoc etiam illicite non impletum non obligat ad castitatem. ib., 4.
- Votum religionis factum post matrimonium ratum non consummatum, obligat ad ingressum, et abstinendum a prima copula, tam petendo quam reddendo. ib., 5.
- Si talis consummat matrimonium, peccat in prima copula, non ita in aliis; et solum tenetur ingredi religionem mortuo vel consentiente conjuge. 269, 6.
- Si alius conjux petat debitum, dando facultatem ut, non obstante matrimonii consummatione, possit ingredi religionem, adhuc non licet talis copula habenti votum. ib.
- Post elapsos duos menses a jure præscriptos ad ingrediendum religionem, habens tale votum peccat consummando matrimonium, et tenetur nondum consummato matrimonio, si conjux non contradicat, ingredi religionem. ib., 7.
- Si post duos menses statim aliter conjux petit debitum, tenetur reddere, neque peccat consummando matrimonium. ib., 8.
- Si vero non petit per multum tempus, quamvis postea petat, tenetur ingredi religionem, et non consummare matrimonium. ib., 9.
- Nunquam in hoc casu licet habenti tale votum petere debitum et consummare. 270, 10.

- Votum religionis post sponsalia de futuro, etiam jurata, obligat et dissolvit illa. ib., 11.
- Votum religionis post sponsalia non obligat ad non contrahendum matrimonium absolute, sed cum intentione et periculo consummandi. ib., 12.
- Si habens tale votum ingrediatur religionem et egrediatur, tenetur implere promissionem sponsaliorum, si alter velit, 271, 14.
- Per votum religionis non extinguuntur, sed suspenduntur sponsalia. ib.
- Votum religionis factum ante omnia sponsalia, tam de præsentis quam de futuro, obligat per se ad non contrahendum, nec promittendum matrimonium. ib., 15.
- Vide CASTITAS SIMPLEX. XV.
- Votum religionis factum ab impubere potest a parentibus irritari ante annos pubertatis. 272, 3.
- Etiam post annos pubertatis, si filii post pubertatem expresse illud non confirmavit. 273, 6.
- Si pater ratum habit tale votum filius post pubertatem, jam non potest irritare. 274, 8.
- Si vero ratum habuit intra pubertatis annos, adhuc intra illos potest irritare. ib., 9.
- Si pater nunquam confirmavit votum, vel quia nescivit, vel quia noluit approbare aut irritare, adhuc potest post annos pubertatis illud irritare. 275, 10.
- Votum religionis a filio pubere factum, etiam invito parentibus, est validum, nec potest irritari. 276, 14.
- Votum transeundi ad arctiorem religionem, a subdito factum, non potest prælatus irritare. ib., 15.
- Votum religionis est Papæ reservatum. ib., 1.
- Votum religionis non approbatæ ab Ecclesia non est reservatum. ib.
- Votum religionis in genere et in specie est reservatum. 277, 3.
- Votum ingrediendi Societatem Jesu in particulari est reservatum. ib., 4.
- Votum religionis clericorum militarium est reservatum. ib., 5.
- Votum religionis militaris sancti Joannis est reservatum; non ita in aliis ordinibus militaribus. ib.
- Votum ingrediendi et perseverandi est reservatum. 278, 6.
- Item ingrediendi solum. ib., 7.
- Si votum religionis fiat cum expressa intentione ingrediendi et non perseverandi, probabiliter est nullum. ib., 8;
- Si vero sub expressa conditione ingrediendi et probandi, et exeundi, si non placuerit, est validum et reservatum. ib.
- Votum religionis strictæ non est reservatum, potest ab Episcopo dispensari ut in laxiori impleatur. 280, 2.
- Hoc votum non potest ab Episcopo dispensari cum professis; cum novitiis vero potest. ib., 3.
- Item neque Episcopus cum professis sibi subditis, neque prælatus religionis possunt in hoc voto dispensare post Concilium Tridentinum. 282, 7.
- Si tamen votum impleatur in religione æquali vel strictiori, possunt dispensare. ib.
- Generalis Societatis Jesu potest dare licentiam subditis transeundi ad aliam religionem parvis, laxioris aut strictioris disciplinæ. ib.
- Prælati religionis possunt cum subditis dispensare in voto transeundi ad arctiorem, antequam transeant; post transitum vero et professionem, nequeunt dispensare ut ad priorem redeant. ib., 8.
- Votum religionis arctioris a seculari factum non potest jure ordinario dispensari a prælato laxioris in qua postulat recipi. ib., 9.
- Ex privilegio possunt aliqui. ib.
- Hoc privilegium dispensandi cum ingrediente potest concedi vel superioribus ipsis, vel religioni immediate; si primo modo concedatur, tenetur qui vult ingredi aperire prælato suum votum; non ita si secundo modo. ib.
- Vide INGRESSUS RELIGIONIS. XV.
- Habens votum strictioris religionis non peccat ingrediendo laxiorem, quæ habet a Sede Apostolica ad hoc privilegium, quamvis non habeat causam specialem præter voluntatem. 283, 10.
- Item prælatus sine alia causa potest cum eo licite dispensare. ib., 11.
- Dispensatio cum professo, ut transeat ad laxiorem religionem, requirit causam, neque Papa potest privilegium concedere ad hunc transitum sine causa rationabili. ib.
- Quæ causæ sufficiant ad hanc dispensationem. ib.
- Votum simplex strictioris religionis extinguitur per professionem in laxiori, et bene cum illo commutatur. 103, 23.
- Votum religionis non est commutabile propria auctoritate in statum Episcopi. 102, 24.
- Votum religionis ante Episcopatum emissum non est per se irritabile a Papa, sed dispensari potest. 105, 5-6.
- Causa ad dispensandum in illo debet esse specialis suæ Ecclesiæ necessitas. ib., 7.
- Votum religionis nec commutatur, nec extinguitur per Episcopatum; et talis peccat assumendo Episcopatum sine dispensatione, et tenetur renuntiare, et implere votum. 97, 3 et seq.
- Vide EPISCOPUS, et FILIUS. XV. —
- Votum ingrediendi certam religionem etiam cum promissione eidem facta extinguitur ingrediendo laxiorem. 98, 7.

Vide INGRESSUM RELIGIONIS, FRATER, SOCIETAS JESU.

Ut commutatio voti religionis commode fiat, regulariter loquendo, debet illi adjungi aliquid dispensationis. 284, 1.

In quas res possit commutari. ib., 2.

Potest commutari in votum sacerdotii vel continentiae perpetuae, additis aliis piis operibus perpetuis vel æquivalentibus. ib.

Votum religionis arctioris non potest commutari in votum ingrediendi et perseverandi in laxiori. ib.

Per generalem potestatem commutandi vota, potest commutari votum religionis particularis, si concurrant aliæ conditiones necessariae. ib., 3.

Votum pœnale potest commutari in materiam minus gravem, ut, verbi gratia, votum religionis strictioris in laxiorem, si vovens libentius illam ingrediatur. ib., 4.

In commutatione voti religionis, æqualitas quomodo consideranda et facienda. 283, 7.

In hac commutatione habenda est ratio Horarum canon carum. ib., 8.

Item jejuniorum et aliorum operum austeritatis, saltem prout in aliqua religione minus austera exercentur. ib., 10.

Vide COMMUTATIO. XV.

Votum simplex religionis solemnizari suscipiendo habitum illius etiam novitiorum proprium, ita ut dissolvat præcedens matrimonium ratum, et dirimat contrahendum, opinantur aliqui. 499, 23.

Rejicitur hæc opinio. ib., et seq.

Votum non ingrediendi religionem, per se loquendo, est nullum. 96, 13.

Votum simplex religionis factum ab uxore ante vel post matrimonium ratum, et non consummatum, non potest a marito irritari, sed debet impleri, et non potest licite matrimonium cum illo consummari. 740, 1.

Vota reservata Pontifici æque sunt indispensabilia a Prælati regularibus atque ab Episcopis. XVI, 164, 10.

Quam vero potestatem ad dispensandum in votis subditorum habent Prælati regulares, vide DISPENSATIO. XV.

Votum religionis arctioris, quod religiosus professus emittit, non est simpliciter votum religionis, nec reservatum. 164, 10.

Votum simplex religionis arctioris extinguitur per professionem in qualibet religione, etiam laxiori. 321, 24.

Votum transeundi ad religionem perfectiorem irritari non potest a Superiore religiosi voventis. 341, 3.

Votum non transeundi ad aliam religionem, quando et quomodo obliget. 338, 7 et seq.

An addat aliquod vinculum supra professionem. ib., 8-9.

Vota personalia religiosorum tolli possunt a Prælati eorum, non ita tamen vota status, et quæ sint vota status. 172, 33 et seq.

Utrum possit Summus Pontifex votum aliquod substantiæ religionis annexum irritare. 874, 13 et s.

Vota substantialia religionis, quomodo obligent religiosum factum Episcopum, vide EPISCOPUS.

Voti religiosi obligatio est diversa ab obligatione regulæ tale votum fieri obligantis. 171, 28.

Vota simplicia sufficiunt ad verum statum et traditionem religiosam, si ita acceptentur ab Ecclesia. 289, 3 et seq. — 850, 1.

Votum quo aliquis tertiæ personæ obligatur non extinguitur per professionem, si tertiæ personæ præjudicet. 523, 16.

Vota simplicia, per quæ religiosi Societatis Jesu finito novitiatus biennio religioni incorporantur, non extinguuntur eo ipso quod illis concedatur licentia transeundi ad aliam religionem; extinguuntur tamen per professionem, quando eam emisserint. 378, 37.

Imo neque per professionem extinguuntur, nisi legitima facultas a Superioribus Societatis eis concedatur ad talem transitum. 126, 16.

Quæ votorum obligatio et perfectio sufficiat ad substantiam status religiosi constituendam. 444, 9 et seq.

Vota castitatis, paupertatis et obedientiæ, qua vigilantia, rigore et perfectione in Societate observantur. 569, 4.

Vota quæ novitii Societatis in novitiatu emittunt, quantum obligent, et quanta cum consideratione illis sit danda facultas ad ea emittenda. 640, 10.

Vota simplicia scholasticorum Societatis verum et proprium statum religiosum constituunt. 659.

Neque id negari potest sine errore in fide. 663, 5.

Nec solum hodie, sed semper ab initio confirmatæ Societatis verum religiosum statum constituerunt. 664, 1.

An talis status per vota simplicia dicendus sit de jure humano, sive Pontificio, status vero per vota solemnia de jure divino, ita ut maxime in hoc differant hi status. 660, 4-5.

Vota simplicia scholasticorum Societatis ex dispositione Pontificis irritant professionem in qualibet alia religione (exclusa Carthusia) absque licentia Superiorum Societatis postea factam. 670, 17.

An etiam seclusa dispositione Pontificis. 674, 18.

Irritant etiam subsequens matrimonium. 701, 8.

An etiam antecedens matrimonium ratum, vide MATRIMONIUM. XVI.

Quælibet vota in sæculo emissa commutari possunt in dicta vota simplicia Societatis. 673, 23.

- Et quidem vota impossibilia cum statu et votis simplicibus Societatis in sæculo emissa, non solum commutari possunt in illa vota, sed etiam ex vi ingressus in Societatem suspenduntur. *ib.*, 24.
- An idem dicendum sit de compossibilibus. *ib.*, et s.
- An vota per dictum ingressum in Societatem suspensa reviviscant, si religiosus ab ea ejiciatur. 674, 25.
- Vota simplicia scholasticorum Societatis, ut vovens valide per ea Societati incorporetur, et fiat religiosus, emitti debent publice. 683, 1.
- Et coram aliquo habente potestatem incorporandi in Societate. 684, 3.
- Et coram aliis etiam tanquam testibus, quamvis hoc non sit de substantia. 685, 7.
- Quæ forma necessario servanda in emittendis dictis votis. *ib.*
- An forma a Societate præscripta quoad omnes particulas sit substantialis. *ib.*
- Defectus substantialis in emissionem horum votorum suppleri potest de consensu Superioris in publica renovatione votorum, quam sexto quoque mense faciunt religiosi Societatis non professi neque formati. 687, 4.
- Vota simplicia scholasticorum Societatis, an aliquando possint esse nulla, et quomodo validari possint. 688, 7.
- Vota simplicia scholasticorum Societatis, quibus modis dissolvi possint. 689, 1 et seq.
- Ab Episcopis et Prælatibus etiam Societatis sunt indispensable. 174, 38 — 690, 5.
- Solus Papa in eis potest dispensare, sicut in qualibet alia professione. 689, 2 et seq.
- Irritari vero possunt jure ordinario a Societate, et ejus Præposito generali; ab aliis vero non nisi ex commissione Generalis vel Societatis. 691, 6.
- Utrum id libere et sine justa causa valide fieri possit. *ib.*, 7 et seq.
- Vide DIMISSIO. XVI.
- Vota castitatis, paupertatis et obedientiæ, vide CASTITAS, PAUPERAS, OBEDIENTIA. XVI.
- Promissio quam scholastici Societatis ultra tria vota substantialia faciunt, an sit votum, et ad quid obliget. Vide PROMISSIO. XVI.
- Vota quæ professi Societatis post professionem suam emittunt, quam sint convenientia. 871, 2.
- Hæc vota non sunt solemnia, sed tantum simplicia. 909, 1 et seq.
- Cætera pro his votis in particulari, vide DIGNITAS, EPISCOPUS, et PROFESSUS. XVI.
- Vota religionum militarium, vide MILITARES ORDINES. XVI.
- Num Christus aliquod votum emisit. XIX, 415, 3.
- Non esset malum Christum aliquod votum emisisse. *ib.*, 4.
- Num Christus votum paupertatis emisit. 419, 14.
- Num virginitatem. 416, 5.
- Obedientiæ votum non emisit. 415, 2.
- B. Virgo virginitatem vovit. 103, 5.
- Imo prima vovit. 106, 1.
- Quamvis non solemniter. 108, 8.
- Votum sub conditione, si Deo placet, dupliciter intelligi potest. 103, 4.
- Voti solemnitas Ecclesiæ auctoritate introducta. 108, 8.
- Votum cur Deo offeratur. 415, 4.
- Actus ex voto perfectior, quam sine voto. *ib.*
- Vovens ingredi in religionem, tenetur, quam primum moraliter possit, votum implere. XX, 593, 3.
- Vide SACRAMENTUM, SACRAMENTA NOVE LEGIS, BAPTISMUS, § Votum, et Eucharistia, § Necessitas. XX.

VOX.

- Vox est propria animantium quæ pulmones habent, et respirant. III, 679, 1.
- Ad vocem quæ instrumenta concurrant. *ib.*
- Quo pacto formetur. *ib.*
- Vocis definitio explicatur. 680, 2.
- Tussis cur non sit vox. *ib.*
- Vox a locutione in quo differat. *ib.*, 3.
- Voces quomodo proferantur in ecstasi, XIV, 198, 5.
- Verba quatenus spectent ad juramentum. 477, 4.
- Vocis modus sufficiens ad officium divinum. 298, 2 et seq.
- Vox de cælo audita in Christi baptismo, qualis. XIX, 406, 1.
- Ab hominibus qui aderant audita. 407, 2.
- Quomodo vera fuerit. 406, 1.
- Vox qua ratione formetur in corpore glorioso. 833, 8.
- Qua ratione audiatur. *ib.*
- Vox audienda in die generalis resurrectionis, qualis. 927, 5.

VULGATA EDITIO.

Vide SCRIPTURA. XII.

VULNUS.

- Vulnus ignorantie quid abstulerit. VII, 362, 19.
- Vulnus ignorantie plus læsit intellectum practicum quam speculativum. 367, 14.
- Carentia donorum et auxiliorum specialium est privatio et vulnus in statu naturæ lapsæ, non ita in puris naturalibus. 358, 7.
- Quo sensu verum sit hominem in naturalibus vulneratum. 212, 19.
- In statu puræ naturæ non diceretur homo vulneratus, nec nudatus; secus in statu naturæ lapsæ. *ib.*, 20.

VULVA.

Matris vulvam quomodo aperuerit Christus. XIX, 263, 4 et seq.

Z

ZACHARIAS.

Joannis Baptistæ pater summus sacerdos non fuit.
XIX, 347, 13.

ZELUS.

Zelus indiscretus pro Deo est superstitio. XIII,
470, 6.

ZONA.

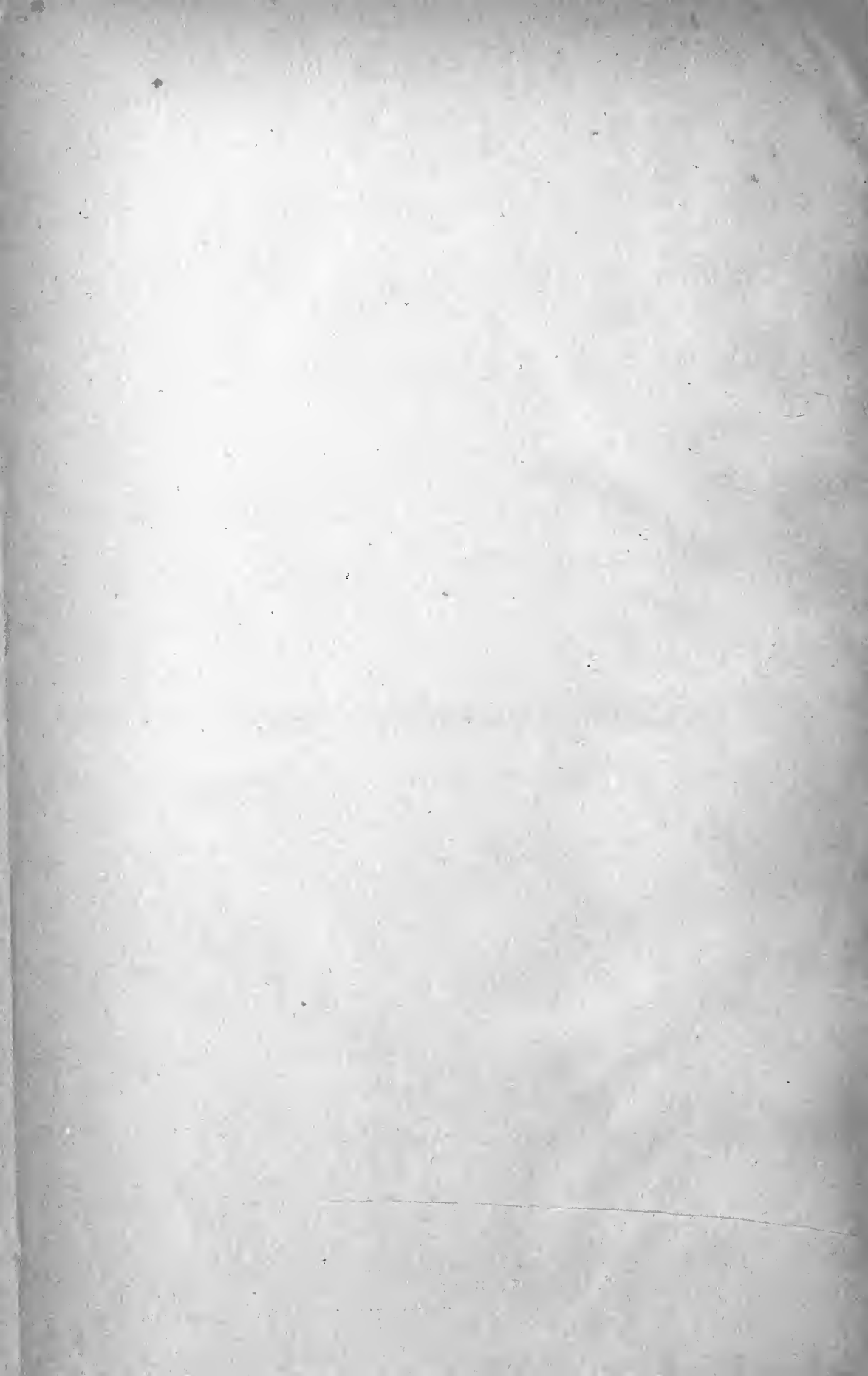
Judæi utebantur zonis laneis. XIX, 349, 9.

Zona pellicca Joannis Baptistæ quid significabat.
349, 9.

ZOZIMUS.

Zozimus, Romanus Pontifex, Pelagii et Cœlestii
errores secundo damnavit. VII, 274, 4.
Cum Innocentio concinit in doctrina de Gratia.
ib., 5.

FINIS INDICIS RERUM.

EDS/WESTON JESUIT LIBRARY
BX890 S8 1856 v.28
Suarez, Francisco/R. p. Francisci Suarez

3 0135 00077 0949

